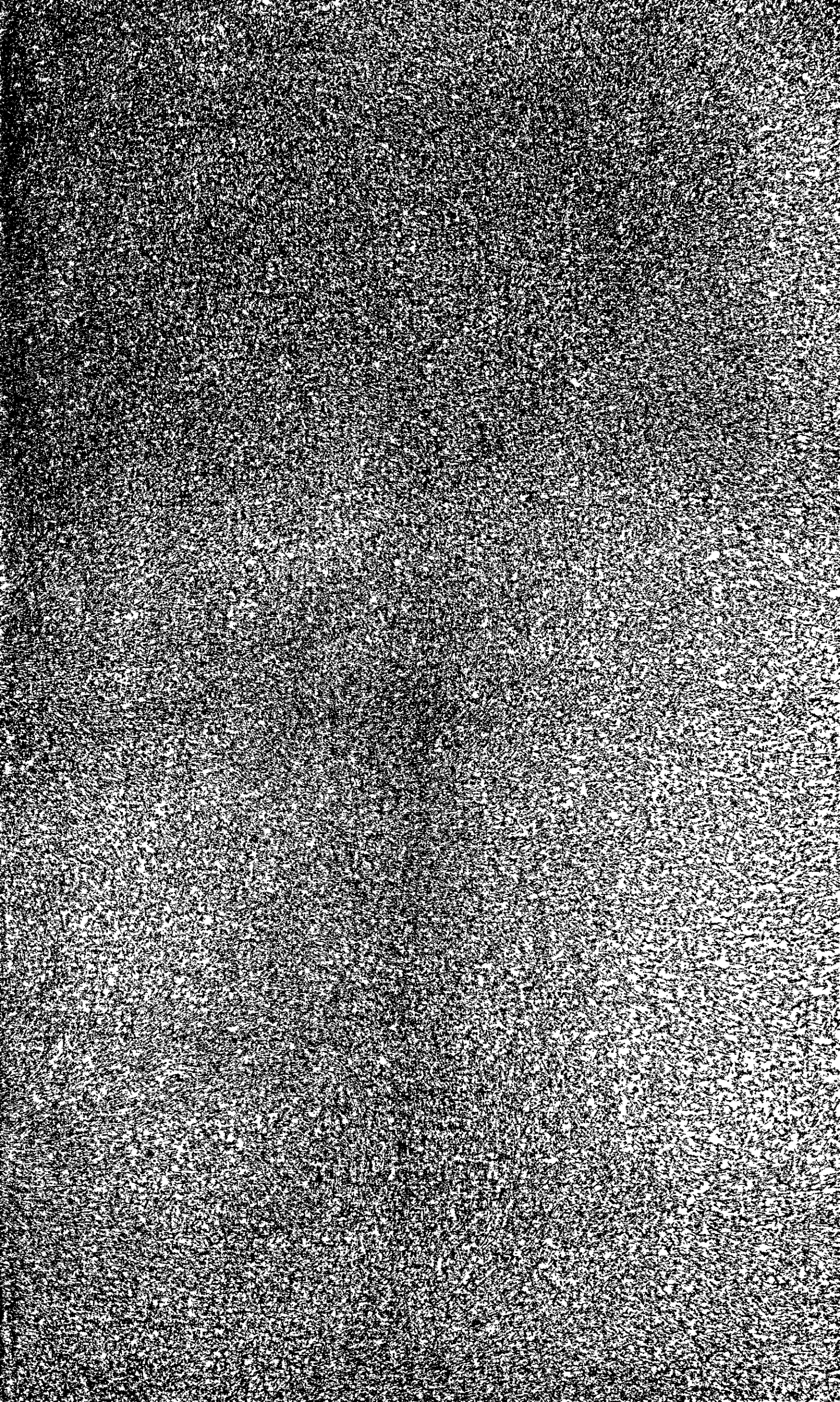

I
7-2

PLATONIS,

AVGVSTISS. PHILOSOPHI,
omnium quæ extant
operum

TOMVS TERTIVS.
Græcè & Latinè,

EX NOVA IOANNIS SERRANI
interpretatione, perpetuis eiuſdem notis illuſtrata: quibus
& methodus & doctrinæ ſumma breuiter &
perſpicuè indicatur.

EIVSDEM Annotationes, quibus obſcuri quidam loci illuſtrantur.

BIBLIOTEQUE
BLOIS
COMMUNALE

INCLYTÆ BERNATVM REIPVBLICÆ COSS. CAETERISQVE SENATORII ORDINIS VIRIS AMPLISS. PATRIAE PATRIBVS, DOMINIS SVIS PLVRIMVM OBSERVANDIS.

DRIMIGENIAE lucis ſcintillas nonnullas,ampliſſimi viri, in ethnicorum hominum animis remanſiſſe docet ipſa illa veritas,quam in Dei verbo, ſingulari ipſius munere,purã integrámque habemus: eadémque iubet vt quicquid in illis ineſt purioris cognitionis & diligenter notemus, & ad vſum noſtrum prudenter referamus. Non quòd iis adiumentis ipſa indigeat,quæ ſatis per ſe valet: vtile tamen eſt atque neceſſarium,vigere in Eccleſia Dei ſtudia doctrinarum,vt humanæ diſciplinæ bene perceptæ,ipſi famulentur & miniſtrẽt: & barbaram ferámque ignorantiã ex hominum animis & cœtibus exterminent. Hanc ſobriam humanæ philoſophiæ cognitionem ad vtilitatem dignitatémque reipubl. pertinere,tam verum eſt quàm quod certa experientia veriſſimum. Atqui omnis chori ethnici coryphęum eſſe & veluti antiſtitẽ Platonem,omniũ qui olim extiterunt atque etiamnum exiſtunt, ſolidè eruditorum ſuffragia teſtantur: in cuius nimirum tenebris tot tantæque emicãt primæ illius veritatis ſcintillæ,vt nemo nõ ſtatuat dignum eum eſſe in quo legendo diſcendóque hominum veræ eruditionis ſtudioſorum opera & induſtria verſetur. hunc enim laborem magnis luculentíſque fructibus compenſari,res abundè docet. Verùm de huiuſce doctrinæ vtilitate diximus aliâs ſuo loco: neque ſanè conſilium meum eſt animos veſtros grauiſſimis reipubl.negotiis occupatos lõgo ſermone detinere. tantùm volui breuiter indicare cauſam quæ me impulerit ad hoc opus ſuſcipiendum, háncque partem vobis conſecrandam. Quòd ego adoleſcens philoſophiæ ſtudio fuiſſem delectatus,ipſóſque adeo philoſophiæ proceres, Platonẽ & Ariſtotelem,mirificè amaſſem:factum eſt vt quum de primario quodam ſtudij genere, cui me totum traderem, conſilium cepiſſem,Deíque ductu & auſpicio,theologiam,ſtudiorum meorum principem finẽ mihi propoſuiſſem, ipſam cum philoſophia inſtituto quodam meo cõiunxerim:id eſt,philoſophiã theologiæ,vt famulã dominæ, addixerim. Poſtquã autem ſecreta quidem, at ſemper iuſta Dei prouidentia,funeſtiſſima tempora incidiſſent, diſſipatíſque Eccleſiis noſtris, cõplures in alienas regiones compellerentur: ego quoque cum familia

in reipub.veſtræ ſinum,tanquã in tutiſſimũ portũ, Lauſannã me recepi: & à vobis perhumaniter exceptus fui. Hîc è communi conſternatione collecto paulatim recreatóque animo,quũ tamen ei incredibilibus moleſtiis fatigato nulla ſpes melioris ſtatus affulgeret: atque adeo quum veluti poſt magnum morbum profligatis viribus,nullum eſſet ſtudiorũ genus in quo certò acquieſceret,ſed temporis fallendi rationes vltrò citróque quæritãs,variè circumuolitaret: Deus occaſionem obtulit, quæ me totos duos annos in hoc doctrinæ Platonicæ penſo, non ſine magna voluptate,magni laboris contentionem variorúmque negotiorũ in me ingruentium tædia leniente,occupatum detinuerit. Intercedebat mihi familiaritas cũ Blaſio Marcuardo,feliciſsimæ memoriæ viro: (cuius recens mortui memoria non poteſt non grauiter afficere animum meum, quem ſuperſtitem plurimi faciebatis,mortuũ meritò lugetis,optimum virum,veſtræ reipubl.& Eccleſiæ vtiliſſimum) illi ergo forte, vt aiunt, fortuna, nonnullas meas notas in Phædonem Platonis communicaui, quas in meum vſum aliquando effuderam. Tum mihi autor eſt de Platone non perpetuis tantùm notis, ſed noua quoque interpretatione illuſtrando: ſuíque illius conſilij rationem mihi copioſè reddit. Inde mihi primùm nata eſt volũtas huiuſce inſtituti:cui vbi admouiſſem manũ, nonnulláque folia,veluti operis indicationem, clariſſimis quibuſdã viris communicaſſem,nominatim verò Nicolao Zerchintę,ciui veſtro,optimo & ſapientiſſimo viro:illi autem omnes ſuam eo de opere ſententiam mihi expoſuiſſent, tum demum vires contendi meas ad hoc opus exantlandum,inter varias tamen magnáſque difficultates: Deíque beneficio illud tandem ad vmbilicum perduxi. quàm bene,iudicabunt eruditi. At quicunque tandem futurus ſit hic fœtus, eius profectò vobis debetur conſecratio: quippe qui apud vos, id eſt præſidio veſtro,veſtris in ædibus,veſtrorúmque hominum auſpiciis atque cõſiliis natus ſit atque educatus. Hæ me igitur cauſæ omnino debebant impellere ad id quod optimo iure veſtrum eſt,vobis vendicãdum: ſed adſunt aliæ quoque rationes,quæ vt memet totum, ita & mea vniuerſa vobis obſtringunt. Nam quoad longiſſimè poteſt mens mea reſpicere ſpatium præteriti temporis, & pueritiæ memoriam recordari vltimam, inde vſque repetens debeo agnoſcere,ſtudiorum meorum fructum ad vos propriè pertinere. neque enim illius temporis vnquam excidet memoria,quum (ornatiſſimo viro Hieronymo Manuele è magnis reipub.veſtræ luminibus vno, Lauſannæ tum præfecto) ego puer cum Ioanne Guilielmo Stucchio, lectiſſimo viro,mihíq; ex ea puerili amicitia chariſſimo,operam literis dabam. At quum poſt annos quatuordecim me varia emenſum diſcrimina,Deus ad vos reduxiſſet, haud me vt peregrinũ grauiſſimis temporibus meis,opportuniſſimè excepiſtis (quæ tamen veſtra humanitas non ſatis prædicari poteſt) ſed vt penè ciuem veſtrum complexi eſtis: quum ea tempeſtas quæ in patriam meam vniuerſam inũdabat, me quoque peculiariter inuolutura videretur, fauorẽ auxiliúmque veſtrum mihi clementer obtuliſtis, nullum in me defendendo adiumenti

genus prætermiſiſtis,meas poſtulationes nunquam auerſati eſtis: & ne quid ad ſummam clementiam reliqui faceretis, humaniſſimis etiam ad me perſcriptis literis, veſtram in me præclaram voluntatem ampliſsimè teſtati eſtis.quorum veſtrorum erga me beneficiorum magnitudo, animum certè meum penitus obligat. At præter priuatas mihi peculiaréſque has rationes, accedit quoque communis patriæ obligatio, quo nullum eſt arctius firmiúſque vinculum. Ecquis enim neſcit quantum vobis debeat vniuerſa Gallia? cuius caſus exiliúmque humanitate & munificentia veſtra ſubleuaſtis, laboranti remedia attuliſtis. Quoties feralis illius noctis qua inſaniens patria in propria viſcera debacchata eſt, memoria ſubit animum meum:quoties funeſtiſſimi temporis imago horribilem illam, quæ tunc nobis impendere videbatur, vaſtitatem menti meæ repræſentat: toties bonitatis, clementiæ,munificentiæ veſtræ occurrunt exempla. Afflictorum enim fratrum cateruas non modò in prouinciæ veſtræ oppida recepiſtis,ſed & ciuitatem nobilibus familiis aperuiſtis: ad nudorum hominum penuriam ſubleuandam veſtrum ærarium reſeraſtis, eorúmque neceſſitates peropportunè recreaſtis. Neque illo tantùm benignitatis genere charitatem veſtram declaraſtis, ſed quantum occaſiones rerum tulerũt,omnia adiumenta noſtris calamitatibus leniendis comportaſtis,auxiliúmque veſtrum implorãti defuiſtis nunquam: atque vt vos Gallicæ coronæ ſocios amicóſque eſſe teſtaremini, ad pacem concordiámque procurandam,nihil quod in veſtra foret poteſtate ,prætermiſiſtis. Teſtãtur id variæ legationes ab inclyta republ.veſtra in Galliam honorificè miſſæ, ad eam è ciuilium diſcordiarum incendio eripiendam.quæ ſi omnia ſingulatim recẽſere vellem, periculum mihi impendere video ne in verarum etiam veſtrarum laudum commemoratione minus ſit vobis iucũda oratio mea, qui laudem ex præclarè geſtis minimè affectatis, rerum laudabiliter geſtarum conſcientiam pro cumulatiſſimo encomio ducitis. Etſi verò, ampliſſimi viri, nobilium ingeniorum celſitudo inanium laudum fumos meritò aſpernetur:nihilominus tamen vera laus virtutem, vt vmbra corpus, neceſſariò comitatur,& fugientem quoque perſequitur. Pro tantis igitur erga communem patriam & nos propriè meritis, quum nihil ſit in noſtra facultate quod vobis rependamus:hoc vnum reſtat,vt veſtrorum erga nos beneficiorum memoriam gratis animis celebremus, eámque (quantum in nobis ſitum fuerit) noſtris literis ad poſteritatem tranſmittamus: ne ex eorum numero ſimus quos damnat prouerbium, apud quos videlicet ſeneſcit acceptũ beneficium: quin etiam illius memoria & in nobis & in poſteris noſtris conſtanter viuat: quò & illi norint quídnam debeant nomini veſtro, nos verò ab ingrati animi ignominia liberemur. Ad illam porro de veſtris erga nos meritis teſtificationem adiungemus vota de feliciſsimo reipublicæ veſtræ ſtatu:quam vt omni felicitatis genere magis ac magis in dies ornet, augeat, cumulet, ardentibus precibus precamur à Deo hoſpitalitatis præſide: neque dubitamus quin ex gratuita illius promiſſione vos maneant ampliſſima

certiſſimáque præmia. Inclyta veſtra reſpublica,poſtquã ſingulari Dei munere in ſuam ſe libertatem aſſeruit, ingentibus incremẽtis propagata eſt atque amplificata, ad hanc vſque ætatem noſtram:conſequuta latæ ditionis fœcunditatem, fortium hominum copiam, rerum ad vitæ neceſsitatem opportunitatémque pertinentium haud pœnitendam vbertatem, inter vicinorum clades firmam conſtantémque concordiam, regum principúmque amicitiis etiam expetitam. quæ quidẽ non ſunt exigua Dei dona: ſed illud maximum auguſtiſsimúmque, quòd veræ religionis cognitionem vobis tribuerit, eámque in familiis veſtris, ciuitate prouinciáq; veſtra cõſtituerit. Vt illa purè & integrè in poſterũ vobis veſtríſque cõſeruetur, ad veræ beatitatis cumulum peroptamus: quò vobis qui hodie rempubl. ſapienter & feliciter gubernatis, exacto veſtræ ætatis curriculo, filii & nepotes in paternas auitáſque virtutes ſuccedant, veſtríſq; veſtigiis inſiſtẽtes,agnoſcant verũ Deum,patriámque bene & feliciter adminiſtrent. Quoties anteacti temporis horribiles ruinas, quæ felices alioqui gubernationes ſunt conſequutæ, mente & memoria repetimus, minimè poſſumus ſine magna ſolicitudine de futuro temporis ſtatu cogitare, &, prout comparata eſt hominum natura, vt fauſta quiſque ſuis optet, ita omnes rationes inire, quibus felicis ſtatus via in poſterum ſternatur. Ecquænam verò illa eſt, niſi præclara iuuentutis inſtitutio? Iuuentus enim non modò familiarũ ſed reipubl. quoque ſeminarium eſt:vt, ſi bene exculta fuerit,felix: ſin minus, infelix ſtatus rempubl. omnino conſequatur. Optamus igitur vobis, prudẽtiſsimi viri, vt veſter ille iuuentutis ager feliciter excolatur, quò & vobis ſuperſtitibus, optimæ frugis ſpem certiſsimam: in cœlum receptis,patriæ locupletiſsimam ſaluberrimámque meſſem apportet,vera religione,commodóque reipubl.ordine firmiter conſeruatis. Quàm certã luculentámq; vtilitatem afferat illa iuuentutis inſtitutio, vos iam experientia veſtra tenetis,qui veritatis lacte innutriti,vtiliſsima officia patriæ veſtræ contuliſtis, & quotidie confertis: eámque,inter horrendos mundi furores, non modò ſartam tectámque tuemini,ſed maximis etiam opportunitatibus ornatis atque amplificatis:vt nõ lõgus ſit repetẽdus ſermo ex hoc autore noſtro ad hãc rem copioſius demonſtrandã: quum veſtris exemplis verum eſſe confirmetis quod ille dixit, Non auro ſed aureis hominibus rempubl. eſſe muniendam,eóque præſidio cõſtare certam eius firmitatem. Quãdiu Romana reſpubl.habuit Brutos, Camillos, Fabritios,Coſſos, Scipiones, Æmilios, Catones,cæteróſque huiuſmodi aureos viros, mirum in modum floruit,illorúmque virtutibus ad ſummum faſtigium euecta eſt: at poſtquam collapſa antiquorũ morum diſciplina,aureos homines in aurum gemmáſque commutauit, nacta Nerones, Caligulas, Commodos, Heliogabalos,& huiuſmodi monſtra generis humani, in præceps ruit, tandémque planè profligata eſt. De veſtra republica libet feliciter ominari. Habet illa ſuos Melunios,Steïgeros, Neglinos, Dieſbachios, Granferiedos,Manueles, Wateuillios,Derlachios,Teilleros,Zerchintas, cæteróſque magnos & excel-

lentes viros. & viget. Optamus vobis vt aureis auis & parentibus aurei nepotes filiíque ſuccedant. quod vt contingat, pendet quidem à Dei bonitate: præſens autem ratio huius beneficii propagandi, eſt iuuentutis veſtræ præclara honeſtáque inſtitutio. Itaque prudentiſsimè facitis qui ea de re ſtudioſè cogitatis. veſtræ enim reipubl. firmiſsimum præſidium, eorúmque virorum quos nuper veſtro magno damno & dolore amiſiſtis, iacturæ reſarciẽdæ præſentiſsima remedia procuratis. Omnino quicũque veſtræ reipubl. bene volunt, magna cum voluptate audiũt, vos decreuiſſe Academiã veſtrã Lauſannenſem non ædificiis modò ſed viris (quibus maximè conſtant Academiæ) exquiſitius ornare. id enim pertinet ad reipubl. veſtræ reſpectum atque dignitatem, ſtatus incolumitatem, ſubiectorum neceſſitatem atque vtilitatem, vicinorum & exterorum magnam opportunitatem. Quid verò de ipſa ſperare in poſterum poſſitis, fructus à vobis abundè collecti demonſtrare poſſunt. Teſtis eſt veſtra reſpub. teſtis Eccleſia, quæ ex hoc ſeminario pulcherrimas arbores eduxit: teſtes ſunt vniuerſæ prouincię veſtræ & vrbes & Eccleſiæ (& ipſa diſertè Lauſanna, quæ Ioannis Bouis vtile miniſterium, id eſt magnum & emolumentum & ornamentum ſuum huic veſtræ Academiæ debet) teſtes denique complures & vicinæ & exterę Eccleſiæ, quæ fœcundi huiuſce agri fructus vberrimos perceperunt. Vobis igitur de hoc conſilio veſtro omnia feliciſſima præſagimus, & vt omnia feliciſſimè ſuccedant, etiam atque etiam optamus. Peto autem à veſtra amplitudine, vt hanc animi noſtri qualemcunque ſignificationem in bonam partem interpretemini: & quãdoquidem hoc tribuiſtis humanitati veſtræ vt me ſuſciperetis, tribuatis idem conſtantiæ vt ſuſceptum tueamini & foueatis. VALETE & SALVETE, ampliſſimi viri. Dominus Deus rempublicam veſtram ab omnibus incommodis liberet, ſtatum veſtrum virtute ſua protegat atque tueatur, perpetuáque trãquillitate, quæ cum vera ſit pietate coniuncta, veſtram poſteritatem locupletet.
LAVSANNAE. CAL. OCTOBR. M. D. LXXVII.

VESTRAE AMPLITVDINI
addictiſsimus IOANNES SERRANVS.

BLASIVS MARCVARDVS, IN ACADEMIA BERNENSI OLIM THEOLOGIAE PROFESSOR.

Ille ſophos inter nullo non iudice princeps,
Notus adhuc noſtris non ſatis Auſoniis,
Prodidit ingentes docto de pectore gazas,
Dona quidem ſcopulis obſita terrificis:
Donec iter pandis, Serrane, & peruia tranas
Æquora, remigio reddita tuta tuo.
Fallor, Ariſtocle͂ ſi plus deuincta vetuſtas,
Quàm tibi, docta tuo munere, poſteritas.

FELICI MEMORIAE BLASII MARCVARDI, DOCTISS. THEOLOGI ET PHILOSOPHI, ET, QVOD MAXIMVM EST, OPTIMI VIRI: QVI IN IPSA AETATIS SVAE AESTATE, DVM PATRIA ET AMICI AVCTIOREM AB IPSO MESSEM SPERABANT, IN COELVM COMMIGRAVIT: IOANNES SERRANVS, AMICVS AMICO MOERENS POSVIT.

QVINTA ΣΥΖΥΓΙΑ,

AD QVAM CONTVLIMVS

PHYSICA, ET THEOLOGICA,

(VT VOCANT) IDEST,

πὰ μϛ' πὰ φυσικά, quæ & vna opera
ferè tractantur à Platone.

Hi verò ſunt Dialogi,

TIMAEVS, ἢ Περὶ φύσεως. id eſt, De natura. ſiue, De vniuerſitate.

TIMAEI LOCRI, Περὶ ψυχᾶς κόσμου καὶ φύσιος. id eſt, De mundi anima & natura. Doricé.

CRITIAS, ἢ Ἀτλαντικός. id eſt, Atlanticus. Appendix Timæi, de priſci mundi hiſtoria.

PARMENIDES, ἢ Περὶ ἰδεῶν. id eſt, De Ideis.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, ἢ Περὶ ἔρωτος. id eſt, Conuiuium. ſiue, De amore.

PHAEDRVS, ἢ Περὶ καλοῦ. id eſt, De pulchro.

HIPPIAS MINOR, ἢ Περὶ καλοῦ. id eſt, De pulchro.

TIMAIOΣ, TIMAEVS,

Hʹ,

ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ.

Siue,

DE NATVRA,

Siue, de Vniuerſitate.

ARGVMENTVM.

INITIO quintæ Syzygiæ, quæ vt pulcherrimam ita obſcuriſſimam & maximis difficultatum ſalebris inuolutam complectitur doctrinam, illa ipſa nobis ſunt repetenda, quæ in primordio vniuerſæ ſcriptionis iam ſumus præfati: nimirum, etiam atque etiam prouidendum eſſe in his diſputationibus, vt duo extrema cauëamus: ne dum pulcherrimæ cognitionis ſtudio vehementius tenemur, ethnicarum ſirenum illecebris capiamur. id eſt, repleamur prauarum opinionum præiudiciis. vel dum conamur horum errorum ſcopulos euitare, ea remedia iis emolliëdis inſtituamus adhibere, commodius interpretando philoſophorum ſententias, vt aliena perſona illos prorſus induamus, & veritatem transformemus: huiuſmodi eis affingendo de quibus ne ipſi quidem vnquam cogitarint, & germanæ veritati vim etiam inferamus: quorum illud ineptiſſimum, hoc ſceleratiſſimum. Non enim ideo debent legi ethnicorũ philoſophorũ ſcripta à nobis, vt ab illis petamus cognitionẽ veritatis tanquã è fontibus: ſed vt perſpiciamus, quatenus progrediatur humana ratio in cognitione de Deo & de virtute & de vita æterna: videlicet hactenus, vt ſint homines αὐτοδίδακτοι, ex naturalis illius cognitionis luce, quæ in tantæ corruptionis, qua genus humanum planè obuolutũ eſt, tenebris lucet. Ea verò lux ſi in quoquã ethnico & tenebroſo homine emicuit, in Platone certè emicuit, in quo tamen & maximæ & periculoſiſsimæ ſunt tenebræ. ſed commoda quædam ratio comperienda eſt, qua tutò in hoc ſcriptorum genere verſari poſsimus, ne non modò inutilis ſed pernicioſa ſit nobis illorum autorum lectio. Hæc autem mihi quidem tutiſsima videtur regula, ad certam fructuoſámque philoſophicæ doctrinæ cognitionem: Vti adhibita iudicii diligentis animaduerſione, quídnam illi dicant, prudenter conſideremus: quæ primæuæ, id eſt vnius, veritatis veſtigia apparebunt, ſtudioſè amplectamur: ac proinde eodem veritatis ἔλεγχῳ mendacium in illis deprehendamus atque conuincamus. Mendacium autem erit, quicquid à veritate aberrabit. ſibi enim vbique conſentiens eſt veritas. Illud autem Veritas exiſtimandum erit in philoſophis, quod propius acceſſerit ad eam doctrinã quæ in ſacris Bibliorum libris continetur, quæ eſt vna & certa veritas, & germana philoſophia. quicquid ergo vel diſertè cum illa conſentit, vel ipſius principiorum ἀκολουθίᾳ, verum eſt. Illa igitur primæ veritatis veſtigia in philoſophis diligenter ſunt obſeruanda: quæ quidem non pauca apud illos comperiuntur. ſed quàm abſurdè in media via deficiunt! quàm ineptas concluſiones ex bonis principiis eliciunt! Conuincendo igitur mendacio, cuius apud illos magna copia eſt, ita aduerſus eos agendum erit, vt ipſi de ſeipſis profitentur. Rerum enim veritatem non affirmant penes ſe eſſe, ſed tantùm ἐικόνας illius veritatis, quãtum quidem in hominem cadere poſſunt, & τόπῳ etiam λογισμῷ ἀπείκασται. i. adulterina quadã ratiocinatione effictas atque efformatas. fatẽtur ſe diuino quodã ſermone opus habere quo ad veritatem deducantur, quam ſe amicè amplexuros teſtantur, ſiquis demonſtrarit, & meliora docuerit. In hoc maximè argumento obſcuriſſimo quidẽ illo, id ſubinde inculcat Plato auxilium à Deo implorans, vt ducem ſe præbeat in his ſalebroſis mæandris. Quid hîc ergo? A philoſophis ad ipſos philoſophos prouocemus, & illas ſcintillas veritatis quæ in ipſis apparebunt, iiſdem ipſis opponamus, & mendacium inde deprehendamus, quum ſibiipſis repugnabunt philoſophi: quum vna ſit & ſemper ſibi conſtans & conſentanea veritas, ſicuti dixi. Sed de his, hoc quidem loco, ſatis ſupérque. In hoc autem argumento dedi operam vt illius regulæ vim ad vſum reuocarem: Myſteriorum pruritum ſemoui, quo mirum in modum titillantur ferè interpretes, vt non tolerandas alioqui tenebras nouis tenebris cumulent: quantum potui, rem planè & ſimpliciter explicáui: ſiquid eſſet μυσταγωγὸν (vt Conuiuium & Phædrus) & indicaui & conatus ſum perſpicua doctrina planum facere: noua myſteria auerſatus ſum: aphoriſticæ illius indicationis notis, ſcopum & ἀκολουθίαν diſputationis commonſtraui: ſummam doctrinæ conatus ſum diſtinctis articulis comprehẽdere, vt bono & prudenti lectori liberius puriúſq; iudicium relinqueretur. Hæc autem mihi ad obſcuriſſimæ iſtius diſputationis primordium fuerunt præfanda: ſub quam reuocaui PHYSICA & METAPHYSICA, de quorum ordine & ſerie primùm dicendum eſt vniuerſim, meo more: vt vnicuique deinceps peculiare & proprium argumentum accommodem.

ETHICIS & Politicis, Phyſica & Metaphyſica poſtpoſuimus, indicatum à Platone ordinem ipſámque rationem ſequuti. Vult enim ille primum eſſe hominum ſtudium, vt ſe norint commodis moribus componere, familias prudenter regere, & in republica verſari, vtũ probum & prudentem ciuem decet, antequam ad naturæ diſquiſitionem accedant; quæ quidẽ ſolida ſobriáque vitæ ciuilis cognitione deſtituta, inanis eſt & infructuoſa μετεωρολογία. Deinde Phyſica & Metaphyſica, i. theologica, cõiunximus, noſtri quoq; philoſophi autoritatem ſequuti, quæ qui-

dē & ipſa vērā ratione innititur. fieri enim nullo modo poteſt vt fructuoſē cognoſcamus Naturā, niſi perſpecto Naturæ opifice atque domino: nec vt ſeriò Naturæ miracula cognoſcamus, ſi nos ipſos ignoremus. id eſt animum noſtrum, & illius poſt hanc mortalem & caducam vitam ſtatum. Hæc enim duo ſunt Platonicæ θεολογίας capita, Dei & Hominis cognitio. princeps certè atque primarius vniuerſæ noſtræ vitæ finis eſt, vt Deum cognoſcamus: proximus, vt noſmetipſos. Ex illius ordinis commonſtratione, iſtos dialogos digeſſimus. TIMAEO primum dedimus locum, quia vtrunque illud caput Metaphyſices complectebatur, & vniuerſæ φυσικῆς ἀκροάσεως ſummam exquiſitiſſimam. TIMAEVS LOCRVS, Doricè ſcriptus eſt, vel illius ſumma, vel περιπίτυπον, vel potius ἀπόχαφον: ex quo veluti fonte, copioſiſſimam illam diſputationem deriuauit Plato, & commentario illuſtrauit. CRITIAS, eſt illuſtratio proœmii illius, de priſca mundi hiſtoria, quam facit ſibi aditum ad hiſtoriam de mundi creatione: ſicuti ſuo loco dicemus. PARMENIDES, agit de rerum cauſis. id eſt, de Deo, primaria & omnipotente rerum omnium cauſa: & de cauſis naturalibus, quas Deus & creauit, & vt vult, efficaces reddit. CONVIVIVM, totum verſatur in explicāda ea vi quam Deus inſeuit in omnibus rebus, qua ſeipſas conſeruant: & ea quidem potiſſimùm appetitione animi humani, ſiue bona ſiue mala, quæ ad res gerendas maximè valet, quippe quæ ſit principium actionis in homine. ita partim eſt φυσικὸς, partim θεολογικός. quemadmodum explicabimus. PHAEDRVS, totus eſt in animi humani conditione demonſtranda, & eius facultatibus: quatenus nimirum pulcher, quatenus deformis: accedēte vel virtute vel vitio. ita ad ſecundam περὶ τὰ φυσικὰ partem ſpectat, De hominis cognitione. HIPPIAS minor, in eodem quidem argumēto, quo Phædrus, verſatur: ſed quod illic δογματικῶς, hîc αἱρετικῶς tractatur, aduerſus Sophiſtas, quibus erat capitalis hoſtis Plato. Atq; hæc quidem hactenus de iſtius συζυγίας ſerie atque ordine dicta ſunto.

DE TIMAEO HAEC SINGVLATIM.

Θέσις ſiue ſcopus diſputationis, ex ipſo titulo apparet, DE VNIVERSI NATVRA. complectitur enim doctrinam ſententiámque Platonis de Rerum natura. id eſt, de Vniuerſi & omniū ipſius partium creatione, cauſis, facultatibus. ita diſputationis ſubiectum, eſt, Phyſices explicatio. Docet enim philoſophus, quo principio atque primordio Vniuerſum ſingulæque ipſius partes, & extiterint & ſubſiſtant etiamnum, atque conſeruentur: eccuius potentia atque virtute. nimirum, & creatum eſſe mundum à Deo, & ab eodem, eadem illa ſua qua ipſum crearat atque condiderat, vi atque efficacia, potenter contineri, Naturæ cauſis ad illum finem ab ipſo creatis atque ordinatis. Itaque, neque fortuitò, nulla cauſa antegreſſa, neque per ſe, Mundum extitiſſe ab æterno: ſed certo initio incepiſſe exiſtere, certo quidem Dei decreto, efficacique potentia: qui videlicet in mente ſua delineatam Mundi imaginem ſtato tempore creauit atque condidit, ita vt reuera certo quodam & firmo modo exiſteret. Explicat præterea mirabilem vim Naturæ, vires, effecta. illam ſiquidē creatam à Deo docet, & primum quoque rerum omnium creatarum πάθος, Tempus, ab eodem illo architecto creatum: vt conuellantur fundamenta profanæ philoſophiæ, ex temporis æternitate, mundum æternum conſtituentis, ad opificis opprobrium. Exponit igitur Naturæ cauſas quas Dei primarias miniſtras eſſe docet, & certas diſtinctáſque operas opificis imperio atque mandato habuiſſe. agit enim Natura efficaciter imperantis potentia, & (vt inquit ille) ὑφ' ἁρμονικοῖς δημιουργοῦ λόγοις οὐσοῦται, τῆς ὑπείκουσης ἐνεργείας σωφρονοῦσα. quæ quidem verba Platonicis illis exponendis adhibentur, Ἔμφρονος φύσεως αἰτίαι, αἷς ὑπηρετούσαις καὶ ξυνεργοῖς ὁ Θεὸς χρῆται, πρὸς τὸ ἀρίστου ἰδέαν ἀποτελῶν. ſicuti ſuo loco dicemus. Vniuerſim igitur explicata Naturæ vi atque efficacia, de Homine tum agit ſingulatim, omnium animantium præſtantiſſimo, & potiſſima proinde mundi parte. illius verò opificium, & corporis & animi, diligenter perſequitur. Itaque ſimpliciſsima eſto huius diſputationis θέσις, DE NATVRA, SIVE RERVM VNIVERSITATE. id eſt, de illius creatione, vi & efficacia, ſingulis partibus, Homine maximè, præſtātiſsima illius parte. ideo enim μικρόκοσμον vocant interpretes. Eſt autē Dialogus maximè quidem φυσικός. potiſſima enim diſputationis pars in Natura explicanda verſatur: eſt etiam θεολογικός. nam & Dei opificis vim & potentiam docet in mundo & creando & conſeruando: docet rerum principia & cauſas, & quidem, ſi cum cæterorum philoſophorum diſputationibus conferatur, maximè metaphyſicè: ſicuti ex ipſis locis planum erit. Indicato diſputationis ſcopo, copioſiſsimæ quidem illius & præclara rerum pulcherrimarū ſupellectile inſtructiſſimæ, reſtat vt illius quoque οἰκονομίαν notemus pro more noſtro, vt ſingularū quoque rerū ἀκολουθίαν & ſeriem perſpiciamus. Nouis ergo illis de triplici mūdo myſteriis quæ à vulgo interpretum probantur (nimirum cœleſti exemplari & humano: in quo ordine aiunt vniuerſam hanc diſputationem contineri) ſecurè prætermiſsis, hanc illius οἰκονομίαν ſimpliciter ſtatuo.

VNIVERSI Dialogi duæ ſunt partes: τὸ προοίμιον, id eſt Præfatio: & φυσικὴ ἀκρόασις, id eſt, ipſarum rerum nimirum naturalium tractatio. PRAEFATIO rei principali accommodata eſt. nam poſt politicorum longam diſputationem (cuius quandam ſummam repetit Socrates) accommodatè de rebus naturalibus agendum docet, hominum animis rerum ad ſocietatem continendam colendámque neceſſariarum ſeria cognitione imbutis. Hæc præfatus, tribuit partes diſſerendi de rebus naturalibus, Timæo Locro Pythagoreo, in huiuſmodi rerum cognitione maximè verſato: ipſe verò hoc munus detrectat, quippe qui philoſophiam ad mores vitámque reuocarat. In hac enim diſputatione non docet, ſed auditor eſt, Socrates. Verùm vt opportunior molliórque aditus ad illam Naturæ tractationem ſterneretur, commodam mentionem iniicit de priſcæ illius & primæuæ ætatis hiſtoria, quæ proximè acceſsit ad mundi incunabula atque originem: cuius creatio primum eſt caput iſtius diſputationis. Illum enim ſermonem de bello Atlantico, hiſtoriam ſimplicem eſſe aio: nec poſſum pro-

probare ſententiam eorum interpretum, qui hæc omnia μυθολογῶς intelligunt, & vniuerſam doctrinam quæ deinceps in ipſa diſputatione explicatur, eò cogunt atque compellunt: importunè, vt mihi quidem videtur, nec verè: quum & neget Plato eſſe confictam fabulam, & ἀληθινὸν λόγον diſertè eſſe contẽdat. quod ex Critia perſpicuè apparebit, in quo illius hiſtoriæ inſtituitur præclara ἐπιξεργασία, tanquam veræ hiſtoriæ. Verum quidem eſt totam illam hiſtoriam redolere πίνον, id eſt, ſitum & ſqualorem obſoletæ cuiuſdam vetuſtatis quæ cauſam præbuit interpretum μυθολογίας. extant tamen nonnullæ veræ ἀρχαιολογίας veſtigia, vt, quum vniuerſum quoddam diluuium, & ante illud tempus ciuitates multas, & ſocietatem generis humani variè & amplificatam & excultam fuiſſe ait, qua de re ſuis locis. Summa autem eſt, Penes Græcos non eſſe memoriam veræ antiquitatis: &, Veræ antiquitatis originem à creatione Vniuerſi deducendam. tempus autem illud quod propius ad eam acceſſerit, antiquius eſſe cenſendum.

Opportunus ita patefit aditus ad legitimum ſermonem de Vniuerſi natura, cuius primùm creatio atque origo inueſtigatur, tum natura, πάθη, cauſæ, vires, effecta: quæ eſt vera naturæ ἀκρόασις, quam iſtius diſputationis ſubiectum ſtatuimus, & Dialogi ipſius ſecundam partem. quæ quidem rurſus diſtinctis particulis ſubdiuidenda atque explicanda eſt. Illam igitur in tres partes diſtribuimus. Prima, complectitur certas quaſdam hypotheſes, neceſſarias ad inſtituti argumenti demonſtrationem & intelligentiam: quemadmodum poſtulant veræ ἀποδείξεως leges, quæ non niſi ex antegreſsis nonnullis conſtare poteſt. hoc Plato προοίμιον vocat, reliquam diſputationem, νόμον: eleganti certè dicendi genere, quo ſignificat illas hypotheſes, legitimæ illius diſputationis tanquam perferendæ legis cauſa fuiſſe ſubſtratas. Secunda, docet cauſas & modum Vniuerſi ſiue mundi creati. id eſt, A QVO: EX QVO: CVR, & QVOMODO. Tertia, eſt copioſa & accurata ἐπιξεργασία illius pulcherrimæ doctrinæ. Verùm hæ quidem partes vniuerſim ita indicatæ, ſingulatim ſunt à nobis iterum explicandæ.

Acturus de re omnium grauiſsima, Dei opem auxiliúmq; primùm implorat: & qua de re ſit dicturus, & quo ordine ſit vſurus, docet: De Vniuerſi nimirum & hominis creatione & natura. Ita ſeptem hypotheſes ſubſternit. I. Aliquid eſt quod ſemper eſt, nec vllum habet ortum. id eſt τὸ ὂν ἀεί, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον: aliquid quod ſemper ſit, neque verè vnquam eſt. id eſt, τὸ γιγνόμενον μὲν, ὂν δὲ οὐδέποτε. II. Illud τὸ verè ὄν, intelligẽtia & ratione cõprehẽditur: illud τὸ γιγνόμενον, opinione cum ſenſu quodam rationis experte percipitur. III. Illud verè ὄν, ſemper exiſtit, eodem ſemper modo habet, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν: hoc verò τὸ γιγνόμενον,, vt ſit ita perit, nec vnquam verè exiſtit. id eſt ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. IIII. Quicquid fit, neceſſariò fit ab aliqua cauſa. V. Duo ſunt παραδείγματα. I. Exẽplaria ad quæ opifex Vniuerſi (id eſt, ὁ δημιουργὸς, ὁ Θεὸς, ὁ ποιητὴς καὶ πατὴρ τοῦ ὅλου. (ſic enim Deũ mundi opificẽ, vnũ quidẽ & verũ Deũ, deſignat) reſpexerit, dũ res ipſas crearet: vnũ, τὸ κατὰ ταὐτὰ ὄν, & ſempiternũ: alterũ γενητὸς ſiue γιγνόμενον, & generationi nimirũ & alterationi obnoxiũ. VI. Opifex ille vniuerſi non egit temerè, ſed certa animi ἰδέα, quæ in mente ab æterno repræſentauit operis illius, quod volebat efficere, παράδειγμα ſiue εἰκόνα: vnde ſuo tempore res ipſæ natæ ſunt & reuera extiterũt. VII. Rerum ipſarum aliæ ſunt creatæ ad ſempiternum παράδειγμα: aliæ, ad γενητόν. Ipſum Vniuerſum ſiue mundus ipſe, ſiue cœlum (hæc enim in hoc argumento ſunt συνώνυμα) creatum eſt ad ſempiternũ exemplar: res ſingulares, ad generabile. quomodo autem hæc ſint ex Platonis mente intelligẽda, poſtea copioſius dicemus. At obiter hoc notandum eſt, non ſtatui quidem hîc duo παραδείγματα: licet & γενητοῦ ſiue γενόμενος παραδείγματος fiat mentio, & ἀεὶ δέ ου. ſed idcirco hæc dici, vt perſpiciatur diſcrimen inter Vniuerſi, & rerum ſingularium naturam. quanuis enim res ſingulares Vniuerſi ambitu atque communitate quadam comprehendãtur, ac proinde vnicum ſit παράδειγμα mũdi, & vnus mundus, non plures: ſicuti & vnica eſt mens architectrix: nihilominus tamen diſtinxit Opifex rerum illarum naturas: ita vt Vniuerſo conſtantiorem, rebus ſingularibus fluxam atque caducã tribuerit naturã: quæ certè & ipſæ temerè nõ contingunt, ſed ſuum habent παράδειγμα quodãmodo. His poſitis Plato, teſtatur obſcuriſſimam eſſe harum rerum explicationem: quæ vt per ſe certiſſima ſit, ab hominibus tamen vix ac ne vix quidem poſsit ſatis commodè comprehendi: illis tamen ſatis eſſe futurũ, ſi cõſentaneas habeant auguſtiſſimæ illius veritatis imagines, id eſt, εἰκότας καὶ ἀναλόγους ſermones, quantum in probabilem quãdam fidem cadere queant, vt nec vltrà curioſius ſit inueſtigandum.

Ita præfatus, accedit ad ipſum νόμον, id eſt, legitimam φυσικῆς ἀκροάσεως tractationem: quam duabus quoque partibus conſtare diximus. de prima, primo loco: quæ docet cauſam & modum Vniuerſitatis conditæ. Cauſam autem voco ipſam rerum παραδείγμων ἀρχήν: quam quidem planè ſeiungo à cauſis naturalibus, quæ ſuo quidem modo agunt, ſed non vt cauſæ propriè & per ſe, ſed vt concauſæ. i. οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ ξυναίτια, οἷς ἐπιτρεπῶν ὁ Θεὸς χρῆται, vt iam diximus. De cauſis igitur illis naturalibus, ſiue ſint ἀρχαὶ ſiue στοιχεῖα, aget ſuo loco. nunc de vero Vniuerſi principio ſiue vera Cauſa agit: quæ quidem illi eſt, DEVS OPIFEX, vt rem vno verbo dicam. Scio aliter doceri à vulgo interpretum, apud quos tria ſunt rerum principia ex Platonis ſententia, Deus, Materia, & Idea. quæ quidem non nego: ſed an difficillimæ iſtius Platonis ſententiæ vera ratio melius comprehendi poſsit quàm eo modo quem indico, eruditi iudicent, accuratè examinatis vniuerſi iſtius ſermonis partibus & circunſtantiis. Hæc quidem fateor ab illo obſcurè tractari. quum tamen credendum ſit, Platonem voluiſſe ſuam hac de re ſententiam exponere, conemur nos quoque in his tenebris facem præferre veritati, quantum fieri poterit: quum videlicet nec ipſe quoque Plato fortaſſe ſatis rectè ſeipſum intellexerit. id eſt, ea quæ aliũde è meliore doctrina acceperat: quippe qui ſuam his de rebus narrationem, ἄπιστον καὶ ἀήθη eſſe fateatur.

Deus Vniuerſum hoc creauit. ille igitur eſt vnũ & verũ principiũ Vniuerſi. Iam verò in illo creãdo, voluit ſeruare illum ordinem quem vt optimum rebus efficiendis, conſtituit ipſe. Itaq; in Deo illo opifice, cauſarum δύναμις animaduerti atque notari debet. & illum quidem ita proponit Plato, quemadmodum præfatus erat ſe de tantarum rerum myſteriis dicturum, videlicet ἀνθρωπίνως. Illum igitur exhibet veluti opificem quendam. ideo vocat δημιουργὸν, & ait eum ποιεῖν, δημιουργεῖν, πεπαίνεσθαι, διαζωγραφεῖν, ἀπεργάζεσθαι, μηχανᾶσθαι, &c. quibus quidem vocabulis artificis in delineando fu-

turo opere induſtria & ratio, & in efficiendo vis & modus, repræſentatur. Opifici aliquod opus arte effecturo duæ res ſunt neceſſariæ, Materia & Forma. & in forma quidem illa quam homo ſuis operibus tribuit, multa ſunt diſtinctè notanda. Adeſt in opificis mente, vis ingenii ad opus delineandum: & in opere illo efficiendo proponit ſibi aliquem finem. duæ ſunt illæ potentiſsimæ operis cauſæ in animo hominis, Artis cognitio, & Finis. illa, operis præſtandi, hæc, ſuſcipiendi cauſam rationémque dictat menti opificis. Hæc eſt in hominis opificis mente ἰδέα, quæ propoſito conſtitutóq; ſibi operis alicuius efficiẽdi fine, delineat tum opus illud. inde illius Ideæ vi cõformatur παράδειγμα ſiue εἰκών, primus quidem Ideæ fœtus, quæ delineata illa imagine opus nondum natum ſibi repræſentat, & quaſi effectum oculis notat atque deſignat. Denique, nactus materiam opifex, animi ſui exemplar atque conformationem educit in ipſa materia. id eſt, quod animo conceperat, reuera præſtat. Ita naſcitur opus ex ſubſtrata materia & formæ vi atque potentia: in quo opere hæc ſunt diſtinctè notanda, Idea, Finis, Exemplar, Materia, Manus artificis: vt ipſum denique Opus exiſtat. His poſitis, ex illius methodi philoſopho noſtro vſitatæ regula, quæ monet παραμύθασθαι ſiue παραμελέτω rerum maximarum poſſe fieri in rebus minimis: cõſequens eſt, vt quod de opifice homine diximus, videamus quatenus conueniat Deo opifici: inter quos certè tantum diſcrimen eſt, quantum eſſe debet inter Deum & hominem. in Deo videlicet, omnia ſunt perfectiſsima: in homine, imperfectiſsima. Sed quoniam ſimilium quorundã cognitione hac in re indigemus, nihil obſtat quominus ἀναλογίας veſtigiis inſiſtentes, rei minimæ indicatione, rem maximam pro modulo noſtro complecti conemur.

Dei opificis opus eſt, Vniuerſum. in quo creando atque efficiendo hunc ordinem notat Plato. quemadmodum ad opus aliquod efficiẽdum duæ res neceſſariæ ſunt, Materia videlicet & Forma, ita & Deum in creando mundo coniunxiſſe Materiam & Formam. i. (vt loquitur ipſe) Νοῦν & Ἀνάγκην. hæ duæ enim cauſæ notantur in principio Dorici Autographi. At latiſsimum eſt hîc inter Deũ & hominem diſcrimen, vt diximus. hic enim extrinſecus aſſumit materiam: ille, ex ſeipſo. Ita duæ ſunt in Deo ἀρχικαὶ & παραπυρικαὶ Mundi cauſæ: & ita quidem vt ſint παράπλους καὶ ἀπρόσπτωτος καὶ ἀνεπινόητος αὐτοπόριστοι in Deo. quemadmodũ explicant interpretes. Vt enim in Deo Idea, eſt, ὡς ποιὰ αἰώνιος & ἀρχέτυπος εἰκών, αὐπαὲ & παράπλους οὖσα, ita & Materia: hactenus quidem quatenus omnia ſunt æterna in Deo. Vt igitur decretũ de forma Vniuerſi fuit in Deo æternum, ita & de Materia. Hunc in modum de Materia & Forma in Deo agere voluiſſe videtur Plato. quanquã obſcurè & inuolutè, ſicuti mox oſtendemus.

De Forma, primo loco: de Materia deinde aget ſecundo. Ait igitur, Deum hunc mundum creaſſe, efformaſſe, cõſtituiſſe. i. δεδημιουργηκέναι, πεποιηκέναι, ξυνῆσαι. MENS igitur Dei decreuit ab æterno creare mundum, & quidem optimo ſibi fine propoſito. quem quidem finem non ſatis perſpicuè explicat Plato. finem enim opifici Deo propoſitum eſſe dicit, vt pulcherrimum opus ederet. quod quidem verum eſt. Vidit enim Deus, & omnia quæ fecit bona erant. quæ eſt clauſula in hiſtoria de mundi creatione. Sed fuit ille ſubordinatus finis in Deo: princeps & primarius, & (vt loquũtur) ἀρχιτεκτονικὸς, fuit Dei opificis gloria. Duæ ſunt igitur illæ cauſæ in Formæ διατάξει, in qua explicanda verſamur, Finis optimus & Idea. Decretum illud de mundo creando, ſubſequutum eſt παράδειγμα ſiue εἰκὼν mundi creandi. id eſt, delineauit Deus imaginem illius mundi quem ſuo tempore erat creaturus. Sed hîc maxima eſt differentia inter Deum & hominem. quicquid enim agit homo, agit in tempore & gradibus quibuſdam: at in Deo omnia ſunt æterna. AEternum fuit Dei decretum de mundo creando; æternum quoque illius decreti exemplar. ſed nos homines, qui in his figulinis domunculis non poſſumus perſpicere iubar ἀπροσώπου illius lucis, ita balbutimus. Hæc ergo ante ipſam mundi γένεσιν agnoſcit philoſophus in Dei mente: Finem, Ideam, Exemplar ſiue imaginem futuri operis. IDEA nimirum, eſt æterna illa diuini decreti prouidentia atque cognitio de mundo creando, cum omnipotenti Dei ſapientia atque virtute coniuncta. FINIS ἀρχιτεκτονικὸς, Optimũ illud, quod ſibi proponit Deus in æterno illo decreto ſuo. EXEMPLAR ſiue IMAGO, eſt futuri operis delineatio ex vi atque efficacia æterni illius decreti. quod quidem vnum eſt in mente Opificis: varia tamen ratione duplex dicitur; ex earum videlicet rerum natura, quæ exiſtunt. Vnum enim, τὸ κατὰ ταὐτὰ ὄν, & quidem ſempiternum: alterum, γενητὸς καὶ γινητὸν, quod nunquam verè eſt, ſed ſubinde commutatur. Ex duplicis illius Exemplaris ratione, duplex quoque extitit natura rerum. aliæ enim ſempiternæ, Mundus nimirum, quem etiam hac de cauſa εἰκόνα τοῦ νοητοῦ, θεὸν αἰσθητὸν, μέγιστον καὶ ἄριστον, κάλλιστον καὶ τελεώτατον, vocat, & μονογενῆ. i. imaginem intelligibilis, Deum ſenſilem, maximum & optimum, pulcherrimum & perfectiſsimum, & vnigenitum. Illum autem creatum eſſe ait, & quidem ſæpe hoc inculcans. Diſerta hæc ſunt verba initio diſputationis, Πότερον ἦν ὁ κόσμος, γενέσεως ἀρχὴν οὐδεμίαν ἔχων; ἢ γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀφωρμένος; Reſpondet, Γέγονεν, &c. Eſſet autem importunum & ſuperuacaneum huiuſmodi locos congerere, qui de mundi generatione teſtentur: quum id tam frequens ſit, quàm quod frequentiſsimum. De mundi autẽ fine aliquando deſituri, hæc ait Plato, Χρόνος μετ' οὐρανοῦ (i. mundo. ſunt enim ſynonyma, vti diximus) γέγονεν, ἵνα ἅμα γενηθέντες, ἅμα καὶ λυθῶσιν. quanquam & λύσιν illam exceptione quadam adhibita explicat. Inde igitur cõſtat, Platonẽ grauiſsimo ἀσκάτῳ inuolui: qui ſibiipſi repugnãtia loqui apertè videatur. Modò enim perſpicuè videtur ſtatuere mundũ creatum, modò tamẽ æternum dicere.

Διέξοδος, quatenus Mundum æternũ ſtatuat Plato.

Verumenimuero, niſi ſolida ad illam dubitationem reſponſio ex verbis Platonis elici poſſet, expeditum & planum eſſet reſpondere: Minimè mirum eſſe debere, repugnare ſibiipſi hunc hominem, in tantis veritatis myſteriis: cuius non lucem quidem ipſam, ſed ſcintillas tãtùm quaſdam in mediis tenebris viderit. at certè aliæ videntur eſſe veræ & propriæ reſponſiones: quæ, ſi ἀκυρολογίας lapſu Platonem liberare non poſſunt, ἀσυσκότου ſaltem poſſunt: vt rata certáque maneat illi hæc ſententia, Mundum eſſe creatum: ac proinde quũ principio quodam inceperit, minimè eſſe æternum. Sed ad reſponſionem noſtram, age, quædam ſubſternamus, ex illius doctrina.

Τὸ ὄν non vno modo dicitur, ſed varié: quemadmodum ſæpe diximus ſuprá: & quidem in hoc argumento, in quo τὸ ὂν opponitur τῷ γιγνομένῳ, & negatur planè τὸ γιγνόμενον, ἓν. vt quidem τὸ ὂν hîc acci-

piatur pro eo quod verè & conſtanter eſt,nimirum vt ſit τὸ ὂν ὄντως ὄν,& τὸ ὂν αἰώνιον.i.ſempiternum. Illud igitur Τὸ ὂν αἰώνιον dupliciter dicitur: videlicet,τὸ ὂν αἰώνιον propriè & per ſe,& ex ipſa eſſentia, & vt cauſa, vt loquuntur interpretes.i. κυρίως καὶ πρώτως, καθ' ὕπαρξιν καὶ κατ' αἰτίαν τοῦ εἶναι. Aliud eſt τὸ αἰώνιον πη.i. quodammodo:neque abſolutè,ſed adhibita conditione quadã,videlicet κατὰ μετοχὴν αἰωνίου ὑπάρξεως.Ex primo illo ὄντως αἰωνίου genere eſt tantùm VNVS DEVS, benedictus in ſecula, qui non modò eſt αὐτοών,ſed & omnium τῶν ὄντων vera & vna cauſa. imò,etiamſi ipſa AEternitas cogitari à nobis non poſsit fuiſſe creata,quum nihil fuerit æternitate prius: tamen ſi æternitatem imaginari poſsimus eſſe aliquid ſeorſim à Deo, ſtatuendum eſt, Deum habere latentem cauſam æternitatis:quandoquidem vnus Deus eſt fons & origo omnis eſſentiæ. (de eo ente loquor quod verè eſt.nam peccatum,quod τὸ μὴ ὄντως ὄν vocant, eſt ἀπαξία ſiue στέρησις οὐσίας.)Igitur Deum ὑπὲρ αἰώνιον & ἐπέκεινα τοῦ αἰῶνος vocant Platonici,ex præceptoris doctrina.Ex ſecundo τῶν ὄντων genere haudubiè ſunt Angeli, & Animi noſtri:qui licet creati fuerint & principium habuerint,hactenus tamen atque in hunc finem creati ſunt à Deo,vt perdurent immortales: ac proinde αἰώνιοι quodammodo dici poſſunt ac debent:ne cum profanis & impiis hominibus illos vel mortales eſſe ſuſpicemur.

His poſitis,videndum eſt quatenus,& quibus exceptionibus adhibitis, Mundus æternus dicatur à Platone.non enim dici ab eo æternum ſimpliciter, iam notauimus:quum diſertè γένεσιν κόσμου agnoſcat & ſæpe id inculcet.Variis ergo circunſtantiis Mundus æternus ab illo dicitur. Primò, ſi decretum illud Dei de mundo creando conſideretur. mundus enim hactenus dici poſſe videtur æternus,quatenus æternum fuit illud de mundo creando decretum in mente Dei.quum videlicet non minus tunc extaret mundus in decreto Dei,quàm quum poſtea extitit reuera, à Deo creatus: ſicuti iam explicauimus. Secundò, Platoni quoque æternus dicitur mundus comparatè.i.firmus & conſtans, ſi cum huiuſmodi omnibus rebus comparetur, quæ perpetuo fluxu variè affectæ vltro citróque commutantur:vt ſunt omnes res ſingulares,& maxime animantes, quæ ludibrium videntur eſſe mutationum omnium. perſtat enim & perdurat Vniuerſi iſtius moles,dum non modò homines variè,ſed ipſa penè terræ facies ſubinde, & vrbium regnorúmque viciſſitudinibus & ſuiipſius propemodum alteratione,euariatur.Vniuerſum ergo mundi corpus,cum mẽbris ſuis cõparatum,æternũ hactenus videretur,ex illius doctrina:quandoquidẽ variæ mutationes ſubinde in res ſingulares cadunt,dum Mundus interea conſtanter perdurat. Cœlum maximè ipſum,huius cõſtantiæ illuſtre præ ſe fert monumentum, cuius in res inferiores magna eſt autoritas & potentia. Ideo & μονογενὲς dicitur, vel(vt inquiunt interpretes)διὰ τὸ πάντων τῶν ἐκτὸς ὅλων καὶ δευτέρων οὐσίαν:quòd res omnes ſuo ambitu complectatur: (Vniuerſum enim & Cœlum ſunt σωώνυμα,vti diximus) vel, quòd ſit omnium creaturarum præſtantiſsima, & cui in cæteras res creatas tributa eſt à Deo poteſtas. Tertiò,æternum vocat Mundum, non quidem ex ipſius natura, ſed ex Dei conſilio & voluntate.i.quandiu Deus voluerit mundum conſiſtere. ideo vbi dixit Plato mundum ſolutum iri atque periturum, mox ſubiungit explicationem, Ἂν ποτε λύσις τις αὐτῶν γένηται.Et quænam ſit illa λύσις alibi exponit,introducens Opificem vnum & ſummum Deum,opera ſua alloquentem,& ſuperiora quidem,quibus ſingularem & cõſtantiorem quàm cæteris tribuit naturam: Ἐγὼ,inquit, δημιουργὸς καὶ πατὴρ ἔργων,ἃ δι' ἐμοῦ γέγονα,ἄλυτα ἐμοῦ γε θέλοντος.τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν παν, λυτόν.τὸ γε μὴν καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχον βίου, λύειν ἐθέλειν,κακοῦ. δι' ἃ ἐπεὶ πάρα γεγένησθε,ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστὲ,οὐδὲ ἄλυτοι τὸ πάμπαν &c.Significat & ipſum Vniuerſum & ipſam Vniuerſi ἀναλογίαν, quam animam vocat,fuiſſe creata à Deo: docet,quænam ſit illarum ipſarum rerum natura,vt quandoquidem natæ ſint, naturam quoque habeant fini & ſolutioni obnoxiam.hactenus autem conſtare ac permanere,quatenus illas Deus ſtabilierit atque firmarit potentia ſua atque virtute.Inferiorum ergo ratione,quibus regendis atque gubernandis creatæ ſunt à Deo, ſuperiores illæ res ipſúmque ſanè Vniuerſum æternitatem quandam habere videntur: ſed precariam quidem illam, & tandiu duraturam, quandiu Deus voluerit.Ergo erit illa æternitas ſuperiorum rerum,& cauſarum quidem naturalium, κατὰ χ:videlicet ex cõparatione earũ rerũ omniũ quæ ſubinde commutantur.Addo etiam Auguſtinum cẽſuiſſe,& noſtros etiam Theologos illius ſententiæ aſtipulari: Vniuerſitatem hanc vltimo illo die ita conflagratione (quæcunque tandem illa ſit futura) conſumptum iri, vt non ipſius quidem ſubſtantia pereat atque aboleatur,ſed vitioſæ tãtùm qualitates, quas peccati vanitas in ipſam etiam Vniuerſi molem importarat,deleantur:vt ἀποκατάστασιν ſuam mundus tandem conſequatur, & fiat nouum cœlum & noua terra:ſicuti diluuio quidem ablutus fuit,non deletus mundus.Lib.X x.de ciu.Dei, cap.X VIII.&c. Hæ ſunt exceptiones, quibus Mundum à Platone vocari æternum,colligi videtur ex ipſius verbis:vt quidem hoc pacto ſibi ipſe reconciliari videatur. Quum autem mundum vocat deum, & aſtra,deos, illud verò excuſari quî poſsit non video.nec certè ea quam addit,explicatio, mihi ſatisfacit:videlicet hactenus,quòd in auguſto illo miniſterio ſuo diis aſsimilentur.i.vt diſertis verbis notat,διὰ θεοῦ γένεσθαι,θεῷ ἰσάζοντα. quis enim ſine profana ἀκυρολογίᾳ,Dei nomen creaturis tribuat?quod & ipſe alibi diſertè agnoſcit. Explicata breuiter hac quæſtione, quantum quidem inſtitutæ ſcriptionis ferebat ratio,reſtat vt ad propoſitum redeamus.

In hac ſecunda φυσικῆς ἀκροάσεως parte,tria capita proponebamus explicãda, nimirum A QVO creatus eſſet Mundus.Deum autem illum eſſe opificem diximus. CVR:optimo videlicet fine.qua de re etiam egimus. Docuimus quoque EX QVO ſit creatus: è Materia nimirum: ſed de illa aget Plato in tertia parte accuratius. Reliquum eſt VT QVOMODO creatus fuerit Mundus, videamus. quod eſt quartum propoſitæ diuiſionis caput. Reditur ad inſtitutũ.

VNIVERSI creationis modum ita explicat Plato. Illud ait eſſe ζῶον ἔμψυχον,ἔννουν:ac proinde corpus & animum illi attribuit) & quidem ἀπλοῦν. quod enim ſub ſenſus cadit, ὁρατὸν videlicet & ἁπτὸν,corpus eſt.corpus autem ſine animo cõſiſtere nullo modo poteſt. Corpus vocat Aquam, aerem,ignem,terram,& quicquid oculis perſpici poteſt:Animum verò,mirabilem illam συμμετρίαν & ἀναλογίαν, qua cõſeruantur res omnes, quæ illius Vniuerſi ambitu continẽtur.Illam porro docet, & deinde illuſtrat adhibito diagrammate è Mathematicorum diſciplina. qua docendi methodo in illis eruditis ſeculis nihil poterat eſſe illuſtrius: hac noſtra ætate,propter mathematices igno-

rationem formidolosa sunt μορμολυκία, quorum obtentu imperiti ab augusti philosophi doctrina absterrentur,& ἀγωμέτρητοι sophistæ causam arripuerunt è schola expellendi Platonis, quem Pythagoreis numeris refertum clamitant.repensa sanè commodùm iniuria aduersus Platonem, qui olim scholæ suæ aditu ἀγεωμετρήτους arcebat.istæ sunt temporũ vicissitudines. At rectè intellectum διάγραμμα, ostendet quàm iniurii fuerint aduersus tanti philosophi doctrinam imperiti & vecordes sophistæ: quibus vel maximè inuitis,eruditorum omnium suffragiis feretur decretum de Platone ad veræ philosophiæ hereditatem possessionémque postliminio reuocando.Itaque, vt ad rem redeam,quoniam posuerat Plato, Vniuersum corpore & animo constare, de animo vt potiore parte,primo loco agit: tum verò de ipsius corpore.In quo explicando obscura quædam sequitur vestigia primigeniæ veritatis,id est,Mosaicæ historiæ de mundi creatione. Repetit, mundũ esse à Deo creatum.illam autem creationem singulatim explicaturus,docet, Tempus esse creatum, quod quidem definit,Κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν αἰῶνος εἰκόνα:sed magis perspicuè esse ait distinctionem diei & noctis. qui fuit primus dies. Deum autem sua opera inspexisse ait, & mirum in modum gauisum fuisse: quæ duæ circunstantiæ sunt vmbræ veritatis. Inde Solis, Lunæ,& cæterorum planetarum creationem & officia describit. Et instituta præclara imagine,introducit Deum alloquentem superiorum illarum rerum potentias à se creatas, & tribuentem illis autoritatem in res inferiores. quæ quidem simplicissima fuisset doctrina,ex illo axiomate, SOL ET HOMO GENERANT HOMINEM. Inde tamen aperit originem fœdæ superstitionis,id est πολυθείας. quam vt ostenderet repugnare luci naturali,testatur μηδὲ δι' εἰκότων μηδὲ δι' ἀποδείξεων probari posse commenta de Diis.ait tamen adhibendam fidem esse patrum traditionibus de illis diis,quum id leges imperarent:quarum noxiam seueritatem,supplicio Socratis edoctus, pertimescens, maluit cum patriis superstitionibus euanescere,& πολυθείαν,contra expressam naturæ cognitionem, ipsámque adeò rationem,approbare,vt suo testimonio conuincatur. Illos autem inferiores deos,ad summi Dei differentiam, ἡγεμονὺς vocat, & ἔργα Θεοῦ,& διὰ τῶ Θεοῦ ἡγεμονεύοντας. illos etiam negat esse ἀθανάτους & ἀλύτους, nisi ex Opificis voluntate:ex quo,vt creatæ res, precariam quandam & temporariam diuinitatem habeant. ridiculis certè vocabulis. quis enim natum principióque aliquo finitum, & precariò sibi tãtùm constantem,nec planè immortalem Deum,sanus possit imaginari? Antiquam autem notat originem superstitionis,de qua disertè in Cratylo, vbi θεοὺς ἀπὸ τοῦ θεῖν dictos ait.abrepti enim homines cœlestis illius machinæ tot astrorũ splendidissimis corporibus illustratæ contemplatione, & augustam illam mirabilémque rerum superiorum vim atque efficaciam sentientes, deos astra esse dixerunt.quod certè in ipsis deorum gentilium nominibus perspicuè apparet,Iouis, Saturni, Mercurii,Solis,Lunæ,Veneris,&c.quæ sunt ipsorum planetarum nomina. Summi autem Dei ad inferiores illos deos mandatũ recitat,*Vti cæterorũ animalium corpora crearent*:Opifex autem testatur se,animi humani creandi,vt pote cognati atque immortalis, autoritatem sibi reseruasse. Animos igitur creasse,& singulis planetarum sphæris illos imposuisse.Audax & importuna subtilitas. quum & in Philebo disertis verbis dixerit Plato, Naturæ illius causas cum Deo(i.δημιουργούσῃ αἰτίᾳ) minimè esse cõfundẽdas. Verba illius sunt huiusmodi,Καὶ καθόσον (ait Opifex) μὴ αὐτῷ ἀθανάτοις θνητὰ σύμφυτον ἦι) προσήκει θεῖον λεχθὲν ἡγεμονοῦν τ' αὐτῆς, ἀεὶ δίκην καὶ ἡμῖν ἐθελόντων ἕπεσθαι, σπείρας καὶ ὑποκρεμάσας ἐγὼ παραδέδωκα. τὸ δὲ λοιπὸν ὑμεῖς, ἀθανάτῳ θνητὸν προσυφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῶα, καὶ γεννᾶτε. Ita significat vim atque potentiam causarum naturalium,quas creatas agnoscit:tum omnem illam potestatem à Deo pendere,illámque non in animũ, sed in corpus tantùm esse.Cætera,sunt nugæ rationis humanæ παραλογιζομένης.nec tamen, quicquid sit, Genethliaci possunt inde colligere firmamentum suarum influentiarum:quum disertè dicat Plato, Deum proprio & suo iure sibi vendicare autoritatem in animum immortalem: causas verè illas naturales hoc tantùm muneris habere vt mortale corpus cum immortali animo contexant,illúdque corpus ei aptent atque accommodent. Quod etiam disertè significat in eadem disputatione, Τῶν μὲν θείων αὐτὸς ὁ Θεὸς ἦν ποιητὴς δημιουργός· τῶν δὲ ἐκ τούτων τοῖς ἡδίοσιν ἤδη τοῖς ἑαυτῶ γεννήμασι προσέταξε δημιουργεῖν. tum subiungit, Illa corpus mortale animo παραδοῦναι ὡς ὄχημα. eadem planè sententia & alibi, alio quidem sensu, sed de humani tamen corporis artificio agens,Τοῖς μὲν ξυναιτίοις πρώτοις δημιουργηθὲν, τῇ δ' αἰτιωτάτῃ διανοίᾳ τοῦ ἅριστα ἐσομένου ἕνεκα εἰργασμένον. &, χρώμενος μὲν ταῖς παρὰ θεῶν αἰτίαις ὑπηρετούσαις. Ex quibus omnibus locis perspicuum est quantum tribuerit causis secundis,tantum illarum omnem vim ad summum Dei imperium reuocasse.

His mundi partibus explicatis,venit ad Hominis creationem: cuius hominis quum duas partes esse agnoscat,distinctam quoque illius creationem esse ait. Deum opificem videlicet,creare Animum:deos inferiores, id est causas naturales,Corpus. Vtriusque deinde statum ostendit,Animum nimirum cum corpore coniunctum in hac mortali & caduca vita,ex illa συμπαθείᾳ varium & multiplicem existere.id est,bene & malè agere. Bene quidẽ, quatenus impressam in se Dei similitudinẽ sequitur,iustè & honestè viuit: Malè autem, quatenus crassis & corporeis cupiditatibus se inuoluit.Itaque in animi & corporis dissolutione,id est morte,quum corpus mortale interit,animus autem immortalis viuit,varium quoque & multiplicem animi statum esse docet in illo δευτέρῳ βίῳ: felicem videlicet,& infelicem,prout nimirum vixerit : ineptissimas nugas ex Pythagoreorum cloacis intertexens. De purgationibus animi,De circulis secundæ vitæ : περὶ τῆς μετὰ φύσεως, & περὶ τῆς μεταψυχώσεως siue μετενσωματώσεως.quæ sunt parasyllogismi rationis humanæ euanescentis, & ex bonis principiis falsas & insolentes conclusiones nectentis. Bona enim sunt principia : Permanere animos post hanc mortem: &, Resurgere corpora. quæ tamen erroribus suis contaminarunt. Nos, Dei beneficio,illorum errores & deprehendimus & conuicimus,puræ atque germanæ veritatis ex verbo Dei, agnitione. Demonstrato animi in vtraque vita statu,Corporis mirabile opificium describit. quod quidẽ secundarum causarum vi compositum ait,ex elementorum videlicet temperamento: sed ita vt illas Dei ministras vocet,quibus Deus vtatur ad opus illud suum ex optimi exẽplaris ratione & formula,absoluendum.quæ verba iam citata non est importunum hîc iterum afferre,Ταῦτ' οὖν πάντ' ἔστι τῶν ξυναιτίων οἷς ὁ Θεὸς ὑπηρετῶν χρῆται,τὸν τῶ ἀρίστου κατὰ δυνατὸν ἰδέαν ἀπεπλῶν. Tum reprehendit eos qui aiunt esse ἄπαντα,quum sint tantùm ξυναίτια siue ξυμπαίτια : elementa videlicet. Ita deinde duas statuit species causarum naturalium, vt sint aliæ primæ, ἔμφρονες videlicet φύσεως

ἀρχαὶ, & mirabilis illius συμμετρίας vis atque efficacia, quam Deus indidit in rebus naturalibus: aliæ ſecundæ, Elementa videlicet, ex quibus componuntur corpora noſtra. Hæc conferantur cum ſuperioribus, quum prudentis illius naturæ vim diuinis nominibus inſigniebat. Ita creationis MODVS explicatur à Platone. Caput autem illud in quo quæritur Ex quo creatus ſit mundus, accuratè docetur in Tertia parte, videlicet ea quæ agit de prima materia, ex qua Deus mundum efformauit.

SEQVITVR ſecũdæ partis. i. φυσικῆς ἀκροάσεως, TERTIA pars & vltima, quæ ſuperioris doctrinæ copioſiſsimam ἐπεξεργασίαν complectitur, totidem videlicet articulis ſuperius commemoratis diſtinctã atque diſtributã, ſed opera, vt ſolet, accuratiore. Nexum vniuerſæ diſputationis indicat, Creationẽ mundi ex mente & neceſsitate extitiſſe. i. ex Materia & Forma. quod omni opificio cõmune eſt: ſed in hominibus, ſuo modo: in Deo itẽ, ſuo. nã homines neceſſariò indigẽt extrinſecus aſſumpta materia vt aliquid agãt: Deus materiam ipſe creat, in quam inducat formã. alioqui Deus non eſſet Deus. nõ enim eſſet omnipotens, ſi aliunde cogeretur ſumere materiam. Cur igitur vocat Neceſsitatem, primã illam materiã? quoniã neceſſariò requiritur materia, vt in eam inducatur forma. Subſternenda igitur fuit materia ad maximi illius opificii, id eſt Mundi, creationem. at illam Materiam Deus æquè ac ipſam formam creauit: imò propriè & primò ipſam materiam creauit, vt formam induceret. id eſt, ex confuſè & inordinatè ſubſtrata materia, Vniuerſi pulcherrimã formam diſtingueret, illuſtraret, perficeret. Scio apud cæteros Platonis interpretes communem eſſe illam & vulgò receptam doctrinam, ipſius ſententiam fuiſſe: Materiam mundi fuiſſe æternam & ingenitam. quod quidem Platonem dixiſſe noui, ſed non aliter quàm Formam mundi æternam ſtatuerat, nimirũ ex æterni illius in mente Dei decreti efficacia. Vt igitur æternum fuiſſe decretum de mirabili illa mundi forma, Plato ſenſit, ita & de materia mundi decretum fuiſſe æternum exiſtimauit. Itaque aio, illam materiam ex qua Deus creauit mundum, vocari à Platone eo ſenſu ἀγένητον, ἀνώλεθρον, οὖσαν πρὶν οὐρανὸν γένεσθαι: &, πρὶν καὶ τὸν πάντα ἐξ αὐτῶν διακοσμηθῆναι γένεσθαι: & ſiquod aliud ſit æternitatis illius vocabulum apud hunc autorem: quatenus videlicet illa materia, veluti forma, in Dei decreto æterna conſideratur: quum vtriuſque autor Deus extiterit. Ἀνάγκης etiam appellationem ita intelligo, quemadmodum modò explicabam, nõ verò vt æterna quædã eius natura præter æternum Dei decretum ſignificetur. Fateor non ita explicatè hæc tradi à Platone, qui vt in re difficillima Deum inuocat, & petit vt ex inſolenti hoc & importuno ſermone conſentaneã quandam ſententiam eliciat. non audet hæc affirmare: ſe meliora amplexurum teſtatur: à ſe verò fatetur hæc vix ac ne vix quidẽ cognoſci νόθῳ λογισμῷ, & veri cuiuſdam ſermonis adiumẽtum quærit. Quid multa? Inuolutè quidẽ & obſcurè, vt neceſſe erat: quem quidem hæc ex primigenia veritate audiuiſſe veriſimile eſt: ſed fortaſſe nec bene relata, nec bene intellecta. Illud tamen affirmo (cum bona eruditorum pace, quorum ſto iudiciis) non poſſe demõſtrari ex Platonis verbis ipſum in hac fuiſſe ſententia: A Eternam fuiſſe mundi materiam, niſi in Dei mente: qui videlicet mundi, quem creare ſuo tempore decreuerat, vt formam apud ſe ab æterno delinearat, ita & materiam. hactenus & Formæ & Materiæ æternitatem dari poſſe aio: ſi verum eſt quod tam ſæpe repetitur apud philoſophum, Deum eſſe mundi opificem. non enim eſſet Opifex, vt Deus, ſi aliunde quàm ex ſeipſo aſſumpſiſſet materiã. quia non eſſet Omnipotens. i. non eſſet Deus. quod lucis certè naturalis principiis repugnat. Addo etiã, ex priſcæ opinionis, quæ inter Ethnicos remãſit fabularũ inuolucris obtecta, veſtigiis apparere, priſcos in ea fuiſſe ſentẽtia vt exiſtimarent Materiã illã primam fuiſſe creatam. hæc enim ſunt verba Heſiodi, Ἤτοι μὲν πρῶτα χάος γένετ'. vnde cõtinuò Terrã extitiſſe ait, Cœlũ, Tempus, Amorem. i. cauſarum naturalium αἰτιολογίαν &c. quem quidem locum diſertè vrgeo, quia χάος. i. primæ materiæ, γένεσις expreſſo vocabulo notatur: vt alias res quæ ad hunc locum pertinent, è priſcorum fragmentis obſeruatas differam ad commodiorem ſcriptionem. certum eſt enim remanſiſſe quaſdam ſcintillas primæuæ veritatis in ſuperſtitioſorum animis, quæ tamen nouis ſubinde commentis ſeculorum lapſu inuolutæ, tandem in mera fabularum deliria abierunt. Præſtat igitur videre quidnã de prima illa creatione ſtatuat primæ veritatis ἀρχέτυπος hiſtoria, quã Dei beneficio, inter horribiles peccati tenebras, Eccleſia Dei purã conſeruauit. Illius igitur primæ materiæ creationẽ, quã purè & perſpicuè primo loco creatã docet, Moſes deſcribit, *In principio creauit Deus cœlum & terram.* id eſt, primùm omnium Deus creauit maſſam, vnde cœlum & terram cæteráſque omnes res quæ ipſorum ambitu continentur, poſtea efformaret. Illam autem deinceps, quænam & qualis eſſet, deſcribit idem: *Erat deſolatio & inanitas.* i. informis & inanis (abſtractis enim vtitur, ad rem ἐμφατικώτερον repræſentandã) *Tenebræque erant in ſuperficie abyſſi.* Ex iis igitur quæ modò ſunt à nobis explicata, illud euincitur: Primam materiam eſſe creatam à Deo: & hanc & Platonis & priſcæ vetuſtatis fuiſſe opinionem, è primigeniæ veritatis veſtigiis. Itaque vt temerè non ſunt innouanda dicẽdi genera in rebus etiam tanti momenti, in quibus καινοφωνίαι ſunt ſanè periculoſæ, ac proinde firmiter tenendum eſt Chriſtianũ illud ἀξίωμα, Deum creaſſe mundum ex nihilo: ita nobis non deeſt quod profanis philoſophis ex illo principio, *Nihil ex nihilo*, in aſſerenda mundi æternitate triumphantibus, reſpondeamus: Originem mundi ex nihilo minimè extitiſſe, ſed ex ſubſtrata materia. Si pergant quærere, vnde illa materia: reſpondebimus, Creatam illam fuiſſe à Deo. alioqui inter Deum & hominem nullum eſſet diſcrimen. Si enim Deus æquè ac homo, cogeretur aliunde aſſumere materiam iam exiſtentem, non eſſet Deus: quia non eſſet omnipotens. quod eſt planè ἀφιλόσοφον. omittuntur enim præcipuæ cauſæ, quarum ignoratio planè repugnat ſcientiæ. Quid igitur? Deus materiam creauit, & ex illa mundum: ac proinde non ex nihilo factus eſt mundus, ſed ex ſubſtrata materia: vt Deus agnoſcatur perfectus opifex, materiam creans, & in illam inducens formam, perfectiſsimè, abſolutiſsimè, vt Deus. Hæc ergo, quantum ad hunc locum pertinet, ſatis dicta ſunto, De creatione materiæ primæ: ſed quomodo illam deſcribat Plato, videamus. ILLAM ita deſcribit, γένος ſiue εἶδος ἐξ οὗ τὸ πᾶν συνέστη. id eſt, Genus ſiue ſpeciem, ex quâ hoc Vniuerſum ſit conſtitutum. Illam autem non eſſe, vel ignem, vel terram, vel aerem, vel aquam: ſed eſſe πάσης γενέσεως ἐκδοχεῖα, οἷον θῆλυ. id eſt, omnis generationis receptaculum,

velut nutricem quandam.quod poſtea explicat diſertius, Ὄνπ & χώραν & πεχῆ πεία, πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, id eſt, Eſſe quid, & firmamentum rerum, & generationem, tribus illis proprietatibus trifariam diſtributis, antequam Cœlum exiſteret. Nutricem autē vocat, quòd in omnes res efficacem ſuam vim effundat, ὑγραγοειδῶν, πυρουειδῶν, ἀέρος καὶ γῆς μορφὰς εἰσδεχομένων, variáſque adeò formas recipientem, ἀϋλωμάλως πάντα θαλαττουμένων. MATERIAM ergo primam, vocat omnium rerum ſubiectum primum, ex quo quicquid eſt, efformatum eſt: quemadmodum mox explicabitur. Illius materiæ hæc ſunt πάθη: Οὐσίας ἀμώρφωτος ἀπεχομένων, ἢ μηδὲν τοιοῦτον παρεχόντων αὐτῶν εἶδος: vt penè quidem ipſa nō ſit, ſed tantùm potētia ſit: ſicuti explicat Ariſt. Moſaicæ autē veritatis veſtigiū eſt, qui illam vaſtam & inanem vocauit. Antiqui etiam CHAOS. i. rudem, indigeſtam, confuſam molem: Ἄμερφον, ſicuti & Moſes. antiqui etiam Ἔρεβος, obſcuram & tenebroſam: ſicuti τὴν τῆς πλανωμένης εἴδους αἰτίας, ἄπακτον, χαλεπὴν καὶ ἀμυδραὶν, δύσφραστον, nimirum formis ſubſtantialibus minimè circumueſtitā. nō enim ipſa Materia prima ſub oculos cadit: quæ tamen per omnes res corporeas peruadit, omnium rerum ſenſilium mater & firmamentum: quæ variè librata atque concuſſa varias formas accipit, ex qua videlicet Deus Vniuerſum efformauit. Hîc quoque, in gratiā eruditi lectoris, iuuabit quædam breuiter annotare, ad accuratiorē explicationem illius loci, quem ex Geneſi ideo attulimus, vt Materia illa prima, de qua loquitur Plato, ex primæuæ veritatis comparatione melius intelligeretur. De cuius quidem loci interpretatione communem ferè noſtrorum Theologorum ſententiam commemorauimus, quæ eſt: Moſem in primo illo verſ. docere primam materiam à Deo fuiſſe creatam; in ſecundo, eam certis quibuſdam notis deſignare. Verùm, vtut vnicuique liberum hac de re fuerit iudicium, mihi tamen de huius loci germana & plana interpretatione, maximopere arridet ſententia D. Theodori Bezæ, parentis & præceptoris mei obſeruandiſſ. toto orbe celeberrimi, doctiſsimorúmque iudicio verè θεολογοτάτου: quam mihi, dum hæc mea ὑπομνήματα ei communicarē, perhumaniter expoſuit. Eſt verò huiuſmodi: Moſem in eo loco minimè loqui de prima Materia, ſed ſimpliciter docere, quatuor prima corpora. i. Elemēta, Terram, Aquam, Ignem, & Aerem, ſuo ordine fuiſſe creata à Deo. Et cur ita ſentiret, has afferebat rationes. Moſem enim ita ſolere proponere res phyſicas, vt orationem ſuam populi captui prorſus accommodet, nec verò ſubtiliter de iis agat, ſed αἰσθητικῶς, vt à rudioribus comprehendi poſsint. quod cùm ex aliis plurimis argumētis perſpicuū ſit, tum ex eo maximè, quòd de Angelorū creatione minimè loquatur Moſes: quāuis haud dubium ſit, Angelos fuiſſe creatos à Deo, vt cæteras creaturas. &c. Iam verò, importunū planè videretur, in tam neceſſario loco, ſi omiſſa Elementorum, quæ in omnium oculos cadunt, tractatione, primæ materiæ myſterium, quod vel ſubtiliores philoſophi vix intelligūt, initio propoſuiſſet. Deinde, nec id ferre aiebat verba quibus vtatur Moſes. aliter enim diſertè loqui, quum vult ſignificare aliquid ex iam ſubſtrata materia extitiſſe. Nam productas fuiſſe herbas ex terra docens, Terra, inquit, producat virorem. &c. Item ex aqua piſces, Aquæ producant reptilia, &c. ex aqua nimirum, quæ iam extabat, piſces natos eſſe docet: ex terra, herbas. Atque illic, Fiat lux: & facta fuit lux. Fiat expanſio, & ſic factum eſt. &, Congregentur aquæ in vnum locum, & arida appareat: atq; ita factum eſt. &c. Ex vario igitur loquendi genere, varias quoque res ſignificari, ac proinde euinci, Moſem primùm docere, res omnes ſola Dei potentia efficaciter loquente fuiſſe creatas, quum nulla materia antea exiſteret. id eſt, Deum creaſſe mundum ex nihilo. quod eſt verè Chriſtianum ἀξίωμα. Quid porro? Veram & planam huius loci ſententiam ſibi hanc videri. In primo verſ. Moſem proponere ſuo more ſummam vniuerſæ hiſtoriæ de creatione mundi, & quidem ordine αἰαλυπτῷ: quæ ſanè eſt demonſtrationis forma vna docendis ſcientiis aptiſsima. Docere igitur Moſem κεφαλαιωδῶς, Deum creaſſe cœlum & terram in principio. i. antequam quicquam exiſteret rerum, Deum creaſſe hoc Vniuerſum, & quicquid ipſius ambitu cōtineretur: quod quidem Cœli & Terræ vocabulis intelligitur, ex cōmuni loquendi genere. Hac ſubſtrata futuri ſermonis ſumma, Moſem ſingulas illius partes deinceps perſequi, & primùm loqui de Elemētis: quia illa ſunt Vniuerſi fulcra, & materia ex qua cæteræ res ſunt diſtinctè efformatæ. quā quidem Materiam vulgus poteſt comprehendere, certis nimirum effectis perſpicuam. Itaque in ſecundo verſ. affirmabat, Moſem docere creata eſſe hæc Elementa, Terram, Aquam, Ignem. Aeris verò creationē docere in ſexto verſ. poſt ignis creationem, ſicuti mox dicemus. Illa autem elementa ita deſcribit, vt creata ſunt καθ' αὑτὰ, antequam in animantium compoſitione miſcerentur. Sic igitur Moſem prima illa corpora explicare, vt primùm de Terra agat: Terram nimirum fuiſſe informem, vaſtam, aquis inuolutam: quippe quæ vt craſsius & grauius elemētum, infimum obtineret locum, id eſt Vniuerſi centrum; non autem huiuſmodi tum eſſet qualis poſtea extitit, quum ab aquis euoluta atque explicata apparuit, vt peculiari miniſterio quodam ad animantium & hominis maximè habitationem, ſedes accommodaret: ſicuti in opere ſecundi diei Deum feciſſe commemorat Moſes. Nondum igitur extabat certa rerum διάταξις, ſed Tenebræ erant ſuper faciem abyſsi. id eſt, Terra aqua proximè inuoluta latebat, & nulla adhuc extabat certa forma in illa elementorum tenebroſa congerie: quā tamen Deus opifex conſeruabat, tanquam rerum omnium ſemina, indito calore naturali, qui nihil aliud eſt quàm Elementum Ignis, vt vocant philoſophi. non quidem ille quo in his terris vtimur, μαλερὸς quidem ille ardore & æſtu ſuo: ſed ignea illa vis & efficacia, quæ in Vniuerſi συμμετρίᾳ rebus nutriendis & fouendis, pro ipſarum rerum natura, variè diffunditur. Hunc ergo naturalem & viuificum calorem, qui in rebus ſuo modo ipſíſque adeò animantibus ineſt, proprio vocabulo Moſem appellare, Spiritum Dei. tum vt agnoſcatur Deus opifex & autor vniuerſæ naturæ, tum vt vis illa ζωοποιητικὴ caloris naturalis exprimatur, qui quidem tenuiſsimus eſt, & hanc habet ἰδιοπεύειαν proprietatē, vt ſumma polleat tenuitate. idcirco rectè Spiritus vocatur: & vis illa fouendi & nutriēdi, Incubādi vocabulo præclarè repræſentatur. Plato certè calorem illū naturalem πῦρ vocat αἰωμαλόπλαστος δημιουργόν. i. variorum effectorum opificem, quæ in hac Vniuerſitate conſpiciuntur. Ita docere Moſem aiebat Beza, Terram, Aquam, Ignem, elementa fuiſſe à Deo creata primo die. Eo autem ipſo die Tempus creatum eſſe, quod eſt primum πάθος rerum naturalium, in ordine quidem creatæ naturæ. quicquid enim fit, in tēpore fit. Tempus autem nihil aliud eſt quàm διορισμὸς ἡμέρας

καὶ νυκτὸς, ſicuti ex hac veritate dixit Plato. Illis ergo temporis articulis rès omnes poſtea eſſe creatas: vt cætera prætermittam Lucis commoda, ſine qua animantes viuere non poſſent. Reſtare aiebat Aerem, qui vt puriſsimus, ita animantiũ reſpirationi ac proinde vitæ planè neceſſarius eſt. Aerem igitur ſecundo die creatum eſſe, quem Moſes רָקִיעַ, id eſt expanſionem, vocet (Plato certè & ἆσος meminit in hac diſputatione, eodem opinor ſenſu) quod quidem vocabulum Aeris naturæ ſignificandæ accõmodatũeſt. Aer enim liquidiſsima eſt natura, & liberrimè permeat atque diffunditur. Docet deinceps Moſes, terram ex aquis apparuiſſe, & aquas in certum locũ ſeceſsiſſe. quæ quoniã ad hanc de prima Materia creationem minimè pertinent, prætermittemus. Hanc verò huius loci genuinam, vt exiſtimo, interpretationem, arbitratus ſum facturum me operæpretium & ex officio meo, ſi hîc inſererem, vt doctiſsimi viri iudicium de obſcuriſsimo loco intelligeretur. Mihi quidẽ, præterquam quòd & verbis & re ipſa planè videtur eſſe ἀνάλογος illa interpretatio, hoc nomine maximè etiam probatur, quòd Dei potentia hoc Vniuerſum ſolo verbo ſuo creantis ex nihilo, clarius inde perſpiciatur. Iam verò prima illa materia, de qua modò egi, vt in phyſico argumento, phyſicis quoque rationibus defendi poteſt: nec cõmittẽdum ſanè fuerit vt diuinorum oraculorum ſimplicem ſententiam cogamus, ad hominis ethnici opinionem confirmandam. Placuit tamen vtranque interpretationem proponere erudito lectori: vt eam quæ magis conſentanea fuerit, pro arbitrio ſequatur, circunſtantiis omnibus prudenter expenſis.

Sed quomodo Mundũ ex illa materia efformatũ doceat Plato, videndum eſt. Ex illa, inquit, materia ἀλόγως καὶ ἀμέτρως indigeſta, DEVS hoc Vniuerſum, διεκόσμησε, διέταξε, διεχειρίσατο, ξυνέστησεν, ἐδημιούργησεν. hæc enim ſunt verba quibus vtitur ad hanc Mundi efformationem ordinationémque; id eſt creationem, explicãdam. Quomodo igitur illa extiterit, exponit. Subſtrata erat materia rerum omnium. illam Mens opificis prudenti quadam perſuaſione coegit in lucem ordinémque prodire, tenebricoſam alioqui, vagam, inordinatam, informem. hæc enim ſunt illius verba: Μεμιγμένη ἦν τότε τὸ κόσμου ἡμέτερος, ὡς ἀνάγκης τε καὶ νοῦ συσταίσεως ἐγκρήσει. νοῦ δὲ ἀνάγκης ἄρχοντος τῷ πείθειν αὐτὸ, πρὸς γιγνομένων ὅσα ἐκέκτητο ὅτι τὸ βέλτιστον ἄγειν, ταύτῃ κατὰ ταυτὰ δὴ ἀνάγκης ἡττωμένης ὑπὸ πειθοῦς ἔμφρονος, οὕτω κατ' ἀρχὰς ξυνίστατο τόδε τὸ παν. Deus igitur Mundum efformauit ad Ideæ illius ſuæ exemplar, illiúſque vi atque efficacia. Quanto purius & nitidius primigeniæ veritatis hiſtoria! *Dixit, & facta ſunt.* Sapientia enim Dei æterna tum incepit apparere (vnde & ὁ λόγος eſt & vocatur) quũ incepit loqui vt Deus, ἐνεργοῖς καὶ δραστηρίοις λόγοις res οὐσιῶν .i. rebus οὐσίαν dans efficacibus mandatis. Quænam autem fuerit illa διάταξις, pergit explicare. Primùm docet creata fuiſſe quatuor Elementa, quæ στοιχεῖα & εἴδη vocat, Aquam, aerem, ignem, terram. Illorum generationis ἀναλογίαν deſcribit, adhibito diagrammate. Tum illorum motus, ξυστάσεις, παθήματα, ὁμαλότητας. id eſt, quomodo alia cũ aliis inter ſe coaleſcãt, vires, proprietates. Deinde, illius doctrinæ de Elementis vſum applicat iis rebus ſingulis quæ ex elementis componuntur: maximè illorum vim docet in homine, rerum omnium creatarum præſtantiſsima: cuius ſingula membra perſequitur, quorum mirabilem οἰκοδομίαν, vires & miniſteria, copioſè perſequitur. Agit porro diſtinctè de Hominis ANIMO & CORPORE, animi facultates & ἐνεργείας docet. Ex illa verò συμπαθείᾳ cum corpore, morbos in animum illabi demonſtrat, æquè ac in corpus humorum δυσκρασίας influãt. Ita morbis vtriuſque indicatis, remediorum fontes oſtẽdit: primùm quidem corporis ſanandi rationes, tum verò animi: cuius etiam ſtatum in ſecunda vita deſcribit, prolixius explicans nugaciſsimas illas nugas è fœtido Pythagoreatum cloacarum luto hauſtas: De purgationibus, περὶ τῆς μεταφύσεως. &c.

ITA FINEM imponit copioſiſsimæ huic diſputationi, reuocans illius ſummam AD VNIVERSVM IPSIVSQ. PARTES: ſicuti initio propoſuerat (quæ iſtius φυσιολογικῆς diſputationis diuiſio videtur eſſe ſimpliciſsima) in quibus notari poſſunt fontes phyſices ἀκροάσεως, De principiis, de cauſis, de elementis, de meteoris, de anima, de corporeis affectionibus, de ſenſibus & ſenſuum facultatibus, &c. quæ conamur perſpicuè indicare in notis noſtris aphoriſticis, & pro iſtius quidem ſcriptionis ratione, breuiter: quemadmodum & in hoc argumento, in quo conſultò permulta prætermiſimus, quæ non ignoramus à doctiſsimis viris & veteribus & recentioribus copioſè fuiſſe pertractata: ſed videndum fuit quatenus, in hoc quidem ſcripti genere, in quo ſimplicem interpretationem indicare animus eſt. Liberius aliquando de hac re agemus, ſi Dominus dederit, peculiari ad hanc operam deſtinato commentario:

DISPVTATIONIS autem ſummam quandam conati ſumus παχυμερῶς repræſentare, infinita rerum materia eruditi lectoris iudicio & diligentiæ relicta: qui hæc pauculà æqui boni conſulet, è ditiſsimo theſauro deprompta, vt theſauri ipſius accuratius inſpiciendi occaſio præbeatur.

PHYSICA ET METAPHYSICA.

Hypotheſes.

1 *Aliquid eſt, quod ſemper eſt, nec ullũ habet ortum: aliquid, quod gignitur, neque unquam eſt. id eſt,* τὸ δὲ, τὸ ὂν μὲν ἀεὶ, γένεσιν δὲ οὐκ ἔχον· τὸ μὲν, τὸ γιγνόμενον, οὐ δὲ οὐδέποτε.

2 Ex *hac hypotheſi petitur diſcrimen* Dei opificis, *qui unus uerè eſt* ὢν καὶ αὐτὸν καὶ αὐτὰρκὲς, *ac proinde unus uerè æternus: & firmamẽtum rerum omniũ creatarum, quæ omnes quidem illud habent commune quòd* γένεσιν *habeant. id eſt, ortum & initium exiſtendi.*

3 *Non una tamen eſt rerum* γιγνομένων. *i. creaturũ, natura, ſed uaria & multiplex. quædã enim cõſtantiorẽ habent atque firmiorẽ, ex* Opificis *uolũtate & uirtute: atque adeò cum cæteris rebus comparatæ, æternitatem quandam precariam (id eſt,* ὁπόσον δύναται ἀθανασίαν, *ſicuti ait in politico) conſequutæ uidentur: non tamen uerè ſunt æternæ, quum & principio quodam extiterint, & quum uoluerit* Opifex, *deſinent.* Rebus *nimirum inferioribus regendis res ſuperiores præpoſitæ ſunt ab* Opifice.

4 Itaque τὸ ὄν. *i.* αἰώνιον, *dupliciter accipitur.* Αἰώνιον *uerè & primò i.* πρώτως, καθ' αὑτὸ, αἰτίαν τοῦ εἶναι, καθ' ὕπαρξιν καὶ αἰτίαν τοῦ εἶναι). *quod uni* Deo *proprium eſt, nec ullo modo competit rebus creatis. &,* Αἰώνιον πη. *id eſt,* κατὰ μετοχὴν τοῦ εἶναι): *ex* Opificis αὐτουόντος *uoluntate: ut ſunt* Angeli, Animi hominum. De Mundo &

cauſis naturalibus, quibus mundus continetur, quatenus id dicatur, mox oſtendemus. Hæc verò ad primæ illius hypotheſeos illuſtrationem, dicta ſunto.

5 *Quicquid fit, ex aliqua cauſa neceſſariò fit.*

6 Hoc *Vniuerſum, & quicquid ipſius ambitu continetur, non per ſe aut temerè extitit, ſed Opificis cauſæ ui atque potentia .i.* ὐπὸ ταυτομάτου, ἀλλ' ὐπὸ δημιουργοῦντος αἰτίας.

7 *Earum quidem rerum, quarum eſt firma atque conſtans natura, debet quoque eſſe firma & certa tractatio: ſed nos homines, qui hoc corpore obuoluti, tanquam ſomniantes, uix rerum imagines percipere poſſumus, hactenus de illis rebus loqui debemus, ut poſſumus. id eſt, ut conſentaneos quoſdam his rebus ſermones tribuamus, nec curioſius illarum myſteria perſcrutemur.*

De principiis rerum naturalium.

8 Deus omnipotens & omnino bonus, ſapiens &c. *eſt unum & uerum principium rerum naturalium: quanuis & Natura habeat ſua principia, ſuo quidem modo.*

9 *Diſtinguendum igitur eſt inter Deum & Naturam: quæ quidem ex ſuis principiis agit, ſed ita ut & uniuerſam ipſam, & ipſius omnia creauerit Deus: & hactenus ipſa ſit efficax, quatenus illâ Deus efficacem eſſe uoluerit: ipſa ſit miniſtra, Deus ipſius ſit opifex & dominus.*

10 *Quicquid in Deo eſt, æternum eſt: quatenus autem illius ad nos cognitio peruenit,* πολυποικίλου *ipſius ſapientiæ ratio mirabilis, ordine quodam agens, à nobis notari & deſignari debet.*

11 *In omni opere efficiendo, duo concurrunt, Materia & Forma: materia ipſo ordine ſubſternitur, forma, in materiam inducitur. Sic Deus ad mundi opificium, Materiam & Formam coniunxit. ſed tam lato diſcrimine ab humani illius opificij ratione, quàm latum eſt inter Deum & hominem diſcrimen. Deus enim ex ſe & Materiam & Formam creauit: homines, extrinſecus & aliena opera aſſumunt.*

12 *Materia illa prima ita deſcribitur:* Χώρα καὶ ὑποδοχὴ καὶ μήτηρ καὶ ἕδρανον τοῦ ὅλου. *&,* Ὅτι καὶ χώρα καὶ ῥίζωσις. *id eſt, ſedes & receptaculum & mater & nutrix omnium rerum. &, Id quod eſt, ſedes, & generatio. nimirum, Omnium rerum ſubiectum & maſſa, unde deſumptæ ſunt primò ab Opificæ.*

13 *Illius materiæ primæ hæ ſunt, quibus notatur, conditiones:* Fuiſſe ἄμορφον, ἀμυδρὰν, ἀόριστον, ἄτακτον, πλανωμένης εἴδος αἰτίας, πανδεχές *&c. ſine certa forma, inconſpicabilem, inordinatam, errabundam, quæ tamen omnia excipiat. &c.*

14 *Ex illa Deus res omnes creauit: ipſam uerò rerum omnium primam.*

15 *Non temerè induxit Formam Deus in illam materiam, ſed optimo ſibi fine propoſito optimam quoque operis formam delineauit.*

16 *Operis ergo iſtius prima & κυριωτάτη cauſa in mente Dei, fuit,* τὸ κάλλιστον τέλος: *Illius ergo efficiendi, extitit* ἰδέα. *i. æternum decretum ad finem illum exequendum. Illa* ἰδέα *ſibi delineauit* παράδειγμα *futuri operis, & quidem uarium & multiplex, pro uaria rerum natura: nimirum ut aliud ſit,* τὸ ὄντως καὶ κατὰ τωτὰ ὡσαύτως ἔχοντος, *&* τὸ γιγνόμενος. *Deus enim, quicquid rerum eſt, creauit, quanuis ad quotidianum naturæ ordinem adhibuerit cauſas naturales.*

17 *Concurrunt igitur hæc in Dei mente:* Ἀνάγκη. *i. materia,* ἰδέα, παράδειγμα.

18 *Hæc omnia in Deo ſunt æterna, quum mundi creandi decretum ſit æternum: ac proinde hac ratione, materia illa, & mundi forma, ipſeque adeò mundus eſt æternus: quatenus uidelicet decretum de mundo creando fuit æternum in Deo, & perinde erat mundus in illo æterno decreto, ac quum reuera ſuo tempore extitit.*

19 *Itaque uerum omnium rerum creaturarum principium, eſt* Deus opifex: cuius δρασηρίοις λογοις τὸ παν οὐσιωται. *at in illius mente ad hanc Vniuerſi creationem, hæc ſunt diſtinctè agnoſcenda: Optimus finis de creanda re pulcherrima: Idea. i. æternum decretum & ſapientia æterna: Exemplar, ſiue imago mundi futuri. quod duo complectitur: Materiam & Formam mundi, quas Deus in ſeſe inuenit, non uerò extrinſecus aſſumpſit.*

20 *Deus ſuo tempore, id eſt quum uoluit ipſe, creauit mundum: nimirum, & ipſum Vniuerſum cum omnibus ſuis membris atque partibus, & cauſarum omnium naturalium ordinem.*

De cauſis naturalibus.

21 *Natura igitur non opifex, ſed opus Dei, in Vniuerſi principio conſideranda eſt.*

22 *Quod aſpectabile eſt atq; tractabile. i.* τὸ ὁρατὸν καὶ ἁπτὸν, *corpus eſt. Vniuerſi itaque corpus, eſt id quod ſubſenſus cadit. At corpus ſine animo conſiſtere nõ poteſt. unde & Vniuerſi quoque animus eſt: ut quidem ipſum ſit* ζῶον ἔμψυχον, ἔννουν, *corpore & animo conſtans.*

23 *Animus Vniuerſi, eſt* ἀναλογία *ſiue* συμμετρία *illa qua res per ſe contrariæ in uniuerſi illa mole concordi quadam diſcordia copulãtur, δεσμὸς nimirum illa contrariarum illarum rerum* ξωαγωγός. *Hoc uocat Plato animã uniuerſi: noũ autem. i. mentem, illius ἀναλογίας ſiue* συμμετρίας *pulchritudinẽ, quæ ratione quadam propemodum uidetur imiti.*

24 *Illa eſt Natura,* ἔμφρων *quidem & prudenter agens, ex earum cauſarum ui atque ordine, réſque omnes creatas ſuo ambitu proinde comprehendens: omniſque motus, in hac rerum quidem* ὑπαξία, *principium & fons.*

25 *Illam cauſarum* ἀναλογίαν, *æquè ac corpoream Vniuerſi molem,* Deus *creauit.*

26 *Duo ſunt cauſarum genera. quædam ſunt principes & primariæ, in ipſo quidem ordine naturæ: ipſa uidelicet illa* ἀναλογία, *quam Animam mundi uocauimus.*

27 *Sic autem deſcribuntur,* Ὅσαι μὲν ἀόρατοι, μετὰ νοῦ καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργοί: *nimirum illa Naturæ* ὑπαξία *in rebus ſingularibus, Materia, Forma, Priuatio: ut rectè adiunxit Ariſtoteles.*

28 *Quædam ſunt non propriè quidem* αἰτίαι, *ſed* συναιτίαι *uel* ξυμμεταιτίαι, *primarũ miniſtræ: corporeæ quidem ipſæ: Elementa uidelicet, & quæ ex illis conſtituuntur.*

29 *Illæ cauſæ non agunt temerè, ſed certò & explorata cognitione, & gubernãt naturam. & quicquid fit, ab aliqua cauſa fit: ſicuti dictum eſt ſuprà.*

30 *Quanuis ſint creatæ à Deo, tamen à Deo acceperunt autoritatem creandi corpora animantium, & illa corpora gubernandi: ut antiquo illo axiomate circumfertur,* Sol & homo generant hominem.

31 *Deus ille Opifex reſeruauit ſibi autoritatem creandi animi: ut quanuis animus, corporis* συμπαθείαν *afficiatur: cauſæ tamen illæ ſecundæ in illum nullam habeãt poteſtatem, quippe quæ tantùm ſint miniſtræ, corpori contexendo, non animo regendo.*

32 *Diuina quidem uidetur illa uis cauſarum naturalium in res inferiores: propter & maximam conſtantiam & penè immortalem atque ſempiternam, ſi cum rebus inferioribus conferantur.*

33 *Quicquid tamen potentiæ habent atque autoritatis, precariò habent, ex Opificis uoluntate. Eſt itaque ſœlus, Opificem cum rebus creatis commiſcere, & perperam tribuitur illis nomẽ deorum, quũ ſint opera & initium*

& initium habuerunt & finem habebunt, quum uoluerit Opifex.

34 *Tempus non eſt quidem propriè cauſa naturalis, ſed* παθος *neceſſarium cauſarum. nam quicquid fit in natura, in tempore fit.*

35 *Cœlum eſt menſura temporis, in hac naturæ* ἀναλογία *ſiue* συμμετρία: *ſed ne cœli æternitatem inde colligat impietas, uerum eſt,* Tempus *fuiſſe unà creatum cum cœlo, ut ſimul nata, ſimul quoque diſſoluantur, quum uoluerit* Opifex.

36 *Ipſius æternitatis latens cauſa in* Deo *eſt. quãuis enim non poſſumus animo concipere creatam eſſe æternitatem, tamen quantum æternitas aliquid eſt à* Deo *diſtinctum, à* Deo *etiam illam pendere conſtituẽdum eſt. quandoquidem* εἷς θεὸς αὐτογενὴς, ἐντὸς ἔχων τὰ πάντα τέτυκται: *ut dixit* Orpheus *ex pura naturæ luce.*

37 *Tempus eſt* εἰκὼν κινητὴ αἰῶνος: & κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσα αἰῶνος εἰκών. & Ἡμέρας καὶ νυκτὸς διορισμός. *interuallum enim diei & noctis, eſt terminus temporis, quæ quidem diſtinctio in ipſo creationis primordio incæpit, quum antea extaret diuinitas. conſentaneum autem fuit tempus prius creari, ut res omnes in tempore crearentur.*

38 *Locus, eſt aliud neceſſarium* πάθος *rerum naturalium. quicquid enim mouetur, in loco mouetur.*

39 *Duæ ſunt loci formæ:* Surſum & Deorſum. *In Vniuerſo tamen nihil eſt reuera contrarium.*

De Vniverso et ipsius partibus.

40 *Vnus eſt tantùm mundus, non plures mundi.*

41 *De corpore & anima mundi, quibus continetur ipſe, diximus propoſit. 22. quod tamen hîc repetendum eſt. Vniuerſum igitur corpore & anima conſtat.*

42 *Vniuerſum eſt animal* ἔννοιον, ἔμψυχον: *quia quicquid in Vniuerſo fit, certa cauſa fit, & ex illa cauſarum proportione conſtat Vniuerſum & certò permanet.*

43 *Omnes illæ cauſæ, de quibus diximus propoſ. 26. ad Vniuerſum referuntur.*

44 *Vniuerſum in ſuperiores & inferiores res diuiditur. Superiorũ autem rerũ uocabulo, omnes cauſæ notantur: inter quas cœlum optimam & præſtantiſſimam auctoritatem habet. unde Vniuerſum,* Mundus, Cœlum; *ſunt ſæpe* συνώνυμα *apud* Platonem.

45 *Elementa ſunt Vniuerſi partes corporeæ.*

46 *Animalium uariæ ſunt ſpecies: & rerum quoque inanimatarum, quæ ipſæ quoque Vniuerſo continentur.*

47 *Homo eſt omniũ animalium optimum & præſtantiſſimum, & quaſi* μικρόκοσμος: *quippe qui rerum omniũ ipſorúmque adeò animantium obtineat imperium: præcipua Vniuerſi pars.*

De elementis.

48 *Quatuor ſunt elementa,* Ignis, terra, aer, aqua.

49 *Illa ſunt quatuor prima corpora, id eſt,* πρώτη, εἴδη, στοιχεῖα: *ex quibus res omnes fiunt.*

50 *Illa elementa eduxit primùm opifex è confuſa materia: & ita diſtinxit atque aptauit, ut unumquodque genus propriis facultatibus definitum per ſe conſtet, id eſt,* τὸ καθ' ἓν πρῶτος καὶ ἰδιοσχεδίαστον, *in propria quidem & ſua ſede, in ipſa Vniuerſi mole.*

51 *Pura enim ſunt elementa in ipſo Vniuerſo: in corporum ξυστάσει, non item.*

52 *Hæc ſunt elementorum* παθήματα, *id eſt qualitates,* Calidum, frigidum, humidum, ſiccum. *&,* Leue, graue. *quarum illæ, primæ: hæ, ſecundæ.*

53 Ex *illorum formis & συζυγίαις, elementorum* ἀναλογίαι *perſpiciuntur.*

54 *Elementa inter ſe planè ſunt contraria: ut quidem tertio quodam* ξωογονῷ *opus habeant uinculo, quod eſt diſcors illa concordia & concors diſcordia* συμμετρίας, *quam* Deus *in ipſis rebus inſeuit.*

55 *Elementa itaque inter ſe commiſcentur, & alia ex aliis mutuò generantur.*

56 *Hæ ſunt elementorum formæ:* Ignis, *eſt leuis, ac proinde mobiliſſimus. unde ei* Pyramidalem *figuram accommodat* Plato: Terra, *grauis, & immobilis: cui ideo* Cubicam *figuram attribuit.* Aer, *mediam habet naturam, tenuis & mobilis: cui* Octoedrum *aſſignat:* Aqua, *grauior aere, & difficilior motu: ideo ei* Icoſaedrum *aptat.*

57 *Proprietates quoque illas copioſius perſequitur* Philoſophus, *adhibitis deſcriptionibus: quæ ex ipſo contextu petantur.*

58 *In illa elementorum* κοινωνία *ſiue* ξυμμίξει *quanuis alia cum aliis miſceantur, apparent tamen ὄγκοι eius elementi, quod dominatur.*

59 *Varius quidem eſt & multiplex elementorum motus: ex quo uariè illa inter ſe commutantur, alterantur, reſoluuntur. Eſt tamen certa quædam elementorum* Quies, *& in Vniuerſo & in corporum ξυστάσει.*

60 *Quietis illius cauſa, eſt elementorum* ὁμαλότης, *id eſt æquabilitas, ſiue æquatio: quum uidelicet illa & ſunt in proprio loco, & inter ſe in corporibus ἀναλόγως coaleſcunt.*

61 *Itaque quum nihil ſit uacuum in natura, conſtituendum eſt Vniuerſum compleri elementis, ſtatuto nimirum unicuique, naturali & ſuo loco: ita ut grauia deorſum, leuia ſurſum, ſuapte ſponte ferantur: ac proinde hæc elementorum* συμμετρία Vniuerſi temperamentũ æquilibriúmq; conſeruet. *id eſt,* Ignis, *ſummum:* Aer, *medium:* Aqua, *proximum:* Terra, *infimũ locum, id eſt centrum, occupet Vniuerſi. ita ut quum aqua terræ ſuperficiem circumprehenſet, certis tamen locis cedat,* Dei *prouidentia: quò ipſa euoluta expoſitaque exeat, & commodam ſedem habitationémque tribuat animantibus.*

62 *In corporum autem* ξυστάσει, *hæc eſt illius elementorum* ὁμαλότητος *uis & poteſtas, ut in temperamentũ quoddã conſpirent elementa compoſita: quæ διηρθρωμένα corpora conſeruantur.* (Et hæc quidem de Elementis vniuerſim: iſta ſingulatim, vt generalis iſtius doctrinæ vſus oſtendatur:

De mixtis imperfectis, inanimatis nimirum: quæ ex elementorũ fiunt mixtione.

63 *Vnumquodque elementum uarias habet ſpecies: ut totidem uerbis* Timæus Locrus, ἕκαστον τῶν τεττάρων σωμάτων πολλὰ εἴδεα ἔχει.

64 *Ignis igitur duplex eſt genus: unum, quod urit & ardet atque lucet: alterum, quod urit quidem, ſed non ardet. id eſt, pruna,* φλὸξ, φῶς, αὐγή.

65 *Duplex quoque aeris genus: unum* διαίθερον, *puriſſimum,* AEther *nuncupatur: alterum,* θολερώτατον, *impuriſſimum: ut inferior hic aer, qui nos ambit.*

66 *Duplex quoque aquæ genus:* Vnum, *humidum atque tenue, ut aqua quæ per terras dimanat,* ὑγρὸν *uel* ῥυτόν: *alterum, fuſile,* χυτὸν *uel* πηκτόν. *cuiuſmodi eſt uapor è terra ui caloris ſublatus: ut dicemus.*

67 Terræ *quoque uaria eſt forma, & cum aliis*

quidem elementis uariè commiſcetur, ipſa πλαστικοπάθη.

68 Hæc genera, διὰ τὸ αὐτότητα τοῦ ἐν αὐτῷ ἑκάστου τε χώρου uariè commutantur, id eſt, pro denſitate ſiue tenuitate corporum uarias mutationes ſubeunt, quibus modò ſubtiliora modò denſiora reddãtur. unde multiplices formæ exiſtunt, è mutua inter ſe generatione & commixtione. quam αἰτίαλογον elementorum κοινωνίαν, Plato Pythagoreo more geometricis deſcriptionibus docens, πείθονον uocat.

69 Ex hac mixtionis impuritate elementa mitigantur, utiliter ad uitam animantium, ita tamen ut propriarum qualitatum ueſtigia quædam appareant. Ignis ardor, ab aere mitigatur: Aer, ab aqua humorem attrahit: Aqua, ſaporem & colorem à terra uarium &c.

70 Inde exiſtunt uariæ Meteororum formæ, id eſt, earum rerum quæ in ſublimibus locis, aeris uidelicet regionibus, fiunt: & Metallorum. i. earum quæ in terræ uiſceribus gignuntur.

71 METEORORVM illorum, humidorũ uidelicet mixtorum uel aquoſarum impreſſionum quæ in aeris regionibus fiunt, explicatio διαγραμματώδης. cuius hæc eſt ſimplex & nuda doctrina: Excitari è terra uapores à calore inſito (illum calorem uocat Plato, Ignẽ τῆς ἀνομαλότητος δημιουργὸν) eóſque uapores in aerem euehi. qui uapores propter inſitum calorem qui aereæ naturæ eos reddit, in aere conſiſtunt, nec deorſum cadunt. ita fiũt Nubes. Calor autem ille qui uaporem eduxerat, paulatim exhalatur, & nubes caloris defectu condenſãtur (propter uidelicet circunſtantis frigoris in aere ἀντιπερίστασιν.) ita Pluuia, nix, grãdo, exiſtit, καὶ τὰ ἧττον καὶ τὸ μᾶλλον, &c. Hãc aquoſarum in aere mixtionum communem originem, id eſt, illarum & materiam & formam, docet Plato, adhibitis deſcriptionibus è Pythagorea doctrina.

72 Eandem originem glaciei, pruinæ &c. in inferiori aeris parte, explicat.

73 METALLORVM quoque cauſam docet, Humidum uaporem in terræ uiſceribus incluſum .i. χυμὸν ſiue πηχτὸν ὕδωρ: ex quo & terra immixta, fiunt uariè metalla: aurum, argentum, ſtamnum, plumbũ &c. prout humor calidior eſt, ſiue frigidior. &c.

74 LIQVORVM quoque cauſam docet, quorũ maximus eſt uſus in uita humana, Vini, olei, mellis, ſuccorum odoratorum, picis, gummi, & aliorum quorundam: Calidum uidelicet humorem. &c.

75 LAPIDVM quoque originem tradit, ſalis, nitri, uitri, cæterarúmque terreſtrium rerum, in quibus quidem dominatur ὕλικος terræ, ita tamen ut pingui quodam humore coaguletur, quo quidem humore per aerẽ exhalato, frigore condenſatur atque conſtringitur τὸ γεῶδες, atque inde uariè lapideſcit. at in lapidibus ſiccum maximè dominatur: ut in metallis, humidum. &c.

ELEMENTORVM παθήματα in mixtis perfectis, id eſt corporibus animatis.

76 Quatuor illorum elementorum qualitates, in corporum animatorum ζωτικοῖς maximè ſunt efficaces: ſenſus autem, in quo hæc efficacia exeritur, abſque Anima eſſe non poteſt. Itaque ut corpora omnia perfectè compoſita quatuor qualitatibus conſtant; & ſentiendi in his habent poteſtatem: ita Anima ſenſus illius eſt fundamentum.

77 Anima à corpore ſeparari non poteſt: cuius uidelicet membra ſunt inſtrumenta ſenſus, in quo agit anima. Animam autem intelligimus αἰσθητικὸν & ζωτικὸν, communem omnibus animantibus.

78 Primæ ſunt hæ in corpore animato qualitates, Ignis, id eſt, calor naturalis: & Frigus: contrariæ quidem inter ſe, quæ tamen in ζωτικοῖς præclarè conueniunt. illarum autem uires, adhibitis geometricis deſcriptionibus, explicat ſuo more. Siccitatem & humiditatem his duabus, ἐνεργητικαῖς nimirum, ſubijcit: quũ ipſæ ſint παθητικαί. &c.

79 Ex primarum qualitatum in corpore compoſito mixtione, ſecundæ quoque aliæ naſcuntur: ut durities, mollities, grauitas, leuitas, raritas, denſitas, aſperitas, &c. ſicuti notauimus.

80 Illæ ſecundæ qualitates, ut & primæ, inter ſe ſunt contrariæ.

81 Illæ qualitates, ſenſus miniſterio per ſua αἰσθητήρια agentis, per uniuerſum corpus uariè dimanant atque diſtribuuntur: unde corpori uariæ contingunt affectiones. Ita & elementorum & illarum qualitatum in ſingulis membris ξυμφωνία perſpici poteſt in omnibus corporis membris:

82 Linguæ, in humoribus: Aurium, in ſonis: Nariũm, in odoribus, Oculorum, in coloribus: quarum facultatem excellentem & ξυμμετρίαν ſingulatim explicat.

83 Ex δυνάμεως Animæ ἐνεργίας, ſenſitiuæ uidelicet, permotione, prima oriuntur πάθη in animantibus, Voluptas & Dolor: ex qualitatum quidem illarum cum ſenſu cõnſenſione, Voluptas: diſſenſione autem, Dolor.

DE HOMINE.

84 Homo eſt omnium animantium præſtantiſſimũ, θεοειδὲς nimirum, quippe cui Deus diuinum animum tribuerit. In homine igitur eſt duplex natura, Mortalis & immortalis: mortalis, in corpore: immortalis, in animo diuino: in quo eſt illud τὸ διάφορον, id eſt, ea excellentia quæ illum eximit è cæterorum animantium numero.

85 Duplex eſt quaſi genus hominis: Mas & Fœmina, utrunque certè Dei opus, rationis eiuſdem particeps.

86 Mirabili planè auguſtóque opificio, Deus in uno homine duo prorſus contraria copulauit, Corpus & Animum: ex quibus duabus naturis fit unus homo: nouit tamen Deus duas illas naturas ſeernere atque diſſoluere, & quum uult, poteſt: ut illarum uidelicet unaquæque redeat in ſua principia: corpus, ad elementa, ex quibus componitur: animus in cœlum, ſi bene uixerit in hac corporis coniunctione, ut ibi ſempiternam felicémque uitam uitat.

87 Vtriuſque igitur illius naturæ, id eſt corporis & animi, ex quibus homo componitur, diuerſa conditio diligenter conſideranda eſt.

88 Animum immortalem & diuinum Deus creat per ſe, nullo cauſarum ſecundarum miniſterio, ad imaginem ſuam: Corpus autem ſecundis cauſis creandum dedit. uel potius ζωογονικοῖς πνεύμασι ſiue ἐκπυρεσύσιν ipſe αἰσθητὰ τῆ δημιουργικῆ: ſicuti ex pura naturæ luce alibi dixit: impropriè tum artè loquens, quum diis minoribus, id eſt θεωνυμίας, creãdorum corporum poteſtatem datam eſſe ait à ſummo Deo.

89 Mirabilem corporis architecturam explicat ſingulatim, Capitis, cordis, pulmonis, hepatis, uentris, inteſtinorum, oſſium, carnis, medullæ, neruorum, muſculorum, uertebrarum, cutis, pilorum, Reſpirationis, Sanguinis &c. cauſas, uires, facultates, excellentémque adeò mirificì illius opificij uſum exquiſitè repræſentat. Quæ ſingula ex ipſo contextu petet ſtudioſus lector.

90 Nutritionis ratio copioſè explicatur.

91 Cætera quoque corporis πάθη, Senectutem, morbos illorumque cauſas & ſpecies, & remedia, docet.

92 De morte etiam, illiúſque cauſa agit. Et hæc quidem de corpore.

93 Præſtantiſſima eſt & uerè philoſophica cognitio, DE ANIMA: cuius hic præcipuus eſt finis, ut

Opificis augusta potētia perspiciatur atque cælebretur.

94 Animus unus est, non plures in homine sunt Animi.

95 Animi tamen plures sunt facultates: ut quidem illius animi unius ἐνεργείαις homo & uiuat, & cupiat, & ratione utatur: uario tamen modo.

96 Illarum quippe facultatum animi, aliæ sunt corporeæ & planè cum corpore intereunt: & quādiu illa corporis & animum, quæ hominem efficit, ἁρμονία cōstat, ministræ sunt Rationis, quæ illis instrumētis utitur ad usures suas exerendas. Sunt enim illæ hac de causa uariè per uniuersum corpus distributæ, ut præsto sint ubique rationi ad necessarias operas: & illæ quidē per se sunt ἄλογοι, quatenus aliud sunt quàm ratio.

97 Magnum est illarum ἀλόγων cupiditatum examen, quæ nimirum ut per se rationis sint expertes: si tamen Rationis mandatum audierint, utiliter conformantur ad honesti uirtutisque formulam: & inde existunt uirtutes θεραπευταί.

98 Primariæ hæ sunt cupiditates: Voluptas, Dolor, Spes, Metus, Audacia, Ira, Amor, &c.

99 His omnibus domina & regina præest MENS siue RATIO, peculiare Dei donum, hominu ex omnibus animantibus uni attributum: uerè immortalis & diuina.

100 Hæc sedem habet in Capite, ueluti in arce: supremam quandam autoritatem in inferiores animi partes obtinens, à quibus etiam quasi isthmo quodam atque uallo disiungitur, & firmo satellitio præsidióque firmatur.

101 Cæteræ animi facultates in corpore proprias sortitæ sunt sedes, capite inferiores: Irascibilis, in Corde habitat, loco rationi proximo, ut appetitum ad rationis imperium adigat. Appetitoria, in Iecore. &c.

102 Inferiores illæ animi facultates cum corpore alligatæ, contagionem labémque inde contrahunt, excusso sæpissimè Rationis imperio. Imò Ratio etiam ipsa cæcarum illarum cupiditatum impetu & errore abducitur, & crassis corporis sensibus implicatur: ut non modò hebescat, sed & corrūpatur, & diuinum illū uigorem amittat, præcépsque ruat in malum.

103 Illæ ἀπαξίαι falsò attribuuntur creationi minorum deorum, ut Deus summus sit extra culpam illorum malorum, quemadmodum imperitè ait Plato: à quo ad ipsum prouocandum est. id est, ad reliquias naturalis lucis, quæ in ipso remanserūt. sic enim de animi uitiis loquens, illorum originem notat, Τούτων πάντες οἱ κακοὶ, &c. ὧν αἰτιατέον μᾶλλον τοὺς φυτεύοντας ἀεὶ τῶν φυτευομένων μᾶλλον, καὶ τοὺς τρέφοντας, τῶν τρεφομένων. Duplex est ergo causa illarum in animo perturbationum: (quod tamen non rectè intellexit Plato) Inseminatio peccati nativa, ab ipsa origine primi parentis, non quidem ex creatione, sed ex creationis corruptione, quæ tamen hereditariò propagatur: &, Prauæ consuetudines, quibus nouæ corruptiones nativæ illius corruptionis in dies soboleſcunt. id est, φύτευσις, & τροφή.

104 Illæ corruptiones, sunt animi morbi: de cuius etiam remediis hîc agit Plato.

105 Duplex est igitur Animi post hanc uitam mortalem status, in illa secunda uita. Si enim bene & ex uirtute uitam hanc in corpore traduxerit, in secunda felicem: sin malè & uitiosè, infelicem consequitur: consentaneum præmium anteactæ uitæ atque supplicii reportans.

ALIA QVAEDAM THEOREMATA, præter primariam disputationem.

106 In omnibus rebus & maximis & minimis, Dei auxilium implorandum est.

107 Græci fuerunt imperiti ueræ antiquitatis.

108 Maximum fuit quoddam diluuium, ante cuius tempus terrarum orbis fuit ciuitatibus uariè excultus.

109 Confessio ethnici Platonis de non satis rectè explorata ueritate.

110 Confessio eiusdem, Πολυθεΐαν omni rationi repugnare. id est, plures Deos statui ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων ἀποδείξεων: atque adeò se illos amplecti, patrum autoritate & legum seueritate impulsum, non ratione.

INSIGNIORES QVIDAM NAEVI in hac disputatione & notandi & cauendi.

111 Verum est, Hominis naturam esse præstantiorē natura fœminæ, quæ nimirum est homini subiecta, ex creationis formula: sed falsum est, Fœminas esse κάκον τι siue ἀδιάπλασιν τῆς φύσεως, & ex infirmorum hominum genere nasci propter commissa scelera, commigratione animarum: sicuti ex fœtidis Pythagorearum insaniarum cloacis effudit Plato. quum Deus illas eiusdem rationis dono ornauerit, & eiusdem felicitatis in secunda uita faciat participes: quemadmodum ait Veritas.

112 Falsum est, Aues ex leuium hominum genere effici, commigratione eadem illa animarum: quum disertè testetur Veritas, Deum creasse aues ex aquis, quæ uidelicet aeriæ sunt naturæ.

113 Illarum falsitatum fundamentum æquè falsum est atque blasphemum: Animos statis quibusdam temporibus, ultro citróque commeare: ut existat ἀναβίωσις quædam (quod dogma, μετεμψύχωσιν uocant siue μετενσωμάτωσιν) quāuis uerum sit, & immortales permanere animos, post corporis dissolutionem. i. mortem: &, Eadem corpora tempore à Deo constituto resurrectura.

114 Verum est, Animū & corruptum esse, & purgatione indigere: ineptissimum tamen est, quicquid de animi purgationibus in secunda uita nugatur Plato. quum unam & ueram animi purgationem doceat Veritas, Christi nimirum seruatoris sanguinem.

115 Verum est, In secunda illa uita futuram Dei δικαιοκρισίαν, ut conuenientes pœnæ peccatis infligantur: sed portentosa est blasphemia quicquid τῆς μεταφύσεως. i. de naturarum commutatione, ait Plato, ex eadē illa Pythagoræ officina: & maximè illud impurissimū, De hominum ignauorum in fœminarum naturam commutatione.

116 Verum est, Neminem ultro esse malum, ut sponte in exitium ruat: sed falsum est, Esse penes uniuscuiusque arbitrium & potestatem bene uel malè agere. quum & corrupta sit in nobis uoluntas, & omnes animi facultates peccato corruptæ, ut & uelimus & faciamus malum, & corrupta quidem illa natura nostra.

117 Verum est, Ex corporis contagione maximas labes in animum infundi. falsum tamen est, illas è corporis creatione contingere: ac proinde ineptissimum est commentum corporum creandorum potestatem diis γενητοῖς tribuere: ut summus Deus sit αἴτιος κακοῦ: quum corruptionis culpa aduentitio peccato sit tribuenda.

118 Verum est, Maximam esse & penè diuinam secundarum causarum autoritatem atque potentiam: sed quoniam illæ sunt opera Dei, & scelus est opificem cum operibus suis commiscere: impurum est Deos genitos uocare, causas illas secundas: & ad illam ἀκυρολογίαν demonstrandam, perspicienda est lux naturæ, qua Plato uocat illas causas secundas, Ministras & famulas Dei: quarum opera & ministerio utatur Deus, qui est ἄπιστον ἀπιστώτατον omnium rerū. Itaque πολυθείας commentum inde natum, omnino repugnat illius lucis naturalis principiis: sicuti totidem uerbis agnoscit Plato, Illam de dæmonibus doctrinam esse ἄνευ τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων ἀποδείξεων. id est, planè insanam & falsam: ut suis se uerbis condemnet.

AVGVST. DE VERA RELIG. CAP. XXVIII.

Non enim fruſtra & inaniter intueri oportet pulchritudinem cœli, ordinem ſyderum, candorẽ lucis, dierum & noctium viciſsitudines, lunæ menſtrua curricula, anni quadrifariam temperationem, quadripartitis elementis congruentem, tantam vim ſeminum, ſpecies numeróſque gignentium, & omnia in ſuo genere modum proprium naturámque ſeruãtia. In qua conſideratione non vana & peritura curioſitas exercenda eſt, ſed gradus ad immortalia ſemper permanentia faciendus. &c.

IDEM, LIB. XV. CAP. IIII. DE TRINITATE.

Neque enim diuinorum tantummodo librorum autoritas, Deum eſſe prædicat, ſed omnis quæ nos circunſtat, ad quam nos etiam pertinemus, Vniuerſa rerum natura, proclamat habere ſe præſtantiſsimum creatorem, qui nobis mentem rationémque naturalem dedit.

IDEM, SVPER IOAN.

Ex perpetuitate creaturarũ intelligitur Creator æternus: ex magnitudine, Omnipotens: ex ordine & diſpoſitione, Sapiens: ex gubernatione, Bonus. &c.

IDEM LIB. III. DE TRINITATE.

Voluntas Dei, prima & ſumma cauſa eſt omnium ſpecierum atque notionum. nihil enim fit, quod non de intelligibili aula ſummi imperatoris egrediatur. quanquam placuit vanitati philoſophorum, etiam aliis cauſis ea tribuere, quum omnino videre non poſſent ſuperiorem cæteris omnibus cauſam, id eſt, voluntatem Dei.

HIERONYMVS IN ECCLES. CAP. III.

Idcirco Deus certa ratione omnia moderatus eſt, & iuſsit humanis vſibus Elementa ſeruire, vt homines hæc videntes, intelligant eſſe prouidentiam, & timeant à facie Dei: dum ex rerum æqualitate, curſu, ordine atque conſtantia, intelligunt creatorem. Inuiſibilia enim Dei, per ea quæ facta ſunt, intellecta, conſpiciuntur: ſempiterna quoque virtus eius, & diuinitas, ſicuti ait Apoſtolus.

AMBROS. LIB. VI. EPIST. XXXVIII.

Proceſsit poſtremus creaturarum omnium Homo, ſpecie gratus, mente ſublimis, vt omni eſſet creaturæ miraculo, in quo, ad ſimilitudinem æterni Dei, νοῦς eſſet æternus, humana ſpecie amictus. Hinc eſt νοῦς, animæ vigor, principatum animæ ſibi quaſi rector vendicans. quem etiamſi non vident animalia cætera, tamen reformidant: ſicut nos Deũ, quem, quia non videmus, timemus: & eo plus metuimus, quia non videmus.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΤΙΜΑΙΟΥ

πρόσωπα,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΡΙΤΙΑΣ, ΤΙΜΑΙΟΣ, ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ.

DIALOGI TIMAEI

personæ,

SOCRATES, CRITIAS, TIMAEVS, HERMOCRATES.

ΕΙΣ, δύο, τρεῖς· ὁ δὲ δὴ τέταρτος ἡμῖν, ὦ φίλε Τίμαιε, ποῦ, τὴν χθὲς μὲ δαιτυμόνων, τὴν αὖ ἑστιατόρων; ΤΙΜ. Ἀθένειά τις αὐτῷ σύνεπεσεν, ὦ Σώκρατες. οὐ γὰρ ἂν ἑκὼν τῆσδε ἀπελείπετο τῆς ξυνουσίας. ΣΩΚΡΑΤ. Οὐκοῦν σὺν τῶνδέ τε ἔργον, καὶ ὅτῳ τὰ ἀπόντος αἰσπλεονῶ μέρος. ΤΙ. Παύμα μὰ ὦ· καὶ κατὰ δύναμίν γε οὐδὲν ἐλλείψομεν. τόδε γὰρ ἂν εἴη δίκαιον, χθὲς παρὰ σοῦ ξενισθέντας οἷς ἐῶ πρέπον ξενίοις, μὴ οὐ θεθύμως σε τοὺς λοιποὺς ἡμᾶς ἀντεφεστιᾶν. ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν μέμνησθε ὅσα ὑμῖν καὶ ὡς ἐν ὀλίγοις ἐπέταξα εἰπεῖν; ΤΙΜ. Τὰ μὲν μεμνήμεθα· ὅσα δὲ μή, σὺ παρὼν ὑπομνήσεις. μᾶλλον δέ, εἰ μή τι σοὶ χαλεπόν, ἐξ ἀρχῆς ἅπαξ βεβαίωσιν πάλιν ἐπιθέλθε αὐτά, ἵνα βεβαιωθῇ μᾶλλον πρὸς ἡμῶν. ΣΩΚΡ. Ταῦτ' ἔστιν. χθὲς γὰρ τῶν ὑπ' ἐμοῦ ῥηθέντων λόγων ὡς περὶ πολιτείας, ὡς τὸ κεφάλαιον, οἷά τε καὶ ἐξ οἵων ἀνδρῶν ἀρίστη καταφαίνεται, ἂν μοι δοκεῖτε. ΤΙΜ. Καὶ μάλα γε ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ῥηθεῖσα πᾶσι κατὰ νοῦν. ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν οὐ τῶν γεωργῶν, ὅσαν τε ἄλλαν τέχναν, ἐφάπτεσθαι ἐν αὐτῇ χρὴ διειλόμεθα ἀπὸ τῶν ἕξεων τῶν πρὸς πολεμικόντων; ΤΙ. ΜΑ. Ναί. ΣΩ. Καὶ κατὰ φύσιν δὴ δόντες ὃ καθ' αὑτὸν ἑκάστῳ προσφορὸν, ἓν μόνον ἐπιτήδευμα ἑκάστῃ τέχνῃ, τοῦτο εἰς τοῦτο πρὸς πάντων ἔδει πολεμεῖν εἰπομεν· ὡς ἔφαμεν δεῖν φύλακας εἶναι μόνον τῆς πόλεως· εἴτε τις ἔξωθεν ἢ καὶ τῶν ἔνδον ἰόι κακουργήσων, δικάζοντας μὲν παραίτους κρῖς ἀρχομένοις ὑπ' αὐτῶν, ἅτε φύσει φί-

Plat. scripsisse puto αὐθεσίαν: ut ἑστιατόρων paulo antè dictum est, ἀπὸ τῆς ἑστίας.

τὴν βεβαιωθῆ πάλιν παρ' ἡμῶν.

VNVS, duo, tres: quartus verò ille, mi Timæe, qui heri conuiuarum vnus erat, nunc conuiuatorum esse debuerat, vbinam est? TIM. Aduersa quædam illi accidit valetudo, Socrates. non enim volens & dedita opera ab hoc conuentu abesset. SOC. Tuum itaque & horum fuerit munus, quarti illius absentis partes explere. TIM. Omnino. nec hac quidem in re, quantum in nobis erit, quicquam faciemus reliqui. non enim consentaneum esset, nos qui heri à te prout decebat, hospitalib⁹ muneribus excepti sumus, non tibi idem officium alacri & parato animo rependere. SOC. Nunquid igitur meministis quænam & quibus de rebus indicta à me sit disputatio? TIM. Quædam succurrunt: quæ verò minimè, tu præsens in memoriam reuocabis. imò verò, nisi molestum fuerit, rem totam ab ipso initio breuiter persequere, vt animis nostris firmius inhæreat. SOC. Ita faciam. [b]Sermonum in hesterna disputatione à me habitorū hoc fere erat caput, & hæc summa, DE REPVBL. quænam & ex quibus hominibus optima videretur. TIM. Et hæc quidem Reipubl. forma ex omniū nostrūm sententia præclarè explicata est à te. SOC. [c]Nónne agricolarum omniúmque aliorum artificum genus principiò distinximus ab eorū hominum genere, [d]penes quos futura esset prior belli cura? TIM. Ita. SO. Et ex naturæ suæ instituto & ratione, tributis quæ singulis per se conuenirent partibus, vnicuique arti vnam quādam certámq; actionē assignauimus, in qua versaretur: [e]Eos qui ante alios omnes bellū gesturi essent, diximus ciuitatis custodes tātùm esse oportere, seu quis intra ciuitatē ciúsque ditionem siue extrà, illaturus esset iniuriam: ita vt iis qui ipsorum imperio subiecti sint, vtpo-

a PRIMA pars dialogi, quæ complectitur προλόγιον, ante legitimā disputationem de Vniuersi natura: vel certè προλογικὰ πρόβλημα. Occasio igitur dialogi, & cum libris de Repub. nexus, demōstratur. De republ. egerant inter se primo die, Socrates, Polemarchus, Glauco, Adimantus, & Thrasymachus: secundo, idem Socrates, Critias, Timæus, Hermocrates, & quartus quidam ἀνώνυμος: istis sermonum epulis Socrate socios excipiente (sunt enim hæ illius ἑστιάσεις) qui munere illo suo ita perfunctus, repetitat prius rerū à se de republ. commemoratarum summa, dicendi partes & officiū à sociis exposcit. Acturus autem de mundi creatione Plato, commode inducit Critiam loquētem de prisci mūdi historia, quæ propius accedebat ad illud mundi creati primordium. Timæo autem Locro Pythagoreo, dicendi (& perpetua quidem oratione δημιουργικῶς) partes tribuit, De rerum natura. Socratem autem facit auditorē, qui videlicet peculiari quodam instituto suo, philosophiā Ethices terminis circumscripserat. Opportunè autē hanc de natura tractationem subiunxit Politicis, vt iam notauimus: quem & nexum ipse postea differis verbis indicat.

b Ἐπαναλήψις superioris illius de Republ. disputationis, distinctis capitibus notata.

c Primum caput, In bene morata Republ. singulorum munerum functiones distinctas esse oportere.

d Secundum, Bellicæ administrationis maximam curam esse gerendam.

e Tertium, Custodē reipubl. pacis & belli πρώτον esse oportere vt quidem penes illū sit armorum potestas.

te natura amicis [iuri reddundo]mites humanósque se præbeant: hostibus in pugna aduersis, sæuos atque feroces. TIM. Penitus sané. SOC. [a]Diximus enim, sicuti arbitror, ecqua natura Custodum animi debeant esse prædicti, vt nimirum vnà & irritabilis iracundáque sit, & vnà prudens sagáxque maximé: quo aduersus vtrosque homines rectè & opportunè humani & feroces esse possint. TI. Certé. SOC. [b]Ecquid verò de ipsorum educatione? nónne statuimus, illos & in gymnastices exercitationibus & in musica aliísque disciplinis, quæ hominem ingenuum decent, omnibus institui oportere? TIM. Omnino. SOCR. Dictum porro est à nobis, minimè consentaneum esse vt ii qui ita sint educati, existiment vel aurum vel argentum vel quidlibet aliud ad se priuatim & propriè pertinere: sed se custodiæ mercedem accipere ab iis qui sua opera & industria conseruentur, [c]quanta quidem frugi & temperãtibus satis esse possit. Illam verò in communem vsum impendant, communémque adeò & facilem vitam cũ cæteris mutuò viuant: vt quidem aliis viuendi institutis abdicatis, assiduam de virtute & suo munere præclarè obeundo curam gerant. TIM. Et hæc quidem hunc in modum fuerunt à te explicata. SOC. [b]De mulieribus verò ista commemorauimus, Prouidendum omnino esse vt ita aptentur atque conformentur, quò ipsarum natura atque ingenium ad viros proximè accedat: illísque, omnibus in rebus & quæ ad bellum & quæ ad omne aliud vitæ institutum pertineant, communia omnia esse tribuenda. TI. Ita, & ista à te dicebantur. SOC. Illud verò quod de liberorum procreandorũ ratione diximus propter insolentem quandam nec hactenus auditam opinionem memorabilius atq; illustrius, nunquid animis vestris subit? scilicet, Cõmunem matrimonii consuetudinem cõmunésque liberos esse oportere, omnibus omnium ordinũ hominibus præscribebamus, hoc vnum maximè elaborantes, nequis natos liberos suos esse priuatim agnosceret: at omnes existimarent omnes homines sibi esse cõsanguineos, fratres & sorores eos eásve qui quæve æquali congruáq; fuerint ætate: qui maiori autè atq; grãdiori, parẽtes & auos: qui minori, liberos aut nepotes. TI. Ita. & hæc quidẽ illustria sunt & recordatu facilia. SOC. Vt autẽ nihil prætermitteretur, quod eorũ qui imperandi autoritatẽ consequuturi sint, naturas in ipso etiam natalium primordio præstãtissimas efficeret, dicebamus, Oportere eos eásq; qui quæve illam imperii potestatẽ obtinerẽt, coniugalem illã copulationẽ & coniunctionem moliri sortium arbitriis: vt boni cum bonis, mali cum malis, seorsim consuescerent, pares nimirum paribus: nec vlla tamen hac de causa dissensio oboriretur, copulationis illius causam fortunæ & casui tribuentibus. TIM. Meminimus. SOCR. Iam verò &

a Quartum, Naturam Custodis iracũdam & prudentẽ esse debere: vt ad humanitatem & ad feueritatem æquè par esse possit, ciuibus pacatè regendis, hostibus acerbè plectendis: & quidem vtrunque rectè & commodè.

b Quintum, Liberalibus disciplinis eruditum esse oportere.

c Sextum, Vti ab auaritia planè abhorreat ciuitatis custos, & mercedẽ muneris sui moderatam accipiat, quã cum subiectis suis moderatè impendat: & obeundo muneri suo totum se tradat.

b Septimum, de coniugiis, quæ sunt fundamentũ reipublicæ, Vti vxoris cum marito magna sit rerum communitas in iure matrimonii. Insolentem autem & monstrosam opinionẽ è bono principio natam, De vaga nimirũ & promiscua connubiorum communitate, notat, & ἀληθεῖαν μνημόνυτον vocat: vt suas memorabiles nugas Socratis ore fateatur Plato.

c Alii quoque nœui phantasticæ Platonis reipubl. de coniunctionis coniugalis, & liberorum educandorum modo. Imperantium autem quoddam genus statuit, de quo suis suo loco.

A λοις ὄσι, χαλεποὺς ὄν ἐν τῷ μάχης τοῖς ἐντυ-
χάνουσι τῷ ἐχθρῶν γιγνομένους. ΤΙ. Παντά-
πασι μὲν οὖν. Σ Ω. Φύσιν γὰρ οἶμαι τινὰ τῶν φυ-
λάκων τῆς ψυχῆς ἐλέγομεν, ἅμα μὲν, θυμοει-
δῆ, ἅμα δ' φιλόσοφον δεῖν εἶναι διαφερόντως·
ἵνα πρὸς ἑκατέρους δυνάμενοι ὀρθῶς πρᾶοι
καὶ χαλεποὶ γίγνεσθαι. ΤΙ. Ναί. Σ Ω. Τί
δαὶ θρέψιν; ἆρ' οὐ γυμναστικήν καὶ μουσικήν,
καὶ πάσαις τοῖς προσηκούσαις, τούτοις δὲ ἅ-
πασι τεθράφθαι; ΤΙ. Παῦ μὲν δή. Σ Ω. Τοὺς
δέ γε οὕτω τραφέντας ἐλέγομεν που μήτε χρυ-
σὸν, μήτε ἄργυρον, μήτε ἄλλο ποτὲ μηδὲν
κτῆμα ἑαυτῶν ἴδιον νομίζειν δεῖν, ἀλλ' ὡς
ἐπικούρους μισθὸν λαμβάνοντας τῆς φυλα-
κῆς τροφὴν τῶν σῳζομένων παρ' αὐτῶν, ὅσος σώ-
φρονι μέτριος· ἀναλίσκειν τε δὴ κοινῇ, καὶ ξυν
διατρωμένους μετ' ἀλλήλων ζῆν· ἐπιμέλειαν
ἔχοντας ἀρετῆς διαπαντός, τῶν ἄλλων ἐπιτη-
δεύμασιν ἄρχοντας σχολῆς. ΤΙ. Ἐλέγομεν καὶ
ταῦτα ταῦτα. Σ. Καὶ μὴν δὴ καὶ περὶ γυναικῶν
ἐπεμνήσθημεν, ὡς χρὴ φύσεις τοῖς ἀνδράσι πα-
ραπλησίας εἶναι ξυναρμοστέον, καὶ τὰ τῶν ἐπιτη-
δευμάτων πάντα κοινὰ κατά τε πόλεμον καὶ τὴν
τῶν ἄλλων διαγωγὴν δοτέον πάσαις. ΤΙ. Ταῦ-
τη καὶ ταῦτα ἐλέγετο. Σ Ω. Τί δὲ δὴ περὶ
παιδοποιίας; ἢ ταῦτο μὲν δι' τὸ ἀληθείαν τὴν
λεχθέντων ὑμνημόνυτον, ὅτι καινὰ τὰ τῆς
γάμων καὶ τὰ τῶν παίδων πᾶσιν ἀπάντων ἐπῆν-
μεν, μηχανώμενοι ὅπως μηδεὶς ποτε τὸ γε-
γεννημένον αὐτῶν, ἰδίᾳ γνώσεται, νομίσουσι δὲ
πάντες πάντας αὐτοὺς ὁμογνεῖς· ἀδελφοὺς
μὲν καὶ ἀδελφὰς, ὅσοιπερ ἂν τῆς περιπούσης ἐν-
τὸς ἡλικίας γίγνωνται· τοὺς δ' ἔμπροσθεν καὶ
ἄνωθεν, γονέας τε καὶ γονέων προγόνους· τοὺς
δὲ εἰς τὰ κάτωθεν, ἐκγόνους τε καὶ παῖδας ἐκ-
γόνων. ΤΙ. Ναὶ καὶ ταῦτα ὑμνημόνυτα ἦ
λέγεις. Σ Ω. Ὅπως δὲ δὴ καὶ δυνάμεν ὑμ-
νοῦς γίγνοιντο ὡς ἄριστοι τὰς φύσεις, ἆρ' οὐ με-
μνήμεθα ὡς τοὺς ἄρχοντας ἔφαμεν καὶ τὰς ἀρ-
χούσας δεῖν εἰς τὸ τῶν γάμων συνέρχειν λάθρα
μηχαναῖς κληρώσεως τινὸς, ὅπως οἱ κακοὶ χω-
ρὶς οἵ τ' ἀγαθοὶ τῶν ὁμοίως ἑκάστοις ξυλλέ-
ξονται, καὶ μή τις αὐτοῖς ἔχθρα διὰ ταῦτα γί-
γνηται, τύχιν ἡγουμένοις αἰτίαν τῆς ξυλλέξεως;
ΤΙ. Μεμνήμεθα. Σ Ω. Καὶ μὲν ὅτι γε πρὸ

μὲν τῶν ἀγαθῶν θρεπτέον ἐφαμὲν εἶναι, τοὺς δὲ τῶν φαύλων, εἰς τὸν ἄλλον λάθρα διαδοτέον πόλιν; ἐπανορθουμένων δ', σκοποῦντας αἰεὶ τοὺς ἀξίους πάλιν ἀνάγειν δεῖν; τοὺς δ' ἀνοήτους σφίσιν ἀναξίους, εἰς τὸν τῶν ἐπανιόντων χώραν μεταλλάττειν; ΤΙ. Οὕτω. ΣΩ. Ἆρ' οὖν διεληλύθαμεν ἤδη, καθάπερ ᾠήθης, ὡς ἐν κεφαλαίοις πάλιν ἐπανελθεῖν; ἢ ποθοίης ἔτι, τῶν ῥηθέντων, ὦ φίλε Τίμαιε, ἀπολαῦσαι πόθεν; ΤΙ. Οὐδαμῶς· ἀλλ' αὐτὰ ταῦτ' ἰοῦσι τὰ λεχθέντα, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Ἀκούοιτ' ἂν ἤδη τὰ μετὰ ταῦτα περὶ τῆς πολιτείας ἣν διήλθομεν, οἷόν τι πρὸς αὐτὴν πεπονθὼς τυγχάνω. προσέοικε δὲ δή τινι μοὶ τοιῷδε τὸ παθος, οἷον εἴτις ζῶα καλὰ που θεασάμενος, εἴτε γραφῆς εἰργασμένα, εἴτε δὴ ζῶντα ἀληθινῶς, ἡσυχίαν δὲ ἄγοντα, εἰς ὀπτὴν ἐπιθυμίαν ἀφίκοιτο θεάσασθαι κινούμενά τε αὐτά, καί τι τῶν τοῖς σώμασι δοκούντων προσήκειν κατὰ τὴν ἀγωνίαν ἆθλοῦντα. ταυτὸν καὶ ἐγὼ πέπονθα πρὸς τὴν πόλιν ἣν διήλθομεν. ἡδέως γὰρ ἄν τινα λόγῳ διεξιόντος ἀκούσαιμ' ἄν, ἆθλοις οἷς πόλις ἆθλοι, τούτοις αὐτὴν ἀγωνιζομένην πρὸς πόλεις ἄλλας, ὅτε πρέπόντως εἰς πόλεμον ἀφικνοῖτο· καὶ ὅτ' αὖ τὸν πολεμεῖν τὰ προσήκοντα ἀποδιδοῖσαν τῇ παιδείᾳ καὶ φύσει, κατά τε ταὐτὰ ἐν τοῖς ἔργοις πρᾶξις, καὶ κατ' ταὐτὰ ἐν τοῖς λόγοις διερμηνεύσης πρὸς ἑκάστας τῶν πόλεων. ταῦτ' οὖν, ὦ Κριτία καὶ Ἑρμόκρατες, ἐμαυτῷ μὲν αὐτὸς κατέγνωκα μήποτ' ἂν δυνατὸς γενέσθαι τοὺς ἄνδρας καὶ τὴν πόλιν ἱκανῶς ἐγκωμιάσαι. καὶ τοῦτο ἐμὸν, οὐδὲν θαυμαστόν· ἀλλὰ τὸν αὐτὸν δόξαν εἶναι φαῦλα καὶ πρὸς τῶν πάλαι γεγονότων καὶ τῶν νῦν ὄντων ποιητῶν, οὐ τὸ ποιητικὸν ἀτιμάζων γένος, ἀλλὰ πᾶσι δῆλον ὡς τὸ μιμητικὸν ἔθνος, οἷς ἂν ἐντραφῇ, ταῦτα μιμήσεται ῥᾷστα καὶ ἄριστα· τὸ δ' ἐκτὸς τῆς ἕξεως ἐκάστης γιγνόμενον, χαλεπὸν μὲν ἔργοις, ἔτι δὲ χαλεπώτερον λόγοις εὖ μιμεῖσθαι. τὸ δὲ τῶν σοφιστῶν γένος αὖ, πολλῶν μὲν λόγων καὶ καλῶν μάλα ἔμπειρον ὄντιμαι· φοβοῦμαι δὲ μήπως (ἅτε πλανητὸν ὂν καὶ πόλεις, οἰκήσεις τε ἰδίας οὐδαμῇ διοικοῦν) ἄσκοπον ἅμα καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν ἢ καὶ πολιτικῶν, ὅσα αὖ αἰ τε ἐν πολέμῳ καὶ μάχαις πραχθέντες, ἔργῳ καὶ λόγῳ πρὸς ἑκάστους, πράττοιεν καὶ λέγοιεν. καταλέλειπται δὴ τὸ τῆς ἡμετέρας ἕξεως γένος, ἅμα ἀμφοτέρων

A bonorũ & malorũ liberos ita eſſe educandos ſtatuimus, vt bonorũ quidẽ liberi ſtudioſè educẽtur domi: malorũ verò, in aliã ciuitatẽ clã amandẽtur. ita tamẽ vt quum adoleuerint, dignorum & indignorũ delectus habeatur: vt qui digni viſi fuerint, ad ſuos adducãtur: indigni verò, in illorũ ad ſuos redeũtiũ locũ ſufficiãtur. ΤΙ. Ita. ΣΟ. Iſtáne ſummatim, vt inſtituera mus, abũdè ſunt à nobis explicata, vt heſterni ſermonis capita agnoſcantur? aut aliquid aliud, mi Timæe, deſideras? ΤΙ. Nihil amplius. hæc ipſa illa ſunt à te dicta. ΣΟΚΡ.

B [a] Iam ergo deinceps audite quo animo ſim affectus erga illam quam deſcripſimus rempublicam. rem ſimili illuſtrabo. Veluti ſiquis pulchra animalia conſpicatus vel pictura efficta, vel reuera viua, ſed quæ quieſcãt: in eam cupiditatem veniat vt illa ſpectet & ſeſe mouentia, & inter ſe quaſi certatim enitentia imitari eos motus qui corporibus maximè congruere videntur: eo, inquam, animo erga reipub. illius formam, quam deſcripſimus, ſum affectus. lubenter enim audierim aliquem

C exponentem ea certamina, quibus deſcripta à nobis ciuitas cum cæteris contendat. id eſt, quàm aptè & conuenienter ad bellum accedat, & in bello ea præſtet quæ tanta educatione diſciplináq; ſint digna, tum & in rerum ipſarum adminiſtrationibus, tum & in verborũ cõmerciis cum ſingulis ciuitatibus, ea gerat quæ eidem illi diſciplinæ conueniant. Ego verò, Critia & Hermocratès, hac in re etiam infirmitatis meæ conſciẽtia meipſum condẽno, qui viros illos illámque rempublicam ſatis pro merito commendare non poſſum.

D At me id minimè poſſe, nihil ſanè mirũ: [b] ſed de veteribus quòque & hodiernis poetis idem ſentio. non quòd poeticum hominum genus contemnam, verùm omnibus quidem perſpicuum eſt natum eſſe ad imitationem illorum hominum genus, ac proinde ea facillimè & optimè imitari in quibus fuerint educati: ea verò quæ à qualibet educatione fuerint aliena, difficile quidẽ eſt rebus, difficilius autem verbis, rectè quidem & ſolidè, imitatione cõſequi. Sophiſtas verò & dicendi facultate

E & multarum præclararum rerum ſcientia valere arbitror: at vereor ne ipſi (vagũ videlicet hominũ genus, & per varias ciuitates, nullis certis ſedibus, vltro citróq; cõmeans) in ipſis & philoſophorum & ciuilium hominum inſtitutis, planè plumbei ſint atque hebetes: ſiue huiuſmodi res ſint quæ in bello pugnáſque verſentur, ſiue in ciuilibus cœtibus re ipſa vel ſermonibus tantùm aliquid agatur, & quomodo erga ſingulos & dicendum & agendũ ſit, ineatur ratio. Reſtat itaq; veſtræ condi-

Cõcluſio iſtius de republica ἀνακεφαλαίωσις. teſtatur autẽ Socrates ſe de republica quadam imaginaria loquutum, non quæ verè exiſteret: optare ſe vehementer, vt huiuſmodi reipub. forma reuera exiſtat. Sed a page iſtius reipublicæ næuos, ſiue monſtroſas chimæras, à ſocietate generis humani. Illam autem ἔνεργειαν reip. ὑπαρξιν, pulchro ſimili repræſentat.

b Negat, vel poetas, vel ſophiſtas, illius reipublicæ rationem tenere, aut ſe ad illius formam accommodare vllo modo poſſe: ſed in illa idoneos futuros, qui & natura & ingenio valeant: quáles eſſe ait, Timæum, Critiam, Hermocratem: huic ſermoni finem ita imponens, vt ſequenti ſermoni occaſio præbeatur.

tionis genus, vtraq; re, & natura & educatione, ſcientiæ diſciplina rerúmq; gerendarũ ſtudio & experiẽtia præſtans. Hic nimirũ Timæus Locris oriũdus, omniũ quę ſunt in Italia optimè morata & legibus cõſtituta vrbe, ciuium ſuorum nemini, generis nobilitate & diuitiarum copia poſtremus, maximos magiſtratus & honores in ſua ciuitate adminiſtrauit, ad philoſophiæ certè faſtigium atque ſummitatem, mea quidem ſententia, peruenit. Critiã verò, omnes qui hîc ſumus, nouimus earum rerum quas diximus, nullo modo imperitum. Hermocratis autem iſtius naturam certo etiam educationis inſtituto ad hæc omnia aptam atq; idoneam, multorum teſtimonio credendum eſt. quamobrem heri quum de vobis ita cogitarẽ, rogantibus me vt meam de rep. conſtituenda explicarem ſententiam, libens parui: perſuaſus reliquum ſermonem à nemine commodius quàm à vobis, ſi illius rei vobis adeſſet voluntas, explicari vllo modo poſſe. Nam quum iis rebus quæ ad bellicas rationes attinent, ciuitatem optimè firmaueritis, reliqua quæ illi propria ſunt atque accommodata, vos omnium mortalium optimè profectò præſtiteritis.[a] Ego igitur imperiis veſtris hactenus obſequutus, vobis viciſſim imperaui quod & nunc edico. vos mandatum quidem illud meum cõmuniter excepiſtis: nunc verò re inter vos cogitata atq; perpenſa, tempus eſt vt eadem ſermonũ munera mihi retribuatis. ego igitur ad hæc ſuſcipienda paratus accinctúſque adſum.

a Ita explicata igitur ſui de rep. ſermonis ſumma, Socrates differe illos inuitat ad repẽdẽdas mutui ſermonis vices. id eſt, vt pro more inter ipſos conſtituto alternatim loquantur.

HER.[b] Verumenimuero (quemadmodum hic Timæus iam dixit) animi præſentia & alacritate minimè deerimus. neque verò quicquam eſt cauſæ cur aliter agamus. Itaque heri etiam quum hinc eueſtigio diſcederemus, vbi primùm ad Critiam in hoſpitium, quò & diuerteramus, peruenimus, & prius etiam in ipſo itinere, his de rebus inter nos diſpiciebamus. hic verò ſermonem ex veteri antiquóque auditu quendam nobis referebat,[c] quem, Critia, ſermonem velim huic commemores: vt iudicet nunquid ad eam rem quam nobis imperauit, commodus opportunúſque videatur, nécne. CRIT. Hæc ita erunt agenda, ſi tertio ſocio Timæo hunc in modũ videatur. TI. Videtur ſanè. CRI. [d] Audi igitur Socrates durum quidem rigidúmque ſermonẽ, veritatis tamen plenum: ſicuti Solon è ſapiẽtibus ſeptem ſapiẽtiſſimus olim dixit. cum illo enim magna intercedebat familiaritas atque neceſſitudo & Dropidæ proauo noſtro: quemadmodum & ipſe meminit ſæpenumero in ſuis verſibus. Critię ergo auo noſtro (quemadmodũ nobis ſenex referebat) magna & admirabilia opera iſtius ciuitatis, & antiqua quidem illa, diuturnitate temporis hominúmque exitio atque pernicie deleta, referebat: omnium verò maximum vnum quoddam, quod nunc vobis iuuat com-

b Reſpondet Hermocrates ſuo & ſociorũ nomine, ſeſe ad illud officium paratos.

c Et è re nata tribuũtur Critiæ loquendi partes: qui futuri ſermonis de rerum natura occaſionẽ præbet. Eſt igitur hæc potiſſima iſtius περιτιμίου pars, DE PRISCI MVNDI hiſtoria, qui fuit ante diluuium, & propius acceſſit ad ipſius originẽ & creationem, de qua potiſſimũ dicere inſtituit. d Ἔπειτα quædã adduntur ad decorem dialogi, de ipſius Solonis perſona: qui eiuſdam dicti, quod cõmoraturus erat Critias, & vnde emanabit ſermo de Natura, autor circumferebatur.

A φύσῃ καὶ ἕξει μετέχον. Τίμαιος τε γὰρ ὅδε, βυνομφτάτης ὢν πόλεως τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρίδος, οὐσίᾳ καὶ γένει ὁδενὸς ὕστερος ὢν τῶν ἐκεῖ, τὰς μέγιστας μὲν ἀρχάς τε καὶ τιμὰς ἐν τῇ πόλει μετακεχείρισται, φιλοσοφίας δ' αὖ κατ' ἐμὴν δόξαν ἐπ' ἄκρον ἀπάσης ἐλήλυθε. Κριτίαν δέ που πάντες οἱ τῇδ' ἴσμεν ὁδενὸς ἰδιώτην ὄντα ὧν λέγομεν· τῆς δ' Ἑρμοκράτους αὖ πέρι φύσεως καὶ ἕξεως, πρὸς ἄπασι τοῖς) ταῦτα ἱκανῆς, πολλῶν μαρτυ-
B ρούντων, πιστευτέον. διὸ καὶ χθὲς ἐγὼ ἀσμενούμενος ὑμῶν δεομένων τὰ περὶ τῆς πολιτείας διελθεῖν, προθύμως ἐχαριζόμην· εἰδὼς ὅτι τὸν ἐξῆς λόγον ὁδένες ἄν, ὑμῶν ἐθελόντων, ἱκανώτερον ἀποδοῖεν. εἰς γὰρ πόλεμον τρέποντα καταστήσαντες τὴν πόλιν, πάντ' αὐτῇ τὰ προσήκοντα ἀποδοῖτ' ἂν μόνοι τῶν νῦν. εἰπὼν δὴ τὰ ὑπ' ἐμοῦ τεταγμένα, ἀντιπέταξα ὑμῖν ἃ καὶ νῦν λέγω. ξυνομολογήσαντ' οὖν χθινῇ σκεψάμενοι πρὸς ὑμᾶς αὐτούς, εἰς νῦν
C αὖ ταποδώσειν μοι τὰ τῶν λόγων ξένια. πάρειμί τε οὖν δὴ κεχρισμένος ἐπ' αὐτά, καὶ πάντων ἑτοιμότατος δέχεσθαι.

ER. Καὶ μὰ δὴ (καθάπερ εἶπε Τίμαιος ὅδε, ὦ Σώκρατες) οὔτε ἐλλείψομεν προθυμίας ὁδέν, οὔτ' ἔστιν ὁδεμία πρόφασις ἡμῖν τοῦ μὴ δρᾶν ταῦτα. ὥστε καὶ χθὲς οὕτω ταῦτ' ἐνθένδε, ἐπειδὴ πρὸς δὲ Κριτίαν πρὸς τὸν ξενῶνα, οὗ καὶ καταλύομεν, ἀφικόμεθα, καὶ ἔτι πρότερον καθ' ὁδὸν αὖ ταῦτα ἐσκοποῦμεν.
D ὁδ' ἦν ἡμῖν λόγον εἰσηγήσατο ἐκ παλαιᾶς ἀκοῆς· ὃν καὶ νῦν λέγε, ὦ Κριτία, τῷδε, ἵνα ξυνδοκιμάσῃ πρὸς τοῦτο ἐπίταξιν, εἴτ' ὀρθὸς εἴτ' ἀνεπιτήδειος ᾖ. ΚΡΙ. Ταῦτα χρὴ δρᾶν, εἰ καὶ τῷδε τῷ ξένῳ κοινωνῷ Τιμαίῳ ξυνδοκεῖ. ΤΙ. Δοκεῖ μήν. ΚΡ. Ἄκουε δὴ ὦ Σώκρατες, λόγου μάλα μὲν ἀτόπου, παντάπασι *In prioribus editionibus* ἀποτόμου.
ge μὴν ἀληθοῦς, ὡς δὴ τὰ ἑπτὰ σοφῶν σοφώ-
E τατος Σόλων ποτ' ἔφη. ἦν μήν οἰκεῖος καὶ σφόδρα φίλος ἡμῖν Δρωπίδου τοῦ προπάππου, καθάπερ λέγει πολλαχοῦ καὶ αὐτὸς ἐν τοῖς ποιήμασι. πρὸς δὲ Κριτίαν τὸν ἡμέτερον πάππον εἶπεν (ὡς ἀπεμνημόνευεν αὖ πρὸς ἡμᾶς ὁ γέρων) ὅτι μεγάλα καὶ θαυμαστὰ τῆσδε εἴη παλαιὰ ἔργα τῆς πόλεως, ἓν δὲ *Scribendum puto* ἡμῶν, *vt iungatur cũ* προπάππου. *At in praeced. edit. interpung. poſt* ἡμῖν.
μέγιστον, ὃ νῦν ὑπομνησθεῖσι

πρέπον αὖ ἡμῖν εἴη σοί τε ἀποδοῦναι χάριν, καὶ τῷ θεῷ ἅμα ἐν τῇ πανηγύρει δικαίως & ἀληθῶς οἷονπερ ὑμνοῦντας εὐκωμιάζειν. Σ Ω. Εὖ λέγεις. ἀλλὰ δὴ ποῖον ἔργον τοῦτο Κριτίας οὐ λεγόμενον μῦθον, ὡς δὲ πραχθὲν ὄντως ἐκ τοῦ τῆς δὲ τῆς πόλεως ἀρχαῖον διηγεῖται καὶ τίνι Σόλωνος ἀκοῇ; ΚΡ. Ἐγὼ φράσω, παλαιὸν ἀκηκοὼς λόγον οὐ νέου ἀνδρός. ἦν μὲν γὰρ δὴ τότε Κριτίας (ὡς ἔφη) σχεδὸν ἐγγὺς ἤδη τῶν ἐννενήκοντα ἐτῶν, ἐγὼ δὲ πη μάλιστα δεκέτης. ἡ δὲ Κουρεῶτις ἡμῖν οὖσα ἐτύγχανεν Ἀπατουρίων, τὸ δὲ τῆς ἑορτῆς σύνηθες ἐκάστοτε, καὶ τότε ξυνέβη τοῖς παισίν. ἆθλα γὰρ ἡμῖν οἱ πατέρες ἐθεσμοθέτησαν διας. πολλῶν μὲν οὖν δὴ καὶ πολλὰ ἐλέχθη ποιητῶν ποιήματα· ἅτε δὲ νέα κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὄντα τὰ Σόλωνος πολλοὶ τῶν παίδων ἦσαν μῦθον. εἶπεν οὖν τις τῶν φρατόρων, εἴτε δὴ δοκοῦν αὐτῷ τότε, εἴτε καὶ χάριν τινὰ τῷ Κριτίᾳ φέρων, δοκεῖν οἱ τά τε ἄλλα σοφώτατον γενόμενον Σόλωνα, καὶ κατὰ τὴν ποίησιν αὖ, τῶν ποιητῶν πάντων ἐλευθεριώτατον. ὁ δὲ γέρων (σφόδρα γὰρ οἶμαι μέμνημαι) μάλα τε ἥσθη, καὶ διαμειδιάσας, εἶπεν, Εἶεν, ὦ Ἀμύναν᾽ ὅρα, μὴ πρέσβυν τὴν ποίησιν κατεγέλασαν, ἀλλ᾽ ἐπαινοῦσι, καθάπερ ἄλλοι, τόν τε λόγον ὃν ἀπ᾽ Αἰγύπτου δεῦρο ἐπέλασεν ἀπετέλεσε, καὶ μὴν ἀλλά τοι καὶ τὸν καὶ τῶν τε ἄλλων ὅσα βύρεν ἐν τῇδε ἥκων, ἐπαλγκάθη καταμελήσας, κατὰ τὴν ἐμὴν δόξαν οὔτε Ἡσίοδος, οὔτε Ὅμηρος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ποιητῶν, βοῦδοκιμώτερος ἐγένετο αὖ ποτε αὐτόν. Τίς δ᾽ ἐπῆν ὁ λόγος (ἢ δ᾽ ὅς) ὦ Κριτία; Περὶ μεγίστης (ἔφη) & ὀνομαστοτάτης πασῶν δικαιότατ᾽ αὖ πράξεως οὔσης ὧν ἥδε ἡ πόλις ἔπραξε μία, δι᾽ ὃν χρόνον τε φθορὰ τὰ ἔργα σὺν μύθων ἐπήρκεσε δεῦρο ὁ λόγος. Λέγε ἐξ ἀρχῆς (ἦ δ᾽ ὅς) τί τε & πῶς, καὶ περὶ τίνων ὡς ἀληθῆ δι᾽ ἀκοῆς ἤλεγχε Σόλων. Ἔστι τις καὶ Αἴγυπτον (ἦ δ᾽ ὅς) ἐν τῷ Δέλτα, ᾧπερ ὁ τὴν κορυφὴν ἀρχὴν ἔχει) ὃ δὲ Νείλου ῥεῦμα, Σαϊτικὸς ὀνομαζόμενος νομός· τούτου δὴ μητρόπολις μεγίστη πόλις Σάϊς· ὅθεν δὴ καὶ Ἄμασις ἦν ὁ βασιλεύς. οἱ δὲ πόλεως θεὸς ἀρχηγός ἐστιν, Αἰγυπτιστὶ μὲν τοὔνομα Νηίθ, Ἑλληνιστὶ δή, ὡς ὁ ἐκείνων λόγος, Ἀθηνᾶ. μάλα δὴ φιλαθήναιοι καί τινα τρόπον οἰκεῖοι τῶνδέ (φασὶν. οἷς δὴ Σόλων ἔφη πορευθεὶς σφόδρα τε ἐγένετο παρ᾽ αὐτοῖς ἔνδοξος, & δὴ & τὰ παλαιὰ αἰε-

A memorare, tũ vt in beneficio rependendo tibi gratificemur: tũ vt deã quoq; cui hæc ſolennitas cõſecrata eſt, ſicuti æquũ & cõſentaneũ eſt, veris laudibus quaſi hymnis celebremus. so. Rectè. ecquódnã verò illud eſt, quod non tantùm dictũ, ſed etiam reuera geſtũ & antiquũ quidem, è Solonis auditu refers? c R. Dicã equidẽ priſcũ illũ ſermonẽ, non à iuuene quodã auditũ, ſed à Critia, qui nonagenarius penè erat, quũ vix ego decimum annũ attingerem. Erat porro feſtorũ illorũ, quæ [a] Ἀπατούρια dicuntur, ſolénis dies Κουρεῶτις patria voce appellata. quod verò illis feſtis fieri ſolet, tunc etiã cõtigit, parẽtes enim certaminis loco rapſodias nobis proponebãt. multorũ ergo multa poetarũ recitata ſunt carmina, & Solonis quidẽ, quòd tunc noua eſſent, pleriq; noſtrûm decãtauimus. Dixit verò tribuliũ aliquis, ſeu quòd ita ipſi reuera videretur, ſeu vt Critiæ gratificaretur, videri ſibi Solonẽ rerũ quidẽ aliarum peritiſſimũ, tum verò in ipſa poeſi omniũ poetarũ maximè ingenuũ. Tum ſenex lætabundus (bene enim memini) oborto efſuſè riſu, Si (ait) Amynãder, Solõ nõ quaſi aliud agens poeticã tractaſſet, ſed quemadmodũ cæteri poetæ, ſe totũ illi tradidiſſet: eámq; hiſtoriã quã ex AEgypto huc attulit, abſoluiſſet, nõ verò coactus eſſet illius ſtudiũ curámque abiicere, ſeditionibus aliiſque incommodis quibus conflictãtem patriam redux comperit, ab incepto reuocatus: neque Heſiodus (mea quidem ſententia) neque Homerus, neque poetarum quiſquam alius, nobilior illuſtriórq; ipſo extitiſſet. Ecquænam verò (ait) hiſtoria illa eſt, Critia? De re, inquit, omnium & maxima & memoria digniſſima, quas vnquam hæc noſtra geſſit ciuitas: temporis tamen iniuria, eorúmque qui eam geſſerunt exitio, minimè potuit conſtãter ad noſtrum tempus permanere. Rem totam ab ipſo initio (inquit) velim nobis commemores, & quæ & quomodo & à quibus audita vt vera illa referebat Solon. Eſt quædam (inquit) in AEgypto ad eum locum, in quo Nili fluentum bifariam diuiditur, vnde & locus ab ipſo ſitu Delta nuncupatur, regio, quæ [b] Saitica præfectura appellatur. Illius regionis maxima eſt ciuitas Sais: ex qua & Amaſis rex oriundus erat. ciuitatis præſes deus, AEgyptiacè quidem Neith, Græcè (vt communis fert AEgyptiorum opinio) Ἀθηνᾶ, id eſt Minerua, nominatur: & Athenienſi quidem nomini fauent, & cum Atheniẽſibus ſe quodam generis vinculo cõiũctos aiunt. quò quũ Solon profectus eſſet, magno apud illos ſe pretio atq; honore fuiſſe dicebat: verùm quũ ipſe de reb⁹ antiquis

a Ἀπατούρια, feſtũ publicum Athenis, tribus diebus diſtinctis: quorũ prior δορπεία, ſecundus, ἀναρρύσεις: tertius, κουρεῶτις vocabatur, quòd κοῦροι, i. pueri tributim recenſerentur: vt annotat Suidas.

b Soan Heb.

SECVNDA Θεσμίου pars, De priſcæ ætatis hiſtoria: quæ propius acceſsit ad vniuerſi creationẽ, ad quam ita mollis ſternitur aditus. De veris autem rerum originibus acturus Plato, AEgyptii cuiuſdam ſacerdotis verba refert, docentis Græcos ignorare veram veræ ἀρχαιολογίας rationẽ, quippe qui non veritatem rerum, ſed vmbras tantùm ſint conſectati: penes autem AEgyptios eſſe veritatẽ antiquitatis. Cauſam autem fui illius dicti affert.

incolas & ſacerdotes illos rogaret, qui illarũ rerũ præter cæteros peritiſſimi eſſent, comperit, neque ſe, neque quenquam alium Græcorum, de vera antiquitate quicquam vnquam cognouiſſe. Quũ igitur ille conſilio potius eos deducendi in colloquiũ de rebus priſcis ibi geſtis, quàm vt ipſe eas cõmemoraret, quarundã mentionẽ iniecisſet, tẽporúmq; rationẽ atq; ſeriẽ conaretur ad certũ annorũ calculũ reuocare, & primi Phoronei atque Niobes, & poſt diluuiũ, Deucalionis & Pyrræ tẽpora & propaginẽ dinumeraſſet, ſicuti in fabulis perhibetur: [a] tum ſeniorũ ſacerdotum vnus, O Solon Solon, ait, GRAECI SEMPER PVERI ESTIS: SENEX GRAECORVM EST NVLLVS. Cauſam autem cur hoc diceret, ſciſcitanti Soloni, ſenem illũ reſpondiſſe aiebat ipſe, Iuuenes eſtis animis omnes. nullã enim ex antiqua auditione veterẽ ſententiam in ipſis habetis, neque diſciplinã vetuſtate canam vllam. Harũ verò rerũ hæc eſt cauſa. [b] multa multis de cauſis hominum exitia & fuerunt & erunt: igne quidem & aqua maxima, infinitis verò partibus alia aliis breuiora. Illud enim uero quod apud vos de Phaethõte circũfertur, Ipſum Solis videlicet filium, quum patris currũ iunxiſſet, nec poſſet per patris viã ducere, & terram cõbuſſiſſe, & fulmine tactũ periiſſe. Illud, inquam, fabulæ inuolucro obtectũ eſt: ita autem reuera habet. Eorum quæ circa terrã & in cœlo voluuntur, exiſtit longorum temporum curriculo, cõmutatio quædam atque euariatio. vnde in res terrenas, cœlo nimirum ſubiectas, copioſi ignis impetu magna immanat vaſtitas. Ad hos igitur maiores rerum ſuperiorum caſus, conſentaneũ eſt illos qui & in montibus editioribúſque locis & aridis habitarent, potius periiſſe, quàm eos qui fluuios aut mare incolerent. [c] Nilus autẽ, qui nobis multis aliis in rebus ſeruator eſt, in hoc diſcrimine nos etiã conſeruauit, quũ videlicet latius diffunderetur, atq; emanaret. At quũ dii effuſo diluuio terrã expurgant, tũ verò ii qui ad montes habitãt, bubulci & quilibet alii paſtores potius cõſeruãtur: qui autem in veſtris habitãt ciuitatibus, in mare fluuiorũ impetu deferũtur. Verùm in hac noſtra regione neq; tunc neque vnquã aqua ſuperius in terrã emanat: contrà verò, eũ habet naturæ impetũ vt inferius [è terræ nimirũ ſinu ſcaturiẽs] effluat atq; dilabatur. & hæc cauſæ perhibẽtur eſſe cur hæc noſtra regio cõſeruata ſit, atque adeò quæ hîc ſunt, antiquiſſima habeantur. Ita autẽ omnino ſe res habet. In omnibus iis locis, in quibus aut importuna hyems aut immoderata æſtas nõ prohibet, quanuis modò quidẽ minus, modò plus, ho

a Docet enim multas in rerum natura viciſſitudines contingere, explicata fabuloſæ illius de Phaethonte hiſtoriæ veritate: & illarum quoque mutationum pro vario terræ ſitu effecta oſtẽdit. Ignis autem & aquæ impetu mutationes illas vaſtitatẽſque contingere docet: illarúmque cauſas notat, naturales quidem illas, nempe cœli παραλλάξιν diuturnam: Dei tamen vim interuenire non negat, quum ait, *Diluuio effuſo deos ex purgare terram.* Sacra hiſtoria diſertius ait & diluuium a Deo in vniuerſum mundum: & inflammationem Gomorræ & Sodomæ propter peccatũ fuiſſe immiſam. Miſit verò Deus in vniuerſum mundum olim diluuium, vt mundũ peccati lue infectum tanquã lixiuio purgaret: quũ autẽ tam altè inualuerit peſtiferæ illius luis contagium, quid aliud expectãdũ eſt, quàm vt igne tantæ corruptiones expientur? Porro fabulã quam expedire vult Plato, nouis inuolucris conatur impedire maxima interpretum pars: quorum ſomnia pudet pigétque cõmemorare, mei inſtituti memor. Perſpicua eſt tamen philoſophi ſententia, ex vero phyſices penu deprompta. Quũ magna eſt aridæ exhalationis copia, calore ſolis excitata, ita vt facilè inflammari poſſit, cometas aliáq; incendiorum genera oriri (illum autem cõmeantis materiæ circulum, παραλλάξεως nomine deſignat, vt ſuperioris cœli vim efficacem ſignificet) quibus ignium impreſſionibus terræ inflãmantur. Peruulgata etiam eſt Platonicorũ ſententia de mũdi diſſolutione & interitu per ignem futuro: quæ ἐκπυρώσεως vocab. ſignificat. Vide Annos.

c Ait AEgyptios cæteris populis lõgè antiquiores, tum quòd regionem habitarent mutationibus non ita

A ρωτῶν, τοὺς μάλιστα τῶν τοιούτων τῶν ἱερέων ἐμπείρους, γεδὸν ὅτε αὐτὸν οὔτε ἄλλον Ἕλληνα ὐδένα ὐδέν (ὡς ἔπος εἰπεῖν) εἰδότα τοιοῦτον οὐδέν. καί ποτε προαγαγεῖν βουληθεὶς αὐτοὺς περὶ τῶν ἀρχαίων εἰς λόγους τὰ τῇδε, τὰ ἀρχαιότατα λέγειν ὅτι χθών, τοῦ Φορωνέως τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ Νιόβης, καὶ μετὰ τὴν κατακλυσμὸν αὖ τοῦ Δευκαλίωνος καὶ Πύρρας, ὡς διεξίοντο μυθολογεῖν, καὶ
B τοὺς ἐξ αὐτῶν γενεαλογεῖν· καὶ πειρᾶσθαι ἀριθμεῖν τὰ τῶν ἐτῶν ὅσα ἦν οἷς ἔλεγε περὶ ἃ διεμνημονεύων, τοὺς χρόνους ἀριθμεῖν. καί τινα εἰπεῖν τῶν ἱερέων ὑπὸ μάλα παλαιῶν, Ὦ Σόλων Σόλων, Ἕλληνες ἀεὶ παῖδες ἐστέ, γέρων δὲ Ἕλλην οὐκ ἔστιν. Ἀκούσας οὖν, πῶς τι τοῦτο λέγοις; φαίην. Νέοι ἐστέ (εἰπεῖν) τὰς ψυχὰς πάντες. οὐδεμίαν γὰρ ἐν αὐταῖς ἔχετε, δι' ἀρχαίαν ἀκοήν, παλαιὰν δόξαν, οὐδὲ μάθημα χρόνῳ πολιὸν οὐδέν.
C τοῦ δὲ τούτων αἴτιον, τόδε· πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ φθοραὶ γεγόνασιν ἀνθρώπων, καὶ ἔσονται, πυρὶ μὲν καὶ ὕδατι μέγιστα, μυρίοις δὲ ἄλλοις ἕτεραι βραχύτεραι. ὃ γὰρ δὴ καὶ παρ' ὑμῖν λεγόμενον, ὡς ποτε Φαέθων Ἡλίου παῖς, τοῦ πατρὸς ἅρμα ζεύξας, διὰ τὸ μὴ δυνατὸς εἶναι κατὰ τὸν τοῦ πατρὸς ὀδὸν ἐλαύνειν, τά τ' ἐπὶ γῆς ξυνέκαυσε, καὶ αὐτὸς κεραυνωθεὶς διεφθάρη, τοῦτο μυθῶδες μὲν σχῆμα ἔχον λέγεται, τὸ δ' ἀληθὲς ὄνομα, τῶν περὶ γῆν καὶ κατ' οὐ-
D ρανὸν ἰόντων ἡ διάλλαξις, καὶ διὰ μακρῶν χρόνων γενομένη τοῦ ἐπὶ γῆς πυρὶ πολλῷ φθορά. τότε οὖν ὅσοι κατ' ὄρη καὶ ἐν ὑψηλοῖς τόποις καὶ ἐν ξηροῖς οἰκοῦσι, μᾶλλον διόλλυσθε τῶν ποταμοῖς καὶ θαλάττῃ προσοικούντων. ἡμῖν δὲ ὁ Νεῖλος εἴς τε τἆλλα σωτὴρ καὶ τότε ἐκ ταύτης τῆς ἀπορίας σῴζει λυόμενος. ὅταν δ' αὖ οἱ θεοὶ τὴν γῆν ὕδασι καθαίροντες κατακλύζωσιν, οἱ μὲν ἐν τοῖς ὄρεσι διασῴζονται, βουκόλοι, νομεῖς τε· οἱ δ' ἐν ταῖς παρ' ὑμῖν πόλεσιν, εἰς τὴν θάλατταν ὑπὸ
E τῶν ποταμῶν φέρονται. κατὰ δὲ τὴν τήνδε τὸ χωρίον οὔτε τότε οὔτε ἄλλοτε οὐδέν θεν ὅτι μὴ εἰς ἀρούρας ὕδωρ ἐπιῤῥεῖ· τὸ δ' ἐναντίον, κάτωθεν ἐπανιέναι πέφυκεν. ὅθεν καὶ δι' ἃς αἰτίας τἀνθάδε σῳζόμενα, λέγεται παλαιότατα. τὸ δὲ ἀληθές, ἐν πᾶσι τοῖς τόποις ὅπου μὴ χειμὼν ὀξύστομος ἢ καῦμα ἀπειργάζεται, τοτὲ μὲν πλέον, τοτὲ δὲ ἔλαττον ἀεί γέ ἐστιν ἀνθρώ-

πων. ὅσα ᾗ ἢ παρ' ἡμῖν, ἢ τῇδε, ἢ καὶ κατ' ἄλ A
λον τόπον οἷν ἀκοῇ ἴσμεν, εἴπου τι καλὸν ἢ μέ-
γα γέγονεν, ἢ καί τινα ἄλλως ἔχοντα, πρώτα γεγραμμένα ἐκ παλαιοῦ τῆσδ'
ἔστιν ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ σεσωσμένα. τὰ δὲ παρ'
ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρτι καταπεπλασμένα
ἑκάστοτε τυγχάνει γράμμασι καὶ ἄπασιν ὀ-
λίγων πόλεις δέονται. καὶ πάλιν δι' εἰωθότων
ἔτῶν ὥσπερ νόσημα ἥκει φερόμενον αὐτοῖς ῥεῦ
μα οὐράνιον, καὶ τοὺς ἀγραμμάτους καὶ ἀ-
μούσους ἔλιπεν ὑμῶν. ὥστε πάλιν νέοι ἐξ ἀρ B
χῆς γίνεσθε, οὐδὲν εἰδότες οὔτε τῶν τῇδε, οὔτε
τῶν παρ' ὑμῖν, ὅσα ἦν ἐν τοῖς παλαιοῖς χρό-
νοις. τὰ γοῦν νῦν δὴ γεγενημένα, ὦ Σόλων, ὡς ἐν τῶν παρ' ὑμῖν ἀνθρώπων
ὡς παρ' ὑμῖν ἐστὶ διῆλθες παίδων,
βραχύ τι διαφέρει μύθων. οἱ γὰρ ἕτον μί, ἕνα
γῆς κατακλυσμὸν μέμνησθε, πολλῶν ἐμπρο
σθεν γεγονότων. ἔτι δ', ὃ κάλλιστον καὶ ἄριστον
ἡμῖν ἐστὶν ἀνθρώπους ἐν τῇ χώρᾳ τῇ παρ' ὑμῖν
ὄντας γεγονός. ἐξ ὧν σύ τε ἐκ πάσης ἡ πόλις C
ἔστι τανῦν ὑμῶν, ἀπελαφθέντος ποτὲ σπέρ-
ματος βραχέος. ἀλλ' ὑμᾶς λέληθε, διὰ τὸ
τοὺς περιλειφθέντας ἐπὶ πολλὰς γενεὰς γράμ
μασι τελευταίᾳ ἀφώνοις. ἦν γὰρ δή ποτε, ὦ
Σόλων, χρόνος πρὸ τοῦ μεγίστην φθορὰν ὑδάσιν ἡ
νεῶν Ἀθηναίων οὖσα πόλις ἀρίστη, περί τε πό
λεμον καὶ κατὰ πάντα εὐνομουμένη διαφερόν-
των· ἣ κάλλιστα ἔργα καὶ πολιτείαν ἁπάσης
κάλλιστα λέγεται, πασῶν ὅσων νεῶ ὑπὸ
τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴν παρεδεξάμεθα. D

Ἀκούσας οὖν ὁ Σόλων ἔφη θαυμάσαι, καὶ
πάσσυδρον προθυμίαν σχεῖν, δεόμενος τῶν ἱερέων
πάντα δι' ἀκριβείας οἱ τὰ τῶν πάλαι
πολιτῶν ἐξῆς διελθεῖν. τὸν οὖν ἱερέα φάναι,
Φθόνος οὐδείς, ὦ Σόλων· ἀλλὰ σοῦ τε ἕνεκα
ἐρῶ καὶ τῆς πόλεως ὑμῶν· μάλιστα δὲ καὶ τῆς
θεοῦ χάριν, ἣ τὴν τε ὑμετέραν καὶ τὴν ἐκ-
λαχε, καὶ ἔθρεψε, καὶ ἐπαίδευσε, πρεσβυτέραν
μὲν τῶν παρ' ὑμῖν ἔτεσι χιλίοις, ἐκ Γῆς τε καὶ
Ἡφαίστου, τὸ σπέρμα παραλαβοῦσα ὑμῶν, E
τὴν δὲ ὑστέραν. τῆς δὲ ἐνταῦθα διακοσμήσεως
παρ' ἡμῖν ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ὀκτακισ
χιλίων ἔτῶν ἀριθμὸς γέγραπται. πρεσβύτας δὲ τῶν
ἐνακισχίλια ἔτη γεγονότων πολιτῶν σοὶ δι-
λώσω βραχέα νόμους τε, καὶ τῶν ἔργων
αὐτοῖς ὃ κάλλιστον ἐπράχθη. τὰ δ' ἀκριβέ[ς]

minũ tamẽ genus quoddã perpetuò loca il
la incolit. Quæcunque verò aut apud vos
Græcos, aut hîc apud nos, aut aliis in locis
præclara & magna cõtigerint, præter cõ-
munẽ rationẽ insigniora, quæ quidẽ audi-
tione ad nostras aures peruenerint, omnia
illa antiquitus sacrorũ monumentis per-
scripta hîc habentur, ad hunc quidẽ vsq;
diẽ conseruata.[a] Quando quidẽ igitur eæ
res quæ & apud nos & apud alias gentes
olim confectæ sunt, literarũ monumentis
cæterarúmque rerũ, quibus ad publicã po
steritatis memoriã in ciuitatibus vsus nũc
est, notis atque insignibus, iam olim quo-
que à nobis cõtinuò & è re nata perscribe
rentur: factũ sanè est hoc pacto vt rerũ il-
larũ antiquitus gestarum cognitio apud
nos perdurauerit. Contrà verò, quãdoqui
dẽ perfecto statorũ annorũ curriculo cœ
lestis quidã fluxus, tanquã morbus, in res
humanas irruit atq; dimanat, cõtingit vt
præteritarũ rerum cognitio vos hactenus
fugerit, qui literarũ videlicet disciplina-
rúmque olim caruistis adiumentis. Itaque
quasi pueri, id est ignari estis antiquitatis,
earũ nimirũ rerũ quæ siue hîc siue etiã a-
pud vos priscis seculis euenerunt: ac proin
de illa quæ è vestræ illius puerilis historiæ
notis recẽsuisti modò, Solon, haud certè
multum à fabulis abhorrẽt.[b] Etenim vos
vnius tãtùm diluuii meministis, quũ plu-
ra tamen illatenus extiterint: illud etiam
vos latet, ecquódnã inter Græcos homi-
nes præstantissimũ optimúmq; sit genus:
ex quo nimirũ & tu & ciuitas vestra, Solõ,
est propagata, exiguo semine quondã pu-
blicæ cladi superstite. quæ res vobis hacte-
nus fuerũt incognitæ, quòd illorũ tẽporũ
homines, per longa ætatũ spatia, sine vlla
literarũ voce quasi muti permanserint, at
que adeò rerũ illarũ memoriã quũ more-
rentur, ipsi secũ quasi cõsepelierint. [c]Erat
nimirũ quondam, ante maximũ illud a-
quarũ diluuiũ, quæ nunc Athenienſiũ vo-
catur, ampliſſima ciuitas, optimis legibus
& ad bellũ & ad omnes vitæ rationes or-
nata atque instructa: cuius quidẽ res gestæ
pulcherrimæ, & pulcherrima legũ institu
ta, pulcherrimáq; reip. forma, omniũ cer-
tè quas sub cœlo existere auditu percepi-
mus, celebrantur.

His auditis, Solon aiebat se admiratũ,
& omni animi alacritate à sacerdotibus il
lis cõtendisse, vt de antiquis suis ciuibus hi
storiã omnẽ accuratè persequerẽtur. Sacer
dotẽ autẽ illũ Soloni respõdisse,[c] Nihil im
pedit, Solon, quominus tuis votis satisfiat.
Dicã igitur in tuã & tuæ ciuitatis gratiã,
deæ verò illius maximè, quæ & nostrã hanc & vestrã patriã, priorẽ videlicet illã priscámq;,
quæ multis retro annorum millibus extitit, fortitò creauit, educauit, instituit, accepto ni-
mirũ ex Tellure & Vulcano semine: tum demum ipsa etiã instauratũit. Iam verò nostrarũ
rerũ status quis olim fuerit, annorũ octo milliũ series in sacris nostris libris recẽsetur: nouẽ
autem milliũannorum seriem, quibus illi maiores extiterunt, tibi breuiter demonstrabo:
& leges, & præclarissimum quoddam ab illis editum opus. Vbi verò rem simpliciter indi-

obnoxiam: tum quòd in rerum memorabi-
lium monumentis ex-
scribendis diligentes
fuerint, ita effectum
vt omnium nationum
res antiquissimæ &
maximè memorabi-
les ab AEgyptiis scri
ptis fuerint commen-
datæ, & illarum me-
moria apud illos vi-
geat. Quod autẽ ait,
cælestium pluuius non
irrigari AEgyptum,
sed inundatione Nili,
quæ statis ac tempori
bus, commemoratur
etiam a sacra historia.
De Nili autem origi-
ne variæ sententiæ cir
cũferuntur. Hanc ve-
rò notat Plato: Nilũ
ex latente maris κα-
τατρυσιν existere. At
veram illius causam
nouit (vt ait Luca-
nus hac de re loquẽs)
Natura parens, vere
φιλόσοφος.

a AEgyptiorum mos
antiquissimus in re-
bus memoria dignis
exscribẽdis. quod cer
tis literarum notis &
tesseris fiebat, quæ
Hierogyphicæ vocã
tur: vt apparet ex Ori
antiquissimi scrip-
oris fragmentis. at
verè antiqua est Mo
sis aliorumque sacro-
rum librorũ historia,
per quam, Dei benefi-
cio, rerum maximarũ
memoria sanctè fuit
per omnẽ ætatũ spa-
tia horribilesque cõ-
fusionum vastitates
conseruata: quãuis ad
Mosem vsque verisi-
mile est παραφθορὰ δὲ
τον fuisse veritatis do
ctrinã, ita vt à sanctis,
patribus studiosè & fi
deliter illa custodire-
tur. Hæ nimirum sunt
certæ & perspicuæ an
tiquitatis origines:
AEgyptiorum verò
traditiones, rancidæ
antiquitatis *mixt*.

b Vestigiũ primæuæ
illius historiæ de vni-
uerso diluuio, quod tẽ
pore Noah accidit:
cuius diluuii perit a-
pud Græcos in Deu-
calioneo memoria.

c Docet, multas olim
priscorum temporũ
seculis extitisse muta-
tiones in generẽ hu-
mano, proposito A-
thenienſium antiquo
statu: quos ait ante
Deucalioneũ diluuiũ,
quod in Attica conti-
git, amplissima ciui-
tate & legum dignita
te & rerum gestarum
magnitudine fuisse ce
lebres. Testatur cer-
te veritas sacræ histo
riæ, ante vniuersum
diluuium & artibus
& vrbibus excultam
fuisse atque propaga
tam societatem gene-
ris humani. De Athe
nienſium porro anti-
quitate de industria
agit, & ad domesticã
laudem, & quòd rẽue
ra etiã existimarẽt A-
thenienſes se omnium
Græcorum antiquissi-
mos. vnde & se αὐτό-
χθονας appellabant:
vt ex Menexeno ap-
paret de qua Athe-

caueri mus, ipſam illã deinceps, quũ maioris otii dabitur facultas, ex noſtris Originũ libris accuratius perſequemur.[a] Leges verò primùm conſidera, quomodo cũ veſtris hodiernis cõſentiãt. multa enim antiquarũ illarũ veſtigia nunc cõperies. Primùm igitur, ſacerdotũ genus ab aliis ſeorſim diſtinguebatur: tum opificũ, quatenus etiã vnuſquiſque per ſe, nemini alteri commixtus, in ſuo munere verſatur: deinde paſtorũ & venatorũ, atq; agricolarũ, diſtributæ & diſtinctæ ſunt operæ. Bellicoſum quidẽ hominũ genus ab omnibus aliorũ hominũ generibus ſeparatũ cõperies, quibus nihil aliud quàm armorũ curã & adminiſtrationẽ lex imperat. accedit armorũ habitus & cõformatio, clypeorũ & haſtarũ, quibus nos primi in Aſia vſi ſumus, ipſa etiam illius deę, ſicuti apud vos, commõſtratione. Quod ad prudẽtiã autẽ attinet, vides quantã cautionem ipſo ſtatim initio lex illa adhibuerit, & de reliquo omni apparatu, ad diuinationẽ vſque ipſámq; medicinã, ſanitatis tuendæ cauſa. Rebus diuinis itaq; primùm cõſtitutis, cætera addidit omnia, quæ ad humanæ ſocietatis diſciplinã rationémq; pertinerẽt. Hunc in modũ dea hoc cõpoſitionis ornatúſque genere & forma cõpoſitos certis ſedibus collocauit, iis nimirum locis in quibus nati eſtis ad hanc rem deſtinatis, [b] montiũ commodã opportunámque tẽperiem conſpicata, inde præſagiens prudẽtes & ſagaces viros orituros. Dea igitur illa & armorũ & prudentiæ ſtudioſa, eum locũ qui optimos excellentiſſimóſque homines laturus eſſet, & elegit & habitationi accommodauit. Vos ergo habitatis eum locum, huiuſmodi legibus vtentes, vt omnis virtutis genere cæteros mortales ſuperetis, ſicuti eos decet qui à diis geniti & educati fuerunt. Multæ quidem res & magnę à veſtra ciuitate olim geſtæ, admiratione dignæ circumferuntur: vna verò inter cæteras magnitudine & præſtantia excellit. Scripta enim illa narrant quantas olim vires veſtra ciuitas compeſcuerit, eorum hominum qui è mari Atlantico erumpentes, vno impetu vaſtitatem in vniuerſam Europam & Aſiam importabant. peruium enim tunc erat Atlanticum mare.[c] Inſulam autem in ore maris aditúque ad eas anguſtias, quas vos Herculis columnas vocatis, extitiſſe. Illam verò inſulam Libya & Aſia maiorem atque ampliorem: ex qua ad alias inſulas facilis eſſet traiectus: ex inſulis verò illis ad eam quoque continentem, quæ è regione

nienſium veteri rep. in Critia agit copioſius, qui iſtius loci eſt veluti ἐπεξεργασία. Ex Tellure & Vulcano ſemen Atticæ ſum tum eſſe ait, quia λεπτόγεως eſt Attica, penè aduſta, friabilis videlicet atque minuta. Cætera interpretum myſteria relinquo. Vide Annot.

a Priſcam quandam Athenienſium remp. legibus, religionum ritibus, armis, bellis, & inſignioribus quidem quodam aduerſus Atlanticos bello, illuſtrẽ olim floruiſſe ait. Itaque hæc omnia ἰσχνικῶς intelligo: nec interpretum in hunc locum μυθολογίας vllo modo probare poſſum: eámque phyſicarum rerum doctrinam quam hîc effundunt nõ ſuo loco, propriis ſedibus relinquo. Viderit autem eruditus & prudens lector, ſi pro arbitratu liceat quiduis in rebus ἀλληγορικῶς interpretari, quid certum & definitum ſit futurum in earum cognitione: & ve nõ defuturiſint cõmentis ſpecioſi prætextus, ita nec futurũ vnquam ἀδύλωτος illis finem, ad obſcurandã veritatis ſimplicitatem.

b Attica temperato aere commoda & opportuna bonis ingeniis: quorũ etiam fuit feraciſſima. Aeris videlicet temperamentum, maximum habet momẽtum ad animos afficiẽdos, ſiue ad ſubtilitatem, ſiue ad ſtuporẽ: ſicuti ex omnium nationum naturis & moribus apparet, quæ aeris rationem ſequũtur. Minerua autẽ armorum prudẽtiæque præſes habetur, in quibus verſatur reip. gubernandæ ſcientia. non enim μουσικὴ intelligitur. i. literarum ſcientia, ſed ea cuius ratione Vlyſſem πολύμητιν vocat Homerus, & cuius ſe peritũ aiebat Themiſtocles.

c Atlanticam ait fuiſſe primis illis temporibus inſulam quandam latiſſimam: regéſque in ea potẽtiſſimos extitiſſe, qui coniunctis viribus Aſiam & Europam occupare inſtituerint, bellúmque adeò maximum grauiſsimúmque conci-

A ὡδὶ πρώτων ἐφεξῆς εἰσαῦθις τε καὶ νῦν ἐν μέρει, αὐτὰ τὰ γράμματα λαβόντες, διέξιμεν. τοὺς μὲν οὖν νόμους σκόπει τοιοῖς τοῖς τῆδε. πολλὰ γὰρ παραδείγματα τότε παρ' ὑμῖν ὄντων, ἐν ταύτῃ νικῶν ἀνθρώπους. πρῶτον μὲν, τὸ τῶν ἱερέων γένος, ἀπὸ τῶν ἄλλων χωρὶς ἀφωρισμένον· μετὰ δὲ τοῦτο, τὸ τῶν δημιουργῶν, ὅτι καθ' αὑτὸ ἕκαστον, ἄλλῳ δὲ οὐκ ἐπιμιγνύμενον δημιουργεῖ· τό, τε τῶν νομέων καὶ τῶν θηρευτῶν, τό, τε τῶν γεωργῶν. καὶ δὴ τὸ μάχιμον γένος
B ἠθήσαι που τῇδε, ἀπὸ πρώτων τῶν ἄλλων κεχωρισμένον, οἷς ὁρᾷς ἄλλο πλὴν τὰ περὶ τὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ νόμου προστεταχθὲν μέλειν. ἔτι δὲ καὶ τῆς ὁπλίσεως αὐτῶν φύσις ἀσπίδων καὶ δοράτων, οἷς ἡμεῖς πρῶτοι τῶν περὶ τὴν Ἀσίαν ὡπλίσμεθα· τῆς θεοῦ, καθάπερ ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις, παρ' ὑμῖν πρώτοις ἐν δείγματι θείσης. τὸ δὲ αὖ περὶ τῆς φρονήσεως, ὁρᾷς που τὸν νόμον τῇδε ὅσην ἐπιμέλειαν ἐποιήσατο θὺθις κατ' ἀρχάς, περί τε τὸν κόσ-
C μον, ἅπαντα, μέχρι μαντικῆς, καὶ ἰατρικῆς πρὸς ὑγίειαν, ἐκ τούτων θείων ὄντων εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἐξανευρών, ὅσά τε ἄλλα τούτοις ἑπόμενα μαθήματα, πόνῳ κτησάμενος. ταῦτα δὲ τότε ξύμπασαν τὴν ἀρχὴν ἀνθρώπων καὶ σύνταξιν ἠθέως προτέρους ὑμᾶς διακοσμήσασα κατῴκισεν, ἐκλεξαμένη τὸν τόπον ἐν ᾧ γεγόνατε, τὴν εὐκρασίαν τῆς ὥρας ἐν αὐτῷ καταδοῦσα, ὅτι φρονιμωτάτους ἀνδρας οἴσει. ἀτ' οὖν φιλοπόλεμός τε καὶ φιλόσοφος ἡ
D θεὸς οὖσα, τὸν προσφερεστάτοις αὐτῇ μέλλοντα οἴσειν τόπον ἀνδρας, τοῦτον ἐκλεξαμένη τοιοῦτον κατῴκισεν. ᾠκεῖτε οὖν δὴ νόμοις τε τοιούτοις χρώμενοι, καὶ ἔτι μᾶλλον εὐνομούμενοι, παύσῃ τε πάντας ἀνθρώπους ὑφ' ὑβρι-ζοντες ἀρετῇ, καθάπερ εἰκὸς γίγνηματα καὶ παιδεύματα θεῶν ὄντας. πολλὰ μὲν οὖν ὑμῶν καὶ μεγάλα τῆς πόλεως τῇδε γεγραμμένα ἔργα θαυμάζεται, πάντων μὲν ἓν ὑ-
E περέχει μεγέθει καὶ ἀρετῇ. λέγεται δὲ τὰ γεγραμμένα, ὅσην ἡ πόλις ὑμῶν ἔπαυσέ ποτε δύναμιν ὕβρει πορευομένην ἅμα ὅτι πᾶσαν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, ἔξωθεν ὁρμηθεῖσαν ἐκ τοῦ Ἀτλαντικοῦ πελάγους. τότε γὰρ πορεύσιμον ἦν τὸ ἐκεῖ πέλαγος. νῆσον γὰρ πρὸ τοῦ στόματος εἶχεν, ἣ καλεῖτε (ὡς φατὲ ὑμεῖς) Ἡρακλέους στήλας. ἦν δὲ νῆσος ἅμα Λιβύης καὶ Ἀσίας μείζων, ἐξ ἧς ἐπιβατὸν ἦν τοῖς τότε τὰς ἄλλας νήσους τῆς τότ' ἐγίγνετο πορευομένοις. ἐκ δὲ τῶν νήσων ἦν τὸ κατ' αὐτὸ πᾶσαν ἠπείρου

ἤπειρον, τὴν δὲ ἀληθινὸν ὠνόμασεν πόντον.
τὰ δὲ μὴν ὅσα ἐντὸς τοῦ στόματος οὗ λέγομεν, φαίνεται λιμένι τινὶ στενόν τινα εἴσπλουν ἔχων. ἡ δὲ πέλαγος ὄντως, ἡ τε περιέχουσα αὐτὸ γῆ πρωτέλως ἀληθῶς, ὀρθότατ' ἂν λέγοιτο ἤπειρος. ἐν δὲ τῇ Ἀτλαντίδι ταύτῃ νήσῳ μεγάλη συνέστη ἡ θαυμαστὴ δύναμις βασιλέων, κρατοῦσα μὲν ἁπάσης τῆς νήσου, πολλῶν δὲ ἄλλων νήσων καὶ μερῶν τῆς ἠπείρου. πρὸς δὲ τούτοις, ἔτι τῶν ἐντὸς τῇδε Λιβύης μὲν ἦρχεν ἄχρι πρὸς Αἴγυπτον τῆς δὲ Εὐρώπης, μέχρι Τυρρηνίας. αὕτη δὲ πᾶσα ξυνηθροισθεῖσα εἰς ἓν ἡ δύναμις τόν τε παρ' ὑμῖν καὶ παρ' ἡμῖν καὶ τὸν ἐντὸς τοῦ στόματος πᾶντα τόπον μιᾷ ποτ' ἐπεχείρησεν ὁρμῇ δουλοῦσθαι. τότε δὴ ὑμῶν, ὦ Σόλων, τῆς πόλεως ἡ δύναμις εἰς ἅπαντας ἀνθρώπους φανεῖσα ἀρετῇ τε καὶ ῥώμῃ ἐκράτει. πάντων γὰρ προεστῶσα βύσχια, καὶ τέχναις ὅσαι κατὰ πόλεμον, τὰ μὲν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονεύουσα, τὰ δ' αὐτὴ μονωθεῖσα, ἔς ἀνάγκης, τῶν ἄλλων ἀποστάντων, ὅπη τοὺς ἐφεστῶτας ἀφικνοῖτο κινδύνους, κρατήσασα μὲν τῶν ἐπιόντων, τρόπαια ἀνέστησε, τοὺς δὲ μὴ πω δεδουλωμένους διεκώλυσε δουλωθῆναι· τοὺς δ' ἄλλους, ὅσοι κατοικοῦμεν ἐντὸς ὅρων Ἡρακλείων, ἀφθόνως ἅπαντας ἠλευθέρωσεν. ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ σεισμῶν ἐξαισίων καὶ κατακλυσμῶν γενομένων, μιᾶς ἡμέρας καὶ νυκτὸς χαλεπῆς ἐλθούσης, τό, τε παρ' ὑμῶν μάχιμον πᾶν, ἀθρόον ἐδύ κατὰ γῆς, ἥ τε Ἀτλαντὶς νῆσος ὡσαύτως κατὰ τῆς θαλάσσης δῦσα ἠφανίσθη. διὸ καὶ νῦν ἄπορον καὶ ἀδιερεύνητον γέγονε τοὐκεῖ πέλαγος, πηλοῦ κατειληφότος ἐμποδὼν ὄντος, ὃν ἡ νῆσος ἱζήσασα παρέσχετο.

Τὰ μὲν δὴ ῥηθέντα, ὦ Σώκρατες, ἐστὶ τοῦ παλαιοῦ Κριτίου, κατ' ἀκοὴν τὴν Σόλωνος, ὡς σὺν τύχῃ εἰπεῖν, ἀκήκοας. λέγοντος δὲ δὴ σοῦ περὶ πολιτείας τε καὶ ἀνδρῶν οὓς ἔλεγες, ἐθαύμαζον, ἀναμιμνησκόμενος αὐτὰ ἃ νῦν λέγω· κατεμανθάνων ὡς δαιμονίως, ἐκ τίνος τύχης, οὐκ ἀπὸ σκοποῦ ξυνωιδέσθης τὰ πολλὰ οἷς Σόλων εἶπεν. οὐ μὴν ἐξελάνθανέν γε σοῦ θάτερον εἰπεῖν·

A sita est,& in illo quidē mari, quod proprio & peculiari nomine Pontus nuncupatur. nam ad eum locum,intra maris illius angustias,apparet portus arcto quodam & tenui aditu: ea verò terra quæ mare illud quod propriè πέλαγος vocatur,cingit ambitque, verè continens appellatur. In hac ergo Atlantica insula,magnæ & mirabiles conflatæ erát regum copiæ,quæ vniuersam quidem illam insulam multásque alias, & continentis illius partem obtinebant. Iam verò ex vna quidem parte vniuersę Libyę ad AEgyptū vsque: Europæ, aduscque Hetru-
B riam imperabant. Illæ itaque regum in vnum collectæ vires, & vestras & nostras & omnes eas quæ intra illius maris aditum erāt,regiones,in seruitutem redigere conabantur. tunc verò vestræ, Solon, ciuitatis potentia præter cæteros mortales maximè excelluit robore & virtute: omnes autem animi fortitudine & præsentia,omnibúsque bellicis rationibus ita superauit, vt iis hostibus qui irruebāt, deiectis, trophęa constitueret erigerétque: quum partim cōmuni cæterorum Græcorum nomine rerum summā obtinuisset, partim à reliquis
C Græcis destituta,& ad summum periculum adducta in eam necessitatem cogeretur, vt sui defendendi priuatim & per se, ab illis seiuncta atque separata, rationes iniret. eos verò qui nondum planè domiti erant,impediuit quominus planè subigerentur: alios verò, qui intra columnas Herculeas habitamus,amplissimè omnes in libertatem reuocauit. [a] Post autem quum diluuiorum & terræmotuum intemperies extitisset, vnius noctis & diei spatio, omne illud bellicosorum hominum genus in ter
D ram absorptum fuit, illáque etiam Atlantica insula maris fluctibus planè obuoluta omnino disparuit. vnde & illud mare traiectu difficile est, quum lutum adhuc copiosum ex insulæ illius reliquiis remanserit.

Hæc [b] ferè sunt, Socrates, quæ à vetere Critia ex Solonis auditu commemorata memini. & quidem heri quum te audirem de Rep. differentem, mirabar: in me-
E moriam illa reuocans quæ modò dixi, atque animaduertens quàm feliciter & quasi diuinè, sorte quadam, nec tamen præter rem, multa eorum colligeres, quæ aiebat Solon. nolebā tamē eucstigio illud dicere.

tarint, quibus sese Athenienses communi cæterorum Græcorū nomine opposuerint, atque illos deuicerint: cæterósque nō solum Græcos, sed Asiæ & Europæ reliquos omnes populos, in libertatem vindicarint. ipsam verò illam Atlanticam insulam subito quodam diluuio & terræmotu planè absorptam, totumque illud adeò bellicosorū hominū genus. quæ omnia ἰσορικῶς commemorantur. Atlantis certè montis frequēs est in recentiorū etiā autorum libris memoria. Atlanticam autē insulam olim in mari Atlantico fuisse aiūt, Strabo lib. 2. Plinius lib. 2. cap. 32. Et certè genuinus ipsius sermonis scopus ostendit, hæc simpliciter intelligenda. Itaque ineptæ sunt interpretum in hunc locum ἀλληγορίαι, tanto minus tolerabiles, quòd & ipse Plato λόγον nō μῦθον & omnino verum, licet ἀπότομον, se commemorare differè dicat: & Crantor primus Plat. interpres hæc ἰσορικῶς dici affirmet. Emanarunt tamen ex eo interpretum ἀλληγορίαι: dum Proclus insulam illam Atlanticam planè in aliud quidpiam transformat, singulísque expensis narrationis notis, *Extra Herculis columnas*, atque adeò orbem habitabilem, ideo ait statui: quia quum duplex sit Vniuersi ordo, vn' à Deo initium sumens, alter in materiam vsque deductus: & vterque tū vniuersalia tum singularia complectatur, mare quidem *Atlanticum* materiæ sit vice, Atlanticas verò insulas quasi eiusdem materiæ participes contineat. Vt autem noster orbis vnus est, Atlanticæ verò plures & ab illo remotæ: ita materiales resquū in diuisione meadunt, ab vnitate illa intelligibili indiuiduæ naturæ seiunctæ sunt. *Asia & Europa* maiorem esse: quoniam ea quæ longissimè ab vno remouentur, ac potestate maiora sunt, quantitate augentur. maior enim materiæ vis potestatem efficit ampliorem: minor autem materiæ pars, minorem magnitudinem. Mare autē illud *Permium* esse: propter rerum vniuersalium & singularium mutuū quendam & vicarium circulum. *Bello Atlantico* quidam significari volunt discordem elementorum concordiam, ex qua res omnes nasci dixerunt Emped. & Heracl. Amelius repugnantiam firmamenti siue ἀπλανοῦς σφαίρας & septem planetarū. Origenes, (vt hîc quoque sicut in Christianæ religionis simplicitate, allegoriarū suarum præstigiis insaniret) ait significari pugnam superiorum dæmonum cum inferioribus. Iamblichus & Proclus, repugnātiam rerum naturalium in generatione & interitu. Denique eccuinam rei cothurnus iste non accommodetur? ex quibus imaginationum plausibilis quædam volui indicare, vt perspiciatur quónam æstus allegoriarum plerosque interpretum abduxerit, qui dum instituunt rem illustrare, densis tenebris obuoluunt, & peruertunt rerum veritatem. quid enim aliud est peruertere, si hoc non est?

a Istarum mutationum causas refert Arist. de mundo. & Meteor. Plin. lib. 2. cap. 90. Notissimum verò est quod de magna Græcia circumfertur: Siciliam videlicet cum Italia coniunctam, vbi nunc est mare: vt alias mirabiles rerum mutationes prætermittam. &c.

b Absoluto sermone de Atlantica insula & Atlantico bello, quædam addit è sermone quidē molliter deducta, ἐπεισοδιῶδες tamen, & dialogi decoro accōmodata,

nam propter temporis longinquitatem non ſatis expeditè animo ſuccurrebant. cogitaui ergo operæpretium eſſe rem totã primùm cum animo meo reputare atque reuoluere: quum etiam in me illud officium incumberet, prout inter nos erat conſtitutum, vt aliquid in medium afferrẽ. & quoniam illud à cæteris requirebatur, vt aliquẽ ſermonem inſtituto noſtro accommodatum exponerent, hic non planè alienus exiſtimabatur, quẽ quidem expeditè comperirem. Ita videlicet heſterno die (quemadmodum hic dixit) vbi primùm hinc diſceſſimus, iſta cum his communicabam, illorum memoriam refricando. [a] Et quum de his attentius nocte cogitarem, omnia penè recenſui, ſicuti & fert prouerbium: [a] Ea quæ à pueris diſcuntur, memoriæ tenaciter inhærere. equidem quæ olim audiui neſcio an omnia poſſem reminiſci: eorum verò quæ à longiſſimo hinc audiui tempore, vix dici poſſit quàm mentem animúmque nullo modo effugerint. & illa quidem à me cum maxima voluptate & lætitia percipiebantur, & ea ſenex iucundè narrabat mihi illum hac de re ſubinde interroganti. vnde & quaſi monumenta indelebilis ſcripturæ altè inuſta atque impreſſa conſtanter ad hunc vſque diem perdurant. & manè quidem illis omnia expoſui, vt eiuſdem mecum ſermonis eſſent participes. Nunc igitur qua de cauſa hæc omnia dicta ſint, paratus ſum, Socrates, tibi explicare non tantùm ſummatim & per capita, ſed ſingulatim etiam, quemadmodum illa percepi. illos autem ciues illámque ciuitatem, quam heri nobis tanquam per fabulam exponebas, re ad ipſam traducta veritatem, huc conferemus: vt illam omnino illóſque, quemadmodum cogitatione complectebare, ſtatuamus eſſe reuera priſcos noſtros illos maiores, de quibus ſacerdos ille apud Solonem verba faciebat. res optimè quadrabit, nec quid cauſæ eſſe videtur cur repellamur, ſi ſtatuerimus huiuſmodi illos homines olim extitiſſe. Re autem communiter perpenſa, conabimur pro viribus vnicuique rei quod decet & conſentaneum eſt, ex diſquiſitionis noſtræ inſtituto tribuere. Videndum ergo eſt, Socrates, an id opportunè dicatur, nécne: an alia inueſtiganda ſit ſermonis ratio. SOCR. [b] Ecquid verò, Critia, melius commodiúsve agere poſſimus? & quod huic etiam diei, qui illius deæ ſacro deſtinatus eſt, magis conueniat? illud verò, non fabulam, ſed verum ſermonem afferri, permagnum ſanè quid eſt. eccur ergo illum reliquerimus, vt alium quendam inueſtigemus? Quod ergo felix fauſtúmque ſit, ad vos redeunt loquendi vices, vt ego in mercedem heſter

a Ἐπισυδιον è re ipſa naſcens. Quòd enim ſe hæc puerum audiiſſe dixerat, addit quæ dã de MEMORIAE vi & efficacia: Ea nimirum tenaciter memoriæ hærere, quæ à puero diſcuntur.

b Denique, omnium conſenſu & ſententia eò venitur, vt Timæo dicendi de rerum natura partes tribuãtur. & ita legitimæ diſputationis fit exordiũ.

A δι' χρόνου γὰρ οὐχ ἱκανῶς ἐμεμνήμην. ἐννοήσας οὖν ὅτι χρεὼν εἴη με πρῶτον ἐμαυτῷ πρῶτον ἱκανῶς πάντα ἀναλαβόντα, λέγειν οὕτως. ὅθεν ταχὺ ξυνωμολόγησά σοι τὰ ὑπαρξάντα χθές· ἡδύμην, ὅταν ἐν ἅπασι τοῖς τοιοῖσδε μέγιστον ἔργον, λόγον τινὰ πρέποντα τοῖς "βουλήμασιν ἐπιθεῖναι, τούτου μετρίως ἡμᾶς διπορήσειν. οὕτω δή, καθάπερ ὅδ' εἶπε, χθές τε ὑθὺς ἐνθένδε ἀπιὼν πρὸς τοισδε ἀνέφερον αὐτά, ἀναμιμνησκόμενος, ἀπελθών τε, ἐφεδόν τι ἅπαντα ὑπισχνοῦμαι τῆς νυκτὸς, ἀνελαβον. ὡς δή τι ὃ λεγόμενον, τὰ παίδων μαθήματα θαυμαστὸν ἔχει τι μνημεῖον. ἐγὼ γὰρ ἃ μὲν χθὲς ἤκουσα, οὐκ ἂν οἶδα εἰ δυναίμην ἅπαντα ἐν μνήμῃ πάλιν λαβεῖν. ταῦτα δὲ ἃ πάμπολιν χρόνον ἀφικόμην, πρώτα πασι θαυμάσαμ' ἂν εἶπε με αὐτῶν ἀφαπέφθην. ὧν μὲν οὖν μετὰ πολλῆς ἡδονῆς καὶ παιδικῆς τότε ἀκουόμενα, καὶ τὸ

B πρεσβύτου προθύμως με διδάσκοντος, ἄντε μοὶ πολλάκις ἐπομνερωτῶντος· ὥστε οἷον ἐγκαύματά μοι ἀνεκπλύτου γραφῆς ἔμμονά "μοι γέγονε. καὶ δὴ καὶ τοῖσδε ὑθὺς ἔλεγον ἕωθεν αὐτὰ ταῦτα, ἵνα διπορεῖεν λόγων μετ' ἐμοῦ. νυνὶ οὖν οὕνεκα πρῶτα εἴρηται, λέγειν εἰμὶ ἕτοιμος, ὦ Σώκρατες, μὴ μόνον ἐν κεφαλαίοις, ἀλλ' ὥσπερ ἤκουσα, καθ' ἕκαστον. τοὺς δὲ πολίτας καὶ τὴν πόλιν ὧν χθὲς ἡμῖν ὡς ἐν μύθῳ διήιεσθα,

D μετενεγκόντες ὑπὸ τὰληθείας, δοῦμεν θήσομεν, ὡς ἐκείνων τῶνδε οὐσῶν· καὶ τοὺς πολίτας οὓς διενοοῦ, φήσομεν ἐκείνους τοὺς ἀληθινοὺς εἶ) προγόνους ἡμῶν οὓς ἔλεγεν ὁ ἱερεύς. πάντως ἁρμόσουσι, καὶ οὐκ ἀπορήσομεν λέγοντες αὖθις εἶ) τοὺς ἐν τῷ τότε ὄντας χρόνῳ. κοινῇ δὲ ξυλαμβάνοντες πρῶτα πειρησόμεθα ὃ πρέπον εἰς δυνάμιν οἷς ἐπέταξας ἀποδιδῶναι. σκοπεῖν οὖν δεῖ, ὦ Σώκρατες, εἰ καλῶς νομῶ ὁ λόγος ἡμῖν οὗτος, ἢ πινα ἔτ' ἄλλον αὖτ' αὖτ' ζητητέον.

E ΣΩΚΡ. Καὶ πίνα, ὦ Κριτία, μᾶλλον αὖτὶ τούτου μεταλάβοιμεν ἄν; ὃς τῇ τε παρούσῃ τῆς θεοῦ θυσίᾳ ἅτε τὴν οἰκειότητα αὖ πρέποι μάλιστα· τό, τε μὴ πλαστὸν μῦθον ἀλλ' ἀληθινὸν λόγον εἶ), πάμμεγά που. πῶς γὰρ καὶ πόθεν ἄλλους διζησόμεθα, ἀφέμενοι τούτων, οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἀγαθῇ τύχῃ χρὴ λέγειν μὲν ὑμᾶς, ἐμὲ δὲ, αὖτὶ τῆς χθὲς

For. πρεσβλήμασιν. & Fic. Propoſitæ rei Intell. autem ἡγεμόνος, διπορήσειν τούτου, uidelicet λόγου πρέποντος, quum id ſit μέγιστον ἔργον &c.

Vel pronomẽ μοι in hoc poſteriore loco ſiue in priore expungendũ eſt, uel per pleonaſmum talẽ qualis eſt uocula ἂν repetitæ, ponidicendum eſt.

λόγων, νῦν ἡσυχίαν ἄγοντα ἀκούειν. ΚΡΙ. Σκέπει δὴ τίνι τῶν ξενίων σοὶ ἄμεινον, ὦ Σώκρατες, ἢ διελθεῖν. ἔδοξε γὰρ ἡμῖν Τίμαιον μὲν, ἅτε ἀστρονομικώτατον ἡμῶν, καὶ περὶ φύσεως τοῦ παντὸς εἰδέναι μάλιστα ἔργον πεποιημένον, προτον λέγειν, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως, τελευτῶντα δὲ εἰς ἀνθρώπων φύσιν· ἐμὲ δὲ μετὰ τοῦτον, ὡς προς μὲν τούτου δεδεγμένον ἀνθρώπους παρὰ λόγῳ γεγονότας, προς δὲ σοῦ τε πεπαιδευμένους ἄμεινον φερόντως αὐτῶν τινας· καὶ δὴ τὸν Σόλωνος λόγον τε καὶ νόμον, εἰσαγαγόντα αὖθις ὡς εἰς δικαστὰς ἡμᾶς, ποιῆσαι πολίτας τῆς πόλεως τῆσδε, ὡς ὄντας δὴ τότε Ἀθηναίους, οἷς ἐμήνυσεν ἀφανῆς ὄντας ἡ τῶν ἱερῶν γραμμάτων φήμη. τὰ λοιπὰ δὲ, ὡς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ἤδη ποιεῖσθαι σοὺς λόγους.

ΣΩ. Τελέως τε καὶ λαμπρῶς ἔοικε παρατεθῆναι τοῖς τῶν λόγων ἐδέσμασιν. σὸν δῶ ἔργον λέγειν αὖ εἶη, ὦ Τίμαιε, τὸ μετὰ τοῦτο, ὡς ἔοικε, καλέσαντα κατὰ νόμον θεούς. ΤΙ. Ἀλλ' ὦ Σώκρατες, τοῦτό γε δὴ πάντες ὅσοι καὶ κατὰ βραχὺ σωφροσύνης μετέχουσιν, ὅτῳ πάσῃ ὁρμῇ καὶ σμικροῦ τε μεγάλου πρᾶγμα τος θεὸν ἀεί που καλοῦσιν· ἡμᾶς δὲ δὴ καὶ πάντας λόγους ποιεῖσθαί τι μέλλοντας, εἰ γέγονεν, ἢ καὶ ἀγένες ἔστιν, εἰ μὴ πάντα παντὸς παντάπασι παρηλλάττομεν, ἀνάγκη θεούς τε καὶ θεὰς ἐπικαλουμένους, εὔχεσθαι πάντας κατὰ νοῦν ἐκείνοις μάλιστα, ἐπομένως δὲ ἡμῖν εἰπεῖν. καὶ τὰ μὲν περὶ θεῶν τοιαύτη παρακεκλήσθω. τὸ δ' ἡμέτερον αὖ παρακλητέον, ἡ ῥᾳστ' ἂν ὑμεῖς μάθητε, ἐγὼ δὲ, ἢ δοκοῦμαι, μάλιστ' ἂν περὶ τῶν προκειμένων ἐνδείξαιμι.

ΕΣΤΙΝ δὴ κατ' ἐμὴν δόξαν πρῶτον διαιρετέον τάδε· τί τὸ ὂν μὲν ἀεὶ, γένεσιν δ' οὐκ ἔχον· καὶ τί τὸ γιγνόμενον μὲν, ὂν δ' οὐδέποτε. τὸ μὲν

norum à me habitorum ſermonum, audiens quieſcam. CR. Vide ergo Socrates, qua ratione animus ſit tua illa hoſpitalia dona tibi compenſari. viſum enim eſt nobis operæpretium futurum, vt Timæus noſtrûm omnium aſtrologiæ peritiſſimus, atque rerum naturæ ſcientiſſimus, primùm dicat de NATVRA VNIVERSI: déque ipſius generatione & ortu: denique, de HOMINVM NATVRA. ego verò poſt hûc: qui quidé homines ab illo acceptos ratione à natura præditos, à te verò exquiſita quadam via inſtitutos atque edoctos, & è Solonis ſermone & lege ad nos, tanquam iudices, adductos, noſtræ ciuitatis efficiam cives: quippe quos, priſcos Athenienſes, nobis verò incognitos, indicauit ſacrarum literarum fama. Reliquum verò ſermonem ad illius Reipublicæ conſtitutionem conformationémque iuuat impendere. SOCR. Splendidas planè & cumulatas epulas quibus nos viciſſim à te opiparè excipiamur, mihi quidem videris inſtruxiſſe. Tuum ergo eſt, Timæe, deinceps dicere, inuocatis prius pro legum more & inſtituto diis. TIMAEVS. Atqui, Socrates, omnes ii qui vel tantillum mentis habent, quum aliquid ſiue magnum ſiue paruum aggrediuntur, ſemper ſolent Deum inuocare: quanto magis decet nos, de Vniuerſo ipſo, genitúmne ſit an ingenitum, verba facturos, Deum inuocare: niſi omnino cæca demétia tranſuerſi abducimur? Neceſſe eſt ergo deos deáſque inuocare, & illos precari vti ea primùm dicantur à nobis quæ ipſis ſint grata: deinde, vt huiuſmodi, quæ aptis rationibus conſentanea nobis etiam probari poſſint, & in illis certa quædam nobis conſtet ſententia. Atque in hunc quidem modum de diis inuocandis cura à nobis geritor: illi verò nobis fauentes & propitii ita annuant, vti & vos ea quæ à me dicenda ſunt, facillimè percipiatis: ego verò, ſicuti animo & cogitatione rem complexus ſum, ita commodiſſimè vniuerſam exponam atque demonſtrem.

[a] PRINCIPIO, mea quidem ſententia, hæc ponenda & diſtinguenda ſunt. [b] QVID eſt quod ſemper ſit, neque vllum habet ortum: & quod gignatur, nec vnquam ſit.

a Ita DEVM precatus (quo non potuit melius commodiúſve poni exordium) ad reſ ipſius legitimam tractationem accedit. Eſt igitur SECVNDA iſtius dialogi hæc pars, tribus partibus diſtincta: quarum prima, nonnulla Plato προοιμιάζεται ne-

ceſſaria ad ſequentem diſputationem, & illius ſpargit ſemina, ſubſternens videlicet ſuo more hypotheſes, quibus innititur, vniuerſa doctrina: cuius ſcopum notat, De mundi generatione. Secunda docet, A quo, Ex quo, Cur, Quomodo, ſit factus. Tertia illius doctrinæ ἐπεξεργασίαν complectitur. Ita autem agit Plato, vt quemadmodum leges demonſtrationis flagitant, à generaliſſimis initium ſumat, vt ſenſim ad res ſingulares progrediatur. id eſt, de primaria & opifice cauſa prius agat (quod certè verum eſt principium vniuerſi) tum de ſecundis, & à principe illa creatis ipſíque ſubordinatis: nempe, de Natura, ipſíſque cauſis: donec ad animantium ſingularem naturam explicandam deueniat: vt ita componatur abſoluta quædam naturalis doctrinæ moles. Prima igitur hæc eſto ſecundæ partis particula: quam προοίμιον eleganter Plato vocat, ſicuti νόμον, legitimam ipſam diſputationem. Hîc autem ſeptem hypotheſes diſtinctè ponuntur.

b PRIMA hypotheſis, Aliud eſt, τὸ ὂν ἀεί: aliud, τὸ γιγνόμενον. id eſt, differt Id quod verè eſt, & ſemper eſt, ab omnibus rebus genitis. Ita haud dubiè diſcrimen conſtituit inter Opificem, & res creatas. Deum enim eſſe opificem vniuerſæ Naturæ, eſt baſis & fundamentum eius diſquiſitionis quæ eſt de Natura. Sic AVTOGRAPHVM, Πρὶν οὐρανὸν γένεσθαι, λόγῳ ἦσαν Ἰδέαι καὶ Ὕλη, καὶ ὁ Θεὸς δημιουργὸς τοῦ βελτίονος. quo nomine non tantùm intelligo διάταξιν mundi: ſed ipſas illas primas naturæ cauſas, Formam, & materiam: à Deo creatas, vt ſeruirent futuræ illi mundi ἀπαξίᾳ. Cauſas igitur Naturæ prius eſſe creatas docet, vt tum agat Natura efficaciter: & ita Deus ſit planè αἰτιατὸς, & γενέτωρ Vniuerſi. Porro τὸ ὂν & τὸ γιγνόμενον adhibitis notis definit: Τὸ ὂν nimirûm illud τὸ ἀεὶ, huiuſmodi eſſe vt nullam habeat γένεσιν, ſed verè ſit ἀϊδιον & ἀπαθὲς, ἀναλλοίωτόν τε: Τὸ γιγνόμενον autem, nunquam ſit, ὂν δὲ οὐδέποτε, eo videlicet modo quo illud τὸ ὄν, quod ex illa γενητοῦ comparatione, æternum à Platone intelligi perſpicuum eſt. quanquam & ipſa τὰ γιγνόμενα, id eſt Res creatæ, ſuo modo dicuntur ὄντα: ſicuti & mox Vniuerſum ipſum appellabit, cuius ſcilicet præ rebus ſingularibus, conſtantiſſima eſt natura, & penè ſempiterna. Τοῦ ὄντος igitur, id eſt Αἰωνίου, duplex genus conſtituatur, è Philoſophi noſtri doctrina. de quibus vide Argumentum. Ita hac prima hypotheſi Deus à Natura diſtinguitur.

a SECVNDA hypothesis, ad prioris tamē explicationem adhibita: Illud τὸ ὄν, ratione & intelligentia cōprehendi: & eodem modo semper se habere, vnúmque atque idem perdurare constanter. Τὸ γιγνόμενον autem, sub sensum cadere, & opinione tantùm comprehendi, gigni & interire, neque vnquam verè esse. Ita illustratur discrimen illud inter Opificem & res creatas: de quo AVTOGR. διὸν ὁ νόος ὁρᾷ μόνος, &c. Quòd autem illā νόησιν, qua verè Ens animo complectimur, sic describit, vt & ei tribuat λόγον, & adimat αἴσθησιν: ita adumbrat definitionem veræ cognitionis de Deo, qui spiritu tantùm cognosci verè potest, vt hoc sit discrimē inter Deū & res creatas: ille, intelligentia & ratione: hæ, sensu & opinione comprehenduntur.

Μετὰ λόγου autem ait, vt non imaginariam, sed veram & prudentem istam Entis perceptionem constituamus. Quū ait ὄντως ὄν, concedit rebus genitis, vt sint quodammodo: illas tamen ὄντως esse negat, id est eo modo, quo τὸ ὂν ἀυτοεἰ. ESSE autē tribui, & quidē variè, rebus genitis, copiosè explicatum est in Sophista.

b Tertia hypothesis, Nihil sine causa fieri, & quicquid fit, ex aliqua causa fieri. Causæ autem principes sunt duæ, Deus & Natura. Deus, est opifex: Natura, opus. suo tamen modo est causa, creata videlicet à Deo, & hactenus efficax, quatenus efficacem esse illā Deus voluerit: cuius ipsa est famula & ministra, ac proinde potius ξυναίτιον, quàm αἴτιον: quemadmodū dicet posteà. Deus igitur est prima & princeps causa: Natura, secundarum causarum ὑπαξίαν complectitur: de qua mox aget. Postulat ille ordo naturæ à Deo creatus, vt quicquid fit, ex Materia & forma fiat. ideo AVTOGR. ait Deum esse φύσιος ἀρχόν: Materiam & Formam, συναίτια & συνεπόμενα. vnde extiterit αἰσθητὸς κόσμος, & certa causarum serie conseruetur. De Forma primùm Plato aget: mox, de Materia.

c Quarta hypothesis: Multiplex & varia est natura rerum genitarum: quædam, firmam constantémque habent naturam, & penè sempiternam: quædam, generationi & interitui perpetuo obnoxiam, ita vt variis mutationum vicissitudinibus commutentur. sic enim γιγνόμενα intelligo peculiari quodam vocabulo designaris & τὸ ὂν tribui rebus genitis, eo quem superius explicaui, modo. Quod ex ipsis verbis videtur esse perspicuum, testatur enim Plato Vniuersum γιγνόμενα: & ei sæpius γένεσιν ἀρχὼ tribuit. quod igitur posteà ait, nō factum fuisse ad exemplar τῶ γιγνόμενα, sed ad æterni & eodem modo semper constantis, hactenus expono, Vti in rebus creatis, aliæ constantiorem habeant naturam: aliæ, generationis mutationibus obnoxiam. Vniuersum autem, in priori rerum sit genere: si cum singularibus rebus conferatur. alioqui inuolueretur ἀνυσάτῳ Philosophus. Illud etiam verum sanè est, Naturas rerum inter se istis discriminibus distinguī. sed quàm bene & αἰσκόπως hæc dicantur, ex istorum verborum sententia, iudicent eruditi. Vide Annot.

d Quinta hypothesis: Opifex non egit temerè, nec rerum naturas commiscuit, sed vnicuique propriam & peculiarem naturam accommodauit. Est enim illud, Μὴ ἄλογα διοίκησιν, ex AVTOGRAPHO, primus sermonis aditus, ad mirabilem Opificis in mundo condendo sapientiam demonstrandam. Deus igitur in vniuersi generatione non egit temerè, sed sapienter. Illam sapientiam Dei, vocat Ἰδέαν, quæ est extra res omnes, omnium rerum potentissima causa, & certò efficax: quam aliud planè esse quàm παράδειγμα siue εἰκόνα apparet ex his verbis: Τοιούτῳ νῦν παραδείγματι, τῷ ἰδέαν τε δυνάμιν ἀπεργάζηται. Ideæ enim & potentiæ efficiendæ, adhibuit Opifex παράδειγμα. Idea igitur est prior & præstantior Exemplari siue Imagine. IDEA itaque, est ἀιδιότατος in Dei mente sapientia, siue æternum decretum, rerum omnium prima & efficiens causa, ἀμερὲς καὶ ἀσχημάτιστος. EXEMPLAR, est futuri operis delineatio: primus Ideæ fœtus: sicuti in argumento diximus. Vnum sanè exemplar est in vna architectrice mente: sed quatenus duplex statuatur, æternum videlicet & genitum. Vide suprà, & Annot.

e Sexta hypothesis: Vniuersum, cœlum, mundum (sunt enim συνώνυμα) esse facta non ad genitum Exemplar, sed ad æternum, quod vnum est & vno modò semper habet. id est, Mundum esse constanti quadam & sempiterna natura: sicuti proximè diximus. sed quomodo & quatenus Mundus constituatur æternus, mox notabimus. AVTOGR. ὑπὸ τῆ πραξίσω, &c.

f PRIMARIÆ quæstionis indicatio, in hoc primordio planè necessaria: An Mundus habeat γένεσιν ἀρχὼ, nécne. E proximo autem sermone opportunè deducitur.

g Responsio: Factum esse, siue genitum mundum.

h Illius responsionis ἀπολογία, syllogismo vtroque conclusa. Quicquid sub sensus cadit, & opinione percipitur, genitum est. Vniuersum huiusmodi est. quia corporeum. Igitur generatum est. Omnes syllogismi partes disertè ponuntur, & quidem ex secundæ hypothesεως vi confectæ atque perspectæ.

i Conclusionis amplificatio, ex tertia hypothesi, Quicquid fit, ex aliqua causa necessariò fit. Mundus enim nō temerè extitit: sed fuit à Deo creatus. AVTOG. διὸ δὴ ὑπὸ κατάληψιν ἦλθε τοῦ ἀρίστου, &, Πρεσβύτερον καὶ πατέρα τῶ ὅλου. Illud verò aureum, Τὸν δὲ θεὸν πάντων ἡγεμόνα, &c.

k Superioris quæstionis πάθος, & maximi quidem momenti: Ad quódnam exemplar mundus fuerit effectus: an ad ἄϊδιον, an ad γενητόν. Quum autem Cœlo siue Vniuerso, cuius ortum agnoscit, tribuat τὸ ἄϊδιον, & demat τὸ γενητὸν, vtrunque certè commoda interpretatione explicandū est: ne illa sint in prudenti Philosopho ἀσύστατα: Factum esse & creatum mundum ad æternum exemplar. q.d. factum esse, & non factum esse, æternum, & generatum esse. Quid vocat ergò in rebus creatis τὸ ἄϊδιον? Id quod ad verè æternum propius accedit, ex cuius συμμετοχῆ habet ὕπαξιν constantem & firmam. Quid γενητόν; Id quod inter res creatas minimè habet constantiæ atque firmitatis, & variis mutationum vicissitudinibus obnoxium est: vt quidem illius comparatione, primum illud πρῶτον γενητὸν, genus, sempiternum quodammodo censeatur. Ex his igitur perspici potest quatenus mundus à Platone æternus statuatur. quanquam non æternus quidem dicitur, sed ad æternū exemplar factus: verùm κατ' ἀναλογίαν, statuitur æternus: quoniam Exemplar illud rerum naturas conformat: vt quidem, quum æternum sit mundi Exemplar, ipsum quoque mundum æternum esse necesse sit: hæc quidem significatione qua hic Æternum vocat; nimirum augustæ, excellentis, firmæ, constantisque naturæ: & rerum quidem singularum comparatione. Vide Argum. Vniuersi igitur præstantiam obiter notat, quam copiosè hic describit, Pulchritudinis illius mirabilem ξυμμετρίαν & singulare opificium ob oculos repræsentans. Causam autē omnium optimam & præstantissimam vocat

---

a quorum alterum intelligentia & ratione comprehenditur, & vnum semper atque idem est: alterum verò, opinione cum sensu quodam rationis experte, opinabile, & gignitur & interit, nec vnquā esse verè potest. b Quicquid autem gignitur, ex aliqua causa gigni necesse est. fieri enim nullo modo potest vt quicquam sine causa gignatur aut fiat. c Quocirca si is qui aliquod opus efficere molitur, eam speciem quæ semper est eadē, intuetur, atque eam sibi proponit exemplar, & quidem illam cogitationisq; suæ vim educit in opus: ita omnino necesse est, rem totam præclarè absolui: sin autē in illam quę gignitur, inspiciet, genitum exemplar sibi proponens, non præclarum certè opus perficiet. d Omne igitur cœlū, siue mundus, siue quouis alio vocabulo gaudet, hoc à nobis nūcupetur. e De quo id primùm considerandum, quod principio est in omni quæstione considerandum, Sempérne fuerit, nullo generatº ortu, f an verò factus sit, & ab aliquo principio inceperit. g Factus est, siue genitus. quādoquidē cernitur & tāgitur & corpº habet. h Huiusmodi autē omnia sub sensum cadūt, & sensu comprehenduntur. illa verò, opinione, sensus ministerio, percipi possunt: atq; adeò & fieri illa perspicuum est, & generata esse. i Ei autem quod natum est, diximus à causa aliqua necessitatem nascendi tribui. Atque illum quidem quasi parentem huius Vniuersitatis inuenire difficile: & quum iam inueneris, indicare in vulgus nefas. k Illud rursus considerandum est de ipso Vniuerso, Ad quod exemplar opifex illud fit architectatus effecerítque: An ad il

A δὴ, νοήσει μετ' λόγου περιληπτόν, ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν· τὸ δ' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου, δοξαστόν, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν. πῶν δὲ αὖ τὸ γιγνόμενον, ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίγνεσθαι. πάντι γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γένεσιν σχεῖν. ὅπου μὲν οὖν ἂν ὁ δημιουργὸς πρὸς τὸ κατὰ ταὐτὰ ἔχον βλέπων ἀεὶ, τοιούτῳ τινὶ προσχρώμενος παραδείγματι, τοῦτο ἰδέαν καὶ δύναμιν ἀπεργάζηται, καλὸν ἐξ ἀνάγκης ἀπο-

B τελεσθαι πᾶν· οὗ δ' ἂν εἰς τὸ γεγονὸς, γεγραπτῷ παραδείγματι προσχρώμενος, οὐ καλόν. ὁ δὴ πᾶς οὐρανὸς, ἢ κόσμος, ἢ καὶ ἄλλο ὅτι ποτὲ ὀνομαζόμενος μάλιστ' ἂν δέχοιτο, τοῦθ' ἡμῖν ὠνομάσθω. σκεπτέον οὖν δὴ περὶ αὐτοῦ πρῶτον, ὅπερ ἀρχὴν) περὶ πάντος τοῦ μέλλοντος ἐν ἀρχῇ δεῖν σκοπεῖν, πότερον ἦν ἀεὶ, γενέσεως ἀρχὴν ἔχον οὐδεμίαν, ἢ γέγονεν, ἀπ' ἀρχῆς τινος ἀρξάμενος. γέγονεν· ὁρατὸς γὰρ

C ἁπτός τε ὅστι, καὶ σῶμα ἔχων. πάντα δὲ τὰ τοιαῦτα, αἰσθητά· τὰ δὲ αἰσθητὰ, δόξῃ περιληπτὰ μετ' αἰσθήσεως, γιγνόμενα καὶ γιγνόμενα ἐφάνη. τῷ δ' αὖ ἠιρμοσμένῳ φαμὲν ὑπ' αἰτίου τινὸς αἰσχίστην εἶ) γίγνεσθαι. τὸν μὲν οὖν ποιητὴν καὶ πατέρα τῆδε τῆ πᾶν τοῦτο εὑρεῖν τε ἔργον, καὶ εὑρόντα, εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν. πρὸς δ' αὖ πάλιν ὑποσκεπτέον περὶ αὐτοῦ, πρὸς πότερον τῶν παραδειγμάτων ὁ τεκταινόμενος αὐτὸν ἀπειργάζετο. πότε-

Cic. Nullius enim causa remota, reperiri origo potest.

Cic. Nũquam illam quam expectet, pulchritudinem cōsequetur.

Cic. An ortus sit ab aliquo temporis principatu.

Cic. Est undique corporatus.

Cic. Omnia talia sensum mouent. sensusque mouentia quæ sunt, eadem in opinatione consident.

Cic. Nihil gigni posse sine causis.

Cic. Fabricator tãti operis.

ἐον πρὸς τὸ καθ' ταυτὰ καὶ ὡσαύτως ἔ-
χον, ἢ πρὸς τὸ γεγονός. εἰ μὴν δὴ καλός ἐστιν
ὅδε ὁ κόσμος, ὅ, τε δημιουργὸς ἀγαθός, δῆλον
ὡς πρὸς τὸ ἀΐδιον ἔβλεπεν· εἰ δὲ (ὃ μηδὲ
εἰπεῖν τινὶ θέμις) πρὸς τὸ γεγονός. πᾶσι δὲ
σαφὲς ὅτι πρὸς τὸ ἀΐδιον. ὁ μὲν γὰρ, κάλλι-
στος τῶν γεγονότων, ὁ δ' ἄριστος τῶν αἰτίων. ὅ-
τω δὴ γεγενημένος, πρὸς τὸ λόγῳ καὶ φρονή-
σει περιληπτὸν, καὶ κατ' ταυτὰ ἔχον, δεδημιούρ
γηται. τούτων δὲ ὑπαρχόντων αὖ, καὶ πᾶ-
σα ἀνάγκη τόνδε τὸν κόσμον, εἰκόνα τινὸς εἶ).
μέγιστον δὴ πάντως ἄρξασθαι κατὰ φύσιν ἀρ-
χῆς. ὧδε οὖν περί τε εἰκόνος καὶ τοῦ παραδ-
είγματος αὖ δίρισθον, ὡς ἄρα τοὺς λόγους
ὡν παρ' εἰσιν ἐξηγηταὶ, τούτων αὐτῶν καὶ ξυγ-
γενεῖς εἶναι. τὰ μὲν οὖν μονίμου καὶ βεβαίου,
καὶ μετὰ νοῦ καταφανοῦς, μονίμοις καὶ ἀμετα
πίστοις, καθ' ὅσον τε ἀνελέγκτοις προσήκει
λόγοις εἶ) καὶ ἀκινήτοις, τούτου δεῖ μηδὲν ἐλ-
λείπειν· τοῖς δὲ τοῦ προς μὲν ἐκφανὲς ἀπεικα-
σθέντος, ὄντος δὲ εἰκότος, εἰκότας, ἀνάλογόν τε
ἐκείνων ὄντας. ὅ, τι γὰρ πρὸς γένεσιν οὐσία, τοῦ-
το πρὸς πίστιν ἀλήθεια. ἐαν οὖν, ὦ Σώκρα-
τες, πολλὰ πολλῶν εἰ πόντων περὶ θεῶν καὶ
τῆς τοῦ παντὸς γενέσεως, μὴ δυνατοὶ γιγνώ-
μεθα πάντη πάντως αὐτοὺς αὐτοῖς ὁ-
μολογουμένους καὶ ἀπηκριβωμένους λόγους
ἀποδοῦναι, μὴ θαυμάσῃς. ἀλλ' ἐαν ἄρα μη
δενὸς ἧττον παρεχώμεθα εἰκότας, ἀγαπᾶν
χρή· μεμνημένον ὡς ὁ λέγων, ὑμεῖς τε οἱ κρι-
ταὶ, φύσιν ἀνθρωπίνην ἔχομεν· ὥστε περὶ
τούτων καὶ εἰκότα μῦθον ἀποδεχομένους,
πρέπει μηδὲν ἔτι πέρα ζητεῖν. ΣΩ. Ἄρι-
στα, ὦ Τίμαιε· πάντα πα οἵ τε ὡς κελεύεις ἀ-
ποδεκτέον. τὸ μὲν οὖν προοίμιον θαυμα-
σίως ἀπεδεξάμεθά σου, καὶ δὲ δὴ νόμον ἡμῖν
ἐφεξῆς πράγε. ΤΙ. Λέγωμεν δὴ δι' ἣν αἰ-
τίαν ἡγεῖται καὶ τὸ παν τόδε ὁ ξυνιστὰς ξυνέ-
στησεν. ἀγαθὸς ἦν, ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ ὀ-
δενὸς οὐδέποτε ἐγγίγνεται φθόνος. τούτου δ'
ἐκτὸς ὤν, πάντα ὅτι μάλιστα ἐβουλήθη γενέ-
σθαι παραπλήσια αὑτῷ. ταύτην γ' ἡγέ-
σεως κόσμου μάλιστ' ἄν τις ἀρχὴν κυριω-
τάτην παρ' ἀνδρῶν φρονίμων ἀποδεχόμε-
θα. θεὸς τὰ γιγνόμενα καὶ τὰ γεγονότα ἐ-
βουλήθη, τὰ μὲν καλὰ τῶν ἀγαθῶν εἶναι, τὰ δὲ
μὴ καλὰ τῶν μηδὲν ὄντων. ἐπειδὴ γὰρ ἦν ὁρατὰ
πάντα ὅσα ἐκινεῖτο ἀτάκτως καὶ πλημμελῶς,
ἐκ τῆς ἀταξίας εἰς τάξιν ἦγεν, ἡγησάμενος
τὸ μὲν κατὰ πάντα κρεῖττον εἶναι τοῦ μὴ κατὰ
πάντα. οὐ δὲ οὐδὲ ἦν οὐδὲ νῦν ἔστιν ἐκ τοῦ
κρατίστου γενέσθαι τῶν ἐργαζομένων ἄλλο
πλὴν τὸ κάλλιστον. λογισάμενος δὴ εὗρε τῶν
κατὰ φύσιν ὁρατῶν ὅλον ὅλων ὁρατὰ πάντα
ἐκ τοιούτων ἐλαττόνων ἀτελῆ τελέστερα ἐν
αὐτοῖς συστησάμενος. ἀριθμὸν δὲ οὐκ ἐνῆν
καλῶς ἄνευ τούτων συστῆναι τῶν ὄντων. ταῦ-
τα δὴ λογισάμενος ἐνῆκε τὸν ἀριθμὸν εἰς τὴν
ψυχὴν, καὶ ἐνέστησε τὴν ψυχὴν εἰς τὸ σῶμα
τοῦτο, καὶ συνετέκτηνε τὸ πᾶν σῶμα ἐκ πυρὸς
καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, ἀναλογίαν τινὰ
ἔχοντα. ἐπὶ δὲ τούτοις ἐπιπεδωθὲν ἕν ὅλον
ἐκ πάντων τῶν μερῶν, ἀτελὲς ἀτελῶν ἁπάν-
των ἐποίησεν, ἵνα μήτε τινὸς ἐνδεὲς ἦ μήτε
τινὸς περιττόν. ἐκ δὲ τῶν στοιχείων ἕκαστον
ὅλον ἐκ παντὸς ἐνείλετο, καὶ τὸν ἐνιαυτὸν ὅδε
ὁ κόσμος ἐκ πάντων ἐνιαυτῶν ἕν ὅλον ἐγέννη-
σεν. ἐκ δὲ τούτων ἕνεκα τοιούτων τοιάδε ἐγέ-
νετο. τὸν μὲν ὁρατὸν ἅπαντα περιλαβὼν ὁ
ποιητὴς ἐνέθηκεν εἰς τὸν αὐτὸν ἐν ᾧ νῦν ἐστὶν
ἐνεστὼς, ἕν ὅλον ὅλων τελεωτάτων τελεώτα-
τον ἐκ τοιούτων ἀπεργασάμενος. διὰ ταῦτα
οὐρανὸς ἕν ὁρατὸν ἔστιν ἅπαντα περιέχον τὰ
ὁρατὰ ζῷα, ὅσα ὁμοίως ἔχοντα ἐγγενῆ τοῖς
ὁμοίοις ἐστίν. ὁ δὲ δὴ νοητὸν ἔφη τὸν ὅμοιον
ἐκείνῳ τὸν κόσμον γεγενῆσθαι, τούτου τὰ μὲν
ἐν τῷ νοητῷ ζῴου μέρη τὰ πάντα ἐν ἐκείνῳ
τῷ ὅλῳ ἐνεῖναι, τὰ δὲ ἐν τῷ νῦν ὁρατῷ ζῴου
μέρη τὰ πάντα ἐν τῷ νῦν ὁρατῷ ζῴου μέρη τὰ
πάντα ἐν τῷ νῦν ὁρατῷ ζῴῳ ἐνεῖναι. τὸν γὰρ
ἐκείνου ὅλον ἐκ πάντων τῶν νοητῶν ἀπεργά-
σασθαι, ἵνα μὴ τούτῳ τῷ κόσμῳ τῷ ὁρατῷ
τὰ μὲν ἐλάττω τὰ δὲ μείζω τῶν ἐκείνου μερῶν
ἐνῇ, ἀλλὰ τὰ πάντα ὅμοια. ἐν δὲ τῷ νοητῷ
ζῴῳ τί ἐστιν ἐκεῖνο ὃ τὸ τοῦ ὁρατοῦ ζῴου γέ-
νος ἐν αὑτῷ ἔχει; ἐν ᾧ τὸ τοῦ πυρὸς ἰδέα καὶ
τὸ τοῦ ὕδατος καὶ τὸ τοῦ ἀέρος καὶ τὸ τῆς γῆς
ἐνεῖναι. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ τί ἐστιν; ἐν ᾧ ἄλλα
ἰδέα ἐστὶν ἀθανάτων ζῴων ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει;
ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ
ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν
ἀθάνατα ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθά-
νατα ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα
ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα
ἃ ἐν αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα ἃ ἐν
αὐτῷ ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα ἃ ἐν αὐτῷ
ἔχει; ἐν ᾧ ἐστὶν ἀθάνατα ζῷα

tentia ſtatuerit, rectiſſimè profectò ſtatuerit. [a] Nam quum conſtituiſſet Deus bonis omnibus explere mundum, mali nihil admiſcere, quoad natura pateretur: quicquid erat quod in cernendi ſenſum caderet, id ſi bi aſſumpſit, non tranquillum, ſed quod immoderatè & inordinatè fluctuaret, ídque ex inordinato in ordinem adduxit, ratus ordinè perturbatione omnino eſſe meliorem atque præſtatiorem. fas autem nec eſt nec vnquam fuit, quicquam niſi pulcherrimũ facere eum qui ſit optimus. Re autem ratione expenſa, comperiebat nihil eſſe eorum quę natura cernerentur, [b] ſi expers intelligentiæ ſit, intelligente alio, totum toto ipſóque vniuerſo genere præſtantius: [c] intelligẽtiã verò ſine animo ineſſe nullo modo poſſe. Ex illius ratiocinationis formulà, [d] intelligentiam in animo, animum concluſit in corpore. ſic ratus opus illud effectum eſſe pulcherrimum. Quam ob cauſam non eſt cunctandum profiteri (ſi modò inueſtigari aliquid coniectura poteſt) [e] HVNC MVNDVM ANIMAL eſſe, idque intelligens, & diuina quidem prouidẽtia genitum atque conſtitutum.

[f] HOC POSITO, reliqua ſunt nobis deinceps explicanda, cuiúſnam animantiũ Deus in conſtituendo mundo ſimilitudinem ſequutus ſit. Nulli profectò ſingulari animantis ſpeciei, ſimilem mundum eſſe cenſeamus. nam ſi imperfecto animali eſſet aſſimilatus, pulcher certè non eſſet. Illi igitur animanti eum ſimillimum eſſe cõſtituamus, cuius cætera animantia, & ſingulatim & generatim, ſunt partes. [g] Illud enim omnia intelligibilia animalia in ſeipſo complectitur: quemadmodum hic mundus, nos & reliquas animantes quæ ſub aſpectum cadunt. [h] Quod enim pulcherrimũ in rerum natura intelligi poteſt, & quod ex omni parte abſolutiſſimum eſt, quũ Deus Vniuerſum hoc efficere vellet, ANIMAL vnum aſpectabile, in quo omnia alia animalia

νος, ὀρθότατα ἀποδέχοιτ' ἄν. βουληθεὶς γὰρ ὁ θεὸς ἀγαθὰ μὴν πάντα, φλαῦρον δὲ μηδὲν τὴκ εἰ) κτ' δυνάμιν, οὕτω δὴ πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν, παραλαβὼν, οὐχ ἡσυχίαν ἄγον, ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς ⁊ ἀτάκτως, εἰς τάξιν αὐτὸ ἦγαγεν ἐκ τῆς ἀταξίας, ἡγησάμενος ἐκεῖνο τούτου πάντως ἄμεινον. θέμις δὲ οὔτ' ἦν οὔτ' ἔστι τῷ ἀρίστῳ δρᾶν ἄλλο πλὴν τὸ κάλλιστον. λογισάμενος οὖν βλέπουσιν ἐκ τῶν κτ' φύσιν ὁρατῶν σύνολον ἀνόητον, τὸν νοῦν ἔχοντος ὅλον ὅλου κάλλιον ἔσεσθαί ποτ' ἔργον. νοῦν δὲ ἀδύνατον χωρεῖς ψυχῆς ἀδυνάτου παραγενέσθαι τῳ. ἐννοῦ δὴ τὸν λογισμὸν τόνδε, νοῦν μὲν ἐν ψυχῇ, ψυχὴν δ' ἐν σώματι συνιστάς, τὸ πᾶν ξυνετεκταίνετο, ὅπως ὅτι κάλλιστον εἴη κτ' φύσιν ἄριστόν τε ἔργον ἀπειργασμένος. οὕτως οὖν δὴ κτ' λόγον τὸν εἰκότα δεῖ λέγειν, τόνδε τὸν κόσμον, ζῷον ἔμψυχον ἔννουν τε τῇ ἀληθείᾳ διὰ πρόνοιαν θεοῦ γεγονέναι. τούτου δ' ὑπάρχοντος αὖ τὰ τούτοις ἑφεξῆς ἡμῖν λεκτέον, τίνι τῶν ζώων αὐτὸν εἰς ὁμοιότητα ὁ ξυνιστὰς ξυνέστησε. τῶν μὲν οὖν ἐν μέρος εἰδῶν πεφυκότων μηδενὶ καταξιώσωμεν. ἀτελῆ γὰρ ἐοικὸς οὐδέν ποτ' ἂν γένοιτο καλόν. ὃ δ' ἔστι πάλλα ζῷα καθ' ἓν κτ' γένη μόρια, πάντων ὁμοιότατον αὐτῷ ἐκ) φατέον. τὰ γὰρ δὴ νοητὰ ζῷα πάντα ἐν ἑαυτῷ περιλαβὸν ἔχει, καθάπερ ὅδε ὁ κόσμος ἡμᾶς, ὅσα τε ἄλλα θρέμματα συνέστηκεν ὁρατά. τῷ γὰρ τῶν νοουμένων καλλίστῳ καὶ κτ' πάντα τελέῳ μάλιστ' αὐτὸν θετέον ὁμοιοῦσαν βουληθεὶς, ζῷον ἓν ὁρατὸν, πάντ' ὅσα κτ' φύσιν αὐτῷ συγγενῆ ζῷα ἐντὸς ἔχον

Cic. Nullius profectò eorũ quæ ſunt nora nobis animátia.

Cic. Sunt enim quædam genera partita aut ſuchoata, nulla ex parte perfecta, imperfecto autem cet.

Cic. Cuius ergo omne animal quaſi particula quædameſt, ſiue in ſingulis ſiue in diuerſo genere cernatur, eius ſimilem eſſe mundum dicamus.

Cic. Omnes igitur quæ animo cernũtur & ratione intelliguntur animantes, complexu rationis & intelligentiæ, ſicut homines, hoc mundo, & pecudes, & omnia quæ ſub aſpectum cadunt, comprehẽduntur. &c.

a Duabus præſtantiſſimis cauſis, Efficiente videlicet & Fine, notatis, aggreditur copioſiſſimũ & pulcherrimum locum, DE MODO ET RATIONE, quã Deus ſequutus ſit in creando mundo. agit enim (ſicuti monui) de Forma mundi: de Materia actурus ſuo loco accuratè. Eam materiam hic tantùm obiter notat, & τὸ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως vocat: quod Deus in ordinem pulcherrimámque formã reuocarit. Vt autem corporei atque cõſpicabilis mundi molem ſignificaret è confuſa illa materia efformatam, & ex perturbatione ad certum ordinẽ reuocatam, ſubiectúmque adeò iſtius δημιουργίας demonſtraret, illam materiã Ὑποδοχῆ nomine deſignat: quanuis reuera primùm eſſet ἄμορφος & ἀειδής: ſicuti ſuo loco dicet. Ita παραμυθήσεσθαι loquitur de induſtria, ne ſubtili dicendi genere offundat initio tenebras: & aliquid non ſuo loco ingerat, præter leges demonſtrationis. Eſt igitur primum capur iſtius loci: Deus ex confuſa materia efformauit mundum ἐξ ἀταξίας εἰς τάξιν ἀγαγών. Ordinis porro illius & ξυμμετρίας quæ eſt in Natura, originem docet à Deo optimo & pulcherrimo: qui naturæ διαταξίαν prius creauit, vt per illam res omnes poſtea efformaret. Ita ex eius methodi forma, quam ſibi præſcripſit Plato, vt in tanta rerum myſteriis εἰκότα dicerentur, inducit Deum λογισάμενον, id eſt, ineuntem atque ſubducentem rationes tanti operis ſapienter efficiendi: vt in illa imagine nobis Dei ſapientiſſimum opificium repræſentetur. Igitur non fortuitò & temerè, veluti ex atomorum concurſu, Vniuerſum extitit, ſed certa Dei ſapientia, ſicuti ait AVTOR. Ἐκ τάξιν ἀλλ' ἀπ' ἄρχῆς, &c.

b Secundum caput, Ex ordinis illius εὐταξίᾳ, illud eſſe melius atque præſtantius, quod ſit cum intelligentia atque ratione.

c Tertium, Intelligentiam ſine animo eſſe non poſſe.

d Quartum, Deum in Vniuerſi corpore. i. conſpicabili mole, impoſuiſſe animum, in animo, intelligentiam: vt præclara illa Naturæ ξυμμετρία conſtet, quæ quidem non aliter eſſe poteſt, niſi θεόθεν προδημουμένη.

e CONCLVSIO, Hunc mundum eſſe animal, & quidem intelligens, diuina prouidentia genitum atque conſtitutum. i. hanc vniuerſitatem ſagacis naturæ legibus & ordine compoſitam, iiſdem contineri atque conſeruari, & certa cauſarum ſerie conſiſtere.

f Docuit, Mundum eſſe animal intelligens. i. conſtare corpore & animo. De vtroque mox accuratè acturus, ex ſexta hypotheſi neceſſarium docet Παράδειγμα: Mũdum hunc conſpicabilem, factum eſſe ad exemplar vnius cuiuſdam mundi νοητοῦ: cuius æternam firmámque ſtatuebat naturam: ac proinde, quum hic mundus ad illius ſimulacrum effectus ſit, conſequatur, firmam conſtantémque eſſe illius naturam: ſicuti etiam diſertè docuit ſuprà. Propoſitam autem ſibi quæſtionem nõ ſimpliciter tractat, ſed vt in re obſcura, συλλογιστικῶς, hoc modo: Mundus hic noſter factus eſt, vel ad exemplar rerum nobis notarum (res autem ſingulares ſenſibus noſtris obiectas ſignificat) vel cuiuſdam nobis incogniti mundi. i. incorporei & æterni. Non poſſe autem fieri vt factus ſit ad γνωτοῦ exemplar, inde probat, quòd illud exemplar imperfectum ſit, & minimè pulchrum (ex ſecunda & quinta hypoth.) vnde conſequeretur, Mundum non eſſe pulchrum. quod & ſextæ hypotheſi repugnat, & ipſi rationi. certiſſimum enim eſt Deum optimum & perfectiſſimum, edidiſſe opus pulcherrimum atque perfectiſſimum. Relinquitur igitur, creatum eſſe mundum ad alterius cuiuſdam mundi exemplar: in quo hæc requiritur conditio, Vt perfectiſſimus ſit & omnes animalium formas complectatur, & ſingulatim & generatim. i. καθ' ἓν καὶ κατὰ γένη.

g Generalis illius propoſitionis aſſumptio, Mundo intelligibili applicata, ad cuius imaginem hic conſpicabilis creatus ſit: Illum videlicet (ſicuti conditio illa poſtulabat) perfectiſſimum eſſe, quippe qui omnium intelligibilium animalium formas complectatur: velut hic Mundus conſpicabilis, ſenſilium. Cuius mundi intelligibilis appellatione, hauddubiè innuit, illud παράδειγμα ſiue νοητὸν εἰκόνα, de qua ſuperius egit: quæ aliter vocatur κόσμος ἰδεατικὸς, νοητὸς, αὐτοζῷον παντελὲς ζῷον: ex præceptoris doctrina. Eſt igitur ſempiterna illa imago in Dei mente, ſiue æternum Exemplar, à Dei Idea delineatum, ad futuri operis molitionem. Illud exemplar reuera ait exiſtere, & intelligibiles formas complecti, à materia planè ſeiunctas atque ſeparatas: ita vt, quemadmodum hic Mundus conſpicabilis ὁμοῦ omnes res corporeas atque ſenſiles complectatur: ita & ille, νοητός: ex quarum videlicet vi atque efficacia, hæ corporeæ pendent. Hinc peti poteſt germana Platonis ſententia de Ideis (de quibus agemus in Parmenide accuratius) Illas nimirum eſſe à materia ſeparatas, & in Deimẽte αὐθυπόστατους, ἀειζῴους, αὐλους καὶ ἀμιγεῖς τοὺς, i. ita ſin Deo reuerà ſubſiſtere, vt non modò impermixtas puraſque ſuas poteſtates conſeruent, ſed ipſæ etiam ſint efficaces ſenſilium cauſæ: quatenus videlicet ipſæ ſunt in Deo, qui eſt prima & vera rerum omniũ cauſa. i. & illius exemplaris, & rerum ſenſilium, quæ ad illud factæ ſunt, αἰτίαι καὶ πρὸ τοῦ δημιουργὸς cauſa. Ita igitur intelligendum eſt, quod ait, Illud αὐτοζῷον comprehendere omnia animalia νοητά. i. omnes illas formas animalium: non quidem vt cauſa (hoc enim eſt proprium Dei Opificis) ſed vt totum, partes. hactenus enim mundus ille inconſpicabilis omnes animalium formas complectitur. id eſt, Exemplar à Deo repræſentatum omnes res mundi iſtius continet, vt nihil ſit in eo αὐτόμοιρον, & cuius non vera conſtet in Deo cauſa. Hæc eſt nimirum ἀθεωρησία, quæ ad Deum, vnam & ſupremã rerũ cauſam, reuocatur: vt ſit in eo ἀποδοτικὸν καὶ αἰτιατικὸν ὑπερτάτης δημιουργίας: ac proinde omnis honor & gloria ei debeatur. Vide Anno.

h Aſſumptionis amplificatio, ex ſexta hypoth. Quum Deus vellet rem pulcherrimam efficere, in hoc Vniuerſo conſtituendo, æternum exemplar veluti abſo

ἑαυτῷ, ξυνέχηται. πότερον οὖν ὀρθῶς ἕνα οὐρανὸν προσρήκαμεν, ἢ πολλοὺς καὶ ἀπείρους λέγειν ἦν ὀρθότερον; ἕνα· εἴπερ κατὰ τὸ παράδειγμα δεδημιουργημένος ἔσται. τὸ γὰρ περιέχον πάντα ὁπόσα νοητὰ ζῷα, μετ' ἐκεῖνο οὐκ ἂν ποτ' εἴη. πάλιν γὰρ ἂν ἕτερον εἴη τὸ τοῖς ἐκείνοις δεῖ ζῷον, οὗ μέρη ἂν ἦν ἐκεῖνα· καὶ οὐκ ἂν ἔτι ἐκείνοις, ἀλλ' ἐκείνῳ τῷ τοιούτῳ, τόδε ἂν ἀφωμοιωμένον λέγοιτο ὀρθότερον. ἵνα οὖν τόδε κατὰ τὸ μόνωσιν ὅμοιον ᾖ τῷ παντελεῖ ζώῳ, διὰ ταῦτα οὔτε δύο, οὔτ' ἀπείρους ἐποίησεν ὁ ποιῶν, κόσμους, ἀλλ' εἷς ὅδε μονογενὴς οὐρανὸς γεγονὼς, ἔστι τε καὶ ἔσεται. σωματοειδὲς δὴ καὶ ὁρατὸν ἁπτόν τε δεῖ τὸ γιγνόμενον εἶναι. καὶ οὐδὲν δέ τε πυρὸς ἂν οὐδὲν ἄν ποτε ὁρατὸν γένοιτο· οὐδὲ ἁπτὸν, ἄνευ τινὸς στερεοῦ· στερεὸν δ', οὐκ ἄνευ γῆς. ὅθεν ἐκ πυρὸς καὶ γῆς τὸ τοῦ παντὸς ἀρχόμενος συνίστάναι σῶμα ὁ θεὸς ἐποίει. δύο δὲ μόνω ξυνίστασθαι τρίτου χωρὶς, οὐ δυνατόν· δεσμὸν γὰρ ἐν μέσῳ δεῖ τινα ἀμφοῖν ξυναγωγὸν γίνεσθαι. δεσμῶν δ' ὁ κάλλιστος, ὃς αὐτὸν καὶ τὰ ξυνδούμενα, ὅτι μάλιστα ἓν ποιῇ. τοῦτο δὲ πέφυκεν ἀναλογία κάλλιστα ἀποτελεῖν. ὁπότων γὰρ ἀριθμῶν τριῶν, εἴτε ὄγκων, εἴτε δυνάμεων, ὁντινωνοῦν ᾖ τὸ

A continerétur, effecit. [a] Recténe igitur vnũ mundũ dixerimus, an esse plures & innumerabiles, dictu verius & melius? [b] Vnus profectò est: [c] siquidem factus sit ad exemplum, quod enim omnia animalia quæ ratione intelliguntur, complectitur, id nõ potest esse cum altero secundum. [d] Alioqui aliud animal, quod hæc duo comprehendat, esse oporteret, cuius partes sint illa duo: nec illorum, sed illius tertii complectentis simulacrum rectius diceretur. [e] Vt autem hic Mundus esset animanti absoluto simillimus, hoc ipso quòd solus atque

B vn⁹ esset, iccirco nõ duos vel infinitos mũdos, sed singularem & vnigenam mundũ Deus procreauit: qui quidem & est & erit. [f] CORPOREVM autem & aspectabile itémque tractabile omne necesse est esse, [g] quod natum est. [h] Nihil porrò igni vacuum, videri potest: nec verò tangi, quod careat solido: solidum autem nihil, quod terræ sit expers. Quamobrem Mũdum efficere moliens DEVS, terram primùm ignémque iungebat. [i] Fieri autem non potest vt duo cohæreant sine tertio: ac proinde tertium aliquod requirunt, & quasi no-

C dum vinculúmque desiderant quod inter duo illa intermedium, concinnè ea iungat atque conciliet. Sed [k] vinculorum, id est aptissimum atque pulcherrimum, quod ex se atque de his quæ astringit, quammaximè vnum efficit. [l] Id optimè assequitur ea quæ ἀναλογία, id est Comparatio proportióne, dicitur. [m] Quando enim in tribus aut numeris, aut molibus, aut viribus, mediũ

Cic. Rursus enim alius animãs, qui eum contineat, sit necesse, cuius partes sint animantes superiores: eáque hoc simulacrum illius ultimi sit, non proximi. quorũ nequid accideret, atq; ut hic mundus &c.

Cic. Figurarum. Cic. Generum.

lutissimum atque perfectissimũ sibi proposuisse, ad quod mundũ efformaret: vt quidem probatũ sit illud παράδειγμα à nobis notatum: Constantem esse & veluti æternã mundi istius naturam.

a Necessaria QVAESTIO, ad superioris doctrinæ illustrationẽ: An vnus sit mundus, an plures & innumerabiles. quam etiã quæstionem inferius notat.

b Responsio: Vnus tantùm est mundus, non autẽ plures mundi.

c Prima rátio, ex superioris doctrinæ hypothesi, ita: Vnum est & quidem absolutissimum exemplar illud, ad quod mundum factũ esse diximus. quod quum ita sit, consequitur, Vnum esse genitũ & creatum mundum. Additur continuò rationis illius illustratio: Quod absolutissimum sit & omnibus suis partibus constet, non posse esse cum altero secundum. id est, Duo perfectissima vnà esse non posse. quomodo enim duo separatim omnia complecti possent? non enim vtrumque omnia. atqui repetit ex superiori doctrina, Illud παντελὲς ζῷον, omnia νοητὰ complecti: vt minimè quidem possit dari secundum. Iam verò, quũ Animal illud perfectum, nihil aliud sit (vt diximus) quàm Exẽplar in mẽte Dei: quicquid hîc illi tribuitur, Architectrici menti tribuendum est,

ac proinde Deo ipsi, exemplaris autori: vt quidem eò redeat hæc ratio: Deum esse vnum vnámque mentem architectricem vniuersi, vnúmque autorem illius exemplaris. quod quũ ita sit, vnum quoque mundum esse necesse sit, non plures, neque infinitos: quum & sit vnus Deus, & vnum mundi æternum exemplar.

d Secunda ratio, ab absurdo: Si plures essent mundi, plura quoque essent exemplaria, pluréque etiam opifices: & quidem ita, vt perfectissimo quodam tertio comprehenderẽtur. quod est absurdissimum. ad vnum enim deueniendum est: quum nihil sit magis alienum à vera philosophia, quàm plures deos statuere.

e Perspicua quæstionis illius conclusio: Mundum esse vnum μονογενῆ, ad vnum exemplar, illúdque perfectissimum, à Deo vno procreatum, perfectissimum, pulcherrimum, sempiterna natura: quam illis temporis διορισμοῖς describit, Est & Erit. sed quatenus illa detur mundo perennitas, dicemus suo loco. AVTOGRAPH. Τέλειος δ' ἀεὶ, &c. Cur autem Μονογενῆ vocet, ex his Platonis, & ex AVTOGR. verbis apparet. Vide Annot. &c.

f Obscurus locus, præclarissimam tamen doctrinam complectens: De conditi mundi ratione. id est, De NATVRAE ORDINE. Vniuersæ enim Naturæ præclarum ædificium hîc describitur. Plato illius generationis docuit causas: Efficientem videlicet & Finalem: verámque proinde illius originẽ: sed quam rationem Deus in tam illustri ædificio condendo adhibuerit, pergit explicare. Mundum igitur dixit esse Animal corpore & anima constans. De vtroque nunc agit: & primum de CORPORE, nonnullis suo more positis, & ad necessariam conclusionem & ad doctrinæ ipsius amplificationem. Corpus autem vocat Vniuersi, non quasi pedibus & manibus cæterísque membris, quibus animalium corpus componitur, indigeat, (vt explicat postea) sed id quod ex elementis compositum, in sensus cadit: Animam autem, ἀναλογίαν & ordinem naturæ, cuius quidem effecta manifesta sunt, ipse autem minimè sub sensus cadit. ideo autem Animam appellat, quòd vt corpus animalium ab anima sustinetur atque fouetur, ita & hæc conspicabilis Vniuersi moles, à secreto illo Naturæ ordine efficaciter continetur. Mentem autem tribuit Vniuersi Animæ, quia summa sapientia ille Vniuersi ordo regitur. Ita motus ἐνέργεια, Animæ sapientis illius διάταξις vis atque efficacia, Menti tribuitur. quod quidem vtrunque inest in Vniuerso, omnipotentis Dei virtute: qui (vt diximus) νοητὸν mundi efficacem imaginem in se habet. Primaria ergo Vniuersi virtus, est in Deo.

g Primum ἀξίωμα, Quicquid natum est, corporeum est. corporeum verò, aspectabile atque tractabile esse necesse est. i. in visus & tactus sensum cadit. Ponit autem ex superiori doctrina, Vniuersum esse natum: & quódnam sit eius corpus, docet.

h Secundum ἀξίωμα, Nihil igni vacuum, videri potest: nihil tangi potest, quod caret solido. solidum autem nihil esse, quod terræ sit expers: ac proinde, Ignem & terram esse prima mundi fulcra, colligit. E quatuor quidem elementis constare Mundũ, postea docebit: extremà tamen illa duo, ignem & terram, primaria mundi semina esse ait: quoniam visus & tactus, quibus illa percipiuntur, extremi sensus sunt, ex quibus corporea efficacitas præcipue sentitur atque percipitur, quæ nimirum coloris & soliditatis discriminibus maximè est perspicua. Itaque opportunum hoc ponit primordium illustris illius elementorũ in mundi compositione συζυγίας, quam modò exponet. Quum autem Ignis & Terra, sint res inter se contrariæ, quatenus ignis leuissimus, terra grauissima: ponit Philosophus verissimum illud Physices ἀξίωμα, Rerum naturalium principia esse contraria.

i Tertium ἀξίωμα, Duo principia contraria, per se sine medio coniungi non possunt. Illud vocat, δεσμὸν ἐν μέσῳ ξυναγωγὸν, & τὸ τρίτον. contraria enim committi atque componi inter se non possunt, sine alterutrius interitu, nisi intercedat aliquod vinculum, cuius beneficio commodè deuinciantur.

k Quartum ἀξίωμα, Illud esse optimum vinculum colligandi duo contraria principia, quod illa inter se alioqui pugnantia vnum efficit, & vniformi quadam ratione continet, alioqui discordia.

l Tertii & quarti ἀξιωμάτων applicatio, Quódnam sit illud intermedium vinculum contrariis deuinciendis proprium atque conueniens. docet autem id optimè præstare Ἀναλογίαν, quæ est πρὸς λόγων ὁμοιότης. qui quidem λόγοι debent esse συμμέτρως atque ὁμοζυγεῖς, quamus inter se diuersi. quemadmodum & omnia elemẽta, quæ quidem eo quòd sunt elementa, vno quodam communi genere continentur: varias tamẽ habent inter se & discrepantes naturas, quæ vinculo illo ἀναλογίας, sub vnam quandam rationem recõciliantur. sicuti enim Ignis ad aerem, & aer ad aquam, & aqua ad terram, se habet: ita contrà, Terra ad aquã, aqua ad aerem, aer ad ignem: vt ex illa ἀναλογίᾳ rerum per se contrariarum, existat quædam Mundi discors concordia.

m Copiosior explicatio illius ἀναλογίας, id est, quibus in rebus illa versetur, & qua ratione consideretur. Docet igitur tres ad minimum terminos postulari, in illa proportionis habitudine, quæ ex omnibus illorum rationibus mutuò collatis, vnum quiddam ex ipsis componat: atque adeò duo necessariò confici ait, Vt & illa inter se hoc pacto copulata, eadem inter se sint: &, Vt omnia sint vnum. Porro, tres Ἀναλογίας species commemorat: Ἀριθμικὸν. i. Arithmeticam proportionem: Ὄγκου, nimirum Geometricam; quæ est de solidis: Δυνάμεως, Musicam. ARITHMETICA autem proportio est, quando æqualis excessus seruatur in omnibus terminis: vt 1. 2. 3. 4. 5. 6. in quibus omnibus numeris æqualis vnitatum est excessus. nam priores numeros sequẽtes vnitate semper superãt. GEOMETRICA est, quum æqualis proportio in omnibus terminis seruatur, siue illa sit dupla, siue tripla, siue alia quæpiam: vt 2. 4. 8. 16. in quibus quidem omnibus vna & eadem dupla est proportio. MVSICA quando sic se habet maximus terminus ad minimum, vt differentia maximi & medii, ad differentiam medii & minimi: sicuti 3. 4. 6. Senarius quidem maximus est, ternariúmque superat media sui parte: differentia verò 6. ad 4, est tertia senarii ipsius pars, hoc est binarius: differentia denique 4. ad 3, est quarta pars sui. id est, vnitas. Itaque vt 6. superat 4, binario: & vtriusque discrimen est, duo: ita 4. superant 3. vnitate: ac proinde, vnum, est differentia. Differentiæ igitur vtriusque est dupla proportio: quemadmodum & 6. ad 3, est quoque dupla. Illarum verò trium proportionum sola Geometrica, verè Proportio dicitur: cæteræ, potius μεσότητες appellari debent: siquidem Geometrica, vnam eandémque proportionem in omnibus terminis efficit. quæ vniformis proportionis ratio ad mundi vnitatem repræsentandam maximè est accommodata.

ita se habet ad [a] postremum, vt primum ad medium: vicissimque vt postremum cum medio, ita medium cum primo congruit: tunc quoque id quod medium est, & primum fit & postremum: postremum quoque & primum, tunc vtrunque media fiunt. Ita necessitas cogit vt omnia quæ sic deuincta fuerint eadem inter se sint. eadē verò quū facta sint, efficitur vt omnia sint vnum. Quòd si [b] Vniuersitatis corpus latitudinem habere debuisset, nullam verò profunditatē, vnum sanè, tum ad seipsum tum ad ea quibus esset interpositum, colligandum, Medium satis esset. [c] sed quum solidum illud esse conueniret, solida verò, nō vno sed duobus semper mediis copulentur: ita factum est, vt [d] inter ignem & terram, Deus aquam & aerémque collocaret, eáque inter se inuicem, quoad fieri poterat, compararet & proportione coniungeret: vt quemadmodum ignis ad aerem, ita aer ad aquam: vt aer ad aquam, id aqua ad terram proportione redderet. Qua ex coniunctione, ita Mundum colligauit atque aptauit [Opifex] vt sub aspectum & tactū cadat. [e] Itaque & ob eam causam, & ex huiusmodi rebus numero quatuor, mūdi est corpus effectū, EA constructū PROPORTIONE qua dixi: ex quo ipse se concordi quadam amicitia & charitate complectitur, atque ita aptè cohæret, vt dissolui nullo modo queat, nisi ab eo à quo est colligatus. [f] Earum autem rerum quatuor, quas suprà dixi, sic in mundi constitutione omnes partes collocatæ sunt, vt Opificis numine atque potentia in hoc Vniuerso inessent genera illa vniuersa. id est, ex omni igni, aqua, aere & terra Mundus constitueretur, neque vlla vllius generis pars neque vis atque potestas extra deficeret. [g] Idque ob eam causam [Opifex] subductis rationibus effecit, primùm vt MVNDVS ANIMAL

a Proportionis illius ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ, siue DESCRIPTIO, quam mox instituto suo accōmodabit. Docet ergo Plato in tribus terminis illam αἰὰ λογίαν ita versari, siue disiunctis, siue coniunctis, siue sonoris, vt eodem modo affectus sit terminus 1. ad secūdū, & secundus ad tertiū, quo tertius ad secundum, & secundus ad primum. quæ quidem rerum communis habitudo siue affectio, vnam edit proportionē. EXEMPLI causa: Siat hi numeri inter se dupla proportione connexi, 3. 6. 12. & ex his rationes omnes colligantur. quemadmodum 3, ad 6 se habet: ita 6. ad 12. Hæc est prima ratio. Item αἰὰ παλιν, quemadmodum 12, ad 6: ita 6, ad 3. Hæc est secunda ratio. In vtraque autem primus numerus, & vltimus, tum primi tum vltimi fiūt. Primus quidem fit 3, quando ab illo inchoamus colligere rationem, & definimus in 12. Idem autem 12, fit vltimus. Postremus ille idem fit 3, quando αὖ ἀπαλιν ab illo 12 inchoamus, & desinimus in 3. Hac igitur ratione vterq; numerus extremus, diuersis comparationibus, tum primus tum vltimus fit. Quinetiam 6, qui intermedius est, ad vtrunque extremū collatus, primus & vltimus fit; hoc modo: Sicut se habet 6, ad 3: ita idem 6, ad 12. Itaque in ea collatione, duo extremi numeri, iam fiunt medii: medius verò 6, fit primus & vltimus: primus quidem, quando rationis primordium ab illo sumitur ad extremos: vltimus verò, quando ab extremorum alterutro, in illum terminātur rationes. Hæc est illius proportionis ferè descriptio: cuius duplicē vim docet (sicuti diximus) Vt ea quæ ita copulantur, eadem inter se sint: &, Ex iisdem illis vnum quiddam existat.

b Simplicem & nudam proximæ istiusce descriptionis doctrinam tradit: cuius causa illa erat adhibita. vnde perspicuum sanè est, non verum esse quod nonnulli κακοηθῶς de Platone criminantur, quasi ex numeris efficeret τὰ ὄντα. i. res ipsas & corpora physica è numerorum rationibus componeret, dum mathematicis exemplis res naturales conatur demonstrare. Noluit Plato rerum naturam in mathematicas θεωρίας transformare, sed illustribus exemplis res naturales docere. Illud autem ipsius fuisse consilium, animaduertat eruditus lector ex hoc loco, ex quo tamen criminationis occasio prætexitur. Post enim expositam descriptionem, addit Philosophus, quorsum illam adhibuerit, & simplicem de mirabili Elementorum in vno Vniuersi corpore doctrinam tradit. ad clausulam autem copiosæ huius disputationis disertè dicit, Τὸ λεχθὲν αὖθ' ὡς διόλου τούτων ἧψ μεμιμήσατον, μᾶλλον ὁ πόνος εἶη. ita enim expresso vocabulo ista descriptiones significat, quæ tū visui subiiciunt & repræsentant. quod idem pronuntiatum repetit, in hac eadem disputatione, Ἠγούμεθα τὴν διόλου ταὐτὸ τοῦτον δεδηλωκέναι βεβαιοτάτας εἶη), ὅτι δικαίας vt certè sunt, & maximè οἰκείας: ne ἀγεωμέτρητον prudentissimo philosopho & veræ demonstrationis architecto, sine causa obiiciatur, quasi non ex suis principiis res naturales docuerit. Ecquis enim rectè dixerit, confundi scientiarum fines, quum exemplis illustrantur, & illas συμμελέτας, vt res obscuræ nimirum aliarum rerum nobis magis cognitarum comparatione doceantur, meritò damnarit? Ecquæ verò aut magis οἰκεῖα, aut magis perspicua exempla afferri possent mathematicis illis, quæ adhibuit Plato: tum quòd & mediam quandam habeant naturam (vt diximus in Menone) & essent erudito ipsius seculo, Pythagoreorum industria, maximè cognita literatis viris & eruditionis sacris initiatis, quibus hanc nauabat operam ipse, non ἀμύητος & sanctioris philosophiæ ἀμύητος, &c. Itaque huius DIAGRAMMATIS, simplex & nuda hæc sit doctrina: Mundus non vna tantum & sola qualitate, sed quatuor contrariis constat qualitatibus, quæ vt vnā consipirent atque conueniant, intermedio vinculo quodam debent deuinciri: ac proinde illarum συζυγίας fieri, vt inde oriatur Analogia. Quæ vniuersim indicata, sic singulatim demonstrantur.

c Primaria Mundi elementa ponuntur duo, Ignis & Terra, ex quorum vt corporum videlicet naturis, ponit Mundum esse solidum. & aliam hypothesin adiungit: Solida, duobus vinculis indigere: quū plana vno sint contenta vinculo. (de cuius hypothesεως demonstratione, vide Annot.) Itaque colligit, Inter duo illa extrema, Ignem nimirum & terram, duo alia media intercedere, Aerem & aquam: quæ certæ cuiusdam proportionis nexibus contineantur.

d Quænam sit illa Elementorum proportio, docet: videlicet vt eadem afficiantur proportione & inter seipsa & ad extrema sua. vt enim Ignis ad aerem, Aer verò ad aquam, Aqua ad terram, se habet: ita αὖ ἀπαλιν, Terra ad aquam, aqua ad aerem, & aer ad ignem. Ita superioris illius αἰὰ λογίας vestigias, in simplici doctrina apparent: & quam posuerat initio hypothesin, applicat: Mundum corporeum & sensilē .i. visus & tactus sensibus expositum, istis Elementorum συζυγίαις colligari atque contineri à Deo. Sic ait AVTOGR. DORICVM, Τούτοις ποτ' ἀρχὰς ὁμῶς ὁ θεὸς ἁ γᾶς μεμιόρκατο, &c.

e Superioris doctrinæ De Elementorum ΣΥΣΤΥΓΙΑΙΣ, amplificatio atque illustratio, duobus Theorematis distincta. Primum est, Quaternario illo elementorum numero, mundum fuisse constructum, tanta proportione, vt mutua charitate atque amicitia sibi cohærens, penè immortalis perduret. In quo theoremate, illud prius inspiciendum est, quod ait de Quaternario numero, Pythagoræ ideo sacro, quia est παγὰ ἀενάου φύσεος, sicuti ait in aureo carmine. Quaternarius videlicet numerus, duas medietates primus omnium fortitur, iisque totum corpus deuinctum stabilitur firmúmque est. Quatuor igitur elementa eo sunt nexu inter se copulata, vt vnum mundi corpus componant, propter qualitatum inter se vniformem & ὁμόλογον rationē, licet discrepantes sint inter se συζυγίαι. ita nascitur ἁρμονία & illa amicitia, quæ est naturale mundi firmamentum. hæc est τετρασυζυγίας illius vis & potestas. Quod autem de Mundi perennitate ait, quam exceptione emollit, sumptū est ex Dorico AVTOGRAPHO, Δικλέμψος ὧν ἄρχον γένναμα ποιεῖν, τὸν ὑποίει θεὸν γένναν, τὸ πονα φθερσπόρμενον γὰρ ἄλλο αἰτίαν, ἔξω τοῦ αὐτὸν σωστὰ μένα θεὸ, εἰπόκα δύλετ' αὐτὸν διαλῦσαι, &c. & διαλύτω συναρμογᾶ χρὴ λόγον ἄριστον. & ἀκήρατος ὧν εἰς τὸ κηρὸς, &c. Hæc etiam exceptio, accuratè inculcatur infrà à Platone: vt sciamus perennitatem illam mundi precariam esse, totamque à Deo pendere. De qua ibi plura, &c.

f Secundum Theorema: Ex quatuor illis vniuersis generibus, vniuersum mundum esse constitutum, ac proinde nihil in eo desiderari, sed ipsum omnia complecti, & verè esse Vniuersitatem, omnibus suis numeris perfectam atque absolutam.

g Ratio illius dicti, quæ etiam facit ad amplificationem. Tres autem causas affert, cur Deus in mundo vniuersa illa genera quatuor indiderit, nec quicquam

Cic. Planum & æquabile explicaretur, neque in eo quicquam esset requisitum.

Cic. Animam. ut postea σῶμα legitur, αὖτὶ τῦ ἀὴρ.

πρὸς

ποῖς δὲ τούτοις, ἓν, ἅτε οὐχ ὑπολελειμ- A
μμένων ἐξ ὧν ἄλλο τοιοῦτ' αὖ γένοιτο. ἔτι δὲ,
ἵνα ἀγήρων καὶ ἄνοσον ἡ καταγνοὺς ὡς ἀξυι-
σᾶ τὰ σώματα, θερμὰ καὶ ψυχρὰ καὶ πολύ-
ὅσα δυνάμεις ἰσχυρὰς ἔχει, προσιόντα
ἔξωθεν καὶ προσπίπτοντα ἀκήρως, λύει, καὶ
νόσους γήρᾳς τε ἐπάγοντα, φθίνειν ποιεῖ. διὰ
δὴ τιὼ αἰτίαν καὶ Ⓝ λογισμὸν τόνδε, ἓν ὅλον
ἐξ ὁλοτήτων τέλεον καὶ ἀγήρων καὶ ἄνοσον αὐ-
τὸν ἐτεκτήνατο.

Καὶ σχῆμα δὲ ἔδωκεν αὐτῷ τὸ πρέπον καὶ B
συγγενές. τῷ γὰρ τὰ πάντ' ἐν αὐτῷ ζῷα
περιέχειν μέλλοντι ζῴῳ, πρέπον αὖ εἴη σχῆ-
μα τὸ περιληφὸς ἐν αὐτῷ πάντα ὁπόσα
σχήματα. διὸ καὶ σφαιροειδὲς, ἐκ μέσου
πάντη πρὸς τὰς τελευτὰς ἴσον ἀπέχον καὶ
κυκλοτερὲς αὐτὸ ἐτορνεύσατο, πάντων τε-
λεώτατον ὁμοιότατόν τε αὑτὸ ἑαυτῷ σχημά-
των· νομίσας μυρίῳ κάλλιον ὅμοιον αὐ-
τοῦ ὁμοίου. λεῖον δὲ δὴ κύκλῳ πάντῃ ἔξωθεν αὐτὸ
ἀπηκρίβωτο, πολλῶν χάριν. ὀμμάτων τε
γὰρ ἐπεδεῖτο οὐδέν· (ὁρατὸν γὰρ οὐδὲν ὑπε-
λείπετο ἔξωθεν) οὐδ' ἀκοῆς· οὐδὲ γὰρ ἀκου-
στόν. πνεύματά τε οὐκ ἰὼ περιεστὼς δεόμενον
ἀναπνοῆς. οὐδ' αὖ τινὸς ὀργάνου ἕνεκα
ἐπιδεὲς ἰὼ ὀργά-
νου ἕξειν, ᾧ τιὼ πρὸς ἑαυτὸ τροφὴν δέξοι-
το, τιὼ δὲ πρότερον ἐξικμασμένῳ ἀπο-
πέμψοι πάλιν. ἀπῆκέ τε γὰρ οὐδὲν οὐδὲ
προσῆκεν αὐτῷ ποιεῖν οὐδέν· οὐ γὰρ ἰὼ. αὐτὸ
γὰρ ἑαυτῷ τροφὴν, τιὼ ἑαυτῷ φθίσιν παρέ-
σχεν, καὶ πάντα ἐν αὐτῷ καὶ ὑφ' αὑτῷ πάσχον
καὶ δρᾶν, ἐκ τέχνης γέγονεν. ἡγήσατο γὰρ D
αὐτὸ ὁ συνθεὶς, αὐτάρκες ὂν, ἀμεινον ἔσε-
σθαι μᾶλλον ἢ προσδεὲς ἄλλων. χειρῶν
δὲ, αἷς οὔτε λαβεῖν, οὔτε αὖ τινα ἀμύνασθαι
χρεία τις ἰὼ, μάτην ὃν ᾠήθη δεῖν αὐτῷ
προσάπτειν· οὐδὲ ποδῶν, οὐδὲ ὅλως τῆς περὶ
τιὼ βάσιν ὑπηρεσίας.

Fort. ἀξιωίσα-
τα σώματα, τὰ
θερμὰ &c.

Cic. Nec uerò de-
siderabat aut ali
menta corporis,
aut detractionem
confecti & con
sumpti cibi.

possit ex perfectis partibus esse PERFE-
ctum: deinde, [a] VT VNVS esset, nulla par-
te ex qua alterum quidpiam huiusmodi
gigneretur, relicta. [b] postremò, ne quis
eum possit morbus aut senectus affligere.
Perspiciebat enim omnem coagmenta-
tionẽ corporis, vel caloris vel frigoris vel
alicuius vehementis impulsionis impor-
tuna accessione labefactari & frangi, &
ad morbos senectutémque compelli: &
illis casibus ita dissolui vt interitus cor-
poris inde consequatur. Hanc igitur ha-
buit rationem effector mundi molitór-
que Deus, vt vnum opus totum atque
perfectum ex omnibus totis atque perfe-
ctis absolueret, quod omni morbo senió-
ve careret.

[c] Figuram autem & maximè sibi co-
gnatam & decoram dedit. [d] à quo enim a-
nimali cætera contineri vellet animalia,
consentaneum erat vt hoc ea forma figu-
raret, qua vna omnes reliquæ formæ con-
cluderentur. Qua de causa σφαιροειδὴς
[id est, globosus] factus est Mundus, cu-
ius omnis extremitas paribus à medio ra-
diis attingitur: [e] idque ita tornauit, vt ni-
C hil effici posset rotundius: nihil vt asperi-
tatis haberet, nihil offensionis. quæ qui-
dem figura omnium perfectissima, sibí-
que ipsi simillima est. eius autem iudicio
præstabat dissimilitudini similitudo. Hũc
porro globum extrinsecus omnem omni
vndique læuitate circumpoliuit, vt nihil
quidem inclusum angulis, nihil protube-
rans atque eminens, nihil lacunosum es-
set. [f] Et quidem multis de causis. nec enim
oculis egebat: quia nihil extrà quod cer-
ni posset, relictum erat: nec auribus, quia
ne quod audiretur quidem. neque erant
anima circumfusa extrema mundi, vt re-
spirationem requireret: nec verò instru-
mentis huiusmodi opus erat, per quæ no-
ua aliméta susciperet, aut decocti ũbi ex-
crementa emitteret. neque enim vlla de-
cessio fieri poterat, neque accessio. neque
enim erat quicquam vnde hæc fierent. I-
psum enim se consumptione & senio sui-
ipsius alit. vt enim per se, & à se, & patere-

extra reliquerit. Prima ratio, Vt mundus sit animal perfectum ex perfectis: extra quod videlicet nihil sit, & ei nihil desit, sed sit verum παντελοῦς illius ζῴου simulacrũ.

a Secunda ratio, Vt vnus sit mundus, ac proinde & vnius opificis & mentis architectricis vnius, æterni denique illius Exemplaris vnitatem repræsentet. deinde, quoniã si plures essent mundi, vnus ab alio contineri non posset. &, si quædam remaneret extra ipsum materia, quodã sanè fulcro indigeret, quo contineri posset. id est, quendam mundum esse oporteret. Itaque omnis conclusa est in ipso materia, vt vnus Mundus tantùm sit.

b Tertia ratio, Ita constantem, firmam, æternámque ipsius naturam stabiliri, vt nullo maiori casu labefactari possit, nec exitio quodam suo deficere: sed sua se perfecta illa natura sartã tectúmque aduersus omnes noxas tueatur. Ea incommoda figurato dicendi genere, Morborum & Mortis nominibus designat: continuans institutæ metaphoræ rationem, qua Mundum vocarat Animal. Ita tres affert rationes vno nexu contextas, cur Deus omnia elementa in Mundo coagmentauerit, vt nihil extra ipsum sit: Perfectionem, vnitatem, perennitatem: mirabilis illius ædificii rationem, omnipotẽtis Dei prouidentiæ tribuens, his causis sapienter vtentis ad operis sui perfectionẽ. Exdisertis DORICI AVTOGR. verbis, Ἓν παντελέων σωμάτων, τὰ γὰρ ὅλα ἐν αὐτῷ ὄντα· ὡς μή ποκα μέρος ἀπολαθῇ ῥᾴδ' ἐκτὸς αὐτοῦ· ἵνα ᾖ αὐτάρκεστον τὸ τῶ παντὸς σῶμα, ἀνάγκαν τᾶν ἐκ τὸς κιρσῶν, &c.

c Egit de essentia Corporis illius quod attribuit Vniuerso: nunc de eiusdem FIGVRA. quod est maximum παθος corporis: Illi videlicet globosam figuram fuisse datam à Deo, sibi quidẽ maximè & cognatam & decorã. in quo autem illud τὸ συγγενὲς καὶ τὸ σφαιροειδὲς versetur, diligenter docet.

d Primaria & generalis causa illius σφαιροειδοῦς figuræ: Quoniam mundus omnia animalia complecti debuit, accommodata illi est huiusmodi figura quæ omnes cæteras complecteretur. quod certè facit Rotunda figura, omnium figurarum capacissima, ac proinde perfectissima.

e Secunda ratio, cum hac prima optimè cohærens: Sphæricam figurã sibi ipsi simillimam esse, vt quidem nihil sit in ea protuberans, lacunosum, asperum, &c. Id verò Vniuerso maximè quadrare, quod vnum est & sibiipsi maximè quadrans atque conueniens: vt iam accuratè docuit.

f Tertia ratio, Opificem aptasse eam Vniuerso figuram, quæ ostenderet ipsum sibi esse αὐτάρκεστον .i. seipso maximè contentum, nec alieno præsidio indigere, vt seipsum foueat atque conseruet. itaque eam figuram ei tribuisse, quæ nec oculos, neque aures, neque spiritum, neque instrumenta suscipiendi & egerendi cibi propria, nec pedes, manus, nec cætera ad animalium nutritionem & vsus necessaria capere posset: quippe nimirum Vniuersum ipsum huiusmodi adiumentis minimè indigeret, quòd satis accepisset à Deo virium ad se tuendum. Itaque perspicuè docet Plato, quatenus Mundum vocauerit Animal: non vt videlicet eo modo illum fingamus, quo videmus animantia cætera: sed hactenus vt sicuti vita sibi constant illa animantia, ita quoque norimus Vniuersum certa quadã vita sibi propria nimirum atque peculiari (.i. vniuersa) constare: quippe quod omnes animantes suo ambitu complectatur. quemadmodum igitur non potest animantium corpus consistere sine anima (sic enim vocamus vim illam verè subsistentem in animalibus, vitæ in ipsis causam .i. ἐντελέχειαν οὐσιώδη, ἢ οὐσίαν ἐντελεχῆ ὄντως ὑφιστᾶσαν) ita quí potest magna hæc Vniuersi moles sine virtute quadam intrinseca subsistere? Deus quidem is est qui illam sustinet: & animalia quidem ipse vnus verè sustinet, sibi tamen animalium sustinendorum efficax instrumentum aptauit, Animam. Ita ergo Vniuersæ moli sustinendæ accommodauit virtutem intrinsecam, quam in Vniuerso inseuit .i. Naturam, quæ ὁλομέλειαν hanc rerum omnium sustineat. ecquod igitur incommodum est, illam vim, vt in animantibus Animam vocamus, ita & in Vniuerso Animam appellare? & illam Vniuersi molem, quæ in sensus nostros cadit, Corpus: eadem ratione qua in animantibus? Hæc expendant qui Platonem vel non intellectum præiudicio quodam condemnant. Figurati autem dicendi generis commodam interpretationem ex hoc loco peti posse, neminem arbitror, rebus prudenter expensis, inficiaturum.

[a] Motū enim dedit Cœlo eum qui [a] corpori [b] eius sit aptissimus, qui vnus ex [c] septē motibus mentē [d] atque intelligentiā cohiberet maximē. [e] itaque vna cōuersione atque eadē ipse circū se torquetur & vertitur. Sex autē reliquos motus ab eo seiunxit, atq; eū ab omni erratione liberauit. [f] Ad hāc igitur cōuersionē quæ pedib⁹ & gradu non egeret, ingrediēdi membra nō dedit. [g] Quū hæc nimirū Deus ille qui sēper est, de aliquādo futuro Deo cogitaret, & secū, vti dixi, ratiocinaretur, læuē eum effecit, & vndique æquabilem, & à medio ad summū parē, & perfectū atq; absolutū ex absolutis atque perfectis. [h] Animum autē vt in medio eius collocauit, ita per totū tetendit. [i] deinde eū circūdedit corpore & [k] vestiuit extrinsecus, Cœlóq; soluiago & volubili, & in orbē incitato cōplexus est: [l] quòd secum ipsum propter virtutē facilè esse posset, nec desideraret alterum, satis sibi ipsum notū & amicū. His omnibus de causis, AETERNVS ILLE DEVS hūc perfectè beatū Deū procreauit: sed animum haud ita vt modò loquuti sumus, tum denique quū corpus ei effecisset, molitus est. neque enim rectū esset, minori parere maiorē, iuniori antiquiorē: neque id sanè permisisset qui ista coniunxit. Sed nos multa inconsideratè ac temerè dicimus: quippe qui ea tantùm cognoscamus quæ exposita sunt atque obuia sensibus. DEVS autem & ortu & virtute antiquiorem genuit Mundi animum, cúmque vt dominū atque imperantē obedièti præfecit corpori: ídq; molitus tali quodā est modo: Ex sub-

A Κίνησιν γὰρ ἀπένειμεν αὐτῷ τῷ σώματος οἰκείαν, τῶν ἑπτὰ τὴν περὶ νοῦν καὶ φρόνησιν μάλιστα ὁσημ. δὶς δὴ καὶ περὶ ταὐτὰ καὶ ἐν ταὐτῷ καὶ ὑπ' αὐτῷ περιαγαγὼν αὐτὸ, ἐποίησε κύκλῳ κινεῖσθαι περιφόμενον. Τὰς δ' ἓξ ἀπάσας κινήσεις ἀφεῖλεν, καὶ ἀπλανὲς ἀπεργάσατο ἐκείνων. ἕπεσθαι δὲ τὴν περίοδον ταύτην αὖ σοὶ μὲν πολλῶν δέον, ἀσκελὲς καὶ ἄπουν αὐτὸ ἐμηχανήσατο. Οὗτος δὴ πᾶς ὄντως ἀεὶ λογισμὸς θεοῦ, περὶ τὸν ποτὲ ἐσόμενον θεὸν λογισθεὶς, λεῖον καὶ ὁμαλὸν, πάντα χῆ τε ἐκ μέσου ἴσον, καὶ ὅλον καὶ τέλεον ἐκ τελέων σωμάτων σῶμα ἐποίησε. ψυχὴν δὲ εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ θείς, διὰ παντός τε ἔτεινε, καὶ ἔπι ἔξω τὸ σῶμα αὐτῇ περιεκάλυψε, καὶ κύκλῳ δὴ κύκλον περιφόμενον, οὐρανὸν ἕνα μόνον ἔρημον κατέλιπε, δι' ἀρετὴν αὐτὸν αὑτῷ δι' αὐτὰ ἀρκοῦντα ξυγγίγνεσθαι, καὶ σοφὸν ἑτέρου περιδεόμενον, γνώριμον δὲ καὶ φίλον ἱκανῶς αὐτὸν αὐτῷ. διὰ πάντα δὴ ταῦτα εὐδαίμονα θεὸν αὐτὸν ἐμηχανήσατο. τὴν δὲ δὴ ψυχὴν οὐ χ ὡς νεῦ ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν, οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν. οὐ γὰρ ἂν ἄρχεσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ νεωτέρου εἴασεν. ἀλλά πως ἡμεῖς πολὺ μετέχοντες τοῦ παντὸς τύχης τε καὶ εἰκῆ, ταύτῃ πῃ καὶ λέγομεν. ὁ δὲ καὶ ἡδέσει καὶ ἀρετῇ πρεσβυτέραν καὶ πρεσβυτέραν ψυχὴν σώματος, ὡς δεσπόσειν καὶ ἄρξουσαν ἀρχομένου συνεστήσατο, ἐκ τῶνδέ τε καὶ τοιῶνδε ἐπῳδῶν τῆς

[a] Quum corpora omnia motu aliquo necessario moueantur, corpusque attribuerit Vniuerso: consentaneum erat vt de illius quoque motu ageret. Postquā igitur de Corpore & Figura vniuersi egit, nunc de illius MOTV agit Philosophus. Aptissimum autem & corpori ipsius atque figuræ optime respondentem, à Deo tributum esse Vniuerso docet: nimirum circularem.

[b] Prima ratio, Quū vnus sit mūdus, & simplicissimum corpus, vno tantum & simplicissimo motu indigebat, cuiusmodi est circularis motus.

[c] Assumptionis explicatio, Motum circularē esse simplicissimum: Septem nimirū motus esse genera ponit: sursum, deorsum: dextra, sinistra: antè, ponè: &, In orbē. Sex superiores formæ corporibus rectilineis cōueniunt: ea quæ fit in orbem, rotundis. Et priores illi quidē motus contrarii sunt, quatenus recta fiunt ad lineam: & in motu recto, initium, finis ac medium est: quæ contraria inter se sunt. Is autem motus qui fit in orbem .i. ἐγκύκλιος, quum solus sit, nullum habet contrariū. vnde efficitur, corpori rotūdo atque simplicissimo maximè quadrate: quū ipse & sphæricus sit & simplicissimus. EX AVTOGRAPHO, Εἰ δὴ ἐγκύκλιον καὶ κατὰ ταὐτὰ, &c. Ita figura cum motu, motus cum figura aptissimè conuenit.

[d] Secunda ratio, & prima quidem atque

[e] Secundæ illius rationis σκιαγραφία: De circularis motus vniformi cōuersione, & cæterorū motuū euariatione: quæ in proxima nota explicata sunt.

[f] Πλεῖστα, ad superiora doctrinæ amplificationē: Quum Deus hanc figurā rotundā hūncque motum figuræ illi accōmodatum dedisset Vniuerso, vt, quemadmodū dixit suprà, non egeret instrumētis ad se tuēdum, quibus cætera animātia indigēt: ideo nec ei huiusmodi instrumēta aptasse Opificē .i. nec pedes nec manus: vt pergat docere quare Vniuersum vocauerit animal, figurato genere dicēdi maximā hāc molē verè subsistentē & oculis nostris conspicuā, cuius ambitu res omnes cōtinentur, AVTOGR. Λειότατον δ' ὂν πᾶν ἀκριβείαν, &c.

[g] Cōclusio istius loci de Corpore Vniuersi, quod rotundum atque æquabile factum esse ait à Deo opifice: superioris quidē doctrinæ copiosè explicatæ summa breuiter cōprehendens, mollissimóque nexu parans sibi viā ad sequentē sermonē. Dei nimirū fuisse consiliū Naturā cōstituere omnibus suis numeris perfectā atque absolutā, quam excellēti quadā augustáque virtute ornaret: vt velut ipse, diuina sua & omnipotenti virtute, creasset Naturā: ita & Natura ipsa, veluti dea quædā, creatum illum ordinē & suæ potestati relictū, efficaciter gubernaret. Ita distertis verbis Opificem distinguit à Natura, quāuis ei tribuat Dei nomē: impropriè quidē, vt notauimus. est enim illud purū ἀξίωμα ex luce naturali, quod tam studiosè repetit in Philebo: Deū opificē cum natura ministra nō esse confundendū. Tom. 2, pag. 27. Non tamen eximere vult Naturā ab imperio Dei, aut æternā simpliciter constituere, sed mirabilē Naturæ vim cōstantémque & firmā eius ὑπαρξιν ostēdere, cuius videlicet quasi nutu & arbitrio res singulares quotidie procreentur, & inter omnes rerum vicissitudines ipsa immobilis perduret. Illā tamē tantum abest vt eximat à rērum cæterarū γενναμένων numero, quasi vel nō creata esset, vel ab imperio Dei immunis, imperiū quoddā ipsa suum obtineret, vt sæpius inculcet ipsam esse à Deo factā, Dei ministrā, & nō causam propriè, sed ξυμπαίτιον: denique, non verā illi Diuinitatē, sed ὑπηκοότητα (vt in Politico) tribuat. quid enim est ἀθάνατον, ἄφθαρτον, λυτὸν νεώτερον, & similes exceptiones, quibus illa diuinitas circunscribitur? & cui opponatur ὁ ἀεὶ & αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεός; ecquis cōplecti animo possit, factum esse Deum? sed nos hac de re aliàs, &c. Ἀκυρολογία igitur illa ex superioris doctrinæ fundamētis cōuinci atque redargui sanè potest. Distinctius & melius AVTOGR. Deum formæ & materiæ principiū, Naturæ autorē vocat.

[h] Absoluta tractatione de Corpore Vniuersi, accedit ad explicationē ANIMI: quo nomine (vt diximus) istius vniuersitatis αἰκλογίαν & ξυμμετρίαν intelligit, quæ Causis distincta, nō modò mirabilē hāc molē mundi sustinet, sed singulas res potenter atque efficaciter gubernat. cuius ἀναλογίας multiplicē vim atque efficacitatē, in maximo illo Causarum theatro, mox copiosè demōstrabit. Huic autē amplissimæ explicationi præmittit παράμυθίαν hanc descriptionē, de Corporis & Animi cōiunctione: cuius hoc est primum caput: Vniuerso vt corpus est, ita Animus. Secundum, Animus ille in medio Vniuersi ita est, vt ipsius vis atque ἐνέργεια vbique diffundatur. In Medio autē collocat mundi animā, cōtinuato illo genere dicēdi, quo æquabilē eum esse dixerat: vt vbique à suo centro distēs, ἀπαρεμπόδιστος esset, nullarum egens cōpagium, nec alieni cuiuslibet adiumēti. Ita significat ordinē illū peræquè suam vim explicare, & per omnes ὁρμὰς partes efficaciā suam exercere, vt nihil desit, nihil desideretur vspiam, sed omnes particulæ, quantum sibi satis est, ξυμμετρίας illius vires sentiāt sibi salutares. Quum igitur Animam mundi in ipsius medio collocat, non hactenus est intelligendū vt in corporibus, quasi locū quendam occupet: sed quoniā id in illa Medium appelletur, a quo reliqua vita pendet. siquidem Corpus mundi .i. conspicabilis hæc moles, ab anima vitā motumque accipiens, circa illā ipsam veluti circa centrum mouetur: nō quia verè illa sit centrū, sed quatenus ipsa fiane vniuersam mundi molē amplectatur, & sua mouet fouétque efficacia, quod & disertè explicat Plato, διὰ παντὸς τε τέτευε. Sic etiam in Dorico, Ταὐ δὲ τῶ πόσμω ψυχαὶ μεσόθεν ἐξάλλαε. &c.

[i] Tertium: Animum illū mundi cōspicabilē mole corporea cōspicabili veluti vestimento circum tectū esse: vt ita plenè cōstet magni illius Animalis ὑφεστάμενον, corpore & anima cōpositum. quæ est plena & ὁλόκληρος animalis constitutio. Memi nit autem Cœli, vt maximæ & augustissimæ partis istius Vniuersi: vel certè Οὐρανοῦ nomine τὸ πᾶν intelligit, vt sæpe.

[k] Quartū: Animi illius tantā esse vim, vt quēadmodum animi corporisque cōiunctione & cōsensu animalia cōseruentur, ita & hæc Vniuersi moles, animi cū corporis amicitia & charitate. sic enim figuratè vocat ξυμμετρίαν illius συμπάθειαν qua res omnes ex illa vt, quā Deus in ipsis inseruit, mutuæ cuiusdā consensionis vinculo cōseruātur.

[l] Quintū, Creatū prius esse animū mundi, quàm corpus, vt nimirum corpore præstantiorē. Istorū autē verborum hæc videtur esse sententia, Mūdi formā prius esse delineatā à Deo, quàm creata esset materia: de qua aget suo loco, & in istius disputationis clausula, testatur se docuisse τὰ ὑπὸ τοῦ νῦ διεκοσμημένα πρώτα, vt tū agat πῶς τὰ ἄλογα. i. de Materia prima. Animū igitur vniuersi priorē esse corpore affirmat, ex AVTOG. vestigiis: ψυχαὶ κίνησέραν πᾶς σώματος ἐπιφῆς ἐπίας. &c. Eodē igitur ordine hic primùm agit de Forma: tū de Materia illius dispositiōe. Quomodo autē & quā rectè mūdū vocet Deū, dixim⁹ suprà.

οὐσιώδης, ex Platonis doctrina, qui hanc mundi creationem ad primam causam .i. Deum, semper reuocat, non verò illam ex proximarum causarum momentis æstimat. Docet igitur circularem motum, quòd vniformis sit, ideo attributum esse Vniuerso, vt Mentem illam atque intelligentiam, ad quam mundus effectus est, expressius repræsentaret, quippe quæ videlicet vna sit. Nos igitur & φρονήσεως nomine, Exemplar quidem illud æternum significat, ad quod hic conspicabilis mundus creatus est: ita tamen vt nos semper ad mentē illam architectricē reuocet, ac proinde ad vnum Deum, sicuti suprà exposuimus. Vt ergo vnus Deus est, vna mens Dei effectrix, vnum exemplar νοητὸν, ita & vnus Mundus αἰσθητός: cuius debuit motus idcirco esse vnus, vt suæ causæ efficientis naturā præ se ferret. Sumptum ex AVTOGR. Καθαυτὸ δ' ἐπιστρέπτον, &c. Mens nimirum in se reflectitur, & in se ratiocinādo redit veluti in orbem: cuius motus in sese conuertitur, & suis sibi cohæret vestigiis, & quidē è centro suo vti nunquā abscedat, sed pari circumferētiæ æqualique motu cōstanter circūferatur. quod quidē sex reliquis motibus nullo modo cōuenit, in quibus videlicet initium, mediū, finis est, distērminatis distinctisq; interuallis, & fiunt motus recta ad lineā.

[e] Secundæ illius rationis σκιαγραφία: De circularis motus vniformi cōuersione, & cæterorū motuū euariatione: quæ in proxima nota explicata sunt.

[f] Πλεῖστα, ad superiora doctrinæ amplificationē: Quum Deus hanc figurā rotundā hūncque motum figuræ illi accōmodatum dedisset Vniuerso, vt, quemadmodū dixit suprà, non egeret instrumētis ad se tuēdum, quibus cætera animātia indigēt: ideo nec ei huiusmodi instrumēta aptasse Opificē .i. nec pedes nec manus: vt pergat docere quare Vniuersum vocauerit animal, figurato genere dicēdi maximā hāc molē verè subsistentē & oculis nostris conspicuā, cuius ambitu res omnes cōtinentur, AVTOGR. Λειότατον δ' ὂν πᾶν ἀκριβείαν, &c.

[g] Cōclusio istius loci de Corpore Vniuersi, quod rotundum atque æquabile factum esse ait à Deo opifice: superioris quidē doctrinæ copiosè explicatæ summa breuiter cōprehendens, mollissimóque nexu parans sibi viā ad sequentē sermonē. Dei nimirū fuisse consiliū Naturā cōstituere omnibus suis numeris perfectā atque absolutā, quam excellēti quadā augustáque virtute ornaret: vt velut ipse, diuina sua & omnipotenti virtute, creasset Naturā: ita & Natura ipsa, veluti dea quædā, creatum illum ordinē & suæ potestati relictū, efficaciter gubernaret. Ita distertis verbis Opificem distinguit à Natura, quāuis ei tribuat Dei nomē: impropriè quidē, vt notauimus. est enim illud purū ἀξίωμα ex luce naturali, quod tam studiosè repetit in Philebo: Deū opificē cum natura ministra nō esse confundendū. Tom. 2, pag. 27. Non tamen eximere vult Naturā ab imperio Dei, aut æternā simpliciter constituere, sed mirabilē Naturæ vim cōstantémque & firmā eius ὑπαρξιν ostēdere, cuius videlicet quasi nutu & arbitrio res singulares quotidie procreentur, & inter omnes rerum vicissitudines ipsa immobilis perduret. Illā tamē tantum abest vt eximat à rērum cæterarū γενναμένων numero, quasi vel nō creata esset, vel ab imperio Dei immunis, imperiū quoddā ipsa suum obtineret, vt sæpius inculcet ipsam esse à Deo factā, Dei ministrā, & nō causam propriè, sed ξυμπαίτιον: denique, non verā illi Diuinitatē, sed ὑπηκοότητα (vt in Politico) tribuat. quid enim est ἄφθαρτον, λυτὸν νεώτερον, & similes exceptiones, quibus illa diuinitas circunscribitur? & cui opponatur ὁ ἀεὶ & αὐτὰ καθ' αὑτὰ θεός; ecquis cōplecti animo possit, factum esse Deum? sed nos hac de re aliàs, &c. Ἀκυρολογία igitur illa ex superioris doctrinæ fundamētis cōuinci atque redargui sanè potest. Distinctius & melius AVTOGR. Deum formæ & materiæ principiū, Naturæ autorē vocat.

[h] Absoluta tractatione de Corpore Vniuersi, accedit ad explicationē ANIMI: quo nomine (vt diximus) istius vniuersitatis αἰκλογίαν & ξυμμετρίαν intelligit, quæ Causis distincta, nō modò mirabilē hāc molē mundi sustinet, sed singulas res potenter atque efficaciter gubernat. cuius ἀναλογίας multiplicē vim atque efficacitatē, in maximo illo Causarum theatro, mox copiosè demōstrabit. Huic autē amplissimæ explicationi præmittit παράμυθίαν hanc descriptionē, de Corporis & Animi cōiunctione: cuius hoc est primum caput: Vniuerso vt corpus est, ita Animus. Secundum, Animus ille in medio Vniuersi ita est, vt ipsius vis atque ἐνέργεια vbique diffundatur. In Medio autē collocat mundi animā, cōtinuato illo genere dicēdi, quo æquabilē eum esse dixerat: vt vbique à suo centro distēs, ἀπαρεμπόδιστος esset, nullarum egens cōpagium, nec alieni cuiuslibet adiumēti. Ita significat ordinē illū peræquè suam vim explicare, & per omnes ὁρμὰς partes efficaciā suam exercere, vt nihil desit, nihil desideretur vspiam, sed omnes particulæ, quantum sibi satis est, ξυμμετρίας illius vires sentiāt sibi salutares. Quum igitur Animam mundi in ipsius medio collocat, non hactenus est intelligendū vt in corporibus, quasi locū quendam occupet: sed quoniā id in illa Medium appelletur, a quo reliqua vita pendet. siquidem Corpus mundi .i. conspicabilis hæc moles, ab anima vitā motumque accipiens, circa illā ipsam veluti circa centrum mouetur: nō quia verè illa sit centrū, sed quatenus ipsa fiane vniuersam mundi molē amplectatur, & sua mouet fouétque efficacia, quod & disertè explicat Plato, διὰ παντὸς τε τέτευε. Sic etiam in Dorico, Ταὐ δὲ τῶ πόσμω ψυχαὶ μεσόθεν ἐξάλλαε. &c.

[i] Tertium: Animum illū mundi cōspicabilē mole corporea cōspicabili veluti vestimento circum tectū esse: vt ita plenè cōstet magni illius Animalis ὑφεστάμενον, corpore & anima cōpositum. quæ est plena & ὁλόκληρος animalis constitutio. Memi nit autem Cœli, vt maximæ & augustissimæ partis istius Vniuersi: vel certè Οὐρανοῦ nomine τὸ πᾶν intelligit, vt sæpe.

[k] Quartū: Animi illius tantā esse vim, vt quēadmodum animi corporisque cōiunctione & cōsensu animalia cōseruentur, ita & hæc Vniuersi moles, animi cū corporis amicitia & charitate. sic enim figuratè vocat ξυμμετρίαν illius συμπάθειαν qua res omnes ex illa vt, quā Deus in ipsis inseruit, mutuæ cuiusdā consensionis vinculo cōseruātur.

[l] Quintū, Creatū prius esse animū mundi, quàm corpus, vt nimirum corpore præstantiorē. Istorū autē verborum hæc videtur esse sententia, Mūdi formā prius esse delineatā à Deo, quàm creata esset materia: de qua aget suo loco, & in istius disputationis clausula, testatur se docuisse τὰ ὑπὸ τοῦ νῦ διεκοσμημένα πρώτα, vt tū agat πῶς τὰ ἄλογα. i. de Materia prima. Animū igitur vniuersi priorē esse corpore affirmat, ex AVTOG. vestigiis: ψυχαὶ κίνησέραν πᾶς σώματος ἐπιφῆς ἐπίας. &c. Eodē igitur ordine hic primùm agit de Forma: tū de Materia illius dispositiōe. Quomodo autē & quā rectè mūdū vocet Deū, dixim⁹ suprà.

ἀμερίστου καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἐχούσης οὐσίας, καὶ τῆς αὖ περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς, τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος, τῆς τε ταὐτοῦ φύσεως αὖ περὶ τὴν τοῦ ἑτέρου, καὶ κατὰ ταὐτὰ ξυνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τε ἀμεροῦς αὐτῶν, καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ. καὶ τρία λαβὼν αὐτὰ ὄντα, συνεκεράσατο εἰς μίαν πᾶσιν ἰδέαν, τὸ θατέρου φύσιν δύσμικτον οὖσαν εἰς ταὐτὸ ξυναρμόττων βίᾳ. μιγνὺς δὲ μετὰ τῆς οὐσίας, καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἕν, πάλιν ὅλον τοῦτο μοίρας ὅσας προσῆκε διένειμεν ἑκάστην ὧν ἔκ τε ταὐτοῦ καὶ θατέρου καὶ τῆς οὐσίας μεμιγμένων. ἦρχετο δὲ διαιρεῖν ὧδε· μίαν ἀφεῖλε τὸ πρῶτον ἀπὸ παντὸς μοῖραν· μετὰ δὲ ταύτην ἀφῄρει διπλασίαν ταύτης. τὸ δ' αὖ τρίτον, ἡμιολίαν μὲν τῆς δευτέρας, τριπλασίαν δὲ τῆς πρώτης. τετάρτην δὲ, τῆς δευτέρας διπλῆν· πέμπτην δ', τριπλῆν τῆς τρίτης· τὴν δ' ἕκτην, τῆς πρώτης ὀκταπλασίαν· ἑβδόμην δὲ, ἐπ' ἀκριβῶσι πασῶν τὴν πρώτης. μετὰ δὴ ταῦτα, ξυνεπλήρωσε τά τε διπλά-

A

B

C

Legendum uidetur εἰς μοίρας: quanuis nec apud Proclũ extet hæc præpositio.

stantia quæ indiuidua est, [a] & quæ semper vniusmodi, suíq; similis, & ex ea quę corporibus diuidua gignitur, tertiũ substantię genus ex duob[9] in mediũ admiscuit, quod esset Eiusdem naturæ & quod Alterius. ídque interiecit inter indiuiduum atque id quod diuiduum esset in corpore. Ea quum tria sumpsisset, vnam in speciem temperauit omnia: naturámque illam quam Alterius diximus, cum Eadem coniunxit fugientem, & ei commixtioni repugnantem concilians. Atque commiscens cum substantia, quum ex tribus effecisset vnum, idipsum in ea quæ decuit membra partitus est. [b] Iam partes singulas ex Eodem & ex Altero & ex substãtia temperauit. Fuit autem talis illa partitio: Vnã principio partem detraxit ex toto: secundam autem, primæ partis duplam: deinde tertiã, quæ esset secundæ sesquialtera, primę tripla: deinde quartã, quæ secundæ dupla esset: quintam inde, quæ tertiæ tripla: tum sextam, octuplam primæ: postremò septimam, quę septẽ & viginti partib[9] antecederet primæ. [c] Deinde instituit dupla & tripla interual-

a Illius de Vniuersi anima doctrinæ illustrissima ἐπεξεργασία: qua mirabilem eius ἁρμονίαν, & humani item animi, præclara imagine repræsentat. Tres autem οὐσίας statuit, Indiuiduam, Diuiduã, Tertiam essentiam .i. ἀμέριστον, μεριστὴν, τὸ ἐξ ἀμφοῖν οὐσίας εἶδος. Indiuiduam vocat essentiam, diuinam, intelligibilem, constantem. Diuiduam verò, corpoream & dissolubilem. Illam, ταυτὸ .i. Idem: hanc, θάτερον .i. Alterum, vocat. Tertiam Substantiam, ex vtraque nascentẽ ἁρμονίαν, cuius habitudo est noster animus, qui ex vtraque illa natura in medio misceri dicitur. non quòd reuera in eodẽ subiecto duæ illæ naturæ misceantur (quum verè sit ἀξιώδετος & omnis cõpositionis expers anim[9]) sed quoniam ratione quadam duo illa in animo considerentur: qui vnus quidem est per se, propter tamen duplicis illius naturæ consensum, Medium quiddam dicitur, quasi ex ταυτοῦ & θατέρου proportione componeretur: quemadmodum ex dupleis naturæ ratione apparet. In animo enim vis quædam est ζωτικὴ & sensibilis: ea nimirum quæ cum corpore συμπαχῆ: & illa est diuiduæ substantiæ & θατέρου, ac proinde mortalis. Altera, intelligibilis & diuina, quæ est ἐντελέχεια animæ: & illa dicitur ad ταυτὸ pertinere. Inde exsistit ἁρμονία siue σύγκρασις animi: non quòd reuera componatur, sed quòd diuersorum motuum ἐνέργεια perspicua planè partium consensione coalescant. Ex duobus igitur maxime contrariis principiis Eiusdem & Alterius, vel indiuiduæ & diuiduæ substantiæ, animum compositum esse ait: eundem verò, tertium quiddam medium .i. vnicum & simplicissimum esse animum, duabus illis naturis constãtem, intelligibili & immortali, sensili, corporea & mortali. Hæc est ferè Platonis sententia ἀεὶ τῆς ψυχογονίας: cuius hæc est perspicua doctrina: In animo tria esse consideranda, ἀμέριστον .i. diuinam & intelligibilem: Μερισὴν .i. corpoream: & οὐσίαν vel τὸ μέσον .i. connexionem vinculúmque duabus illis naturis deuinciendis: ἐντελέχειαν videlicet animi, qui vnus quidem existit in illa indiuiduæ vel diuiduæ naturæ συγκράσει. Iam verò, ex docendi ratione anti quis philosophis vsitata (sicuti monuimus suprà) adhibet Plato his de animo mysteriis significandis, σύμβολα quædam siue εἰκόνας è numeris: non quasi docere velit, animum reuera numeris conflare, sed quoniã illorum rationes mirè faciunt ad animi naturã quæ inter sensilia & intelligibilia media est, repræsentandam. Iodiuiduam igitur naturam animi, λογικὴν videlicet atque diuinã, Imparis nomine designat: Diuiduã autem & ἄλογον, Paris. vnde quinario numero animus comparatur, vt ex paris imparisque numeri connexione, cõmunis quædam animi habitudo nascatur, ex tribus his nimirum principiis, Eodem, Altero, & Tertio .i. connexione: quum Animus intellectum, ab indiuidua .i. diuina: sensum, à diuidua .i. corporea, habeat natura. nam vt Idem se habet ad Alterum .i. ratio ad sensum: ita, Alterum ad Idem .i. sensus ad rationem. vnde & exsistit δυώαμις & ἐνέργεια. quæ vera est animi ἁρμονία .i. λογικὴ & ἀλόγου partiũ consensus. Idcirco mediam vocat Plato, non quasi sit crassa quædam cõmixtio (quum vna sit & simplicissima anima) sed mediæ naturæ illam esse ait: vt quum eadem ab vtroque diuersa sit, tamen vtriusque sit particeps, & communẽ quandã efficiat habitudinẽ. Ἀμέριστον enim οὐσίαν in Dei esse mente statuit, ad cuius imaginẽ creatus sit animus: Μερισὴν, in corporea substantia. Harmoniã verò siue speciẽ ex vtroque ortam, quasi essentiam & subiectum statuit: ex quorũ trium cõnexione inter se, animus oritur: ac proinde sit separatus ab illis tribus, inter vtrãque naturã medius, quasi species & forma. Sic enim ait, ἐκ μίαν πάντα ἰδέαν συνεκεράσατο .i. ex diuina & intelligibili: tum ex sensibili & corporea aliã quandã essentiã ac formã, partim intelligibilẽ partim sensibilẽ, effecit Deus .i. animum: qui respectu quodã medius inter illas duas naturas dicitur, non quòd reuera ex vtraque misceatur. Ita Οὐσίαν illa, siue τὸ μέσον, duarum videlicet naturarũ cõnexio & harmonia, aliud quidpiã est, quàm animus, qui trium illorum est ὕπαρξις, tria enim ita diserte distinguit. Τὸ θατέρου φύσιν δύσμικτον οὖσαν εἰς ταὐτὸ ξυναρμόττων βίᾳ, μιγνὺς δὲ μετὰ οὐσίας, καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἕν. tria igitur distinctè apparũt, ταυτὸ, θάτερον, οὐσία. & quæ tum, τὸ ὄν .i. animus vere ὑφεστὰς ἄφθιτος, medię inter vtrunque naturæ: καθ' ὑπόστασιν quidẽ, indiuiduæ & immortalis naturæ: quandiu autẽ in hoc corporis carcere inclusus tenetur, & corpori συμπάσχων, diuiduæ & mortalis naturæ, pars nimirũ illius sensilis, &c. Vide Annot. Inde colligit Philosophus, quum animus ex tribus illis generibus, Eodẽ, Altero, & Essentia, cõstitutus sit, ita illius ὕπαρξιν siue ὑπόστασιν cõstitisse. qua explicata, agit tum de illius partium proportione siue ratione, & quidẽ ita vt vtriusque naturã vim & facultatẽ perspicuis exẽplis ob oculos repræsentet.

b Animæ proportionẽ ex Eiusdẽ & Alterius rationibus compositã, imagine illustrat. nõ enim voluit docere, Animum numeris siue musicis siue arithmeticis constare: sed simplicẽ doctrinã illustrare adhibitis exẽplis, ex illa regula quàm notauimus: Res obscuras mathematicis exẽplis esse docẽdas: quæ quidẽ & ipsa natura & docẽdi modo valde sunt accommodata, quicquid imperiti obtrectẽt, quibus id sordet quod ignorãt. Doctrinã igitur de Animo, quã inferius δογματικῶς explicabit, nũc docet, repræsentatis Analogiæ rationibus: quã docuimus hac in re maximè versari, vt res cõtrarias apto quodã vinculo cõponant. Sunt autẽ res plane cõtrariæ Idẽ & Alterum, quibus animũ cõstare diximus. tertii igitur cuiusdã ξυναγωγοῦ interuentu, quomodo exsistat proportio, his exẽplis demõstrat Philosophus. Tres quoque analogiæ species ex illius verbis annotauimus, Arithmeticã, Musicã, Geometricã. Hic arithmeticæ & musicæ rationes in ἁρμονίᾳ constituẽda locũ habent. At quum Proportio sit quædã ex numerorum collatione habitudo, quintuplex est. tres enim sunt species simplices, duæ cõpositæ. de quibus vide Annot. Ex omnibus porro numerorũ proportionibus sex maximè ad συμφωνίαν valent: ἐπίτριτος, ἡμιόλιος, διπλάσιος, ἡμιπλάσιος, τριπλάσιος, ἐπόγδοος: de quibus frequens hìc incidit mẽtio. Ἐπίτριτος, siue sesquitertius, est, quum minorẽ numerum maior continet semel, & tertiã insuper illius partẽ: vt 4. 3. quaternarius ternarium semel cõtinet, & semel etiã vnitatẽ. Ἡμιόλιος .i. sesquialter, quum maior minorẽ continet semel & mediã eius partẽ, vt 2. 3. vtraque proportio musicæ accõmodata, nomẽ mutat. nam sesquitertius, διὰ τεσσάρων: sesquialter, διὰ πέντε vocatur. Διπλάσιος .i. duplus, quum minor numerus in maiori bis continetur: vt 2. 4, & à musicis vocatur διὰ πασῶν. Τριπλάσιος est, quãdo minor à maiori ter cõprehenditur: vt 1. 3, & dicitur δὶς διὰ πασῶν ἢ διὰ πέντε. Τετραπλάσιος est, quũ duobus numeris maior minorẽ quater cõplectitur: vt 1. 4. idémque δὶς διὰ πασῶν appellatur. Ἐπόγδοος siue sesquioctauus, quum maior numerus minorẽ semel cõtinet, & eius octauam partẽ: vt 9. 8. qui tonum efficit integrum. Ita ex proportionibus arithmeticis sex numerorũ rationes in Musicã translatæ, ex quibus quinque symphoniæ constituuntur, quas Tonus ipse cotinet: de quo vide Annot. His positis, ad huius descriptionis σκιαγρίαν, Triangulus describẽdus erit, in cuius apice sit vnitas: in vtroque autẽ eius latere terni numeri collocẽtur, in vno quidẽ pares, in altero impares. itaque ex parte altera ternarius scribatur, deinde nouenarius, tum vigesimusseptimus. Item ex altero latere post illã ipsam vnitatẽ binarius collocetur, deinde quaternarius: postremo octonarius. Iidem autẽ numeri oppositi esse inter se debent, ita vt ex vtroque latere mutuò inter se respondeant. In hac igitur figura proportiones omnes quas Plato dicit, perspici possunt. nam ab vno latere parium numerorum, si ab vnitate auspicemur, statim sese offeret 2, vnitatis duplus: deinde, 4. duplus binarii: postremo, 8. 4, duplus. ergo pares omnes dupla proportione sese consequuntur. In altero autem imparium numerorum latere, post vnitatem est 3. triplus, deinceps 9. triplus 3. denique, 27. 9, quoque triplus. Itaque in hoc latere triplam proportionem numeri omnes seruant: ac proinde Plato totam animi essentiam, 7 numero contineri accommodate docet, & ex parium impariúmque connexione constitui: quoniam 7 numeri vis ad rerum generationem magnam vim habet. Ait igitur, Deum ex Vniuerso partem vnã sumpsisse, ad animi generationem: quæ pars vna Vnitate ad trianguli fastigium posita significatur. deinde, secundam partem primæ duplam fuisse additam .i. 2. vnitatis duplũ: tum 3. partẽ secundæ duplã, ac primæ triplã .i. 3. deinceps 4. secundæ duplã, hoc est 4. mox 5, tertiæ 3. .i. 9: & 6, 1, octuplã, id est, 8. & 7. quæ partibus 26, primam vnitatem excedat .i. 27. Itaque 1. pars, est vnitas: 2. huius dupla, 2 3. primæ tripla, & 2. sesquialtera, 3: qui ad 2, est sesquialter, & ad 1, 3. Quarta 2. dupla, 4: qui ad 2, est duplus. Quinta est 9, quæ 3. tripla est. nã 9. ad 3. cõparatus, triplã habet proportionẽ. Sexta, est 3, qui 1, .i. vnitatis octuplus est. Septima, est 27. primã vnitatẽ 26, partibus superãs. Illa ergo figura, tota animi σωματολογὰ, 7. illis partibus constãs repræsentatur. cuius diagrãmatis simplicẽ doctrinã suprà notauimus, & infrà eadẽ explicabitur suis locis, &c. Vide Annot.

c Pergit in eodẽ diagrãmate explicãdo, & docet qua ratione 2. & 3, eorundẽ numerorũ proportiones, aliis rursum proportionibus medietatibusq; impleãtur: de quibus in Annot. Maiorẽ rationẽ, ἀποτομὴν: minorem, λεῖμμα vocat. Arithmeticæ autẽ propriũ est vt in maioribus tẽrminis habeat minorẽ proportionẽ, in minoribus maiorẽ. cõtra verò Harmonica in maioribus terminis maiorẽ habet rationẽ, ac minorẽ in minoribus. Ἐπογδόου autẽ proportionis, quæ perfectissimũ tonũ efficit, ἐνέργειαν describit: quo nomine Intelligentiã sanè significat, principẽ animi partẽ. Vide Annot. Ait autẽ Deũ κατανοοῦντα πᾶν, &c. .i. perfectissimè cõpleuisse animũ: sicuti & Vniuersitas ipsa est verè ὁλομέρεια, omnibus suis numeris constãs. harmonicus autem ille cõcentus, animi virtũ consensionem indicat. & vt harmoniæ maius interuallũ seu maior proportio ad minorẽ cõparata concentũ efficit: ita quoque ex præstãtioribus animi viribus, vt mẽtis, intelligẽtiæ, rationis: ac minoribus, vt sensilis, vegetatricis, &c. cõnexio quædã nascitur, quæ vnã cõstituit animã: sicut variatũ vocũ sonus, harmoniã. Et hæc quidẽ in animi humani ξυμμετρίᾳ contemplanda exhibet: & quidem vt ex eodem diagrammate anima vniuersi designetur, cuius interualla interuallis respondẽt κατὰ λόγους: vt in Philebo notat. Sed hac de re aliàs.

la explere, partes rurſus ex toto deſecans: quas interuallis ita locabat, vt in ſingulis eſſent bina media, ſiue binę medietates. earũ alteram eadem parte præſtantem extremis parîque numero ſuperatã. ſeſquialteris autem interuallis & ſeſquitertiis & ſeſquioctauis, ſumptis ex his colligationibus in primis interuallis, ſeſquioctauo interuallo, ſeſquitertia omnia complebat, quum particulam ſingulorum relinqueret. eius autẽ particulę interuallo relicto, habebat numerus ad numerum eandem proportionem cõparationémque in extremis, quę eſt inter ducentos quinquaginta ſex, & ducentos quadraginta tres. Atque ita permixtũ illud ex quo hæc ſecuit, iam omne conſumpſerat. [a]Hanc igitur omnem coniunctionem, duplicem in longitudinem diffidit: mediáque accommodans mediam, in ſpeciẽ X Græcę literę efformauit, id eſt in decuſſim aptauit: deinde in orbem reflexit, vt & ipſæ ſecum, & inter ſe, ex commiſſura quę ere gione eſſet, iungerẽtur: eóque motu, cuius orbis ſemper in eodẽ erat, eodémque modo ciebatur, vndique eſt eas circumplexus. atque ita quum alterum eſſet exteriorẽ amplexus orbem, illum, Eiuſdem naturæ: húc Alterius nominauit. cũmque qui erat Eiuſdem, detorſit à latere in dextram partem: hunc autem citimum à media linea direxit ad læuam: ſed principatum dedit ſuperiori, quem ſolum indiuiduum reliquit. Interiorem autem, quum in ſex partes diuiſiſſet, ſeptem orbes diſpares duplo & triplo interuallo moueri iuſſit, contrariis inter ſe curſibus. eorum autem trium fecit pares celeritates: ſed quatuor & inter ſe diſpares & diſſimiles trium reliquorum, quę tamẽ iuſta ratione ferrentur.

Postquam autem Opifici omnis hæc Animi conſtitutio ita facta eſt, vt mente inſtituerat, & de ſententia mirabile hoc opus ei ſucceſſit, ea quam explicauimus proportione perfectum atque abſolutum: ita deinceps omne corporeum atque concretum interius fabricabatur quod animo ſubſternebat, atque ita medio medium copulans atque compingens accommodabat. Ille verò à medio ad extremum vſque cœlum vndiquaque conformatus atque circumfuſus, extremitatem cœli à ſuprema regione rotundo ambitu circumtexit, ſeſéq; ipſum in ſeipſo verſans, diuinũ ſempiternæ ſapientíſque vitę induxit exordiũ. Et corpus quidem cœli aſpectabile effectũ eſt: Animvs oculorum quidem effugit obtutum: rationis tamen atque concentus [i. ἁρμονίας] ſempiternarum rerum

A σια καὶ τειπλάσια διαζεύγματα, μοίρας ἔτι ἐκ τοῦδεν ἀποτέμνων, καὶ τιθεὶς εἰς ὃ μεταξὺ τούτων, ὥστε ἐν ἑκάστῳ διαζεύγματι δύο εἶ) μεσότητας· τὴν μὲν, ταύτῃ μέρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσαν καὶ ὑπερεχομένην, τὴ ἴσῳ μὲν κατ' ἀριθμὸν ὑπερέχουσαν, ἴσῳ δὲ ὑπερεχομένην. ἡμιολίων δὲ διαζεύξεων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων γεγονυιῶν, ἐκ τούτων τῶν δεσμῶν ἐν ταῖς πρόσθεν διαζεύξεσι, τῷ τὸ ἐπογδόου διαζεύγματι τὰ ἐπίτριτα πρώτα ξυνεπληροῦτο, λείπων αὐτῶν ἑκάστου μόριον. τῆς τὸ μορίου ταύτης διαζεύξεως λῆψις, ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμὸν ἐχούσης τοὺς ὅρους, ἓξ καὶ πεντήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς τρία καὶ τετταράκοντα τὸ διάστημα. καὶ δὴ τὸ μηδὲν ὄζ ὃ ταῦτα κατέτεμνεν, οὕτως ἤδη πᾶν ἀπεπλήρου. ταύτῃ δὴ τὴ ξύσασιν πᾶσαν, διπλῆ τε καὶ μῆκος χίσας, μέσην μέσῃ ἑκατέραν ἀλλήλαις, οἷ χ πρόσθεν, κατέκαμψεν εἰς κύκλον, ξυνάψας αὐτὰς τε καὶ ἀλλήλαις ἐν τῷ κατὰ διametρον τῆς προσβολῆς· καὶ τῇ τε ταὐτὰ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ περιφορᾷ κινήσει περιεξ αὐτὰς ἔλαβε· καὶ τὸν μὲν ἔξω, τὸν δὲ ἐντὸς ἐποιήσατο τῶν κύκλων. τὸν μὲν δὴ ἔξω ἔρρωσεν, ἐπεφήμισεν εἶ) τῆς ταυτὸ φύσεως, τὸν δὲ ἐντὸς, τῆς θατέρου. τὸν μὲν δὴ ταυτὸν, κατὰ πλευρὰν ὅτι δεξιὰ προσήγαγε· τὸν δὲ θατέρου, κατὰ διάμετρον, ἔτω ἀριστερά. καὶ τὸς δὴ ἔδωκε τῇ ταυτῷ καὶ ὁμοίου προφορᾷ. μίαν γὰρ αὐτὸν ἀφωνον εἴασεν, τὸν δὲ ἐντὸς, χίσας ἑξαχῇ, ἑπτὰ κύκλους ἀνίσους κατὰ τὸν τῶν διπλασίου καὶ τριπλασίου διαζεύξεων ἑκάτερον, οὐσῶν ἑκατέρων τριῶν, κατὰ πάντα μὲν ἀνάλογον προσέταξεν ἰέναι τοὺς κύκλους, τάχη δὲ τρεῖς μὲν ὁμοίως, τοὺς δὲ τέτταρας ἀνίσοις καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνομοίως, ἐν λόγῳ δὲ φερομένους.

Ἐπεὶ δὲ καθ' νοῦν τῷ ξυνιστάντι πᾶσα ἡ τῆς ψυχῆς ξύσασις ἐγεγόνητο, μετὰ τοῦτο πρὸς τὸ σωματοειδὲς ἐντὸς αὐτῆς ἐτεκταίνετο, καὶ μέσον μέσῃ ξυνάγων προσήρμοττεν. ἡ δὲ ἐκ μέσου πρὸς τὸν ἔσχατον οὐρανὸν πρώτη διαπλακεῖσα, κύκλῳ τε αὐτὸν ἔξωθεν περικαλύψασα, αὐτή τε ἐν αὐτῇ στρεφομένη, θείαν ἀρχὴν ἤρξατο ἀπαύστου καὶ ἔμφρονος βίου πρὸς τὸν ξύμπαντα χρόνον. καὶ τὸ μὲν δὴ σῶμα ὁρατὸν οὐρανὸς γέγονεν, αὐτὴ δὲ, ἀόρατος μέν, λογισμοῦ δὲ μετέχουσα

a Egit de Animæ ſubſtantia, generatione, proportione: nunc quali ſectione partes diſtributæ ſint, docet. motumque animi imagine X literæ repræſentat. i. decuſſis: vt ſignificet ſuperiores & inferiores animi partes, & circularẽ illius motum. Nam illa figura X ſi medio quodã fixo circumagatur, orbem quẽdam efficiet, & circulum deſcribet. Ille autem circularis motus ideirco et attributur, vt motus illius ſimplex ſignificetur, quippe qui in ſeipſum redeat: ſicuti poſtea docebit. Decuſſata autem illa diuiſio, ſignificat animi motum rectum ad ſenſum & ad vegetandi facultatem. ex quo duplicem eſſe animi vim Plato intelligit. quinetiam in corpore duos eſſe motus ab animo prouenientes. Interſecãtur quoque duæ illæ lineæ in medio, vt animi vnitas & dualitas ſignificetur. quum enim animi vires ſint diuerſa inter ſe natura, motúque recto ſponte ferantur, tamen in vno animo coniunctæ conuertuntur, motúmque ſimilem & vniformẽ Intelligentia conficit. atque inde fit vt lineæ eædem in orbem motæ, ſeipſas mutuò contingant, dum aliæ aliis ſuccedunt in motu illo circulari, ac proinde nihil relinquant vacui. Ex quo virili animi connexionem, licet varia obeant miniſteria, cognoſcimus. nam etſi videamus, audiamus, guſtemus, intelligamus, &c. vnus eſt animi motus vniformis ac ſibi ſimilis, quẽ omnes illæ vires, quas Plato motus vocat, efficiunt coniunctæ. Atque vt hoc de Animi humani facultatibus, ita & de Vniuerſi animo dextrè exponi poteſt: vt quidem ſit illi' ἀπλανοῦς (ſphæram octauã vocãt, ſiue primum mobile) vniformis motus, ſuo impetu cæteras ſphæras deferens ab ortu ad occaſum, quæ tamen & ipſæ ſuos habeant peculiares motus: quemadmodum poſtea explicabit Plato. Motũ autem animi dextrum vocat, τὸν νοητὸν, quo ad res verè exiſtentes ferimur. vnde exiſtit ſciencia. Exteriorem autem vocat, cui opponit Interiorem, qui eſt varius & multiplex (in ſex enim partes illum diuidit, ſicuti & τὸ ἄλογον eſt πολυσχίδες) quum Exteriorille τοῦτο, cui tribuit principatum, ſimplex ſit atque vniformis. Duplicem autem veniam det prudens lector, & inſuſitatæ mihi prolixitati propter loci obſcuritatem ſanè neceſſariæ: & breuitati etiam, quum in tanta rerum copia & hoc genere aphoriſticæ ſcriptionis non poſſint cuncta dici.

b Superioris diagrammatis ſimplex doctrina, De Vniuerſi, & Hominis item animo: ſicuti & de vtroque intelligẽda notauimus. Diligens igitur lector hæc cũ ſuperioribus conferet, & ea quæ de Naturæ ordine, & de humani animi facultatibus hîc agit, ad perſpicuæ doctrinæ theoremata reuocabit, ex noſtræ indicationis veſtigiis.

καὶ ἁρμονίας ψυχὴ τῶν νοητῶν, ἀεί τε ὄντων, A & ſub intelligentiam cadentium compos
ἐκ τοῦ ἀρίστου ἀρίστη γεγομένη τῶν γεννη- & particeps, quo nihil ab optimo & præſtã
θέντων. ἅτε οὖν ἐκ ταὐτοῦ καὶ τῆς θατέρου tiſſimo genitore melius procreatum: Quip
φύσεως, ἔκ τε οὐσίας τριῶν τούτων συγκρα- pe ipſe animus ex Eiuſdem & Alterius na-
Cic. A diuncta materia. θεῖσα μοιρῶν, καὶ ἀναλογον μεριθεῖσα καὶ tura, & ex ſubſtantia harum trium partiũ
ξυνδεθεῖσα, αὐτή τε ἀνακυκλουμένη πρὸς conflatus, & proportione diſtinctus atque
αὑτὴν, ὅτου μὲν οὐσίαν σκεδαζομένην ἔγγυθέν τινος ἐ- colligatus, ſe ipſe in ſeipſum conuerſans,
φάπτηται, καὶ ὅταν ἀμέριστον, λέγουσα κινουμένη quum aliquid arripit quod ſubſtantiam di
δι' ἅπασης ἑαυτῆς, ὅτῳ τ' ἂν τι ταὐτὸν ᾖ, καὶ uiduã habet, & quum rurſus indiuiduam
ὅτου ἂν ἕτερον, πρὸς ὅ,τι τε μάλιστα καὶ ὅπη atque ſimplicem: tum ſe ipſe per ſeſe vni-
καὶ ὅπως καὶ ὁπότε συμβαίνει κατὰ γιγνόμε- uerſum mouens, quid ſit Eiuſdem gene-
νά τε πρὸς ἕκαστον ἕκαστα ἔστι καὶ πάσχειν, καὶ B ris & quid Alterius, diſcernit, & cætera di iu-
πρὸς τὰ κατὰ ταὐτὰ ἔχοντα ἀεί. λόγος δὲ ὁ dicat quid cuique rei ſit maximè aptũ, quid
κατὰ ταὐτὸν ἀληθὴς γιγνόμενος, πρός τε θάτε- quoque loco aut modo aut tempore con-
ρον ὤν, καὶ περὶ ὃ ταὐτὸν ἐν τῷ κινουμένῳ tingat: quęque diſtinctio ſit inter ea quæ gi-
ὑφ' αὑτοῦ φερόμενος ἀϊδίου φθόγγου καὶ ἠχῆς, ὅ- gnantur, & ea quæ ſint ſemper eadem, quo
τῳ μὲν περὶ ὃ ἀϊδίων γίγνηται, καὶ ὁ δ' θα- modo videlicet ſingula & agant & patian-
τέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν, εἰς πᾶσιν αὐτοῦ τὸν tur. Ratio autem vera, quæ verſatur in iis
ψυχὸν ἀφαγγείλῃ, δόξαι καὶ πίστεις γίγνον- quæ ſunt [a] ſemper eadem, & iis quæ in Alte
ται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς· ὅταν δὲ περὶ ὃ ro ſunt, & variè commutantur: quũ in eo-
λογιστικὸν ᾖ, καὶ ὁ ταὐτοῦ κύκλος εὖ δρόμος ὢν dẽ & in altero mouetur ipſa per ſe ſine voce
αὐτὰ μηνύσῃ, νοῦς ὅπερ ἔμπυρ τε ἐξ ἀνάγκης & vllo ſono, eãdémq; partem attingit, qua
ἀποτελεσθῆναι. τοῦτο δὲ ἐν ᾧ τῶν ὄντων ἐγγί- ſenſus cieri poteſt, & orbis Alteri⁹, rectà pro
γνεσθον, αὖ ποτε τις αὐτὸ ἄλλο πλὴν ψυχὸν grediẽs, omnia animo mentíque vniuerſæ
εἴπῃ, πολὺ μᾶλλον ἢ ταληθὲς ἐρεῖ. denuntiat: tum Opiniones aſſenſionéſque
ΩΣΔΕ κινηθὲν τε αὐτὸ καὶ ζῶν C firmæ veræque gignuntur. Quum autẽ in
εὑρὼν τὸν ἀϊδίων θεῶν γεγονὸς ἄγαλ- illis rebus vertitur, quę manentes ſemper
μα ὁ γεννήσας πατὴρ, ἠγάσθη τε, καὶ εὐφρανθεὶς, eædem, non ſenſu ſed intelligentia conti-
ἔτι δὴ μᾶλλον ὅμοιον πρὸς τὸ παράδειγμα nentur, eáſque ille Eiuſdem orbis, expedi-
ἐπενόησεν ἀπεργάσασθαι. καθάπερ οὖν αὐτὸ tus atque volubilis detulerit, tũ verò Mens
τυγχάνῃ ζῷον ἀΐδιον, καὶ τόδε τὸ πᾶν οὕτως εἰς & ſcientia neceſſariò perficitur. Quicunque
δυνάμιν ἐπεχείρησε τοιοῦτον ἀποτελεῖν. ἦ μὴν οὖν ζῴου φύσις ἐτύ- verò hæc in alio quopiam quàm in animo
χθην οὖσα αἰώνιος. καὶ τοῦτο μὲν δὴ τῷ γεν- fieri dixerit, quiduis potius quàm verum
ητῷ παντελῶς προσάπτειν, οὐκ ἦν δυνατόν· dixerit.

εἰκόνα δ' ὅπερ νοεῖ κινητόν τινα αἰῶνος [b] POSTQVAM igitur Vniuerſi pater b Dixit de Vniuerſi & corpore & animo, in genere: nunc de pri
ποιῆσαι, καὶ διακοσμῶν ἅμα οὐρανὸν, ποιεῖ, atque progenitor opus illud à ſe creatum a- mariis illius partibus
μένοντος αἰῶνος ἐν ἑνὶ, κατ' ἀριθμὸν ἰοῦσαν nimaduertiſſet & moueri & viuum eſſe, agit, quo ordine illas
αἰώνιον εἰκόνα, τοῦτον ὃν δὴ χρόνον ὠνομάκα- deorum immortalium, natum tamen at- Opifex efformauerit. & veſtigia cerrè
μεν. ἡμέρας γὰρ καὶ νύκτας καὶ μῆνας καὶ que creatum, ſimulacrum, mirum in hîc apparent Moſaicæ hiſtoriæ: qui in ge
ἐνιαυτοὺς, οὐκ οὔσας πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, D modum gauiſus eſt atque oblectatus ſuo nere principio ponit
& τότε ἅμα ἐκείνῳ ξυνιστάμενῳ τὴν γένεσιν illo opere: quod magis ac magis ſimile & vniuerſum fuiſſe crea
αὐτῶν μηχανᾶται. ταῦτα δὲ πάντα μέρος χρό- expreſſum ad ipſum exemplar efficere co- tum: tũ diſtinctis die-
νου, καὶ τὸ, τ' ἦν, τό, τ' ἔσται, χρόνου γεγονότα gitauit. Quemadmodum ergo ipſum e- rum articulis creatio
εἴδη, φέροντες λανθάνομεν ὀρθῶς ἐπὶ τὸν ἀΐδιον xemplar eſt ſempiternum animal, & hoc nis opera recenſet: &
οὐσίαν, οὐκ ὀρθῶς. λέγομεν γὰρ δὴ ὡς ἦν, ἔστι Vniuerſum hoc modo, quoad fieri po- continuo creatum fuiſ
τε καὶ ἔσται· τῇ δὲ ὄντι μόνον, κατὰ τὸν ἀληθῆ tuit, conatus eſt abſoluere. Verùm ſi illa A- ſe Tẽpus docet, quod
nihil eſt aliud quàm
diſtinctio diei & noctis, & rerum natura-
lium πάθος primum:
vt impiæ philoſo-
phiæ (quam κακῶς ἀπά-
της nomine deſignat
veritas) conuellat fun
damenta, ex æternita
te temporis mundum
æternum colligentis:
ſicuti dixi in Argum.
pag. 4. & 8. qua de re
& in Comm. de doctr.
Plat. accuratius. Hic
ergo de TEMPORIS creatione agit
philoſophus, verèquidem philoſophicè:
quum omnia ab Opifice creata agnoſcat.

[a] Scientiæ, quæ quidem ἀμεταπτωτος eſt & ſempiterna: & Opinionum, quæ ad ſcientiam accedunt propius, origo ex hac doctrina.

animalis natura ſempiterna eſt, [vt eſt] fieri non poterat vt id generato natóque illi animali planè accommodaretur. quocirca inſtituit Opifex, mobilem quãdam AEternitatis imaginem facere. ita, dum cœlum ordinaret atque componeret, illam efficit, AEternitatis videlicet in vno permanentis imaginem quandam certis numerorum articulis progredientem: quam TEMPVS vocauimus. Dierum enim & Noctis & mẽſium & annorum, qui nõ erant antequam Cœlum extaret, tunc omnino quum ipſum conſtitueret, originem molitur. quæ quidem temporis partes ſunt: nos verò illas temporis diſtinctiones, ERAT nimirum & ERIT, AEternæ eſſentiæ nõ rectè attribuimus. Dicimus enim, ERAT, EST, & ERIT.

at reuera illi AEternitati Est propriè tantùm quadrat: ERAT & ERIT, temporis illius, quod naſcitur, articulis conuenit. ſunt enim motus. Quod autem eodem modo conſtanter atque immobiliter habet, neque antiquius neque recentius hactenus fuiſſe, neque etiamnũ extare, neque aliquando futurum, conſentaneum eſt: neque verò in illud cadere earum rerum quampiam, quibus res mobiles atque ſenſui expoſitæ, ex ipſa generationis conditione ſubiiciuntur: ſed temporis AEternitatem imitantis, & ad numerum in orbem commeantis, hę ſunt ſpecies, & ad tempus hæc quoque ſpectãt: Præteritum, eſſe præteritum: præſens, eſſe præſens: futurum, eſſe futurum: & quod non ſit, non eſſe. de quibus non ſatis benè ſermo inſtitui ſolet. nec tamen fortaſſe fuerit conſentaneum neque opportunum, de his accuratius modò agere. TEMPVS ergo cum Cœlo natum creatúmque eſt, vt quum ſimul ipſa nata ſint, ſimul quoque diſſoluantur: ſiqua nimirum aliquando futura ſit ipſorum diſſolutio atque pernicies: vt & AEternæ naturæ exemplari, quãtum quidẽ fieri poſſit, quam ſimillimus ſit Mundus. nam illud Exemplar per omne ſeculũ fuit, Mũdus verò per omnes Tẽporis termi nos & fuit & eſt & erit, ſolus ipſe atq; vnus. Ex hac ergo ratione & conſilio Dei, Tẽporis generationẽ molientis, vt tempus crearetur, Sol & Luna, & quinq; alia aſtra (quæ Planetæ nũcupantur,) ad definitam diſtinctionem & conſeruationem numerorum temporis, creata ſunt. Ipſorum ergo Planetarum corpora ita fabrefacta atque compoſita, collocauit Deus ad motus & circuitiones, quas Alterius motus deducit, ſeptem quidem illas, quum & ipſi Planetæ ſint ſeptem. Collocauit ergo illos, Lunã quidem in primo, qui circa terram eſt, orbe: Solem, in ſecundo à terra: Luciferum, & eum qui Mercurio eſt ſacer, in iis qui pari celeritate qua Solis orbis, mouentur, contrariam tamen ei obnixámque ſeſe mouendi ſortiti ſunt poteſtatem: eáque conuerſione quam inter ſe habent, Lucifer, Mercurius, Sol, alii alios vincunt, viciſsímque vincuntur. Reliqua autem ſydera qua cauſa collocarit Deus, & quę eorum ſit collocatio, in ſermonem alium differendũ eſt, ne in eo quod attingendum fuit, quàm in eo cuius cauſa id attigimus, longior ponatur oratio. Verùm de his fortaſſe aliâs, ſi dabitur otium, pro rei dignitate iuſtam inſtituemus tractationem.

[a] QVANDO igitur vnumquodque eorum ſyderum, curſum decorum eſt adeptum, è quibus erat motus temporis conſignandus: & colligata ſunt corpora animalibus vinculis, tum Animantia orta ſunt. Ea verò demandatum munus didicerunt, eiúſque parere imperio & præſcriptum obire, tũc

[a] Explicata Temporis origine, ad animalium creationem accedit: quorum quatuor ſtatuit genera, Cœleſtium & diuinorum: aeriorum, terrenorum, & marinorum. hæc in archetypa Dei

A λόγον, πεφυκεν. Ὃ δὲ ἐῶ, τὸ, τ' ἦν, ἔστι, καὶ τὸ ὂν γένεσιν ἰοῦσαν παρέπει λέγεσθαι. κινήσεις γὰρ ἐστόν. Ὃ δὲ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἔχον ἀκινήτως, οὔτε πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον πεφυκεν γίγνεσθαι ποτε, οὐδὲ γεγονέναι νυν, οὐδ' εἰσαῦθις ἔσεσθαι· ὅσα τε ἄλλα προσῆπτον τε ἀδὲν ὅσα γένεσις τοῖς ὑπ' αἰσθήσεως φερομένοις πεφυκεν· ἅπερ ἀριθμὸν κατὰ μιμουμένῳ καὶ κατ' ἀριθμὸν κυκλουμένου, γέγονεν εἴδη. καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τὰ τοιάδε,

B τό, τε γεγονὸς, ἐστὶ γεγονὸς, καὶ τὸ γιγνόμενον, ἔστι γιγνόμενον· ἔτι δὲ τὸ γενησόμενον, εἶναι γενησόμενον, καὶ τὸ μὴ ὄν, μὴ ὂν εἶναι. ὧν οὐδὲν ἀκριβῶς λέγομεν. πρὸς μὲν οὖν τοῦτων τάχ' ἂν οὐκ εἴη καιρὸς πρέπων ὑπὸ τῷ παρόντι λογισμῷ ἀκριβολογεῖσθαι. χρόνος δ' ὃν μετ' οὐρανοῦ γέγονεν, ἵνα ἅμα γενηθέντες, ἅμα καὶ λυθῶσιν, αὖ ποτε λύσις τις αὐτῶν γένηται, καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς αἰωνίου φύσεως· ἵν' ὡς ὁμοιότατος αὐτῷ κατὰ δύναμιν ᾖ. Τὸ μὲν δὴ παρά-

C δειγμα, πρὸς ἀΐδιον ἐστὶν ὄν· ὁ δ' οὐ διατέλεσται τ' ἀπόντα χρόνον γεγονώς τε καὶ ὢν καὶ ἐσόμενος ἔστι μόνον. ἐξ οὗ λόγου καὶ λογισμοῦ θεοῦ τοιαύτης πρὸς χρείαν γένεσιν, ἵνα γενηθῇ χρόνος, Ἥλιος καὶ Σελήνη, καὶ πέντε ἄλλα ἄστρα, ἐπίκλην ἔσχηκε πλάνητες, εἰς διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γένε. σώματα δ' αὐτῶν ἑκάστων ποιήσας ὁ θεὸς, ἔθηκεν εἰς τὰς περιφορὰς, ἃς ἡ θατέρου περίοδος ἤλαυνε, ἑπτὰ οὔσας, ὄντα ἑπτά· Σελή-

D νην μὲν εἰς τὴν περὶ γῆν περῶσαν, Ἥλιον δ' εἰς τὴν δευτέραν ὑπὸρ γῆς· Ἑωσφόρον τε καὶ τὸν ἱερὸν Ἑρμοῦ λεγόμενον, εἰς τὰς τάχει μὲν ἰσόδρομον Ἡλίῳ κύκλον ἰούσας, τύχῃ δ' ἐναντίαν εἰληχότας αὐτῷ δύναμιν. ὅθεν καταλαμβάνουσί τε καὶ καταλαμβάνονται καὶ κατὰ ταὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων Ἥλιός τε καὶ ὁ τοῦ Ἑρμοῦ καὶ ὁ Ἑωσφόρος. τὰ δ' ἄλλα, οἷ δὴ καὶ δι' ἃς αἰτίας ἐδημιούργησαν εἰτῖς ἐπεξίοι πάσας, ὁ λόγος παρεργος ὤν, πλέον αὖ ἔργον ὧν ἔνεκα

E λέγεται, παράσχοι. Ταῦτα μὲν οὖν ἴσως τάχ' ἂν κατὰ σχολὴν ὕστερον τῆς ἀξίας τύχοι διηγήσεως.

Ἐπειδὴ δὲ οὖν εἰς τὸν ἑαυτοῦ περίπουσον ἔκαστον ἀφίκετο φοράν, ἅπερ ὅσα ἔδει ξυναρθρώσασθαι χρόνον, δεσμοῖς τε ἐμψύχοις σώματα δεθέντα, ζῷα ἐγένετο, τό, τε πειθὲν ἔμαθε, κατὰ δὴ τὸν θατέρου φο-

Cic. Ita nim ſua natura conuertit, ut terrã Luna cursus proximè ambiret, atque ſupra terrã Solis circũnectio eſſet.

ραν πλαγίαν οὖσ᾽, διὰ τῆς ἑαυτῆ φύσεως ἰοῦσαν τε καὶ κρατουμένην, τὸ μὲν, μείζονα αὐτῶν, ὃ δὲ, ἐλάττω κύκλον ἰόν· θᾶττον μὲν, τὸν ἐλάττω, ἁτὸ δὲ τὸν μείζονα βραδύτερον ποιοῦντα· τῇ δὲ ἑαυτῆ φορᾷ τὰ τάχιστα περιιόντα, ὑπὸ τῶν βραδυτέρων ἰόντων ἐφαίνετο, καταλαμβάνοντα, καταλαμβάνεσθαι. πᾶσαι γὰρ τοὺς κύκλους αὐτῶν στρέφουσα ἑλίκη, διχῇ διχῆ τὰ ἐναντία ἅμα ποιοῦσαν, τὸ βραδύτατα ἀπιὸν ἀφ᾽ αὑτῆς οὔσης ταχίστης, ἐγγύτατα ἀπέφαινεν. ἵνα δὲ εἴη μέτρον σαφές τι ποὸς ἄλληλα βραδυτῆτι καὶ ταχύ, καὶ τὰ ποῖ ταχυτῶν φορὰς πορεύοιτο, φῶς ὁ θεὸς αἰῆψεν ἐν τῇ ποὸς γῆν δευτέρᾳ τῶν ποιόδων· ὃ δὴ νῦν κεκλήκαμεν Ἥλιον· ἵνα ὅτι μάλιστα εἰς ἅπαντα φαίνοι τὸν οὐρανὸν, μεταίχοι τε ἀριθμοῦ τὰ ζῷα, ὅσοις ἐῶ ποσπον, μαθόντα παρὰ τῆς ταυτῆ καὶ ὁμοίου ποιφορᾶς. νὺξ μὲν οὖν ἡμέρα τε γέγονεν οὕτω, καὶ διὰ ταῦτα ἡ τῆς μιᾶς καὶ φρονιμωτάτης κυκλήσεως ποίοδος. μεὶς δὲ, ἐπειδὰν Σελήνη ποιελθοῦσα τὸν ἑαυτῆς κύκλον Ἥλιον ὑπικαταλάβοι· ἐνιαυτὸς δὲ, ὁπότανη Ἥλιος τὸν ἑαυτῆ ποιέλθοι κύκλον. τῶν δ᾽ ἄλλων τὰ ποιόδους οὐκ ἐννενοηκότες αὖ θεοποι, πλὴν ὀλίγοι τῶν πολλῶν, ὅτε ὀνομάζουσιν, ὅτε ποὸς ἄλληλα συμβιβάζωνται, σκοποῦντες ἀριθμοῖς. ὥστε, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐκ ἴσασι χρόνον ὄντα τὰ τούτων πλάνας, πλήθη μὲν ἀμηχάνῳ χρωμένας, πεποικιλμένας δ᾽ θαυμαστῶς. ἔστι δ᾽ ὅμως εὑρεῖν τὸν καταπανοῆσαι δυνατὸν ὡς ὄντως τέλεος ἀριθμὸς χρόνος τὸν τέλεον ἐνιαυτὸν πληροῖ τότε, ὅταν ἁπασῶν τῶν ὀκτὼ ποιόδων τὰ ποὸς ἄλληλα ξυμπερανθέντα τάχη κεφαλαιῶται τῷ τῆδε ταυτῷ καὶ ὁμοίως ἰόντος ἀναμετρηθέντα κύκλῳ. κατὰ ταῦτα δὴ τούτων ἕνεκα ἐγεννήθη τοῖς ἄστροις ὅσα δι᾽ οὐρανοῦ πορεύομενα ἔσχε σπάς, ἵνα τόδε ὡς ὁμοιότατον ᾖ τῷ τελεωτάτῳ καὶ νοητῷ ζώῳ ποὸς τὸν τῆς διαιωνίας μίμησιν φύσεως. καὶ τὰ μὲν ἄλλα εἴδη μέχρι χρόνου γενέσεως ἀπείργασο, εἰς ὁμοιότητα ὧνπερ ἀπεικάζετο· τῷ δὲ μήπω τὰ πάντα ζῷα ἐντὸς αὑτοῦ γεγονέναι ποιήφειν, ταύτῃ ἔτι εἶχεν ἀνομοίως. τοῦτο δὴ τὸ κατὰ λοιπὸν ἀπειργάζετο αὐτοῦ ποὸς τὸ τοῦ παραδείγματος ἀποτυπούμενος φύσιν. ἦνπερ οὖν νοῖς ἐνοῦσας ἰδέας τῷ ὄντι ζῷον, οἵαί τε ἔνεισι καὶ ὅσαι καθορᾷ, τοιαύτας καὶ τοσαύτας διενοήθη δεῖν καὶ τόδε φυτεῖν. εἰσὶ δὲ τέτταρες· μία μὲν, οὐράνιον θεῶν γένος· ἄγνη δὲ,

A ex Alterius-naturæ motione transuersa atque obliqua, in Eiusdem-naturæ motum incurrentia, in eoque hærentia atq; impedita. quippe quæ princeps esset atq; primaria, & firmiore potestate: quum alia maiorem lustrarent orbem, alia minorẽ: tardiúsque maiorẽ: celeriúsque minorem. motu verò Vnius eiusdémque naturæ, quæ velocissimè mouebantur, ea celeritate vinci à tardioribus, & quum superabant, superari videbantur. omnes enim orbes eorum quasi

B spiræ inflexione vertebat, quòd bifariam contrariis motibus progrediãtur: vt, quod esset tardissimum, id proximum fieret celerrimo. Atque vt esset mensura quædam mutua celeritate & tarditate euidens, quæ in istis octo sphærarum cursibus progrederetur, Deus ipse Solem quasi lumen accendit ad secundum supra terram ambitum, vt ex vniuerso Cœlo omnibus colluceret, animantésque quibus consentaneum esset, ab Eiusdem vniúsque naturæ motibus edoctæ, numerorum naturam vímque cognoscerent. Nox igitur & dies ad hunc mo

C dum & ob has generata causas, vnum circuitum orbis efficiũt sapiẽtissimum atque optimum. Mensis autem, quando Luna lustrato suo cursu, solem cõsecuta est: Annus, vbi sol suum omnino confecit & peragrauit orbem. Cæterorum autem syderũ ambitus ignorantes homines, præter admodum paucos, neque nomen appellant, neque inter se numero commetiũtur. Itaque, vt vno verbo dicam, nesciunt hos syderum errores idipsum esse quod rite dicitur Tẽ-

D pus, multitudine infinita, varietate mirabili multipliciter discriminatos. Attamen illud perspici & intelligi potest, absoluto perfectóque numero temporis, absolutũ perfectúmque annum tunc compleri denique, quum se octo ambitus confectis suis cursibus ad idem caput retulerunt, quúmque eos permensus est idem atque semper sui similis orbis. Has igitur ob causas & hunc in modum nata astra sunt, quę per cœlum meantia, solstitialis & brumalis conuersionis fines & terminos haberent: vt hoc omne animal quod sentimus, ad æternitatis imitationẽ esset simillimũ. & cętera quidẽ

E vsque ad temporis ortum impressa ab illis, quæ imitabatur, effinxerat: ac proinde aliæ formæ in ipsa operis molitione ita effectæ sunt atque conditæ, vti Deus ab æterno in se descripserat. Sed quoniam nondum omnia animalia hic mũdus intra suum ambitum continebat, ex ea parte deficiebat ad propositum exemplar imaginis similitudo. idcirco id quod deerat effingebat Deus, [a] ad secundam quandam primi Exemplaris imitationem, illius naturam exprimens. Quot igitur & quales animalium formas Mens in speciem rerum intuens, sempiternum videlicet illud & perfectum animal, poterat cernere: totidem & tales in

Dei mente fuisse ait, & ab illo efformata ad illam imaginẽ. & primùm de Cœlestibus agit, quorũ motus & officium describit.

Ταυτὶ verò & Δυτέρου rationes applicat in variis cœlimotibus quorum vniformis vnus, alii verò varii atque multiplices. vnde & varia quoque effecta docet existere. Solis quoque cæterorum que astrorum ministeria, in diei, noctis, mẽsis, anni discrimínibus tradit, ex primigenia veritate. Anniquoque quadripertitã παραλλαξιν, ex illo alterius motu nascentem proponit. & de magno illo anno (quem & vertentẽ vocant) agit obiter: quum videlicet octo cœli orbes ad idem caput & locum confectis suis cursibus redeunt: quos Idẽ ac sui similis orbis. i. primum mobile, metitur atque terminat. Vide Annot.

Est etiam alia lectio, θεσνίων: quæ apud Proclũ extat.

a Mundi huius cõspicabilis, ad illius æterni & αὐτοζώου imaginẽ efformatio: & quadripertita animantiũ distributio. Animãtia enim vocat omnes res creata, quæ hoc Vni-

uersi ambitu continẽtur: quod nimirũ cur vocauerit animal, dictum est supra.

hoc mundo secum cogitarit effingere, certisque rationibus & ita ligare & ita conflare. Erant autem animantium genera quatuor: quorum vnum, diuinum atque cœleste: alterum, pennigerum atque aerium: tertium, aquatile: terrenum & pedestre, quartum[a]. Diuinæ illius & cœlestis animationis maximè speciem faciebat ex igne, ita vt splendidissimus esset, & aspectu pulcherrimus. quúmque similem vniuersitatis naturæ efficere vellet, ad volubilitatem rotundauit: & in Optimi sapientiam imposuit, illius videlicet comitem: circúmque cœlum æqualiter distribuit, vt varietate dictus vniuersum, verè Κόσμος [. i. mundus] appellaretur. Diuinis autem singulis duo genera motus attribuit: vnum, quod semper esset in eodem æquè & idem in omnibus, atque de iisdem rebus sibi ipsi consentiret: alterum, quod in anticam partem à conuersione Eiusdem & similis pelleretur. Quinque autem reliquis motibus orbem eum esse voluit expertem, immobilẽ & stantem: vt ipsorum vnumquodque esset quamoptimum. Ex eo genere ea sunt sydera quæ infixa cœlo, non mouentur loco: quæ sunt animantia, eáque diuina: ob eámque causam suis sedibus inhærent, & perpetuò manent. Quę autem vaga & mutabili ratione labuntur, ita generata sunt vt suprà diximus. Iam verò TERRAM, altricem nostram, quæ traiecto axe sustinetur, diei noctísque effectricem, eandémque custodem, antiquissimam deorum voluit esse eorum qui intra cœlum gignerentur. Horum autem ipsorum choreas & mutuas inter ipsos concursiones, quæque in orbibus eorum conuersiones antecessionésque eueniant, quámq; inter se penè contingãt: eos qui prope copulentur contraria regione, & pone quos aut ante labantur, quibúsque tẽporibus à nostro aspectu oblitescãt, rursúsque emersi errorem incutiant rationis expertibus, si verbis explicare conemur, nullo posito sub oculis simulacro, descriptionum videlicet huiusmodi figuris, quæ res illas repræsentent atque oculis subiiciant, earum rerum frustra suscipiatur labor. Atque hęc quidem hactenus de aspectabiliũ & genitorum Deorũ natura dicta sunto: istíq; sermoni hic finis imponatur.

[b] De aliis autẽ diis, quos δαίμονας vocamus, de illorum videlicet generatione dicere, vel rẽ tantã animo cõcipere, maius quid dã est quàm naturæ nostræ facultas ferat. fides autẽ adhibẽda est iis qui priscis tẽpori bus naturã Deorũ nobis explicarũt: quippe qui ipsi Deorũ essẽt progenies, vt quidẽ ipsi affirmarunt: atq; adeò suos ipsi maiores nossẽt. Fides videlicet Deorũ liberis derogari minimè potest: quãuis sine verisimilibus signis aut necessariis argumẽtis loquãtur: sed quia de suis rebus & sibi notis præ se ferũt loqui, veteri legi moríq; parẽdũ est, & illis fides adhibẽda. Sic igitur vt ab illis est traditũ, horũ deorũ ortus habeatur: atque dicatur vt Oceanũ Salaciámq; Cœli satu terræque cõceptu genera-tos editósq; memoremus: ex his Phorcyn & Saturnũ & Opem, & eos qui cũ illis extiterũt. Ex Saturno &

a Cœli, augustissimæ creaturæ, descriptio: cuius materiam (materia enim illud constare, non est verendum confiteri: quia nouimus cœlum non esse immortale. quanquã & quinta illi detur essentia: dummodo à Deo creatam fuisse nouerimus) ex Igne deducit Plato: & duplicem motum (de quo dictũ est suprà) explicat, ἀπλανῶν videlicet & πλανητῶν. &c. Cœlo autem tribuit φρόνησιν, propter eam autoritatem, quã ei tribuit Deus in res inferiores: vt eas quidem sapienti quadam efficacia regere videatur.

b Quoniam antiqua superstitio astra in cœlo meantia Deos fecerat, ideo obiter agit de illis Diis quos δαίμονας vocat. Illos autem hactenus hoc nomine agnouit, & pro Diis habet, vt legibus obtemperet, quarum seueritatem, Socratis exemplo edoctus, reformidabat: re uera autem Deos esse, negat vel necessariis vel probabilibus argumentis cõstare. Est igitur ἔλεγχος πολυσέβειας, ex hominis Ethnici ore, verissimũ.

A πλανῆ δὲ ἀεροπόρον δίτην ὄ, ἔνυδρον εἶδος. πεζὸν δ' ὃ χερσαῖον, τέταρτον. ὧν μὲν δὴ θεῖα τῶν πλείστην ἰδέαν ἐκ πυρὸς ἀπειργάζετο, ὅπως ὅτι λαμπρότατον ἰδεῖν τε κάλλιστον εἴη. τῷ δ' πάντι προσκάζων, βύκυκλον ἐποίῃ. διῆκε τε εἰς τὸ κράτιστον φρόνησιν, ἐκείνῳ ξυνεπόμενον, νείμας τε πάντα κύκλῳ τὸν οὐρανόν, κόσμον ἀληθινὸν αὐτῷ πεποικιλμένον ἐν αὐτῷ κατ' ὅλον. κινήσεις δ' δύο προσῆψεν ἑκάστῳ, τὴν μὲν, ἐν ταὐτῷ κατὰ ταὐτὰ, περὶ τὸν αὐτὸν ἀεὶ τὰ αὐτὰ ἑαυτῷ διανοούμενον· τὴν δ', εἰς τὰ πρόσθεν, ὑπὸ τοῦ κρατίστου τῆς ὁμοίας περιφορᾶς κρατουμένῳ. τὰς δὲ πέντε κινήσεις ἀκίνητον, ἕως ἔσται, ἵν' ὅτι μάλιστα αὐτῶν ἕκαστον ἄριστον εἴη. ἐξ ἧς δὴ τῆς αἰτίας γέγονεν ὅσα ἀπλανῆ τῶν ἄστρων ζῷα, θεῖα ὄντα· καὶ ἀεὶ ταῦτα ἐν ταὐτῷ τρεφόμενα ἀεὶ μιμούμενα, καὶ πλείονα τοιαύτην ἴσχοντα, καὶ διαφερόντως ἐν τοῖς πρόσθεν ἐρρήθη, κατ' ἐκεῖνα γέγονε. Γῆν δ', τροφὸν μὲν ἡμετέραν, εἰλουμένην δὲ περὶ τὸν διὰ παντὸς πόλον τεταμένον, φύλακα καὶ δημιουργὸν νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἐμηχανήσατο, πρεσβυτάτην θεῶν ὅσα ἐντὸς οὐρανοῦ γέγονε. χορείας δ' ἄστρων αὐτῶν καὶ πρὸς ἀλλήλους, καὶ περὶ ταῦτα κύκλων πρὸς ἑαυτοὺς ἐπαναστροφήν καὶ πρὸς χωρήσεις, ἓν τε τῷ σιωπᾶν, ὁποίοι τῶν θεῶν καὶ ἀμηχάνους μιγνύμενοι, καὶ ὅσοι καταπικρυ- B μοὶ οἰζύας τε ἐπιφέροντες ἀμηχάνοις, ἡμῖν τε καὶ χρόνοις εἰσὶν ἕκαστοι κατακαλύπτον, καὶ πάλιν ἀναφαινόμενοι, φόβοις καὶ σημεῖα τοῖς μετὰ ταῦτα γιγνομένοις τοῖς δυναμένοις λοιμοὺς πέμπουσι, καὶ λέγειν αὖθ' ὁπόσους τοὺς λίθους αὐτῶν μιμήσεις, μάταιος ἂν εἴη πόνος. ἀμηχανεῖ ταῦτά τε ἱκανῶς ἡμῖν ταύτῃ καὶ τὰ περὶ θεῶν ὁρατῶν καὶ γιγνομένων εἰρημένα φύσεως, ἐχέτω τέλος.

Περὶ δὲ τῶν ἀνθρώπων δαιμόνων εἰπεῖν καὶ γνῶναι τὴν ἀλήθειαν, μεῖζον ἢ καθ' ἡμᾶς πείσεσθον ἢ τοῖς εἰρηκόσιν ἔμπροσθεν, ἐκγόνοις μὲν θεῶν ὄντες, ὡς ἔφασαν, σαφῶς δέ που τοῖς αὐτῶν προγόνοις εἰδόσιν. ἀδύνατον δὴ θεῶν παῖδας ἀπιστεῖν, καίπερ οὐ τεκμηρίων τε εἰκότων καὶ ἀναγκαίων ἀποδείξεων C λεγόντων, δεῖ δὴ ὡς οἰκεῖα φάσκουσιν ἀπαγγέλλειν, ἑπομένους τῷ νόμῳ πιστευτέον. θέσις δὴ καὶ ἐκείνοις ἡμῶν ἡ γένεσις καὶ περὶ τοὺς τῶν θεῶν ἐγγόνους καὶ λεγόντων. Γῆς τε καὶ Οὐρανοῦ παῖδες Ὠκεανός τε καὶ Τηθὺς ἐγένοντο· ἐκ τούτων δὲ, Φόρκυς τε καὶ Κρόνος καὶ Ῥέα, καὶ ὅσοι μετ' ἐκείνων· ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ῥέας, Ζεύς, Ἥρα τε, καὶ

Legitur itidem πλανῶν & ἀεροπόρων apud eundem Proclum: sed tamẽ reliqua tria eod m quo hic modo: quum potius debere itidem sequi videantur hi genitiui, ἐνύδρων, & πεζῶν, & χερσαίων.

Aliud particip. videlicet ἰσομοιρούμενον, habet Proclus: quo ait declarari σφαιροειδῶς & στιεχομοιρίως, non autẽ κυκλοφορικῶς, vt putauit Aristoteles. Dixerat autem Proclus paulò antè, περὶ τὸν ἄξονα τὸ παντὸς σωμα ἑστάναι καὶ συνεχῶς.

Aliam & hic Proclus scripturam habet, cũ Ciceronis interpretatione conuenientem, περὶ θεῶν ὅσοι ἐντὸς οὐρανοῦ γεγίασι. Apud eundem scriptum est περὶ χωρήσεις. quæ uox melius respondere videtur Cicer. interpretationi, antecessiones: quum περὶ χωρήσεις, sonet potius accessiones. Quanuis autem περὶ τὰ ibidem legatur, vt hic, mendosum esse persuasum habeo: ac videndũ esse dico annon in necessitãs mutari possit.

Cic. Nec argumẽtis nec rationibus certis eorum oratio confirmatur.

καὶ πόλιτες ὅσους ἴσμεν πόλιτας ἀδελφοὺς λεγομένους αὐτῶν· ἔτι τε τοὺς τούτων ἄλλους ἐκγόνους.

Ἐπεὶ οὖν πόλιτες ὅσοι τε θεῖ πολὺ σοὶ φανερῶς καὶ ὅσοι φαίνονται καθ' ὅσον αὖ ἐθέλωσι θεοὶ, γένεσιν ἔχον, λέγει τοιάδε· ὦ θεῶν θεοὶ, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατήρ τε ἔργων, ἃ δι' ἐμοῦ γένομα, ἄλυτα, ἐμοῦ γε θέλοντος. Τὸ μὲν οὖν δὴ δεθὲν πᾶν, λυτόν. τό γε μὴν καλῶς ἁρμοσθὲν καὶ ἔχον εὖ, λύειν ἐθέλειν, κακὸν. διὰ τοῦτο καὶ ἐπεὶ γεγένησθε, ἀθάνατοι μὲν οὐκ ἐστὲ, οὐδὲ ἄλυτοι τοπαράπαν· οὐ μὲν δὴ λυθήσεσθέ γε, οὐδὲ τεύξεσθε θανάτου μοίρας, τῆς ἐμῆς βουλήσεως, μείζονος ἔτι δεσμοῦ καὶ κυριωτέρου λαχόντες, ἐκείνων οἷς ὅτ' ἐγίγνεσθε συνεδεῖσθε. νῦν δὲ ὁ λέγω τοῖς ὑμᾶς ἐνδιακυμήνας, μάθετε. θνητὰ ἔτι γένη λοιπὰ δία· γένητα. τούτων οὖν μὴ γενομένων, ἀτελὴς ἔσται. τὰ γὰρ ἄπαντα ἐν αὑτῷ γένη ζώων οὐκ ἔξει. δεῖ δὲ, εἰ μέλλει τέλειος εἶναι κατὰ τὸν εἰκότα). διὰ ἐμοῦ δὲ ταῦτα γένομα καὶ βίᾳ μεταλαγχάνοντα, θεοῖς ἴσα ζοιτ' ἄν. ἵν' οὖν θνητά τε ᾖ, τό, τε πᾶν ὄντως ἄπαν ᾖ, πρέπεσθε κατὰ φύσιν ὑμεῖς ὅπερ τὸ τῶν ζώων δημιουργίαν, μιμούμενοι τὸ ἐμὸν δυνάμιν περὶ τὸ ὑμῶν γένεσιν. καὶ καθ' ὅσον μὲν αὐτῶν ἀθανάτοις ὁμώνυμον ᾖ) προσήκει, θεῖον λεγόμενον, ἡγεμονοῦν τ' ἐν αὐτοῖς, τῶν ἀεὶ δίκην καὶ ὑμῖν ἑθελόντων ἕπεσθαι, σωτείρας καὶ ὑπαρξάμενος ἐγὼ παραδώσω. Τὸ δ' λοιπὸν ὑμεῖς, ἀθανάτῳ θνητὸν προσυφαίνοντες, ἀπεργάζεσθε ζῶα καὶ γένατε, τροφὴν τε διδόντες αὐξάνετε, καὶ φθίνοντα πάλιν δέχεσθε. Ταῦτ' εἶπε· καὶ πάλιν ὅπερ ὦ πρότερον κρατῆρα, ἐν ᾧ τὸ τοῦ παντὸς ψυχὴν κεραννὺς ἔμισγε, τὰ τῶν προσθεν ὑπόλοιπα κατεχεῖτο μίσγων, ᾗπερ μόνα τινὰ τ' αὐτὸν, ἀκήρατα δ' οὐκέτι τὰ ταυτὰ ὡσαύτως, ἀλλὰ δεύτερα καὶ τρίτα. ξυήσας δὲ ὁ πατὴρ, διεῖλε ψυχὰς ἰσαρίθμους τοῖς ἄστροις, ἔνειμέ θ' ἑκάστην πρὸς ἕκαστον, καὶ ἐμβιβάσας ὡς εἰς ὄχημα, τὸν τοῦ παντὸς φύσιν ἔδειξε, νόμους τε τοὺς εἱμαρμένους εἶπεν αὐτάς· ὅτι γένεσις πρώτη μὲν ἔσοιτο ταγμένη μία πᾶσιν, ἵνα μήτις ἐλαττοῖτο ὑπ' αὐτοῦ· δέοι δὲ σπαρείσας αὐτὰς εἰς τὰ προσήκοντα ἑκάστοις ἕκαστα ὄργανα χρόνων φυῶσαι ζῶον ὃ θνητοσεβέστατον. διπλῆς δὲ οὔσης

Apud Proclū legitur Ἐπὶ ὃ παίπης. Vide & paulò post ὃ pro οὖν, eodem.

Alia lectio est apud Atheneum, & Athenagorā, & quosdā alios, ἐμοῦ γε μὴ θέλοντος: quam sequutus est Cicero: quippe qui uerterit, Me inuito. (in hāc enim lectionē plura consentiunt exempl. quàm in alterā, Nutu meo) Sed eadē propemodū uidetur effici sententia ex his uerbis, Indissolubilia sunt, quia indissolubilia esse uolo: & ex istis, Indissolubilia sunt, si quidem dissolui nolim.

Apud Proclū ἀγένητα. Cic. autē ncuterum interpr. Apud eūdem Pr. post τούτων pro οὖν est δέ: quod magis conuenit.

Apud Proclum ζώων.

A Ope, Iouem, Iunonem, & omnes quos fratres inter se, agnatósq; vsurpare atque appellare videmus, & eorum progeniem.

[a]Quando igitur omnes & qui mouentur palámq; ostēdūtur, & qui eatenus nobis declarantur, quatenus ipsi volunt, creati sunt, tū ad illos DEVS is qui omnia genuit, fatur: Hæc vos, qui deorū satu orti estis, attēdite: quorū operū ego parens effectórq; sum, quæ per me facta, sunt indissolubilia, quantū quidē voluero. quanquiā omne colligatū, solui potest: sed haudquaquam boni est, ratione vinctū velle dissoluere. idcirco, quoniā orti estis, immortales quidē esse & indissolubiles non potestis: neutiquam tamen dissoluemini: neq; vos vlla mortis fata periment: nec fraus valentior quàm cōsiliū meum: quod maius est vinculū ad perpetuitatē vestrā quàm illa quibus, quū gignebamini, estis colligati. Quid sentiā igitur, cognoscite. Tria nobis genera reliqua sunt, eáq; genita atq; mortalia: quibus prætermissis, Cœli absolutio perfecta nō erit. omnia enim genera animaliū cōplexu non tenebit. teneat autē oportet, si est mūdus omnino perfectus futurus. Hæc verò si à me fiāt solo, vitáq; donētur, diis adæquentur. Vt igitur mortali generētur cōditione, & vniuersum hoc omnibus suis partibus sit absolutū, agedum conuertite vos ex Naturæ legibus ad animaliū procreationē, & vim meā, quam in vestro ortu adhibui, imitamini. Quatenus verò tales creātur vt deorū immortalium quasi gentiles esse debeāt, diuini generis appellētur, teneántq; omniū animantiū principatū: vobísq; & iuri vltro pareāt: ego vobis semē & primordii statū dabo. Vos autē, quod vestri reliquū est muneris, immortali partē attexitote mortalē. Ita efficitote, generatote animalia, & tributis alimentis nutritote, atq; amplificatote: donec rursū cōsumpta recipiatis. [b]Hæc dixit ille: deinde ad superiorē craterē reuertit, in quo omnē animū vniuersæ naturæ tēperās permiscebat, superioríq; permixtionis reliquias fundens æquabat, eodem modo ferme, nisi quòd nō ita incorrupta vt ea quæ semper idem: sed à diis secundū sumebat atq; tertiū. Toto igitur omnino constituto, syderibus parē numerū distribuit animorū, & singulos adiunxit ad singula, atq; ita quasi in currū Vniuersitatis imposuit. cōmonstrauítque leges fatales ac necessarias: & ostēdit, primū ortū vnū fore omnibus, cúmque moderatū atque constatem, nec ab vllo imminutum. Satis autem & quasi sparsis animis, fore vti certis temporum interuallis oriretur Animal quod esset ad Dei cultum aptissimum, religiosissimum & pietati deditissimum. Sed quū duplex esset

a Causārum secundārum. i. naturaliū (quas θεῶν γένητῶν nomine designat) illustris explicatio: adhibita imagine ad rē efficacius repræsentādam. Deū enim Opificem inducit illas vt opera sua alloquentem, & ministeria atque operas, in quibus versarentur, præscribētem. Deum igitur Causas illas secundas creasse docet, vt iliæ ipsæ posteā animalia hominémque proinde ipsum crearent. quod quidem ἀνυπολόγως dictum, supra notauimus. verū tamen est physicum illud ἀξίωμα, bene intellectum, *Sol & homo generant hominem.* id est, magna est rerū naturalium in corporibus nostris & creandis & sustinendis efficacia. Est porro hic vestigiū illius Veritatis, *Crescite, multiplicamini, & replete teram.* &c. Iam verò ὑπαυδασῆς illi⁹ causarum naturalium ἀθανασίας modum notat, Vti, quēadmodū ortæ sunt, ita & perituræ, quādo Deus voluerit: à quo quicquid habent, precariò habent.

b Corporum creādorum curam causis secundis tribuit Deus: ipse verò sibi soli autoritatem animorum creandorum reseruauit: ne quid potestatis in animos nostros de infanorum hominum sententia statuamus. Est quidem non leuis συμπαθείας illius, qua animi incorporis carcere inclusi ἐφίενται, efficacia: nostræ tamen vitæ exitus à Deo gubernatur, non à causis naturalibus: quæ vtut corporū nostrorum ἀνακράσιαν siue δυσκρασίαν gubernent, non tamen decidunt quicquam de Dei in animos nostros, qui diuinæ sunt naturæ, autoritate. Quod autem ait, Animos in sphæras fuisse distributos, audax est commentū. ecquis. n. sānus certò statuerit & quādo & vbi creati sint animi nostri? Hæc igitur de animorum origine scrupulosa quæstio hoc iniecto fræno reiiciatur: Non quomodo in corpora animi nostri delapsi fuerint, sed quomodo ex corporis contagione liberi in meliorem vitam migrare possint, piis esse cogitandum.

c Quod de animo dixerat, & corporū per iuniores deos creatione, nunc Homini omniū animaliū præstantissimo accommodat, qui nimirum maximus est physicæ cognitionis vsus: vt quā doquidē propter hominem Deus omnes res creauit, & homi-

nē propter seipsum: ita & homo seipsum norit, vt Opificem suum & norit & colat. Duplex porro Hominis genus statuit, Virum & fœminā: portentosissimum εἴδωλον de muliere intertexens, ex fœtidis AEgyptiorū cloacis. Est quidem mulier viro inferior: quum tamen sit eiusdem cum homine & animi & vitæ æternæ particeps, blasphemia est, quicquid aduersus hanc Veritatem garriunt philosophi.

natura generis humani, præſtantius illud erat quod VIRI nomine deſignaretur. [a]Quum autem animi corporibus neceſſariò inſererentur, & ad corpora neceſſitate tum acceſſio fieret, tum abſceſſio, neceſſe erat ſenſum exiſtere vnũ, cõmunémq; omnium, vehemẽtiore motu excitato, cõiunctóq; naturæ: deinde voluptate & moleſtia mixtũ amorẽ: pòſt, iram & metum, & reliquos motus animi, comites ſuperiorũ, & his etiã contrarios atque diſſidentes: quos qui ratione rexerit, iuſtè vixerit: qui autẽ his ſe dederit, iniuſtè. [b]Atque ille qui rectè & honeſtè curriculum viuendi à natura datũ cõfecerit, ad illud aſtrum quocum aptus fuerit, reuertetur, ibíque vitam beatam viuet: qui autẽ ab honeſta & tẽperanti vita declinarit, eum ſecundus ortus in muliebrem figurã trãſferet. Vterq; autem millenario anno ad ſortitionẽ accedit, & vitæ ſecũdæ electionem. Tum vnuſquiſque quam voluerit vitã eligit. atq; ita in feræ animãtis vitam humanus animus aliquando venit. & ſi ne tum quidẽ vitiorum finẽ faciet, grauius etiã iactabitur, & in ſuis moribus ſimillimas figuras pecudũ & ferarũ tranſferetur: neque malorum finẽ prius aſpiciet, quàm Eiuſdẽ atq; vnius ſibi innatæ atq; inſitæ conuerſionis ductu & auſpiciis, cui ſe regendũ tradat, cõtractã inoletámq; labẽ ex igne, aqua, aere, & terra [corporis nimirũ mole ex craſſa elemẽtorũ illorũ maſſa conſtante] turbulentã & rationis expertẽ, rationis imperio depulerit, ac proinde ad primũ optimúmq; animi ſtatũ peruenerit. [c]Quæ quũ ita certis legibus deſignaſſet, vt ſeſe, ſiquid poſtea fraudis & vitii euenìſſet, ipſe extra omnẽ culpã cauſámq; poneret, alios in terra, alios in luna, alios in reliquorum planetarũ orbes, qui ſunt temporis inſtrumenta [i.e. ad ſpatiorũ temporis ſignificationẽ notæ cõſtitutæ] ſpargens quaſi ſerebat. Poſt autẽ ſationẽ eã, diis iunioribus permiſit vt corpora mortalia effingerẽt, quantúmq; eſſet reliquũ ex humano animo, quod deberet accedere, id omne & quæ ſequentia eſſent, perpolirent & abſoluerent: deinde & huic animali ſe principes ducéſque præberent, vitámque eius pulcherrimè regerẽt & gubernarent: niſi quatenus ipſe homo ſua culpa ſibi aliquid miſeriæ quæreret.

Atque [d]is quidem qui cuncta compoſuit, conſtanter talis in ſuo permanebat ſtatu [nulla propter nouum hoc mundi opus mutatione ſubſequuta.] qui autem erant ab eo creati, quum parentis ordinem cognouiſſent, hunc ſequebantur. Itaque quum accepiſſent immortale principium immortalis animalis, imitantes genitorem & effectorem ſui, particulas ignis, & aquæ & aeris, à mũdo, quas rurſus

a Animi cũ corpore incluſi παραπάθειαι, in ἀλόγοις cupiditatibus: & Rationis in eodem vis & efficacia. Inde duplicem viuendi modum ait exiſtere. qui enim Rationem ſequuntur ducem, bonã: qui Cupiditatum impetum, malam vitã viuere.

b Secundi poſt hanc mortalem vitam ſtatus deſcriptio: quum videlicet animus à corpore liber & immunis eſt. Ineptiſſima autem εἴδωλα ex eadem officina ingerit, detorta ex iſtius veritatis principiis, Animum poſt hãc vitam perdurare immortalem: & prout vnuſquiſq; in corpore vixerit, conuenientem ſtatum conſequi, ex diuinæ δικαιοκρισίας regula, hactenus enim progredi poſſunt humanæ lucis ſcintillæ. nam nos Chriſti ſanguine purificatos, vitam æternã conſequi ex ſola Dei gratia, eſt ὑπερφυῶς diuinæ & ſupernaturalis.

c Concluſio iſtius ſermonis, de Corporum per inferiores deos creatione. i. cauſarum naturalium vi & efficacia in corporibus noſtris creandis, quibus animi tanquã carceribus tenentur incluſi. Iſtius autem dogmatis de diis illis genitis, hãc cauſam reddere conatur: Quũ videlicet tãta ſit humanarum cupiditatũ intemperies, quam propter ſolã animi cum corpore coniunctionem exiſtere arbitratur: maximum ei videtur eſſe periculum ne illius ἀταξίας culpa in Deum deriuetur, ſi corporis opifex agnoſcatur. Atqui inaniſſimus eſt ille metus. Deus enim hominem & puriſſimo animo & puriſſimo corpore creauit, vt in eo toto ipſius imago eluceret: ſe autẽ ſua culpa corrupit homo, & quum liberrimam & planè αὐτεξούσιον à Deo bene agendi acceperiſſet voluntatem, quum tamen meliori relicta in deteriorem partem inclinaſſet voluntate, in eam abyſſum ſeſe præcipitauit, vt modò peccati ſit mãcipium: non quidem inuitus peccãs, ſed voluntate ita peccato mãcipata, vt ex ſeſe non nõ poſſit nõ peccare. i. neceſſariò in præſens malum ruat. Itaque hæc ἀταξίας lues non Deo opifici, non cauſis naturalibus Dei miniſtris, ſed homini ſuæ miſeriæ autori imputanda eſt.

d Mandati illius ab opifice diis genitis factí ὑπέρβασις. docet ergo Cauſas ſecũdas in corporis creatione vires ſuas exerere, ex miniſteriorũ ſuorum formula. & primùm

A σης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ὃ κρεῖττον εἴη γένος τοιοῦτον, ὃ καὶ ἔπειτα κεκλήσοιτο ἀνήρ. ὁπότε δὴ σώμασιν ἐμφυτευθείη ἐξ ἀνάγκης, καὶ ὃ μὲν πρῶτοι, ὃ δ' ἀπίοι τοῦ σώματος αὐτῷ, πρῶτον μὲν αἴσθησιν ἀναγκαῖον εἴη μίαν πᾶσιν ἐκ βιαίων παθημάτων ξύμφυτον γίγνεσθαι· δεύτερον δὲ, ἡδονῇ καὶ λύπῃ μεμιγμένον ἔρωτα· πρὸς δὲ τούτοις, φόβον καὶ θυμόν, ὅσα τε ἑπόμενα αὐτοῖς καὶ ὁ-
B πόσα ἐναντίως πέφυκε διεξῶσι. ὧν εἰ μὲν κρατήσειαν, ἐν δίκῃ βιώσοιντο, κρατηθέντες δὲ, ἀδικίαι. καὶ ὁ μὲν εὖ πρᾶξαντα βιοὺς χρόνον, πάλιν εἰς τὸν τοῦ συμφόρου πορευθεὶς οἴκησιν ἄστρου, βίον εὐδαίμονα ἔξοι· σφαλεὶς δὲ τούτων, εἰς γυναικὸς φύσιν ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει μεταβάλλοι. "χιλιοστῷ δὲ ἔτει ἀμφοτέρας ἀφικνεῖσθαι ἐπὶ κλῆρωσιν καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου, αἱρεῖσθαι ὃν αὐτὸς ἐθέλῃ βίον ἕκαστος· ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται. μὴ παυόμενος δὲ ἐν τούτοις ἔτι κακίας, ᾗπερ ἂν κακύνοιτο, κατὰ τὸν ὁμοιότητα τῆς τοῦ ἤθους γενέσεως, εἰς τινα τοιαύτην ἀεὶ μεταβαλεῖ θηρίου φύσιν· ἀλλάττων τε οὐ πρότερον πόνων λήξει, πρὶν τῇ
C αὐτοῦ καὶ ὁμοίου περιόδῳ τῇ ἐν αὐτῷ ξυνεπιστρώμενος πολὺν ὄχλον καὶ ὕστερον πρόσφυτα ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς, βορυβώδη καὶ ἄλογον ὄντα λόγῳ κρατήσας, εἰς ὃ τῆς πρώτης καὶ ἀρίστης ἀφίκοιτο εἶδος ἕξεως. Ἀφορισθεὶς δὲ πρῶτα αὐλοῖς ταῦτα, ἵνα τοῖς ἔπειτα εἴη κακίας ἐκφεύγων αἴτιος, ἔσπειρε τὸν μὲν εἰς Ἥλιον, τὸν δὲ εἰς Σελήνην, τὸν δὲ εἰς τἆλλα ὅσα ὄργανα χρόνου. ὃ δὲ μετὰ ταῦτα, τοῖς νέοις παρέδωκε θεοῖς σώματα πλάττειν θνητά, τό, τε ἁπίλοιπον ὅσον ὀφείλει ψυχῆς
E ἀνθρωπίνης δέον προσγένεσθαι· τοῦτο καὶ πρῶτ' ὅσα ἀκόλουθα ἐκείνοις ἀπεργασαμένοις ἄρχειν, καὶ κατὰ δύναμιν ὁπηνίκα μιμησαμένη καὶ λεῖσα ὃ θνητὸν ἀθανασίαν ζῷον, ὅτι μὴ κακὸν αὐτὸ ἑαυτῷ γίγνοιτο αἴτιον.

Καὶ ὁ μὲν δὴ ταῦτα πρῶτα διατάξας, ἔμενεν ἐν ᾧ ἑαυτοῦ κατὰ ἔθος ἦν· μιμουμένου δ', νοήσαντες οἱ παῖδες τὸ πατρὸς τάξιν, ἐπείθοντο αὐτῷ, καὶ λαβόντες ἀθάνατον ἀρχὴν θνητοῦ ζῴου, μιμούμενοι τὸ σφέτερον δημιουργόν, πυρὸς καὶ γῆς ὕδατός τε καὶ ἀέρος ἀπὸ τοῦ κόσμου δανειζόμενοι μοῖρα, ὡς ἀποδώ-

Verba hæc χιλιοστῷ δὲ ἔτει, &c. quæcunque ſunt inter μεταβάλλοι & μὴ παυόμενος, non exſtant in uet. cod. & à Cicerone nõ uertuntur, ſicut nec à Ficino. Credibile eſt autem ex margine irrepſiſſe, ubi ex alio Platonis loco eſſent deſcripta.

σῶμα πάλιν, εἰς ζωὸ λαμβανόμενα A
ξυνεκόλλων, οὐ τοῖς ἀλύτοις οἷς αὐτοὶ ξυεί-
χοντο δεσμοῖς, ἀλλὰ διὰ σμικρότητα ἀορά-
τοις, πυκνοῖς γόμφοις ξυιτήκοντες, ἐν ᾧ ἐξ ἀ-
πάντων ἀπεργαζόμενοι σῶμα ἕκαστον, ταῖς
τῆς ἀθανάτου ψυχῆς περιόδοις ἐνέδουν εἰς
ὑπόῤῥυτον σῶμα καὶ ἀπόῤῥυτον. αἱ δὲ, εἰς πο-
ταμὸν ἐνδεθεῖσαι πολιὸν, οὔτ' ἐκράτουν, οὔτ'
ἐκρατοῦντο, βίᾳ δὲ ἐφέροντο καὶ ἔφερον. ὥσ-
τε τὸ μὲν ὅλον κινεῖσθαι ζῶον, ἀτάκτως μὲν B
ὅπῃ τύχῃ προϊέναι, καὶ ἀλόγως, ταῖς ἓξ ἁπά-
σαις κινήσεσιν ἔχον. εἵς τε γὰρ τὸ πρόσθεν καὶ ὀ-
πίσθεν, καὶ πάλιν εἰς δεξιὰ καὶ ἀριστερά, κά-
τω τε καὶ ἄνω, καὶ πρὸς τὰ ἐξ τόπους
πλανώμενα προῄει. πολλὴ γὰρ ὄντος τοῦ κα-
τακλύζοντος καὶ ἀνταπωθοῦντος κύματος, ὃ τὸν
ἐφεξῆς παρεῖχεν, ἔτι μείζω θόρυβον ἀπειρ-
γάζετο τὰ τῶν προσπιπτόντων παθήματα ἐ-
κάστοις, ὅτε πυρὶ προσκρούσειε δὲ σῶμα ἐνὸς C
ἔξωθεν ἀλλοτρίου προσιτυχόν, ἢ καὶ γερεῶ γῆς,
ὑγρῆς τε ἁλιαθήμασιν ὑδάτων· εἴτε ζάλῃ
πνευμάτων ὑπ' ἀέρος φερομένων καταληφθείη,
καὶ ὑπὸ πνευμάτων τούτων ἀφὲ ἑαυτοῦ σώματος αἱ
κινήσεις ὅτι τῇ ψυχῇ φερόμεναι προσπί-
πτοιεν· αἱ δὴ καὶ ἔπειτα ἀφὲ ἑαυτῶν ἐκλήθη-
σάν τε καὶ νῦν ἔτι αἰσθήσεις σύμπασαι κέ-
κλησθαι). καὶ δὴ καὶ τότε ἐν ᾧ παρόντι πλείστην καὶ
μεγίστην παρεχόμεναι κίνησιν, μετὰ ῥέοντος ἐν-
δελεχῶς ὀχετοῦ κινοῦσαι καὶ σφοδρῶς σείουσαι D
ταῖς τῆς ψυχῆς περιόδοις, τὸ μὲν ταὐτοῦ πάντα-
πασιν ἐπέδησαν, ἐναντίαν αὐτῇ ῥέουσαν, καὶ ἐ-
πέσχον ἀρχουσαν καὶ ἰοῦσαν· τῷ δ' αὖ θατέρου διέσεισαν, ὥστε ταῖς τοῦ διπλασίου καὶ
τριπλασίου θεῖς ἑκατέραις ἀποτάσεις, καὶ ταῖς
τῶν ἡμιολίων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων μεσό-
τητας καὶ ξυνδέσεις, ὅσαι μὴ πρωτέλεσι αὐταῖς
ἔκ τισιν καὶ πρὸς ἀλλήλας ξυνδίσμασι, πά-
σας μὲν τρέψαι τροφαῖς, πάσας δὲ κλάσεις καὶ
διαφοραῖς τῶν κύκλων ἐμποιεῖν, ὅσα καὶ πρὸς ἀλ- E
λήλα δυνατόν· ὥστε μετ' ἀλλήλων μόγις συνεχο-
μένας φέρεσθαι μέν, ἀλόγως δ' φέρεσθαι, τοτὲ
μὲν ἐναντίας, τοτὲ δὲ πλαγίας, τοτὲ ὑπτίας.
οἷς ὅταν τις ὑπτίως ἑρείσας τὴν κεφαλὴν μὲν
ἔξω πρός τινι, τοὺς δὲ πόδας προσβαλὼν ἀν-
ἔχῃ πρός τινι, τότε ἐν τούτῳ τῷ πάθει τά τε
πάσχοντος καὶ τῶν ὁρώντων, τὰ τε δεξιὰ, ἀρι-
στερὰ, καὶ τὰ ἀριστερὰ, δεξιὰ, ἑκατέρωις τὰ
ἑκατέρων φαντάζει). ταὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ τοιαῦ-
τα ἕτερα αἱ περιφοραὶ πάσχουσαι σφοδρῶς,

redderent, mutuabantur, eásque inter ſe copulabant, haud iiſdem vinculis quibus erant colligati, ſed talibus quæ cerni non poſſent propter paruitatem, crebris quaſi cuneolis iniectis, vnum efficiebant ex omnibus corpus: itémque in illud influente atque effluente animo diuino ambitus illigabant. Itaque illi [animi] in fluuium immerſi neque tenebant neque tenebantur, ſed vi magna tum ferebant tum ferebantur. ita totum animal mouebatur illud quidem, ſed inordinatè & fortuitu, quocunque impetus detuliſſet, vt ſex motibus veheretur. nam & antè & ponè, ad læuam & ad dextram, & ſurſum & deorſum, modò huc, modò illuc, & paſſim per ſex illorum motuum ſpatia oberrabant. Quum verò copioſius influeret atque reflueret humor, qui animali victum ſumminiſtraret, multo maiores turbas dabant, concitatarum extrinſecus perturbationum æſtus, maiorémque ciebant tumultum: quum corpus videlicet in exteriorem alienúmque ignem offenderet, ſiue terræ ſolido quaſi ſe illideret, humidíſve aquarum caſibus, ſeu ventorum ab aere impulſorum tempeſtatibus intercideretur: & ab illis omnibus per corpus incideret in animum motus, qui quidem omnes hac de cauſa Senſus tũc vocati ſunt, & etiamnum vocantur vniuerſi. Iam & illo tempore, hoc autem plurimum maximúmque exhibentes motum, quum perenniter manante flumine ſe mouentes & vehementer conquaſſantes, Animi conuerſiones, eam quidem quæ Eiuſdem eſt, omnino illigant, obnixo aduerſus eã motu demanantes, & ſecundo flumine expeditam alioqui & ſui compotem inhibent, eam verò quæ Alterius eſt, contorquent: vt quidem illa dupli & tripli vtrinque diſpoſita interualla, & ſexcuplorum & ſexquitertiorum & ſexquioctauorum medietates & colligationes (quæ diſſolui à nullo præterquam ab eo qui eas coniunxit, poſſunt) per omnes quidem volutionum modos voluant, omnes circulorum anfractus differétiáſque inducant, quantacunque potentia valeant: vt quidem vnà coniunctæ, vix ac ne vix quidem ferantur, temerè tamen ferantur: nunc contraria, nunc obliqua, nunc & quaſi cernua agitatione, deorſum. veluti quum quis cernuus, obfirmato quidem in terram capite, pedibus autem ſurſum proiectis, tum verò in hac conformatione & eius qui pateretur, & ſpectantium, dextra, ſiniſtra, ſiniſtra verò, dextra, vtrorumque vtraque apparerent. id videlicet tale & ſimilia alia circumlationes illæ patiuntur

de CORPORIS ex quatuor elementis cõſtitutione: tum de ANIMI cum illo coniunctione & συμπαθείᾳ: expoſita illa Alterius & Eiuſdem doctrina, varius animi motibus, dum in corpore hoſpes verſatur. Et de ἀλογίᾳ quidem cupiditatibus primo loco (quem δευτέρου μύθου vocat) ſecundò de ratione & intelligentia agit, quam τοῦ θείου nomine deſignat, & ex Diagrammatis ſuperioris indicatione demonſtrat. Simplex igitur eſt ἀφὲ ἑαυτῶν ἐπιθυμία, quæ ex corporis ſenſu exiſtunt, doctrina: Cupiditates animi, quæ ipſæ rationis imperio exciſſõ dominãtur, variasque multiplicesq; exiſtere: contrà, quæ ratio imperium obtinet ſuo & proprio motu, & cupiditatibus moderatur, inde prudentem coſtantémque animi ſtatum exiſtere: ac proinde ex illis animi motibus variè exiſtere vel inſaniã, perturbatam opinionem, vel ſcientiã atq; prudentiam.

Apud Proclũ legitur σερεῷ γῆς παγῳ.

Apud Proclũ ſcriptum eſt, οὐκ ἦσαν πλὴν τῶ ὑποσωθήσαντος. In qua lectione placet πλὴν: quod & Fic. videtur legiſſe, non præcedente nocula καί. Sed idem ita uertit quaſi cũ οὐκ ἦσαν nocem aliquam gerit ſignificantẽ diſſolubiles.

vehementer. quum autem in quoddam externum eorum quæ vel ad Alterius vel ad Eiusdem proportionem referuntur, circumciderint, tunc & Idem alicui & Alterum alicuius, præter id quod verum est, nuncupantur, falsáque & insipientes existunt imaginationes: neque vlla quidem est tunc in ipsis conuersio quæ imperium siue principatum obtineat. Quòd si rursus Sensus quidam extrà elati & ingruentes impetum vnà fecerint in omnem animi amplitudinem atque capacitatem, tunc ipsi sanè videntur imperare, quanuis imperio aliorum subiiciantur. Et propter omnes illas passiones, ab ipso initio, insanus & insipiens animus est tum primùm quum corpori illigatus fuerit mortali atque caduco. quum verò nutritionis incrementíque minor acceſſerit fluxus, iterum verò tranquilliore cõuersione, idem iter atque æquabile peragunt, & progressu etiam temporis magis confirmantur, ipsáque adeò forma illa quæ ad naturæ quandam constitutionem contendit. Singulorum orbium motus dum diriguntur, Alterum & Idem cognominantur: recti, illa ratione prudentem quẽdam cursum peragunt. quòd si & vnà opem auxiliúmque contulerit recta disciplinæ educatio, integer sanúsq; omnino euadet, à maximo morbo immunis. neglecta autẽ rectæ rationis via, & clauda vitâ permensus, imperfectus & vesanus ad inferos rursus abit. verùm de his aliâs.

Nunc ea [a]quæ iam à nobis sunt proposita, accuratius sunt persequenda: vt illa quæ iam à nobis de creatione & corporis & animi dicta sunt, deinceps à nobis singulatim maiorique studio adhibito pertractentur: videlicet quibus de causis & ad quos vsus illa sit architectata deorum prouidentia. Quum ergo diuinas periodos, quæ geminæ sunt, opifices dii proposuissent sibi ad imitationem Vniuersi, figuram quæ rotunda est atque circularis, illas in sphæricum corpus illigarũt. hoc verò quod nunc CAPVT denuncupamus, quod & diuinissimum omniũ quæ in nobis sunt membrorum, & cæteris imperãs: cui & vniuersi corporis ministerium subiecerunt, congregarunt dii atque compegerunt: itáque prouiderunt vt omnium, quicũque exisserent, motuum particeps esset. Ne autẽ in terra altitudinibus & profunditatibus variè multiplici, hæreret, aliis excedendis, aliis egrediendis, vehiculum ipsi & eundi facultatẽ dederunt: vnde corporis lata & longa moles inciperet. tũ verò mẽbra exporrecta & inflexa nata sunt quatuor, Deo ambulãdi facultatẽ atq; rationem ita architectante atq; moliente: quibus membris adiutus & fultus homo per omnia loca posset incedere, diuinissimæ illius atque an-

A ὅταν γέ τῳ τὰ ἔξωθεν ἢ τοῦ σώματος ἢ τοῦ ψυχῆς πάθη πρὸς ἄλληλα τῶν ἐν μέρει γιγνομένων, ὅτε μὲν τὰ τοῦ ταὐτοῦ, ὅτε δὲ τὰ τοῦ θατέρου κατὰ τὸν τοῦ λόγου κύκλον ἐπιστραφέντα, ἀληθῆ δόξαν ἐμποιῇ, τότε μὲν ταὐτὸν ἑαυτῷ καὶ θάτερον ἑτέρῳ φρονεῖν, καὶ τὰ μάλιστα ἀληθῆ λέγειν, τότε δὲ ἐναντία τούτων ἀληθῶν τῶν ἐναντίως ἐπιστραφέντων, ψευδεῖς καὶ ἀνοήτους γεγονέναι, καὶ τὴν ἕξιν ἐν αὐτῇ τότε πρὸς ἄρχουσα οὐδὲν ἧττον ἀλλ' ἢ αὐτὸν ἔξωθεν αἰσθήσεις τινὲς φέρεσθαι καὶ πρὸς ἑαυτὸν ἕλκουσαι καὶ τὸ τῆς ψυχῆς ἄπαν κύτος, πρὸς αὐτὰς κρατούμεναι, κρατεῖν δοκοῦσι. καὶ ὅτι πρῶτα τοῦτα τὰ πάθη ταῖς νεῳ κατ' ἀρχὰς αὖσις ψυχὴ γίγνεται τοιοῦτον, ὅταν σώματι σύνδεθῇ θνητῷ· ὅταν δὲ τὸ τῆς αὔξης καὶ τροφῆς ἔλαττον ὀπίσω ῥύμα, πάλιν αἱ περίοδοι λαμβάνουσαι γαλήνης τὰς αὐτῶν ὁδὸν ἴωσι, καὶ κατισοῦσαι μᾶλλον ὀπτόντος τοῦ χρόνου, τότε ἤδη πρὸς τὸ κατὰ φύσιν ἰόντων σῆμα ἑκάστων τῶν κύκλων αἱ περιφοραὶ κατευθυνόμεναι, τό, τε θάτερον καὶ ὁ ταὐτὸν πρεσβεύουσαι κατ' ὀρθόν, ἔμφρονα τὲ ἔχοντα αὐτὰς γιγνόμενον ἀποτελοῦσιν. ἂν μὲν οὖν δὴ καὶ συνεπιλαμβάνηταί τις ὀρθὴ τροφὴ παιδεύσεως, ὁλόκληρος ὑγιής τε πρωτελῶς, τὴν μεγίστην ἀποφυγὼν νόσον, γίγνεται· καταμελήσας δὲ, χωλεύων τὸν βίου διαπορευθείς ζωήν, ἀτελὴς καὶ ἀνόητος εἰς ᾅδου πάλιν ἔρχεται. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερα ποτὲ γίγνεται.

Περὶ δὴ τῶν νεῳ προτεθέντων δεῖ διελθεῖν ἀκριβέστερον. τὰ δὴ περὶ τούτων, τοῖς σωμάτων τε μέρη τὴν ἡμέτερα, καὶ τοῖς ψυχῆς, δι' ἃς τε αἰτίας καὶ προνοίας γέγονε θεῶν, τὸν μάλιστα εἰκότος αἰτιχομένοις, ὅτῳ καὶ τῷ ταῦτα πορευομένοις διεξιτέον. τὰς μὲν οὖν θείας περιόδους, δύο οὔσας, τὸ πρώτης σῆμα ἀπομιμησάμενοι, περιφερὲς ὄν, εἰς σφαιροειδὲς σῶμα συνέδησε, τοῦτο ὃ δὴ νῦν κεφαλὴν ἐπονομάζομεν· ὃ θειότατόν τε ὄντι καὶ τῶν ἐν ἡμῖν πάντων δεσποτοῦν. ᾧ δὴ πᾶν τὸ σῶμα παρέδοσαν ὑπηρεσίαν αὐτῷ ξυναρμόσαντες θεοί, καταυοήσαντες ὅτι πασῶν ὅσαι κινήσεις ἔσοιντο, μετέχοι. ἵν' οὖν μὴ, κυλινδούμενον ἐπὶ γῆς ὑψηλά τε καὶ βαθέα παντοδαπὰ ἐρευνῶσα, ἀπορῇ τοῦ μὴ ὑπερβαίνειν, ἐνθεν μὲν ἐκβαίνειν, ὄχημα αὐτῷ ἅτε δὴ δυσπορίαν ἔδοσαν· ὅθεν δὴ μῆκος τὸ σῶμα ἔσχεν, ἐκ τε τὰ κῶλα καὶ κάμπας ἔφυσε τέσσαρα, θεοὶ μηχανησάμενοι πορείαν· οἷς ἀντιλαμβανόμενον καὶ ὑπερηδόμενον, δι' ἁπάντων τόπων πορεύεσθαι δυνατὸν γέγονε, τιμὴν δὲ θειο-

[a] Præclara de hominis & corpore & animo ἐπεξεργασία, examinatis singulorum membrorum ministeriis: vt non Naturæ tantùm (quemadmodum hîc ait Plato) sed Dei opificis sapientia atque potẽtia repræsentetur.

Istam interpretationem sequendo, scribẽdũ esset ἀνόητος: quum ἀνόητος non insanum sed inutile significet.

τάτου καὶ ἱερωτάτου φέρον οἴκησιν ἐπῳκῶδεν A
ἡμῶν. σκέλη μὲν οὖν χεῖρές τε ταύτῃ καὶ
δι' ἃ ταῦτα πᾶσι προσέφυ. τὸ δ' ὄπισθεν
τὸ προσθεν ἀμυώτερον καὶ ἀρχικώτερον νο-
μίζοντες θεοὶ, ταύτῃ πολὺ τῆς πορείας ἡ-
μῖν ἔδοσαν. ἔδει δὴ διωρισμένον ἔχειν τὸ αἰό-
μοιον τὸ πρόσθεν τοῦ σώματος ἀπ' ἀρχῆς. B
δὴ πρῶτον μὲν περὶ τὸ τῆς κεφαλῆς κύτος
ἐτορόντες αὐτόσε τὸ πρόσωπον, ὄργανα
ἐνέδησαν τούτῳ πάσῃ τῇ τῆς ψυχῆς προ-
νοίᾳ, καὶ διεπάξαντο μέτοχον ἡγεμονίας τοῦτ'
εἶδος τὸ κατὰ φύσιν πρόσθεν. τῶν δὲ ὀργανῶν
πρῶτον μὲν φωσφόρα συνετεκτήναντο
ὄμματα, δι' ἃς δὲ ἐνδήσαντες αἰτίας· τὸ πυ-
ρὸς ὅσον τὸ μὲν καίειν οὐκ ἔσχε, τὸ δὲ παρέχειν
φῶς ἥμερον, οἰκεῖον ἑκάστης ἡμέρας, σῶμα
ἐμηχανήσαντο γίγνεσθαι. τὸ γὰρ ἐντὸς ἡμῶν
ἀδελφὸν ὂν τούτου πῦρ εἰλικρινὲς, ἐποίησαν
διὰ τῶν ὀμμάτων ῥεῖν λεῖον καὶ πυκνόν, ὅ-
λον μὲν, μάλιστα δὲ τὸ μέσον ξυμπιλήσαντες
τῶν ὀμμάτων. ὥστε τὸ μὲν ἄλλο ὅσον παχύτε- C
ρον, σέζειν πᾶν, τὸ τοιοῦτο δὲ μόνον αὐτὸ καθα-
ρὸν διηθεῖν. ὅταν οὖν μεσημεινὸν ἡ φῶς πε-
ρὶ τὸ τῆς ὄψεως ῥεῦμα, τότε ἐκπίπτον, ὅμοιον
πρὸς ὅμοιον ξυμπαγὲς γλυκάνθην, ἓν σῶμα
οἰκειωθὲν ξινέσει κατὰ τὰ τῶν ὀμμάτων δύ-
θυρα εἶδος, ὅπη δὴ αὐ αὐτερείδῃ τὸ προσ-
πῖπτον ἔνδοθεν, πρὸς ὃ τὸ ἔξω ξινέπεσεν.
ὅμοιοπαθὲς δὴ δι' ὁμοιότητα πᾶν γλυκάνθην, D
ὅταν τε αὐτὸ πρὸς τι ἐφάπτηται, καὶ ὃ αὖ
ἄλλο ἐκείνου, ταύτῃ ταῖς κινήσεις διαδιδόν,
εἰς ἅπαν τὸ σῶμα μέχρι τῆς ψυχῆς αἴσθησιν
παρέχετο ταύτην, ἣν δὴ ὁρᾶν φαμέν. ἀπελ-
θόντος δὲ εἰς νύκτα, τῷ συγγενοῖ πυρὸς ἀπο-
τέτμηται. πρὸς γὰρ ἀνόμοιον ἰὸν ἀλλοιοῦ-
ται τε αὐτὸ καὶ κατασβέννυται, συμφυὲς οὐκέ-
τι τῷ πλησίον ἀέρι γιγνόμενον, ἅτε πῦρ οὐκ
ἔχοντι. παύεται δὲ οὕτω ὁρῶν, ἔτι δὲ ἐπαγωγὸν
γίγνεται ὕπνου. σωτηρίαν γὰρ ᾧ θεοὶ ἕνε-
κα τῆς ὄψεως ἐμηχανήσαντο, τὴν τοῦ βλεφά-
ρων φύσιν, ὅταν ταῦτα ξυμμύσῃ, καθειργνυ- E
σι τὴν τοῦ πυρὸς ἔνδον δύναμιν. ἡ δὲ διαχεῖ-
ται, καὶ ὁμαλύνει τὰ ἐντὸς κινήσεις· ὁμα-
λυνθεισῶν δὲ, ἡσυχία γίγνεται. γλυκάνθης δὲ
πολλῆς μὲν ἡσυχίας, βεβαχεύνειος ὕπνος
ἐμπίπτει· καταλειφθεισῶν δὲ τινῶν κινήσεων
μειζόνων, οἵαις καὶ ἐν οἵοις αὖ τόποις λείπων-

guſtiſſimæ partis habitaculum portans ſu-
periore quodam loco illuſtrem atque cõ-
ſpicuam. hunc ergo in modum & hac de
cauſa CRVRA ET MANVS omnibus
adnatæ ſunt. Quòd autem anteriores par-
tes poſteriorib⁹ honoratiores & quaſi im-
perioſiores dii exiſtimarent, hac de cauſa
illis maximam ambulandi facultatem tri-
buerunt. Etiam oportebat hominẽ ante-
riorem corporis partem diſtinctã & diſſi-
milẽ habere. quare primùm in ipſo capi-
tis ambitu collocarunt FACIEM, & in-
ſtrumenta ei illigarunt ad omnem animi
prouidentiam illiúſque miniſterium ac-
commodata: & conſtituerunt partem il-
lam naturæ auſpiciis anteriorem princi-
patus eſſe participem. Illorum autem in-
ſtrumentorum primum exædificarunt i-
ſtos OCVLOS, luciferos quidem illos:
quibus tantum ignis illigarunt quan-
tum quidem comburere non valeret, lu-
men tamen proprium poſſet præbere: vt
quidem perfectum quoddam diei corpus
ita ſit machinatus. nam quod in noſtris
oculis eſt, germana quadam & cognata
cum die natura eſt: & quidem ita vt dii
purum eius ignem effecerint, illúmque
per oculos læuem denſúmque fluere, v-
niuerſo quidem, at medio potius oculo
ita impleto, vt aliud quidem, quantum
nimirum craſſius eſt, omne contineat:
illud autem quod purum perſpicuúmque
ſit, tantùm percolet. Quum autem diurna
erit lux in ipſo viſus fluxu, tunc excidens
ſimile ad ſimile compactum atque con-
cretum, vnum corpus conciliatum atque
neceſſitudine quadam deuinctum conſti-
tutum eſt ad rectam oculorum inſpectio-
nem, quocunque contrarium fulciatur id
quod intus incidit, ad id quod extrà eue-
nit. Quum eiuſdem autem paſſionis par-
ticeps omne ſit cum eo quod ipſum ali-
quando attigerit, ipſum autem nihil attin-
gat, diſtributis illorum motibus, in omne
corpus vſque ad animum, ſenſum præbe-
bat eiuſmodi quẽ nos viſum appellamus.
Quum autẽ oculus ad noctem accedit, à
cognato igne deciditur. nam quum ad rẽ
ſibi diſſimilẽ venit, & ipſam naturã quo-
dammodo mutat atque extinguitur: nec
amplius proximo aeri adnaſcitur: quippe
qui ignem minimè habeat: nec amplius e-
tiam videt, & ſomni cõciliandi præbet ra-
tiones. quum enim ſupercilia, quæ dii o-
lorum cuſtodiæ & ſaluti fabricati ſunt, cõ
tracta fuerint atque complicata, tum verò
interiorem vim ignis cohibet atque con-
ſtringit. Viſus autẽ, emollitis ſtratiſq; mo-
tuum internorum viribus, concidit atque
hebeſcit. hunc in modum illis comparatis, fit quies. quum autẽ multa quies extiterit, breuis
inſomnii ingruit ſomnus. quum verò maiores motus intercepti fuerint, quales & qualibus

Alii interpung. poſt οἰκῆσιν.

Altera lectio, quæ habet ſing. numerum, ἐμηχανήσατο, non conuenit cum præcedentibus.

Scribendum puto διαχεῖται.

locis defecerint, talia & tanta præbent in
animo assimilata dormientibus, excitatis
verò, quæ memoria repetere & recolere
possint rerum simulacra. Eadem ratione
de spectrorũ imaginaria illa effictione atq;
repræsentatione, & omnibus iis rebus quæ
perspicuæ & læues dispici possunt, non est
difficile statuere. nam ex interni externí-
que ignis vtriusque mutua communitate
quum vnum aliquid circa illam læuitatẽ
subinde obuersetur, & variè etiam varia
connumerentur, omnia huiusmodi ne-
cessariò conspiciuntur: igne videlicet eo
qui ad faciem est, cum eo qui in visu est i-
gne, læui quidem illo & splendido, coniũ-
cto atq; compacto. Dextra autem siniſtra
apparent, quia contrariis ipsius visus par-
tibus ad cõtrarias partes fit cõtactus, à sta-
ta illa nimirũ visus sese illidẽtis erumpen-
tí'que sede. ita dextra, dextra, & siniſtra, si-
niſtra. contrà, quum ea lux quæ coalescit,
ei cui coalescit inciderit. id verò, quũ spe-
ctrorum læuitas, sumpta hinc & hinc alti-
tudine, dextram visus partem in siniſtram
impulerit, & Alterum ad Alterum: quum
verò ad faciei latitudinem conuersa fue-
rit, efficit vt idem illud supinum omne cõ
spiciatur, situ lucis inferiore ad superio-
rem, & contrà, superiore ad inferiorem
depulsa. [a]Hæc verò sunt cõcausæ, quarum
ministerio & opera Deus vtitur ad Opti-
mi, quantum fieri potest, ideam formám-
que perficiendam & absoluendam. à com-
plurimis verò existimatur non concau-
sas sed causas esse rerum omnium, dum
frigus inducunt aut calorem, constringũt
aut dissoluunt, & res huiusmodi efficiunt:
nullam tamen aut rationem aut mentem
vllo modo habere possunt. rerum enim
omnium quæ existunt, cui intelligendi
vim inesse statuendum sit, animus dicen-
dus est. at inconspicabilis ille est. ignis
autem & aqua & aer & terra, corpora o-
mnia sunt conspicabilia. verùm necesse
est vt is qui scientiæ intelligentiæque stu-
diosus est, sapientis sagacisque naturæ cau-
sas primas persequatur: quæcunque verò
vel ab aliis quæ mouentur, vel quæ cæte-
ra necessaria mouent, fiunt, secundas sta-
tuendum est. Et ex iis quidem consenta-
neum est vt duplex causarum genus po-
namus, seorsim verò ea quæ sine mente &
intelligentia res aliquas præclaras & bo-
nas efficiant, & quæ prudentia destitutæ,
fortuitum aliquid & inordinatum subin-
de conficiant, illa nimirum à causarum
numero semouenda sunt atq; seiungenda.
De oculorũ ergo vi & efficacia, quatenus
nimirũ vim illã quæ illis tributa est, exe-
rãt, videndíq; causã & facultatẽ ministrẽt,
ita sanè dictũ esto: maximũ verò illorum
ad nostros vsus adiumentum, quare Deus

a Præclarum ἐκ περισσοῦ de vi causarũ na-turalium: quas nõ re-ctè vocari αἰτίας ait, sed potius συναιτίας vel ξυναιτίας, sicuti explicauimus in ar-gumento.

A ται, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παρέχεται ἀφομοιω-
θέντα ἐντὸς ἔξω τε ἐγερθεῖσιν ἀπομνημονεύό-
μενα φαντάσματα. ὃ δὲ ᾗδη τῷ πῦρ καὶ
τὸ πρῶν εἰδωλοποιΐαν, καὶ πότα ὅσα ἐμ-
φανῆ καὶ λεῖα, καταδεῖν οὐδὲν ἔτι χαλεπόν.
ἐκ γὰ τῆς ἐκτὸς ἐντός τε τῶ πυρὸς ἑκα-
τέρου κοινωνίας ἀλλήλοις, ἑνός τε αὖ ᾗδη
τινὸ λειότητα ἑκάστοτε γιγνομένου, καὶ πολ-
λαχῆ μεταῤῥυθμιζόντος, πότα τὰ τοιαῦ-
τα ὀξὺ ἀνάγκης ἐμφαίνεται, τῶ ᾗδη ὃ πρὸ-
σωπον πυρὸς, τῷ ᾗδη τινὸ ὄψιν πυρὶ, πε-
B ρὶ ὃ λεῖον καὶ λαμπρὸν ξυμπαγεῖ γιγνο-
μένῳ. δεξιὰ δὲ φαντάζεται τὰ ἀριστερά,
ὅτι τοῖς ἐναντίοις μέρεσι τῆς ὄψεως ᾗδη τὰ
ἐναντία μέρη γίγνεται ἐπαφή, πρῶδη ὃ κα-
θεστὼς ἔθος τῆς προσβολῆς. δεξιὰ δὲ, τὰ δε-
ξιὰ, καὶ τὰ ἀριστερὰ, ἀριστερὰ διὰ τοιοῦτον, ὅ-
τῳ μεταπέσῃ ξυμπεπτωκὸς ὦ ξυμπέ-
πτωται φῶς. διὸ τὸ δὲ, ὅταν ἡ τῶν κατόπτρων
C λειότης, ἔνθεν καὶ ἔνθεν ὕφη λαβοῦσα, τὸ δε-
ξιὸν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος ἀπώσῃ τ ὄψεως,
καὶ θάτερον ὅπῃ θάτερον. κῆ δὲ τὸ μῆκος
γραφὲν τὸ προσώπου, ταυτὸν ποιὸ ὕπλιον
ἐποίησε πρῶ φαίνεσθαι τὸ κάτω προὸς τὸ
ἄνω τῆς αὐγῆς, τό,τ' ἄνω προὸς τὸ κάτω
πάλιν ἀπῶσθαι. ταῦτ' οὖν πρῶτ' ἔστι τῶν
ξυναιτίων, οἷς θεὸς ὑπηρετοῦσι χρῆται,
τινὸ τὸ ἀρίστου κατὰ τὸ δυνατὸν ἰδέαν ἀ-
ποτελῶν. δοξάζεται δὲ ὑπό τῶν πλείστων
D οὐ ξυναίτια ἀλλ' αἴτια εἶ) τῶν πρώτων,
ψύχοντα καὶ θερμαίνοντα, πηγνύτα τε καὶ
διαχέοντα, καὶ ὅσα τοιαῦτα ἀπεργαζόμε-
να. λόγον δὲ τοὐδένα τοῦδὲ νοιῶ εἰς τοῦδὲν δυ-
νατὰ ἔχειν ὄστ. τ γὰ ὄντων ᾧ νοιῶ μόνῳ κτᾶ-
σθαι προσήκει, λεκτέον ψυχῇ. τοῦτο γ' ἀόρα-
τον. πῦρ δὲ καὶ ὕδωρ καὶ ἀὴρ καὶ γῆ, σώματα
πρῶτα ὁρατὰ γέγονε. ⓦ δὲ νοῦς ἐ ὀρθότης
E ἐφικτὴν αἰτίαν ἔχει τῆς ἐμφρονος φύσεως αἰ-
τίας προτέρας μεταδιώκειν. ὅσαι δὲ ὑπ' ἄλ-
λων μὲν κινουμένων, ἕτερα δ' ἐξ ἀνάγκης
κινούντων γίγνονται, δευτέρας ποιητέον. καὶ
δὴ κῆ ταῦτα καὶ ἡμῖν λεκτέα μὲν ἀμφότε-
ρα τὰ τῶν αἰτίων γένη, χωρὶς δ' ὅσαι μετὰ
νοῦ καλῶν καὶ ἀγαθῶν δημιουργοί, καὶ ὅσαι
μονωθεῖσαι φρονήσεως ὃ τυχὸν ἄτακτον
ἑκάστοτε ἐξεργάζονται. τὰ μὲν οὖν τῶν ὀμ-
μάτων ξυμπεπλεγμένα προὸς ὃ φεῖν τ δύνα-
μιν ἐῶ νῦν εἴληχεν εἰρήσθω· τὸ δ' μέγιστον αὖτ
εἰς ὠφέλειαν ἔργον, δι' ὃ θεὸς αὖθ' ἡμῖν δεδώ-

ρηται, μετὰ τοῦτο ῥητέον. ὄψις δὴ, κατ' ἐμὸν λόγον, αἰτία τῆς μεγίστης ὠφελείας γέγονεν ἡμῖν· ὅτι τῶν νῦν λόγων περὶ τοῦ παντὸς λεγομένων οὐδεὶς ἂν ποτε ἐρρήθη, μήτε ἄστρα, μήτε ἥλιον, μήτ' οὐρανὸν ἰδόντων. νῦν δ' ἡμέρα τε καὶ νὺξ ὀφθεῖσαι, μῆνές τε καὶ περίοδοι μεμηχάνηνται μοὶ ἀριθμόν, χρόνου δὲ ἔννοιαν, περί τε τῆς τοῦ παντὸς φύσεως ζήτησιν ἔδοσαν. ἐξ ὧν ἐπορισάμεθα φιλοσοφίας γένος· οὗ μεῖζον ἀγαθὸν οὔτ' ἦλθεν οὔθ' ἥξει ποτὲ τῷ θνητῷ γένει δωρηθὲν ἐκ θεῶν. λέγω δὴ τοῦτο ὀμμάτων μέγιστον ἀγαθόν. τἆλλα δὲ ὅσα ἐλάττω τί ἂν ὑμνοῖμι; ὧν ὁ μὴ φιλόσοφος τυφλωθεὶς, ὀδυρόμενος ἂν θρηνοῖ μάτην. ἀλλὰ τοῦτο λεγέσθω παρ' ἡμῶν, αὐτὰ ὅτι ταύτην τὴν αἰτίαν θεὸν ἡμῖν ἀνεῦρεν· δωρήσασθαί τε ὄψιν, ἵνα τὰς ἐν οὐρανῷ τοῦ νοῦ κατιδόντες περιόδους, χρησαίμεθα ὅτι τὰς ταύτῃ τὰς τῆς παρ' ἡμῖν διανοήσεως, συγγενεῖς ἐκείναις οὔσας, ἀπερίκτοις τεταραγμένας. ἐκμαθόντες δὲ, καὶ λογισμὸν κατὰ φύσιν ὀρθότητος μεταλαβόντες, μιμούμενοι τὰς τοῦ Θεοῦ πάντως ἀπλανεῖς οὔσας, τὰς ἐν ἡμῖν πεπλανημένας καταστησαίμεθα. φωνῆς τε δὴ καὶ ἀκοῆς πέρι πάλιν ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι ταῦτα τῶν αὐτῶν ἕνεκα τοῖς θεῶν δεδωρῆσθαι. λόγος τε γὰρ ἐπ' αὐτὰ ταῦτα τέτακται, μεγίστην συμβαλλόμενος εἰς αὐτὰ μοῖραν· ὅσον τ' αὖ μουσικῆς φωνῆς χρήσιμον, τοσοῦτος ἀκοὴν ἕνεκα ἁρμονίας ὅτι δοθέν. ἡ δὲ ἁρμονία, ξυγγενεῖς ἔχουσα φορὰς ταῖς ἐν ἡμῖν τῆς ψυχῆς περίοδοις, τῇ μετὰ νοῦ τοσοσχεθείσῃ μούσαις, οὐκ ἐφ' ἡδονῇ ἄλογον, καθάπερ νῦν, εἰ δοκεῖ χρήσιμος, ἀλλ' ὅτι τινὶ γιγνομένῃ ἐν ἡμῖν ἀνάρμοστον ψυχῆς περίοδον, εἰς κατάστασιν καὶ συμφωνίαν ἑαυτῇ ξύμμαχος ἐκ τοῦ μουσῶν δέδοται· καὶ ῥυθμὸς αὖ, διὰ τινὰ ἄμετρον ἐν ἡμῖν καὶ ἀχαρίτων ἕπεσθαι γιγνομένην ἐν τοῖς πλείστοις ἕξιν, ὑπήκοος ὅτι ταῦτα ἕνεκα τοῦ τῶν αὐτῶν ἐδόθη. τὰ μὲν οὖν παρελήλυθότα τῶν εἱρημένων, πλὴν βραχέων, ὅτι δέδεικται τὰ διὰ νοῦ δεδημιουργημένα. δεῖ δὲ καὶ τὰ δι' ἀνάγκης γιγνόμενα τῷ λόγῳ ἕπεσθαι. μεμιγμένη γὰρ οὖν ἡ

Legendum videtur λογισμοῦ, uel λογισμῶν.

illos nobis donarit, deinceps erit explicãdum. Visus quidem, mea sententia, maximas vtilitates nobis sumministrat. eorũ enim sermonum de Vniuersi natura, in quibus nunc versamur, quenquam quisquam minimè nobis commemorasset, quum videlicet neque astra neque solem, neque cœlum sine visus beneficio conspicere potuisset: nunc verò dies & nox conspectæ, mensium & annorum circuli, numerum quidem nobis fabricarunt, temporisque peritiam ad Vniuersi naturam inuestigandam cognoscendámq; nobis tribuerũt. vnde philosophiæ genus nobis comparauimus: quo neque maius neque vtilius bonũ, deorum immortalium beneficio atque munere, ad hominum genus peruenit, neque perueniet vnquam. Alia minora visus commoda quid celebremus? quo quis, minimè philosophus, orbus atque destitutus conqueratur frustrà atque lamentetur. Verùm hoc à nobis ita dicatur, deũ hæc nobis dona hac omnino eadem de causa tribuisse: id est, dedisse visum, vt cœlestes illos motus, qui mente & ratione reguntur, intelligentes, vtamur ad eos motus qui in animo nostro intelligendi vim efficiunt, illis omnino cognatos, perturbatos nimirum imperturbatis, perspiciendos. Illis cognitis atque perceptis, eáq; ratiocinatione, quæ ex naturæ instituto recta est, nobis comparata, motus illos Dei certos quidẽ nec vllo errore perplexos imitemur, atq; adeo nostros illos temerarios atque vagos constituamus atque componamus. De voce autem & auditu eadem omnino dicãtur, ad eadẽ eorundémq; causa à diis tributa esse. Orationis enim facultas propter hæc ipsa data est, maximam omnino ad hæc operam collatura: quicquid nimirũ in illa est musicæ vocis, ad auditum concentus harmoniæque causa tributũ. Harmonia autem cognatos habens iis motus qui in animo nostro sunt, illi hominum generi data est qui Musis cum ratione & intelligentia vtuntur, non verò ad temerariam & rationis expertem voluptatem: quemadmodum hodie nõnullis videtur ad illum vsum musica instituta: quum potius hic verus sit eius vsus, & ad eam rem maximè tribuat adiumentum, vt animorum nostrorũ intẽperies è perturbatis illis, qui in nobis sunt, motibus, manantes, ad decorum congruentémque quendam concentum reuocentur. Rythmus verò modulatióque deorum munere hac de causa etiam accessit, eo nimirum, qui in nobis omnibus est, immoderato, in complurimis verò, cunctis etiam gratiis carente naturæ habitu, corrigendo atque emendando. Hactenus verò paucis explicauimus ea quæ Opificis mente atq; ratione facta & cõstituta fuerunt. restat vt illa quæ necessitate facta sunt, oratione persequamur. mixta enim fuit hæc

mundi creatio: ex neceſſitatis nimirum & intelligentiæ coniunctione mũdus eſt genitus. Quum igitur Mens intelligentiáque Opificis, neceſſitate ſuperior, illi imperaret, cámque parere cogeret, vt res quamplurimæ naſcerentur, & ad optimũ quendam ſtatum adducerentur: in hunc omnino modum neceſſitate ſapienti métis illius imperio cedente, initio conſtitutum eſt hoc Vniuerſum. Si verò quis res ipſas, quemadmodum reuera extiterunt, explicare velit, cõmemorãda erit & huic de natura ſermoni immiſcenda forma de vaga illa & errante cauſa, quatenus nimirum illa vires poteſtatémq; habuerit. Res ergo iterũ retractanda, cõmodóq; initio ſumpto, ſicuti de ſuperioribꝰ, ita & de his nunc deintegro nouáque opera inueſtigandum. Ea nimirum ignis & aquæ, aeris & terræ natura, quæ ante cœli creationé erat, illiúſque affectiones & conditiones à nobis ſunt diſpiciendæ. Hoc quidem tempore nemo hac de re egit, vt rerũ initia originémque explicaret: nos verò peritis atque ſcientibus, qui quidẽ certò norunt iſta extitiſſe, explicamus principia rerum, ex Vniuerſi elementis, vt quidem decet & conſentaneum eſt, non verò vt ab eo qui leuiter tantùm ſapit, tanquam ex ſyllabarum verborúmque formula quadam, ve riſimiliter animo cõcipiũtur atque effor mãtur. Quod quidẽ ita à nobis dictũ intelligatur, quatenus ſunt in noſtra poteſtate, quæ quidem huiuſmodi ſunto. nã omniũ rerum ſeu principium ſeu principia explicare, vbiuis illa conſpiciãtur, id quidem præſens locus videtur efflagitare. Illius autem rei munus detrectandum à nobis videretur, non propter aliã cauſam, quàm quòd difficile ſanè eſt, eo etiam quem inſtituimus modo, res veriſimiles oratione perſequi. Quũ autẽ vos arbitremini oportere vt ego illa dicã, ſi ex meo iudicio res fuiſſet ſtatuẽda, non exiſtimaſſem mearũ eſſe viriũ rem tantã aggredi: nihilominus tamen, vt quod initio pollicitus ſum, obſeruem, conabor non modò quæ hac de re probabiliter dici poſſunt, in mediũ afferre: ſed omni cura atque ratione, iis quæ iam diximus examinatis atque perpenſis, de omnibus & ſingulis dicere.

Deum igitur nunc ab ipſo primordio earũ rerũ quæ dicuntur, ſeruatorẽ precati vt ex inuoluta atque importuna narratione rem ad certã quandam definitámq; ſententiã cõſentaneo modo deducamus, rurſus dicere incipimus.[b] Iam initium de ipſo Vniuerſo maiore & auguſtiore quadã ratione quàm ſuperius diuidatur atq; diſtinguatur. Duas enim formas ſuprà diuidebamus: nunc tertium aliud genus à nobis eſt explicandum. duo enim illa ſatis erant ad ſuperiorum illorum demonſtrationem: vnum quidem, tanquam exemplaris forma ſubſtrata, intelligibili, & quæ eodem ſemper modo

TERTIA & vltima pars iſtius diſputationis, quæ copioſam cõplectitur doctrinam rerum iam explicatarum: ſicuti & diſertis verbis ipſe notat: ἀναχωρητέον, & πρὸς πάντων ἀρκτέον ἀπ' ἀρχῆς. Nexum autẽ repetit. Quæritur enim Mundi creatio: quæ duobus principiis innititur, Materia & forma. De vtraq; & egit hactenus, & nunc agit, repetita opera: ita tamen vt quemadmodum ſuperius egit accuratiſſimè de Forma mundi, ita nunc de Materia. Poſtremo quidem loco, quotuũ illius cognitio verſatur in maiori obſcuritate, idcirco multa præfatur, vt in re obſcura, ad amoliendam temeritatis notam: de hac re nimirum ſe agere ἀνθρωποπαθῶς, quãtum in hominem cadere poterat: & ſe omnia relinquere meliori iudicio examinanda. Denique Deũ inuocat vt lucem ipſe præferat veritati, leque præbeat ducẽ in his ſalebroſis mæandris.

Prima nouæ iſtius diſputationis velitatio, inculcato iterum ſuperioris doctrinæ cum hac nexu. quod eſt in demõſtrãdo maximi momẽti. Nexus igitur eſt: Diximus

A τῶδε τῶ κόσμου γένεσις, ξὺν ἀνάγκης τε καὶ νοῦ συστάσεως ἐγεννήθη. νοῦ δὲ ἀνάγκης ἄρχοντος, τῷ πείθειν αὐτὴν τῶν γιγνομένων τὰ πλεῖστα ἐπὶ τὸ βέλτιστον ἄγειν, ταύτη κατὰ ταῦτα δὴ ἀνάγκης ἡ λογισμὸς ὑπὸ πειθοῦς ἔμφρονος, ὧδε τὸ πᾶν ἐξ ἀρχῆς ξυνίστατο τόδε τὸ πᾶν. εἴτις οὖν ἢ γέγονε, καὶ ταῦτα ὄντως ἐρεῖ, μικτέον καὶ τὸ τῆς πλανωμένης εἶδος αἰτίας, οἵ φέρειν πέφυκεν. ὧδε οὖν πάλιν ἀναχωρητέον· καὶ λαβοῦσιν αὐτῶν τοὺ-

B των προσήκουσαν ἀρχὴν ἑτέραν αὖθις αὖ, καθάπερ καὶ νῦν τότε, νεῖμαι οὕτω καὶ τούτων πάλιν ἀρκτέον ἀπ' ἀρχῆς. τὸ δὲ καὶ τῆ οὐρανοῦ γένεσιν, πυρός, ὕδατός τε καὶ ἀέρος καὶ γῆς φύσιν, θεατέον αὐτά, ὡς τὰ πρὸ τούτου παθήματα νῦν δὴ σαφές πω γένεσιν αὐτῶν μεμήνυκεν, ἀλλ' ὡς εἰδόσι πῦρ ὅ,τι ποτέ ἐστι, καὶ ἕκαστον αὐτῶν, λέγεται ἀρχάς, αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ παντὸς· προσῆκον αὐτοῖς ὀλίγ' ὡς ἐν συλλαβῆς εἴδεσι μόνον εἰ-

C κότως ἐστὸν τὸν μὴ βραχὺ φρονοῦντος ἀπεικάσθηναι. νῦν δὲ οὖν τὸ γε παρ' ἡμῶν ὧδε ἐχέτω· τὸ μὲν πρῶτον ἀπόντων εἴτε ἀρχῶν, εἴτε ἀρχάς, εἴτε ὅπη δοκεῖ τούτων πέρι, τὸ νῦν οὐ ῥητέον· δι' ἄλλο μὲν οὐδέν, ἅμα δὲ τὸ χαλεπὸν εἰς τὸν παρόντα τρόπον τῆς διεξόδου δηλῶσαι τὰ δοκοῦντα. μήτ' οὖν ὑμεῖς οἴεσθε δεῖν ἐμὲ λέγειν, οὔτ' αὐτὸς ἂν πείθειν ἐμαυτὸν εἶεν ἂν δυνατὸς ὡς ὀρθῶς ἐγχειρῶ, τοσοῦτον ὑπερβαλλόμενος ἔργον. τὸ

D δ' κατ' ἀρχὰς ῥηθὲν δεῖ φυλάττειν, πλὴν τῶν εἰκότων λόγων δυνάμιν, πειράσομαι μηδενὸς ἧττον εἰκότα, μᾶλλον δὲ καὶ ἔμπροσθεν ἀπ' ἀρχῆς περὶ ἑκάστων καὶ ξυμπάντων λέγειν.

Θεὸν δὲ νῦν ἐπ' ἀρχῇ τῶν λεχθέντων, σωτῆρα, δεῖ ἀπόπου καὶ ἀήθους διηγήσεως πρὸς τὸ τῶν εἰκότων δόγμα δεῖ σώζειν ἡ-

E μᾶς ὑπισχνουμένους, πάλιν ἀρχόμεθα λέγειν. ἢ δ' οὖν αὖθις ἀρχὴ περὶ τοῦ παντὸς, ἔτι μείζονος τῆς πρόσθεν διαιρετέον. τότε μὲν γὰρ δύο εἴδη διειλόμεθα, νῦν δὲ τρίτον ἄλλο γένος ἡμῖν δηλωτέον. τὰ μὲν γὰρ δύο ἱκανά, ὡς ὑπὸ τοῖς ἔμπροσθεν λεχθεῖσιν· ἓν μέν, ὡς παραδείγματος εἶδος, νοητὸν καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ὄν, μίμημα δὲ πα-

Magis mihi placeret ἀρχώμεθα.

εκδείγματος· δεύτερον, ᾗ φύσιν ἔχον καὶ ὁρατόν. τρίτον δὲ τότε μὴ οὐ διειλόμεθα, νομίσαντες τὰ δύο ἱκανῶς· νῦν δὲ ὁ λόγος ἔοικεν εἰσαναλαβεῖν χαλεπὸν καὶ ἀμυδρὸν εἶδος ὑπερχρῆν λόγοις ἐμφανίσαι. τίνα οὖν ἔχον δύναμιν καὶ φύσιν αὐτὸ ὑποδεκτικὸν πάντων; τοιάνδε μάλιστα πάσης ἰδέας ᾗ φύσεως ὑποδοχὴν αὐτό, οἷον τιθήνην. εἴρηται μὲν οὖν ταληθές, δεῖ δ' ἐναργέστερον εἰπεῖν περὶ αὐτοῦ. χαλεπὸν δὲ, ἄλλως τε καὶ διότι περὶπορηθῆναι περὶ πυρὸς καὶ τῶν μετὰ πυρὸς αἰσθητῶν, τούτου χάριν. τούτων γὰρ εἰπεῖν ἕκαστον, ὁποῖον ὄντως ὕδωρ μᾶλλον ἢ πῦρ, καὶ ὁποῖον ὁτιοῦν μᾶλλον ἕν ἕκαστον τε, οὕτως ὥστε πίστιν βεβαίως ἔχεσθαι λόγῳ· χαλεπόν. πῶς οὖν δὴ τῦτ' αὐτό, καὶ πῦ, καὶ τί περὶ αὐτῶν εἰκότως ἀπορηθέντες λέγωμεν; πρῶτον μὲν ὃ νῦν ὕδωρ ὠνομάκαμεν, πηγνύμενον, ὡς δοκοῦμεν, λίθους καὶ γῆν γιγνόμενον ὁρῶμεν· τηκόμενον δ' αὖ καὶ διακρινόμενον τοῦτον τὸ πνεῦμα καὶ ἀέρα· (συλλαβὸν δὲ τὸν ἀέρα, καὶ πῦρ) ἀνάπαλιν ὃ συλλιθὲν, καὶ κατασβεσθὲν, εἰς ἰδέαν τε ἀπιὸν αὖθις ἀέρος, πῦρ· καὶ πάλιν ἀέρα ξυνιόντα καὶ πυκνούμενον, νέφος καὶ ὁμίχλαν. ἐκ δὲ τούτων ἔτι μᾶλλον ξυμπιλουμένων, ῥέον ὕδωρ· ἐξ ὕδατος δὲ, γῆν καὶ λίθους αὖθις· κύκλον τε ὅτῳ διαδίδοντα εἰς ἄλληλα, ὡς φαίνεται, τιὼ γιγνέσιν. οὕτω δὴ τούτων οὐδέποτε τῶν αὐτῶν ἑκάστων φανταζομένων, ποῖον αὐτῶν, ὡς ὂν ὀρθῶς τοῦτο καὶ οὐκ ἄλλο, παγίως διϊσχυριζόμενος, οὐκ αἰσχύνει γε τις αὐτὸν, οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἀσφαλέστατον αὖ μακρῷ περὶ τούτων τιθεμένους, ὧδε λέγειν· ἀεὶ ὃ καθορῶμεν, ἄλλοτε ἄλλη γιγνόμενον, ὡς πῦρ, μὴ τοῦτο ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἑκάστοτε προσαγορεύειν πῦρ· μηδὲ ὕδωρ τοῦτο, ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον ἀεὶ· μηδὲ ἄλλο ποτὲ μηδὲν, ὡς τιν' ἔχον βεβαιότητα, ὅσα δεικνυόντες τῷ ῥήματι, τῷ τόδε καὶ τοῦτο προσχρώμενοι, δηλοῦμεν νοούμενά τι. φεύγει γὰρ οὐχ ἑστὸς μόνον τιὼ τοῦ τόδε καὶ τιὼ τούτου καὶ τιὼ τῷδε, καὶ πᾶσαν ὅσην μόνιμα ὡς ὄντα αὐτὰ ἐνδείκνυται φάσις. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἑκάστα μὴ λέγειν· τὸ δὲ τοιοῦτον ἀεὶ προσφερόμενον, ὅμοιον, ἑκάστου πέρι καὶ ξυμπάντων οὕτω καλῶν· καὶ δὴ καὶ πῦρ τὸ παρὸν πάντος τοιοῦτον, καὶ ἅπαν ὅσον ἂν ἔχῃ ῥοήσιν. ὧν ᾧ δὲ ἐγγιγνόμενα ἑκάστα αὐτῶν φαντάζεται, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ ἀπόλλυται, μόνον

Vocabulũ τοιόνδε cum uoc. ὑποδοχὴ iungi posse non uidetur, sed ad præcedentia δύναμιν & φύσιν referri. ut interrogationi facta per τίνα respõdeat. q.d. Hanc, quam dicturus iam sum: nimirũ esse receptaculũ, &c. Vel, Talem, qualem &c. Ponenda igitur post μάλιστα fuerit hypostigme. At uerò participium ἔχον infinitiui ἔχειν non malè habere locũ hic uidetur.

Sequẽdo hanc interpretationem, Si exarserit, ignẽ, scribendum esset συλλαβὸν ὃ, πῦρ: referendo & hoc ad ὕδωρ.

A sit: secũdum, Exẽplaris imitatio, genitũ & conspicabile. tertiũ verò tunc non explicabamus, quia duo illa satis esse existimabamus: nunc verò sermonis instituti ratio postulare videtur vt difficilem illã atque obscurã formã verbis ostendere conemur.[b] Ecquã autẽ potestatẽ & naturã hanc habere existimandũ est? huiusmodi nimirum quæ sit omnis generationis & creationis receptaculũ, tanquã nutricẽ. quod quidẽ ita verè dicitur: magis autem perspicuè rursus explicandũ est. difficile B quidem aliter, & hoc maximè nomine quòd quidnã illud sit, prius sit dispiciẽdũ: [c] dubitãdúmq; sit de igne & cæteris igni cognatis: id est, quomodo cõstitui possit, an potius aqua quàm ignis sit, aut quidlibet aliud singulorũ, aut omnia vnà. Ita quidem certò, & ita vt fides ei plenè adhibeatur, hac de re cõstituere, omnino difficile est atque arduum. Quî verò, & vnde, & quatenus, & quid, examinatis his dubitandi rationibus, constituerimus? [d] Primùm igitur illud quod nos aquam vocauimus, dum concrescit, vt quidẽ nobis videtur, lapides & terrã fieri videmus: dum liquescit autẽ & dispescitur idẽ ipsum, spiritũ & aerẽ: si exarserit, ignẽ: & contrà, si coaluerit & extinctũ fuerit, in aeris formam rursus redire. & rursus aerẽ, si cum igne conueniat, nebulam & tenebras. ex his verò, si adhuc magis cõstipentur, manare aquã: ex aqua verò terram & lapides rursus: mutuúmq; ita & vicariũ cõmunis naturæ & creationis circulũ, vt videtur, alternare. Quũ igitur hæc nunquam eadẽ singula conspiciantur, ecquódnã ipsorũ esse, & non aliud, pro rato & fixo qui affirmarit, non ipsum pudebit? Nemo est. verùm longè tutius fuerit, de his hũc in modũ statuere: Quod semper videmus, aliud aliter esse: vt ignẽ, non hoc, sed huiusmodi ignẽ nuncupare singulatim: neq; aquã hoc, sed huiusmodi semper: neque aliud quidpiam vnquam, quasi aliquam habẽs constantiã atque firmitatem. quæ significantes vocabulis HOC & ILLVD, vocum vsu aliquid existimamus declarare. effugit enim species & apparitio illa rerum, quæ appellationem illam, Hoc est; Ita est, & similes quæ res aliquas stare & perdurare ostendunt. Verùm hæc singula non oportet dicere: at id quod huiusmodi semper circumfertur simile, & de singulis & de omnibus appellare debemus. & ignis quidem qui semper similis; & omnis qui originem habet: in quo & ea quæ intercedunt singula ipsorum repræsentantur, & rursus pereunt, solum il-

de Forma: eámque bi faciã considerauimus, τοῦ ὄντος videlicet, in mente Dei. id est, παράδειγμα (cuius Dei ideam statuebat causam: sicuti expositum est) & αἰσθητὸν, vel μίμημα παραδείγματος. id est, conspicabilem hunc mũdum, ad æternam illam imaginem reuera compositum. quæ duo capita distinctè explicauit. nam & de exemplari in mente architectrice, & de reuera creato mundo egit copiosè. Nunc agendum est de Materia: quã tertium genus vocat, propter distinctam illam formæ cõsiderationẽ: quæ tamen vna est atque simplex in sese.

b Primæ Materiæ explicatio. esse πάσης ᾗ φύσεως ὑποδοχὴν καὶ τιθήνην. id est, omniũ rerum quæ existunt, (ᾗ φύσεως enim vocabulo τὰ γιγνόμενα solet designare) receptaculum & nutricẽ.

c Secunda descriptio, αἰσθητὸν παράλληλος & διαπαντὸς ὡσαύτως: Prima materia non est Terra, aqua, ignis, aer. &c.

d Tertia primæ materiæ probatio. Ex mutua nimirum elementorum vicissitudine & tranmutatione inter se, primã illam materiã apparere. Mutuã porro elementorum mixtionem singulari quodam motu reciprocari; quatenus in se sæpe resoluuntur, docet Plato. Elementa autem, non primã naturã, sed secundã, ex qualitatibus compositam, ex illorum commutatione apparere. τόδε τι autem vocat substantiam: ποῖον δὲ, qualitatẽ: ac proin de significare videtur elementa non esse prima rerum initia, sed materiam & formam in omnibus rebus primum & verum esse fulcrum.

lud appellare decet, Hoc & Illud, nominibus accommodatis. [a]Iam verò & dilucidius hæc eadem rursus explicare nobis audendum est. Siquis omnes figuras ex auro efformaret, & singula ad omnes illas figuras perpetuò reformaret, ei verò aliquis illarum figurarum vnam ostenderet, & quæreret ecquid rei esset, omnino verius responderi posset, aurum esse: at trigonum & quæcunque aliæ figuræ inesſent, non dicēdum esset verè existere, quū videlicet iam substratæ subiectæque rei interueniant. verùm si quidem huiusmodi aliquid adhibita quadam securitate & fideiussione aliquis admittere voluerit, consentaneus sermo ille esse videatur, vt eius naturæ quæ omnia corpora suscipit, ratio & conditio quodammodo intelligatur. non enim ex sua omnino potentia se exerit. recipit enim semper omnia: neque vllam vnquam figuram recipit iis quæ ipsam ingrediuntur consimilē. cuilibet enim naturæ tāquam impressio quædam substernitur, quæ ab ingredientibus variè mouetur atque effiguratur. nam per illa quæ ipsi accidunt, alibi alia & diuersa apparet. Ea autem quæ vel eam ingrediuntur, vel ab ea egrediuntur, rerum quæ verè sunt, expressæ sunt imagines, obscuro quidem & notatu difficili admirandóque modo, quem deinceps explicabimus. Nūc triplicia genera à nobis sunt animo perspicienda, ID QVOD FIT, ID VNDE IDIPSVM QVOD FIT, ASSIMILATVR. Oportet autem conferre & assimilare, id quidem quod recipit, matri: id verò vnde quid assimilatur, patri: mediam verò inter hæc naturam, IDIN QVO RES EXPRESSA INEST, tertium nimirū illud est quod nos posteri aliūde haud possumus animo percipere, quàm si nobis illud ob oculos repræsentemus, in quo variæ variarum rerum figuræ imprimendæ essent. Sit ergo illud rectè ita constitutum: dummodo tamen omnium illarum formarum, quas alicunde excepturum sit, planè liberum atque immune. nam quum alicui earum rerum quæ ingressuræ sunt simile sit, cōtrariámque adeo & planè diuersam abhorrentémque naturam, vndecunq; obuenturū sit, recipiat, malè proculdubio assimilaretur si propriam suam speciem quandam ostentaret. Itaque necesse est illud omni forma carere, quod omnia in seipso genera recipiat: quemadmodū humida illa vnguenta quæ iucundum aliquem odorem recipiunt: aut siquis mollem quandā materiāpinsendo induceret, ita vt nullus color extaret, sed maximè dilucida & perspicua efficeretur. Itaq; cō-

[a] Explicatio superioris dicti. Illam enim materiam primam in vnaquaq; re ex illius cōmutatione cognosci analogia quadam, exēplo ostendit. perin de enim esse ait acsi quis auri massam tibi proponat, in quā multæ subinde figuræ inducātur: manebit quidem eadem auri massa, figurarum tamen nomina recipiet. Eodē quoque modo materia semper manens iisdem formis subiicitur, à quibus denominatur. Vnde consequitur, quanuis diuersas mutationes fieri in eodem subiecto videamus, id solum formarum varietati tribuendum esse, ac non ipsi subiecto, siue materiæ, quæ semper eadem manet. Inde colligit, materiam illam primam, esse omnium formarum ἀποδοχήν: forma propria carentem, & omnes res suscipientem: non terrā, non aquam, non aerē, non ignem: sed rerum tamen omnium matrē atque nutricem non tamen reuera existere, sed ratione tantùm comprehendi. Subiūgit autem quædam illius vestigia, ex quibus quænam ipsa sit perspiciamus. Sed quatenus hæc dicantur, & ἀνάλογος vocetur, explicatum est in argumento: ne hic eadem inculcemus.

A σχῆμα αὖ πᾶσα γραφὴν, τῷ τε τόπῳ ᾧ τῷ πόδε πᾶσι χρωμένους ὀνόματι. τὸ δέ, ὁποιονοῦν τί, θερμὸν ἢ λευκὸν, ἢ καὶ ὁτιοῦν τῶν ἐναντίων, καὶ πρόσθ' ὅσα ἐκ τούτων, μηδὲν ἐκεῖνο αὖ τούτων καλεῖν. ἐπὶ δὲ σαφέστερον αὖτ' πέρι εἰ πᾶσι θυμητέον αὖθις εἰπεῖν. εἰ γὰρ πρόσωπα τις ἐκμαγεῖα πλάσας ἐκ χρυσοῦ, μηδὲν μεταπλάττων παύοιτο ἕκαστα εἰς ἄπορα, δεικνύοντος δή τινος αὐτῷ ἓν, καὶ πᾶσι τοῦτο ἐρωμένου τί ποτ' ἔστι, μακρῷ πρὸς ἀλήθειαν

B ἀσφαλέστατον εἰπεῖν ὅτι χρυσός. τὸ δὲ τρίγωνον, ὁσάκις ἄλλα σχήματα ἐνεγίγνετο, μηδέποτε λέγειν ταῦτα ὡς ὄντα, ἃ γε μεταξὺ τί τρεπόμενον μεταπίπτει· ἀλλ' ἐὰν ἄρα καὶ τοιοῦτον μετὰ ἀσφαλείας ἐθέλῃ δέχεσθαι τινός, ἀγαπᾶν. ὁ αὐτὸς δὴ λόγος καὶ περὶ τῶν πάντα δεχομένων σώματα φύσεως. ταὐτὸν αὐτῷ ἀεὶ περὶ ῥητέον. ἐκ γὰρ τῆς ἑαυτῆς τοπαράπαν οὐκ ἐξίσταται δυνάμεως. δέχεταί τε γὰρ ἀεὶ τὰ πάντα, καὶ μορφὴν οὐ-

C δεμίαν ποτὲ οὐδενὶ τῶν εἰσιόντων ὁμοίαν εἴληφεν οὐδαμῇ οὐδαμῶς. ἐκμαγεῖον γὰρ φύσει πάντι κεῖται, κινούμενόν τε καὶ σχηματιζόμενον ὑπὸ τῶν εἰσιόντων. φαίνεται δ' ἐκεῖνα ἄλλοτε ἀλλοῖον. τὰ δὲ εἰσιόντα καὶ ἐξιόντα, τῶν ὄντων ἀεὶ μιμήματα, τυπωθέντα ἐκ τοῦ αὐτοῦ τρόπον τινὰ δύσφραστον καὶ θαυμαστόν, ὃν εἰσαῦθις μετιμεν. ἐν δ' οὖν

D τῷ παρόντι χρὴ τρία διανοηθῆναι τρίτα· τό μὲν, γιγνόμενον, τὸ δ' ἐν ᾧ γίγνεται, τὸ δ' ὅθεν ἀφομοιούμενον φύεται τὸ γιγνόμενον. καὶ δὴ καὶ προσεικάσαι πρέπει, τὸ μὲν δεχόμενον, μητρί, τὸ δ' ὅθεν, πατρί· τὸ δὲ μεταξὺ τούτων φύσιν, ἐκγόνῳ· νοῆσαί τε ὡς ὅτι αὖ ἄλλως ἐκτυπώματος ἔσεσθαι μέλλοντος ἰδεῖν ποικίλου πάσας ποικιλίας, τοῦτ' αὐτὸ ἐν ᾧ ἐκτυπούμενον ἐνίσταται, γλοιοῦ' ἂν παρεσκευασμένον εὖ, πλὴν ἄμορφον ὂν ἐκείνων ἁπασῶν τῶν ἰδεῶν ὅσας μέλλει δέχεσθαι

E ποθέν. ὅμοιον γὰρ ὂν τῶν ἐπεισιόντων τινὶ, τὰ τῆς ἐναντίας τά τε τῆς παραπαν ἄλλης φύσεως, ὁπότ' ἔλθοι, δεχόμενον, κακῶς ἂν ἀφομοιοῖ, τῷ αὑτὸ παρεμφαίνων ὄψιν. διὸ καὶ πάντων ἐκτὸς εἰδῶν εἰ χρεὼν τὸ τὰ πάντα ἐνδεχόμενον ἐν αὑτῷ γλοιὸν καθάπερ τοῖς ἀλείμμασι, ὁπόσα εὐώδη, τὰ δεχόμενα ὑγρὰ τὰς ὀσμάς· ὅσοι τε ἔν τισι τῶν μαλακτῶν σχήματα ἐπομάττειν ἐπιχειροῦσι, τοιοῦτόν τι σχῆμα ἐνδεῖν ἐν-

δηλον ἐν ἀρχὴν ἐᾶσι, παρομαλιώντες δὲ, ὅτι λειότατον ἀπεργάζονται. ταὐτὸν οὖν

καὶ τὰ τῶν πρώτων ἀεί τε ὄντων, κατὰ
πᾶν ἑαυτό, πολλάκις ἀφομοιώματα κα-
λῶς μέλλοντι δέχεσθαι, πάντων ἐκτὸς αὐτῶν
προσήκει πεφυκέναι τῶν εἰδῶν. δεῖ τοίνυν τὸ
γεγονότος ὁρατοῦ καὶ παντὸς αἰσθητοῦ μητέ-
ρα καὶ ὑποδοχὴν, μήτε γῆν, μήτε ἀέρα,
μήτε πῦρ, μήτε ὕδωρ λέγωμεν, μήτε ὅσα
ἐκ τούτων, μήτε ἐξ ὧν τούτων γέγονεν· ἀλλ'
ἀόρατον εἶδός τι καὶ ἄμορφον, πανδεχές. με-
ταλαμβάνον δὲ ἀπορώτατά πη τοῦ νοητοῦ,
καὶ δυσαλωτότατον αὖ λέγοντες, οὐ ψευ-
σόμεθα. καθόσον δὲ ἐκ τῶν προειρημένων
δυνατὸν ἐφικνεῖσθαι τῆς φύσεως αὐτοῦ, τῇδε
αὖ τις ὀρθότατα λέγοι. πῦρ μὲν ἑκάστοτε, αὖ
τὸ πεπυρωμένον μέρος φαίνεσθαι· ὃ δ' ὑγρὸν
γέν, ὕδωρ. γῆν δὲ καὶ ἀέρα, καθόσον αὖ μι-
μήματα τούτων δέχηται. λόγῳ δὴ μᾶλλον
τὸ τοιόνδε διοριζομένοις περὶ αὐτῶν σκοπε-
τέον· ἆρ' ἔστί τι πῦρ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ, καὶ
πάντα περὶ ὧν ἀεὶ λέγομεν, οὕτως αὐτὰ
καθ' αὑτὰ ἕκαστα ὄντα· ἢ ταῦτα ἅπερ ἁπτά
πομεν, ὁρατά τε ἄλλα σῴματος αἰσθα-
νόμεθα, μόνα ἔστι τοιαύτην ἔχοντα ἀληθειαν,
ἄλλα δὲ οὐκέτι περὶ ταῦτα οὐδαμῇ οὐδα-
μῶς· ἀλλὰ μάτην ἑκάστοτε εἶναί τι φαμὲν
εἶδος ἑκάστου νοητόν. τὸ δή, τοσόνδε ἄρ' ἐστὶν πλὴν
λόγος. οὔτε δὴ τὸ παρὸν, ἄκριτον καὶ ἀδύ-
καστον ἀφέντα, ἄξιον φαίνεσθαι διαχειζόμενον
ἔχειν οὕτως, οὔτ' ὀκνεῖ λόγου πάρεργον
ἄλλο μῆκος ἐπεμβλητέον. εἰ δέ τις ὄρος ὁρι-
σθείς, μέγας ἀφ' βραχέων φανείη, τοῦτο μά
λιστα κατειώτατον γένοιτ' ἄν. ὧδε δὴ περὶ γ'
ἐμὴν τίθεμαι ψῆφον αὐτός. εἰ μὲν νοῦς καὶ δό-
ξα ἀληθὴς ἐστὸν δύο γένη, πανταπασιν εἶ)
καθ' αὑτὰ ταῦτα, αἰσθητα ὑφ' ἡμῶν, εἴδη
νοούμενα μόνον· εἰ δ' ὡς τισὶ φαίνεται, δό-
ξα ἀληθὴς νοῦ διαφέρειτο μηδέν, πάντ' ἂν
ὁπόσα αἰσθανόμεθα διὰ τοῦ σώματος αἰσθανώμεθα,
θετέον βεβαιότατα. δύο δὴ λεκτέον ἐκεῖ-
να, διότι χωρὶς γεγόνατον, ἀνομοίως τε ἔχε-
τον. τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν, διὰ διδαχῆς, τὸ δ'
ἑτερον πειθοῖς ἡμῖν ἐγγίγνεται καὶ τὸ μὲν, ἀεὶ
μετ' ἀληθοῦς λόγου· τὸ δ', ἄλογον. καὶ τὸ μὲν,
ἀκίνητον πειθοῖ, τὸ δὲ, μεταπειστόν. καὶ τοῦ
μὲν πάντα αὖδρα μετέχειν φατέον, νοῦ δὲ,
θεούς, αἰθερόπτων δὲ γένος, βραχύ τι. τού-
των δ' οὕτως ἐχόντων, ὁμολογητέον μὲν εἶ) τὸ

Mutandum puto αὐτῶν in αὐτό.

Malim hoc pronomen αὐτοῦ (mutata quæ in præcedēt. edit. est interpūctione post ipsum) referre ad μέρος: ut non dicamus, Eius ignē, sed Ignem, partē eius ignitam. &c.

Interrog. notam nō apposui, quòd ἆρα utdeatur pēdere à δίσκεσθέον. ideo malim, Vtrum ignis aliquis sit. Paulo post, Ipsa singula per se sint. An hæc quæ consp. &c. Et in sequēt. eodem modo.

Malim εἴδη ad præcedentia etiā referre, expuncta hypostigme post ἡμῶν: ut illa dicātur esse εἴδη αἰσθανόμενα ὑφ' ἡμῶν, & νοήματα μόνον.

A sentaneum est vt id quod res omnes, & eas quidem quæ semper perdurāt, & quæ inter se longè latéque distant, præclarè excepturū erat, omnib⁹ formis planè carere. Quare Matrem & receptaculum earum rerum, quæ genitæ & conspicabiles sunt, neque terram, neque aerem, neque ignem neque aquam dicimus, neque ea quæ ex his, neque ex quibus hæc extiterunt: sed inconspicabilem quandam formam, figura carentem & omnium tamē capacem. Si autem dixerimus ipsum illū
B inuoluto quodam perplexóque modo cum re intelligibili communicare, illud tamen huiusmodi esse statuamus quod difficulter omnino percipiatur: haudquaquam mētiemur. Quatenus autem ex iis quæ iam diximus, illius naturā attingere possumus, in hunc ferè modum rectissimè quis dixerit: Eius ignem, subinde ignitam quandam partem apparere: humefactam verò, aquam: terram autem & aquā, quatenus ipsorū imagines recipiat. Hæc verò potius ratiocinatione quadā sunt à nobis definienda atque consi-
C derāda: Vtrū ignis aliquis est ex seipso, & omnia de quibus dicimus, ipsa singula per se sunt? aut hæc quæ conspicimus, aut alia quæ per corpus sentimus, sola hæc sunt de quibus hæc veritas confirmetur: præter hæc nulla nullibi existūt? Nos autem frustra dicimus subinde formā esse singularum rerū intelligibilē: illud autem nihil aliud est quàm verbū. Nō igitur cōsentaneū est vt istius rei, in qua versamur, doctrinam ita certò statuamus, vt nullo examine iudicióque perpensam ita ha-
D bere omnino pronuntiemus atque confirmemus: neque tamen ex prolixa quadam sermonis ambage aliam quandam quæstionum prolixitatem inseminemus. sicuius rei terminus atque finis, quæ per se maxima sit, paucis verbis describatur, hoc vero opportunissimū fuerit. Sic ergo mea quidem sententia constituendum censeo. Si mens quidem & vera opinio duo sunt genera, omnino existimandum illa per seipsa esse, quæ sensu à nobis minimè percipiantur: formæ
E verò tantùm sint, quæ mente & animo comprehendantur. Quòd si, vt quibusdam videtur, vera opinio à mente nullo modo differat, omnia illa quæ sensu percipimus, certissima constituēda sunt. duo verò hæc dicenda, quoniam seorsim extiterunt, & dissimiliter habent. illorum enim aliud nobis doctrina, aliud persuasione ingeneratur: & aliud quidē cum vera ratione cōiunctū est, aliud, ratione caret: aliud persuasione moueri non potest, aliud persuasibile est. & huius quidem mortales ipsos participes esse fatendum est: illud diis immortalibus esse peculiare, paulum aliquid ad homines attingere. Quum hæc ita se habeant, fatendum profectò est for-

mam quandam esse quæ eodē semper se habeat modo, generationis & exitii expertem: quæ nec ipsa quicquam aliunde recipiat, nec ipsa aliò peruadat. inconspicabile enim ipsū alioqui, nec sensui peruium, quod mens ipsa consideret atque contempletur. Illud autem eiusdem quidem nominis & illi simile, secundum sen sile, genitum, quod semper feratur atque agitetur: & quod in quodam loco nascatur, & rursus ibidem intereat, opinione cum sensu perceptibile. Tertiū verò rursum genus, loci perniciem nunquam recipiens, sedem verò præbēs omnibus iis quæ generationem habēt. & dicimus necessarium esse vt illud quodāmodo existat. omne autē quicquid est, in aliquo loco est, & locū aliquem tenet. quod verò nō est neq; in terra, neque vllibi in cœlo, nihil esse statuēdum est. Hæc autē omnia, & omnia quæ his germana & cognata sunt, & quæ in vigili illa & sopore minimè obuoluta, quæque verè existit, natura, non possumus præ hoc somniculoso stupore nostro, his de rebus verè definire, excussóque hoc veterno rem perspicuè explicare, vt imagini quidem. quandoquidem neque hoc ipsum, in quo natum est, ipsius est, alterius verò cuiusdam versatur imaginatio. Itaque consentaneū est vt in altero quodam nascatur, substātiam quidem quodammodo cōplectens, aut quidem ipsa nihil sit. At ei rei quæ reuera existit, adiumento est accuratè explicatus verus sermo, vt quidē quousque hoc quiddam, aliud sit, illud verò & aliud: neutrū autem, quod in neutro vnquam extiterit, vnum vnà idem & duo sint. Hic quidem, mei quidē iudicii calculo perpensus atque examinatus, hunc in modum summatim sermo definiatur:

Conclusio istius de Materia prima sermonis, addita prius præfatione, Hæc vide licet non certò dici, sed νόθῳ tantùm λογισμῷ comprehendi. Colligit autē earum notarum quibus Materiam describerat, summam quandā, vt ex iis quænā ipsa sit perspiciamus.

[A] χτ' Ταυτὰ ἔχον εἶδος, ἀγλύπτον καὶ ἀνώλεθρον, οὔτε εἰς ἑαυτὸ εἰσδεχόμενον ἄλλο ἄλλοθεν, οὔτε αὐτὸ εἰς ἄλλό ποι ἰόν· ἀόρατον δὲ καὶ ἄλλως ἀναίσθητον, τοῦτο ὃ δὴ νόησις εἴληχεν ἐπισκοπεῖν. τὸ δὲ ὁμώνυμον, ὁμοίον τε ἐκείνῳ, δεύτερον αἰσθητόν, γλυπτόν, πεφορημένον ἀεί· γιγνόμενον ἔν τινι τόπῳ, καὶ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπολλύμενον· δόξῃ μετ' αἰσθήσεως περιληπτόν. τρίτον δ' αὖ γένος ὂν τὸ τῆ χώρας ἀεὶ φθορὰν οὐ προσδεχόμενον, ἕδραν δὲ πᾶσιν ἔχον ὅσα ἔχει γένεσιν, αὐτὸ δὲ μετ' ἀναισθησίας ἅπτον, λογισμῷ τινὶ νόθῳ μόγις πιστόν. πρὸς ὃ δὴ καὶ ὀνειροπολοῦμεν βλέποντες, καὶ φαμὲν ἀνάγκην εἶναί που, τὸ ὂν ἅπαν, ἔν τινι τόπῳ, καὶ κατέχειν χώραν τινά· τὸ δ' μήτε ἐν γῆ, μήτέ που κατ' οὐρανόν, οὐδὲν εἶ). Ταῦτα δὲ πάντα, καὶ τὰ τούτων ἀδελφά, καὶ περὶ τὸν ὕπνον καὶ ἀληθῶς φύσιν ἐπ' ἀρχουσθαι, ἐπὶ τοῦτο τῆς ὀνειρώξεως, οὐ δυνατοὶ γ[B] γόμεθα ἐγερθέντες διοριζόμενοι τἀληθῆ λέγειν, ὡς εἰκόνι μόνῳ· ἐπεὶ περ οὐδὲ αὐτὸ τὸ ἐφ' ᾧ γέγονεν, ἑαυτῆς ὄντι, ἑτέρου δέ τινος ἀεὶ φέρεται φάντασμα. Δεῖ δὴ ταῦτα ἐν ἑτέρῳ προσήκειν τινὶ γίγνεσθαι, οὐσίας ἁπτομένης αὐτὲ χρῄζειν, ἢ μηδὲν πραγματῶν αὐτὸν εἶ). τῷ ὄντως ὄντι βοηθὸς ὁ δὴ ἀκριβείας ἀληθοῦς λόγος· ὡς ἔστιν αἰεί τι, τὸ μὲν ἄλλο ἦ, τὸ δὲ, ἄλλο, οὐδέτερον ἐν οὐδετέρῳ ποτὲ γεγονὸς ἐν ἅμα ταυτὸν καὶ δύο [D] γενέσθαι. οὗτος μὲν δὴ οὕτω δὴ τῆς ἐμῆς ψήφου λογισθείς, ἐν κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος, ὃν τε καὶ χώραν καὶ γένεσιν εἶ), τρία τριχῇ, καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι. τὸ δὲ γιγνόμενον πιθανῷ, ὑγραινομένῳ καὶ πυρουμένῳ, καὶ τὰς γῆς τε καὶ ἀέρος μορφὰς δεχομένῳ, καὶ ὅσα τούτοις ἄλλα παθήματα ξυμβέβηκεν πάσχουσθαι, πεφυτοδαπὸν [E] ἰδεῖν φαίνεσθαι. Διὰ δὲ τὸ μήθ' ὁμοίων δυνάμεων μήτ' ἰσορρόπων ἐμπίπλασθαι, κατ' οὐδὲν αὐτοῖς ἰσορροπεῖν, ἀλλ' ἀνωμάλως πανταχοῦ σείεσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων αὐτὴν, κινουμένην δ' αὖ πάλιν ἐκεῖνα σείειν. τὰ δὲ κινούμενα, ἄλλα ἄλλοσε ἀεὶ φέρεσθαι, διακεκινήμενα, ὥσπερ τὰ ὑπὸ τῶν πλοκάμων τε καὶ ὀργάνων τῶν περὶ τὸν σῖτον καθαρσιν σειόμενα καὶ ἀπαλικμώμενα· τὰ μὲν πυκνὰ καὶ βαρέα, ἄλλη τε δὲ

Videtur interpūgendū esse inter δεύτερον & αἰσθητόν.

Legendum puto, ἀναγκαῖον, εἶναί που τὸ ὂν ἅπαν, ἔν τινι τόπῳ, καὶ κατέχειν χώραν.

Hæc uerba, καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, Fic. quoque præcedentibus iungit. Vt autem sequentibus iūgi possent, (sicut in hac interpretatione) scribēdum esset, πρὶν δὲ, καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι, γλυπτοῦ πεφυτοδαπὸν.

In Ald. edit. πλοκάνων legitur: quod alibi extare nusquam puto: at πλοκάμων (à nominatiuo singul. non πλόκαμος, sed πλόκαμον) confirmant cùm alii aliorum loci, tum quidam Theophrasti: uel maximè autem quidam huius ipsius scriptoris, in sequentibus, τὰ μὲν οὖν ἔνδον ὑπὸ τοῦ πυρὸς συνεστῶτα τῶν πλοκάμου ἅπαντα, ἔστι δὲ ἐξυφασμένα καὶ τὸ κύτος, ἀέρους ἔχει. Alioqui certè ex uerbo πλέκω non minus πλόκανον quàm πλόκαμον deducēs nem admitteret.

Δὲ δὲ

τὰ δὲ μικρὰ καὶ κοῦφα εἰς ἑτέραν ἴζῃ φερόμενα ἕδραν. τότε δὴ τὰ τέτταρα γένη σώματα ἐκ τῆς ἀσυμμετρίας, κινουμένης αὐτῆς καὶ ἄλλα ἄλλοις πλήγματα παρέχοντος, τὰ μὲν ἀνομοιότατα πλεῖστον αὐτὰ ὑφ' αὑτῶν ἀφίζῃ, τὰ δ' ὁμοιότατα πάλιν εἰς ταὐτὸ ξυνωθεῖν. διὸ δὴ καὶ χώραν ταῦτα ἄλλα ἄλλοις ἴσχειν, καὶ τὸ πᾶν ἐξ αὐτῶν διακοσμηθὲν γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν δὴ κατὰ τοῦτον, πυρὰ ταῦτ' ἔσχεν ἀλόγως καὶ ἀμέτρως· ὅτε δ' ἐπεχειρήθη κοσμεῖσθαι τὸ πᾶν, πῦρ πρῶτον, καὶ γῆν, καὶ ἀέρα, καὶ ὕδωρ, ἴχνη μὲν ἔχοντα αὐτῶν ἄττα, παντάπασι μὴν διακείμενα, ὡς ἂν εἰκὸς ἔχειν ἅπαν ὅταν ἀπῇ τινὸς θεός. οὕτω δὲ τότε πεφυκότα ταῦτα, πρῶτον διεσχηματίσατο εἴδεσι καὶ ἀριθμοῖς. ὅπῃ δὲ ἡ δυνατὸν ὡς καλλίστα τε καὶ ἀρίστα ἐξ οὐχ οὕτως ἐχόντων, τὸ θεὸν αὐτὰ ξυνιστάναι, τοῦτ' ἀεὶ πάντα ἡμῖν ὡς ἀεὶ τοῦτο λεχθὲν ἴσθ' ἀρχέτω. νῦν δ' ὧν τὴν διάταξιν αὐτῶν ὑπαιτητέον ἑκάστων καὶ λέγειν ἀνάγει λόγῳ πρέπον ὑμᾶς δηλοῦν. ἀλλὰ γὰρ ἐπεὶ μετέχετε τῆς τε παιδείας ὁδῶν, δι' ὧν ἂν δείκνυσθαι τὰ λεχθέντα ἀνάλυσιν, σπεύσατε. πρῶτον μὲν δὴ πῦρ καὶ γῆ καὶ ὕδωρ καὶ ἀήρ, ὅτι σώματά ἐστι, δῆλόν που καὶ παντί. τὸ δὲ τοῦ σώματος εἶδος πᾶν, καὶ βάθος ἔχει. τὸ δὲ βάθος αὖ πᾶσα ἀνάγκη τὴν ὑπὸπεδον πρέπειν φύσιν. ἡ δ' ὀρθὴ τῆς ὑπὸπέδου βάσεως ἐκ τριγώνων συνέστηκε. τὰ δὲ τρίγωνα ἀπάντων ἐκ δυοῖν ἀρχόντοιν, μίαν μὲν ὀρθὴν ἔχοντε ἑκατέρω γωνίαν, τὰς δὲ δύο, ὀξείας. ὧν τὸ μὲν ἕτερον ἑκατέρωθεν ἔχει μέρος γωνίας ὀρθῆς, πλευρὰς ἴσας διῃρημένης· τὸ δὲ ἕτερον, ἀνίσοις ἀνίσα μέρη νενεμημένης. ταύτην ὁ πυρὸς ἀρχὴν καὶ τῶν ἄλλων σωμάτων ὑποτιθώμεθα, κατὰ τὸ μετ' ἀνάγκης εἰκότα λόγον προβουλόμενοι. τὰς δὲ τί τούτων ἀρχὰς ἄνωθεν θεὸς οἶδε, καὶ ἀνδρῶν ὃς ἂν ἐκείνῳ φίλος ᾖ. δεῖ δὴ λέγειν ποῖα κάλλιστα σώματα γένοιτ' ἂν τέτταρα, ἀνόμοια μὲν ἑαυτοῖς, δυνατὰ δὲ ἐξ ἀλλήλων αὐτῶν ἅττα διακλυσθέντα γίγνεσθαι. τούτου δὲ τυχόντες, ἐχόμεθα τῆς ἀληθοῦς γενέσεως πέρι γῆς καὶ πυρὸς, τά τε ἀναλογον ἐν μέσῳ. τούτω δὲ δεῖν συγχωρησόμεθα, κάλλιστα τούτων ὁρώμενα σώματα εἶναί που καθ' ἓν γένος ἕκαστον ὄν. ἕνα δὴ ταῦτα τιθεμένους, τὰ δεύτερα φέροντα κάτω σωμάτων τέτταρα γένη συναρμόσασθαι, καὶ φάναι τὴν τούτων ἡμᾶς φύσιν ἱκανῶς εἰρηκέναι, εἷς τε ἂν εἷς ἀριθμὸς γένοιτο πρὸς ἕνα, καὶ ὅταν ἄλλους συναγάγῃ, πολλοὺς ἄλλους.

rara & leuia in aliã ſubſidant delata ſedem. Tunc quatuor genera dum hunc in modũ quaterẽtur ab ea quæ ipſa exceperat, dum & illa moueretur, quemadmodum inſtrumentum quod agitationẽ illam præbet: ea quidem quæ diſſimillima eſſent, plurimũ quidẽ à ſeipſis ſecernere: alia verò quæ ſimillima eſſent, in idẽ rurſus cogere atque cõpellere. Ideo & hæc locũ alia aliũ habuiſſe, antequã hoc Vniuerſum ex ipſis efformatum extaret. Et tunc quidẽ hæc omnia ante conſtitutũ mundum temerariè atque confuſẽ habere: [a] quũ autẽ componendi cõſtituendiq; vniuerſi iaciebãtur primordia, ignẽ primùm & terrã & aerem & aquã, quæ quidẽ ipſorum propria quædã haberent veſtigia, ita tamẽ omnino affecta atque comparata, vt veriſimile eſt illa eſſe in quibus abeſt Deus. Ita autẽ tunc hæc ſua quaſi natura apta primùm cõformauit diſtinxítque formis & numeris. Deum verò quãtum fieri potuit præclariſſimè & optimè Vniuerſum hoc cõſtituiſſe atque ordinaſſe ex iis rebus quæ nondum hanc formam ſortitæ erãt, quaſi illud perpetuò affirmetur, ita ſanè ponatur. Nunc verò, nouo quidẽ & inſueto ſermone, conandũ eſt explicare vobis ipſarum illarũ rerum ſingularum cõſtitutionem creationémque. verùm quandoquidẽ doctrinæ vias ac rationes tenetis, quæ planè neceſſariæ ſunt ad res demonſtrãdas, omnino vos ſermonem hũc meum aſſequuturos habeo perſuaſum. Primùm verò ignẽ, & terrã, aerem & aquã, corpora eſſe, nemo eſt qui neſciat. at omnis corporis forma profunditatem habet. profunditas autem neceſſariò plana eſſe debet. recta autem planæ baſeos facies ex triãgulis cõſtat. triãguli autem omnes è duobus incipiunt, vt quidem vtrunque rectum habeat angulũ, duos verò rectos. quorum alterum quidem vtrinque habet partẽ recti anguli, lateribus æqualibus diuiſi: alterum verò inæquales habet partes anguli inæqualibus lateribus diſtributi. Hoc ignis aliorúmque principiũ ſubſternamus, ſermone ex ipſius neceſſitatis cum ratione cõiunctæ vi atque efficacia deducto. at verò ipſorũ initia prima & ſuperiora Deus nouit, & hominũ is qui Deo amicus eſt. Dicendũ verò eſt, qualia pulcherrima corpora fuerint quatuor, diſſimilia quidẽ ſeipſis, ex quibus tamẽ mutuò quædam naſcãtur, exitio atq; diſſolutioni obnoxia. hoc enim cõſequuti, verã certámq; doctrinã habuerimus de creatione terræ & ignis, & eorũ quæ inter illa proportióne ſũt interiecta. Nemini verò cõceſſerimus, ex eorũ corporũ quę ob oculos cadũt, vllum pulchrius vſquã, ne vnũ quidẽ cuiuſlibet generis eſſe. hoc verò ſtudioſè elaborandũ eſt, vt excellentiũ corporũ illorum naturas, quantum quidem illa intelligimus, ani-

a Dixit de materia; nunc agit de forma; quam ex confuſa illa materia treatam eſſe docet, i. materiã illã in ſuas formas variè diſtinctam atque diſtributam. Illius autẽ formæ mirabilẽ οἰκονομίαν in quatuor primis corporibus, quæ vocamus Elementa; adhibitis imaginibus geometricarum figurarum demonſtrat. nõ quòd reuera ex illis figuris elementa conſtare cenſuerit: quemadmodum neque hactenus ex numeris animam conſtare docuit: ſed quoniã maximè ſunt accommodatæ ad res naturales explicandas. Planas autem figuras ſolidarum eſſe baſim ac firmamentum, docet ex geometrarum doctrina. quoniam verò planæ ipſæ lineis continentur, principia quidem figurarum omniũ ſunt rectilineæ: ſed quum eædem ad triangulos, qui figurarũ omnium ſunt initia, reducantur, docet Plato planos triangulos eſſe elementorum principia. nam vt omnes figuras ex triangulis cõponimus, ita elementa ex triangulis componi veluti initiis dicuntur. Triangulum igitur omnis generationis initium vocat, ex Pythagorea doctrina, quemadmodũ ipſe eſt omnium figurarũ initium: & inde pulcherrimum deducit examen. Communẽ autem elementorum mixtionẽ primùm docet, quonam pacto in materia a Deo ſint informata, & quomodo ex illo principio deducantur. Iam hoc vniuerſim de triangulo elementorum cõmuni principio dicitur. nã vt variæ ſunt triangulorum formæ, ita quoque diuerſæ elementorum vires, quas omnes vna cõmunis vis quaſi genus complectitur: nimirum elementum, in quo tres hæ vires ſubiectæ, Tranſmutatio, mixtio & reſolutio, tribus trianguli angulis comparantur: ac proinde vt triangulus genus eſt multorũ triangulorum, ita elementum commune eſt omnibus generationibus. Quocirca vt ſeptẽ ſunt triangulorũ formæ, ita & totidem rationes elementorum ſignificantur: Iſoſceles nimirum, Iſopleuros, Scalenus, Orthogonius, Amblygonius, Oxygonius: quibus triangulorũ ſpeciebus varia entium naturæ intelliguntur: veluti per Orthogonium, id quod genitis elemẽtis ſubſtantiam præbet: per Amblygonium, diſcrimen omne tribui rebus: per Oxygonium, diuiſionem ſecretionémque perpetuam elementorum, in rerũ generationibus: per

For. ἀ' ἔπ. aut δέ τι.

Isopleurum omnia æquabiliter contineri, modumque obseruare: per Isoscelé, præstantiora inferioribus excellere: per Scalenum omnia variè & pro sua quæque forma ad generationem tendere. Hæ verò septem triangulorum formæ ad tria veluti capita reuocantur, Isoscelem, Scalenum, Isopleurum: ex quorũ variis vicissitudinibus septenarius ille numerus oritur: quod ex ipsius verbis obseruandum lectorũ diligentiæ relinquo.

móque concipimus, dicendo explicemus. E duobus autem triangulis id quod cruribus æqualibus constat, vnam sortitum est naturam: quod verò prominet, multiplices & quasi infinitas. ex illis autem infinitis pulcherrima est eligenda, si ratione atque vti decet incipere debemus. Siquis verò pulchriorem eligere atque sermone explicare possit, ad doctrinæ istius, in qua versamur, cõstitutionem, ille minimè hostis, sed amicus, per nos quidem eruditionis victoriam reportet. Ponimus ergo è pluribus triangulis vnum pulcherrimum, cæteris prætermissis, ex quo triãgulum æqualibus lateribus constans è tribus constituitur. itaque copiosior disputatio obuersatur. at ei qui nostram sententiam rationibus conuicerit, & rem non ita habere compererit, in medio posita sunt amica præmia. Proponantur duo trianguli, ex quibus tum ignis tum aliorum corpora fabricata sunt: vnus quidem, æqualibus cruribus constans: alter verò, quantum quidem fieri potest, triplex minore maius semper habens latus. At quod prius non obscurè quidem diximus, nunc magis perspicuè exponendum à nobis est. Quatuor quidem genera, alia inuicem in alia commeando, mutuam quandam inter se nascendi originem quibusdam videntur præbere: at non rectè ita conspiciuntur. nascuntur enim ex triangulis, quos iam selegimus, genera illa quatuor. tria quidem, ex vno inæqualia latera habente: quartum verò vnum tantùm, ex triangulo paribus cruribus conformato componitur. non ergo omnia possunt, mutuo sese dissoluendo, ex multis paucis, multa magna, & contrà, fieri: tria verò, possunt. ex vno enim omnia quæ natura apta sunt, rebus maiorib⁹ dissolutis, multa parua ex ipsis iis conflabuntur, dum accommodatas conuenientésque sibi formas accipient: & pauca, quum videlicet multa per triãgulorum ordinem dissemi-nata fuerint, vnúsque numerus ex titerit, ex vnius tumore magnam effecerit rursus aliam formam. Et hæc quidem de mutua inter se rerum generatione dicta sunto.

[a] De communi elementorũ inter se mixtione egit Plato: nũc de singulorum formis & generationibus agit. Quam elementorum inter se κοινωνίαν vocat ὁμαλότητα. Ignẽ verò, quem Pyramidalis nomine designat, ex scalenis cõstantem, vtpote tenuissimæ naturæ elementum, primum esse rerum principium docet, & hac de causa δημιουργὸν ἀναμαλότητος vocat, id est, variorum effectorum quæ in natura insunt, opificem. Calorem naturalem hauddubiè significat, qui per res omnes infusus eas nutrit atque fouet, & sine quo nihil quod vspiã rerum est, subsistere vllo modo posset. Pyramidalem ei figuram accommodat, propter celeritatem & acutiẽ: quoniam Pyramis est omnium figurarum acutissima. Illud enim studioſe inculcandũ, Platonem res naturales minimè transformasse in geometricas figuras, sed ex geometricarum figurarum imaginibus res naturales illustrare voluisse.

[a] Quales verò singulæ rerũ formæ existant, & ex quorum numerorum casu & rationibus, consequens est vt à nobis exponatur. Primas autem tenebit & prima illa species, quæ maximè quidem exigua ipsa existendi rationem aliis præbet, & ipsius item elementum, quod duplicẽ proportionem minoris lateris subiectam cohibet continétque ipsa latitudine, duobus his vnà ex diametro substratis: quúmque ter hoc extiterit, illáq; dimetiẽtes lineas & minora latera in idem tanquã in centrũ sulciãt, vnus triangulus æqualibus lateribus cõstans natus est de sex rebus reuera existentibus. Trianguli verò æqualibus lateribus constantes quatuor, ex tribus vnà angulis planis, angulum vnum solidum faciunt, quũ videlicet ex tribus

A λην φέναι. τοῖν δὲ δυοῖν τριγώνοιν ὁ μὲν ἰσοσκελὲς μίαν εἴληχε φύσιν, ὁ δὲ σκαληνὸς ἀπεράντους. σκεπτέον οὖν αὖ τῶν ἀπείρων τὸ κάλλιστον, εἰ μέλλομεν ἀρξεσθαι κατὰ τρόπον. ἂν οὖν τις ἔχῃ κάλλιον εἰπεῖν εἰς τιμὴ τούτων ξύσασιν, οὐκ φθονος οὐκ ἐχθρὸς ὢν, ἀλλὰ φίλος, κρατοῖ. πθέμεθα δ' οὖν τῶν πολλῶν τριγώνων κάλλιστον ἕν, ἐκλεξάντες τἄλλα, ἐξ οὗ τὸ ἰσόπλευρον τρίγωνον οὐκ τρίτον συνέστηκε. δίχα δὲ ὁ λόγος πλείων. ἀλλὰ τῷ τοῦτο ἐλέξαντι καὶ ἀνθυφέντι δὲ μὴ οὕτως ἔχον, κεῖται φίλια τἀθλα. σκεπτέον δὲ δύο τρίγωνα, ἐξ ὧν τό, τε τοῦ πυρὸς καὶ τὰ τῶν ἄλλων σώματα μεμηχάνηται· ὁ μὲν, ἰσοσκελές· τὸ δὲ, τριπλοῦν δυνάμειν ἔχον τῆς ἐλάττονος τὴν μίαν πλευρὰν ἀεί. τὸ δὲ σκεφθὲν οὐκ ἀσφαλῶς ῥηθὲν, νυνὶ μᾶλλον διορισέον. τὰ γὰρ τέτταρα γένη δι' ἄλληλων εἰς ἄλληλα ἐφαίνετο πάντα γένεσιν ἔχειν, οὐκ ὀρθῶς φανταζόμενα. γίγνεται μὲν γὰρ οὐκ ἐκ τῶν τριγώνων ὧν σκεψάμεθα, μία τέτταρα· τρία μέν, ἐξ ἑνὸς τοῦ τὰς πλευρὰς ἀνίσους ἔχοντος· τὸ δὲ τέταρτον ἓν μόνον, οὐκ τοῦ ἰσοσκελοῦς τριγώνου συναρμοσθέν. οὕτω δυνατὰ πάντα, εἰς ἄλληλα διαλυόμενα, ἐκ πολλῶν σμικρῶν, ὀλίγα μεγάλα, καὶ τοὐναντίον, γίγνεσθαι πάλιν ἐκ δὲ ἑνὸς ἄπαντα πεφυκότα, λυθέντων τε τῶν μειζόνων, πολλὰ σμικρὰ ἐκ τῶν αὐτῶν ξυσταθέντα, δεχόμενα τὰ προσήκοντα σχήματα ἑαυτοῖς· καὶ σμικρὰ ὅταν αὖ πολλὰ καὶ τρίγωνα διακαπῇ, ἑνὸς ὄγκου μέσα ἀποτελέσῃ αὖ ἄλλο εἶδος ἕν. ταῦτα μὲν δὴ λελέχθω περὶ τῶν εἰς ἄλληλα γενέσεως.

Οἷον ἓν ἕκαστον αὐτῶν γέγονεν εἶδος, καὶ ἐξ ὧν ξυμπεσόντων ἀριθμῶν, λέγειν αὖ ἐπόμενον εἴη. ἄρξει δὲ πρῶτον εἶδος καὶ σμικρότατον ξυστάθμων. στοιχεῖον δὲ αὐτοῦ τὸ τὴν ὑποτείνουσαν τὴν ἐλάττονος πλευρᾶς διπλασίαν ἔχον μήκει, ξυνδυοῖν τούτων καὶ ἓν μεσότητα ξυλλαβόντων, καὶ τρὶς τοῦτον γλυφούσῃ, τὰς ἀρχὰς μεσότητος καὶ τὰς βραχείας πλευρὰς εἰς ταὐτόν, ὡς κέντρον, ἐρείσαντων, ἓν ἰσόπλευρον τρίγωνον ἐξ ἓξ τῶν ἀριθμῶν ὄντων γέγονε. τρίγωνα δὲ ἰσόπλευρα ξυστάθμενα τέτταρα, καὶ στερεᾶς ὁπτὰ βάσεις γωνίας, μίαν τρεπομένη γωνίαν ποιῇ,

Perperam κραν. in præced. edit.

B Post διὸ δὴ suspendẽda per interpunctionem oratio, quum relinquatur verbum subaudiendũ: hoc sensu. Cur autem id à me dicatur, sermonis longioris fuerit. Potest verò ex ipsum σωτέον repetitum subaudiri. Paulo pòst pro μίαν legitur etiã τιμὴ μείζων, item οὐκ ἀσαφῶς, pro οὐκ ἀσφαλῶς.

C

D

E

τ ἀμβλυτάτης τῶν ὀπτῶν πέδων γωνιῶν ἐφεξῆς γεγενῆσθαι. τοιούτων δὲ ἀποτελεσθεισῶν τεττάρων, τοῦ μὲν τὸ εἶδος τερεοῦ, ὅλου τοῦ διφόρου εἰς ἴσα μέρη καὶ ὅμοια, ξυνίστατο δεύτερον δ', ἐκ μιᾶς τῶν αὐτῶν τριγώνων. τὰ δ' ἰσόπλευρα τρίγωνα ἑκτὸν ξυστάντων, μίαν ἀφαιρεθὲν μιᾶν τερεᾶ γωνίαν, ἐκ τεττάρων ὀπτῶν πέδων, καὶ γωνιῶν ἐξ τοιούτων, τὸ δεύτερον αὖ σῶμα οὕτως ἔλαβε τέλος. τὸ δὲ τρίτον, ἐκ δὶς ἑξήκοντα τὰ τοιχείων ξυμπαγέντων, τερεᾶν δ' γωνιῶν δώδεκα, ὑπὸ πέντε ὀπτὰ πέδων τριγώνων ἰσοπλεύρων περιεχομένης ἑκάστης, εἴκοσι βάσεις ἔχων" ἰσοπλεύρους γένεσιν. καὶ τὸ μὲν ἕτερον ἀπέλαχε τῶν τοιχείων, γενέσθαι τοῦτα. τὸ δὲ ἰσοσκελὲς τρίγωνον ἐγέννα τὸν τοῦ τετάρτου φύσιν, καὶ τέτταρα ξυνιστάμενον, εἰς τὸ κέντρον ἄγουσας ὀρθὰς γωνίας σύνα, ἓν ἰσόπλευρον τετράγωνον ἀφεργασάμενον. ἓξ δὲ τοιαῦτα συμπαγέντα, γωνίας ἑκτὸν τερεὰς ἀπετέλεσε, καθ' τρεῖς ὀπτὰ πέδους ὀρθὰς ξυναρμοσθείσης ἑκάστης. τὸ δὲ εἶδος τοῦ ξυστάντος σώματος, γέγονεν κυβικόν, ἓξ ὀπτὰ πέδους τετραγώνους ἰσοπλεύρους βάσεις ἔχον. ἔτι δὲ οὔσης ξυστάσεως μιᾶς πέμπτης, ὅτι τὸ πρῶτον ὁ θεὸς αὐτῇ κατεχρήσατο, ἐκόσμησε διαζωγραφῶν. ἃ δή τις εἰ πρώτα λογιζόμενος ἐμμελῶς, ἀπορεῖ πότερον ἀπείρους χρὴ κόσμους εἶναι λέγειν, ἢ πέρας ἔχοντας, τὸ μὲν ἀπείρους, ἡγήσαιτ' ἂν οὐκ ὀπτῶς ἀπείρου τινὸς εἶναι δόγμα ὧν ἔμπειρον χρεών εἶναι. πότερον δὲ ἕνα ἢ πέντε αὖ τις ἀληθείᾳ πεφυκότας λέγειν προσήκει, μᾶλλον αὖ, ταύτῃ φαίη, εἰκότως διαπορήσαι. τὸ μὲν οὖν δὴ παρ' ἡμῶν, ἕνα αὐτὸν κατ' τὸν εἰκότα λόγον πεφυκότα μηνύειν. ἄλλος δὲ, εἰς ἄλλα πῃ ἀποβλέψας, ἕτερα δοξάσει. καὶ τούτων μὲν μεθετέον. Τὰ δὲ γεγονότα νῦν τῷ λόγῳ χρὴ διανεῖμαι δὴ εἰς πῦρ, καὶ γῆν, καὶ ὕδωρ, καὶ ἀέρα. γῆ μὲν τὸ κυβικὸν εἶδος δῶμεν. ἀκινητοτάτη γὰρ τῶν τεττάρων ἁπάντων γῆ, καὶ τῶν σωματικῶν πλαστικωτάτη. μάλιστα δ' αὖ ἀνάγκη γενέσθαι τοιοῦτον, τὸ βάσεις ἀσφαλεστάτας ἔχον. βάσεις δ' ἥ τε τῶν κατ' ἀρχὰς τριγώνων ὑποτεθεῖσα, ἀσφαλεστέραν φύσιν, ἢ τῶν ἰσοπλεύρων, τῆς τῶν αἰσων· τό, τε ἐξ ἑκατέρου ξυντεθὲν ὀπτόπεδον, ἰσόπλευρον ἰσοπλεύρου, τετράγωνον τριγώνου, κατά τε μέρη καὶ καθ' ὅλον σύμμετρος ἐξ ἀνάγκης βέβηκε. δὸ γῇ μὲν τοῦτο

Apud Gal. afferentem hunc locũ, legitur, τριγώνους ἰσοπλευρους.

In praced. edit. malè interpungitur post δόγμα: quum intelligendum sit, εἰ δόγμα πρὸς ἀπείρους ἐναίνων ἔμπειρον χρεών εἶναι. Ludit autem in duplici nominis ἄπειρος significatione, quæ quidē unica Latina uoce itidem repræsentari nō potest. Neque uerò alius quàm hic est sensus, Mundos esse infinitos, sententiam esse existimet hominis uerè eorũ imperiti quorum peritum esse oportet.

angulis planis obtuliſſimus deinceps exiſtat. Quum quatuor hæc abſoluta hunc in modum fuerint, prima ſpecies ſolida, totius circumferentiæ rationes in æquales & ſimiles partes diſtribuens, conſtituitur. [a] Secunda verò ex ipſis triangulis, qui octo triangulorum æquilaterum proportione cõſiſtunt, quíq; vnum ſolidum angulum efficiunt: ex quatuor planis, qui ſex item huiuſmodi exiſtunt, ſecundum corpus ita finem habuit. [b] Tertium verò ex decies ſexaginta compactis elementis, ſolidis autem angulis duodecim, à quinque planis triangulis æquilateris, vnoquoque angulo viginti baſes continente, natum effectúmque eſt. & alterum quidem elemẽtorum in medium venit, ex maſſa illa prorumpens: atque hæc. generauit. [c] Triangulum autẽ æquicrurũ QVARTI naturam generabat, ex quatuor illarum ſpecierum naturis conſtans, ad centrum rectos deducens angulos, vno æquilatere triangulo confecto. at ſex huiuſmodi cõpacti angulos octo ſolidos confecerunt, vnoquoque trium planorum rectorum proportione conformato atque concinnato. Figura autem conſtituti corporis fuit cubica, ſex planos tetragonos æquilateras baſes habens. [d] Præterea quum compoſitio illa extaret vna quinta, ad vniuerſum Deus ipſa quaſi abuſus eſt, illa delineans atque deſcribens. quæ ſiquis omnia diligenter ratiocinatione diſquirat atque perluſtret, dubitauerit vtrum infinitos oporteat mundos ſtatuere, an finitos. Si quis infinitos ſtatuerit mundos, videatur certè rei infinitæ doctrinam inuehere, vt illarum etiam rerum ſcientem peritúmque eſſe oporteat. Præſtiterítne igitur potius dubitare an vnus pluréſve mundi fuerint, an illud certò conſtituere? noſtræ quidem ratiocinationis ſententia conſentaneo argumento vnum tantùm ſtatuit, non plures. alius alia fortaſſe ſpectans, aliter fortaſſe exiſtimabit, ſed de his ſatis ſupérque. Verùm GENERA nunc, ita vt ſumus ratiocinati, nata atque effecta, diſtribuamus in Ignem, Terram, Aquam & Aerem. Terræ cubicam quidem formam demus. quatuor enim generum terra maximè immobilis eſt, & rerum corporearum firmiſſima. maximè verò neceſſe eſt illud huiuſmodi eſſe quod baſes & firmamenta certiſſima habeat. Baſis verò quæ primorum triangulorum firmiſſima natura eſt, ea quæ æquilateris cõuenit, ea quę inæqualia latera habet: æquilaterũ ęquilatero, quadrangulũ triangulo, & vniuerſim & ſecundum partes, conſtantius ſtabiliúſque procedit. Itaque dum eam firmitatem

a AERIS generationem explicat, qui proximè accedit ad ignis naturã, propter tenuitatem. ideireo illum ex ſcalenis tantũ eſſe factum ait, commutata tantùm figura: ſumptis nimirum octo æquilateribus triangulis, quorum ſinguli ſex habeant ſcalenos.

b AQVAE generationem docet ex eadẽ quidem materia, ſed varia forma. Illi autẽ εἰκοσάεδρον (.i. viginti baſiũ) figuram accõmodat, propter eius lentitudinem, &c. Ita de trium elementorũ, quæ commune ſui exordium habent, primum agit: tũ ad quartũ elementi, .i. Terræ, generationem explicandam accedit.

c TERRAE generatio à tribus cæteris elementis diſtincta: quam Cubicæ figuræ aſſimilat, & illius initiũ ait eſſe Iſoſceles: ex quo plano triangulo quater accepto planum efficere quadratum, & ex illis quadratis cubum, &c. Vniuerſi denique ambitu res omnes commodè contineri docet: quippe cuius capacitas ad omnes res cõprehendendas ſit aptiſſima. & obiter diluit illam quæſtionem, An plures ſint mundi: de qua hactenus egerat. Ita explicatis elementorum generationibus, illius doctrinæ συναγωγὴν colligit: & elementorum qualitates, proprietates, mixtionem, motus proprios docet: vt ex contextu diligens lector facilè eliciet. Eſt ergo illuſtris locus De elemẽtorum proprietatibus & mutuis mutationibus: & quidem vt ex paruis principiis, & ſenſum pene fugientibus, in magnam molẽ excreſcant: & varia effecta ex illorum συζυγίαις exiſtant.

terræ attribuimus, consentienter rationi attribuimus: Aquæ, naturam ad mouendũ difficillimam: Igni verò, aptissimam: Aeri, intermediam. & minimum corpus, Igni: maximum, Aquæ: medium, Aeri. acutissimũ, Igni: secundum, Aeri: tertium, Aquæ. De his ergo omnibus ita habendum: Id quod maximè exiguas habeat bases, ad mouendum aptissimũ esse, & secatu facillimum: vehemẽtissimum quidem illud omninò omniũ rerum: præterea & leuissimũ, quippe quod ex minimis ipsis partibus constituitur. secundum verò, secundò, eodem modo hęc habere: tertio verò, tertium. Sit ergo ex recta consentanei sermonis ratione, solida quidem pyramidis forma, Ignis elementum & semen: secundum verò ex creationis ordine, Aeris esse dicamus: tertium, Aquæ. Illa autem omnia mente animóque percipi, quũ ita sint exigua vt singula quidem singuli generis, propter exiguitatem nullo modo à nobis conspiciantur; quum autem multa in vnum fuerint congregata, ipsorum tumores animaduerti. Et quidem quod ad ipsas attinet rerum illarum proportiones, De copia & multitudine illarum videlicet, de motibus, de aliis denique potestatibus, congruum & consentaneum erat Deum vbique hæc omnia componere atque ordinare, quemadmodum ab eo cum summa exquisitáque solertia absoluta sunt atque perfecta: quatenus nimirũ illa necessitatis [ministra] Natura parẽs vltro cedebat. Quib⁹ de rebus ita dicemus quemadmodũ verisimilis ratio postulare videbitur. Terra quidem cum igne intercedens, & ipsa illius celeritate dissoluta feratur, si aut in ipso igne aut aeris aut aquę tumore soluta fuerit: donec ipsius partes vnà coactæ, rursus ipsæ sibi ipsis compingãtur, atque ita terra existat: non enim in aliam formam deuenire possit. Aqua verò ab igne partita, seu etiam ab aere contigerit, corpora constituta nasci atque existere: vnum quidem, ignis: duo, aeris. Duæ autem aeris sectiones ex vna parte dissoluta, duo nimirum extiterint ignis corpora. & rursus quum aeri ignis, & aquæ aut cuilibet alii speciei aqua circumducatur, in multis vnà agitetur, & inter illum circumducentium impetum æstúmque disceptet, victáque conteratur, duo ignis corpora in vnam ignis formam conflantur: & domito aere, éque duobus totis quasi frustatim distributo, tum aquæ dimidiæ forma in vnum totum erit compactum. sic .n. ipsa rursus ratiocinamur, quòd quum in igne sumatur

A Ἀποτέμοντες, τὸν εἰκότα λόγον ἁρμοσώζομεν· ὕδατι μὲν αὖ, ὃ δεύτερον εἶδος· τὸ μὲν βυκνότατον, πυρί· τὸ δὲ μέσον, ἀέρι. καὶ ὃ μὲν σμικρότατον σῶμα, πυρί· τὸ μὲν αὖ μέγιστον, ὕδατι· ὃ δὲ μέσον, ἀέρι. καὶ τὸ μὲν ὀξύτατον αὖ, πυρί· τὸ δὲ δεύτερον, ἀέρι· τὸ δὲ τρίτον, ὕδατι. Ταῦτ' οὖν δὴ πάντα, τὸ μὲν ἔχειν ὀλιγίστας βάσεις, βυκνότατον αὐάγκη πεφυκέναι, τμητικώτατόν τε, ὀξύτατον ὂν πάντων πάντη· ἔτι τε ἐλαφρότατον, ἐξ ὀλιγίστων ξυνεστώς τῶν αὐτῶν μερῶν· τὸ δὲ δεύτερον, δευτέρως τὰ αὐτὰ ταῦτ' ἔχειν. τρίτως δὲ τὸ τρίτον. ἕπου δέ, κατὰ λόγον καὶ κατὰ εἰκότα, τὸ μὲν τῆς πυραμίδος στερεὸν γενέσθαι εἶδος, πυρὸς στοιχεῖον καὶ σπέρμα· τὸ δὲ δεύτερον κατὰ γένεσιν, εἰς πνεῦμα· τὸ δὲ τρίτον, ὕδατος. πρὸς οὖν δεῖ ταῦτα ἁρμοσθῆναι σμικρὰ οὕτως, ὡς καθ' ἓν ἕκαστον μὲν τῶν γενῶν ἑκάστου, ἁρμονίαν σμικρότητα σαφῶς ὁρώμενον· ὑφ' ἡμῶν δὲ σύμπαντα θεωρεῖσθαι πολλά, τοῖς ὄγκοις αὐτῶν ὁρᾶσθαι. καὶ δὴ καὶ τὸν τῶν ἀναλογιῶν περί τε τὰ πλήθη καὶ τὰς κινήσεις, καὶ τὰς ἄλλας δυνάμεις, πάντα χῇ καὶ λόγον, ὅπου καὶ ἡ τῆς ἀνάγκης ἑκοῦσα πειθοῖσά τε φύσις ὑπῆξε, ταύτῃ πάντῃ δι' ἀκριβείας ἀποτελεσθεῖσῶν ὑπ' αὐτοῦ, ξυναρμόσθαι ταῦτα ἀνάλογον. ὁκόσα δὲ πάντων τῶν περὶ τὰ γένη τοῦ φρονῆσαι, ὅσῃ ἂν ᾖ τὸ εἰκὸς μάλιστ' ἔχει. Γῆν μὲν ξυστυγοῦσαν πυρί, διαλυθεῖσά τε ὑπὸ τῆς ὀξύτητος αὐτοῦ φέροιτ' ἄν, εἴτ' ἐν αὐτῷ πυρὶ λυθεῖσα, εἴτ' ἐν ἀέρος, εἴτ' ἐν ὕδατος ὄγκῳ τύχοι· μένει γὰρ αὐτῆς πῃ ξυστυγοῦντα τὰ μέρη, πάλιν ξυναρμοσθέντα αὐτὰ αὑτοῖς, γῆ γίγνοιτο. οὐ γὰρ εἰς ἄλλο γε εἶδος ἔλθοι ποτ' ἄν. Ὕδωρ δ' ἐὰν πυρὸς μερισθέν, εἴτε καὶ ὑπ' ἀέρος ἐγχωρεῖ γίγνεσθαι ξυσάντα, ἓν μὲν πυρὸς σῶμα, δύο δὲ, ἀέρος. τὰ δὲ ἀέρος τμήματα δύο ἑνὸς μέρους διαλυθέντος, δύ' ἂν γίγνοιθον σώματα πυρός. καὶ πάλιν, ὅταν ἀέρι πῦρ ὕδατί τε ἢ τινι γῇ παραλαμβανόμενον, ἐν πολλοῖς ὀλίγον κινούμενον, ἐν φερομένοις μαχόμενον καὶ νικηθὲν κατακερματισθῇ, δύο πυρὸς σώματα εἰς ἓν ξυστὰν ἰδὸν εἶδος ἀέρος· καὶ κερματισθέντος τε ὑπ' ἀλλήλων ἀέρος, κερματισθέντος τε ὑπ' δυοῖν ὅλοιν, καὶ ἡμίσεως ὕδατος, εἶδος ἓν ὅλον ἓξαν ξυμπαγές. ὧδε γὰρ δὴ λογισώμεθα αὖτε πάλιν, ὡς ὅταν ὑπὸ πυρὶ λαμβανόμενον τῶν

Aptius ταῦτ' οὖν δὴ scriberetur. (sunt autẽ accusatini pro genitiuis, τούτων οὖν δὴ πάντων. ac talis & in aliis huius libri locis usus accusatiui extat) At paulò post particula hæc δὲ post οὖν, locum uerbi δεῖ occupat in præced. edit.

In iisdem edit. est εἴπωμεν, pro εἰπωμεν.

Fortasse ξυναρμόσαι: ut referatur ad τὴν.

Paulo post autẽ non dubito quin pro τῶν scribendum sit ὧν: addelicet post πάντων.

ἄλλων ἐστὶν αὐτὸ τὸ γένος, τῇ τῶν γωνιῶν καὶ
τῇ τὰς πλευρὰς ὀξύτητι τετμῆσθαι, ξυσταὶν μὴ
εἰς τὴν ἐκείνου φύσιν, πέπαυται τεμνόμενον.
τὸ γὰρ ὅμοιον καὶ ταὐτὸν αὐτῷ γένος ἕκαστον, ὅ-
τε τινὰ μεταβολὴν ἐμποιῆσαι δυνατὸν, οὔ-
τέ τι παθεῖν ὑπὸ τοῦ καθ' ταὐτὰ ὁμοίως τε
ἔχοντος, οὔτέ τι δράσαι δυνατόν. ἕως δ' ἂν
εἰς ἄλλό τι γιγνόμενον ἧττον ὂν, κρείττονι μά-
χηται, λυόμενον οὐ παύεται. τὰ τε σμι-
κρότερα ὅταν ἐν τοῖς μείζοσι πολλοῖς πε-
λαμβανόμενα ὀλίγα, θραυόμενα κα-
ταβεννύηται, ξωϊσταθῆναι μὴ ἐθέλοντα εἰς
τὴν τοῦ κρατοῦντος ἰδέαν, πέπαυται κατα-
βεννύμενα· γίγνεταί τε ἐκ πυρὸς ἀὴρ, ἐξ
ἀέρος, ὕδωρ· ἂν δ' εἰς ταῦτα ἢ καὶ τῶν ἄλ-
λων τινὶ ξωϊὸν θνητῶν μάχηται, λυόμενα οὐ
παύεται, πρὶν ἢ πάντα πάντα σὺν ὠθούμενα, θρα-
λυτὰ ὄντα, ἐκ φύσει πρὸς ὃ ξυγγλυές, ἢ νι-
κηθέντα, εἰς ἐκ πολλῶν ὅμοιον τῷ κρατήσαν-
τι θνητὸν, αὐτῷ σεσωσμένον μένειν. καὶ δὴ καὶ
κατὰ ταῦτα παθήματα θραυμεῖσθαι τὰς
χώρας ἄπτυστα. διέσηκε μὲν γὰρ τὸ θνητὸν
ἐκάστου τὰ πλήθη καὶ τόπον ἴδιον, θραῦ
τινὶ τῆς δεχομένης κίνησιν· τὰ δὲ ἀνομοιού-
μενα φέρεται θραῦ τὸν σεισμὸν πρὸς τὸν ἐ-
κείνων οἷς ἂν ὁμοιωθῇ τόπον. ὅσα μὲν οὖν ἄ-
κρατα καὶ πρῶτα σώματα, θραῦ τοιούτων
αἰτίων γέγονε· τῷ δ' ἐν τοῖς εἴδεσιν αὐτῶν ἕ-
τερα ἐμπεφυκέναι θνητὰ, τινὶ ἑκατέρου τῶν
στοιχείων αἰτιατέον ξύστασιν, μὴ μόνον ἓν ἑκα-
τέρων μέγεθος ἔχον ὃ πρώτιστον φυτεύσαι
κατ' ἀρχάς, ἀλλὰ ἐλάττω τε καὶ μείζω. Ⓦ
Ἀριθμὸν δὲ ἔχοντα πρῶτον, ὅσα πρὸς αὖ ἡ φύσις
τοῖς εἴδεσι θνητὰ. δύο γ' συμμιγνύμενα αὐτά τε
πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα, τινὶ ποικι-
λίαν ὅσην ἄπειρον· ἧς γε δεῖ θεωροῦσι γίγνεσθαι
τοὺς μέλλοντας περὶ φύσεως εἰκότι λόγῳ χρή-
σεσθαι. κινήσεως οὖν ξυστάσεώς τε πέρι, τίνα
τρόπον καὶ διὰ ὧντινων γίγνεσθον, εἰ μή τις δι-
μολογήσεται, πολλὴ ἂν εἴη ἐμποδὼν τοῦ κα-
τόπιθεν λογισμῷ. τὰ μὲν οὖν ἤδη περὶ αὐ-
τῶν εἴρηται· πρὸς δὲ ἐκείνοις, ἔτι τάδε· ἐν
μὲν ὁμαλότητι μηδέποτε ἐθέλειν κίνησιν εἶ).
τὸ γὰρ κινούμενον, αἰεὶ τοῦ κινήσοντος, ἢ τὸ κι-
νῆσον, αἰεὶ τοῦ κινουμένου, χαλεπὸν, μᾶλλον
δὲ ἀδύνατον εἶ). κίνησις δὲ οὐκ ἔστι τού-
των ἀπόντων. ταῦτα δὲ ὁμαλὰ εἶναι πο-
τὲ, ἀδύνατον. οὕτω δὲ φάσιν μὴ ἐν ὁμαλότη-
τι, κίνησιν δὲ εἰς ἀνωμαλότητα ἀεὶ πορεύειν.

Haec uerba, οὔτέ τι δράσαι δυνατόν non extãt in nec. cod. (unde etiam sumpsi fuerint hæ lectiones, ἕως δ' ἂν pro ἕως ἄν, & μάχηται pro μάχεσθαι) & Fic. ea legisse nõ uidetur: quippe qui non sit interpretatus.

τοῦ κατόπιθεν. τοῦ λόγῳ.

Inuenitur alia lectio, οὐκ ἔστι ἀπὸ τούτων.

aliorum generum aliquod genus, angulorum & secundũ etiã latera acutie secetur, conflatum in illius naturam, desiit secari. nam simile & idem ipsi singulũ genus, neque vllam mutationẽ afferre potest, neque aliquid ab eo pati, quod & eodẽ modo habeat, neque quicquã facere potest, donec in aliud quoddã incidens, minus ipsum cũ potentiore pugnet: nec desinit dissolui. minora autẽ quũ in maioribus multis pauca cõprehendantur, dum dissipantur, extinguntur. quum autem cõflari cõstituíque volũt in potẽtioris valentiorísque formam, desisnũt extingui: fitque ex igni aer, ex aere, aqua. quòd si in hæc aut aliorum quoddam generũ ingruens cum eo pugnarit, nõ desinũt solui antequã omnino propellãtur, & dissolutioni obnoxia ad cognatum effugerint: aut si victa fuerint, vnũ è multis victori simile, ipsi vicinum permanet. & è passionum quidem istarum vicissitudinibus omnia permutant locum. differunt enim à singulo genere plurimũ constitutiones ex loci peculiaris natura, è motu eius qui illa in suo sinu amplexúq; recipit: ea verò quæ dissimilia voluuntur, cõcussione quadam atque agitatione, ad eum cui assimilata fuerint locum feruntur. Pura ergo atque simplicia primáque corpora, istarum causarũ interuẽtu ministerióque hunc in modum fiunt. Quòd autem in formis ipsorum alia innascantur ingenerentúrq; genera, vtranque elementorum coalitionẽ in causa esse statuendum est, non tantùm vnum trigonum, quod vtraque magnitudine contineatur, initio inseminet, sed minora quoque & maiora, quæ tantum numerum complectantur, quanta fuerint iisdem formis genera. Itaque dum ipsa cum seipsis atque inter se alia aliis commiscentur, varietate sunt ipsa infinita: quæ tamen varietas ab illis intelligenda percipiendáque est, qui, vti decet & consentaneum est, in naturæ cognitione versantur. Siquis igitur ea, quæ à nobis superius explicata sunt de rerum & motu & coalitione ac compositione, quo & modo & ordine fiant, admittere nolit, proximo certè sermoni, à nobis iamiam exponendo, maximæ difficultates offerrentur. de illis tamen hunc in modum explicata est nostra sententia. Iam verò & illorum hominũ nonnulli ita sentiunt, quasi in ipsa æqualitate quædam ne quiescant quidem. verumenimuero difficile est vt illud quod mouetur, sit sine eo quod mouet: & id quod mouet, sine eo quod mouetur: imo fieri nullo modo potest. motus autẽ non est horum omniũ. hæc autẽ æqualia esse nequaquam possunt. Ita quietẽ statúmq; in æqualitate motũ in inæqualitate semper cõstituamus.

imparitas autem inæqualis naturæ cauſa eſt. at imparitatis originem explicauimus: non autem diximus quomodo res ſingulæ generum ſuorum cognatione atque ſerie à mutuo motu mutuáque latione vnquam ſeparatæ ceſſent.

Sic igitur deinceps hac de re conſtituamus. Vniuerſi ambitus poſtquam genera complexu ſuo vnà apprehendit, circularis quidem ille, & natura huiuſmodi vt mutuò ad ſeſe redeat, tum verò omnia conſtringit, nec vacuum vllum relinquit locum. Itaque ignis in omnia maximè peruaſit, aer verò ſecundùm, vt ſecundus videlicet tenuitate, meauit: & alia corpora eodem modo. nam quæ ex maximis partibus conſtabant, maximam inanitatem in hac coalitione reliquerunt: minima, minimam. Spiſſitudinis quidem coitio, parua in magnorum inania compellit: quum autem parua magnis apponantur, & minora maiora diſcriminent, maiora autem illa componant, omnia ſus déque deferuntur ad ſuos propriósque locos. vnaquæque enim magnitudo locum commutãs, locorum quoque ſtatum firmitatémque commutat. Sic autem & propter hæc, INAEQVALITATIS origo dũ ſemper conſeruatur, perpetuú quoque horũ motum, & qui ſit, & qui futurus ſit indeſinenter præbet. [a] Præterea tenẽdũ eſt, multa eſſe IGNIS genera: nimirũ, flãmã, & id quod à flãma accédit: quod vrit quidem, oculis tamen lucem non ingerit: & illud, quod flamma extincta ignitis ipſis ex ipſa relinquitur. Sic quoq; AERIS quidem limpidiſſima ſanctiſſimáque pars, quę AEther denuncupatur: turbidiſſima verò, Caligo & tenebræ: aliæque ſpecies nomine carentes propter triangulorũ imparitatem. AQVAE verò genera bifariam quidem primùm diuiduntur. humidũ quidem eſt vnum: aliud, liquidum. Humidum quidem, propter cognationem quæ illi cũ igne intercedit, ad aquæ genera pertinet: quæ quidem parua, imparibus ipſis, mobile ipſum per ſeipſum & ab alio propter inæqualitatem & figurę formam extitit. at id quod ex magnis & æqualibus conſtat, conſtantius quidẽ ipſo & graue eſt, ab æqualitate concretum atque compactum. Ab IGNE autem ingrediente & ipſam diſſoluẽte, ęqualitate conſumpta atque deperdita, motionem magis cohibet. quum autem ita comparatus ſit vt facilè moueatur dũ à propinquo aere propellitur, & in terrã extenditur, liqui quidem tumorum expurgationem: eam autem in terram extenſionem, fluxum nuncupari ex vtraque illa impreſſione. rurſus dum ibidem ignis excidit, quippe qui minimè egrediatur ad va-

[a] Hactenus ſingulorum elementorum loca motúſque proprios expoſuit: nunc vires naturámque efficiendi docet: ab vniuerſalibus nimirum ad ſingula progrediens: vt illorum viribus ſingula tim commemoratis, de corporibus mixtis, quæ ex illis ſanè naſcuntur, diſſerat: Pythagoream illam docendi rationem ſuo quodam inſtituto perſequẽs, adhibitis geometricis exemplis.

A αἰτία δὲ ἡ ἀνισότης αὖ τῆς ἀνωμάλου φύσεως. ἀνισότητος δὲ γλίσιν μὴν διεληλύθαμεν· πῶς δέ ποτε οὐ κατὰ λόγον διακεχωρισθέντα ἕκαστα πέπαυται τῆς δι' ἀλλήλων κινήσεως καὶ φορᾶς, οὐκ εἴπομεν. ὧδε οὖν πάλιν ἐροῦμεν. ἡ τοῦ παντὸς περιφορὰ, ἐπειδὴ συμπεριέλαβε τὰ γένη, κυκλοτερὴς οὖσα, καὶ τοῖς αὑτῆς πεφυκυῖα βούλεσθαι ξυνιέναι, σφίγγει πάντα, καὶ κατὰ μικρὸν χώραν οὐδεμίαν ἐᾷ λείπεσθαι. διὰ δὴ πῦρ μὲν εἰς πάντα διελήλυθε

B μάλιστα, ἀὴρ δ' δευτέρως, ὡς λεπτότητι δεύτερος ἔφυ· καὶ τἆλλα ταύτῃ. τὰ γὰρ ἐκ μεγίστων μερῶν γεγονότα μεγίστην κενότητα ἐν τῇ ξυστάσει παραλέλοιπε, τὰ δ' σμικρότατα, ἐλαχίστην. ἡ δὴ τῆς πλήσεως ξυῳδὸς τὰ σμικρὰ εἰς τὰ τῶν μεγάλων διάκενα ξυνωθεῖ. σμικρῶν οὖν παρὰ μεγάλα διαπιπτόντων, καὶ τῶν ἐλαττόνων τὰ μείζονα διακρινόντων, τῶν δὲ μειζόνων ἐκάστα συγκρινόντων, πάντ' αὖ

C καὶ κάτω μεταφέρεται πρὸς τοὺς ἑαυτῶν τόπους. μεταβάλλον γὰρ τὸ μέγεθος ἕκαστον, καὶ τὸν τῶν τόπων μεταβάλλει χάσιν. οὕτω δὲ διὰ ταῦτά τε ἡ τῆς ἀνωμαλότητος διασωζομένη ῥύσις ἀεὶ, τοῦ ἀεὶ κίνησιν τούτων ἔσω ἐσομένου τε καὶ ἐνδελεχῶς παρέχεται. μετὰ δὴ ταῦτα δεῖ νοεῖν ὅτι πυρός τε γλὼν πολλὰ γέγονεν· οἷ, φλὸξ, τό, τε ἀπὸ τῆς φλογὸς

" ἀπὸν, ὃ καὶ μὴ, οὐ φῶς δὲ τοῖς ὄμμασι παρέχει· τό, τε, φλογὸς ἀποσβεσθείσης, ἐν τοῖς διαπύροις καταλιπόμενον αὐτό. μετὰ ταῦτα δὲ, ἀέρος τὸ μὲν διαγέστατον, ὀπίκλιον αἰθὴρ καλούμενος· ὁ δὲ θολερώτατος, ὁμίχλη τε καὶ σκότος. ἕτερά τε ἀνώνυμα ἤδη γεγονότα, διὰ τὴν τῶν τριγώνων ἀνισότητα. τὰ δ' ὕδατος, διχῇ μὲν πεφυκὸς· τὸ μὲν, ὑγρὸν, τὸ δὲ χυτὸν γλίσι αὖτό. ὃ μὲν οὖν ὑγρὸν, διὰ τὸ μετέχον εἶναι τῶν γλισχρῶν ὕδατος, ὅσα σμικρὰ ἀνίσων ὄντων, κινητὸν, αὐτό τε καθ' αὑτὸ καὶ ὑπ' ἄλλου, διὰ τὴν ἀνωμαλότητα καὶ τὴν τῶν σχημάτων ἰδέαν, γέγονε· τὸ δ' ἐκ μεγάλων καὶ ὁμαλῶν, στασιμώτερον μὲν ἐκείνου δ Καρύ, πεπηγὸς ὑπὸ ὁμαλότητος ἐστίν. ὑπὸ δὲ πυρὸς ἐσιόντος καὶ διαλύοντος αὐτὸ, τὴν ὁμαλότητα ἀπολέσαν, μετίσχει μᾶλλον κινήσεως· ὑγρόμενον δὲ ἀκίνητον, ὑπὸ τῶν πλησίον ἀέρος ὠθούμενον, καὶ καταπιεζόμενον ἐπὶ γῆν, πήγεσθαι μὲν τὴν τῶν ὄγκων καθαίρεσιν, ῥᾳδίως δὴ, τὴν κατάστασιν ὑπὸ γῆν, ἐπωνυμίαν ἐκτήσατο τῶν πάθους ἔλαβε. πάλιν δ' ἐκ πίπτοντος αὐτόθεν τοῦ πυρὸς, ἅτε οὐκ εἰς

Retinendum uidetur ἔφυ, non mutãdum in ἔβη. Hoc enim uerbũ nec ſermonis Græci conſuetudini nec huius loci ſenſui ſatis aptum habere uſum uidetur. at uerò ἔφυ optimè conuenit: ut totum locũ ita interpretemur, Itaque in omnia pernaſit ignis quidem maximè, ſecundo autem loco aer, ſicut ita natura eſt cõparatus ut ſecũdum ab eo locũ in tenuitate obtineat.

Pro ἀπὸν (in præcedentibus autẽ editionibus ἄπλον, quod nihil ſignificare poteſt) inuenitur etiã ἀπόν. quod mihi multomagis probatur: præſertim ſi negatiua particula præcedentibus iũgatur, ita totum locum legendo, τό, τ' ἀπὸ δ' φλογὸς ἀπόν· ὃ καὶ μὴ οὖν, φῶς δ' οὐκ. ut hic ſit loci huius ſenſus, alteri planè contrarius, Veluti flamma, atque id quod è flãma exit, quod minimè quidem urit, ſed lucem oculis exhibet. Hoc autem de ſplendore ſeu fulgore intelligetur. Alteram uerò lectionem retinendo, nõ ſatis aptum habet locũ negatio: potiúſque dicendum fuiſſet, φῶς δὲ τοῖς ὄμμασι οὐ παρέχει. Multo quidem certè concinnior atque uſitatior collocatio fuiſſet.

Aliquanto poſt autem pro κατάσταν reponẽdũ eſt κατάθεσιν, quum præcedat κατατεινόμενον. præterea dè poſt ῥᾳδίως aptius ſcribetur, quod reſpondeat τῷ μὲν. quamuis ne ſic quidẽ procedat ſtructura orationis.

κενὸν ἑξιόντος, ὠθούμενος ὁ πλησίον ἀὴρ, θλίβοντο ἔπι ὄντα ⟨ω⟩ ὑγρὸν ὄγκον εἰς τὰ τοῦ πυρὸς ἕδρας σπεύδων, αὐτὸν αὑτῷ ξυμμίγνυσιν. ὁ δὲ, σπευδούμενος, ἀπολαμβάνων τε τὴν ὁμαλότητα πάλιν, ἅτε τοῦ τῆς ἀνωμαλότητος δημιουργοῦ πυρὸς ἀπόντος, εἰς ταὐτὸν αὐτῷ καθίσαται. καὶ τὸν μὲν τοῦ πυρὸς ἀπαλλαγὴν, ψῦξιν· τὸν δὲ ξυνοδον ἐκείνου ἀπελθόντος, πεπηγὸς εἶναι ὄγκος προσερρήθη. τούτων δὴ πάντων ὅσα κατὰ προσεισπορὰν ὕδατα, ὅ μὲν ἐκ λεπτοτάτων καὶ ὁμαλωτάτων πυκνότατον γιγνόμενον, μονοειδὲς γένος, στίλβοντι καὶ ξανθῷ χρώματι κοινωθὲν, ἀμαλφέσατον κτῆμα χρυσοῦ, ἠμμένος δι' ἀραιότητος ἐπάγη. χρυσοῦ δὲ ὄζος, διὰ πυκνότητα σκληρότατον ὂν καὶ μελανθὲν, ἀδάμας ἐκλήθη. τὸ δ' ἐξ ἐλάττω μὲν χρυσοῦ τῶν μερῶν, εἴδη δὲ πλέον ἑνὸς ἔχον, πυκνότητι μὲν, χρυσοῦ πυκνότερον ὄν, καὶ γῆς μόριον ὀλίγον καὶ λεπτὸν μεγάλον, ὥστε σκληρότερον εἶναι· τῷ δὲ μεγάλα ἐντὸς αὑτοῦ διαλείμματα ἔχειν, κουφότερον τῶν λαμπρῶν, πυκτῶν τε ἐν ὕδατος ὑδάτων χαλκὸς ξυσταθεὶς γέγονε. τὸ δ' ἐκ γῆς αὐτὸ μιχθὲν, ὅταν παλαιουμένῳ διαχωρίζηται πάλιν ἀπ' ἀλλήλων, ἐκφανὲς καθ' αὑτὸ γιγνόμενον, ἰὸς λέγεται. τὰ δὲ τῶν τοιούτων ὅσ' ἐν ποικίλον ὄντι διαλογίσασθαι, τῷ τῶν εἰκότων μύθων μεταδιώκοντα ἡδέως· ἴσως ὅταν τις, ἀναπαύσεως ἕνεκα τοῖς περὶ τῶν ὄντων ἀεὶ καταθέμενος λόγοις, τοῖς γενέσεως πέρι, διαθεώμενος εἰκότας, ἀμεταμέλητον ἡδονὴν κτᾶται, μέτριον αὖ καὶ τοῦ βίου παιδιὰν καὶ φρόνιμον ποιοῖτο. ταύτῃ δὴ καὶ πανταχῇ ἐφέντες, ὃ μὴ τοῦτο τῶν αὐτῶν πέρι καὶ ἐξῆς εἰκότα διϊμεν τῇδε. ὃ πυρὶ μεμιγμένον ὕδωρ, ὅσον λεπτὸν ὑγρόν τε, διὰ τὴν κίνησιν καὶ τὴν ὁδὸν ἣν κυλινδούμενον ὑπὸ γῆς ὑγρὸν λέγεται, μαλακόν τε αὖ, τὰς βάσεις ἧττον ἑδραίας οὔσας ἢ τὰς γῆς, ὑποχεῖται. τοῦτο δ' ὅταν πυρὸς ἀποχωρισθὲν ἀέρος τε μονωθῇ, γίγνεται μὲν ὁμαλώτερον, ξυνέστηκε δὲ ὑπὸ τῶν ἑξιόντων εἰς αὐτό. παγέν τε οὕτω, ὃ μὲν ὑπὸ γῆς μάλιστα παθὸν ταῦτα, χαλαζα· τὸ δ' ὑπὸ γῆς, κρύσταλλος· ὃ δὲ ἧττον, ἠμιπαγές τε οὐκ ἔτι, πρὸς μὲν ὑπὸ γῆς αὖ, χιών· ὃ δ' ὑπὸ γῆς ξυμπαγὲν, ἐκ δρόσου γιγνόμενον, πάχνη λέγεται. τὰ δὲ πλεῖστα ὑδάτων εἴδη, μεμιγμένα ἀλλήλοις, ξυμπέφυκε μὲν ὅ γένος, διὰ τῶν ἐκ γῆς φυτῶν ἠθημένα, χυμοὶ λε-

Malim αὐτῷ. sic suprà αὐτά τε πρὸς αὐτά: item paulo pòst, πρὸς αὐτὴν πεφυκυῖα ζῴεσθαι ξωνιέναι: perperàm, hic pro πρὸς αὐτήν, illic pro πρὸς αὐτό. estque & alibi animaduertendus idem error. Sed confestim post hunc locum qui est è regione, habemus ταῦτον αὐτῷ, ubi rectius αὐτῷ scriptum esse uidetur.

Vide num reponendum sit particip. ἀφέντες, iungendo ei quod sequitur. ut intell. ταύτῃ τῇ παιδιᾷ ἀφέντες τὸ μὴ διϊμεν τοῦτο, διϊμὲν τῇδε τῶν αὐτῶν πέρι, &c. Alioqui ἐφέντες retinẽdo, absolutè positum uideri possit, tanquam neutrum: uelut quum pro Indulgere accipitur.

A cuum, vicinus aer dum propellitur, humidum tumorem illum qui per se quidem facilè permouetur, in ignis sedes compellẽs, ipsum ipsi cõmiscet. ipse verò dũ vnà propellitur, & æqualitatem rursus recipit, quũ videlicet ignis inæqualitatis effector discedat, in idem eidem cõstituitur. & ignis quidẽ discessum, Refrigerationem: illius autẽ discedentis quasi congressum & coalitionẽ, Concretum vocarunt. [a] Harum verò omnium quas fusiles aquas vocamus, vna quidem ex tenuissimis & æqualissimis den

B sissima, vniforme genus, colori pellucido & fuluo cognata, honorificentissima possessio, AVRVM ad lapides quasi efflorescens adhæsit. auri verò ramus, propter densitates prædurus & nigricans, ADAMAS nominatus est. Illud autem quod ad partes auri accedit, nullas tamen illius species præter vnam habet, ipsa quidem densitate auro densius, & terræ quidem partem minimam & exiguam habens, vt durius quidem atque asperius sit, quòd magnas intra se reliquias habeat, leuius quidem vnum genus splendidarum concretarum aquarum,

C AEs compactum constitutúmque extitit. At mixtum illud ex terra, quum discepta-do separentur inter se mutuò, id quod perspicuũ per se exístit, AErugo dicitur. Rerũ verò huiusmodi rationes dicendo persequi, haud sanè ambiguum est neque inuolutum, è principiorum illorũ quæ in hoc argumento verisimilia sunt, vestigiis & cõmonstratione. quæ quidem rerum cognitio, ei qui oblectandi reficiendíque animi gratia ad naturæ ipsius pleniorem cõtemplationem in probabiles illos sermones excurrit, certam nec pœnitendam voluptatem parit: moderatúmque & prudentem

D ludum in vita comparat. [b] Atque his quidẽ in rebus immorandi diutius libertate nobis condonata, eadem illa deinceps iterum nouis probabilium rationum signis dispiciemus. Aqua igni permixta, quæ tenuis & humida propter motũ, & viã, per quam sese rotans in terra, humida dicitur: & mollis, quòd bases minus firmas habeat quàm vt terræ succedant. hoc quidem quũ ab igne discesserit, & aere destitutum fuerit, fit æqualius. confractũ enim est ab iis quæ ad ipsum egrediantur, atque ita compactum, vt quum supra terram maximè hæc patitur, GRANDO: quod in terra, GELV. at minus semiconcretum adhuc, si supra terram, NIX: quod in terra compactum ex rore, PRVINA dicitur. Plurimæ verò aquarum formę, inuicem mixtæ, vniuersum genus per terrę plantas emicantes, LIQVORES dicuntur. at quoniam singuli

METALLORVM generatio, auri, æris, &c. quæ sunt diligenter cum Aristotele cõferenda.

METEORORVM generatio, & mixtionum omnium, non solùm quæ in aere fiũt, sed cæterarum quoque cõcretionum, Vini, Olei, &c.

illi liquores propter commixtiones dissimilitudinem habent, multa quoque genera nullum nomen habentia extiterunt. Quatuor verò Ignita genera maximè ac perspicua, ipsorum nomina sumpserunt. quod facultatem habet animam cum corpore calefaciendi, VINVM: quod verò læue, & visus discriminandi vim habet, atque adeò splendidum pellucidúmque apparet, oleagina species, PIX, GVMMI, OLEVM, & cætera quæ simili potestate sũt prædita. quod verò fusilem liquidámque habet facultatem, vt cum sensu quodam ad penitiores oris partes permanet, eíque potentiæ dulcedinem sumministret, MEL iucundo apud omnes vocabulo nuncupatur. at quod carnis dissoluẽdæ vim habet, quòd vrat, seminosum genus, ex omnibus seiunctum humoribus, coagulum vocatũ est. E terræ quidem formis ea quæ ex aqua elucet, hoc modo fit corpus lapideum: concreta nimirum aqua, quumin commixtione intercipitur, transit in aeris formam: quum verò aer euasit, in suum locum recurrit. inane enim nihil est in natura. propinquum ergo aerem propellit. qui, si grauis sit, compulsus, & circumfusus terræ tumori, vehementer sese conterere & cõpellere solet in eas sedes vnde nouus existat aer. [a] Terra verò ab aere aquæ indissolubiliter compulsa, conflatur lapis: pulchrior, is qui paribus æqualibúsque partibus perspicuus sit: turpior, contrá. Omne autem humidum ignis celeritate ereptum, & eò aridius atque siccius conflatum, testam nuncupauimus. Quum & humore defecto ignis vi fusilis effecta, quum refrigerata fuerit, fit lapis nigro colore. Eodem quoque modo quum ex commixtione destituitur multa aqua, & tenuioribus terræ partibus, quum & salsum & semiconcretum rursum sit ab aqua, genus quidem olei & terræ, expurgãs, fit NITRVM. tum & ita salis corpus, communis quidẽ vitæ vsui, in iis quæ ad corporis sensum attinent, accommodatum, & ex legis etiã formula, diis amicum atque sacrum, generatur. Iam verò quæ vtrique speciei communia sunt, aquæ videlicet & igni, minimè solubilia hunc in modum constituuntur atque conflãtur. Terræ tumores aer & aqua minimè liquat. exiliores enim illius partes ex inanium compositione & quasi repletione enatæ, per amplam locorum capacitatem permeantes, nec vllo modo coactæ, indissolubilem eam relinquentes, liquationis immunem præstant. Partes verò aquæ, postquam maiores extiterunt, & violentum sibi egressum efficiunt, eam terram soluẽtes liquant: ter-

a Terrestrium rerũ concretiones docet, lapidis, nitri, salis &c.

Alia est lectio, quæ habet πάχος, & paulo post, ὃ γίνει καὶ μον &c. Sed post ὃ retinere malim τῷ: & gentium πάχος aptiorem esse puto, aut certè τὰ χοις. Fic. uertit, Ignis acumina.

For. λυτῷ.

Pro σώματος legitur etiam σωματος, quæ lectio nõ displicet.

Quidã cod. uet. non habet hic negatiuam particulam.

γόμθυοι. Διὰ δὲ ταῦ μίξις ἀνομοιότητα ἔκ-
A σοι ἔχοντες, πάμπολυ ἄλλα πολλὰ ἀνώνυμα
γένη παρέσχοντο, τέτταρα δὲ ὅσα ἔμπυρα εἴ-
δη, διαφανῆ μάλιστα γόμθυα, εἴληφεν ὀνό-
ματα αὐτῶν· τὸ μὲν τῆς ψυχῆς μετὰ τοῦ σώμα-
τος θερμαντικόν, οἶνος· τὸ δὲ λιπαρόν, καὶ διαχρι-
τικὸν ὄψεως, διὰ ταῦτά τε ἰδεῖν λαμπρὸν, καὶ σίλβον, λιπαρόν τε φανταζόμθυον
ἐλαιηρὸν εἶδος, πίττα καὶ κίκι, καὶ ἔλαιον αὐ-
τὸ, ὅσα τ' ἄλλα τῆς αὐτῆς δυνάμεως· ὅσον δὲ
B διαχυτικὸν μέρει φύσεως τῷ περὶ τὸ σόμα
ξυνόδων, ταύτῃ τῇ δυνάμει γλυκύτητα πα-
ρεχόμθυον, μέλι τὸ κατ' πάντων μάλιστα ῥητὸς
ρημα ἔφε. τὸ δὲ τῆς ἁρπὸς διαλυτικὸν τῷ
καθ', ἀφρώδες γόμθυος, ἐκ πάντων ἀφειμέ-
νον τῶν χυμῶν, ὁπὸς ἐπωνομάσθη. γῆς δὲ
εἰδη, τὸ μὲν ἠμθυμθυον δι' ὕδατος, τοιῷδε τρό-
πῳ γίγνεται σῶμα λίθινον· τὸ ξυμπαγὲς ὕδωρ
ὅταν ἐν τῇ ξυμμίξει κοπῇ, μετέβαλεν εἰς ἀέ-
ρος ἰδέαν· γόμθυος δὲ ἀὴρ, εἰς τὸν ἑαυτοῦ τό-
C πον αἴρεται. κενὸν γὰρ ἐνυπῆρχεν αὐτῶν οὐ-
δέν. τὸν οὖν πλησίον ἔωσεν ἀέρα. ὁ δὲ, αὖ βα-
ρὺς, ὠθεὶς, καὶ παρεμπεσὼν τῷ τῆς γῆς ὄγ-
κῳ, σφόδρα ἔθλιψε, ξυνέωσέ τε αὐτὸν εἰς τὰς
ἕδρας ὅθεν αὖ εἶη ὁ νέος ἀήρ. ξυνωθεῖται δὲ
ὑπὸ ἀέρος ἀλύτως ὕδατι γῇ, ξυνίσταται
πέτρα· καλλίων μὲν, ἢ τῷ ἴσων καὶ ὁμαλῶν
διαφανὴς μερῶν· αἰσχίων δὲ, ἢ ἐναντία. ὃ δ'
ὑπὸ πυρὸς" πάχος ὂν ὑστερον πολὺ ἐξαρ-
παθὲν, καὶ κραυότερον ἐκείνου ξυστὰν, τῷ
γόμθυει κέραμον ἐπωνομάκαμθυ, τοῦτο γέγονεν.
D ἔστι δὲ ὅτε νοτίδος ὑπολιφθείσης χυτὴ γῆ
γόμθυμθυη, διὰ πυρὸς ὅταν ψυχθῇ, γέγονε ὃ
μέλαν χρῶμα ἔχον, λίθος. τῷ δ' αὖ κατὰ ταῦ-
τὰ μὲν ταῦτα ἐκ ξυμμίξεως ὕδατος ἀπο-
μονουμθυόω πολλοῦ, λειοτέρων δὲ ἐκ γῆς
μερῶν, ἁλμυρῷ τε ὄντι, ἡμιπαγεῖ γόμθυμθυῳ,
καὶ" αὖτῳ πάλιν ὑφ' ὕδατος, τὸ μὲν ἐλαίου καὶ
γῆς καθαρτικὸν γόος, νίτρον· ὃ δὲ βύαρμοστον
ἐν ταῖς κοινωνίαις ταῖς περὶ τὸν τῶ" σώματος
E αἴσθησιν, ἁλῶν, κατὰ λόγον νόμου, θεοφιλὲς σῶ-
μα ἐγένετο. τὰ δὲ κοινὰ ἀμφοῖν, ὕδατι μὲ
" ὑ λυτὰ, πυρὶ δὲ διὰ τοιόνδε οὕτω ξυμ-
πέφυται. γῆς ὄγκος πῦρ μὲν ἀήρ τε οὐ τήκει.
τῆς γὰρ ξυστάσεως τῶν διακένων αὐτῆς σμι-
κρομερέστερα πεφυκότα, διὰ πολλῆς βύρυ-
χωρείας ἰόντα, οὐ βιαζόμθυα, ἄλυτον αὐτὸν
ἐάσαντα, ἄτηκτον παρέσχε. τὰ δὲ ὕδατος,
ἐπειδὴ μείζω πέφυκε, μέρη, βίαιον ποιούμθυα τὸν διέξοδον, λύοντα αὐτὸν τήκει. γῆν μὲν

In præced. edit. malè οὐ τὰ, pro οὕτω.

ἀξύσατον ὑπὸ βίας οὕτω ὕδωρ μόνον λύει, ξωνεσηκὸς δὲ, πλὴν πυρὸς οὐδενὸς. εἴσοδος γὰρ οὐδενὶ πλὴν πυρὶ λέλειπται. τῷ δὲ ὕδατος αὖ ξυνόδου, τῷ μὲν βιαιοτάτῳ, πῦρ μόνον· τῷ δὲ ἀσθενεστέρᾳ, ἀμφοτέρα, πῦρ τε καὶ ἀήρ, διὰ χείτον· ὁ μὲν, διὰ τὰ διήκοντα, ὁ δὲ, καὶ διὰ τὰ τρίγωνα. βίᾳ δὲ ἑτέρα ξυσάντα οὐδὲν λύει πλὴν διὰ τὸ στοιχεῖον, ἀθίασον δὲ καταπήγνυσι μόνον πῦρ. τὰ δὲ τῶν ξυμμίκτων ἐκ γῆς τε καὶ ὕδατος σωμάτων, μέχρι μὲν ἂν ὕδωρ αὐτὰ διὰ τῆς γῆς διήκοντα καὶ βίᾳ ξυμπεπιλημμένα κατέχῃ, διὰ μὲν ὕδατος, ἐπιόντα ἔξωθεν, εἴσοδον οὐκ ἔχοντα μέρη, ἀλλ' ἀρρέοντα ὅλον ὄγκον ἄτηκτον εἴασε· τὰ δὲ πυρὸς, εἰς διὰ τῶν ὑδάτων διήκοντα εἰσιόντα, ὅπερ ὕδωρ γλίσχρον, τοῦτο δὴ πῦρ ἀέρα ἀφρογαζόμενα, τηκομένῳ τῷ κοινῷ σώματι ῥᾴδιον μόνα αἴτια ξυμβέβηκε. τυγχάνει δὴ ταῦτα ὄντα, τὰ μὲν, ἔλαττον ἔχοντα ὕδατος ἢ ἴσης, τότε περὶ τὸν ἅλυκα γλοῦς ἀποκρίνοντα, ὅσα τε λίθων χυτὰ εἴδη καὶ λῆται· τὰ δὲ πλέον ὕδατος αὖ, πάντα ὅσα κηροειδῆ καὶ θυμιατικὰ σώματα ξυμπήγνυσι.

ΤΑ μὲν δὴ σχήμασι, κοινωνίας τε καὶ μεταλλαγὰς εἰς ἄλληλα πεποικιλμένα εἴδη, σχεδὸν ὑποδέδεικται· τὰ δὲ παθήματα αὐτῶν δι' ἃς αἰτίας γέγονε, πειρατέον ἐμφανίζειν ἡμᾶς. πρῶτον μὲν οὖν ἐπ' ἀρχὴν ἀνάθησιν δεῖ τοῖς λεγομένοις ἀεί. σαρκὸς δὲ καὶ τῶν περὶ σάρκα γλοιῶν, ψυχῆς τε ὅσον θνητὸν, οὕπω διείληπται μοι. τυγχάνει δ' οὔτε ταῦτα χωρὶς τῶν περὶ τὰ παθήματα, ὅσα αἰσθητικὰ, οὔτ' ἄνευ ἀὐτῶν δυνατὰ ἱκανῶς λεχθῆναι. τὸ δὲ ἄμα, σχεδὸν οὐ δυνατόν. ὑποθετέον δὴ πρότερον θατέρᾳ· τὰ δ' ὕστερα ἐπανορθωτέα ἐπάνιμεν αὖθις. ἵνα οὖν ἑξῆς τά τε παθήματα λέγῃ τοῖς γένεσιν, ἑῴκαμεν πρότερα ἡμῖν τὰ περὶ τὸ σῶμα καὶ ψυχὴν ὄντα. πρῶτον μὲν οὖν ἡ πῦρ θερμὸν λέγομεν, ἴδωμεν, ὧδε σκοποῦντες· τῷ διακρίσιν καὶ τομὴν αὐτὰ περὶ τὸ σῶμα ἡμῶν γιγνομένην ἐννοηθέντες. ὅτι μὲν γὰρ ὀξύ τι τὸ πάθος, πάντες σχεδὸν αἰσθανόμεθα· τῷ δὲ λεπτότητα τῶν γωνιῶν, καὶ πλευρῶν ὀξύτητα, τῶν τε μορίων σμικρότητα, καὶ τῆς φορᾶς τάχος, (οἷς πᾶσι σφοδρὸν ὂν τὸ τομὸν, ὀξέως τὸ πρόσθεν τυχὸν ἀεὶ τέμνει) λογιστέον, ἀναμιμνησκομένοις

Alia est lectio ἠμομμένοις.

A ram enim, quæ rarior ipsa infirmius subsisti terit, sola etiã aqua soluit: constantẽ compactámque, præter ignẽ, nihil ingrediendi enim penetrandique vis nulli [elementorum] præterquam igni, relinquitur. Aquæ verò confluxum & quasi coalitionẽ, violentissimam quidem, solus ignis: debiliorem, ignis & aer, diffundũt atque dissipãt: hic quidem, per inania, ille verò per triangulos. Aerem autẽ qui vi compactus constiterit, nihil aliud soluit quàm ex ipsius elementi natura: at eum qui minimè fuerit violenter compactus, solus ignis colliquat B atque resoluit. At ea corpora quæ ex terra & aqua sunt commixta, donec ibidem Aqua terræ inania, eáque vi constipata continuerit: aquæ quidem partes quæ penetrandi vim non habent, circummanantes nimirũ ipsæ, vniuersum tumorem liquationis immunem relinquunt: Ignis verò partes in aquæ inania ingressæ, eo modo aerem, quo aqua terram, afficiunt: ac proinde contingit vt ipsæ sint solæ causæ cur commune corpus liquefactum fluat. Hæc sunt videlicet quæ minus habent aquæ C quàm terræ: vt vitreum omne genus, & eæ lapidum formæ qui fusiles vocantur: plus verò aquę, ea corpora quę ita cõpinguntur atque conflantur, vt ceream habeant atque odoriferam naturam.

[a] HACTENVS ergo egimus de iis formis, quæ inter se figuris, cõmunitatibus & mutationibus variãtur: ipsarum verò illarum rerum affectiones seu passiones, propter quas causas contingant, conandum est vobis explicare. Principio igitur necesse est iis quas diximus affectionibus sentiendi facultatem inesse. carnis verò, earúmque rerum quæ circa carnem versantur, generationẽ, & animæ id quod mortale est, non- D dum explicauimus. at neque hæc sine iis affectionibus quę sensus facultatem habent, existere, neque illa sine his satis demonstrari possunt. Vnà autem de vtrisque agi haudquaquam potest. priùs ergo alterutra ponenda, vt aliis postea explicatis, ad cõmunem sermonem reuertamur. Vt autem deinceps ipsę illæ affectiones de generibus & formis dicantur: id est, [exponatur quomodo illis attribuantur] ponamus primo E loco ea quæ ad corpus animúmq; spectãt. Primùm igitur quatenus ignem calidum dicimus, ita omnino perspexerimus, si modò ipsius distinctionem & quasi scissionem quandam, quæ circa nostrum corpus contingere possit, animo cõcipiamus. affectionem enim illam seu passionem, vehementem esse atque acutam, omnes ferè sentimus: at angulorum tenuitatem, & laterum acutiem subtilitatémque, particularum verò exiguitatem, & motus celeritatem (quibus omnibus quũ vehemens & secabile sit, quodcunque obuium occurrerit, continuò sempérque secat) animo reputare debemus, figuræ

[a] Ordine illo quẽ hactenus sequutus est, commonstrato, ad animalium vires sensúsque explicandos accedit: quandoquidem egit de inanimatis. Est igitur præclarissimus locus DE CORPORVM ANIMATORVM TEMPERATIONE. De animæ quidem generatione minimè hîc loquitur, de qua superius egit: sed de illius cum corpore cõiunctione, quomodo ea corporibus inhærens, animalia constituat, sensu acuita prædita. Sed antequã ad animæ vires explicandas accedat, de corporis perfectè compositi natura in primis tractat, tum de anima ipsa. Et quoniã corpora omnia perfectè cõposita, quatuor ex qualitatibus constant elementorum: de ipsorum idcirco natura disserit prius: tum quòd corpora cõponant, tum quia sensu ipso dignoscantur. Ignis autem (sicuti iam monuimus) appellatione, caloré naturalem in animantibus insitum significat. Ita de CALIDA affectione primum agit: cui opponit contrariam suam, i. frigidã: duas autem alias qualitates, Humidam & siccam, prætermittit. De calida autẽ & frigida mentionem fecit: quia duæ illæ, calor & frigus, vim habent ἐνεργητικὴν, i. efficiendi: siccitas verò atque humiditas sunt prorsus παθητικαὶ, ideo siccitatẽ igni, humiditatẽ frigori subiecit. quod ex illarum etiã colluctatione videre est. &c.

ipſius initium generationémque in memoriam reuocando. nimirum illa maxiximè natura, nec alia quæpiã, corpora noſtra diſcriminãs atque minutim diſpeſcẽs, hanc quam nunc calidam appellamus paſſionem, congruenter creat, & nomen adeò cum ipſa re præbet. Affectio autem huic calidæ contraria, quamuis per ſe ſatis perſpicua ſit, ne tamen ad eam explicandam pigeat nouum ſermonem adiungere. Enimuerò humidarum partium eæ quæ circa corpus verſantur, maiores quidem atque grandiores, dum ingrediẽdo minores partes propellũt, nec poſſunt ad illarum ſedes penetrare: id quod in nobis humidum eſt, cõpellendo, ex inæquali & agitato, immobilia, ex æqualitatis videlicet & compulſionis illius vi, efficiendo denſat ſtipátque. at quod præter naturam cogitur, ex natura ipſum ſibi aduerſatur, in contrariam partem ſeſe impellendo. In hac pugna & ſuccuſſione tremor & rigor exiſtit: eáque paſſio ſeu affectio, quæ id efficit, FRIGIDA vocatur.[a] DVRVM verò, cui caro cedit: MOLLE, quod carni, ſimili inter ſe ratione nuncupamus. cedit autem quodcunque tenui hæret: quæ verò forma quadrangularibus baſibus & firmamentis ſtabilitur, tanquã firmiter hærens, maximè aduerſatur: ea quoque quæ in maximã denſitatẽ cõpingitur, impetu quodam obnititur maximè. GRAVE porrò & leue cum ea natura quæ ſurſum & deorſum dicitur, ſi hoc modo examinetur, dilucidè explicari poteſt. Duos enim eſſe quoſdam natura locos, bifariam inter ſe vniuerſim diſſitos, & contrarios inter ſe: vnum quidem deorſum, ad quem omnia illa ferantur quæ aliquẽ corporis tumorem ſiue molem habẽt: alium ſurſum, ad quem quicquid fertur, per vim feratur: id verò ineptum & diſſentaneum eſt exiſtimare. Quũ enim vniuerſum cœlũ ſphærica & orbiculari ſit figura, quæcunque æqualiter abſunt à medio extrema, æquè ipſa oportet extrema eſſe. Medium autem ab ipſis extremis, iiſdem menſuris moduliſq; diſtans, exiſtimandum eſt omnibus partibus è regione eſſe. Quũ igitur mũdus hoc modo conſtitutus ſit, qui aliquam iſtarum partium ſuperiore inferioréve loco collocarit, non rectè profectò nomen videbitur attribuiſſe. medius enim in ipſo locus, neque ſurſum neque deorſum eſſe dici debet, ſed medius: at qui circumquaque ambit, neque medius quidẽ, neque diuerſam partem habẽs, ab ipſo vllatenus medio, quàm ab iis partibus quæ ſunt è regione diſtantem diſſidentémque. Qui verò ei quod æquè ſibi ipſi vniuerſo conformatum eſt, varia quædam nomina & ſibi contraria, quauis etiam ratione attribuerit, non rectè attribuere cenſeatur. Nam ſi quid ſolidum ſit & in medio vniuerſim æquilibre, in nul-

[a] Ex primarum qualitatum in corpore compoſito mixtione, ſecũdæ quoque aliæ naſcũtur: vt durities, mollities, grauitas, leuitas, &c. de quib. modò agit Philoſophus. Porrò ex illis ſecũdis qualitatibus eas notat diſſertè quæ in motu verſantur .i. grauitatẽ & leuitatem. nam ex primarum qualitatum natura hæ ſimul naſcuntur, vt rariorũ elemẽtorum leuior ſit natura, denſiorum contrà grauior. & quidẽ quũ ignis & aer, ſurſum, aqua & terra deorſum ferantur.

νοις τὸ τοῦ πάθηματος αὐτοῦ γένεσιν, ὅτι μάλιστα ἐκείνη καὶ οὐκ ἄλλη φύσις ἀφικρίνουσα ἡμῶν τὰ σμικρά τε καὶ σώματα κερματίζουσα, τοῦτο ὀνομῶ θερμὸν λέγομεν, εἰκότως τὸ πάθημα καὶ τοὔνομα παρέχε. τὸ δ' ἐναντίον τούτῳ, κατάδηλον μέν, ὅμως δὲ μηδὲν ἧττον δεῖ ἔστω λόγου. τὰ γὰρ δὴ τῶν ὠμῶν τὸ σῶμα ὑγρῶν μεγαλομερέστερα, εἰσιόντα, τὰ σμικρότερα ἐξωθοῦντα, εἰς τὰς ἐκείνων οὐ δυνάμενα ἕδρας ἐνδύναι, ξυνωθοῦντα ἡμῶν τὸ ὑγρότερον, ἐξ ἀνωμάλου κεκινημένου τε ἀκίνητον δι' ὁμαλότητα καὶ τὸ ξυνοῦσιν ἀνωφαλὲς ὁρμᾶν, πήγνυσι. τὸ δὲ τοῦ ἐναντίου φύσιν ξυναγόμενον, μάχεται τῇ φύσιν αὐτὸ αὑτῷ, εἰς τοὐναντίον ἀπωθοῦν. τῇ δὴ μάχῃ καὶ τῷ σφοδρῷ τούτῳ θέρμος καὶ ῥῖγος ἐτέθη. ψυχρόν τε τὸ παθος ἅπαν τοῦτο, καὶ τὸ δρᾶν αὐτὸ, ἔσχεν ὄνομα. σκληρὸν δ', ὅσοις ἂν ἡμῶν ἡ σὰρξ ὑπείκῃ· μαλακὸν δὲ, ὅσα ἂν τῇ σαρκὶ τοῖς ἄλλοις ἁπαλά τε οὕτως. ἐναντίως εἶχε δ' ὅσον ἐπὶ σμικρὸν βαίνει. τὸ δ' ἐκ τετραγώνων ὂν βάσεων, ἅτε βεβηκὸς σφόδρα, ἀντιτυπώτατον εἶδος, ὅτι τε ἂν εἰς πυκνότητα ξυνιὸν πλείστην, ἀντίτυπον ἥ μάλιστα. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον, μετὰ τῆς κάτω φύσεως αὖ τε λεγομένης ἀζεταζόμενον ἂν δηλωθείη σαφέστατα. φύσει γὰρ δὴ δυοῖν τόποιν δύο ἔστ', διαληφθέντοιν τὸ πᾶν, ἐναντίοιν, τὸν μὲν, κάτω, τοῖς ὅσα φέρεται πρὸς τοῦτον ὅσα δυνατὰ σώματος ὄγκον ἔχει, τὸν δ', ἄνω, τοῖς ὅσα ἀκουσίως ἔρχεται πρὸς οὐκ ὀρθὸν οὐδαμῇ νομίζειν. τὸ γὰρ παντὸς οὐρανοῦ σφαιροειδοῦς ὄντος, ὅσα μὲν ἀφεστῶτα ἴσον τοῦ μέσου γεγόνεν ἕκαστα, ὁμοίως αὐτὰ χρὴ ἕκαστα πεφυκέναι· τὸ δὲ μέσον, τὰ αὐτὰ μέτρα τῶν ἑκάστων ἀφεστηκός, ἐν τῷ καταντικρὺ νομίζειν δεῖ πάντων ἔστ'. τοῦ δὴ κόσμου ταύτῃ πεφυκότος, τῶν τε εἰρημένων ἄνω τὶς ἢ κάτω τιθέμενος, οὐκ ἂν δικῇ δόξειε μηδὲν τοιοῦτον ὄνομα λέγειν. ὁ μὲν γὰρ μέσος ἐν αὐτῷ τόπος, οὔτε κάτω πεφυκὼς, οὔτε ἄνω, λέγεσθαι δίκαιος, ἀλλ' αὐτὸ ἐν μέσῳ· ὃ δὴ πέλει, οὔτε δὴ μέσος, οὔτ' ἔχων διάφορον αὑτοῦ μέρος ἕτερον θατέρου μᾶλλον πρὸς τὸ μέσον, ἢ τι τοῦ καταντικρύ. τοῦ δ' ὁμοίως πάντη πεφυκότος, ποία τὶς ὀπιφερῶν ὀνόματα αὐτῷ ἐναντία, καὶ πῇ, καλῶς ἂν ῥηθείη λέγειν; εἰ γάρ τι κατερεῖν εἴη, τὸ μέσον τοῦ παντὸς ἰσοπαλές, εἰς

Ferri non poteſt ἀκίνητα, quod præcedentes edit. habent pro hoc ἀκίνητον.

Fic. legiſſe videtur ἐν τῇ δὴ &c.

ὅσον ἂν ποτε τῶν ἑκάτων ἐνεχθείη, ἀλλὰ τῷ πρώτῃ ὁμοιότητα αὐτῶν. ἀλλ' εἰ καὶ πᾶσι αὐτὸ περιθοιτό τις ἐν κύκλῳ, πολλάκις ἂν ἅμα αὐτὰ ποις, ταυτὸν ἄνω κάτω καὶ ἄνω περιστεί ποι. τὸ μὲν γὰρ ὅλον (καθάπερ εἴρηται) νῷ δὴ σφαιροειδὲς ὄν, τόπον τινά, κάτω, τὸν ὅ, ἄνω λέγειν ἔχειν, οὐκ ἔμφρονος. ὅθεν δὲ ὠνομάσθη ταῦτα, καὶ ἐν οἷς ὄντα, εἰθίσμεθα δὴ ἐκεῖνα καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον οὕτω διαιρεῖσθαι λέγειν, ταῦτα διομολογητέον, ἅτε θεμιθοῖς πάσι ἡμῖν. ἔστιν ἐν τῷ τοῦ παντὸς τόπῳ, καθ' ὃν ἥ τοῦ πυρὸς εἴληχε μάλιστα φύσις, οὗ καὶ πλεῖστον ἂν ἠθροισμένον εἴη, πρὸς ὃ φέρεται, ἐπαναβὰς ἐπ' ἐκεῖνο, καὶ δυνάμιν εἰς τοῦτο ἔχων, μέρη τοῦ πυρὸς ἀφαιρῶν, ἰσᾷ ἢ πυκνοῖς εἰς πλάτυγας, αἴρων τὸν ζυγὸν, καὶ τὸ πῦρ ἕλκων, εἰς ἀνόμοιον ἀέρα βιαζόμενος, δῆλον ὡς τὸ ταχὺ πον τοῦ μείζονος ῥᾷον βιᾶται. ῥώμῃ γὰρ μιᾷ δυοῖν ἅμα μετεωριζομένοιν, τὸ μὲν ἔλαττον, μᾶλλον, τὸ δὲ πλέον, ἧττον, ἀνάγκη που κατεινομένοιν ξωνέπεσθαι τῇ βίᾳ· καὶ τὸ μὲν, βαρὺ καὶ κάτω φερόμενον, κληθῆναι· τὸ δὲ σμικρὸν, ἐλαφρὸν, καὶ ἄνω. ταυτὸ δὴ τοῦτο φαινόμενα δεῖ δρᾶν ἡμᾶς περὶ τόνδε τὸν τόπον. ἐπὶ γὰρ γῆς βεβῶτες, γεώδη γένη διακρίνομεν, καὶ γῆν ἐνίοτε αὐτὴν ἕλκομεν εἰς ἀνόμοιον ἀέρα βίᾳ καὶ παρὰ φύσιν, ἀμφότερα τοῦ ξυγγενοῦς ἀντεχόμενα. τὸ δὲ σμικρότερον, ῥᾷον τοῦ μείζονος, βιαζόμενον εἰς τὸ ἀνόμοιον, πρόσθεν ξωνέπεται. καθάπερ οὖν αὐτὸ προσειρήκαμεν, καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν βιαζόμεθα, ἄνω· τὸ δ' ἐναντίον τούτοις πάθος, βαρὺ, καὶ κάτω. ταῦτ' οὖν δεῖ διαφόρως ἔχειν αὐτὰ πρὸς αὐτὰ, ἀνάγκη, διὰ τὸ πλήθη τῶν γενῶν τόπον ἐναντίον ἀλλήλοις κατέχειν. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἑτέρῳ κοῦφον ὂν τόπῳ, τῷ κατ' τὸν ἐναντίον τόπον ἐλαφρῷ· καὶ τὸ βαρύ, τῷ βαρεῖ· τῷ τε κάτω, ὃ κάτω, καὶ τὸ ἄνω, τῷ ἄνω· πάντ' ἐναντία καὶ πλάγια καὶ πάντως διάφορα πρὸς ἄλληλα ἂν εὑρεθήσεται γιγνόμενα καὶ ὄντα. τόδε γε μὴν ἓν τι διανοητέον περὶ πάντων αὐτῶν, ὡς ἡ μὲν πρὸς τὸ ξυγγενὲς ὁδὸς ἑκάστοις οὖσα, βαρὺ μὲν ὃ φερόμενον ποιεῖ, τὸν δ' τόπον εἰς ὃν τὸ ζιοῦτον φέρεται, κάτω· τὰ δ' τούτοις ἔχοντα ὡς ἑτέρως, ἀτερα. περὶ δὴ τούτων οὕτω τῶν παθημάτων ταῦτα αἴτια εἰρήσθω. λείου δ' αὖ πρὸς τραχέος παθήματος αἰτίαν πᾶς που καλῶς, καὶ ἑτέρῳ δυνατὸς ἂν εἰπεῖν. σκληρότης γὰρ ἀνωμαλότητι μιχθεῖσα, τὸ δ'

A lum extremorũ propter vniuerſam ipſorum ſimilitudinem illidi inducíve queat: ſed ſiquis circa illud circulatim eat, aduerſis pedibus oppoſitíſque obnixus, eundem locum ſuperioris & inferioris vocabulis deſignabit. Itaque Vniuerſum ipſum, vt quidem circulare eſt, inferioris ſuperioríſq; loci notis diſcriminare, eſt certè imprudentis. Vnde verò hæc denominata ſint, & in quib⁹ quũ ſint, cõſueuimus illorum appellatione & indicatione vniuer-
B ſum cœlum notare atque diſtinguere: hæc verò à nobis clariùs explicanda ſunt. quod ita agemus ſi hæc ob oculos nobis proponamus: Siquis in eo vniuerſi loco, quem ignis natura maximè ſortita eſt, quò & maxima ignis copia congregata ſit, & quò feratur, conſcenderit hac de cauſa, potentiámque in hunc finem habeat, vt accipiat ignis partes & eas in ſtateram appẽdat, iugum erigens, & ignem trahens, aerémque adeò in diſſimilem locum cogens: perſpicuum ſanè eſt, id quod minus eſt, facilius
C quàm id quod maius, impelli. vno enim impetu & quaſi robore, quum duo in altũ prouehantur, minus quidẽ, magis, maius verò, minus, neceſſe eſt, dum contenditur, vi conſequi: ipſúmque maius appellari GRAVE, & Quod deorſum fertur: minus autem, LEVE, & Quod ſurſum fertur. Idem ipſum comperire debemus, ſi idem ad hũc locum agamus. nam quum in hac terra incedentes terrena genera diſtinguamus, & terram aliquando eandem trahamus in diſſimilem aerem violenter & prę-
D ter naturam, vtraque quidem eiuſmodi quæ eiuſdem naturæ cognatione continẽtur: minus illud genus, quum in diſſimilem locum vi impellitur, prius faciliúsque ſequitur. LEVE igitur nuncupamus: & locũ ad quem vi impellimus, SVRSVM: contrariam autẽ illis paſſionem, GRAVE & DEORSVM. Hæc igitur variè inter ſe comparata eſſe neceſſe eſt, quòd generum multitudo locum ſibiipſis contrarium obtineant. nam quod in alio leue eſt loco, ei quod contrarii loci ratione leue eſt: & graue, graui: inferius, inferiori: ſuperius,
E ſuperiori: omnia contraria & obliqua & omnino inter ſe comperientur & naſci & reuera exiſtere. Vnum nimirum quiddam de omnibus ipſis conſiderandum eſt, quòd quum ad cognatam naturam ſingulis ſit via, id quod fertur, graue efficit: locum autem ad quem huiuſmodi fertur, deorſum. ita & quæ huiuſmodi naturá communem habeant, alia aliter. De his igitur paſſionibus hæ cauſæ ſtatuantur. LENIS autem & ASPERI cauſam qui perſpexerit, hanc omnino eiuſmodi poterit etiam aliis explicare. durities enim inæqualitati mixta hãc

æqualitas denſitati præbet.

a Quandoquidem inſtituit agere de iis affectionibus quæ in corpus cadunt, idcirco agit de Voluptatis & Doloris origine, quæ ſunt maximæ corporis noſtri affectiones.

a Iam verò reliquum eſt vt earum paſſionum quæ vniuerſo corpori communiter accidunt, maximam potẽtiſſimámque explicemus, Voluptatis videlicet & Doloris cauſam, in iis quæ ſumus perſequuti: præterea & illa omnia quæcunque per corporis partes ſenſibus prædita, dolores voluptatéſque vna quaſi ſentiendi ſerie habẽt ſeſe conſequentes. Sic igitur omnis paſſionis & ſenſilis & inſenſilis cauſas diſpiciamus, iis in memoriam reuocatis quæ ſuprà diximus de natura ea & quæ facilè & quæ difficulter mouetur. hũc autẽ nimirũ in modũ omnia hæc ediſſerẽda ſunt, quæ ad hoc argumentũ ſpectãtia inſtituimus cõperire. Nã id quod natura facilè mouetur, quũ & in ipſũ breuis aliqua inciderit paſſio, alias aliis partes in circulũ didit diſtribuítq;, quę idem quoque efficiãt, donec ad prudentiæ rationíſque domicilium peruenerint, eiúſque illius affectionis, quæ id iam in ipſis egerit, potentiam atque vires prædicarint. at cõtraria huic affectio, conſtãs quidẽ illa atque firma, quæ nec vllo circulo feratur, tantùm patitur, nullam autem partiũ proximarum mouet. Quapropter quum partes aliæ aliis primam illam paſſionẽ, quæ in ipſis quidem ad omne animal immobilis eſt, minimè communicent, fit vt id quod patitur, ſenſus ſit expers: hæc autem circum & oſſa & capillos, aliáſque partes, quas terrenas in nobis vt plurimum habemus, verſentur. Priora autem & præſtãtiora quidem ſunt Viſus & Auditus inſtrumenta, quòd maximam in ſeipſis habeant ignis aeríſque facultatem. Verùm quod ad Voluptatem & Dolorem ſpectat, ita ſanè conſideremus. Paſſio videlicet ea quæ cõfertim in nos præter naturam & violenter irrumpit, iniucunda: quæ in naturam rurſum confertim abit, iucunda nuncupatur: quæ contrario fit modo, contraria. Id verò omne quod cum magna facilitate fit, ſentitur quidem maximè, doloris tamen & voluptatis particeps minimè eſt: vt ea quæ viſu comprehenduntur. quatenus verò corpus (quemadmodum modò, quum ageretur de affectionum circulo, explicatum eſt) membrorum ipſorum cognatione & communitate contineatur, hactenus nimirum abſciſſiones & aduſtiones aliæque repentinæ rapidæque paſſiones dolores non excitant: neque contrà voluptas fit quum ad ipſam formam natura continuò ſeſe receperit. at tum maximi & valde perſpicui ſenſus exiſtunt quatenus ipſa natura paſſiones & emittat & attingat. nã in ipſo impetu haudquaquam ineſt diſtinctio aut comparatio. Itaque ex maioribus membris corpora agenti vix cedentia, dum in vniuerſum corpus motiones ipſas diſtribuunt, voluptates doloréſque continent. ſcilicet quum excedunt, alienúmque quaſi locũ habent,

A ὁμαλότης πυκνότητι παρέχεται.

Μέγιστον δὲ καὶ λοιπὸν τῶν κοινῶν ἅπασι ὅλον τὸ σῶμα παθημάτων, τὸ τῶν ἡδέων καὶ τῶν ἀλγεινῶν αἴτιον, ἐν οἷς διεληλύθαμεν· καὶ ὅσα δι' αὖ τοῦ σώματος μερῶν αἰσθήσεις κεκτήμεθα, καὶ λύπας ἐν αὐτοῖς ἡδονάς θ' ἅμα ἑπομένας ἔχει. ὧδε δ' οὖν τὸ πάντος αἰσθητοῦ καὶ αἰσθητοῦ παθήματος τὰς αἰτίας λαμβάνωμεν, ἀναμιμνησκόμενοι τὰ τῆς εὐκινήτου
B καὶ δεικνήτου φύσεως, ὅτι διῃλόμεθα ἐν τοῖς πρόσθεν. ταύτῃ γὰρ μεταδιωκτέον πάντα ὅσα ἐλέγχθη πρότερον. τὸ γὰρ τοῦ φύσιν εὐκίνητον, ὅταν καὶ βραχὺ πάθος ἐμπίπτῃ εἰς αὐτό, διαδίδωσι κύκλῳ μέρεα ἕτερα ἑτέροις, ταὐτὸν ἀπεργαζόμενα, μέχρι περ ἂν ἐπὶ τὸ φρόνιμον ἐλθόντα, ἐξαγγείλῃ τὸ ποιήσαντος τὴν δύναμιν. τὸ δ' ἐναντίον, ἑδραῖον ὄν, κατὰ δένα τε κύκλον ἰὸν, πάθος μόνον, ἄλλο δ' οὐδὲν τῶν πλησίων. ὥστε οὐ διαδιδόντων μερείων μερείοις ἄλλων ἄλλοις, τὸ μὲν τοῦτον πάθος
C ἐν αὐξῆς ἀκίνητον εἰς τὸ παντὸς ζῷον γιγνόμενον, ἀναίσθητον παρέχει τὸ πάθος. ταῦτα δὲ πρός τε ὀσᾶ καὶ τρίχας ἔστι, καὶ ὅσα ἄλλα γήϊνα τοιαῦτα ἔχομεν ἐν ἡμῖν μέρεα. τὰ δὲ ἔμπροσθεν πρὸς τὰ τῆς ὄψεως καὶ ἀκοῆς μάλιστα, διὰ τὸ πυρὸς ἀέρος τε ἐν αὐξῆς δύναμιν εἶ μεγίστην. τὸ δὴ τῆς ἡδονῆς καὶ λύπης ὧδε δεῖ διανοεῖσθαι. τὸ μὲν πρὸς φύσιν καὶ
D βίαιον γιγνόμενον ἀθρόον παρ' ἡμῖν πάθος, ἀλγεινόν· τὸ δ' εἰς φύσιν ἀπιὸν πάλιν ἀθρόον, ἡδύ· τὸ δ' ἐναντίον τούτοις, ἐναντίως. τὸ δὲ μετ' εὐπετείας γιγνόμενον ἄπονον, αἰσθητὸν μὲν ὀπαμάλισα, λύπης δὲ καὶ ἡδονῆς οὐ μετέχον· οἷ τὰ περὶ τὸν ὄψιν αὐτὸν παθήματα· ἢ δὴ σῶμα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐρρήθη καθ' ἡμέρεαν ξυμφυὲς ἡμῖν γίγνεσθαι. ταύτῃ γὰρ τομαὶ μὲν καὶ καύσεις, καὶ ὅσα ἄλλα πάθη, λύπας οὐκ ἐμποιοῦσιν, οὐδὲ ἡδονὰς
E πάλιν, ὅτι ταῦτον ἀπιούσης εἶδος. μέγιστα δ' αἰσθήσεις καὶ σαφέστατα, καθότι τ' αὖ πάθη καὶ ὅσων αὖ αὖτη πρόσβαλλουσα ἐφάπτηται. βία γὰρ τὸ πάμπαν οὐκ ἔνι τῇ διακρίσει τε αὐτῆς καὶ συγκρίσει. τὰ δὲ σὺν μειζόνων μερῶν σώματα, μόγις εἴωθε τοῖς δρῶσι, διαδίδοντα δὲ εἰς ὅλον τὰς κινήσεις, ἡδονὰς ἴσχει καὶ λύπας· ἀλλοτριούμενα μὲν, λύπας·

καθιζάμενα

καθισάμενα εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν, ἡδονάς. ὅσα δὲ κατὰ σμικρὸν τὰς ἀποχωρήσεις ἑαυτῶν καὶ κενώσεις εἴληφε, τὰς δὲ πληρώσεις ἀθρόας, καὶ κατὰ μεγάλα κενώσεως μὲν ἀναίσθητα, πληρώσεως δὲ αἰσθητικὰ γιγνόμενα, λύπας μὲν οὐ παρέχει τῷ θνητῷ τῆς ψυχῆς, μεγίστας δὲ ἡδονάς. ἔστι δ' ἔνδηλα τοῖς τὰς βώσεις. ὅσα δὲ ἀπαλλοτριοῦται μὲν ἀθρόα, κατὰ σμικρὰ δὲ μόγις εἰς ταὐτὸν πάλιν ἑαυτοῖς καθίσαται, τοιαῦτ' ἐστὶ τοῖς ἔμπροσθεν πρώτοις ἀποδίδωσι. ταῦτα δ' αὖ τοῖς καύσεις καὶ τομὰς τοῦ σώματος γιγνόμενα ὅστις καταδηλα. τὰ μὲν δὴ κοινὰ τὰ σώματος πρώτου παθήματα, τῶν τε ἐπωνυμιῶν ὅσαι τοῖς δρῶσιν αὐτὰ γεγόνασι, σχεδὸν εἴρηται.

Τὰ δ' ἐν ἰδίοις μέρεσιν ἡμῶν γιγνόμενα, τά τε πάθη καὶ τὰς αἰτίας τῶν δρώντων αὐτὰ πειρατέον εἰπεῖν, αὖ πη δυνώμεθα. πρῶτον μὲν οὖν ὅσα τῶν χυμῶν περὶ λέγοντες ἐν τοῖς πρόσθεν ἀπελίπομεν, ἴδιά ὄντα παθήματα περὶ τὴν γλῶτταν, ἐμφανιστέον ἢ δυνατόν. φαίνεται δὲ καὶ ταῦτα, ὥσπερ οὖν καὶ πολλά, διὰ συγκρίσεών τε λυσεων καὶ διακρίσεων γίγνεσθαι. πρὸς δὲ αὐτάς, κεχρῆσθαι μᾶλλον τι τῶν ἄλλων τραχύτησί τε καὶ λειότησιν. ὅσα μὲν γὰρ εἰσιόντα περὶ τὰ φλεβία, οἷον ὥσπερ δοκίμια τῆς γλώττης, τεταμένα ὅπῃ τῶν καρδίαν, εἰς τὰ ὑποτερὰ τῆς σαρκὸς καὶ ἁπαλὰ ἐμπίπτοντα, γλίνα μέσα καταπηκόμενα, ξυνάγει τὰ φλεβία καὶ ἀποξηραίνει· τραχύτερα μὲν ὄντα, τρυφερὰ ἧττον δὲ τραχύνοντα, αὐσηρὰ φαίνεται. τὰ δὲ τούτων ῥυπτικά, καὶ πρῶτα περὶ τὴν γλῶτταν ἀποπλύνοντα, πέρα μὲν τοῦ μετρίου τοῦτο δρῶντα, καὶ προσεπιλαμβανόμενα, ὥστε ἀποτήκειν αὐτῆς τι τῆς φύσεως, οἷον ἡ τῶν νίτρων δύναμις, πικρὰ πρῶτ' οὕτως ὠνόμασται· τὰ δὲ ὑποδεέστερα τῆς νιτρώδους ἕξεως, ὅτι τὸ μέτριον τε τῇ ῥύψει χεόμενα, ἁλυκά, αὖθις πικρότητος τραχείας, καὶ φίλα μᾶλλον ἡμῖν φαντάζεται. τὰ δὲ τῇ τοῦ σώματος θερμότητι κοινωνήσαντα, καὶ λειαινόμενα ὑπ' αὐτοῦ, σὺν ἐκπυρούμενα, καὶ πάλιν αὖτα αὐτὰ κόντα τὸ διαθερμῆναι, φερόμενά τε ὑπὸ κουφότητος αἴρει πρὸς τὰς τῆς κεφαλῆς ἀφάς, τέμνοντά τε πρῶτ' ὅσοις ἂν προσπίπτῃ· διὰ ταύτας

Legitur etiam μαλώτερα τῆς σαικότερα pro paulo pòβ, γλίνα πνὰ μέσα καταπηκόμενα. item λέγεται pro φαίνεται.

Alii hæc uerba, διὰ ταυτας τας δυνάμεις, iungunt sequentibus, posita interpũct. post προσπίπτῃ.

A Dolores: quum ad ſuum rurſus locum redeunt, Voluptates. Quæcũque verò ſenſim paulatímque abſceſſus euacuationéſque ſui patiuntur, confertas autem & magna quidem mole repletiones habent, quum ne euacuationem quidem ſentiant, repletionis autem ſenſu afficiátur, dolores quidem nullos ei animæ parti quæ mortalis eſt, voluptates autem importãt maximas: quæ quidem ex ſuauium odorum perceptione dilucidè apparent. At quæcũque ex ſeipſis confertim alienantur, paulatim verò & B ægrè in eundem rurſus locum ſibiipſis reſtituuntur, contrario quàm ſuperiora illa modo agere ſolent. hæc quidem in corporis abſciſſionibus aduſtionibúſque perſpicuè elucent. Atque hæc de cõmunibus corporis vniuerſi affectionibus, illarúmque appellationibus, qualéſque antegreſſis his cauſis exiſtant, ſatis videntur explicata.

[a] Quæ verò in ſingulis corporis noſtri partibus affectiones fiãt, & quibus ex cauſis, conandũ nobis eſt, quantũ quidẽ in nobis ſitum erit, dicendo perſequi. Primùm C ergo ea quæ de humoribus ſuprà tanquam concluſa reliquimus, [b] vt linguæ proprias ac peculiares affectiones, elaborandum eſt illuſtrare. Videntur autem hæc, quemadmodum & alia complurima, concretionũ diſcretionúmque nonnullarum intermedio fieri: ad hæc, aſperitate & lenitate magis quàm cætera vti. Tenduntur à lingua VENAE ad cordis ſedem, ſaporũ nunciæ: in quas ſiquæ res ita inciderint, vt humidã carnis mollitiem penetrantes, terreſtri ſua natura modicè liquefactæ, venas ipſas contrahant arefaciántque, SAPORES huiuſmodi pariunt: videlicet, ſi aſperiores ſint, acerbos: ſin minùs aſperæ, auſteros. quæ verò abſtergendi vim habent, & quod ad linguam hæret, abluendi poteſtatem: ſi D præter modum id faciant, & aliquid inſuper accipiant, vt ipſius naturæ aliquid colliquent, quemadmodum nitri potentia, Amara omnia ſic nominantur. quæ verò illi nitri potentiæ nonnihil cedunt, & mediocrius abſtergunt, ſalſa, ſine aſpera amaritudine, & amica magis apparent. quæ verò cum oris caliditate communicarint, & concalefacta ab ipſa emolliantur, & rurſus ipſum illud quod calefecerit, inflamment, & præ lenitate ſurſum ad capitis ſenſus ferantur: & ſecent omnia quibus inciderit, propter huiuſmodi E

a Communem affectionum corporearũ rationem explicauit: nunc de ſingulis agit, & illarum perpeſſiones viréſque explicat, guſtatus, odoratus, auditus, viſus, &c. Ita ſingulorum αἰσθητηρίων vires explicat.

b LINGVAE, in humoribus.

vires, Acuta vocantur. Quum verò hæc ipſa præ putredine deminuta anguſtas venas, eáſque partes, quæ ibi inſunt, terrenas, & quæcunque aeris proportionem habent, ingrediantur, quum ſeſe inuicem commouerint, efficiunt vt alia quoque miſceantur: & quum miſcentur, variè alia ingredi, alia concaua efficere, quæ ingredientibus circumtendantur. vbi quidem cum humore circa aerem concauo circumfuſo, aliquando terreno, aliquando puro, humida aeris vaſa concauas circularéſque aquas fieri. at quod ex pura fit aqua, perlucidum circumſtat, & ampulla vocatur: quod verò ex terreno humore, qui ſimul & moueatur & eleuetur, ebullitio fermentúmque cognominatur. cauſa verò harum paſſionum Acida nuncupatur. Verùm omnibus his quæ circa hæc verſantur contraria paſſio à contraria manat origine ſeu occaſione: quum videlicet in humidis ingredientium cuneus linguæ naturæ & ſtatui comparatus, aſperiora illa emollit delinítque: quæ autem præter naturam conſtituta confuſáve ſunt, hæc quidem cogit arctátque, illa diducit laxátque: & omnia quammaximè ſtabilit naturæ ordine quodam & inſtituto: ſuaue videlicet & amicum cuilibet violentarum paſſionum medicamentum & remedium, Dulce nominatur. Et de his quidem hactenus. [a] Verùm circa [a] NARIVM poteſtatem ſpecies non ſunt. omnis enim odor dimidiam quandam atque imperfectam habet naturam: nulli verò ſpeciei competit vt certa proportione definitam quandam atque determinatam habeat odoris naturam: ſed noſtræ circa huiuſmodi venæ, ad terræ & aquæ genera anguſtiores ſunt: ad ignis verò & aeris, latiores. quapropter nemo vnquam vllius horum odorem percepit: ſed ſemper exiſtunt odores, dum quædam vel madeſcunt vel putreſcunt, vel liquantur vel ſuffumigantur. Dum enim aqua in aerem mutatur, & aer in aquam, interea dum iſta naſcuntur variè, vniuerſi odores ſunt fumus ſiue caligo. nimirum quod ex aere in aquam abit, caligo: quod ex aqua in aerem, fumus. Hinc fit vt aquæ odores, tenuiores ſint omnes: aeris verò, craſſiores. perſpiciuntur autem quum aliquid circa reſpirationem obſtruitur, & ſpiritum aliquis per vim in ipſum inducit. tunc enim nullus ſimul deſilit: ſpiritus verò ab odoribus immunis, ipſe ſolus ſequitur. Hac igitur de cauſa huiuſmodi rerum multiplices va-

a Narium, in odoribus.

A τὰς δυνάμεις, ὀξύμεα πρῶτα τὰ τοιαῦτα ἐ- λέχθη. τῶν δὲ αὐτῶν προελελειωμένων μὴ ἰσοπεδόνος, εἰς δὲ τὰς γενὰς φλέβας ἐνδυομένων, καὶ τοῖς ὑγροῖσιν αὐτόθι μέρεσι γεώδεσι, καὶ ὅσα ἀέρος ξυμμετρίαν ἔχοντα, ὥστε κινήσεσθαι περὶ ἄλληλα ποιεῖν κυκλοῦσθαι, κυκλώματα δὲ περιπίπτειν τε, καὶ εἰς ἕτερα ἐνδύοντα, ἕτερα κοῖλα ἀφορίζεσθαι, περιτεινόμενα τοῖς εἰσιοῦσιν· ἃ δὴ, νοτίδος περὶ B ἀέρα κοίλης περιπαγείσης, τοτὲ μὲν γεώδους, τοτὲ δὲ καὶ καθαρᾶς, νοτερὰ ἀγγεῖα ἀέρος ὕδατα κοῖλα περιφερῆ τε γιγνέσθαι. καὶ τὰ μὲν τῆς καθαρᾶς, λαμπρὰν περιεῖναι, κληθέντα ὄνομα πομφόλυγας· τὰ δὲ τῆς γεώδους, ὁμοῦ κινουμένης καὶ ἀερουμένης, ζέσιν τε καὶ ζύμωσιν ἐπίκλην κληθῆναι. τὸ δὲ τούτων αἴτιον τῶν παθημάτων, ὀξὺ προσρηθῆναι. ξύμπασι δὲ τοῖς περὶ ταῦτα εἰρημένοις πάθος ἐναντίον, ἀπ' ἐναντίας ὁδὸν προσφά- C σεως, ὁπότερον ἡ τῶν εἰσιόντων σύσασις ἐν ὑγροῖς, οἰκεία τῇ τῆς γλώττης ἕξει πεφυκυῖα, λειαίνῃ μὲν ἐπαλείφουσα τὰ τραχυθέντα, τὰ δὲ παρὰ φύσιν ξυνεσταῶτα, ἢ κεχυμένα, τὰ μὲν ξυναγῇ, τὰ δὲ, χαλᾷ· καὶ πάντ' ἐπιμάλισα ἱδρύῃ κατὰ φύσιν. ἡδὺ καὶ προσφιλὲς πάντι πάθει τοιοῦτον ἴαμα τῶν βιαίων παθημάτων γιγνόμενον, κέκληται γλυκύ. καὶ τὰ μὲν δὴ ταύτῃ, ταῦτα. περὶ δὲ τὰ D τῶν μικτήρων δυνάμεων, εἴδη μὲν οὐκ ἔνι. ὃ γὰρ τῶν ὀσμῶν πάθος, ἡμιμόρια. εἴδει δὲ οὐδενὶ ξυμβέβηκε συμμετρία προὸς ὃ τινα ἔχειν ὀσμήν. ἀλλ' ἡμῶν αἱ περὶ τὰ τοιαῦτα φλέβες προὸς μὲν τὰ γῆς ὕδατός τε γένη στενώτεραι ξυνέστηκεν, προὸς δὲ τὰ πυρὸς ἀέρος τε, βαρύτεραι. διὰ τούτων οὐδεὶς οὐδενὸς ὀσμῆς πώποτε ἥσθετο γενὸς, ἀλλ' ἀεὶ βρεχομένων, ἢ σηπομένων, ἢ τηκομένων, ἢ θυμιωμένων γίγνονταί τινων. μεταβάλλοντος γὰρ ὕ- E δατος εἰς ἀέρα, ἀέρος τε εἰς ὕδωρ, ἐν τῷ μεταξὺ τούτων γενόμενον. εἰσί τε ὀσμαὶ ξύμπασαι, καπνός, ἢ ὁμίχλη. τούτων δ', τὸ μὲν ἐξ ἀέρος εἰς ὕδωρ ἰὸν, ὁμίχλη· τὸ δὲ ἐξ ὕδατος εἰς ἀέρα, καπνός. ὅθεν λεπτότεραι μὲν ὕδατος, παχύτεραι δὲ ὀσμαὶ ξύμπασαι γενόμενον ἀέρος. δηλοῦται δὲ, ὁπότ' ἂν τινὸς ἀντιφραχθέντος περὶ τὴν ἀναπνοὴν, ἄγῃ τὶς βίᾳ τὸ πνεῦμα εἰς αὐτόν. τότε γὰρ ὀσμὴ μὲν οὐδεμία συνδιηθεῖται, τὸ δὲ πνεῦμα τῶν ὀσμῶν ἐρημωθὲν, αὐτὸ μόνον ἕπεται. διὰ οὖν ταῦτα, ἀνώνυμα τὰ τού-

Sic & Fic. ὀξυμέα hic interpr. Acuta: nõ Acria, quod tamen maliminel Acida.

Non iungitur αἴτιον cum ὀξύ, ut dicatur Cauſa acida: ſed Aciditas vocari id quod harum paſſionum ſit cauſa. Siue, harum affectionum.

των ποικίλματα γέγονεν, ὄντα ἐκ πολλῶν οὐδ' ἁπλῶν εἰδῶν ὄντα· ἀλλὰ δίχη τὸ ἡδὺ καὶ τὸ λυπηρὸν αὐτόθι μόνῳ δῆλα φανῆ λέγεσθον. τὸ μὲν, τραχυῶν τε καὶ βιαζόμενον τὸ κύτος ἄπαν, ὅσον ἡμῶν μεταξὺ κορυφῆς τοῦ τε ὀμφαλοῦ κεῖται· τὸ δὲ, ταὐτὸ τοῦτο καταστεγάζουν, καὶ πάλιν ἣ πέφυκεν ἀγαπητῶς ἀποδιδόν. Τρίτον δ' αἰσθητικὸν ἐν ἡμῖν μέρος ὑποστησώμεθα τοῦ περὶ τὴν ἀκοήν, δι' ἃς αἰτίας καὶ περὶ αὐτὰ ξυμβαίνει παθήματα λεκτέον. ὅλως μὲν οὖν φωνὴν ἡμῶν, τὸν δι' ὠτων ἐπὶ διὰ ἐγκεφάλου τε καὶ αἵματος μέχρι ψυχῆς πληγὴν διαδιδομένην· τὴν δ' ἐπ' αὐτῆς κίνησιν, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι ἀρχομένην, τελευτῶσαν δὲ περὶ τὴν τοῦ ἥπατος ἕδραν, ἀκοήν. ὅση μὲν οὖν αὐτῆς ταχεῖα, ὀξεῖαν· ὅση δὲ βραδυτέρα, βαρυτέραν. τὴν δὲ μίαν, ὁμαλήν τε καὶ λείαν· τὴν δ' ἐναντίαν, τραχεῖαν. μεγάλην δὲ, τὴν πολλήν· ὅση δ' ἐναντία, σμικράν. Ταῖς δὲ πρὸς ξύμφωνίας αὐτῶν ἐν τοῖς ὕστερον λεχθησομένοις αἰάγκη ῥηθῆναι. Τέταρτον δὴ λοιπὸν ὂν γένος ἡμῶν αἰσθητικὸν, ὃ διελέσθαι δεῖ, συχνὰ ἐν ἑαυτῷ ποικίλματα κεκτημένον· ἃ ξύμπαντα μὲν χρόας ἐκάλεσαμεν, φλόγα τῶν σωμάτων ἑκάστων ἀπορρέουσαν, ὄψει σύμμετρα μέρη ἔχουσαν πρὸς αἴσθησιν. ὄψεως δὲ ἐν τοῖς πρόσθεν αὐτῶν περὶ τῶν αἰτίων τὴν γένεσιν ἐρρήθη· τῆδε δὴ τῶν χρωμάτων περὶ μάλιστα εἰκὸς πρέπει τ' ἂν ὀπτέον λόγῳ διεξελθεῖν. τὰ φερόμενα ἀπὸ τῶν ἄλλων μερῶν, ἐμπίπτοντα δὲ εἰς τὴν ὄψιν, τὰ μὲν, ἐλάττω, τὰ δ', μείζω, τὰ δὲ ἴσα τοῖς αὐτῆς τῆς ὄψεως μέρεσιν εἴη). τὰ μὲν οὖν ἴσα, αἰσθάνεται· ἃ δὴ καὶ δι-αφανῆ λέγομεν. τὰ δ' μείζω ἢ ἐλάττω, τὰ μὲν, συγκρίνοντα, τὰ δὲ, διακρίνοντα αὐτὴν τοῖς περὶ τὴν θέρμα θερμοῖς καὶ ψυχροῖς, καὶ τοῖς περὶ τὴν γλῶτταν στρυφνοῖς· καὶ ὅσα θερμαντικὰ ὄντα, δριμέα ἐκαλέσαμεν, ἀδελφὰ εἴη). τὰ τε λευκὰ καὶ τὰ μέλανα, ἐκείνων παθήματα γεγονότα, ἐν ἄλλῳ γένει ταυτὰ, φαντάζόμενα δὲ ἄλλα διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. οὕτως οὖν αὐτὰ σκεπτέον· ὃ μὲν διακριτικὸν τῆς ὄψεως, λευκόν· τὸ δ' ἐναντίον αὐτῷ, μέλαν. τὴν δ' ὀξυτέραν φορὰν καὶ θρόους πυρὸς ἑτέρου πεσόντος καὶ διακρίνουσαν τὴν ὄψιν μέχρι τῶν ὀμμάτων, αὐτά τε τὰ ὀφθαλμῶν τὰς διεξόδους διὰ διωθοῦσαν

Reponendum puto αὐτὰ: videlicet τὸ αἰσθητικὸν μέρος.

Non potest ferri κεκτημένῳ, quod habent præced. editiones. Illa autē ὁμῶς δὲ etc. ferri possunt: non aliter intelligendo quàm si verba ita essent collocata, περὶ δὲ αὐτῶν τῶν αἰτίων τῆς θρύσεως ὁμῶς ἐρρήθη ἐν τοῖς πρόσθεν.

Sic etiam in præced. edit. post μέλαια est hypostigme: ut non interpretemur, Albas & nigras affectiones, [siue passiones] sed Alba & nigra, quæ sunt affectiones illorum. Intell. autem, illorum quorū modò mentionem fecit: videlicet calidorum & frigidorum, acerborū & acrium.

rietates carent nominibus, quippe quæ neque ex multis neque simplicibus sint speciebus: sed duo ibi nomina sunt tantùm manifesta, suaue scilicet & molestum. Hoc quidem exacerbat violátque omnem eam capacitatē quæ à summo capitis vertice ad vmbilicum protenditur. Illud verò eandem mulcet, & amico quodam ingressu naturalem eius seruat habitum. Tertiam præterea vim sentiendi, [a]Auditus videlicet, ita considerare cōsentaneum est, vt quibus ex causis eæ quæ in ipsis contingunt passiones emanent, dicēdo explicemus. Omnino igitur vocēm ponamus pulsationē quandam ab aere per aures, cerebrum & sanguinem, vsque ad animā sese porrigentem. At motionem ex ea natā, à capite quidē ducentē initium, & in sedem hepatis definentē, AVDITVM appellemus. eius verò motionem, huiusmodi quæ sit velox, acutam: quæ tardior, grauiorem efficere: quæ vna & simplex, æquam & lęuem: contrariam autem, asperam. magnā verò, multam: quæcunque autem contraria sit, paruam. Eius verò qui in his vocibus euenire solet concentus atque concordiæ formas, docendi ratio necessariò postulat vt deinceps explicemus suis locis. [b]Quartum adhuc restat sentiendi genus à nobis exponendum, quod multas in se varietates complectitur: quas omnes colorū nominibus designauimus. Est autem Color nihil aliud quàm flamma quædam & fulgor è singulis corporibus defluens, partes habens visui ad sentiendum accommodatas. Causas autem cur Visus gignatur, explicauimus superius: nunc de coloribus potissimum hoc modo hæc probabilia videntur exponēda. Quæ ab aliis delata partibus in aspectum cadunt, partim minora, partim maiora, partim visus ipsius partibus æqualia esse: æqualia verò sentiri non posse, quæ & διαφανῆ [id est pellucida] appellamus. quædam autem maiora siue minora, partī discernere, partim cōponere visum dicimus, ad eorū exemplū quæ vel calida vel frigida circa carnē, & eorū quę cū acrimonia circa linguā versātur, [& cōstringēdi vel discernēdi vim habēt.] Atque ea quidē quæ calefaciēdi vi prædita, appellamus acria, illis germana atq; affinia esse. nigrę & albæ illorū affectiones, in alio quopiā genere eædem: quæ tamē propter has causas variæ & multiplices esse videntur. Sic igitur ipsæ colorū affectiones appellandæ sunt: is quidem color qui visum disgregat, Albus: ei contrarius, Niger est nominandus. Motionem verò acutiorem generísque alterius Ignis, incidentem discernentémque visum ad oculos vsque, ipsorúmque oculorum quasi diuortia atque meatus vi compellentem & li-

a Aurium, in auditu.

b Oculorum, in coloribus: quorum singulas species copiosē explicat: ita quidem vt primùm de illorū causis agat generatim, tum ipsas colorū species illustriores explicet.

quefacientem, Ignem & aquam confertim immanãtem, quam Lacrymam vocamus, inde ſeſe effundentem: quæ tamen ipſa reuera exiſtat ignis, eíque è regione opponatur. Et quum vnus quidem ignis veluti è coruſcatione quadam exilit, alter verò ingreditur & in humido extinguitur, multiplices in hac agitatione colores exiſtunt, illámque affectionem Coruſcationem ſiue emicationem vocamus: illud verò quod eam efficit, ſplendidum atque coruſcum. Horum medium ignis genus ad oculorum humorem perueniens, & ei ſeſe miſcens, minimè quidem micans, ſed ex ipſa ignei radii ad humorem admixtione ſanguineũ colorem ſuppeditãs, Rubei vocabulo notamus. Splendidum rubro & albo mixtum, Flauum eſt. Qua verò menſura quóve modo ſingula ſingulis miſceantur, ne ſi quidem nouerit aliquis, commemorare, prudentis eſt: præſertim quum neque neceſſariam neque veriſimilem de his rationẽ afferre quis vllo modo poſſit. Rubeus cum nigro & albo mixtus Purpureum facit: Pullus verò naſcitur color, quum his mixtis & inuſtis nigrum vehementiùs inoleuerit. Fuluus, flaui fuſcíque temperatione exiſtit: Fuſcus verò, nigri & albi: Pallidus, albi fuluo mixti. Splendidus autem, albo adiunctus, & confertim nigro offuſus, Cæruleũ efficit: cærulei verò cum albedine mixtio, Glaucum: fului cum nigro temperatio colorẽ Viridem facit. Alii porrò colores horum indicatione manifeſti: ex quorum mixtionibus varias formas repræſentant, ac proinde conſentaneam quandam ſequuntur diſſerendi rationem.

A τήκουσθμ, πῦρ μὲν, καὶ ὕδωρ ἀθρόον, ὃ δάκρυον καλοῦμεν, ἐκχυθὲν ἐκχέουσθμ, αὐτμὼ δὲ οὐσθμ πῦρ, ἐξ ἀναπίας ἀπωθοῦσαν. καὶ τὸ μὲν ἐκπηδῶτος πυρὸς, οἷ ἀπ' ἀραπῆς, τὸ δ' εἰσιόντος, καὶ ὡδὶ τὸ νοτερὸν καταψεννυμένου, πάντοδαπῶν ἐν τῇ κινήσει ταύτῃ γιγνομένων χρωμάτων, Μαρμαρυγὰς μὲν τὸ πάθος ὠνομάσαμεν, τὸ δὲ τοῦτο ἀστράζόμενον, Λαμπρόν τε καὶ Σπίλβον ἐπωνομάσαμεν. τὸ δ' τούτων αὖ μεταξὺ πυρὸς ἦθος, ὠχρὸς μὲν τῷ τῶν ὀμμάτων ὑγρὸν ἀφικνούμενον, καὶ κερανύμενον αὐτῷ, σίλβον δὲ οὐ, τῇ δ' ἀπὸ τῆς νοτίδος αὐγῇ τοῦ πυρὸς

B "μιγνυμένη χρῶμα ἔναιμον ἀπεργάζεται, τοιοῦτόν Ἐρυθρὸν λέγομεν. λαμπρόν τε ἐρυθρῷ λευκῷ τε μιγνύμενον, Ξανθὸν γίγνε. τὸ δ' ὅσον μέχρι ὅσου, οὐδ' εἴτις εἰδείη, νοῦν ἔχοι τὸ λέγειν. ὧν μήτε ἄνευ ἀναίτιον, μήτε τὸν εἰκότα λόγον ἂν μετείως αὐτῆς εἰπεῖν εἴη δυνατός. ἐρυθρὸν δὲ μέλανι λευκῷ τε

C κραθέν, Ἀλουργῆ. Ὀρφνινον δέ, ὅταν τούτοις μεμιγμένοις καυθεῖσί τε, μᾶλλον συγκραθῇ μέλαν. Πυρρὸν δ', ξανθοῦ τε καὶ φαιοῦ χρώσει γίγνεται. Φαιὸν δ', λευκοῦ τε καὶ μέλανος. τὸ δ' Ὠχρὸν, λευκοῦ ξανθῷ μεμιγμένου. λαμπρὸν δ', λευκῷ ξυνελθὸν, καὶ εἰς μέλαν καταχορὲς ἐμπεσὸν, Κυανοῦν χρῶμα ἀπετέλεσαν. κυανοῦ δὲ λευκῷ κερανυμένου, Γλαυκὸν· πυρροῦ δ' μέλανι, Πράσιον. τὰ δὲ ἄλλα, ἀπὸ τούτων ἤδη δῆλα, οἷς ἂν ἀφομοιούμενα μίξεσι ἁρμόζοι ⓦ εἰκότα μῦθον.

D Εἰ δέ τις τούτων ἔργῳ σκοπούμενος βάσανον λαμβάνοι, τὸ τῆς ἀνθρωπίνης καὶ θείας φύσεως ἠγνοηκὼς ἂν εἴη διάφορον· ὅτι θεὸς μὲν τὰ πολλὰ εἰς ἓν ξυγκεραννύναι, καὶ πάλιν ἐξ ἑνὸς εἰς πολλὰ διαλύειν ἱκανός, ὡς ὁπόταν δύνηται καὶ δυνατός· ἀνθρώπων δὲ οὐδεὶς οὐδέτερα τούτων ἱκανὸς οὔτε ἔστιν νῦν, οὔτ' εἰ σαυθὶς ποτ' ἔσται. πολλὰ δὴ ταῦτα τότε ταύτῃ πεφυκότα, ἐξ ἀνάγκης ὁ τοῦ καλλίστου τε καὶ ἀρίστου δημιουργὸς ἐν τοῖς γιγνομένοις παρελάμβανεν, νίκην τὸν αὐτάρκη τε καὶ τὸν τελεώτατον θεὸν ἐργάζεσθαι μὲν ταῖς ὡδὶ ταῦτα αἰτίαις ὑπηρετούσαις, τὸ δὲ εὖ τεκταινόμενος ἐν πᾶσι τοῖς γιγνομένοις αὐτός. διὸ δὴ χρὴ δύο αἰτίας εἴδη διαρίζεσθαι· τὸ μὲν, ἀναγκαῖον· τὸ δὲ, θεῖον. καὶ τὸ μὲν θεῖον ἐν ἅπασι ζητεῖν κτήσεως ἕνεκα εὐδαίμονος βίου, καθ' ὅσον ἡμῖν ἡ φύ-

Repono μιγνυμένου. Intell. ἐστὶν πυρὸς μιγνυμένου τῇ αὐγῇ.

a Deſcripturus humani corporis mirabilem οἰκονομίαν, repetit ea quæ de Cauſis, id eſt, ſumma & ſecũdis, Deo nimirum & naturalibus (quæ ſuprema illius ſunt miniſtræ) déque ipſa materia prima copioſius ſuprà explicarat: vt ſuo inſtituto illa accommodet: Hominis videlicet, qui μικρόκοσμος eſt, & ipſius Vniuerſi pars potiſſima, naturæ explicandæ. cuius pulcherrimum διαζωγράφημα repræſentat in ſingulis ipſius partibus & corporis & animi. Cætera, quæ & de ſummo Deo & diis inferioribus hîc dicũtur, petat diligens lector ex iis quæ hactenus à nobis ſunt expoſita. In ſumma ſignificat, Hominem ſingulare eſſe Dei opificium: ita tamẽ vt cauſarum ſecundarum vis & potentia in illis creandis efficaciter concurrat.

σις ἐνδέχεσθαι· τὸ δὲ ἀναγκαῖον, ἐκείνων χάριν. A consequamur: Necessariam verò illorum gratia exquirere: ita nimirum statuentes, Fieri non posse vt illa ipsa in quibus discēdis studium operámq; adhibemus, animo vel intelligātur vel cōprehēdantur, vel alio quopiā modo à nobis percipiantur. Quādoquidē igitur veluti fabris materia subiacet, causarum cognitio in hac rerum Vniuersitate inuolutarū, è quibus is qui restat sermo contexendus est, rursum ab initio rem paucis repetamus, & eò vnde deflexit, nostra redeat oratio: finémque & apicem carum rerum quas tractauimus natu- B ræ conuenientem, ex eorum quæ superius explicauimus, serie atque ordine, imponamus. Quemadmodū igitur initio etiam dictum est à nobis, quum hæc ordine carerent, Deus in singulis rebus, vt secū ipsæ nimirū consentirent & cum cæteris quoque rebus, certum quendam indidit proportionis ordinē, quatenus scilicet & quales res proportionis ordinísque capaces esse poterant. tunc enim nihil extabat rerum quod ordinis esset cōpos, nisi temerario aliquo casu: neque omnino earum rerū C vlla quæ Aquæ & cæterorū elementorum nominibus designantur, extabat vlla, certa quadā ratione illustris: sed hęc omnia primùm in ordinē cōposuit, deinde ex his hoc Vniuersum constituit, Animal videlicet vnum quod omnia insę animantia cōplecteretur, & mortalia & immortalia. Diuinorum verò ipse est Opifex, mortalium rerum generationē diis à se genitis efficiendas demādauit. Illi igitur, suum parentem imitantes, accepto immortalis animæ primordio, deinceps corpus mortale ipsi circumtornarūt, & corpus animæ veluti ve- D hiculū dederunt, atque in eo aliam animæ speciem, nimirū mortalē, insuper fabricauerunt, quæ graues & necessarias affectiones in seipsa haberet, primùm quidē Voluptatem, maximam malorum escam: deinde dolores, bonorū fugas. præterea Audaciam & Timorem, amentes consultores, Iram implacabilem, & Spem, quæ sensu rationis experte, & amore, ad res suscipiēdas audaci, facilè in errorem inducitur: & quū vnà temperassent, mortale genus necessario composuerunt. Quocirca quum vere- E rentur diuinum commaculare, nisi quantum summa vrgeret necessitas, seorsim ab illo mortale illud in alia quapiam corporis sede collocauerunt, ac veluti isthmum & terminum distincto interuallo ædificarunt, & inter caput & ceruicem posuerunt collum, vt habeat separatam sedem. In pectore igitur & thorace mortale animæ genus illigabant: & quum id naturaliter partim melius, partim deterius esset, ipsam thoracis capacitatem architectantur, disterminantes veluti mulierum vnam, vnam quo-

que virorum ſeorſim ſedem , interiecta membrana (hanc Φρένας vocant) qua medium illud ſpatium veluti ſepto quodam diuiditur. Partem igitur animæ fortitudinis & iræ participem, & contentionum amantem , prope caput collocarunt, inter illam præcordiorum membranam & collum, vt rationi obediens, cõmunibus cum illa viribus cupiditatũ genus per vim compeſceret: quando Rationis (quæ in capite, veluti in ſumma quadam arce, ſedẽ habet) imperiũ Cupiditates detrectarent. Cor verò ſimul & venarum fontem, ſanguiníſque qui per omnes corporis partes copioſè per alueos ſuos dimanat, in ſtipatorum ſedem collocarũt: vt quum Iræ genus ebullierit, & Ratio denuntiauerit, ſiqua in illis rebus iniuſta actio obuerſetur, aut ſiqua ex interioribus cupiditatibus, tunc verò per omnes alueos, quicquid in corpore ſenſus eſt particeps, mandata minásque perſẽtiat, ita omnino obtemperet & expeditè ſequatur: partíſque adeò præſtantiſſimæ imperium in his omnibus vltrò ſuſcipiat, & eam ſinat dominari. Quum verò [Dii illi minores] cognoſcerent rerum terribilium obiectu cor trepidaturum, & iræ aculeis excitatum iri, eámque iraſcentiũ inflationem per ignem futuram, æſtus huiuſmodi temperandi cauſa auxilium moliti ſunt, Pulmoníſque ſpeciem inſeruerunt: primùm quidem & mollis & exanguis, deinde ita conſtituti, vt fiſtulis quibuſdã, veluti ſpongia, intrinſecus diduceretur: vt, dum ſpiritum & potum reciperet, & refrigeratione quadam recrearetur, æſtum illum reſpiratione & quiete quadam reſtingueret. Idcirco per pulmonẽ Arterias veluti alueos inciderunt, ipsíſque veluti mollem ſaltum cor circumuallarunt: vt quum Ira in ipſa feruet, ad obedientiam facilius componatur, ex illo turbulẽto labore liberata, &, reſtinctis ardoris illius flammis, expeditius Rationi cum ira obtemperare poſſit. Iam verò eam animæ partem quæ eſculenta & poculenta cupit, & ita natura eſt comparata vt cæteras res, quibus ad ſe ſuſtinendum corpus indiget, exquirat: eam inter præcordia & eum terminum qui ad vmbilicum eſt, collocarunt, veluti præſepe in omni hoc loco corporis nutritioni architectati, & illam ibidem animæ vim, veluti ferum animal, illigarunt. Neceſſe nimirum eſt illam vinculis conſtrictam eſſe, illúdque ſuum nutriendi munus obire, ſi quidem humanum genus futurum eſt. Vt igitur ad præſepe ſemper illa paſcatur, & ab eo qui conſilio ſuo eam regere poſſit ſeorſim habitet, & turbarũ ſtrepitúſque quantum fieri poterit det minimum, optimám-

A οἷ γυναικῶν, τὸ δὲ ἀνδρῶν χωρὶς οἴκησιν, τὰς φρένας διάφραγμα εἰς τὸ μέσον αὐτῶν θέντες. τὸ μετέχον οὖν τῆς ψυχῆς ἀνδρείας καὶ θυμοῦ, φιλόνικον ὄν, κατῴκισαν ἐγγύτερον τῆς κεφαλῆς, μεταξὺ τῶν φρενῶν τε καὶ αὐχένος· ἵνα τοῦ λόγου κατήκοον ὄν, καὶ μετ' ἐκείνου, βίᾳ τὸ τῶν ἐπιθυμιῶν κατέχοι γένος, ὁπότ' ἂν τῆς ἀκροπόλεως τοῦ ἐπιτάγματι καὶ λόγῳ μηδαμῇ πείθεσθαι ἐκὼν ἐθέλοι. τῷ δὲ δὴ καρδίαν" ἅμα τῶν φλεβῶν, ἁπηλιῶ

B τοῦ πεφρουρημένου καὶ πάντα τὰ μέλη σφοδρῶς αἵματος, εἰς τὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατέστησαν· ἵνα ὁπότε ζέσειε τὸ τοῦ θυμοῦ" γένος, τοῦ λόγου τοῦ ἀγγελίαντος εἴτις ἀδικος περὶ αὐτὰ γίγνεται πρᾶξις ἔξωθεν, ἢ καί τις ἀπὸ τῶν ἐνδοθεν ἐπιθυμιῶν, ὀξέως ἅτε πολλῶν τῶν ἀγγέλων, πολὺ ὅσον αἰθητὸν ἐν τῷ σώματι, τῶν τε προσκελεύσεων καὶ ἀπειλῶν ἀθανάτου μέρους γίγνοιτο ἐπήκοον, καὶ ἕποιτο πάντη, καὶ τὸ βέλτιστον οὕτως ἐν αὐγῇς πᾶ-

C σιν" ἡγεμονεύοι ἑαυτῷ. τῇ δὲ δὴ πεδήσει τῆς καρδίας, ἐν τῇ τῶν δεινῶν προσδοκίᾳ, καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐγέρσει, προγινώσκοντες ὅτι" ἅτε πυρὸς ἡ τοιαύτη πᾶσα ἐμέλλεν οἴδησις γίγνεσθαι τῶν θυμουμένων, ἐπικουρίαν αὐτῇ μηχανώμενοι, τῷ τοῦ πνεύμονος ἰδέαν ἐνέφυτευσαν· προπόνον μὲν, μαλακὸν καὶ ἄναιμον, εἶτα σήραγγας ἐντὸς ἔχουσαν οἷον σπόγγου κατατετρημένας· ἵνα τό, τε πνεῦμα καὶ τὸ πόμα δεχομένη, ψύχουσα, ἀναπνοὴν καὶ ῥᾳστώνην ἐν

D τοῖς καύμασι παρέχοι. διὰ ταῦτα δὴ τὰς ἀρτηρίας, ὀχετοὺς ἐπὶ τὸν πνεύμονα ἑτέρους· ἐν δὲ τῇ καρδίαν αὐτὸν περιέσησαν, οἷς ἅλμα μαλακόν· ἵνα ὁ θυμὸς ἐνοίκησις ἐν αὐτῇ ἀκμάζῃ, πηδῶσα εἰς ἰσχὺν, καὶ ἀναψυχομένη, πονοῦσα ἧττον, μᾶλλον τῷ λόγῳ μετὰ θυμοῦ δυναίατο ὑπηρετεῖν. ὃ δὲ δὴ σίτων τε καὶ ποτῶν ἐπιθυμητικὸν τῆς ψυχῆς, καὶ ὅσον ἔνδειαν διὰ τὸ τοῦ σώματος ἔχει φύσιν, τοῦτο εἰς τὰ μεταξὺ τῶν τε φρενῶν καὶ τοῦ πρὸς

E τὸν ὀμφαλὸν ὅρου κατῴκισαν, οἷον φάτνην ἐν ἀπάσῃ ταύτῃ τῇ τοῦ σώματος ἐσφῇ τεκτηνάμενοι· καὶ κατέδησαν δὴ τὸ τοιοῦτον ἐνταῦθα, ὡς θρέμμα ἄγριον. θρέφειν δὲ δὴ ξυνημμένον ἀναγκαῖον, εἴπερ τι μέλλοι ποτὲ θνητὸν ἑστάναι γένος. ἵν' οὖν ἀεὶ νεμόμενον πρὸς φάτνῃ, καὶ ὅτι πορρωτάτω τοῦ βουλευομένου κατοικοῖ, θόρυβον καὶ βοὴν ὡς ἐλαχίστην παρέχον, τὸ κράτιστον κατ' ἠσυ-

Pro aduerbio ἅμα (cui commodum hic locũ non video) reponendum ſuſpicor nomen ἅλμα.

Pro γένος ſcribẽdũ potius ὄρος: vt τὸ τῆς θυμικῆς ὄρος intelligamus furorem iræ, aut ſimpliciter impetum.

In præced. editionibus eſt ἡγεμονίν.

Rectius fortaſſe ἐξ ἁπάντων ἐμπύρων coniunctè legeretur.

χίαν πρὸς τοῦ πᾶσι κοινῇ ξυμφέροντος ἐᾷν βουλεύεσθαι, καὶ σχεδὸν ταῦτ' ἐνταῦθα ἔδοσαν αὐτῷ τιμὴν πάλιν. εἰδότες δὲ αὐτὸ ὡς λόγου μὲν οὔτε ξυνήσειν ἔμελλεν, εἴτέ που καὶ μεταλαμβάνοι νοὸς αὖ τῶν αἰσθήσεων, σὺν ἔμφυτον αὐτῷ τὸ μέλλον νοῶν ἔσοιτο λόγων, ἐκ δὲ εἰδώλων καὶ φαντασμάτων νυκτός τε καὶ μθ' ἡμέραν μάλιστα ψυχαγωγήσοιτο· τούτῳ δὴ θεὸς ἐπιβουλεύσας, αὖθις τιμὴν τοῦ πάτερος ἰδέαν ξυνέστησε, καὶ ἔθηκεν εἰς τιμὴν ἐκείνου κατοίκησιν, πυκνὸν, καὶ λεῖον, καὶ λαμπρὸν, καὶ γλυκὺ, καὶ πικρότητα ἔχον, μηχανησάμενος· ἵν' ἐν αὐτῷ τῶν διανοημάτων ἡ ἐκ τοῦ νοῦ φερομένη δυνάμις, οἷον ἐν κατόπτρῳ δεχομένῳ τύπους, καὶ καὶ δεῖν εἴδωλα παρέχοντι, φοβῇ μὲν αὐτὸ, ὁπότε μέρος τῆς πικρότητος χρωμένη ξυγλένδ, χαλεπὴ τοῖσιν ἐνθεῖσα ἀπειλῇ, κατὰ πᾶν ἐκτομιγνῦσα ὀξέως τὸ ἦπαρ, χλοώδη χρώματα ἐμφαίνει, ξυαίρουσά τε, πᾶν ῥυσὸν καὶ τραχὺ ποιῇ· λοβὸν δὲ καὶ " λόχον, πύλας τε, τὸ μὲν ἐξ ὀρθοῦ καταπίπτουσα καὶ ξυασῶσα, τὰ δ' ἐμφράττουσα συγκλείουσά τε, λύπας καὶ ἄσας παρέχει. καὶ ὅταν τὰ ἐναντία φάσματα ἀποζωγραφῇ τραχύτητος τις ἐκ λογισμοῦ ἐπίπνοια, τῆς μὲν πικρότητος ἡσυχίαν παρέχουσα, λῷ μήτε κινῶν, μήτε προσάπτεσθαι τῆς ἐναντίας ἑαυτῇ φύσεως ἐθέλειν· γλυκύτητι δὲ τῇ κατ' ἐκεῖνο ξυμφύτῳ προὸς αὐτὸ χρωμένη, καὶ πᾶσα ὀρθὰ καὶ λεῖα αὐτοῦ καὶ ἐλεύθερα ἀποθύουσα· ἵλεώ τε τῷ θνητῷ παντὶ τῷ περὶ τὸ ἧπαρ ψυχῆς μοῖραν κατοικισμένῳ, ἔν τε τῇ νυκτὶ λογωγὸν ἔχουσαν μετοχὴν, μαντείᾳ χρωμένῃ καθ' ὕπνον· ἐπειδὴ λόγου καὶ φρονήσεως οὐ μετεῖχε. μεμνημένοι γὰρ τῆς τοῦ πατρὸς ἐπιστολῆς οἱ συνιστάντες ἡμᾶς, ὅτε τὸ θνητὸν γένος ἐπέστελλεν ὡς ἄριστον εἰς δύναμιν ποιεῖν, οὕτω δὴ κατορθοῦντες, καὶ τὸ φαῦλον ἡμῶν ἵνα ἀληθείας πη προσάπτοιτο, κατέστησαν ἐν τούτῳ τὸ μαντεῖον. ἰκμὸν δὲ σημεῖον ὡς μαντικὸν ἀφροσύνῃ θεὸς ἀνθρωπίνῃ δέδωκεν. οὐδεὶς γὰρ ἔννους ἐφάπτεται μαντικῆς ἐνθέου καὶ ἀληθοῦς, ἀλλ' ἢ καθ' ὕπνον τοῦ τῆς φρονήσεως πεδηθεὶς δυνάμιν, ἢ διά νόσον, ἢ ἵνα ἐνθουσιασμοῦ, τῳ ἄλλα ἄρας. ἀλλὰ ξυνοῆσαι μὲν ἔμφρονος τὰ τε ῥηθέντα αἰνιγματωδέντα ὅταν ἢ ὕπαρ ἐναντὶ τῆς μαντικῆς τε καὶ ἐνθουσιαστικῆς φύσεως, ἃ ὅσα αἰνιγμάτων

Non λόχον, sed χόλον Flat. scripsisse puto, in significatione χολῆς: in qua tamen rarum est, & fortasse poëmaticώτερον: ideóque uidendũ an χολὴν potius reponi debeat. Fic. certè interpr. bilem.

Fic. quoque negatiuam particulã hîc non agnoscit: cum qua tamen & sequẽtia consentire uidentur.

A que noſtri partem ſinat de iis rebus quę ad cõmunẽ vtilitatẽ ſpectãt, prouidere: hac de cauſa inferiorẽ illã ſedẽ dii vidẽtur tribuiſſe. Quoniã verò animaduertebant illi huiuſmodi futuram illam animæ partem vt Rationis mandatum haudquaquam intelligeret, ac etiamſi quodãmodo ſenſum aliquem perciperet, non tamen huiuſmodi eſſe ipſius ingenium vt de bonis conſiliis curam gereret, ſed ſimulacris & ſpectris no ctéſque & dies maximè impelleretur: hac de cauſa Deus Iecoris ſpeciem conſtituit,
B & propria ſede collocauit: & ita quidem illud effecerunt, vt denſum, lęue, ſplendidũ, dulce, & amaritudinis tamen haud expers eſſet: vt vis illa cogitandi quæ ex mente fertur, in ipſo, veluti in ſpeculo formas extrinſecus recipiente, inderetur: quippe quæ rerum ſimulacra viſui repræſentet. Ipſum quoque terret, quum ea parte quæ amaritudini cognata eſt vtens, aduerſus eam infeſta ruit, minabũda, & in vniuerſum iecur ſuffuſa bilioſos colores oſtentat, & omnes rugas contrahit, moleſtiámque inducit:
C fibras verò & intimos receſſus ventriculi, eúmque aditum quem πύλας vocant, ſic afficit, vt partim ex habitu recto deflectens & diuellens, partim obſtruẽs & circumcludẽs, dolores & faſtidia pariat. Quum verò contraria viſa deſcribit quædam ex cogitatione proficiſcens inſpiratio, illã quidem amaritudinem ſedans, quatenus nimirum aduerſam ſibi naturã neque ciere velit neque attingere: dulcedine autem illi ingenita ad hoc vtens, & omnia ipſius recta, lęuia & libera dirigens, tunc ſanè pacatam manſuetámque reddit eam animę partem quæ
D circa iecur ſedẽ habet: vt noctúrno etiam tempore, moderatè, dum corpus ſomnum capit, ſibi cõſtet, atque etiam diuinatione vtatur, quum rationis & intelligentiæ fuerit particeps. Nam Dii illi minores qui hoc noſtrum corpus cõſtituerunt ex patris & ſummi Dei mandato, cuius erant memores, vti videlicet humanum genus conderent quamoptimum: ita opus illud ſuum effecerunt vt & bonitate ornarent, & vt prauã etiam noſtri partẽ veritate quadam illuſtrarent: ac proinde in ea iecoris
E parte diuinandi vim inſeruerunt. Certum autem argumentum eſt, Deum diuinandi artem demẽtiæ tribuiſſe. nemo enim, quandiu ſano eſt & integro animo, diuinum & verum vaticinium vllo modo aſſequitur: ſed quũ vel ſomno prudẽtiæ vis præpedita eſt, vel morbo delaſſata, vel diuino aliquo motu commutata. Atenim vnius eſt prudentis ea intelligere quæ dicta ſunt, vel ſignis quibuſdam expreſſa, ſiue per inſomnium, ſiue reuera vigilando, à fatidica & furioſa natura, & quæ viſa oculis ſubiecta

fuerint, omnia ratiocinatione ita diſtinguere, vt quid, quatenus, cui futurum ſit aliquid, vel præteritum vel præſens, malum vel bonum, præſagire videatur. Furore autem correpti, ſiue eodem teneatur adhuc, ſiue non, officium minimè eſt ea quæ viderit aut loquutus fuerit iudicare: ſed rectè antiquo prouerbio pronuntiatũ eſt, Et dicere & facere ea quæ decent, ad ſobrium & prudentem hominem tantùm pertinere. Hinc Lex imperat, diuinis vaticinationibus prophetarum genus iudices ſedere, quos nonnulli Vates appellant: quum planè ignorent eos ſacrarum vocum & viſionum effectores eſſe, non vates. quo nomine digni ſunt illi qui rerum quæ vaticiniis conſtant, ſunt veri & certi interpretes. Iecoris igitur natura his de cauſis conſtituta eſt, & in eo quem notauimus loco indita eſt, diuinandi cauſa. Quum verò illorum vnumquodque adhuc ſit ſuperſtes, magis perſpicua ſigna edi ſolent: vita autem deſtituto cæcitas accidit, & obſcurius vaticinium nihil habet certi quod ſignificet. Iam verò viſcerum vicina compoſitio atque ſedes eſt ad ſiniſtram, idcirco vt purum hoc ſemper clarúmque reddat, & veluti ſpeculo apparatum atque expeditum, & ad imagines ſuſcipiendas accommodatum. Quocirca quum propter corporis morbum, in iecore ſordes extiterint, lienis raritas id purgans & hæc omnia ſuſcipit & quaſi combibit, quum membrum hoc ita ſit contextum vt prorſus ſit cauum & exangue. Vnde rebus purgãdi vim habentibus impletum, excreſcit tumétque ſanie. & rurſus quum mundatum corpus eſt, depreſſum eodem ſubſidit. Quidnam ergo mortale & quid diuinum habeat anima, & vbi & cum quibus & propter quæ, explicatum eſt à nobis. Atqui quàm verè id dictum ſit, tum demum modò aſſeremus, ſi Deus id vnà nobiſcum oraculo dixerit. quod autem conſentaneum ſit atque veriſimile ita eſſe, & nunc & deinceps accuratiùs diſpicientibus conandum erit dicere, Nunc quidem hũc in modum ſit dictum: quod reliquum eſt, conſequenter diligentius eſt perſequendum.

Hoc autem reſtat explicandũ, qua ratione reliqua corporis membra compoſita fuerint. Hac verò maximè ratione conſtituta eſſe conſentaneum eſt. norant nimirum illi generis noſtri fabricatores, nos ad potus & cibi intemperiẽ procliues fore, ac propter ingluuiem, plus quàm modus & neceſſitas poſtularet, ſumpturos cibi & potus. Ne igitur morbis ingraueſcentibus velox in corpus incideret pernicies, ac proinde humanum genus imperfectum continuò interiret his caſibus oppreſſũ: quum

A σματα ὀφθῇ, πρῶτα λογισμῷ διελέσθαι, ὅπη τὶ σημαίνῃ καὶ ὅτῳ, μέλλοντος, ἢ παρελθόντος, ἢ παρόντος καὶ κοῦ ἢ ἀγαθοῦ. Ὃ δὲ μανέντος, ἔτι τε ἐν τούτῳ μένοντος, ὃν ἔργων τὰ φανέντα ἢ φωνηθέντα ὑφ' ἑαυτῷ κρίνειν· ἀλλ' οὖ καὶ πάλαι λέγεται, τὸ πρᾴττειν καὶ γιγνώσκειν τά τε αὑτῷ καὶ ἑαυτόν, σώφρονι μόνῳ προσήκειν. ὅθεν δὴ καὶ τὸ τῶν προφητῶν γένος ὑπὲρ τὰς ἐνθέους μαντείας κρίσει ὑπὸ καθισάναι νόμος· οὓς μάντεις ἐπονομάζουσι ἔνιοι, τὸ πᾶν ἠγνοηκότες ὅτι τῆς δι' αἰνιγμῶν ἕξεως φήμης καὶ φαντάσεως ὑποκριταί· καὶ οὗτοι μάντεις, προφήτας δὲ μαντευομένων δικαιότατα ὀνομάζοιντ' ἄν. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ ἥπατος, ἀφ' ὧν τοιαῦτα, τοιαύτη· δὲ, ᾗ ἐν τούτῳ ᾧ λέγομεν, πέφυκε, χάριν μὲν πρὸς καὶ ἕνεκα μὲν τοῦ ζῶντος ἑκάστου τῶν τοιούτων, σημεῖα ἀναγέσθαι ἔχει· γηρᾷ δὲ τοῦ ζῆν, γέγονε τυφλόν, καὶ μαντεῖα ἀμυδρότερα ἔχει· τὸ

B

C

D

E

Non ἔτι, nec ἔτε, ſed ἐπ, nec ἔτε, ſed ἐπ, nec eſt lectio: quam & Fic. ſequitur.

Pro ἃ οὖ Fic. etiã legit οὗ: ſine οὗ ſi quis diſiunctè ſcribere malit.

Reponendũ puto τι pro δέ.

In præcedent. edit. Turn, pro τῶ τι, perperam legitur. iungitur enim τῶ cum ἀμυδροτέρα. Id eſt, Vaticinationes exiliores quàm ut aliquid apertum ſignificet. Vel ſignificent, hæ nidelicet. Videndũ etiã ne μια τίας ἀμυδροτέρας, reponendũ ſit: aut μαντίαι ἀμυδροτέραν.

Reponendũ puto ὄγε.

Poſt ᾗ interpũg. quia νῦν δὲ non iungitur cum ἐπὶ λοιπον, ſed cũ τὸ ἐξῆς, quod præcedit.

σαφὲς σημαίνῃ. ἡ δὴ αὖ τῶν γειτόνων αὖτῳ ξύσασις καὶ ἕδρα ἀριστερᾶς, χάριν ἐκείνου δ' παρέχειν αὐτὸ λαμπρὸν ἀεὶ καὶ καθαρὸν οἷον κατόπτρῳ παρεσκευασμένον καὶ ἕτοιμον, ἀεὶ προσχαίρουσαν ἐκμαγεῖον. διὸ δὴ ᾗ ὅταν ἔνιοι ἀκαθαρσίαι γίγνωνται ἀφ' νόσου σώματος περὶ τὸ ἧπαρ, πρῶτα ἡ σπληνὸς καθαίρουσα αὐτὰ δέχεται μανότης, ἅτε χύλου καὶ αἵματος ὑφαιρεθέντος. ὅθεν, πλησθύμους τῶν ἀποκαθαιρομένων, μέγας καὶ ὕπουλος αὐξάνεται· καὶ πάλιν, ὅταν καθαρθῇ τὸ σῶμα, ταπεινούμενος εἰς ἑαυτὸν ξυνίζει. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς ψυχῆς, ὅσον θνητὸν ἔχει καὶ ὅσον θεῖον, καὶ ὅπῃ, καὶ μεθ' ὧν καὶ δι' ἃ χρεὼς ᾠκίσθη, τὸ μὲν ἀληθὲς (ὡς εἴρηται) θεοῦ ξυμφήσαντος, τότ' ἂν οὕτω μόνως διϊσχυριζοίμεθα· τό γε μὲν εἰκὸς ἡμῖν εἰρῆσθαι, καὶ νῦν ᾗ ἔτι μᾶλλον ἀναστρεπτοῖσι ἀφανισθησομένοις φαίη, καὶ πεφάσθω.

Τὸ δὴ ἑξῆς δὴ τουτοισὶ τὰ ταῦτα μεταδιωκτέον. ἴωμεν δέ, τοῦ σώματος ὑπόλοιπον ἦν γέγονεν. ὃν δὴ λογισμοῦ χρεὼς δὲ ξυνίσασθαι μάλιστ' ἂν αὐτὸ πάντων πρέπει. τῷ ἐσομένῳ ἐν ἡμῖν ποτῶν καὶ ἐδεστῶν ἀκολασίαν ἥδεσθαι οἱ ξυνιστάντες ἡμῶν τὸ γένος· ὅτι τοῦ μετρίου καὶ ἀναγκαίου, ἀφ' ῥᾳστώνης, πολλῷ χρησόμεθα πλείονι. ἵν' οὖν μὴ φθορὰ ἀφ' νόσου ὀξεῖα γίγνοιτο, καὶ ἀτελὲς τὸ γένος θνητὸν τελευτῶν, ταῦτα

προορώμενοι, τῇ δ' εἰληχυίᾳ πόματος ἐδέσματός τε ἐξ ἑτέρου τοῦ ὠνομασμένου κάτω κοιλίαν ὑποδοχὴν ἔθεσαν· εἱλίξαί τε πέρι ταύτῃ τῶν ἐντέρων ἧκεν, ὅπως μὴ ταχὺ διεκπερῶσα ἡ τροφὴ, ταχὺ πάλιν τροφῆς ἑτέρας δεῖσθαι τὸ σῶμα ἀναγκάσοι· καὶ παρέχουσα ἀπληστίαν δι' ἀναισθησίαν, ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουσον πᾶσι τελευτῇ τὸ γένος ἀπεργάζοιτο τοῦ παρ' ἡμῖν. Τὸ δὲ ὀστῶν καὶ σαρκῶν καὶ τῆς τοιαύτης φύσεως περὶ πάσης, ὧδε ἐλάμβανε. τούτοις ξύμπασιν ἀρχὴν μυελὸς ἧκεν τοῦ βίου δεσμοί, τῆς ψυχῆς τὰ σώματι ζευκτηρίους, ἐν τούτῳ δὲ δουλούμενοι, κατερρίζουν τὸ θνητὸν γένος· αὐτὸς δὲ ὁ μυελὸς γέγονεν ἐξ ἄλλων. τῶν γὰρ τριγώνων ὅσα τρόπον ἀρτίαν καὶ λεῖα ὄντα, πυρί τε καὶ ὕδατι καὶ ἀέρι καὶ γῇ δι' ἀκριβείας μάλιστα ἐν τρισὶν ἀποβαλεῖν δυνατά, ταῦτα ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ ἑκάστοις γενῶν χωρὶς ἀποκρίνων, μίγνυς δὲ ἀλλήλοις σύμμετρα, πανσπερμίαν πάντι θνητῷ γένει μηχανώμενος, μυελὸν ἐξ αὐτῶν ἀπειργάσατο. καὶ εἰς ταῦτα δὴ φυτεύων ἐν αὐτοῖς, κατέδει τὰ τῶν ψυχῶν γένη· σχημάτων τε ὅσα ἔμελλεν αὖ σχήσειν οἷά τε καθ' ἕκαστα εἴδη τὸν μυελὸν αὐτὸν, τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα διῄρθρου σχήματα βύθιος ἐν τῇ διανομῇ τῇ κατ' ἀρχάς. καὶ τῷ μὲν, τὸ θεῖον σπέρμα, οἷς ἄρουραν, μέλλουσαν ἔχειν ἐν αὑτῇ, σφαιροειδῆ πάντῃ σχῆμα πλάσας, ἐπωνόμασε τὸν μυελὸν ταύτῃ μοῖραν, ἐγκέφαλον· ὡς, ἀποτελεσθέντος ἑκάστου ζώου, τὸ σχῆμα ἔχον ἀλγεῖον κεφαλῇ ἁμαρτόμενον· ὁπόσῃ ἂν τὸ λοιπὸν καὶ θνητὸν τῆς ψυχῆς ἔμελλε κατέχειν, ἅπαν τροχοῖδες καὶ σφαιρικὴν διῄρθρου σχήματα. μυελὸν δὲ πάντα ἐπεφήμισε· καὶ, καθάπερ ἐξ ἀγκυρῶν, βαλλόμενος ἐκ τούτων πάσης ψυχῆς δεσμούς, σχεδὸν ἂν τὸ σῶμα ἡμῶν ἀπειργάζετο· τέγασμα μὲν αὐτῷ σφαῖρον ξυμπήξας σχεδὸν ὅλον, ὀστέινον. τὸ δὲ ὀστοῦν ξωΐσησιν ὧδε· γῇ μὲν καθαρὰν καὶ λείαν, ἀνέφυσε καὶ ἔδυσε μυελῷ· καὶ μετὰ τοῦτο, εἰς πῦρ αὖτὸ ἐντίθησι. μετ' ἐκεῖνο δὲ, εἰς ὕδωρ βάπτει, πάλιν δὲ εἰς πῦρ· αὖθίς τε εἰς ὕδωρ. μεταφέρων δὴ οὕτως πολλάκις εἰς ἑκάτερον, ὑπ' ἀμφοῖν ἄτηκτον ἀπειργάσατο. κεχαρωμένος δὴ τούτῳ, σχεδὸν μὲν ἐγκέφαλον αὐτοῦ σφαῖραν περιετόρνευσεν ὀστέινον, ταύτῃ δὲ στενὸν διέξοδον κατελίπετο. καὶ περὶ

Nisi dicam ipſa χαρομαργίαν uocari ἀφιλόσοφον & ἄμουσον, interpunctione utrinque intercipiendo uerba illa, δι' χαρομαργίαν ἀφιλόσοφον καὶ ἄμουσον uideri posse deesse copula καὶ ante αὐτηκοον. Aptius etiam esset ἀποτελεῖ, seruato eodem modo: & αὐαλκέστεροι fortasse melius quàm ἀναγκάσοι legeretur.

Partic. αὖ puto mutandã in αὖ.

Videtur αὐτὰ legisse Fic. At si αὐτὸν legatur, ad μυελὸν referetur.

A hæc, inquam, futura proſpicerent, eum qui inferior Venter vocatur, ſubſtrauerũt potui & cibo ſuſcipiendo. Eum præterea inteſtinorum ſpiris circumplicarunt, in eum quidem finem, ne cibus velociùs penetrans corpus cogeret nouo cibo confeſtim indigere: atque adeò inexplebili quadam cibi auiditate ingluuiem & voracitatem ingenerans, humanum genus ad philoſophiæ & omnis eruditionis cultum ſuſcipiendum prorſus redderet ineptum, & omnium bonorum quæ in nobis ſunt diuiniſſimi expers. Oſſium verò, carnis æterorũque huiuſmodi ſic eſt natura comparata. his omnibus quidem primordium B eſt medullæ generatio. Illius enim vitæ qua anima cum corpore copulatur, vincula ſic conſtituta, generis humani radices & fundamentum fuerunt: ipſa verò medulla ex aliis nata eſt. Sunt nimirum trianguli primi quidam & indeflexi atque læues, ad ignis & aquæ & aeris & terræ exactiſſimam generationẽ præſtandam maximè idonei: è quorum generibus ſingulis Deus ſecernens ſingulos, & inuicem miſcendo contemperans, vniuerſo mortalium animantium C generi Seminationis vim moliens, medullam ex ipſis effecit: & poſt hæc in eo inſeminans, animarum genera colligauit. Porrò figuras quotcunque & qualeſcunq; habitura eſſet medulla per ſingulas ſpecies, tot penitus & tales in illa diſtributione initio diſtinxit. Et illã quidem medullæ partem in quam, veluti in agrum quendam, diuinum iaciundum erat ſemen, globoſam & vndique teretem efformauit, eámque Cerebrum appellauit: & quidem idcirco quòd vnoquoque animali abſoluto hoc D vas, cerebri capax, præcipua capitis pars eſſet [id eſt, ἐγκέφαλος vocatur, quòd ſit ἐν κεφαλῇ pars potiſſima.] Quod verò reliquas mortalis animæ partes comprehẽſurum erat, rotundis ſimul oblongíſque figuris diſtinxit, totúmque Medullam voluit nominari: atque ex his, veluti ex ancoris, iaciens omnia animæ vincula, circa illas vniuerſum corpus noſtrũ abſoluebat, oſſiúmque quaſi contignatione illas compingebat. Os verò hunc in modum cõſtituit. Terram atterens puram & læuem E compinſit & madefecit medulla. tum eam maſſã igni imponit: deinceps & in aquam iniicit, rurſus & in ignem: iterum & in aquam. atque ita viciſſim in vtrũque commutans, huiuſmodi effecit vt à nullo liquefieri poſſit. Hoc igitur vſus ordine, cerebrum oſſeo globo circumſepſit, & quaſi circũtornauit: atque huic anguſtos reliquit

meatus: & circa ceruicis ſimul dorſique medullam ex ipſo rotulas vertiginéſque effingens, quaſi cardines, reddidit, ita vt à capite per totum protenderit. Ita omne ſemen conſeruans, lapideo ſepto circumuallauit. Articulos tum addidit, in ipſis efficiendis Alterius natura vſus, quippe quod media quadam inſiſteret potentia, motus & flexionis cauſa. Ipſius porrò oſſeæ naturæ habitū aridiorem rigidiorémq; ratus, & quia, quum ignita extiterit ipſa, & rurſus frigefacta fuerit, ita contabeſcit vt internū ſemen continuò ſit conſumptura: idcirco neruorum carníſque genus efformauit, vt neruis quidem membra reliqua vincientibus, intenſis remiſsíſque circa vertebras, efficeret vt corpus expeditè & flecteretur & extenderetur: Caro autem præſidiū aduerſus æſtus & frigus foret. præterea & ita vſui eſſet vt ad caſus opportunum munimentū ſubſterneret, quaſi coactilis lana, corporibº molliter & leniter cedens. Calidum verò humorē in ea ideo impoſuit, vt æſtate quidem roſcida madidáque extrinſecus, toti corpori proprium & quaſi domeſticum præbeat refrigerium: hyberno autem tempore, proprio igni exteriorem glaciem commodè propellat. Noſtri igitur corporis effector atque opifex Deus, quum hæc animo cogitaret, mixtione quadam ex aqua & igne & terra contemperata, & acuto ipſis ſalſóque fermento adhibito, ſucci plenam mollémque carnem compoſuit: Neruorum verò naturam, ex oſſe & carne fermenti immuni, vnam ex vtriſque mediam potentia temperauit, flauúmque colorem induxit. Hinc fit vt carnium quidem intenſiorem & aridiorem, oſſium, molliorem, humidiorem verò neruorum natura habeat ſubſtantiam atque vim. His Deus medullam ſimul & oſſa deuinxit, & poſt hæc omnia vndiquaque carnibus circumtexit. Quæ igitur oſſa animata maximè erant, exiguis carnibus adoperuit: quæ verò minimè, plurimis contrà & craſſiſſimis. Iam verò Oſſium compages, præterquam vbi neceſſitas aliter poſtulabat, paucas carnes adiecit, ne flexionibus impedimēto eſſent, ac corpora ad motum minus expedita redderēt: néve & multæ & craſſæ & inter ſe cōfertim compactæ, ex illa denſitate ſenſus hebetarent, memoriam retardarent, ingeniíque aciem obtunderēt. Quapropter inguinū, tibiarum, iliorum, brachiorum, cubito-

A διαυγένιον ἅμα καὶ νωτιαῖον μυελὸν ἐξ αὐτῶ σφονδύλους πλάσας, ὑπέτεινεν οἷον τροφίλας, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἕως πρωτος τῶ κύκλω. καὶ ὃ πρῶ δὴ σπέρμα ἔτι σώζων, οὕτω λιθοφδεῖ περιβόλῳ ξυνέφραξεν, ἐμπροιῶν ἄρθρα, τῇ θατέρου περοχῇ μένος ἐν αὐλοῖς ὡς μέσῃ ἐνίσταμένῃ δυνάμει, κινήσεως καὶ κάμψεως ἕνεκα. τῶ δ' αὖ τῆς ὀστέινης φύσεως ἔξιν ἠνησαμένος τοῦ δέοντος χραυστέραν εἰ) καὶ ἀκαμπτοτέραν, ἔτι πυρόν τ' αὖ γιγνομένῳ, καὶ πάλιν ψυχομένῳ, σφακελίσασθαι, ταχὺ ἔτι φθερεῖν ὃ σπέρμα ἐντὸς αὐτῆς. διὰ ταῦτα δὴ τῶ νεύρων καὶ ὃ τῆς σαρκὸς γένος ἐμιμήσαντο, ἵνα ταῦ μὲν πρῶτα πάλλα μέλη ξυνδήσας, ὑπτεινομένῳ καὶ ἀνιεμένῳ, περὶ τοὺς τροφίλας καμπόμενον ὃ σῶμα καὶ ἐντεινόμενον παρέχοι. τῶ δὲ σαρκὶ, περβολὴν μὲν καυμάτων, περβλημα δὲ χειμώνων, ἔτι ὃ πρωμάτων, οἷ) τὰ πιλητὰ ἔσεαῦ κτήματα, σώμασι μαλακῶς καὶ σαφῶς ὑπείκουσιν. θερμῷ δὲ νοτίδα ἐντὸς αὐτῆς ἔχουσιν· θέρους μὲν ἀνίδρουσιν καὶ νοτίζομένην ἔξωθεν, ψύχος κῦ πρῶ ὃ σῶμα παρέξειν οἰκεῖον· διὰ χειμῶνος δὲ πάλιν αὖ τούτῳ ταῦ πυρὶ ⊛ περφερόμενον ἔξωθεν καὶ περιστάμενον πάγον ἀμύνασθαι μετρίως. ταῦτα ἡμῶν διανοηθεὶς ὁ κεραστὴς, ὕδατι μῖ καὶ πυρὶ καὶ γῇ συμμίξας καὶ στυφομένους, ἐξ ὀξέος καὶ ἁλμυροῦ ζυνθεὶς ζύμωμα, ἐπαμίξας αὐτοῖς, σάρκα ἔτυχον καὶ μαλακὼ ξυνέστησε. τῶ δὲ τῶν νεύρων φύσιν, ἐξ ὅσου καὶ σαρκὸς ἀζύμου κράσεως, μίαν ἐξ ἀμφοῖν μέσην δυνάμει ξυνεκεράσατο, ξανθῷ χρώματι περιχρωμένους. ὅθεν στυπτοτέρων μὲν καὶ γλισχροτέρων σαρκῶν, μαλακωτέραν δὲ ὀστῶν ὑγροτέραν τε ἐκτήσατο δυνάμιν νεῦρα· οἷς ξυμπαρελαβὼν ὁ θεὸς ὀστᾶ ἐπὶ μυελὸν, δήσας περὶς ἄλληλα νεύροις, μετὰ ταῦτα σαρκὶ πάντα αὐτὰ κατεσκίασεν ἔνωθεν. ὅσα μὲν οὖν ἐμψυχότατα τῶν ὀστῶν ἐᾶν, ὀλιγίστας ξυνέφραττε σαρκίν· ἃ δὲ ἀψυχότατα, ἐντὸς πλείστας καὶ πυκνοτάτας. καὶ δὴ κατὰ τὰς ξυμβολὰς τῶν ὀστῶν, ὅπῃ μήχανα ἀνάγκαιο λόγος ἀπέφαινε δεῖν αὐτὰς εἶ), βραχεῖαν σάρκα ἔφυσεν· ἵνα μήτε ἐμποδὼν ταῖς καμπαῖς οὖσαι, δύσφορα τὰ σώματα ἀπεργάζοιντο, ἅτε δυσκίνητα γιγνόμενα· μήτ' αὖ πολλαὶ καὶ πυκναὶ, σφόδρα τε ἐν ἀλλήλαις ἐμπεπλημμέναι, δυσρεστίαν αἰσθησίαν ἐμποιοῦσαι, δυσμνημονευτότερα καὶ κουφότερα τὰ περὶ τὴν διάνοιαν ποιοῖεν. διὰ δὴ τό, τε τῶν μηρῶν καὶ κνημῶν, καὶ τὸ περὶ

B

C

D

E

For. διὰ ταῦτα αὖ τὰ τῶν.

In præced. edit. iungitur accuſ. σάρκα cū ξυμμίξας, quum ferratur ad ξυνέστησε.

τὰ τῶν ἰχθύων φύσιν, τά τε τῶν βραχιόνων ὀστᾶ καὶ τὰ τῶν πήχεων, καὶ ὅσα ἄλλα ἄμοιρα ἀναρθρα, ὅσά τε ἐντὸς ὀστᾶ, δι' ὀλιγότητα ψυχῆς ἐν μυελῷ, κενά ἐστι φρονήσεως, πάντα ταῦτα ξυμπεπλήρωται σαρξίν· ὅσα δ' ἔμφρονα, ἧπτον. εἰ μή που λιπὰ αὐτῶν καθ' αὑτὰ αἰσθήσεων ἕνεκα σάρκα οὕτω ξυέφυσεν, οἷ τὸ τῆς γλώττης εἶδος. τὰ δ' πλάσα, ἐκείνως. ἡ γὰρ ἐξ ἀνάγκης γιγνομένη καὶ ξυντρεφομένη φύσις οὐδαμῆ πως δέχεται πυκνὸν ὀστοῦν, καὶ σάρκα πολλήν, ἅμα τε αὖ τοῖς ὀξυήκοον αἴσθησιν. μάλιστα γὰρ ἂν αὐτὰ πάντων ἔχοι ἡ περὶ τὴν κεφαλὴν ξύστασις, εἰ ἅμα συμπίπτειν ἠθελησάτην καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος σαρκώδη ἔχον ἐν ἑαυτῷ καὶ νευρώδη κρατερήν τε κεφαλήν, βίον ἂν διπλοῦν καὶ πολλαπλοῦν, καὶ ὑγιέστερον καὶ ἀλυπότερον τοῦ νῦν κατεκτήσατο· νῦν δὲ τοῖς περὶ τὴν ἡμετέραν γένεσιν δημιουργοῖς, λογιζομένοις πότερον πολυχρονιώτερον, χεῖρον, ἢ βραχυχρονιώτερον, βέλτιον ἀφῄρηνται γένος, ξυνέδοξε, τοῦ πλείονος βίου, φαυλοτέρου δέ, τὸν ἐλάττονα ἀμείνονα ὄντα πάντι πάντως αἱρετέον. ὅθεν δὴ μανὴν μὲν ὀστοῦν, σαρξὶ δὲ καὶ νεύροις, κεφαλήν, ἅτε οὐδὲ καμπὰς ἔχουσαν, οὐ ξυνεστήσαντο. καὶ πάντ' ἂν ταῦτα, βλαυθηροτέρα μὲν καὶ φρονιμωτέρα, πολὺ δὲ ἀθενεστέρα παντὸς ἀνδρὸς ἐστέθη κεφαλὴ σώματι. τὰ δὲ νεῦρα δι' ὅλου ταῦτα καὶ οὕτως ὁ θεὸς ἐπ' ἐσχάτῳ τῷ κεφαλῷ περιστήσας, κύκλῳ περὶ πᾶν ἔκτεινεν ὁμοιότητι, καὶ ταῖς σιαγόσι ἄκρας αὐτοῖς ξυνέδησεν· ὑπὸ τὴν φύσιν τοῦ προσώπου· τὰ δ' ἄλλα εἰς ἅπαντα τὰ μέλη διέσπειρε, ξυναπτῶν ἄρθρον ἄρθρῳ. τὴν δὲ δὴ τοῦ σώματος ἡμῶν δυνάμιν ὁδοῦσι καὶ γλώττῃ καὶ χείλεσιν ἕνεκα τῶν ἀναγκαίων καὶ τῶν ἀρίστων διεκόσμησαν. ὧν τὰ μὲν εἴσοδον, τῶν ἀναγκαίων μηχανώμενοι χάριν· τὰ δ' ἔξοδον, τῶν ἀρίστων. ἀναγκαῖον μὲν γὰρ πόσον εἰσέρχεται τροφὴν διδὸν τῷ σώματι· τὸ δὲ λόγων νᾶμα ἔξω ῥέον, καὶ τῶν ἀρετοῦν φρονήσει, κάλλιστον καὶ ἄριστον πάντων ναμάτων. τὴν δ' αὖ κεφαλήν, οὔτε μόνον ὀστέινον φλοιὸν δυνατὸν ἔσεσθαι, διὰ τὴν ἐν ταῖς ὥραις ἐφ' ἑκάτερον ἀνωφελῆ· οὔτ' αὖ ξυσκιασθεῖσαν, καῦμά τε καὶ ἀναίσθητον, διὰ τὸν σαρκώδη ὄγκον, πρὸς τὸ δεῖν γιγνόμενον. τῆς δὴ σαρκοειδοῦς φύσεως οὐ καταξηραινομένης,

Scribêdum puto παύτη παύτως: itẽ πρὸ αἱρετέον, quum præcedat genitiuus. Aliquin ante illum particula αὐτὴ uel πρὸ opus esse: ut diceretur αἱρετέον αὐτὴ τοῦ πλείονος, uel πρὸ τοῦ πλείονος.

rum ossa, & cætera omnia membra quæ articulis carent, quǽve intus latentia ossa, propter animæ pauciratem in medulla, prudentiæ sunt vacua, multísque adeò carnibus sunt referta. Ea verò membra quæ prudentiam habent, paucioribus carnibus vestiuntur: nisi fortè carnosa quædam moles propriè & per se ad sensum aliquem aptata sit, qualis est lingua. plurima verò sunt illo quem nunc notauimus modo. Natura enim quæ ex necessitate fit & nutritur, nullo modo os densum atque compactum recipit, carnémque multam & simul sensum ad auditum expeditum. Maximè enim omnium ea capitis compositio habuisset, si vnà concurrere potuissent: genúsque humanum carnosum, neruosum, robustúmque habens caput, vitam duplam atque etiam multo diuturniorem, & saniorem, & doloribus minus inuolutam quàm ea quæ nunc est, habuisset. Iam verò quum nostri illi opifices de nostro genere consilium inirent, vtrum diuturnius quidem, sed deterius, an breuioris quidem, sed melioris efficerent vitæ, communi sententia conuenit, Vitam breuem meliorémque diuturnæ & deteriori esse omnino anteponendam. Itaque osse raro & carnibus & neruis caput texêre, quippe quod nec vllis flexibus intorqueretur. ideo neque compactiora integumenta addidêre. His omnibus de causis, caput omnibus membris expeditius est ad sentiendum & prudentius: sed imbecillius caput est cuilibet homini tributũ. Neruos autem ob hanc causam & in hunc modum Deus extremæ capitis parti circumponens, spinæ dorsi eos similitudine quadam circumplicauit, summásque eis maxillas sub vultus naturam deuinxit. alia verò in alias omnes partes inseminauit, articulum articulo compingens atque copulans. [a]Oris verò nostri naturam, dentibus & lingua & [a]labiis, necessariorum & optimorum causa ornarunt ii qui hæc ornamenta corpori nostro tribuerũt, quemadmodum nunc corpus nostrum videmus constitutum: quippe qui ingressum necessariorum causa molirentur, & egressum optimorum. Necessarium videlicet est quicquid ingreditur, alimentum corpori tribuens. at orationis latex emanans, & prudentiæ subseruiens, omnium laticum pulcherrimus est & optimus. Caput verò tantùm osseum relinqui, haudquaquam erat consentaneum, propter vtriusque temporis [id est, hyemis & æstatis] excessum: neque verò carnium mole obtusum & sensus expers erat prætermittendũ. Carnea igitur natura non penitus defic-

a CAPITIS comã positio mirabilis, & illius partium vsus.

cata, quod maius ſupererat, ſegregatũ eſt, quod nunc vocatur Cutis. Ipſa verò [cutis] circa cerebri humorem ſibi ipſi coaleſcens & germinans, caput circumueſtiuit. Ille autem humor ſub iuncturas emanans, irrigauit, & ipſum ad verticem cõcluſit, tanquam vinculo quodam compactũ. Multiplex verò iuncturarum ſpecies propter circuitionum & alimoniæ potentiam extitit, quum & magis inter ſe harum plures pugnarẽt, & minus, pauciores. [a]Hanc verò omnem cutem Deus igne in circuitu pupugit & perforauit. quum autem [pororum meatibus] pertuſa eſſet cutis, ac proinde per illos humor efferretur, quicquid humidũ & calidũ ibi erat abiit: quod verò ex iis quibus cutis permixtum erat, fluxus impetu elatũ longiùs euagabatur, quum & ei à quo pungebatur, nihil tenuitate cederet, tarditate verò impelleretur, circumſtantis aeris impulſu, rurſus ſub cutem reuolutum radicabatur. & iiſdem illis cauſis adnatum eſt cuti capillorum genus: quum & cognatum eſſet id quod ad corii naturam accedit, durius tamen atque denſius conſtipatione quadam ex frigiditate proficiſcente, capillus nimirum à cute ſeparatus frigore coacta coaluit. Hac de cauſa Opifex hirſutum caput effecit, earum cauſarum de quibus egimus, adhibitis operis atque miniſteriis. Quum autem de aptando ad capitis defenſionem munimento quodam cogitaret, ad hunc vſum, tegmen quod ad cerebrum eſt, leue eſſe voluit, neque carnibus graue, quod ad frigoris & caloris iniuriam depellendam ſufficeret vmbraculum & tegumentum, & expeditum ſenſuum vſum minimè impediret. Ea verò quæ eſt in digitis, nerui, cutis, oſſis complexio, ex tribus his, exſiccata, communis vna quædam duriórque omnium fit cutis: harum quidem adiuuantium cauſarum miniſterio fabrefacta, ſed ab Opificis numine & intelligentia, quę princeps eſt & primaria rerum cauſa, idcirco condita vt rebus quæ futuræ erant ſubſeruiret. Mulieres enim ex viris aliquando futuras, aliáſque brutas animantes, norant ii qui nos condebant. & illud quoque norant fore, vt multæ animantes & in multis quoque rebus vnguium vſu opus ſint habituræ. idcirco in hominibus ſtatim genitis vnguium præſidia conformarunt. Hac igitur occaſione, & ob has opportunitates, cutem, capillos, vngues in ſummis membris ingenerarunt.

b De cvte, capillis, vnguibus. Inſulſum autem commentum interſerit de mulieribus: quibus nimirum vt feris animantibus vnguium vſus neceſſarius ſit.

Poſtquã verò omnes & partes & omnia membra mortalis animantis edita fuerunt mutua quadam communitate cognata,

A λῆμμα μεῖζον τοῦ εἰωθότος ἐχωρίζετο, ὃ νῦν λεγόμενον δέρμα. τοῦτο δὴ τῷ περὶ Ⓝ ἐγκέφαλον νοητὰ δὴ ξωιὸν αὐτὸ τοῦ αὐτοῦ, καὶ βλαστάνον, κύκλῳ τοῦ ἐπιμιφιέννυ τὸ κεφαλῷ. ἡ δὲ νοητὸς ὑπὸ ταῖς ῥαφαῖς αἰθόσα ἦρδε καὶ συνέκλεισεν αὐτὸ ὅπῃ τῷ κροφίῳ, οἷ ἄμμα ξυναγαγοῦσα. ὃ δὲ τῶν ῥαφῶν πρωτοδαπὸν εἶδος γέγονε διὰ τῶν τοῦ ὀδόντων δυνάμιν, καὶ τῆς ἐφῆς· μᾶλλον μὲν ἀλλήλοις μαχόμενων τούτων, πλείους·

B ἧττον δὲ, ἐλαττους. τοῦτο δὴ πρῶτον ὃ δέρμα κύκλῳ κατεκέντει πυρὶ ὃ θεῖον. τρυθέντος γ', καὶ τῆς ἰκμάδος ἔξω δι' αὐτοῦ φερομένης, ὃ μὲν ὑγρὸν καὶ θερμὸν ὅσον εἰλικρινὲς ἀπῆει· ὃ δ' μικτὸν, ἐξ ὧν καὶ ὃ δέρμα ἰών, αἰσθόμενον μὲν ὑπὸ τῆς φορᾶς ἔξω, μακρὸν ἐτείνετο, λεπτότητα ἴσην ἔχον τῷ κατακεντήματι· διὰ δὲ βραδυτῆτα ἀπωθούμενον ὑπὸ τοῦ προεκτὸς ἔξωθεν πνεύματος, πάλιν ἐντὸς ὑπὸ ὃ δέρμα εἰλλόμενον κατερρίζωτο.

C καὶ κατ' ταῦτα δὴ τὰ πάθη, τῶν τριχῶν τὸ γένος ἐν τῷ δέρματι πέφυκε, ξυμφυὲς μὲν, ἰμαντῶδες δ' ὄν, αὐτοῦ, σκληρότερον δὲ καὶ πυκνότερον τῇ πιλήσει τῆς φύξεως· ἰὼν ἀποχωριζομένη δέρματος ἑκάστη θρὶξ, ψυχθεῖσα ξυνεπιλήφθη. τούτῳ δὴ λασίαν ἡμῶν ἀπειργάσατο τὸ κεφαλῷ ὁ ποιῶν, χρώμενος μὲν αἰτίοις τοῖς εἰρημένοις, διανοούμενος δὲ αὖτε ἁρκὸς αὐτὸ δεῖν εἶ) σκέπασμα, τῆς περὶ Ⓝ ἐγκέφαλον ἕνεκα ἀσφαλείας, κοῦφον, καὶ

D θέρους χειμῶνός τε ἰκμὴν σκιαὶ καὶ σκέπην παρέχειν· βαρυαθησίας γ' ὃδ' ἂν διακώλυμα ἐμποδὼν γιγνόμενον. ὃ γ' ἐν τῇ περὶ δακτύλοις καταπλοκῇ τῶν νεύρου καὶ τοῦ δέρματος, ὅσου τε, συμμιγὲν ἐκ τριῶν, ἀποξηρανθὲν, ἓν κοινὸν ξυμπάντων σκληρὸν γέγονε δέρμα· τοῖς μὲν ξωαγτίοις τούτοις δημιουργηθὲν, τῇ δ' αἰτιωτάτῃ διανοίᾳ, τῷ ἕπεται ἐσομένων ἕνεκα εἰργασμένον. ὡς γὰρ ποτὲ ἐξ ἀνδρῶν γυναῖκες καὶ τἆλλα θηλεῖα

E γιγνήσοιτο, ἠπίσαντο Ⓐ ξωιοιάντες ἡμᾶς. καὶ δὴ καὶ τῆς τῶν ὀνύχων χρείας, ὅτι πολλὰ τῶν θρεμμάτων καὶ ὅπῃ πολλὰ δεήσοιντο ἤδεσαν. ὅθεν ἂν αὖ θεόφρονες βύθιες γιγνόμενοι ὑποτυπώσαντο τὸ τῶν ὀνύχων γένεσιν. τούτῳ δὴ τῷ λόγῳ, καὶ ταῖς τοιαύταις φάσεσι ταύταις, δέρμα, τρίχας, ὄνυχάς τε ἐπ' ἄκροις τοῖς κώλοις ἔφυσαν.

Ἐπεὶ δὲ πρώτ' ἰὼν τὰ τοῦ θνητοῦ ζώου ξυμπεφυκότα μέρη καὶ μέλη, τὸ μὲν ἐξωιὸν ἐν πυρὶ

πυρὶ καὶ πνεύματι ξυμέβαινεν ἐξ ἀνάγ- A
κης ἔχειν αὐτό, καὶ ἅμα ταῦτα ὑπὸ τούτων τηκόμενον κενούμενόν τε ἔφθινε, βοηθῆσαι αὐτῷ θεοὶ μηχανῶνται. τῆς γὰρ ἀνθρωπίνης ξυγγενῆ φύσεως φύσιν ἄλλας ἰδέας καὶ ἀθησίσι κεραννύντες, ὥσπερ ἕτερον ζῷον εἶεν, φυτεύουσιν· ἀνεμῶ ἥμερα δένδρα καὶ φυτὰ καὶ σπέρματα φυτευθέντα ὑπὸ γεωργίας, ἀγαθοῖς τοῖς ἡμᾶς ἔθρεψε. πρὶν δ' ἐνῶ μόνα τὰ τῶν ἀγρίων ἦν, πρεσβύτερα τῶν ἡμέρων ὄντα. πᾶν γὰρ ὅ,τι περ B
ἂν μεταλῃ τοῦ ζῆν, ζῷον μάλ' ἂν ἐν δίκῃ λέγοιτο ὀρθότατα· μετέχει γεμιῶ τοῦτο ὃ νεῶ λέγομεν, τὸ τοῦ ψυχῆς εἶδος, ὃ μεταξὺ φρενῶν ὀμφαλοῦ τε ἵδρυται λόγος· ᾧ δόξης μὲν λογισμοῦ τε καὶ νοῦ μέτεστι ὃ μηδέν, αἰσθήσεως δὲ ἡδείας καὶ ἀλγεινῆς, μετὰ ἐπιθυμιῶν. πάσχον γὰ ἅπαντα πάσχει. σφαίρᾳ δ' αὐτῷ περὶ αὐτὸ, τῷ μὲν ἐξωθεν ἀπωσαμένῳ κίνησιν, τῇ δ' οἰκείᾳ χρησαμένῳ, τῷ αὐτῷ τι λογίσασθαι καὶ C
πιθάνῃ φύσιν οὐ πάνυ δέδωκεν ἡ γένεσις. δὴ δὴ ζῇ μὲν, ἔστι δὲ οὐχ ἕτερον ζῴου. μόνιμον δὲ καὶ τερπνὸν ἐρριζωμένον πέπηγε, διὰ τὸ τῆς ὑφ' ἑαυτῆς κινήσεως ἐστερῆσθαι. ταῦτα δὴ τὰ γένη φυτεύσαντες οἱ κρείττους τοῖς ἥπατος ἡμῶν, ἕδραν τῷ σώματι ἡμῶν διαπετεύσαν, τέμενος εἰς ἐν κήποις ὀχετοὺς, ἵν' ὥσπερ ἐκ νάματος ὑπόντος ἄρδοιτο. καὶ πρῶτον μὲν ὀχετοὺς κρυφαίους ἐκ τοῦ τῶν ξυμφύσιν τῆς δέρματος καὶ τῆς σαρκὸς δύο D
φλέβας ἕτερον νωτιαίας, δίδυμον ὡς τὸ σῶμα ἐτύγχανεν δεξιοῖς τε καὶ ἀριστεροῖς ὄν. ταύτας δὲ καθῆκεν πρὸς τὸν ῥάχιν, καὶ πρόσφυν μεταξὺ λαβόντες βαυελὸν, ἵνα οὗτός τε ὁπιμάλιστα θάλλοι, καὶ ὑπὸ τὰ ἄλλα βοῦς ἐντεῦθεν, ἀπ' ὑπὸ κάτθμητες, ἢ ὑπίχυσις γιγνομένη, παρέχοι τῷ ὑδρείαν ὁμαλῶ. μετὰ δὲ ταῦτα σχίσαντες περὶ τὸν κεφαλὸν τὰς φλέβας, καὶ δι' ἀλλήλων ἀναπίας πλέξαντες, διεῖσαν, τὰς μὲν ἐκ τῶν δεξιῶν, ὑπὸ τὰ ἀριστερὰ τοῦ σώματος, τὰς δ' ἐκ τῶν ἀριστερῶν, ὑπὸ τὰ δεξιὰ κλίναντες· ὅπως δεσμὸς ἅμα τῇ κεφαλῇ περὶ τὸ σῶμα εἴη μετὰ τοῦ δέρματος, ἐπειδὴ νεῦρα οὐκ ἐνῆν κύκλῳ καθ' ὅλου διειλημμένη· καὶ δὴ ὃ τῶν αἰσθήσεων πάθος ἵν' ἀφ' ἑκατέρων τῶν μερῶν εἰς ἅπαν τὸ σῶμα ἥκοι διαδιδόμενον. τὸ δ' ἐντεῦθεν ἤδη τῷ ὑδραγωγίαν παρεσκευάσθαι τρόπῳ τινὶ τοιῷδε· οὖν

vitámque neceſſe fuit illum in igne & ſpiritu habere, ac proinde periculum fuit ne animal exhauriretur, & tandem deficeret: præſidium adiumentúmque ad has neceſſitates dii expediêre. Humanæ enim naturæ cognatam naturam aliis & formis & ſẽſibus dii miſcẽtes, vt aliud exiſtat animal, complãtant: cuiuſmodi nunc cicuræ arbores & plantæ & ſemina, agriculturæ opera atque induſtria cicurantur: quum prius eſſent feræ, & ipſis quidem illis cicurarũ generibus antiquiores. quicquid enim vitæ eſt particeps, optimo iure Animal vocari poteſt. Quod autem nunc dicimus, tertiæ animæ ſpeciei particeps eſt, quam inter præcordia & vmbilicum locauimus: quæ quidem cum opinione, ratione, mente, nihil habet commune, ſed ſenſus ſiue iucundi ſiue iniucundi cum cupiditatibus particeps eſt. omnia enim indeſinenter patitur. quum verò in ſeipſo ad ſeipſum conuertatur, & externum motum expulerit, & ſuo etiam domeſticóque vtatur, ideo non ei conceſſit Natura vt ſuũ quicquam ac peculiare conſideraret. Itaque viuit quidem, nec quicquam eſt ab animali diuerſum: quoniã autem eo motu quo quid per ſe mouetur, deſtitutum fuit, ideo ſtabile & firmis radicibus innixum ſtetit. Quum igitur meliores illi omnia hæc genera inſeminaſſent nobis infirmioribus, cibum in corpus noſtrum deriuarunt, & veluti in hortis alucos diduxerunt, vt tanquam latice emanante irrigaretur. Et primùm quidem occultos meatus, ad cutis & carnis coalitionem, duas venas in tergo diſſecuerunt, ſecundum geminam corporis ipſius figuram, ad dextram & ad ſiniſtram. Has autem ad ſpinam demiſerunt, medullámque genitalem in medio diſtinxerunt, vt & hæc quammaximè floreat, & expeditior hinc ad alia, veluti decliuis quidam fluxus, dimanans, æqualem prębeat aquationem. Poſt hæc verò quum ad caput venas diſſecuiſſent, & mutuò aduerſas implicuiſſent, quaſdam à dextris ad ſiniſtras corporis partes, quaſdam ex ſiniſtris ad dextras inclinarunt atque dimiſerunt: vt vinculum vnà cum capite ad corpus eſſet cum cute: quandoquidem neruis non erat circulatim ad ſummitatẽ diſtincta: atque etiam vt ſentiendi vis ab vtriſque partibus per vniuerſum corpus vndique diſtribueretur. Hanc verò aquationem hoc ferè modo apparauerunt: quem facilius perſpicie- E

b NVTRITIONIS rationem explicat, ex ea animæ facultate quæ tantũ eſt ζωτικὴ & omnibus animantibus communis. Fit autem nutritio per venas, quarum ideo mirabilẽ ὑδρείαν eleganter deſcribit. Inde agit de RESPIRATIONE & illius cauſis. cuius quidem tractationem cum hac molli nexu coniungit.

mus, ſi quædam prius communi conſenſu poſuerimus. Quæcunque videlicet ex minoribus componuntur, maiora continere: quæcunque ex minoribus, minora cõplecti haudquaquam poſſe. Ignis autem eſt omnium generum tenuiſſimarum partium: ac proinde aquam, aerem, terram, & quæ ex his componuntur omnia penetrat: ita tamen vt nihil illorum continere non poſſit. Idem quoque de noſtro vtero cogitandum, eum & cibos & potiones, quum in eum inciderint, continere: ſpiritum tamen & ignem, quia eius compoſitione tenuiores ſunt, non poteſt. His igitur miniſtris vſus eſt Deus ad ventris in venas aquationem. Rete enim quoddam ex aere & igne inſtar gibboſæ ſagenæ contexuit: quæ duos ad introitum gibbos haberet, connexos quidem illos: quorum alterum bifariam bino pulſu complicuit: & ab ipſis gibbi connexis veluti funes per totum corpus ad texturæ illius extrema vſque diſtendit. Interiores igitur omnes texturæ partes ex igne compoſuit, connexa autem & ipſam illam capacitatem ex aere efformauit. denique, quum hæc ſumpſiſſet in animali forma diſpoſuit, & in hunc quidem modum: Connexa quidem ipſa in os demiſit. quum autem ipſum ſit duplex, alterum quidem per arterias in pulmonem demiſit, alterum, ad ventrem, prope arterias. Quum autem alterum diſcidiſſet, vtranque quidem partem ad narium meatus communem dimiſit: vt quidem, quum alterum ex hoc per os minimè perueniat, ex hoc ipſo omnes illius fluxus repleantur. Aliam verò connexi illius capacitatem circa corpus prorſus concauam eſſe voluit: & illud omne tunc quidē influere molliter ad incurua, quandoquidem ibi ſit aer, tunc autem refluere ipſa incurua. rete verò, quoniam rarum ſit corpus, penetrare per ipſum, rurſúſque emergere: radios autem ignis interiores continuo quodam tenore copulatos ſubſequi, aere vltro citróque commeante: idque, donec mortale animal fuerit conſtitutum, nunquam deſinere. Hac igitur de cauſa à primis nominum autoribus huic generi, ἀναπνοῆς καὶ ἐκπνοῆς [id eſt, expirationis & reſpirationis, propter illam aeris reciprocationem] nomina fuiſſe impoſita. Omne autem hoc opus omníſque hæc noſtra paſſio corpori contingit, vt illud & irrigatione & refrigerio alatur & viuat. Quũ etenim & intra & extra reſpiratio cõmeet, Ignis ſimul interior ſerie quadã deductus ſequitur: pérque vterũ ingreſſus dum ſemper leuitate ſibi ingenita effertur,

A κατοψόμεθα ῥᾷον, ὡς ὡδὶ ὁμολογησάμενοι τοιόνδε· ὅτι πάντα ὅσα ἐξ ἐλαττόνων συνίσταται, ἔχει τὰ μείζω· τὰ δ' ἐκ μειζόνων, τὰ σμικρότερα οὐ δυνάται. πῦρ δὲ πάντων γενῶν σμικρομερέστατον. ὥστε δι' ὕδατος καὶ γῆς ἀέρος τε, καὶ ὅσα ἐκ τούτων συνίσταται, διαχωρεῖ, καὶ ἔστιν οὐδὲν αὐτὸ δυνάμενον. ταὐτὸ δὴ καὶ περὶ τῆς παρ' ἡμῖν χυλίας διανοητέον· ὅτι σιτία μὲν καὶ ποτὰ ὅτῳ εἰς αὐτὴν ἐμπέσοι, ἔχει· πνεῦμα δὲ καὶ πῦρ,

B μικρομερέστερα ὄντα τῆς αὐτῆς ξυστάσεως, οὐ δυνάται. τούτοις οὖν κατεχρήσατο ὁ θεὸς εἰς τὴν ἐκ τῆς χυλίας ὅτι ταχὺ φλέβας ὑδρείαν· πλέγμα δὴ ἀέρος καὶ πυρὸς, οἷον κύρτοι, ξυνυφηνάμενος, διπλᾶ κατὰ τὴν εἴσοδον ἐγκύρτια ἔχοντος. ὧν θάτερον πάλιν διέπλεξε δίχρουν, καὶ ἀπὸ τῶν ἐγκυρτίων δὴ διετείνατο οἷς σχοίνοις κύκλῳ διὰ παντὸς τοῦ πλέγματος. τὰ μὲν οὖν ἔνδον ἐκ πυρὸς συνεχήσατο τὸ πλοκάνου, ἄπτηται· τὰ δ' ἐγκύρτια καὶ τὸ κύτος,

C ἀεροειδῆ. καὶ λαβὼν αὐτὰ ὡδιέχησεν ἐν τῷ πλασθέντι ζώῳ, δι' ὅτῳ τοιῷδε· τὸ μὲν τῶν ἐγκυρτίων, εἰς ὃ στόμα μεθῆκε· διπλοῦ δὲ ὄντος αὐτοῦ, κατὰ μὲν τὰς ἀρτηρίας εἰς Ⓜ πνεύμονα καθῆκε θάτερον, τὸ δ' εἰς τὴν κοιλίαν, ὧδε διὰ τὰς ἀρτηρίας· τὸ δ' ἕτερον, σχίσας τὸ μέρος ἑκάτερον, κατὰ τοὺς ὀχετοὺς τῆς ῥινὸς ἀφῆκε κοινόν· ὥσθ' ὅτε μὴ καταὶ στόμα ἴοι θάτερον, ἐκ τούτου πάντα καὶ διὰ ἐκείνου ῥεύματα ἀναπληροῦσθαι. τὸ δ' ἄλλο κύτος τοῦ κύρτου, ὡδὶ τὸ σῶμα ὅσον κοῖλον ἡμῶν ὡδιέφυσε. καὶ πάντῃ δὴ τοῦτο, τοτὲ μὲν εἰς διὰ ἐγκύρτια ξυῤῥεῖν μαλακῶς, ἅτε ἀέρα ὄντα, ἐπείσθη· τοτὲ δὲ, ἀναῤῥεῖν μὲν τὰ ἐγκύρτια, τὸ δὲ πλέγμα, ὡς ὄντος τοῦ σώματος μεμυοῦ, δύεσθαι εἴσω δι' αὐτοῦ, καὶ πάλιν ἔξω. διὰ δὴ ἐντὸς τοῦ πυρὸς ἀκτῖνας διὰ δεδεμένας ἀκολουθεῖν, ἐφ' ἑκάτερα ἰόντος τοῦ ἀέρος· καὶ τοῦτο, ὥσπερ ἀεὶ ξυνεχὴ

E ἦν ὃ ἔνυδρον ζῷον, μὴ διὰ παύεσθαι μηνόμενον. τούτῳ δὲ δὴ τῷ ῥεῖν, Ⓦ διὰ ἐπωνυμίας θέμενον, ἀναπνοὴν καὶ ἐκπνοὴν λέγεσθαι θέσθαι ζῳώματα. πᾶσι δὲ δὴ τί, τ' ἔργον καὶ τὸ πάθος τοῦθ' ἡμῖν τῷ σώματι γίγνεται διὰ δρομικῷ καὶ ἀναψυχομένῳ περιφέρεσθαι καὶ ζῆν. ὁπότε γὰρ ἔσω καὶ ἔξω, τῆς ἀναπνοῆς ἰούσης, ὃ πῦρ ἐντὸς ξυνημμένον ἕπηται, διαφερόμενον δὲ ἀεὶ, διὰ τῆς χυλίας εἰσελθὸν

τὰ σιτία καὶ ποτὰ λάβοι, τήκει δή· καὶ κατὰ σμικρὰ διαιρεῖ, διὰ τῶν ἐξόδων, ἧπερ πορεύεται, διάγον, οἷ ἂν κρείττης ἕκαστοις ὀχετοὺς ὅτι διὰ τὰς φλέβας αὐτλοῖ αὐτὰ, ῥεῖν ὥσπερ αὐλῶνος, διὰ τοῦ σώματος, τὰ τῶν φλεβῶν ποιεῖ ῥεύματα. Πάλιν δὲ ὁ τῆς ἀναπνοῆς ἴδρωμα πάθος, αἷς χρώμενον αἰτίας ποιοῦτον γέγονεν οἷον περ τεχνῶν ὄργανον. ὧδε δῶν. ἐπειδὴ κενὸν οὐδὲν ὄργανον εἰς ὃ τῶν φερομένων δύναται αὖ εἰσελθεῖν τι, ὁ δὲ πνεῦμα φέρεται παρ' ἡμῶν ἔξω, ὁ μὲν τοῦτο ἤδη πρώτῃ δῆλον, ὡς οὐκ εἰς κενὸν, ἀλλὰ ὃ πλησίον ἐκ τῆς ἕδρας ὠθεῖ. ὃ δ' ὠθούμενον ἐξελαύνει τὸ πλησίον ἀεὶ, καὶ κύκλῳ τελευτῶν τὸν ἀπάγκιον πρῶν περιελαυνόμενον εἰς τὸν ἕδραν, ὅθεν ἐξῆλθε τὸ πνεῦμα εἰσιὸν ἐκλοσε, καὶ ἀναπληροῖ αὐτὸν, ξυνέπεται τοῖ πνεύματι. καὶ τοῦτο ἅμα πρῶν οἷον ὄργανον περιαγομένου γίγνεται, διὰ δὲ κενὸν μηδὲν ἔστι. διὰ δὴ ὃ τῶν ἐντῶν καὶ ὁ τοῦ πνεύμονος ἔξω μεθιὲν τὸ πνεῦμα, πάλιν ὑπὸ τοῦ περὶ τὸ σῶμα ἀέρος, εἴσω διὰ μανῶν τῶν σαρκῶν διομένου καὶ περιελαυνομένου, γίνεται πλῆρες. αὖτις δὲ ἀποτρεπόμενος ὁ ἀὴρ, καὶ διὰ τοῦ σώματος ἔξω ἰὼν, εἴσω τὸν ἀναπνοὸν περιωθεῖ, κατὰ τὸν τοῦ σώματος καὶ τὸν τῶν μυκτήρων ὁδόν. Τὸν δὲ αἰτίαν τῆς ἀρχῆς αὐτῶν θετέον τοιόνδε. πρῶν ζῶον αὐτοῦ πρώτως περὶ τὸ αἷμα καὶ τὰς φλέβας θερμότητα ἔχει, οἷ ἐν αὐτοῦ πηγήν τινα ἐνοδοῦσι πυρός. ὃ δὴ καὶ περιστείχοντα τοῦ τοῦ κύρτου πλέγματι καὶ μέσον διατεταμένον ἐκ πυρὸς πεπλέχθαι πᾶν· τὰ δὲ ἄλλα ὅσα ἔξωθεν, ἀέρος. τὸ θερμὸν δὴ καὶ φύσιν εἰς τὸν αὐτῶν χώραν ἔξω περὶς τὸ ξυγγενὲς ὁμολογητέον ἰέναι. δυοῖν γὰρ διεξόδοιν οὔσαιν, τῆς μὲν, κατὰ τὸ σῶμα ἔξω, τῆς δὲ αὖ κατὰ τὸ στόμα καὶ τὰς ῥῖνας, ὅταν μὲν ὀπίσω θάτερα ὁρμήσῃ, θάτερα περιωθεῖ. τὸ δὲ περιωθὲν, εἰς τὸ πῦρ ἐμπίπτον, θερμαίνεται, τὸ δ' ἐξιόν, ψύχεται. μεταβαλούσης δὲ τῆς θερμότητος, καὶ τῶν κατὰ τὸν ἑτέραν ἔξοδον θερμοτέρων γιγνομένων, πάλιν ἐκείνη ῥέπον αὖ τὸ θερμότερον μᾶλλον, περὶς τὸν αὐτῶν φύσιν φερόμενον, περιωθεῖ τὸ κατὰ θάτερα. τὸ δὲ, τὰ αὐτὰ πάσχον καὶ τὰ αὐτὰ ἀντιδιδὸν ἀεὶ, κύκλῳ οὕτω σαλευόμενον, ἔνθα καὶ ἔνθα ἀπειργασμένον ὑπ' ἀμφοτέρων, τὸν ἀναπνοὸν καὶ ἐκπνοὸν γίγνεσθαι παρέχεται. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν περὶ τὰς ἰατρικὰς σικύας παθημάτων

Fortasse præpositio διὰ ante genitiuum αὐλῶνος, sicut & ante σώματος, à Plat. scripta fuit.

A poculenta & esculenta offendit: liquefacit autem, & in minutas partes distribuit per exitus qua peruadit, quemadmodum ex fonte ad alueos ipsa ad venas hauriens, atque quasi per conuallem manans per corpus, venarum fluenta diducit. [a] Cæterùm videamus iterum quarum causarum ministerio Opifex respirationem generauerit, qualis nunc est. quod quidem hunc in modum consideremus: Quoniam vacuũ nusquam est, quò eorum quæ feruntur

B quicquam immanare potest, Spiritus autem à nobis extra fertur: cuilibet deinceps perspicuum est, non in vacuum ferri, sed proximum sibi è sua sede depellere. ille verò qui pellitur, eodẽ ordine próximũ expellit semper: & ex hac necessitate quicquid in sedem illam repercutitur atque impellitur, vnde egressus est habitus, eò redit, & eam replendo spiritum subsequitur. Illud verò omne veluti in gyrum circumducitur, quoniam videlicet vacuũ est nihil. Quocirca quũ pectus & pulmones spiritum efflauerint, mox aere corpori

C circumfuso, & intra per raras carnes ingrediente & se circumducente, fit plenum. Ac rursus euolans è corpore aer, & per corporis meatus emissus, respirationẽ intra circumpellit, per & oris & narium meatus. Principii autem, pforum causa hæc videtur ponenda. Omne vniuersi huius animal omnino in sanguine & venis calorem habet, quasi fontem quendam ignis in seipso. idque sagenæ reti siue texturæ assimilauimus, per medium extensum, totúm-

D que ex igne contextum. quum verò exteriora omnia alia ex aere sint, constituendam sanè est calorem ex sua natura in sedem suam extra ad id quod sibi cognatũ est proficisci. Quum verò duæ sint egressiones, vna quidem per corpus extra, altera verò per os & nares: quum spiritus ad alteram partem sese impulerit, ad alteram contrà circumrotando repercutit. at illud quod illisu repercussum est, in ignem incidens calefit: quod autem egreditur, refrigeratur. Calore illo commutato, & quũ

E ea quæ in altero exitu versantur, calidiora sunt effecta, in ignem irrepens calescit magis, ac rursus quod feruet ad naturã suam emigrat, & in alia sese impellit. eadem verò rursus patitur & eadem continenter reddit, quod in gyrum ita percellitur, huc & illuc ab vtrisque effictum, vt EXPIRATIONIS & RESPIRATIONIS causam præbeat. Iam verò & cucurbitularum, quarum apud medicos vsus

[a] Superioris de Respiratione sermonis ἐπεξεργασία. cuius causam & modum alius quoque rebus communem demõstrat. Ignis autẽ vocabulo haud dubiè intelligit calorem naturalem, sicuti explicauimus in argumento.

eſt, & potionis, & eorum quæ ex ſublimibus locis in has terras longis lapſibus demittuntur, cauſas, hoc modo poſſumus inueſtigare: & cur ſoni & veloces & tardi, & acuti & graues videantur: quum aliquando abſoni ferantur, propter eius motus qui in nobis eſt, diſſimilitudinem: aliquando verò conſoni, propter ſimilitudinem. priorum enim & velociorum tardiores voces occupant motus iam ceſſantes, quippe qui ad ſimile peruenerint: & quum iis deinceps ſucceſſerint, eos mouent. quum verò occupant, non alium quidem motum iniiciendo turbas cient, ſed tardioris lationis principium præbent, ex velocioris natura. Dum verò deſinentis motionis ſimilitudinem ſibi quandam accommodant, vnum ex acuta & graui voce contemperarunt concentum. Vnde voluptatem quidem inſipientibus, gaudium verò prudentibus, diuinæ harmoniæ imitatione, quæ in mortalibus quibuſdam lationibus exiſteret, tribuerunt. Iam & omnia aquarum fluenta, & tonitruum caſus, & quæ de ſuccino admirabilia commemorantur, nimirum de illa vi attrahendi quam in ipſa ineſſe dicunt, & de Herculeis lapidibus: reuera omnium illorum nullus ſit attractus vnquam. quum nullum autem ſit vacuum, & hæc ipſa ſeſe mutuò vltrò citróque impellant, & dum res ſingulæ vel diſcernuntur vel excernuntur, in ſuas quæque ſedes variè cõmeent, omnino ei qui hæc ordine inueſtigarit, harum rerum miracula ex his paſſionibus ita inter ſe implexis atque contextis contingere videbuntur. His igitur de cauſis quas modò expoſuimus, & ex his & per has, Reſpiratio naſci videtur. [a] Quum enim Ignis cibos ſecat, & intus effertur ſpiritum aſſequutus, venáſque è ventre communi quadam elatione implet, propterea quòd deſecta inde haurit: & ob has quidem cauſas per vniuerſum corpus omnibus animalibus nutritionis liquores ita diffundũtur. Recenter verò ſecta, & à cognatis quidem ſuis ablata, partim quidem fructibus, partim graminibus, quæ Deus in hunc ipſum finem inſeminauit atque produxit vt cibum ſumminiſtrent, varios commixtione quadam habent colores: inter cæteros verò Rubeus pellucet, ignis & ſectionem & impreſſionem in humido ſingulari quodam naturæ opificio repræſentans. idcirco eius quod per vniuerſum corpus peruadit color, huiuſmodi eſt qualem deſcripſimus: quem SANGVINEM vocamus, & carnium & vniuerſi corporis pabulum:

[a] De SANGVINE, qui eſt nutritionis veluti pabulum, nunc agit, poſt explicatas reſpirationis cauſas: cuius nimirum calore ſanguis indigeat. quã doquidem ignis ille internus, id eſt, calor naturalis, inſpiratione aeris moderatus, cibos decoctos, & in ſanguinem conuerſos per totum corpus diuidit, & ſpiritum aſſequutus .i. ſimul cum eodẽ inſpirato aere, per corpus facilius dimanat, & venas replet. Ideò poſt Reſpirationis cauſas notatas, opportunè agit de ſanguine, qui vt munera ſua in corpore obire poſſit, aſcendendo & deſcendendo, opus habeat aeris reſpiratione.

A αἴτια, καὶ τὰ τῆς πόσεως, τά τε τῶν ῥιπτουμένων, ὅσα ἀφεθέντα μετέωρα καὶ ὅσα ὑπὸ γῆς φέρεται, ταύτῃ διωκτέον, καὶ ὅσοι φθόγγοι ταχεῖς καὶ βραδεῖς, ὀξεῖς τε καὶ βαρεῖς φαίνονται· τοτὲ μὲν, ἀνάρμοστοι φερόμενοι, δι' ἀνομοιότητα τῆς ἐν ἡμῖν ἀφ' αὑτῶν κινήσεως· τοτὲ δὲ, ξύμφωνοι, δι' ὁμοιότητα. τὰς γὰρ τῶν ταχυτέρων καὶ θατέρων ④ βραδύτεροι κινήσεις ἀποπαυομένας, ἤδη τε εἰς ὅμοιον ἐληλυθυίας, αἷς ὕστερον αὐτοὶ ταχεῖς φερόμενοι κινοῦσιν ἐκείνας, καταλαμβάνουσι· καταλαμβάνοντες δὲ, οὐκ ἄλλην ἐπεμβάλλοντες ἐνετάραξαν κίνησιν, ἀλλ' ἀρχὴν βραδυτέρας φορᾶς, κατ' ἀρχὴν τῆς θατέρου. ἀπολαβοῦσαι δ' ὁμοιότητα ταχυτάτων φθόγγων, μίαν ἐξ ὀξείας καὶ βαρείας συνεκεράσατο πάθην. ὅθεν ἡδονὴν μὲν τοῖς ἀφρόσιν, εὐφροσύνην δ' τοῖς ἐμφρόσι, διὰ τὴν τῆς θείας ἁρμονίας μίμησιν, ἐν θνηταῖς φθόγγοις φορᾶς παρέσχον. καὶ δὴ καὶ τὰ τῶν ὑδάτων πάθη ῥύματα, ἔτι δ' τῶν κεραυνῶν τὰ σώματα, καὶ τὰ θαυμαζόμενα ἠλέκτρων πέρι τῆς ἕλξεως· καὶ τῶν Ἡρακλείων λίθων, πάντων τούτων ὁλκὴ μία· οὐκ ἔστιν οὐδενὶ ποτέ· "τὸ δὲ κενὸν εἰ) μηδέν, ἀνωθεῖν τε αὐτὰ ταῦτα εἰς ἄλληλα, τό, τε διακρινόμενα καὶ συγκρινόμενα ταῖς τῶν αὐτῶν διαμείβοντα ἕδραν ἕκαστα ἑαυτοῖς πάντα, τούτοις τοῖς παθήμασι ταῖς ἀλλήλοις συμπλεχθεῖσι, τεθαυματουργημένα τῶν κατὰ τόπον ζητουμένων φανήσεται. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς ἀναπνοῆς (ὅθεν ὁ λόγος ὥρμησε) κατ' ταῦτα καὶ διὰ τούτων γέγονεν, ὥσπερ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν εἴρηται, τέμνοντος μὲν τὰ σιτία τοῦ πυρὸς, διαφερομένου δὲ εἴσω τοῦ πνεύματι ξυνεπομένου, ταῖς φλέψας δ' ἐκ τῆς κοιλίας τῇ ξυναγωγήσει πληρωθῆναι, τῶν τὰ τετμημένα αὐτόθεν ἐπάντλειν, καὶ διὰ ταῦτα δι' ὅλου τὸ σῶμα πᾶσι τοῖς ζῴοις τὰ τῆς ἐμφύτου νάματα οὕτως ἐπίρρυτα γεγονέναι. νεότμητα δὲ καὶ ἀπὸ ξυγγενῶν ὄντα, τὰ μὲν, καρπῶν, τὰ δὲ, χλόης, ἃ θεὸς ἐπ' αὐτὸ τοῦθ' ἡμῖν ἐφύτευσεν, ἵνα) τροφὴν παντοδαπὰ μὲν χρώματα ἴσχῃ διὰ τὴν ξύμμιξιν· πολὺ δ' ἐρυθρὰ πλείστῳ τε αὐτὸ χροᾳ διαθεῖ, τῆς τοῦ πυρὸς τομῆς τε καὶ ἐξομορξεως ἐν ὑγρῷ δεδημιουργημένη φύσις. ὅθεν τὸ κατ' τὸ σῶμα ῥέοντος τὸ χρῶμα ἔχειν οἵαν ὄψιν διελήλυθεν, ὃ καλοῦμεν αἷμα, νομὴν σαρκῶν καὶ ξύμπαντος τοῦ σώματος.

Pro artic. τὸν aſſeruat alia lectio, videlicet τὸν δ' ἐπὶ τόν. quum tamen legẽdo τὸν δ' ἐπὶ τόν, poſſit etiam retineri ille articulus, ut ei præfigatur. Fic. autem cum hoc artic. ſubaudit nomen ἀρχήν, repetitũ ex præced. uerſu enim, Sed tardioris lationis initiũ ſecundum principium velociorũ inducunt.

Repono τῶν δὲ κενὸν &c. indéque paulo pòſt, τῶν τε διακρινόμενα &c. vt hic τῶν cũ ἰέναι, illic cum εἶναι, iungatur. id eſt, ὄντα τὸ εἶ), & ὄντα τὸ ἰέναι.

ὅθεν ὑδρυόμθνα ἔκαστα, πληροῖ τὸ τῦ κε- A
νουμθνου βάσιν. ὁ δὲ ὅρος τῆς πληρώσεως
ἀποχωρήσεώς τε γίγνεται, καθάπερ ἐν τῷ
πρώτῳ πρώτος ἡ φορὰ γέγονεν, ὡς τὸ ξυγγε-
νὲς πρῶ φέρεται πρὸς ἑαυτό. τὰ μὲν γὰρ δὴ
περιεστῶτα ἐκτὸς ἡμᾶς, τήκει τε ἀεὶ & ἀφα-
νέμει πρὸς ἕκαστον εἶδος τὸ ὁμόφυλον ἀπο-
πέμπον· τὰ δὲ "ἔναιμα αὖ, κερματισθέντα
ἐντὸς παρ' ἡμῖν καὶ περιφλημένα, ὡσπερ
ὑπ' οὐρανοῦ ξυνεστῶτος ἑκάστου τῦ ζώου,
τῷ τῦ παντὸς ἀναλογίζεται μιμεῖσθαι φο- B
ράν. πρὸς τὸ ξυγγενὲς οὖν φερόμενον ἕκα-
στον τῷ ἐντὸς μεμιαθέντων, τὸ κενωθὲν τότε
πάλιν ἀνεπλήρωσεν. ὅταν μὲν δὴ πλέον τῦ
ἐπιῤῥέοντος ἀπίῃ, φθίνει πᾶν· ὅταν δ' ἔλαττον,
αὔξανεται. νέα μὲν οὖν ξύστασις τῦ παντὸς
ζώου, καινὰ τὰ τείγωνα οἷον ἐκ δρυόχων ἔτι
ἔρυσα τῷ" γεραῖ, ἰσχυρὰ μὲν τῷ ξυγκλει-
σιν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα κέκτηται· ξυμπέ-
πηγε δὲ ὁ πᾶς ὄγκος αὐτῆς ἁπαλὸς, ἅτε ἐκ
μυελοῦ μὲν νεοσὶ γεγονώς, τεθραμμένης C
δὲ ἐν γάλακτι. τὰ δὴ περιλαμβανόμθνα
ἐν αὐτῇ τείγωνα, ἔξωθεν ἐπεισελθόντα, ἔξ
ὧν αὖ ἥ τά τε σιτία καὶ ποτά, τῷ αὐτῆς τει-
γώνων παλαιότερα ὄντα καὶ ἀσθενέστερα καὶ-
νοῖς ὑπερφυτεῖ τέμνουσα· καὶ μέγα ἀσῤῥά
ζεται τὸ ζῶον, τρέφουσα ἐκ πολλῶν ὁμοίων.
ὅταμ δὴ" ῥίζαν τῷ τειγώνων χαλᾷ, ἀσθ' ὃ
πολλοῖς ἀγῶσιν ἐν πολλῷ χρόνῳ πρὸς πολ
λὰ ἠγωνίσθη, τὰ μὲν τῆς ἕξεως εἰσιόντα ὀκ-
έτι δυνάται τέμνειν εἰς ὁμοιότητα ἑαυτῆς, D
αὐτὰ δὲ τὰ τῷ ἔξωθεν ἐπεισιόντων ῥᾳδίως
διαιρεῖται.

Φθίνει δὴ πᾶν ζῶον ἐν τούτῳ κρατού-
μθνον· γῆρας τε ὀνομάζεται τὸ πάθος. τέ-
λος δέ, ἐπειδὴ τῷ περὶ Ⓦ μυελὸν τειγώ-
νων Ⓐ ξυναρμοσθέντες μηκέτι αὐτέχωσι
δεσμοὶ, τῷ πόνῳ διιζάμθνοι μεθίασι τοὺς
τῆς ψυχῆς αὖ δεσμούς. ἡ δὲ κατὰ φύσιν λα-
θοῦσα, μᾶλ' ἡδονῆς ἐξέπλαγε. πᾶν γὰρ τὸ μὲν
παρὰ φύσιν, ἀλγεινόν· τὸ δ' ἧ πέφυκε γι- E
γνόμθνον, ἡδύ. καὶ θάνατος δὴ κατὰ ταῦτα, ὁ
μὲν κατ' νόσους καὶ παθήματα γιγνόμθνος, ἀλ-
γεινὸς καὶ βίαιος· ὁ δὲ μετ' γῆρας ἰὼν ὑπὸ τέ-
λος κατὰ φύσιν, ἀπονώτατος τῷ θανάτων,
καὶ μᾶλλον μᾶ' ἡδονῆς γιγνόμθνος ἢ λύπης.
Ὃ δὲ τῷ νόσων ὁ "ξωίσεται, δῆλόν που καὶ
πρώτῳ. τεττάρων γὰρ ὄντων γενῶν ἐξ ὧν συμ-

In prac. edit. est αἷμα: sed ἔναιμα agnoscit & Fic. qui iidem Sanguinea interpretatur.

Pro uoce χρῶν (cui nullus esse hic locus potest, & uerisimaetiã est) aptè repositũ iri uidetur μερῶν: sed iungendo cum sequentibus: hoc modo, καινὰ τὰ τρ. οἷον ἐκ δρ. ἔτι ἔρυσα, τῷ μεσῶν ἰσχυρὰ μᾶ' τὸ ξυγκλεί σιν ἐστ.

Sic quidam uet. ῥίζαν. at legendo ῥίζα (ut in prac. edit.) neutram signif. habebit uerbum χαλᾷ.

Veram lectionẽ esse puto, ὅθεν ξωισται. Dictum autem fuerit ὅθεν τὸ τῷ νόσων ξωίσεται, pro ὅθεν αἱ νόσοι ξωίσονται.

atque adeò singula, veluti aquatione quadam irrigata, vacui sedem replent. Implet ionis autem & euacuationis modus huiusmodi est qualis in Vniuerso cuiuslibet latio, per quam cognatũ quodlibet ad seipsum fertur. Quæ nos enim extra circũstant, nos assiduè liquant atque dissoluunt: & id quod vnius cuiusdã generis vnà continetur, ad singulas species distribuunt atque amandant. Sanguinea verò variè in nobis distributa, & circũsepta viscеribus, (quãdiu vnumquodque animal viuit sub hoc Cœli conuexo) Vniuersi lationem coguntur imitari. Quũ igitur singula eorum quę in nobis ita sunt distributa ad suũ cognatum sua sponte ferantũr, tunc verò rursus id quod exhaustum fuerit, replẽt. ac quũ plus abscedit quàm discesserit, deficit omne animal: quum verò minus, decrescit. Noua igitur omnis animalis compositio quum nouos veluti ex ligneo quodam contextu triangulos habeat, validam quoque eorum inter se structuram possidet. Omnis autem ipsius moles, tenerior quidem ipsa, quippe quæ ex medulla recens nata est, & lacte fuit nutrita, coaluit. Illi igitur trianguli qui in ipsa suscipiuntur, & extrinsecus incidunt, ex quibus & cibi existunt, propriis triangulis antiquiores & imbecilliores, nouorum vi, superior existit & secat: & magnum efficit animal, dum illud ex multis similibus nutrit. quum autem triãgulorum radicem compagémque relaxat, eo quòd magnis laboribus & longi quidem temporis interuallo aduersus multa certando elanguerit, tunc sanè ingressa alimenta, non iam potest ad sui similitudinem secare atque comminuta in substantiam redigere: ipsa verò ab iis quæ exterius ingrediuntur, facilè diuelluntur atque dissipantur.

[a] Hinc iam deficere & profligari omne animal incipit, dũ hac necessitate constringitur: & ea passio SENECTVS vocatur. Finis verò tunc obuenit quũ triangulorũ illorũ ex quibus medulla cõstat, compacta vincula non amplius subsistunt, sed defatigatione disiuncta animæ nexus derelinquunt. Illa verò ex sui natura inconspicabilis cum voluptate euolat, oculorum nostrorum aciem effugiens. quicquid enim est præter naturam, molestũ est: quicquid contrà naturæ consentaneum est, iucundum. Eodem planè modo MORS [accedit.] ea quidem quæ per morbos & vulnera fit, violenta, & cum dolore coniuncta: quæ verò senectuti succedit, ex naturę legib[b], inter omnia mortis genera à labore maximè est immunis, & cũ voluptate potius quàm cũ dolore existit. Iã verò vnde etiã morbi cõtrahãtur, cuilibet sanè perspicuũ esse videtur. [b] Quũ enim quatuor sint genera ex

a Dixit de corporis alendi propria & cõmoda ratione: nunc de iis incõmodis quibus violatur, agit: ni mirum MORBIS, SENECTVTE, MORTE: quorum causas & πάθη copiosè persequitur. De sanguine autẽ, in quo situm est ἀυξήσεως & κατα-βλήσεως maximum momentum, copiosè varias morborum formas ex varia illius cõstitutione commemorans, quæ quidem Plato non ita tractat, vt in alienos fines inuadat. id est, vt huc ea traducat, quæ nemo non videt ad medicãdi artem propriè pertinere: sed hæc opportunè interserit, suo instituto accommodata: vt videlicet πένταθλος philosophus, ad quem suo quodam iure pertinet de artiũ scientiarúmque omnium principiis iudicare: nullo tamen ipsarum præiudicio, quibus suarum rerum περιττὰς relinquit, illarũ δευτερεῖα sibi assumens: vt ipsi artifices in suis rebus sint ἄκροι: ipse tãtùm ὑπακροος: sicuti dixit ἐν Ἐρασταῖς. Itaque subtiliorem exquisitionémque harum rerum tractationem Medicis relinquimus: ne ex illorum commẽtariis huc infinita quædam congeramus. quod vt expediti, ita ἀσφαλὲς dixerim importunúmque arbitramur hoc loco.

b Morborum causas explicaturus Plato, communem omnium

corporum cõſtitutionem prius exponit, Quo pacto videlicet corpora animantium, quatuor primarũ qualitatum connexione conſtent: nimirum calore, humore, frigore, ſiccitate. aut quomodo ex earum temperatione & intemperie ſanitas morbuſq; naſcatur

quibus corpus conflatur, Terra, Ignis, Aqua & Aer, horũ præter naturam copia & exceſſus, ſiue penuria & defectus, & loci commutatio quæ ex propria & domeſtica in peregrinam quandam & alienam fit, & ignis & aliorum elementorum, quæ vt plura ſunt, ita ad vnum quoddam referũtur, dum ſibi diſſentaneum & incommodum locum occupat vnumquodque, inteſtinam quandam ſeditionem & morbos importat. quum enim præter naturam illorum vnumquodque fit aut tranſfertur, caleſcunt vtique quæ antè frigebant, arida tum madent, grauia fiunt leuia, & cætera omnia omnes omninò mutationes ſuſcipiunt. vnum verò idem aliquid ſibimet ſecundum idem, atque ſimiliter et iuſtæ proportionis formula accedens vel decedens, ſinet ſe idẽ ſibiipſi ſoſpes integrúmque permanere. Quod autem incompoſitè euagatur, ſiue accedendo, ſeu decedẽdo, alterationes varias, morbos, corruptiones infinitas inducit. Ex ſecundis quoque compoſitionibus ſecundum naturam conſtitutis, ſecunda bonæ vel malæ valetudinis, coniectura inueſtiganti cuilibet tribuetur. Quum enim medulla ex illis & os & caro & nerui conſtiterint, ſanguis nimirum ex iiſdem quouis alio modo concreuerit: cætera quidem effecta cõplura vti ſuperiora eueniunt, maximi verò morbi atque grauiſſimi hunc in modum ſolent incidere: quum ſcilicet ordine contrario iſta ex ſe inuicem fiunt, ſanè corrumpuntur. Nam ſecundum naturam carnes & nerui ex ſanguine fiunt: nerui quidem, à fibris & ligamentis, propter cognationem: carnes autem ab eo quod ſeiunctum à fibris & ligamentis, compactũ eſt. Quod rurſus à neruis & carnibus prodit glutinoſum & pingue, ſimul quidem carnem vtplurimum ad oſſium naturam, ac etiam os ipſum medullam circũdans nutriẽdo exauget. Quod rurſus per oſſium craſſitudinem diſſilit puriſſimum genus triangulorũ, læuiſſimúmque, & pinguedine abundantiſſimũ, dum manat ex oſſibus, atque deſtillat, medullã irrigat. quatenus ergo hæc ſingula ita fiũt, bona valetudo ſæpius conſtat corpori: & mala ingruit, quum contrario fit modo. Quoties enim contabeſcit caro, tabémque viciſſim deriuat in venas, tunc verò [a] Sanguis vnà cum ſpiritu copioſus & multiplex in venis, in coloris & amaritudinis diuerſas formas variegatus, acidis ſalsíſque infectus ſaporib⁹, BILEM, CRVOREM, PITVITAM gignit quamplurimã. Quæ quidem omnia quum iterũ ita & ſumuntur & corrumpuntur, ſanguinem ipſum in primis perimũt, & ipſa nullum nutrimen-

a Dixit in Sanguine ξυκρασιας & διακρασιας humorum maximum verſari momentum, ad ſanitatem & morbum: eam doctiſſimam, communis ſanitatis notato principio, copioſe nunc explicat, morborum generales cauſas exponens, eaſque ex humorum intemperie deducens: quibus corruptis, ſanguis etiã, qui corporis eſt alimentum, corrumpatur ne-

πίπτηγε τὸ σῶμα, γῆς, πυρὸς, ὕδατός τε, καὶ ἀέρος, τούτων ὧδε πρὸς τὴν φύσιν πλεονεξία καὶ ἔνδεια, καὶ τῆς χώρας μετάστασις ἐξ οἰκείας ἐπ' ἀλλοτρίαν γιγνομένη, πυρός τε αὖ καὶ τῶν ἑτέρων, ἐπειδὴ ἓν πλείονα ἑνὸς ὄντα τυγχάνῃ, ὃ μὴ προσῆκον ἕκαστον ἑαυτῷ προσλαμβάνει, καὶ πόνῳ ὅσα τοιαῦτα πάσεις καὶ νόσους παρέχει. ὧδε δὲ φύσιν γὰρ ἑκάστου γιγνομένου, καὶ μεθισταμένου, θερμαίνεται μὲν ὅσα ἦν πρότερον ψυχηται· ξηρὰ δὲ ὄντα, ἐς ὕστερον γίγνεται νοτερά· καὶ κοῦφα δὴ, καὶ βαρέα· καὶ πάσας πάντη μεταβολὰς δέχεται. μόνον γὰρ δὴ (φαμὲν) ταυτὸ ταυτῷ καὶ ταὐτὸ καὶ ὡσαύτως καὶ αἰάλλοιον προσγιγνόμενον καὶ ἀπογιγνόμενον, ἐάσει ταυτὸν ὂν αὑτῷ σῶν καὶ ὑγιὲς μένειν. ὃ δ' αὖ πλημμελήσῃ τούτων ἕκαστον ἀπὸν ἢ προσιόν, ἀλλοιότητας παμποικίλας καὶ νόσους, φθοράς τε ἀπείρους παρέξεται. δευτέρων αὖ ξυστάσεων κατὰ φύσιν ξυνεστηκυιῶν, δευτέρα καταστάσεις νοσημάτων τῷ βουλομένῳ γίγνεσθαι ξυνοπάδη. μυελοῦ γὰρ ἐξ ἐκείνων ὁσουτὲ σαρκὸς καὶ νεύρου ξυμπαγέντος, ἔτι τε αἵματος μέν, ἄλλον τρόπον, ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν γεγονότος, τῶν μὲν ἄλλων τὰ πλεῖστα ἦν τὰ πρόσθεν, τὰ δὲ μέγιστα τῶν νοσημάτων τῇδε χαλεπὰ ξυμπεπλεκται· ὅταν αὖ πάλιν ἡ γένεσις τούτων πορεύηται, τότε ταῦτα διαφθείρεται. κατὰ φύσιν γὰρ σάρκες καὶ νεῦρα ἐξ αἵματος γίνεται· νεῦρον μὲν, ἐξ ἰνῶν, διὰ τὸ συγγένειαν· σάρκες δὲ, ἀπὸ τοῦ παγέντος, ὃ πήγνυται χωριζόμενον ἰνῶν. τὸ δὲ ἀπὸ τῶν νεύρων καὶ σαρκῶν ἀπιὸν αὖ, γλίσχρον καὶ λιπαρὲς, αἷμα μὲν τὴν σάρκα πολλὰ πρὸς τὴν τῶν ὀστῶν φύσιν, αὐτό τε τὸ περὶ μυελὸν ὀστοῦν τρέφον αὔξει· τὸ δ' αὖ διὰ τὴν πυκνότητα τῶν ὀστῶν διηθούμενον, καθαρώτατον γῆρος τῶν περιόντων, λιπαρώτατόν τε καὶ λιπαρώτατον, λιβάδιον ἀπὸ τῶν ὀστῶν καὶ κάτω, ἄρδει μυελόν. καὶ κατὰ ταῦτα μὲν γιγνομένων ἑκάστων, ὑγιαίνει ξυμβαίνει τὰ πολλά· νοσεῖ δὲ, ὅταν ἐναντίως. ὅταν γὰρ τηκομένη σὰρξ αὖ πάλιν εἰς τὰς φλέβας τὴν τηκεδόνα ἴσχῃ, τότε μὲν πνεύματος αἷμα πολύ τε καὶ πανταχόθεν ἐν ταῖς φλεψὶ χρώμασι καὶ πικρότησι ποικιλούμενον, ἔτι δὲ ὀξείαις τε ἁλμυραῖς διαιμέσι, χολάς τε ἰχῶρας καὶ φλέγματα ἴσχει πανταχόθεν. πάλιν αἱρέτε γὰρ πάντα ποιεῖ διέλκει, καὶ αὐτὰ σαρκείαν σε-

Inuenitur & πικρότησι. Ficaute uertit amaritudine, tanquã legens πικρότητι, in ſingul. Habes hanc uocem bis in iis quæ paulo poſt ſequuntur.

φλὼ ἔτι τῷ σώματι παρέχοντα, φέρεται πρώτη δὴ τῶν φλεβῶν; τάξιν τὴν κατὰ φύσιν ἔχοντα τῶν ὁδῶν· ἐν ἁρμὴ μὲν αὐτὰ αὐτοῖς, δεῖ δὲ μηδεμίαν ἑαυτῶν ἀπόλαυσιν ἔχειν· τῷ ξυνεχῶς δὲ τὸ σώματος, καὶ μένοντι κατὰ χώραν, πολέμια, δυσλυτώτατα καὶ τάχιστα. ὅσον μὲν οὖν αὖ παλαιότατον ὂν τῆς σαρκὸς ταχῇ, διέπεπτον γιγνόμενον, μελαίνᾳ μὲν ἐστὶ παλαιᾶς ξυγκαύσεως· δεῖ δὲ τὸ πρώτη δεῖ γεβρωθῇ, πικρὸν ὄν, πρωτὶ χαλεπὸν ποιεῖ πίπτῃ τὸ σώματος, ὅσον αὖ μήπω διεφθαρμένον εἴη. καὶ τοτὲ μὲν, αὐτὴ τῆς πικρότητος ὀξύτητα ἔχε τὸ μέλαν χρῶμα, ἀπολειφθέντος μᾶλλον τοῦ πικροῦ· τοτὲ δὲ ἡ πικρότης αὖ βαφθεῖσα αἵματι, χρῶμα ἔσχεν ἐρυθρότερον· τὸ δὲ μέλανος τούτῳ ξυγκεκραμμένου, χολώδες. ἔτι δὲ ξυμμίγνυται ξανθὸν χρῶμα μετὰ τῆς πικρότητος, ὅταν νέα ξυστατικὴ σὰρξ ὑπὸ τοῦ περὶ τὸν φλόγα πυρός. καὶ τὸ μὲν κοινὸν ὄνομα πᾶσι τούτοις ἢ τισιν ἰατρῶν που χολὴ ὠνόμασεν, ἢ καί τις ὢν δυνατὸς εἰς πολλὰ μὲν καὶ ἀνόμοια βλέπειν, ὁρᾷ δ' ὅμως ἓν γένος ὄντα, ἄξιον ἐπωνυμίας πᾶσι· τὰ δ' ἄλλα ὅσα χολῆς εἴδη λέγεται, κατὰ τὸ χρόαν ἔχειν λόγον αὐτῶν ἕκαστον ἴδιον. ἰχὼρ δέ, ὁ μὲν αἵματος ὀρρός, ὠχρός· ὁ δὲ μελαίνης χολῆς ὀξείας τε, ἄγελος, ὅταν ξυμμιγνὺς δεῖ θερμότητα ἁλμυρᾷ δυνάμει. καλεῖται δ' ὀξὺ φλέγμα τὸ τοιοῦτο. τὸ δ' αὖ μετ' ἀέρος τεταραγμένον ὂν νέας καὶ ἀπαλῆς σαρκὸς, τούτου δὲ ἀνεμωθέντος καὶ ξυμπεφθέντος ὑπὸ ὑγρότητος, καὶ πομφολύγων ξυστασῶν ἐν τοῖς πάθεσι τούτου, καθ' ἑκάστην μὲν ἀόρατον δεῖ σμικρότητα, ξυναπασῶν δ' ὀφθέντων παρεχομένων ὄγκον, χρῶμα ἔχουσῶν, δεῖ τὴν ἀφροῦ φύσιν, ἰδεῖν λευκὸν· τοῦτο πᾶσιν τοῖς ἐδνα ἀπαλῆς σαρκὸς μετ' πνεύματος ξυμπλακεῖσιν, λευκὸν δὴ φλέγμα φαμέν. φλέγματος δ' νέου ξυιζημένου ὀρρὸς, ἱδρὼς καὶ δάκρυον, ὅσα τε ἄλλα τοιαῦτα σώματα τὸ καθ' ἡμέραν χεῖται καθαιρόμενον. καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα νόσων ὄργανα γίγνεται, ὅταν αἷμα μὴ ἐκ τῶν σιτίων καὶ ποτῶν ᾖ πλήθους κατὰ φύσιν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίων τὸ ὄγκον τοῦ καὶ τοῦ τῆς φύσεως παρὰ νόμους. ἁμαχειρωθὲν μὲν οὖν τῆς σαρκὸς ἑκάστης, μενόντων δὲ τῶν πυθμένων αὐταῖς, ἡμίσεια τῆς ξυμφορᾶς ἡ δυνάμις· αὐάλωτον γὰρ ἔτι μετ' εὐπετείας ἴσχει. τὸ δὴ σὺν

Exiat & alia lectio, ὑπὸ πολλῆς ξυγκαύσεως.

Legitur etiam χολώδες.

Non dubito quin scribendum sit τὸν ὀξὺν, qui accusativo iungatur cum ὀρρὸν.

Ante ἔτα deesse puto præpos. εἰς. ut intell. ἰδρῶτα καὶ δάκρυον, καὶ ἄλλα τοιαῦτα εἰς ὅσα σώματα χεῖται.

tum ſumminiſtrantia corpori, ferũtur paſſim per venas, nullo prorſus naturalis circuitus ordine obſeruato. Infeſta profectò inter ſeſe iſta ſunt, quòd nullum ſui ſibi inter ſe tribuant vſũ mutuúmque adiumentum. Naturali porrò corporis conſtitutioni ſuáque in ſtatione perduranti, perimendo & colliquando plurimùm aduerſantur. Illa enim carnis pars vetuſtiſſima vbi colliquata eſt, ad digeſtionem concoctionémque ineptiſſima, propter veterem exuſtionem, nigreſcit: quia verò penitus exeſa eſt, amarorem inducit, cæteris omnibus corporis partibus nondum infectis moleſtum. & tum quidem pro amarore niger ille color acerbitatem & acrimoniam ſuſcipit, quum nimirum extenuatũ magis fuerit amarum: tum verò amaror ille rurſus ſanguine tinctus colorem habet rubicundiorem: & quum nigrum huic admixtum fuerit, fellcum. Præterea flauus color cum amaritudine coit, quando ob ignis flammam noua caro liqueſcit. Et nomen quidem omnibus his commune Bilẽ impoſuit vel medicus aliquis, vel certè medico ingenio præditus quiſpiã, vt multa & diſſimilia poſſet diſtinguere: ac rurſus genus in multis vnũ vnius nominis communitate peruidere, aptato ad eam rẽ vocabulo. Quæ verò aliæ Bilis ſpecies appellantur, pro colorum varietate rationem ſingulis propriã ſunt nactæ. Cruor præterea, qui ſanguinis eſt veluti ſerum, lenis eſt ac mitis: qui verò bilis atræ & acris, eſt agreſtis, quãdo propter caliditatem ſalſo ſapori miſcetur. Huiuſmodi quædã ACIDA PITVITA appellatur. Sæpe verò tenerioris recẽtiſque carnis pars quædam ſimul cum aere colliqueſcit: deinde in ventum abit, & circũcluditur humiditate protinus circumfuſa: [a]fiúntq; item Ampullæ, quæ ſingulatim propter exiguitatem oculis notari nequeunt: vnà autem omnes cõfertim copulatæ, in grandiorem extant molem, & cõſpiciuntur, colorémq; ex ſpumæ generatione habent album. Omnẽ hanc tenerioris carnis cliquationem, quæ vnà cum ſpiritu coaluit, quæ ex humiditate vento cicũfuſa tumeſcit, ALBAM PITVITAM appellamus: recentis item pituitæ ſerum humorem, lacrymas atque ſudorem, & quotcunque alia in quæ quotidie corpus, dum purgatur, effunditur. Atque hæc omnia inſtrumẽta morborum, quando nimirum ſanguis non cibis & potibus ſecundum naturam, ſed ex contrariis præter naturæ leges excreſcit. Quando igitur caro quælibet circumciditur, eiúſque fundum ſiue radix permanet, dimidia quædam eſt calamitatis vis. facilè enim reſtauratur. Quando verò quod carnes oſſibus

ceſſe ſit, ac proinde conſequatur corporis κακοχυμία, ſanguine ipſo per vniuerſi corporis venas dimanante.

a Explicatis morborum cauſis generalibus, & quum hactenus de humorum alterationibus dixerit: iam ſingulorum morborum cuique humori reſpondentium inſtituit tractationem non quidem accuratã, (quæ profectò ad proprios artifices pertinet) ſed quam exiſtimauit ad ſuum inſtitutum eſſe accommodatam.

nectit, ægrum eſt, & ſanguis ex illis ac neruis decedens haud amplius nutrit oſſa, carnémve cum oſſe conſtringit, ſed ex pingui et glutinoſo aſper, ſalſus, ſiccus & ſqualidus victus intemperie extitit: tunc certè quod omnia iſta perpetitur, abſciſſum ab oſſibus, ſub carne neruíſq; frigore obſtrictum riget. Caro etiam à radicibus decidens nudos relinquit neruos, & ſalſo obductos humore, & in fluéta ſanguinis permanans, morbos & quidem quàm ſuprà diximus copioſiores generat. Vt auté graues ſint hæ corporibus paſſiones, eæ tamen quæ has præcedũt, longè grauiores: quando nimirũ os ex carnis craſſitudine reſpirationem non habet iuſtam atque idoneam, ac proinde pædoris æſtu emarcidum alimenta non ſuſcipit, rurſúſque ipſum in illam contra decidit frigefactum: illa verò in carnem, caro in ſanguinem rurſus delabitur. vnde acriores ſuperioribus morbi naſcũtur. Extremũ verò omnium eſt, quando medullæ natura propter defectum aliquem aut exceſſum languet. hinc enim omnium vehementiſſimi & ad mortem præſentiſſimi morbi proueniunt: quum rurſus omnis cõpago corporis neceſſariò profligatur. TERTIAM poſt hæc morborum SPECIEM tripartitò diuidimus. Alius enim ſpiritu, alius, pituita, alius bile creatur. Nam quum ſpiritus ipſius cuſtos & quaſi promus condus pulmo diſtillatione occluſus, libera & expedita ſpiracula nobis non exhibet, & hinc quidem nullus it ſpiritus, illinc verò plus quàm oportet abit, tunc ea quæ reſpiratione & refrigerio carent, marceſcunt. Quod verò accipitur nimium, per venas traductum, eas contorquet, liquefacítque corpus, eius in medio præcordiorum membranam intercipiens. hinc morbi admodũ moleſti multo cum ſudore innumerabiles oriuntur. Sæpe etiam intra corpus diſcreta & rarefacta carne naſcitur ſpiritus: qui quum foras egredi nequeat, iiſdem quibus & ingreſſi aliunde ſpiritus, doloribus afficit. Sed ingentibus tunc affligit doloribus, quando neruis proximíſque venulis circumfuſus hæc inflat, & ligamẽta continuóſque neruos à tergo intendit atque detorquet. Qui profectò morbi, ab ipſa intendente & inflante paſſione, TENSIONES, & à tergo CONTORTIONES cognominãtur. quorum difficile remedium eſt. Excitatæ enim hoc modo febres maximè ſoluunt.

A χας ὁσοῖς σϋνδουῦ, ὁπότε νοσήσῃ, καὶ μηκέτι αὖτὸ ἐξ ἐκείνων ἅμμα καὶ νεύρων ἀποχωρεζόμενον, ὀστῷ μὴ "ξυφλῷ, σαρκὶ δὲ τοῖς ὁσοιῦ γίγνηται δεσμός, ἀλλ' ὑπ λιπαροῦ καὶ λείου καὶ γλίσχρου, σαχὺ καὶ ἁλμυρὸν αὐχμῆσθαι τὸ καχῆς διαίτης γίγνηται· τότε ζῦν πάσχον πᾶν τὸ ἰσοῦτον, καταφύχεται μὴ αὐτὸ πάλιν ὑπὸ ταῖς σάρκας καὶ τὰ νεῦρα, ἀφισάμενον ἀπὸ τῶν ὀστῶν· αἷ δ' ὑπ τῶν

B ῥιζῶν ξυνεμπίπτουσαι τά τε νεῦρα γυμνὰ καταλείποισι καὶ μῦ ἅλμης. αὖται δ' πάλιν εἰς τὸ τῦ αἵματος φορὰν ἐμπεσοῦσαι, τὰ τοιῶνδε ῥηθέντα νοσήματα, "πλείω ποιοῦσι. χαλεπῶν δὲ νούτων τοῖ τὰ σώματα παθημάτων γιγνομένων, μείζω ἔτι γίγνεται τὰ τοιῶν τούτων· ὅταν ὁσοιῦ, ὀξὺ πυκνότητα σαρκὸς, ἀναπνοὴν μὴ λαμβάνον ἱκανὴν, ὑπ' ὑρῶτος θερμαινόμενον, σφακελίσῃ, μήτε τὸ ξυφλὸν καταδέχηται· πάλιν τε αὖτὸ

C εἰς ἐκεῖνο ἀναπίπτον ἰὴ ψυχόμενον, ἢ αἷ εἰς σάρκας· σὰρξ δὲ εἰς αἷμα ἐμπίπτουσα, σαχὺ τερα πάντα τῶν τοιῶνδε τὰ νοσήματα ἀπεργάζηται. τὸ δ' ἕκατον πολύτων, ὅταν ἡ τοῦ μυελοῦ φύσις ἀπ' ἀνδείας ἢ τινος ὑποφλεγμονῆς νοσήσῃ, τὰ μέγιστα καὶ κυριώτατα τοῖς θανάτου τῶν νοσημάτων ἀποτελῇ, πάσης ἀναπαλιν τῆς τῦ σώματος φύσεως ἐξ ἀνάγκης ῥυείσης. Τρίτον δ' αὖ νοσημάτων εἶδος τρίχῃ δεῖ διανοεῖσθαι γιγνόμενον· ὃ

D μὲν, ὑπὸ πνεύματος, τὸ δὲ, φλέγματος, ὃ δὲ, χολῆς. ὅταν μὲν γὰρ ὁ τῶν πνευμάτων ταμίας σώματι ταμίας πνεύμων μὴ καθαρὰς ταῖς διεξόδους παρέχῃ, ὑπὸ ῥευμάτων φερομένης, ἔνθα μὲν οὐκ ἰὸν, ἔνθα δὲ πλέον ἢ ὃ τοιοῦτον πνεῦμα εἰσιόν, τὰ μὲν οὐ τυγχάνοντα αὖ ἀψυχῆς, σήπει, τὰ δὲ τῶν φλεβῶν διαζόμενον, καὶ ξυνεπιστρέφον αὐτὰ, τῆκόν τε τὸ σῶμα, εἰς ὃ μέσον αὐτό, διαφραγμά τε ἴχορ, ὑπολαμβάνεται· καὶ μυελία

E δὴ νοσήματα ὑπ τούτων ἀλγεινὰ μᾶλλον ἢ πλήθους ἰσρῶτος ἀπεργαζῇ. πολλάκις δ' ὑπ τῶν σώματι διαχριθείσης σαρκὸς, πνεῦμα ἐγγιγνόμενον, καὶ ἀδυνατοῦν ἔξω πορεύεσθαι, ταῖς αὐταῖς τοῖς ἐπεισελκυσθὸν ὀδυνᾶς παρέχε. μεγίστας δὲ, ὅταν περὶ τὰ νεῦρα καὶ τὰ ταύτῃ φλεβία περιῇ καὶ αὐοιδῆσθαι, ὃς τε ὀπτόνους καὶ τὰ ξυνεχῆ νεῦρα οὕτως εἰς ὃ ἔχόπισθεν καταπείνῃ τούτοις. ἃ δὲ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ξυντονίας τὰ παθήματα, τὰ νοσήματα τέτραμοί τε καὶ ὀπισθότονοι περιστρέφηται. ὧν ἐστὶ φάρμακον χαλεπόν. πυρετοὶ γὰρ ὧν δὴ τὰ τοιαῦτα γιγνόμενοι μάλιστα λύουσι.

Mutandus eſt hic accuſ. in nomin. Τέτρη. qui iungatur cum γίγνηται, ſicut δεσμός.

Ante πλείω deeſſe arbitror particulam καί.

Pro νοσήματα reponendum περιοισματα: C

πλείαι ſtigmen quæ in præced. eſt poſt τοῦτοις, collocandam poſt πίνη: ut τοῦτοις inmutatur ſequentibus: ſimul etiam mutando ἄιμα in ἄπτε, id eſt utpote. ut nimirum totus hic ita legatur locus, τοῦτοις, ἄπτε δὴ καὶ ἀπ' αὐτοῦ τῆς ξυνοδίας τὸ παθήματος, τὰ ὀνόματα, τέτανοί τε ὅτε. Sic autem & paulò poſt νοσήματα pro ὀνόματα irrepſiſſe manifeſtũ eſt. Hic autem retinendo νοσήματα, tollendus eſſet artic τα: & dicendum ἀ iungi cum νοσήματα. quæ tamen traiectio dura eſſet.

Hic quoque νοσήματα pro ὀνόματα poſitũ eſt, ut in proximè præced. annot. admonui.

Legitur etiam ἀναστρέφοιτο, & melius fortaſſe.

τὸ δὲ λιπαρὸν φλέγμα δι' ὀλίγου τοῦ πυρώδους πνεύματος ἐνειλημένον, ἐξω δὲ τοῦ σώματος αἱ ἄκροαι ἴσχουσι, ἧττον μὲν λυπηρόν, κατὰ ποικιλίαν δὲ τὸ σῶμα, λύσεις, ἀλφούς τε καὶ τὰ τούτων ξυγγενῆ νοσήματα ἀποτίκτον. μετὰ χολῆς δὲ μελαίνης κεκαυμένον, ὅταν τοῖς τε εἰόδοις τοῖς ἐν τῇ κεφαλῇ, θειοτάτοις οὖσιν, ὑπισχνουμένοις, καὶ ξυνταράττον αὐτοῖς, καθ' ὕπνον μὲν ἰόν, ὀνειρώττοντας· ἐγκαθεζόμενον δὲ ὑπὸ τοῖς μυελοῖς, δυσπαλλακτότερον. νόσημα δὲ ἱερᾶς οὖν φύσεως, ἐνδικώτατα ἱερὸν λέγεται. φλέγμα δὲ ὀξὺ καὶ ἁλμυρὸν, πηγὴ πολλῶν νοσημάτων ὅσα γίγνεται καταῤῥοϊκά. ὅταν δὲ τοῦ τόπους εἰς οὓς ῥεῖ πολυοδαποὺς ὄντας, πολυτρόπους νοσήματα εἰλήφῃ. ὅσα δὲ φλεγματώδη λέγεται τοῦ σώματος, ἀπὸ τοῦ καίεσθαί τε καὶ φλέγεσθαι, ὅταν χολὴ γίγνηται πολλά. λαμβάνουσα μὲν οὖν αἱματώδη, ἔξω πολλοῖς αἱματέμπει φυσήματα ζέουσα· καθειργνυμένη δ' ἐντὸς, πυρετικὰ τὰ νοσήματα πολλὰ ἐμποιεῖ. μέγιστον δὲ, ὅταν αἵματι καθαρῷ συγκεκαυθεῖσα, τὸ τῶν ἰνῶν γλίσχρον ἐκ τῆς ἑαυτῶν ἰδέας διαφορᾷ τάξεως· αἱ διεσπάρησαν εἰς αἷμα, ἵνα συμμέτρως λεπτότητος ἴσχοι καὶ πάχους, καὶ μήτε διὰ θερμότητα, ὡς ὑγρὸν ἐκ μανὸν τοῦ σώματος ἐκρέοι, μήτ' αὖ πυκνότερον, δυσκίνητον ὄν, μόλις ἀντιστρέφοιτο ἐν ταῖς φλεψί. καιρὸν δὴ τούτων ἵνες τῇ τῆς φύσεως ψυχρότητι φυλάττουσιν· ἂς ὅταν τις καὶ τεθνεότος αἵματος, ἐν ψύχει τε ὄντος, ὥσπερ ἀλλήλας ξυναγάγῃ, διαχεῖται πρῶτον τὸ λοιπὸν αἷμα· ἐαθεῖσαι δὲ, ταχὺ μὲν τῷ ὥσπερεσῶτος αὐτὸ ψύχους ξυμπηγνυσι. ταύτῃ δή τινα δυνάμιν ἐχουσῶν ἰνῶν ἐν αἵματι, χολὴ φύσει παλαιὸν αἷμα γεγονυῖα, καὶ πάλιν ἐκ τῶν ἀρχῶν εἰς τοῦτο τετηκυῖα, θερμὴ καὶ ὑγρὰ κατ' ὀλίγον τοσοῦτον ἐμπίπτουσα, πήγνυ δι' ὀλίγου τὴν ἰνῶν δυνάμιν· πηγνυμένη δὲ, ἐς βίαν καὶ ταραττομένη, χειμῶνα καὶ θόρυβον ἐντὸς παρέχει. πλείων δ' ὑπερρέουσα, τῇ παρ' αὐτῆς θερμότητι κρατήσασα ταύτας, εἰς ἀταξίαν ζέσασα, διέσωσε· καὶ ἐὰν μὲν ἰσχνὴ διὰ τέλους κρατήσασα γλίσχραν, τοῖς τοῦ μυελοῦ διαπεράσασα γλίσχρος, καίουσα ἔλυσε τὰ τῆς ψυχῆς αὐτόθεν, οἷς νεὼς, πείσματα, μεθῆκέ τε ἐλευθέραν· ὅταν δ' ἐλαττόων ᾖ, πρότερον σῶμα αὐτῇ τηκόμενον, αὐτὴ κρατηθεῖσα, ἢ καταπηγῶ τὸ σῶμα ἐξέπεσεν, ἢ διὰ τῶν φλεβῶν εἰς τὸν κάτω ξυνωσθεῖσα ἢ τὸν ἄνω χιλίαν, οἷς φυγὰς ἐκ πόλεως στασιάσης, ἐκ τοῦ σώματος ἐκπίπτουσα, διαῤῥοίας καὶ

Albaverò pituita propter ampullarũ ſpiritũ intus incluſa, difficilis, ad exteriorẽ cutẽ delapſa, mitior: ſed corpus variis ſordibus inſpergit, albíſque inficit maculis, atque morbos alios eiuſmodi generat. Atræ verò bili permixta, quum diutiſſimos capitis meatus immanat, diſſipare eos ſolet atque conturbare. Si dormientibus id ingruerit, mitior: ſin vigilantibus, expelli difficilius poſſunt. Quum verò ſacræ naturæ lãguor hic ſit, optimo iure SACER MORBVS eſt appellatus. Porrò pituita acida atque ſalſa, languorũ omnium qui diſtillatione fiunt, fons eſt atque origo. quum verò in plurima loca illabatur, varios morbos importat. Quæcunque autem partes corporis tumeſcere dicuntur, à bilis incendio & combuſtione vexãtur: quæ quum expirat, extrinſecus varios æſtu ſuo tumores producit: intrinſecus verò prohibita, vrentes edacéſque morbos plurimos. Tunc autem peſſima eſt, quando puro ſanguini mixta fibrarum ligaminũque fila ſuo ex ordine deturbat. quæ idcirco in ſanguinem diſſipatæ ſunt, vt mediocrẽ tenuitatis & craſſitudinis habitum conſequãtur: neque propter caliditatem, quum ipſe ſit lubricus, raro ex corpore defluat, neque, ſi craſſior ſit, ad motum fiat ineptior, atque ægrè per venas fluat & refluat. Ad hanc vtique naturæ opportunitatem huiuſmodi percommoda ſunt ligamenta: quæ ſiquis etiam mortuo & ob frigus rigente ſanguine inuicem in vnum adduxerit, reliquus ſanguis omnis diffunditur. Quum verò miſſæ fuerint, illico cum præcedente frigore reſtringuntur. Quoniam verò hanc vim fibræ huiuſmodi in ſanguinem habent, quum bilis natura ſanguis vetus euaſerit, ac rurſus ex carnibus in hunc fuerit reſoluta, calida & humida paulatim primùm incidẽs, fibrarum illarũ vi compreſſa reſtringitur: compreſſa verò extinctáque violẽter, tempeſtatem intus tremorémque ciet. Cæterùm quoniam vberior affluit, calore proprio ligamenta exuperans, prætérque modum exæſtuans, ſeruat quidem: ac, ſi continuè ad finem vſque compos victoriæ ſit, penetrat in medullas, aduſtíſq; radicibus, inde animæ vincula, quaſi nauis funes, reſoluit, & amputat, liberámque dimittit. Sed quum inferior adeſt, corpúſque liqueſcens ei reſiſtit, ipſa deuincta, aut per totum corpus excidit, aut per venas in ventrem inferiorem ſuperiorémve compulſa, tanquam tranſfuga ex ſeditioſa ciuitate, ſic effugit è corpore, morbóſque eos inducit, quos

διαῤῥοίας vocant & δυσεντερείας, [id eſt, fluxus ventris lubricos, fluxſúque mordaces,] necnon multas generis eiuſdem alias moleſtias. Quando igitur corpus ignis potiſſimum exceſſu languet, continua FEBRE laborat: quando verò aeris, Quotidiana diſcreta: Aquæ, Tertiana, propterea quòd aqua ſegnior eſt quàm ignis & aer. Terræ demum exceſſu, Quartana. terra ſiquidem omnium tardiſſima quarto gradu quum ſit, temporis circuitu quarto feruet, deferuétque: hinc quartanas inuehit febres, quæ difficulter ſanantur.

A δυσεντερείας, καὶ τὰ τοιαῦτα νοσήματα πολλὰ παρέχειν. τὸ μὲν οὖν ἐκ πυρὸς ὑπερβολῆς μάλιστα νοσῶδες σῶμα, ξυνεχῆ καύματα καὶ πυρετοὺς ἀνῳγάζεται· τὸ δ' ἐξ ἀέρος, ἀμφημερινούς· τεταίους δ' ὕδατος, ἧττον δὲ νωθέστερον ἀέρος καὶ πυρὸς αὐτό ἐστι). τὸ δὲ γῆς, τεταρτῶς ὂν νωθέστατον τούτων, ἐν τεσσαρακοσίαις τῶν ἐτῶν περιόδοις χρόνου καθαιρέθμιον, τεταρταίοις πυρετοὺς ποιῆσαν, ἀπαλλαττόμενα μόλις.

[a] Atque hoc quidem pacto corporis morbi contingunt. Animæ verò morbi propter corporis habitum ita naſcũtur. Morbum animæ, dementiam eſſe cenſemus. eius genera duo ponimus, inſaniam, & imperitiam. Quæcunque igitur paſſio alterutrum iſtorum infert, animi ægritudo eſt nuncupanda. Idcirco voluptatem doloréſque admodum vehementes, morborum animæ omniũ grauiſſimi iudicandi. Quiſquis enim vel nimia geſtit lætitia, vel nimio dolore deprimitur, dum illam auidius importuniúſque aſciſcere, hunc vitare obnixè conatur, neque cernere, neque audire rectè quicquam poteſt, ſed rabie furit, & in eo habitu conſtitutus, minimè rationis eſt cõpos. Qui verò copioſe dimanante circa medullam abundat ſemine, vtque arbor pluribus quàm conueniat fructibus grauida, nimia vbertate luxuriat, is profectò multis paſſim doloribus, multis ité voluptatibus in libidinibus ipſis, earúmque fœtibus fructibúſque, affectus, per omnem fermè vitam ob ingentes voluptates doloréſque inſanit: quúmq; huius animus propter corpus æger ſit atque inſipiens, vulgò tamen non æger, ſed pro arbitrio malus exiſtimatur, & quidem falſò: res autem ita ſe reuera habet. Nempe venereorum intemperantia, maxima ex parte, propter generis vnius habitum, per oſſium raritatem in corpore lubricum madidúmque, animi infirmitas eſt. Ac fermè omnis voluptatum incontinentia, quæ, perinde acſi ſponte improbi ſimus, vituperari ſolet, non rectè ita vituperatur. nemo enim ſpõte malus, ſed propter prauum quendam corporis habitum rudémque educationẽ, malus omnis fit malus. omnibus autem aduerſa hæc ſunt, & mala contingũt. Rurſus dolore afflictus animus, ſimiliter propter corpus in prauitatem plurimam incidit. Acris enim & infeſta pituita, amari item felléique humores, quando oberrantes per corpus non exhalant, ſed per viſcera reuoluti vaporem ſuum penetralibus animæ ipſius infundũt, languores animæ varios, & magis & minus, tum plures, tum

B Καὶ τὰ μὲν περὶ τὸ σῶμα νοσήματα ταύτῃ ξυμβαίνει γιγνόμενα. τὰ δὲ περὶ ψυχὴν, δι' σώματος ἔξιν, τῇδε. νόσον μὲν δὴ ψυχῆς, αὐτοῖαν συλλογιστέον. δύο δ' αὐτοῖας ἴδμεν· τὸ μὲν, μανίαν· τὸ δ' ἀμαθίαν. πρῶτον οὖν ὅ, τι πάσχων τις πάθος, ὁπότερον αὐτῶν ἴσχει, νόσον περιστατέον. ἡδονὰς δὲ καὶ λύπας ὑπερβαλλούσας, τὴν νόσων μεγίστας ἑκατέρων τῇ ψυχῇ. περιχαρὴς γὰρ αὖ θέρπος ὤν, ἢ καὶ ταναντία ὑπὸ λύπης πάσχων, ἀκούδων ὃ μὲν ἐλᾷν ἀκαίρως, τὸ δὲ φυγεῖν, οὔτε ὁρᾶν ὅτε ἀκούειν ὀρθὸν οὐδὲν δύναται, λυπᾷ δὲ, καὶ λογισμοῦ μεταχεῖν ἥκιστα τότε δὴ δυνατός. τὸ δὲ σπέρμα ὅταν πολὺ καὶ ῥυῶδες περὶ μυελὸν γίγνεται, καὶ καθάπερ δένδρον πολυκαρπότερον τοῦ ξυμμέτρου πεφυκὸς ᾖ, πολλὰς μὲν καθ' ἕκαστον ὀδύνας, πολλὰς δ' ἡδονὰς κτώμενος ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις καὶ τοῖς περὶ τὰ τοιαῦτα τόκοις, ἐμμανὴς τὸ πλέον γιγνόμενος τοῦ βίου, δι' τὰς μεγίστας ἡδονὰς καὶ λύπας νοσοῦσαν καὶ ἄφρονα ἴσχων ὑπὸ τοῦ σώματος τὸν ψυχὴν, οὐχ ὡς νοσῶν, ἀλλ' ὡς ἑκὼν κακὸς, κακῶς δοξάζεται. τὸ δ' ἀληθὲς, ἡ περὶ τὰ ἀφροδίσια ἀκολασία, χρόνου μὲν πολὺ μέρος, δι' τὸν ἑνὸς ἡδονὴν ἔξιν, ὑπὸ μαλθακότητος ὀστῶν ἐν σώματι ῥυώδη καὶ ὑγραίνουσαν, νόσος ψυχῆς γέγονε. καὶ χαλεπὸν δὴ πάντα ὁπόσα ἡδονῶν ἀκρατία καὶ ὄνειδος, ὡς ἑκόντων λέγεται τῶν κακῶν, οὐκ ὀρθῶς ὀνειδίζεται). κακὸς μὲν γὰρ ἑκὼν οὐδεὶς· δι' δὲ πονηρὰν ἕξιν τινὰ τοῦ σώματος καὶ ἀπαίδευτον τροφὴν, ὁ κακὸς γίνεται) κακός. πᾶσι δὲ ταῦτα ἐχθρά, καὶ κακόν τι περιστατέον. καὶ πάλιν δὴ τὸ περὶ τὰς λύπας ἡ ψυχὴ αὖ ταῦτα δι' σῶμα πολλὴν ἴσχει κακίαν. ὅπου γὰρ ἂν τῶν ὀξέων καὶ τῶν ἁλυκῶν φλεγμάτων καὶ ὅσοι πικροὶ καὶ χολώδεις χυμοὶ περὶ τὸ σῶμα πλανηθέντες, ἔξω μὲν μὴ λάβωσιν ἀναπνοὴν, ἐντὸς δὲ εἰλούμενοι, πολὺ ἀφ' αὑτῶν ἀτμὸν

[a] Dixit de Corporis morbis: nunc de ANIMI MORBIS agit, i. vitiis: quibus nimirum animus, æquè ac corpus morbis, perturbatur. Κακίας autẽ nomine intelligit quicquid eſt ἀσύμφυτον in animo, ex variis cupiditatum generibus. Illius autem in animo interperiei cauſam duplicem notat, Animi cum corpore coniunctionem, ex eo labes illas contrahentis, & prauam conſuetudinem. Quã autẽ ait, malorũ quibus hæc noſtra natura referta eſt, cauſam potius deriuãdam in eos qui nos ferunt, id eſt, κακῶν αἰτιατέον τοὺς φυτεύοντας, ſi hoc rectè intelligeret, rectè notaret veram peccatorum omnium cauſam, videlicet Natiuã & hæreditariã in nobis labẽ & corruptionem: quã Veritas appellat ἁμαρτωλὸν ἁμαρτίαν. Sed hæc ab ipſo non rectè fuiſſe intellecta, equidẽ exiſtimo. Porrò ex ſingulorum hominum vitiis publicas generis humani ἀταξίας oriri docet.

Multo magis placet hæc lectio, καὶ ἄκοντα περιστατέον: ut opponatur hoc ei quod exiſtimare quoſdam dixit, τοὺς κακοὺς, ἑκόντας τῇ) κακοὺς. Nam & prom. τοῦτο oſtendit quæ ibi dixit, πάντα ὁπόσα &c. Alterã tamẽ lectionẽ ſequutus eſt & Fic. ſed quòd hanc (ut opinor) ignoraret.

δα τῇ τῆς ψυχῆς φορᾷ συμμίξαντες αἰα-
χεφαθῶσι, πθμτοδαπὰ νοσήματα ψυχῆς
ἐμποιοῦσι, μᾶλλον καὶ ἧττον, καὶ ἐλάττω καὶ
πλείω. τοῖς τε δὴ τρεῖς τόπους ἐνεχθέντα
τῆς ψυχῆς, τοῖς ὃν αὖ ἕκαστον αὐτῶν τοῖς-
πίπτῃ, ποικίλλη μὲν εἴδη δυσκολίας τε δυ-
θυμίας πθμτοδαπά, ποικίλλη δὲ ῥᾳθυ-
τητός τε καὶ δειλίας· ἔτι δὲ λήθης ἅμα καὶ
δυσμαθίας. τοῖς δὲ τούτοις, ὅταν οὕτω κα-
κῶς παιδῶτον, πολιτείαις κακαὶ καὶ λόγοι κεῖ
πόλεως ἰδίᾳ καὶ δημοσίᾳ λεχθῶσιν, ἔτι ὃ μα-
θήματα μηδαμῇ τούτων ἰατικὰ ἐκ νέων
μεμαθήκῃται, ταύτῃ κακαὶ πᾶσαι ④ κακαὶ
ἅμα δύο ἀκεισιώτατα γιγνόμεθα. ὧν αἰτια-
τέον μὲν τοὺς φυτεύοντας ἀεὶ τῶν φυτευομέ-
νων μᾶλλον, καὶ τοὺς τρέφοντας, τῶν τρεφομέ-
νων· τοῖθυμητέον μέν, ὅπῃ τις δύναται,
καὶ διὰ ἐυφῆς καὶ δι' ὑπιτηδευμάτων, μα-
θημάτων τε, φυγεῖν μὲ κακίαν, τὸ ἀντίον δ'
ἑλεῖν. ταῦτα μὲν δὴ δι' ὅλου ἄλλος λόγων.

Τὸ δὲ τούτων ἀντίστροφον αὖ, τὸ τοῖς τοῦ
τῶν σωμάτων καὶ διανοήσεων θεραπείας, αἷς
αἰτίας σώζεται, πάλιν εἰκὸς καὶ τρέπον αἰ-
ταποδοιῶαι. δικαιότερον γὰ τῶν ἀγαθῶν πέ-
ρι μᾶλλον ἢ τῶν κακῶν ἰσχὺν λόγον. πᾶν δὴ τὸ
ἀγαθὸν, καλόν. τὸ δὲ καλὸν, οὐκ ἄμετρον· καὶ
ζῷον οὖν τὸ τοιοῦτον ἐσόμενον, ξύμμετρον θε-
τέον. ξυμμέτρων δὲ τὰ μὲν σμικρὰ διαισθα-
νόμενοι ξυλλογιζόμεθα, τὰ δὲ κυριώτατα καὶ
μέγιστα, ἀλογίστως ἔχομεν. τοῖς γὰ ὑγιείας
τε καὶ νόσους, ῥᾳθυμίᾳ τε καὶ κακίας, σοβεμία
ξυμμετρία καὶ ἀμετρία μείζων ἢ ψυχῆς
αὐτῆς τοῖς σῶμα αὐτό. ὧν σχεδὸν σκοπου-
μὲν, οὐδὲ ἐννοούμεθ ὅτι ψυχὴ ἰσχυρὰ καὶ
πᾶσι μεγάλῃ ἀσθενέστερον ἢ ἔλαττον εἶ-
δος ὅταν ὀχῇ, καὶ ὅταν αὖ τοιοῦτον ξυμπα
γῆτον τοῦτο, οὐ καλὸν ὅλον τὸ ζῷον. ἀξύμμε
τρον γὰ ταῖς μεγίσταις ξυμμετρίαις. τὸ δὲ ἐ-
ναντίως ἔχον, πάντων θεαμάτων, τῷ δυσα-
θεῖ καθορᾶν, κάλλιστον καὶ ἐρασμιώτατον.
οἷ οὖν σοφοκελὲς, ἢ καί τινα ἑτέραν σοφ
ἕξιν ἄμετρον ἑαυτῷ σῶμα ὂν, ἅμα μὲν αἰ-
σχρὸν, ἅμα δὲ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν πόνων πολ-
λοὺς μὲν κόπους, πολλὰ δὲ ἀπάσματα καὶ
διὰ τὴν ἀσυμφορότητα τῶν μορίων παρέ-
χον, μυρίων κακῶν αἴτιον ἑαυτῷ. ταῦτα δὴ
διανοητέον καὶ περὶ τὸ ξυναμφοτέρου, ζῷον
ὃ καλοῦμεν· ὡς ὅταν τε ἐν αὖ ψυχὴ κρεί-
τῶν ᾖ σῶματος περιθύμως ἔχῃ, διαστεί-

A pauciores efficiunt. Perferuntur ſanè ad tres animę ſedes humores vaporéſque huiuſmodi, ac pro loci diuerſitate vnuſquiſq; varias ſpecies gnerat, difficultatis atque moleſtiæ, audaciæ rurſus timiditatiſque, obliuionis præterea, atque hebetudinis. Sæpe etiam ex praua conſtitutione, quæ ita in animis hominum inoleuerit, exiſtunt profligati mores ciuitatis, ſermonéſque & priuati & publici non parum omninò noxii: nec vllæ doctrinæ ad tantorum malorum remedia à tenera ætate diſcuntur. Atque ita quicunque noſtrûm praui ſunt, B duabus ex cauſis quæ præter voluntatem maximè contingunt, praui fiunt. Huiuſmodi quidem malorum cauſæ iis qui ſerunt, potius quàm iis qui ſeruntur, & iis qui educãt, quàm iis qui educantur, attribuendæ. Conandum tamen eſt pro viribus, educationis, ſtudiorum, doctrinarum diligentia improbitatem repudiare, probitatem capeſſere. Sed horum quidem tractatio alio conſtat diſſerendi modo.

Videtur hæc uox tam hic quàm in proximè ſequente loco mutanda eſſe in ποικίλα: uel potius in ποικίλλει. ut ſit pro ποικίλλον ποιεῖ, ſiue μετὰ ποικίλ σεως. uel ποικίλως ποιεῖ.

[a] Nunc autem huius morborum indicationis remedia ſunt explicanda, contrariúſque adeò inſtituendus ſermo eſt, vt nimirum quarum rerum præſidiis corporis animíque adipiſcamur ſalutem, exponamus. Iuſtius enim eſt de bonis quàm de malis verba facere. Omne bonum, pulchrum: pulchrum verò menſura & modo carere non poteſt. Ideóque animal quod huiuſmodi futurum eſt, conueniéti menſura moderatum eſſe oportet. Ex eorũ autem numero quæ cõmenſurata moderatáque dicũtur, exigua quædã perſentimus & iudicamus, præcipua verò & maxima ignoramus. Porrò ad bonam & malam valetudinẽ, ad virtutes & vitia, nulla moderatio vel immoderatio maioris momenti quàm animæ ad ipſum corp⁹, eſſe videtur. Horum nihil conſideramus, neque perſpicimus quòd quando robuſtã magnámque animam imbecillior inferiórque vehit ſpecies, vel quando contrà iſta iunguntur, totum ipſum animal pulchrũ eſſe non poteſt. maxima enim menſura et moderatione caret. Quod autem contrà affectum eſt, ſpectaculorum omnium ei qui id valeat intueri, pulcherrimum amabiliſſimúmque apparet. Corpus quidem quod grandioribus vel inæqualibus cruribus, aut quouis alio modum excedente membro ſecum ipſo diſſentit, & deforme eſt, & in ferendis laboribus contorquetur, vacillat, laſſatur, & concidit, innumerabiliúmque malorũ ſibi cauſam præbet. Idem quoque iudicandum de eo ex anima & corpore compoſito, quod animal appellamus. Quando enim anima corpore admodum potentior eſt, exultat in eo atque effertur,

[a] Poſtquã de & Corporis & Animi morbis egit: nunc congruenter de eorum agit REMEDIIS: & vt morborũ vtriuſque cauſas eſſe dixerat τὸ ἀξύμμετρον: ita remediũ ait eſſe ξυμμετρίαν: cuius modũ rationémque docet & in animo & in corpore: quæ vnà curanda eſſe affirmat, propter arctiſſimam, quæ inter vtroſque intercedit, cõiunctionem. Animi autem ſanandi remedia, docet eſſe diſciplinam, & moderationem affectionũ, quæ in illum cadunt: Corporis verò, Medicinam & Gymnaſticen. Et de Animi primùm, mox de Corporis remediis.

& totum ipſum intrinſecus quatiens languoribus implet. Quãdo etiam ad diſcendum inueſtigandúmque collectis in vnũ viribus vehementer incumbit, protinus corpus profligat & labefactat. Denique quum ad docendum diſſerendúmque priuatim & publicè ambitioſa quadam concertatione contendit, inflammat corpus atque reſoluit. Nonnunquam etiam diſtillationes fluxúíque commouens, medicorum plurimos decipit, cogítque illos contrarias cauſas iudicare. Rurſus quando corpus grande & pigriori mole ſuperans puſillæ exilíque cogitationi animi copulatur, quum geminæ ſint in homine ſecũdum naturam cupiditates, vna quidem per corpus, alimentorum, altera verò per id quod diuiniſſimũ nobis ineſt, prudentiæ: tunc ſanè potentioris illius ſuperiores agitationes quod ſuum eſt adaugẽt: quod verò animi, hebes, indocile, obliuioſum reddunt, atque ita infirmitatẽ maximam, videlicet imperitiam, efficiunt. Vna demum eſt ad vtrunque ſalus & conſeruatio, vtneque animam ſine corpore, neque corpus abſque anima moueamus, vtin mutua contentione exæquatis inuicem viribus inſurgentia bonam totius valetudinẽ tueantur. Quapropter quicunque mathematicis doctrinis operam dat, aut cuiuis-métis indagationi vehementius ſtudet, debet etiam motum corporis adhibere, & in gymnaſtica exercitatione verſari. Ac rurſus qui ſumma corpus diligentia firmat & roborat, animæ quoque viciſſim motus adiungere, muſica & omnibus philoſophiæ ſtudiis vſus, ſi modò quis iure bonus ſimul & pulcher ſit appellandus. Similiter quoque partes curãdo debemus totius ſpeciem imitari. Quum enim corpus ab ingredientibus incendatur intus, frigidúmque fiat, & iterum ab externis aridũ madidúmq; reddatur, & quæ hæc ſequũtur perpetiatur ab vtroque motu, quando quis otium agens corpus motionibus his cõmittit, ſuperatum ab his diſſoluitur. At ſiquis in curando corpore illam imitetur naturam quam altricem vniuerſi vocauimus, ita vt nunquam torpere permittat, ſed moueat ſemper, iugíque agitatione internis externíſque motibus ſecundum naturam vbique reſiſtat, & moderata quadam commotione oberrãtes paſſiones corporis partéſque, cognationis ratione ſeruata, viciſſim in ordinem redigat & exornet, ſecundum ſermonem illum quem ſuperiùs de vniuerſo habuimus, nequaquam ſinet inimicum inimico admotum prælia in corpore morbóſque ciere, ſed efficiet potius vt amicum adhærens amico ſanitatem corporis tueatur. Omniũ verò mo-

A σα πρῶ αὐτὸ ἐνδοθεν, νόσων ἐμπίπλησι, χ ὅ-
τᾳ εἰς ἅπαξ μαθήσεις καὶ ζητήσεις σῶμα τό-
νως ἴῃ, καταπήγει· διδαχαί τ' αὖ καὶ μά-
χας ἐν λόγοις ποιουμένη δημοσίᾳ καὶ ἰδίᾳ
δι' ἐριδων καὶ φιλονεικιῶν γιγνομένων, σῴ-
πυρον αὐτὸ ποιοῦσα λύει· καὶ ῥεύματα ἐπά-
γουσα, τῶν λεγομένων ἰατρῶν ἀπατῶσα τοὺς
πλείστους, πανταχοῦ αἰτιᾶσθαι ποιεῖ. σῶμά τε
ὅταν αὖ μέγα καὶ ἀσθενὲς ψυχρὸν, σμικρᾷ ξυμ
φυὲς ἀσθενεῖ τε διανοίᾳ ᾖται, διπ-
B θυμιῶν οὐσῶν φύσει κατ' ἀνθρώπους, ἁπ-
σῶμα μὲν, σοφῆς, ἀφ' δὲ τὸ θειότατον τῶν ἐν
ἡμῖν, φρονήσεως, αἱ τὸ κρείττονος κινήσεις κρα-
τοῦσαι, καὶ τὸ μὲν σφέτερον αὔξουσαι, τὸ δ' τῆς
ψυχῆς, κωφὸν καὶ δυσμαθὲς ἀμνημόνη τε ποι-
οῦσαν, τὴν μεγίστην νόσον ἀμαθίαν ἐναπερ-
γάζονται. μία δὲ σωτηρία τοῖν ἄμφω, μή
τε τὸν ψυχὴν ἄνευ σώματος κινεῖν, μήτε σῶ
μα ἄνευ ψυχῆς· ἵνα ἀμύνωμένω γίγνωνται
ἰσορρόπω καὶ ὑγιᾶ. Ⓚ δὴ μαθηματικὸν
C ἤδη ἄλλην σφόδρα μελέτην διανοίᾳ
κατεργαζόμενον, χ τὸν τοῦ σώματος ἀπο-
δοτέον κίνησιν, γυμναστικὴν τοιαύτην· τὸν
τε αὖ σῶμα ἐπιμελῶς πλάττοντα, τᾶς
τῆς ψυχῆς ἀποδοτέον κινήσεις, μουσικὴ καὶ
πάσῃ φιλοσοφίᾳ προσχρώμενον· εἰ μέλλοι
δικαίως τις ἅμα μὲν καλὸς, ἅμα δὲ ἀγαθὸς
ὀρθῶς κεκλῆσθαι. χ τὰ αὐτὰ τοῦτα
D τὰ μέρη διαπλατέον, ὃ τοῦ παντὸς ἀπομι-
μούμενον εἶδος. τοῦ γὰρ σώματος ἐντὸς τῶν εἰσι-
όντων κεκομμένου τε ἐντὸς καὶ ψυχομένου, καὶ
πάλιν ἐκτὸς τῶν ἔξωθεν ξηραινομένου καὶ ὑ-
γραινομένου, χ τὰ τούτοις ἀκόλουθα πάσχον-
τος ἐκ ἀμφοτέρων τῶν κινήσεων, ὅταν μὲν
τις ἡσυχίαν ἄγειν τὸ σῶμα παραδιδῶ ταῖς κι-
νήσεσι, κρατηθὲν διόλλυτο· ἐὰν δὲ εἰς τοὐναν-
τίον καὶ ὑπείκειν τοῦ παντὸς προσείπομεν, μι-
μητάς τις, καὶ τὸ σῶμα μάλιστα μὲν μηδέ-
ποτε ἡσυχίαν ἄγειν ἐᾷ, κινῇ δὲ, καὶ σεισμοὺς
ἔνας ἀεὶ ἐμποιῶν αὐτῷ ἔξω παντὸς, ἅτε ἐν-
E τὸς καὶ ἐκτὸς ἀμυνόμενα χ' φύσιν κινήσεις,
καὶ μετρίως σείων, τά τε περὶ τὸ σῶμα πλα
νώμενα παθήματα καὶ μέρη, χ' ξυγγενείας
εἰς τάξιν καὶ κατακοσμῆ πρὸς ἄλληλα, χ' Ⓚ
περὶ τοῦτον λόγον, ὃν περὶ τοῦ παντὸς ἐλέγομεν,
οὐκ ἐχθρὸν παρ' ἐχθρὸν ἐάσομεν, ἐάσει πο-
λέμους ἐντίκτειν τῷ σώματι χ νόσους, ἀλ-
λὰ φίλον τῷδε φίλον τεύξει, ὑγίειαν ἀπερ-
γαζόμενον παρέξει. τῶν δ' αὖ κινήσεων ἡ
ἐν αὐτῷ

Legitur etiam ὑγιῆ.

For. aptius σφαῖρᾳ legeretur, nodis elegantèr implicatus.

ὂν αὐτῷ ὑφ' ἑαυτοῦ ἀείση κίνησις (μάλιστα γὰρ τῇ διανοητικῇ τοῦ παντὸς κινήσει ξυγγενὴς) ἡ δὲ ὑπ' ἄλλου, χείρων. χειρίστη δέ, ἥ κειμένου τοῦ σώματος καὶ ἀργοῦντος ἡσυχίαν, δι' ἑτέρων αὐτὸ κατὰ μέρη κινοῦσα. διὸ δὴ τῶν καθάρσεων καὶ ξυστάσεων σώματος, ἡ μὲν ἀπὸ τῶν γυμνασίων, ἀείση· δευτέρα δέ, ἡ ἀπὸ τῶν ἀλωρήσεων, κατά τε τοὺς πλοῦς, καὶ ὅπη ἂν ὀχήσεις ἄκοποι γίγνωνται. τρίτον δὲ εἶδος κινήσεως, σφόδρα ποτὲ ἀναγκαζομένῳ χρήσιμον, ἄλλως δ' οὐδαμῶς ὑπὸ νοῦν ἔχοντι παρεκτέον, ὃ τῆς φαρμακευτικῆς καθάρσεως γιγνόμενον ἰατικόν. τὰ γὰρ νοσήματα ὅσα μὴ μεγάλους ἔχει κινδύνους, οὐκ ἐρεθιστέον φαρμακείαις. πᾶσα γὰρ ξύστασις νόσων τρόπον τινὰ τῇ τῶν ζώων φύσει παρεσκεύασται. καὶ γὰρ ἡ τούτων ξυνοδὸς ἔχουσα τεταγμένους τοῦ βίου γίγνεται χρόνους, τοῦ τε γήρους ξύμπαντος, καὶ καθ' αὑτὸ τὸ ζῷον εἱμαρμένον ἔχον ἕκαστον τὸν βίον φύεται, χωρὶς τῶν ἐξ ἀνάγκης παθημάτων. τὰ γὰρ τρίγωνα δύθ' ὑπ' ἀρχὰς ἑκάστων δυνάμιν ἔχοντα ξυνίσταται μείζονος χρόνου δυνατὰ ἄρχειν· οὐ βίον οὐκ ἄν ποτέ τις εἰς τὸ πέρας ἔτι βιώη. τρόπος οὖν αὐτὸς καὶ τῆς περὶ τὰ νοσήματα ξυστάσεως ἐκεῖ· ἃ ὅταν τις ἐπάγηται τὸν εἱμαρμένον τοῦ χρόνου φθεῖρη φαρμακείαις, ἅμα οὐκ μικρῶν μεγάλα καὶ πολλὰ ἐξ ὀλίγων νοσήματα φιλεῖ γίγνεσθαι. δεῖ παιδαγωγεῖν δεῖ διαίταις πάντα τὰ τοιαῦτα, καθ' ὅσον ἂν ᾖ τῷ σχολή, ἀλλ' ὐ φαρμακεύοντας καὶ λίαν δύσκολον ἐρεθιστέον. καὶ περὶ μὲν τοῦ κοινοῦ ζώου καὶ τοῦ κατὰ σῶμα αὐτοῦ μέρους, ἢ τίς ἂν καὶ διαπαιδαγωγῶν καὶ ἀπαιδαγωγούμενος ὑφ' αὑτῷ, μάλιστ' ἂν κατὰ λόγον ζῴη, ταῦτα λελέχθω. ὃ δ' ἂν δὴ παιδαγωγῆσον αὐτὸ, μᾶλλόν που καὶ πρὸς τέρψιν προσφυέστατον εἰς δυνατὸν ὅτι κάλλιστον καὶ ἄριστον εἰς τὴν παιδαγωγίαν ἕξει. δι' ἀκριβείας μὲν οὖν περὶ τούτων διελθεῖν, ἱκανὸν ἀνηλώσατο αὐτὸ καθ' αὑτὸ μόνον ἔργον. ὃ δ' ἐν παρέργῳ καὶ τὰ πρόσθεν ἐπόμενος αὐτὸς, οὐκ ἀπὸ τρόπου τῇδε σκοπῶν, ὧδε τῷ λόγῳ διαπεραίνατ' ἄν, καθάπερ εἰπομεν πολλάκις, ὅτι τρία ψυχῆς τρίχα ἐν ἡμῖν εἴδη κατῴκισται. τυγχάνει δ' ἕκαστον κινήσεις ἔχον. οὕτω καὶ ταῦτα καὶ νῦν ὡς διὰ βραχυτάτων ῥητέον, ὅτι τὸ μὲν αὐτῶν, ἐν ἀργίᾳ διάγον, καὶ τῶν ἑαυτοῦ κινήσεων ἡσυχίαν ἄγον, ἀσθενέστατον ἀνάγκη γίγνεσθαι· τὸ δ' ἐν γυμνασίοις, ἐρρωμενέστατον. δεῖ δὲ φυλακτέον

A tuum optimus ille eſt qui in ſemet ex ſeipſo fit. (nam & mentis & totius ipſius motioni cognatiſſimus eſt) qui verò ab alio fit, deterior. deterrimus autem motus, quando iacens & quietem agens corpus; ab aliis ſecundum partes mouetur. Quapropter purgationum conſtitutionúmque omnium corporis, quæ exercitatione gymnaſtica fit, ſaluberrima eſt. Proximè ad hanc accedit vectio facilis, ſiue naui ſiue quouis alio vehiculo peragatur. Tertia cõmotionis ſpecies tunc demum quũ ſumma cogit neceſſitas, vtilis, aliter verò nullo

B modo ſanæ mẽtis homini ſuſcipiẽda. Medicorum illa purgatio eſt, quæ pharmacis, id eſt ſoluentibus medelis, fieri ſolet. Morbi enim niſi periculoſiſſimi ſint, pharmacis irritandi non ſunt. Omnis nanque morborum conſtitutio animaliũ naturæ quodammodo ſimilis eſt. Sanè animalium compoſitio ab ipſo generationis exordio certis temporum curriculis terminatur: ídque & genus vniuerſum patitur, & animal vnumquodque ab ortu fatale viuendi ſpatium exceptis neceſſariis paſſionibus

C continet. Etenim trianguli ab ipſo initio ſingulorum vim habentes vſque ad certum tempus ſatis ad vſum vitæ cohærent, vltra id vita nemini prorogatur. Idẽ quoque conſtitutionis modus langoribus conuenit: quos ſiquis citra fatalem temporis curſum pharmacis amputare contenderit, ex paruis ingentes, ex paucis multi euadere conſueuerunt. Quapropter diligẽtia victus corrigendi & gubernandi ſunt morbi, prout cuique datur otium: neque difficile infeſtúmque malũ pharmacis inſtigandum. Ac de communi quidem animali, & parte illius corporea, qua diligentia regenda & gubernanda ſint, vt ratio viuendi ſeruetur, ſatis dictum eſto. [a]Ipſum verò quod gubernaturum eſt, multo magis ac priùs ita pro viribus inſtruendum

D eſt, vt quamoptimè atque pulcherrimè ad regendum ſit apparatum. Exacta quidem huius rei conſideratio propriam ſibi & integram diſputationem poſtularet: quãtum verò fortè ad id quod agimus attinet, ſiquis per ſuperiorum veſtigia gradiatur, non abſurdè ſic maximè progrediendo ad commodum iſtorum finem perueniet. Sæpenu

E mero in ſuperioribus diximus tres eſſe animæ ſpecies in nobis trifariam diſtributas, ſingulaſque ſuos motus habere. Ita nunc paucis concludamus, quæcunque illarum torpet, & à ſuis motibus otium agit, imbecilliſſimam neceſſariò reddi: quæ verò agit aſſiduè, robuſtiſſimam. Quapropter danda eſt opera vt ſpecies ſingulæ mo

a Συμμετρίας illius, quam animi & corporis dixerat eſſe remedium, modum ratiõnémque peculiariter expliceat: vti nimirũ cupiditates immoderatas cõpeſcamus: & quidem norimus noſdiuino genere prognatos manere vitam immortalem: ad quã nonniſi purgati poſſimus peruenire. At veram certè purgandi rationem ignorauit cæcus gentilis, ex ſolo Dei verbo nobis bene cognitã, in ſanguine nimirum Chriſti, quem Deus dedit ἱλαστήριον, καθάρσιον, ἀπολύτρωσιν. &c. Verum tamẽ eſt illud θεάρμεσον, Homines eſſe corruptos, ac proinde purgatione indigere. Illam autẽ purgationem falſò homines cõmenti ſunt per omnia omnium ætatum ac ſæculorũ ſpatia: ſe tamẽ corruptos eſſe, hoc ipſo maximè profitentes.

tus ſuos inter ſe moderatos conſentaneo tenore conſeruent. De præſtantiſſima igitur animæ noſtræ ſpecie ita eſt ſenticdum: hanc deus, vt dæmonem noſtrum, cuique tribuit: hanc in ſumma corporis arce ſedem habere dicimus, atque ad cœli cognationem à terra nos tollere, tanquam animalia cœleſti potius quàm terreno ſemine nata. Quod quidem rectè admodum dicitur. Vnde enim primus animæ datus eſt ortus, inde diuina vis caput radicémque & originem noſtram aptans atque deducens totum dirigit corpus. In eo igitur qui concupiſcentiæ & ambitioſæ iracundiæ affectibus explendis incumbit, neceſſe eſt opiniones omnes mortales fieri, atq; eum quammaximè fieri poteſt mortalem prorſus euadere, quum mortalem naturam pro viribus auxerit: at eum qui totus diſcendæ veritatis cupiditate flagrauerit, atque omnem eius operam præcipuè in hoc vno impenderit, neceſſe eſt omnino, ſi quidem veritatem attingat, immortalia & diuina comprehendere: & quatenus humana natura immortalitatem aſſequi poteſt, eatenus hunc penitus immortalem euadere, nulla videlicet immortalitatis parte dimiſſa: quinetiam quum ſemper diuinum colat, ipſúmque familiarem deum in ſe habeat ornatiſſimum, præcipuè beatum fore. Cultura autem cuiuſque omnino vna eſt, proprium cuique pabulum motúmque tribuere. Ei verò quod in nobis diuinum eſt, motus cognati ſunt, vniuerſi ipſius cogitationes atque circuitus. hoc itaque ſequutum vnumquemque noſtrum oportet circuitiones illas noſtras in capite olim à prima generatione corruptas, per ipſam vniuerſi harmoniæ reuolutioníſque intelligentiam ita emendare, vt intellectæ rei intelligentem vim ſecũdum priſtinam naturam ſimilem reddat, per quam ſimilitudinem vitæ à Deo optimè nobis propoſitæ, & in præſenti tempore & in futuro finem adipiſcamur.

Sed iam diſputatio illa de vniuerſo vſq; ad generationẽ hominũ nobis propoſita finem penè ſuum adepta videtur.[a] Cęterorũ verò animantiũ generationẽ, quatenus dútaxat neceſſitas poſtulat, paucis perſtringemus. Sic enim modũ in hac diſputatione tenere ſibi quiſq; videtur. Verùm de his iam ita dicamus. Quicunque virorum iniuſti timidique vixerunt, quemadmodum probabilis ratio nobis oſtendit, in generatione ſecunda in fœminas ſunt conuerſi.

a Dixit de homine: nunc de cæterorum ANIMANTIVM GENERATIONE agere inſtituens; ineptiſsimum commẽtum affert ex impura AEgyptiorum cloaca, περὶ τῆς μεταφύσεως. i. naturarum cõmutatione: vt nobilẽ diſputationem inhoneſtis næuis perfœdet. Melius & purius autographum .i. Timæus Locrus, nó quaſi id reuera exiſteret, ſed ab hominibus cõfictum eſſet ad inijciendam animis ſcelerum deteſtationem. λέγεται δ' ἀναγκαίως καὶ πιθανολογίας ἕνεκα, ὡς μεταβαλόμενοι τὰς ψυχὰς τῶν δειλῶν. &c.

ὅπως ἂν ἔχωσι τὰς κινήσεις πρὸς ἄλληλα συμμέτρως. τὸ δὴ πρεσβύτατον πᾶν ἡμῖν ψυχῆς εἴδους ἀφανοῦσθαι δεῖ τῇδε, ὡς ἄρα αὐτὸ δαίμονα θεὸς ἑκάστῳ δέδωκε τοῦτο, ὃ δὴ φαμὲν οἰκεῖν μὲν ἡμᾶς ἐπ' ἄκρῳ τῷ σώματι, πρὸς δὲ τὸν ἐν οὐρανῷ συγγένειαν ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἴρειν, ὡς ὄντας φυτὸν οὐκ ἐγγειον, ἀλλ' οὐράνιον· ὀρθότατα λέγοντες. ἐκεῖθεν γὰρ ὅθεν ἡ πρώτη τῆς ψυχῆς γένεσις ἔφυ, θεῖον τὸν κεφαλὴν καὶ ῥίζαν ἡμῶν ἀναπρέμνων, ὀρθοῖ πρῶτον τὸ σῶμα. τῷ μὲν οὖν πρὸς τὰς ἐπιθυμίας ἢ φιλονεικίας τετηκότι, καὶ ταῦτα σφόδρα, πάντα τὰ δόγματα ἀνάγκη θνητὰ ἐγγενέσθαι, καὶ παντάπασι καθ' ὅσον μάλιστα δυνατὸν θνητῷ γίγνεσθαι, τούτου μηδὲν σμικρὸν ἐλλιπεῖν, ἅτε τὸ τοιοῦτον αὐξηκότι· τῷ δὲ περὶ φιλομάθειαν καὶ περὶ τὰς τῆς ἀληθείας φρονήσεις ἐσπουδακότι, καὶ ταῦτα μάλιστα τῶν αὑτοῦ γεγυμνασμένῳ, φρονεῖν μὲν ἀθάνατα καὶ θεῖα, ἂν μὲν ἀληθείας ἐφάπτηται, πᾶσα ἀνάγκη που· καθ' ὅσον δὴ μετέχειν ἀνθρωπίνη φύσις ἀθανασίας ἐνδέχεται, τούτου μηδὲν ἂν μέρος ἀπολιπεῖν. ἅτε δὲ ἀεὶ θεραπεύοντα τὸ θεῖον, ἔχοντά τε αὖ τὸν μάλα κεκοσμημένον δαίμονα ξυνοίκιον ἐν αὑτῷ, ἀφαφεσθέντος εὐδαίμονα εἶναι. θεραπεία δὲ δὴ πάντη παντὸς μία, τὰς οἰκείας ἑκάστῳ θρεπτὰς καὶ κινήσεις ἀποδιδόναι. ὧν δὴ ἐν ἡμῖν θείων συγγενεῖς εἰσὶ κινήσεις, αἱ τῶν περὶ τὸν πρώτους ἀφανοῦσαι καὶ περιφοράς. ταύτας δὴ ξυνεπόμενον ἕκαστον δεῖ, τὰς περὶ τὸν κόσμον ἐν τῇ κεφαλῇ διεφθαρμένας ἡμῶν περιόδους ἐξορθοῦντα, ἀφανὲς δὲ καταμανθάνειν τὰς τοῦ πρώτου ἁρμονίας τε καὶ περιφοράς, τῷ κατανοουμένῳ δὲ κατανοοῦν ἐξομοιῶσαι κατὰ τὸν ἀρχαίαν φύσιν· ὁμοιώσαντα δὲ, τέλος ἔχειν τὸν προτεθέντος ἀνθρώποις ὑπὸ θεῶν ἀείσου βίου, πρός τε τὸν παρόντα καὶ ἔπειτα χρόνον.

Καὶ δὴ καὶ τὰ νῦν ἡμῖν ἐξ ἀρχῆς παραγεγενημένα διεξελθεῖν περὶ τοῦ πρώτου μέρους γενέσεως ἀνθρωπίνης, μετρίως ἔοικε τέλος ἔχειν. τὰ γὰρ ἄλλα ζῷα ἢ γέγονεν αὖ, ἀφ' ἑτέρων ὑπομνηστέον, ὁ μήτις ἀναλογισμὸν μηχανήσεται. οὕτω γὰρ ὑμεδαπότερός τις αὐτῷ δόξειεν περὶ τοὺς τούτων λόγους εἶναι. τῇδε αὖ τὸ τοιοῦτον ἕξω λεγόμενον. τῶν γενομένων ἀνδρῶν ὅσοι δειλοὶ, καὶ κατὰ βίον ἀδίκως διῆλθον, κατὰ λόγον εἰκότα γυναῖκες μετεφύοντο ἐν τῇ δευτέρᾳ γενέσει. καὶ κατ' ἐκεῖ-

νον δὴ τὸν χρόνον διὰ ταῦτα θεοὶ τὸν τῆς A ξωοποιίας ἔρωτα ἐτεκτήναντο; ζῷον, τὸ μὲν ἐν ἡμῖν, ὃ δ' ἐν ταῖς γυναιξὶ συστήσαντες ἔμψυχον. τοιῷδε δὲ διανοήματι ἐκάτερον· τὴν τοῦ ποτοῦ διέξοδον, ἣ διὰ τοῦ πνεύμονος ὃ πόμα ἐκ τοῦ τοῖς νεφροῖς εἰς τὴν κύστιν ἐλθὸν, καὶ τῷ πνεύματι ὃ θλιφθὲν ξυνεκπέμπει, δεχόμενοι, ξυνέτεινάν εἰς Ⓦ ἐκ τῆς κεφαλῆς κατὰ τὸν αὐχένα καὶ διὰ τῆς ῥάχεως μυελὸν ξυμπεπηγότα· ὃν δὴ σπέρμα ἐν τοῖς πρόσθεν λόγοις εἰπομεν. ὁ δὲ, ἅτ' ἔμψυχος ὢν, καὶ λαβὼν αἰσθησιν τούτου ἧπερ ἐπεθύμει, τῆς ἐκροῆς ζωτικὴν ὀρθυμίαν ἐμποιήσας αὖπαλ, τὴν γυναῖκα ἔρωτα ἀπετέλεσε. διὸ δὴ καὶ κατὰ ταῦτα ἀνδρῶν ὅ τε περὶ τὰ τῶν ἀφροδισίων φύσιν, ἀπειθές τε καὶ αὐτοκρατὲς γεγονὸς, οἷον ζῷον ἀνυπήκοον τοῦ λόγου, πάντων δὲ ὀρθυμίας οἰστρώδεις ὀρέξεις ὑπερχειρεῖν κρατεῖν. αἱ δ' ἐν ταῖς γυναιξὶν αὖ μῆτραί τε καὶ ὑστέραι λεγόμεναι, διὰ ταυτὰ ταῦτα ζῷον ὀρθυμητικὸν ἐνὸν τῆς παιδοποιίας, ὅταν ἄκαρπον πολὺν χρόνον πολλὰ γίγνηται, χαλεπῶς ἀγανακτοῦν φέρει· καὶ πλανώμενον πάντη τὸ σῶμα, διὰ τοῦ πνεύματος διεξόδους ἀποφράττον, ἀναπνοὴν οὐκ ἐῶν, εἰς ἀπορίας τε ἄλλας τὰς ἑκάστας ἐμβάλλει, καὶ νόσους παντοδαπὰς ἄλλας παρέχεται, μέχρι ἂν ἑκατέρων ἡ ὀρθυμία καὶ ὁ ἔρως ἐξαγαγόντες οἷον ἀπὸ δένδρου καρπὸν, καθάπερ σπέρμα ὑφέντες ὡς εἰς ἄρουραν τὴν μήτραν, ἀόρατα ἔτι διὰ σμικρότητος καὶ ἀδιάπλαστα ζῷα καταστείραντες, καὶ πάλιν ἐξαρτίσαντες; μεγάλα ἐντὸς ἐκθρέψωσι· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς φῶς ἀγαγόντες, ζώων ἀποτελέσωσι γένεσιν. γυναῖκες μὲν οὖν καὶ θῆλυ πᾶν οὕτω γέγονε. τὸ δὲ τῶν ὀρνέων φῦλον μετερρυθμίζετο, ἀντὶ τριχῶν πτερὰ φύον, ἐκ τῶν ἀκάκων ἀνδρῶν, κούφων δὲ καὶ μετεωρολογικῶν μὲν, ἡγουμένων δὲ δι' ὄψεως τὰς περὶ τούτων ἀποδείξεις βεβαιοτάτας εἶναι, δι' B ὕβριν. τὸ δ' αὖ πεζὸν καὶ θηριώδες γέγονεν ἐκ τῶν μηδὲν περιττὸν θεωρησάντων φιλοσοφίᾳ, μηδὲ ἀθρούντων τὸ περὶ τὸν οὐρανὸν πᾶν μηδέν· διὰ τὸ μηκέτι ταῖς ἐν τῇ κεφαλῇ χρῆσθαι περιόδοις, ἀλλὰ ταῖς περὶ τὰ ἥδη ψυχῆς ἡγεμόσιν ἕπεσθαι μέρεσιν. ἐκ τούτων οὖν τῶν ἐπιτηδευμάτων, τά τε πρόσθια κῶλα καὶ τὰς κεφαλὰς εἰς γῆν ἑλκόμενα, ἐκτὸς ξυγγενείας, ἤρεισεν· πρεμήκεις τε καὶ παντοίας ἔχον τὰς κορυφὰς, ὅπη συνεθλίφθησαν

A Quo quidem tempore hanc ob cauſam dii coitus amorem machinati ſunt. Igitur in viris vnum quiddam, in fœminis alterum vitæ & animæ compos ita compoſuerunt: Ipſum potus meatum, quo per pulmones ſub renes in veſicam defluens & ſpiritui mixtus eliſúſque depromitur, dii in fiſtulæ modum in compactam medullam à capite per ceruicem & ſpinam deriuauerunt. quod quidem, Semen in ſuperioribus appellauimus. Hoc autem, vtpote animatum ac reſpirans, qua parte ſpirat, per eandem vitale effluendi deſiderium gignit, atque ita generandi amorem nobis inſeruit. Quocirca pudendorum naturæ in viris inſita vis, inobediens atque imperioſa, & quaſi animal non exaudiens rationem, furioſarum libidinum violentia ſibi ſubiicere cuncta conatur. Vulua quoque matrixque in fœminis eadem ratione animal auidum generandi, quando procul à fœtu per ætatis florem, aut vltrò diutius detinetur, ægrè fert moram, ac plurimum indignatur: paſsímque per corpus oberrans, meatus ſpiritus intercludit, reſpirare non ſinit, extremis vexat anguſtiis, morbis denique omnibus premit; quouſque vtrorumque cupido amórque quaſi ex arboribus fœtum fructúmve producunt: ipſum deinde decerpunt, & in matricem velut agrum inſpargunt. hinc animalia primùm talia vt nec propter paruitatem videantur, necdum appareant formata, concipiunt: mox quæ conflauerant explicant, ingentia intus enutriunt, demum educunt in lucem, animaliúmque generationem perficiunt. Mulieres hunc in modum omnes ſunt genitæ. Auium autem genus ex noſtro ita eſt aptè formatum, vt pro pilis pennas acciperet. In hoc illi homines tranſeunt qui ſimplices & innocentes quum ſint, leues tamen ſunt, & fruſtra in rebus ſublimibus curioſi: quíve adeò fatui ſunt, vt oculorum iudicio confiſi, altiſſima quæque firmiter illo demonſtrari poſſe non dubitent. Greſſibilium verò ferarum genus ex his natum hominibus, qui à philoſophia penitus alieni ad cœleſtia nunquam oculos erexerunt, ex eo quòd volutionibus illis quæ in capite peragi ſolent, vſi nunquam ſunt, ſed illas animæ partes ſequuti quæ in ventre & pectore dominantur. Ex his vtiq; ſtudiis anteriora membra & capita ob ipſam cognitionem humi penitus defixerunt: in longum productũ ac diuerſum corporis verticem tenuere, quandoquidem ibi propter

desidiam singulorum collisi sunt & confracti circuitus, & ideo quòd quatuor pedũ ac etiam plurium est instituta figura, vt insipientioribus Deus maiorem ex pedibus multis atque progressu occasionem præstet, per quam magis etiam deflectantur ad terram. Eos autem qui horum insipientissimi erant, corpúsque in terram penitus prosternebant, quasi nihil vltrà pedibus opus foret, in corpora carentia pedibus & humi serpentia permutarunt. Quartum genus aquatile est, ex illis natum qui stolidissimi & imperitissimi fuerant: quos nostri illi transformatores pura respiratione dignos idcirco nó iudicauerunt, quia propter extremæ transgressionis iniquitatem animam impurissimam prorsus habebãt. Idcirco ex tenui ac pura aeris illa respiratione, in aquæ respirationem profundam turbidámque merserunt. vnde pi'cium & ostrearum ac denique aquatilium omniũ orta est multitudo, quæ certè extremas sedes nactæ, extremas quoque insciti dant pœnas. Atque his quidem omnibus modis tunc temporis atque etiamnum animãtes aliæ in alias commigrant, dum mentis & dementiæ iactura vel adeptione variè vltrò citróque commutantur.

a CONCLVSIO totius disputationis: Vniuersi nimirum originem, causas, partes, vires fuisse hactenus explicatas. quæ est pulcherrimi istius sermonis αἰναχεφαλαίωσις. Ita & magni illius Mundi. Vniuersi, & Hominis, qui μακροκοσμος est & dicitur, explicata est natura. Vocabulorum autem istorũ, quibus mundum insignit, explicatio ex superiori doctrina petenda est.

ATQVE huic quidem disputationi de Vniuersi natura institutæ finis hîc imponatur. HIC QVIPPE MVNDVS GENITVS EST mortales & immortales animantes complexus, suísque omnibus absolutus numeris, ita nimirum conspicabile animal, conspicabilia comprehendens, intelligibilis imago, Deus sensilis max. & opt. pulcherrimus, perfectissimus, hoc vnum cœlum atque vnigenitum.

A ἐκ τοῦ λογίας ἐκείνων αἱ περιφοραί. τετράπουν τε ὃ θηρίον αὐτῶν ἐκ τούτης ἐφύετο καὶ πολύπουν τῆς προφάσεως θεοῦ βάσεις ἐκποτηθέντος πλείους τοῖς μᾶλλον ἄφρασιν, ὡς μᾶλλον ὑπὸ γῆν ἕλκοιντο. τοῖς δ' ἀφρενεστάτοις αὐτῶν τούτων, καὶ πανταπάσι προσ γῆν πρὸ τὸ σῶμα καταπεινομένοις, ὡς οὐδὲν ἔτι ποδῶν χρείας οὔσης, ἄποδα αὐτὰ καὶ ἑλυσπώμενα ὑπὸ γῆς ἐθρέψαμεν. τὸ δὲ τέταρτον θηρίον ἔνυδρον γέγονεν, ἐκ τῶν μάλιστα ἀνοητοτάτων καὶ ἀμαθεστάτων. οἷς οὐδ' ἀναπνοῆς καθαρᾶς ἔτι ἠξίωσαν ἀ μεταπλάττοντες, ὡς τῷ ψυχρῷ ἐκεῖνο πλημμελείας πάσης ἀκαθάρτους ἐχόντων, ἀλλ' αὖτε λεπτῆς καὶ καθαρᾶς ἀναπνοῆς ἀέρος, εἰς ὕδατος θολερὰν καὶ βαθεῖαν ἕως ἀνάπνευσιν. ὅθεν ἰχθύων θηρίον καὶ τὸ τῶν ὀστρέων, ξυναπάντων τε ὅσα ἔνυδρα γέγονε, δίκην ἀμαθίας ἐσχάτης, ἐσχάτας οἰκήσεις εἰληχότων. καὶ κατὰ ταῦτα δὴ πάντα τότε καὶ νῦν διαμείβεται τὰ ζῶα εἰς ἄλληλα, νοῦ καὶ ἀνοίας ἀποβολῇ καὶ κτήσει μεταλλόμενα.

Καὶ δὴ καὶ τέλος περὶ τοῦ παντὸς νῦν ἤδη λόγον φῶμεν ἡμῖν ἔχειν. ἔνθητα γὰρ καὶ ἀθάνατα ζῶα λαβών, καὶ ξυμπληρωθεὶς ὅδε ὁ κόσμος, οὕτω ζῶον ὁρατὸν, τὰ ὁρατὰ περιέχον, εἰκὼν τοῦ νοητοῦ θεοῦ, αἰσθητὸς, μέγιστος καὶ ἄριστος, κάλλιστός τε καὶ τελεώτατος γέγονεν, εἷς οὐρανὸς ὅδε, μονογενὴς ὤν.

In praced. editionibus, εἰκὼν τοῦ νοητοῦ, ἧκος αἰσθητὸς. et post τελεώτατος nó habent γέγονεν.

TIMAIΩ TIMAEI

ΤΩ̂ ΛΟΚΡΩ̂ LOCRI

ΠΕΡἸ ΨΥΧΑ̃Σ DE ANIMA

ΚΟ῾ΣΜΩ, MVNDI,

ΚΑΙ῾ ID EST

ΦΥ῾ΣΙΟΣ. NATVRA.

ARGVMENTVM.

VERE aureus libellus, & purioris priſcorum philoſophorum doctrinæ pulcherrimum μνημόσυνον, ſuperioris verò diſputationis à Platone copioſè de Natura perſcriptæ verum autographum: cui fuſius & dilucidius nimirum explicando commentarii vice illa adhibita eſt. vnde nomẽ etiam autoris retinuit Platonis candor. Nos, ne actum agamus, ſummis tantùm capitibus notatis, hæc autographi verba ad commentarium reuocabimus. nam & libri ſubiectum & ipſa οἰκονομία planè cum illo conſe ntiunt. illic latior & magnificentior via, hîc eiuſdem doctrinæ certa & perſpicua animaduertuntur veſtigia. Hoc tamen notandum, Platonem, ad doctrinam amplificandam, fœda quædam commenta ex AEgyptiorum ſcholis putida quadam diligentia illuc congeſsiſſe, quæ commodius & modeſtius hîc notantur à Timæo: veluti ſunt nugæ περὶ μεταφύσεως, in quibus ſanè nimius eſt Plato. hîc notantur quidem, ſed ita vt & confictæ dicantur, & ξέναι ἁμαρτίαι appellentur, quibus minimè ſit fides adhibenda: eas tamen neceſſariò dici, vt tam horribili pœnarum denuntiatione homines à ſceleribus abſterreantur. Fuit autem hic Timæus Locrus, Pythagoreus philoſophus, purioris philoſophiæ, vt apparet, peritiſsimus: vt non immeritò eum quaſi archetypum in phyſicis rebus explicandis ſibi propoſuerit Plato. Quo tempore vixerit, dubitatur. quidam Platone antiquiorem, quidam ei σύγχρονον fuiſſe arbitantur.

AXIOMATA & THEOREMATA petantur quoque ex ſuperiori diſputatione.

ΤΙΜΑΙΟΣ ὁ Λοκρὸς τάδε ἔφα· δύο αἰτίας εἶμεν τῶν συμπάντων· νόον μέν, τῶν κρέσσον γινομένων· ἀνάγκαν δέ, τῶν βίᾳ καπὰς δυνάμεις τῶν σωμάτων. τουτέων δέ, τὸν μέν, τᾶς ἀγαθῶ φύσιος εἶμεν, θεόν τε ὀνυμάζεσθαι, ἀρχόν τε τῶν ἀρίστων· τὰ δ' ἐπόμενά τε καὶ συναίτια, εἰς ἀνάγκαν ἀνάγεσθαι. τὰ δ' ξύμπαντα, ἰδέαν, ὕλαν, αἰσθητόν τε, οἷον ἔκγονον τουτέων. καὶ τὸ μέν, εἶμεν ἀγένατόν τε καὶ ἀκίνατον, καὶ μόνιον τε, καὶ τᾶς τουτῶ φύσιος, νοατόν τε καὶ παράδειγμα τῶν γινομένων, ὁκόσα ἐν μεταβολᾷ ἐντί.

Legitur etiã τᾶς ἀγαθῶν.

TIMAEVS Locrus hæc dixit, Duas eſſe rerum omnium cauſas: Mentem quidem, earũ quæ ratione quadã naſcuntur, & Neceſſitatẽ earum quæ exiſtunt vi quadam, ſecũdum corporum potentias & facultates. Harum rerum, id eſt Naturæ bonorum, optimum eſſe quoddã rerum optimarũ principium, & Deum vocari: ea verò quæ conſequuntur & tanquam adiuuantes cauſæ accedũt, ad Neceſſitatem reduci. [b]omnia enim eſſe Ideã, Materiã, Senſile, veluti illarũ fœtũ. & hanc quidem eſſe ingenitã & immobilem. Eſſe præterea in hac naturæ vniuerſitate quiddã quod maneat, & intelligibile ſit, rerũ genitarũ, quæ quidem in perpetuo quodã mutationũ fluxu verſantur, exemplar.

a De principiis rerũ naturalium, Materia & Forma. Harum naturalium cauſarum Deus eſt ſumma & princeps cauſa, ἀρχὰ τῶν ἀρίστων, ἀρχαγὸς παντῶν, δαμιουργὸς τοῦ βελτίστος. Ita Deũ vniuerſi opifex agnoſcitur. Vide in Tim. Plat. pag. XXVIII, vſque ad XXX.

b Rerum naturalium mirabilis οἰκονομία: Forma, Materia, Senſile. Formæ & Materiæ in mente Dei, vis & ἐνέργεια: vnde res creatæ prodeunt veluti fœtus, Opificis decreto. a pag. XXVIII, vſque ad LIII.

huiuſmodi nimirum in his rerũ ſingularũ viciſſitudinibus conſtans & perpetuũ exẽplar, IDEAM dici & mente comprehẽdi. MATERIAM autem eſſe expreſſum rerum ſimulacrum, & matrem & nutricem, & ad generationem Tertiæ eſſentiæ aptã. quum enim effigies rerum in ſeſe ſuſceperit & veluti impreſſerit, hos fœtus producere. [2]Hanc verò Materiam aiebat eſſe ſempiternam, nec verò mobilem: & ab omni forma & figura per ſe immunem & liberã, quaſlibet tamen formas recipientem. circa verò corpora diuiduam eſſe, & alterius naturæ participem. Appellant autem Materiam, Locum & Sedem. Duo hæc igitur ſunt cõtraria principia. Idea quidem id eſt [Forma] rationem habet maris & patris: Materia autem, fœminæ & matris: Tertiã verò eſſe eſſentiam, ea quæ ex his, vt fœtus, naſcũtur. Quum hæc tria ſint, tribus quoq; modis cognoſci: Formã quidem, mente & ſcientia: Materiam, adulterina quadam ratiocinatione (quod videlicet nõ recta quadam & æqua rei animaduerſione, ſed ex proportione quadã & collatione intelligatur) Fœtus verò qui ex illis naſcuntur, ſenſu & opinione. Antequam igitur Cœlum extaret, [b]ratione erãt Forma & Materia, & quidẽ Deus ille erat melioris opifex. Quandoquidẽ igitur antiquius iuniore præſtantius eſt, & id quod ordinatũ eſt inordinato, Deus, quum nimirum bonus ſit, & videret Materiam recipere formã, & alterari, variè quidẽ, ſed tamen inordinatè: vidit quoque opus eſſe vt eam ipſe in ordinẽ reduceret, & ex indefinitis mutationibus ad certam definitámque conſtitueret: vt corporũ diſtinctiones mutua ratione inter ſe reſponderent, neque temerè viciſſitudines vltrò citróque reciperent. Hunc igitur mundum ex omni materia creauit Deus, vniuerſiq; naturam terminum ipſum circumſcripſit atque definiit: quòd videlicet omnia alia in ſeipſo complectatur, quippe quod vnũ ſit vnigenitũ, perfectum, anima & ratione præditum (ſic enim melius erat futurum, quàm illud quod animæ & rationis eſt expers) globoſo corpore. (hæc enim figura omnibus figuris perfectior eſt.) Quũ igitur Deus vellet pulcherrimum fœtum producere, hunc effecit Deum genitum, nunquam corrumpendum ab alia cauſa, præterquam à Deo qui ipſum compoſuit, ſiquando voluerit ipſum diſſoluere. At non eſt boni genitoris, ad ſui fœtus, & pulcherrimi quidem illius, perniciem impelli. Permanet igitur mundus conſtanter talis qualis eſt creatus à Deo, ab omni corruptione liber & interitu, beatus, optimus rerum omnium genitarum: quandoquidẽ ab optima cauſa extitit, proponente ſibi non exemplaria quædã manuũ opificio edita, ſed illã Ideã intelligibilémq; eſſentiã: ad quam videlicet quum

[2] MATERIAE primæ deſcriptio, & miniſterium in opificio naturæ. Ibidem.

[b] Mundi ἀϊδιότης, & pene æterna firmitas. Pag. 12m notatis: vbi hæc erunt diligenter perquirenda ſuis locis.

A τοιοῦτον γάρ τι τὸν ἰδέαν λέγεσθαί τε καὶ νοῆσαι. τὸν δὲ ὕλαν, ἐκμαγεῖον καὶ μητέρα, ὑδάναν τε καὶ γυναικὰ εἶμεν ταῖς τείτας οὐσίας. δεξαμενὰν γὰρ τὰ ὁμοιώματα εἰς ἑαυτὰν, καὶ οἷον ἀναμαξαμένων, ἀποτελεῖν πόντα τὰ γινάμενα. ταύταν δὲ τὸν ὕλαν αἰέδιον μὲν ἔφα, οὐ μὰν ἀκίνατον· ἄμορφον δὲ καθ' αὑτὰν καὶ ἀσχημάτιστον, δεχομένων ὃ πᾶσαν μορφάν. τὸν δὲ τῶδε τὰ σώματα, μεσιτὰν εἶμεν, καὶ ταῖς ἑτέρω φύσιος. ποταρθύοντι δὲ τὰν ὕλαν, τόπον καὶ χώραν. δύο ὧν αὖδε ἀρχὰ ἐναντίαι. αἷ μὲν εἶδος λόγον ἔχει ἀῤῥένος τε καὶ πατρός· ἁ δὲ ὕλα, θήλεός τε καὶ μητέρος. τρίτα δὲ ἔτι, τὰ ἐκ τούτων ἔκγονα. τρία δὲ ὄντα, τρισὶ γνωείζεται· τὸν μὲν ἰδέαν, νόῳ κατ' ὀπτασίαν· τὸν δὲ ὕλαν, λογισμῷ νόθῳ· τῷ μήπω κατ' εὐθυωρίαν νοεῖσθαι, ἀλλὰ κατ' ἀναλογίαν. τὰ δὲ ἀπογινάμενα, αἰσθήσει καὶ δόξᾳ. πρὶν ὧν ὠρανὸν γενέσθαι, λέγω ἦμεν ἰδέα τε καὶ ὕλα, καὶ ὁ θεὸς δαμιουργὸς τῶ βελτίονος. ἐπεὶ δὲ τὸ πρεσβύτερον καιρὸν ἔχει τῶ νεωτέρω, καὶ τὸ τεταγμένον τοῦ τῶ ἀτάκτω, ἀγαθὸς ὢν ὁ θεὸς, ὁρῶν τε τὸν ὕλαν δεχομέναν τὸν ἰδέαν καὶ ἀλλοιουμένων, πρωτοίως μὲν, ἀτάκτως δὲ, ἐς εἶτ' εἰς τάξιν αὐτὸν ἄγειν, καὶ ἐξ ἀορίστων μεταβολᾶν, εἰς ὡρισμέναν καταστᾶσαν· ἵν' ὁμόλογοι τὰ διακρίσιες τ̃ σωμάτων γίγνοιντο, καὶ μὴ κατ' αὐτόματον ἕκπας δέχοιντο. ἐποίησεν ὧν τόνδε τὸν κόσμον ἐξ ἁπάσας ταῖς ὕλας, ὅσσον αὐτὸν κατασκευάξας ταῖς τῶ ὄντος φύσιος, ἁ πόντα τὰ ἄλλα ἐν αὐτῷ πεδέχεν, ἕνα, μονογενῆ, τέλεον, ἔμψυχόν τε καὶ λογικὸν· (κρέασσονα γὰ τὰ δὲ ἀψύχω καὶ ἀλόγω ἐσόν) καὶ σφαιροειδὲς σῶμα· τελεότερον γὰ τ̃ δηλέων σχημάτ̃ ἐστὶ τοῦτο. δημιούργημος ὧν ἄριστον γινάμενον ποιᾶν, τοῦτον ἐποίει θεὸν γενατόν, οὐπόκα φθαρησόμενον ὑπ' ἄλλω αἰτίω, ἑκὼν τῶ αὐτὸν συντεταγμένω θεῶ, εἰ ποκα δέλετο αὐτὸν λυμαίνειν. ἀλλ' οὐ γὰ τἀγαθῶ ἐστιν ὁρμαὶ ὅτι φθορὰν γινάματος κακλίσω. σαμιᾷ ἄρα, ἰσόσδε ὤν, ἄφθαρτος καὶ ἀνώλεθρος καὶ μακάριος. κρᾶτιστος δ' ἐστὶ γενατῶν, ἐπεὶ ὑπὸ τῶ κρατίστω αἰτίω ἐγένετο, ἀφορῶντος ἐς εἰς χειρόκμητα παραδείγματα, ἀλλ' εἰς τὰν ἰδέαν καὶ ἐς τὰν νοατὰν οὐσίαν· ποθ' αὗτος ὃ γε-

Legitur etiã τᾶδε τὰ γινάμενα. Paulo poſt ἀμόρφων, pro ἄμορφον.

νώμθυον ἀπακειβωθὲν, κάλλιστόν τε καὶ ἀ- A
παρεγχείρητον γίγνεται. τέλεος δ' ἀεὶ κτ'
τὰ αἰσθητά ἐστιν, ὅτι καὶ τὸ τῶν δέδειγματῆνο
Legitur & αἰσθη τὸ ζῶα. αὐτοῦ τῶν ἐχον πάντα τὰ νοητὰ ζῶα ἐν αὐ
τῷ, οὐδὲν ἐκτὸς ἀπέλιπεν ἄλλο, οὗ ἦν
νοητῶν παντελὴς, ὡς ὅδε ὁ κόσμος αἰσθη-
τῶν. στερεὸς δὲ ὢν, ἁπλός τε καὶ ὁμοιος, γᾶς
μεμόρακται, πυρός τε καὶ τῶν μεταξὺ ἀέρος
καὶ ὕδατος. ἐκ παντελέων δ' σωέστακε σω-
μάτων, πάσῃ ὅλα ἐν αὐτῷ ἐντὶ, ὡς μή
ποκα μέρος ἀπολειφθῆμεν ἐκτὸς αὐτῶ·
ἵνα ᾖ αὐτάρκεστον τὸ τῶ παντὸς σῶμα, ἀ-
κήρατον τῶν ἐκτὸς κηρῶν. οὐ γὰ ἴσ' δίχα τουτέων ἄλλα, καὶ τῶν ἐντός. τὰ γὰ καπᾶν
ἀρίσαν ἀναλογίαν σωτεχθέντα ἐν ἰσο-
δυναμίᾳ, οὔτε κρατεῖ ἀλλήλων ἐκ μέ-
ρεος, οὔτε κρατέεται· ὡς τὰ μὲν, αὔξαν, τὰ
δὲ φθίσιν λαμβάνεν· μιᾷ δ' ἐν σωαρμο-
γᾷ ἀδιαλύτῳ κτ' λόγον ἄριστον. τριῶν γὰ
ὠντινωνοῦν ὅρων ὅταν καὶ τὰ δύναμα κα- C
τᾶὸν αὐτὸν ἑσάθη λόγον ποτ' ἄλλαλα,
Al. δίχας. τότε δὴ τὸ μέσον ῥυσμῷ "δίχᾳ ὁρήμεθα
ποτὸ πρᾶτον ὅ, τι πρὸ τὸ τρίτον ποτ' αὐτό·
καὶν πάλιν καὶ τὰ δύο λόγον κατ' ἐφάρμοσιν
τόπων καὶ τάξιος. ταῦτα δ' ἀριθμήμενα
μὴ μετ' ἰσοκρατείας, ἀμάχανον πάντι· δεῖ
δ' ἔχᾳ καὶ κατὸ σχῆμα καὶ κατὰ κίνασιν.
καθ' ὃ μὲν σφαῖρα ὄν, ὡς ὅμοιον αὐτὸ αὐτῷ,
πάντα εἶμεν, καὶ πάντα τἄλλα ὁμογενέα
σχήματα χωρεῖν δύνασθαι· καθαν ὐ ἐγκύ- D
κλιον μεταβολαὶ ἀποδιδὸν δ' αἰῶνος. μόνα
ὐ ἀ σφαῖρα ἐδύνατο καὶ ἀρεμέουσα καὶ
κινουμένα ἐν τᾷ αὐτᾷ σωαρμόσεν χώρᾳ,
ὡς μή ποκα ἀπολιπεῖν, μήτε λαμβάνειν ἄλ
λον τόπον, τῷ ἐκ μέσου ἴσον εἶμεν πάντα. λφό
τατον δ' ὂν ποτ' ἀκείφαν καπᾶν ἐκτὸς ὅτι
φάνᾳν, ἃ ποτιδέεται θνατῶν ὀργάνων, ἃ σχε
τὰς χερείας τοῖς ἄλλοις ζώοις ποπάρτηται
τε καὶ διᾶκται. τὰν ὐ τῷ κόσμω ψυχὰν μεσό-
θεν δ' ἀνάφας ἐπάγαγεν ἔξω, πεικαλύ- E
φας αὐτὸ ὅλον αὐτᾷ, χρᾶμα αὐτάν κεκασάμενος
ἔκ τε τᾶς ἀμερίστω μορφᾶς καὶ τᾶς μεριστᾶς
οὐσίας· ὡς ἓν χρᾶμα ἐκ δύο τουτέων εἶμεν·

res ipſæ exquiſita quadam ratione effectæ fuerint, pulcherrimæ extiterunt, & huiuſmodi vt noua quadam opera emendari minimè debeant. Perfectus verò ſemper eſt mundus, rerum ſenſilium comparatione: quoniam & Exemplar illud quod & omnia animalia in ſeipſo complectitur, nihil extrà reliquit aliud: hoc verò Exemplar, intelligibilium perfectus eſt terminus, quemadmodum hic mundus, ſenſilium. [a] Eſt porro ſolidus, & huiuſmodi vt & tangi & cerni poſſit: ac proinde Terram B ſortitus eſt & Ignem, &, quæ inter terram & ignem media intercedunt, Aërem & Aquam. E perfectis autem conſtitutus eſt corporibus, quæ tota in ipſo exiſtunt, vt nulla quidem pars extra ipſum relicta ſit: vt ſit Vniuerſi corpus abſolutiſſimum, vt in ipſo nihil deſiderari poſſit, & interitui nullo modo obnoxium, extra omnem lethi noxam. Nó enim alia quæpiam ſunt ſeorſim à terra & igne, & duobus aliis intermediis elementis. Nam ipſa ex optimæ proportionis formula, æquali quadam inter ſe poteſtate continentur, vt neque contineãt neq; contineãtur ex parte inter ſe mutuò, vt alia incrementum, alia diminutionẽ capiant: ſed profectò indiſſolubili quadam compage, optimæ cuiuſdam rationis vinculo cõſtricta permaneant. Quũ enim tres quidam exiſtant termini, & interualla quoque eadem illa ratione inter ſe diſtent: tunc videlicet medium radii inſtar videmus ad primum eſſe, quod tertiũ eſt ad ipſum: & contraria vice, commutatíſque congruenter interuallis, ſeruato locorum ordine. Hæc autem recenſere, ita vt numeri & quaſi articuli harum proportionum intelligantur, nequaquam fieri poteſt, niſi res quædam pari poteſtate præditæ, ſubiecta oculis deſcriptione, opponantur. quæ quidem docendi ratio opportuna eſt & ad figuræ & ad motus rationem repræſentandam. [b] Quatenus igitur Mundus globoſa eſt figura, ſibíque adeo vndiquaque ſimilis, omnes certè alias figuras, quæ quidem vnius ſint generis, capere poteſt. Iam & ex illo circulari motu perpetuũ quendam tenorem conſeruat. ſola enim globoſa illa ſiue circularis figura poteſt, & E dum quieſcit & dum mouetur, in eodem loco apta quadam commenſuratione cõponi: vt nunquam vel deficiat vel in alium quempiam commigret locum: quoniam videlicet omnia paribus ab ipſo medio diſtent interuallis. Quum porro læuiſſimus ſit & prorſus æquabilis, vt nihil ad ſummam perfectámq; æquabilitatem deſiderari in eo poſſit: minimè indiget mortalibus inſtrumentis, quæ ad facilem expeditúmque vſum cæteris animãtibus aptata ſunt & accõmodata. [c] Animam autem mundi in ipſius medio indidit Deus, & extrà eduxit: ipſúmque vniuerſum ipſa contexit, certo quodam temperamento contemperatam, ex forma nimirum indiuidua, & ex diuidua eſſentia: vt vnum quoddam temperamentũ ex his duobus exiſtat:

a Mũdi forma abſolutiſſima, è perfectis corporibus conſtituta, perfecta κατὰ λογίαν: vt quidem nihil in ipſo deſit, nihil ſuperfluat. quam elementorum mirabilẽ proportionem explicat. Illud autem eſt MVNDI CORPVS.

Pap. XXXI. &c.

b Cur circulãris ſit mundi FIGVRA. Iiſdem pag.

c De MVNDI ANIMA, id eſt NATVRAE ORDINE; graphica & διαγραμματώδης deſcriptio: præclaris exemplis illuſtrata: vt ex mate-

ficorum, arithmeticorúmve numerorũ harmonia, Naturæ eximius ille concentus intelligatur, oculis per hæc exempla ſubiectus. Diagrammatis explicationem vide in Timæo maiore. Ταυτοῦ autem & Θατέρου articulis illã harmoniam conſtare docet, pag. xxxiii, vſque ad xxxvii.

cui duas potentias immiſcuit, motuũ principia, Eiuſdem videlicet & Alterius, quæ quidem Anima, quum difficulter ſuſcipiat mixtionem, neque facilè etiam ad huius temperamenti formulam coaluit. Hæ autem omnes rationes ſunt contemperatæ ad numeros harmonicos: quas & ipſe rationes Opifex congruenter diſtinxit, certis ſcientiæ auſpiciis: vt quidem minimè incognitum eſſe poſſit ex quibus hæc mũdi anima ſit conſtituta. Hanc verò non vltimam ordinauit Deus poſt corpoream ipſam eſſentiam, quemadmodũ nos affirmamus. (illud enim quod honoratius eſt atque auguſtius & poteſtate & tempore, prius eſt) ſed antiquiorem creauit. & quidem hoc ordine: [a] Quũ primæ eſſent vnitates quatuor, vnam ex illis aufert, ad octo Denarios & tres Centenarios. huius autem duplum & triplum facile eſt colligere, primo numero conſtituto. Omnes autem numeros cum ſuis ſupplementis & ſeſquioctauis oportet eſſe, terminos ſex & triginta: omnem autẽ numerũ fieri, Centena & quatuordecim millia, ſexcenta nonaginta quinq;. Diuiſiones autem hæ ſunt, CENTENA QVATVORDECIM MILLIA, SEXCENTA NONAGINTA QVINQVE. Vniuerſi igitur animã hũc in modum ferè diuiſit.

a Διάγραμμα ipſum conſultò hic omiſimus: tum quòd ex maiore Timæo peti poſſet illius explicatio: tum quod peculiarem locum deſtinauerimus in noſtris de doct. Plat. comment. in quo de Mathemat. deſcriptionibus, & de earũ vſu ex profeſſo agamus: ne minus promptorũ ingenia iſtis figuris, tãquam μορμολυκείοις, à lectione abſterreantur.

[b] DEVM porro ſola mens videt in his omnibus ſanè rebus, principem autorémque & parentem horum omnium. Id autem quod genitum eſt, oculis videmus, & hunc mundum per ipſius partes. quarũ quidem præcipuæ ſunt Cœleſtes: quæ & ipſæ bifariam diuiduntur: vt quidem nõnullæ ſint Eiuſdem naturæ, nonnullæ, Alterius. Harum aliæ quidem extrinſecus ducunt omnes in ipſis internas, ab Oriẽte ad Occidentem, vniuerſo quodam motu: eæ verò quæ ad motum Alterius pertinent, intrà ab Occidente ad Orientem reuertuntur, & peculiari quodam motu mouẽtur. circumrotantur autem per accidens Eiuſdem motu, qui in mundo præſtantiorem habet poteſtatem. At motus ille Alterius per harmonicas rationes diſtributus, ſeptem circulorum ordinibus diſtinguitur. Luna ſiquidem, omnium maximè infima, & ad terram accedens propius, menſtruum peragit circulum: Sol autem poſt hanc annuo tempore ſuum circulum abſoluit. Duo verò pari [c] cum Sole curſu eunt, Mercurii & Iunonis aſtrum: quod Veneris ſiue Luciferum vulgus vocat. neq; enim quilibet hominũ cœtus rerũ aſtronomicarũ, ex certæ cognitionis legibus, eruditus eſt, neque ortuum aut occaſuum diſcrimina peritè nouit. Idem enim aliquando Veſperus eſt, [i. occiduus] dum Solem ſequitur, hactenus vt nobis conſpicuus ſit Sole lucem ſuam abſcondente: aliquando

b Deus, per ſe inconſpicuus, in rerum naturalium opificio apparet. Ipſarum porro rerum aliæ conſtantiorem habent naturam, aliæ caducam. Motum autem ταυτοῦ, vniformem quidem illum cœli motũ & Θατέρου, varium & multiplicé explicat, in variis planetarum curſibus, pag. xxxviii, vſque ad xl. &c.

c Solis miniſterium, iiſdem paginis.

A ᾧ ποτέμιξε δύο δυνάμεις, ἀρχὰς κινήσεων, τάς τε ταυτῶ καὶ τὰς τῶ ἑτέρω. ἁ καὶ δίεμικτος ἔασα, οὐκ ἐκ τῶ ῥᾴστω συνεκίρνατο. λόγοι δ' οἵδε πάντες ἐντὶ κατ' ἀριθμὼς ἁρμονικὼς συγκεκραμμένοι· ὡς λόγως τῦ μοῖραν διαιρήκει ποτ' ὄπτασθαι, ὡς μὴ ἀγνοεῖν ἐξ ὧν ἁ ψυχὰ καὶ δι' ὧν συνεστάκει. αἰ οὐχ ὑστέραν τὰς σωματικὰς οὐσίας συνεπάξατο ὁ θεός, ὥσπερ λέγομες ἄμμες, (πρεσβύτερον γὰρ
B τὸ τιμιώτερον καὶ δυνάμει καὶ χρόνῳ) ἀλλὰ πρεσβυτέραν ἐποίᾳ, μίαν ἀφαιρέων τὰν πρώταν μονάδων οὖσαν τεττόρων, ποτὶ ὀκτὼ δεκάδι καὶ τρισὶν ἑκατοντάσι. ταὐτὰς δ' ἔστιν τε διπλασίαν καὶ τριπλασίαν ῥᾴδιον συλλογίξασθαι, ἑξαμμῶ τῶ πρώτω. δεῖ δ' εἰμμὶ πως πάντας σὺν τοῖς πληρώμασι καὶ τοῖς ἐπογδόοις ὅρους ϛ καὶ λ. τὸν δ' σύμπαντα ἀριθμὸν γενέσθαι μυριάδας ια, καὶ τετρόρων χιλιάδων ἑξακοσίων ϛε. ταῖ δ' διαμ-
C ρέσιες αὖταν ἐντί, μυριάδες ια, δ χ ϛ ε. τὰν μὲν δὴν τῶ ὅλω ψυχὰν ταὐτά πως διεῖλε.

ΘΕΟΝ δὲ, τὸν μὲν αἰώνιον νόος ὁρῆ μόνος τῶν ἀπτῶν ἀρχαγὸν καὶ γενέτορα τουτέων· τὸ δὲ γεννατὸν ὁρᾶμες, κόσμον τε τόνδε καὶ τὰ μέρεα αὐτῶ ὄντα ἱερά. ταῦτα μὲν ἀθέεα ἔντα, διαιρετὰ δίχα· ὡς τὰ μὲν, τᾶς ταυτῶ φύσιος εἰμέν· τὰ δὲ, τῶ ἑτέρω. ὧν τὰ μὲν, ἔξωθεν ἀγὰ πάντα ἐν αὐτοῖς τὰ ἐντὸς,
D ἀπ' ἀνατολᾶς ὅτι δύσιν ταὐτὰν καθ' ἁμὲν κίνασιν· τὰ δὲ τᾶς τῶ ἑτέρω, ἐντὸς ἀπὸ ἑωτέρας, τὰ ποθ' ἕω μὲν ἐπαναφερόμενά τε καὶ καθ' αὐτὰ κινεόμενα. συμπεδινέεται δὲ τῦ συμβεβηκὸς τᾶ ταυτῶ φορᾶ, κράτος ἐχοίσας ἐν κόσμω κάρρον. ἁ δὲ τῶ ἑτέρω φορά, μεμεεισμένα καθ' ἁρμονικὼς λόγως, ἐς ἑπτὰ κύκλως σωτέτακται. ἁ μὲν ὧν σελάνα ποτιγειοτάτα ἔασα ἐμμηνιαῖον τὰν περίοδον
E ἀποδίδωτι· ὁ δ' ἅλιος μὲν ταὐτῶ ἐνιαυσιαίῳ χρόνῳ τὸν αὐτῶ κύκλον ἐκτελεῖ. δύο δ' ἰσόδρομοι ἀελίῳ ἐντί, Ἑρμᾶς τε καὶ Ἥρας· ὁν, Ἀφροδίτας καὶ Φωσφόρον τοὶ πολλοὶ καλέοντι. νομῶς γὰ καὶ πᾶς ὅμιλος οὐ σοφὸς τὰ περὶ ταῦτα ἱερὰν ἀστρονομίαν ἐντί, οὐδ' ὄπτασθαι αὐτὰν ἀνατολᾶν ταῦν ἑσπερείων καὶ ἑῴων. ὁ γὰ αὐτὸς, πότα μὲν ἕσπερος γίγνεται, ἑπόμενος τῷ ἁλίῳ τοσοῦτον ὁκόσον μὴ ὑπὸ ταῖς αὐγαῖς αὐτῶ ἀφανιοθῆμεν· πότα δ', ἑῷος, αἶτα

προαγόπαν τῶ ἀλίω, ϗ προανατέλλη ποτ' ὄρθρον. φωσφόρος ὢν πολλάκις μὴ γίγνεται ὁ τᾶς Ἀφροδίτας, διχὰ τὸ ὁμοδρομεῖν ἀλίῳ. οὐχ εἷς ὔ, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν τῶν ἀπλανέων, πολλοὶ ὔ τῶν πλαζομένων. πᾶς ὔ ὃν μεγέθη ἀὴρ ὑπὲρ τὸν ὁρίζοντα περὶ ἄλιον περιγενόμενος, ἀμέραν ἀγγέλλει. τὰ δὴ ἄλλοι δρεῖς, Ἄρεός τε ϗ Διὸς ϗ Κρόνου, ἔχοντι ἴδια τάχεα ϗ ἀνωμάλως αἰῶνος· ἀνύτοντι δὲ τὸν δρόμον, περὶ καταλάμψιας ποιούμενοι, φάσιάς τε, ϗ κρύψιας, ϗ ἐκλείψιας, γινώντες ἀτρεκέας τε ἀνατολὰς ϗ δύσιας· ἔτι ὔ φάσιας φανερὰς ἑῴας ἢ ἑσπερίας ἐκτελέοντι ποτὶ τὸν ἄλιον, ὃς ἀμέραν ἀποδίδωτι τὸν ἀπ' ἀνατολᾶς ἐπὶ δύσιν αὐτῶ δρόμον· νύκτα ὔ, τὰν ἀπὸ δύσιος ἐπ' ἀνατολὰν κίνασιν κατ' ἄλλο ποιέεται, ἀριθμὸς ὑπὸ τᾶς ταυτῶ φορᾶς· ἐνιαυτὸν ὔ, καθ' ὃν αὐτῶ καθ' ἑαυτὸν κίνασιν. ἐκ ὔ ῥυτέων τῶν κινασίων, δύο ἐσασᾶν, τὰν ἕλικα ἐκτυλίσσει, πολέρπων μὲν ἐπ' μίαν μοῖραν ἐν ἀμερησίῳ χρόνῳ, περιδινούμενος ὔ ὑπὸ τᾶς τῶν ἀπλανέων σφαίρας, καθ' ἑκάσαν περίοδον, ὄρφνας ϗ ἀμέρας. χρόνω ὔ τὰ μέρεα, τᾶσδε τᾶς περιόδως λέγοντι, ἃς ἐκόσμησεν ὁ θεὸς σὺν κόσμῳ. οὐ γὰρ ἦν πρὶ κόσμω ἄστρα· διόπερ οὐδὲ ἐνιαυτός· οὐδ' ὡραν περίοδοι, αἷς μετρέεται ὁ χρονατὸς" κόσμος οὗτος. εἰκὼν δὲ ὅστι τῶ ἀχρονάτω χρόνω, ὃν αἰῶνα παραγορεύομες. ὡς γὰρ τὸ παντ' ἀΐδιον παράδειγμα τὸν ἰδανικὸν κόσμον ὅδε ὠρανὸς ἐχρονάθη, οὕτως ὡς πρὸς παράδειγμα τὸν αἰῶνα ὅδε χρόνος σὺν κόσμῳ ἐδαμιουργήθη.

Γᾶ δ' ἐν μέσῳ ἱδρυμένα, ἑστία θεῶν, ὅρος τε ὄρφνας ϗ ἀμέρας γίνεται· δύσιάς τε ϗ ἀνατολὰς χρονῶσα κατ' ἀποτομὰς τῶν ὁριζόντων, ὡς τὰ ὅλα ϗ τὰ ἀποτομὰ τᾶς γᾶς περιγραφόμενα. πρεσβύσα δ' ἐντὶ τῶν ἐντὸς ὠρανῶ σωμάτων. οὐδέποκα ὕδωρ ἐχρονάθη δίχα γᾶς, οὐδὲ μὰν τοι ἀὴρ, χωρὶς ὑγρῶ. πῦρ τε ἔρημον ὑγρῶ ϗ ὕλας ἃς ἐξάπτοι, οὐκ ἂν ἔχοιμι ὅστε ῥίζα πάντων ϗ βάσις ἀγᾶ ἐρήρεισαι ὅτι τᾶς αὐτᾶς ῥοπᾶς. ἀρχαὶ μὲν ὧν τῶν χρονομένων, ὡς μὲν ὑποκείμενον, ἀ ὕλα· ὡς ὔ λόγος μορφᾶς, τὸ εἶδος. ἀπογνάματα ὔ τουτέων ὅστι τὰ σώματα, γᾶ τε ϗ ὕδωρ, ἀὴρ τε ϗ πῦρ. ὧν ἀ

A Eôus vocatur [.i. orientalis] quum Solem aduentantem antecedit, & sub diluculum prior oritur. Lucifer igitur sæpenumero est Veneris stella, quòd eodem cum Sole cursu feratur. Non tamen vnus ipse est Lucifer.nam id præstant multæ stellæ & fixarum & inerrantiũ. omne enim iusta magnitudine astrum quod super horizontem ante Solem extat,diem denuntiat. Iam verò alii tres Planetæ,Martis nimirum, Iouis & Saturni, habent peculiares celeritates & B inæquales annos. Cursus autem suos iustis spatiis conficiunt, ita vt certa exploratáq; cognitione percipi possint:quippe qui certis temporibus & appareant & lateãt & deficiant, verósque ortus & occasus generẽt. Iam & manifestas apparitiones orientales & occiduas perficiunt ad Solẽ: qui DIEM ex eo cursu reddit,dum ab oriente ad occidẽtẽ pergit:NOCTEM verò alio cõtrario modo, ex occidentis ad orientem motu: quatenus Sol videlicet ex illo Eiusdem mo C tu defertur: ANNVM verò, quatenus suo & peculiari motu. Ex duobus his motibus Sol duplicem cursum peragrat, dum vniuerso quidem illo motu cœli circũfertur: & spiram gyrúmq; obliquo quodam motu inuoluit. hoc quidem secundum vnam partem dierum tempora & discrimina designat: illo verò, dum fixarum stellarum motu rapido circumuoluitur, ad vnũquẽque circuitum,Noctem & Diẽ facit.[a] Sunt verò hæ Temporis partes, quas Circuitus vocant. Deus autem TEMPVS cum ipso mundo ordinauit.nõ enim erant astra an- D te tempus,neque proinde annus,neque anni tempestates certis circuitibus distinctæ, quibus genitum hoc tempus definitur.Est autem tempus ingeniti temporis imago, quod AEternitatẽ vocamus. Quemadmodum enim hæc Vniuersitas ad intelligibilis mundi exemplar creata est, ita & hoc tempus ad AEternitatẽ,veluti ad exemplar quoddam, cum mundo ab Opifice fuit constitutum.

[a] TEMPORIS descriptio, id est diei, mensis, anni διορισμός. iisdem pagina.

Terra porro in medio stabilita, deorũ sedes, terminus est noctis & dici: occasus & ortus generat, prout cœli medium orbiũ illorum qui ὁριζοντες [.i. finientes] vocantur,quasi abscisionibus diuiditur.sic enim ex vario terræ aspectu eos circũscribimus atque definimus. Antiquissimum verò est omniũ quæ in hac vniuersitate sunt, corpus. neque enim Aqua nata est sine terra, neq; verò Aër sine humido. Ignis autẽ humido,veluti materia qua inflãmetur,destitutus,haudquaquam possit cõsistere. quocirca omnium radix & firmamentum aliorum, Terra eodem momento firmata est. Rerum igitur creatarum, vt subiectum, est Materia: veluti autem ratio proportióque formæ, est Idea. harum autem fœtus, Corpora: nimirum Terra, Aqua, Aër, Ignis. quorum E

[b] Elementorum ipsorum συζυγίαι, cõformatio, vnus pag. LIII, vsque ad LVIII.

τᾶν χρόνος. 4

quidem huiuſmodi eſt generatio atque productio. Omne corpus ex planis conſtat: hoc verò ex Triangulis: quorum alter quidem eſt ex rectis angulis æqualium laterum, ſemiquadrangulus: alter autem inæqualium laterum, qui habet maiorem angulum potentia triplum minoris. minimus verò in ipſo angulus, tertia recti pars eſt: huius autem duplum, medius eſt. hic enim duarum tertiarum partium eſt: maximus autem rectus ad mediam ſeſquialteram proportionem habet: triplus autē eſt ad minimū. Hic igitur triangulus, ſemiquadrangulus eſt, quatenus cum æquilatero triangulo comparatur, perpendiculo bifariam abſciſſo à vertice ad imum, in partes æquales. duo igitur vtrique ſunt rectanguli: at in vno, duo quidem latera, quæ quidem in recto ſunt, æqualia ſunt tantùm, in altero autē omnia tria inæqualia. Hæc verò figura Obliqua vocetur. Ille autem ſemiquadrangulus primordium fuit conſtituendæ terræ. nam quadrangulus ex his quatuor videlicet quadrangulis componitur. ex quadrangulo verò cubus generatur, omnium corporum firmiſſimum & maximè ſtatarium, vt nullam in partem moueri poſſit: vtpote quod ſex latera, octo autem habeat angulos. Hac nimirum conſtitutione Terra elementum eſt & grauiſſimum & difficulter mobile: huiuſmodi quidem certè vt in aliud corpus tranſmutari nullo modo poſſit, quòd nullam habeat cum vllo triangulorum genere cōmunitatem. ſola enim terra proprium habet & peculiare elementum, Semiquadrāgulū. Hoc porro elemētū eſt aliorū corporū Ignis, aëris, aquæ. ſexies enim cōpoſito ſemiquadrangulo triāgulus ex ipſo æqualibus fit cruribus: ex quo pyramis, quæ quatuor baſes & æquales angulos habet, cōponitur, ſpecies ignis maximè mobilis & tenuiſſimarum partium. Poſt hoc autem, id quod octo conſtat ſedibus, octo quidem baſes, octo verò angulos habens, eſt Aëris elementum. Tertium autem quod viginti ſedes habet, baſes quidem viginti, angulos autem duodecim, Aquæ elementum eſt, plurimarum partium atque grauiſſimarū. Hæc igitur ab eodem elemēto compoſita, inter ſe cōmutātur. At id quod duodecim conſtat ſedibus, imaginem Vniuerſi ſtatuit, quippe quod ad ſphæricam figuram proximè accedat. Ignis igitur ob partium tenuitatem per omnia penetrat: Aër item per alia elementa, excepto igne: Aqua autem, per terram. Omnia igitur plena ſunt, nec vacui quicquam relinquunt. Rapido autem illo vniuerſi motu circumaguntur, & firmata teruntur quidem viciſſim, indefinentē verò alterationē ad ortus & interitus perficiunt. Horū miniſterio & opera vtens

A γήεσις, τοιαῦτα. ἅπαν σῶμα ἐξ ὀπιπέδων ὄζεί· τοῦτο δ' ἐκ τριγώνων, ὧν τὸ μὲν ὀρθογώνιον ἰσοσκελὲς ἡμιτετράγωνον, τὸ δ', ἀνισόπλευρον, ἔχον τὰν μέζονα δυνάμᾳ τετραπλασίαν τᾶς ἐλάσσονος. ἃ δ' ἐλαχίστα ἐν αὐτῷ γωνία, τρίτον ὀρθᾶς ὄζει· διπλασία δ' ταύτας, ἁ μέσα. δύο δὲ τρίτων ἀδ' ὄζεν. ἁ δ' μεγίστα ὀρθά, ἁμιόλιος μὲν τᾶς μέσας ἔσασα, τριπλασία δ' τᾶς ἐλαχίστας. τοῦτο δ' ὧν τὸ τρίγωνον, ἀμιτριγώνων ὄζεν, ἰσοπλεύρῳ
B τριγώνῳ, δίχα τετμαμένῳ καθ' ἕτω, ἀπὸ τᾶς κορυφᾶς ἐς τὰν βάσιν, ἐς ἴσα μέρεα. δύο ὀρθογώνια μὲν ὧν ἐν ἑκατέρῳ· ἀλλὰ ἐν μὲν τῷ μὲν, ταὶ δύο πλευραὶ ταὶ περὶ τὰν ὀρθάν, μόναι ἴσαι· ἐν δὲ τῷ δ', ταὶ τρεῖς πᾶσαι ἄνισοι. σκολιὸν δ' τοῦτο μὲν καλεέσθω· κείνο δ' ἀμιτετράγωνον, ἀρχὰ συστάσιος γᾶς. τὸ δὲ τετράγωνον ἐκ τουτέων, ἐκ τεττάρων ἡμιτετραγώνων· σύγκειται μόνον.
C γώνῳ γίνεσθαι τὸν κύβον, ἑδραιότατον καὶ στερεώτατον πάντων σῶμα, ἐξ ἴσων πλευρᾶς, ὀκτὼ δ' γωνίας ἔχον. καλεῖται δ', βαρύτατόν τε καὶ δυσκίνατον ἁ γᾶ, ἀμεταβλητόν τε σῶμα εἰς ἄλλα, δεῖ τὸ ἀκινητότατον εἶμεν τῶν ἄλλων γενέων τῶν τριγώνων. μόνα δὲ ἁ γᾶ ἄιδιον στοιχεῖον ἔχει τὸ ἀμιτετράγωνον. τοῦτο δ' στοιχείων τῶν ἄλλων σωμάτων ὄζεί, πυρός, ἀέρος, ὕδατος. ἑξάκις μὲν συστάντος τῶ ἀμιτριγώνω, τρίγωνον ἐξ αὐτῶν ἰσόπλευρον
D γίνεται. ἐξ ὧν ἁ πυραμίς, τέτρασσας βάσιας καὶ τὰς ἴσας γωνίας ἔχουσα, σύγκειται, εἶδος πυρὸς δυνατώτατον καὶ λεπτομερέστατον. μετ' δ' τοῦτο, ὀκτάεδρον, ὀκτὼ μὲν βάσιας, ἐξ δ' γωνίας ἔχον, ἀέρος στοιχεῖον. τρίτον δ', τὸ εἰκοσίεδρον, βασίων μὲν εἴκοσι, γωνιῶν δ' δώδεκα, ὕδατος στοιχεῖον, πολυμερέστατον καὶ βαρύτατον. ταῦτα δ' ὧν ἀπὸ ταὐτῶ στοιχείω συγκείμενα εἰς ἄλλαλα τρέπεται. τὸ δ' δωδεκάεδρον εἰκόνα τὸ πάντος
E ἐστάσατο, ἔγλυσε σφαῖραν εὖν. πῦρ μὲν ὧν δι' τὰν λεπτομέρειαν διὰ πάντων ἦκεν, ἀήρ τε διὰ τῶν ἄλλων, ἔξω πυρός· ὕδωρ δ', διὰ τᾶς γᾶς. ἅπαντα δ' ὧν πλήρη ἐστί, οὐδὲν κενεὸν ἀπολείποντα. συνάγκαν δὲ τᾷ περιφορᾷ τοῦ πάντος, καὶ ἁρμοσμένα τρίβεται μὲν ἀμοιβαδόν, ἀδιάλειπτον δὲ ἀλλοίωσιν ποιεῖ γενέσιος καὶ φθορᾶς ἀποδίδωσι. τούτοις δὲ ποτιχρεόμενος ὁ θεὸς τόνδε τὸν κόσμον κατ-

ταῦ' δι' ὀκτὼ δὲ γωνίας.

ταῦ' δι' πολυμερέστερον ἢ βαρύτερον.

τεσκεύαξεν· ἁπλοῦν μὲν, ὅθεν τὴν γῆν· ὁρατὸν γὰρ ὄν, ὅθεν τὸ πῦρ· ἄκρα δύο ἄκρα. δι' ἀέρος δὲ καὶ ὕδατος συνεδήσατο δεσμῷ κρατίστῳ, ἀναλογίᾳ, ἃ καὶ αὐτὰν καὶ τὰ δι' αὐτᾶς κρατούμενα συνέχειν δύναται. εἰ μὲν οὖν ὑπίπεδον εἴη τὸ συνδούμενον, μία μεσότας ἱκανὰ ἐστίν· εἰ δὲ καὶ στερεόν, δύο χρήσ. δυσὶν οὖν μέσοις δύο ἄκρα συναρμόσατο, ὅκως εἴη ὡς πῦρ ποτ' ἀέρα, ἀὴρ ποτὶ ὕδωρ, καὶ ὕδωρ ποτὶ γᾶν· καὶ κατ' ἐναλλαγάν, ὡς πῦρ ποτὶ ὕδωρ, ἀὴρ ποτὶ γᾶν· καὶ ἀνάπαλιν, ὡς γᾶ ποτὶ ὕδωρ, ὕδωρ ποτ' ἀέρα, καὶ ἀὴρ ποτὶ πῦρ· καὶ κατ' ἐναλλαγάν, ὡς γᾶ ποτ' ἀέρα, ὕδωρ ποτὶ πῦρ. καὶ ἐπεὶ δυνάμᾳ ἴσα ἐστὶ πρῶτα, τοὶ λόγοι αὐτῶν ἐν ἰσονομίᾳ εἰσί. εἷς μὲν οὖν ὅδε ὁ κόσμος δαιμονίῳ δεσμῷ τὸ ἀνάλογόν ἐστιν. ἕκαστον δὲ τῶν τετόρων σωμάτων πολλὰ εἴδεα ἔχει. πῦρ μὲν, φλόγα, καὶ φῶς, καὶ αὐγάν, ὅθεν τὴν ἀνισότητα τῶν ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν τριγώνων. κατ' αὐτά τε καὶ ἀὴρ, τὸ μὲν, καθαρὸν καὶ αὖον, τὸ δὲ, νοτερὸν καὶ ὁμοῦ χλῶδες. ὕδωρ τε, τὸ μὲν, ῥυτὸν, τὸ δὲ παικτόν· ὁκόσον χιών τε καὶ πάχνα, χάλαζά τε καὶ κρύσταλλος. ὑγρόν τε, τὸ μὲν ῥυτὸν, ὡς μέλι, ἔλαιον· τὸ δὲ, παικτὸν, ὡς πίσσα, κηρός. παικτῶ δὲ εἴδεα, τὸ μὲν, χυτόν· χρυσός, ἄργυρος, χαλκός, καττίτερος, μόλιβδος, σαγών· τὸ δὲ, θραυστόν· ἄλιον, ἄσφαλτον, νίτρον, ἅλες, γυψήρια, λίθοι τοὶ ὁμογενέες.

ΜΕΤΑ δὲ τὰν τῶ κόσμω σύστασιν, ζώων θνατῶν γέννασιν ἐμαχανάσατο, ἵν' ᾖ τέλεος, ποτὶ τὰν εἰκόνα πρωτελῶς ἀπειργασμένος. τὰν μὲν οὖν ἀνθρωπίναν ψυχὰν ἐκ τῶν αὐτῶν λόγων καὶ δυναμίων συγκερασάμενος καὶ μερίξας, διένεμε τᾷ φύσι τᾷ ἀλλοιωτικᾷ τῶ ἔργω δούς· διαδεξαμένα δ' αὐτὸν ἐν τῷ ἀνεργάζειν θνατά τε καὶ ἐφαμέρια ζῶα, ὧν τὰς ψυχὰς ἐπιῤῥύτως ἐνάγαγε, τὰς μὲν, ἀπὸ σελαίας, τὰς δ', ἀπὸ ἁλίω· τὰς δ', ἀπὸ τῶν ἄλλων τᾶ πλαζομένων ἐν τᾷ τῶ ἑτέρω μοίρᾳ· ἔξω μιᾶς τᾶς τῶ αὐτῶ δυνάμιος, αἳ ἐν τῷ λογικῷ μέρει ἔμιξεν, εἰκόνα σοφίας τοῖς βιωσομένοις. τᾶς μὲν γὰ ἀνθρωπίνας ψυχᾶς τὸ μὲν, λογικόν ἐστι καὶ νοερὸν, τὸ δ', ἄλογον καὶ ἄφρον. τῶ δὲ λογικῶ τὸ μὲν κρέσσον, ἐκ τᾶς ταὐτῶ φύσιος· τὸ δ' χέρσον, ἐκ τᾶς τῶ ἑτέρω. ἑκάτερον δὲ τῶ περὶ τὰν κεφαλὰν ἵδρυται μέρος, ὡς τἄλλα μέρεα τᾶς ψυχᾶς

A Deus hunc mundum conſtruxit: qui quidem mundus propter terram tangi poteſt, videri autem propter ignem: quæ duo ſunt extrema. Per aërem verò & aquam, firmiſſimi cuiuſdam vinculi proportione, mundum colligauit, qua & ipſa & quæ per ipſam comprehenduntur, conſtringi continerique poſſint. Si igitur id quod colligatur, planum fuerit, vna medietas ſatis eſt: ſin verò ſolidum, duobus indiget. Duobus igitur mediis duo extrema adaptauit, vt eſſent, veluti ignis ad aërem, aër
B ad aquam, aqua ad terram: & viciſſim, vt ignis ad aquam, aer ad terram. & viciſſim, veluti terra ad aquam, aqua ad aerem, & aer ad ignem: & viciſſim, velut Terra ad aerem, aqua ad ignem. Quandoquidem autem omnia ſunt potentia æqualia, ipſorũ rationes totæ ſunt in æqualitate. Vnus igitur hic mundus felicis cuiuſdam & planè diuini vinculi proportione conſiſtit. Horum porro quatuor corporum vnumquodque multas ſpecies habet. Ignis quidem, flammam, lucem, ſplendorem, pro-
C pter triangulorum, qui in vnoquoque ipſorum ſunt, inæqualitatem. Eodem etiã modo & Aer, partim quidem purus & ſiccus, partim humidus & nebuloſus. Aqua etiam, quædam fluida eſt, quædam congelata, veluti nix, grando, glacies. Humor autem, alius eſt humidus, vt mel, oleum: alius, compactus, vt pix, cera. Compacti verò ſpecies, alia, fuſilis, vt aurum, argentum, æs, ſtannũ, plumbũ, ferri defæcati genus, quod σαγήνα ſiue σαγηνίαν vocant: a-
D lia, fragilis, vt ſulphur, bitumen, nitrum, ſal, alumen, & lapides eiuſdem generis.

IAM VERO poſt mundi cõſtitutionẽ, mortalium animantium generationem molitus eſt Deus vt ad imaginẽ illam perfectus eſſet planè atq; abſolutus. [b]Humanam igitur animam ex iiſdem rationibus atque potentiis contemperatam atque diuiſam diſtribuebat, Naturæ alteratrici hoc tributo miniſterio: quæ acceptis harum rerum mandatis, ipſius Opificis quaſi vicẽ obiuit in mortalibus & diurnis animali-
E bus efficiendis, quorum animas quaſi per fluxum quẽdam inſtillabat: itaalias quidẽ à Luna, alias à Sole, alias à cæteris quæ in Alterius parte oberrant aſtris deducebat. Vnam animam excepit, quæ Eiuſdem potentia prædita eſt, quam in parte illa rationis participe admiſcuit, imaginẽ ſapiẽtiæ his qui bono fato vtũtur. ná humanæ animæ altera pars rationis eſt particeps & intelligens: altera, rationis expers atque inſipiens. Eius verò quæ rationis eſt particeps, melior potiórque pars de Eiuſdem natura eſt: deterior verò, Alterius. Vtraque autem circa caput ſedem habet, vt reliquæ

a Animaliũ, & hominis maximè, qui cæteris animalibus dignitate præſtat, μικρόκοσμος nimirum, creatio. Corporum autem creandorũ poteſtatem, vt ξωωργία & Opificis miniſtræ Naturæ tribuit, diſtinctius quàm Plato, qui θεῶν illorum γονὴν crebriorem facit mentionem quàm philoſophum deceret: cui eſt inhoneſta in rebus maximis ἀκωμῳδησία. p. x i i. &c.

b De animæ creatione. Ibidem.

tũ animæ tũ corporis partes huic inseruiant, quẽadmodũ sub ipso corporis tabernaculo vniuerso. [a] At partis eius quæ rationis est expers, ea pars quæ ad iram prona est, circa cor: ea quæ cõcupiscit, circa iecur sedem habet. Iam verò Cerebrum, est principium & radix medullæ, in eóque etiam est animæ principatus. Ab hoc autem diffusio quædam manat per dorsi vertebras, quasi prono alueo, vt inde ad semẽ generationémque materia sufficiatur. Ossa autem, medullarum munimenta sunt: Caro, horum tegmen & cooperimentum est. Articulos autẽ neruis cõnexuit per ligamẽta ad motũ. Ex internis autẽ instrumentis quędã alimẽti gratia, quædã salutis fecit. Ex motibus autem qui ab externis proficiscũtur, hi qui ad sapientem illum locum tribuuntur, sensibus sunt expositi: qui verò sub perceptionem non cadunt, sensus effugiunt: siue quòd corpora quæ afficiuntur, magis sint terrea, siue quòd motus sint imbecilliores. Quicunq; igitur motus sint, naturam excedunt, dolorem pariunt: quicunque autem ad ipsam restituuntur, Voluptates nominantur. At verò ex sensibus visum quidem nobis accendit Deus ad rerum cœlestium contemplationem scientiámque comparandam. Auditum autem creauit, accommodatum instrumentum ad sermones & cõcentus percipiendos: cuius sensus beneficio si homo ab ipso ortus primordio destitutus sit, sermonis quoque emittendi facultate destituetur. Itaque maximè cognatum sermoni hũc sensum esse aiunt. Quæcũque verò affectiones corporum nominantur, tactus ratione appellationem sortiuntur: ipsa verò inclinatione, ad locũ. tactus enim vitales facultates diiudicat, caliditatem, frigiditatem: siccitatem, humiditatem: lenitatem, asperitatem: cedentia, renitentia: mollia, dura. Tactus autem graue & leue præiudicat: ratio verò definit atque determinat, ea inclinatione quæ & ad mediũ & à medio tendit. Deorsũ verò & medium idem omnino esse aiunt. nam cẽtrum sphęrę, ipsum est illud Deorsum: quod verò supra hoc est vsque ad circumferentiam, Sursum vocant. Calidum igitur tenuissimarum est partium, & vim habet atque facultatem corporum disparãdorum. Frigidum verò, crassiorum est partium, & meatus constringit. Gustus autem tactui similis est. nam concretione & discretione, præterea & subtili quodam ad meatus ingressu, & figuris, aut acerba sunt aut lenia ea quæ ad gustum pertinẽt. Nam ea quæ vim habent inducendi stuporem in linguam, eiúsque abstergendæ, Acerba sentiuntur: quæ verò moderatè linguam abstergunt, Salsa: at quæ linguam inflammãt, & in carnem penitius immanant,

a De corporis creatione, pag. XLIII. &c. vsque ad XLVIII. De singulis corporis partibus, earumque officiis atque ministeriis, pag. LXI, vsq; ad LXXXI. &c.

A καὶ τῷ σώματος ὑπηρετεῖν τούτῳ, καθάπερ ἐπ' αὐτῷ τῷ σκαπτρούχῳ. τῷ δ' ἀλόγῳ μέρεος τὸ μὲν θυμοειδὲς, ὡς εἰ ταὶ καρδίαν· τὸ δ' ἐπιθυμητικὸν, ὡς τὸ ἧπαρ. ἐκ δὲ σώματος, ἀρχὰν μὲν καὶ ῥίζαν μυελῶ εἶμεν ἐγκέφαλον, ἐν ᾧ ἁ ἀγεμονία· ἀπὸ δὲ τούτω, ἀπόχυμα ῥεῖ διὰ τῶν νωτίων ἅπασι δύλων τὸ λοιπὸν, ἐξ ὧ εἰς σπέρμα καὶ γόνον μερίζεσθαι. ὀστέα δέ, μυελῶν ὡς φυλάγματα. τούτεων δὲ σκέπαν μὲν ταὶ σάρκα καὶ ὡς καλύμματα. σινδέσμοις δὲ ποτὶ κίνησιν τοῖς νεύροις σινάπτει ταὶ ἄρθρα. τῶν δ' ἐντοσθίων ταὶ μὲν, τροφᾶς χάριν, ταὶ δέ, σωτηρίας. Κινασίων δέ, τῶν ἀπὸ τῶν ἐκτὸς, ταὶς μὲν αἰσθησιδόμοις εἰς ὃν φερέοντα τόπον, αἰσθήσιας εἶμεν· ταὶς δ' ἐπ' ἀντίπαλον μὴ πεπεισμένας, ἀπαθῆ τῷ ταὶ πάσχοντα σώματα γεωδέστερα εἶμεν, ἢ τῷ τὰς κινάσιας ἀμβλυτέρας γίγνεσθαι. ὁκόσαι μὲν ὧν ἐξισᾶντι ταὶ φύσιν, ἀλγεῖναι ἐντί· ὁκόσαι δὲ ἀποκαθιστᾶνται ἐς αὐτάν, ἀδοναὶ ὀνυμάζονται. τῶν δ' αἰσθησίων ταὶ μὲν ὄψιν ἄμμιν τὸν θεὸν αἰτάψαι εἰς θέαν τῶν ὠρανίων, καὶ ἐπιστάμας ἀνάλαψιν· ταὶ δ' ἀκοαί, λόγων καὶ μελῶν ἀντιλαπτικὰν ἔφυσεν· ἃς γεισκόμενος ὁ γενέσιος ὁ ἀνθρώπος οὔτε λόγον ἔτι πρέπεσθαι δυνάσεται· διὸ καὶ συγγενεστάταν τῷ λόγῳ ταύτὰν αἴσθασιν φαντὶ εἶμεν. ὁκόσα δὲ πάθεα τῶν σωμάτων ὀνυμάζεται, ποτὶ ταὶν ἁφαὶν κλίζεται, τᾶς δ' ῥοπᾶς ποτὶ ταὶν χώραν. ἁ μὲν γὰ ἁφὰ κρίνει τὰς ζωτικὰς δυνάμιας, θερμότατα, ψυχρότατα· ξηρότατα, ὑγρότατα· λειότατα, τραχύτατα· εἰκοντα, ἀντίτυπα· μαλακὰ, σκληρά. βαρὺ δὲ καὶ κοῦφον ἁφὰ μὲν πρὸς κεῖσιν, λόγος δ' ὁρίζει, τᾶς εἰς τὸ μέσον καὶ ἀπὸ τῶ μέσω νεύσας. κάτω δὲ τὸ μέσον, ταὐτὸν φαντί. τὸ γὰ κέντρον τᾶς σφαίρας, τοῦτό ἐστι τὸ κάτω· τὸ δ' ὕπερ τούτω, ἄχρι τᾶς περιφερείας, ἄνω. τὸ μὲν ὢν θερμὸν, λεπτομερές τε καὶ διαιρετικὸν τῶν σωμάτων δοκεῖ εἶμεν· τὸ δὲ ψυχρὸν, παχυμερέστερον πόρων καὶ συμπιλωτικὸν ἐστι. ταὶ δὲ περὶ ταὶν γεῦσιν ἔοικε τᾶς ἁφᾶς. συγκρίσει γὰ καὶ διακρίσει, ἔτι δὲ τᾶς ἐς τὼς πόρως ἴξεος δυσί, καὶ τοῖς σχημάτεσσιν, ἢ τρυφνά, ἢ λεῖα. ἀποτακτὰ τὰ μὲν ῥύπτοντα ταὶν γλῶτταν, τρυφνὰ φαίνεται· μετειάζοντα δὲ τᾶς ῥύψιος, ἁλμυρά· ἐκπυρωτὰ δέ, καὶ διαῤῥέοντα ταὶν σάρκα, δριμέα. τὰ δ' ἐν-

B

C

D

E

τὰ γλυκέα καὶ μέα. τὰ δ' ἐναντία, λεῖά τε καὶ γλυχέα, κεχύλωται. Ὀσμᾶς δ' εἴδεα μὲν οὐ κεχώρισται. διὰ γὰρ στενῶν πόρων διηθεῖται, στερροτέρων ὄντων ἢ ὡς σπᾶσθαι καὶ διίσασθαι, σάψεσι καὶ πέψεσι γᾶς τε καὶ γεοειδέων, εὐώδεά τε καὶ δυσώδεα εἴληφε. Φωνὰ δ' ἐστὶ μὲν πλᾶξις ἐν ἀέρι, διικνουμένα ποτὶ τὰν ψυχὰν δι' ὤτων, ὧν τοὶ πόροι διήκοντι ἀχρις ἥπατος χωρέοντες. ἐν τούτοις πνεῦμα, οὗ ἁ κίνασις ἀκοὰ ἐστί. Φωνᾶς δὲ καὶ ἀκοᾶς, ἁ μὲν, ταχεῖα, ὀξεῖα, ἁ δὲ βαρεῖα· μέσα δ' ἁ συμμετροτάτα. καὶ ἁ μὲν πολλὰ καὶ κεχυμένα, μεγάλα· ἁ δ' ὀλίγα καὶ στεναγμένα, μικρά. ἁ δὲ τεταγμένα ποτὶ λόγως μουσικὸν, ἐμμελής· ἁ δὲ ἄτακτός τε καὶ ἄεργος, ἐκμελής τε καὶ ἀνάρμοστος. Τέταρτόν τι γένος αἰσθητῶν, πολυειδέστατον καὶ ποικιλώτατον. ὁρατὰ δὲ λέγεται· ἐν ᾧ χρώματά τε πρωτοῖα, καὶ κεχρωσμένα μυεία. πρῶτα δὲ, τέτορα· λευκὸν, μέλαν, λαμπρὸν, φοινικοῦν. τὰ δὲ λαμπρὸν ἐκ τριῶν ἀριθμῶν τούτων γεννᾶται. τὸ μὲν οὖν λευκὸν διακρίνει τὴν ὄψιν, τὸ δὲ μέλαν συγκρίνει· ἔχως γὰρ τὸ θερμὸν διαχεῖ τὴν ἁφὰν, τὸ δὲ ψυχρὸν στενάγειν δύναται· καὶ τὸ μὲν τρυφνὸν, στενάγειν τὴν γεῦσιν, τὸ δὲ δριμὺ, διαιρεῖν πέφυκε. τρέφεται δὲ τὸ σκαῦος τῶν ἐναερίων ζώων καὶ σπανίζεται, πᾶς μὲν τροφᾶς διὰ διὰ μέων διὰ τῶν φλεβῶν εἰς ὅλον τὸν ὄγκον, κατ' ὀπῤῥοάν· οἷον δι' ὀχετῶν ἀγομένας καὶ ἀρδομένας ὑπὸ τοῦ πνεύματος, ὁ διαχεῖ αὐτὰν ὅπῃ τὰ πέρατα φέρον. Ἁ δὲ ἀναπνοὰ γίνεται, μηδενὸς μὲν κενεοῦ ἐν τᾷ φύσει ἐόντος, ὀπῤῥέοντος δὲ καὶ ἐλχομένου τοῦ ἀέρος ἀντὶ τοῦ ἀποῤῥέοντος διὰ τῶν ἀοράτων σωμίων, δι' ὧν καὶ ἀνοτὶς ὅπῃ φαίνεται, πινός δὲ καὶ ἐκ τοῦ τᾶς φυσικᾶς θερμότατος ἀπαναλουμένου. ἀνάγκα οὖν ἀντικαταχθῆναι τὸ ἴσον τῷ ἀναλωθέντι· εἰ δὲ μή, κενώσιας εἴληφε. ὅπερ ἀμάχανον. οὐδὲ γὰρ ἔτι ἐν καὶ ὑπρόον καὶ ἐν τὸ ζῶον, διαφυμένου τοῦ σκαύεος ὑπὸ τοῦ κενοῦ. ἁ δὲ ὁμοία ὀργανοποιία γίνεται καὶ ὅπῃ τῶν ἀψύχων, κατὰ τᾶς ἀναπνοᾶς ἀναλογίαν. ἁ γὰρ σικύα καὶ τὸ ἠλεκτρον, εἰκόνες ἀναπνοᾶς εἰσί. ῥεῖ γὰρ ἀχρὶ

τὰ γλυκέα καὶ μέα. *χυλῷ.*

Inuenitur etiam Βαρεῖα *post* βεκαδεῖα: *ut legatur,* ἁ μὲν ταχεῖα, ὀξεῖα· ἁ δὲ βεκαδεῖα, βαρεῖα. *Sic autem legendo, hic sensus fuerit, Vox quidem, acuta: tarda autē, grauis. Paulo pòst autem pro* ἄεργος *inuenitur* ἄλογος.

For. ἐὴ καύρ-ρεον. *aut certè post particulam* κα *aliud quodpiam huiusmodi uocabulum scriptum fuit.*

A Acria. at contraria & læuia & dulcia, in succum eliquescunt. Odoris porro species distinctæ non sunt. per angustos enim meatus percolantur, qui solidiores quidem sunt quàm vt contrahi & dispesci possint putrefactionibus & concoctionibus terræ, rerúmque terrearum. sunt verò vel iucundi vel iniucundi odoris. Vox autē, ictus in aere [aere intermedio] ad animum perueniens per aures: quarum aurium meatus procedentes ad iecur vsque contingunt. in his est spiritus, cuius motus est auditus. Vocis verò & auditus alia velox, alia acuta, alia tarda: grauis media, nullis tamen certæ mensuræ terminis definita: & alia quidem multa & diffusa, magna est: alia pauca & contracta, parua: alia verò ad rationes Musicas ordinata, concinna est: alia confusa & à ratione aliena, absurda est atque intēperata. Quartum autem genus eorum quæ sub sensus cadunt, varias habet atque multiplices species. ea porro dicuntur visibilia: quo genere & varii colores & coloratæ res quāplurimæ comprehenduntur. Primi autem colores sunt quatuor, Albus, niger, splendidus, puniceus. reliqui enim ex his permixtis generantur. Albus igitur color visum dispescit, niger componit atque coagmentat: quemadmodum Calidum diffundit tactum: frigidum contrà potest contrahere: & acerbum quoque gustum contrahere, acre verò diducere solet naturali quadam facultate. Porro animalium eorum quæ aerem inspirant, corpus & nutritur & conseruatur, dum alimentum per venas in vniuersam corporis molē distribuitur, & defluxione quadam veluti per canales deriuatur, & à spiritu irrigatur, qui eum ad extremos vsque fines efficaci quodam motu diffundit. Respiratio autem fit quum nihil vacui in natura sit: aer autem per oscula quæ videri non possunt, & attrahitur, & influit in eius vicem qui effluxit. ex illis etiam meatibus mador sudórque perspicuè existit in suprema cutis parte. Iam quum & aliquid de ipso à naturali calore absumatur, necesse est vicissim introduci æqualem motum eius qui consumptus est. quod nisi fieret, vacuum aliquid daretur in rerum natura: quod fieri nullo modo potest. non enim perpetuo illo motu quo solet animal quasi fluere, vires suas reficere atque instaurare posset, vt vnum videlicet perduret, si corporis tabernaculum à vacuo diuideretur. Similis autem instrumentorū solet esse molitio, & in ipsis quidem inanimis, ex ea respirationis reciproca proportione. cucurbitula enim & succinum imagines sunt respirationis. nam fluunt per

corpus foras ſpiritus, viciſſim autē introducūtur per reſpirationē & ore & naribus. deinde rurſus, velut Euripus, viciſſim ferūtur in corpus. illud verò ſecundū influxiones diſtenditur. At cucurbitula cōſumpto igne ab aere, attrahit humorē: ſuccinū verò excreto ſpiritu, ſuſcipit ſimile corpus. Omne verò alimentū à radice quidē cordis, à fonte verò vētriculi in corpus inducitur. quod etiam, ſi plus irrigatur quàm defluat, Incrementū dicitur: ſi verò minus, Imminutio. Vigor autē in horū confinio conſiſtit, & in defluxionis ac influxionis æqualitate intelligitur. Quum autē conſtitutionis compages diſſoluuntur, ſi non amplius tranſitus eſt ſpiritui, aut alimentū minimè diſtribuitur, animal interit. Multæ verò ſunt peſtes & noxæ vitæ, & mortis cauſæ. vnum autem genus nominatur Morbus. morborū verò princeps & primaria cauſa, eſt primarū facultatum intemperies atque perturbatio: ſi videlicet ſimplices facultates vel redundarint vel defecerint: caliditas nimirū, frigiditas, humiditas aut ſiccitas. Poſt has autē ſunt ſanguinis mutationes & alterationes ex corruptione, & deprauationes carnis tabidæ: ſi viciſſitudinū alternationibus ad acidū vel ſalſum aut acre, ſanguinis alterationes aut carnis tabes exiſtāt. Hinc enim bilis & pituitę origines, humores morboſi, & humorum putrefactiones, tenues quidem, ſi in profundo ſint: [curatu] difficiles, quorum principia ex oſſibus generantur: moleſtæ verò [ipſo ſenſu] quæ ex medulla accenduntur. Poſtremi autem ſunt morbi, Spiritus, bilis, pituita: dum & augentur & influunt in ſedes alienas, vel locos corporis principales. tunc enim meliorem locum occupant, cognatiſq; depulſis ſedes figūt, & afflictis corporibus in hæc ipſa diſſoluuntur. [a] Et corporis quidem hæ ſunt affectiones, & ex his animi cōplures morbi exiſtūt: ſed alii alias habent poteſtates: Sentiendi quidem facultatem, ſtupor: memoriæ vim, obliuio: appetendi, ſtomachi faſtidium, vel nimius appetitionis ardor: patiendi, feræ affectiones & œſtro percitæ rabies: rationis participem animi facultatem, indocilitas, imperitia & inſipientia. Vitioſitatis autem principia ſunt, Voluptates & dolores, cupiditates & timores, ex corpore quidem accenſæ, ſed in animam quaſi immixtæ: ac proinde ex variis effectis varias ſortiuntur appellationes. Nam amores, deſideria, diſſolutæ cupidines, iræ concitatæ, graues excandeſcentiæ,

A τῶ σώματος ἔξω φέρεσθε τὰ πνεύματα, αὖ-
τε πεισάγεται δὲ διὰ τῆς αὐαπνοῆς τῷ τε
στόματι καὶ ταῖς ῥισίν· εἶτα πάλιν, οἷον εὔριπος,
αὖτε πιφέρεται εἰς τὸ σῶμα. τὸ δ' αὐατείνεται
κατὰ μὲν κενεάς. ἀὴρ δ' εἰκύα, ἀπαναλωθέν-
τος ἀπὸ τῶ πυρὸς τῶ ἀέρος, ἐφέλκεται δ'
ὑγρόν· τὸ δ' ἤλεκτρον, ἐκκριθέντος τῶ πνεύ-
ματος, ἀναλαμβάνει τὸ ὅμοιον σῶμα. Τρε-
φὰ δ' πᾶσα, ἀπὸ ῥίζας μὲν τῆς καρδίας,
παγᾶς δὲ τῆς χοιλίας, ἐπάγεται τῷ σώμα-
B τι· ὃ καὶ εἴκαι πλείω τῆς ἀπορρεούσας ἐπρί-
δοιτο, αὔξα λέγεται· εἴκαι δὲ μείω, φθίσις. ἀ-
δὴ ἀκμὰ, μεθόριον τουτέων ἐστί, καὶ ἐν ἰσό-
τατι ἀπορρόας καὶ ἐπιῤῥόας νοέεται. λυομέ-
νων δ' τῶν ἁρμῶν τῆς συςάσιος, αἶκα μηκέτι
δίοδος ᾖ πνεύματι, ἢ ἔφθαρ μὴ διαδίδοται,
θνάσκει τὸ ζῶον. πολλαὶ δὲ κῆρες ζωᾶς καὶ
θανάτου αἰτίαι. ἓν δὲ γένος νόσος ὀνυμάζε-
ται. νόσων δ' ἀρχαὶ μὲν, αἱ τῶν πρώτων δυνα-
μίων ἀσυμμετρίαι, εἶκα πλεονάζοιεν ἢ
C ἐλλείποιεν ταὶ ἁπλαῖ δυνάμιες, θερμότης,
ἢ ψυχρότης, ἢ ὑγρότης, ἢ ξηρότης. μετὰ δὲ
ταύτας, αἱ τῶ αἵματος ἕξιαι καὶ ἀλλοιώ-
σιες, ἐκ διαφθορᾶς, ἢ αἱ τῆς σαρκὸς τα- In preced. edit. αἰτίας.
κομένας κακώσιες· αἶκα κατὰς μεταβολὰς,
ὅτι τὸ ὀξὺ ἢ ἁλμυρὸν ἢ δριμὺ πρόπαν αἷμα
τος, ἢ σαρκὸς ταχεδόνες γένοιντο. χολᾶς γὰ
αἱ γενέσιες καὶ φλέγματος, ἐνθένδε. χυμοὶ
νοσώδεες, καὶ ὑγρῶν σάψιες, ἀμαυραὶ μὲν, αἱ
μὴ ἐν βάθει χαλεπαὶ δ' ὧν ἀρχαὶ γεννῶν-
D ται ἐξ ὀστέων· αὐλαραὶ δ', ἐκ μυελοῦ ἕλα-
πόμθναι. τελθυταῖα δ' νόσων ἐστὶ, πνεῦμα,
χολὰ, φλέγμα, αὐξόμενα, καὶ ῥέοντα εἰς χώ-
ρας ἀλλοτρίας, ἢ τύπτωσι βιαιοτέρως. τότε
γὰ αὐτὰ παλαμβάνοντα τῶν τῶν καρδίων
χώρων, καὶ ἀπελάσματα τὰ συγγενέα, ἱδρύε
ται κακοήθεα τῶ σώματος, καὶ ἐς αὐτὰ τοῦ-
τα ἀναλύονται. καὶ σώματος μὲν πάθεα
τάδε, καὶ ἐκ τῶνδε ψυχᾶς νόσοι ἐστὶ πολ-
λαί. ἄλλαι δ' ἄλλων δυναμίων ἐστὶ· αἱ-
E θητικᾶς μὲν, δυσαισθησία· μναμονικᾶς δ',
λήθα· ὁρμητικᾶς δ', ἀνορεξία, καὶ ἀπορε-
πέστατα· παθητικᾶς δὲ, ἄγρια πάθεά
τε καὶ λύσσαι οἰστρώδεες· λογικᾶς δὲ, ἀμα-
θία καὶ ἀφρασύνα. ἀρχαὶ δὲ κακίας, ἀδό-
ναι καὶ λύπαι, ἐπιθυμίαι τε καὶ φόβοι,

τῶ σώματος ἐξαμμέναι μὲν ἐκ σώματος, ἀναχεχαμέναι δ' τᾶ ψυχᾶ, καὶ ἐξαγελλόμθναι ὀνό-
μασι ποικίλοις· ἔρωτες γὰ καὶ πόθοι, ἵμερόί τε ἔκλυτοι, ὀργαί τε σιώτονοι, καὶ θυμοὶ

a De corporis & animi morbis, pag. LXXXI, &c.

τῆς φλεγμονῆς. τότε γὰ αὐτὰ παλαμβάνοντα τῶν τῶν καρδίων χώρων. καὶ ἀπελάσματα τὰ συγγενέα. τῶ σώματος. καὶ ἀναλύονται. Legitur etiam ἄλλα, ut referatur ad πάθεα. καὶ ἀφροσύνα.

βαρεῖς, ὀπῳδυμίαι τε ποικίλαι, καὶ ἀδοναὶ ἀμέθοι σύνεσι. ἁπλῶς δ', ἀτόπως ἔχειν ποτὶ τὰ πάθη, καὶ ἄρχεσθαι, πέρας ἀρετᾶς καὶ κακίας ἐστί. τὸ δὲ πλεονάζειν ἐν τούτοις, ἢ κρόνα αὐτᾶν εἶμεν, οὗ ἢ κακῶς ἄμμε διατίθησι. ποτὶ δὲ ταύτας τὰς ὁρμὰς μεγάλα μὲν συνεργεῖν δύναται αἱ τῶ σωμᾶ κράσιες, ὀξεῖαι ἢ θερμαί, ἢ ἄλλοτ' ἀλλοῖαι γινόμεναι, ἐς τε μελαγχολίας καὶ λαγνείας λαβρωτάτας ἄγριοσαν ἄμμε. καὶ ῥευματιζόμενα μέρεα δαξασμὼς ποιεῦντι καὶ μορφὰς φλεγμαινόντων σωμάτων μᾶλλον ἢ ὑγιαινόντων· δι' ὧν δυσθυμίαι καὶ λῆθαι, καὶ διαφθορεῖαι τε καὶ ποῖαι ἀφρασίαι. ἰκναῦνται δὲ τὰ ἔθεα, ἐν οἷς αὖ ἐντρέφωσι κατὰ πόλιν ἢ οἶκον, καὶ ἃ καθ' ἡμέραν δίαιτα, θρύπτουσα τὰν ψυχάν, ἢ ῥωννῦσα ποτ' ἀλκάν. ταὶ δὲ δουλίαι, καὶ ἁπλαῖ ἕδραι, καὶ τὰ γυμνάσια, καὶ τὰ ἤθεα τῶν σιτεόντων, τὰ μέγιστα δύνανται ποτὶ ἀρετάν καὶ ποτὶ κακίαν. καὶ ταῦτα μὲν αἴτια ἐκ τῶν γενετόρων καὶ στοιχείων ἐπάγεται μᾶλλον ἢ ἐξ ἡμέων, ὅτι μὴ ἀργία ἐστίν, ἀφισαμένων ἡμᾶν τῶν προσηκόντων ἔργων. ποτὶ δὲ τὸ εὖ ἔχειν τὸ ζῶον, δεῖ τὸ σῶμα ἔχειν τὰς ἐν αὐτῷ ἀρετάς, ὑγείαν τε καὶ εὐαισθησίαν, ἰσχύν τε καὶ κάλλος. ἀρχαὶ δὲ κάλλους, συμμετρεία ποτί τ' αὐτὰ τὰ μέρεα καὶ ποτὶ τὰν ψυχάν. ἁγὼ φύσις οἷον ὄργανον ἁρμόξαλο τὸ σκαῆος, ὑπακουόν τε εἶμεν καὶ εὐαρμόνιον ταῖς τῶν βίων ἐπιτηδεύσεσι. δεῖ δὲ καὶ τὰν ψυχὰν ῥυθμίζεσθαι ποτὶ τὰς ἀναλόγως ἀρετάς· ποτὶ μὲν σωφρονεῖν, οἷον ποτὶ ὑγείαν τὸ σῶμα· ποτὶ δὲ φρονᾶσιν, οἷον ποτὶ εὐαισθησίαν· ποτὶ δὲ ἀνδρεῖόν τε, οἷον ποτὶ ῥώμαν καὶ ἰσχύν· ποτὶ δὲ δικαιοσύναν, οἷον ποτὶ κάλλος τὸ σῶμα. τουτέων δ', ἀρχαὶ μὲν οὐκ ἐκ φύσιος· μέσα δὲ καὶ πέρατα, ἐξ ἐπιμελείας· σώματός τε, διὰ γυμναστικᾶς καὶ ἰατρικᾶς· ψυχᾶς δέ, διὰ παιδείας καὶ φιλοσοφίας. αὗται γὰρ αἱ δυνάμιες τρέφουσαι καὶ νοεῖσαι καὶ τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς διὰ πόνων καὶ γυμνασίων, καὶ διαίτας καθαρωτάτας, αἱ μὲν διὰ φαρμακᾶν, αἱ δὲ παιδευτικαὶ τᾶν ψυχᾶν, διὰ κολασίων καὶ ἐπιπλαξίων. ῥωννύουσι γὰρ, διὰ μὲν πονεῖν ἐγείρουσαι τὰν ὁρμάν,

Scribendum puto ὁ δαξασμώς.

Inuenitur σ ἔπαι ἐστίν. Illa autem altera scripturæ stare videtur non posse. nisi ei mutetur in ι, simúlque pro παιδευτικῶν aliud scribatur.

cupiditates variæ, cupiditates denique infinitæ ex his motibus animo exiſtunt. In ſumma verò, ita cõparatum eſſe vt importuno quodam & abſurdo cupiditatũ imperio animus ſubiiciatur, eſt Virtutis & vitii terminus. nam in his vel multum eſſe vel ſuperiorem, nos vel bene vel malè affectos reddit. Ad hos animi impetus multũ afferunt adiuméti corporis temperaméta, quæ vel vehementia fuerint & feruida, vel alio quopiam modo affecta atque compoſita, prout varii ſunt multiplicéſque motus, & ad atras biles & effuſiſſimas libidines nos abripiunt. Fluxionibus autem illis irritatæ quædá partes inducunt acres morſus, formáſque tumeſcentium potius quàm ſanorum corporum: per quas triſtitię & obliuiones, & deſipientiæ & conſternationes incidunt. Multũ etiam poſſunt conſuetudines quibus quis vel in ea ciuitate vel ea familia in qua & natus & educatus fuerit, ſeſe cõformarit. Accedit quotidiana viuẽdi ratio, animũ vel frangens atque effœminans, vel cõrrà ad grauitatem fortitudinémque corroborans. nam & ſub dio vitam agere, ſimplex tenuíſque alimentorum ratio, exercitationes, mores denique eorũ cum quibus verſaris, magnum habent ſiue ad virtutem ſiue ad vitium momentum. Vitioſitas verò è parentibus noſtris & elementis potius oritur quàm ex incuria & publicorũ morũ intemperie: [quum videlicet ita ſimus cõparati] vt ab illis actionibus quæ nos ad primæuas illas parentum noſtrorum labes adducunt, nunquam abſcedamus. [a] Cæterùm, vt bene ſe habeat animal, eo corpore debet eſſe præditum, quod eas virtutes quibus ſanitas, ſenſuum ſubtilitas, robur, pulchritudo denique cõſtare ei poſſit, cumulatè complectatur. Pulchritudinis principia ſunt, partium congruentia atque concinnitas, quę & ſecum & cum animo ipſo aptè conſpirent atque cõueniant. Natura enim hoc corporis tabernaculũ veluti inſtrumentum cõpoſuit, vt & obediẽs ſit, & ad omnes vitæ rationes concinno quodam aptóq; modo par eſſe poſſit. Animus quoque ad conuenientes virtutes conformandus eſt atque inſtituendus: nimirũ ad temperãtiam, veluti corpus ad ſanitatem; ad prudentiam verò, veluti ad ſenſuũ ſubtilitatem: ad fortitudinem, veluti ad robur & vires: ad iuſtitiam, veluti corpus ad pulchritudinem. Harum virtutum primordia quidẽ ſunt ex natura: media verò & fines, ex diligentia: in corpore videlicet, gymnaſtices adiuméto & medicinæ: in animo autẽ, eruditionis & philoſophiæ beneficio. Hæ enim facultates nutriũt & roborãt tum animos tũ corpora, laboribus, exercitationibus, puráq; victus ratione: adhibitis partim medicamẽtis ad corpus reficiendũ atq; inſtaurandũ, partim animi inſtitutione, caſtigationibus & reprehẽſionibus. corroborãt enim animũ, dũ cohortationũ aculeis illius impetũ exſuſcitant,

[a] De corporis & animi remediis, pag. 1xxxvi11, &c.

& ad commodas fructuoſaſque actiones impellunt. Vnctoria igitur ars, & quæ huic cognata eſt Medicina, corporibus curandis deſtinata eſt: ádque optimam harmoniam facultates illas adducens, purum ſanguinem ſpiritúmque expeditè fluentem reddit: vt ſiquid etiam morboſum ſubſit, validis illis ſanguinis ſpiritúſque facultatibus id valeant peruincere atque profligare. Iam verò Muſica & huius dux Philoſophia ad animi emẽdationem à diis legibúſque conſtitutæ aſſuefaciunt & ſuadent & cogunt partem animi expertem rationis obtẽperare rationi: ei autem parti quæ ſit expers rationis, manſuetam eſſe cicurámque Iram: Cupiditatem, quieſcere: hactenus videlicet vt ipſæ nec abſque ratione moueantur, nec contrà quieſcant, quum ipſas Mens vel ad actiones vel ad fructum voluptatis prouocauerit. Ille enim eſt temperantiæ terminus, Obedientia & tolerantia. Sed & intelligẽtia & antiqua illa auguſtáque philoſophia mentem mendacibus inanibúſque opinionibus expurgatam, & ex magna ignorãtia reuocatam Scientiæ dedicarunt, eámque ad rerũ diuinarũ contemplationẽ erexerunt. In quarũ rerũ cognitione ſiquis ita verſetur vt animum gerat ſua ſorte contentũ, humanóſq; caſus ſub ſe poſitos habeat, & in hac animi æquitate quaſi ſecundo flumine ad moderatã temperatámq; vitã aſpiret, is profectò viam ingreſſus eſt certæ felicitatis. Et certè is cui Deus has ſortes attribuerit, per veriſſimã opinionẽ ad feliciſſimam vitam deducitur. ſi quis contrà durus & præfractus fuerit, nec ſanctiſſimis illis præceptis voluerit parere, eum pœna conſequetur tum ex legibus tum ex illorum ſermonũ vocibus quæ & cœleſtes & infernas pœnas denũtiant: Infelices videlicet manes implacabilia ſupplicia manere: & alia quæ Ionicus poëta ſcripſit ex vetere memoria repetita, ex quorum auditu animos hominum voluit ad religionẽ puritatémq; informare. quo ſanè nomine illius conſiliũ probo. quẽadmodũ enim corpora remediis quibuſdã morboſis ſanamus, niſi cedant ſaluberrimis, ita & animos falſis ſermonibus coërcemus, niſi ducantur veris. Hac igitur de cauſa hoc concedatur, quòd neceſſariò commemorẽtur peregrina ſupplicia, quaſi animæ commigrẽt vltrò citróque in varia corpora: ignauorum quidem, in corpora muliebria, corporibus tributis ad ignominiam: homicidarũ, in ferarum corpora, ad pœnam & ſupplicium: libidinoſorũ, in ſuũ vel aprorũ formas: leuiũ & temerariorũ hominũ, in ſpecies volãtiũ animãtium, quæ in aëre ſolẽt verſari: ſegniũ denique, otioſorũ, imperitorum, ſtolidorũ, in aquatiliũ ſpeciẽ. Omnia autem hæc in ſecundo circuitu Nemeſis certo iudicio rata fixáque eſſe voluit,

A καὶ ἐκ κελεύομεν τὰ ποτὶ φόβα ποτὶ ἔργα. ἀλλ' ἁπλᾶ μὲν ὤν, καὶ ἀ τούτα συγγενεσσάπα ἰατεικά, σώματα ταχθεῖσα θεραπεύεν, ἐς τὰν κρατίσταν ἁρμονίαν ἄγοισα τὰς δυνάμιας, τό, τε αἷμα καθαρὸν καὶ τὸ πνεῦμα σύῤῥοον ἀπεργάζεται· ἴν' εἴ καί τι νοσῶδες ἐνγένοιτο, κράτος αὐτᾶ ἔχοιεν ἐῤῥωμέναν τὰν δυνάμιες αἵματος καὶ πνεύματος. μωσικὰ δ', καὶ ἀ τούτας ἀγεμὼν φιλοσοφία, ὅτι τὰς ψυχᾶς ἐπισωρθώσᾳ τα-

B χθεῖσαν ὑπὸ θεῶν τε καὶ νόμων, ἐθίζοντι καὶ πείθοντι, τὰ δὲ καὶ ποταναγκάζοντι, τὸ μὲν ἄλογον τῷ λογικῷ πείθεσθαι· τῷ δ' ἀλόγω θυμὸν μὲν ὡρᾶον εἶμεν, ἐπιθυμίαν δ' ὄν ἀρεμήσει· ὡς μὴ δίχα λόγου κινέεσθαι, μηδὲ μὰν ἀπειμίζειν τῶ νῶ ἐκκαλεομένω ἢ ποτὶ ἔργα ἢ ποτὶ ἀπολαύσιας. ὅτος γὰρ ὅστιν ὅρος σωφροσύνας, ὑπείκά τε καὶ καρτερεία. καὶ σύνεσις, καὶ ἀ τωρεσοῦσα φιλοσοφία, ἀποκαθαρθέμεν ψεύδεα, ἐνέθεκαν

C τὰν ἐπιστήμαν, ἀνακαλεσάμεναι τὸν νόον ἐκ μεγάλας τᾶς ἀγνοίας, χαλάσασαν ἐς ὄψιν τῶν θείων· τοῖς ἐνδιατείβεν σύνεσις αὐταρκεία τε ποτ' ἀνθρώπεια καὶ σωφροσύνα, ὅτι τὸν σύμμετρον βίω χρόνον, εὐδαιμόν ἐστιν. ὅτῳ μὲν ὁ δαίμων μοίρας τᾶσδε ἔλαχε, δι' ἀληθεστάτων δόξαν ἄγεται ὅτι τὸν εὐδαιμονέστατον βίον· εἰ δέ καί τις σκληρὸς καὶ ἀπειθὴς, οὕτω δὲ ἐπέσθω κόλασις ἀ τ' ἐκ τῶν νόμων καὶ ἀ ἐκ τῶν λόγων σεμνὰ ἐπᾴροισα δείματά τε ἐπουράνια καὶ τὰ καθ' ᾅδεω, ὅτι κολάσεις

D ἀπρᾴκτητοι ἐπίκεινται δυσδαίμοσι νερτέρως· καὶ τἄλλα ὅσα ἐπαινέω τὸν Ἰωνικὸν ποιητὰν ἐκ παλαιᾶς ποιεῦντα τὰς ἀναγέως. ὡς γὰ τὰ σώματα νοσώδεσι πόνα ὑγιάζομες, εἰ καὶ μὴ εἴκῃ τοῖς ὑγιεινοτάτοις, ὥτω τὰς ψυχὰς ἀπείργομες ψευδέσι λόγοις, εἰ καὶ μὴ ἄγῃ ἀληθέσι. λέγοιντο δ' ἀναγκαίως καὶ ἰσμφείαι ξέναι, ὡς μετενδυομέναν τᾶν ψυχᾶν, τῶν μὲν δειλῶν, ἐς γυναικέα σκαῆα, ποθ' ὕβεν

E ἐκ διδόμεν· τῶν δὲ μαφόνων, ἐς θηρίων σώματα, ποτὶ κύλασιν· λάγνων δ' ἐς συῶν ἢ κἀπροφόρων μορφάς· κυφῶν δὲ καὶ μετεώρων, ἐς πτηνῶν ἀεροπόρων· ἀργῶν δὲ καὶ ἀπροσάκτων, ἀμαθῶν τε καὶ ἀνοήτων, ἐς τὰν τῶν ὑδάτων ἰδέαν. ἅπαντα δ' ταῦτα ἐν δευτέρᾳ περιόδῳ ἁ Νέμεσις σὺν δίκᾳ κρίνει,

ταῦ· ποτὶ ἔργα. Aliquo potius nomine scribendum sicut & paulo post scriptum est.

ταῦ· ψευδέας δόξας.

σεῖω δαίμοσι παλαμναίοις ἐνίοις τε, τοῖς ἐπόπταις τῶν ἀνθρωπίνων· οἷς ὁ πάντων ἀγεμὼν θεὸς ἐπέτρεψε διοίκησιν κόσμου συμπεπληρωμένου ἐκ θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων τῶν τε ἄλλων ζώων, ὅσα δεδαμιούργηται ποτ' εἰκόνα τοῦ ἀρίστου εἴδους· ἀϊδιότητος καὶ αἰωνίου καὶ ἑνητοῦ. αἰωνίου καὶ

A cum infernarum illarum furiarum numinibus: quibus humanarum rerum inſpectionem ſummus ille Deus, omniū imperator atq; præſes, attribuit: quibus etiā gubernationem mundi commiſit. qui quidē mundus & diis & hominibus & cæteris animantibus cōſtat, abſoluta planè omnibúſque numeris cumulata ratione. Et hæc quidem omnia ad optimam illam ingenitæ, æternæ, intelligibilis formæ imaginem fuerunt creata.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ PLATONIS

ΚΡΙΤΙΑΣ, Ἢ, ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΣ.

CRITIAS, Siue, ATLANTICVS.

Appendix Timæi, De priſci mundi hiſtoria.

IN PLATONIS CRITIAM ARGVMENTVM.

EST (vt iam annotaui) hic dialogus, Timæi maioris appendix, De priſci mundi hiſtoria. dicturus enim de Vniuerſi creatione, non poterat commodiorem præfationem Plato ſubſternere, quàm eius ætatis iniecta mentione, quæ ad mundi incunabula atque originem propius accederet. Eſt ergo omnis huius dialogi ſermo planè hiſtoricus: cuius finis & ſubiectū eſt primæui illius ſæculi cōmemoratio. De Atheniēſibus autem nominatim agit, qui ſe omnium Græcorū antiquiſsimos ferebant, tributa ſibi αὐτοχθόνων auguſta appellatione, vt ſe ſuas ſedes conſtanter tenuiſſe teſtarentur. quod quidem ad domeſticam Atheniēſium laudem pertinebat maximé: idcirco à Platone patriæ ſuæ amante totum hoc accuratiſsimè perſcriptum eſt. veriſimile tamen eſt hanc omnem narrationem ex AEgyptiorum monumentis fuiſſe deſumptam, qui vt præter cæteras nationes antiquitatis ius atque dignitatem ſibi arrogabant, & φιλοσοφίας laudem, ita & cum Atheniēſibus peculiaris quædam intercedebat eis neceſsitudo. quocirca exiſtimo hanc proponi narrationem, non vt fabuloſum commentum, ſed vt nudam ſimplicémque hiſtoriam. diſertè enim negat Plato eſſe μῦθον, & ἀληθινὸν contrà λόγον eſſe affirmat. redolet tamen ſitum & ſqualorem (vti iam diximus) obſoletæ cuiuſdam vetuſtatis. Quam cauſam arripuerunt nōnulli interpretes, alioqui ἀλληγορομανέσαντι, ad myſteriorum plauſtra connectenda, & importunè & inepté: quæ ideo ex hoc loco longùm iubeo faceſſere. Et hac in re vehementer probo conſilium Marſilij Ficini, qui ἀλληγορικῶς iſta negat intelligenda, & Proclum & Origenem hac in re meritò reprehendit. ipſe tamen illo ipſo ἀλληγορομανίας æſtu abripitur, dum allegoriæ ſemoto vocabulo, indulgere ſibi fas arbitratur ἀναγωγαῖς. quibus minimè negem locum eſſe aliquando apud Platonem: hoc tamen etiam atque etiam affirmo, magnum adhibendum iudicium quibus in locis vſus ſit illis condonandus. neque quocunque loco id fieri poſſe ſine certa veritatis pernicie, aio. quid enim certum fuerit atque definitum in philoſophia, ſi cothurnata allegoria paſsim in theatrum deducatur? Quatenus ſit illi tribuēdus locus dicemus in Sympoſio & in Phædro: qui dialogi ſunt planè μυσταγωγοί. Iam verò ex hac commemoratione perſpicuum eſt quàm meritò AEgyptij dicerent Græcos eſſe pueros, neque vllum eſſe inter ipſos ſenem: id eſt, imperitos eſſe antiquitatis: quum & ipſi AEgyptii, ex quorum relatu hæc ſunt deſcripta, tot tantíſque μυθολογίας inepriis obuoluantur: quæ quidem apparent, ſi cum ſimplici Moſaicæ hiſtoriæ veritate conferantur, ex cuius regula omnis hæc narratio expendenda eſt. Teſtatur ſacræ illius hiſtoriæ veritas, ante vniuerſum illud diluuium quo abſorptum eſt genus humanum, Noæo eum familia excepto, & artibus & vibibus excultam propagatámque fuiſſe ſocietatem generis humani. ita minimè dubiū eſt quin & πολιτίας & bella extiterint inter priſcos illos homines. Sed iſtius narrationis penes AEgyptios omnis fides eſto: conſtat tamen ex ſacræ hiſtoriæ narratione (quæ vna, teſtis eſt omni exceptione maior) ſuperſtitioſis opinionibus purā ſimplicémque veritatem obrutam fuiſſe. ſicuti illud eſt quod de maximo quodam diluuio hîc dicitur, non tamen vniuerſum fuiſſe perhibetur. Deucalioneū certè in Attica extitit, quicquid fabuloſè commemoret Ouidius in

Metamorphoſi, qui tamen non obſcura ſequitur primæuæ veritatis veſtigia. Quod item ait de terræ inter deos diuiſione, obſcurum eſt veſtigium eius hiſtoriæ quam Moſes commemorat x, & xi, CAP. Geneſ. vbi veræ ſunt nationum origines. Illuſtres enim viros, deos fuiſſe vocatos, ex filiis verò Semi, Chami, Iapeti celebriores & hęc nomina vſurpaſſe & terrá variè incoluiſſe minimè dubium eſt. Quod ait θεοῦ μοῖραν vel θείαν φύσιν olim viguiſſe in primis hominibus, illóſque felices effeciſſe: eáque tandem τῷ θνητῷ commixta αἰθρώπινον ἦθος ὀθικραῖναι ad peſtem perniciémque generis humani: & ex eo fonte omnia mala in homines κάκιστα τῶν ἀμιωτάτων ἀνθρώπων inundaſſe, eſt veſtigium veritatis: quæ teſtatur hominem primò creatum fuiſſe à Deo puritate maxima ornatum: quã peccati lues, hominis culpa ingreſſa in mundum, ita cõmacularit vt triſtiſsimum omniũ malorum agmẽ inde exundauerit. Quod ait, Iouem deorum Deum, ſedem habere in cœlo, vnde omnes res contempletur, eſt item veſtigium veritatis huic Heſiodeo affine, Ζεὺς ἐφορᾷ Διὸς ὀφθαλμός, &c. Sed quantis tenebris illæ ſcintillæ obuoluuntur! Sed de his hactenus. Hanc autem hiſtoriam accuratius illuſtrare adhibita notarum aphoriſticarum indicatione, viſum eſt nobis λεπτομερές. itaque & nos & lectorem hoc labore leuauimus: quum etiam hoc ſit tantùm πεμμάχιον copioſioris ſermonis.

DIALOGI CRITIAE perſonæ,

TIMAEVS, CRITIAS, SOCRATES, HERMOCRATES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΡΙΤΙΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ,

ΤΙΜΑΙΟΣ, ΚΡΙΤΙΑΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ.

TIM.

a Dicturus Critias de priſci mũdi hiſtoria, excuſat argumẽti obſcuritatem, & veniam inde petit.

VT iucunda eſt, Socrates, longum poſt iter defeſſo quies, ita nunc iuuat me poſt lõgas ſermonis ambages, loquendi labore defunctum cõquieſcere. Hunc autem mundum qui iam olim re vera extabat, nunc verò hac noſtra diſputatione perſpicuè & quaſi recẽter apparuit, oro obteſtórque vti eas res quæ ſunt à nobis commodè explicatæ, ſartas tectáſque conſeruet: ſiquid verò nobis præter animi noſtri ſententiam, indecorum diſſentaneúmque exciderit, conuenientes huic noſtræ culpæ imponat pœnas. Iuſtæ autem illæ profectò fuerint, vti is qui prẽter officiũ aliquid fecerit, ad officii normam reuocetur. Itaque vt de deorum generatione nobis verba facientibus rectè progrediatur oratio, remediorum omnium optimum atque præſentiſſimum, Scientiam nimirum, nobis tribui precamur. Ita precati, prout inter nos conuenit, ſequentis ſermonis partes Critiæ relinquimus. CRIT. Atqui, mi Timæe, accipio conditionem, hac tamen lege qua tu tibi initio cauiſti, quum nimirum de magnis rebus dicturus veniam deprecabare. eandem quoque mihi nunc ego efflagito: imò etiam maiorem mihi veniam tribuendam exiſtimo in iis quæ reſtant

TIM.

Ὡς ἄσμενος, ὦ Σώκρατες, οἷον ἐκ μακρᾶς ὁδοῦ πεπαυμένος ὁδοῦ, νῦν ὄντως ἐκ τῆς τοῦ λόγου διεξόδου ἀγαπητῶς ἀπήλλαγμαι. τῷ δὲ τότε μὲν πάλαι ποτ' ἔργῳ, νῦν ὑπ' ἀνάγκης ἀρτι θεῷ γεγονότι, τῷ θεῷ χόμην, τὰ ῥηθέντων ὅσα μὲν ἐρρήθη μετρίως, σωτηρίαν ἡμῖν αὐτὸν αὐτῶν διδόναι· τὰ δὲ μέλος δὲ εἴτι τῇ αὐτῷ ἀκόντες εἴποτμεν, δίκην τινὰ τὼ τρέπουσαν ὀπιπθέναι. δίκη δ' ὀρθή, τὰ πλημμελουῦντα ἐμμελῆ ποιεῖν. ἵν' οὖν ἔτι λοιπὸν τοῖς περὶ θεῶν γενέσεως ὀρθῶς λέγωμεν λόγοις, φάρμακον ἡμῖν αὐτὸν τελεώτατον καὶ ἄριστον φαρμάκων ὑπισχνούμενον δύχόμεθα διδόναι. πειστευξάμενοι δ' παρεδίδομεν, κἀκεῖνα τὰ ἑξῆς λόγον. ΚΡ. Ἀλλ', ὦ Τίμαιε, δέχομαι μὲν ὧδε, ᾧ σὺ καταρχὰς ἐλέησα, συγγνώμην ἕξειν αὐτοῦμενος ὡς περὶ μεγάλων μέλλων λέγειν, ταῦτα δὴ καὶ νῦν ἐγὼ τοῦτο παραιτούμενος· μειζόνως δὲ αὐτοῦ τυχεῖν ἔτι μᾶλλον ἀξιῶ πε-

Videndum an hic emẽdari poſſit locus, ſit hic locus, δέχομαι μὲν ὧδε, ᾧ σὺ κατ' ἀρχὰς ἐλέησα, &c. Vel, δέχομαι μὲν τόνδε· ᾧ δὲ σὺ &c.

εἰ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι. καίτοι σχεδὸν μὲν οἶδα παραίτησιν οὖ μάλα φιλότιμον καὶ τοῦ δέοντος ἀχρειοτέραν μέλλων παραιτεῖσθαι, ῥητέον ὅμως. ὡς μὲν γὰρ οὐκ οὖσα τὰ νῦν σοῦ λεχθέντα εἴρηται, τίς ἂν ὀπτιχρήσειεν ἔμφρων λέγειν; ὅτι δὲ τὰ ῥηθησόμενα πλείονος συγγνώμης δεῖται, χαλεπώτερα ὄντα, τοῦτο πειρατέον πη διδάξαι. θεοὶ θεῶν γάρ, ὦ Τίμαιε, λέγοντά τι θεοῖς ἀνθρώπους, δοκεῖν ἱκανῶς λέγειν, ῥᾴδιον ἢ θεοὶ θνητῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς. ἡ γὰρ ἀπειρία καὶ σφοδρὰ ἄνοια τῶν ἀκουόντων θεοὶ ὧν ἂν οὕτως ἔχωσι, πολλὴν ἀπορίαν παρέχεσθον τῷ μέλλοντι λέγειν τι θεοὶ αὐτῶν· θεοὶ δὲ δὴ θεῶν ἴσμεν ὡς ἔχομεν. ἵνα δὲ σαφέστερον ὁλέγω δηλώσω, τῆδέ μοι σύνεπισκόπει. μίμησιν γὰρ δὴ καὶ ἀπεικασίαν πᾶσαν τοῦ παντὸς ἡμῶν ῥηθέντα χρεὼν πρὸς τελέσθαι. τὴν δὲ τῶν γραφέων εἰδωλοποιΐαν θεοὶ τὰ θεῖά τε καὶ ἀνθρώπινα σώματα γιγνομένην ἴδωμεν ῥᾳστώνης τε πέρι καὶ λεπτότητος, θεοῖς τοῖς ὁρῶσι δοκεῖν ἀποχρεώντως μὲν μιμεῖσθαι καὶ κατωφόμεθα ὅτι γῆν μὲν καὶ ὄρη καὶ ποταμοὺς καὶ ὕλην, οὐρανόν τε ξύμπαντα, καὶ τὰ θεοὶ αὐτὸν ὄντα καὶ ἰόντα, παντὸς μὲν ἀγαπῶμεν ἂν ἥσι καὶ βραχὺ θεοῖς ὁμοιότητα αὐτῶν ἀποδιδόναι δυνατός ἦ· θεοῖς δὲ τούτοις, ἅτε οὐδὲν εἰδότες ἀκριβὲς θεοὶ τῶν τοιούτων, οὔτε δέχεσθαι οὔτε ἐλέγχομεν τὰ γεγραμμένα, σκιαγραφίαν δὲ ἀσαφεῖ καὶ ἀπατηλῷ χρώμεθα θεοὶ αὐτά· τὰ δὲ ἡμέτερα ὁπότε τις ὀπτιχρῆ σώματα ἀπεικάζειν, ὀξέως ἀναθανόμενοι τὸ παραλλάττον, δι' ὀλίγου ἀεὶ ξυοὶ καὶ κατανόησιν, χαλεποὶ κριταὶ γιγνόμεθα τοῦ μὴ πάσας παντὸς τὰς ὁμοιότητας ἀποδιδόναι. ταὐτὸν δὴ καὶ χρὴ τοὺς λόγους ἰδεῖν δεῖ γιγνόμενον, ὅτι τὰ μὲν οὐράνια καὶ θεῖα ἀγαπῶμεν καὶ σμικρῶς εἰκότα λεγόμενα, τὰ δὲ θνητὰ καὶ ἀνθρώπινα ἀκριβῶς δεχόμενοι. ἐκ δὴ τοῦ παραχρῆμα νῦν λεγόμενα, τὸ πρέπον αὖ μὴ δυνώμεθα παντὸς ἀποδιδόναι, συγγιγνώσκειν χρεών. οὐ γὰρ ὡς ῥᾴδια τὰ θνητά, ἀλλ' ὡς χαλεπὰ θεοῖς δοξαν ὄντα ἀπεικάζειν, δεῖ διανοεῖσθαι. ταῦτα δὴ βουλόμενος ὑμᾶς ὑπομνῆσαι, καὶ

A explicandis. quanquam non me latet hanc meam poſtulationem ambitioſiorem, & præter quidem decori formulam, ruſticiorem videri poſſe. dicendum tamē eſt. A te verò quicquam dictum eſſe perperam hactenus, écquis ſanus conetur affirmare? At ea quæ reſtant explicanda, maiore venia indigere, vtpote quæ ſint difficiliora, hoc verò conandum mihi eſt docere. Etenim facilius eſſe videtur, mi Timæe, vt is qui de diis apud homines mortales verba facere velit, cōmodè & bene ad audientiū ſen-
B tentiam dicere videatur, quàm qui de mortalibus apud mortales dicere inſtituat. nam audientium imperitia & planè vecors amentia, magnam obiectionum copiam aduerſus eos ſuppeditat qui his de rebus ſunt dicturi: de diis quatenus ſentire poſſimus, non eſt ſanè obſcurum. Vt autem meam hac de re ſententiam dilucidius aperiam, ſic habetote. Quæcunque à nobis dicuntur, ita omnino eſſe conſtituendum eſt, non quaſi res ipſæ planè exhibeantur, ſed quadam imitatione tantùm effictæ atq;
C repræſentatæ hominum oculis proponantur. Et certè videamus quænam ſit ſeu facilitas ſeu difficultas in pictorū arte, quum vel deos vel hominum corpora expreſſis imaginibus conantur effingere, hactenus quidem vt ſpectantiū oculis ſatisfiat, illorúmque iudicio eæ res ſatis repræſentatæ eſſe videantur. Omnino, quum vel terram vel mōtes vel fluuios & ſyluas, cœlúmque ipſum vniuerſum, quæ ve circa ipſum vel conſiſtunt vel eunt, conantur pingere, nobis abundè ſatisfactum eſſe comperiemus, ſi vel exiguam quandam earum rerū
D imaginem ſimilitudinémve expreſſerint: præterea, veluti harum rerum imperiti, ne examinamus quidē, vel cenſura quapiam notare audemus pictorum opera, ſed obſcura quadam fallacíque adumbratione in iis vtimur: quū verò quis noſtrorum corporum ſimilitudinem quandam inſtituit effingere, tunc nimirum propter domeſticam perpetuámque illarum rerū animaduerſionem, ſiquid peccatum in iis fuerit, acutius perſentimus: atque adeo rigidi planè ſumus iudices aduerſus eum qui omnes
E omnino ſimilitudines non cumulatè reddiderit. Idem profectò in rerum ipſarum explicatione videre licet. quum enim de rebus cœleſtibus & diuinis fit ſermo, abūdè nobis ſatisfieri arbitramur ſi vel exigua quædam quæ ad illarum naturam explicandam quodāmodo conueniant, in medium afferantur: contrà, in rebus mortalibus & humanis examinandis magnam ſolemus diligentiam adhibere. Quocirca, ſi ea quæ ſunt nobis modò dicenda, non ſatis pro dignitate ex tempore poſſimus repræſentare, venia nobis quidem certè dāda eſt. ſic enim ſtatuēdum eſt, Res humanas non quidem per ſe & ex ſua natura, ſed ex hominum opinione difficulter explicari poſſe. Hæc igitur ſum præfatus, mi Socrates, vt rerū de quibus ſum dicturus,

Affertur alia lectio, θεῖά τε καὶ εὐφυῆ σώματα, quam ſequētia confirmant: quanuis & Fic. non hanc ſed illam ſequatur.

naturam vobis commonſtrarem, nec minorem proinde ſed maiorem quoque veniam à vobis peterem. ſi iuſta de cauſa petere videar, vos vltrò hanc mihi veniam tribuitote. SOCR. Quidni verò ſimus tributuri, mi Critia? quinetiam hoc idem præterea huic tertio Hermocrati à nobis tribuatur. minimè enim dubium eſt quin ille, quum paulo pòſt dicendi partes ei obuenerint, ſit idem à nobis poſtulaturus, quemadmodum vos iam poſtulauiſtis. Vt igitur aliud orationis ſuæ exordium ſibi quærat, neque eadem cogatur repetere, veniam ſibi eſſe tributam intelligat, atque ita ſe ad dicendum paret. Tibi verò, mi Critia, mentem iudiciúmque theatri affuturum prædico. poëta enim ille qui ante te dixit, maximam gloriam apud omnes reportauit. itaque maxima tibi venia opus fuerit, vt hæc ipſa poſſis commodè comprehendere. HERM. Idem quoque quod huic, Socrates, & mihi denuntias. at Critia, ita habeto, ignauos & parui animi homines nunquam triumphum conſequutos. virili igitur animo hunc ſermonẽ aggredi te oportet, Phœbo & Muſis priùs inuocatis, vt priſcos illos bonóſque ciues velint in lucem proferre, illorúmque nomina & res geſtas meritis laudibus illuſtrare. CRIT. Quum vltimo ordine ſis collocatus, mi Hermocrates, & priorem aliũ habeas, ideo confidis. at quale hoc ſit, tu ipſe tua experientia declarabis. Tibi igitur hortanti & me bonis verbis recreanti mos eſt ſanè gerendus: & præter illos etiam deos quos mihi indicaſti, alii quoque ſunt inuocandi: maximè verò inuocanda mihi eſt Mnemoſyne [memoriæ dea.] in illius enim deæ præſidio omnis vertitur cardo meæ orationis. Omnino, ſi earum rerum quæ à ſacerdotibus ſunt olim proditæ, & à Solone huc ad nos delatæ, memoriam abundè repetierimus, minimè mihi dubiũ fuerit quin huius cõfeſſus iudicio res ipſas opportunè peregiſſe videamur. Hoc igitur iam agendum eſt, neque amplius cunctandum. [a] Primùm igitur illud memoria repetendum eſt, ſummam eſſe annorum nouem millium, ex quo bellum extitiſſe traditum eſt inter eos omnes qui vltra, & eos qui citra columnas Herculis habitabant: quam hiſtoriam modò ſumus accuratius tractaturi. Horum igitur domina & princeps fuit hæc noſtra ciuitas, & omne bellũ dicitur confeciſſe: in illos autem, inſulæ Atlantidis reges imperium tenebãt; quam quidem inſulam Libya & Aſia maiorem fuiſſe alibi diximus: nunc verò terræ concuſſionibus ingeſtam eſſe magnam cœni, iter vndiquaque obſtruẽtis copiam ita vt hinc illuc altum mare petentibus

a Priſcorum Atheniẽſium ſtatus, ex AEgyptiorum monumentis deſcriptus.

A τὸ τῆς συγγνώμης ὄκ ἔλαττον ἀλλὰ μεῖζον αὐτῶν τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, πάντα ταῦτα εἴρηκα, ὦ Σώκρατες· εἰ δὲ δὴ δικαίως αἰτεῖν φαίνομαι, τιὼ δωρεὰν ἑκόντες δίδοτε. ΣΩ. Τί δ' οὐ μέλλομεν, ὦ Κριτία, διδόναι; καὶ τοιγὰρ γ' ἔτι τρίτῳ δίδοται ταυτὸν τοῦτο Ἑρμοκράτει παρ' ἡμῶν. δῆλον γὰρ ὡς ὀλίγον ὕστερον, ὅταν αὐτὸν δέῃ λέγειν, παραιτήσεται καθάπερ ὑμεῖς. ἵν' οὖν ἑτέραν
B ἀρχὴν ἐκποιήσηται, καὶ μὴ τιὼ αὐτιὼ αἰσχαθῇ λέγειν, ὡς ὑπέρχουσης αὐτῷ συγγνώμης ἴσως, οὕτω τε λεγέτω. προθυμοῦμαι γοῦν ὦ φίλε Κριτία σοὶ τιὼ τὸ θεάτρου διανοίαν, ὅτι θαυμαστῶς ὁ προτέρους ὑδοκίμησεν ἐν αὐτῷ ποιητής· ὥστε τῆς συγγνώμης δεινός σοὶ παμπόλλης, εἰ μέλλοις αὐτὰ δυνατὸς γενέσθαι προθαλαβεῖν. ΕΡ. Ταυτὸν μοὶ, ὦ Σώκρατες, καὶ μοὶ προθαγγέλλοις ὅπερ τῷδε. ἀλλὰ γὰρ ἀθυμοῦντες
C ἄνδρες οὕτω δύσπαρον ἔσεσθε, ὦ Κριτία. προτρέπειν τε οὖν ὅτι τὸν λόγον ἀνδρείως χρή, καὶ τὸν παιᾶνά τε καὶ τὰς Μούσας ὅτι καλούμενον, τοὺς παλαιοὺς πολίτας ἀγαθοὺς ὄντας ἀναφαίνειν τε καὶ ὑμνεῖν. ΚΡ. Ὦ φίλε Ἑρμόκρατες, τῆς ὑστεραίας τεταγμένος, ὅπως θαρρῶν ἔχων ἄλλον, ἐπιθαρρεῖς. τοῦτο μὲν οὖν οἷόν ἐστιν, αὐτός σοι τάχα δηλώσει. προθαμυθοῦμαί γ' οὖν καὶ προθαρρύνοντί σοι
D πειστέον· καὶ προτοῖς οἷς θεοῖς εἶπες, τούς τε ἄλλους καλητέον, καὶ δὴ ταμάλιστα τιὼ Μνημοσύνην. κράτος γὰρ τὰ μέγιστα ἡμῖν τῶν λόγων ἐν ταύτῃ τῇ θεῷ πρώτ' ἐστί. μνησθέντες γὰρ ἱκανῶς καὶ ἀπαγγείλαντες τὰ ποτὲ ῥηθέντα ὑπὸ τῶν ἱερέων, καὶ δεύτερα ὑπὸ Σόλωνος κομισθέντα κράτος, οἶδ' ὅτι καὶ τῷδε τῷ θεάτρῳ δόξομεν τὰ προσήκοντα μετρίως ἀποτετελεκέναι. τότ' οὖν αὐτὸ ἤδη δρατέον, καὶ μελλητέον οὐδὲν ἔτι. πρώτων δὴ
E προτοῦτον μνησθῶμεν, ὅτι τὸ κεφάλαιον ἦν ἐννακισχίλια ἔτη χίλια ἀφ' οὗ γεγονὼς ἐμνήσθη πόλεμος τοῖς ὑπὸ Ἡρακλείας στήλας ἔξω κατοικοῦσι καὶ τοῖς ἐντὸς πᾶσιν· ὃν δεῖ νεῶ διαφανίσαι. τῶν μὲν οὖν ἥδε ἡ πόλις ἄρχουσα καὶ πρώτα τὸν πόλεμον διεπολεμήσασα ἐλέγετο· τῶν δ' οἱ τῆς Ἀτλαντίδος νήσου βασιλεῖς, ἣν δὴ Λιβύης καὶ Ἀσίας μείζω νῆσον οὖσαν ἔφαμεν εἶναί ποτε, νεῶ δὲ ὑπὸ σεισμῶν δυσανάπορον πηλόν. τοῖς δ' ἐνθένδε ἐκπλέουσιν ὅτι ὁ πρῶ πέλαγος,

ὥστε μηκέτι πορεύεσθαι κωλυτίῳ παρεμ-
μεῖν. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ἔθνη βάρβαρα, καὶ
ὅσα Ἑλλήνων ἓν ποτε ἦν, καθ' ἕκαστα ἡ τοῦ
λόγου διέξοδος οἷον αὐτοῖς ῥηθήσεται, τὸ δὲ
τῶν τότε καὶ τῶν ἀντιπάλων, ὡς διεπολέμησάν,
αἰσχύνη κατ' ἀρχὰς διελθεῖν ἔστιν, πλήν
τε δυνάμεων ἑκατέρων καὶ τὰς πολιτείας.
αὐτῶν δὲ τούτων τὰ τῇδε ἔμπροσθεν πρέπει
μνησθέντα εἰπεῖν. θεοὶ γὰρ ἅπασαν γῆν ποτε κατ'
ἔθνη τόποις διελάγχανον, οὐ κατ' ἔριν (οὐ γὰρ
ἂν ὀρθὴν ἔχοι λόγον, θεοὺς ἀγνοεῖν τὰ πρέποντα
ἑκάστοις αὐτῶν, οὐδ' αὖ γιγνώσκοντας τὰ μᾶλ-
λον ἄλλοις προσῆκον, ζητεῖν ἑτέροις αὐτοῖς
δι' ἐρίδων ὅπως χειρεῖν κτήσεσθαι) δίκῃ δὲ κλή-
ροις τὰ φίλων λαγχάνοντες κατῴκιζον τὰς
χώρας· καὶ κατοικίσαντες, οἷον νομεῖς κτή-
ματα καὶ ποίμνια καὶ θρέμματα ἑαυτῶν ἡμᾶς
ἔτρεφον· πλὴν οὐ σώμασι σώματα βιαζό-
μενοι, καθάπερ ποιμένες κτηνῶν πληγῇ νέ-
μοντες, ἀλλ' ἧπερ μάλιστα ἡνίοιαν οὕτως ἄ-
γοντες ὃ θνητὸν ἁπάσῃ ἐκυβέρνων. ἄλλοι μὲν
οὖν κατ' ἄλλους τόπους κληρωσάντων θεῶν
ἐκεῖνα ἐκόσμουν· Ἥφαιστος δὲ καὶ
Ἀθηνᾶ φύσιν ἔχοντες, ἅμα μὲν ἀδελφὴ
ἐκ ταὐτοῦ πατρός, ἅμα δὲ φιλοσοφίᾳ φιλο-
τεχνίᾳ τε ὁπὶ τὰ αὐτὰ ἐλθόντες, οὕτω μίαν
ἄμφω λῆξιν, πλήθει χώρᾳν εἰλήχατον,
ὡς οἰκείαν καὶ προσφόρων ἀρετῇ καὶ φρο-
νήσει πεφυκυῖαν. ἄνδρας δ' ἀγαθοὺς ἐμποιή-
σαντες αὐτόχθονας, ὅπῃ νοῷ ἔθεσθον πλήν τῆς
πολιτείας τάξιν· ὧν τὰ μὲν ὀνόματα σέσω-
σται, τὰ δὲ ἔργα, διὰ τοὺς τῶν ἐπελαμβα-
νόντων φθορέας, καὶ τῷ μήκει τῶν χρόνων, ἠ-
φανίσθη. ὃ γὰρ προλειπόμενον ἀεὶ γένος
(ὥσπερ καὶ πρόσθεν ἐρρήθη) κατελείπετο
ὄρειον καὶ ἀγράμματον, τῶν ἐν τῇ χώρᾳ δυ-
νατῶν τὰ ὀνόματα ἀκοῇ μόνον, καὶ βρα-
χέα πρὸς αὐδῆς τῶν ἔργων. τὰ μὲν οὖν ὀνό-
ματα τοῖς ἐκγόνοις ἐτίθεντο ἀγαπῶντες· τὰς
δὲ ἀρετὰς καὶ τοὺς νόμους τῶν ἔμπροσθεν
οὐκ εἰδότες, εἰ μὴ σκοτεινὰς πού τινας ἐκάστων μό-
νας ἀκοάς, ἐν ἀπορίᾳ δὲ τῶν αἰσχρῶν ὅπῃ
πολλὰς ἡμέρας ὄντες καὶ αὐτοὶ καὶ παῖδες,
πρὸς οἷς ἠπόρουν ⟨καὶ⟩ νοῦν ἔχοντες, τούτων

A obex maximus opponatur, qui omnẽ nauigationẽ impediat. Iam & multarũ nationũ barbararũ & Græcarũ quę tũc erãt origines hæc hiſtoria, prout ſe offeret occaſio, ſingulatim declarabit, veluti euoluto antiquitatis ſitu: principio tamẽ neceſſariò exponendus eſt noſtrorũ Athenienſiũ ſtatus, & eorum hominũ cum quibus grauiſſimũ bellum geſſerũt, vtrorumque commemorandæ vires, ciuilis adminiſtrationis formæ, [belli ordo & ſucceſſus.] Sed domeſticis rebus hoc tribuendũ eſt, vt de illis priori loco dicamus. Dii nimirum olim vniB uerſum terrarum orbem ſingulatim ſunt ſortiti, non temerario quodam iurgio, ſed ita vt ſortis arbitrio ſingulæ regiones ſingulis diis attribuerentur. diſſentaneum etenim fuiſſet à ratione, deos vel ea ignorare quæ ſingulis ipſorum cõueniant: vel, dũ cognoſcerent ea quæ potius aliis quadrãt, in aliena iura conari per vim inuadere. Iuris igitur ſortibus deorũ quiſque, prout hominũ amore teneretur, regiones adeunt, eáſque habitationi aptas reddunt: cámque de ſuis hominibus educandis colendíſque curam gerunt quam paſtores de ſuis gregibus, armentis, pecudibus præſtare ſolẽt: non tamen ita vt corpora corporibus cogerent, ſicuti paſtores ſolent pecora verberibus coercere: ſed de hominum animis potiſſimam curam gerentes, eos præclaris rerum inſtitutis informabant, rationíſque auſpiciis mortale alioqui hominum genus regebant. Prout igitur deorum quiſque aljus alium ſortitus erat locum, ita in illo ornãdo ſolicitè elaborabat. Vulcanus autem & Minerua, quum communem haberent naturam, tum quòd ex eodem eſſent patre, tum quòd ſapientiæ artiúmque communi quodam ſtudio ad res eaſdem aſpirarent: ita communem hereditatem hãc regionem ſunt ſortiti, veluti virtuti & prudentiæ propria quadam & peculiari naturæ ratione accommodatam. Ita quum illius regionis indigenas bonos effeciſſent, Reipubl. ordinem eorum mentibus inſeuerunt. Horum verò hominum conſeruata ſunt nomina, rerum autem geſtarum memoria, propter varios ſuccedentium interitus, & longũ temporum interuallũ, deleta eſt. Semper enim ſuperſtes hominũ genus, quemadmodum ſuperius diximus, tale relinquebatur, quod (vt ſolet vulgus) literarum eſſet expers, cuíque adeo potentum in regione virorum nomina vix eſſent audita: rerum autem geſtarum leuiſſima cognitio & penè nulla. Ita factum eſt vt illuſtrium illorum virorum nomina liberis ſuis imponerent, amica quadam & auguſta nominis reuerentia: virtutes verò & leges priſcorum hominum penitus ignorarent. nihil enim præter obſcuram quandam earũ rerum famam, veluti tenuia quædam veſtigia, retinuerunt. accidit eò, quòd quum per multa ſecula ipſi & liberi rerum ad victum neceſſariarum penuria premerentur, his in rebus

ve aliter ſcripſerit & plura etiã buiſſe hic ait Fic. in ſuo emplari.

conquirendis occupati,animos quoq; ſuos hiſce cogitationibus addicebant, eáſq; aſſiduè habebant in ore: cæterarum rerum, earúmque maximè quę ſuperioribus temporibus geſtæ eſſent,curam abiiciebant.Fabularum enim rerúmque priſcarũ diſquiſitio ſimul cum otio in ciuitates venit,quum expedita iam eſſet rerum omnium ad vitã neceſſariarum copia:priùs verò nequaquã. Hunc igitur in modum priſcorum hominum nomina ſine rerum geſtarum memoria conſeruata ſunt. Hæc verò coniectura mea inde ſumitur,quòd affirmaret Solon, A Egyptios ſacerdotes in priſci illius belli B commemoratione plurima adhibuiſſe nomina poſteris perſimilia: vt Cecropis,Erechthei,Erictʰonii,Eriſictʰonis, aliorúmque hominum qui Theſeum ætate anteceſſiſſe memorantur. Mulierum quoque nomina eadem,ipſius quoque deæ figuram & ſtatuam, vt tunc communia erant & viris & mulieribus belli ſtudia. Ita ad illud tempus armatam fuiſſe deæ imaginem, & ita coli ſolitã ab illis hominibus, vt quidem eſſet certum argumentum,in ſingulis animantium gregibus marem fœminámq;,quandoquidem eiuſdẽ naturæ lege copulantur, pro conuenienti generis cuiuſque virtute, ita in quodlibet opus communi quodam inſtituto poſſe incumbere.Illam porro regionem alia quoque ciuium genera incolebant, qui quidem in artium operibus & agricultura verſarentur,at militarium hominum genus à diuinis viris principio ſegregatum,ſeorſim habitabat,omnium rerum quæ ad alimoniam inſtitutionémque facerent,copia commodè inſtructum: nec quiſquam illorum proprium & peculiare quicquam poſſidebat,ſed omnia omnibus D peræquè communia eſſe arbitrabãtur. nihil verò præter victus,qui ſatis eſſet, facultatem ab aliis ciuibus exigebant. denique ad eorum inſtitutorum, de quibus heri diximus,rationem atque formulam totos ſe conformabant:quæ quidem ad noſtros illos magiſtratus, quales nobis proponebamus,erudiendos attinebant.Quinetiam illud probabiliter & verè de noſtra regione dicebatur:primùm quidem illius terminos eo tempore ad Iſthmum vſque pertinuiſſe: iſthinc autem verſus Epirum, ad ſummum Cithæronem atque Parnethem. qui fines ipſo deſcẽſu dextrorſum ad Oropiam inclinent,ſiniſtrorſum verò ad mare, Aſopo excluſo. hanc verò cæteris terræ regionibus bonitate antecellere.ita eam potuiſſe magnum accolarum exercitum ſuis prouentibus alere. Bonitatis verò illius magnum hoc eſſe argumẽtum, quòd eius reliquię cum quauis regione certent fructuũ & copia & bonitate, & paſcuorũ vbertate

A πέρι καὶ τοὺς λόγους ποιούμενοι, τῶν ἐν τοῖς
πρόσθεν καὶ πάλαι ποτὲ γεγονότων ἠμέ-
λουν. μυθολογία γὰρ, ἀναζητήσις τε τῶν πα-
λαιῶν, μετ' ὀλίγης ἅμα ἐπὶ τὰς πόλεις ἐρχε-
σθον, ὅτου ἴδιον ποιν ἦν ἤδη τῷ βίῳ παρασκευα-
κὸς καὶ τεσκευασμένα· πρὶν δὲ, οὐ. ταύτῃ δὴ τὰ τῶν
παλαιῶν ὀνόματα αὐτοῖς τῶν ἔργων διασέσω-
σται. λέγω δὲ αὐτά, τεκμαιρόμενος ὅτι Κέ-
κροπός τε καὶ Ἐρεχθέως καὶ Ἐριχθονίου καὶ Ἐ-
ριστόνιος, τῶν τε ἄλλων τὰ πλεῖστα ὅσα πρὸ
καὶ Θησέως τῶν αὖ πρὸ τῶν ὀνομάτων ἐ-
κείνων ἀπομνημονεύεται, τούτων σκεῖνοις τὰ
πολλὰ ἐπονομάζουσας καὶ ἱερεὺς Σόλων ἔ-
φη Ⓜ τότε διηγεῖσθαι πόλεμον, καὶ τὰ τῶν
γυναικῶν καὶ ταῦτα. καὶ δὴ καὶ τὸ τῆς θεοῦ
σχῆμα καὶ ἄγαλμα, ὡς κοινὰ τότ' ἐῶ τὰ
ὅπλα τιθέμενα ταῖς γυναιξὶ ἓς τοῖς ἀνδρά-
σι τὰ πρὸς Ⓜ πόλεμον, οὕτω κατ' ἐκεῖνον
Ⓜ χρόνον ὡπλισμένῃ τὴν θεὰν ἀνάθημα
εἶ) ἦν τοῖς τότε· ἔνδειγμα ὅτι πρὸς ὅσα ζώ-
νομα ζῶα θήλεα, καὶ ὅσα ἄρρενα, τὴ προσή C
κουσαν ἀρετὴν ἑκάστῳ φύει πρὸς κοινὴν δυ-
νατὸν ὅπλα τιθέναι πέφυκεν. ᾤκει δὲ τότ' ἐν
τῇδε τῇ χώρᾳ τὰ μὲν ἄλλα ἔθνη τῶν πολι-
τῶν, πρὸς τὰς δημιουργίας ὄντα καὶ τὴν ἐκ
τῆς γῆς ἔφην· τὸ δὲ μάχιμον, χωρὶς ἀν-
δρῶν θείων καὶ ἀρχὰς ἀφορισθέν, ᾤκει χω-
ρὶς, πάντα εἰς ἔφην ἐν παιδεύσιν τὰ προσή-
κοντα ἔχον· ἴδιον μὲν αὐτῶν οὐδὲν οὐδὲν κε-
κτημένους, ἅπαντα δὲ πάντων κοινὰ νομί-
ζοντες αὐτῶν· πέρα δὲ ἐκείνης ἔφης οὐδὲν
ἀξιοῦντες παρὰ τῶν ἄλλων δέχεσθαι πο-
λιτῶν· καὶ πάντα δὴ τἀληθὲς λεγόμενα ὅπε-
πεδύμενα ὅπερ ἐπεδύοντες, ὅσα πρὸς τὴν
ἐπιτεθέντων ἐρρήθη φυλάκων. καὶ δὴ τὸ
πρὸς τῆς χώρας ἡμῶν πιθανὸν καὶ ἀληθὲς ἐ-
λέγετο, πρῶτον μὲν, τοὺς ὅρους αὐτοῦ σὺν ὧν
τότε ἔχειν ἀφωρισμένους πρὸς Ⓜ Ἰσθμόν,
καὶ ὃ ἔξω τοῦ ἄλλου Ἠπείρου, μέχρι δ' Κι-
θαιρῶνος καὶ Πάρνηθος τῶν ἄκρων. καταβαί-
νειν δὲ τοὺς ὅρους σὺν δεξιᾷ τοῦ Ὠρωπίαν ἐ-
χοντας, σὺν ἀριστερᾷ δ' πρὸς θαλάττῃ ἀφο- E
ρίζοντας Ⓜ Ἀσωπόν· ἀρετῇ δὲ πᾶσαν μὲν
ὑπερ τῆς ἐνθάδε ὑπερβάλλεσθαι. διὸ καὶ
δυνατοῦ ἦν) τότε τρέφειν τοῦ χώρην στρα-
τόπεδον πολὺ δ τῶν πρεσοίκων. μέγα δὲ τε-
κμήριον ἀρετῆς· δ μὲν νῦν αὐτῆς λείψα-
νον ἐναμιλλᾶσθαι πρὸς ἠπείρους, τῶν
πάμφορον δ' καρπόν τε ἦν), καὶ τοῖς ζώοις

πᾶσιν βόσκον. τότε δὲ, ὡς ἐκ τῶν καλλει καὶ παμπληθεῖ ταῦτα ἔφερε. πῶς οὖν δὴ τοῦτο πιστόν; καὶ κατὰ τί, λείψανον τῆς τότε γῆς ὀρθῶς ἂν λέγοιτο; πᾶσα ἀπὸ τῆς ἄλλης ἠπείρου μακρὰ ὡς τείνουσα εἰς τὸ πέλαγος οἷον ἄκρα κεῖται· τὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἀγχεῖον ὡς αὐτὴν τυγχάνει πᾶν, ἀγχιβαθὲς ὄν. πολλῶν οὖν γεγονότων καὶ μεγάλων κατακλυσμῶν ἐν τοῖς ἐννακισχιλίοις ἔτεσι (τοσαῦτα γὰρ ὡς τὸ νῦν ἀπ' ἐκείνου τοῦ χρόνου γέγονεν ἔτη) ὃ τῆς γῆς ἐν τούτοις τοῖς χρόνοις καὶ πάθεσιν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ἀπορρέον, οὔτε χῶμα, ὡς ἐν ἄλλοις τόποις, ὡς γοῦν λόγου ἄξιον, ἀεί τε κύκλῳ ὡς ἐῤῥέον εἰς βάθος ἀφανίζεται. λέλειπται δή, καθάπερ ἐν ταῖς σμικραῖς νήσοις, ὡς τὰ τότε τὰ νῦν, οἷον νοσήσαντος σώματος ὁσᾶ, ὡς ἐκ ῥυπικίας τῆς γῆς ὅση πίων καὶ μαλακή, τοῦ λεπτοῦ σώματος τῆς χώρας μόνον λελῳφηκότος. τότε δὲ ἀκέραιος οὖσα, τά τε ὄρη γηλόφοις ὑψηλοῖς εἶχε, καὶ τὰ Φελλέως νῦν ὀνομαζόμενα πεδία πλήρη γῆς πιείρας ἐκέκτητο, καὶ πολλὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ὕλην εἶχεν· ἧς καὶ νῦν ἔτι φανερὰ τεκμήρια. τῶν γὰρ ὀρῶν ἔστιν ἃ νῦν μόνα φέρει μελίττας μόνας ἐφίῳ, χρόνος δ' οὐ πάμπολυς ὅτε δένδρων αὐτόθεν εἰς οἰκοδομὴν εἰς τὰς μεγίστας ἐρεφόμενον τεχνημάτων τεχνάσματ' ἔστιν ἔτι σῶα. πολλὰ δ' ἐῶ ἄλλ' ἥμερα ὑψηλὰ δένδρα, νομὴν δὲ βοσκήμασιν ἀμήχανον ἔφερε. καὶ δὴ ὃ κατ' ἐνιαυτὸν ὕδωρ ἐκαρποῦτο ἐκ Διός· οὐχ ὡς νῦν ἀπολλῦσα ἀπὸ γυμνῆς τῆς γῆς εἰς θάλατταν, ἀλλὰ πολλὴν ἔχουσα, καὶ εἰς αὐτὴν καταδεχομένη τῇ καρπίδι τεχούσῃ καὶ ἀφαιμαξομένη, τὸ κατεπόθεν ἐκ τῶν ὑψηλῶν ὕδωρ εἰς τὰ κοῖλα ἀφιεῖσα, καὶ πανταχοῦ τοῖς τόποις παρείχετο ἄφθονα κρηνῶν καὶ ποταμῶν νάματα· ὧν ἐν νῦν ἔτι ὅπου ταῖς πηγαῖς ταῖς πρότερον οὔσαις ἱερὰ λελειμμένα, ὅτι σημεῖα δίκαια περὶ ταύτης ἀληθῆ λέγεται τὰ νῦν. τὰ μὲν οὖν τῆς ἄλλης χώρας φύσει τε οὕτως εἶχε, καὶ διεκεκόσμητο, ὡς εἰκός, ὑπὸ γεωργῶν μὴ ἀληθινῶν, καὶ πραττόντων αὐτὰ τοῦτο, φιλοκάλων δὲ καὶ εὐφυῶν· χῶν δὲ χρίσιν καὶ ὕδωρ ἄφθονώτατον ἐχόντων, καὶ ὑπὸ τῆς γῆς ὥρας μετριωτάτου κεκραμένης. ὃ δ' ἄρα κατῳκισμένον ὧδ' ἦν ἐν τῷ τότε χρόνῳ. πρῶτον μὲν ὃ τῆς ἀκροπόλεως εἶχε τότε οὐχ ὡς νῦν ἔχει. νῦν μὲν γὰρ μία γενομένη

A alendis animantibus percommodorum. præter etiam pulchritudinem accedebat feracitas. Vnde verò id ſit probabile? quibúſve indiciis has eſſe illius ſoli reliquias cõ iici poteſt? Omnis regio nimirum ab alia continenti in longum exporrecta, veluti promontoriũ iacet: vas autem maris, profundum quidem illud, eam vndiquaque circumcingit. Quum igitur multa & magna diluuia annorum nouem millium interuallo (tot enim ex illo tempore extiterunt ad hoc vſque noſtrum tempus) præterierint, ne vlla quidem telluris pars inter
B hæc tẽpora háſq; mutationes è locis ſublimioribus defluens, tumulum (vt aliis in locis ſolet) ingeſſit, qui certè ſit alicuius momenti: ſed circulatim ſemper deſidens in profundũ occultatur. Idcirco relicta ſunt, quemadmodum in anguſtis inſulis, hæc [Atticæ loca quæ modò incoluntur] ſi cũ antiquis conferantur, veluti corporis morbo diminuti oſſa: decerpta videlicet ea terra quæ pinguis erat & mollis, ita vt tenue & aridum telluris corpus tantùm remaneret. Terra videlicet quum integra eſſet, mõ
C tes & colles ſublimes habebat: & agri qui nunc Phellei nominantur, ſolo pingui, copioſáque ſylua in mõtium iugis, vt etiámnum manifeſta ſunt veſtigia, exuberabat. Sunt enim montes nonnulli qui apibus alimentum tantummodo ferunt: non tamen longum eſt elapſum tempus ex quo acciſæ ſunt inde proceræ arbores, ad maximarum ædium ſtructuras aptiſsimæ: quarum multæ etiam adhuc ſuperſunt. Erant & multæ aliæ arbores, domeſticæ quidem illæ, ſed tamẽ ingentis magnitudinis. quin-
D etiam paſcua pecorũ vberrima. Præterea hæc regio quotannis frugiferam pluuiam ex Ioue hauriebat: neque, vt hoc noſtro tẽpore, è decliui & prærupto loco in mare defluebat, ſed hãc abſorptam copioſa quadam & tenaci firmitate ſubſidentem è ſuperioribus locis terram recondens atque combibẽs, in viſcera demittebat: vnde paſſim ingẽtes fluuiorum fontiúmq; riui ſcaturiebant: quorum etiam nunc in veteribus fontibus ſacra quædam monumenta apparent. Itaque hoc tempore de his vera commemorantur. Atque hic quidem erat
E (vt veriſimile eſt) regionis iſtius ſtatus & hoc ingenium. Excolebatur præterea tunc ab agricolis veris & germanis indigenis, qui in eius cultum ſolicitè incumbebant, quaſi hoc vnum agerent penſi: ingenioſis ſanè hominibus, & cãdidis integríſq; moribus, ſolum fertile nactis, aquam copioſiſſimam, & ſaluberrimam cœli temperiem. Vrbs autem eo tempore ſic erat ædificata. primùm quidem Arcis alia erat quàm nũc eſt diſpoſitio. nunc enim vel vna nox plu-

Videntur deeſſe quædam inter ὅτι & δένδρων, vel inter μεγίστας & σφεψμων.

uioſa,tenui ſolo mirum in modum liquefacto, terræ motum continuò induxit. & ante Deucalioneum diluuium, alia quoq; diluuia extiterant,aqua nimirũ impotẽtius debacchata: & tertiũ quidẽ ante illa tempora numeratur diluuium. Prius autem alio quodam tempore tãta vaſtitate peruagata erat,vt ad Eridanum vſque & Eliſſum exundaret, imò latius progreſſa Pnycem & Lycabetum circumplecteretur termino è regione definito. Erat omnis regio gleboſa, paucis locis exceptis, & à ſuperiori parte plana. exteriora porro eius loca ad læuam incolebantur ab artificibus & agricolis qui proximè agros colebant. Superiora militares illi homines ſoli ſeorſim à cęteris hominibus tenebãt,circa Mineruę & Vulcani fanum,vnius ſepti ambitu,veluti vnius ædis horto, vndiquaque concluſi. Etenim eius loca ad aquilonem verſus cõmunes domos inhabitabant, conſtructis cœnaculis in quibus hyeme viuerent communiter. A publico autem apparatu, ſiue ædificia extruenda eſſent, ſiue religionum ritus peragendi, aurum & argentum ſummouebant. illorum enim nullus in vlla re erat vſus:medium tamen inter ſuperbiam illiberalitatémque iter perſequentes, moderatas habitationes ſibi ſtruebant,in quibus & ipſi conſeneſcentes & nati natorum eas poſteris ſuis ſimiliter relinquebant. hortis verò, gymnaſiis, cœnaculis auſtrũ verſus expoſitis æſtate vtebantur. Erat fons vnus eo in loco vbi nunc ſita eſt arx: quo propter terræmotus exhauſto, exigui quidam riuuli circùm relicti ſunt. Tunc verò fons ille maximè temperatus copioſam aquam ſufficiebat & ad hyemem & ad æſtatem. Hoc illi habitu loca ea incolebant, ciuium quidem ſuorum cuſtodes, cæterorũ verò Græcorum & quidem vltrò parentiũ duces. hoc verò vnum etiam atque etiam cauebant, vt & virorum & mulierum idem ſemper eſſet numerus, vt præſtò eſſet ad bellicas adminiſtrationes. iam & ad futuros euentus duæ maximè erant ſepoſitæ myriades. Quum igitur illi tales eſſent, & huiuſmodi quadam ratione & patriam & vniuerſam Græciam iuſtè adminiſtrarent, per omnem Europam & Aſiam & corporũ pulchritudine, & omnigena animorũ virtute atque præſtantia, illuſtriſſimi atque nominatiſſimi omnium mortalium euaſerant,ad illa tempora. [a]Iam verò quinam ſtatus fuerit eorum hoſtium cum quibus bella geſſit noſtra primis illis initiis ciuitas, (niſi fortè ea quæ pueri audiuimus memoria excid erint) vobis amicis in medium cõmunia deuonemus. Illud autem paucis eſt

a Atlanticorum hominum, cum quibus bella Atheniẽſes geſſerunt,ſtatus.

A νυξὶ γενομένοις χαλεπὴν ἀφ' ἧς ἐφεῖντο γῆν αὐτοῖς φυγὴν ποιήσασα, πεποίηκε σεισμὸν ἅμα καὶ τοῦ τῆς Δευκαλίωνος φθορᾶς, τείτου τοῦτο ὕδατος ἐξαισίου. ὃ δὲ πρὶν ἐν ἑτέρῳ χρόνῳ μέγεθος μὲν ἐπὶ τοῦτο ἦν Ἠριδανὸν καὶ Ἴλισσὸν ἀποβεβηκὸς, καὶ τὸ Πνὺξ καὶ τὸν Λυκαβηττὸν, ὄρη ἐκτὸς τοῦ Πνυκὸς ἐχόντα. νῦν δὲ διὰ πάσης, καὶ πολὺ ὀλίγων ὑπεπέδως αὐτοῦ. ᾠκητο δὲ, τὰ μὲν ἔξω ἦν, ὡς αὐτὰ τὰ πλάγια αὐτῆς, ὡς τῶν δημιουργῶν καὶ τῶν γεωργῶν ὅσοι πλησίον ἐγεώργουν· τὰ δ' ἐπάνω, ὃ μάχιμον αὐτὸ καθ' αὑτὸ γένος μόνον ἦν περὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς Ἡφαίστου τε ἱερὸν κατῳκημένον, οἷον μιᾶς οἰκίας κῆπον ἐνὶ περιβόλῳ περιβεβλημένοι. τὰ γὰρ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς ᴥκουν, οἰκίας κοινὰς καὶ ξυσσίτια χειμερινὰ κατεσκευασμένοι, καὶ πάντα ὅσα πρέποντα τῇ κοινῇ πολιτείᾳ δι' οἰκοδομῆς ὧν χρεὼν ὑπάρχειν αὐτοῖς καὶ τῶν ἱερῶν αὖθις χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. τούτοις γὰρ οὐδὲν οὐδαμῶς προσεχρῶντο, ἀλλὰ τὸ μέσον ὑφηφανίας καὶ ἀνελευθερίας διώκοντες, κοσμίας ᾠκοδομοῦντο οἰκήσεις, ἐν αἷς αὐτοί τε καὶ ἐκγόνων ἔκγονοι καταγηρῶντες, ἄλλοις ὁμοίοις τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ παρεδίδοσαν. τὰ δὲ πρὸς νότου, κήπους καὶ γυμνάσια, συσσίτιά τε ἀνέντες, οἷα θέρους, κατεχρῶντο ὅτι τοῦτα αὐλοῖς. χρὴ δὲ ὑμᾶς ἐννοῆσαι τῆς νῦν ἀκροπόλεως τόπον· ἧς ὑποδεδεισόσης ὑπὸ τῶν σεισμῶν, τοῦ νῦν ὕδατα σμικρὰ κύκλῳ καταλέλειπται· τοῖς δὲ τότε πᾶσι πηγὴν ἄφθονον ῥοῦμα, δύκραιρα ὅσα τοῦδε χειμῶνά τε καὶ θέρος. τούτῳ δὴ κατῳκημένῳ τῷ σχήματι, τῶν μὲν αὐτῶν πολιτῶν φύλακες, τῶν δὲ ἄλλων Ἑλλήνων ἡγεμόνες ἑκόντων· πλῆθος δὲ διαφυλάττοντες ὅτι μάλιστα τοιούτων ἑαυτῶν εἰς τοὺς ἀεὶ χρόνον ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ὃ δυνατὸν πολεμεῖν ἦν καὶ τὰ ἔτη, ὡς δύο μάλιστα ὄντας μυριάδας. οὗτοι μὲν οὖν δὴ τοιοῦτοί τε ὄντες αὐτοὶ, καὶ ἅτινα τοιοῦτον ἀεὶ τρόπον τινὰ τῆς τε ἑαυτῶν καὶ τῆς Ἑλλάδα δίκῃ διοικοῦντες, ὅτι πάσης Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν, κατά τε σωμάτων κάλλη καὶ τὸ τῶν ψυχῶν πρωτεῖον ἀρετῆς, ἐλλόγιμοί τε ἦσαν καὶ ὀνομαστότατοι πάντων τῶν τότε. τάγε δὴ τὰ αὖ πολεμησάντων αὐτοῖς οἷα ἦν, ὡς τε ἀπ' ἀρχῆς ἐχώρει (μνήμης αὖ μὴ φερομένης ὧν ἔτι παῖδες ὄντες ἠκούσαμεν) εἰς τὸ μέσον αὐτὰ νῦν ἀποδώσομεν, ὑμῖν τοῖς φίλοις εἰς κοινά. ὃ δὴ ἔτι βραχὺ πρὸ τοῦ

Legitur etiam Ἴρος, id eſt mons: & Λυκαβηττὸν iungitur ſequentibus: hoc modo, καὶ τὸν Λυκαβηττὸν ὄρος ὂν τοῦ κατωτ.

λόγου

λόγου δεῖ δηλῶσαι, μὴ πολλάκις ἀκούοντες Ἑλληνικὰ βαρβάρων ἀνδρῶν ὀνόματα θαυμάζητε. ὃ γὰρ αἴτιον αὐτῶν πύθεσθε. Σόλων ἐπινοῶν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ποίησιν καταχρήσασθαι τῷ λόγῳ, διαπιθανόμενος τὴν τῶν ὀνομάτων δύναμιν, εὗρε, τοὺς τε Αἰγυπτίους τοὺς τοῦτον εἰκείνους αὐτὰ γραψαμένους, εἰς τιμὴν αὐτῶν φωνὴν μετενηνοχότας· αὐτός τε αὖ πάλιν ἑκάστου τὴν διάνοιαν ὀνόματος ἀναλαμβάνων, εἰς τιμὴν ἡμετέραν ἄγων φωνὴν ἀπεγράφετο. καὶ ταῦτά γε δὴ τὰ γράμματα τοῦδε τοῦ πάππου τ' ἐμοῦ, καὶ ἔτ' ὄντι πρὸ ἐμοῦ νεῦ, διαμεμελέτηται τε ὑπ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος. ἀν' οὖν ἀκούητε τοιαῦτα οἷα καὶ τῆδε ὀνόματα, μηδὲν ὑμῖν ἔστω θαῦμα. ὃ γὰρ αἴτιον αὐτῶν ἔχετε. μακρὸς δὲ δὴ λόγου ἡ ἀρχὴ τότε, καθάπερ ἐν τοῖς πρόσθεν ἐλέχθη, πρὶν τὴν τῶν θεῶν λῆξιν, ὅτι κατενείμαντο γῆν πᾶσαν· ἔνθα μὲν μείζους λῆξις, ἔνθα δ' ἐλάττους, ἱερά, θυσίας τε αὐτοῖς κατασκευάζοντες. ἔτυχε δὴ καὶ τὴν νῆσον Ποσειδῶν τὴν Ἀτλαντίδα λαχών, ἐκγόνοις ἑαυτοῦ κατῴκισεν ἐκ θνητῆς γυναικὸς γεννήσας ἔν τινι τόπῳ τῆς νήσου τοιῷδε· πρὸς θαλάττῃ μὲν, κατὰ μέσον πάσης πεδίον ἦν, ὃ δὴ πρώτων πεδίον καλλιστον ἀρετῇ τε ἱκανὸν φύεσθαι λέγεται. πρὸς τῷ πεδίῳ δ' αὖ κατὰ μέσον σταδίους ὡς πεντήκοντα ἀφεστὼς ἦν ὄρος βραχύ πάντη. τούτῳ δ' ἦν ἔνοικος τῶν ἐκεῖ κατὰ ἀρχὰς ἐκ γῆς ἀνδρῶν γεγονότων, Εὐήνωρ μετὰ τοιούτου, γυναικὶ δ' συνοικῶν Λευκίππῃ· Κλειτὼ δ' μονογενῆ θυγατέρα ἐγεννησάτην. ἤδη δ' εἰς ἀνδρὸς ὥραν ἡκούσης τὴν κόρης, τήν τε μητέρα τελευτᾷ δὴ ὁ πατήρ· αὐτῆς δ' εἰς ὀπιθυμίαν Ποσειδὼν ἐλθών, συμμίγνυται· καὶ τὸν γήλοφον ἐν ᾧ καλίᾳ κισεν, ποιῶν διέρκη, περιῤῥήγνυσι κύκλῳ, θαλάττης γῆς τε ἐναλλὰξ ἐλάττους μείζους τε κύκλους ἀμήχανος ποιῶν ἑκατέρους· δύο μὲν γῆς, θαλάττης δὲ, τρεῖς· οἷς περιθέων ἐν μέσῃ τῇ νήσου πάντη ἴσον ἀφεστῶτας, ὥστε ἄβατον ἀνθρώποις εἶναι. πλοῖα γὰρ καὶ τὸ πλεῖν οὔπω τότ' ἦν. αὐτὸς δὴ τὴν τε ἐν μέσῳ νῆσον, οἷα δὴ θεὸς, ῥᾳδίως διεκόσμησεν, ὕδατα μὲν διπλᾶ ὑπὸ γῆς ἄνω πηγὰς κοσμήσας, τὸ μὲν, θερμὸν, ψυχρὸν δὲ, ἐκ κρήνης ἀπορρέον, ἕτερον. τροφὴν δὲ παντοίαν καὶ ἱκανὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδοὺς. πέντε δὲ ἄρρενων πέντε γενέσεις διδύμους γεννησάμενος ἐθρέψατο. διελὼν δὲ τὴν νῆσον τῆς Ἀτλαντίδα πᾶσαν, δέκα μέρη κατανείμας, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ, τῷ μετέρῳ γενομένῳ,

A vobis significandum, priusquam nouum hunc sermonem aggrediar, ne, quùm plurima barbarorum hominũ nomina Græcè audieritis, mirum illud vobis videatur. causam enim cur id acciderit, audietis. Quum enim Solon cogitaret illa carminibus suis inserere, vim ipsam est nominũ perscrutatus: inuenítque, primos illos AEgyptios harum rerum scriptores, in linguam suam ea nomina transtulisse. ita & ipse rursus vniuscuiusque nominis notionem assumens, ea nomina nostri sermonis quasi veste donauit. Si igitur talia audieritis qualia hîc sunt nomina, ne mirum
B sanè vobis videatur. cur enim id euenerit intellexistis. Longa verò oratione fuerit opus, si à principio commemorem id quod iam est priùs à me explicatum, De deorum sortitione, vt vniuersam terram inter se distribuerint, partim in ampliores portiones, partim angustiores: & fana & sacra sibi instituerint. Ita Neptunus insulam Atlanticam sortitus, liberos suos è mortali muliere susceptos in quodam insulæ loco collocauit. Ad oram maris, &
C in ipso maximè insulæ medio æqua erat planities, quæ omnium specioſissima feraciſſimáque dicitur extitisse. Prope planitiem rursus in medio mons erat breuis, stadiis quinquaginta distans. hunc incolebat eorum hominum qui à principio terra sunt nati, quidam cui nomen erat Euenor. Is ex Leucippe vxore Clitonem filiam vnicam genuerat. Quum iam nubili ætate esset puella, ipsius parentes moriuntur. Neptunus verò ipsius amore captus, cum ea miscetur: circumsepsítque collem quem habitabat, & quidem ita vt
D firmo munimento cum circumuallaret. nam & fossa & aggere muniuit, aquámque iniecit quæ circumquaque restagnaret, & terræ aggeres alternatim quasi in gyrum interposuit, alios quidem, minores, alios, maiores, sibi vicissim respondentes. Ex quibus duo quidé, terræ, tres verò maris fuêre ambitus: qui veluti torno descripti pari vndiq; interuallo per mediam insulam distabant: vt quidem collis his munimentis interceptus, hominibus esset imperuius. neque enim vlla erant nauigia, neque nauigandi ars inuenta adhuc. ipse verò, vt deus, in medio illam insulam facilè
E exornauit. nam & geminos duplicis aquæ, frigidæ nimirum & calidæ latices per subterraneos meatus iussit erumpere, ita vt ex fonte emanarent: tellurem autẽ varios copiosósque fructus suggerere. Præterea geminos filiorũ partus & suscepit & educauit. Atq; omnẽ Atlanticã insulã decẽ in plagas partit°, primogenito maternã habitationẽ

γ' γενεσεις.

plagámque quæ circà erat, ampliſſimam quidem & optimam ſortem, ſummúmque ei imperium totius inſulæ attribuit: cæteros fratres, voluit eſſe principes atque magiſtratus, multorúmque hominum & latiſſimæ regioni s ditionem eis dedit. Singulis porro impoſuit nomina. Primogenitum quidem vocauit Atlantem, totius inſulæ (vti diximus) regem atque dominũ. vnde & regio ipſa, & mare quod eam circumcingit, nomina inuenerunt. Eum verò qui eodem partu ſtatim eſt ſubſequutus, extremámque inſulæ partem quæ eſt ad Herculis columnas, in ſortẽ habuit, patrio vocabulo Gadirum, (cui vox Græca Eumelus reſpondet) appellauit: ipſámque regionem ex eius nomine, Gadariticam. Secundi partus gemellos, vnum quidem, Ampherem, alterum Eudæmonem vocauit: tertii, primum natum, Mneſeum: ſecundum, Autochthonem. quarti verò, Elaſippum quidem, priorem, Mneſtorem verò poſteriorem. quinti denique, primum Azaem: ſecundum verò, Diaprepem. Hi porro omnes ipſorúmque poſteri multa per ſecula ibi habitarunt, & in multas alias inſulas imperium vſurparunt, propagatis etiam (quemadmodum diximus) ad AEgyptum vſque & Hetruriam imperii finibus. In magno quippe honore paſſim erat Atlantis genus, & continua multarum ætatum ſucceſſione, rex natu maior filio natu maiori relinquebat imperium. quo ordine factum eſt vt regnum multa per ſecula conſeruaretur. Tanta verò illis ſuppetebat diuitiarũ vbertas, quanta nullis antea regibus extiterat, neque facile fuerit in poſterum extare. Magnus illis erat omnium rerum apparatus, quę vel in vrbe fieri, vel ex alia regione importari in vrbem ſolent. quamplurima verò ſuis incolis inſula ſumminiſtrabat, quæ quidem ad vitam commodè tranſigendam pertinerent. Primùm quidem omnia quæ ex terræ viſceribus eruuntur, & quæ ſolidam habent naturam, & quæ fuſilem. & illud metallum cuius hodie tantùm retinemus nomen, Orichalcũ videlicet, erat illis tẽporibus nominatiſſimum, & ex multis inſulæ locis effodiebatur. huius verò maxima erat gratia poſt aurum tunc temporis. Iam ea materies quã ſylua producit ad architectorum opera, ex ea inſula abundè ſuppetebat, & eximias animantes producebat, & cicuris & feris copioſum alimentum ſumminiſtrabat. Elephantorũ videlicet ingens ibi erat copia. Animantibus porro quæ per paluſtria loca, lacus, fluuios degunt, vel per montes

A τὴν τε μητρῴαν οἴκησιν καὶ τὴν κύκλῳ λῆξιν, πλείστην καὶ ἀρίστην οὖσαν, ἀπένειμε· βασιλέα τε τῶν ὅλων κατέστησε, τοὺς δὲ ἄλλους, ἄρχοντας. ἑκάστῳ δὲ ἀρχὴν πολλῶν ἀνθρώπων καὶ πολλῆς χώρας ἔδωκεν. ὀνόματα δὲ πᾶσιν ἔθετο, τῷ μὲν πρεσβυτάτῳ καὶ βασιλεῖ τούτῳ, οὗ δὴ καὶ πᾶσα ἡ νῆσος τότε πέλαγος ἔσχεν ἐπωνυμίαν, Ἀτλαντικὸν λεχθέν, ὅτι τοιοῦτόν τι τῷ πρώτῳ βασιλεύσαντι τότε Ἄτλας· τῷ δὲ διδύμῳ,

B μετ' ἐκεῖνον τότε γεγονότι, λῆξιν δὲ ἄκρας τῆς νήσου πρὸς Ἡρακλείων στηλῶν εἰληχότι, ἥτις τὸ τῆς Γαδειρικῆς νεῦ χώρας κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον ὀνομαζομένης, Ἑλληνιστὶ μὲν Εὔμηλον, ὃ δ' ἔστι χώριον, Γάδειρον· ὅθεν αὖ τοῦτο ἐκλήθησαν ταύτῃ ὄνομα πρῶτοι. τοῖν δὲ δευτέροιν γεγονόσιν τὸν μὲν, Ἀμφήρη, τὸν δ', Εὐδαίμονα ἐκάλεσε. τριττοῖς δὲ, Μνησέα μὲν, τὸν πρεσβύτερον γεγονότα· τὸν δὲ μετ' αὐτὸν, Αὐτόχθονα· τὸν δ' τεττάρτων, Ἐλάσιππον μὲν, τὸν πρεσβύτερον· Μήστορα δὲ, τὸν δ' ὕστερον. ἥτις δὲ τῆς πέμπτης, τὸν μὲν ἔμπροσθεν Ἀζάης ὄνομα ἐτέθη· τὸν δὲ ὑστέρῳ, Διαπρεπής. οὗτοι δὲ πάντες, αὐτοί τε καὶ ἔκγονοι τούτων, ἐπὶ γενεὰς πάμπολλας ᾤκουν, ἄρχοντες μὲν πολλῶν ἄλλων κατὰ

C θάλατταν πελάγους νήσων, ἔτι δὲ, ὡς καὶ πρόσθεν ἐρρήθη, μέχρι τε Αἰγύπτου καὶ Τυρρηνίας τῶν ἐντὸς δούλων ἐπῆρχον τότε. Ἄτλαντος δὴ πολὺ μὲν ἄλλο καὶ τίμιον γένος βασιλέως ἐγένετο· βασιλεὺς δὲ ὁ πρεσβύτατος ἀεὶ τῆς πρεσβυτάτης τῶν ἐκγόνων διαδιδοὺς ὅτι γενεὰς πολλὰς τὴν βασιλείαν, διέσωζον, πλοῦτον μὲν κεκτημένοι πλήθει τοσοῦτον ὅσον οὔτε πω πρόσθεν ἐν δυναστείαις ἰσχὺν βασιλέων γέγονεν, οὔτε ποτὲ ὕστερον γένοιτ' ἄν εὐπόρως γενέσθαι· κατεσκευασμένα τε πόλλ' ἐν τῇ πόλει καὶ ἔξωθεν ἐν τοῖς ἀγροῖς ὅσα ἐν πόλει, καὶ ὅσα κατ' αὐτὸν τὸν ἄλλην χώραν τῶν πρὸς ἑσπέραν ζητουμένων ὄντα. καὶ πολλὰ μὲν ἔξωθεν εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτοῖς προσῆγεν ἐξ ἔθνους, πλεῖστα δὲ ἡ νῆσος αὐτοῖς παρεῖχεν εἰς ἅπερ βίου κατασκευάς. πρῶτον μὲν, ὅσα ὑπὸ μεταλλείας ὀρυττόμενα στερεὰ ἔστιν ὅσα τηκτὰ γένη· καὶ τὸ νῦν ὀνομαζόμενον, τότε δ' πλέον ὄνομα ὂν ἦν τὸ ἦλυς, ἐκ γῆς ὀρυττόμενον ὀρείχαλκον κατὰ τόπους πολλοὺς τῆς νήσου, πλὴν χρυσοῦ ἀμιώτατον ὂν τοῖς τότε ἢ ὅσα ὕλη πρὸς τὰ τεκτόνων διαπονήματα παρέχει, πάντα φέρουσα ἄφθονα. τά τε αὖ πρὸς παίζοντα ἱκανῶς ἤμερα δὲ ἀγρια φέρουσα, καὶ δὴ καὶ ἐλεφάντων ἐν αὐτῇ γένος πλεῖστον. νομὴ γὰρ τοῖς τε ἄλλοις ζώοις ὅσα καθ' ἕλη καὶ λίμνας καὶ ποταμοὺς, ὅσα τ' αὖ καὶ ὄρη

Quæ habes inter χώραν & αὐτοῖς, in præced. editionibus deſiderantur: ea tamẽ & Fic. agnoſcit.

καὶ ὅσα ἐν τοῖς πεδίοις νέμεται, ξύμπασι παρῆν. ἀλλ' ἰὼ καὶ τοῦτο τῇ ταὐτὰ τῷ ζώῳ μεγίστῳ πεφυκότι καὶ πολυβορωτάτῳ. πρὸς δὴ τούτοις, ὅσα δυώδη τρέφει που γῆ ταινιῶν, ῥιζῶν, ἢ χλόης, ἢ ξύλων, ἢ χυλῶν, ἢ σαρκῶν, εἴτε αὐῶν, εἴτε καρπῶν, ἔφερέ τε ταῦτα καὶ ἔφερβεν δύ. ἔτι δὲ ἥμερον καρπὸν, τόν τε ξηρὸν, ὃς ἡμῖν δὴ ἐφῆς ἕνεκα, καὶ ὅσοις χαίειν τοῦ σίτου προσχρώμεθα (καλοῦμεν δὲ αὐτοῦ τὰ μέρη ξύμπαντα, ὄσπρια) τὸν ὄσος ξύλινος, πόματα καὶ βρώματα καὶ ἀλείμματα φέρων· παιδιᾶς τε ὕς ἕνεκα καὶ ἡδονῆς. γέγονε δὴ πάσαις ἄκροδρύων καρπός· ὅσά τε εὐδαμύδια πλησμονῆς μεταδόρπια ἀγαπητὰ κάμνοντι διαθέλγματα· πόντα ταῦτα ἡ τότε ποτὲ οὖσα ὑφ' ἡλίῳ νῆσος ἱερά τε καλά τε καὶ θαυμαστὰ καὶ πλήθεσιν ἄπειρα ἔφερε. ταῦτα οὖν λαμβάνοντες πόντα τοῦδε τῆς γῆς, κατεσκεύαζοντό τά τε ἱερὰ καὶ τὰς βασιλικὰς οἰκήσεις, καὶ τοὺς λιμένας καὶ τὰ νεώρια, καὶ ξύμπασαν τὴν ἄλλην χώραν, τοιάδε ἐν τάξει διακοσμοῦντες· τοὺς τῆς θαλάττης ἔχοντας, οἱ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἥσαν μητρόπολιν, πρῶτον μὲν ἐγκύρωσαν, ὁδὸν ἔξω ὅπῃ τὰ βασίλεια ποιούμενοι. τὰ δὲ βασίλεια ἐν ταύτῃ τῇ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν προγόνων κατοικήσει κατ' ἀρχὰς ἐποιήσαντο δύθύς· ἕτερος δὲ πρὸ ἑτέρου δεχόμενος, κεκοσμημένα κοσμῶν, ὑπερεβάλλετο εἰς δυνάμενον μὲν ἀεὶ τὸ ἐμπροσθεν, ἕως εἰς ἔκπληξιν μεγέθεσι καὶ κάλλεσί τε ἔργων ἰδεῖν τὴν οἴκησιν ἀπειργάσαντο. διώρυχα μὲν γὰρ ἐκ τῆς θαλάττης ἀρχόμενοι τεῖ πλεθρον τὸ πλάτος, ἑκατὸν δὲ ποδῶν βάθος, μῆκος δὲ, πεντήκοντα σταδίων, ὅπῃ ἐξωτάτω ἔχον συνέτεινον. καὶ τὴν ἀνάπλοων ἐκ τῆς θαλάττης ταύτης πρὸς ἐκεῖνον ὡς εἰς λιμένα ἐποιήσαντο, διελόντες τόμα ναυσὶ ταῖς μεγίσταις ἱκανὸν εἰσπλεῖν. ἐπὶ δὴ τοῖς τῆς γῆς ἔχουσι, οἱ τοῖς τῆς θαλάττης διεῖργον, κύκλῳ τάφρας διφλον ὅσον μιᾶ τειρεῖ διέκπλοων εἰς ἀλλήλους· καὶ κατεσκέασαν αὖθεν, ὥστε ὑπόπλοων κάτωθεν εἶναι. τὰ γὰρ τῆς γῆς ἔχων χεῖλη βάθος εἶχεν ἱκανὸν ὑπερέχοντα τῆς θαλάττης. ἰὼ δὲ μὲν μέγιστος τῶν ἐχόντων εἰς ὃν ἡ θάλασσα συνετέτεινο, διπάδιος ὁ πλάτος· ὁ δὴ ἐξῆς τῆς γῆς, ἴσος ἐκείνῳ. τοῖν δὲ δευτέροιν, ὁ μὲν ὑγρὸς, δυοῖν σταδίοιν πλάτος· ὁ δὲ ξηρὸς, ἴσος αὖ πάλιν τῷ πρόσθεν ὑγρῷ σταδίου ἦν, ὁ πρὸς τῇ αὐτῷ ἐν μέσῳ νῆσον περιέχων. ἡ δὲ νῆσος

& planities educantur, vberrimum inde constabat alimentum, ipsi etiam animanti & vastissimo & voracissimo. Præter hæc, quæcunque tellus nunc odorifera nutrit, radicũ, graminum, lignorum, humorum, succorum, florum, fructuum; & hæc ferebat & efficaciter nutriebat. iam & suauem illum ex sicco nascentem fructum [id est vinum] ferebat: vnde nobis ad vitam suppetit adiumentum. Ipsa etiam illa quibus obsonii loco vtimur, quæ legumina vocitamus: necnon arborum fructus & vescos & poculentos. neque illis vnguenta deerãt. Iam & ad voluptatem aderant nucum fructus, qui non asseruari solent, sed primi præstò sunt, & ad satietatis solatia, bellaria ægrotis iucunda. Hæc omnia à nobis exposita, & sacra & pulchra & augusta & multitudine infinita producebat insula commodè insolata. ex quorum fructuum prouentu insulani & templa & regia ædificia & portus & naualia & vniuersum regionis apparatũ instruebãt. Antiquissimæ autem metropolios illius quam in medio insulæ sitam diximus, munimenta hoc ordine instruebant incolæ: Primò quidem constructis pontibus viam extra arcem straeuerunt ad ipsam regiam, quam in ipsa illa Dei maiorúmque suorũ sede initio ædificarant. tum alius alii continua serie succedẽs, nouis ornamẽtis iam à maioribus ornata cumulans, vetera opera superabat: donec ingentis ædificii moles ad stupendum quoddam magnitudinis pulchritudinisque miraculum excreuerit. Fossam enim à mari ad extimum circulum deduxerunt, quæ tria iugera in latitudinem protendebatur, centum pedes in altum, in longum stadia quinquaginta. atq; vt ex hoc mari ad circulũ illum, velut ad portũ, applicare naues opportunè possent, portum ita effecerunt vt diducto ore, maximis etiam nauibus peruium esset iter, illisque excipiendis capax statio. Tumulos item siue aggeres terræ, quibus gyri illi maris distinguebantur, pontibus secuerunt, vt vna triremi nauigare ex alia in aliam liceret: & suprà etiam texerunt, vt inferius per alueum traiectus esse posset. Terrenorum videlicet aggerum labra iusta altitudine mari prominebant: maxima verò fossa in gyrum deuexa, per quam inundabat mare, latitudine stadia complebat tria. Proximus huic orbis terræ prorsus æqualis: sequentium verò duorum, aqueus quidem orbis stadia duo, terreus autem, humido priori rursus æqualis: stadium porro vnum is qui ipsam insulam in medio positam circumcingebat. Insulæ verò, vbi

Vel τὸν vel τοὺ μὲν ἀεὶ τὸ ἔμπροσθεν, legẽdum est, quũ τὸν ἐμπροσθεν mutatur accusatiuo.

regia erat, diameter erat ſtadiorum quinque. hanc verò & aggeribus & ponte, qui magnitudine plethri menſuram complecterctur, circumquaque munitam, muro quoque lapideo circumcinxerunt: extructis ad ſingulos maris aditus turribus & portis, ad opportuna pontium loca. Excindebant quoque ſaxum ex inſulæ viſceribus, tum ædificiis in ipſa inſula, tum aggeribus illis intus foriſque conſtruendis: & illud quidem, candidum, atrum, rubrum. quæ lapidicinæ ita excauatæ in ipſis ſaxorum ſedibus duorum naualium opportunitatem præbebant. AEdificia verò partim ſimplicia, partim variegato opere conſtruxerunt, lapidum ipſarum coloribus ita ad voluptatem contextis, vt natiua ipſorum forma commodè diſtribueretur. Eius inſuper muri qui exteriorem orbem claudebat, ſuperficiem omnem ære veluti inunxerunt: qui verò interiorem, ſtanno incruſtarunt: eius denique qui circumdabat arcem, orichalco igneis fulgoribus coruſcanti ornarunt. Arx igitur intra ipſam regiam ita erat conſtructa. In medio ſanctum erat ſacellum Clitoni & Neptuno dicatum, ſepto aureo circumdatum, vulgóque inacceſſum. in eo, quum initio peruium eſſet, [maiores] decē Principum regiorum genus procrearunt. cò & quotannis è decem regni tribubus conueniebant, vt ſolennia pro more ſacra peragerent. Erat ibi Neptuni templum, ſtadii vnius longitudine: latitudine, triū iugerū: altum verò quantum longitudo eius latitudóque poſtulare videbatur: aſpectu tamen ipſo, forma barbarica. Exteriores porro templi partes argento inunxerunt, præter faſtigia quæ auro illita emicabant. intus autem laquearia tota eburnea, auro, argento, orichalco, variegato opere celata conſpiciebantur. verū n parietes, columnas, pauimenta orichalco exornarunt. Aureas porro ſtatuas erexerunt. Deum quidem currui inſidentem, ſex alatorum equorum aurigam poſuerunt: tanta autem corporis proceritate, vt laquearia ceruice contingeret. Centum verò Nereides delphinis inſidentes ipſum circumſtipabant. tot enim eſſe tunc exiſtimabantur. Aderant & aliæ ſtatuæ, donaria videlicet à priuatis hominibus conſecrata. Extra templum extabāt aureæ imagines mulierum regiarum ex auro, & virorum qui ex illa decem regum progenie extiterant. multa quoque alia & magna tum regum tum priuatorum hominū partim ex ipſa ciuitate, partim ex prouinciis aderāt donaria. Aderat item altare eadem qua cætera o-

A ὢν ἦ τὰ βασίλεια ἰῶ, πέντε σταδίων τ̃ διάμετρον εἶχε. ταύτῃ δὴ κύκλῳ καὶ τοὺς ἔγχους καὶ τὴν γέφυραν πλεθριαίαν τὸ πλάτος οὖσαν ἔνθεν καὶ ἔνθεν, λιθίνῳ περιεβάλλοντο τείχει, πύργους καὶ πύλας ὅπῃ τῶν γεφυρῶν χ̃ τὰς τῆς θαλάττης ἐμβάσεις ἑκάστοτε ὅπῃσήσαντες. ⟨Ϟ⟩ ὁ λίθον ἔτεμνον ὑπὸ τῆς νήσου κύκλῳ τοῖς ἐν μέσῳ καὶ ὑπὸ τῶν ἔγχων ἔξωθεν καὶ ἐντός· ⟨Ϟ⟩ μὲν, λευκόν, ⟨Ϟ⟩ δὲ, μέλαινα, ⟨Ϟ⟩ δὲ, ἐρυθρὸν ὄντα. τέμνοντες δὲ ἅμα ἀπειργάζοντο νεωσοίκους χείλεσι δισσοῖς ἐντός, κατηρεφεῖς αὐτῇ τῇ πέτρᾳ. καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ μὲν, ἁπλᾶ, τὰ δὲ, μιγνύντες τοῖς λίθοις, ποικίλα φύσιν, παιδιᾶς χάριν, ἡδονῇ αὐξοῖς ξύμφυτον ἀπονέμοντες. καὶ τὸ μὲν περὶ ⟨Ϟ⟩ ἔξωτάτω ἔγχος τείχους χαλκῷ περιελαμβάνοντο πάντα ⟨Ϟ⟩ περίδρομον, οἷον ἀλοιφῇ περιχεόμενοι· τὸ δ' ἐντὸς, κασσιτέρῳ περιέτηκον· τὸν δὲ περὶ αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν, ὀρείχαλκος πυρώδεις. τὰ δὲ δὴ τῆς ἀκροπόλεως ἐντὸς βασίλεια κατεσκευασμένα ὧδ' ἦν· ἐν μέσῳ μὲν ἱερὸν ἅγιον αὐτόθι τῆς τε Κλειτοῦς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἄβατον ἀφεῖτο, περιβόλῳ χρυσῷ περιβεβλημένον, τοῦτ' ἐν ᾧ κατ' ἀρχὰς ἐφυτεύθη γένος. ἔνθα καθ' ἑαυτὸν ἐκ πασῶν τῶν δέκα λήξεων ὡραῖα αὐτόσε ἀπετέλουν ἱερεῖα ἑκάστῳ. τοῦ δὲ Ποσειδῶνος αὐτοῦ νεὼς ἦν, σταδίου μὲν μῆκος, εὖρος δὲ, περισσὸν θέσιν· ὕψος δ' ὅπῃ τούτοις σύμμετρον ἐδεῖν· εἶδος δέ τι βαρβαρικὸν ἔχοντος. πρῶτα δὲ ἔξωθεν περιήλειψαν τὰ νεὼν ἀργύρῳ, πλὴν τῶν ἀκρωτηρίων· τὰ δ' ἀκρωτήρια χρυσῷ. τὰ δ' ἐντὸς, τὸ μὲν ὀροφὴν ἐλεφαντίνην ἰδεῖν πᾶσαν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ὀρειχάλκῳ πεποικιλμένην· τὰ δ' ἄλλα πάντα τοῖχόν τε καὶ κίονας καὶ ἐδάφους, ὀρειχάλκῳ περιέλαβον χρυσᾶ δ' ἀγάλματα ἐνέσχηκε· τὸ μὲν θεὸν ἐφ' ἅρματος ἑστῶτα ἓξ ὑποπτέρων ἵππων ἡνίοχον, αὐτόν τε ὑπὸ μεγέθους τῆ κορυφῇ τὸ ὀροφῆς ἐφαπτόμενον· Νηρηίδας δ' ὅπῃ δελφίνων ἑκατὸν κύκλῳ. τοσαύτας γὰρ ἐνόμιζον αὐτὰς οἱ τότε εἶ. πολλὰ δ' ἐντὸς ἄλλα ἀγάλματα ἰδιωτῶν ἀνα. θήματα ἐνῆν. περὶ δὲ τὸ νεὼν ἔξωθεν εἰκόνες ἁπάντων ἔσασθ' ὑπὸ χρυσοῦ, τό τε γυναικῶν, καὶ αὐτῶν ὅσοι τὸ δέκα ἐγένεσαν βασιλέων· καὶ πολλὰ ἕτερα ἀνα. θήματα μεγάλα τό τε βασιλέων καὶ ἰδιωτῶν ἐξ αὐτῆς τε τῆς πόλεως, καὶ τῶν ἔξωθεν ὅσων ἐπῆρχεν. βωμός τε δὴ ξυνεπόλλυτο ἰῶ τὸ μέγεθος καὶ

B

C

D

E

Non τειὼ πλέθρους, ſed τειῶν πλέθρων dicendū hīc eſſet: neutro tamen modo ſcriptum fuiſſe puto, ſed τείπλεθρος. Paulo pòſt autē ἔχοντος ſtare poſſe non videtur, ſed vel in ἔχον, vel potius ἔχων, mutari debere, quod reſeruatur ad νεώς.

ὃ τῆς ἐργασίας ταύτῃ τῇ κατασκευῇ· καὶ τὰ βασίλεια, κατὰ ταὐτά, παρέπονται μὲν τῷ τῆς ἀρχῆς μεγέθει, παρέπονται δὲ τῷ περὶ τὰ ἱερὰ κόσμῳ. ταῖς δὲ δὴ κρήνῃσιν, τῇ τοῦ ψυχροῦ καὶ τῇ τοῦ θερμοῦ ναμάτοις, πλῆθος μὲν ἄφθονον ἐχούσαις, ἡδονῇ δὲ καὶ ἀρετῇ τῶν ὑδάτων πρὸς ἑκατέρου τὸ χρῆσιν θαυμαστοῦ πεφυκότος, ἐχρῶντο περιῆσαντες οἰκοδομήσεις καὶ δένδρων φυτεύσεις παρεπούσας ὕδασι· δεξαμεναί τε θερμαὶ μὲν ὑπαιθρίοις, ταῖς δὲ χειμερίναις τοῖς θερμοῖς λουτροῖς ὑποζεύξεις πρὸς ἀλλήλοις· καὶ μὲν βασιλικαί, καὶ δὲ ἰδιωτικαί· ἔτι δὲ γυναιξὶν ἄλλαι, καὶ ἑτέραις ἵπποις καὶ τοῖς ἄλλοις ὑποζυγίοις, τὸ πρόσφορον τῆς κοσμήσεως ἑκάστοις ἀπονέμοντες. ὃ δὲ ἀπορρέον ἦγον ὅπῃ τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἄλσος, δένδρα δὲ παντοδαπὰ κάλλος ὕψος τε δαιμόνιον ὑπὸ ἀρετῆς τῆς γῆς ἔφυτα· καὶ ὅπῃ τοῖς ἔξω κύκλοις δι' ὀχετῶν κατὰ τὰς γεφύρας ἐπῆγέτευον. οὗ δὴ πολλὰ μὲν ἱερὰ καὶ πολλῶν θεῶν, πολλοὶ δὲ κῆποι καὶ πολλὰ γυμνάσια ἐκεχειρούργητο, τὰ μὲν, ἀνδρῶν, τὰ δὲ, ἵππων, χωρὶς ἑκατέρα τῇ τῶν ἔσχατων νήσῳ. τά τε ἄλλα καὶ κατὰ μέσην τὴν μείζω τῶν νήσων ἕξις ἱππόδρομος ἦν ἀνδρῶν, σταδίου τὸ πλάτος ἔχων, τὸ δὲ μῆκος περὶ ὅλον κύκλον ὅλην ἀφεῖτο εἰς ἅμιλλαν τοῖς ἵπποις. δορυφορικὴ δὲ περὶ αὐτὸν ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν οἰκήσεις ἦσαν τῷ πλήθει τῶν δορυφόρων· τοῖς δὲ πιστοτέροις ἐν ᾧ σμικροτέρῳ ἔσχῳ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως μᾶλλον ὄντι διετέτακτο ἡ φυλακή· τοῖς δὲ πάντων διαφέρουσι πρὸς πίστιν, ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως περὶ τοὺς βασιλέας αὐτοῖς ἦσαν οἰκήσεις δεδομέναι. τὰ δὲ νεώρια, πεπληρωμένα μεταξὺ ὧν, καὶ σκευῶν ὅσα πεπλήρωτο πρόσφορα· πάντα δὲ ὑξηρτημένα ἱκανῶς. καὶ τὰ μὲν δὴ περὶ τὴν τῶν βασιλέων οἴκησιν οὕτω κατεσκεύαστο. διαβαίνοντι δὲ τοὺς λιμένας ἔξω τριῶν ὄντας, ἐξαλμυρον ἀπὸ τῆς θαλάττης ἦν ἐν κύκλῳ τεῖχος, πεντήκοντα μὲν σταδίους τὸ μέγιστον ἔχον τε καὶ λιμένος ἀπέχον πάντα χῆ, καὶ συνέκλειεν εἰς ταυτὸ πρὸς τὸ τῆς διώρυχος στόμα ὃ πρὸς τὸ θαλάττης. τοῦτο δὴ πᾶν συνῳκεῖτο μὲν ἔτι πολλῶν καὶ πυκνῶν οἰκήσεων· ὁ δὲ αὖ ἁπλοῦς καὶ ὁ μέγιστος λιμὴν ἔγεμε πλοίων καὶ ἐμπόρων ἀφικνουμένων πάντοθεν, φωνὴ καὶ θόρυβον παντοδαπὸν κτύπον τε καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ διὰ νυκτὸς ἔτι πλήθους παρεχομένων. τὸ μὲν οὖν δὴ καὶ τὸ περὶ τὴν ἀρχαίαν οἴκησιν, σχεδὸν ὡς τότ' ἐλέχθη, νῦν διεμεμήνυται· τῆς δ' ἄλλης χώρας ὡς ἡ φύσις εἶχε, καὶ ὃ

Sic quidam liber uet. non αὐ τὰ μὲν ὑπαθρίοις. (fortaſſe tamen nō malè τὰς μὲν ὑπαθρίους legeretur) In eodem ἔτι δὲ χειμερίοις diſiunctè.

A pera & magnitudine & arte elaboratum: vniuerſa quoque regia ad imperii reſpectū maieſtatémque fabrefacta extabat, & ſacrorum ornamentis conueniens. Vtebantur autem fontibus tam calidis quàm frigidis perenni & copioſo latice demanantibus: quibus & ad voluptatem & ad neceſſitatem mirabilis quidam conſtabat vſus. circa verò illos fontes extructæ erant ædes, & arbores conſitæ opportunis in locis, in quibus ſedes aptatæ erant partim ſub dio, partim ſub tecto, calidis lauacris hyberno tempore accommodatæ: ſeorſim B regibus & primariis viris, ſeorſim priuatis hominibus: & aliæ mulieribus, aliæ equis, aliíſque iumentis: tributo vnicuique commodo loco. Emanantem verò laticem ad Neptuni lucū deduxerunt, ob ſoli fœcunditatē arboribus pulchritudine & altitudine quaſi diuina eximiis conſitum: inde in exteriores circuitus per aquæductus ad pōtes deriuarunt. Vbi multa deûm delubra, multi horti, multa gymnaſia extructa ſunt, partim hominum, partim equorum, ſeorſim in vtraque gyrorum inſula: ſed cir C ca mediam maiorem inſulam erat circus eximia quadam magnitudine: cuius latitudo erat vnius ſtadii, longitudo per omnem circulum porrigebatur ad equeſtre certamen. Circa verò circum vtrinque erant ſtipatorum ædificata domicilia. fidis quidem militibus intra ipſum anguſtiorem gyrum arci proximum demandata erat cuſtodia: iis verò quorum inter cæteros maximè probata erat fides, in arce ipſa circa reges tributæ erant habitationes. Naualia autem triremibus omniúmque inſtrumentorum genere referta: omnia D autem exquiſitè inſtructa. Atque hic quidem erat regiarum ædium apparatus: at verò tres portus qui extra erant prætergreſſo, ad maris aditum, apparebat extructus in orbem murus, ſtadiis quinquaginta ab ampliſſimo gyro & portu vndiquaque diſtans, qui foſſæ ad maris oſtium vergentis continuo quodam tenore circumcludebatur. Omne autē ſpatium illud frequentibus ædificiis erat munitum: ſinus autem ipſe & capaciſſimus portus nauibus erat plenus, & mercatoribus vndique E confluentibus. ita ob magnam commeantium frequentiam varii multiplicéſque ſonitus noctes atque dies exaudiebantur. De antiquæ igitur illius vrbis ſtatu, quæ tunc dicta ſunt, hæc repetiimus memoria: deinceps verò cæteræ regionis naturam &

cultum conabimur cõmemorare. Principio vniuerſus locus admodum editus & à mari præruptus dicebatur. regio verò quæ circa vrbem erat, facili planitie expor recta, quæ hanc quidem circumdabat, ipſa verò continuis montibus à mari ſurgentibus molli quodam & æquabili ſitu circumdabatur. Eius longitudo quanta erat in alteram partem protenſa, ter mille ſtadiorum erat: à medio autem ſuprà, ad mare vſque, millium duorum. Situs autem inſulæ ad auſtrum vergebat, à ſublimioribus verò locis, borealis erat. Montes autem quibus circumcingebatur, & multitudine & magnitudine & pulchritudine ſupra eos omnes qui hodie ſuperſunt, maximè celebrabantur. in iis enim & vici quãplurimi & locupletiſſimi, incolarúmque frequentia refertiſſimi. neque deerant amnes, non lacus, non prata, quæ omni generi animantium & cicuris & feris copioſum alimentum ſuppeditabant. Sylua item frequens ac omnigena ſingulis operibus propriam materiam dabat vberrimam. Illic igitur locus ita & natura comparatus, & multorum regum cura atque induſtria excultus eſt. Ipſa regio, quadrata erat figura, recta vtplurimùm, & prominẽti longitudine, niſi foſſæ circumquaq; in orbem erutæ interuentu rectæ illius figuræ conformatio impediretur. cuius profunditas, longitudo & amplitudo incredibili erat magnitudine. non enim fieri vnquam potuiſſe videtur tantum opus quantalibet hominum induſtria, & quantiſlibet viribus abſolui quiuiſſe vnquã. id tamen quod hac de re audiuimus non eſt cunctandum proferre. Iugeris vnius erat profunditas, latitudo omnium, ſtadii. quum verò foſſa circa vniuerſum campum circumducta eſſet, factum eſt vt eius longitudo fuerit ſtadiorũ decẽ mill. fluenta verò ex montibus deinanãtia ſuſcipiebat, pérque planitiem ad vrbem in circulum acta hinc atq; hinc perueniens, illac tandem ſeſe in mare effundebat. deſuper autem ab ipſa foſſę centum pedes latitudine, & recta exciſæ per agrũ rurſus in foſſam mari proximam demittebãtur. altera verò ab altera ſtadiis centum diſtabat. Deducebantur ex montibus ligna in vrbem, & aliæ quoque res omnes ſuis quæque tẽpeſtatibus, & quidem ita vt duabus vnà nauibus iter eſſet per illas foſſas. Foſſarum enim tractus obliquè ad vrbem vſque ſeſe interſecabant. Bis verò quotannis fructus colligebant. hyeme quidem Iouis beneficio tellus pluuiis madebat, æſtate riuis ex illis foſſis deriuatis irrigabatur. Vt autem militarium hominum qui eam planitiem incolebant, conſtaret cenſus, hic ordo adhibebatur, Vti dux de ſibi ſubie-

A τῆς Ἀθηναίων πόλεως εἶδος ἀπομνημονεῦσαι πειρατέον. τὸ μὲν οὖν ὄρος ἄπας ἐλέγετο σφόδρα τε ὑψηλὸς καὶ ἀπότομος ἐκ θαλάττης· ὁ δὲ περὶ τὴν πόλιν πεδίον, ἐκείνην μὲν περιέχον, αὐτὸ δὲ ἐν κύκλῳ περιεχόμενον ὄρεσι μέχρι τοῦ θαλάττης καὶ ἠρέμα ὁμαλές· τὰ δὲ μήκη δὲ πᾶν, ὅπῃ μὲν θάτερα, τρισχιλίων σταδίων· ἀπὸ δὲ μέσου, ἀπὸ θαλάττης αὖ διχιλίων. ὁ δὲ τόπος οὗτος ὅλης τῆς νήσου πρὸς νότον ἐτέτραπτο, ἀπὸ τῶν ἄρκτων καταβορρᾶ. τὰ δὲ περὶ αὐτὸν ὄρη τότε ὑμνεῖ ὃ πλῆθος καὶ μέγεθος καὶ κάλλος πρὸ πάντα τὰ νῦν ὄντα γεγονέναι· πολλὰς μὲν κώμας καὶ πλουσίας περιοίκων ἐν ἑαυτοῖς ἔχοντα, ποταμοὺς δὲ, καὶ λίμνας, καὶ λειμῶνας, ἔφιλε τοῖς πᾶσιν ἡμέροις καὶ ἀγελείοις ἱκανῶς θρέμμασιν, ὕλῃ καὶ πλήθει καὶ ἥδεσι ποικίλῃ, ξύμπασί τε τοῖς ἔργοις καὶ περὶ ἕκαστα ἄφθονον. ὧδε οὖν ὁ πεδίον φύσει καὶ ὑπὸ βασιλέων πολλῶν ἐν πολλῷ χρόνῳ διεπεπόνητο. τετράγωνον μὲν αὐτὸ ὑπῆρχε, τὰ πλεῖστ' ὀρθὸν καὶ περίμηκες· ὅλῃ δ' ἐλελείπετο κατ' εὐθὺ ᾗ τάφρου κύκλῳ περιορυχθείσης. ὃ δὲ βάθος καὶ πλάτος, τό, τε μῆκος αὐτῆς, ἄπιστον μὲν λεχθέν, ὡς χειροποίητον ἔργον, πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀθρησαμένοις τοσοῦτον εἶ· ῥητέον δὲ ὅτι ἠκούσαμεν. πλέθρου μὲν γὰρ βάθος ὀρώρυκτο, ὃ δ' ἦν πλάτος ἀπὸ μιᾶς, σταδίου. περὶ δὲ τὸ πᾶν πεδίον ὀρυχθεῖσαν συνέβαινεν εἶ τὸ μῆκος σταδίων μυρίων, τὰ δ' ἐκ τῶν ὀρῶν καταβαίνοντα ὑπὸ δεξαμεναῖς ῥεύματα· καὶ περὶ τὸ πεδίον κυκλωθεῖσα πρὸς τὴν πόλιν, ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν ἀφικνεῖτο. ταύτῃ πρὸς τὸ πλάτος μάλιστα ἑκατὸν ποδῶν διώρυχες βύθειαι τετμημέναι, κατὰ τὸ πεδίον πάλιν εἰς τὴν τάφρον τὴν πρὸς θαλάτταν ἀφεῖντο· ἑτέρα δὲ ἀφ' ἑτέρας αὐτῶν σταδίους ἑκατὸν ἀπεῖχεν ἥδη. τὴν τ' ἐκ τῶν ὀρῶν ὕλην κατῆγον εἰς τὸ ἄστυ, καὶ τἆλλα δὲ ὡραῖα πλοίοις κατεκομίζοντο διπλοῖς ἐκ τῶν διωρύχων, εἰς ἀλλήλας τε πλαγίας καὶ πρὸς τὴν πόλιν τέμνοντες. καὶ δὶς δὴ τὸ ἐνιαυτοῦ τὴν γῆν ἐκαρποῦτο· χειμῶνος μέν, τοῖς ἐκ Διὸς ὕδασι χρώμενοι· θέρους δέ, ὅσα γῆ φέρει τὰ ἐκ τῶν διωρύχων ἐπάγοντες νάματα. πλῆθος δὲ τῶν μὲν ἐν τῷ πεδίῳ χρησίμων πρὸς πόλεμον ἀνδρῶν ἐτέτακτο, ⓜ κλῆρον ἕκαστον παρέχειν ἄνδρα ἡγεμόνα· τὸ

Fortaſſe ὅ,τι ἡ καταυδὴ τῆς πόρου ſcribendum potius fuerit: licet ne ſic quidem orationis ſtructura ſatis expedita fore videatur.

ὑ τῦ κλήρυ μέγεθος εἰς δέκα δεκάκις ἰῶ σάδια. μυριάδες δὲ ξυμπσήτων τῶν κλήρων ἦσθμ ἑξ. τῶν ὑ ἐκ τῶν ὁρῶν καὶ τῆς ἄλλης χώρας ἀπέραντος μὲν ἀριθμὸς ἀνθρώπων ἐλέγετο, κτ δὲ τόπους καὶ κώμας εἰς τούτους τοὺς κλήρους πρὸς τοὺς ἡγεμόνας ἀπονεμόμενα διενενέμητο. τὸν οὖν ἡγεμόνα ἰῶ πεπαγμένον εἰς τὸν πόλεμον πρέπειν ἕκτον μὲν ἁρμάτων πολεμιστηρίων μέρος, εἰς τὰ μυρία ἅρματα, ἵππους δὲ δύο καὶ ἀναβάτας· ἔτι ὑ ξιφοφόρα, χωρὶς δίφρου, καταβάτας τ ἐς μικρομαχίδα καὶ τὸν ἀμφοῖν μετ' ὀπισθάτην τοῖν ἵπποιν ἡνίοχον ἔχουσαν· ὁπλίτας δὲ δύο, καὶ τοξότας, σφενδονήτας τε ἑκατέρους δύο· γυμνήτας ὑ λιθοβόλους καὶ ἀκοντιστὰς τρεῖς ἑκατέρους. ναύτας δὲ τετταράκοντας, εἰς πλήρωμα διακοσίων καὶ χιλίων νεῶν. τὰ μὲν οὖν πολεμιστήρια οὕτω διετέτακτο τῆς βασιλικῆς πόλεως. τὰ ὑ ἐννέα ἄλλα ἄλλως, ἀ μακρὸς ἂν χρόνος εἴη λέγειν. τὰ ὑ τῶν ἀρχῶν τιμῶν ὧδ' εἶχεν, ἐξ ἀρχῆς διακοσμηθέντα. τῶν δέκα βασιλέων εἷς ἕκαστος ἐν μὲν τῷ καθ' αὑτὸν μέρει καὶ κατὰ πόλιν τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν πλείστων νόμων ἦρχε, κολάζων καὶ ἀποκτιννὺς ὅντιν' ἐθελήσειεν· ἡ ὑ ἐν ἀλλήλοις ἀρχὴ καὶ κοινωνία κατὰ τὰς ὑποτολὰς ἰῶ τὰς τῦ Ποσειδῶνος, ὡς ὁ νόμος αὐτοῖς παρέδωκε, καὶ γράμματα ἔκειτο τῶν πρώτων ἐν στήλῃ γεγραμμένα ὀρειχαλκίνῃ, ἣ κτ μέσην τὴν νῆσον ἔκειτο ἐν ἱερῷ Ποσειδῶνος. οἱ δὲ δι' ἐνιαυτῦ πέμπτου, τὸ δὲ ἐναλλὰξ ἕκτου, συνελέγοντο, τῷ τε ἀρτίῳ καὶ τῷ περιττῷ μέρος ἴσον ἀπονέμοντες. ξυλλεγέντες δὲ, ὅτε τι τῶν κοινῶν ἐβουλεύοντο, καὶ ἐζήτουν εἴπῃς τι παραβαίνοι, καὶ ἐδίκαζον. ὅτε δὲ δικάζειν μέλλοιεν, πίστεις ἀλλήλοις τοιάσδε ἐδίδοσαν. ἦσταν ἀφέτων ὄντων ταύρων ἐν τῷ τῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ, μόνοι γενόμενοι δέκα ὄντες, ἐπευξάμενοι τῷ θεῷ κεχαρισμένον αὐτῷ θῦμα ἑλεῖν αὐθυσιήσειν, ξύλοις καὶ βρόχοις ἐθήρευον. ὃν ὑ ἕλοιεν τῶν ταύρων, ἄγοντες τὴν στήλην πρὸς καταγάντες, κτ κορυφὴν αὐτῆς ἔσφαττον κτ τῶν γραμμάτων. ἐν δὲ τῇ στήλῃ πρὸς τοῖς νόμοις ὅρκος ἦν, μεγάλας ἀρὰς ἐπευχόμενος τοῖς ἀπειθοῦσιν. ὅτ' οὖν κτ τοὺς αὐτῶν νόμους θύσαντες καθαγίζοιεν πᾶντα τὰ

A ctorum numero fidem faceret. qui quidē census ex sortium siue cardinum distributione fiebat. Sortis autem siue cardinis magnitudo erat decies decem stadiorum: vniuersorum autem numerus, mille sexaginta. Sed eorum qui mōtes & alia loca incolebant, infinitus erat numerus. per loca autem & vicos ad has sortes, quasi cardines, certorum ducum imperio omnes erāt distributi, & ita recensebantur. Constitutum ergo erat vt dux in bellum inferret sextam curruum bellicorum partē, ad millia curruum decem, equos binos, & sessores singulis curribus: rursus bigam absque sella: adesset etiam minister binis regendis equis inferiori subsellio sessitans, non inermis tamen ipse, sed paruo clypeo munitus: armigeri item bini, & sagittarii & funditores vtrinque bini: leuis armaturæ milites lapidibus armati, iaculatores tres vtrinq;: nautę quatuor, ad ducētarū mille nauiū supplementum. Apparatus ergo bellici in regia & primaria vrbe, hic erat status. reliquarū verò nouē vrbium apparatus aliâs aliter se habebat: quod quidem longum esset referre. Quod autē attinet ad honores qui magistratibus tribuerentur, hic ordo institutus erat initio. Vnusquisq; decem Regum in sua prouincia, & iis in vrbibus quæ suæ ditionis essent, & suis hominibus & legibus summa quadam præerat autoritate, & pro arbitrio in quemlibet statuebat suppliciū. Mutui autem imperii quod inter primarios erat, communitas ex disertis Neptuni mandatis, qui hac de re certis legibus caue-

B

C

rat, definiebatur. eæ leges in orichalcea columna exciſæ erant, perpetuis literarum monumētis mandatæ ad memoriam sempiternam, & ea in medio insulæ erat in Neptuni fano. Illi igitur quinto & alternatim sexto quoque anno conueniebant, tam pari quàm impari numero æquam partem distribuentes: congregati de republica deliberabant, & quæstionem habebant an quis aduersus leges aliquid peccasset, & ex iuris præscripto iudicia moderabantur. Ita autem ad iudicia accedebant, vt hoc se iuramento obligarent priús. quū iam in ipso Neptuni fano soluti essēt tauri ad sacrificium destinati, decem illi Reges, quum seorsim precati essent, *Vti Deo gratum esset hoc sacrum quod sine ferro peracturi essent*: tum contis & funibus victimā eam venabantur. quem verò taurorum cepissent, ad columnam adductum in ipsius columnæ vertice, in ipsa penè literarum inscriptione, victimam mactabant. In ipsa autem columna, prēter eas leges, erat iusiurandum diris eos deuouens qui his præceptis minimè paruissent. Quū autem sacrificiis pro more peractis expiassent omnia tauri

D

E

membra, tum in ea ſingulatim è cratere grumam ſanguinis infundebãt: tum carnis partem in ignem porriciebant, perluſtrata vndiquaque columna. His peractis, haurientes è cratere aureis phialis, & in ignem libantes, iurabant ſe ex legum columnæ inſcriptarum præſcripto iudicaturos, in eúmque animaduerſuros qui leges tranſgreſſus eſſet: tum verò nunquam ſe ſcientes volentes literarum illarum præſcriptum tranſgreſſuros: nec ſe vel imperaturos quicquam, vel imperanti præcipientíve quidpiã aduerſus patris leges, vllo modo obtẽperaturos. Hæc vnuſquiſq; illorum ſibi ipſi poſteríſq; precatus, vbi & bibiſſet & phialam conſecraſſet Deo, tum ſe ad cœnam & ad res neceſſarias conuertit. Nocte verò longius progreſſa, profundo tenebrarum ſilentio, & igne victimarum planè extincto & eius cineribus frigefactis, ſinguli pulcherrimam cæruleo colore induti veſtem oblongam, ad hoſtiarũ quas iuriſiurãdi cauſa adhibitas fuiſſe diximus, reliquias ſemiambuſtas humi ſeſſitabant, & ſiquid ignis remãſiſſet prorſus extinguebant. His ita peractis, ad iudicia ſe conuertebant, & ex legum formula de eo ſententias ferebant qui legum violatarum accuſaretur: ſententiis pro iudiciorum more legúmque formula in ſontes latis, poſtquã illuxiſſet, inſculptas in aurea tabula ſententias, vnà cum veſtibus, monumenta poſteris futura, dedicabant. Multæ porro aliæ leges in ſingulorum Regum tẽplis priuatæ erant ab vnoquoque nimirum ſingulatim latæ: hę verò maximæ: *Ne alij in alios arma ferrent vnquam, at omnibus mutuò opem auxiliúmque ferrent*, ſiquis aliqua in ciuitate regium ipſorum genus delere conaretur. Et quum in commune quemadmodum ſuperiores de bello déq; cæteris actionibus deliberaſſent, ſummam imperii dignitatem Atlantico generi attribuebant. Necis tamen poteſtatẽ aduerſus cognatos principes minimè ei concedebant, niſi ex illo decem regiorum principum collegio plures quàm pars dimidia in eandem ſententiam conueniſſet. Talem itaque tantámque potentiam quæ in illis locis tunc erat, Deus certo quodam & deſtinato ordine ad hęc rurſus loca reduxit, huiuſmodi quadam, vt perhibetur, occaſione: Multas per ætates, quandiu nimirũ diuina natura in illis efficax fuit, parebant legibus, & ſuũ ipſorum genus, diuinum quidem illud, amicè complectebantur. germanæ enim & veræ, & omnino magnæ inerant ipſorũ animis cogitationes: & modeſtia cum prudentia coniuncta ad omnes fortunæ caſus inter ſe vtebantur. Itaq; cæteris rebus præter virtutẽ neglectis, præſentem rerum ſtatum parui pendebant, neq; idcirco animis effere-

A Τοίνυν τὰ μέλη, κρατῆρα κεκράσθαντες, ὑπὲρ ἑκάστου θρόμβον ἐνέβαλλον αἵματος· τὰ δ' ἄλλ' εἰς τὸ πῦρ ἔφερον, περικαθήραντες πίνακι. μετὰ δὲ τοῦτο, χρυσαῖς φιάλαις ἐκ τοῦ κρατῆρος ἀρυόμενοι, καὶ τοῦ πυρὸς ἀπένδοντες ἐπώμνυσθαν, δικάσειν τε καὶ τοὺς ἐν τῇ στήλῃ νόμους, καὶ κολάσειν τε εἴ τις τι πρότερον ἐν ἑαυτοῖς ἀδικοῖεν, καὶ, τὸ τε αὖ μετὰ τοῦτο μηδὲν τῶν γραμμάτων ἐκόντες παραβήσεσθαι· μηδὲ ἄρξειν, μηδὲ ἀρχοντι πει-
B σεσθαι, πλὴν κατὰ τοὺς τοῦ πατρὸς ὅπη πάσχοντι νόμους. Ταῦτα δ' ἐπευξάμενος ἕκαστος αὐτῶν ἑαυτῷ καὶ τῷ ἀφ' αὑτοῦ γένει, πιὼν, καὶ ἀναθεὶς τὴν φιάλην εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ, πρός τε δεῖπνον καὶ τὰναγκαῖα διέτριβεν. ἐπεὶ δ' ἐγίγνετο σκότος, καὶ τὸ πῦρ ἐψυγμένον τοῖς θυμάτοις εἴη, πρῴτιστα οὗτοι ἐνδύντες ὅτι καλλίστην κυανοῦν στολὴν, ἅπτει τὰ τῶν ὁρκωμοσιῶν κάυματα χαμαὶ καθίζοντες, νύκτωρ πρὸς τὸ πρός τε τὸ ἱερὸν ἀποσβεννύντες πῦρ, ἐ-
C δικάζοντό τε καὶ ἐδίκαζον, εἴ τις τι πρὸς ἑαυτὸν αὐτῶν ἀγτιῴτο τινά. δικάσαντες δ', τὰ δικασθέντα, ἐπειδὴ φῶς γένοιτο, ἐν χρυσῷ πίνακι γράψαντες, μετὰ τῶν στολῶν μνημεῖα ἀνέθεσαν. νόμοι δ', πολλοὶ μὲν ἄλλοι περὶ τὰ ἱερὰ τῶν βασιλέων ἑκάστων ἦσαν ἴδιοι· τὰ δ' μέγιστα, μήτε ποτὲ ὅπλα ἐπ' ἀλλήλοις οἴεσθαι, βοηθήσειν τε πάντας, αἴ που τις αὐτῶν ἔν τινι πόλει τὸ βασιλικὸν καταλύειν ἐπιχειρῇ γένος. κοινῇ δ', καθάπερ οἱ πρόσθεν,
D βουλευόμενοι τὰ δόξαντα περὶ πολέμου καὶ τῶν ἄλλων περὶ ἀρχῆς, ἡγεμονίαν ἀποδιδόντες τῷ Ἀτλαντικῷ γένει. θανάτου δ' τὴν βασιλέα τῶν συγγενῶν μηδενὸς εἶναι κύριον, αἰ μὴ τῶν δέκα τοῖς ξυμψήφισι δοκῇ. Τοσύτην δὴ τοσαύτην καὶ τοιαύτην δύναμιν ἐν ἐκείνοις τότε οὖσαν τοῖς τόποις ὁ θεὸς ὅτι τοὐσδε αὐτοὺς τρόπους ξυνετάξας, ἐκόμισεν ἔκ τινος τοιᾶσδε (ὡς λόγος) προφάσεως· ὅτι πολλὰς μὲν γενεὰς, μέχρι ἂν ἡ τοῦ θεοῦ φύσις
E αὐτοῖς ἐζήρκει, κατήκοοί τε ἦσαν τῶν νόμων, καὶ πρὸς τὸ συγγενὲς θεῖον ὂν φιλοφρόνως εἶχον. Τὰ γὰρ φρονήματα ἀληθινὰ καὶ πάντη μεγάλα ἐκέκτηντο, πραότητι μετὰ φρονήσεως πρός τε τὰς ἀεὶ ξυμβαινούσας τύχας καὶ πρὸς ἀλλήλους χρώμενοι. διὸ, πλὴν ἀρετῆς πάντα ὑπερορῶντες, σμικρὰ ἡγοῦντο τὰ παρόντα, καὶ ῥᾳδίως ἔφερον, οἷον ἄ-

χθος, τὸν τῦ χρυσοῦ τε καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων ὄγκον· ἀλλ' οὐ μεθύοντες ὑπὸ τρυφῆς, οὐδ' ὑπὸ τῦ ἀκράτου " ἀβλυώπουντες ἐσφάλλοντο· νήφοντες ὄ, ὀξὺ καθεώρων ὅτι καὶ ταῦτα πάντα ἐκ τῆ φιλίας τῆ κοινῆς μετ' ἀρετῆς αὔξαίεται, τῆ δὲ τούτων σπουδῆ καὶ τῆ τιμῆ φθίνει ταῦτά τε αὐτά, καὶ ἐκείνη ξυναπόλλυται τούτοις. ἐκ δὴ λογισμοῦ τε τοιούτου καὶ φύσεως θείας ἐθαλλουσης πάντ' αὐτῆς ηὐξήθη ἃ πρὶν διήλθομεν. ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ θεοῦ μοῖρα ἀξίτηλος ἐγίγνετο ἐν αὐτοῖς, πολλῷ τῷ θνητῷ καὶ πολλάκις ἀναχεομένη μοίρᾳ, τὸ ἀνθρώπινον ἦθος ἐπεκράτει, ὥστε ἤδη καὶ πρόσφορα φέρειν ἀδυναμοῦντες ἠσχημόνουν, καὶ τῷ δυναμένῳ ὁρᾶν μὴ αἰσχροὶ κατεφαίνοντο, καὶ κάλλιστα ἀπὸ τῶν τιμιωτάτων ἀπολλύτες· τοῖς δ' ἀδυναμοῦσιν ἀληθινὸν τοῦ εὐδαιμονίαν βίον ὁρᾶν, τότε δὴ μάλιστα πάγκαλοι μακάριοί τε ἐδοξάζοντο εἶναι, πλεονεξίας ἀδίκου καὶ δυνάμεως ἐμπιπλάμενοι. θεὸς δ' ὁ θεῶν Ζεὺς, ἐννόμοις βασιλεύων, ἅτε δυνάμενος καθορᾶν καὶ τοιαῦτα, ἐννοήσας γένος ἔμφρονες ἀθλίως δίκης ἐπιθυμοῦν, δίκην αὐτοῖς ἐπιθεῖναι βουληθεὶς, ἵνα γένοιντο ἐμμελέστεροι σωφροσυνιζόντες, ξυνήγειρε θεοὺς πάντας εἰς τιμιωτάτην αὐτῶν οἴκησιν, ἣ δὴ κατὰ μέσου πάντος τοῦ κόσμου βεβηκυῖα, καθορᾷ πάντα ὅσα γενέσεως μετείληφε· καὶ ξυναγείρας εἶπεν,

Λείπει τὸ τέλος.

Sic alibi ἀβλυώθειν, nō ἀμβλυώπειν: sed (puto) nusquam ex errore.

Scribendum puto ἐννόμως.

A bantur, & tanquā onus auri & argēti, cæterarúmq; pretiosarum possessionū, temperato & facili animo ferebant: neque deliciarum illarū copia ebrii, & illo mero temerè furentes insultabant: sed sobrii perspicaci prudētia animaduertebant, omnia hęc cōmuni amicitia cum virtute crescere: quum autem in rebus illis externis nimiū studii & cupiditatis positum fuerit, illísque honor nimius tributus, tum verò ita eas dilabi atque marcescere, eósque illos rerum fluxarum admiratores eodem cum ipsis exitio inuolui. Cōtrà, ex hac ratiocinatione, & in iis vigēte diuina natura, omnia in iis crescere quæ priùs commemorauimus. Postquam igitur diuina sors, multis mortalium cupiditatum sordibus immixta, in-
B firma & debilis in ipsis extitit, & mos humanus inualuit: tum verò, quum præsentē rerum statum ferre non possent, dedecori succubuerunt. ei verò qui rerum, vt verè existunt, naturam videre posset, illi homines in eo statu, turpes perspicuè videbātur: quum videlicet rerum pretiosissimarum pulcherrimas amisissent: at iis qui veram ad felicitatē viam inspicere nequirēt, tunc verò hi & pulcherrimi & felicissimi censebantur, qui iniusta quadam autoritate & potentia abundarēt. Tunc sanè deus deorum Iupiter, legum vindex atq; custos, ex quibus summum habet in homines
C imperium, qui has omnes res potest perspicere, quum generosum animantum genus ani.maduerteret deprauari, & certum quoddam ius vellet illis imponere, vt ad temperantiam conformati, modestiores compositioréque euaderent: Deos omnes in suam ipsorum sedem, augustissimam quidem illam, cōuocauit, ex qua, veluti ex medio mundi throno, quæcunque generationi subiecta sunt, perspicit atque notat. Frequenti igitur deorum senatu ita infit,

Deest finis.

PARMENIDES, ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ,

Siue, Ἢ,

DE IDEIS, ΠΕΡΙ ἸΔΕΩΝ.

Id est, rerum formis siue speciebus.

ARGVMENTVM.

TITVLVS ostendit quódnam sit huius disputationis subiectum: Platoni videlicet propositũ fuisse, Parmenidis celeberrimi philosophi Pythagorei de Ideis sententiam explicare. Ipsa quoque disputationis οἰκονομία declarat illius in differendo methodum atque rationem de industria fuisse expressam atque repræsentatam à Platone. est enim αὐτοπροσώπως hic sermo: nec loquitur Socrates, sed auditor est, & res iampridem acta commemoratur. Ita non tam suam quàm alienam sententiam Plato videtur voluisse commonstrare: quanquam quatenus cum Parmenide senserit, dicemus suo loco. ipsum enim non omnino probasse Parmenidis sententiam, perspicuum est ex Theæteto & Sophista, vbi illam diserte reprehendit: iniecta tamen de Parmenide honorifica mentione. Fuit autem Parmenides Socrati σφόδρα. illum enim senem vidisse se ait, quum adhuc iuuenis esset. Parmenidis discipulus erat Zeno Eleates, illiúsque adeo sententiam verbis paulum immutatis sequebatur. idcirco Zenonem inducit etiam loquentem, & suorum verborum sententiam explicantem Plato. Verùm vt hæc de Ideis doctrina, propter nobilem Aristotelis litem aduersus præceptorem hac de causa excitatam celeberrima, & variis disputationibus exagitata, dilucidè percipiatur, dabunt mihi veniam eruditi lectores, si rem totam liberius annotem: non vt meũ iudicium tãtorũ virorum controuersiis interponam (tantum abest vt alterutrius partis vadem siue sponsorem me præstem) sed vt rebus candidè indicatis, ipsi lectores de ipsa re tota opportunius statuant. Parmenidis autem & Platonis sententiam, si possum, verè & perspicuè indicabo: contrariam autem Aristotelis, eiúsque ἐνστάσεις, ne institutæ scriptionis fines transiliam, ad proprium peculiarémque locum, nostros videlicet De Plat. doctrina commentarios, reuocabo.

Sed antequam de re ipsa dico, ἰδέας vocabulum priùs est mihi explicandum, ne fallat ὁμωνυμία. Non ita hîc sumitur vt quum dicimus ἀγαθὸς ἰδέαν, pro eo *qui est bona forma, id est formoso*: vel ἰδέα λόγου, pro *genere dicendi*: vel ἰδέα σώματος, pro eo quod Latini dicunt *speciem oris*: nec vt illud Thucydideum, πᾶσαν ἰδέαν τοῦ ἐξεῖναι, pro, *Ad omnes artes se conuertere*: nec vt illa, ἰδέα κακοηθείας, χυλῶν, & cætera id genus. Quæ quidẽ alioqui grãmatica idcirco obiter noto, vt verus istius vocabuli apud hũc autorem, & in hoc quidem argumento, vsus intelligatur. Diogenes Laertius, non ignobilis rerum philosophicarum rapsodus, ait apud Platonem ἰδέαν, ἦθος, ὑπόδειγμα, ἀρχὴ καὶ αἴτιον, esse συνώνυμα. & rectè. ille enim est harum vocum genuinus vsus apud hunc philosophum. Et ne omnia colligã, illustres quosdam locos tantùm commonstrabo, ex quibus appareat ἰδέα & αἴτιον apud Plat. idẽ significare. In Phædone, quod εἶδος & ἰδέαν vocauerat, αἴτιον sæpissime vocat: pag. 97. 98. 99. In Philebo, τὴν παλαιοῦ ἰδέαν, de qua copiosè disputat, αἰτίαν δημιουργοῦσαν vocat. & seipsum exponens, τὸ γοῦν ποιοῦν, inquit, καὶ αἴτιον, ὀρθῶς ἂν εἶη λεγόμενον ἕν. pag. 26. E. In vi de Republ. postquam de illa τέλεα ἰδέα, in cuius cognitione maximam disciplinam versari dixerat, sæpius egisset, addit tandem, Τοῦτο τοίνυν τὸ ἓν ἀληθείαν παρέχον τοῖς γιγνωσκομένοις, καὶ τῷ γιγνώσκοντι τὴν δύναμιν ἀποδιδόν, ἐπὶ τοῦτο ἀγαθοῦ ἰδέαν φαῖμεν εἶναι, αἰτίαν δ' ἐπιστήμης ὄντος καὶ ἀληθείας. & ibidem ait, τὸ εἶναί τε καὶ τὴν οὐσίαν ἔτι ἐκείνης rebus ipsis προσεῖναι: sicuti iam annotauimus. In Timæo pag. 28, πᾶν δὲ αὖ τὸ γιγνόμενον, ὑπ' αἰτίου τινὸς ἐξ ἀνάγκης γίνεσθαι. παντὶ γὰρ ἀδύνατον χωρὶς αἰτίου γοῦν ἔσχειν. tum addit, πρὸς τοῦτο αὖ τὸν τοῦ παντὸς ὀχετευτὴν πότερον ἐπὶ παραδείγματι, τὴν ἰδέαν καὶ δύναμιν ἀφορίζεται. &, ὁ δὴ ἄριστος τῶν αἰτίων, loquens περὶ τῆς ἰδέας δημιουργούσης. Ibidem quod ἰδέαν, δύναμιν, αἴτιον vocarat, ἀρχὴν vocat. & in eodem, δι' ἃς τε αἰτίας ὑπ' οὐσίας γέγονε θεῶν. &, βέλτιστα τῶν αἰτίων ἕξιν. In summa, ne in re perspicua immorer, illud constat, ἰδέαν & αἴτιον apud Platonem esse συνώνυμα: ita vt quum legimus inscriptionem de IDEIS, norimus agi de causis: ne (vt nonnulli iocantur in re seria, ad hanc doctrinam eludendam) Chimæras quasdam siue Tragelaphos, Idearum nomine intelligi arbitremur. Vnde autem desumptum sit nominis illius ἔτυμον, dixi in Timæi argumento, pag. 5. Hoc tamen addam ὅτι παραδήκης, Platonem non ex se inuenisse hoc vocabulum, sed illud ab antiquis philosophis desumpsisse: quo nimirum Causarum vis atque efficacitas à fortuna & rerum fortuitarum temeritate discriminata, ἐμφατικῶτατα repræsentatur. ἰδέα enim est σχῆμα τοῦ ἰδεῖν. Vt ergo opifex, artis & industriæ auspiciis aliquid acturus, opus futurum habet in animo ita delineatum vt illud quasi præsens conspicetur, antequam reuera extet: ita & certa sunt Causarum veluti ἐκμαγεῖα, in quibus rerum Opifex futuras res veluti præsentes contemplatur. Contrà, cæca est & improuida fortuna, mentis nimirum perspicacitate destituta. τὸ γὰρ τυχηρὸν ἢ παραστυχόν, ἄτακτον, τῆς φρονήσεως δημιουργὸν, vt ait noster philosophus. Deus ergo vel Natura, veluti periti artifices, certa causarum prouidentia agunt, ac proinde certa est in ipsis rerum ἰδέα atque repræsentatio. Cætera petantur ex nostro illo in Timæũ argumento. Addo, ἰδέας vocabulum sumi etiam pro communi illa notione quæ dicitur de pluribus numero differentibus: sicuti apud

Aristotelem. Designata igitur vocis vi & potestate, reliquum est vt ad rem ipsam accedamus.

VARIAE fuerunt de rerum naturalium principiis & causis veterum philosophorum sententiæ: quã multipliciũ opinionum diuersitatẽ Plato γιγαντομαχίας nomine notauit. De quibus quidem ille variis in locis: eas tamen omnes referre minimè iuuat, sed eas tantùm quæ ad institutum sermonem propriè pertinent. orationi igitur hoc substernatur initium, Eorum omnium qui hac de re vnquam loquuti sunt, sententias eò redire, vt aut vnum principium rerum naturalium, aut plura statuerint. de iis qui plura, vt Empedocle, Anaxagora, Heraclito, Anaximandro, Xenocrate & cæteris, nihil dico: de altera parte institutus est sermo. Qui igitur Vnum principium ponebant, vel immobile vel motioni subiectum esse affirmabant. Motioni subiectum aiebãt omnes physici: immobile, Parmenides & Melissus. sed varié: ille, finitum: hic, infinitum. non tamen Parmenides simpliciter finitum docebat, nec tamen simpliciter infinitum, vt Melissus: sed dum duplex poneret Idearum genus (sicuti mox dicemus) vnam, ἀρχὴν καὶ πρώτην: alias ἐν φύσει ἑστώσας, idcirco variis illas notis insigniebat: ac proinde primam, infinitam, secundas statuebat finitas: sicuti ex ipsa disputatione eruditis perspicuum futurum arbitror, licet id ab interpretibus minimè fuerit hactenus animaduersum. Quænã ergo fuit Parmenidis de ideis sentẽtia? In rerum vniuersitate nihil temerè aut fortuitò euenire, sed omnes res ex Idearum, id est causarum, vi atque efficacia pendere. Illarũ autem vnam quandam esse principem atque primariam, cæterarum & opificem & conseruatricem. Illam facit ἄπειρον, ἀχρμάτιστον, ἀκίνητον, χρόνου μὴ μετέχουσαν, οὐσίαν δὲ ἐν χρόνῳ τοσαυτάκις οὖσαν, ἀμίθεκτον, γρμέσεως καὶ οὐσίας αἰτίαν, ὅση πάντα πολλὰ ὄντα γενεσιμαίων. sunt enim verba diserta istius disputationis, & illam primam Ideam intelligit in his nominatissimis versibus,

Αὐτὰρ ἀκίνητον, μεγάλων ἐν πείρασι δεσμοῖς,
Ἔστιν ἄναρχον, ἄπαυστον. ἐπεὶ γένεσις καὶ ὄλεθρος
Τῆλε μάλ' ἐπλάγχθησαν, ἄπωσε δὲ πίστις ἀληθής,
Ἔμπεδον αὐτὶ μένειν πάμπαν. κρατερὴ γὰρ ἀνάγκη
Πείρατος ἐν δεσμοῖσιν ἔχει, τό μιν ἀμφὶς ἔέργει. &c.

Et in istis,

Γαίηθεν δ' ἀκύκλου σφαίρης ἐναλίγκιον ὄγκῳ,
Μεσσόθεν ἰσοπαλὲς πάντη. &c.

Deum autem ita ab illo significari quis non videt? qui quidem omnibus Naturæ partibus essentiã cõferat, ipse infinitus, figuræ, partium, motionis, temporis expers, à rerum creatarum numero lõgè latéque semotus: quibus nimirum ipse Opifex omnem tribuat vim existendi. Iam præter illam primam secundas quoque Ideas statuebat Parmenides, causas nimirum naturales, ex quibus & per quas fit quicquid in natura fit, ac proinde in quibus ipsa τὰ καθέκαστα proximè conseruẽtur. Illas aiebat esse πεπερασμένας, certis nimirum classibus distinctas atque definitas, & in rerum etiam singularum effectione περιφερεῖς & ἐμμαπισμένας: illas, & οὐσίας esse, &, quatenus in suis individuis quasi nascantur, ἐν χρόνῳ εἶναι aiebat. In summa, diuersa prorsus πάθη tribuebat secundis illis Ideis quàm primæ: ad quam ipsas illas secundas causas & ipsarum fœtus reuocabat. quòd enim multa videãtur, inde accidere quòd in indicanda veritate fallantur sensus nostri: atque adeo ratione illius Entis, quo verè est quicquid est, rem quãlibet subsistere & cognosci, in quo & per quod sint omnia. Ita quum vel de naturalis causę vel rei naturalis cuiuslibet iudicio quæreretur, illud ad suum illud ἓν ἀκίνητον, vel ὂν ἑστὼς referebat, Naturam & Naturæ principia cum prima causa, id est Deo, confundens. sui nimirum oblitus. causas enim naturales (sicuti diximus) fatebatur. De notionibus quoq; illis, id est, περὶ τῶν δ' ὑπέρων νοημάτων, eodem modo statuebat. illas quidem esse Ideas, quæ omnia τὰ καθέκαστα, id est (vt ipse loquebatur) τὰ πολλὰ, ad τὸ καθόλου quoddam certis cãcellis definitũ reuocarent. eas tamen non in animis nostris propriè subsistere, sed in cognitione illius Entis: ac proinde humanæ naturæ esse incognitas, neque in nobis sed περὶς αὐτὰς οὐσίαι ἔχον, quippe quæ in natura consistant tanquam παραδείγματα: cætera verò his assimilari, & illam μέθεξιν cum verè existentibus Ideis, nihil aliud esse quàm ἑκαθῶσαι ipsis: nisi priùs extarent in natura νοήματα illa futura αἰώνια: naturam verò ad primum illud ἓν ἀκίνητον semper referendam. Denique (vt rem summatim comprehendam) Parmenides res omnes physicas ad primum illud Ens metaphysicum semper referebat, & licet peculiariter ageret de secundis Ideis, id est naturalibus causis, ipsas tamen Vnius illius Entis primarii communitate quadam inuoluebat. Hæc est vera & perspicua Parmenidis sententia, quantum ex obscura & inuoluta hac disputatione elici potest. qua, vt potuimus, hunc in modum expedita atque euoluta, proximum est vt quid in ea Plato probet, quid improbet, videamus.

Duo (ne longum faciam) Plato reprehendit in Parmenide: Rem ipsam, & Rei tractandæ methodũ & rationem. Rem quidẽ ipsam, quòd primã & opificẽ Ideã cum secundis & naturalibus cõfundat: atque adeo causarum τάξιαν perturbet, quod est philosopho maximè indecorum: primam causam cum secundis, id est, Opificem cum opificio commisceat, dum illam vult agnoscere. sunt enim diserta illa verba in Philebo, pag. 21, ἄλλο δ' ἆρα ἢ οὐ ταυτὸν αἰτία τ' ὀθὶ καὶ τὸ δουλεῦον εἰς γένεσιν αἰτία. id est Natura, non ipsa δημιουργὸς, sed δημιουργοῦ ὑπηρέτις & ξυνεργὸς, quemad. ait in Timæo. Extant & in Sophista graues hac de re querelæ sæpius repetitæ. Aristoteles hanc ἀταξίαν disertius etiam reprehendit in Parmenide & Melisso. Οἱ μὲν γὰρ αὐτῷ (ait) ἀνῃρηκότες ὅλως γένεσιν καὶ φθορὰν. οὐδὲν, εἰ καὶ τἆλλα λέγουσι καλῶς, ἀλλ' οὐ φυσικῶς γε δεῖ νομίσαι λέγειν. τὸ γὰρ εἶναι μίαν ἅπασαν τὴν ὄντων ἀγένητα καὶ ὅλως ἀκίνητα, μᾶλλον ὄζειν ἐστὶν ἐπῳδὰς καὶ θαυμαστὰς ἢ τῆς φυσικῆς ἐπισκέψεως. Et certè in physico argumento immiscere metaphysicas rationes, est μεταβαίνειν εἰς ἄλλο γένος. quæ est veræ demonstrationis pestis. debent enim singulæ artes & scientiæ ex suis & οἰκείοις principiis tractari. ita nõ immeritò Plato & Aristot. τὸ ἀσυλλόγιστον & ἄπακτον Parmenidi obiecerunt. Deinde, quòd ὄντος & ἑνὸς vocabula confunderet, acsi vnum tantummodo esset ὄντος genus: quum varia sint ὄντος genera: sicuti explicat Plato in Sophista, & Aristoteles 1. Phys. cap. 2. Denique licet vera doceret, non ponebat tamen vera: vnde non poterant non nasci absurdæ & ἀσυμπέρασται conclusiones. Non enim est verum, in rebus physicis esse vnum

quiddam immobile,quum natura in perpetuo quodam motu verſetur. eſt quidem ſupra naturam τὸ ἀκίνητον: ſed in naturæ tractatione τὸ κινούμενον excludi nec debet nec poteſt, quum ita generatio & interitus à Natura tollatur. Et ſanè nihil opinabatur Parmenides eſſe in rebus ſub ſenſum cadentibus aliud quàm ſubſtantiam,id eſt τὸ ὄν, quod vnum interitus expers,tantùm ſcientia comprehendi ſtatuebat: reliqua quæ ſentiantur,nec eſſe nec ſciri à quoquam, caduca videlicet & incerta, neque ſtabilitatem Entis in ſemetipſis obtinentia: ac proinde nullam vel gigni vel interire ſubſtantiam: ita ὀφθαλμοῖσι μὴ πιστὸν εἶδος εἶναι μᾶλλον ἢ γιγνόμενον. Enimuero pro eo vt quæque res eſt, & dicitur id quod eſt, ſui ſemper ſimilis eſt, nec ſpecies vlla ſimplex diſſolubilis exiſtit.quatenus igitur quidque per ſe Ens dicitur ratione, non poteſt non ſemper eſſe, nec in aliam ſpeciem permutari. quo ſanè modo nec ex ente nec ex non ente gignitur aut oritur quidpiam, ſed quiduis tale ſemper eſt quale dicitur. Hæ cauſæ prætexi poſſunt Parmenideæ ſententiæ, rerum mobilium & incertarum, quales ſunt in hoc naturæ ſinu, firmitatem in rebus diuinis & ſempiternis inueſtiganţis. non idcirco tamen debuit cauſas confundere, & dum voluit animos hominum ad Dei, primariæ nimirum & principis cauſæ,contemplationem erigere, non erat conſentaneum has diuinis tantùm rebus congruentes rationes quaſi è cœlo elicere, & in rerum naturam immergere:id eſt, cœlum & terram immiſcere. Vera quidem ratio poſtulabat vt è naturalium rerum cognitione ad primariam cauſam aſſurgéremus, Deúmque in omnibus & per omnia præſentem & omnipotentem in his quaſi naturæ veſtigiis adumbratũ agnoſceremus. Et hactenus quidem ad Vnum immobile omnia reuocãtur, & in ſimpliciſsimo illo, diuina videlicet mente, ſunt maximè vnum & ſempiternum, neque ortui neque interitui obnoxium. ita enim res veriſsimè percipiuntur in eo qui eſt omnia veriſsimè in omnibus: & illi quidem ſunt verè cognitionis gradus, ſicuti explicatum eſt in ſexto de Republica, νοητὴ ἕνωσις, deinde, νοερὰ διάκρισις ἀμεταβλήτως μεταδιδοῦσα: tum, αἰσθητὸς διάστασις: denique ψυχικὴ ἀλληλουχία, corporeorum & corpore vacantis ſubſtantiæ vinculum & nexus. Denique non debuit abeſſe in ſecundarum cauſarum conſideratione, Dei vt ἀρχηγοῦ αἰτίου contemplatio: debuit tamen ex ſuis principiis rerum tractatio inſtitui,nequid abſurdè & importunè in tantis etiam rebus ingereretur. Et hactenus quidem rem ipſam,id eſt doctrinam Parmenidis,damnarunt Plato & Ariſtot.Illius autem tractandæ methodum, hoc maximè nomine quòd quaſi ſibi tantùm caneret, ἀμέθοδον quandam ἀσάφειαν dicinduſtria affectaſſe videretur: quemadmodum ex hac diſputatione apparet, in qua tanta eſt obſcuritas vt nonniſi magna animi contentione expediri poſsit.Hæc fuit veterum philoſophãtium in docendo conſuetudo: vt quidem diſtinctam luculentámque perſpicuitatem Platoni & Ariſtoteli acceptã referre debeamus, veluti veris philoſophiæ parentibus. Dixi quídnam in Parmenidea de Ideis ſententia improbet Plato: reſtat vt quid in ea probet, breuiter exponam.

Non diſsimile certè Ens illi Parmenideo ſtatuit Plato, quod αὐτὸ ὄν & ὅλον ὄν nominat:reliquas res illius participes ὄντα quidem dici, non verè tamen per ſe & primò,ſed τοῦ ὄντος συμμετοχῇ tantùm, ac proinde non eſſe verum & ſyncerum Ens: ſed tamen ſuo modo ὄντα: ſicuti explicauimus in argum. in Timæum, pag. 11. & 27. quæ non eſt opus hîc repetere, quanuis ad rem ipſam maximè faciant. Hoc tantùm neceſſariò dicam, Platonem & Ariſt. diſſentire in hac τοῦ ὄντος explicatione. Ariſtoteles enim ita ſtatuit Ens multiplex & numeroſum, quaſi Plato ſimplex & ſolitarium & ab omni concretione ſemotum ſimpliciter doceret, ad quod cæteræ res omnes perpetuò eſſent reuocandæ. & certè, vnum quoddam ὄν ſtatuit Plato, huiuſmodi quod ſit αὐτὸν & αὐτοεἶ, & cæterorum ὄντων firmamentum: non tamen (pace Ariſtotelis dixerim,& ne meum iudicium in hac controuerſia videar interponere)vnum & ſolitarium ὄντος genus ſimpliciter. Sicuti enim primarii illius & verè vnius Entis non fuit imperitus Ariſtoteles, vt ex Metaphyſicis apparet, ita nec ignorauit Plato in rebus Phyſicis plura eſſe ὄντων genera: quæ quidem hactenus dicantur ὄντα, quòd vim τοῦ εἶναι ab vno illo & primario Ente mutuentur. nec in Naturæ tractatione veram & ἀρχηγὸν cauſam prætermiſit, nec tamen Naturam cum Deo immiſcuit, nec artium ſcientiarúmque principia confudit, ſicuti Parmenides. nam,vt prætermittam quid περὶ τοῦ ὄντος & τοῦ μὴ ὄντος dixerit in Sophiſta, (quod ex eo loco peti debet) hoc verè illuſtriſsimum eſt quod in Philebo accuratè docet, quatuor ſtatuens τῶν ὄντων genera: vt illud verum Ens atque primarium à cæteris Entibus diſcriminet. Tria igitur genera ſtatuit earũm rerum quæ ad naturam pertinent, nimirum ἄπειρα & ἀπειρατὰ: & illa quidem vt debuit conſiderans, bifariam diſtribuit, in Materiam & Formam: illam, ἀπείρου χώρας ſiue ἕδρας nominibus deſignans: hanc, πέρατος. Prima enim illa materia ita conſideratur vt infinitum quoddam rerum omnium ſubiectum & maſſa, nullis certis formis definita. Formæ autem ſiue ſpecies certis notis rerũ naturas circũſcribũt, vt tunc reuera exiſtant, atque adeo ſint terrabundæ illius & inordinatæ materiæ πέρατα & termini. Ex ἀπείρου igitur & πέρατος,id eſt Materiæ & Formæ, ξυμμετρία res ipſæ naſcuntur: quas idcirco γένναν περατοειδῆ vocat,vel οὐσίαν γεγενημένην, vt doceat quatenus illa ſtatuat ὄντα, quum reuera ſint γιγνόμενα. Quartum genus quod Naturæ finibus minimè circumſcribitur, τὴν δημιουργοῦσαν ſiue αἴτιον δημιουργοῦ vocat, Opificem videlicet & primariam illam cauſam, Deum nimirum, ſignificãs, quem diſertè eximit è rerum creatarum numero. Sed vt illud quod ad noſtrum ſermonem maximè facit, vrgeam, aio Platonem æquè ac Parmenidem duplex quidem Idearum,id eſt cauſarum,genus ſtatuere, ſed diſtinctius quàm Parmenides:quem ideo reprehendit (vt dixi) quòd ἀμεθόδως primariam cauſam cum ſecundis confunderet. Duplices igitur Ideas diſtinctiſsimè docet Plato, Primam, & ſecundas. Quid de prima ſenſerit, apparet copioſè ex VI. lib.De Republ.vbi coniecimus ea omnia quæ ad hanc rem illuſtrandam videbantur pertinere. In ſumma igitur (ne actum agam) primam & ἀρχηγὸν ἰδέαν eam ſtatuit quæ, quum ipſa ſit ἐπέκεινα οὐσίας, πρεσβείᾳ καὶ δυνάμει, omnibus rebus tribuit vim & facultatem τοῦ εἶναι: deinde & omnium rerum bonarum & pulchrarum eſt certiſsima atque efficaciſsima cauſa: ſicuti ex eo loco perſpicuè apparet, & ex Timæo, qui eſt iſtius doctrinæ illuſtriſsimus commentarius. & hæc quidẽ de prima Idea Platonis eſt ſententia, Deum haud dubiè omnipotentem, rerum omnium opificem & conſeruatorem, efficaciſsimámque omnium rerum eſſe cauſam hauddubiè ſignificantis. Quid

autem

autem de ſecundis Ideis, id eſt cauſis naturalibus, ſenſerit, porro explicandum eſt. Illas à prima cauſa creatas eſſe diſertè docet variis in locis, & maximè in Timæo, vbi θεοῦ γεννήματα & ἔργα ſubinde vocat. Negat igitur quicquā in natura euenire ἀπὸ ξωπυρόπου, ἀϊδὲ ὁξυροίας φυσέως, ſed omnia πὰ φύσει, exiſtere μετὰ λόγου τε καὶ ὀπτικῆς θείας ἀπὸ θεοῦ γιγνομένης. Deum igitur illarū ſecūdarū idearū ἀπαξίαν ita cōſtituiſſe vt ſint efficaces rerum creandarum cauſæ, & agāt ἐπιβόλως. idcirco ξωεργοὺς (.i. miniſtras) vocat. non obſcura enim ſunt illa verba in Timæo, Ἔμφρονος φύσεως αἰτίας αἷς ὑπηρετούσαις ὁ θεὸς χρῆται. & ξωαίτια οἷς ξωεργοῖς ὁ θεὸς χρῆται. Docet ergo, cauſas naturales ita agere efficaciter, vt nihil temerè contingat in hac naturę vniuerſitate: ſed certa quadam cauſarum prouidentia, quæ ſuas habeāt ſingularum rerum formulas, in quibus ipſa indiuidua, antequam reuera exiſtant, quodammodo ipſæ perideant. In illis ideis ait indiuidua ipſa verè ſubſiſtere, non ipſas in indiuiduis: quæ quidē niſi ipſarum vi & beneficio non poſſent exiſtere. quî enim eſſent ſingulares homines (quum perpetuo quodam fluxu circumferantur) niſi extaret conſtanter hominis forma? Illas porro Ideas, licet in illo naturæ ordine ſint αὐθυπόστατοι, nec ab ipſis indiuiduis ortum habeant & οὐσίαν, ſed καθ' αὑτὰς ſint hactenus: nihilominus tamen docet, eas in prima illa & Opifice Idea conſiſtere: à qua quidem habeant ἀθανασίαν, id eſt conſtantem quandam & quaſi immortalem naturam, ſi cum rebus inferioribus comparentur: ſed tamen ὀπτικῶς, ex opificis videlicet arbitrio & voluntate precariam. Itaque (vt rem tandem concludam) agnoſcit quidem Plato cauſarum naturalium ordinem & gradus, agnoſcit illarum efficaciam in rebus inferioribus efficiendis & gubernandis: ita tamē vt ſemper omnia reuocet ad primam illam cauſam, id eſt Vnum ens, à quo omnia planè dependeant. Si igitur ab eo quæras rei alicuius cauſam, primùm quidem proximam notabit, ſed ita vt ad primariā tandem te attollat. cuius doctrinæ exempla extant luculenta in Phædone, vbi de animi ὀπτικῇ agit: in Philebo, vbi de vera veræ felicitatis cauſa: in ſexto De Repub. vbi de vera iuſtitia. Notātur quidem cauſæ ſecundæ & proximæ, hactenus tamen vt ad primariam tandem aſcendatur. Nec verò idcirco veræ ſunt Platonomaſtigum criminationes, Platonem & in Deo & in natura πειρατείας quaſdam & portentoſa inſomnia comminiſci, quæ nuſquam extent: quum & ſuum rebus ordinem & ſuam ἐνέργειαν tribuat, & (quod eſt maximum philoſophi munus) cauſarum ἀπαξίαν bene & ſciēter doceat. Et hæc quidem de Ideis, (prout illo vocabulo cauſas notari diximus) ad Platonis ſententiam intelligendam, quatenus Parmenidem probet & quatenus improbet, ſatis ad hunc locū dicta ſunto. Vltimum eſt, vt quídnam de communibus illis notionibus, quas *ſecundas intentiones* vocant, & quæ ἰδέας etiam vocabulo apud illum deſignantur, breuiter commonſtrem. Illarum notionum ſecundarum doctrina præclarè explicatur variis in locis apud Platonem, & maximè in Sophiſta & Politico. illarū quoq; originē in hoc dialogo tradit, Nullā videlicet futuram ſcientiā niſi illæ καθ' ὅλου ἔννοιαι conſtituantur: quum nulla dari poſsit rerum ſingularium ſcientia. Maiorem illam & latiorem notionum amplitudinem, Genus, id eſt minorem, εἶδος ſiue ἰδέαν vocat: illa τὰ εἴδη contineri cenſet: hac, indiuidua. quanquam γένους & εἴδους vocabula ſæpiſsimè apud illum commutantur. Harum notionum effectrix eſt mens: quandoquidem hæc vocabula doctrinæ cauſa fuerunt inſtituta. Illud igitur quod eſt vnum ἀμερὲς & indiuidua proximè complectitur, εἶδος ſiue ἰδέαν vocat. cuius vſum in definitione & diuiſione cōſtituenda, vide in Sophiſta, Tom. i. pag. 215. 264, &c. Politic. pag. 253. 255, &c. Quid item ille de Ideis ſenſerit, quatenus ſunt priores notiones in mente informatæ, vide copioſam diſput. in Theæt. pag. 191. &c. Et in Cratylo, pag. 430. &c. ne hîc multa congeram, quæ ex ſuis locis opportunius petentur.

cætera ex ipſa diſputatione, notarū noſtrarū ductu & auſpiciis, depromet lector: id eſt, οἰκονομίαν & ἀναστύπωσιν vniuerſæ diſputationis. vnde erit perſpicuum, hunc dialogum non merè θεολογικὸν eſſe, vt vulgus interpretum ait, ſed partim θεολογικὸν, partim φυσικὸν. Agit enim non modò de prima cauſa, ſed de ſecundis etiam, id eſt naturalibus.

DIALOGI PARMENIDIS personæ,

CEPHALVS, ADIMANTVS, ANTIPHO, GLAVCO, PYTHODORVS, SOCRATES, ZENO, PARMENIDES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ,

ΚΕΦΑΛΟΣ, ΑΔΕΙΜΑΝΤΟΣ, ΑΝΤΙΦΩΝ, ΓΛΑΥΚΩΝ, ΠΥΘΟΔΩΡΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΖΗΝΩΝ, ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ.

Præfatio, ostendens occasionē istius disputationis: quæ quidem non ita inducitur, quasi res ipsa coràm ageretur, quum iampridem acta commemoretur. Cephalus enim refert disputationem à Parmenide, Zenone, Socrate, & Aristotele quodā habitā. Quisnam ille fuerit, lubitatur. iniectum autē deinduſtria nomē illud a Platone existimant nonnulli, propter maximum illum Aristotelem qui hanc præceptoris de Ideis doctrinam grauissimè exagitauit. Parmenidem autem celeberrimum inter Pythagoreos philosophum Plato facit disserētē de Ideis, & Zenonem nouis rationibus illius sententiam confirmantem, sicuti diximus: Socratem verò auditorem inducit: vt se non suā sed alienam clarissimi viri auctoritate innixam proferre demonstret, & in eum quidem finem, vt germana illius hac de re sententia intelligatur.

POSTQVAM Athenas domo è Clazomenis per ueniſſemus, in foro obuii fuimus Adimanto & Glauconi: & quum me manu Adimātus apprehendiſſet, Saue (inquit) mi Cephale: &, ſiqua in re noſtra opera indigeas, quæ quidem ſit in noſtra poteſtate, ſignifices velim. Atqui, inquit, eo ipſo conſilio huc veni, vt veſtram operam aliqua in re efflagitarem. Dic modò, inquit, quídnam à me poſtules. Tum ego, Ecquod erat nomen fratri veſtro vterino? non enim commemini. erat enim puer quum primùm è Clazomenis in hanc vrbem veni, & iam longum tempus interceſſit ex eo. Pyrilampes autem ipſorum pater vocabatur, ſi bene memini. Omnino, inquit. ipſi autem Antiphonti erat nomen. verùm qua de cauſa hoc rogas? Sunt, inquam, è noſtris ciuibus quidam philoſophiæ valde ſtudioſi: audierunt autem, Antiphontem illum, Pythodoro quodam Zenonis ſodali perfamiliariter vſum fuiſſe: & nonnullos ſermones, quos aliquando Socrates & Zeno & Parmenides inter ſe habuerant, vti à Pythodoro acceperat, memoria tenere. Verum, inquit, ais. Hos, inquam, ſermones peroptamus audire. At non difficile eſt, inquit. dum enim adhuc eſſet adoleſcentulus, eos eſt accuratè meditatus. Nunc verò, rei equeſtris diſcendæ cauſa, ſæpenumero aui ſui domum frequentat. ſed, ſi opus eſt, ad ipſum accedamus. modò enim hinc abiit domum. habitat enim propè ad Melitam. Quum hæc dixiſſemus, viæ nos dedimus: &

A ΕΠΕΙΔΗ Α' ΘΗ-ναζε οἴκοθεν ἐκ Κλαζομενῶν ἀφικόμεθα, κατ' ἀγορὰν ἐνετύχομεν Ἀδείμαντῳ τε καὶ Γλαύκωνι· καί μου λαβόμενος τῆς χειρὸς ὁ Ἀδείμαντος, Χαῖρε, ἔφη, ὦ Κέφαλε· καὶ εἴ του δέῃ τῶν τῇδε, ὧν ἡμεῖς δυνατοί, φράζε. Ἀλλά μοι δή (εἶπον ἐγὼ) παρῆμί γε ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, δεησόμενος ὑμῶν. Λέγοις αὖ (ἔφη) τιὼ δέησιν. Καὶ ἐγὼ εἶπον, Τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν τῷ ὁμομητρίῳ τί ἦν ὄνομα; οὐ γὰρ μέμνημαι· παῖς δέ που ἦν ὅτε τοτὲ πρῶτον ἐπεδήμησα δεῦρο ἐκ Κλαζομενῶν. πολὺς ὁ ἤδη χρόνος ἐξ ἐκείνου. τὸν μὲν γὰ πατρὸς, δοκῶ, Πυριλάμπης ὄνομα. Πάνυ γε, ἔφη· αὐτὸν δέ γε, Ἀντιφῶν. ἀλλὰ τί μάλιστα πυνθάνῃ; Οἵδ', εἶπον ἐγὼ, "πολῖταί τί μοί εἰσι, μάλα φιλόσοφοι, ἀκηκοάσί τε ὅτι οὗτος ὁ Ἀντιφῶν Πυθοδώρῳ τινὶ Ζήνωνος ἑταίρῳ πολλὰ συντετύχηκε· καὶ τοὺς λόγους οὓς ποτε Σωκράτης καὶ Ζήνων καὶ Παρμενίδης διελεχθησάν, πολλάκις ἀκηκόασι τοῦ Πυθοδώρου, ἐπομνημονεύσ. Ἀληθῆ (ἔφη) λέγεις. Τούτων τοίνυν (εἶπον) δεόμεθα ἀκοῦσαι. Ἀλλ' οὐ χαλεπόν, ἔφη. μειράκιον γὰρ ὢν αὐτοὺς οὔ μάλα διεμελέτησεν. ἐπεὶ νῦν γε καὶ τὸν πάππον τε καὶ ὁμώνυμον τοῦτον ἱππικὴν ἄττα πολλὰ ἀσκεῖ. ἀλλ' εἰ δεῖ, ἴωμεν πρὸς αὐτόν. ἄρτι γὰρ ἐνθένδε οἴκαδε οἴχεται· οἰκεῖ δὲ ἐγγὺς ἐν Μελίτῃ. Ταῦτα εἰπόντες, ἐβαδί-

B

C

Scribēdum puto, πολῖταί τε μοὶ εἰσί, uel potius, πολῖταί τ' ἐμοὶ εἰσί, ut ἐμοὶ sit pronomen possessiuum: sicut dici solet πολίτης ἐμός.

ζομεν· καὶ καταλάβομεν τὸν Ἀντιφῶντα οἰ- A
κοι, χαλινόν τινα χαλκεῖ ἐκδιδόντα σκυτά-
σαι. ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνου ἀπηλλάγη, οἵ τε ἀ-
δελφοὶ ἔλεγον αὐτῷ ὧν ἕνεκα πρότερον ἦλθομεν,
ἀνεγνώρισέ τέ με ἐκ τῆς προτέρας ἐπιδη-
μίας, καὶ ἠσπάζετο. καὶ δεομένων ἡμῶν
διελθεῖν τοὺς λόγους, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤ-
θελεν· πολὺ γὰρ ἔφη ἔργον εἶναι) ἔπειτα μέντοι διη-
γεῖτο. ἔφη δὴ ὁ Ἀντιφῶν λέγειν τὸν Πυθό-
δωρον ὅτι ἀφίκοιντο ποτὲ εἰς Παναθήναια τὰ
μεγάλα Ζήνων τε καὶ Παρμενίδης. ἦν μὲν B
οὖν Παρμενίδῃ, οὗ μάλα ἤδη πρεσβύτῃ
εἶναι), σφόδρα πολιὸν, κάλλει δὲ καὶ ἀγαθὸν
τὸ ὄψιν, ὡς ἔτη μάλιστα πέντε καὶ ἑξήκον-
τα· Ζήνωνα δέ, ἐγγὺς ἔτη τετταράκοντα τότε εἶναι), βάσιμον δέ, καὶ χαρίεντα ἰδεῖν·
καὶ λέγεσθαι αὐτὸν παιδικὰ τοῦ Παρμενί-
δου γεγονέναι. καταλύειν δὲ αὐτοὺς ἔφη παρὰ
τῷ Πυθοδώρῳ, ἐκτὸς τείχους, ἐν Κεραμει- C
κῷ· οἷ δὴ καὶ ἀφικέσθαι τόν τε Σωκράτη, καὶ
ἄλλους τινὰς μετ' αὐτοῦ πολλούς, βουλομέ-
νους ἀκοῦσαι τῶν τοῦ Ζήνωνος γραμμά-
των. τότε γὰρ αὐτὰ πρῶτον ἦν ἐκείνων
κομιδῇ νεα. Σωκράτη δὲ εἶναι) τότε σφόδρα
νέον. ἀναγινώσκειν οὖν αὐτοῖς τὸν Ζήνωνα αὐ-
τόν· τὸν δὲ Παρμενίδην τυχεῖν ἔξω ὄντα, καὶ
εἶναι) πάνυ βραχὺ ἔτι λοιπὸν τῶν λόγων ἀνα-
γινωσκομένων, ἐμοίγε αὐτός τε ἐπεισελθεῖν ἐ-
φη ὁ Πυθόδωρος ἐξωθεν, καὶ τὸν Παρμενί-
δην μετ' αὐτοῦ, καὶ Ἀριστοτέλη, τὸν τῶν
τριάκοντα ἕνα μόνον· ἐμοὶ γὰρ ἔτι ἐπακ-
οῦσαι τῶν γραμμάτων. οὐ μὲν αὐτός γε
ἀλλὰ καὶ πρότερον ἀκηκοέναι τοῦ Ζήνωνος.

Τὸν οὖν Σωκράτη ἀκούσαντα, πάλιν τε κελεῦσαι τὸν πρῶτον λόγον ἀναγνῶναι· καὶ ἀναγνω-
σθέντος, Πῶς, φάναι, ὦ Ζήνων, τοῦτο λέγεις; εἰ πολλά ἐστι τὰ ὄντα, ὡς ἄρα δεῖ αὐτὰ E
ὅμοιά τε εἶναι) καὶ ἀνόμοια; τοῦτο δὲ ἀδύνατον. οὔτε γὰρ τὰ ἀνόμοια, ὅμοια, οὔτε τὰ ὅμοια, ἀνόμοια οἷόν τε εἶναι). ἦ γάρ τι λέγεις; Οὕτω, φάναι τὸν Ζήνωνα. Οὐκοῦν, εἰ ἀδύνατον τὰ τε ἀνόμοια ὅμοια εἶναι), καὶ τὰ ὅμοια, ἀνόμοια, ἀδύνατον δήπου καὶ πολλὰ εἶναι); εἰ γὰρ πολλὰ εἴη, παχοῖ ἂν τὰ ἀδύνατα. ἆρα τοῦτό ἐστιν ὃ βούλονται σοῦ οἱ λόγοι; οὐκ ἄλλο τι ἢ ἀπαμάχεσθαι πάντα τὰ λεγόμενα, ὡς οὐ πολλά ἐστι; καὶ τούτου αὐτοῦ οἱά σοι τεκμήριον εἶναι) ἕκαστον τῶν λόγων; ὥστε καὶ πρὸς τοσαῦτα τεκμήρια πρέχεσθαι, ὅσους περ λόγους γέγραφας, ὡς οὐκ ἔστι πολλά;

Antiphontem domi offendimus, frænum quoddam inſtaurandum fabro dantem. Poſtquam verò ab illo diſceſſit, & fratres ipſius cauſam aduẽtus noſtri expoſuiſſent, & me agnouit ex quo priùs illò veneram, & me ſalutauit. quũ verò primùm nos ab eo precibus cõtẽderemus vt eos ſermones cõmemoraret, primùm quidem recuſabat (illud enim eſſe arduũ atq; operoſũ) poſtea tamẽ recitauit. Aiebat igitur Antipho, Pythodorũ dicere, veniſſe quondã ad magna Panathenæa Zenonẽ & Parmenidẽ: qui quidẽ valde eſſet ſenex: quod ex multa canitie appareret, quę tamẽ decorã quandã & formoſã vultus dignitatẽ ei reliquerat, annos maximè ſexagintaſex agẽti: Zenonẽ autẽ annos ferè quadraginta tũc natũ eſſe, procero & venuſto habitu, ita vt Parmenidis amaſius fuiſſe quondã diceretur. Diuertiſſe autem apud Pythodorũ extra mœnia in Ceramico: quò & veniſſe aiunt Socratem, & alios cũ ipſo cõplures, qui cupiebãt audire Zenonis ſcripta, quæ quidẽ tũc primùm ab illis adducta erãt. Socratẽ autem fuiſſe tunc valde iuuenẽ. Ipſum ergo Zenonẽ hæc ſcripta illis legiſſe. Parmenidem enim tũc fortè abeſſe domo: &, quũ pauca adhuc reſtarẽt legenda, ingreſſum fuiſſe ſe Pythodorus aiebat, & ſecum Parmenidem & Ariſtotelem, eum qui ex illis triginta vnus erat. Itaque pauca quæ ex illo ſcripto erant reliqua audiſſe: & omnia tamen à Zenone priùs percepiſſe.

[a] Socratem autem, quũ illa audiiſſet, ſubiectum ſermonis, id eſt, primarium & princeps argumentum, iuſſiſſe ſibi legi. quo lecto, Quî id ais, inquit, mi Zeno? Si ea quæ ſunt, multa ſint, oportere vt ipſa & ſimilia ſint & diſſimilia? hoc verò fieri non poteſt. Neque enim vel diſſimilia, ſimilia: vel ſimilia, diſſimilia eſſe poſſunt. itáne loqueris? Ita prorſus, reſpondiſſe Zenonem. Nónne, ſi fieri non poteſt, diſſimilia, eſſe ſimilia: & ſimilia, diſſimilia, fieri etiam nullo modo poteſt, multa eſſe? nam, ſi multa eſſent, maximum abſurdum conſequeretur, & res planè diſparatæ atque repugnantes vnà componerentur. Hæccine eſt tuorum illorum verborum ſententia? nónne hic eſt eorum finis, & hoc maximè euincere conantur, *Non eſſe multa?* & ſingulos ſermones tuos, certa argumenta tuæ illius ſententiæ eſſe arbitraris? vt quot ſermones ſcripſeris, tot ſolida eius dicti argumenta te ſcripſiſſe arbitreris, *Non eſſe multa?*

[a] Poſtulãt leges veræ demonſtrationis, vt qua de re agatur, primum omnium conſtituatur. id eſt, vt ὑπόθεσις ſiue προκείμενον ſubiiciatur. id primum igitur agit Plato, & Parmenidis ſententiã, de qua actum eſt, dicere ponit, Τὸ πᾶν, εν εἶναι): qua voce ſignificare vnã quandam, eſſe primarium, quæ omnium rerum quæ in hoc Vniuerſi ſtatis theatro ſiunt cauſam: ad quam omnes res referantur. atque adeo Omne quod eſt, vnum eſſe, & ex illa vnitatis vi res omnes omnino pendere Parmenidis ſententiam, licet aliis verbis, ſequebatur Zeno Eleates, qui non affirmaret, Τὸ πᾶν εἶναι μὴ πολλά: quorum nimirum verborũ hæc erat ſententia, Res ipſas ſingulares minimè per ſe ſubſiſtere, ſed ſuæ ſpeciei ambitu definitas reuera eſſe. Duas igitur has Parmenidis & Zenonis συμφώνους ſententias primum commemorat, antequam veniat ad iuſtam diſputationem. cuius tamen nonnulla iacit ſemina: futurum videlicet alioqui vt in omnes res inducerẽtur grauiſſimæ perturbationes, niſi illud ſit, veluti rerũ omniũ firmamẽtum, ſtabiliretur: id eſt ἀρχέτυπος ἰδέα: ſicuti copioſe poſtea explicabit. Illud quoque notandum ad diſputationis certam cognitionem, Eνὸς appellatione intelligi eſſentiam à materia planè immunem atque liberam, & τὴν καθ' ἑκάστων cauſam. Ἄλλου verò & πολλῶν, res ipſas ſingulares materiatas, quæ ſub oculos cadunt: id eſt ipſa τὰ καθ' ἕκαστα.

itáne ais, an ego non rectè te intelligo? Rectè, inquit Zeno, percepisti vniuersi mei scripti sententiam. Intelligo, inquit Socrates, mi Parmenides, hunc Zenonem nō tantùm in cæteris vitæ partibus omni amicitiæ genere tecum arctissima societate coniungi, sed & in scripto mutuum illum consensum velle testari. eodem enim quo tu scripsit modo: sed mutatis verbis nos conatur circumuenire, quasi quidpiam diuersum dicat. Tu enim in tuo illo philosophico carmine ais, *hoc vniuersum esse vnū:* & huius sententiæ præclara affers & bene consentanea argumenta. Ille verò *Non multa* affirmat esse. argumenta autem sui illius dicti & plurima & maxima suppeditat. Dum igitur alter *Vnum* dicit, alter, *Non multa*, & ita vterque loquitur, vt nihil horum dicere videatur, quum tamen eadem propemodum dicat, hæc profectò ita dicuntur vt captum nostrum planè superent. Ita sanè est, Socrates, Zenonem ferunt respondisse. tu igitur scripti illius veritatem non vbique percepisti: quanquam, vt Laconicæ canes, verborum vestigiis sagaciter insistis, eáque diligenter vestigas. at hoc primùm te fugit, non idcirco nouis illis vocabulis hoc scriptum constare, vt si eam quam in eo latere ais sententiam, homines minimè sint assequuti, magnum quidpiam inde cōfectum sit: sed sanè quod dixisti prorsus ita è re nata contigit. Hoc enim reuera à me ideo conscriptum est vt opem ferrem Parmenidis sententiæ, aduersus eos qui illum suggillare instituebāt: videlicet si [vt ille aiebat] hoc vniuersum, ac proinde plura, quæ illius vniuersi ambitu continentur, essent Vnum: futurum vt in illam sententiam multa ridiculè caderent, & absurdis & planè inter se contrariis incommodis illa inuolueretur. Refragatur igitur hoc meum scriptum iis qui aiunt Multa esse, & plura etiam ipsis opponit: vt declaret absurdiora etiam in illorum sententiam cadere, re videlicet accuratius perpensa, si Multa esse, quàm si Vnum esse statuatur. Ex hoc igitur contētionis æstu mihi iuueni hoc scriptum excidit tumultuariè, mihíque illud aliquis suffuratus est, & me nescio in lucē emisit: vt mihi quidem minimè licuerit consiliū capere an id in lucem emittendum esset, nécne. Hoc ergo ignorabas, Socrates, quū arbitreris non iuuenili contentione sed senili quodam studio accuratè hoc ita perscriptum à me esse. Nihilominus tamen non malè coniecisti meam sententiam. At rem vti ais habere arbitror, & amplector quæ à te sunt dicta, Socratem respondisse ferunt. [a] Verùm hoc mihi exponas velim: existimásne speciem esse quandam similitudinis, & eam quidem ipsam per se?

a Substrato disputationis subiecto, perspicuísque verbis explicato, De IDEIS nimirum institutū esse sermonē, quæritur

A ὅτως λέγῃς, ἢ ἐγὼ οὐκ ὀρθῶς καταμανθάνω; Οὐκ· ἀλλὰ (φαίην τὸν Ζήνωνα) καλῶς σεσωπηκας ὅλον τὸ γράμμα ὃ βούλεται. Μανθάνω (εἰπεῖν τὸν Σωκράτη) ὦ Παρμενίδη, ὅτι Ζήνων ὅδε οὐ μόνον τῇ ἄλλῃ σοῦ φιλίᾳ βούλεται ᾠκειῶσθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ συγγράμματι. ταυτὸν γὰρ γέγραφε ὅπερ τι-
B νὰ ὕστερον σύ. μεταβαλὼν δὲ ἡμᾶς πειρᾶται ἐξαπατᾶν, ὡς ἕτερόν τι λέγων. σὺ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ποιήμασιν ἓν φὴς εἶναι τὸ πᾶν, καὶ τούτων τεκμήρια παρέχῃ, καλῶς γε καὶ ὦ· ὅδε δ' αὖ οὐ πολλὰ φησὶν εἶναι, τεκμήρια δὲ καὶ αὐτὸς παμπολλα καὶ παμμεγέθη παρέχεται. τὸ οὖν τὸν μὲν, ἓν φάναι, τὸν δ', μὴ πολλά, καὶ οὕτως ἑκάτερον λέγειν ὥστε μηδὲν τῶν αὐτῶν εἰρηκέναι δοκεῖν, σχεδόν τι λέγοντας ταυτὰ, ὑπὸ ἡμᾶς τοὺς ἄλλους φαίνεται ἡμῶν τὰ εἰρημένα εἰρῆσθαι. Ναὶ (φαίην τὸν Ζήνωνα) ὦ Σώκρατες. σὺ δ' οὖν τῷ ἀλη-
C θείαν τοῦ γράμματος οὐ πάνυ τι ἀκριβῶς ἠσθησαι. καίτοι ὥσπερ γε αἱ Λάκαιναι σκύλακες, οὕτω μεταθεῖς τε καὶ ἰχνεύεις τὰ λεχθέντα. ἀλλὰ τοιόνδε μέν σε τοῦτο λανθάνει, ὅτι οὐ πάνυ πάσιν οὕτω σεμνύνεται τὸ γράμμα, ὥστε ἅτε σὺ λέγεις διανοηθέν γε φιλῶν, τοὺς ἀνθρώπους ὑπ' ὀπισθυπτόμενον, ὡς τι μέγα ἀφαιρεσιπόμενον· ἀλλὰ σὺ μὲν εἶπες τὴν συμβεβηκότα νῦν, ἔστι δ' ὅ γε ἀληθὲς, βοηθήσας τοῖς τοῦτα τὰ γράμματα τῷ Παρμενίδου λόγῳ, πρὸς τοὺς ὀπισθεοῦντας αὐτὸν κω-
D μῳδεῖν, ὡς εἰ ἓν ὄντι πολλά, καὶ γελοῖα συμβαίνει πάσχειν τῷ λόγῳ, καὶ σαντία αὐτῷ. ἀντιλέγει δὴ οὖν τοῦτο τὸ γράμμα πρὸς τοὺς τὰ πολλὰ λέγοντας, καὶ ἀνταποδίδωσι ταῦτα καὶ πλείω· τοῦτο βουλόμενον δηλοῦν, ὡς ἔτι γελοιότερα πάσχοι ἂν αὐτῶν ἡ ὑπόθεσις, ἡ, εἰ πολλά ἐστιν, ἢ ἓν τοῦ ἓν εἶ), εἴπερ ἱκανῶς ἐπεξίοι. διὰ ταυτὰ δὴ φιλονεικίαν ὑπὸ νέου ὄντος ἐμοῦ ἐγράφη, καί τις αὐτὸ ἔκλεψε γραφέν. ὥστε οὐδὲ βουλεύσασθαι ἐξεγέ-
E νετο εἴτ' ἐξοισέον αὐτὸ εἰς τὸ φῶς, εἴτε μή. ταύτην οὖν σε λανθάνῃ ὦ Σώκρατες, ὅτι οὐχ ὑπὸ νέου φιλονεικίας οἰᾷ αὐτὸ γεγράφθαι, ἀλλ' ὑπὸ πρεσβυτέρου φιλοτιμίας. ἐπεὶ ὅτῳ γ' εἶπον, οὐ κακῶς ἀπείκασας. Ἀλλ' ἀποδέχομαι (φαίην τ' Σωκράτει) καὶ ἡγοῦμαι ὡς λέγῃς ἔχειν. τόδε δέ μοι εἰπέ· οὐνομίζῃς εἶ) αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶδός τι ὁμοιότητος,

καὶ τῷ τοιούτῳ αὖ ἄλλό τι ἐναντίον, ὅ ἐστιν ἀνόμοιον; τούτοιν δὲ δυοῖν ὄντοιν, καὶ ἐμὲ καί σε, καὶ τὰ ἄλλα ἃ δὴ πολλὰ καλοῦμεν, μεταλαμβάνειν; καὶ τὰ μὲν τῆς ὁμοιότητος μεταλαμβάνοντα, ὅμοια γίγνεσθαι τῷ τε καὶ τοσοῦτον ὅσον αὖ μεταλαμβάνει; τὰ δὲ τῆς ἀνομοιότητος, ἀνόμοια; τὰ δὲ ἀμφοτέρων, ἀμφότερα; εἰ δὲ καὶ πάντα ἐναντίων ὄντων ἀμφοτέρων μεταλαμβάνει, καὶ ἔστι, τῷ μετέχειν ἀμφοῖν, ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια αὐτὰ αὑτοῖς, τί θαυμαστόν; εἰ μὲν γὰρ αὐτὰ τὰ ὅμοια τις ἀπέφαινεν ἀνόμοια γιγνόμενα, ἢ τὰ ἀνόμοια ὅμοια, τέρας ἂν, οἶμαι, ἦν· εἰ δὲ τὰ τούτων μετέχοντα ἀμφοτέρων, ἀμφότερα ἀποφαίνει πεπονθότα, οὐδὲν ἔμοιγε, ὦ Ζήνων, ἄτοπον δοκεῖ· οὐδέ γε εἰ ἓν ἅπαντα ἀποφαίνει τις, τῷ μετέχειν τοῦ ἑνός, καὶ ταῦτα ταῦτα, πολλά, τῷ πλήθους αὖ μετέχειν· ἀλλ' εἰ ὃ ἔστιν ἕν, αὐτὸ τοῦτο πολλὰ ἀποδείξει, καὶ αὖ τὰ πολλὰ δή, ἕν, τοῦτο ἤδη θαυμάσομαι. καὶ ὡδὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ὡσαύτως· εἰ μὲν αὐτὰ τὰ γένη τε καὶ εἴδη ἐν αὐτοῖς ἀποφαίνοι ταναντία ταῦτα πάθη πάσχοντα, ἄξιον θαυμάζειν· εἰ δέ με ἓν ὄντα ἀποδείξει ὄντα καὶ πολλά, τί θαυμαστόν; λέγων, ὅταν μὲν βούλῃ πολλὰ ἀποφαίνειν, ὡς ἕτερα μὲν τὰ δεξιᾶ μου ἐστίν, ἕτερα δὲ τὰ ἐπ' ἀριστερά· καὶ ἕτερα μὲν τὰ πρόσθεν, ἕτερα δὲ τὰ ὄπισθεν· καὶ ἄνω καὶ κάτω ὡσαύτως· (πλήθους γάρ, οἶμαι, μετέχω) ὅταν δὲ ἕν, ἐρεῖ ὡς ἑπτὰ ἡμῶν ὄντων εἰς ἐγώ εἰμι ἄνθρωπος, μετέχων καὶ τοῦ ἑνός. ὥστε ἀληθῆ ἀποφαίνοι ἀμφότερα. ἐὰν οὖν τις ταῦτα ὅπῃ χειρῇ πολλὰ καὶ ἓν ταὐτὰ ἀποφαίνῃ, λίθους καὶ ξύλα, καὶ τὰ τοιαῦτα· φήσομεν αὐτὸν πολλὰ καὶ ἓν ἀποδεικνύναι, ἀλλ' οὐ τὸ ἓν πολλά, οὐδὲ τὰ πολλὰ ἕν· οὐδέ τι θαυμαστὸν λέγειν, ἀλλ' οὐδ' ἂν πάντες ὁμολογῶμεν. ἐὰν δέ τις ὧν νυνὴ δὴ ἐγὼ ἔλεγον, τοσοῦτον μὲν διαρρήδην χωρὶς αὐτὰ καθ' αὑτὰ τὰ εἴδη, οἷς ὁμοιότητά τε καὶ ἀνομοιότητα, καὶ πλῆθος καὶ ὂν ἕν, καὶ στάσιν καὶ κίνησιν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα· εἶτα ἐν ἑαυτοῖς ταῦτα δυνάμενα συγκεράννυσθαι καὶ διακρίνεσθαι ἀποφαίνῃ, ἀγάμενον ἄν ἔγωγ', ἔφη, θαυμαστῶς, ὦ Ζήνων. ταῦτα δὲ ἀνδρείως μὲν πάνυ ἡδέως πεφασμένα ἔστω· πολὺ μὴν τόδε ἂν ὧδε μᾶλλον ὡς λέγω ἀγαθείην, εἴτις ἔχοι τὸν αὐτὸν τοῦτον ἀποδιαπῶς πλεκόμενον,

A & tali etiam ſpeciei aliam quandam contrariam, quæ ſit diſſimilis? harum verò ſpecierum quæ duplices ſint, aliarúmque quæ *Multa* denominentur, & me & te eſſe participes? Eas verò res quæ ſimilitudinis ſint participes, hactenus & tali ratione fieri ſimiles, quatenus ſint participes? eas autem quæ ſunt diſſimilitudinis, eodẽ modo diſſimiles: & quæ vtriuſque, vtraſque? Quòd ſi omnes res vtrarumque ſpecierum, contrariarum quidem illarum, ſint participes: écquid mirum fuerit ipſas ſibi & ſimiles & diſſimiles eſſe, quatenus videlicet vtrarumB que ſpecierum ſunt participes? Siquis enim ipſas res ſimiles, diceret eſſe diſſimiles: aut contrà diſſimiles, ſimiles: portentum quoddam, opinor, eſſet: ſi verò his quæ harum vtrarumque participes ſunt, vtraque accidere affirmaret, nihil mihi quidem, Zeno, abſurdum videretur: neque verò ſi quis omnes res vnum eſſe pronuntiaret, quòd vnius ſint participes: & has eaſdem res multas eſſe, quòd multitudinis ſint participes. At ſi quod *Vnum* eſt, idipſum *Multa* eſſe demõſtrauerit, & rurſus *Multa* eſſe *Vnum*, C hoc verò mihi quidem permirum eſſet. & de cæteris omnibus eodem modo, ſi videlicet ipſa genera ipſáſque ſpecies dixerit in ſeipſis eaſdem illas affectiones recipere, hoc ſanè admiratione dignũ fuerit. Quòd ſi quis me *Vnum* & *Multa* eſſe dixerit, quid mirum? addita quidem hac ratione, ſe eo conſilio dicere Me multa eſſe, quòd alia quidem mihi ſint ad meam dextram, alia verò ad ſiniſtram: & alia quidem anteriora, alia poſteriora: & ſuperiora & inferiora eodem modo. multitudinis enim, arbitror, ſum particeps hactenus. dum autem D voluerit oſtendere Me vnum eſſe, dicet me è ſeptem hominibus vnum eſſe, qui vnius quoque ſim particeps: quocirca vtrinque verè dicet. Siquis igitur conetur demonſtrare, has res multa & vnum eſſe, lapides & ligna nimirum, réſque huiuſmodi, dicemus ipſum multa & vnum demonſtrare, non verò vnum multa, neque multa vnum: neque quicquam mirum dicere, ſed quod omnes verũ eſſe confiteamur. Quòd ſi quis eas ſpecies quas modò commemoraui, ipſas primùm per ſeipſas ſeorſim diſtingueret, veluti ſimilitudinẽ & diſſimilitudinem, & multitudinem & vnum; & ſtatum & motum, & omnes res huiuſmodi: deinde & hæc inter ſe commiſceri & diſtingui in ſeipſis poſſe demonſtraret, illud verò, Zeno, mihi permirũ videretur. Hæc autẽ exiſtimo ſtrenuè atque viriliter à te fuiſſe pertractata: multo tamen magis (vt dixi) mirarer, ſiquis poſſet hanc ipſam dubitationem, quæ in ipſis ſpeciebus multipliciter implicatur atque inuoluitur,

ſecundo loco ANSINT IDEAE. i. an in rerũ natura dari poſsint communes quædã notiones quæ res omnes ſingulares ambitu ſuo complectantur, & ſint ipſarũ quidem rerum ſingularium cauſæ: vnde & ipſæ vt eſſentiam, ita nomen habeant. Illas ſpecies vocat εἴδη τὰ καθ' αὑτά: quum ipſa Multa hactenus ſint, quatenus illius τῷ ἑνὸς in illis formis μετέχειν. Illas porro ſpecies cõplecti ait omnia τὰ καθέκαστα, & quidem vt illa poſſint συγκεχύσθαι & διακρίνεσθαι. eſt enim duplex illa differentiarum εἰδοποιῶν vis atq; potẽtias, vt ſint rerum συζευκτικαὶ & διαιρετικαί. Illam τῶ ἑνὸς in ſpecibus vim primum eſſedit ἐν ὁμοιώσεσι. i. iis quæ ſub oculos cadunt: & more ſuo dubitat an id fieri poſsit. Docet igitur, in hac rerum vniuerſitate omnes res ſingulares ad ἓν quodammodo reuocari. i. ad ſuam quandam communitatem: vt hæc planè ſint diſtinguẽda, εἴδη αὐτὰ καθ' αὑτά, & ipſa τὰ πολλὰ τούτων εἰς ἓν μετέχοντα. i. res ipſæ ſingulares, quæ nec ipſæ ſubſiſterent, neque à nobis comprehẽdi poſſent, niſi in illa communitate ſpeciei. Igitur aliud eſſe ſpeciem, aliud individua ipſa quæ ſpeciei ambitu contineantur. Ea verò illas Ideas duobus modis conſtare ſignificat in animis noſtris, vt νοήματα: in natura, vt φύσεις: hactenus videlicet vt τῶν ἄλλων, id eſt indiuiduorũ, multiplicitas ad vnitatẽ quandam ſpeciei referatur. Sunt igitur in animis noſtris, vt variè à nobis res cõprehenduntur, ſecũdum varias multiplicésque χρέσεις: ſunt in natura, quatenus ſpecierum illarum ſint participes: & vt exiſtendi vim, ita & appellationem ſortiuntur. Quot autem ſunt ὄντα, tot ad illam ἰδέαν ἕνωσιν reuocãtur. & hactenus quidem in rebus αἰσθητοῖς & cõſpicabilib⁹ id fieri docuit: quarum ſpecies commemorat, ſimilitudinem, diſſimilitudinem: vnitatem, multitudinem: ſtatum, motum, &c.

quem admodum in iis rebus quæ ſub ocu- A
los cadunt iam explicaſtis, ita in iis quæ a-
nimo & ratione cõprehenduntur, demõ-
ſtrare. [a] Dum hęc igitur diceret Socrates,
aiebat Pythodorus ſe exiſtimaſſe, Parme-
nidem & Zenonem ſingulis de rebus in-
dignatos. illos enim valde cogitabundos
modò hærere, modò ſe alii alios aſpectan-
tes arridere, quaſi Socratem admirarétur.
Qui quum dicẽdi finem feciſſet, Parmeni-
dem excepiſſe, Quãta admiratione & lau-
de dignus es, mi Socrates, propter vehe-
mens illud tuum erga diſciplinas ſtudium!
dic verò mihi, Túne ita vt ais, ſeorſim qui-
dẽ ſpecies ipſas diſtinxiſti, & ſeorſim eas res
quæ ipſarum eſſent participes? Tibíne eſſe
videtur ſeorſim Similitudo quædã cuius
nos ſimus participes? & Vnum ſeorſim &
Multa, & illa omnia quæ à Zenone audi-
iſti? Mihi quidem, dixiſſe Socratẽ. An &
huiuſmodi quidpiam? (excepiſſe Parmeni-
dem) veluti, *Iuſti quandam ſpeciem*, ipſam
per ſeipſam, & pulchri & boni, & omnium
huiuſmodi? Profectò, inquit. Quid verò?
hominíne ſpeciem ſeorſim à nobis eſſe
arbitraris, & earum rerum ex quibus nos
omnes cõſtamus, ignis, aquæ, & ſimilium?
His de rebus, Parmenides, ſæpenumero
dubitaui, vtrum de illis æquè ac de aliis cõ-
ſtituendum ſit. Nimirum de his, So-
crates, quæ etiam ridicula eſſe videantur:
vt, de pilis, luto, ſordibus, & de aliis hu-
iuſmodi rebus viliſſimis & perexigui mo-
menti, dubitáſne quid hac de re ſit dicẽdũ,
ponendáne ſit illarum rerum ſingularum
Species, quę aliud ſit quidpiam diuerſũmq;
ab ipſis rebus quæ noſtris ſenſibus obuer-
ſantur, nécne? Nequaquam, dixiſſe Socra-
tem: ſed hæc ipſa quæ videmus, illa planè D
eſſe. illarum autem quandam eſſe Speciem
arbitrari, perabſurdũ profectò eſſet. [b] Iam
& illa cogitatio aliquando me cõturbauit,
an in omnibus idem eſſet: deinde quum
ibidem ſteti, inde me reuoco, veritus ne in
infinitæ cuiuſdã nugacitatis abyſſum me
dem præcipitem, illóque caſu abſorbear.
Igitur reuerſus inde ad eas res quas modò
dicebamus in ſe ſpecies continere, in illis
tractandis atque verſandis ſtudium ope-
rámque impendo. [c] Iuuenis enim adhuc
es (dixiſſe Parmenidem) Socrates, neque
te adhuc complexa eſt philoſophia, vt por- E
ro mea quidem ſententia complectetur,
quum nihil iſtorum negliges. nunc verò
ad hominum opiniones reſpicis, propter
ætatem. [d] Hoc igitur ſodes dic mihi.
Tibíne, vt ais, ſpecies quædam eſſe vi-
dentur, réſque aliæ quæ illarum ſunt
participes, ip.arum cognomina retinere?

ὥσπερ ἐν τοῖς ὁρωμένοις διήλθετε, οὕτω καὶ
ἐν τοῖς λογισμῷ λαμβανομένοις ἱκανῶς δεῖξαι.
Λέγοντος δὴ ἔφη ὁ Πυθόδωρος τοῦ Σωκράτους ταῦτα, αὐτὸς μὲν οἴεσθαι ἐφ' ἑκάστου ἄχθεσθαι τόν τε Παρμενίδην καὶ τὸν Ζήνωνα· τοὺς δ' πάνυ γε αὖ τοῦ Σωκράτους μεστοὺς ὄντας νοῦ, καὶ θαυμαστὰ εἰς ἀλλήλους βλέποντας μειδιᾶν, ὡς ἀγαμένους τὸν Σωκράτη. ὅπερ οὖν καὶ παυσαμένῳ αὐτοῦ εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην, ὦ Σώκρατες, φάναι, ὡς ἄξιος εἶ ἄγασθαι τὴν ὁρμὴν τὴν ἐπὶ τοὺς λόγους. καί μοι εἰπέ, αὐτὸς σὺ οὕτως διήρησαι ὡς λέγεις; χωρὶς μέν εἴδη αὐτὰ ἄττα, χωρὶς δ' τὰ τούτων αὖ μετέχοντα; καὶ τί σοι δοκεῖ εἶναι αὐτὸ ὁμοιότης χωρὶς, ἧς ἡμεῖς ὁμοιότητος ἔχομεν, καὶ ἓν δή, καὶ πολλά; καὶ πρῶτα ὅσα δὴ νεῦ Ζήνωνος ἤκουες; Ἔμοιγε, φάναι τὸν Σωκράτη. Ἦ καὶ τὰ τοιάδε (εἰπεῖν τὸν Παρμενίδην) οἷον δικαίου τί εἶδος αὐτὸ καθ' αὑτό; καὶ καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ πάντων αὖ τῶν τοιούτων; Ναί, φάναι. Τί δ', ἀνθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν; καὶ τῶν οἷοι ἡμεῖς ἐσμὲν πάντων; αὐτό τι εἶδος ἀνθρώπου, ἢ πυρός, ἢ καὶ ὕδατος; Ἐν ἀπορείᾳ (φάναι) πολλάκις δή, ὦ Παρμενίδη, περὶ αὐτῶν γεγονα, πότερα χρὴ φάναι ὥσπερ περὶ ἐκείνων, ἢ ἄλλως. Ἦ καὶ περὶ τῶνδε, ὦ Σώκρατες, ἃ καὶ γελοῖα δόξειεν ἂν εἶναι, οἷον θρίξ, καὶ πηλός, καὶ ῥύπος, ἢ ἄλλό τι ἀτιμότατόν τε καὶ φαυλότατον, ἀπορεῖς εἴτε χρὴ φάναι καὶ τούτων ἑκάστου εἶδος εἶναι χωρὶς, ὃν ἄλλο αὐτῶν ἢ ὧν ἡμεῖς μεταχειζόμεθα, εἴτε καὶ μή; Οὐδαμῶς (φαίη ἂν Σωκράτης) ἀλλὰ ταῦτά γε ἅπερ ὁρῶμεν, ταῦτα καὶ εἶναι· εἶδος δέ τι αὐτῶν οἰηθῆναι εἶναι, μὴ λίαν ἢ ἄτοπον. ἤδη μέντοι ποτέ με καὶ ἔθραξε μή τι ᾖ περὶ πάντων ταῦτον· ἔπειτα ὅταν ταύτῃ τῳ, φύγων οἴχομαι, δείσας μή ποτε εἰς πᾶν ἀμήχανον φλυαρίαν ἐμπεσὼν ἀφανὴς ἀπολωλῶ. ἐκεῖσε δὴ οὖν ἀφικόμενος εἰς ἃ δὴ νεῦ ἐλέγομεν εἴδη ἔχειν, περὶ ἐκεῖνα πραγματευόμενος ἀχρεῖος. Νέος γὰρ εἶ ἔτι (φάναι τὸν Παρμενίδην) ὦ Σώκρατες· καὶ οὔπω σοῦ αὐτείληπται φιλοσοφία, ὡς ἔτι αὖ πιλήψεται κατ' ἐμὴν δόξαν, ὅτε οὐδὲν αὐτῶν ἀτιμάσῃς. νεῦ δ' ἔτι πρὸς ἀνθρώπων ἀποβλέπεις δόξας, διὰ τὴν ἡλικίαν. τόδε οὖν μοι εἰπέ, δοκεῖ σοι, ὡς φῄς, εἴδη εἶναι ἄττα, ὧν τάδε τὰ ἄλλα μεταλαμβάνοντα τὰς ἐπωνυμίας αὐτῶν ἴσχειν;

a Eandem τῶν ἰδεῶν in ideis vim & potẽſtatem notat ἐν τοῖς λογισμῷ λαμβανομένοις: ve in iis ſit τὸ καθ' αὑτὸ εἶδος: ac proinde quum rerum νοητῶν cognoſcẽda ſuerit natura, reuocandũ eſſe ad ideæ vnitatem animum. Exempli cauſa, ſi rerum bonarũ diſpiciẽda ſit natura, ita progrediendum eſſe vt ad ipſam παγκάλου ἰδέαν perueniamus: quæ quidẽ ita eſt αὐτὸ καθ' αὑτὸ forma boni, vt eæ res quæ cum illa cõmunicãt, hactenus ſint & dicãtur bonæ. Ita duas eſſe res ſeorſim & diſtincte, Ipſam illam rerum formam, ipſam per ſe conſtantem, & res ipſas quæ vel noſtris ſenſibus obuerſantur, vel quæ animis noſtris concipiũtur. Quod etiã priùs dixerat αὖθις τὴν ὁρωμένων, iteram inculcat, vt illorũ quoque ideas cõſtare doceat, id eſt, hactenus res & eſſe & dici ſimiles, quantum ſimilitudinis ſint participes, quæ eſt rerum ſimiliũ Idea: vt magnæ & paruæ dicantur, quatenus cum magnitudinis ſiue paruitatis idea cõmunicãt. &c. Idem quoque hominis exemplo docet. Sint enim plures homines, id eſt plura in diuidua: conſtabunt certè in ipſa hominũ ſpecie, nimirum in ipſa (vt ita dicã) hominitate, quæ ipſa αὐτὸ καθ' αὑτὸ ſubſiſtit, quum homines ipſi ſingulares ſint in perpetuo fluxu. Rerũ etiã viliſſimarum addit exempla, vt oſtendat, nihil eſſe in hac rerum vniuerſitate quod no ſua quadam ſpecie circumcludatur atque definiatur.

b Vt hæc de ideis doctrina accuratius expendatur, Socratem deinduſtria facit dubitabundum, quaſi illam minimè intelligeret, vt nimirum à communi hominum ſententia prorſus alienam: ex quorũ hypotheſi vocat ἄξυδον φλυαρίαν: eo quidem cõſilio ac fine vt illius diligentius diſquirendæ via ſternatur. Eſt igitur ſuperioris de ideis doctrinæ ἐπεξεργασία.

c Reſpondet Socrati Parmenides, Eſſe ἀφιλοσόφητον & inuenilo, ea ex hominum opinione condemnare quæ minime intelliguntur.

d Ex ſuperiori doctrina repetit, Diſtinguendas eſſe ideas ab aliis rebus, id eſt, ſingularibus rebus, quæ vt οὐσίαν, ita & ἐπωνυμίαν ab ideis

For. μετέχοντα, ut in præcedentibus hoc uerbo eiuſque participio utitur.

In præced. edit. male ἔστι χρὴ, pro εἰ στι χρὴ, ut ſequitur εἴ τι καὶ μή. Alioqui ſcribendum eſſet εἰπ. Paulo poſt autem uidetur ἤ expungendum eſſe ante ὧν.

Scribẽdum ἀξύνδετον, ex uet. cod. ut pote melius cõueniens cum illis uerbis ἐμπεσὼν ἀφανὴς ἀπολωλῶ. Adde quòd pro Nullis uerbis explicãdis (ut Fic. uertit) dixiſſet potius ἀμηχάνων.

οἷον, ὁμοιότητος μὴν μεταλαβόντα, ὅμοια· μεγέθους δὲ, μεγάλα· κάλλους δὲ καὶ δικαιοσύνης, δίκαιά τε καὶ καλὰ γίγνεσθαι. Παύου γε, φαίην ἂν Σωκράτει. Οὐκοῦν ἤδη ὅλου τοῦ εἴδους ἡ μέθεξις ἕκαστον τῶν μεταλαμβανόντων μεταλαμβάνει; ἢ ἄλλη τις αὖ μετάληψις χωρὶς τούτων γίγνοιτο; Καὶ πῶς αὖ; εἶπε. Πότερον οὖν δοκεῖ σοι ὅλον τὸ εἶδος ἐν ἑκάστῳ εἶναι τῶν πολλῶν, ἓν ὄν; ἢ πῶς; Τί γὰρ κωλύει (φάναι ἂν Σωκράτει) ὦ Παρμενίδη ἓν εἶναι; Ἓν ἄρα ὂν καὶ ταὐτὸν ἐν πολλοῖς καὶ χωρὶς οὖσιν, ὅλον ἅμα ἓν ἔσται· καὶ οὕτως αὐτὸ αὐτοῦ χωρὶς αὖ εἴη. Οὐκ ἂν ἔοι, φάναι. Οἷον, εἰ ἡμέρα εἴη μία καὶ ἡ αὐτὴ οὖσα, πολλαχοῦ ἅμα ἐστὶ, καὶ οὐδέν τι μᾶλλον αὐτὴ αὑτῆς χωρίς ἐστιν· οὕτω καὶ ἕκαστον τῶν εἰδῶν ἓν ὂν πᾶσιν ἅμα ταὐτὸν εἴη. Ἡδέως γε (φαίην) ὦ Σώκρατες, ἓν ταὐτὸν ἅμα πολλαχοῦ ποιεῖς· οἷον εἰ ἱστίῳ καταπεπταμένας πολλοὺς ἀνθρώπους, φαίης ἂν ὅτι πολλοῖς ἔστιν ὅλον. ἢ οὐ τὸ τοιοῦτον λέγεις; Ἴσως, φαίην. Ἦ οὖν ὅλον ἑφ' ἑκάστῳ τὸ ἱστίον εἴη ἄν, ἢ μέρος αὐτοῦ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ; Μέρος. Μερισταὶ ἄρα (φαίην) ὦ Σώκρατες, ἔστιν αὐτὰ τὰ εἴδη· καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν, μέρους ἂν μετέχοι, καὶ οὐκέτι ἂν ἑκάστῳ ὅλον, ἀλλὰ μέρος ἑκάστου ἂν ἓν εἴη. Φαίνεται οὕτω γε. Ἦ οὖν ἐθελήσεις ὦ Σώκρατες φάναι τὸ ἓν εἶδος ἡμῖν τῇ ἀληθείᾳ μερίζεσθαι; καὶ ἔτι ἓν ἔσται; Οὐδαμῶς, εἰπεῖν. Ὅρα γάρ (φαίην) εἰ αὐτὸ τὸ μέγεθος μερὶς, ἓκαστον τῶν πολλῶν μεγάλων, μεγέθους μέρει σμικροτέρῳ αὐτοῦ τοῦ μεγέθους, μέγα ἔσται, ἆρ' οὐκ ἄλλο τι φανεῖται; Παύου γε, ἔφη. Τί δὲ; τοῦ ἴσου μέρος ἕκαστον σμικρὸν ἀπολαβόντι, ἔξει ὡς ἐλάττονι ὄντι αὐτοῦ τοῦ ἴσου, ὃ ἔχον, ἴσον τῷ ἔσται; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ τοῦ σμικροῦ μέρος τι ἡμῖν ἔξει. Τούτου δὲ αὐτοῦ τὸ σμικρὸν μεῖζον ἔσται, ἅτε μέρους αὐτοῦ ὄντος. καὶ οὕτω δὴ αὐτὸ τὸ σμικρὸν μεῖζον ἔσται. ᾧ δ' ἂν προστεθῇ τὸ ἀφαιρεθέν, τοῦτο σμικρότερον ἔσται, ἀλλ' οὐ μεῖζον ἢ πρίν. Οὐκ ἂν γοῦν (φαίην) τοῦτό γε. Τίνα οὖν τρόπον (εἰπεῖν) ὦ Σώκρατες, τῶν εἰδῶν σοὶ τἆλλα μεταλήψεται, μήτε κατὰ μέρη, μήτε κατ' ὅλα μεταλαμβάνειν δυνάμενα; Οὐ μὰ Δία (φαίην) ἔμοι δοκεῖ οὕτω γε εἶναι ῥᾴδιον εἶναι. Τί δὲ δή; πρὸς πόδε πῇ ἔχεις; Τὸ ποῖον; Οἴομαί σε ἐκ τοῦ τοιοῦδε ἓν ἕκαστον

A veluti, eæ quę Similitudinis ſint participes, ſimiles: quæ magnitudinis, magnæ: quæ pulchritudinis & iuſtitiæ, & iuſtæ & pulchræ eſſe atque dici. Omnino, reſpondiſſe Socratem. [a] Nónne vnumquodque quod particeps eſt, vel tota ſpecie aut parte quapiam eſt particeps? an alia quæpiã eſt præter hanc participandi ratio? Quomodo veró? inquit. Vtrum igitur tibi videtur tota ſpecies in vnoquoque è multis eſſe, quippe quæ vna ſit? aut quomodo? Quid prohibet (dixiſſe Socratem) Parmenides, vnam eſſe? Quæ verò vna eſt & eadem, in multis & quæ ſeorſim exiſtant, tota ſimul vna erit, & ſic ipſa ſeorſim à ſeipſa exiſtet? Nequaquam, inquit Socrates. Sed veluti ſi dies vnus & idem ſit, variis in locis ſimul ipſe eſt, & nihilominus tamẽ ipſe à ſeipſo ſeorſim eſt: ſic & de vnaquaque ſpecie conſtituendum eſt, vt quidem vna eadémque ſimul fuerit, nec verò ipſa à ſeipſa ſecernatur. [b] Bellè tu quidem, Socrates (reſpondiſſe Parmenidem) Vnum idem ſimul multis in locis facis: veluti ſi multos homines vno velo contexiſſes, atque adeo affirmares vnũ eſſe in multis. nónne quidpiam huiuſmodi te dicere arbitraris? Fortaſſe, inquit. An ergo totum velamen ſingulis, vel pars eius alia alii aderit? Pars. Partibiles igitur ſunt, inquit, ſpecies ipſæ, mi Socrates: & eæ res quæ illarum fuerint participes, partis vnius tantùm fuerint participes, neque amplius in vnoquoque tota, ſed pars cuiuſque vnum erit. Videtur quidem ita. Quid ergo? dixeríſne (inquit) mi Socrates, vnam ſpeciem & reuera diuidi, & adhuc vnum eſſe? Nequaquam, inquit. Video enim: (inquit) ipſam magnitudinem ſi diuiſeris, & vnumquodque multorum magnorum magnitudinis parte minore quàm ipſa ſit magnitudo, magnum erit, nónne à ratione alienum videbitur? Omnino, inquit. Quid veró? ſi vnumquodque paruum æquali parte fuerit particeps, num habebit aliquid quo vt minore quàm ipſum æquale ſit, id quod habet, æquale alicui erit? Fieri nullo modo poteſt. At aliquis noſtrûm partem parui illius habebit. hac autẽ ipſa paruum maius erit, quippe quæ illa huius ſit pars: ac proinde hoc pacto ipſum paruũ maius erit: cui verò hæc pars ablata, fuerit appoſita, minus id erit, & nõ maius quàm prius. Fieri hoc quidem minimè poſſit, reſpondiſſe Socratem. Ecquo igitur alio modo, Socrates (dixiſſe illum) illæ res ſpecierũ participes erunt, quæ neque ſecundũ partes neque ſecũdum totas ipſas ſpecies poſſunt eſſe participes? Nequaquam per Ioué (reſpõdiſſe illum) expeditum id mihi quidem eſſe videtur. Ad illud autem quídnam potes reſpondere? Ecquod illud eſt? Exiſtimo te idcirco vnamquamque ſpeciem

mutuantur. quod obiter illuſtrat exẽplis. Iam vero duplices ideas ſtatuit Plato. diuerſa enim ſunt verba, αὐτὸ τὸ κάλλος ὃ ἔστι καὶ τὸ ἀγαθὸν, καὶ πάντα ἃ δὴ οὕτως ἰδέας αὐτὰς ὄντας ὑπολαμβάνομεν. Primam igitur principemque ideam ſtatuit Deum: quam in VI De repub. πρὸ τῶν ἰδέων vocauit, & in Philebo, δημιουργοῦσαν αἰτίαν. Secundas autẽ ideas vocat, rerũ ipſarum ſpecies in naturæ διαιρέσει. de ſecundis primum agit, & de prima ſecũdo loco: & quidem ita vt ea explicata doctrinam de ſecundis ideis mox retractet, eamque accuratius perſequatur. In ſumma docet, Rebus ſingulis ſubſterni vnum quoddam veluti fundamentum: vt ex illo veluti filo quodã plurimorum indiuiduorum quaſi tela contexatur.

a Primum θεώρημα, Vna & eadẽ ſpecies in multis, quæ quidẽ ſeorſim exiſtant, tota ſimul vna eſt, non tamen ipſa ſeorſim à ſeipſa eſt, ſed ipſa tota καθ' αὑτὸ eſt. quod illuſtrat exemplis.

b Secundum, Ipſa πολλὰ, id eſt, res ipſæ ſingulares, ita cũ ſuis ideis communicant, vt ipſæ tamen ideæ nullo modo ſint partibiles, ſed ſuam οὐσίαν præter ipſas res & per ſe cõſtãter cõſeruent. i. αὐτὰ καθ' αὑτὰς τὴν οὐσίαν ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ παρ' ἡμῖν, &c. ſicuti mox dicet. quod eſt notãdum, propter cõtrouerſiam quã hac de cauſa excitauit Ariſtot. aduerſus præceptorem, quæ hoc cardine maximè conſiſtit. Vult enim Plato ſecundas etiam ideas ἀμεθέκτους οὐσίας rerum ſingularium eſſe in ipſius naturæ ordine, ita vt in rebus ſingularibus minimè cõſiſtant. Ariſtoteles contrà vult ſpecies eſſe tantùm ἐνούσας ſiue τοιάσδε, quæ reuera exiſtant in ipſis indiuiduis, quæ idcirco πρώτας οὐσίας nomine deſignat.

arbitrari esse vnam, quoniam quum plura q uædã magna tibi videantur, vna quædam IDEA [id est forma] ipsa tibi esse videtur ad omnia perspicienti, vnde vnum magnum esse arbitrêre. Verum ais, respõdisse. Quid veró? si ipsum magnum & alia magna eodem modo in vniuersum animo perspexeris, nónne vnum quidpiam magnum esse videbitur, quo hæc omnia magna videri necesse sit? Videtur. Alia igitur magnitudinis species videbitur, quæ sit præter ipsam magnitudinem, & eas res quæ eius sunt participes: & in iis omnibus alia rursus, qua vniuersa sunt magna: neque amplius vnaquæque species vna tibi erit, sed multitudine [i. numero] infinitæ. [a] Atqui (dixisse Socratẽ) harúmne specierum singulæ sint notiones, & nullibi consentaneum est eas existere præterquam in animis? sic enim & vnaquæque vna erit, nec quod modò dicebas, profectò ei eueniet. Quid ergo? dixisse: an vnaquæque notio vna est? notio verò, nullius est notio? At id fieri quidem non potest, respondisse illum. Alicuius igitur? Certé. Eiúsne quod est, an eius quod non est? Eius quod est. Nónne vnius cuiusdã, quod in omnibus notio illa inesse intelligit, vnam videlicet ideam quandam? Prorsus. Deinde, nónne illud quod animo comprehenditur vnum esse, IDEA [i. species] erit, semper eadem in omnibus? Necessarium videtur. Quid verò, inquit Parmenides, nunquid necesse est alias res specierum esse participes? an vnaquæque res notionibus tibi videtur constare, atque adeo omnia intelligere [i. νοεῖν] aut quum sint notiones, carere intelligentia [i. νοήματα esse ἀνόητα?] At illud, inquit, planè nullam habet rationem. at mihi quidem, Parmenides, maximè ita habere videtur, HAS SPECIES VELUTI EXEMPLARIA QUAEDAM IN NATURA CONSTARE: alias verò res his assimilari, & similitudine quadam effictas esse, tanquam imagines atque simulacra: vt quidem aliæ hæ res, nõ alio quopiam modo, cum sempiternis illis naturæ formis communicent, quàm quòd illis assimilentur, & eas quodammodo repræsentent. [b] Si quid igitur, inquit, formæ illi siue speciei simile est, fieríne potest vt species illa non sit similis ei rei quæ assimilata est, quatenus quidẽ illa eius similitudinẽ repræsentat? an ratio quædã iniri potest, qua id quod simile est, ei quod est simile, nó sit simile? Nõ potest. Nónne etiã planè est necesse, id quod simile est, eiusdẽ speciei esse particeps, cuius & illud cui simile est? Prorsus. At nónne illud erit Species, cuius omnes res participes, sint similes? Plané. Non igitur potest quicquam speciei esse simile, nec species alii cuipiã, nã præter ipsam specié, species alia semper emergeret: & illa quidé alicui si-

a Tertium διάφορον, ad secundi explicationem maximè faciens: ideas ita esse animi notiones & in animis nostris subsistere, vt tamẽ primò & καθ' αὑτὰς in ipsa natura consistãt: atq; adeo illas notiones non aliter in animis nostris subsistere, quàm quòd sempiternis illis naturæ formis assimilentur. id est, nõ vt ὄντα esse in animis nostris, sed vt τῶν ὄντων ὁμοιώματα & εἰκόνας. hactenus ex ipsis rebus in natura αὐθυπαρξάτοις cõstare μάθησιν animi nostri, notionibus. Sẽtentiæ illius αἰτίαμα refellit ab absurdo. Si enim ideæ ipsæ siue species totæ essẽt in animis nostris, consequeretur νοήματα esse αὐόντα, & ὂν τὸ μὴ ὄν: quandoquidem res ipsæ à variis hominibus variè percipiuntur.

b Proximæ rationis, quæ absurdo euincebat ideas non esse νοήματα: quæ in animis hominum sedem habeant, præclara & copiosa amplificatio: futurum videlicet vt in res ipsas grauissima perturbatio induceretur: siquidẽ pro hominum arbitratu nouæ subinde in dies suboleſcerent rerum formæ. quod certè eueniret si mens humana illas species ef formare posset: & quod quis animo conceperit, species continuò fuerit.

A εἶδος οἴεσθαι εἶναι· ὅταν πολλὰ ἄτοπα μεγάλα δόξῃ σοὶ εἶναι, μία τις ἴσως δοκεῖ ἰδέα αὐτὴ εἶναι ὅθεν πρώτα ἰδόντι, ὅδεν ἓν τὸ μέγα ἡγῇ εἶναι. Ἀληθῆ λέγεις, φαίνομαι. Τί δ' αὖ τὸ μέγα, καὶ τἆλλα τὰ μεγάλα, ἐὰν ὡσαύτως τῇ ψυχῇ ὅτι πρώτα ἴδῃς, οὐχὶ ἕν τι αὖ μέγα φανήσεται, ᾧ ταῦτα πρώτα ἀνάγκη μεγάλα φαίνεσθαι; Ἔοικεν. Ἄλλο ἄρα εἶδος μεγέθους αἱ μεγάλαι φανήσονται, παρ' αὐτό τε τὸ μέγεθος γεγονὸς καὶ τὰ μετέχοντα αὐτοῦ· ᾧ ὅτι τούτοις αὖ πᾶσιν ἕτερον, ᾧ ταῦτα πρώτα μεγάλα ἔσται· καὶ
B οὐκέτι δὴ ἓν ἕκαστον σοὶ τῶν εἰδῶν ἔσται, ἀλλ' ἄπειρα τὸ πλῆθος. Ἀλλὰ φαίνομαι, ὦ Παρμενίδη, Σωκράτει, μὴ τῶν εἰδῶν ἕκαστον τούτων ἡ νόημα, καὶ οὐδαμοῦ αὐτῷ προσήκῃ ἐγγίνεσθαι ἄλλοθι ἢ ἐν ψυχῇ. οὕτω γὰν ἂν ἓν τε ἕκαστον εἴη, καὶ οὐκ ἂν ἔτι πάθοι ἃ νυνδὴ ἐλέγετο. Τί οὖν; (φαίην) ἓν ἕκαστόν ἐστι τῶν νοημάτων, νόημα δέ, οὐδενός; Ἀλλ' ἀδυνατον, εἰπεῖν. Ἀλλά τινος; Ναί. Ὄντος, ἢ οὐκ
C ὄντος; Ὄντος. Οὐχ ἑνός τινος, ὃ ὅτι πᾶσιν ἐκεῖνο τὸ νόημα ἐπὸν νοεῖ, μία τις ἂν οὐσία ἰδέα εἴη; Ναί. Εἶτα οὐκ εἶδος ἔσται τοῦτο τὸ νοούμενον ἓν εἶναι, ἀεὶ ὂν τὸ αὐτὸ ὅτι πᾶσιν; Ἀναγκαῖον αὖ φαίνεται. Τί δὲ δή; (εἰπεῖν Παρμενίδην) οὐκ ἀνάγκη, εἰ τἆλλα φῂς τῶν εἰδῶν μετέχειν, ἢ δοκεῖν σοι ἐκ νοημάτων ἕκαστον εἶναι, καὶ πρώτα νοεῖν, ἢ νοήματα ὄντα, ἀνόητα εἶναι; Ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο (φαίην) ἔχει λόγον. ἀλλ' ὦ Παρμενίδη, μάλιστα ἔμοιγε καταφαίνεται ὧδε ἔχειν. τὰ μὲν εἴδη ταῦτα, ὥσπερ παραδείγματα, ἑστάναι, τῇ φύσει· τὰ δὲ ἄλλα, κατὰ τὴν φύσιν.
D τούτοις ἐοικέναι, καὶ εἶναι ὁμοιώματα. καὶ ἡ μέθεξις αὕτη τοῖς ἄλλοις γίγνεσθαι τῶν εἰδῶν ὁμοιώματα. οὐκ ἄλλη τις ἢ εἰκασθῆναι αὐτοῖς. εἰ οὖν τι (ἔφη) ἔοικε τῷ εἴδει, οἷόν τε ἐκεῖνο τὸ εἶδος μὴ ὅμοιον εἶναι τῷ εἰκασθέντι, καθ' ὅσον αὐτῷ ἀφωμοιώθη; ἢ ἔστι τις μηχανή, τὸ ὅμοιον μὴ ὁμοίῳ εἶναι ὅμοιον; Οὐκ ἔστι. Τὸ δὲ ὅμοιον τῷ ὁμοίῳ ἆρ' οὐ μεγάλη ἀνάγκη ἑνὸς τοῦ αὐτοῦ
E εἴδους μετέχειν; Ἀνάγκη. Οὗ δ' ἂν τὰ ὅμοια μετέχοντα, ὅμοια ᾖ, ἐκεῖνο ἔσται αὐτὸ τὸ εἶδος; Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκ ἄρα οἷόντε τι τῷ εἴδει ὅμοιον εἶναι, οὐδὲ τὸ εἶδος, ἄλλῳ· εἰ δὲ μή, τῷδε τὸ εἶδος ἀεὶ ἄλλο ἀναφανήσεται εἶδος· καὶ αὖ ἐκεῖνο τῷ ὁμοίῳ ᾖ,

ἕτερον αὖ· καὶ τοῦδέποτε παύσεται ἀεὶ καινὸν εἶδος γιγνόμενον, ἐὰν καὶ τὸ εἶδος τῷ ἑαυτοῦ μετέχοντι ὅμοιον γίγνηται. Ἀληθέστατα λέγεις. Οὐκ ἄρα ὁμοιότητι τἄλλα τῶν εἰδῶν μεταλαμβάνει· ἀλλά τι ἄλλο δεῖ ζητεῖν ᾧ μεταλαμβάνει. Ἔοικεν. Ὁρᾷς οὖν (φάναι) ὦ Σώκρατες, ὅσον ἡ ἀπορία, ἐάν τις ὡς εἴδη ὄντα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ διορίζηται; Καὶ μάλα. Εὖ τοίνυν ἴσθι (φάναι) ὅτι ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοῦδέπω ἅπτῃ αὐτῆς ὅσον ἔστιν ἡ ἀπορία, εἰ ἓν εἶδος ἕκαστον τῶν ὄντων αἰεί τι ἀφοριζόμενος φήσεις. Πῶς δή; εἰπεῖν. Πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλα, (φάναι) μέγιστον δὲ τόδε εἴ τις φαίη μηδὲ γιγνώσκειν αὐτὰ γιγνώσκεσθαι, ὄντα τοιαῦτα οἷα φαμὲν δεῖν εἶναι τὰ εἴδη, ὧν τἄλλα λέγοντι οὐκ ἂν ἔχοι τις ἐνδείξασθαι ὅτι ψευδῆ· εἰ μὴ πολλῶν μὲν τύχοι ἔμπειρος ὢν ὁ ἀμφισβητῶν, καὶ μὴ ἀφυὴς, ἐθέλοι δὲ πάνυ πολλὰ καὶ πορρώθεν περαίνεσθαι· μέντοι γε ἐνδέξασθαι ἔπεσθαι· ἀλλ' ἀπίθανος ἂν εἴη ὁ ἄγνωστα αὐτὰ ἀναγκάζων εἶναι. Γῆ δή, ὦ Παρμενίδη; φάναι τὸν Σωκράτη. Ὅτι, ὦ Σώκρατες, οἶμαι ἂν καὶ σὲ καὶ ἄλλον ὅστις αὐτίου τινὰ καθ' αὑτὸ αὖ ἕκαστον οὐσίαν τιθέναι εἶναι, ὁμολογῆσαι ἄν, πρῶτον μὲν μηδεμίαν αὐτῶν εἶναι ἐν ἡμῖν. Πῶς γὰρ ἂν αὐτὴ καθ' αὑτοῦ ἔτι εἴη; Φάναι τὸν Σωκράτη. Καλῶς λέγεις, εἰπεῖν. Οὐκοῦν καὶ ὅσα τῶν ἰδεῶν πρὸς ἄλληλά εἰσιν αἱ εἰσιν, αὐταὶ πρὸς αὑτὰς τινὸς οὐσίαν ἕξουσιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ πρὸς ἡμῖν εἴτε ὁμοιώματα, εἴτε ὅπῃ δή τις αὐτὰ τίθεται, ὧν ἡμεῖς μετέχοντες, εἶναι ἕκαστα ἐπονομαζόμεθα. Τὰ δὲ πρὸς ἡμῖν ταῦτα, ὁμώνυμα ὄντα ἐκείνοις, αὐτὰ αὖ πρὸς αὐτά ἐστιν, ἀλλ' οὐ πρὸς τὰ εἴδη, καὶ ἑαυτῶν, ἀλλ' ὧν ἐκείνων ὄσα αὖ ὀνομάζεται οὕτω. Πῶς λέγεις; φάναι Σωκράτη. Οἷον, (φάναι Παρμενίδην) εἴ τις ἡμῶν τοῦ δεσπότου ἢ δοῦλός ἐστιν, οὐκ αὖ τοῦ δεσπότου δή που ὁ ἐστὶ δεσπότης, ἐκείνου δοῦλός ἐστιν· οὐδὲ αὖτε δοῦλος, ὅ ἐστι δοῦλος, δεσπότης ὁ δεσπότης· ἀλλ' ἄνθρωπος ὢν ἀνθρώπου ἀμφότερα ταῦτά ἐστιν. αὐτὴ δὲ δεσποτεία, αὐτῆς δουλείας ἐστὶν ὅ ἐστι· καὶ δουλεία ὡσαύτως, αὐτὴ δουλεία αὐτῆς δεσποτείας. Ἀλλ' οὐ τὰ ἐν ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα τινὸς δυνάμιν ἔχει, οὐδὲ ἐκεῖνα πρὸς ἡμᾶς· ἀλλ', ὃ λέγω, αὐτὰ αὑτῶν καὶ πρὸς αὐτὰ ἐκεῖνά

A milis eſſet,& diuerſa quoque: & nunquam ceſſaret noua ſpecies exiſtere, ſed nouus ſubinde formarũ fœtus ſuboleſceret,ſi quidem ſpecies ei rei quæ ſuiipſius eſt particeps,ſimilis eſſet. Veriſſimè loqueris. Non igitur per ſimilitudinem cæteræ res ſpecierum ſunt participes, ſed alius quiſpiam inueſtigandus eſt participandi modus. Videtur. Vides igitur,Socrates, (dixiſſe Parmenidem)quàm perplexa dubitatio ſit conſequutura,ſiquis ſpecies,quatenus ſunt ſpecies,ipſas ex ſeipſis diſtinguat. Maximè,inquit. Ita porro habeto, te nondum (vt ita B dicam)ipſam illam dubitationem comprehendere qualis ipſa ſit: ſi vnamquamq; rerum ſpeciem ab aliis ſemper ſegregãdo poſueris. Quomodo veró? dixiſſe illũ. Multa quidem alia ſunt (dixiſſe) ſed hoc vnum eſt maximum: Siquis nimirum neque illas cognoſci conſentaneũ eſſe diceret, quæ huiuſmodi ſunt, quales eſſe oportere ſpecies diximus: eum qui ita loquatur nemo poſſit oſtendere perperam loqui, niſi multarum rerum fuerit peritus is qui hac de re dubitarit, nec infelici natura, vt poſſit illũ C animo conſequi,qui dum in huius rei demonſtratione verſatur, multa molitur & conuehit ad eius accuratam explicationẽ. haudquaquam enim id ei perſuaderi poterit,qui certò ſtatuet, illas ſpecies cognoſci non poſſe. Quomodo verò, Parmenides? dixiſſe Socratem. Quoniam,Socrates,neminem eſſe arbitror, ſiue te ſiue quempiã alium mortalium,qui ſtatuat quandam eſſe ſubſtantiã ſingularum rerum per ſe conſiſtẽtem, qui non viciſſim fateatur earum nullam in nobis ineſſe.Quomodo enim ipſa per ſe adhuc eſſet?dixiſſe Socratẽ. Præclarè, inquit. Nónne igitur quæcunque ideæ inuicem ſunt quæ ſunt, ipſæ ad ſeipſas eſſentiam habent? non verò earum rerum quæ in nobis ſunt,ratione,ſiue aſſimilatione? ſiue quocunque modo quis ipſas conſtituerit, quarum quum nos participes ſimus, ſingula eſſe denominamur? eæ verò res quæ apud nos ſunt,eiuſdem quidem nominis appellatione cognatæ cum illis,ipſæ quidem ad ſeipſas ſunt, non ad ſpecies: & ſuiipſarum, non verò illarum quæcunque ita appellantur. Quomodo ais? dixiſſe Socratem. Veluti ſi quis noſtrûm alicuius dominus aut ſeruus ſit, nõ ipſius quidem domini, quatenus dominus eſt, illius ſeruus eſt: neque ipſius ſerui, quatenus eſt ſeruus, dominus eſt is qui dominus dicitur: ſed quum ſit homo, hac ratione vtraque hæc eſt.ipſa autem dominatio, ipſius ſeruitutis eſt quod eſt: & ſeruitus eodem modo, ipſa eſt ſeruitus ipſius dominationis. Verùm eæ res quæ in nobis ſunt, illarum ratione poteſtatem habent,non verò illæ noſtri reſpectu: ſed,vt dixi, ipſæ ſuiipſarum & ad ſeipſas ſunt;

& quæ in nobis ſunt, eodem modo ad ſeipſas. nónne intelligis quæ dico? Prorſus (dixiſſe Socratem) intelligo. [a] Nónne & ſcientia (inquit) ipſa quidem, quatenus eſt ſcientia, illius ipſius quod eſt veritas, ſcientia eſt? Omnino. Vnaquæque porro ſcientia, quæ quatenus eſt, rerum quæ verè exiſtunt, eſt, vtrum ſcientia fuerit, néne? Certé. At illa ſcientia quæ penes nos eſt, nónne eius veritatis quæ penes nos eſt, ſcientia fuerit? & quidem vnáquáque ſciétiam quæ ſit penes nos, vniuſcuiuſque earum rerum quæ penes nos ſunt, ſcientiam eſſe contingit? Neceſſe eſt. Atqui ipſas ſpecies, vt fateris, neque habemus, neque fieri poteſt vt in nobis ſint. Nequaquam. Eáne ipſa ſpecie quæ ſcientiæ eſt, cognoſcuntur ipſa genera quæ ſunt ſingula? Certé. Quam quidem ſpeciem nos minimè habemus. Nequaquam. Nulla igitur ſpecies à nobis cognoſcitur, quum ipſius ſciétiæ minimè ſimus participes. Non videtur. Incognitum igitur nobis eſt IPSVM PVLCHRVM & IPSVM BONVM, & omnia ea quæ vt ideas eſſe arbitramur. Videtur. Hoc etiam grauius inſuper perpende. Quale veró? Nunquid dixeris, ſi ipſum eſt quiddam Scientiæ genus, multo id exquiſitius futurum hac noſtra ſcientia? & de pulchritudine aliiſque rebus omnibus eodem modo [ſtatuendum eſt?] Certé. Nónne ſiquid aliud eſt ipſius ſciétiæ particeps, haud alium quempiá eſſe dixerimus, præter vnum Deum, qui hãc exquiſitiſſimã ſcientiam penes ſe habeat? Neceſſe eſt. Nunquid poterit Deus res noſtras cognoſcere, ſi hanc ipſam habeat ſcientiam? Quídni? Quoniam, inquit Parmenides, inter nos conuénit, Socrates, neque illas ſpecies, noſtrarum ratione & adminiculo, vim habere ſuam atque poteſtatem: neque noſtras, illarum: ſed ipſas vtraſque per ſe conſiſtere. Conuénit nimirum. Quamobrem ſi apud Deum hæc ſumma eſt atque exquiſitiſſima dominatio, & hæc ſumma & exquiſitiſſima ſcientia, neque illarum dominatio atque principatus in nos ſummum imperium obtinebit, neque nos cognouerit ſcientia, neque aliam quãliber rerum noſtrarum: ſed & nos ſimiliter illis imperabimus eo imperii genere quod penes nos eſt: neque noſtra ſcientia diuini quicquam profectò cognoſcemus. Illi porro eadem ratione neque noſtri eſſent domini, neque, quum ſint dii, res humanas cognoſcerent. Nónne inſolens illa eſſet atque importuna oratio, ſiquis Deum cognoſcendi poteſtate ſpoliaret? Hæc nimirum (inquit Parmenides) & alia pleraque, mi Socrates, neceſſe eſt

[a] Alterũ abſurdum, Summam illam atq; exquiſitiſsimam ſciẽtiam, qua rerum ſpecies conſtet, ſic adimi Deo opifici: cuius mens eſt omnium rerum αἰτιωτάτη, vt alibi dixit: ac proinde nõ poſsit, ſine maximè abſurdo, mẽs ſpecierũ procreatrix attribui hominibus, adimi Deo, cuius eſt omnium rerum ſummum imperium.

A τί δέ, ἦ δ' ἐγώ, τὰ πρὸς ἡμῶν αὐτὰ καθ' αὑτὰ πρὸς ἑαυτά; ἆρ' οὐ μανθάνεις ὃ λέγω; Παίυ γ' (εἰπεῖν Σωκράτη) μανθάνω. Οὐκοῦν καὶ ἐπιστήμην (φαναι) αὐτὴν μὲν ὅ ἐστιν ἐπιστήμη, τῆς ὄντως ἀληθείας, αὐτῆς ἂν ἐκείνης εἴη ἐπιστήμη; Παίυ γε. Ἑκάστη δὲ αὖ τῶν ἐπιστημῶν ἥ ἐστιν, ἑκάστου τῶν ὄντων, ὅ ἐστιν, εἴη ἂν ἐπιστήμη. ἢ οὔ; Ναί. Ἡ δὲ πρὸς ἡμῖν ἐπιστήμη, οὐ τῆς πρὸς ἡμῶν ἂν ἀληθείας εἴη; καὶ αὖ ἑκάστη ἡ πρὸς
B ἡμῖν ἐπιστήμη, τῶν πρὸς ἡμῖν ὄντων ἑκάστου ἂν ἐπιστήμη συμβαίνοι εἶναι; Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν αὐτά γε τὰ εἴδη, ὡς ὁμολογεῖς, οὔτε ἔχομεν, οὔτε πρὸς ἡμῖν οἷόντε ἐστὶ γενέσθαι. Οὐ γὰρ οὖν. Γιγνώσκεται δέ γε που οὐ τῷ αὐτῷ τὰ εἴδη τῆς ἐπιστήμης αὐτὰ τὰ γένη ἃ ἔστιν ἕκαστα; Ναί. Ὅ γε ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν. Οὐ γάρ. Οὐκ ἄρα γε τοῦτό γε ἡμῖν γιγνώσκεται τῶν εἰδῶν οὐδέν· ὅτι αὐτῆς ἐπιστήμης οὐ μετέχομεν. Οὐκ ἔοικεν. Ἄγνωστον ἄρα ἡμῖν ἐστὶ καὶ αὐτὸ ὃ καλόν ἐστι, καὶ τὸ ἀγαθόν· καὶ
C πάντα ἃ δὴ ὡς ἰδέας αὐτὰς οὔσας ὑποτιθέμεθα. Κινδυνεύει. Ὅρα δὴ ἔτι τούτου δεινότερον τόδε. Τὸ ποῖον; Φαίης ἂν που, εἴπερ ἔστιν αὐτό τι γένος ἐπιστήμης, πολὺ αὐτὸ ἀκριβέστερον εἶναι ἢ τὸ πρὸς ἡμῖν ἐπιστήμιον; καὶ κάλλος, καὶ πάντα τὰ ἄλλα οὕτω; Ναί. Οὐκοῦν, εἴπερ τι ἄλλο αὐτῆς ἐπιστήμης μετέχει, οὐκ ἄν τινα μᾶλλον ἢ θεὸν φαίης ἔχειν τὸ ἀκριβέστατον ἐπιστήμιον; Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν οἷός τε αὖ ἔσται ὁ θεὸς τὰ
D πρὸς ἡμῶν γιγνώσκειν, αὐτὸ τὸ ἐπιστήμιον ἔχων; Τί γὰρ οὔ; Ὅτι (ἔφη ὁ Παρμενίδης) ὡμολόγηται ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, μήτ' ἐκεῖνα τὰ εἴδη πρὸς τὰ πρὸς ἡμῶν τὸ δυνάμιν ἔχειν ἐᾶν ἔχει, μήτε τὰ πρὸς ἡμῖν, πρὸς ἐκεῖνα· ἀλλ' αὐτὰ πρὸς αὐτὰ ἑκάτερα. Ὡμολόγηται γάρ. Οὐκοῦν εἰ τοῦδε τοῦ θεῶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀκριβεστάτη δεσποτεία, καὶ αὐτὴ ἡ ἀκριβεστάτη ἐπιστήμη, οὔτ' ἂν ἡ δεσποτεία ἡ ἐκείνων, ἡμῶν ποτὲ ἂν δεσπόσειεν,
D οὔτ' ἂν ἡ ἐπιστήμη ἡμᾶς γνοίη, οὐδέ τι ἄλλο τῶν πρὸς ἡμῶν· ἀλλὰ ὁμοίως ἡμεῖς ἐκείνων οὐκ ἄρξομεν τῇ πρὸς ἡμῶν ἕξει, οὐδὲ γιγνώσκομεν θείου οὐδέν, τῇ ἡμετέρᾳ ἐπιστήμῃ· ἐκεῖνοί τε αὖ κατ' ἀνθρωπίνην αὐτῶν λόγον οὔτε δεσπόται ἡμῶν εἰσὶν, οὔτε γιγνώσκουσι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα, θεοὶ ὄντες. Ἀλλὰ μὴν λίαν (ἔφη) θαυμαστὸς ὁ λόγος, εἴπερ ἀνθρώπων ἀποστερήσει τὸ εἰδέναι; Ταῦτα μέντοι, ὦ Σώκρατες, (ἔφη ὁ Παρμενίδης) καὶ ἔτι ἄλλα πρὸς τούτοις

πάνυ πολλὰ ἀναλαβόντα ἔχειν τὰ εἴδη, εἰ εἰσὶν αὐτὰ αἱ ἰδέαι τῶν ὄντων· καὶ ὁρισθῆναί τις αὐτό τι ἕκαστον εἶδος· ὥστε ἀπορεῖν τε τὸν ἀκούοντα, καὶ ἀμφισβητεῖν ὡς οὔτε ἔστι ταῦτα, εἴτε ὅτι μάλιστα εἴη, πολλὴ ἀνάγκη αὐτὰ εἶ) τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει ἄγνωστα. καὶ ταῦτα λέγοντα, δοκεῖν τε τι λέγειν· καὶ, ὃ ἄρτι ἐλέγομεν, θαυμαστῶς ὡς δυσανάπειστον εἶ)· καὶ ἀνδρὸς πάνυ μὲν εὐφυοῦς, τὸν δυνησόμενον μαθεῖν ὡς ἔστι γένος τι ἑκάστου, καὶ οὐσία αὐτὴ καθ' αὑτό· ἔπ ἐ θαυμαστέρου, τὸν εὑρήσοντος, ὃς ἄλλον δυνησόμενον διδάξαι πρότερα ταῦτα ἱκανῶς διϋκρινησάμενον. Συγχωρῶ σοι, ἔφη, ὦ Παρμενίδη, ὁ Σωκράτης πάνυ γάρ μοι κατὰ νοῦν λέγεις. Ἀλλὰ μέντοι (εἶπεν ὁ Παρμενίδης) εἰ δή γέ τις, ὦ Σώκρατες, αὖ μὴ ἐάσει εἴδη τῶν ὄντων εἶ), εἰς πρόσωπα τὰ δή νῦν καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἀποβλέψας, μηδὲ ὁρισάμενος εἶδος ἑνός ἑκάστου, οὐδὲ ὅποι τρέψει τὸν διάνοιαν ἕξει, μὴ ἐὼν ἰδέαν τῶν ὄντων ἑκάστου τὸν αὐτὸν ἀεὶ εἶ)· καὶ οὕτω τὸν τοῦ διαλέγεσθαι δυνάμιν πρόρριζα ἀπολεῖ. τοῦτο μέν οὖν μοι δοκεῖς καὶ μᾶλλον ἤδη ἆθαι. Ἀληθῆ λέγεις, φάναι. Τί οὖν ποιήσεις φιλοσοφίας πέρι; ποῖ τρέψῃ, ἀγνοουμένων τούτων; Οὐ πάνυ μοι δοκῶ καθορᾶν ἔν γε τῷ παρόντι. Πρωὶ γὰρ (εἰπεῖν) πρὶν γυμνάσθαι, ὦ Σώκρατες, ὁρίζεσθαι ὅταν χειρεῖς καλόν τε τι καὶ δίκαιον, καὶ ἀγαθόν, καὶ ἓν ἕκαστον τῶν εἰδῶν. ἐνενόησα γὰρ καὶ πρόσθεν σοῦ ἀκούων διαλεγομένου ἐνθάδε Ἀριστοτέλει τῷδε. καλῶς μέν οὖν καὶ θεία, ὦ ἴαθι, ἡ ὁρμὴ ἐὰν ὁρμᾷς ὅπερ τοὺς λόγους· ἕλκυσον δὲ σαυτὸν καὶ γύμνασον μᾶλλον διὰ τῆς δοκούσης ἀχρήστου εἶ) καὶ καλουμένης ὑπὸ τῶν πολλῶν ἀδολεσχίας, ἕως ἔτι νέος εἶ· εἰ δὲ μή, σὲ διαφεύξεται ἡ ἀλήθεια. Τίς οὖν ὁ τρόπος (φάναι) ὦ Παρμενίδη, τῆς γυμνασίας; Οὗτος, εἶπεν, ὃν περ ἤκουσας Ζήνωνος. πλὴν τοσόνδέ γε σοὶ καὶ πρὸς τούτοις ἐπαινῶ, εἰπόντος ὅτι σὺκ εἰᾶς ἐν τοῖς ὁρωμένοις οὐδὲ περὶ ταῦτα τὸν πλανὸν ὑπισχνεῖν· ἀλλὰ περὶ ἐκεῖνα ἃ μάλιστα τις αἰ λόγῳ λάβοι, ἃ ἤδη αὖ ἠγήσαντο εἶ). Δοκεῖ γάρ μοι (ἔφη) ταύτῃ γε οὐδὲν χαλεπὸν εἶ), καὶ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ πᾶν ὁτιοῦν τὰ ὄντα πάσχοντα ἀποφαίνειν. Καὶ καλῶς γ', ἔφη. χρὴ δὲ καὶ τόδε ἔτι πρὸς τούτῳ ποιεῖν· μὴ μόνον εἰ ἔστιν ἕκαστον ὑποτιθέμενον, σκοπεῖν τὰ συμ-

A species habere, si ipsæ sint rerum ideæ: & ab iis ipsam quandam singularem rerum formam aliquis velit distinguere: vt quidem is qui audit, magna cum dubitatione contenderit, [a]neque has esse, &, si vel maximè essent, necessarium planè eas esse humanæ naturæ incognitas: eúmque qui hoc dicat, aliquid dicere videri, &, (quod modò dicebamus) huiusmodi esse vt vix ac ne vix quidē credi possit: atq; adeo ad magna ingenia pertinere, intelligere, GENVS ESSE REI VNIVSCVIVSQVE, ET ESSENTIAM IPSAM EX SEIPSA.

B Et hoc quidem maiori admiratione dignum erit, si alium ita potuerit docere vt hæc omnia distinctè explicare possit. Concedo (inquit Parmenides) tibi, mi Socrates. prorsus enim loquutus es ex animi mei sententia. [b]Atqui (ait Parmenides) siquis habita earū rerum quæ nunc à nobis explicatæ sunt, & huiusmodi complurium, ratione, minimè dederit esse rerū species: ne certè quidem ille vniuscuiusque rei speciem distinxerit, neque quò animum conuertat habuerit, minimè sinens rerum sin-

C gularum eandē semper esse ideam: ac proinde differendi facultatem vniuersam peruerterit atque profligarit. talem quandam rationem tu quoque potius mihi videris sensisse. Verum ais, inquit. Ecquid verò de philosophia statueris? quò te vertes, si hæc

D à te ignorentur? non satis quidem in præsentia mihi videor animaduertere. iamdudum enim, Socrates, antequam te exercueris, conaris definire, & quid Pulchrum sit & quid Iustum, & Bonum, & vnamquamque formarum. hæc enim pridem animaduerti, quum audirem te cum hoc Aristotele disputantem. præclarus sanè est atque diuinus, mihi crede, ad disciplinarum studiū impetus: abstrahe verò teipsum, téque diligentius exercito in ea facultate quæ à plurimis existimatur & nuncupatur garrulitas, quandiu iuuenis es: finminus, te veritas effugiet. Ecquis igitur (inquit Socrates) huius exercitationis modus est, mi Parmenides? Hic, inquit, quē à Zenone audisti. at te etiam aduersus hunc admiratus sum, quum diceres non in iis rebus quæ sub oculos cadant, & circa eorum errorem sistere cogitationem oportere: sed ad eas res

E conscendendum, quas quis ratione maximè comprehenderet, & veras esse arbitraretur. Quandoquidem mihi videtur, inquit, hoc pacto haudquaquam esse difficile, similia atque dissimilia, & aliud quidlibet quod rebus quadret, oratione explicare. Et præclarè quidem, inquit. Est autem & illud præter hoc præstandum, si aliquid ponas, vt nō modò consideres quídnam ex

a Conclusio, Species minimè pendere ab humana mente, imò illas humanæ nat. ræ. i. hominibus, esse incognitas: (quum videlicet sint in architectrice mēte Opificis Dei, sicuti docuit in Timæo) ac proinde ratum fixumque esse, Genus esse rei vniuscuiusque, & essentiam ipsam ex seipsa: non in ipsis καθ' ἕκαστα subsistentē, sed ipsorum καθ' ἕκαστα fulcrū atque fundamentum.

b Aliud absurdum, Nisi certæ quædam species cōstituantur, oborituram maximā perturbationē in omnibus scientiis, quæ nimirum sunt περὶ καθόλου. ecquis enim omnia individua possit animo complecti? infinitum enim esset & perturbatum in ipsis καθ' ἕκαστα hærere. Ita differendi facultas, omnis philosophia denique rerū veritatem amittet. Huic incommodo opponit verum παιδείας ὄφον: qui est vnus & quidem magnus vsus istius doctrinæ de ideis: vt videlicet ipsa καθ' ἕκαστα ad suas species reuocētur. vnde constare posset rerum natura, & qualitates quibus illa circumuestitur. Denique σωαγωγὴ instituit superiorum argumentorum: Quandoquidem ex iis ipsis quæ aliquam rem cōsequuntur, de ipsa rei natura iudicandū est, illam opinionē quæ tollit ideas, falsam esse atque absurdam, quā videlicet tot incommoda consequantur: contrà, cuum tam certa consequatur vtilitas ex hac doctrina, perspicuum esse nos illā esse amplectendam & excolendam ab eo qui rei veritatē quærit. Ita explicatum est primū disputationis caput, AN SINT IDEAE. Probatum est autē illas esse planè necessarias in rebus & ὀρατοῖς & νοητοῖς recte percipiendis.

hac poſitione conſequatur, ſed, etiamſi hoc non eſt, idem tamen ipſum ponas: ſi quidem accuratius exerceri velis. Quomodo ais? inquit. Exempli cauſa (reſpondit) ſi velis de hac poſitione quam adhibuit Zeno, *An multa ſint*, diſquirere écquid conſequi oporteat & ipſis multis & vni, vnius nimirum illius habita ratione, & multorū, & ipſorum inter ſe. & rurſus ſi poſuerit, an ſit ſimilitudo nécne, écquid ex vtraque poſitione ſit euenturum & iis ipſis poſitis & aliis, & ſuiipſorum ratione, & aliorum inuicem reſpectu. & de diſſimili eadem eſt ratio, & de motu, & de ſtatu, & de generatione & corruptione, & de eo quod eſt, & quod non eſt: atque (vt vno verbo dicam) de quocunque ponitur, aut eſſe aut nō eſſe, aut ſiqua in id cadat affectio, conſideranda ea ſunt quæ ex his conficiantur, ſuiipſius & rerum aliarum ſingularū ratione, quamlibet elegeris, & ad plura & ad vniuerſa eodem modo: & alia quoque ad ſeipſa, & ad aliud quod ſemper elegeris: ſiue poſueris tanquam id quod exiſtat, ſiue non: ſi quidē perfectè volueris ita te exercere, vt veritatē propriè & germanè perſpicias. [a] REM, inquit, inuolutā & quaſi infinitam commemoras, mi Parmenides: nec te ſatis rectè intelligo. quin age tu aliquid dixeris, & aliquid pro arbitratu tuo poſueris, vt id melius intelligam. Opus ſanè arduum, Socrates, imponis, mihi quidem tam prouecta ætate ſeni. Quin igitur potius (inquit Socrates) tu, mi Zeno, aliquid hac de re nobis explicato. Tum Zeno vbi arriſiſſet, Hac de re, inquit, rogemus Parmenidem. non enim exigui momēti res ea eſt quam proponit. Nónne vides quāta illa res ſit quam imperas? quòd ſi plures eſſemus, minimè conſentaneum eſſet rogare. indecorum enim foret coram multis teſtibus de his rebus agere, & quidem eum qui tam ſit prouecta ætate: quandoquidem ignorat vulgus, ſine hac liberiore diſquiſitione, quæ per res omnes in vniuerſum peruadit, eáſque quaſi errore quodam perluſtrat, fieri nullo modo poſſe vt quiſquā veritatis cognitionem adipiſcatur, neque iudiciū rectè componat. Ego te igitur, mi Parmenides, vnà cum Socrate oro atq; obteſtor, vt hac de re quoque audiam te liberius & cum otio explicantem quid ſentias. Quum hæc dixiſſet Zeno (aiebat Antipho retuliſſe Pythodorum) ipſum & Ariſtotelem, aliósque qui aderant, impēſè rogaſſe Parmenidem vt ſuam hac de re explicaret ſententiam, neque hoc officium ipſis denegaret. Tum dixiſſe Parmenidem, Neceſſe eſt vobis morem gerere. quanquam mihi quidem videtur id nobis euenire quod Ibyceo equo di-

a Noua & quidē accuratior ſuperioris doctrinæ de ideis ὑπερφυᾶ. primùm autem agit de ΠΡΙΜΑ, cuius nomine ἀρχὴν ſiue ἀρχέτυπον omnīū rerum cauſam & Dei architectricem mentem intelligere diximus. Illius οὐσιώδη πάθη diligenter enumerat. quædam autē ſuo more præfatur, argumēti obſcuritatem indicans: vt & prolixitatis inuidiam declinet, & animos lectorum rei maieſtate attentos reddat.

Ἆρα οὐκ τοῦ ὑποθέσεως, ἀλλὰ καὶ εἰ μὴ ὅδε αὐτὸ ᾖ δεῖ ὑποτίθεσθαι· εἰ βούλει μᾶλλον γυμνασθῆναι. Πῶς λέγεις; φάναι. Οἷον (ἔφη) εἰ βούλει περὶ αὐτῆς τοῦ ὑποθέσεως ἣν Ζήνων ὑπέθετο, εἰ πολλά ἐστι, τί χρὴ συμβαίνειν καὶ αὐτῇ καὶ τοῖς πολλοῖς πρὸς αὑτὰ καὶ πρὸς ὃ ἕν, καὶ αὖ ἑνὶ πρός τε αὑτὸ καὶ πρὸς τὰ πολλά· καὶ αὖ, εἰ μὴ ἔστι πολλά, πάλιν σκοπεῖν τί συμβήσεται καὶ τῷ ἑνὶ καὶ τοῖς πολλοῖς, καὶ πρὸς αὑτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ αὖθις αὖ, ἐὰν ὑποθῇ, εἰ ἔστιν ὁμοιότης, ἢ εἰ μὴ ἔστι, τί ἐφ' ἑκατέρας τῆς ὑποθέσεως συμβήσεται καὶ αὖ τοῖς τοῖς ὑποτεθεῖσι καὶ τοῖς ἄλλοις, καὶ πρὸς αὑτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα. καὶ περὶ ἀνομοίου ὡσαύτως λόγος, καὶ περὶ κινήσεως καὶ περὶ στάσεως, καὶ περὶ γενέσεως καὶ φθορᾶς, καὶ περὶ αὐτοῦ τοῦτο ἕν καὶ μὴ τοῦτο ἕν). καὶ, ἑνὶ λόγῳ, περὶ ὅτου ἂν ἀεὶ ὑποθῇ, ὡς ὄντος καὶ μὴ ὄντος καὶ ὁτιοῦν ἄλλο πάθος πάσχοντος, δεῖ σκοπεῖν καὶ συμβαίνοντα πρὸς αὐτό, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν ἄλλων, ὁτιοῦν ἂν προσλῇ, καὶ πρὸς πλείω καὶ πρὸς ξύμπαντα ὡσαύτως· καὶ τἆλλα αὖ, πρὸς αὐτά τε καὶ πρὸς ἄλλο ὅτιοῦν ἂν αἱρῇ ἐάν τε ὡς ὂν ὑποθῇ ὑπετίθεσο, ἐάν τε ὡς μὴ ὄν· εἰ μέλλεις, τελέως γυμνασάμενος, κομψεύσεσθαι ὀρθῶς. Ἀμηχανόν γ', ἔφη, λέγεις, ὦ Παρμενίδη πραγματείαν· καὶ οὐ σφόδρα μεμαθήκαμεν. Ἀλλά μοι τί οὐ διῆλθες, αὐτὸς ὑποθέμενος τί, ἵνα μᾶλλον καταμάθω; Πολὺ ἔργον (φάναι) ὦ Σώκρατες, προστάττεις, ὡς τηλικῷδε. Ἀλλὰ σύ (εἶπεν Ζήνωνα Σωκράτη) Ζήνων, τί οὐ διῆλθες ἡμῖν; Καὶ τὸν Ζήνωνα ἔφη γελάσαντα φάναι, Αὐτὸν ὦ Σώκρατες δεώμεθα Παρμενίδου. μὴ γὰρ οὐ φαῦλον ᾖ ὃ λέγει. ἢ οὐχ ὁρᾷς ὅσον ἔργον προστάττεις; εἰ μὲν οὖν πλείους ἦμεν, οὐκ ἂν ἄξιον ἦν δεῖσθαι. ἀπρεπῆ γὰρ τὰ τοιαῦτα πολλῶν ἐναντίον λέγειν, ἄλλως τε καὶ τηλικούτῳ. ἀγνοοῦσι γὰρ οἱ πολλοὶ ὅτι οὐδὲ τῶν τῆς ἁπάντων διεξόδου τε καὶ πλάνης ἀδυνάτου ἐντυχόντα τῷ ἀληθεῖ, νοῦν ἔχειν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Παρμενίδη, Σωκράτει σοὶ δέομαι, ἵνα καὶ αὐτὸς ἀκούσω παρὰ σοῦ. Ταῦτα δὴ εἰπόντος τοῦ Ζήνωνος, ἔφη ὁ Ἀντιφῶν φάναι Πυθόδωρον, αὐτόν τε δεῖσθαι τοῦ Παρμενίδου καὶ Ἀριστοτέλη καὶ τοὺς ἄλλους, ἐπιδείξασθαι ὃ λέγοι, καὶ μὴ ἄλλως ποιεῖν. Τὸν οὖν Παρμενίδην, Ἀνάγκη, φάναι, πείθεσθαι· καίτοι δοκῶ μοι τὸ γ' ἐμὲ ἐκ

ἵππου

ἵππου πεπονθέναι· ὦ ἐκφυὲς ἀθλητῇ ὄντι καὶ πρεσβυτέρῳ, ὑφ' ἅρματι μέλλοντι ἀγωνιεῖσθαι, ἐγὼ δὲ ἐμπειρίαν τρέμοντι τὸ μέλλον, ἑαυτὸν ἀπεικάζων, ἄκων ἔφη καὶ αὐτός, οὕτω πρεσβύτης ὤν, εἰς τὸν ἔρωτα ἀναγκάζεσθαι ἰέναι. κἀγώ μοι δοκῶ μεμνημένος μάλα φοβεῖσθαι πῶς χρὴ τηλικόνδε ὄντα διανοῦσαι τοιοῦτόν τε καὶ τοσοῦτον πλῆθος λόγων. ὅμως δὲ δεῖ γὰρ χρηίζεσθαι, ὅπῃ καὶ ὁ Ζήνων λέγει. ἴθι δὴ γάρ ἐσμεν. πόθεν οὖν δὴ ἀρξόμεθα; καὶ τί πρῶτον ὑποθησόμεθα; ἢ βούλεσθε, ἐπειδὴ ὥρᾳ δοκεῖ πρᾳγματειώδη παιδιὰν παίζειν, ἀπ' ἐμοῦ ἄρξωμαι καὶ τῆς ἐμαυτοῦ ὑποθέσεως, περὶ τοῦ ἑνὸς αὐτοῦ ὑποθέμενος, εἴτε ἓν ἔστιν, εἴτε μὴ ἕν, τί χρὴ συμβαίνειν; Παίνυ μὲν οὖν, φαίη τ' Ζήνων. Τίς οὖν (εἰπεῖν) μοὶ ἀποκρινεῖται; ἢ ὁ νεώτατος; ἥκιστα γὰρ ἂν πολυπραγμονῇ, καὶ ἃ οἴεται μάλιστ' ἂν ἀποκρίνοιτο· καὶ ἅμα ἐμοὶ ἀνάπαυλα ἂν εἴη ἡ ἐκείνου ἀπόκρισις. Ἕτοιμός σοι, ὦ Παρμενίδη, (φαίη τοῦτον Ἀντιοτέλου) ἐμὲ γὰρ λέγεις, τὸν νεώτατον λέγων. Ἀλλ' ἐρώτα ὡς ἀποκρινούμενόν σοι. Εἶεν· (φαίη) εἰ ἔν ἐστιν, ἄλλοτι οὐκ ἂν εἴη πολλά· ἢ ἕν; Πῶς γὰρ ἄν; Οὔτε ἄρα μέρους αὐτοῦ, οὔτε ὅλου ἂν αὖ δεῖ εἶναι. Τί δή; Τὸ μέρος που, μέρος ὅλου ἐστί. Ναί. Τί δὲ τὸ ὅλον; οὐχὶ οὗ ἂν μέρος μηδὲν ἀπῇ, ὅλον ἂν εἴη; Πάνυ γε. Ἀμφοτέρως ἄρα τὸ ἓν ἂν ἐκ μερῶν ἂν εἴη, ὅλον τε ὂν καὶ μέρη ἔχον. Ἀνάγκη. Ἀμφοτέρως ἂν ἄρα οὕτω τὸ ἓν πολλὰ εἴη, ἀλλ' οὐχ ἕν. Ἀληθῆ. Δεῖ δέ γε μὴ πολλὰ ἀλλ' ἓν αὐτὸ εἶναι. Δεῖ. Οὔτ' ἄρα ὅλον ἕξαν, οὔτε μέρη ἕξει, εἰ ἓν ἕξαν τὸ ἕν. Οὐ γάρ. Οὐκοιῶ εἰ μηδὲν ἔχει μέρος, οὔτ' ἀρχὴν, οὔτε τελευτὴν οὔτε μέσον ἕξει. μέρη γὰρ ἂν ἤδη αὐτὰ τοιαῦτα εἴη. Ὀρθῶς. Καὶ μὴν τελευτή γε καὶ ἀρχή, πέρας ἑκάστου. Πῶς δ' οὔ; Ἄπειρον ἄρα τὸ ἕν, εἰ μήτε ἀρχὴν μήτε τελευτὴν ἔχει. Ἄπειρον. Καὶ αὖ σχήματος ἄρα. οὔτε γὰρ εὐθύλου οὔτε κύκλου μετέχει. Πῶς; Στρογγύλον γέ που ἔστι τοῦτο, οὗ ἂν τὰ ἔσχατα πανταχῇ ἀπὸ τοῦ μέσου ἴσον ἀπέχῃ. Ναί. Καὶ μὴν εὐθύ γε, οὗ ἂν τὸ μέσον ἀμφοῖν τοῖν ἐσχάτοιν ἐμπροσθεν ἦ. Οὕτως. Οὐκοιῶν μέρη ἂν ἔχοι τὸ ἕν, καὶ πολλὰ ἂν εἴη, εἴτ' εὐθέος σχήματος εἴτε περιφεροῦς μετέχοι. Παίνυ μὲν οὖν. Οὔτε ἄρα εὐθύ οὔτε περιφερές ἐστιν·

A citur contigiſſe. cui & athletæ & ſeniori currum ſubituro, & propter rerum experientiam euentum pertimeſcenti, ſeipſum aſſimilãs Ibycus, Ipſe quoq; (inquit) eodẽ modo ætate prouectus cogor ad meos amores redire. Ita equidem memor quid aggrediar, valde reformido, dum cogito qua ratione ego tanta ætate poſſim tale & tantum rerum pelagus differendo quaſi tranſmittere. Illud tamen in veſtram gratiam efficiendum eſt: quandoquidem iubet Zeno, qui mihi eſt alter ego. Vnde igitur ſumemus initium? & quid primum ſubſternemus? an vultis, poſtquam negotioſum ludum ingreſſi ſumus, à meipſo exordiar, & mea poſitione illa, DE VNO videlicet illo quod eſt meæ ſententiæ fundamentum? ſiue Vnum ſit quidpiam, ſiue non ſit, quídnam inde conſequi oporteat? Omnino, inquit Zeno. Ecquis igitur (ait Parmenides) mihi reſpondebit? nónne, is qui maximè eſt iuuenis? minus enim extra rẽ euagabitur, res alienas perueſtigando, ſed quæ opinabitur, expeditiſſimè & liberrimè reſpondebit, vt vnà quidem ex ipſius reſponſione quieſcendi occaſionem habeam. Paratus ſum, Parmenides, tibi ad hoc officium præſtandum, reſpondiſſe aiebat Ariſtotelem. quũ enim de iuniore loqueris, me ſignificas. at interrogato, ego ad reſpondendum paratus ſum. [a] Age igitur, inquit: ſi vnum eſt quidpiam, non profectò Vnum erit multa. Quî enim eſſe poſſit? Neque enim partẽ eſſe illius aliquam, neque totum ipſum eſſe oportet. Cur verò? Pars nimirum, totius pars eſt. Certé. Quid verò eſt Totum? nónne illud eſt Totũ, cui nulla pars deeſt? Omnino. Vtrinque ergo Vnum ex partibus conſtaret, & Totum eſſet, & partes haberet. Neceſſe eſt. Vtrinque rurſus ipſum vnum multa potius quàm vnũm eſſet. Verum ais. Oportet autem non multa ſed vnum ipſum eſſe. Oportet. Quocirca neque totum erit neque partes habebit, ſi vnum fuerit ipſum Vnum. Nequaquã. Itaque ſi nullam habet partem, neque profectò vel principium vllum, vel finem, vel medium habebit. partes enim ipſius res huiuſmodi ſunt. Rectè. Atqui finis & principium vniuſcuiuſque terminus eſt. Quídni? Vnum igitur eſt infinitum, ſi neq; principium neque finem habet. Infinitum. Igitur & ſine figura. neque enim vel rotundi vel recti particeps eſt. Quomodo? Rotundũ illud nimirũ eſt cuius extrema vndiq; à medio æquè diſtant. Certé. Rectum verò illud cuius medium extremis vtriſque è regione eſt. Ita eſt. Igitur Vnum partes haberet, & multa quidem ipſum eſſet, ſi vel rectæ vel circularis figuræ eſſet particeps. Omnino. Neq; igitur vel rectum eſt vel circulare:

[a] Primũ παῖδος primæ illius & αὐτοῦ ἰδέας, Non eſſe multa. i. cũ rebus genitis nullo modo cõmiſceri, quarum videlicet ipſa ſit opifex: quemadmodum diſertè explicauit in Philebo & in Timæo. Idcirco autẽ non eſſe multa, quòd ſit partiũ & figuræ expers. id eſt, infinita. ait enim diſertè, Ἄπειρον τὸ ἓν, ἀμοιρὲς πάντων.

quandoquidem neque partes vllas habet. Recté. Atqui quod huiuſmodi fuerit, nuſquam fuerit. non enim vel in alio vel in ſeipſo eſſet. Quare? Si in alio eſſet, circulo quodam ab eo in quo eſſet comprehenderetur, & vbique ab illo & multis partibus tangeretur. Atqui quum Vnum impartibile ſit & rotunditatis expers, fieri non poteſt vt multifariam circulo tangatur. Non poteſt. At ſi ipſum in ſeipſo eſſet, ipſum ſeipſum complecteretur, quum non aliud ſit quàm ipſum. non enim poteſt quicquam in aliquo eſſe, quin ab illo etiam comprehendatur. Fieri certè nullo modo poteſt. Nónne aliud quidpiam fuerit ipſum illud quod comprehendit, aliud id quod comprehenditur? non enim vtraque totum illud ſimul & pateretur & faceret. & ita Vnum non iam vnum fuerit, ſed duo. Nequaquã. Nuſquã igitur eſt ipſum vnum, neq; in ſeipſo neq; in alio quoquã. Non eſt. [a] Animaduerte igitur: id quod huiuſmodi ſit, potéſtne aut ſtare aut moueri? Quidni poſſit? Quoniam ſi moueretur, aut ferretur aut alteraretur. hæ enim ſunt ſolæ motiones. Certé. Ipſum verò vnum ex eo quod eſt ſi alteretur, fieri non poteſt iã vnũ eſſe. Non poteſt. Itaque minimè mouetur ſecũdum alterationem. Nõ videtur. Nónne & alio genere motionis? id eſt vt feratur? Fortaſſe. Atqui ſi Vnum moueretur, nimirum vel in eodem motu circumferretur motu orbiculari, vel locum commutaret. Neceſſe eſt. Quod igitur in orbem circumfertur, in medio ferri neceſſe eſt, & alias ſui partes quæ circa medium voluantur, habere: cui verò neq; mediũ neq; pars vlla quadrat, écqua inſeri ratio poſſit vt illa in orbem in medio feratur? Nulla. At itáne mutatur vt locum ſubinde commutet, & variis in locis variè ſit? Si ita quidem contigit. Nunquid apparuit eſſe huiuſmodi, vt fieri nullo modo poſſit, ipſum in aliquo eſſe? Prorſus. Nónne & longius ab eo abeſſe vt fiat, in aliquo fieri? Non intelligo quatenus. Si in aliquo fit aliquid, neceſſe eſt nondum in illo penitus eſſe quod adhuc in illo fit: neque quicquam omnino extra illud eſſe, ſi quidem in eo iam fiat. Neceſſe eſt. Si igitur aliquid aliud patitur, vnum illud patitur tantùm, cuius ſunt partes. partim enim in illo iam eſt quod patitur, partim extra ſimul. quod autem partes nullas habet, nunquam in aliquo totum eſſe poteſt, vel intra aliquid vel extra. Verum ais. Quod verò neque partes habet vllas, neque totum eſt, multo etiam minus fieri poteſt vt alicubi fiat, ſiue ſecundum partes ſiue ſecundum totum. Videtur. Igitur neque in aliquem locum eundo, neque in eodem loco manendo,

ἐπείπερ οὐδὲ μέρη ἔχει. Ὀρθῶς. Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ὄν, οὐδαμοῦ ἂν εἴη. οὔτε γὰρ ἐν ἄλλῳ οὔτε ἐν ἑαυτῷ εἴη. Πῶς δή; Ἐν ἄλλῳ μὲν ὄν, κύκλῳ που ἂν περιέχοιτο ὑπ' ἐκείνου ἐν ᾧ ἂν εἴη, καὶ πολλαχοῦ ἂν αὐτοῦ ἅπτοιτο πολλοῖς· τὸ δὲ ἑνός τε καὶ ἀμεροῦς καὶ κύκλου μὴ μετέχοντος ἀδύνατον πολλαχῇ κύκλῳ ἅπτεσθαι. Ἀδύνατον. Ἀλλὰ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ ὄν, καὶ ἑαυτὸ εἴη περιέχον, οὐκ ἄλλο ἢ αὐτό· εἴπερ καὶ ἐν ἑαυτῷ εἴη. ἓν γὰρ τί ἐστι μὴ περιέχοντι ἀδύνατον. Ἀδύνατον γάρ. Οὐκοῦν ἕτερον μὲν ἂν τι εἴη αὐτὸ τὸ περιέχον, ἕτερον δὲ, τὸ περιεχόμενον. οὐ γὰρ ὅλον γε ἀμφω ταὐτὸν ἅμα πείσεταί τε καὶ ποιήσει· καὶ οὕτω τὸ ἓν οὐκ ἂν εἴη ἔτι ἕν, ἀλλὰ δύο. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐκ ἄρα ὅστι που τὸ ἕν, μήτε ἐν ἑαυτῷ μήτε ἐν ἄλλῳ ὄν. Οὐκ ἔστιν. Ὅρα δή, οὕτως ἔχον, εἰ οἷόντε ἐστὶν ἑστάναι ἢ κινεῖσθαι. Τί δή γὰρ οὔ; Ὅτι κινούμενόν τε, ἢ φέροιτο ἢ ἀλλοιοῖτο ἂν. αὗται γὰρ μόναι κινήσεις. Ναί. Ἀλλοιούμενον δὲ τὸ ἓν ἑαυτοῦ, ἀδύνατόν που ἓν ἔτι που εἶναι. Ἀδύνατον. Οὐκ ἄρα κατ' ἀλλοίωσίν γε κινεῖται. Οὐ φαίνεται. Ἀλλ' ἆρα τῷ φέρεσθαι; Ἴσως. Καὶ μὴν, εἰ φέροιτο ὃ ἓν, ἤτοι ἐν τῷ αὐτῷ αὐ περιφέροιτο κύκλῳ, ἢ μεταλλάττοι χώραν ἑτέραν ἐξ ἑτέρας. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν, κύκλῳ μὲν περιφερόμενον, ὑπὸ μέσου βεβηκέναι ἀνάγκη, ἅτε τὰ περὶ τὸ μέσον φερόμενα, ἄλλα μέρη ἔχειν ἑαυτοῦ· ᾧ δὲ μήτε μέσου μήτε μερῶν προσήκει, τίς μηχανὴ τοῦτο κύκλῳ ποτὲ ὅπῃ τὸ μέσου ἐνεχθῆναι; Οὐδεμία. Ἀλλὰ δὴ χώραν ἀμείβον, δῆλον ὅτι ἄλλοτε ἄλλῃ γίγνεσθαι, καὶ οὕτω κινεῖσθαι; Εἴπερ γε δή. Οὐκοῦν εἰ μὴ που ἔν τινι αὐτὸ, ἀδύνατον ἐφάνη; Ναί. Ἆρ' οὖν γίγνεσθαι ἔτι ἀδυνατώτερον; Οὐκ ἔγωγε ὅπῃ. Εἰ ἓν τῷ τι γίγνεται, οὐκ ἀνάγκη μήτε πω ἐν ἐκείνῳ εἶναι, ἔτι ἐγγιγνόμενον, μήτε τι ἔξω ἐκείνου πανταπάσιν, εἴπερ ἤδη ἐγγίγνοιτο; Ἀνάγκη. Εἰ ἄρα τι ἄλλο πείσοιτο, τοῦτο ἂν μόνον πάθοι οὗ μέρη εἴη. τὸ μὲν γὰρ αὖ τι αὐτοῦ, ἤδη ἐν ἐκείνῳ, τὸ δ', ἔξω εἴη ἅμα. τὸ δὲ μὴ ἔχον μέρη, οὐκ οἷόντε που ἔσται ᾧτῳ γε δενὶ ὅλον ἅμα μήτε ἐντὸς εἶναί τινος, μήτε ἔξω. Ἀληθῆ. Οὔ δὲ μήτε μέρη εἰσὶ, μήτε ὅλον τυγχάνει ὄν, οὐ πολὺ ἔτι ἀδυνατώτερον ἐγγίγνεσθαί που; μήτε κατὰ μέρη, μήτε ὅλον ἐγγιγνόμενον; Φαίνεται. Οὔτ' ἄρα ποι ἰὸν

a Secundum πάθος, Motus omnis expers, atque adeo omnis mutationis. i. τὸ ἓν, ἀκίνητον καὶ ταυτὸν, idem nimirum conſtanter permanens.

Pro π, ſcribendũ eſt π, nel potius γε, vt huius participii nominatiuus ſit τὸ ἕν.

καὶ ἓν τῷ μεταξύ, χώρᾳ ἀλλάττει, οὔτ' ἐν τῷ αὐτῷ περιφερόμενον, οὔτε ἀλλοιούμενον. Οὐκ ἔοικε. Κατὰ πᾶσαν ἄρα κίνησιν τὸ ἓν ἀκίνητον. Ἀκίνητον. Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναί γε φαμὲν ἓν τινι αὐτὸ ἀδύνατον. Φαμὲν γάρ. Οὐδὲ ἄρα ποτὲ ἐν τῷ αὐτῷ ἐστί. Τί δή; Ὅτι ἤδη ἂν ἐν ἐκείνῳ εἴη ἐν ᾧ τῷ αὐτῷ ἐστί. Παίυ μὲν οὖν. Ἀλλ' οὔτε ἐν ἑαυτῷ οὔτε ἐν ἄλλῳ οἴόντε ὂν αὐτὸ ἓν εἶη. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὐδέποτε ἄρα ἐστὶ τὸ ἓν ἐν τῷ αὐτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Ἀλλὰ μὴν τόγε μηδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ὄν, οὔτε ἡσυχίαν ἄγει, οὔτε ἔσχηκεν. Οὐ γὰρ οἷόντε. Τὸ ἓν ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὔτε ἔσχηκεν, οὔτε κινεῖται. Οὐκοῦν δὴ φαίνεταί γε. Οὐδὲ μὴν ἑαυτόν γε ὄντε ἑτέρῳ οὔτε ἑαυτῷ ἔσται, οὐδ' αὖ ἕτερον οὔτε αὐτοῦ, οὔτε ἑτέρου ἂν εἴη. Πῇ δή; Ἕτερον μὲν που ἑαυτοῦ ὄν, ἑνὸς ἕτερον ἂν εἴη, καὶ οὐκ ἂν εἴη ἕν. Ἀληθῆ. Καὶ μὴν ἑαυτόν γε ἑτέρῳ ὂν, ἐκεῖνο ἂν εἴη, αὐτὸ δ' οὐκ ἂν εἴη· ὥστε οὐδ' ἂν οὕτως εἴη ὅτῳ ἔστιν ἕν, ἀλλ' ἕτερον ἑνός. Οὐ γὰρ οἷόν τε ταυτὸν μὲν ἄρα ἑτέρῳ, ἢ ἕτερον ἑαυτοῦ οὐκ ἔσται. Οὐ γάρ. Ἕτερον δέ γε ἑτέρου οὐκ ἔσται, ἕως ἂν ᾖ ἕν. Οὐ γὰρ ἑνὶ παρήκει ἑτέρῳ τινὸς εἶναι, ἀλλὰ μόνῳ ἑτέρῳ ἑτέρου, ἄλλῳ δὲ οὐδενί. Ὀρθῶς. Τῷ μὴ ἄρα ἓν ἔστι, οὐκ ἔσται ἕτερον. Ἢ οἴει; Οὐ δῆτα. Ἀλλὰ μήν, εἰ μὴ τοῦτῳ, οὐχ ἑαυτῷ ἔσται· εἰ δὲ μὴ αὐτῷ, οὐδὲ αὐτό. αὐτὸ δὲ μηδαμῇ ὂν ἕτερον, οὐδενὸς ἔσται ἕτερον. Ὀρθῶς. Οὐδὲ μὴν ταυτὸν ἑαυτῷ ἔσται. Πῶς δή; Οὐχ ἥκιστα τοῦ ἑνὸς φύσις, αὐτή δή που καὶ τοῦ ταυτοῦ; Τί δή; Ὅτι οὐκ ἐπειδὰν ταυτὸν ἡμῖν παύσηται τῷ τί, ἓν γίγνεται. Ἀλλὰ τί μήν; Τοῖς πολλοῖς ταυτὸν ἡμόμενον, πολλὰ ἀνάγκη γίγνεσθαι, ἀλλ' οὐχ ἕν. Ἀληθῆ. Ἀλλ' εἰ τὸ ἓν καὶ τὸ ταυτὸν μηδαμῇ διαφέρει, ὁπότε τι ταυτὸν ἐγίγνετο, ἀεὶ ἂν ἓν ἐγίγνετο· καὶ ὁπότε ἓν, ταυτόν. Παίυ γε. Εἰ ἄρα τὸ ἓν ἑαυτῷ ταυτὸν ἔσται, οὐχ ἓν ἑαυτῷ ἔσται· καὶ οὕτως ἓν ὄν, οὐχ ἓν ἔσται. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ἀδύνατον. Ἀδύνατον ἄρα καὶ τῷ ἑνὶ, ἢ ἑτέρου ἕτερον εἶναι, ἢ ἑαυτῷ ταυτόν. Ἀδύνατον. Οὕτω δὴ ἑτέρου γε ἢ ταυτοῦ τὸ ἓν οὔτ' ἂν αὐτῷ οὔτ' ἂν ἑτέρῳ εἴη. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὐδὲ μὴν ὅμοιόν τινι ἔσται ἁπλῶς ὅμοιον, οὐδ' ἑαυτῷ οὐδ' ἑτέρῳ. Τί δή; Ὅτι τὸ ταυτὸν παν πεπονθὸς, ὅμοιον. Ναί. Τοῦ δέ γε ἑνὸς χωρὶς ἐφαίη τὼ φύσει τὸ ταυτὸ. Φαίη γάρ.

locum commutat: neque vt vel ibidem circumferatur, neque vt alteretur. Non videtur. VNVM ERGO omnibus motionis generibus immobile eſt. Eſt certé. Atqui nónne etiam dicimus fieri non poſſe vt ipſum ſit alicubi? Diximus ſané. Non igitur vnquam eſt in eodem. Cur verò? Quoniam iam in illo eſſet in quo eodem eſt. Omnino. At verò neque in ſeipſo, neque in alio ipſum vnum eſſe poterat. Nequaquam. Vnum igitur nunquam eſt in eodem. Non videtur. Quod verò in eodem minimè conſiſtit, neque quietem agit, neque ſtat. Non enim fieri vllo modo poteſt. Vnum igitur, vt apparet, neque ſtat neque mouetur. Non certè videtur. Neque verò vel alteri vel ſibiipſi idem erit: neque rurſum vel à ſeipſo vel ab altero erit alterum. Quid ita? Si à ſeipſo alterum eſſet, ab vno alterum eſſet, nec eſſet vnum. Vera narras. Quòd ſi idem fuerit alteri, illud quidem erit, ipſum verò non erit: quocirca neque amplius ita erit ipſum quod vnum, ſed aliud quidpiam præter vnum. Nequaquam. Neque idem igitur alter, neque alterum à ſemetipſo erit. Minimé. Sed neque alterum ab altero eſſe poteſt, donec vnum eſt. neque enim vni quadrat vt ab aliquo ſit alterum, ſed ſoli ei quod alterum eſt ab alio: alteri autem nemini [conuenit.] Rectè. Ex eo igitur quòd vnum eſt; non erit alterum. nónne arbitraris? Nequaquam. Quòd ſi hoc non erit, neque ſeipſo: ſi neque ſeipſo, neque ipſum. ipſum verò quod nullibi ſit alterum, nulli erit alterum. Rectè. Neque verò idem ſibiipſi erit. Quidni? Nónne eadem eſt VNIVS natura, quæ & ipſius Eiuſdem? Cur verò? Quoniam non ſi idem fit aliquid alicui, continuò fit vnum. Qua de cauſa? Quia quod multis idem fit, multa, non vnum, fieri neceſſe eſt. Vera commemoras. Atqui ſi vnum & idem nihil diſcreparent, quoties quid idem fieret, res ſingulæ ſemper vnum efficerentur: & quum vnum, idem. Prorſus. Si igitur Vnum ſibiipſi idem eſſet, non vnum ſibiipſi eſſet: atque adeo inde efficeretur, Id quod vnum eſt, non vnum eſſe. Atqui id quidem fieri nullo modo poteſt. Fieri igitur non poteſt vt vnum ipſum aut alterum ab alio aut ſibiipſi idem ſit. Non poteſt. Hac itaque ratione, vnum nec alterum nec idem neque ſibiipſi neque alteri eſſe poterit. Minimè profectó. At neque ſimile cuiquam erit, neque diſſimile aut ſibi aut alteri. Quamobrem? Quoniam ſimile eſt cui idem quiddã accidit. Certé. Ipſum tamen idem ab vno natura diſiungi, ex ſuperioribus apparuit. Apparuit nimirum.

Atqui ſiquid præter id quod eſt Vnum eſſe, ipſum vnum recipit, patitur iam plura eſſe quàm vnum. hoc verò fieri non poteſt. Prorſus. Nunquam igitur ipſum idem eſſe vel ſibi vel alteri patitur. Non videtur. Igitur neq; ſimile aut ſibimet aut alii cuipiam eſſe poteſt. Non apparet. Nihilominus tamen vnum minimè ſuſtinet eſſe alterum. nam ita plura pateretur eſſe quàm vnum. Plura nimirum. Quod porro alterum vel à ſe vel ab alio fit, diſſimile quoque aut ſibiipſi aut alteri cuipiam efficitur: quandoquidem illud etiam quod patitur, ſimile fiat. Recté. Atqui vnum, vt apparet, quum alterum minimè patiatur, minimè eſt diſſimile neque ſibiipſi neque alteri. Nequaquam. Neque igitur vel ſimile vel diſſimile ſibiipſi aut alteri erit vnũ. Non videtur. Atqui quod huiuſmodi eſt, neque par neque impar erit vel ſibiipſi vel alii. Quomodo verò? Si par quidem erit, eiuſdem menſuræ ratione cum illo conueniet cui par erit. Certé. Quod maius eſt & minus, quibus quidem eiuſdem menſuræ proportione reſpondebit, plures quidem habebit menſuras quàm minora, & pauciores quam maiora. Plané. Quibus autem eiuſdem menſuræ ratione minimè reſpondebit, partim quidem minorum, partim maiorum menſurarum erit. Quidni? Nónne id quod eiuſdem minimè eſt particeps, aut iiſdem menſuris conſtare non poteſt, aut aliis quibuſdam iiſdem? Non poteſt. Par igitur neque ſibiipſi neque alteri erit id quod iiſdem menſuris minimè conſtabit. Nõ videtur profectó. Atqui id quod vel pluribus vel paucioribus menſuris circumſcribetur, totidem quoque partibus quot & menſuris conſtabit: & ita videlicet non amplius vnum erit, ſed eadem ratione conſtituetur qua menſuræ illæ. Recté. Quòd ſi vnius eſſet menſuræ, par nimirũ mẽſuræ extiterit. hoc verò ex ſuperioribus apparuit, fieri non poſſe vt ipſum alicui ſit par. Apparuit nimirũ. Igitur quod nec vnius menſuræ eſt particeps, neque multarum neque etiam paucarum, neque vllo modo ipſius eiuſdem, nunquam ſibiipſi, vt videtur, erit par, neque etiam alteri: nec maius præterea neque minus, neque ſuiipſius neque alterius ratione. Omnino ita eſt. [a] Quid verò? ſenius vel iunius aut eandem ætatem habere videtur Vnum, ad hoc vt fieri poſſit? Quidni verò? Quoniam ſcilicet quũ eandem habeat ætatem aut ſibiipſi aut alii, particeps erit paris & ſimilis: quorum rationes dicebamus in vnũ minimè cadere. Dicebamus nimirum. Ipſum verò diſſimilitudinis & imparitatis minimè eſſe particeps diximus quoque. Omnino. Quo igitur pacto, quod huiuſmodi eſt,

a Tertiũ πάθος, AEtatis omnis & temporis expers. id eſt, ſempiterna, neque iunior neque ſenior, οὐδ' ἐν χρόνῳ τοπαρέπαν οὖσα, neque χρόνου vllo modo μετέχουσα: vt quidem nullæ in eam cadant temporis circumſtantiæ, ac omnia illi ſint ſemper præſentiſsima, & æquale tempus ſemper conſeruet. Ita nullæ in illum cadent temporis circumſtantiæ. id eſt, οὔτε ποτὲ γέγονεν, &c.

A Ἀλλὰ μὴν εἴπερ πέπονθε, χωρεῖς τὸ ἓν εἶναι, ὃ ἕν, πλείω ἂν εἶναι πεπόνθοι, ἢ ἕν. Τοῦτο γὰρ ἀδύνατον. Ναί. Οὐδαμῶς ἔστιν ἄρα ἑαυτοῦ πεπονθὸς εἶναι ὃ ἕν οὔτε ἄλλῳ οὔτε ἑαυτῷ. Οὐ φαίνεται. Οὐδὲ ὅμοιον ἄρα δυνατὸν αὐτὸ εἶναι οὔτε ἄλλῳ, οὔτε ἑαυτῷ. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδὲ μὴν ἕτερόν γε πέπονθεν εἶναι ὃ ἕν. καὶ γὰρ οὕτω πλείω ἂν πεπόνθοι εἶναι ἢ ἕν. Πλείω γάρ. Τό γε μὴν ἕτερον πεπονθὸς ἢ ἑαυτοῦ, ἢ ἄλλου, ἀνόμοιον ἂν εἴη ἢ ἑαυτῷ ἢ ἄλλῳ· εἶναι δὲ τὸ ταὐτὸ πεπονθὸς, ὅμοιον. Ὀρθῶς. Τὸ δέ γε ἓν, ὡς ἔοικεν, οὐδαμῶς ἕτερον πεπονθὸς, οὐδαμῶς ἀνόμοιόν ἐστιν οὔτε ἑαυτῷ οὔτε ἑτέρῳ. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὔτε ἄρα ὅμοιον, οὔτε ἀνόμοιον οὐδ' ἑτέρῳ οὔτε ἑαυτῷ ἂν εἴη ὃ ἕν. Οὐ φαίνεται. Καὶ μὴν τοιοῦτόν γε ὂν, οὔτε ἴσον οὔτε ἄνισον ἔσται, οὔτε ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ. Πῇ δή; Ἴσον μὲν ὄν, τῶν αὐτῶν μέτρων ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν ἴσον ᾖ. Ναί. Μεῖζον δέ που ἢ ἔλαττον ὄν, οἷς μὲν ἂν σύμμετρον ᾖ, τῶν μὲν ἐλαττόνων πλείω μέτρα ἕξει, τῶν δὲ μειζόνων, ἐλάττω. Ναί. Οἷς δ' ἂν μὴ σύμμετρον, τῶν μὲν, σμικροτέρων, τῶν δὲ, μειζόνων μέτρων ἔσται. Πῶς γὰρ οὔ; Οὐχοῖ ἀδυνάτου ὃ μὴ μετέχον τὸ αὐτό, ἢ μέτρων τῶν αὐτῶν εἶναι, ἢ ἄλλων ὑπηνωνοῦν τῶν αὐτῶν; Ἀδυνάτου. Ἴσον μὲν ἄρα οὔτ' ἂν ἑαυτῷ οὔτε ἄλλῳ εἴη, μὴ τῶν αὐτῶν μέτρων ὄν. Οὐχοῖ φαίνεταί γε. Ἀλλὰ μὴν πλειόνων γε μέτρων ὂν ἢ ἐλαττόνων, ὅσων ἅπερ μέτρων, τοσούτων καὶ μερῶν ἂν εἴη. καὶ οὕτως αὖ οὐκέτι ἓν ἔσται, ἀλλὰ τοσαῦτα ὅσα περ καὶ τὰ μέτρα. Ὀρθῶς. Εἰ δέ γε ἑνὸς μέτρου εἴη, ἴσον ἂν γίγνοιτο τῷ μέτρῳ. Τοῦτο γὰ ἀδυνάτον ἐφάνη, ἴσόν τῳ αὐτὸ εἶναι. Ἐφάνη γάρ. Οὔτε ἄρα ἑνὸς μέτρου μετέχον, οὔτε πολλῶν ὄντε ὀλίγων, ὄντε ἅπαξ ἅπαν τὸ αὐτὸ μετέχον, ὄντε ἑαυτῷ ποτὲ, ὡς ἔοικεν, ἔσται ἴσον, οὔτε ἄλλῳ· οὐδὲ μὴν μεῖζον οὐδὲ ἔλαττον, ὄντε ἑαυτοῦ οὔτε ἑτέρου. Παντάπασι μὲν οὖν οὕτω. Τί δὲ; πρεσβύτερον, ἢ νεώτερον, ἢ τὸ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχειν ὃ ἓν δοκεῖ τῷ δυνατὸν εἶναι; Τί δὴ γὰρ οὔ; Ὅτι που ἡλικίαν μὲν τῷ αὐτῷ ἔχον ἢ ἑαυτῷ ἢ ἄλλῳ, ἰσότητος χρόνου καὶ ὁμοιότητος μεθέξει· ὧν ἐλέχθη μὲν οὐ μετεῖναι τῷ ἑνὶ, οὔτε ὁμοιότητος οὔτε ἰσότητος. Ἐλέχθη γὰρ οὖν. Καὶ μὴν καὶ ὅτι ἀνομοιότητός τε καὶ ἀνισότητος οὐ μετέχει, καὶ τοῦτο ἐλέχθη. Πάνυ μὲν οὖν. Πῶς οὖν οἰόντε ἔσται τινὸς ἢ

πρεσβύτερον ἢ νεώτερον ἐστί), ἢ τῷ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχειν τῷ τοιοῦτον ὄν; Οὐδαμῶς. Οὐκ ἄρ' ἂν εἴη νεώτερόν γε οὐδὲ πρεσβύτερον, οὐδὲ τῷ αὐτῷ ἡλικίαν ἴσχον ὃ ἕν οὔτε αὐτῷ οὔτε ἄλλῳ. Οὐ φαίνεται. Ἆρ' οὖν οὐδὲ ἐν χρόνῳ ὑπαρξίαν δυνατὸν ἂν εἴη ὃ ἕν, εἰ τοιοῦτον εἴη; ἢ οὐκ ἀνάγκη, ἐάν τι ᾖ ἐν χρόνῳ, ἀεὶ αὐτὸ αὑτοῦ πρεσβύτερον γίγνεσθαι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν τόγε πρεσβύτερον, ἀεὶ νεωτέρου πρεσβύτερον. Τί μήν; Τὸ πρεσβύτερον ἄρα ἑαυτοῦ γιγνόμενον, καὶ νεώτερον ἑαυτοῦ ἅμα γίγνεται· εἶναι μέλλει ἔχειν ὅτου πρεσβύτερον γίγνεται. Πῶς λέγεις; Ὧδε. διάφορον ἕτερον ἑτέρου οὐδὲν δεῖ γίγνεσθαι ἤδη ὄντος διαφόρου· ἀλλὰ τῷ μὲν ἤδη ὄντος, ἤδη ἐστί), πρὸς δὲ γεγενότος, γεγονέναι· τῷ δὲ μέλλοντος, μέλλειν· τῷ δὲ γιγνομένου, οὔτε γεγονέναι, οὔτε μέλλειν, οὔτε εἶναί πω τὸ διάφορον· ἀλλὰ γίγνεσθαι, καὶ ἄλλως οὐκ ἐστί). Ἀνάγκη γάρ. Ἀλλὰ μὴν τόγε πρεσβύτερον διαφορότης νεωτέρου ἐστί, καὶ οὐδενὸς ἄλλου. Ἔστι γάρ. Τὸ ἄρα πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γιγνόμενον, ἀνάγκη καὶ νεώτερον ἅμα ἑαυτοῦ γίγνεσθαι. Ἔοικεν. Ἀλλὰ μὴν καὶ μήτε πλείω ἑαυτοῦ χρόνον γίγνεσθαι, μήτ' ἐλάττω· ἀλλὰ τὸν ἴσον χρόνον καὶ γίγνεσθαι ἑαυτῷ καὶ ἐστί), καὶ γεγονέναι, καὶ μέλλειν ἔσεσθαι. Ἀνάγκη γὰρ οὕτω καὶ ταῦτα. Ἀνάγκη ἄρα ἐστίν, ὡς ἔοικεν, ὅσα γε ἐν χρόνῳ ὄντι, καὶ μετέχει τοῦ τοιούτου, ἕκαστον αὐτῷ τῷ αὐτῷ τε αὐτὸ ἑαυτοῦ ἡλικίαν ἔχειν, καὶ πρεσβύτερόν τε αὐτοῦ ἅμα καὶ νεώτερον γίγνεσθαι. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μὴν τῷ γε ἑνὶ τῶν τοιούτων παθημάτων οὐδὲν μετεῖναι. Οὐ γὰρ μετεῖναι. Οὐδὲ ἄρα χρόνου αὐτῷ μέτεστιν, οὐδ' ἔστιν ἔν τινι χρόνῳ. Οὕτω δή, ὡς γε ὁ λόγος ἔοικε φράζειν. Τί οὖν; τὸ ὂν, καὶ τὸ γέγονε, καὶ τὸ ἐγένετο, οὐ χρόνου μέθεξιν δοκεῖ σημαίνειν τῷ ποτὲ γεγονότος; Καὶ μάλα. Τί δέ; τὸ ἔσται, καὶ τὸ γενήσεται, καὶ τὸ γενήσεται, οὐ τῷ ἐπείτα, τῷ μέλλοντος; Ναί. Τὸ δὲ δὴ ἔστι, καὶ τὸ γίγνεται, οὐ τῷ νῦν παρόντος; Παγυ μὲν οὖν. Εἰ ἄρα τὸ ἕν μηδαμῇ μηδενὸς μετέχει χρόνου, οὔτε ποτὲ γέγονεν, οὔτ' ἐγένετο, οὔτ' ὂν ποτε, οὔτε νῦν γέγονεν, οὔτε γίγνεται, οὔτ' ὄντι, οὔτ' ἔπειτα γενήσεται, οὔτε γενήσεται, οὔτ' ἔσται. Ἀληθέστατα. Ἔστιν οὖν οὐσίας ὅπως ἂν τι μετασχοι ἄλλως ἢ κατὰ τούτων τι; Οὐκ ἔστιν. Οὐδαμῶς ἄρα τὸ ἓν οὐσίας μετέχει. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῶς ἄρα ἔστι τὸ ἕν. Οὐ φαίνεται. Οὐδ' ἄρα οὕτως ἔστιν ὥστε ἓν εἶναι· εἴη γὰρ ἂν ἤδη ὄν, καὶ οὐσίας μετέχον. Ἀλλ' ὡς ἔοικε, τὸ ἓν, οὔτε ἔν ἐστιν, οὔτε ἔστιν, εἰ δεῖ τῷ τοιῷδε λόγῳ πιστεύειν. Κινδυνεύει.

A antiquius vel iunius, vel eadem ætate esse poterit? Nullo planè. Quocirca Vnum neque iunius erit neque antiquius, neque eiusdem ætatis, vel suiipsius vel alterius ratione. Non videtur. Itaque & Vnum, si huiusmodi fuerit, in tempore erit nunquam. Etenim id quod est in tempore, nónne necesse est seipso semper senius fieri? Necesse est. Nónne id quod senius est, semper est iuniore senius? Quídni? Quod igitur semper fit seipso senius, & seipso simul iunius semper fit: siquidem aliquo senius esse debet. Quomodo ais? Ita. diuersum alterum

B alteri nihil fieri oportet, quum iam sit diuersum: sed eius quod iam sit ratione, esse: & eius quod fuit, fuisse: & eius quod erit, fore. eius autem quod fit ratione, neque fuisse neque fore neque esse vllo modo Diuersum, sed fieri tantùm, neque aliter esse. Necesse est nimirum. Atqui senius est diuersum quiddam iunioris, & nullius alius. Est nimirum. Quod igitur seipso fit senius, necesse quoque est simul seipso iunius fieri. Apparet. Atqui nec longiori seipso tempore fieri, neque breuiori: sed pari tempore &

C fieri sibiipsi & esse & fuisse & fore. Et hæc quidem necesse est ita habere. Necesse ergo videtur, quodlibet eorum quæ in tempore sunt, & in huiusmodi affectionem cadunt, eandem ipsum sibiipsi ætatem habere, & senius seipso simul & iunius fieri. Videtur. Atqui nulla harum affectionum in vnum cadere potest. Nequaquam. Neque igitur in tempus cadit, neque in aliquo tempore est. Minimè profectò, vt superior oratio euincit. Quid igitur? formulæ istæ dicendi, *Fuit*, vel *erat*, *Factũ est*, *Fiebat*, nónne participationẽ quandã præteriti tẽporis significare videntur? Maximé. Quid verò & illæ: *Erit*, *Fiet*, *Generabitur*, nónne futurũ nobis designãt? Plané. *Est* autẽ & *Fit*, nónne sunt præsentis tẽporis notæ? Sunt omnino. Quòd si ipsum VNVM NVLLO MODO PARTICEPS EST TEMPORIS, nõ sanè vel vnquã factũ fuit vel fiebat, vel fuit vnquã, neq; est modò neq; fit, neq; fiet neq; erit, neq; generabitur. Veriſsimé. Num potest quicquam essentiæ aliter esse particeps, quàm quadam harum rationũ? Minimé. Non igitur Vnum essentiæ particeps est. Non videtur. Non igitur Vnum est. Non videtur. Non sanè ita est vt sit Vnũ. esset enim iã Ens & essentiæ particeps. at certè si huic dicto fides est adhibẽda, Vnum neque vnum est, neque est. Videtur.

Scribendum esse, ὡς γε ὁ λόγος αἱρεῖ, ostendunt alii huius etiam ipsius scripturæ loci.

Ei verò quod non eſt, eſtne aliquid quatenus quidem ipſum non eſt, quod ipſius ſit & ipſi attribuatur? Quomodo verò? Nónitaque nomen illi eſt, non ſermo, non ſcientia, non ſenſus, non opinio. Non videtur. Quocirca nec nominatur, nec dicitur, nec opinione cogitatur, neque cognoſcitur, neque ab aliquo eorum quæ ſunt ſentitur. Haud ſanè videtur. Fieríne igitur poteſt vt Vnius natura, ita vt modò dicebamus comparata ſit atque conſtituta? Nequaquam, vt mihi quidem videtur.

Vin' igitur vt rurſus ad noſtram poſitionem repetito principio redeamus, ſiquid nobis idipſum retractantibus diuerſum videatur? Peruolo. Nónne ſi Vnum eſt, hactenus oſtendimus quo pacto ea quæ ei accidunt, ſint diſtinguenda? nónne ita eſt? Eſt. Animaduerte igitur à principio. [a] Si vnum eſt, num fieri poteſt vt ipſum ſit, eſſentiæ verò non ſit particeps? Non poteſt. Nónne & vnius eſſentiæ, non idem quod ipſum vnum erit? alioqui ſi idem, non profectò illius eſſentia eſſet, neque ipſum vnum illius eſſet particeps: ſed perquè eſſet dicere, & vnum eſſe, & vnum, vnum. nunc verò non eadem ipſa eſt poſitio noſtra, ſcilicet ſi vnum quid euenturum ſit, ſed ſi vnum eſt. nónne ita? Omnino. Nónne ita dicitur tanquam aliud ſignificet *Eſt* quàm *Vnum*? Neceſſe eſt. Nunquid igitur, quum Vnum eſſe ſummatim dixerit, aliud quidpiam dixerit, quàm Vnum eſſentiæ eſſe particeps? Omnino. Rurſus ergo dicamus, ſi Vnum eſt, écquid contingat. Vide igitur. nónne neceſſe eſt hanc poſitionem ſignificare, Vnum eſſe huiuſmodi vt partes habeat? Quomodo? Hoc nimirum. Si *Eſt*, dé *Ente*, *Vno* dicitur, & *ipſum* quidem *Vnum*, de *Ente vno*: nónne neceſſe eſt totum quidem vnum, ens ipſum eſſe, eiúſque partes tam *Vnum* quàm *Eſſe* exiſtere? Neceſſe eſt. Vtrum igitur vtranque harũ partium, partem duntaxat appellamus? an pars totius, pars denominanda erit? Totius. Totum igitur eſt quod vnum eſt, ac partem habet. Prorſus. Quid verò? num hæ partes vnius entis, Vnum videlicet & Ens, ita ſe mutuò relinquunt, vt ipſi Enti vnum, & ipſi Vni ens deſit? Nequaquam. Igitur vtraque pars & Vnũ ſimul & Ens complectitur: adeo vt pars quælibet ex duabus ſaltem particulis conſtituatur: & ſecundum eandem rationem quæcunq; particula occurrit, vtraque ſemper in ea concludatur. etenim vnum ſemper Ens, & ens Vnum mutuis nexibus complectitur. quocirca quum vbique in quauis particula duo exiſtant, neceſſe eſt

A Ὃ δὲ μὴ ἔστι, τούτῳ τῷ μὴ ὄντι εἴη ἂν τι, ἢ αὐτῷ, ἢ αὐτοῦ; Καὶ πῶς; Οὐδὲ ἄρα ὄνομά ἐστιν αὐτῷ, οὐδὲ λόγος, οὐδὲ τις ἐπιστήμη, οὐδὲ αἴσθησις, οὐδὲ δόξα. Οὐ φαίνεται. Οὐδ' ὀνομάζεται ἄρα, οὐδὲ λέγεται, οὐδὲ δοξάζεται, οὐδὲ γιγνώσκεται· οὐδέ τι τῶν ὄντων αὖ αἰσθάνεται. Οὐκ ἔοικεν. Ἦ δυνατὸν οὕτω περὶ ὃ ἓν ταῦτα οὕτως ἔχειν; Οὐκοιῶ ἔμοιγε δοκεῖ.

Βούλει οὖν ὅπῃ τὸ ὑποθέσιν πάλιν ἐξ ἀρχῆς ἐπανέλθωμεν, ἐάν τι ἡμῖν ἐπανιοῦσιν B ἀλλοῖον φανῇ; Παίνυ μὲν οὖν βούλομαι. Οὐκοιῶν, ἓν εἰ ἔστι, φαμέν, τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτό, ποῖά ποτε τυγχάνει ὄντα, διομολογητέα ταῦτα; ἢ οὐχ οὕτως; Ναί. Ὅρα δὴ ἐξ ἀρχῆς. ἓν εἰ ἔστιν, ἆρα οἷόντε αὐτὸ εἶναι μέν, οὐσίας δὲ μὴ μετέχειν; Οὐχ οἷόν τε. Οὐκοιῶν καὶ ἡ οὐσία, τοῦ ἑνὸς εἶναι αὖ, οὐ ταὐτὸν οὖσα τῷ ἑνί. οὐ γὰρ ἂν ἐκείνη ἐκείνου οὐσία· οὐδ' αὖ ἐκεῖνο τοῦ ἓν ἐκείνης μετεῖχεν· ἀλλ' ὁμοίως ἂν ἐκεῖ λέγειν ἓν τε εἶναι, καὶ ἓν, ἔν. νῦν δὲ οὐχ αὕτη ἐστὶν ἡ ὑποθέσις, εἰ ἕν τι χρὴ συμβαίνειν, ἀλλ' εἰ ἕν ἐστιν. οὐχ οὕτως; Παίνυ μὲν οὖν. Οὐκοιῶν ὡς ἄλλό τι σημαῖνον τὸ ἔστι τοῦ ἑνός; Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν ἄλλο ἢ ὅ, τι οὐσίας μετέχει τὸ ἕν, τοῦτ' ἂν εἴη τὸ λεγόμενον, ἐπειδάν τις συλλήβδην εἴπῃ ὅτι ἕν ἐστι; Παίνυ γε. Πάλιν δὴ λέγωμεν, ἓν εἰ ἔστι, τί συμβήσεται. σκόπει οὖν· οὐκ ἀνάγκη ταύτην τὴν ὑποθέσιν σημαίνειν τοιόνδε τὸ ἕν, οὗ μέρη ἔχειν; Πῶς; Ὧδε. Εἰ τὸ ἔστι τοῦ ἑνός ὄντος λέγεται, καὶ τὸ ἓν τοῦ ὄντος ἑνός· ἔστι δὲ τὸ αὐτὸ ἥ τε οὐσία καὶ τὸ ἕν, τοῦ αὐτοῦ δὲ ἐκείνω ὃ ὑπεθέμεθα τοῦ ἑνὸς ὄντος· ἆρα οὐκ ἀνάγκη τὸ μὲν ὅλον, ἓν ὂν τυγχάνειν αὖ; τούτου δὲ γίγνεσθαι μόρια τό, τε ἓν καὶ τὸ ἔστι; Ἀνάγκη. Πότερον οὖν ἑκάτερον τῶν μορίων τούτων, μόριον μόνον προσερῶμεν, ἢ τὸ ὅλον μόριον τόγε μόριον προσρητέον τοῦ ὅλου; C ὅλον ἆρα ἐστὶν ὃ ἐάν τι ἓν ᾖ, μόριον ἔχῃ. Παίνυ γε. Τί οὖν; τῶν μορίων ἑκάτερον τούτων τοῦ ἑνὸς ὄντος πότερον ἓν καὶ ὂν, ἆρα ἀπολείπεσθον, ἢ τὸ ἕν, τοῦ ὄντος ἔστι μόριον, ἢ τὸ ὄν, τοῦ ἑνὸς μόριον; Οὐκ ἂν εἴη. Πάλιν ἆρα καὶ τῶν μορίων ἑκάτερον πότερον ἓν ἴσχει καὶ ὂν, καὶ γίγνεται τὸ ἐλάχιστον οὐκ δυοῖν αὖ μορίοιν τὸ μόριον· καὶ ἕξῃ ⟨ⓥ⟩ αὐτὸν λόγον οὕτως ἀεί, ὅτι ἂν μόριον γίγνηται, τούτῳ τῷ μορίῳ ἀεὶ ἴσχει τό, τε ἓν ἔν, τὸ ὂν ὄν· ὥστε ἀνάγκη δυ' ἀεὶ

a Quartũ πάθος, Esse ei οὐσίας μεθέκτον, quia res ſingulares dicũtur eſſe: imò omnibus reb' tribuere vim & facultatem exiſtẽdi, vt ipſa ſit ἐπέκεινα τῆς οὐσίας. Illius autẽ diuinæ poteſtatis res omnes οὐσιώσης. i. omnibus rebus exiſtendi vim tribuẽtis, ὑπερέχειν ita deſcribit, Ἐπὶ παύτα πολλὰ ὄντα ἡ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μεμέμηται, καὶ οὐδενὸς ἄπεστι τῶν ὄντων οὔτε σμικροτέρου οὔτε μείζονος, vt nulla quidem prorſus res excipiatur. Id ſubobſcuris verbis ſignificat, Vnum ens multa eſſe. i. vim exiſtendi rebus ὑφιστάσης tribuere. Ita Vnius cum altero quaſi συζυγίαν oſtendit, huiuſmodi tamen vt penes Vnum ſit certæ οὐσίας ratio. Alterum autem ſit, quatenus cum vno communicet. id eſt, Res omnes creatæ ſint vi & beneficio primæ cauſæ: quæ vna & ſola reuera eſt. Hæc eſt primæ cauſæ cum rebus naturalibus συζυγία & communitas, Infinitum cũ finito: ſicuti mox dicemus.

γιγνόμενον, μηδέποτε ἓν εἶ). Παντάπασι μὲν οὖν. Οὐκοῦν ἄπειρον αὖ τὸ πλῆθος ἔσται τοῦ ἑνὸς ὄντος; Εἰκός γε. Γίγνεται δὴ καὶ τῇδε ἕτερα. Πῇ; Οὐσίας φαμὲν μετέχειν τὸ ἕν, διότι ἔστιν ὄν; Ναί. Καὶ διὰ ταῦτα δὴ τὸ ἓν ὂν πολλὰ ἐφάνη. Οὕτω. Τί δή; αὐτὸ τὸ ἕν, ὃ δὴ φαμὲν οὐσίας μετέχειν, ἐὰν αὐτὸ τῇ διανοίᾳ μόνον καθ' αὑτὸ λάβωμεν, ἆρ' οὕτω οὔ φαμὲν μετέχειν, ἆρα γε ἓν μόνον φανήσεται; ἢ καὶ πολλὰ τὸ αὐτὸ τοῦτο; Ἕν, οἶμαι ἔγωγε. Γίγνεται δὴ ἄλλό τι, ἕτερον μὲν αἰτίαν τινὶ οὐσίαν αὐτοῦ εἶ), ἕτερον δ' αὖτό· εἰ γὰρ μὴ οὐσίας τὸ ἕν, ἀλλὰ ὡς ἑνὸς οὐσίᾳ μετέχει. Ἀνάγκη. Οὐκοῦν, εἰ ἕτερον μὲν ἡ οὐσία, ἕτερον δὲ τὸ ἕν, οὔτε τῷ ἓν, τὸ ἓν τῆς οὐσίας ἕτερον, οὔτε τῷ οὐσία εἶ), ἡ οὐσία τοῦ ἑνὸς ἄλλο· ἀλλὰ τῷ ἑτέρῳ τε καὶ ἄλλῳ ἕτερα ἀλλήλων. Παγκάλως μὲν οὖν. Ὥστε οὐ ταὐτόν ἐστιν οὔτε τῷ ἑνὶ οὔτε τῇ οὐσίᾳ τὸ ἕτερον. Πῶς γάρ; Τί οὖν ἐὰν τοσοῦτον ἐκλεγώμεθα αὐτῶν εἴτε βουλῇ τινὶ οὐσίαν καὶ τὸ ἕτερον, εἴτε τινὶ οὐσίαν καὶ τὸ ἓν, εἴτε τὸ ἓν καὶ τὸ ἕτερον, ἆρ' οὐκ ἐν ἑκάστῃ τῇ τοιαύτῃ προαιρέσει προαιρούμεθα τινὲς ὀρθῶς ἔχειν καλεῖσθαι ἀμφοτέρω; Πῶς; Ὧδε. ἔστιν οὐσίαν εἰπεῖν; Ἔστι. Καὶ αὖθις εἰπεῖν ἕν; Καὶ τοῦτο. Ἆρ' οὖν οὐχ ἑκάτερον αὐτοῖν εἴρηται; Ναί. Τί δ' ὅταν εἴπω οὐσία τε καὶ ἕν, ἆρα οὐκ ἀμφοτέρω; Πάνυ γε. Οὐκοῦν καὶ ἐὰν οὐσία τε καὶ ἕτερον, ἢ ἕτερόν τε καὶ ἕν, καὶ οὕτω πάντως ἑφ' ἑκάτερον ἀμφω λέγω; Ναί. Ὅταν δ' αὖ ἀμφω ὀρθῶς προσαγορεύηται, ἆρα οἷόντε ἀμφω μὲν αὐτὼ εἶ), δύο δ' μή; Οὐχ οἷόντε. Ὅταν δ' αὖ δύο ἦτον, ἔστι πῆ μηχανὴ μὴ οὐχ ἑκάτερον αὐτοῖν ἓν εἶ); Οὐδεμία. Τούτων ἄρα ἐπεὶ ἓν" σὺν δύο ἕκαστα συμβαίνῃ εἶ), καὶ ἓν αὖ εἶναι ἕκαστον. Φαίνεται. Εἰ δὲ ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐστι, σὺν τεθέντος ἑνὸς ὁποιουοῦν ἡτινιοῦν συζυγίᾳ, οὐ τρία γίγνεται τὰ πάντα; Ναί. Τρία δέ, οὐ περιττά; καὶ δύο, ἄρτια; Πῶς δ' οὔ; Τί δέ; δυοῖν ὄντοιν, οὐκ ἀνάγκη εἶ) καὶ δὶς; Καὶ τριῶν ὄντων, τρὶς; εἰ γὰρ ὑπάρχει τοῦτο δύο τὸ δὶς ἕν, καὶ τῷ τρία, τὸ τρὶς ἕν; Ἀνάγκη. Δυοῖν δὲ ὄντοιν καὶ δὶς, οὐκ ἀνάγκη δύο δὶς εἶ); καὶ τριῶν καὶ τρὶς, οὐκ ἀνάγκη αὖ τρία τρὶς εἶ); Πῶς δ' δ'; Τί δέ; τριῶν ὄντων καὶ δὶς ὄντων, καὶ δυοῖν ὄντοιν καὶ τρὶς ὄντοιν, οὐκ ἀνάγκη τρία τε δὶς εἶ) καὶ δὶς τρία; Πολλή γε. Ἄρτιά τε ἄρα ἀρτιάκις αὖ εἴη, καὶ περιττὰ περιττάκις, καὶ

A nunquam vnum exiſtere. Omnino. Nónne hac ratione Vnum ens, infinita multitudo erit? Videtur quidem. Agedum verò, & hac quoq; ratione cõſideremus. Ecquas? Diximus Vnum eſſentię eſſe particeps, atq; hactenus eſſe ens. Diximus. Et propter hãc cauſam, Vnum ens Multa eſſe conſtitit. Ita. Quid verò? ſi ipſum Vnum, quod quidem diximus eſſentiæ eſſe particeps, ipſum ex ſeipſo ſolum cogitatione cõplectamur, ſeorſim ab illo cuius particeps eſſe diximus: nónne Vnum ſolum apparebit? an

B quoque hoc ipſum, Multa? Vnum, mea quidem ſententia. Aliud verò quidpiam conſideremus. Alterum quidpiam neceſſe eſſe ipſius eſſentiam, aliud verò ipſum: ſi quidem Vnũ non eſſentiæ, ſed eſſẽtia Vnius eſt particeps. Neceſſe eſt. Quòd ſi Eſſentia alterum, Vnum verò alterum eſt: ipſum vnũ, ex eo quòd vnũ, ab eſſentia alterũ eſt: neq; eſſentia, quatenus eſſentia, ab vno eſt altera: ſed quatenus ipſum per ſe alterũ, & ipſum per ſe aliud, altera per ſe inuicem. Prorſus. Quocirca ipſum Alterum nec vni neque eſſentię idem eſt. Quomodo enim?

C Quid ergo ſi ex iſtis elegerimus ſiue Eſſẽtiam & Alterum, ſiue Eſſentiam & Vnum, ſiue & Vnum & Alterum: nónne vtrumlibet aſſumpſerimus, quædam aſſumemus quæ rectè vtroq; nomine poterũt deſignari? Quo modo? Hoc ſcilicet. licétne eſſentiã dicere? Licet. Et rurſus licétne Vnũ dicere? Et iſtud. Nónne vtrũq; ipſorũ dictũ eſt? Certé. Quid verò? quum Eſſentiam & Vnum dixero, nónne vtrunque dixero?

D Plané. Nónne & ſi Eſſentia, & Alterum, vel Alterum, & Vnum, & ſic vbiq; in ſingulis ambo dico? Sané. Quatenus autem ambo rectè appellata ſunt, nunquid poſſunt ambo eſſe, neque tamen eſſe duo? Nequaquã. At quæ duo ſunt, potéſtne aliqua iniri ratio vt neutrum ipſorum ſit vnum? Minimé. Quoniam igitur vſuuenit horum ſingula ſimul duo eſſe, idcirco vnumquodque vnum exiſtit. Videtur. Quòd ſi vnum quodlibet eorum eſt, & vtrunque vnum, mutuo quodam quaſi coniugio inuicem eſt connexum atque copulatum, nónne omnia exiſtunt tria? Maximé. Tria verò nónne imparia, duo autem paria? Quídni?

E Quid verò? quum duo ſint, nónne neceſſe eſt etiã bis adeſſe: & quũ tria, ter? ſi quidem duobus ineſt bis vnũ, tribus verò ter vnũ. Neceſſe eſt. Quum autem duo exiſtant & bis, nónne neceſſe eſt bis duo eſſe? Quum verò & tria & ter exiſtant, nónne neceſſe eſt ter tria eſſe? Quídni? Quid verò? ſi tria & bis exiſtant, & duo atque ter, nónne neceſſe eſt tria bis eſſe, & bis tria? Prorſus. Erunt igitur pariter paria, imparitérq; im-

Melius, ut opinor, cõiunctè, σὺν δυοῖν scribetur.

paria, necnō paria impariter, & pariter imparia. Ita eſt. Si hæc ita ſe habent, num exiſtimas aliquem numerum relinqui qui nō neceſſariò illic inſit? Nequaquā. Si igitur eſt Vnū, neceſſe eſt & numerū eſſe. Eſt. Atqui ſi numerus eſt, multa nimirū ſunt, & infinita rerū quæ verè exiſtūt multitudo. vel non infinitus multitudine numerus, etiā fit particeps eſſentiæ. Ita omnino. Igitur ſi omnis numerus eſſentiæ eſt particeps, nónne vnaquæque numeri pars, ipſius eſſe ntiæ quoq; erit particeps? Erit. [a] ESSENTIA igitur diſtribuitur per omnia multa, & à nulla re abſcedit, neque minima neque maxima. Et hoc quidem quærere, diſſentaneum eſſet. quomodo enim Eſſentia à re quapiam abeſſe poſſet? Nullatenus profectò. Diſtributæ igitur ſunt Res in minimas, quantum quidem fieri poteſt, & maximas. & vbiq; quidem, quomodocunque ipſæ poſſint exiſtere, & partitæ ſunt omniū maximè, & infinitæ ſunt Eſſentiæ partes. Ita ſe res habet. Plurimæ igitur ſunt ipſius partes. Plurimæ nimirū. Quid verò? eſtne quicquā ex iſtis quod quidē pars Eſſētiæ ſit, nō tamē pars ipſa vnum quiddā ſit? At quomodo id fieret? ſed quādoquidē, opinor, eſt, neceſſe eſt ipſā, quandiu eſt, vnum aliquid eſſe: nihil autem eſſe, fieri non poteſt. Neceſſe eſt. Non ſolùm ergo vniuerſæ eſſentiæ, ſed illius etiam ſingulis partibus VNVM adeſt, quod à nulla parte abeſt, ſiue minor quidem illa ſit ſiue maior, ſiue quomodocunq; ſe habeat. Ita. Nunquid quum ſit vnum, vbiq; ſimul eſt totum? Accuratè id perſpice. At perſpicio quidem, & fieri non poſſe animaduerto. Partitum igitur eſt atque diuiſum, niſi totum. neque enim aliter vniuerſis ſimul eſſentiæ partibus aderit quàm partitum atq; diuiſum. Profectò. Atqui id quod partibile eſt, neceſſarium eſt totidem eſſe quot ſunt partes. Neceſſarió. Non igitur verè loquebamur modò, quū diceremus, Eſſentiam in plurimas partes eſſe partitam atq; diſtributam. quādoquidem in plures partes diſtribui non poteſt quàm Vnum, ſed ipſi (vt conſentaneum eſt) pares omnino ſunt partes. neque enim Ens vni, neque Vnum enti deeſt: ſed duo hæc per omnia ſemper planè coæquātur. Omnino ita videtur. Ipſum igitur vnū ab eſſentia diſtributum, Multa & Infinita eſt multitudine. Videtur. Non igitur modò Vnum ens multa eſt, ſed & ipſum Vnum ab eſſentia diſtributum, multa eſſe oportet. Prorſus ita oportet. [b] Quinetiam ex eo quòd omnes partes, totius ſunt partes, definitum erit Vnum ex totius natura. ánnon comprehenduntur omnes à toto partes

a Quintū πάθος, Prima illa idea ita diffūditur in omnes res creatas, quibus τοῦ ἕν dat vim & facultatem, vt ipſum illā tamē ſingularum rerum multiplicitatem & penè infinitatem certis τοῦ ἑνὸς cācellis finibúſque circūſcribat. quod quidem hactenus facit, tum quòd omnium rerum οὐσία à primariæ cauſæ οὐσίᾳ pendeat, tū quòd primaria illa cauſa creauerit certas & definitas ſpecies in rerū natura, ad quas innumerabiles prope καθ' ἕκαστον turmæ reuocentur. Ita duplici illo reſpectu Vnum, quod verè eſt ἄπειρον, omnium partium expers, fit πεπερασμένον, in rebus ipſis. Deus enim infinitus in ſeſe, mirabili quadam & auguſta ratione in hac Naturæ ὑπαξίᾳ ſe quodammodo finitum & determinatum præbet conſpiciendum. Senſim autem incipit agere de SECVNDIS IDEIS, id eſt cauſis naturalibus, quæ ſunt primariæ illius operæ, & tamen in rerū ſingularium creatione miniſtræ ſunt, ac proinde μεταίτια: ſicuti explicauit in Timæo. Illarum porro ſecundarum Idearum πάθη diligenter perſequitur, vt ſuis & οἰκείοις notis diſtinctæ atque definitæ, à prima illa & principe Idea diſcrimen ſentiantur.

b Primum πάθος ſecundarum Idearum: Hoc quidem cōmune habere cum prima Idea, vt Vnum ſint, quandoquidē omnia

A ἄρτια ἄρα περιττάκις, καὶ περιττὰ ἀρτιάκις. Ἔστιν οὕτως. Εἰ δὲ ταῦτα οὕτως ἔχει, οἴει τινὰ ἀριθμὸν ὑπολείπεσθαι ὃν οὐκ ἀνάγκη εἶναι; Οὐδαμῶς γε. Εἰ ἄρα ἔστιν ἕν, ἀνάγκη καὶ ἀριθμὸν εἶναι. Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν ἀριθμοῦ γε ὄντος, πολλὰ ἂν εἴη, καὶ πλῆθος ἄπειρον τῶν ὄντων. ἢ οὐκ ἄπειρος ἀριθμὸς πλήθει καὶ μετέχων οὐσίας γίγνεται; Καὶ πάνυ γε. Οὐκοῦν εἰ πᾶς ἀριθμὸς οὐσίας μετέχει, καὶ τὸ μέρος ἕκαστον τοῦ ἀριθμοῦ μετέχοι ἂν αὐτῆς; Ναί. Ἐπὶ πάντα ἄρα πολλὰ ὄντα ἡ οὐσία νενέμηται, καὶ οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ὄντων, οὔτε τοῦ σμικροτάτου, οὔτε τοῦ μεγίστου. ἢ τοῦτο μὲν ἄληθον ἔρεσθαι; πῶς γὰρ ἂν δὴ οὐσία γε τῶν ὄντων τοῦ ἀπολειφθείη; Οὐδαμῶς. Κατακεκερματίσται ἄρα ὡς οἷόντε σμικρότατα καὶ μέγιστα καὶ πάντα ταχῶς ὄντα, καὶ μεμέρισται πάντων μάλιστα, καὶ ἔστι μέρη ἄπειρα τῆς οὐσίας. Ἔχει οὕτω. Πλεῖστα ἄρα ἔστι τὰ μέρη αὐτῆς. Πλεῖστα μέντοι. Τί οὖν; ἔστι τι αὐτῶν, ὃ ἔστι μὲν μέρος τῆς οὐσίας, οὐδὲν μέντοι μέρος; Καὶ πῶς ἂν τοι τοῦτο γένοιτο; Ἀλλ' ἐπεί περ γε, οἶμαι, ἔστιν, ἀνάγκη αὐτὸ ἀεί, ἕως ἂν ᾖ, ἕν γέ τι εἶναι· μηδὲν δ', ἀδύνατον. Ἀνάγκη. Πρὸς ἅπαντι ἄρα ἑκάστῳ τῶν τῆς οὐσίας μερῶν παρέσται τὸ ἕν, οὐκ ἀπολιπόμενον οὔτε σμικροτέρου οὔτε μείζονος μέρους, οὔτε ἄλλου ὁτουοῦν. Οὕτως. Ἆρα οὖν ἓν ὂν, πολλαχοῦ ἅμα ὅλον ἔστι; Τοῦτο ἄθρει. Ἀλλ' ἀθρῶ· καὶ ὁρῶ ὅτι ἀδύνατον. Μεμερισμένον ἄρα, εἴπερ μὴ ὅλον· ἄλλως γὰρ που οὐδαμῶς ἅμα ἅπασι τοῖς τῆς οὐσίας μέρεσι παρέσται, ἢ μεμερισμένον. Ναί. Καὶ μὲν τόγε μεμερισμὸν πολλὴ ἀνάγκη εἶναι τοσαῦτα ὅσα καὶ τὰ μέρη. Ἀνάγκη. Οὐκ ἄρα ἀληθῆ ἄρτι ἐλέγομεν, λέγοντες ὡς πλεῖστα μέρη ἡ οὐσία νενεμημένη εἴη. οὐδὲ γὰρ πλείω τοῦ ἑνὸς νενέμηται, ἀλλ' ἴσα, ὡς ἔοικε, τῷ ἑνί. οὔτε γὰρ τὸ ὂν τοῦ ἑνὸς ἀπολείπεται, οὔτε τὸ ἓν τῶν ὄντων· ἀλλ' ἰσοῦσθον δύο ὄντε ἀεὶ παρέπεται. Παντάπασιν οὕτω φαίνεται. Τὸ ἓν ἄρα αὐτὸ κεχερματισμένον ὑπὸ τῆς οὐσίας, πολλά τε καὶ ἄπειρα τὸ πλῆθός ἐστι. Φαίνεται. Οὐ μόνον ἄρα τὸ ὂν ἓν πολλά ἐστιν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ἕν, ὑπὸ τοῦ ὄντος διαννεμημένου, πολλὰ ἀνάγκη εἶναι. Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ μὲν δὴ ὅτι γε ὅλου τὰ μέρεα, μέρεα, πεπερασμένον αὖ εἶναι κατὰ τὸ ὅλον τὸ ἕν· ἢ οὐ περιέχεται ὑπὸ τοῦ ὅλου τὰ μέρεα;

B

C

D

E

Ante πλεῖστα videri poſſit deeſſe præpoſitio εἰς, vel ὅτι, licet & in proximè ſequentibus eadem ſcribatur πλείω, non præfixa præpoſitione. In eo certè loco cuius hic fit mentio, adhibita fuerat præpoſitio ὅτι: hoc modo, ὅτι πάντα ἄρα πολλὰ ὄντα ἡ οὐσία νενέμηται. Et paulo pòſt, πλεῖστα ἄρα ὅτι τὰ μέρη αὐτῆς.

Ἀνάγκη. Ἀλλὰ μὴν τόγε τελεύτην, πέρας αὖ εἴη. Πῶς δ' οὔ; Τὸ ἓν ἄρα ὂν, ἕν τε ὂν πού τι καὶ πολλά, καὶ ὅλον καὶ μέρεα, καὶ πεπερασμένον καὶ ἄπειρον πλήθει. Φαίνεται. Ἆρ' οὖν οὐκ, ἐπεὶ καὶ πεπερασμένον, καὶ ἔσχατα ἔχον; Ἀνάγκη. Τί δ' εἰ ὅλον, οὐ καὶ ἀρχὴν αὖ ἕξει, καὶ μέσον καὶ τελευτήν; ἢ οἷόντε τι ὅλον εἶναι ἄνευ τριῶν τούτων; καὶ ἂν τὸ ἓν ὁτιοῦν αὐτῶν ἀποστῇ, ἐθελήσει τι ὅλον εἶναι; Οὐκ ἐθελήσει. Καὶ ἀρχὴ δή, ὡς ἔοικε, τελευτὴ καὶ μέσον ἔχοι αὖ τὸ ἕν. Ἔχοι. Ἀλλὰ μὴν μέσον γέ, ἴσον τῷ ἐσχάτων ἀπέχῃ. οὐ γὰρ ἄλλως μέσον εἴη. Οὐ γάρ. Καὶ σχήματος δή τινος, ὡς ἔοικε, τοιοῦτον ὂν μετέχοι αὖ τὸ ἕν· ἢ τοι εὐθέος, ἢ στρογγύλου, ἢ τινος μικτοῦ ἐξ ἀμφοῖν. Μετέχοι γὰρ αὖ. Ἆρ' οὖν οὕτως ἔχον, οὐκ αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ἕξει καὶ ἐν ἄλλῳ; Πῶς; Τῶν μερῶν που ἕκαστον ἐν ᾧ ὅλῳ ἐστὶ, καὶ οὐδὲν ἐκτὸς τοῦ ὅλου. Οὕτω. Παντα δὴ τὰ μέρη ἐν τοῦ ὅλου πεπέρανται; Ναί. Καὶ μὴν τά γε πάντα μέρη τὰ αὐτοῦ τὸ ἓν ἔστι· καὶ τί πλέον, ἢ τί ἔλαττον, ἢ πάντα. Οὐ γάρ; Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον τὸ ἓν ἔστι; Πῶς δ' οὔ, Εἰ ἄρα πάντα τὰ μέρη ἐν ὅλῳ τυγχάνῃ ὄντα, ἔστι δὲ τά τε πάντα τὸ ἓν, καὶ αὐτὸ τὸ ὅλον, πεπέρανται δὲ ἐκ τοῦ ὅλου τά πάντα, ἐκ τοῦ ἑνὸς ἂν πεπέρατο τὸ ἕν· καὶ οὕτως ἂν ἤδη τὸ ἕν, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ εἴη. Φαίνεται. Ἀλλὰ μήτοι γε ὅλον αὖ οὐκ ἐν τοῖς μέρεσιν ἔστιν, οὔτε ἐν πᾶσιν, οὔτε ἓν ὄντι. εἰ γὰρ ἐν πᾶσιν, ἀνάγκη καὶ ἐν ἑνί. ἓν τινι γὰρ ἑνὶ μὴ ὄν, οὐκ ἂν ἔτι που δυνατὸν ἓν γε ἅπασιν εἶναι· εἰ δὲ τοῦτο μήτε τὸ ἓν τῶν ἀπάντων ἐστὶ, τὸ δὲ ὅλον ἐν τούτῳ, μή ἑνὶ, πῶς ἔτι ἓν γε τοῖς πᾶσιν ἓν ἔσται; Οὐδαμῶς. Οὐδὲ μὴν ἓν τισι γε τῶν μερῶν. εἰ γὰρ ἓν τισι τὸ ὅλον εἴη, τὸ πλέον ἂν ἐν τῷ ἐλάττονι εἴη· ὃ ἔστιν ἀδύνατον. Ἀδυνάτου γάρ. Μὴ ὂν δὴ ἐν πλείοσι, μηδὲ ἐν ἑνὶ, μηδὲ ἐν ἅπασι τοῖς μέρεσι τὸ ὅλον, οὐκ ἀνάγκη ἐν ἑτέρῳ τινὶ εἶναι, ἢ μηδαμοῦ ἔτι εἶναι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν μηδαμοῦ μὴν ὄν, οὐδὲν ἂν εἴη; ὅλον γὰρ ὄν, ἐπειδὴ οὐκ ἐν αὐτῷ ἐστὶν, ἀνάγκη ἐν ἄλλῳ εἶναι; Παύγε. Ἡμῖν μὴν ἄρα τὸ ἕν, ὅλον ἐν ἄλλῳ ἐστίν· ἡ δὲ τὰ πάντα μέρη ὄντα τυγχάνῃ, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ. καὶ οὕτω τὸ ἓν ἀνάγκη αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ εἶναι καὶ ἐν ἑτέρῳ. Ἀνάγκη. Οὕτω δὴ πεφυκὸς τὸ ἓν ἆρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ κινεῖσθαι καὶ ἑστάναι; Πῇ; Ἔστηκε μὲν που, εἴπερ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ ἐστιν. ἐν γὰρ ἑνὶ ὂν, καὶ ἐκ τούτου

A Neceſſe eſt. Quod autem comprehendit, terminus profectò fuerit. Quídni? Idcirco Vnum ens, & vnum eſt & multa, & totum & partes, & finitum & infinitum multitudine. Videtur. Nónne, quum finitum ſit, extrema quoque habet? Neceſſe eſt. Præterea, ſi totum eſt, principium & medium & finé habebit? num totum aliquid abſq; his tribus reperiri poteſt? & ſiquid ipſorum ab eo quod vnum eſt diſtat, totúmne aliquid amplius erit? Nequaquam. Quocirca, conſentaneum eſt VNVM HABERE ET PRINCIPIVM ET MEDIVM ET FINEM. Habet ſané. Atqui mediũ æquo interuallo ab extremis diſtat vndiq;, non enim aliter medium eſſet. Minimé. [a] Præterea quũ tale ſit Vnum, figuræ cuiuſdam eſt particeps, ſiue rectæ ſiue rotundæ, ſiue cuiuſdam ex vtriſque mixtæ. Profectó. At id quod tale eſt, nónne ipſum in ſeipſo erit & in alio? Quomodo? Vnaquæque enim pars eſt in toto, nec extra totum penitus vlla. Eſto. Singulæne partes toto comprehẽduntur? Certé. At vnũ eſt omnes ipſius partes, nec quid plus minúſve quàm vniuerſæ. Minimé. Nónne & totum eſt vnũ? Quídni? Si igitur omnes partes ſunt in toto, & Vnum erit omnes, & ipſum totum: omnes autem à toto cõprehenduntur, atque adeo ab vno vnum comprehenditur: & ita nimirum Vnum, ipſum erit in ſeipſo. Videtur. Veruntamẽ totum in partibus minimè eſt, neque in omnibus confertim neque in vna ſeorſim. Si enim in omnibus, neceſſe eſſet & in vna: & ſi in vna quadam non ſit, in cunctis eſſe non poterit. ſi autem hoc vnum cunctis conſtat, & in eo Totum non vno, qua ratione iam in omnibus erit vnum? Nequaquam. Neque verò in vllis partibus. nam ſi in quibuſdam totum eſſet, maius in minori eſſet. quod fieri nullo modo poteſt. Certè nõ poteſt. Quum igitur Totum nec in pluribus, nec in vna, nec etiam cunctis in partibus ſit, nónne neceſſe eſt ipſum in alio quopiam eſſe, vel nuſquam exiſtere? Neceſſe eſt. Nónne, ſi nuſquam ſit, nihil penitus erit? quum tamen ſit Totum, quãdoquidẽ in ſeipſo non eſt, cõſequens eſt in alio quopiã eſſe? Prorſus. Quatenus igitur Vnum eſt totum, hactenus in alio eſt: quatenus verò omnia partes eius ſunt, ipſum in ſeipſo eſt: ac proinde neceſſe eſt vnũ & in ſeipſo eſſe & in alio. Neceſſe eſt. Quum verò huiuſmodi ſit Vnius natura, nónne neceſſe eſt & moueri & ſtare? [b] Quî verò? Stat nimirum, quoniam ipſum in ſeipſo conſiſtit. quod enim in vno eſt, & ab illo

τὰ καθέκαστα, quæ ipſarum ambitu continentur, ad ſuam omnes claſſem definitè reuocantur: hoc peculiare atque proprium, quòd hoc Vnũ in ſecundis ideis ſit reuera finitum: id eſt, habeat principiũ, medium, finem.

a Secundũ πάθος: In ipſis rebus καθεκάστοις totas reuera cõſtare, nõ quaſi οὐσίαν ſuam ab illis mutuẽtur, quum ſint reuera αὐθυπόστατοι in Dei mente: in ipſis tamẽ rebus ſingularibus reuera conſpiciantur: vt ſi velis noſſe quid ſit Hominis species, cõtemplare ipſos homines ſingulares: in quibus ipſa ſpecies eſt viſibilis. Hactenus ait Plato ſecundas ideas ἐν τοῖς ὁρωμένοις eſſe ἐγκαθιδρύσας.

b Tertium πάθος: In rebus ipſis ſingularibus (quas Alterorũ nomine ſignificari iã diximus) ipſas illas ſpecies ſecundas eſſe ταυτὸν, & ἕτερον: παυτὸν, in ſeſe reuera:

non aliò emigrat, in eodem eſt in ſemet-ipſo. Eſt ſané. Atqui id quod in eodem ſemper eſt, ſtare ſẽper oportet. Omnino. At quod in alio ſemper, contrà neceſſe eſt nunquam in eodem eſſe. ſi nunquam in eodem, nunquam profectò ſtare: quod verò ſtat, neque moueri. Ita. Neceſſe eſt igitur Vnum, quum in ſeipſo ſemper & in alio ſit, ſemper quoque ſtare & moueri. Videtur. Quinetiam idem oportet ipſum ſibiipſi eſſe, & à ſeipſo alterum, & aliis eodẽ modo, idem & alterũ eſſe: ſi modò ea quæ ſuperius notata ſunt, in ipſum congruenter cadant. Quomodo? Sic videlicet quodlibet cuiuſlibet ratione affectũ eſt atq; cõparatũ, vt vel idẽ cum eodẽ ſit, vel alterũ [id eſt diuerſum.] ſi nec idem nec aliud, pars nimirum erit eius, cuius ratione ita eſt cõſtitutum veluti ad partem, eritque totum. Videtur. Nónne ipſum Vnum ſui ipſius pars eſt? Nequaquam. Non igitur quo ad ſeipſum Totum erit, quaſi pars ſui ſit? Nó ſanè fieri poteſt. An verò Vnum alterum eſt & diuerſum quidpiã ab vno? Minimé. Non itaque à ſeipſo alterum. Non ſanè. Si igitur neque alterum, neque totum, neque pars, quatenus ad ſeipſum refertur, eſt: nónne neceſſe eſt idem ipſum ſibiipſi eſſe? Neceſſe eſt. Quid verò? quod alibi eſt quod ipſũ ſit eiuſdem in ſeipſo, nónne neceſſe eſt ipſũ à ſeipſo alterũ eſſe, ſi quidẽ ſit alibi? Mihi quidem videtur. Huiuſmodi verò conſtitit eſſe Vnum, vt in ſeipſo ſcilicet ſimul & in altero ſit. Conſtitit ſané. Ex hoc igitur conſtat Vnum à ſeipſo eſſe alterum. Conſtat. Quid verò? ſiquid alterum eſt, nónne ab altero quopiam alterũ eſt? Neceſſe eſt. [a] Nónne quæcunque non vnum ſunt, omnia ab vno altera, & vnum ab iis quæ non vnum? Quídni? Idcirco vnum ab aliis omnibus alterum apparebit. Alterum. Vide præterea idémne ipſum & alterum contraria ſint inter ſe. Quídni? An vtriuſque patitur natura vt idem in altero, & alterum aliquando ſit in eodem? Non patitur. Si igitur Alterum in eodem nunquam erit, nulla res eſt in qua ſit alterum vllo vnquam tempore. nam ſi per aliquod tempus ſit in aliquo, per illud tempus in eodem ipſum alterum erit. nónne ita? Ita. Quandoquidem autem nunquam in eodẽ conſtat, nunquam profectò in aliquo corũ quæ ſunt, ipſum alterum erit. Vera narras. Quocirca in iis quæ minimè ſũt vnũ, neq; in vno erit alterũ. Nequaquam. Efficitur quoq; vt vnũ ab iis quæ nõ vnũ, & quæ nõ vnũ ab vno per ipſũ alterũ altera eſſe nequeãt. Non poſſunt ſané. Quòd niſi cum altero participent, altera ſecundum ſeipſa eſſe minimè poterunt. Quomodo enim?

ἕτερον, in ipſis rebus ſingularibus: ac proinde hactenus & ſtare & moueri, quum Prima illa idea omnis mutationis ſit expers inter omnes rerum caducarum viciſſitudines. Cauſæ autem ſecundæ licet conſtantẽ habeãt naturam, &, ſi cum rebus ſingularibus cõferantur, pene ſempiternam, illa tamen ἀϊδιότατα eſt δημιούργων, ex Opificis cauſæ volũtate & decreto: quemadmodũ eſt explicatum in Timæo. Docet ergo in hoc naturæ ordine, Vnum in ipſis ſpeciebus a ſeipſo eſſe, non vero eſſentiam ſuam à rebus ſingularibus accipere, ſed αὐθυπόστατον eſſe, quatenus eſt ſpecies: cui nimirum vi & potentia omnia πάντα, id eſt τὰ καθέκαστα, ſubſiſtant.

a Tertium πάθος. Altera quidem ſunt ab vno, ſed ipſum tamen Vnum quod in alteris perſpicitur, ſuam habet οὐσίαν à tertio quodam: id eſt, Indiuidua ex ſecundis illis ideis omnino exiſtunt, ita tamen vt ipſæ ſecundæ ideæ à prima idea οὐσίας omnem habeant vim: eámque illam poteſtatem qua efficiunt vt res ſingulares ſubſiſtant, à primaria cauſa habẽt. Ipſa autem Altera, id eſt τὰ καθέκαστα, accuratè diſtinguit à ſuis ſpeciebus: & varios variarum ſpecierum exiſtendi modos docet. ita enim Res ipſæ ſingulares exiſtunt, prout ipſarum fert Natura, ex οἰκείοις & propriis principiis agens.

A μὴ μεταβαῖνον, ἐν τῷ αὐτῷ ἂν εἴη, ἐν ἑαυτῷ ὄν. Ἐστι γάρ. Τὸ δέ γε ἐν ᾧ αὐτῷ ἀεὶ ὄν, ἑστὼς δήπου ἀνάγκη ἀεὶ εἶναι. Πάνυ γε. Τί δέ; τὸ ἐν ἑτέρῳ ἀεὶ ὄν, οὐ, τοὐναντίον, ἀνάγκη μηδέποτ' ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι; μηδέποτε ἐν ὄν ἐν ᾧ αὐτῷ, μηδὲ ἑστάναι; μὴ ἑστὼς δὲ, κινεῖσθαι; Οὕτως. Ἀνάγκη ἄρα τὸ ἕν, αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ἀεὶ ὂν ἐν ἑτέρῳ, ἀεὶ κινεῖσθαί τε καὶ ἑστάναι. Φαίνεται. Καὶ μὴν ταὐτόν γε δεῖ εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ, καὶ ἕτερον ἑαυτοῦ. καὶ

B τοῖς ἄλλοις ὡσαύτως ταὐτόν τε καὶ ἕτερον εἶναι, εἴπερ καὶ τὰ πρόσθεν πέπονθε. Πῶς; Παῦ που πρὸς ἅπαν ὧδε ἔχει· ἢ ταὐτόν ἐστιν, ἢ ἕτερον· ἤ, ἐὰν μὴ ταὐτὸν ᾖ μηδ' ἕτερον, μέρος ἂν εἴη τούτου πρὸς ὃ οὕτως ἔχει, ἢ ὡς πρὸς μέρος ὅλον ἂν εἴη. Φαίνεται. Ἆρ' οὖν τὸ ἕν, αὐτὸ αὑτοῦ μέρος ἐστίν; Οὐδαμῶς. Οὐδ' ἄρα ὡς πρὸς μέρος, αὐτὸ αὑτοῦ ὅλον ἂν εἴη, πρὸς ἑαυτὸ μέρος ὄν. Οὐ γὰρ οἷόν τε. Ἀλλ' ἆρα ἕτερόν ἐστιν ἑνὸς τὸ ἕν; Οὐ δῆτα.

C Οὐκ ἄρα ἑαυτοῦ γε ἕτερον ἂν εἴη. Οὐ μέντοι. Εἰ οὖν μήτε ἕτερον, μήτε ὅλον, μήτε μέρος αὐτὸ πρὸς ἑαυτό ἐστιν, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ταὐτὸν εἶναι αὐτὸ ἑαυτῷ; Ἀνάγκη. Τί δέ; τὸ ἑτέρωθι ὂν αὐτὸ ἑαυτῷ ἐν τῷ αὐτῷ ὄντος ἑαυτῷ, οὐκ ἀνάγκη αὐτὸ ἑαυτοῦ ἕτερον εἶναι, εἴπερ ἐν ἑτέρωθι ἔσται; Ἐμοιγε δοκεῖ. Οὕτω μὲν ἐφάνη ἔχον τὸ ἕν, αὐτό τε ἐν ἑαυτῷ ὂν ἅμα καὶ ἐν ἑτέρῳ. Ἐφάνη γάρ. Ἕτερον ἄρα (ὡς ἔοικεν) εἴη ταὐτῷ αὖ ἑαυτῷ τὸ ἕν. Ἔοικε. Τί οὖν;

D εἰ τοιοῦτ' ἕτερόν ἐστιν, οὐχ ἑτέρου ὄντος ἕτερον ἔσται; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ὅσα μὴ ἕν ἐστιν, ἅπαντ' ἕτερα τοῦ ἑνός; καὶ τὸ ἕν, τῶν μὴ ἑνῶν; Πῶς δ' οὔ; Ἕτερον αὖ εἴη ἄρα τὸ ἕν τῶν ἄλλων. Ἕτερον. Ὅρα δή· αὐτό τε ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον, ἆρ' οὐκ ἐναντία ἀλλήλοις; Πῶς δ' οὔ; Ἦ οὖν ἐθελήσει ταὐτὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ, ἢ ἕτερον ἐν ταὐτῷ ποτε εἶναι; Οὐκ ἐθελήσει. Εἰ ἄρα τὸ ἕτερον ἐν ταὐτῷ μηδέποτε ἔσται, οὐδὲν ἔστι τῶν ὄντων ἐν ᾧ ἔστι τὸ ἕτερον

E χρόνου οὐδένα. εἰ γὰρ ὁντινοῦν εἴη ἔν τῳ, ἐκεῖνον ἂν τὸν χρόνον ἐν ταὐτῷ εἴη τὸ ἕτερον. οὐχ οὕτως; Οὕτως. Ἐπειδὴ δ' οὐδέποτε ἐν τῷ αὐτῷ ἐστιν, οὐδέποτε ἓν τινι τῶν ὄντων ἂν εἴη τὸ ἕτερον. Ἀληθῆ. Οὔτ' ἄρα ἐν τοῖς μὴ ἓν, οὔτε ἐν τῷ ἑνὶ εἴη ἂν τὸ ἕτερον. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὐκ ἄρα τῷ ἑτέρῳ γ' ἂν εἴη τὸ ἕν, τῶν μὴ ἓν, οὐδὲ τἆλλα μὴ ἕν, τοῦ ἑνὸς ἕτερα. Οὐ γάρ.

Οὐδὲ μὴν ἑαυτοῖς γε ἕτερ' ἂν εἴη ἀλλήλων, μὴ μετέχοντα τοῦ ἑτέρου. Πῶς γάρ;

Εἰ ὃ μήτε ἑαυτοῖς ἕτερα ὄντα, μήτε τῷ ἑτέρῳ, ὑπὸ τούτου ἂν ὄντα οὐκ ἄν ποτε εἶεν ἕτερα ἀλλήλων. Ἐκφύγοι. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τοῦ ἑνός γε μετέχοντα μὴ ἕν. οὐ γάρ ἂν μὴ ἓν εἴη, ἀλλὰ πη ἂν ἓν εἴη. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν ἀριθμὸς εἴη ἂν καὶ μὴ ἕν. ὄντα γὰρ ἂν οὕτω μὴ ἓν ἦν πολυπάσιν, ἀριθμόν γε ἔχοντα. Οὐκοῦν. Τί δέ; τὰ μὴ ἕν, τοῦ ἑνὸς ἆρα μόρια ἐστὶν; ἢ καὶ ἂν οὕτω μετεῖχε τοῦ ἑνὸς τὰ μὴ ἕν; Μετεῖχεν. Εἰ ἄρα πρώτου τοῦ μὴ, ἓν ἐστι, τὰ δὲ, μὴ ἕν, ὅτ' ἂν μόριον τοῦ μὴ ἑνὸς τὸ ἓν εἴη, ὅτε ὅλον ὡς μόριον· ὅτε αὖ τὰ μὴ ἓν τοῦ ἑνὸς μόρια, οὔτε ὅλα ὡς μορίου τοῦ ἑνί. Οὐ γάρ. Ἀλλὰ μὴν ἔφαμεν, τὰ μήτε μόρια, μήτε ὅλα, μήτε ἕτερα ἀλλήλων, τὰ αὖ τὰ ἔσεσθαι ἀλλήλοις. Ἔφαμεν γάρ. Φῶμεν ἄρα καὶ τὸ ἓν πρὸς τὰ μὴ ἓν οὕτως ἔχειν, τὸ αὐτὸ εἶναι αὐτοῖς; Φῶμεν. Τὸ ἓν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἕτερόν τε τῶν ἄλλων ὄντι καὶ ἑαυτοῦ, καὶ ταὐτὸν ἐκείνοις τε καὶ ἑαυτῷ. Κινδυνεύει φαίνεσθαι, ἐκ γε τοῦ λόγου. Ἆρ' οὖν καὶ ὅμοιόν τε καὶ ἀνόμοιον ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις; Ἴσως. Ἐπειδὴ γοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων ἐφάνη, καὶ τἆλλά που ἕτερα ἂν ἐκείνου εἴη. Τί μήν; Οὐκοῦν ἕτερον τῶν ἄλλων, ὡσαύτως καὶ τἆλλα ἐκείνου; καὶ οὔτε μᾶλλον οὔτε ἧττον; Τί γάρ; Εἰ ἄρα μήτε μᾶλλον μήτε ἧττον, ὁμοίως. Ναί. Οὐκοῦν ἡ ἕτερον εἶναι πέπονθε τῶν ἄλλων, καὶ τἆλλα ἐκείνου ὡσαύτως, ταὐτὴ ταὐτὸν ἂν πεπονθότα εἶεν· καὶ ὅτε ἓν τοῖς ἄλλοις, καὶ τἆλλα τῷ ἑνί. Πῶς λέγεις; Ὧδε. ἕκαστον τῶν ὀνομάτων οὐκ ἐπί τινι καλεῖς; Ἔγωγε. Τί οὖν; τὸ αὐτὸ ὄνομα εἴποις ἂν πλεοναχοῦ, ἢ ἅπαξ; Ἔγωγε. Πότερον οὖν, ἐὰν μὲν ἅπαξ εἴπῃς, ἐκεῖνο προσαγορεύεις οὗπερ ἐστὶ τοὔνομα; ἐὰν δὲ πολλάκις, οὐκ ἐκεῖνο; ἢ, ἐάν τε ἅπαξ ἐάν τε πολλάκις τὸ αὐτὸ ὄνομα φθέγξῃ, πολλὴ ἀνάγκη σε τὸ αὐτὸ καὶ λέγειν ἀεί; Τί μήν; Οὐκοῦν καὶ τὸ ἕτερον ὄνομά ἐστιν ἐπί τινι; Παύου γε. Ὅταν ἄρα αὐτὸ φθέγξῃ, ἐάν τε ἅπαξ ἐάν τε πολλάκις, οὐκ ἐπ' ἄλλῳ οὐδὲ ἄλλό τι ὀνομάζεις ἢ ἐκεῖνο οὗπερ ἦν ὄνομα. Ἀνάγκη. Ὅταν δὴ λέγωμεν ὅτι ἕτερον μὲν τὰ τοῦ ἑνός, ἕτερον δὲ τὸ ἓν τῶν ἄλλων, δὶς τὸ ἕτερον εἰπόντες, οὐδέν τι μᾶλλον ἐπ' ἄλλῃ ἀλλ' ἐπ' ἐκείνῃ τῇ φύσει αὐτὸ ἀεὶ λέγομεν ἧσπερ ἦν τοὔνομα. Πάνυ μὲν οὖν. Εἰ ἄρα ἕτερον τῶν ἄλλων τὸ ἓν, καὶ τἆλλα

Ante hoc uerbum deesse uidetur negatio: ϛ, si hic οὐκ ἐκφύγοι legatur, in præced. etiam ἐκφύγοι esse legendũ: uel hic οὐκ ἐκφύγοι, ut illic ἐκφύγοι.

Τῶν δὲ οὐκεῖνα ὅτων ἕτερον.

A Atqui si neq; seipsis neq; ipso altero altera sunt, altera esse inuicẽ nullo modo possunt. Neutiquã. At ea quæ vnũ non sunt, nihil habẽt cõmune cũ vno. neque enim essent non vnum, sed quodammodo vnũ. Vera narras. Idcirco quæ non sunt vnum, neq; etiam numerus sunt. alioqui non planè essent hoc pacto non vnum, quum numerum haberent. Nequaquam. An verò quę non sunt vnum, partes sunt Vnius? an ea quæ non sunt Vnum, sic cum Vno participarent? Hoc modo. Si itaque hoc quidem omnino vnum est, illa verò non B vnum, neque pars vnum erit eorum quæ non vnum, neque totum vt pars, neque rursus ea quæ non sunt Vnum, Vnius erũt partes, neq; etiã tota, quasi Vnum sit pars. Minimé. Verùm diximus, ea quæ neq; partes sunt neq; tota, neq; inuicẽ altera, eadẽ inuicem futura. Diximus nimirum. Dixerimúsne igitur & Vnum, cùm ita ad ea quæ non Vnũ sunt se habeat, illis idẽ esse? Dixerimus sanè. Vnũ igitur, vt apparet, alterum quiddam est & diuersum ab aliis & à seipso, & idem cum illis & seipso. Ex hoc C quidem sermone videtur confici. Nunquid simile quoque & dissimile sibiipsi & aliis? Fortasse. Quandoquidem igitur alterum ab aliis esse constitit, alia quoque ab illo altera erunt. Quidni? Annon ita ab aliis alterum vt ab illo & alia? nec magis quicquam nec minus? Quid obstat? Si nec magis nec minus, reliquum est vt similiter. Certè. Porro si vni contigit vt alterum sit ab aliis, eodem modo quo ab illo alia: inde consequitur, eandẽ affectionẽ conditionémque & in Alia & in Vnum va riè cadere: vt quædam aliis modò quadrẽt, D modo vni. Quomodo ais? Hoc videlicet: Vnumquodque nomen nónne propriam quandam habet peculiarémque conditionem? Existimo. Idémne vocabulũ sæpius an semel pronũtias? Pronuntio. Vtrũ igitur, quum simul vocabulũ illud pronuntiaueris, illud appellas cuius est nomen? sin autem sæpius, non illud? vel, siue semel siue sæpius idem nomen pronuntiaueris, planè necesse sit te idẽ subinde inculcare? Quidni? Nónne & Alterum est nomẽ alicui rei significandæ impositum? Est. Quum igitur ipsum pronuntias, siue semel siue E sæpius, ad aliud minimè nominas quàm illud cuius est nomen. Necesse est. Quando igitur dicimus Alia esse alterum ab vno, [id est differre] & illa ab vno altera, bis hoc nomen *alterum* pronuntiantes, nunquã ad aliã quampiã naturã significandã dicimus, quàm eius cui repræsentãdæ hoc nomen erat institutũ. Omnino. Si ergo Vnũ alterum est ab aliis, & illa ab vno altera,

secundum idem non secundum aliud afficietur Alterum, sed eodem modo quo Vnum in aliis afficitur. quodcunque verò idem patitur, simile est. nónne? Certé. Quatenus autem Vnum ita affectum est vt alterum quidpiam sit & diuersum ab aliis, hactenus nimirum quodlibet cuilibet simile est. quodlibet enim à quolibet alterum est. Videtur. [a] Estne simile dissimili contrarium? Est. Nónne & ipsum alterum eidē idem? Et illud. Atqui & illud apparuit, Vnum & idem esse & alterum aliis. Apparuit. Cōtraria verò affectio est esse aliis idem, & esse ab aliis alterū. Omnino. Quatenus tamen alterum, simile apparuit. Certé. Quatenus igitur idē, dissimile erit secundum contrariam affectionem ei affectioni quæ simile effecerat. at nónne simile efficiebat alterum? Plané. Ipsum ergo idem dissimile reddet: alioqui ipsius alterius contrarium minimè erit. Apparet. Inde conficitur, Vnum simile atque dissimile aliis esse, quatenus nimirū Alterum, simile: quatenus idem, dissimile. Hac certè ratione, vt apparet, innititur. Hac nimirum. Ecquam illam ais? Quatenus Idem affectum est, ne diuerso quodam modo sit affectum: quòd si non diuerso quodam modo affectum fuerit, neque sit dissimile: si non dissimile, reliquum est esse simile. sin autem diuersam quandam affectionem susceperit, sit ipsum diuersum, atq; adeo dissimile. Verum ais. Quū igitur idem sit vnū aliis, & quum alterum, vtrobique & vtriusque ratione simile & dissimile erit aliis. Omnino. Igitur & sibiipsi eodem modo: quandoquidem alterum à seipso, & idem sibiipsi constitit vtrorumque ratione, & vtrobique simile & dissimile apparebit. Necesse est. Animaduerte porro ecquo modo vnum ad tāgendum vel non tangendum seipsum se habeat. Animaduerto. Ipsum vnum in seipso toto esse constitit. Rectè. Nónne & Vnum in aliis? Certé. Quatenus igitur in aliis, alia tangit: quatenus autem in seipso, tangere alia quidem prohibetur, seipsum verò tangit, quum in seipso sit. Videtur. Hac nimirum ratione Vnum & se & alia tangit. Tangit. Quorsum verò hæc? nónne quicquid aliquid tacturum est, ordine debet ei subiacere quod tacturum est, eámq; sedem occupare quæ eius sedem sequitur, quam tanget vbiprimùm ei subiecta fuerit? Necesse est. Idcirco Vnum si seipsum debet tangere, debet subsequenter & rectà ipsi subordinari, proximam sedem occupans illius in qua ipsum versatur. Oportet nimirum. Nónne vnum, si duo esset, hæc efficeret, & duobus simul in locis existeret:

[a] Quartum πάθος, Secundas ideas agere quidem ex contrariis principiis, ita tamen vt res illæ contrariæ vno quodam similitudinis vinculo connectantur: atque adeo tertium quoddam ex illa coniunctione existat. Tria igitur concurrere ait in rebus naturalibus, duas quidem ἀφῆ esse, & Tertium, iuris colligandis: obscure id quidē, vt antiquorum ferebat φιλοσόφημα, sed tamen verè. Vocat ἀφῆ ipsa τὰ ὄντα ἀλλήλων ἀποτέλεσμα, id est, ipsas res naturales quæ fiunt: τρίτον autē, ἀναλογίαν ipsā rerū, quæ est λόγων ὁμοιότης: quemadmodū in Timæo dictum est. Ait non posse esse ἀφῆ, nisi duo ad minimum adsint: nec posse fieri, sine tertio. ipsas autem esse ἀνόμοιους, vt τὸ ἓν & ἕτερον inducatur. hanc esse rerum generādarum rationem. Perspicua autem hæc est doctrina: Natura agit ex contrariis principiis duobus, vt tertium quoddam inducatur. Duo illa contraria nō posse cohærere sine tertio, quo ξυναγωγῷ pax & concordia inducatur, id est, μήτε χωριζόμενον μήτε ξυναρμόζον (vt hic ait) ἑξίσου εἶναι, ac proinde ἕτον ἕτερα: vt videlicet tertium inducatur

τῶ ἑνὸς, καὶ ταὐτὸ ἕτερον πεποιήκαμεν, οὐκ ἄλλο ἀλλὰ τὸ αὐτὸ αὖ πεπονθὸς εἴη τὸ ὂν τοῖς ἄλλοις. τὸ δέ που ταὐτὸν πεπονθὸς, ὅμοιον, οὐχί; Ναί. Ἦ δὴ τὸ ἓν ἕτερον τῶ ἄλλων πέπονθεν εἶ), κατ' αὐτὸ τοῦτο ἅπαν ἅπασιν ὅμοιον αὖ εἴη. ἅπαν γὰρ ἅπαντι ἕτερόν ἐστιν. Ἔοικεν. Ἀλλ' ἦ τό γε ὅμοιον τῶ ἀνομοίῳ ἐναντίον; Ναί. Οὐκοῦν καὶ τὸ ἕτερον τῶ ταὐτῶ; Καὶ τοῦτο. Ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦτό γ' ἐφάνη, ὡς ἄρα τὸ ἓν τοῖς ἄλλοις ταὐτόν τε καὶ ἕτερον. Ἐφάνη γάρ. Τοιοῦτον δέ γε πάθος ἐστὶ τὸ εἶ) τὸ αὐτὸ τοῖς ἄλλοις, ὦ ἕτερον εἶ) τῶν ἄλλων. Παύυ γε. Ἦ γε μὴν ἕτερον, ὅμοιον ἐφάνη. Ναί. Ἦ ἄρα ταὐτὸν, αὖ ὅμοιον ἔσται, καὶ τοιοῦτον πάθος ὦ ὁμοιοῦται πάθη. ὡμοίου δέ που τὸ ἕτερον; Ναί. Ἀνομοιώσει ἄρα τὸ ταὐτόν· ἢ οὐκ ἐναντίον ἔσται ὦ ἑτέρῳ. Ἔοικεν. Ὅμοιον ἄρα καὶ ἀνόμοιον ἔσται τὸ ἓν τοῖς ἄλλοις· ἢ μὴν ἕτερον, ὅμοιον· ἢ δὲ ταὐτόν, ἀνόμοιον. Ἔχει γὰρ οὕτω δή, ὡς ἔοικε, καὶ τοιοῦτον λόγον. Καὶ γὰρ τόνδε ἔχει. Τίνα; Ἦ ταὐτὸν πέπονθε, μὴ ἀλλοῖον πεπονθέναι· μὴ ἀλλοῖον δ' πεπονθὸς, μὴ ἀνόμοιον· μὴ ἀνόμοιον δ', ὅμοιον εἶ). ἢ δ' ἄλλο πέπονθεν, ἀλλοῖον· ἀλλοῖον δ' ὂν, ἀνόμοιον εἶ). Ἀληθῆ λέγεις. Ταὐτόν τε ἄρα ὂν τὸ ἓν τοῖς ἄλλοις, καὶ ὅτι ἕτερόν ἐστι, κατ' ἀμφότερα ἃ καθ' ἕκατερον, ὅμοιόν τε ἂν εἴη & ἀνόμοιον τοῖς ἄλλοις. Παύυ γε. Οὐκοῦν & ἑαυτῶ ὡσαύτως, ἐπείπερ ἕτερόν τε ἑαυτοῦ καὶ ταὐτὸν ἑαυτῶ ἐφάνη, κατ' ἀμφότερα & ἃ καθ' ἕκατερον ὅμοιόν τε ἂν καὶ ἀνόμοιον φανήσεται; Ἀνάγκη. Τὸ δὴ πρὸς τὰ ἅπτεσθαι, τὸ ἓν αὐτοῦ & τῶν ἄλλων, καὶ τὰ μὴ ἅπτεσθαι πέφυκε, πῶς ἔχει, σκόπει. Σκοπῶ. Αὐτὸ γάρ που ἐν ἑαυτῶ ὅλῳ τὸ ἓν ἐφάνη ὄν. Ὀρθῶς. Οὐκοῦν καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὸ ἕν; Ναί. Ἦ μὴν ἄρα ἐν τοῖς ἄλλοις, τῶν ἄλλων ἅπτοιτο ἄν· ἢ οὐ τὸ αὐτὸ ἐν ἑαυτῶ, τῶν μὲν ἄλλων ἀπείργοιτο ἅπτεσθαι, αὐτὸ δ' αὐτοῦ ἅπτοιτο ἄν, ἐν ἑαυτῶ ὄν. Φαίνεται. Οὕτω μὲν δὴ ἅπτοιτο ἂν τὸ ἓν αὐτῶ τε καὶ τῶν ἄλλων. Ἅπτοιτο. Τί δὲ τῆδε; ἆρ' ὃ πᾶν τὸ μέλλον ἅψεσθαί τινος, ἐφεξῆς δεῖ κεῖσθαι ἐκείνῳ ὃ μέλλει ἅψεσθαι, ταύτην τὴν ἕδραν κατέχον ἣ ἂν μετ' ἐκείνην ἡ ἕδρα ἣ ἂν κέηται ἅπτεται; Ἀνάγκη. Καὶ τὸ ἓν ἄρα, εἰ μέλλοι αὐτὸ αὑτῶ ἅπτεσθαι, ἐφεξῆς δεῖ οὗτος μὴ ἑαυτὸ κεῖσθαι, τὴν ἐχομένην χώραν κατέχον ἐκείνης ἐν ἣ αὐτὸ ἵδρυται. Δεῖ γὰρ οὕτω. Οὐκοῦν δύο μὲν ὄν τὸ ἓν, ποιήσειεν ἂν ταῦ-

ἀλλ' ταῦτα, καὶ οὐ δυοῖν χώραν ἅμα γένοιτο; ἕως ἂν ἀεὶ ᾖ ἓν, οὐκ ἐθελησῃ; Οὐ γὰρ οἷόν. Ἡ αὐτὴ ἄρα αὖ ἀνάγκη τὸ ἓν ἑνὶ, μήτε δύο ἔτι ὄν, μήτε ἅπτεσθαι αὐτὸ αὑτοῦ. Ἡ αὐτή. Ἀλλ' οὐδὲ μὰ τῶν ἄλλων ἅπτεται. Τί δή; Ὅτι φαμὲν τὸ μέλλον ἅψεσθαι, χωρὶς ὄν, ἐφεξῆς δεῖν ἐκείνῳ εἶναι οὗ μέλλει ἅπτεσθαι· τρίτον δὲ αὐτοῖν οὐ μέσῳ μηδὲν εἶναι. Ἀληθῆ. Δύο ἄρα δεῖ, τὸ ὀλίγιστον, εἶναι, εἰ μέλλει ἅψις εἶναι. Δεῖ. Ἐὰν δὲ γε τοῖν δυοῖν ὅροιν τρίτον τοιοῦτον παρεγένηται ἐξῆς, αὐτὰ μὲν, τρία ἔσται· αἱ δὲ ἅψεις, δύο. Ναί. Καὶ οὕτω δὴ ἀεὶ ἑνὸς παρεγινομένου, μία ἅψις παρεγίγνεται, καὶ συμβαίνει τὰς ἅψεις τοῦ πλήθους τῶν ἀριθμῶν μιᾷ ἐλάττους εἶναι. ὧν γὰρ τὰ πρῶτα δύο ἐπλεονέκτησε τὰς ἅψεις, εἰς τὸ πλεῖον εἶναι ἀριθμὸν ἢ τὰς ἅψεις, τοῦτο ἴσον τούτῳ καὶ ὁπόσα ἂν πάσῃ παρῇ τῶν ἀριθμῶν πλεονεκτεῖ. ἤδη γὰρ τὸ λοιπὸν ἅμα "ἓν τε ὂν ἀριθμὸν παρεγίνεται καὶ μία ἅψις ταῖς ἅψεσιν. Ὀρθῶς. Ὅσα ἄρα ἔστι τὰ ὄντα ἀριθμὸν, ἀεὶ μιᾷ αἱ ἅψεις ἐλάττους εἰσὶν αὐτῶν. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε ἓν μόνον ἔστι, δυὰς οὐ μή ἐστιν, ἅψις οὐκ ἂν εἴη. Γέ ὡς γάρ; Οὐκ ἐν ἄλλῳ φαμὲν, τὰ ἄλλα τοῦ ἑνὸς, οὔτε ἓν ἔστιν, οὔτε μετέχει αὐτοῦ, εἴπερ ἄλλα ἐστίν. Οὐ γάρ. Οὐκ ἄρα ἓν ἔστιν ἀριθμὸς ἐν τοῖς ἄλλοις, ἑνὸς μὴ ὄντος ἐν αὐτοῖς. Πῶς γάρ; Οὔτ' ἄρα ἓν ἔστι τὰ ἄλλα, οὔτε δύο, οὔτε ἄλλα ἀριθμοῦ ἔχοντα ὄνομα οὐδέν. Οὔ. Τὸ ἓν ἄρα μόνον ἔστιν ἕν, καὶ δυὰς οὐκ ἂν εἴη. Οὐ φαίνεται. Ἅψις ἄρα οὐκ ἔστι, δυοῖν μὴ ὄντοιν. Οὐκ ἔστιν. Οὔτ' ἄρα τὸ ἓν τῶν ἄλλων ἅπτεται, οὔτε τἆλλα τοῦ ἑνός· ἐπείπερ ἅψις γε οὐκ ἔστιν. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὕτω δὴ κατὰ πάντα ταῦτα τὸ ἓν τῶν ἄλλων καὶ ἑαυτοῦ ἄπτεταί τε καὶ οὐχ ἅπτεται. Ἔοικεν. Ἆρ' οὖν καὶ ἴσον ἔστι καὶ ἄνισον αὐτό τε καὶ τοῖς ἄλλοις; Πῶς; Εἰ μεῖζον εἴη τὸ ἓν ἢ τἆλλα, ἢ ἔλαττον, ἢ αὖ τἆλλα τοῦ ἑνὸς μεῖζον ἢ ἐλάττω, ἄρα οὐκ ἂν τῷ μὲν ἓν εἶναι τὸ ἓν, καὶ τἆλλα, ἄλλα τοῦ ἑνὸς, οὔτέ τι μεῖζον οὔτέ τι ἐλάττω ἂν εἴη ἀλλήλων αὐταῖς γε ταύταις ταῖς οὐσίαις; ἀλλ' εἰ μὴ πρὸς ὂν τοιαῦτα ἔστι ἑκάτερα ἰσότητα ἔχοιεν, ἴσα ἂν εἴη πρὸς ἄλληλα; εἰ δὲ τὰ μὴ, μέγεθος, ὅ ἐστι, σμικρότητα, ἢ καὶ μέγεθος μὴ τὸ ἓν, σμικρότητα δὲ τἆλλα, ὁποτέρῳ μὴ τῷ εἴδει μέγεθος παρεῖη, μεῖζον ἂν εἴη, ᾧ δὲ σμικρότης, ἔλαττον; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν ἔστιν γε τινὲ τούτω εἴδη τό, τε μέγεθος καὶ ἡ σμικρότης; οὐ γὰρ ἄν που, μὴ ὄντε γε, ἐναντίω τε ἀλλήλοιν ἦτον, καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἐγίγνοιάθην. Πῶς γὰρ ἄν;

A donec verò vnum eſt, minimé? Nequaquam. Eadem igitur neceſſitas efficit vt Vnum nec duo ſit, neq; ſeſe tangat. Eadé. At nihilo magis alia tanget. Cur verò? Quoniã diximus, quod tacturum aliquid ſit, ſeorſim poſitum, ei quod debet tangere proximum eſſe oportere, tertium autem præter hæc intermedium nullum. Vera commemoras. Quocirca duo ad minimũ adeſſe debent, quoties futurus eſt tactus. Oportet. Sin autẽ præter duos terminos tertium quiddam interuenerit, tria quidẽ ordine ſubſequentur, tactus autẽ gemini. Prorſus. Atqui ita dum vnum acceſſerit, vnus tactus accedit, & euenit ipſos tactus à numerorũ multitudine vno exuperari. quãto enim prima duo tactus ipſos exuperarunt, ita vt plura numero quàm tactus eſſent, tanto deinceps vniuerſus numerus omnes tactus excedit. In poſterum enim Vnũ ſimul additur numero, & vnus tactus tactibus ipſis apponitur. Rectẽ. Quòd ſi Vnum eſt ſolum, non eſt autem Binarius numerus, tactus haudquaquam fuerit. Quomodo verò? Nónne diximus, ea quæ alia ſunt ab vno, neque vnum eſſe, neq; cum ipſo quicquã habere commune, ſi quidem alia ſunt? Minimé. Non igitur Vnum numerus eſt in aliis, quum Vnum ſit in ipſis. Quomodo verò? Neque igitur, Vnum eſt alia, neque duo, neque alterius cuiuſpiam nomine deſignatur. Minimé. Vnum ergo tantùm eſt vnum, & binarius non eſt. Non videtur. Tactus itaque non eſt, quum minimè ſint duo. Neq uaquam. Neque igitur Vnum alia tangit, neque alia vnum tangunt: ſi quidem minimè eſt tactus. Neutiquam. Sic nimirum ex his omnibus, Vnum & alia & ſeipſum tangit, & non tangit. Apparet. Nónne & par & impar eſt ſibi & aliis? Quomodo? Si Vnum maius eſſet vel minus quàm alia, aut alia rurſus maiora ſiue minora quàm illud, nónne Vnum, quatenus vnum, & Alia, quatenus alia quàm vnum, aut maiora aut minora inuicẽ ipſis eſſentiis eſſent? verùm ſi præter has rationes, vtraque paritatem haberent, paria nimirum eſſent inuicem. ſin hæc quidem magnitudinem, illa paruitatem, aut ipſum Vnum magnitudinem, illa paruitatem haberent: cuicunque ſpeciei magnitudo adeſſet, maior exiſteret: cuicunque paruitas, minor. Neceſſe eſt. Nónne ſunt duæ quædam huiuſmodi ſpecies, Magnitudo & Paruitas? etenim niſi eſſent, nunquam contrariæ inuicem exiſterent, ac rebus ipſis ineſſent. Quomodo verò?

pro ἓν τε, in prac. edit. perperam ſcriptum eſt εἶτε, item παρεγίνεται pro παρεγένεται. Atque hoc agnoſcit & Fic. ſicut & illud ἓν τε.

Si nimirum paruitas Vni ineſſet, vel Toti vni vel parti cuipiam ineſſet. Neceſſe eſt. Si toti inſit, vel ex æquo per Vnum ipſum totum extendetur atque permeabit, vel ipſum circumplectetur. Perſpicuum ſané eſt. Nónne paruitas ex æquo Vni circumfuſa, par ipſi erit? ipſum verò circumplectens, maior? Quomodo verò? Potéſtne paruitas par cuiquam eſſe, an maior aliquo? & magnitudinis paruitatíſque effecta, non verò ſuiipſius, exerere? Non poteſt. Igitur in vno toto non fuerit quidem paruitas. reliquum ergo eſt fortaſſe vt ſit in parte. Certè. Non tamen in tota parte. eadem enim efficeret aduerſus partem quæ aduerſus totum effecerat. quippe quę vel æqualis erit vel maior illa ipſa parte, cui ſemper inſit. Neceſſe eſt. Nulli igitur vnquam rei paruitas inerit, quum neque parti neque toti inhæreat. vnde efficitur nihil eſſe paruum, præter ipſam paruitatem. Non aliud videtur. Neque igitur in ipſo magnitudo inerit: quandoquidem aliud quidpiam præter ipſam magnitudinem maius eſſet, illud videlicet cui ipſa inſit magnitudo: idque, quum ipſam non ſit paruum: quod quidem ſuperari oportet à magno, ſiquid magnum ſit. quod quidem fieri nequaquam poteſt: quandoquidem nuſquam ineſt paruitas. Vera narras. Quinetiam magnitudo ipſa nullo erit alio maior quàm paruitate: neque paruitas ipſa alio quopiam minor quàm ipſa magnitudine. Nequaquam. Quocirca cętera prętęr vnum, neque maiora neque minora vno, neque magnitudinem neque paruitatem habuerint. neque verò hæc duo aliquam vim habebunt aduerſus ipſum vnum, qua vel excedant vel excedantur, ſed ſibi mutuò reſpondebunt. neque etiam ipſum vnum aut hiſce duobus aut aliis quibuſlibet maius vel minus erit: quippe quod & magnitudinis & paruitatis ſit expers. Ita nimirum apparet. Itaque quum Vnum neque minus ſit neque maius quàm alia, neceſſe eſt ipſum neque ſuperare neque ſuperari. Neceſſe eſt. Nónne id quod ita conſtitutum eſt vt neque ſuperet neque ſuperetur, neceſſe eſt ex ęquo eſſe? quod autem ex æquo eſt, par eſſe? Quidni? Atqui hoc pacto ipſum Vnũ ad ſeſe habet, expers videlicet & magnitudinis & paruitatis in ſeſe, vt neque exuperet ſeipſum neq; exuperetur: ſed ex ęquo ſe habens, ſimile ſemper ſit ſibiipſi. Omnino. Vnum igitur & ſibi & aliis par fuerit. Videtur. Atqui quum vnum in ſeipſo ſit, & circa quoque ſeipſum fuerit extrinſecus: & id quod ipſum complectitur, maius ſcilicet ipſo erit: id quod comprehenditur, minus.

A Εἰ ἄρα ἐν ᾧ ἑνὶ σμικρότης ἐγγίγνεται, ἤτοι ἐν ὅλῳ αὖ ἢ ἐν μέρει αὐτῷ ἐνείη. Ἀνάγκη. Τί δ' εἰ ἐν ὅλῳ ἐγίγνοιτο, οὐχὶ ἢ ἴσης ἂν ᾧ ἑνὶ δι' ὅλου αὐτοῦ τεταμμένη εἴη, ἢ περιέχουσα αὐτό; Δῆλον δή. Ἆρ' οὐκ ἴσης μὲν οὖσα ἡ σμικρότης ᾧ ἑνί, ἴση ἂν αὐτῷ εἴη; περιέχουσα δ', μείζων; Πῶς δ' οὔ, Δωματῶν οὖν σμικρότητα ἴσην τῷ ἑνί), ἢ μείζω τινός; καὶ πρότερόν γε τά μεγέθους τε καὶ ἰσότητος, ἀλλὰ μὴ τὰ ἑαυτῆς; Ἀδύνατον.

B Ἐν μὲν ὅλῳ ἄρα τῷ ἑνὶ οὐκ ἂν εἴη σμικρότης· ἀλλ' εἰκός, ἐν μέρει. Ναί. Οὔτοι γε ἐν παντὶ ἀλλὰ τῷ μέρει. εἰ δὲ μή, ταὐτὰ ποιήσει ἄρα πρὸς τὸ ὅλον ἴσα ἔσται, ἢ μείζων τοῦ μέρους ἐν ᾧ ἂν ἀεὶ ἐνῇ. Ἀνάγκη. Οὐδενί ποτε ἄρα ἐνέσῃ τῶν ὄντων σμικρότης, μήτ' ἐν μέρει μήτ' ἐν ὅλῳ ἐγγιγνομένη· οὐδὲ τι ἔσται σμικρὸν πλὴν αὐτῆς τῆς σμικρότητος. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα μέγεθος ἐνέσῃ ἐν αὐτῷ. μεῖζον γὰρ ἂν τι εἴη ἄλλο, καὶ πλὴν αὐτοῦ μεγέθους, ἐκεῖνο ἐν ᾧ τὸ μέγεθος ἐνείη· καὶ ταῦτα, σμικροῦ αὐτοῦ οὐκ ὄντος· οὗ ἀνάγκη ὑπερέχειν ἐάν περ ᾖ μέγα. τοῦτο δὲ ἀδύνατον, ἐπειδὴ σμικρότης οὐδαμοῦ ἔνι. Ἀληθῆ. Ἀλλὰ μὴν αὐτὸ μέγεθος, οὐκ ἄλλου μεῖζον ἢ αὐτῆς σμικρότητος· οὐδ' σμικρότης ἄλλου ἔλαττον ἢ αὐτοῦ μεγέθους. Οὐ γάρ. Οὔτε ἄρα τἆλλα μείζω τοῦ ἑνός, οὐδὲ ἐλάττω, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχοντα. οὔτε αὖ τοὺτων πρὸς

D τὸ ἓν ἔχετον τὴν δύναμιν τὴν τοῦ ὑπερέχειν τε & ὑπερέχεσθαι, ἀλλὰ πρὸς ἀλλήλω. οὔτε αὖ τὸ ἓν τούτοιν οὐδὲ τῶν ἄλλων μεῖζον αὖ οὐδ' ἔλαττον εἴη, μήτε μέγεθος μήτε σμικρότητα ἔχον. Οὐκοῦν φαίνεται γε. Ἆρ' οὖν, εἰ μήτε μεῖζον μήτε ἔλαττον τὸ ἓν τῶν ἄλλων, αὐ ἀνάγκη αὐτὸ ἐκείνων μήτε ὑπερέχειν μήτε ὑπερέχεσθαι; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν τοῦτό γε μήτε ὑπερέχον μήτε ὑπερεχόμενον, πολλὴ αὖ ἀνάγκη ἴσης εἶναι (ἴσης δὲ ὄν, ἴσον εἶναι). Πῶς γὰρ οὔ; Καὶ μὴν καὶ αὐτό γε ἓν πρὸς ἑαυτὸ ὄντως

E αὖ ἔχει· μήτε μέγεθος ἐν ἑαυτῷ μήτε σμικρότητα ἔχον, οὔτ' ἂν ὑπερέχοι ἑαυτοῦ οὔτ' ἂν ὑπερέχοι ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἴσης ἑαυτοῦ ὄν, ἴσον ἀεὶ εἴη ἑαυτῷ. Παγκάλως μὲν οὖν. Τὸ ἓν ἄρα ἑαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἴσον ἂν εἴη. Φαίνεται. Καὶ μὴν αὐτό γε ἐν ἑαυτῷ ὄν, καὶ περὶ ἑαυτὸ ἂν εἴη ἔξωθεν· καὶ περιέχον μέν, μεῖζον ἂν ἑαυτοῦ εἴη· περιεχόμενον δέ, ἔλαττον.

Poſt ὅλον Fic. παλέαν σμικρότ. col locaſſe, ἐν ἴσῃ γὰρ ἔσαι legiſſe uidetur.

Malim Οὐκοῦν, ut alibi, ſequente eodem uerbo: & præcedēte itidem negatione.

καὶ οὕτω μεῖζον αὖ καὶ ἔλαττον εἴη αὐτὸ ἑαυτοῦ τε πρὸς ἕν. Εἴη γὰρ ἄν. Οὐκοιοῦν καὶ τὸ αὐτὸ ἂν εἴη, μηδὲν ἔξω τοῦτο τοῦ ἑνός τε καὶ τῶν ἄλλων; Πῶς γὰρ δ'; Ἀλλὰ μὴν καὶ εἶναί που δεῖ πάντως ἀεί. Ναί. Οὐκοῦν πάντως ἔν τῳ ὄν, ἐν μείζονι ἔσται, ἔλαττον ὄν; οὐ γὰρ ἄν ἄλλως ἕτερον ἐν ἑτέρῳ εἴη. Οὐ γάρ. Ἐπειδὴ οὖν οὐδὲν ἕτερόν ἐστι χωρὶς τῶν ἄλλων καὶ τοῦ ἑνός, δεῖ δὲ αὐτὰ ἔν τῳ εἶναι, οὐκ ἀνάγκη ἤδη ἐν ἀλλήλοις εἶναι, τά τε ἄλλα ἐν ᾧ ἕνι, καὶ τὸ ἓν ἐν τοῖς ἄλλοις; ἢ μηδαμοῦ εἶναι; Φαίνεται. Ὅτι μὴν ἄρα τὸ ἓν ἐν τοῖς ἄλλοις ἔνεστι, μείζω ἂν εἴη τὰ ἄλλα τοῦ ἑνός, ὡς περιέχοντα αὐτό· τὸ δὲ ἕν, ἔλαττον τῶν ἄλλων, ὡς περιεχόμενον. Ὅτι δὲ τὰ ἄλλα ἐν ᾧ ἔνι, τὸ ἓν τῶν ἄλλων καὶ τὸν αὐτὸν λόγον μεῖζον ἂν εἴη· καὶ γὰρ ἄλλα τοῦ ἑνός, ἐλάττω. Εἰκός. Τὸ ἓν ἄρα ἴσον τε καὶ μεῖζον καὶ ἔλαττόν ἐστιν αὐτό τε αὑτοῦ καὶ τῶν ἄλλων. Φαίνεται. Καὶ μὴν, εἴπερ μεῖζον, καὶ ἴσον καὶ ἔλαττον, ἴσων ἂν εἴη μερῶν καὶ πλήθους καὶ ἐλαττόνων αὐτῷ καὶ τοῖς ἄλλοις· ἐπειδὴ δὲ μερῶν, καὶ πλειόνων. Πῶς; Ὥσπερ μεῖζόν ἐστι, πλήθους που καὶ μέτρων ἂν εἴη αὐτοῦ· ὅσων γὰρ μέτρων, καὶ μερῶν. καὶ ὥσπερ ἔλαττον, ὡσαύτως· καὶ οἷς ἴσον, τούτοις. Οὕτως. Οὐκοῦν ἑαυτοῦ μεῖζον καὶ ἔλαττον ὄν, καὶ ἴσον, ἴσων ἂν εἴη μέτρων, καὶ πλήθους καὶ ἐλαττόνων αὐτῷ; ἐπειδὴ γὲ μέτρων, καὶ μερῶν; Πῶς γὰρ οὔ; Ἴσων μὲν ἄρα μερῶν ὂν αὐτῷ, ἴσον ἂν τὸ πλῆθος αὐτῷ εἴη· πλήθους γὰρ, πλέον· ἐλαττόνων γὰρ, ἔλαττον τὸ ἀριθμὸν αὐτοῦ. Φαίνεται. Οὐκοῦν καὶ πρὸς τἄλλα ὡσαύτως ἕξει τὸ ἕν; ὅτι μὲν μεῖζον αὐτῶν φαίνεται, ἀνάγκη πλέονα εἶναι καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν; ὅτι γὰρ σμικρότερον, ἔλαττον; ὅτι γὰρ ἴσον μεγέθει, ἴσον καὶ τὸ πλῆθος εἶναι τοῖς ἄλλοις; Ἀνάγκη. Οὕτω δὴ αὖ, ὡς ἔοικε, τὸ ἕν, καὶ ἴσον, καὶ πλέον καὶ ἔλαττον καὶ ἀριθμὸν αὐτό τε αὑτοῦ ἔσται καὶ τῶν ἄλλων. Ἔσται. Ἆρ' οὖν καὶ χρόνου μετέχει τὸ ἕν; καὶ ἔστί τε καὶ γίγνεται νεώτερόν τε καὶ πρεσβύτερον αὐτό τε αὑτοῦ καὶ τῶν ἄλλων; καὶ οὔτε νεώτερον οὔτε πρεσβύτερον οὔτε ἑαυτοῦ οὔτε τῶν ἄλλων, χρόνου μετέχον; Πῶς; Εἶναι μὲν που αὐτῷ ὑπάρχει, ἦ γὰρ ἔν ἐστι. Ναί. Τὸ δὲ εἶναι ἄλλό τί ἐστιν ἢ μέθεξις οὐσίας τοῦ νῦν παρόντος; ὡς γὰρ τὸ ἦν

A atque adeo vnum ſeipſo & maius erit & minus. Fuerit nimirum. Nónne hoc quoque neceſſariò conſequitur, Nihil eſſe extra vnum & alia? Quídni? Et illud item, Quicquid eſt, in aliquo loco ſemper eſſe? Certé. Nónne id quod in aliquo eſt, in maiori erit, quũ ipſũ ſit minus? non enim aliter aliud eſſet in alio. Nequaquam. Quãdoquidem igitur nihil eſt prorſus præter Vnum & Alia, & oportet iſta in aliquo eſſe, nónne neceſſe eſt iam in ſeſe mutuò eſſe, id eſt, & Alia in vno, & Vnum in aliis? aut nuſquã eſſe? Videtur. Quia ergo Vnũ

B eſt in aliis, ideirco alia maiora ſunt quàm Vnum, quæ ipſum complectuntur: Vnum autem aliis minus, quòd ab ipſis contineatur. Quoniam autem alia in Vno ſunt, Vnum aliis eadem ratione maius fuerit, Alia verò vno minora. Videtur. Atqui ſi maius & minus & par, æqualium erit menſurarum & maiorum & minorum, ſuiipſius & aliorum ratione: &, ſi menſurarum, partium quoque. Quídni? Quum ergo eaſdem menſuras, pluréſque & pauciores habeat, numero quoque plus &

C minus erit & ad ſeipſum & ad cætera: néc non æquale ſibi & aliis ſimiliter. Quomodo? Plures habet menſuras quàm illa quibus maius eſt: & quot menſuras, totidem & partes. & quibus minus eſt, eodem pacto: quibúſve æquale, ſimiliter. Ita ſe res habet. Nónne igitur, quum Vnum ſeipſo maius minúſque ſit, & æquale, æqualium menſurarum pluriúmque & pauciorum, quod ad ſeipſum, eſt particeps? & quandoquidem menſurarum, etiam partium? Quídni? Quum igitur Vnum partes ſibiipſi habeat æquales,

D multitudine quoque æquale ſibi ipſi erit: plures verò, amplius: pauciores autẽ, minus numero ſemetipſo. Videtur. Nónne & ad alia eodem modo ſe Vnum habebit? quoniam maius illis apparet, neceſſe eſt plus quàm illa numero eſſe? quia verò minus, & minus? quia denique æquale in magnitudine, numero quoq; par eſſe aliis? Neceſſe eſt. Hoc pacto rurſus, vt apparet, Vnum, par, plus, minus, ſecundũ numerum ipſum, ſeipſo erit & aliis.[a] Erit. NVNQVID & Vnum temporis eſt particeps,

E & eſt & fit iunius & ſenius, & ipſum ſeipſo & aliis? & rurſus contrà nec iunius nec ſenius ſeipſo vel aliis, dum particeps eſt temporis? Quomodo? *Eſſe* nimirum illi quadrat, quatenus Vnum eſt. Certé. Ipſum autem *Eſſe*, quídnam aliud eſt quàm eſſentiæ participatio cum tempore præſenti? quemadmodum *Erat*,

a Quintum πάθος: Ideæ ſecundæ non ſunt expertes temporis, ſed quicquid agũt, in tẽpore agunt: contrà, primæ Ideæ omnia ſunt præſentiſſima, neque vlla temporis χρόνος in illã cadit, ſicuti iam ſuo loco docuit. Adiũgit autem longam explicationem de illa tẽporis affectione, quatenus in rebus ipſis

creatis verſetur. Sūma eſt, Temporis vires naturales aut exiſtere a ſe interire, varie quidē atque multipliciter. quum ipſæ ſpecies cōſtāter perdurent. Quod autem ait ipſum τὸ ἓν in ſe cundis f rmis participeps eſſe ἑτερότητος & ἀνομοιότητος, bifariam videtur intelligendum, & ex ipſarū ſpecierum inter ſe comparatione, & reſpectu etiam indiuiduorum, quæ varijs accidentibus circumueſtiuntur. Ergo ἀλλοιοῦται in indiuiduis τὸ ὄντως ἀλλοιοῦται in ipſa ſpecie quæ conſtanter permanet inter varias indiuiduorum viciſſitudines.

cum præterito, & rurſus *Erit*, cum futuro, eſt eſſentiæ ipſius communicatio? Eſt ſanè. Ergo ſi ipſius *Eſſe* particeps eſt, profectò & ipſius temporis particeps eſt. Omnino. Nónne & progredientis temporis? Prorſus. Semper ergo ſenius ſeipſo fit, ſi quidem ſecundum tempus procurrit. Neceſſe eſt. Meminimúſne igitur, dum ſenius aliquid fit, ſenius fieri ſemper eo quod iunius fit? Meminimus. Nónne quandoquidem Vnū ſeipſo fit ſenius, quū ſeipſo fit iunius, ſenius quoque fit? Neceſſe eſt. Fit nimirum hunc in modum iunius & ſenius ſeipſo. Fit profectó. Nunquid tunc eſt ſenius quum in præſenti tempore eſt, quod inter *Erat* & *Erit* medium intercēdit? neq; enim præſentis temporis momentum tempus illud tranſgredietur quod ex præterito & futuro progreditur? Nequaquam. Nónne tunc deſinit eſſe ſenius, quum ad præſentis temporis articulum peruenit? nec fit ſed eſt iam ſenius? quum enim progreditur, ab ipſo præſentis temporis articulo minimè comprehenditur. quod enim progreditur, tale eſt vt vtrunque attingat, & præſens & futurum: quum nimirum præſens relinquat, futurum comprehendat: & inter vtrunque, præſens videlicet & futurum, intercedat. Vera commemoras. Quòd ſi neceſſe eſt, quodcunque fit ipſum præſens minimè tranſgredi, quum primùm in eo momento verſetur, fieri deſinit, éſtque tunc iam illud quod fiebat. Videtur. Vnum igitur quando ſenius fit, ita vt in præſentis temporis momentum incidat, deſinit fieri, & eſt tunc ſenius. Omnino. Nónne illo eſt ſenius quo fiebat ſenius? Hactenus nimirum fiebat. Certé. Senius verò iuniori ſenius? Eſt. Iunius ergo ſeipſo Vnum eſt, quum ita fit ſenius, vt in præſentis temporis momentum incidat. Neceſſe eſt. Præſentis igitur temporis momentum ſemper adeſt Vni, per vniuerſum eſſe, [id eſt, quòd nimirum omnino ſit] eſt enim ſemper nunc, quandiu eſt: [id eſt, præſentiſſimè ſemper adeſt.] Quídni? Vnum igitur ſemper eſt, & fit ſenius ſeipſo, quādiu eſt. Videtur. Ipſúmne verò ſeipſo eſt vel fit temporis amplioris definito ſpatio? an paris? Paris. At tempus quod pari ſpatio definitur, ſeu ipſum fiat vel reuera ſit, eandem habet ætatem. Quídni? At quod eandem habet ætatem, neque ſenius eſt neque iunius. Nequaquam. Vnū igitur, quū pari tēpore ipſum ſibiipſi & fiat & ſit reuera, neq; iunius neq; ſenius ipſum ſeipſo eſt neque fit. Non mihi videtur. Quid verò aliorum ratione?

A μετὰ τοῦ παρεληλυθότος, καὶ αὖ τὸ ἔσται μετὰ τοῦ μέλλοντος, οὐσίας ἐστὶ κοινωνίας; Ἔστι γάρ. Μετέχει μὲν ἄρα ἔστι χρόνου, εἴπερ καὶ τοῦ εἶ). Παίυ γε. Οὐκοῦν πορευομένου τὰ χρόνου; Ναί. Ἀεὶ ἄρα πρεσβύτερον γίγνεται ἑαυτᾶ, εἴπερ προέρχεται τῷ χρόνον. Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν μεμνήμεθα ὅτι νεωτέρου γιγνομένου τὸ πρεσβύτερον πρεσβύτερον γίγνεται; Μεμνήμεθα. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ πρεσβύτερον ἑαυτοῦ γίγνεται τὸ ἓν, νεωτέρου ἂν γιγνομένου ἑαυτοῦ πρεσβύτερον γίγνοιτο; Ἀνάγκη. Γίγνεται μὲν δὴ νεώτερόν τε καὶ πρεσβύτερον αὐτοῦ οὕτω. Ναί. Ἔστι δὲ πρεσβύτερον ἆρ' οὐχ ὅταν τῷ νῦν χρόνου ᾖ γιγνόμενον, τ' μεταξὺ τοῦ τέ τε καὶ ἔσται; οὐ γάρ που παρυόμενόν γε ἐκ τοῦ ποτὲ εἰς τὸ ἔπειτα ὑπερβήσεται τὸ νῦν. Οὐ γάρ. Ἆρ' οὖν οὐκ ὀπίσω τότε τοῦ γίγνεσθαι πρεσβύτερον, ἐπειδὰν τῷ νῦν ἐντύχῃ; ἃ οὐ γίγνεται ἀλλ' ἔστι τότ' ἤδη πρεσβύτερον; πρεσβύτερον γὰρ δή που ἄν ποτε ληφθείη ἑαυτοῦ τ' νῦν. τὸ γὰρ πρεσβύτερον, ὅτως ἔχει ὡς ἀμφοτέρων ἐφάπτεσθαι, τ' τε νῦν ἃ τ' ἔπειτα· τ' μὲν νῦν ἀφιέμενον, τ' δ' ἔπειτα ὑπολαμβανόμενον· μεταξὺ ἀμφοτέρων γιγνόμενον, τά τε ἔπειτα καὶ τὰ νῦν. Ἀληθῆ. Εἰ δέ γε ἀνάγκη μὴ παρελθεῖν τὸ νῦν πᾶν τὸ γιγνόμενον, ἐπειδὰν κατ' τοῦτο ᾖ, ὀπίσω ἀεὶ τὰ γίγνεσθαι· ἃ ἔστι τότε τοῦτο ὅ, τι B C D αὖ τύχοι γιγνόμενον. Φαίνεται. Καὶ τὸ ἓν ἄρα, ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐντύχῃ τῷ νῦν, ἐπέσχετο γίγνεσθαι, καὶ ἔστι τότε πρεσβύτερον. Παίυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ὅταν ἐγίγνετο πρεσβύτερον, τούτου κατ' ἦν; ἐγίγνετο ἂν αὐτᾶ; Ναί. Ἔστι δ' τὸ πρεσβύτερον νεωτέρου πρεσβύτερον; Ἔστι. Καὶ νεώτερον ἄρα τότε αὐτᾶ ἔστι τὸ ἓν, ὅταν πρεσβύτερον γιγνόμενον ἐντύχῃ τῷ νῦν. Ἀνάγκη. Τὸ γε μὲν νῦν ἀεὶ πρέσει τῷ εἶναι κατὰ πάντος τὰ εἶ). ἔστι γὰρ ἀεὶ νῦν ὅταν ᾖ ᾖ. Πῶς γὰρ οὔ; Ἀεὶ ἄρα ἔστί τε καὶ γίγνεται πρεσβύτερον ἑαυτᾶ καὶ νεώτερον τὸ ἓν. Ἔοικε. Πλείω δ' χρόνον αὐτὸ ἑαυτᾶ ἔστιν ἢ γίγνεται; ἢ τὸν ἴσον; Τὸν ἴσον. Ἀλλὰ μὲν τόν γε ἴσον χρόνον ἢ γιγνόμενον ἢ ὄν, τῷ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχει. Πῶς δ' οὔ; Τὸ δ' τῷ αὐτῷ ἡλικίαν ἔχον, οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερόν ἐστιν. Οὐ γάρ. Τὸ ἓν ἄρα ἴσον χρόνον αὐτὸ ἑαυτῷ καὶ γιγνόμενον καὶ ὄν, οὔτε νεώτερον, οὔτε πρεσβύτερον ἑαυτοῦ ἐστὶν, οὔτε γίγνεται. Οὐ μοι δοκεῖ. Τί δ' τῶν ἄλλων;

Οὐκ ἔχω λέγειν. Τόδε γε μὴν ἔχεις λέγειν, ὅτι πάντα τοῦ ἑνὸς, εἴπερ ἕτερά ἐστιν, ἀλλὰ μὴ ἕτερον, πλείω ἐστὶν ἑνός. ἕτερον μὲν γὰρ ὄν, ἓν ἂν εἴη· ἕτερα δὲ ὄντα, πλείω ἑνός ἐστι, καὶ πλήθος ἂν ἔχοι. Ἔχει γὰρ ἂν. Πλῆθος δὲ ὂν, ἀριθμοῦ πλείονος ἂν μετέχοι ἢ τοῦ ἑνός. Πῶς δ' οὔ; Τί οὖν; ἀριθμοῦ φήσομεν τὰ πλείω γίγνεσθαί τε καὶ γεγονέναι πρότερον; ἢ τὰ ἐλάττω; Τὰ ἐλάττω. Τὸ ὀλίγιστον ἄρα πρῶτον. τοῦτο δ' ἔστι που ἓν. ἢ γάρ; Ναί. Παντῶν ἄρα τὸ ἓν πρῶτον γέγονε τῶν ἀριθμῶν ἐχόντων. ἔχει δὴ καὶ τἆλλα πάντα ἀριθμὸν, εἴπερ ἄλλα ἐστὶ μὴ ἄλλο ὄντα. Ἔχει γάρ. Πρῶτον δέ γε, οἶμαι, γεγονὸς, πρότερον γέγονε· τὰ δὲ ἄλλα, ὕστερον. τὰ δὴ ὕστερα γεγονότα, νεώτερα τοῦ πρότερον γεγονότος. ἐστὶ δ' οὕτως ἂν εἴη τὰ ἄλλα νεώτερα τοῦ ἑνός· τὸ δὲ ἓν, πρεσβύτερον τῶν ἄλλων. Εἴη γὰρ ἄν. Τί δὲ τόδε; ἆρ' ἂν εἴη τὸ ἓν πρὸς φύσιν τινὰ αὐτοῦ γεγονὸς; ἢ ἀδύνατον; Ἀδύνατον. Ἀλλὰ μὴν μέρη γε ἔχον ἐφάνη τὸ ἕν. εἰ δὲ μέρη, ἐστὶ ἀρχὴ καὶ τελευτὴ καὶ μέσον. Ναί. Οὐκοῦν πάντων πρῶτον ἀρχὴ γίγνεται, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἑνὸς, καὶ ἑκάστου τῶν ἄλλων; ἐστὶ μὴ τινὰ ἀρχὴν, ἐστὶ τἆλλα πάντα μέχρι τοῦ τέλους; Τί μήν; Καὶ μὴν μόριά γε φήσομεν εἶναι τοῦτ' εἶδος πάντα τἆλλα τοῦ ὅλου τε καὶ ἑνός· αὐτὸ δὲ ἐκεῖνο ἅμα τῇ τελευτῇ γεγονέναι ἕν τε καὶ ὅλον. Φήσομεν γάρ. Τελευτὴ δέ γε, οἶμαι, ὕστατον γίγνεται. τούτῳ δὴ ἅμα πρὸς πέφυκε γίγνεσθαι. ὥστε εἴπερ ἀναγκαῖον αὐτὸ ὃ ἓν μὴ πρὸς φύσιν γίγνεσθαι, ἅμα τελευτῇ ἂν γεγονὸς, ὕστατον ἂν τῶν ἄλλων πέφυκος εἴη γίγνεσθαι. Φαίνεται. Νεώτερον ἄρα τῶν ἄλλων τὸ ἓν ἐστὶ, καὶ δὴ ἄλλα τοῦ ἑνὸς πρεσβύτερα. Οὕτως οὖν μοὶ φαίνεται. Τί δὲ δή; ἀρχὴν, ἢ ἄλλο μέρος ὁτιοῦν τοῦ ἑνὸς, ἢ ἄλλα ὁτιοῦν, ἐὰν μέρος ᾖ, ἀλλὰ μὴ μέρη, οὐκ ἀναγκαῖον ἓν εἶναι, μέρος γε ὄν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν πρὸς τὸ ἓν ἅμα τε τῷ πρώτῳ γιγνομένῳ γίγνοιτ' ἄν, καὶ ἅμα τῷ δευτέρῳ· καὶ οὐδενὸς ἀπολείπεται τῶν ἄλλων γιγνομένων, ὅτι πρὸς ἂν πρόσγίγνηται ὁτῳοῦν, ἕως ἂν πρὸς τὸ ἔσχατον ἐλθὸν, ὅλον ἓν γένηται· ὅτε μέσου, οὔτε ἐσχάτου, οὔτε πρώτου, οὔτε ἄλλου οὐδενὸς ἀπολειφθὲν ἐν τῇ γενέσει.

Non possum dicere. Hoc tamen dicere potes, quòd alia ab vno, si quidem altera sunt, nõ alterum, plura sunt quàm vnum. nam si alterum, vnum essent: altera verò quũ sint, plura quàm vnum sunt, & multitudine quadam continentur. Prorsus. Quum autem multitudine constent, amplioris certè quàm Vnius numeri fuerint participia. Quidni? Quid igitur? écquæ potius fieri aut facta esse dicemus, pluráne an pauciora? Pauciora. Quod igitur pauciſſimum, primum: id autem est vnum. nónne? Est. Vnum ergo omnium numerorum primam obtinuit sedem. habent autem omnia cætera numerum, si quidem alia sunt, non aliud. Habẽt nimirum. Primum autem ipsum quod factum est, prius extitit: alia verò, posterius. quæ verò posterius facta sunt, iuniora sunt quàm id quod prius factum est: ac proinde Alia erunt iuniora Vno: Vnum verò Aliis antiquius. Fuerit sanè. Quorsum verò hæc? Vnúmne effici præter naturã suam potest? an verò nullo modo potest? Nõ potest. Cõstitit tamẽ Vnũ partes habere: quòd si partes habeat, & initiũ & finẽ & mediũ habet. Habet certé. Nónne omnium primò fit principium & ipsius vnius, & aliorum singulatim? & post principium, & alia omnia ad finem vsque? Quidni? Atqui dicemus hæc omnia esse Totius & Vnius partes: & illud ipsum vnum vnà cum fine vnum esse & totum? Dicemus nimirum. Finis videlicet, opinor, vltimò fit: Vnum verò tale natura esse vt simul fiat. quocirca si necesse est ipsum Vnum non fieri præter naturam, quum sit finis, postremum aliorum natura suapte fit. Videtur. Vnum igitur iunius est Aliis, ac proinde Alia vno sunt seniora. Ita mihi videtur. Quid verò? principium aut aliam quamlibet Vnius partem aut Aliud quodlibet, si pars sit, nõ verò partes, nónne necesse est Vnum esse, quum pars sit? Necesse est. Quamobrem Vnum cum eo quod primum fit, profectò fit, & simul cum secundo: atque etiam nulli eorum quæ fiunt, deest, cuicunque tandem adfuerit: donec ad vltimum peruaserit, & Vnum totum fuerit. neque verò vel à medio, vel ab vltimo, vel à primo, vel ab alio quoquam in generatione excludatur. Vera commemoras. Vnum igitur eandem cum Aliis ætatem habet: vt quidem si ipsum Vnum minimè præter naturam sit constitutum, planè neq; prius neq; posterius Aliis extiterit, sed vnà atque

Ἀληθῆ. Πᾶσιν ἄρα τοῖς ἄλλοις τινὰ αὐτὸ ἡλικίαν ἴσχει τὸ ἕν. ὥστε εἰ μὴ πρὸς φύσιν πέφυκεν αὐτὸ τὸ ἓν, οὔτε πρότερον οὔτε ὕστερον τῶν ἄλλων γεγονὸς αὖ εἴη, ἀλλ' ἅμα. καὶ

adeo ex ea ratione Vnum neque iunius neque ſenius aliis fuerit, neque Alia Vno. at ex priore quadam ratione Vnum & ſenius & iunius, & Alia quoque illo ſimiliter. Omnino. Hoc igitur ita ſe habet, & ita natum eſt. Verùm ecquid [de eo exiſtimas] fieri ipſum [vnum] ſenius & iunius Aliis, & Alia vno? neque verò vel iunius vel ſenius quicquam fieri? Vtrũ eadem ratione ſe habet circa ipſum fieri, qua circa eſſe? vel aliter? Non poſſum explicare. Ego verò hæc feré: Siquid ſenius aliud ſit alio, ipſum quidem ſenius adhuc fieri quàm tum primùm vbi natum eſt ætate diſtabat, non amplius poterat. neque etiam quod iunius eſſet, adhuc iunius fieri. nam inæqualia æqualibus adiuncta ſiue tempori & ſiue alteri cuilibet, eodẽ interuallo diſtare faciũt quo & antea illa primùm diſtabant. Quídni? Non igitur id quod Vnum eſt, eo quod vnum eſt, ſenius vnquam extiterit neque iunius: ſi quidem à pari diſtat ætate. ſed & eſt & fuit hoc quidem ſenius, illud verò iunius: fit autem minimé. Vera narras. Quocirca id quod vnum eſt, cæteris quæcunque ſunt, nunquam vel iunius vel ſenius efficitur. Nunquam. Videris autem an hactenus ſeniora & iuniora ſint. Quomodo veró? Vnúmne aliis antiquius, & Alia Vno? Quid tum? Quandoquidem Vnum Aliis eſt ſenius, id longius tempus extitit quàm Alia. Certé. Rurſus verò perpende: ſi ampliori & breuiori tempori par tempus apponamus, æquáne parte diſcrepabit amplius à breuiori, an potius minore parte? Minore profectó. Nó igitur Vnú tãto ætatis interuallo Alia deinceps excedet, quanto prius exceſſerat: ſed par tempus atque Alia conſequutum, minus ſemper quàm prius ab illa ætate diſtabit. nónne? Prorſus. Nónne quod minus excedit aliquid ætate quàm prius, iunius fit quàm prius, quatenus ad illa referebatur, quorum ratione prius erat antiquius? Iunius. Quòd ſi illud iunius, nónne illa Alia, ſi cum Vno conferas, ſeniora quàm prius erunt? Omnino. Quod ergo iunius antè extiterat, ſenius fit, eius quod ante fiebat, & eius quod ſenius eſt, ratione. eſt autem nunquam ſenius, ſed fit ſemper illo ſenius. Illud enim ad iuniorem quendam ſtatum promouetur, hoc verò ad ſeniorem ætaté vergit.

A τ τ τοῦτον τὸν λόγον τὸ ἓν τῶν ἄλλων οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον αὖ εἴη, οὐδὲ τἆλλα τοῦ ἑνός· τ δὲ τὸν πρόσθεν, πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον, τἆλλα ἐκείνου ὡσαύτως. Παύυ μὲν οὖν. Ἔστι μὲν δὴ οὕτως ἔχον τε καὶ γεγονός. ἀλλὰ τί αὖ πρὸς τὸ γίγνεσθαι αὐτὸ πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον τῶν ἄλλων, καὶ τἆλλα τοῦ ἑνός, καὶ μήτε νεώτερον μήτε πρεσβύτερον γίγνεσθαι; ἆρα ὥσπερ πρὸς τὸ εἶναι, οὕτω καὶ πρὸς τοῦ γίγνεσθαι ἔχει; ἢ ἑτέ-
B ρως; Οὐκ ἔχω λέγειν. Ἀλλ' ἐγὼ τοσόνδέ γε, ὅτι εἰ καὶ ἔστι πρεσβύτερον ἕτερον ἑτέρου, γίγνεσθαί γε αὐτὸ πρεσβύτερον ἔτι, ἢ ὡς τὸ πρῶτον βύθυς γενόμενον διέσχε τῇ ἡλικίᾳ, οὐκ ἂν ἔτι δυνατὸ· οὐδ' αὖ τὸ νεώτερον ὄν, ἔτι νεώτερον γίγνεσθαι. ἀνίσοις γὰρ ἴσα προστιθέμενα, χρόνῳ τε καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν, ἴσῳ ποιεῖ ἀφ' ἑαυτῶν ἀεὶ ὅσῳπερ ἂν τὸ πρῶτον διενέσκη. Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκ ἄρα τόγε ὂν τοῦ ἑνὸς ὄντος γίγνοιτ' ἂν ποτὲ
C πρεσβύτερον, οὔτε νεώτερον, εἴπερ ἴσῳ ἀφαιρεῖ ἀεὶ τὴν ἡλικίαν· ἀλλ' ἔστι καὶ γέγονε πρεσβύτερον, τὸ δ', νεώτερον· γίγνεται δ' οὔ. Ἀληθῆ. Καὶ τὸ ἓν ἄρα ὄν, τῶν ἄλλων ὄντων οὔτε πρεσβύτερον ποτὲ, οὔτε νεώτερον γίγνεται. Οὐδ' οἷόν. Ὅσα δὲ εἰ τῇδε πρεσβύτερα καὶ νεώτερα γίγνεται. Πῇ δή; Ἧ τό, τε ἓν τῶν ἄλλων ἐφαίνη πρεσβύτερον, καὶ τἆλλα τοῦ ἑνός. Τί οὖν; Ὅτῳ τὸ ἓν τῶν ἄλλων πρεσβύτερον ἦ, πλείῳ χρόνου γέγονεν ἢ τἆλλα. Ναί. Πάλιν δὴ σκόπει· ἐὰν πλείονι καὶ ἐλάττονι χρόνῳ προστιθῶμεν τὸν ἴσον χρόνον, ἆρα ᾧ ἴσῳ μείῳ διοίσει τὸ πλέον τοῦ ἐλάττονος, ἢ σμικροτέρῳ; Σμικροτέρῳ. Οὐκ ἄρα ἔσται ὅ, τι πρὸ τοσοῦτον ἦν πρὸς τἆλλα ἡλικίᾳ ἀφαιρέσει τὸ ἕν, τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἔπειτα, ἀλλὰ ἴσον λαμβάνον χρόνον τοῖς ἄλλοις, ἔλαττον
D ἀεὶ τῇ ἡλικίᾳ διοίσει αὐτῶν ἢ πρότερον. ἦ οὔ; Ναί. Οὐκοῦν τό γε ἔλαττον ἀφαιρέσει
E ἡλικίᾳ πρός τι ἢ πρότερον, νεώτερον γίγνοιτ' ἂν ἢ ὃν πρόσθεν, πρὸς ἐκεῖνα πρὸς ἃ τὸ πρότερον πρότερον; Νεώτερον; Εἰ δ' ἐκεῖνο νεώτερον, οὐκ ἐκεῖνα αὖ τἆλλα πρὸς τὸ ἓν πρεσβύτερα ἢ πρότερον; Παύυ γε.

Τὸ μὲν νεώτερον ἆρα γεγονός, πρεσβύτερον γίγνεται πρὸς τὸ πρότερον γεγονός τε καὶ πρεσβύτερον ὄν. ἔστι δὲ οὐδέ ποτε πρεσβύτερον, ἀλλὰ γίγνεται ἀεὶ ἐκείνου πρεσβύτερον. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὅτι τὸ νεώτερον ὑπεδίδου, τὸ δὴ ὅτι τὸ πρεσβύτερον.

τὸ δ' αὖ πρεσβύτερον τῷ νεωτέρου νεώτερον γίγνεται ὡσαύτως. ἰόντε γὰρ αὐτὼ εἰς τὸ ἐναντίον, τὸ ἐναντίον ἀλλήλοιν γίγνεσθον· τὸ μὲν νεώτερον, πρεσβύτερον τοῦ πρεσβυτέρου· τὸ δὲ πρεσβύτερον, νεώτερον τοῦ νεωτέρου. γιγνέσθην δὲ οὐκ ἂν οἷόντε ἦτην. εἰ γὰρ ἐγιγνοίντο, οὐκ ἂν ἔτι γίγνοιντο, ἀλλ' εἶεν ἄν. νῦν δὲ γίγνονται μὲν πρεσβύτερα ἀλλήλων καὶ νεώτερα. τὸ μὲν ἓν, τῶν ἄλλων νεώτερον γίγνεται, ὅτι πρεσβύτερον ἐφάνη ὂν καὶ πρότερον γεγονός· τὰ δὲ ἄλλα τοῦ ἑνὸς πρεσβύτερα, ὅτι ὕστερα γέγονε. καὶ ὃ τ' αὖτ' λόγον καὶ τἆλλα πρὸς τοῦτο πρὸς τὸ ἓν ἔχει, ἐπειδὴ καὶ αὐτὰ πρεσβύτερα ἐφάνη καὶ πρότερα γεγονότα. Φαίνεται γὰρ οὕτω. Οὐκοῦν ἡμῖν μὲν ὧδε ἕτερον ἑτέρου πρεσβύτερον γίγνεται καὶ νεώτερον, καὶ τὸ ἴσον ἀριθμῷ ἀλλήλων ἀεὶ διαφέρειν, οὔτε τὸ ἓν τῶν ἄλλων πρεσβύτερον γίγνοιτ' ἄν, οὐδὲ νεώτερον, οὔτε τἆλλα τοῦ ἑνός; ἢ δὲ ἄλλῳ ἀεὶ μοίῳ διαφέρειν ἀνάγκη τὰ πρότερα τῶν ὑστέρων γιγνόμενα, καὶ τὰ ὕστερα τῶν προτέρων, ταύτῃ δὴ ἀνάγκη πρεσβύτερά τε καὶ νεώτερα ἀλλήλων γίγνεσθαι τά τε ἄλλα τοῦ ἑνός, καὶ τὸ ἓν τῶν ἄλλων; Παῦ μὲν δῶ. Κατὰ δὴ πάντα ταῦτα ἔστι τὸ ἓν αὖτό τε αὑτοῦ καὶ τῶν ἄλλων πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον ἔστί τε καὶ γίγνεται, καὶ οὔτε πρεσβύτερον οὔτε νεώτερον οὔτ' ἔστιν οὔτε γίγνεται οὔτε αὖ οὔτε τῶν ἄλλων. Παντελῶς μὲν δῶ. Ἐπειδὴ δὲ χρόνου μετέχει τὸ ἕν, ἔστί τε πρεσβύτερόν τε καὶ νεώτερον γίγνεσθαι, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη καὶ τοῦτο ποτὲ μετέχειν, καὶ τοῦτο ἔπειτα, καὶ τῶν νῦν, εἴπερ χρόνου μετέχει; Ἀνάγκη. Ἦν ἄρα τὸ ἕν, καὶ ἔστι καὶ ἔσται, καὶ ἐγίγνετο καὶ γίγνεται καὶ γενήσεται. Τί μήν; Καὶ εἴη ἂν τι οἰκεῖνο καὶ ἐκείνῳ, καὶ ἴδιον καὶ ἔστι καὶ ἔσται. Παῦ γε. Καὶ ὁπτέον δὴ εἴη ἂν αὐτῷ καὶ δόξα καὶ αἴσθησις, εἴπερ καὶ νῦν ἡμεῖς περὶ αὐτοῦ πάντα ταῦτα προσπίπτομεν. Ὀρθῶς λέγεις. Καὶ ὄνομα δή καὶ λόγος ἔστιν αὐτῷ, καὶ ὀνομάζεται καὶ λέγεται· καὶ ὅσα γε καὶ περὶ τἆλλα τῶν τοιούτων τυγχάνει ὄντα, καὶ περὶ τὸ ἓν ἔστι. Παντελῶς μὲν δῶ ἔχει οὕτως. Ἔτι δὴ τὸ τρίτον λέγωμεν. τὸ ἓν εἰ ἔστιν οἷον διελελύθαμεν, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη αὐτό, ἕν τε ὂν καὶ πολλά, καὶ μήτε ἓν μήτε πολλά, καὶ μετέχον χρόνου, ὅτι μὲν ἔστιν ἕν, οὐσίας μετέχειν ποτέ; ὅτι δ' οὐκ ἔστι, μὴ μετέχειν αὖ ποτὲ οὐσίας; Ἀνάγκη. Ἆρ' οὖν ὅτε μετέχει, οἷόντε ἦσαν τότε μὴ μετέχειν; ἢ, ὅτε μὴ μετέχει, μετέχειν; Οὐχ οἷόντε. Ἐν ἄλλῳ ἄρα χρόνῳ μετέχει, καὶ ἐν ἄλλῳ οὐ μετέχει. οὕτω γὰρ ἂν μόνως τοῦ αὐτοῦ μετέχοι τε καὶ οὐ μετέχει.

In Ald. δίνοιντο, pro quo est in Germ. διόοιντο. Sed legit & Ficinus γενοιντο.

A Senius autē iuniori ſemper fit iunius eodem modo. quum enim iſta in cōtrarium tendant, contrariis quoque obnixibus refragantur. Iunius quidem ſeniori ſenius: ſenius autem, iunius iuniori. facta verò eſſe nequeunt. Si enim poſſent, nunquam fierent, ſed reuera exiſterent. nunc verò ſeniora & iuniora inuicem fiunt. Vnùm quidem Aliis fit iunius, quòd ſenius eſſe apparuit, & prius natum. cætera verò ſeniora quàm Vnum fiunt, quòd poſteriora facta fuerint. Et ſecundum eandem ration ē

B Alia quoque ſimiliter ad Vnum ſe habent: quandoquidem ipſo antiquiora & priora extitiſſe conſtiterit. Ita mihi quidem videtur. Annon qua ratione neutrum illorum altero vel iunius fit vel ſenius, pro eo quod ex pari numero inter ſe mutuò diſcrepant, neque Vnum aliis ſenius aut iunius fieret, neque Alia Vno? quatenus verò altera ſem per parte differre neceſſe eſt priora poſterioribus, & poſteriora prioribus, hacte nus neceſſe eſt ſeniora & iuniora inuicem fieri, tum cætera Vno, tum cæteris Vnum? Omnino. Ex his omnibus de cauſis Vnum,

C & ipſum ſeipſo & aliis ſenius & iunius eſt & fit: neque verò ſenius neque iunius vel eſt vel fit ſeipſóve ſiue aliis. Planè ita eſt. Quum verò Vnum temporis ſit particeps, atque ſenius iuniúſque fieri poſſit, nónne præterea neceſſe eſt præteriti, præſentis & futuri eſſe particeps, ſi quidem temporis eſt particeps? Neceſſe eſt. *Erat* igitur Vnū, & *eſt* & *erit*, ac *fiebat* & *fit* & *fiet*. Quídni? Eſſet quoque illi aliquid & illius, *erát*que & *eſt* & *erit*. Omnino. Atque idcirco ſcientia de ipſo fuerit & opinio & ſenſus: quando-

D quidem & nos quoque in rebus huiuſmodi tractandis verſamur. Rectè loqueris. Et nomen & oratio in ipſum cadit: & nomine & oratione deſignatur. & quæcunque etiā huiuſmodi de Aliis ſunt, de Vno quoque ſunt. Omnino ita ſe res habet. Iam verò tertium hac de re dicamus. nimirum ſi Vnum huiuſmodi eſt, quemadmodū ſuprà expoſuimus, nunquid neceſſe ſit & ipſum eſſe Vnum & multa, & neque vnum neque multa, & temporis particeps? quia verò eſt Vnum, eſſentiæ aliquādo eſſe particeps, & quia non eſt, eſſentiæ quoque nō

D eſſe particeps? Neceſſe eſt. Num verò quū particeps eſt, poteſt aliquādo non eſſe particeps? aut quum nō eſt particeps, eſſe? Nō poteſt. In alio igitur tempore particeps eſt, & in alio, minimé. his enim tantùm circūſtantiis, eiuſdem eſſet particeps & nō par-

ticeps. Rectè. Nónne est id tempus quando essentiæ est particeps, & quum ab illa abscedit? aut quo pacto fieri potest vt ipsum aliquando habeat esse, aliquando nō habeat? nisi aliâs id capiat, aliquādo ipsum dimittat? Nequaquam. Atqui essentiæ particeps esse, nónne vocas fieri? Equidem. Et ab essentia abscedere, nónne perire appellas? Omnino. Vnum igitur, vt videtur, quum capiat & dimittat essētiā, fit & perit. Necesse est. Vnū igitur quum multa quoque sit, & fiat & pereat: nónne quū Vnum fit, desinit esse Multa, atque hactenus perit? quum verò multa, desinit esse Vnū, & hactenus perit? Omnino. Quum autem fiat Vnum & Multa, nónne discerni & componi ipsum necesse est? Prorsus. Atqui quum & simile sit & dissimile quum fiat, similari & quasi dissimilari, [id est, simile & dissimile fieri?] Certé. Et quando maius & minus, atq; æquale, crescere, decrescere, atque æquari? Ita. At quoties ex motu in quietem, & quum ex quiete ad motum transit, oportet certè ipsum non vno in tēpore esse. Quomodo verò? Quum nimirum priùs staret, moueri postea: quúmque antea moueretur, tum demum consistere. etenim absque permutatione hæc in illum cadere non possent. Quî verò? Tempus sci licet nullum est, in quo quidpiam sic se habere possit, vt simul neque stet neque moueatur. Nequaquam. Atqui neque mutatur quidem absque permutatione. Non est consentaneum. Quando ergo mutatur? neque enim dum stat, neque dum mouetur, mutatur, neque dum est in tempore. Nequaquam. An hoc est mirabile quidpiā, in quo tunc est dum mutatur? Quódnam verò? Continuum momentum. hoc enim momentum, certum quiddam significat, ex quo in vtrunque mutatur. neque enim ex statu, dum stat, neque ex motu, dum mouetur, fit mutatio: sed continui illius momenti natura, mirifica quædam atque insolens inter motum & statum intercedit, ac nullo prorsus in tempore est. nec verò in hanc partem ex hac parte id quod mouetur ad statum cōmutatur, & status ad motum. Videtur. Vnum itaque, si quidem stat & mouetur, in vtraque commutatur. hoc enim tantùm modo vtraque constituit. dum autem mutatur, continuò mutatur, & quum mutatur, in nullo erit tempore: neque verò tunc aut mouebitur aut stabit. Minimé. Nunquid eodem modo ad cæteras mutationes se habet, quū ex eo quod reuera erat ad suā perniciem commutabitur, aut ex certa &

Ὀρθῶς. Οὐκοῦν ἔστι τοῦ ὄντος χρόνος ὅτε μεταλαμβάνῃ τοῦ εἶναι, καὶ ὅτε ἀπαλλάττηται αὐτοῦ; ἢ πῶς οἷόντε ἔσται τοτὲ μὲν ἔχειν τὸ αὐτό, ποτὲ δὲ μὴ ἔχειν; ἐὰν μή ποτε καὶ λαμβάνῃ αὖ καὶ ἀφίῃ; Οὐδαμῶς. Τὸ δὴ οὐσίας μεταλαμβάνειν, ἆρά γε οὐ γίγνεσθαι καλεῖς; Ἔγωγε. Τὸ δὲ ἀπαλλάττεσθαι οὐσίας, ἆρα οὐκ ἀπόλλυσθαι; Καὶ πάνυ γε. Τὸ ἓν δὴ (ὡς ἔοικε) λαμβάνον τε καὶ ἀφιὲν οὐσίαν, γίγνεται καὶ ἀπόλλυται. Ἀνάγκη. Ἓν δὲ καὶ πολλὰ ὄν, καὶ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ἆρ' οὐχ ὅταν μὲν γίγνηται ἓν, τὰ πολλὰ ἀπόλλυται, ὅταν δὲ πολλὰ, τὸ ἓν ἀπόλλυ; Πάνυ γε. Ἓν δὲ γιγνόμενον καὶ πολλὰ, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη διακρίνεσθαί τε καὶ συγκρίνεσθαι; Πολλή γε. Καὶ μείω ἀνόμοιόν τε καὶ ὅμοιον ὅταν γίγνηται, ὁμοιοῦσθαί τε καὶ ἀνομοιοῦσθαι; Ναί. Καὶ ὅταν μεῖζον καὶ ἔλαττον καὶ ἴσον, αὔξανέσθαί τε καὶ φθίνειν, καὶ ἰσοῦσθαι; Οὕτως. Ὅταν δὲ κινούμενόν τε ἵσηται, καὶ ὅταν ἑστὼς ὅτι τὸ κινεῖσθαι μεταβάλλῃ, δεῖ δή που αὐτό γε μηδὲν ἐν ἑνὶ χρόνῳ εἶναι. Πῶς δή; Ἑστώς τε ποτέρως, ὕστερον κινεῖσθαι· καὶ ποτέρως κινούμενον, ὕστερον ἑστάναι. ἄνευ μὲν τοῦ μεταβάλλειν οὐκ οἷόντε ἔσται ταῦτα παθεῖν. Πῶς γάρ; Χρόνος δέ γε οὐδεὶς ἔστιν ἐν ᾧ τι οἷόντε ἅμα μήτε κινεῖσθαι μήτε ἑστάναι. Οὐ γάρ ἐστιν. Ἀλλ' ἅδε μήν μεταβάλλει αὖθι τοῦ μεταβάλλειν. Οὐκ εἰκός. Πότ' οὖν μεταβάλλει; οὔτε γὰρ ἑστὼς ἂν οὔτε κινούμενον μεταβάλλοι, οὔτε ἐν χρόνῳ ὄν. Οὐ γὰρ οἷόν. Ἆρ' οὖν ἔστι τὸ ἄτοπον τοῦτο ἐν ᾧ τότ' ἂν εἴη ὅτε μεταβάλλει; Τὸ ποῖον δή; Τὸ ἐξαίφνης. τὸ γὰρ ἐξαίφνης τοιοῦτόν τι ἔοικε σημαίνειν, ὡς ἐξ ἐκείνου μεταβάλλον εἰς ἑκάτερον. οὐ γὰρ ἔκ τε τοῦ ἑστάναι ἑστῶτος ἔτι μεταβάλλει, οὐδὲ ἐκ τῆς κινήσεως κινουμένης ἔτι μεταβάλλει· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐξαίφνης ἀτοπία φύσις, ἄτοπός τις ἐγκάθηται, μεταξὺ τῆς κινήσεως τε καὶ στάσεως, ἐν χρόνῳ οὐδενὶ οὖσα. καὶ εἰς ταύτην δὴ καὶ ἐκ ταύτης τὸ, τε κινούμενον μεταβάλλει ὅτι τὸ ἑστάναι, καὶ τὸ ἑστὼς ὅτι τὸ κινεῖσθαι. Κινδυνεύει. Καὶ τὸ ἓν δή, εἴπερ ἵσταταί τε καὶ κινεῖται, μεταβάλλοι ἂν ἐφ' ἑκάτερα. μόνως γὰρ ἂν οὕτως ἀμφότερα ποιοῖ. μεταβάλλον δὴ ἐξαίφνης μεταβάλλει· καὶ ὅτε μεταβάλλει, ἐν οὐδενὶ χρόνῳ ἂν εἴη· οὐδὲ κινοῖτ' ἂν τότε, οὐδ' ἂν σταίη. Οὐ γάρ. Ἆρ' οὖν οὕτω καὶ πρὸς τὰς ἄλλας μεταβολὰς ἔχει, ὅταν ἐκ τοῦ εἶναι εἰς τὸ ἀπόλλυσθαι μεταβάλλῃ,

ἢ ἐκ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ γίγνεσθαι, μεταξύ τινων τότε γιγνέται κινήσεώς τε καὶ στάσεως; καὶ οὔτε ἔστι τότε, οὔτε ὄν ἐστιν· οὕτε γίγνεται, οὔτε ἀπόλλυται; Ἔοικε γοῦν. Κατὰ δὴ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἐξ ἑνὸς ὅτι πολλὰ ἰόν, ἐκ πολλῶν ἓν ἄν, οὔτε ἓν ὄστιν, οὔτε πολλά, οὔτε διακρίνεται, οὔτε συγκρίνεται· καὶ ἐξ ὁμοίου ὅτι ἀνόμοιον, καὶ ἐξ ἀνομοίου ὅτι ὅμοιον ἰόν, οὔτε ὅμοιον, οὔτε ἀνόμοιον· οὔτε ὁμοιούμενον, οὔτε ἀνομοιούμενον. καὶ ἐκ μικροῦ ὅτι μέγα, καὶ ὅτι ἴσον καὶ εἰς πάναντία ἰόν, ὅτε σμικρόν, οὔτε μέγα, οὔτε ἴσον, οὔτε αὐξανόμενον, οὔτε φθίνον, οὔτε ἰσούμενον εἴη ἄν. Ἔοικε. Ταῦτα δὴ τὰ παθήματα πρῶτ' ἂν πάσχοι ὂν ἕν, εἰ ἔστι. Πῶς δ' οὔ; Τί δὲ τοῖς ἄλλοις πρέποντ' ἂν πάσχειν, ἓν εἰ ἔστιν, ἆρα οὐ σκεπτέον; Σκεπτέον. Λέγωμεν δή, ἓν εἰ ἔστι, τἄλλα τοῦ ἑνὸς τί χρὴ πεπονθέναι. Λέγωμεν. Οὐκοῦν, ἐπεὶ καὶ ἄλλα τοῦ ἑνός ἐστιν, ὅτε τὸ ἓν ὄστι τἄλλα; εὖ γὰρ ἂν ἄλλα τοῦ ἑνὸς ἴῳ. Ὀρθῶς. Οὐδὲ μὴν ἑτέρας τε πρώτας τοῦ ἑνὸς τἄλλα, ἀλλὰ μετέχει πη. Πῇ δή; Ὅτι που τἄλλα τοῦ ἑνὸς μόρια ἔχοντα, ἄλλα ὄστιν. εἰ γὰρ μόρια μὴ ἔχει, πρώτιστα ἂν ἓν εἴη. Ὀρθῶς. Μόρια δέ γε (φαμὲν) τούτου ὄστιν ὁ ἂν ὅλου ᾖ. Φαμὲν γάρ. Ἀλλὰ μὴν τόγε ὅλον, ἓν ἐκ πολλῶν ἂν ἀνάγκη εἶναι, ἅπερ ἔσται μόρια τὰ μόρια. ἕκαστον γὰρ τῶν μορίων, οὐ πολλῶν μόριον χρὴ εἶναι, ἀλλὰ ὅλου. Πῶς τοῦτο; Εἴ τι πολλῶν μόριον εἴη, ἐν οἷς ἂν αὐτὸ εἴη, ἑαυτοῦ τε δή που μόριον ἔσται (ὃ ὄστιν ἀδύνατον) καὶ τῶν ἄλλων δὴ ἑνὸς ἑκάστου, εἴπερ καὶ πρώτων. ἑνὸς γὰρ μὴ ὄν μόριον, πλείω τούτου, τῶν ἄλλων ἔσται· καὶ οὕτως ἑνὸς ἑκάστου ἐκ ἔσται μόριον. μὴ ὄν δὲ μόριον ἑκάστου, οὐδενὸς τῶν πολλῶν ἔσται· μηδενὸς δὲ ὄν, πρώτων τούτων τί ἔσται, ὧν οὐδενὸς οὐδέν ὄστι καὶ μόριον καὶ ἄλλο ὁτιοῦν, ἀδύνατον εἶναι). Φαίνεταί γε δή. Οὐκ ἄρα τῶν πολλῶν, οὐδὲ πρώτων, ὃ μόριον, μόριον, ἀλλὰ μιᾶς τινος ἰδέας, καὶ ἑνός τινος, ὃ καλοῦμεν ὅλον· ἐξ ἁπάντων ἓν τέλειον γιγνόμενον, τούτου μόριον ἂν ὃ μόριον εἴη. Παντάπασιν μὲν οὖν. Εἰ ἄρα τἄλλα μόρια ἴσχει, κἂν τοῦ ὅλου τε καὶ ἑνὸς μετέχοι. Πάνυ γε. Ἓν ἄρα ὅλον τέλεον μόρια ἔχον, ἀνάγκη εἶναι τἄλλα τοῦ ἑνός. Ἀνάγκη. Καὶ μὴν καὶ τοῦ μορίου γε ἑκάστου ὁ αὐτὸς λόγος. καὶ γὰρ τούτου ἀνάγκη μετέχειν ὅλου ἑνός. εἰ γὰρ ἕκαστον αὐτῶν μόριόν ὄστι,

Alia eſt lectio, Quæ ſana, quæ ex loc. ſequentibus.

A conſtante natura ad incertam vagámque, nimirum ex eſſe ad fieri: medium tunc fit quorundam motuum atque ſtatuum? neque tunc vllo modo eſt, neque non eſt, neque fit, neque interit? Videtur nimirum. Eadem quoque ratione ex Vno commigrans in Multa, & ex Multis in Vnum, neque Vnum eſt neque multa, neque diſcernitur, neque componitur: neque ex ſimili ad diſſimile, neque ex diſſimili ad ſimile meat, neque ſimile neque diſſimile, neque ſimilatur neque diſſimilatur, [id eſt, ſimilitudinis & diſſimilitudinis formas accipit] vt quidem ex paruo in magnum, & in æquale, & in contraria vadēs, neque paruum, neque magnum, neque æquale eſt: non creſcit, non decreſcit, non perit, neque æquatur. Non videtur. Hæ omnes nimirum affectiones in Vnum cadunt, ſi eſt. Quidni? Quid verò? nónne cōſiderandum eſt quídnam conueniat Alia pati, ſi Vnum eſt? Conſiderandum eſt profectò. Dicamus igitur, Vnum ſi eſt, Alia ab Vno quídnam pati oporteat. Dicamus. Nónne quandoquidem Alia Vnius ſunt, & ad Vnum referuntur, neque Vnum eſt Alia? non enim Alia Vnius eſſent. Rectè. Non tamen Alia penitus ſunt Vno deſtituta, ſed quodam modo cum Vno participant. Quo tandem? Quoniam alia ab Vno, quatenus partibus conſtant, alia ſunt quàm Vnum. ſi enim nullo modo partibus conſtarēt, nullo prorſus modo eſſent. Præclarè. Partes autem eius eſſe affirmamus, quod Totum ſit. Affirmamus nimirum. Atqui totum ipſum Vnum ex multis eſſe neceſſe eſt, cuius partes erunt partes. vnāquāque enim partem non multorum B partem eſſe oportet, ſed totius. Quî verò iſtud? Siqua multorum pars eſſet, in quibus ipſa pars eſſet, ſuiipſius videlicet pars eſſet (quod fieri nullo modo poteſt) & aliorum cuiuſque, ſi quidem omnium. quum enim Vnius non ſit pars, vno excepto Aliorum erit: ac proinde vniuſcuiuſq; non erit pars. quum autem cuiuſque non ſit pars, nullius è multis erit: &, ſi nullius eſt, eſſe quicquam iſtorum omnium, quorū nullius vel pars vel aliud quicquam eſt, fieri nullo modo poteſt. Videtur nimirum. Non ergo multorum neque omnium pars eſt quæcū que ſit pars, ſed vnius cuiuſdam IDEAE, & vnius cuiuſdam quod Totum vocamus, ex omnibus Vnum perfectum quiddam atque abſolutum: cuius pars fuerit ipſa pars. Omnino. Si igitur Alia partes habēt, cum vno quoque Toto participant. Omnino. Vnum igitur Totū perfectum quod partes habet, neceſſe eſt Alia eſſe ab vno. Neceſſe eſt. Et de vnaquaq; parte eadem quoque eſt ratio. etenim huius vnius participem eſſe neceſſe eſt. ſi enim vnaquæq; ipſarum pars

est, hoc ipso quòd dicitur vnaquæque, Vnum videlicet significat, distinctum quidē atque disterminatum quiddam ab aliis, & quod per se est: si quidem vnaquæque pars singulatim erit. Rectè. Vnius nimirum erit particeps, si aliud quidpiam quàm Vnum fuerit. non enim particeps esset, sed esset Ipsum vnum. at verò Vnum esse aliquid, præter ipsum Vnum, nihil profectò potest. Minimè. Necesse autem est & Toti & parti participare cum Vno. Vnum enim Totum erit, cuius partes sunt partes: singulæ verò, partes Totius, quæ quidem sint Totius partes. Ita. Nónne igitur quū alia sint quàm Vnum, vnum participant quæ ipsum participant? Quidni? Alia verò quàm vnum, Multa quodammodo sunt. nam si alia præter vnum, nec vnum tamē, nec plura vno essent, nihil prorsus essent. Nequaquam. Quandoquidem autem plura Vno sunt & quæ vnam partem & quæ vnum totum participant: nónne necesse est multitudine infinita esse illa quæ cum vno communicant? Quomodo? Sic certè perspiciamus. aliud quiddam quàm vnum ista sunt, neque etiam Vnum participant tunc primùm quum ipsum participant. Perspicuum est. Nónne quum sint multitudines, minimè in ipsis Vnum inest? Sunt certè multitudines. Quid igitur? si vellemus cogitatione aliquid huiusmodi eximere, quod quantum fieri possit, minimum sit, nónne necesse est, illud quod exemptum fuerit, si quidem Vnius sit particeps, multitudinem esse, nō Vnū? Necesse est. Nónne ita semper dispicienti ipsā secundū seipsam alteram speciei naturam, quantumcunque ipsius conspicamur, infinitum multitudine semper occurret? Omnino. Atqui quādoquidē vna quælibet pars effecta est, iam terminum inuicem habuerint inter se partes, & Totius quidem ratione, & Totū partium respectu. Prorsus. Quocirca Aliis quod Vni contingit, vt videlicet ex ipso Vno & ex seipsis cum illo communicantibus, alterum quiddam in ipsis, vt apparet, fiat. quæ quidem ratio terminum in ipsis præbuit inter se: ipsorum verò natura ex seipsis, infinitatem. Videtur. In hunc igitur modum Alia vnum participant, & Tota secundum partes infinita sunt, & termini tamen communitate quadam circumscribuntur. Omnino. Nónne & similia & dissimilia sibi, & alia aliis mutuó? Quomodo verò? Quatenus nimirum infinita sunt omnia, ex sua natura, hactenus eodem modo afficiuntur. Omnino. Atqui quatenus omnia termini communitate quadam circumscribuntur, hinc quoque eodem modo afficiuntur. Quidni? Quatenus autem in illa cadit vt sint finita & infinita, quæ quidē cōtrariæ inter se sunt affectiones, hactenus hæ affectiones in illis versantur.

A τό γε ἕκαστον ἓν), ἓν δή που σημαίνει· ἀφωρισμένον μὴν τῶν ἄλλων, καθ' αὑτὸ δὲ ὄν, εἴπερ ἕκαστον ἔσται. Ὀρθῶς. Μετέχοι δέ γε αὖ τοῦ ἑνός, δηλονότι ἄλλο ὂν ἢ ἕν. οὐ γὰρ αὖ μετεῖχεν, ἀλλ' ἓν ἂν αὐτὸ ἦν. νῶν δὲ ἑνὶ μὲν ἓν), πλείω αὐτῷ ὄντι ἑνί, ἀδύνατόν που. Ἀδύνατον. Μετέχειν δέ γε τοῦ ἑνὸς ἀνάγκη τῷ τε ὅλῳ καὶ τῷ μορίῳ. Ὂ μὲν γὰρ ἓν, ὅλον ἔσται, οὗ μόρια τὰ μόρια· Ὃ δ' αὖ ἕκαστον, ἓν μόριον τοῦ ὅλου, ὃ αὖ ἦ μόριον ὅλου. Οὕτως. Οὐκοῦν ἕτερα ὄντα, τοῦ ἑνὸς μεθέξει τὰ μετέχοντα αὐτοῦ; Πῶς δ' οὔ; Τὰ δ' ἕτερα τοῦ ἑνός, πολλά που εἴη ἄν. εἰ γὰρ μήτε ἕν, μήτε ἑνὸς πλείω εἴη τἄλλα τοῦ ἑνός, ἀδέν' ἂν εἴη. Οὐ γὰρ ἔν. Ἐπεὶ δέ γε πλείω ἑνός ἐστι τά τε τοῦ ἑνὸς μορίου, καὶ τὰ τοῦ ἑνὸς ὅλου μετέχοντα, ὀκ ἀνάγκη δή ἄπειρα πλήθει ἓν) αὐτά γε ὄντα εἶναι τὰ μεταλαμβάνοντα τοῦ ἑνός; Πῶς; Ὧδε εἰδῶμεν. ἄλλοτι οὐχ ἓν ὄντα, οὐδὲ μετέχοντα τοῦ ἑνός, τότε ὅτε μεταλαμβάνει αὐτοῦ, μεταλαμβάνῃ.

C Δηλαδή. Οὐκοῦν πλῆθη ὄντα, ἐν οἷς ὂν ἓν ὀκ ἔνι; Πλήθη μὲν οὖν. Τί οὖν; εἰ ἐθέλοιμεν τῇ διανοίᾳ τῶν τοιούτων ἀφελεῖν ὡς οἷόν τε ἐσμεν ὅτι ὀλίγιστον, ὀκ ἀνάγκη καὶ ὃ ἀφαιρεθὲν ὀκ ἓν εἶναι, εἴπερ τοῦ ἑνὸς μὴ μετέχοι, πλῆθος ἓν), καὶ οὐχ ἕν; Ἀνάγκη. Οὐκοῦν οὕτως ἀεὶ σκεπτέον ἐπὶ αὐτιῷ καθ' αὐτιῷ τὴν ἑτέραν φύσιν τοῦ εἴδους, ὅσον αὖ αὐτῆς ἀεὶ ὁρῶμεν, ἄπειρον ἔσται πλήθει; Παντάπασι μὲν οὖν. Καὶ μὴν ἐπειδάν γε ἓν ἕκαστον μόριον

D ᾖ ὄντων, πέρας ἤδη ἔχει πρὸς ἄλληλα, καὶ πρὸς τὸ ὅλον, καὶ τὸ ὅλον πρὸς τὰ μόρια. Κομιδῇ μὲν οὖν. Τοῖς ἄλλοις δὴ τοῦ ἑνὸς συμβαίνει, ὀκ ἐμοῦ μὲν τοῦ ἑνὸς καὶ ἐξ ἑαυτοῦ κοινωνησάντων, ὡς ἔοικεν, ἕτερόν τι γίγνεσθαι ἐν αὐτοῖς, ὃ δὴ πέρας παρέχει πρὸς ἄλληλα· ἡ δὲ αὐτῶν φύσις καθ' ἑαυτὰ, ἀπειρίαν. Φαίνεται. Οὕτω δὴ τἄλλα τοῦ ἑνός, καὶ ὅλα καὶ κατὰ τὰ μόρια, ἄπειρά τέ ἐστι καὶ πέρατος μετέχει. Παίυ γε. Οὐκοῦν καὶ ὅμοιά τε

E καὶ ἀνόμοια ἀλλήλοις τε καὶ ἑαυτοῖς; Πῆ δή; Ἧι μὲν που ἄπειρά ἐστι κατὰ τὴν ἑαυτῶν φύσιν πάντα, ταὐτὸν πεπονθότα ἂν εἴη ταὐτῇ. Παίυ γε. Καὶ μὴν ἧγε ἅπαντα πέρατος μετέχει, καὶ ταύτῃ πάντ' ἂν εἴη ταὐτὸν πεπονθότα. Πῶς δ' οὔ; Ἧι δέ γε πεπερασμένα τε ἐστὶ καὶ ἄπειρα πέπονθεν, ἐναντία πάθη ἀλλήλοις ὄντα, ταῦτα τὰ πάθη πέπονθε.

Ναί. Τὰ δὴ ἐναντία γε, ὡς οἷόντε ἀνομοιότατα. Τί μήν; Κατὰ μὲν ἄρα ἑκάτερον τὸ παθος ὅμοια αὖ εἴη αὐτά τε αὑτοῖς καὶ ἀλλήλοις· τὸ δὲ ἀμφότερα, ἀμφοτέρως ἐναντιώτατά τε καὶ ἀνομοιότατα. Κινδυνεύει. Οὕτω δὴ τἆλλα, ταυτά τε αὐτοῖς καὶ ἀλλήλοις ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια εἴη ἄν. Οὕτω. Καὶ ταῦτα δή, καὶ ἕτερα ἀλλήλων, καὶ κινούμενα καὶ ἑστῶτα, καὶ πάντα τὰ ἐναντία πάθη, οὐκέτι χαλεπῶς διήσομεν πεπονθότα τἆλλα τοῦ ἑνός· ἐπεὶ καὶ ταῦτα ἐφάνη πεπονθότα.

Ὀρθῶς λέγεις. Οὐκοῦν εἰ ταῦτα μὴ ἔστιν ἑνὸς ἕνεκα, ὥς φανερὸν, ἐπισκοποῦμεν δὲ πάλιν, εἰ ἔστιν ἄρα, καὶ οὐχ οὕτως ἔχει τἆλλα τοῦ ἑνός, ἢ οὐ τοῦτο μόνον; Παύομαι οὖν. Λέγωμεν δὴ ἐξ ἀρχῆς, ἓν εἰ ἔστι, τί χρὴ τἆλλα τῷ ἑνὸς πεπονθέναι. Λέγωμεν γάρ. Ἆρ' οὖν χωρὶς μὲν τὸ ἓν τῶν ἄλλων, χωρὶς δὲ τἆλλα τοῦ ἑνός; Τί δή; Ὅτι που οὐκ ἔστι τοῦτο ταῦτα ἕτερον, ὃ ἄλλο μέν ἐστι τοῦ ἑνός, ἄλλο δὲ τῶν ἄλλων. πάντα γὰρ εἴρηται, ὅταν μὴ ῥηθῇ τό, τε ἓν καὶ τἆλλα. Παντα γάρ. Οὐκ ἄρα ἔστ' ἐστὶν ἕτερον τούτων, ἐν ᾧ τό, τε ἓν αὖ εἴη τῷ αὐτῷ, καὶ τἆλλα. Οὐ γάρ. Οὐδέποτε ἄρα ἐν ταὐτῷ ἐστὶ τὸ ἓν καὶ τἆλλα. Οὐκ ἔοικε. Χωρὶς ἄρα; Ναί. Οὐδὲ μὴν μόρια γε ἔχειν φαμὲν τὸ ὡς ἀληθῶς ἕν. Πῶς γάρ; Οὔτ' ἄρα ὅλον εἴη αὖ τὸ ἓν ἐν τοῖς ἄλλοις, οὔτε μόρια αὐτό, εἰ χωρὶς τε ἐστὶ τῶν ἄλλων καὶ μόρια μὴ ἔχῃ. Πῶς γὰρ οὔ; Οὐδενὶ ἄρα τρόπῳ μετέχοι αὖ τἆλλα τοῦ ἑνός, μήτε κατὰ μόριόν τι αὐτό, μήτε κατ' ὅλον μετέχοντα. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδαμῇ ἄρα ἓν τἆλλά ἐστιν, οὐδ' ἔχει ἐν ἑαυτοῖς ἓν οὐδέν. Οὐ γὰρ οὖν. Οὐδ' ἄρα πολλά ἐστι τἆλλα. ἓν γὰρ ἂν ἕκαστον αὐτῶν μόριον τοῦ ὅλου, εἰ πολλὰ ἦν. νῦν δὲ οὔτε ἕν, οὔτε πολλά, οὔτε ὅλον, ὅτε μόρια ἐστὶ τἆλλα τοῦ ἑνός· ὅπῃ αὖτε οὐδαμοῦ μετέχει. Ὀρθῶς. Οὐδ' ἄρα δύο, οὔτε τρία, οὔτε τὰ αὐτὰ ἐστὶ τἆλλα, οὔτε ἓν ἔστιν ἐν αὐτοῖς, εἴπερ τοῦ ἑνὸς παντάπασι χωρεῖται. Οὕτως. Οὐδὲ ὅμοια ἄρα καὶ ἀνόμοια, οὔτε ταυτὰ ἐστὶ τῷ ἑνὶ τἆλλα, οὔτε ἔνεστιν ἐν αὐτοῖς ὁμοιότης καὶ ἀνομοιότης. εἰ γὰρ ὅμοια καὶ ἀνόμοια αὐτὰ εἴη, ἢ ἔχει ἐν ἑαυτοῖς ὁμοιότητα καὶ ἀνομοιότητα, δύο που εἴδη ἐναντία ἀλλήλοις ἔχοι ἂν ἐν ἑαυτοῖς τἆλλα τοῦ ἑνός. Φαίνεται. Ἦν δέ γε ἀδύνατον δυοῖν πινοῖν μετέχειν ἀ μηδενὸς μετέχῃ. Ἀδύνατον. Οὔτ' ἄρα ὅμοια ἐστ' ἀνόμοια ἐστὶν, οὔτ' ἀμφότερα, τἆλλα. ὅμοια

A Certé. At contraria videlicet ſunt quàm diſſimillima. Sunt ſané. Ex alterutra igitur affectione, ſimilia fuerint ipſa ſibiipſis, & alia mutuò cum aliis: ex vtriſq; verò, vtrinque quàm maximè contraria & diſſimillima. Videtur. Ita ergo Alia ſibiipſis & mutuò eadem, ſimilia & diſſimilia fuerint. Ita. Ac rurſus eadem & altera, & mota & ſtantia, cæteriſque contrariis affectionibus affecta, cætera quæ accidunt his quę alia ſunt quàm Vnum, haud difficulter comperiemus: quandoquidem conſtat hæc ita eſſe affecta. Rectè ais. Nónne ſi hæc tanquam perſpicua atque cognita ſinamus, atque iterum diſpiciamus, ſi vnum ſit nimirum, itáne ſe habeant Alia vt vnum, an ita tantúm? Omnino. Repetito igitur principio dicamus, ſi vnum eſt, écquid conſtituendũ ſit Alia ex vno pati. Dicamus ſané. Nónne ſeorſim quidem Vnum ab aliis, & Alia ſeorſim ab vno ponere oportet? Quídni? Quia nihil eſt aliud præter hæc, quod aliud quidem ſit præter vnum, & aliud quàm alia. vniuerſa enim notata ſunt illis vocabulis *Vnum* & *Alia*. Vniuerſa ſané. Nihil igitur aliud eſt præter hæc, in quo & Vnum & Alia ſint, eadem ratione. Nequaquam. Nunquam igitur in idem cadunt Vnum & Alia. Non videtur. Seorſim igitur ſunt. Sunt. Diximus etiam Vnum nullas reuera partes habere. Quo pacto enim partibus conſtare poteſt? Neque Totum igitur Vnum aliis inerit, neque ipſius partes: ſi quidem ſeorſim eſt ab aliis, & nullis partibus componitur. Quídni? Nullo itaque modo Alia Vnum participant, quum neque partem ipſius quampiam, neque totum ipſum participent. Non videtur vllo prorſus. Nullatenus igitur Alia ſunt vnũ, neq; in ſeipſis vnum aliquod habent. Nequaquam. Quocirca Alia non ſunt multa. etenim ſi multa eſſet vnumquodq; illorũ, pars nimirum totius Vnum eſſet. nunc autem neq; vnum, neque totum, neque partes Vnius ſunt Alia: quandoquidem nihil habent cum Vno commune. Rectè. Itaq; neque duo neque tria neque ipſa ſunt alia, neque Vnum in ipſis: ſi quidem vbique Vno deſtituuntur. Ita. Neque ſimilia igitur & diſſimilia, neque eadem Alia ſunt Vni: neque in ipſis ſimilitudo & diſſimilitudo eſt Vnius ratione. nam ſi ſimilia & diſſimilia ipſa eſſent, quatenus in ſe habent ſimilitudinem & diſſimilitudinem, duas omnino ſpecies ſibi inuicem contrarias haberẽt ipſa Alia Vnius ratione. Videtur. Atqui fieri non poteſt vt quæ nullum participant, duo quædam participent. Non poteſt. Neque igitur ſimilia neque diſſimilia ſunt Alia, neque vtraque. ſi enim ſimilia

Vocula εἰ ſupernacanea eſſe videtur. ſcribendo autem ἐῶμεν, cõueniret cũ ὑπεροπτέον: ſed malim ὑπισχνοῦμαι.

In præced. edit. ἔνεστιν pro ἔστιν.

vel diſſimilia eſſent, Vnam quãdam aliam diuerſámque ſpeciem participarent: ſin vtraque, duas quaſdam contrarias ſpecies. hæc verò fieri non poſſe apparuit. Vera narras. Non igitur eadem neutra, quæ neque moueantur neque ſtent, neque fiant neque pereant, neque maiora ſint neque minora, neque paria: neque affectionu n illarũ vllæ in illa cadant. nam ſi tale quidpiam Alia ſuſceperint, vnum quoq; & duo & tria, par & impar participabunt. quod fieri non poſſe, ex ſuperioribus perſpicuũ fuit, quum Vno prorſus ſint deſtituta. Veriſſimé. His igitur de cauſis, Vnum ſi eſt, & omnia eſt vnum, neque Vnum eſt, vel ſuiipſius vel Aliorum ſimiliter ratione. Omnino. Eſto. ſi autem non eſt Vnum, deincépſne conſiderandum eſt quídnam inde conſequatur? Eſt ſanè conſiderandum. Ecquæ tandem iſta eſt poſitio, *Si vnum nõ eſt*? ab illáne differt, *Si non vnum non eſt*? Differt profectó. Nec verò tantùm differt, vel etiam omnino cõtraria hæc eſt, *Si non vnum non eſt*, ea *Si Vnum non eſt*? Contraria omnino. Quid? ſi dixerit quiſpiam, Si magnitudo non eſt, aut paruitas non eſt, aut aliud quidlibet huiuſmodi, nónne in ſingulis ſignificat Aliud quidpiam dicere id quod non eſt? Omnino. Nónne & núc ſignificat ſe dicere aliud quidpiam ab Aliis Id quod non eſt, in illo dicendi genere, *Vnum ſi non eſt*? ipſiúſque mentem percipimus? Percipimus. Primùm igitur tale quidpiam ſignificat quod cognoſci poteſt, deinde aliud quidpiam aliorum, quum Vnum dicit, ſiue Eſſe illi adiiciat, ſiue non Eſſe. nihilominus enim cognoſcitur quid non Eſſe dicatur, & quod ab Aliis differat. ánnon? Neceſſe eſt. Sic igitur ab initio dicẽdum eſt, Vnum ſi non eſt, quídnam eſſe oportet. Primùm igitur ipſi hoc ineſſe debet, vt apparet, eſſe videlicet quãdam eius ſciẽtiam, aut nihil intelligere nos quid dicatur, quum quis dixerit, Vnum ſi non eſt. Vera commemoras. Nónne & alia altera ipſius eſſe quàm illud, vel neque illud quàm alia prædicari? Omnino. Igitur diuerſitas quoque præter ſcientiam illi adeſt. neque enim aliorum diuerſitatem dicit, quando Vnum, diuerſum quiddam ab aliis dicit, ſed quádam illius diuerſitatem. Videtur. Quinetiã ipſius illius, & alicuius, & huius & huic, & horum, & omnium huiuſmodi particeps eſt Id quod nõ eſt. non enim Vnum neque ab Vno alia, neque illi quicquam eſſet neq; diceretur quicquam, niſi particeps cuiuſdam aut quorundam horum fuiſſet. Rectẽ. Eſſe tamen Vnum minimè poteſt, niſi quidem exiſtat: multorum verò particeps eſſe nihil prohibet.

A μὴν δὲ αὖ ὄντα γ' ἀνόμοια, ἑνὸς αὖ τοῦ ἑτέρου εἰδους μετέχοι ἀμφότερα δὲ ὄντα, δυοῖν τοῖν ἐναντίοιν. τοιαῦτα γὰρ ἀδύνατον ἐφάνη. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα τὰ αὐτὰ, οὐδ' ἕτερα· οὐδὲ κινούμενα, οὐδὲ ἑστῶτα· οὐδὲ γιγνόμενα, οὐδὲ ἀπολλύμενα· οὐδὲ μείζω, οὐδὲ ἐλάττω· οὐδὲ ἴσα· οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν πέπονθε τῶν τοιούτων. εἰ γάρ τι τοιοῦτον πεπονθέναι λέγοιμεν τἆλλα, καὶ ἑνὸς καὶ δυοῖν καὶ τριῶν καὶ περιττοῦ καὶ ἀρτίου μεθέξει· ὧν ἄνευ ἀδύνατον ἐφάνη μετέχειν, τοῦ ἑνός γε πάντη πάντως τετερμένοις. Ἀληθέστατα. Οὕτω δὴ ἓν εἰ ἔστι, πάντα τε ἔστι καὶ οὐδὲ ἓν ἔστι καὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ πρὸς τἆλλα ὡσαύτως. Παντελῶς μὲν οὖν. Εἶεν. εἰ δὲ δὴ μὴ ἔστι τὸ ἓν, τί χρὴ συμβαίνειν, ἆρ' οὐ σκεπτέον μετὰ τοῦτο; Σκεπτέον γάρ. Τίς αὖ εἴη αὕτη ἡ ὑπόθεσις, εἰ ἓν μὴ ἔστιν; ἆρά τι διαφέρει τῆσδε, εἰ μὴ ἓν μὴ ἔστι; Διαφέρει μέντοι. Διαφέρει μόνον; ἢ καὶ πᾶν τοὐναντίον ἔστιν εἰπεῖν, εἰ μὴ ἓν μὴ ἔστι, τοῦτο, ἓν μὴ ἔστι; Παῦ τοὐναντίον. Τί δ' εἴπερ λέγοι, εἰ μέγεθος μὴ ἔστιν, ἢ σμικρότης μὴ ἔστιν, ἢ ἄλλό τι τῶν τοιούτων, ἆρα ἐφ' ἑκάστου ἂν δηλοῖ ὅτι ἕτερόν τι λέγει τὸ μὴ ὄν; Παύ γε. Οὐκοῦν καὶ νῦν δηλοῖ ὅτι ἕτερον λέγει τῶν ἄλλων τὸ μὴ ὄν, ὅταν εἴπῃ, ἓν εἰ μὴ ἔστι; καὶ ἴσμεν ὃ λέγει; Ἴσμεν. Πρῶτον μὲν ἄρα γνωστόν τι λέγει· ἔπειτα ἕτερον τῶν ἄλλων, ὅταν εἴπῃ ἓν, εἴτε τὸ εἶ αὐτῷ προσθεὶς, εἴτε τὸ μὴ εἶ. οὐδὲν γὰρ ἧττον γιγνώσκεται τί τὸ λεγόμενον μὴ εἶ, καὶ ὅτι διαφέρει τῶν ἄλλων. ἢ οὔ; Ἀνάγκη. Ὧδε ἄρα λεκτέον ἐξ ἀρχῆς, ἓν εἰ μὴ ἔστι, τί χρὴ εἶ. πρῶτον μὲν οὖν αὐτῷ τοῦτο ὑπάρχειν δεῖ, ὡς ἔοικεν, εἶ αὐτό· ὅπερ ἐμέμνω· ἢ μηδὲ ὅ, τι λέγεται γιγνώσκεσθαι, ὅταν τις εἴπῃ ἓν εἰ μὴ ἔστιν. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν καὶ ἄλλα ἕτερα αὐτοῦ εἶ, ἢ μηδὲ ἐκεῖνο ἕτερον τῶν ἄλλων λέγεσθαι; Παύ γε. Καὶ ἑτερότης ἄρα ἔστιν αὐτῷ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. οὐ γὰρ τῷ τῶν ἄλλων ἑτερότητα λέγει, ὅταν τὸ ἓν, ἕτερον τῶν ἄλλων λέγῃ, ἀλλὰ τῷ ἐκείνου. Φαίνεται. Καὶ μὴν τοῦ γε ἐκείνου, καὶ τοῦ ἑνός, καὶ τούτου, καὶ τούτῳ, καὶ τούτων, καὶ πάντων τῶν τοιούτων μετέχει τὸ μὴ ὄν. οὐ γὰρ ἂν ὃ ἓν ἐλέγετο, οὐδ' ἂν τοῦ ἑνὸς ἕτερα, οὐδ' ἐκείνῳ ἂν τι ἦν, οὐδ' ἂν τι ἐλέγετο, εἰ μήτε τοῦ ἑνὸς αὐτῷ μετῆν, μήτε τῶν ἄλλων τούτων.

Vel εἶ ante ἀδύνατον addendum, vel ἀδύνατα ſcribendũ eſt. Statim poſt ante eſt videtur ex proced. edit.

Ὀρθῶς. Εἶναι μὲν δὴ τῷ ἑνὶ οὐχ οἷόντε, εἴπερ γε μὴ ἔστι· μετέχειν δὲ πολλῶν οὐδὲν κωλύει

ἀλλὰ

ἀλλὰ καὶ αὐάγκη, εἴπερ τό γε ἓν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο μὴ ἔστιν. εἰ μέντοι μήτε τὸ ἕν, μήτ' ἐκεῖνο, μήτ' ἔσται, ἀμφὶ τοῦτο ἄλλο τοῦ λόγος, ὃ δὲ φθέγξεσθαι δεῖ ὃ δέν· εἰ γὰρ τὸ ἓν ἐκεῖνο καὶ μὴ ἄλλο ὑπόκειται μὴ εἶναι, καὶ τὸ ἐκείνου καὶ ἄλλων πολλῶν αὐάγκη αὐτῷ μετεῖναι. Καὶ πάνυ γε. Καὶ ἀνομοιότης ἄρα αὐτῷ ἔστι πρὸς τἆλλα. τὰ γὰρ ἄλλα, τοῦ ἑνὸς ἕτερα ὄντα, ἑτερότης καὶ εἴη ἄν. Ναί. Τὰ δ' ἑτερότης, οὐκ ἀλλοῖα; Πῶς δ' οὔ; Τὰ δ' ἀλλοῖα, οὐκ ἀνόμοια; Ἀνόμοια μὲν οὖν. Οὐκοῦν εἴπερ τῷ ἑνὶ ἀνόμοιά ἐστι, δῆλον ὅτι ἀνομοίῳ τά τε ἀνόμοια ἀνόμοια ἂν εἴη. Δῆλον. Εἴη δ' ἂν καὶ τῷ ἑνὶ ἀνομοιότης, πρὸς ἓν τἆλλα ἀνόμοια αὐτῷ ἐστιν. Εἴη μὲν οὖν. Εἰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ἀνομοιότης ἔστιν αὐτῷ, ἆρ' οὐκ αὐάγκη ἑαυτοῦ ὁμοιότητα αὐτῷ εἶναι; Πῶς; Εἰ ἑνὸς ἀνομοιότης ἐστὶ τῷ ἑνί, οὐκ ἄν που πρὸς τοῦ τοιούτου ὁ λόγος εἴη, οἷον τοῦ ἑνός· οὐδ' ἂν ἡ ἐπιστήμη εἴη πρός ἑνός, ἀλλα πρὸς ἄλλου ἢ ἑνός. Πάνυ γε. Οὐ δεῖ δέ γε. Οὐ δῆτα. Δεῖ ἄρα ὁμοιότητα τῷ ἑνὶ αὐτὸ ἑαυτῷ εἶναι. Δεῖ. Καὶ μὲν οὐδ' αὖ ἴσον γ' ἐστὶ τοῖς ἄλλοις. εἰ γὰρ εἴη ἴσον, εἴη τε ἂν ἤδη καὶ ὁμοίαν ἂν εἴη αὐτοῖς καὶ τὴν ἰσότητα. Ταῦτα δ' ἀμφότερα ἀδύνατα, εἴπερ μὴ ἔστιν ἕν. Ἀδύνατα. Ἐπειδὴ δ' οὐκ ἔστι τοῖς ἄλλοις ἴσον, ἆρα οὐκ αὐάγκη καὶ τἆλλα ἑκείνῳ μὴ ἴσα εἶναι; Ἀναάγκη. Τὰ δὲ μὴ ἴσα, οὐκ ἄνισα; Ναί. Τὰ δὲ ἄνισα, οὗ ἂν ἄνισα ᾖ; Πῶς δ' οὔ; Καὶ ἀνισότητος δὴ μετέχει τὸ ἕν, πρὸς ἣν τἆλλα αὐτῷ ἐστιν ἄνισα; Μετέχει. Ἀλλὰ μὲν οὐν ἀνισότητος ἐστὶ μέγεθός τε καὶ σμικρότης. Ἔστι γάρ. Ἔστιν ἄρα καὶ μέγεθος πρὸς σμικρότητα τῷ τοιούτῳ ἑνί; Κινδυνεύει. Μέγεθος μὲν οὖν σμικρότητος ἀεὶ ἀφέστατον ἀλλήλοιν. Πάνυ γε. Μεταξὺ ἄρα τι αὐτοῖν ἀεί ἐστιν. Ἔστιν. Ἔχεις οὖν τι ἄλλο εἰπεῖν μεταξὺ αὐτοῖν ἢ ἰσότητα; Οὐκ· ἀλλὰ τοῦτο. Οὕτω ἄρα ἐστὶ μέγεθος καὶ σμικρότης, ἔστι καὶ ἰσότης αὐτῷ, μεταξὺ τούτοιν οὖσα. Φαίνεται. Τῷ δὲ ἑνὶ μὴ ὄντι, ὡς ἔοικε, καὶ ἰσότητος ἂν μετείη καὶ μεγέθους καὶ σμικρότητος. Ἔοικε. Καὶ μὲν οὐσίας γε δεῖ αὐτὸ μετέχειν πη. Πῶς δή; Ἔχειν αὐτὸ δεῖ οὕτως ὡς λέγομεν. εἰ γὰρ μὴ οὕτως ἔχει, οὐκ ἂν ἀληθῆ λέγοιμεν ἡμεῖς, λέγοντες τὸ ἓν μὴ εἶναι· εἰ δὲ ἀληθῆ, δῆλον ὅτι ὄντα αὐτὰ λέγομεν. ἢ πῶς οὔτως; Οὕτω μέν, οἶμαι. Ἐπειδὴ δὲ φαμὲν ἀληθῆ λέγειν, ἀνάγκη ἡμῖν φάναι καὶ ὄντα λέγειν.

A sed & neceſſe eſt, ſi quidem vnum illud dũtaxat, neq; aliud nõ eſt. Si verò neq; Vnũ, neque illud, neque erit, ſed de alio quopiam inſtituetur oratio, neque quicquam pronuntiari oportet. ſin autem illud vnũ duntax at & non aliud ponatur eſſe, neceſſe eſt ipſum & illius & aliorum multorum eſſe particeps. Omnino. Quapropter diſſimilitudo ei ineſt aliorum ratione. nam alia quæ ab vno diuerſa erũt, paulo diuerſa hactenus fuerint [.i. ἑτερῖα] Certé. Paulo diuerſa [.i. ἑτερῖα] non aliena [.i. ἀλλοῖα?] Quídni? Aliena verò [.i. ἀλλοῖα] nónne

B ſunt diſſimilia? Diſſimilia nimirum. Atqui ſi vni diſſimilia ſunt, perſpicuum quidem eſt diſſimili fore diſſimilia. Prorſus. Aderit itaque vni diſſimilitudo, cuius ratione alia ipſi fuerint diſſimilia. Apparet. Si igitur ipſi quadrat diſſimilitudo aliorum ratione, nónne neceſſe eſt ipſi quadrare diſſimilitudinem ſuiipſius ratione? Quomodo? Si Vni inſit diſſimilitudo Vnius ratione, haud ſanè de huiuſmodi quodam inſtituetur oratio quemadmodum de Vno: neque poſitio erit de Vno, ſed alio quolibet

C quàm de Vno. Omnino. Nõ oportet quidem. Nequaquam. Conſentaneum eſt igitur in Vno ſuiipſius ſimilitudinem eſſe, ſui ipſius ratione. Eſt. Atqui nec æquale aliis eſt. ſi enim æquale eſſet, iam videlicet & æquale ipſis eſſet ſecundum paritatem. vtrũque autem fieri minimè poteſt, ſi quidem non eſt Vnum. Non poteſt. Quandoquidem autem aliis par non eſt, nónne neceſſe eſt Alia nõ eſſe illi paria? Quídni? Et imparitatis quidem Vnum particeps eſt, cuius ratione Alia ei ſunt imparia. Particeps eſt.

D Porro ad inæqualitaté magnitudo & paruitas pertinet. Prorſus. Ergo magnitudo & paruitas cadit in Vnum ita affectum. Videtur. Atqui magnitudo & paruitas ſemper inter ſe diſcrepant. Omnino. Aliquid igitur inter ipſas intercedit. Plané. Nullúmne aliud medium potes notare quàm æqualitatem, quod inter hæc intercedat? Minimè: ſed idipſum. Cuicunque igitur magnitudo & æqualitas quadrat, ei quoq; eſt æqualitas quæ inter has intercedit. Videtur. Vnum igitur, dum non eſt, vt apparet, & æqualitatis particeps eſt & magnitudinis & paruitatis. Videtur. Atqui o-

E portet etiam vt eſſentiæ quodammodo ſit particeps. Quomodo verò? Ipſum eo quem expoſuimus modo affectum eſſe oportet. ſi enim ita non haberet, nos profectò haud verè loqueremur, quum affirmamus Vnum non eſſe: ſin vera, perſpicuum eſt nos pronuntiare ipſa reuera exiſtere. nónne ita? Ita plané. Quum verò nos vera prædicare affirmemus, conſentaneum eſt nos ea affirmare quæ reuera exiſtant.

Neceſſe eſt. Eſt igitur, vt apparet, Vnum, id quod non eſt. ſi enim Id quod non eſt minimè ſit, ſed aliquid ab ipſo Eſſe remittat ad hoc vt non ſit, continuò erit Non ens. Prorſus. Oportet igitur ipſum Ens, vinculum quoddam habere vt nõ ſit, quò huiuſmodi quædam affectio in ipſum cadat, vt non ſit: ſi huiuſmodi debet eſſe vt non ſit, vt perfectè rurſus eſſe liceat. ſic enim Id quod eſt, maximè fuerit: & Id quod non eſt, maximè non erit: ſi ipſum quidem Id quod eſt, particeps ſit eſſentiæ, quatenus eſt: Id verò quod non eſt, non-eſſentiæ, vt ſit huiuſmodi, & perfectè illam naturam habeat vt nullo modo ſit. Ipſum verò id quod non eſt, non-eſſentiæ, vt ſit Id quod non eſt: eſſentiæ verò, vt non ſit id quod non eſt: ſi quidem Id quod non eſt, prorſus videri debeat. Veriſſimé. Nónne igitur, quandoquidem Id quod eſt non eſt particeps eſſentiæ, & Id quod non eſt eſſentiæ eſt particeps: Vnũ quoque, quũ minimè ſit, eſſentiæ particeps eſſe neceſſe eſt, ad hoc vt verè non ſit? Neceſſe eſt. Eſſentia igitur adeſſe Vni videtur, ſi non eſt. Videtur. Et non-eſſentia rurſus, ſi quidem non eſt. Quídni? Num poteſt aliquid quod certo quodam modo affectum, ſic habere ſe dicitur, non ita tamen ſe habere, quum nondum ex huiuſmodi habitu tranſmutatum ſit? Non poteſt. Quidlibet igitur huiuſmodi, quod vel ſic vel non ſic ſe habuerit, mutationem ſignificat. Quídni? Mutationem verò motúmne an aliud quidpiam eſſe dicemus? Motum. Vnum autẽ nónne apparuit eſſe & non eſſe? Apparuit. Nónne ſic & ſic [i. vario modo] ſe habere apparuit? Certé. Vnum igitur quod nõ ſit moueri apparuit: ſi quidem mutationẽ habeat ex eo quod ſit ad id quod non eſt. Videtur. Atqui ſi nuſquam eſt in rerum natura, quum non ſit (ſi quidem nõ ſit) aliò migrare nõ poteſt. Qua ratione enim poſſet? Non igitur mouetur ex eo quòd in variũ locum commeet. Nequaquam. Neque tamen in eodem verteretur. idem enim nuſquã attingit. idem etenim eſt ipſum quod eſt. At Id quod non eſt, in rerũ ipſarum numero cenſeri nullo modo poteſt. Non poteſt. Id igitur quod non eſt, non poteſt in eo verti in quo non eſt. Nequaquam. Neque verò alteratur Vnum à ſeipſo, neque Id quod eſt, neque id quod non eſt. alioqui merum de Vno ſilentium, ſi quidem à ſeipſo ipſum alteraretur: ſed de aliquo alio ſermo inſtitueretur. Rectè. Quòd ſi neque alteratur, neque in eodem vertitur, neque vltrò citróque cõmeat, écquo modo moueretur? Quónam verò? Neceſſe eſt illud quod immobile eſt, quieſcere: quod quieſcit, ſtare. Neceſſe eſt. Quocirca Vnum quod non eſt, & ſtat & mouetur. Videtur. Atqui ſi quidem mouetur, planè neceſſe eſt alterari hactenus. quatenus enim aliquid mouetur,

A Ἀνάγκη. Ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικε, τὸ ἓν ὂκ ὄν. εἰ γὰρ μὴ ἔστιν μὴ ὄν, ἀνάγκη τι τῶν ἐόντων εἶναι αὐτοῦ τοῦτο ὃ μὴ ἔστι, βύθιος ἔστιν ὄν. Παντάπασι μὲν οὖν. Δεῖ ἄρα αὐτὸ δεσμὸν ἔχειν τὸ μὴ ἔστι, τὸ ἔστι μὴ ὄν, εἰ μέλλοι μὴ ἔστι· ὁμοίως ὥσπερ τὸ ὄν, ὃ μὴ ὂν ἔχειν μὴ ἔστι, ἵνα τελέως οὐκ ἔστι ᾖ. ἢ γάρ; Οὕτως γὰρ οὐκ τὸ, τε ὂν μάλιστ' ἂν εἴη, καὶ τὸ μὴ ὂν ὂκ ἂν εἴη· μετέχοντα, τὸ μὲν ὂν, οὐσίας τοῦ ἔστι ὄν· μὴ οὐσίας δὲ, οὗ ἔστι μὴ ὄν· εἰ μέλλοι τελέως οὐκ ἔστι. τὸ δὲ μὴ ὄν, μὴ οὐσίας μὲν οὗ μὴ ἔστι μὴ ὄν, οὐσίας δὲ τοῦ ἔστι μὴ ὄν· εἰ καὶ τὸ μὴ ὂν αὖ τελέως ἔσται. Ἀληθέστατα. Οὐκοῦν, ἐπεὶ καὶ ὧν τε ὄντι, τοῦ μὴ ἔστι, καὶ τῶν μὴ ὄντι, τοῦ ἔστι μέτεστι, καὶ τῷ ἑνὶ, ἐπεὶ δὴ οὐκ ἔστι, τοῦ ἔστι ἀνάγκη μετεῖναι, εἰς τὸ μὴ ἔστι. Ἀνάγκη. Καὶ οὐσία δὴ φαίνεται ᾧ ἑνὶ, εἰ μὴ ἔστι. Φαίνεται. Καὶ μὴ οὐσία ἄρα, εἰ ὧν μὴ ἔστι. Πῶς δ' οὔ; Οἷόντε οὖν, ὃ ἔχον πως, μὴ ἔχειν οὕτω, μὴ μεταβάλλον ὂκ ταύτης τῆς ἕξεως; Οὐχ οἷόντε. Παῦ ἄρα τὸ τοιοῦτον μεταβολὴν σημαίνει, ὃ ἂν ὅτου τε καὶ μὴ ὅτου ἔχῃ. Πῶς δ' οὔ; Μεταβολὴ δὲ, κίνησις; ἢ τί φήσομεν; Κίνησις. Οὐκοῦν τὸ ἓν, ὄν τε καὶ ὂκ ὂν ἐφάνη; Ναί. Οὕτως ἄρα καὶ ὂκ ὅτου ἔχον φαίνεται. Ἔοικε. Καὶ κινούμενον ἄρα τὸ ὂκ ὄν, ἓν πέφανται· ἐπεὶ καὶ μεταβολὴν ὂκ τοῦ ἔστι ὅτι τὸ μὴ ἔστι ἔχον. Κινδυνεύει. Ἀλλὰ μήν, εἰ μηδαμοῦ γε ἔστι τῶν ὄντων, ὡς ὂκ ἔστιν, εἰ καὶ μὴ ἔστιν, οὐδ' ἂν μεθίσαιτο πολύ ποι. Πῶς γάρ; Οὐκ ἄρα ᾧ τε μεταβαίνειν κινοῖτ' ἄν. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ἐν τῷ αὐτῷ αὖ τρέφοιτο. Ταὐτοῦ γὰρ οὐδαμοῦ ἅπτεται. οὐ γὰρ ἔστι τὸ ταὐτόν. τὸ δὲ μὴ ὄν, ἐν τῷ τῶν ὄντων ἀδυνάτου ἔστι. Ἀδύνατον γάρ. Οὐκ ἄρα τὸ ἕν, μὴ ὄν, τρεφεσθαι ἂν δυνάμει ἐν ἐκείνῳ ἐν ᾧ μὴ ἔστιν. Οὐ γὰρ οἷόν. Οὐδὲ μὴν ἀλλοιοῦταί που τὸ ἓν ἑαυτοῦ, οὔτε τὸ ὂν, οὔτε τὸ μὴ ὄν. οὐ γὰρ ἂν ἔτι λόγος ἦν περὶ τοῦ ἑνὸς, εἰ ἀλλοιοῦτο αὐτὸ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ περὶ ἄλλου τινός. Ὀρθῶς. Εἰ δὲ μήτ' ἀλλοιοῦται, μήτε ἐν ταὐτῷ τρέφεται, μήτε μεταβαίνει, ἆρ' ἂν πη ἔτι κινοῖτο; Πῶς δή; Τό γε μὴν ἀκίνητον ἀνάγκη ἡσυχίαν ἄγειν, τὸ δὲ ἡσυχάζον, ἑστάναι. Ἀνάγκη. Τὸ ἓν ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὐκ ὄν, ἑστηκέ τε καὶ κινεῖται. Ἔοικε. Καὶ μὴν, εἰ ἑστηκε γε κινεῖται, μεγάλη ἀνάγκη αὐτῷ ἀλλοιοῦσθαι. ὅπη γὰρ ἂν τι κινηθῇ,

χτ' Τοσοῦτον οὐκέθ' ὡσαύτως ἔχει ὡς εἶχεν, ἀλλ' ἕτερως. Οὕτω. Κινούμενον δὲ ὂν ἓν, καὶ ἀλλοιοῦται. Ναί. Καὶ μὴν μηδαμῇ γε κινούμενον, οὐδαμῇ αὖ ἀλλοιοῖτο. Οὐ γάρ. Ἡ μὴν ἄρα κινεῖται τὸ οὐκ ὂν ἕν, ἀλλοιοῦται· ᾗ δὲ μὴ κινεῖται, οὐκ ἀλλοιοῦται. Οὐ γάρ. Τὸ ἓν ἄρα μὴ ὂν ἀλλοιοῦταί τε καὶ οὐκ ἀλλοιοῦται. Φαίνεται. Τὸ δ' ἀλλοιούμενον ἆρ' οὐκ ἀνάγκη γίγνεσθαι μὴν ἕτερον ἢ πρότερον, ἀπόλλυσθαι δὲ οὐ τῆς πρότερας ἕξεως; Τὸ δὲ μὴ ἀλλοιούμενον, μήτε γίγνεσθαι μήτε ἀπόλλυσθαι; Ἀνάγκη. Καὶ τὸ ἓν ἄρα, μὴ ὄν, ἀλλοιούμενον μὴν, γίγνεταί τε καὶ ἀπόλλυται· μὴ ἀλλοιούμενον δὲ, οὔτε γίγνεται, οὔτε ἀπόλλυται. καὶ οὕτω τὸ ἓν, μὴ ὄν, γίγνεταί τε καὶ ἀπόλλυται· καὶ οὔτε γίγνεται, οὔτ' ἀπόλλυται. Οὐ γάρ. Αὖθις δὴ ὅτι τῷ λόγῳ ἰωμὲν πάλιν, ὀψόμενοι εἰ ταῦτα ἡμῖν φανεῖται ἄρ' καὶ νῦν, ἢ ἕτερα. Ἀλλὰ χρή. Οὐκοῦν, ἓν εἰ μὴ ἔστι, ἆρ' ἔφαμεν τι χρὴ περὶ αὐτοῦ συμβαίνειν; Ναί. Τὸ δὲ μὴ ἔστιν ὅταν λέγωμεν, ἆρα μὴ ἄλλό τι σημαίνει ἢ οὐσίας ἀποστασιν τούτῳ ὃ ἂν φῶμεν μὴ εἶ)ναι; Οὐδὲν ἄλλο. Πότερον οὖν, ὅταν φῶμεν μὴ εἶναί τι, πῶς οὐκ εἶ) φαμεν αὐτό, πῶς δὲ εἶ); ἢ τοῦτο ὃ μὴ ἔστι, λεγόμενον, ἁπλῶς σημαίνει ὅτι οὐδαμῶς οὐδαμῇ ὄντι, οὐδέ πῃ μετέχει οὐσίας, τόγε μὴ ὄν; Ἁπλοῦν ταῦτα μοὶ δοκεῖ. Οὔτε ἄρα δυνατὸν εἶ) ἂν τὸ μὴ ὄν, οὔτε ἄλλως οὐδαμῶς οὐσίας μετέχειν Οὐ γάρ. Τὸ δὲ γίγνεσθαι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι, μή τι ἄλλο ἢ, ἢ τὸ μὲν οὐσίας μεταλαμβάνειν, τὸ δ' ἀπολλύναι οὐσίαν; Οὐδὲν ἄλλο. Ὧι δέ γε μηδὲν τούτου μέτεστιν, ὅτ' ἂν λαμβάνοι ὅτ' ἀπολλύοι αὐτό. Πῶς γάρ; Τῷ ἓνὶ ἄρα, ἐπειδὴ οὐδαμῇ ἔστιν, ὅτε ἐκτέον, ὅτε ἀπαλλακτέον, ὅτε μεταληπτέον οὐσίας μηδαμῶς. Εἰκός. Οὔτε ἄρα ἀπόλλυ) τὸ μὴ ὂν ἕν, ὅτε γίνε), ἐπεὶ οὐδαμῇ οὐδαμῆ μετέχει οὐσίας. Οὐ φαίνε). Οὐδὲ ἄρ' ἀλλοιοῦται οὐδαμῇ. ἤδη γὰρ ἂν γίγνοιτό τε καὶ ἀπολλύοιτο τοῦτο πάλαι. Ἀληθῆ. Εἰ δὲ μὴ ἀλλοιοῦται, οὐκ ἀνάγκη μηδὲ κινεῖσθαι; Ἀνάγκη. Οὐδὲ μὴν ἐστάναι φήσομεν ὃ μηδαμοῦ ὄν. Ὃ γὰρ ἑστὼς, ἐν τῷ αὐτῷ τινὶ ἀεὶ δεῖ εἶ) τῷ αὐτῷ. Πῶς γὰρ οὔ; Οὕτω δὴ αὐτὸ μὴ ὂν, μήτε ποτὲ ἑστάναι μήτε κινεῖσθαι λέγωμεν. Μὴ γὰρ οἷόν. Ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἔστι γε αὐτῷ τι τῶν ὄντων. ἤδη γὰρ ἂν τούτῳ μετέχον ὄντος, οὐσίας μετέχοι.

A hactenus non ita affectum est vt erat, sed aliter. Ita. Vnum igitur, dum mouetur, etiam alteratur. Certé. Atqui quod nullo modo mouetur, nequaquā alteratur. Nequaquam. Id igitur quod non est Vnum, quatenus mouetur, alteratur: quatenus nō mouetur, minimè alteratur. Nequaquam. Vnum igitur quod minimè est, alteratur, neque alteratur. Videtur. Quod autem alteratur, nónne necesse est alterū fieri quàm prius, & ex priore habitu perire, id est, pristinum statum exuere? quod autem minimè alteratur, neque fieri neque perire? Ne
B cesse est. Vnum igitur quod non est, dum alteratur quidem, fit & perit: dum autem minimè alteratur, neque fit neque perit: atque adeo Vnum quod nō est, fit & perit, & neque fit neq; perit. Nequaquā. Rursus autem ad ipsum principium redeamus, rursus inspecturi an eadem nobis videbuntur quæ nunc, an alia. Ita sanè oportet. Nónne, Vnum si non est, iam diximus écquid consentaneum est de ipso euenire? Certé. At quoties id quod non est pronuntiamus, aliúdne quidpiam significat
C quàm essentiæ absentiam? hactenus nimirum quatenus dixerimus ipsum minimè existere. Nihil aliud. Vtrum quando dicimus nō esse aliquid, aliquo modo dixerimus ipsum nō esse, aliquo modo verò esse? An potius hoc ipsum Non est, quoties dicitur, simpliciter significat, nullo planè modo vsquam esse, neque Id quod non est, vllo modo esse particeps essentiæ? Simplicissimè nimirum & verissimé. Neque ergo Ipsum quod non est esse poterit, neque vllo alio prorsus modo esse particeps essentiæ. Minimé. Fieri autem & interire,
D num aliud potest quàm illud quidē essentiam assumere, hoc verò penitus amittere? Nihil aliud. Ergo cui nihil commune est cum essentia, neque ipsa assumpserit neque amiserit. Quomodo verò? Vni igitur, quandoquidem nullo modo est, neque habenda, neque dimittenda, neque assumenda essentia est vllatenus. Consentaneum est. Illud igitur quod minimè Vnum est, neque perit, neq; fit: quandoquidem nullo modo particeps est essentiæ. Non videtur. Neque igitur vllo modo alteratur. iam
E enim & fieret & interiret, si hoc patereturr. Verū ais. Quòd si nō alteratur, neq; moueri necesse est. Est plané. Neq; verò stare dixerimus quod nullibi est. quod enim stat, in aliquo codē semper esse oportet. Quídni? Sic nimirū ipsum illud quod non est, neq; stare vnquam neq; moueri dicamus. Ne sané. Atqui neque ipsi adest quicquam eorū quæ sunt. ipsum enim quod cum eo quod est, vinculo quodā cōiunctū esset atq; copulatū, essentiæ videlicet esset particeps.

Videndum an τὸ αὐτῷ, an quidpiā aliud pro his quæ superuacanea sunt, scribēdum sit.

Perſpicuum eſt. Neque verò vel magnitudo vel paruitas, neque paritas in ipſum cadit. Nequaquam. Neque etiam vel ſimilitudo vel alteritas, neque ipſius neque aliorum ratione in ipſum cadet. Non videtur. Quid verò de Aliis ſtatuemus? aliquóne alio modo ipſi ineſſe ſtatuerimus, ſi nihil prorſus ipſi ineſſe fas ſit? Minimé. Neque Alia igitur ſimilia neque diſſimilia, neque eadem, neque alia ipſi extiterint. Nequaquam. Quid verò de cæteris rerum circumſtantiis dicemus? nimirum Illius, Illi, vel Aliquid, Hoc, Huius, Alterius, Alteri, Quando, Poſtea, vel Nunc: Scientia, Opinio, Senſus, Oratio, Nomen, & alia quælibet res circa id quod non eſt verſabitur? Non profectò verſabitur. Ita autem vti expoſitū eſt, ſi Vnum non eſt, nullo prorſus modo vſquam ſe habet. Non profectò videtur vllo modo vſquam ſe habere. Præterea etiam dicamus, Vnum ſi non eſt, écquid conſentaneum eſt in Alia cadere. Dicamus verò. Alia decet nimirum ipſa exiſtere. niſi enim alia ſint, haud ſanè de ipſis aliis diceretur. Ita. Quòd ſi de Aliis inſtituatur oratio, Alia quidem altera ſunt. ánnon idem tu aliud & alterum vocas? Equidem. Alterum nimirum alterum eſſe ab altero, & aliud quidem aliud eſſe ab alio dicimus? Certé. Ipſis igitur aliis, ſi modò alia futura ſunt, aderit aliquid cuius ratione alia erunt. Neceſſe eſt. Quídnam illud fuerit maximé? Ab vno quidem alia non erunt, quum illud minimè ſit. Nequaquam. Mutuò igitur alia ſunt. id enim ipſis reliquum eſt. alioquin à nullo alia erunt. Rectè. Secundum multitudinem igitur ſingula mutuò alia ſunt. ſecundum Vnum enim non poſſunt, ſi Vnum non exiſtat. at quælibet, vt apparet, ipſorum moles infinita eſt multitudine: & licet aliquis id aſſumpſerit quod minimum eſſe videatur, tanquam per inſomnium, continuò pro eo quod vnū viſum fuerat, plura obuerſantur, & pro eo quod minimū viſum fuerat, quammaximum: ſi ad ea quæ ex ipſo fruſtatim deciduntur [i. minutim cõſiderantur atque ſingulatim] oculos coniicias. Rectiſſimé. In huiuſmodi molibus atque aceruis, Alia fuerint ſibi inuicem diuerſa, ſi quidem alia fuerint, quum vnum non ſit? Prorſus videlicet. Annon plures moles & acerui erunt, quum ſingulatim illorum quilibet prima fronte videbitur, nullus tamen vnus erit reuera, quū ipſum vnū minimè ſit? Sané. Numerus itē illorū aliquis eſſe videbitur, ſi quidem & vnū quodlibet, quum tamen multa exiſtant. Omnino. Et partim quidē pariū numerorum, partim impariū rationes in ipſis ineſſe videbūtur, quāuis nō reuera extiterint: ſi quidem Vnum non aderit. Nequaquā. Quod verò minimū (vti diximus) in ipſis eſſe videbitur, è veſtigio quamplurima & maxima, ſingulorū cõparatione, quaſi illa exigua ſint, profectò ſe nobis oſtētat.

A Δῆλον. Οὔτε ἄρα μέγεθος, οὔτε σμικρότης, οὔτε ἰσότης αὐτῷ ἔστιν. Οὐ γάρ. Οὐδὲ μὴν ὁμοιότης γε, ἢ δὲ ἑτεροιότης, ἤτε πρὸς αὐτὸ ἤτε πρὸς τἄλλα εἴη ἂν αὐτῷ. Οὐ φαίνεται. Τί δέ; τἄλλα ἔοικ' ὅπως ἂν εἴη αὐτῷ, εἰ μηδὲν αὐτῷ δεῖ εἶ); Οὐκ ἔστιν. Οὔτε ἄρα ὅμοια, οὔτε ἀνόμοια, οὔτε ταὐτά, οὔτε ἕτερα ἔστιν αὐτῷ τἀ ἄλλα. Οὐ γάρ. Τί δέ; Τὸ ἐκείνου, ἢ τὸ ἐκείνῳ, ἢ τὸ τί, ἢ τὸ τοῦτο, ἢ τὸ τούτου, ἢ ἄλλου, ἢ ἄλλῳ· ἢ ποτέ, ἢ ἔπειτα, ἢ νῦν· ἢ

B ἐπιστήμη, ἢ δόξα, ἢ αἴσθησις, ἢ λόγος, ἢ ὄνομα, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν ὄντων πρὸς τὸ μὴ ὂν ἔσται; Οὐκ ἔσται. Οὕτω δὴ ἓν οὐκ ὂν οὐκ ἔχει πως οὐδαμῆ. Οὐκοῦν δὴ ἔοικέ γε οὐδαμῆ ἔχειν. Ἔτι δὴ λέγωμεν, ἓν εἰ μὴ ἔστι, τἄλλα τι χρὴ πεπονθέναι. Λέγωμεν γάρ. Ἄλλα μὴν που δεῖ αὐτὰ εἶ). εἰ γὰρ μηδὲ ἄλλα ἔστιν, οὐκ ἂν πρὸς τ' ἄλλων λέγοιτο. Οὕτως. Εἰ δὲ περὶ τ' ἄλλων ὁ λόγος, ἔστιν ἄλλα ἕτερά ἐστιν. ἢ οὐκ ἐπὶ τῷ αὐτῷ καλεῖς τότε ἄλλο ἢ ὃ

C ἕτερον; Ἔγωγε. Ἕτερον δέ γέ που φαμὲν τὸ ἑτέρου εἶ) ἕτερον, καὶ ὃ ἄλλο δὴ ἄλλο εἶ) ἄλλου; Ναί. Καὶ τοῖς ἄλλοις ἄρα, εἰ μέλλοι ἄλλα εἶ), ἔσται τι οὗ ἄλλα ἔσται. Ἀνάγκη. Τί δὴ οὖν ἂν εἴη; Τὸ μὲν γὰρ ἑνὸς οὐκ ἔσται ἄλλα, μὴ ὄντος γε. Οὐ γάρ. Ἀλλήλων ἄρα ἐστί. πολλὰ γὰρ αὐτοῖς ἔτι λείπεται), ἢ μηδενὸς εἶ) ἄμοιρα. Ὀρθῶς. Κατὰ πλῆθη ἄρα ἕκαστα ἀμηχάνων ἄλλα ἐστί. κἂν γὰρ οὐκ ἂν εἰά τε εἴη, μὴ ὄντος ἑνός· ἀλλ' ἕκαστος, ὡς ἔοικεν, ὁ ὄγκος αὐτῶν

D ἄπειρός ἐστι πλῆθος· καὶ ἂν τὸ σμικρότατον δοκῇ εἶ) λαβεῖν, ὥσπερ ὄναρ ἐν ὕπνῳ φαίνεται), ἐξαίφνης αὖ ἑνὸς δόξαντος εἶ) πολλά, καὶ αὖ σμικροτάτου παμμεγέθη πρὸς τὰ κερματιζόμενα ἐξ αὐτοῦ. Ὀρθότατα. Τοιούτων δὴ ὄγκων ἄλλα ἀλλήλων εἴη ἂν τὰ ἄλλα, εἰ ἑνὸς μὴ ὄντος ἄλλα ἐστί. Κομιδῇ μὲν οὖν. Οὐκοῦν πολλοὶ ὄγκοι ἔσονται, εἷς ἕκαστος φαινόμενος, ὢν δὲ οὔ, εἴπερ ἓν μὴ ἔσται; Οὕτω. Καὶ ἀριθμὸς δὲ εἶ) αὐτῶν

D δόξει, εἴπερ ἓν ἕκαστον, πολλῶν ὄντων. Παύυ γε. Καὶ τὰ μὲν δὴ, ἅπτα, τὰ δὲ, περιττὰ αὖ αὖ ἅπτα ὄντα, οὐκ ἀληθῶς φαίνεται, εἴπερ ἓν μὴ ἔσται. Οὐ γὰρ οὖν. Καὶ μὴν καὶ σμικρότατόν γε, φαμέν, δόξειεν αὖ εἶ). Φαίνεται δὲ τοῦτο πολλὰ καὶ μεγάλα, πρὸς ἕκαστον τῶν πολλῶν, ὡς σμικρῶν ὄντων.

Rectius Οὐκοῦν scriberetur.

Πῶς δ᾽ οὔ; Καὶ ἴσος μὲν τοῖς πολλοῖς καὶ σμικρὸς ἕκαστος ὄγκος δοξασθήσεται εἶναι. οὐ γὰρ ἂν μετέβαινεν ὂν μείζονος εἰς ἔλαττον φαινόμενος, πρὶν εἰς ὃ μεταξὺ δόξειεν ἐλθεῖν. Τοῦτο δ᾽ εἴη ἂν φάντασμα ἰσότητος. Εἰκός. Οὐκοῦν καὶ πρὸς ἄλλον ὄγκον πέρας ἔχων, αὐτός τε πρὸς αὑτὸν, οὔτε ἀρχὴν, ὅτε πέρας, οὔτε μέσον ἔχων; Πῇ δή; Ὅτι ἀεὶ αὐτῷ ὁτῳοῦν τις τὶ λάβοι τῇ διανοίᾳ, ὡς τι τούτων ὄν, πρό τε τῆς ἀρχῆς, ἄλλη ἀεὶ φαίνεται ἀρχή· μετά τε τὸ τελευτῶν, ἑτέρα ὑπολειπομένη τελευτή· ἔν τε τῷ μέσῳ, ἄλλα μεσαίτερα τοῦ μέσου. σμικρότερα δὲ, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἑνός αὐτῶν ἑκάστου λαμβάνεσθαι· ἅτε οὐκ ὄντος τοῦ ἑνός. Ἀληθέστατα. Θρυπτόμενα δὲ, οἶμαι, κερματιζόμενον ἀνάγκη παντὸς ὄν, ὅ αὖ τις λάβοι τῇ διανοίᾳ. ὄγκος γάρ που ἑνὸς αὖθ᾽ λαμβάνοιτο ἄν. Παντάπασιν μὲν οὖν. Οὐκοῦν τοῦτό γε τοιοῦτον πόρρωθεν μὲν ὁρῶντι, καὶ ἀμβλύ, ἓν φαίνεσθαι ἀνάγκη· ἐγγύθεν δὲ, καὶ ὀξὺ νοοῦντι, πλῆθει ἄπειρον ἓν ἕκαστον φανεῖσθαι, εἴπερ ἕρεται τοῦ ἑνὸς μὴ ὄντος; Ἀναγκαιότατον μὲν οὖν. Οὕτω δὴ ἄπειρά τε καὶ πέρας ἔχοντα, καὶ ἓν καὶ πολλὰ, ἕκαστα τὰ ἄλλα δεῖ φαίνεσθαι, ἓν εἰ μὴ ἔστι· τἆλλα δὲ τοῦ ἑνός. Δεῖ γάρ. Οὐκοῦν καὶ ὅμοιά τε καὶ ἀνόμοια δόξει εἶναι; Πῇ δή; Οἷον ἐσκιαγραφημένα, ἀποσάντι μὲν, ἓν πόρρω φαινόμενα, ταὐτὸν φαίνεσθαι πεπονθέναι, καὶ ὅμοια εἶναι. Παντάπασι γε. Προσελθόντι δέ γε, πολλὰ καὶ ἕτερα, καὶ τοῦ ἑτέρου φαντάσματι, ἑτερωθέντα καὶ ἀνόμοια ἑαυτοῖς. Οὕτω. Καὶ ὁμοίους δὴ καὶ ἀνομοίους τοὺς ὄγκους αὐτούς τε ἑαυτοῖς ἀνάγκη φαίνεσθαι καὶ ἀλλήλοις. Παντάπασιν μὲν οὖν. Οὐκοῦν καὶ τοὺς αὐτοὺς καὶ ἑτέρους ἀλλήλων, καὶ ἁπτομένους καὶ χωρὶς ἑαυτῶν, καὶ κινουμένους πάσας κινήσεις, καὶ ἑστῶτας παντάχῃ· καὶ γιγνομένους καὶ ἀπολλυμένους, καὶ μηδέτερα, τὰ πόρρω που τὰ τοιαῦτα, ἀ διεξελθεῖν δύπετες ἡμῖν ἤδη, εἰ ἑνὸς μὴ ὄντος πολλὰ ἔστιν. Ἀληθέστατα μὲν οὖν. Ἔτι δὴ ἅπαξ, ἐλθόντες πάλιν ὅθεν τὸ ἀρχὸν, εἴπωμεν, ἓν εἰ μὴ ἔστιν, τἆλλα δὲ τοῦ ἑνός, τί χρὴ εἶναι; Εἴπωμεν γὰρ οὖν. Οὐκοῦν ἓν μὲν οὐκ ἔσται τἆλλα. Πῶς γάρ; Οὐδὲ μὲν πολλά γε. οὐ γὰρ πολλοῖς οὖσιν εἴη ἂν καὶ ἕν. εἰ γὰρ μηδὲν αὐτῶν ἔστιν ἕν, ἅπαντα οὐδέν ἐστιν. ὥστε οὐ δὴ ἂν πολλὰ εἴη. Ἀληθῆ. Μὴ οὐντος δὲ ἑνὸς οὐ τοῖς ἄλλοις, οὔτε πολλὰ, οὔτε ἕν ἐστι τἆλλα. Οὐ γάρ.

A Quídni? Quinetiam moles quæq; æqualis multis & paruis aceruis esse videbitur. non enim è maiori ad minus perspicuè videbitur transire, antequã videatur peruenisse adintermediũ. hæc verò erit paritatis imago quædam. Consentaneum est. Nónne & moles quædam ad seipsam & ad aliam termino quodam circumscribatur, ita quidem vt neque principium, neque finem, neque medium habeat? Quî verò? Quoniam quum semper horum quiddam intelligentia fuerit complexus, & ante quidé ipsum principium, aliud semper apparet
B initium: & post finem quidam finis subinde relinquitur: & in medio quædam penitiora quàm medium: minora tamen, quoniam non potest vnum quidpiam in his accipi, quum vnum minimè sit. Verissimé. Quodlibet igitur quod quis intelligẽtia comprehenderit, comminui arbitror & effringi, dum in varias partes frustatim deciditur. moles enim sine Vno assumeretur. Omnino. Nónne huiusmodi quiddã obtuse etiam & eminus aspicienti vnum apparere necesse est? cominus autẽ & perspicaciter intuenti, multitudine infinitum
C Vnumquodque apparere, si quidem vno quod minimè sit, destituatur? Maximè necessarium id quidem est. Ita igitur infinita & quæ terminum habent, & Vnum & multa, singula alia oportet apparere, Vnum si non est, Alia verò vnius. Oportet sanè. Nónne & similia & dissimilia esse videbuntur? Quomodo verò? Nam quum veluti adumbrata eminus prospicienti vnium appareant omnia, ita afficiantur vt Vnum appareant, & similia sint. Omnino. Accedenti verò, multa & diuersa: &
D alterius imagine variè varia, & sibiipsis dissimilia. Ita. Et similes dissimilésq; moles & ipsas seipsis & mutuò necesse est apparere. Prorsus. Nónne & easdẽ & alteras mutuò, & quæ vnà cõiungãtur & quæ seorsim disponantur, & omnibus motuum generibus moueantur, & vbique stantes, & quæ fiant & quæ intereant, & quæ neutro etiã modo existant, omniáque huiusmodi quæ quidem percurrere facile nobis esset, si, quum Vnum non fuerit, multa fuerint? Verissimè nimirum. Rursus autẽ repetito
E principio dicamus, Vnum si non est, écquid Aliis præter vnum sit euenturum. Dicamus sanè. Non igitur Vnum erit alia. Quî enim esset? Neque verò multa. in multis enim Vnum fuerit. si enim nullum ipsorum vnum est, omnia nihil sunt, atque adeo plura nõ erunt. Verum ais. Quũ autem Vnum in aliis minimè insit, Alia neque multa neque vnum sunt. Minimé.

Neque verò Vnum, neque multa. Cur verò? Quoniam Alia cum iis quæ non ſunt nullum prorſus commercium habent: neque quicquam ex iis quæ minimè ſunt, Aliorum ratione quatenus eſt videlicet. nam nulla pars eſt iis quæ non ſunt. Vera narras. Neque igitur opinio de eo quod minimè eſt, in aliis adeſt, neque imago: vt quidem Id quod non eſt ab Aliis nullo modo vel imaginatione quodammodo comprehendatur. Nequaquam. Quocirca ſi Vnũ non eſt, non opinione vllo modo comprehenditur ab Aliis vnum eſſe, neque multa. nam abſque vno fieri non poteſt vt quis multa opinetur. Non poteſt nimirum. Vnum igitur ſi non eſt, Alia neque eſt, neque opinione exiſtimatur eſſe Vnum neque multa. Non videtur. Neque igitur ſimilia neque diſſimilia. Nequaquam. Neque etiam eadem aut altera, neque coniuncta neque deiuncta, neque alia quæpiam eorum quæ ſuperius demonſtrauimus, veluti quæ ipſa eſſe videãtur, neque quicquam eſt neque Alia videntur, ſi Vnum non eſt. Vera commemoras. Nónne, vt rem ſummatim complectar, ſi dixerimus, Vnum ſi non eſt, nihil eſt, rectè loquamur? Omnino. Hoc igitur dicatur: & illud quoque, Si vnum vel eſt vel non eſt, tum ipſum, tum alia ſuii ipſorum ratione, & inter ſe mutuò omnia omnino, & eſſe & non eſſe, & apparere & non apparère. Veriſſimé.

A Οὐδέ γε φαίνεται ἕν, οὐδὲ πολλά. Τί δή; Ὅτι τἆλλα τῶν μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινωνίαν ἔχει· οὐδέ τι τῶν μὴ ὄντων ἔσται τῶν ἄλλων τῷ ὄντι. οὐδὲν γὰρ μέρος ἔστι τοῖς μὴ οὖσιν. Ἀληθῆ. Οὐδ' ἄρα δόξα γ' ἂν μὴ ὄντος ἔσται τοῖς ἄλλοις ὄντων, οὐδέ τι φάντασμα· οὐδὲ δοξάζεται οὐδαμῇ οὐδαμῶς τὸ μὴ ὂν ἐκτὸς τῶν ἄλλων. Οὐ γὰρ οἷόν. Ἓν ἄρα εἰ μὴ ἔστιν, οὐ δοξάζεταί τι

B τῶν ἄλλων ἓν εἶναι, οὐδὲ πολλά. αὐτὸν γὰρ ἑνὸς πολλὰ δοξάσαι ἀδύνατον. Ἀδύνατον γάρ. Ἓν ἄρα εἰ μὴ ἔστι, τἆλλα οὔτε ἔστιν, οὔτε δοξάζεται ἓν οὔτε πολλά. Οὐκ ἔοικεν. Οὐδ' ἄρα ὅμοια, οὐδὲ ἀνόμοια. Οὐ γάρ. Οὐδὲ ταὐτὰ γε, οὐδ' ἕτερα· οὐδὲ ἁπτόμενα, οὐδὲ χωρίς· οὐδὲ ἄλλα ὅσα ἂν τοῖς πρόσθεν διηλθομεν, ὡς φαινόμενα αὐτά, τούτων οὔτέ τι ἔστιν, οὔτε φαίνεται τἆλλα, ἓν εἰ μὴ ἔστιν. Ἀληθῆ. Οὐκοῦν καὶ συλλήβδην

C εἰ εἴποιμεν, ἓν εἰ μὴ ἔστιν, οὐδὲν ἔστιν, ὀρθῶς ἂν εἴποιμεν; Παντάπασι μὲν οὖν. Εἰρήσθω τοίνυν τοῦτό τε, καὶ ὅτι, ὡς ἔοικεν, ἓν εἴτ' ἔστιν εἴτε μὴ ἔστιν, αὐτό τε καὶ τἆλλα καὶ πρὸς αὐτὰ καὶ πρὸς ἄλληλα, πάντα πάντως ἔστί τε καὶ οὐκ ἔστι, καὶ φαίνεταί τε καὶ οὐ φαίνεται. Ἀληθέστατα.

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ, CONVIVIVM,
Ἢ, Siue,
ΠΕΡΙ ἜΡΩΤΟΣ· DE AMORE.

Perperā vocatur ἠθικός: vt ex ipſa diſputatione apparet.

Ἠθικός. Metaphyſicus ſiue Theologicus.

ARGVMENTVM.

ANTEQVAM ad diſputationis iſtius explicationem pro more atque inſtituto noſtro accedamus, pauca ſunt nobis neceſſariò præfanda de hoc docendi genere, quod totum eſt μυσταγωγὸν & allegoricum, ſicuti iam monuimus. & quemadmodum allegoriarum ſcopulos minimè vltrò quæſiuimus hactenus, ita nunc quãdo ad eas reuera acceſſimus, adhibenda ſunt commoda & opportuna remedia, quibus noſmet ex illis poſſimus expedire: ac proinde ineunda eſt accommodata quædam interpretationis ratio. Pleriſque, & doctiſſimis quidem viris, mirum atque inſolens videtur huius ſermonis genus: vt certè eſt, mea quidem ſententia, ſi veram philoſophicæ ὑποθέσεως formam nobis proponamus, quæ haud dubiè perſpicua & dilucida dogmatum enuntiatione conſtare debet. qua in re equidem arbitror Ariſtotelem principem primariúmque locum inter omnes philoſophos obtinere. Quum tamen conſentaneum ſit, vnumquemque autorem ex ſua mente ſuóque conſilio candidè intelligi & exponi, æquum quoque eſt has diſputationes ex Platonis mente & conſilio intelligi & exponi: vt perſpecto illius fine, norimus quoque quidnam doceat ipſe, quænam denique ſit δογματώδης, id eſt nuda & ſimplex, harum allegoriarum ſententia. Non enim eſt exiſtimandum, Platonem vel hæc temerè ſcripſiſſe, vel ita ſcripſiſſe vt nugas quaſdam atque ineptias lectori obtrudat: vt parũ candidè nonnulli, rebus non ſatis prudenter expenſis, de illo dictitant. quin potius ſtatuendum eſt, ſanctioris auguſtioríſq; philoſophiæ ſacratiora quædam myſteria hîc contineri, quorum ἐλυτρα ſiue inuolucra ſi tollantur, ſimplex nudáq; veritas ex illis euoluta, haud dubiè extabit pulcherrima. Verùm cur hoc velo veritatem obtexerit Plato priùs eſt à nobis expli candum. Fuit hic mos antiquorum, philoſophantium, vt veritatem συμβόλοις quibuſdam & inuolucris repræſentarent. Hos ſequutũ fuiſſe Platonem minimè dubium eſſe poteſt ex hac diſputatione, in qua Homeri & Heſiodi (apud quos omnino vera ſunt priſcæ philoſophiæ incunabula) Parmenidis, Heracliti, Acuſilai, qui illis ætate fuerunt inferiores, diſertam faciat mentionem. Et hæc quidem philoſophãdi ratio accuratè exculta fuit à Pythagoreis, quorũ vniuerſa philoſophia ſymbolorum ſiue allegoriarum inuolucris erat obtecta: ſicuti in rebus phyſicis apparuit in Timæo, ne innumerabilia exempla proferam. Cæterùm, licet prima illa philoſophiæ initia, rudia fuerint & impolita, , vt melioris methodi ignoratione horum ſymbolorum neceſſarius tunc fuerit vſus, nihilominus tamen non decrant primis illis rerum inuentoribus rationes quibus illa docendi ratio conſentanea & accommodata videretur. Etenim rerum εἰκασία eſt maximè efficax ad animos percellendos, qui imaginibus illis mouentur maximè: & quoniam veram germanámque τοῦ ὄντος naturam contemplari non poſſunt, illis quaſi gradibus ad eam aſcendunt: ſicuti explicatum eſt in ſexto De Republ. Veritas enim in illis vmbris deliteſcens, vehementius animos ferit, & ignorata, accuratius inueſtigatur. Nec verò ſtudio ſolertiæque illi deeſt voluptas, dux & concitatrix inueſtigationis, ex illarum imaginum contemplatione mirum in modum concitata. Confert etiam ad memoriam illa grauiſſimarum rerum breuibus & propriis notis deſignatio: quæ propter nouitatem & pulchritudinis opinationem animos vehementius percellens, efficit quoq; vt firmius atq; conſtantius res ipſæ memoriæ infigantur. Iam verò hunc εἰκονοποιίας morem antiquiſſimum fuiſſe, & in ipſa etiam veritate purum ipſius vſum conſtitiſſe, multis exemplis probari poteſt. Quod tamen cum piorum & eruditorum bona pace dictum cupio, ne præter conſilium meum videar ἀκαίρως διονύσως hæc obtrudere, ſacra profanis commiſcens: quum hoc tantùm velim, Symbolorum illorum quibus veritas obſignaretur atque repræſentaretur, vſum in Eccleſia Dei conſtitiſſe. non enim res cum rebus, ſed docendi methodum tantùm confero. Illius ergo docendi rationis illuſtre exemplũ apparere aio in celeberrimo illo Solomonis cantico, quod idcirco Canticum canticorum κατ' ἐξοχὴν appellatur (vt infinita exempla ex veteris Eccleſiæ memoria prætermittam conſultò, ne curioſis ſpeculationibus aperiam feneſtram) illum tamen libellum conſtans orthodoxæ vetuſtatis cõſenſus inter ἀγιογραφα recenſuit, & Hebræus ſermo réſque adeo ipſa planè recenſendũ docent. nec enim (ſicuti nonnulli perperam intelligunt) exiſtimandum eſt, impurum impudicúmque amorẽ ibi deſcribi, ſed ſub illo inuolucro auguſtam certámque veritatem latere. Eſt enim epithalamium amoris mutui inter Chriſtum & Eccleſiam, omnia veteris & nouæ legis myſteria comprehendens: ídque maximè ſub ſimilitudine ſponſi & ſponſæ, quo amore maior non eſt vllus. vnde ea ſimilitudine paſſim vſa eſt Scriptura, ad ſignificandam ineffabilem illam coniunctionem & neceſſitudinẽ quæ cum Chriſto & Eccleſia intercedit. nihil enim eſt (vt dixi) quod non ſanctum, caſtũ, pudicũ, immaculatũ ſit. quod idcirco repeto, ne hæc Platonis ἐρωτικὰ cum ſacris illis ἐρωτικοῖς ſimpliciter cõferre velle videar: ſed me tantùm hoc velle oſtendã, Non inſolenté eſſe illam docendi rationẽ,

qua res alioqui veræ & certæ, ſymbolis & myſteriis doceantur: imò antiquiſſimam eſſe illam rerum explicandarum formam: vt hoc poſito, veniam ad δόγματικὸν ſimplicémque doctrinam, quæ his obſcuris myſteriorum inuolucris ſignificatur. quæ autem ſint in illa doctrina primæuæ veritatis ſcintillæ, peculiari opera animaducrtendum erit. Platonis conſilium fuit priùs indicandum, quod, vt ex ipſa diſputatione apparet, ita ex ipſa concluſione maximè, in qua Socratis doctrina & mores deſcribuntur, & Silenis ipſe confertur, qui ridiculam quidem faciem præ ſe ferrent, Dei tamen imaginem intus haberent incluſam: vt ſignificetur plus hîc eſſe in receſſu quàm in abſceſſu. Nec verò ſuam ſed priſcorũ philoſophorum ſententiam ſe afferre, non obſcurè innuit Plato vniuerſa etiam diſputatione: in qua res ita diſponuntur vt non Socrates ſed alii loquantur: & quum ad Socratem ventum eſt, ita ipſe loquitur, vt ex Diotimæ cuiuſdam vatis verbis ſe omnem illum ſermonem hauſiſſe profiteatur. Itaque non dubito quin horum pleraque ex antiquorum philoſophorum libris Plato deſumpſerit, vt ſunt illa quæ Phædrus, Pauſanias, Eryximachus, Ariſtophanes, Agatho ex vulgari tritáque doctrina afferunt: quæ priori loco, vt leuiora, præmittit: abſtruſiora verò ex Phœnicum ſiue Aegyptiorum libris, ex Diotimæ peregrinæ mulieris verbis, quæ ſuo more & illuſtrat & amplificat. Si hoc mihi concedatur, non difficilis mihi patebit aditus ad cætera explicanda, non eo quidem conſilio vt ſingulatim omnia perſequendo longum commentarium moliar (quid enim Marſilii Ficini περιόδους amplificem?) ſed vt diſputationis fine perſpicuè commonſtrato, via tutior & liberior ſternatur ſtudioſo lectori, eíque etiam conſtet huius diſputationis vtilitas.

Allegorias igitur hîc agnoſco vt in loco planè neceſſario, & illarum allegoriarum cauſam reddo, Veterem philoſophandi morem, quem in his theologicis Plato voluit imitari, veritatem philoſophicam συμβολικῶς repræſentans. Itaque ex ipſo DE AMORE titulo ne aliquis exiſtimet nugas quaſdam hîc proponi, quum argumentum ipſum ſit maximè metaphyſicum. rerum enim ipſarum cauſas reddit, quod eſt opus primi philoſophi: & locum verè philoſophicum tractat, quomodo ad Deum aſcendamus, in quo vno vera & certa conſtat felicitas. Rerum quidem phyſicarũ iniicit mentionem, ſed ita tamen vt illarum cauſas metaphyſicè inueſtiget. AMORIS igitur appellatione ſignificat inſitum innatúmque omnibus non modò animantibus, ſed etiam rebus creatis, quæcunque ſunt in vniuerſo Naturæ ſinu, appetitum & cupiditatem ſeſe conſeruandi, & ſuum bonum conſequendi. Suum dico, quoniam vnaquæque res ſuo modo ad ſuam felicitatem aſpirat: hoc tamen homini proprium eſt atque peculiare, vt ex his rebus caducis ad Deum connitatur, in quo ſolida eſt ipſius felicitas. Amorem igitur, vocabulo priſcis philoſophis vſitato, illum felicitatis appetitũ ſignificat: ſicuti ipſe diſertè ait, πᾶσαι πολὺ μᾶλλον ἀγαθῶν ὀπτῆμίαν καὶ τὸ εὐδαιμονεῖν, & βούλησιν, ἀπουσίαν, σύμπαν, δίωξιν. illis enim vocabulis illum impetum ſignificat, quem Amorem vocat: & ἔστιν ἄρα ξυλλήβδην ὁ ἔρως τοῦ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεί. cuius originem, cauſas, diſcrimen, vires, effecta, primarium principémque finem luculenter docet. Copioſi autem huius ſermonis ſumma eſt, Amorem minimè Deum eſſe, & pulcherrimum quiddam per ſe, & præſtantiſſimum (quemadmodum ex communi tritáque ſententia, Phædrum, Pauſaniam, Eryximachum, & cæteros diſputationis ſocios facit diſputantes) ſed cupiditatem quandam in nobis nec pulchram nec turpem .i. nec bonam nec malam per ſe, ſed huiuſmodi vt bonum quo indiget appetat, & ad illud conſequendum maximo impetu feratur. Vim igitur illam quæ in vnoquoque ſit animante, ſuo quidem modo, in homine verò, præſtantiſsimo & auguſtiſſimo quodã (quippe qui præter cæteras animãtes ſingulari rationis dono ſit ornatus) maiori quadam vi Amoris impelli, qui ad vniuerſam animantum vitam maximũ habeat momentũ, tum vt illa propagetur, tum vt conſeruetur: ac proinde ſpecies ipſæ rerum in natura perpetuentur. Hunc igitur eſſe Amorem, Dæmonem videlicet, non Deum, id eſt, qui ſit media inter diuinum & mortale natura. ſunt enim hæc verba, πᾶν τὸ δαιμόνιον μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. & ἐν μέσῳ ἀμφοτέρων ὄν. Illius eſſe officiũ vt inter Deũ & homines interpretis & quaſi portitoris fungatur munere. Mediæ autem illius inter diuinam & mortalem naturæ originem adhibita imagine repræſentat: Illum videlicet paterno & materno genere longe latéque diuerſo natum: quippe qui patre ſit Poro, diuitiarum deo, matre verò Penia .i. paupertate. ita μιξοπλουτίας quoque eſſe illius Dæmonis habitus, vt paterni generis ratione diuinã quandam diuitémque naturam præ ſe ferat: materni contrà, mortalem & humilem quandam ſortem. Eſſe igitur Amoris naturam huiuſmodi vt inter peritiam & imperitiã media intercedat, nec perita planè, nec planè imperita: ſed ex paterno genere, ad peritiam, ex materno, ad imperitiam inclinans: ac proinde philoſophica eſſe natura, quæ ignorationis quidem conſcientia, indagatrix eſt, vt veram ſolidámque ſcientiam diuina illa animi vi adipiſcatur. cuius philoſophicæ naturæ igniculi haud dubiè ſunt in omnibus hominibus, quos idcirco priſci philoſophi ἀλφησὰς, proprio & accommodato vocabulo nuncuparunt .i. ad res inueſtigandas & inueſtigationis ductu auſpiciiſq; inueniendas apto .i. ζητητικοὺς καὶ εὑρετικούς. nõ enim eſt inanis indagationis illius πορεία, ſed maximè ἐπίβολος atq; efficax: ſicut ex ditiſſima ſcientiarũ, artiũ, πολιτειῶν quoq; .i. rerũ ad vitæ officia pertinẽtiũ, ſupellectile perſpicuũ eſt. Ita & quiſnã ſit Amor, & quænã ſit illius origo, ex doctrina hîc à Platone tradita ſic deſcribitur. In cuius tamen ſentẽtiæ explicatione ineſt ſcrupulus à nobis neceſſariò expediẽdus, vt Platonicæ doctrinæ ἀναλογία cõſtet .i. quomodo cũ doctrina à Platone explicata hæc poſſint cohærere. Nõ tamẽ caret exẽplo, ethnicorũ hominũ doctrinã ἀσυγκρίτως inuolui, quẽadmodũ ſæpe docuimus hactenus. Sed vt ad rem veniamus, de Dæmonum natura dixit in Timæo copioſẽ, quibus corporum creandorum regendorúmque autoritatem & poteſtatem tribuit opifex vniuerſi Deus. illos vocat quidem θεούς, ſed ἐγγόνους, & ἔργα θεοῦ, & τὰ ὑπὸ θεοῦ γιγνόμενα: vocat aliquando ἀθανάτους, ſed addit quatenus, & quomodo, vt videlicet ὑποκυκλεῖ ἀθανασίαν illorum ſignificet, ſicuti diſertè loquitur: ac proinde negat eſſe per ſe & ſimpliciter immortales & ἄλυτους, ſed quandiu & quatenus opifici placuerit, à quo & facti ſint, & à quo diſſolui poſſint. Hæc omnia de cauſis naturalibus intelligebam, & ex verbis quidem Platonis, apud quem hæc extant, Ἔμφρονος φύσεως αἰτίαι, αἷς ὑπηρετοῦσας ὁ θεὸς χρῆται.

Hoc autem loco obſcurè planè & inuolutè hac de re agit. videtur enim vim illam Amoris in nobis agnoſcere inſitam ingenitámque à natura: interdum extra nos, vt δαιμόνιον aliquid, & externo principio impellens animos noſtros: & tamen cùm ad ipſius rei vſum venitur, videtur eodem recidere: vt videlicet agnoſcat vim illam Amoris in animis noſtris à natura eſſe ingenitam, in quibus etiã docuit eſſe ἄλλο καὶ ἄλλο, id eſt θνητὸν καὶ ἀθάνατον. vt hoc loco ex gemino & mixto genere in Amoris media natura agnoſcit τὸ μεταξὺ θείου τε καὶ θνητοῦ. quæ quidem ita intelligi poſſent, vt ſimplex illud & nudum dogma eſſet. licet animus hominis, vtpote ἀξιώθεος, ac proinde ſimpliciſſimus, natura videlicet diuina, ſit immortalis: nihilominus tamen propter corporis coniunctionem, quo inſtrumento vtitur corpus, eſſe inferiores quaſdã cupiditates, ἀλογίας quidem illas per ſe, ſed dum rationi parent, λόγου τι μετεχούσας: quæ quidem cupiditates animi miniſtræ & cũ animo coniunctæ, cũ corpore & naſcantur & intereant, atq; adeo mortales ſint. Ita τὸ ἀθάνατον & τὸ θνητὸν eſſe in animo: & ita intelligendum eſſe hunc Amorẽ, vt & diuina animi vis ad res percipiendas diuinè efficax, Πόρου nomine ſignificetur: inferiorum autem facultatum mortalis & humilis infirmitas, Πενίας appellatione notaretur: ex quibus parentibus natus ſit Amor, cuius idcirco ſit media inter peritiam & imperitiam, mortalitatem & immortalitatem, natura. Ita equidem intelligerem & exponerem: ſed & obſtat vulgus interpretum, qui hanc Dæmonum naturam de Angelis intelligunt vno & conſenſu & ore: & illorum etiam ſententiæ diſerta Platonis verba videntur fauere, τὸ δαιμόνιον, inquit, πᾶν μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. Quærit deinde, τίνα δύναμιν ἔχον; Reſpondet Diotima, Ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν. Sed quęnam ſint illæ res deorum & hominum, pergit explicare, τῶν μὲν (.i. hominum) δεήσεις & θυσίας: τῶν δὲ (.i. deorum) ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν. & ſuam etiam ſententiam clarius explicans, ὂν μέσῳ ᾧ ὂν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντικὴ πᾶσα χωρεῖ καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη, περί τε γάμους καὶ θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ ἐπῳδὰς· & (ne quid deſit ad ſummam inſaniam) καὶ πᾶσα μαντεία παῦσαι καὶ γοητεία. Hæc de extraordinaria quadam vi intelligenda quis non videt? & tamen, ſi hæc cum ſuperioribus conferantur, écquis manifeſtũ ἀσύστατον in Socratis ſiue Diotimæ verbis nõ animaduertat? Erant illi næui indicandi in ethnico & ſuperſtitioſo homine, & emẽdãdi: nõ erat augẽdus error, ſicuti fecerũt interpretes: qui quàm ingenioſi ſint & ſolertes in his propagandis myſteriis, vix dici poſſit: vt pro vno delirio, deliriorum plauſtra cõuectẽt. Si in Porphyrio, Iãblicho, Proclo, eadẽ excuſatio valet quæ in Platone, eadémne in Chriſtianis valeat? Pudet enim pigétq; referre quãtas nugarũ myriadas ἄχρηστοι quidã & vecordes homines, qui tamen ſe Chriſtianos appellant, & olim & hoc tẽpore ex his nugis importauerint, dũ Dæmonum illorum ſiue Angelorum naturam volunt nobis depingere, & ἱεραρχίας ordinem pote-e ſtatémque, quàm nunquam viderunt ipſi neque audierunt, oculis noſtris inſtituunt repræſentare. Aduerſus iſta nebulonum deliria, qui humanæ philoſophiæ verum vſum peruertũt, dum Chriſtianam religionẽ in nænias philoſophicas transformare conantur, opponamus veritatis auguſtiſſimũ factiſſimúmq; oraculũ, & hoc præſentiſſimo amuleto aduerſus iſta curioſitatis venena animos noſtros muniamus, Μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων, ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων, εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. Non ita ſunt legendi philoſophi, vt ex illorũ doctrina errores hauriamus: quos potius ex pura veritatis luce agnoſcere debemus, vt agnitos fugiamus: & verbi Dei regulam in his mæandris conſtanter nobis proponere, ac proinde ita ex philoſophorum doctrina φρονεῖν, μὴ ὑπερφρονῶμεν, neque ὑπὲρ ὃ δεῖ φρονῶμεν, vt ait Apoſtolus. Quod ſi à Chriſtianis olim fuiſſet obſeruatum, non Valentiniani, Manichæi, & cæteri furioſi tantas turbas in Eccleſia concitaſſent, producta in theatrum philoſophica meretricula, vel potius ſophiſtica, philoſophiæ nomen ementiente. Sed de his hactenus: quæ tamen propter iuuentutem rerum expertem fuerunt neceſſariò præfanda, ne incauta ad hos ſcopulos allidatur. Quid verò de Angelorum & natura & officio tenendũ ſit, ex purioris theologiæ fontibus .i. eſt ex verbo Dei, non ex rabulariorum ſophiſtarum vel ex philoſophorum ethnicorum, quicunque tandem ſint, cloacis, petendum eſſe meminerit pia iuuentus: quæ ad hæc myſteria intelligenda opportunum habet certiſſimúmq;, ſummo Dei beneficio, compendium. Iam verò deſcripta Amoris natura, ad illius officium explicandum accedit, ex quo quot quantæque ad nos redeant vtilitates, copioſè exponit. Summam illarum vtilitatem hoc ſymbolo complectitur, Τόκος ἐν καλῷ ἐς ψυχὴν καὶ ἐς τὸ σῶμα: .i. PARTVS IN PVLCHRO & ſecũdũ animũ & ſecũdũ corpus. Symbolũ illud luculenter explicat, & dicendi illius generis rationẽ reddit: omnes homines ſuo quodã modo concipere & grauidos eſſe: & ſtato etiã tẽpore, maturo videlicet & opportuno, parere. Partus illius principẽ primariámq; cauſam eſſe, Amorem qui homines impellat: Pulchritudinem verò, eſſe generationis veluti Lucinam: quoniam pulchrum eſt generationi διαφορον: turpe contrà, ἀνάρμοστον: atque adeo partum illum in pulchro fieri. Simplex doctrina eſt, Mirabilẽm eſſe & planè diuinã naturæ vim in generandis & nutriẽdis corporibus: & auguſtã planè & diuinã animorũ noſtrorũ eſſe efficaciã, & ad virtutẽ & ad ſcientiam capeſſendam. Illius porro partus varia & in corpore & in animo effecta demonſtrat. In corpore quidem, & in miraculo generationis, quo ait naturam mortalem immortalitatem quãdam moliri, dum nouos ſubinde fœtus in demortuorum parentum locum ſufficit, vnde ſpecies ipſæ ſempiterna quadam ſerie perpetuẽtur, vt hactenus quidem in generatione ἀειγενὲς καὶ ἀθάνατον quiddam eſſe videatur. Secundum effectum corporei illius ἐν καλῷ τόκου, Amoris auſpiciis & ductu, profert, Parentum in liberos στοργὴν, quos tanto ſtudio, tanta cura & ſolertia nutriunt atque educant, vt nullum laborem, nullum periculum hac de cauſa detrectent. quæ quidem naturæ vis quantos aculeos habeat, experientia in brutis etiam animantibus abundè demonſtrat, vt qui inter homines ſit ἄστοργος, non ſit homo. Hoc verò & generationis & educationis remedium, docet Naturam opponere viciſſitudinibus, quibus hoc corpus noſtrum vitáque vniuerſa variè commutatur. In animo autem τόκου illius ἐν καλῷ varia & præſtãtiſſima quidem effecta deſcribit. Primum Amoris in animo effectũ ait eſſe μνήμην .i. meditationem, qua rerum cognitio in animis noſtris per obliuionem obliterata, renouatur & quaſi reuiniſcit: ſcientiæ etiam ipſæ, quas æquè ac res cæteras, mutationibus obnoxias

esse docet, illius beneficio instaurantur. quas etiam eiusdem Amoris auspicijs perdiscì docet. Alterum effectum, Gloriæ & laudis ad posteritatem transmittendæ cupiditatem: cuius efficacissimos vehementissimósque aculeos ad res præclarè suscipiendas docet. Tertium effectum, Quòd is qui præclaro illo Amoris semine est grauidus, quærit liberos suscipere, i. res præclaras gerere humano generi profuturas, & se vixisse posteris testaturas: deinde, conatur etiam præclarum illud semen cæteris impertiri, id est, ad virtutẽ scientiámq; informare. Quartum & augustissimum quidẽ effectum, Vti ex multis pulchris ad summum illud pulchrum, quasi gradibus quibusdam, ascendamus: id est, ad Deum, in quo vera & certa constat hominum felicitas. Deum autem ita describit, τὸ μὲν ἀεὶ ὄν, καὶ οὔτε γιγνόμενον, οὔτε ἀπολλύμενον, οὔτε αὐξανόμενον, οὔτε φθίνον: expers denique omnium accidentiũ, & omnis omnino mutationis: neque verò quod possit humano more vel oculis vel animo vel ratione quapiam comprehendi, quasi in aliqua Vniuersitatis parte vel in alio quopiam insit: quum ipsum sit per se & secum, simplicissimum, semper existens. Sunt enim illa aurea, αὐτὸ καθ' αὑτὸ μεθ' αὑτοῦ μονοειδὲς ἀεὶὄν: cuius vi & potentia res omnes aliæ & existant & sint pulchræ, nihil tamen ipsi summo pulchro vel decedat vel accedat, aut aliqua in ipsum passio cadat: sed vnum & idem constanter permaneat. Ad illud igitur pulchrum veluti κύριον & ἀρχιτεκτονικὸν τέλος vniuersæ nostræ vitæ nos ascendere docet, intermedio & quasi interprete Amore. At quæ in his tenebris emicent Veritatis vestigia, eruditus & pius lector iudicato. Sed apage istum ementitum μιαίτλω, quum nos verum & vnum μιαίτλω habeamus Iesum Christum, quem insaniens philosophorum sapiẽtia ignorauit: nos summo veri Dei beneficio illũ habemus & cognitionis & felicitatis verum & certum ἀρχηγόν, quippe qui nimirum nobis sit via, veritas & vita. Et hæc quidem summatim de huius disputationis ἤθει, cuius tamen vix summa capita attigimus. hac tamen nostra indicatione, & ex nostris notis ad ipsa loca appositis lector iuuari poterit ad vniuersam doctrinam comprehendendam, & verum legitimúmque illius vsum perspiciendum.

Οἰκονομία breuiter ita describitor.

SVBSTRATO πρωτοπώῳ ad rem accommodato, proponuntur vulgares sententiæ de Amore, quarum maxima (vt verisimile est) pars è philosophorum libris desumitur. Habentur ad illam παχυμερῆ atque crassam amoris descriptionem, quinque orationes: à Phædro videlicet, Pausania, Eryximacho, Aristophane, Agathone. Summa est, Amoris origo, natura, vis & ἐνέργεια, effecta, finis. Sed ista, vt dixi, ex vulgi sententia diminutè exponuntur: quæ eadem postea IN SEXTA oratione, à Socrate, Diotimæ, cuiusdam vatis peregrinæ mulieris, sermones referente, accuratissimè & exquisitissimè pertractantur. Adiungitur clausula, in qua Alcibiades Socratis naturam describit, in hunc finem vt norit lector, doctrinam, quæ in hac disputatione ediserit, semotis inuolucris esse μυσταγωγῶς intelligendam, quemadmodum iam diximus. Cætera ex nostris notis.

EXCERPTA QVAEDAM EX HAC COPIOSISS. DISPVTATIONE:

Ex qua diligens lector multa alia haud dubiè potest excerpere, rebus accuratè expensis: sed, ne omnia exscribamus, hæc satis sunto.

PHYSICA ET METAPHYSICA.

1 *Non quilibet amor, nec quilibet amandi modus, uel laudabilis est per se, uel uituperabilis: sed addita honesti & inhonesti nota, uariam ut naturam, ita & appellationem sortitur.*

2 *Duplex igitur est* Amor, *Cœlestis unus, & honestus, qui honesta amat:* δημόσιος, *id est, uulgaris & inhonestus, alter, qui res turpes persequitur.*

3 *Amoris uocabulo in hac disputatione intelligitur appetitio boni, id est felicitatis, quam singulæ animantes suo modo amant & capiunt: licet* Amoris *appellatio uni speciei attribuatur uulgò.*

4 *Varia & multiplex est* Amoris ἐνέργεια *in rebus creatis, quæ hoc symbolo explicatur,* PARTVS IN RE PVLCHRA, *& in corpore & in animo.* Sed antequam de illis amoris in homine effectis dicam, φυσικώτερα communostrabo.

5 *Omnis naturæ* ἁρμονία *concordia constat: ut & in mundi constitutione apparet, discordi nimirum concordia constantis: in omni cœtu societatis humanæ: in omnibus artibus denique & scientiis.*

6 *In omnibus rebus creatis uis illa* ὀρεκτικὴ, *id est amor, semper tendit ad meliorem statum.*

7 *In ipsis animantium animis inest ille amoris impetus, mirabili quadam ratione eas impellens ad suum & οἰκεῖον bonum.*

8 Τὸ ἑκούσιον, *est principium humanarum actionum, ac proinde uirtutum omnium, Iustitiæ, temperantiæ, &c.*

9 *Amor quoque, id est concordia & humanitas, est uinculum societatis humanæ: discordia & feritas, pestis & exitium.*

10 *Hæret in animis hominum diuina uis & planè immortalis, qua ad rerum cognitionem impelluntur: earumque comprehendendarum eadem illa diuinæ mentis uis aptissimi & idonei: contrà, ἀλόγων cupiditatum stupor à rerum cognitione homines reuocat. quæ duplex,* ἁπλῆ καὶ πολλαπλῆ. *uidelicet & διπλῆ. quã conditionem in* Amore *inesse ait* Plato, *quippe qui media sit natura.*

11 *Peritia illa & imperitia, uia est ad philosophiam: hæc siquidem efficit ut quæramus, ueri ignoratione: illa, ut inuenisamus, ueritatis consequendæ apta natura.*

12 *Omnes res suo quodam & proprio modo ad felicitatem aspirant: homini aliquod est peculiare ἀξίωμα ad ueram felicitatem.*

13 *Licet in hac corrupta natura hæreat amoris ille stimulus ad fœdas libidines, statuendum tamen est, nullum esse turpitudinis partum: quandoquidem turpe est* ἀάρμοστον *censendum. turpis igitur amor est abortus* Naturæ.

14 *Contrà, partus est in re pulchra: quum pulchrum sit generationi* ἁρμόττον, *ac proinde fiat amor ille, id est appetitus, semen ad κάλλος ingenerat*

hominibus, ita pulchrum, est ueluti Lucina *generationis.*

Ille Amoris partus est duplex in hominibus, sicuti diximus, & in corpore & in animo.

15 *Omnes siquidem homines suo quodam modo & concipiunt & opportuno tempore pariunt.*

16 CORPORIS *partus primum effectum, est Miraculum generationis, qua genus omne animantum, & hominum maximè, immortalitatem quandam consequitur, prole continuò suboleſcente, & generis ruinas instaurante.*

17 *Secundum,* στοργὴ *parentum in liberos, in ipsis etiam brutis mirè efficax.*

18 *Per hæc remedia* Natura *medetur uicissitudinibus mortalis uitæ, quæ alioqui collaberetur.*

19 *Partus* ANIMI *primum effectum est* Μελέτη, *Meditatio, quæ obliuionis incõmodis opponit remedia, & scientias discit, & alioqui perituras retinet, & collapsas instaurat.*

20 *Secundum,* Veræ *laudis cupiditas, & superstites honestantis, & laudabilem memoriam ad posteros transmittentis.*

21 *Tertium,* Actiones *præclarè gestæ, & discipuli eiusdem uirtutis & scientiæ participes.*

22 *Quartum & augustissimum,* Summum bonum *in summo pulchro .i.* Deo.

23 *Graphica & luculenta* Dei (*ut ita dicam*) *descriptio: ex ethnici hominis ore sanè mirabilis.*

24 *Veræ felicitatis descriptio.*

NAEVVS IN HAC DISPVTATIONE DETESTANDVS:

Quòd tam crebram παιδεραστίας Plato iniiciat mentionem, abominanda esset in ipso audacia, nisi eo consilio id feciſſet vt eam deteſtandam esse, hominibus suis voluisset demonstrare. Ita fœdum Aristophanem fœdæ rei ministrum facit, & tamen impuros conuiuas applaudentes. At ipse Plato in primo νομοθεσίας turpitudinem illam deteſtatur, & τὸ παρὰ φύσιν πάλλημα vocat. quare & in eo grauiter peccauit Socrates, quantumuis prætextus quærantur, quòd eius suspicione se contaminarit: quum non tantùm culpa sed culpæ suspicione carere oporteat virum bonum. Commentum autem illud Androgyni est hauſtum ex Trismegisti officina, suum illud ἀῤῥενοθῆλυ haud dubiè imaginati ex deprauatione veritatis, quæ ait, *Deus autem illos fecit marem & fœminam.* qua quidem voce significatur perspicuis verbis vtriusque sexus distinctio: & tamen improbè & sceleratè AEgyptii in monstrum Androgyni eam confuderunt, & errorem ad Græcos transmiſerunt.

DIALOGI QVI CONVIVIVM dicitur, personæ,

APOLLODORVS, FAMILIARIS APOLLODORI, GLAVCO, ARISTODEMVS, SOCRATES, AGATHO, PHAEDRVS, PAVSANIAS, ERYXIMACHVS, ARISTOPHANES, DIOTIMA, ALCIBIADES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ πρόσωπα,

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΣ, ΕΤΑΙΡΟΣ ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ, ΓΛΑΥΚΩΝ, ΑΡΙΣΤΟΔΗΜΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΑΓΑΘΩΝ, ΦΑΙΔΡΟΣ, ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ, ΕΡΥΞΙΜΑΧΟΣ, ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ, ΔΙΟΤΙΜΑ, ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ.

Huic disputationi cõ modũ πρέπον Plato accommodauit. acturus enim de Amore, conuiuium instruit, in quo lætius & iucundius effundantur animi. & quoniã varius est & multiplex Amoris vis & efficacia, multiplices quoque personas prudenter inuestigauit, à quibus varia illius effecta varie referrẽtur accommodato modo. Cõmunibus rebus recensendis, Phædrũ, Pausaniam, Eryximachum, Agathonẽ adhibuit: qui ea quæ de amore ex tritis philosophorum libris cognosci poterant, explicarent. Pudendo autem & turpi amoris effecto commemorando, pudendam & turpem personam, Aristophanem comicum, appositum, puriori philosophiæ aduersarium. At maximo augustissimóque Amoris effecto explicãdo, omnibus denique illius viribus verè θεσπεσιωτάτοις demonstrãdis Socratem adhibuit: & in conuiuio etiã sobriũ, quippe qui ferò ad dapes accessisset, interea dum cæteri cibum sumerent. Denique in hoc dialogo nihil est ἀκατασκεύαστον, & longiores etiã illi sermonum ductus faciũt ad rem ipsam. Apollodorum autem quendã suis familiaribus inducit hæc referẽtẽ iãpridẽ acta, & ex Aristodemi relatu cõmemorat. Dicendi character (vt in conuiuiis decebat) μετ' εὐπροσωπίας sale cõditus, & iucũdis dicẽdi generibus vbique floridus.

ΕΩΚΑ μοι φαίνῃ ὦν πυνθανέσθαι νεωστὶ οὐκ ἀμελέτητος εἶναι περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγων. ἦν γὰρ ἐτύγχανον εἰς ἄστυ οἴκοθεν ἀνιὼν Φαληρόθεν. τῶν οὖν γνωρίμων τις, ὄπισθεν κατιδών με, πόρρωθεν ἐκάλεσε· καὶ παίζων ἅμα τῇ κλήσει, Ὦ Φαληρεύς (ἔφη) οὗτος Ἀπολλόδωρος οὐ περιμενεῖς; Κἀγὼ ἐπιστὰς περιέμενον. καὶ ὅς, Ἀπολλόδωρε (ἔφη) καὶ μὲν δὴ ἔναγχός σε ἐζήτουν, βουλόμενος διαπυθέσθαι τὰ περὶ Ἀγάθωνος ξυνουσίαν, καὶ Σωκράτους, καὶ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν ἄλλων τῶν τότε ἐν τῷ συνδείπνῳ παραγενομένων, περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγων, τίνες ἦσαν. ἄλλος γάρ τις μοὶ διηγεῖτο, ἀκηκοὼς Φοίνικος τοῦ Φιλίππου· ἔφη δ' καὶ σὲ εἰδέναι. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲν εἶχε σαφὲς λέγειν. σὺ οὖν μοὶ διήγησαι. διχομόπατος γὰρ εἶ τοὺς τοῦ ἑταίρου λόγους ἀπαγγέλλειν. πρότερον δέ μοι (ἦ δ' ὅς) εἰπέ, σὺ αὐτὸς παρεγένου τῇ συνουσίᾳ ταύτῃ, ἢ οὔ; Κἀγὼ εἶπον ὅτι, Παντάπασιν ἔοικε σοὶ οὐδὲν διηγεῖσθαι σαφὲς ὁ διηγούμενος· εἰ νεωστὶ ἡγῇ τὴν συνουσίαν γεγενῆσθαι ταύτην ἐν ἐρωτᾶς, ὥστε καὶ ἐμὲ παραγενέσθαι. Ἔγωγε δή. Πόθεν (ἦν δ' ἐγώ) ὦ Γλαύκων; οὐκ οἶσθ' ὅτι πολλῶν ἐτῶν Ἀγάθων ἐνθάδε οἴκοι δεδίδυμηκεν; ἀφ' οὗ δὴ ἐγὼ Σωκράτει συνδιατρίβω, καὶ ὁπότε μελέτης πο-

ποίημα ἐκάστης ἡμέρας εἰδέναι ὅ,τι ἂν λέγῃ ἢ πράττῃ, οὐδέπω τρία ἔτη ἐστίν. πρότερον δ' ἐπιτρέ-

ὥστε περέχων ὅπη τύχοιμι, καὶ οἰόμενός τι ποιεῖν, ἀθλιώτερος ἴσως ὁτουοῦν ἀνθρώπων ἦν τότε, οἰόμενος δεῖν πρῶτα μᾶλλον πραγμάτων ἢ φιλοσοφεῖν. Καὶ ὅς, Μὴ σκῶπτε, ἔφη· ἀλλ' εἰπέ μοι πότε ἐγένετο ἡ συνουσία αὕτη. Κἀγὼ εἶπον ὅτι, Παίδων ἡμῶν ὄντων ἔτι ὅτε τὴν πρώτην τραγῳδίαν ἐνίκησεν Ἀγάθων, τῇ ὑστεραίᾳ ἢ ἡ τὰ ἐπινίκια ἔθυεν αὐτός τε καὶ οἱ χορευταί. Πάνυ (ἔφη) ἄρα πάλαι, ὡς ἔοικεν. ἀλλὰ τίς σοι διηγεῖτο; ἢ αὐτὸς Σωκράτης; Οὐ μὰ τὸν Δία (ἴσως δ' ἐγώ) ἀλλ' ὅσπερ Φοίνικι Ἀριστόδημος ἦν τις, Κυδαθηναιεύς, σμικρός, ἀνυπόδητος ἀεί. πάρεργον δ' ἐν τῇ συνουσίᾳ, Σωκράτους ἐρασὴς ὢν ἐν τοῖς μάλιστα τότε, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ Σωκράτη γε ἔνια ἤδη αὐτοῦ ἐμνήμην ὧν ἐκείνου ἤκουσα. καί μοι ὡμολόγει καθάπερ ἐκεῖνος διηγεῖτο. Τί οὖν (ἔφη) οὐ διηγῇ σὺ μοί; πάντως γὰρ ἡ ὁδὸς ἡ εἰς ἄστυ βραχυτέρα ἐστὶν ἐν τοιούτοις λόγοις καὶ ἀκούειν. οὕτω δὴ ἰόντες ἅμα τοὺς λόγους περὶ αὐτῶν ἐποιούμεθα· ὥστε (ὅπερ ἀρχόμενος εἶπον) οὐκ ἀμελετήτως ἔχω. εἰ οὖν δεῖ καὶ ὑμῖν διηγήσασθαι, πρῶτα τὰ χρὴ ποιεῖν. καὶ γὰρ ἔγωγε καὶ ἄλλως ὅταν μὲν τινὰς περὶ φιλοσοφίας λόγους ἢ αὐτὸς ποιῶμαι, ἢ ἄλλων ἀκούω, χωρὶς μὲν οἶμαι ὠφελεῖσθαι, ὑπερφυῶς δὲ χαίρω· ὅταν δ' ἄλλους τινὰς, ἄλλως τε καὶ τοὺς ὑμετέρους, τοὺς τὴν πλουσίων καὶ χρηματιστῶν, αὐτός τε ἀχθομαι, ὑμᾶς τε τοὺς ἑταίρους ἐλεῶ, ὅτι οἴεσθε τι ποιεῖν, οὐδὲν ποιοῦντες. καὶ ἴσως αὖ ὑμεῖς ἡγεῖσθε ἐμὲ κακοδαίμονα εἶναι, καὶ οἴομαι ὑμᾶς ἀληθῆ οἴεσθαι· ἐγὼ μέντοι ὑμᾶς οὐκ οἶμαι, ἀλλὰ σφόδρα οἶδα. ΕΤ. Ἀεί ὅμοιος εἶ, ὦ Ἀπολλόδωρε. ἀεὶ γὰρ σαυτόν τε κακηγορεῖς καὶ τοὺς ἄλλους· καὶ δοκεῖς μοι ἀτεχνῶς πάντας ἀθλίους ἡγεῖσθαι πλὴν Σωκράτους, ἀπὸ σαυτοῦ ἀρξάμενος. καὶ ὁπόθεν ποτὲ ταύτην τὴν ἐπωνυμίαν ἔλαβες τὸ μανικὸς καλεῖσθαι, οὐκ οἶδα ἔγωγε. ἐν μὲν γὰρ τοῖς λόγοις ἀεί τοιοῦτος εἶ· σαυτῷ τε καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγριαίνῃς, πλὴν Σωκράτους. ΑΠ. Ὦ φίλτατε, καὶ δῆλόν γε δὴ ὅτι οὕτω διανοοῦμαι περὶ ἐμαυτοῦ καὶ περὶ ὑμῶν, μαίνομαι καὶ παραπαίω. ΕΤ. Οὐκ ἄξιον περὶ τούτων ὦ Ἀπολλόδωρε νῦν ἐρίζειν· ἀλλ' ὅπερ ἐδεόμεθά σου, μὴ ἄλλως ποιήσῃς, ἀλλὰ διηγήσαι οἵνες ἦσαν οἱ λόγοι. ΑΠ. Ἦσαν τοίνυν ἐκεῖνοι τοιοίδε τινές. μᾶλλον δ' ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν, ὡς ἐκεῖνος διηγεῖτο,

A fors tulisset, oberrans, quum tamen me aliquid agere existimarem, omniū mortaliū eram miserrimus: non aliter ac tu modò, qui quidlibet potius agēdum censes quàm philosophandū. Ne me, inquit, suggilles. at dic mihi ecquo tēpore cœtus ille extiterit. Dum, inquā, pueri adhuc essemus, primo tragœdiæ certamine; Agatho victoriā reportauit: postridie post partam victoriam quū victoriæ vota redderet, & pro more sacrificaret, vnà cum chori sociis. Lōgum certè, inquit, tempus ex eo interceſſit. sed

B quis illud tibi narrauit? ipsēne Socrates? Nequaquā per Iouē, inquā: imò & idē qui Phœnici narrauit: Aristodemus videlicet, Cydatheneus quidam, exiguo corpore, & nudis pedibus semper ambulās. interfuit enim huic disputationi: quippe qui omniū qui illis tēporibus viuebāt (mea quidē sententia) Socratē maximo amore cōplectebatur. quanquā & ab ipso Socrate nōnulla quæ ab Aristodemo acceperā, sum percōtatus: qui quidē cum illo planè cōsentiebat. Quin verò, inquit, tu mihi etiam illa commemores? ea nimirū via quæ ad vrbē

C ducit, apta est incedentibus, & ad dicendū & ad audiendū. Hac itaq; occasione inter eūdū his de rebus verba faciebamus. vnde factū est (quēadmodū initio dixi) vt his in rebus nō sim imparatus. si igitur hæc sunt rursus cōmemoranda, ita sanè per me esto. mihi enim ita vsuenit quoties ipse de philosophia vel verba facio, vel alios de illa audio differentes, vt præter eam vtilitatē quā inde me percipere existimē, mirifica etiam voluptate perfundar: contrà, quum aliis de rebus sermones audio, vestros præsertim, qui diuites estis, & id pensi habetis vt in cumulādis diuitiis omni animi cōtētione elaboretis, & angor ipse, & pro ea necessitudine quæ mihi vobiscū intercedit, vestri profectò misereor: quòd quū præclarū aliquid vos efficere arbitremini, nihil tamē prorsus efficiatis. Fortasse etiā vos cōtrà me infelicem existimatis, quos & ipse vera de me opinari arbitror: at ego nō id de vobis opinor, sed certò scio. FAMILIAR. Tu semper tibi similis es, mi Apollodore. æquè enim tibi ac aliis detrahis, omnésq; adeo, ducto à te primordio, præter vnū Socratē, re-

D uera infelices ducis. vnde autē insani nomē tibi natū sit equidē ignoro: tuū tamē morem mordicus retines vbique. aduersus te enim & alios, excepto Socrate, soles ferocire. APOLLOD. Inde nimirū, mihi crede, perspicuum est me insanire atque delirare, quòd ita de me ac vobis sentiam. FAMIL. De his modò iurgari, Apollodore, minimè cōsentaneū est: quin nostris petitionibus hoc tribuito, vt quinam sint illi sermones, nobis modò exponas. APOLLOD. Ta-

E les ergo illi fuerunt. sed ab ipso primordio, quēadmodum mihi ille Aristodemus referebat,

Inuenitur & alia lectio ὡς ὅπερ: sed ὅς ὅπερ retinendū est: hoc sensu, Sed mihi narrabat idem ille qui ipsi Phœnici narrauerat. quidam nimirum Aristodemus, &c.

Alia etiam est lectio, χρηματιστῶν.

conabor quoq; vobis eos commemorare. Aiebat enim ſe Socrati obuiũ fuiſſe, & loto, & eo calceamẽtorũ genere quæ Blautæ vocantur, ornato (quod tamẽ ille rarò faciebat) & ab eo quæſiiſſe, quónam tã pulcher & ſplẽdidus proficiſceretur. tũ reſpõdiſſe Socratẽ, ſe ad Agathonẽ proficiſci cœnatũ. ſe enim heſternã cœnã vitaſſe, in feſtiuo victoriæ cõuiuio, quòd turbã & ſtrepitũ vereretur. pollicitũ autẽ ſe eſſe, ſequẽti die affuturum. &, His ergo de cauſis, inquit, me luculẽtius cõpſi vt pulcher ad pulchrũ veniam. Sed tu, mi Ariſtodeme, quis tu homo es, qui velis ad cœnã non vocatus proficiſci? Ego verò, vt tu iuſſeris (aiebat ſe dixiſſe) ita agam. Sequere igitur me, inquit, vt prouerbiũ profligemus, cõmutata illius ſẽtentia, *Ad proborũ hominũ mẽſas probos nõ inuitatos proficiſci.* Homerus quidẽ videtur nõ modò iſtius prouerbii vſum peruertere, ſed contumelioſè etiã illum violare. nã quũ Agamemnonẽ in re militari optimũ præſtãtiſſimúmq; feciſſet, Menelaũ verò, mollẽ bellatorẽ, nihilominus tamẽ, quum Agamemnon peracto ſacrificio cõuiuium celebraret, Menelaũ inducit ad Agamemnonis dapes vltrò venientẽ, deteriorẽ videlicet ad præſtantioris menſam. His auditis reſpondiſſe Ariſtodemũ, Fortaſſe nõ vt tu, Socrates, ais, ſed quẽadmodum Homerus, ego vilis homũculus ad ſapiẽtis viri cõuiuiũ videbor accedere nõ vocatus. Quũ igitur tu me ducas, videris ipſe ecquã aduẽtus mei cauſã ſis redditurus. nõ enĩ fatebor me venire non vocatũ, ſed me vocatũ à te aſſeram. *Bini incedentes,* inquit, in ipſo itinere quod opportunũ fuerit deliberabimus. verùm eamus. Inter huiuſmodi colloquiorũ vices aiebat vnà ſe proficiſci ad Agathonis ædes, & Socratẽ cogitabũdum lento paſſu incedere, ita vt à tergo relinqueretur. tandem quũ ipſũ Ariſtodemus præſtolaretur, iuſſiſſe eũ vt ipſe præiret. Quũ autẽ ad illas Agathonis ædes accederet propius, apertã ſe ianuã inueniſſe, rẽ verò ridiculã è re nata ſibi obtigiſſe. In ipſo enim limine occurriſſe famulo cuidã, in quẽ cõplures alii incũberẽt, & iamiã quoq; cœnaturos reperiſſe. at ſe vt vidit Agatho, Opportunè, inquit, veneris mi Ariſtodeme, vt nobiſcũ cœnes. ſin verò aliud quicquã velis, in aliud tẽpus differ. equidẽ heri te inueſtigabã, vt te inuitarẽ: ſed nuſquã te vidi. Sed cur Socratem ad nos non adducis? Ego autẽ quũ me cõuertiſſẽ, nec Socratẽ videre, At ego, inquã, cũ Socrate huc veni, & ab illo quidẽ inuitatus ad hãc cœnã. Rectè tu quidẽ, inquit: ſed vbinam eſt hic Socrates? Poſt me ſanè

A καὶ ἐγὼ πειράσομαι διηγήσασθαι. ἔφη γὰρ ⓐ Σωκράτη ἐντυχεῖν, λελουμένον τε καὶ τὰς βλαύτας ἐνδεδεμένον· ἃ ἐκεῖνος ὀλιγάκις ἐποίει· καὶ ἔρεσθαι αὐτὸν ὅποι ἴοι, ὅτω καλὸς γεγυμνασμένος. καὶ ⓐ εἰπεῖν ὅτι ἐπὶ δεῖπνον, εἰς Ἀγάθωνος. χθὲς γὰρ αὐτὸν διέφυγον τοῖς ἐπινικίοις, φοβηθεὶς ⓐ ὄχλον· ὡμολόγησα δὴ εἰς τήμερον πρόσεσθαι. ταῦτα δὴ ἐκαλλωπισάμην, ἵνα καλὸς πρὸς καλὸν ἴω. ἀλλὰ σὺ (ἦ δ' ὅς) Ἀριστόδημε, πῶς ἔχεις τοῦ καὶ

B ἐπὶ δεῖπνον ἀνιέναι ἄκλητος ἐπὶ δεῖπνον; Καὶ ἐγὼ (ἔφη) εἶπον ὅτι, ὅτῳ ὅπως ἂν σὺ κελεύῃς. Ἕπου τοίνυν (ἔφη) ἵνα καὶ τῷ παροιμίαν διαφθείρωμεν μεταβαλόντες, ὡς ἄρα καὶ ἀγαθῶν ἐπὶ δαῖτας ἴασιν αὐτόματοι ἀγαθοί. Ὅμηρος μὲν γὰρ κινδυνεύει οὐ μόνον διαφθεῖραι, ἀλλὰ καὶ ὑβρίσαι εἰς ταύτην τὴν παροιμίαν. πρήσας γὰρ τ' Ἀγαμέμνονα διαφερόντως ἀγαθὸν ἄνδρα τὰ πολεμικά, ⓐ ὁ Μενέλεων μαλθακὸν αἰχμητήν, θυσίαν ποιουμένου καὶ ἑστιῶντος τὸν Ἀγαμέμνονος, ἄκλητον ἐποίησεν ἐλθόντα ⓐ Μενέλεων ἐπὶ τὴν εἰλίνην, χείρω ὄντα ἐπὶ τὸν τοῦ ἀμείνονος. Ταῦτ' ἀκούσας εἰπεῖν ἔφη, Γ'ως μὴ οὐ κινδυνεύσω

C ἐγώ, οὐχ ὡς σύ λέγεις, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ καθ' Ὅμηρον, φαῦλος ὢν ἐπὶ σοφοῦ ἀνδρὸς ἰέναι δεῖπνον ἄκλητος. ἆρ' οὖν ἄγων με ἀπολογήσῃ; ὡς ἔγωγε οὐχ ὁμολογήσω ἄκλητος ἥκειν, ἀλλ' ἐπὶ σοῦ κεκλημένος. Σὺ τε δύ' (ἔφη) ἐρχομένω, περὶ ὁδοῦ βουλευσόμεθα ὅ, τι ἐροῦμεν. ἀλλὰ ἴωμεν. Τοιαῦτ' ἄττα σφᾶς ἔφη διαλεχθῆναι, ἰέναι. ⓐ οὖν Σωκράτη ἑαυτῷ πως προσέχοντα τὸν νοῦν, καὶ τὴν ὁδὸν παρϊέναι ἐπιλογιζόμενον. καὶ παρομένοντος οὐ κελεύειν περιέναι εἰς τὸ πρόσθεν. ἐπειδὴ δ' ἤλπετο ἐπὶ τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος, ἀνεῳγμένην κατὰ λαμβάνει

E τὴν θύραν· καί τι ἔφη αὐτοῦ γελοῖον παθεῖν. ⓐ μὲν γὰρ δοῦλος παῖδά τινα ἔνδοθεν ἀπομύττοντα ἄγειν οὗ κατέκειντο ⓐ ἄλλοι, καὶ καταλαμβάνειν ἤδη μέλλοντας δειπνεῖν. δοῦλος δ' οὖν ὡς ἰδεῖν ⓐ Ἀγάθωνα, Ὦ, φαίη, Ἀριστόδημε, εἰς καλὸν ἥκεις ὅπως σὺν δείπνῃς· εἰ δ' ἄλλου τινὸς ἕνεκα ἦλθες, εἰς αὖθις ἀναβαλοῦ. ὡς καὶ χθὲς ζητῶν σε ἵνα καλέσαιμι, οὐχ οἷός τ' ἦν ἰδεῖν. ἀλλὰ Σωκράτη μεταστρεφόμενος, οὐδαμοῦ ὁρῶ Σωκράτη ἐπόμενον. εἶπον οὖν ὅτι καὶ αὐτὸς μετὰ Σωκράτους ἥκοιμι, κληθεὶς ὑπ' ἐκείνου δεῦρ' ὅτι δεῖπνον. Καλῶς γ', ἔφη, ποιῶν σύ. ἀλλὰ ποῦ ἔστιν οὗτος; Ὅπισθεν ἐμοῦ ἄρτι

Scripſiſſe puto Plat. αὐ ἰέναι, ut ſequatur ἴεσαν & ἰέναι hæc ipſa de re.

verti & Fic. quasi esset σκέψη, non præcedente nocula où, & absque interr. Extat tamen & alibi illa imperá di forma. Suspicor scripsisse plat. καὶ ἐ ἔξη (utitur autē & alibi hoc pronomine) Alioqui post ἐμὲ sequi (ut opinor) deberet κατακοίμιω. & ἔξη accipi pro ἐκέλευσε. For. rectius ἐν τῳ (pro ἐν τινι) scriberetur.

εἰσήξ. ἀλλὰ θαυμάζω καὶ αὐτὸς τοῦ αὖ εἴνη. A veniebat, inquam: sed miror etiam vbínam sit. Quin age, puer (dixisse Agathonem) perspice vbinam sit Socrates, & ad nos illum deducito. tu verò, Aristodeme, iuxta hunc Eryximachū accumbito. Heus tu, puer, dato huic manibus aquam, vt iam accumbat. Tum quendam puerū ingressum esse, qui nuntiaret, Socratem in proximo vestibulo substitisse, neque, quantumuis accersitum, velle ingredi. Rem miram, inquit Agatho, narras. quin illum denuò accerse, nec eum dimittas antequam tecū venerit. Nequaquam (aiebat Aristodemus se dixisse) mi Agatho: at ipsum finite. est enim hic illius mos. aliquādo enim de via secedit, & vbi fors tulerit, alicubi subsistit. confestim autem veniet, vt arbitror. nihil mouete, sed eum pro suo arbitratu viuere finitote. Ita igitur fiat (respondisse Agathonem) si ita censes. At vos, pueri, aliis omnibus epulas afferte, & quod vobis libuerit apponite: quandoquidem nemo vobis præest. quod quidem hactenus nūquam feci. Itaque existimantes me etiam à vobis in cōuiuium vocari cum cęterorū turba, curate omnia diligenter, vt vestrā operam commendemus. Post hæc addebat Aristodemus cœnare eos cœpisse: nec Socratem, quantumlibet sæpius ab Agathone accersitum, priùs intrasse quàm aliquātulum more suo obābulasset: mediáq; cœna venisse. Tunc Agathonem (qui solus vltimo loco accūbebat) dixisse, Huc ad me accede Socrates, & prope me sedeto: vt sapiēti tua illa cogitatione perfruar, quæ tibi adhæsit dum in vestibulis illis incederes. minimè enim dubiū est quin idipsum inueneris, & penes te habeas. neque enim priùs abscessisses. Sedisse igitur Socratē & dixisse, Bene se res nostræ haberent, mi Agatho, si huiusmodi esset sapientia, vt ex pleniore homine in vacuum mutuo contactu promanaret: quemadmodum ex pleno calice in vacuū per lanā immanans. Si enim ita se habet sapiētia, multi facio quòd tibi assideam. futurum enim arbitror vt vberrima pulcherrimáque sapiētia abs te replear. Mea quidē exilis est & vilis, & insomnii instar ambigua & controuersa: tua autē, & illustris & magnificè in lucē cognitionémq; hominū se proferēs: quæ videlicet ex te adeo iuuene inter tot testes, cōuētu plus quàm triginta millium Græcorum celeberrimo, tam clarè emicuit atq; effulsit. Iniurius es, mi Socrates, inquit Agatho: at de sapientia paulo pòst ego & tu causa dicta diiudicabimus, Dionyso iudice: nunc verò ad cœnam te conuertito.

ἐγένετο πεφὶω ἐν μάρτυσι τῶν Ἑλλήνων πλέον ἢ τεισμυρίοις. Ὑβρεις εἰ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁ Ἀγαθων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὀλίγον ὕστερον διαδικασόμεθα ἐγώ τε καὶ σὺ πρὸς τῆς σοφίας, δικαστὴ χρώμενοι τῷ Διονύσῳ· νυνὶ δὲ πρὸς δεῖπνον πειρῶ

a Occasio primariæ disputationis: Euitandæ ebrietatis causa, quæ & animo & corpori noxia est, tempus liberiori & honesto sermoni tribuitur. Ita edicitur omnium consiuarum assensu, vti vnusquisque suo ordine Amoris ἐγκώμιον instituat. Inde nascitur longa hæc de amore disputatio.

a Post hæc autem quum Socrates & alii discumberent, & cœna peracta esset, conuiuas & libare & hymnos in deum cantare cœpisse, & cætera pro ritu & more peragisse aiebat, tum se ad liberiorem potum conuiuas conuertisse. Inde Pausaniam hoc sermonis fecisse primordium, Ineamus rationem ecquo modo suauissimè bibamus. nam vt de me in primis verum confitear, hesterno mero pessimè habeo, vt intermissione quadam sit mihi opus maximè: & plerosque autem vestrûm esse ita affectos existimo, & eodem remedio indigere. heri enim hîc mecum adfuistis. Perspicite igitur etiam atque etiam quo pacto sine vllo nostro incommodo bibamus. Tum dixisse Aristophanem, Rectè id quidem tu, Pausania, moderationem quandam potioni esse adhibendam ais. ego enim ex madidorum sum etiam numero. Quũ hæc audiisset Eryximachus Acumeni filius, Probè dicitis, inquit. atqui hoc vnum insuper à vobis audire cupio, quantum valeat ad robustè firmitérque bibendũ Agatho. Equidẽ (inquit) & ipse ad hæc certamina parũ sum validus. mihi tamẽ & Aristodemo & Phædro & his nõ patũ cõducit, vos ad bibendũ validissimos, núc tamẽ defessos abnuere & certamen detrectare. nos verò ad hoc certamen sẽper fuimus inualidi. Socratẽ ex hoc numero eximo, qui ad vtrũq; idoneus est: vt quidẽ, quicquid agamus, satis supérq; ei fuerit. Hic Eryximachũ dixisse, Postquã igitur video omnibus qui hîc adsunt, certũ esse atq; cõstitutũ mero minimè indulgere, si vera de ebrietate dixero, minus fortassè fuero molestus. Illud enim ex medicinę institutis exploratũ mihi est, graue quiddam & incõmodum esse hominibus ebrietatẽ. neq; enim ego vltra modũ vellẽ sponte bibere, neq; alii cuiquã essẽ autor vt id faceret, præsertim cuius caput hesterni meri grauedine adhuc teneretur. Atqui (aiebat Phædrũ Myrinusiũ excepisse) Equidẽ soleo tibi fidẽ adhibere, tũ verò maximè quũ de rebus medicis agitur: nũc & tuo sermoni cæteri facilè assẽtiũtur. His auditis omnes in id cõsẽsisse aiebat, ne in illo cõuiuio ad ebrietatẽ sed ad honestã voluptatẽ biberetur. Tũ Eryximachus, Quãdoquidẽ in vniuscuiusq; arbitrio relictũ est vt quãtum velit bibat, neq; cuiquã bibẽdi necessitas imponitur: iã quod reliquũ est exponã. Tibi cinã quæ modò ingressa est amãdãdã existimo, vt vel sibiipsi canat, vel, si velit, mulieribus quæ sunt intus. nos autẽ hũc diẽ sermonibus impẽdere debere arbitror. ecquod verò sit argumẽtũ, in quo nostros hos sermones versari cupere, si vultis, vobis commonstrabo. Ad hoc

A Μετὰ ταῦτα, ἔφη, κατακλινέντος τοῦ Σωκράτους καὶ δειπνήσαντος, καὶ τῶν ἄλλων, σπονδάς τε σφᾶς ποιήσασθαι, καὶ ᾄσματος (Ν) θεὸν καὶ πάλλα τὰ νομιζόμενα, τρέπεσθαι πρὸς (Ν) πότον. Τὸν οὖν Παυσανίαν ἔφη λόγου τοιούτου ἀρχὴν, Εἶεν ἄνδρες (φάναι) τίνα τρόπον πιόμεθα; ἐγὼ μὲν οὖν λέγω ὑμῖν ὅτι B ὄντι πάνυ χαλεπῶς ἔχω ὑπὸ τοῦ χθὲς πότου, καὶ δέομαι ἀναψυχῆς τινος· οἶμαι δὲ καὶ ὑμῶν τοὺς πολλούς. παρῆτε γὰρ χθές. σκοπεῖσθε δὴ τίνι τρόπῳ αὖ ὡς ῥᾷστα πιόμεθον. (Ν) οὖν Ἀριστοφάνη εἰπεῖν, Τοῦτο μὲν σὺ λέγεις ὦ Παυσανία, ὅ, πῃπερ τρόπῳ προσκεκρουσάσαις ῥᾳστώνῃ μιᾷ τῆς πόσεως. καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς εἰμὶ τῶν χθὲς βεβακχισμένων. Ἀκηκόασιν δὴ αὐτῶν ἔφη Ἐρυξίμαχον (Ν) Ἀκουμενοῦ, Ἠκαλῶς (φάναι) λέγετε. καὶ ἔτι ἑνὸς δέομαι ὑμῶν ἀκοῦσαι, πῶς ἔχει τοῦ ἐρρῶσθαι πίνειν Ἀγάθων. Οὐδαμῶς (φάναι) οὐκ αὐτὸς ἔρρωμαι. Ἔρημον ἂν εἴη ἡμῖν (ἦ δ' ὅς) ὡς ἔοικε, ἐμοί τε καὶ Ἀριστοδήμῳ καὶ Φαίδρῳ, καὶ τοῖσδε, εἰ ὑμεῖς (Ω) δυνατώτατοι πίνειν, νεῦ ἀπειρήκατε. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀεὶ ἀδυνατοι. Σωκράτη δ' ἐξαίρω τοῦ λόγου· ἱκανὸς γὰρ C ἀμφοτέρως. ὥστ' ἐξαρκέσει αὐτῷ ὁπότερ' ἂν ποιῶμεν. Ἐπειδὴ οὖν μοὶ δοκεῖ οὐδεὶς τῶν παρόντων προθύμως ἔχειν πρὸς τὸ πολὺν πίνειν οἶνον, ἴσως ἂν ἐγὼ εἰκὸς τοῦ μεθύσκεσθαι, οἷόν τ' ἐστί, τἀληθῆ λέγων, ἥδιον ἂν εἶμι ἀνδρός. ἐμοὶ γὰρ δὴ τοῦτό γε D οἶμαι καταδηλον γεγονέναι ἐκ τῆς ἰατρικῆς, ὅτι χαλεπὸν τοῖς ἀνθρώποις ἡ μέθη ἐστί· καὶ οὔτε αὐτὸς ἑκὼν εἰδὼς πρόῤῥᾳ ἐθελήσαιμι ἂν πιεῖν, οὔτε ἄλλῳ συμβουλεύσαιμι, ἄλλως τε καὶ κραιπαλῶντα ἔτι ἐκ τῆς χθεσταίας. Ἀλλὰ μὴν (ἔφη φάναι ὑποβαλόντα Φαίδρον (Ν) Μυρινούσιον) ἔγωγε σοὶ εἰώθαμεν πείθεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἅτ' ἂν ὀρθῶς ἰατρικῆς λέγῃς· νεῦ δ' αὖ ὑμεῖς καὶ (Ω) οἱ ἄλλοι. Ταῦτα δὴ ἀκούσαντας συλ- E χωρεῖν πάντας μὴ διὰ μέθης ποιήσασθαι τὸν ὃν τῷ παρόντι συνουσίαν, ἀλλ' οὕτω πίνοντας χαίρειν ἡδονῇ. Ἐπειδὴ τοίνυν (φάναι (Ν) Ἐρυξίμαχον) τοῦτο μὲν δέδοκται, πίνειν ὅσον αὖ ἕκαστος βούλεται, ἐπάναγκες ᾗ μηδένα εἶναι, δ μετὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι, τὸν μὲν ἄρτι εἰσελθοῦσαν αὐλητρίδα χαίρειν ἐᾶν, αὐλοῦσαν ἑαυτῇ, ἢ, ἐὰν γε βούληται, ταῖς γυναιξὶ ταῖς ἔνδον· ἡμᾶς δὲ διὰ λόγων ἀλλήλοις συνεῖναι τὸν ἡμέραν. καὶ δι' οἵων λόγων, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω ὑμῖν εἰσηγήσασθαι.

Hic scribit Fic. Ἐρυξίμαχον φάναι; sed omittit & ipse supra ἦ δ' ὅς, videlicet Ἐρυξίμαχος.

φαίαν δὴ πάντας καὶ βούλεσθαι καὶ κελεύειν αὐτὸν εἰσηγεῖσθαι. Εἰπεῖν οὖν ΤΟΝ Ἐρυξίμαχον ὅτι, Η ΜΕΝ ΜΟΙ ἀρχὴ τοῦ λόγου ἔσται κατὰ τὴν Εὐριπίδου Μελανίππην. οὐ γὰρ ἐμὸς ὁ μῦθος, ἀλλὰ Φαίδρου τοῦδε, ὃν μέλλω λέγειν. Φαῖδρος γὰρ ἑκάστοτε ὥσπερ με ἀγανακτῶν λέγει, Οὐ δεινόν (φησὶν) ὦ Ἐρυξίμαχε, ἄλλοις μὲν τισι θεῶν ὕμνους καὶ παιῶνας εἶναι τοῦτο τῶν ποιητῶν πεποιημένους, τῷ δὲ Ἔρωτι, τηλικούτῳ ὄντι καὶ τοσούτῳ θεῷ, μηδὲ ἕνα πώποτε τοσούτων γεγονότων ποιητῶν πεποιηκέναι μηδὲν ἐγκώμιον; εἰ δὲ βούλει αὖ σκέψασθαι τοὺς χρηστοὺς σοφιστάς, Ἡρακλέους μὲν καὶ ἄλλων ἐπαίνους καταλογάδην συγγράφειν, ὥσπερ ὁ βέλτιστος Πρόδικος. καὶ τοῦτο μὲν ἦν ἄν ἔτι καὶ θαυμαστόν· ἀλλ' ἔγωγε ἤδη τινὶ ἐνέτυχον βιβλίῳ ἀνδρὸς σοφοῦ, ἐν ᾧ ἐνῆν δή ἄλες ἔπαινον θαυμάσιον ἔχοντες πρὸς ὠφέλειαν. καὶ ἄλλα συχνὰ τοιαῦτα ἴδοις ἂν ἐγκεκωμιασμένα. τὸ οὖν τοιούτων μὲν περὶ πολλοῦ ποιήσασθαι, Ἔρωτα δὲ μηδένα πω αἰῶνα τετολμηκέναι εἰς ταυτὶ τὰ ἡμέραι ἀξίως ὑμνῆσαι, ἀλλ' οὕτως ἠμέληται τοσοῦτος θεός· ταῦτα δή μοι δοκεῖ οὐ λέγειν Φαῖδρος. ἐγὼ οὖν ἐπιθυμῶ, ἅμα μὲν τούτῳ χαρίσασθαι καὶ ξυνεγκεῖν καὶ χαρίσασθαι, ἅμα δὲ ἐν τῷ παρόντι πρέπον μοι δοκεῖ εἶναι ἡμῖν τοῖς παροῦσι κοσμῆσαι ΤΟΝ θεόν. εἰ οὖν ξυνδοκεῖ καὶ ὑμῖν, γένοιτ' ἂν ἡμῖν ἐν λόγοις ἱκανὴ ἀμφισβήτησις. δοκεῖ γάρ μοι χρῆναι ἕκαστον ἡμῶν λόγον εἰπεῖν ἔπαινον Ἔρωτος ὅτι δεξιὰ ὡς ἂν δύνηται κάλλιστον. ἄρχειν δὲ Φαῖδρον πρῶτον, ἐπειδὴ καὶ πρῶτος κατάκειται, καὶ ἔστιν ἅμα πατὴρ τοῦ λόγου. Οὐδείς σοι, ὦ Ἐρυξίμαχε (φαίην ΤΟΝ Σωκράτη) ἐναντία ψηφιεῖται. οὔτε γὰρ ἂν ποτε ἐγὼ ἀποφήσαιμι· ὃς οὐδὲν φημὶ ἄλλο ἕτοιμος εἶναι ἢ τὰ ἐρωτικά, οὔτέ που Ἀγάθων καὶ Παυσανίας, οὐδὲ μὴν Ἀριστοφάνης, ᾧ γε περὶ Διόνυσον καὶ Ἀφροδίτην πᾶσα μέθοδος ἐστὶν περὶ ταῦτα· οὐδὲ ἄλλος οὐδεὶς τουτωνὶ ὧν ἐγὼ ὁρῶ. καίτοι οὐκ ἐξ ἴσου γίγνεται ἡμῖν τοῖς ὑστάτοις κατακειμένοις· ἀλλ' ἐὰν οἱ πρόσθεν ἱκανῶς καὶ καλῶς εἴπωσιν, ἐξαρκέσει ἡμῖν. ἀλλὰ τύχῃ ἀγαθῇ καταρχέτω Φαῖδρος, καὶ ἐγκωμιαζέτω ΤΟΝ Ἔρωτα. Ταῦτα δὴ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἔφασάν τε, καὶ ἐκέλευον ἅπαντα ὁ

Addit Fic. nerbũ, quod iungit cum συγγεφειν. certe enim, Inuenies ſophiſtas Herculẽ laudaſſe. Paulo pòſt autem expungenda uidetur uocula καὶ poſt ἦπον.

Scribendum nide tur, ἠμελῆσθαι τοσοῦτος θεός.

omnes perſpicuè reſpondiſſe, ſe & velle maximè & iubere etiã id ab Eryximacho exponi. Tũ Eryximachus, ORATIONIS (inquit) meæ primordiũ ex Euripidis Melanippe erit. neq; enĩ hæc mea eſt fabula, quã explicaturus ſũ, ſed Phędri. hic enim quotidie apud me ita expoſtulat atque cõqueritur, Tibíne, Eryximache, non graue importunúmque videtur, aliis quidem diis omnibus & hymnos & pæanas à poëtis perſcribi, in Amoris verò, qui & tantus & talis ſit deus, laudẽ, poëtarũ quẽquam, ex eorũ omniũ turba qui vnquã extiterũt, nullam ſcripſiſſe? quòd ſi rem velis attentius conſiderare, cõperies, eruditos illos facundóſq; ſophiſtas ſoluta oratione in Herculem laudationes ſcripſiſſe: quemadmodũ præſtantiſſimus ille Prodicus. quanquã & hoc minus mirũ alicui videretur: ſed ego aliquãdo incidi in ſapiẽtis viri librũ, in quo extabat ſalis cõmẽdatio, cuius vberrimã præſtantiſſimámq; vtilitatem miris laudibus efferebat ille. aliáq; adeo huiꝰ generis quãplurima licet videre laudibus celebrata. In his ergo tãto ſtudio & labore verſari, Amorem autẽ, ad hunc quidẽ vſq; diẽ, neminẽ mortaliũ auſum fuiſſe pro dignitate laudare, ſed tantũ deũ in ſitu & ignoratione literarũ iacere, hoc verò quis nõ grauiſſimum exiſtimet? Recta mihi quidem videtur hæc Phædri expoſtulatio. Itaque hoc munus, háncq; quaſi ſtipẽ illi cõferre & largiri cupio: & ad hoc quidẽ tẽpus mihi conſentaneũ videtur, hunc deũ à vobis qui adeſtis, laudibus ornari. Quòd ſi & vobis ita videatur, hoc idoneum eſto argumentũ, in quo oratio noſtra verſetur, & hic confeſſus noſter hoc otiũ impendat: cõſentaneũ enim eſſe arbitror, vnumquemq; veſtrũm peculiarem quandã Amoris laudationẽ moliri: eóque omnes vires cõferre, vt quãpulcherrima ſit: à dextra autem capiendũ exordiũ, vt omnes ſuo ordine ad dicendũ ſuccedãt. Phædrus autem primus incipito, quum & primus ſedeat, & ſit huius ſermonis pater & autor. Tũ Socrates, Nemo (inquit) tibi, Eryximache, repugnaret. ego enim quî iſtud renuerẽ, quum nihil præter amatoria me ſcire profitear? neq; etiã Agatho & Pauſanias, multóq; minus Ariſtophanes (cuius omnis & cura & labor circa Bacchũ & Venerẽ verſatur) neq; alius quiſquam eorum quos nunc video, huic rei aduerſabitur. Quãquam non æqua ſors nobis obtingit, qui vltimi diſcumbimus. nam ſi priores ſatis rectè & abũdè dixerint, ſat nobis erit. Verùm, quod felix fauſtúmque ſit, iam hinc bonis auibus Phædrus exordiatur, & Amorem commendet. His quæ Socrates dixerat omnes & aſſenſerunt.

& ita iusserit. Omnia verò quę singulatim vnusquisq; dixisset, neq; satis memoria tenebat Aristodemus, neq; ego etiam omnia quę ille mihi cõmemorauit, singulatim recordor: verùm ea quæ omnium maximè memoria digna mihi sunt visa, vobis referam. Phædrum igitur primum omnium ita exorsum fuisse aiebat,

[a] MAGNVS Deus est Amor, & apud deos & homines mirabilis, cùm propter alia multa, tum propter suæ originis rationem. quòd enim in antiquissimorũ deorũ sit numero, augustum & maximo honore dignum est. Illud autem certis argumentis perspicuum est. parentes enim Amoris à nullo vel poëta vel priuato quopiam homine commemorãtur. Sed Hesiodus quidem affirmat Chaos principio extitisse,

Tum tellus, inquit, *cunctorum sedes*: & addit postea, *Atque Amor*. Post Chaos nimirum significat hæc duo extitisse, Tellurem & Amorem. De ortu quoque illius ait Parmenides, *Ante deos omnes primũ concepit Amorem*. Acusilaus quoq; cum Homero consentit. Ita passim inter omnes cõstat, Amorẽ in antiquissimorũ deorum esse numero. [b] Quum verò sit huiusmodi, maximorum bonorum omnino nobis est causa. Ecquid enim melius possit homini contingere, quàm vbi primùm ad iuuenilem ætatem accedit, vel vt ipse bene amet, vel vt bene ametur, & amanti sit in deliciis, haud queo sanè dicere. Quæ enim res vniuersæ nostræ vitæ præesse debet ad certam verámq; felicitatẽ, eas neq; genus neq; diuitiarum copia, neque honores præstare tam opportunè quàm Amor possũt. Eam autem rem esse aio, in rebus turpibus pudorem, honestis, vehemens & constans studium. non enim sine horum præsidio aut ciuitas vnquã aut priuatus homo magnũ quicquam ac præclarũ exequi vnquã possit. Aio igitur, amantem, si turpiter aliquid agere vel ab aliquo pati animi ignauia deprehendatur, nec vim depellat illatámve vlciscatur, nõ tanto dolore tangi solere, si vel à patre vel ab amicis siue à quoquã alio visus fuerit, quàm si ab amasio videatur. Idẽ quoque amasio erga amatores suos vsuenire videmus, quos videlicet mirũ in modum reueretur, si ab iis in turpi quopiam facinore cõperiatur. Quòd si aliquo pacto conflari ciuitas vel exercitus posset ex iis qui amant & iis qui amantur, haud melior sanè efficaciórque ratio iniri posset ciuitatis constituendæ, quàm vt ab omnibus turpibus rebus abstinerent, & ad res honestas omni animi contentione certatim incumberent: & ipsi quidem bis artibus instructi, licet paucissimi essent, omnes

[a] PRIMA AMORIS cõmẽdatio, πρεσβεία quidẽ illa & minus accurata, pro more Platonicæ methodi. hæc enim, sicuti dixi, ex communi philosophorum doctrina desumpta sunt. Phædrus igitur, cui primæ dicẽdi partes tribuuntur, Amoris originem & vtilitatẽ describit. Originem illius ex mundi creati incunabulis repetit, vt ex ipsis verbis perspicuum est. Simplex dogma est, *Deum in creando mundo naturalem illam appetitionem omnibus rebus indidisse, qua ad certam quandam τάξιν aspirarent, in qua etiã ipsæ cõseruarẽtur.* Ita Chaos quidem primus extitit, prima nimirũ illa materia vnde res omnes sunt creatæ, quum ipsa esset rudis & indigesta moles: sed Naturæ ille infinitus ordinẽ formamque appetẽs, fuit primordium mundi constituendi & in certam formam componẽdi. Vide Annot.

[b] Vtilitatem Amoris describit ex suis effectis, Quod homines ad res honestas impellat, a turpibus reuocet, quod quidem ad certam felicitatẽ maximum habet momentum, & in constituenda societate generis humani, & ad res gerendas.

A Σωκράτης. πάντων μὲν οὖν ὅσα ἕκαστος εἶπεν, οὔτε πάνυ ὁ Ἀγαθόδημος ἐμέμνητο, οὔτ' αὖ ἐγὼ ἃ ἐκεῖνος ἔλεγε πάντα· ἃ δ' μάλιστα καὶ ὧν ἔδοξέ μοι ἀξιομνημονεύτατα εἶ), ταῦτα ὑμῖν ἐρῶ ἑκάστου λόγον. πρῶτον μὲν γάρ, ὥσπερ λέγω, ἔφη Φαῖδρον, ἀρξάμενον σκοπεῖν πόθεν, λέγει ὅτι μέγας θεὸς εἴη ὁ Ἔρως, καὶ θαυμαστὸς ἐν ἀνθρώποις τε καὶ θεοῖς, πολλαχῇ μὲν ἄλλῃ, οὐχ ἥκιστα δὲ κατὰ τὴν γένεσιν. τῶν γὰρ ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις εἶ) τῶν θεῶν, τίμιον. (ἡ δ' ὅς) τεκμήριον δὲ τούτου· γονεῖς γὰρ Ἔρωτος οὔτ' εἰσὶν, οὔτε λέγονται ὑπ' οὐδενὸς οὔτε ἰδιώτου, οὔτε ποιητοῦ. ἀλλ' Ἡσίοδος πρῶτον μὲν χάος γενέσθαι φησὶν, -- αὐτὰρ B ἔπειτα Γαῖ' εὐρύστερνος, πάντων ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί· Ἠδ' Ἔρος. φησὶ μετὰ τὸ χάος δύο τούτω γενέσθαι, γῆν τε καὶ Ἔρωτα. Παρμενίδης δὲ τὴν γένεσιν λέγει, Πρώτιστον μὲν Ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων. Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλεως ὁμολογεῖ. οὕτω πολλαχόθεν ὁμολογεῖται ὁ Ἔρως C ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις εἶ). πρεσβύτατος δὲ ὤν, μεγίστων ἀγαθῶν ἡμῖν αἴτιός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔγωγ' ἔχω εἰπεῖν ὅ,τι μεῖζόν ἐστιν ἀγαθὸν νέῳ ὄντι, ἢ ἐραστὴς χρηστὸς, καὶ ἐραστῇ παιδικά. ὁ γὰρ χρὴ ἀνθρώποις ἡγεῖσθαι πάντως τὸ βίου τοῖς μέλλουσι καλῶς βιώσεσθαι, τοῦτο οὔτε συγγένεια οἵαπερ ἐμποιεῖν οὕτω καλῶς, οὔτε τιμή, οὔτε πλοῦτος, οὔτ' ἄλλο οὐδέν, ὡς ἔρως. λέγω δὲ δὴ τί D τοῦτο; τὸ ὑπὲρ μὲν τοῖς αἰσχροῖς αἰσχύνεσθαι, ὑπὲρ δὲ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίαν. οὐ γὰρ ἄνευ τούτων οὔτε πόλιν οὔτε ἰδιώτην μεγάλα καὶ καλὰ ἔργα ἀξεργάζεσθαι. φημὶ δῆτα ἐγὼ, ἄνδρα ὅστις ἐρᾷ, εἴπερ αἰσχρὸν ποιῶν καταφανὴς γίγνοιτο, ἢ πάσχων ὑπό του δι' ἀνανδρίαν, μὴ ἀμυνόμενος, οὔτ' ἂν ὑπὸ παίδος ὀφθέντα οὕτως ἀλγῆσαι, οὔτε ὑπὸ ἑταίρων, οὔτε ὑπ' ἄλλου οὐδενὸς, ὡς E ὑπὸ παιδικῶν. τοῦτον δὲ τοῦτο καὶ ἐρώμενον ὁρῶμεν, ὅτι ὑπερφεύγοντας τοὺς ἐραστὰς αἰσχύνεται, ὅταν ὀφθῇ ἐν αἰσχρῷ τινι ὤν. εἰ οὖν μηχανή τις γένοιτο ὥστε πόλιν γενέσθαι ἢ στρατόπεδον ἐραστῶν τε καὶ παιδικῶν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἄμεινον οἰκήσαιεν τὸν ἑαυτῶν, ἢ ἀπεχόμενοι πάντων τῶν αἰσχρῶν, καὶ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους. καὶ μαχόμε-

Non subiungit γῆραν βύρυστερνον, quæ conueniant cum γενέσθαι: sed ipsamet Hesiodi verba affert, in nominãdi casu, γαῖ' εὐρύστερνος: quæ cõueniunt cum γένεσθαι, vt apud eũ legitur. Paulo, post autem Ἔρως in Ἔρος (Hesiodo usitatum) mutare coegit mensura versus.

νοί γ' ἂν οἱ τοιοῦτοι μετ' ἀλλήλων νικῷεν ἂν, ὀλίγοι ὄντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πρὸ τοὺς ἐφεστῶτας. ἐρῶν γὰρ ἂν ἡρ ὑπὸ παιδικῶν ὀφθῆναι ἢ λιπὼν τάξιν, ἢ ὅπλα ἀποβαλών, ἧττον ἂν δήπου δέξαιτο ἢ ὑπὸ πρὸ τῶν ἄλλων, καὶ τοῦ τοῦτον τεθνάναι ἂν πολλάκις ἕλοιτο· καὶ μὴν ἐγκαταλιπεῖν γε τὰ παιδικὰ, ἢ μὴ βοηθῆσαι κινδυνεύοντι. θεῖος οὕτω κακὸς ὄντινα οὐκ ἂν αὐτὸς ὁ Ἔρως ἔνθεον ποιήσειε πρὸς ἀρετήν· ὥστε ὅμοιον εἶναι τὰν αὐτὸν εἶναι φύσει. καὶ ἀτεχνῶς, ὃ ἔφη Ὅμηρος, μένος ἐμπνεῦσαι ἐνίοις τῶν ἡρώων τὸν θεόν, τοῦτο ὁ Ἔρως τοῖς ἐρῶσι παρέχει γιγνόμενον πρὸς αὐτούς. καὶ μόνοι ἐθέλουσιν ἐρῶντες, οὐ μόνον ὅτι ἄνδρες, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες. τοῦτου δὲ καὶ ἡ Πελίου θυγάτηρ Ἄλκηστις ἱκανὴν μαρτυρίαν παρέχεται, πρὸς τὸ δεδόγμενον, εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐθελήσασα μόνη ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς ἀποθανεῖν, ὄντων αὐτῷ πατρὸς καὶ μητρός· οἷς οὕτω προσεκαλέσατο τὴν φιλίαν, ὑπερβαλομένη τῷ ἔρωτι, ὥστε ἀποδεῖξαι αὐτοῖς ἀλλοτρίους ὄντας τοῦ υἱέος, καὶ ὀνόματι μόνον προσήκοντας. καὶ τοῦτ' εἰργάσατο ἔργον, ὃ τῶν καλῶν ἔδοξεν εἶναι πράξασθαι οὐ μόνον ἀνθρώποις ἀλλὰ καὶ θεοῖς, ὥστε πολλῶν πολλὰ καὶ καλὰ εἰργασμένων, ὀλιγαρίθμοις δή τισιν ἔδοσαν τοῦτο γέρας οἱ θεοὶ, ἐξ ᾅδου ἀνεῖναι πάλιν τὴν ψυχήν· ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκείνης ἀνέσαντο, ἀγασθέντες τὸ ἔργον. οὕτω καὶ θεοὶ τὸν τοιοῦτον ἔρωτα σπουδήν τε καὶ ἀρετὴν μάλιστα τιμῶσιν. Ὀρφέα δὲ τὸν Οἰάγρου ἀτελῆ ἀπέπεμψαν ἐξ ᾅδου, φάσμα δείξαντες τῆς γυναικὸς ἐφ' ἣν ἐκὼν ἦκεν, αὐτὴν δὲ οὐ δόντες· ὅτι μαλθακίζεσθαι ἐδόκει, ἅτε ὢν κιθαρῳδὸς, καὶ οὐ τολμᾶν ἕνεκα τοῦ ἔρωτος ἀποθνήσκειν, ὥσπερ Ἄλκηστις, ἀλλὰ σοφιζόμενος ζῶν εἰσιέναι εἰς ᾅδου. τοιγάρτοι διὰ ταῦτα δίκην αὐτῷ ἐπέθεσαν, καὶ ἐποίησαν θάνατον αὐτοῦ ὑπὸ γυναικῶν γενέσθαι. οὐχ ὥσπερ Ἀχιλλέα τὸν τῆς Θετίδος υἱὸν ἐτίμησαν, καὶ εἰς μακάρων νήσους ἀπέπεμψαν, ὅτι πεπυσμένος παρὰ τῆς μητρὸς ὡς ἀποθανοῖτο ἀποκτείνας Ἕκτορα, μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο, οἴκαδε ἐλθὼν γηραιὸς τελευτήσοι, ἐνόμισεν ἐλέσθαι, βοηθήσας τῷ ἑταίρῳ Πατρόκλῳ καὶ ἀμφρήσας, οὐ

Post κινδυνεύοντι aut aliqua deesse videtur, aut subaudienda haec ex praecedentibus, ἧττον ἂν δέξαιτο πεσεῖν πρὸ τῶν ἄλλων, pro illis, ἢ ὑπὸ πάντων πρὸ ἄλλων. Post οὐδεὶς autem desideratur oculata fide videtur: & aliquanto post scribendum esse, οὐ μόνον οἱ ἄνδρες.

Verba haec, τοῦδε τοῦ λόγου post τοῦ ὃ scripta fortasse fuerat, absque ὑπὲρ. hic certè neque hoc neque illa usum ullum habent.

τὸν δὲ, μὴ ἀποκτείναντα, δὲ τοῦτον.

A tamen mortales, vt ita dicam, si prælio res dirimenda esset, planè superarent. amator enim vel ordinè deserere, vel arma coram amasio abiicere, vehementius quàm coram cunctis aliis hominibus reformidaret. imo extrema potius mortémque adeo ipsam subire mallet, quàm amasium derelinquere, vel laboranti opem auxiliúmque nõ ferre. Neque quisquã adeo ignauus est, quem Amor diuino veluti numine ad virtutis studium non repleat, vt viro fortissimo similis natura & re ipsa euadat. Etenim

B quod sæpe notat Homerus, vim robúrque quibusdam heroibus à deo inditum, hoc Amoris efficaciæ totũ est tribuendũ. [a]Quin hoc amantibus proprium est & peculiare, vt alii pro aliis mortem obeant, non viri tantùm sed etiam mulieres. cuius rei Alcestis Peliæ filia, certum perspicuúmque testimonium Græcis exhibuit, quæ sese in præsentis mortis discrimen pro viro suo coniecit: quum tamen & pater & mater ipsi superessent, quos illa, amoris quidem vi & efficacia, integra & vera charitate adeo superauit vt eos extraneos & nomine tenus filio suo coniunctos demonstrarit.

C Quod quidem facinus ab eo ita gestum, non hominum modò sed etiam deorum iudicio, maximum præstantissimúmque est iudicatum: hactenus quidem vt quum è multis qui multa & præclara gesserant, paucis tamen & facilè numerabilibus & præter cæteros eximiis, ex inferis egrediẽdi & in nouam rediuiuámque vitam veniendi munus dii tribuerint, hoc eam munere honestarint ipsi, tam egregio facinore delectati. tanti faciunt dii studium virtutémque quæ in amore colendo versatur.

D Orpheum verò OEagri filium re irrita ex inferis emiserunt, mulieris eius propter quam ad inferos descenderat, imagine tantùm mõstrata, nõ ipsa illi reuera restituta: quòd, vtpote citharœdus, mollius & ignauius hac in re se gessisset: &, quum non auderet, quemadmodũ Alcestis, amoris gratia mortem oppetere, exquisitas quasdam versutásque rationes excogitasset, quarum vi ad inferos viuens descenderet. quam ignauiam quoque minimè inultam dii fiuerunt, ob eámq; rem eas pœnas Orpheo

D impoſuerunt, vt à mulieribus interficeretur. Achillem contrà Thetidis filium ob magni erectíque animi facinus contrarius quoque exitus excepit. ille enim maximos honores à deo est cõsequutus, & in beatorũ insulas missus est à diis, quòd quum disertè ei mater significasset, si Hectorem occidisset, statim sibi moriendum: sin minus, in patriam se saluum incolumémque rediturum, & felici senectute mortem oppeturum: in eam tamẽ sententiam animum suum obfirmauit, vt auxilii amatori Patroclo ferendi, eiúsq; mortis vlciscendæ causa, mortẽ obiret:

a Effectum illud, maximum quidem certè & præstantissimum, & amplificat noua circumstantia, & exẽplis illustrat. denique docet, illam amoris efficaciam maxima præmia manere.

neque tantùm pro illo moreretur, ſed & mortuo etiam illo ipſe immoreretur. quod factum quũ dii maximopere probaſſent, ingenti (vt diximus) honore illum cumularunt, quòd amatorem ſuum tanti feciſſet. AEſchylus igitur planè nugatur, quum ait, Patroclum ab Achille amatum, qui nõ tãtùm Patroclo erat formoſior, ſed etiam cæteris heroibus forma antecellebat. quippe qui imberbis adhuc eſſet, multóque natu minor, vt inquit Homerus. Reuera hãc in amore virtutem dii plurimi faciunt: vehementius autem admirantur, maioribúſque etiam præmiis proſequuntur, quum amaſius amatorem diligit, quàm quum amator amaſiũ. Is enim qui amat, diuinius quidpiam eſt atque auguſtius quàm is qui amatur: quandoquidem diuino quodam furore corripitur. Itaque Achillem potius quàm Alceſtidem honorarũt, quippe quẽ ad beatorum inſulas tranſmiſerint. Ex his omnibus perſpicuum eſſe aio, Amorẽ deorum omnium antiquiſſimum auguſtiſſimúmq; eſſe: & ad virtutem felicitatémque conſequendam, & viuis & mortuis, principem primariámque vim obtinere. Phædrum hoc ferè ſermone vſum aiebat: poſt Phædrum verò alios quoſdam fuiſſe loquutos: quorum, vti ordine loquuti eſſent, non ſatis meminiſſet. quibus prætermiſſis Pauſaniæ orationem retuliſſe, quæ erat huiuſmodi,

A μόνον τοῦτο ἁμαρτάνειν ἀλλὰ καὶ ἐπαποθανεῖν τετελευτηκότι. ὅθεν δὴ καὶ ὑπερφυῶς θεοὶ διαφερόντως αὐτὸν ἐτίμησαν, ὅτι ⟨Ⓐ⟩ ἐραστὴν οὕτω φίλον πολλοῦ ἐποιεῖτο. Αἰσχύλος δὲ φλυαρεῖ, Φάσκων Ἀχιλλέα Πατρόκλου ἐρᾶν, ὃς καὶ καλλίων οὐ μόνον Πατρόκλου, ἀλλ' ἄρα καὶ τῶν ἡρώων ἁπάντων, καὶ ἔτι ἀγένειος ἦν ἔτι τε νεώτερος πολύ, ὡς φησιν Ὅμηρος. ἀλλὰ γὰρ τῶν ὄντι μάλιστα μὲν τοῦτο τιμῶσι θεοὶ ὑμφοὶ τ' ⟨Ⓐ⟩ φίλοι τε καὶ ⟨Ⓐ⟩ ἔρωτα. μᾶλλον μέντοι θαυμάζουσι καὶ ἄγανται καὶ εὖ ποιοῦσιν ὅταν ὁ ἐρώμενος ⟨Ⓐ⟩ ἐραστὴν ἀγαπᾷ, ἢ ὅταν ὁ ἐραστὴς τὰ παιδικά. θειότερον γὰρ ἐραστὴς παιδικοῦ· ἔνθεος γάρ ἐστι. διὰ ταῦτα δὲ τὸν τε Ἀχιλλέα τὸν Ἀλκήστιδος μᾶλλον ἐτίμησαν, εἰς μακάρων νήσους ἀποπέμψαντες. οὕτω δὴ κἀγὼ φημὶ Ἔρωτα θεῶν πρεσβύτατον καὶ τιμιώτατον καὶ κυριώτατον εἶναι εἰς ἀρετῆς καὶ εὐδαιμονίας κτῆσιν ἀνθρώποις, καὶ ζῶσι καὶ τελευτήσασι. Φαῖδρον μὲν τοιοῦτόν τινα λόγον ἔφη εἰπεῖν· μετὰ δὲ Φαῖδρον, ἄλλους τινὰς ἐᾶι) ὧν οὐδὲν πάνυ διεμνημόνευεν· οὓς παρεὶς, ⟨Ⓐ⟩ Παυσανίου λόγον διηγεῖτο. εἰπεῖν δ' αὐτὸν ὅτι,

ΟΥ̓ ΚΑΛΩ̃Σ ΜΟἸ ΔΟΚΕΙ̃, ὦ Φαῖδρε, πρόβεβλῆσθαι ἡμῖν ὁ λόγος, ὃ ἁπλῶς οὕτω παραγγέλλεται ἐγκωμιάζειν Ἔρωτα. εἰ μὲν γὰρ εἷς ἦν ὁ Ἔρως, καλῶς ἂν εἶχε. νῦν δὲ οὐ γάρ ἐστιν εἷς. μὴ ὄντος δὲ ἑνός, ὀρθότερόν ἐστι πρότερον προρρηθῆναι ὁποῖον δεῖ ἐπαινεῖν. ἐγὼ οὖν πειράσομαι τοῦτο ἐπανορθώσασθαι. πρῶτον μὲν Ἔρωτα φράσαι ὃν δεῖ ἐπαινεῖν, ἔπειτα ἐπαινέσαι ἀξίως τῆς θεοῦ. πάντες γὰρ ἴσμεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἄνευ Ἔρωτος Ἀφροδίτη· ταύτης δὲ μιᾶς μὲν οὔσης, εἷς ἂν ἦν ὁ Ἔρως· ἐπεὶ δὲ δύο ἐστόν, δύο ἀνάγκη καὶ Ἔρωτε εἶναι). πῶς δ' οὐ δύο ταὶ θεά; ἡ μὲν γέ που, πρεσβυτέρα, καὶ ἀμήτωρ, Οὐρανοῦ θυγάτηρ, ἣν δὴ καὶ οὐρανίαν ἐπονομάζομεν· ἡ δὲ νεωτέρα, Διὸς καὶ Διώνης, ἣν δὴ πάνδημον καλοῦμεν. ἀναγκαῖον δὴ καὶ Ἔρωτα, τὸν μὲν τῇ ἑτέρᾳ συνεργὸν, πάνδημον ὀρθῶς καλεῖσθαι, ⟨Ⓐ⟩ δὲ, οὐράνιον. ἐπαινεῖν μὲν οὖν δεῖ πάντας θεούς· ἀλλ' οὖν ἐκάτερος εἴληχε πειρατέον εἰπεῖν. πᾶσα γὰρ πρᾶξις ὡσαύτως ἔχει· αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς πραττομένη,

a SECVNDA Amoris commendatio, qua multiplicis amoris differentia oſtenditur. cuius explicatio maximi eſt momẽti in omni diſputatione: ne videlicet ὁμωνυμίᾳ turpiter fallamur. Eſt igitur gemini amoris diſtinctio: quorũ vnus, Cœleſtis eſt: alter, Vulgaris: ille, laude, hic, vituperio dignus. Ita non quemlibet Amorem indiſcriminatim laudandum docet, & ea in re maximã cautionem eſſe adhibendam. Vtrunque illum Amorem ſingulatim explicat.

a NON MIHI SANE VIDETVR, mi Phædre, ſermo ille rectè propoſitus, quo Amorem ſimpliciter iubemur laudare. nam ſi vnus & idẽ eſſet Amor, præclarè quidem ita diceretur. at certè non ita ſe res habet. Quum igitur minimè ſit vnus, magis conſentaneum eſſe videtur priùs diſſertè notare ecqualis amor ſit à nobis cõmendandus. hoc igitur quod à te peccatũ eſt, conabor emendare, & rem totam certius & dilucidius explicare. Primùm enim diſtinctè ſignificabo ecquis amor ſit laudandus: deinde dabo operam vt hunc deũ pro merito commendem. Neminẽ profectò latet, abſque amore Venerem nunquam eſſe. itaque ſi vna eſſet Venus, vnus & Amor eſſet. Atqui quum duæ ſint Veneres, geminum quoq; Amorem eſſe neceſſe eſt. Ecquis verò geminam eſſe Veneré neget? nónne vna quædam eſt antiquior & ſine matre Venus, Cœlo nãta, quã cœleſtem Venerem nuncupamus? altera verò iunior, è Ioue & Dione progenita, quã vulgarem communémque vocamus? Neceſſarium igitur eſt geminos Amores eodem modo ſtatuere: vnum quidem Veneri vulgari miniſtrũ & comitem, vulgarẽ videlicet, accõmodato ſanè vocabulo: alterũ verò, cœleſtẽ. Iam laudare quidẽ omnes hos dẽos cõſentaneũ eſt, vtriuſque tamen Amoris opera ſunt diſtinguenda. Actionis cuiuſlibet generatim hæc eſt cõditio, vt ſuapte natura & per ſe

οὔτε καλὴ, οὔτε αἰσχρά. οἷ, ὃ νῦν ἡμεῖς ποιῦμεν, ἢ πίνειν, ἢ ᾄδειν, ἢ διαλέγεσθαι, οὐκ ἔστι τούτων αὐτὸ καθ' αὑτὸ καλὸν οὐδέν· ἀλλ' ἐν τῇ πράξει, ὡς ἂν πραχθῇ, τοιοῦτον ἀπέβη. καλῶς μὲν γὰρ πραττόμενον καὶ ὀρθῶς, καλὸν γίγνεται· μὴ ὀρθῶς δὲ, αἰσχρόν. οὕτω δὴ καὶ ὁ ἐρᾶν, καὶ ὁ Ἔρως, οὐ πᾶς ἐστὶ καλὸς, οὐδὲ ἄξιος ἐγκωμιάζεσθαι, ἀλλ' ὁ καλῶς προτρέπων ἐρᾶν. ὁ μὲν οὖν τὴ πανδήμου Ἀφροδίτης, ὡς ἀληθῶς πάνδημός ἐστι, καὶ ἐξεργάζεται ὅτι ἂν τύχῃ· καὶ οὗτός ἐστιν ὃν οἱ φαῦλοι τῶν ἀνθρώπων ἐρῶσιν. ἐρῶσι δὲ οἱ τοιοῦτοι, πρῶτον μὲν οὐχ ἧττον γυναικῶν ἢ παίδων· ἔπειτα, ὧν καὶ ἐρῶσι, τῶν σωμάτων μᾶλλον ἢ τῶν ψυχῶν· ἔπειτα ὡς ἂν δυνώνται ἀνοητοτάτων· πρὸς τὸ διαπράξασθαι μόνον βλέποντες, ἀμελοῦντες δὲ τοῦ καλῶς, ἢ μή. ὅθεν δὴ συμβαίνει ἀπὸ τύχης ὅτου ἂν τύχωσι τοῦτο πράττειν, ὁμοίως μὲν ἀγαθὸν, ὁμοίως δὲ τοὐναντίον. ἔστι γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς θεᾶς νεωτέρας τε οὔσης πολὺ ἢ τῆς ἑτέρας, καὶ μετεχούσης οὐ τῆ θηλείας καὶ ἥλεως καὶ ἄρρενος· ὁ δὲ, τῆς οὐρανίας, πρῶτον μὲν, οὐ μετεχούσης ἥλεως, ἀλλ' ἄρρενος μόνον· (καὶ ἔστιν οὗτος ὁ τῶν παίδων ἔρως) ἔπειτα πρεσβυτέρας, ὕβρεως ἀμοίρου. ὅθεν δὴ ὀρθῶς τὰ ἄρρενα πρὸς τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένα ἐστὶ καὶ νοῦν μᾶλλον ἔχοντα ἀγαπῶντες. καί τις ἂν γνοίη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ παιδερασίᾳ τοὺς εἰλικρινῶς ἀπὸ τούτου τοῦ ἔρωτος ὡρμημένους. οὐ γὰρ ἐρῶσι παίδων, ἀλλ' ἐπειδὰν ἤδη ἄρχωνται νοῦν ἴσχειν. τοῦτο δὲ πλησιάζει τῷ γενειάσκειν. παρεσκευασμένοι γὰρ (οἶμαι) εἰσὶν οἱ ἐντεῦθεν ἀρχόμενοι ἐρᾶν, ὡς τὸν βίον ἅπαντα ξυνεστάμενοι, καὶ κοινῇ συμβιωσόμενοι· ἀλλ' οὐκ, ἐξαπατήσαντες, ἐν ἀφροσύνῃ λαβόντες, ὡς νέον καταγελάσαντες, οἰχήσεσθαι ἐπ' ἄλλον ἀποτρέχοντες. χρὴ δὲ καὶ νόμον εἶναι, μὴ ἐρᾶν παίδων, ἵνα μὴ εἰς ἄδηλον πολλὴ σπουδὴ ἀνηλίσκετο. τὸ γὰρ τῶν παίδων τέλος ἄδηλον οἵ τε λῆξαι κακίας καὶ ἀρετῆς ψυχῆς τε πέρι καὶ σώματος. ἕνεκα μὲν οὖν ἀγαθοῦ καὶ νόμον τοῦτον αὖ τοῖς αὐτοῖς ἐκόντες εἶναι δίδομεν· χρὴ δὲ καὶ τούτοις τοῖς πανδήμοις ἐρασταῖς προσαναγκάζειν ὅ τοιοῦτον, ὥσπερ καὶ τῶν ἐλευθέρων γυναικῶν προσαναγκάζομεν αὖ τοῖς

A neque honesta sit neque turpis. vt ea quæ nunc agimus, bibere, canere, disputare, nullum sanè per se & simpliciter turpe est vel honestum: sed agendi modus vnicuique actioni certam definitámque tribuit appellationem. quod enim bene & rectè agitur, honestum: quod contrà, turpe. Eadem ratione non quilibet amor, nec quilibet amandi modus honestus est atque laudabilis: sed ille solùm honestus est atque laudabilis, qui ad rectè agendum nos impellit. [a] Etenim vulgaris communísque Veneris

B amor, omnino & ipse vulgaris est, & quod fors tulerit, temerè agit. Atque is sanè est qui in viles abiectósque homines cadit. amant verò illi non minus fœminas quàm masculos, & corpora magis quàm animos: &, quantum fieri potest, insipientissimos: eum finem tantùm sibi proponentes vt libidines suas exequantur: honesténe an inhonestè, minimè laborant. Quo fit vt quocunque illos cupiditatum impetus abripuerit, eò præcipites ferantur, nullo boni malíve discrimine. ista enim cupiditas à Venere illa iuniore, & in generatione vtriusq; sexus participe, promanat. [b] Verùm amor ille qui cœlestem Venerem sequitur, quæ non fœminei sed masculi tantùm sexus in generatione est particeps, ita

C in masculum tantùm genus fertur: deinde quoniam antiquioris Veneris est comes, pudicus est & omnis procacitatis & contumeliæ nescius. Itaque ii qui hoc amore inspirantur, masculum genus, natura robustius & generosius & mentis magis cõpos, diligunt. & certè in hoc puerorum amore dignoscuntur ii qui cœlestis illius amoris vi rapiuntur. non enim pueros amant, sed adolescentes, quum mens & ratio in his incipit esse validior atque robustior. hic verò animi status tum viget quũ accedit pubertatis tẽpus. parati enim sunt, opinor, qui sic amare incipiunt, quasi vniuersam vitam vnà communíque quodam vitæ genere cum illis traducturi: non verò vt ita se comparent quò vbi pueros mentis & consilii nó cõpotes circumuenerint, illos exoletos, decerpto iuuentutis flore, &

D irrideant & amandent, & ipsi ad nouos amasios conuolent. Legibus nimirum oporteret esse constitutum, ne quis pueros amaret, videlicet ne in re incerta & ambigua multum studii & laboris frustrà insumeretur. incertus enim est puerorum exitus, quónam scilicet illorum vel corpora vel animi ad bonam malámve frugem euadant. Probi quidẽ viri hãc legem sponte sibiipsis imponunt: consentaneum autem est vulgares illos amatores ad hanc legem adhibita necessitate adigere: quem-

E admodum & quantũ possumus illis etiã interdicimus ne liberas mulieres ament, & iniecto

a Πάνδημον & vulgaris amoris explicatio, qui quidem in fœdo quodam amoris sensu totus a hærescit, ac proinde illum repudiandũ esse docet.

b Οὐρανίου amoris expositio, qui non in fœminas sed in masculos feratur. Puerilis porro illius amoris leges conatur describere, & quatenus sit concedẽdus, quatenus non. Sui autem temporis varios mores hac in re notat: sed quorsum hæc & quàm rectè, ex ipsis verbis fiat iudicium. Equidẽ existimo omnes sanos hìc animaduersuros· luculentum testimonium rationis humanæ insaniemis, quæ ex bonis principiis pessimas conclusiones eliciat, ab illis planè desciscens: sicuti in argumento diximus. Optima illa erat distinctio gemini Amoris, Cœlestis & Vulgaris: inter quos latissimum sanè est discrimen. Ecquis verò cœlestem amorẽ vocauerit puerorum amorẽ, nisi qui se sceleſtissimum & infandissimum velit confiteri? ac proinde Pæderastia non cœlestis amor, sed tartareus erit & portentosus furor. Verum non hæc ex sua sentẽtia Plato dicit, qui pæderastiam τὸ παρὰ φύσιν πάλαισμα vocauit in primo De legib. Semota igitur hæc infamis & inhonestæ procacitatis audacia, Οὐράνιος ille amor ita definiatur, *Qui ad res honestas & diuinas homines impellat, ab inhonestis & turpibus rebus reuocet.* & hæc sit nuda & simplex mysterii istius doctrina. Illius etiam gemini amoris explicatio, vtpote diminuta & manca, emendatur ab Eryximacho, proxime sequenti oratione.

Vel ἀλλ' ἢ ἐπειδὰν legendũ, vel ἅμα pro ἀλλ' ἢ accipiendum videtur: vt παίδων appellatio extendatur longius, sicut in nomine ex ea compositio, quo vsus modò est.

Legitur etiã τὸν τοιοῦτον, vt referatur ad νόμον: & subaud. τὸν τοιοῦτον νόμον ἑαυτοῖς πεθεσθαι. Alioqui cum τὸ τοιοῦτον subaudiri posset breuitas nocet.

ſuppliciorum metu ab illarum amoribus reuocamus. Hi enim ſunt qui amorem op probrio expoſuerũt, vt quidem aliquis auſus ſit dicere, Turpe eſſe amatoribus morẽ gerere. hoc autem in eum finem dictũ eſt, vt importuna & vecors illorum hominũ improbitas notaretur. quod autem modeſtè & legitimè fit, haud quaquam profectò in iuſtam reprehẽſionem cadit. Omnino lex de amore in cæteris ciuitatibus inſtituta, facilè intelligi poteſt, quãdoquidem nudè & ſimpliciter deſcribitur: at ea quę & hîc & Lacedæmone eſt, varia eſt atque multiplex. In Elide enim & apud Bœotios, & vbi non viget dicendi facultas, ſimpliciter lege cautum eſt, Amatoribus eſſe morem gerendum: neque quiſquam apud illos, ſiue iuuenis ſiue ſenex, id turpe eſſe dixerit. Quod quidem eo conſilio ab iis factum eſſe arbitror, ne in perſuadendis adoleſcentibus elaborãdum illis eſſet: quippe qui ad dicendum minimè valerent. In Ionia autẽ & in pleriſque aliis locis quæ barbarico nomini parent, omnino hoc turpe habetur lege. nam inter barbaros, propter tyrannides, & hoc & literarũ & gymnaſticæ ſtudium, turpe ducitur. neque enim, opinor, tyrannidi conducunt ea ſtudia quæ ſubditorum animos generoſos reddunt, & ad firmas amicitias ſocietatéſque contrahendas eos componunt. quarum rerũm ſtudiũ cùm ex aliis rebus, tum verò ab amore maximè ſolet exiſtere. Hoc autem tyranni noſtrates ipſo euentu didicerunt. nam Ariſtogitonis & Harmodii amor, firma neceſſitudine amicitiæ ſtabilitus, ipſorum imperium euertit. Ita nõ obſcurum eſt, iis in locis in quibus lege cautum eſt amatoribus morem nullo modo eſſe gerendũ, ac proinde amoris indulgentia penitus ſublata eſt, id factum eſſe eorum qui leges condiderunt vitio & improbitate: dum nimirũ principes maiorem potentiam vſurpant, ſubditi verò libertatem ſuam produnt, ignauia & paruitate animi: vbi verò penitus eſt permiſſa illa in pueros indulgentia, nullo legum adhibito vinculo, propter eorum qui leges poſuerunt ſocordiam & ſegnitiem id ſanè euenit. Noſtræ autem leges illis vitiis prudenter prouiderunt, rectius videlicet quàm ſuperiores illæ aliis in locis perlatæ. ſed, vt dixi, nõ facilè animaduerti poteſt, ſiquis nimirum id quod vulgò dicitur (Præclarius eſſe palàm amare quàm clanculum, & maximè eos qui generoſiſſimi ſunt & optimi, etiamſi minus ſint formoſi) non adhibitis rationibus prudenter perpenderit. Fauet nimirum amanti communis omnium cohortatio, quaſi nihil turpe ille aggrediatur: ac proinde ſi amator amaſium ceperit, præclarum eſſe videtur: ſi non ceperit, turpe & pudendum. Lex verò ad amaſium expugnandum amatori miras artes machinaſque permiſit: in quibus etiam efficiendis laudem ineſſe voluit, quas res ſiquis, aliud quiduis perſequens & ad exitum perducere inſtituens, tentare auderet,

A καθ' ὅσον δυνάμεθα μὴ ἐρᾶν. οὗτοι γὰρ εἰσὶν
ⓐ καὶ ὁ ὀνειδος πεποιηκότες, ὥστε τινὰ τολ-
μᾶν λέγειν ὡς αἰσχρὸν χαρίζεσθαι ἐρασταῖς.
λέγουσι δὲ εἰς τούτους ἀποβλέποντες, ὁρῶν-
τες αὐτῶν τὴν ἀκαιρίαν καὶ ἀδικίαν. ἐπεὶ οὐ
δή που κοσμίως τε καὶ νομίμως ὁποιῳοῦν σῶ-
μα σκληρύνουσιν, φόβον αἰ δικαίως φέροι.
καὶ δὴ καὶ ὁ περὶ ⓚ ἔρωτα νόμος ἐν μὲν ταῖς
ἄλλαις πόλεσι νοῆσαι ῥᾴδιος· (ἁπλῶς γὰρ
ᾠήσεται) ὁ δ' ἐνθάδε καὶ ὁ ἐν Λακεδαίμονι,
B ποικίλος. ἐν Ἠλίδι μὲν γὰρ ⓒ ἐν Βοιωτοῖς, ἐν
οἷς μὴ σοφοὶ λέγειν, ἁπλῶς νενομοθέτηται
καλὸν τὸ χαρίζεσθαι ἐρασταῖς· καὶ οὐκ αἰ
τις εἴποι οὔτε νέος οὔτε παλαιὸς ὡς αἰσχρόν·
(ἵνα, οἶμαι, μὴ σοφίσματ' ἔχωσι, λόγῳ πει- Hoc ordine collocata fuiſſe ueriſimile ſuſpicor, τῆς δὲ Ἰωνίας πολλαχοῦ καὶ ἀλλοθι αἰσχρὸν, &c. (aliquis, ni fallor, ſcribendum fuerit, ὅπου τῆς Ἰωνίας) Ante ὅσοι autem ſubaudi εἰσὶν ἐκεῖνοις, ut παρ' ἐκείνων ſiue ἐπ' ἐκείνων. τὸν δὲ τοῖς ἀρχομένοις.
ρώμενοι πείθειν τοὺς νέους, ἅτε ἀδυνατοι λέ-
γειν)· τῆς δὲ Ἰωνίας καὶ ἀλλοθι πολλαχοῦ αἰ-
σχρὸν νενόμισται ὅσοι ὑπὸ βαρβάροις οἰκοῦ-
σι. τοῖς γὰρ βαρβάροις διὰ τὰς τυραννίδας
C αἰσχρὸν τοῦτό γε, καὶ ἡ γε φιλοσοφία καὶ ἡ φι-
λογυμναστία. οὐ γὰρ, οἶμαι, συμφέρει τοῖς ἀρ-
χοῦσι φρονήματα μεγάλα ἐγγίγνεσθαι τοῖς
ἀρχομένοις, οὐδὲ φιλίας ἰσχυρὰς καὶ κοινω-
νίας· ὃ δὴ μάλιστα φιλεῖ πάντα τε ἄλλα πράγ-
ματα καὶ ὁ ἔρως ἐμποιεῖν. ἔρχει δὲ τοῦτο ἔμαθον ⓒ
ⓐ ἐνθάδε τύραννοι. ὁ γὰρ Ἀριστογείτονος ἔ-
ρως καὶ Ἁρμοδίου φιλία βέβαιος γενομένη
κατέλυσεν αὐτῶν τὴν ἀρχήν. οὕτως, οὖν μὲν
αἰσχρὸν ἐτέθη χαρίζεσθαι ἐρασταῖς, καὶ κεῖ-
ται τοῖς γεγενημένοις κεῖται (τὸ μὲν ἄρχοντων πλεο-
D νεξίᾳ, τοῖς δὲ ἀρχομένων ἀνανδρίᾳ) δῆ ὃ καὶ
καλὸν ἁπλῶς ἐνομίσθη, διὰ τὴν τῶν γεγενημένων
τῆς ψυχῆς ἀρχήν. ἐνθάδε δὲ πολὺ τούτων
κάλλιον νενομοθέτηται· ⓒ (ὅπερ εἶπον) οὐ ῥᾴ-
διον καταγνῶσαι. ἐνθυμηθέντι γὰρ ὅτι λέγε-
ται καλλιον ὃ φανερῶς ἐρᾶν τοῦ λάθρα, καὶ
μάλιστα τῶν γενναιοτάτων καὶ ἀρίστων, καὶ
ἂν αἰσχίους ὦσιν ⓒ ὅτι αὖ ἡ προθυμία τῷ ἐρῶντι ὡδὶ πρώτων θαυμαστή, οὐχ
ὥς τι αἰσχρὸν ποιοῦντι· καὶ ἐλόντι τε, καλὸν δο-
E κεῖ εἶναι), καὶ μὴ ἑλόντι, αἰσχρόν· καὶ περὶ ὃ
ὅπως χειρεῖν ἐλεῖν, δόξουσαν ὁ νόμος δέδωκε ⓒ
ἐρασταῖς, θαυμαστὰ ἔργα ἐργαζομένῳ ἐπαι-
νεῖσθαι. ἃ εἴπις τολμῴη ποιεῖν, ἀλλ' ὁποιῳοῦν
διώκων καὶ βουλόμενος διαπράξασθαι

πλὴν τοῦτο, φιλοσοφίας τὰ μέγιστα καρ-
πῶν τὴν ὀνείδη. εἰ γὰρ ἤ χρήματα βουλόμε-
νος παρά του λαβεῖν, ἢ ἀρχὴν ἄρξαι, ἢ τὴν
ἄλλην δύναμιν ἐθέλει ποιεῖν, οἷα περ οἱ ἐρα-
σταὶ πρὸς τὰ παιδικά, ἱκετείας τε καὶ
ἀντιβολήσεις ἐν ταῖς δεήσεσι ποιούμενοι, καὶ
ὅρκους ὀμνύοντες, καὶ θυμήσεις ἐπὶ θύραις, καὶ
ἐθελοντὰς δουλείας δουλεύειν οἵας οὐδ' ἂν
δοῦλος οὐδεὶς, ἐμποδίζοιτο ἂν μὴ πράττειν
οὕτω τὴν πρᾶξιν καὶ ὑπὸ φίλων καὶ ὑπὸ
ἐχθρῶν, τῶν μὲν, ὀνειδιζόντων κολακείας καὶ
ἀνελευθερίας, τῶν δὲ, νουθετούντων, καὶ αἰ-
σχυνομένων ὑπὲρ αὐτῶν· τῷ δ' ἐρῶντι ζῶν
τὰ πρῶτα ποιοῦντι χάρις ἕπεσι, καὶ δέδοται
ὑπὸ τοῦ νόμου, αἰσχύνας πράττειν, ὡς
παγκαλόν τι πρᾶγμα διαπραττομένῳ.
ὃ δὲ δεινότατον, ὡς γε λέγουσιν οἱ πολλοὶ, ὅτι
καὶ ὀμνύντι μόνῳ συγγνώμη παρὰ θεῶν ἐπι-
ορκήσαντι τῶν ὅρκων. ἄφεσις γὰρ ὅρκου οὐ φα-
σιν εἶναι). οὕτω καὶ οἱ θεοὶ καὶ αἱ ἀνθρωποι πᾶ-
σαν ἐξουσίαν πεποιήκασι τῷ ἐρῶντι, ὡς ὁ νό-
μος φησὶν ὁ ἐνθάδε. ταύτῃ μὲν οὖν οἰηθείη
ἄν τις παγκαλὸν νομίζεσθαι ἐν τῇδε τῇ πό-
λει καὶ τὸ ἐρᾶν καὶ τὸ φίλους γίγνεσθαι τοῖς
ἐρασταῖς. ἐπειδὰν δὲ παιδαγωγοὺς ὅπισθε-
σθε πατέρες τοῖς ἐρωμένοις, μὴ ἐῶσι
ξυλλέγεσθαι τοῖς ἐρασταῖς, καὶ τοῦ παιδα-
γωγοῦ τοῦτα προστεταγμένα ᾖ, ἡλικιῶται
δὲ καὶ ἕτεροι ὀνειδίζωσιν, ἐάν τι ὁρῶσι τοιοῦτο
γιγνόμενον, καὶ τοὺς ὀνειδίζοντας αὖ πρε-
σβύτεροι μὴ ξυγκωλύωσι, μηδὲ λοιδο-
ρῶσιν ὡς οὐκ ὀρθῶς λέγοντας· εἰς δὴ τοῦτό
τις αὖ βλέψας, ἡγήσαιτ' ἂν πάλιν αἴσχιστον
ὂν τοιοῦτον ἐνθάδε νομίζεσθαι. ὃ δὲ, οἶμαι,
ὦ δῆ' ἔχει· οὐχ ἁπλοῦν ὄν ὥσπερ ὀρθῶς
ἐλέχθη οὔτε καλὸν ἐστὶν αὐτὸ καθ' αὑτὸ, οὔτε
αἰσχρόν· ἀλλὰ καλῶς μὲν πραττόμενον, κα-
λόν· αἰσχρῶς δὲ, αἰσχρόν. αἰσχρὸν μὲν οὖν ἐστι
πονηρῶς τε καὶ πονηρῶς χρηίζεσθαι· καλὸν δ',
χρηστῶς τε καὶ καλῶς. πονηρὸς δ' ἐστὶν ἐκεῖ-
νος ὁ ἐραστὴς ὁ πάνδημος, ὁ τοῦ σώματος μᾶλ-
λον ἐρῶν ἢ τῆς ψυχῆς. καὶ γὰρ οὐδὲ μόνιμός
ἐστιν, ἅτε οὐδὲ μονίμου ἐρῶν πράγματος.
ἅμα γὰρ τοῦ τοῦ σώματος ἀνθεῖ λήγοντι, οὗ-
περ ἤρα, οἴχεται ἀποπτάμενος, πολλοὺς λό-
γους καὶ ὑποσχέσεις καταισχύνας. ὁ δὲ τοῦ
ἤθους χρηστοῦ ὄντος ἐραστὴς διὰ βίου μένει, ἅ-
τε μονίμῳ συντακείς. τούτοις δὴ βούλεται ὁ

A maximam haud dubiè & reprehenſionem & ignominiam è philoſophia reportaret. Siquis enim vel pecuniæ accipiendæ vel imperii conſequendi conſilio, aut aliam quamuis facultatem adipiſcendi inſtituto, ea facere aggrederetur quæ amatores erga amaſios ſuos faciunt, videlicet vt ſupplices obteſtentur, paſſim deprecabundi occurrant, prehenſent, ambiant, iuſiurandum di ctis ſuis interponāt, ad fores noctu iaceāt, voluntariam denique ſeruiant ſeruitutem, & quidem huiuſmodi vt ne vile quidē mācipium ei vellet ſe ſubmittere: certè à tam
B turpi actione reuocaretur & ab amicis & ab inimicis, dum horum quidem adulationem & illiberalitatē nimiam exprobrantium voces reformidaret, illorum autem monitionibus pareret, vt ſui pudeat, officiíque reuerentia tangatur: ſi, inquam, alius quiſpiam hæc ageret, meritò reprehēderetur. Amator contrà, dum hæc agit omnia, gratiam ſibi conciliat: imò & à lege ei tribuitur vt ſine vllo infamiæ periculo hæc agat, quaſi in præclaro aliquo opere verſaretur. Quod autē omnium & maxi-
C mum & grauiſſimum cenſeri debet, peruulgatum etiam eſt, amatoriis periuriis ſolis deos veniam tribuere. Venereum quippe iuſiurandum nihil valere aiunt. itaque tam dii quàm homines omnem amanti licentiā præſtiterūt, vt lex noſtra teſtatur. Si hæ omnes rationes prudēter expendātur, hactenus videlicet præclariſſimū quiddam in hac ciuitate Amor exiſtimabitur, id eſt, & amare, & amaſiū amatori ſuo in amando mutua beneuolētia reſpondere. [ſi rurſus ea quæ dicturus ſum, animaduertantur, turpiſſimum contrà videbitur.] Siquidem parentes filios ſuos pædagogis com-
D mendant, qui amaſios cū amatoribus colloqui prohibeant: æquales autem & cæteri ſocii, dum tale quidpiā vident, exprobrāt: illos tamen hoc exprobrantes nec impediunt ſenes nec increpant, quòd non rectè loquantur. Itaque ita hoc ſe habere arbitror, vt (ſicuti initio dixi) Amor per ſe neque honeſtum ſit neque turpe: ſed ſi rectè & honeſtè fiat, rectum & honeſtum: ſi turpiter & indecorè, turpe & indecorum. Tur pe quidem eſt improbo improbè obſequi: honeſtū, probo & honeſto. Improbus autē eſt amator ille vulgaris, qui corpus magis quàm animum amat. neque enim ſtabilis eſt, quum neque rem quidem ſtabilē amet. nam vbi primùm corporis flos quē amabat, emarcuit, improbus ille amator abit, euolat, nihil ſermones, nihil promiſſa reueritus. Ille verò qui bonorum commodorúmque morum amator eſt, per omnē vitam in amicitia perſeuerat, vtpote qui rei ſtabili & firmæ adhæreſceret. Hos nimi-

Poſſ ὅρκων videri poteſt aliquid deeſſe. Quidā ἐμπίμπλαν deſiderari exiſtimarūt. (Eic. Venereū iuſiurandum nihil valere) Nihil autem addendo, intelligēdum eſſet, ὅρκοι οὐκ εἰσὶ τοῖς ἀφροδισίοις, uel τοῖς περὶ τὰ ἀφροδίσια.

rum lex noſtra vult diligenter explorari, & alios ab aliis ſecerni, & his morem geri, horum contrà conſuetudinem euitari diligenter: quaſi ſummo quodam arbitrio diiudicans atque explorans quiſnam ſit ille qui amat & ille qui amatur, & qua in re maximè amor ille vtrinque verſetur. Hac de cauſa igitur turpe cenſetur, ſtatim amore occupari: quandoquidem tempus debet intercedere, quod multarum rerum vt experiétiam, ita opportunum rectúmque iudicium afferre ſolet. deinde & pecuniæ & imperiorum ciuiliſque potentiæ cupiditate capi, turpe eſt atque importunum: ſiue quis conſternatione quadam animi ſubmittat ſe, & potentioris amori det locum, ſiue contrà beneficiis expugnatus ingentiſve pecuniæ largitionibus, publicorúmve munerum tributa autoritate, non contemnat indignum amorem. nihil enim ex iis firmum ſolidúmque eſſe videtur, præter id quod conſtanter in ipſis verum eſt, Fieri non poſſe vt inde generoſa firmáque vnquam amicitia oriatur. Vna igitur legi noſtræ via reſtat, qua amaſius amatori ſuo gratificari poſſit. Sicuti enim lex illa de amatorib⁹ perlata eſt, Vti ne vllũ ſeruitutis obſequiſque genus, quod ab amatore exhibeatur amaſio, adulatorium & infame habeatur: ſic & alia quædam ſecundum legem volũtaria ſeruitus reſtat, quæ nullam ſubit infamiam. hæc autem eſt ea quæ circa virtutem verſatur. Noſtris enim legibus conſtitutum eſt, ſiquis velit aliquem colere, exiſtimans ſe illius beneficio, vel rei alicuius ſolida quadã cognitione inſtructiorem, vel cuiuſdam alterius virtutis præſidio, meliorem & præſtantiorem euadere: hanc quoque voluntariam ſeruitutem, neque turpem eſſe neque adulatoriam. Oportet autẽ cũ hac lege in idem conferre & quaſi conſtringere eam quæ eſt de puerorũ amoribus, & eam quæ de philoſophia reliquáque virtute perſcripta eſt: ſi honeſta & commoda ratio definiẽda eſt, qua amaſius amatori ſuo obtemperet. Quũ enim in idẽ conuenerint & amator & amaſius, eiuſdẽ legis communitate & præſidio inſtructi, hic quidem mutua beneuolentia amaſio obſequens, & ad omnia legitima obſequia paratus, ille rurſus ei qui ſe & ſapientia & bonis moribus inſtructurus eſt, legitimis obſequiis planè morẽ geret: & hic quidem ad ſapientiam aliáſque virtutes plurimum habet momenti, ille verò, dum eruditione & ſapientia indiget: tunc ſanè his legibus eôdẽ cõcurrentibus, hîc duntaxat cõtingit honeſtũ eſſe atque conſentaneum, amaſiũ amatori ſuo obtemperare, aliâs autem nullo modo. hac in re falli, turpe nõ eſt: in aliis omnibus huiuſmodi obſequium turpe cẽſetur, ſiue obſequẽtẽ fallat opinio, ſiue nõ fallat. Si

A ἡμέτερος νόμος δὴ καὶ καλῶς βασανίζειν· καὶ τοῖς μὲν χαρίσασθαι, τοῖς δὲ ἀφοσιοῦσθαι· τοὺς δὲ ἀφοσιοῦν. ἀφ' οὗπερ οὖν τοῖς μὲν διώκειν παρακελεύεται, τοῖς δὲ φεύγειν· ἀγωνοθετῶν καὶ βασανίζων πότερον ποτέ ἐστιν ὁ ἐρῶν, καὶ πότερον ὁ ἐρώμενος. οὕτω δὴ πρὸς ταύτης τῆς αἰτίας, σωφρόνως μὲν τὸ ἁλίσκεσθαι ταχύ, αἰσχρὸν νενόμισται· (ἵνα χρόνος ἐγγένηται, ὃς δὴ δοκεῖ τὰ πολλὰ καλῶς βασανίζειν) ἔπειτα δὲ πρὸς χρημάτων καὶ πρὸς πολιτικῆς
B δυνάμεως ἁλῶναι, αἰσχρόν, ἐάν τε κακῶς πάσχων πλήξῃ, καὶ μὴ καρτερήσῃ, αὖ τ' ὑπερπετούμενος εἰς χρήματα ἢ εἰς διαφθορὰς πολιτικὰς, μὴ καταφρονήσῃ. σχεδὸν γὰρ δοκεῖ τούτων οὔτε βέβαιον οὔτε μόνιμον εἶναι, χωρὶς τοῦ μηδὲ πεφυκέναι ἀπ' αὐτῶν γίγνεσθαι φιλίαν. μία δὴ λείπεται τῷ ἡμετέρῳ νόμῳ ὁδὸς, εἰ μέλλει καλῶς χαριεῖσθαι ἑραστῇ παιδικά. ἔστι γὰρ ἡμῖν νόμος, ὡσπερ ὅπου τοῖς ἐρασταῖς ἐῶ, δουλεύειν ἐθέλουσι τὴν τοιαύτην δουλείαν παιδικοῖς, μὴ κολακείαν ἐῶ),
C μηδὲ ἐπονείδιστον. οὕτω δὴ καὶ ἄλλη μία μόνη δουλεία ἑκούσιος λείπεται οὐκ ἐπονείδιστος. αὕτη δέ ἐστιν ἡ πρὸς τὴν ἀρετήν. νενόμισται γὰρ δή που ἡμῖν, ἐάν τις ἐθέλῃ τινὰ θεραπεύειν, ἡγούμενος δι' ἐκεῖνον ἀμείνων ἔσεσθαι ἢ κατὰ σοφίαν τινὰ ἢ κατ' ἄλλο ὁτιοῦν μέρος ἀρετῆς, αὕτη αὖ ἡ ἐθελοδουλεία οὐκ αἰσχρὰ ἐῶ), οὐδὲ κολακεία. δεῖ δὴ τὸν νόμον τοῦτον συμβα-
D λεῖν εἰς ταὐτὸν τόν τε πρὸς τὴν παιδεραστίαν, καὶ τὸν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν τε καὶ τὴν ἄλλην ἀρετήν· εἰ μέλλει ξυμβῶσαι καλὸν τοῦτο γενέσθαι τῷ ἐραστῇ παιδικὰ χαρίσασθαι. ὅταν μὲν γὰρ εἰς τὸ αὐτὸ ἔλθωσιν ἐραστής τε καὶ παιδικὰ, νόμον ἔχων ἑκάτερος, ὁ μὲν χαρίσασθαι μισοῦσι παιδικοῖς ὑπηρετῶν ὁτιοῦν, δικαίως ἂν ὑπηρετεῖν, ὁ δὲ, τῷ ποιοῦντι αὐτὸν σοφόν τε καὶ ἀγαθὸν, δικαίως ἂν ὁτιοῦν ἀντουργεῖν· καὶ ὁ μὲν, δυναμένῳ εἰς φέρησιν καὶ τὴν ἄλλην ἀρετὴν ξυμβάλλεσθαι, ὁ δὲ, δεόμε-
E νος εἰς παίδευσιν καὶ τὴν ἄλλην σοφίαν κτᾶσθαι· ὅτε δὴ τούτων ξυιόντων εἰς ταὐτὸν τὸν νόμον, μοναχοῦ ἐνταῦθα ξυμπίπτει τὸ καλὸν εἶναι) παιδικὰ ἐραστῇ χαρίσασθαι, ἄλλοθι δὲ οὐδαμοῦ. ὅτι τούτου καὶ ἐξαπατηθῆναι σχεδὸν αἰσχρόν· ὅτι δὲ τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ ἐξαπατωμένῳ αἰσχύνην φέρει καὶ μή. εἰ

Malè in præced.ª edit.ª pro his accuſ. dualibus ſunt ſingulares, τὸν τοῦτο.

γάρ τις

γάρ τις ἐρᾷῃ, ὡς πλουσίῳ, πλούτου ἕνεκα ξρεισάμενος ὀξαπατηθείη, καὶ μὴ λάβοι χρήματα, ἀναφανέντος τοῦ ἐρασθοῦ πένητος, ὃν οὐδὲν ἧττον αἰσχρόν. δοκεῖ γάρ ὁ τοιοῦτος πᾶν γε αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι ὅτι ἕνεκα χρημάτων ὁποιῳοῦν ἂν ὁτῳοῦν ὑπηρετοῖ· τοῦτο δὲ οὐ καλόν. καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ λόγον καὶ εἴ τις ὡς ἀγαθῷ ξρεισάμενος, καὶ αὐτὸς ὡς ἀμείνων ἐσόμενος διὰ τὴν φιλίαν ἐρασθοῦ, ὀξαπατηθείη, ἀναφανέντος οὐκ εἰσὶν καλοῦ, καὶ οὐ κεκτημένου ἀρετὴν, ὅμως καλὴ ἡ ἀπάτη. δοκεῖ γὰρ αὖ καὶ τοῦτ' ὃ καθ' αὑτὸν δεδηλωκέναι ὅτι ἀρετῆς ἕνεκα καὶ τοῦ βελτίων γίγεσθαι πᾶν ἂν παντὶ τρόπῳ θεμιτὸν εἶναι· τοῦτο δὲ αὖ πάντων κάλλιστον. ὥστε πάντως γε καλὸν ἀρετῆς γ' ἕνεκα χαρίζεσθαι. οὗτος ἐστὶν ὁ τῆς Οὐρανίας θεοῦ ἔρως, καὶ οὐράνιος, καὶ πολλοῦ ἄξιος καὶ πόλει καὶ ἰδιώταις· πολλὴν ἐπιμέλειαν ἀναγκάζων ποιεῖσθαι περὶ ἀρετὴν τοὺς ἐρῶντα αὐτὸν αὑτοῦ, καὶ τὸν ἐρώμενον. ἡ δ' ἑτέρα πάντες, τῆς ἑτέρας, τῆς πανδήμου. Ταῦτά σοι (ἔφη) ὡς ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ὦ Φαῖδρε, περὶ Ἔρωτος συμβάλλομαι. Παυσανίου δὲ παυσαμένου (διδάσκουσι γάρ με ἴσα λέγειν οὑτωσὶ αἱ σοφοὶ) ἔφη ὁ Ἀριστόδημος δεῖν μὲν Ἀριστοφάνην λέγειν, τυχεῖν δὲ αὐτῷ τινὰ ἢ ἐκ τοῦ πλησμονῆς ἢ ἐκ τοῦ ὑπνος ἄλλου λύγα ἐπιπεπωκέναι· καὶ οὐκ οἷόν τε εἶναι λέγειν, ἀλλ' εἰπεῖν αὐτὸν, (ἐγγυτάτω γὰρ αὐτοῦ κατακεῖσθαι) Ὦ Ἐρυξίμαχε, δίκαιος εἶ ἢ παῦσαί με τῆς λυγὸς, ἢ λέγειν ἕως ἐμοῦ, ἕως ἂν ἐγὼ παύσωμαι. Καὶ τὸν Ἐρυξίμαχον εἰπεῖν, Ἀλλὰ ποιήσω ἀμφότερα ταῦτα. ἐγὼ μὲν γὰρ ἐρῶ ἐν τοῖς σοῖς μέρει· σὺ δ' ἐπειδὰν παύσῃ, ἐν τοῖς ἐμοῖς. ἐν ᾧ δ' ἂν ἐγὼ λέγω, ἐὰν μέν σοι ἐθέλῃ ἀπνοὴ ἔχειν πολὺν χρόνον παύεσθαι ἢ λύγξ· εἰ δὲ μή, ὕδατι ἀνακογχύλιασον. εἰ δέ τι ἄρα πάνυ ἰσχυρὰ ἐστὶν, ἀναλαβών τι τοιοῦτο οἷον κινήσας ἂν τὴν ῥῖνα, πάρε· καὶ ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς ἅπαξ ἢ δίς, καὶ εἰ πάνυ ἰσχυρὰ ἐστὶ, παύσεται. Οὐκ ἂν φθάνοις λέγων, εἰπεῖν τὸν Ἀριστοφάνην· ἐγὼ δὲ ταῦτα ποιήσω. Εἰπεῖν δὴ τὸν Ἐρυξίμαχον,

Δοκεῖ ποιεῖν μοι ἀναγκαῖον εἶναι, ἐπειδὴ Παυσανίας ὥρμησας ἐπὶ τὸν λόγον

A quis enim amatori, vt diuiti & diuitiarum cauſa, paruerit, & in eo cluſus fuerit, id eſt, non adeptus ſit pecuniam, quum amator ille pauper apparuerit: profectò hoc illi ignominiæ ducitur. videtur enim ille ea in re quo animo eſſet oſtendiſſe: nimirum ſe cuilibet inſeruire paratũ eſſe pecuniæ ſpe. hoc verò inhoneſtum eſt. Contrà, ſiquis eo nomine & in eum finem alicui obtemperauerit, quòd ex illius conſuetudine perſuaſum haberet ſe meliorem euaſurum, in eo tamen deluſus fuerit, quum ille amator improbus & virtutis expers apparuerit: omnino error ille honeſtus atque laudabilis eſt hactenus. animum enim ſuum videtur patefeciſſe, ſe virtutis conſequendæ cauſa, & vt melior euaderet, nihil à ſe alienum putare, nullúmque laborem detrectare. quod profectò omnium pulcherrimum præſtantiſſimúmque eſt: ac proinde hactenus omnino eſt honeſtum virtutis gratia morem gerere. Hic eſt cœleſtis illius deæ amor, cœleſtis & ipſe, maximi & emolumenti & pretii tum reipublicæ tum priuatis hominibus: qui & amantem & amaſium ad maximam curam adigit de virtute cõparanda. cæteri verò omnes amatores ad vulgarem illam Veneré pertinent, neque quicquam habent cum hoc priori commune. Hæc, mi Phædre, habebã quæ de Amore nunc in medium conferrem. Pauſania autem παυσαμένῳ [i. quum Pauſanias, vt ita loquar, pauſam finémque dicendi feciſſet] ſic enim alludere vocabulo ſapientes me docent, aiebat Ariſtodemus, oportere ex ſedentium ordine Ariſtophanem loqui: ita tamen euenisſe vt ſingultu, ſeu propter nimiam ſatietatem ſeu aliam D quandam cauſam, impediretur. Itaque ad Eryximachum medicum, qui illi propius aſſidebat, loquendi vices ex ordine obtigiſſe: quem idcirco Ariſtophanes ita ſit alloquutus, Debes, mi Eryximache, aut ſingultum hunc meum compeſcere, aut pro me loqui, donec eo fuerim liberatus. Tunc dixiſſe Eryximachum, Vtrunque verò efficiam. Equidem in tuas dicendi partes tibi ſuccedam: tu verò meas, vbi primùm ſingultu liberatus fueris, explebis. Interea dũ verò ipſe loquor, ſi vis ſpiritum aliquãdiu cohibere, ceſſabit ſingultus: ſin minus id placet, aqua fauces collue gargarizata: &, ſi vehementiſſimus eſt, nares opportunè ſtimula, vt ſternutatio irritetur. quòd ſi id ſemel vel bis feceris, etiamſi ſingultus frequentiſſimus ſit, deſinet. Antequam dicendi finem feceris, inquit Ariſtophanes, faciam quod iubes. Eryximachum igitur ita loquutum,

[a]Necessarium igitur mihi videtur, quandoquidem Pauſanias ſermonem re-

Melius fortaſſe legeretur χαεσόμενος.

a Ariſtophanem ad turpis illius & ὑπνηλίου amoris commẽdationem Plato adhibiturus, obiter perſtringit, gulóſitatis ſuſpitione iniecta: vt dignũ ſit patella operculum, & ſimiles habeant labra lactucas. Ille ex ordine dicturus erat, ſed quòd ſingultu impediretur, dicẽdi partes ad Eryximachum tranſferuntur.

b Tertia Amoris commẽdatio, ex Eryximachi medici verbis: qui ſuperio

rem illam gemini Amoris distinctionem non recte explicatam emendat. Agit igitur de viribus & effectis Amoris in omnibus rebus, in quibus naturali quidē vi inest aliquod dissidium, quod amoris vi & efficacia ita cōponitur, vt inde & concentus & consensus. τ. ἁρμονία & ὁμολογία, existat. quæ quidem vera est omnium rerum salus. Illius Amoris exempla in omnibus rebus docet.

ctè exorsus, non satis idoneum finem imposuit orationi suæ, ego modò coner id explere quod ad cumulatum huius orationis finem desideratur. Opportuna mihi quidem videtur illa gemini siue duplicis Amoris distinctio. Illam autē Amoris vim atque efficaciam non modò in hominum animis erga pulchros, sed & res complures alias, & in aliis omnium animantium animis, & iis etiam quæ terra nascūtur: denique, vt summatim complectar, in omnibus rebus quæ Naturæ ambitu continentur, inesse, ex medicinæ nostræ institutis mihi videor comperisse, Magnum videlicet hunc Deum & admirabilem, in res omnes & humanas & diuinas sese porrigere atq; diffundere. A medicina primordium ducam, vt singulari ratione meam artem honorem. Natura enim corporum geminum hunc amorem habet. [a] quod enim in corpore nostro sanum est & morbosum, haud dubiè aliud & dissimile est: quod verò dissimile est, dissimilia cupit & amat. Alius est igitur amor, qui in sano est corpore, alius, qui in morboso. &, vt paulo antè Pausanias affirmabat, honestum esse bonis & moderatis hominibus morem gerere, improbis autem & intēperantibus, turpe: ita & de nostris corporibus statuēdum sanè est. bonis enim & sanis cōsentaneum est obsequi, & ita etiā oportet (& hac quidem in re vniuersa medicinæ ratio versatur:) at profligatis & morbosis corporibus turpe est gratificari, & oportet etiam illis displicere: si modò quis futurus est bonus & commodus medicus. Est autem medicina (vt rem summatim comprehendam) nihil aliud quàm earum rerum scientia quæ ad amatorios corporis affectus pertinent, ad repletionem & euacuationem: vt quidē is qui in his rebus pulchrum & deformem amorem dignoscit, id est, nouit quid amet, quid respuat natura, quid illi aptum sit, quid contrà, is inquam, medicus sit peritissimus: tum is qui ita permutare hæc potest vt pro altero amore nascatur alter, & corpori ingeneretur: & quibus abest Amor, inesse autem oportet, nouit illū ingenerare atque indere, & inditum expellere: ille videlicet eruditus est artifex. Illum etiam ea facultate præditum esse oportet, vt quæ in corpore sunt maximè inimica, possit cōciliare, mutuúmque inter hæc amorē inserere. Inimica autem sunt ea quæ maximè sunt cōtraria, frigidū calido, amarum dulci, siccum humido, & cætera huiusmodi. Quū nostri generis autor AEsculapius nosset hunc amorē cōsensúmq; corporibus inserere (vt aiunt isti poetæ, & ego fidem habeo) ita artē nostrā constituit. Hac igitur ratione & via omnis (quemadmodū aio) medicina ab hoc Deo gubernatur, [b] Ita quoq; & de gymnastica & agricultura statuendū est.

a In natura, cuius ministra est Medicina: quam Medicinā inde definit Eryximachus medicus.

b Eandem Amoris vim in Gymnastica, Agricultura, obiter, in Musica accuratè & copiosè docet.

A καλῶς, ὑχ ἱκανῶς ἀπετέλεσε, δεῖν ἐμὲ πειρᾶσθαι τέλος ἐπιθεῖναι τῷ λόγῳ. ὃ μὲν γὰρ διπλοῦν ἐστὶ τὸ Ἔρωτα, δοκεῖ μοι καλῶς διελέσθαι· ὅτι γ' οὐ μόνον ἐστὶν ἐπὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τοὺς καλοὺς, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλλα πολλά, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τοῖς τε σώμασι τῶν πρώτων ζώων, καὶ τοῖς ἐν τῇ γῇ φυομένοις, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἐν πᾶσι τοῖς οὖσι, καθορῶντι μοι δοκῶ ἐκ τῆς ἰατρικῆς, τῆς ἡμετέρας τέχνης· καὶ ὡς μέγας καὶ θαυμαστὸς, καὶ ἐπὶ πᾶν ὁ θεὸς τείνει, καὶ κατ' ἀνθρώπινα καὶ κατὰ θεῖα πράγματα. ἄρξομαι δ' ἀπὸ τῆς ἰατρικῆς λέγων, ἵνα καὶ πρεσβεύωμεν τὴν τέχνην. ἡ γὰρ φύσις τῶν σωμάτων τὸν διπλοῦν Ἔρωτα τοῦτον ἔχει. τὸ γὰρ ὑγιὲς τοῦ σώματος καὶ τὸ νοσοῦν ὁμολογούμενόν ἐστον καὶ ἀνόμοιόν ἐστι· τὸ δὲ ἀνόμοιον ἀνομοίων ἐπιθυμεῖ καὶ ἐρᾷ. ἄλλος μὲν οὖν ὁ ἐπὶ τῷ ὑγιεινῷ ἔρως, ἄλλος δὲ ὁ ἐπὶ τῷ νοσώδει. ἔστι δή (ὥσπερ ἄρτι Παυσανίας ἔλεγε) τοῖς μὲν ἀγαθοῖς καλὸν χαρίζεσθαι τὰ ἀνθρώπων, τοῖς δὲ ἀκολάστοις αἰσχρόν. ὥσπερ δὲ καὶ αὐτοῖς τοῖς σώμασι, τοῖς μὲν ἀγαθοῖς ἑκάστου τὰ σώματος καὶ ὑγιεινοῖς καλὸν χαρίζεσθαι, καὶ δεῖ, καὶ τοῦτό ἐστιν ᾧ ὄνομα ἡ ἰατρική· τοῖς δὲ κακοῖς καὶ νοσώδεσιν αἰσχρόν τε, καὶ δεῖ ἀχαριστεῖν, εἰ μέλλει τις τεχνικὸς ἔσεσθαι). ἔστι γὰρ ἰατρικὴ (ὡς ἐν κεφαλαίῳ εἰπεῖν) ἐπιστήμη τῶν τοῦ σώματος ἐρωτικῶν πρὸς πλησμονὴν καὶ κένωσιν. καὶ ὁ διαγιγνώσκων ἐν τούτοις καλόν τε καὶ αἰσχρὸν ἔρωτα, οὗτός ἐστιν ὁ ἰατρικώτατος· καὶ ὁ μεταβάλλειν ποιῶν, ὥστε αὐτὶ τοῦ ἑτέρου ἔρωτος ἕτερον κτήσασθαι. καὶ οἷς μὴ ἔνεστιν ἔρως, δεῖ δ' ἐγγενέσθαι, ἐπιστάμενος ἐμποιῆσαι, καὶ ἐνόντα ἐξελεῖν, ἀγαθὸς αὖ εἴη δημιουργός. δεῖ γὰρ δὴ τὰ ἐχθίστα ὄντα ἐν τῷ σώματι, φίλα οἵόντ' εἶναι ποιεῖν, καὶ ἐρᾶν ἀλλήλων. ἔστι δὲ ἐχθίστα, τὰ ἐναντιώτατα· ψυχρὸν θερμῷ, πικρὸν γλυκεῖ, ξηρὸν ὑγρῷ. πάντα τὰ τοιαῦτα τούτοις ἐπιστηθεὶς ἔρωτα ἐμποιῆσαι καὶ ὁμόνοιαν ὁ ἡμέτερος πρόγονος Ἀσκληπιὸς (ὡς φασιν οἵδε οἱ ποιηταί, καὶ ἐγὼ πείθομαι) συνέστησε τὴν ἡμετέραν τέχνην. ἡ τε οὖν ἰατρικὴ (ὡς πρὸς λέγω) πᾶσα ἀρχὴν ἔχει τοῦ θεοῦ τούτου κυβερνᾶται, ὡσαύτως δὲ καὶ γυμναστικὴ, καὶ γεωργία·

μουσικὴ δὲ καὶ πᾶσι κατάδηλος τοῦ καὶ μικρὸν προσέχοντι τὸν νοῦν ὅτι τὸ αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ τούτοις· ὥσπερ ἴσως καὶ Ἡράκλειτος βούλεται λέγειν. ἐπεὶ τοῖς γε ῥήμασιν οὐ καλῶς λέγει. ὃ γὰρ ἔν φησι διαφερόμενον αὐτὸ αὑτῷ ξυμφέρεσθαι, ὥσπερ ἁρμονίαν τόξου τε καὶ λύρας. ἔστι δὲ πολλὴ ἀλογία ἁρμονίαν φάναι διαφέρεσθαι, ἢ ἐκ διαφερομένων ἔτι ἐστί. ἀλλ' ἴσως τόδε ἐβούλετο λέγειν, ὅτι ἐκ διαφερομένων πρότερον, τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος, ἔπειτα ὕστερον ὁμολογησάντων, γίγνεται ὑπὸ τῆς μουσικῆς τέχνης ἡ ἁρμονία. οὐ γὰρ δήπου ἐκ διαφερομένων γε ἔτι τοῦ ὀξέος καὶ βαρέος ἁρμονία ἂν εἴη. ἡ γὰρ ἁρμονία, συμφωνία ἐστί· συμφωνία δὲ, ὁμολογία τις· ὁμολογίαν δὲ ἐκ διαφερομένων, ἕως ἂν διαφέρωνται, ἀδύνατον εἶναι. διαφερόμενον δὲ αὖ καὶ μὴ ὁμολογοῦν, ἀδύνατον ἁρμόσαι. ὥσπερ γε καὶ ὁ ῥυθμὸς ἐκ τοῦ ταχέος καὶ βραδέος, ἐκ διενηνεγμένων πρότερον, ὕστερον δὲ ὁμολογησάντων, γέγονε. τὸ δὲ ὁμολογίαν πᾶσι τούτοις, ὥσπερ ἐκεῖ ἡ ἰατρικὴ, ἐνεῖναι ἡ μουσικὴ ἐνετίθησιν, ἔρωτα καὶ ὁμόνοιαν ἀλλήλοις ἐμποιήσασα. καὶ ἔστιν αὖ μουσικὴ περὶ ἁρμονίαν καὶ ῥυθμὸν ἐρωτικῶν ἐπιστήμη. καὶ ἐν μοὶ γε αὐτῇ τῇ συσίᾳ ἁρμονίας τε καὶ ῥυθμοῦ οὐδὲν χαλεπὸν τὰ ἐρωτικὰ διαγιγνώσκειν. οὐδὲ ὁ διπλοῦς ἔρως ἐνταῦθά πως ἐστίν. ἀλλ' ἐπειδὴν δέῃ περὶ τοὺς ἀνθρώπους καταχρῆσθαι ῥυθμῷ τε καὶ ἁρμονίᾳ, ἢ ποιοῦντα, (ὃ δὴ μελοποιΐαν καλοῦσιν) ἢ χρώμενον ὀρθῶς τοῖς πεποιημένοις μέλεσί τε καὶ μέτροις (ὃ δὴ παιδεία ἐκλήθη) ἐνταῦθα δὴ καὶ χαλεπὸν καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ δεῖ. πάλιν γὰρ ἥκει ὁ αὐτὸς λόγος, ὅτι τοῖς μὲν κοσμίοις τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὡς ἂν κοσμιώτεροι γίγνοιντο ἔτι μήπω ὄντες, δεῖ χαρίζεσθαι, καὶ φυλάττειν τὸν τούτων ἔρωτα· καὶ οὗτός ἐστιν ὁ καλὸς, ὁ οὐρανίου, ὁ τῆς Οὐρανίας Μούσης ἔρως· ὁ δὲ Πολυμνίας, ὁ πάνδημος· ὃν δεῖ δύλα δοῦλον προσφέρειν οἷς ἂν προσφέρῃ, ὅπως ἂν τὸ μὲν ἡδονὴν αὐτῶν καρπώσηται, ὠφελίαν δὲ μηδεμίαν ἐμποιήσῃ. ὥσπερ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ τέχνῃ μέγα ἔργον τοῖς περὶ τὸν ὀψοποιικὴν τέχνην ἐπιθυμίας καλῶς χρῆσθαι, ὥστ' αὐτοῦ νόσου τὴν ἡδονὴν καρπώσασθαι. ἐν δὲ μουσικῇ δὴ καὶ ἐν ἰατρικῇ, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι καὶ τοῖς ἀνθρωπείοις καὶ τοῖς θείοις, καθόσον προσήκει φυλακτέον ἑκάτερον ὃν ἔρωτα·

A eandem etiam rationem cadere in muſicam, perſpicuum ei eſſe poteſt qui rem vel tantillum perſpexerit. Quod fortaſſe innuit Heraclitus, quanuis id non ſatis commodè explicet, *Vnum ſibiipſi repugnans, tamen conſentire, vt harmoniã arcus & lyræ.* Abſurdè nimirũ planè diceretur, harmoniã diſcrepare, aut ex diſcrepantibus cõſtare: ſed hoc fortaſſe ſignificare volebat, harmoniã ex his confici quæ priùs diſcrepabãt, acuto ſcilicet & graui, deinde verò in vnũ tãdẽ cõſenſũ coaleſcũt. Neq; enim ex acuto & graui diſcrepantib⁹ harmonia fieri poſſit. nã B harmonia eſt cõcẽtus: cõcẽtus verò, cõſẽſus quidã. cõſenſus autẽ ex diſcrepantibus, quãdiu diſcrepãt, fieri nũquã poteſt. quod verò diſcrepat, neq; cõcors eſt atq; cõſentiẽs, nõ poteſt quadrare [.i. harmonia quadam cõſtare.] quemadmodum rythmus ex veloci & tardo, antea inter ſe diſcrepantibus, tandem verò in vnum conſenſum compoſitis, conſtituitur. & quemadmodum in ſuperiori exemplo Medicina humoribus cõ cordiam, ita etiam vocibus conſonantiam Muſica tribuens, amorem conſenſũmque C mutuum gignit: ac proinde nihil aliud eſt Muſica, quàm ſciẽtia amatoriarum rationum, quæ in harmonia & rythmo verſantur. In ipſa certè harmoniæ & rythmi cõpoſitione, vim illam amatoriam non facile eſt dignoſcere. verùm geminus ille amor nõdum hîc diſtinguitur: ſed tum demum quum erga homines rythmi ſiue harmoniæ vſus eſt accommodandus, vel fingendo (quã quidẽ poetices formã, *melopoiiam* vocant) ſeu rectè vtendo his quæ iam facta ſunt, melodiis nimirũ & metris: quæ ratio, *παιδεία* [.i. inſtitutio] vocata eſt. vbi ſanè D difficilis eſt obſeruatio, & perito opus eſt artifice. Huc enim iã redit ſuperior ille ſermo, modeſtis hominib⁹, & qui eo ſunt etiã animo vt ad maiorem quandam modeſtiam conformari poſſint, gratificandum eſſe, illorũmque amori ſolicitè cauendum. Et ille eſt honeſtus, cœleſtis, Muſæ Vraniæ [id eſt cœleſtis] amor: Polymniæ verò [id eſt, à vulgo decantatæ] Muſæ, vulgaris ille: in quo adhibendo ſumma cautione inuigilandum eſt, vt qui eo vtitur, conuenientem voluptatem decerpat, in- E temperantiam diſſolutionémque nullam ſibi ingenerẽt. quemadmodum in noſtra arte, magnum eſt opus, iis cupiditatibus quæ ad ſuaues coquorum epulas nos alliciunt, rectè vti, quò ſine vllo ſanitatis detrimento ſuauiter his veſcamur. Itaque & in muſica & in medicina, & in omnibus aliis & humanis & diuinis rebus, vtrumq; illũ amorem, quantũ animo conſequi poſſumus, obſeruare ſolicitè debemus.

a Idem in anni temporumque constitutione, cuius cognoscendæ magistra est & præses Astrologia.

in illis enim haud dubiè ineſt.[a] Quinetiam & quadripartita tempeſtatum anni conſtitutio vtriſque his referta eſt, illorúmq; vim longè latéque manantem ſentit. nam quoties illa quæ modò dicebam, calida & frigida, humida & ſicca, moderatum quendam atque conſentaneum inter ſe amorem ſunt ſortita, & harmoniam opportunámque temperiem ſuſceperunt, tunc verò compoſitam decentémque ſalubritatem & vbertatem hominibus cæteríſque & animantibus & plantis afferunt, nullum verò incommodum. contrà verò, quum petulans contumelioſúſque Amor in anni tempeſtatibus maiorem vim obtinet, tum variis incommodis noxius eſt & lethifer. Inde peſtes, & diſſimiles pleriq; morbi, & feris animantibus & plantis etiam ipſis ſolent ingruere. etenim pruina, glacies, grando, ſegetum robigo, ex redundantia & intemperátia qualitatum iſtarum amatoriarum ſolent prouenire: quarum videlicet impreſſionum, & vniuerſæ anni conſtitutionis, & aſtrorum & cœli motus, qui ad anni curſum illum variè gubernandũ maximas habet vires, Aſtronomia vocatur.

b Idem & in Religione, cuius ducem & præſidẽ facit μαντικήν.

[b] Iam verò & omnis ſacrificiorum ratio, & eorum omnium quibus Vaticinium præeſt (communio videlicet illa deorum & hominum inter ſe) circa nihil aliud verſatur quàm Amoris cuſtodiam curationémque. omnis enim impietas inde ſolet contingere, quũ quis modeſto amori minimè obtemperat, neq; illum in omnibus vitæ ſuæ actionibus & colit & primarium ei honorẽ attribuit, ſed in alio vulgari Amore colendo eſt, nec officio ſuo erga parẽtes & ſuperſtites & mortuos, deóſq; ipſos maximè, fungitur. quos quidẽ Amores & explorare & adhibitis remediis ſanare, Vaticinatrici propoſitum eſt. Eſt item Vaticinatrix, deorum & hominum amicitia iungendorum artifex atque interpres, quòd norit ipſa amatorios illos impetus, qui ſunt in hominibus, & ad fas ſiue nefas, iuſtitiam impietatémve, referuntur. Ita & multã & magnam, imò potius omnem (vt ſummatim complectar) in res omnes efficacitatem habet omnis Amor. Verùm ille qui circa bona, cum tẽperantia & iuſtitia, tam erga nos quàm erga deos verſatur, ille inquã, & maximam habet potẽtiam & omnem nobis felicitatem exhibet, & mutuæ ſocietatis potentiſſimum eſt vinculũ, vt & alii cum aliis mutuam concordiam amicitiámque colamus, & cum diis humana natura melioribus & præſtantioribus amico quodam cõcordiæ vinculo cõiungamus. Multa fortaſſe quæ ad Amoris commendationem pertinent, equidem prætermitto: non tamen ſponte. ſiquid tamen prætermiſerim, tuum eſt, Ariſtophanes, adimplere: vel, ſi alia quapiam ratione hunc deum commendare inſtituis, rem aggredere: quandoquidem ſingultu liberatus es.

c Eãdem in moribus rectè componẽdis & in omnibus denique rebus Amoris vim efficaciámque docet elucere.

A ἔνεσον γάρ. ἐπεὶ καὶ ἡ τῶν ὡρῶν τε ἐνιαυτῶν σύστασις μεσή ἐστιν ἀμφοτέρων τούτων. καὶ ἐπειδὰν μὲν πρὸς ἀλλήλα τὸ κοσμίου τύχῃ ἔρωτος ἀνευ δὴ ἐγὼ ἔλεγον, τά τε θερμὰ καὶ τὰ ψυχρά, καὶ ξηρὰ καὶ ὑγρά, ἁρμονίαν καὶ κρᾶσιν λαβόντα σώφρονα, ἥκει φέροντα εὐετηρίαν τε καὶ ὑγίειαν αὐθρώποις καὶ τοῖς ἄλλοις ζώοις τε καὶ φυτοῖς, καὶ οὐδὲν ἠδίκησεν· ὅταν δὲ ὁ μετὰ τῆς ὕβρεως Ἔρως ἐγκρατέστερος περὶ τὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ὦρας γίγνηται, διέ-

B φθειρέ τε πολλὰ καὶ ἠδίκησεν. οἵτε γὰρ λοιμοὶ φιλοῦσι γίγνεσθαι ἐκ τῶν τοιούτων, καὶ ἄλλ' ἀνόμοια πολλὰ νοσήματα καὶ τοῖς θηρίοις καὶ τοῖς φυτοῖς. καὶ γὰρ πάχναι καὶ χάλαζαι καὶ ἐρυσίβαι ἐκ πλεονεξίας καὶ ἀκοσμίας περὶ ἄλληλα τῶν τοιούτων γίγνεται ἐρωτικῶν· ὧν ἐπιστήμη περὶ ἄστρων τε φορὰς καὶ ἐνιαυτῶν ὥρας, ἀστρονομία καλεῖται. ἔτι τοίνυν καὶ αἱ θυσίαι ἅπασαι, καὶ οἷς μαντικὴ ἐπιστατεῖ (ταῦτα δ' ἐστὶν ἡ περὶ θεούς

C τε καὶ ἀνθρώπους περὶς ἀλλήλους κοινωνία) οὐ περὶ ἄλλό τί ἐστιν ἢ περὶ Ἔρωτος φυλακὴν τε καὶ ἴασιν. πᾶσα γὰρ ἡ ἀσέβεια φιλεῖ γίγνεσθαι ἐὰν μή τις τῷ κοσμίῳ Ἔρωτι χρῆται, μηδὲ τιμᾷ τε αὐτὸν καὶ περὶ ὁτιοῦν ἐν παντὶ ἔργῳ, ἀλλὰ περὶ τὸ ἕτερον, καὶ περὶ γονέας καὶ ζῶντας καὶ τετελευτηκότας, καὶ περὶ θεούς. ἃ δὴ περὶς τέτακται τῇ μαντικῇ ἐπισκοπεῖν τοὺς Ἔρωτας, καὶ ἰατρεύειν. καὶ ἔστιν αὖ ἡ μαντικὴ φιλίας θεῶν καὶ ἀνθρώ-

D πων δημιουργὸς, ἐπιστᾶσα τὰ περὶ τὰ αἰθρώπους ἐρωτικά, ὅσα τείνει περὶς θέμιν καὶ ὁσέβειαν. οὕτω πολλοῦ δεῖ μεγάλου, μᾶλλον δὲ πάσης δυνάμεως ἔχει ξυλλήβδην μὲν ὁ πᾶς Ἔρως· ὁ δὲ περὶ τὰ ἀγαθὰ μετὰ σωφροσύνης καὶ δικαιοσύνης ἀποτελούμενος, καὶ παρ' ἡμῖν καὶ παρὰ θεοῖς, σθένος τὸ μέγιστον δύναμιν ἔχει, καὶ πᾶσαν ἡμῖν εὐδαιμονίαν παρασκευάζει καὶ ἀλλήλοις δυνατοὺς ὁμιλεῖν, καὶ φίλους εἶναι καὶ τοῖς κρείττοσιν ἡμῶν θεοῖς. ἴσως

D μὲν οὖν καὶ ἐγὼ τὸν Ἔρωτα ἐπαινῶν, πολλὰ παραλείπω, καὶ μάλιστ' ἔχων γε· ἀλλ' εἴτι ὀκνέλιπον, σὸν ἔργον, ὦ Ἀριστόφανες, ἀναπληρῶσαι. ἢ, εἴπως ἄλλως ἐν νῷ ἔχεις ἐγκωμιάζειν τὸν θεόν, ἐγκωμίαζε· ἐπειδὴ καὶ λυγρὸς πέπαυσαι.

Videtur deesse verbum ἦν, vel aliud, post ista, ponenda σημὴ: ne repetatur μὴ μετὰ.

Ἐκδεξάμενον οὕτω ἔφη εἰπεῖν ⟨Ν⟩ Ἀεισοφάνη ὅτι καὶ μάλ' ἐπαύσατο· οὐ μὴν οὗτοί γε ⟨Ν⟩ πάρμον ⟨Ν⟩ πεποιήκασιν αὐτῇ. ὥστέ με θαυμάζειν εἰ ὃ κόσμιον τὸ σῶμα τοιούτοις ψόφοις καὶ γαργαλισμοῖς, οἷ καὶ ὁ πάρμος ἐστί. πάνυ γὰρ οὗτος ἐπαύσατο ἐπειδὴ αὐτῷ ⟨Ν⟩ πάρμον πεποίηκα. Καὶ τὸν Ἐρυξίμαχον, Ὦ γαθὲ (φάναι) Ἀεισόφανες, ὅρα τί ποιεῖς. γελωτοποιεῖς, μέλλων λέγειν, καὶ φύλακα μὲ τοῦ λόγου ἀναγκάζεις γίγνεσθαι τοῦ σεαυτοῦ, ἐάν τι γελοῖον εἴπῃς. ἔξόν σοι σὺ εἰρήνην λέγειν. Καὶ τὸν Ἀεισοφάνη γελάσαντα εἰπεῖν, Εὖ λέγεις Ἐρυξίμαχε. καί μοι ἔστω ἄῤῥητα τὰ εἰρημένα. ἀλλὰ μή με φύλαττε ὡς ἐγὼ φοβοῦμαι περὶ τῶν μελλόντων ῥηθήσεσθαι, οὐδὲ μὴ γελοῖα εἴπω (τοῦτο μὲν γὰρ ἂν κέρδος εἴη, καὶ τῆς ἡμετέρας Μούσης ἴδιον) ἀλλὰ μὴ καταγέλαστα. Βαλῶν γε (φάναι) ὦ Ἀεισόφανες οἴει σὺ φεύξεσθαι; ἀλλὰ πρόσεχε τὸν νοῦν, καὶ οὕτω λέγε ὡς δώσων λόγον. ἴσως μέντοι, ἂν δόξῃ μοι, ἀφήσω σε.

ΚΑΙ' ΜΗ'Ν, ὦ Ἐρυξίμαχε, (εἰπεῖν τὸν Ἀεισοφάνη) ἄλλη γέ πη σὺ νῦν ἔχω λέγειν, ἢ ἣ σύ τε καὶ Παυσανίας εἰπέτην. ἐμοὶ γὰρ δοκοῦσιν οἱ ἄνθρωποι πάντάπασι τὴν τοῦ ἔρωτος δύναμιν οὐκ ἠσθῆσθαι. ἐπεὶ εἰσθανόμενοί γε μέγιστ' ἂν αὐτῷ ἱερὰ κατασκευάσαι καὶ βωμούς, καὶ θυσίας ἂν ποιεῖν μεγίστας· οὐχ ὥσπερ νῦν τούτων οὐδὲν γίγνεται περὶ αὐτόν, δέον πάντων μάλιστα γίγνεσθαι. ἔστι γὰρ θεῶν φιλανθρωπότατος, ἔμπειρός τε ὢν τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἰατρὸς τούτων· ὧν ἰαθέντων μεγίστη ἂν εὐδαιμονία τῷ ἀνθρωπείῳ γένει εἴη. ἐγὼ οὖν πειράσομαι ὑμῖν εἰσηγήσασθαι τὴν δύναμιν αὐτοῦ· ὑμεῖς δ' αὖ τἄλλων διδάσκαλοι ἔσεσθε. δεῖ δὲ πρῶτον ὑμᾶς μαθεῖν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ τὰ παθήματα αὐτῆς. ἡ γὰρ πάλαι ἡμῶν φύσις οὐχ αὕτη ἦν ἥπερ νῦν, ἀλλ' ἄλλοία. πρῶτον μὲν γὰρ τρία ἦν τὰ γένη τὰ τῶν ἀνθρώπων· οὐχ, ὥσπερ νῦν, δύο, ἄῤῥεν καὶ θῆλυ, ἀλλὰ καὶ τρίτον προσῆν κοινὸν ὂν ἀμφοτέρων τούτων, οὗ νῦν ὄνομα λοιπόν, αὐτὸ δὲ ἠφάνισται. ἀνδρόγυνον γὰρ ἓν τότε μὲν ἦν καὶ εἶδος καὶ ὄνομα ἐξ ἀμφοτέρων κοινὸν τό τε ἄῤῥενος καὶ θήλεος· νῦν δ' οὐκ ἔστιν ἀλλ' ἢ ἐν ὀνείδει ὄνομα κείμενον. ἔπειτα ὅλον ἦν ἑκάστου τοῦ ἀνθρώπου τὸ εἶδος στρογγύλον, νῶτον καὶ πλευρὰς κύκλῳ ἔχον. χεῖρας δὲ τέτταρας εἶχε, καὶ σκέλη τὰ ἴσα ταῖς χερσί· καὶ πρόσωπα δύο ἐπ' αὐχένι κυκλοτερεῖ,

A *Sedatus quidē eſt (dixiſſe Ariſtophanem Ariſtodemus aiebat) nō tamen priùs quàm ſternutatione fuerit repreſſus. quo fit vt admirer an cōgrua corporis conſtitutio huiuſmodi ſtrepitibus & titillationibus, qualis eſt ſternutatio, delectetur. hæc enim ſingultum continuò expulit. Tum reſpondiſſe Eryximachum, Vide quid agas bone Ariſtophanes: in re ſeria iocaris, quum nimirum ad dicendum te debeas parare, & me tui ſermonis cuſtodem obſeruatorémque cogis eſſe, ſiquid dicas ridiculi: pro eo quòd pacatè & nullo animaduerſionis periculo
B tibi licuiſſet loqui. Tum Ariſtophanem oborto riſu, Probè, inquit, ais mi Eryximache. ſunto hæc mihi ſanè quaſi non dicta, ne meo ſermoni inſidieris. non enim de iis quæ dicturus ſum hactenus ſum ſolicitus quòd reformidem ne quid quod riſum moueat, in medium afferam (hoc enim Muſæ noſtræ proprium eſt & peculiare emolumentum, & quaſi gentile) ſed, ne ridicula dicam, illud verò etiam atque etiam pertimeſco. Miſſóne igitur iaculo, Ariſtophanes (dixiſſe aiebat Eryximachū)
C aufugere ſperas? at videris etiam atque etiam quidnam ſis dicturus, vt tui ſermonis redditurus rationem. ſed tamē fortaſſe, ſi videbitur, dimittam te.

B ATQVI, Eryximache, de amore aliter quàm tu & Pauſanias, loqui cogito. mihi enim videtur homines amoris vim hactenus nō omnino percepiſſe. nam ſi percepiſſent, inſignia illi delubra, aras & hoſtias dedicaſſent: quorū hodie nihil agitur in ipſius honorē, quum id tamē omnium maximè
D oporteret. Eſt enim inter omnes cæteros deos generis humani in primis amans, curator vindéxq; hominūm atq; medicus: qui ſi ſanati eſſent, maxima profectò felicitas generi humano cōtingeret. Ego igitur conabor illius vim atq; potētiā vobis exponere. vos autē quæ à me diſcetis, alios in poſterū docueritis. Primùm igitur humana natura à vobis eſt intelligēda, & eæ res quæ in ipſā cadūt. antiqua enim natura non erat huiuſ modi qualis nūc eſt, ſed lōgè diuerſa. Principio videlicet tria erant hominū genera,
E nō, quemadmodum nūc, duo, mas & fœmina: ſed & tertium quoddam aderat, cōmunis cuiuſdam naturæ ex his vtriſq; cōpoſitum: cuius ſolum nomē adhuc reſtat, ipſum verò periit. Androgynum tūc quippe erat & ſpecie & nomine, ex maris & fœminæ ſexu cōmixtum: nūc verò minimè extat in rerū natura, nominis tamē memoria ad cōtumeliā opprobriúmque reſeruata eſt. Erat porro tota cuiuſque hominis ſpecies rotunda, dorſum & latera circùm habēs, manus quatuòr totidémque crura,
facies item duas tereti ceruice connexas,

a Aliud ἔρωτικὸν, ad fœdi improbique amoris odium & deteſtationē, quem mox eſt deſcripturus Ariſtophanes.

Scribendum videtur οἷος.

b QVARTA Amoris commendatio, Ariſtophane patrono. Deſcribitur ergo amoris vis atque impetus in animantium venereo congreſſu. quod quidem eſt incentiuum generationis ad prolem ſuſcipiendam, genúſque humanum propagādum: ſicuti Socrates poſtea oſtendet, mirabilem amoris vim in imagine illa immortalitatis deprædicās. At impurus Ariſtophanes impurum effræménque amorē hic deſcribit. quæ copioſius explicare, eſſet augere inſaniam. Itaque miror præpoſteram interpretum diligentiā in hoc Androgyni ἐνθύμῳ explicando: ſicuti diximus in argumento. Simplex iſtius εἰκόνος dogma eſt, *Amor impellit maſculum & fœminam ad mutuum congreſſum, vt inde genus humanum propagetur.* Quod autē de παιδεραστίας portento hīc ait, præterquā quòd pudet pigétq; mouere has ſordes, hactenus eſt etiā refutatū. Ita euaneſcāt myſteria Ficini, quæ nullibi hic ſanè ſunt.

& vndiquaque perſimiles. caput duabus facie-
bus vtrinque è regione aduerſis vnum,
& aures quatuor, & genitalia duo, & alia o-
mnia membra, prout conijcere vnuſquiſ-
que poſſit, eodem modo. Incedebat hic tũc
& rectus, vt nunc, in vtram vellet partem:
& quoties celerius ire contenderet, eorum
inſtar qui corpore in ſpiram contracto in
caput ſe prouoluũt, & crura ſurſum circũ-
ferunt in orbem, octo membris innixus
celeri circulo ferebatur. Tunc verò tẽporis
tria idcirco erant hominũ genera, & qua-
lia deſcripſimus: quoniã maſculũ, ipſo re-
rũ primordio, Solis fœtus erat: fœmineũ,
Telluris: vtriuſque verò ſexus particeps, Lu
næ. vtriuſque enim Luna eſt particeps. Or-
biculari verò erant & figura & motu, quia
parẽtum ſimilia maximis ideo erãt & cor-
poris & animi viribus. Diis igitur bellum
inferre conati erant, & in cœlum aſcende-
re, quemadmodũ de Ephialto & Oto nar-
rat Homerus, vt violentas manus in deos
iniicerent. Quocirca Iuppiter & cæteri dii
de ſuo periculo ſolliciti, quid agẽdum eſſet
cõſiliũ inierunt. vt in re tamẽ maximè du-
bia, hærebant cõſilia. neq; enim quo pacto
illos interficerent, commoda ſuccurrebat
ratio, ne, ſi tãquã gigantes fulmine deleuiſ-
ſent, genus quoq; hominum de medio tol-
lerent, ac proinde omnis religionis cultus
funditus periret: neque contrà, tam ferox
& immanis inſolentia amplius ferenda vi-
debatur. Re attentè cogitata, tandem Iuppi
ter, Inueniſſe, inquit, mihi videor rationẽ,
vt & extet humanũ genus, & tamen illorũ
procacitas & inſolentia cõpeſcatur: nimirũ
ſi debiliores reddãtur. Vnumquenque igi-
tur nunc duas in partes diſſecabo. & vnà
quidem imbecilliores erunt, & nobis etiã
conducibiliores, quòd videlicet plures e-
runt numero. recti verò duobus cruribus
incedent. quòd ſi rurſus laſciuire videãtur,
neque velint quietem agere, bifariam rur-
ſus eos diſſecabo, vt vnico crure nixi ſub-
ſultare cogantur. Hæc fatus, homines in
duas partes diſſecuit, quemad modum qui
oua ſale condiunt, vel qui capillis oua ſe-
cant. mãdauit verò Apollini vt eius quem
diſſecuiſſet vultum ceruicíſque dimidium
in eam partem qua ſectus eſſet, conuerte-
ret: vt ſectionem illam ſuam ſpectans ho-
mo, modeſtior fieret: aliis verò mederi iuſ-
ſit. Ille continuò vultum vertit, & cutem
vndique contrahens in eam partem quæ
nunc vocatur Venter, tanquam contra-
cta marſupia, & os vnum faciens ligauit
in medio ventre. quem quidem nexum,
Vmbilicum vocant. Et alias quidem rugas

A ὅμοια πάντη. κεφαλὴ δ' ἐπ' ἀμφοτέροις
τοῖς προσώποις ἐναντίοις κειμένοις μίαν, καὶ
ὦτα τέτταρα, καὶ αἰδοῖα δύο· καὶ τἆλλα
πάντα ὡς ἀπὸ τούτων ἄν τις εἰκάσειεν. ἐπο-
ρεύετο δὲ κατ' ὀρθόν, ὥσπερ νῦν, ὁποτέρωσε βού-
λοιτο ἰέναι· καὶ ὁπότε ταχὺ ὁρμήσειεν ἐλθεῖν, ὥσ-
περ οἱ κυβιστῶντες καὶ εἰς ὀρθὸν τὰ σκέλη περι-
φερόμενοι κυβιστῶσι κύκλῳ, τότε ὀκτὼ ἔ-
σι τοῖς μέλεσιν ἀπερειδόμενοι, ταχὺ ἐφέροντο
κύκλῳ. ἦν δὲ διὰ ταῦτα τρία τὰ γένη καὶ
τοιαῦτα, ὅτι τὸ μὲν ἄρρεν ἦν τοῦ ἡλίου τὸ
B πρῶτον ἔκγονον, τὸ δὲ θῆλυ, τῆς γῆς· τὸ δὲ ἀμ-
φοτέρων μετέχον, τῆς σελήνης, ὅτι καὶ ἡ σε-
λήνη ἀμφοτέρων μετέχει. τροφερὴ δὲ δὴ ἦν
καὶ αὐτά, καὶ ἡ πορεία αὐτῶν διὰ τὸ τοῖς γο-
νεῦσιν ὅμοια εἶναι. ἦν οὖν τὸ ἰσχυρὸν δεινὰ καὶ
τὸ ῥώμην, καὶ τὰ φρονήματα μεγάλα
εἶχον. ἐπεχείρησάν τε τοῖς θεοῖς· καὶ ὃ λέγει
Ὅμηρος περί τε Ἐφιάλτου καὶ Ὠτου, περὶ
ἐκείνων λέγεται, τὸ εἰς τὸν ἀρχαῖον ἀνάβασιν ἐ-
C πιχειρῆσαι ποιεῖν, ὡς ἅπτοιντο τῶν θεῶν.
ὁ οὖν Ζεὺς καὶ οἱ ἄλλοι θεοὶ ἐβουλεύοντο ὅ, τι
χρὴ αὐτοῖς ποιῆσαι· καὶ ἠπόρουν. οὔτε γὰρ ὅ-
πως ἀποκτείναιεν εἶχον, καὶ, ὥσπερ τοὺς γίγα-
ντας, κεραυνώσαντες, τὸ γένος ἀφανίσαιεν (αἱ
τιμαὶ γὰρ αὐτοῖς καὶ τὰ ἱερὰ τὰ παρ' ἡμῖν αὖ-
θις ἐφάνη ἂν γιγνόμενα) οὔτε ὅπως ἐάσειεν ἀσελ-
γαίνειν. μόγις δή ποτε ὁ Ζεὺς συνιδὼν λέγει ὅτι,
Δοκῶ μοι (ἔφη) ἔχειν μηχανὴν ὡς ἂν εἶέν τε
ἔτι ἄνθρωποι, καὶ παύσαιντο τῆς ἀκολασίας,
D ἀσθενέστεροι γιγνόμενοι. νῦν μὲν γὰρ αὖθις (ἔ-
φη) διατεμῶ δίχα ἕκαστον· καὶ ἅμα μὲν ἀ-
σθενέστεροι ἔσονται, ἅμα δὲ χρησιμώτεροι ἡ-
μῖν, διὰ τὸ πλείους γεγενῆσθαι. καὶ βαδιοῦνται ὀρθοὶ ἐπὶ δυοῖν σκελοῖν. ἐὰν
δέ τι δοκῶσιν ἀσελγαίνειν, καὶ μὴ ἐθέλωσιν ἡσυχίαν ἄγειν, πάλιν αὖ, ἔφη, τεμῶ δίχα· ὥσ-
τ' ἐφ' ἑνὸς πορεύσονται) σκέλοις ἀσκωλιάζον-
τες. ταῦτα εἰπὼν ἔτεμνε τοὺς αὖθις δίχα, ὥσπερ οἱ τὰ ᾠὰ τέμνοντες, καὶ μέλλον-
E τες ταριχεύειν, ἢ ὥσπερ οἱ τὰ ᾠὰ ταῖς θριξίν.
οὗτινα δὲ τέμοι, Ἀπόλλωνα ἐκέλευε δή, τὸ
πρόσωπον μεταστρέφειν καὶ ὃ τῆς αὐχένος
ἥμισυ πρὸς τὴν τομήν, ἵνα θεώμενος τὴν
αὑτοῦ τμῆσιν σωφρονέστερος εἴη ὁ ἄνθρωπος·
καὶ τἆλλα ἰᾶσθαι ἐκέλευεν. ὁ δὲ τὸ, τὸ πρό-
σωπον μετέστρεφε, καὶ συνέλκων παντα-
χόθεν τὸ δέρμα ὅπερ νῦν τὴν γαστέρα καλοῦμεν, ὥσπερ τὰ σύστασα βαλάντια, ἓν στόμα
ποιῶν, ἀπέδει κατὰ μέσην τὴν γαστέρα, ὃ δὴ ὀμφαλὸν καλοῦσι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας ῥυτίδας

Legẽdum potius ἢ ἔπ. antecedenti ὑσέλγαινον, vt modò dictum fuit.

τὰς πολλὰς ἐξελέαινε, καὶ τὰ σπλάγχνα διήρθρου, ἐχων οἷόν τι τοιοῦτον ὄργανον οἷ οἱ σκυτοτόμοι, τοῖς καλάποδα λεαίνοντες τὰς τῶν σκυτῶν ῥυτίδας. ὀλίγας δὲ καὶ τέλειπε τὰς περὶ αὐτὸ τοῦτο γαστέρα καὶ τὸν ὀμφαλόν, μνημεῖον εἶναι τοῦ παλαιοῦ πάθους. ἐπειδὴ δὲ ἡ φύσις δίχα ἐτμήθη, ποθοῦν ἕκαστον τὸ ἥμισυ τὸ αὑτοῦ, ξυνῄει, καὶ περιβάλλοντες τὰς χεῖρας, καὶ συμπλεκόμενοι ἀλλήλοις, ἐπιθυμοῦντες συμφῦναι, ἀπέθνησκον ὑπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τῆς ἄλλης ἀργίας, διὰ τὸ μηδὲν ἐθέλειν χωρὶς ἀλλήλων ποιεῖν· καὶ ὁπότε τι ἀποθανοίη τῶν ἡμίσεων, καὶ ὁ λιφθείη, τὸ λιφθὲν ἄλλο ἐζήτει, καὶ συνεπλέκετο, εἴτε γυναικὸς τῆς ὅλης ἐντύχοι ἡμίσει (τὸ δὴ νῦν γυναῖκα καλοῦμεν) εἴτ' ἀνδρός· καὶ οὕτως ἀπώλλυντο. ἐλεήσας δὲ ὁ Ζεὺς, ἄλλην μηχανὴν ποιέεται, καὶ μετατίθησιν αὐτῶν τὰ αἰδοῖα εἰς τὸ πρόσθεν. πρὸς γὰρ καὶ ταῦτα ἐκτὸς εἶχον, καὶ ἐγέννων, καὶ ἔτικτον, οὐκ εἰς ἀλλήλους, ἀλλ' εἰς γῆν, ὥσπερ αἱ τέττιγες. μετέθηκέ τε οὖν οὕτως αὐτῶν εἰς τὸ πρόσθεν, καὶ διὰ τούτων τὴν γένεσιν ἐν ἀλλήλοις ἐποίησε, διὰ τοῦ ἄρρενος ἐν τῷ θήλει· τῶνδε ἕνεκα, ἵνα ἐν τῇ συμπλοκῇ, ἅμα μὲν εἰ ἀνὴρ γυναικὶ ἐντύχοι, γονῇσι, καὶ γίγνοιτο τὸ γένος· ἅμα δ' εἰ καὶ ἄρρενι, πλησμονή γοι γίγνοιτο τῆς συνουσίας, καὶ διαναπαύοιντο, καὶ ἐπὶ τὰ ἔργα τρέποιντο, καὶ τοῦ ἄλλου βίου ἐπιμελοῖντο. ἔστι δὴ οὖν ἐκ τόσου ὁ ἔρως ἔμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγός, καὶ ἐπιχειρῶν ποιῆσαι ἓν ἐκ δυοῖν, καὶ ἰάσασθαι τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπίνην. ἕκαστος οὖν ἡμῶν ἔστιν ἀνθρώπου σύμβολον, ἅτε τετμημένος, ὥσπερ αἱ ψῆτται, ἐξ ἑνὸς δύο. ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ ἑαυτοῦ ἕκαστον σύμβολον. ὅσοι μὲν οὖν τῶν ἀνδρῶν τοῦ κοινοῦ τμῆμά εἰσιν, (ὃ δὴ τότε ἀνδρόγυνον ἐκαλεῖτο) φιλογύναικές τε εἰσὶ, καὶ οἱ πολλοὶ τῶν μοιχῶν ἐκ τούτου τοῦ γένους γεγόνασι· καὶ ὅσαι αὖ γυναῖκες φίλανδροί τε καὶ μοιχεύτειαι, ἐκ τούτου τοῦ γένους γίγνονται. ὅσαι δ' αὖ τῶν γυναικῶν γυναικὸς τμῆμά εἰσιν, οὐ πάνυ αὗται τοῖς ἀνδράσι νοῦν προσέχουσιν, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς τὰς γυναῖκας τετραμμέναι εἰσί· καὶ αἱ ἑταιερίστριαι ἐκ τούτου τοῦ γένους γίγνονται. ὅσοι δ' ἄρρενος τμῆμά εἰσι, τὰ ἄρρενα διώκουσι· καὶ πρὸς μὲν αὖ παῖδες

A maxima ex parte læuigauit, & pectora in articulos diſtinxit, tale quoddam inſtrumentum habens quale adhibent coriarii quum ad formam corii rugas expoliunt: nonnullas verò circa medium ventrem vmbilicúmque reliquit, vt quaſi cicatrices quædam veteris cicatricis eſſent monumentum. Poſtquam igitur bifariam diſſecata eſt natura, quum vnuſquiſque ſui dimidium deſideraret, concurrebant noui illi homines, circumactíſque brachiis ſeſe inuicem complectebantur: dum verò in vnum conflari cuperent, fame moriebantur & inertia, quòd nollent quicquam ſeiunctim agere. & quum vnum moreretur & alterum reſtaret, id quod reliquum erat, aliud inueſtigabat, & vnà cum illo coniungebatur: ſiue ſolius cuiuſdam totiúſque fœminæ dimidium eſſet, quod Fœminam nunc vocamus, ſiue viri. Atque ita genus hominum peribat. Quapropter miſeratus Iuppiter, aliam rationem excogitauit, nimirum genitalia, quæ priùs retro erãt, in anteriores partes tranſtulit. Antea ſiquidem quum extra hæc haberent, non inuicem, ſed in terram ſpargentes ſemina, cicadarum inſtar, concipiebant atque generabant. Quum verò ad anteriora tranſpoſuiſſet, hoc modo mutuam inter ſe generationẽ molitus eſt, per maſculum in fœmina: hac quidem de cauſa, vt ſi in amplexu vir fœminæ cõmiſceretur, genita proles ſpeciem hominum propagarét: ſin autẽ maſculus maſculo, ſatietate ab amplexu homines amouerentur, & ad res gerendas conuerſi, vitæ quoque curã gererent. Hinc nimirum ex illo tempore mutuus hominibus innatus eſt amor, priſcæ naturæ cõciliator, annitens vnum ex duobus efficere, hominúmque naturæ mederi. Eſt igitur quiſque noſtrûm hominis collatio & quaſi dimidium, veluti diſſecatus, quemadmodum piſciculi illi qui Pſettæ vocantur, ſciſſi ex vno efficiuntur duo. quærit verò ſemper quiſque ſui dimidium. Quicunque igitur ex promiſcui generis viris portio ſunt, quod olim Androgynum vocabatur, mulieroſi ſunt, & adulteria ab his vt plurimùm perpetrantur. ex hoc ſanè genere mœchi ducunt originẽ. Rurſum & mulieres quę virorũ appetentes & adulteræ ſunt, ex hoc item ſunt genere. quæ verò mulieres mulieris pars exiſtunt, haud multum viros appetunt, ſed fœminas magis affectant: atque hinc fellatrices fœminæ naſcuntur. Qui maſculi ſectio ſunt, in maſculos feruntur. at dum pueri ſunt, vt pote qui maſculi ſunt teſſellæ, viros amant, gaudẽt verò cum viris & concumbere & illos

B

C

D

E

Vel αὐτᾶ, non αὐτῶν, vel τὰ αἰδοῖα poſt αὐτῶν ſcripſiſſe creauerim.

ὦσιν, ἅτε τεμάχια ὄντα τοῦ ἄρρενος, φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας, καὶ χαίρουσι συγκατακείμενοι καὶ

amplecti. hique ſunt puerorum adoleſcé-
tulorúmque omnium generoſiſſimi: quip-
pe qui præ cæteris naturæ indole ſint viri-
les. hos quidam impudicos falſò appellãt.
neque enim impudentia vlla, ſed generoſi-
tate & fortitudine quadã maſcula, virilique
natura hoc agunt, & ſimile ſibiipſis amãt.
Huius rei magnum eſt argumẽtum, quòd
vbi adoleuerint, ad ciuilem adminiſtratio-
nem conuerſi, inter cæteros penè ſoli eua-
dunt præſtantiſſimi, & in ipſa illa virili
ætate pueros diligunt, & ad matrimonia
& prolem minimè adiiciunt animos, &
quidem ſuæ naturæ inſtinctu: ſed legis im-
perio ad hęc adigũtur. cœlebs autem vita
his placet. Is igitur homo mares diligit,
amicorúmque ſtudioſus eſt, ſiquis alius,
maximè, id quod genere ſibi proximum
eſt, impenſè amplectẽs. quoties verò illud
ſuum dimidium offenderit & puerorum
amator & alius quilibet, tum verò maxi-
mis familiaritatis & amoris aculeis conci-
tantur atque percelluntur: vt ne exiguum
quidem tempus alios ab aliis diſiungi vllo
modo patiantur. Atque hi ſunt qui per o-
mnem vitam amare pergunt: neque quid
à ſe viciſſim expetant dicere poſſunt. neq;
venereus quidem coitus in cauſa eſſe vide-
tur cur alter alterius conſuetudine tanto-
pere delectetur. aliud quidpiam eſt profe-
ctò quod haud dubiè vniuſcuiuſque ani-
mus manifeſtis indiciis appetit, nec id ex-
plicare poteſt, ſed vaticinatur potius, & ob-
ſcuris notis innuit. Atqui ſi, dum vnà con-
cumbunt, illis inſtaret Vulcanus, ſuis in-
ſtrumentis inſtructus, & diceret, Ecquid
eſt, homines, quod à vobis viciſſim exigi-
tis? & dubitantibus illis, rurſum interroga-
ret, Nunquid hoc exoptatis vt vnà mutuò
maximè ſitis, adeo vt neque noctu neque
interdiu inuicem ſeiungamini? Si hoc
optatis, colliquefaciam vos, & in vnam na-
turam componam & conflabo, vt ex duo-
bus vnum efficiamini, & tam in hac vita
quàm apud inferos vnum eſſe perſeueretis:
ſed videte an illud ſit quod amatis, ſatiſque
futurum ſit vobis ſi huius rei compotes
efficiamini. Si ita, iniquam Vulcanus quæ-
reret, perſpicuum ſanè eſt neminem infi-
cias iturũ rem ita ſe habere, aut aliud quàm
hoc vnum exoptaturũ. reuera enim, quod
olim cupierat, audiiſſe ſe vnuſquiſque ar-
bitraretur, congreſſu videlicet & commix-
tione cum amato vnum ex duobus fieri.
Huius cauſa eſt, quoniam priſca hominum
natura erat huiuſmodi, integríque eramus.
Illius igitur cupiditatis & molitionis ad rẽ
totam conſequendam, nomen erat amor.

A συμπεπλεγμένοι τοῖς ἀνδράσι· καί εἰσιν οὗτοι βέλτιστοι τῶν παίδων καὶ μειρακίων, ἅτε ἀνδρικότατοι ὄντες φύσει. φασὶ δή τινες αὐτοὺς ἀναισχύντους εἶναι, ψευδόμενοι. οὐ γὰρ ὑπ' ἀναισχυντίας τοῦτο δρῶσιν, ἀλλ' ὑπὸ θάρρους καὶ ἀνδρίας καὶ ἀρρενωπίας ὅ ὅμοιον αὐτοῖς ἀσπάζονται. μέγα δὲ τεκμήριον. καὶ γὰρ τελεωθέντες, μόνοι ἀποβαίνουσιν εἰς τὰ πολιτικὰ ἄνδρες φύσει τοιοῦτοι· ἐπειδὰν δὲ ἀνδρωθῶσι, παιδερασταῦσι, καὶ τοῖς γάμους καὶ παιδοποιίας οὐ προσέχουσι φύσει, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀναγκάζονται. ἀλλ' ἐξαρκεῖ αὐτοῖς μετ' ἀλλήλων καταζῆν ἀγάμοις. πάντως μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος, παιδεραστής τε καὶ φιλεραστὴς γίγνεται, ἀεὶ τὸ ξυγγενὲς ἀσπαζόμενος. ὅταν μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἐκείνῳ ἐντύχῃ τῷ αὐτοῦ ἡμίσει καὶ ὁ παιδεραστὴς καὶ ἄλλος πᾶς, τότε καὶ θαυμαστὰ ἐκπλήττονται, φιλίᾳ τε καὶ οἰκειότητι καὶ ἔρωτι οὐκ ἐθέλοντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, χωρίζεσθαι ἀλλήλων, οὐδὲ σμικρὸν χρόνον. καὶ οὓς διατελοῦντες μετ' ἀλλήλων διὰ βίου, οὗτοί εἰσιν οἱ οὐδ' ἂν ἔχοιεν εἰπεῖν ὅ, τι βούλονται σφίσι πρὸς ἀλλήλων γίγνεσθαι. οὐδὲ γὰρ ἂν δόξειε τοῦτ' εἶναι τῶν ἀφροδισίων σπουδὴ οὐσία, ὡς ἄρα τούτου ἕνεκα ἕτερος ἑτέρῳ χαίρῃ ξυὼν οὕτως ὑπὸ μεγάλης σπουδῆς· ἀλλ' ἄλλό τι βούλεται ἑκατέρου ἡ ψυχὴ δῆλον ὅτι, ὃ δὲ δυνάται εἰπεῖν, ἀλλὰ μυθεύεται ὑπόβολον, καὶ αἰνίττεται. καὶ εἰ αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κατακειμένοις ὑπιστὰς ὁ Ἥφαιστος, ἔχων τὰ ὄργανα, ἔροιτο, Τί ἔστ' ὃ βούλεσθε ὦ ἄνθρωποι ὑμῖν πρὸς ἀλλήλους γενέσθαι; καὶ εἰ ἀποροῦντας αὐτοὺς πάλιν ἔροιτο, Ἆρ' ἐρᾶτε τοῦδε ὑπερθυμεῖτε ἐν τῷ αὐτῷ γενέσθαι μάλιστα ἀλλήλοις, ὥστε καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν μὴ ἀπολείπεσθαι ἀλλήλων; εἰ γὰρ τούτου ὑπερθυμεῖτε, ἐθέλω ὑμᾶς συντῆξαι καὶ συμφῦσαι εἰς τὸ αὐτό, ὥστε δύο ὄντας ἕνα γενέσθαι· καὶ ἕως τ' ἂν ζῆτε, ὡς ἕνα ὄντας κοινῇ ἀμφοτέρους ζῆν, καὶ ἐπειδὰν ἀποθάνητε, ἐκεῖ αὖ ἐν ᾅδου ἀντὶ δυοῖν ἕνα εἶναι κοινῇ τεθνεῶτε. ἀλλ' ὁρᾶτε εἰ τοῦτο ἐρᾶτε, καὶ ἐξαρκεῖ ὑμῖν ἂν τούτου τύχητε. ταῦτα ἀκούσας ἴσμεν ὅτι οὐδ' ἂν εἷς ἀρνηθείη, οὐδ' ἄλλό τι ἂν φανεῖν βουλόμενος, ἀλλ' ἀτεχνῶς οἴοιτ' ἂν ἀκηκοέναι τοῦτο ὃ πάλαι ἄρα ἐπεθύμει, συνελθὼν καὶ συντακεὶς τῷ ἐρωμένῳ, ἐκ δυοῖν εἰς γενέσθαι. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἴτιον, ὅτι ἡ ἀρχαία φύσις ἡμῶν ἦν αὕτη, καὶ ἦμεν ὅλοι. τὸ ὅλου οὖν τῇ ὑπερθυμίᾳ καὶ διώξει ἔρως ὄνομα.

καθάπερ λέγω) ἓν ἦμεν· νυνὶ δ' ἀδικίαν διωκίσθημεν ὑπὸ θεοῦ, καθάπερ Ἀρκάδες ὑπὸ Λακεδαιμονίων. φόβος οὖν ἔνεστιν, ἐὰν μὴ κόσμιοι ὦμεν πρὸς τοὺς θεούς, ὅπως μὴ καὶ αὖθις διαχαθησόμεθα, καὶ πολύμεν ἔχοντες, ὥσπερ ἃ ἐν ταῖς στήλαις, καταγραφὴν ἐκτετυπωμένοι, διαπεπρισμένοι τὰς ῥῖνας γεγονότες, ὥσπερ λίαπαι. ἀλλὰ τούτων ἕνεκα, πρὸς τ' ἄμφω χρὴ ἅπαντα πρᾶξαι βύσεσθαι πρὸς θεούς· ἵνα τὰ μὲν ἐκφύγωμεν, τῷ δὲ τύχωμεν, ὡς ὁ Ἔρως ἡμῖν ἡγεμὼν καὶ στρατηγός. ᾧ μηδεὶς ἐναντία πραττέτω· πράττει δ' ἐναντία ὅστις θεοῖς ἀπεχθάνεται. φίλοι γὰρ γενόμενοι, καὶ διαλλαγέντες τῷ θεῷ, ἐξευρήσομέν τε καὶ ἐντεύξομεθα τοῖς παιδικοῖς τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν· ὃ τῶν νῦν ὀλίγοι ποιοῦσι. καὶ μή μου ὑπολάβῃ Ἐρυξίμαχος κωμῳδῶν τὸν λόγον, ὡς Παυσανίαν καὶ Ἀγάθωνα λέγω. ἴσως μὲν γὰρ καὶ οὗτοι τούτων τυγχάνουσιν ὄντες, καὶ εἰσὶν ἀμφότεροι τὼ φύσιν ἄρρενες. λέγω δ' οὖν ἔγωγε καθ' ἁπάντων καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὅτι οὕτως ἂν ἡμῖν τὸ γένος εὐδαίμον γένοιτο εἰ ἐκτελέσαιμεν τὸν ἔρωτα, καὶ τῶν παιδικῶν τῶν αὑτοῦ ἕκαστος τύχοι, εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀπελθών φύσιν. εἰ δὲ τοῦτο ἄριστον, ἀναγκαῖον καὶ τῶν νῦν πρόντων τὸ τούτου ἐγγυτάτω ἄριστον εἶναι. τοῦτο δ' ἐστὶ παιδικῶν τυχεῖν, τῷ νοῦν αὐτῷ πεφυκότων. οὗ δὴ ἄξιον θεὸν ὑμνοῖεν, δικαίως ἂν ὑμνοῖμεν Ἔρωτα· ὃς ἔν τε τῷ παρόντι ἡμᾶς πλεῖστα ὀνίνησιν εἰς τὸ οἰκεῖον ἄγων, καὶ εἰς τὸ ἔπειτα ἐλπίδας μεγίστας παρέχεται, ἡμῖν προεχόμενος τοὺς θεοὺς εὐσεβεῖν, καὶ ἐπισάσας ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν φύσιν, καὶ ἰασάμενος, μακαρίους καὶ εὐδαίμονας ποιῆσαι. Οὗτος (ἔφη) ὦ Ἐρυξίμαχε ὁ ἐμὸς λόγος ἐστὶ περὶ Ἔρωτος, ἄλλοιος ἢ οἵος. ὥσπερ οὖν ἐδεήθην σου, μὴ κωμῳδήσῃς αὐτόν· ἵνα καὶ τῶν λοιπῶν ἀκούσωμεν τί ἕκαστος ἐρεῖ, μᾶλλον δὲ τί ἑκάτερος. Ἀγάθων γὰρ καὶ Σωκράτης λοιποί. Ἀλλὰ πείσομαί σοι (ἔφη φάναι Ἐρυξίμαχον) καὶ γάρ μοι ὁ λόγος ἡδέως ἐρρέθη. καὶ εἰ μὴ ξυνῄδειν Σωκράτει τε καὶ Ἀγάθωνι δεινοῖς οὖσι περὶ τὰ ἐρωτικά, πάνυ ἂν ἐφοβούμην μὴ ἀπορήσωσι λόγων, διὰ τὸ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ εἰρῆσθαι· νῦν δ' ὀμφὸς θαῤῥῶ. Τὸν οὖν Σω-

Aliam dat sedem accusatiuo κατα γεσφην Bud. ita legens, ὥσπερ ἔχοντες, ὡς ὅσπερ οἱ ἐν ταῖς στήλαις ἐκτετυπωμένοι, κατεγεσφην, διαπεπρισμένοι κτλ., &c. atque interpr. ita, Facie dimidiata. perinares dissecta, luscáque, cuiusmodi uidentur in numisma. is prisca.

A & antea quidem (ſicuti aio) vnum eramus: nunc verò propter noſtram iniquitatem ſciſſi ſumus à Deo, quemadmodum à Lacedæmoniis Arcades. verendum eſt præterea, ne, ſi minus modeſti quàm deceat in deos ſimus, iterum diſſecemur, taléſque omnino efficiamur quales qui in colũnis figurãtur, nares diſſecti, his animalculis ſimiles quæ liſpæ vocantur. Sed horum gratia, vnumquemq; decet deos ſumma pietate colere, & alios ad hoc exhortari: vt hęc fugiamus, illa conſequamur: quemadmodum dux noſter Amor & imperator nos

B admonet. cui nullus audeat repugnare. huic autem repugnat qui diis aduerſatur. nam ſi Deo reconciliati, cum fauentem & propitium habuerimus, ſinguli noſtrũm dimidium illud ſuum comperiemus, amoribúſque illis noſtris abundè perfruemur. quod quidem perpauci his temporibus agunt. Neque verò hunc meum ſermonẽ Eryximachus carpat, quaſi Pauſaniam & Agathonem ſignificem. hi enim fortaſſe ex horum hominũ ſunt numero, & ambo natura mares exiſtunt. Equidem de vni-

C uerſo hominum genere, omnibus videlicet in genere & viris & mulieribus, ſtatuendum arbitror, noſtrum illud genus tum demum beatum fore, ſi amorem explcamus, & ſuis quiſque deliciis potiatur, in antiquam naturam penitus reſtitutus. Si hoc feliciſſimum quiddam eſt, ex iis quæ modò poſita ſunt cõficitur, Id quod huic proximum eſt, optimum eſſe. id eſt, vt vnuſquiſque ſuis amoribus potiatur, id eſt, iis rebus quæ ipſi ſunt cordi. Cuius quidem cauſam ſi Deo tribuerimus, eóque

D etiam nomine eum celebrauerimus, meritò ſanè vniuerſa illa laus ad Amorem referetur: qui & in præſenti tempore nos maximè iuuat, dum in ſuæ ac propriæ naturæ veram ac germanam indolem adducit vnumquemque, & maximas in poſterum ſpes facit, futurum vt, ſi eam pietatẽ quam diis debemus exhibuerimus, in antiquam formam reſtituamur, & adhibitis opportunis remediis beati felicéſque reddamur. Hæc nimirum eſt, Eryximache, mea de Amore oratio, à tua quidem certè, vt vides, diuerſa: quam ne carpas, quem-

E admodum ſuperius precatus ſum, ita nunc precor atque obteſtor, vt & cæterorum audiẽdorum libera nobis facultas tribuatur: imò verò quídnam horum vterque dicat, audiamus. tantùm enim hi duo reſtant, Agatho & Socrates. [a] At ego morem (dixiſſe aiebat Eryximachum) tibi gerã. ex animi enim mei ſententia dixiſti. & niſi cognouiſſem Socratem & Agathonem in rebus amatoriis eſſe facũdos, dubitauiſſem ne eis verba deficerent. tam varia & multiplicia à te ſunt explicata: verùm de illis adhuc cõfido. Tũ Ariſtodemus aiebat reſpõdiſſe So-

[a] Præfatio ad proximam Agathonis orationem, ſeruato dialogi decoro.

cratem, Præclaram ſtrenuámq; operam in hoc certamine obiiſti, mi Eryximache. at ſi in eo eſſes quo ego ſum ſtatu, imò quo ero vbi primùm Agatho copioſè & ornatè dixerit, maxima profectò eſſet cauſa cur perti meſceres, & in grauiſſimas anguſtias, quēadmodum nunc ego, coniicereris. Faſcinare me vis, Socrates, (dixiſſe Agathonē) vt in dicendo perturber, ſi ea animo meo opinio inſederit, huius theatri conſeſſum maximas de me ſpes concepiſſe, futurum vt optimè dicam. Nimis ſanè obliuioſus eſſem (dixiſſe Socratem) ſi nunc te coram paucis trepidaturum exiſtimarem, quem heri tanta animi oríſque præſentia, cum hiſtrionibus tragicum pulpitum viderim conſcendiſſe, & nullo quidem conſternationis metu coram tanta ſpectantium corona præclaros ſermones exhibuiſſe. Quid verò, mi Socrates (dixiſſe Agathonem) méne ita theatri plenum arbitraris, vt ignorem prudenti viro paucorum potius ſapientum quàm multorum inſipientum iudicium eſſe pertimeſcendum? Perperam (dixiſſe Socratem) iudicarem, ſi in te ruſticum inſulſúmque quidpiam ineſſe iudicarem. intelligo ſanè, ſi cum nonnullis tibi res eſſet, quos cenſeres ſapientes, te maiorem rationem de his habiturū quàm aliorum complurium. Sed vide ne nos huiuſmodi ſimus. heri enim interfuimus & ipſi, in complurium numero habiti. Sin certè cum aliis ſapientibus tibi res eſſet, formidares profectò ne quid turpiter corā ipſis ageres, aut quomodo ais? Vera commemoras, dixiſſe illum. Vulgus autē non metueres (dixiſſe Socratem) ſi quid à te turpiter geri exiſtimares? Hīc Phædrum excepiſſe, Si Socrati reſpondere pergis, nihil erit ſolicitus quicquid hīc agatur, dummodo nunc diſputare poſſit, formoſo maximè præſente. equidem lubenter audio Socratem diſputantem: veruntamen neceſſariò ineunda eſt mihi ratio, vt Amoris commendationem inſtituam, & vt vnuſquiſque hac de re ſuo ordine dicat. Vbi primùm igitur vterque veſtrūm laudem Deo debitam tribuerit, tum verò ita pro arbitratu diſputato. At rectè tu quidem ais, mi Phædre (Agathonem dixiſſe) neque me quicquam dicere prohibet. cum Socrate enim ſæpenumero licebit aliās diſputare.

A χράτη εἰπεῖν, Καλῶς γὰρ αὐτὸς ἠγώνισαι, ὦ Ἐρυξίμαχε. εἰ δὲ γένοιο οὗ νυῦ ἐγώ εἰμι, μᾶλλον δ' ἴσως οὗ ἔσομαι, ἐπειδὰν καὶ Ἀγάθων εἴπῃ, δῆ δὲ μάλ' αὖ φοβοῖο, καὶ ἐν πάντι εἴης, ὥσπερ ἐγὼ νυῦ. Φαρμάττῃν βούλῃ με ὦ Σώκρατες (εἰπεῖν δὴ Ἀγάθωνα) ἵνα θορυβηθῶ, ᾗ δὴ οἴεσθαι δεῖ θεᾶσθαι πρόσοδον μεγάλην ἕξειν ὡς δὴ ἐροῦντος ἐμοῦ. Ἐπιλήσμων μάντ' ἂν εἴην, ὦ Ἀγάθων (εἰπεῖν δὴ Σωκράτη) εἰ ἰδὼν τὴν σὴν αὐδρίαν καὶ B μεγαλοφροσύνην ἀναβαίνοντος ἐπὶ δὴ ὀκείσαντα μετὰ τῶν ὑποκειτῶν, καὶ βλέψαντος ἐναντίον τοσούτου θεάτρου, μέλλοντος ἐπιδείξασθαι σαυτὸν λόγους, καὶ οὐδὲν ὀπωστιοῦν ἐκπλαγέντος, νυῦ οἰηθείην σε θορυβηθήσεσθαι ἕνεκα ἡμῶν ὀλίγων ἀνθρώπων. Τί δαί; ὦ Σώκρατες (δὴ Ἀγάθωνα φαίην) οὐ δή που μὲ οὕτω θεᾶσθαι μεσὸν ἡγῇ, ὥστε καὶ ἀγνοεῖν ὅτι νοῦν ἔχοντι ὀλίγοι ἔμφρονες πολλῶν ἀφρόνων φοβερώτεροι; Οὐ C μάντ' ἂν καλῶς ποιοίμι (φάναι δὴ Σωκράτη) ὦ Ἀγάθων, πρὸς σοῦ δι' ἐγὼ ἀξιῶ χὴ δοξάζων. ἀλλ' οἶδα ὅτι εἴ τισιν ἐντύχοις οὓς ἡγοῖο σοφούς, μᾶλλον ἂν αὐτῶν φροντίζοις ἢ τῶν πολλῶν. ἀλλὰ μὴν οὐκ οὗτοι ἡμεῖς ὦμεν. ἡμεῖς μὲν γὰρ καὶ ἐκεῖ πρῴην ἦμεν, καὶ ἦμεν τῶν πολλῶν. εἰ δὲ ἄλλοις ἐντύχοις σοφοῖς, τάχ' ἂν αἰσχύνοιο αὐτούς, εἴτε ἴσως οἷοιο αἰσχρὸν ὂν ποιεῖν. ἢ πῶς λέγῃς; Ἀληθῆ λέγῃς, φαίην. Τοὺς δὲ πολλοὺς οὐκ ἂν αἰσχύνοιο εἴτε D οἷοιο αἰσχρὸν ποιεῖν; Καὶ τὸ Φαῖδρον ἔφη ὑποκλεπτόντα εἰπεῖν, Ὦ φίλε Ἀγάθων, ἐὰν ἀποκείνῃ Σωκράτει, οὐδὲν ἔτι μοίσῃ αὐτῷ ὁπηοῦν τὸν δεῦρο ὁπιοῦν γίγνεσθ', ἐὰν μόνον ἐχῇ ὅτῳ διαλέγηται, ἀλλωστε δὲ καλῷ. ἐγὼ δὲ ἡδέως μὲν ἀκούω Σωκράτους διαλεγομένου· ἀναγκαῖον δέ μοι ὑπεμελήθην τὸ ἐγκωμίου τῷ Ἔρωτι, καὶ ἀποδέξασθαι πρῶτ' ἑνὸς ἑκάστου ὑμῶν τὸν λόγον. ἀποδοὺς δὴ ἑκάτερος τῷ θεῷ, οὕτως ἤδη διαλεγέσθω. Ἀλλὰ καλῶς λέγῃς ὦ Φαῖδρε (φάναι δὴ Ἀγάθωνα) καὶ οὐδέν με κωλύῃ λέγειν. Σωκράτει γὰρ δὲ αὖθις ἔσται πολλάκις διαλέγεσθαι.

Ἐγὼ δὴ βάλομαι πρῶτον μὲν εἰπεῖν ἧ χρή με εἰπεῖν, ἔπειτα εἰπεῖν. δοκοῦσι γάρ μοι πάντες οἱ πρόσθεν εἰρηκότες, ἀ δὴ θεὸν ἐγκωμιάζειν τοῖς ἀνθρώποις ἀδαιμονίζειν τῶν ἀγαθῶν ὧν ὁ θεὸς αὐτοῖς αἴτιος. ὁποῖος δέ τις αὐτὸς ὢν, τοῦτα ἐδωρήσατο,

Non videntur aptæ interrogationi hæ particulæ, οὐ δήπου, ita iunctæ: quæ alioquin conuenit huic loco. Vide num ſcribendum ſit, οὐ δήπου.

a QVINTA Amoris commendatio, ex verbis Agathonis, naturam & vires Amoris deſcribens. Naturam autē illius ita deſcribit, Illum eſſe iuuenem, tenerum, pulchrum. Simplex dogma eſt, In *omnibus rebus creatis vim illam ὀρεκτικὴν ſemper appetere melio-*

a EQVIDEM primò eum ordinem quem in dicendo ſequi inſtituo, commōſtrabo: tum ad dicendum aggrediar. Videntur mihi omnes qui hactenus loquuti ſunt, non ipſum Deum laudaſſe, ſed beneficia quæ feliciter ab illo conferuntur hominibus, cōmemoraſſe. qualis verò ipſe ille ſit qui horum bonorum ſit cauſa,

οὐδεὶς εἴρηκεν. εἰς δὲ ἔπος ὀρθὸς πᾶντὸς ἐπαίνου περὶ παντὸς, λόγῳ διελθεῖν οἷος οἷων αἴτιος ὢν τυγχάνῃ περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ. οὕτω δὴ καὶ Ἔρωτα καὶ ἡμᾶς δίκαιον ἐπαινέσαι πρῶτον αὐτὸν οἷός ἐστιν, ἔπειτα τὰς δόσεις. φημὶ οὖν ἐγὼ, πάντων θεῶν εὐδαιμόνων ὄντων, Ἔρωτα (εἰ θέμις καὶ αἰσχύνην εἰπεῖν) εὐδαιμονέστατον εἶναι αὐτῶν, καλλιστον ὄντα καὶ ἀρίστον. ἔστι δὲ, καλλιστος ὢν, τοιόσδε· πρῶτον μὲν νεώτατος θεῶν, ὦ Φαῖδρε. μέγα δὲ τεκμήριον τοῦ λόγῳ αὐτὸς πρόσεισι, φεύγων φυγῇ τὸ γῆρας, ταχὺ ὂν δηλονότι. θᾶττον γοῦν τοῦ δέοντος ἡμῖν προσέρχεται· ὁ δὲ πέφυκεν Ἔρως μισεῖν, τὸ οὐσὶ ὄντος πολλοῦ πλησιάζειν. μετὰ δὲ νέων ἀεὶ ξυνέστι τε καὶ ἔστιν. ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος οὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ ἀεὶ πελάζει. ἐγὼ δὲ, Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν, τοῦτο οὐχ ὁμολογῶ, ὡς Ἔρως Κρόνου καὶ Ἰαπετοῦ ἀρχαιότερός ἐστιν. ἀλλὰ φημὶ νεώτατον αὐτὸν εἶναι θεῶν, καὶ ἀεὶ νέον. τὰ δὲ παλαιὰ πράγματα περὶ θεοὺς, ἃ Ἡσίοδος καὶ Παρμενίδης λέγουσιν, Ἀνάγκῃ καὶ οὐκ Ἔρωτι γενόμενα, εἰ ἐκεῖνοι ἀληθῆ ἔλεγον. οὐ γὰρ ἂν ἐκτομαὶ οὐδὲ δεσμοὶ ἀλλήλων ἐγίγνοντο, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ βίαια, εἰ Ἔρως ἐν αὐτοῖς ἦν, ἀλλὰ φιλία καὶ εἰρήνη, ὥσπερ νῦν, ἐξ οὗ Ἔρως τῶν θεῶν βασιλεύει. νέος μὲν οὖν ἐστι· πρὸς δὲ τῷ νέῳ ἁπαλός. ποιητοῦ δ' ἔστιν οἷος ἦν Ὅμηρος πρὸς ὃ δεῖ δεῖξαι θεοῦ ἁπαλότητα. Ὅμηρος γὰρ Ἄτην θεόν τε φησὶν εἶναι καὶ ἁπαλήν· πόδας γοῦν αὐτῆς ἁπαλοὺς εἶναι λέγων,

- τὼ μὲν θ' ἁπαλοὶ πόδες· οὐ γὰρ ἐπ' οὐδεῖ

Πίλναται, ἀλλ' ἄρα ἥγε κατ' ἀνδρῶν κράατα βαίνει. Καλῷ οὖν δοκεῖ μοι τεκμηρίῳ τῷ ἁπαλότητα ἀποφαίνειν, ὅτι οὐκ ὀπὶ σκληρῷ βαίνει, ἀλλ' ὀπὶ μαλθακοῦ. ᾧ αὐτῷ δὴ καὶ ἡμεῖς χρησόμεθα τεκμηρίῳ περὶ Ἔρωτα ὅτι ἁπαλός. οὐ γὰρ ὀπὶ γῆς βαίνει, οὐδ' ὀπὶ κρανίων (ἃ ἔστιν ἔτι πάνυ μαλακά) ἀλλ' ἐν τοῖς μαλακωτάτοις τῶν ὄντων καὶ βαίνει καὶ οἰκεῖ. ἐν γὰρ ἤθεσι καὶ ψυχαῖς θεῶν καὶ ἀνθρώπων τὴν οἴκησιν ἵδρυται· ἃ οὐκ ἐξῆς ἐν πάσαις ταῖς ψυχαῖς, ἀλλ' ἥτινι ἂν σκληρὸν ἦθος ἐχούσῃ ἐντύχῃ, ἀπέρχεται· ἢ δ' ἂν μαλακὸν, οἰκίζεται. ἀεὶ οὖν καὶ ποσὶ καὶ πάντῃ ἐν μαλακωτάτοις τῶν μαλακωτάτων, ἁπαλώτατον αὑτὸν ἐργάζηται. νεώτατος

A nemo adhuc dixit. Recta autē laudis ratio in omnibus tantùm illa eſt, qua illius primùm de qua agitur rei natura oſtenditur: vt poſtea ea quorū ipſa eſt cauſa, opportunius explicentur. Ita & in hoc de Amore argumēto cōſtituendū arbitror, vt primùm ipſius Amoris natura oſtendatur, deinde ipſius dona exponantur. Aio igitur, quum omnes dii ſint beati, Amorem (ſi modò fas eſt hoc ſine inuidia dicere) omniū eſſe beatiſſimum: quippe qui illorum ſit & pulcherrimus & optimus. Eſt autem pulcherrimus, quum ſit huiuſmodi. omniū enim

B deorum maximè eſt iuuenis, mi Phædre. Illius autem rei certiſſimum eſt argumentum ipſe ſibiipſi, quum ſenectutem fugiat: quæ quidem ipſa velocior, citius quàm oportet accedit: eámq; Amor naturali quodam odio proſequitur & prorſus auerſatur: iuuenibus verò ſemper ſe miſcet & cum iis verſatur. Scitè enim veteri fertur prouerbio, *Simile ſimili ſemper hærere.* & quum multa Phædro cōcedam, hoc tamen mi-

C nimè concedo, Amorem Saturno & Iapeto antiquiorem eſſe: imò præ cæteris diis iuuenem maximè eſſe aio, & ſemper eodē ætatis flore vigentem. priſca verò deorū geſta, quæ Heſiodus Parmenidéſq; deſcribunt, Neceſſitati potius quàm Amori ſunt attribuenda, ſi modò illi vera commemorarunt. neque enim caſtrari inuicē & vinciri, & alia permulta indignè & violenter pati contigiſſet, ſi Amor illis tunc adfuiſſet, ſed beneuolētia & pax ſumma regnaſſet, quemadmodum nunc ex quo imperare diis Amor incepit. Igitur iuuenis eſt,

D & præterea mollis atque tener. Tali autem poëta eſt opus qualis fuit Homerus, vt tenera illa Amoris natura pro merito oſtendatur. Homerus quidem Ἄτην [i. Calamitatem] deam eſſe ait, & quidem teneram. illius enim pedes ait eſſe teneros, *Illius* enim, inquit, *teneríque pedes*. Rationem verò ſubiungit, *Nanque illi haud tetigere ſolum*, ſed *Ipſa hominum ſummis ceruicibus inſtat.* Præclaro nimirum argumento illius teneritudinem mihi videtur docuiſſe,

E quoniam per dura non graditur, ſed duris inſiſtit. Idem nobis adhibendum eſt argumentum, vt probemus Amorem eſſe tenerum. non enim ſuper terram graditur, neque ſupra hominum capita: (quæ quidē non ſunt valde mollia) ſed rerum omniū molliſſimis & graditur & inhabitat. in moribus enim & animis deorum & hominum ſedem ſuam locat. Neque tamen in quibuſlibet animis. nam ſi durum offenderit animi habitum, diſcedit: ſin mollē, ibi domicilium ſuum collocat. Quū igitur in molliſſimis rebus molliſſimas res & pedibus & toto corpore tāgat, neceſſariò efficitur, Ipſum eſſe tenerrimū. Itaq; & maximè iuue-

rem ſtatum, quaſi ipſum ætatis florem: Naturæ videlicet cupiente integræ ætatis firmitatem: Amorem hactenus eſſe iuuenem. *Vim autem illā in tenerioribus animātis partibus hærere, id eſt, in corde locum habere: vnde cupiditatis impetus exiſtunt. denique, appetitionem illum naturalem ad veram ſolidámque pulchritudinē aſpirare. i. τὸ θυμοειδέστερον & καλὸν illud, in quo meſt maxima animātis dignitas.* Ita deſcribitur φυσικὴ illius ὀρέξεως vis & efficacia, ad omnium animantum genus conſeruandum propagandúmque mirè efficax. Cætera μυστικώτερον non inueſtigo, ne propagem myſteriorum ſobolem.

nis eſt, & tenerrimus. Quinetiam aquæ instar liquidus eſt & lubricus. non enim vndiq; omnem animam amplecti poſſet, & clàm emanare & immanare, ſi durus eſſet ac rigidus. Congruentis autem & humidæ formæ magnum argumentum eſſe poteſt decora & conſentanea partium cõſtitutio, qua Amor ex omnib⁹ rebus haud dubiè vnus præditus eſt. nam deformitas & amor ſempiterno quodam bello inter ſe decertant. Quòd verò hic deus in floribus vitam agit, ſignificat coloris pulchritudinem. in eo enim quod vel floribus caret vel defloruit, ſiue corpus ſiue animus, ſiue quiduis aliud ſit, Amor ipſe nõ inſidet: vbi verò floridus & odorifer eſt locus, ibi & conſidit & permanet. De huius dei pulchritudine permulta inſuper afferri poſſent, ſed hæc abundè ſunto. [a] De Amoris virtute deinceps dicendum eſt. hoc verò maximum, quòd Amor neque iniuriam inferat ipſe, neque ab alio patiatur, neque deo neque à deo, neque homini neque ab homine. neque enim vi aliquid patitur, ſiquid patitur: (violentia enim amorẽ minimè tãgit) neq; quod facit, vi facit. quiſque enim in ſingulis rebus Amori volens obtemperat. quæcunque verò volens quiſpiã cum volente vltrò contrahit pactorum conuentorum ſtipulatione & conſenſu, ciuitatis leges regia quadam autoritate præditæ, edicunt iuſta eſſe. Et præter iuſtitiam temperantiæ quoque eſt particeps. illud enim inter omnes eſſe cõſtat Tẽperãtiã, voluptatibus & cupiditatibus dominari: nullã verò voluptatẽ amore potentiorẽ eſſe atq; vehementiorẽ. quòd ſi omnes voluptates amore ſunt imbecilliores, ab illo quidem ſuperantur, hic verò amor ſuperat. Amor igitur quum voluptatibus & cupiditatibus dominetur, mirum in modum eſt temperans. Iam verò quod ad Fortitudinem attinet, amori ne Mars quidem reſtiterit. neque enim Mars Amorem, ſed Amor, vt aiunt, Veneris, Martem habet. id autem potentius eſt quod detinet, quàm quod detinetur. qui verò cæteris fortiſſimis dominatur, omnium eſt fortiſſimus. De iuſtitia igitur, temperantia & fortitudine huius dei ſatis dictum eſt. Reſtat vt de Sapientia dicamus. qua in re explicãda nequid prætermittatur, omnibus animi viribus elaborandum eſt: primùm vt & ipſe artem meam, perinde ac ſuam Eryximachus, honorem. [b] Hic deus ita poëta eſt, vt & alios etiam, poëtas efficere poſſit. quilibet enim, licet antea ineruditionis & muſarum omnino expers, fit poëta, vbi primùm Amor ipſum afflauerit. quo argumento colligere poſſumus, Amorem eſſe bonum poëtam, & ſummatim omnes poëſeos numeros muſicos ipſum cõplecti. nã quæ nec habet aliquis nec noſcit, nec alteri dare,

μὴ δή ἐστι καὶ ἁπαλώτατος. πρέπει γὰρ τοιούτοις, ὑγροῦ γε εἶδος. οὐ γὰρ ἂν οἷός τ' ἦν πάντη περιπλέσθαι, οὐδὲ λάθρα πάσης ψυχῆς, καὶ εἰσιὼν τοιοῦτον λαθὼν ἔξιόν, εἰ σκληροῦ ἦν. συμμέτρου δὲ καὶ ὑγρᾶς ἰδέας μέγα τεκμήριον ἡ εὐχρωμοσύνη· ὃ δὴ καὶ ἅμα φέροντας ἐκ πάντων ὁμολογουμένως Ἔρως ἔχει. ἀχρωμοσύνῃ γὰρ καὶ Ἔρωτι πρὸς ἀλλήλους ἀεὶ πόλεμος. χρόας δὲ κάλλος ἡ κατ' ἄνθη δίαιτα τοῦ θεοῦ σημαίνει. αἰανθεῖ γὰρ καὶ ἀπέπνιγεν ἔκποτε καὶ σώματι καὶ ψυχῇ, καὶ ἄλλῳ ὁτῳοῦν, οὐκ ἐνίζει Ἔρως· οὗ δ' ἂν θυσμός τε καὶ θυώδης τόπος ᾖ, ἐνταῦθα καὶ ἵζει καὶ μένει. περὶ μὲν οὖν κάλλους τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα ἐπαινεῖ, καὶ ἔτι πολλὰ λείπεται. περὶ δὲ ἀρετῆς Ἔρωτος μετὰ ταῦτα λεκτέον· τὸ μὲν μέγιστον, ὅτι Ἔρως οὔτε ἀδικεῖ, οὔτ' ἀδικεῖται, οὔτε ὑπὸ θεοῦ, οὔτε θεόν, οὔτε ὑπ' ἀνθρώπου, οὔτε ἄνθρωπον· οὔτε γὰρ αὐτὸς βίᾳ πάσχει εἴπερ πάσχει (βίᾳ γὰρ Ἔρωτος οὐχ ἅπτεται) οὔτε ποιῶν, ποιεῖ. πᾶς γὰρ ἑκὼν Ἔρωτι πᾶν ὑπηρετεῖ· ἃ δ' ἂν τις ἑκὼν ἑκόντι ὁμολογήσῃ, φασὶν οἱ πόλεως βασιλεῖς νόμοι δίκαια εἶναι. πρὸς δὲ τῇ δικαιοσύνῃ, σωφροσύνης πλείστης μετέχει. εἴπερ γὰρ ὁμολογεῖται σωφροσύνη τὸ κρατεῖν ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν· Ἔρωτος δὲ μηδεμίαν ἡδονὴν κρείττω εἶναι. εἰ δὲ ἥττους, κρατοῦντ' ἂν ὑπὸ τοῦ Ἔρωτος, ὁ δὲ κρατεῖ. κρατῶν δὲ ἡδονῶν καὶ ἐπιθυμιῶν ὁ Ἔρως, μάλιστα ἂν σωφρονοῖ. καὶ μὴν εἰς γε ἀνδρίαν Ἔρωτι οὐδὲ Ἄρης ἀντίσταται. οὐ γὰρ ἔχει Ἔρωτα Ἄρης· ἀλλ' Ἔρως Ἄρη, Ἀφροδίτης, ὡς λόγος. κρείττων δὲ ὁ ἔχων τοῦ ἐχομένου. τοῦ δὴ ἀνδρικωτάτου τῶν ἄλλων κρατῶν, πάντων ἂν ἀνδρικώτατος εἴη. περὶ μὲν οὖν δικαιοσύνης καὶ σωφροσύνης καὶ ἀνδρείας τοῦ θεοῦ εἴρηται. περὶ δὲ σοφίας λείπεται. ὅσον οὖν δυνατόν, πειρατέον μὴ ἐλλείπειν. καὶ πρῶτον μέν, (ἵν' αὖ καὶ ἐγὼ τὴν ἡμετέραν τέχνην τιμήσω, ὥσπερ Ἐρυξίμαχος τὴν ἑαυτοῦ) ποιητὴς ὁ θεὸς σοφός, οὕτως ὥστε καὶ ἄλλον ποιῆσαι. πᾶς γοῦν ποιητὴς γίγνεται, κἂν ἀμούσος ᾖ τὸ πρίν, οὗ ἂν Ἔρως ἅψηται. ᾧ δὲ πρέπει ἡμᾶς μαρτυρίῳ χρῆσθαι ὅτι ποιητὴς ὁ Ἔρως ἀγαθός, ἐν κεφαλαίῳ πᾶσιν ποίησιν τὴν τε μουσικήν. ἃ γὰρ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἔχειν, ἢ μὴ οἶδεν, οὔτ' ἂν ἑτέρῳ δοίη, οὔτ' ἂν ἄλλον δι-

δάξαι.

a Virtutem ſiue efficaciam Autor hic defert, cum in omnibus vitæ actionibus conſtituendis, hominum cœtib⁹ recte componendis, artibus inuentionibus & amplificandis: denique in ſocietate humana recte & opportune cõſtituenda. Adhibet ſymbola, quæ ex ipſo cõtextu petat lector. Quod autem ait violentiam in amorem nullo modò cadere, atque ita ipſũ neque vi quicquam facere, neque vim cuiquam inferre, ſymboli, inquam, illius hæc eſt nuda & ſimplex doctrina, *Το ἐκούσιον eſſe principium humanarũ actionum* (quãuis enim mixtæ ſint actiones, potius tamẽ ſunt ſimiles ἑκουσίοις. ſunt enim ἑκούσιαι cum geruntur) *ac proinde προαίρεσιν cum ratione & mẽte, eſſe ſummam ciuilium virtutũ:* ſicuti copioſe exponit Ariſt. Cætera ſymboli pigmẽta ad hoc dogma ſunt reuocanda.

b Scientiarum & artium autorem & cauſam eſſe Amorẽ docet. Sit ergo ſimplex dogma, *Studium & cupiditas verum cognoſcendarũ artes inuenit, & inuentas docet: vt nemo quidã poſſit artes aut ſcientias perdiſcere, qui præclaram ad eas voluntatem non habeat, & ſtudio quodam ſeſe ãmetur.*

δαίξῃ. καὶ μὴν δή τἀγε τῶν ζώων ποίησιν πρώτων τίς ἀναπώσεται μὴ οὐχὶ Ἔρωτος εἶ) σοφίαν, ἢ γίγνεταί τε καὶ φύεται πρώτα τὰ ζῶα; ἀλλὰ τἀν τῶν τεχνῶν δημιουργίαν οὐκ ἴσμεν, ὅτι οὗ μὴν ἄν ὁ θεὸς οὗτος διδάσκαλος γένηται, ἐλλόγιμος καὶ φανὸς ἀπέβη, οὗ δ' ἂν Ἔρως μὴ ἐφάψηται, σκοτεινός; τοξικὴν γε μὴν καὶ ἰατρικὴν καὶ μαντικὴν Ἀπόλλων εὑρεν, ὑπ' ἐμιᾶς καὶ ἔρωτος ἡγεμονούσης. ὥστε καὶ οὗτος Ἔρωτος ἂν εἴη μαθητὴς· καὶ Μοῦσαν μουσικῆς, καὶ Ἥφαιστος χαλκείας, καὶ Ἀθηνᾶ ἱστουργίας, καὶ Ζεὺς κυβερνήσεως θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων. ὅθεν δὴ καὶ κατεσκευάσθη τὰ θεῶν τὰ πρόγματα, Ἔρωτος ἐγγιγνομένου δηλονότι καλλους. αἰσχρᾷ γὰρ οὐκ ἔστιν Ἔρως· πρόσθεν γ' (ὡς περ ἐν ἀρχῇ εἶπον) πολλὰ καὶ δεινὰ θεοῖς ἐγίγνετο, ὡς λέγεται, διὰ τὴν τῆς Ἀνάγκης βασιλείαν· ἐπειδὴ δ' ὁ θεὸς οὗτος ἐφυ ἐκ τοῦ ἐρᾶν τῶν καλῶν, πρώτ' ἀγαθὰ γέγονε καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις. οὕτως ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, Ἔρως, πρῶτος αὐτὸς ὢν κάλλιστος καὶ ἄριστος, μετὰ τοῦτο τοῖς ἄλλοις ἄλλων τοιούτων αἴτιος εἶ). ἐπέρχεταί μοι δὴ καὶ ἔμμετρόν τι εἰπεῖν, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ποιῶν

Εἰρήνην μὲν ἐν ἀνθρώποις, πέλαγος δὲ γαλήνης,
Νηνεμίαν ἀνέμων, κοίτην, ὕπνον τ' ἐνὶ κήδεσι.

οὗτος ἡμᾶς ἀλλοτριότητος μὲν ξένους, οἰκειότητος δὲ πλησίους· τὰς τοιάσδε ξυνόδους μετ' ἀλλήλων παίσας παθεῖν σωτῆρας, ἐν ἑορταῖς, ἐν χοροῖς, ἐν θυσίαις, μυρίων νόμων ἡγεμόνα· ὡραιότητα μὲν ποριζόν, ἀγριότητα δὲ ἐξορίζοντα· φιλοδωρίας βυθιστήν, ἀδωρίας δυσμενείας· ἵλεων, ἀγαθός, θεατὸς σοφοῖς, ἀγαστὸς θεοῖς· ζηλωτὸς ἀμοίροις, κτητὸς βυμοίροις· τρυφῆς, ἁβρότητος, χλιδῆς, χαρίτων, ἱμέρου, πόθων πατήρ· ἐπιμελὴς ἀγαθῶν, ἀμελὴς κακῶν· ἐν πόνῳ, ἐν φόβῳ, ἐν πόθῳ, ἐν λόγῳ κυβερνήτης, ἐπίκουρος, ἄριστος καὶ σώτηρ ἅπαντος· ξυμπάντων τε θεῶν καὶ ἀνθρώπων κόσμος, ἡγεμὼν κάλλιστος καὶ ἄριστος. ᾧ δεῖ ἕπεσθαι πρώτα ἄνδρα ἐφυμνοῦντα καλῶς, καλῆς ᾠδῆς μετέχοντα τὴν ἀδὴν θέλγουσαν πάντων θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων νόημα. Οὗτος (ἔφη) ὁ παρ' ἐμοῦ λόγος, ὦ Φαῖδρε, ὦ θεῷ ἀνακείσθω· τὰ μὲν, παρὰ παῖδας, τὰ δὲ, σπουδῆς μετεῖναι, καθ' ὅσον ἐγὼ δύναμαι, μετέχων. Εἰπόντος δ' ἔτ' Ἀγάθωνος

A alium docere posſit. Etenim animalium omnium ποίησιν [i. effectionem] ex Amoris sapiẽtia exiſtere, id eſt gigni atque naſci, écquis negauerit? Artium præterea facultatem nõnne ab hoc deo tradi videmus, cúmque hominem qui ipſius auſpiciis & ductu illas didicerit, clarum illuſtrémque omnium euadere? contrà verò qui ab Amore non tangatur, in tenebris & ignoratione hominum verſari? Sagittandi enim & medicandi & vaticinandi peritiam Apollo inuenit, ducibus cupiditate & amore: ac proinde ille Amoris fuerit diſcipulus.

B Muſæ verò muſicam, Vulcanus fabrilem ærariam, Minerua texẽdi artificium, Iuppiter & deorum & hominum gubernandi rationem inuenit. [a] Quocirca res deorum Amoris vi & beneficio conſtitutæ ſunt, nimirum pulchritudinis: deformitatem enim Amor haudquaquam ſequitur. priùs verò (quemadmodum initio dicebam) inter deos multa & atrocia, vt dicitur, contigerunt, propter Neceſſitatis

C imperium: poſtquam verò hic deus ex rerum pulchrarum deſiderio extitit, omnia bona & diis & hominibus contigerunt. Ita mihi quidem primùm videtur, Phædre, Amor & pulcherrimus eſſe & optimus, deinde aliis quoque rebus aliorum bonorum eſſe autor & largitor. In mentem autem mihi veniunt præclari quidam & elegantes verſus de his Amoris viribus,

Ille deus pacémq; viris, pelagóq; ſerenũ,
Et vẽtis præſtat requiẽ, requiémq; dolori.

Hic peregrinos ferósque ruſticitatis mores depellit, & comi humanáque familiaritate replet: & mutuorum illorum

D cœtuum eſt autor, in ſolennibus feſtiſq; diebus, in choris, in ſacrificiis dux nobis & præſes: manſuetudinẽ quidem ſuppeditãs, feritatem verò exterminans, liberalis bẽneuolentiæ largitor, maleuolentiæ planè expers: propitius, bonus, ſpectãdus ſapiẽtibus, diis admirandus, optãdus iis qui ipſius sũt expertes, iis verò qui ipſo ſunt prædíti, magno ſtudio cõplectendus. apud quos nimirũ pretioſa eſt tã auguſtæ rei poſſeſſio: deliciarũ, illecebrarũ, venuſtatis, gratiarũ, cupidinis, deſiderii pater: bonorũ ſtudioſus malorũ cõtẽptor. in labore, in timore, in de-

E ſiderio, in ſermone gubernator, rector, præſes, ſeruator optimus, omniúmq; & deorũ & hominũ ornamentũ, dux pulcherrimus & optimus, quem omnino ducem ſequi debet & præclaris laudibus celebrare quicunque huius cãtilenæ eſt particeps quam Amor canit, omnium deorum & hominum mentem permulcens. Hæc igitur oratio mea, Phædre, deo conſecrator, partim iocis, partim rebus ſeriis, quantum quidẽ ingenii mei vires tulerunt, opportunè condita. [b] Poſtquã hęc dixiſſet Agatho,

[a] Omnis ciuilis ſocietatis cauſam eſſe Amorem demonſtrat, vt ſimplex ſit & nuda huiuſmodi doctrina, *Omnis ſocietas conſtat concordia & conſenſu, qui morum comitate & humanitate conditur: contrà feritas & inhumanitas eſt peſtis omnis ſocietatis: diſcordia autem vel maximas πολιτείας haud dubiè euertit.* Maximarũ autẽ vtilitatũ, quarum autor eſt hominibus Amor, ſummam diſertè colligit Agatho, & ita imponit finẽ ſuæ orationi.

[b] Præfatio, ad ſextã & vltimam Amoris

commendationē. Socrates vero (vt suo more erat) Agathonis orationem mirata in modū admirans, pene desponderat animum, quasi tanta eloquentia os sibi obturasset. Superiores tamen reprehendit, vt ὀκνηρους, neque etiā veraces: quippe quæ quibuslibet laudes Amori temere adiungant. Ita sternitur via ad primum sermonē, quem cōmendationis superioris doctrinæ ἐπεξεργασιν: ita vt quæ ad hoc argumētum pertinent, si lide & prudenter pertractētur.

omnes (quemadmodum Aristodemus retulit) conuiuæ, summo quodam applausu orationem eius comprobauerūt, quippe qui videlicet & se & deo digna dixisse videretur. Tunc igitur dixisse Socratem, coniectis in Eryximachum oculis, Tibíne temerè, inquit, fili Acumeni, hactenus videor timuisse? quin reuera potius vaticinatus, Agathonem diuino quodam modo dicturum, mihi verò dicendi & materiam & rationem defuturam? Vnum quidem (dixisse aiebat Eryximachum) opportunè quasi vaticinantem te dixisse arbitror, rectè dicturum Agathonem: alterum verò, te in dicendo laboraturū, haudquaquam. Ecquo modo verò (dixisse Socratem) non sim ego vel alius quilibet laboraturus, post tam elegantem multiplicémque orationem? & aliæ quidem orationis partes non æquè admirandæ: at illa orationis clausula, dii boni, quanta verborum nominúmque elegantia exornata est? vt nemo tam luculentæ copioſæque orationis facibus non perstringatur. equidem dum hæc mecum cogitarem, perspicerémque quàm longè abessem ab eo vt tantam eloquentiam dicendo possim consequi, parum abfuit quin verecundia perfusus, fuga memet ex præsenti infamia expedirem, si quo modo possem. Etenim Gorgiæ sermo me admonuit quàm mihi reuera Homericum illud contigerit. extimui nempe ne orationi suæ finem imponens Agatho, facundi Gorgiæ caput è sermone suo in meum ita transmitteret, vt me lapidem fœdo silentio efficeret, id est, tanta illius eloquētia ego mutus hærerem. Tunc me demum agnoui ridiculum, quū vobis pollicebar me ordine meo Amorem commendaturum, & in rerum amatoriarum me versatum esse profiterer: quum tamen qua quidque ratione vnumquodque sit laudandum ignorarem. ego enim stoliditate quadam opinabar, de quacunque re propositum esset ad laudādū, oportere vera à nobis dici, & hoc quidem planè positum esse in cuiuslibet arbitrio: ex his autem ipsis pulcherrima nobis esse seligenda, vt pulcherrima quæq; opportunè suis locis disponerētur. Itaq; maxima quadam spe ducebar, futurum vt rectè dicerē, quādoquidem veram vniuscuiusque rei laudādæ rationem tenere me existimabam. tandem tamen hic non satis consentaneus cōmendationis modus apparuit: sed illud opportunissimū esse, vt rei ipsi & maxima & pulcherrima attribuamus: siue reuera illa ei insint, siue nō. nihil enim referre, falsáne an vera sint: quum nimirū propositum sit, non quomodo amor ipse laudetur, sed vt quisq; amorē laudare quammaximè videatur. Omnia idcirco, opinor, amori tribuitis, & nullū nō lapidē hoc nomine mouetis: taliū deniq; tantarúmq; rerum causam autoréq; eū agnoscitis,

A πάντας ἔφη ὁ Ἀριστόδημος ἀναθορυβῆσαι τοὺς παρόντας, ὡς πρεπόντως τὸν νεανίσκον εἰρηκότος καὶ αὐτῷ καὶ τῷ θεῷ. Τὸν οὖν Σωκράτη εἰπεῖν, βλέψαντα εἰς Ἐρυξίμαχον, Ἆρά σοι δοκῶ (φάναι) ὦ παῖ Ἀκουμενοῦ, ἀδεὲς πάλαι δέος δεδιέναι; ἀλλ' ὑμαντικῶς, ἀληθῆ νῦν δὴ ἔγωγε, εἰπεῖν, ὅτι Ἀγάθων θαυμαστῶς ἐρεῖ, ἐγὼ δ' ἀπορήσομαι; Τὸ μὲν ἕτερον (φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον) μαντικῶς δοκεῖς μοι εἰρηκέναι, ὅτι Ἀγάθων οὖν ἐρεῖ· τὸ δὲ σὲ ἀπορήσειν, οὐκ οἶμαι. Καὶ πῶς ὦ μακάριε (εἰπεῖν τὸν Σωκράτη) οὐ μέλλω ἀπορεῖν καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλος ὁστισοῦν, μέλλων λέξειν μετὰ καλὸν οὕτω καὶ παντοδαπὸν λόγον ῥηθέντα; καὶ τὰ μὲν ἄλλα οὐχ ὁμοίως μὲν θαυμαστά· τὸ δὲ ὅπῃ τελευτῆς τοῦ κάλλους τῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ὅς οὐκ ἂν ἐκπλαγῇ ἀκούων; ἐπεὶ ἔγωγε ἐνθυμούμενος ὅπῃ αὐτὸς οὐχ οἷός τ' ἔσομαι οὐδὲ ἐγγὺς τούτων οὐδὲν καλὸν εἰπεῖν, ὀλίγου ἀποδρὰς ᾠχόμην εἴ τινα εἶχον. καὶ γάρ με Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκεν. ὥστε ἀτεχνῶς ὃ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθειν· ἐφοβούμην μή μοι τελευτῶν ὁ Ἀγάθων Γοργίου κεφαλὴν δεινοῦ λέγειν ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅπερ ἐμὸν λόγον πέμψας, αὐτόν με λίθον τῇ ἀφωνίᾳ ποιήσῃ. καὶ ἐννοήσας τότε ἄρα κατεγέλασος ὤν, ἡνίκα ὑμῖν ὡμολόγουν ἐπὶ τῷ μέρει μεθ' ὑμῶν ἐγκωμιάσεσθαι Ἔρωτα, καὶ ἔφην εἰδέναι τὰ ἐρωτικά· νῦν δὲ οὐδὲν εἰδὼς ἄρα τοῦ πρᾴγματος ὡς ἔοικε ἐγκωμιάζειν ὑπέσχόμην. ἐγὼ μὲν γάρ, ἐπὶ ἀληθείας, ᾠόμην δεῖν τἀληθῆ λέγειν περὶ ἑκάστου τῶν ἐγκωμιαζομένων· καὶ τοῦτο μὲν ὑπῆρχεν, ἐξ αὐτῶν δὲ τούτων τὰ κάλλιστα ἐκλεγομένους, ὡς οἷόν τε κάλλιστα θεῖναι. καὶ πάνυ δὴ μέγα ἐφρόνουν ὡς εὖ εἰρῶν, ὡς εἰδὼς τῷ ἀληθῆ χρὴ ἐπαινεῖν ὁτιοῦν. τὸ δ' ἄρα, ὡς ἔοικεν, οὐ τοῦτο ἦν τὸ καλῶς ἐπαινεῖν ὁτιοῦν, ἀλλὰ τὸ ὡς μέγιστα καὶ κάλλιστα ταῦτα προσάπτειν, ἐάν τε ἦ οὕτως ἔχοντα, ἐάν τε μή. εἰ δ' ἄγνοια ἦν, οὐδὲν ἄρ' ἦν τὸ πρᾶγμα. "προυρρήθη γάρ, ὡς ἔοικεν, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν Ἔρωτα ἐγκωμιάζειν δόξει, οὐχ ὅπως ἐγκωμιάσει. Ἀφ' ὧν οὖν δή, οἶμαι, πάντα λόγον κινοῦντες αὐτίθετε τῷ Ἔρωτι, καὶ φατὲ αὐτὸν τοιοῦτόν τε εἶναι καὶ τοσοῦτον αἴτιον,

For. ἀπορήσομαι.

B

C

D

E

For. προυρρήθη, quod sit pro προ ἐρρήθη.

Vel. τοιόντων τε ἐστί, etc. vel τοιοῦτον τε ἐστὶ καὶ τοιούτων καὶ τοσούτων αἴτιον, sentiendum videtur.

ὅπως αὖ φαίνηται ὡς κάλλιστος καὶ ἄριστος δηλονότι τοῖς μὴ γινώσκουσιν. οὐ γὰρ αὖ που τοῖς γε εἰδόσι. καὶ καλῶς γ' ἔχει καὶ σεμνῶς ὁ ἔπαινος. ἀλλά γὰρ ἐγὼ οὐκ ἤδειν ἀρα Φαίδρῳ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἐπαίνου· οὐδ' εἰδὼς, ὑμῖν ὡμολόγησα καὶ αὐτὸς ἐν τῷ μέρει ἐπαινέσεσθαι. ἡ γλῶττα οὖν ὑπέσχετο· ἡ δὲ φρὴν, οὔ. χαιρέτω δή. οὐ γὰρ ἔτι ἐγκωμιάζω τοῦτον Φαίδρῳ· οὐ γὰρ ἂν δυναίμην· οὐ μέντοι. ἀλλὰ τά γε ἀληθῆ, εἰ βούλεσθε, ἐθέλω εἰπεῖν κατ' ἐμαυτὸν, οὐ τοιαῦτα ὑμετέροις λόγοις· ἵνα μὴ γέλωτα ὄφλω. ὅρα οὖν ὦ Φαῖδρε εἴ τι καὶ τοιούτου λόγου δεῖ, τοῦ Ἔρωτος τἀληθῆ λεγόμενα ἀκοῦσαι, ὀνόματι δὲ καὶ ῥήμασιν οἱαοῦν ὁποία ἂν τις τύχῃ ἐπελθοῦσα. Τὸν οὖν Φαῖδρον ἔφη καὶ τοὺς ἄλλους κελεύειν λέγειν, ὅπη αὐτὸς οἴοιτο δεῖν εἰπεῖν, ταῦτη. Ἔτι τοίνυν (φαίην) ὦ Φαῖδρε, πάρες μοι Ἀγάθωνα μικρὰ ἔτι ἐρέσθαι· ἵνα ἂν ὁμολογησάμενος πρὸς αὐτοῦ, οὕτως ἤδη λέγω. Ἀλλὰ παντάπασιν ἔμοιγε (φαίην ἂν) Φαῖδρον· ἀλλ' ἐρώτα. Μετὰ ταῦτα δὴ τοίνυν Σωκράτη ἔφη ἐνθένδε πόθεν ἄρξασθαι.

Καὶ μὴν, ὦ φίλε Ἀγάθων, καλῶς μοι ἔδοξας καθηγήσασθαι τοῦ λόγου· λέγων ὅτι πρῶτον μὲν δέοι αὐτὸν ὅτι δεῖξαι ὁποῖός τις ἐστὶν ὁ Ἔρως, ὕστερον δὲ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ταύτην τὴν ἀρχὴν πάνυ ἀγαμαι. ἴθι οὖν μοι πρὸς Ἔρωτος, ἐπειδὴ καὶ τἄλλα καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς διῆλθες οἷός ἐστι, καὶ τόδε εἰπὲ, πότερον ἔστι τοιοῦτος οἷος εἶναι τινὸς ἔρως, ὁ Ἔρως, ἢ οὐδενός. ἐρωτῶ δ' οὐκ εἰ μητρός τινος ἢ πατρός ἐστι· (γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐρώτημα, εἰ Ἔρως ἐστὶν ἔρως πατρὸς ἢ μητρός) ἀλλ' ὥσπερ ἂν εἰ αὐτὸ τοῦτο πατέρα ἠρώτων, ἆρα ὁ πατὴρ ἐστὶ πατὴρ τινός, ἢ οὔ, εἶπες ἂν δήπου μοι, (εἰ ἐβούλου καλῶς ἀποκρίνασθαι) ὅτι ἔστιν υἱέος γε ἢ θυγατρός, ὁ πατὴρ, πατήρ. ἢ οὔ; Πάνυ γε, φήναι ἂν Ἀγάθωνα. Οὐκοῦν καὶ ἡ μήτηρ ὡσαύτως; Ὁμολογῆσαι καὶ τοῦτο. Ἔτι τινων (εἰπεῖν ἂν Σωκράτη) ἀπόκριναι ὀλίγα πλείω, ἵνα μᾶλλον καταμάθῃς ὁ βούλομαι. "εἰ γὰρ ἐσίμην, εἴ σοι; ἀδελφός, αὐτὸ τοῦτο ὅτι ἐστὶν, ἔστι τινὸς ἀδελφὸς, ἢ οὔ, φήναι, εἶναι. Οὐκοῦν ἀδελφοῦ, ἢ ἀδελφῆς; Ὁμολογεῖν. Πειρῶ δὴ (φάναι) καὶ περὶ ἔρωτος εἰπεῖν. ὁ ἔρως, ἔρως ἐστὶν οὐδενός, ἢ τινός; Πάνυ μὲν οὖν

A vt iis qui eius vim efficaciámque ignorát, pulcherrimus & optimus videatur. nam intelligentibus laus huiusmodi haudquaquam consentanea & modesta iudicaretur. Equidem laudationis huius modum penitus ignorabam. quum igitur hoc nescirem, conueni vobiscum me meo ordine Amoris commendationem instituturum. Iurauit ergo lingua, non verò mens. Valeat igitur à me huiusmodi pollicitatio, cui me non teneri arbitror. non enim positum esset in mea facultate

B vt Amorem ita possem commendare. Veruntamen, si vultis me pro meo more vera loqui, equidem cupio: non verò vt cum vestris orationibus contendens; vobis risum moueam. Vide ergo Phædre, vtrum placeat huiusmodi orationem nũc audire, quæ de amore vera duntaxat narret, nõ exquisito quidẽ genere dicendi polita, sed verborum sententiarúmque collocatione huiusmodi qualem sese obtulerit, pro ipsarum rerum natura. Tum Phædrum dixisse, sibi & aliis placere, Socratem pro arbitratu suo loqui, & quo

C pacto optimum iudicasset, ita dicere. Hoc igitur mihi (dixisse Socratem) da Phædre, vt pauca quædam ab Agathone perconter, vt quibusdam ex ipsius assensu positis, ita porro instituam orationem meã. Do equidem, Phædrum respondisse: tu modò vt volueris interrogato. Inde Socratẽ sic exorsum esse aiebat Aristodemus.

[a] Commoda, mi Agatho, orationi tuæ fundamenta iecisse mihi sanè videris, quum diceres illud primùm vniuersæ orationi substernendum esse, vt quidnam sit

D Amor ostenderetur: deinde ipsius opera intelligerentur. hoc equidem primordium vehementer probo. Agedum igitur, postquam de Amore præclarè & magnificè cætera exposuisti, hoc insuper etiam dicito, ad illius naturam melius intelligendã, vtrum talis sit amor vt alicuius sit amor, an nullius. non hoc quæro, quánam matre quóve patre sit (ridiculum enim esset quærere, vtrũ amor, patris matrísve sit amor) verùm si idipsum quæsiuissem, nunquid pater, alicuius pater esset, nécne, respondisses videlicet, (si modò cõgruè & opportunè respõdere voluisses) Patrem, filii vel filiæ patrem

E esse. nónne? Omnino, respõdisse Agathonem. Nónne & de matre idem statueres, alicuius videlicet esse matrem? Et istud cõcessisse. Responde præterea (Socratem dixisse) pauca quædam, vt quod velim, magis perspicuè intelligas. Nónne frater, quatenus est & dicitur frater, alicuius ratione est frater? Respondisse, omninoesse. Nónne fratris, aut sororis? Assensisse. Conare eodem modo de amore nobis dicere. Amor éstne alicuius amor, an nullius? Alicuius

[a] Sexta oratio, ad Amoris commendationem, quã Socrates verè philosophice instituit. Ingressurus ergo copiosam eruditamque tractationem de Amore, primùm omnium definit quid Amoris appellatione hic sit intelligendũ, & suo id quidem more. Summa est, Amoris appellatione intelligi eam appetitionẽ naturalẽ quæ est in nobis, qua res nobis bonas & quibus maigemus, appetimus: & quum eas consequuti fumus, eas nobis constanter permanere optamus. Illũ enim Amorem postea diserte vocat, πρὸ ἀγαθῶν ὀπτὴν ἐπιθυμίαν, βούλησιν, ὄρεξιν, προαίρεσιν: inter quæ quidem aliquid est differi minis, generali tamẽ Amoris vocabulo cõprehenduntur. Hæc igitur ponit, Amorẽ esse alicuius amorem: &, Illius rei qua indigemus: &, Rei quidem bonæ qua indigemus. ac proinde Amorem non per se esse pulchrum (nam bonum & pulchrum sunt illi σωώνυμα, id est, τὸ καλὸν καὶ τὸ ἀγαθόν) quum pulchrũ appetat, quo nimirũ caret. Ita euincit quod modò dixi, Amorem esse appetitũ in nobis, quo res bonas & vtiles appetimus, quæ quidem res fũr extra nos. Italaud dubie significat illud τὸ ἐκάστου, quod nostrarum actionũ principium esse diximus. hæc enim sunt ita simpliciter primùm intelligenda: quanuis naturalem illam vim quæ est in sensilibus animantibus, & in homine maxime, μεταφυσικωτέραν, vt ita dicam, posthea expendet Socrates

For. ἔτι γ' ἐροίμην

omnino. Hoc igitur (respõdisse Socratẽ) in animo tuo cõserua, vt memineris Eccuius rei sit amor: atque hoc responde, Vtrum amor illud ipsum appetat cuius sit amor, nécne. Appetit videlicet, respondisse illum. Nunquid hoc ipsum apud se habet, & tamen quod habet appetit atque amat? an potius non habet quod & amat & appetit? Verisimile est non habere. Animaduerte etiam (dixisse Socratem) pro eo quod verisimile esse dixisti, nunquid etiam sit necessarium vt quicquid appetit, id quo eget appetat: &, si non eget, neq; appetat. mihi quidẽ necessarium videtur. tibi verò, quomodo? Mihi quoq; videtur, dixisse illum. Rectè ais. vellétne quispiam magnus, esse magnus? & robustus aliquis, esse robustus? Nõ posse videtur, ex iis quidẽ quæ concessimus. nõ enim iis indigeret quæ penes se haberet. Vera cõmemoras. Etenim si ille qui robustus est, vult esse robustus: & qui velox, esse velox: & sanus, deniq; sanus, quispiam fortasse crederet & hos & alios quoslibet ea quæ habent appetere. ne igitur hîc decipiamur, idcirco hęc dico. si enim hos, Agatho, animaduertas, necessarium esse videbis, quæcunque præsenti in tempore hi habent, eadem eodem in tempore habere, seu velint seu nolint. hoc ipsum verò quisnam cuperet? Quum verò aliquis ait, Ego quidẽ dum sanus sum, volo sanus esse: & dum diues sum, esse diues: ac proinde cupio ea quæ habeo: huic protinus respondemus, Tu verò, quicunque es diuitias, sanitatem & robur consequutus, vis hæc & in futurum tempus possidere: quoniã in præsenti, velis nolis, habes. Vide igitur quum hæc dicis, Cupio ea quæ mihi adsunt, nunquid aliud quàm hoc dicas, Volo, ea quæ nunc mihi adsunt, & in futurum mihi adesse, Illúmne hominem putas hoc vel aliud quidpiam responsurum? Assensurum omnino, respondisse Agathonem. Socratem igitur dixisse, Illius nimirum rei amor illud tempus respicit quod nondum in promptu est, nec habetur, adesse videlicet illa & seruari in posterũ tẽpus. Prorsus ita est, dixisse. Et hic quidẽ & alius qui appetit, id appetit quod nõdũ est paratũ, nec adest, nec habet in sua potestate, & quod ipse nõ est, quóve indiget. talia quædam sunt illa quorum est appetitus & amor. Omnino quidem, dixisse. Agedum ergo (dixisse Socratem) ea quæ mutuo consensu hactenus posuimus, repetamus. Nónne illud primùm est dictũ, Amorem, alicuius ratione esse amorẽ? deinde, Eorũ quorũ præsenti penuria laboramus?

A ὄξί. Τοῦτο μὲν δίνιω (εἰπεῖν Ⓥ Σωκράτη) φύλαξον πρὸς σαυτῷ, μεμνημένος ὅτου τὸ σόνδε ἢ εἰπέ, πότερον ὁ ἔρως, ἐκείνου οὗ ὄξιν ἔρως, ἐπιθυμεῖ αὐτοῦ, ἢ οὔ. Παίυ γε, φαίαι. Πότερον ἔχων αὐτὸ ἃ ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ, εἶτα ἐπιθυμεῖ τε καὶ ἐρᾷ; ἢ οὐκ ἔχων; Οὐκ ἔχων, ὡς ὅ εἰκός γε, φαίαι. Σκόπει δὴ (εἰπεῖν Ⓥ Σωκράτη) αὐτὶ τοῦ εἰκότος, εἰ ἀναίγκη οὕτω τὸ ἐπιθυμοῦν ἐπιθυμεῖν ἃ ἐνδεές ὄξιν, ἢ μὴ ἐπιθυμεῖν, ἐαὶ μὴ ἐνδεές ἦ. ἐμοὶ μὲν γὰρ φαι-
B μαςῶς δοκεῖ ὦ Ἀγάθων ὡς ἀναίγκη εἶ). σοὶ δ' πῶς; Κἀμοὶ (φαίαι) δοκεῖ. Καλῶς λέγῃς. ἆρ' οὕω βούλοιτ' ἄν τις, μέγας ὤν, μέγας εἶ); ἢ ἰχυρὸς ὤν, ἰχυρός; Ἀδυίατον, ἐκ τῶν ὁμολογουμένων. Οὐκοῦν που ἐνδεὴς ἂν εἴη τούτων ὅ γε ὤν. Ἀληθῆ λέγῃς. Εἰ γὰρ καὶ ἰχυρὸς ὢν βούλοιτο ἰχυρὸς εἶ) (φαίαι Ⓥ Σωκράτη) καὶ ταχὺς ὤν, ταχὺς· καὶ ὑγιὴς ὤν, ὑγιής· ἴσως γὰρ ἄν τις ταυτὶ οἰηθείη καὶ πόλλα τὰ τοιαῦτα, τοὺς ὄντας τε τοιούτους καὶ ἐχοντας ταῦτα, τούτων ἅπερ ἔχουσι καὶ ἐπιθυμεῖν. ἵν' οὖν
C μὴ ἐξαπατηθῶμεν, τούτου ἕνεκα λέγω. τούτους γὰρ, ὦ Ἀγάθων, εἰ ἐννοεῖς, ἔχειν μὲν ἕκαστον τούτων ἐν τῷ παρόντι ἀναίγκη ἃ ἔχουσιν, ἐαί τε βούλωνται, ἐαί τε μή. καὶ τούτου γε δήπου τίς ἂν ἐπιθυμήσειεν; ἀλλ' ὅτῳ τις λέγῃ ὅτι, Ἐγὼ ὑγιαίνων, βούλομαι ὑγιαίνειν, καὶ πλουτῶν, βούλομαι πλουτεῖν, καὶ ἐπιθυμῶ αὐτῶν τούτων ἃ ἔχω· εἰποιμεν ἂν αὐτῷ ὅτι, Σὺ ὦ ἄνθρωπε, πλοῦτον κεκτημένος καὶ ὑγείαν καὶ
D ἰσχύν, βούλῃ καὶ εἰς Ⓥ ἔπειτα χρόνον ταῦτα κεκτῆσθαι. ἐπεὶ ὅ γε νῦν παρόντι, εἴτε βούλῃ, εἴτε μή, ἔχῃς. σκόπει οὖν, ὅτῳ τοῦτο λέγῃς ὅτι, ἐπιθυμῷ τῶν παρόντων, εἰ ἄλλό τι λέγῃς ἢ τόδε, ὅτι, βούλομαι, ἃ νῦν παρόντα, καὶ εἰς Ⓥ ἔπειτα χρόνον παρεῖναι. ἄλλό τι ὁμολογεῖ ἄν; Συμφαίαι ἔφη Ⓥ Ἀγάθωνα. Εἰπεῖν δὴ Ⓥ Σωκράτη, Οὐκοῦν δὴ τοῦτό γ' ὄξιν, ἐκείνου ἐρᾶν ὃ ὅπω ἕτοιμον αὐτῷ ὄξιν, ὃ δὲ ἔχῃ ὃ εἰς Ⓥ ἔπειτα χρόνον ταῦτα εἶ) αὐτῷ
E σωζόμενα ἃ νῦν παρόντα. Παίυ γε, φαίαι. Καὶ οὗτος ἄρα, καὶ ἄλλος πᾶς ὁ ἐπιθυμῶν, τοῦ μὴ ἑτοίμου ἐπιθυμεῖ, καὶ τοῦ μὴ παρόντος, καὶ ὃ μὴ ἔχῃ, καὶ ὃ μὴ ἔστιν αὐτὸς, καὶ οὗ ἐνδεὴς ὄξι, τοιαῦτ' ἄττα ὄξιν ὧν ἡ ἐπιθυμία τε καὶ ὁ ἔρως ὄξί. Παίυ γ', εἰπεῖν. Ἴθι δὴ (φάναι Ⓥ Σωκράτη) ἀνομολογησώμεθα ἃ εἰ-

ρηκόα. "ἄλλο τί ὄξιν ὁ ἔρως τῶν ὄντων μὲν τίνων, ἔπειτα τούτων ὧν αὖ ἐνδέα παρῇ αὐτῷ.

Scribendum est ἄλλοτι cõiunctè, cum interrog. & τινῶν. Sic paulo post ἄλλοσι, ubi tamen omissa est iridem interrog. nota in præc. editionibus.

Ναὶ, φαίη. Ἐπὶ δὴ τούτοις ἀναμνήσθητι
λόγων ἔφησθα ἐν τῷ λόγῳ εἶναι Ἔρωτα. εἰ
ὃ βούλει, ἐγώ σε ἀναμνήσω. οἶμαι γάρ σε οὕ-
τως οἱ πως εἰπεῖν, ὅτι τοῖς θεοῖς κατεσκευάσθη
τὰ πράγματα δι' ἔρωτα καλῶν. ἀίσχρῶν γὰρ
οὐκ εἴη ἔρως· οὐχ οὕτως οἱ πως ἔλεγες; Εἶπον
γὰρ, φαίη τ' Ἀγάθων. Καὶ ὀρθῶς γε λέ
γεις ὦ ἑταῖρε, φαίη Σωκράτη. ἀλλ, εἰ τοῦτο
οὕτως ἔχει, ἄλλοτι ὁ ἔρως, καλλους αὖ εἴη
ἔρως, αἴσχους δ' οὔ. Ὡμολόγει. Οὐκοῦν ὡμο-
λόγηται, ὃ ἐνδεὴς ἐστι, καὶ μὴ ἔχει, τούτου
ἐρᾶν. Ναὶ, εἰπεῖν. Ἐνδεὴς ἄρ' ἐστὶ καὶ οὐκ ἔχει ὁ
Ἔρως κάλλος. Ἀνάγκη, φαίη. Τί δέ; τὸ ἐνδε-
ὲς κάλλους, καὶ μηδαμῇ κεκτημένον κάλλος,
ἆρα λέγεις σὺ καλὸν εἶναι; Οὐ δῆτα. Ἔτι οὖν
ὁμολογεῖς Ἔρωτα καλὸν εἶναι, εἰ ταῦτα οὕτως
ἔχει; Καὶ Ἀγάθων εἰπεῖν, Κινδυνεύω ὦ
Σώκρατες, οὐδὲν εἰδέναι ὧν τότε εἶπον. Καὶ
μὴν καλῶς γε εἶπες (φαίη) ὦ Ἀγάθων.
ἀλλὰ σμικρὸν ἔτι εἰπὲ, Τἀγαθὰ οὐ καὶ καλὰ
δοκεῖσοι εἶναι; Ἔμοιγε. Εἰ ἄρα ὁ Ἔρως τῶν κα-
λῶν ἐνδεὴς ἐστι, τὰ δ' ἀγαθὰ, καλά, κἀν τῶν
ἀγαθῶν ἐνδεὴς εἴη. Ἐγὼ (φαίη) ὦ Σώκρα-
τες, σοὶ οὐκ ἂν δυναίμην ἀντιλέγειν· ἀλλ'
ὅτως ἐχέτω ὡς σὺ λέγεις. Οὐκοῦν τῇ
ἀληθείᾳ (φαίη) ὦ φιλούμενε Ἀγάθων
δυνασαι ἀντιλέγειν· ἐπεὶ Σωκράτει γε οὐ δεῖν
χαλεπόν. Καὶ σὲ μὲν γε ἤδη ἐάσω· τὸν
δὲ λόγον τὸν περὶ τοῦ Ἔρωτος ὃν ποτ' ἤκου-
σα γυναικὸς μαντικῆς Διοτίμας, ἣ τοῦ-
τά τε σοφὴ ἦν καὶ ἄλλα πολλά, καὶ Ἀθηναίοις
ποτὲ θυσαμένοις τοῦ λοιμοῦ δέκα ἔτη
ἀναβολὴν ἐποίησε τῆς νόσου, ἣ δὴ καὶ ἐμὲ τὰ ἐρω
τικὰ ἐδίδαξεν· ὃν οὖν ἐκείνη ἔλεγε λόγον πει-
ράσομαι ὑμῖν διελθεῖν, ἐκ τῶν ὁμολογηθέντων
ἐμοὶ καὶ Ἀγάθωνι, αὐτὸς ἀπ' ἐμαυτοῦ, ὅπως ἂν
δυνωμαι. δεῖ δὴ ὦ Ἀγάθων, ὥσπερ σὺ διηγή-
σω, διελθεῖν αὐτὸν πρῶτον, τίς ἐστιν ὁ Ἔρως, καὶ
ποῖός τις, ἔπειτα τὰ ἔργα αὐτοῦ. δοκεῖ δή μοι
ῥᾷστον εἶναι οὕτω διελθεῖν, ὥς ποτέ με ἡ ξένη ἀ-
ναχρίνουσα διῆλθ. σχεδὸν γὰρ τι καὶ ἐγὼ πρὸς αὐ
τὴν ἕτερα τοιαῦτα ἔλεγον οἷάπερ νῦν πρὸς
ἐμὲ Ἀγάθων· ὡς εἴη ὁ Ἔρως, μέγας θεὸς· εἴη
δὲ τῶν καλῶν. ἤλεγχε δέ με τούτοις τοῖς λόγοις
οἷσπερ ἐγὼ τοῦτον· ὡς οὔτε καλὸς εἴη, κατὰ
ἐμὸν λόγον, οὔτε ἀγαθός. καὶ ἐγὼ, Πῶς λέγεις
(ἔφην) ὦ Διοτίμα; αἰσχρὸς ἄρα ὁ Ἔρως ἐστὶ
καὶ κακός; Καὶ ἥ, Οὐκ εὐφημήσεις; ἔφη. ἢ οἴει,
ὃ, τι ἂν μὴ καλὸν ᾖ, ἀναγκαῖον αὐτὸ αἰσχρὸν εἶναι;

A Omnino, respõdisse, hæc sunt cõcessa. Præterea in memoriam reuoca, quarũ rerum Amorem esse superiori disputatione asserebas. quòd si velis, ego tibi in memoriam reuocabo. equidem ita dixisse te arbitror, Omnes res à diis fuisse cõstitutas per amorem rerum pulchrarũ. nullus enim est turpium amor. nónne ita dicebas? Dicebam nimirum, Agathonem respondisse. Et opportunè quidem dicis, mi Agatho, dixisse Socratem. &, si res ita se habeat, amor certe pulchritudinis amor est, turpitudinis verò nequaquam. Consẽtiebat. Nónne & illud
B datum est, id quo eget, nec habet, amare? Datũ est omnino. Pulchritudine igitur indiget amor, eámque nõ habet. Necesse est, dixisse. Quid verò? nónne id pulchrũ vocas quod pulchritudine indiget, nec eã habet? Nequaquã. Si ita se res habet, nónne fateris pulchrũ esse Amorẽ? Tũc Agathonẽ, Videor, mi Socrates, nihil eorũ intellexisse quæ suprà dicebã. Et rectè tu quidẽ (dixisse Socratẽ) mi Agatho: sed vlterius adhuc etiã
C respondeto, Nónne ipsa bona vidẽtur tibi pulchra esse? Mihi quidem. Si igitur Amor pulchris rebus indiget, bona verò pulchra sunt, bonis quoque caret. Equidem (dixisse Agathonẽ) repugnare tibi, Socrates, nullo modo possum: sed ita res se habeat quemadmodum tu ais. Veritati nimirum (dixisse Socratem) mihi chariſſime Agatho, repugnare non potes; Socrati verò facillimé.

a At te modò dimittam: vobis verò cõmemorabo sermonẽ de Amore, quẽ olim
D accepi à fatidica muliere Diotima, quæ & harũ rerũ aliarúmq; cõplurium peritissima erat, & Atheniensibus, quũ decennio ante pestẽ sacrificasset ipsius mãdato, luis dilationem procurauit: illa me Diotimæ res hasce amatorias docuit. quæ igitur hac de re dicebat, conabor vobis, ex earũ rerũ quæ inter me & Agathonẽ conuenerunt, assensu, ex meipso, pro ingenii viribus cõmemorare. Primùm igitur oportet, Agatho, ex eo ordine quem tu indicasti, docere, Quisnam & qualis sit Amor, deinde quæ eius opera.
E At præstat, mea quidẽ sententia, rem ipsam totam, prout eam mihi recẽsuit peregrina illa Diotima, dum meam etiam hac de re sententiã exploraret, cõmemorare. propè enim eadem ego illi dixeram qualia nunc mihi Agatho, Magnum videlicet deum esse Amorem, & rerum esse pulchrarum. iisdem verò rationibus me illa redarguit, quibus ego hũc modò, cuncens, illum neque pulchrum esse neque bonum. Tú ego, Ecquid ais (inquã) Diotima? turpisne igitur & malus est Amor? Illa verò, Bona verba quæso, inquit. existimásne necessarium esse vt quicquid honestũ nõ sit, idem sit turpe?

Videndũ an scribi debeat Μαντικῆς. sicut infrà, ἡ Μαντικὴ ξένη, & sicut à Maximo Tyrio scribitur. Fuerit autem Μαντικὴ nomen ἐθνικὸν ἀπὸ τῆς Μαντείας.

a Acturus μυστικώτερον de Amore Socrates, Dictimam quandam peregrinã mulierem loquẽtem inducit, vt doceat se sacratiorem quãdam & augustiorẽ doctrinã afferre, cuius ipse minimè sit autor. Repetita autem illius oratione, de qua hactenus egerat Agatho, priùs intelligẽdum quisnam sit Amor, antequam norimus qualia beneficia hominibus conferat: illum ipsum ordinem sequitur. Igitur primo loco docet quidnã sit Amor. nimirum Intermedium quiddam inter mortale & immortale. id est, nec Deum nec hominem simpliciter, sed Dæmonem. Dæmonum porro naturã docet esse inter Deũ & mortale intermediam: illiusque id circo officium esse ἑρμηνεύειν & διαπορθμεύειν res diuinas ad homines, & humanas ad deos. Ex illorum Dæmonum numero ait esse Amorẽ. Sed quæ sum hæc, ex sequẽtibus erit perspicuum. De Dæmonum verò natura vide quæ in argumento annotauimus.

Maximè,inquã. Et quod nõ ſapiẽs, ſit imperitũ?nónne animaduertis aliquid eſſe intermediũ inter ſapiẽtiã & imperitiã ? Quid hoc rei eſt? Recta opinari,& quidẽ quũ nó poſſis tuæ illius opinionis rationẽ reddere, ignoráſne,inquit,neq; eſſe ſcientiã (quî enim res expers rationis , ſciẽtia eſſet?) neq; tamen imperitiã? (quod enim veri eſt cõpos,quomodo eſſet ignorãtia?) Huiuſmodi quiddã eſt opinio recta, inter ſapiẽtiã & ignorantiam medium. Vera, inquam,cõmemoras. Ne tanquam rem neceſſariam vrgeas,vt quod non honeſtum ſit, turpe ſit omnino : &, quod non bonum , malum. Eadem ratione licet Amorem neque pulchrum neq; bonũ eſſe concedas. non tamẽ exiſtimare debes turpem & malum eſſe idcirco,ſed intermedium quiddam inter hæc duo. Atqui omnes, inquam , homines hac in re cõſentiunt, magnũ quendã deum eſſe Amorẽ. Omnéſne, inquit, peritos an imperitos ſignificas? Omnes vnà. Tum illa in riſum effuſa,Quomodo,inquit, mi Socrates,apud omnes hos conueniret, Amorem eſſe magnum deum, quum & eorum nonnulli negent etiam deum eſſe? Ecquínam hi? inquam. Vnus horũ , inquit, tu es : ego verò altera. At quomodo , inquam , illud ais ? Facilè, inquit , tibi oſtendam. agedum enim,dic mihi ſodes. Nónne deos omnes, pulchros & beatos affirmas? an auderes deorum quempiam non pulchrum beatúmve dicere ? Non per Iouem equidem , inquam. Beatos autem nónne illos vocas qui bona & pulchra penes ſe habent? Omnino. Atqui admiſiſti hactenus,Amorem, propter rerũ bonarum & honeſtarũ penuriã, eas tamen ipſas , quibus nimirum indiget,appetere.Admiſi.Quomodo igitur, inquit,deus eſſet, quũ rerũ bonarũ & honeſtarũ ſit expers?Nequaquã,vt quidẽ videtur, inquã. Vides etiã te eò deueniſſe vt Amorem deũ eſſe minimè exiſtimes?Quid ergo? (inquã)nũ mortalis eſt Amor? Nequaquã. Ecquídnam igitur ? Sicuti in ſuperioribus exẽplis diximus,Aliquid intermediũ inter mortale & immortale. Quid ergo, Diotima ? Magnus , ô Socrates,dæmon. omnis enim dæmonũ natura inter deũ & mortale eſt intermedia.Ecquã,verò,inquam, illa vim habet ? Interpretis & portitoris quaſi munere fũgitur , vt res humanas ad deos, diuinas ad homines trãſmittat: horũ quidẽ preces & ſacrificia, illorũ verò præcepta & ſacrificiorũ remunerationes & præmia.Ipſa quũ in medio ſit, vtrũq; omnino cõplet,vt vniuerſũ ipſũ cũ ſeipſo huiuſmodi vinculo connectatur. Huius dæmonum naturæ ductu & auſpiciis omnis diuinatrix progreditur,& omnis ſacrificorũ ars & procuratio,quãtum videlicet vel in ſacrificiis vel expiationibus vel incãtationibus verſatur:

A Μάλιστά γε. Ἦ καὶ αὖ μὴ σοφὸν, ἀμαθές; Ante αὖ repetitũ puto fuiſſe ὅ, τι : hoc modo, ἢ καὶ ὅ, τι αὖ μὴ σοφὸν, ἀμ. Inrell. autem, ἢ ὅ, τι αὖ μὴ σοφὸν ἢ, ἀναγκαῖον εἶναι αὐτὸ εἶναι ἀμαθές :
ἢ οὐκ ἤσθησαι ὅτι ἔστί τι μεταξὺ σοφίας καὶ
ἀμαθίας; Τί τοῦτο; Τὸ ὀρθὰ δοξάζειν, καὶ
αἰδοῦ τοῦ ἔχειν λόγον δοῦναι, οὐκ οἶσθ' (ἔφη)
ὅτι οὔτε ἐπίστασθαι ἔστιν (ἄλογον γὰρ τὸ ἀ-
σχεδὲς πῶς ἂν εἴη ἐπιστήμη;) οὔτε ἀμαθία; ὃ
γὰρ τοῦ ὄντος τυγχάνον πῶς ἂν εἴη ἀμαθία; ἔστι
δ' ἔοικεν τοιοῦτόν τι ὀρθὴ δόξα μεταξὺ φρο-
νήσεως καὶ ἀμαθίας. Ἀληθῆ (ἦν δ' ἐγὼ)
λέγεις. μὴ τοίνυν ἀναίσχυντε, ὃ μὴ καλόν
B ἐστιν, αἰσχρὸν εἶναι· μηδὲ, ὃ μὴ ἀγαθόν, κα-
κόν. οὕτω δὴ καὶ τὸν Ἔρωτα ἐπειδὴ αὐτὸς
ὁμολογεῖς μὴ εἶναι ἀγαθὸν, μηδὲ καλόν,
μηδέν τι μᾶλλον οἴου δεῖν αὐτὸν αἰσχρὸν καὶ
κακὸν εἶναι, ἀλλά τι μεταξὺ (ἔφη) τούτοιν.
Καὶ μὴν (ἦν δ' ἐγὼ) ὁμολογεῖται γε πᾶσι θεὸς
πρώτων μέγας θεὸς εἶναι). Τῶν μὴ εἰδότων
(ἔφη) πρώτων λέγεις, ἢ καὶ τῶν εἰδότων; Συμπρώτων μὲν οὖν. Καὶ ἣ, γελάσασα, Καὶ πῶς αὖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὁμολογοῖτο
C μέγας θεὸς εἶναι) πᾶσι τούτων οἳ φασιν αὐ-
τὸν οὐδὲ θεὸν εἶναι); Τίνες οὗτοι; ἦν δ' ἐγώ.
Εἷς μὲν (ἔφη) σύ, μία δ' ἐγώ. Καὶ ἐγὼ εἶ-
πον, Πῶς τοῦτο (ἔφη) λέγεις; Καὶ ἣ, Ῥᾳ-
δίως (ἔφη) λέγομαι, ὅ πρώτους θεοὺς
φὴς δαίμονας εἶναι) καὶ καλούς; ἢ τολμή-
σαις ἂν εἰπεῖν μὴ φάναι καλόν τε καὶ δαίμ-
ονα θεὸν εἶναι); Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφην.
Εὐδαίμονας γοῦν δὴ λέγεις, οὐ τοὺς παγκα-
D λοὺς καὶ καλὰ κεκτημένους; Παύου γε. Ἀλλὰ
μὲν Ἔρωτά γε ὡμολόγηκας, διὰ τὸ δεῖσθαι τῶν
ἀγαθῶν καὶ καλῶν, ὧν φημὶ αὐτὸν τούτων ὧν
στερῆ εἶναι. Ὡμολόγηκα γάρ. Πῶς δ' ἂν
ὃν θεὸς εἴη οὗ τε τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ ἄμοιρος;
Οὐδαμῶς, ὡς γ' ἔοικεν. Ὁρᾷς οὖν (ἔφη)
ὅτι καὶ σὺ Ἔρωτα οὐ θεὸν νομίζεις; Τί οὖν ἄν Magis uſitata haec eſſet oratio-
(ἔφην) εἴη ὁ Ἔρως θνητός; Ἥκιστά γε. Ἀλλὰ τί nis ſtructura, τί οὖν; (ἔφη) εἴη ἂν ὁ Ἔρως θνητός
μήν; Ὡς μὲν τὰ πρότερα (ἔφη) μεταξὺ θνη-
τοῦ καὶ ἀθανάτου. Τί οὖν, ὦ Διοτίμα; Δαίμων
μέγας, ὦ Σώκρατες. καὶ γὰρ πᾶν τὸ δαιμόνιον
E μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. Τίνα (ἦν δ' ἐγὼ)
δύναμιν ἔχον; Ἑρμηνεῦόν τε καὶ διαπορθμεῦόν
θεοῖς τὰ παρ' ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώποις τὰ
παρὰ θεῶν, τῶν μὲν τὰς δεήσεις καὶ θυσίας, τῶν δὲ
τὰς ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τῶν θυσιῶν. ἐν μέ-
σῳ δὲ ὂν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν
αὐτὸ αὑτῷ ξυνδεδέσθαι. διὰ τούτου καὶ ἡ μαντι-
κὴ πᾶσα χωρεῖ, καὶ ἡ τῶν ἱερέων τέχνη τῶν τε περὶ
τὰς θυσίας καὶ τὰς τελετὰς καὶ τὰς ἐπῳδὰς,

καὶ τὴν μαντείαν πᾶσαν καὶ ἰατρείαν. θεὸς δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσα ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ἐγρηγορόσι καὶ καθευδουσι. καὶ ὁ μὲν περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς, δαιμόνιος ἀνήρ· ὁ δὲ ἄλλό τι σοφὸς ὢν ἢ περὶ τὰς τέχνας ἢ χειρουργίας ὑπὰς, βάναυσος. ὅτοι δὴ Ⓐ δαίμονες πολλοὶ καὶ παντοδαποί εἰσιν· εἷς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ὁ Ἔρως. Πενίας δὲ (ἰὼ σῆ ἐγὼ) τίνος ἐστὶ, καὶ μήτιδος; Μακρότερον μὲν (ἔφη) διηγήσασθαι· ὅμως δέ σοι ἐρῶ. ὅτε γὰρ ἐγένετο ἡ Ἀφροδίτη, εἰστιῶντο Ⓐ θεοὶ, οἵ τε ἄλλοι καὶ ὁ τῆς Μήτιδος υἱὸς Πόρος· ἐπεὶ οὖν ἐδεῖπνησε, περισαυτήσουσα, οἷ δὴ βίωχίας οὔσης, ἀφίκετο ἡ Πενία. καὶ ἰὼ περὶ τὰς θύρας. ὁ οὖν Πόρος μεθυσθεὶς τοῦ νέκταρος (οἶνος γὰρ οὔπω ἦν) εἰς Ⓦ τὸν Διὸς κῆπον εἰσελθών, βεβαρημένος ὕδεν. ἡ οὖν Πενία ἐπιβουλεύουσα, διὰ τὴν αὐτῆς ἀπορείαν, παιδίον ποιήσασθαι ἐκ τοῦ Πόρου, κατακλίνεταί τε πρὸς αὐτῷ καὶ ἐκύησε Ⓦ Ἔρωτα. διὸ δὴ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἀκόλουθος & θεράπων γέγονεν ὁ Ἔρως, γενηθεὶς ἐν τῇ ἐκείνης γενεθλίοις· καὶ ἅμα φύσει ἐραστὴς ὢν τοῦ καλοῦ, καὶ τῆς Ἀφροδίτης καλῆς ὔσης. ἅτε οὖν Πόρου καὶ Πενίας υἱὸς ὢν ὁ Ἔρως, ἐν τοιαύτῃ τύχῃ κατέστη. πρῶτον μὲν, πένης ἀεί ἐστι, καὶ πολλοῦ δεῖ ἁπαλὸς τε καὶ καλὸς (οἷον Ⓐ πολλοὶ οἴονται) ἀλλὰ σκληρὸς καὶ αὐχμηρὸς, καὶ ἀνυπόδητος, καὶ ἄοικος· χαμαιπετὴς ἀεὶ ὢν, καὶ ἄστρωτος, ἐπὶ θύραις καὶ ἐν ὁδοῖς ὑπαίθριος κοιμώμενος· τὴν τῆς μητρὸς φύσιν ἔχων· ἀεὶ ἐνδεία ξυνοίκος. κατὰ δὲ αὖ Ⓦ πατέρα, ἐπίβουλός ἐστι τοῖς ἀγαθοῖς & τοῖς καλοῖς, ἀνδρεῖος ὢν, καὶ ἴτης, καὶ στεῖνωτος· θηρευτὴς δεινὸς, ἀεί τινας πλέκων μηχανάς, καὶ φρονήσεως ἐπιθυμητὴς, καὶ πόριμος· φιλοσοφῶν διὰ παντὸς τοῦ βίου· δεινὸς γόης, καὶ φαρμακεύς, καὶ σοφιστής· καὶ οὔτε ὡς ἀθάνατος πέφυκεν, οὔτε ὡς θνητός· ἀλλὰ τοτὲ μὲν τῆς αὐτῆς ἡμέρας θάλλει τε καὶ ζῇ, ὅταν εὐπορήσῃ, τοτὲ δ' ἀποθνήσκει· πάλιν δὲ ἀναβιώσκεται, διὰ τὴν τοῦ πατρὸς φύσιν. τὸ δὲ περιζόμενον ἀεὶ ὑπεκρεῖ. ὥστε οὔτε ἄπορεῖ Ἔρως ποτὲ, οὔτε πλουτεῖ. σοφίας τε αὖ καὶ ἀμαθίας ἐν μέσῳ ἐστίν. ἔχει γὰρ ὧδε· θεῶν οὐδεὶς φιλοσοφεῖ, οὐδ'

A denique, quantum ad omnem diuinationem præstigiarúmque molitionem refertur. Deus autem cum homine non miscetur, sed per hanc dæmonum naturam cõmercium omne atque colloquium inter deos hominésque conficitur, & vigilãtibus nobis & dormientibus. Quicunque harũ rerum peritus est, ex illa videlicet dæmonum natura, qualem descripsimus, Dæmonius vocatur: quum ii qui in artibus & cæteris omnibus facultatibus quæ in manuũ operatione versantur, alioqui valent peri-
B tia, Mercenarii appellentur. Omnino hi dæmones multi & varii sunt: ex his vnus est Amor. Ecquínam verò, inquam, sunt illius parentes? Quanuis longum sit hæc commemorare, exponam tamẽ. [a] Quum nata esset Venus, parato conuiuio, & cæteri dii ad conuiuiũ venerunt, & Porus quoque [i.copiæ deus] Metidis [i.consilii] filius. Postquam cœnati essent, Penia [i.Paupertas] mendicatura, quum videlicet ob festas dapes ciborum reliquiæ futuræ essent, eò venit, & pro foribus erat. Porus autem nectare ebrius (nondum enim extabat vinum) in Iouis hortum ingressus est, & somno grauatus dormiebat. Penia igitur rerum necessariarum penuria laborans, hac oblata occasione cõsilium capit filium ex Poro suscipiendi. ita has illi insidias struit: prope illum accumbit, & sic Amorem cõcepit. inde natus est Amor, & Veneris comes & famulus factus est, quòd in Veneris natalibus est genitus: tum quòd etiam natura rerum pulchrarũ cupidus est, ac proinde Veneris quæ pulchra est amore capitur. Amor igitur, vt Pori & Peniæ filius, hanc sortem est consequutus. Primùm pau-
D per est semper: tantum abest vt tener sit & pulcher (quemadmodum vulgus opinatur) sed durus & squalidus, & nudis pedibus, sine domicilio, sine stratis & tegmine vllo, pro foribus & in viis sub dio dormiẽs, naturam matris vbique seruãs, cum penuria assiduò habitans, cámque habens perpetuò contubernalem. Ex paterno autem genere alium habet habitum, aliúmque viuẽdi modum sequitur: Bonis & pulchris insidiatur, virilis, audax, magna contentione animi vehemens, sagax venator, aliquos semper nectens dolos, prudentiæ studiosus, facundus, per omnem vitam philosophans, incantator peritus, fascinator, sophista: neque immortalis omnino sua natura, neque mortalis: sed interdum eodem die pullulat atque viuit, quoties exuberat, interdũ moritur, rursum reuiuiscit ob patris naturam. at quod acquirit, continuò præterfluit. ac proinde neque mẽdicus est Amor vnquã, neque diues: quin & in medio sapientiæ & insciti collocatur. Sic autem se habet: Nullus deorum philosophatur, aut

In præced. edit. legitur περισαυτήσασα: quod fert vi non potest. & Fic. quoque non ooc sed illud tẽpus agnoscit.

a Explicata Amoris natura, ad illius generationem accedit, intertexens fabulosam εἰκόνα de illius natalibus: ex patre nimirum genus ducere à Poro, diuitiarũ deo: ex matre, à Penia. i. Paupertate. Diuersum multipléxque genus, diuersam quoq; multiplicémque Dei naturam esse docet, quam etiam ipse accuratè describit. Simplex doctrina illius εἰκόνος est, *Hærere in animis hominum diuinæ particulam auræ, quæ ad rerum cognitionem impetu quodã homines ferantur, & rerum quoque amplitudinem intelligãt atque cõprehendant, & sua etiam illa sensa dicendo explicẽt.* Hactenus Amorem esse patre Poro, quasi immortalem. *Illam autẽ rerum cognitionem minimè inesse in animis hominum, nisi vt indigesta quædam semina, quæ incredibili quodã labore sint excolenda: imò ita aliquando parari ut pereãt oblitione, & tamen vi illius diuinę & diuitis particulæ rursum quasi rediuiua in lucẽ prodeãt.* Hactenus, Amorẽ matris Peniæ paupertatem præ se ferre. Ita Amoris naturã intermediam esse inter prudentiam & imprudentiã, peritiam atque imperitiam: quæ sit philosophici ingenii conformatio: sicuti dixerat in sept. De republ. Certè scitiæ ὀρέξεις huiusmodi est in nobis, nisi adesset in nobis diuinum rationis semen, quomodo ratiocinaremur? & nisi plenè & perfectè in nobis excultum esset, ecquid nos ad res inuestigãdas discendumq; impelleret? Est ergo animus noster diues & pauper: peritus & imperitus, mortalis & immortalis. est enim in animo ἄλλος καὶ ἄλλος. i. θνητὸς καὶ ἀθάνατος, ex doctrina in Timæo explicata.

ſapiens fieri cupit. eſt enim reuera. nec verò quiſquam alius ſapiens philoſophatur. Neque etiam imperiti philoſophantur, neque cupiũt ſapientes fieri. hoc enim ipſum imperitia habet grauiſſimũ, quòd is qui nec probus neque prudens ſit, his tamen rebus ſe cumulatè inſtructum eſſe arbitretur. Non igitur ea cupit quibus ſe minimè egere arbitratur, neque futurum vt in poſterum indigeat. Ecquinam igitur, inquam, Diotima, ii ſunt qui philoſophãtur, ſi neq; periti neque imperiti id agant? Hoc profectò, inquit, vel puero perſpicuum eſſe poteſt, eos videlicet philoſophari qui inter hos ſunt medii: è quorum numero eſt Amor. Sapientia nempe pulcherrimũ quiddam eſt: Amor autẽ circa pulchrum verſatur. vnde neceſſariò cõficitur, Amorem eſſe philoſophum. & quum philoſophus is ſit qui inter peritum & imperitum eſt medius, eodem quoque ſtatu Amorem eſſe neceſſe eſt. Porro generationis ſuæ ſiue originis ratio, ipſi cauſa eſt cur ſit huiuſmodi. eſt enim patre ſapiente & diuite natus, matre verò nec ſapiente nec diuite. Natura igitur huius dæmonis, mi Socrates, eſt huiuſmodi. Nec verò mirum eſt te talem de eo opinionem finxiſſe ex ea opinione quam de natura eius habebas. ea enim, (mea quidem ſententia, quantũ ex tuis verbis coniicio) non amare, ſed amari Amorẽ opinabaris: idcirco pulcherrimum quiddã tibi Amor videbatur. Id enim quod amabile eſt, reuera & pulchrum & delicatum & perfectum eſt, atque huiuſmodi quod ad felicitatem nos deducat. id autem quod amat, alia quapiam natura eſt præditum, qualem ſuperiori ſermone conformaui atque repræſentaui. [a] Tum ego, Eſto, inquã, vt ais, hoſpes. præclarè enim loqueris. Quũ verò Amor ſit huiuſmodi, ecquã vtilitatẽ hominibus affert? Hoc verò deinceps, mi Socrates, te conabor docere. Eſt igitur Amor huiuſmodi qualẽ eſſe diximus, & hæc eſt illius origo. eſt porrò ille (vt tu ais) rerũ pulchrarum. Quòd ſi quis à nobis quærat, Ecqualium rerum pulchrarum? equidẽ dilucidius ita interrogarem, Qui amat pulchras res, ecquid potiſſimum in illis expetit? Vt nimirum illæ ſibi adſint. Sed adhuc hæc reſponſio hanc interrogationem poſtulat, Ecquid erit illi cui res pulchræ aderunt? Non admodum, inquam, habeo in procinctu quod ad hanc interrogationem reſpondeam. Siquis verò, inquit, commutatis vocabulis, Bonum pro pulchro dicẽs, ita quærat, Dic mihi, Socrates, qui amat bona, quidnam expetit? Vt illa nimirum, inquam, ſibi adſint, [id eſt, ſint in ſua poteſtate] Quidnã huic erit? [i. quid accedet vtilitatis,] cui illa bona aderũt? Facilior eſt, inquã, ad hæc reſponſio: felix ſiquidẽ erit. Bonorũ

a Poſtquam docuit quiſnã ſit Amor, nũc quænam beneficia hominibus cõferat docet. Primarium autẽ illud bonum Amoris explicat, quòd omnibus animantibus hoc ſit ingenitum, vt & bonum expetãt & ſibi illud adeſſe velint. inter omnes autem animantes illud homini eſſe propriũ & peculiare, vt ad eam felicitatem propriè aſpiret, veluti principem vniuerſæ ſuæ vitæ finem: imò etiam illius primarii boni ratione, cætera & maxima quidem commoda vltrò obeant. Simplex eſt igitur illa & nudè δημαγώδης ſymboli explicatio, quam ipſe diſertis verbis notat, *Cupiditatem & ſtudium felicitatis in omnibus eſſe ingenitum, vt bonum ſuum optent, illudque ſibi adeſſe velint.*

A ἐπιθυμεῖ σοφὸς γενέσθαι. ἔστι γάρ. οὐδὲ εἷς τις ἄλλος σοφός, οὐ φιλοσοφεῖ. οὐδὲ αὖ οἱ ἀμαθεῖς φιλοσοφοῦσιν, οὐδὲ ἐπιθυμοῦσι σοφοὶ γενέσθαι. αὐτὸ γὰρ τοῦτό ἐστι χαλεπὸν ἀμαθία, τὸ μὴ ὄντα καλὸν καὶ ἀγαθὸν μηδὲ φρόνιμον, δοκεῖν αὐτῷ ἱκανὸν εἶναι. οὕτοιοὐκ ἐπιθυμεῖ ὁ μὴ οἰόμενος ἐνδεὴς εἶναι οὗ ἂν μὴ οἴηται ἐπιδεῖσθαι. Τίνες οὖν (ἔφην ἐγώ) ὦ Διοτίμα οἱ φιλοσοφοῦντες εἰ μήτε οἱ σοφοὶ, μήτε οἱ ἀμαθεῖς; Δῆλον δή

B (ἔφη) τοῦτό γε ἤδη καὶ παιδί, ὅτι οἱ μεταξύ τούτων ἀμφοτέρων ὧν αὖ καὶ ὁ Ἔρως. ἔστι γὰρ δὴ τῶν καλλίστων ἡ σοφία· Ἔρως δὴ ἐστὶν ἔρως περὶ τοῦ καλοῦ. ὥστε ἀναγκαῖον Ἔρωτα φιλόσοφον εἶναι· φιλόσοφον δὲ ὄντα, μεταξὺ εἶναι σοφοῦ καὶ ἀμαθοῦς. αἰτία δ' αὐτῷ καὶ τούτων ἡ γένεσις. πατρὸς μὲν γὰρ σοφοῦ ἐστι καὶ εὐπόρου, μητρὸς δὲ οὐ σοφῆς καὶ ἀπόρου. ἡ μὲν οὖν φύσις τοῦ δαίμονος, ὦ φίλε Σώκρατες, αὕτη. ὃν δὲ σὺ ᾠήθης Ἔρωτα εἶναι, θαυμαστὸν

C οὐδὲν ἔπαθες. ᾠήθης δὲ (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τεκμαιρομένῳ ἐξ ὧν λέγεις σύ) τὸν ἐρώμενον, Ἔρωτα εἶναι, οὐ τὸν ἐρῶντα. διὰ ταῦτα σοί, οἶμαι, πάνκαλος ἐφαίνετο ὁ Ἔρως. καὶ γάρ ἐστι τὸ ἐραστόν, τῷ ὄντι καλὸν καὶ ἁβρὸν καὶ τέλεον καὶ μακαριστόν· τὸ δέ γε ἐρῶν, ἄλλην ἰδέαν τοιαύτην ἔχον, οἵαν ἐγὼ διῆλθον. Καὶ ἐγὼ εἶπον, Εἶεν δή, ὦ ξένε. καλῶς γὰρ λέγεις. Οἷός τε οὖν ὁ Ἔρως τίνα χρείαν ἔχει τοῖς ἀνθρώποις; Τοῦτο δὴ μετ' ταῦτ', ἔφη, ὦ Σώκρατες,

D πειρώμεθά σε διδάξαι. ἔστι μὲν γὰρ δὴ τοιοῦτος καὶ οὕτω γεγονὼς ὁ Ἔρως. ἔστι δὲ τῶν καλῶν, ὡς σὺ φῂς. εἰ δέ τις ἡμᾶς ἔροιτο, Τί τῶν καλῶν ἐστὶν ὁ Ἔρως, ὦ Σώκρατές τε καὶ Διοτίμα; ὧδε ἐρῶ σαφέστερον ἐρῶ, Ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν, τί ἐρᾷ; Καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι γένεσθαι αὐτῷ. Ἀλλ' ἔτι πρόσθεν (ἔφη) ἡ ἀπόκρισις ἐρώτησιν τοιάνδε, Τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τὰ καλά; Οὐ πάνυ ἔφην ἔτι ἔχειν ἐγὼ ῥᾴδιόν τούτῳ τῷ ἐρωτήσει ταχεῖαν ἀποκρί-

E νεσθαι. Ἀλλ', ἔφη, ὥσπερ ἂν εἴ τις μεταβαλὼν, αὐτὶ τοῦ καλοῦ τῷ ἀγαθῷ χρώμενος, συνθείη τοι, Φέρε ὦ Σώκρατες (ἐρῶ) ὁ ἐρῶν τῶν ἀγαθῶν, τί ἐρᾷ; Γενέσθαι (ἐμοὶ δὲ ἐγὼ) αὐτῷ. Καὶ τί ἔσται ἐκείνῳ ᾧ ἂν γένηται τἀγαθά; Τοῦτ' ἐπορώτερον (ἐμοὶ δὲ ἐγὼ) ἔχω ἀποκρίνασθαι, ὅτι εὐδαίμων ἔσται. Κτήσει γὰρ

(ἔφη) ἀγαθῶν, οἱ εὐδαίμονες, εὐδαίμονες. καὶ ἔτι τοσοῦτον δεῖ ἔρεσθαι, ἵνα τί ἐστὶν εὐδαίμων εἶναι ὁ βουλόμενος, ἀλλὰ τέλος ἔοικεν ἔχειν ἡ ἀπόκρισις. Ἀληθῆ λέγεις, εἶπον ἐγώ. Τούτῳ δὴ τῷ βουλήσει καὶ τῷ ἔρωτι τοῦτον πότερον κοινὸν οἴει εἶναι πάντων ἀνθρώπων, καὶ πάντας τἀγαθὰ βούλεσθαι αὑτοῖς εἶναι ἀεί; ἢ πῶς λέγεις; Οὕτως· (ἐμοὶ δ' ἐγώ) κοινὸν εἶναι πάντων. Τί δὴ οὖν, ἔφη (ὦ Σώκρατες) ἔρωτα πάντας ἐρᾶν φαμὲν, εἰ ταῦτ' γε πάντες τῶν αὐτῶν ἐρῶσι, καὶ ἀεί; ἀλλά τινας φαμὲν ἐρᾶν, ἔοικε δ' οὔ; Θαυμάζω (ἐμοὶ δ' ἐγώ) καὶ αὐτός. Ἀλλὰ μὴ θαύμαζε, ἔφη. ἀφελόντες γὰρ ἄρα τὴν ἔρωτος τὴν εἶδος, ὀνομάζομεν, τὸ τοῦ ὅλου ὄνομα, ἔρωτα· τὰ δὲ ἄλλα ἄλλοις καταχρώμεθα ὀνόμασιν. Ὥσπερ τί; ἐμοὶ δ' ἐγώ. Ὥσπερ τόδε. οἶσθ' ὅτι ποίησις ὅδε τι πολύ. ἡ γάρ τοι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ ὂν ἰόντι ὁτῳοῦν αἰτία πᾶσα, ὅδε ποίησις. ὥστε καὶ αἱ ἐπὶ πάσαις ταῖς τέχναις ἐργασίαι, ποιήσεις εἰσί· καὶ οἱ ταύτων δημιουργοὶ πάντες, ποιηταί. Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλ' ὅμως ἤδη οἶσθ' ὅτι οὐ καλοῦσιν αὐτοὺς ποιητάς, ἀλλά ἄλλα ἔχουσιν ὀνόματα· ἀπὸ δὲ πάσης τῆς ποιήσεως ἓν μόριον ἀφορισθὲν τὸ περὶ τὴν μουσικὴν καὶ τὰ μέτρα, τῷ τοῦ ὅλου ὀνόματι προσαγορεύεται. ποίησις γὰρ τοῦτο μόνον καλεῖται· καὶ οἱ ἔχοντες τοῦτο τὸ μόριον τῆς ποιήσεως, ποιηταί. Ἀληθῆ λέγεις, ἔφην. Οὕτω δέ μοι καὶ περὶ τοῦ ἔρωτος, ὃ μὲν πᾶσα ἡ τῶν ἀγαθῶν ἐπιθυμία καὶ τὸ δυσμενεῖν, ὁ μέγιστός τε καὶ δολερὸς ἔρως παντί· ἀλλ' οἱ μὲν ἄλλοι τρεπόμενοι πολλαχῇ ἐπ' αὐτὸν, ἢ χρηματισμὸν, ἢ φιλογυμναστίαν, ἢ φιλοσοφίαν, οὔτ' ἐρᾶν καλοῦσιν, οὔτ' ἐραστάς· οἱ δὲ ἓν τι εἶδος ἰόντες καὶ ἐσπουδακότες, τοῦτ' ὅλον ὄνομα ἔχουσιν, ἔρωτά τε καὶ ἐρᾶν, καὶ ἐραστάς. Κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν, ἔφην ἐγώ. Καί λέγεταί μού γέ τις (ἔφη) λόγος, ὡς οἱ αὖ τὸ ἥμισυ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, ὅτι ἐρῶσιν. ὁ δ' ἐμὸς λόγος οὔτε ἡμίσεος φησὶν εἶναι ἔρωτα, οὔτε ὅλου· ἐὰν μή τυγχάνῃ γέ που, ὦ ἑταῖρε, ἀγαθὸν ὄν. ἐπεὶ αὐτῶν τε καὶ πόδας καὶ χεῖρας ἐθέλουσιν ἀποτέμνεσθαι οἱ αὐθαιρέτως, ἐὰν αὐτοῖς δοκῇ τὰ ἑαυτῶν πονηρὰ εἶναι. οὐ γὰρ τὸ ἑαυτῶν, οἶμαι, ἕκαστοι ἀσπάζονται· εἰ μή εἴ τις τὸ μὲν ἀγαθὸν οἰκεῖον καλεῖ καὶ ἑαυτοῦ, τὸ δὲ κακὸν, ἀλλότριον. ὡς οὐδὲν γε ἄλλο ἐστὶν

videlicet, inquit, poſſeſſione felices ſunt quicũque ſunt felices: neque amplius quicquam quærendum eſt, in quem finem velit eſſe beatus quicunque felix eſſe cupit: ſed finem iam ſuum habere videtur hæc reſponſio. Vera dicis, inquam. Nunquid hanc voluntatem & hunc amorem felicitatis, communem eſſe exiſtimas omnibus hominibus? atque adeo omnes velle bona ſibi adeſſe ſemper? aut quomodo ais? Ita prorſus, inquam: communem videlicet illum eſſe amorẽ omnibus hominibus. Cur ergo, inquit, non omnes dicimus amare, ſi quidem omnes eadem & ſemper amant? ſed quoſdam, amare, alios minimé? Id mihi quoq; mirum eſt. At ne tibi, inquit, mirum videatur. ſemota enim quadã amoris ſpecie, Amorem denominamus, totius nomẽ attribuẽtes: in aliis autem vtimur aliis nominibus. Profer exemplum, inquam. Huiuſmodi exemplũ eſto. Noſti efficiendi vocabulum latè patere. Facere [i. ποίησις] enim generatim dicitur cauſa qua vnaquæque res ex non eſſe ad eſſe progreditur. [i. pro eo quod non exiſtebat, incipit reuera exiſtere. ita omnes cuiuſlibet artis actiones, ſunt effectiones, & artifices omnes, effectores [i. ἐργασίαι ſunt ποιήσεις, & δημιουργοὶ, ποιηταί.] Vera commemoras. Vides tamen illos diſerto illo ποιητῶν vocabulo minimè deſignari, ſed alii aliis nominibus artifices notantur. ex omni autem effectione [i. ποιήσει] vna ſelecta particula, quæ in muſica & carminibus verſatur, totius nomen ſibi vendicat. ποίησις enim [i. effectio] hæc tantùm pars vocatur: & qui illa parte ſunt prædíti, ποιηταί. Vera, inquã, ais. Sic & de amore ſtatuendum. nam ſummatim omnis bonorum felicitatíſque appetitio, maximus eſt & doloſus amor vnicuique. at varii ſunt variorum hominum ad eum impetus, qui nec amare neque amatores dicuntur. in eos enim qui vel diuitiarum cumulandarum, vel gymnaſtices vel philoſophiæ ſtudio tenentur, nomen illud non cadit: ſed illud iis tribuitur qui ad certã quãdam amoris ſpeciem feruntur, totius tamẽ appellationem conſequuntur. id eſt, & amoris & amandi appellatio illis peculiariter tribuitur. Videris, inquam, verè loqui. Nõnulli (inquã) aiunt, eos qui dimidiũ ſui perquirũt, amare: ego autẽ neque dimidii neq; totius amorem aſſero, niſi aliquo pacto, mihi crede, ſit bonum: quãdoquidem homines & manus & pedes, ſi videantur mala, vel à ſeipſis etiam volunt abſcindere. non enim ſuum quiſque indifferẽter diligit, niſi addita hac exceptione, Quod vnicuique propriè & peculiariter ſit bonum. nam quod malum eſt, peregrinum & alienum vocatur. quandoquidem nihil ho-

mines amant, nisi boni illius habita ratione. nónne ita tibi videtur? Videtur sanè per Iouem, inquam. Simpliciter ergo & generatim dicendum est, Homines bonum amare. Ita sanè, inquit. Quid? nónne & addēdum est, Cupere homines bonum illud sibi adesse? Addendum est profectó. Nec adesse tantùm, sed semper adesse? Et illud addendum. Est igitur summatim Amor, appetitio illa qua vnusquisque sibi bonum semper adesse cupit. Verissimè, inquam, loqueris. [a] Quandoquidem igitur Amor ille hominibus semper inhæret, potésne dicere écquæ potissimum appetendi conditio, quíve persequendi modus, & in qua vel actione vel studio siue conatu Amor nominetur? quódve sit illius opus, & quid præstet? Si id per me, inquam, ostēdere possem, Diotima, nunquam equidem te sapientiæ nomine fuissem admiratus, neque discendi causa ad te venissem. At equidé, inquit, tibi dicam. illud enim est PARTVS IN RE PVLCHRA, & secundum corpus & secundū animum. Vaticinio est opus, inquam, ad hoc quod dicis intelligendum. hoc enim nullo modo intelligo. Rem ergo tibi magis perspicuè explicabo. Omnes homines, mi Socrates, suo quodam modo concipiunt, & prægnantes sunt atque grauidi, & animo & corpore. quum verò ad certam quandam ætatem peruenerint, natura nostra parere cupit. in re autem turpi non potest parere, sed in pulchro parit. Ex viri sanè & mulieris congressu partus existit. est autem hoc diuinum opus, & in animali mortali immortale hoc est, Conceptio videlicet & generatio. Hæc autē in eo quod certa & debita proportione caret, expleri nullo modo possunt. huiusmodi autē est id quod turpe est: quippe quod à diuino planè discrepat: pulchrum autem, diuino est consentaneum atque conueniēs. Pulchritudo igitur est veluti Parca & Lucina generationi. [b] Itaque quoties id quod grauidū est, pulchro adhæret, lætitia gestit, hilaritate & voluptate diffunditur, & parit & generat: cōtrà verò, quādo turpi adhæret, tristitia quadā & dolore cōtrahitur, auertitur & inuoluitur, ac proinde minimè generat, sed fœtum cohibens, magno cruciatu torquetur. Quocirca quod concipiēdi vim per maturā ætatē habet, & iam libidinis pruritu distēditur atq; luxuriat, circa pulchrum maximam habet efficacitatem, quoniam magna anxietate liberatur. est enim, Socrates, amor nō pulchri, quemadmodum tu opinaris. At eccuius? inquam. Generationis & partus in pulchro. Itáne? inquam. Certè, inquit. Cur verò generationis? Quoniam amor sempiternū quiddam est & immortale, quemadmodum in ipso mortali, generatio. Immortalitatem

a Appetitionis illius modū explicat Plato hoc symbolo, PARTVS IN RE PVLCHRA. i. τόκος ἐν καλῷ. cuius symboli sententiam perspicuè explicat, continuata eleganter metaphora, ex Amoris vocabulo desumpta. est autem hic locus illustrissimus, & memoria bene dignus: vt norim[9] Platonē in illis symbolicis εἰκασίαις minime lutisse. Tria autem dicit: Primum, Omnes homines suo quodam modo concipere & grauidos esse, & suo tempore parere, idque, animo & corpore. Secundum, Turpitudinē esse planè ἀνάρμοστον generationi, ac proinde nullum esse partum in re turpi. Tertium, Pulchritudinem generationi planè conuenire, atque adeo illi esse veluti Parcam & Lucinam. Hæc autē omnia accurate persequitur: & quoniam partum illum dixerat & animo & corpore contingere, idcirco de corpore primùm, mox de animo agit.

b Docet diligenter quatenus ille τόκος ἐν καλῷ fiat in corpore, mirabilem diuinamque generationis vim graphicè repræsentans, quæ quidem Amoris vi impellatur, vt quodāmodo mortalis natura immortalitatem quādam in generatione consequatur, & fit ἀεὶ γένεσις καὶ ἀθάνατον ἐν θνητῷ: atque adeo in corpore etiā Amor sit immortalitatis desiderium.

A οὐ ἐρῶσιν ἄνθρωποι, ἢ τἀγαθοῦ. ἢ σοὶ δοκοῦσι; Μὰ Δί' ἔμοιγε, ὦ Σώκρατες, ἔφη. Ἆρ' οὖν ἤδη οὕτως ἁπλοῦν ἐστι λέγειν, ὅτι ἀγαθοῦ ἐρῶσιν; Ναί, ἔφη. Τί δέ; οὐ προσθετέον (ἔφη) ὅτι καὶ εἶναι τὸ ἀγαθὸν αὐτοῖς ἐρῶσι; Προσθετέον. Ἆρ' οὖν (ἔφη) καὶ οὐ μόνον εἶναι, ἀλλὰ ἀεὶ εἶναι; Καὶ τοῦτο προσθετέον. Ἔστιν ἄρα ξυλλήβδην (ἔφη) ὁ ἔρως τοῦ τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ εἶναι ἀεί. Ἀληθέστατα (ἔφην ἐγώ) λέγεις. Ὅτε δὴ τοῦτο ὁ ἔρως ἐστὶν ἀεί, ἤδη τοῦ τίνα τρόπον διωκόντων αὐτόν, καὶ ἐν τίνι πραξει, ἡ σπουδὴ καὶ ἡ σύντασις, ἔρως αὖ καλοῖτο; τί τοῦτο τυγχάνει ὂν τὸ ἔργον, ἔχεις εἰπεῖν; Οὐ μὰ τὼ σὲ (ἔφην ἐγώ) ὦ Διοτίμα ἐθαύμαζον ὅτι σοφία, καὶ ἄλλοτε πολλάκις σε αὐτὰ ταῦτα μαθησόμενος. Ἀλλ' ἐγώ σοι (ἔφη) ἐρῶ. ἔστι γὰρ τοῦτο τόκος ἐν καλῷ, καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν. Μαντείας (ὦ δαιμόνιε ἔγωγε) δεῖται ὅ, τι ποτὲ λέγεις· καὶ οὐ μανθάνω. Ἀλλ' ἐγώ σοι ἔτι σαφέστερον ἐρῶ. κύουσι γὰρ (ἔφη) ὦ Σώκρατες, πάντες ἄνθρωποι καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχήν· καὶ ἐπειδὰν ἔν τινι ἡλικίᾳ γένωνται, τίκτειν ὀρέγεται ἡμῶν ἡ φύσις. τίκτειν δὲ ἐν μὴ αἰσχρῷ οὐ δύναται, ἐν δὲ τῷ καλῷ. ἡ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς σύνοδος τόκος ἐστίν. ἔστι δὲ τοῦτο θεῖον τὸ πρᾶγμα· καὶ τοῦτο ἐν θνητῷ ὄντι τῷ ζώῳ ἀθάνατόν ἐστιν, ἡ κύησις καὶ ἡ γένεσις. ταῦτα δὴ ἐν τῷ ἀναρμόστῳ ἀδύνατον γενέσθαι. ἀνάρμοστον δὴ ἐστὶ τὸ αἰσχρὸν παντὶ τῷ θείῳ· τὸ δὲ καλόν, ἁρμόττον. Μοῖρα οὖν καὶ Εἰλήθυια ἡ καλλονὴ ἐστὶ τῇ γενέσει. Διὰ ταῦτα ὅταν μὲν καλῷ προσπελάζῃ τὸ κυούμενον, ἵλεών τε δὴ γίγνεται, καὶ εὐφραινόμενον διαχεῖται, καὶ τίκτει τε καὶ γεννᾷ· ὅταν δὲ αἰσχρόν, σκυθρωπόν τε καὶ λυπούμενον συναγειρᾶται, καὶ ἀποτρέπεται, καὶ ἀνείλλεται, καὶ οὐ γεννᾷ, ἀλλὰ ἔχον τὸ κύημα χαλεπῶς φέρει. ὅθεν δὴ τῷ κυοῦντί τε καὶ ἤδη ἀσπαρῶντι πολλὴ ἡ ποίησις γίγνεται περὶ τὸ καλόν, διὰ τὸ μεγάλης ὠδῖνος ἀπολύειν τὸν ἔχοντα. ἔστι γάρ, ὦ Σώκρατες (ἔφη) οὐ τοῦ καλοῦ ὁ ἔρως, ὡς σὺ οἴει. Ἀλλὰ τί μήν; Τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ τόκου ἐν τῷ καλῷ. Εἶεν, ἦ δ' ἐγώ. Παύου μὰ οὖν, ἔφη. Τί δὴ οὖν τῆς γεννήσεως; Ὅτι ἀεί ἐστι καὶ ἀθάνατον, ὡς ἔοικε θνητῷ, ἡ γέννησις. ἀθανασίας

Negationem Fic. quoque nō agnoscit: ferri tamen potest, vt intelligamus, μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἄλλου ἐρᾶν.

scribendum videtur, ἀλλὰ τί μήν; sicut & sequitur genitiuus.

δὲ ἀναλκῆσον ὑπομεῖναι μετ' ἀγαθοῦ, ἐκ τῶν ὁμολογημένων, εἴπερ τοῦ ἀγαθοῦ ἑαυτῷ ἔστι) ἀεὶ ἔρως ἐστίν. ἀναγκῆσον δή, ἐκ τούτου τοῦ λόγου, καὶ τῆς ἀθανασίας (Ν) Ἔρωτα εἶναι). Ταῦτά τε οὖν πάντα ἐδίδασκέ με, ὁπότε περὶ τῶν ἐρωτικῶν λόγους ποιοῖτο· καὶ ποτε ἤρετο, Τί οἴει, ὦ Σώκρατες, αἴτιον εἶναι) τούτου τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ὑπερβολῆς; ἢ οὐκ αἰσθάνῃ ὡς δεινῶς διακείμεθα πάντα τὰ θηρία, ἐπειδὰν γυναῖκα ὑπερβάλλῃ, καὶ τὰ πεζὰ καὶ τὰ πτηνά, νοσοῦντά τε πάντα ὑπ' ἐρωτικῶς διατίθεσθαι; πρῶτον μὲν, πρὸς τὸ ξυμπλέκεσθαι ἀλλήλοις, ἔπειτα περὶ τὸν τῶν φίλων τὸν γιγνομένου· καὶ ἕτοιμα ἐστὶν ὑπὲρ τούτων καὶ διαμάχεσθαι τὰ ἀθενέστατα τοῖς ἰσχυροτάτοις, καὶ ὑπὲρ τούτων ἀποθνήσκειν, καὶ αὐτὰ τῷ λιμῷ συναπτεινόμενα, ὥστ' ἐκεῖνα ἐκτρέφειν, ἃ ἄλλο πῶς ποιοῦντα. τοὺς μὲν γὰρ ἀνθρώπους (ἔφη) οἴοιτ' ἄν τις ἐκ λογισμοῦ ταῦτα ποιεῖν· τὰ δὲ θηρία τίς αἰτία οὕτως ἐρωτικῶς διατίθεσθαι, ἔχεις λέγειν; Καὶ ἐγὼ "αὖ ἔλεγον ὅτι οὐκ εἰδείην. Ἦ δ' εἶπε, Διανοῇ οὖν δεινὸς ποτὲ γνώσεσθαι τὰ ἐρωτικά, ἐὰν ταῦτα μὴ ἐννοῇς; Ἀλλὰ δι' ταῦτά τοι, ὦ Διοτίμα (ὅπερ καὶ δὴ εἶπον) πρὸς σε ἥκω, γνοὺς ὅτι διδασκάλων δέομαι. Ἀλλά μοι λέγε καὶ τούτων τὴν αἰτίαν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν περὶ τὰ ἐρωτικά. Εἰ τοίνυν (ἔφη) πιστεύεις ἐκείνου εἶναι) φύσει (Ν) ἔρωτα οὗ πολλάκις ὡμολογήκαμεν, μὴ θαύμαζε. ἐν ταὐτὸν γὰρ τ' αὖ καὶ ἐκείνῳ λόγῳ ἡ θνητὴ φύσις ζητεῖ κατὰ δύναμιν ἀεί τε εἶναι καὶ ἀθάνατος. δύναται δὲ ταύτῃ μόνον τῇ γενέσει, ὅτι ἀεὶ καταλείπει ἕτερον νέον αὐτὶ τοῦ παλαιοῦ. ἐπεὶ καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ζώων ζῆν καλεῖται, καὶ εἶναι) τὸ αὐτό· οἷς ἐκ παιδαρίου ὁ αὐτὸς λέγεται, ἕως ἂν πρεσβύτης γένηται· οὗτος μέντοι οὐδέποτε τὰ αὐτὰ ἔχων ἐν ἑαυτῷ, ὅμως ὁ αὐτὸς τὸς καλεῖται," ἀλλὰ νέος ἀεὶ γιγνόμενος, τὰ δὲ ἀπόλλυς, καὶ κατὰ τὰς τρίχας, καὶ σάρκα, καὶ ὀστᾶ, καὶ αἷμα, καὶ ξύμπαν τὸ σῶμα. καὶ μὴ ὅτι κατὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ψυχήν· οἱ τρόποι, τὰ ἤθη, δόξαι, ὀρθαὶ, λῦπαι, φόβοι, τούτων ἕκαστα οὐδέποτε τὰ αὐτὰ πάρεστιν ἑκάστῳ· ἀλλὰ τὰ μὲν γίγνεται, τὰ δὲ ἀπόλλυται. πολὺ δὲ τούτων ἀτοπώτερόν ἐστιν, ὅτι καὶ αἱ ὀπιστήμαι, μὴ ὅτι αἱ μὲν γίγνονται· neque istorum quicquam idem & simile perseuerat, sed priora quidem abolentur, noua succedunt. Iam verò illud insolentius mirabiliúsque est, quòd scientiæ quidē, aliæ acce-

A autem vnà cum bono appetere, ex his quæ iam sunt à nobis concessa, necesse est: quādoquidem amor est appetitio qua bonum sibi quisque semper adesse desiderat. Vnde etiam conficitur, Amorem immortalitatis esse desiderium. [a] Hæc omnia me docebat Diotima, quum de rebus amatoriis mecū verba faceret. Tum verò subiūxit, Ecquā, mi Socrates, huius amoris cupiditatísque causam esse arbitraris? nónne animaduertis quàm grauiter afficiantur omnes animantes & gressiles & volatiles? vt omni im-
B petu ad generationem rapiantur, amoris vi quasi morbo quodam insanientes? Quod quidem primùm apparet in ipso congressu: deinde in ipsius fœtus alendi cura & labore penè incredibili: vt illorum causa, infirmissima alioqui animalia, parata sint cū robustissimis ad prælium congredi, & pro illis mortem oppetere: & fame etiam deficere, vt illos nutriant: nihil denique facere reliqui ad eos omni cura & solicitudine alendos. Existimaret fortasse quispiam homines hoc facere ex ipsa ratiocinatione: at in brutis animantibus écquæ sit tam efficax amoris causa, potésne dicere? Nescirē,
C inquam. Tunc illa, Putásne te rerū amatoriarū peritum vnquā futurū, quandiu hæc ignorabis? Atque hac de causa, mihi crede, mea Diotima, ad te accessi (quemadmodū iam dixi) quum meæ ignorantiæ sim cōscius, norimque adeo me præceptoribus indigere. at mihi & huius rei & aliarum omnium quæ ad amorem pertinēt, causam velim mihi exponas. Si igitur (inquit illa) credis naturæ vi atque beneficio, illius amorem esse de quo iam sæpe fecimus mentionem, ne sanè mireris. ex hoc enim simi-
D liter vt ex superioribus, Natura mortalis quærit, quantum viribus anniti potest, cōstanter permanere & immortalis esse: hanc autem immortalitatem per generationem tantùm molitur & præstat: quandoquidem semper alterum iuuenem veteris loco sufficit atq; substituit. etenim eo ipso tempore quo vnumquodque animal viuere dicitur & idem esse, (quemadmodum à pueritia ad vltimam vsque senectutem idem dicitur homo) quanuis idem dicatur, nihilominus tamen in seipso nunquā eadē cōplectitur: sed nouū subinde efficitur, &
D quædam amittit, vetera nimirum & exoleta exuēs, pilos, carnem, ossa, sanguinem, & vniuersum penè ipsum corpus. [b] Nec verò hæc mutationes tantùm in corpus cadunt, sed in ipsum etiam animum, mores videlicet, consuetudines, affectiones, opiniones, cupiditates, voluptates, dolores, formidines: quæ omnes res subinde commutantur: neque istorum quicquam idem & simile perseuerat, sed priora quidem abolentur, noua succedunt. Iam verò illud insolentius mirabiliúsque est, quòd scientiæ quidē, aliæ acce-

c Aliud effectum illius τόκου ἐν καλῷ, cuius causa sit Amor: Vehemens nimirum & penè incredibilis σπουδή, non modò in hominibus, sed in omnibus etiā animātibus, parentū in suos fœtus: quibus nimirū & amandis & alendis est imperuestigabilis quidā Amoris impetus. Causam ait esse, cupiditatem immortalitatis, quam in fœtibus accrescendis & in parentum demortuorum vicē substituēdis molitur Natura: sicuti eleganter exponit, nudam simplicémque symboli doctrinam explicās. Hoc verò remedium opponi aduersus vicissitudines eas quibus assiduò natura commutatur.

b Dixit de corporis partu, nunc de animi partu agit: videlicet meditatione, cuius solertia atque industria, scientiæ per oblitionem in animo obliteratæ renouantur. Docet autem in animum quoque & in ipsas etiam scientias cadere multas vicissitudines, quibus meditatione & studio paretur remedium. Illa igitur esse animi τόκον ἐν καλῷ.

Scribendum puto αὖ ἔλεγον.

Genuina uiderur lectio, ἀλλοῖος ἀεὶ γιγνόμενος.

dant, aliæ decedant, neque iidem ſemper ſimus ipſarum ſcientiarum ratione: ſed & in ſingulas etiam ſcientias illud idem cadit. Quod enim vocatur Meditari, hactenus dicitur quaſi ipſa ſcientia exierit. Obliuio enim eſt ſcientiæ exitus: Cogitatio autem, nouam memoriam abcútis loco ſemper reſtituens, ſcientiam ſeruat, vt ipſa quidem eadē eſſe videatur. Hac nimirū ratione, quicquid mortale eſt conſeruatur, non quia ſemper omnino idem ſit, vt diuinum: ſed quoniam id quod abit & veteraſcit, dū aliud quidpiam nouum in ſuam vicem ſuf ficit, veluti ipſum eſt. Hac via, hócque remedio, Socrates, ipſum mortale fit particeps immortalitatis, ſiue corpus ſit ſiue quælibet alia è rebus creatis. immortale autem alio quopiam eſt modo. Ne igitur mirere ſi res vnaquæque ſuum fœtum ſuíque generis propagationem chariſſimam habet. nam immortalitatis gratia hoc ſtudium & hic amor omnes res comitatur, & inſitus eſt illis à natura huiuſmodi affectionis impetus. His auditis ego in admirationem cōiectus, [a]Siccine, inquam, mea Diotima, de his rebus verè ſtatuēdum eſt? Tum illa, ſicuti ſolent perfecti ſophiſtæ, Ita certò habeto, Socrates. etenim ſi eam gloriæ cupiditatem quæ in hominibus ineſt, perſpicere volueris, admiraberis quàm lōgè abſit à ratione, ſi ea quæ modò dixi non intelligas: dum nimirum conſideraueris quàm altis radicibus innixa in hominum animis inſideat cupiditas, vt nomen laudémque ſuperſtites conſequantur, & in futurum tempus ſempiternam quādam gloriam poſteris relinquāt. Atque hac de cauſa vehementius quàm pro liberis parati ſunt omnia pericula ſubire, fortunas ſuas profundere, quoſlibet labores exantlare, mortem denique ipſam oppetere. Cenſéſne Alceſtidem pro Admeto mori voluiſſe, aut Achillem Patrocli cauſa immori, vel veſtratem illum Codrum pro defendendo filiorū regno priùs mori voluiſſe, niſi perſuaſum habuiſſent immortalem ſui memoriam æquè ac nobis ſuperſtitibus poſt morté futuram? Longè abeſt, inquit. imò pro immortali virtute & nobili illuſtríque exiſtimatione omnes omnia moliuntur: & quo meliores, eo maiori animi contentione ad eas res impelluntur. nam immortalitatem amant. Atqui ii qui corporibus prægnātes ſunt, id eſt, fœcundo ſunt ſemine, & quaſi incluſos habent in ſeipſis fœtus, ad fœminarum appetitiones concitatius feruntur, atque ita ad amorem ſunt magis proni, ſuſcipiendæ prolis gratia, per quā in poſterum omne tempus immortalitatem, memoriam, felicitatem denique, ſe comparare arbitrantur: ita & de iis qui animo

A ται, αἱ δὲ ἀπόλλυνται ἡμῖν· καὶ σὺδέποτε οἱ αὐτοὶ ἐσμὲν σὺδὲ κῦ ταὐ ἐπιςήμας· ἀλλὰ καὶ μία ἑκάςη τῶν ἐπιςημῶν ταυτὸν πάσχ. ὁ γὰρ καλεῖται μελετᾶν, ὡς ἐξιούσης ἐςὶ τῆς ἐπιςήμης. λήθη γάρ, ἐπιςήμης ἔξοδος· μελέτη δὲ πάλιν καινὼ ἐμποιοῦσα ἀντὶ τῆς ἀπιούσης μνήμιον, σώζει τὼ ἐπιςήμιον· ὥςτε τὼ αὐτὼ δοκεῖν εἶ). τούτῳ γὰρ τῶν θνητῶν πᾶν τὸ θνητὸν σώζεται, οὐ τῶ παντάπασι τὸ αὐτὸ ἀεὶ εἶ), ὥσπερ τὸ θεῖον, ἀλλὰ τὸ ἀπιὸν καὶ παλαιούμενον, ἕτερον νέον ἐγ-

B καταλιπεῖν, οἷον αὐτὸ ἦν. ταύτῃ τῇ μηχανῇ, ὦ Σώκρατες (ἔφη) θνητὸν ἀθανασίας μετέχει, καὶ σῶμα, καὶ τἆλλα πάντα· ἀθάνατον δὲ, ἄλλῃ. μὴ οὖν θαύμαζε εἰ τὸ αὑτοῦ ἀποβλάςημα φύσει πᾶν τιμᾷ. ἀθανασίας γὰρ χάριν πάντι αὕτη ἡ σπουδὴ καὶ ὁ Ἔρως ἕπεται. Καὶ ἐγὼ, ἀκούσας τοῦ λόγου, ἐθαύμασά τε & εἶπον, Εἶεν (ἦν δ' ἐγὼ) ὦ σοφωτάτη Διοτίμα, ταῦτα ὡς ἀληθῶς οὕτως ἔ-

C χει; Καὶ ἥ, ὥσπερ οἱ τέλειοι σοφισταί, Εὖ ἴσθι (ἔφη) ὦ Σώκρατες. ἐπεί γε καὶ τῶν αἰθέρων εἰ ἐθέλεις εἰς τὼ φιλοτιμίαν βλέψαι, θαυμάζοις ἂν τῆς ἀλογίας τῶδε ἃ ἐγὼ εἴρηκα, εἰ μὴ συνοείς, συθυμηθεὶς ὡς δεινῶς διάκεινται ἔρωτι τῷ ὀνομασθῆναι, καὶ κλέος εἰς & ἀεὶ χρόνον ἀθάνατον καταθέσθαι· καὶ ὑπὲρ τούτου κινδυνεύειν τε κινδυνεύειν ἕτοιμοι εἰσὶ πάντες, μᾶλλον ἢ ὑπὲρ τῶν παίδων, καὶ χρήματ' ἀναλίσκειν, καὶ

D πόνους πονεῖν οἱασπινασοῦν, καὶ ὑπὲρ ἀποθνήσκειν. ἐπεὶ οἴει σὺ (ἔφη) Ἄλκηςιν ὑπὲρ Ἀδμήτου ἀποθανεῖν ἄν, ἢ Ἀχιλλέα Πάτροκλῳ ἐκαποθανεῖν, ἢ τοσοῦτον ἀποθανεῖν ἂν & ἡμέτερον Κόδρον ὑπὲρ τῆς βασιλείας τῶν παίδων, μὴ οἰομένους ἀθάνατον μνήμιον ἀρετῆς τοῖς αὐτῶν ἔσεσθαι, ὡν νυν ἡμεῖς ἔχομεν; Πολλοῦ γε δεῖ, ἔφη· ἀλλ', οἶμαι, ὑπὲρ ἀρετῆς ἀθανάτου καὶ τοιαύτης δόξης εὐκλεοῦς πάντες πάντα ποιοῦσιν· ὅσῳ ἂν ἀ-

E μείνους ὦσι, τοσούτῳ μᾶλλον. τὸ γὰρ ἀθανάτου ἐρῶσιν. & μῶν οὖν ἐγκύμονες (ἔφη) κῦ σώματα ὄντες, πρὸς τὰς γυναῖκας μᾶλλον τρέπονται, καὶ ταύτῃ ἐρωτικοί εἰσι, διὰ παιδογονίας ἀθανασίαν καὶ μνήμιον καὶ εὐδαιμονίαν, ὡς οἴονται, αὑτοῖς εἰς & ἔπειτα χρόνον πάντα ποριζόμενοι. οἱ δὲ κῦ τὰ ψυχάς,

εἰσὶ γὰρ

a Alterum effectum τόκου δὲ καλῶ: Gloriæ videlicet & laudis cupiditas, in bono quoque maximè efficax, & quæ homines impellit ad grauiſsima quæque diſcrimina ſubeunda. quod certè non faceret niſi ineſſet in animis ſpes quædam immortalitatis. Illius τόκου cauſam eſſe ait Amorem illum cœleſtem, quo boni viri ſint reuera εὐκύμονες, ſemitæ etiam efficaciore quam ſit illud quod eſt in corporibus. Exemplis porro rem illuſtrat.

Iungēdum ἔρωτι cum ſequēt.? non cum præcedent.?

Intell. enim, vbi conſideraueris quàm nehementes ſint illorum affectus adipiſcē dæ famæ deſiderio. Rectius autem legetur ὑπὲρ λους.

Poſt ψυχὰς uideri poſſet aliquid deeſſe, niſi ſubaudiretur εἰσὶν ἐγκύμονες, ex præcedentibus.

εἰσὶ γὰρ οὖν (ἔφη) οἱ κατ' ἐν τῇ ψυχῇ κυοῦσιν ἔτι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς σώμασιν ἃ ψυχὴ προσήκει καὶ κυῆσαι καὶ κυεῖν. τί οὖν προσήκει; φρόνησίν τε καὶ τἆλλα ἀρετὰ· ὧν δὴ εἰσὶ καὶ οἱ τοὺς τοιούτους ποιηταὶ γεννήτορες, καὶ τῶν δημιουργῶν ὅσοι λέγονται εὑρετικοὶ εἶναι. πολὺ δὲ μεγίστη εἶ (ἔφη) καὶ καλλίστη τῆς φρονήσεως, ἡ περὶ τὰ τῶν πόλεών τε καὶ οἰκήσεων διακόσμησις· ἣν δὴ ὄνομά ἐστι σωφροσύνη τε καὶ δικαιοσύνη τούτων δή· αὖ ὅταν τις ἐκ νέου ἔγκυμων ᾖ τὴν ψυχήν, θεῖος ὢν, καὶ ἱκανὸς τὴν ἡλικίας τίκτειν τε καὶ γεννᾶν ἤδη ἐπιθυμεῖ. ζητεῖ δήπου, οἶμαι, ἐν ᾧ τότε πρέπει· ὡ ἂν γεννήσειεν. ἐν τῷ γὰρ αἰσχρῷ οὐδέποτε γεννήσει. τὰ τε οὖν σώματα τὰ καλὰ μᾶλλον ἢ τὰ αἰσχρὰ ἀσπάζεται, ἅτε κυῶν καὶ ἐπὶ ἐντύχῃ ψυχῇ καλῇ καὶ γενναίᾳ καὶ εὐφυεῖ, πάνυ δὲ ἀσπάζεται ὅ ξυναμφότερον. καὶ πρὸς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον εὐθὺς εὐπορεῖ λόγων περὶ ἀρετῆς, καὶ οἷον χρὴ εἶναι τὸν ἄνδρα τὸν ἐπιτηδεύοντα, καὶ οὗ ἕνεκα ἐπιτηδεύειν, καὶ ὀπτέον πειρᾶται παιδεύειν. ἅπτεται γὰρ (οἶμαι) τοῦ καλοῦ καὶ ὁμιλῶν αὐτῷ, ἃ πάλαι ἐκύει τίκτει καὶ γεννᾷ, καὶ ἀπὼν καὶ παρὼν μεμνημένος, καὶ ὃ γεννᾷ τὸν σὺν ἐκείνῳ τρέφει καὶ μετ' ἐκείνου. ὥστε πολὺ μείζω κοινωνίαν τῆς τῶν παίδων πρὸς ἀλλήλους οἱ τοιοῦτοι ἴσχουσι, καὶ φιλίαν βεβαιοτέραν, ἅτε καλλιόνων καὶ ἀθανατωτέρων παίδων κεκοινωνηκότες. καὶ πᾶς ἂν δέξαιτο ἑαυτῷ τοιούτους παῖδας μᾶλλον γενέσθαι, ἢ τοὺς ἀνθρωπίνους· καὶ εἰς Ὅμηρον ἀποβλέψας καὶ Ἡσίοδον, καὶ τοὺς ἄλλους ποιητὰς τοὺς ἀγαθοὺς ζηλῶν, οἷα ἔκγονα ἑαυτῶν καταλείποιεν, ἃ ἐκείνοις ἀθάνατον κλέος καὶ μνήμην παρέχεται, αὐτὰ τοιαῦτα ὄντα· εἰ δὲ βούλει, (ἔφη) οἵους Λυκοῦργος παῖδας κατέλειπεν ἐν Λακεδαίμονι σωτῆρας τῆς Λακεδαίμονος, καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῆς Ἑλλάδος. Ὑμνιος δὲ πρὸ ὑμῶν καὶ Σόλων ἀφ' οὗ τὰ τῶν νόμων ἔθηκαν, καὶ ἄλλοι ἄλλοθι πολλαχοῦ ἄνδρες, καὶ ἐν Ἕλλησι καὶ ἐν βαρβάροις, πολλὰ καὶ καλὰ ἀποφηνάμενοι ἔργα, γεννήσαντες παντοίαν ἀρετήν. ὧν καὶ ἱερὰ πολλὰ ἤδη γέγονε δι' αὐτοὺς τοιούτους παῖδας· ἀφ' ὧν τινες ἀνθρώπινοι, σθένος πω. Ταῦτα μὲν δὴ τὰ ἐρωτικά ἴσως, ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ μυηθείης· τὰ δὲ τέλεα καὶ ἐποπτικά,

Potest accuſ. ψυχὴν ſimpl. etiam ἡλικίας τίκτειν τε καὶ γεννᾶν ἤδη ἐπιθυμεῖ. Paulo poſt autem malim ſcribere ὅπῃ ἂν γεννήσειεν, appoſita ſcilicet diaſtigmes nota, ut pendeat ab ὅπου.

Vel τοῦ expunge dum, vel addendum videtur καί.

A veluti prægnātes ſunt & grauidi, cōſtituendū eſt. maior enim eſt & vehemētior in animis quàm in corporibus efficacitas illius ſeminis quod animorum conceptioni quadrat. Ecquod verò quadrat? [a]Prudentia videlicet, & omnis reliqua virtus. quarū rerū poetæ genitores ſunt, & omnes opifices qui artium inuentores dicuntur. Maxima verò & pulcherrima, quaſi cæterarū regina, prudentiæ pars eſt ea quæ rei & publicæ & familiaris rectè adminiſtrandæ & componendæ rationem tradit: cui quidem prudentiæ nomen eſt Temperantia & Iuſtitia. Quiſquis horū ſeminū ab ineunte ætate impetus in animo habet, diuinus videlicet, tum demū quum ad maturā cōſtantémque ætatē peruenerit, parere iam & generare geſtit: atq; adeo ipſum illud pulchrū in quo generare poſſit, vbicunque poteſt, inueſtigat. nam in turpi generare nunquā poſſet. Idcirco pulchra corpora potius quàm deformia complectitur, quippe qui ſit grauidus. quòd ſi & pulchrum & generoſum & præclara naturæ indole animum offenderit, vtrāque illam pulchritudinem vehementer complectitur: & corā illo homine cōtinuò verborum copia pollet, de virtute, de viri boni officio, & qualem illū eſſe oporteat, ornatè & copioſè diſputans: quibus etiam præceptis illum hominē conatur inſtruere. Ita & cum pulchro aſſiduè verſatur, illius conſuetudinem ſtudioſè colit, vt quæ iampridem conceperat & parturierat, pariat & in lucem emittat, & quum abeſt & quū præſens eſt, illius aſſiduè memor. fœtum verò illū ſuum communiter nutrit atque educat. vnde auguſtiorē communitatem firmioremque amicitiā viciſſim contrahunt illi inter ſe, quàm parentes cum liberis: quippe qui in filiis immortalibus magis & pulchrioribus vnà cōmunicent. quilibet verò mallet tales filios ſibi cō tingere, quàm humanos: quum videlicet in Homerum atque Heſiodum cæteroſq; illuſtres poetas reſpiciet, eorúmque gloriā æmulabitur, dum cernet quales filios reliquerint: qui quum immortales ſint, immortalem quoque gloriā memoriámque parentibus ſuis præbuerunt. Conſidera etiam quales filios Lacedæmone Lycurgus reliquerit, patriæ nimirū Lacedæmonis & vniuerſæ penè dixerim Græciæ ſeruatores. Magno etiā apud vos eſt in pretio Solon, propter legum generationē, & alii aliis in locis multi fariam viri, & inter Græcos & inter barbaros, qui rebus multis præclarè geſtis, virtutem ipſam variè & multipliciter generarunt. Quibus etiam ob huiuſmodi liberos iampridem dedicata ſunt templa at propter humanos liberos, nuſquam nunquam. In his verò amatoriis ſacris, mi Socrates, tu fortaſſe initiari poſſes: ad perfecta autem illa & penitiora auguſtioráque ſacra,

a Aliud efficacium τοῦ καλοῦ: Quod is qui præclaro illo fœmine eſt grauidus, quærit liberos ſuſcipere. i. res præclaras gerere, generi humano profuturas, & ſe vixiſſe poſteris teſtaturas. deinde conatur diſcipulos habere, quos eiuſdem & virtutis & ſcientiæ faciat participes. adhibeat etiam commoda & illuſtria exempla celeberrimorum virorum, qui rebus præclarè geſtis, immortalem gloriam poſteris reliquerunt.

quorum etiam causa hæc sunt, si in ipsis indagandis rectè perrexeris, pateátne tibi aditus, nescio: dicam tamẽ tibi meam sentẽtiam parato animo, neque quicquam ad te iuuandũ prætermittã. tu verò omnẽ da operam vt me quantũ poteris, consequaris.

[a] Oportet eũ, inquit, qui hoc negotiũ rectè sit inturus, statim à primis annis ad pulchra corpora accedere, illorũ contemplãdorũ gratia: & primùm quidẽ, dummodo verũ syncerúmq; sit iudiciũ, vnũ corpus amare, & ibi pulchras rationes & pulchros sermones generare: cogitare deinde, pulchritudinẽ quæ cuilibet corpori inest, alterius corporis esse germanam. Quòd si illud pulchrũ quod est in specie, persequendum est, ineptũ esset atq; absurdũ, credere, eã quę in omnibus corporibus inest, nõ vnã eandémq; esse pulchritudinẽ. Qui hoc ita animaduerterit, omniũ generatim pulchrorũ corporũ amatorẽ esse necesse fuerit: amoris autẽ erga vnũ vehemẽtiam hac ratione remittere, vt vel planè illud negligat vel certè parui pendat. Post hæc verò pulchritudinẽ quæ animis inest, pretiosiorẽ præstantiorémque ducere ea quæ est in corpore: adeo vt siquis cõmodo ingenuóq; sit animo, quãuis corporeæ venustatis exiguum habeat, eóq; nomine aliis quibusdã cedat, nihilominus tamẽ satis esse censeat, ac proinde & amet & curá gerat, & pariat huiusmodi sermones, & diligenter inuestiget omnes eos ex quibus adolescentes possint meliores euadere: vt hinc ad eã pulchritudinẽ quæ & vitæ officiis & legibus definitur, inspiciendã adigatur, & ita quidẽ in iis inspiciendis animum defigat, vt persuasum habeat, ipsam illam suæ naturæ cognatam esse, illámq; adeo quæ circa corpus est pulchritudinem parui faciat. Post hæc officiorũ legúmque instituta, traducat se ad scientias, vt illarũ pulchritudinẽ contempletur, & dum ad tantam pulchri amplitudinem conuertit oculos, haud amplius, tanquam mancipiũ, vnius pueri aut hominis aut instituti formã intueatur, & huic inseruiat, veluti vilis quidã & humilis seruus: verùm ad immensum pulchritudinis pelagus sese prouehat, & contemplationi animũ penitus dedẽs, multas & magnificas rationes & sententias in copiosæ illius philosophiæ sinu pariat: donec ibi corroboratus & auctꝰ, vnã quandã huiusmodi scientiã intueatur, quæ de huiusmodi pulchro omnino sit. Tuæ verò mentis vires, quantũ anniti poteris, contende. [b] Quicunque huc vsque ad has res amatorias deducitur, res pulchras ordine & rectè contemplans, ad rerum amatoriarum finem iam accedens, confestim mirabilem quandam natura pulchritudinem perspiciet. Hoc illud, Socrates, est cuius gratia omnes hactenus labores suscepimus: primùm quidem illud semper est,

A ὧν ἕνεκα καὶ ταῦτά ἐστιν, ἐάν τις ὀρθῶς μετίῃ, οὐκ οἶδ' εἰ οἵοστ' ἂν εἴης. ἐρῶ μὲν οὖν (ἔφη) ἐγώ, καὶ προθυμίας οὐδὲν ἀπολείψω. πειρῶ δὲ ἔφασθαι, ἂν οἷός τε ἦς. δεῖ γάρ (ἔφη) ⟨Ⓥ⟩ ὀρθῶς ἰόντα ὅτι τούτου τοῦ πράγματος, ἄρχεσθαι μὲν νέον ὄντα ἰέναι ὅτι τὰ καλὰ σώματα· καὶ πρῶτον μέν, ἐὰν ὀρθῶς ἡγῆται ὁ ἡγούμενος, ἑνὸς αὐτὸν σώματος ἐρᾶν, καὶ ἐν τούτῳ γεννᾶν λόγους καλούς· ἔπειτα δὲ αὐτὸν κατανοῆσαι ὅτι τὸ κάλλος τὸ ὅτι οὑτῳοῦν σώματι, τῷ ὅτι ἑτέρῳ σώματι ἀδελφόν ἐστι. καὶ εἰ δεῖ διώκειν τὸ ἐπ' εἴδει καλόν, πολλὴ ἀνοία μὴ οὐχ ἓν τε καὶ ταὐτὸν ἡγεῖσθαι τὸ ὅτι πᾶσι τοῖς σώμασι κάλλος. τοῦτο δὲ ἐννοήσαντα, καταστῆναι πολλῶν τῶν καλῶν σωμάτων ἐραστήν· ἑνὸς δὲ τοῦ σφόδρα τοῦτο χαλάσαι, καταφρονήσαντα καὶ σμικρὸν ἡγησάμενον. μετὰ δὲ ταῦτα, τὸ ἐν ταῖς ψυχαῖς κάλλος τιμιώτερον ἡγήσασθαι τοῦ ἐν τῷ σώματι. ὥστε καὶ ἂν ὀλιγανθρωπίνης ὢν τὴν ψυχὴν τις, καὶ ἐὰν σμικρὸν ἄνθος ἔχῃ, ἐξαρκεῖν αὐτῷ, καὶ ἐρᾶν, καὶ κήδεσθαι, καὶ τίκτειν λόγους τοιούτους καὶ ζητεῖν οἵτινες ποιήσουσι βελτίους τοὺς νέους· ἵνα ἀναγκασθῇ αὖ θεάσασθαι τὸ ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ τοῖς νόμοις καλόν, καὶ τοῦτ' ἰδεῖν ὅτι πᾶν αὐτὸ αὑτῷ ξυγγενές ἐστι· ἵνα, τὸ περὶ τὸ σῶμα καλόν, σμικρόν τι ἡγήσηται εἶναι. μετὰ δὲ τὰ ἐπιτηδεύματα, ἐπὶ τὰς ἐπιστήμας ἀγαγεῖν· ἵνα ἴδῃ αὖ ἐπιστήμην καλόν, καὶ βλέπων πρὸς πολὺ ἤδη τὸ καλόν, μηκέτι τὸ παρ' ἕνι, ὥσπερ οἰκέτης ἀγαπῶν παιδαρίου, κάλλος, ἢ ἀνθρώπου τινός, ἢ ἐπιτηδεύματος ἑνός, δουλεύων, φαῦλος ἢ καὶ σμικρολόγος· ἀλλ' ἐπὶ τὸ πολὺ πέλαγος τετραμμένος τοῦ καλοῦ, καὶ θεωρῶν πολλοὺς καὶ καλοὺς λόγους καὶ μεγαλοπρεπεῖς τίκτῃ καὶ διανοήματα ἐν φιλοσοφίᾳ ἀφθόνῳ· ἕως ἂν ἐνταῦθα ῥωσθεὶς καὶ αὐξηθεὶς κατίδῃ τινὰ ἐπιστήμην μίαν τοιαύτην, ἥτις ἐστὶ καλοῦ τοιῷδε. πειρῶ δέ μοι (ἔφη) ⟨Ⓥ⟩ νοῦν προσέχειν ὡς οἷόν τε μάλιστα. ὃς γὰρ ἂν μέχρις ἐνταῦθα τοῦ παιδαγωγηθῇ, θεώμενος ἐφεξῆς τε καὶ ὀρθῶς τὰ καλά, πρὸς τέλος ἤδη ἰὼν τῶν ἐρωτικῶν, ἐξαίφνης κατόψεταί τι θαυμαστὸν τὴν φύσιν καλόν· τοῦτο ἐκεῖνο, ὦ Σώκρατες, οὗ δὴ ἕνεκα καὶ οἱ ἔμπροσθεν πάντες πόνοι ἦσαν· πρῶτον μέν, ἀεί ὂν,

[a] Vsum superioris doctrinæ vltimo loco explicat: quo facto vide ecquid hoc Amore rectè vti possimus. Sententia est, Hæc pulchra quæ nostris oculis obiiciuntur, ita esse perspicienda & amanda, non vt in illis intæreamus, sed vt tanquam gradibus ad ipsam καλοῦ ἰδέαν, ex qua illa multa pulchra vim existendi habent, ascendamus: id est, ad summum bonum, Deum videlicet, omnium bonarũ & pulchrarum rerum veram & primariam causam. Quod de pulchris corporibus ait primum inspiciẽdis, commodè est intelligendum. Sunt quidẽ Dei dona vbique agnoscenda & suspicienda: & certe *Gratior est virtus veniens è corpore pulchro*: & experiẽtia docet deformitatem corporis animi deformitatem sæpe comitari: sed tamen etiam atque etiam vidẽdum est ne istis initus fenestra ad impudicos amores aperiatur: siquidem hypocritis facilis est hæc persona, in hac corruptione generis humani, quæ maximis etiam obicibus vix ac ne vix quidem cohiberi potest.

[b] Summi illius Pulchri, quod rerum amatoriarum ἀρχιτεκτονικὸν finẽ esse statuit, illustris & graphica descriptio. Deum autẽ haud dubie intelligit, qui est principeps & primarius finis vniuersæ nostræ vitæ. Ita ex hoc

Cum καταστῆναι subaud. δεῖ, non autem πολλὴ ἀνοία μὴ οὐ, ut cũ proximè præcedente infinitiuo. At cũ ἑνὸς subaud. ἐραστὴν καταστῆναι: aut breuius, ἐραστὴν: ut intell. τοῦτο δὲ τὸ σφόδρα ἐραστὴν καταστῆναι [uel ἐρᾶν] ἑνὸς, χαλάσαι.

καὶ οὔτε γιγνόμενον ὅτε ἀπολλύμενον, οὔτε αὐξανόμενον ὅτε φθῖνον ἔπειτα, ὅ τῇ μὲν καλὸν, τῇ δὲ αἰσχρόν· οὐδὲ τοτὲ μέν, τοτὲ δὲ οὔ· οὐδὲ πρὸς μὲν τὸ, καλὸν, πρὸς δὲ τὸ, αἰσχρόν· ὅδε ἔνθα μέν, καλὸν, ἔνθα δέ, αἰσχρόν· ὡς πισὶ μὲν δὴ καλὸν, λισὶ δὲ αἰσχρόν. οὐδὲ αὖ φανταθήσεται αὐτὸ τὸ καλὸν, οἷόν τις πρόσωπόν τι, οὐδὲ χεῖρες, ὅδε ἄλλο ὅδὲν ὧν σῶμα μετέχει· οὐδέ τις λόγος, ὅδε τις ἐπιστήμη. ὅδε που ὂν ἐν ἑτέρῳ τινὶ, οἷον ἐν ζώῳ, ἢ ἐν γῇ, ἢ ἐν οὐρανῷ, ἢ ἔν τῳ ἄλλῳ· ἀλλὰ αὐτὸ καθ' αὑτὸ μεθ' αὑτοῦ μονοειδὲς ἀεὶ ὄν. τὰ δ' ἄλλα πάντα καλὰ, ἐκείνου μετέχοντα τρόπον τινὰ τοιοῦτον, οἷον, γιγνομένων τε τῶν ἄλλων καὶ ἀπολλυμένων, μηδὲν ἐκείνῳ μήτε τι πλέον μήτε ἔλαττον γίγνεσθαι, μηδὲ πάσχειν μηδέν. ὅταν μὲν δή τις ἀπὸ τῶνδε, ὀρθῶς παιδεραστεῖν, ἐπαινιὼν, ἐκεῖνο τὸ καλὸν ἄρχηται καθορᾶν, σχεδὸν αὖ τι ἅπτοιτο τέλους. τοῦτο γὰρ δή ἐστι τὸ ὀρθῶς ἐπὶ τὰ ἐρωτικὰ ἰέναι, ἢ ὑπ' ἄλλου ἄγεσθαι, ἀρχόμενον ἀπὸ τῶνδε τῶν καλῶν ἐκείνου ἕνεκα τοῦ καλοῦ, ἀεὶ ἐπανιέναι· ὥσπερ ἐπαναβαθμοῖς χρώμενον ἀπὸ ἑνὸς ἐπὶ δύο, καὶ ἀπὸ δυοῖν ἐπὶ πάντα τὰ καλὰ σώματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα, καὶ ἀπὸ τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπὶ τὰ καλὰ μαθήματα· ἕως ἂν ἀπὸ τῶν μαθημάτων ἐπ' ἐκεῖνο τὸ μάθημα τελευτήσῃ, ὅ ἐστιν οὐκ ἄλλου ἢ αὐτὸ ἐκείνου τοῦ καλοῦ μάθημα, καὶ γνῷ αὐτὸ τελευτῶν ὅ ἐστι καλόν. ἐνταῦθα τοῦ βίου, ὦ φίλε Σώκρατες, (ἔφη ἡ Μαντινικὴ ξένη) εἰ ποῦ που ἄλλοθι, βιωτὸν ἂν θεσπτὸν, θεωμένῳ αὐτὸ τὸ καλόν. ὃ ἐὰν ποτε ἴδῃς, οὐ χρυσίον τε καὶ ἐσθῆτα, καὶ τοὺς καλοὺς παῖδας τε καὶ νεανίσκους ὄψει σὺ εἰ· οἷς νῦν ὁρῶν ἐκπεπληγμένος, καὶ ἕτοιμος εἶ καὶ σὺ, καὶ ἄλλοι πολλοὶ ὁρῶντες τὰ παιδικὰ, καὶ ξυόντες ἀεὶ ἀΐδιος, εἴπως οἴονται ἰοῦ, μήτε ἐσθίειν, μήτε πίνειν, ἀλλὰ θεᾶσθαι μόνον καὶ ξυμφυσᾶν. ἆρ' οὐ δῆπα (ἔφη) οἰόμεθα, εἴτῳ γένοιτο αὐτῷ τὸ καλὸν ἰδεῖν εἰλικρινὲς, καθαρὸν, ἄμικτον, ἀλλὰ μὴ ἀνάπλεων σαρκῶν τε ἀνθρωπίνων καὶ χρωμάτων, καὶ ἄλλης πολλῆς φλυαρίας θνητῆς, αὐτὸ τὸ θεῖον, καλὸν δυνατὸ μονοειδὲς κατιδεῖν; ἆρ' οἴει (ἔφη) φαῦλον βίον γίγνεσθαι

A nec fit, neque interit: neque crescit vnquã, neque decrescit. præterea non hinc quidẽ pulchrum, illinc turpe: vel modò pulchrũ, modò non: neque illius quidem ratione pulchrum, huius autem, turpe: vel hîc pulchrum, illic, turpe: vt quibusdam pulchrũ sit, quibusdam non item. Neque verò hoc pulchrum imaginatione ita fingetur quasi vultus quidam pulcher, aut pulchræ manus, aut aliæ quædam corporis partes, aut earum rerum quæ corpori accidunt. Neque vt pulchra quædam oratio, neque vt quædam scientia: neque in alio quodam

B ineſſe, veluti in animali, vel in terra, vel in cœlo, vel in aliqua quapiam re: sed pulchrũ illud de quo nunc instituta est à nobis oratio, IPSVM EX SEIPSO, SECVM, VNIFORME ET SIMPLICISSIMVM ESSE: alia autẽ omnia, illius summi pulchri participatione quadam, & precaria vi, pulchra modo quodam dici: ea tamen lege & conditione, vt quum alia pulchra & fiant & pereant, nihil illi summo pulchro vel accedat vel decedat, nulla denique affectio siue qualitas in ipsum cadat.

C Quum verò aliquis ab his rebus inferioribus ex legitimo puerorum amore ducens progrediendi initium, summum illud pulchrum inceperit perspicere & contemplari, ipsum iam finem penè attigerit. hic est enim legitimus ordo ad res amatorias progrediendi, vel ab alio duci, incipientem videlicet ab istis pulchris, illius summi Pulchri gratia, semper regredi ad superiora, veluti gradibus quibusdã, ab vno ad duo, à duobus ad omnia pulchra corpora: & à pulchris corporibus ad pulchra vitæ officia & instituta, & ab officiis ad doctrinas &

D scientias: à disciplinis denique illis multis ad summam illam doctrinam peruenire, quæ non alterius cuiusllibet rei, sed illius ipsius Pulchri tantùm sit doctrina: atque ita demum ipsum illud summum Pulchrũ cognoscere atque intelligere. [a]Hoc nimirũ vitæ genus (ait mulier illa vates) si quod aliud vspiam, vitale est homini ipsum illud summum pulchrum contemplanti: quod vbi videris, & auri & vestis & pulchrorum puerorum & adolescentium comparatione longè præstantius quiddam esse tibi vi-

E debitur, vt ex illorum natura minimè sit æstimandum. Hos quidem adolescẽtes dũ spectas, obstupescis: tu verò aliíq; complures parati essetis, vt amasios vestros pro arbitrio contemplaremini & cum illis familiarem consuetudinem haberetis, cibo & potu rebúsq; aliis necessariis carere. Quàm verò felix spectaculum fore putamus, si cui cõtigerit vt ipsũ pulchrũ intueatur, syncerũ, integrũ, purũ, simplex, impermixtũ, nõ humanis carnibus, coloribus, non aliis denique mortalibus nugis contaminatũ: sed ipsum ex sese pulchrũ, diuinũ, simplex & vniforme cõtẽpletur. Illiúsne hominis vitã, qui & illud quod cõ-

loco manifestè apparet, totam hanc disputationem verè esse μαιευτικὴν, quum de primario illo pulchro agat. Sed vtinã Plato de tãtarum rerum mysteriis acturus, conuenientem illarum dignitati rationem attribuisset, non verò inter pocula & tot sermonu periculosas falebras augustissimæ rei mentionem iniecisset.

Supra autẽ μαντικὴ, pag 201. (ubi vide annot.) At Fic. hîc neutrum habet, neque ξένη.

a Illius ad Deum ex hisce inferioribus ἐπανόδου summa felicitas: quam luculenter describit.

sentaneũ est, contẽpletur, & cũ eo versetur, parui faciendam arbitraris? nónne animo concipis futurum vt ille homo à cæteris omnibus rebus seiunctus atque seperatus, cum illo vno pulchro versetur, ac illud pulchrum eo oculo cernens quo cerni potest, non imagines & simulacra virtutis, sed ipsas per se virtutes pariat? quippe qui non simulacrum sed rem ipsam verè attingat? quúmque veram virtutem peperit & aluerit, Deo amicus efficiatur, & si quis omniũ hominũ, ille nimirũ immortalis existat? Hæc itaque, Phædre, & vos omnes qui adestis, aiebat quidem Diotima: ego verò illis planè habeo fidem: persuasus autem, aliis id quoque conor persuadere, Hominis naturæ nullũ efficacius adiumẽtum contingere posse ad felicitatem consequẽdam, neq; certius, ipso Amore. [a]Quocirca aio equidem ab omnibus hominibus Amorem honorandum: rem autem amatoriam colo, & studiosè memet in hac exerceo, & aliis sum autor vt idem capessant: & nunc, & semper, quátum possum, Amorem commendo. Hunc, mi Phædre, sermonem, si placet, Amoris laudationem esse existimato: vel eum quidem quocunque volueris nomine appellato.

[b]Qvvm hæc dixisset Socrates, aiebat Aristodemus omnes quidem cæteros laudasse, vnum Aristophanem conatum fuisse aliquid opponere, quoniam Socrates de oratione ab ipso habita mentionem iniecisset. Sed confestim vestibuli ostium, quòd pelleretur, magnum sonitum edidisse, & debacchantiũ iuuenũ tibicinarúmq; vocẽ fuisse auditam. Tum dixisse Agathonẽ, Nõ inspicitis pueri, ecquínam sint pro foribus? si qui sint necessariorũ, vltrò eos iubete ingredi: si minus, significate nos minimè bibere, sed rebus aliis occupatos: iamiã tamẽ assurrecturos. At paulo pòst auditam esse Alcibiadis vocem vehementer ebrii: & in aula clamãtis magna voce, & quæritãtis vbinam esset Agatho, atq; se ad illũ duci iubẽtis. Illum igitur tibicina aliíque cõtubernales ducebant: tandem ad cœnaculi fores cum adstitisse, corona quadam ex hedera & violis confertim compacta redimitum, vittísq; multis caput circumdatum: tum dixisse illum, Saluete, viri, ebriũ valde hominem compotatorem suscipite: vel abeamus, coronato tantùm Agathone, cuius causa huc venimus. heri quidem non potui huc accedere: nunc venio has vittas ferens, vt ex meo capite viri sapientissimi & pulcherrimi (vt ita dicam) caput redimirem. an me veluti ebrium deridebitis? equidem etiamsi vos me rideatis,

ἐκεῖσε βλέποντες ἀνθρώπου, καὶ ὀκνεῖνο ὃ δεῖ θεωμένου, καὶ ξυόντος αὐτῷ; ἢ οὐκ οἴηθ' ἡμῖν (ἔφη) ὅτι ἐνταῦθα αὐτῷ μοναχοῦ γιγνόσεται, ὁρῶντι ᾧ ὁρατὸν τὸ καλόν, τίκτειν οὐκ εἴδωλα ἀρετῆς, ἅτε οὐκ εἰδώλου ἐφαπτομένῳ, ἀλλ' ἀληθῆ, ἅτε τοῦ ἀληθοῦς ἐφαπτομένῳ; τεκόντι δὲ ἀρετὴν ἀληθῆ, καὶ θρεψαμένῳ, ὑπάρχει θεοφιλεῖ γενέσθαι, καὶ, εἴ πῃ τῳ ἄλλῳ ἀνθρώπῳ, ἀθανάτῳ καὶ ἐκείνῳ. Ταῦτα δή, ὦ Φαῖδρέ τε καὶ ⓐ ἄλλοι, ἔφη μὴν Διοτίμα, πέπεισμαι δ' ἐγώ· πεπεισμένος δὲ πειρῶμαι καὶ τοὺς ἄλλους πείθειν, ὅτι τούτου τοῦ κτήματος τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει σύνεργον ἀμείνω Ἔρωτος οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως λάβοι. διὸ δὴ ἐγωγε φημὶ χρῆναι πρῶτα ἄνδρα ⓐ Ἔρωτα τιμᾶν· καὶ αὐτὸς τιμῶ τὰ ἐρωτικὰ, καὶ ἀσκῶ, καὶ τοῖς ἄλλοις παρακελεύομαι, καὶ νῦν τε καὶ ἀεὶ ἐγκωμιάζω τήν τε δύναμιν καὶ ἀνδρίαν τοῦ Ἔρωτος καθ' ὅσον οἷός τ' εἰμί. Τοῦτον οὖν ⓐ λόγον, ὦ Φαῖδρε, εἰ μὴν βούλει, ὡς ἐγκώμιον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρῆσθαι· εἰ δὲ, ὅ, τι καὶ ὄπη χαίρεις ὀνομάζων, τοῦτο ὀνόμαζε.

Εἰπόντος δὲ ταῦτα τῆς Σωκράτους, τοὺς μὲν, ἐπαινεῖν, ⓐ δὲ Ἀριστοφάνη λέγειν τί ὅπως χειρεῖν, ὅτι ἐμνήσθη αὐτοῦ λέγων ὁ Σωκράτης περὶ τοῦ λόγου· καὶ ἐξαίφνης τινὸς αὐλείου θύρας κροτουμένης πολὺν θόρυβον παρεῖναι, ὡς κωμαστῶν καὶ αὐλητρίδος φωνὴν ἀκούειν. ⓐ οὖν Ἀγάθωνα, Παῖδες, φαίνε, οὐ σκέψασθε; καὶ ἐάν μέν τις τῶν ὅτι τυδείων ᾖ, καλεῖτε· εἰ δὲ μή, λέγετε ὅτι οὐ πίνομεν, ἀλλ' ἀναπαυόμεθα ἤδη. Καὶ ὃ πολὺ ὕστερον Ἀλκιβιάδου τινὸς φωνὴν ἀκούειν ἐν τῇ αὐλῇ σφόδρα μεθύοντος, καὶ μέγα βοῶντος· καὶ ἐρωτῶντος ὅπου Ἀγάθων, καὶ κελεύοντος ἄγειν πρὸς Ἀγάθωνα. ἄγειν οὖν αὐτὸν τοῦδε σφᾶς τινὰ τε αὐλητρίδα καὶ τῶν ἄλλων ἑταίρων, καὶ ὅπι ζῆναι ὅπι τὰς θύρας ἐστεφανωμένον καὶ τινὶ στεφάνῳ δασεῖ καὶ ἴων, καὶ ταινίας ἔχοντα ὅπι τὴν κεφαλὴν πάνυ πολλὰς· καὶ εἰπεῖν, Ἄνδρες χαίρετε. μεθύοντα ἀίδρα πάνυ σφόδρα δέξασθε συμπότην. ἢ ἀπιόντας αὐτὰ δήσαντες μόνον Ἀγάθωνα, ἐφ' ὅσπερ ἦλθομεν. ἐγὼ χάρτοι (Φαίναι) τοῦτ' ἐθέλω μὲν οὐχ οἷός τ' ἔσομαι ἀφικέσθαι νεανίσκου ἥκω ὅτι τὴν κεφαλὴν ἔχων τὰς ταινίας, ἵνα ἀπὸ τῆς ἐμῆς κεφαλῆς τὸν τοῦ σοφωτάτου καὶ καλλίστου κεφαλὴν, ἐὰν εἴπω οὕτως, ἀνάδησω, ἆρα καταγελάσεσθέ μου ὡς μεθύοντος; ἐγὼ γ', καὶν ὑμῖς γελᾶτε,

[a] Conclusio vniuersi istius sermonis, Hactenus videlicet laudandum esse Amore vt illo duce ad verã illam sempiternamque felicitatem perueniamus.

[b] Vltima pars istius disputationis, ad cuius veram & germanam intelligentiã nõ modò sternitur via, sed ad cætera etiam omnia Platonis scripta commonstratur opportuna methodus, Ne videlicet in nudis ipsis verbis inhæreamus, sed ipsorum sententiam præcipuè expendamus quibusdam inuolucris obtectam. Alcibiadem igitur inducit Socratis & morem & doctrinam explicãtem, qui semper quidem εἰρωνικῶς, rerum tamen maximarũ doceat mysteria. ideirco illum comparat Silenis, qui plus in pectore habebãt quam in fronte. Huiusmodi esse οἱ λογοι in scriptis Platonis animaduerti potest, in quorum quasi populari simplicitate latent pulcherrimæ cognitionis thesauri. Omnes autem circumstantias ita aptat Plato, vt quali re nata omnia videãtur, nec exquisita quidam & recondita inducta accersita. Vtinam verò & alio loco & aliter res tam magnas & præclaras tractauissent. Alcibiadeæ enim istius procacitatis insolentia non potest non castis & animis & oculis perodiosa esse. sed æquus huic fuae est in ethnica doctrina.

Si mẽdo caret locus, dictum fuerit εἰ δὲ pro εἰ ᾗ μή: sicut statim pòst, his verbis, ἐὰν μὴν, respondent illis, εἰ δὲ μή.

Si liceat istis verbis, ἐὰν εἴπω οὕτως, ita interpretari. Vt ità dicam, includenda fuerint parẽthesi: sed malim perinde intelligere, acsi pòst ἀνάδησω essent collocata hoc modo, κεφαλὴν ἀνάδησω. ἐὰν εἴπω οὕτως. vel ponas, ἐὰν δὲ εἴπω.

ὅμως δῦ οἶσθ' ὅτι ἀληθῆ λέγω. ἀλλά μοι λέγε- A vera tamen me loqui scio. at mihi disertè
τε αὐτόθεν, ὅπῃ ῥητοῖς εἰσίω, ἢ μὴ συμπίεσθε, significare an ingrediar: cõpotetis, annon.
ἢ ἄ'. Παίτας οὖν ἀναθορυβῆσαι, καὶ κελεύειν Hîc acclamasse omnes, & iussisse eum ingredi, & accumbere: Agathonem verò ipsum nomine suo compellasse. Contubernales igitur illum adducebant. Ille vittas de capite suo tollens, & Agathonis caput redimiturus, Socratẽ, licet è regione esset, non vidit. ita prope Agathonem assedit, inter hunc & Socratem medius. ei nanque Socrates loco cesserat. Postquam verò assedit, Agathonem complexus, illum coronauit. Tum Agathonem, Discalceate, pueri, Alcibiadem, vt è tribus vnus accumbat. Omnino, dixit Alcibiades: verùm écquis tertius est conuiua? Et conuersus videt Socratem, illúmque conspicatus subsilit, & ait, Proh Hercules, écquid rei hoc est? siccine enim per insidias mihi assedisti, Socrates? sic nimirum soles, vt ibi cõpareas vbi te omnium minimè expectarem. nunc verò cur huc venisti? cur hîc potius quàm prope Aristophanem sedes, vel apud alium aliquem qui ridiculus sit & esse velit? at certè astutè rationem iniisti qua apud conuiuarum pulcherrimum sederes. Tunc Socrates ad Agathonem conuersus, Vide (inquit) mi Agatho, siquo pacto mihi possis succurrere. amor quippe hui⁹ hominis nõ leue quidpiã mihi extitit. ex eo enim tempore quo hunc amare cœpi, nunquam mihi fas est aut amare pulchrum aliquem aut alloqui: quoniam iste zelotypia laborans & inuidens, mira quædam tentat, & conuitiatur, & vix à manibus abstinet. Vide igitur ne nunc tale quidpiam agat, sed nos recõcilia: vel, si vim inferre conetur, opem auxiliúmque fer. ita illius insaniam & amatoriæ cupiditatis impetũ exhorresco. Tũ Alcibiades, Iam nullus inter me & te restat recõcilationi locus. sed de his iniuriis pœnas aliquando exigam. Nunc autem, Agatho, ex his vittis quasdam mihi largire, vt & huius mirabile caput exornem, ne mihi succenseat quòd te coronauerim: ipsum verò qui non heri, vt tu, sed semper omnes homines superat, minimè coronauerim. Acceptis inde vittis coronauit Socratẽ: ac vbi assedit, ait, Nimiũ mihi quidẽ sobrii videmini, cõuiuæ, neque id quidem vobis permittendũ esse cẽseo. bibendũ enim est inter vos enim ita conuénit. Ergo me vobis principẽ, donec satis biberitis, sanè exhibeo. Iube mihi, Agatho, poculũ, si quod magnũ adsit, huc afferẽdum. sed nihil opus est. imò feras huc, puer, pẽsycterem illum,

Extat & alia lectio, sed nitidiosa, ἐναλούσεται.

Scribẽdum videtur οὕτως.

Reclinat ἐπαμύνεις scribitur.

καὶ τὸν ἀγαθῶνα ἀναδήσασθαι, καὶ ἀπιέναι ἐκεῖνον καλοῦντα τὸν ταινιῶν, ἀναδεῖν τὸν Σωκράτη, καὶ κατακλίνεσθαι. ὅπῃ δὲ κατεκλίνη, εἰπεῖν, Εἶεν δή, ἄνδρες. δοκεῖτε γάρ μοι νήφειν. οὐκ ὀπτέον οὖν ὑμῖν, ἀλλὰ ποτέον· ὡμολόγηται γὰρ ταῦθ' ἡμῖν. ἄρξωμαι δὴν ὑμῖν αἴρεσθαι τὸ πόσεως, ἕως ἂν ὑμεῖς ἱκανῶς πίητε, ἐμοιγέ. ἀλλὰ φερέτω ἀγάθων εἴτι ἐστὶν ἔκπωμα μέγα. μᾶλλον γὰρ δεῖ· ἀλλὰ φέρε παῖ (φάναι) τὸν ψυκτῆρα ἐκεῖνον.

qui plures quàm octo cotylas capit. Quũ vas illud impleuiſſet, prior ipſe bibit, deinde Socrati infundi iuſſit, & ſimul ait, Aduerſus Socratem, conuiuæ, doli nihil proſunt. quantumcunque enim quis iuſſerit, tantum ebibet, neque ebrium illum tamẽ idcirco videbitis. Socrates igitur, quũ puer infudiſſet, bibit. Tum Eryximachus, Ecquid agimus Alcibiades? ita neque dicimus quicquam ad calicem, neque canimus: ſed reuera quaſi ſitientes vinum ebibimus. Cui tum Alcibiades, Salue optime Eryximache, optimo & frugi admodum patre nate. Et tu etiam (inquit Eryximachus) ſalue. at quidnam agimus? Quod (inquit Alcibiades) tu iuſſeris. tibi enim mos gerendus eſt. nam

Excellit medicus, nec eo eſt præſtãtior alter.

Impera igitur quicquid volueris. Audi iã, inquit Eryximachus: Antequam ingrederis, conuiuis placuit vti vnuſquiſque ordine pro ingenii facultate orationem de Amoris commendatione haberet, quàm poſſet luculentiſſimam atque pulcherrimam. Nos quidem omnes qui hîc adſumus, diximus iam: tu autem quum neque dixeris & tamen ſatis biberis, debes optimo iure dicere: &, quum dixeris, tum Socrati quicquid volueris, imperabis: Socrates quoque ei qui ad dextram ipſi eſt, eodẽ modo, cæteríque deinceps. Præclarè loqueris, mi Eryximache, inquit Alcibiades. ſed æqua ratio ferre minimè videtur, vt ebrius cum ſobriorum oratione ſuam conferat. verùm tibíne, obſecro, in animum induxit Socrates eorum quicquã quæ priùs narrauit neſcis rẽ planè aliter ſe habere quàm dixerit? Hic enim, ſi præſente ipſo quenquam laudauero vel deum, vel hominem alium quàm ipſum, manus à me haud dubiè non abſtinebit. Bona verba quæſo, dixit Socrates. Ne per Neptunum, ait Alcibiades, mihi quicquam ad hæc reſpondeas: equidem præſente te neminem præterquam te laudabo. Quin ita age, inquit Eryximachus, &, ſi velis, Socrate laudato. Quid ais? inquit Alcibiades: tibíne, Eryximache, videtur conſentaneum virum hũc adoriri, & præſentibus vobis pœnas ab illo expoſcam? Quid in animo habes? dixit Socrates. méne de ridiculis quibuſdam & inceptis nugis laudabis? aut quid ages? Vera equidem dicam, inquit Alcibiades: ſed vide ſiſne id mihi permiſſurus. Vera enim nimirum ego loqui & permitto & iubeo. Non hac quidem in re deero, quantũ fuerit in mea poteſtate. at tu ita age vt ſiquid minus verum dicã, interpelles me pro arbitratu tuo, méque etiam mendacii redar-

A ἰδόντα αὐτὸν πλέον ἢ ὀκτὼ κοτύλας χωρεῶντα. Τοῦτον ἐμπλησάμενον, πρῶτον μὲν αὐτὸν ἐκπιεῖν, ἔπειτα τῷ Σωκράτει κελεύειν ἐγχεῖν· καὶ ἅμα εἰπεῖν, Πρὸς μὲν Σωκράτη, ὦ ἄνδρες, ὃ σόφισμα μοὶ οὐδέν· ὁπόσον γὰρ ἂν κελεύσῃ τις, τοσοῦτον ἐκπιών, οὐδὲν μᾶλλον μή ποτε μεθυσθῇ. Ⓐ μὲν οὖν Σωκράτη ἐγχέαντος πρῶτον παιδὸς πίνειν· Ⓐ δ' Ἐρυξίμαχον, Πῶς οὖν, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη ποιοῦμεν; οὕτως οὔτε τι λέγομεν ὅτι τῇ κύλικι, οὔτε τι ᾄδομεν; ἀλλ' ἀτεχνῶς, ὡς τὸ παράπαν οἱ διψῶντες, πίομεν. Τὸν οὖν Ἀλκιβιάδην εἰπεῖν, Ὦ Ἐρυξίμαχε, βέλτιστε βελτίστου πατρὸς καὶ σωφρονεστάτου, χαῖρε. Καὶ γὰρ σύ· (φάναι Ⓐ Ἐρυξίμαχον) ἀλλὰ τί ποιῶμεν; Ὅ, τι ἂν σὺ κελεύῃς. δεῖ γάρ σοι πείθεσθαι.

B Ἰατρὸς γὰρ ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων. Ἐπίτασαι οὖν ὅ, τι βούλει. Ἄκουσον δή. (εἰπεῖν τὸν Ἐρυξίμαχον) ἡμῖν, πρίν σε εἰσελθεῖν, ἔδοξε χρῆναι ὅπως δέξια ἕκαστον ἐν μέρει λέγειν περὶ Ἔρωτος εἰπεῖν ὡς δύναιτο κάλλιστον, καὶ ἐγκωμιάσαι. Ⓐ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἡμεῖς εἰρήκαμεν· σὺ δ' ἐπειδὴ οὐκ εἴρηκας, καὶ ἐμπέπωκας, δίκαιος εἶ εἰπεῖν· εἰπὼν δ' ὅτι παρέξαι Σωκράτει ὅ, τι ἂν βάλῃ καὶ τοῦτον, τῷ ὅτι δεξιᾷ, καὶ οὕτω τοὺς ἄλλους. Ἀλλά, φάναι, ὦ Ἐρυξίμαχε, Ⓐ Ἀλκιβιάδην, καλῶς μὲν λέγεις· μεθύοντα δὲ ἀνδρὸς ὦ πρὸς μηφόντων λόγους ὦ πρὸς θεῶν μὴ οὐκ εὖ ἴσου ἢ. καὶ ἅμα, ὦ μακάριε, πείθει δὲ σὲ Σωκράτης ὧν ἄρτι εἶπεν; ἢ οἶσθα ὅτι τοὐναντίον ἔστι πᾶν ἢ ὃ ἔλεγε; σοὶ γὰρ, ἐάν τινα ἐγὼ ἐπαινέσω τούτου παρόντος ἢ θεόν, ἢ ἄνθρωπον ἄλλον ἢ τοῦτον, οὐκ ἀφέξεταί μου τὼ χεῖρε. Οὐκ εὐφημήσεις; φάναι τ' Σωκράτη. Μὰ Ⓐ Ποσειδῶ (εἰπεῖν Ⓐ Ἀλκιβιάδην) μηδὲν λέγε πρὸς ταῦτα· ὡς ἐγὼ οὐδ' ἂν ἕνα ἄλλον ἐπαινέσαιμι σοῦ παρόντος. Ἀλλ' ἄτω ποιεῖ (φάναι τὸν Ἐρυξίμαχον) εἰ βάλει, Σωκράτη ἐπαίνεσον. Πῶς λέγεις (εἰπεῖν τ' Ἀλκιβιάδην) δοκεῖ χρῆναι, ὦ Ἐρυξίμαχε, ὑπισχνῶμαι ὦ ἀνδρὶ, ὃ τιμωρήσωμαι ὑμῶν ὃν ἂν θέλω; Οὗτος (φάναι τὸν Σωκράτη) τί ἂν νῷ ἔχεις; ὅτι τὰ γελοιότερα μὲ ἐπαινέσεις; ἢ τί ποιήσεις; Τἀληθῆ ἐρῶ. Ἀλλ' ὅρα εἰ παρεῖς. Ἀλλὰ μὴν οἱ (φάναι) τά γε ἀληθῆ παρεῖσομαι καὶ κελεύω λέγειν. Οὐκ ἂν φθάνοιμι, εἰπεῖν Ⓐ Ἀλκιβιάδην, καὶ μὴν οὕτω σοὶ ποιήσω.

ἐάν τι μὴ ἀληθῆ λέγω, μεταξὺ ὅπι λάβοῦ, ἂν βούλῃ, καὶ εἰπὲ ὅτι τοῦτο ψεύδομαι. ἑκὼν γὰρ

Legitur εἰὰ ὀκπέπωκας. In prædd. edit. male ἐμπέπωκας.

For. πρὸς μηφόντων λόγους. vel, πρὸς τῶν μηφόντων λόγους.

εἰ) οὐδὲν ψεύσομαι. ἐαν μὲν οὖν αὐτὰμ μνησικό-
μενος ἄλλο ἄλλοθεν λέγω, μηδὲν θαυμά-
σῃς. οὐ γάρ τι ῥᾴδιον τῷ σὴν ἄτοπίαν ὧδ'
ἔχοντι, διπόρως καὶ ἐφεξῆς καταριθμῆσαι.
Σωκράτη δ' ἐγὼ ἐπαινεῖν, ὦ ἄνδρες, οὕτως
ἐπιχειρήσω δι' εἰκόνων. οὗτος μὲν οὖν ἴσως
οἰήσεται ὑπὲρ τὰ γελοιότερα ἔσεσθαι δι' ἃ εἰ-
κὼν τὴν ἀληθοῦς ἕνεκα, οὐ τῆς γελοίου. φημὶ
γὰρ δὴ ὁμοιότατον αὐτὸν εἶναι τοῖς Σιληνοῖς
τούτοις τοῖς ἐν τοῖς ἑρμογλυφείοις καθημένοις·
οὓς τινας ἐργάζονται οἱ δημιουργοὶ συρίγ-
γας ἢ αὐλοὺς ἔχοντας· οἱ δὲ διχάδε διοιχθέν-
τες φαίνονται ἔνδοθεν ἀγάλματα ἔχοντες
θεῶν. καὶ φημὶ αὖ ἐοικέναι αὐτὸν τῷ σατύρῳ
τῷ Μαρσύᾳ. ὅτι μὲν οὖν γε εἶδος ὅμοιος
εἶ τούτοις ὦ Σώκρατες, οὐδ' αὐτὸς δήπου
ἀμφισβητήσαις· ὡς δὲ καὶ τἄλλα ἔοικας, μετὰ
τοῦτο ἄκουε. Ὑβρικὴς εἶ ἢ οὔ; ἐὰν γὰρ μὴ ὁμο-
λογῇς, μάρτυρας παρέξομαι. ἀλλ' οὐκ αὐ-
λητὴς πολύ γε θαυμασιώτερος ἐκείνου, ὁ μὲν
γε δι' ὀργάνων σκήπτει τοὺς ἀνθρώπους, τῇ
ἀπὸ τοῦ στόματος δυνάμει, καὶ ἔστι νυνὶ ὃς ἂν
τὰ ἐκείνου αὐλῇ. ἃ γὰρ Ὄλυμπος μέλπει,
Μαρσύου λέγω τούτου διδάξαντος. τὰ οὖν
ἐκείνου ἐάν τε ἀγαθὸς αὐλητὴς αὐλῇ, ἐάν τε
φαῦλη αὐλητρὶς, μόνα κατέχεσθαι ποιεῖ, καὶ
δηλοῖ τοὺς τῶν θεῶν τε καὶ τελετῶν δεομένους,
διὰ τὸ θεῖα εἶναι. σὺ δὲ ἐκείνου τοσοῦτον μόνον
διαφέρεις, ὅτι ἄνευ ὀργάνων ψιλοῖς λόγοις
ταὐτὸν τοῦτο ποιεῖς. ἡμεῖς γοῦν, ὅταν μέν του
ἄλλου ἀκούωμεν λέγοντος καὶ πάνυ ἀγαθοῦ
ῥήτορος ἄλλους λόγους, οὐδεν μέλει, ὡς ἔπος
εἰπεῖν, οὐδενί· ἐπειδὰν δέ σου τις ἀκούῃ, ἢ τῶν
σῶν λόγων, ἄλλου λέγοντος, κἂν πάνυ φαῦλος
ᾖ ὁ λέγων, ἐάν τε γυνὴ ἀκούῃ, ἐάν τε ἀνὴρ,
ἐάν τε μειράκιον, ἐκπεπληγμένοι ἐσμὲν καὶ
κατεχόμεθα. ἔγωγ' οὖν, ὦ ἄνδρες, εἰ μὴ ἔμελλον
καμοῦ δόξειν μεθύειν, εἶπον ὁμόσας ἂν
ὑμῖν οἷα δὴ πέπονθα αὐτὸς ὑπὸ τῶν τούτου
λόγων, καὶ πάσχω ἔτι καὶ νυνί. ὅταν γὰρ ἀκούω,
πολύ μοι μᾶλλον ἢ τῶν κορυβαντιώντων τε
καρδία πηδᾷ, καὶ δάκρυα ἐκχεῖται ὑπὸ
τῶν λόγων τῶν τούτου. ὁρῶ δὲ καὶ ἄλλους πα-
πόλλους τὰ αὐτὰ πάσχοντας. Περικλέους μὲν
ἀκούων, καὶ ἄλλων ἀγαθῶν ῥητόρων, οὖ μὰ
τὴν οὐρανίαν λέγω, τοιοῦτον δὲν ἔπαθον· δὲ
ἐταράχθη μου ἡ ψυχὴ, οὐδὲ ἠγανάκτει ὡς
ἀνδραποδωδῶς διακείμενου. ἀλλ' ὑπὸ τούτου
τοῦ Μαρσύου πολλάκις δὴ οὕτω διετέ-

A guas. nunquã enim ſponte mentiar. Quòd ſi quædam tumultuariè alia aliunde commemorem, prout venient in mentem, ne id tibi ſit mirum. nõ enim facile eſt mihi, hunc quidem in modum affecto, morum tuorum inſolentem mirabilémque nouitatem copioſè & ordine commemorare. Socratem autem, conuiuæ, per imagines conabor laudare. Iſte igitur fortaſſe meos ſermones ita interpretabitur quaſi rem ridiculam agam: at certè imago, veritatis non ridiculi cauſa inſtituetur. Aio ſiquidem ipſum perſimilem eſſe Silenis iſtis B qui inter Mercuriorum itinerariorum imagines ſtant, & ab artificibus ita figurantur vt fiſtulas tibiáſve teneant: qui ſi bifariam diuidantur, apparent intus imaginem habere deorum. ſatyro quoque Marſyæ ſimilem eſſe dico. Te quoque his forma ſimilem eſſe, ne tu quoque, Socrates, negaueris. te verò cæteris in rebus illis eſſe ſimilem, deinceps audi. Procáxne & contumelioſus es, vel non? ſi non fateris, equidem aduerſus te teſtes proferam. Nónne etiam tibicen es, Marſya longè admirabilior? ille enim inſtrumentis quibuſdam homines C demulcebat oris potentia, & nunc etiam huiuſmodi eſt tibiarum vſus, ſiquis illis vti velit. nam illa quę Olympus modulabatur, ex Marſyæ præceptoris dictatis habuit. Illius igitur cantilenis ſiquis quæve tibicen tibicináve malè vtatur, ſolæ animos attrahunt, & oſtendunt quínam diis ſacrí que ritibus indigeant, quòd nimirum diuinæ ſint. Tu ab illo in hac tantùm re differs, quòd ſine vllis inſtrumentis, aſſa tantùm ſimplícique voce idem hoc præſtes. Nos certè, quum alium audimus alte- D rius verba referentẽ, licet optimũ oratorẽ, nullius tamen, vt ita dicam, illa facimus: at te quũ aliquis audit, aut tua verba, quouis alio referente, quantumuis ineptus fuerit ad dicendũ is qui illa refert, & ſiue vir ſiue fœmina ſiue adoleſcens audiat, obſtupeſcimus quidem omnes & mente corripimur. Equidem, viri, niſi ſuſpicarer ne admodũ ebrius videar, iureiurando interpoſito affirmarẽ quomodo aliâs ipſius verbis fuerim affectus, & quomodo nunc etiam afficiar. quoties enim illum audio, multo magis quàm eorũ qui Corybantum œſtro E bacchantur, & cor mihi ſalit & lacrymæ demanant, illius verborum vi atque efficacia: idémque etiam multis aliis video vſuenire. Quũ autẽ Periclẽ audirẽ alióſq; bonos oratores, illos quidem egregiè dicere arbitrabar: ſed nihil huiuſmodi mihi contingebat, neque animus meus concitabatur, neque indignabatur quaſi ſe ſeruiliter & indecorè affici pateretur. Sed ab hoc Marſya noſtro ita ſæpenumero affi-

Fortaſſe δίχα ſcribendum fuit. Quòd deſuit alius participij principium quidam cuius quod hic legitur.

Poteſt etiam poni interrog. nota poſt αὐλητὴς, nõ poſt ἐκείνου: hoc modo, ἀλλ' οὐκ αὐλητὴς; πολύ γε θαυμασιώτερος ἐκείνου.

cior vt in hoc quidem in quo ſum ſtatu, vitam mihi vitalem eſſe nequaquam puté. Hæc, Socrates, vera eſſe minimè negaueris. quinetiam mihi quidem bene ſum conſcius, ſi in præſentia aures illi vellem præbere, minimè ferre poſſe quin hæc mihi quoque eodem modo cuenirent. cogit enim me fateri, quòd licet multa mihi deſint ad vitam bene inſtituendam neceſſaria, meipſum tamen negligo, dum rem Athenienſium adminiſtro. Vi igitur quaſi aduerſus Sirenas obturans aures, hunc fugio & deuito, ne apud eum ſedens conſeneſcam. Sum autem affectus erga hunc ſolum inter omnes mortales alio quàm quiſquam exiſtimaret modo, vt nimirū illius tangar reuerentia. equidem illum ſolum reuereor. ita enim me mei officii vrget cōſcientia, vt iis quæ ille præceperit minimè repugnandum exiſtimem: nec, ſi velim, poſſim. ſed ab eo diſcedens ſentio me ambitione ſuperari, popularíque aura eò rapi præcipitem. Fugito igitur hūc euitabundus: quum autem illum video, pudore ſuffundor, quòd pactis conuentis minimè ſteterim: hactenus etiā vt cupiam aliquādo illū inter homines minimè verſari. quod ſi accideret, ſcio me id iniquiori animo laturum. itaque quid de illo homine ſtatuam neſcio. Atque ab iſtius ſatyri modulationibus, quid mihi & aliis quamplurimis contingat, hæc ferè ſunt. at cætera audite, vt quàm ſit his ſimilis quibus illum aſſimilaui, & quàm mirabilem potentiam habeat, intelligatis. Illud certò habetote, neminem veſtrūm hunc cognoſcere. ſed ego id vobis oſtendam, quandoquidem incepi. Videtis quàm impotenti amore erga pulchros afficiatur, vt & ſemper cum illis verſetur, & illorum præſentia percellatur. Certè & omnia ignorat, & nihil nouit, vt totus quidem illius habitus mirum in modum ſit Silenicus. hac verò forma ille exterius circundatus eſt, ſicuti inſculpti illius Sileni imago. quòd ſi intus aperiatur, quanta illū temperātia atq; modeſtia, conuiuæ, refertum eſſe arbitraminí? Neq; enim profectò corporis pulchritudinē in quoquam quicquam ducit, ſed magis etiam contemnit quàm quiſquam arbitrari poſſet: neque diuitias neque honorē, neque cætera quæ vulgus tanquam beata admiratur: ſed ea omnia ſub ſe poſita ducit, & nihili eſſe exiſtimat, & nos quoque omnes in eodem habet numero: & tamen ita ſe gerit vt perpetua diſſimulatione quaſi iocans cum hominibus verſetur. neſcio autem an aliquis veſtrūm ſeriò agentis & aperti latētes intus imagines conſpexerit. ego certè illas conſpexi, & mihi ita diuinæ & aureæ & omnino pulchræ

A ἦν ὥστε μοι δόξαι μὴ βιωτὸν εἶ) ἔχοντι ὡς ἔχω. καὶ ταῦτα ὦ Σώκρατες οὐκ ἐρεῖς ὡς οὐκ ἀληθῆ. καὶ ἔτι γε νεῦ ξυνοίδα ἐμαυτῷ ὅτι εἰ ἐθέλοιμι παρέχειν τὰ ὦτα, οὐκ ἂν καρτερήσαιμι, ἀλλὰ ταυτὰ ἂν πάσχοιμι. ἀναγκάζει γάρ με ὁμολογεῖν, ὅτι πολλοῦ ἐνδεὴς ὢν αὐτὸς ἔτι, ἐμαυτοῦ μὲν ἀμελῶ, τὰ δ' Ἀθηναίων παρέχω. βία οὖν ὥσπερ ἀπὸ τῶν Σειρήνων ὀπιθόμενος τὰ ὦτα οἴχομαι φεύγων· ἵνα μὴ αὐτοῦ καθήμενος παρὰ τούτῳ καταγηράσω. πέπονθα γὰρ πρὸς τοῦτον μόνον αὖ
B θρώπων ὃ οὐκ ἄν τις οἴοιτο ἐν ἐμοὶ ἐνεῖναι, τὸ αἰσχύνεσθαι ὁντινοῦν. ἐγὼ γὰρ τοῦτον μόνον αἰσχύνομαι. ξυνοίδα γὰρ ἐμαυτῷ ἀντιλέγειν μὲν οὐ δυναμένῳ ὡς οὐ δεῖ ποιεῖν ἃ οὗτος κελεύει· ἐπειδὰν δ' ἀπέλθω, ἡττημένῳ τῆς τιμῆς τῆς ὑπὸ τῶν πολλῶν. δραπετεύω οὖν αὐτόν, καὶ φεύγω· καὶ ὅταν ἴδω, αἰσχύνομαι τὰ ὡμολογημένα. καὶ πολλάκις μὲν ἡδέως
C ἂν ἴδοιμι αὐτὸν μὴ ὄντα ἐν ἀνθρώποις· εἰ δὲ αὖ τοῦτο γένοιτο, οὐ οἶδα ὅτι πολὺ μεῖζον αὖ ἀχθοίμην. ὥστε οὐκ ἔχω ὅτι χρήσομαι τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ. καὶ ὑπὸ μὲν δὴ τῶν αὐλημάτων καὶ ἐγὼ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοιαῦτα πεπόνθασιν ὑπὸ τοῦδε τοῦ σατύρου. ἀλλὰ δὴ ἐμοῦ ἀκούσατε ὡς ὁμοίως τέ ἐστιν " οἷος Vel οἷον ferendum, vel οἷς. ſic enim quidā uet.
ἐγὼ εἰκάσαι αὐτόν, καὶ τὴν δύναμιν ὡς θαυμασίαν ἔχει. οὐ γὰρ ἴστε ὅτι οὐδεὶς ὑμῶν τοῦτον
D γινώσκει· ἀλλὰ ἐγὼ δηλώσω, ἐπεὶ γὰρ ἠρξάμην. ὁρᾶτε γὰρ ὅτι Σωκράτης ἐρωτικῶς διάκειται τῶν καλῶν, καὶ ἀεὶ περὶ τούτους ἐστὶ καὶ ἐκπέπληκται. καὶ αὖ ἀγνοεῖ πάντα, καὶ " οὐδὲν οἶδεν, ὡς τὸ σχῆμα αὐτοῦ τοῦτο οὐ σφηνῶδες σφόδρα γε. τοῦτο γὰρ οὕτως ἔξωθεν πε- Malim οὐδὲ οἶδεν, ne hoc quidem nouit. Malè autem ὃ pro οὗ in prac. edit. ante σφηνῶδες.
ειβέβληται, ὥσπερ ὁ γεγλυμμένος Σφηνός. ἔνδοθεν δ' αὖ οἷοι εἰσθεῖς, πόσης οἴεσθε γέμειν, ὦ ἄνδρες συμπόται, σωφροσύνης; ἴστε ὅτι οὔτ' εἴτις καλὸς ἐστὶ μέλει αὐτῷ οὐδέν, ἀλλὰ κα- E ταφρονεῖ τοσοῦτον ὅσον οὐδεὶς ἄν εἴς οἰηθείη· οὔτ' εἴτις πλούσιος, οὔτ' εἰ ἄλλην τινὰ τιμὴν ἔχων τῶν ὑπὸ πλήθους μακαριζομένων. ἡγεῖται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα οὐδενὸς ἄξια, καὶ ἡμᾶς οὐδὲν εἶ) · εἰρωνευόμενος δὲ καὶ παίζων πάντα τὸν βίον πρὸς τοὺς ἀνθρώπους διατελεῖ. ἀσυδάσθη δ' αὖ καὶ ἀνοιχθέντος οὐκ οἶδα εἴτις ἐώρακε τὰ ἐντὸς ἀγάλματα. ἀλλ' ἐγὼ ἤδη ποτ' εἶδον· καί μοι ἔδοξεν οὕτω θεῖα καὶ χρυσᾶ εἶ) τὰ παγκαλα

καὶ θαυμασά, ὥστε ποιητέον εἶ) ὃ τι βούλεται ὅ, τι κελεύῃ Σωκράτης. ἠρυθρίων ὃ αὐτὸν ἐσπουδακέναι ὅπῃ τῇ ἐμῇ ὥρᾳ, ἔρμαιον ἡγησάμενος εἶ) καὶ δυτύχημα ἐμὸν θαυμαστόν· ὡς ὑπάρχον μοὶ, χαριεσαμένῳ Σωκράτει, πάντ' ἀκοῦσαι ὅσα ἦρ οὗτος ἤδη. ἐφρόνουν γὰρ ἤδη ὅπῃ τῇ ὥρᾳ θαυμάσιον ὅσον. Ταῦτα οὖν διανοηθεὶς πρῶτον, οὐκ εἰωθὼς αὖθις ἀκολουθοῦντι μόνος μετ' αὐτοῦ γίνεσθαι, τότε ἀποπέμπων Ⓜ ἀκόλουθον, μόνος σύνειμι. δεῖ γὰρ πρὸς ὑμᾶς πάντα παλαιὰ εἰπεῖν. ἀλλὰ πρόσεχετε Ⓜ νοῦν· καὶ, εἰ ψεύσομαι, Σώκρατες, ἔξελεγχε. σύνειμι γάρ, ὦ ἄνδρες, μόνος μόνῳ, ὡς ἐμοὶ ἔφη αὐτίκα διαλέξεσθαι αὐτόν μοι ἅτε ἂν ἐρασὴς παιδικοῖς ἐν ἐρημίᾳ διαλεξθείη, καὶ ἥσθην. τούτων δ' οὐ μάλα ἐγίγνετο οὐδέν· ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει, διαλεχθεὶς αὖ μοι καὶ συνημερεύσας ᾤχετο ἀπιών. μετὰ ταῦτα συγγυμνάζεσθαι προυκαλούμην αὐτόν, καὶ συνεγυμνάζετο· ὡς τι ἐν ταύτῃ περαιῶν. συνεγυμνάζετο δή μοι καὶ προσεπάλαιε πολλάκις· οὐδενὸς πρόσω. καὶ τί δεῖ λέγειν; οὐδὲν γάρ μοι πλέον ἦν. ἐπειδὴ δ' οὐδαμῇ ταύτῃ ἰοῦσιν, ἐδόξέ μοι ὅπῃ δεκτέον εἶ) τῷ ἀνδρὶ κατὰ καρτερόν, καὶ οὐκ ἀνετέον, ἐπειδὴ γε ἐλκεχρήκειν, ἀλλὰ ἰσχέον ἤδη τί ὄστι τὸ πρᾶγμα. προσκαλοῦμαι δὴ αὐτὸν πρὸς τὸ συνδειπνεῖν, ἀτεχνῶς ὥσπερ ἐραστὴς παιδικοῖς ὅπως οὐ λοῦσιν. καί μοι οὐδὲ τοῦτο ταχὺ ὑπήκουσεν, ὅμως δ' οὖν χρόνῳ ἐπείθη. ἐπειδὴ δ' ἀφίκετο, τοσοῦτον σύνδειπνήσας ἀπιέναι ἐβούλετο. καὶ τότε μὲν αἰσχυνόμενος ἀφῆκα αὐτόν· αὖθις δ' ὅπως οὐ λοῦσιν, ἐπειδὴ ἐδεδειπνήκει, διελεγόμην πορρωτάτω νυκτός· καὶ ἐπειδὴ ἐβούλετο ἀπιέναι, σκηψάμενος ὅτι οὐκ εἴη, προσαναπαύσας αὐτὸν ἔμεινα. ἀνεπαύετο οὖν ἐν τῇ ἐχομένῃ ἐμοῦ κλίνῃ, ἐν ἧπερ ἐδείπνει· καὶ οὐδεὶς ἐν τῷ οἰκήματι ἄλλος καθηῦδεν ἢ ἡμεῖς. μέχρι μὲν οὖν δὴ δεῦρο τὸ λόγου, καλῶς ἂν ἔχοι καὶ πρὸς ὁντινοῦν λέγειν· τὰ δ' ἐντεῦθεν οὐκ ἂν μου ἠκούσατε λέγοντος, εἰ μὴ πρῶτον μὲν, τὸ λεγόμενον, οἶνος ἄλλο τε παίδων καὶ μετὰ παίδων ἦν ἀληθής· ἔπειτα ἀφαιρήσομαι Σωκράτους ἔργον ὑπερφανὲς, εἰς ἔπαινον ἐλθόντα, ἀδικεῖν μοι φαίνεται. ἔτι δὲ τὸ τῶν δηχθέντος ὑπὸ τῶν ἔχεως πάθος κἀμὲ ἔχει. Φασὶ γάρ που ἕνα τοῦτο παθόντα, οὐκ ἐθέλειν λέγειν οἷον ἦν πλὴν τοῖς δεδηγμένοις, ὡς μόνοις

A & mirabiles ſunt viſæ, vt apud me conſtituerim ea propediem exequi quæ iubet Socrates. Quum verò aliquando arbitrarer eum de mea forma valde eſſe ſolicitum, opportunam felicémque hanc occaſionē diuino quodam numine mihi obtigiſſe exiſtimabam: quòd dum Socrati gratificarer, ea omnia audire poſſem quæ ille nouerat. formæ enim meæ opinio mihi magnos ſanè animos faciebat. Quum hæc cogitaſſem, nec ſolerē antea cum illo ſine comite & arbitro colloqui, factum tamen
B eſt vt dimiſſo comite ſolus cum ſolo verſarer. Vera autem omnia ſunt vobis dicenda, quæ velim à vobis attentè audiri. ſi mentior, Socrates, tu liberè redarguito. Equidem cum ſolo ſolus ſum verſatus: & exiſtimabam illum eos ſermones mihi cōtinuò ingeſturum, quos amaſiis amatores in ſolitudine ſolent, & hac ſpe lætabar. horum tamen nihil actum eſt, ſed, vt de more habebat, quum ad veſperam vſq; diſſeruiſſet, abibat. Poſt ad certamina gymnaſtica illum prouocaui, & cum illo nudus
C memet exercui, quaſi hoc pacto aliquid eſſem perfecturus. mecum igitur nudus ſe exercuit, & luctatus eſt ſæpenumero, nemine præſente. Sed quid dicendum eſt? nihil promoui. Quum hæ artes minimè mihi ſuccederent, firmioribus machinis virum aggrediendum eſſe exiſtimaui, neq; vllo modo ſinendum. quid verò molitus fuerim, quas rationes verſauerim, iuuat vobis exponere. Illum ad cœnam inuitaui, eo reuera conſilio vt, tanquam amator amaſiis, ſi ſtruerem inſidias. Is verò nec facilè paruit: tandem verò obſequutus eſt.
D venit igitur. ſed vbi primùm cœnam ſumpſit, confeſtim ſurrexit abeundi conſilio. ego pudore ſuffuſus, permiſi eum diſcedere. Sed alias ſtruxi quoque ei nouum inſidiarum genus. poſt cœnam ad multam noctem ſermonem protraxi, & quum vellet diſcedere, cauſans iam longius progreſſam eſſe noctem, manere eum coēgi mecum. quieuit igitur in proximo lecto ei in quo cœnauerat: nullus tamen præter nos in eo cubiculo dormiebat. Quæ hactenus dicta ſunt, ſine rubore proferri poſſunt: quæ verò ſequuntur, non priùs audietis
E quàm prouerbium illud, Vinum & cum pueris & ſine pueris eſt veridicum. Quinetiam iniuſtum videtur vt is qui Socratē laudat, ſuperbum peruicáxque illius facinus ſilētio prætereat. Deinde verò nec aliter affectus ſum, quàm is qui à vipera morſus eſt. aiunt enim illum qui hunc morſum ſit paſſus, nolle cuipiam alii quale ſit huiuſmodi vulnus indicare, quàm iis qui eo morbo laborant: quippe qui morbum &

nouerint, & veniam conceſſuri ſint ſiqui cruciatu cõpulſus & loqui & facere omnia dubitet. Ego igitur morſus à grauiore, & grauius vulnus ſentiẽs quàm quod quilibet ſignificare queat, & quidẽ corde vel animo vel alia quapiam parte quæ alio nomine ſit deſignanda, vulneratus & morſus à philoſophiæ ſermonibus (qui nimirum acrius in animo hærent quàm vipera, quum iuuenem nec minimè ignobilem animum occuparint, & ad quidvis & dicendum & faciendũ illũ impellunt) nihil quicquã reliqui facere decreueram, quò Socratem mecum arctiſſima neceſſitudine copularẽ. Quod equidem liberè dico, quum Phædros, Agathonas, Eryximachos, Pauſanias, Ariſtodemos & Ariſtophanes, ipſum denique Socratem, alióſque innumerabiles, quos nihil eſt opus nominatim recenſere, eodem philoſophiæ quaſi furore correptos, & propemodum bacchantes conſpiciam. Quapropter omnes & patientius audietis, veniámque faciliorem tribuetis iis quæ à me nũc & dicũtur & fiunt. Famuli autem & ſiquis alius adſit profanus & agreſtis, *magnas auribus imponat fores*. Poſtquã, ô viri, extincta eſſet lucerna, & famuli egreſſi eſſent, nihil cunctandũ, ſed ingenuè quid ſentirem aperiendum ratus, ad illum acceſſi. Ita eum pepuli, &, Socrates, inquam, dormis? Nequaquam, inquit. At ſciſne, inquam, quídnam mihi hactenus viſum fuerit? Quídnam verò? inquit. Tu mihi, inquam, ſolus amator me dignus extitiſſe, & tamẽ ſegnior in colenda mei memoria, ac proinde in amore mihi minimè reſpõdere videris. Equidem quum ita ſe res habeat, planè ſtultum & vecors eſſe ducerem, niſi hac quoque in re tibi gratificarer, & in cæteris rebus, ſiqua in re vel meis facultatibus indigeas, ſiue amicis meis. Mihi quidẽ nihil eſt antiquius quàm vt optimus vir euadam. ad hanc rem conſequendam nemo te præſtantior atque efficacior opem auxiliúmque ferre poteſt. ego autem, ſi tãto viro minimè obſequerer, ſapientes & cordatos viros multo magis vererer, quàm ſi illi obſequar, vulgarium & inſipientum inanes reprehenſiones. Quę quum ille audiiſſet, diſſimulanter admodum, pro more atque inſtituto ſuo, Videris reuera, mi Alcibiades, non ignauus & vilis eſſe, ſi vera illa ſũt quæ de me ais, & ineſt mihi vis quædã per quã ipſe melior effici poſſis, & mirã in me pulchritudinem cõſpicias tua forma longè præſtantiorem. Si igitur hæc videns, illa ipſa communicare mecum conaris, & pulchritudinem cum pulchritudine commutare, cogitas opimius quoddam lucrum ex me reportare. nam pro opinione rerum pulchrarum veritatem conaris

A γνωσομένοις τε καὶ συγγνωσομένοις εἴ πᾶν ἐτόλμα δρᾶν τε καὶ λέγειν ὑπὸ τῆς ὀδύνης. ἐγὼ οὖν δεδηγμένος τε ὑπὸ ἀλγεινοτέρου, καὶ τὸ ἀλγεινότατον ὧν ἄν τις δηχθείη. τίνι γὰρ, ἢ φυλῷ, ἢ ὅτῳ δεῖ αὐτὸ ὀνομάσαι, πληγείς τε καὶ δηχθεὶς ὑπὸ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων, οἳ ἔχονται ἐχίδνης ἀγριώτερον, νέου ψυχῆς καὶ μὴ ἀφυοῦς ὅτου μᾶλλωνται, καὶ ποιοῦσι δρᾶν τε καὶ λέγειν ὁποιῶν· καὶ ὁρῶν αὖ Φαίδρους, Ἀγάθωνας, B Ἐρυξιμάχους, Παυσανίας, Ἀριστοδήμους τε καὶ Ἀριστοφάνη. Σωκράτη δ' αὐτὸν τί δεῖ καὶ λέγειν, καὶ ὅσοι ἄλλοι; πάντες γὰρ κεκοινωνήκατε τῆς φιλοσόφου μανίας τε καὶ βακχείας. διὸ πάντες ἀκούσεσθε. συγγνώσεσθε γὰρ τοῖς τότε τοιαῦτα καὶ τοῖς νεωστὶ λεγομένοις. ⓐ ἴθι οἰκέτα, καὶ εἴ τις ἄλλος ὅστις βέβηλός τε καὶ ἀγροῖκος, πύλας πάνυ μεγάλας τοῖς ὠσὶν ὑπόθεσθε. ἐπειδὴ γὰρ οὖν ὦ ἄνδρες ὅ, τε λύχνος ἀπεσβήκει, καὶ ⓐ παῖδες ἔξω ἦσαν, ἔδοξέ μοι χρῆναι μηδὲν ποικίλλειν πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' ἐλευθέρως εἰπεῖν ἃ μοι ἐδόκει. καὶ εἶπον, κινήσας αὐτὸν, Σώκρατες καθεύδεις; C Οὐ δῆτα, ἦ δ' ὅς. Οἶσθα οὖν ἃ μοι δέδοκται; Τί μάλιστα; ἔφη. Σὺ ἐμοὶ δοκεῖς (ἢν δ' ἐγὼ) ἐμοῦ ἐραστὴς ἄξιος γεγενέναι μόνος· καὶ μοι φαίνῃ ὀκνεῖν μεταθεῖσθαι πρός με. ἐγὼ γὰρ οὕτω σοὶ ἔχων, πάνυ ἀνόητον ἡγοῦμαι εἶναί σοι μὴ οὐ καὶ τοῦτο χαρίζεσθαι, καὶ εἴτι ἄλλο ἢ τῆς οὐσίας τῆς ἐμῆς δέοιο, ἢ τῶν φίλων τῶν D ἐμῶν. ἐμοὶ μὲν γὰρ οὐδὲν ὅτι πρεσβύτερον τοῦτ' ὡς ὅτι βέλτιστον ἐμὲ γενέσθαι. τούτου γὰρ οἶμαί μοι συλλήψεσθαι οὐδένα κυριώτερον εἶναί σου. ἐγὼ δὴ τοιούτῳ ἀνδρὶ πολὺ μᾶλλον ἂν μὴ χαριζόμενος αἰσχυνοίμην τοὺς φρονίμους, ἢ, χαριζόμενος, τοῖς τε πολλοῖς καὶ ἀφρόνως. Καὶ οὗτος ἀκούσας, μάλα εἰρωνικῶς καὶ σφόδρα ἑαυτῷ εἰωθότως ἔλεξεν, Ὦ φίλε Ἀλκιβιάδη, κινδυνεύεις ὄντι οὐ φαύλῳ τῷ ὄντι (εἰ ἄρ' ἀληθῆ τυγχάνει ὄντα E ἃ λέγεις περὶ ἐμοῦ, καί τις ἔστ' ἐν ἐμοὶ δυνάμις, δι' ἧς ἂν σὺ γένοιο ἀμείνων, ἀμήχανόν τε κάλλος ὁρᾷς ἂν ἐν ἐμοὶ, καὶ τῆς σῆς σοὶ εὐμορφίας πάμπολυ διαφέρον. εἰ δὴ καθορῶν αὐτὸ κοινώσασθαί τέ μοι ἐπιχειρεῖς, καὶ ἀλλαξάσθαι κάλλος αὐτὶ κάλλους, οὐκ ὀλίγῳ μου πλεονεκτεῖν διανοῇ, ἀλλ' ἀντὶ δόξης ἀληθείαν καλῶν κτᾶσθαι ἐπιχειρεῖς,

Scribendum puto ἀλγεινοτάτου. Manet autem ſuſpenſa hæc oratio, quæ videtur poſſe dici αὐτὰ τὰ δόξαντα. Non aliter certè intell. quã ſi orationis ἐπιστομίσεως ἐπόδοσις hæc eſſet, ἐγὼ δὲ δεδηγμένος, καὶ ὁρῶν αὖ ὑμᾶς, Φαίδρους, Ἀγαθ. &c. δεδηγμένους, ἐθέλω ὑμῖν λέγειν τὰ ὀντεῦθεν. συγγνώσεσθε γὰρ &c.

καὶ τῷ ὄντι χρύσεα χαλκείων διαμείβεσθαι νοεῖς. ἀλλ' ὦ μακάριε ἀμείνων σκόπει, μή σε λανθάνω οὐδὲν ὤν. ἥκει τῆς διανοίας ὄψις ἀρχεται ὀξὺ βλέπειν ὅταν ἡ τῶν ὀμμάτων τῆς ἀκμῆς λήγῃ δυνάμεως· σὺ δ' τούτων ἔτι πόρρω. Καὶ γὰ ἀκούσας, Τὰ μὲν πρ' ἐμοῦ, ἔφην, ταῦτ' ἔστιν· ὧν οὐδὲν ἄλλως εἴρηται ἢ ὡς διανοοῦμαι. σὺ δ' αὐτὸς οὕτω βουλεύου ὅ, τι σοί τε ἄριστον καὶ ἐμοὶ ἡγῇ. Ἀλλ', ἔφη, τοῦτό γε οὐ λέγεις. ἐν γὰρ τῷ ὀπίσω χρόνῳ βουλευόμενοι πράξομεν ὃ ἂν φαίνηται ἡμῖν περί τε τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἄριστον. Ἐγὼ μὲν δὴ ταῦτα ἀκούσας τε καὶ εἰπών, καὶ ἀφείς, ὡς ἐβέλετο τετρῶσθαι αὐτὸν ὑμῖν. καὶ ἀναστάς γε, οὐδὲ ὀπτρέψας τούτῳ εἰπεῖν οὐδὲν ἔτι, ἀμφιέσας τὸ ἱμάτιον τὸ ἐμαυτοῦ τοῦτο, (καὶ γὰρ ἦν χειμών) ὑπὸ τὸν τρίβωνα κατακλινεὶς τουτουὶ, περιβαλὼν τῷ χειρὶ τούτῳ τῷ δαιμονίῳ ὡς ἀληθῶς καὶ θαυμαστῷ, κατεχείμην τὴν νύκτα ὅλην. καὶ οὐδὲ ταῦτα αὖ, ὦ Σώκρατες, ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι. ποιήσαντος δή μου ταῦτα ἐμοῦ, οὕτως ὑπερεφρόνησε τε καὶ κατεγέλασε τῆς ἐμῆς ὥρας καὶ ὕβρισε· καὶ ἐκεῖνό γε ὑμῖν ἦν ἂν) ὦ ἄνδρες δικασταί. δικασταὶ γὰρ ἐστὲ τῆς Σωκράτους ὑπερηφανίας. οὐ γὰρ ἴστε, μὰ θεούς, μὰ θεάς, οὐδὲν πεισθέντες καταδεδαρθηκὼς αὐτὸν μετὰ Σωκράτους, ἢ εἰ μετὰ πατρὸς καθηῦδον, ἢ ἀδελφῷ πρεσβυτέρῳ. τὸ δὴ μετὰ τοῦτο, ἵνα οἴεσθέ με διάνοιαν ἔχειν, ἡδυνάμην μὲν ἠμελάθαι, ἀγάμενον δὲ τὴν τούτου φύσιν τε, καὶ σωφροσύνην καὶ ἀνδρίαν; οὐ τετυχηκότα αὖ ἀνθρώπῳ τοιούτῳ οἷῳ ἐγὼ οὐκ ἂν ἄμεινον ποτὲ ἐντυχεῖν εἰς φρόνησιν καὶ εἰς καρτερίαν; ὥστε οὐθ' ὁπωσοῦν ὀργιζόμενον εἶχον, καὶ ἀποστερηθεὶς τῆς τούτου συνουσίας, οὔτε ὅπῃ πρασσαγορίμην αὐτὸν ὑπόρουν. οἶδ γὰρ ἤδη ὅτι χρήματα σὲ πολὺ μᾶλλον ἄτρωτος εἶ πάντα καὶ, ἢ σιδήρῳ ὁ Αἴας· ᾧ τε ἤμην αὐτὸν μόνῳ ἁλώσεσθαι, διεπεφεύγειμε. ἠπόρουν δὴ, καταδεδουλωμένος τε ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, ὡς οὐδεὶς ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου, πρᾶγμα. ταῦτά τε γάρ μοι ἄπορα προσῆν· καὶ μετὰ ταῦτα στρατεία ἡμῖν εἰς Ποτίδαιαν ἐγένετο χρόνῃ, καὶ συνεσκηνοῦμεν ἐκεῖ. πρῶτον μὲν δὴ τοῖς πόνοις οὐ μόνον ἐμοῦ περιῆν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων· ὁπότε μοι χωροῖ ἀπολειφθέντες που (οἷα δὴ

Vel ἤπι. est autē aeric. præpositi non postpositi. sed accipit accentum ob sequentem vocalē enclit. Paulo pōst, pro ἐπιχρῇ, quod est in uet. legitur in præc. edit. ἐπιρρῇ, quo nihil significatur.

Scribēdum potius ὅπως ἔν. Intell. enim, ὅτ' εἶχον ὅπως ἐσαγοίμην. nam uocat partis alacritatem, sicut & alibi.

A lucrari, & aurea pro æreis recipere. Sed mi Alcibiades vide diligenter ne in me decipiaris, qui nihil sum. Tunc nimirum cogitationis oculus incipit acutè cernere, quū primùm corporis oculus definit vim illā suam exerere: tu verò ab hac ætate procul abes. Quæ quum audiſſem, Meæ, inquā, res ita omnino vt dixi se habent, neque aliud in ore aliud in pectore circumfero. tu autem ita consilium cape, prout & tibi & mihi optimum fore arbitraris. Probè, inquit, loqueris. posthac enim, re deliberata agemus & in his & in cæteris rebus
B quæ vtrique nostrûm opportuniora videbuntur. Quum vltrò citróque habiti essent sermones isti, illum dimisi, ratus videlicet eum hisce meis verbis, quasi telo, vulneratum: & quum surrexissem, ne verbum quidem ab illo vlterius fieri permisi: & vestē hanc quam videtis circumdedi (erat enim hyems) substratóque eius tribone recubui: & mirabilem hunc reuera felicémque virum his manibus amplectens, ita totam
C noctem iacui. Nec hæc falsa esse dices, Socrates. Verùm quāuis hæc omnia fecissem, nihilominus tamen ille adeo obfirmato animo stetit vt & me & meam formam contemneret, & per contumeliam ludibriúmque nihili faceret. quanquam illam equidem aliquid esse arbitrabar, Iudices. iudices enim estis Socratis superbiæ. Deos ego deásque testor, me non aliter cum Socrate surrexisse, acsi cum patre aut cum fratre natu maiore dormiuissem. Ecquid verò animi mihi post hæc fuisse putatis,
D quum me contemptum quidem existimarem? eius contrà & ingeniū & temperantiam & fortitudinem mirum in modum admirarer, quam nimirum experientia cognouissem, virum talem nactus, qualem me & prudentia & tolerantia parem inueniri nusquá posse credam? Quapropter qua ratione illi succēsere, & illius consuetudinē repudiarē, neq; contrà quibus modis illum mihi conciliarem, haudquaquam suppetebant rationes. noueram videlicet hunc à pecuniarum telis difficilius vndiquaque
E vulnerari posse, quàm Aiacem ferro. & quum illud quo facilius eum expugnatum iri credebam, irritum cecidisset, hærebat mihi consilium: ciúsque hominis quasi vinculis in seruitutem redactus, & ei tam addictus quàm mortalium quisquam cuiquam, circumuagabar. Hæc omnia à me priùs sunt facta. post hæc euenit vt communem vnà militiam obiremus in Potidææ expeditione, & essemus quoque contubernales. Primùm quidem laborum patientia non me solùm sed omnes etiam alios superabat: & siquando, vt in bello solet, commeatus penuria laboraremus,

nulli huic pares comperiebantur, ad sitim famémque superandam. In liberioribus autem conuiuiis hic solus maximam voluptatem colligere videbatur: & quum bibere recusaret, tandem verò cogeretur, omnes bibendo longè superabat: &, quod maximè est mirabile, Socratem ebrium nemo vnquam mortalium vidit. qua de re præstò esse argumentum existimo. Iam in perferendis hyemis frigoribus (ibi enim sunt iniquissima) mirabilia planè faciebat, & alias quidem alia: tum verò maximè quum dirissimum gelu vigeret, & nemo è tentoriis egrederetur, &, siqui exirēt, nonnisi vestibus circummuniti, & pedes pellibus & constipatis pannis circumuoluti: at Socrates sub hoc ipsum tempus ita cū cæteris militibus egrediebatur, vt nihil ad eam vestem adiungeret quam priùs solebat ferre: nudis verò pedibus per glaciem facilius incedebat, quàm cum calceis alii. milites verò quum hæc videbant, se ab eo contemni arbitrabantur. Et de his quidem hactenus. Quid autem vir tolerantissimus fecerit in ea expeditione, operæpretium est audire. quum enim aliquando in cogitationem quandam incidisset, eodem in vestigio à matutino tempore stetit cogitabūdus: & quum cogitationem illam suam explicare non posset, non tamen remittebat animi conatum, neque mouebatur loco, sed inuestigabundus hærebat: & iam meridies erat, militésque id senserant, & mirabantur, alterque narrabat alteri, Socratem ab aurora stetisse cogitantem. Tandem verò Ionici quidam milites, quum nox iam immineret, cœnati (erat enim tunc æstas) circa eum strata posuerunt, & sub dio iacuerunt, & attente illum obseruabant an per noctem quoque perseueraret. ille verò stetit, donec illuxit aurora, & ortus est sol: quem vbi salutauisset, discessit. In prælis quomodo se gesserit, non est silentio prætermittendum. nam in ea pugna in qua strenuitatis corona militares duces me honestarunt, nemo alius me seruauit quàm Socrates. me enim grauiter vulneratum noluit deserere vnquam, sed me & arma fortiter conseruauit. Ita tunc equidem eram autor ducibus nostris vt tibi, Socrates, strenuitatis coronam attribuerēt (neq; tu ista falsa esse conquereris) At quum duces, meæ dignitatis habita ratione, censerent illam strenuitatis coronam mihi esse tribuendam, tu ipsis etiam ducibus in ea sententia vt mihi bonos ille tribueretur, comitem te alacriorem exhibuisti, quàm vt debitam illam gloriam tibi vendicares. Illud quoque dignum est admiratione quod fecit Socrates quum à

A ὅτι στρατείας) ἀσιτίαν, οὐδὲν ἧσσον ① ἄλλοι τοιοῦτος ἦν καρτερεῖν. ἔν τ' αὖ ταῖς βώμαις μόνος ἀπολαύειν οἷός τ' ἦν· τά τ' ἄλλα, καὶ πίνειν οὐκ ἐθέλων, ὁπότε ἀναγκασθείη, πάντας ἐκράτει· καὶ, ὃ πάντων θαυμαστότατον, Σωκράτη μεθύοντα οὐδεὶς πώποτε ἑώρακεν ἀνθρώπων. τούτου μὲν οἶμαι δοκεῖ καὶ αὐτίκα ὁ ἔλεγχος ἔσεσθαι. τοὺς δὲ τῆς τοῦ χειμῶνος καρτερήσεις (δεινοὶ γὰρ αὐτόθι χειμῶνες) θαυμάσια ἐργάζετο τοιά τε ἄλλα, καὶ ποτε ὄντος τοῦ πάγου οἷόν δεινοτάτου, καὶ πάντων ἢ οὐκ ἐξιόντων εἰ δύναιτο, ἢ, εἴπις ἐξίοι, ἠμφιεσμένων τε θαυμαστὰ δὴ ὅσα, καὶ ὑποδεδεμένων καὶ ἐφελιγμένους τοὺς πόδας εἰς πίλους καὶ ἀρνακίδας· οὗτος δὴ ἐν τούτοις ἐξιὼν ἔχων ἱμάτιον μὲν τοιοῦτον οἷονπερ καὶ πρότερον εἰώθει φορεῖν· ἀνυπόδητος δὴ ἰὼν τοῦ κρυστάλλου ῥᾷον ἐπορεύετο ἢ ② ἄλλοι ὑποδεδεμένοι. ② δ' ἐστρατιῶται ὑπέβλεπον αὐτὸν ὡς καταφρονοῦντα σφῶν. καὶ B ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα.

Οἷον δ' αὖ πρόσθεν ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὲς αὖθι ἐκεῖ ποτε ὅτι στρατείας, ἄξιον ἀκοῦσαι. ξυνοήσας γάρ τι αὐτόθι ἑωθεν ἰὼν ἐζήτει σκοπῶν· καὶ ἐπειδὴ οὐ προυχώρει αὐτῷ, οὐκ ἀπῄει, ἀλλὰ ἐζήτει ζητῶν· καὶ ἤδη ἰὼν μεσημβρία, καὶ ἀνθρωποι ἐθεῶντο· καὶ θαυμάζοντες, ἄλλος ἄλλῳ ἔλεγεν ὅτι Σωκράτης ἐξ ἑωθινοῦ φροντίζων τι ἕστηκε. τελευτώντες δέ τινες τῶν Ἰώνων, ἐπειδὴ ἑσπέρα ἦν, δειπνήσαντες (καὶ γὰρ θέρος τότε ἦν) χαμεύνια ἐξενεγκάμενοι, ἅμα μὲν ἐν τῷ ψύχει καθεύδον, ἅμα δ' ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ καὶ τὴν νύκτα ἑστήξοι. ὁ δ' εἱστήκει μέχρις ἕως ἐγένετο, καὶ ἥλιος ἀνέσχεν· ἔπειτα εὐξάμενος τῷ ἡλίῳ εἰ δ' βούλεσθε ἐν ταῖς μάχαις. τοῦτο γὰρ δὴ δίκαιόν γε αὐτῷ ἀποδοῦναι. ὅτε γὰρ ἡ μάχη ἦν, ἐξ ἧς ἐμοὶ καὶ πρεσβεῖα ἔδοσαν ③ στρατηγοί, οὐδεὶς ἄλλος ἐμὲ ἔσωσεν ἀνθρώπων ἢ οὗτος, οὐκ ἐθέλων τε- E τρωμένον ἀπολιπεῖν, ἀλλὰ σὺν δίεσάσε καὶ τὰ ὅπλα καὶ αὐτὸν ἐμέ. ἐγὼ μὲν, ὦ Σώκρατες, καὶ τότε ἐκέλευον σὲ διδόναι πρεσβεῖα τοὺς στρατηγούς (καὶ τοῦτό γέ μοι οὔτε μέμψῃ, οὔτε ἐρεῖς ὅτι ψεύδομαι) ἀλλὰ γὰρ τῶν στρατηγῶν πρὸς τὸ ἐμὸν ἀξίωμα ἀποβλεπόντων, καὶ βουλομένων ἐμοὶ διδόναι πρεσβεῖα, αὐτὸς προθυμότερος ἐγένου τῶν στρατηγῶν ἐμὲ λαβεῖν ἢ σαυτόν. ἐπὶ τίνι, ὦ ἄνδρες, ἄξιον ἰδεῖν ἦν σε, Σώκρατες, ὅτε ἀπὸ

In præced. edit. malè legitur, Οἱ ν δ' αὐτο δ' ἐξέξε. Homerus enim est auctor, quem ad sententiam suam accommodat: sed apud illum legitur εἰνὰ Ἀλλ' οἷον πρό τ' ἔξε, Odyss. δ.

Post βάλεσθε interpungendū censeo: quum sit aliquot uerborum ellipsis, perinde ac si dictum esset, εἰ δὲ βούλεσθε ἀνοῆσαι ἐν ταῖς μάχαις. Alioquin tota uideri possent subauditenda, ad explendam sententiam, εἰ δὲ βούλεσθε ἀνοῆσαι ἐν ταῖς μάχαις, καὶ οὕτω ἐρῶ.

Δηλίου

Δηλίου φυγῇ αἰσχρᾷ τὸ στρατόπεδον. ἔτυχον γὰρ παρὰ τοῦτο ὁπλίτης θεραπεύων. καὶ ἐγὼ μὲν ἱππικὸν ὁπλίτης ἔχων, οὔτος δ' ὅπλα. αἰσχρᾷ οὖν ἐσκεδασμένων ἤδη τῶν ἀνθρώπων οὗτός τε ἅμα καὶ Λάχης· καὶ ἐγὼ μὲν εὐτυγχάνω, καὶ ἰδὼν, οὗπερ παρεκελεύομήν τε αὐτῷ θαρρεῖν, καὶ ἔλεγον ὅτι οὐκ ἀπολείψω αὐτόν. ἐνταῦθα δὴ καλλίον ἐθεασάμην Σωκράτη ἢ ἐν Ποτειδαίᾳ· (αὐτὸς γὰρ ἧττον ἐν φόβῳ ἦν, ἅμα τὸ ἐφ' ἵππου εἶναι) πολὺ μὲν, ὅσον περὶ Λάχητος τῷ ἐμφρόνως εἶναι· ἔπειτα ἐμοιγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστοφάνες, τὸ σὸν δὴ τοῦτο, καὶ ἐκεῖ ἅμα πορεύεσθαι, ὥσπερ καὶ ἐνθάδε, βρενθυόμενος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων· ῥᾴδιον παρατυχόντα καὶ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πολεμίοις δῆλος ὢν πάνυ πόρρωθεν ὅτι εἴπερ ἄρα τούτου γε ἀνδρός, μάλα ἐρρωμένως ἀμυνεῖται. διὸ καὶ ἀσφαλῶς ἀπῆλθε καὶ οὗτος καὶ ὁ ἕτερος. σχεδὸν γάρ τι τῶν οὕτω διακειμένων ἐν τῷ πολέμῳ οὐδὲ ἅπτονται, ἀλλὰ τοὺς πανταχόθεν φεύγοντας διώκουσι. πολλὰ μὲν οὖν ἄν τις καὶ ἄλλα ἔχοι Σωκράτους ἐπαινέσαι καὶ θαυμάσια· ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐπιτηδεύματων ἴσως ἄν τις καὶ περὶ ἄλλου τινὸς εἴποι· τὸ δὲ μηδενὶ ἀνθρώπων ὅμοιον εἶναι, μήτε τῶν παλαιῶν μήτε τῶν νῦν ὄντων, τοῦτο ἄξιον παντὸς θαύματος. οἷος γὰρ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ἀπεικάσειεν ἄν τις καὶ Βρασίδαν καὶ ἄλλους· καὶ οἷος αὖ Περικλῆς, καὶ Νέστορα καὶ Ἀντήνορα· εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι· καὶ τοὺς ἄλλους κατὰ τοῦτ' ἄν τις ἀπεικάζοι· οἷος δὲ ὁτιοῦν γέγονε τοῦτο ἀτοπίαν ἀνθρωπος, ἐς αὐτὸς ἐς τοὺς λόγους αὐτοῦ, ὁδὸν ἐγγὺς ἂν εὕροι τις ζητῶν, οὔτε τῶν νῦν, οὔτε τῶν παλαιῶν· εἰ μὴ ἄρα οἷς ἐγὼ λέγω ἀπεικάζοι τις αὐτὸν ἀνθρώπων μὲν μηδενὶ, οἷς δὲ Σιληνοῖς καὶ σατύροις, αὐτόν τε ἐς τοὺς λόγους. ἐς γὰρ δὴ καὶ τοῦτο ἐν τοῖς πρόσθεν παρέλιπον, ὅτι καὶ οἱ λόγοι αὐτοῦ ὁμοιοπαθοῦσι εἰσὶ τοῖς Σιληνοῖς τοῖς διοιγομένοις. εἰ γὰρ ἐθέλοι τις τῶν Σωκράτους ἀκοῦσαι λόγων, φανεῖεν ἂν πάνυ γελοῖοι τὸ πρῶτον· οὕτω ῥήματα καὶ ὀνόματα ἔξωθεν περιαμπέχονται σατύρου ἄν τινα ὑβριστοῦ δορᾶν. ὄνους γὰρ καὶ σκυτοτόμους λέγει, καὶ χαλκέας καὶ βυρσοδέψας, καὶ ἀεὶ διὰ τῶν αὐτῶν τὰ αὐτὰ φαίνεται λέγων· ὥστε ἄπειρος καὶ ἀνόητος ἀνθρωπος πᾶς ἂν τῶν λόγων καταγελάσειε.

A Delio fuga fusa se nostr exercitus recepit. nam interfui etiam huic prælio ex equo pugnans, quum Socrates ipse pedes esset. Profligatis igitur nostris, & fuga iã omniũ facta, Socrates & Laches pedẽ vnà referebant, in quos quum casu incidissem, iussi ipsos esse bono animo, néque eos nunquã deserturũ confirmaui. hîc igitur eo melius Socratẽ aspicere potui quàm ad Potidæã, quoniam ego confisus equo, minus formidabam. Primùm igitur intueri licebat quanta animi & præsentia & cautione Lachetem superaret: deinde & mihi visus est,

B Aristophanes, quod & ipse ais, ibi *non aliter quàm hîc incedere, & oculis omnia quietè circumlustrans, & circumspectè singula oculis notans atque designans*; & hostes & amicos: cáq; oris prasentia, vt eminus etiã intuenti non obscurum esse posset, siquis eum inuasisset, non id incruento Marte ei successurum. Itaq; & hic & alter tutò discedebant. eos enim qui ita sunt animati, in prælio vix quisquã audet adoriri, sed ii persequentium manibus & telis facilè inuoluuntur qui fusa fuga in pedes se dant præ-

C cipites. In multis quidem aliis mirũ in modũ laudari Socrates potest, sed huiusmodi fortasse sunt vt illorum commendatio cum aliis etiam possit esse communis: at illud in quo nemini mortalium vel qui supersunt vel qui olim extiterunt, similis esse possit, illud verò omni admiratione dignum est. nam qualis Achilles fuerit, talem coniiciat fortasse aliquis fuisse Brasidam, & alios quosdam: Periclem verò & Nestori & Antenori similem extitisse: & de multis quoque hominibus idem constitui

D potest: sed qualis sit Socrates, & illius ingenii morúmque ratio præter cæterorum hominũ vitã & mores & in viuẽdi & in loquẽdi modo, quàm varia & multiplex: neq; veterum neque superstitum hominũ quisquam, quantumuis accuratè quis rem inuestigauerit, comperiatur qui ad eum similitudine quadam accesserit. Itaq; nõ hominum cuipiam, sed Silenis his & satyris hũc Socratẽ assimilari posse arbitror. Nẽpe & illud hactenus prætermisi, ipsius sermones Silenorum imaginibus esse similes, quæ (vt diximus) aliud intrà habeãt, aliud

E extrà repræsentẽt. Siquis enim eius sermones audiat, prima quidẽ (vt aiũt) frõte absurdi & ridiculi videtur. verba enim & tota sentẽtiarũ ipsarũ conformatio veluti exterius amicitur contumelioſi cuiusdã procacísque satyri pelle. asinos enim clitellarios, & fabros ærarios nescio quos, & cerdones, coriarios semper habet in ore, & de his rebus sermonem instituere videtur, vt qui minus rerum sunt imperiti aut ingenio valent, hos sermones facilè contemnant.

At ſi illos ſermones intus aliquis conſpexerit, primùm quidé comperiet illos ſolos mentem habere: tum verò penitius inſpicienti & diuiniſſimi & plerasque virtutis effigies haud dubiè complectentes, & longiſſimè proſpicientes, imò omnia ea cõtinentes quæ faciunt ad vitam bene beatéque inſtituendam, videbuntur. Hæc ſunt, conuiuæ, in quibus Socratẽ laudo: & quæ in illo quoq; deſidero, ne etiã ea prætermitterẽ quæ ad meam priuatam iniuriã pertinerent. Neq; verò tantùm aduerſus me ita ſe geſſit, ſed etiam aduerſus Charmidem Glauconis filiũ, & Euthydemũ Dioclis, & alios complures, quos ſub amatoris ſpecie ita fefellit vt ipſe non amator ſed amaſius verè extiterit. Quocirca tibi quoq; ſum autor, Agatho, ne ab illo circumueniaris, ſed meo periculo ſis cautior: neq;, vt eſt in prouerbio, *accepto incommodo, ſtultorum in morem ſapias.* Quum hęc dixiſſet Alcibiades, illa loquendi libertate obortus eſt riſus inter omnes conuiuas, quaſi amore erga Socratem ſe adhuc affectum declararet. Tũc Socrates, Sobrius mihi eſſe videris, Alcibiades: alioqui ita exquiſitè longis verborũ ambagibus minimè id conatus eſſes ſilẽtio obtegere cuius cauſa omnia dixeras, & quod in orationis calce veluti obiter perſtrinxiſti, quaſi præter propoſitum id dicere videare: eo tamen conſilio vt me & Agathonem diſiungas. me enim te vnum amare debere arbitraris: Agathonem verò à nemine quàm à te amari. verùm haud quaquam nos latuit ecquid vellet illud ſatyricum & Silenicum commentum. At, mi Agatho, videndum eſt etiam atque etiã ne ei veteratoriæ artes ſuccedant, nec vllus diſſidii inter te & me tribuatur locus. Tũ Agathonem, Vera omnino, mi Socrates, dicere videris. inde autem etiam illius animum cõiicio, quòd inter me & te medius aſſederit, vt nos ſcilicet diſiungeret. at illi hoc minimè ſuccedet: ſed ego hinc ſurgam, vt prope te accumbam. Sic nimirum, ait Socrates, hîc infra me ſede. Proh Iuppiter, exclamat Alcibiades, qualia perpeti me hic vir cogit! in omnibus me vult ſuperare. at ſi nihil aliud, vir optime, ſaltem illud condona, vt medius inter nos ſedeat Agatho. Id fieri non poteſt, inquit Socrates. tu enim me laudaſti, oportet autem hunc ad dextram laudare. ſi igitur poſt te maneat Agatho, haud me rurſus laudabit priùs quàm à me laudetur. ſed ſine, mihi crede, neque huic inuideas

A διοιχομένους ὃ ἰδὼν αὖ τις, καὶ ἐντὸς αὐτῶν γιγνόμενος, πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας ἔνδον μόνους εὑρήσει τοὺς λόγους, ἔπειτα θειοτάτους, καὶ πλεῖστα ἀγάλματα ἀρετῆς ἐν αὐτοῖς ἐχοντας, καὶ ὅτι πλεῖστον τείνοντας, μᾶλλον δὲ ὅτι πᾶν ὅσον προσήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ κἀγαθῷ ἔσεσθαι. ταῦτ' ἔστιν, ὦ ἄνδρες, ἃ ἐγὼ Σωκράτους ἐπαινῶ· καὶ οὓς ἀ μέμφομαι, συμμίξας ὑμῖν εἶπον ἃ μεμφοίμεθα. καὶ μάρτυσι οὐκ ἐμὲ μόνον ταῦτα πεποίηκεν, ἀλλὰ καὶ Χαρμίδην Γλαύκωνος, καὶ Εὐθύδημον Διοκλέους, καὶ ἄλλους πάνυ πολλούς· οὓς οὕτως ἐξαπατᾷ, ὡς ἐραστὴς, παιδικὰ μᾶλλον αὐτὸς ἀδίσεται αὐτὸ ἐρασθέν. ἃ δὴ καί σοι λέγω ὦ Ἀγάθων μὴ ἐξαπατᾶσθαι ὑπὸ τούτου, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἡμετέρων παθημάτων γνόντα, βλαβῆναι, καὶ μή, κατὰ τὴν προοιμίαν, ὥσπερ νήπιον, παθόντα γνῶναι. Εἰπόντος δὴ ταῦτα τοῦ Ἀλκιβιάδου, γέλωτα γενέσθαι ὅτι τῇ παρρησίᾳ αὐτοῦ, ὅτι ἐδόκει ἔτι ἐρωτικῶς ἔχειν τοῦ Σωκράτους. ὦ οὗτος Σωκράτη, Νήφειν μοι δοκεῖς, φάναι, ὦ Ἀλκιβιάδη. οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτω κομψῶς κύκλῳ περιβαλλόμενος ἀφανίσαι ἐπεχείρεις οὗ ἕνεκα ταῦτα πάντα εἴρηκας, καὶ, ὡς ἐν παρέργῳ δὴ λέγων, ὅτι τελευτῆς αὐτὸ ἕνεκα· ὡς οὐ πάντα τούτου ἕνεκα εἰρηκώς, τοῦ ἐμὲ καὶ Ἀγάθωνα διαβαλλεῖν· οἰόμενος δεῖν ἐμὲ μὲν σοῦ ἐρᾶν καὶ μηδενὸς ἄλλου, Ἀγάθωνα δ' ὑπὸ σοῦ ἐρᾶσθαι, καὶ μηδ' ὑφ' ἑνὸς ἄλλου. ἀλλ' οὐκ ἐλήθης, ἀλλὰ τὸ σατυρικόν σου δρᾶμα τοῦτο καὶ Σιληνικὸν καταφανὲς ἐγένετο. ἀλλ' ὦ φίλε Ἀγάθων, μηδὲν πλέον αὐτοῦ γένηται· ἀλλὰ πρόσχωμεν ὅπως ἐμέ καὶ σε μηδεὶς διαβαλεῖ. Τὸν οὖν Ἀγάθωνα εἰπεῖν, Καὶ μάλ' ὦ Σώκρατες κινδυνεύεις ἀληθῆ λέγειν· τεκμήρασθαι δ' ἔστιν ὡς κατεκλίνην ἐν μέσῳ ἐμοῦ τε καὶ σοῦ ἵνα χωρὶς ἡμᾶς διαλάβῃ. ἀδὲν οὖν πλέον αὐτοῦ ἔσται, ἀλλ' ἐγώ σοι πρὸς ἐλθὼν κατακλινήσομαι. Παῦ γε (φαίη ὦ Σωκράτη) δεῦρο κάτω ἐμοῦ κατακλίνου. Ω Ζεῦ (εἰπεῖν ὦ Ἀλκιβιάδην) οἷα αὖ πάσχω ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου. οἴεταί μου δεῖν πρωταχῆ θεὶς εἶναι· ἀλλ' εἰ μή τι ἄλλο, ὦ θαυμάσιε, ἐν μέσῳ ἡμῶν ἔα Ἀγάθωνα κατακεῖσθαι. Ἀλλ' ἀδύνατον, φάναι ὦ Σωκράτη. σὺ γὰρ μὲ ἐπῄνεσας, δεῖ δ' ἐμὲ αὐτὸν ὑπὸ δεξιὰ ἐπαινεῖν. ἐὰν οὖν ὑπὸ σοὶ κατακλινῇ Ἀγάθων, οὐδή που ἐμὲ πάλιν ἐπαινέσεται πρὶν ὑπ' ἐμοῦ μᾶλλον ἐπαινεθῆναι. ἀλλ' ἔασον, ὦ δαιμόνιε, καὶ μὴ φθονήσῃς τῷ

Malim, ἃ μέμφομαι συμμίξας, ὑμῖν ἔφην.

μειρακίῳ ὄντι ἐμοὶ ἐπαινεθῆναι. καὶ γὰρ πάνυ ἐπιθυμῶ αὐτὸν ἐγκωμιάσαι. Τοιγοῦν (φάναι τὸν Ἀγάθωνα) Ἀλκιβιάδη, οὐκ ἔστ' ὅπως οὐ συδὲ μείνομι· ἀλλὰ πρώτους μᾶλλον μεταναστήσομαι, ἵνα καὶ σοῦ Σωκράτους ἐπαινέσω. Ταῦτα σκεῖνα (φάναι τὸν Ἀλκιβιάδην) τὰ εἰωθότα· Σωκράτους παρόντος τῶν καλῶν μεταλαβεῖν ἀδύνατον ἄλλῳ. καὶ νῦν ὡς εὔπορος καὶ πιθανὸν λόγον εὗρεν ὥστε πρὸ ἑαυτοῦ κατακεῖσθαι. Τὸν μὲν γὰρ Ἀγάθωνα, ὡς κατακεισόμενον πρὸς τοῦ Σωκράτει αἴσεσθαι· ἐξαίφνης δὲ κωμαστὰς ἥκειν παμπόλλους ὅτι τὰς θύρας, καὶ ὅτου τυχόντας ἀνεῳγμένας, ἐξιόντος τινὸς εἰς τὸν αὐτίκρυς, πορεύεσθαι ἐπὶ σφᾶς, καὶ κατακλίνεσθαι· καὶ θορύβου μεσὰ πάντα εἶ), καὶ οὐκέτι ἐν κόσμῳ οὐδενὶ αἰσθάνεσθαι πίνοντας πάμπολλον οἶνον. Τὸν μὲν οὖν Ἐρυξίμαχον καὶ τὸν Φαίδρον καὶ ἄλλους τινὰς ἔφη ὁ Ἀριστόδημος οἴχεσθαι ἀπιόντας οἴκαδε ὕπνου λαβεῖν· καὶ καταδαρθεῖν πάνυ πολύ, ἅτε μακρῶν τῶν νυκτῶν οὐσῶν· ἀνεγρέσθαι δ' ἤδη ἡμέρας, ἤδη ἀλεκτρυόνων ἀδόντων. ἐξεγρόμενος δ' ἰδεῖν τοὺς μὲν ἄλλους καθεύδοντας, καὶ οἰχομένους, Ἀγάθωνα δὲ καὶ Ἀριστοφάνη καὶ Σωκράτη ἔτι μόνους ἐγρηγορέναι, καὶ πίνειν ἐκ φιάλης μεγάλης ὑποδέξια. Καὶ δῆτα Σωκράτη αὐτοῖς διαλέγεσθαι. τὰ μὲν ἄλλα ὁ Ἀριστόδημος οὐκ ἔφη μεμνῆσθαι τῶν λόγων· (οὐ γὰρ ἐξ ἀρχῆς παρεγενέσθαι, νυστάζειν τε) τὸ μέντοι κεφάλαιον ἔφη, ἀναγκάζειν Σωκράτη ὁμολογεῖν αὐτούς, τὸν αὐτὸν ἀνδρὸς εἶ) κωμῳδίαν καὶ τραγῳδίαν ἐπίστασθαι ποιεῖν, καὶ τέχνη τραγῳδοποιὸν ὄντα, καὶ κωμῳδοποιὸν εἶ). Τούτων δὴ ἀναγκαζομένους αὐτοὺς, καὶ οὐ σφόδρα ἑπομένους, νυστάζειν. καὶ πρῶτον μὲν καταδαρθεῖν Ἀριστοφάνη· ἤδη δ' ἡμέρας γιγνομένης, Ἀγάθωνα. Καὶ δῆτα Σωκράτη κατακοιμίσαντ' ἐκείνους, ἀναστάντα ἀπιέναι, καὶ αὐτὸς, ὥσπερ εἰώθει, ἔπεσθαι· καὶ ἐλθόντα εἰς Λύκειον, ἐπονίσασθαι ὡσπερ ἄλλοτε, τὴν ὅλην ἡμέραν διατρίβειν· καὶ οὕτω διατρίψαντα, εἰς ἑσπέραν οἴκοι ἀναπαύεσθαι.

A vt à me laudetur. ego enim vehemẽter illũ cupio laudare. Hui hui, Alcibiades (tum ait Agathon) quid hîc morer? locum iamiam commuto, vt me Socrates laudet. Mos ille eſt Socratis, ait Alcibiades, vt eo præſente nemini liceat alteri formoſos ſibi conciliare. vide ſodes quàm facilè probabilem rationem inuenerit vt hic ſibi aſſideat. Surrexit igitur Agatho vt prope Socratem ſederet. tunc verò aiebat Ariſtodemus continuò multos debacchantes eò veniſſe, quòd nacti eſſent forte fortuna apertas cœnaculi fores (aliquis enim in proximum B locum egreſſus era) & eos circa illos confertim acceſſiſſe & conſediſſe: ac proinde omnia tumultu fuiſſe plena, vt nullus poſthac ordo in bibendo fuerit ſeruatus. idcirco Eryximachum & Phædrum, & alios quoſdam domum diſceſſiſſe, ſomni capiẽdi cauſa (erãt enim tunc longæ noctes) & ad gallicinium diluculo ſurrexiſſe. Somno autem ſe excitatum aiebat vidiſſe quidem alios dormiẽtes, alios verò domum diſceſſiſſe: Agathonem autem & Ariſtophanem & Socratem ſolos adhuc vigilare & bibere in ampla quadam phiala, circuitu facto ſibi C inuicem ſuccedentes. Socratẽ autem aſſiduò diſſerere. Neque verò ſe aliorũ ſermonũ recordari aiebat Ariſtodemus, tũ quòd ab initio non interfuiſſet, tum quòd etiam ſomno grauatus dormitaret: ſummam verò diſputationis illius extitiſſe, Socratem illos eò adigere vt faterentur, ad eundem hominẽ pertinere ſcientiã comœdiæ & tragœdiæ cõponendæ, & vtriuſq; officiũ iiſdẽ terminis circumſcribi, idémq; planè vtrique eſſe ſubiectum. Quum hæc illi potius D coacti quàm perſuaſi conceſſiſſent, tum illos dormitare: & Ariſtophanem primum ſumno ſe dediſſe, Agathonem deinde, exorta iam luce: Socratem verò dormientibus illis ſurrexiſſe, & in Lyceum, ipſo vt conſueuerat comitante, fuiſſe profectum, & lotum ſolito ſe more exercuiſſe, ac demum ad veſperam domi quieuiſſe.

In Ald. ἐξέρχεσθαι, pro quo in Germ. ἐξεγείρεσθαι: ſed mox ἐξεγείρεσθαι, à quo eſt partic. ſequens ἐξεγρόμενος.

Scribitur rectè αὐτοὺς, quamuis ὃ præcedat ὦ ſequatur accuſ. quoniam de ſe hæc dicere narrantur Ariſtod.

In præced. edit. ὅλιν: ſed ὃ Fic. agnoſcit ὅλην.

PHAEDRVS, ΦΑΙΔΡΟΣ,

Siue, Ἢ,

DE PVLCHRO. ΠΕΡΙ ΚΑΛΟΥ.

ARGVMENTVM.

EST QVOQVE hæc disputatio, quemadmodum & ea quæ in Symposio continetur, tota μοσαϊκὴ, & argumentum illi affine complectitur. vtraque enim de Amore. sed in variũ tamẽ finẽ. illa enim Amoris naturã explicat: hæc, illius παθη, inter quæ præstantissimum & efficacissimũ est, pulchritudinis appetitio. Sed quoniam in ea pulchri cupiditate variè ab hominibus peccatur, rerũ vmbras nõ veritatẽ persequẽtibus, ac proinde pro vero pulchro fœdissima quædã εἴδωλα colẽtibus: idcirco accuratè edisserendum fuit quænam esset vera pulchritudo: quæ est hominis dos augustissima, eiúsq; quasi ὀντολέχεια, qua nimirũ à brutis animantibus discriminatur. Illa autem vera pulchritudo, est Ratio, qua cum Deo, qui est αὐτόκαλον, homo coniungitur, ad illius similitudinẽ certa efficacíq; rerũ diuinarũ cognitione conformatus, quæ in omnes vitæ partes latè manat. Rationis autẽ & σύμβολον & interpres est oratio, singulare donũ & ἄξίωμα homini peculiariter tributũ. illius enim ministerio & opera Rationis pulchritudo eluceſcit, in pulchra orationis conformatione luculenter illustris: & diuinæ illius similitudinis ἀκμαχία in lucem cognitionémq; hominũ vẽniunt. Ita & in ratione & in oratione vera illa pulchritudo hominis versatur: quę quũ multipliciter ab eo perfœdetur, impotẽti cupiditatũ ἀλόγων intẽperie, fit vt variæ sint multiplicésq; turpitudinis species, & in ipso animo & in sermone: quæ tamẽ pulchritudinis sensum quẽdã retineant, eiúsq; nomẽ mentiantur. Hac de causa Plato, vt veræ illius pulchritudinis naturam φιλοσοφικώτερον explicaret, re paulo altius repetita, vulgaris corruptíq; amoris, qui pulchritudinẽ quãdã sibi proponit, impetum describit, & cæteras quoque pulchri illius appetitiones cõmemorat, ex quadã Lysiæ oratione occasionẽ disputationis sumens: in qua simul doceret quomodo in vtroq; peccetur, .i. in rationis & orationis deprauatione. in illa quidẽ, docens Lysiã errare in ipsa re, inane quoddã amoris simulacrũ, non verũ amorẽ, apprehendendo: & in oratione, eã rẽ ἀμαθύδας & præter ipsius naturã docẽdo: atq; adeo euincens, vtut speciosa quædã apparerent verborũ ornamẽta, nihil aliud tamẽ esse quàm inanem & phaleratã λεκτώσειαν. Ita Lysianæ orationis reprehensionẽ instituit, & inde ad copiosiorẽ accuratiorémq; explicationẽ de Pulchro delabitur, Rationis & Orationis naturã, ordinẽ, διαξίαν, vim & facultatem eruditè edisserens. Est igitur huius dialogi σκόπος, DE VERA HOMINIS PVLCHRITVDINE, quæ IN RATIONE & ORATIONE elucet. & hoc verum esse disputationis subiectũ non dubito mecum assensuros eruditos, re tota diligenter perpensa. Hîc quidẽ apparet illud τὸ σκιωθῶδες, de quo dictũ est in Symposio. res enim tanta & verè metaphysica humilibus verborũ & sententiarũ inuolucris tractatur: vt in speciẽ tãtùm verba notanti ridicula & indecora oratio videatur: est tamẽ ἡ εἰκὼν (vt eo in loco disertè monuit Plato, suæ sentẽtiæ optimus interpres). τῶν ἀληθῶς ἕνεκα, οὐ τῶ γελοίου. sunt enim isti loci allegoricè intelligendi, sicuti iam diximus. quam quidẽ docendi rationem licet minimè existimem accommodatam ad res serias tractandas, quæ melius & certius dogmaticè explicantur: quum tamen & sit hæc vetustissima philosophandi ratio, & certo quodam fine minimè infructuosa: sit denique Plato ex sua mente intelligendus: iniquissimæ esse videtur impurissimæque calumniæ, philosopho post homines natos eruditissimo ἀπαιδευσίαν obiicere, quasi perturbatè & inscienter loquatur: & ethnicorum hominum castissimum virtutisque (quantum quidem ex ipsius scriptis colligere licet) studiosissimum, Græcanici sceleris infamia traducere, quod suo tempore apud suos homines peruulgatissimum vt euelleret, hîc grauissimè reprehendit. sunt enim ipsa illius verba, ὕβρει προσπαλῶν οὐ δεδοικεν οὐδὲ αἰδεῖται τὴν θεοῦ φύσιν ἡδονῶ διώκων. quæ certè sunt illis consentanea quæ dixerat in Legibus, portentosæ libidinis dedecus è sua republica exterminans, illámque, pestem ciuitatum esse affirmans, suósque homines eo nomine grauissimè damnans. Ἐννοητέον, inquit, ὅτι τῇ θηλείᾳ καὶ τῇ τοῦ ἄρρενων φύσει εἰς κοινωνίαν ἰούσῃ τῆς γιγνήσεως, ἡ σοφὴ ἔφυτα ἡδονὴ κατὰ φύσιν ἀποδέδοσθαι δοκεῖ. ἀρρένων δὲ πρὸς ἄρρενας, ἢ θηλειῶν πρὸς θηλείας, παρὰ φύσιν, καὶ τοῦτο πρώτων τὸ τολμημα εἶναι. Quæ verba volui exscribere, vt ostendam candidè & verè ethnicos etiam esse reprehendendos: alioqui quàm seuerè aduersus Platonem agam, non obscurum esse potest. Iam verò & de allegorica docendi ratione illud quoque annotandum est, ex philosophi nostri mente & doctrina, Imagines quidem & fabularum inuolucra instituí ad veritatem docendam: vt eo pacto hominum animi vehementius percellantur, obscura illa nouitate perciti: ac proinde in istis allegoricis ἐλύσεις explicandis tenendam esse illam regulam, Vt non verba sed rem perspiciamus, finémque fabulosi commenti veritatem esse constituamus. sic enim docemur in Symposio intelligendum Socratem .i. Platonem, Οἱ λόγοι ὑπὲρ ὁμοιότατοι εἰσὶ τοῖς Σειληνοῖς τοῖς διοιγομένοις. εἰ γὰρ ἐθέλει τις τοὺς Σωκράτους ἀκούειν λόγων, φανεῖεν ἂν πάνυ γελοῖοι τὸ πρῶτον· διοιγομένους γὰρ ἰδὼν ἄν τις, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ γιγνόμενος, πρῶτον μὲν νοῦν ἔχοντας ἔνδον μόνους εὑρήσει τοὺς λόγους· ἔπειτα θειοτάτους, καὶ πλεῖστα ἀγάλματα ἀρετῆς ἐν αὑτοῖς ἔχοντας, καὶ ὅτι πλεῖστον πέφυκεν, μᾶλλον δὲ ὅλου τοῦ ὅσον προσήκει σκοπεῖν τῷ μέλλοντι καλῷ καγαθῷ ἔσεσθαι. qui locus illustrissimus est ad hanc docendi rationem intelligendam. Illum autem esse sibi propositum finem in hac disputatione præfatur Plato, vt videlicet vnusquisque seipsum, id est, animum suum, norit. Præterea monet non esse in illis fabulis immorandum, nec illis indulgendum: ne infinita quædam Chimærarum similiúmque portentorum congeries inuehatur:

quibus qui fidem adhibuerit, importunè feriatum esse ait. Quæ verba ab iis expendi cupio, qui vel Platonem veluti ineptiarum illarum architectum, ineptissimi ipsi & insulsissimi, irridēt vel ipsum præter suā mentē in allegoriarum, id est (vt ipse loquitur) περαπλόχρων φύσεων πλῆθος καὶ ἀπιστίαν transformant: quemadmodum facit vulgus interpretum: in quorum capita allegoriarum inuidia deriuanda est, non in præceptorem, cuius sententiam nouis commentis subinde peruertunt. Quod autem medium hîc tenendum sit, ex superioribus perspicuum esse potest. Hæc autem mihi necessariò fuerunt indicanda, vt σκοπὸς pulcherrimæ istius disputationis intelligeretur. Non rectè igitur Laërtius hunc dialogum ait habere μειρακιώδες πὸ πρόβλημα, quum hîc grauissimum & maximè serium argumentum tractetur: nec iure Dicæarchus (sicuti ille refert) vniuersam hanc scribendi rationem præcisè damnabat. & perperam idem Laërtius inter ἠθικοὺς recenset, quum sit μεταφυσικός. Atque hæc quidem de huius disputationis subiecto.

Οἰκονομία AVTEM ESTHVIVS MODI.

Substernit præfationem primariæ rei accommodatam, & necessarias circunstantias notat, ad rē diuinam augustámq; tractandam idoneas. Lysiæ orationē refert, in qua πὸ μὴ καλὸν & in re & in ratione inest: deinde illā refutat, vt ex eius vitiis doceat quid sit πὸ καλόν. quod copiosè facit, Animi naturā, & in eo rationis vim efficaciámq; luculenter explicans, adhibitis imaginibus quæ illius & pulchram temperiem & turpem intemperiē præclarè repræsentarent. Deniq;, agit de pulchritudine orationis. id est, de modo illius bene & congruenter componendæ. Quæ omnia breuiter commonstrata, ex suis locis copiosè petat lector.

IMAGO VERAE ET FALSAE PVLCHRITVDINIS, id est, duplex animi humani conditio bene vel malè affecti.

1 *Attribuuntur animo alæ, siue currus alatus, equi, auriga.*

2 *Alæ uel adsunt uel absunt: Equi, uel boni sunt uel mali: Auriga currum regit prout affecti fuerint equi: si boni, bene: si mali, malè ita uel felix est uel infelix illa animi ἡνιόχια.*

3 *Quum per se est animus, necdum in corpus uenit, alas habet, & liberè procurrit:*

4 *Quum in corpus uenit, illas amittit: quas tamen uel recuperat, uel illis planè destituitur.*

5 *Quum uerò mortæ accedente, ex hoc corpore remigrat, prout alis ornatus erat uel orbatus, pronolat quoquè in antiquam patriam, uel degranatus hæret.*

IMAGINIS ILLIVS EXPLICATIO.

6 Alæ *siue* alatus currus, *& equi, sunt internа principia quibus animus seipsum mouet, & ex quibus agit: & quòd uario modo id fiat, uariæ quoque tributæ sunt appellationes.*

7 Alarum *nomine significatur diuina illa uis animi uerè cœlestis, id est* Ratio, *uera animi ἐντελέχεια.* Equorū *autem omnis cupiditas siue appetitio, quæ si rationi obtēperet, bona: sin minus, mala est & insana.*

8 Auriga *est externum principium quo animus impellitur.* Duplex *autem statuit, primarium unum & ἀπόρρητον, sumū uidelicet* Deū: *& alia, ξωτερικὰ illius primarij,* Causas *uidelicet naturales. quas δαιμόνων siue θεῶν γηγενῶν nominibus designat ex* Timæi *doctrina.*

9 Creat Deus *animos antequam in corporis speciem ueniant. tum uerò illi habent alas, id est, ueritatis cōpotes ipsam pulchritudinē liberrimè contēplātur.*

10 Sed *quum in corpus delapsi sunt, uim efficaciámque illam amittunt, ut eam cogantur recuperare, uel illa carere.*

11 Ita *uaria & multiplex est animorum in hac uita conditio, prout πλήρωμα in illis adest uel abest. alij enim ueritatem uolunt, & uirtutem colunt: alij uerò, contrá.*

12 *Illud πλήρωμα recuperant ij qui minimum habent cum corpore communionis, & ueritatis cōtemplatione uirtutisque cultu delectantur: ea autem priuantur ij qui corporis contagioni adhæresunt.*

13 Remanet *tamen illius πληρώματος sensus quidam in omnium hominum animis: ac proinde illius pulchri simulacrum quoddam in animis insculptum habent, quod dum falsis & ineptis opinionibus replent, pulchri εἴδωλον pro uero pulchro colunt.*

14 Ex *secundo illo animi statu tertius quoq; componitur. prout enim animus se in rerum contemplatione & uirtutis cultu gesserit in hac uita, talem quoq; hinc in alterā uitam remigrans cōsequitur conditionē.* At huc inepta multa congerit Plato ex sordibus μεταμψυχώσεως, quæ consultò prætermittimus.

SIMPLEX ET NVDA πωσαγωγὴ ISTIVS DOCTRINAE, hac imagine comprehensæ, explicatio.

15 *Animus est immortalis. id est, illius οὐσία creata est à* Deo ὄντως οὖσα: *quum nimirum animus sit diuinæ naturæ ξυγγενὴς, ac proinde θεῖον δόγμα.*

16 *Animus ex seipso seipsum mouet, internóq; agitatur principio & suo. id est, animi essentia non pendet à causis naturalibus, quum ἀμέσως creatus sit à* Deo. *ita habet in se πηγὴν καὶ ἀρχὴν κινήσεως (quāuis in* Phædone *dicatur* Deus, *ut reuera est πηγὴ καὶ ἀρχὴ τῆς ψυχῆς) quòd diuina sit natura, & principio constet ab omni generatione immuni, ut ipse sit planè incorruptus & immortalis.*

17 *Internum igitur habet principium animus, & quidem uerè ἐντελεχές: ita tamen ut aliunde etiam & ad contemplandum & ad agendum impellatur.*

18 Deus, *qui sua prouidentia uniuersum mundū gubernat, peculiarem curam gerit de animo hominis, eumque efficaciter impellit.*

19 *Causæ naturales animum uariè afficiunt, propter arctissimam cum corpore coniunctionem. unde cum illo συμπαθεῖ.*

20 *Cœlestis animi uis, propter illas corporeæ cōiunctionis sordes, in homine hebescit: ut quidem, quum nascitur homo, rationis usum non habeat: quanuis in ipso inclusa sint rationis semina.*

21 *Illa semina, tempore & ratiocinatione institutisq; disciplinæ excolūtur, & in lucē usúmq; emergūt.*

22 PVLCHRITVDINIS *illius qua animus uerè & integrè perfruebatur dum in patria esset, hæc*

est de scriptio : Τοῦ ὄντος *immortalis & incorrupta scientia, non quatenus alia in alio est, quales sunt earum rerum scientiæ, quæ* Entia *appellantur : sed uera illa & germana scientia quæ de illo est qui uerè est, id est* Dei cognitio. *Pulchritudinis igitur illius caput est,* Vera ueri Dei cognitio.

23 *Hanc proximè consequitur præclarus uirtutũ chorus,* Iustitia, temperantia, fortitudo, *sapientia: quæ omnes uerum illum* θεωρὸν *dicuntur aspicere. In hac* θεωρία *& σαφηνείᾳ emicat rationis uis mirabilis, & in hac sita est* ἀκήρατον καὶ ἀδιάφθορον *illud* τὸ καλόν.

24 *Quandiu animus immortalis cum corpore mortali in hac uita coniungitur, duplex est in illo* ἰδέα, *id est forma :* δόξα δοξάστου, τὸ ἀρίστου ἐφιέμενον, *id est, rationem amplectens : & cupiditas* ἄλογος.

25 *Impetus tamen* ὁρμῆς ξεως, *est principium actionum : quæ si pareat rationi, præclaræ, si minus, inhonestæ turpésque actiones consequuntur.*

26 *Qui ducem igitur* Rationem *sequuntur, oculosque mentis & cogitationis ad ueri contemplationem intendunt, ueram pulchritudinem soli consequuntur.*

27 *Sapientia ergo & uirtus, est uera illa pulchritudo quæ animi tantùm oculis notari potest. quòd si ut est cerneretur, mirabiles amores excitaret sui.*

28 *Illius etiam simulacrum, quicquid amabile est, reddit amabile, & magnos aculeos indit ad res gerendas & colendas.*

29 *Homines autem rationis imperium detrectantes, ueram illam pulchritudinem ignorant, cuius loco fœdas & inhonestas imagines comminiscuntur : cuiusmodi sunt omnes ἄλογοι cupiditates : inter quas fœdissima est, portentosum illud scelus & præter naturam, insania masculæ ueneris, qua mares persequuntur mares.* Hinc igitur pulchritudinis & turpitudinis discrimen capiendum est.

30 Vt *ratio pulchra est, ita &* ORATIO, *quæ est rationis comes & ministra.*

31 *Pulchræ orationis hæc est* χαρακτήρωσις, Ea *nimirum est pulchra quæ rerum ipsarum ueritatem repræsentat: & quæ commodam etiam methodum adhibet ad res ipsas ex sui natura tractandas .i.* εὐμέθοδος καὶ εὐάρμοστος.

Inde etiam tradit præcepta ad Rhetoricam artem rectè conformandam & tractandam.

Rhetorica.

32 Bene *dicendi caput est* Vt *ueritas rerum intelligatur, & tanquam orationis fundamentum substernatur.*

33 *Consentanea adhibeatur omnium partium in oratione* ὁμολογία.

34 *Quod ut fiat, dialectica est opus : ut definitione, rei natura, diuisione, uires, facultates, officia intelligantur.*

35 *Pernoscenda est ratio mouendorum animorum : qua in re uersatur uerè persuasionis cardo. itaque doctrina* περὶ παθῶν *planè est necessaria rhetoricæ.*

36 Ad *bene dicendi facultatem consequendam duo sunt cumprimis necessaria,* Natura ad *dicendum apta, & diligens dialecticæ & μεπωρολογίας exercitatio : quarũ exempla multũ prosunt ad bene dicendũ.*

37 *Nisi illarum rerum cognitio adsit, non est rhetorica, sed* τερὶ *& inserta* ἐμπειρία. *Per uulgata rhetorum præcepta non sunt quidem aspernanda, sed ut præcipuum artis munus minimè sunt censenda : quum sint τὰ* περὶ τέχνης, *non* περὶς τέχνην ὠφελία.

38 Rhetorica *non in foro & iudicijs tantùm uersatur, sed in omni re data, quæ in disquisitionem quandam cadit.*

39 Is *qui dicit, debet esse uir bonus, & omnem operam dare ut id quod dicit,* Deo *sit gratum atque acceptum.*

Dialectica.

40 Dialecticæ *præstantissima sunt instrumenta,* Definitio *&* Diuisio.

41 Commodæ methodi hæc est conformatio, Id *principio est indicandum de quo sermo est institutus :* Definitione *docenda est illius natura : tum illius* πάθη *explicanda, quod fiet diuisionis opera & beneficio. Omnes orationis partes, ut animalis, debent aptè & ἀναλόγως componi, ut omnia sibi scienter & opportunè respondeant. Nisi hoc scienter ita disponatur, omnino est* τυφλοῦ πορεία.

42 In *scribendo eiusdem quoque ordinis accuratio & lima adhibenda est, si uicturum sit scriptum.*

43 Literarum *inuentio maximum & præsentissimum est remedium aduersus rerum oblitionem, & adiumentum sapientiæ longè utilissimum.*

Cætera petantur ex ipsa disputatione.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΦΑΙΔΡΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΦΑΙΔΡΟΣ.

DIALOGI PHAEDRI personæ, SOCRATES & PHAEDRVS.

ΦΙΛ. Φαῖδρε, ποῖ δὴ καὶ πόθεν; ΦΑΙ. Παρὰ Λυσίου, ὦ Σώκρατες, τοῦ Κεφάλου. πορεύομαι δ' ὡς σὲ περίπατον ἔξω τείχους. συχνὸν γὰρ ἐκεῖ διέτριψα χρόνον, καθήμενος ἐξ ἑωθινοῦ. τῷ δὲ σῷ καὶ ἐμῷ ἑταίρῳ πειθόμενος Ἀκουμενῷ, καὶ ταῖς ὁδοῖς ποιοῦμαι τοὺς περιπάτους. φησὶ γὰρ ἀκοπωτέρους εἶναι τῶν ἐν τοῖς δρόμοις εἶναι. ΣΩΚ. Καλῶς γὰρ, ὦ ἑταῖρε, λέγει. ἀτὰρ Λυσίας ἐῶν, ὡς ἔοικεν, ἐν ἄστει. ΦΑΙ. Ναί, πρὸ Ἐπικράτει, ἐν τῇδε τῇ πλησίον τοῦ Ὀλυμπίου οἰκίᾳ τῇ Μορυχίᾳ. ΣΩΚΡ. Τίς οὖν δὴ ἦν ἡ διατριβή; ἢ δηλονότι τῶν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἱστία; ΦΑΙ. Πθύσῃ, εἴ σοι σχολὴ παρέπεσθαι καὶ ἀκούειν. ΣΩ. Τί δέ; οὐκ αὖ οἴει με, τὴν Πύνδαρον, καὶ ἀσχολίας ὑπερτέρων ποιήσασθαι, τὸ τεῦ τε καὶ Λυσίου διατριβὴν ἀκοῦσαι; ΦΑΙ. Πέφαγε δή. ΣΩ. Λέγοις ἄν. ΦΑΙ. Καὶ μάλ', ὦ Σώκρατες, προσήκουσά γέ σοι ἡ ἀκοή. ὁ γὰρ τοι λόγος ἦν παρ' ὃν διεπιθόμην, οὐκ οἶδ' ὅντινα τρόπον ἐρωτικός. ἐτέχνασε γὰρ δὴ ὁ Λυσίας πειρώμενόν τινα τῶν καλῶν, οὐχ ὑπὸ ἐρασθῆ δέ. ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ κεκόμψευται. λέγει γὰρ ὡς χρηστέον μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι. ΣΩ. Ὦ γενναῖος, εἴθε γράψειεν ὡς χρὴ πένητι μᾶλλον ἢ πλουσίῳ, καὶ πρεσβυτέρῳ ἢ νεωτέρῳ, καὶ ὅσα ἄλλα ἐμοί τε πρόσεστι καὶ τοῖς πολλοῖς ἡμῶν. ἢ γὰρ ἂν ἀστεῖοι καὶ δημοφελεῖς εἶεν οἱ λόγοι. ἐγὼν οὕτω σφόδρα ἐπιθυμῶ ἀκοῦσαι, ὥστε, ἂν βαδίζων ποιῇ τὸν περίπατον Μεγάραδε, καὶ, κατὰ Ἡρόδικον, προσβὰς τῷ τείχει, πάλιν ἀπίῃς, οὐ μή σου ἀπολειφθῶ. ΦΑΙ. Πῶς λέγεις, ὦ βέλτιστε Σώκρατες; οἴει με, ἃ Λυσίας ἐν πολλῷ χρόνῳ συνέγραψε τοὺς λόγους, ἀνθρώπων τὸν δεινότατον, ἀναγκάσεσθαι ἰδιώτην ὄντα οὐκ ἀμούσως εἰπεῖν περὶ τῶν αὐτῶν, ἀλλ' ἐλάττω τε καὶ χείρω; καὶ πολὺ ἔτι σοὶ ἀγνοεῖται, ὦ Σώκρατες, ὅτι τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐμοὶ μάλιστα ἐπιμελὲς τοῦτο γέγονεν. ἐμοὶ γὰρ οἶμαι ἀμφοτέρων τῶν δυνατῶν εἶναι τὸν αὐτὸν περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον λέγειν. ὥστε ἐγὼ βούλομαι μὲν καὶ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ τῷ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, ἐμαυτῷ δὲ οὐ πάνυ ἀρέσκω ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμαυτοῦ. ἀλλὰ πῶς οὐκ ἐπιμελὲς ἐμοὶ γεγονέναι; ΣΩΚ. Εἰ οὕτως ἔχεις, ὦ φίλε Φαῖδρε, ὡς σὺ λέγεις, ἐμὲ ἐπὶ τοῦτον τὸν λόγον ἐπὶ τὸν ἐρωτικὸν ἐπὶ τὸν ἐρωτικὸν ἐπὶ τὸν ἐρωτικὸν

sias, omnium qui nunc viuunt ad scribendum aptissimus, longo tempore composuit per otium, hæc (inquam) me, hominem imperitum & rudem, posse commemorare pro illius merito? multum sanè abest. cuius quidem rei efficiendæ facultatem mallem mihi quàm auri magnam copiam adesse. SOCR. O Phædre, si ego Phædrum ignoro, mei quoque sum oblitus. atqui neutrū istorum est. id enim certò scio, Phædrum non tantùm semel Lysiæ orationem audiisse, sed illum iussisse eādem sæpius repetere, illúmque etiam ei vltrò paruisse. Nec verò id Phædro satisfeciſ-
B se: sed tandem accepto in manus libro, ea quæ maximè cuperet perpēdisse: deinceps verò, quum ab hora matutina vsque sedēdo defatigatus esset, deambulatū abisse: vt quidem per Canem arbitrer illum enucleatè tenere orationem illam, nisi prolixissima est. Extra mœnia autem illū proficisci, vt eam meditando recoleret: quum autem obuius fuerit homini qui huiusmodi sermonum audiendorum mira cupiditate flagrat, & quasi hoc morbo laborat, euntem quidē vbi conspexit, gauisum esse quòd habiturus esset diuini illius ardoris atque impetus sui socium, ac proinde illū iussisse progredi: quum autem ab homine sermonum auido rogaretur aliquid dicere, delicias agere, quasi nulla dicendi cupiditate teneretur: eò tamen deuenturum tandem esse, vt siquis audire nollet, ei sese quasi per vim ipse obtruderet, & inuitum ad audiendum cogeret. Tu ergo Phædre, eum rogato vt ad dicendum se accingat: quod omnino celeriter facturum non dubito. [id est, tu, quod non rogatus facturus eras, nūc alacri & expedito animo rogatus facito.] PHAE. At præstat nunc ita prorsus agere, vt quod possim tibi exponam. nō enim tu me dimissurus videris, priusquam rem quomodocunque exposuero. SOCR. Verè admodum tibi videor. PHAE. Ita igitur faciam. atenim, mihi crede Socrates, verba ipsa non edidici: penè tamen omniū sententiam eorum quibus aiebat habitum amantis ab habitu & moribus non amantis differre, animo mihi videor cōplexus: ac proinde summa rerum singularum capita tibi conabor explicare, rémque abipso primordio arcessam. SOCR. Ostende, amabò, mi lepidum caput, écquid illud sit quod sub veste gestas manu sinistra. suspicor enim te orationem illam habere. quod si ipsum est, ita de me statue, te à me quidē vehementer amari & coli: at profectò ipso Lysia præsente, minimè potest induci in animum meum vt me tibi auditorem præbeam. Verùm age, hoc scriptum mihi ostende.
PHAE. Sine. tu enim me ea spe deturbasti, Socrates, quam in te collocaram, futurum vt te arbitro me exercerem. At quónam vis eamus, vt sedentes commodius legere possimus?

A σίας ἐν πολλῷ χρόνῳ τε ἁπάντων σεμνότατος ὢν τῶν νεῶν γράφειν, ταῦτα ἰδιώτην ὄντα ἀπομνημονεύσειν ἀξίως ἐκείνου; πολλοῦ γε δέω. καίτοι ἐβουλόμην γ' ἂν μᾶλλον ἢ μοι πολὺ χρυσίον γενέσθαι. ΣΩ. Ὦ Φαῖδρε, εἰ ἐγὼ Φαῖδρον ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ἔπι λέλησμαι. ἀλλὰ γὰρ οὐδέτερα ἐστὶ τούτων. οὔ οἶδα ὅτι Λυσίου λόγον ἀκούων ἐκεῖνος, οὐ μόνον ἅπαξ ἠκήκοεν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνων, ἐκέλευσεν (α) λέγειν· ὁ δὲ ἐπείθετο τοῦ θύμου. τῷ δὲ οὐδὲ ταῦτα
B ἐῶ ἱκανά, ἀλλὰ τελευτῶν τῶν παλαιῶν τὸ βιβλίον, ἃ μάλιστα ἐπεθύμει ἐπεσκόπει. καὶ τοῦτο ἅπερ ὧν, ἐξ ἑωθινοῦ καθήμενος, ἀπειπὼν εἰς περίπατον ἦει· ὡς μοὶ ἐγὼ οἶμαι, νὴ (β) κύνα, ἐξεπεπαίμενος (γ) λόγον, εἰ μή πού τις ἐῶ μακρός· ἐπορεύετο δ' ἐκτὸς τείχους, ἵνα μελετῴη. ἀπαντήσας δὲ τῷ νοσοῦντι περὶ λόγων ἀκροᾶσθαι, ἰδὼν μοὶ δοκεῖ, ἥσθη ὅτι ἕξοι τ' συγκορυβαντιῶντα, καὶ προάγειν ἐκέλευε.
C δεομένου δὲ λέγειν τὰ τῶν λόγων ἐραστοῦ, εἰρωνεύετο ὡς δὴ οὐκ ἐπιθυμῶν λέγειν· τελευτῶν δὲ ἔμελλε, καὶ εἰ μή τις ἑκὼν ἀκούοι, βίᾳ ἐρεῖν. σὺ οὖν, ὦ Φαῖδρε, αὐτὰ δεήθητι· ὅτῳ ταχὰ πάντως ποιήσει. ΦΑΙΔ. Νὴ ἦ δὴ ποιεῖν ἐμοὶ ὡς ἀληθῶς πολὺ κρεῖττόν ἐστιν, οὕτως ὅπως δύναμαι λέγειν. ὡς μοι δοκεῖς σὺ οὐδαμῶς με ἀφήσειν πρὶν αὖ εἴπω ἅμως γέπως. ΣΩΚΡ. Παύου γάρ σοι ἀληθῆ δοκῶ. ΦΑΙ. Οὕτω σοὶ πίνω ποιήσω. τῷ ὄν-
D τι γε, ὦ Σώκρατες, πάντως μάλιστα τάγε ῥήματα οὐκ ἐξέμαθον· τὸν μὲν μάλιστα Λυσίαν ἐφόδιον ἀπέχω, οἷς ἔφη Δημοσθένην τὰ ἐν ἡλικίᾳ ποιεῖν τὸν ἐρῶντος ἢ τὰ τοῦ μή, ἐν κεφαλαίοις ἕκαστον ἐφεξῆς εἶμι, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ πρώτου. ΣΩΚΡ. Δείξας γε πρῶτον, ὦ φιλότης, τί ἄρα ὃ ἐν τῇ ἀριστερᾷ ἔχεις κρυπτὸν τῷ ἱματίῳ. τοῦτο γάρ σε ἔχειν (δ) λόγον αὐτόν. εἰ δὲ τοῦτό ἐστιν, οὕτω σοι Δημοσθένους πρὸς ἐμοῦ, ὡς ἐγώ σε παύσω μὲν φίλῳ· παρέσται δὲ
E Λυσίου ἐμαυτὸν σοὶ ἐμμελετᾶν παρέχειν οὐ πάνυ δέδοκται. ἀλλ' ἴθι, δείκνυε. ΦΑΙΔ. Παῦε. ἐκκέκρουκάς με ἐλπίδος, ὦ Σώκρατες, ἣν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγύμνασόμενος. ἀλλὰ ποῦ δὴ βούλει καθιζόμενοι ἀναγιγνώ-

Malim δὲ τῷ, ut sit τῷ pro πῇ. Sic autem & alibi malè articulum τῷ pro τῶν.

Legitur etiā ἐκ τοιούτων τε: sed aptius scriberetur σύν τε τοιούτῳ τε.

Vel ποιήσεις, vel ποιήσω nisi me dia scribēdū quin putet. Sed & ipsa, αὐτὰ δέηθητι, suspecta esse possunt: ac Ficinum sane ego desyderare nolim legere potuisse puto: qui etiam continuauit cum præcedēti? ipsa verba, ἐν ἡλικίᾳ ποιεῖν.

μῶ; ΣΩΚΡ. Δοῦ᾽ ἐκτεα πόρθμοι κτ᾽ ⓐ Γλισοὺν ἴωμθν· εἶτα ὅπου αὖ δίξη ἐν ἡσυχίᾳ καθιζώμεθα. ΦΑΙ. Εἰς καιρόν, ὡς ἔοικεν, ἀυπόδητος ὢν ἔτυχον· σὺ μὲν γὰρ δὴ ἀεί. ῥᾷστον οὖν ἡμῖν κτ᾽ τὸ ὑδάτιον βρέχεισι τοὶς πόδας ἰέναι, καὶ οὐκ ἀηδές, ἄλλως τε καὶ τηνδὶ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τε καὶ τῆς ἡμέρας. ΣΩ. Πρᾶγε δὴ καὶ σκόπει ἅμα ὅπου καθιζησόμεθα. ΦΑΙ. Ὁρᾷς οὖν ἐκείνην τὴν ὑψηλοτάτην πλάτανον; ΣΩ. Τί μήν; ΦΑΙ. Ἐκεῖ σκιά τ᾽ ἐστὶ καὶ πνεῦμα μέτριον, καὶ πόα καθίζεσθαι, ἢ ἐὰν βουλώμεθα κατακλιθῆναι. ΣΩΚΡ. Πρᾶγμις αὖ. ΦΑΙ. Εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, ὅθεν δὲ ῥμῦτοι ποθὲν ἀπὸ τοῦ Ἰλισσοῦ λέγεται ὁ Βορέας τὴν Ὠρείθυιαν ἁρπάσαι; ΣΩ. Λέγεται γάρ. ΦΑΙ. Ἆρ᾽ οὖν ἐνθένδε; ῥεῖα γοῦν καὶ καθαρὰ καὶ διαφανὴς τὰ ὑδάτια φαίνεται, καὶ ἁπτήνδεια κόραις παίζειν πρὸ αὐτά. ΣΩΚΡ. Οὐκ, ἀλλὰ κάτωθεν, ὅσον δύ᾽ ἢ τρία στάδια, ἧ ποὺ πρὸς τὴς Ἀγρᾶς διαβαίνομεν, καί που τίς ἐστι βωμὸς αὐτῆ Βορέου. ΦΑΙ. Οὐ πάνυ νενόηκα. Ἀλλ᾽ εἰπέ μοι, ὦ Σώκρατες, καὶ σὺ τοῦτο τὸ μυθολόγημα πείθῃ ἀληθὲς εἶναι; ΣΩΚΡ. Ἀλλ᾽ εἰ ἀπιστοίην, ὥσπερ κἀγὼ σοφοὶ, οὐκ ἂν ἄτοπος εἴην· εἶτα σοφιζόμενος φαίην αὔτιόν πνεῦμα Βορέου κτ᾽ τῶν πλησίον πετρῶν σὺν φαρμακείᾳ παίζουσαν ὧσαι· καὶ οὕτω δὴ τελευτήσασαν, λεχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Βορέου αὐτὴν ἁρπασθῆναι, ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου. λέγεται γὰρ καὶ οὕτως ὁ λόγος, ὡς ἐκεῖθεν ἀλλ᾽ οὐκ ἐνθένδε ἡρπάσθη. ἐγὼ δέ, ὦ Φαῖδρε, ἄλλως μὲν τὰ τοιαῦτα χαρίεντα ἡγοῦμαι· λίαν δὲ δεινοῦ καὶ ὀπιπόνου καὶ οὐ πάνυ εὐτυχοῦς ἀνδρός, κατ᾽ ἄλλο μὲν οὐδέν, ὅτι δὴ αὐτῷ αἰτίαν μετ᾽ ἴσου τοῦτο, ὃ τῶν Ἱπποκενταύρων εἶδος ἐπιμορφοῦσθαι, καὶ αὖθις τὸ τῆς Χιμαίρας. ἐπιῤῥεῖ γὰρ ὄχλος τοιούτων Γοργόνων, καὶ Πηγάσων, καὶ ἄλλων ἀμηχάνων πλήθει τε καὶ ἀτοπίᾳ τερατολόγων τινῶν φύσεων· οἷς εἴπερ ἀπιστῶν τις σοφίζοιτο κτ᾽ τὸ εἰκὸς ἕκαστον, ἄτε ἀγροίκῳ τινὶ σοφίᾳ χρώμενος, πολλῆς αὐτῷ σχολῆς δεήσει. ἐμοὶ δὲ τοῖς τοιούτοις οὐδαμῶς ἐστὶ σχολή. Τὸ δὲ αἴτιον, ὦ φίλε, τοῦτο, τόδε· οὐ δύναμαί πω κατὰ τὸ Δελφικὸν γράμμα γνῶναι ἐμαυτόν· γελοῖον δή μοι φαί-

A SOCR. Huc ad Iliſſum ſecedamus, & ibi opportunum deligamus locũ in quo quietè poſſimus ſeſſitare. PHAE. Ego ſcilicet commodùm huc ſine calceis acceſſi: quãquam id quidem ſemper pro tuo more. facile igitur fuerit neque iniucundum pedes noſtros in hac aquula intingere, hac potiſſimũ anni & diei tempeſtate. SOCR. Perge modò, & inſpice in quem locum ſimus cõſeſſuri. PHAE. Viden' illam proceriſſimã platanum? SOCR. Quídni? PHAE. Ibi & vmbra eſt, & dulcis aura, & gramen ad ſedendum.: ſi quidem ſedere voluerimus.

B SOCR. Pergamus modó. PHAE. [a]Dic mi hi Socrates, nónne hinc dicitur Aquilo ab Iliſſo Orithyam ſuſtuliſſe? SOCR. Dicitur ſané. PHAE. Nónne hinc aquulæ puræ ac pellucidæ iucundo murmure confluũt, & gratas ſedes puellarum ludis præbent? SOCR. Non hic quidem locus, ſed inferius paulo, ad duo vel tria ſtadia, vbi ad Agræ Dianæ templum peruenerimus. & ibi etiã quædã eſt ara Aquiloni. PHAE. Non admodum animaduerti. ſed dic mihi per Iouem, Socrates, hóccine fabuloſum commentum credis verum eſſe? SOCR. At ſi fidem huic non haberem, non equidé mihi viderer facere importunè: quippe qui ſapientum exemplũ ſequerer. deinde id ſubtiliter ita exponerem, Orithyam, dum luderet cum Pharmacia, Aquilonis flatu deturbatam eſſe, & ad has proximas rupes impulſam: & quum eo caſu mortua fuerit Orithya, natam inde fabulam, ab Aquilone abreptam fuiſſe: vel ex Areopago. ſic enim etiã circumfertur fama, non inde, ſed illinc abreptã. Ego autem, Phædre, iucũdã quidem atque venuſtam harum rerum diſ

D quiſitionẽ eſſe arbitror, ſed curioſi nimiũ & anxiè laborioſi neque valde felicis hominis in his fabularum commentis tantùm immorari, neque aliam ob cauſam niſi propter ipſas fabulas, vt nullum quidem alium finem niſi ipſas fabulas ſibi proponat: quaſi ipſi ſit neceſſitas impoſita Centaurorum formam exquiſitè perueſtigare, illorúmque naturam eruere, tum verò Chimæræ: & ad hæc commenta confluat turba Gorgonum & Pegaſorum, & aliarum infinitarum, nugarum, quæ monſtroſarũ

E quarundam naturarum commentis hominum animos variè tenent atque eludant. Quibus rebus ſiquis denegauerit fidem, ſed vlterius progrediatur, & ad conſentaneum ſenſum ſingula velit traducere, ruſtica quadam ſapientia fretus, næ ille feriatus nimium eſſe videatur. at his quidẽ rebus diſquirendis non vacat ſtudium operámque impendere. [b]Huius verò mei inſtituti, mi Phædre, hæc eſt cauſa, quoniã nondũ queo, prout imperat Delphicũ elogium, meipſum cognoſcere. ridiculũ autẽ mihi vi-

a Illuſtris circumſtãtia, & ad rem primariam accommodatè exquiſita. Hanc enim de pulchro doctrinã allegoricè tractaturus Plato, deinduſtria fabulæ iniicit mentionem, vt de fabularum vſu generatim dicat, & inſtituto ſuo peculiariter accõmodet. Ait igitur, fabularum inuolucris veritatem rerum ſæpenumero contineri, ac proinde non inhærendum ipſis fabulis, ſed in illis veritatem eſſe inueſtigandã. Cauendum tamen eſſe, ne omnia in allegorias tranſformemus, (quæ eſſet putida & futilis diligentia) ſed vt res ipſas ex ſua natura prudenter & cõmodè expendamus. Viderint ergo illi Platonis interpretes, quibus nihil placet niſi μυσταγωγὸν, quàm rectè ex mente præceptoris, peregrinorum commentorum plauſtra conuectent vbique nullo iudicio. Platonomaſtiges verò deſinant Chimæras & portenta obiicere ſapientiſſimo philoſopho, & diſcãt ex ipſo ſuæ methodi rationem: ne, dum illum ἀπαιδευσίας accuſant, ipſi comperiantur imperitiſſimi.

b Μυσταγωγικὴν doctrinæ in hac diſputatione comprehenſæ finis perſpicuè indicatus, Vt nos ipſos norimus. i. animũ noſtrum, quẽ Deus maximis auguſtiſſimiſque donis ornauit.

detur,me,quandiu ignorẽ quæ ad me propriè pertinent, in alienis exquirendis anxiè versari. Quocirca his ſecurè prætermiſſis,& celebris illius ora culi quod modò cõ memoraui, voci obtemperans, non ipſa quidem illa ſed meipſum conſidero,vtrum ego ſim belua quædam Typhone multiplicior, & demẽtiorac furioſior: ſiue manſuetius & ſimplicius quoddam animal, diuinæ cuiuſdam & ab omni faſtu & inſolẽtia alienæ ſortis natura particeps. Verùm, dum hos ſermones deambulãdo ſerimus, hæccine eſt arbor ad quã nos deducebas? PHAE. Ea ipſa eſt. SOCR. [a]Egregium per Iunonem ſedile. hæc verò platanus, denſis ramis patula & procera eſt: viticiſque illius proceritas, & pulcherrimũ vmbraculum, & hoc habet opportunum floreſcẽdi tempus, vt omnem locum ſuauiſſimus quidã odor perfundat. hic verò limpidiſſimus fons ſub platano manat aqua frigidiſſima, quam pede tentare potes: vt quidem nymphis quibuſdam & Acheloo ſacrum eſſe, ex his puppis & imagunculis coniiciam. Annon aduertis præterea quàm amœna & dulcis aura perſpiret? æſtiua porro & canora hæc tempeſtas cicadarum choro reſpondet. At omnium elegãtiſſimum atque amœniſſimum eſt gramineum illud ſtratum,quod in molliter decliui loco naturæ quodam ingenio accommodatum eſt ad caput peropportunè ſuſcipiendũ. Itaque mi Phædre, in hoſpite excipiendo præclaram felicémq; operã ſanè nauaſti. PHAE. Tu verò,mihi crede,ineptiſſimus profectò videris. ita enim loqueris quaſi hoſpes aliunde in hunc locũ deducereris,non verò indigena eſſes:nec fines noſtri agri,ne vt bis quidem pomœria exceſſiſſe vnquam videris. SO. Da mihi veniam obſecro. diſcẽdi enim ſtudio teneor.ita factum eſt hacte nus vt agros rarius adierim.non enim vel agri vel arbores me quicquam docere poſſunt, ſed ipſi homines qui in vrbe verſantur, hoc poſſunt. Tu autem mihi videris me ex vrbe educendi præſens remedium, quaſi illecebras, cõperiiſſe. vt enim famelicis pecoribus frondes aut fructus porrigendo ea ſolent deducere,ita tu mihi librũ porrigens, per totam Atticam & quocunque terrarum velles perductare. Iam verò quum huc peruenerimus, iuuat requieſcere:tu verò,quicunque magis arriſerit recũbendi habitus, ita te pro arbitratu tuo cõpone,vt commodius legas. PHAE. [b]Audi igitur. MEARVM quidem rerum ſtatum noſti, & me in ea eſſe ſententia vt rebus ita conſtitutis exiſtimem, id noſtro bono futurum: nec id quoque tibi incognitum eſſe arbitror. Ita tamen ſtatuo, nõ idcirco earum rerum quas à te poſtulo,

a Locus deſcribitur ab vrbano tumultu ſemotus, rerũmque maximarum contemplationi idoneus. Sed ne inanis quædam & ἀπράγμων contẽplatio ſtatui videatur, diſertè teſtatur Socrates ſe vitæ ciuilis ſocietatem magis colere quàm ruſticanam ſolitudinem.

b Præfatione hunc in modũ liberius explicata, ad rẽ ipſam accedit ſcuius tractatio ex Platonicæ methodi inſtituto in duas partes commodè diſtribui poteſt. primùm enim oſtendit quid non ſit: ſecundum, quid verè ſit animi humani τὸ

A νεται, τοῦτο ἐπ' ἀγνοοῦντα, τὰ ἀλλότρια σκοπεῖν. ὅταν δὴ χαίρειν ἐάσας ταῦτα, πειθόμενος δὲ τῷ νομίζοντι τῷδε αὐτῷ, οἷμαι δή ἔλεγον, σκοπῶ οὐ ταῦτα, ἀλλ' ἐμαυτόν, εἴτε τι θηρίον ὢν τυγχάνω, Τυφῶνος πολυπλοκώτερον, καὶ μᾶλλον ἁπλοῦν τε καὶ ἀπλούστερον ζῷον, θείας μοίρας καὶ ἀτύφου μοίρας φύσει μετέχον. ἀλλά, ὦ ἑταῖρε, μεταξὺ τῶν λόγων, ἆρ' οὐ τόδε ἐστὶ τὸ δένδρον ἐφ' οὗπερ ἦγες ἡμᾶς; ΦΑΙ. Τὸ μὲν οὖν αὐτό. ΣΩΚΡ. Νὴ τὴν Ἥραν καλή γε ἡ καταγωγή. ἥ τε γὰρ πλάτανος αὖτη, μάλα ἀμφιλαφής τε καὶ ὑψηλή, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ τὸ συσκιον, πάγκαλον, καὶ ὡς ἀκμὴν ἔχει τῆς ἄνθης, ὡς ἂν δυνατὸν παρέχοι τὸν τόπον. ἥγε αὖ πηγὴ χαριεστάτη ὑπὸ τῆς πλατάνου ῥεῖ μάλα ψυχρὸν ὕδατος, ὥστε τῷ ποδὶ τεκμήρασθαι. νυμφῶν τέ τινων καὶ Ἀχελῴου ἱερὸν ἀπὸ τῶν κορῶν τε καὶ ἀγαλμάτων ἔοικεν εἶναι. εἰ δ' αὖ βούλει, τὸ εὔπνουν τοῦ τόπου ὡς ἀγαπητόν τε καὶ σφόδρα ἡδὺ· θερινόν τε καὶ λιγυρὸν ὑπηχεῖ τῷ τῶν τεττίγων χορῷ. πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας, ὅτι ὑπήρεμα τοῦ στάντι ἱκανὴ πέφυκε κατακλινέντι τῷ κεφαλῷ παγκάλως ἔχειν. ὥστε ἄριστα σοὶ ἐξηγήσατο, ὦ φίλε Φαῖδρε. ΦΑΙ. Σὺ δέ γε ὦ θαυμάσιε ἀποπώτατός τις φαίνῃ. ἀτεχνῶς γάρ, ὡς λέγεις, ξένῳ τινὶ καὶ οὐκ ἐπιχωρίῳ ἔοικας. οὕτως οὐκ τὰ ἄστεως οὔτ' εἰς τὸν ὑπερορίαν ἀποδημεῖς, οὔτ' ἔξω τείχους ἐμοιγε δοκεῖς ποτε ἐξιέναι. ΣΩ. Συγγίνωσκε δή μοι ὦ ἄριστε. φιλομαθὴς γάρ εἰμι. τὰ μὲν οὖν χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδέν με θέλει διδάσκειν, οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. σὺ μέντοι δοκεῖς μοι τῆς ἐμῆς ἐξόδου τὸ φάρμακον εὑρηκέναι. ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα ῥαδίως ἢ τινα καρπὸν προσιόντες ἄγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω περιστείνων ἐν βιβλίοις, τύπτε Ἀττικὴν φανῆναι πᾶσαν τὴν ἐπιοῦσαν ὅποι ἂν ἄλλοσε βούλῃ. καὶ ἐμοὶ μέν γε δοκῶ κατακείσεσθαι, σὺ δ' ἐν ὁποίῳ ποτὲ σχήματι οἴει ῥᾷστα ἀναγνώσεσθαι, τοῦτο ἑλόμενος ἀναγίγνωσκε. ΦΑΙ. Ἄκουε δή. ΠΕΡΙ ΜΕΝ ΤΩΝ ἐμῶν πραγμάτων ὅπως ἔχει, κατὰ τὸν ἐμὸν νοῦν ἐξ ἀνάγκης ἀπαντήσεται ἅπασιν ὑμῖν ταῦτα ἐπισκοπεῖσθαι· περὶ δὲ τῶν σῶν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ἐμοὶ ἐπιτέτραπται, ἀνάγκη μοι δοκεῖ εἶναι ἐπισκοπεῖν, ἵνα μὴ ἐγὼ τὸν ἀτυ-

Hæc nocere mihi videtur poſſe ſignificari. Apud Plutarch. autem ſcriptum eſt ὅτι πολυειδέστερον, ne ita quidem recte. quid ſi verò ἐπιπτυφωμένον legatur, quod ἀτύφῳ opponatur? ſequitur enim ἀτύφου: & quidem apud Plut. poſt ὑπερφυᾶ μέν, proximè ſequitur, εἶτα θείας πρὸς καὶ ἀτύφου μοίρας φύσεως.

Pro πολυειδέστερον al. aliud reponi neceſſe puto: illi autem affine (quod ad ſimilitudinem vocis attinet) & huic cõueniẽs loco fuerit πολυπλοκώτερον. Sed οἱ ſenſerim.

χῆναι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐρασὴς ὢν σοῦ τυγ- A
χάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν ποτε μεταμέλει ὧν αὐ-
τῶν ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τῆς ὀπῆ θυμίας παύ-
σωνται· τοῖς δὲ οὐκ ἔστι χρόνος ἐν ᾧ μετανοή-
σαι προσήκει. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ αὐάγκης ἀλλ' ἑ-
κόντες, ὡς αὐ ἄριστα περὶ τῶν οἰκείων βουλεύ-
σαιντο, πρὸς τὸ δυνάμιν τὸ αὑτῶν ξυ-
ποιοῦσιν. ἔτι δέ, ὦ μὲν ἐρῶντες σκοποῦσιν ἅ
τε κακῶς διέθεντο τῶν αὑτῶν διὰ τὸν ἔρω-
τα, καὶ ἃ πεποιήκασιν ὑπ' ὀργῆς· καὶ ὃν εἶχον πόνον
προστιθέντες, ἠμελημένα πάλαι τὸ ἀξίαν B
ἀποδεδωκέναι χάριν τοῖς ἐρωμένοις. τοῖς δὲ
μὴ ἐρῶσιν οὔτε τὸ τῶν οἰκείων ἀμέλειαν διὰ
τοῦτο ὀφείλεσθαι, οὔτε τοὺς πρε-
λημμένους πόνους ὑπολογίζεσθαι, οὔτε
τὰς πρὸς τοὺς προσήκοντας διαφορὰς αἰ-
τιάσασθαι. ὥστε περιῃρημένων τοσούτων κα
κῶν, εὐδὲν ὑπολείπεται ἀλλ' ἢ ποιεῖν προ
θύμως ὅ,τι αὐ αὐτοῖς οἴωνται προσφέροντες χα
ρίεσθαι. Ἔτι δέ, εἰ διὰ τοῦτο ἄξιον σὺ ἐ-
ρῶντας περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι ὅτι τούτοις μά- C
λιστα φασὶ φιλεῖν ὧν αὐ ἐρῶσι, καὶ ἕτοιμοί
εἰσι καὶ ἐκ τῶν λόγων καὶ ἐκ τῶν ἔργων, τοῖς
ἄλλοις ἀπεχθανόμενοι, τοῖς ἐρωμένοις χαρί-
ζεσθαι, ῥᾴδιον γνῶναι εἰ ἀληθῆ λέγουσιν, ὅτι
ὅσων αὐ ὕστερον ἐρασθῶσιν, ἐκείνους αὐτῶν
πρὸ πλείονος ποιήσονται· καὶ δῆλον ὅτι ἐὰν
ἐκείνοις δοκῇ, καὶ τούτοις κακῶς ποιήσουσι.
καίτοι πῶς εἰκὸς ἐστὶ τοιοῦτον πρᾶγμα προσέ
σθαι τοιαύτην ἔχοντι συμφοράν, ἵν' οὐδ' αὐ
ὅτι χειρήσεται δοκεῖς ἔμπειρος ὢν ἀποτρέ- D
πειν; καὶ γὰρ αὐτοὶ ὁμολογοῦσι νοσεῖν μᾶλλον ἢ
σωφρονεῖν, καὶ εἰδέναι ὅτι κακῶς φρονοῦσιν,
ἀλλ' οὐ δύνασθαι αὑτῶν κρατεῖν. ὥστε πῶς
αὐ δὴ φρονήσαντες, ταῦτα καλῶς ἔχειν ἡγή-
σονται περὶ ὧν δέονται διαχειρίζεσθαι βούλονται;
Καὶ μὴν δή, εἰ μὴ ἐκ τῶν ἐρώντων τὸ βέλτιστον
αἱρεῖσθαι, ὀλίγων αὐ σοι ἡ ἐκλεξις εἴη· εἰ δ'
ἐκ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐκ τοῦ δεῖ ὁπότ' ἂν, E
ἐκ πολλῶν. ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς ἐν τοῖς
πολλοῖς ὄντα τυχεῖν τοῦ ἀξίου τῆς σῆς φιλίας.
Εἰ τοίνυν ἁπάντων νόμον τὸν καθεστηκότα δέδοικας,
μὴ πυθομένων τῶν ἀνθρώπων ὀνείδους σοι γέ-
νηται, εἰκὸς ἐστὶ τοὺς μὲν ἐρῶντας, οὕτως ἂν οἰο-

repulsam pati debere, quòd amore tui mi-
nimè sim captus. Etenim ita vsuenit, vt
quum amatores libidinē expleuerint, col-
lati beneficii eos tandem pœnitet: at iis
qui amori minimè se dediderint, propriū
est atque peculiare, vt nullum tempus pœ-
nitentiæ consentaneum sibi esse arbitren-
tur. non enim necessitate coacti, sed spon-
te & libero animo, quum de rebus suis cō-
silium ceperint, pro illarum etiam facul-
tate & modulo solent beneficia conferre.
Præterea ii qui minimè amant, animad-
uertunt quàm perperam atque profligatè
res suas gesserint, cæco amore abrepti, &
quæ suo detrimento cōtulerint aliis bene-
ficia, & quos labores in conferendis bene-
ficiis subierint: atque adeo de suis amasiis
bene se meritos esse arbitrantur. At ii con-
trà qui animos suos amori nunquam sub-
diderunt, illa molestia liberantur, vt neque
rei domesticæ negligentiam, neque præte-
ritos labores, neq; natas inde propinquo-
rum discordias conquerantur. Itaque tan-
torum malorum sublata materia, hoc vnū
illis restat, vt liberè & prout cognouerint
se bonam gratiam inituros, alacriter rem
capessant. Iam verò aiunt consentaneum
esse, ideo amatores pluris facere, quòd erga
eos quos amant maxima charitate ferantur, & paratos se esse & verbis & reuera o-
stēdant in aliorum hominum odium of-
fensionémque vltrò incurrere, vt iis quos
amant obsequantur. at hos homines non
verè loqui facile est animaduertere hoc ar-
gumento, quoniam videlicet amorem illū
facilè commutant, & quidē ita vt eos quos
vltimo loco ament, non modò prioribus
anteponant, sed etiam, si nouis illis amasiis
videbitur ita, priores malè mulctent. Iam
ecqua tandem ratione consentaneum est
rem tanti momenti in illius manus & po-
testatem condonare, qui tantam penes se
habeat calamitatem & quasi in suo sinu cir
cumferat, vt ne peritissimus quidem arbi-
tretur extare commodum remedium ma
li illius depellendi? Imò & ipsi illi qui amāt
fatentur se potius insanire quàm sapere, &
ita tamen se morbū suū sentire, vt quanuis
norint se desipere, nō possint tamē sibi ipsis
temperare ab ea cupiditate. Quocirca quî
fieri potest vt ii qui sana sunt mente atque
integra, existiment amantium voluntates
atque consilia rectè habere? Atqui si ex iis
qui amant optimum eligeres, è paucis pro
fectò constaret tibi potestas eligendi: sin
ex aliorum hominum generibus eligere velis quendam qui animo tuo accommodatissi-
mus esse possit, magna multitudo tibi obuersabitur, è qua pro arbitratu quēdam tibi aptes.
maior nimirum spes est, hominē tua amicitia dignum, inter multos quàm inter paucos cō
pertum iri. Si igitur ex legū constitutione, publicā vereris infamiam, quæ eos homines ma-
net qui minimè obtemperauerint, consentaneum est meminisse, eos qui amant in ea esse

καλόν. quod dupliciter considerat, nimirū in Ratione & Oratione, quæ est pulcherrima rationis comes. Vtriusque ἔλεγχον in hoc Lysiæ sermone instituit. De amore agit, cuius obiectum est, pulchritudo: sed quomodo in ea persequenda fallatur amor, docet primum: tum quomodo pulchritudinem rectè amplectatur, docebit suo loco. Sed ex vna specie ad genus ipsum veniet. Orationem illam Lysiæ vt ἀμέθοδον reprehēdit, ac ita docet quid non sit καλὸν in oratione. Ita vtriusque spargit semina, quæ postea excolet atque illustrabit. Orationis autē huius κεφάλαιον, i. statum, notarat suprà dissertis verbis, *Potius esse ei qui non amat, quam ei qui amat, parendum.* quod quidem παρεδόξως insulsè & perturbatè molitur probare Lysias. Idem probabit Socrates peculiari oratione, & quidē cōmodius, vt Lysianæ orationis vitia emēdet. Itaque supervacaneum videtur hāc accuratius nouis nostris illustrare.

opinione, vt æquum esse arbitrẽtur, se perinde ab aliis amari, & admirationi esse, ac ipsi amasios summo studio fuerint cõplexi. quod quidem ipsi præ se ferãt atque deprædicent apud omnes, se minimè lusisse operam: eos autem qui nõ amant, id quod optimũ sit, cõmuni hominũ opinioni solitos anteponere. Iam verò & illa peruulgata & de iis qui se amoribus dedunt opinio, vt quũ illos videnr vel audiũt amasios suos sequi, illud necessarium esse existiment, & hoc vnum esse illorum opus in quo elaborent, vt vbi primùm cum suis amasiis colloquentes viderint, suspicentur vel turpis cupiditatis effecta iam extitisse, vel mox affutura: atque adeo omnis eorum consuetudo apud illos sit suspecta: at in eos qui nõ se dedunt amori ne vlla quidem turpis cõsuetudinis cadit suspicio: quum nemo non intelligat, necessarium esse mutuas intercedere cõsuetudines, amicitiæ foucdæ causa, & ad alios vitæ vsus & honestam voluptatẽ. Iam verò si te is metus incessit, quòd existimes difficile esse amicitiam constanter permanere, & quum alio quopiam modo simultas inciderit, futurum vt commune quoddam detrimentum atque periculũ crectur: quum verò tu id prouideris quod maximi apud te pretii est, obuenturum tibi maximum incommodum, meritò sanè hoc nomine ab amantium consuetudine abhorrebis. multa enim adsunt quæ ipsos afficiũt molestia, & omnia suo priuato incommodo c ssura arbitrantur. idcirco solicite cauent ne amasii sui cum aliis consuescant, veriti nimirum ne ii qui opibus valent, eos hactenus superent: eruditos etiã reformidant, ne prudentia sibi sint superiores. ita & eodem modo cæterorum qui aliqua sunt prædiri facultate, consuetudinẽ atque commercium, quantum possunt à suis amasiis amoliuntur. Quum ergo sibi in animos induxerint, se ab his omnibus odio haberi, in magnam veniunt amicorum solitudinem atque orbitatem. quòd si tu rebus tuis melius quàm illi prouideris, in contentionem cum illis & discordiam incidas. Contrà verò illi qui liberũ animũ ab amoris cupiditate præstiterunt, & virtutis auspicijs agunt, haudquaquam iis qui familiariter tecum versabuntur, inuidebunt: sed eos etiam qui tuam amicitiam repudiarint, odio prosequentur, rati se ab illis contemni: ab his verò qui tecum familiariter versabuntur, capere vtilitatem. Itaque multo maior spes est, ex hac consuetudine firmam amicitiam, quàm simultatem illam obuenturam. Accedit ad hæc, quòd amantium plurimi corpus priùs ament atque expetant quàm aut mores aut cæteras amasiorum proprias dotes cognouerint. vnde profectò fit vt incertum sit an postquam in illis deferbuerit amoris cupiditas, in eo amore sint porro constanter permansuri.

A μᾶλλον καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ζηλοῦσθαι, ὥστε αὐτοῖς ὑφ' αὑτῶν ἐπιδείκνυσθαι τῷ λέγειν, καὶ φιλοτιμουμένους ὅπι δείκνυσθαι τοῖς ἀπόντας ὅτι οὐκ ἄλλως αὐτῶν πεπόνηται· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶντας, χρείττους αὐτῶν ὄντας, ὃ βέλτιστον εἶναι τῆς δόξης τῆς τοῦ τῶν ἀνθρώπων αἱρεῖσθαι. Ἔτι δὲ, τοὺς μὲν ἐρῶντας πολλοὺς ἀνάγκη πυθέσθαι καὶ ἰδεῖν ἀκολουθοῦντας τοῖς ἐρωμένοις, καὶ ἔργον τοῦτο ποιουμένους, ὥστε ὅταν ὀφθῶσι ἀλλήλοις, τότε αὖ οἴονται ἡ γεγενημένης ἢ μελλούσης ἔσεσθαι τῆς ἐπιθυμίας σημεῖναι· τοὺς δὲ μὴ ἐρῶντας οὐδ' αἰσθάνεσθαι διὰ τὴν σιωπὴν ἐπιχειροῦσιν, εἰδότες ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν ἢ διὰ φιλίαν τὸν ἀλλήλων, ἢ διὰ ἄλλην τινὰ ἡδονήν. Καὶ μοὶ δ' εἰ σοὶ δέος παρέσχηκεν, ἡγούμενῳ χαλεπὸν εἶ φιλίαν συμμένειν, καὶ ἄλλα μοὶ δοκῶ διαφοράς γενομένης, κοινὸν ἀμφοτέροις κατασκευάσασθαι τὸ συμφορᾶ, τοσοῦτόν δὲ σοῦ ἀποδεῖ πλείστου ποιῆ, μεγάλων ἂν σοὶ βλάβην γενέσθαι, εἰκότως ἂν τοὺς ἐρῶντας μᾶλλον φοβοῖο. πολλὰ γὰρ αὐτοῖς ἐστὶ τὰ λυποῦντα, καὶ πάντ' ὀπὶ τῇ αὐτῶν βλάβῃ νομίζοιτ' γίγνεσθαι. διόπερ καὶ τοῖς τοὺς ἄλλους τῶν ἐρωμένων συνουσίας ἀποτρέπουσι, φοβούμενοι τοὺς μὲν οὐσίαν κεκτημένους, μὴ χρήμασιν αὐτοὺς ὑποβάλωνται· τοὺς δὲ πεπαιδευμένους, μὴ συνέσει κρείττους γένωνται· τῶν δ' ἄλλό τι κεκτημένων ἀγαθὸν τὸν

D δυσὶ μὲν ἐκ τοῦ φυλάττονται. πείσαντες μὲν οὖν ἀπέχεσθαί σε τούτοις, εἰς ἐρημίαν φίλων καθίσασιν· ἂν δὲ σαυτοῦ σκοπῶν, ἀμείνων σκεπτικὸς φρονήσῃς, ἕξεις αὐτοῖς εἰς διαφοράν. ὅσοι δὲ μὴ ἐρῶντες ἔτυχον, ἀλλὰ δι' ἀρετὴν ἐπορίσαντο ὧν ἐδέοντο, οὐκ ἂν τοῖς σώμασι φθονοῖεν, ἀλλὰ τοὺς μὴ ἐθέλοντας μισοῖεν· ἡγούμενοι ὑπ' ἐκείνων μὲν ὑπερορᾶσθαι, ὑπὸ τῶν σωζόντων δὲ ὠφελεῖσθαι. ὥστε πολὺ πλείων ἐλπὶς φιλίαν αὐ-

E τοῖς ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἢ ἔρωτα γενήσεσθαι. Καὶ μοὶ δοκοῦσι τῶν ἐρώντων πολλοὶ πρότερον τοῦ σώματος ἐπεθύμησαν ἢ τὸν τρόπον ἔγνωσαν, καὶ τῶν ἄλλων οἰκείων ἔμπειροι ἐγένοντο. ὥστε ἄδηλον εἰ ἔτι αὐτοῖς ποτὲ βλήσονται φίλοι εἶ ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται·

τοῖς δὲ

τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν, οἱ καὶ πρότερον ἀλλήλοις φίλοι ὄντες ταῦτα ἔπραξαν, οὐκ ἐξ ὧν αὐ- A at contrà minimè cõsentaneum est, earum dotium cognitionẽ, in iis qui se non dediderint illis amoribus, effecturum vt minor sit amicitia: quandoquidem ex altiori principio amicitia originem sumpserat, non verò ex officiorũ vtilitate: ac proinde dotes illæ relictæ sint tanquam futurorum officiorum monumenta. Quinetiam melior euades si mihi morẽ gesseris, quàm si amatori obtemperaueris. illi enim & præter id quod optimum est, ea & quæ dicuntur & quæ fiunt ab amasiis, commẽdant: partim quidem veriti ne in illorum incurrant ofB fensionem, partim verò quòd cæca & insana cupiditas iudicii ipsorũ luminibus obstruxit. hæc enim amor efficere solet: dum nimirum aduersa vtuntur fortuna, vt ea quæ aliis hominibus nullam molestiam afferunt, ipsis acerbissima videantur: dum secũda, cogit cæcus amor vt quæ minimè digna sunt vt quisquam de his lætetur, magna tamen ab illis iucunditatis commendatione efferantur. Itaque magis consentaneũ est eos qui amãtur misericordia cõplecti, quàm illis inuidere, quasi beatis. Quòd C si meis verbis fidẽ adhibes, primùm quidẽ non ob præsentem voluptatem, sed ob futuram vtilitatẽ, tecum versabor: non amore quidẽ captus, sed mei ipsius penitus compos. neq; verò ob leues causas suscipiã inimicitias: imò verò neq; ob maximas quidem vix ac ne vix in iram me dilabi sinã: & iis peccatis quæ inuitus cõmiseris, veniã dabo: quæ sponte & vltrò, conabor declinare. hæc enim erunt diuturnæ amicitiæ argumẽta. Quòd si id in animo habes, fieri non posse vt firma vnquam constet amicitia nisi ex amore, ita habeto, Nos neque D liberos neque parentes, neque fidos & veteres amicos in magno pretio habituros, si hoc verum esset quod ais: quãdoquidem illi, non ex huiusmodi cupiditate quadam, sed aliis institutis, extiterunt nobis amici. Iam verò si indigentibus condonandum est, consentaneum est maximè non optimos sed pauperrimos beneficiis iuuare. etenim à maximis malis liberi, maximas gratias eis agent. præterea dum priuatis sumptibus conuiuia agitabunt, non erit consentaneum vt amicos conuocent, sed vt mendicos & supplices. hi enim & beE neficium vehementer agnoscent, & eos vltrò sequentur, ad fores salutaturi accedẽt, exultabunt, nec minimam habebunt gratiam, & felicibus votis eos prosequentur. Cæterùm fortasse decet indigentibus non vehementer indulgere, sed illis potissimum qui referre gratiam potuerint: non tantùm qui ament, sed qui hac re sint digni:

φίλοι ὄντες ταῦτα ἔπραξαν, οὐκ ἐξ ὧν αὐ-
τοὶ πάθωσι ταῦτα εἰκὸς ἐλάττω τὴν φιλίαν
αὐτοῖς ποιῆσαι, ἀλλὰ ταῦτα μνημεῖα κατα-
λελοιπυῖαι τῶν μελλόντων ἔσεσθαι. καὶ μοὶ
δὴ βελτίονι σοὶ προσήκει γίγνεσθαι, ἐμοὶ
πειθομένῳ, ἢ ἐραστῇ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ καὶ πα-
ρὰ τὸ βέλτιστον τά τε λεγόμενα καὶ τὰ
προσπόμενα ἐπαινοῦσιν· τὰ μὲν, δεδιότες
μὴ ἀπέχθωνται· τὰ δὲ, καὶ αὐτοῖ χεῖρον ἔχοι
τὴν ὀπτικὴν γιγνώσκοντες. τοιαῦτα γὰρ ὁ
ἔρως ὀπτικὰ δείκνυται. δυστυχοῦντας μὲν, ἃ
μὴ λυπεῖν τοῖς ἄλλοις παρέχει, αἰσθάνεσθαι
νομίζειν· εὐτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδο-
νῆς ἄξια πρὸς ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει
τυγχάνειν. ὥστε πολὺ μᾶλλον ἐλεεῖν τοὺς
ἐρωμένους ἢ ζηλοῦν αὐτοὺς προσήκει. ἐὰν
δέ μοι πείθῃ, πρῶτον μὲν, οὐ τὴν παρεοῦ-
σαν ἡδονὴν θεραπεύων σοι ἐσομαί, ἀλ-
λὰ τὴν μέλλουσαν ὠφέλειαν ἔσεσθαι, οὐχ
ὑπ' ἔρωτος ἡττώμενος, ἀλλ' ἐμαυτοῦ κρα-
τῶν. οὐδὲ διὰ σμικρὰ ἰσχυρὰν ἔχθραν ἀνα-
στήσομαι, ἀλλὰ διὰ μεγάλα βραδέως ὀ-
λίγην ὀργὴν ποιούμενος· τὰ μὲν ἀκουσίων
συγγνώμην ἔχων, τὰ δὲ ἑκούσια πειρώμε-
νος ἀποτρέπειν. ταῦτα γὰρ ὅτι φιλίας πο-
λὺν χρόνον ἐσομένης τεκμήρια. εἰ δ' ἄρα
σοὶ τοῦτο προέσηκεν, ὡς οὐχ οἷόντε ἰσχυρὰν φι
λίαν γίγνεσθαι, ἐὰν μή τις ἐρῶν τυγχάνῃ,
σκοπεῖσθαι χρὴ ὅτι οὔτ' ἂν τοῖς ὑμετέ-
ροις παισὶ πολλοῦ ἐπιοίμεθα, οὔτ' ἂν τοῖς πα-
τράσι καὶ ταῖς μητράσι, οὔτ' ἂν πίστοις φί-
λοις ἐκεκτήμεθα, οἳ οὐκ ἐξ ὑπαρχούσης
τοιαύτης γεγόνασιν, ἀλλ' ἐξ ἑτέρων ὑπο-
δειγμάτων. ἔτι δὲ εἰ χρὴ τοῖς δεομένοις
μάλιστα χαρίζεσθαι, προσήκει καὶ τῶν ἄλ-
λων μὴ τοῖς βελτίστοις ἀλλὰ τοῖς ἀπορωτά-
τοις εὖ ποιεῖν. μεγίστων γὰρ ἀπαλλαττόν-
των κακῶν, πλείστην χάριν ἕξειν εἰσόνται. καὶ
μοὶ δὴ καὶ ἐν ταῖς ἰδίαις δαπάναις οὐ τοὺς
φίλους ἄξιον προκαλεῖν, ἀλλὰ τοὺς προ-
σαιτοῦντας, καὶ τοὺς δεομένους πλησμο-
νῆς. ἐκεῖνοι γὰρ καὶ ἀγαπήσουσι καὶ ἀ-
κολουθήσουσι, καὶ ὑπὶ ταῖς θύραις ἥξουσι,
καὶ μάλιστα ἡσθήσονται, καὶ οὐκ ἐλαχίστην
χάριν εἴσονται, καὶ πολλὰ ἀγαθὰ αὐτοῖς εὔ-
ξονται. ἀλλ' ἴσως προσήκει οὐ τοῖς σφόδρα
δεομένοις χαρίζεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μάλιστα
ἀποδοῦναι χάριν δυναμένοις· οὐδὲ τοῖς ἐρῶσι μόνον, ἀλλὰ τοῖς τοῦ πράγματος ἀξίοις.

neque qui tua forma perfruentur, ſed qui tibi etiam ſeni è ſuis bonis ſint erogaturi quod tibi vtile futurum ſit: neque qui collatum tibi beneficium ambitioſè ſint apud cæteros enuntiaturi, ſed qui verecundè ſint apud omnes celaturi: neque iis qui ad breue tempus te colent, ſed qui æquam conſtãtémque amicitiam ſint per vniuerſam vitam præſtituri: neque qui extincto cupiditatis feruore cauſas inimicitiarum prætexent, ſed poſtquam ætatis flos emarcuerit, tunc verò virtutem ſuam oſtẽdant. Tu igitur earum rerum quas modò ſum dicendo perſequutus, memineris: & illud cogitato, pertinere ad amicorum officium, amicos admonere vt ab amore abhorreãt, quippe qui ſit prauum ac pernicioſum inſtitutum. at iis qui non ſe amoribus dedũt, neminem adhuc extitiſſe neceſſariorum qui illos hoc nomine culpauerit, tanquam hoc pacto ſibi malè conſulant. Fortaſſe à me quæres num autor ſim tibi, omnibus iis qui non amant vti obtemperes. ego verò arbitror, ne ipſum quidem amantem iuſſurum te eo animo eſſe erga quoſlibet amantes. neq; enim accipienti dignum eſt parem gratiam referre: neque tibi, dum alios latere volueris, æquè fuerit in tua poteſtate. nullum verò ex his incommodum, vtilitatem ex vtriſque ad te redire, conſentaneum duco. Atque hac quidem de re ſatis dictum eſſe arbitror. ſiquid tamen à me prætermiſſum eſſe exiſtimes, age, interrogato.

A ὅσοι τῆς σῆς ὥρας ἀπολαύσονται, ἀλλὰ οἵτινες πρεσβυτέρῳ ἡμιόλιῳ τῶν σφετέρων ἀγαθῶν μεταδώσουσιν· οὐδὲ οἳ ἀφανεστάτους, πρὸς τοὺς ἄλλους φιλοτιμήσονται, ἀλλ' οἵτινες αἰσχυνόμενοι πρὸς ἅπαντας σιωπήσονται· οὐδὲ τοῖς ὀλίγον χρόνον συνουσάζουσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁμοίως ἀφ' ἁπαλοῦ τοῦ βίου φίλοις ἐσομένοις· οὐδὲ οἵτινες, παυόμενοι τῆς ἐπιθυμίας, ἐχθρας πρόφασιν ζητήσουσιν, ἀλλ' οἱ παυσάμενοι τῆς ὥρας, τότε τιμὴν αὐτῶν πρεσβεύειν ἐπιδείξονται. σὺ οὖν τῶν τε εἰρημένων μέμνησο, καὶ ἐκεῖνο ἐνθυμοῦ, ὅτι τοὺς μὲν ἐρῶντας φίλοι νουθετοῦσιν, ὡς ὄντος κακοῦ τοῦ ἐπιθυμοῦντος· τοῖς δὲ μὴ ἐρῶσιν οὐδεὶς πώποτε τῶν οἰκείων ἐμέμψατο, ὡς ἀφ' οὗτο κακῶς βουλευομένοις περὶ ἑαυτῶν. ἴσως αὖ οὐκ ἐρεῖ μέ σοι παραινῶ τοῖς μὴ ἐρῶσι χαρίζεσθαι· ἐγὼ δὲ οἶμαι οὐδ' αὖ ἐρῶντα πρὸς ἅπαντας σὲ κελεύειν τοῖς ἐρῶντας χάριν ἔχειν τιμὴν ἀφαίρεσιν. οὔτε γὰρ τῷ λαμβάνοντι χάριτος ἴσης ἄξιον, οὔτε σοὶ βουλομένῳ τοῖς ἄλλοις λανθάνειν, ὁμοίως δυνατόν. δεῖ δὲ βλάβην μὲν ἀπ' αὐτοῦ μηδεμίαν, ὠφέλειαν δὲ ἀμφοῖν γίγνεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν ἱκανά μοι νομίζω τὰ εἰρημένα· εἰ δέ τι σὺ ἐνθυμῇ, ἡγοῦμαι προσδεῖσθαι, ἐρώτα.

B

C

[a] QVID TIBI videtur, Socrates, de hac oratione? nónne, cùm vniuerſa ſententiæ ſtructura, tum verbis maximè, elegãter cõpoſita? SOCR. Diuinè prorſus, mi Phædre, vt planè equidem obſtupuerim. & ita equidem affectus ſum, mihi crede, dum in te aſpicerem, vt dum legeres, mirifica quadam voluptate ex illa oratione perfundi mihi viderêre. ratus enim te res huiuſmodi me lõgè melius intelligere, te ſequebar: ac proinde eodem impetu concitatus, ſimul tecũ debacchatus ſum, ô diuinũ caput. PHAE. Atat, mi Socrates, ſiccine tibi videtur iocãdum? SOCR. Egóne tibi iocari videor, an ſeriò loqui? PHAE. Nequaquam, Socrates. at reuera dic mihi per Iouem amicitiæ præſidem, cenſéſne Græcorum quenquam maiora & vberiora his dicere hac de re potuiſſe? SOCR. Quid verò? [b] eóne nomine cõmendandum ſcriptorem arbitraris, quòd dixerit ea quæ dicenda fuerant? non verò tantùm idcirco quòd perſpicuè, rotundè, accuratè atque eleganter ſingula verba detornauerit? ſi enim vis ita, nihil repugno. hoc enim meam infirmitatem & imperi-

D

E

Τί σοι φαίνεται, ὦ Σώκρατες, ὁ λόγος; οὐχ ἱκανῶς τά τε ἄλλα καὶ τοῖς ὀνόμασιν εἰρῆσθαι; ΣΩΚΡ. Δαιμονίως μὲν οὖν, ὦ ἑταῖρε, ὥστε με ἐκπλαγῆναι. καὶ τοῦτο ἐγὼ ἔπαθον ἀφ' σε, ὦ Φαῖδρε, πρὸς σε ἀποβλέπων, ὅτι ἐμοὶ ἐδόκεις χαίνυσθαι ὑπὸ τοῦ λόγου μεταξὺ ἀναγινώσκων. ἡγούμενός γάρ σε μᾶλλον ἢ ἐμὲ ἐπαΐειν περὶ τῶν τοιούτων, σοὶ εἱπόμην· καὶ ἐπόμενος συνεβάκχευσα μετὰ σοῦ, τῆς θείας κεφαλῆς. ΦΑΙ. Εἶεν· οὕτω δὴ δοκεῖ παίζειν; ΣΩΚΡ. Δοκῶ γάρ σοι παίζειν, καὶ οὐχὶ ἐσπουδακέναι; ΦΑΙ. Μηδαμῶς, ὦ Σώκρατες· ἀλλ' ὡς ἀληθῶς εἰπὲ πρὸς Διὸς φιλίου, οἴει ἄν τινα ἕλλην εἰπεῖν ἄλλων τῶν Ἑλλήνων ἕτερα μείζω τούτων καὶ πλείω περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος; ΣΩ. Τί δέ; ἐπὶ ταύτῃ δεῖ ὑπ' ἐμοῦ τε καὶ σοῦ τὸν λόγον ἐπαινεθῆναι, ὡς τὰ δέοντα εἰρηκότος ἢ ποιητοῦ; ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνο μόνον, ὅτι σαφῆ καὶ στρογγύλα καὶ ἀκριβῶς ἕκαστα τῶν ὀνομάτων ἀποτετόρνευται; εἰ γὰρ δεῖ, συγχωρητέον ταῦτα σοί. ἐπεὶ ἐμέ γε ἔλαθεν ἐμὲ τῆς ἐμῆς οὐδε-

Malim ſcribere συνουσάζουσιν.

a Inſtituturus refutationẽ (ἔλεγχον) aduerſus Lyſiæ orationem, πραγματείας primùm id docet quod accuratius & plenius ſuo loco explicabit. Phædrum autẽ ſpecioſo illo verborum ſplendore admirabũdum facit, vt cõmodior aditus pateat ad refutationem.

b Prima REPREHENSIO Lyſianæ orationis, Quòd rem ipſam omiſerit, in verborum tinnitu occupatus. Ratio ἐλέγχου eſt, Priorem de re curam eſſe: nec ſatis eſſe, elegantem verborum apparatum adhibere, niſi ſubſit ſolidum illius firmamẽtum.

νείας. τῷ γὰρ ῥητορικῷ αὐτὸ μόνῳ οὐκ νοιῶ προσεῖχον. τοῦτο δὲ οὐδὲ αὐτὸν ὦμην Λυσίαν οἴεσθαι ἱκανὸν εἶναι. καὶ δή μοι ἔδοξεν, ὦ Φαῖδρε, (εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις) δὶς καὶ τρὶς τὰ αὐτὰ εἰρηκέναι, ὡς οὐ πάνυ βύπορῶν τῶν πολλὰ λέγειν περὶ τοῦ αὐτοῦ· ἴσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου· καὶ ἐφαίνετο δή μοι νεανιεύεσθαι, ὅτι δεικνύμενος ὡς οἷός τε ὢν ταῦτα ἑτέρως τε καὶ ἑτέρως λέγων, ἀμφοτέρως εἰπεῖν ἄριστα. ΦΑΙ. Οὐδὲν λέγεις, ὦ Σώκρατες. αὐτὸ γὰρ τοῦτο καὶ μάλιστα ὁ λόγος ἔχει. τῶν γὰρ ὄντων ἀξίως ῥηθῆναι ἐν τῷ προοιμίῳ οὐδὲν παραλέλοιπεν. ὥστε περὶ τὰ ἐκείνῳ εἰρημένα μηδὲν ἂν ποτε δύνασθαι εἰπεῖν ἄλλα πλείω καὶ πλείονος ἄξια. ΣΩ. Τοῦτο ἐγώ σοι οὐκέτι οἷός τε ἔσομαι πείθεσθαι. παλαιοὶ γὰρ καὶ σοφοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες περὶ αὐτῶν εἰρηκότες καὶ γεγραφότες ἐξελέγξουσί με, ἐὰν σοὶ χαριζόμενος συγχωρῶ. ΦΑΙ. Τίνες ὅτοι; καὶ ποῦ σὺ βελτίω τούτων ἀκήκοας; ΣΩ. Νῦν μὲν ὅτου ὄνομα οὐκ ἔχω εἰπεῖν· δῆλον δὲ ὅτι ἄνωθέν ἀκήκοα, ἢ που Σαπφοῦς τῆς καλῆς, ἢ Ἀνακρέοντος τοῦ σοφοῦ, ἢ καὶ συγγραφέων ἄνωθεν. πόθεν δὴ τεκμαιρόμενος λέγω; πλῆρές πως, ὦ δαιμόνιε, τὸ στῆθος ἔχων, αἰσθάνομαι πρὸ ταῦτα ἂν ἔχειν εἰπεῖν ἕτερα μὴ χείρω. ὅτι μὲν οὖν παρά τε ἐμαυτοῦ οὐδὲν αὐτῶν συνενόησα, σὺ οἶσθα, σὺν εἰδὼς ἐμαυτῷ ἀμαθίαν. λείπεται δή, οἶμαι, ἐξ ἄλλοτε ἄλλου ποθὲν ναμοῦ δεῦρο τῆς ἀκοῆς πεπληρῶσθαί με, δίκην ἀγελείου. ὑπὸ δὲ νωθείας αὖ καὶ αὐτὸ τοῦτο ὅτι λέλησμαι ὅπως τε καὶ ὧντινων ἤκουσα. ΦΑΙ. Ἀλλ' ὦ γλυκύτατε, καλλίστα εἰρηκας. σὺ γὰρ ἐμοὶ ὧντινων μὲν καὶ ὅπως ἤκουσας, μηδ' ἂν κελεύω εἴπῃς. τοῦτο δὲ αὐτὸ ὃ λέγεις, ποίησον· ἃ ἐν τῷ βιβλίῳ βελτίω τε καὶ μὴ ἐλάττω ἕτερα ἐπιστήμῃ εἰπεῖν, τούτων ἀπεχόμενος. καί σοι ἐγώ, ὥσπερ οἱ ἐννέα ἄρχοντες, ὑπισχνοῦμαι χρυσῆν εἰκόνα ἰσομέτρητον εἰς Δελφοὺς ἀναθήσειν, οὐ μόνον ἐμαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ σόν. ΣΩ. Φίλτατος εἶ, καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, ὦ Φαῖδρε, εἴ με οἴει λέγειν ὡς Λυσίας τὸ πρωτὸς ἡμάρτηκε, καὶ οἷόν τε δὴ τοῦτό γε πρῶτα ἄλλα εἰπεῖν. τοῦτο δὲ οἶμαι οὐδὲ ἂν Φαινόστατον παθεῖν συγγραφέα. αὐτίκα, τοῦ οὕ ὁ λόγος, τί οἴει λέγοντα ὡς χρὴ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον ἢ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, πρέποντα τὸν μὲν

A tiam fugit. Vnus porro hic est eloquentiæ peritus, cui vnquam audiēdo animum adhibuerim: vt quidē in his rebus planè nouus & rudis, minimè existimabam Lysiā huius artis facultate valere. [a]Omnino mihi ille visus est (nisi quid tu aliud etiā, Phædre, dicas) bis & ter eadem repetisse, quasi deesset illi copia eadem de re multa dicendi, vel hac de re non sātis accuratè cogitasset: & mihi quidē iuueniliter exultare, ostētans suam copiam, qua vnā eandémq; rem posset aliter & aliter explicare, vtroque tamen modo optimé. PHAE. Nihil dicis, So-

B crates. idipsum enim maximè cōplectitur oratio. nam eorum quæ in ipsa re inessent, nihil prætermisit: vt præter illa quæ ab hoc dicta sunt, nemo eadē de re plura aut meliora dicere possit. SOCR. Hac equidē in re tibi assentiri non possum. nam antiqui & sapientes viri & mulieres qui hac de re scripserunt, me profectò redarguerent si in tuam gratiam hoc tibi cōcederem. PHAE. Ecquinam illi sunt? & vbi meliora his audiisti? SOCR. In præsentia quidem non satis commemini: palām tamen est me ali-

C quos audiisse, nimirum formosam illam Sappho, vel sapientem Anacreontem, & huiusmodi scriptores. Vnde verò hoc conicio? quoniam plenum mihi crede, sentio pectus aliarum rerum nō deteriorum, quæ in hanc sententiam afferri queunt. me verò nihil horum quæ de hoc argumento dici possunt, inuenisse, noui equidem, meæ imperitiæ conscius. Reliquum est, me, vasis instar, alieno latice plenum esse, auditu videlicet: sed iterum ob ruditatem meam atque socordiam, oblitum esse & quomodo & à quibus audierim. PHAE. Optimè

D tu quidem, generosissime Socrates. neque enim, vel à quibus acceperis & quomodo, vel si iussero, possis dicere. At illud ipsum quod ais, velim præstes; vt nimirum ea nobis exponas quæ & meliora nec numero pauciora iis quæ hoc libro continentur, habere te profiteris. Quod si feceris, & quidē ita vt nihil ab his quæ modò cōmemorāui mutuatus esse videaris, sed ab illis omnino abstineas, auream tibi promitto in Delphis coronam æquilibrem; sicuti nouem illi principes solent, vt non meo tantùm

E sed etiam tuo nomine consecretur. SOCR. [b]Amicissimus es & reuera aureus, mi Phædre, si me existimas dicere, Lysiam omnino aberrauisse, ac præter illa omnia, dici etiam posse meliora. hoc enim ne deterrimo quidem scriptori arbitror euenire. Atque, vt id continuò examinetur de quo institutus est sermo, putásne quenquam, probare instituentem nō amāti potius quàm amanti gratificandum esse, id effecturum,

a Secunda reprehēsio, Quòd putidè idē sæpiē repetatur: quæ est insulsa & imperita βαθυλογία, non erudita copia: quæ in eadem quidem re explicanda illustrandáque liberius exultat, sed ita tamen vt nihil importunè inculcetur, sicuti hic facit Lysias. Hinc Socrates negat rectam esse Lysiæ orationem: & se meliora eadem de re habere dicens, patefacit aditum ad nouam quādam orationem, cuius comparatione Lysiana vitia dilucidius perspiciātur.

b Socrates tamē suo more εἰρωνευόμενος, primùm detrectat suam illam orationē proferre, vt reprehēsionis suæ rationes magis ac magis elucescāt. quasi enim aliud agens, tertiam subiūgit reprehensionem, quòd Lysias amorē reprehēderit, nō explicatis causis. quod in refutationibus maximè, vitiosissimum

est. Inde tandem ad dicendum aggreditur. & quoniã de fœdo amore, qui non veram pulchritudinem sed pulchritudinis ἐίδωλον amplectitur, acturus est: ideirco prudenter capite obuoluto dicit, vt se rei turpis verecũdia tãgi testetur, à qua sum opere abhorreat. eam tamen quomodo tractet, ex ipsa lectione fiat iudicium, & an occasionem nõnulli ceperint legitimam traducendi hoc nomine Platonis.

nisi priùs probauerit, non amantem prudentem esse, amantem verò, insanum: & illum quidem laudauerit, hunc vituperauerit: quę sanè necessaria sunt, alia deinde quę dicat habiturum? Sed existimo hæc sinęda atque indulgenda dicenti: neque tam inuẽtionem quàm dispositionẽ elocutionémq; in his esse laudandam. at eorum quæ non sunt necessaria, & difficulter inueniuntur, non dispositionem solùm sed inuentionẽ etiam laudandam puto. PHAE. Concedo quod ais. cõmodè enim dixisse videris. faciam igitur & hoc ipso modo. hoc enim tanquam datum & cõcessum orationi nostræ substernam, Amantem magis ægrotare quàm non amantem. in aliis autem si plura & præstantiora quàm Lysias dixeris, iuxta Cypselidas in Olympia aureus stabis. SOCR. Seriò id accepisti, mi Phædre, quòd virum tibi amicissimum reprehẽderim. ego verò iocabar tecum: ac me existimas hoc reuera aggressurum esse, vt aliud quidpiam præter illius sapientiam dicã ornatius & copiosius. PHAE. Hac de re, mihi crede, in easdẽ occasionis ansas peruenisti. dicendum est tibi omnino, vtcunque poteris. At ne molestam illam comœdorũ exceptionẽ sæpius cogamur inculcare, *Caue*, neq; illud me dicere cogas. Si igitur, Socrates, Socratẽ ignoro, mei quoq; ipsius sum oblitus. Et cupiebat quidem, sed delicias agebat, quasi loqui detrectaret. Ita denique cogita, nos hinc priùs nõ discessuros quàm tu illa exposueris quæ his nostris meliora in pectore habere profitebaris. Sumus enim soli, & in hac quidem solitudine remotis arbitris: ego verò & iunior te sum & robustior. ex his omnibus intellige quid velim: nec tibi in animum inducas, per vim potius quàm sponte loqui. SOC. Atenim, mi ornatissime Phædre, fuerim equidẽ ridiculus, si ipse rudis, cũ optimo illo scriptore contendero, & quidem si instituam iisdem de rebus ex tẽpore disserere. PHAE. Nostin' vt se res habent? istas delicias apud me missas facito. parum enim abest quin, vt dixi, vim adhibeam. SOCR. At ne illud dixeris obsecro. PHAE. Egóne non dicã? imò verò illud disertè aio atque affirmo: & hæc mea asseueratio iurisiurandi vice esto. Iuro enim tibi per deum aliquẽ, vel, si vis, per hanc platanum, nisi in eius conspectu hæc dicas, me nunquã posthac cuiusquam orationem tibi ostensurum vel vllo modo renunciaturum. SOCR. Papæ, impurũ caput, quàm opportunam rationem comperisti, qua me literarum studiosum per vim compelleres ad quidvis agẽdum ex tuorũ imperiorũ præscripto. PHAE. Cur igitur, quum eo sis animo, tergiuersaris? SOCR. Nihil amplius, quãdoquidẽ iusiurandũ adhibuisti. quî enim possem ab his epulis abstinere?

A Ὃ φεύγιμον ἐγκωμιάζειν, τὸ δὲ ὃ ἄφεγν
φύγειν, ἀναγκαῖα γοῦν ὄντα, εἶτ' ἄλλ' ἄττα
ἔξειν λέγειν; ἀλλ' οἶμαι, τὰ μὲν τοιαῦτα
ἑαυτὰ καὶ συγγνωστέα λέγοντι· καὶ τὼ μὲν
τοιούτων οὐ τιμᾶ βύρεσιν ἀλλὰ τιμᾶ ἀφάθε-
σιν ἐπαινετέον· τὼ δ' μὴ ἀναγκαίων τε καὶ χα-
λεπῶν βύρειν τοῖς τῇ διαθέσει καὶ τιμᾶ βύ-
ρεσιν. ΦΑΙ. Συγχωρῶ ὃ λέγεις. μετρίως γάρ
μοι δοκεῖς εἰρηκέναι. ποιήσω οὖν καὶ ἐγὼ οὕ-
τω· Ὃ μὲν ⟨Ⓦ⟩ ἐρῶντα τὸ μὴ ἐρῶντος μᾶλ-
B λον νοσεῖν, δοῦναι σοὶ ὑποτίθεσθαι· τὼ δ' λοι
πῶν ἕτερα πλείω καὶ πλείονος ἄξια εἰπόν
τὼ Λυσίου, τοῦδε Ὃ Κυψελιδῶν ἀνάθημα
σφυρήλατος ἐν Ὀλυμπίᾳ σταθητι. ΣΩ.
Εὐπρόσδεκτος, ὦ Φαῖδρε, ὅτι σοῦ τὼν παιδι-
κῶν ἐπιθυμῶ ἐραστὴς γενέσθαι καὶ οἴει δή
με ὡς ἀληθῶς ὁπτιχειρήσειν εἰπεῖν τοῦδε τὸ
ἐκείνου σοφίαν ἑτερόν τι ποικιλώτερον.
ΦΑΙ. Περὶ μὲν τούτου, ὦ φίλε, εἰς ταῦτ' ὁ-
μοίας λαβὰς ἐλήλυθας. ῥητέον μὲν γάρ σοι
C πρωτὸν μᾶλλον οὕτως ὅπως οἷός τε εἶ· ἵνα δὲ
μὴ Ὃ τὸ κωμῳδῶν φορτικὸν τοῦτο ἀναγ
καζώμεθα ποιεῖν, αὐτὰ παραδιδόντες ἀλλήλοις,
βιαίως σταθητι, καὶ μὴ βούλου με ἀναγκάσαι
λέγειν ἐκεῖνο, τὸ, εἰ ἐγὼ, ὦ Σώκρατες, Σω-
κράτην ἀγνοῶ, καὶ ἐμαυτοῦ ὁπιλέλησμαι· καὶ
ὅτι ἐπεθύμει μὲν λεγεν, ἐθρυπτετο δέ. ἀμὰ δια
νοήθητι ὅτι ἐντεῦθεν ἐκ ἄπιμεν πρὶν ἂν σὺ εἴ
πῃς ἃ ἔφασθα ἐν ᾧ τρόπῳ ἔχειν. ἐσμὲν γὰρ μόνω
μὲν ἐν ἐρημίᾳ, ἰσχυρότερος δ' ἐγὼ καὶ νεώτερος.
D ἐκ δ' ἁπάντων τούτων ξύνες ὅ σοι λέγω· καὶ
μηδαμῶς τοῦτο βίαιον ἑκόντος μᾶλλον ἢ ἑ-
κόντος λέγειν. ΣΩ. Ἀλλ', ὦ μακάριε Φαῖδρε, γε-
λοῖος ἔσομαι πρὸς ἀλαθῆ ποιητὴν ἰδιώτης αὐ
τοσχεδιάζων πρὸς τὰ αὐτῶν. ΦΑΙ. Οἶσθ' ὡς ἔ-
χει; παῦσαι τοῦτο πρός με καλλωπιζόμενος. σχε-
δὸν γὰρ ἔχω ὃ εἰπὼν ἀναγκάσω σε λέγειν. ΣΩ.
Μηδαμῶς τοιοῦτο εἴπῃς. ΦΑΙ. Οὐκ; ἀμὰ καὶ
δὴ λέγω. ὁ δέ μοι λόγος, ὅρκος ἔστω. ὀμνύμι
γάρ σοι τινὰ μέντοι τινὰ θεῶν, εἰ ἐκ ἑκόντι, τὰ πλά
E τανον τουτονὶ, τὴν μὴν, ἐάν μοι μὴ εἴπῃς τὰ λό-
γον ἐναντίον αὐτὸ τουτῳ, μηδέποτε σοὶ ἕτερον
λόγον μηδένα μηδενὸς μήτε ὁπτι δείξειν, μήτ'
ἐξαγγελεῖν. ΣΩ. Βαβαί, ὦ μακάριε, ὡς οὐ αὐθά-
δες τοῦτο αἰτίαν αἰδρὶ φιλολόγῳ ποιῆν ὅ αὐ
κελεύῃς. ΦΑΙ. Τί δῆτα ἔχων τρέφῃ; ΣΩ.
Οὐδὲν ἔτι, ὅπῃ σύ τε τοῦτο ὀμόμοκας. πῶς
γὰρ αὖ οἷός τ' εἶην τοιαύτης δοίνης ἀπέχεσθαι;

ΦΑΙ. Λέγε δή. ΣΩΚ. Οἶσθ' οὖν ὡς ποιήσω; ΦΑΙ. Τοῦ πέρι; ΣΩ. Ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵνα ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον, καὶ μὴ, βλέπων σε πρὸς σέ, ὑπ' αἰδοῦς διαπορῶμαι. ΦΑΙ. Λέγε μόνον· τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει. ΣΩ. Ἄγετε δή μοι ὦ Μοῦσαι, εἴτε δι' ᾠδῆς εἶδος λίγεσθαι, εἴτε δι' ἁρμονίας μουσικόν· ἀπὸ Λιγύων, ταύτην ἔχει ἐπωνυμίαν, ξύμμοι λάβεσθε τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει ὁ βέλτιστος οὗτοι λέγειν· ἵνα ὁ ἑταῖρος αὐτῷ καὶ τοιοῦτος φαίνηται ἔμπροσθεν οἷος νῦν ἔστω, νῦν ἔπι μᾶλλον δέξῃ. Ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος ἁπαλός, μάλα καλός· τούτῳ δὲ ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί· εἷς δέ τις αὐτῶν ἀμύλος ὢν ὡς ἀδεὴς ἦν ἐρῶν, ἐπεπείκει παῖδα ὡς οὐκ ἐρῴη καὶ ποτε αὐτὸν αὐτῶν, ἔπειθε τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ ἐρῶντι μᾶλλον τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι. ἔλεγέ τε ὧδε· Περὶ παντὸς, ὦ παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ἡ βουλή, ἢ ἅπαντος ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου. ὡς δὴ εἰδότες, ἐν ὁμologοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες ἧ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν· ὅτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτε ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγὼ οὖν καὶ σὺ μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλοις φαμὲν μοχθηρὸν εἶναι· ἐπειδὴ σοι καὶ ἐμοὶ ὁ λόγος προκειται, πότερα ἐρῶντι, ἢ μὴ, μᾶλλον εἰς φιλίαν ἰτέον προκειμένου ἔρωτος, οἵου τέ ἐστι, καὶ ἐφ' ᾧ ἔχει δύναμιν, ὁμολογίᾳ θέμενοι ὅρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ ἀναφέροντες, τὴν σκέψιν ποιώμεθα, εἴτε ὠφελίαν εἴτε βλάβην παρέξει. ὅτι μὲν δὴ ἐπιθυμίᾳ τις ὁ ἔρως, ἅπαντι δῆλον· ὅτι δὲ καὶ μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ἴσμεν. τῷ δὴ τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ, χρινοῦμεν, δεῖ αὖ νοῆσαι. ὅτι ἡμῶν ἐν ἑκάστῳ δύω τινὲ ἐστὸν ἰδέα ἄρχοντε καὶ ἄγοντε, οἷν ἑπόμεθα ἢ αὖ ἄγοντον· ἡ μὲν, ἔμφυτος δόξα ἐπιθυμία ἡδονῶν· ἄλλη δὲ, ἐπίκτητος δόξα, ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτω δὲ ἐν ἡμῖν ποτὲ μὲν ὁμονοεῖτον, ἔστι δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ ποτὲ μὲν ἡ ἑτέρα, ἄλλοτε ἢ ἡ ἑτέρα κρατεῖ. δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον λόγῳ ἀγούσης, καὶ κρατούσης ὦ κρατεῖ, σωφροσύνη ὄνομα.

ΦΑΙ. Λέγε δή. ΣΩ. Οἶσθ' οὖν ὡς ποιήσω; ΦΑΙ. Τοῦ πέρι; ΣΩ. Ἐγκαλυψάμενος ἐρῶ, ἵνα ὅτι τάχιστα διαδράμω τὸν λόγον, καὶ μὴ, βλέπων σε πρὸς σέ, ὑπ' αἰδοῦς διαπορῶμαι. ΦΑΙ. Λέγε μόνον· τὰ δ' ἄλλα ὅπως βούλει ποίει. ΣΩ. Ἄγετε δή μοι ὦ Μοῦσαι, εἴτε δι' ᾠδῆς εἶδος λίγεσθαι, εἴτε δι' ἁρμονίας μουσικόν· ἀπὸ Λιγύων, ταύτην ἔχει ἐπωνυμίαν, ξύμμοι λάβεσθε τοῦ μύθου, ὃν με ἀναγκάζει ὁ βέλτιστος οὗτοι λέγειν· ἵνα ὁ ἑταῖρος αὐτῷ καὶ τοιοῦτος φαίνηται ἔμπροσθεν οἷος νῦν ἔστω, νῦν ἔπι μᾶλλον δέξῃ. Ἦν οὕτω δὴ παῖς, μᾶλλον δὲ μειρακίσκος ἁπαλός, μάλα καλός· τούτῳ δὲ ἦσαν ἐρασταὶ πάνυ πολλοί· εἷς δέ τις αὐτῶν ἀμύλος ὢν ὡς ἀδεὴς ἦν ἐρῶν, ἐπεπείκει παῖδα ὡς οὐκ ἐρῴη καὶ ποτε αὐτὸν αὐτῶν, ἔπειθε τοῦτ' αὐτό, ὡς μὴ ἐρῶντι μᾶλλον τοῦ ἐρῶντος δέοι χαρίζεσθαι. ἔλεγέ τε ὧδε· Περὶ παντὸς, ὦ παῖ, μία ἀρχὴ τοῖς μέλλουσι καλῶς βουλεύεσθαι εἰδέναι δεῖ περὶ οὗ ἂν ἡ βουλή, ἢ ἅπαντος ἁμαρτάνειν ἀνάγκη. τοὺς δὲ πολλοὺς λέληθεν ὅτι οὐκ ἴσασι τὴν οὐσίαν ἑκάστου. ὡς δὴ εἰδότες, ἐν ὁμologοῦνται ἐν ἀρχῇ τῆς σκέψεως, προελθόντες ἧ τὸ εἰκὸς ἀποδιδόασιν· ὅτε γὰρ ἑαυτοῖς οὔτε ἄλλοις ὁμολογοῦσιν. ἐγὼ οὖν καὶ σὺ μὴ πάθωμεν ὃ ἄλλοις φαμὲν μοχθηρὸν εἶναι· ἐπειδὴ σοι καὶ ἐμοὶ ὁ λόγος προκειται, πότερα ἐρῶντι, ἢ μὴ, μᾶλλον εἰς φιλίαν ἰτέον προκειμένου ἔρωτος, οἵου τέ ἐστι, καὶ ἐφ' ᾧ ἔχει δύναμιν, ὁμολογίᾳ θέμενοι ὅρον, εἰς τοῦτο ἀποβλέποντες καὶ ἀναφέροντες, τὴν σκέψιν ποιώμεθα, εἴτε ὠφελίαν εἴτε βλάβην παρέξει. ὅτι μὲν δὴ ἐπιθυμίᾳ τις ὁ ἔρως, ἅπαντι δῆλον· ὅτι δὲ καὶ μὴ ἐρῶντες ἐπιθυμοῦσι τῶν καλῶν, ἴσμεν. τῷ δὴ τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ, χρινοῦμεν, δεῖ αὖ νοῆσαι. ὅτι ἡμῶν ἐν ἑκάστῳ δύω τινὲ ἐστὸν ἰδέα ἄρχοντε καὶ ἄγοντε, οἷν ἑπόμεθα ἢ αὖ ἄγοντον· ἡ μὲν, ἔμφυτος δόξα ἐπιθυμία ἡδονῶν· ἄλλη δὲ, ἐπίκτητος δόξα, ἐφιεμένη τοῦ ἀρίστου. τούτω δὲ ἐν ἡμῖν ποτὲ μὲν ὁμονοεῖτον, ἔστι δὲ ὅτε στασιάζετον· καὶ ποτὲ μὲν ἡ ἑτέρα, ἄλλοτε ἢ ἡ ἑτέρα κρατεῖ. δόξης μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἄριστον λόγῳ ἀγούσης, καὶ κρατούσης ὦ κρατεῖ, σωφροσύνη ὄνομα.

Afferuntur alia lectio, λιγυροι pro Λιγύων. at Fic. λιγυρῶν videtur legisse.

Videtur scribendum ὁμολογίᾳ in dãdi casu. Sed σ τοῦτο fortasse rectius scriberetur, referendo ad ὅρον.

For. χρινοῦμεν; δεῖ αὖ νοῆσαι ὅτι ὅτε.

A PHAE. Dic ergo. SOCR. Nostine quid acturus sim? PHAE. Qua de re loqueris? SO. Obuolutus dicam, vt celerius peragam orationis meæ cursum, neque tui conspectu pudore suffundar, neque dicendo perturber. PHAE. Dic modò, & de cæteris item pro tuo arbitratu statuito. SOCR. [a]Iam agite ô dulces Musæ, siue peculiari quadam cãtionis specie, siue ipso in vniuersum mufices genere hanc appellationem estis sortitæ, sermoni meo opem auxiliúmque ferte, quem me optimus hic vir cogit dicere: vt eius sodalis, qui ei antea sapiens videbatur, nunc magis hac comparatione eruditus videatur. [b]Erat quidam puer, imò verò tener adolescentulus, bona cumprimis forma: huic verò erant amatores complures: quorum vnus, versutus quidem ille, quum nihilo quàm cæteri minus eum amaret, puero tamen persuasit se minimè amare. quúmque ipsum aliquando flagitaret, eo nomine etiam ei persuasit quòd nõ amanti potius quàm amãti gratificandum esset. vsurpabat autem hanc orationem ad fidem faciendam: [c]In omnibus, mi puer, vnum illud principiũ est iis qui bene volũt consulere, vt illud ipsum de quo consilium initur, bene intelligant, vel omnino necesse est deliberantem prorsus aberrare. plerique verò inde in errorem inducũtur, quòd singularum rerum substantiam minimè norint. illius igitur ignoratione, non certo assensu ponunt id de quo sermo institutus est: quod initio disputationis planè est necesse. vbi verò in ipsa disputatione vlterius sunt progressi, id quod omnino par erat consequuntur, vt neque sibiipsis neq; aliis constent. Ego igitur & tu ne in eundẽ errorem incidamus quem in aliis reprehendimus, postquam nobis illud propositum quod oratione disquiramus; Vtrum cum amante potius quàm cum non amãte sit contrahẽda amicitia: de amore, quídnam videlicet ipse sit, & quã habeat vim, definitione ex mutuo cõsensu posita, disquiramus, & hac de re accuratè consideremus, ad eámque referamus disquisitionis nostræ solertiam, ipséne detrimentum an emolumentum afferat hominibus. Atqui nemini dubium esse potest quin amor sit [d]cupiditas: nec ignotum etiam est, eos qui non amant, pulchra siue honesta cupere. Vt igitur amantem à nõ amante certo iudicio discernamus, tenendũ est, Duas in vnoquoq; nostrũm esse formas, siue species, quæ summã habeãt imperãdi autoritatem atque potestatem, ac proinde quæ nos ducant, & quas nos item quocunque duxerint, sequamur. Vna quidẽ est in nobis insita voluptatum cupiditas: altera verò, acquisita opinio, quæ bonum expetit. Hæ autẽ in nobis quandoq; consentiunt, aliquando dissentiunt atque tumultuãtur: & modò hæc, modò altera peruincit. Quãdo igitur opinio rationis aũspiciis ad id quod optimũ est ducit, & imperiũ obtinet, hæc ipsa viuendi ratio, Temperantia vocatur.

a Socratis ORATIO. Inuocat Musas de re maxima & quasi diuina dicturus. ideo de industria adhibet poetica vocabula; eorumq; poeticam structurã, quasi prorsus ἐνθουσιῶν.

b Orationis statum notat primo loco: quod Lysias omiserat. Est igitur primarium illius caput, *Nẽ amanti potius gratificandum quàm amãti.*

c De quæstione illa acturus, cuius Amor est firmamentũ, quid sit Amor primùm explicat. & cur ita agat, reddit rationem: Omnem videlicet quæ à ratione suscipitur de aliqua re institutionem, debere à definitione proficisci: vt intelligatur quid sit id de quo disputetur. Qua in re peccauerat Lysias, non definito Amore, de quo erat verba facturus. Quid verò posita definitione sit confecturus, monet, vt methodi ratio intelligatur. quæ ordinis indicatio, est μέθοδος.

d Amoris definitionem inuestigans, ne quid ὁμώνυμον & incertum ponatur, quæ certum sit *Cupiditatẽ* esse illius genus, quibus differentiis circumscribendum distinguendúmque sit docet. In generis amplitudine latet formarum siue specierũ examẽ: quæ vtut eiusdem generis communicate contineantur, certis tamẽ terminis inter se sunt distinctæ, neque vnum habent οὐσίας λόγον.

Duas igitur in nobis ineſſe ſpecies docet, Rationem, & Rationis expertē cupiditatem: quæ prout in nobis varie domi entur, varias quoque ἕξεις conſtituant, cupiditate videlicet eò vel illò impulſa: ſicuti diligēter notat. Eſt igitur genus, Cupiditas. ſubiectæ ſpecies, ἔμφυτος ἡδονὴ. i. ἄλογος, quemadmodum mox docet: &, Δόξα ὀρθότητος ἐφιεμένη ἄριστου, quod λόγον differtè vocat: id eſt, Ratio, & Rationis expers in cæca & improuida voluptate.

Quando verò cupiditas abſque ratione ad voluptates trahit & in nobis imperat, imperium hoc libido ſiue procacitas vocatur. quæ quum multas & partes & ſpecies habeat, multas quoque appellationes ſortitur: carū nempe formarū ſiqua in aliquo potentius clariúſque extiterit, illius nomine eum inſigniēs qui illam penes ſe habuerit, nec honeſto quidem illo neque eo nominationis monumento ſanè digno. nam quæ excuſſo rationis optimíq; illius quod in nobis eſt imperio, cupiditas præter cæteras etiam cupiditates potentior, cibos appetit, Ingluuies appellatur: eúmque qui hāc cupiditatem complectitur, illo quoque nomine notat. Rurſus ea cupiditas quæ in ebrietate tyrannidem exercet, & eò perducit quem poſſidet, perſpicuum eſt écquo nomine ſit deſignanda. eodē nque modo alia his germana & germanarū affiniúmque cupiditatum nomina, quatenus ex ea cupiditate quæ dominatur, imponantur, nemini dubium eſſe poteſt. [a]Cuius autem gratia hæc omnia iam dixerimus, ferè iam liquet: ſiue tamen dictum ſit, ſiue non, ex ipſo ſermone totum erit dilucidius. Nam ea cupiditas quæ abſque ratione opinionē ſuperat ad recta tendētem, & ad formæ voluptatem rapit, & à ſibi cognatis cupiditatibus ad corporum formam firmiter corroborata, ductus illius ſui vi atque impetu, victoriam reportat, ab ipſo illo robore appellationem nacta eſt, [id eſt à ῥώμη, Ἔρως nuncupata eſt] At mi Phædre, tibine æquè ac mihi videor diuino quodam numine percelli? PHAE. [b]Omnino, Socrates, præter morem profluens quædam dicendi facilitas & copia te cepit. SOCR. Attentè igitur me audi. hic enim locus reuera diuinus eſſe videtur. itaque ſi in ipſo ſermonis progreſſu lymphatus tibi eſſe videar, ne mirêre. ea enim quæ modò pronuntiabam, à dithyrambis non longè abſunt. PHAE. Veriſſimè ais. SOCR. Horum tu quidem cauſa es: ſed audi cætera: alioqui fortaſſe aduētitius hic calor excederet. At iſta Deo fuerint curæ. nos orationem repetamus, & ad noſtrum illum puerum redeamus. [c]Illud igitur, mi Phædre, de quo inſtituta eſt hæc noſtra oratio, hoc modo definiatur. quo ſubſtrato, deinde pergamus ad cæteram orationis partem, id imprimis reſpicientes, vt norimus quænam vtilitas ex amante & ex eo qui non amat ad eum redeat qui ei obſequatur, idq; ſubductis rationibus meritò ſtatuere poſſimus. Omnino neceſſe eſt illum qui imperio cupiditatis ſe ſubiiciat & voluptati ſeruiat, in eo maximè elaborare vt amaſium ſuum ſibi iucundiſſimum reddat. AEgroto verò quicquid non repugnat, iucundū eſt: quod verò melius aut æquale, inimicum. Quocirca minimè paſſurus

a Inde colligit definitione Amoris, eſſe cupiditatem abſque ratione, illius rectæ opinionis victricem, qua compreſſa, ipſe ad corporū pulchritudinem præceps cæcóque impetu feratur, & ſe in ea cupiditate obfirmet: ac inde nomen habeat, quòd nimirum ſit ἄλογος & victrix cupiditas, ad illam imaginariæ cupiditatis inſaniam ἐρρωμένως ῥωθεῖσα, & ita Ἔρως à ῥώμη. i. robore dicatur.

b Commoda ὑπομνῆσαι, & ad dialogi decorem & ad rem ipſam primariam faciens. ait enim ſe quaſi lymphatum eſſe, vt argumentum ὑπερφυσικὸν quodammodo ſignificetur.

c Poſita Amoris definitione, quem cæcā amentémque cupiditatem eſſe ſtatuit, tū illius πάθη enumerat, & docet quanta mala furioſum illum amorem conſequantur: vt euincat non amanti potius quàm amanti obtemperandum eſſe. quod erat illi probandum. Ita in eadem re probanda meliorem ordinē adhibuit quàm Lyſias: ſicuti ex re ipſa perſpicuum eſt.

A ὑπὸ ἐπιθυμίας δὲ ἀλόγως ἐλκούσης ἐπὶ ἡδονάς, καὶ ἐρξάσης ἐν ἡμῖν, τῇ ἐρρώμῃ ὕβρεις ἐπωνομάσθη. ὕβρεις δὴ πολυώνυμον· πολυμερὲς γὰρ καὶ πολυειδές. καὶ τούτων τῶν ἰδεῶν ὁπόσαπερ ἂν τύχῃ ἐγνωσμένη, τὸν αὐτῆς ἐπωνυμίαν ὀνομαζόμενον ἔσχηκε παρέσχηται, οὔτε τινὰ καλὸν, οὔτε ἐπαξίαν κεκλῆσθαι. ἐμὲ μὲν γὰρ ἐδωδὸν κρατοῦσα τοῦ λόγου τε καὶ τοῦ ἀρίστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιθυμιῶν, ἐπιθυμία, γαστριμαργία τε, καὶ ἔχοντα, τούτου τοῦτο κεκλημένον πρέξεται. τὸν δὲ B αὖ μέθας τυραννοῦσα, κεκτημένον ἑαυτὴν ἄγουσα, δῆλον οὗ τεύξεται τοσούτου. καὶ τἆλλα δὴ τὰ τούτων ἀδελφὰ καὶ ἀδελφῶν ἐπιθυμιῶν ὀνόματα, τὸ ἀεὶ δυναστευούσης, ᾗ τοσούτου καλεῖσθαι τοσόνδε. δῆλον. ἧς δ' ἕνεκα πολλὰ τὰ τοσόνδε εἴρηται, ἐδὸν μὲν ἤδη φανερόν· λεκτέον δὲ ἡ μὴ λεκτέον πάν πως σαφέστερον. ἡ γὰρ αὖ λόγου, δόξης ὀρθὸν ὁρμήσης κρατήσασα ἐπιθυμία, τοῦ ἡδονῇ ἀληθεῖ καλλους, καὶ C ἰσχὺν αὖ ἔτι ἑαυτῆς συγγενῶν ἐπιθυμιῶν ἐπὶ σωμάτων κάλλος, ἐρρωμένως ῥωθεῖσα, νικήσασα ἀγωγῇ, ἀπ' αὐτῆς τῆς ῥώμης ἐπωνυμίαν λαβοῦσα, ἔρως ἐκλήθη. ἀτάρ, ὦ φίλε Φαῖδρε, δοκῶ τι σοὶ, ὥσπερ ἐμοιγε, πάθος πεπονθέναι; ΦΑΙ. Παῦ μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες, σφόδρα δὲ εἰκότως θεσπιά τις σε εἴληφε. ΣΩΚΡ. Σιγῇ νῦν μοι ἄκουε. τῷ ὄντι γὰρ θεῖος ἔοικεν ὁ τόπος εἶναι. ὥστε ἐὰν ἄρα πολλάκις νυμφόληπτος D προϊόντος τοῦ λόγου φαίνωμαι, μὴ θαυμάσῃς. τὰ νῦν γὰρ οὐκέτι πόρρω διθυράμβων φθεγξόμεθα. ΦΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις. ΣΩΚΡ. Τούτων μέντοι σὺ αἴτιος. ἀλλὰ τὰ λοιπὰ ἄκουε. ἴσως γὰρ ἂν ἀποπεράσαιτο τὸ ὑπὸν. ταῦτα μὲν οὖν θεῷ μελήσει· ἡμῖν δὲ πρὸς τὸν παῖδα πάλιν ὧν λέγω ἰτέον. εἶεν ὦ φέριστε. ὃ μὲν δὴ πυγχάνει ὂν πρὸ οὗ βουλευτέον, εἰρηταί τε καὶ ὥρισται. βλέποντες δὲ δὴ πρὸς αὐτὸ, τἆλοιπὰ E λέγωμεν, τίς ὠφέλεια ἢ βλάβη ἐκ τε ἐρῶντος καὶ μή, τῷ χρηιζομένῳ, ἕξει εἰκότως συμβήσεται. τῷ μὲν δὴ ἐκ τοῦ ὑπὸ ἐπιθυμίας ἄρχομένῳ, ἢ δουλεύοντί τε ἡδονῇ, ἀνάγκη που ἐρῶντα ὡς ἥδιστον ἑαυτῷ παρασκευάζειν. νοσοῦντι δὲ παν ἡδὺ τὸ μὴ αὐτιτεῖνον, χρήσιμον· ἰσόν τε καὶ ἐχθρόν. ὅτε δὴ χρείττω

For taſſe deeſt ad iect. χαρίμαργον ante vel poſt partic. κεκλημένον, ne τοῦτον ἔχῃ ſignif. Eodem modo.

Legitur etiam θεῖον πάθος: atque huic lectioni aſſentiuntur & Ficinus.

Pro τε vel γε nel τῇ ſcribendū videtur.

Iunct. ἰσούμενα, quæ conueniunt cũ χρεών, si hoc pronomen; Interpretamur: Sed fortius accenſam. singul. masculi esse: sicut sequitur τότε ὃ καὶ ἐστον: aliquã ὁ pro παιδικά dicit ἅμιλλα, ἅπα, δος, ἄθλου.

οὔτε ἴσου μᾶλλον ἐκὼν ἐρασὴς παιδικὰ αὐτὲ- A est amator, sponte id quidem, vt amasius
ζεται, ἥττω ὃ δ' οὐδαμόθεν ἀεὶ ἀφροντί- sit vel melior vel æqualis, sed cò semper cõ-
στεται. ἥττων δ' ἀμαθὴς, σοφοῦ· ὀκνὸς, αὖ- tendet vt & deteriorem & inferiorem red-
δρείου· ἀδυνατος εἰπεῖν, ῥητορικοῦ· βρα- dat. Deterior autem est, imperitus sapien-
δὺς, ἀγχίνου. τοσούτων καὶ ἄλλων κακῶν κὴ ἔτι πλεό- te: ignauus, forti: is qui dicendi facultate
νων κτῆ τῷ διανοίαν τοῦ ἐρασθῆ, τῷ ἐρω- caret; eo qui ad dicendum aptus est: he-
μένῳ αἰ ἀνάγκη γιγνομένων τε καὶ φυσᾷ ἐνόν- bes, acuto. Quum hæc & plura adhuc
των, τῷ μὴ ἥδεσθαι, τὰ δ' οὐδαμοῦ ἀ- mala in amãtis cogitatione insint natura,
ζῆν· ἢ τέρεσθαι τοῦ παντὸς ἥδεος. φρο- necesse est vt & illis delectetur, & in illis
νεῖν δὴ ἀνάγκη εἰ, καὶ πολλῶν μὴ ἄλλων etiam comparandis curam operámq; ad-
σπουδαίων ἀπείργοντα καὶ ὠφελίμων, ὅθεν B hibeat, vel certè continuò voluptate pri-
αὖ μάλιστα αὐτὸν γίγνοιτο, μεγάλης αἴτιον uetur. Inuideat ergo necesse est amator
κακίας, μεγίστης δ', τῆς ὅθεν αὖ φρονιμώ- amasio, atque ab omni eum consuetudi-
τατος εἴη. τοῦτο δ' ἡ θεία φιλοσοφία τυγχά- ne & studio repellat vnde ad eum redire
νῃ ὄν· ἧς ἐρασὴν παιδικὰ ἀνάγκη πόρρωθεν possit vtilitas: id est, vnde vir queat euade-
εἴργειν, φοβούμενον ὄντα τὸ καταφρονηθῆναι· re. id enim magno cederet detrimento.
τά τε ἄλλα μηχανᾶσθαι ὅπως αὐτῇ πάντα maximum autem in eo detrimentum fue-
ἀγνοῶν, καὶ πάντα ἀποβλέπων εἰς ⓜ ἐρασ- rit, ex quo sapiẽtissimus amasius exisseret.
τὴν, οἷος ὢν, τῷ μὴ ἥδεσθαι, ἑαυτῷ δ' βλα- Hoc verò efficit diuina philosophia, à qua
βερώτατος εἴη. τὰ μὲν δὴ θεῖα καὶ δικαίου, πρὸς idcirco amator necessariò amasium suum
ὅτου τε καὶ κοινωνὸς οὐδαμῇ λυσιτελὴς C abducit, pertimescens videlicet ne si sapiẽ-
αὐτὴρ ἔχων ἔρωτα. τῷ δ' τοῦ σώματος ἕξιν tior fieret, ab eo contemneretur. denique,
τε καὶ θεραπείαν οἵαν τε καὶ ὡς θεραπευτέ omni ratione amator elaborat vt amasius
οὗ αὖ γένηται κύριος, ὃς ἥδιστ' ἂν ἀγαθοῦ rerum planè imperitus à se omnino pen-
ἐπάναγκες διώκειν, δεῖ μ' ταῦτα ἰδεῖν. deat. qualis quum fuerit, amatori quidem
ὀφθήσεται δὲ πνα μαλθακὸν καὶ οὐ τρεῦν iucundissimus fuerit, sibi verò perniciosis-
διώκων, οὐδ' ἐν ἡλίῳ καθαρῷ τεθραμμένον, simus. Atque ita in his quæ ad intelligen-
ἀλλὰ σκοτῷ συμμιγῆ σκιᾷ· πόνων μὲν tiam pertinent, noxia est cum amatore
ἀνδρείων καὶ ἱδρώτων ξηρῶν ἄπειρον, ἔμπει- consuetudo. Post hæc videndum écqua
ρον δ' ἁπαλῆς καὶ ἀνάνδρου διαίτης, ἀλλο- ratione is qui voluptatem bono honestóq;
τρίοις τε χρώμασι καὶ κόσμοις, χρῆται οἰκείοις, D anteponit amoris impetu coactus corpus
κεκοσμημένον· ὅσα τε ἄλλα τούτοις ἕπεται, illius quem amat, quod fuerit in sua pote-
πάντα δῆλα διεξιόντα. ἃ δῆλα· καὶ οὐκ ἄξιον state, sit curaturus. Videbitur autem hu-
ἀφαιρεῖσθαι λόγῳ, ἀλλ' ἐν κεφαλαίῳ iusmodi corpus persequi quod non sit soli-
διελομένους, ἐπ' ἄλλο ἰέναι. τὸ μὲν τοιοῦτον dum, sed molle & delicatũ, non sub puro
σῶμα ἐν πολέμῳ τε καὶ ἄλλαις χρείαις ὅσαι sole nutritum, sed sub promiscua vmbra:
μεγάλαι, καὶ μὴν ἐχθροὶ θαρροῦσιν, καὶ δ' quod procul absit à virilib⁹ illis laboribus,
φίλοι καὶ αὐτοὶ καὶ ἐρασταὶ φοβοῦνται. τοῦτο nec assueuerit siccos sudores pati, sed mu-
μὲν δῶμεν, ὡς δῆλον, ἑαυτέον τὸ δ' ἐφεξῆς ῥη- D liebri mollique victu innutritum, alienis
τέον, ἵνα ἡμῖν ὠφέλιμον ἢ ἵνα βλάβῃ πρὸς coloribus & ornamentis, propriorum pe-
τὴν κτῆσιν ἢ τοῦ ἐρῶντος ὁμιλία τε καὶ θερ- nuria, ornatum, res huiusmodi studiosè af-
απεία παρέξεται. σαφὲς δὴ τοῦτό γε παντὶ fectet. quæ quum manifestæ sint, atque
μὲν, μάλιστα δ' τῷ ἐραστῇ, ὅτι τῶν φιλτά- etiam indignæ in quibus indagandis ope-
των τε καὶ οὐσιωτάτων καὶ θειοτάτων κτημά- ram adhibeamus, sermonem de his non
των ὀρφανὸν τοῦ παντὸς βούλοιτ' ἂν εἶ ⓜ vlterius persequemur: vt, eo summatim cõ-
ἐρώμενον. πατρὸς γὰρ καὶ μητρὸς καὶ ξυγγενῶν καὶ clusо, ad alium nosmet conuertamus.
φίλων στερεσθαι αὐτὸν δέξαιτο, ἡγησάμε- Tali nempe corporis habitu in præliis &
νους καὶ ἐπιτιμητὰς ἡγούμενος τῆς ἡδίστης quauis alia ingenti necessitate, hostes qui-
dem confidunt, amici autem ipsique ama-
tores huic maximè metuunt. Sed hoc iam,
vt satis perspicuum, prætermittendum est:
deinceps verò explicandum quid nobis
emolumenti vel damni in rebus compa-
randis, amantis familiaritas & prouidentia
præbeat. Atque hoc quidem cuilibet, ama-
tori verò maximè, liquet, quòd charissima
amicissimáq; & diuinissima etiam posses-
sione orbari amasium desiderat. nam pa-
rentibus, necessariis, amicis eum cuperet
priuari, existimans illos fore impedi-
mento quominus dulcissima ipsius consuetudine perfruatur, illósque futuros commercii

& familiaritatis censores. Præterea puerũ vel auri vel cuiuslibet alterius possessionis facultate instructum, neque facilè capi posse putat, neque, si captus fuerit, detineri. quocirca necesse est amatorem diuiti amasio inuidere, illius autem iactura lętari. Quinetiam sine vxore, sine liberis, sine domo diu exoptat viuere adolescentem, dum cupit sua voluptate ad plurimũ tempus perfrui. Sunt & alia mala: sed horũ plurimis in ipso statim principio dæmon aliquis voluptatem immiscuit. exempli causa, Adulatori, grauissimæ bestiæ, & qui magna est calamitas, immiscuit natura non inconcinnam voluptatem. vituperabit quoque aliquis scortum, vtpote damnosum, & alia huiusmodi & animalia & studia, quæ tamen quotidie solent esse iucundissima. Amator verò, præterquam quòd noxius est amasio, est etiam sua consuetudine omnium molestissimus. pares enim cũ paribus (de veteri prouerbio) facillimè cógregantur. nam æqualitas temporis, quum ad æquales voluptates propter similitudinem trahat, amicitiam parit. nihilominus tamen his nimiam satietatem affert familiaris consuetudo. Et certè necessitas omnibus in rebus cuique grauis est: quæ quidẽ vnà cũ dissimilitudine in amante est erga amasiũ. cum iuniore enim senior consuescens, neque dies neque noctes ab eo recedit, sed necessitate & furore rapitur, qui illum voluptatum illecebris trahit, videntem, audientem, tangentem, omníque sensus genere amasium complectentem, ita vt ingenti cum voluptate cõgruenter ei obsequatur. Amasium verò qua voluptate quóve solatio æquale tẽpus adeo detinebit, vt extrema molestia minimè torqueatur? quum faciem senilem deformémque aspiciat, & his affinia, quæ nõ reipsa solùm sed ipso etiã auditu sunt molesta, necessitate ipsa ad ipsum tractandũ proposita, dum à suspicacibus assiduò custodibus obseruatur, audítque importunas immoderatásque tum laudes tum vituperationes, quibus amans ipsum vsqueadeo prosequitur: quæ ex sobrii quidem hominis ore vix sunt tolerabiles, at in homine ebrietatis insania iam penè perculso, præterquam quòd nullo modo sunt tolerandæ, illud etiam coniunctum habent incõmodum, vt ob nimiam apertè loquendi licentiam sint fœdissimæ. Præterea quandiu amat, pernicioſus & importunus est: quum verò amare desierit, etiam aduersus illum perfidus, quem multis iuramentis, obtestationibus, pollicitationibus vix tandem induxerat vt præmiorum spe

A πρὸς αὐτὸν ὁμιλίας. ἀλλὰ μὴν ὑσίαν γε ἔχοντα χρυσοῦ, ἢ ἵππος ἄλλης κτήσεως, οὔτε ῥᾴλλοττον ὁμοίως, οὔτε ἀλόντα βύμεταχείρισον ἡγήσεται. ἐξ ὧν πᾶσα ἀνάγκη ἐρᾶσθαι παιδικοῖς φθονεῖν μὴ οὐσίαν κεκτημένοις, ἀπολυμένοις δ' χαίρειν. ἔτι τοίνυν ἄγαμον, ἄπαιδα, ἄοικον ὅτι πλεῖστον χρόνον παιδικὰ ἐρᾶσθαι βούλεται ἀεὶ γενέσθαι, τὸ αὐτῷ γλυκὺ ὡς πλεῖστον χρόνον καρπούσθαι ὁπτώμενον. ἔστι μὴ δὴ καὶ ἄλλα κακά· ἀλλά τις ἔμιξε δαίμων τοῖς πλείστοις ἐν τῇ πρώτῃ ἡδονῇ· B οἷς κόλακι, δηνῷ θηρίῳ καὶ βλαβερᾷ μεγάλῃ, ὅμως ἐπέμιξεν ἡ φύσις ἡδονήν τινα οὐκ ἀμουσον. καὶ τις ἑταίραν ὡς βλαβερὸν ψέξειεν ἄν, ἢ ἄλλα πολλὰ τῶν τοιούτων θρεμμάτων τε καὶ ὁπτημάτων, οἷς πολλὰ καθ' ἡμέραν ἡδέσθαι ἔστ' ὑπάρχει· παιδικοῖς δ' ἐρᾶσθαι πρὸς τῷ βλαβερῷ καὶ εἰς τὸ συνημερεύειν πρώτων ἀνθέξασθαι. ἤλιξι γὰρ καὶ C ὁ παλαιὸς λόγος τέρπειν φησὶν ἤλικα. ἡ γὰρ (οἶμαι) χρόνου ἰσότης ὅτι ἴσας ἡδονὰς ἀγούσα, δι' ὁμοιότητα φιλίαν παρέχεται· ἀλλ' ὅμως κρεῖττον γε καὶ ἡ τούτων σύνουσία ἔφη. καὶ μὴν πολύ γε ἀναλγητότερον αὖ βαρὺ πρεσβύτῃ πρὸς πᾶν λέγεται· ὁ δὴ πρὸς τὴν ἀνομοιότητα μάλιστα ἐρᾶσθαι πρὸς παιδικὰ ἔφη. νεωτέρῳ γὰρ πρεσβύτερος συνὼν, οὔθ' ἡμέρας οὔτε νυκτὸς ἀπολείπεται ἑκών, ἀλλ' ἔστ' ἂν ἀνάγκης τε καὶ οἴστρου ἐλαύνεται, ὃς ἐκείνῳ μὲν P ἡδονὰς ἀεὶ διδοὺς ἀγάλ, ὁρῶντι, ἀκούοντι, ἀπτομένῳ, καὶ πᾶσιν αἰσθήσει αἰσθανομένῳ τῶν ἐρωμένου, ὥστε μεθ' ἡδονῆς ἀραρότως αὐτῷ ὑπηρετεῖν· τῷ δ' αὖ ἐρωμένῳ ποῖον προσαμύνιον ἢ λύπας ἡδονὰς διδούς, ποίᾳ τε ἴσον χρόνον σύνοντι μὴ οὐχὶ ἐπ' ἔλαττον ἐλθεῖν ἀνάγκας; ὁρῶντι μὲν ὄψιν πρεσβυτέραν D οὐκ ἐν ὥρᾳ, ἐπομένων δὲ τῶν ἄλλων ταύτῃ, ἃ καὶ λόγῳ ἔστιν ἀκούειν οὐκ ὀπτέ τε πρεπῆ, μὴ ὅτι δὲ ἔργῳ, ἀναίσχυντα ἀεὶ προσκείμενα μεταχειρίζεσθαι· φύλακάς τε δὴ "καὶ χυπόπολους φύλακα πομπεύειν ἀεὶ πανταχοῦ, ἀκαίρους τε ἐπαίνους καὶ ὑποβαλλομένας ἀκούοντι· ὡς δὲ αὖτως ψόγους, E νήφοντος μὲν οὐκ αἰσχυτούς· εἰς ὃ μέθην ἰόντος, πρὸς τῇ μὴ αἰσχύνῃ, ἐπ' αἶσχος, παρρησίᾳ κατακορεῖ καὶ ἀναπεπταμένῃ χρωμένῳ. ἐρῶν μὲν, βλαβερός τε καὶ ἀνδρὶ λῆξας ὁ τοῦ ἔρωτος, εἰς δὲ ἔπειτα χρόνον ἄπιστος· εἰς ὃν πολλὰ καὶ μετὰ πολλῶν ὅρκων τε καὶ δεήσεων ὑπισχνούμενος, μόγις κατεῖχε τιθὼν γὰρ τῷ τότε

Legitur etiã καχυποπτας: idque nomine est etiam uerbum καχυποπτεῖσθαι. alioqui & alibi usus nomine καχύποπου comperitur Plato. Paulo post autem post ἀκαίρους legitur etiã καὶ ἀκαίρους.

ξυνουσίαν ὑπόπτον οὖσαν φέρειν δι' ἐλπίδα
ἀγαθῶν. ἡνίκα δὴ δέον ἐκλιπεῖν, μεταβαλὼν
ἄλλον ἄρχοντα καὶ παιδαγωγὸν ἐν ἑαυτῷ,
νοῦν καὶ σωφροσύνην αὐτ' ἔρωτος καὶ μανίας,
ἄλλος γεγονὼς λέληθε καὶ παιδικά. Καὶ ὁ μὲν
αὐτὸν χάριν ἀπαιτεῖ τότε, ὑπομιμνήσκων
καὶ προειπόντα καὶ λέξαντα, ὡς ᾧ αὐτῷ δέον
λεγόμενος· ὁ δὲ ὑπὸ αἰσχύνης οὔτε εἰπεῖν
τολμᾷ ὅτι ἄλλος γέγονεν, οὔθ' ὅπως καὶ τῆς
προτέρας διανοίας ἄρχῃς ὅρκοις τε καὶ
ὑποσχέσεις ἐμπεδώσῃ ἔχει, νοῦν ἤδη ἐσχηκὼς
καὶ σεσωφρονηκώς· ἵνα μὴ προϊόντων ταὐτὰ
ταῦθ' ἕν, ὅμοιός τε ἐκείνῳ καὶ ὁ αὐτὸς
πάλιν γένηται. Φυγὰς δὴ γίγνεται ἐκ τούτων,
καὶ ἀπεστερημένος ὑπ' ἀνάγκης ὁ πρὶν ἐρα-
στής, ὀπίσω μεταπεσόντος, ἴεται φυγῇ με-
ταβαλών· ὁ δὲ ἀναγκάζεται διώκειν, ἀγα-
νακτῶν καὶ βασκαίνων, ἠγνοηκὼς τὸ ἀπ' ἀρχῆς
ἐξ ἀρχῆς, ὅτι οὐκ ἄρα ἐδεῖ ποτὲ ἐρῶντι καὶ
ὑπ' ἀνάγκης αἰσθητῷ χαρίζεσθαι, ἀλλὰ
πολὺ μᾶλλον μὴ ἐρῶντι καὶ νοῦν ἔχοντι. εἰ
δὲ μή, ἀναγκαῖον εἶναι συδοῦναι ἑαυτὸν ἀπίστῳ,
δυσκόλῳ, φθονερῷ, ἀνδεῖ· βλαβερῷ μὲν
τοῖς οὐσίαν, βλαβερῷ δὲ τοῖς τοῦ σώματος
ἕξιν πολὺ δὲ βλαβερώτατῳ τοῖς τὴν τῆς ψυ-
χῆς παίδευσιν, ἧς οὔτε ἀνθρώποις οὔτε θεοῖς
τῇ ἀληθείᾳ τιμιώτερον οὔτε ἔστιν, οὔτε ποτὲ
ἔσται. Ταῦτά τε δὴ χρὴ, ὦ παῖ, ξυννοεῖν, καὶ εἰδέ
ναι τὴν ἐρασθεὶς φιλίαν, ὅτι οὐ μετὰ θυμοῦ γί-
γνεται, ἀλλὰ, σιτίου δίκην, χάριν πλησμονῆς,

Ὡς λύκοι ἄρνα φιλοῦσ', ὡς παῖδα φι-
λοῦσιν ἐρασταί.

Τοῦτ' ἐκεῖνο, ὦ Φαῖδρε, οὐκέτ' ἂν πέρα
ἀκούσαις ἐμοῦ λέγοντος· ἀλλὰ δή σοι πέρας
ἐχέτω ὁ λόγος.

ΦΑΙ. Καίτοιγε ἔμοιγε μεσοῦν αὐτὸν
καὶ ἐρεῖν καὶ ἴσα περὶ τοῦ μὴ ἐρῶντος, ὡς δεῖ ἐ-
κείνῳ χαρίζεσθαι μᾶλλον, λέγων αὖ ὅσα ἔχει
ἀγαθά. νυνὶ δὴ ὦ Σώκρατες τί ἀποπαύῃ;
ΣΩ. Οὐκ ἤκουσας ὦ μακάριε ὅτι ἤδη ἔπη
φθέγξομαι, ἀλλ' οὐκέτι διθυράμβους, καὶ ταῦ-
τα, ψέγων; ἐὰν δὴ ἐπαινεῖν σὲ ἕτερον ἄρξω-
μαι, τί με οἴει ποιήσειν; ἆρ' οἶσθ' ὅτι ὑπὸ τῶν
Νυμφῶν, αἷς με σὺ προυβάλες, ἐκ προνοίας
σαφῶς ἐνθουσιάσω; λέγω οὖν ἐνὶ λόγῳ,
ὅτι ὅσα τὸν ἕτερον λελοιδόρηκα μοι, ταῦ ἑ-
τέρῳ ταναντία τούτων ἀγαθὰ προσεστι. Καὶ τί
δεῖ μακρῷ λόγῳ; περὶ γὰρ ἀμφοῖν ἱκανῶς
εἴρηται. καὶ οὕτω δὴ ὁ μῦθος ὅτι πάλαι προσήκει αὐτῷ, τοῦτο πείσεται· καὶ ἐγὼ τὸν μὲν

A infestam eius consuetudinem sustineret. Tunc verò quum rependendum erat, præsidem alium principémque in se recipit, mentem & temperãtiam pro amore & insania, & alius homo factus amatum fallit. tunc nimirum amasius eorum quæ & dicta quondam & facta fuerant, memor, beneficiorum gratiam exigit, existimans cum eodem verba se facere: sed alter ob pudorem neque audet mutatum esse se cõfiteri, neque comperit qua ratione prioris illius vesani imperii iusiurandum & promissa firmiter præstet, quum illa mutatione factus sit mentis & temperantiæ compos, ne, si eadem quæ antea fecerit, similis
B illi & idem prorsus euadat. Hinc fit vt qui antè amauerat, iam aufugiat, & necessitate in angustias quasdam cõpulsus, quasi testa cadente, in fugam se det præcipitem: alter verò persequi cogatur, indignabundus & deûm hominúmq; fidem obtestans, ignoratione nimirum initio deceptus, quòd minimè consentaneum esset amatori morem gerere, sed potius ei qui minimè amaret & saperet: sinminus, condonan-
C dum se esse homini infido, morosо, inuido, molesto, & ad rerum possessionem & ad corporis quoque habitum pernicioso, longè verò ad animi disciplinam capessendam pernicio sissimo: qua tamẽ apud deos & homines nihil est vel erit vnquam augustius vel pretiosius. Hæc sunt, mi puer, consideranda, atque illud semper animaduertendum, Amatoris amicitiam non beneuolentia vlla, sed, cibi instar, ad explendam satietatem existere. nam

Vt lupus ipse agnum, puerum sic ardet amator.

D Hoc nimirum illud ipsum est, mi Phædre: neque amplius me dicentem audies: sed iã finem habeat oratio.

PHAE. [a] Atqui arbitrabar ad dimidiũ orationis nos tantùm accessisse, tantundẽ verò restare quod de non amante diceremus: Illi videlicet potius indulgendum, commemoratis iis bonis quæ ea in re insint. nunc verò, mi Socrates, cur ab eo sermone desistis? SOC. Non sentis, mi Phædre, me iam carmina fundere, non dithyrambos, & quidem hactenus vt in vituperatione mea versetur oratio? quòd si laudare alterum instituam, écquid me factu-
E rum arbitraris? Nónne animaduertis me à Nymphis, siue tuo impulsu siue diuina quadam prouidentia afflari? Itaque in summa dico, tot bona inesse alteri, quot mala in altero numerauimus. Sed quid multis verbis opus est? de vtrisque enim satis supérq; atque ita huic sermoni id eueniet quod ei consentaneum est. Ego verò transmisso

a Absoluto Lysiæ orationis ἐπίλογῳ, vbi docuit eum & in re & tractandi modo peccasse, trãsit ad alteram partem, nimirum vt doceat quæ sit vera pulchritudo, quam sibi amor, vt finem, proponat: & quæ pulchra sit & bene cõsentiens oratio. quæ duo vitia in Lysiæ sermone modò reprehenderat. Suo autem more adhibet præfationem, ad dialogi decorem & venustatem: testãs quoque se non Amorem illum deum reprehẽdisse, sed fœdam & inhonestam cupiditatem, quam homines perperã nomine illo insignirant. sed suo more iocabundus air se παλινῳδεῖν, & ad sequentem orationem sibi sternere viam, quòd non satis distincte illa Amoris vituperatio fuerit instituta.

hoc flumine diſcedo, priuſquam ad longiorem ſermonem abs te cõpellar. PHAE. Ne ſanè, Socrates, antequã æſtus abceſſerit. nõnne vides iam meridiem ſtare? qua hora certè viget calor, & in hoc quidẽ æſtiuo tẽpore. opportunius eſt igitur hîc diutius commorari, & in his quæ iam diximus ediſſerendis tempus impendere: vbi primùm verò æſtus deferbuerit, tunc diſcedemus. SOCR. In conquirendis ſermonibus diuinus es, mi Phædre, & reuera mirabilis. arbitror equidẽ, orationũ quæ tuo tẽpore habitæ ſunt, plures te neminẽ cõpoſuiſſe, ſiue vltrò dicendo, ſiue ad eam operã alios cõpellendo. Simmiam Thebanũ excipio: at alios tu longè antecellis. & nunc etiam mihi in cauſa extitiſſe videris, vt qualemcunque orationẽ hanc habuerim: nec verò etiã bellum modò mihi denũtias. PHAE. Sed quónam modo & vnde hæc tibi noua cupiditas? SOCR. Quum flumen tranſiturus eſſem, mi Phædre, diuinum illud quod mihi ſolet euenire ſignũ, mihi euenit, quod ſanè quoties accidit, quod facturus eram agere prohibet. hinc vocem audire viſus ſum, quæ abire hinc me vetat, antequã me expiauero quaſi aduerſus deũ aliquid peccauerim. Sum verò equidem vates, ſed nõ valde peritus: ſed quemadmodum ii qui malè ſciunt literas, ita in hac vaticinandi arte hactenus ſum verſatus quantum mihi ſatis eſt. qua in re igitur peccauerim, ſatis perſpicuè intelligo. ſi quidem, mihi crede, animus vim aliquam habet diuinatricem. me enim cõmouit etiã antea, dum loquebar: vt quidem vererer quodãmodo (ſicuti ait Ibycus) *ne vbi aduerſus deos peccauerim, apud homines gloriam præmiúmque conſequar.* Qua in re igitur peccauerim, nũc demum ſenſi. PHAE. Ecquid illud eſt? SOC. Grauem, ô Phædre, grauem, inquam, ſermonem & tu attuliſti, eúmque me etiam vſurpare coegiſti. PHAE. Quomodo verò? SOCR. Veſanum, & penè impium: quo quis grauior eſſe poſſit? PHAE. Nullus ſanè, ſi ita eſt vt ais. SOCR. Quid enim? nónne arbitraris Amorem eſſe filium Veneris, & ipſum quidem, deum aliquem? PHAE. Ita nimirum dicitur. SOCR. Neque certè à Lyſia, neque ſermone tuo, quemadmodũ prolatus eſt ex ore meo à te veluti faſcinato atque incãtato. Quòd ſi eſt (vt eſt certè) deus, aut diuinum quidpiam, Amor, malum profectò non eſt. ſermones igitur hi à nobis duobus modò habiti quaſi Amor malum eſſet, hactenus aduerſus Amorem peccarunt: & valde quidem inſulſæ videntur hæ noſtræ diſputationes (quamuis vrbanitate quadam ſint aſperſæ) quòd nihil ſyncerum verúmque cõplectãtur, & tamẽ præ ſe granditatẽ quãdã ferant, quaſi

A τοῦτον διαβὰς ἀπέρχωμαι, πρὶν ἂν σοῦ τί μεῖζον ἀναγκασθῶ. ΦΑΙ. Μήπω γε, ὦ Σώκρατες, πρὶν ἂν τὸ καῦμα παρέλθῃ. ἢ οὐχ ὁρᾷς ὡς μεσημβρία ἤδη ἐστὶ καὶ ἵσταται; ἀλλὰ περιμείναντες, καὶ ἅμα περὶ τῶν εἰρημένων διαλεχθέντες, ταχὰ ἐπειδὰν ἀποψύξῃ ἰῶμεν. ΣΩ. Θεῖός γ' εἶ περὶ τοὺς λόγους ὦ Φαῖδρε, καὶ ἀτεχνῶς θαυμάσιος. οἶμαι γὰρ ἐγὼ τῶν ὑπὸ τοῦ σοῦ βίου γεγονότων λόγων μηδένα πλείους ἢ σὲ πεποιηκέναι γεγενῆσθαι, ἤτοι αὐτὸν λέγοντα, ἢ ἄλλους ἑνί γε ὅπῃ τύχοι ἀναγκάζοντα. Σιμμίαν Θηβαῖον ἐξαίρω λόγου· τῶν δ' ἄλλων πάμπολυ κρατεῖς· καὶ νεῶ αὖ δοκεῖς αἴτιός μοι γεγονέναι λόγων ῥηθῆναι, οὐ πολεμίων γε ἀγγέλλοις. ΦΑΙ. Ἀλλὰ πῶς δὴ καὶ τίνι τούτῳ; ΣΩ. Ἡνίκ' ἔμελλον, ὦ ἑταῖρε, τὸν ποταμὸν διαβαίνειν, τὸ δαιμόνιόν τε καὶ τὸ εἰωθὸς σημεῖον μοι γίγνεσθαι, ἐγένετο (ἀεί με ἵσχει, ὃ ἂν μέλλω πράττειν) καί τινα φωνὴν ἔδοξα αὐτόθεν ἀκηκοέναι· ἥ με οὐκ ἐᾷ ἀπιέναι πρὶν ἂν ἀφοσιώσωμαι, ὡς τι ἡμαρτηκότα εἰς τὸ θεῖον. εἰμὶ δὴ οὖν μάντις μέν, οὐ πάνυ γε κομψὸς· ἀλλ' ὥσπερ ὁ τὰ γράμματα φαύλως, ὅσον ἐμοὶ αὐτῷ μόνον ἱκανός. σαφῶς οὖν ἤδη μανθάνω τὸ ἁμάρτημα. ὡς δὲ τοῦτο, ὦ ἑταῖρε, μαντικόν γέ τι καὶ ἡ ψυχή. ἐμὲ γὰρ ἔθραξε μόλις τι καὶ πάλαι λέγοντα λόγον· καὶ πῃ ἐδυσωπούμην, κατ' Ἴβυκον, μή τι θεοῖς ἀμπλακὼν, τιμὰν παρὰ ἀνθρώποις ἀμείψωμαι. νῦν δὲ ἔγνωσμαι τὸ ἁμάρτημα. ΦΑΙ. Λέγεις γὰρ δή τι; ΣΩ. Δεινόν, ὦ Φαῖδρε, δεινὸν λόγον αὐτός τε ἐκόμισας, ἐμέ τε ἠνάγκασας εἰπεῖν. ΦΑΙ. Πῶς δή; ΣΩ. Εὐήθη, καὶ ὡσαύτως τι ἀσεβῆ· οὗ δὲ αἴσχιον εἴη ἄν, δεινότερος; ΦΑΙ. Οὐδείς, εἴ γε σὺ ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Τί οὖν; Ἔρωτα οὐκ Ἀφροδίτης, καὶ θεόν τινα ἡγῇ; ΦΑΙ. Λέγεται γε δή. ΣΩ. Οὔτε σοῦ γε Λυσίου, οὔτε τοῦ σοῦ λόγου, ὡς διὰ τοῦ ἐμοῦ στόματος καταφαρμακωθέντος ὑπὸ σοῦ ἐλέχθη. εἰ δ' ἔστιν, ὥσπερ οὖν ἔστι, θεὸς ἤ τι θεῖον ὁ Ἔρως, οὐδὲν ἂν κακὸν εἴη· τὼ δὴ λόγω τὼ νεὼ δὴ περὶ αὐτοῦ εἰπέτην ὡς τοιούτου ὄντος. ταύτῃ τε οὖν ἡμαρτανέτην περὶ Ἔρωτα· ἔτι τε ἡ βύβλος αὐτοῖν πάνυ ἀστεία, τὸ μηδὲν ὑγιὲς λέγοντε, μηδὲ ἀληθὲς, σεμνυνέσθαι ὡς τι ὄντε· εἰ ἄρα

vel εἰς ante ἥ, vel εἰ πῦρ (aut tale aliquod aliquid) ante ſine ſuum) ante ſine poſt ἀναγκασθῆναι uidetur deeſſe.

ἀνθρωπίσκους τινὰς ἐξαπατήσαντε δυσκολ-
μήσετον ἐν αὐτοῖς. ἐμοὶ μὲν οὖν, ὦ φίλε, καθήρασθαι ἀνάγκη. ἔστι δὲ τοῖς ἁμαρτάνουσι περὶ μυθολογίαν καθαρμὸς ἀρχαῖος· ὃν Ὅμηρος μὲν οὐκ ἤδετο, Στησίχορος δέ. τῶν γὰρ ὀμμάτων στερηθεὶς διὰ τὴν Ἑλένης κακηγορίαν, οὐκ ἠγνόησεν, ὥσπερ Ὅμηρος· ἀλλ', ἅτε μουσικὸς ὤν, ἔγνω τὴν αἰτίαν· καὶ ποιεῖ δὴ τοῦτο, Οὐκ ἔστ' ἔτυμος ὁ λόγος οὗτος· οὐδ' ἔβας ἐν νηυσὶν εὐσέλμοις, οὐδ' ἵκεο Πέργαμα Τροίας. Ποιήσας δὲ πᾶσαν τὴν καλουμένην παλινῳδίαν, τὸ βλάβος ἀνέβλεψεν. ἐγὼ οὖν σοφώτερος ἐκείνων γιγνόμεθα κατ' αὐτό γε τοῦτο. πρίν γέ τι παθεῖν διὰ τὸν Ἔρωτος κακηγορίαν, πειράσομαι αὐτῷ ἀποδοῦναι τὴν παλινῳδίαν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ, καὶ οὐχ ὥσπερ τότε, ἵνα αἰσχύνης ἕνεκα καλυμμένος. ΦΑΙ. Τοῦτο νὴ, ὦ Σώκρατες, οὐκ ἔστιν ἅτι οὐκ ἐμοὶ εἴρηται ἡδέως. ΣΩ. Καὶ γάρ, ὦ γαθὲ Φαῖδρε, ἐννοεῖς ὡς αἰσχρῶς εἴρηται τὼ λόγω, οὗτός τε ὁ ἐκ τοῦ βιβλίου ῥηθείς. εἴ τις ἀκούων τύχοι ἡμῶν ἠνάγκας καὶ πρὸς ὁτιοῦν ἐρῶντος καὶ πρὸς ἐραστὴν ἐρῶν, ἢ καὶ πρότερόν ποτε ἐραθείς, λεγόντων ὡς διὰ σμικρὰ μεγάλας ἔχθρας ἐχθραὶ αἰσχρῶς τε καὶ βλαβερῶς, πῶς οὐκ οἴει αὐτὸν ἡγεῖσθαι ἀκούειν ναύτας που τεθραμμένων, καὶ οὐδένα ἐλεύθερον ἔρωτα ἑωρακότων; πολλοῦ δεῖ αὖ δεῖν ἡμῖν ὁμολογεῖν ἃ νῦν δὴ ἐλέγομεν Ἔρωτα; ΦΑΙ. Ἴσως νὴ Δί', ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Τοῦτόν γε οἶνον ἐγὼ αἰσχυνόμενος, καὶ αὐτὸν Ἔρωτα δεδιὼς, ὀπτυμῷ ποτίμῳ λόγῳ οἷς ἁλμυραὶ ἀχλὺν ἀποκλύσασθαι συμβαλοῦ· ἣν καὶ Λυσίᾳ ὅτι τάχιστα γράψαι ὡς τάχιστα ἐραστῇ μᾶλλον ἢ μὴ ἐρῶντι ἐκ τῶν ὁμοίων χαρίζεσθαι. ΦΑΙ. Ἀλλ' ὦ ἴσθι ὅτι ἔξεστι τοῦθ' οὕτως· σοῦ γὰρ εἰπόντος τὸν ἐραστὸν ἔπαινον, πᾶσα ἀνάγκη Λυσίαν ἐμοῦ δυσκαθῆναι γράψαι αὖ περὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου. ΣΩ. Τοῦτο μὲν πιστεύω, ἕως ἂν ἦς ὃς εἶ. ΦΑΙ. Λέγε τοίνυν θαρρῶν. ΣΩ. Τοῦ δή μοι ὁ παῖς ἐστὶν ὃν ἔλεγον; ἵνα καὶ τοῦτο ἀκούσῃ· καὶ μή, ἀνήκοος ὤν, φθάσῃ χαριεσάμενος τῷ μὴ ἐρῶντι. ΦΑΙ. Οὗτος ἐγγύς σοι μάλα πλησίον ἀεὶ πάρεστιν, ὁτάν σὺ βούλῃ. ΣΩ. Οὕτω τοίνυν ὦ παῖ καλὲ ἐννόησον, ὡς ὁ μὲν πρότερος ἦν

A homũculis nõnullis in errorẽ inductis, inde maximã gloriã laudémque conſequantur. mihi igitur, Phædre, expiari neceſſe eſt. Eſt autem antiqua quædam expiatio aduerſus eos qui in fabularum commemoratione peccant. quam expiandi rationem ignorauit Homerus, ſed eam tamẽ nouit Steſichorus. quum enim oculis orbatus eſſet propterea quòd de Helena cõtumelioſè fuerat loquutus, non ignorauit cæcitatis cauſam, vt Homerus, ſed vtpote muſicus, eam agnouit. idcirco hæc carmina continuò compoſuit,

B *Non verus fuit ille ſermo: neque cauis*
Nauibus exceſſiſti, neque adiſti
Pergama Troiæ.

eóque edito poëmate quod παλινῳδίαν [i. recantationem] vocant, confeſtim viſum recuperauit. Ego autem hac quidem in re vtriſq; ero ſapiẽtior. antequam enim mihi quicquam accidat incommodi propter Amoris vituperationem, conabor illi palinodiã repẽdere, & quidem nudo capite, nõ, vt ſuprà, ob verecũdiam obuelato. PHAE. His nimirum, Socrates, nihil mihi gratius

C efficere poſſes. SOCR. Etenim animaduertis, bone Phædre, quàm impudẽter hi ſermones explicati ſint, & hic tuus ex libro petitus, & is quem ipſe ediſſerui. Quòd ſi generoſus aliquis vir & modeſtus, qui ſimilem ſibi amet amauerítve, nos audiat quum dicimus, amantes ob minimas ſæpe cauſas ſuſcipere magnas inimicitias, & amaſios ſuos inuidia & odio proſequi, ita vt dãnũ illis creare conẽtur: quomodo non exiſtimet audire ſe homines inter nautas educatos, qui liberalem aliquem amorem nũquam inſpexerint? ac proinde illum mi-

D nimè nobis conceſſurum quæ vitio vertimus Amori? PHAE. Fortaſſe per Iouem, Socrates. SOCR. Huius ergo hominis reuerentia motus, & ipſum etiam Amorem pertimeſcens, cupio veluti poculenta oratione ſalſum illum auribúſque noſtris noxium ſermonem diluere. Quinetiam autor ſum Lyſiæ vt quamprimùm ſcribat, iiſdem allatis rationibus & exquiſitè accõmodatis, morem eſſe gerendum potius ei qui amat quàm ei qui non amat. PHAE. Ita futurum certò habeto. nam poſtquam

E tu amatorem laudaueris, neceſſe quoque fuerit me eò cogere Lyſiam, vt de eodem argumento ſcribat. SOCR. Iſtuc quidem credo futurũ, quãdiu is eris qui es. PHAE. Dic modò præſenti animo. SOCR. Eia: vbi mihi puer ille adeſt ad quem habui ſuperiorem ſermonem? vt hunc etiam audiat: ne, ſi minus commodè audierit, non amãti temerè obtemperet. PHAE. Is tibi proximus ſemper adhęret, quando etiam tu volueris. SOCR. Sic igitur, formoſe puer, cum animo tuo reputa, priorem ſermonem

fuisse Phædri Pychoclis filii, Myrrhinusii: sequentem verò, Stesichori, Euphemi filii, Himeræi, huius hoc erit exordium:

a SECVNDA Socratis oratio, quam παλινῳδίαν vocat, quòd cõtrarium planè quàm superior illa euincat; nimirum nõ esse simpliciter & præcisè damnandum Amorem, quum varius sit & multiplex: ac proinde distinguẽdum esse, vt pro merito vel laudetur vel vituperetur. Ait igitur non idcirco amantis consuetudinẽ aspernandam esse, quòd is qui amat, insaniat, qui non amat, sapiat: quã laudabilis sit quædã insania, cuius quatuor enumerat species, Vaticinium, Religionem, Poesim, Amorem: quem in malis minimè ducendum ideo colligit: neque verũ esse adeo, Non amãti potius esse obtemperãdũ quàm amãti. Quod leuius primò probatum, tum accuratius & copiosius demõstrat. De μανίας autem & οἰωνιστικῆς etymologia obiter agit.

NON VERVS est ille sermo qui præsente amatore non amãti ait esse morẽ gerẽdũ: quandoquidẽ amãs insanit, non amãs sapit. si enim simpliciter verum esset, furorem esse malum, rectè quidem illud à nobis diceretur: nunc verò maxima bona nobis contingunt per furorem diuino quodam munere concessum. nam ea quæ Delphis est vates, eæq; sacerdotes quæ sunt in Dodona, furore correptæ, multis beneficiis & publicè & priuatim Græciam affecerunt: mentis verò compotes, exigua aut nulla beneficia eidem tribuerunt. Quòd si Sibyllam, aliósque omnes qui vaticinio sunt vsi, singulatim vellemus recensere, quantas vtilitates sagaci illa rerum futurarum scientia plurimis attulerint, in re omnibus perspicua operam tempúsque insumeremus. Illud verò luculenta quadam memoria dignum est, Ex veteribus eos qui rebus nomina imposuerunt, non turpe quiddam neque ignominiosum, furorem existimasse. non enim præclarissimæ arti, qua de rebus futuris statuitur iudicium, ipsum hoc nomen implicantes, Μανικὴν [i. furiosam] vocarunt: sed tanquã bonũ quiddam sit furor, quãdo diuina sorte existit, ita existimarunt se præclarum nomen imponere præclarissimę rei. at nostri temporis homines, interiecta τ litera, imperitè nimirum atque insciter, μαντικὴν dixerunt. Quãquam & prudẽtum hominum de rebus futuris per aues & alia ostenta inuestigationem, quæ nimirum certo ratiocinationis auspicio intelligentiæ humanæ præberetur, Mentem historiámque auguralẽ nominarunt, id est, antiqua voce οἰονοϊστικὴν, [quasi dicerent τὴν ἐκ διανοίας νοητικὴν] quam videlicet recentiores, parua vocabuli declinatione facta, rotundiore vocabulo, οἰωνιστικὴν nuncuparunt. Quanto igitur & perfectius & augustius quiddam Vaticinium augurali coniectura, & nomẽ nomine, & opus opere: tanto testificantur antiqui furorem temperantia præclarius quiddam esse, vt id nimirum quod à deo proficiscitur augustius est eo quod ab hominibus originem habet. Iam verò aduersus morbos & labores maximos, qui ob veteres noxas hominibus impẽdebant, ex diuina vindicta, nescio quis furor gentibus quibusdã alicũde ingruẽs, & quibus opus erat res futuras prædicens, sedandi incommodi remedia inuenit, confugiens ad vota cultúsq; deorum: vnde expiationes propitiationẽque adeptus, incolumem indemnémq; eum qui sui compos esset, & in præsens & in futurũ tẽpus præstitit, præsentiúmque malorũ liberationẽ ei qui rectè fureret & mente correptus esset, haud dubiè procurauit.

λόγος Φαίδρου τοῦ Πυθοκλέους, Μυῤῥινουσίου αὐδρός· ὃν ἃ μέλλω λέγειν, Στησιχόρου, τοῦ Εὐφήμου, Ἱμεραίου. λεκτέος ἂν ὧδε, ὅτι

A

Οὐκ ἐς ἔτυμος ὁ λόγος ὃς αἰὶ παρόντος ἐραστοῦ τῷ μὴ ἐρῶντι μᾶλλον φῂ δεῖν χαρίζεσθαι, διότι ὁ μὲν μαίνεται, ὁ δὲ σωφρονεῖ. εἰ μὲν γὰρ ἁπλοῦν τὸ μανίαν κακὸν εἶναι, καλῶς ἂν ἐλέγετο· νῦν δὲ τὰ μέγιστα τῶν ἀγαθῶν ἡμῖν γίγνεται διὰ μανίας, θείᾳ μέντοι δόσει διδομένης. ἥ τε γὰρ ἐν Δελφοῖς προφῆτις,

B

αἵ τ' ἐν Δωδώνῃ ἱέρειαι, μανεῖσαι μὲν πολλὰ δὴ καὶ καλὰ ἰδίᾳ τε καὶ δημοσίᾳ τῇ Ἑλλάδι εἰργάσαντο· σωφρονοῦσαι δέ, βραχέα, ἢ οὐδέν. καὶ ἐὰν δὴ λέγωμεν Σιβύλλαν τε, καὶ ἄλλους ὅσοι μαντικῇ χρώμενοι ἐνθέῳ, πολλὰ δὴ πολλοῖς προεῖδον εἰς τὸ μέλλον ὀρθῶς, μηκυνοίμεν ἂν, δῆλα πᾶσι λέγοντες. τόδε μέντοι ἄξιον ἐπιμαρτύρασθαι, ὅτι καὶ τῶν παλαιῶν οἱ τὰ ὀνόματα ἔθεσαν, οὐκ αἰσχρὸν ἡγοῦντο οὐδὲ ὄνειδος μανία. οὐ γὰρ ἂν

C

τῇ καλλίστῃ τέχνῃ, ᾗ τὸ μέλλον κρίνεται, αὐτὸ τοῦτο τοὔνομα ἐμπλέκοντες, μανικὴν ἐκάλεσαν· ἀλλ' ὡς καλόν ὄντος, ὅταν θεία μοίρᾳ γίγνῃ, οὕτω νομίσαντες ἔθεντο. οἱ δὲ νῦν ἀπειροκάλως τὸ τῶν ἐπιβαλόντες, μαντικὴν ἐκάλεσαν. ἐπεὶ καὶ τῶν γε τῶν ἐμφερῶν ζήτησιν τοῦ μέλλοντος ἥ τε ὀρνίθων ποιουμένων καὶ τῶν ἄλλων σημείων, ἅτ' ἐκ διανοίας ποιζομένων ἀνθρωπίνῃ νοήσει νοῦν τε καὶ ἱστορίαν οἰονοϊστικὴν ἐπωνόμασαν· διὰ

D

νεῦν οἰωνιστικὴν τὸ ὦ σε μικρύνοντες οἱ νέοι καλοῦσιν. ὅσῳ δὴ οὖν τελεώτερον καὶ σεμνότερον μαντικὴ οἰωνιστικῆς, τό τε ὄνομα τοῦ ὀνόματος, ἔργόν τε ἔργου· τόσῳ καλλίων μαρτυροῦσιν οἱ παλαιοὶ μανίαν σωφροσύνης τῆς ἐκ θεοῦ τῆς πρὸ ἀνθρώπων γιγνομένης. ἀλλὰ μὴν νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων δι' ἁμαρτήματα ἐκ μνημάτων του θεῶν ἔνιοι λυομένων, ἡ μανία ἐγγενομένη, καὶ προφητεύσασα οἷς ἔδει, ἀπαλλαγὴν εὗρετο, καταφυγοῦσα πρὸς θεῶν εὐχάς τε καὶ λατρείας· ὅθεν δὴ καθαρμῶν τε καὶ τελετῶν τυχοῦσα ἐξαυτῆ ἐποίησε τὸν αὐτὸν ἔχοντα πρός τε τὸν παρόντα καὶ τὸν ἔπειτα χρόνον, λύσιν τῶν ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ τῶν παρόντων κακῶν εὑρομένη.

E

τεῖτη

πείτη δὲ ἀπὸ Μουσῶν κατοχή τε καὶ μανία, λαβοῦσα ἁπαλὴν καὶ ἁβατον ψυχὴν, ἐγείρουσα τε ὀρβαχεύσασα κατά τε ᾠδὰς καὶ ἄλλην ποίησιν, μυρία τὰ παλαιῶν ἔργα κοσμοῦσα τοὺς ἐπιγιγνομένους παιδεύει. ὃς δ' ἂν ἄνευ μανίας Μουσῶν ἐπὶ ποιητικὰς θύρας ἀφίκηται, πεισθεὶς ὡς ἄρα ἐκ τέχνης ἱκανῶς ποιητὴς ἔσεσθαι, ἀτελὴς αὐτός τε καὶ ἡ ποίησις ἐκεῖνου τῆς μαινομένων ἠφανίσθη. τοσαῦτα μὲν σοι καὶ ἔτι πλείω ἔχω μανίας γιγνομένης ἀπὸ θεῶν λέγειν καὶ οἷα ἔργα. ὥστε τοῦτό γε αὐτὸ μὴ φοβώμεθα· μηδέ τις ἡμᾶς λόγος δυσχεραίνειν πείθοι, δεδιότας ὡς χρὴ τοῦ κρείττονος τὸν σώφρονα μᾶλλον ἑλέσθαι φίλον· ἀλλὰ τόδε πρὸς ἐκείνῳ δείξας φερέσθω τὰ νικητήρια, ὡς οὐκ ἐπ' ὠφελείᾳ ὁ ἔρως τοῖς ἐρῶσι καὶ τῷ ἐρωμένῳ ἐκ θεῶν ἐπιπέμπεται. ἡμῖν δὲ ἀποδεικτέον αὖ τοὐναντίον, ὡς ἐπ' εὐτυχίᾳ τῇ μεγίστῃ πρός τε θείου καὶ ἀνθρωπίνης μανίᾳ δίδοται. ἡ δὲ δὴ ἀπόδειξις ἔσται δυσὶν μὲν ἄπιστος, σοφοῖς δὲ πιστή. δεῖ δὴ πρῶτον ψυχῆς φύσεως πέρι θείας τε καὶ ἀνθρωπίνης, ἰόντα πάθη τε καὶ ἔργα, παλήθη νοῆσαι. ἀρχὴ δὲ ἀποδείξεως ἥδε· Πᾶσα ψυχὴ ἀθάνατος. τὸ γὰρ ἀεικίνητον, ἀθάνατον· τὸ δὲ ἄλλο κινοῦν, καὶ ὑπ' ἄλλου κινούμενον, παύλαν ἔχον κινήσεως, παύλαν ἔχει ζωῆς. μόνον δὴ τὸ αὐτὸ κινοῦν, ἅτε οὐκ ἀπολειπον ἑαυτό, ποτὲ λήγει κινούμενον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα κινεῖται, τοῦτο πηγὴ καὶ ἀρχὴ κινήσεως. ἀρχὴ δὲ ἀγένητον. ἐξ ἀρχῆς γὰρ ἀνάγκη πᾶν τὸ γιγνόμενον γίγνεσθαι, αὐτὸ δὲ μηδ' ἐξ ἑνός. εἰ γὰρ ἐκ του ἀρχὴ γίγνοιτο, οὐκ ἂν ἐξ ἀρχῆς γίγνοιτο. ἐπειδὴ δὲ ἀγένητον ὄντ, καὶ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἀνάγκη εἶναι. ἀρχῆς γὰρ δὴ ἀπολομένης, οὔτε αὐτή ποτε ἐκ του, οὔτε ἄλλο ἐξ ἐκείνης γένοιτ' ἂν· εἴπερ ἐξ ἀρχῆς δεῖ τὰ πάντα γίγνεσθαι. οὕτω δὴ κινήσεως μὲν ἀρχή, τὸ αὐτὸ κινοῦν. τοῦτο δὲ οὔτ' ἀπόλλυσθαι οὔτε γίγνεσθαι δυνατόν· ἢ πάντα τε οὐρανόν, πᾶσάν τε γῆν συμπεσοῦσαν στῆναι, καὶ μήποτε αὖθις ἔχειν ὅθεν κινηθέντα γένηται. ἀθανάτου δὲ πεφασμένου τοῦ ὑφ' ἑαυτοῦ κινουμένου, ψυχῆς οὐσίαν τε καὶ λόγον τοῦτο αὐτό τις λέγων οὐκ αἰσχυνεῖται. πᾶν γὰρ σῶμα ᾧ μὲν ἔξωθεν τὸ κινεῖσθαι, ἄψυχον· ᾧ δ' ἔνδοθεν αὐτὸ ἐξ αὑτοῦ, ἔμψυχον· ὡς ταύτης οὔσης φύσεως ψυχῆς. εἰ δ' ἔστι τοῦτο ὅπως ἔχον, μὴ ἄλλό τι εἶναι τὸ αὐτὸ αὑτὸ κινοῦν,

A Tertia verò insania & mētis excessio, quæ tenerā inaccessámq; animā susceperit, est à Musis, illámq; & excitat & afflat ad cătulenarū cæteræq; poëseos impetū, & innumerabilia antiquorū facta illustrans, posteros instituit. qui autem absq; poëtarū furore ad poëticas fores accedit, confidens artis cuiusdā ductu atque auspiciis bonū poëtā se euasurū, imperfectus & ipse est, & ipsius poësis manca & imperfecta, præ illa quæ ex furore proficiscitur: ac proinde omnis illa quæ ex tēperantis sobriiq; hominis animo manat poësis, euanescit. Tot equidem

B & plura furoris diuino numine conciti effecta, præclara quidē illa atq; illustria, possē tibi cōmemorare. Quapropter hoc ipsum ne reformidemūs, nēve vlla oratio nos cōturbet, ostendens, prudentē & sanū potius quàm furore cōmotū, in amicorū numerū esse referendū. at ille insuper ostēdat, si potest, ac victoriā reportet, non pro vtilitate amantis & amasii Amorē à diis esse concessum. Nobis verò nunc cōtrà ostendendū est pro felicitate maxima huiusmodi furorē à diis esse datū. [a] demonstratio autē erit

C contentiosis quidē incredibilis, sapiētibus verò probabitur. Nos autem oportet primùm de animæ natura & diuina & humana, illius & viribus & effectis exploratis, veritatē intelligere. Demonstrationis autē illius hoc esto primordiū: OMNIS ANIMVS EST IMMORTALIS. quod enī semper mouetur, immortale est. quod autem motū affert alicui, quódq; ipsum agitatur alicunde, quādoquidē finē habet motus, viuendi quoq; finē habeat necesse est.

D Solum igitur illud quod seipsum mouet, quia nunquā deseritur à se, ne moueri quidē vnquā desinit: quinetiā cæteris quæ mouentur, hic fons, hoc principiū est mouēdi. Principii autē nulla est origo. nam ex principio oriūtur omnia, ipsum autē nulla alia ex re nasci potest. nec enim esset id principiū, quod gigneretur aliūde. Quòd si nunquā oritur, nec occidere quidē vnquā ipsū necesse est. nā principiū extinctū, neq; ipsū ab alio renasceretur, nec à se aliud creabit: si quidē necesse est à principio oriri omnia. Ita fit vt motus principium ex eo sit quod ipsum à se mouetur. id autem nec nasci

E potest, nec mori: vel concidat omne cœlum, omnisque natura eodem casu collapsa consistat necesse est, nec vim vllam nanciscatur qua primo impulsu moueatur. Quum pateat igitur, æternum id esse quod seipsum mouet, ęquis est qui propriam hanc naturam animis esse attributam neget? inanimum est enim omne corpus quod pulsu agitatur externo: quod autem est animatū, id motu cietur & interiore & suo. Hæc nimirum est natura animi atque vis: quæ si est vna ex omnibus,

[a] Luculenta superioris doctrinæ ἐπεξεργασία, qua res ab hypothesi ad thesin deducitur. id est, generatim ostenditur quid sit Amor, illiúsque species enumerātur: vt vnum laudabilem amorem esse intelligamus, alterum, vituperabilem. Re autē paulo altius repetita, præclaram instituit demonstrationē: & in pulchritudine demōstranda pulchras adhibet imagines & pulchrum floridúmque omnino dicendi genus. Demōstrationis autem suæ hoc ponit principium, & quidem, si primæua lux nobis cōstat, verè αὐτοπάθητον & αὐτόφυτον, *Animum esse immortalem*: illud tamē probat, nequid in demonstratione dubiū incertúmque relinqueretur.

Ex praced. male videtur repetitū ἦναι, nullúmque hic locum habere. Cicero certē non agnoscit, ita vertens, Nec vim vllam nanciscantur, qua primò impulsa moueantur. [uel, primo impulsa]

quæ ſeipſam ſemper moueat, neque nata certè eſt & æterna eſt. De animi igitur immortalitate ſatis dictũ eſto. [a] De ipſius autẽ forma hunc in modum eſt dicendum. Omnino ad diuinum quoddam ingeniũ pertineret, qualis ipſa reuera eſt explicare, & hac in re lõga planè oratione opus eſſet: ſimilitudinem autem quandam ipſius deſcribere atque repræſentare, non excedit humanarum virium facultatem: & breuiori etiam ſermone explicari poteſt. Sic igitur dicamus. [b] Similis eſt cognatæ potẽtiæ alati currus & aurigæ. Deorũ igitur equi & aurigæ omnes, boni ſunt, atq; ex bonis: aliorũ verò, promiſcui. Principio quidem is qui nobis imperat, bigas, velut auriga, moderatur: deinde equorum alter bonus & pulcher, & ex talibus conſtans: alter, contrarius & ex contrariis: quo fit vt & grauis & difficilis neceſſariò ſit vectura noſtra. Qua verò ratione mortale & immortale animal appellatum ſit, conandũ eſt dicere. Omnis animus totius animati curam habet, totúmque percurrit cœlum, aliâs videlicet alias ſortitus ſpecies. Dum igitur perfectus eſt & alatus, ſublimis incedit & per totum mundum peruadit: quum verò alæ ei defluxerint, fertur, donec ſolidum quidpiam comprehenderit: vbi habitaculum nactus, corpus terrenum ſuſcipit, & ipſum illud mouere videtur, propter illius potentiam: ac proinde totum illud, animus nimirum & corpus, Animal vocatur, & mortalis etiam appellationem habet. Immortale autem vocatur, non ex certa quadam ratione quæ ex ſeipſa ſit perſpicua: ſed ita à nobis fingitur, quandoquidem animum nunquam vidimus: quemadmodum neque Deum cumulatè intelleximus. Illud autem minimè obſcurum eſſe poteſt, immortale quoddam eſſe animal animo & corpore conſtans, & perpetuam quandam eſſe duarum illarum rerum coniunctionem, ipſius naturæ vi & efficacia. Atque hæc quidem, vti deo gratum erit & acceptum, ita & habẽto, & dicantor. Ecqua verò cauſa alæ ex animo abiiciantur atque defluant, porro explicandum eſt. eſt autem huiuſmodi. Naturalis alarum vis eſt, vt id quod graue eſt in ſublime attollat, vbi deorum inhabitat genus. Omnium verò quæ ſunt circa corpus, animus nimirum maximè, particeps eſt diuinæ naturæ. Diuina autem natura, pulchra eſt, ſapiens, bona, & quicquid tale dici poteſt. His videlicet & alitur & augetur animi alatio maximè: turpitudine verò & prauitate, cæteríſque huiuſmodi, deficit & perit. [c] Magnus igitur in cœlo Iuppiter, primus incedit alatum currum impellens, omnia & exornans & prouidentia ſua gubernans. Hunc ſequitur deorum dæmonúmq; exercitus per vndecim partes

[a] Poſita & probata animi immortalitate, ad illius formam (.i. conditionem) explicandam accedit. ἰδέᾳ enim vocabulo illa animi πρᾶξις haud dubie ſignificat: ſicuti ex proximis perſpicuum eſſe poteſt. Præfatur, fieri nõ poſſe vt animi naturam, qualis reuera eſt, cognoſcamus: ſed quatenus illa cognitio in hominem cadere poteſt. tam auguſta eſt animi natura, vt qui rerum vniuerſitatem comprehendat, ſeipſum non poſſit comprehendere.

[b] Præclara animi IMAGO. Illius cõditionem, .i. modum quo regitur, aurigationi ſiue vecturæ cõparat. Ita ex vna parte currum, & eum quidem alatum: ex alia, equos apparat: denique, inigam dominantem. Præterea, equorum alios attribuit bonos: alios, malos. Vecturam igitur ſiue gubernationem animi noſtri ait eſſe difficilem. De animi autem cum corpore coniunctione mox dicet: priùs tamẽ ſtatum illius deſcribit, quum in patria eſſet, necdum in corpus veniſſet. Triplicẽ ergo animi ſtatum notat, Quum in cœlo eſt, nõdum cum corpore coniunctus: Quum in corpore eſt: deniq; Quũ è corpore abſceſſit. Primam illius eſſe conditionem, Vt quamliberrimus ſit, à corporis cõtagione ſeiunctus: Secundam, Vt cum corpore coniungatur, mirabili quadam ratione, vt mortale nimirum cũ immortali coaleſcat atque componatur: nulla tamen facta naturarum commutatione ſiue alteratione. Cœleſtem illam agendi libertatẽ efficaciámq; *alarum* vocabulo deſignat: quibus cum primis ornatum eſſe animum ait, antequam in hoc corpus veniat hoſpes. Illam ergo vim qua in cœlũ animus aſpirat, alas appellat: eámque vim diuinã eſſe ait, ac proinde rebus diuinis conſeruari atque augeri: cõtrà, rebus malis deficere & perire.

[c] Dixit de animi curru & equis, nunc de *aurigis* agit, quibus videlicet extrinſecus interna illa animi principia impellũtur. Duo autem aurigarũ

A ἡ ψυχήν· ἐξ ἀνάγκης ἀγένητόν τε καὶ ἀθάνατον ψυχὴ αὖ εἶη. περὶ μὲν οὖν ἀθανασίας αὐτῆς ἱκανῶς. περὶ δὲ τῆς ἰδέας αὐτῆς ὧδε λεκτέον· οἷον μέν ἐστι, πρώτῃ πρώτως θείᾳ καὶ μακρᾶς διηγήσεως· ᾧ δὲ ἔοικεν, ἀνθρωπίνης τε καὶ ἐλάττονος. ταύτῃ οὖν λέγωμεν. ἐοικέ δὴ τῇ ξυμφύτῳ δυνάμει ἑτεροπλέθρου ζεύγους τε καὶ ἡνιόχου. θεῶν μὲν οὖν ἵπποι τε καὶ ἡνίοχοι πρώτοι, αὐτοί τε ἀγαθοὶ καὶ ἐξ ἀγαθῶν· τὸ δὲ τῶν ἄλλων
B μέμικται. καὶ πρῶτον μὲν ἡμῶν ὁ ἄρχων συνωρίδος ἡνιοχεῖ, εἶτα τῶν ἵππων ὁ μὲν αὐτῷ καλός τε καὶ ἀγαθὸς, καὶ ἐκ τοιούτων· ὁ δὲ, ἐξ ἐναντίων τε καὶ ἐναντίος. χαλεπὴ δὴ καὶ δύσκολος ἐξ ἀνάγκης ἡ περὶ ἡμᾶς ἡνιόχησις. πῇ δὴ οὖν θνητόν τε καὶ ἀθάνατον ζῷον ἐκλήθη, πειρατέον εἰπεῖν. ἡ ψυχὴ πᾶσα παντὸς ἐπιμελεῖται τοῦ ἀψύχου· πάντα δὲ οὐρανὸν περιπολεῖ, ἄλλοτε ἐν ἄλλοις εἴδεσι γιγνομένη. τελέα μὲν οὖν
C οὖσα καὶ ἐπτερωμένη μετεωροπολεῖ τε καὶ ἅπαντα τὸν κόσμον διοικεῖ· ἡ δ', πτερορρυήσασα φέρεται, ἕως ἄν στερεοῦ τινὸς ἀντιλάβηται· ἓ καθιζήσασα, σῶμα γήινον λαβοῦσα, αὐτὸ αὐτὸ δοκοῦν κινεῖν διὰ τὴν ἐκείνης δύναμιν, ζῷον τὸ ξύμπαν ἐκλήθη, ψυχὴ καὶ σῶμα σχόν· θνητὸν τ' ἔσχεν ἐπωνυμίαν· ἀθάνατον δέ, οὐδὲ ἐξ ἑνὸς λόγου λελογισμένον, ἀλλὰ πλασθέν, οὔτε ἰδόντες, οὔτε ἱκανῶς νοήσαντες θεόν, ἀθάνατον τι ζῷον,
D ἔχον μὲν ψυχήν, ἔχον δὲ σῶμα· ἀεὶ δὲ χρόνον ταῦτα ξυμπεφυκότα. ἀλλὰ ταῦτα μὲν δὴ ὅπῃ τῷ θεῷ φίλον, ταύτῃ ἐχέτω τε καὶ λεγέσθω. τὴν δ' αἰτίαν τῆς τῶν πτερῶν ἀποβολῆς, δι' ἣν ψυχῆς ἀπορρεῖ, λάβωμεν. ἔστι δέ τις τοιάδε. πέφυκεν ἡ πτερὸν δυνάμις τὰ ἐμβριθῆ ἄγειν ἄνω μετεωρίζουσα, ᾗ τὸ τῶν θεῶν γένος οἰκεῖ. κεκοινώνηκε δέ πη μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου ψυχή. τὸ δὲ θεῖον, καλόν, σοφόν, ἀγαθόν, καὶ
E πᾶν ὅ,τι τοιοῦτον. τούτοις δὴ τρέφεταί τε καὶ αὔξεται μάλιστα τὸ τῆς ψυχῆς πτέρωμα, αἰσχρῷ δὲ καὶ κακῷ καὶ τοῖς ἐναντίοις φθίνει τε καὶ διόλλυται. ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν οὐρανῷ Ζεὺς, πτηνὸν ἅρμα ἐλαύνων, πρῶτος πορεύεται διακοσμῶν πάντα καὶ ἐπιμελούμενος· τῷ δ' ἕπεται στρατιὰ θεῶν τε καὶ δαιμόνων, κατ' ἕνδεκα μέρη

Ita & Fic. legit, non ἐμψύχου.

Affertur alia lectio διήκει. et Fic. alteram ſequitur.

κεκοσμημένη. μόνη γὰρ Ἑστία ἐν θεῶν οἴκῳ μό- A
νη· τὰς δ' ἄλλων ὅσοι ἐν τῷ τῶν δώδεκα
ἀριθμῷ τεταγμένοι θεοὶ ἄρχοντες, ἡγοῦν-
ται κατ' ἀξίαν ἕκαστος ἐτάχθη. πολλαὶ μὲν
οὖν καὶ μακάρειαι θέαι τε καὶ διέξοδοι ἐντὸς
οὐρανοῦ, ἃς θεῶν γένος εὐδαιμόνων ἐπιτρέ-
φεται, ποιοῦντων ἕκαστος αὐτῶν τὸ αὑτοῦ. ἕπε-
ται δ' ὁ ἀεὶ θέλων τε καὶ δυνάμενος. φθόνος
γὰρ ἔξω χοροῦ θείου ἵσταται. ὅταν δὲ δὴ
πρὸς δαῖτά τε καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἀκρα-
τὲς ἐπὶ τὸν ὑπερῷον ἀψῖδα πορεύονται πρὸς B
ἅπαντες ἤδη. τὰ μὲν θεῶν ὀχήματα ἰσορρόπως
εὐήνια ὄντα, ῥᾳδίως πορεύεται· τὰ δ'
ἄλλα πορεύονται μόγις. βεβλ γὰρ ὁ τῆς κα-
κης ἵππος μετέχων, ἐπὶ γῆν ῥέπων τε καὶ
βαρυνόων, ἐὰν μὴ καλῶς ἡ τε ἁρμαμύος
ἐκ τοῦ τῆν ἡνιόχων. ἔνθα δὴ πόνος τε καὶ ἀγὼν
ἔσχατος ψυχῇ παρέκειται. αἱ μὲν γὰρ ἀθάνα-
τοι καλούμεναι, ἡνίκα ἂν πρὸς ἄκρῳ γέ-
νωνται, ἔξω προβᾶσαι ἔστησαν ἐπὶ τῷ
τοῦ οὐρανοῦ νώτῳ. ἑστάσαι δ' αὐτὰς περιάγει C
ἡ περιφορά· αἱ δὲ θεωροῦσι τὰ ἔξω τοῦ οὐρα-
νοῦ. ὑπερουράνιον δὲ τόπον οὔτε τις ὑμνη-
σέπω τῶν τῇδε ποιητὴς, οὔτε ποθ' ὑμνήσει
κατ' ἀξίαν. ἔχει δ' ὧδε. τολμητέον γὰρ οὖν
γε ἀληθὲς εἰπεῖν, ἄλλως τε καὶ περὶ ἀλη-
θείας λέγοντα. ἡ γὰρ ἀχρώματός τε καὶ ἀσχη-
μάτιστος καὶ ἀναφὴς οὐσία ὄντως οὖσα ψυ-
χῆς κυβερνήτῃ, μόνῳ θεατῇ νῷ χρῆται· περὶ
ἣν τὸ τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης γένος τοῦτον ἔ-
χει. τὸν οὖν θεοῦ διάνοια νῷ τε D
καὶ ἐπιστήμῃ ἀκηράτῳ τρεφομένη, καὶ ἁ-
πάσης ψυχῆς, ὅσῃ ἂν μέλλῃ τὸ προσῆκον
δέξεσθαι, ἰδοῦσα μέν ποτε χρόνου τὸν ὄν, ἀγα-
πᾷ τε καὶ θεωροῦσα τἀληθῆ τρέφεται καὶ
εὐπαθεῖ, ἕως ἂν κύκλῳ ἡ περιφορὰ εἰς ταυ-
τὸν περιενέγκῃ. ἐν δὲ τῇ περιόδῳ καθορᾷ μὲν
αὐτὴν δικαιοσύνην, καθορᾷ δὲ σωφροσύνην,
καθορᾷ δ' ἐπιστήμην, οὐχ ἣ γένεσις πρόσεστιν·
οὐδὲ ἣ ἔστι που ἑτέρα ἐν ἑτέρῳ οὖσα, ὧν ἡμεῖς
νῦν ὄντων καλούμεθα· ἀλλὰ τὴν ἐν τῷ ὄντως ὄν E
ὄντως ἐπιστήμην οὐσαν, περὶ τἄλλα ὡσαύτως
τὰ ὄντα ὄντα θεασαμένη, καὶ ἑστιαθεῖσα,
δῦσα πάλιν εἰς τὸ εἴσω τοῦ οὐρανοῦ, οἴκαδε
ἦλθεν. ἐλθοῦσης δ' αὐτὸ ὁ ἡνίοχος πρὸς τὴν
φάτνην τοὺς ἵππους στήσας, πρόβαλεν ἀμ-
βροσίαν τε καὶ ἐπ' αὐτῇ νέκταρ ἐπότισε. καὶ
ὕτος μὲν θεῶν βίος. αἱ δὲ ἄλλαι ψυχαὶ,

distributus. Vesta autem in deorum æde permanet sola. aliorum autem deorum quicunque in duodecim numero censentur, suo quisque muneri præest, prout illi singuli sunt constituti. Permulta igitur & beata spectacula & spatia sunt in quibus felicium deorum genus versatur, dum vnusquisque suum obit munus. concurrit autem is qui vult & potest. liuor enim à diuino choro abest. Quum verò dii ad conuiuiũ & dapes proficiscuntur, in summum cœli fastigium sublimes sunt acclui. Deorum quidem vehicula ita sunt cõstituta, vt æquis ponderibus librata, frænorum ductus opportunè sequantur, ac proinde facilè gradiantur: at alia vehicula difficulter gradiuntur. grauatur enim equus prauitatis particeps, ad terram vergens & ipso pondere inclinans, cuicunque equus fuerit ab aurigis non bene innutritus: vbi nimirum labor & vltimum certamen animæ proponitur. qui enim immortales vocantur, quum ad summum peruenerint, extrà progressæ in cœli dorso consistunt. ibi constitutas circumferentia ipsa circumfert; atque illæ intuentur ea quæ sunt extra cœlum. locum verò supercœlestem neque quisquam nostrorum laudauit adhuc poëtarum, neque vnquam pro dignitate laudabit. Ita autem se habet. audendum est enim verum efferre, præsertim de veritate dicere instituenti. [a] ESSENTIA videlicet reuera constans, sine colore tamen, sine figura, sine tactu, mente sola vtitur, quæ videlicet sola animũ gubernat. circa illam solidæ illius scientiæ genus locum habet. Vtpote igitur Dei cogitatio mente & scientia immortali puráque se versans, omnis quoque animi cogitatio quæcũq; conuenientẽ sibi cogitationem susceptura est, intuita per tempus id quod est, Veritatis contemplationi acquiescens, cique se studiosè dedens, & nutritur & summa perfruitur voluptate, donec in orbem circumductio eodem illam retulerit. In hoc autem circuitu perspicit ipsam illam essẽtiã Iustitia, perspicit & ipsam Tẽperãtia, perspicit & Scientia: nõ quatenus adest in illis generatio: neq; quatenꝰ alia in alio est, quales videlicet sunt earũ rerum scientiæ quas nos Entia appellamus, sed eã verã germanámq; sciẽtiã quæ in eo est QVI VERE EST, & alia eodem modo QVAE VERE SVNT, contemplatus animus & illis quasi epulis enutritus, ingressus rursum in interiores cœli partes, domum reuertitur. Vbi autem ipse redierit, auriga equis ad præsepe alligatis, apponit illis ambrosiam, & præter ipsam nectar quoque potandum præbet. Atque hæc quidem est deorum vita. Ereliquis autem animis

Abest verb. πορεύονται à quibusdã exẽpl. quæ sequi malim, quũ πορεύεται ex præcedent. possit repeti.

genera esse docet; vnum, principum & primariorũ, qui primi currum animi moderẽtur & regãt, sicuti vniuersum mundũ prouidentia sua gubernant: Alios verò primi illius ministros, deos & dæmonas, qui & ipsi animũ gubernent. Horũ autem appellatione causas secundas & naturales intelligit, quibus à Deo tributum sit in humanum animum imperium, quũ ipse & creandi animi autoritatem & regẽdi summam potestatem sibi reseruarit: quemadmodum in Timæo copiosissimè docetur. Aurigarum igitur imagine intelligit, Deum illum summum, vniuersi parẽtẽ & conseruatorem, animum nostrum omnésque illius facultates & motus constãter gubernare. Et quoniam magna est animi cum corpore, quandiu inter se cõiungũtur, necessitudo & συμπάθεια, vt animi mores corporis tẽperaturam sequãtur, idcirco non inficacem esse causarum illarum naturalium in animos nostros potestatem: vt quam corporibus temperaturã dederint, talem quoque animi conditionẽ esse necesse sit: inde bonos & malos esse animos, quẽadmodũ in Timæo docet: sed quàm rectè, vide quæ in illũ locũ annotauimus. Quod autem de supercœlesti loco ait, fortassè ipse non intellexit. Locum illum felicitatis absolutissimæ esse ait.

a Tertiam animi cõditionem, id est, reditum in cœlum, describit, accommodatè affert illustrem animi ὑποτύπωσιν. non enim de anima mundi agit (quemadmodum nonnulli intelligunt) sed de humani animi natura, & de illius in cœlum, veluti patriam, reditu: vt ex vniuerso sermone perspicuum esse potest. Animi igitur humani ἐπιτελέχεια, vocat οὐσίαν ὄντως οὖσαν id est, essentiam per se constantem, & διάνοιαν θεοῦ: quippe quæ sit diuinæ naturæ cognatã. Ita diuinæ illius rationis quæ est in animo hominis, augustam mirabilémque naturam & vim luculentis planè verbis repræsentat, vt non possit commodius quicquã dici ab homine ethnico. Ita autem de illa agit quasi extraneũ esset quiddam ab animo, in quo etiam ἄλλο & ἄλλο esse ait, τὸ δ' ἀθάνατον nimirum & θνητὸν (sed non ita ab illo statui duplicem animam, sed facultа-

tes ὀργανικὰς significari diximus alias) & illius immortalis & naturam & vim exprimit. Naturam enim, οὐσίας ὄντως οὔσης appellatione haud dubie significat: vim autem & efficaciam, δυνάμεως θεᾶς i. θείας, nomine. Deinde & quænã sit illa natura, & quænam vis & efficacia in veritatis contemplatione & perceptione, ex ipso loco animaduertat eruditus lector. Impropriè quidem animi ἐντελέχεια dicitur ὄντως οὖσα, quũ id propriè conueniat Deo: sed illum ita hoc vocabulo abuti, vt significet animum diuina esse natura, ex aliis locis perspicitur.

ille qui deos optimè sequutus est & ad eius similitudinem conformatus, in supercœlestem locum aurigæ extulit caput, & circumductionis illius impetu circùm abreptus est, ab equis cõturbatus, & vix ea conspicatus quæ verè existunt. Alius verò modò caput extulit, & modò demisit: & equis violenter agentibus, quædam aspexit, quædam non aspexit. Alii autem animi superiorem locum affectantes, eò etiam aspirãt atque contendunt: sed præ impotẽtia submerguntur, atque circumferuntur: aliíque alios calcant, in se inuicem incumbentes, alio alii præire moliente. Tumultus igitur & certamẽ & sudor extremus inde existit: vbi nimirum aurigarum prauitate multi quidem claudicant, multorum pẽnæ confringuntur: omnes verò magno obuoluti labore, & ita irrito exitu discedunt, eius quod verè est contemplationis expertes, & vbi discesserunt opinabili alimento vtuntur. cuius quidem gratia multus adest conatus, vt nimirum videant vbinam sit veritatis campus. nam ex huiusmodi prato optima vis animi consẽtaneum pabulum capit, alarúmq; natura qua animus leuior redditur, vt expeditius in loca sublimia cõtendat, hoc cibi genere etiam nutritur. Adrasteæ verò hoc est decretũ, [a]QVICVNQVE animus deam comitatus, verorum quidpiam conspexerit, is ad alterum vsque circuitũ indẽnis perduret. quod si id semper facere possit, illæsus semper esto: sin assequendi impotens, minimè inspexerit, & infortunio quodam vsus, obliuione & prauitate repletus grauetur: grauatus autem pennas amiserit, & in terram ceciderit, vetat lex ne in ferinam quandam naturã in prima generatione commutetur: sed iubet eũ qui plurima viderit, in genituræ philosophi, aut studiosi pulchritudinis, aut musici atq; amatorii abire. eũ verò qui secũdo loco, in Regem legitimum, aut bellicosum virum & imperatorium: tertium, in rei publicæ vel domesticæ administratorem, vel eum qui rei faciedæ peritus est: quartum, in laborioſum gymnasticum, aut qui medicandis corporibus operam sit adhibiturus: quintum, in eos qui vates futuri sunt, & mysteriorum ritus tractaturi: sextum, in poetam vel alium quemuis eorum qui aptè in imitatione versantur: septimum, in artificem vel agricolam: octauum, in sophistam & popularem: nonum, in tyrannicum. In his autem omnibus quicunque iustè vitam egerit, sortem postea nanciscitur meliorem: qui verò iniustè, deteriorem. in idem enim vnde profectus est vniuscuiusque animus, annis decem millibus non reuertitur. (alas enim ante hoc tempus minimè capit)

a Variam multiplicémque animorũ conditionem docet, quũ & ex hac vita in alteram commigrant, & rursus ex altera in hãc remigrant: hæc quidem ex illa μετεμψυχώσεως doctrina intexens, de qua sæpe diximus.

A ἡ μὲν ἄρτι ἕσπετο θεῷ ἐπουρανίῳ καὶ εἰκασθεῖσα ὑπῆρεν εἰς ⟨Ⓐ⟩ ἔξω τόπον τινὰ τοῦ ἡνιόχου κεφαλὴν, καὶ συμπεριενέχθη τῇ περιφορᾷ, θορυβουμένη ὑπὸ τῶν ἵππων, καὶ μόγις καθορῶσα τὰ ὄντα. ἡ δὲ τοτὲ μὲν ἦρε, τοτὲ δὲ καὶ ἔδυ· βιαζομένων δὲ τῶν ἵππων, τὰ μὲν εἶδε, τὰ δ' οὔ. αἱ δὲ δὴ ἄλλαι, γλιχόμεναι μὲν ἅπασαι τοῦ ἄνω, ἕπονται, ἀδυνατοῦσαι δέ, ὑποβρύχιαι συμπεριφέρονται, πατοῦσαι ἀλλήλας καὶ ὑπερβάλλουσαι, Videtur mutanda sedes dictionis ἀλλήλας, legendo ita, πατοῦσαι καὶ ὑπερβάλλουσαι ἀλλήλας. Aliquis scribendum esse πατοῦσαι ἀλλήλας.

B ἑτέρα περὶ τῆς ἑτέρας πειρωμένη γενέσθαι. θόρυβος οὖν καὶ ἄμιλλα καὶ ἱδρὼς ἔσχατος γίγνεται. οὗ δὴ, κακίᾳ ἡνιόχων, πολλαὶ μὲν χωλεύουσι, πολλαὶ δὲ πολλὰ πτερὰ θραύονται· πᾶσαι δέ, πολλοῦ ἐπόνου, ἀτελεῖς τῆς τοῦ ὄντος θέας ἀπέρχονται· καὶ ἀπελθοῦσαι ἐπὶ δοξαστὴν τροφὴν τρέπονται. ᾗ δὴ ἕνεκα ἡ πολλὴ σπουδὴ, περὶ ἀληθείας ἰδεῖν πεδίον ὅθεν ἔστιν. ἥ τε δὴ περιοῦσα ψυχὴς τοῦ ἀεὶ νομὴ, ἐκ τοῦ ἐκεῖσε λειμῶνος τυγχάνει οὖσα· ἥ τε τοῦ πτεροῦ φύσις, ᾧ ψυχὴ κουφίζεται, τούτῳ τρέφεται. δεσμός τε Ἀδραστείας ὅδε, ἥτις ἂν ψυχὴ θεῷ ξυνοπαδὸς γενομένη, κατίδῃ τι τῶν ἀληθῶν, μέχρι τε τῆς ἑτέρας περιόδου ἀβλαβὴς ᾖ· ὅταν δ' ἀδυνατήσασα ὑποπάθῃ, μὴ ἰδὴ, καί τινι συντυχίᾳ χρησαμένη, λήθης τε καὶ κακίας πλησθεῖσα βαρυνθῇ, βαρυνθεῖσα δὲ πτεροῤῥυήσῃ τε καὶ ὑπὸ τὴν γῆν πέσῃ, τότε νόμος οὗτος μὴ D φυτεύσας εἰς μηδεμίαν θήρειον φύσιν ἐν τῇ πρώτῃ γενέσει· ἀλλὰ τὴν μὲν πλείστα ἰδοῦσαν, εἰς γοητικὸν ἀνδρὸς γενησομένου φιλοσόφου, ἢ φιλοκάλου, ἢ μουσικοῦ τινος καὶ ἐρωτικοῦ· τὴν δὲ δευτέραν, εἰς βασιλέως ἔννομου, ἢ πολεμικοῦ καὶ ἀρχικοῦ· τρίτην, εἰς πολιτικὸν, ἢ τινος οἰκονομικοῦ, ἢ χρηματιστικοῦ· τετάρτην, εἰς φιλοπόνου γυμναστικοῦ, ἢ περὶ σώματος ἰάσιν τινὰ ἐσομένου· πέμπτην, μαντικὸν βίον, ἢ τινα τελεστικὸν ἕξουσαν· ἕκτην, E ποιητικὸν ἑβδόμην, χειρωνακτικὸς, ἢ δημιουργικὸς· ὀγδόην, σοφιστικὸς, ἢ δημοκοπικὸς· ἐνάτην, τυραννικός. ἐν δὴ τούτοις ἅπασιν ὃς μὲν ἂν δικαίως διάγῃ, ἀμείνονος μοίρας μεταλαμβάνει· ὃς δ' ἂν ἀδίκως, χείρονος. εἰς μὲν γὰρ τὸ αὐτόθεν ἥκει ἡ ψυχὴ ἑκάστη, οὐ καθικνεῖται ἐπὶ μυρίων (οὐδὲ πρὸ) τοσούτου χρόνου) Poteſt accuſ. non nisi iungi cum præced. participio, ſed quam ſeq. nominativus non indem poſſint, videtur potius ſequẽda hac lectione ἐκτην ποιητικὸς ἢ τῶν περὶ μίμησιν τις ἄλλος ἀμβοτὸς ἑβδόμην: ſcr. ἐβδόμην. ſcr. ὑπ demque ὀγδόην, & ἐνάτην. ſrà pro χειρωνακτικὸς legitur etiã ἢ χειρωνακτικὸς, & quidẽ præpoſito nomine δημιουργικὸς. Legitur etiã μὴ ἀφικνεῖται

πλὴν ἡ τοῦ φιλοσοφήσαντος ἀδόλως, ἢ παιδερασήσαντος μετὰ φιλοσοφίας. αὗται τοίνυν τρισχιλιετεῖ, ἐὰν ἕλωνται τρὶς ἐφεξῆς τὸν βίον τοῦτον, οὕτω τελεωθεῖσαι, τρισχιλιοστῷ ἔτει ἀπέρχονται. αἱ δὲ ἄλλαι, ὅταν τὸν πρῶτον βίον τελευτήσωσι, κρίσεως ἔτυχον. κριθεῖσαι δέ, αἱ μὲν εἰς τὰ ὑπὸ γῆς δικαιωτήρια ἐλθοῦσαι, δίκην ἐκτίνουσιν· αἱ δὲ εἴς τινα τοῦ οὐρανοῦ τόπον ὑπὸ τῆς δίκης κουφισθεῖσαι, διάγουσιν ἀξίως οὗ ἐν ἀνθρώπου εἴδει ἐβίωσαν βίου. τὰς δὲ χιλιοστῷ ἀμφότεραι ἀφικνούμεναι ἐπὶ κλήρωσίν τε καὶ αἵρεσιν τοῦ δευτέρου βίου, αἱροῦνται ὃν ἂν ἐθέλῃ ἑκάστη. ἔνθα καὶ εἰς θηρίου βίον ἀνθρωπίνη ψυχὴ ἀφικνεῖται, καὶ ἐκ θηρίου, ὃς ποτὲ ἄνθρωπος ἦν, πάλιν εἰς ἄνθρωπον. οὐ γὰρ ἥκει μήποτε ἰδοῦσα τὴν ἀλήθειαν εἰς τόδε ἥξει τὸ σχῆμα. δεῖ γὰρ ἄνθρωπον ξυνιέναι κατ' εἶδος λεγόμενον, ἐκ πολλῶν ἰὸν αἰσθήσεων εἰς ἓν λογισμῷ ξυναιρούμενον. τοῦτο δέ ἐστιν ἀνάμνησις ἐκείνων ἃ ποτ' εἶδεν ἡμῶν ἡ ψυχή, συμπορευθεῖσα θεῷ, καὶ ὑπεριδοῦσα ἃ νῦν εἶναι φαμέν, καὶ ἀναπτύξασα εἰς τὸ ὄντως ὄν. διὸ δὴ δικαίως μόνη τελεοῦται ἡ τοῦ φιλοσόφου διάνοια. τοῖς γὰρ ἐκείνοις ἀεί ἐστι μνήμῃ κατὰ δύναμιν, τοῖς οἷσπερ ὁ θεὸς ὢν, θεῖός ἐστι. τοῖς δὴ τοιούτοις ἀνὴρ ὑπομνήμασιν ὀρθῶς χρώμενος, τελέους ἀεὶ τελετὰς τελούμενος, τέλεος ὄντως μόνος γίγνεται. ἐξισάμενος δὲ τῶν ἀνθρωπίνων σπουδασμάτων, καὶ τοῖς τοῦ θείου μεγόμενος, νουθετεῖται μὲν ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὡς παρακινῶν, ἐνθουσιάζων δὲ λέληθε τοὺς πολλούς. ἔστι δὴ οὗτος ὁ πᾶς ἥκων λόγος περὶ τῆς τετάρτης μανίας, ἵν' ὅταν τις τηδὲ ἰδὼν ὁρῶν κάλλος, τὰ ἀληθοῦς ἀναμιμνησκόμενος, ἀναπτερωθῇ τε καὶ ἀναπτερούμενος προθυμῆται ἀναπτέσθαι· ἀδυνατῶν δέ, ὄρνιθος δίκην βλέπων ἄνω, τῶν κάτω δὲ ἀμελῶν, αἰτίαν ἔχῃ ὡς μανικῶς διακείμενος. ὡς ἄρα αὕτη πασῶν τῶν ἐνθουσιάσεων ἀρίστη τε καὶ ἐξ ἀρίστων τῷ τε ἔχοντι καὶ τῷ κοινωνοῦντι αὐτῆς γίγνεται· καὶ ὅτι τοιούτης μετέχων τῆς μανίας ὁ ἐρῶν τῶν καλῶν, ἐραστὴς καλεῖται. καθάπερ γὰρ εἴρηται, πᾶσα μὲν ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα· (ἢ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῷον)

excepto animo illius vnius qui ſine vllo dolo philoſophatus eſt, vel qui cum ſapiẽtię ſtudio pueros amauit. Hi quidem tertio mille annorum ambitu, ſi ter hanc vitam deinceps elegerint, ſic recuperatis alis, poſt tria annorum millia abeuntes euolant. Alii verò animi, quum primæ vitæ finem fuerint conſequuti, iudicii quoque ſententiam nanciſcuntur. iudicati autem, alii ſub terram profecti ad locum iudicio expẽdendo deſtinatum, pœnas expendũt: alii in quendam cœli locum ex iudicii formula ſubleuati, ita viuunt vt dignum eſt ea vita quam in hominis ſpecie ſiue forma vixerant. Millenario autem anno redeuntes ambo ad ſortitionem electionémque ſecundæ vitæ, deligũt vnuſquiſq; eam vitam quam velit. Hîc & in beluæ vitam humanus animus commigrat, & ex belua rurſus in hominẽ, ſi modò is animus quandoq; fuerit hominis. [a] Etenim is qui veritatem nunquam conſpexerit, in hanc figuram venire nunquam poterit. oportet autem hominem intelligere ſecundum ſpeciem, quæ ex multis rebus ſingularibus ſub ſenſum cadentibus in vnum quiddam ratiocinatione conceptum vno quodam ambitu concluditur. Hoc verò eſt illarum rerum RECORDATIO, quas olim vidit animus noſter cum deo profectus, & illa deſpiciens quæ nunc eſſe dicimus, & ad id quod verè eſt, rurſus oculorum aciem cõuertens. quocirca ſola philoſophi cogitatio recuperat alas: nam in illis, quantum fieri poteſt, memoria ſemper obuerſatur, in quibus, vt diuinis nimirum, ille qui verſatur, diuinus eſt. ac proinde homo alioqui mortalis, qui huiuſmodi rectè vtitur præceptis, & perfectis ſemper ritibus imbuitur, perfectus omnino ſolus euadit. ab humanis autem ſtudiis ſegregatus, & rebus diuinis perpetuò inhærens, carpitur à multitudine, veluti mente ſua deturbatus: ſed ignorat vulgus, illum diuino quodam numine repleri. Huc igitur omnis illa oratio refertur, quæ in quarto furoris genere explicando verſatur, quum videlicet aliquis rem pulchram quandam hîc conſpicatus, veræ illius reminiſcens, alas recipit: quibus receptis connititur euolare: quum verò id facere nequeat, tanquam ales, ſuperna loca ſuſpiciens, & inferiora negligens, in hoc crimen incurrit quaſi furore correptus eſſet. Hæc igitur mẽtis alienatio, omniũ optima atq; ex optimis fit, & ei qui penes ſe illam habet, cámq; cæteris cõmunicat: & qui huius inſaniæ particeps eſt, quũ amet pulchra, amator vocatur. Omnis enim hominis animus, quẽadmodum dictũ eſt, res ipſas reuera cõtemplatus eſt: (alioqui in hoc animal minimè veniſſet)

a Ad primariam quæſtionem propius accedit: quam ita explicat, vt primo loco doceat quænã ſit vera PVLCHRITVDO & quinam homines ſint illius compotes: ſecundo, veræ illius pulchritudinis εἴδωλον, quod malè ſani homines pro vera pulchritudine colũt. Docet igitur eã eſſe veram Pulchritudinẽ quã ſuprà deſcripſit, nimirum Id quod eſt, conſtantémque veritatem, quã in patria videbat animus. at dũ in hoc corpus venit hoſpes, certè craſſa ſtupidáque corporis contagione obſtupefcit, ita vt rerum quas olim norat obliuiſcatur. id eſt, vt ſequitur ipſe, deſluãt alæ quibus in cœlum ſubuehatur. Itaq; craſſa illa & ſupina ignorantia obuoluitur animus, donec ad id quod verè eſt, rurſus oculorum aciem conuertat. quod quum ſola faciat philoſophi cogitatio, ſola quoque alas recuperare cenſenda eſt, quibus diuinus rurſus euadit, quandoquidem diuina ratio in illo dominatur. Hanc eſſe veram pulchritudinẽ & verum amorem, quum veritatem intelligimus: quæ ſi vt eſt cognoſci poſſet, mirabiles amores excitaret ſui. Reminiſcentiæ autem doctrinam intexit, cuius quæ ſit ſentẽtia, vide ea quæ in Menonem annotauimus.

r cordari verò ex his quæ hîc sũt,illorũ nõ facil· est cuilibet animo, neque quotcũque ex illis breue tempus illic inspexerunt,neq; quicunque huc illapsi ea infelicitate obuoluti sunt vt in prauas quasdam consuetudines conuersi, sacrorum quæ aliquando conspexerãt, obliuionem sibi induxerint. Quamobrem pauci restãt quibus satis memoriæ superstit. Hi verò quum earum rerum quas ibi inspexerant, similitudinem hîc vident, obstupescunt, & quasi extra se sunt: écquæ tamen sit illa passio, ignorant, quia non satis res persentiũt. Iustitiæ quidem & temperantiæ & aliarum virtutũ quæ in animis pretio & honore sunt dignæ, non inest lux in his imaginibus quas in his terris intuemur:sed per obscura quædam instrumenta ipsorum pauci & ægrè quidem ad illas imagines ita accedunt, vt eius quod imãgine illa repræsentatum est genus contemplentur. At pulchritudinem splendidissimam tunc videre licebat,quando cum beato illo choro felicem illam visionem contemplationémq; sequentes, cũ Ioue quidem nos,alii verò cum alio quodã deorum viderũt & initiati sunt sacris, quæ fas est dicere sacrorum omniũ beatissima: quæ celebramus integri quidẽ nos,& à malis illis immunes atque liberi, quæcunq; in posterũ tẽpus manebant: integris verò & simplicibus & immobilibus & felicibus spectaculis initiamur, & ea attentè inspicim⁹, pura in luce puri & extra omnẽ impuritatis noxã, soluti ab hoc ergastulo quod modò circumferentes Corpus vocamus,in modũ ostreæ huic alligati. Hæc igitur sanè condonentur rerum illarum quæ tunc extabant memoriæ:propter quam liberius atq; prolixius hæc à nobis sũt dicta. PVLCHRITVDO autem, sicut diximus, progressa emicabat illustrius: & vbi huc venerimus, percepimus eã per sensũ nostrorũ perspicacissimũ clarissimè effulgentẽ.visus enim omniũ sensuũ nostrorũ qui per corpus variè manant acutissimus atq; efficacissimus est: quo tamen visu minimè perspicitur SAPIENTIA: CVIVS FORMA ET TANQVAM FACIES SI OCVLIS CERNERETVR, MIRABILES AMORES EXCITARET SVI. & de cæteris quidẽ rebus amabilibus eadẽ est ratio. Nũc verò pulchritudo hãc veluti dignitatẽ sortita est, vt & omniũ rerũ illustrissima & amabilis maximè existeret. [a] Is ergo qui sacris recenter est initiatus aut deprauatus, haud celeriter hinc illuc ad ipsam pulchritudinem fertur, similitudinem hîc quandam, quæ ab illa denominatur,contemplans. quamobrem dum aspicit, haudquaquam veneratur, sed quadrupedis in morem voluptati indulgens, ad rem veneream impetu quodam abripitur: & procacitatis fœda consuetudine sese immiscens,

a Quoniã in hoc corporis carcere remanẽt scintillæ rationis, quæ tamen vim suam in tãta caligine amittant: docet quàm grauiter hallucinentur homines ex hac pulchritudinis φαντασίᾳ & opinatione, dum veritate prætermissa in rebus falsis versantur. cuius deprauatæ contemplationis varios impetus & errores, continuata illa Alarum & curtus similitudine,luculenter describit. Ita absoluit primam illã disputationis partem de pulchritudine rationis.

A ἀναμιμνήσκεσθαι δ' ἐκ τῶνδε ἐκεῖνα, οὐ ῥᾴδιον ἁπάσῃ, οὔτε ὅσαι βεβαχέως εἶδον πότε παρεῖ, οὔθ' αἱ δι' ὀλίγου πεσοῦσαι εὐδυστύχησαν· οὔτε αὖ τοῦ τινῶν ὁμιλιῶν ὅτι τὸ ἄδικον τραπόμεναι, λήθῃ ὧν πότε εἶδον ἱερῶν ἔσχον. ὀλίγαι δὴ λείπονται αἷς τὸ τῆς μνήμης ἱκανῶς πάρεστιν. αὗται γ', ὁπόταν τι τῶν ἐκεῖ ὁμοίωμα ἴδωσιν, ἐκπλήττονται, καὶ οὐκέθ' αὑτῶν γίγνονται. ὃ δ' ἐστὶ τὸ πάθος ἀγνοοῦσι, διὰ τὸ μὴ ἱκανῶς διαισθάνεσθαι.

B δικαιοσύνης μὲν οὖν καὶ σωφροσύνης, καὶ ὅσα ἄλλα τίμια ψυχαῖς, οὐκ ἔνεστι φέγγος οὐδὲν ἐν τοῖς τῇδε ὁμοιώμασιν· ἀλλὰ δι' ἀμυδρῶν ὀργάνων μόγις αὐτῶν καὶ ὀλίγοι ὅτι ἐπὶ τὰς εἰκόνας ἰόντες, θεῶνται τὸ τῆς εἰκασθέντος φύσεως. κάλλος δ' ἦν τότε ἰδεῖν λαμπρόν, ὅτε σὺν εὐδαίμονι χορῷ μακαρίαν ὄψιν τε καὶ θέαν ἑπόμενοι μετὰ μὲν Διὸς ἡμεῖς, ἄλλοι δ' μετ' ἄλλου θεῶν, εἶδόν τε καὶ ἐτελοῦντο τελετῶν ἣν θέμις λέγειν μακαριωτάτην· ἣν ὠργιάζομεν ὁλόκληροι μὲν αὐτοὶ ὄντες, καὶ ἀπαθεῖς κακῶν ὅσα ἡμᾶς ἐν ὑστέρῳ χρόνῳ ὑπέμενεν· ὁλόκληρα δὲ καὶ ἁπλᾶ καὶ ἀτρεμῆ καὶ εὐδαίμονα φάσματα μυούμενοί τε καὶ ἐποπτεύοντες ἐν αὐγῇ καθαρᾷ καθαροὶ ὄντες καὶ ἀσήμαντοι τούτου ὃ νῦν δὴ σῶμα περιφέροντες ὀνομάζομεν ὀστρέου δίκην δεδεσμευμένοι. ταῦτα μὲν οὖν μνήμῃ χαλεπὰ ἔστω, δι' ἃ πόθῳ τῶν τότε νῦν μακρότερα εἴρηται. κάλλος δ', ὥσπερ εἰπόμεν, μετ' ἐκείνων ἔλαμπεν ἰόν. ἐλθόντες δὲ κατειλήφαμεν αὐτὸ διὰ τῆς ἐναργεστάτης αἰσθήσεως τῶν ἡμετέρων σαφέστατον ἐναργέστατα. ὄψις γὰρ ἡμῖν ὀξυτάτη τῶν διὰ τοῦ σώματος ἔρχεται αἰσθήσεων, ᾗ φρόνησις οὐχ ὁρᾶται. δεινοὺς γὰρ ἂν παρεῖχεν ἔρωτας, εἴτι τοιοῦτον ἑαυτῆς ἐναργὲς εἴδωλον παρείχετο εἰς ὄψιν ἰόν, καὶ τἆλλα ὅσα ἐρασταί. νῦν δ' κάλλος μόνον τοῦτο ἔσχε μοῖραν, ὥστ' ἐκφανέστατον εἶναι καὶ ἐρασμιώτατον. ὁ μὲν οὖν μὴ νεοτελὴς, ἢ διεφθαρμένος, οὐκ ὀξέως ἐνθένδε ἐκεῖσε φέρεται πρὸς αὐτὸ τὸ κάλλος, θεώμενος αὐτὸ τὴν τῇδε ἐπωνυμίαν. ὥστε οὐ σέβεται προσορῶν, ἀλλ' ἡδονῇ παραδοὺς, τετράποδος νόμῳ βαίνειν ὁρμᾷ, καὶ παιδεραστεῖν· καὶ ὕβρει προσομιλῶν,

Alia afferuntur lectio, τὸ δ' κάλλος &c. item δὴ pro δέ. Multis autem & aliis locis δ' pro δὴ apud hunc scriptorem perpetuã scripturam inuenitur.

οὐ δέδοικεν, οὐδὲ αἰσχύνεται τοῦδε φύσιν ἡδονῆς διώκων. ὁ δὲ ἀτελὴς, ὁ τῶν τότε πολλὰ θεασάμενον, ὅταν θεοειδὲς τοῦ σώματος ἴδῃ, κάλλος δὲ μεμιμημένον, ἢ τινα ἀσώματον ἰδέαν, τοῦτον μὲν ἔφριξε, καί τι τῶν τότε ὑπῆλθεν αὐτὸν δείματος· εἶτα θεασόρων, ὡς θεὸν σέβεται· καὶ, εἰ μὴ δεδίει τὴν τῆς σφόδρα μανίας δόξαν, θύοι ἄν, ὡς ἀγάλματι καὶ θεῷ, τοῖς παιδικοῖς. ἰδόντα δὲ αὐτὸν, οἷ ἐκ τῆς φείκης μεταβολή τε καὶ ἱδρὼς καὶ θερμότης ἀήθης λαμβάνει. δεξάμενος γὰρ τοῦ κάλλους τὴν ἀπορροὴν διὰ τῶν ὀμμάτων, ἐθερμάνθη· ἡ δὲ τοῦ πτεροῦ φύσις ἄρδεται. θερμανθέντος δὲ ἐτάκη τὰ τοῦ τὴν ἔκφυσιν, ἃ πάλαι ὑπὸ σκληρότητος συμπεπυκότα εἶργε μὴ βλαστάνειν. ὑπορρυείσης δὲ τῆς τροφῆς, ᾠδησέ τε καὶ ὥρμησε φύεσθαι ἀπὸ τῆς ῥίζης ὁ τοῦ πτεροῦ καυλὸς ὑπὸ παντὸ τοῦ τῆς ψυχῆς εἴδους. πᾶσα γὰρ ἦν τὸ πάλαι πτερωτή. ζεῖ οὖν ὅλη καὶ ἀνάγκη ἐστὶν. καὶ ὥσπερ τῶν ὀδοντοφυούντων παῖδος περὶ τοὺς ὀδόντας γίγνεταί ὅταν ἄρτι φύωσι, κνησίς τε καὶ ἀλγηδὼν περὶ τὰ οὖλα, τοιοῦτόν δὴ πέπονθεν ἡ τοῦ πτεροφυεῖν ἐρασθέντος ψυχή· ζεῖ τε καὶ ἀλγεῖ καὶ γαργαλίζεται φύουσα τὰ πτερά. ὅταν μὲν οὖν βλέπουσα τοῦτο τοῦ παιδὸς κάλλος, ὅθεν μέρη δέχεται δή που καὶ ῥέοντα, ἃ δὴ ἵμερος καλεῖται, δεχθεὶς καὶ ἵμερον ἀρδηταί τε καὶ θερμανθῇ, λωφᾷ τε τῆς ὀδύνης καὶ γέγηθεν· ὅταν δὲ χωρὶς γλιχθῇ καὶ αὐχμήσῃ, τὰ τῶν διεξόδων στόματα ἢ ὃ πτεροῦ ὁρμαὶ σὺν αὐτῷ ἀναφύονται, μύσαντα ἀποκλείει τὴν βλάστην τοῦ πτεροῦ. ἡ δ' ἐντὸς μὴ τοῦ ἱμέρου ἀποκεκλεισμένη, πανδοῦσα οἷον τὰ σφύζοντα, τῇ διεξόδῳ ἐγχρίει ἑκάστῃ τὴν καθ' αὑτὴν. ὥστε πᾶσα κεντουμένη κύκλῳ ἡ ψυχὴ οἰστρᾷ καὶ ὀδυνᾶται· μνήμην δ' αὖ ἔχουσα τοῦ καλοῦ γίγνεται. ἐκ δὴ ἀμφοτέρων μεμιγμένων ἀθυμεῖ τε τῇ ἀπορίᾳ τοῦ πάθους, καὶ ἀποῤῥοῦσα λυτῆς· καὶ ἐμμανὴς οὖσα, οὔτε νυκτὸς δύναται καθεύδειν, οὔτε μεθ' ἡμέραν ἔνθα ἂν ᾖ μένειν. φεύγει δὲ ποθοῦσα ὅπου ἂν εἰδῇ ὀφθεὶς τὸ ἔχοντα τὸ κάλλος. ἰδοῦσα δὲ καὶ ἐποχετευσαμένη ἵμερον, ἔλυσε μὲν τὰ τότε συμπεφραγμένα, ἀνέπνευσέ τε καὶ ὠδίνων ἔληξε. ἡδονὴν δὲ αὖ ταύτην γλυκυτάτην ἐν τῷ παρόντι καρ-

A minimè veretur neque pertimescit eam voluptatem sectari quæ est contra naturam. Sed is qui perfectè initiatus est sacris, & qui aliquando plurima est contemplatus, quãdo vultum quendam diuina quadam forma illustrem, vel aliquam corporis formã incorpoream illam rectè imitantem, primùm quidem fremit, vetúsq; quidam metus incrudescit: deinde inspiciẽs, tanquam deum colit, ac nisi vereretur vehementis insaniæ crimẽ, amasio suo nõ aliter quàm augustæ cuidam dei imagini sacra faceret.

B cõspicatum verò ipsum veluti ex horrore, habitq; permutatio, sudor & ardor insolitus occupat. vbi autẽ pulchritudinis influxũ per oculos accepit, calefit, quatenus pennarum natura irrigatur. postquã verò incaluit, emollescunt ea quæ enasci gliscebant, & tamen præ duritie iampridem compacta constringebantur, ne egerminarent. At vbi alimonia influxerit, pennarum germina iam ab ipsis radicibus tumescentia, impetu quodam per totam animæ speciẽ nituntur erumpere. tota enim erat olim pẽnis suffulta anima. feruet igitur in hac eruptione tota, & prosilit: atque vt infantes,

C quum dentes emittunt, pruritu & dolore gingiuarum vexantur: ita & eius animus qui pennas gestit emittere, & feruet & titillatione molestiáque afficitur. Itaque quum pueri speciem intuetur, partes inde accedẽtes & affluentes excipiens, cupidine illo irrigatur & calescit, ac proinde desinit in ipso dolor & lætatur animus. Inde cupido ille nomen habet, quoniam τὰ μέρη ῥέουσι [i. partes fluunt] ἵμερος vocatur. Quum verò procul abfuerit, & meatus ea parte exaruerint qua illi meatus arẽtes & compacti sunt, & inde tamen penna nititur emer-

D gere, pennarum germen idcirco illi circũcludunt. Hoc verò simul cum cupidineo illo influxu germen circumclusum, insiliens in meatum, veluti ea quæ micant & palpitant, ipsum sibimet suos meatus vndique obstruit constringítque. Quocirca omnis anima dum stimulis concitatur, atque vndique saucia doloris vim sentit, & furit & dolore exæstuat, rursúsque pulchritudinis memoria delectatur. Ex vtriſq; verò permixtio passionis huiusmodi vehementia & nouitate torquetur, & perplexa

E anxiáq; insanit. Sic affecta, præ furoris impatiẽtia neq; noctu dormire potest, neque interdiu vsquam consistere, sed passim vagatur eius videndi desiderio qui pulchri sit compos, quocunque eum loco se comperturam arbitretur. Quẽ vbi viderit illiúsque in se desiderium instillauerit, tum verò omnia quibus tenebatur pudoris claustra perfringit, & respirãdi facultatẽ nacta, iam desinit stimulis doloribúsque exagitari. Hac verò iucundissima voluptate in præsentia per-

Videtur deesse particula ἢ ante participium μύσαντα. Conferendus est autẽ hic locus cum illo præcedente, ἃ πάλαι ὑπὸ σκληρότητος συμπεπυκότα εἶργε μὴ βλαστάνειν.

fruitur, vt nunquam ab eius illecebris ſpõte diſcedat, neque quenquam pluris faciat quàm amaſium: ſed parentes, fratres, amicóſq; omnes obliuioni tradat, profligatóque per incuriam patrimonio, nihili talem ducat iacturam illam: patrias quoque conſuetudines & dignitates, quibus gloriari ſolebat, penitus aſpernetur, & ſeruire & iacere vbicunque parata, modò facultas ſit potiundæ cupidinis. nam præterquam quòd eum ſtudioſè colit qui pulchritudinis eſt compos, hoc etiã accedit quòd maximorum laborum medicum illum inuenerit. Hanc nimirum affectionẽ, præclare puer, in quo mea nunc oratio verſatur, homines quidem vocant AMOREM: quo autẽ nomine dii appellãt ſi audieris, meritò, opinor, propter iuuentutem ridebis. Proferũt videlicet nonnulli, vt quidẽ arbitror, Homeridæ, ex reconditis carminibus, in Amorem carmina duo: quorum alterum nimis eſt petulãs, neque concinnum ſatis. ſic autem prædicant,

Hunc mortales nimirum Ἔρωτα *vocant deſiderabilem,*
At dij immortales, Πτέρωτα, *propter* πτεροφοίτου, [*i. volandi*] *neceſsitatem.*

his partim licet credere, partim non licet. nihilominus tamen amantium & cauſa & affectio hæc ipſa eſt. Quicunque igitur ex Iouis pediſſequis captus fuerit, grauius cõſtantiúſq; alati illius onus ferre poteſt: qui verò Martis ſunt miniſtri, & cum illo euagati ſunt, vbi Amoris capti ſunt retibus, ſiquam ab amaſio iniuriam ſibi illatam putant, in cædem facilè prouolant, præcipitéſque tum ad ſeipſos tum & amaſios mactandos feruntur. Atque ita ſecundum quenque deorum, cum quo quilibet chorum egit, eundem & colit & imitatur ſemper in vita, quantum viribus anniti poteſt, quandiu incorruptus extiterit: & hoc pacto primam hanc vitæ generationem ducit, talémque adeo ſeipſum & erga amaſios & erga cæteros exhibet. Amorem igitur pulchrorum ex ſuo quiſque diligit more, & tanquam deum ſibiipſi illum proponit, velutíque imaginem fabricatur & exornat, tanquam diuinis honoribus proſequuturus. Iouis ergo cultores eum ſibi amaſiũ quærunt cuius Iouialis ſit animus: atque idcirco animaduertunt vtrum ad philoſophiam & imperiũ natura ſit aptus: & quũ illum ab ſe inuentum amore fuerint complexi, omni labore atque induſtria enituntur quò ille talis euadat. At niſi priùs inſtitutum aggrediantur, tunc omni cura & diligentia adhibita conantur & ipſi diſcere vnde potuerint, & opus ipſum ſuſcipere. at inueſtigantes ex ſeipſis ſui dei naturam ad-

A πούτας. ὅθεν δὴ ἐκοῦσα εἰ) οὐκ ἀπολείπεται, οὐδέ τινα τοῦ καλοῦ ποιεῖ πλείονος ποιῆται· ἀλλὰ μητέρων τε καὶ ἀδελφῶν καὶ ἑτέρων πάντων λέληςται, & οὐσίας δι' ἀμέλειαν ἀπολλυμένης, πρὸς οὐδὲν τίθεται· νομίμων δὲ καὶ διαιτημάτων, οἷς τοτοῦ ἐκαλλωπίζετο, πάντων καταφρονήσασα, δουλεύειν ἑτοίμη καὶ κοιμᾶσθαι ὅπου αὐτῇ ἐᾷ τις ἐλπιδοφορωτάτου πόθου. τοῦτο γὰρ "τὸ σέβεσθαι καὶ τὸ κάλλος ἔχοντα, ἰατρὸν εὗρηκε μόνον τῶν μεγίστων πόνων. τοῦτο δὴ τὸ πάθος, ὦ παῖ καλέ, τοῦτο ὃν δή μοι ὁ B λόγος, αὐθέντοι μὲν Ἔρωτα ὀνομάζουσι· θεοὶ δὲ ὁ καλοῦσιν ἀκούσας, εἰκότως ἂν νεότητα γελάσειας. λέγουσι δέ, οἶμαι, τινὲς Ὁμηρίδαι, ἐκ τῶν ἀποθέτων ἐπῶν δύο ἔπη εἰς τὸν Ἔρωτα· ὧν τὸ ἕτερον πάνυ ὑβριστικόν, καὶ οὐ σφόδρα τοι ἔμμετρον. ὑμνοῦσι δὲ ὧδε,

Τὸν δ' ἤτοι θνητοὶ μὲν Ἔρωτα καλοῦσι πτερνόν,
Ἀθάνατοι δὲ Πτέρωτα, διὰ τὸ τερόφοιτον C ἀνάγκην.

τούτοις δὴ ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστι δὲ μή. ὅμως δὲ ἥγε αἰτία καὶ τὸ πάθος τῶν ἐρώντων τοῦτο ἐκεῖνο τυγχάνει ὄν. τῶν μὲν οὖν Διὸς ὁπαδῶν ὁ λῆθος ἐμβεβήκεσαν δυνάτας φέρειν τὸ τῆς τελεσουμένου ἄγος· ὅσοι δὲ Ἄρεός τε θεραπόται, καὶ μετ' ἐκείνου πορευόμενοι, ὅταν ὑπ' Ἔρωτος ἁλῶσι, καί τι οἴηνται ἀδικεῖσθαι ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου, φονικοὶ καὶ ἕτοιμοι καθιερεύειν αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά. καὶ οὕτω κατ' ἄνδρα ἕκαστον θεόν, οὗ ἕκαστος D ἐν χορεύσει, ἐκεῖνον ἑαυτῶν τε καὶ μιμούμενος εἰς ὃ δυνατὸν ζῇ, ἕως ἂν ᾖ ἀδιάφθορος· καὶ τὸν τῇδε τρόπον ἡμῖν βιοτεύῃ, καὶ τοῦτον τὸν ἕρωτα τοιόν γε τοῖς ἐρωμένοις καὶ τοῖς ἄλλοις ὁμιλῇ τε καὶ τοιοῦτον φέρηται. τὸν τε οὖν Ἔρωτα τὸν καλὸν τοιὸς ὅτου ἐκλέγεται ἕκαστος, καὶ ὡς θεὸν αὐτὸν ἐκείνου ὄντα ἑαυτῷ, οἷον ἄγαλμα τεκταίνεται & κατακοσμεῖ, ὡς ἐμμένων τε καὶ ὀργιάσων. ⓓ E μὲν δὴ Διός, Δίιόν τινα ζητοῦσι τὴν ψυχὴν ⓔ ὑφ' αὑτῶν ἐρώμενον. σκοποῦσιν οὖν εἰ φιλόσοφός τε καὶ ἡγεμονικὸς τὴν φύσιν· καὶ ὅταν αὐτὸν εὑρόντες ἐρασθῶσι, πᾶν ποιοῦσιν ὅπως τοιοῦτος ἔσται. ἐὰν οὖν μὴ πρότερον ἐμβεβῶσι τῷ ὑπετηδεύματι, τότε ἐπιχειρήσαντες μανθάνουσί τε ὅτου ἂν τι δυνῶνται, καὶ αὐτοὶ μετέρχονται. ἰχνεύοντες δὲ πρὸς ἑαυτῶν αὐθ' εἱρκειν τὸν τοῦ ἑρωμένου φύσιν,

Non τὸ sed τῷ legit etiã Fic. neque videtur illud posse ferri.

Legitur etiã Ὁμηρείδων.

In præced. edit. ἀπ. οὖσι: sed illâ lect. nó hanc, meritò sequitur Fic.

βούλοῦσι, ἀφ' ὃ σπουδάσωσι ἱκανῶς ἀναγκάσθαι τοῖς θεὸν βλέπειν· καὶ ἐφαπτόμενοι αὐτοῦ τῇ μνήμῃ, ἐνθουσιῶντες, ἐξ ἐκείνου λαμβάνουσι τὰ ἤθη καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα, καθόσον δυνατὸν θεοῦ αὐθρώπῳ μεταλεῖν. καὶ τοῦτον δὴ ἐρώμενον αὐτιῶνται, καὶ μᾶλλον ἀγαπῶσι· κἂν ἐκ Διὸς ἐρύτωσιν, ὥσπερ αἱ βάκχαι, ἐπὶ τῷ τοῦ ἐρωμένου ψυχῇ ἐπανθοιοῦντες, ποιοῦσιν ὡς δυνατὸν ὁμοιότατον τῷ σφετέρῳ θεῷ. ὅσοι δ' αὖ μὴ Ἥρας εἵποντο, βασιλικὴν ζητοῦσι· καὶ εὑρόντες, ὡσὶ τοῦτον πάντα δρῶσι τὰ αὐτά. ὃ δ' Ἀπόλλωνός τε καὶ ἑκάστου τῶν θεῶν, ὅτῳ, κατ' τὸν θεὸν ἰόντες, ζητοῦσι τὸν σφέτερον παῖδα πεφυκέναι· καὶ ὅταν κτήσωνται, μιμούμενοι αὐτοί τε καὶ τὰ παιδικὰ πείθοντες, καὶ ῥυθμίζοντες, εἰς τὸ ἐκείνῳ ὅμοιόν τε καὶ ἰδέαν ἄγειν, ὅση ἑκάστῳ δυνάμις· ἅτε φθόνῳ οὐδ' αἰελευθέρῳ δεδραμένοι χρώμενοι τοῖς τὰ παιδικά, ἀλλ' εἰς ὁμοιότητα αὐτοῖς καὶ τῷ θεῷ ὃν αὐ ἡμῖν, πᾶσαν πάντως ὅτι μάλιστα πειρώμενοι ἄγειν, οὕτω ποιοῦσι. τοῦ θυμίαν μὲν οὖν τῶν ὡς ἀληθῶς ἐρώντων καὶ τελετὴ, ἐάν γ' ἐνδιαπράξωνται ὃ τοῦ θυμοῦνται, ἐὰν λέγω. οὕτω καλή τε καὶ εὐδαιμονικὴ ἔστω τῷ δι' ἔρωτα μανέντος φίλου τῷ φιληθέντι γίγνεται, ἐὰν αἱρεθῇ. ἁλίσκεται δ' ἡδὴ ὅ αἱρεθεὶς ἐν τοιῷδε τρόπῳ. καθάπερ ἐν ἀρχῇ τοῦδε τοῦ μύθου τριχῇ διειλόμεθα ψυχὴν ἑκάστην· ἱππομόρφω μὲν δύο τινὲ εἴδη, ἡνιοχικὸν δ' εἶδος, τέταρτον δὲ νεῦρα ἔτι ἡμῖν ταῦτα μενέτω. τῶν δὲ δὴ ἵππων ὁ μὲν, φαμὲν, ἀγαθὸς, ὁ δ' οὔ. ἀρετὴ δὲ τίς τοῦ ἀγαθοῦ, ἢ κακοῦ κακία, οὐ δεῖ πω λέγειν· νεῦ δὲ λεκτέον. ὁ μὲν τοίνυν αὐτῶν ἐν τῇ καλλίονι στάσει ὤν, τό τε εἶδος ὀρθὸς καὶ διηρθρωμένος, ὑψαύχην, διόπυγος, λευκὸς ἰδεῖν, μελανόμματος, τιμῆς ἐραστὴς μετ' σωφροσύνης τε καὶ αἰδοῦς, καὶ ἀληθινῆς δόξης ἑταῖρος, ἄπληκτος, κελεύσματι μόνον καὶ λόγῳ ἡνιοχεῖται· ὁ δ' αὖ, σκολιὸς, πολὺς, εἰκῇ συμπεφορημένος, κρατεραύχην, βραχυτράχηλος, σιμοπρόσωπος, μελάγχρως, γλαυκόμματος, ὕφαιμος, ὕβρεως καὶ ἀλαζονείας ἑταῖρος, περὶ ὦτα λάσιος, κωφὸς, μάστιγι μετ' κέντρων μόγις ὑπείκων. ὅτῳ δ' ἂν ὁ ἡνίοχος, ἰδὼν τὸ ἐρωτικὸν ὄμμα, πᾶσι αἰσθήσει διαθερμήνας τὴν ψυχὴν, γαργαλισμοῦ τε καὶ πόθου κέντρων ὑποπλησθῇ,

A inuenire, voti tandē compotes fiunt, quòd ſumma quadam animi contentione mentis aciem ad Deum conuertere cogantur: deinde quum memoriæ vi illum attingāt, diuinitate afflati, mores & ſtudia, quatenus videlicet homini fas eſt harum rerum fieri participē, ſuſcipiūnt. quoniam autem rerū omnium cauſas referunt in amaſium, idcirco amore magis inflammantur. Quòd ſi ex Ioue hauriāt, bacchātium in morem, in amaſii animum infundentes, deo ſuo quātum poſſunt, eum ſimillimū reddunt. Quicunque verò Iunonem ſunt ſequuti,

B regium quærunt: quo inuēto, ſimiliter affecti eadem erga illum omnia faciunt. Apollinis verò reliquorúmque deorum cultores ſinguli, deos ſingulos imitantes, eodem modo affectum natura adoleſcentem quærunt. vbi verò eum comparauerint, & ipſi imitantes, ad eámq; imitationem ſuos illos amaſios impellentes, quantum facultate & viribus conſequi poſſunt, ad illius numinis inſtitutum effigiémque ſuos con formant: non inuidia, non illiberali maleuolentia in amaſios ſuos vtuntur, ſed omni

C ſtudio ad perfectam tum ſui tum dei quem colunt, ſimilitudinem, formare conantur. Cura igitur & quaſi initiatio verè amantium, ſi modò id quod cupiunt fuerint aſſequuti, huiuſmodi ſanè eſt qualem deſcripſimus: & inſignis admodum, & ad felicitatem exquiſita, ab amico propter amorē furēte ad eum qui dilectus fuerit, ſi captus fuerit, redit. qui autem capitur, hunc ferè in modū capitur: Vniuſcuiuſque animus, (ſicuti initio huius fabulæ diximus) in tres partes diſtribuitur. equorum enim formis aſſimiles duas quaſdam ſpecies ſtatuimus:

D aurigariam verò ſpeciem, tertiam. eadem verò nobis maneant in præſentia. Equorū autem alter bonus, alter malus. Quæ autē vel boni equi virtus, vel mali prauitas ſit, nondum planè diximus: nunc verò oratione expediendum eſt. Bonus, excellentiori habitu eſt, ſpecie rectus, artubus bene compoſitis, ardua ceruice, naribus aquilinis, albo colore, cōſpectúque ipſo nitidus, nigricantibus oculis, honoris cupidus, tēperantiæ pudoríſque particeps, ac veræ opinionis amicus, nullis ſtimulis indigens,

E ſola cohortatione & ratione gubernatur. Alter contrà, intortus, multiplex, temerè ſeſe contorquens, rigenti & dura ceruice, anguſto collo, ſimo conſpectu, colore ferrugineo, oculis cæſiis & ſanguine ſuffuſis, ceruicoſus & peruicax, hirſutis auribus atque ſurdis, vix flagello ſtimuliſque obtemperans. Quando igitur auriga, conſpicatus amatorium illum conſpectum, totúmque ſenſu animum inflammatum titillationis deſideriíque ſtimulis cōcitatur,

tum is equus qui aurigæ obtemperat, vt ſemper reuerentia ſe continere ſolet, tunc verò maximè ſeipſum cohibet, ne in amaſium ſuum temerè proſiliat. Alter, neque ſtimulis, neque verberibus coerceri poteſt, ſed exultat impetúque abripitur, & iugalem ipſúmque etiam aurigam eodem impetu defert præcipitem, & ad amaſium rei venereæ pruritu concitat. At illi initio quidem aduerſantur, indignabundi, quòd ad res graues & iniquas per vim adigantur: tandem verò quum nullus eſt mali illius modus, eo impetu ſinunt ſe abduci, ipſique etiam cedunt & conſentiunt, ſéque mandatis obtemperaturos teſtantur. & iam ibi hærent, amaſiique coruſcantem faciem ferunt. quem intuitus auriga, pulchritudinis ipſius naturam memoria repetit, eámque rurſus cernit cum temperantia caſto fundamento conſtanter conſtitutam atq; firmatam. at eam conſpicatus & timuit & præ reuerentia recidit reſupinus: atque vbi coactus eſt fræna retrahere, & ea quidé vehementia vt equi ambo femoribus aut natibus humi conſideant: ſed alter quidem ſpõte, quia minimè reluctatur, procax autem equus, per vim adactus. Longius verò diſcedentes, alter quidem reuerentia & cõſternatione omnem animum ſudore madefacit: alter autẽ, dolore liberatus, quem & frænum & caſus incuſſerit, vix tandem recepto ſpiritu ad contumelias ſe conuertit, & aurigam iugalémque ſuum increpat, quòd ignauia & vecordia ordinem concordiámque deſeruerint. Tum verò cogẽs iterum detrectantes vt accedant, vix conceſſit tandem illis, rem in aliud tempus differri poſtulãtibus. quod vbi aduenit, prout conſtitutum fuerat, cuius ſe eſſe immemores ſimulant, hic verò illis in memoriam reuocat, vim intentans, hinniens, trahens, & quidem eouſque vt ad amaſium cogat rurſus accedere, quos iiſdem ſermonibus compellet. Poſtquam autem propè acceſſerunt, ſupinus extenſáque cauda frænum mordet, & impudenter trahit. Sed auriga multo magis eadem paſſus, & quaſi ad carcerem collapſus, habenas longè vehementius trahit, iniuriíque equi dentes comprimit & impuram linguã maxilláſque cruẽtans, crura natéſque in humum illidit, & multis doloribus implicat. Quod quum ſæpe iam prauus ille equus perpeſſus eſt, deſiit laſciuire, manſuefactus iam aurigæ obtemperat prouidentiæ, atque etiam quum pulchrum videt, metu perit: atque adeo cõtingit amatoris animum cum reuerentia quadam & metu, amaſiorũ ſequi veſtigia.

A ὁ μὲν ὑπειθὴς τῷ ἡνιόχῳ τῶν ἵππων, ἀεί τε καὶ τότε αἰδοῖ βιαζόμενος, ἑαυτὸν κατέχει, μὴ ἐπιπηδᾷν τῷ ἐρωμένῳ· ὁ δέ, οὔτε κέντρων ἰωὶ ὀχικῶν, οὔτε μάστιγος ἔτι ἀντέπεται, σκιρτῶν δὲ βίᾳ φέρεται· καὶ πολλὰ τοιαῦτα πράξας τὸν σύζυγά τε καὶ ἰωὶ ὀχῳ, ἀναγκάζει ἰέναι τε ἐπὶ τὰ παιδικὰ, καὶ μνείαν ποιεῖσθαι τῆς τῶν ἀφροδισίων χάριτος. τὼ δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀντιτείνετον, ἀγανακτοῦντε ὡς δεινὰ καὶ παράνομα ἀναγ-

B καζομένω· τελευτῶντε δέ, ὅταν μηδὲν ἧ πέρας κακοῦ, παρθέσθον ἀγομένω, εἴξαντε, καὶ ὁμολογήσαντε ποιήσειν ὃ κελεύομεν. καὶ ἐπὶ αὐτὰ τ' ἐλθόντο, καὶ εἶδον τὸ ἄστρον τὸ τῶν παιδικῶν ἀστράπτουσαν. ἰδόντος δὲ τὸν ἡνίοχον ἡ μνήμη ἐπὶ τὸ τοῦ κάλλους φύσιν ἦνεγκεν, καὶ πάλιν εἶδεν αὖ τὸ μετὰ σωφροσύνης ἐν ἁγνῷ βάθρῳ βεβῶσαν. ἰδοῦσα δὲ ἐδεδοίκει τε, καὶ σεφθεῖσα ἀνέπεσεν ὑπτία· ἅμα δὲ ἀναγκάσθη εἰς ὕπτιον αἰεὶ

C κύσαν τὰς ἡνίας, οὕτω σφόδρα ὥστε ὀπίσω τὰ ἰσχία ἀμφω καθίσαι τῶν ἵππων· ὁ μὲν, ἑκόντα, ἅτε ὃ μὴ ἀντιτείνων· οἱ δ' ὑβρισταί, μάλα ἄκοντα. ἀπελθόντε δὲ ἀπωτέρω, ὁ μὲν ὑπ' αἰσχύνης τε καὶ θάμβους ἱδρῶτι πᾶσαν ἔβρεξε τὴν ψυχήν· ὁ δὲ, λήξας τῆς ὀδύνης ἅμα τοῦ χαλινοῦ τε ἔσχε καὶ τοὺς τολμήματος, μόγις ἐξαναπνεύσας ἐλοιδόρησεν ὀργῇ, πολλὰ καὶ κακίζων τόν τε ἡνίοχον καὶ τὸν

D ὁμόζυγα, ὡς δειλίᾳ τε καὶ ἀνανδρίᾳ λιπόντε τὴν τάξιν καὶ ὁμολογίαν. καὶ πάλιν ὀκνοῦντας ἐθέλοντας προσιέναι ἀναλκάζων, μόγις σὺν χρόνῳ, δεόμενων εἰσαῦθις ὑποκαλέσας· ἐλθόντος δὲ τοῦ συντεθέντος χρόνου, οὐ μνήμην ποιούμενω προϊοῦσιν ἀναμιμνήσκων, βιαζόμενος, τρεμετίζων, ἕλκων ἠνάγκασεν αὖ προσελθεῖν τοῖς παιδικοῖς ὑπὲρ τοὺς αὐτοὺς λόγους. καὶ ὅπως ἐγγὺς ἦσαν, ἐγκύψας καὶ ἐκτείνας τὸν κέρκον, ἐνδακὼν τ' χαλινὸν

E μετ' ἀναιδείας ἕλκει. ὁ δ' ἡνίοχος ἔτι μᾶλλον τοῦ αὐτοῦ πάθους παθών, ὥσπερ ἀπὸ ὑποπλήκτου ἀναπεσὼν ἔτι μᾶλλον τὸν ὑβριστὴν ἵππον ἐκ τ' ὀδόντων βίᾳ ὀπίσω σπάσας τ' χαλινόν, τόν τε κακήγορον γλῶτταν καὶ τὰς γνάθους κατῆμαξε, καὶ τὰ σκέλη τε καὶ τὰ ἰσχία τοῖς γῆν ἐρείσας, ὀδυνώμενος ἔδωκεν. ὅτου δ' αὖ τὸν πολλάκις πάσχοντα πονηρὸν τ' ὕβρεως λή-

ξῃ, ταπεινωθεὶς ἕπεται ἤδη τῇ τ' ἡνιόχου σοφίᾳ· καὶ ὅταν ἴδῃ τ' καλὸν, φόβῳ διόλλυται. ὥστε συμβαίνει ποτ' ἤδη τ' τοῦ ἐρωτικοῦ ψυχῇ τοῖς παιδικοῖς αἰδουμένῳ τε καὶ δεδοικυίᾳ ἕπεσθαι.

ἄτε οὖν πᾶσαν θεραπείαν, ὡς ἰσόθεος, θερα-
πεύοντος, οὐχ ὑπὸ σχήματι ζωμένου τοῦ
ἐρῶντος, ἀλλὰ ἀληθῶς τοῦτο πεπονθότος· καὶ
αὐτὸς ὢν φύσει φίλος, εἰς ταυτὸν ἄγει τὴν
φιλίαν τῷ θεραπεύοντι. ἐὰν δὲ καὶ ἐν τῷ
τοιῷδε ὑπὸ ξυμφοιτητῶν ἢ τινων ἄλλων
ψευδῶς ἐλεγμένος ᾖ, λεγόντων ὡς αἰσχρὸν ἐ-
ρῶντι πλησιάζειν, καὶ ψεύδους τούτου ἀπτηται ⟨Ν⟩
ἐρῶντα· τοιούτου δὲ ἤδη τοῦ χρόνου, ἥ τε ἡλι-
κία καὶ ὁ χρεὼν ἤγαγεν εἰς τὸ τοιόνδε αὐ-
τὸν εἰς ὁμιλίαν. οὐ γὰρ δή ποτε εἱμαρται κα-
κὸν κακῷ φίλον, οὐδὲ ἀγαθὸν μὴ φίλον ἀ-
γαθῷ εἶναι. τοιοῦτον δὲ, καὶ λόγου τε καὶ
ὁμιλίαν δεξαμένου ἐγγυθεν, ἡ θεῖα γιγνομέ
νη τοῦ ἐρῶντος εὐκλήτει τὸ ἐρώμενον, διαι-
σθανόμενον ὅτι οὐδὲ ⟨Ν⟩ ξύμπαντες ἄλλοι
φίλοι τε καὶ οἰκεῖοι μοῖραν φιλίας τοιάδε
προέχονται τοιοῦτον ⟨Ν⟩ ἔνθεον φίλον. ὅταν δὲ
χρονίζῃ τοῦτο δρῶν, καὶ πλησιάζῃ, μὴ τοῦ
ἀπολέσθαι ἕνεκα γυμνασίοις καὶ ἐν ταῖς ἄλ-
λαις ὁμιλίαις, τότε ἤδη ἡ τοῦ ῥεύματος ἐκεί-
νου πηγή, ὃν ἵμερον Ζεὺς, Γανυμήδους ἐρῶν, ὠ-
νόμασε, πολλὴ φερομένη τοῦτον ⟨Ν⟩ ἐραστήν,
ἡ μὲν εἰς αὐτὸν ἐδύ, ἡ δ' ἐπομεστουμένου, ἔ-
ξω ἐπορρεῖ. καὶ οἷον πνεῦμα, ἢ τις ἠχὼ ἀπὸ
λείων τε καὶ στερεῶν ἀλωμένη, πάλιν ὅθεν
ὥρμηται φέρεται· οὕτω δὴ τὸ κάλλους ῥεῦμα,
πάλιν εἰς ⟨Ν⟩ καλὸν ἀφ' ὧν ὁμιλάτων ἰόν, ἡ
πέφυκεν ὅτι τῷ ψυχρῷ ἱέναι ἀφικόμε-
νον, καὶ ἀναπηρώσαν ταῖς ὁδοῖς τῶν πτερῶν,
ἄρδει τε καὶ ὥρμησε πτεροφυεῖν τε, καὶ πλῆ
τὸν τοῦ ἐρωμένου αὖ ψυχὴν ἔρωτος ἐνέπλησεν.
ἐρᾷ μὲν οὖν· ὅτου δὲ, ἀπορεῖ· καὶ οὔθ' ὅτι πέ-
πονθεν οἶδεν, οὐδὲ ἔχει φράσαι· ἀλλ' οἷον
ἀπ' ἄλλου ὀφθαλμίας ἀπολελαυκώς, τοῦτο
φασιν εἰπεῖν οὐκ ἔχει· ὥσπερ δὲ ἐν κατόπτρῳ
ἐν τῷ ἐρῶντι ἑαυτὸν ὁρῶν λέληθε. καὶ ὅταν
μὲν ἐκεῖνος πάρῃ, λήγει κἀκεῖνα ὁμοίως τῆς ὀδύνης· ὅταν δὲ ἀπῇ, κἀκεῖνα αὖ πο-
θεῖ καὶ ποθεῖται, εἴδωλον ἔρωτος αὐτ' ἔρωτος
ἔχων. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἴεται οὐκ ἔρωτα
ἀλλὰ φιλίαν εἶναι· ὀπτᾶται δὲ ἐκείνῳ πα-
ραπλησίως μὲν, ἀσθενέστερος δὲ, ὁρᾶν, ἅπτε-
σθαι, φιλεῖν, συγκατακεῖσθαι· καὶ δὴ, οἷον εἰ-
κὸς, ποιεῖ τὸ μετὰ τοῦτο ταχὺ θαῦμα. ἐν οὖν
τῇ συγκοιμήσει, τὸ μὲν ἐρώμενον ὁ ἀκόλαστος
ἵππος ἔχει ὅ, τι λέγει τοῖς τὰ ἡνίοχον, καὶ ἀ-
ξιοῖ αὐτὶ πολλῶν πόνων σμικρὰ ἀπολαῦσαι·

In quodam uet. φίλος τοῦ θερα-πεύοντι, absque iis quæ sunt interiecta.

Veram lectionem esse puto ἀλλομένη, quæ apud Eusseb. extat.

A tanquam ergo diuinus vir quidam, omni
studio atque obseruantia colitur, non qui-
dem dissimulante amatore, & studiũ ficto
animo præ se ferente, sed reuera hunc in
modum affecto: & quum ipse sit natura a-
micus, in eãdem demum amicitiam cum
amatore conspirat. Si quoque superiori tẽ-
pore à condiscipulis aut aliis quibusdam
per calumniam deceptus fuerit, dictitanti-
bus turpe esse amatorí adhærere, ob cámque rem amatorem repudiauerit: tandem
verò temporis progressu, ætas & naturæ
debita legitimáque ratio eum in amantis
B cõsuetudinem inducunt. nunquam enim
fato decretum est, malum malo amicum,
aut bonum bono nõ amicum esse. Quum
igitur adolescens colloquio & consuetudi-
ne amatorẽ receperit, tunc amantis illius
beneuolentia propius admouetur, ipsúm-
que amasium percellit admiratione qua-
dam, perseuerantiẽtem, necessariorum amico-
rúmque aliorum beneuolentiam, si cum
amico diuinitus afflato conferatur, nullius
esse momenti. quòd si ea in re efficienda
diutius immoretur, & in gymnasiis cæte-
C rísque consortiis, postquam amicitiam illã
attigerit, consuetudinem illam persequa-
tur, tunc verò fluxus illius fons quem Iup-
piter, Ganymedis amore captus, ἵμερον [.i.
cupidinem] vocauit, qui in amãtem vber-
rimus immanet, partim in ipsum ingressus
est, partim quum exuberaret extrà effluit.
ac veluti spiritus siue echo à lenibus so-
lidísque corporibus repulsa, eodem vnde
prodiit fertur iterum: ita pulchritudinis
ille fluxus, rursus in pulchrum per oculos
ingruens, quà penetrare in animum con-
sueuit, pennarum meatus ita componit at-
D que afficit, vt irrigua illa vi possint repullu-
lare, & in lucem emergere: atque ita amasii
animum mutuo amore replet. amat igi-
tur: sed quídnam amet, dubitat: nec quo-
modo afficiatur, nouit neque explicare po-
test: sed perinde acsi lippi alicuius aspectu
contagionem lippitudinis attraxisset, cau-
sam morbi notare non potest: neque ani-
maduertit se in amasio suo, tãquam in spe-
culo, videre: ac proinde quũ ille adest, do-
lere vt ille similiter desinit: quum autẽ ab-
est, desiderat vicissim & desideratur, amo-
ris simulachrum pro vero ipso amore cõ-
E plectens: neque eam quidem cupiditatem,
amorem, sed amicitiam esse arbitratur. Cu
pit igitur perinde ac ille, quanuis imbecil-
lius, videre, tãgere, osculari, & omni deni-
que arctissima consuetudine perfrui: & ve-
risimillimum est, illum hanc suam cupidi-
tatem ad affectum continuò reuocare. In
ipso igitur concubitu, intemperans quidẽ
amatoris equus, aurigã alloquẽs, pro mul-
tis laboribus breuem voluptatẽ efflagitat:

at adoleſcentis equus nihil habet quod amatori opponat, ſed libidinis pruritu impatiens, animíque pendẽs, amatorem mutuo amore complectitur, & veluti maxima beneuolentia affectum amat, & in ipſa illa familiariſſima conſuetudine nihil facit reliqui, vt amatoris deſiderio, quantum in ipſo ſitum eſt, obtemperet, ſiquo modo id conſequi poteſt. Iugalis autem equus ſimul & auriga cum pudore & ratione his in rebus huic aduerſantur. Quocirca ſi ex recta vitę inſtitutione & philoſophię præceptis, meliores cogitationis partes extiterint victrices, hanc vitam mortalem feliciter & concorditer agunt, ſui ipſorum compotes, & modeſtè temperantérque viuentes: quippe qui eam quidem animi partem in qua inſita eſt vitioſitas, ſubegerint atque ſubmiſerint: eam verò in qua ineſt virtus, in libertatem vindicarint. Tandem verò vbi ad huius vitæ finem acceſſerint, recuperatis alis præpetes euolant, quum è tribus certaminibus verè Olympicis vnum peruicerint: quo quidem maius præſtántiúſve nullum vel humana temperantia vel diuinus ille furor mortalium cuiquam comparare poteſt. Quòd ſi negotioſioris cuiuſdã vitæ, à philoſophicis ſtudiis alienæ, genus ſequãtur, & ambitioni ſe dedant, fortaſſe in ebrietate aut alia quauis deſidioſa licẽtia diſſoluti illorum equi animos inuadunt incuſtoditos incautóſque, & illos in illud voluptatis genus inducunt quod vulgò beatiſſimum exiſtimatur, ipſúmque etiam illud peculiari quodam inſtituto cõficiunt: quo perfecto atque abſoluto, in ea perfruenda toti verſantur in poſterum. hac tamen idcirco rarò vtuntur quia nõ omnis in hoc conſentit animi cogitatio. Amici igitur & iſti, licet minus quàm illi ſuperiores, tum feruente amore tum reſtincto, degunt, fidem ſibi inuicem firmiſſimam & dediſſe & accepiſſe arbitrantes. nefas enim eſſe ducunt fidem frangere, & inimicitias aliquãdo ſuſcipere. denique, quum naturæ conceſſerint, ſic affecti abeunt vt alati quidẽ nondum ſint, ſed tamen pennas emittere quodammodo incipiãt, ac proinde præmium amatorii illius furoris reportent. nam in tenebras locáque ſubterranea deſcendere eos lex prohibet qui iam iter ad cœlũ occeperant: ſed illuſtrem viram viuentes iubet felices euadere, dum vnà pergunt, ſimúlque alas emittunt. Atque hæc quidem amoris gratia fiunt. Tot igitur tantáque, puer, diuina munera, amatoris tibi amicitia conferet. eius autem qui non amat familiaritas, mortali temperantia condita, mortalibus ſordidíſque miniſteriis ſubſeruiens, illiberalitatem illam quæ vulgò virtus habetur, in ſodalis ſui animo ingenerabit, efficiétque vt nouem annorum millia

A ὁ δ' τ' παιδικὸν, ἔχει μὲν οὐδὲν εἰπεῖν, ἀπορῶν δὲ καὶ ἀπορῶν ὠθεῖ βάλλει τε καὶ ἔρχεται, καὶ φιλεῖ ὡς σφόδρα δύνοιτο ἀπαζόμενος. ὅτου μὲ τε συγκατακέωνται, οἷός ἐστι μὴ ἂν ἀπαρνήσασθαι ὅ τι αὐτοῦ μέρος χαρίσασθαι τῷ ἐρῶντι, εἰ δεηθείη τυχεῖν. ὁ δὲ ὁμόζυξ αὖ μετὰ τοῦ ἰδίου τοῖς ταῦτα μετ' αἰδοῦς καὶ λόγου ἀντιτείνει. ἐὰν μὲν δὴ οὖν εἰς τεταγμένην τε δίαιταν καὶ φιλοσοφίαν νικήσῃ τὰ βελτίω τῆς ψυχῆς ἀγαγόντα, μακάριον μὲν καὶ

B ὁμονοητικὸν τὸν ἐνθάδε βίον διάγουσιν, ἐγκρατεῖς αὑτῶν καὶ κόσμιοι ὄντες· δουλωσάμενοι μὲν ᾧ κακία ψυχῆς ἐγίγνετο, ἐλευθερώσαντες δὲ, ᾧ ἀρετή. τελευτήσαντες δὲ δὴ, ὑπτέροφοι καὶ ἐλαφροὶ γεγονότες, τῶν τελῶν παλαισμάτων τῶν ὡς ἀληθῶς Ὀλυμπιακῶν ἓν νενικήκασιν· οὔτε μεῖζον ἀγαθὸν οὔτε σωφροσύνῃ ἀνθρωπίνῃ τε θείᾳ μανίᾳ δυνατὸν ποιῆσαι ἀνθρώπῳ. ἐὰν δὲ διαίτῃ φορτικωτέρᾳ τε καὶ ἀφιλοσόφῳ, φιλοτίμῳ δὲ χρήσωνται, τάχ' ἄν που ἐν μέθαις ἢ τινι ἄλλῃ ἀμελείᾳ τὼ ἀκολάστω ἀὐλὼ ὑποζυγίω λαβόντε τὰς ψυχὰς ἀφρούρους, στέμματα λαβόντε εἰς ταὐτὸν τέλος τοῦ πολλῶν μακαριστὴν αἵρεσιν, εἰλέτην τε καὶ διατροφὴν ἕξαντ· καὶ ἅμα τοιαῦτα, ὅλοιπον ἤδη χρῶνται μὲν αὐτῇ, ἀσαπία δὲ, ἅτε οὐ παῦσαι δεδογμένα τῇ ἀμαυσίᾳ τοιαῦτα. φίλω μὲν οὖν καὶ τούτω, ἧττον δὲ ἐκείνων ἀλλήλοιν ἅμα τε ὑ ἔρωτος καὶ ἔξω γιγνομένω διά-

C γειαι, πίστεις τὰς μεγίστας ἡγούμενω ἀλλήλοιν δεδωκέναι τε καὶ δεδέχθαι· ἃς οὐ θεμιτὸν ἐστὶν λύσαντας, εἰς ἕδραν ποτὲ ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ τελευτῇ ἅπτεροι μὲν, ὡρμηκότες δὲ πτέρωσθαι, ἐκ βαίνοισι τὸ σώματος· ὥστε ὑ ὁρμὴν ἄθλον τῆς ἐρωτικῆς μανίας φέρονται. εἰς γὰ σκότον καὶ τὸν ὑπὸ γῆς πορείαν οὐ νόμος ἔστιν ἔτι ἐλθεῖν τοῖς κατηργμένοις ἤδη τῆς ἐπουρανίου πορείας, ἀλλὰ φανὸν βίον διάγοντας, εὐδαιμονεῖν μετ' ἀλλήλων πο-

D ρευομένοις, καὶ ὁμοπτέροις ἔρωτος χάριν, ὅ-τὸν ἥκωσι, γενέσθαι. Ταῦτα τοσαῦτα, ὦ παῖ, καὶ οὕτω θεῖα σοὶ δωρήσεται ἡ παρ' ἐμοῦ φιλία. ἡ δὲ ἀπὸ μὴ ἐρῶντος οἰκειότης, σωφροσύνῃ ἀνθρωπίνῃ κεκραμένη, ἀνθρωπίνοις τε καὶ φειδωλοῖς οἰκονομοῦσα, αἰ ἐλευθερίαν, ὑπὸ πλήθους ἐπαινουμένην ὡς ἀρετὴν, τῇ φίλῃ ψυχῇ ἐντεκοῦσα, ἐννέα χιλιάδας ἐτῶν

E περὶ

In Ald. eſt ἀσάπια, quod ambiguum eſt inter ἀσαπία & ἀσαυσία. quorum vtrunque legi poteſt: ſed apud Euſeb. extat ἀσαύσια. Fuerit autem aduerbialiter poſitum.

Alia etiã eſt lectio ἥκωσιν τοι. ſed ne hanc quidem agnoſcit Fic. qui vertit, Atque hæc amoris gratia fiunt. Apud Euſib autem poſt ἥκωσι proximè ſequitur, ταῦτα τοσαῦτα. &c. non interiectis illis, ὅταν ἥκωσι, γενέσθαι.

περὶ τὸ κυλινδουμένην αὐτὴν καὶ ὑπὸ γῆς
ἄνωθεν πρέξῃ. αὕτη σοί, ὦ φίλε Ἔρως, εἰς ἡμε
τέραν δύναμιν ὅτι καλλίστη καὶ ἀρίστη δέδοται
τε καὶ ἐκτέτισαι παλινῳδία, ἅ τε ἄλλα καὶ
τοῖς ὀνόμασιν ἀναγκασθεῖσα ποιητικοῖς ὑπὸ
Φαίδρου εἰρῆσθαι. ἀλλὰ τὸ πρότερόν τε συγ-
γνώμην καὶ τῶνδε χάριν ἔχων, βουλοῖο καὶ ἵ-
λεως τὴν μοι ἐρωτικὴν τέχνην δοὺς δέδωκας,
μήτε ἀφέλῃ, μήτε πτηρώσῃς δι' ὀργήν. δίδου
τ' ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν τιμᾶν καὶ τοῖς καλοῖς τίμιον
εἶναι. ἐν ᾧ τοτέ μ' εἶπε λόγῳ σοὶ ἀπηνές
εἶπομεν Φαίδρός τε καὶ ἐγώ, Λυσίαν τὸν τοῦ λό-
γου πατέρα αἰτιώμενος, παῦσαι τῶν τοιούτων
λόγων· ὅτι φιλοσοφίαν ἦ, ὥσπερ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ Πολέμαρχος τέτραπται, τρέψον· ἵνα καὶ
ὁ ἐραστὴς ὅδε αὐτοῦ μηκέτι ἐπαμφοτερίζῃ,
καθάπερ νῦν, ἀλλ' ἁπλῶς τοῖς Ἔρωτα
μετὰ φιλοσόφων λόγων τὸν βίον ποιῆται.

ΦΑΙ. Συμβήσεταί σοι, ὦ Σώκρατες, εἰ-
περ ἄμεινον τοῦθ' ἡμῖν ἔσται, ταῦτα γίγνεσθαι.
τὸν λόγον δὲ σοῦ πάλαι θαυμάσας ἔχω, ὅσῳ
καλλίω τοῦ προτέρου ἀπειργάσω. ὥστε ὀ-
κνῶ μή μοι ὁ Λυσίας ταπεινὸς φανῇ, ἐὰν ἄρα
καὶ ἐθελήσῃ πρὸς αὐτὸν ἄλλον αὐτιπαρα-
σκευάσασθαι. καὶ γάρ τις αὐτῷ, ὦ θαυμάσιε, ἐναν-
τίος τῶν πολιτικῶν τούτων αὖ τὰ λοιδορῶν ὠνείδι-
ζε, καὶ δὴ πάσης τῆς λοιδορίας ἐκάλει λογο-
γράφον. τάχα δή σε ἡ τοῦ φιλοτιμίας ὑπέ-
χουσι ἡμῖν αἱ βίβλοι. Σ Ω. Γελοῖόν γ', ὦ νεα-
νία, ὃ δίγμα λέγῃς· καὶ δή ποτε ἑταίρου συχνὸν δια-
μυρτάνῃς, εἰ αὐτὸν ὅτῳ τινὰ ἡγῇ φοβοδεᾶ· ἴσως
δ' ἂν καὶ τὰ λοιδορούμενον αὐτῷ οἴει νομίζον-
τα λέγειν ἃ ἔλεγεν. ΦΑΙ. Ἔφαινετο γάρ, ὦ Σώ
κρατες· καὶ σύνοιδά που καὶ αὐτὸς ὅτι οἱ μέγι-
στον δυνάμενοί τε καὶ σεμνότατοι ἐν τοῖς πόλεσιν,
αἰσχυνόμενοι λόγους τε γράφειν, καὶ καταλεί-
πειν συγγράμματα ἑαυτῶν, δόξαν φοβούμε-
νοι τὴν ἔπειτα χρόνου, μὴ σοφισταὶ καλῶνται.
Σ Ω Κ. Γλυκὺς αἰγκών, ὦ Φαῖδρε, λέληθέ σε
ὅτι ἀπὸ μακροῦ αἰγκῶνος γε τοῦ τὸν Νεῖλον
ἐκλήθη· καὶ πρὸς τῷ αἰγκῶνι λανθάνει σε ὅτι
οἱ μέγιστον φρονοῦντες τῶν πολιτικῶν, μάλι-
στα ἐρῶσι λογογραφίας τε καὶ καταλείψεως
συγγραμμάτων· οἵγε καὶ ἐπειδάν τινα γράφωσι
λόγον, οὕτως ἀγαπῶσι τοὺς ἐπαινέτας, ὥστε
πρόσπαν γράφωσι πρόσθοις οἱ αὐτὸν ἐκάσα-
τον ἐπαινῶσιν αὐτούς. ΦΑΙ. Πῶς τοῦτο λέ-
γῃς; οὐ γὰρ μανθάνω. Σ Ω. Οὐ μανθάνῃς ὅτι

A super ipsum terrarum orbem & sub ipsa terra amens oberret. Hæc tibi, mi Amor, recantatio & pulcherrima & optima à nobis, vt potuimus, & instituta & dedicata est: & quidem poeticis quibusdam verbis constricta, propter Phædrum, quem huius rei autorem impulsorémque habuimus. Tu verò & his nostris superius à nobis explicatis ignoscas velim, & hæc benignè accipiens, fauens propitiúsque adsis: illámque artem quam mihi dederas, neque demas neque diminuas, indignatione aduersus me concitatus. quinetiam hoc tribute, vt magis quàm nunc apud bonos & honestos viros in pretio sim. Quòd siquid hactenus numine tuo indignum à Phædro & à me dictum sit, Lysiam orationis huius autorem accusando, huiusmodi sermones inhibeto: & ad philosophiam, quemadmodum frater eius Polemarchus conuersus est, eum conuertito: vt & eius amator hic Phædrus non amplius vltrò citróque circumferatur, & alternet sententiam, quêadmodum nunc: sed in Amoris & sapientiæ studio prorsus vitam agat.

B

C

PHAE. SI ITA melius est nobis euenire, vti nobis ita eueniãt, tecum vnà Deũ precor, mi Socrates. tuũ verò sermonem iampridem admiror, quanto elegãtiorem superiore illo quem ipse commemoraui, perfeciſti: vt iam pertimescam ne Lysias, si eum cum alio quopiã conferam, mihi humilis videatur. Atqui eum nuper, mi obseruande Socrates, ciuilium virorum quispiam illo nomine per contumeliam vituperabat, & magno opprobrio λογογράφον, [id est declamatorem] appellitabat. fortè igitur ambitione cõpulsus Lysias, à scribẽdo abstinebit. SOCR. Ridiculam, mi adolescens, sententiam commemoras: & ab amici mente longè aberras, si eum ita meticulosum censes, vt huiusmodi verborum strepitu cõmoueatur. Fortasse etiam existimas obtrectatorem verè illi quæ obiecerit obiecisse. PHAE. Ita profectò videbatur, Socrates. tu quoque mecum nosti, potentes in republ. præstantésque viros vereri orationes componere, suáque scripta relinquere, ne à posteris sophistæ cẽseantur. SOCR. Prouerbium illud, *Dulcis cubitus*, te latet, Phædre, à longo cubitu qui ad Nilum est, appellationis originem duxisse. & illud quoque te fugit, ciuilium hominum eos qui maximè excellunt prudentia, eóque nomine magnificè de se sentiunt, hac cupiditate teneri cumprimis vt & scribant & sua scripta ad posteritatem transmittant. etenim quum orationes scribunt, vsque adeo illarum laudatores diligunt, vt primos eos adscribant qui scripta sua vbique commendent. PHAE. Quomodo id ais? non enim intelligo. SOCRAT. Nescis quòd in

D

E

a Altera pars primariæ disputationis, DE PVLCHRA ORATIONE: id est, consentanea & bene congruente. est enim Oratio, vt dixi, rationis comes & maximum hominis ornamentum. hoc enim vno non modò præstamus brutis animãtibus, quòd colloquamur inter nos, & quòd exprimere dicendo animorũ sensa possimus: sed quòd alii aliis homines hominibus in hoc antecellãt. Opportunè igitur τὸ καλὸν in oratione inuestigat. Describendi etiam recta ratione agit eadẽ opera. Præfationẽ suo more præmittit, ad quærendam sermonis occasionem.

ipſo libri primordio à ciuili viro ſcripti primus eſt laudator adſcriptus? PH. Quo pacto? SOCR. Sunt enim in illis libris cõſueti tituli, *Probatum eſt hoc ſcriptum ſenatui, vel populo, vel vtriſque.* quod qui ait, ſeipſum maximè commendat, & magnificentius etiam, dum ſuæ ſententiæ autorem commendat. Poſt hæc quoque multa alia ſubiungit, apud ſuos laudatores ſuam oſtẽtans ſapientiam: idque ſæpenumero poſtquam habuerit prolixam orationem. Aliúdne quidpiam iſtud tibi videtur quàm ſcripta oratio? PHAE. Non mihi quidem. SOCRAT. Quòd ſi ea maneat populi applauſu comprobata, nónne lætitia geſtiens ita diſcedit ex concione, vt poeta ex theatro? ſin autem explodatur, & tanquam ſcribi indigna deleatur, nónne & ipſe & ipſius amici mœrent? PHAE. Omnino. SOCR. In hoc nimirum perſpicuè oſtendũt, ſe huiuſmodi ſtudium minimè aſpernari, ſed admirari maximé. PHAE. Summopere. SOCR. Quid verò ſi orator quiſpiam aut rex eam nactus ſit facultatem, vt quemadmodum Lycurgus, aut Solo, aut Darius, immortalis in ciuitate ſcriptor haberi poſſit, nónne & ipſe veluti deo æqualẽ ſe ſuæ gloriæ teſtem adhuc ſuperſtes arbitratur? poſteri verò, monumẽta eius contemplantes, de illo ſimiliter iudicant? PH. Omnino. SOCR. Nónne igitur cenſes talium hominum quempiam è Lyſiæ inimicis, quocunque modo ſuum illud ſcribendi inſtitutum ſuggillaturum? PHAE. Minimè profectò conſentaneũ eſt, ex his quidem quæ dicis. nam ſuum quoq; ſtudium, vt apparet, vituperaret. SOCR. Illud igitur cuilibet perſpicuum eſſe poteſt, nõ ob hoc ipſum quòd ſcribat, quenquam eſſe vituperandum. PHAE. Quid enim? SOCR. At illud eſt, mea quidem ſententia, turpe, turpiter ac malè & loqui & ſcribere. PHAE. Non obſcurum id quidem eſt. ecquænam igitur eſt & bene & non bene ſcribendi ratio? SOCR. Nunquid opus nobis eſt Lyſia, mi Phædre, ad hanc rem explorãdam, vel alio quopiam ciuilium illorum hominum qui vel olim ſcripſerunt vel ſcripturus eſt, ſeu ciuile opus de republ. ſiue de rebus priuatis? & quidem vel carmine, ſicuti poeta, vel oratione ſoluta, ſicuti vulgaris quiſpiam homo? PHAE. An opus ſit rogas? eccuius enim gratia, vt ita dicam, viuat quilibet, niſi propter huiuſmodi voluptates? non enim illarũ gratia quas dolor neceſſariò antecedit, vel omnino carendum eſt voluptate. quod certè in omnes corporeas voluptates cadit, ac proinde ſeruiles meritò appellantur. SOCR. Et otium quidem nobis eſt, vt appareat, & mihi quoque videntur cicadæ non aliter quàm in ſudo ſuper capita noſtra canere,

A ἐν ἀρχῇ αὐδρὸς πολιτικοῦ συγγράμματος ὡφθῆς ὁ ἐπαινέτης γεγραμμένος; ΦΑΙ. Πῶς; ΣΩΚΡ. Ἐδοξέ που (φησὶν αὐτὸ ὃ σύγγραμμα) τῇ βουλῇ, ἢ τῷ δήμῳ, ἢ ἀμφοτέροις. καὶ ὃς εἶπεν, ⟨Φ⟩ ἑαυτὸν δὴ λέγων μάλα σεμνῶς ⟨Ε⟩ ἐγκωμιάζων ὁ συγγραφεύς. ἔπειτα λέγει δὴ μετ' ταῦτα ὅπως δείκνυμι τοῖς ἐπαινέταις τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν, ἐνίοτε μὲν μακρὸν ποιησάμενος σύγγραμμα. ἢ σοι ἄλλο τι φαίνεται ὃ τοιοῦτον ἢ λόγος συγγεγραμμένος; ΦΑΙ. Οὐκ ἔμοιγε. ΣΩ. Οὐκοῦν ἐὰν μὲν B ταῦτ' ἐμμένῃ, γεγηθὼς ἀπῇσιν ⟨Ε⟩ ἐκ τοῦ θεάτρου ὁ ποιητής· ἐὰν δὲ ἐξαλειφθῇ, καὶ ἄμοιρος γένηται λογογραφίας τε ⟨Ε⟩ τοῦ ἀξίως εἰ⟨Φ⟩ συγγράφειν, πενθεῖ αὐτός τε καὶ οἱ ἑταῖροι. ΦΑΙ. Καὶ μάλα. ΣΩ. Δῆλον γε ὅτι οὐχ ὡς ὑφ' φρονοῦντες ὅ γε τοιοῦτος, ἀλλ' ὡς τεθαυμακότες. ΦΑΙ. Παίνυ μὲν οὖν. ΣΩΚ. Τί δέ; ὅταν ἱκανὸς γένηται ῥήτωρ ἢ βασιλεύς, ὥστε λαβὼν τὴν Λυκούργου, ἢ Σόλωνος, ἢ Δαρείου δύναμιν, ἀθάνατος γενέσθαι λογογράφος ἐν πόλει, ἆρ' οὐκ ἰσόθεον ἡγεῖται αὐτός τε αὑτὸν ἔτι ζῶν, καὶ οἱ ἔπειτα γιγνόμενοι C ταὐτὰ ταῦτα τοῦτο εἰς αὖ νομίζουσι, θεώμενοι αὖ τὰ συγγράμματα; ΦΑΙ. Καὶ μάλα. ΣΩ. Οἵῳ δήν ποτε τῶν τοιούτων, ὅστις καὶ ὁπωσποτιοῦν δεινὸς λέγειν, ὀνειδίζειν αὐτὸ τοῦτο ὅτι συγγράφει; ΦΑΙ. Οὐκοῦν εἰκός γε, ἐξ ὧν σὺ λέγεις. καὶ γὰρ αὖ τῇ αὐτῇ ὁπτῇ μοι, ὡς ἔοικεν, ὀνειδίζοι. ΣΩ. Τοῦτο μὲν ἄρα παντὶ δῆλον ὅτι οὐκ αἰσχρόν αὐτό γε τὸ γράφειν λέγειν. D ΦΑΙ. Τί γάρ; ΣΩ. Ἀλλ' ἐκεῖνο οἶμαί γε αἰσχρὸν ἤδη, τὸ μὴ καλῶς λέγειν τε καὶ γράφειν, ἀλλ' αἰσχρῶς τε καὶ κακῶς. ΦΑΙ. Δῆλον δή. Ὅις οὖν ὁ τρόπος τοῦ καλῶς τε καὶ μὴ γράφειν; ΣΩ. Δεόμεθά που, ὦ Φαῖδρε, Λυσίαν περὶ τούτων ἐξετάσαι, ⟨Ε⟩ ἄλλον ὅστις πώποτε τι γέγραφεν ἢ γράψει, εἴτε πολιτικὸν συγγραμμα, εἴτε ἰδιωτικόν, ἐν μέτρῳ ὡς ποιητὴς, ἢ ἄνευ μέτρου, ὡς ἰδιώτης; ΦΑΙ. Ἐρωτᾷς εἰ δεόμεθα; E τίνος μὲν οὖν ἕνεκ' ἄν τις, ὡς εἰπεῖν, ζώη, ἀλλ' ἢ τῶν τοιούτων ἡδονῶν ἕνεκα; οὐ γάρ που ἐκείνων γε ὧν ⟨Φ⟩ ἐλυπήθην δεῖ, ἢ μηδὲ ἡδῆναι. ὃ δὴ ὀλίγου πᾶσαι αἱ ⟨Φ⟩ τὸ σῶμα ἡδοναὶ ἔχουσι. διὸ καὶ δικαίως ἀνδραποδώδεις κέκληνται. ΣΩΚΡ. Σχολὴ μὲν δή, ὡς ἔοικε· καὶ ἅμα μοι δοκοῦσιν ὡς ἐν τῷ πνίγει ὑφ' κεφαλῆς ἡμῖν ⟨Ω⟩ τέττιγες ᾄδοντες,

Hæc, πῖς ἔν &c. una cum ſequẽt. δεόμεθα &c. dicuntur à Socrate apud Fic. Paulo poſt antè, in preced. edit. hæc πῶς μὲν οὖν &c. dicuntur à Socrate.

Legitur etiam ἡμῶν.

καὶ ἀλλήλοις ἀφαλεχθήμυοι, καθορᾶν καὶ ἡμᾶς. εἰ οὖν ἴδοιεν καὶ νῷ, καθάπερ τοὺς πολλοὺς, ἐν μεσημβρίᾳ μὴ ἀφαλεχθήμυους, ἀλλὰ νυσάζοντας, καὶ κηλουμένους ὑφ' αὐτῶν δι' ἀργίαν τῆς ἀφροσύνης, δικαίως ἂν καταγελῷεν, ἡγούμενοι ἀνδράποδα ἄττα σφίσιν ἐλθόντα εἰς ὃ καταγώγιον, ὥσπερ τοξόται μεσημβριάζοντα πρὸς τὴν κρήνην βύδειν. ἐὰν δὲ ὁρῶσι ἀφαλεχθήμυους, καὶ πολλαπλέοντας σφᾶς, ὥσπερ Σειρῆνας, ἀκηλήτους, ὃ γέρας ἔχοιεν πρὸς θεῶν ἀνθρώποις δίδοναι, τάχ' ἂν δοῖεν, ἀγαθέντες. ΦΑΙΔ. Ἔχοιεν δὲ δή τί τοῦτο; αὐήκοος γὰρ, ὡς ἔοικε, τυγχάνω ὤν. ΣΩΚΡ. Οὐ μὴν δὴ πρέπει γε φιλόμουσον ἀνδρα τῶν τοιούτων αὐήκοον εἶναι. λέγεται γοῦν ὡς ποτ' ἦσαν οὗτοι ἀνθρωποι τῶν πρὶν Μούσας γενέσθαι. γενομένων δὲ Μουσῶν, καὶ φανείσης ᾠδῆς, οὕτως ἄρα τινὲς τῶν τότε ἐξεπλάγησαν ὑφ' ἡδονῆς, ὥστε ᾄδοντες ἠμέλησαν σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ ἔλαθον τελευτήσαντες αὐτούς. ἐξ ὧν ὁ τεττίγων γένος μετ' ἐκεῖνο φύεται, γέρας τοῦτο παρὰ Μουσῶν λαβόν, μηδὲν ἔδεσθαι γενόμενον, ἀλλ' ἄσιτόν τε καὶ ἄποτον εὐθὺς ᾄδειν, ἕως ἂν τελευτήσῃ· καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθὸν παρὰ Μούσας ἀπαγγέλλειν τίς τίνα αὐτῶν τιμᾷ τῶν ἐνθάδε. Τερψιχόρᾃ μὲν οὖν τοὺς ἐν τοῖς χοροῖς τετιμηκότας αὐτὴν ἀπαγγέλλοντες, ποιοῦσι πρὸς φιλεχέρεις· τῇ δὲ Ἐρατοῖ, τοὺς ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς· καὶ ταῖς ἄλλαις οὕτω, κατὰ τὸ εἶδος τιμῆς ἑκάστης. τῇ δὲ πρεσβυτάτῃ Καλλιόπῃ, καὶ τῇ μετ' αὐτὴν Οὐρανίᾳ, τοὺς ἐν φιλοσοφίᾳ διάγοντάς τε καὶ τιμῶντας τὸ ἐκείνων μουσικὸν ἀγγέλλουσι· αἱ δὴ μάλιστα τῶν Μουσῶν περί τε οὐρανὸν καὶ λόγους οὖσαι θείους τε καὶ ἀνθρωπίνους, ἱᾶσι καλλίστην φωνήν. πολλῶν οὖν δὴ ἕνεκεν λεκτέον τί, καὶ οὐ καταδευδητέον, ἐν τῇ μεσημβρίᾳ. ΦΑΙ. Λεκτέον γὰρ οὖν. ΣΩ. Οὐκοῦν, ὅπερ νῦν προὐθέμεθα, σκέψασθαι τὸν λόγον ὅπῃ καλῶς ἔχει λέγειν τε καὶ γράφειν, καὶ ὅπῃ μή, σκεπτέον. ΦΑΙ. Δῆλον. ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐχ ὑπάρχειν δεῖ τοῖς μὲν τε καὶ καλῶς ῥηθησομένοις τὸν γε λέγοντος διάνοιαν, εἰδέναι τἀληθῆ ὧν ἂν ἐρεῖν περὶ μέλλῃ; ΦΑΙ. Οὕτως ἐπὶ τούτων ἀκήκοα, ὦ φίλε Σώκρατες, ὡς οὐκ εἰ ἀναίσχυν

A & inuicem quasi differentes nos contueri. si ergo nos viderent, quemadmodum & complures alios, in meridie non disputantes, sed somno indulgentes, quum ita ab eis deliniamur vt mentis veternum his cantibus obrepere possit, meritò nos deriderent, existimantes mancipia quædam ad suos secessus diuertisse, & tanquam pecudes sub vmbra circa fontem, meridianum somnum captare. sin autem nos viderint differentes, & nos suorũ cantuum illecebris minimè ita delinitos quin ipsas præternauigemus, fortasse nostrũ studiũ admiratæ,
B donũ nobis illud tribuerint quod deorum munere & indulgẽtia conferre hominibus possunt. PH. Quidnam muneris illud est quod habent in sua potestate? illud enim hactenus mihi fuit inauditum. SOC. Non tamẽ cõsentaneum est, virum Musarum studiosum, huiusmodi rerum imperitum esse. Dicitur ante Musas natas hominũ genus extitisse: natis deinde Musis, & canẽdi ratione in lucem edita, aiunt hominũ nõnullos, eorum qui priscis illis temporibus extabant, voluptate cantus ita fuisse delini-
C tos, vt canentes cibum potúmque negligerent, ac proinde alimenti inopia imprudẽtes perirent. Ex illis hominibus cicadarum genus dicitur natum, illúdque à Musis accepisse munus, vt vbi primùm extiterit, alimonia minimè indigeat; sed absque & cibo & potu cantet, ab ipso ortu ad obitum vsque: deinde verò ad Musas proficiscatur, éisque renuntiet ecquam ipsarum singuli homines colant. Terpsichoren igitur illis propitiam reddunt quos renuntiauerint ipsæ in choris Musam illam impensius coluisse: Eratonem autem eos qui in rebus a-
D matoriis versantur: & alias omnes Musas, pro vario cultus genere quo vnaquæque, vt proprio sibi accommodatóq; , delectatur. Calliopæ autem antiquissimæ augustissimæque, & quæ eam & ætate & dignitate proximè consequitur, Vraniæ, eos qui in philosophia vitam degunt, illarúmq; Musicam colunt, renuntiant: quæ quum inter omnes cæteras Musæ circa res cœlestes & sermones diuinos atque humanos versantur, vocem pulcherrimam emittunt. Itaq; multis de causis dicendum est aliquid, ne-
E que meridie dormiendum. PH. Esto. SOC. Illud igitur quod modò proposueramus, disquirendum est, Qua nimirum ratione quis rectè vel non rectè & loquatur & scribat. PH. Illa de re dicendum est. SOCR. Nónne illud [a] primùm omnium substernendum est ei orationi quæ rectè sit instituenda, vt eius qui dicit animus, vera illarũ rerum de quibus dicturus est cognitione informetur? PH. Atqui equidem sic de his accepi, mi Socrates, minimè esse necesse,

[a] *Prima bene dicendi regula*, Vt dicturus rei veritatẽ bene intelligat: sine qua res neque commodè tractari neque bene à quoquã percipi possit: atque adeo necesse sit, eũ qui sine rei cognitione docere aliquid instituat, ma-

gnis erroribus inuoluit, & cæteros quoque isdem laqueis impedire. Disputat autem aduersus eos qui aiūt ad bene dicendum ea tantum necessaria esse quæ ipsi multitudini videātur, non quæ per se sint vera, sed tantùm quæ censeantur vera. Nisi Rhetoricæ rerum veritas substernatur, non esse artem, sed τερέλωὴ & ἀμαθίαν.

eum qui aliqua de re præclarè sit dicturus, magnam operam in his discendis quæ reuera sunt, impendere, sed ea tantùm quæ multitudini, penes quam est iudicandi autoritas, videantur: ac proinde non ea quæ reuera sint vel bona vel honesta, sed quæ tātùm videantur. ex his enim potius quàm ex ipsa veritate posse cōfici persuasionem. SOCR. Sapientum, mi Phædre, dicta nunquam sunt contemnenda, sed illorum sententia accuratè est expendenda. quocirca quod modò dicebas, minimè censeo prætermittendum. PH AE. Rectè dicis. SOC. Ipsum igitur illud ita consideremus. PH. Quomodo? SOCR. Si tibi suaderem, te equo instructum hostes facilè propulsaturum, vterque autem nostrûm equum ignoraremus: sed ego id tantùm de te nossem, Phædrum in ea esse sententia vt existimet equum esse illud animal quod ex omnibus cicuribus animantibus maximas habeat auriculas. PH. Ridiculum id quidem esset, Socrates. SOCR. Nondum istud: sed quando obnixè tibi persuadere conarer, oratione in asini laudem composita, equum illum vocās, affirmánsque præstantissimum animal esse, vtile domi & foris, ad bellum promptissimum, ad sarcinas ferendas aptum, & ad multa alia opportunissimum. PH. Perridiculum iam id esset. SOCR. Nónne præstat ridiculū esse quàm damnosum & inimicum? PH. Videtur. SOCR. Quum igitur orator boni & mali imperitus, ciuitati similiter affectę suadeat, non de asini vmbra, vt equi, laudem instituens, sed de malo, tanquam bonum sit, dissuadens, populi opiniones meditatò aucupatus, in auditorum animos induxerit vt mala pro bonis faciant: ecquale putas messem, ex eo quod hominum animis mādauerit semine, Rhetoricam reportaturam? PH. Haudquaquam commodā. SOC. Nónne, mi Phædre, agrestius quàm oportet dicendi artem vituperauimus? Quæ nimirū aduersus nos ista excipere posset: Ecquid obseruandi viri deliratis? ego enim neminem veritatis ignarum cogo vt discat dicere: sed siquis consilio meo vsus, meísque auspiciis, illam veritatem fuerit consequutus, ita demū me illum capere aio, certámque dicendi facultatē habere. Hoc sanè affirmo esse maximum, quòd absq; meo quoque præsidio si quis res nouerit, nihilo magis persuadendi vim habebit. Nónne ita verè dixerit? PH. Aio dicturam, dummodo sequentes rationes artem illam esse testentur. accedentes enim iam rationes nonnullas mihi videor audire, quæ grauiter testentur, mentiri illam, neque artem esse, sed vsum quendam quasi tritum arte carentem: *Verā* autem *dicendi artem absque veritate* (inquit Laco) *neq; esse aliquam neq; vnquam fore.*

A τῷ μέλλοντι ῥήτορι ἐσεσθαι τὰ τῷ ὄντι δίκαια μανθάνειν, ἀλλὰ τὰ δόξαντα ἂν πλήθεσιν οἷσπερ δικάσουσιν· οὐδὲ τὰ ὄντως ἀγαθὰ ἢ καλά, ἀλλ' ὅσα δόξει. ἐκ γὰρ τούτων εἰ τὸ πείθειν, ἀλλ' οὐκ ἐκ τῆς ἀληθείας. Σ Ω. Οὕτοι ἀπόβλητον ἔπος εἰ δεῖ, ὦ Φαῖδρε, ὁ αὖ εἴπωσι σοφοί, ἀλλὰ σκοπεῖν μή τι λέγωσι. καὶ δὴ καὶ τὸ νῦν λεχθὲν οὐκ ἀφετέον. ΦΑΙ. Ὀρθῶς λέγεις. Σ Ω. Ὧδε δὴ σκοπῶμεν αὐτό. ΦΑΙ. Πῶς; Σ Ω. Εἴ σε πείθοιμι ἐγὼ τοὺς πολεμίους ἀμύνειν, κτησάμενον ἵππον· ἀμφω δὴ ἵππον ἀγνοοῖμεν, τοσόνδε μὴντοι τυγχάνοιμι εἰδὼς περὶ σοῦ, ὅτι Φαῖδρος ἵππον ἡγεῖται τῶν ἡμέρων ζώων μέγιστα ἔχειν ὦτα. ΦΑΙ. Γελοῖόν γ' αὖ, ὦ Σώκρατες, εἶη. Σ Ω. Οὔπω γε· ἀλλ' ὅτε δὴ ἀσουδήσε πείθοιμι, στησθεὶς λόγον, ἔπαινον ἐπ' τῷ ὄνου, ἵππον ἐπονομάζων· καὶ λέγων ὡς πρωτὸς ἄξιον τὸ θρέμμα οἴκοι τε κεκτῆσθαι δὴ ὅτι στρατιᾶς· ἔστι τε λεμεῖν τε χρήσιμον καὶ περὶ σενεγκεῖν δυνατὸν σκεύη, δὴ ἄλλα πολλὰ ὠφέλιμον. ΦΑΙ. Παγγέλοιόν γ' αὖ ἤδη εἶη. Σ Ω. Ἆρ' οὖν οὐ χρεῖττον, γελοῖον ἢ δεινόν τε καὶ ἐχθρὸν εἶ), ἢ φίλον; ΦΑΙ. Φαίνεται. Σ Ω. Ὅτῳ οὖν ὁ ῥητορεικὸς ἀγνοῶν ἀγαθὸν καὶ κακόν, λαβὼν πόλιν ὡσαύτως ἔχουσαν, πείθῃ, μὴ περὶ ὄνου σκιᾶς, ὡς ἵππου, τὸν ἔπαινον ποιούμενος, ἀλλὰ περὶ κακοῦ, ὡς ἀγαθοῦ· δόξας δὲ πλήθους μεμελετηκώς, πείσῃ κακὰ πρᾶξαι αὐτὸ ἀγαθῶν· ποῖόν τινα οἴει μετὰ ταῦτα τὸ ῥητορεικὴν καρπὸν ἂν ἔσπειρε θερίζειν; ΦΑΙ. Οὐ πάνυ ὕβριστικῆ. Σ Ω. Ἆρ' οὖν, ὦ γαθέ, ἀλογιστότερον δέοντος λελοιδορήκαμεν τὴν τῶν λόγων τέχνην; ἦ δ' ἴσως ἂν εἴποι, Τί ποτ' ὦ θαυμάσιοι ληρεῖτε; ἐγὼ γὰρ οὐδένα ἀγνοοῦντα ἀναγκάζω μανθάνειν λέγειν· ἀλλ' εἴτις ἐμῇ ξυμβουλῇ κτησάμενος ἐκεῖνο, οὕτως ἐμὲ λαμβάνειν. Ὃ δ' οὖν μέγα λέγω, ὡς ἄνευ ἐμοῦ τῶν τὰ ὄντα εἰδότι οὐδέν τι μᾶλλον ἔσται πείθειν τέχνη. Οὐκοῦν δίκαια ἐρεῖ, λέγουσα ταῦτα; ΦΑΙΔ. Φημί, ἐάν γε οἵ γε ὑπόντες αὐτῇ λόγοι μαρτυρῶσιν εἶ) τέχνη. ὥσπερ γὰρ ἀκούειν δοκῶ τινῶν προσιόντων καὶ συμμαρτυρούντων λόγων ὅτι ψεύδεται, καὶ οὐκ ἔστι τέχνη ἀλλ' ἄτεχνος τριβή. τοῦ δὲ λέγειν, φησὶν ὁ Λάκων, ἕτοιμος τέχνη, ἀνευ τοῦ ἀληθείας ἥκοι, οὔτ' ἔστιν οὔτε μήποτε ὕστερος γένηται.

Verba hæc ἢ φίλον & Fic. quoque non agnoscuntur.

For. ὧν ἔσπειρε.

Nihil deesse puto, sed ex præced. subaudiri, ἀκούειν δοκῶ. q. d. Has, inquã, rationes audire mihi videor.

Videtur desiderari ὅπως μὴ ὡς ἀπὸ ἔως.

Τούτων δὴ τ̃ λόγων, ὦ Σώκρατες. ἀλλὰ δεῦρο αὐτοὺς πρὸς ἄγων, ἑξέταζε τί καὶ πῶς λέγωσι. Σ Ω. Πάρεστε δὴ θρέμματα γυναῖκα καλλίπαιδά τε Φαῖδρον πείθετε, ἕως ἂν μὴ ἱκανῶς φιλοσοφήσῃ, οὐδὲ ἐκμὸς ποτὲ λέγειν ἔσται τῷ οὐδενός. ἀποκρινέσθω δὴ ὁ Φαῖδρος, ἐρωτᾶτε· ἆρ' οὐ τὸ μὲν ὅλον ἡ ῥητορικὴ ἂν εἴη τέχνη ψυχαγωγία τις διὰ λόγων, οὐ μόνον ἐν δικαστηρίοις καὶ ὅσοι ἄλλοι δημόσιοι σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ ἐν ἰδίοις ἡ αὐτή, σμικρῶν τε καὶ μεγάλων πέρι; καὶ οὐδὲν ἐντιμότερον τόγε ὀρθὸν τῷ αὐτὰ δαῖα ἢ φαῦλα γιγνόμενον; ἢ πῶς σὺ ταῦτ' ἀκήκοας; ΦΑΙ. Οὐ μὰ τὸν Δία οὐ παντάπασιν οὕτως· ἀλλὰ μάλιστα μέν πως τῷ δίκας λέγεται καὶ γράφεται τέχνη, λέγεται δ' ἔξω τῷ δημηγορίας· ὅτι πλέον δὲ οὐκ ἀκήκοα. Σ Ω. Ἀλλ' ἦ γάρ Νέστορός τε καὶ Ὀδυσσέως τέχνας μόνον τῷ λόγων ἀκήκοας, αἳ ἐν Ἰλίῳ σχολάζοντε συνεγράφατην, τῷν δὲ Παλαμήδους οὐκήκοως γέγονας; ΦΑΙ. Καὶ νὴ μὰ Δία ἔγωγε τῷν Νέστορος. εἰ μὴ Γοργίαν, Νέστορά τινα κατασκευάζεις· ἢ πινα Θρασυμάχον τε καὶ Θεόδωρον, Ὀδυσσέα. Σ Ω. Γνως. ἀλλὰ γὰρ τούτους ἐῶμεν· σὺ δ' εἰπέ, ἐν δικαστηρίοις οἱ ἀντίδικοι τί δρῶσιν; οὐκ ἀντιλέγουσι μῶν τοι; ἢ τί φήσομεν; ΦΑΙ. Τοῦτ' αὐτό. Σ Ω. Περὶ τῶ δικαίου τε καὶ ἀδίκου; ΦΑΙ. Ναί. Σ Ω. Οὐκοῦν ὁ τέχνῃ τοῦτο δρῶν, ποιήσει φανῆναι τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ποτὲ μὲν δίκαιον, ὅταν δὲ βούληται, ἄδικον; ΦΑΙ. Τί μήν; Σ Ω. Καὶ ἐν δημηγορίᾳ δὴ τῇ πόλει δοκεῖν τὰ αὐτά, ποτὲ μὲν ἀγαθά, ποτὲ δ' αὖ τἀναντία; ΦΑΙ. Οὕτως. Σ Ω. Τὸν οὖν Ἐλεατικὸν Παλαμήδη λέγοντα οὐκ ἴσμεν τέχνῃ, ὥστε δοκεῖν φαίνεσθαι τοῖς ἀκούουσι τὰ αὐτὰ ὅμοια καὶ ἀνόμοια, καὶ ἓν καὶ πολλά, μένοντά τε αὖ καὶ φερόμενα; ΦΑΙ. Μάλα γε. Σ Ω. Οὐκ ἄρα μόνον τῷ δικαστηριά τε ἔστιν ἡ ἀντιλογική, καὶ τῷ δημηγορίαν, ἀλλ', ὡς ἔοικε, τῷ πάντα τὰ λεγόμενα μία τις τέχνη, εἴπερ ἔστιν αὕτη αὖ εἴη ἥτις εἶσται ἔσται πᾶν πάντα ὁμοιοῦν τῷ δυνατῶν, καὶ οἷς δυνατόν· καὶ ἄλλο ὁμοιοῦντος καὶ ἀποκρυπτομένου, εἰς φῶς ἄγειν. ΦΑΙ Δ. Πῶς δὴ τὸ τοιοῦτον λέγεις; Σ Ω ΚΡΑΤ. Τῇδε δοκῶ ζητοῦσι φανερὸν εἶναι. ἀπάτη πότερον ἐν πολὺ διαφέρουσι γίγνεται μᾶλλον, ἢ ὀλίγον;

Parenthesi videtur includenda esse hæc verba, εἴπερ ἔστιν.

A At vt hac de re dicamus ordine, profer, Socrates, sermones illos, & explora an aliquid dicant, & quomodo. SOCR. Adeste generosa animalia, Phædróque honesto adolescenti persuadete, donec cumulatè fuerit philosophatus, minimè idoneũ futurum de quauis re dicere. Respondeat Phædrus Socrati interroganti, An Rhetorica omnino fuerit ars animos alliciens atque attrahens oratione, non in iudiciis modõ, sed & in aliis omnibus cœtibus, siue publicis siue priuatis, eáq; de minimis æquè ac magnis rebus agat. non enim plus gloriæ habet, dummodo recta vtrobique ratio teneatur, in magnis & seriis rebus quàm paruis. nónne etiam tu hæc aliquando audiisti? PHAE. Non ita prorsus per Iouem. verùm hæc ars circa iudicia potissimum dicitur & scribitur versari, & circa conciones. eam verò vlteriùs pertinere nunquam audiui. SOCR. Vnquámne audiisti ecquænam essent Nestoris & Vlyssis artes in sola dicendi ratione occupatæ? in quibus conscribendis; dum ad Ilium essent, operã industriámque suam adhibuerint? de iis verò in quibus Palamedes elaborauerit, nihil vnquam audiisti? PHAE. De Nestoris equidem artibus nihil audiui: nisi fortassè Gorgiam, fingis esse Nestorem quendam: & Thrasymachum & Theodorum, Vlyssem. SOC. Forté. sed illos sanè prætermittamus: at tu respondeto ecquid agant in iudiciis aduersarii. nónne contradicunt atque refragantur? aut quídnam dicemus? PHAE. Idipsum. SOC. Nónne de iusto & iniusto instituta est ipsorum oratio? PH. Est certé. SOC. Illéne qui id arte agit, hactenus valebit vt efficiat rem eandem iisdem videri, pro arbitratu suo, modò iustã, modò iniustam? PHAE. Quídni? SOCR. Et in concione, vt eadem ciuitati modò bona, modò contraria videantur? PHAE. Ita. SO. Atqui Eleatensem Palamedem artificio suo efficere solitum accepimus, vt eadẽ audientibus similia & dissimilia, vnum & multa, manentia & fluentia viderentur. PHAE. Maximé. SOC. Non igitur refractaria illa siue contradicendi facultas, in iudiciis solùm & concionibus, verùm etiam in omni, vt apparet, oratione quæ in aliquam disquisitionem cadit, versatur: quãdoquidem vna quædam & simplex ars est, cuius vi atque præsidio poterit quis omnia omnibus & quæ possunt & quibus possunt similia attribuere: & quum alius quispiam similitudinis velo quodam rem obtegere conabitur, possit eam sepositis inuolucris in pristinam naturã restituere atque euendicare. PH. Quónam pacto id ais? SOCR. Hoc nimirum rem arbitror perspicuam futuram: Vtrum error in eas res cadit quæ multum inter se distant, an quæ parum?

PHAE. In iis quæ parum. SOCR. Atqui quum paulatim excedis, latebis magis vbi in contrarium venies, quàm si magna & repentina fiat mutatio. PHAE. Quídni? SOCR. Oportet igitur, eum qui alium sit decepturus, ad hoc vt ipse eodē errore minimè inuoluatur, similitudinem & dissimilitudinem rerū exquisitè dignoscere. PH. Necesse est. SOCR. Nunquid igitur ille qui rerum singularum veritatem ignorat, poterit eius rei quam ignorat similitudinem & paruam & magnam in aliis omnibus generatim diiudicare? PHAE. Haudquaquam fieri potest. SOCR. Nónne constat, eos qui præter rerum naturam opinātur, ac proinde falluntur, in errorem idcirco incidisse, quòd in similitudines rerum impegerint? PHAE. Ita sanè contingit. SOC. Num aduersus errorem hoc est opportunum ex artis præscripto remedium, quo & is qui veram germanámque rerum naturam ignorat, errorem ipse declinet, & eum qui in errorem delapsus fuerit, reuocet, vt nimirum sensim à vero in contrarium per similitudinum vestigia fiat commigratio? PHAE. Nequaquam. SOCR. Quocirca, mihi crede, quicunque veritatem ignorat, & opiniones venatur, dicendi quendam vsum, vt videtur, inertem ridiculúmque exhibebit. PHAE. Videtur. SOCR. Vísne igitur, in ea Lysiæ oratione quam in manibus habes, & in his quæ nos diximus, exquiramus id quod & ab artis præceptis alienum, & cum iis dē cōiunctum, & ad eorum regulam exactum conformatúmque esse affirmemus? PHAE. [a] Omniū maximé. nudè enim & tenuiter quodammodo loquimur, quum idoneis exemplis careamus. SOCR. Atqui geminæ illæ orationes fortuna quadam dictæ fuerunt, quæ tamē commoda exempla complectātur, quibus constare illud possit. Tantam esse veritatis vim atque efficaciam, vt qui eam nouerit, etiamsi aliud agat, ipso tamen ioco auditorum animos alliciat atque perducat. Atq; huius quidem rei causam esse arbitror Indigetes deos. Fortasse etiam hi super capita nostra insidentes cantores, Musarū prophetæ, qui hoc munus nobis inspirauerint. Ego enim nulla valeo arte ad bene dicēdum. PHAE. Esto sicuti ais: tantùm doceto quod instituisti. SOCR. Age verò, primordiū lege Lysianæ illius orationis. PH. *Mearum quidem rerum statum nosti, & me quidem in ea esse sententia vt rebus ita constitutis existimem id nostro bono euēturum: nec id tibi incognitum esse arbitror. ita tamē statuo, me non idcirco earum rerum quas à te postulo repulsam pati debere, quòd tui amore minimè sim captus. etenim vsuenit vt quū amatores cupiditates expleuerint, collati beneficij eos pœniteat.* SO. Define. in quo enim hic peccet, & quidnā sine arte faciat, dicēdum est.

a Superioris dotrinæ in Lysiana oratione periculum facit, docétque eam ea in re grauissimè peccare: Primùm quòd id cuius causa instituta erat oratio, definitione minimè explicasset: quod summum est in omni oratione πλημμέλημα.

ΦΑΙ. Ἐν τοῖς ὀλίγον. ΣΩΚ. Ἀλλὰ δή, κἂν σμικρὸν μεταβαίνων, μᾶλλον λήσεις ἐλθὼν ὅπῃ ὅ ἐναντίον, ἢ κἂν μέγα. ΦΑΙ. Πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Δεῖ ἄρα ᾧ μέλλοντα ἀπατήσειν μὴ ἄλλον, αὐτὸν δὲ μὴ ἀπατήσεσθαι, τῷ ὁμοιότητα τῶν ὄντων καὶ ἀνομοιότητα ἀκριβῶς διειδέναι. ΦΑΙ. Ἀνάγκη μὲν οὖν. ΣΩ. Ἦ οὖν οἵόστε ἔσται, ἀλήθειαν ἀγνοῶν ἑκάστου, τῷ τῷ ἀγνοουμένου ὁμοιότητα μικρά τε καὶ μεγάλα ἐν τοῖς ἄλλοις ἀφαγινώσκειν; ΦΑΙ. Ἀδύνατον. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν τοῖς τῶν δὴ τὰ ὄντα δοξάζουσι καὶ ἀπατωμένοις δῆλον ὡς ὅ πάθος τοῦτο δι' ὁμοιοτήτων τινῶν εἰσέρρυη. ΦΑΙ. Γίγνεται οὕτως. ΣΩΚΡ. Ἔστιν οὖν ὅπως τεχνικὸς ἔσται, μεταβιβάζων κἂν σμικρόν, δι' ὁμοιοτήτων ἀπὸ τοῦ ὄντος ἑκάστοτε ὅπῃ τοὐναντίον ἀπάγων, ἢ αὐτὸς τοῦτο διαφεύγειν, ὁ μὴ ἐγνωσμένως ὅ ἐστιν ἑκάστων τῶν ὄντων; ΦΑΙ. Οὐ μὴ ποτε. ΣΩΚΡ. Λόγων ἄρα τέχνῃ, ὦ ἑταῖρε, ὁ τὴν ἀλήθειαν μὴ εἰδώς, δόξας ᾗ τερπνικῶς, γελοίαν τινά, ὡς ἔοικε, καὶ ἀτέχνον παρέξεται. ΦΑΙ. Κινδυνεύει. ΣΩΚ. Βούλει οὖν, ἐν τῷ Λυσίου λόγῳ ἃ φέρεις, καὶ ἐν οἷς ἡμεῖς εἴπομεν, ἰδεῖν τι ὧν φαμὲν ἀτεχνόν τε καὶ ἔντεχνον εἶ; ΦΑΙ. Παντων γέ που μάλιστα· ὡς νεῦ γε φιλῶς πως λέγομεν, ἄκ ἔχοντες ἱκανὰ παραδείγματα. ΣΩ. Καὶ μὴν κἂν τύχῃ γέ τινα, ὡς ἔοικεν, ἐρρηθήτην τῷ λόγῳ, ἔχοντε τι παραδείγματα· ὡς αὖ ὁ εἰδὼς ὃ ἀληθὲς, παίζων ἐν λόγοις παράγει τοὺς ἀκούοντας. καὶ ἔγωγε, ὦ Φαῖδρε, αἰτιῶμαι τοὺς ἐντοπίους θεούς. ἴσως γὰρ καὶ οἱ τῶν Μουσῶν παρεφῆται οἱ ὑπὲρ κεφαλῆς ᾠδοὶ ὄντες ἐπιπεπνευκότες αὖ ἡμῖν εἶεν τοῦτο ὃ γέγας. οὐ γάρ που ἔγωγε τέχνης τινὸς τοῦ λέγειν μέτοχος. ΦΑΙΔ. Ἐγὼ ὡς λέγεις· μόνον δήλωσον ὃ φῂς. ΣΩΚΡ. Γνῶθι δή μοι ἀνάγνωθι τοῦ Λυσίου λόγου ἀρχήν. ΦΑΙ. Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἐπίστασαι· καὶ ὡς νομίζω συμφέρειν ἡμῖν τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ δὲ μὴ διὰ τοῦτο ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐραστὴς ὢν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμέλει ὧν αὐτοῖς ποιήσωσιν, ἐπειδὰν τὴν ἐπιθυμίας παύσωνται. ΣΩΚΡ. Παῦσαι. τί δὴ οὖν οὗτος ἁμαρτάνει καὶ ἄτεχνον ποιεῖ, λεκτέον.

Legisse videtur Fic. μεταβιβάζειν & ἀπάγειν, & intellexisse τεχνικὸς ἔσαι dictū pro τεχνικῶς δυνήσεται.

Malim εἰγνωκὼς, quod est in quodam mss. vt μὴ ἐγνωκὼς sit quod modò dixit ἀγνοῶν.

ἦ γάρ; ΦΑΙ. Ναί. ΣΩ. Ἆρ' οὖν ὑπῳτιᾷ δῆ- A nónne? PHAE. Profectó. SOCR. Nónne
λον πάγε τοιόνδε, ὡς ἕκαστος ἡμῶν τοιού- vnicuique exploratum illud eſt, ita com-
των ὁμονοητικῶς ἔχομεν, καὶ ἡ ἕκαστα παρασκευ- paratam eſſe omnium noſtrûm naturam,
στικῶς; ΦΑΙ. Δοκῶ μοὶ ὃ λέγεις μανθάνειν· vt in quibuſdam quæ dicamus ipſi, idem
ἔτι σ' εἰπεῖν σαφέστερον. ΣΩ. Ὅταν τις ὄνομα ſentiamus, ab aliis prorſus abhorreamus?
εἴπῃ σιδήρου, ἢ ἀργύρου, ἆρ' οὐ τὸ αὐτὸ πάντες PHAE. Id quidem quod ais, penè intelligo:
διενοήθημεν; ΦΑΙ. Καὶ μάλα. ΣΩ. Τί idem tamen velim à te planius explicari.
δ' ὅταν δικαίου, ἢ ἀγαθοῦ; οὐκ ἄλλος ἄλ- SOCR. Quando quis ferri nomen vel ar-
λῃ φέρεται; καὶ ἀμφισβητοῦμεν ἀλλήλοις genti pronuntiat, nónne idem omnes mẽ-
τε καὶ ἡμῖν αὐτοῖς; ΦΑΙ. Πάνυ μοὶ δοκῶ. te concepimus? PHAE. Idem omnino.
ΣΩ. Ἐν μοὶ ἄρα τοῖς συμφωνοῦμεν, ἐν δὲ B SOCR. Quid verò? quũ iuſti vel boni no-
τοῖς, οὔ. ΦΑΙ. Οὕτω. ΣΩ. Ποτέρωθι οὖν men, alióne alius fertur, atque cum aliis
εὐαπατητότεροι ἐσμέν; καὶ ἡ ῥητορικὴ ἐν πο- & nobis ipſis ambigimus? PHAE. Prorſus. SOCR. In aliis ergo conſentimus, in
τέροις μεῖζον δύναται; ΦΑΙ. Δηλονότι ἐν aliis diſſentimus. PHAE. Ita. SOCR. Vbi-
οἷς πλανώμεθα. ΣΩ. Οὐκοῦν ᾧ μέλλον- nam verò facilius falli poſſumus? & in qui-
τα τέχνῃ ῥητορικῇ μετιέναι, πρῶτον μοὶ bus horum plurimum poteſt Rhetorica?
δεῖ ταῦτα ὁδῷ διηρῆσθαι· καὶ εἰληφέναι PHAE. Minimè dubium eſt quin in his
ἱκανά γε ἑκατέρου τὸ εἶδος, ἐν ᾧ τε ἀναγκαίη τὸ πλῆθος πλανᾶσθαι, καὶ ἐν ᾧ plurimum poſſit in quibus erramus.
μή. ΦΑΙ. Καλῶς γοῦν αὖ, ὦ Σώκρατες, SOCR. Oportet igitur eum qui Rhetori-
εἶδος εἴη κατανενοηκὼς ὁ τοῦτο λαβών. ΣΩ. C cam ſit aſſequuturus, primùm hæc ordine
Εἶτα γε οἶμαι πρὸς ἑκάστῳ γιγνόμενον μὴ diſtinxiſſe, & vtriuſque ſpeciei certam quã-
λανθάνειν, ἀλλ' ὀξέως αἰσθάνεσθαι ποῖ οὖ dam expreſſámque formulam deſignaſſe,
ἂν μέλλῃ ἐρεῖν, ποτέρᾳ ὂν τυγχάνῃ τοῦ γένους. in qua neceſſe ſit vulgus errare, & in qua
ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩ. Τί οὖν; τὸ Ἔρωτα πότε- minimé. PHAE. Præclaram quandã, So-
ρον φῶμεν εἶναι τῶν ἀμφισβητησίμων, ἢ τῶν μή; crates, ſpeciem agnoſceret is qui id cogi-
ΦΑΙ. Τῶν ἀμφισβητησίμων δήπου. ΣΩ. Ἦ tatione complecteretur. SOCR. Deinde, o-
οἴει αὖσοι συγχωρήσαι εἰπεῖν ἃ νῦν δὴ εἴπες portere arbitror eum nihil latere, quum ad
περὶ αὐτοῦ, ὡς βλάβη τέ ἐστι τῷ ἐρωμένῳ singula venerit, ſed acutè perſentire eius
καὶ ἐρῶντι, καὶ αὖθις ὡς μέγιστον τῶν ἀγαθῶν rei de qua dicturus eſt naturam. PHAE.
τυγχάνῃ; ΦΑΙ. Ἄκρια λέγεις. ΣΩ. Ἀλλ' εἰ- D Quidni? SOCR. Ecquid ergo de Amore ſta
πὲ καὶ τόδε (ἐγὼ γάρ τοι, διὰ τὸ ἐνθουσια- tuemus? vtrum ambigui generis atque cõ-
στικὸν, οὐ πάνυ μέμνημαι) εἰ ὡρισάμην ἔρωτα trouerſi, an alterius eſſe dicimus? PH. Cõ-
ἀρχόμενος τοῦ λόγου. ΦΑΙ. Νὴ Δία, ἀμη- trouerſi videlicet illius atque ambigui. SO.
χάνως γε ὡς σφόδρα. ΣΩ. Φοῦ, ὅσῳ λέγεις Arbitrarísne eum conceſſurum illa ſibi tri-
τεχνικωτέρας νύμφας ταῖς Ἀχελῴου, καὶ Πᾶ- bui quæ ſuprà de ipſo commemorabas?
να τὸν Ἑρμοῦ, Λυσίου τοῦ Κεφάλου, τοὺς λό- Pernicioſum nempe eſſe & amaſio & ama-
γους εἶπε. ἢ οὐδὲν λέγω; ἀλλὰ δοκεῖ ὁ Λυσίας tori, ac rurſus maximum eſſe præſtantiſſi-
ἀρχόμενος τοῦ ἐρωτικοῦ ἠνάγκασεν ἡμᾶς múmque bonum? PH. Optimè dicis. SO.
ὑπολαβεῖν τὸ Ἔρωτα ἔν τι τῶν ὄντων, ὃ αὐ- Verùm illud etiam dic ſodes (ego enim,
τὸς ἠβουλήθη; καὶ πρὸς τοῦτο ἤδη σκυτα- E propter diuinum illum impetum quo mẽs
λεύσας τὸν ὕστερον λόγον διεπεραίνε- mea occupatur, non ſatis memini) an ini-
τo; βούλει πάλιν ἀναγνῶμεν αὐτοῦ τὴν ἀρ- tio diſputationis amorem definierim. PH.
χήν; ΦΑΙ. Εἰ σοί γε δοκεῖ· ὁ μέντοι ζητεῖς οὐκ Per Iouem, & mirifica quadam auguſtáq;
ἐξ αὐτοῦ. ΣΩ. Λέγε, ἵνα ἀκούσω αὐτοῦ ratione. SOCR. Hem, quanto ſolertiores
ἐκεῖνο. ΦΑΙ. Περὶ μὲν τῶν ἐμῶν πραγμάτων Acheloi nymphas, & Panem Mercurii fi-
ὑπέσχημαι· καὶ ὡς νομίζω συμφέρον ἡμῖν lium, Lyſia Cephali filio ad orationes cõ-
τούτων γενομένων, ἀκήκοας. ἀξιῶ οὖν μὴ δόξαι ponendas eſſe ais! An verò ego nihil dico?
ſed ipſe quoq; Lyſias in amatorii illius ſer-
monis exordio coëgit nos Amorẽ intelli-
gere quidpiã eſſe huiuſmodi quod ipſe vel-
let, & ad illud orationẽ ſuã ita cõpoſuit vt
cũdẽ quoq; finẽ ei accõmodaret? Viſne ipſi⁹
exordiũ rurſus legamus? PH. Vt lubet: id
tamẽ quod requiris, in eo loco minimè eſt.
SO. Lege, vt illũ ipſum audiam. PH. *Mea-
rum quidẽ rerũ ſtatum noſti, & me quidem
in ea eſſe ſententia vt rebus ita conſtitutis
exiſtimem id noſtro bono euenturum: nec id
tibi incognitum eſſe arbitror. Ita tamẽ ſtatuo,*

In preced. edit. λόγον, pro λόγου: quam lect. & Fic. agnoſcit.

me non idcirco earum rerum quas à te poſtulo repulſam pati debere, quòd amore tui minimè ſim captus. etenim ita vſuuenit, vt quũ amatores libidinem expleuerint, collati beneficii eos tandem pœniteat. SOCR. Permultum certè abeſſe videtur vt id quod quærimus, præſtet. ſiquidem non à principio, ſed à fine quaſi reſupinum ſermonẽ in contrariam partem conatur circũducere: & ab illis incipit in quæ deſiit amator amaſium alloquens. Nihilne dixi, mi Phædre, lepidum caput? PH. Finis eſt profectò, Socrates, de quo ſermonem habet. [a] SOC. Quid verò de cæteris orationis partibus dicemus? nónne ſparſim & effuſè diſiectæ diſſipatæque videntur omnes? an cenſes, quod ſecundo loco poſitum eſt, neceſſitate quadam ita eſſe ſuo ordine collocatum? & ſic de cæteris quæ ab illo ibi dicta ſunt, arbitraris? Mihi quidẽ, rerum alioqui imperito, videntur illa non temerè & ingenerosè ſcribenti excidiſſe. tu verò neceſſitatem quandam ſcribẽdi habes, cuius etiam ductu atque auſpiciis hæc ille ipſa ordine ſuo digeſſit atque compoſuit? PH. Frugi es, qui me arbitraris de illius ſcriptis tam commodum iudicium facere poſſe. SOC. At ego te illud dicturum puto, oportere orationem omnem, tanquã animal quoddam conſtitui, vt ſuum quoddam habeat corpus, ac proinde nec ſine capite ſit neq; pedibus careat: ſed habeat media atque extrema ita deſcripta vt & ſibi inuicem & toti corpori conueniant. PH. Quídni? SO. Expende quæſo ſodalis tui orationem, an ita alitérve ſe habeat. comperies eam nihil ab eo epigrammate differre, quod Midæ Phrygio inſcriptum nonnulli fuiſſe tradunt. PH. Quódnam iſtud eſt, & quale? SO. Eſt quidem huiuſmodi,

Aenea ſum virgo, atque Midæ incumbo monumento,
Dum ingis manátque latex arbórque vireſcit,
Aeternũ hîc aſtans lacrymoſi in mole ſepulcri,
Significabo Midam peregrino hîc eſſe ſepultum.

Nihil autem in illis verſibus intereſſe, quãlibet eius partem vt primam vel vt poſtremam ponere, tu ipſe, arbitror, animaduertis. PH. Orationem noſtram mordes, Socrates. SOC. Hanc igitur (ne tu ſucceſeas) prætermittam: quanuis in ea multa reperiri poſſe exempla videantur, quæ ſiquis ſibi proponat ad imitationem, non magnam certè vtilitatem ſit inde conſequuturus. Verùm ad cæteras orationis partes noſmet conuertamus. habebant enim illæ, mea quidem ſententia, nonnihil,

[a] *Secunda regula*, Vt ſit vniuerſæ orationis commoda & bene cõ ſentiens diſpoſitio, ita vt omnes partes ἀλληλόζωον inter ſe conſentiant: atque adeo ſit orationis, ſicuti corporis, ſibi conſtãs atque conueniens cõpoſitio. Qua in re peccare docet Lyſiamam orationem.

A τῦτο ἀτυχῆσαι ὧν δέομαι, ὅτι οὐκ ἐρασὴς ὢν σοῦ τυγχάνω. ὡς ἐκείνοις μὲν τότε μεταμελήσῃ ὧν αὖ δι' ποιήσουσιν, ἐπειδὰν τῆς ἐπιθυμίας παύσωνται. ΣΩ. Ἦ πολλοῦ δεῖν ἔοικε ποιεῖν ὅδε γε ὁ ζητοῦμεν· ὃς οὐδὲ ἀπ' ἀρχῆς, ἀλλ' ἀπὸ τελευτῆς ἄν, ὑπλίας αὖ ἀπαλιν "Αμαινεῖν ἐπιχρεῖ ⟨ὃ⟩ λόγον· καὶ ἄρχεται ἀφ' ὧν πεπαυμένος ἂν ἤδη ὁ ἐρασὴς λέγοι τοῖς παιδικοῖς. ἢ οὐδὲν εἶπον, Φαῖδρε, φίλη κεφαλή; ΦΑΙ. Ἔστι γέ που δή, Σώκρατες, τελευτή, τοῖ οὗ ⟨ὃ⟩ λόγου ποιεῖται. ΣΩ. Τί δέ; τἆλλα οὐ χύδην δοκεῖ βεβλῆσθαι καὶ τοῦ λόγου; ἢ φαίνεται, ὃ δ' ὑστερον εἰρημένον, ἐκ τίνος ἀναίσχης δ' ὑστερον δεῖν τεθῆναι; ἢ τι ἄλλο τῶν ῥηθέντων; ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔδοξεν, ὡς μηδὲν εἰδότι, οὐκ ἀγλυκῶς τὸ ὅπτιον εἰρῆσθαι τῷ γράφοντι. σὺ δ' ἔχεις τινὰ ἀναίσχυνον λογογραφικὸν, ἢ ταῦτα ἐκεῖνος οὕτως ἐφεξῆς τοῦ λόγου ἔθηκε; ΦΑΙ. Χρησὸς εἶ, ὅτι με ἡγῇ ἱκανὸν εἶ) καὶ ἐκεῖνου οὕτως ἀκριβῶς διιδεῖν. ΣΩ. Ἀλλὰ τόδε γε οἶμαί σε φάναι ἂν δεῖν, πάντα λόγον ὥσπερ ζῷον συνεστάναι, σῶμά τι ἔχοντα αὐτὸν αὑτοῦ· ὥστε μήτε ἀκέφαλον εἶ), μήτε ἄπουν, ἀλλὰ μέσα τε ἔχειν καὶ ἄκρα, πρέποντα ἀλλήλοις καὶ τῷ ὅλῳ γεγραμμένα. ΦΑΙ. Πῶς γὰρ οὔ; ΣΩ. Σκέψαι δὴ σὺ γε τὸν ἑταῖρον σου τὸν λόγον, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει· καὶ ῥᾴστης τοῦ ἐπιγράμματος οὐδὲν ἁμαρτόντα, ὃ Μίδα ᾧ Φρυγὶ φασί τινες ἐπιγεγράφθαι. ΦΑΙ. Ποῖον τοῦτο; καὶ τί πεπονθός; ΣΩ. Ἔστι μὲν τοῦτο, τόδε,

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ· Μίδα δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι.
Ὄφρ' ἂν ὕδωρ τε νάῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθήλῃ,
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα, πολυκλαύτου ἐπὶ τύμβου,
Ἀγγελέω παριοῦσι, Μίδας ὅτι τῇδε τέθαπται.

Non σῶμά τι, ſed σώματα, habent prec. edit. verùm perperam.

Quidam nec. πολυκλαύτου.

E Ὅτι δ' οὐδὲν διαφέρει αὐτὸ πρῶτον ἢ ὕστατον τι λέγεσθαι, σὺνοεῖς που, ὡς ἐγῷμαι. ΦΑΙ. Σκώπτεις ⟨ὃ⟩ λόγον ἡμῶν, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Τοῦτον μὲ ποιῶ, ἵνα μὴ σὺ ἀλγῇς, ἐάσω· (καίτοι συχνάς γ' ἔχειν μοι δοκεῖ παραδείγματα πρὸς ἃ τις βλέπων, οἷός τ' ἂν μιμεῖσθαι αὐτὰ ἐπιχειρῶν, μὴ πάνυ τι) εἰς ὃ δὲ ἕτερος λόγος ἴωμεν. ἐν ᾧ γέ τι ἐν αὐτοῖς, ὡς δοκῶ, πρέπον ἰδεῖν τοῖς βουλο-

μῦθοις περὶ λόγων σκοπεῖν. ΦΑΙ. Τὸ ποῖον δὴ λέγεις; ΣΩ. Ἐναντίω που ἦσην. ὁ μὲν γὰρ, ὡς ᾧ ἐρῶντι, ὁ δ' ὡς τῷ μὴ, δεῖ χαρίζεσθαι, ἐλεγέτην. Φ. Καὶ μάλ' αὐδρικῶς. Σ. Ὤιμην σε παληδες ἐρεῖν, ὅτι μανικῶς. ὁ μὲντοι ἐζήτεις, ἐστιν αὐτὶ τοῦτο. μανίαν γάρ τινα ἐφήσαμεν εἶναι Ἔρωτα. ἦ γάρ; ΦΑΙ. Ναί. ΣΩ. Μανίας δέ γε εἰδη δύο· τὸ μὲν, ὑπὸ νοσημάτων ἀνθρωπίνων τὸ δὲ, ὑπὸ θείας ἐξαλλαγῆς τῶν εἰωθότων νομίμων γιγνομένη. ΦΑΙ. Πάνυ γε. ΣΩ. Τῆς δὴ θείας, τετταρων θεῶν τέτταρα μέρη διελόμενοι· μαντικὴν μὲν ἀπόπνοιαν, Ἀπόλλωνος ἔνθεον, Διονύσου δὲ, τελεστικήν· Μουσῶν δ' αὖ, ποιητικὴν· τετάρτην δὲ, Ἀφροδίτης καὶ Ἔρωτος, ἐρωτικὴν μανίαν ἐφήσαμέν τε ἀρίστην εἶναι. καὶ οὐκ οἶδ' ὅπη τὸ ἐρωτικὸν πάθος ἀπεικάζοντες, ἴσως μὲν ἀληθοῦς τινος ἐφαπτόμενοι· ἄλλα δ' αὖ καὶ ἄλλοσε παρενεχθέντες, κεράσαντες οὐ πιθανὸν ἀπίθανον λόγον, μυθικόν τινα ὕμνον προσπαίσαντες μετρίως τε καὶ εὐφήμως σὲ καὶ ἐμὸν τε καὶ σὸν δεσπότην Ἔρωτα, ὦ Φαῖδρε, καλῶν παίδων ἔφορον. ΦΑΙ. Καὶ μάλα ἐμοὶ μὲν οὐκ ἀηδῶς ἀκούσαι. ΣΩ. Τόδε τοίνυν αὐτόθεν λάβωμεν, ὡς διὰ τοῦ ψόγου παρῆν ὃ ἐπαινεῖν ἔδει ὁ λόγος μεταβῆναι. ΦΑΙ. Πῶς δὴ οὖν αὐτὸ λέγεις; ΣΩ. Ἐμοὶ μὲν φαίνεται τὰ μὲν ἄλλα τῷ ὄντι παιδιᾷ πεπαῖσθαι· τούτων δ' ἓν ἢ δύο οὐκ τύχης ῥηθέν τα ἐν δυοῖν εἰδοῖν εἰ αὐτὸ τὸ δυνάμει τέχνῃ λαβεῖν δυνατὸ τις, οὐκ ἀχαρι. ΦΑΙ. Τίνων δή; ΣΩ. Εἰς μίαν τε ἰδέαν συνορῶντα ἀγὸν τὰ πολλαχῇ διεσπαρμένα· ἵνα ἕκαστον ὁριζόμενος, δῆλον ποιῇ περὶ οὗ ἂν αἰεὶ διδάσκειν ἐθέλῃ. ὡσπερ τανῦν δὴ περὶ Ἔρωτος, ὅστις ἐστὶν, ὁριεῖσθον, εἴτ' οὖν εἴτε καλῶς ἐλέχθη. τὸ γοῦν σαφὲς ἓν ὅτι αὐτὸ αὑτῷ ὁμολογούμενον, ἆρ' ἔχομεν εἰπεῖν ὁ λόγος. ΦΑΙ. Τὸ δ' ἕτερον δὴ εἶδος τί λέγεις ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Τὸ πάλιν κατ' εἴδη δυνασθαι ἀγαπτέμενον, κατ' ἄρθρα, ἧ πέφυκε, καὶ μὴ ἐπιχειρεῖν καταγνύναι μέρος μηδὲν, κακοῦ μαγείρου τρόπῳ χρώμενον· ἀλλ' ὡσπερ ἄρτι τῷ λόγῳ ὃ ἄμφω τῆς ἀφρενοίας ἓν τι κοινῇ εἶδος ἐλαβέτην.

quod à dicendi ſtudioſis ſit obſeruandum. PH. [a] Quidnam illud eſt? SOC. Erant illæ contrariæ: vna enim amanti, altera non amanti adhærendum eſſe affirmabat. PH. Et maximè quidem ſtrenuè atque viriliter. SOC. Ego verò te reſponſurum exiſtimabam, quod verius etiam eſſe arbitror, Furioſè. quod autem diſquirebam, illud ipſum eſt. nam diximus, Amoré eſſe quẽdam furoré. nónne? PH. Certé. SOC. Eſſe autem duas furoris ſpecies: vnam, ab humanis morbis: alteram, ex diuino quodam numine, quo quis præter morem & inſtitutum viuendi extra ſe abripitur. PH. Prorſus. SOC. Diuinæ autem inſaniæ tres etiam partes ſtatuebamus, quibus totidem præeſſent dii. & vaticinii quidem inſpirationem, Apollini: myſteriorum vim atque efficaciam, Libero: poëticam verò, Muſis: amatorium furorem, Veneri & Amori, optimum quidem illud præſtantiſſimúmq; furoris genus, quarto loco attribuimus. Ac neſcio quomodo quum amatoris affectum imaginibus repræſentaremus, veritatem aliquam fortaſſe attingebamus: fortaſſe etiam aliorſum deferebamur, immixto ſermone nec planè peregrino, nec qui à veriſimilitudine planè abhorreret, fabuloſo quodam hymno luſimus: opportunè nimirum & fauſtè, in honorem tui & mei domini Amoris, mi Phædre, pulchrorum puerorum præſidis. PH. Hæc verò non ſunt mihi iniucunda auditu. SOC. Hîc verò occaſionem notemus, cuius opportunitate oratio à vituperatione ad laudes cõmeauit. PH. Quomodo verò illud ais? SOC. Mihi quidem videntur cætera quaſi per iocum inſtituta, ſeriò tamen & verè fuiſſe dicta: at ſiquis duarum harum ſpecierum, in quarum mentionem forte fortuna incidimus, vim naturámque arte comprehenderit, rem non ingratam aut importunam conſequutus videatur. PH. Quænam ſunt illæ? SOC. Vt vna quædam Idea, ſiue ſpecies, deſignetur, ad quam omnes res ſingulares multifariam diſperſæ referantur: vt quum illæ res ſingulæ fuerint definitione explicandæ, illius ſpeciei beneficio ita intelligantur vt eius de quo agitur natura perſpiciatur: quemadmodum nos in præſentia, quídnam ſit Amor definiuimus, ſiue bene ſiue malè factum ſit. Huius nimirum ordinis adminiculo id conſequuta eſt oratio noſtra, vt & luculenter & ſibiipſi congruenter accommodatéque diceretur. PH. Ecquam aliam ſpecié ſignificas, Socrates? SOC. Vt res ipſæ, pro ſua ſingulæ natura, in ſuas ſpecies, quaſi articulos, diſſecentur atque diſtribuãtur: & quidem ita, ne quis conetur vllum membrũ confringere atque comminuere, imperiti coqui ritu: ſed perinde faciat ac ſuperiores illi ſermones, qui *Mentis inſipientiam* ſtatuerunt primùm communem quandam vrámq; ſpeciẽ.

[a] *Tertia regula*, Vt diuiſio prudenter adhibeatur, cuius magna eſt ad rerum naturam viresque explorãdas efficacia. definitione igitur ſubſtrata ad diuiſionem eſſe accedẽdum. quod præceptũ applicat in quæſtione inſtituta. Itaque colligit, Rhetoricã dialecticis præceptis eſſe firmandam: alioqui non bene eſſe incertámq; τέχνην.

Iam verò quemadmodum in vno corpore membra gemina, vno quodam nomine nuncupantur, Dextrum vnum, alterum Sinistrum: ita & illi sermones Insaniæ quidem illius speciem vnam in nobis natura insitam agnouerũt, sed hactenus vt in suas deinde partes distribuerẽtur, sinistram videlicet & dextram. Etenim prior quidem ille sermo partem sinistram diuidens, ac rursus hanc partiẽs,nõ prius destitit quàm ibi sinistrum quendam comperiret Amorem, & compertum, (vt ratio æquúmque postulabat) grauiter vituperaret. Alter autem sermo in dextram Furoris partem nos deduxit, vbi Amorem illi quidem cognominem sed diuinum comperiit: & hanc occasionem nactus, in eo laudando liberius excurrit, quippe qui maximorum bonorum nobis sit causa. PH. Verissima loqueris. SO. Equidem,vt de me confitear, Phædre,harum diuisionũ & comprehẽsionum sum perstudiosus,vt illarum adminiculo & ope, rerum & melius intelligendarum, & commodius oratione tractandarũ facultate valeam. Quòd si alium quempiã existimarem ea naturæ bonitate præditũ, vt vnum & multa, eo quem notauimus modo designare posset, huius ego,vt diuini,vestigia sectarer.eos autem qui hoc præstare possunt, cõmodo incomm.odóve vocabulo appellem,Deus nouit. voco autem hactenus DIALECTICOS. Nunc verò dic obsecro écquo nomine tua illa & Lysiæ oratio debeat appellari. An hæc dicendi ars est qua Thrasymachus alíque nonnulli vsi,in dicendo periti euaserunt, cæteróque huiusmodi effecerunt, qui quidem ipsis,veluti regibus,munera offerre velint? PH. Regii quidẽ illi viri, non tamen earum rerum quas modò quæris, scientes. Verùm hanc speciem rectè profectò Dialecticam appellare videris: at Rhetorica nos adhuc fugit. SOCR. Quomodo istud ais? pulchrúmne aliquid erit, quod ab his quidem longè abfuerit, arte tamen percipiatur? illud ipsum verò nec mihi nec tibi negligendum est, [a] sed exponendum porro est quid ad Rhetoricæ explicationem desideretur. PH. Permulta, Socrates, quæ in his libris qui compositò de arte dicendi conscripti sunt, continentur. SO. Opportunè submonuisti. Προοίμιον [id est præfationem] primam orationis partem esse appellandam. hæccine artis ornamenta appellas? PH. Appello. SO. Sequitur secũdo loco Διήγησις [.i. narratio] & μαρτυρία [.i.testimoniorum assertio] tertio, τεκμήρια [.i. argumenta] quarto, εἰκότα [.i. signa, siue verisimilia] Probatio quoq; & probationis confirmatio,quam πίστωσιν & ἐπιπίστωσιν (opinor) appellat præstãtissimus ille orationum artifex Byzãtius. PHAE. Bonum intelligis Theodorum? SOCR. Illum ipsum. hic etiã

A ὥσπερ ἓν σώματος ἔχ ἑνὸς διπλᾶ καὶ ὁμώνυμα πέφυκε, σκαιὰ ταῦτα ἡ δεξιὰ κληθέντα· οὕτω καὶ ὁ τῆς παραφροσύνης ὡς ἐν ἡμῖν πεφυκὸς εἶδος ἠνσαμένω τὸ λόγω, ὁμῶ, τὸ ἐπ' ἀριστερὰ τεμνόμενος μέρος, πάλιν τοῦτο τέμνων οὐκ ἐπαύσατο, πρὶν ἐν αὐτοῖς ἐφθυρὸν ὀνομαζόμενον σκαιόν τινα ἔρωτα ἐλοιδόρησε μάλ' ἐν δίκῃ· ὁ δὲ εἰς τὰ δεξιὰ τῆς μανίας ἀγαγὼν ἡμᾶς, ὁμώνυμον μὲν ἐκείνῳ, θεῖον δ' αὖ τινα ἔρωτα ἐφθυρῶν καὶ παρεκτεινάμενος ἐπῄνεσεν, ὡς μεγίστων ἡμῖν αἴτιον

B ἀγαθῶν. Φ ΑΙ. Ἀληθέστατα λέγεις. Σ Ω. Τούτων δὴ ἐγωγε αὐτός τε ἐραστής, ὦ Φαῖδρε, τῶν διαιρέσεων, καὶ συναγωγῶν, ἵν' οἷός τε ὦ λέγειν τε καὶ φρονεῖν· ἐάν τε ἄλλον ἡγήσωμαι δυνατὸν εἰς ἓν καὶ ἐπὶ πολλὰ πεφυκότα ὁρᾶν, τοῦτον διώκω -- καὶ τόπι δὲ μετ' ἴχνιον ὥστε θεοῦ. καὶ μάλιστα καὶ τοὺς δυναμένους αὐτὸ

C δρᾶν, εἰ μάλ' ὀρθῶς ἢ μὴ προσαγορεύω, θεὸς οἶδε· καλῶ δ' οὖν μέχρι τοῦδε διαλεκτικούς. Τὰ νεῦ δ' ὦ Φαῖδρε σοί τε καὶ Λυσίου μαθόντας εἰπεῖν ἄλλῃ καλεῖν. ἢ τοῦτο ἐκεῖνό ἐστιν ὁ λόγων τέχνη, ἣ Θρασύμαχός τε καὶ οἱ ἄλλοι χρώμενοι, σοφοὶ μὲν αὐτοὶ λέγειν γεγόνασιν, ἄλλους τε ποιοῦσιν, οἳ ἂν δωρεῖσθαι αὐτοῖς, ὡς βασιλεῦσιν, ἐθέλωσι;

Φ ΑΙ. Βασιλικοὶ μὲν ἄνδρες, οὐ μὲν δὴ ὅτι γε

D ξυμμονές γε ὧν ἐρωτᾷς. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν τὸ εἶδος ὀρθῶς ἔμοιγε δοκεῖς καλεῖν, διαλεκτικὴν καλῶν· τὸ δ' ῥητορικὸν δοκεῖ μοι διαφεύγειν ἡμᾶς. Σ Ω. Πῶς φῄς; καλόν που τι ἂν εἴη ὃ τούτων ἁπλῷ ὀνόματι, ὅμως τέχνη λαμβάνεται; πάντως δ' οὐκ ἀπιμαστέον αὐτὸ σοί τε καὶ ἐμοί. λεκτέον δ' ὅτι μάλιστα καὶ ἔστι τὸ λοιπὸν τῆς ῥητορικῆς. Φ ΑΙ. Καὶ μάλα που συχνά, ὦ Σώκρατες, τὰ γ' ἐν τοῖς βιβλίοις τοῖς περὶ λόγων τέχνης γεγραμμένοις. Σ Ω. Καὶ καλῶς γε ὑπέμνησας. πρεσβύτερον μὲν οὖν τὸν ὡς δεῖ τοῦ λόγου λέγεσθαι ἐν ἀρχῇ ταῦτα λέγεις; ἢ τὸ καὶ τὰ κομψὰ

E τῆς τέχνης; Φ ΑΙ. Ναί. Σ Ω. Δεύτερον δ' ἴσως δήπουθεν διήγησιν μάρτυρίας τε ἐπ' αὐτῇ τρίτον, τεκμήρια τέταρτον, εἰκότα τε πίστωσιν οἶμαι καὶ ἐπιπίστωσιν τὸν γε βέλτιστον λογοδαίδαλον Βυζάντιον αὖθις. Φ ΑΙ. Τὸν γοῦν Θεόδωρον λέγεις; Σ Ω. Τίμιόν; καὶ ἔλεγχόν γε καὶ

Ita & apud Fic. hæc quoque Phædro dicuntur: at in prac. edit. d Socrate: deinde d Phædro, Πῶς φῄς; at Καλόν που, &c. d Socrate.

a Cætera quæ ad bene dicẽdum pertinẽt adiumẽta traditurus, secenset ea quæ à cæterioribus artis dicendi magistris docebãtur: quæ quidem non per se & simpliciter dam nat,sed quòd ita proponerentur quasi in iis situm esset vniuersæ artis firmamentũ: quum essent tantùm τὰ περὶ τῆς τέχνης .i. artis apparatus & instructio,nõ ἀναλήθεια.

Non possunt hi duo accus. ibi illos sequent. βέλτιστον λογοδ. &c. referri itidem ad illa, οἶμαι ὡς δεῖ λέγεσθαι: itéque ante τὸν γε addendum videtur λέγει, ex seq.

ἐπεξέλεγχον ὡς ποιητέον ἐν κατηγορίᾳ τε καὶ ἀπολογίᾳ. Ⓕ ὦ καλλίστου Παίηνος Εὐηνὸν εἰς μέσον οὐκ ἄγομεν; ὃς ὑποδήλωσίν τε ταῖς τοιαύταις ἔρρωτο καὶ παρεπαίνους; Ⓐ ὃ δ' αὐτὸν τοὺς πραγματικοὺς φασὶν ἐν μέτρῳ λέγειν, μνήμης χάριν. σοφὸς γὰρ ἀνήρ. "Τισίαν τε Γοργίαν τε ἐάσομεν εὕδειν, οἳ τοῖς τῶν ἀληθῶν εἰκότα εἶδον ὡς ἁμυδρὰ μᾶλλον· ταῦτα αὖ σμικρὰ, μεγάλα, καὶ τὰ μεγάλα, σμικρὰ φαίνεσθαι ποιοῦσι λόγῳ· καινὰ τ' ἀρχαίως, τά τ' ἐναντία καινῶς σκοποῦσι τε λόγων καὶ ἀπείρου μήκη τοῖς πρώτοις ἀνδράσιν. ταῦτα ὦ ἀκούων ποτὲ μοι Πρόδικος ἐγέλασε, καὶ μόνος αὐτὸς εὑρηκέναι ἔφη ὧν δεῖ λόγων τέχνῃ. δεῖν δ' οὔτε μακρῶν οὔτε βραχέων, ἀλλὰ μετρίων. ΦΑΙ. Σοφώτατά γε, ὦ Πρόδικε. ΣΩ. Ἱππίαν δ' οὐ λέγομεν; οἶμαι γὰρ ἂν σύμφωνον αὐτῷ Ⓑ Ἠλεῖον ξένον γενέσθαι. ΦΑΙ. Τί δ' οὔ; ΣΩ. Τὰ δὲ Πώλου πῶς φέρομεν ὦ μουσεῖα λόγων; ὃς διπλασιολογίαν, καὶ γνωμολογίαν, καὶ εἰκονολογίαν, ὀνομάτων τε Λικυμνίων ἃ ἐκεῖνος ἐδωρήσατο τοῖς ποίοις βυέπειας; ΦΑΙ. Πρωταγόρεια δ' ὦ Σώκρατες οὐκ ἴσως μυθοί τοιοῦτοί ἄττα; ΣΩ. Ὀρθοέπεια γέ τις, ὦ παῖ, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ καλά· τῷ γε μὲν οἰκ ἔγνων ὅτι γῆρας καὶ πενίαν ἐλκομένων λόγων κεκρατηκέναι τέχνῃ μοι φαίνεται τὸ τοῦ Χαλκηδονίου θένος. ὀργίσας τε αὖ πολλοὺς ἅμα δῆνος ἀνὴρ γέγονε, καὶ πάλιν ὠργισμένους ἐπᾴδων κηλεῖν, ὡς ἔφη· δεδιέναι τε καὶ ἀπολύσασθαι δεδιότας ὅθεν δὴ κράτιστος. τὸ δὲ δὴ τέλος τῶν λόγων κοινῇ πᾶσιν ἔοικε σεσυνδεδυκέναι· ᾧ τινες μὲν ἐπάνοδον, ἄλλοι δ' ἄλλο τίθενται ὄνομα. ΦΑΙ. Τὸ δὲ κεφαλαίῳ ἔκασα λέγεις ὑπομιμνῄσκων ὅτι τελευτῆς τοὺς ἀκούοντας τοῖς τῶν εἰρημένων. ΣΩ. Ταῦτα λέγω, καὶ εἴτι σὺ ἄλλο ἔχεις εἰπεῖν λόγων τέχνης πέρι. ΦΑΙ. Σμικρά γε, καὶ οὐκ ἄξια λέγειν. ΣΩ. Εὖμαθῆ δὴ τά γε σμικρά· ταῦτα δ'

Αυσίαν legit Ficinus, sed retinenda est illa lectio.

Deesse videtur ac cusat. post genit. ὀνομάτων. Fic. legisse videtur ὀνομάτων τε χθὲς ἀλικυμνίων ἐκείνῳ ἐδωρ. mendose. Nominúmque usum ad orationis splẽdorem, prout à Licymnione didicit.

A inuenit quid in accusatione & defensione fieri debeat, & quî amplificari vtrũq; possit: quam orationis partem, ἔλεγχον & ἐπεξέλεγχον vocauit. Egregium autem virum Euenum Parium cur in medium non adducimus? qui expressiores illas geminatásque explicationes inuenit, & digressiones ad rem personásve laudandum: illud, ὑποδήλωσιν, hoc, παρεπαίνους vocat. nec desunt qui dicant illum in vituperationibus simile quiddam statuere, quod appellet ᾠδαγώγους: & quidem eam omnem dicẽdi doctrinam versibus fuisse complexũ, B ad memoriam leuandam. est enim vir sapiens. Lysiam verò & Gorgiam dormire sinamus, qui verisimilia veris anteposuerũt, ac vi orationis efficiunt vt parua, magna, & magna, vicissim parua, vetera item noua, & nouissima, vetera videantur. Breuitatem quoque concisam, & rursus infinitam quandam verborum prolixitatem inuenerunt, quæ quidem dicendi formę in omnibus rebus variè adhiberentur. Quæ quum ex me aliquando audiret Prodicus, risit, séque solum inuenisse asseruit quibus C præsidiis ars illa maximè constaret. illud autem esse, vt neque pauca, neque multa, sed mediocria tribuantur. PHAE. Sapientissimè respõdisti Prodice. SOCR. Hippiã verò minimè recensemus. arbitror enim cum Prodico Eleensem hunc hospitem consentire. PHAE. Sané. SOCR. Quid verò de exquisita illa Musarum omnísq; eruditæ orationis officina quam Polus apparauit, constituemus? qui geminationem illam verborum, illustres sententias, comparationes, similitudines, id est, (vt ipse loquitur) διπλασιολογίαν, γνωμολογίαν, εἰκονολογίαν: tum verò verborum nominúmque Licymniorũ apparatũ splendorémq; D quorum videlicet cognitionẽ Licymnus illum docuit, præclaro munere profectò honestatum, ad orationem ornatè & copiosè instruendam. PH. Protagorea, Socrates, nónne huiusmodi quædam erãt? SOC. ὀρθοέπεια illa, vt ipse loquitur, mi puer, [. i. commodorum vocabulorũ delectus] nec pauca similia adsunt apud Protagorã. At in commiserationis loco (οἰκτρολόγους vocãt) quum vel à senectute, vel à paupertate cæterísque generis eiusdem commouẽdi sunt attrahendíque animi oratione, Chalcedonii rhetoris robur primas artis reportasse videtur: tum & adiram concitandam, animósque contrà ab ira reuocandos atque oratione deliniendos sedandósque: animorum denique versandorum mirus est ille artifex, in conficiendis etiam diluendísque calumniis maximè efficax. Porro, de orationis fine omnium vna & certa videtur esse sententia: sed alii aliis nominibus appellant. quidam enim ὑπίλογον, quidam ἐπάνοδον vocant, alii verò aliter. PHAE. Nónne illud *Finem* vocas, omnia in oratione explicata in summam quãdam reuocare, in ipsa orationis clausula? & audientium animos huiusmodi quadam repetitione refricare? SOCR. Hoc ipsum dico. at tu siquid aliud habes quod ad artem dicendi pertineat, illud velim exponas. PHAE. Exigua quædam habeo, neque memoratu tamen digna. SOCR. At exigua illa sanè mittamus: sed hæc

potius in lucem cognitionémque homi- num deducamus, vt quâ vim efficaciámq; hæc ars habeat intelligamus. P H. Et maximam quidem, Socrates, potétiſſimámque in publicis conuentibus. S O C. Habet certé. ſed, mi Phædre, tu quoque etiam videris vtrum hi æquè ac ego pannoſi & lacera veſte eſſe videantur. P H. Oſtende modó. S O. Dic igitur mihi: Siquis accedat ad Eryximachum, ſodalem tuum, vel ad eius patrem Acumenum, eóſque ita compellet, Equidem ea noui admouere corpori, quibus& caleſcat pro arbitratu meo & frigeat: noui etiam & vomitum & deiectionem, & cæteras alias purgationes prouocare : ac proinde illarum rerum cognitione inſtructus, me medicum eſſe profiteor, & ea quoque facultate valere vt alium quemlibet efficiam medicum : écquid illos reſponſuros arbitraris? P H. Ecquídnam verò aliud quàm perc̃taturos nũquid etiam præterea nouerit, quibus, quando, quatenus hæc ſingula ſint adhibenda? S O. Quòd ſi neget ſe hæc intelligere, ſed oportere eum qui ab ipſo talia didicerit, aliunde rationem adipiſci ad huiuſmodi res præſtandas de quibus modò agebamus: écquid illos reſponſuros arbitraris? P H. Certè hunc hominẽ inſanire, qui quum ex quodam medicorũ libro aliquando quidpiã audierit, & medicamentorum nonnullorum vſum temerè didicerit, medicandi tamen viam rationémque nequaquam intelligat, ſe medicum euaſiſſe arbitretur. S O C. Quid verò ſiquis Sophocli & Euripidi affirmaret ſe de re exigua prolixos ſermones poſſe contexere? & contrà de magnis, breuiſſimos? &, quoties velit, mouere miſericordiam, & contrà, horrorem incutere adhibitis minarum aculeis, & cætera id genus præſtare? eóque nomine ſe tragicam poeſin noſſe exiſtimet? P H AE. Hi quoq; Socrates, illum riderent qui tragœdiam aliud quidpiam eſſe putaret, quàm harum rerum aptam conuenientémque conſtitutionem, & cum toto congruentem atque conſtantem. S O C R. Non tamen ruſticè, mea quidem ſententia, inſultarent, ſed facerent perinde ac is muſicus qui hominẽ offenderit exiſtimantem ſe peritũ eſſe muſices, propterea quòd nouerit quo pacto fides tum grauiſſimæ tum acutiſſimæ reddantur. hic nimirum haud ruſticè diceret, Inſanis, improbe: ſed, vtpote muſicus, ſic eũ mitius admoneret, Neceſſe eſt, mihi crede, & hæc illum noſſe qui futurus eſt muſicus. nihil autẽ prohiber, eũ qui ſic affectus eſt, quemadmodũ tu, in harmonia quidpiam intelligere. ſiquidẽ ea quę ante harmoniã ſunt neceſſaria, tenes: nõ ipſa quæ ad harmoniã propriè pertinent. P H AE. Rectiſſimè ſanc.

A ἀλλ' αὐτὰς μᾶλλον ἱδρωθῆναι καὶ ποτ' ἐχθὲς τῷ τῆς τέχνης δυνάμει. Φ AI. Καὶ μάλα ἐῤῥωμένῳ, ὦ Σώκρατες, ἔν γε δὴ πλήθυσι σιωάδαις. Σ Ω. Ἔχει γάρ. ἀλλ' ὦ δαιμόνιε ἴδε καὶ σὺ εἰ ἄρα καὶ σοι φαίνεται διεφθορὸς αὐτῶν τὸ ἡτιεῖον, ὥσπερ ἐμοί. Φ AI. Δείκνυε μόνον. Σ Ω. Εἰπὲ δή μοι· εἴ τις προσελθὼν τῷ ἑταίρῳ σου Ἐρυξιμάχῳ, ἢ τῷ πατρὶ αὐτοῦ Ἀκουμενῷ, εἶπεν ὅτι ἐγὼ ἐπίσταμαι τοιαῦτ' ἄττα σώμασι προσφέρειν, ὥστε θερμήνῃ τε ἐὰν βούλωμαι καὶ ψύξαι· καὶ ἐὰν μοὶ δόξῃ μοι, ἐμεῖν ποιεῖν· ἐὰν δ' αὖ, κάτω διαχωρεῖν, καὶ ἄλλα πάμπολλα τοιαῦτα· καὶ ἐπιστάμενος αὐτὰ, ἀξιῶ ἰατρὸς εἶναι, καὶ ἄλλον ποιεῖν ᾧ ἂν τιν τούτων ἐπιτήμιον προσδοκῶ· τί ἂν οἴει ἀκούσαντας εἰπεῖν; Φ AI. Τί δ' ἄλλο γε ἢ ἐρέσθαι εἰ προσεπίστανται ἅ οὐστινας δεῖ, καὶ ὁπότε ἕκαστα τούτων ποιεῖν, καὶ μέχρις ὁπόσου; Σ Ω. Εἰ οὖν εἴποι ὅτι, Οὐδαμῶς· ἀλλ' ἀξιῶ τ' ταῦτα πρὸς ἐμοῦ μαθόντα, αὐτὸν οἷόντ' εἶναι ποιεῖν ἃ ἐρωτᾷς; Φ. Εἴποι ἄν, οἶμαι, ὅτι μαίνεται ἄνθρωπος, καὶ ἐκ βιβλίων ποθὲν ἀκούσας, ἢ προσπεσὼν φαρμακείοις, ἰατρὸς οἴεται γεγονέναι, οὐδὲν ἐπαίων τῆς τέχνης. Σ. Τί δ' εἰ Σοφοκλεῖ αὖ προσελθὼν καὶ Εὐριπίδῃ τις λέγοι, ὡς ἐπίσταται προῖ σμικροῦ πράγματος ῥήσεις παμμήκεις εἰπεῖν, καὶ περὶ μεγάλου πάνυ σμικράς; ὅταν τε βούληται, οἰκτρὰς, καὶ πρωτεῖον, καὶ αὖ φοβερὰς καὶ ἀπειλητικάς· ὅσα τ' ἄλλα τοιαῦτα; καὶ διδάσκων αὐτὰ, τραγῳδίας ποίησιν οἴεται προδιδόναι; Φ AI. Καὶ οὗτοι αὖ, ὦ Σώκρατες, οἶμαι, καταγελῶεν, εἴτις οἴεται τραγῳδίαν ἄλλό τι εἶναι ἢ τὴν τούτων σύστασιν, πρέπουσάν τε καὶ τῷ ὅλῳ, τὸν συνισταμένῳ. Σ Ω. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀγροίκως γε, οἶμαι, λοιδορήσαιεν· ἀλλ' ὥσπερ ἂν μουσικὸς ἐντυχὼν ἀνδρὶ οἰομένῳ ἁρμονικῷ εἶναι, ὅτι δὴ τυγχάνῃ ὑπισταμένους ὡς οἷόντε ὀξυτάτην τὴν βαρυτάτῃ χορδῇ ποιεῖν, οὐκ ἀγροίκως εἴποι ἄν, Ὦ μοχθηρὲ μελαγχολᾷς, ἀλλ' ἅτε μουσικὸς ὤν, προσότερον, ὅτι Ὦ ἄνδρες ἀνάγκη μὲν τοῦτ' ὑπίσχεσθαι μέλλοντα ἁρμονικὸν ἔσεσθαι, οὐδὲν μὴν κωλύει οὐδὲ σμικρὸν ἁρμονίας ἐπαίειν τὴν τοιαύτην ἕξιν ἔχοντα. Τὰ δὲ πρὸ ἁρμονίας ἀναγκαῖα μαθήματα ὑπίσχεσθαι, ἀλλ' οὐ τὰ ἁρμονικά. Φ AI. Ὀρθότατά γε.

B

C

D

E

Legitur etiam προσεις ἁρμονικους sed alteram lect. ſequuntur & Eic.

Σ Ω.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ ὁ Σοφοκλῆς τ' ὀφίοιν ὀπιδέκτυμνον τὰ τοῦ τραγῳδίας αὖ φαίη, ἀλλ' οὐ τὰ τραγικά· ἢ ὁ Ἀκουμενὸς, τὰ τοῦ ἰατικῆς, ἀλλ' οὐ τὰ ἰατικά. ΦΑΙ. Παντάπασι μὰ δῖω. ΣΩ. Τί δέ; ᾧ μελίγηρυ Ἄδρηστον οἰόμεθα, ἢ καὶ Περικλέα, εἰ ἀκούσαιεν ὧν νυνὶ ἡμεῖς διήμυν τ' παλαιῶν τεχνημάτων, βραχυλογιῶν τε καὶ εἰκονολογιῶν, καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες, ὑπ' αὐγὰς ἔφαμεν δεῖν σκέπεσθαι· πότερον χαλεπῶς ἂν αὐτοῖς, ὥσπερ ἐγώ τε καὶ σύ, ὑπ' ἀγροικίας, ῥῆμά τι εἰπεῖν ἀπαιδεύτου εἰς τοὺς ταῦτα γεγραφότας τε καὶ διδάσκοντας, ὡς ῥητορικὴν τέχνην; ἢ, ἅτε ἡμῶν ὄντας σοφωτέρους, καὶ νῶιν ὀπιπλῆξαι; εἰπόντας, Ὦ φαῦλέ τε καὶ Σώκρατες, οὐ χρὴ χαλεπαίνειν, ἀλλὰ συγγιγνώσκειν εἰ τινες μὴ ὀπισάμβοι ὄντες λέγειν, ἀδυνατοι ἐγένοντο ὁρίσασθαί τι ποτ' ἔστιν ἡ ῥητορική. ἐκ δὴ τούτου τοὺς παῖδας, καὶ πρὸ τῆς τέχνης ἀναγκαῖα μαθήματα ἔχοντες, ῥητορικὴν ὠήθησαν εὑρηκέναι· καὶ ταῦτα δὴ διδάσκοντες ἄλλους, ἡγοῦνται σφίσι τελέως ῥητορικὴν δεδιδάχθαι· τὸ δ' ἕκαστα τούτων πιθανῶς λέγειν τε, καὶ τὸ ὅλον συνίσασθαι, "οὐδὲν ἔργον αὐτοῖς δεῖν πρὸ ἑαυτῶν τοῖς μαθηταῖς σφῶν ποιεῖσθαι ἐν τοῖς λόγοις. ΦΑΙ. Ἀλλὰ μήν, ὦ Σώκρατες, κινδυνεύει γε πιθανόν τι εἶναι τὸ τῆς τέχνης ἰὼ ὅτοι ᾧ ἄνδρες, ὡς ῥητορικῶ, διδάσκοι τε καὶ γράφοι ἂν ἔμοιγε δοκεῖς ἀληθῆ εἰρηκέναι. ἀλλὰ δὴ τίνα τὸν τῶν ὄντι ῥητορικόν τε καὶ πιθανὸν τέχνῃ, πῶς ἂν πόθεν αὖ τις δύναιτο ποιεῖσθαι; ΣΩ. Τὸ μὲν δύνασθαι, ὦ Φαῖδρε, ὥστε ἀγωνιστὴν τέλεον γενέσθαι, εἰκὸς, ἴσως δὲ καὶ ἀναγκαῖον, ἔχειν ὥσπερ τἄλλα. "εἰ μέν σοι ὑπάρχοι φύσει ῥητορικῷ εἶναι, ἔσῃ ῥήτωρ ἐλλόγιμος, τοσοῦτον προσλαβὼν ὀπιστήμην τε καὶ μελέτην· ὅτου δ' ἂν ἐλλίπῃς τούτων, ταύτῃ ἀτελὴς ἔσῃ. ὅσον δ' αὖτε τέχνη, οὐχ ἡ Λυσίου καὶ Θρασυμάχου πορεύεται δοκεῖ μοι φαίνεσθαι ἡ μέθοδος. ΦΑΙ. Ἀλλὰ πῇ δή; ΣΩΚΡ. Κινδυνεύει, ὦ ἄριστε, εἰκότως ὁ Περικλῆς πάντων τελεώτατος εἰς τὴν ῥητορικὴν γενέσθαι. ΦΑΙΔ. Τί δή; ΣΩΚΡ. Πᾶσαι ὅσαι μεγάλαι τῶν τεχνῶν, τοῦ δέονται ἀδολεσχίας

A SOC. Nónne & eodē modo Sophocles exciperet aduerſus eū qui ſe res tragicas noſſe iactaret, Illum videlicet ſcire ea quæ tragœdiam antecedunt, non illa quæ propriè ſpectāt ad tragœdiæ naturā? & Acumenus medicus quoque exciperet, illū hominem de quo modò agebamus, ea quidem tenere quæ medicandi partem antecedunt, non verò ea quæ ad ipſā medicinā propriè pertinent? PHAE. Omnino ita eſt. SOC. Quid verò? ſi melliſluus ille Adraſtus & Pericles audirent ea quæ modò referebamus egre-
B gia artificia breuitatis componendæ, imaginum inſtituendarum, cæteráque id genus quæ recenſuimus, & quidem huiuſmodi vt in lucem producta à nobis conſiderarentur: nunquid cenſemus illos, quēadmodum nos modò, præ ruſticitate craſſē & imperitè illis ſuccenſuros quòd talia & ſcripſerint & docere etiam pergant, tanquam vera Rhetoricæ artis præcepta? an potius ſtatuamus, illos, vt nobis certè ſapientiores, nos increpaturos hiſce verbis? Non eſt profectò ſuccenſendum, Phædre & Socrates, ſed potius iis ignoſcen-
C dum eſt qui diſſerendi imperiti, non poſſint definire quídnam ſit Rhetorica: atque ita affecti, dum penes ſe ea tantùm habeant rudimenta quæ artem neceſſariò antecedant, ſe tamē & Rhetoricam inueniſſe, eáque docendo, oratoriam artem cumulatam atque perfectam ſe tradere profiteantur. at ſingula hæc ad fidem & perſuaſionem componere, totámque orationem ita conſtituere, quaſi in his præceptore opus non ſit, ſed oporteat ſuos diſcipulos propria induſtria hæc comparare.
D PHAED. Huiuſmodi profectò, Socrates, ars illa eſſe videtur, quam iſti, tanquam Rhetoricam, & docent & ſcribunt. & mihi quidē vera dixiſſe videris. [a] Atqui huiuſmodi oratoris qui verè illo nomine ſit dignus, ſi idémque facere poſſit, artē quónam pacto & vnde nobis vendicare poterimus? SOC. Conſentaneum eſt, Phædre, imò etiam fortaſſe neceſſarium, hac in re, vt & in cæteris (quò nimirū aliquis perfectè ſit eloquens, & in illa dicendi concertatione ſingularem quādam operā nauet) adeſſe facultatem quādā naturæ beneficio.
E quippe ſi illa à natura tibi conſtat facultas vt aptus ſis ad dicendum, vbi & doctrina & exercitatio acceſſerit, celeberrimus orator cuades: ſin tibi aliquid horum defuerit, mancus & imperfectus eris. In eo igitur artis firmamentum & robur verſari, & hoc ordine certam ad bene dicendum viam ſterni, non verò illo quo Lyſias & Thraſymachus artem docere inſtituunt, ex ipſa re perſpicuum eſſe arbitror. PHAE. Ecquónam verò ordine? SOC R. Videtur, mi Phædre, non immeritò Pericles oratorum omnium perfectiſſimus extitiſſe. PHAE. Cur? SOCR. Omnes magnæ artes dialectica exercitatione

AAAAA i.

Videtur deeſſe particula ὡς ante οὐδὲν ἔργον, interpungendo etiam ante αὐτοῖς: ut intell. Tanquā rem minimè operoſam, nel difficilem. Fortaſſis autem legi etiam poſſet, ὡς οὐδὲν οὖν ἔργον.

Aut deſiderari aut ſubaudienda relinqui uidetur partic. γάρ. Paulo poſt autem ὅ-που ſcriptum fuit pro ὅπου, ex uet.

Vera & certa ratio comparandę eloquentiæ, Vt natura adſit ad dicendum apta, & accedat doctrina & diligens exercitatio. quod Periclis, eloquētiſſimi viri, qui Anaxagora philoſopho vſus fuerat familiariter, exemplo docet. Dialecticæ autem & Naturæ cognitionē ei qui cupit eloquens euadere, perneceſſariā eſſe docet: vt dialecticæ commonſtratione præcepta bene dicendi, *μετεωρολογίας* verò & *ἀδολεσχίας* (quibus nominibus exquiſitam Naturæ cognitionem intelligit) tractatione, præceptorū vſus intelligatur. Quod præclaro Hippocratis loco illuſtrat, qui eſt in libro *περὶ φύσιος ἀνθρώπου*.

rerúmque ſublimium quæ ad naturæ cognitionem ſpectant, contemplatione indigent. ipſa enim illa mentis ſublimitas, & ad res præſtandas efficacitas non ex alio fonte manare videtur. illarum autem ſcientiarum adiumenta Pericles ad ſuæ naturæ bonitatem adiunxit. Anaxagora enim vſus eſt familiariter, qui huiuſmodi res tractabat, illiúſque conſuetudine ſublimium illarum rerum cognitione repletus eſt, vniuerſáque naturæ amplitudinẽ pernouit, ad mentis & dementiæ notitiam peruenit: quibus de rebus Anaxagoras copioſè diſſeruit. Itaque ex illa rerum cognitione Pericles tantum attraxit atque tranſtulit, quantum ad dicendi rationem profuturũ exiſtimabat. PH. Quomodo illud ais? SO. Eadem eſt dicendi quæ medicãdi ratio. PHAE. Quónam pacto? SOCR. In vtriſque partienda eſt natura, corporis quidem in vna, animi verò in altera: ſi quidẽ non vſu tantùm & peritia, ſed arte medicinam victúmque corpori ſis præbiturus, vt ſanitatem & robur ei indas: animo autẽ conſentaneam orationem cum ratione coniunctam legitimáque viuendi inſtituta debes tradere, vt quod volueris in eo infigas, cámque virtutem qua ſit informãdus, opportunè ingeneres. PH. Ita veriſimile eſt, Socrates. SO. Naturámne animæ abſq; vniuerſi natura, ſicuti conſentaneum eſt, cognoſci poſſe arbitraris? PH. Si Hippocrati, ex Aſclepiadarum genere oriundo, fides eſt adhibenda, neque etiam corporum natura cognoſci poterit ſine huiuſmodi doctrina atque ordine. SOC. Rectè quidẽ ille: ſed præter illam etiã Hippocratis ſentẽtiã conſiderandum eſt vtrũ nobis huius dicti conſtet ratio. PH. Equidem ita diſquirendum eſſe aio. SO. De natura igitur quidnã Hippocrates & vera ipſa rei ratio dicat, velim animaduertas. Primùm quidem vtrũ illud ſimplex ſit an multiplex, de quo & ipſi habere artem & eandem alios docere inſtituimus: deinde ſi ſimplex, quantum ex ipſa fieri poteſt, inueſtigandum eſt écquam illud & ad quam actionem & ad quam paſſionem, & à quo habeat vim atq; poteſtatem. Quòd ſi ſpecies multas cõplectatur, his accuratè dinumeratis in ſingulis videlicet ac in vno, naturalis illa & agendi & patiendi vis inquirenda eſt, quidnã ipſa ſit reuera. PH. Opportuna ſanè videtur illa progrediendi via. SOCR. Nimirum ſine his adminiculis quicquid inſtituitur, perperam inſtituitur, & tãquã cæci via eſſe videtur. non tamẽ cæco vel ſurdo is qui arte tractat aliquid, eſt aſſimilandus. ſed perſpicuum ſanè eſt, futurum vt, ſiquis arte diſputationem aliquam inſtituere velit, eius rei ad quam ſermo referatur, eſſentiam atque naturam accuratè commonſtret. id autem ipſum anima eſt. PHAE. Quídni? SOCR. Nónne omnis in eo eius labor

A καὶ μετεωρολογίας φύσεως πέρι. τὸ γὰρ ὑψηλὸ νοεῖν τοῦτο καὶ τὸ πάντη τελεσιουργικὸν ἔοικεν ἐντεῦθεν ποθὲν εἰσιέναι. ὁ δὴ Περικλῆς προσὼν τῇ φύσει ταῦτα ἐπασκήσατο. προσπεσὼν γάρ, οἶμαι, τοιούτῳ ὄντι Ἀναξαγόρᾳ, μετεωρολογίας ἐμπλησθεὶς, καὶ ἐπὶ φύσιν νοῦ τε καὶ ἀνοίας ἀφικόμενος (ὧν δὴ πέρι πολλὰ λόγον ἐποιεῖτο Ἀναξαγόρας) ἐντεῦθεν εἵλκυσεν ἐπὶ τὴν τῶν λόγων τέχνην τὸ προσφορον αὐτῇ. ΦΑΙ. Πῶς τοῦτο λέγεις; ΣΩ.

B Ὁ αὐτὸς που τρόπος τέχνης ῥητορικῆς, ὅσπερ καὶ ἰατρικῆς. ΦΑΙ. Πῇ δή; ΣΩ. Ἐν ἀμφοτέραις δεῖ διελέσθαι φύσιν, σώματος μὲν, ἐν τῇ ἑτέρᾳ· ψυχῆς δὲ, ἐν τῇ ἑτέρᾳ· εἰ μέλλεις μὴ τριβῇ μόνον καὶ ἐμπειρίᾳ, ἀλλὰ τέχνῃ, τῷ μὲν φάρμακα καὶ σῖτον προσφέρων, ὑγίειαν καὶ ῥώμην ἐμποιήσειν· τῇ δ', λόγους τε καὶ ἐπιτηδεύσεις νομίμους, πειθὼ ἣν ἂν βούλῃ καὶ ἀρετὴν προσδώσειν. ΦΑΙ. Τὸ μὲν οὖν εἰκός, ὦ Σώκρατες, οὕτω. ΣΩ. Ψυχῆς οὖν

C φύσιν ἀξίως λόγου κατανοῆσαι οἴει δυνατὸν εἶναι ἄνευ τῆς τοῦ ὅλου φύσεως; ΦΑΙ. Εἰ μὲν Ἱπποκράτει γε τῷ τῶν Ἀσκληπιαδῶν δεῖ τι πείθεσθαι, οὐδὲ περὶ σώματος ἄνευ τῆς μεθόδου ταύτης. ΣΩ. Καλῶς γὰρ, ὦ ἑταῖρε, λέγει. χρὴ μέντοι, πρὸς τῷ Ἱπποκράτει καὶ λόγον ἐξετάζοντα, σκοπεῖν εἰ συμφωνεῖ. ΦΑΙ. Φημί. ΣΩ. Τὸ τοίνυν περὶ φύσεως σκοπεῖ τί ποτε λέγει Ἱπποκράτης τε καὶ ὁ ἀληθὴς λόγος. ἆρ' ἂν οὕτω δέχοιτο διανοεῖ-

D σθαι περὶ ὁτουοῦν φύσεως; πρῶτον μέν, ἁπλοῦν ἢ πολυειδές ἐστιν, οὗ πέρι βουλησόμεθα εἰδέναι αὐτοὶ τεχνικοὶ, καὶ ἄλλους διδάσκειν ποιεῖν; ἔπειτα δή, ἐὰν μὲν ἁπλοῦν ᾖ, σκοπεῖν τὴν δύναμιν αὐτοῦ, τίνα πρὸς τί πέφυκεν εἰς τὸ δρᾶν ἔχειν, ἢ τίνα εἰς τὸ παθεῖν ὑπό του; ἐὰν δὲ πλείω εἴδη ἔχῃ, ταῦτα ἀριθμησάμενος, ὥσπερ ἐφ' ἑνός, τοῦτ' ἰδεῖν ἐφ' ἑκάστου, τό, τί ποιεῖν αὐτὸ πέφυκεν, ἢ τὸ τί παθεῖν ὑπό του; ΦΑΙ. Κινδυνεύω, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἡ μὲν οὖν τούτων μέθοδος ἔοικε μὲν ὥσπερ

E τυφλοῦ πορεία. ἀλλ' ἔμοιγε δεικτέον τόν γε τέχνῃ μετιόντα ὁτιοῦν τυφλῷ οὐδὲ χωφῷ· ἀλλὰ δῆλον ὡς ἔστιν τῳ τέχνῃ λόγους διδῷ, τῷ οὐσίαν δείξει ἀκριβῶς τῆς φύσεως τούτου πρὸς ὃν τοὺς λόγους προσοίσει· ἔστιν δέ που ψυχή τοῦτο. ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩ. Οὐκοῦν ἡ ἅπασα αὐτοῦ τέτακται

Poſt νομίμους nihil deeſſe, ſed reper. eſſe participium προσφέρων.

Scribendum puto ἔχλν, vt ſequitur infinit. παθεῖν: & paulo poſt ποιεῖν, ac rurſus παθεῖν, cum eodem verbo. Paulo poſt ἀριθμησαμένους videtur legẽdum, quum præcedat καὶ initio ſententiæ, & ſequatur infin. ἰδεῖν.

πρὸς τοῦτο πᾶσα; πειθὼ γὰρ ἐν τούτῳ ποιεῖν A
ὁπτέον. ἢ γάρ; ΦΑΙ. Ναί. ΣΩ. Δῆλον
ἄρα ὅτι ὁ Θρασύμαχός τε καὶ ὃς ἂν ἄλλος
ἀσουδήποτε τέχνην ῥητορικὴν διδῷ, πρῶτον πά-
σῃ ἀκριβείᾳ χράψῃ τε καὶ ποιήσῃ ψυχὴν ἰδεῖν
πότερον ἓν καὶ ὅμοιον πέφυκεν ἢ κατὰ σώματος
μορφὴν πολυειδές. τοῦτο γὰρ φαμὲν φύσιν
εἶδος δηλοῦν. ΦΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν.
ΣΩ. Δεύτερον δέ γε, ὅταν τί ποιεῖν ἢ παθεῖν
πεφυκὸς τυγχάνῃ. ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩ.
Τρίτον δὲ δή, διαταξάμενος τοὺς λόγων τε B
καὶ ψυχῆς γένη, καὶ τὰ τούτων παθήματα,
διέξιμεν πάσας αἰτίας, προσαρμόττων ἕκαστον
ἑκάστῳ, καὶ διδάσκων οἷα οὖσα ὑφ' οἵων λό-
γων, δι' ἣν αἰτίαν, ἐξ ἀνάγκης ἡ μὲν πείθε-
ται, ἡ δ' ἀπειθεῖ. ΦΑΙ. Καλλίστα γοῦν ἄν, ὡς
ἔοικ', ἔλθοι οὕτως. ΣΩ. Οὕτοι μὲν οὖν, ὦ φί-
λε, ἄλλως γε διαρρυθμισθὲν ἢ λελεγμένον, τέχνη
ποτὲ γραφήσεται ἢ λεχθήσεται οὔτε τι ἄλλο,
οὔτε τοῦτο. ἀλλ' ἆ νῦν γράφοντες (ὧν σὺ
ἀκήκοας) τέχνας λόγων, σοφοὶ μὲν εἰσι καὶ C
ἀποκρύπτονται, εἰδότες ψυχῆς πέρι παγκά-
λως. πρὶν ἂν οὖν ἃ τὸν τοῦτον λέγωσί τε
καὶ γράφωσι, μὴ πειθώμεθ' αὐτοῖς τέχνη γρά-
φειν. ΦΑΙ. Τίνα τοῦτον; ΣΩ. Αὐτὰ μὲν τὰ
ῥήματα εἰπεῖν οὐκ ῥᾴδιον· ὡς μὲν δεῖ γρά-
φειν, εἰ μέλλει τεχνικῶς ἔχειν καθόσον ἐν δέ-
χεται, λέγειν ἐθέλω. ΦΑΙ. Λέγε δή. ΣΩ.
Ἐπειδὴ λόγου δύναμις τυγχάνει ψυχαγω-
γία οὖσα, ἃ μέλλοντα ῥητορικὸν ἔσεσθαι
ἀνάγκη εἰδέναι ψυχὴ ὅσα εἴδη ἔχει. ἔστιν δὴ τό- D
σα καὶ τόσα, καὶ ποῖα καὶ τοιαῦτ' ὄντα· ἐκ μὲν, τοιοῖδε,
οἱ δὲ, τοιοῖδε γίγνονται. τούτων δὴ οὕτω διῃρημέ-
νων, λόγων αὖ τόσα καὶ τόσα ἐστὶν εἴδη, τοιόνδε
ἕκαστον. ἃ μὲν οὖν τοιοῖδε, τὰ δὲ τῶν τοιῶνδε
λόγων διὰ τινὰ δὲ τινὰ αἰτίαν εἰς τὰ τοιὰ δὲ
εὐπειθεῖς· ἃ δὲ τοιοῖδε, διὰ τάδε δυσπει-
θεῖς. δεῖ δή, ταῦτα ἱκανῶς νοήσαντα, μεθ' ἕκα-
στα ἰόντα αὐτὰ ἐν ταῖς αἰσθήσεσιν ὄντα τε
καὶ γιγνόμενα, ὀξέως τῇ διανοίᾳ δυνα-
σθαι ἐπακολουθεῖν· ἢ μηδὲ εἰδέναι πω E
πλέον αὐτῶν ὧν τότε ἤκουε λόγων ξυνιέναι. ὅτου
μὲν δὲ εἰπεῖν τε ἱκανῶς ἔχει, οἷς ὑφ' οἵων
πείθεται, παραγινόμενόν τε δυνατὸς ἡ διαν-
θανόμενος, ἑαυτῷ ἐνδείκνυται ὅτι οὗτος ὄντι

atque conatus quaſi certatim contendet vt harum rationum præſidio conetur perſuadere? PHAE. Penitus. SOC. Cõſtat igitur & Thraſymachum & quicunque alius in hoc inſtituto quodam ſuo verſatur, primùm elaboraturũ in eo vt in ſuis ſcriptis planum faciat, & quum ad rem ventũ fuerit, effecto commonſtret vtrum animus ſit vnum & quiddam ſimile natura, an ſecũdum corporis formam, multiplex. hoc enim eſſe dicimus, Naturam oſtendere. PH. Prorſus. SOCR. Secundò, & quid facere cuique & à quo pati debeat. PHAE. Quidni? SOCR. Tertiò, diſtinctis ſermonum & animi generibus, & illius affectionibus notatis, omnes cauſas recenſeat, ſingula ſingulis accommodans, docénſque qualis animus ſit & quibus ſermonibus permoueatur: & quam ob cauſam neceſſariò in hoc quidem animo perſuaſio efficax habeat locum, in illo minimé. PHAE. Præclariſſimum, vt apparet, hoc eſſet. SOCR. Neque profectò hoc, mihi crede, neque aliud quidpiam, ſi aliter tractetur, ſiue in ipſis præceptis, ſiue in foro, artificioſè vnquam tractabitur. At ii qui hoc noſtro tempore de arte rhetorica ſcribunt (quos quidem ipſe audiſti) verſuti ſunt & callidi: quippe qui ſermonum rectè conſtituendorum artem deinduſtria occultant, licet animi naturam præclariſſimè norint. Nos tamen, priuſquam hoc modo loquantur, ne illos exiſtimemus arte ſcribere. PHAE. Quem modum dicis? SOC. Equidem non facilè oratione ipſa reuera id commõſtrare poſſem: at præcepta ipſa, modúmque progrediendi quem ſequi is debet qui arte aliquid dicturus eſt, lubet explicare. PH. Expone quæſo. SOCR. Quandoquidem dicendi facultas nihil aliud eſſe videtur, quàm animum mouere & ducere quò volueris: eum qui rectè dicturus ſit, primùm noſſe oportet quot ſpecies habeat animus. Hæ verò tot taléſque ſunt, vnde tales alii, alii tales efficiuntur. Quibus hunc in modum poſitis atq; diſtinctis, tot taléſque ſunt ſermonum ipſorum ſpecies, & talis vnaquæque ſpecies pro ſua natura. Tales igitur animi, talibus quibuſdam ſermonibus certa quadã de cauſa ad talia quædam facilè inducũtur: alii verò aliter affecti, iſtorum ſermonum minimè ſunt capaces. Oportet igitur eum qui hæc ſatis perſpexerit, dum poſtea in ipſis actionibus reuera & eſſe & fieri animaduertit, ea facultate valere vt ipſo ſenſu res illas poſſit animo perſpicaciter cõplecti: alioqui nihil ei proderit præcepta à magiſtro in ſchola percepiſſe. Quũ autẽ ea facultate ſatis inſtructus eſt, & probè intelligit qualis è quibus ſermonibus permoueatur, & eum hominem quicum ipſi res eſt, acutè perſentit eo ingenio præditum eſſe, illiúſque huiuſmodi

a *Aliud præceptum ad artem rhetoricã rectè conſtituendam longè vtiliſſimum*: Quandoquidem is ſit illius finis vt perſuadeat: quod fieri non poteſt niſi animus moueatur neceſſe eſt eum qui ſit rectè dicturus, tenere rationem animorum permouendorũ atque verſandorum, & quid cuique proprium ſit atque accõmodatum, peruidere. Doctrinã igitur περὶ παθῶν maximi eſſe momenti ad bene dicendum. Cætera præcepta, de quibus iam egit ex peruulgata rhetorum doctrina, aut frigere, ſine illa animorum mouẽdorum cognitione.

esse naturam, quemadmodum hactenus diximus, & illos sermones proprios esse atque accommodatos ad fidem faciendã: ille nimirum his præsidiis adiumentísque munitus, tunc demum hanc artem cumulatè fuerit consequutus, quum ad superiora hæc adiunxerit, vt loquendi & tacẽdi opportunitates peruiderit, & quum concisa dicendi ratio adhibenda, quum ad commiserationem aculei addendi, quum ad vehementiam concitanda oratio, quum & amplificanda & illustranda, cæteráque artis præcepta quæ à præceptore didicerit, sic ad vsum reuocarit, vt temporum, rerũ, personarũ circunstantias & notasse & pro illarum natura orationẽ suam instituisse videatur. Si hæc ab illo minimè fuerint obseruata, artem profectò haud rectè cognouerit. Is autẽ qui horum quolibet caruerit dicendo, docendo, scribendo, se verò arte dicere affirmauerit, is nimirum peruicacia non ratione vincit. Atqui scriptor fortasse ita dixerit, Itáne prorsus an aliter, Phædre & Socrates, dicendi artẽ capessendam esse censetis? PHAE. Non alio quopiã modo institui profectò potest: quanuis non leue aut exiguum illud opus esse videatur. SO. Vera loqueris: atque ob eam quidem causam operæpretium est, omnes vltrò citróque sermones versando, perspicere nunquid facilior illa & compendiosior ad eam facultatem comparandam via comperiatur: ne temerè per longam & asperam pererremus, quum per breuem & planam liceat incedere. Itaque siquam tu opem afferre potes ex iis quæ à Lysia vel alio quopiam audiuisti, id velim reuoces in memoriam, & nobis explices. PH. [a] Experiundi quidem causa possem, non tamẽ in præsentia. SOC. Visne ergo tibi sermonem commemorem, quem aliquando de huiusmodi rebus audiui? PH. Quidnĩs SOC. Igitur, vt vulgò dici solet, dicendum est, etiamsi lupus sit autor. PH. Ita nimirum agito. SOCR. Aiunt ergo nihil opus esse has res ita deprædicare atque extollere, neque nimium alto principio rei istius explicationem arcessere. quandoquidem, sicuti disputationis istius initio diximus, Oratorem futurum nihil necesse est veritatem nosse de iustis & bonis siue rebus siue personis, quæ vel natura vel educatione institutóve tales extiterint. nam in foro harum rerum veritatem nullius esse momenti, sed fidem & persuasionẽ tantùm postulari. Id autem esse verisimile, ad quod mentem intendere is debeat qui sit arte dicturus: neque verò res gestas aliquando esse commemorandas, nisi eas ita euenisse sit verisimile. & ita verisimilia & in accusatione & in defensione, in omni denique orationis genere diligenter sunt persequenda, de ipsa veritate autem non est magnopere laborandũ.

[a] Persuasionem peruulgati rhetores rectè quidem statuebãt finẽ Rhetorices, sed perperam aiebant eã in rebus tantum verisimilibus versari. Docet igitur Socrates, frustrà verisimile exquiri, nisi ex veritatis cognitione. quod minimè fieri potest nisi perspectis rerum personarumque naturis, quæ intelligi opportunè haudquaquam possunt, sine dialectices præsidio .i. definitione & diuisione.

A ἡ αὕτη ἡ φύσις περὶ ἧς τότε ἦσαν οἱ λόγοι, νεῦ ἔργῳ προσοῦσα, ἢ προσοιστέον τοὺς δὲ ὧδε τοὺς λόγους, ὅτι τῶν τῷδε πειθώ. ταῦτα γὰρ ἤδη πάντα ἔχοντι, προσληβόντι χαμῇ τοῦ πότε λεκτέον καὶ ὁπότε, βραχυλογίας τε αὖ καὶ ἐλεεινολογίας καὶ δεινώσεως, ἐκέ-
B ων τε ὅς αὖ εἴδη μάθῃ λόγων, τούτων τῶν εὐκαιρίαν τε καὶ ἀκαιρίαν ἀφορμήσαντι, καλῶς τε καὶ τελέως ὅστις ἡ τέχνη ἀπειργασμένη, πρόσθεν δ' οὔ. ἀλλ' ὅτι μὲν αὖ τις αὐτῷ ἐλλείπῃ λέγων, ἢ διδάσκων, ἢ γράφων, φῇ ἃ τεχνῇ λέγειν, ὁ μὴ πειθόμενος κρατεῖ. τί δὴ οὖν; (φησί ἴσως ὁ συλλεγόμενος) ὦ Φαῖ-
C δρέ τε καὶ Σώκρατες, δοκεῖ οὕτως ἢ ἄλλως πως ἀποδεκτέον λεγομένης λόγων τέχνης; ΦΑΙ. Ἀδυνάτου που, ὦ Σώκρατες, ἄλλως· καίτοι οὐ σμικρόν γε φαίνεται ἔργον. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. τούτου τοι εἵνεκα χρὴ, πάντας τοὺς λόγους ἄνω καὶ κάτω μεταστρέφοντα, ἐπισκοπεῖν εἴπῃ πῃ ῥᾴων καὶ βραχυτέρα φαίνεται ἐπ' αὐτῷ ὁδός· ἵνα μὴ μετίῃ πολλῷ ἀπίῃ καὶ τραχείᾳ, ἐξὸν ὁλίγῳ τε καὶ λείᾳ. ἀλλ' εἴ πῃ ἀρά πῃ βοήθειαν ἔχεις, ἐπακηκοὼς Λυσίου ἢ τινος ἄλλου,
D πειρῶ λέγειν, ἀναμιμνησκόμενος. ΦΑΙ. Εἵνεκα μὲν πείρας ἔχειμ' ἄν, ἀλλ' οὐπω νεῦ γ' οὕτως ἔχω. ΣΩ. Βούλει οὖν ἐγὼ τιν' εἶπω λόγον, οὗ περὶ ταῦτα τυγχάνουσιν ἀκήκοα; ΦΑΙ. Τίμιόν γ' ἄν, ὦ Σώκρατες, λέγεται γοῦν, ὦ Φαῖδρε, δίκαιον εἶναι καὶ τὸ τοῦ λύκου εἰπεῖν. ΦΑΙ. Καὶ σύ γε ἄττω ποιεῖ. ΣΩ. Φασὶ τοίνυν οὐδὲν ἄττω ταῦτα δεῖν σεμνύνειν, οὐδ' ἀναγκάζειν ἄνω μακρὰν περιβαλλομένους. πανταπάσι γὰρ, ὅπερ καὶ κατ' ἀρχὰς εἴπομεν τοῦδε τοῦ λόγου, ὅτι μὲν δεῖν ἀληθείας μετέχειν δεῖ δικαίων ἢ ἀγαθῶν πέρι πραγμάτων, ἢ καὶ αἰσχρῶν τε καὶ ἀγαθῶν φύσει ὄντων ἢ ἔθεσι, τὸ μέλλοντα ἱκανῶς ῥητορικὸν ἔσεσθαι. πρῶτον γὰρ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς δικαστηρίοις τούτων ἀλη-
E θείας μέλειν οὐδενὶ, ἀλλὰ τοῦ πιθανοῦ. τοῦτο δ' εἶναι τὸ εἰκός· ὃ δεῖν προσέχειν τὸν μέλλοντα τέχνῃ ἐρεῖν. καὶ ἐνίοτε μὲν αὐτὰ καθ' αὑτὰ πραχθέντα δεῖν λέγειν, ἐὰν μὴ εἰκότως ᾖ πεπραγμένα· ἀλλὰ τὰ εἰκότα, ἔν τε κατηγορίᾳ καὶ ἀπολογίᾳ· καὶ πρώτως λέγεται, τὸ δὴ εἰκὸς δικαστέον εἶναι, πολλαχοῦ χαίρειν ὃ ἀληθές.

Alia etiam est lectio δικαιότατα: sed latius ille est retinendus, sicut præcedunt ἔχοντι, προσλαβόντι. cũ quibus apte cohærent seq. ὅσα ἢ τέχνη ἀπειρ.

Ante περὶ immoratur in sect. artic. τῶν, cui si locus detur, intelligã, αἰσθρῶν τῶν περὶ ταῦτα ἦσαν πονηρός. id est, λόγου πονηροὺς ἀξίους.

τοῦτο γὰρ ἅμα πάντος τοῦ λόγου γιγνόμενον, πολὺ ἅπασιν τέχνῃ ποιεῖ ζῆν. ΦΑΙ. Αὐτά γε, ὦ Σώκρατες, διελήλυθας ἃ λέγουσιν οἱ περὶ τοὺς λόγους τεχνικοὶ προσποιούμενοι εἶναι. ἀνεμνήσθην γὰρ ὅτι ἐν τῷ πρόσθεν βραχέως περὶ τοιούτου ἐφαπτόμεθα. δοκεῖ δὲ τοῦτο πάμμεγα εἶναι τοῖς περὶ τοῦτο. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν γε Τισίαν αὐτὸν πεπάτηκας ἀκριβῶς. εἰπέτω τοίνυν καὶ πρὸς ἡμῖν ὁ Τισίας, μήτι ἄλλο λέγῃ τὸ εἰκός, ἢ ὃ τῷ πλήθει δοκοῦν. ΦΑΙ. Τί γὰρ ἄλλο; ΣΩ. Τοῦτο δή, ὡς ἔοικε, σοφὸν εὑρὼν ἅμα καὶ τεχνικὸν ἔγραψεν, ὡς εἰ μὲν ἀσθενὴς καὶ ἀνδρικὸς ἰσχυρὸν καὶ ὀλίγον συκοφάντας, ἰμάτιον ἤ τι ἄλλο ἀφελόμενος, εἰς δικαστήριον ἄγηται, δεῖ δὴ παλαιὸν μηδέτερον λέγειν· ἀλλὰ δεῖν μὲν δήλον μὴ εἶναι τὸν μόνον φαίνεσθαι τὸν ἀνδρικὸν συκοφαντηκότα· δεῖ δὲ τοῦτο μὲν ἐλεγχθῆναι, ὡς μόνῳ ἦν· ἐκεῖνον δὲ καταχρήσασθαι, τῷ, πῶς δ' ἂν ἐγὼ τοιόσδε τοιῷδε ἐπεχείρησα; ὁ δ' οὐκ ἐρεῖ δήπου τὸν ἑαυτοῦ κακόν· ἀλλά τι ἄλλο ψεύσεσθαι δεῖ τῶν ἐναντίων, καὶ ἔστιν ἂν ἔλεγχόν τινα παρασκευάσῃ τῷ ἀντιδίκῳ. καὶ περὶ τἆλλα δὴ τοιαῦτ' ἄττα ὅσα τῆς τέχνης λεγόμενα. οὐ γάρ, ὦ Φαῖδρε; ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩ. Φέρε, δεινὸς γ' ἔοικεν ἀποκεκρυμμένην τέχνην αὐρεῖν ὁ Τισίας, ἢ ἄλλος ὅστις δή ποτ' ὢν τυγχάνει, καὶ ὁπόθεν χαίρει ὀνομαζόμενος. ἀτάρ, ὦ ἑταῖρε, τοῦτο ἡμεῖς πότερον λέγωμεν, ἢ μή; ΦΑΙ. Τὸ ποῖον; ΣΩ. Ὅτι, ὦ Τισία, πάλαι ἡμεῖς, πρὶν καί σε πρελθεῖν, τυγχάνομεν λέγοντες ὡς ἄρα τοῦτο τὸ εἰκὸς τοῖς πολλοῖς διὰ ὁμοιότητα τοῦ ἀληθοῦς τυγχάνει ἐγκωμιάζόμενον· τὰς δὲ ὁμοιότητας ἄρτι διήλθομεν ὅτι πρωταγοῦ ὁ τῷ ἀληθεῖ εἰδὼς κάλλιστα ὑπίσταται θηρεύειν. ὥστε εἰ μὲν ἄλλο τι περὶ τέχνης λόγων λέγῃς, ἀκουσόμεθα αὖ· εἰ δὲ μή, οἷς νῦν διήλθομεν πειστέον· ὡς ἐὰν μή τις τὴν τε ἀκριβεστάτην τὰς φύσεις διαιρεθήσεται, καὶ κατ' εἴδη τε διαιρεῖσθαι τὰ ὄντα καὶ μίαν ἰδέαν δυνατὸς ἢ καθ' ἓν ἕκαστον περιλαμβάνειν, οὔποτ' ἔσται τεχνικὸς λόγων πέρι, καθ' ὅσον δυνατὸν ἀνθρώπῳ. ταῦτα δὲ οὐ μήποτε κτήσηται αὖθι πολλῆς πραγματείας· ἵνα οὐκ ἔνεκα τοῦ λέγειν καὶ πρᾶξιν πρὸς ἀνθρώπους δεῖ ἅπαντα πρᾶττεσθαι καὶ σοφίζεσθαι, ἀλλὰ τοῦ θεοῖς κεχαρισμένα μὲν λέγειν δυνασθαι, κεχαρισμένως δὲ τὸ πᾶν εἰς δύναμιν. οὐ γὰρ δή, ὦ Τισία, φασὶν οἱ σοφώτεροι ἡμῶν, "μὴ ὁμοδούλοις

A hoc enim ſi perpetuò obſeruetur, cumulatam artis cognitionem vſúmque exhibiturum. PH. Ea commemoraſti, Socrates, quæ ſolent illi dicere qui artem rhetoricã profitentur. memini enim nos illud breuiter hactenus attigiſſe. videtur autẽ hoc magnum quidpiam eſſe iis qui in hac arte verſantur. ſed & Tiſiã ipſum grauiter peſſumdediſti. SOC. Dicat ergo id quoq; nobis Tiſias, nunquid aliud ſit probabile quàm id quod vulgo videtur. PH. Quidnã aliud? SO. Hoc præterea ſcitum & artificioſum inueniſſe & ſcripſiſſe videtur, quòd ſiquis imbe-
B cillis & audax robuſtũ quẽdam & ignauũ verberibus cęſum ſpoliauerit, aut alia quapiam inſigni iniuria affecerit, in iudicium eo nomine pertrahatur, neutrũ horũ confiteri verũ oportet: ſed timidũ quidẽ dicere nõ à ſolo audaci illo ſe eſſe cæſum: audacẽ verò hoc refellere, quòd ſoli eſſent, atq; huiuſmodi quodã argumẽto abuti, Quî fieri poſſit vt ego qui imbecillus ſum, hunc robuſtũ inuaſerim? Ille autẽ ignauiam ſuam minimè cõfitebitur, ſed alia comméta aggredietur confingere vt aduerſariũ refutet:
C & in ſimilibus rebus artis induſtriam ratio némq; omnem verſari. nónne mi Phædre? PHAE. Quidni? SOC. O quàm efficaciter abſconditam artem inueniſſe videtur Tiſias, velquicunq; alius fuerit, vel quocunq; alio nomine delectetur. Sed nunquid mi Phædre hoc ſtatuemus, nécne? PHAE. Quid iſtud? SOCR. Iampridem, Tiſia, antequam prodires affirmabamus, probabile illud atque veriſimile, non aliter quàm per veri ſimilitudinẽ apparere vulgo: ſimilitudines autem veri, ab eo qui veritatem nouit, optimè vbique comperi-
D ri poſſe. Itaq; ſi aliud quidpiã de hac arte dixeris, auſcultauerimus quidẽ: ſin minus, iis quæ paulo antè diximus fidem præſtabimus: quoniam ſcilicet niſi qui auditorum naturas diſtinctè conſideraverit, vt eas quaſi habeat in numerato, réſque ipſas in ſuas ſpecies diſtinxerit, & ſingulas rurſus vnius cuiuſdam formæ ratione circumſcripſerit atque comprehenderit, nunquam dicendi artem, quantum in hominem cadere poteſt, conſequetur. hæc autem ſine magno labore comparabit nunquam. [a] In quo vir ſapiens non idcirco elaborabit vt dicere & agere ad ho-
E mines poſſit, ſed vt ea potius & loqui & facere queat quæ diis grata & iucunda ſunt, & quidem, quantum viribus omnibus poterit anniti, vt diis obſequium præſtet. Etenim nobis ſapientiores, Tiſia, aiunt virum prudentem non id meditari debere,

a *Vltimum & ſanctiſſimũ quidẽ præceptũ, in quo maximum dicendi robur verſatur:* Vt is qui dicturus eſt, ſit vir bonus, ſuámq; proinde omnem orationem eò referat vt Deo obſequium præſtet: cui videlicet nõ modò ſermonum ſed vniuerſæ etiam vitæ ſit rationem reddiſturus: quemadmodũ explicat in Gorgia.

Lamentur σ pro μή: ſed neutrum placet.

vt conſeruis ſuis, niſi prout fors tulerit, obſequatur: ſed hoc vnum agat, vt dominis bonis, & ex bonis, morem gerat. Si igitur longior ſit circuitus, ne ideo mireris. non enim vt tu cenſes, ſed magnis de rebus circumducendus fuit circulus. erũt autem, vt ratio dictat, ſiquis voluerit, hæc quoque pulcherrimè confecta. PH. Perpulchrè admodum, mea quidem ſententia, Socrates, hæc dici videntur: modò aliquis aſſequi poſſit. SO. At præclarum eſt ad præclara ſemper anniti, & quicquid contigerit pati. PH. Omnino. SOCR. De arte hactenus, & inerte inſcitia quæ in oratione eſt, ſatis ſupérque dictum eſto. PH. Sit ſanè. SO. [a] Reliquum eſt vt ſcribendo, quid deceat, quídve dedeceat, dicamus. nónne? PHAE. Certé. SOCR. Scíſne quo pacto maximè Deo placere queas, dum aliquid vel dicere vel facere inſtituis? PH. Nequaquam. tu veró? SO. Audiui equidem nonnulla à veteribus tradita: at ipſi verum ſanè intelligunt: nos autem, ſi ipſum inueniremus, nunquid humanarum deinceps opinationum cura nulla futura ſit? PH. Ridicula ſanè interrogatio: ſed tamen ea quæ te audiiſſe dicis commemorato. SOC. Audiui equidem, circa Naucratin AEgypti priſcorũ quendam indigetum deorum extitiſſe, cui dicata ſit auis quam Ibin vocant: dæmoni autem ipſi nomen eſſe Theuth. Hunc primum & numerum & numeri computationem inueniſſe, & geometriam & aſtronomiam: talorum rurſus & aleæ ludos, & literas. Erat tũc totius AEgypti Rex Thamus, & in ampliſſima ciuitate quã Græci vocãt AEgyptias Thebas, habitaſſe: deúmque vrbis illius cuſtodẽ, Ammonẽ. Ad hũc regem Theuth profectus, artes ſuas demõſtrauit, edixítque oportere illas deinceps AEgyptiis cæteris diſtribui. Verùm ille rogauit Theuthem écquæ cuiuſque artis vtilitas foret. & quum ipſe hac de re verba apud ipſum faceret, quod rectè dictum videbatur, probabat: quod contrà, vituperabat. vbi multa de qualibet arte in vtranq; partem fertur Theuthi expoſuiſſe, quorum ſingula ſi vellemus dicendo percenſere, prolixior profectò eſſet oratio. Quum in literarum mentionem incidiſſet, Diſciplina hæc (inquit ille Theuth) ô Rex, ſapientiores & feliciori memoria AEgyptios efficiet. illud enim memoriæ & ſapientiæ inuentum eſt remedium. Tum ille, O artificioſiſſime Theuth, alius quidẽ idoneus eſt ad artem inueniẽdam & in lucem producendã, alius ad iudicandũ aptior, écquid vtilitatis noxáve vtentibus ſit allatura.

[a] Quod de oratione dixerat, idem DE SCRIBENDO ſtatuendum docet, Nimirum rerum veritatem eſſe cognoſcẽdã: atque adeo peræquè adhibendum eſſe illũ ordinem ex arte dialectica petitum, definitionis & diuiſionis miniſterio, qua in re efficienda opus ſit ſumma induſtria & labore: ob eamque rẽ non eſſe temerè ſcribendum: ſed veluti arbores quæ futuro ſæculo proſint, accuratè ſeruntur, ita & victurum ſcriptũ maximo & iudicio & labore complantãdum eſt. Non vulgarem autem huiuſmodi ſcriptorum vtilitatem eſſe docet, allata & refutata contraria eorũ opinione qui exiſtimant nullam eſſe ſcriptorum vtilitatem, imò obeſſe memoriæ, & hominum incuriã augere. Rem autem Theuthis cuiuſdam AEgyptii autoritate illuſtrat, affirmantis literarum inuentum eſſe memoriæ & ſapientiæ remedium.

δεῖ χαείζεσθαι μελετᾶν ⓦ νοῦν ἔχοντα, ὅτι μὴ πάρεργον, ἀλλὰ δεσπόταις ἀγαθοῖς τε καὶ ἐξ ἀγαθῶν. ὥστ' εἰ μακρὰ ἡ περίοδος, μὴ θαυμάσῃς. μεγάλων γὰρ ἕνεκα περιιτέον, οὐχ ὡς σὺ δοκεῖς. ἔσται μέν, ὡς ὁ λόγος φησίν, ἐάν τις ἐθέλῃ, καὶ ταῦτα κάλλιστα ἐξ ἐκείνων γιγνόμενα. ΦΑΙ. Παγκάλως ἔμοιγε δοκεῖ λέγεσθαι, ὦ Σώκρατες, εἴπερ οἷός γέ τις εἶ. ΣΩ. Ἀλλὰ καὶ ὑπεκφεύγοι τοῖς καλοῖς, καλὸν καὶ πάσχειν ὅ,τι ἂν τῳ ξυμβῇ παθεῖν. ΦΑΙ. Καὶ μάλα. ΣΩ. Οὐκοῦν τὸ μηδὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λόγων πέρι, ἱκανῶς ἐχέτω. ΦΑΙ. Τί μέν; ΣΩ. Τὸ δὲ δὴ εὐπρεπείας καὶ γραφῆς πέρι καὶ ἀπρεπείας, πῇ γιγνόμενον, καλῶς ἂν ἔχοι, καὶ ὅπῃ ἀπρεπῶς, λοιπόν. ἢ γάρ; ΦΑΙ. Ναί. ΣΩ. Οἶσθ' οὖν ὅπῃ μάλιστα θεῷ χαριῇ λόγων πέρι πραττόντων ἢ λέγων; ΦΑΙ. Οὐδαμῶς. σὺ δέ; ΣΩ. Ἀκούω γ' ἔγωγε λέγειν τῶν προτέρων· τὸ δὲ ἀληθὲς αὐτοὶ ἴσασιν. εἰ δὲ τοῦτο βουλοίμεθα αὐτοί, ἆρά γ' ἂν ἐθελήσειεν μέλοι τι τῶν ἀνθρωπίνων δοξασμάτων; ΦΑΙ. Γελοῖον ἦρου· ἀλλ' ἃ φῂς ἀκηκοέναι, λέγε. ΣΩ. Ἤκουσα τοίνυν, περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὗ καὶ τὸ ὄρνεον τὸ ἱερὸν ὃ δὴ καλοῦσιν Ἴβιν· αὐτὸς δ' ὄνομα τῷ δαίμονι ἦν Θεύθ. τοῦτον δὲ, πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εὑρεῖν, καὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὖ τότε ὄντος Αἰγύπτου ὅλης Θαμοῦς περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τῆ ἄνω τόπου, ὃν Ἕλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ θεὸν Ἄμμωνα. πρὸς τοῦτον ἐλθὼν ὁ Θεὺθ τὰς τέχνας ἐπέδειξε, καὶ ἔφη δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις. ὁ δ' ἤρετο ἑκάστην τίνα ὠφελίαν ἔχει· διεξιόντος δέ, ὅ,τι καλῶς ἢ μὴ καλῶς ἔδοξεν λέγειν, τὰ μὲν ἐψέγετο, τὰ δ' ἐπῄνει. πολλὰ μὲν δὴ περὶ ἑκάστης τέχνης ἐπ' ἀμφότερα Θαμοῦν τὸν Θεὺθ λέγεται ἀποφήνασθαι, ἃ λόγος πολὺς ἂν εἴη διελθεῖν· ἐπειδὴ δὲ ἦλθε τοῖς γράμμασιν, Τοῦτο δέ, ὦ βασιλεῦ, τὸ μάθημα (ἔφη ὁ Θεὺθ) σοφωτέρους Αἰγυπτίους καὶ μνημονικωτέρους ποιήσει. μνήμης τε γὰρ καὶ σοφίας φάρμακον εὑρέθη. ὁ δ' εἶπεν, Ὦ τεχνικώτατε Θεὺθ, ἄλλος μὲν τεκεῖν δυνατὸς τὰ τῆς τέχνης, ἄλλος δὲ κεῖναι τὴν ἔχει μοῖραν βλάβης τε καὶ ὠφελείας τοῖς μέλλουσι χρῆσθαι.

In δοκεῖ, vel ἐδόκει, mutandum est.

καὶ νῦν σὺ πατὴρ ὢν γραμμάτων, δι' εὔνοιαν τοὐναντίον εἶπες ἢ δυνατόν. τοῦτο γὰρ τῷ μαθόντων λήθην μᾶλλον ἐν ψυχαῖς παρέξει, μνήμης ἀμελετησίᾳ, ἅτε ἐπὶ πίστιν γραφῆς ἐξωθεν ὑπ' ἀλλοτρείων τύπων, οὐκ ἔνδοθεν αὐτοὺς ὑφ' αὑτῶν ἀναμιμνησκομένους. οὐκοῦν μνήμης ἀλλ' ὑπομνήσεως. φάρμακον εὗρες. σοφίας δὲ τοῖς μαθηταῖς δόξαν οὐκ ἀλήθειαν προσείζεις. πολυήκοοι γάρ σοι γενόμενοι ἄνευ διδαχῆς, πολυγνώμονες εἶναι δοξουσιν ἀγνώμονες, ὡς ἐπὶ τὸ πλῆθος, ὄντες, καὶ χαλεποὶ ξυνεῖναι· δοξόσοφοι γεγονότες ἀντὶ σοφῶν. ΦΑΙ. Ὦ Σώκρατες, ῥᾳδίως σὺ Αἰγυπτίους τε καὶ ὁποδαποὺς ἂν ἐθέλῃς λόγους ποιεῖς. οἱ δέ γ', ὦ φίλε, ἐν τῷ τοῦ Διὸς τοῦ Δωδωναίου ἱερῷ, δρυὸς λόγους ἔφασαν μαντικοὺς πρώτους γενέσθαι. τοῖς μὲν οὖν τότε, ἅτε οὐκ οὖσι σοφοῖς, ὡσπερ ὑμεῖς οἱ νέοι, ἀπέρχῃ δρυὸς καὶ πέτρας ἀκούειν ἐὰν οὕτω σοὶ μέλῃ τῆς ἀληθείας, εἰ μόνον ἀληθῆ λέγοιεν· σοὶ δ' ἴσως διαφέρει τὶς ὁ λέγων καὶ ποδαπός, οὐ γὰρ ἐκεῖνο μόνον σκοπεῖς, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἔχει. ΦΑΙ. Ὀρθῶς ἐπέπληξας. καί μοι δοκεῖ περὶ γραμμάτων ἔχειν ἥπερ ὁ Θηβαῖος λέγει. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν ὁ τέχνῃ οἰόμενος ἐν γράμμασι καταλιπεῖν, καὶ αὖ ὁ παραδεξόμενος, ὡς τι σαφὲς καὶ βέβαιον ἐκ γραμμῶν ἐσόμενον, πολλῆς ἂν εὐηθείας γέμοι· καὶ τῷ ὄντι τῷ Ἄμμωνος μαντείαν ἀγνοεῖ, πλέον τι οἰόμενος εἶναι λόγους γεγραμμένους τοῦ τὸν εἰδότα ὑπομνῆσαι περὶ ὧν ἂν ᾖ τὰ γεγραμμένα. ΦΑΙ. Ὀρθότατα. ΣΩΚ. Δεινὸν γάρ που, ὦ Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γραφή, καὶ ὡς ἀληθῶς ὁμοιον ζωγραφίᾳ. καὶ γὰρ τὰ ἐκείνης ἐκγονα ἕστηκε μὲν ὡς ζῶντα· ἐὰν δ' ἀνέρῃ τι, σεμνῶς πάνυ σιγᾷ. ταυτὸν δὲ καὶ οἱ λόγοι· δόξαις μὲν ἂν ὡς τι φρονοῦντας αὐτοὺς λέγειν· ἐὰν δέ τι ἔρῃ τῶν λεγομένων, βουλόμενος μαθεῖν, ἕν τι σημαίνει μόνον ταυτὸν ἀεί. ὅταν δὲ ἅπαξ γραφῇ, κυλινδεῖται μὲν πανταχοῦ πᾶς λόγος ὁμοίως παρὰ τοῖς ἐπαίουσιν, ὡς δ' αὕτως πρὸς οἷς οὐδὲν προσήκει· καὶ οὐκ ἐπίσταται λέγειν οἷς δεῖ γε καὶ μή. πλημμελούμενος δὲ καὶ οὐκ ἐν δίκῃ λοιδορηθεὶς, τοῦ πατρὸς ἀεὶ δεῖται βοηθοῦ. αὐτὸς γὰρ οὔτ' ἀμύνασθαι οὔτε βοηθῆσαι δυνατὸς αὑτῷ. ΦΑΙΔ. Καὶ ταῦτά σοι ὀρθότατα εἴρηται. ΣΩΚΡ. Τί δ'; ἄλλον

A atqui & tu literarum pater, paterno illo amore cæcus, contrarium de illarum vtilitate iudicium tulisti. nam illarum vsus propter recordationis negligentiam, in audiẽtium animis pariet obliuionẽ: quippe qui externis illis literarum monumentis confisi, non ita elaborabũt res ipsas ex sesẽ memoria repetere. non igitur memoriæ adiumentum, sed summonitionis remediũ inuenisti, & sapientię quoque opinionem, nõ veritatem discipulis paras. nam quum multa sine præceptoris doctrina audierint, multarum rerum periti habebuntur, quum tamen vtplurimum illarum sint ignari. ac proinde in ipsis congressibus morosiores erunt, quippe qui non solidè sed opinione tenus sint eruditi. PHAE. Facilè tu, mi Socrates, AEgyptios & ex cuiusuis alterius regionis rumore sermones comminisceris SOCR. At, mi Phædre, ii qui in Iouis Dodonæi tẽplo versantur, ex quercu primos fatidicos sermones erupisse asserunt. priscis itaque illis qui non ita vt vos iuniores, sapientes erant, satis erat ob inscitam illam simplicitatem petras & quercus audire, modò vera dicerent: at tu forsitan interesse censes, quísnam cuiásve sit qui dixerit. non enim id solùm attendis, veráne an falsa dicantur. PHAE. Rectè admodum increpuisti, & mihi quidem hæc esse videtur literarum ratio, quemadmodum Thebanus ait. SOCR. Quicunque igitur sic arbitratur, se artem literis commendare posse, aut mandatam suscipere, vt certum quiddam firmúmque ex literis sit futurum, vehementer delirat: ac reuera Ammonis oraculum ignorat, quũ plus aliquid ex scriptis esse credat præter id quod scienti res ipsas quæ in literis significantur, cómemorant. PHAE. Rectissimé. SOCR. Incõmodo nimirum illo, Phædre, scriptura laborat, ei planè persimili quo pictura quoque obnoxia est. eius enim, veluti viuentes atq; incolumes, perdurãt quidem: quòd si quid ab illis rogaueris, grauiter omnino silent. Non aliter de sermonibus statues, quasi videlicet existimes ipsos intelligentia quapiã præditos esse, & ex eadem loqui. verùm si discendi cupidus aliquid rogabis eorum quæ dicentur, idem in his semper & vnum significatur: omnísque sermo quum semel scriptus est, vbique apud intelligentes peræquè versatur, & æquè ab illis temerè vsurpatur à quibus minimè decet: qui quidem de quibus loquendum sit & de quibus silẽdum, prorsus sunt imperiti. Cui verò præter ius & æquum fit iniuria & contumelia, patris semper eget præsidio. ipse enim neq; aduersarii vim propellere, neque auxilium sibi ferre potest. PH. Hæc quoque rectè abs te dicta videntur. SOC. Quid porro? alium

Non videtur necesse mutare in ἀγνοεῖ, quamuis præcedat γέμοι.

videmus ſermonem huius fratrem, quomodo ſit legitimus, & quanto melior atq; potentior quàm is qui naſcitur? PH. Ecquem iſtum ais, & quomodo fieri dicis? SOCR. Eum, inquam, qui in animo diſcentis cum ſcientia ſcribitur, quoniam ſibiipſi auxilium ferre poteſt, intelligítque apud quos loquendum ſit, apud quos tacẽdum. PHAE. Scientis ſermonem dicis viuentem & animatum, cuius oratio ſcripta ſimulacrum quoddã non immeritò vocabitur. SOCR. Omnino. ſed hoc quoque mihi dicas: Prudens agricola nónne ea ſemina de quibus maiorem curam gerit, & è quibus fructum expectat, æſtate in Adonidis hortis ſummo ſtudio & gaudio ſeret, vt intra octo dierum ſpatium pulchros inde fœtus contempletur? an fortaſſe, ſiquando id egerit, feſti cuiuſdam diei ludíque gratia id faciet? at vbi ſeriò agens agriculturæ ſtudium adhibuerit, ſeret quidem vbi conuenit, & ſatis ſe conſequutum putabit, ſi octo menſium interuallo ſementis ſuæ fructum reportarit? PHAE. Ita prorſus, Socrates, illa quidem ioco, hæc ſeriò faciet. SOCR. Hominem verò qui rerum iuſtarũ & bonarum notitiam habeat, agricola in ſpargendis ſeminibus imperitiorem arbitrabimur? PH. Minimé. SOCR. Non igitur in aqua nigra data opera ſemina illa chartis commendabit, adhibito cum ſermonibus calamo, quum ſuccurrere illis queat oratione, & nequeat veritatem ex ipſis cumulatè docere. PH. Non id profectò fuerit conſentaneum. SOC. Nequaquã, ſed hortos quidem literarios, ludi, vt videtur, gratia & ſeret & ſcribet: poſtquam verò illos ſcripſerit, tanquam theſauros quoſdam, recondet ad futuræ obliuionis remedium, vbi ad ſenectutem peruenerit, tam ſibi quàm cæteris qui eadem ſecũ veſtigia perſequuntur: ac lætabitur iam ſibi natos tenellos fœtus contemplans: quum verò alii ludis cæteris vacabunt, & ſeipſos conuiuiis irrigabunt, cæteríſque huiuſmodi adiumentis ſeipſos fouebunt: tunc ille, vt videtur, illis prætermiſſis, in iis quos dixi animi ludis vitam traducet. PHAE. Præclarum ludi genus commemoras, vt quidem cæteri omnes ludi, ſi cum hoc comparentur, ſint viliſſimi. quid enim præclarius quàm de eruditione loqui, & iuſtitia & aliis rebus quas illum dicis ſuæ confabulationis ſubiectum ſubſternere? SOCR. Eſt, mihi crede, ita, mi Phædre. imò hoc ſtudium, mea quidem ſententĩa, multo præclarius eſt, quum quis arte dialectica vtens, animum idoneum nactus, præclaros ſermones cum ſcientia inſeminat & plantat: qui & ſibiipſis & ſatori ſuo afferre adiumẽ-

A ὁρῶμεν λόγον τοῦτου ἀδελφὸν γνήσιον, τῷ τρόπῳ γίγνεται, καὶ ὅσῳ ἀμείνων καὶ δυνατώτερος τούτου φύεται; ΦΑΙ. Τίνα τοῦτον, καὶ πῶς λέγεις γιγνόμενον; ΣΩΚ. Ὃς μετ' ἐπιστήμης γράφεται ἐν τῇ τοῦ μανθάνοντος ψυχῇ, δυνατὸς μὲν ἀμῦναι ἑαυτῷ, ἐπιστήμων δὲ λέγειν τε καὶ σιγᾶν πρὸς οὓς δεῖ.
ΦΑΙ. Τὸν τοῦ εἰδότος λόγον λέγεις ζῶντα καὶ ἔμψυχον· οὗ ὁ γεγραμμένος εἴδωλον ἄν τι λέγοιτο δικαίως. ΣΩΚΡ. Παντάπασι μὲν οὖν. τόδε δή μοι εἰπέ· ὁ νοῦν ἔχων γεωργὸς,
B ὧν σπερμάτων κήδοιτο, καὶ ἐγκαρπα βούλοιτο γενέσθαι, πότερα σπουδῇ ἂν θείης εἰς Ἀδώνιδος κήπους ἀρῶν χαίρειν, θεωρῶν καλοὺς ἐν ἡμέραισιν ὀκτὼ γιγνομένους; ἢ ταῦτα μὲν διὰ παιδιᾶς τε καὶ ἑορτῆς χάριν δρῴη ἄν, ὅτε δὲ τοιοῦτ' ἐφ' οἷς δὲ ἐσπούδακε, τῇ γεωργικῇ ἂν τέχνῃ, σπείρας εἰς τὸ πρέπον, ἀγαπῴη ἂν ἐν ὀγδόῳ μὲν μηνὶ ὅσα ἔσπειρε τέλος λαβόντα; Φ. Οὕτω που, ὦ Σω-
C κράτες, τὰ μὲν, σπουδῇ, τὰ δ', ὡς ἑτέρως ἄν, ἢ λέγεις, ποιοῖ. Σ. Τὸν δὲ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἐπιστήμας ἔχοντα, τὸν γεωργὸν φῶμεν ἧττον νοῦν ἔχειν εἰς τὰ ἑαυτοῦ σπέρματα; ΦΑΙ. Ἥκιστά γε. ΣΩΚ. Οὐκ ἄρα σπουδῇ αὐτὰ ἐν ὕδατι γράψει, μέλανι σπείρων διὰ καλάμου μετ' λόγων· ἀδυνατῶν μὲν αὐτοῖς λόγῳ βοηθεῖν, ἀδυνατῶν δὲ ἱκανῶς διδάξαι. ΦΑΙ. Οὔκουν δή τό γ' εἰκός. ΣΩΚ. Οὐ γάρ· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἐν
D γράμμασι κήπους, ὡς ἔοικε, παιδιᾶς χάριν σπερεῖ τε καὶ γράψει· ὅταν δὲ γράφῃ, ἑαυτῷ τε ὑπομνήματα θησαυριζόμενος, εἰς τὸ λήθης γῆρας ἐάν τινα ἵκηται, καὶ παντὶ τῷ ταὐτὸν ἴχνος μετιόντι, ἡδήσεται τε αὐτοῖς θεωρῶν φυομένους ἁπαλούς· ὅταν δ' ἄλλοι παιδιᾶς ἄλλας χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὐτούς, ἑτέρωις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότ' ἐκεῖνος, ὡς ἔοικεν, αὐτὶ τούτων οἷς λέγων παίζων διάξει. ΦΑΙ. Παγκάλλιν λέ-
E γεις τὴν τοῦ φαύλου παιδιάν, ὦ Σώκρατες, τοῦ ἐν λόγοις δυναμένου παίζειν, δικαιοσύνης τε καὶ ἄλλων ὧν λέγεις πέρι μυθολογοῦντα. ΣΩ. Ἔστι γάρ, ὦ φίλε Φαῖδρε, οὕτω. πολὺ δ', οἶμαι, κάλλιον σπουδῇ περὶ αὐτὰ γίγνεται, ὅταν τις τῇ διαλεκτικῇ τέχνῃ χρώμενος, λαβὼν ψυχὴν προσήκουσαν, φυτεύῃ τε καὶ σπείρῃ μετ' ἐπιστήμης λόγους· οἳ ἑαυτοῖς τῷ τε φυτεύσαντι βοηθεῖν ἱκανοί

Scribendum puto, ἔν τι τούτων οἷα λέγω.

τε καὶ οὐκ ἄκαρπα, ἀλλὰ ἔχοντες σπέρματα. ὅθεν ἄλλοι ἐν ἄλλοις ἤθεσι φυόμενοι τοῦτ' ἀεὶ ἀθάνατον παρέχειν ἱκανοί, καὶ ἔχοντα εὐδαιμονεῖν ποιοῦντες εἰς ὅσον ἀνθρώπῳ δυνατὸν μάλιστα. ΦΑΙ. Πολὺ γὰρ τοῦτ' ἔτι κάλλιον λέγεις. ΣΩ. Νῦν δὴ ἐκεῖνα ἤδη, ὦ Φαῖδρε, δικαίως ἂν ἀναγκάζοιμεν κρίνειν, πότων ὁμολογημένων. ΦΑΙ. Τὰ ποῖα; ΣΩ. Ὧν δὴ πέρι βουληθέντες ἰδεῖν ἀφικόμεθα εἰς τόδε· ὅπως ὁ Λυσίου τε ὄνειδος ἐξετασαίμεθα τῆς τῶν λόγων γραφῆς πέρι, καὶ αὖθις τοὺς λόγους οἳ τέχνῃ καὶ αἰσθ' ἄτεχνῶς γεγράφοιντο. ὁ μὲν οὖν ἔντεχνον, καὶ μή, δοκεῖ μοι δεδηλῶσθαι μετρίως. ΦΑΙ. Ἐδοξέ γε δή. ΣΩΚΡ. Πάλιν δὲ ὑπόμνησόν με πῶς, πρὶν αὖ τινος πρός, τε ἀληθῆς ἐκάστων εἰδῆ τὰ ὧν λέγει, ἢ γράφῃ, κατ' αὐτό γε παῦ δεῖ ζεσθαι δυνατὸς γένηται, διελόμενός τε, πάλιν κατ' εἴδη μέχρι τοῦ ἀτμήτου τέμνειν ἐπιχειρῇ· ὡσαύτως τε ψυχῆς φύσεως διιδὼν κατὰ τὰ αὐτὰ τὸ τοιοῦτον ἑκάστῃ φύσει εἶδος αἰτιώμενον, οὕτω διαθῇ καὶ διακοσμήσῃ τὸν λόγον, ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παντελῶς ἐπηρμονίους διδοὺς λόγους, ἁπλοῦς δὲ ἁπλῇ· οὐ πρότερον δυνατὸν τέχνῃ ἔσεσθαι κατ' ὅσον πέφυκε μεταχειρισθῆναι ὁ λόγων γένος, οὔτε τι πρὸς τὸ διδάξαι, οὔτε τι πρὸς τὸ πεῖσαι, ὡς ὁ ἔμπροσθεν πᾶς μεμήνυκεν ἡμῖν λόγος. ΦΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν τοῦτό γε οὕτω πως ἐφάνη. ΣΩΚΡ. Τί δ' αὖ πρὸς τὸ καλὸν ἢ αἰσχρὸν εἰ ὁ λόγος λέγειν τε καὶ γράφειν, καὶ ὅπῃ νενόμισται ἂν δίκῃ λέγοιτ' ἂν ὀνείδους; εἰ μὴ ἄρα οὐ δεδήλωκε τὰ λεχθέντα ὀλίγον ἔμπροσθεν. ΦΑΙ. Τὰ ποῖα; ΣΩΚ. Ὡς εἴτε Λυσίας ἢ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψεν ἢ γράφει, ἰδίᾳ ἢ δημοσίᾳ νόμους ἰδὼν, σύγγραμμα πολιτικὸν γράφων, καὶ μεγάλῃ μὲν ἀνὰ αὐτῷ βεβαιότητα ἡγούμενος καὶ σαφήνειαν, οὕτω μὲν ὄνειδος τῷ γράφοντι, εἴτε τις φησὶν, εἴτε μή. τὸ γὰρ ἀγνοεῖν ὑπό τε καὶ ὄναρ δικαίων τε καὶ ἀδίκων πέρι, καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ὄντως ἐκφεύγει τὴν ἀληθείᾳ μὴ οὐκ ἐπονείδιστον εἶναι, οὐδὲ αὖ ὁ πᾶς ὄχλος αὐτὸ ἐπαινέσῃ. ΦΑΙ. Οὐ γὰρ οὖν. ΣΩΚ. Ὁ δέ γε ἐν μὲν τῷ γεγραμμένῳ λόγῳ περὶ ἑκάστου παιδιάν τε ἡγούμενος πολλὴν ἀναγκαῖον εἶναι, καὶ οὐδένα πώποτε λόγον ἐν μέτρῳ οὐδὲ αὖ μέτρου μεγάλης ἄξιον ποιητῆς γραφῆναι, ὡς οἰόμενος αὖ καὶ ἀκρίτως καὶ διδαχῆς πειθοῦς ἕνεκα

tum possint, & diuite fructuum copia exuberent. Itaque licet alii in aliis moribus inascantur, hoc tamen præstāt vt immortalitatem cultoribus suis dare possint, cósque verè felices efficere: quantum quidem felicitas in hominem cadere potest. PH. Multo id quoque præclarius notas. SOC. His igitur ita mutuo consensu constitutis, mi Phædre, possumus modò diiudicare. PH. Quænam? SOCR. Ea videlicet quorū explorandorum gratia huc peruenimus, vt Lysiæ opprobrium examinaremus in ipsa scribendi arte, ipsósque adeo sermones qui vel arte vel sine arte scribuntur. Eius autem quod & cum arte & sine arte fit, ratio mihi quidem ita videtur cōmodè explicata. PH. Visum est sanè. SOCR. Rursus verò mihi in memoriam reuoca, Non posse quenquam dicendi artem priùs perfectè tenere, siue ad docendum siue ad persuadendum (quemadmodum superior euicit ratio) quàm veritatem earū rerū quas dicit aut scribit, intellexerit, vniuersámq; rē definierit, & definitione substrata, rursus secundum species ad insecabilem vsque indiuiduámq; speciem diuidere nouerit: atque hac ratione animi facultates perspexerit: eam verò speciem quæ vnicuique naturæ conueniat, accuratè inuenerit, & ita disposuerit atque ordinauerit orationem, vt vario quidē animo varios harmoniáq; multiplices attribuat sermones, simplices verò simplici. PH. Sic prorsus apparuit. SOC. Ecquid autem de illa quæstione statuemus, quam attigimus? Honestúmne an turpe sit orationes componere, & quatenus hoc studium vituperari queat, quatenus nequeat. eáne quæ superius explicata sunt, rem satis commonstrarūt? PH. Quænam illa? SO. Quandoquidem siue Lysias, siue alius quispiam aut scripsit olim, aut etiamnum scribit priuatim siue publicè ciuiles quasdam constitutiones, ita vt in suis scriptis magnam quandam firmitatem & perspicuitatem inesse arbitretur, indecorū id esse scriptori, siue quis vitium illud indicet, siue non. quoniam ignorare quid verū sit, quid falsum, de iustis & iniustis, de bonis & malis, etiamsi vniuersum vulgus laudauerit, fieri nunquam potest quin sit reuera turpissimum. PH. Non potest aliter. SOC. Contrà, quod in oratione quacunq; de re scripta ludum iocúmque necessariū putat, nullámque orationem aut solutam aut numeris astrictam dignam esse putat in qua componenda studium adhibeatur, neque vt pronuntietur, eorum in morem qui sine diiudicatione & doctrina, persuadendi tantùm causa, carmina recitare con-

Legitur etiam, ὃ ἐγὼ γε παῦ. at ego malim αὖ· τὸ retinere, sed pro κατ' scribere κᾶτ', vt sit pro καὶ εἶπα.

fuerunt: sed reuera sermonum illorum optimos commonendi causa tantùm fuisse institutos: in sermonibus autem iis qui docendi discēdique causa dicuntur, ac verè in animo scribuntur, de iustis, honestis & bonis, cumulatam perspicuámque elocutionis rationem duntaxat inesse, eósque tàtùm dignos in quibus discendis studium adhibeatur, existimet, ac proinde censeat huiusmodi fœtus esse legitimos germanósque filios: cumprimis verò eum qui in seipso insit, si modò inuentus sit, deinde quicunque ex hoc fœtu filii & fratres, in ipsius vel aliorum hominum animis, vti cōsentaneum est, nati sunt, reliquis longùm prætermissis, hic vir, mi Phædre, talis esse videtur qualem optaremus & me & te existere. PHAE. Omnino ita vt dicis equidem optarem, & vt ea quæ dicis eueniant, vota facio. SOCR. Verùm hæc iam satis de arte dicendi, quasi ludentibus, dicta sunto. Itaque tu Lysiæ renuntia, nos ad Nympharũ fontem & hoc Musarum sacrarium profectos, audiisse sermones quosdam qui dicere iusserint Lysiæ cæterísque orationum scriptoribus, Homero præterea, & siquis alius nudam poesim vel cantu exornatam composuit: tertiùm verò Soloni, & quicũque ciuiles leges literis mandauerũt: quòd, si veritatis cognitione præditi talia composuerint, & si ipsorum scripta ad censuram examénque pertrahantur, ea possint ipsi solidis rationibus defendere, & quæ sibi obiiciantur, oratione infirmare atque refellere: non huiusmodi quidem appellatione illa videntur digna quasi ludicra essent, sed in quibus conscribendis magna & seria opera sit adhibita. PHAE. Ecquæ verò sunt illæ appellationes quibus eos homines velles insigniri? SOCR. Sapientis cognomen, Phædre, magnum, solíque Deo conuenire videtur. Philosophi verò aut similis alicuius cognomine, eiusmodi viros quales modò descripsimus, conuenientius modestiúsque nuncuparemus. PH. Nihil profectò dissentaneum est. SOCR. Eum verò qui nihil habet in se iis quæ iã scripsit præstantius, & sursum atque deorsum diuturna consuetudine sua illa scripta versans, assidua emendationis lima moliens meliora efficere, noua subinde agglutinando, vetera demendo: nónne meritò poetã aut orationũ scriptorem aut legislatorem nuncupabis? PH. Quídni? SO. Hæc igitur amico tuo refer. PH. Tu verò quid facies? neq; enim amicus tuus est prætermittendus. SOCRAT. Ecquem illum significas? PHAE. Isocratem, bonum sanè virum & honestũ. écquid illi nuntiabis, Socrates? quémve illũ esse dicemus? SOCR. Iuuenis adhuc est Isocrates, mi Phædre. quídnam autem de

a Conclusio istius tractationis de arte dissérendi, Ex Lysianæ orationis examine cōstare, eum verè futurum eloquentem qui philosophiæ adiumentis sit instructus: aliter verò nequaquam. De Isocrate autem honorificã iniicit mentionem.

A ἐλέχθησαν, ἀλλὰ τῷ ὄντι αὐτῷ τοὺς βελτίστους εἰδότων ὑπόμνησιν γεγονέναι· ἐν οἷς διδασκομένοις καὶ μανθάνουσιν χαίρειν λεγομένοις, καὶ τῷ ὄντι γεγραφομένοις ἐν ψυχῇ περὶ δικαίων τε καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, ἐν μόνοις ἡγοῦμαι τὸ, τε σαφὲς εἶ καὶ τέλεον καὶ ἄξιον σπουδῆς· δεῖν δὲ τοὺς τοιούτους λόγους αὐτὸ λέγεσθαι οἷ ἡμῖν γνησίους εἶ πρῶτον μὲν ⟨ϟ⟩ ἐν ἑαυτῷ, ἐὰν εὑρεθεὶς ἐνῇ· ἔπειτα εἴτινες τούτου ἔκγονοί τε καὶ ἀδελφοὶ
B ἅμα ἐν ἄλλοισιν ἄλλων ψυχαῖς κατ' ἀξίαν ἐνέφυσαν· τοὺς δὲ ἄλλους χαίρειν ἐῶν. σοὶ δὲ ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ κινδυνεύει, ὦ Φαῖδρε, ⟨ϟ⟩ οἷ ἐγώ τε καὶ σὺ δύξαιμ' ἂν σέ τε καὶ ἐμὲ γενέσθαι. ΦΑΙ. Παντάπασι μὲν οὖν ἔγωγε βουλομαί τε καὶ εὔχομαι ἃ λέγεις. ΣΩΚ. Οὐκοῦν ἤδη πεπαῦσθω μετεῖναι ἡμῖν τὰ πρὸς τοὺς λόγους· καὶ σύ τε ἐλθὼν φράζε Λυσίᾳ ὅτι νῷ καταβαίτες εἰς τὸ Νυμφῶν νᾶμά τε καὶ
C Μουσῶν, ἠκούσαμεν λόγων οἳ ἐπέστελλον λέγειν Λυσίᾳ τε, καὶ εἴτις ἄλλος συνέθηκε λόγους, καὶ Ὁμήρῳ, καὶ εἴτις ἄλλος ᾠδῇ ποιήσιν φιλεῖ· ἢ ἐν ᾠδῇ συντέθεικε· τοῦτον δὲ, Σόλωνι, καὶ ὅστις ἐν πολιτικοῖς λόγοις νόμους ὀνομάζων συγγράμματα ἔγραψεν· εἰ μέν εἰδὼς ἦλθες ἔχει συντέθεικε ταῦτα, καὶ ἔχων βοηθεῖν, εἰς ἔλεγχον ἰὼν τοῦ ὧν ἔγραψε, καὶ λέγων αὐτὸς δυνατὸς τὰ γεγραμμένα φαῦλα ἀποδεῖξαι, οὔτι τῶνδε ἐπωνυμίαν ἔχοντα δεῖ λέγεσθαι ⟨ϟ⟩ τοιοῦτον, ἀλλ'
D ἐφ' οἷς ἐσπούδακεν ἐκείνων. ΦΑΙ. Τίνας οὖν τὰς ἐπωνυμίας αὐτῷ νέμεις; ΣΩΚΡ. Τὸ μὲν σοφόν, ὦ Φαῖδρε, καλεῖν ἔμοιγε μέγα ⟨ϟ⟩ δοκεῖ, καὶ θεῷ μόνῳ πρέπειν· τὸ δὲ ἢ φιλόσοφον, ἤ τι τοιοῦτον, μᾶλλόν τε ἂν αὐτῷ καὶ ἁρμόττοι καὶ ἐμμελεστέρως ἔχοι. ΦΑΙ. Καὶ σοὶ δέν γε ἀπὸ τρόπου. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν αὖ ⟨ϟ⟩ μὴ ἔχοντα τιμιώτερα ὧν συνέθηκεν, ἢ ἔγραψεν, αὖ καὶ κατὰ σμικρὸν ἐν χρόνῳ,
E πρὸς ἄλληλα κολλῶντε καὶ ἀφαιροῦντ, ἐν δίκῃ ποιητικῷ, ἢ λόγων συγγραφέα, ἢ νομογράφον προσερεῖς; ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩΚ. Ταῦτα τοίνυν τῷ ἑταίρῳ φράζε. ΦΑΙ. Τί δὲ σύ; πῶς ποιήσεις; οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὸν σὸν ἑταῖρον δεῖ παρελθεῖν. ΣΩ. Τίνα δοῦναι; ΦΑΙ. Ἰσοκράτη, ⟨ϟ⟩ καλόν. ᾧ τί ἀπαγγελεῖς, ὦ Σώκρατες; περὶ αὐτὸν φήσομεν εἶ; ΣΩΚ. Νέος ἔτι, ὦ Φαῖδρε, Ἰσοκράτης. ὁ μέντοι μεμ-

Alia est lectio, μουσείων, pro Μουσῶν. atque ita videtur legisse & Fic. qui vertit, Musarum cætũ. Alioqui iungendus esset ille quoque genit. Μουσῶν cum illo accus. νᾶμα.

In præc. edit. τὸ τοιοῦτον legitur, errore manifesto, quum præcedat ἔχοντα: in iisdem ὑφ' οἷς, contrà quàm alibi passim loqui solet.

πεύομαι κατ' αὐτά, λέγειν ἐθέλω. ΦΑΙ. Τὸ ποῖον δή; ΣΩΚ. Δοκεῖ μοι ἀμείνων ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς εἶναι Λυσίου εἰ) λόγους, καὶ τῆς φύσεως ἔτι δ' ἥδει γλυκυτέρῳ κεκράσθαι. ὥστε οὐδὲν ἂν γένοιτο θαυμαστὸν παρὰ τοῦ πρεσβύτου τῆς ἡλικίας εἰ περὶ αὐτούς τε τοὺς λόγους οἷς νῦν ὁπτιχάρει, πλέον ἢ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἁβρυνθέντων λόγων· ἔτι τε εἰ αὐτὸν μὴ ἀπορρήσας ταῦτα, ὅτι μείζω δέ τις αὐτὸν ἄγοι ὁρμὴ θειοτέρα. φύσει γὰρ, ὦ φίλε, ἔνεστί τις φιλοσοφία τῇ τοῦ ἀνδρὸς διανοίᾳ. ταῦτα δὴ οὖν ἐγὼ μὲν ταῦτά τε τῷ δὲ τῶν θεῶν, ὡς ἐμοῖς παιδικοῖς, ἴσσομαι τέτει ἐξαγγελῶ· σὺ δ' ἐκεῖνα, ὡς σοῖς, Λυσίᾳ. ΦΑΙ. Ταῦτα ἔσται. ἀλλὰ ἴωμεν· ὀλίγῳ καὶ ὃ πνίγος ἠπιώτερον γέγονεν. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν εὐξαμένῳ πρέπει τοῖσδε πορεύεσθαι; ΦΑΙ. Τί μήν; ΣΩΚ. Ὦ φίλε Πάν τε καὶ ἄλλοι ὅσοι τῇδε θεοί, δοίητε μοὶ καλῷ γενέσθαι τἄνδοθεν· τὰ ἔξωθεν δὲ ὅσα ἔχω, τοῖς ἐντὸς εἶναί μοι φίλια. πλούσιον δὲ νομίζοιμι ἂν σοφόν. ὃ δὲ χρυσοῦ πλῆθος εἴη μοι ὅσον μήτε φέρειν μήτε ἄγειν δύναιτο ἄλλος ἢ ὁ σώφρων. ἔτι ἄλλου του δεόμεθα, ὦ Φαῖδρε; ἐμοὶ μὲν γὰρ μετρίως πᾶσι. ΦΑΙ. Καὶ ἐμοὶ ταῦτα συνεύχου. κοινὰ γὰρ τὰ τῶν φίλων. ΣΩΚΡ. Ἰωμεν.

A illo præſagiã, liberè dicam. PH. Quidnam? SOCR. Videtur mihi præſtantiori eſſe ingenii indole quàm Lyſias, quantum quidē ex illius ſcriptis iudicare poſſumus: & moribus etiam commodioribus temperatior & cōpoſitior. Itaque nihil mirū mihi erit ſi ætate adoleſcente in arte dicendi viris antecellat, vt puer pueros iiſdem ſtudiis deditos ſuperabat: atque etiam, his ſtudiis minimè contentus ad maiora diuino quodā impetu impellatur. ineſt enim, mihi crede, naturæ quadam bonitate philoſophia in illius viri ingenio. Hæc ego ab illis diis accepta iucundiſſimo mihi chariſſimóque Iſocrati renuntiabo: tu illa, amico Lyſiæ. PHAE. Ita fiet, ſed abeamus hinc, quum æſtus nonnihil iam deferbuerit. SOCR. Vota priùs his indigetibus diis faciēda ſunt quàm abeamus. PHAE. AEquum ſanè eſt. SOCR. [a]O AMICE PAN, cæteríque dii indigetes, datote mihi vt pulcher intus fiam, & quæcunque extrinſecus habuero, vti internis ſint amica: ſolum ſapientem, diuitem eſſe rear. tantum verò mihi adſit auri, quantum nec ferre nec ducere queat quiſquam, niſi vir temperans. Nunquid aliud orandum cenſes, mi Phædre? mihi enim hæc precatio ſatis eſt. PH. Mihi quoque eadem opta. amicorum enim communia omnia. SOCR. Abeamus.

B

C

si hæc non legantur cum interrog. (quam & Fic. nō agnoſcit) oportebit οὐκοῦν non pro Itaque accipi ſed pro Enim vero.

a VOTVM, ſuperioris doctrinæ ſummam complectēs, de vera videlicet pulchritudine, quæ in virtute & honeſtate primarium locum habet. Cætera omnia pulchra ſine illo pulchro eſſe res euanidas & manes.

HIPPIAS MAIOR, Siue, DE PVLCHRO.

ΙΠΠΙΑΣ ΜΕΙΖΩΝ, Η, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ.

Ad sophistarum nænias euertendas refutandásque.

Ἀναπεπτικός.

ARGVMENTVM.

HVNC dialogum ad hanc classem reuocauimus, quia idem tractat argumentum quod superiores, id est, planè μεταφυσικόν, licet sophistarum imperitia & vecordia, ineptissimé. quam etiam inanitatem sibi refellendam proponit Socrates. est enim eiusdem industriæ, ἀψυδεῖν αὖ ἕκαστον, & τὸν ψευδόμενον ἐμφανίζειν. ex mendacii quoque contentione veritas magis eluceſcit: ac proinde iuuat videre ecquidnam moliantur sophistæ in seriis argumentis, in quæ ipsorum audacia solet impudenter irruere. Sophistarum autem inanitatem fortiter oppugnauit Socrates: tâta verò dexteritate, vt ipsorum armis ipsos confodiens, & fucosam fallacémque eorum doctrinam traducens, eos tamen in os laudare videatur. perpetuis enim iocis hæ disputationes ferè condiuntur. Sed de his ineptiarum sophisticarũ refutationibus diximus suo loco, in Sophista, & cæteris ὁμιζύγοις dialogis: ad quos (ne actum agamus) diligentem lectorem remittimus ea ex suis locis opportunius petiturum. In summa, hîc agitur quidem maximè serium argumentum, videlicet DE PVLCHRO, cuius natura & vis superioribus disputationibus explicata est: sed ita à sophista exponitur, vt nihil imperitius, nihil ineptius excogitari possit: ea tamen fiducia & securitate, quasi omnis philosophia illius cerebro circumcluſa detineretur. Ita putidè ambitiosum & impudens inanissimi sophistæ ingenium exprimitur, φυλετικῶς φυσήσαντες καὶ ὑπασκυάσαντες ἑαυτὸν (vt ait Aristoteles, sophistarum factum depingens) omnémque adeo eruditam vetustatem solidè & seriò philosophantium præ se contemnẽtis, quasi ingenii imbecillitate à publicorum negotiorum administratione abstinuissent: quum ipsi sophistæ variè πολυπραγμονοῦντες, rebus iis seſe immiscerent, earúmque tractandarum & ciuilis eloquentiæ architectos atque magistros seſe deprædicarent. Hanc ambitionem & impudentiam eleganter repræsentat Plato in ineptissimi sophistæ persona: qui quũ initio ampullas illas iactabundæ eruditionis proiecisset, & imperitiæ reus fuisset peractus: non tamen victum se fatetur, sed ad suam illam eloquentiæ iactationem seſe conuertit, séque pulchræ orationis viam ac rationem commonstraturum pollicetur, licet ignoraret quídnam esset pulchrum. Ita vi prudentis orationis conuictus, & ad ἀφωνίας redactus angustias, differendi tamen sobriam & accuratam rationem impudenter irridet, & ex suo sensu, κυίσματα, ἀβελτηρήματα περὶ λόγων, σμικρολογίας appellitat. Ad hanc impudentiam accedebat pecuniæ emungendæ mirum artificium. quæstum enim suæ artis finem sibi proponebant. quod sophistarum ingenium in Sophista descripsit Plato, appositis titulis, ἐριδικούς τινας, ψυχεμπόρους, μαθηματοπωλικούς, τέχνης ἐλεγκτικῆς χρηματιστάς appellans: sicuti ex eadem doctrina, φαινομένης σοφίας χρηματιστάς vocat Aristoteles. Huius quoque quæstuosi & auari ingenii exemplum in Hippia depinxit Plato. Fuit autem hic Hippias (ex cuius etiam nomine alterum dialogum fecit) nominatus quidam sophista, ex cuius scriptis has ineptas Pulchri definitiones hausisse Platonem verisimile est: tantas ineptias alioqui minimè ei attributurum, nisi sine vlla controuersia talis fuisset ipsius doctrina & docendi ratio. Ex his disputationibus animaduertatur ecquænam sit vera & cõmoda via agendi aduersus sophistas: in quorum nugis refellendis non tam laborandum est, quàm in iisdem indicandis: quæ videlicet indicatæ per se concidunt, inani & ridiculo cothurno infames. Cætera petantur ex nostris notis, & ex Sophistæ, Euthydemi, Protagoræ, Hippiæ minoris copiosiori explicatione.

Doctrinæ autem ἐναντίωσιν superuacaneum esset exscribere.

TA TOY

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΙΠΠΙΟΥ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΙΠΠΙΑΣ.

DIALOGI HIPPIAE MAIORIS personæ,

SOCRATES, HIPPIAS.

ΙΠΠΙΑΣ ὁ καλὸς τε καὶ σοφὸς, ὡς ἀφ' ἡμῶν κατέρας εἰς τὰς Ἀθήνας. ΙΠ. Οὐ γὰρ ἀργὸν, ὦ Σώκρατες. ἡ γὰρ Ἦλις, ὁπότε τι δέηται ἀφικέσθαι πρός τινα τῶν πόλεων, ἀεὶ ὅτι πρῶτον ἐμὲ ἔρχεται τῶν πολιτῶν, αἱρουμένη πρεσβυτὴν ἡγουμένη δικαστὴν καὶ ἄγγελον ἱκανώτατον εἶ) τῶν λόγων οἱ αὖ πρῶτοι τῶν πόλεων ἑκάστων λέγονται. πολλάκις μὲν οὖν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ἐπρέσβευσα, πλεῖστα δὲ πρὸς πλείστων καὶ μεγίστων εἰς τὴν Λακεδαίμονα. διὸ δὴ (ὁ καὶ σὺ ἐρωτᾷς) οὐ δαμίζω εἰς τοῦδε τοὺς τόπους. ΣΩΚΡ. Τοιοῦτον μέντοι, ὦ Ἱππία, ὄντι τῇ ἀληθείᾳ σοφόν τε καὶ τέλειον ἄνδρα εἶ). σὺ γὰρ καὶ ἰδίᾳ ἱκανὸς εἶ, πρὸς τῶν νέων πολλὰ χρήματα λαμβάνειν, ἔτι πλείω ὠφελεῖν ὧν λαμβάνεις· καὶ αὖ δημοσίᾳ τὴν σαυτοῦ πόλιν ἱκανὸς δύνασαι ἐργάζεσθαι· ὥστε σοὶ χρὴ τὰ μέλλοντα μὴ καταφρονήσαντα, ἀλλ' εὐδοκιμήσαντα ἐν τοῖς πολλοῖς. ἀτὰρ, ὦ Ἱππία, τί ποτε οὐ φαίνεται ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐκεῖνοι, ὧν ὀνόματα μεγάλα λέγεται ὑπὸ σοφίας, Πιττακός τε καὶ Βίας, καὶ τὰ ἀμφὶ τὸν Μιλήσιον Θαλῆν, καὶ ἐπὶ τούτοις ὕστερον, μέχρις Ἀναξαγόρου, ὡς ἅπαντες ἢ οἱ πολλοὶ αὐτῶν φαίνονται) ἀπεχόμενοι τῶν πολιτικῶν πράξεων; ΙΠ. Τί δ', οἴει, ὦ Σώκρατες, ἄλλο γε ἢ ἀδυνατοῦσι τοῦτο καὶ οὐχ ἱκανοὶ ὄντες ἐγένοντο φέρειν ἐπ' ἀμφότερα, τά τε οἰκεῖα καὶ τὰ ἴδια; ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν, πρὸς Διός, ὥσπερ αἱ ἄλλαι τέχναι ὅτι δεδώκασι, καὶ εἰσὶ πρὸς τοῖς νῦν δημιουργοῖς οἱ παλαιοὶ φαῦλοι, οὕτω καὶ τὴν ὑμετέραν τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην ὅτι δεδωκέναι φῶμεν, καὶ εἴ τῳ τῶν ἀρχαίων τοιοῦτον σοφίαν, φαύλους πρὸς ὑμᾶς; ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς λέγεις. ΣΩΚΡ. Εἰ ἄρα νῦν ἡμῖν, ὦ Ἱππία, ὁ Βίας ἀναβιώη, γέλωτ'

PRAECLARE & sapiens Hippia, quàm diu est te ad nos Athenas minimè accessisse! HIP. Nec sanè otium erat, Socrates. nam Elis, quoties ipsi res est cum vicinis ciuitatibus, me præ cæteris ciuibus legatum eligit, rata me & rerum iudicem & verborum nūtium peridoneum, quæ inter ipsas ciuitates de variis negotiis circumferuntur. Vt autem alias sæpe ciuitates, Lacedæmonem verò sæpissime de multis & magni momēti rebus adii. quo fit vt hæc loca (vt ad hæc quæ à me quæris respondeam) minus frequentē. SOCR. Hoc nimirum, Hippia, est, sapientē & perfectum virum esse reuera. tu enim & priuatim potes, magnam pecuniam à iuuenibus accipiendo, longè maiorem & luculentiorem vtilitatem illis rependere, & publicè ciuitati tuæ prodesse: vt eum decet qui non vulgo contemnendus sit, sed in magno pretio futurus. Verùm, mi Hippia, écquid causæ esse potest cur veteres illi qui sapientiæ nomine tantopere commendātur, Pittacus videlicet & Bias, & ipse Thales Milesius, & posteriores etiā, ad Anaxagoræ vsque tempus, vel omnes vel plurimi rerum ciuilium administratione abstinuisse videantur? HIP. Ecquídnam aliud, Socrates, fuisse arbitraris, quàm ingenii imbecillitatem, quum scilicet minimè pares esse possent vtrisque, priuatis & publicis rebus nimirum gerendis? SOCR. Existimásne, obsecro, quemadmodum cæteræ artes temporis progressu illustratæ fuerunt atque expolitæ, priscíque adeo artifices à nostris vehemēter superantur: ita & vestram, sophistarum videlicet, artem, amplificatam ornatámq, fuisse? ac proinde antiquos illos homines qui sapientiam profitebantur, si cum vobis comparentur, rudes imperitósque extitisse? HIP. Rectissimè loqueris. SO. Igitur si hodie Bias reuiuiscat, ridiculus

a Vniuersus hic dialogus in perpetua refutatione versatur, aduersus importunā sophistarum iactantiam, qui maximi momenti argumētum & verè metaphysicum impudenti & insulsa imperitia contaminabant. quorum ineptissimam ambitionem, & audacissimā auaritiam, importunam denique ignorātiā, falsè traducit Socrates. Est enim tota hæc disputatio continuis iocis condita.

Legitur etiam ἢ πρὸς πλείστων.

vobis videretur. quemadmodũ ipsum Dædalum sculptores aiunt, si hoc tempore talia fabricaret, ex quibus tamen eo tempore magnum nomen adeptus est, ridiculum futurum. HIP. Sic se res habet vt ais, Socrates. priscos tamen homines, quòd nos ætate anteceſserũt, nostris hominibus anteponere soleo: eo nimirum consilio vt & superstitum inuidiam & mortuorum indignationem euitem. SOCR. Præclarè tu mihi quidem, Hippia, & sentire & ratiocinari videris. tuo enim sermoni astipulari possum. nam reuera vestra facultas creuit, quæ cum priuatis rebus publicas quoque tractare possit. Gorgias siquidem hic, Leõtinus sophista, in hanc vrbem patriæ suæ legatus venit, quippe qui ad negotia publica administranda Leontinorum omnium præstantissimus esset iudicatus, & luculenter dicere apud populum: & priuatim docendo & cum iuuenibus versando maximam ex hac ciuitate pecuniæ vim asportauit. quinetiam (si audire vis) amicus noster Prodicus cùm sæpe aliâs publica gessit munera, tũ verò nuper ex Ceo insula profectus cum potestate publica, quum in senatu dixisset, magnam omnium assensu gloriam reportauit. quum verò priuatim doceret, & cum nostratibus iuuenibus hac de causa versaretur, ingentem pecuniarum copiam collegit. E priscis autem illis nemo voluit pecuniam doctrinæ mercedem exigere, neque suam illam rerum cognitionem qua erant præditi, in diuersorum hominum turba venditare. adeo inepti & stolidi erant: eósque quanti sit pecunia, sanè latebat. Sed vterque illorum quos modò commemoraui, maiorẽ pecuniæ summam ex sapientia sua quàm alius quilibet artifex ex qualibet arte cumulauit: idémque Protagoras ante illos fecit. HIP. Nihil, Socrates, præclari atque eximii hac in re nosti. si enim nosses quantum ego fecerim pecuniæ, admiratione profectò raperêre. Alia mitto. at quũ in Siciliã sum profectus, vbi tunc habitabat Protagoras, & in summo erat pretio, me admodum senior: intra paucos dies multo plus quàm cẽtum & quinquaginta minas collegi: & ex regione quadam angusta, quæ Inyca vocatur, plus quàm minas viginti. quum verò domum rediissem, eam pecuniam patri dedi. quod meum factum pater & reliqui ciues summopere sunt admirati. equidem plures pecunias quàm duos alios simul sophistarum me collegisse arbitror. SO. Rem præclaram, Hippia, commemoras, & magnum tuæ sapientiæ argumentum: vt inde

A αὖ ὄφλοι πρὸς ὑμᾶς. ὥσπερ καὶ τὸν Δαίδαλον φασὶν οἱ ἀνδριαντοποιοὶ νυῦ, εἰ γλυπτοὺς τοιαῦτ' ἐργάζοιτο οἷα ἴωμεν ἀφ' ὧν τοὔνομ' ἔχει, καταγέλαστον ἂν εἶναι. HIP. Ἔστι μοὐ ταῦτα, ὦ Σώκρατες, οὕτως ὡς σὺ λέγεις· εἴωθα μέντοιγε ἔγωγε τοὺς παλαιοὺς τε καὶ πρεσβυτέρους ἡμῶν, πρεσβυτέρους τε καὶ μᾶλλον ἐγκωμιάζειν ἢ τοὺς νυῦ· βουλομαι μοὐ φθόνον τῶν ζώντων, φοβούμενος ὑμῆνιν τῶν τετελευτηκότων. ΣΩ. Καλῶς γε σύ, ὦ Ἵππια,

B νομίζων τε καὶ διανοούμενος, ὡς ἔμοιγε δοκεῖς. συμμαρτυρῆσαι δέ σοι ἔχω ὅτι ἀληθῆ λέγεις· καὶ τῷ ὄντι ὑμῶν ὅτι δέδωκεν ἡ τέχνη πρὸς τὸ καὶ τὰ δημόσια πράττειν δυνατὸν μὴ τὰ ἰδίων. Γοργίας τε γὰρ οὗτος ὁ Λεοντῖνος σοφιστὴς δεῦρο ἀφίκετο, δημοσίᾳ οἴκοθεν πρεσβεύων, ὡς ἰκανώτατος ὢν Λεοντίνων τὰ κοινὰ πράττειν· καὶ ἔν τε τῷ δήμῳ ἔδοξεν ἀρίστα εἰπεῖν, καὶ ἰδίᾳ ὅτι δείξεις ποιούμενος, καὶ σοφῶν τοῖς νέοις, χρήματα πολλὰ εἰργά-

C σατο καὶ ἔλαβεν ἐκ τῆσδε τῆς πόλεως. εἰ δ' βούλει, ὁ ἡμέτερος ἑταῖρος Πρόδικος οὗτος πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο, ἀτὰρ τελευταῖα ἐναλιγὺς ἀφικόμενος δημοσίᾳ ἐκ Κέω, λέγων τ' ἐν τῇ βουλῇ πάνυ εὐδοκίμησε, καὶ ἰδίᾳ ὅτι δείξεις ποιούμενος, καὶ τοῖς νέοις σοφῶν, χρήματα ἔλαβε θαυμαστὰ ὅσα. τῶν δὲ παλαιῶν ἐκείνων οὐδεὶς πώποτε ἠξίωσεν ἀργύριον μισθὸν πράξασθαι, οὐδ' ὅτι δείξεις ποιήσασθαι ἐν παντοδαποῖς αὖ-

D θροις τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν. ὅτως ἦσθ' εὐήθεις, καὶ ἐλεεινῶς αὐτοῖς ἀργύριον ὡς πολλοῦ ἄξιον εἴη. τούτων δ' ἑκάτερος πλέον ἀργυρίου ἀπὸ σοφίας εἴργασται, ἢ ἄλλος δημιουργὸς ἀφ' ἥστινος τέχνης· καὶ ἔτι πρεσβύτερος τούτων Πρωταγόρας. ΙΠ. Οὐδὲν γὰρ, ὦ Σώκρατες, οἶσθα τῶν καλῶν πρᾶγμα τοῦτο. εἰ γὰρ εἰδείης ὅσον ἀργύριον εἰργασμαι ἐγὼ, θαυμάσας ἄν. καὶ τἄλλα ἐῶ· ἀφικόμενος δέ ποτε εἰς Σικελίαν, Πρωταγόρου αὐτοῦ

E ἢ ἐπιδημοῦντος καὶ δοκιμουμένου, καὶ πρεσβυτέρου ὄντος, καὶ πολὺ νεώτερος ὢν, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πάνυ πλέον ἢ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν μνᾶς εἰργασάμην· καὶ ἐξ ἑνός γε χωρίου πάνυ σμικροῦ, Γνυκοῦ, πλέον ἢ εἴκοσι μνᾶς. καὶ τοῦτο ἐλθὼν οἴκαδε φέρων τῷ πατρὶ ἔδωκα· ὥστε ἐκεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους πολίτας θαυμάζειν τε

ἐκπεπλῆχθαι. ΣΩ. ἆρα δή τι οἴμαι ἐμὲ πλείω χρήματα εἰργάσθαι ἢ ἅπαντας τοὺς σοφιστὰς τοὺς νῦν ὄντας; σὺν δυοῖν ἔστιν ἃ βούλει τῶν σοφιστῶν. ΣΩ. Καλόν γε, ὦ Ἵππια, λέγεις καὶ μέγα τεκμήριον σοφίας τῆς τε σαυτοῦ,

Scribendum potius συνδύο coniunctim: sicut ὀκτὼ τρεῖς dicunt.

καὶ τῶν νῦν αὖ θεάσῃτον, ὡς τοὺς ἀρχαίους ὅσον διαφέρουσι. τῶν γὰρ πρεσβυτέρων ὡς Ἀναξαγόρου λέγεται πολλὴ ἀμαθία καὶ (ἵν) σὸν λόγον. τοὐναντίον γὰρ Ἀναξαγόρα φασὶ συμβῆναι ἢ ὑμῖν. καταλιφθέντων γὰρ αὐτῷ πολλῶν χρημάτων καταμελῆσαι, καὶ ἀπολέσαι πάντα· οὕτως αὐτὸν αἰόητα σοφίζεσθαι. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἄλλων τ' παλαιῶν ἕτερα τοιαῦτα. τοῦτο μὲν οὖν μοὶ δοκεῖς καλὸν τεκμήριον ἀποφαίνειν ὡς σοφίας τῶν νῦν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους· καὶ πολλοῖς συνδοκεῖ, ὅτι (ἵν) σοφὸν, αὐτὸν αὐτῷ μάλιστα δεῖ σοφὸν εἶ). τούτου δ' ὅρος ἐστὶν ἄρα, ὃς ἂν πλεῖστον ἀργύριον ἐργάσηται. καὶ ταῦτα μὲν ἱκανῶς ἐχέτω· τόδε δέ μοι εἰπέ, Σὺ αὐτὸς πόθεν πλεῖστον ἀργύριον εἰργάσω τῶν πόλεων εἰς ἃς ἀφίκησαι; ἢ δῆλον ὅτι ἐκ Λακεδαίμονος; οὗπερ καὶ πλεῖσται ἀφῖξαι. ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δία, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚΡ. Πῶς φῄς; ἧττον; ΙΠ. Οὐδὲν μὲν οὖν τοπαράπαν πώποτε. ΣΩΚΡ. Τέρας λέγεις· καὶ θαυμαστόν, ὦ Ἱππία. καί μοι εἰπὲ πότερον ἡ σοφία ἡ σὴ οὐχ οἵα τοὺς συνόντας αὐτῇ καὶ μανθάνοντας εἰς ἀρετὴν βελτίους ποιεῖν. ΙΠ. Καὶ πολύ γε, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚΡ. Ἀλλὰ τοὺς μὲν Γυκιναῖν ὑμεῖς οἵους τε ἦτε ἀμείνους ποιῆσαι, τοὺς δὲ Σπαρτιατῶν, ἠδυνάμεθα; ΙΠ. Πολλοῦ γε δέω. ΣΩ. Ἀλλὰ δῆτα Σικελιῶται μὲν ὀπιθυμοῦσιν ἀμείνους γίγνεσθαι, Λακεδαιμόνιοι δ' οὔ. ΙΠ. Παντάπασι μέν, ὦ Σώκρατες, καὶ Λακεδαιμόνιοι. ΣΩΚ. Ἆρ' οὖν χρημάτων ἐνδεία ἔφθασεν τὴν ὁμιλίαν; ΙΠ. Οὐ δῆτα· ἐπεὶ ἱκανὰ αὐτοῖς ἐστί. ΣΩΚ. Τί δῆτ' ἂν εἴη ὅτι ὀπιθυμοῦντες καὶ ἔχοντες χρήματα, καὶ σοῦ δυναμένου τὰ μέγιστα αὐτοῖς ὠφελεῖν, οὐ πλήρη σε ἀργυρίου ἀπεπέμψαν; ἀλλ' ἐκεῖνο, μῶν μὴ Λακεδαιμόνιοι σοῦ βέλτιον αὐτὴν παιδεύσειαν τοὺς αὑτῶν παῖδας; ἢ τοῦτο φαῦλον οὕτω; καὶ σὺ συγχωρεῖς; ΙΠ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν. ΣΩΚ. Πότερον οὖν τοὺς νέους οὐχ οἵοντ' ἦσθα πείθειν ἐν Λακεδαίμονι, ὡς σοὶ συνόντες πλέον ἂν εἰς ἀρετὴν ὀφελοῖεν, ἢ τοῖς ἑαυτῶν; ἢ τοὺς ἐκείνων πατέρας ἠδυνάτεις πείθειν ὅτι σοὶ χρὴ μᾶλλον ἢ αὑτοῖς ἐπιμελεῖσθαι, εἴγε τι τῶν ὑέων κήδονται; οὐ γάρ που ἐφθόνουν γε τοῖς ἑαυτῶν παισὶν ὡς βελτίστοις γενέσθαι. ΙΠ. Οὐκ οἶμαι ἔγωγε φθονεῖν. ΣΩΚ. Ἀλλὰ μὴν δίκαιός γ' ἦν Λακεδαίμων. ΙΠ. Πῶς γὰρ οὔ; ΣΩΚΡ. Ἐν δέ γε ταῖς δικαίοις πόλεσι

A quantum noſtri temporis homines priſcis illis ſapientibus antecellant, iudicari facilè poſſit. nam quanta eorum qui Anaxagoræ ætate antecеſſerunt, ex iis quæ dicis inſcitia videri queat? illi verò præterquam vobis prorſus contigit. quum enim amplas à parentibus fortunas accepiſſet, ita ſtolidè & inſipienter philoſophatus eſt, vt eas incuria planè profligarit. quod item de aliis veteribus memoratur. Itaque hoc commodum de veterum cum noſtrorum hominum ſapientia argumentum attuliſſe videris, quo perſpicuum ſit noſtros illis

B antecelluiſſe: illíque rei multitudinis iudicium ſuffragari, *Sapientem videlicet ſibiipſi in primis ſapere oportere.* Huius autem ſapientiæ hic verus eſt terminus, vt plurimum pecuniæ is qui ea eſt præditus comparet. Sed de his hactenus. hoc verò mihi, ſodes, dicito, Quũ multas vrbes adieris, in quánam potiſſimum lucratus es? num Lacedæmone, quò frequentius profectus es? HIP. Nequaquam per Iouem, Socrates. SOC. Quid ais? at nunquid minimum ſaltem? HIP. Imò nihil penitus vnquam. SOC. Rem nouam & penè portentoſam narras, Hippia. at dic ſodes, Tuáne illa ſapientia illos qui tecum verſantur, &

C in ea diſcenda elaborant, poteſt meliores reddere ad virtutem, nécne? HIP. Poteſt, & quidem maximé. SOCR. Nunquid Inyciorum ciuiũ filios reddere potuiſti meliores, Lacedæmoniorum, nõ item? HIP. Abſit. SOCR. Atqui fortaſſe Siculi magis optant meliores euadere, Lacedæmonii negligunt. HIP. Imò & Lacedæmonii id peroptant. SOCR. Num ob pecuniarum penuriã caruerunt tua conſuetudine? HIPP. Nequaquam. illis enim

D abundant. SOCR. Quum igitur & ſapientiæ ſtudio tenerentur, & pecuniam penes ſe haberent, túque illos voti compotes reddere poſſes, maximáque adeo vtilitate afficere, cur non te pecuniæ plenum dimiſerunt? ipſíne Lacedæmonii filios ſuos melius quàm tu erudiunt? itáne dicamus, & ex tua etiam ſententia? HIP. Nequaquã. SOCR. Vtrum igitur iuuenibus Lacedæmone perſuadere non potuiſti vt ex tua conſuetudine meliores ad virtutem euaderent, quàm ſi cum ſuis verſarentur? ipſo-

E rúmne parentes inducere nequiuiſti vt tibi potius quàm ſuæ diligentiæ commendarent? neque enim id liberis (credo) inuidebant, vt eos optimos nollent euadere. HIP. Illos equidem inuidere non arbitror. SOC. Nunquid Lacedæmon bonis legibus eſt inſtituta? HIP. Quidni? SOCRAT. At in bene moratis ciuitatibus

virtus est in summo pretio. HIP. Omnino. SOCR. Tu autem hanc aliis tradere omnium hominum optimè nosti. HIP. Prorsus, Socrates. SOCR. Qui rei equestris peritiam egregiè docere potest, nónne in Thessalia potius quàm in reliquis Græciæ partib⁹ coleretur, & maiores quæstus faceret, & aliis in locis vbi illius rei studium viget? HIP. Consentaneum id quidem est. SOCR. Qui ergo potest præclarissimis virtutis præceptis iuuenes instituere, cur non Lacedæmone maximè coleretur, & infinitam pecuniarum vim colligeret, eodémque modo in cæteris Græcorum vrbibus quæ optimis institutis regun tur? At fortasse in Sicilia & Inyco magis id vigere credamus, Hippia. si enim tu iubes, credendũ est. HIP. Non est, Socrates, mos patrius Lacedæmoniis, leges mutare, aut præter consuetudinem liberos erudire. SOCRAT. Quomodo ais? Lacedæmoniisne patrium non esse, rectè agere, sed peccare? HIP. Hoc equidem minimè dixerim, Socrates. SOCR. Recténe agerẽt, si melius, non si deterius iuuenes suos erudirent? HIP. Rectè. at peregrinam disciplinam illorum lex minimè admittit. alioqui si quis vnquam alius docendi gratia ibi lucratus esset, scito me plurimũ fuisse lucraturũ. Lætantur enim quum me audiunt & laudãt: sed (vt dicebã) lex non permittit peregrinam disciplinam. SO. Legémne, Hippia, ciuitatis perniciem esse ais, an salutem? HIP Ponitur, mea quidẽ sententia, vtilitatis gratia: nonnunquã tamen obest, si perperam sit posita. SOCR. Nónne vt maximum quoddam ciuitatis bonum legẽ statuunt legislatores? vt quidem absque lege coli humana societas nullo modo possit? HIP. Vera ais. SOCR. Quoties ergo à bono aberrant ii qui leges ferre instituunt, à legitimo & à lege discedunt. aut quomodo ais? HIP. Accurata quidem ratione, Socrates, sic se res habet: non tamen sic homines nominare cõsueuerunt. SO. Vtrũ verò, Hippia, scientes, an imperiti? HIP. Vulgus. SO. Qui verũ norũt, vulgíne nomine sunt cẽsendi? HIP. Nequaquã. SO. Iã verò ii qui intelligunt, quod vtilius est eo quod est inutilius magis legitimum esse arbitrantur reuera omnibus hominibus. nónne fateris? HIP. Fateor equidem ita reuera esse. SOCR. Nunquid ita est quemadmodum intelligentes arbitrantur? HIP. Omnino. SOCRAT. Præstaret autẽm, sicuti tu ais, Lacedæmonios disciplina tua,

A τιμιώτατον ἡ ἀρετή. ΙΠ. Παύ γε. ΣΩΚ. Σὺ δὲ ταύτην ταύτὴν διδόναι ἄλλῳ κάλλιστ' ἂν δέοιτο ἐπίστασαι. ΙΠ. Καὶ πολύ γε, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚΡ. Ὅ οὖν κάλλιστ' ἐπιστάμενος ἱππικὴν διδόναι, ἆρ' οὐκ ἂν ἐν Θετταλίᾳ τῆς Ἑλλάδος μάλιστα τιμῷτο, καὶ πλεῖστα χρήματα λαμβάνοι; καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου τοῦτο σπουδάζοιτο; ΙΠ. Εἰκός γε. ΣΩΚΡ. Ὁ δὴ δυνάμενος ταύτην διδόναι τὰ πλείστου ἄξια μαθήματα εἰς ἀρετήν, οὐκ ἐν Λακεδαίμονι μάλιστα τιμήσεται, B καὶ πλεῖστα ἐργάσεται χρήματα, ἂν βούληται, καὶ ἐν ἄλλῃ πόλει ἥτις τῶν Ἑλλήνίδων νομίζεται; ἀλλ' ἐν Σικελίᾳ, ὦ ἑταῖρε, οἴει μᾶλλον καὶ ἐν Ἰνυχῷ, "ταῦτα πείθεσθαι, ὦ Ἱππία. ἐὰν γὰρ σὺ κελεύῃς, πείσεσθον. ΙΠ. Οὐ γὰρ πάτριον, ὦ Σώκρατες, Λακεδαιμονίοις κινεῖν τοὺς νόμους, οὐδὲ τὰ εἰωθότα παιδεύειν τοὺς ἡμετέρους. ΣΩΚΡ. Πῶς λέγεις; Λακεδαιμονίοις οὐ πάτριον ὀρθῶς πεφάνθαι, ἀλλ' ἐξαμαρτάνειν; ΙΠ. Οὐκ C ἔγωγε, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν ὀρθῶς ἂν πεφάνοιεν, βέλτιον ἀλλὰ μὴ χεῖρον παιδεύοντες τοὺς νέους; ΙΠ. Ὀρθῶς. ἀλλὰ ξενικὰ οὐ παιδεύσιν ὁ νόμιμον αὐτοῖς παιδεύειν. ἐπεὶ, οὖ ἴσθι, εἴ τις ἄλλος ἐκεῖθεν χρήματα ἔλαβε πώποτε ὅτι παιδεύσει, καὶ ἐμὲ ἂν λαβεῖν πολὺ μάλιστα. χαίρουσι γοῦν ἀκούοντες ἐμοῦ καὶ ἐπαινοῦσιν· ἀλλ' (ὃ λέγω) οὐ νόμος. ΣΩΚ. Νόμον δὲ λέγεις, ὦ Ἱππία, βλάβην πόλεως D ἔνι), ἢ ὠφέλειαν; ΙΠ. Τίθεται μὲν, οἶμαι, ὠφελείας ἕνεκα· ἐνίοτε δὲ καὶ βλάπτει, ἐὰν κακῶς τεθῇ, ὁ νόμος. ΣΩΚΡ. Τί δέ; οὐχ ὡς ἀγαθὸν μέγιστον πόλει τίθενται οἱ νόμον οἱ τιθέμενοι; καὶ αὖ τοῦτο μὴ δυνάμενος ἀδυνάτου οἰκεῖν; ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Ὅταν ἄρα ἀγαθοῦ ἁμάρτωσιν οἱ ἐπιχειροῦντες τοὺς νόμους τιθέναι, νομίμου τε καὶ νόμου ἡμαρτήκασιν. ἢ πῶς λέγεις; ΙΠ. E Τῷ μὲν ἀκριβεῖ λόγῳ, ὦ Σώκρατες, οὕτως ἔχει· ἀλλὰ τοιοῦτοι εἰώθασιν αὐθάδεις ὀνομάζειν οὕτω. ΣΩΚ. Πότερον, ὦ Ἱππία, οἱ εἰδότες, ἢ οἱ μὴ εἰδότες; ΙΠ. Οἱ πολλοί. ΣΩ. Εἰσὶ δ' ἔστιν οἱ εἰδότες ἀληθῶς, οἱ πολλοί; ΙΠ. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Ἀλλὰ μέντοι οἵγ' εἰδότες, τὸ ὠφελιμώτερον καὶ ὠφελεσώτερον νομιμώτερον ἡγοῦνται τῇ ἀληθείᾳ πᾶσιν ἀνθρώποις. ἢ οὐ συγχωρεῖς; ΙΠ. Ναὶ συγχωρῶ ὅτι γε τῇ ἀληθείᾳ. ΣΩΚ. Οὐκοῦν ἔστι γε καὶ ἔχει οὕτως ὡς οἱ εἰδότες ἡγοῦνται; ΙΠ. Παύ γε. ΣΩΚ. Ἔστι δέ γε Λακεδαιμονίοις, ὡς σὺ φῂς, ὠφελιμώτερον τὸ οὕτω σοῦ παιδεύσιν,

Potius separanda hæc à præced. ut post ἐν Ἰνυχῷ; subaud. illa duo uerba superiora: & post Ἱππία, sit iisdem interrog. nota

ξενικὴν οὖσαν, παιδεύεσθαι, μᾶλλον ἢ τὴν ἐπιχωρίαν. ΙΠ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω. ΣΩΚ. Καὶ γὰρ ὅτι τὰ ὠφελιμώτερα, νομιμώτερα ἐστί, καὶ τοῦτο λέγεις, ὦ Ἱππία; ΙΠ. Εἶπον γάρ. ΣΩΚ. Κατὰ τὸν σὸν ἄρα λόγον τοῖς Λακεδαιμονίων υἱέσιν ἄμεινον τοῦ Ἱππίου παιδεύεσθαι νομιμώτερον ἐστίν, ἄμεινον δὲ τῶν πατέρων, ἀνομώτερον· εἰ γὰρ τῷ ὄντι ἄμεινον σφῶν πλείω ὠφεληθήσονται. ΙΠ. Ἀλλὰ μὴν ὠφεληθήσονται, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Παρανομοῦσιν ἄρα Λακεδαιμόνιοι, οὐ διδόντες σοὶ χρήσιον, καὶ ἐπιτρέποντες σοὶ αὐτῶν υἱῆς. ΙΠ. Συγχωρῶ ταῦτα. δοκεῖς γάρ μοι καὶ λόγον τοῖς ἐμοῦ λέγειν· καὶ σοῦ ἕνεκά με δεῖ αὐτῶν ἐναντιοῦσθαι. ΣΩΚ. Παρανόμως μὴν δή, ὦ ἑταῖρε, τοὺς Λάκωνας βουλεύομαι, καὶ ταῦτ' εἰς τὰ μέγιστα, τοὺς νομιμωτάτους δοκοῦντας εἶναι. ἐπαινοῦσι δὲ δή σε τοῖς ἄνω, ὦ Ἱππία, καὶ χαίρουσιν ἀκούοντες ποίᾳ; ἢ δῆλον δή ὅτι ἐκεῖνα ἃ σὺ κάλλιστα ἐπίστασαι; τὰ περὶ τὰ ἄστρα τε καὶ τὰ οὐράνια πάθη; ΙΠ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν ταῦτά γε οὐδ' ἀνέχονται. ΣΩ. Ἀλλὰ περὶ γεωμετρίας τι χαίρουσιν ἀκούοντες; ΙΠ. Οὐδαμῶς. ἐπεὶ οὐδ' ἀριθμεῖν ἐκείνων γε (ὡς ἔπος εἰπεῖν) πολλοὶ ἐπίστανται. ΣΩ. Πολλοῦ ἄρα δέονται περὶ γε λογισμῶν ἀνέχεσθαι σοῦ ἐπιδεικνυμένου. ΙΠ. Πολλοῦ μέντοι, νὴ Δία. ΣΩ. Ἀλλὰ δῆτα ἐκεῖνα ἃ σὺ ἀκριβέστατα ἐπίστασαι αὐθέφτων διαῤῥᾴ, περί τε γραμμάτων δυνάμεως καὶ συλλαβῶν καὶ ἁρμονιῶν καὶ ῥυθμῶν; ΙΠ. Περὶ ποίων ὦ γαθὲ ἁρμονιῶν ἢ γραμμῆς; ΣΩ. Ἀλλὰ τίνα μὲν ἐστὶν ἃ ἡδέως σοῦ ἀκροῶνται καὶ ἐπαινοῦσιν; αὐτός μοι εἰπέ· ἐπεὶ ἐγὼ οὐκ οἶδα. ΙΠ. Περὶ τῶν ἡρώων, ὦ Σώκρατες, τῶν τε ἡρώων καὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῶν κατοικήσεων, ὡς τὰ ἀρχαῖα ἐκτίσθησάν αἱ πόλεις, καὶ συλλήβδην πάσης τῆς ἀρχαιολογίας ἥδιστα ἀκροῶνται. ὥστ' ἔγωγε δὴ αὐτοῖς ἰωὰ πάνυ κεκόσμημαι εἰς μεμαθηκέναι τε καὶ μεμελετηκέναι πρώτα τὰ τοιαῦτα. ΣΩ. Ναὶ μὰ Δία, ὦ Ἱππία, δυστυχικάς γε ὅτι γε Λακεδαιμόνιοι οὐ χαίρουσιν ἂν τις αὐτοῖς ἀπὸ Σόλωνος τοὺς ἄρχοντας τοὺς ἡμετέρους καταλέγῃ· εἰ δὲ μή, τοσοῦτον ἂν εἶχες κεκμαιόμενον. ΙΠ. Πόθεν, ὦ Σώκρατες; ἅπαξ ἀκούσας πεντήκοντα ὀνόματα, ἀπομνημονεύσω. ΣΩ. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἐνενόησα ὅτι σὺ μνημονικὸν ἔχεις. ὥστ' ἐννοῶ ὅτι εἰκότως σοὶ χαίρουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἅτε πολλὰ

licet peregrina, quàm patriâ imbui. HIP. Et vera dico. SOCRAT. Quinetiam quæcunque vtiliora ſunt, magis legitima dicis? HIP. Dixi equidem. SOCR. Ex tuo igitur ſermone, magis eſt legitimum, vt Lacedæmoniorum filii ab Hippia quàm à parentibus doceantur: ſi quidem illi à te maiorem caperent vtilitatem. HIP. Omnino id futurum eſſet, Socrates. SOC. Peccant igitur aduerſus legem Lacedæmonii, quum liberos ſuos, depẽſo in mercedẽ auro, tuæ diſciplinæ minimè committunt. HIP. Aſſentior equidem. videris enim pro me dicere, vt minimè conſentaneum ſit me tibi repugnare. SOC. Legum violatores Lacedæmonios comperimus, & quidem in maximis rebus, quum melioribus tamen legibus quàm cæteri omnes Græci vti videantur. Te verò quando potiſſimum laudant, Hippia, & quibus rebus audiendis delectantur? num videlicet quum illa narras quæ tu præclariſſimè noſti, aſtra & cœleſtes illos motus, & cæteras impreſſiones? HIP. Nequaquam hæc ſuſtinent. SOCR. Num de geometria illos inſtituta oblectat oratio? HIP. Minimè omnium. illorum enim quamplurimi (vt ita loquar) ne numerare quidem ſciunt. SOC. Longè igitur abeſt vt te de ratiocinationibus diſputantem libenter audiant. HIP. Longè, per Iouem. SOCR. Nunquid illa quæ tu acutiſſimè omnium hominum intelligis, literarum ſyllabarúmq; diſtinctiones, rythmorum harmoniarúmque naturas? HIP. Ecquáſnam ais, mi Socrates, harmonias ac literas? SOC. Quænam igitur ſunt iſta tandem quorũ auditu illi delectantur, & quorũ nomine te cõmendant? tu ſaltem id expone: quandoquidem per me inuenire nõ poſſum. HIP. De virorum illuſtrium, Socrates, humani generis, ſedum denique ad habitationem accommodatarum originibus & primordiis, quomodo videlicet primis temporibus conditæ ſint ciuitates: omnem denique (vt vno verbo cõplectar) antiquitatis hiſtoriam libenter audiunt. Itaque illorum cauſa coactus ſum ediſcere & meditando excolere omnem illarum originum doctrinam. SOCR. Res, per Iouem, tibi feliciter obtigit, Hippia, quòd nõ iucundum eſt Lacedæmoniis audire, noſtrorum magiſtratuum primordium à Solone deduci. alioqui in longa nominum ſerie ediſcenda te fatigari oportuiſſet. HIP. Vnde hoc ais, Socrates? at ego, ſi neſcis, vbi vel ſemel audiero quinquaginta nomina, ordine recenſebo. SOC. Ain' verò? ſed ego te memoria pollere nõ animaduerteram. Iam igitur intelligo, Lacedæmonios te meritò delectari, quippe qui multarum rerũ

Legẽdum potius videtur κατοικίσεων, quum ſequatur ἐκτίσθησαν.

valeas cognitione: ac proinde te vti ac-
aniculis pueri, ad confabulandi iucunditatem.

a Ex ineptissima quadã Hippiæ oratione quæritur occasio disputationis DE PVLCHRO: non eo consilio vt illius natura & vis verè & solidè definiatur (sicuti in duobus proximè antecedentibus dialogis) sed vt falsæ de eo definitiones refutentur. Afferuntur igitur variæ definitiones, eæque imperfectæ & diminutæ, & illarum falsitas iocosè à Socrate ostenditur, qui suo more εἰρωνεύεται, ampullatũ alioqui sophistam, & se laudari existimantem, coràm deridet.

a HIP. IAM VERO per Iouẽ, mi Socrates, quum de eorum studiorum genere quæ ad iuuenes pertinent, disputarem nuper ibidem, summam gloriam reportaui. Extat enim his de rebus à me scripta luculenta oratio, quæ verborum splendore potissimum eluceſcit. Forma verò & primordium orationis huiusmodi est: *Expugnata Troia Neoptolemus Nestorem interrogauit, ecquænam pulcherrima essent studia, quibus qui se tradiderit iuuenis, maximam nominis gloriam laudémque consequatur. Cui respondens Nestor, multa & pulchra præcepta recenset.* Hanc equidem orationem publicè recitaui, & eandem etiam illam in Phidostrati ludo literario post tertium ab hinc diem sum recitaturus, atque alia complura auditu sanè digna. rogauit enim me Eudicus Apemanti filius. Tu igitur da quoque operam vt interſis, & alios tecum adducas quicunque possint de huiusmodi orationis genere ferre iudicium. SOC. At ista fient, Hippia, si Deus voluerit. verùm mihi modò pauca respond hac de re. opportunè enim mihi aliquid in memoriam reuocasti. nuper enim me, vir optime, quum in sermone quodam alia vt pulchra laudarem, alia vituperarem vt turpia, hanc quispiam iniecit dubitationem, sic me valde contumelioſè interrogans: Vnde tu, Socrates, pulchra turpiáve nosti? & vnde tenes illorum discrimen? potésne quídnam sit Pulchrum definire? Ego autẽ animi mei paruitate & ignauia hærebam, neque poteram ei commodè quidpiam respondere. quum verò me ex illo cœtu subduxissem, mihimet valde irascebar, & ruditatem meã mihi exprobrabam: & minitabar futurum, vbi primùm aliquem vestrûm qui sapientiã profitemini, conueniendi facultas & occasio tribueretur, vt conarer hæc audire & intelligere: & accuratè meditatus ea quæ de illa re dici possent, ad illum reuerterer qui hoc à me quæsierat, & rursus eadem de re cũ illo depugnarem. Quocirca (quod modò dicebam) nunc per opportunè venisti. Doce igitur me, obsecro, écquid ipsum sit Pulchrum, & omni animi contentione elabora rem totam accuratissimè mihi explicare, ne iterum redargutus ridiculũ memet exhibeam. id enim nimirum perspicuè nosti: & illud quidem vnum est exiguum quiddam è tanta eorum turba quæ tu nosti. HIP. Exiguum per Iouem, Socrates, & nullius, vt ita dicam, pretii. SOC. Facilè itaque discam: nec quisquam me in posterum redarguet. HIP. Nullus videlicet. vile enim alioqui & vulgare esset insti-

A εἰδότι· καὶ χρῶνται ὥσπερ παῖς πρεσβύτῃσιν ἢ παῖδες πρὸς ὃ ἡδέως μυθολογῆσαι.

ΙΠ. Καί νη μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, εἰ γε δὴ τῶν καλῶν καὶ ἔναγχος αὐτόθι βούλοιμην διεξιών, ἃ χρὴ νέον ὄντα μελετᾶν. ἔστι γάρ μοι περὶ αὐτῶν "πάγκαλος λόγος συγκείμενος, καὶ ἄλλως εὖ ξυγκείμενος καὶ τοῖς ὀνόμασι. πρόσχημα δέ μοι ἔστι καὶ ἀρχὴ τοιάδε τις ἔστιν· Ἐπειδὴ ἡ Τροία ἥλω, λέγει ὁ λόγος ὅτι Νεοπτόλεμος Νέστορα ἔροιτο ποῖα ἔστι καλὰ ἐπιτηδεύματα, ἃ αἴ τις ἐπιτηδεύσας νέος ὢν εὐδοκιμώτατος γένοιτο. μετὰ ταῦτα δὴ λέγων ἔστιν ὁ Νέστωρ καὶ ὑποτιθέμενος αὐτῷ πάμπολλα νόμιμα καὶ πάγκαλα. ταῦτον δὴ καὶ ἐκεῖ ἐπεδείξαμην, καὶ ἐνθάδε μέλλω ἐπιδείκνυσθαι εἰς τρίτην ἡμέραν, ἐν τῷ Φειδοστράτου διδασκαλείῳ· καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄξια ἀκοῆς. ἐδεήθη γάρ μου Εὐδίκος ὁ Ἀπημαντου. ἀλλ' ὅπως προθύμως καὶ αὐτὸς, καὶ ἄλλους ἄξεις, οἵτινες ἱκανοὶ ἀκούσαντες κρῖναι τὰ λεχθέντα. ΣΩ. Ἀλλὰ ταῦτ' ἔσται, ἂν θεὸς ἐθέλῃ, ὦ Ἱππία. νυνὶ μέντοι βραχύ τι μοι πρὸς αὐτὸ ἀπόκριναι. καὶ γάρ με εἰς καλὸν ὑπέμνησας. ἔναγχος γάρ τις, ὦ ἄριστε, εἰς ἀπορίαν με κατέβαλεν ἐν λόγοις ὁποῖ' τὰ μὲν ψέγοντα, ὡς αἰσχρά· τὰ δ' ἐπαινοῦντα, ὡς καλά· οὕτω πως ἐρόμενος, καὶ μάλα ὑβριστικῶς. Πόθεν δέ μοι σύ (ἔφη) ὦ Σώκρατες οἶσθα ὁποῖα καλὰ καὶ αἰσχρά; ἐπεὶ φέρε ἔχοις ἂν εἰπεῖν τί ἐστι τὸ καλόν; καὶ ἐγὼ δῆλός τ' ἦν ἐμαυτῷ φαυλότητα ἐπορεγόμενός τε καὶ οὐκ εἰδὼς ἀπῳ κρίνασθαι. ἀπιὼν οὖν ἐκ τῆς συνουσίας, ἐμαυτῷ τε ὠργιζόμην καὶ ὠνείδιζον, καὶ ἠπειλούμην, ὁπότε τινὰ τῶν ὑμῶν τῶν σοφῶν ἐντύχοιμι, ἀκούσας καὶ μαθὼν καὶ ἐκμελετήσας, ἰέναι πάλιν ὅτι τὸ ἐρωτήσαντα, αἰσχυνόμενος τὸ λόγον. νυνὶ οὖν (ὃ λέγω) εἰς καλὸν ἥκεις· καί με δίδαξον ἱκανῶς, αὐτὸ τὸ καλόν ὅ,τί ἐστι· πειρῶ μοι ὅτι μάλιστα ἀκριβῶς εἰπεῖν ἀποκρινόμενος· μὴ ὄζελεγξθεὶς ταὐτὸ τοῦτο αὖθις γέλωτα ὀφλῃς. οἶσθα γὰρ δή που σαφῶς, καὶ "σμικρόν που τοῦτ' ἂν εἴη μάθημα ὧν σὺ τῶν πολλῶν ὑπέρεσας. ΙΓ. Σμικρὸν μέντοι, νὴ Δί', ὦ Σώκρατες, καὶ σοῦδενὸς ἄξιον, ὡς ἔπος εἰπεῖν. ΣΩ. Ῥᾳδίως ἄρα μαθήσομαι· οὐδεὶς γάρ με ἐξελέγξει ἔτι. ΙΠ. Οὐδείς μέντοι. φαῦλον γὰρ ἂν εἴη τὸ ἐμὸν τοιοῦτον

Legitur etiã παγκαλ. ωc. quã lect. malo. alterã tamẽ agnoscit & Fic. qui vertit, Composita luculenta quædam oratio. At hanc sequendo, dixisset, Luculẽtè composita oratio.

Legitur etiã σμικρον π που.

καὶ ἰδιωτικόν. ΣΩ. Εὖ γε, νὴ τὴν Ἥραν, λέγεις ὦ Ἱππία, εἰ χἡρωσόμεθα τὸν ἄνδρα. ἀπὰρ μή τι κωλύω μιμούμενος ἐγὼ ἐκεῖνον, ἐὰν σοὶ ἀποκεινομένῳ αὖ ἀντιλαμβάνωμαι τῶν λόγων, ἵνα ὅτι μάλιστα μὲ ἐκμελετήσῃς. σχεδὸν γάρ τι ἔμπειρός εἰμι τῶν ἀντιλήψεων. εἰ οὖν μή τι σοὶ διαφέρει, βούλομαι ἀντιλαμβάνεσθαι, ἵνα ἐρρωμενέστερον μάθω. ΙΠ. Ἀλλ' ἀντιλαμβάνου. ἐγὼ γὰρ (ὅπερ νυνδὴ εἶπον) οὐ μέγα ἡγοῦμαι ὃ ἐρώτημα· ἀλλά σε πολὺ χαλεπώτερον αὖ ἀποκρίνασθαι ἐγώ σε διδάξαιμι, ὥστε μηδένα ἀνθρώπων δυνασθαι σε ἐξελέγχειν. ΣΩ. Φαῦλα οὖν λέγεις. ἀλλ' ἄγ', ἐπειδὴ καὶ σὺ κελεύεις, φέρε ὅτι μάλιστα ἐκεῖνος γενόμενος, πειρῶμαί σε ἐρωτᾶν. εἰ γὰρ δὴ αὐτῷ τῷ λόγῳ τούτῳ ὃν ἐπιδείξαις οὗ φῂς τοῖς τῶν καλῶν ἐπιτηδεύμασιν, ἀκούσας, ἐπειδὴ παύσαιο λέγων, ἔροιτο αὖ οὐ τοῖς ἄλλοις τοῦτο μᾶλλον ἢ τοῖς καλοῖς· (ἔστι γάρ τι τοῦτ' ἔχειν) καὶ εἴποι αὖ, Ὦ ξένε Ἠλεῖε, ἆρ' οὐ δικαιοσύνη δίκαιοι εἰσὶν οἱ δίκαιοι; Ἀποκρινοῦμαι δή ὦ Ἱππία, ὡς ἐκείνου ἐρωτῶντος. ΙΠ. Ἀποκρινοῦμαι ὅτι δικαιοσύνη. ΣΩ. Οὐκοῦν ἔστι τι τοῦτο ἡ δικαιοσύνη; ΙΠ. Παίυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ σοφίᾳ οἱ σοφοὶ εἰσὶ σοφοί; καὶ τῷ ἀγαθῷ πάντα τἀγαθὰ, ἀγαθά; ΙΠ. Πῶς δ' οὔ; ΣΩ. Οὐσίαι γέ τινές εἰσι τοιαῦται. οὐ γὰρ δή που μὴ οὐσίαι γε. ΙΠ. Οὖσαι μέντοι. ΣΩ. Ἆρ' οὖν οὐ καὶ τὰ καλὰ πάντα, τῷ καλῷ ἔστι καλά; ΙΠ. Ναί, τῷ καλῷ. ΣΩ. Ὄντι γέ τινι τούτῳ. ΙΠ. Ὄντι. ἀλλὰ τί γὰρ μέλλει; ΣΩ. Εἰπὲ δή, ὦ ξένε, (φησί) τί ἔστι τοῦτο τὸ καλόν; ΙΠ. Ἀλλό τι δῆτα, ὦ Σώκρατες, ὁ τοῦτο ἐρωτῶν δεῖται πυθέσθαι ἢ τί ἔστι καλόν; ΣΩ. Οὔ μοι δοκεῖ· ἀλλ' ὅτι τί ἔστι τὸ καλόν, ὦ Ἱππία. ΙΠ. Καὶ τί διαφέρει τοῦτ' ἐκείνου; ΣΩ. Οὐδέν σοι δοκεῖ; ΙΠ. Οὐδὲν γὰρ διαφέρει. ΣΩ. Ἀλλὰ μάντει δεῖλον ὅτι σὺ κάλλιον οἶσθα· ὅμως ἴσως ὦ γαθὲ ἄθρει. ἐρωτᾷ γάρ σε οὐ τί ἔστι καλόν, ἀλλ' ὅ, τι ἔστι τὸ καλόν. ΙΠ. Μανθάνω ὦ γαθέ. καὶ ἀποκρινοῦμαί γε αὐτῷ ὅ, τι ἔστι τὸ καλόν· καὶ οὐ μή ποτε ἐλεγχθῶ. ἔστι γάρ, ὦ Σώκρατες, οὕτω ἴσθι (εἰ δεῖ τὸ ἀληθὲς λέγειν) παρθένος καλή, καλόν. ΣΩ. Καλῶς γε, ὦ Ἱππία, νὴ τὸν κύνα, καὶ βαδέως ἀπεκρίνω. ἄλλοσε δέ, αὖ ἐγὼ τοῦτο ἀποκρινοῦμαι, ὃ ἐρωτωμένου τε ἀποκεκριμένος ἔσομαι τὸ ὀρθῶς;

Deesse puto præpos. πρὸς ante πολὺ, & cum χαλεπώτερον subaudiri vocem præcedentem ἐρώτημα.

Scribendum mihi videtur, ἀλλ' ὅ, τι ἔστι τὸ καλόν, sicut sequitur paulo post. Eandem enim utrunque locum postea recitationem, & hanc nam illam, esse genuinam puto.

tutum meum. SOC. Rectè tu quidem per Iunonem ais, Hippia, si virum illum capiamus. at ne ego te impediam, dum ego illum imitor, & tibi respondenti memet opponam, vt tuam doctrinam animo meo commodius infigas, méque ita exerceas. fere enim sum peritus obiectionum concipiendarum. Si igitur nihil est molestum, iuuat memet tibi opponere, vt firmius perdiscam. HIP. Oppone quicquid libuerit. non enim (vt modò dicebam) magni momenti est illa interrogatio: sed te docerem ad difficiliora respondere, & quidé ita vt nemo homo te refutare vllo modo possit. SO. O quàm bene loqueris! quare age, quandoquidem tu etiam iubes, ego illius personam repræsentabo, & te interrogare aggrediar. Si enim tuum illum de pulchris officiis sermonẽ, de quo modò mentionẽ faciebas, coram illo recitares, vbi primùm finem dicendi fecisses, de nulla alia re priùs quàm DE PVLCHRO quæsiisset. (hic est enim illius mos.) & ita interrogasset, [a] Dic sodes, Eleensis hospes, nónne Iustitia iusti sunt, quicunq; iusti? Responde quæso, Hippia, tanquam illo percontante. HIP. Respondebo, Iustitia. SOC. Annon quidpiam est hæc ipsa Iustitia? HIP. Est. SOC. Nónne & sapientes, sapientia sunt sapientes? & bono peræquè bona, quæcunque sunt bona? HIP. Quídni? SOCR. Sapientiam verò & bonum ex seipsis constare oportet, nam si non constarent, alia ex illis nunquam existerent. HIP. Omnino ex seipsis constant. SOC. Nónne & pulchra omnia, ipso pulchro sunt pulchra? HIP. Pulchro certé. SOC. Estne igitur ipsũ Pulchrũ? HIP. Est proculdubio. SOC. At ille continuò subiunget: Dic, hospes, écquid hoc ipsũ PVLCHRVM est? HIP. Aliúdne quidpiam, is qui quærit quídnam sit pulchrum, audire cupit? SOC. Non mihi videtur aliud, sed illud ipsum pulchrum quærit. HIP. Ecquídnam hoc ab illo differt? SOC. Nihílne tibi videtur? HIP. Nihil certé, non enim differt. SOC. Atqui minimè dubium est, te id melius nosse: nihilominus tamen, mihi crede Hippia, rem attentius considera. non enim ecquænam sit res pulchra quærit, sed quídnam sit ipsum Pulchrum. HIP. Intelligo iam, mi Socrates: & iam respondebo ei quídnã ipsum sit Pulchrum, & quidem ita vt redargui nullo modo possim. Si enim verum dicere oportet, Socrates, sic habeto, Ipsum illud pulchrum, [b] ESSE VIRGINEM PVLCHRAM. SOCR. Pulchrè profectò, Hippia, per Canem, & splendidè respondisti. nunquid ergo, si hoc respondero, interrogationi cumulatè satisfecero?

[a] Παραπαιδὴ ad sophisticarum definitionũ refutationẽ. Sophistas igitur primùm reprehendit, qui, dum verba ἀμυδρῶς & imprudenter cumulant, omittũt quod est in omni disputatione caput, nimirum ipsum τὸ ὅτι. i. vt constituatur qua de re sit instituta disputatio. Eò tandem errabundum Hippiã deducit Socrates.

[b] PRIMA definitio pulchri, *Esse virginẽ pulchram*, quam vt chimæricam, cothurnatam, ineptam, irridet Socrates, Sophistæ mirificè illudens.

vt redargui non possim? HIP. Ecquánam ratione redarguereris, si & quod omnium consensu comprobatur, & quod nemo nō testimonio suo confirmaturus est qui audiet, responderis? SOC. Esto sané. verùm age, Hippia, quod dicis, cum animo meo reuoluo. Ille enī ita me percōtabitur: Age, responde mihi, Socrates, Hæc omnia quæ pulchra esse ais, siquid est Ipsum illud pulchrū, hactenus, id est ex ipso illo pulchro, erunt pulchra? Ego verò dicámne, Si pulchrum ipsum est pulchra virgo, propterea hæc pulchra sūt? HIP. Existimásne ipsum conaturum te vlterius refellere, quasi non ea sit pulchri quam affers definitio? vel, si conetur, quin irritus sit & ridiculus illius conatus? SOCR. Quin sit conaturus ille, non dubito, vir obseruande: sin ridiculus sit futurus illius conatus, hoc verò me latet: res ipsa commōstrabit. quídnam autē sit aduersus tuam definitionem oppositurus, tibi exponam. HIP. Dic modó. SOC. Quàm lepidus es, Socrates, dicet ille. Pulchra equa, nónne pulchrū? quam & Deus in oraculo laudauit? Ecquid ad hæc, Hippia? nónne fatebimur, pulchrum equum, esse aliquid pulchrum? quî enim quod pulchrum est, esse pulchrum inficiabimur? HIP. Vera narras, Socrates. idipsum enim rectè Deus cecinit, *Pulcherrimæ enim equæ apud nos nascuntur.* SOCR. Adiunget præterea: Lyrā pulchrā, nónne quidpiam pulchrum esse dicemus, Hippia? HIP. Certé. SOCR. Dicet igitur ille post hæc (ex illius enim consuetudine hoc coniicio) Dic verò, sodes, pulchra olla, nónne aliquid pulchrum est? HIP. Ha Socrates, écquis adeo rudis est vt in re adeo seria audeat vilia nomina immiscere? SOCR. Talis est ille, Hippia. non enim expolitus est vrbanitate quadam, sed vnus de multis, humilis & sordidus homo, nihil aliud curans quàm veritatem: nihilominus tamen homini respondendum est, quicunque tandem sit ille: & ego meam hac de re sententiam priùs dicam: Si olla à perito figulo ficta fuerit, læuis & rotunda, & commodè cocta (quales sunt ollæ quædam vtrinque auritę atq; perpulchræ, quæ sex choas capiunt) si qualis sit olla huiusmodi quæsierit, fatendum esse illam esse pulchram. quî enim id quod pulchrum est, pulchrum esse negabimus? HIP. Nequaquam, Socrates. SO. Nónne igitur dabit, pulchram ollam esse aliquid pulchrum? responde. HIP. Ita se rem habere arbitror, Socrates. pulchrum enim est vas, quum pulchrè est elaboratum atq; effictum: sed totū hoc, si cū equa & virgine & aliis pulchris rebus cōferatur, hac appellatione indignum est. SOC. Intelligo sanè,

A καὶ οὐ μὴ ἐλεγχθῶ; ΙΠ. Πῶς γὰρ οὔ, ὦ Σώκρατες, ἐλεγχθείης ὅγε πᾶσι δοκεῖ, καὶ πρώτης σοὶ μαρτυρήσουσιν ἀκούοντες ὅτι ὀρθῶς λέγεις; ΣΩ. Εἶεν πάνυ μὲν οὖν. φέρε δὴ ὦ Ἱππία, πρὸς ἐμαυτὸν ἀναλάβω ὁ λέγεις. ὁ μὲν ἐρήσεταί με οὕτωσί πως, Φῂς μοι ὦ Σώκρατες ἀπόκριναι· ταῦτα πρῶτα ἃ φὴς καλὰ εἶναι, εἰπὲ ἔστιν αὐτὸ ὃ καλόν, ταῦτ' ἂν εἴη καλά; ἐγὼ οὖν δὴ ἐρῶ ὅτι εἰ παρθένος καλὴ, καλόν ἐστι δι' ὃ ταῦτ' ἂν εἴη καλά.

B ΙΠ. Οἷά σου ἐπὶ αὐτὸν ὀπτιχρήσῃ σε ἐλέγχειν ὡς οὐ καλόν ἐστιν ὃ λέγεις; ἢ, ἐὰν ὀπτιχρήσῃ, οὐ καταγέλαστον ἔσεσθαι; ΣΩ. Ὅτι μὲν ὀπτιχρήσῃ, ὦ θαυμάσιε, δῆλον οἶδα· εἰ δ' ὀπτιχρήσας ἔσῃ καταγέλαστος, αὐτὸ δείξει. ἃ μὲν οὖν ἐρεῖ, ἐθέλω σοὶ λέγειν. ΙΠ. Λέγε δή. ΣΩ. Ὡς γλυκύς εἶ, φήσει, ὦ Σώκρατες. φήλακα δή τινα Ἵππιος καλὴ, οὐ καλόν; ἰὼ καὶ ὁ θεὸς ἐν τῷ χρησμῷ ἐπῄνεσε; τί φήσομεν ὦ Ἱππία; ἄλλο τι ἢ φῶμεν καὶ τὴν

C Ἵππιον καλὴν εἶναι, τήν γε καλήν; πῶς γὰρ οὐ τολμῶμεν ἔξαρνοι εἶναι, ὃ καλὸν μὴ καλὸν εἶναι; ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις ὦ Σώκρατες. ἐπεί τοι γε καὶ ὀρθῶς αὐτὸ ὁ θεὸς εἶπε. πάλαι γὰρ πρὸ ἡμῶν Ἵπποι γίγνονται. ΣΩ. Εἶεν· (φήσει δή) τί δὲ; λύρα καλὴ, οὐ καλόν; φῶμεν ὦ Ἱππία; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Ἐρεῖ τοίνυν μετὰ τοῦτ' ἐκεῖνος (μεδόν τι δὴ οἶδα, ἐκ τῆς ἐμπειρίας) Ὦ βέλτιστε σύ, τί δέ; χύτρα καλὴ, οὐ καλόν ἄρα; ΙΠ. Ὦ Σω-

D κράτες, τίς ἔστιν ὁ ἄνθρωπος; ὡς ἀπαίδευτός τις, ὃς οὕτω φαύλα ὀνόματα ὀνομάζει ταλμᾶ ἐν σεμνῷ σχήματι. ΣΩ. Τοιοῦτός τις, ὦ Ἱππία, ὁ κομψός, ἀλλὰ συρφετός· οὐδὲν ἄλλο φερντίζων ἢ τὸ ἀληθές. ἀλλ' ὅμως ἀποκριτέον τῷ ἀνδρί· καὶ ἔγωγε παραφαίνομαι· εἰ γάρ τι χύτρα κεκεραμευμένη εἴη εὖ καὶ ἀγαθοῦ κεραμέως ἐργάσιμος καὶ τροχήλη, καὶ καλῶς ὠπτημένη· (οἷαι τῶν καλῶν χυτρῶν εἰσί τινες δίωτοι, τῶν ἐξ χόας χωρουσῶν, πάλαι καλαί) εἰ τοιαύτην ἐρωτῴη χύτραν,

E καλὴν ὁμολογητέον εἶναι. πῶς γὰρ οὐ φάμεν, καλὸν ὄν, μὴ καλὸν εἶναι; ΙΠ. Οὐδαμῶς, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ χύτρα (φήσει) καλὴ, καλόν; ἀποκείνου. ΙΠ. Ἀλλ' οὕτως, ὦ Σώκρατες, ἔχει, οἶμαι· καλὸν μὲν καὶ τοῦτο σκεῦός ἐστι, καλῶς εἰργασμένον· ἀλλὰ ὅλον τοῦτο οὐκ ἔστιν ἄξιον κεῖνον ὡς ὂν καλόν,

πρὸς Ἵππον τε καὶ παρθένον, καὶ πάντα τὰ καλά. ΣΩΚΡ. Εἶεν. μανθάνω,

ὦ Ἱππία, ὡς ἄρα χρὴ ἡμᾶς αὖ πρὸς ταῦτα ἐρωτῶντα, Τάδε ὦ ἄνθρωπε ἀγνοεῖς, ὅτι τὸ τοῦ Ἡρακλείτου οὐ ἔχει, ὡς ἄρα πίθηκος ὁ κάλλιστος, πρὸς ἄλλο γένος συμβαλὼν; καὶ χύτρων ἡ καλλίστη, πρὸς καὶ παρθένων γένος συμβάλλῃ, ὡς φησιν Ἱππίας ὁ σοφός. οὐχ οὕτως ὦ Ἱππία; ΙΠ. Παύρῳ μὲν ἔγωγε, ὦ Σώκρατες, ὀρθῶς ἀπεκείνω. ΣΩ. Ἄκουε δή. μετὰ τοῦτο γὰρ οὐκ οἶδ' ὅτι φήσει, Τί δὲ Σώκρατες; ὁ τῶν παρθένων γένος θεῶν γένει εἴ τις συμβάλλοι, οὐ ταὐτὸν πείσεται ὅπερ ὁ τῶν χυτρῶν, παρὰ τῶν παρθένων συμβαλλόμενον; οὐχ ἡ καλλίστη παρθένος, πρὸς καὶ φανεῖται; ἢ οὐ καὶ Ἡράκλειτος ταὐτὸν τοῦτο λέγει, ὃν σὺ ἐπῄνεις; ὅτι ἀνθρώπων ὁ σοφώτατος πρὸς θεὸν πίθηκος φανήσεται, καὶ σοφίᾳ καὶ καλλει καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν; ὁμολογήσομεν, Ἱππία, τὴν καλλίστην παρθένον πρὸς θεῶν γένος αἰσχρὰν εἶναι; ΙΠ. Τίς γὰρ ἂν αὐτείποι γε τοῦτο, ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ἀλλ' οἶμαι ταῦτα ὁμολογήσομεν, γελάσεταί τε καὶ ἐρεῖ, Ὦ Σώκρατες, μέμνησαι οὗ ὅ, τι ἠρωτήθης; Ἐγωγε (φήσω) ὅτι αὐτὸ τὸ καλόν, τί ποτέ ἐστιν. Εἶτα (φήσει) ἐρωτηθεὶς τὸ καλὸν, ἀποκεκίνηκε τυγχάνει οὖν (ὡς αὐτὸς φῂς) οὐδὲν μᾶλλον καλὸν ἢ αἰσχρόν; Ἔοικε (φήσω;) ἢ τί μοι συμβουλεύεις, ὦ φίλε, φαίναι; ΙΠ. Τοῦτο ἔγωγε. ΣΩ. Καὶ δὴ τοῖς γε θεοὺς ὅτι οὐ καλὸν τὸ ἀνθρώπειον γένος, ἀληθῆ ἐρεῖ. εἰ δέ σε ἐρήσομαι (φήσει) ἐξ ἀρχῆς τί ἐστι καλόν τε καὶ αἰσχρὸν, εἰ μοι ἄρα νῦν ἀπεκείνω, ἆρα σὺκ αὖ ὀρθῶς ἀπεκρίνεισο; ἔτι δ' καὶ δοκεῖ σοι αὐτὸ τὸ καλὸν, ᾧ τὰ ἄλλα πάντα κοσμεῖται, καὶ καλὰ φαίνεται, ἐπειδὰν τῷ προσγένηται σχῆμα τὸ εἶδος, τότ' ἐστὶ παρθένος, ἢ ἵππος, ἢ λύρα; ΙΠ. Ἀλλὰ μάλιστα, ὦ Σώκρατες, εἰ τοῦτό γε ζητεῖ, πάντων ῥᾷστον ἀποκρίνασθαι αὐτῷ τί ἐστι τὸ καλὸν, ᾧ καὶ τἄλλα πάντα κοσμεῖται, καὶ προσγενόμενόν αὐτῷ, καλὰ φαίνεται. δῆλός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, καὶ οὐδὲν ἐπαΐει περὶ καλῶν κτημάτων. ἐὰν γὰρ αὖ ταῦτα ἀποκρίνῃ ὅτι τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐρωτᾷς τὸ καλὸν, οὐδὲν ἄλλο ἢ χρυσὸς, ἀπορήσει, καὶ σὺκ ἐπιχειρήσει σε ἐλέγχειν. ἴσμεν γάρ που πάντες ὅτι ὅπου αὖ τοῦτο προσγένηται, κἂν πρότερον αἰσχρὸν φαίνηται, καλὸν φανῆναι, χρυσῷ γε κοσμηθέν. ΣΩ. Ἄπειρος εἶ τοῦ ἀνδρὸς, ὦ Ἱππία, ὡς φίλτιός ἐστι, καὶ οὐδὲν ῥᾳδίως ἀποδεχόμενος. ΙΠ. Τί δῆτα τοῦτο, ὦ Σώκρατες; τὸ γὰρ ὀρθῶς λεγόμενον ἀνάγκη αὐτὸν ἀποδέχεσθαι.

A Hippia, quídnam hæc quærenti ſit opponendum: Ignoráſne, ſodes, ſcitum eſſe Heracliti dictum, Pulcherrimam ſimiam eſſe deformem, ſi cum alio quopiam animantium genere cõparetur? ita aio ollam pulcherrimam turpem eſſe, ſi cum virginum genere conferatur, quemadmodum ſapiẽs ille Hippias dixit. nónne ita eſt, Hippia? HIP. Rectiſſimè profectò, Socrates, reſpõdiſti. SOCR. Audi igitur. ſcio enim illũ hęc deinceps adiũcturũ: Quid verò, Socrates? ſiquis virginum genus cum deorum genere conferet, nónne idem eueniet quod quũ olla cum virgine cõparabatur? nónne virginum formoſiſſima deformis videbitur? nónne Heraclitus, quem tu adduxiſti teſtem, hoc idem ait, hominem ſapiẽtiſſimum, ſi cum deo conferatur, ſimiam apparere, quod attinet ad ſapientiam & pulchritudinem, & cætera omnia huiuſmodi? hactenus fatebimur, Hippia, formoſiſſimam virginem, ſi cum deorũ genere conferatur, turpem eſſe atque deformem? HIP. Ecquis huic rei repugnauerit, Socrates? SOCR. Si hæc admittamus, ridebit illico, & dicet, Meminiſtín' Socrates, quid à te quæſitũ fuerit? At ego, Memini à me quæſitũ eſſe écquid eſſet pulchrũ. Tum ille excipiet, Interrogatus quidnã pulchrũ ſit, ita reſpondes vt non magis pulchrum quàm turpe eſſe videatur. Dixeróne mihi ita videri? aut quid ſuades mihi reſpõdere? HIP. Hoc ipſum equidem. SOC. Quinetiam hominum genus pulchrum nõ eſſe concedet, quantum ad deos ſpectat: & verè quidem dicet. Sin autẽ ab initio te (dicet ille) rogaſſem écquid pulchrum & turpe ſit, & tu mihi eadẽ quæ modò reſpõdiſſes, nũquid rectè reſpondiſſes? Præterea, num ipſum illud tibi videtur pulchrum, quo cæteræ res omnes ornantur, & pulchræ videntur, quoties illa ſpecies alicui adeſt, virgo nimirũ eſſe, vel equa vel lyra? HIP. Si id ille quæſierit, Socrates, facillimè quis reſpondebit ecquidnam ſit pulchrum, quo & cæteræ omnes res ornantur, & quum ipſũ adeſt, pulchræ apparent. Ineptiſſimus ergo eſt homo, & rerũ pulchrarum minimè intelligens. ſi enim tu illi reſponderis, pulchrũ ipſum quod quærit, [a] nihil aliud eſſe quàm aurum, hærebit omnino dubitabundus, neque te conabitur refellere. nemini enim dubium eſt, cuicũq; hoc adeſt, licet illud turpe antea viſum fuerit, pulchrũ videri auro ornatum. SO. Hominis ingenium ignoras, Hippia, quàm ſit peruicax & importunum, & quàm nihil facilè admittat. HIP. Quid tum, Socrates? quod enim rectè dicitur, neceſſe eſt eũ admittere:

In quodam uet. pro κτημάτων legitur ἐρωτημάτων.

SECVNDA definitio, *Pulchrum id eſſe quod ſit auro ornatũ*. quæ eodem inanitatis crimine laborat quo ſuperior.

vel certè, si refragabitur aduersus perspicuam veritatem, sese omnibus deridendum propinabit. SOCR. Atqui tantum abest vt hanc responsionem admittat, vt me etiam dicteriis haud dubiè incessat, & dicat, Phidiámne, vir mentis oculis capte, malum artificem esse arbitraris? Id equidem, opinor, negabo. HIP. Et rectè quidem, Socrates. SOC. Rectè profectò. postquam verò peritum esse artificem Phidiã concessero, hæc insuper adiunget: Phidiámne id ignorasse arbitraris quod tu pulchrum vocas? Ego verò quid maximè dicam? Tum ille, Quoniam Mineruæ oculos non aureos fecit, neque reliquũ vultũ, neque pedes, neque manus (quæ si quidem aurea fuissent, pulcherrima extitissent) sed eburnea reddidit. qua in re certè insciția grauiter peccauit, quum ignoraret, aurum esse cuius præsentia redduntur ea omnia pulchra quibus inhæret. [a] Quid ad hæc, Hippia? HIP. Nihil graue est. rectè enim eum fecisse fatebimur. nam eburneũ quoquè pulchrum est. SOCR. At ille excipiet, Cur non pupillas etiam oculorum eburneas fecit, sed lapideas, comperto eius generis lapide qui ad eboris similitudinem quamproximè accederet? Nunquid pulchrum lapidem, pulchrum esse, Hippia dicemus? HIP. Certè, quum erit consentaneus. SOC. Quum verò contrà, turpéne esse fatendum est, nécne? HIP. Hactenus certè fatendum est. SOC. Ad hæc ille adiũget, Nónne ebur & aurum quum decent, vir sapientia clare, pulchra omnia reddũt? contrà verò, quum dedecent? Illúdne negabimus? an fatebimur ipsum rectè loqui? HIP. Fatebimur omnino, quicquid alicui rei quadrat, ipsum illud pulchrum efficere. SOC. Vtrum pulchræ ollæ (subiunget ille) de qua diximus suprà, plenæ bonorum leguminũ, aureũ pistillũ addere decet, an ficulneum? HIP. Proh Hercules, qualem hominem narras! Vellésne mihi illius nomen significare? SOCR. Haud hominem cognoiceres, licet eius nomen audires. HIP. Illum tamen modò imperitum esse animaduerto. SOCR. Anxius nimirũ est & curiosus rerum indagator, Hippia. cæterùm quídnàm dicemus? vtrum è duobus pistillis legumini & ollæ potius conuenire? Ficulneum scilicet? suauiorem quippe odorem legumini præstat: neque franget ollam: quo casu effunderentur legumina, & ignis extingueretur, & conuiuas generoso opsonio priuaret. at aureum pistillum hæc omnia faceret: ac proinde

[a] TERTIA definitio, *Cuius præsentia quicquid est pulchrũ, pulchrũ est.* quã quoque refutat Socrates.

ἢ, μὴ ἀποδεχομένῳ, καταγελάσῃ εἰκῇ). ΣΩ. Καὶ μὴν δή τοῦτόν γε τὸν ἀπόκρισιν, ὦ ἄριστε, οὐ μόνον σὺκ ἀποδέξεται, ἀλλὰ πάνυ με καὶ πολλάσεται· καὶ ἐρεῖ, Ὦ τετυφωμένε σὺ, Φειδίαν οἴῃ κακὸν εἶναι δημιουργόν; Καὶ ἐγώ, οἶμαι, ἐρῶ ὅτι οὐδὲ ὁπωστιοῦν. ΙΠ. Καὶ ὀρθῶς γ' ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ὀρθῶς μὲντοι. τοιγάρτοι ἐκεῖνος, ἐπειδὰν ἐγὼ ὁμολογῶ ἀγαθὸν εἶναι δημιουργὸν τὸν Φειδίαν, Εἶτα (φήσει) οἴῃ, τοῦτο τὸ καλὸν ὃ σὺ λέγεις, ἠγνόει Φειδίας; Καὶ ἐγώ "τί μάλιστα φήσω; Ὅτι (ἐρεῖ) τῆς Ἀθηνᾶς τοὺς ὀφθαλμοὺς οὐ χρυσοῦς ἐποίησε; οὐδὲ τὸ ἄλλο πρόσωπον, οὐδὲ τοὺς πόδας, οὐδὲ τὰς χεῖρας (εἰ γὰρ χρυσοῦν γε δή ἦν, κάλλιστον ἔμελλε φανεῖσθαι) ἀλλ' ἐλεφαντινον. δῆλον ὅτι τοῦτο ἐκεῖνος ἀμαθίας ἕξημαρτεν· ἀγνοῶν ὅτι χρυσὸς ἀρ' ἐστὶν ὁ πάντα καλὰ ποιῶν, ὅπου αὖ παρεγένηται. ταῦτα οὖν" λέγοντα τί ἀποκρινώμεθα ὦ Ἱππία; ΙΠ. Οὐδὲν χαλεπόν. ἐροῦμεν γὰρ ὅτι ὀρθῶς ἐποίησε. καὶ γὰρ τὸ ἐλεφάντινον, οἶμαι, καλὸν ἐστί. ΣΩ. Τοῦ οὖν ἕνεκα (φήσει) οὐ καὶ τὰ μέσα τῶν ὀφθαλμῶν ἐλεφάντινα εἰργάσατο, ἀλλὰ λίθινα; ὡς οἶόντ' ἐοικότα τῷ λίθῳ ᾧ ἐλεφαντίνῳ ἔζωρων; ἢ καὶ, ὁ λίθος ὁ καλὸς καλόν ἐστι, φήσομεν, ὦ Ἱππία; ΙΠ. Φήσομέν τοι, ὅταν γε πρέπων ᾖ. ΣΩ. Ὅταν μὲν πρέπων, αἰσχρὸν ὁμολογῶ, ἢ μή; ΙΠ. Ὁμολογῶ, ὅταν γε μὴ πρέπῃ. ΣΩ. Τί δή; ὁ ἐλέφας, καὶ ὁ χρυσὸς (φήσει) ὦ σοφὲ σύ, οὐχ ὅταν μὲν πρέπῃ, καλὰ ποιεῖ φαίνεσθαι; ὅταν δὲ μή, αἰσχρά; ἔξαρνοι ἐσόμεθα ἢ ὁμολογήσομεν αὐτό, ὀρθῶς λέγειν αὐτόν; ΙΠ. Ὁμολογήσομεν τοῦτό γε, ὅτι ὃ ἂν πρέπῃ ἑκάστῳ, τοῦτο καλὸν ποιεῖ ἑκάστῳ. ΣΩ. Πότερον πρέπει (φήσει) ὅταν τις τῷ χύτρᾳ ὦ ἄριστε ἐλέγομεν τὸν καλόν, ἔνδη ἔντονος καλοῦ μεσήν, χρυσῆ τορύνη αὐτῇ, ἢ συκίνη; ΙΠ. Ἡράκλεις, οἷον λέγεις ἄνθρωπον, ὦ Σώκρατες. οὐ βούλομαί σοι εἰπεῖν τίς ἐστιν; ΣΩ. Οὐ γὰρ ἂν γνοίης εἰ σοι εἴποιμι τοὔνομα. ΙΠ. Ἀλλὰ δὴ νῦν ἔγωγε γιγνώσκω ὅτι ἀμαθής τις ἐστί. ΣΩ. Μέρμερος πάνυ ἐστίν, ὦ Ἱππία· ἀλλ' ὅμως τί φήσομεν; ποτέρως πρέπειν τὴν τορύνην τῷ ἔντι καὶ τῇ χύτρᾳ; ἢ δηλονότι τῷ συκίνῳ; βωδέστερον γάρ που τὸ ἔντος ποιεῖ. καὶ ἅμα ὦ ἑταῖρε, σὺκ ἂν στωμύλλοιμεν ἡμῖν τῷ χύτρᾳ σκληρὸν τὸ ἔντος, καὶ τὸ πῦρ ἀποσβέσαι, καὶ σὺν μέλλοντας ἑστιᾶσθαι, αὖθις ὅπου αὖ πάνυ γλυκέος ποιήσειεν. ἡ δὲ χρυσῆ ἐκείνη πάντ' ἂν ταῦτα ποιήσειεν· ὥστε μοι δοκεῖ

Scribẽdum puto, Καὶ ἐγὼ, τί μάλιστα φήσω.

Legendum videtur λέγοντι aliquid opus esse præpositione πρὸς cum accus. λέγοντα: legẽdo, πρὸς ταῦτα οὖν λέγοντα. vel potius, πρὸς οὖν ταῦτα λέγοντα.

τῳ συκίνῳ ἡμᾶς μᾶλλον φαίνεσθαι πρέπειν, ἢ τῷ χρυσῷ· εἰ μή τι σὺ ἄλλο λέγεις. ΙΠ. Πρέπει μοὶ γὲ, ὦ Σώκρατες, μᾶλλον· οὐ μὴν τά γε τοιαῦτα ἐρωτῶντι διαλεγοίμην. ΣΩ. Ὀρθῶς γε, ὦ φίλε. σοὶ μὲν γὰρ οὐκ ἂν πρέποι τοιούτων ὀνομάτων ἅπτεσθαι, καλῶς μοὶ δοκοῦντι ὑπὸ σοφίας ἐν πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν. ἀλλ' ἐμοὶ δὲν πρᾶγμα φύρεσθαι πρὸς τὸν ἄνθρωπον. ἐμὲ οὖν πρόσθεν διδάσκε, καὶ ἐμοὶ χάριν ἀπόκεινο. εἰ γὰρ δὴ πρέπει γε μᾶλλον ἡ συκίνη τῆς χρυσῆς (φησὶ δ' ἄνθρωπος) ἄλλοτι δὲ καλλίων ἂν εἴη; ΙΠ. Ἐπειδήπερ δὲ πρέπον, ὦ Σώκρατες, καλλίων ὡμολόγησας εἶναι τοῦ μὴ πρέποντος. ΣΩ. Ἄλλοτι ὁμολογῶμεν, ὦ Ἱππία, τὴν συκίνην καλλίω τῆς χρυσῆς εἶναι; ΙΠ. Βούλει σοὶ εἰπεῖν ὦ Σώκρατες, ὅ εἰπὼν εἶναι τὸ καλὸν, ἀπαλλάξῃς αὐτὸν τῶν πολλῶν λόγων; ΣΩ. Παίυ μὲν οὖν. μὴ μέντοι πρότερόν γε πρὶν ἂν μοι εἴπῃς πότερα ἀποκείνωμαι οἷν ἄρτι ἔλεγον τὴν τορνώσαν, πρέπουσάν τε καὶ καλλίω εἶναι. ΙΠ. Ἀλλ', εἰ βούλει, αὐτῷ ἀπόκεινο, ὅτι ἡ ἐκ τῆς συκῆς εἰργασμένη. ΣΩ. Λέγε δὴ νυνὶ ὃ ἄρτι ἔμελλες λέγειν. ταύτῃ μὲν γὰρ τῇ ἀποκρίσει ἢ ἂν φῶ τὸ καλὸν χρυσὸν εἶναι, οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, μοὶ ἀναφανήσεται καλλίον ὂν χρυσοῦ, ἢ ξύλον συκινον. τὸ δὲ νυνὶ τί ἂν λέγοις ὃ καλὸν εἶναι; ΙΠ. Ἐγώ σοι ἐρῶ. ζητεῖν γάρ μοι δοκεῖς τοιοῦτόν τι τὸ καλὸν ἀποκείνασθαι, ὃ μηδέποτε αἰσχρὸν μηδαμοῦ μηδενὶ φανεῖται. ΣΩ. Πάνυ μοὶ δοκῶ, ὦ Ἱππία. καὶ καλῶς γε νυνὶ ὑπολαμβάνεις." ἄκουε δή. πρὸς θεῶν τοῦτο, ἴσθι, ἐάν τις ἔχῃ ὅτι αἰτείπῃ, φαίνεται ἐμὲ μηδ' ὁτιοῦν ἐπαινεῖν. λέγε δὴ ὡς θᾶττα πρὸς θεῶν. ΙΠ. Λέγω τοίνυν, ἀεὶ καὶ πάντι καὶ πάντα καλὸν καλλίστον εἶναι ἀνδρὶ πλουσίῳ, ὑγιαίνοντι, τιμωμένῳ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ἀφικομένῳ εἰς γήρας, τὸν αὑτοῦ γονέα τελευτήσαντα, καλῶς πεποιηκότι ὑπὸ τῶν αὑτοῦ ἐκγόνων καλῶς καὶ μεγαλοπρεπῶς ταφῆναι. ΣΩ. Οὐκοῦν ὦ Ἱππία, ὡς θαυμασίως τε καὶ μεγάλως καὶ ἀξίως σαυτοῦ εἴρηκας. καὶ νὴ τὴν Ἥραν ἄγαμαί σου, ὅτι μοὶ δοκεῖς βουλικῶς καθήσειν οἷός τ' εἶ βοηθεῖν. ἀλλὰ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς οὐ τυγχάνομεν· ἀλλ' ἡμῶν δὴ νυνὶ καὶ πλείστων καταγελάσεται, οἶμαι. ΙΠ. Πονηρὸν γ' ὦ Σώκρατες, γέλωτα. ὅταν γὰρ πρὸς τοιοῦτα ἔχῃ μηδὲν ὅ, τι λέγῃ, γελᾷ, αὐτοῦ καταγελάσεται, καὶ ὑπὸ

A aio ficulneũ nobis cõuenire magis quàm aureum: nisi tu quid aliud ad hæc opponas. HIP. Magis nimirũ, Socrates, decet. quãuis ego cum homine de tricis huiusmodi differente haudquaquam disputarem. SOC. Rectè, mi Hippia. te enim huiusmodi nominibus vti non decet, qui hac tam elegãti veste, tam elegantibus calceis ornatus es, & inter cæteros Græcos sapientiæ nomine eluces. me autem nihil est incommodi cum huiusmodi homine misceri. me igitur priùs doceto, & velis in meam gratiam respondere. Ille enim sic

B deinde instabit: Si ficulneum magis quàm aureum decet, nónne pulchrius est? HIP. Pulchrius esse respondebis Socrates, quandoquidẽ id quod decet, eo quod non decet pulchrius esse confessus es. SOC. Nunquid, Hippia, cõfitendũ quoq; est ficulneũ aureo esse pulchrius? HIP. Visne tibi dicam, Socrates, qua Pulchri definitione prolixis illius sermonibus finem imponas? SOC. Quidni velim? modò tamẽ priùs mihi dixeris vtrũ è duobus illis pistillis pulchrius & decentius esse respondendum sit. HIP.

C Atqui, si vis, illud quod ex fcu elaboratum est, pulchrius esse respondeto. SOC. Illud verò quod modò te dicturum profitebare, velim explices. hac enim responsione qua aurum pulchrum aliquid esse dixero, nihilo pulchrius, opinor, aurum quàm lignum ficulneum apparebit. [a] Nunc verò deintegro ecquid Pulchrum esse statuis? HIP. Dicam equidem. videris enim mihi in eo versari vt tale quiddam pulchrum respondeas, quod nunquam cuiquã turpe videatur. SOC. Omnino, Hippia, & nunc meam mentẽ rectè percipis. Audi modò,

D & vide an aliquis contra hoc possit opponere, Me nihil hoc modo laudare posse. sed per deos festinanter respõdeto. HIP. Aio equidem semper apud quemlibet & vbicunque pulcherrimum esse, vt aliquis sit sanus, diues, honoratus à Græcis, ad vltimam vsque senectutis metam: & ficuti in parentibus suis iusto funere honestandis functus sit officio suo, ita & ipse à liberis suis præclarè & magnificè sepeliatur. SOC. Hui, mi Hippia, quàm mirificè & excellenter, & vt te dignum erat, dixisti. equidem per Iunonem te admiror, quòd

E summa cum beneuolentia, quãtum anniti potes, mihi opem ferre coneris. Virum tamen illum nondũ tenemus, sed nos modò, mihi crede, effusius irridebit. HIP. Improbum insulsúmque risum commemoras, Socrates. quum enim nihil aduersus hæc possit opponere, rideat tamen, hoc ipso seipsum deridet, ac proinde omnibus

[a] QVARTA definitio pulchri, *Esse sanũ, diuitem, honoratum*, &c. quam vt & in reipsa & in forma peccantem itidẽ refellit Socrates.

Ἄκουε δή, &c. ab Hippia dici arbitror: à Socrate autem ista, Λέγε δὴ ὡς τάχιστα πρὸς θεῶν.

præsentibus ipse erit ridiculus. SOC. Fortasse sic se res habet. fortè etiam ex hac responsione, vt ego vaticinor, non tantùm me videbitur irridere. HIP. Quidnã porro? SO. Si baculũ habuerit, neq; ego statim fugero, me attingere conabitur vt me cædat. HIP. Quomodo ais? an ille est tuus dominus? & si tibi iniuriã intulisset, non daret id circo pœnas ad iudiciũ pertractus? An in vestra ciuitate silent iudicia, & cuilibet fas est pro libidine ciues malè mulctare? SOC. Nequaquã. HIP. Daret igitur pœnas, si te iniustè percussisset. SOC. Nõ iniustè quidẽ, si talia responderẽ, sed iustè mihi me videretur percussurus. HIP. Mihi quoque, quando tu ita arbitraris. SOCR. Vis tibi dicam quamobrem me talia respondentem verberibus dignum existimem? An tu me indicta causa verberares, sed rationem admitteres? HIP. Graue hoc esset, Socrates, nisi admitterem. sed ecquo modo id ais? SOCR. Dicam eodem modo quo & paulo antè, illũ etiã imitando, ne coram te verba ea quibus ille aduersus me vtitur, pronuntiem, importuna nimirum & peregrina. Ita enim, mihi crede, me alloquetur: Dic age, Socrates, illúmne iniustè cædi arbitraris, qui grandem illum dithyrambi cothurnum adeo inconcinnè decantauerit, qui à proposita quæstione tam procul absit? Quomodo verò? respondebo equidem. Quia (inquit) ille non potuisti meminisse, me interrogare quidnam ipsum sit pulchrum: quod omnia quibuscunque inest, pulchra efficit, lapidem, lignum, hominem, deum, actionẽ denique omnẽ & disciplinam. Equidem, ne nescias, ecquidnam sit illud pulchrũ inuestigo. mea verò vox ad te nõ magis potuit peruenire quàm si lapis coràm assedisses, & molaris quidem, vt nec aures nec cerebrum haberes. Quòd si ego his verbis consternatus ita responderem, nũquid molestè ferres, Hippia? HIP. Quónam modo? SOCR. Sic videlicet. Hoc tamen Hippias pulchrum esse dixit: licet ego illum, vt tu me nunc, interrogassem, quod omnibus pulchrum sempérque existit. quid ais? an molestè feres si hæc dixero? HIP. Exploratum habeo, Socrates, id quod pulchrum dixi, omnium consensu & esse & fore pulchrum. SOC. An, si videatur, idcirco erit reuera? respondebit ille. semper enim pulchrum, quod pulchrũ. HIP. Prorsus. SOC. Nónne & erat? excipiet ille. HIP. Erat quoque. SOC. Tum ille, Nunquid Eliensis hospes ait Achilli pulchrum esse, post genitores suos naturæ concedere? & auo illius AEaco, aliísque quicunque ex diis nati sunt,

A τῶν παρόντων αὐτὸς ἔσῃ καταγέλαστος.
ΣΩ. Ἴσως οὕτως ἔχει. ἴσως μέντοι ὅπῃ γε ταύτῃ τῇ ἀποκρίσει, ὡς ἐγὼ μαντεύομαι, καὶ δυνηθεὶς οὐ μόνον μοῦ καταγελᾷ. ΙΠ. Ἀλλὰ τί μήν; ΣΩ. Ὅτι, αὖ τύχῃ βακτηρίαν ἔχων, ἂν μὴ ἐκφύγω φεύγων αὐτόν, δῆλα μοῦ ἐφικέσθαι πειράσεται. ΙΠ. Πῶς λέγεις; δεσπότης σοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐστί; καὶ τοῦτο ποιήσας οὐκ ἀζημίως, καὶ δίκης ὀφλήσει; ἢ οὐκ ἐνδίκως ὑμῖν ἡ πόλις ἐστίν, ἀλλ' ἐᾶ ἀδίκως
B τύπτειν ἀλλήλους τοὺς πολίτας; ΣΩ. Οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐᾷ. ΙΠ. Οὐκοῦν δώσει δίκην, ἀδίκως γέ σε τύπτων. ΣΩ. Οὔμοι δοκεῖ, ὦ Ἱππία· οὐκ, εἰ ταῦτά γε ἀποκινάμενος· ἀλλὰ δικαίως, ἔμοιγε δοκεῖ. ΙΠ. Καὶ ἐμοὶ γοῦν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἐπειδή γε αὐτὸς ταῦτα οἴει. ΣΩ. Οὐκοῦν εἶπω σοὶ καὶ ἣ αὐτὸς οἶμαι δικαίως ἂν τύπτεσθαι, ταῦτα ἀποκινούμενος; ἢ καὶ σύ με ἄκοντα τυπτήσῃς; ἢ δίξῃ λόγον; ΙΠ. Δῆνον γὰρ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες,
C εἰ μὴ δεχοίμην. ἀλλὰ πῶς λέγεις; ΣΩ. Ἐγώ σοι ἐρῶ ᾧπερ αὐτὸν ἔφην ὄναρ νεῶ δή, μιμούμενος ἐκεῖνον· ἵνα μὴ πρὸς σὲ λέγω ῥήματα οἷα ἐκεῖνος εἰς ἐμὲ ἐρεῖ, χαλεπά τε καὶ ἀλλόκοτα. οὗ γὰρ ἴσασι, Εἰπέ μοι, φήσει, ὦ Σώκρατες, οἴει ἂν ἀδίκως πληγὰς λαβεῖν, ὅστις διθύραμβον τοσουτονὶ ἆσας οὕτως ἀμούσως, πολὺ ἀπῆσας ἀπὸ τοῦ ἐρωτήματος; Πῶς δῆτα φέρεσθον ἐγώ. Ὅπως; (φήσει) οὐχ οἷός τ' εἶ μεμνῆσθαι ὅτι τὸ καλὸν αὐτὸ ἠρώτων, ὃ πρὸς τῷ ᾧ ἂν προσῇ τύπτεται, ὑπολαβὼν ἐκείνῳ καλῷ εἶναι; καὶ λίθῳ, καὶ ξύλῳ, καὶ ἀνθρώπῳ καὶ θεῷ, καὶ ἁπάσῃ πράξει, καὶ παντὶ μαθήματι; αὐτὸ γὰρ ἔγωγε, ὦ ἄνθρωπε, καλλος ἐρωτῶ ὅ,τι ἐστί· καὶ σὺ δὲν σοι μᾶλλον γιγνώσειν δύναμαι, ἢ εἰ μοι πρόσεκάθησο λίθος, ἢ ξύλου μυλίας, μήτε ὦτα μήτ' ἐγκέφαλον ἔχων. εἰ οὖν φοβηθεὶς εἶπόν μοι ἐγὼ ὅτι "τοιαῦτα τάδε, ἆρα οὐκ ἂν ἀληθῆ ὦ Ἱππία; Ἀλλὰ μέντοι τόδε τὸ καλὸν εἶ) Ἱππίας ἔφη. καίτοι ἐγὼ αὐτὸν ἠρώτων ὅτου ὥσπερ σὺ ἐμέ, ὃ πᾶσι καλὸν ἂν εἴη. Πῶς οὖν φῄς; οὐκ ἀληθῆ ἂν εἶπω ταῦτα; ΙΠ. Εὖ γ' ἴσθι οἶδα ὦ Σώκρατες, ὅτι πᾶσι καλὸν τοῦτ' ἐστὶν ὃ ἐγὼ εἶπον, καὶ δόξῃ. ΣΩ. Ἦ καὶ ἔσται; (φήσει) ἀεὶ γάρ που καλὸν τόγε καλόν. ΙΠ. Παίγε. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἰῶ; φήσει.
ΙΠ. Καὶ ἰῶ. ΣΩ. Ἦ δὲ τῷ Ἀχιλλῆ (φήσει) ὁ ξένος ὁ Ἠλεῖος ἔφη καλὸν εἶ) ὑστέρῳ τοῦ πρεσβύτου πεφῆναι, καὶ τῷ πάππῳ αὐτοῦ Αἰακῷ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι ἐκ θεῶν γεγόνασι, καὶ αὐτοῖς

Alia est lectio τύπτοις, quæ potior videtur. Fic. ita uertit ac si legeretur πρὸς τοῦτο. Paulo auctè scriptum est etiã ἀληθεσθήσῃ.

Hæc verba βάλλεις μακαρίαν videntur per parenthesin interiecta: ideóque legendum esse, Τί δῆτα, (βάλλεις μακαρίαν) τὸν ἀνθρώπου;

καὶ αὖ τοῖς θεοῖς; ΙΠ. Τί τοῦτο; βάλλ' ἐς μακαρίαν τὸν ἀνθρώπου. ὕβρη δ' οὖν ἔοικεν εἶναι, ὦ Σώκρατες, ταῦτά γε τὰ ἐρωτήματα. ΣΩ. Τί δέ; τὸν ἐρωτῶντα ἕτερον φαίης ταῦτα οὕτως ἔχειν, ὑβριστικόν τινα εἶναι; ΙΠ. Ἴσως. ΣΩ. Ἴσως τοίνυν σὺ εἶ οὕτως (φήσει) ὃς πάντα φῂς ἀεὶ καλὸν εἶναι), ὥστε μὴ τὸν ἐκγόνων ταφῆναι, τοὺς γονέας θάψαι. ἢ οὐκ εἷς τῶν ἀπάντων ὁ Ἡρακλῆς ἦν, ἃ οὗς νῦν δὴ ἐλέγομεν πάντες; ΙΠ. Ἀλλ' οὐ τοῖς θεοῖς ἔγωγε ἔλεγον. ΣΩ. Οὐδὲ τοῖς ἥρωσιν, ὡς ἔοικας. ΙΠ. Οὐχ, ὅσοι γε θεῶν παῖδες ἦσαν. ΣΩ. Ἀλλ' ὅσοι μή; ΙΠ. Πάνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν, τὸν σὸν αὖ λόγον, ὡς φαίνεται, τὸν ἡρώων τὸν μὲν Ταντάλῳ καὶ τῷ Δαρδανίῳ καὶ τῷ Ζήθῳ δεινόν τε καὶ αἰσχρὸν ὄντα, Πέλοπι δ', καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς οὕτω γεγονόσι, καλόν. ΙΠ. Ἐμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Σοὶ τοίνυν δοκεῖ (φήσει) ὁ ἄρτι δὴ ἔφην ἐγὼ ἐρεῖν, τοῖς θεοῖς γονεῦσι ταφῆναι καὶ τοὺς ἐκγόνους, ἐνίοτε καὶ ἐνίοις αἰσχρὸν εἶναι). ἔτι δὲ μᾶλλον (ὡς ἔοικεν) ἀδύνατον πᾶσι τοῦτο γενέσθαι καὶ εἶναι καλόν. ὥστε τοῦτό γε, ὥσπερ καὶ τὰ ἔμπροσθεν ἐκεῖνα, ἢ τε προφήτης καὶ ἡ χύτρα, σαυτὸν πέπονθε. καίτοι γελοιότερος τοῖς μὲν δοκεῖ καλόν, τοῖς δὲ καλόν. καὶ οὐδέπω καὶ τιμωρεῖ (φήσει) οἷός τ' εἶ ὦ Σώκρατες, ὥσπερ τὸν καλὸν ὄντα, τί ἐστιν, ὃ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι; Ταῦτά μοι καὶ τὰ τοιαῦτα οὐδενὸς διαφέρως, ἐὰν αὐτῷ οὕτως ἀποκρίνωμαι. τὰ μὲν δὴ πολλὰ ὦ Ἱππία, φεύδομαί τι μοὶ δοκῶ διαλέγεσθαι· ἐνίοτε δ' ὥσπερ ἐλεήσας μου τὴν ἀπειρίαν καὶ ἀπαιδευσίαν, αὐτός μοι παραλαβὼν ἐρωτᾷ εἰ τοιόνδε μοὶ δοκεῖ τὸ καλόν, ἢ καὶ ὥσπερ ἄλλου ὁτουοῦν ἂν τύχοι ποτὲ ἀνομάτου, καὶ ὥσπερ οὐκ ἂν λόγος ᾖ. ΙΠ. Πῶς τοῦτο λέγεις, ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ἐγώ σοι φράσω· Ὦ δαιμόνιε (φησί) Σώκρατες, τὰ μὲν τοιαῦτα ἀποκεινόμενος, καὶ οὕτω, παῦσαι· (λίαν γὰρ βωμολόχα τε καὶ βεβαναύσικα ἐστίν) ἀλλὰ τὸ τοιόνδε σκόπει, εἰ σοὶ δοκεῖ καλὸν εἶναι), οὐκ καὶ νῦν δὴ ἐπελαβόμεθα ἐν τῇ ἀποκρίσει, πρίν' ἔφαμεν χρυσόν, οἷς μὲν πρέπει, καλὸν εἶναι), οἷς δ' μή, οὔ· καὶ πάλαι δὴ πολλὰ οἷς ἂν τοῦτο πρεσσοῖ. αὐτὸ δὴ τοῦτο τὸ πρέπον, καὶ τὴν φύσιν αὐτοῦ σκόπει εἰ τοῦτο τυγχάνει ὂν τὸ καλόν. ἐγὼ μὲν οὖν εἰώθασι συμφαίνειν τὰ τοιαῦτα ἑκάστοτε. οὐ γὰρ ἔχω ὅ,τι λέγω. σοὶ δ' οὖν δοκεῖ τὸ πρέπον, καλὸν εἶναι); ΙΠ. Παντὸς δήπου ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Σκεπτώμεθα μὴ πη ἄρα ἐξαπατώμεθα. ΙΠ. Ἀλλὰ χρὴ σκοπεῖν. ΣΩ. Ὅρα τοίνυν. τὸ πρέπον ἆρα τοῦτο λέγομεν,

A & ipſis denique diis? HIP. Apage verò: quid hoc hominis eſt? infauſtæ enim ſunt, Socrates, & profanæ huiuſmodi quæſtiones. SOCR. At illo ſciſcitante hæc aſſerere non valdè erit infauſtũ & profanum? HIP. Fortaſſe. SOCR. Fortaſſe etiam tu is es (dicet ille) qui cuilibet ac ſemper pulchrũ eſſe dicis à filiis iuſta parentatione honeſtari. Nónne ex omnibus vnus erat Hercules, aliíque quos antea cõmemorauimus? HIP. At verò non dicebam diis. SOCR. Neque heroibus etiam; vt videris. HIP. Nõ certè quicunq; deorum filii extiterunt. SOCR.

B Illis verò qui non deorum? HIP. His ipſis. SOCR. Nónne igitur ex tuo illo ſermone, vt videtur, inter ipſos heroas Tantalo quidem & Dardano atq; Zetho graue, profanum & turpe eſt, Pelopi verò aliíſque ſimiliter genitis, pulchrũ? HIP. Ita mihi videtur. SOC. Tibi igitur (dicet ille) videtur modò quod in ſuperioribus non dicebas, ſepelire parentes, à filiis ſepeliri, quandoq; & quibuſdã turpe euenire; imò fieri nõ poſſe vt hoc omnibus ſit peræquè pulchrũ. Itaq; hoc ſuperioribus illis, virgini, ollæ, idem

C euenit, & magis etiam ridiculè: aliíſq; pulchrum eſt, aliis minimé. Ita me igitur ille increpabit, Necdum etiã potes, Socrates, illud ipſum de quo ſermo eſt inſtitutus pulchrum explicare? Et mihi quidem hæc meritò exprobrabit, ſi ita ipſi reſpondero. Hic nimirum eſt, Hippia, noſtræ diſputationis ſtatus. Aliquando tamen veluti meã ruditatẽ & imperitiã miſeratus, ipſe mihi obuius prodit, quærens vtrum talis quædã pulchri ipſius natura mihi eſſe videatur, vt quũ de vno quæſtio eſt, de alio fit interrogatio. HIP. Quomodo hoc ais, Socra-

D tes? SOCR. Ille nimirum ita me affabitur, Dicam tibi, obſeruande Socrates, vt talia deſinas reſpondere. inepta enim ſunt, & facilè refutari poſſunt. Sed animaduerte nũquid tale quidpiam ipſum pulchrum eſſe videatur, quod in ſuperioribus noſtris reſponſionibus attigimus, quum diceremus, Aurũ quibuſdã cõuenire, quibuſdã nõ itẽ: atq; alia omnia quæ in ipſum illud decorũ cadũt, & quibus ipſorũ circũſcribitur natura. Vide illúdne ſit pulchrũ. Ego verò iſta paſſim ſoleo cõcedere. quid enim opponã

E non habeo. Tibíne verò ipſum decorum, videtur eſſe pulchrum? HIP. Omnino, Socrates. SOCR. Perſpiciamus igitur an allucinemur. [a] HIP. Perſpiciẽdum ſanè eſt. SOCR. Vide igitur an id decorũ dicamus,

a QVINTA definitio, *Quod efficit quũ adeſt, vt res pulchræ videantur.* quæ vt falſa quoque refutatur. & illud τὸ δοκεῖν quod eſt Sophiſtis peculiare, in ipſorum capita deriuatur.

quod quum adeſt, efficit vt omnia appareãt pulchra quibus adeſt, vel quod efficiat vt aliquid exiſtat, vel ex his neutrũ. HIP. Mea quidem ſententia. SOC. Vtrũ id quod efficit vt aliquid pulchrũ videatur, perinde eſt acſi aliquis deformis, veſtibus & calceis ſplendidis ornatus, pulchrior appareat? Nónne ſi decorum pulchriora ea videri efficiat, quibus ineſt, ipſum illud decorũ in ipſo pulchro error quidã eſſet, & non illud eſſet quod diſquirimus, Hippia? Illud enim quæſiuimus, cuius beneficio res omnes pulchræ, ſint pulchræ: quẽadmodũ omnia magna exceſſu ipſo ſũt magna. illius enim ratione, omnia ſunt magna: & licet minimè videantur, excedant tamen, magna eſſe neceſſe eſt. Sic & pulchrũ quæſiuimus, quo pulchra ſunt omnia, ſiue appareant, ſiue nó. quid enim eſſet? non enim extaret decorum. efficit enim vt res pulchriores videantur, quatenus eſt decorum, vt ipſe aiebas: ſed quales ipſæ ſint reuera, nõ ſinit videri. Quod autẽ pulchra eſſe facit (ſicuti paulo antè dicebã) ſiue non, conandũ eſt exponere quid ſit. in hoc enim diſquiſitionis iſtius de pulchro labor omnis verſatur. HIP. Atqui decorũ, Socrates, quũ rebus ineſt, efficit vt & ſint pulchræ & ita videãtur. SOC. Fieri igitur aliter non poteſt quin ea quæ reuera pulchra ſunt, pulchra videantur, dũ id adeſt quod pulchrũ efficit videri. HIP. Nullo modo poteſt. SO. Illud ergo, Hippia, fatebimur, omnia reuera pulchra quę lege ſunt poſita, vel quæ inſtituto quodã cõſtãt, ab omnibus etiã pulchra haberi, & ita ſẽper apparere? vel cõtrà ignorari, & de his pugnã cõtentionémq; & inter priuatos homines & reſpublicas exagitari? HIP. Ita pot⁹, Socrates, exiſtimo ignorari. SO. Nõ tamẽ ignorarẽtur, ſi vt pulchra ſũt, ita ſẽper apparerẽt: apparerẽt autẽ, ſi decorũ pulchrũ eſſet, neq; eſſe tãtùm, ſed & apparere illa efficeret. Itaq; ſi decorũ eſt quod pulchra facit exiſtere, illud nimirũ eſt pulchrũ quod inueſtigamus, nõ verò id quod efficit res apparere. Eſſe autem, & apparere tãtùm, nõ poſſunt eſſe vnũ atq; idem, neq; aliud quidpiã. Eligamus igitur vtrũ decorũ eſſe arbitremur, vel id quod pulchra tãtùm efficit apparere, vel quod reuera exiſtere. HIP. Id nimirũ quod apparere, Socrates. SOCR. Papæ, quàm lõgè à noſtra cognitione auolauit vera ipſius pulchri definitio: quandoquidẽ decorum ipſum aliud quidpiam eſſe videtur quàm pulchrum. HIP. Perabſurdè mihi quidẽ per Iouẽ, Socrates.

A ὃ τῷ γενόμενον ποιεῖ ἓν καὶ καλὰ φαίνεσθαι καλὰ τούτων οἷς ἂν παρῇ; ἢ ὃ ἐὰν ποιεῖ; ἢ οὐδέτερα τούτων; ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Πότερα, ὃ ποιεῖ φαίνεσθαι καλὰ, ὥσπερ γε ἐπεί δ' ἂν ἱμάτια τις λαβὼν, ἢ ὑποδήματα ἁρμόττοντα, καὶ ἢν γελοῖος, καλλίων φαίνε⟩; οὐκοῦν ὧδε εἴπερ καλλίω ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστι τὸ πρέπον, ἀπάτη τις ἂν εἴη ὧδε ὃ καλὸν ὃ πρέπον; καὶ οὐκ ἂν εἴη τοῦτο ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, ὦ Ἱππία; ἡμεῖς γάρ που οὐκ ἐξ ὑπαρχῆς ἐζητοῦμεν ᾗ

B πολλὰ τὰ καλὰ πράγματα, καὶ καλά ἐστιν· ὥσπερ ᾗ πολλὰ τὰ μεγάλα ἐστὶ μεγάλα, τῷ ὑπερέχοντι. οὕτω γὰρ πολλὰ μεγάλα ἐστὶ· καὶ αἰεὶ μὴ φαίνηται, ὑπερέχει ⟩, ἀναγκαῖον αὐτοῖς μεγάλοις εἶναι⟩. οὕτω δὴ φαμὲν καὶ ὃ καλὸν, ᾗ καλὰ πάντα ἐστὶν, αὖ τ' ὄντα φαίνηται, αὖ τε μή, τί αὖ εἴη. τὸ μὲν γὰρ πρέπον οὐκ ἂν εἴη. καλλίω γὰρ ποιεῖ φαίνεσθαι ἢ ἔστιν, ὡς ὁ σὸς λόγος. οἷα δὴ ἔστιν, οὐκ ἐᾷ φαίνεσθαι. ὃ ⟩ ποιοῦν εἶναι⟩ καλὰ (ὥσπερ νῦν δὴ εἴπον) ἐάν

C τε φαίνηται, ἐάν τε μή, πειρατέον λέγειν τί ἐστι. τοῦτο γὰρ ζητοῦμεν, εἴπερ ὃ καλὸν ζητοῦμεν. ΙΠ. Ἀλλὰ ὃ πρέπον, ὦ Σώκρατες, καὶ ⟩ καὶ φαίνεσθαι ποιᾷ καλὰ παρόν. ΣΩ. Ἀδύνατον ἄρα τῷ ὄντι καλὰ ὄντα μὴ φαίνεσθαι καλὰ ⟩, παρόντος γε τοῦ ποιοῦντος φαίνεσθαι. ΙΠ. Ἀδύνατον. ΣΩ. Ὁμολογήσομεν οὖν τοῦτο, ὦ Ἱππία, πολλὰ τὰ τῷ ὄντι καλὰ καὶ νόμιμα καὶ ἐπιτηδεύματα, καὶ δοξάζεσθαι καλὰ ⟩ καὶ φαί-

D νεσθαι ἀεὶ πᾶσιν; ἢ, πολλοῦ δεῖ τοὐναντίον, ἀγνοεῖσθαι, καὶ πολλῶν μάλιστα ἔστιν καὶ μάχιμα ὧδε αὐτῶν ⟩, καὶ ἰδίᾳ ἑκάστοις, καὶ δημοσίᾳ ταῖς πόλεσιν; ΙΠ. Οὕτω μᾶλλον, ὦ Σώκρατες, ἀγνοεῖσθαι. ΣΩ. Οὐκ ἄν, εἴ γέ που ὃ φαίνεσθαι αὐτοῖς πρέποντ' ἔσται. πρέποντ' ἄρ' εἴπερ ὃ πρέπον καλὸν ἔσται, καὶ μὴ μόνον καλὰ ἐποίᾳ ⟩, ἀλλὰ καὶ φαίνεσθαι. ὥστε τὸ πρέπον, εἰ μέλλ' τὸ καλὰ ποιοῦν ἔσται ⟩, τὸ μέλλ' καλὸν αὖ εἶναι ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν, οὐ μέλλοντι τό γε ποιοῦν φαίνεσθαι· εἰ δ' αὖ τὸ

E φαίνεσθαι ποιοῦν ἔστι τὸ πρέπον, οὐκ αὖ εἴη τὸ καλὸν ὃ ἡμεῖς ζητοῦμεν. ⟩ γὰρ οὐκ εἰνό γε ποιεῖ. φαίνεσθαι γὰρ καὶ ποιεῖν ⟩ οὐ μόνον καλὰ οὐκ ἂν ποτε δύναιτο τὸ αὐτό, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλο ὁτιοῦν. ἐλώμεθα δὴ πότερα δοκεῖ τὸ πρέπον ⟩, τὸ φαίνεσθαι καλὰ ποιοῦν, ἢ τὸ ⟩. ΙΠ. Τὸ φαίνεσθαι, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚΡ. Βαβαί, οἴχεται ἄρα ἡμᾶς λαμπρὸς ὦ Ἱππία, τὸ καλὸν γνῶναι ὅ,τι ποτ' ἔστιν· ἐπειδή γε τὸ πρέπον ἄλλό τι ἐφάνη ὂν ἢ καλόν. ΙΠ. Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, καὶ μάλα ἔμοιγε ἀτόπως.

Non eſt iungendus infinit. ἀγνοεῖσθαι cum οὕτω μᾶλλον, ſed cum praced. futuro (quod ſubaud.) ὁμολογήσουμεν. q. d. Nonne ἀγνοεῖσθαι, uel δηλονοτι ἀγνοεῖσθαι, uel ἀγνοεῖσθαι δήπου, hoc ſenſu, Hactenus quidem illo modo rem ſe habere fatebimur: nimirum illa ignorari.

Σω. Ἀλλὰ μὴν τοι, ὦ ἑταῖρε, μήπω γε αὐτῶν μὴν αὐτό. ἔτι γάρ τινα ἐλπίδα ἔχω ἐκφανήσεσθαί τι ποτ' ὄντ' ὃ καλόν. ΙΠ. Παντως γε δή που, ὦ Σώκρατες. οὐδὲ γὰρ χαλεπὸν ἐστὶν εὑρεῖν. ἐγὼ μὲν οὖν οἶδ' ὅτι, εἰ ὀλίγον χρόνον εἰς ἐρημίαν ἐλθὼν σκεψαίμην ὡς ἐμαυτὸν, ἀκριβέστερον αὐτὸ σοι εἴποιμι τῆς ἀπάσης ἀκριβείας. Σω. Ἆ, μὴ μέγα ὦ Ἱππία λέγε. ὁρᾷς ὅσα πράγματα ἡμῖν ἤδη παρέσχηκε· καὶ μὴ ὀργισθὲν ἡμῖν ἔτι μᾶλλον ἀποδρᾷ. καίτοι οὐδὲν λέγω. σὺ μὲν γὰρ, οἶμαι, ῥᾳδίως αὐτὸ εὑρήσεις, ἐπειδὰν μόνος γένῃ. ἀλλὰ, πρὸς θεῶν, ἐμοῦ σκαιτίον αὐτὸ ἔξευρε. εἰ δὲ βούλῃ, ὥσπερ νῦν, ἐμοὶ συζήτει. καὶ ἐὰν μὲν εὑρωμεν, κάλλιστα ἔξῃ· εἰ δὲ μή, φέρε (οἶμαι) ἐγὼ τῇ ἐμῇ τύχῃ· σὺ δ' ἀπελθὼν ῥᾳδίως εὑρήσῃς. καὶ ἐὰν νῦν εὑρωμεν, ἀμελῆ σὺ ὀχλήσεις ἔσομαί σοι, πυνθανόμενος ὅτι ἐν ἐκείνῳ ὁ σὺ σαυτὸν ἐξεύρες. νῦν δ' ἆρα σοι αὐτὸ εἶναι δοκεῖ τὸ καλόν. λέγω δὴ αὐτὸ εἶναι· ἀλλὰ γὰρ ὑποσκόπει, καὶ μοὶ πάνυ προσέχων τὸν νοῦν, μή πως ἁμαρτήσω. τοῦτο γὰρ δή ἐστιν ἡμῖν καλὸν, ὃ ἂν χρήσιμον ᾖ. εἶπον ἢ οὔ; τῶνδε ἐννοήμασιν. καλοὶ, φαμὲν, οἱ ὀφθαλμοὶ εἰσὶν, ἢ οὐχ οἱ ἂν δοκῶσι τοιοῦτοι εἶναι οἷοι μὴ δυνατοὶ ὁρᾶν, ἀλλ' οἱ ἂν δυνατοί τε ὦσι χρήσιμοι πρὸς τὸ ἰδεῖν. ἦ γάρ; ΙΠ. Ναί. Σ. Οὐκοῦν καὶ τὸ ὅλον σῶμα οὕτω λέγομεν καλὸν εἶναι, τὸ μὲν, πρὸς δρόμον, τὸ δὲ, πρὸς πάλην· καὶ αὖ τὰ ζῷα πάντα, ἵππον καλὸν, καὶ ἀλεκτρυόνα, καὶ ὄρτυγα· καὶ τὰ σκεύη πάντα, καὶ τὰ ὀχήματα τά τε πεζὰ καὶ τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ, πλοῖά τε καὶ τριήρεις· καὶ τὰ γε ὄργανα πάντα τά τε ὑπὸ τῇ μουσικῇ καὶ τὰ ὑπὸ τὰς ἄλλας τέχνας· εἰ δὴ βούλῃ, τὰ ὁπότε θύματα καὶ τοὺς νόμους· χαίρουσι πάντα ταῦτα, καλὰ προσαγορεύομεν, ᾧ αὐτῷ ἕκαστα ἀποβλέποντες πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἢ πέφυκεν, ἢ εἴργασται, ἢ κεῖται. τὸ μὲν χρήσιμον, καὶ ἢ χρήσιμον, καὶ ὅτε ὠφέλιμον, καὶ ὁπότε χρήσιμον, καλὸν φαμὲν εἶναι· τὸ δὲ πάντη ἄχρηστον, αἰσχρόν. ἆρ' οὖν ἔστιν ὅ τι σοὶ δοκεῖ ἄλλως, ὦ Ἱππία; ΙΠ. Ἔμοιγε. Σ. Ὀρθῶς ἄρα νῦν λέγομεν ὅτι τυγχάνει πάντων ὂν μᾶλλον καλὸν τὸ χρήσιμον. ΙΠ. Ὀρθῶς μὲν οὖν, ὦ Σώκρατες. Σω. Οὐκοῦν τὸ δυνατὸν ἕκαστον ἀποργάζεσθαι, εἰς ὅτου δυνατὸν, εἰς τοῦτο καὶ χρήσιμον; τὸ δὲ ἀδύνατον, ἄχρηστον; ΙΠ. Πάνυ γε. Σω. Δυνάμεις μὲν ἄρα, καλαὶ, ἀδυναμία δὲ, αἰσχρόν. ΙΠ. Σφόδρα γε. Καί τε δὴ ἄλλα, ὦ Σώκρατες, μαρτυρεῖ ἡμῖν ὅτι

A Soc. Ne ab illius tamen, mihi crede, disquisitione abscedamus. neque enim omnē spem abieci quin quídnam sit reuera pulchrum inueniamus. HIP. Omnino, Socrates. non enim est difficile inuenire. id enim habeo persuasum, me, si paulisper soli mihi esse liceret, vt mecum liberè cogitarem, rem totam exquisitius compertu-
B rum, eámque ad summam accurationem explicaturum. SOCRAT. Ne tu magnificè te efferas. vides quantum negotii nobis iam exhibuerit hæc disquisitio: at verendum ne hac tua confidentia effugiat indignabunda. sed tamen nihil dico. tu enim quum solus eris, facilè rem totam; opinor, comperies. At per deos præsente me modò inuenito, &, si velimus, eandem illam disquisitionem nostram cōmuniter persequamur. quòd si inuenerimus; præclarè mecum agetur: sinminus, officio meo cumulatè defunctus, sortem meam æquo animo feram: tu verò, postquam abieris, facilè inuenies. si tamen nunc inueniamus, haud amplius tibi molestus ero, à te efflagitans quod per te solus
C inueneris. [a] Nunc verò circunspice nunquid huiusmodi quidpiam Iustum esse videatur. at tu me diligenter obserua; ne delirem. Hoc vtique Pulchrum esto quod vtile est. cuius quidem rei hinc maximè coniecturá facio, quia pulchri oculi sunt, non qui impotes videndi, sed qui apti & vtiles ad videndum. HIP. Certé. Soc. Et vniuersum corpus ita pulchrum dicimus, aliud ad cursum, aliud ad luctam. itémque animalia omnia, vt pulchrum equum, gallum, coturnicem: & omnium instrumentorum apparatum, omniáque
D vehicula tam terrestria quàm maritima, nauigia, triremes: omniáque cætera instrumenta quæ ad musicam cæteráque artes pertinent: &, si vis etiam, studia atque leges: omnia hæc singulatim suo quidem modo vocamus pulchra, illo tamen vno atque eodem, dum illorum naturam, qua vnumquodq; & factum & affectum est, cō sideramus, quatenus nimirum accommodata sūt ad vsum, & quid, quatenus, quorsum, quando vtile, pulchrum esse affirmamus: at quod planè est inutile, turpe profectò est. nonne etiam ita censes, Hippia?
E HIP. Equidem. SOCR. Rectè igitur nunc dicimus, præ cæteris omnibus, pulchrum esse vtile. HIP. Rectè quidem, Socrates. Soc. Nónne quod efficere aliquid potest, ad hoc vtile est quod illius beneficio effici potest? quod nō potest, inutile? HIP. Prorsus. Soc. Potentia ergo pulchrum, impotentia turpe. HIP. Maximé. vt enim alia rem ita se habere testantur, tum maximè

[a] SEXTA, *Id quod vtile est*, eodem mantatis obelo confoditur.

Legitur etiam, τὸ δ' ὅλως παντὸς ἄχρηστον.

ea quæ ad ciuilem viuẽdi rationẽ pertinẽt. nam in eo vitæ genere & in vniuersa republica, potentia præditum esse, omnium est pulcherrimum : impotentem verò, turpissimum. SOCR. Rectè. sed dic mihi per Iouem, Hippia, Istámne ob causam sapientia pulcherrimum est omnium, insipientia contrà, turpissimum? HIP. At tu, Socrates, quid hac de re censes? SOC. Quiesce parumper mi Hippia. nam meam hac de re dubitabundus vereor dicere sententiam. HIP. Quídnam veteris, Socrates? nónne hæc iam percommodè processit oratio? SOC. Velim equidem: sed mecum hoc animaduerte, Verum quis quod neque scit neque potest facturus sit vnquam. HIP. Minimè. quomodo enim quod nequit ageret? SOC. Qui peccant, & malè operantur, faciúntque nolentes, si hæc non potuissent, nunquid egissent? HIP. Nequaquam. SOC. At verò potentia possunt, quicunque possunt. non enim impotentia. HIP. Non certè. SOC. Possunt autem omnes facere quæ faciunt? HIP. Certè. SOC. Mala verò multo plura quàm bona omnes homines statim ab ineunte ætate per omnem vitam agunt, neque sponte peccant. HIPPIAS. Vera loqueris. SOC. Quid verò? háncne potentiam atque hæc vtilia quæ ad mali effectionem conferunt, illáne pulchra esse statuerimus, an longè aliter? HIP. Longè profectò, mea quidem sententia, Socrates. SOC. Non ergo potentia siue facultas efficiendi, neque vtile, vt videtur, pulchrum illud à nobis censeri debet. HIP. Sanè: nisi bona possit efficere, & ad bonum sit vtilis illa facultas siue potentia. SOC. Explosum est igitur illud, Potentiam & Vtilitatem simpliciter non esse pulchrum. at nónne illud ipsum erat quod animus noster in hac disputatione sibi proponebat? illam nimirum potentiæ vtilitatísque rationem ad aliquid boni efficiendum, ipsum illud esse pulchrum? HIP. Mihi quidem videtur. SOC. Atqui, illúdne est vtile, néene? HIP. Omnino. SOC. Sic igitur pulchra corpora, pulchra legum instituta, & sapientia, & alia omnia quæ paulo antè retulimus, omnia sunt pulchra, quia vtilia. HIP. Perspicuum est. SOC. Vtile igitur nobis pulchrum esse videtur, Hippia. HIP. Omnino, Socrates. SOCRAT. Atqui illud est vtile, quod bonum efficit. HIP. Est nimirum. SOC. Efficiens autem nihil aliud est quàm causa. nónne? HIP. Ita. SOC. Pulchrum igitur est boni causa.

A τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀπαρ' οὖν καὶ καὶ πολιτικαί. ἐν γὰρ τοῖς πολιτικοῖς τε καὶ τῇ αὐτῇ πόλει ὃ μὴ δυνατὸν εἶ), πάντων κάλλιστον· τὸ δὲ ἀδύνατον, πάντων αἴσχιστον. ΣΩΚΡ. Εὖ λέγεις. ἆρ' οὖν, ὥσπερ θεῶν, ὦ Ἱππία, ἀφ' αὐτῶν καὶ ἡ σοφία, πάντων κάλλιστον, ἡ δ' ἀμαθία, πάντων αἴσχιστον; ΙΠ. Ἀλλὰ τί οἴει ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ἔχε δὴ ἠρέμα, ὦ φίλε ἑταῖρε· ὡς φοβοῦμαι τί ποτ' αὖ λέγομι. ΙΠ. Τί δ' αὖ φοβῇ, ὦ Σώκρατες; ἐ- Scribendum videtur λέγομαι. sic antè pag. 298. Ἔχ' ἡσυχῇ ὦ Ἱππία. κινδυνεύομαι γάρ, &c.
B πεὶ νυῶ γέ σοι ὁ λόγος παγκάλως προβέβηκε. ΣΩ. Βουλοίμην ἄν. ἀλλά μοι τόδε σκεψαι, ἆρ' ἄν τις τι ποιήσειεν, ὃ μήτ' ἔπραξαι, μήτε τοτὲ δράσει δυναιτο; ΙΠ. Οὐδαμῶς. πῶς γὰρ ἄν ὅγε μὴ δυναιτο; ΣΩ. Οἱ οὖν ἁμαρτάνοντες, καὶ κακὰ ἐργαζόμενοί τε καὶ ποιοῦντες ἀκοντες, ἄλλοτι οὗτοι, εἰ μὴ ἐδυναντο ταῦτα ποιεῖν, οὐκ ἂν ποτε ἐποίουν; ΙΠ. Δῆλον δή. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν δυνάμει γε δυνανται ⓐ
C δυνάμενοι. οὐ γάρ πω ἀδυναμία γε. ΙΠ. Οὐ δῆτα. ΣΩ. Δυνανται δέ γε πάντες ποιεῖν ⓐ ποιοῦντες, ἃ ποιοῦσι; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Κακὰ δέ γε πολὺ πλείω ποιοῦσιν ἢ ἀγαθὰ πάντες ἄνθρωποι, ἀρξάμενοι ἐκ παίδων καὶ ἁμαρτάνουσιν ἄκοντες. ΙΠ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Τί οὖν; ταύτην δυνάμιν, καὶ ταῦτα τὰ χρήσιμα, ἃ ἂν ἡ ὅτι ὃ κακόν τι ἐργάζεσθαι χρήσιμα, ἆρα φήσομεν ταῦτα εἶ) καλά; ἢ πολλοῦ δεῖ; ΙΠ.
D Πολλοῦ, ἔμοιγε δοκεῖ, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οὐκ ἄρα, ὦ Ἱππία, ὃ δυνατόν τε καὶ τὸ χρήσιμον, ἡμῖν, ὡς ἔοικεν, ὅσ' τὸ καλόν. ΙΠ. Εἰ γε, ὦ Σώκρατες, ἀγαθὰ δύναται, καὶ ὅτι τοιαῦτα χρήσιμον ἦ. ΣΩ. Ἐκεῖνο μὴν τοῦτο οἶμαι, τὸ δυνατόν τε καὶ χρήσιμον, ἁπλῶς εἶ) καλόν. ἀλλ' ἄρα τοῦτ' ἴσως ἐκεῖνο, ὦ Ἱππία, ὃ ἐβούλετο ἡμῶν ἡ ψυχὴ εἰπεῖν, ὅτι τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δυνατὸν ὅτι τὸ
E ἀγαθόν τι ποιῆσαι, τοῦτ' ὅσ' τὸ καλόν. ΙΠ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τοῦτό γε ὠφέλιμον ὅσιν, ἢ οὔ; ΙΠ. Παίυ γε. ΣΩ. Οὕτω δὴ καὶ τὰ καλὰ σώματα, καὶ τὰ καλὰ νόμιμα, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἀνεῳ δὴ ἐλέγομεν πάντα, καλὰ ὅσιν, ὅτι ὠφέλιμα. ΙΠ. Δῆλον ὅτι. ΣΩ. Τὸ ὠφέλιμον ἄρα ἔοικεν ἡμῖν εἶ) τὸ καλόν, ὦ Ἱππία. ΙΠ. Παίτως δή που, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τό γε ὠφέλιμον τὸ ποιοῦν, ἀγαθόν ὅσιν. ΙΠ. Ἔστι γάρ. ΣΩ. Τὸ ποιοῦν δέ γ' ὅσιν οὐκ ἄλλό τι ἢ τὸ αἴτιον. ἢ γάρ; ΙΠΠ. Οὕτως. ΣΩΚΡΑΤ. Τοῦ ἀγαθοῦ ἄρα αἴτιόν ὅστι τὸ καλόν.

ΙΠ. Ἔστι γάρ. ΣΩ. Ἀλλὰ μὴν τόγε αἴτιον, ὦ Ἱππία, καὶ οὗ ἂν αἴτιον ᾖ τὸ αἴτιον, ἄλλο ὄντιν. ἡ γάρ που τόγε αἴτιον, αἰτία αἴτιον ἂν εἴη. ὧδε δὴ σκόπει· οὐ τὸ αἴτιον ποιοῦν ἐφαίνη; ΙΠ. Παίνυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν τοῦτό τε ποιοῦντος ποίησιν οὐκ ἄλλό τι ἢ τὸ γιγνόμενον, ἀλλ' οὐ τὸ ποιοῦν; ΙΠ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Οὐκοῦν ἄλλό τι ὃ γιγνόμενον, ἄλλο ἢ ὃ ποιοῦν; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Οὐκ ἄρα τοῦ αἴτιον, αἴτιον αἰτία ὄντιν, ἀλλὰ τοῦ γιγνομένου ὑφ' ἑαυτοῦ. ΙΠ. Παίνυ γε. ΣΩ. Εἰ ἄρα τὸ καλὸν ὄντιν αἴτιον ἀγαθοῦ, γίγνοιτ' ἂν ὑπὸ τοῦ καλοῦ τὸ ἀγαθόν. ἐξ ὧν ταῦτα, ὡς ἔοικε, σπουδάζομεν ἐπὶ τὴν φρόνησιν καὶ τἆλλα πάντα τὰ καλά, ὅτι τὸ ἔργον αὐτῶν καὶ τὸ ἔκγονον σπουδαστόν ὄντι, τὸ ἀγαθόν· καὶ κινδυνεύομεν, ἐξ ὧν διεισκοπῶμεν, παιδός τινος ἰδέαν εἰπεῖν τὸ καλὸν τοῦ ἀγαθοῦ. ΙΠ. Παίνυ μὴν οὖν. καλῶς γὰρ λέγεις, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ τόδε καλῶς λέγω, ὅτι οὔτε ὁ πατὴρ, υἱός ὄντιν, οὔτε ὁ υἱὸς, πατήρ; ΙΠ. Καλῶς μὰ τόν. ΣΩ. Οὐδέ γε τὸ αἴτιον, γιγνόμενον ὄντιν· οὐδὲ τὸ γιγνόμενον αὖ, αἴτιον. ΙΠ. Ἀληθῆ λέγεις. ΣΩ. Μὰ Δία, ὦ ἄριστε, οὐδὲ ἄρα τὸ καλὸν, ἀγαθόν ὄντιν· οὐδὲ τὸ ἀγαθόν, καλόν. ἢ δοκεῖ σοι οἵοντε εἶναι, ἐκ τῶν εἰρημένων; ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δία οὐ μοι φαίνεται. ΣΩ. Ἀρέσκοι δ' ἡμῖν, καὶ ἐθέλοιμεν αὖ λέγειν ὡς τὸ καλὸν, οὐκ ἀγαθόν, οὐδὲ τὸ ἀγαθὸν, καλόν; ΙΠ. Οὐ μὰ τὸν Δία δῆτα πάνυ μοι ἀρέσκει. ΣΩ. Ναὶ μὰ τὸν Δία, ὦ Ἱππία. ἐμοὶ δέ γε πάντων ἥκιστα ἀρέσκει ὧν εἰρήκαμεν λόγων. ΙΠ. Εἰκὸς γὰρ οὕτως. ΣΩ. Κινδυνεύει ἄρα ἡμῖν, οὐκ, ὥσπερ ἄρτι ἐφαίνετο, καλλίστη εἶναι τῶν λόγων, τὸ ὠφέλιμον καὶ τὸ χρήσιμόν τε καὶ τὸ δυνατὸν ἀγαθόν τι ποιῆν, καλὸν εἶναι, οὐχ οὕτως ἔχειν, ἀλλ', εἰ οἷόν τ' ἐστὶν, ἐκείνων εἶναι γελοιότερος τῷ φαίνεσθαι, ἐν οἷς τὸ τε πρόθυμον φόμεθ' εἶναι τὸ καλὸν, καὶ ἓν ἕκαστον τῶν ἐμπροσθεν λεχθέντων. ΙΠ. Ἔοικεν. ΣΩ. Καὶ ἐγὼ μήν γε οὐκ ἔτι ἔχω, ὦ Ἱππία, ὅ τοι προαπῶμαι, ἀλλ' ἀπορῶ· σὺ δὲ ἔχεις τι λέγειν; ΙΠ. Οὐκ ἔγωγε σοῦ πρόσθεν· ἀλλ' ὥσπερ ἄρτι ἔλεγον, σκεψάμενος δῦ οἶδ' ὅτι εὑρήσω. ΣΩ. Ἀλλ' ἐγώ μοι δοκῶ ὑπὸ ἐπιθυμίας τοῦ εἰδέναι οὐχ οἷός τε εἶναι σκοπεῖν μέλλοντα. καὶ γὰρ οὖν δή τι καὶ οἷμαι ἄρτι διαπορηκέναι. ὅρα γὰρ εἰ ὁ αὖ χαίρειν ἡμᾶς ποιῆ (μήτι πάσας γε τὰς ἡδονὰς, ἀλλ' ὃ αὖ ἐξ αὐτῆς ἀκοῆς καὶ τῆς ὄψεως) τοῦτο φαῖμεν εἶναι καλόν. πῶς τι ἂρ' ἂν ἀγωνιζοίμεθα;

A HIP. Omnino. SOCR. Atqui, Hippia, nónne aliud eſt Cauſa, aliud, id cuius eſt cauſa? neque enim cauſa, ipſius cauſæ cauſa eſſe poteſt. quod inde licet coniicere. Nónne cauſam efficientem eſſe conſtitit? HIP. Certé. SOCR. Ab efficiente verò nonne fit effectum, non efficiens? HIP. Ita eſt. SOC. Nónne aliud eſt efficiens, aliud effectum? HIP. Certé. SOC. Non igitur Cauſa, cauſæ eſt cauſa, ſed eius quod à ſeipſa efficitur. HIP. Omnino. SOC. Si ergo Pulchrum eſt boni cauſa, à pulchro fit bonum, atque adeo, vt apparet, B prudentiam aliáque omnia pulchra ſtudio complectimur: quia opus quod ex his gignitur, id eſt bonum, exoptandum eſt. & ex iis ſanè quæ comperimus, illud effici videtur, Pulchrum, boni ratione, ideam quandam efficacémque formam parentis habere. HIP. Præclarè dicis, mi Socrates. SOCR. Nónne & illud rectè à me etiam dicitur, Neque patrem eſſe filium, neque filium, patrem? HIP. Optimé. SOC. Enimuero nec Cauſa effectum eſt, neque Effectum, cauſa. HIP. C Vera narras. SOCR. Non igitur per Iouem, ornatiſſime Hippia, Pulchrum eſt bonum, neque Bonum pulchrum. tibíne ex his quæ dicta ſunt, fieri poſſe videtur? HIP. Nequaquam per Iouem, mea quidem ſententia. SOCR. Illud igitur placet: & ita conſentienter dicamus, Pulchrum non eſſe bonum, neque bonum, pulchrum. HIP. Non ſanè per Iouem ita mihi placet. SOCR. Omnium verò eorum quæ ſuprà à nobis hactenus expoſita ſunt hoc minimè mihi probatur. HIP. Apparet nimirum ita: SOCR. Haud D amplius igitur ſermo ille, vt ſuprà, egregius eſſe videtur, quo illud ſtatuebatur eſſe pulchrum, quod commodum, vtile, ad aliquid boni efficax eſſet. Nunc autem contrà videtur, imò illis ſuperioribus etiam magis ridiculus, quibus opinabamur pulchrum eſſe virginem, & ſingula quæ ſuprà narrauimus, pulchrum ipſum nuncupabamus. HIP. Apparet. SOCR. Ego verò, Hippia, neſcio quò me vertam, ſed animi pendeo hæſitabundus. tu verò quid ais? HIP. Nihil ſanè in præſentia: ſed (vt modò dicebam) meditatus me E ic.n comperturum confido. [a] SOCR. At mihi videor ob ſciendi cupiditatem moram illam expectare non poſſe. Quid ſi verò nouum quidpiam mihi mens ſuppeditaret? Videſis verò, vtrum id quod nos delectat (nō de qualibet Voluptate loquor, ſed de illa quæ per viſum & auditum paratur) vtrum videlicet tale quiddam pulchrū appellemus. quî enim poſſimus refragari?

Scribendum puto, τὸ ὠφέλιμόν τι καὶ χρήσιμον, καὶ τὸ δυνατὸν, &c.

a SEPTIMA definitio, *Id quod delectat*, æquè falſa & diminuta ac ſuperiores. De Iucundi autē modis variè diſputatur, & de induſtria Sophiſtarū nugaces decipulæ repræſentantur in exanguibus diſtinctiunculis, in quibus protam & puppim ſuarum ſubtilitatum locant, quorū bellorum myſteriorū pleni ſunt noſtrorum

Sophistarũ libri, qui tãtos plausus olim in scholis excitabãt. Est eni vernaculũ illud & peculiare Sophistis, in verbis curiose & inepte immorari, & inde trophæa & triũphos moliri. id est (vt Aristot. verbis vtar) ὧν ἕνεκα πόνος διαφέροντος καὶ δημοσιώτατος, ὁ διὰ τῶν ὀνόματων. quæ fallacia, propter verborum cum rebus cõmunitatem, ad qua rum naturam exprimendam, verbis vt συμβόλοις vtimur, facilis est & expedita ad simplicium animos eludendos. Est igitur hic mirificum quoddã mysteriũ in vocibus ἐκφατέον & ἀφατέον: vt ex ipso contextu animaduerteret lector.

quum pulchri homines, & variegata opera, picturæ, figmẽta, quæ quidem sint pulchra, nos spectantes oblectent? pulchri verò soni, vniuersa musica, sermones confabulationésque eodem modo nos afficiãt? Quocirca si audaci illi homini respõderemus, Pulchrum esse quod per visum auditúmque delectat, nónne audaciam ipsius compesceremus? HIP. Nunc mihi quidẽ hoc modo, Socrates, rectè videtur definiri. SOCR. Quidnam igitur? pulchra instituta, & pulchras leges, visus vel auditus beneficio iucundas, atque hactenus pulchras esse censemus, an alia quadam forma contineri? HIP. Hæc nimirum, Socrates, etiamsi hominem lateant. SOCR. Per Canem, Hippia, non illum quem ego omnium maximè vererer, quoties deliarem, aut aliquid dicere profiterer, quum nihil dicerem. HIP. Ecquem significas? SOC. Socratem Sophronisci filium, qui nihilo magis mihi concederet vt hæc non rectè inuestigata facilè in medium proferrem, quàm vt scire putarem quæ nescio. HIP. Atqui mihi quoque, postquam ipse indicasti, id quod a. leges pertinet, aliud quiddam esse videtur. SOCR. Quiesce modò, Hippia. nam in eandem de pulchro dubitationem incidisse videmur in qua paulo antè versabamur, dum existimabamus nos certi exploratíq; quidpiam hac de re tenere. HIP. Quo pacto id ais, Socrates? SOC. Dicam equidem quod mihi videtur, siquid tamen dico. hæc enim quæ ad instituta legésque pertinent, fortasse extra videndi audiendíque sensum nobis non constant. Verùm hunc sermonem patientius expendamus, Iucunditatem quę his sensibus comparatur, esse pulchrum: nec leges in medium producamus. At siquis nos roget, siue is quem nunc indicaui, siue quilibet alius, hunc in modum, Quãnam de causa, Hippia & Socrates, iucundi naturam ita definiistis, illúdque iucundum, quod duorum illorum sensuum ministerio contineretur, appellatis? quæ verò cæteros sensus iucunditate perfundunt, cibos, potus, rem veneream, aliáque huiusmodi, pulchra esse negatis? An fortè neque hæc iucunda, neque in huiusmodi rebus voluptatẽ versari affirmatis, neq; in alio quolibet præterquam in audiẽdo & videndo? ecquidnã, Hippia, respõdebimus? HIP. Omnino affirmabimus, in aliis quoq; sensibus magnas inesse voluptates. SOC. At causam ille rogabit: quũ non minus hæ quàm illæ voluptates existant, conqueretur eas pulchri nomine priuari. Causã eã esse respõdebim°,

A οἵτε γέπου καλοὶ ἄνθρωποι, ὦ Ἱππία, καὶ τὰ ποικίλματα πάντα, καὶ τὰ ζωγραφήματα, καὶ τὰ πλάσματα, τέρπει ἡμᾶς ὁρῶντας, ἐὰν καλὰ ᾖ· καὶ οἱ φθόγγοι ⓐ καλοί, καὶ ἡ μουσικὴ ξύμπασα, καὶ οἱ λόγοι, καὶ αἱ μυθολογίαι ταῦτ' τοῦτο ἐργάζονται. ὥστ' εἰ ἀποκεινάμεθα ὦ θρασεῖ ἐκείνῳ ἀνθρώπῳ ὅτι, Ὦ γθυναῖε, ὁ καλὸν ὄξύ ὃ δι' ἀκοῆς τε καὶ δι' ὄψεως ἡδύ, ὁρᾶν αὖ (οἴει) αὐτ' ὃ θρασεῖς ὑπερολμῶ; ΙΠ. Ἔμοιγε οὖν δοκεῖ νῦν, ὦ Σώκρατες, οὐ λέγειν ὃ καλὸν ὄξύ. ΣΩ. Τί δ' ἄρα; τὰ ὑπιτηδεύματα καὶ καλά, καὶ τοὺς νόμους, ὦ Ἱππία, δι' ἀκοῆς ἢ δι' ὄψεως φήσομεν ἡδέα ὄντα, καλὰ εἶ), ἢ ἄλλο τι εἶδος ἔχειν; ΙΠ. Ταῦτα δ' ἴσως, ὦ Σώκρατες, κἂν ὁτιοῦν καλέσῃ τις ἄνθρωπον. ΣΩ. Μὰ τὴν κύνα, ὦ Ἱππία· οὐχ οὕτω γ' ἂν ἐγὼ μάλιστα αἰσχυνοίμην, ληρῶν, καὶ τοιοῦτοιούμενος τι λέγειν, μηδὲν λέγων. ΙΠ. Τίνα τοῦτον; ΣΩ. Σωκράτη τὸν Σωφρονίσκου· ὃς ἐμοὶ οὐδὲν ἂν μᾶλλον ταῦτα ὑπιτρέποι ἀνερώτητα ὄντα ῥᾳδίως λέγειν, ἢ ὡς εἰδότα ἃ μὴ οἶδα. ΙΠ. Ἀλλά μοὶ ἔμοιγε καὶ αὐτῷ, ἐπειδὴ σὺ εἶπες, δοκεῖ τι ἄλλο εἶ) τοῦτο ὃ περὶ τοὺς νόμους. ΣΩ. Ἔχ' ἡσυχῇ ὦ Ἱππία. καὶ γὰρ βούλομαί γέ τοι, ἐν τῇ αὐτῇ ἐμπεπλωκότες ἀπορείᾳ περὶ τοῦ καλοῦ ἐν ἡσυχίᾳ νῦν δή, οἷον ἐν ἄλλῃ τινὶ βουλείᾳ εἶ). ΙΠ. Πῶς τοῦτο λέγεις ὦ Σώκρατες; ΣΩ. Ἐγώ σοι φράσω ὅγε μοι καταφαίνεται, εἰ ἄρα τι λέγω. ταῦτα μὲν γὰρ τὰ περὶ τοὺς νόμους τε B καὶ τὰ ὑπιτηδεύματα, τάχ' ἂν φανείη ἐκτὸς ὄντα τῆς αἰσθήσεως, ἢ δι' ἀκοῆς τε καὶ ὄψεως ἡμῖν οὖσα τυγχάνῃ. ἀλλ' ἐπομείνωμεν τοῦτον ⓐ λόγον, ὃ δι' οὗ τῶν ἡδύ, καλὸν εἶ), μηδὲν ὃ τῶν νόμων εἰς μέσον παραγόντες. ἀλλ' εἰ ἡμᾶς ἔροιτο εἴτε οὗτος ὃν λέγω, εἴτε ἄλλος ὁστισοῦν, Τί δή, ὦ Ἱππία τε καὶ Σώκρατες, ἀφωρίσατε τοῦ ἡδέος τὸ ταύτῃ ἡδὺ ἢ λέγετε καλόν εἶ); ὃ δὲ κατὰ τὰς ἄλλας αἰσθήσεις, σίτων τε καὶ ποτῶν, καὶ C τῶν περὶ τἀφροδίσια, καὶ πάλλα πάντα τὰ τοιαῦτα, οὐ φατὲ καλὰ εἶ); ἢ οὐδὲ ἡδία, ἀλλ' ἡδονὰς τοιαύτας ἐν τοῖς τοιούτοις φατὲ εἶ); οὐκ ἐν ἄλλῳ ἢ τῷ ἰδεῖν τε καὶ ἀκοῦσαι; τί φήσομεν, ὦ Ἱππία; ΙΠ. Παντὸς δή που φήσομεν, ὦ Σώκρατες, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις μεγάλας πάνυ ἡδονὰς εἶ). ΣΩ. Τί δῆτα; (φήσ') ἡδονὰς ὅσας ὁδὲν ἧττον; ἢ καὶ ἐκείνας ἀφαιρεῖ ὅτε τοῦτο τοὔνομα, καὶ ἀποστερεῖτε τὸ καλὰς εἶ);

Malim τί δὴ δ verbo ἀφωρίσατε, separarę; vt ita dictũ sit sicut τί δ' ἄρα, cap. principi. huius pag.

ὅτι (φήσομεν) καταγελῶ αὖ ἡμῶν εἴ δεις ὅστις οὐ, εἰ φαῖμεν μὴ ἡδὺ εἶναι φαγεῖν, ἀλλὰ καλὸν καὶ ὄζειν ἡδύ, μὴ ἡδύ, ἀλλὰ καλόν. τὰ δέ που περὶ τὰ ἀφροδίσια πάντες αὖ ἡμῖν μάχοιντο ὡς ἥδιστον ὄν. δεῖ δὲ αὐτό, ἐάν τις καὶ παράσχῃ, ὅτω παρέχειν ὥστε μηδένα ὁρᾶν, ὡς αἴσχιστον ὂν ὀφθῆναι. ταῦτα ἡμῶν λεγόντων, ὦ Ἱππία, Μανθάνω αὖ (ἴσως φαίη) καὶ ἐγώ, ὅτι πάλαι αἰσχύνεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς φαίαν καλὰς εἶναι. ὅτι οὐ δοκεῖ τοῖς αὐθρώποις. ἀλλ' ἐγὼ οὐ τοῦτο ἠρώτων ὃ δοκεῖ τοῖς πολλοῖς καλὸν εἶναι, ἀλλ' ὅ, τι ἔστιν. ἐρῶμεν δή (οἶμαι) ὅταν ὑπεθέμεθα· ὅτι τοῦθ' ἡμεῖς γε φαμὲν τὸ μέρος τῆς ἡδέος, τὸ διὰ τῆ ὄψει τε καὶ ἀκοῆ γιγνόμενον, καλὸν εἶναι. ἀλλ' ἔχεις τι χρῆσθαι τῷ λόγῳ; ἢ τι καὶ ἄλλο ἐρεῖς μοι, ὦ Ἱππία; ΙΠ. Ἀνάγκη, γοῦν γε τὰ εἰρημένα, ὦ Σώκρατες, μὴ ἀλλ' ἄττα ἢ ταῦτα λέγειν. ΣΩΚΡ. Καλῶς δὴ λέγετε. (φήσει) οὐκοῦν εἴπερ τὸ διὰ ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδύ, καλόν ἐστιν· ὃ μὴ τοῦτο τυγχάνει ὂν τῶν ἡδέων, δῆλον ὅτι οὐκ ἂν καλὸν εἴη. ὁμολογήσομεν; ΙΠ. Ναί. ΣΩΚ. Ἦ οὖν τὸ διὰ ὄψεως ἡδὺ (φήσει) διὰ ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἐστιν ἡδύ, ἢ τὸ διὰ ἀκοῆς ἡδύ, διὰ ἀκοῆς καὶ ὄψεως ἐστιν ἡδύ; Οὐδαμῶς φήσομεν τὸ θάτερον τοῦ ἑτέρου ὄν, τοῦτο διὰ ἀμφοτέρων εἶναι. τοῦτο γὰρ δοκεῖς ἡμῖν λέγειν. ἀλλ' ἡμεῖς ἐλέγομεν ὅτι καὶ ἑκάτερον τούτων, αὐτὸ καθ' αὑτό, τῶν ἡδέων, καλὸν εἴη, καὶ ἀμφότερα. οὐχ οὕτως ἀποκρινώμεθα; ΙΠ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν (φήσει) ἡδὺ ἡδέος ὁτιοῦν ὁτουοῦν διαφέρει τούτῳ τῷ ἡδὺ εἶναι; μὴ γὰρ εἰ μείζων τις ἡδονὴ ἢ ἐλάττων, ἢ μᾶλλον ἢ ἧττον ἐστίν, ἀλλ' εἴτις αὖ τοῦτο διαφέρει, τῷ ἡ μὲν, ἡδονὴ εἶναι, ἡ δ', μὴ ἡδονή, τῶν ἡδονῶν. οὐχ ἡμῖν γε δοκεῖ. οὐ γάρ; ΙΠ. Οὐ γὰρ οὖν δοκεῖ. ΣΩΚ. Οὐκοῦν (φήσει) διὰ ἄλλό τι ἢ ὅτι ἡδοναί εἰσι, παρείλεσθε ταύτας τὰς ἡδονὰς ἐκ τῶν ἄλλων ἡδονῶν· ἰδοῦσά τι ὁρῶντες ἐπ' ἀμφοῖν, ὅτι ἔχουσι τὸ διάφορον τῶν ἄλλων, εἰς ὃ ἀποβλέποντες, καλὰς φατὲ αὐτὰς εἶναι. οὐ γάρ πω διὰ τοῦτο καλή ἐστιν ἡδονὴ ἡ διὰ τῆς ὄψεως, ὅτι διὰ ὄψεως ἐστίν. εἰ γὰρ τοῦτο αὐτῆ ἦν ὃ αἴτιον καλῆ εἶναι, οὐκ ἂν ποτε ἐν ἡ ἑτέρα, ἡ διὰ τῆς ἀκοῆς, καλή. οὐκοῦν ἔτι γε διὰ ὄψεως ἡδονή. Ἀληθῆ λέγεις, φήσομεν; ΙΠΠ. Φήσομεν γάρ. ΣΩΚΡ. Οὐδέ γ'

quia nemo sit qui nos non irrideat, si dicamus iucundum nō esse edere, sed pulchrum: odorari rem suauem, non esse iucundum, sed pulchrum. venereæ quoq; rei sensum, dulcissimum quidpiam esse vnusquisque æquè ac nos contendet: ita tamen vt quū ei operam dare aliquis voluerit, se ab aliorum hominum conspectu debeat subducere, quasi rem turpissimam acturum. Quum hæc dixerimus, Hippias, ille fortasse respondebit, Intelligo vos iamdudum pudore detineri, vt has omnes voluptates, pulchras esse affirmetis, idcirco quòd hominū assensus huic rei aduersetur. ego verò nō id quærebam, quod vulgo pulchrū videtur, sed id quod reuera est huiusmodi. Id enim, opinor, dicemus quod pulchrum esse posuerimus, partem scilicet eam iucundi quæ per oculorum auriúmque sensum immanat. Tu verò, Hippia, écquid de te statues? aliúdne quidpiam excipiemus? HIP. Non alia profectò præter hæc, mi Socrates, quæ à nobis sunt dicta, sed illa eadem inculcabimus. SOCR. Atqui ille, Præclarè vos quidem dicitis, inquiet. Si igitur id quod visus & auditus ministerio iucundum accedit, pulchrum est, quod per alium quempiam sensum oblectat, nimirum haud pulchrū fuerit. itáne fatebimur? HIP. Certé. SO. Ille verò, Si (inquiet) id quod per visum cōparatur, iucūdum est, nónne per auditum & visum erit iucundum? Ad hæc nos respōbimus, Nequaquam illud esse iucundum per vtrunque sensum, quod tantùm est per alterū. hoc enim nobis dicere videris. Nos verò affirmabamus, quiduis è duobus his iucundis ipsum per se iucundum esse, & vtrunque simul. nónne ita respondendum est? HIP. Omnino. SOCR. Nihílne (inquiet ille) à iucūdo iucūdum, eo ipso quod iucundum est, discrepat? non quæro vtrū maior minórve sit voluptas, aut magis minúsve voluptate voluptas: sed vtrū ex pluribus voluptatibus vna quædam hoc ipso ab alia differat, quòd hæc quidé, voluptas sit, alia minimé. nobis quidem non videri dicemus. HIP. Non videri plané. SOCR. Itaque (inquiet ille) nónne alia quapiam de causa quàm quòd sunt voluptates, has maximè voluptates è cæteris voluptatibus selegistis: dum tale quidpiam in vtrisque videretis, quòd nimirum habeant naturā quandam ab aliis discrepantem, illius ratione pulchras illas esse affirmatis? neque enim ea voluptas quę per visum percipitur, idcirco pulchra est quòd per visum existit. nam si illius pulchritudinis hæc esset causa, nullo modo ea quæ per auditum fit, pulchra esset, quum per visum nequaquam efficiatur. Nos autē veráne illum dicere confitebimur? HIP. Prorsus. SOCR. Neque

Fortasse τοῦτο scribēdum est. ut intell. διὰ τοῦτο: videlicet διὰ ὄψεως, vel διὰ ἀκοῆς. nam statim pòst quæritur ánnon quod alterutro est ἡδύ, sit etiam utroque.

Pro ἔπηε in uet. est γρ. eodémque modo paulo pòst, in loco qui omnino similis est, ἔκουσι δὲ διὰ ἀκοῆς ἡδονή. Vbique autem hanc uet. libri lectionem sequendā esse puto.

rurſus auditus voluptas, hactenus pulchra quia per auditum fit: alioqui ea quæ per viſum percipitur, pulchra non eſſet: quandoquidem non eadem ſit atque illa quæ per auditum efficitur. Eum virum qui hæc dixerit, Hippia, veráne dicere confitebimur? HIP. Vera nimirum. SOCR. Vtræque tamen ſunt pulchræ, quemadmodum affirmatis. Idne dicimus? HIP. Certé. SOCR. Habent ergo commune quiddam atque idem, quod eas pulchras efficit, quódq; ambabus cõmuniter ineſt, & vnicuique propriè. alioqui haud ambæ pulchræ eſſent, & vtraque. Agedum verò, quaſi ille coràm eſſet, ita mihi reſponde. HIP. Ita mihi vt ais videri reſpondeo. SOC. Si enim ambæ hæ voluptates aliquo modo afficerentur, quo non earum vtraque, haudquaquam hac affectione pulchræ eſſent. HIP. Quî enim fieri poſſet, Socrates, vt quod in neutram illarum cadit, ambæ perpetiantur? SOCR. Non ita tibi videtur? HIP. Nimirum & iſtarum rerum & dicendi generum iſtorũ prorſus eſſem imperitus. SOCR. Iucundè quidem, Hippia. ego verò fortaſſe videre mihi quidem aliquid videor, quo exiſtimẽ rem huiuſmodi eſſe qualem ſignificaſti: videlicet fieri nullo modo poſſe: reuera tamẽ nihil tale animaduerto. HIP. Non videris videre, Socrates, ſed eam prorſus expeditã paratámque deſpicis. SOCR. Enimuero permulta huiuſmodi animo eminus obuerſantur, quibus equidem non adhibeo fidem: quãdoquidem tibi, qui mortalium omnium hodie ſuperſtitum maiorem pecuniæ copiam ſapientiæ nomine cumulaſti. Me autem (mihi crede) qui nullam vnquam inde pecuniã collegi, hic tenet ſcrupulus, ne me ludifices, ac volẽs ſciens inducas in errorem. adeo multa mihi videntur, ſententiam vtrò citróque commutanti. HIP. Nemo te melius, Socrates, intelliget, ludam néene, ſi tua illa animi ſenſa coneris enuntiare. comperieris enim haud dubiè nihil dicere: quãdoquidem nihil inuenies, quo quum nec ego afficiar nec tu, ambo tamen afficiamur. SOCR. Quomodo ais, Hippia? aliquid enim fortaſſe dicis quod ego minus intelligam. ſed quid hac de re velim, dilucidius me exponentem audi. Hæc enim mea ſententia eſt, quod neque contingit me eſſe, neque ſum, neq; tu, hoc ambos pati nos poſſe: item alia quæ ambo patimur, neutrum noſtrûm exiſtere. HIP. Portenta nimirum quædam afferre videris, Socrates, & quàm hactenus etiam maiora. Rem modò circumſpice: Si ambo iuſti eſſemus, nónne vterque? vel ſi iniuſtus

A αὖ ἡ δι' ἀκοῆς ἡδονή, ὅτι δι' ἀκοῆς ἐστί, διὰ τοῦτα τυγχάνει καλή. οὐ γὰρ ἄν ποτε αὖ ἡ διὰ τῆς ὄψεως, καλὴ ὦν. οὐκοῦν ἔτι γε δι' ἀκοῆς ἡδονή. ἀληθῆ φήσομεν, ὦ Ἱππία, λέγειν τὸν ἄνδρα τοῦτα λέγοντα; ΙΠ. Ἀληθῆ. ΣΩΚΡ. Ἀλλὰ μὴν τοι ἀμφότεραί γ' εἰσὶ καλαί, ὡς φατέ. φαμὴν γάρ; ΙΠ. Φαμήν. ΣΩ. Ἔχοιμεν ἄρα τι ὃ αὐτό, ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς εἶναι; τοῦτο κοινὸν τοῦτο, ὃ καὶ ἀμφοτέραις αὐταῖς ἔπεστι καὶ κοινῇ, καὶ ἑκατέρᾳ ἰδίᾳ. οὐ γὰρ ἄν που ἄλλως ἀμφοτέραί τε καλαὶ ἦσαν, καὶ ἑκατέρα. ἀποκρίνου ἐμοὶ ὡς ἐκείνῳ. ΙΓ. Ἀποκρίνομαι· καὶ ἐμοὶ δοκεῖ ἔχειν ὡς λέγει. ΣΩΚ. Εἰ ἄρα τι αὖ ταῖν αἰσθήσεοιν ἀμφοτέραιν πεπόνθασιν, ἑκατέρα δὲ μή, οὐκ ἄν γοῦν γε τῷ παθήματι εἶεν καλαί. ΙΠ. Καὶ πῶς ἂν εἴη τοῦτο, ὦ Σώκρατες; μηδ' ἑτέρας πεποιθυίας τι τῶν ὄντων ὁποιωνοῦν, ἔπειτα τοῦτο ὃ πάσχουσι μηδετέρα πεπονθέναι, ἀμφοτέρας πεπονθέναι; ΣΩΚ. Οὐ δοκεῖ σοι; ΙΠ. Πολλὴ γὰρ ἂν μ' ἔχοι ἀπειρία καὶ τῆς τούτων φύσεως, καὶ τῆς τῶν πρόσθεν λέξεως λόγων. ΣΩΚΡ. Ἥδεως γε, ὦ Ἱππία. ἀλλὰ γὰρ ἐγὼ ἴσως κινδυνεύω δοκεῖν μοί τι ὁρᾶν οὕτως ἐναργῶς ὡς σὺ φῂς ἀδυνατον εἶναι, ὁρᾶν δ' οὐδέν. ΙΓ. Οὐ κινδυνεύεις, ὦ Σώκρατες· ἀλλὰ πάνυ ἑτοίμως παρορᾷς. ΣΩΚΡ. Καὶ μὴν πολλά γέ μοι παραφαίνεται τοιαῦτα περὶ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀπιστῶ αὐτοῖς· ὅτι σοὶ μὲν οὐ φαντάζεται, ἀνδρὶ πλέον ἢ χιλίοις ἐναργέστερον εἰργασμένῳ τὴν νεωστὶ ὅτι σοφίαν· ἐμοὶ δέ, ὡς τὸ ἐνδεὲς πώποτε εἰργασάμην. καὶ ἐνθυμοῦμαι, ὦ ἑταῖρε, μή παίζῃς περὶ ἐμὲ καὶ ἑκὼν ἐξαπατᾷς. οὕτω μοι σφόδρα καὶ πολλὰ καταφαίνεται. ΙΠ. Οὐδείς σου, ὦ Σώκρατες, κάλλιον εἴσεται εἴτε παίζω εἴτε μή, ἐὰν ὅτι χειρήσῃς λέγειν τὰ παραφαινόμενα σοὶ τοῦτα. φανήσῃ γὰρ ἐνδεὲς λέγων. οὐ γὰρ μή ποτε βύρῃς, ὃ μήποτ' ἐγὼ πέπονθα, μήτε σύ, τοῦτ' ἀμφοτέροις ἡμᾶς πεπονθότας. ΣΩ. Πῶς λέγεις, ὦ Ἱππία; ἴσως μὲν τι λέγεις, ἐγὼ δ' οὐ μανθάνω. ἀλλὰ μοι διαφέρειν ἀκούειν ὃ βούλομαι λέγειν. ἐμοὶ γὰρ φαίνεται, ὃ μήτ' ἐγὼ πέπονθα εἶναι, μήτ' εἰμί, μηδ' ἂν σὺ εἶ, τοῦτο ἀμφοτέροις πεπονθέναι ἡμᾶς οἶσθ' εἶναι ἔτερα δ' αὖ ἀμφοτέροις πεπονθέναι ἡμᾶς οἶσθ' εἶναι, ταῦτα ἐνδέτερον εἶναι ἡμῶν. ΙΠ. Τέρατα αὖ ἀποκρινομένου ἔοικας, ὦ Σώκρατες, ἔτι μείζω ἢ ὀλίγον πρότερον ἀπεκρίνω. σκόπει γάρ· πότερον εἰ ἀμφότεροι δίκαιοι ἐσμέν, οὐ καὶ ἑκάτερος ἡμῶν εἴη ἄν; ἢ εἰ ἄδικος

B

C

D

E

Videtur expungenda particula καὶ ante κοινῇ.

Non videtur necesse mutare λέγεις, quæ possit subaudiri & ἐμοὶ: sic hæc quoque in eius persona dicantur.

ἑκάτερος, οὐ καὶ ἀμφότεροι αὖ; ἢ εἰ ὑγιαί- A vterque, nónne & ambo? aut si sani ambo,
νοντες, οὐ καὶ ἑκάτερος; ἢ εἰ κεκμηκώς τι, ἢ nónne vterque? & si, vterque nostrûm in
τετραυμάτος, ἢ πεπληγμένος, ἢ ἄλλ' ὁτιοῦν aliquo laborat, vel vulneratus est vel per-
πεπονθὼς ἑκάτερος ἡμῶν εἴη, οὐ καὶ ἀμφότε- cussus, siue aliud quidpiã passus fuerit, nón-
ροι αὖ ταῦτα πεπόνθαμεν; ἔτι δ' οἶνον εἰ ne vterq; nostrûm idem perpetimur? præ-
χρυσοῦ αὖ ἢ ἀργυροῦ, ἢ ἐλεφαντίνου, εἰ ὃ βού- terea, si aurei vel argentei vel eburnei, atq;
λει, γηραιός, ἢ σοφοὶ, ἢ τίμιοι, ἢ γεγοντές γε etiam, si vis, generosi vel sapientes, vel ho-
ἢ νέοι, ἢ ἄλλο ὅ,τι βούλει τῶν ἐν ἀνθρώποις, nestrûm esse? s o c. Omnino quidem. H I P.
ἀμφότεροι τυγχάνομεν ὄντες· ἆρ' οὐ μεγάλη Verùm ipse Socrates res ipsas totas non cõ
ἀνάγκη καὶ ἑκάτερον ἡμῶν τοῦτο εἶναι (τὸ); Σ Ω. sideras, neque illi ipsi quibuscum dispu-
Παίτως γε δή που. I Π. Ἀλλὰ γὰρ δή σου, ὦ B tare soles: applauditis autem quasi ipsum pul-
Σώκρατες, τὰ μὲν ὅλα τῶν πραγμάτων ὀλι- chrum præ manibus habeatis: & vnamquam-
γωρεῖς, ὀλίγῳ δὲ ἐκείνοις οἷς σὺ εἴωθας ἁμιλλᾶ- que rem differendo dissecatis atque conci-
σθαι· κρύπτετε δὲ ἀπολαμβάνοντες τὸ καλὸν, diditis. idcirco magna vos latent corpora,
καὶ ἕκαστον τῶν ὄντων ἐν τοῖς λόγοις κατα- continuam essentiam ex ipsa natura sortita.
τέμνοντες. ἁμᾶ ταῦτα οὕτω μεγάλα ὑμᾶς λανθάνει καὶ διωκεκῶς σώματα τῆς οὐ- Nunc verò huius rei ita te veritas fugit, vt
σίας πεφυκότα. καὶ νῦν τοσοῦτον σε λέληθεν, putes esse passionem aliquam vel essentiam,
ὥστε οἴει εἶναί τι ἢ πάθος, ἢ οὐσίαν, ἢ πρὸς μὲν quæ circa ambo quædam versetur, circa verò
ἀμφότερα ταῦτα ἔστιν ἅμα, πρὸς δὲ ἑκά- vtrunque minimé: atque vicissim, quæ circa
τερον οὔ· ἢ αὖ πρὸς μὲν ἑκάτερον, πρὸς δὲ C vtrunque quidem sit, circa ambo verò nequa-
ἀμφότερα οὔ. οὕτως ἀλογίστως καὶ ἀσκέ- quam. adeo ratione caretis, imprudentes, fatui, incogitantes es-
πτως καὶ βὐήθως καὶ ἀδιανοήτως διάκεισθε. tis. s o c r. Hæc nimirum est, Hippia, con-
Σ Ω. Τοιαῦτα, ὦ Ἱππία, τὰ ἡμέτερα ἔστιν, ditio nostra: non qualem quis optaret (vt
οὐχ οἷα βούλεταί τις (φασὶν αἰθρηποι ἑκά- vulgato prouerbio perhibetur) sed qualis
στοτε παροιμιαζόμενοι) ἀλλ' οἷα δυνατά. esse potest. tu verò nos tuis admonitioni-
ἀλλὰ σὺ ἡμᾶς ὀνίνης, ἀεὶ νουθετῶν. ἐπεὶ καὶ bus semper iuuas. etenim quàm stolidè af-
νῦν, πρὶν ὑπὸ σοῦ ταῦτα νουθετηθῆναι, ὡς fecti essemus, antequã à te admoneremur,
βὐήθως διεκείμεθα, ἔτι σοὶ μᾶλλον ἐγὼ ἐπι- dilucidius adhuc tibi aperiam, si ea quæ de
δείξω, εἰπὼν ἃ διανοούμεθα περὶ αὐτῶν. ἢ μή his cogitaremus, commemoraro. dicámne? H I P. Scienti, Socrates, id quidem cõ-
εἴπω; I Π. Εἰδότι μὲν ἐρεῖς, ὦ Σώκρατες. οἶ- memorabis. illorũ enim qui in disputando
δα γὰρ ἑκάστους τῶν περὶ τοὺς λόγους ὡς διά- versantur, affectionẽ perspectam habeo. at
κεινται. ὅμως δ' εἴ τι σοὶ ἥδιον, λέγε. Σ Ω Κ. si ita lubet, expone. s o c r. Lubet verò ma-
Ἀλλὰ μὲν ἥδιόν γε. ἡμεῖς γὰρ, ὦ βέλτιστε, ximé. Enimuero ita rudes eramus antequã
οὕτως ἀβέλτεροι ἦμεν πρίν σε ταῦθ' ἡμῖν εἰ- D tu hæc diceres, vt de me ac te opinaremur,
πεῖν, ὥστε δόξαν εἶχεν ἐμοῦ τε καὶ σοῦ vtrunque nostrûm esse vnum: neque tamẽ
ὡς ἑκάτερος ἡμῶν εἷς ἐστί. τοῦτο δὲ, ὃ ἑκάτε- ambos id esse quod quisque nostrûm sit.
ρος ἡμῶν εἴη, οὐκ ἄρα εἴημεν ἀμφότεροι. οὐ non enim vnus, sed duo sumus. adeo fatui
γὰρ εἷς ἐσμέν, ἀλλὰ δύο. οὕτως βὐήθικῶς εἴχο- eramus. nunc verò abs te didicimus, si duo
μεν. νῦν δὲ τῷδε σοῦ πάρα ἀνεδιδάχθημεν ὅ- sumus, duos similiter vtrunque nostrûm
τι εἰ μὲν δύο ἀμφότεροι ἐσμέν, δύο καὶ ἑκά- esse necessarium existere: & si vnus vter-
τερον ἡμῶν ἀναγκαῖον εἶναι (τὸ)· εἰ δὲ εἷς ἑκάτε- E que, vnum pariter ambos. Fieri enim non
ρος, ἵνα καὶ ἀμφοτέρους ἀνάγκη εἶναι. ὃ γὰρ οἱόντε δι- potest, ex Hippiæ quidem decreto atq; sen-
νεκεῖ λόγῳ τῆς οὐσίας χρῆ Ἱππίαν ἄλλως ἔ- tentia, vniuersali & continua essentiæ ra-
χειν. ἀλλ' ὃ αὖ ἀμφότερα ἐῶ, τοῦτο καὶ ἑκά- tione rem se aliter habere. sed quod ambo
τερον καὶ ὃ ἑκάτερον, ἀμφότερα εἶναι (τὸ). πεπει- erant, idem & vterque: & contrà, quod v-
terque, pariter ambo. Nunc igitur à te per-
suasus hîc sedeo. priùs tamẽ, Hippia, id mi-
hi in memoriam reuoca, vtrum vnus ego
& tu simus, vel tu duo, & ego duo. H I P P.
Quid ais Socrates? s o c. Hæc ipsa quæ di-
co. vereor enim apertè corã te loqui. nam
mihi indignaris postquam tibi aliquid di-

σμένος δὴ νῦν ἐγὼ ὑπὸ σοῦ ἐνθάδε καθημαι. πότερον μὲν οὖν, ὦ Ἱππία, ὑπόμνησόν με πότε-
ρον εἷς ἐσμεν ἐγώ τε καὶ σὺ, ἢ σύ τε δύο εἶ, κἀγὼ δύο. I Π. Τί λέγεις, ὦ Σώκρατες; Σ Ω. Ταῦτα
ἄρα λέγω. φοβοῦμαι γάρ σε ἀφανῶς λέγειν, ὅτι μοι χαλεπαίνεις ἐπειδάν τι δόξῃς σαυτῷ λέ-

cere videris. Iam verò illud quoque mihi dicito, nónne vterque noſtrûm, vnus, & vnum eſſe contingit vtrunque? HIP. Omnino. SOC. Quòd ſi vnus, impar quoque. nónne vnum, impar eſſe arbitraris? HIP. Equidem. SOCR. Num & ambo, quum ſimus duo, impares ſumus? HIP. Nequaquam. SO. Sed pares ambo? HIP. Pares. SOC. Nunquid ex eo quòd ambo pares, par quoque eſt vterque noſtrûm? HIP. Minimé. SOCR. Non igitur (quemadmodũ modò dicebas) penit⁹ eſt neceſſe, quælibet ambo vtroſque, & quælibet vtraque, ambos eſſe. HIP. Non in huiuſmodi quidé rebus, ſed in his quas ego ſuperius comme moraui. SOCR. Satis eſt, mi Hippia. nam iſta abundè ſatisfaciunt, quandoquidem alia ſic, alia aliter ſe habere videantur. Dixi equidem (ſi bene meminiſti vnde hic ſermo manarit) voluptates quę ex viſu & auditu proficiſcuntur, non hactenus eſſe pulchras, quòd vtraque earum afficiatur, ambæ nequaquam: vel quòd ambæ, ſed vtraque minimé. imò hactenus quòd ambæ afficiantur & vtraque: & idcirco ambas & vtraſque pulchras eſſe, tu quoque conceſſiſti: & ego hac de cauſa, per illam ipſam eſſentiam quæ ambas ſequitur, ambas eſſe pulchras, ſi modò pulchræ ſunt, exiſtimaui: per eam verò quæ alteram deſerit, minimé. & nũc quoque ita opinor. Verùm mihi, tãquam repetito principio, dicas, ſi voluptates quæ per auditum & viſum fiunt, ambæ & vtraque pulchræ ſunt, quod ipſas pulchras efficit, nónne ambas & vtranque ſequitur? HIP. Plané. Nónne ex eo quòd vtraq; atq; ambæ ſunt voluptates, pulchræ ſunt? vel hac ratione aliæ quoque voluptates, non minus pulchræ: nihil enim minus voluptates illas eſſe conſtitit. an meminiſti? HIP. Memini. SOC. Sed quoniam per viſum & auditum fiunt, idcirco pulchras illas eſſe dictum eſt. HIP. Ita nimirum dictum eſt. SOCR. Videris an verum dicam. ſic enim (ſi bene memini) diximus, Pulchrum id eſſe quod iucundum eſt, nõ quidem per ſenſus quoſlibet, ſed per viſum dũtaxat atque auditum. HIPP. Sic prorſus. SOC. Nónne paſſio hæc ambas ſequitur, vtranque minimé? non enim vtraque illarum (ſicuti diximus ſuprà) per ambas ſũt: ſed ambæ quidem per ambas, vtraque minimé. éſtne ita? HIP. Eſt. SO. Non igitur hoc vtræq; ſunt pulchræ, quod non ſequitur vtraſque. ambo enim non ſequitur vtrunque. Itaq, ambo illa vocare pulchra ex hypotheſi licet: vtraque verò, nequaquã. an aliter dicimus? nónne hoc neceſſarium eſt?

A γειν. ὅμως δ' ἔτι μοι εἰπέ· οὐχ εἷς ἡμῶν ἑκάτερος ἐστί, καὶ πέπονθε τοῦτο εἷς ἕκαστος ὤν; ΙΠ. Παίυ γε. ΣΩ. Οὐκοῦν, εἴπερ εἷς, καὶ περιττὸς ἂν εἴη ἑκάτερος ἡμῶν. ἢ οὔ; ΣΤ. Ἔγωγε. ΣΩΚ. Ἦ καὶ ἀμφότεροι οὕτω περιττοὶ ἐσμέν, δύο ὄντες; ΙΠ. Οὐκ ἂν εἴη, ὦ Σώκρατες. ΣΩ. Ἀλλ' ἄρτιοί γε ἀμφότεροι. ἦ γάρ; ΙΡ. Παίυ γε. ΣΩΚ. Μῶν οὖν, ὅτι ἀμφότεροι ἄρτιοι, τούτου ἕνεκα καὶ ἑκάτερος ἄρτιος ἡμῶν ἐστίν; ΙΡ. Οὐ δῆτα.

B Οὐκ ἄρα πᾶσα ἀνάγκη (ὡς νυῦ δὴ ἔλεγες) ἃ ἂν ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερον· καὶ ἃ ἂν ἑκάτερον, καὶ ἀμφοτέρους εἶ. ΙΠ. Οὐ πάνυ γε τοιαῦτα, ἀλλ' οἷα ἐγὼ τοτὲ μὲν ἔλεγον. ΣΩ. Ἐξαρκεῖ, ὦ Ἱππία. ἀγαπητὰ γὰρ καὶ ταῦτα, ὅπῃ τὰ μὲν οὕτω φαίνεται, τὰ δ' οὐχ ὥσαυτως ἔχοντα. καὶ γὰρ ἐγὼ ἔλεγον (εἰ μέμνησαι ὅθεν οὗτος ὁ λόγος ἐλήλυθε) ὅτι ἡ ἀφ' ἧς ὄψεως καὶ δι' ἀκοῆς ἡδονὴ οὐ τοῦτο ἂν εἴη καλαί, ὅτι τυγχάνοιεν ἑκατέρα μὲν αὐτῶν εἶ) πε-

C πονθυῖα, ἀμφότεραι δὲ μή· ἢ ἀμφότεραι μὲν, ἑκατέρα δὲ μή· ἀλλ' ἐκείνῳ ᾧ ἀμφότεραί τε καὶ ἑκατέρα· διότι συνεχώρεις ἀμφοτέρας τε αὐτὰς εἶ) καλὰς, καὶ ἑκατέραν. τούτου δὴ ἕνεκα, τῇ οὐσίᾳ τῇ ἐπ' ἀμφοτέρα ἐπομένῃ ᾠμην, εἴπερ ἀμφοτέρα ἐστὶ καλά, ταύτην δεῖν αὐτὰ καλὰ εἶ)· τῇ δὲ χῇ τὰ ἕτερα ἀπολειπομένῃ, μή. καὶ ἔτι νυῦ οἶμαι. ἀλλὰ μοὶ λέγε, ὥσπερ ἐξ ἀρχῆς· ἡ δι' ὄψεως ἡδονὴ καὶ ἡ δι' ἀκοῆς, εἴπερ ἀμφότεραί τ' εἰσὶ

D καλαὶ καὶ ἑκατέρα, ἆρα ὃ ποιεῖ αὐτὰς καλὰς, οὐχὶ καὶ ἀμφοτέραις γε αὐταῖς ἕπεται καὶ ἑκατέρᾳ; ΙΠ. Παίυ γε. ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν ὅτι ἡδονή ἐστε ἑκατέρα τ' ἐστὶ, καὶ ἀμφότεραι, ἀφ' τοῦτο αὖ εἶεν καλαί; ἢ ἀφ' τοῦτο μὲν καὶ ἄλλαι πᾶσαι αὖ οὐδὲν τούτων ἧττον εἶεν καλαί; ὀλίγον γὰρ ἧττον ἡδοναὶ ἐφαίνοντο οὖσαι, εἰ μέμνησαι. ΙΠ. Μέμνημαι. ΣΩΚ. Ἀλλ' ὅτι γε δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς αὗταί εἰσι, ἀφ' τοῦτο ἐλέγετο καλὰς αὐτὰς εἶ). ΙΠ.

E Καὶ ἐρρήθη οὕτω. ΣΩΚΡ. Σκόπει δὲ εἰ ἀληθῆ λέγω. ἐλέγετο γὰρ (ὡς ἐγὼ μνήμης ἔχω) τοῦτ' εἶ) καλὸν ὃ ἡδύ, οὐ πᾶν, ἀλλ' ὃ αὖ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἦ. ΙΠ. Ἀληθῆ. ΣΩΚ. Οὐκοῦν τοῦτό γε ὃ πάσης ἀμφοτέρας μὲν ἕπεται, ἑκατέρᾳ δὴ οὔ; οὐ γάρ που ἑκάτερόν γε αὐτῶν (ὅπερ ἐν τοῖς τοτὲ ἔλεγεν) δι' ἀμφοτέρων ἐστίν· ἀλλ' ἀμφότερα μὲν δι' ἀμφοῖν, ἑκάτερον δὲ δι' ἑνός ἐστι ταῦτα; ΙΠ. Ἔστιν. ΣΩ. Οὐκ ἄρα τούτῳ γε ἑκάτερον αὐτῶν ἐστὶν καλὸν, ὃ μὴ ἕπεται ἑκατέρῳ. ὃ γὰρ ἀμφότερον ἑκατέρῳ οὐχ ἕπεται. ὥστε ἀμφότερα μὲν αὐτὰ φαίνεται καλὰ κῇ τὴν ὑποθεσιν ἔχειν, ἑκάτερον δὲ οὐκ ἔχει. ἢ πῶς λέγομεν; οὐκ αἰσχυ-

ΙΠ. Φαίνεται. ΣΩ. Φῶμεν δ' ἂν ἀμφότερα μὲν καλὰ εἶ), ἑκάτερον δὲ μή φῶμεν; ΙΠ. Τί γὰρ κωλύει; ΣΩ. Τόδε ἔμοιγε, ὦ φίλε, δοκεῖ κωλύειν, ὅτι ἴσως που ἡμῖν τὰ μὲν οὕτως ὑπηγγύμνασται ἑκάστοις, εἴ τῳ ἀμφοτέροις ἐπιγίγνοιτο, καὶ ἑκατέρῳ· καὶ εἴ τῳ ἑκατέρῳ, καὶ ἀμφοτέροις, ἅπαντα ὅσα σὺ διῆλθες. ἦ γάρ; ΙΠ. Ναί. ΣΩ. Ἃ δέ γε αὖ ἐγὼ διῆλθον, οὐ. ὧν δὴ ἴσως καὶ αὖτὸ τὸ ἑκάτερον καὶ τὸ ἀμφότερον. ἔστιν ἅττως; ΙΠ. Ἔστι. ΣΩ. Ποτέρων οὖν, ὦ Ἱππία, δοκεῖ σοι τὸ καλὸν εἶ); πότερον ὧν σὺ ἔλεγες; εἴ τῳ ἐγὼ ἰσχυρός, καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι· καὶ εἴ τῳ ἐγὼ δίκαιος, καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι· καὶ εἴ τῳ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος. οὕτω δὴ καὶ εἴ τῳ ἐγὼ καλός, καὶ σύ, καὶ ἀμφότεροι· καὶ εἴ τῳ ἀμφότεροι, καὶ ἑκάτερος. ἢ σοὶ μὲν κωλύει, ὥσπερ ἄρτιόν τινων ὄντων ἴσως ἀμφοτέρων, τάχα μὲν ἑκάτερα αὖ περιττὰ εἶ), τάχα δ' ἄρτια· καὶ αὖ ἀρρήτων ἑκατέρων ὄντων, τάχα μὲν ῥητὰ τὰ συναμφότερα εἶ), τάχα δ' ἄρρητα; καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα, ἃ δὴ καὶ ἐγὼ ἔφην ἐμοὶ δοκεῖν φαίνεσθαι. ποτέρων δὴ τίθης τὸ καλόν; ἢ ὥσπερ ἐμοὶ δοκεῖ αὐτὸ καταφαίνεται, καί σοι; πολλὴ γὰρ ἀλογία ἔμοιγε δοκεῖ εἶ), ἀμφοτέρους μὲν ἡμᾶς εἶ) καλοὺς, ἑκάτερον δὲ μή· ἢ ἑκάτερον μέν, ἀμφοτέρους δὲ μή, ἢ ἄλλο ὁτιοῦν τῶν τοιούτων. οὕττως αἱρῇ ὥσπερ ἐγώ, ἢ ἄλλως; ΙΠ. Οὕττως ἔγωγε, ὦ Σώκρατες. ΣΩΚ. Εὖ γε σὺ ποιῶν, ὦ Ἱππία· ἵνα καὶ ἀπαλλαγῶμεν πλείονος ζητήσεως. εἰ γὰρ τούτων γ' ὅτι τὸ καλόν, οὐκ ἂν ἔτι εἴη τὸ δι' ὄψεως ἢ ἀκοῆς ἡδὺ, καλόν. ἀμφότερα μέν γὰρ ποιεῖ καλὰ τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς, ἑκάτερον δ' οὔ. τοῦτο δ' ἐγὼ ἀδυνατον, ὡς ἐγώ τε καὶ σὺ δὴ "ὁμολογοῦμεν ὦ Ἱππία. ΙΠ. Ὁμολογοῦμεν γάρ. ΣΩ. Ἀδύνατον ἄρα τὸ δι' ὄψεως καὶ ἀκοῆς ἡδὺ, καλὸν εἶ). ἐπεὶ δή γε καλὸν γιγνόμενον, τί ἀδυνάτων τι προσέχει). ΙΠ. Ἔστι ταῦτα. ΣΩ. Λέγετε δὴ πάλιν (φησὶ) ἐξ ἀρχῆς, ὅπῃ τούτου διημάρτετε· τί φατὲ εἶ) τὸ τὸ καλόν, τὸ ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἡδοναῖς, δι' ὃ, τι ταύτας τοῦ τῶν ἄλλων διήνεγκεν καλὰς ὠνομάσατε. αἰδὰλκη δή μοι δοκεῖ εἶ), ὦ Ἱππία, λέγειν, ὅτι ἀσινέσταται) αὗται τῶν ἡδονῶν εἰσι καὶ βέλτισται, καὶ ἀμφότεραι καὶ ἑκατέρα. ἢ σὺ τί ἔχεις λέγειν ἄλλο ὦ διαφέρουσι τῶν ἄλλων; ΙΠ. Οὐδαμῶς. ΣΩ. Τοῦτ' ἄρα φησί, Λέγετε δὴ τὸ καλὸν εἶ) ἡδονὴν ὠφέλιμον; Ἔοικα μέν, φήσω ἔγωγε. σὺ δέ; ΙΠ. Καὶ ἐγώ. ΣΩ. Οὐκοῦν ὠφέλιμον (φήσει) τὸ ποιοῦν τἀγαθόν; τὸ δὲ ποιοῦν ἢ τὸ ποιήσαν ἕτερον νῷν δὴ ἐφαίνη. εἰς τέτοιον λόγον ἥκει ἡμῖν ὁ λόγος. ὅτε γὰρ τὸ ἀγαθὸν

A HIP. Videtur. SO. Dicendúmne est ambo quidē pulchra esse, vtraq; verò nequāquā? HIP. Quídni is o. At illud, mihi crede, obstare videtur, quòd quædam sic aliis adesse iudicata sunt, vt si ambobus adsint, adsint & vtriq;: & contrà, si vtriq;, ambobus. talia verò erant quæ tu cōmemorasti. HIP. Erant certé. SOCR. Quæ autem ego retuli, minimé: è quorum numero erat quod ambo dicitur, & quod vtrunque. éstne ita? HIP. Est. SOCR. Vtrum tibi videtur, Hippia, ex his quæ tu commemorasti, pulchrum esse? vt, si ego robustus & tu, ambo robusti. item si ego iustus & tu, ambo: & contrà, si ambo, & vterque. Vel nihil prohibet ita contingere, vt in ipsis paribus & imparibus vsuuenit. vbi ambo aliquando sunt paria, imparia vtraque, & aliquando paria: néc non vtraque interdum talia sunt vt exprimi opportunè nequeant, ambo queant, & aliquando nequeant? aliáque huius generis complura, quæ præsentiscere aiebam. In vtrorum numero Pulchrum ponis? an ita vt mihi videtur? Longius enim à ratione alienum mihi videretur, ambos esse pulchros, non vtrosque: vel contrà, vtrunque pulchrum, non ambo, aut aliud quidlibet huiusmodi. itáne eligis vt ego, vel illo modo? HIP. Sic equidem. SOCR. Rectè agis Hippia, vt à prolixiori disquisitione nosmet liberemus. Si enim ex his est pulchrū, non certè quod visus auditúsve ministerio iucundum est, pulchrum erit. ambo enim pulchra efficit, vtraque minimé. hoc autē fieri nullo modo potest, quemadmodum inter nos conuenit. HIP. Conuenit certē. SOC. Fieri igitur nullo modo potest vt quod visus auditúsque ministerio iucundū est, pulchrum sit. nam si id pulchrum esset, absurdum quiddam consequeretur. HIP. Vera hæc sunt. SOCR. Hîc contentiosus ille excipiet, Rem deintegro repetite: quandoquidem irritus fuit disquisitionis vestræ conatus: ecquídnam esse pulchrum hoc dicitis, quod ambabus voluptatibus inest, ac proinde maximo præter cæteras tributo honore pulchras appellastis? Necesse mihi, Hippia, videtur vt respondeamus quàm innoxiæ sint præ cæteris voluptatibus, atque optimæ, tam ambæ quàm vtraque. an tu aliquid aliud habes quo ab aliis differāt? HIP. Nihil. reuera enim sunt optimæ. SOCR. Tum ille subiunget, [a]Pulchrum igitur esse dicitis adiuuantem voluptatem. Videri mihi equidē dicam; tu verò? HIP. Ego quoque. SOC. Ille verò, Nónne id iuuat quod bonum efficit? efficiens autem & effectum inter se differre constitit. ac proinde eōdem relabimur. neque enim bonū

Malim ὁμολογοῦμεν utrobiq;: sicut & Fic. legit.

a OCTAVA definitio, *Pulchrum esse vtilem & fructuosam voluptatem.* quæ etiā definitio æquè in luto hæret vt superiores. Ita in omnes partes circūuenitur Hippias. Nihilominus tamen quasi re bene gesta ignorātiam suam tot argumentis deprehensam ita premit vt de quibusdam eloquentiæ mysteriis glorietur. Huiusmodi

est sophistarum ingenium cedere neciorum, & impudenter obloquentium. At vē ditat pulchram orationem, quum tamen ignoret quid sit pulchrum. Denique notatur finis huius disputationis, vt sophistarum videlicet impudentia & ignorantia cōuincatur. Vnus enim ille fructus est, qui vel ex ipsorum consuetudine & colloquio, vel ex scriptorum lectione colligi potest, vt ex ipsorum vecordia & mendaciis veritas elucescat, & sobrii homines magis abhorreāt ab illorum insania.

esset pulchrū, neq; cōtrà pulchrū, bonū: si quidē aliud vnūquodque illorū esset. Ré ita se habere respōdebimus: si quidē sana mēte sumus. nefas enim est rectè loquenti minimè assentiri. HIP. Ecquid aliud, Socrates, hæc omnia esse existimas quàm vellicationes cōcisionésq; quasdā verborū, quemadmodum modò dicebā, frustatim diminutas? Illud verò pulchrum est, & multi etiam faciendum est, vt quis possit rectè & elegāter orationem componere in foro, vel in senatu, vel alio aliquo publico conuentu penes quē sit summa rerum: & ita apud illū dicere vt fidē facias, ac proinde non minima sed longè maxima augustissimáq; præmia reportare, suiipsius videlicet & suarū rerū amicorúmq; salutē & incolumitatē. Hæc sanè, his minutulis prætermissis, seriò sunt cōplectēda, ne deliramēta & nugas tractādo, vehemēter demens esse videaris. SO. At tu felix es, mi Hippia, qui quib⁹ in rebus adhibēdū sit studiū intelligis, & ipse quoq; in iis rebus (sicuti ipse affirmas) abūdè elaborasti. Me verò infelix quædā sors, vt videtur, occupat, quippe qui semper vltrò citróque dubitabundus oberro. Quoties autem sapientiam meam vobis sapientibus patefacio, à vobis probrosè excipior. obiicitis enim continuò quæ & tu modò obiecisti mihi, me videlicet stolida, exilia & nullius momenti serio quodam studio versare. quum verò tandem à vobis persuasus, eadem quæ & vos pronuntio, Optimū esse luculenter dicere in foro, & alio quouis publico cœtu, & quod volueris, consequi: cōtinuò nōnulli è nostris (ille verò maximè qui me semper coarguit) me increpare solent, illorúmque voces meis auribus circumsonātes quotidie audio, vt nihil quàm probra vtrinq; percipiam. est enim vir ille mihi genere proximus, & vnà mecū habitat. Quūprimùm igitur domum ingressus sum, & ille me talia dicētē audit, rogat nunquid me pudeat de pulchris rebus disputare, quū in pulchri ignoratione tā manifestè versēr, vt eius imperitiæ facillimè possim redargui. Ec qua enim ratione, inquit ille, intelliges quæ oratio pulchrè cōposita sit & quæ cōtrà, aut aliā quampiā actionē pulchrā esse vel turpē, dum pulchrū ipsum quid sit ignoras? quandiu verò ita affectus fueris, téne viuere q̄ mori præstare censes? Cōtigit igitur mihi quod modò dicebā, vt &à vobis & ab illis malè audiā. Sed hæc fortasse necessariò sūt tolerāda. nihil enim absurdū aut importunū est, dūmodo aliquā vtilitatem reportaro. vtrorumq; enim vestrūm cōsuetudo, Hippia, nō mihi sanè inutilis esse videtur: vt iā mea experiētia me illi⁹ prouerbii sentētiā arbitrer intelligere, Difficilia quæ pulchra.

FINIS SYZYGIAE V.

A αὖ εἴη καλόν, οὔτε τὸ καλὸν, ἀγαθὸν· εἴπερ ἑκάτερον ἑκάτερον ὄφελος αὐτῶν ἐστί. παντός γε μᾶλλον φήσομεν, ὦ Ἱππία, αὖ σωφρονοῦμεν. ΣΩ. ἐγὼ γάρ που ἥμην ὀρθῶς λέγοντι μὴ συγχωρεῖν. ΙΠ. Ἀλλὰ δή γ', ὦ Σώκρατες, τί οἴει ταῦτα εἶναι ξύμπαντα; κνίσματά τοι ἐστὶ καὶ ῥαπτὰ ῥήματα τῶν λόγων (ὅπερ ἄρτι ἔλεγον) καὶ βραχὺ διηρημένα. ἀλλ' ἐκεῖνο καὶ καλόν ἐστι πολλοῦ ἄξιον, οἷόντ' εἶναι, οὗ καὶ καλῶς λόγον καταστήσασθαι ἐν δικαστηρίῳ, ἢ ἐν βουλευτηρίῳ, ἢ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ ἀρχῇ τοῖς ἐνοῦσιν αὐτῷ ὁ λόγος ᾖ, πείσαντα, οἴχεσθαι φέροντα τὰ σμικρότατα ἀλλὰ τὰ μέγιστα τῶν ἀθλων, σωτηρίαν αὑτοῦ τε καὶ τῶν αὑτοῦ χρημάτων καὶ φίλων. ἃ δὴ καὶ αὐτὸ ὁ λόγος ᾖ, καὶ οὐδὲν ἄλλο. ταῦτα δὴ καὶ ἐγὼ ἐθέλω κατασκευάσασθαι, χαίρων ἐάσαντα τὰς σμικρολογίας ταύτας· ἵνα μὴ δόξῃς λίαν αὐτὸς εἶναι λήρους καὶ φλυαρίας, ὡς καὶ νῦν, μεταχειριζόμενος. ΣΩ. Ὦ Ἱππία φίλε, σὺ μὲν μακάριος εἶ, ὅτι τε οἶσθα ἃ χρὴ ὅτῳ τινὶ δεῖ ἀνθρώπων, καὶ ὅτι τετύχηκας ἱκανῶς, ὡς φῂς· ἐμὲ δὲ δαιμόνια τις τύχη, ὡς ἔοικε, κατέχει· ὅστις πλανώμενος μὲν καὶ ἄπορος ἀεί. ὅτι δὲ καὶ νῦν δὴ ἐμαυτοῦ ἀπορίαν ὑμῖν τοῖς σοφοῖς, λέγω αὖ τοῦτο ὑμῶν τοῦτο πεπλαγχίζομαι, ἐπειδὰν ὅτι δείξω. λέγετε γάρ με ἄρτι καὶ σὺ νυνὶ λέγεις, ὡς ἠλίθιά τε καὶ σμικρὰ καὶ σοβαροῦ ἀξία πράγματεύομαι. ἐπειδὰν δὲ αὖ ἀπειθεῖς τοῦτο ὑμῶν λέγω ἄρτι ὑμεῖς, ὡς πολὺ κρεῖττόν ἐστιν οἷόντ' εἶναι λόγον οὗ καὶ καλῶς κατασκάμμον περαίνειν ἐν δικαστηρίῳ, ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ, ὑπό τε ἄλλων τινῶν τῶν ἐνθάδε καὶ τοῦτο τοῦτον τὸν ἀνθρώπου τὸν ἀεί με ἐλέγχοντος, πρώτα καὶ ἀκούω. καὶ γάρ μοι τυγχάνει ἐγγύτατα γείτονες ὤν, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ οἰκίᾳ. ἐπειδὰν οὖν εἰσέλθω οἴκαδε εἰς ἐμαυτόν, καὶ μοι ἀκούσῃ ταῦτα λέγοντος, ἐρωτᾷ εἰ οὐκ αἰσχύνομαι ὅλως μὲν περὶ καλῶν ὁπωστιοῦν διαλέγεσθαι, οὕτω δὲ φανερῶς ἐξελεγχόμενος περὶ τοῦ καλοῦ, ὅτι οὐδὲ αὐτὸ τοῦτο ὅτι ποτ' ἔστιν οἶδα. Καίτοι πῶς σὺ εἴσῃ (φησὶν) ἢ λόγον ὅστις καλῶς κατεστήσατο, ἢ μή, ἢ ἄλλην τινὰ πρᾶξιν ἥντινοῦν, τὸ καλὸν ἀγνοῶν; καὶ ὁπότε οὕτω διακείσαι, οἴει σοὶ χρῆσιμον εἶναι ζῆν μᾶλλον ἢ τεθνάναι; συμβέβηκε δή μοι ὅπερ λέγω, κακῶς μὲν ὑπὸ ὑμῶν ἀκούειν καὶ ὀνειδίζεσθαι, κακῶς δ' ὑπ' ἐκείνου. σχολὴ γὰρ ἴσως ἀναγκαῖον ὑπομένειν ταῦτα πάντα. οὐδὲν γὰρ ἄτοπον, εἰ ὠφελοίμην. ἐγὼ δή μοι δοκῶ, ὦ Ἱππία, ὠφελῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀμφοτέρων ὑμῶν ὁμιλίας. τὴν γὰρ παροιμίαν ὅτι ποτὲ λέγει, ὅ, χαλεπὰ τὰ καλά, δοκῶ μοι εἰδέναι.

In præced. edit. scriptum est δοκῇς λίαν αὐτὸς εἶναι, quæ lectio fortasse posset si post αὐτὸς quædam sequerentur: quum verò id subaudire durum sit.

SEXTA ΣΥΖΥΓΙΑ,

QVA CONTINENTVR

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ. id est EPISTOLAE.

ITEM,

ΟΙ ΝΟΘΕΥΟΜΕΝΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ.

id est,

DIALOGI QVI PRO NOTHIS HABENTVR.

quorum hæc sunt nomina:

ΑΞΙΟΧΟΣ, ἢ Περὶ θανάτου. id est, AXIOCHVS, vel De morte.

ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ, id est, DE IVSTO, siue De iustitia.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ, εἰ διδακτόν. id est, DE VIRTVTE, an doceri possit.

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, ἢ Περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι. id est, DEMODOCVS, vel De consultando.

ΣΙΣΥΦΟΣ, ἢ Περὶ τοῦ βουλεύεσθαι. id est, SISYPHVS, vel De deliberando.

ΕΡΥΞΙΑΣ, ἢ Περὶ τοῦ πλούτου. id est, ERYXIAS, vel De diuitiis.

Inscribitur autem & ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, id est ERASISTRATVS.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ Προτρεπτικός, id est CLITOPHO, vel Hortatorius. *Hic tamẽ à* Diogene *Laertio non ponitur inter τοὺς νοθευομένους, sed primus in quarta tetralogia collocatur: eúmque sequuntur libri De republ.*

ITEM

Opusculum itidem nothum, quod inscriptum est ΟΡΟΙ, id est DEFINITIONES.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ PLATONIS

Ε'ΠΙΣΤΟΛΑΙ'. EPISTOLAE.

DVODECIM hæ Platonis epiſtolæ (nam decimamtertiam, vt planè νοθευομένην, nec genuini quicquam præ ſe ferentem, in νοθευομένων claſſem relegamus) multa continent lectu digniſsima, ſuperiori doctrinæ bene conſentanea: vt verum illius vſum eas poſſimus appellare. Non tamen exiſtimauimus operæpretium eſſe illis eandem ordinis accurationem adhibere, in argumentorũ quidem οἰκονομίᾳ, qualem conati ſumus apponere hactenus in iuſtis diſputationibus. Appoſuimus tantùm notas noſtras ad marginem, quarum auſpiciis lector leuari aliquantum poſſit. Nec tamen potuimus illuſtrioris doctrinæ ὑποτύπωσιν quandam prætermittere, vt prudentiſſimi viri conſtanter philoſophica grauitas in epiſtolis etiam perſpiceretur. Cætera relinquimus lectoris prudentiæ & diligentiæ.

DIALECTICA.

De modo ſciendi .i. περὶ τοῦ παιδείας, (de quo luculẽter & deinduſtria egit in VI & VII. De republica .i. quibus gradibus ad ſcientiam perueniamus) extat præclara ὑποτύπωσις in ſeptima epiſtola. cuius doctrinæ ſummam conati ſumus ita repræſentare.

1 Tria ſunt quaſi inſtrumenta (συνεργὰ uocat in ſeptimo De republ.) comparandæ ſcientiæ, ſiue tres gradus per quos ad ſcientiam peruenimus: Nomen, Oratio, Imago.

2 Nomen eſt ipſum primum rei σύμβολον, id eſt τὸ λεγόμενον. quod quidem uarium eſſe poteſt, ad unã eandémque rem & planè συνώνυμον deſignandam.

3 Oratio, ſiue λόγος .i. definitio ὀνοματώδης, rei nimirum ſignificationem certis quibuſdam differentiarum notis circumſcribens.

4 Imago, ſiue εἴδωλον, quum poſitione hypotheſeon & figurarum rem ipſam ſenſibus ſubiicimus, & concluſionem ex datis & conceſſis colligimus.

5 Ita naſcitur Scientia, quartum uidelicet περὶ ὄντων ἑκάστῳ genus: quæ omnia διάφορα ab ipſa re diſcriminat, eiúſque τὸ τί ἐστιν uerámque naturam docet: ut eſt definitio πεμπτοεπὴς, uerum λόγον οὐσίας declarãs. idcirco uocatur νοῦς, non quòd ſit reuera intelligentia, ſed quòd ad eam propius accedat quàm ſuperiora. quæ rerum accidentia, non naturam, notant .i. ἕξεις, πάθη, συμβεβηκότα, ποῖα, &c. uariis enim nominibus eæ quaſi circunſtantiæ deſignantur.

6 Quintum igitur reſtat genus & ultimum, τὸ ἓν ᾧ ἀμεταπίπτον, quum ueram ipſam rerum naturam & principia ἀμιγῆ καὶ αὐυπόθετα mens contemplatur, ab omni materia ſecreta atque ſegregata. Is eſt primœps & ultimus cognitionis noſtræ finis.

7 Hinc παιδείας & ἀπαιδευσίας diſcrimen perſpicuum eſt. obſcura enim eſt illorum generum cognitio, quæ nonniſi illius methodi auſpicio & commonſtratione commodè poteſt explicari, ut rerum eſſentiam à ſuis accidentibus norimus diſtinguere.

9 Duplex eſt differendi character, ſiue forma. Vna, ἡ διὰ δοξοσῶν, uel δι' ἐνδόξων, quæ in utranque partem diſputantur, trium illorum inſtrumentorum opera & miniſterio, interrogationibus & reſponſionibus. Altera, quæ priùs illis inſtrumentis uſa, tandem abdicatis illorum adiumentis, αὐαμοῦσα πᾶς ὑποθέσις, nos tandem ad principia deducit, ad τὸ ἓν ἀμεταπίπτον illud, ab omni materia & ſenſu liberum atque immune.

10 Prior illa forma eſt quidẽ ſecundæ miniſtra. (ex pacatis enim & modeſtis diſquiſitionibus ueritas eluceſcit) per ſe tamen illa ἡ διὰ παίων δύσβατον ἄνω καὶ κάτω μεταβαίνουσα ἑφ' ἕκαστον, uix ac ne uix quidem ſcientiam parit.

11 Hi modi minimè ſunt confundendi (ſicuti faciunt imperiti) ſed diligenter & prudenter diſtinguendi, pro rei ſubiectæ natura.

12 Qui illo παιδείας τρόπῳ inſtructus fuerit, in utroque differendi genere ualebit, ut & δεξασθαι δοξαστῶς, ὅπερ ἐστὶ uerò ὁπερ ἐπιστημονικῶς tractet.

13 In recta uidelicet rerum tractatione duo requiruntur, Vera & germana rei ipſius cognitio, & Differentis ingenium. debet enim adeſſe ἀγχίνοια diſputantis, qua principia & media prudenter poſſit cognoſcere. ſic enim naſcitur ſcientia διὰ πεφυκότος διὰ πεφυκός. ita illius animus qui ὄντων debet euadere, cum re ipſa cognatus eſſe debet.

14 Contrà, duplici modo oritur ignoratio, Ex re & differentis ingenio: quod niſi ad res natura ſit aptum, ne ipſe quidem Lynceus uidendi efficaciam ei tribuere poſſit.

15 Ad naturæ etiam bonitatem, methodi illius quam mdicauimus, uia & ratio debet accedere: alioqui ſqualebit quantumuis perſpicax & memor ingenium, ſine diſciplinæ præſidiis & adiumentis.

16 Qui ad artes ſcientiaſque tractandas illis deſtituti aggrediuntur, mente omnino capti, & ſe deridendos exhibent, & præclariſſimas res ἀναρμοσίας & ἀφροσύνης infamiæ obiiciunt.

17 Magna eſt commodæ diſquiſitionis ἐν ἀμφιβόλων ἐλέγχοις inſtitutæ utilitas: quum uidelicet abeſt in diſputando acerbitas & dolus.

18 Examen ingenij philoſophici, Epiſt. 2 & 7.

ETHICA.

19 Viri boni eſt elaborare ut talis ſit reuera qualis haberi uult.

20 Veritas, iustitia, grauitas, modestia, germanæ sunt bonorum uirorum notæ.

21 Viro bono maximæ curæ esse debet existimatio, & quidem in futurum tempus. quæ quidem cura est argumentum immortalitatis.

22 Amicus, pretiosissimus thesaurus, & opportunissimum ad omnes uitæ partes adiumentum.

23 Amicitiæ fructus uel uberrimus est amica reprehensio: cuius exemplum extat epist. 4.

24 Veræ amicitiæ fundamentũ uerúmque illius uinculum, est Dei cognitio.

25 Dulcissimus & opportunissimus est amicitiæ fructus, comitas: contra, cerucosa proteruia solitudinis est comes.

26 Prudens & uera παῤῥησία, est boni uiri nota. cuius exemplum extat epist. 2. 3. 7.

27 Consilium est maximus amicitiæ usus, & maximum debitum.

28 Vt consilij capaci dandum est consilium, ita & consilio abutenti denegandum est. Sed quibus, quomodo, quãdo dandum sit vel non dandum consilium, vide copiosum locum 7. epist.

29 Dissolutio, uentris nimirum & ueneris, est ingenij officiorumque omnium pestis.

30 Philosophica ἠθικὰ condiri debet sobria & prudenti rerum θεωρίᾳ.

31 Ex præteritis peccatis in futurũ sapere debemus.

32 Nõ potest nõ infelicissimus esse iniustitiæ exitus.

33 Extrema patiuntur bonum potius decet quàm ut officium uiolet, uel cuiquam faciat iniuriam.

Politica.

34 Non debet quidem uir bonus & sapiens à Reipubl. administratione abhorrere:

35 Est tamen periculosum Reipub. administratio.

36 Vnicuique ciuilis gubernationis formæ propria quædam est & peculiaris uox, Reipubl. salutaris, ac proinde diligenter obseruanda.

37 Aulica uita philosophicæ uitæ planè aduersa. Exemplum epist. 2. 3. 7.

38 Non potest non esse infelicissimus eius reipubl. status, cuius magistratus rectæ administrationis imperitus est. illa autem tota à uera pendet philosophia: ac proinde tum demum felix est respublica, in qua uel philosophi summã rerũ tenent, uel reges philosophãtur.

39 Viri boni uerè πολιτικοῦ descriptio in Dionis persona.

40 Tyrannici ingenij descriptio in Dionysij persona.

41 Nulla est maior Principis potentia bonorum uirorũ consensu & concordia, subiectorũ amore & fide.

42 Amicorum solitudo, certa est Principis pernicies.

43 Malus est custos diuturnitatis, Metus.

44 Virorum probitate & eruditione illustrium amicitiæ Principem maximè decent.

45 Ingenij sagacitas, acumen, memoriæ dexteritas, & cæteræ huiusmodi dotes, non efficiunt per se bonũ Magistratum: imò in tyranno sunt noxia & periculosa arma.

46 Erga patriam ita se gerere debet uir bonus & prudens, ut de illius salute solicitè laboret, peccantémque adeo reprehendat: ita tamen ut neque frustra reprehendat, neque tamen ob reprehensionis studium sese in præsentis mortis discrimen det præcipitem.

47 Vim patriæ suæ nunquam inferet uir bonus, commutata reipublicæ forma (quæ mutatio sine magnis distractionibus fieri non potest) sed quietem aget, sibi & patriæ precando meliora.

48 Pacandis ciuilibus discordiis præsentissimum hoc est remedium, Vti omnium iniuriarum sempiterna inducatur obliuio: communes leges ponantur quæ in commune omnibus caueant, ut idẽ sit ius inualidis quod fortibus: illæ solæ omnibus imperẽt, & ijs omnes peræquè pareãt, sanctissimis uidelicet Pudoris & metus imperiis. quæ nisi dominentur, fieri non potest quin nouæ subinde turbæ in ægrota republ. subolescant atque repullulent.

49 Qui diuitiis cumulandis quo iure quáue iniuria inhiat, inter magnas etiam opes inops est.

50 Optimi & utilissimi, prouecta maximè ætate, non ditissimi quique, cæteris sunt in bene morata republ. antæponendi.

51 Vere potens est illa Principis & optimatum auctoritas, quæ subiectorum amicitiis firmatur: infirma & ruinosa, quæ scelere & iniuria hominum animos irritat.

Metaphysica, sive theologica.

52 Τοῦ θεοῦ .i. Dei descriptio (quantum in ethnicum hominem cadere potuit) mirabilis, hoc symbolo repræsentata, Circa omnium regem sunt omnia, & illius causa omnia, & ipse est omnium rerum pulchrarum causa, secundum ad secunda, tertium ad tertia. Cuius symboli hæc est simplex sententia ex mente Platonis, Deum omnium rerum primam esse causam, & ita quidem efficacem, ut quemadmodum omnes res creauit, quarum idcirco opificij iure sit Rex & summus dominus, sic & sua prouidentia illis singulis conseruandis efficacissimè inuigilet: Ad ipsius gloriam, ueluti principẽ primariúmque finem, omnia referri: Ipsum & Vniuersi siue Naturæ omniúmque causarum naturalium διάταξιν creasse: quam etiam pro uoluntate sua efficacem reddat: ac proinde ipsius uirtus in res singulas potenter diffundatur: ita ut nulla res quæ amplissimo Naturæ ambitu continetur, ab hac efficacitate excipiatur. Sic enim dicitur Secundus ad secunda, Tertius ad tertia, sicuti est prima omnium rerum causa.

53 Eadem est illius quoque Symboli sententia, Deũ omnium rerum & quæ sunt & quæ erunt imperatorem, illiúsque imperatoris & causæ patrem esse, &c. Cuius tamen sententiæ plenioremexplicationem uide in ipso loco.

54 Diuinitas est ἀπαθὴς: ac proinde grauissimè peccatur, quum humana πάθη illi tribuũtur.

55 Ad diuinam naturam propius quidem accedit animus noster, sed tamen imperfectus est, si cum illa summa Dei natura conferatur, quæ sola est αὐτοτελὴς.

56 Sobriè & modestè de rerum diuinarum mysterijs loquendum est. curiosam enim inuestigationem tantarum rerum multa consequuntur incommoda. tutius est & utilius commodum & sobrium silentium.

57 Viro bono nihil potest mali euenire, neque uiuo neque mortuo. imò si, dum officium facit, mortẽ subeat, præclarum ei constat in morte αἴθλιωμα.

ΔΙΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩ

ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. Πρώτη.

DIO DIONYSIO S. P. D.

vel, Bene agere. Prima.

ΑΙΤΡΙΑΣ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς χρόνον τοσοῦτον, καὶ διοικῶν τὰ ὑμέτερα χρήματα πεπιστευμένος, πρώτων μάλιστα τὰς ὠφελείας ὑμῖν λαμβανόντων; τὰς ἀμφιβολὰς δυαχερεῖς οὔσας ὑπέλυον. ἤδειν γὰρ ὅτι τῶν ὠμοτέρων οὐδὲν ἐμοῦ σπουδάζοντος ὑμῖν δόξει πεπρᾶχθαι. πρῶτος γὰρ ἐγὼ συμπολιτευόμενοι μεθ' ὑμῶν, ὑπάρχουσί μοι μάρτυρες· ὧν ἐγὼ πολλοῖς σπουδαιοτάτοις, ἀπολύσας ἀζημίους οὐ σμικρᾶς ζημίας. ἀλλὰ κρατῶ γὰρ πολλάκις τὴν ὑμετέραν πόλιν ἀμφυλάξας, ἀπεπέμφθην ἀτιμότερον ἢ πρωτὸν ὑμῶν ἀποστελλόντων πρεσβείᾳ, καὶ κελευόντων σπουδάσαι, τοσοῦτον χρόνον ἀμφιτέμνοντα χρόνον. ἐγὼ μὲν δὴ πρὸς ἐμαυτὸν βουλεύσομαι ὅ λοιπὸν ὅπως ἀπονηρότερον· σὺ δὲ τοιοῦτος ὢν τύραννος οἰκήσῃς μόνος. τὸ δὲ χρυσίον ὃ λαμπρὸν ὥσπερ ἔδωκας εἰς ἀποστολήν, ἀλλά σοι Βακχεῖος ὁ τὴν ἀποστολὴν φέρων. οὔτε γὰρ ἐφόδιον σκεῦός γ' ἐστὶν ἰσθμόν, οὔτε πρὸς ἄλλον βίον ξυμφέρον· ἀδοξίαν δὲ πλείστην μὲν τῷ διδόντι σοὶ προσκυάζον, οὐ πολλῷ δὲ ἐλάττω καὶ μοὶ τῷ λαμβάνοντι. διόπερ οὐ λαμβάνω· σοὶ δ' οὐδὲν διαφέρει δηλονότι καὶ λαβεῖν καὶ δοῦναι τοσοῦτον. ὥστε κομισάμενος, ἄλλον τινὰ τῶν ἑταίρων θεράπευσον ὥσπερ ἐμέ. κἀγὼ γὰρ ἱκανῶς ὑπὸ σοῦ τεθεράπευμαι. καὶ μοι δοκεῖ τὸ Εὐριπίδου κἀμοῦ κρεῖσσον εἰπεῖν, ὅτι σοὶ παραγιγνόμενοι ἄλλων ποτὲ ξυμπεσόντων,

Εὔξῃ τοιοῦτον ἄνδρα σοὶ πρεσβεύειν.

Ὑπομνῆσαί σε βούλομαι διότι καὶ τῶν ἄλλων τραγῳδοποιῶν οἱ πλεῖστοι ὅταν ὑπό τινος ἀποθνήσκοντα τύραννον εἰσάγωσιν, ἀναβοῶντα τοιοῦτοι,

Mutandum puto διοικῶν in διοικεῖν.

ΕΙ QVIDEM ita apud vos tot annos vixi, vt, licet imperium veſtrũ meæ fidei cõmẽdatũ ſingulari fide adminiſtrarem, eos tamẽ meorũ laborum ceperim fructus, vt pro eo quòd alii in hoc maximè laborarent, vt, prætermiſſa publica vtilitate, ipſi ad ſuam priuatã mq; omnia reuocarẽt, ego contrà difficillimas importuniſſimáſq; calũnias tandem reportarim. Hoc enim noui, nunquam futurum vt corã me meóq; aſſenſu quicquã à vobis crudelius gereretur. cuius meæ integritatis tot ſunt mihi teſtes, quot ſunt ii qui in eadẽ rerum adminiſtratione mecũ ſunt verſati: quorũ ego complures magna animi & corporis contentione à non exiguis damnis vindicaui. Ego verò meis conſiliis & laboribus ciuitatem veſtrã è grauiſſimis periculis ſæpe eripui. Verùm enimuero pro tantis meis in vos meritis, triſtiſſimam mercedem ſum ſanè cõſequutus. maiori enim cum ignominia à vobis ſum dimiſſus, quàm viliſſimũ quẽdã mendicũ dimitti cõſentaneũ ſit: & à vobis ſum ablegatus, qui tamẽ magnam ætatis meæ partẽ vobiſcũ ad veſtra obſequia inſumpſiſſem. Itaq; mihi impoſita eſt neceſſitas, vt mihimet tandẽ aliquando cõſulã, ratione videlicet à cõmuni vitæ vſu humanitatéq; paulũ aliena. At tu Dionyſi, qui talises tyrannus, omnino habitabis ſolus, merũ imperiũ pro arbitratu vſurpãs. Splẽdidũ autem illud aurũ quod in viaticũ dederas, Baccheus vnà cũ his literis ad te refert. neq; enim ad itineris neceſſitates idoneum eſt, neq; ad cæteras vitæ partes conducit: tibi verò qui das, maximam ignominiam allaturum eſt, nec minorẽ quidẽ quàm mihi, ſi illud accepiſſem. quocirca illud haudquaquã accipio. Tua verò nihil refert & dare & accipere tãtũdẽ: at poſtquã hãc pecuniã recuperaueris, eam cuidã aliituorum neceſſariorum diſtribue, qua nimirum æquè ac me colere eum inſtituas. at me ſatis ſupérque coluiſti. Mihi verò Euripideũ illud opportunè in mẽtem venit, quum aliorum negotiorum ingruet neceſſitas, *Adeſſe tibi virum velis huiuſmodi.* Tibi quoque volo in mentem reuocare, alios complures tragicos, quum tyrannum quẽpiam pereuntem inducunt, his vocibus acclamantem repræſentare,

Dio Syracuſanus, vir bonus & philoſophus, Platonis & Platonicæ doctrinæ ſtudioſiſſimus, à Dionyſio tyranno patria expulſus, conqueritur apud illum de illata ſibi iniuria, & laboribus ſuis ἀμειπτῳ triſtique mercede, repenſa: argentum ſibi à tyranno miſſum remittit, eíque ob amicorum ſolitudinem, exitium denuntiat. Totam hanc de re hiſtoriam copioſè exponit VITA epiſtola, & Plutarchus in vita Dionis. Voluit autẽ Plato inter res ſuas extare hoc amici monumentum.

Alia eſt lectio ἄλλως, quæ mihi magis placet.

Deſertus amicis heu pereo tandem miſer. Auri autem penuria pereunte nemo poëtarum vllum vnquam finxit. Illud quoq; cõmentum poëticum ſanis hominibus nõ importunum videtur, *Non auri ſplendor in hac deſperabũda mortaliũ vita rariſſimi, nõ adamas, non argenteæ menſæ, quæ apud homines ſunt in pretio ita oculis coruſcãt atque emicant neque feracis ſoli latifundia tãtum valent ad vitam, quantum bonorum virorũ vnanimis & conſentiens voluntas.* Vale: & agnoſce te tantũ in nos peccaſſe, vt erga alios melius & commodius te geras.

Φίλων ἔρημος ὠ τάλας ἀπόλυμαι.
χρυσίου γὴ αὐτὰ ἀπολλύμενον οὐδεὶς πεποίηκε. κἀκεῖνο γὴ τὸ ποίημα τοῖς νοεῖν ἔχουσιν ὡ κακῶς ἔχειν δοκεῖ, Οὐ χρυσὸς ἀγλαὸς ἀπανιώτατος ἐν ζωῇ δυσελπίστῳ βίῳ, οὐδ' ἀδάμας, οὐδ' ἀργύρου κλίναι, πρὸς αἴθρωπον δοκιμαζόμενα ἀφράπτῳ πρὸς ὄψις· οὐδὲ γαῖας εὐρυπέδου γόνιμοι βελτίονες αὐτάρκειαι γῆαι, ὡς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοφρόνων νόησις. Ἔρρωσο· καὶ γίγνωσκε ποσοῦτον ἡμῶν διημαρτηκώς, ἵνα πρὸς τοὺς ἄλλους βέλτιον πρόσφερῃ.

PLATO DIONYSIO S. P. D. vel *Bene agere.* Secunda.

Reſpõdet Plato Dionyſio tyranno, ad nõnullas calumnias quæ ſibi obiiciebantur: monet, bonorum & eruditorum amicitiã ſibi precioſam, & de ſua exiſtimatione (ſicuti virum bonum decet) ipſum ſolicitum eſſe debere. quæ quidem in ſeria philoſophiæ θεωρία & πραξει reuera cõſtet. Denique, de rerum diuinarum abſtruſis quibuſdam myſteriis agit: & ita quidem vt Dionyſiũ moneat, maximam in illis tractãdis cautionem eſſe adhibendam, quum curioſa & profana in illis audacia ſit & turpis & pernicioſa. Teſtatur autem Plato ſe de hiſce rebus ex ſua ſentẽtia nihil vel dixiſſe vnquam vel dicturum: ſed ea quæ dixerit vel ſcripſerit, eſſe Socratis. Atqui ex hypotheſi, ad retundendam videlicet ambitioſi & νεοφύτου iuuenis audaciã, hæc Platonem dicere diſſimulanter, equidem exiſtimo. quî enim Socrates ex AEgyptiis potuit iſta cognoſcere, & quàm veriſimile eſt Platonem tantùm aliena exſcripſiſſe? Sed de his aliàs in noſtris de doctr. Plat. comm. copioſius.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩ
ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. Δευτέρα.

ΑΚουσα Ἀρχεδήμου ὅτι σὺ ἦγῃ χρῆναι πρὸς σοῦ μὴ μόνον ἐμὲ ἡσυχίαν ἄγειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμοὺς ὀπαδικωτέρους, τὰ φλαῦρόν τι ποιῆν ἢ λέγειν πρὸς σοῦ. Δίωνα γὴ μόνον ἐξαίρετον ποιῇ. οὗτος δὲ ὁ λόγος σημαίνει, ὃ Δίωνα ἐξαίρετον εἶ), ὅτι οὐκ ἄρχω ἐγὼ τῶν ἐμῶν ὀπαδικωτέρων. εἰ γὰρ ἦρχον ἐγὼ οὕτω τῶν τε ἄλλων καὶ σοῦ καὶ Δίωνος, πλείω ἂν ὠφέλουν ὑμῶν τε πᾶσιν ἀγαθὰ, τοῖς τε ἄλλοις Ἕλλησιν, ὡς ἐγὼ φημι. νεῶ δὲ μέγας ἐγὼ εἰμι, ἐμαυτὸν πρέχων ὡς ἐμῷ λόγῳ ἑπόμενον. ἃ ταῦτα λέγω ὡς οὐχ ὑμέας τι Κρατίστολου καὶ Πολυξένου πρὸς σε εἰρηκότων. ὧν φασὶ λέγειν ἕτερον, ὅτι ἀκούσαι Ὀλυμπιάσι πολλῶν ὑμῶν τῶν μετ' ἐμοῦ σὲ κατηγορούντων. ἴσως γὰρ ὀξύτερον ἐμοῦ ἀκούει. ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἤκουσα. χρὴ γὴ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὕτω σὲ τε ποιεῖν τὰ λοιπὰ, ὅτῳ τί τοιοῦτον λέγῃ τις πρὸς ἡμῶν τινός, γράμματα πέμψαντα, ἐμὲ ἔρεσθαι. ἐγὼ γὰρ τἀληθῆ λέγειν οὔτε ὀκνήσω, οὔτε αἰσχυνοῦμαι. ἐμοὶ δὲ δὴ καὶ σοὶ τὰ πρὸς ἄλλους οὕτω σὶ τυγχάνει ἔχοντα. οὔτε αὐτοὶ ἀγνῶτες ἐσμὲν οὐδενὶ Ἑλλήνων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὔτε ἡ σεμνουσία ἡμῶν σιγᾶται. μὴ λανθανέτω δέ σε ὅτι οὐδὲ εἰς ἅπαξ ἔπειτα χρόνον σιγηθήσεται. τοιοῦτοι ἁπλῶς πεπραδεδεγμένοι εἰσὶν αὐτῆ, ἅτε οὐκ ὀλίγων γεγυμνωμένην, οὐδὲ ῥῆμα. τί δὴ δὴ λέγω; νεανιεύομαι, αἰνίττεσθαι δοκῶ μύθος. πέφυκε ξυνιέναι εἰς ταὐτὸ φρονήσις τε καὶ δυνάμις μεγάλη· καὶ ταῦτ' ἀλλήλαι ἀεὶ διώκει καὶ ζητεῖ καὶ ξυγγίνεται. ἔπειτα καὶ ἁπλῶς αἴθρωποι χαίρουσι πρὸς τούτων αὐτοί τε ἁλισκόμενοι καὶ ἄλλων ἀκούοντες ἔν τε ἰδίαις σεμνουσίαις καὶ ἐν ταῖς ποιήσεσιν.

Legitur etiã κατηγορουντων.

ρῖ καὶ περὶ Ἱέρωνος ὅταν διαλέγωνται αὐ- A
δεφποι καὶ Παυσανίου τοῦ Λακεδαιμο-
νίου, χαίρουσι τὴν Σιμωνίδου ξενοισίαν πα-
ραφέροντες, ἅ τε ἔπραξε καὶ εἶπε πρὸς αὐ-
τούς· καὶ Περίανδρον Ⓚ Κορίνθιον καὶ Θα-
λῆν τὸν Μιλήσιον νομίζειν εἰώθασιν ἅμα· καὶ
Περικλέα, καὶ Ἀναξαγόραν· καὶ Κροῖσον αὖ,
καὶ Σόλωνα, ὡς σοφούς· καὶ Κῦρον, ὡς δυνά-
στην. καὶ δὴ ταῦτα μιμούμενοι Ⓐ ποιηταὶ
Κρέοντα μὲν καὶ Τειρεσίαν συνάγουσι, Πο-
λυείδου δὲ καὶ Μίνω, Ἀγαμέμνονα ϑ' καὶ Νέ- B
στορα, καὶ Ὀδυσσέα καὶ Παλαμήδη. ὡς δ'
ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ Προμηθέα Διὶ ταύτῃ πη
συνῆγον οἱ παλαιοὶ αὐδρες. τούτων ϑ' οἱς
μὲν εἰς διαφοράν, τοὺς δ' εἰς φιλίαν ἀλλή-
λοις ἰόντας· τοὺς δὲ, ποτὲ μὲν εἰς φιλίαν, ποτὲ
δ' εἰς διαφοράν· καὶ τὰ μὲν, ὁμονοοῦντας, τὰ
δὲ διαφερομένους ἄδοισι. πρῶτα δὴ ταῦ-
τα λέγω, πρὸς βουλόμενος ἐνδείξασθαι, ὅτι
σὺκ, ἐπειδὰν ἡμεῖς τελευτήσωμεν, καὶ Ⓐ
λόγοι Ⓐ περὶ ἡμῶν αὐτῶν στενάξονται. ὥστ' C
ἐπιμελητέον αὐτῶν ἐστιν. ἀνάγκη γὰ, ὡς
ἔοικε, μέλειν ἡμῖν καὶ τῶ ἔπειτα χρόνου· ὅτῳ
καὶ τυγχάνουσι κατά τινα φύσιν Ⓐ μὲν αὐ-
δραποδωδέσατοι σφόδρα φερόντιζοντες αὐτῶ,
Ⓐ δ' ἐπιεικέσατοι, πᾶν ποιοῦντες ὅπως αὖ
εἰς Ⓦ ἔπειτα χρόνον ϑῦ ἀκούσωσιν. ὃ δὴ καὶ ἐ-
γὼ τεκμήριον ποιοῦμαι ὅτι ἔστι τις αἴσθησις
τοῖς τεθνεῶσι τῶν ἀνθρώπων. αἱ γὰ βέλτισται
ψυχαὶ μαντεύονται ταῦτα οὕτως ἔχειν· αἱ
δὲ μοχθηρόταται οὐ φασι. κυριώτερα δὲ τὰ D
τῶ θείων ἀνδρῶν μαντεύματα, ἢ τὰ τῶν μή.
οἶμαι δ' ἔγωγε τοῖς ἔμπροσθεν, περὶ ὧν λέ-
γω, εἰ ἔξεστιν αὖθις ἐπανορθώσασθαι ταῖς αὖ-
τῶν διατριβαῖς, πάνυ ἂν σπουδάσαι ὥστε βελ-
τίω λέγεσθαι περὶ αὐτῶν ἢ νῦν. τοῦτο οὖν ἡ-
μῖν ἔτι σὺν θεῷ εἰπεῖν ἔξεστιν, εἴτι ἁμαρτὴ
καλῶς πέπραγε ϑ' τὸ ἔμπροσθεν συνου-
σίαν, ἐπανορθώσασθαι καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ. περὶ
γὰ φιλοσοφίαν φημὶ ἐγὼ τὴν ἀληθινὴν δό-
ξαν ἔσεσθαι ἡμῶν μὴ ὄντων ὑπεικόν, βελτίω E
φαύλων δὲ, ἀμείνονα. κρίνει περὶ τούτου ἡ-
μεῖς ὑπιμελούμενοι, οὐδὲν ἂν δυσσεβέστερον
περὶ ποιοῖμεν· οὐδ' ἀμελοῦντες, ἀσεβέστε-
ρον. ὡς δὴ δεῖ γίγνεσθαι, καὶ ὃ δίκαιον ἢ ἔχει,
ἐγὼ φράσω. λῷον ἐγὼ εἰς Σικελίαν, δόξαν
ἔχων πολὺ τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ διαφέρειν· βου-
λόμενος ϑ' ἐλθεῖν εἰς Συρακούσας συμμάρ-

vt, quum siue de Hierone, siue de Lacedæmonio Pausania incidit sermo, iuuat commemorare Simonidis amicitiã quæ cũ illis interceſſit, & ea quæ cũ illis vel dixerit vel fecerit recenſere. Eodem modo & Periandrum Corinthium & Thaletẽ Mileſium vnà ſolent commẽdare: & Periclem, & Anaxagoram, & Crœſum & Solonem, vt ſapientes: Cyrum verò, vt potentia præditũ. & certè, communem illum ſermonem imitantes poetæ, Creontem & Tireſiam vnà contendunt atque componunt, & Polyedum & Minoem, Agamemnonem & Neſtorem, Vlyſſem & Palamedẽ: &, mea quidem ſententia, in eum finem priſci homines Prometheum cum Ioue compararũt. Horum verò alios, conſentientes, alios, diſſentientes inducunt: concordes modò, modò diſcordes: eorúmq; tã diſſẽſiones quàm cõſenſiones canunt. Hæc verò omnia eo conſilio dixi, vt ſignificem, minimè futurum vt quum mortui fuerimus, homines de nobis conticeſcant. ac proinde minimè committendum eſt vt eorum quæ de nobis dicturi ſint poſteri, curam abiiciamus. futuri enim temporis cura neceſſariò ſanè gerenda eſt. Omnino naturæ quadã deprauatione, ignauiſſimi quidam & profligatiſſimi ingenii homines, nullam illius curam ad ſe pertinere cenſent: optimus autem & grauiſſimus quiſque ita omnem vitam ſuã inſtituit, vt felicem laudabilémque ſui memoriam ad poſteros tranſmittat. Vnde ego certo argumento colligo, in ipſis etiam mortuis rerum noſtrarum ſenſum quendam ineſſe. optimi enim animi, rem ita ſe habere diuina quadam vi præſagiunt: improbiſſimi, nequaquam. Firmiora autem ſunt & efficaciora diuinorum hominum quàm cæterorum præſagia. Ita autem conſtituo, ſi priſcis illis hominibus vitam liceret emẽdare, futurum vt in eam rem omni opera & ſtudio incumberent, quo melior commodiórque fama quàm nunc de ipſis circumferretur. Huius rei efficiendæ facultas nunc nobis dei beneficio tribuitur, vt ſiquid anteactæ vitæ tempore à nobis fuerit peccatum, illud & reipſa & verbis emendemus, vt nobis ſaltem de philoſophia vera & certa conſtet opinio: ac proinde, ſi ex illius inſtitutis vitam bene & commodè componamus, meliorem commodiorémque eam efficiamus: ſi malè, ad bonam frugem reuocemus. Quarum rerum ſi ſeria nos tenet cura, nihil religioſius profectò egerimus: ſin eã abiiciamus, nihil magis impium atque profanum. Qua autem ratione id fieri oporteat, & qualis iuſtitiæ illius quam commendamus ſit natura, explicabo. Quum in Siciliã veni, in ea eram exiſtimatione, vt omnibus qui tunc temporis philoſophabantur, longè excellere cenſerer. vbi autem Syracuſas ad te acceſſi, hoc

cumprimis cupiebam, vt te eiusdem existi
mationis testem asciscerem: vt per te mea
philosophia apud populum decus & hono
rem consequeretur. cuius tamen cupiditatis meæ euentus non feliciter mihi succes-
sit. Causam verò huius rei non illam esse
aio quam plerique notarent: sed illam fuis-
se causam affirmo, quòd tu mihi non satis
credere viderêre: sed me quodammodo di-
mittere velle, vt alios in meum locum suf-
ficeres, atque adeo rerum mearum statum
curiosè perscrutareris: mihi (vt quidem ar-
bitror) diffidês. Erant verò complures pa-
làm & apertis vocibus hac de re indignan-
tes, quasi me contemneres, & ad alias res
quàm ad philosophiam, studium adiecis-
ses. De his nimirum peruulgatis sermoni-
bus fama percrebuit. Quid verò deinceps
consentaneum est te facere, iam audi: vt ad
illud quod à me quæsiisti respondeam, qua
ratione nos inuicem gerere debeamus. Si
enim planè philosophiam contemnendã
statuisti, vti lógùm te iubeamus valere: sin
autem vel ab alio audiisti, vel ipse per te inue-
nisti meliora quàm ea quæ à me tradũ-
tur, illa complectare. quòd si nostra tibi pla
ceat, me quoque maximè colendum esse
constituas. Nunc verò, tanquam ab ipso
primordio, tu præi, ego sequar. si enim à te
colar, tè quoque colam: sinminus, cõquie-
scam. At si me colueris & ita quidem vt mi
hi honorem priùs tribuas, omnino philo-
sophiam colere videbere. vnde eueniet, ad
quod tu maximè collimabas, vt eo philo-
sophi nomine gloriam apud populum cõ-
sequare. Quòd si ego te colam me minimè
colentem, in eam opinionem incidam, vt
diuitias videar admirari & persequi. hoc ve
rò quàm inhonestum ab omnibus iudice-
tur, nõ ignoramus. Denique, vt rem sum-
matim complectar, si me colas, vtriusque
cedet ornamento: sin ego te, vtriusque de-
decori. Atque de his quidem hactenus. Glo
bulus autem ille non rectè se habet. quod
quidé Archedemus tibi significabit post-
quam venerit. Illud autem longè excellen-
tius atque diuinius est, qua de causa illum
ad me misisti, dubitans quídnam de eo sit
constituendum, ob eámque rem diligen-
ter ei est declarandum. Ex illius enim ser-
mone animaduerto te dicere de Primi na-
tura non satis à me fuisse demonstratum.
illud igitur per ænigmata tibi dicendũ est,
vt siquid his tabulis vel mari vel terra con-
tigerit, qui legat non intelligat. Sic autem
res se habet. [a] CIRCA OMNIVM RE-
GEM SVNT OMNIA, ET ILLIVS
CAVSA OMNIA: ET IPSE EST O-
MNIVM RERVM PVLCHRARVM CAVSA: SECVNDVM AD SECVNDA,
TERTIVM AD TERTIA. Humanus autẽ animus illarũ rerũ cognoscendarũ tenetur
cupiditate, qualis sit videlicet ipsarum natura, & in res sibi cognatas inspicit, quarum nulla

a Symboli istius explicationem vide in argumento propositio 111. Est autem luculenta DIVINAE NATVRAE descriptio.

A τυχεῖν λαβεῖν σε, ἵνα δὴ μοι ὑμῶν φιλοσο-
φία ἐς τοὐμὸν πλήθει. τοῦτο δ' οὐκ βού-
λεσθαί μοι ἀπέβη. ὃ δ' αἴτιον οὐ λέγω ὅτῳ ἄν
πολλοὶ εἴποιεν, ἀλλ' ὅτι ἐφαίνου οὐ πάνυ ἐμοὶ
πιστεύειν σύ· ἀλλ' ἐμὲ μὲν πως ἀποπέμ-
ψασθαι ἐθέλειν, ἑτέρους δὲ μεταπέμψασθαι,
καὶ ζητεῖν ὃ τοῦ πράγματί ἐστιν ἀπι-
στῶν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. καὶ ⓐ ὅτι περὶ τούτοις βοῶν-
τες πολλοὶ ἦσθα, λέγοντες ὡς σὺ ἐμοῦ μὲν
καταπεφρόνηκας, ἄλλα δὲ ἐσπούδακας.
B ταῦτα δὴ ἀμφισβοήσαι. ὃ δὲ μὴ ταῦτα δί-
καιόν ἐστι ποιεῖν, ἄκουε· ἵνα σοὶ καὶ ἀποκρίνω-
μαι ὃ σὺ ἐρωτᾷς, πῶς χρὴ ἔχειν ἐμὲ καὶ σε
τοὺς ἀλλήλους. εἰ μὲν ὅλως φιλοσοφίας
καταπεφρόνηκας, ἐᾶν χαίρειν· εἰ δὲ περὶ ἑ-
τέρου ἀκήκοας, ἢ αὐτὸς βελτίονα εὕρηκας τῶν
παρ' ἐμοί, ἐκεῖνα τίμα. εἰ δ' ἄρα τὰ παρ' ἡ-
μῶν σοὶ ἀρέσκει, ἀμυητέον καὶ ἐμὲ μάλιστα.
νῦν οὖν, ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς, σὺ καθηγοῦ, ἑ-
πόμην δὲ ἐγώ. τιμώμενος μὲν γὰρ ὑπὸ σοῦ,
C ἀμύσω σε· μὴ τιμώμενος δὲ, ἡσυχίαν ἄξω.
ἔτι γε, σὺ μὲν ἐμὲ τιμῶν, καὶ τούτου καθηγού-
μενος, φιλοσοφίαν δόξῃς τιμᾶν, καὶ αὐτὸ τοῦ-
το ὅ, τι διεσκόπεις καὶ ἄλλως, τοῖς πολλοῖς
δόξαν σοὶ οἴσει ὡς φιλοσόφῳ ὄντι. ἐγὼ δέ
σε ὑμῶν μὴ ὑμῶντα, πλοῦτον δόξω θαυμά-
ζειν τε καὶ διώκειν. τοῦτο δ' ἴσμεν ὅτι παρὰ
πᾶσιν ὄνομα οὐ καλὸν ἔχει. ὡς δ' ἐν κεφα-
λαίῳ εἰπεῖν, σοῦ μὲν ὑμῶντος, ἀμφοτέροις
κόσμος· ἐμοῦ δὲ, ὀνείδους ἀμφοῖν. παρὰ μὲν οὖν
D τούτων ταῦτα. Τὸ δὲ σφαιρεῖον οὐκ ὀρθῶς
ἔχει. δηλώσει δέ σοι Ἀρχέδημος, ἐπειδὰν ἔλ-
θῃ. καὶ δὴ καὶ παρὰ τοῦδε ὅ τούτου τιμιώτερόν
τ' ὄντι καὶ θειότερον, καὶ μάλα σφόδρ' αὐτῷ
δηλωτέον, ὑφ' οὗ σὺ πέπομφας ἀποζυ-
μώσων. φῂς γὰρ δὴ καὶ τὸν ἐκείνου λόγον οὐχ
ἱκανῶς ἀποδεδεῖχθαί σοι παρὰ τῆς τοῦ πρώ-
του φύσεως. φερέτω δή σοι δ' αἰνιγμῶν. ἵν'
αὖ τι ἡ δέλτος ἢ πόντου ἢ γῆς ἐν πλυχαῖς πά-
θῃ, ὁ ἀναγνοὺς μὴ γνῷ. ὧδε γὰρ ἔχει· παρὰ τ'
E πάντων βασιλέα πάντ' ἐστί, καὶ ἐκείνου ἕ-
νεκα πάντα· καὶ ἐκεῖνο αἴτιον ἁπάντων τοῦ
καλῶν. δεύτερον δέ, παρὰ τὰ δεύτερα, καὶ
τρίτον παρὰ τὰ τρίτα. ἡ δὲ ἀνθρωπίνη ψυ-
χὴ παρὰ αὐτὰ ὁρέγεται μαθεῖν ποῖ' ἄττα ἐστί,
βλέπουσα εἰς τὰ αὑτῆς συγγενῆ, ὧν οὐδὲν

ἱκανῶς ἔχει. τῷ δὲ βασιλέως περὶ καὶ ὧν εἶπεν, οὐδέν ἐστι τοιοῦτον. ὃ δὲ μετὰ τοῦτο ἡ ψυχὴ φησίν. ἀλλὰ ποῖόν τι μοι τοῦτ' ἐστίν, ὦ παῖ Διονυσίου καὶ Δωρίδος, ὃ ἐρώτημα, ὃ πάντων αἴτιον ἐστὶ κακῶν; μᾶλλον δὲ ἡ περὶ τούτου ὠδὶς, ἐν τῇ ψυχῇ ἐγγινομένη· ἣν εἰ μή τις ἐξαιρεθήσεται, τῆς ἀληθείας οὕτως οὐ μὴ ποτε τύχοι. σὺ δὲ τοῦτο ποθὲν ἐμὲ ἐν τῷ κήπῳ ὑπὸ ταῖς δάφναις αὐτὸς ἔφησθα ἐννενοηκέναι, καὶ εἶδες σὸν βύρημα. καὶ ἐγὼ εἶπον ὅτι τοῦτο εἰ φαίνοιτό σοι οὕτως ἔχειν, πολλῶν ἂν εἴης λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς. οὐ μὴν ἄλλῳ γέ ποτ' ἔφην ἐντετυχηκέναι τοῦθ' οὕτω· ἀλλὰ ἡ πολλή μοι περιμαντεία περὶ τοῦτ' εἴη. σὺ δὲ ἴσως μὲν ἀκήκοάς που, τάχα δ' ἂν θεία μοίρα τοῦθ' ὥρμησας. ἔπειτα αὐτὸ ταῖς ἀποδείξεις ὡς ἔχων βεβαίως, ὃ κατέδησας, ἀλλ' ἄῃεις τοτὲ μὲν ὧδε, τοτὲ δὲ ἄλλως, περὶ ὃ φαντάζόμην. ὃ δὲ, οὐδέν ἐστι τοιοῦτον. καὶ τοῦτο οὐ σοὶ μόνῳ γέγονεν· ἀλλ' οἶδ' ἴσθι μηδένα πώποτε μοι τοιοῦτον ἀκούσαντα, ἔχειν ἄλλως πως ἢ οὕτως κατ' ἀρχάς. καὶ ὁ μὲν πλείω ἔχων φαίνεται, ὁ δ', ἐλάττω, μόνις ἀπαλλάττονται· φρόδοι δὲ οὐδεὶς ὀλίγα. τούτων δὴ γεγενόντων καὶ ἐχόντων οὕτω, φρόδον, τῷ τιμῶ ἐμὴν δόξαν, σύρηκαμεν ὃ σὺ ἐπέσχλας, ὅπως δεῖ πρὸς ἀλλήλους ἡμᾶς ἔχειν. ἐπεὶ γὰρ βασανίζεις αὐτὰ, ξυγγινόμενός τε ἄλλοις, καὶ παραθεώμενος παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, καὶ αὐτὰ καθ' αὑτὰ, νῦν σοὶ ταῦτά τε, εἰ ἀληθὴς ἡ βάσανος, πρέπει φύεσθαι, καὶ οἰκεῖος τούτοις τε κἀμῖν ἔσῃ. πῶς οὖν οὐ ταῦτ' ἔξαυ καὶ πάντα εἰρήκαμεν; τὸν Ἀρχέδημον νῦν τε ὀρθῶς ἐποίησας πέμψας· κἀγὼ λοιπὸν, ἐπειδὰν ἔλθῃ πρός σε, καὶ ἀπαγγείλῃ τὰ πρὸς ἐμοῦ, μετὰ ταῦτα ἴσως ἄλλας σὲ ἀποδείας λήψονται. πέμψεις οὖν αὖθις, ἂν ὀρθῶς βουλεύῃ, πρὸς ἐμὲ Ⓧ Ἀρχέδημον. ὁ δ' ἐμπορευσάμενος, ἥξει πάλιν. καὶ τοῦτο ἐὰν δὶς ἢ τρὶς ποιήσῃς, καὶ βασανίσῃς τὰ πρὸς ἐμοῦ πεμφθέντα ἱκανῶς, θαυμάζοιμ' ἂν εἰ μή τὰ πρῶτ' ἀποφύσει πολύ σοι διοίσει ἢ τὰ νῦν. θαρροῦντες οὖν ποιεῖτε οὕτως. οὐ μὴν γάρ ποτε τὴν ἐμπορείας ταύτης οὔτε σὺ οὔτε Ἀρχέδημος ἐμπορεύσεσθε κάλλιον καὶ θεοφιλέστερον. βέλτιον

Legunt etiã Βεβαίως προκατέδησας; autem videndum an scribi debeat κατέδεισας.

A satis rectè cõstituta est, perfectámq; habet naturam. sed in illo rege & in iis de quibus fum loquutus, nihil est huiusmodi. Post hæc verò excipit animus, nec in hac simplici doctrinæ indicatione acquiescit. Ecquænam verò hæc tua est, fili Dionysii & Doridis, interrogatio, quæ omnium malorum est causa? imò verò de illis rebus dolor in animo nostro ingenitus, quasi parturientis: quem nisi quis expulerit, veritatem reuera nunquam assequetur. Tu verò mihi aliquando dixisti, dum sub lauris in horto essemus, te hoc perspexisse, tuúmque adeo

B illud esse inuentum. ego verò dixi, si constaret rem ita vt diceres habere, multis me disputationibus liberasses: at me neminé vnquam hominem vidisse qui hoc inuenisset: plurimámque cogitationem & operá meam hac in re inuestiganda versari. Tu verò fortasse quasi his de rebus audieris, diuina quadam sorte ad illas accuratius percipiendas concitato studio incumbis. deinde verò, quasi firmas huius rei demonstrationes haberes, non tamé te certis quibusdam vinculis obstrinxisti, & veluti de-

C finitis cãcellis circumscripsisti tuam illam cognitionem, vltrò citróque variè desultãs circa id quod opinatione quadam imaginaris. Hoc autem nihil est tale, & hoc nõ in tuum animum solum cecidit. Sed ita habeto, neminem qui me audierit, aliter quàm hoc pacto initio affici. & alius quidé plures, alius minores difficultates sentiens, vix ac ne vix quidem ab illarum dubitationum laqueis se potest expedire. non parum tamen omnes in eo elaborant. Quũ igitur hæc & ita fuerint & sint, id quod per

D epistolã rogas, mea quidem sententia, ferè comperiimus, vt videlicet norimus quomodo mutuò nos gerere debeamus. Vbi verò hęc & per te exploraueris, & cum aliis attentius consideraueris, & ipsas res ex sua natura vnà collatas expenderis, dummodo verum sit examen, hæc tibi omnino adhærescent, & te nobis proprium & domesticum totum trades. Ecquánam igitur ratione & hæc quæ modò diximus, & cætera omnia contingent? rectè tu quidem Archedemum ad nos ea de causa misisti: &

E postquam ad te reuersus sententiam tuam tibi renuntiauerit, aliæ fortasse te occupabunt dubitationes. Tu autem, si rectè tibi consultum velis, Archedemum ad me remittes: ille verò, quasi mercaturam faciẽs, non sine lucro rursus veniet. Quòd si bis vel ter id feceris, & ea quæ à me missa fuerint, diligenter examinaueris, mirabor equidem nisi animus tuus dubitationibus illis in quibus nũc versaris, expeditus melius sibi constet. Præsenti igitur animo ita à vobis agendum statuitote. nullum enim mercaturæ genus aut præclarius aut diuinius vel tu vel Archedemus agere possitis. Tu tamen

etiam atque etiam videris ne in homines imperitos solidæq; disciplinæ expertes hæc vnquam cadãt. nullæ enim sunt (mea quidem sententia) auditiones, quæ ad vulgus delatæ, magis ridiculæ videantur: neque contrà vilæ quæ nobilibus & generosis ingeniis mirabiliores, augustiores, diuiniores videantur. quæ si multorum annorum spatio auribus nostris attentius inculcentur, & frequẽtibus sermonibus à nobis cõmemorẽtur, minimè fieri poterit quin veluti aurum accurata industria animi nostri expurgentur. Ex illa enim doctrina quídnam mirabile solet cõtingere, audito. Sunt complures homines qui ista iam audiuerunt, docili ingenio, felici memoria, in rebus explorandis & iudicandis mira solertia præditi, prouecti etiã ætate: quippe qui non minus quàm triginta annos hæc audierint. hi tamẽ affirmãt, quæ auditu quondam maximè incredibilia videbantur, ea sibi nunc primùm valdè credibilia videri, atque dilucidè perspicua: & quæ tunc maximè credibilia, ea nunc contrà sibi videri. Hæc igitur considerans, caue ne quando te eorum pœniteat quæ indignè modò tibi exciderunt. maxima verò & prudens cautio est, de tantis rebus nihil scribere, sed discere. Scriptorum enim monumenta constanter perdurãt. Idcirco his de rebus meã sententiam nunquam scripsi: nullum enim Platonis extat neque extabit hac de re scriptum. nam quæ modò dicuntur, sunt Socratis, viri præstantissimi, etiamsi nouissimis his nostris temporibus vixerit. VALE, & meis verbis fidem adhibe, & morem gere. has verò literas vbi perlegeris, flammis trade. Atque hæc quidem hactenus.

De Polyxeno autẽ miraris quòd nihil ad te scribam: ego verò & de Lycophrone & cæteris tuis domesticis, id quod iampridẽ dixi, nunc idẽ dico, te nimirum illis & ingenii bonitate & differendi facultate longè antecellere: neque illorum quenquam sponte, sicuti nonnulli existimant, sed inuitos planè cedere. & illis tu quidem moderatè & cõmodè vsus, eósq; honestis muneribus prosequutus videris. Sed de his quidẽ, quantum de huiusmodi hominibus loqui consentaneum est, iam satis multa. Philistione si vti soles, vtere quammaximè. &, si fieri potest, Speusippi opera vtere, eúmque remitte. te Speusippus quoque eget. Mihi verò pollicitus est Philistion, si abs te dimittatur, se Athenas alacriter venturum. Illum verò lapidarium rectè dimisisti. leuis autem est eius & necessariorũ postulatio, & de Hegesippo quoque Aristonis filio. mihi enim per literas significasti, siquis vel hunc vel illum iniuria velit afficere, ac tu id persenseris, te minimè permissurum. De

A μήτι μήποτε σκοπεῖσθε ταῦτα εἰς ἀνθρώπους ἀπαιδεύτους. χρεὼν γάρ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, σὺ μὲν ἔστι τούτων τοιοῦτον οἷον πολλοὺς καταγελαστότερα ἀκούσματα, οὐδ' αὖ τοιοῦτος οἷος B φύσεις θαυμαστότερά τε καὶ σπουδαιοτέρα. πολλάκις δὲ λεχθήναι καὶ ἀεὶ ἀκουόμενα καὶ πολλὰ ἔτη, μόγις, ὥσπερ χρυσὸς, ἐκκαθαίρεται μὴ πολλῆς τριβῆς. ὃ δὴ θαυμαστὸν αὐτὸ γέγονεν, ἄκουσον. εἰσί γάρ ἀνθρωποι ταῦτα ἀκηκοότες, καὶ πλείους, δυνατοὶ μὲν μαθεῖν, δυνατοὶ δὲ μνημονεῦσαι, καὶ, βασανίσαντες πολλάκις πολλῶς, κρῖναι, γέροντες ἤδη καὶ οὐκ ἐλάττω τριάκοντα ἐτῶν ἀκηκοότες· οἳ νῦν ἀρτι σφίσι φασὶ, τὰ μήτε ἀπιστότατα δόξαντα εἶ), νῦν πιστότατα καὶ ἐναργέστατα φαίνεσθαι· ἃ δὲ τότε πιστότατα, νῦν τοὐναντίον. τοιοῦτ' οὖν σκοπῶν βλαβοῦ μήποτε σοὶ μεταμελήσῃ τῶνδε αἰσχίως ἐκπεσόντων. μείζη δὲ φυλακὴ, τὸ μὴ γράφειν, ἀλλ' ἐκμανθάνειν. ἃ γάρ ἐστι τὰ γραφέντα, μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν. C ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲν πώποτ' ἐγὼ περὶ τούτων γέγραφα· οὐδ' ἔστι σύγγραμμα Πλάτωνος οὐδὲν, οὐδ' ἔσται. τὰ δὲ νῦν λεγόμενα, Σωκράτους ἐστὶ, καλοῦ καὶ νέου γεγονότος. Ἐρρῶσο, καὶ πείθου. καὶ τῷδε ὑπεξολίω ταύτῳ νῷ, τὸν πολλάκις ἀναγνοὺς, κατάκαυσον. ταῦτα μὲν ταύτῃ.

Περὶ δὲ Πολυξένου ἐθαύμασας ὅτι οὐ πέμψαμί σοι. ἐγὼ δὲ καὶ περὶ Λυκόφρονος D καὶ τῶν ἄλλων τῶνδέ σοι οἵτινες λέγω καὶ πάλαι καὶ νῦν ⟨Ν⟩ αὐτὸν λόγον, ὅτι περὶς ὃ ἀφαλεστέρα, καὶ φύσει καὶ τῇ μεθόδῳ τῶν λόγων πάμπολυ διαφέρεις αὐτῶν· καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἑκὼν εἴξελεύσεται), ὡς τινες ὑποπτεύουσιν, ἀλλ' ἀκοντες. καὶ δοκεῖς μὲν πάνυ μετρίως χεχρῆσθαί τε αὐλοῖς καὶ δεδωρῆσθαι. ταῦτα μὲν περὶ τούτων πολλά, ὡς περὶ γε τούτων. Φιλιστίωνι δὲ, εἰ μὲν αὐτὸς χρῄζει, σφόδρα χρῶ· εἰ δὲ οἴοντε, Σπευσίππου χρῆσον, καὶ ἀπόπεμψον. δεῖται δὲ σοῦ E καὶ Σπεύσιππος. ὑποπέπτωκε δέ μοι καὶ Φιλιστίων, εἰ σὺ ἀφῇς αὐτὸν, ἥξειν προθύμως Ἀθήναζε. ⟨Ν⟩ οὐκ τῶν "λαγομιῶν οὖ ἐποίησας ἀφείς. ἐλαφρὰ δὲ ἡ δέησις καὶ περὶ τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ, καὶ περὶ Ἡγησίππου τοῦ Ἀρίστωνος. ἐπέσταλας γάρ μοι, αἴ τις ἀδικῇ ἢ ὕστερον ἢ ἐκείνους, ἢ σὺ αἰσθῃ, μὴ ὑπερβάλλειν. ἐπὶ περὶ

Legitur etiam λιθοτομιῶν.

Λυσικλείδου ζαληθὲς εἰπεῖν ἄξιον. μόνος γὰρ τῶν ἐκ Σικελίας Ἀθήναζε ἀφιγμένων οὐδὲν μετεβάλετο περὶ τῆς σῆς καὶ ἐμῆς συνουσίας· ἀλλ' εἴπερ ἀγαθὸν, ἐστὶ τὰ βελτίω λέγων περὶ τῶν γεγονότων διατελεῖ.

A Lysiclide autem vera fateri conſentaneum eſt. Solus nimirum iſte ex iis qui ex Sicilia Athenas profecti ſunt, nihil in tua & mea conſuetudine immutauit: ſed quæ iam euenerunt, pergit oratione in melius magis ac magis promouere.

Post ΔΙΟΝΥΣΙΩ legitur etiam οὖ πρώτην: ſed ex mutilo epiſtolæ cõtici poteſt additum non fuiſſe infinitiuũ. Lecho alia affertur τυχαίως: quæ non uideturposſe locum hîc habere.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ.

Τρίτη.

PLATO DIONYSIO S. P. D.

vel Gaudere. *Tertia.*

ΠΛΑΤΩΝ Διονυσίῳ χαίρειν ὑπομιμνήσκω σε, ἆρ' ὀρθῶς αὖ τυγχάνω τὴν βελτίωσιν προσρήσεως; ἢ μᾶλλον, τί τῷ ἐμῷ σοὶ ἠθείᾳ, χαίρων οὗ προσήκειν, ὥσπερ εἰώθεις ἐν ταῖς ὑποστολαῖς τοῖς φίλοις προσαγορεύειν; σὺ μὲν γὰρ δὴ ἐν τῷ θεῷ, ὡς ἤγγειλαν ἡμῖν ποτε θεωρηθέντες, προσεῖπες ἐν Δελφοῖς αὐτὸν τούτῳ ὑμνεύσας τῷ ῥήματι· καὶ γέγραφας, ὡς φασί,

Χαῖρε, τὸν ἡδύμολπον βίοτον διασώζων τυραννίδος.

ἐγὼ δὲ οὐδὲ αὖ θεῷ κλήσει, μὴ ὅτι δὴ θεῷ, οὐδὲ κελεύσαιμι αὖ δρᾶν τοῦτο. θεῷ μὲν, ὅτι οὐδὲ φύσιν προστίθημι αὖ· (πόρρω γὰρ ἡδονῆς ἵδρυται καὶ λύπης ὁ θεῖος·) ἀνθρώπῳ δὲ, ὅτι τὰ πολλὰ βλάβῃσι ἡδονὴ καὶ λύπη γυναῖ, δισμαθίαν καὶ λήθην καὶ ἀφροσύνην καὶ ὕβριν τίκτουσα ἐν τῇ ψυχῇ. καὶ ταῦτα μὲν οὕτως εἰρήσθω πρὸς ἐμοῦ περὶ τῆς προσρήσεως· σὺ δ' αἰσχροῖς αὐτὰ, ὅπῃ βούλει δέξασθαι, ταύτῃ δέχου. φασὶ δ' οἱ ὀλίγοι λέγειν σε πρός τινας τῶν σοὶ προσθύοντων, ὡς ἄρα σοῦ ποτὲ λέγοντος ἀκούσας ἐγὼ μέλλοντος τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἐν Σικελίᾳ οἰκίζειν, καὶ συναγουσίοις ὑπισχνουμένου τῷ ἄρχοντι, αὐτὶ τυραννίδος εἰς βασιλείαν μεταρρύσμια· ταῦτ' ἄρα σὲ μὲν τότε διεκώλυσα, ὡς σὺ φῂς, σοῦ σφόδρα προθυμουμένου· νῦν δὲ Δίωνα διδάσκω μὴ δρᾶν αὐτὰ ταῦτα, καὶ τοῖς ἀφρονήμασι τοῖς σοῖς τῷ σὺν ἄρχοντι ἀφαιρούμεθά σε. σὺ δ' εἰ μέν τι ἁμαρτοῖς τοὺς λόγους τούτους ὠφελῇ, γιγνώσκεις αὐτός· ἀδικεῖς δ' οὐδὲν ἐμέ, ταναντία τῇ ἀληθείᾳ λέγων. ἀδην γὰρ ὑπὸ Φιλιστίδου καὶ ἄλλων πολλῶν προσὸς τοῖς μισθοφόροις καὶ εἰς τὸ Συρακουσίων πλῆθος διεβλήθην, ὡς ἐγὼ σὲ μὲν ἐν ἀκροπόλει. τοῖς δ' ἔξω θεν, εἴπερ γίγνοιτο ἁμάρτημα, πᾶν εἰς ἐμὲ τρέπειν, σὲ φάσκοντας τινὰς πρῶτα ἐμοὶ πείσεσθαι. σὺ δ' αὐτὸς οἶδα ζαφέστατα τὸ πολιτικὸν ἐμοὶ σοὶ κοινῇ πραγματευσάμενον ἐκόντα ὁ-

Pro ἠωπύσας legitur etiam θεσπυσας. Sed lectionem illam potius quàm hanc ſequutus eſſe uidetur Fic.

QVAERIS in tuis literis, rectiúſne in ſalutationibus apponatur, GAVDERE, quàm, vt meus eſt mos, BENE AGERE. quo modo amicos in epiſtolis ſoleo ſalutare. Tu verò, vt renuntiarũt ii qui tunc aderãt, deum blanda hac appellatione ſalutaſti dum eſſes Delphis: &, vt aiunt, addidiſti elogium,

Gaude, & iucundam vitã ſeruato tyrãni.

Ego autem neque hominem hoc modo neque deum ſalutarem, neque vt ita ageret, cuiquam eſſem autor. Deum quidem, quia contra illius naturam loquerer (nam diuinitas lõgè abeſt à voluptate & triſtitia) hominẽ verò, quia voluptas & dolor multa illi affert incommoda, indocilem nimirum animi hebetudinem, obliuionem, inſipientiam, petulantiam in animo ingenerans. Et de hac quidem ſalutatione hæc à me dicantur: quæ tu pro arbitratu tuo, vt accipienda cẽſuerís, ita accipias. Non pauci aiunt te nonnullis qui ad te legati venerãt, dixiſſe, te in animo habere Græcas ciuitates in Sicilia reſtituere, & Syracuſas imperio liberare, ac pro tyrannide regiæ dominationis moderatam gubernationem inducere. me verò, quum mihi commemorares, & tuam hac de re volũtatem vehementem prædicares, tibi autorem extitiſſe vt animum tuum ab illa ſententia reuocares. nunc autẽ illa ipſa vti facias, Dioni inſtare, ac tuis cogitationibus tuo te nos imperio ſpoliare. Vtrum huiuſmodi ſermones aliquam tibi afferant vtilitatem, tu ipſe noſti: me certè iniuria afficis, qui ea dicas quæ nunquam vſpiam extiterunt, imò quæ repugnant perſpicuæ veritati. Et profectò iam ſatis ſupérque hactenus à Philiſtide alíſque compluribus inuidia mihi cõflata eſt & apud milites & apud populũ Syracuſanum. quòd enim in arce tecum habitarem, omnium ſcelerum cauſa in me deriuabatur, affirmantibus iis qui extra arcem erant, te à meo conſilio prorſus pendere. Tu autem certiſſimè noſti écquid de negotiorum publicorum adminiſtratione tecum communiter ſponte egerim.

a Reſpõdet primùm ad quæſtionem quãdam ſibi propoſitam: tum calumniam quãdam ſibi oppoſitam diluit, & re paulo altius reperita, quicquid cũ Dionyſio egerit docet, vt quàm grauis ſibi fiat iniuria illis calumniarũ machinamentis perſpiciatur: exemplo ſuo luculenter oſtẽdens, quàm cõtraria ſit philoſophicæ libertati aulica ſeruitus, & quæ ſit boni viri παρρησία in tyrannorum ſceleribus reprehendendis.

pauca nimirum initio, quũ quidpiam me promoturum arbitrarer, quum in eam curam maximè incumberem vt omni opera & industria opportunas legum præfationes inuenirem; quibus tamen audio te vel alium quempiam quædam præter mẽtem meam iniecisse. audio enim vestrûm quosdam his in rebus curiosius operam nauasse: quæ tamen temerè ingesta internoscẽt ii qui meos mores diiudicare norunt. Verùm, vt modò dicebam, non mihi profectò opportunæ sunt illæ apud Syracusanos calumniæ, & siqui sunt alii quibus ista de me persuadere conaris. Sed mihi quidẽ prior calumnia, & ea quæ post illam modò nata est & maior & vehementior, accuratè diluenda est. Igitur aduersus duplicem calumniam duplex quoque instituenda est defensio. Primùm quidem, mihi iustã constitisse rationem cur tuam in publicorum negotiorum administratione consuetudinem fuerim auersatus. Secundùm, neque illud quod tu ais, meum consilium extitisse: nimirũ me minimè impediisse vt Græcas ciuitates in pristinam libertatem vendicares. De primo autem defensionis meæ capite sic primùm habeto. Vocatus veni Syracusas, à te nimirum & Dione, qui mihi quidem erat in magno pretio, & vetus hospes, ætate media atque constante. quibus hominibus omnino opus esse ad rerũ tuarum prudentem felicémque administrationem, vel mediocriter sanus iudicauerit: quum nimirum admodum iuuenis sit tua ætas, & valdè inconsulta rerúmque imperita (quod tamen minimè omnium oporteret) & tuum etiam ingenium planè mihi sit incognitũ. Post hæc verò, siue homo, siue deus, siue fortuna tecum Dionem expulit, & relictus es solus. Túncne verò existimas in rebus ciuilibus mihi tecum cõmune quidpiam extitisse? qui videlicet prudentem cõsiliorum socium amisissem, viderem autem te insipientem atque vecordem cum multorum profligatorúmq; hominum turba relictum? non imperantem quidẽ, licet te imperare arbitrareris, sed qui impotentibus hominum huiusmodi libidinibus pareres? Ecquid verò mihi tunc faciundum statuerem? nónne quod in posterum, vrgente rerum necessitate, faciebã? vt nimirum publicam rerum administrationem longùm iuberem facessere, & inuidorum profligatorúmque hominum inuidiam declinarem? illud tamen omni ratione conarer, vt vos dissidentes & animis studiisque longè dissitos ad pristinam amicitiam & gratiam reuocarem? Tu autem mihi testis esse potes quanta animi contẽtione hoc negotium susceperim, neque in eo quicquam vnquã intermiserim. tandem verò vix inter nos conuenit vt domũ redirem,

A λίγα δὴ κατ' ἀρχάς, ὅτε τι πλέον ποιεῖν
ἀν ὠήθην· ἄλλά τε βαχέα ἄττα καὶ ὡς
τὰ τῶν νόμων προοίμια ἀπουδάσαντα με-
τρίως, χωρὶς ὧν σὺ προσέγραψας, ἤ τις ἕ-
τερος. ἀκούω γὰρ ὕστερον ὑμῶν τινὰς αὐτὰ δια-
σκωπτεῖν. δῆλα μὲν ἑκάτερα ἔσται τοῖς δ'
ἐμὸν ἦθος διαμαθοῦσι κρίνειν. ἀλλ' οὖν, ὅπερ
ἀρτίως εἶπον, οὐ διαβολῆς προσδεόμε-
θά τε Συρακουσίοις, καὶ εἰ δή τινας ἑτέρους
πείθεις λέγων αὐτά· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἀ-
πολογίας πρός τε τὸν πρότερον ἡμιμέ-
B νον διαβολὴν, καὶ τὴν νῦν μετ' ἐκείνην μεί-
ζω φυομένην καὶ σφοδροτέραν. πρὸς δύο
δή μοι δίκας ἀναγκαῖον ποιήσασθαι τὰς ἀπο-
λογίας. πρῶτον μέν, ὡς εἰκότως σοὶ ἔφυγον
κοινωνεῖν περὶ τὰ τῆ πόλεως πράγματα· δεύ-
τερον δέ, ὡς οὐκ ἐμὴν ταύτην εἰρηκὼς συμ-
βουλήν. Σοὶ δὲ μέλλοντί σοι καταοικίζειν Ἑλ- Inuenitur etiam
λωίδας πόλεις, ἐμποδὼν ἐμὲ γενήσεσθαι. inter οὐδὲ &
πρὸς δὲ τοῦτο ἀρχὴν ὧν εἶπον περὶ πρώτερον ἄν- μέλλοντι.
C κυρε πρότερον. Ἦλθον καλούμενος εἰς Συ-
ρακούσας ὑπό τε σοῦ καὶ Δίωνος· τῷ μέν,
δεδοκιμασμένου πρὸς ἐμοί, καὶ ξένου πάλαι
γεγενότος, ὄντι ἡλικίᾳ δὲ ὄντος μέσῃ τε καὶ κα-
θεστηκυίᾳ (ὧν δὴ πάντα πάσι χρεία τοῖς νοεῖν
καὶ σμικρὸν κεκτημένοις, μέλλουσι περὶ το-
σούτων ὅσα ἐνῆν τότε πρᾶσθαι, βουλεύεσθαι) σοῦ
δὲ ὄντος μὲν σφόδρα νέου, πολλῆς δὲ ἀπει-
ρίας οὔσης περὶ σε τούτων ὧν ἔμπειρον ἔδει
γεγενέναι, καὶ σφόδρα ἀγνῶτος ἐμοί. Ὃ μὲν
D πρῶτον, εἴτ' αὐθέκητος, εἴτε θεός, εἴτε τύχη τις
μετὰ σοῦ Δίωνα ἐξέβαλε, καὶ ἐλείφθης μό-
νος. ἆρ οὖν οἴει μοι τότε πολιτικὴν (ἢ) κοινω Fortasse scribendum est, ἢ δεῖ
νίαν πρός σε; ᾧ μὲν ἔμφρονα κοινωνὸν ἀ- κοινωνίαν.
πολωλεκότι, ᾧ δὲ ἄφρονα ὁρῶντι μετὰ πο-
νηρῶν καὶ πολλῶν ἀνθρώπων καταλελειμμέ-
νον; ὃν οὐκ ἄρχοντα, οἰόμενον δεῖ ἄρχειν, ὑπὸ
δὲ τοιούτων αὐθεκτῶν ἀρχόμενον; ἐν οἷς τί
χρὴ ποιεῖν ἐμέ; μᾶν οὐχ ὅπερ ἐποίουν, αἰνᾶ-
σαι καὶ τὰ λοιπὰ τὰ μὲν πολιτικὰ χαίρειν
E ἐᾶν, βουλεύεσθαι δὲ περὶ τῶν φθόνων ἀφε-
βολάς; ὑμᾶς δὲ πῶς, καίπερ ἀλλήλων
χρείας γεγενότας καὶ διαφορὰς ὄντας, πειρᾶ-
σθαι φίλους ἀλλήλοις ὅτι μάλιστα ποιεῖν; τού-
των δὴ καὶ σὺ μάρτυς, ὅτι τοῦτο αὐτὸ ξυντεί-
νων οὐκ αὐτίκα πώποτε· καὶ μόγις μέν, ὅμως
δὲ ὡμολογήθη νῶϊν, πλοῦσαν μὲ οἴκαδε ἐμέ,

ὅπῃ πόλεμος ὑμᾶς κατεῖχεν· εἰρωνίης δ' A & quidem tunc quum vos bellum occu-
αὖ γλυκερώτης ἐλθεῖν ἐμέ τε καὶ Δίωνα εἰς Συ- passet: pace facta ego & Dio tuo rogatu
ρακούσας· σὲ δὲ καλεῖν ἡμᾶς. καὶ ταῦτα μὲν Syracusas rediremus. Hæc verò gesta in
ὅτως ἐγένετο τὰ ἐμῆς εἰς Συρακούσας ἀπο- prima mea ad te profectione, & incolu-
δημίας πέρι τε καὶ τῆς πάλιν οἴκαδε mi in patriam reditu. Facta deindè pace
σωτηρίας. ὁ δὲ δεύτερον, εἰρωνίης γενομένης iterum me vocasti, non quidem vt inter
ἐκάλεις με, οὐκ ἐπὶ ταῖς ὁμολογίαις, ἀλλὰ μό- nos constitutum erat, nempe vnà cum
νον ἥκειν ἐπέστελλες· Δίωνα δ' ἐσαῦθις ἔφη- Dione, sed solum me accersiuisti, Dio-
σθαι μεταπέμψεσθαι. διὰ ταῦτα οὐκ ἦλ- nem postea te vocaturum pollicitus. id-
θον, ἀλλὰ καὶ Δίωνι τότ' ἀπηδόμην. ᾤετο circo ad te non veni, quanuis eo nomine
γὰρ εἰ βέλτιον ἐλθεῖν ἐμέ, καὶ ὑπακηοῦσαί σοι. B in Dionis offensionem incurrerem: qui
ὁ δὲ μετὰ ταῦτα, ὕστερον σὺν αὐτῷ, τελέρης in ea erat sententia vt existimaret præsta-
ἀφίκετο καὶ ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ. πᾶν δ' ἐν re tibi hac in re obtemperarem. Exacto
ταῖς ἐπιστολαῖς γράμματα ἦρχεν, ὡς, εἰ ἀ- deinde anno triremis vnà cum legatis &
φίκωμαι, τὰ Δίωνος μοι γλυκύτατα πρά- literis tuis ad me venit: quarum primum
γματα πράττοιτο καὶ νοεῖ ἐμόν· μὴ ἀφικο- erat caput, Si venirem, Dionis res in eo
μένου δὲ, ταὐναντία. αἰσχυνόμην δὴ λέγειν quo maximè optarem futuras statu: con-
ὅσα τότε ἐπιστολαὶ παρὰ σοῦ καὶ παρ' ἄλ- trà verò, nisi ad te accederem. Pudet re-
λων ἦλθον περὶ σε ἐξ Ἰταλίας καὶ Σικε- ferre quàm multæ scriptæ sint ad me lite-
λίας, καὶ παρ' ὅσους τῶν ἐμῶν οἰκείων καὶ τῶν ræ & à te ipso & ab aliis tua causa ex Ita-
γνωρίμων· καὶ πᾶσαι περικελεύσμασι μοι c lia & Sicilia quamplurimis, & ad multos
ἦσαν, καὶ δεόμεναι σοὶ πάντως ἐμὲ πεῖθε- familiares & necessarios meos. quarum o-
σθαι. ἐδόκει δὴ πᾶσιν, ἐξαμαυρώσειν ἀπὸ Δίω- mnium vnum erat & commune illud ar-
νος, δεῖν ἐμὲ πλεῦσαι καὶ μὴ μαλθακίζε- gumentum, vt hortarentur me atque ro-
σθαι. καίτοι τοῦθ' ἡλικίαν αὐτοῖς παρεῦτει- garent quò tibi omnino morem gererem.
νόμην, καὶ περὶ σοῦ διϊσχυριζόμην ὡς οὐκ Omnibus igitur & ipsi maximè Dioni pla
οἶδ' ἔσοιο αὐταρκέσας τοῖς περιβάλλου- cuit vt ad te accederem, neque itineris dif-
σιν ἡμᾶς, καὶ βουλομένοις εἰς ἔμφρονα ἐλ- ficultatem mollitie animi quadam detre-
θεῖν. ἑώρων γὰρ καὶ τότε, καὶ νεῶ ὁρῶ, τὰς με- ctarem. quanquam ego ætatem valdè ex-
γάλας οὐσίας καὶ ὑποφόρους τῶν τε ἰδιω- cusarem, & de te affirmarem, non futurũ
τῶν καὶ τῶν μονάρχων ἡδέως, ὅσῳπερ ἂν μεί- in tua potestate vt calumniatorum inter
ζους ὦσι, τοσούτῳ πλείους καὶ μείζους τοὺς me & te dissidium serere cupientium ob-
περιβάλλοντας, καὶ περὶς ἡδονὴν μὴ αἰ- trectationes à te amolireris. Experientia
σχρᾶς βλάβης ὁμιλοῦντας, τρεφούσας. οὗ enim tunc perspexeram, sicuti & modò
κακὸν οὐδὲν μεῖζον γυναῖ πλοῦτός τε καὶ perspicio, priuatorum & principum ma-
ἡ τῆς ἄλλης ἐξουσίας δυνάμις. ὅμως δ' gnas & immensas opes, quanto maiores,
οὖν πάντα ταῦτα χαίρειν ἐάσας, ἦλθον, tanto plures & maiores calumniantiũ im-
ἀγανοηθεὶς ὡς οὐδένα δεῖ τῶν ἐμῶν φίλων petus sentire, & turpium noxiarúmque vo
ἐμὲ αἰτιᾶσθαι ὡς διὰ τὴν ἐμὴν ῥᾳθυ- D luptatum architectos in suo sinu nutrire:
μίαν τὰ σφέτερα πράγματα, ἐξὸν μὴ ἀπολέ- quo nullum grauius malum opulentia &
σθαι, διώλετο. ἐλθὼν δὲ, οἶδα γὰρ δὴ σὺ πάν- E cæteræ autoritatis gignit potentia. His e-
τα ταῦτ' εὖ ἤδη γιγνόμενα. ἐγὼ μὲν οὖν ἠ- go tamen omnibus prætermissis, re cogi-
ξίουν δή που χρῆν τὴν ὁμολογίαν τῶν ἐπιστο- tata, idcirco ad te venire constitui, necui
λῶν, πρῶτον μὲν κατάγειν Δίωνα οἰκειω- amicorum meorum de me conquerendi
σάμενον. φοβούμενος τὴν οἰκειότητα. ἴσως εἰ ἐμοὶ occasionem darem, quasi, quum possent i-
τότε ἐπείθου, τάχ' ἂν βέλτιον τῶν νεῶ γεγο- psorum res esse saluæ, mea tamen negligẽ-
νότων ἔσχε· καὶ σοὶ καὶ Συρακουσίοις καὶ τοῖς tia & socordia factum fuerit vt perirent.
ἄλλοις Ἕλλησιν, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα μαντεύεται. Qui verò Sicularum rerũ post meum ad-
ἔπειτα τὰ Δίωνος τοῖς οἰκείοις ἔχειν ἠξίουν, uentum fuerit status, tu optimè nosti. equi-
dẽ arbitrabar, sicuti disertè per literas mihi
eras pollicitus, vt quamprimum Dionem
reuocares, eúmque in pristinã familiarita-
tem reciperes: cuius ego rationem cumpri-
mis habendam esse arbitrabar. qua in re si
mihi paruisses, melior fortasse & commo-
dior, nisi me animi mei prorsus fallit diui-
natio, & tuæ & Syracusanorum & cæ-
terorum Græcorum modò status esset.
Existimabam deinde consentaneum esse
vt Dionis bona suis restituerẽtur: illorúm-

Post ἐλθὼν δὲ nihil desiderari puto, sed Plat. hæc interiecisse, οἶδα γὰρ &c. non habita ratione illius participii: aut quasi sequeretur ἠξίουν, nõ præfixis illis noculis. ἐγὼ μὲν οὖν: illa οἶδα γὰρ &c. per parẽthesin posita essent: hoc modo, ἐλθὼν δὲ (οἶδα γὰρ δὴ νότων ἔχει καὶ σοὶ καὶ Συρακουσίοις καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν, ὡς ἡ ἐμὴ δόξα μαντεύεται.) ἠξίουν δή &c.

que administrationem quadruplatoribus illis quos tu nosti, minimè amplius esse relinquendam. Iudicabã præterea pecuniã singulis annis Dioni mitti solitam, esse mittendam, vt ei nihil ob meã præsentiã decederet. Quum nihil horũ abs te impetrarẽ, de discedendo cœpi cogitare: tu tamẽ deinde effecisti vt annũ expectarem, affirmans te omnia Dionis bona redditurũ: & quidem ita vt mediam illorum partem Dioni Corinthum mitteres, alteram filio eius fruendam relinqueres. Multa porro commemorare possum, quæ à te promissa, minimè fuerunt præstita: quæ tamen ob innumerabilem ipsorum numerum breuiter perstringo. Quum enim omnia Dionis bona distraheres atque venderes, nullo ipsius assensu, quanquam ita demum hoc faciendum dixeras si ille assentiretur, egregiis illis tuis, vir obseruande, prômissionibus hunc scilicet præclarissimum colophonem imposuisti: commentum nimirum neque luculentum, neque honestum, neque iustum, neque vtile machinatus, instituisti mihi terrorem incutere, quasi hæc abs te gesta ignorarem, ne ad mittẽdas Dioni pecunias amplius te vrgerem. nam quum Heraclidem pelleres (quod neque Syracusanis neque mihi iustum esse vi debatur) ego verò vnà cum Theodote & Eurybio ne id faceres deprecarer, accepta hinc quasi idonea occasione, iampridem te deprehendisse dixisti, nullam mihi esse curam rerum tuarum, sed Dionis solùm, eiúsque & amicorum & propinquorum: atque adeo, quum Heraclides & Theodotes, Dionis amici, ista criminatione inuoluerẽtur, me omnem operam dare, quò illi meritas pœnas non darent. Hæc verò in illa nostra ciuilis administrationis communitate, & siquid aliud in hæc tempora incidit controuersiæ, iusta de causa contigisse existimato. nec quid tibi mirum videatur. improbus enim à sanæ & integræ mentis viris meritò censerer, si imperii tui magnitudine persuasus, veterem amicum & hospitem meum, à te malè mulctatum, nulla in re, vt ita dicam, te deteriorem, in illa sua calamitate proderem atque destituerem: te verò iniuriam inferẽtem ei anteponerem, tuarúmque videlicet opum gratia facerem quicquid imperares. Certè, si amicitiam illius commutassem, nemo aliam causam quàm pecunias fuisse dixisset. Hæc nimirum ita vt dixi gesta, causæ extiterunt cur amicitia nostra diuelleretur, vt nihil amplius vnà habeamus commune. Verùm mihi commodùm oratio in eum locum, quasi cõtinuo quodam filo, è re nata peruenit, in quo secundam defensionis

A καὶ μὴ Δραγείμαλος τοὺς Δραγειμαλίους, οὓς οἶδα σύ. τοῖς δὲ τούτοις, ὦμην δεῖν τὸν κατ' ἐνιαυτὸν ἔκαστον εἰωθότα αὐτῷ κομίζεσθαι, καὶ μᾶλλον ἔτι καὶ οὐχ ἧττον ἐμοῦ Δεξιμένους πέμπεσθαι. τούτων οὐδενὸς τυγχάνων, ἠξίουν ἀπιέναι. ὃ μὴ ταῦτα ἐπειθές με μεῖναι ἐνιαυτὸν, φάσκων, τὴν Δίωνος ἀποδόσιμος οὐσίαν πᾶσαν, τὰ μὲν ἡμίσεα ἀποπέμψειν εἰς Κόρινθον, τὰ δ' ἄλλα τῷ παιδὶ καταλείψειν αὐτοῦ. πολλὰ ἔ-

B χων εἰπεῖν, ὧν ἐστοχόμην οὐδὲν ἐποίησας, Δρχὴ ὁ πλῆθος αὐτῶν σιωπήσω. τὰ γὰρ δὴ χρήματα πρῶτα ἀποδόμενος, οὐ πείσας Δίωνα, φάσκων οὐ πωλήσειν αὖθις πείθειν, τὴν κολοφῶνα, ὦ θαυμάσιε, τῶν ἐστοχάσεσιν ἀπάσας νεανικώτατον ἐπέθηκας. μηχανὴν γὰρ οὔτε καλὴν, οὔτε κομψὴν, οὔτε δικαίαν, οὔτε ξυμφέρουσαν βίᾳ ἐμὲ ἐκφοβεῖν, ὡς ἀγνοοῦντα τὰ τότε γιγνόμενα· ἵνα μηδὲ ἐγὼ ζητοίην τὰ χρήματα ἀποπέμ-

C πεσθαι. νῦν γὰρ Ἡρακλείδην ἐξέβαλες, (οὔτε Συρακοσίοις δοκοῦντα δικαίως, οὔτ' ἐμοὶ) διότι μὴ Θεοδότου καὶ Εὐρυβίου σὺν εδεήθην σου μὴ ποιεῖν ταῦτα, ταύτην λαβὼν ὡς ἱκανὴν πρόφασιν, εἶπες ὅτι καὶ πάλαι σοὶ δῆλος εἴην σοὶ μὲν οὐδὲν φροντίζων, Δίω- In praced. edit. malè δῆλον scriptum est, etiam posita stigme post εἴην.
νος δὲ καὶ τῶν Δίωνος φίλων καὶ οἰκείων. καὶ ὅπῃ νεῦ Θεοδότης ἐν Ἡρακλείδης ἐν δέκολαῖς εἶεν, οἰκεῖοι Δίωνος ὄντες, πᾶν μηχανώμενον ὅπως οὗτοι μὴ δώσουσι δίκην. ἐγὼ ταῦ-

D τα μὲν ταύτῃ πρὸς τὰ πολιτικὰ κοινωνίας τῆς ἐμῆς καὶ σῆς· καὶ εἴτινα ἑτέραν ἀλλοτριότητα ὑπεῖδες ἐν ἐμοὶ πρὸς σε, εἰκότως οἴει ταύτῃ πρῶτα ταῦτα γεγονέναι. καὶ μὴ θαύμαζε. κακὸς γὰρ αἰεὶ ἔχοντί γε νοῦν ἀνδρὶ φαινοίμην ἂν δικαίως, πειθοῖς ὑπὸ τοῦ μεγέθους τῆς σῆς δυνάμεως, τὸν μὲν παλαιὸν φίλον καὶ ξένον, καὶ ὡς ἔστιν ὁρᾶν Δρχὴ σε, μηδὲν σοῦ χείρων (ἵνα οὕτως εἴπω) δοῦναι μὴ προ-

E δοὺς, σὲ δὲ τὸν ἀδικοῦντα ἐλέσθαι καὶ πᾶν δρᾷν ὅπῃ σὺ προστάττοις ἕνεκα χρημάτων δηλονότι. οὐδὲ γὰρ αἰ ἕτερον ἔφησεν αἴτιον τῆς (εἰ) τῆς ἐμῆς μεταβολῆς, εἰ μετεβαλόμην. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ταύτῃ γιγνόμενα τῷ ἐμῷ τὴν λυκοφιλίαν καὶ ἀκοινωνίαν Δρχὰ σε ἀπεργάσατο. ἀεδὸν δ' εἰς λόγον ὁ λόγος ἥκει μοι ξυνεχὴς ὢν νῦν δὴ γενόμενος· ταύτῃ οὖ μοι ὃ δεύτερον ἀπολογητέον ἔφην

Non dubito quin scribendũ sit χείρω. quam scripturam & Fic. vel inuenit, vel exeõiectura in locum illius substituit.

Inuenitur etiam scriptum μεμφόμενος. at hîc non nominatiuo sed accusatiuo est lo cui: cum quo tamẽ desiderari uidetur uerbum infinitiui modi.

εἶ). σκόπει δὴ καὶ τοῦτο πρῶτον αἴ τι σοὶ ψεύδεσθαι δόξω, καὶ μὴ τἀληθῆ λέγειν. φημὶ γάρ σε, Ἀρχεδήμου παρόντος ἐν τῷ κήπῳ καὶ Ἀριστοκρίτου, ἕβδομήν ἡμέραις τοῦτερον εἴκοσι ἢ ἐμὲ ἐκ Συρακουσῶν οἴκαδε ἀποδημίας, ἃ νῦν δὴ λέγεις ἐμοὶ μεμφόμενον, ὡς Ἡρακλείδου τέ μοι καὶ τῶν ἄλλων πρώτων μᾶλλον ἢ σοῦ μέλοι. καὶ με τούτων ἐναντίον διηρώτησας εἰ μεμνημένος εἴην, κατ' ἀρχὰς ὅτ' ἦλθον, κελεύων σε τὰς πόλεις τὰς Ἑλληνίδας κατοικίζειν. ἐγὼ δὲ σιωπῶ- B ρεῖν μεμνῆσθαι, καὶ ἔτι νῦν μοι δοκεῖν ταῦτ' εἶ) βέλτιστα. ῥητέον δὲ, ὦ Διονύσιε, καὶ τοῦτο τότε λεχθέν. ἐγὼμὲν δὴ σε πότε- ρον αὐτὸ τοῦτο σοὶ ξυμβουλεύσαιμι μόνον, ἢ τι καὶ ἄλλο τοῖς τούτῳ. σὺ δὲ καὶ μάλα ἀ- πεκρίνω μεμνημένως καὶ ὑβριστικῶς εἰς ἐμέ, ὡς οἰῷ. διὸ τὸ τότε σοὶ ὕβρισμα νῦν ὑπάρ αὐτ' ὀνείδεστος γέγονεν. εἶπες δὲ καὶ μάλ' ἁπλά- ως γελῶν, εἰ μέμνημαι, ὡς παιδιθέντα με ἐκέλευες ποιεῖν πρῶτα ταῦτα, ἢ μὴ ποιεῖν. ἔ- C φην ἐγὼ κάλλιστα μεμνῆσθαί σε. Οὐκοῦν παιδιθέντα, ἔφησθα, γεωμετρεῖν; ἢ πῶς; κἀ- γὼ ὃ μὴ ταῦτα ὅ ἐπῄει μοι εἰπεῖν οὐκ εἶπον, φοβούμενος μὴ σμικροῦ ῥήματος ἕνεκα τὸν ἔκπλουν ὃν τοῦτεδόκουν, μή μοι γένοιτο αὖτ' ὀψυχωρίας. ἀλλ' οὖν ὧν ἕνεκα πρῶτ' εἴρηται, ταῦτ' ἐστί· μή με διάβαλλε, λέγων ὡς οὐκ εἴων ἐγώ σε πόλεις Ἑλλωί- δας ἐρρύσας ὑπὸ βαρβάρων οἰκίζειν, οὐ- δὲ Συρακουσίοις ἐπιχειρεῖν, βασιλείαν D αὖτ' ἀντὶ τυραννίδος μεταπεσοῦσαν. τούτων γὰρ οὐχ ἥττον ἐμοὶ τοῦτο πρᾶγμα ἦν αἰεί ποτε λέγων μοῦ καταψεύσασθαι. τοὺς δὲ τούτοις, ἔτι ἀφε- στέρους τούτων εἰς ἔλεγχον λόγους ἐγὼ δοίην αὖ, εἴπερ ἰσχυρά που φαίνοιτο χρῖσις, ὡς ἐγὼ μὲν ἐκέλευον, σὺ δ' οὐκ ἤθελες πρᾶττειν αὐτά. καὶ μὲν οὐ χαλεπὸν εἰπεῖν ἐναργῶς ὡς ἐμοὶ ταῦτα ἄριστα πραχθέντα καὶ σοὶ καὶ Συρακουσίοις καὶ Σικελιώταις πᾶσιν. ἀλλ' ὦ τοῦ, εἰ μὲν φὴς μὴ εἰρηκέναι, εἰρηκὼς ταῦτα, E ἔχω τιὼ δίκῃ· εἰ δ' ὁμολογεῖς, ὃ μὴ τοῦτο ἡγησάμενος εἶ) σοφὸν Ⓦ Στησίχορον, τιὼ παλινῳδίαν αὐτὸ μιμησάμενος, οὐκ ἂν ψεύ- δοις εἰς Ⓦ ἀληθῆ λόγον μετάσχοις.

A meæ partem ineſſe dixi. Vide igitur etiam atque etiam an tibi mentiri an verum dicere videar. Aio te, Archedemo & Ariſtocrito præſentibus, quum eſſes in horto, viginti ferè dies ante reditum meum in patriam, obiecisse illa mihi quæ nunc dicis; me Heraclidis & aliorum omnium maiorem quàm tui curam habere. Præterea me coram illis rogaſti an meminiſſem, vbi primùm Syracuſas veniſſem, autorem tibi fuiſſe vt Græcas vrbes inſtaurares. Annui me meminiſſe: & addidi, me in ea eſſe ſententia, & ita optimum videri. B Dicendum eſt, Dionyſi, quid & tunc à te reſponſum mihi fuerit. Te quidem tunc rogaui, illúdne tibi an aliud quidpiam conſuluiſſem: tu verò rancida quadam ira cõtumelioſè reſpondiſti aduerſus me, vt arbitrabare. (itaque hæc contumelia nunc ex inſomnio ad rem verè conſtantem, id eſt, è verbis ad rem ipſam reuocata eſt.) dixiſti nimirum, valdè inconcinnè ridens, ſi bene memini, iſtáne præcepiſſem tibi quaſi diſciplina expolito, vt hæc omnia faceres, nécne. Reſpondi ego te id optimè memoria tenere. Tu verò, In geometriáne eruditó? (dixiſti) an quomodo? Tum ego quæ mihi animo ſuccurrebant non dixi, veritus ne voculæ cuiuſdam exigui momenti cauſa me in huiuſmodi anguſtias coniicerẽ, vt nauigatio quam expectabã, pro eo quòd lata liberáq; mihi eſſe debuerat, mihi fieret anguſtior. Illud verò cuius cauſa hæc dicta ſunt omnia, hoc certè eſt: Ne me calumnieris quaſi ego Græcas vrbes à barbaris dirutas non permiſerim à te inſtaurari, & Syracuſas in priſtinam libertatem vendicari, regio dominatu in tyrannidis D locũ reſtituto. nullũ enim poteras impudentius & magis diſſentaneum mẽdacium cõminiſci, & quod à meis moribus magis diſcreparet. Præter hęc autem firmiora argumenta afferrem, ſi res ad legitimũ examen idoneo iudicio ſiſteretur, & euincerem, me, vt illa faceres, tibi autorẽ extitiſſe, te verò meo conſilio parere noluiſſe. Nequaquam difficile eſſet oſtẽdere, & quidem perſpicuè, illa futura optima & tibi, & Syracuſanis, & Siculis omnibus. Si ergo negas te iſta de me dixiſſe, quum tamen dixeris, habeo quod tecum expoſtulem: ſin E fateris, Steſichorum ſapientem puta, ac proinde eum imitatus, palinodiam inſtituc. id eſt, à mendaci & vano ſermone te ad verum traducito.

PLATO DIONI SYRACVSANO S. P. D.

vel Bene agere. Quarta.

Α ΠΛΑΤΩΝ ΔΙΩΝΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΙΩ,

εὖ πράτ͂ειν. Τετάρτη.

a Præfatus de ſua erga Dionem ſingulari amicitia,& de viri boni officio, cuius maxima virtus eſt Veritas, iuſtitia, grauitas: monet Dionem vt ſolicite ſeſe in officio contineat, ne ambitioſa vehementia patriæ turbas augeat, & αὐθαδείᾳ ſibi pariat incommodum: ſed potius humana comitate hominum animos demeretur, qua videlicet ad res gerendas non modò opportuna ſit, ſed etiam plane neceſſaria. Denique excuſat amicam in amico reprehendēdo libertatem.

INOMNIBVS quidem rerum veſtrarum caſibus, Dio, conſtantem meam in vos voluntatem nemini non exploratam eſſe arbitror: quæ in promouēda veſtra vtilitate & rebus veſtris ad felicem exitum perducendis nunquam elanguit: nō alium quidem ob finem quàm vt in rebus honeſtis honeſtam quoque gloriam laudémque compararem. æquum enim eſſe arbitror, eos qui reuera ſunt boni, & res bonas agūt, debitam quoque gloriam conſequi. Præſens quidem rerum noſtrarum ſtatus, dei beneficio, non eſt incommodus: de futuris verò maximum nobis eſt propoſitum certamen. nam fortitudine quidem, celeritate, robore præſtare, aliorum quoque nonnullorum hominum eſſe videtur: ſed veritate, iuſtitia, grauitate, & in omnibus rebus modeſta & decora dignitate antecellere, nemo negauerit ad eos qui in illis virtutibus excolendis opēram induſtriámque adhibēt, præ cæteris virtutibus ſingulari quodam & peculiari iure pertinere. Quorſum verò hæc dicam, nunc perſpicuum eſt. Nempe meminiſſe debemus, conſentaneum eſſe vt nos (quemadmodum bene noſti) plus ab aliis hominibus quàm viri à pueris differamus. Quocirca id apud omnes ratum fixúmque eſſe debet, in eam curam vnumquemq; noſtrûm maximè incumbere debere vt tales ſimus quales & eſſe volumus, & eſſe nos dicimus: præſertim quū dei beneficio id ſit futurum facile. Cæteris quidem hominibus impoſita eſt hæc neceſſitas vt per varia loca oberrent quò nomen & famam conſequantur. rerum verò tuarum ſtatus huiuſmodi eſt, vt ex vniuerſo (ſi mihi liberius ita loqui licet) terrarum orbe vnum in locum, & in illo ipſo in te vnum maximè omnium oculi ſint conuerſi. Ita igitur te compara, tanquam ab omnibus videaris, hac vna in re elaboraturus, vt antiquum illum Lycurgum & Cyrum vita moribúſque exprimas, & ſiquis alius opportunis moribus atque inſtitutis excelluiſſe videatur: præſertim quum complurium & penè omnium veſtratiū ſermonibus illud percrebreſcat, ſublato Dionyſio res quoque veſtras perituras, propter tuam & Heraclidis & Theodoti cæterorúmque illuſtrium hominum ambitionē. Primùm quidē optādum eſſet ne quiſquā talis exiſteret. quòd ſiquē talem eſſe conſtiterit, tu prodi medicinā adhibiturus, vt res in cōmodiorē quēdā ſtatū deducantur.

ΟΙΜΑΙ μὲν φανερὸν εἶ) ἅπαντὸς τοῦ χρόνου τὴν ἐμὴν προθυμίαν περὶ σὲ καὶ τὰ συμβεβηκυίας προάξεις· καὶ ὅτι πολλοῦ εἶχον περὶ αὐτῶν ἀσπουδὶ εἰς ὃ ξυμπεραινθῆναι, οὐκ ἄλλου τινὸς ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς ὅπῃ τοῖς καλοῖς φιλοτιμίας. νομίζω γὰρ δίκαιον εἶ) τοὺς ὄντας τῇ ἀληθείᾳ ἐπιεικεῖς, καὶ προάξοντας τοιαῦτα, τυγχάνειν δόξης τῆς προσηκούσης. τὰ μὲν οὖν εἰς ὃ παρὸν, σιὼπηρῶ εἰπεῖν, ἔχει καλῶς· τὰ δὲ περὶ τῶν μελλόντων, ὁ μέγιστός ἐστιν ἀγών. ἀνδρείᾳ μὲν γὰρ καὶ τάχει καὶ ῥώμῃ διενεγκεῖν, δόξειεν ἂν καὶ ἑτέρων εἶ) τινῶν· ἀληθείᾳ δὲ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ μεγαλοπρεπείᾳ, καὶ τῇ περὶ πάντα ταῦτα σώφροσύνῃ, ξυμφαίη τις ἂν τοῖς ἀνυπερβλήτοις τὰ τοιαῦτα τιμᾶν, εἰκότως τῶν ἄλλων διαφέρειν. νυνὶ δὲ δῆλον μέν ἐστιν ὃ λέγω· ἀναμιμνήσκειν δὲ ὅμως δεῖ ἡμᾶς ἀλλήλους, ὅτι προσήκει, πλέον ἢ παίδων, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν, ἧς οἶδα δήπου. φανερούς οὖν δεῖ ἡμᾶς γίγνεσθαι ὅτι ἐσμὲν τοιοῦτοι οἷοίπερ φαμέν· ἄλλως τε καὶ ὅπῃ, σιὼπηρῶ εἰπεῖν, ῥᾴδιον ἔσται. τοῖς μὲν γὰρ ἄλλοις συμβέβηκεν ἀναγκαῖον εἶναι πλανηθῆναι πολλοῦ τόπου, εἰ μέλλοιεν γνωσθῆναι· σὺ δὲ νῦν ὑπάρχεις περί σε, ὥστε τοὺς ἐξ ἁπάσης τῆς οἰκουμένης (εἰ καὶ νεανικώτερόν ἐστιν εἰπεῖν) εἰς ἕνα τόπον ἀποβλέπειν· καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα πρός σε. ὡς οὖν ἀπὸ πάντων ὁρώμενος, πρόσκεισό μοι τὸν τε Λυκοῦργον ἐκεῖνον ἀρχαῖον ἀποδείκνυσθαι καὶ τὸν Κῦρον, καὶ εἴτις ἄλλος πώποτε ἔδοξεν ἦθει καὶ πολιτείᾳ διενεγκεῖν· ἄλλως τε καὶ ὅπῃ πολλοὶ καὶ σφόδρα ἅπαντες ⓐ τῇδε λέγουσιν ὡς πολλή ἐστιν ἡ τοῦ ἀναιρεθέντος Διονυσίου διαφθορὰ τῶν πραγμάτων, ἅμα τῇ σῇ τε καὶ Ἡρακλείδου καὶ Θεοδότου καὶ τῶν ἄλλων γνωρίμων φιλοτιμίᾳ. μάλιστα μὲν οὖν μηδεὶς εἴη τοιοῦτος· ἐὰν δ' ἄρα καὶ γίγνηταί τις, σὺ φαίνου ἰατρὸς ὢν, καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον ἕλκοιτ' ἄν.

Pro vocula τῇ (quæ nullum hic locum habere poteſt) videtur Fic. legiſſe ὡς.

ταῦτα δὲ ἴσως γελοῖον σοὶ φαίνεται εἶ) ὃ ἐμὲ λέγειν, διότι καὶ αὐτὸς οὐκ ἀγνοεῖς· ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστὰς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους, μήτι δὴ ὑπὸ γε τῶν φίλων, οἷς ἄν τις οἴηται μετ' εὐνοίας καὶ βουλεύεσθαι καὶ ἀγωνίζεσθαι. νῦν οὖν αὐτοί τε ἀγωνίζεσθε, καὶ ἡμῖν εἴπου δεῖ ὅπως ἕλλετε. τὰ δ' ἐνθάδε παραπλησίως ἔχει καθάπερ καὶ ὑμῖν παρόντων. ὅπως ἕλλετε δὲ καὶ ὅ, τι πέπραγεν ὑμῖν, ἢ προσπίπτοντες τυγχάνετε. ὡς ἡμεῖς πολλὰ ἀκούοντες, οὐδὲν ἴσμεν. καὶ νῦν ὅπως οἱ περὶ Θεόδοτον καὶ Ἡρακλείδου ἥκουσιν εἰς Λακεδαίμονα καὶ Αἴγιναν· ἡμεῖς δὲ (καθάπερ εἴρηται) πολλὰ ἀκούοντες περὶ τῶν τῆδε, οὐδὲν ἴσμεν. ἐνθυμοῦ δὲ καὶ ὅτι δοκεῖς ποιεῖν ἀνδρεστέρως τοῦ προσήκοντος θεραπευτικὸς εἶ). μὴ οὖν λανθανέτω σε ὅτι δεῖ τοῦ ἐπικουρεῖν τοῖς αὐθαδέσιν, καὶ τὸ προσπίπτειν ὀκνεῖν· ἡ δ' αὐθάδεια, ἐρημία ξυνοίκου. Εὐτύχει.

A Ridiculum tibi fortaſſe videbitur me iſta dicere, quum iſta ſint tibi perſpecta atque cognita: ſed ego in theatris aſpicio poetas à pueris exacui, nedum ab amicis, qui certo quodam ſtudio & beneuolo animo exhortari cenſentur. Vos quidem certè quaſi in theatro certatis. quo in certamine ſi noſtra opera vobis opus eſt, id nobis ſignificate. Idem verò eſt noſter qui vobis præſentibus erat ſtatus. quid verò egeritis, & quid etiánum agatis, velim me faciatis certiorem. licet enim rumor multa ad nos deferat, nihil hîc tamen certi de veſtris rebus
B habemus. Multæ Lacedæmonem & AEginam ab Heraclida & Theodoto perferũtur literæ: nihilominus tamen nos (quemadmodum dixi) de veſtris rebus nihil habemus certi; licet varia variis auditionibus percipiamus. Nec verò id incogitatũ præterire debes, eam de te eſſe apud quoſdam opinionem, te minus quàm deceat officioſum eſſe. at ne te lateat, ad res agendas neceſſarium eſſe hominum beneuolentiam officiis & comitate demereri. Nimium tetrica auſteritas, quæ proteruia vulgò cenſetur, ſolitudinis eſt comes. VALE.

Legitur etiam ΑΓΩΝ.

ΠΛΑΤΩΝ ΠΕΡΔΙΚΚΑ, ΟΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΠΕΜΠΤΗ.

PLATO PERDICCAE S.P.D. *vel Bene agere.* *Quinta.*

ΕΥΦΡΑΙΩ μὲν σὺν εὐβουλίᾳ, καθάπερ ἐπέστελλες, τῶν σῶν ὑπεμελόμην, ὡς ἐγὼ τὰ διατείνειν. δίκαιος δ' εἰμὶ καὶ ξενικῶς καὶ ἱερὰν ξυμβουλὴν λεγομένην συμβουλεύειν ὅτι τε τῶν ἄλλων ὧν ἂν φρονῇς, καὶ ὡς Εὐφραίῳ δεῖ σοι χρῆσθαι. πολλὰ μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ χρήσιμος, μέγιστον δὲ οὗ καὶ σὺ νῦν ἐνδεὴς εἶ, μετά τε τῆς ὑλικίας, καὶ μετὰ ὃ μὴ πολλοῖς αὐτῷ περὶ ξυμβούλοις εἶ) τοῖς νέοις. ἔστι γὰρ δή τις φωνὴ τῶν πολιτειῶν ἑκάστης, καθάπερεὶ τινῶν ζώων· ἄλλη μὲν, δημοκρατίας, ἄλλη δ' ὀλιγαρχίας· ἡ δ' αὖ μοναρχίας. ταύτας φαῖεν μὲν ἂν ὑπῆρχθαι πάμπολλοι, πλεῖον δ' ἀπολείπονται ἢ καταγνοεῖν αὐτὰς, πλὴν ὀλίγων δή τινων. ὅτις μὲν ἂν οὖν τῶν πολιτειῶν τὴν αὐτὴν φθέγξηται φωνὴν πρός τε θεοὺς καὶ πρὸς ἀνθρώπους, ᾗ τῇ φωνῇ ταῖς πρὸς ἕξεις ἐπομένας ἀποδίδῳ, θάλλει τε αἰεὶ καὶ σώζεται· μεμουμένη δ' ἄλλην, διαφθείρεται). πρὸς ταῦτ' ἂν Εὐφραῖος σοὶ γένοιτ' ἄχρηστος ἀνὴρ χρήσιμος, καθάπερ πρὸς ἄλλα ὧν ἀνδρεῖος. τοιοῦ δὲ τῆς μοναρχίας λόγου ἄχρηστος αὖ-

EV PHRAEO fui autor, quemadmodum ad me ſcripſiſti, vt pergeret curam de tuis rebus gerere. debeo autem, quemadmodum & religio & ius hoſpitalitatis poſtulat, ſanctum integrumque conſilium, cùm de aliis rebus tum ecquánam ratione Euphræo vti debeas, dare. Nimirum multis in rebus vtilis & commodus vir ille eſt, maximè verò in ea re qua
D tu plurimùm indiges, tum ob ætatem, tum quòd haud multi reperiantur qui ſanum conſilium iuuenibus dare poſſint. eſt enim peculiaris quædam vox vniuſcuiuſque ciuilis gubernationis, veluti quorundam animalium. nam aliam popularis, aliã paucorum, aliam vnius dominatio vocem poſtulat. Has quidẽ ſe intelligere multi profitentur: at multũ abeſt id ab illis intelligi,
E perpaucis exceptis quibuſdam. Quæcunque igitur ciuilis adminiſtratio erga deos & homines vocem emittit, conſentaneáſque voci actiones attribuit, ea nimirum floret & incolumis perdurat: ſiſt alterius vocem imitatur, peſſundatur. His in rebus Euphræus perutilis tibi eſſe poterit, quáquam & cæteris in rebus vir fortis eſt. aptas enim commodáſq; monarchiæ ſta-

a Dionis hæc eſſe videtur epiſtola, nó Platonis, vt ex vltimis verbis videtur apparere. Monet Perdiccam, Macedoniæ (vt quidẽ veriſimile eſt) regem, vt regẽdæ monarchiæ rationem à bonis viris diſcat. eſſe enim vnicuique πολιτείᾳ quaſi vocem quandã, quæ accuratè ſit ſeruanda, quum in ea maxima pars publicæ ſalutis verſetur. Euphræum commendat Platonicæ doctrinæ peritũ, eiúſque conſuetudinem ipſi perutilẽ futuram ait. Sed ne ipſius etiam illius Platonicæ doctrinæ vtilitatem in dubium reuocaret Perdiccas, quòd Plato patriæ ſuæ in ciuili diſciplina nunquã profuerit, idcirco cauſam reddit cur Plato abſtinuerit à reipubl. adminiſtratione: nimirũ quum videret rempub. Athenienſem incurabili morbo laborare, & ſalubris cõſilii minimè eſſe capacem, noluiſſe in profligato corpore ſanãdo inutilem operam adhibere, ſe quoque nullo cum fructu in præſens capitis periculum obiiciendo.

biliendæ rationes nō minus quàm eos qui in tuo ſunt comitatu eum inuenturum eſſe ſpero. Ad has igitur res illius vtens opera,& tibi & ipſi maximum emolumētum comportabis. Quòd ſiquis hæc audiēs obiiciat, Plato quidem profitetur ſe noſſe ea quæ ad popularem ſtatum pertinent,nunquam tamen, licet oblatæ fuerint occaſiones dandi populo conſilii,eiúſque promouēdæ vtilitatis, in medium prodiit vt conſilium daret: ad hanc obiectionem parata erit reſponſio, Platonem ſerò tandem in patria fuiſſe, populúmque deprehendiſſe iam ſenio confectum, & ita ab illis qui ſuperioribus vixerant temporibus aſſuetum, vt ab illius conſilio diuerſa multa faceret, alioqui lubentiſſimè ei, vt parenti, conſuluiſſet, niſi temerè & nulla de cauſa ſeſe in diſcrimen & periculum coniiceret, quum nulla idcirco eſſet reditura vtilitas. Idem quoque conſilii mei effectum arbitror ſubſequuturum. Si enim inſanabiles videremur,re prorſus prætermiſſa, à dando mihi méiſque conſilio longè abſcederet. VALE.

A ἡν ἐλπίζω σὺν ἐξευρήσειν τὴν τοῦ πλείστου ἄξιον. εἰς ταῦτ' οὖν αὐτῷ χρώμενος, ὀνήσῃ τε αὐτὸς καὶ ἐκεῖνον πλείστα ὠφελήσεις. ἐαὶ δέ τις ἀηθύσας ταῦτα εἴπῃ, Πλάτων, ὡς ἔοικε, τοσοῦτοι μὲν τὰ δημοκρατία ξυμφέροντα εἰδέναι· ἔζὸν δ' ἐν ᾧ δήμῳ λέγειν & συμβουλεύειν αὐτῷ τὰ βέλτιστα, οὐ πώποτε αἰσχυνόμενος ἐφθέγξατο· τοῖς ταῦτ' εἰπεῖν ἔστιν ὅτι Πλάτων ὀψὲ ἐν τῇ πατρίδι γέγονε, καὶ ⟨illegible⟩ δῆμον κατέλαβεν ἤδη πρεσβύτερον, & εἰθισμένον ὑπὸ τῶν ἔμπροσθεν πολλὰ καὶ ἀνόμοια τῇ ἐκείνου ξυμβουλῇ πράττειν. ἐπεὶ πρώτων αὖ ἤρξατο, καθάπερ πατρὶ, σὺν εὐβουλίᾳ αὐτῷ, εἰ μὴ μάτην μοι κινδυνεύσειν ᾤετο, πλέον δ' οὐδὲν ποιήσειν. ταῦτον δὴ οἶμαι δράσας αὖ & τῷ ἐμοὶ ξυμβουλεύω. εἰ γὰρ δόξαιμι αὐτάτως ἔχειν, πολλὰ ἂν χαίρειν ἡμῖν εἰπών, ἐκὼς ἂν γίγνοιτο τῆς τοῦ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ξυμβουλῆς.

B

C

PLATO HERMEAE, ERASTO, CORISCO, S. P. D. *vel Bene agere.* *Sexta.*

ΠΛΑΤΩΝ ΕΡΜΕΙΑ, ΚΑΙ ΕΡΑΣΤΩ ΚΑΙ ΚΟΡΙΣΚΩ εὖ πράττειν. Ἕκτη.

MIHI quidem videtur deorū aliquis optimam fortunam, dummodo eam bene amplectamini, vobis benignè & cumulatè apparare. vicini enim eſtis, & mutuam conferre vobis ipſis operā & debetis & poteſtis, vnde maxima quidem ad vos reditura ſit vtilitas. Hermeæ enim neque equorum multitudo neque alius belli apparatus,neque auri copia tantum animi adderet, quantum bonorum amicorum conſtantia atque fidelitas. Eraſto autem & Coriſco,præter ſapientiam illam de formis pulcherrimam,aio equidē, licet ſenex, alia etiam opus eſſe ſapientia: ea videlicet qua improborum conatus cauere, & aduerſus illos opportunam defenſionem opponere poſſimus: ac proinde ab illorum vi nos ſartos tectóſque tueri. Sunt enim illi fraudum inexperti, quòd apud vos cum moderatis & minimè malis hominibus diu verſati ſunt. Itaque illos aio huiuſmodi quibuſdam adiumentis indigere, ne cogantur quidem ipſi veram ſapientiam contemnere, humanam verò ne ceſſariámq; ſcientiam plus æquo meditari. Hermeas autem (quantum quidem ex ipſius conſuetudine colligere potui) & naturæ bonitate quadam, & arte atque accurata experientia, hanc facultatem mihi vi-

ΜΟΙ φαίνεταί θεῶν τις ὑμῖν τύχην ἀγαθὴν, αἰ δὲ δέξησθε, εὐμενῶς καὶ ἱκανῶς προθυμεῖσθαι ζειν. οἰκεῖτε γὰρ δὴ γείτονές τε ὑμῖν αὖθις, καὶ χρείαν ἔχοντες ὥστε ἀμήχανος εἰς τὰ μέγιστα ὠφελεῖν. Ἑρμείᾳ μὲν γὰρ οὔτε ἵππων πλῆθος, οὔτε ἄλλης πολεμικῆς συμμαχίας· ἦ δ' ἂν χρυσοῦ τοσοῦτον προσγενόμενον γένοιτ' ἂν μείζων εἰς τὰ πρῶτα δυνάμις, ἢ φίλων βεβαίων τε καὶ ἤθος ἐχόντων ὑμέων. Ἐραστῷ δὲ καὶ Κορίσκῳ, πρὸς τῇ τῶν εἰδῶν σοφίᾳ τῇ καλῇ ταύτῃ φημὶ ἐγὼ, καίτοι γέρων ὤν, τοσοῦτον δεῖν σοφίας, ταῖς πρὸς τοὺς πονηροὺς καὶ ἀδίκους φυλακτικῆς καὶ τινος ἀμυντικῆς δυνάμεως. ἄπειροι γάρ εἰσι, δι' ὃ μὴ ἡμῶν, μετρίων ὄντων καὶ οὐ κακῶν, συχνὸν διατετριφέναι τὸν βίον. δεῖ δὴ τούτων τοσοῦτον εἶπον, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται ἡ δηθεῖσα μὲν ἀμελεῖν σοφίας, τῆς δὲ ἀνθρωπίνης τε καὶ ἀναγκαίας ὑπερμελεῖσθαι μείζονος ἢ δεῖ. ταύτην δ' αὖ τὴν δύναμιν Ἑρμείας μοι φαίνεται φύσεί τε (ὅσα μήπω ξυνεγνώκει)

a Hermeam,Eraſtū, Coriſcū,illuſtres (vt veriſimile eſt)& poſtē tes viros,hortatur ad mutuam concordiam amicitiámque colendam: cuius luculentiſſimos vberrimóſque fructus,& illius quoque fundamētum docet: Veram Dei cognitionem: cuius naturam luculenter deſcribit auguſtis illis verbis,quantum quidem in hominem ethnicum cadere potuit: *Deum eſſe quendam omnium rerum & quæ ſunt & quę erūt cauſam, & illius principis cauſæ patrē exiſtere.* quæ quidem vere ita nonnulli è noſtris hominibus intelligunt,quaſi Plato trinitatis myſteriū innuerit his verbis:ſicuti & λόγον intelligūt in Epinomide. Apage iſtas inſanias, & ex ipſius etiam Platonis, ethnici hominis,admonitione,diſcamus in tantis myſteriis ſobriè verſari. Potuit quidem Plato multa dicere quæ nō intelligeret,ex Phœnicia doctrina hauſta: at ipſóſne etiam illos χριστιανῶν Platonicorum autores & cuſtodes AEgyptios, ſiue Phœnices, tantū myſteriū cognouiſſe veriſimile eſt? Itaque hæc μυστικώτερα & ſymbolica verba ex Pla-

D

E

καὶ τέχνῃ δ' ἐμπειρείας εἰληφέναι. τί οὖν δὴ λέγω; σοὶ μὲν Ἑρμεία, πεπειραμένῳ Ἐραστου καὶ Κορίσκου πλέονα ἢ σύ, φημὶ καὶ μηνύω καὶ μαρτυρῶ μὴ ῥᾳδίως σὲ ἀξιοπιστότερα ἤδη τούτων τῶν γειτόνων. ἔγωγε δὴ πᾶσι ξυμβουλεύω δικαίῳ τρόπῳ τούτων τῶν ἀνδρῶν, μὴ πόρρω ἡγουμένῳ· Κορίσκῳ δὲ καὶ Ἐραστῳ πάλιν Ἑρμείου αὖ τέχεσθαι ξύμβουλος εἰμί, καὶ πειρᾶσθαι ταῖς αὐθέξεσιν ἀλλήλων εἰς μίαν ἀφικέσθαι φιλίας ξυμπλοκήν. αὖ δέ τις ὑμῶν ἄρα ταύτῃ πῃ λύειν δοκῇ (οὐ γὰρ ἀνθρώπινον οὐ πᾶσι πάσαι βέβαιον) ἀδύεσι πρὸς ἐμὲ καὶ τοὺς ἐμοὺς πέμπετε μομφῆς κατήκοον ὑπισχνοῦμαι. οἶμαι γὰρ δίκη τε καὶ αἰδοῖ τοὺς πρὸς ἡμῶν ὄντως ἐνθένδε ἐλθόντας λόγους, εἰ μή τι ὃ λυθὲν μέγα τύχοι γενόμενον, ἐπαδῆς ἡσυχοσοφῶ μᾶλλον αὖ συμφύσαι καὶ σώσασθαι πάλιν εἰς τὸ ταὐτὸ τὴν εὐπάρχουσάν φιλότητά τε καὶ κοινωνίαν. ἴσως, ὅταν μὲν φιλοσοφῶμεν ἅπαντες ἡμεῖς τε καὶ ὑμεῖς, ὅσον αὖ δυνώμεθα, καὶ ἑκάστῳ πρόσεστι, κύρια ταῦτα ἔσται. τὸ δ' οὐ μὴ ὀρθῶς ταῦτα, οὐκ ἐρῶ. φήμιον γὰρ ἀγαθὰ μαντεύομαι, καὶ φημὶ δὴ ταῦθ' ἡμᾶς πάντ' ἀγαθὰ ποιήσειν, αὖ θεὸς ἐθέλῃ. Τὰ αὐτὰ τὸν ὑπισχνοῦμαι πάντας ὑμᾶς τρεῖς ὄντας αὐαγκάζειν χρή· μάλιστα μὲν ἀθρόους, εἰ δὲ μή, κατ' δυνάμιν ὡς οἷόντ' ὀλίγιστα πλάσματα. καὶ χρῆσθαι σώφρονι καὶ νόμῳ κυρίῳ, ὃ ὀρθὸν δίκαιον ἑπόμενον τάξει τε ἅμα μὴ ἀμούσῳ καὶ τῇ τῆς ξυμβάσεως ἀδελφῇ παιδείᾳ, καὶ τῷ πάντων θεῶν ἡγεμόνα τῶν τε ὄντων καὶ τῶν μελλόντων, τόν τε ἡγεμόνος καὶ αἰτίου πατέρα κύριον ἑπόμενον· ὃν, αὖ ὄντως φιλοσοφῶμεν, εἰσόμεθα πάντες σαφῶς, εἰς δυνάμιν ἀνθρώπων εὐδαιμόνων.

A detur conſequutus. Quorſum igitur hæc dico? tibi quidem, Hermea, ego, qui vitæ vſu & conſuetudine Eraſti & Coriſci ingenium magis quàm tu ſum expertus, aio, denuntio, teſtor, nō facilè magis fidos mores iſtis finitimis eſſe te cōperturum. Tibi igitur ſum autor, vt, quoad fieri poteſt ac licet, non vulgari ratione ſed omni ſtudio ac beneuolentia hos viros cōplectaris. Vobis quoque, Coriſce & Eraſte, conſulo vt Hermeam arcta amicitia complectamini, & omni animi contentione elaboretis, & B omnes in eam rem certatim incumbatis, vt concordibus animis in vnum quēdam vnius amicitiæ complexum vnámque communitatem mutuis nexibus coaleſcatis. Quòd ſiquis veſtrūm veſtram illam coniunctionem findere quodammodo videatur (res enim humanæ non omnino ſunt firmæ) huc ad me & meos mittite literas, quæ aduerſus eum qui perperam egerit querelam & accuſationem complectatur. exiſtimo enim noſtras reſponſiones iuſtitia & pudore fultas, ad vos magis ac magis componendos atque colligā- C dos, & ad priſtinam amicitiam communitatémque (niſi quid magnum & inſanabile ſubſit) redigendos, magnam quaſi incantationis efficaciam habituras. Si ita omnes philoſophemur & nos & vos, quātū vniuſcuiuſq; feret ratio & facultas, omnino cueniet vt nūc à nobis edita diuinæ illius doctrinæ oracula, rata firmáq; cōſtēt. quòd ſi hæc minimè agamus, nihil dicam. omnia enim felicia malo ominari; & ſpero nos hæc omnia facturos, deo bene fauēte. Hanc epiſtolam à vobis tribus legendam cenſeo, & tunc quidem quum omnes vnà adfueritis: ſinminus, duobus communiter præſentibus, & quantum fieri poterit, ſæpiſſimè: & quidem ita vt pacto teſſera & lex certa à vobis conſtituatur, & iureiurando confirmetur, non ſine erudita illa ſtudii germana diſciplina: obteſtantibus D DEVM, RERVM OMNIVM ET QVAE SVNT ET QVAE ERVNT, IMPERATOREM, ILLIVSQVE IMPERATORIS ET CAVSAE PATREM. quem quidē, ſi reuera philoſophemur, omnes perſpicuè cognoſcemus, quantum quidem illa cognitio in felicium virorum facultatem cadere poteſt.

tonis mēte & doctrina ſimpliciter intelligo: *Deum videlicet eſſe Naturæ parentem, ſine opificem.* quam Naturam à Platone Διόννυσον vocari, ex Timæo apparet: & cur, ibi diximus. In ſumma ſignificat, Deum eſſe naturæ omniúmque rerum quæ eius ambitu continentur, opificem & conſeruatorem: verarúmque etiam amicitiarū fundamentum: illius denique cognitionē veræ philoſophiæ ductu & auſpicijs nobis conſtare. Cæteras interpretationes, quæ fidei noſtræ myſteria profanant, ὡς εἰς ἄλλο γένος μεταβαινούσας, nec ineptas modò ſed ſceleratas, equidem deteſtor.

ΠΛΑΤΩΝ ΤΟΙΣ ΔΙΩΝΟΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙΣ, ΒΩΣΘΑΙ ΦΗΝ. ΕΒΔΟΜΗ.

PLATO DIONIS PROPINQVIS ET FAMILIARIBVS S. P. D. *vel Bene agere.* *Septima.*

ΕΠΕΣΤΕΙΛΑΤΕ μοι νομίζω δεῖν τὴν διάνοιαν ὑμῶν εἶναι τὴν αὐτὴν ἣν εἶχε καὶ Δίων. ἐγὼ δὲ καὶ κοινωνεῖν διεκελεύεσθέ μοι, καθόσον οἷός τε εἰμὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ.

SIGNIFICASTIS mihi per literas, vos in ea eſſe ſententia vt exiſtimetis operæpretiū eſſe, eandem de republ. mentem & voluntatem quam habuerit Dio, à vobis eſſe conſeruandam: méque ad rei illius communitatem, quantum & verbis & re eniti, & quantum ad eam promouendam adiumenti poterō cōportare, adhor-

Dione, poſt liberatā à Dionyſii tyrannide patriam, interfecto, quum Syracuſana res pòſt maximas perturbationes in meliorem quendam ſtatum reſtituēda eſſet: Dionis propinqui & amici (quorū potēs erat factio per Hipparinū, Dionis filium: licet

& Hipparinus, Dionyſij frater, plurimum quoque poſſet) conſilium à Platone petunt, quod quidem ille præſtat prudēter & appoſitè, cuiluiuſ turbarum ſedandarū verā opportunámq; rationem præſcribēs: ita tamen vt rem paulo altius repetat, ne triplex ipſius in Siciliam profectio, & ea quæ cum Dionyſio ei interceſſerat familiaritas, conflaret ipſi inuidiam vel malæ fidei vel temeritatis & inconſtantiæ. Multa quoque de improbo & δεινοσόφῳ Dionyſij ingenio: multa de Dionis probitate, in qua vere philoſophicum deſcribit ingenium, luculēter agit: & in eam ſententiam præclara attexit theoremata, tanquam emblemata vere philoſophica, ſicuti & ex ipſa lectione apparet, & illorum ὑποτύπωσις, initio Epiſtolarum à nobis repræſentata, docet.

tamini. Equidem ſi eandem & voluntatem & ſentētiam quam habuit ille, vos habeatis, prorſus vobiſcum aſſentior: ſin minus, multū & ſæpe hac de re mihi video cogitādum. Quę verò fuerit illius mens atq; voluntas, nō vt rem nuda coniectura perſentiſcēs, ſed vt re bene perſpecta & cognita, ego ſanè dixerim. quum enim primùm Syracuſas ſum profectus, quadraginta ferè annos natus, Dio in ea erat ætate in qua nūc eſt Hipparinus [ipſius filius] & in ea in qua tunc erat opinione, conſtanter perſeuerauit, Syracuſanos nimirum liberos eſſe oportere, optimíſque legibus gubernari debere. Quocirca nihil mirum eſſe deberet, ſiquis etiam deorum in eadem de reipubl. adminiſtratione ſententia, rerum quæ poſtmodum conſequutæ ſunt, euentum conſentientem & quaſi conſonum effeciſſet. Ecquānam verò ratione id efficiendum fuerit, digna profectò res eſt quæ & à iuuene & à nō iuuene audiatur. [a] Conabor autem, quum etiam id præſens tempus cōflagitet, rem totam ab ipſo primordio diligenter commemorare. Me quidem, dum adhuc eſſem adoleſcens, eadem quæ pleroſque inceſſit cupiditas. ſtatueram enim, vbi primùm mei compos eſſem, ad rempubl. capeſſendam me conferre. hi verò caſus in noſtram rempubl. interea inciderunt. Quum illa reipubl. adminiſtratio à multis improbaretur, & apertis etiam vocibus reprehenderetur, cò tandem res deuenit, vt ſubſequuta ſit mutatio: cuius mutationis vnus & quinquaginta viri autores extiterūt, & ipſi reipubl. adminiſtrationē rerúmq; ſummam ad ſe tranſtulerunt. Horū vndecim erāt in vrbe, decem in Piræo, qui & ea quæ ad forum & ad vrbana commercia ſpectant adminiſtrabant. triginta verò erant, penes quos ſumma erat rerū autoritas merúmq; imperium. Horum nonnulli affines mihi erant & noti. illi me continuò ad rempubl. adminiſtrandam, veluti rem bene conſentaneam, inuitant. mihi verò nihil nouum atque inſolens pro meæ ætatis ratione vſuenit. Exiſtimabam enim ita fieri poſſe vt ab iniuſto & intemperato quodam viuendi genere ad iuſtos æquóſq; mores ciuitatem reuocarem, ac proinde facilior adminiſtrationis mihi conſtaret ratio. Itaque in eam cogitationē dies & noctes incumbebam, & ecqua ratione opportunius ad eum vitæ ſtatum inducendi eſſent ciues, obſeruabam. At contrà animaduerti eos breui admodum tempore ita ſe gerere vt prior ille reipubl. ſtatus præ nouo illo verè aureus fuiſſe videretur. nam cùm alia quotidie ab illis nefariè perpetrarentur, tum verò illud, quòd ſeniorem Socratem, amicum meum, (quem omniū illius temporis hominū iuſtiſſimum non verear appellare) vnà cū nōnullis aliis ciuibus miſerunt, qui quendā ciuē per vim adducerent extremo ſupplicio mulctandū.

[a] Vt oſtēdat qua occaſione Dio in illam de rectè conſtituenda republica ſententiā venerit, digreditur in longam ſuæ vitæ narrationem: & docet quo caſu in Siciliam primum ipſe venerit. Interim tamē multa tractat quæ ad principem ſermonem faciunt, ex ea doctrina quam ſuperius docuit, De optimo nimirum reipubl. ſtatu, & de cauſis ἀπαξιῶν in Rebuſpublicis: quarum adminiſtrationem, vt neceſſariam, periculoſiſſimam tamen eſſe demonſtrat: à qua ſe his incommodis perterritum abſceſſiſſe fatetur.

A ἐγὼ ὄ, εἰ μὲν δόξαν καὶ ἐπιθυμίαν τὴν αὐτὴν ἔχετε ἐκεῖνος, ξύμφημι καινωνήσειν· εἰ δὲ μή, βουλεύσεσθαι πολλάκις. τίς δ' ἦν ἡ ἐκείνου διάνοια καὶ ἐπιθυμία, ἴσως οὐκ εἰκάζων, ἀλλ' ὡς εἰδὼς σαφῶς, εἴποιμ' ἄν. ὅτε γὰρ κατ' ἀρχὰς εἰς Συρακούσας ἐγὼ ἀφικόμην, ἴσως ἔτη τεσσαράκοντα γεγονώς, Δίων εἶχε τὴν ἡλικίαν ἣν πανὺ σπουδαῖος γέγονε· καὶ ἣν ἔσχε τότε δόξαν, ταύτην καὶ διετέλεσεν ἔχων, Συρακουσίους οἴεσθαι
B δεῖν ἐλευθέρους εἶναι, καὶ νόμοις τοῖς ἀρίστοις οἰκουμένους. ὥστε οὐδὲν θαυμαστὸν εἴτις θεῶν καὶ τόνον εἰς τὴν αὐτὴν δόξαν περὶ πολιτείας ἐκείνῳ γενέσθαι σύμφωνα ποιήσειε. τίς δ' ἦν Non dubito quin ſcribendū ſit σύμφωνον.
ὁ τρόπος τῆς γενέσεως αὐτῆς οὐκ ἀπάξιον ἀκούσαι νέῳ γε μὴ νέῳ. πειράσομαι δ' ἐξ ἀρχῆς αὐτὴν ἐγὼ σοὶ διελθεῖν. ἐγὼ γὰρ ἐμαυτῷ πανὺ νέος ἐγὼ ποτε ὢν πολλοῖς δὴ τῶν αὐτῶν ἐπαθον· φήθην, εἰ δή τιον ἐμαυτῷ γενοίμην κύριος, ὅτι τάχιστα τῆς πόλεως βύβλου
C ἰέναι. καί μοι τύχαι τινὲς τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων τοιάνδε προὔπεσον. ὑπὸ πολλῶν γὰρ τότε πολιτείας λοιδορουμένης, μεταβολὴ γίγνεται· καὶ τῆς μεταβολῆς εἰς καὶ πεντήκοντα τινὲς ἄνδρες κατέστησαν ἄρχοντες· ἔνδεκα μὲν, ὃν ἄκει, δέκα δ' ἐν Πειραιεῖ κατά τε ἀγοραὶ ἑκάτεροι τούτων, ὅσα τ' ἐν τοῖς ἄστεσι διοικεῖν ἔδει. τριάκοντα δ' ἁπάντων ἄρχοντες κατέστησαν αὐτοκράτορες. τούτων δή τινες οἰκεῖοί τε ὄντες καὶ γνώριμοι ἐτύγχανον ἐμοί· καὶ δή καὶ προεκάλουν εἰς τὰ πράγματα μέ. καὶ ἐγὼ θαυμαστὸν οὐδὲν ἔπαθον τὸ τοῦ νεότητος. ᾠήθην γὰρ αὐτοὺς ἐκ τινος ἀδίκου βίου ἐπὶ δίκαιον τρόπον ἄρχοντας διοικήσειν δὴ τὴν πόλιν. ὥστε
D ἀβέβαιος σφόδρα προσεῖχον τὸν νοῦν, τί πράξουσιν. καὶ ὁρῶν δή που τοὺς ἄνδρας ἐν χρόνῳ ὀλίγῳ χρυσῆν ἀποδείξαντας τὴν ἐμπροσθεν πολιτείαν, τά τε ἄλλα καὶ φίλον ἄνδρα ἐμοὶ προσβύτερον Σωκράτη (ὃν ἐγὼ οὐκ ἂν αἰσχυνοίμην εἰπὼν δικαιότατον εἶναι τῶν τότε) ἐπί τινα τῶν πολιτῶν μεθ' ἑτέρων ἔπεμπον, βίᾳ ἄγοντα ὡς ἀποθανούμενον·
E

ἵνα δὴ μετέχοι τῶν πραγμάτων αὐτῆς, εἴτε A βούλοιτο, εἴτε μή. ὁ δ' οὐκ ἐπείθετο. πρῶ τον παρεκινδύνευσε παθεῖν περὶ αὐτοῦ ἀσεβῶν αὐτοῖς ἔργων γενέσθαι κοινωνός. ἐπὶ δὴ πολλοῖς καθορῶν, καὶ εἴ τι ἄλλα τοιαῦτα οὐ σμικρά, ἐδυσχέρανά τε καὶ ἐμαυτὸν ἐπανήγαγον ἀπὸ τῶν τότε κακῶν. χρόνῳ δ' οὐ πολλῷ με τέπεσε τὰ τῶν τριάκοντά τε καὶ πᾶσα ἡ τότε πολιτεία. πάλιν δὲ, βραδύτερον μέν, εἵλκε δέ με ὅμως ἡ περὶ τὸ πράττειν τὰ κοινὰ καὶ πολιτικὰ ἐπιθυμία. ὧν οὖν καὶ ἐν ἐκεί- B νοις, ἅτε τεταραγμένοις, πολλὰ γιγνόμενα ἄτις ἂν δυσχεραίνειεν. καὶ οὐδέν τι θαυμαστὸν ὧν τιμωρίας ἐνδρῶν γίγνεσθαι τινῶν ἐκ μείζους ἐν μεταβολαῖς· καίτοι πολλῇ γε ἐχρήσαντο ⓐ τότε κατελθόντες ἐπιεικείᾳ. χρῆν δέ τινα τύχῃ αὖ ⓑ ἑταῖρον ἡμῶν Σωκράτη τοῦτον δυναζεύοντες ἐκ εἰσάγουσιν εἰς δικαστήριον, ἀνοσιωτάτῃ αἰτίαν ἐπιβαλλόντες, καὶ πάντων ἥκιστα Σωκράτει προσήκουσαν. ὡς ἀσεβῆ γὰρ ⓒ μὲν εἰσή- C γαγον· ⓓ δ' κατεψηφίσαντο καὶ ἀπέκτειναν ⓔ τότε τῆς ἀνοσίου ἀγωγῆς οὐκ ἐθελήσαντα μεταχεῖν περὶ ἕνα τῶν τότε φευγόντων φίλων, ὅτε φεύγοντες ἐδυστύχουν αὐτοί. σκοποῦντι δή μοι ταῦτά τε καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοὺς περὶ τὰ πολιτικά, καὶ τοὺς νόμους γε καὶ ἔθη, ὅσῳ μᾶλλον διε- σκόπουν, ἡλικίας τε εἰς τὸ πρόσθεν προύβαινον, τοσούτῳ χαλεπώτερον ἐφαίνετο ὀρ- θῶς εἶναί μοι τὰ πολιτικὰ διοικεῖν. οὔτε γὰρ D ἄνευ φίλων ἀνυστῶν καὶ ἑταίρων πιστῶν οἷόντ' ἦν ἐπιτηδεύειν· οὓς οὐθ' ὑπῆρχεν ἐμοὶ εὑρεῖν ἀφθόνους· (οὐ γὰρ ἔτι ἐν τοῖς τῶν πατέρων ἤθεσι καὶ ἐπιτηδεύμασιν ἡ πόλις ἡμῶν διῳκεῖτο·) καινούς τε ἄλλους ἀδύνατον ἦν κτᾶσθαι μετά τινος ῥᾳστώνης. τά τε τῶν νόμων γράμματα καὶ ἔθη διεφθείρετο, καὶ ἐπεδίδου θαυμαστὸν ὅσον. ὥστέ με, τοσοῦτον πολλῆς μεστὸν ὄντα ὁρμῆς ἐπὶ τὸ πράττειν τὰ κοιν ά, ἐλέποντα εἰς ταῦτα, καὶ φερό- E μενα ὁρῶντα πάντη πάντως, τελευτῶντα ἰλιγγιᾶν· καὶ τὸ μὲν σκοπεῖν μὴ ἀποχῆναι, μήποτε ἄμεινον ἂν γίγνοιτο πρός τε αὐτὰ ταῦτα καὶ δὴ καὶ πρὸς τὴν πᾶσαν πολιτείαν·

Socratẽ verò his artibus volentẽ nolẽtémve ad eorũdem conſiliorũ ſocietatẽ pertraherent, ille tamen noluit parere: itáque in animum induxit ſuum, vel extrema quæuis potius pati, quàm nefariorum facinorum eſſe particeps. Hæc igitur quum viderem, & alia huius generis non parua, iniquo animo tuli, & conſtitui memet ex illis ſceleribus extricare. nec multo pòſt conſequuta eſt illorum tyrannorum euerſio, & vniuerſa reipublicæ, adminiſtratio commutata eſt. Rurſus verò, quanquam tardius & languidius, me tamen rapuit reipubl. tractandæ cupiditas. ſed multa tunc temporis, vtpote perturbato reipubl. ſtatu, ita agebantur vt à bono viro probari non poſſent. nec certè mirum eſſe debet, in huiuſmodi mutationibus aliquando ciues à ciuibus quàm ab ipſis hoſtibus pœnas dare grauiores: quanquam ii qui poſtliminio redierint, magna modeſtia & æquitate animi fuerint vſi. Eiuſdem quoque caſus iniquitate euenit vt potentes quidam in republ. viri Sócratem, amicum & familiarem noſtrum, ad iudicium pertraherent, eíque planè nefarium impiúmque crimen impingerent, quod omnium hominum minimè ad Socratem pertinebat. illi enim vt impium eum accuſant, & quaſi eius criminis reus eſſet, de diis nimirum non rectè ſentientẽ populus dãnat, & extremo plectit ſupplicio. eum igitur hominem illi necauerunt qui impii illius facinoris particeps eſſe noluerat, quod in amici exulis caput erat redundaturum: quum & ipſorum illorum iudicum bona pars eiuſdem exilii incommoda ſenſiſſent, vt tandem reſtituti, æquius de Socrate ſtatuere deberent. Quum hæc igitur, eorúmque hominum qui in reipubl. adminiſtratione verſarentur, ingenium moréque animaduerterem: quũ & legum inſtituta eorúmque vſum perſpicerem: quanto attentius iis conſiderandis animum meum defigerem, & creſcente ætate creſceret quoque iudicium, tanto difficilius mihi videbatur rẽpubl. rectè adminiſtrare. neq; enim hoc fieri poteſt ſine amicis & ſociis fidelibus: quos nec iam conſtantes inuenire erat facile: (non enim amplius patriis inſtitutis & legibus ciuitas noſtra regebatur:) nec noui pararí poterãt ſine ſumma difficultate: & legũ inſtitutorúmque planè iacebat autoritas. Itaq; ego ille qui priùs ardebam incredibili quadam cupiditate reipubl. adeundæ, dum viderem res vltrò citróque tumultuariè deferri & peſſum ruere, in eas anguſtias ſum redactus vt non modò illa in me deferueret cupiditas, ſed vertigine quadam correptus, quò me verterem, penitus ignorarem. ab ea tamen diſquiſitione nequaquam abſcedere placuit, ſiquid fortè melius eueniret & circa hæc ipſa & vniuerſam rempublicam;

agendi verò opportunitatem expectare. Quum res accuratè circumſpexiſſem, cópertum tandem eſt mihi, omnes reſpubl. quæ nunc extant, malè gubernari. quantum enim ad leges ſpectat, inſanabilibus quibuſdam morbis ſunt affectæ: neque vlla illuſtriori ratione reguntur, ſed quaſi fortunæ impetu quodam adminiſtrantur. Itaque hac rerum experientia coactus tandem dixi, ad veræ philoſophiæ commendationem, eius ductu & auſpiciis tantùm intelligi verè poſſe, & in re publica & familiari ecquænam ſit iuſta viuendi regula & via: ac proinde humanum genus nunquam priùs deſiturum variis calamitatibus exagitari, [a] quàm vel VERE ET RECTE PHILOSOPHANTIVM GENVS rerumpublicarum adminiſtrationem penes ſe haberet: vel optimates in rebuſpubl. diuino quodam numine reuera philoſopharentur. Hæc ego mente & voluntate in Italiam & Siciliam veni. tunc enim primùm ad ea loca profectus ſum. Quò vbi veniſſem, beata illa Italicarum & Syracuſanarum menſarum vita nullo modo mihi placuit, Bis videlicet quotidie ſaturum fieri, & noctu nunquam iacere ſolum, & quæ huius ſunt generis: ex illis enim moribus nemo omniú qui ſub cœlo ſunt mortalium, quantumuis valeat bonitate naturæ, ſi in illis ab ineunte ætate enutritus fuerit, prudens euadet, neque tĕperás: neq; certè vt illis virtutibus ornetur laborabit. eadémque de cæteris virtutibus erit ratio. Nulla autem ciuitas vllis legum inſtitutis, quæcunque tandem ſint illæ, pacatè obtemperabit vnquam, ſi ciues arbitrentur omnia in ſuperuacaneos vſus effundenda: rebúſque cæteris prætermiſſis, omni animi corporiſque contentione, conuiuiis, comeſſationibus, rebus venereis indulgendum eſſe. neceſſe enim eſſe, huiuſmodi ciuitates modò in tyrannides, modò in paucorum dominationes, modò in turbulentam populi gubernationem variè commutari: neque vllum vnquam finem hiſce viciſſitudinibus futurum: iuſtæ verò æquabiliſq; gubernationis, eos qui in republ. ſummam autoritatem potentiámq; vſurpant, ne nomen quidem ſuſtinere. [b] Hæc ego vnà cum illis ſuperioribus animo voluens, Syracuſas fortaſſe caſu quodam ſum profectus. Videtur autem eorum qui ex humana ſorte exempti nobis ſunt, cuiuſdam præſtantioris numine quodam, iactum ex eo eſſe earum rerum quæ Dioni & Syracuſanis nuper cõtigerunt ſemen & principium: ac vereor ne plura etiam inſtent incommoda, niſi vos mihi nunc iterum conſulenti obtemperetis. Quomodo verò dicam meam illam

a Vide VI De republ.

b Prima in Siciliam Platonis profectio: quo tempore Dio cœpit illius doctrinam amplecti.

A τὸν ὃ πρόσθεν αὖ περιμένων αἰεὶ καιρός. τελευτῶντα δὲ νοῆσαι πρὸς πασῶν τῶν νῦν πόλεων, ὅτι κακῶς ξύμπασαι πολιτεύονται. τὰ γὰρ τῶν νόμων αὐταῖς ἀρρῶδον ἀνιάτως ἔχοντα ἐστίν, αἴθ' ὑπὸ δαιμονίας θαυμαστῆς τινὸς μοίρας τύχης. λέγω τε ἠναγκάσθην, ἐπαινῶν τὴν ὀρθὴν φιλοσοφίαν, ὡς ἐκ ταύτης ἐστὶ τά τε πολιτικὰ δίκαια καὶ τὰ τῶν ἰδιωτῶν πρᾶτα κατιδεῖν. κακῶν οὖν ἐλήξειν τὰ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἢ τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ
B ἀληθῶς γένος εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ τὰς πολιτικάς, ἢ τὸ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἔκ τινος μοίρας θείας ὄντως φιλοσοφήσῃ. ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων εἰς Ἰταλίαν τε καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε πρῶτον ἀφικόμην. ἐλθόντα δέ με ὁ ταύτῃ λεχθεὶς βίος εὐδαίμων, Ἰταλιωτικῶν τε καὶ Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης, οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἤρεσε· δὶς τε τ' ἡμέρας ἐμπιπλάμενον ζῆν, καὶ μηδέποτε κοιμώμενον μόνον νύκτωρ·
C καὶ ὅσα Τούτων ἐπιτηδεύματα ξυνέπεται τῶν βίων. ἐκ γὰρ τούτων τὴν ἐθῶν οὐδ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς ποτὲ γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναιτο, οὐθ' οὕτως θαυμαστὴ φύσις κραανθήσεται· σώφρων τ' οὐδ' ἂν μελλήσας ποτὲ γενέσθαι. καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη. πόλις τε οὐδεμία ἂν ἠρεμήσαι τὴν νόμοις οὐδ' οὑστινασοῦν, ἀνδρῶν οἰομένων ἀναλίσκειν μὴ δεῖν πρᾶτα εἰς ὑπερβολὰς,
D ἀργῶν τ' εἰς ἅπαντα ἡγουμένων αὖ δεῖν γίγνεσθαι, πλὴν εἰς βωμολοχίας καὶ πότους καὶ ἀφροδισίων ἀσουδὰς ἀναπονουμένων. ἀναγκαῖον τ' εἶ ταύτας τὰς πόλεις, εἰς τυραννίδας τε καὶ ὀλιγαρχίας καὶ δημοκρατίας μεταβαλλούσας μηδέποτε λήξειν· δικαίᾳ δὲ καὶ ἰσονόμου πολιτείας οὐδ' ἐν αὐταῖς δυναστεύοντας μηδ' ὄνομα ἀκούοντας ἀνέξεσθαι. ταῦτα δὴ πρὸς τοῖς πρόσθε διανοουμένοις, εἰς Συρακούσας διεπορεύθην, ἴσως μὲν τύχῃ, ἔοικε μέντοι ποτὲ μηχανω-
E μένῳ νῷ τῶν κρειττόνων ἀρχὴν καλέσθαι τῶν νεωτέρων γεγονότων πρὸς Δίωνα καὶ τῶν πρὸς Συρακούσας· δεῖσθαι γὰρ μὴ καὶ πλείονα ἔτι, ἐὰν μὴ νῦν ὑμεῖς ἐμοὶ πείθησθε, ὅ δὴ τότε συμβαλοῦντι. πῶς οὖν δὴ λέγω πρῶτον ἀρχὴν γεγονέναι τῶν τότε τῷ εἰς

Scribendum eſt πρότερον, & paulo poſt τῶν βίων. nã & Cic. locum hunc ita vertit, Quæ comitantur huic vitæ: & præcedit ὁ βίος.

Lectio alia offertur, quæ ὕστερον, & ni habet.

Σικελίαν ἐμοὶ ἄφιξιν; ἐγὼ συγγενόμενος Δίωνι τότε νέῳ, κινδυνεύω, τὰ δοκοῦντα ἐμοὶ βέλτιστα ἀνθρώποις εἰς μάλιστα λόγων, καὶ προθυμότατα αὐτὰ ξυμβουλεύων, ἀγνοεῖν ὅτι τυραννίδος τινὰ τρόπον καταλυσιν ἐσπούδαζον μηχανώμενος ἐλαύθανον ἐμαυτόν. Δίωνα μὲν δὴ, μάλ' ὀξύμαθῆ ὄντα, καὶ πρὸς τἆλλα καὶ πρὸς τοὺς τότε ὑπ' ἐμοῦ λόγους λεγομένους οὕτως ὀξέως ὑπήκουσε καὶ σφόδρα, ὡς οὐδεὶς πώποτε ὧν ἐγὼ προσέτυχον νέων· καὶ ὃς δὴ ἐπίλοιπον βίου ζῆν ἠθέλησε διαφερόντως τῶν πολλῶν Ἰταλιωτῶν τε καὶ Σικελιωτῶν, ἀρετὴν καὶ πλείονος ἡδονῆς τῆς τε ἄλλης τρυφῆς ἠγαπηκώς. ὅθεν ἐπαχθέστερον τοῖς περὶ τὰ τυραννικὰ νόμιμα ζῶσιν ἐβίω, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ περὶ Διονύσιον γενομένου. μετὰ δὲ τοῦτο διενοήθη μὴ μόνον ἐν αὐτῷ ποτ' ἂν γενέσθαι τοιοῦτον τὴν διάνοιαν, ἀλλ' αὐτὸς ἐπὶ τῶν ὀρθῶν λόγων ἔσχεν· ἐλπίσαντα μὲν αὐτὸν καὶ ἐν ἄλλοις ὁρῶν κατανοῶ, πολλοῖς μὲν οὔ, γνόντα μέν οἶμαι ἔν τισιν· ὧν καὶ Διονύσιον ἡγήσατο ἕνα γενέσθαι τάχ' ἂν ξυλλαμβανόντων θεῶν. γενόμενον δ' αὖ τοιοῦτον, τόν τε αὐτοῦ βίον καὶ τὸν τῶν ἄλλων Συρακουσίων ἀμήχανον ἂν μακαριότητι ξυμβῆναι γενόμενον. τοῖς δὴ τούτοις ᾠήθη δεῖν ἐκ πρώτου τρόπου εἰς Συρακούσας ὅτι τάχιστα ἐλθεῖν ἐμέ, κοινωνὸν τούτων· μεμνημένος τοῦ τε αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ σπουδαίαν, ὡς εὐπετῶς ἐξεργάσαιτο εἰς ἐπιθυμίαν ἐλθεῖν αὐτὸν τοῦ καλλίστου τε καὶ ἀρίστου βίου. ὃ δὴ καὶ νῦν εἰ διαπεφεύξεται ἐν Διονυσίῳ ὡς ἐπεχείρησε, μεγάλας ἐλπίδας εἶχεν αἵθ' σφαγῶν καὶ θανάτων καὶ τῶν νῦν γεγονότων κακῶν βίον ἂν εὐδαίμονα καὶ ἀληθινὸν ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ κατασκευάσαι. ταῦτα Δίωνα ὀρθῶς διανοηθεὶς, ἔπεισε μεταπέμπεσθαι Διονύσιον ἐμέ· καὶ αὐτὸς ἐδεῖτο πέμπων ἥκειν ὅτι τάχιστα ἐκ πρώτου τρόπου, πρίν τινας ἄλλους ἐντυχόντας Διονυσίῳ, ἐπ' ἄλλον βίον αὐτὸν τοῦ βελτίστου μεταπείσαι. λέγων δὲ πάντα, ἐδεῖτο, "εἰ καὶ μακρότερα εἰπεῖν. Τίνας δὲ καιρούς (ἔφη) μείζους περιμένομεν τῶν νῦν παρεγγενόντων θεία τινὶ τύχῃ; Καταλέγων δὲ τήν τε Δρακλείδου Ἰταλίας καὶ Σικελίας, καὶ τὴν αὐτοῦ δύναμιν

A Syracuſas profectionem illorum omnium principium & cauſam extitiſſe, ita habetote. Ego cum Dione, qui tunc erat iuuenis, frequenter verſabar, eíque quæ hominibus optima exiſtimabam, quantum oratione conſequi poteram, declarabam, eíque eram autor vt in iis reuera efficiendis ſerò elaboraret. Verùm, dū hæc illū doceo, videor præter mentem quidem & conſiliū meum, conuellendæ euertendæque tyrannidis viam ſtrauiſſe. Dio enim, quum acerrimo eſſet ingenio & ad cætera omnia, tum verò ad ea quæ tunc à me dicebantur B perdiſcenda, tanta animi vehementia & celeritate illa perdidicit, vt nemo iuuenum quos vnquam viderim, cum illo comparandus eſſe videatur. Illis perceptis, conſtituit reliquam vitam inſtituere ſingulari quadam atque eximia ratione, præter Italicorum & Siculorum hominum vulgus: virtutem nimirum amplexando, voluptate cæteríſque deliciis repudiatis. Itaque ita ſe comparauit vt iis qui pro more atq; inſtituto vitæ tyrannicæ viuunt, eſſet infenſior: & quidem eam viuendi rationem ad Dionyſii ſenioris vſque mortem conſtanter retineret.[a] Poſtea verò perſpexit, C eam ſententiam quam ipſe rectis ſolidiſq; rationibus amplexus fuerat, non in ſe vno tantùm ſed in aliis quoque nónullis, licet paucis, ineſſe: è quorum numero Dionyſium iuniorem, diis bene iuuantibus, futurum ſperabat. quod ſi cueniret, & ſibi & omnibus cæteris Syracuſanis infinitam quãdam felicitatem oboriturum videbat. His ita conſtitutis, operæpretium omnino cenſuit me quamcelerrimè Syracuſas venire, ſuorum conſiliorum ſocium adiutorémque futurum: quum memoria teneret quàm facilè mea conſuetudo & familiaritas ipſum in cupiditatem vitæ pulcherrimæ atq; optimæ traduxiſſet. quam cupiditatem ſi, vt molitus eſſet, in Dionyſii animo reuera inſeruiſſet, magna eum ſpes tenebat futurum vt abſque cædibus & ſanguine, iiſque calamitatibus quæ hoc tempore contigerunt, verè felix & beata vita certá que viuendi ratio in vniuerſa regione conſtitueretur. Quum hæc Dio recètè cogitaſſet, Dionyſio perſuaſit vt me accerſeret. ipſe verò me, miſſis nuntiis, rogauit vt, omnibus rebus prætermiſſis, quamcelerrimè venirem: priuſquam alii interuenirent, qui Dionyſium ab optimo vitæ genere ad aliud quoddã diuerſum agerent tranſuerſum. In quam ſententiam mei cohortandi cauſa plura adiungebat. *Ecquódnam*, aiebat, *tempus aliud iam expectamus ad rem agendam opportunius, quàm quod nunc eſt diuino numine conceſſum?* Cõmemorabat præterea magnitudinẽ imperii Dionyſii per Italiã & per Sicilã, eiúſq; in hac ipſa regione po-

Verba quæ interiecta ſunt inter particulam ἢ priore loco poſitã & inter poſteriorem, non extant in præced. edit. ſed tamen ea Fic. quoque agnoſcat.

Fortaſſe ſcribendum eſt εὐδεῖτο ἂν καὶ μακρότερα εἰπεῖν. Hoc ſenſu, Hic deciès addebat preces, quas longum eſſet cõmemorare. Quæ tamẽ ſubiungit, non ſunt precantis ſed potius rationem reddentis cur precetur.

a Secunda profectio Platonis à Dione euocati: qui exiſtimabat iuuenem Dionyſium ad eius doctrinã amplectendam impelli poſſe. Ita & cauſas quæ effeciſſent vt Dionis petitioni pareret, & profectionis illius exitum copioſè explicat Plato.

tentiam : ætatem verò ſtudiúmque ad philoſophicam diſciplinam capeſſendam vehementiſſimum deprædicabat. quinetiã conſobrinos atque conſanguineos eius & affines ad talem diſciplinæ cultum ſuſcipiẽdum idoneos futuros, vt ipſorum quoque ſtudio & opera Dionyſius ad idẽ vitæ genus amplectendum impelleretur. Itaque ſi vnquam aliâs, nunc maximè, certiſſimã adeſſe ſpem, eoſdem fore & philoſophos & magnarum ciuitatum principes. Ille igitur & his & aliis quamplurimis rationibus me adhortabatur. Ego verò in ea eram ſententia vt de iuuenum animis, quónam videlicet euaſuri eſſent, pertimeſcendum exiſtimarem. huiuſmodi enim animorum veloces ſunt cupiditates, & quę ſæpenumero ſibiipſis contrariæ in varias partes circumferantur. De Dione tamẽ nihil huiuſmodi ſuſpicabar, cuius & ingenitam à natura grauitatem & cõſtantẽ maturámque ætatem noram. Mihi igitur rem in omnes partes circumſpicienti, ambigentíque vtrũ eundum parendúmque foret nécne : eò tandem inclinauit ſententia, vt id præſtandum decernerem: vt ſiqua vnquam offerretur occaſio vt aggrederemur noſtras illas de republ. cõmodis legibus conſtituenda cogitationes, ad effectum reuocare id tandem aliquando tentaremus: ſicuti tunc eius rei erat opportunitas. ſic enim ſtatuebam, ſi vni id perſuaſiſſem, me ea quæ in cæteris bonis inducendis reſtarent, cumulatè perfecturum. Hac ſiue cogitatione ſiue audacia domo ſum profectus : nõ eo quidem certè conſilio quod nonnulli opinabantur, ſed quadam conſcientiæ verecundia imprimis adductus : ne meo etiam teſtimonio conuincerer, verbo tenus tantùm videri, non autem reuera officium vltrò præſtare : ipſiúſque Dionis hoſpitalitatem & familiaritatem, qui in tanto etiam verſaretur diſcrimine, prodidiſſe viderer. cui ſiquid humanitus contingeret, & ſiue à Dionyſio ſiue ab aliis ſuis hoſtibus exturbaretur, & quidem ſi exul me his verbis compellaret, Ad te venio, Plato, exterminatus patria, quum neque equite neque pedite carerem, quorum viribus hoſtium meorum vim propulſarem: ſed rationum, quarum ad fidem faciendam conſtare poſſit efficacitas, momentis indigerem : quibus equidem te noram maximè valere, vt iuuenes ad res bonas & iuſtas hortando, ad mutuam amicitiam concordiámque eos quotidie poſſes copulare. quorum adiumẽtorũ penuria, quãtum in te eſt, contigit vt, relictis Syracuſis, huc me cõtulerim. Meus quidẽ caſus minorẽ tibi affert ignominiã : at philoſophia quã aſſiduò cõmẽdas, & quã apud cæteros homines honore carere conquereris, nónne abs te nũc vnà mecũ prodita eſt?

A ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν νεότητα καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν Διονυσίου, φιλοσοφίας τε καὶ παιδείας ὡς ἔχοι σφόδρα, λέγων, τούς τε αὐτοῦ ἀδελφιδοῦς καὶ τοὺς οἰκείους ὡς δυνατοὺς κλη-τοὺς εἶεν τοὺς ἐμοῦ λεγόμενον αἰεὶ λόγον καὶ βίον, ἱκανωτάτους τε Διονύσιον συμ-παραλαβεῖν. ὥστε, εἴ ποτε, καὶ νῦν ἐλ-πὶς πᾶσα ἀποτελεσθήσεται τοῖς αὐτοὺς Lectionem hanc non puto posse ferri, ſed mutandam in ἀποτελεσθῆσθαι τὸ τοῖς αὐτοὺς φιλ.
φιλοσόφους τε καὶ πόλεων ἄρχοντας μεγά-λων ξυμβιῶναι ἡμιόλιους. τὰ μὲν δὴ παρα-
B κελεύματα ἦν τοιαῦτά τε καὶ τοιαῦτα ἕτερα πάμπολλα. τὴν δ' ἐμὴν δόξαν, τὸ μὲν πρῶτον τῶν νέων ὅπῃ ποτὲ ἥμησοιτο, εἶχε φόβος. αἱ γὰρ ἐπιθυμίαι τῶν τοιούτων ταχεῖαι, καὶ πολ-λάκις ἑαυταῖς ἐναντίαι φερόμεναι. τὸν μὲν Δίω νος ἦθος ἠπιστάμην, τὴν ψυχὴν πέρι, φύσει τε ἐμβεβηκὼς ἦν, ἡλικίας τε ἤδη μετρίως ἔχων. ὅθεν μοι σκοπουμένῳ καὶ διαζοντι πότερον αὖ εἴη πορευτέον καὶ ὑπακουστέον, ἢ πᾶς, ὅμως
C ἔρρειν δεῖν, εἴποτε τις τὰ Δράκοντος περὶ νόμων τε καὶ πολιτείας ἀποτελεῖν ἐγχειρή-σει, καὶ νῦν πειρατέον εἴη. πείσας γὰρ ἕνα μό-νον, ἱκανῶς πάντα ἐξεργασμένος ἐσοίμην ἀγαθά. ταύτῃ μὲν δὴ τῇ Δράκοντος τε καὶ τολμῃ ἀπῆρα οἴκοθεν, οὐχ ἧ τινες ἐδόξαζον· ἀλλ' αἰσχυνόμενος μὴ ἐμαυτὸν, τὸ μέγιστον, μὴ δόξαιμι ποτὲ ἐμαυτῷ πάντα πάσι, λόγῳ μόνον ἀτεχνῶς εἶναί τις, ἔργου δ' οὐδενὸς ἂν ποτε ἑκὼν ἀνθαψάμενος· κινδυνεύσειν δ' ἐφο-δοῦναι, πρῶτον μὲν τῷ Δίωνος ξενίαν τε καὶ
D ἑταιρείαν ἐν κινδύνοις ὄντως γεγονότος οὐ σμικροῖς. εἶτ' οὖν πάθοι τι, εἴη τ' ἐκπεσὼν παρὰ Διονυσίου καὶ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν, ἔλθοι πρὸς ὑμᾶς φεύγων, καὶ αὐτέρριπτο εἰπὼν, Ὦ Πλάτων, ἥκω σοὶ φυγάς, οὐχ ὁπλιτῶν δεό-μενος, οὐδὲ ἱππέων ἐνδεὴς γενόμενος, τῷ ἀμυ-ναθαι τοὺς ἐχθροὺς, ἀλλὰ λόγων καὶ πει-θοῦς· ἣ σὲ μάλιστα ἠπιστάμην ἐγὼ δυνά-μενον ἀνθρώπους νέους ὅπῃ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ δίκαια τυγχάνει ὄντα, εἰς φιλίαν τε καὶ ἑται-
E ρείαν ἀλλήλοις καθιστάναι ἑκάστοτε· ὧν ἐν-δεία, νῦν δ' ὅτι μέγας, νῦν ἐγὼ καταλιπὼν συρακούσας, ἐνθάδε πάρειμι. ἐν δὲ μὴ ἐμὸν, ἔλαττον οὐδὲν σοὶ φέρει· φιλοσοφία γ', ὦ ἐγ-κωμιάζεις αἰεὶ, ἐν ἀτιμίᾳ ἧς ὑπὸ τῶν λοιπῶν ἀνθρώπων φέρεται, πῶς οὐ τυγχάνεται τα-νῦν μετ' ἐμοῦ μέρος ὅσον ὅπῃ σοι γέγονε;

Καὶ Μεγα-

καὶ Μεγαροῖ μὰ τὸ εἰ καταικωῶτες ἐτυγχάνο- A
μὰ, ἦλθες δή που αὖ μοι βοηθὸς ἐφ' ἃ σε πα-
ρεκάλεσα, ἢ πάντων αὖ φαυλότατον ἡγοῦ
σαυτόν. νεῶν δ' ἄρα ὁ μῆκος τῆς πορείας καὶ
τὸ μέγεθος δι' τὸ πλοῦ καὶ τὸ πόνω ἐπαιτιώ-
μενος, οἴει δόξαν καὶ χάριν ἀποφυξεσθαί ποτε;
πολλοῦ γε δεῖ. λεχθέντων δὲ τούτων, τίς αὖ ἐμοὶ πρὸς ταῦτα δικαίων ἀ-
πόκρισις; οὐκ ἔστιν. ἀλλ' ἦλθον μὰ τὸν λόγον, B
ἐν δίκῃ τε, ὡς οἷόντε αὖ, ἤκιστα μάλιστα, δεό-
μενος τὰ τοιαῦτα καταλιπὼν ἃς ἐμαυτοῦ διατε-
θάς, ὕστας οὐκ ἀκαίμονας, ὑπὸ τυραννίδα
δουλοῦσθαι τὸ πρέπειν τοῖς ἐμοῖς λόγοις, οὐδὲ
ἐμοί. ἐλθών τε, ἐμαυτὸν ἠλευθέρωσα, καὶ Διὸς
ξενίου καὶ τὸ φιλοσόφου ἀνέγκλητον μοίρας πα-
ρέσχον, ἐπανορθίσιος ὁμολογίας αὖ εἴπι καὶ μαλ
θακισθεὶς καὶ ἀποδειλιῶν αἰσχύνης μετέσχον
κακῆς. ἐλθὼν γὰρ (τὸ γὰρ δεῖ μηκύνειν) θύρον σά- C
σεως τὰ περὶ Διονύσιον μεσὰ ξύμπαντα καὶ
διαβολῶν περὶς τὴν τυραννίδα Δίωνος πέρι.
ἡμῖν μὰ ὦν, καθ' ὅσον ἠδυνάμεθα· σμι-
κρὰ δ' οἷός τ' ἦν. μάλιστ' ἂν δεδοίκως τετάρ-
τῳ Δίωνα Διονύσιος αἰτιώμενος ἐπιβουλεύειν τῇ τυραννίδι, σμικρὰν εἰς πλοῖον ἐμ-
βιβάσας, ἐξέβαλεν ἀτίμως. οἱ δὲ Δίωνος ὅ
μὴ ὅτι πρῶτοι φίλοι, ἐφοβούμεθα μήπως
ἐπαιτιώμενος ὑμφορῆται, ὡς συναίτιον τῆς
Δίωνος ἐπιβουλῆς. περὶ δ' ἐμοῦ καὶ διῆλθε
λόγος τις ὡς συρακούσας, ὡς τεθνεὼς εἴη
ὑπὸ Διονυσίου, ὡς δι' τούτων ἀπρώτων τῶν
τότε γεγονότων αἴτιος. ὁ δὲ, αἰσθανόμενος D
πρώτας ἡμᾶς ὕτω διατεθείσας, φοβούμενος
μὴ μεῖζον ὀκ τῶν φόβων γένοιτό τι, φιλοφρό
νως πρώτας αἰεκαλέσατο· καὶ δι' καὶ αὐτὸν ἐμὲ
παρεμυθεῖτό τε καὶ θαῤῥεῖν διεκελεύετο, καὶ
ἐδεῖτο, πάντως μάλα. ἐγίγνετο γὰρ οἱ τὸ μὰ ἐ-
μὲ φυγεῖν ἀπ' αὐτοῦ, καλὸν ὕ δέον· ὃ δὲ μάλα.
δεῖ δι' καὶ σφόδρα περὶ σε ποιεῖτο δεῖας. ἃς
δὲ τῶν τυράννων δεήσεις ἴσμεν, ὅτι μεμιγμέ-
νας ἀναίσχυς εἰσίν. ὁ δι' μηχανώμενος διεκω-
λύε μοῦ τὸν ἔκπλοιν, εἰς ἀκρόπολιν ἀγαγὼν E
καὶ κατοικίσας ὅθεν ὕ δι' αὖ εἷς ἔτι μὲ ναύκλη-
ρος μὴ ὅτι κωλύοντος ἐξήγαγε Διονυσίου, δι'
ὕ δι' εἰ μὴ πέμπων αὐτὸς τ' κελεύοιμι ἐξαγα
γεῖν ἐπέστειλεν, ὕτ' ἂν ἔμπορος, οὔτε τῶν ἐν τ'
χώρας ἐξόδοις ἀρχόντων οὐδὲ αὖ εἷς πε-
ριῄδε μὲ μόνον ἐκπορευόμενον, ὃς ὕκ ἂν συλλα
βὼν δῆθεν παρὰ Διονύσιον πάλιν ἀπήγαγεν·
ἄλλως τε καὶ διηκελευμένον ἤδη ποτὲ τοιαῦτα-

Si Megaris fuiſſemus, veniſſes quidem iis in rebus adiutor in quibus tua opera indiguiſſem, vel certè te omnium hominum ignauiſſimum iudicaſſes. nunc autem itineris longitudinem & difficultatem cauſando, exiſtimáſne te ignauiæ ignominiã declinaturum? Longè profectò abeſt. Si, inquam, hæc ille dixiſſet, ecquænam mihi eſſet ad hæc conſentanea & iuſta reſpõſio? Certè nulla. His igitur ego rationibus adductus, & ipſo quaſi iure me vrgente maximè, quantum quidem mortali cuiquam ratio conſtare poteſt, ſuſcepi illud iter, hominum amiciſſimorũ non indecora aut humili conſuetudine relicta, vt ſub tyrannidem neque mihi neque meæ doctrinæ inſtitutis conuenientem memet ſubmitterem. Vbi primùm eò veni, meipſum maturè in libertatem aſſerui atque vindicaui: vt Ioui hoſpitali & ſorti philoſophiæ ab omni culpa immunem memet præſtarem, ne quandam ignominiæ notam, ſiquid mihi ignaui & fracti animi excidiſſet, ſibi inuſtã conquererentur. Itaque quũ eò veniſſem (neque enim oportet longius euagari) omnia apud Dionyſium tumultus & ſeditionis plena comperio, calumniarúmque in Dionem, quaſi tyrannidem ipſe affectaret. eum, quãtum potui, defendi: ſed parum profuit conatus meus. Quarto enim ferè menſe poſt aduentum meum Dionyſius Dionem accuſans quaſi tyrannidi inſidiaretur, eum nauiculæ imponit, & ignominioſè ablegat. Amici verò Dionis quotquot eramus, pertimeſcebamus ne noſtrûm quendam eodem illo crimine inſuper onerans, in illius caput, quaſi illarum inſidiarum conſcii, ſupplicium deriuaret. De me quoque Syracuſis fama percrebuit, me à Dionyſio fuiſſe interfectum, quaſi omnium conſiliorum autorem & hortatorem. At ille, ſentiens nos omnes ita affectos eſſe, veritus ne ex metu illo noſtro grauius quidpiam eueniret, omnes perhumaniter complexus eſt: me verò cumprimis conſolans, bono animo eſſe iubebat, & vt ibi permanerẽ, impenſè rogabat. Iam ſi per me aufugiſſem, nihil in eo erat honeſti: at erat ſi manſiſſem: atque ob eam cauſam me vehementer precari ſimulabat. tyrannorum autem preces cum neceſſitate permixtas eſſe nouimus. Quũ verò ne diſcederem vnicè elaboraret, rationem hanc inuenit, vt me in arcem deduceret, & ibi me iuberet habitare vnde nullus nauclerus, non modò eo inſcio ſed etiam ſine ipſius diſertis mandatis me poſſet abducere: neque etiam quiſquam ſiue inſtitor ſiue regionis præfectus me ſolum exeuntem conſpexiſſet, qui non me comprehenſum ad Dionyſium continuò reduceret: præſertim quum famæ

confestim contraria percrebuisset, Dionysium rursus me mirum in modum amare. & quodã modo sanè ita erat (verum enim dicendum est) me nimirũ ille magis atque magis in dies complectebatur, & moribus nostris atque consuetudine videbatur delectari. volebat verò à me laudari magis quàm Dionem, & amicum longè magis quàm illum existimari: & hac quidem in re quasi certatim elaborabat: rationem tamẽ qua id optimè factum fuisset, si modò fieri potuisset, planè neglexit. Hæc enim fuerat, vt in philosophicis rebus & audiendis & discendis mecum arctius coniũgeretur, ac proinde mecum versaretur frequẽtius. quibus tamen in rebus ille timidior erat, pertimescens nimirum, ne, (quemadmodum calumniatores affirmabant) si ab illis rationibus se implicari sineret, Dio ea quæ instituerat omnia, iam esset cõsequutus. Ego autem omnia pertuli, in eadem illa sententia quam primùm susceperam constanter perseuerans: nihil sanè reliqui faciens vt molirer aliquóne modo fieri posset vt ipse in philosophicæ vitæ cupiditatem deueniret. at ille contrà nitens me sanè vicit. Et meæ quidem primæ in Siciliam profectionis & commorationis, actionúmque illic mearum ad hoc tempus, hic sanè fuit status. [a] Deinceps verò in Siciliam iterum redii, quò me Dionysius omni studio accersebat. qua de causa illò rursus venerim, quídve illic egerim, nec quicquã nobis dissentaneũ vel ab officio nostro alienũ egerim, tunc demum cõme morabo, quum in hoc rerũ statu quídnã agendũ sit, sententiã meam consilúmque meũ vobis exposuero. ídque agam in eorũ gratiam qui à me quærunt in quem finem quóve consilio iterum redierim. Sed ne ea quæ obiter & præter principem primariúmque sermonẽ dicuntur, in illius vicẽ suffecta videantur, ad rem ipsam accedo. Equidem eum hominẽ qui ægroto & incõmodum noxiúmque viuendi modum sequẽti consilium daret, arbitror hoc primùm præscribere debere, veluti comparandæ sanitatis præsentissimũ remedium, vt modum illum viuẽdi primùm omnium commutet: quòd si is quem curãdum suscepit, primo illi mandato obtemperauerit, tum alia remedia adiungẽda: sinminus, equidem illum & virum & medicãdi artis peritum existimabo, si consilium suum ei deneget, ipsiúsque consuetudinem auersetur. quòd si consulendo vlterius tolerauerit, eum ego contrà & ignauum & artis imperitum arbitrabor. Idem quoque de ciuitate quæ vel vnius vel plurium autoritate regatur, constituendum puto. si enim recta via & ratione respubl. progrediens, consilium huiusmodi petat quod ad ipsius vtilitatem pertinere possit, sapiẽtis officiũ esse arbitror, huiusmodi hominibus cõsiliũ dare. sin autẽ illi à recta regendæ reip. ratione desciscãt, illiúsque vestigia sequi nolint, & consultori priùs edicant vt cõsuetam gubernationem intactam sinat, neq; in ea moueat quicquã: alioqui eum

A τίον ἢ τὸ πρόσθεν πάλιν, ὡς Πλάτωνα Διονύσιος θαυμαστῶς ὡς ἀσπάζεται. τὸ μὲν εἶχε δή πως (τὸ γὰρ ἀληθὲς δεῖ φράζειν) ἠσπάζετο μὲν ἀεὶ προϊόντος δ' χρόνου μᾶλλον, καὶ τὴν τρόπου τε καὶ ἤθους σύνοσίαν. ἑαυτῷ ἐπαινεῖν μᾶλλον ἢ Δίωνα ἐβούλετό με, καὶ φίλον ἐγγειότερον διαφερόντως μᾶλλον ἢ ξένον· καὶ θαυμαστῶς ἐφιλονείκει πρὸς τὸ τοιοῦτον, ἢ δὴ αὖ ὅπως ἐγίγνετο (εἴτε γὰρ ἐγίγνετο) κάλλιστα, ὤκνει, ὡς δὴ μανθάνων καὶ ἀκούων τὰ πρῶτα φιλοσο-
B φίαν λόγων οἰκειοῦσθαι, καὶ ἐμοὶ συγγίγνεσθαι· φοβούμενος τοὺς τὰ διαβαλλόντων λόγους, μή πη παραποδισθείη, Δίων δὴ πρῶτα εἴη διαπεπραγμένος. ἐγὼ δὲ πρῶτα ὑπέμενον, τὴν πρώτην ὀργὴν φυλάττων ἣν ἀφικόμην, εἴπως εἰς ὀπτιμίαν ἔλθοι τῆς φιλοσόφου ζωῆς. ὁ δὲ ἐνίκησεν αὐτὰ τείνων. καὶ ὁ πρῶτος δὴ χρόνος τῆς εἰς Σικελίαν ἐμῆς ὀπτιδημήσεως τε καὶ διατριβῆς ὅδε πρῶτα ταῦτα ξυνέβη γενόμενος. μετὰ τοῦτο ἀπεδήμησά τε,
C καὶ πάλιν ἀφικόμην, πάσῃ σπουδῇ μεταπεμπομένου Διονυσίου. ὧν δὲ ἕνεκα καὶ ὅσα ἐπράχθη, ὡς εἰκότα τε καὶ δίκαια, ὑμῖν πρῶτον μὲν ξυμβουλεύσας ἀρχὴν ποιῶν ἐκ τῶν νῦν γιγνομένων, ὕστερον δὲ καὶ περὶ ταῦτα διέξειμι· τὰ ἐπιμωρουμένων ἕνεκά τι δὴ βουλόμενος ἦλθον τοσοῦτον· ἵνα μὴ τὰ πάρεργα ὡς ἔργα μοι ξυμβαίνῃ λεγόμενα. λέγω δὴ πάντ' ἐγὼ τὰ συμβουλεύοντα αὐτῷ κάμνοντι, καὶ διαπονῶ διαπονούμενος μετρίως, ὡς ὑγίαν "ἄλλο τι For. scribendum
D χρὴ πρῶτον μὲν αὐτὸν μεταβάλλειν τὸν βίον, est ἄλλη πῃ, ut subaud. διάπτ.
καὶ ἐθέλοντι μὲν πείθεσθαι καὶ τἆλλα ἤδη παραινῶ· μὴ ἐθέλοντι δ', φεύγοντα ἀπὸ τῆς τοῦ τοιούτου ξυμβουλῆς, ἀνδρὸς τε ἠλιθίου καὶ ἰατρικήν· τὸν δὲ ἐπιτρυφῶντα, τοιοῦτον, ἀνανδρόν τε καὶ ἄτεχνον. ταῦτ' ὂν δὴ καὶ πόλει, εἴτε αὐτῆς εἷς εἴη κύριος, εἴτε καὶ πλείους, εἰ μὲν καθ' ὁδὸν ὀρθὴν πορευομένης ὁδῷ τῆς πολιτείας ξυμβουλεύοιτό τι τῶν πρόσθεν
E ῥοων, νοεῖν ἕπεσθαι τὸ τοῖς τοιούτοις ξυμβουλεύειν· τοῖς δ' ἔξω τοῦ δρόμου βαίνουσι τῆς ὀρθῆς πολιτείας, καὶ μηδαμῇ ἐθέλουσιν αὐτῆς εἰς ἴχνος ἰέναι, προαγορεύοντι δὴ τῷ ξυμβούλῳ, τὸν μὲν πολιτείαν ἐᾶν καὶ μὴ κινεῖν, ὡς ἀπο-

a Tertia profectio: quæ quoniam odiosior eo nomine esse poterat, quòd suo periculo sapere Plato debuerat, idcirco illius causam solicitè reddit, & quid tunc cum Dionysio rerum egerit, copiosè exponit. Commodùm autem, vt necessario in loco, tractat locum communem, DE DANDI OPPORTVNE CONSILII RATIONE. Instituto autem suo generalem illam doctrinam accommodat, & quódnam Dionysio dederit consilium, docet. cui quum ille minimè paruerit, causas in deexitisse Siculari perturbationum: quorum & ipse incommoda Dionysius senserit à patria exturbatus, & patriam luctuosissimis calamitatibus inuoluerit. Agit quoque de Dionis patriã liberare instituẽtis exitu, quem duo fratres Athenienses per proditionem interfecerant: & dat CONSILIVM ipsum propinquis & amicis Dionis, Quomodo videlicet in illo rerũ statu se gerere debeant, qui sanè locus est ἀνυπομόνητος ad remedia aduersus ciuiles perturbationes expedienda.

ϑανουμβώῳ ἐαὶ κινῇ τῆ ὃ βυλήσεσι ϗ ὅπη ϑυμίαις αὐτῶ ὑπηρετοιῶτα, ξυμβουλβύειν κελβύσεσι τίνα ὅπον γίγνοιτ' αὶ ῥᾷςά τε καὶ ϗάχιςα εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον· τὸν μβὼ ἱςαμένοντα ξυμβουλας ϑιαύτας, ἡρίμιλιν αἰανδρον, τὸν δ' ὄχ ὑπομβώοντα, αἰδρα. ϑαύτιλιν δὴ τῆ διαίοιαν ἐγὼ κεκτημβύος, ὅταν τὶς μοὶ ξυμβυλβύηται ϖεὶ ἵνος τῆ μεγίςων ϖεὶ ϗ αἰῶ βίον, ὃν ϖεὶ χρημᾶχ κτήσεως, ἢ ϖεὶ σώματος ἢ ϖεὶ ψυχῆς ὅκιμελείας, αἰ μβύ μοι τὸ καθ' ἡμέραν ἐντινι ὅπῳ δοκῇ ζῆν, ἢ "συμβυλβύοντος αἰ ἐθέλειν πείθεαθ, ϖεὶ ὧν αἰαχοινοῦται, ϖοεθήμφος συμβυλβύω, ϗ ὄκ ἀφοσιωσάμβυος μόνον ἐπαυσάμην· ἐαὶ ὃ μὴ ξυμβυλβύηταί μοι ὅπα ϙάραν, ἢ συμβουλβύοντι δῆλος ἢ μὴ δαμῇ πεισόμβυος, αὐτόκλητος ὅπὶ τὸν ϑιοῦτον ὄκ ἔρχομαι συμβουλβύσων· βιασάμβυος δὲ, οὐδ' αὶ υἱὸς ἢ μου. δούλῳ ὃ ξυμβουλβύσαιμ' αἰ, ϗ μὴ ἐθέλοντά γε ϖοεσβιαζοίμιλιν πατέρα δὲ ἢ μητέρα οὐχ ὅσιον ἡγοῦμαι ϖοεσβιάζεαθαι, μὴ νόσῳ ϖδαφεσσύης ἐλαμβύους. ἐαὶ δέ τινα καθεςῶτα ζῶσι βίον, ἑαυτοῖς ἀρέσκοντα, ἐμοὶ δὲ μὴ, μήτε ἀπεχθάνεαθ μάτην νουθετοῦντα, μήτε δὴ κολακεύοντά γε, ὑπηρετεῖν αὐτοῖς, πληρώσεις ἐπιθυμιῶν ἐκποριζοντα, ἃς αὐτὸς ἀασαζόμβυος ὄκ αἰ ἐθέλοιμι ζῆν. ϑαυτὸν δὲ καὶ ϖδὶ πόλεως αὐτοῦ διανοούμενον χρὴ ζῆν τὸν ἔμφρονα· λέγειν μβύ, εἰ μὴ καλῶς αὐτῶ φαίνοιτο πολιτεύεαθ, εἰ μβύλοι μήτε ματαίως ἐρεῖν, μήτε ἀποθανάθ λέγων βίαν δὲ πατρὶδι πολιτείας μεταβολῆς μὴ ϖοεσφέρειν (ὅτῳ αὖβυ φυγῶν καὶ σφαγῆς ἀνδρῶν μὴ δυνατὸν ἢ γίγνεαθ τὼ ἐρίςην) ἡσυχίαν δὲ ἄγοντα, βύλεαθαι τὰ ἀγαθὰ αὐτῶ τε καὶ τῇ πόλει. χῆ δὴ τοῦτον ϗ ὅπον ἐγὼ ὑμῖν τ' αἰ ξυμβουλβύοιμι· ξυνεβο υλβυον δὲ καὶ Διονυσίῳ μῆ Δίωνος ζῆν μβύτοι ὃ καθ' ἡμέραν ϖοεῶτον, εἴπως ἐγκρατὴς αὐτὸς αὐτοῦ ὅτι μάλιςα ἔσεαθαι μέλλοι, καὶ πιςοὺς φίλους τε καὶ ἑταίρους κτήσεαθαι· ὅπως μὴ πάθοι ἄῳρ ὁ πατὴρ αὐτοῦ· ὃς ϖδελαβῶν Σικελίας πολλὰς ϗ μεγάλας πόλεις ὑπὸ τῶ βαρβάρων ὀκπεπορθημβύας, οὐχ οἵός τ' ἰῶ, καὶ οἰκίσας, πολιτείας ἐν ἑκάςαις καταςήσαθ πιςὰς ἑταίρων αὐδρῶν, οὔτε ἄλλων δήπουθεν ὀθνείων,

A capitis ſuppliciũ manere, ſiquid in republ. mouere inſtituat: illum verò iubeant huiuſmodi conſilium dare quod cum ipſorum voluntatibus & cupiditatibus conſentiat, ac proinde illum conſultorem ſuarum libidinum miniſtrum efficere velint, ecquanimirum ratione illæ & facillimè & celerrimè expediantur, ſibiq; eæ conſtanter perdurent: hunc equidem conſultorem, qui profligatis illorũ hominũ libidinibus obtemperauerit; & cõſilia huiuſmodi eis dederit, ignauum & minimè virum cenſerẽ: at eum qui importunos illos deprauatorũ

B ciuium appetitus minimè pertulerit, virũ & bonum conſultorem exiſtimarem. Quũ ego in hac ſim ſententia, quoties aliquis ã me de rebus grauiſsimis conſiliũ petit, quę ad rem faciendam, corporis incolumitatẽ, animíve cultum pertineãt, ſi quotidiana eius vita huiuſmodi eſſe videatur vt ſalubris conſilii capax, eíque obtemperare poſſit, libenter do conſilium, neque priùs deſino quin hac in re officio meo, quantum ingenii mei vires ferunt, cumulatè fuero defunctus. ſin verò omnino à me non petat cõſilium, aut cõſulenti minimè obtẽperaturus videatur, ad eũ quidẽ haudquaquã acce

C do non vocatus, conſilii dandi cauſa: quòd ſi vim adhibuerit, ſi meus quidẽ ſit filius, ei minimè dedero conſiliũ. Seruo quidẽ etiã nolenti conſiliũ darẽ, & ipſum etiam cogerem: at patrẽ vel matrem cogere nefas eſſe arbitror, niſi per vim morbi amiſſa mẽtis poteſtate. Quòd ſi ſuo quodam more viuãt quem ego non probem, neq; equidẽ infenſior admonendo inſtarẽ, neq; rurſus blandiendo turpi miniſterio aſſentarer, ea nimirum illis tribuendo quæ ad explendam libidinẽ tantùm pertinẽt, quibus ego ſi indulgerem, viuere nolim. Hoc eodẽ animo erga patriã vir prudẽs eſſe debet, & eodem conſilio ſe gerere in illius rebus: nimirũ vt ſi illius adminiſtrationẽ improbet, ita tamen in patriæ peccatis reprehendendis ſe gerat, vt neque fruſtra reprehendat, neque tamen ob reprehẽſionis ſtudiũ ſeſe in præſens mortis diſcrimen cõiiciat. Vim autem

D patriæ nequaquã inferet, commutata reip. forma (quandoquidẽ in optimũ ſtatũ cõmutari nõ poteſt quin & plurimorũ exilia & cædes conſequantur) ſed quietem aget, & ſibi & patriæ precando meliora. Ex hac equidem formula vobis conſilium darem. Dionyſio nimirũ autor erã vt cũ Dione vi

E ueret eo modo quo ſuiipſi⁹ cõpos maximè redderetur, fidóſq; amicos ac familiares ſibi cõpararet: ne idem ſibi quod patri eueniret: qui quũ multas & magnas in Sicilia ſuſcepiſſet, à barbaris olim deuaſtatas, eáſq; vrbes inſtauraſſet, nõ potuit tamẽ in illarũ ſingulis fidos magiſtratus neq; ex ſuis familiaribus, neq; ex hominib⁹ peregrinis cõſtituere,

Scribendum potius videtur συμβουλβύοντι: ut paulo pòſt legitur συμβουλβύοντος ἢ πεισόμβυος. Aliquã συμβουλβύοντος intelligendum eſſe ἐαὶ συμβουλβύω.

neque ex ſuis fratribus, quos tamẽ ipſe iunio-
res aluerat: ſed ex priuatis hominibus
de plebe, & tenuibus etiam & humilibus
perſonis magiſtratus delegit, quos in ingẽ-
tes quaſdã diuitiarũ copias proueheret. Ex
his tamẽ neminẽ fidum ſibi gubernationis
ſociũ potuit efficere, licet in illis vel perſua-
dendo vel docendo, vel munera largiendo,
vel eos ſibi affinitate cõiungendo, demerẽ-
dis, nihil fecerit reliqui: Dario profectò
ipſo ſepties deterior, qui quidẽ neq; fratri-
bus neq; illis qui cũ ipſo erant educati, vllo
modo cõfidebat, ſed illis tantùm quos ſo-
cios habuerat atq; miniſtros in Smerde &
Eunucho capiẽdis. iis tamẽ grãdes imperii
partes attribuit, vniuerſa Sicilia ſingulas
ſepties maiores, eóſq; fidos expertus eſt re-
gni ſocios, qui nec illi neq; ſibi inuicẽ ipſis
inſidiarentur. exẽplũ verò dedit, quale ſit
boni legiſlatoris & regis officium. cõſtitu-
tis enim legibus ad hunc vſq; diem Perſarũ
imperiũ conſeruauit. Accedit ad hoc, quòd
Atheniẽſes quũ multas Græcas vrbes nõ à
ſe quidẽ ſed ab aliis cõditas, deinde ciuibus
expulſis à barbaris occupatas in poteſtatẽ
ſuã recepiſſent, annos ſeptuaginta tenuerãt
in eis imperiũ, quòd amicos ſibi in ſingulis
illis vrbibus cõparaſſent. Dionyſius autẽ,
quũ in vnicã vrbẽ vniuerſam Siciliã con-
ciuiſſet ob ſapientiã, nemini fidens, vix ac
ne vix quidẽ ſeruatus eſt. amicorũ enim fi-
dorúmq; hominũ penuria laborabat: quo
nullũ maius eſt argumentũ improbitatis,
ſi deſint: vel probitatis, ſi adſint. Ego igi-
tur & Dio hæc Dionyſio conſulebamus,
poſtquã paternæ res ſic ſe habuiſſẽt, vt neq;
eruditorũ virorũ familiaritates, neq; vllas
alias cõſentaneas ſibi conſuetudines habe-
ret: hoc verò erat apud illũ cõſiliũ noſtrũ,
animũ ad hanc rẽ vnicè appelleret, Vti ex
propinquis & æqualibus ſuis maximè, pri-
mùm amicos ſibi deligeret: quorũ ad vir-
tutẽ cõſentiens cõcórſq; eſſe poſſet natura.
cũ primis verò, vt ipſe ſeipſum ſibi cõſen-
tientẽ cõcordémq; præſtaret. Illũ enim his
adiumentis mirũ in modũ carẽre dicebā-
mus, non quidẽ diſertis his verbis (neque
enim tutũ fuiſſet) ſed huiuſmodi verborũ
inuolucris quibus eadẽ ſententia repræſen-
taretur. Ita demũ vnũquéq; hominẽ & ſe
& alios quibus imperat, ſeruaturũ, ſi hæc
cauerit: ſin minus, & in aliã quandã viuẽdi
viam declinauerit, cõtrarios quoq; euẽtus
cõſequuturũ. Quòd ſi igitur ipſe ita vt di-
ximus progrederetur, & ſe prudentem tẽ-
perantémque præſtaret, ſi deſertas Siciliæ
vrbes inſtauraret & legibus cõmodáq; rei-
publ. forma colligaret atq; circumſepiret,
euenturũ vt omnes ipſũ genuino obſequio
cõplecterentur, mutuúmq; auxiliũ cõfer-
rent ad vim barbarorum propulſandam: atq; adeo paternũ imperiũ nõ modò duplicaret,

A οὔτε ἀδελφῶν, οὓς ἔθρεψέ τε αὐτὸς νεωτέ-
ρους ὄντας, ἔκ τε ἰδιωτῶν ἄρχοντας καὶ ὁκ
πενήτων πλουσίους ἐπεποίηκει ἀμφοτέρω-
τως. τούτων κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς οὐδένα οἷός τ'
ἦν πεῖθοί τε καὶ διδαχῇ καὶ δυεργεσίαις τε ξυγ-
γενείαις ἀσφαλισάμενος ποιήσασθαι. ἀρείου
γὰρ ἐπὶ πλασίως φαυλότερος ἐγένετο, ὃς ὁκ
ἀδελφοῖς πιστεύσας, ἀλλ' ὑπ' αὐτῷ τραφεῖσι,
κοινωνοῖς γε μόνον τῆς τῶ Μήδου τε καὶ δυνού-
χου χρώσεως, διενεμέτε μέρη μείζω ἕκαστα
B Σικελίας πάσης ἑπτά, καὶ πιστοῖς ἐχρήσατο
τοῖς κοινωνοῖς, καὶ ὁκ ὀλιγαρχουμένοις οὔτε αὐ-
τῶν, οὔτε ἀλλήλοις. ἐδόξε τε τῷ δαίμονι,
οἶμαι χρὴ τὸν νομοθέτην καὶ βασιλέα τὸν ἀγα-
θὸν γίγνεσθαι. νόμους μὲν κατασκευάσας, ἐπὶ
δὲ νεῶ ὁρμήσαντι τὴν Περσῶν ἀρχήν. ἐπὶ γὰρ
Ἀθηναίοις τοῖς τότοις, ὁκ αὖθις καλοικίσαν-
τες πολλὰς τῶν Ἑλληνίδων πόλεις, ἀπὸ
βαρβάρων ἐκβεβληκυίας, ἀλλ' οἰκουμένας
μὲν λαβόντες, ὅμως ἑβδομήκοντα ἔτη διε-
C φύλαξαν τὴν ἀρχήν, αἱρᾶς φίλους ἐν
ταῖς πόλεσιν ἑκάστας κεκτημένοι. Διονύσιος
γὰρ, εἰς μίαν πόλιν ἀθροίσας πᾶσαν Σικελίαν
ἀπὸ σοφίας, πιστεύων οὐδενὶ, μόγις ἐσώθη.
πένης γὰρ ἦν ἀνδρῶν φίλων τε καὶ πιστῶν· οὗ μεῖ-
ζον σημεῖον εἰς ἀρετὴν καὶ κακίαν ὁκ ἔστιν
οὐδέν, τῆς ἔρημον, ἢ μὴ, τοιούτων ἀνδρῶν ἅν.
ἃ δὴ καὶ Διονυσίῳ ξυνεβουλεύομεν ἐγώ τε καὶ
Δίων, ἐπειδὴ τὰ παρὰ πᾶσιν αὐτῷ ξυνεβε-
βήκει οὕτως ἀνομιλήτῳ μὲν παιδείας, ἀνο-
D μιλήτῳ δὲ σπουδαίων τῶν παρόντων γε-
νόμενον, πρῶτον μὲν ταῦτα ὁρμήσματα, φίλους ἄλλους αὑτῷ τῶν οἰκείων ἅμα καὶ ἡλι-
κιωτῶν καὶ συμφώνους παρὰ ἀρετὴν κτή-
σασθαι, μάλιστα δὲ αὐτὸν αὑτῷ. τούτου γὰρ
αὐτὸν θαυμαστῶς ἐνδεᾶ γενόμενον λέγοντες,
ὁκ ἀναργῶς οὕτως· (ἀνὴρ γὰρ ἦν ἀσφαλὴς)
ἀνιστάμενοι δὲ καὶ ἁμαχόμενοι τοῖς λόγοις·
ὡς οὕτω μὲν πᾶς ἀνὴρ αὐτόν τε καὶ ἐκείνους
ὧν ἂν ἡγεμὼν γίγνηται σώσει· μὴ ταύτῃ
δὲ πᾶσα πόλεμος, πάντα τὰ πόλιτα ἀποτελεῖ.
E πορευθεὶς δὲ ὡς ἐλέγομεν, καὶ ἑαυτὸν ἐμ-
φανά τε καὶ σώφρονα ἀσφαλισάμενος, εἰ
τὰς δεδημευμένας Σικελίας πόλεις κατοι-
κίσειε, νόμοις τε ξυνδήσειε καὶ πολιτείαις,
ὥστε αὐτῷ τε οἰκείας καὶ ἀλλήλαις εἶ-
ναι τὰς τῶν βαρβάρων βοηθείας, οὐ δι-
πλασίαν τὴν πατρῴαν ἀρχὴν μόνον ποιήσει,

Scribendum puto σώζει, ut conueniat cum ἀποτελεῖ. Alioquin hoc mutãdum eſſe in ἀποτελέσει.

πολλαπλασίαν ὄντως. ἕτοιμον γὰρ ἦν, τούτων γιγνομένων, πολὺ μᾶλλον δουλώσασθαι Καρχηδονίους ἢ ὅτι Γέλωνος αὐτοῖς γιγνομένης δουλείας· ἀλλ' οὐχ ὥσπερ νῦν ἐναντίον ὁ πατὴρ αὐτοῖς φόρον ἐπέξαπε φέρειν τοῖς βαρβάροις. ταῦτα δὴ τὰ λεγόμενα καὶ ἐπιβουλεύοντα Διονυσίῳ, ὡς πολλαχόθεν ἐχώρουν ἡμῖν τοιοῦτοι λόγοι· οἱ δὴ καὶ κρατήσαντες ἐπὶ Διονυσίῳ, ἔδεισαν μὴ Δίωνα, ἡμᾶς ἐφ' εἷς φόβον κατέβαλον. ἵνα δὴ ἐκ περαιτέρω μήκους ὀλίγα πράγματα τὰ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἐλθὼν ἐκ Πελοποννήσου ὁ Ἀθηνῶν Δίων, ἔργῳ καὶ Διονύσιον ἐνουθέτησεν. ἐπειδὴ οὖν ἦλθεν ἔρως τε καὶ ἀπέδωκεν αὖ τοῖς δὶς τὸν πάλιν, ταῦτα μὲν τοῖς Δίωνα Συρακουσίοις τότε ἔπαθον, ὅσα καὶ Διονύσιος, ὅτε αὐτὸν ἐπεχείρει παιδεύειν, καὶ θρέψαι βασιλέα ἄξιον ἀρχῆς ἄξιον, οὕτω χαλεπῶς αὐτῷ τοῦ βίου πρώτου. ὁ γὰρ ὅτι ἔφευγε τοὺς διαβάλλουσι, καὶ λέγουσιν ὡς ὅτι βουλόμενος τὴν τυραννίδι Δίων, πάντα τρόπον πρώτα ὅσα ἐπορίζετο ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἵνα ὁ μὲν παιδείᾳ δὴ καὶ νοῦν χαλεπῶς ἔχοντι ἀμελοῖ τῆς ἀρχῆς, ὅπως ἐπιτρέψας ἐκείνῳ· ὁ δὲ σφετεριοῖτο, καὶ Διονύσιον ἐκβάλοι ἐκ τῆς ἀρχῆς δόλῳ. ταῦτα τότε ἐλέγετο καὶ δεύτερον ἐν Συρακουσίοις λεγόμενα, καὶ μάλα ἀτόπως τε καὶ αἰσχρᾷ νίκη τοῖς τῆς νίκης αἰτίοις. οἷς γὰρ γέγονεν, ἀναβᾶσα χρὴ σοὶ ἐμὲ παρακαλεῖν ἐπὶ τὰ νῦν πράγματα. ἦλθον Ἀθηναῖος ἀνὴρ ἐγὼ, ἑταῖρος Δίωνος, σύμμαχος αὐτῷ, πρὸς τύραννον, ὅπως ἀντὶ πολέμου φιλίαν ποιήσαιμι. διαμαχόμενος δὴ τοῖς διαβάλλουσιν, ἡττήθην. πειθομένου δὲ Διονυσίου τιμαῖς καὶ χρήμασι, ἡμέσθαι μετ' αὐτοῦ ἐμὲ μάρτυρά τε καὶ φίλον, πρὸς τὸν θεραπείαν τῆς ἐκβολῆς τῆς Δίωνος αὐτῷ γίγνεσθαι, τούτων δὴ ὃ πρῶτον διήμαρτεν. ὕστερον δὲ δὴ καιρὸν οἴκαδε Δίων, ἀδελφὼ δύο πρόσλαμβάνει Ἀθήνηθεν, οὐκ ἐκ φιλοσοφίας γεγονότε φίλω, ἀλλ' ἐκ τῆς περιεχούσης ἑταιρείας ταύτης τῆς τῶν πλείστων φίλων, ἐν τῷ ἐκ τοῦ ξενίζειν τε καὶ μυεῖν καὶ ἐποπτεύειν πρόσχημα τεύονται. καὶ δὴ καὶ τούτω τὼ ξυλλαμβάνοντε αὐτὸν φίλω, ἐκ τούτων τε καὶ ἐκ τῆς πρὸς τὴν ὁδὸν ὑπηρεσίας ἐγενέσθην ἑταῖρω. ἐλθόντες δὲ εἰς Σικελίαν, ἐπειδὴ Δίωνα

A verùm etiam reuera multiplicaret. Rebus enim ita constitutis, facilè futurum vt Carthaginenses in longè maiorem seruitutem redigeret quàm quum Gæloni fuissent subditi: cõtrà quàm ipsius patri Dionysio contigisset, qui vectigal barbaris dependere cogebatur. Hæc erant quæ adhibitis hortationibus Dionysio dicebamus, insidiantes illi scilicet: sicuti huiusmodi rumor de nobis variis è locis peruagatus est; qui etiam quum apud Dionysium inualuisset, effecit vt & Dion expelleretur, &
B nos in vitæ discrimen veniremus. Verùm, vt res longi temporis spatio gestas in pauca cõtrahamus, Dio è Peloponneso & Athenis profectus, Dionysium tandem commouefecit. postquam igitur ciuitatem liberasset, eámque bis ciuibus reddidisset, eodem modo affecti fuerũt aduersus Dionem Syracusani, quo & antea Dionysius, quum ipsum Dio ita instituere & educare vellet, vt Regem deceret imperio dignum, & sicuti cum eo versari per vniuersam vitam decreuerat. Prætexebant Dionis calumniatores (qui eum affectati regni accusabant; & eo nomine Dionysio struere
C insidias aiebant) Dionem eo tempore omnibus modis moliri vt Dionysii animus philosophiæ studiis se dederet, quò disciplinæ amore delinitus, imperium negligeret, illúdque Dioni planè relinqueret, qui & sibi illud vindicaret, & Dionysium dolo exterminaret. Peruicit iterum hic rumor ad importunæ fœdæq; victoriæ exitum; in eorũ pernicié qui victoriæ fuissent autores: quale verò id extiterit, iam vobis audiendũ est, qui me modò ad vestras res
D cõponẽdas vocatis. Veni ego Athenienſis homo, Dionis familiaris atq; adiutor, aduersus tyrannũ, vt bellũ pace commutarẽ: quum tamen aduersus calumniatores pugnarẽ, superatus sum. Quũ verò Dionysius conaretur & honoribus & pecuniis me sibi cõciliare atque demereri, vt mea cum ipso familiaritas speciosum quendam prætextum induceret, iustã causam extitisse cur Dio fuisset expulsus, illúdque perspicuo quodam testimonio obsignaretur: suo tamen illo consilio & conatu planè excidit. Postea verò Dio domum reuertens, duos
E fratres quosdam Athenis secum adduxit, non qui ex philosophia ipsi essent amici, sed ex peruulgata illa tritáque familiaritate, quæ hospitali quadam comitate, & ex mutua in sacris & spectaculis consuetudine, amicitiam solet conciliare. ita & illi de quibus modò mentionem feci, quia redeunti obsequium quoddam præstiterant, inde amicitiam cum Dione contraxerant. Hi, quum in Siciliã veniissent, animaduerterẽntque Dionem

Pro δὶς lectio alia afferetur (quæ mihi magis placet) δίων.

Vocula καὶ ante οὕτω deesse videtur. Paulo post habent præced. editiones, ὁ δὴ τοῖς διαβάλλουσι, sine verbo ἐπίστευε.

inter illos ipſos Siculos calumnioſè traduci, quos in libertatem aſſeruerat, quaſi tyrannidem affectaret, non tantùm ſodalem & hoſpitem prodiderunt, ſed quaſi autores cædis extiterunt, propriiſque manibus tãtum ſcelus perpetrarunt: quippe qui armati, percuſſoribus ipſis præſentia ſua opem tulerunt. Illius porro facinoris impiam nefariámque turpitudinem neque prætermitto, neque vt par eſt, commemoro. multi enim hæc deinduſtria celebrarunt, & illius extabunt ad ſempiternam memoriam monumenta. nam quòd illi qui Dionem prodiderunt, Athenienſes fuerunt, ne id in noſtræ ciuitatis ignominiam redundet, hoc ſanè reſpondeo: Eum quoque eſſe Athenienſem qui illum ipſum minimè prodidit, quum eo nomine liceret & pecunias & honores multos conſequi. non enim ex ſordida quadam & illiberali notitia factus eſt amicus, ſed ex liberalis diſciplinæ communitate. cui certè vni, qui ſapit, plus adhibet fidei, quàm vlli & animorum & corporum cognationi atque neceſſitudini. Quocirca non tanti eſtimandi ſunt illi, vt ob Dionis cædem, ciuitati ignominiam potuerint inurere, quaſi in aliquo vnquam cenſendi ſint numero. Hæc in Dionis amicorum cognatorúmque gratiam dicta ſunto. Vobis autem tertiis idem tertiúmque conſilium eadem & conſentanea ratione do, ne vel Sicilia vel ciuitas vlla quæpiã hominibus quibuſlibet, ſed legibus dũtaxat, ſicuti noſtra fert oratio, ſubiiciatur. neq; enim vel imperantibus vel parentibus id vtile eſſe poteſt, neque eorum filiis, neque natis natorum: ſed omnino pernicioſum eſt tãti facinoris periculum. angufti verò & illiberalis eſt animi, nihil vel diuinorum vel humanorum bonorum in hoc tempus neq; in futurum intelligentis, huiuſmodi lucra captare. Hæc ego primùm Dioni conatus ſum perſuadere, deinde Dionyſio, tertiò verò nunc, vobis. mihi igitur obtemperate in Iouis tertiùm ſeruatoris gratiam: ſecundò, Dionyſii & Dionis exitũ animaduertitote. quorum vnus, quòd meis monitis non obtemperauerit, nunc inhoneſtam vitam tolerat: alter verò, quòd obtemperaret, honeſta morte obiit. Ei nãq; viro qui & ſibi & patriæ res præclaras cupit, quicquid euenerit, non rectum atque præclarum nõ poteſt euenire. Neque enim mortalium cuiquam à natura tributum eſt vt immortalis naſceretur: &, ne ſi id quidem cuiquam contingeret, felicitati (quemadmodum vulgus putat) eſſet deputandum. iis enim rebus quę anima carent, nihil quod in magno pretio habendum ſit, boni vel mali contingit:

A ἠδόντο ἀμαθεῶς ληφθέν εἰς τοὺς ἐλευθερωθέντας ὑπ' αὐτοῦ Σικελιώτας, ὡς ὑπὲρ τοῦ βουλεύοντα γενέσθαι τύραννον, οὐ μόνον τὸν ἑταῖρον καὶ ξένον προδόσθαι, ἀλλ' οἷς τὸν φόνου αὐτόχειρες ἐγένοντο, ὅπλα ἔχοντες ἐν ταῖς χερσίν, αὐτοὶ τοῖς φονεῦσι πρεσβεύοντες ὑπήκουσι. καὶ ὃ μὲν αἰσχρὸν καὶ ἀνόσιον οὔτε παρέλιπον ἔγωγε, οὔτε μὴ λέγω. πολλοῖς γὰρ καὶ ἄλλοις ὑμνεῖν ταῦτα ὑπομελές, καὶ εἰς τὸν ἔπειτα μελήσει χρόνον. τὸ δὲ
B Ἀθηναίων περὶ λεγόμενον, ὡς αἰσχύνῃ οὗτοι προσῆλθεν τῇ πόλει, δέξασθαι μοι. φημὶ γὰρ κἀκεῖνον Ἀθηναῖον εἶναι ὃς οὐ προσέδωκε τὸν τύραννον, δόξαν χρήματα καὶ ἄλλας τιμὰς πολλὰς λαμβάνειν. οὐ γὰρ ἀφ' βαναύσου φιλότητος ἐγεγόνει φίλος, ἀφ' δὲ ἐλευθέρας παιδείας κοινωνίαν· ἣ μίαν χρὴ πιστεύειν νοῦν κεκτημένον μᾶλλον ἢ συγγένεια ψυχῶν καὶ σωμάτων. ὥστε οὐκ ἀξίως ὀνείδους γεγόνατον τῇ πόλει, τὼ Δίωνα ἀποκτείναντε, ὡς ἐλλογίμω πώποτε
C ἀνδρε γνωρίμω. Ταῦτα εἴρηται πρώτα τῆς ξυμβουλῆς ἕνεκα τῶν Διωνείων φίλων καὶ συγγενῶν. συμβουλεύω δὲ δεύτερα τοῖς τοῦτοις τοῦ αὐτοῦ ξυμβουλεύειν, καὶ λόγον ἔχειν αὐτὸν λέγων ἥδη τρίτον τρίτοις ὑμῖν· μὴ δουλοῦσθαι Σικελίαν ὑπ' ἀνθρώποις δεσπόταις, μηδὲ ἄλλην πόλιν "ὅτῳ ἐμὸς λόγος, ἀλλ' ὑπὸ νόμοις. οὔτε γὰρ τοῖς δουλευομένοις, οὔτε τοῖς δουλωθεῖσιν ἄμεινον, Scribendum puto, ὅτῳ γ' ἐμὸς λόγος (in quo loquendi genere eſt ellipſis verbi) oportebit autem vnumſiquem poſt πόλιν.
D αὐτοῖς, καὶ παισὶ παίδων τε ὑμετέροις· ἀλλ' ὁλέθριος πρώτοις ἡ πεῖρα. σμικρὰ δὲ καὶ ἀμελούμενα ψυχῶν ἥδη τὰ τοιαῦτα ἁρπάζειν κέρδη φιλεῖ, οὐδὲν τῶν εἰς τὸν ἔπειτα καὶ εἰς τὸν παρόντα χρεὼν ἀγαθῶν καὶ δικαίων εἰδότα θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων. Ταῦτα πρῶτον μὲν Δίωνα ἐγὼ ἐπεχείρησα πείθειν· δεύτερον δὲ, Διονύσιον· τρίτοις ὕ, ὑμᾶς νεῶ. καί μοι πείθεσθε, Διὸς τρίτου σωτῆρος χάριν· εἶτα εἰς Διονύσιον βλέψαντες καὶ Δίωνα. ὧν ὁ μὲν μὴ πειθόμενος ζῇ πονηρῶ οὐ
E καλῶς, ὁ δὲ πειθόμενος τέθνηκε καλῶς. Ὃ γὰρ τῶν καλλίστων ἐφιέμενον αὐτῷ τε καὶ πόλει, πάσχειν ὅ,τι ἂν πάσχῃ, πρῶτον ὀρθὸν καὶ καλόν. οὔτε γὰρ πέφυκεν ἀθάνατος ἡμῶν οὐδείς· οὔτ' εἴ τῳ ξυμβαίη, χρὴ οἴεσθαι ἂν βιῶναι μᾶλλον, ὡς δοκεῖ τοῖς πολλοῖς. κακὸν γὰρ καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν λόγου ἄξιον ὃς τοῖς ἀψύχοις·

ἀλλ' ἢ μὴ σώματος οὔσης ψυχῆς τοῦτο ξυμβήσεται ἐκφύγῃ, ἢ κεχωρισμένης. πείθεσθαι δὲ οὕτως αἰεὶ χρὴ τοῖς παλαιοῖς τε καὶ ἱεροῖς λόγοις, οἳ δὴ μηνύουσιν ἡμῖν ἀθάνατον ψυχὴν εἶναι· δικάσας τε ἴσχειν, καὶ πίνειν ταὶ μεγίστας ζημίας, ὅταν τις ἀπαλλαγῇ τοῦ σώματος. διὸ καὶ τὰ μεγάλα ἁμαρτήματα καὶ ἀδικήματα σμικρότερον εἶναι χρὴ νομίζειν καὶ κἀκὴν πάσχειν ἢ δρᾶσαν. ὧν ὁ φιλοχρήματος πένης τε αὖ τὴν ψυχὴν οὔτε ἀκούει, ἐάν τε ἀκούσῃ, καταγελῶν, ὡς οἴεται, πάντα χόδεν αἰσχρῶς ἁρπάζει πᾶν ὅ, τι ἂν αὖ οἴηται, καθάπερ θηρίον, φαγεῖν ἢ πιεῖν, ἢ περὶ τὸν ἀνδραποδώδη καὶ ἀχάλινον, ἀφροδίσιον λεγόμενον οὐκ ὀρθῶς, ἡδονὴν οὐκ ἐθέλει αὐτὴν τὴν μὴ πίμπλασθαι· τυφλὸς ὤν, καὶ οὐχ ὁρῶν οἷς ξυνέπεται τῶν ἀδικημάτων ἀνοσιουργία, κακὸν ἀλίκην αἰεὶ μετ' ἀδικήματος ἑκάστου. ἃ δὴ ἀναγκαῖον τὸν ἀδικήσαντι συνωφέλειν ὅπῃ τε γῆς περφοιτῶν καὶ ὑπὸ γῆς νοσήσαντι πορείαν ἀτίμου τε καὶ ἀθλίαν πάντως παντα χῆ. Δίωνα δὴ ἐγώ, λέγων ταῦτά τε καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἔπεισον· τοῖς δὲ ἀποκτείνασιν ἐκεῖνον δικαιότατ' ἂν ὀργιζοίμην ἐγὼ δήπου τινὰ ὁμοιότατα καὶ Διονυσίῳ. ἀμφοτέροις γὰρ ἐμὲ καὶ τοῖς ἄλλοις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀπόντας, τὰ μέγιστα ἔβλαψαν ἀνδρῶν· ὃ μὲν, τὸ βουλόμενον δικαιοσύνῃ χρῆσθαι διαφθείραντες· ὁ δὲ, οὐδὲν ἐθελήσας χρήσασθαι δικαιοσύνῃ μετὰ πάσης τῆς ἀρχῆς, μεγίστην δύναμιν ἔχων, ἐν ᾗ γλυκυθύμη φιλοσοφία τε καὶ δυνάμις ὄντως ἐν ταὐτῷ μετὰ πόνων ἀνθρώπων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων λάμψασα ἱκανῶς δόξαν παρέσχησε πᾶσι τοῦ ἀληθῆ· ὡς οὐκ ἂν ποτε γένοιτο εὐδαίμων οὔτε πόλις οὔτ' ἀνὴρ οὐδείς, ὃς ἂν μὴ μετὰ φρονήσεως ὑπὸ δικαιοσύνῃ διαγάγῃ τὸν βίον· ἤτοι ἐναύτου κεκτημένος, ἢ ὁσίων ἀνδρῶν ἀρχόντων ἐν ἤθεσι τραφείς τε καὶ παιδευθεὶς ἐνδίκως. ταῦτα μὲν Διονύσιος ἔβλαψε· τὰ δὲ ἄλλα, σμικρὰ ἂν εἴη πρὸς ταῦτα μοὶ βλάβη. ὁ δὲ Δίωνα ἀποκτείνας οὐκ οἶδε ταὐτὸν ἐξειργασμένος τούτῳ. Δίωνα γὰρ ἐγὼ σαφῶς οἶδα (ὡς οἷόν τε περὶ ἀνθρώπων ἀνθρωπον διϊσχυρίζεσθαι) ὅτι τὴν ἀρχὴν εἰ κατέσχεν, ὡς οὐκ ἂν ποτε ἐπ' ἄλλο γε σχῆμα ἀρχῆς ἐτράπετο, ἢ ὅτι ὃ Συρακούσας μὲν πρῶτον

A sed in vnam animam boni vel mali ratio cadit, siue illa cum corpore coniuncta sit, siue à corpore seiungatur. Antiquis verò sacrísque sermonibus fides semper est adhibenda, qui declarant, animum nobis esse immortalem, & iudices habere quorum decretis pro merito præmia & supplicia maxima attribuantur, vt primùm quis è corpore decesserit. Itaque minus malũ censendum est, pati etiã graues iniurias quàm inferre. Has voces homo pecuniæ deditus & animo pauper, neque audit neque audiet vnquam, sed securè eas irridebit: quòd B opinetur fas esse, vndiquaque omnia quæcunque poterit temerè rapere: vnde putet beluæ instar constaturũ sibi quidpiam ad ventris ingluuiem, & ad seruiles fœdásque rei venereæ, quæ vocãtur, cupiditates, quæ sanè voluptatis nomine sunt indignæ: nec cæcus videt se frustra eniti inexplebilẽ cupiditatẽ explere: neque rursus cernit quantum sit malũ Impietas, & quas res iniquitati immixta comitetur. quam impietatis fœditatẽ necesse est animum eius qui iniustè egerit, secum perpetuò, dum & inter homines in hac vita versatur, & dum ad C inferos sub terrã profectus turpiter omnino atque miserè passim vagatur, circumferre. Quum igitur hæc & alia generis eiusdem Dioni dicerem, persuasi. Aduersus autem illius interfectores iustissima de causa irasci mihi licet, eodem planè modo quo aduersus Dionysium. vtrique enim mihi & aliis (vt ita dixerim) omnibus, damna grauissima importarunt. illi quidem, quòd eum interfecerint qui volebat iustitia vti: hic autem, quòd nullo modo vellet iustè agere in vniuerso imperio suo, licet maxi- D mam potentiam penes se haberet. In quo, si philosophia & autoritas potentiáque in eandẽ quasi sedem cõcurrissent, haud dubiè per omnes homines & Græcos & barbaros veram in omnibus hominibus opinionem idoneis argumentis elucentem inseruisset, Nullam ciuitatem neque homi nem felicem esse posse, nisi iustitiæ legibus obtemperando cum prudentia vitam traduxerit, siue imperii compos sub se tãtùm vno illis virtutibus præditus, siue piorum principum imperio subiectus, moribus atque E institutis iustè educetur atque instituatur. Aduersus hæc peccauit Dionysius: cætera verò, si cum his conferãtur, damna perexigua mihi videtur. Verùm is qui Dionem interfecit, nõ intellexit se idem quod Dionysius, perpetrasse. Nempe illud certò confirmare possum (quantum homini de homine fas est quidpiã asserere) Dionẽ, si regni gubernacula diutius tenuisset, nunquam in aliam quandam imperii formam declinaturum, quàm, quum ab initio Syra-

Datiuum γῇ occupare pro loco genitiui γῆς. sic ὅπῃ γῆς & ὑπὸ γῆς cum apud alios, tum hunc ipsum, supra, pag. 718.

cusas, patriam suam, profligato tyrannicæ seruitutis iugo, in pristinam libertatẽ vendicasset, maximámque adeo lætitiæ facem accendisset ciuitati, liberalem habitum formámque consequutæ: deinde omni studio & industria ciues consentaneis optimísque legibus exornasset: præterea omnẽ operam dedisset vt omnis Sicilia instauraretur, & à barbarorũ seruitute eriperetur, aliis quidem expulsis, aliis etiam in suam potestatem redactis, facilius quàm vnquã Hiero. His verò per virtum iustum, fortem, temperantem, philosophum, gestis, eadem apud multos virtutis opinio sanè viguisset, quæ nimirum, si ei obtemperasset Dionysius, apud omnes penè dixerim omnium ordinum homines, re Sicula salua & incolumi, constitisset. Nunc verò siue quis dæmon, siue piacularis quidam & detestabilis homo sanctis eius conatibus sese opponẽs, scelere & impietate obstrictus, &, quod maximum est, vecordis imperitiæ audacia, ex qua omnia omnibus mala potentius radicata pullulant atque propagantur, & in posterum tristissimum fructũ nepotibus nostris apportant: denique ipsa omnibus rebus certissimam perniciem parit. Sed nũc in hoc tertio nixu fausta omnia magis ominari libet. Vobis igitur sum autor vt Dionem imitemini, amorẽ videlicet illius in patriam, temperantémque vitæ rationẽ magis ac magis complectentes. quibus autem auspiciis consilia eius exequi sit vobis elaborandum, & qualia illa fuerint, dilucidè à me exposita audiistis. Verùm si quis vestrûm sit qui Doricè viuere ex patriorum institutoru præscripto non possit, Siculúmque viuẽdi morem & eorum qui Dionem interfecerunt scelus persequatur: neque eũ ad patriæ libertatem hortemini, neque existimetis futurum vnquam vt is integri & synceri quicquam gerat: cæteros potius hortari debetis vt animum adiiciant ad vniuersam Siciliam instaurãdam, & legum æquabilitatem inducendam, eósque ex Sicilia & Peloponneso accersatis: neque Athenas reformideris. Sunt enim & ibi viri virtute præstantissimi, & qui eorum crudelitatem & audaciam qui hospitum sanguine manus polluunt, summo odio prosequuntur. At si hæc tardiora sunt, vrgéntque vos quotidianæ multiplicésque seditiones, & variorũ ingeniorum diuulsiones atque discordiæ: vnusquisque, cui vel minimum rectæ opinionis diuina quædã sors largita est, intelligere debet, nullũ fore seditionũ earúmq; calamitatũ quæ seditiones solẽt comitari finẽ, priusquã victores, pugnarũ, expulsionũ, cædiũ memoriam seriò deponant, & de sumenda aduersus hostes vindicta desinãt cogitare: suíq; ipsorũ verè

A τὴν πατρίδα τὴν ἑαυτοῦ, ἐπεὶ τὴν δουλείαν αὐτῆς ἀπήλλαξε, καὶ φανδρώσας, ἐλευθερίῳ σὺν σχήματι κατέστησε, τὸ μὲν ζῆν αὖ πᾶσιν μεγαλῇ ἐκόσμησε νόμοις τοῖς σωφρονίζουσί τε καὶ ἀρίστοις τοὺς πολίτας· ὅ, τε ἔφεξῆς τούτοις σωφρύνειν αὖ σχεδὸν πᾶσαν Σικελίαν κατοικίζειν, καὶ ἐλευθεροῦν ἀπὸ τῶν βαρβάρων ποιεῖν, τοὺς μὲν ἐκβάλλων, τοὺς δὲ χειρούμενος ῥᾷον Ἱέρωνος. τούτων δὴ αὖ ἡμῶν ἀνδρὸς δικαίου τε

B καὶ ἀνδρείου καὶ σώφρονος καὶ φιλοσόφου, τὴν αὐτὴν ἀρετὴν αὖ περὶ ἡμᾶς δόξαν τοῖς πολλοῖς, ἦ δ' ἄν, εἰ Διονύσιος ἐπείθη, καὶ δὴ πᾶσιν αὖ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἀνθρώποις ἀπέσωσε ἡμῶν. νῦν δὲ ἤ που τις δαίμων, ἢ τις ἀλιτήριος ἐμπεσὼν ἀνομία καὶ ἀθεότητι, καὶ τὸ μέγιστον τόλμης ἀμαθίας, ἐξ ἧς πάντα κακὰ πᾶσιν ἐρρίζωται καὶ βλαστάνει, καὶ εἰς ὕστερον ἀποτελεῖ καρπὸν τοῖς γιγνομένοις πικρότατον, αὐτὴ πάντα ὃ δύνατον

C ἐστιν ἀνέτρεψέ τε καὶ ἀπώλεσε. νῦν δὲ δὴ βούλομαι μὲν χάριν οἰνοῦ ὃ τέτυκται. ὅμως δὲ μιμεῖσθαι μὲν συμβουλεύω Δίωνα ὑμῖν τοῖς ἀφίλοις τήν τε τῆς πατρίδος εὔνοιαν, καὶ τὴν τῆς σοφῆς σώφρονα διάνοιαν ὅτι λαῴων· ὡς ἀληθῶς δὲ ὀρνίθων ταῖς ἐκείνου βουλήσεις πειθομένοις ἀποτελεῖν. αἱ δὲ ἧσσον, ἀκηκόατε πρὸ ἐμοῦ σαφῶς. Ⓦ δὲ μὴ δυνάμενον ὑμῖν Δωριστὶ ζῆν καὶ τὰ πάτρια, διώκοντα δὲ τόν τε τῶν

D Δίωνος σφαγέων καὶ Ⓦ Σικελικὸν βίον, μήτε προκαλεῖν, μήτε οἴεσθαι πιστὸν αὖ καὶ ὑμᾶς προσάξαι ποτέ. τοὺς δὲ ἄλλους παρακαλεῖν ὅτι πάσης Σικελίας κατοικισμόν τε καὶ ἰσονομίαν, ἔκ τε αὐτῆς Σικελίας καὶ ἐκ Πελοποννήσου ξυμπάσης. φοβεῖσθαι δὲ μηδὲ Ἀθήνας· εἰσὶ γὰρ καὶ ἐκεῖ πρώτων ἀνθρώπων ἀφαφέσιτες προσὸς ἀρετὴν, ξενοφόνων τε ἀνδρῶν μισοῦντες τόλμας. εἰ δ' ὧν ταῦτα μὲν ὕστερα γίγνοιτ' ἄν, κατεπείγουσι δὲ ὑμᾶς αἱ τῶν στάσεων πολλαὶ καὶ παντοδαπαὶ φυόμεναι ἑκάστης ἡμέρας ἀφορμαί, εἰδέναι μὲν που χρὴ πάντα τινὰ ἄνδρα, ᾧ καὶ βραχὺ δόξης ὀρθῆς μετέδωκε θεία τις τύχη, ὡς ὁπόταν ἔστι παῦλα κακῶν τοῖς στασιάσασι, πρὶν ἂν Ⓐ κρατήσωσι, μάχαις καὶ ἐκβολαῖς ἀνθρώπων καὶ σφαγαῖς μυσιακοῦντες καὶ ὅτι ὑμφείας παύσονται πρεπόμενοι τῶν ἐχθρῶν· ἐγκρατεῖς δὲ ὄντες

Pro αὖτη aliud scribendũ esse monetur: quum non possit esse nominatiuus verbo αἰτιᾶται regi additus. πόλεσι ἡμῖν præcedit ἀκμὴν τῆς ἀλιτηρίου.

αὐτῷ, θέμιν νόμους κοινοὺς, μηδὲν μᾶλλον τοὺς ἡδονῇ αὐτοῖς ἢ τοῖς ἡττηθεῖσι κειμένους, ἀναγκάσωσιν ἀμφοτέροις χρῆσθαι τοῖς νόμοις, διττὰς οὔσας ἀνάγκας, αἰδοῦς καὶ φόβου· φόβῳ μέν, ᾧ δὲ κρείττους αὐτῶν εἰσὶ, δεικνύντες τὴν βίαν· αἰδοῖ δὲ αὖ, ᾧ δὲ κρείττους φαίνεσθαι τοῦ τε τὰς ἡδονὰς, καὶ τοῖς νόμοις μᾶλλον ἐθέλοντές τε καὶ δυνάμενοι δουλεύειν. ἄλλως δὲ οὐκ ἔστιν ὡς ἂν ποτε κακῶν λήξαι πόλις ἐν αὐτῇ στασιάσασα· ἀλλὰ στάσεις καὶ ἔριδας καὶ μίσος καὶ ἀπιστίαν ταῖς οὕτω διατεθείσαις πόλεσιν ἄνωθεν αὐταῖς τοῖς αὐτῶν ἀεὶ γίγνεσθαι φιλεῖ. τοὺς δὴ κεκτημένους ἀεὶ χρή, ὅταν τὴν ἔνθεν μήσωσι σωτηρίας, αὐτοῖς ἐν αὐτοῖς ἄνδρας τοῦ χρῆναι τῶν ἄλλων, οἷς ἂν πυνθάνωνται ἀρίστους ὄντας· τοῦτον μέν, γέροντας, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κεκτημένους οἴκοι, καὶ τοῦ γόνους αὐτῶν ὅτι μάλιστα πολλοὺς τε καὶ ἀγαθοὺς καὶ ὀνομαστοὺς, καὶ κτῆσιν κεκτημένους πρώτας ἐκείνου· ἀριθμὸν δὲ εἰς μυριάνδρῳ πόλει πεντήκοντα ἱκανοὶ τοιοῦτοι. τούτους δὲ δεήσει καὶ ὑμᾶς ὅτι μεγίστας οἴκοθεν μεταπέμπεσθαι· μεταπεμψαμένους δὲ, ὁμόσαντας δεῖσθαι καὶ κελεύειν θεῖναι νόμους· μήτε νικήσασι μήτε νικηθεῖσι νέμειν πλέον, ὃ τι ἴσον καὶ κοινὸν πάσῃ τῇ πόλει. τεθέντων δὲ τῶν νόμων ἐν τούτῳ δὴ τὰ πρῶτα ἔστιν. ἂν μέν γε οἱ νενικηκότες ἧττον αὐτοὺς τῶν νόμων μᾶλλον τῶν νενικημένων παρέχωνται, πρῶτ' ἔσται σωτηρίας τε καὶ εὐδαιμονίας μεσά, καὶ πρώτων κακῶν ἀποφυγή· εἰ δὲ μή, μήτ' ἐμὲ μήτ' ἄλλον κοινωνὸν προσκαλεῖν ὅτι μὴ πειθόμενον τοῖς νεῶ ἐπεσταλμένοις. ταῦτα γὰρ ἔστιν ἀδελφὰ ὧν τε Δίων ὧν τ' ἐγὼ ἐπεχειρήσαμεν Συρακούσας εὖ φρονοῦντες συμπροθεῖναι· δεύτερα μέν. πρῶτα δ' ἂν ὰ τοιαῦτα ἐπεχειρήθη μετ' αὐτὸ Διονυσίου προσθῆναι πᾶσι κοινὰ ἀγαθά· τύχη δέ τις αὖ θεῶν κρείττων διεφόρησε. τὰ δὲ νεῶ ὑμεῖς πειρᾶσθε εὐτυχέστερον αὐτὰ ἀγαθῇ προθεῖναι μοίρᾳ καὶ θείᾳ τινὶ τύχῃ. ξυμβουλὴ μέν δὴ καὶ ἐπιστολὴ εἰρήσθω, καὶ ἡ πρὸς Διονύσιον ἐμοὶ πρότερα ἄφιξις. ἡ δὲ δὴ ὑστέρα πορεία τε καὶ πλοῦς, ὡς εἰκότως τε ἅμα καὶ ἐμμελῶς γέγονεν, ᾧ μέλει ἀκηκοέναι ἔξεσι δὲ μετὰ τοῦτο. ὁμοῦ γὰρ δὴ πρῶτος χρόνος τῆς ἐν Σικελίᾳ διατριβῆς μοὶ διεπε-

compotes, nulla præpoſtera cupiditate abrepti cõmunes leges ponãt, quę nihilo magis ipſorum, quàm eorum quos vicerint, habeant rationem: eóſque ad ſanctam illarum obſeruationem adigant, duplicis illius neceſſitatis iniecto fræno, Pudore videlicet & metu: metu quidem, quoniã potentiores exiſtant, vímque ſe adhibituros aduerſus refractarios minimè diſſimulẽt: pudore verò, quòd cæteris potentiores alacrioréſque perſpiciantur, ſubigendis voluptatibus, & ſancto obſequio legibus præſtando. Alioqui nullo modo fieri poteſt vt ciuitatis ſeditionibus exagitatæ calamitatibus finis aliquis imponatur: ſed ſeditiones, inimicitiæ, odia, perfidiæ ciuitatibus ita affectis inter ſe & in ſua quaſi viſcera ſubinde ſuboleſcere atque repullulare ſolent. Quamobrem qui rerum ſummam in republ. obtinent, ſi illius ſalutem optant, eos homines è ſuis maximè colere debent & aliis anteponere, quos optimos eſſe intelligant. primùm quidem ſenes, qui domi liberos & vxores habeant certámque familiam, ac eorum maiores quamplurimos & probos & nominatos, & ſatis amplis honeſtíſque facultatibus. in ciuitate autẽ quæ mille viros habeat, quinquaginta huiuſmodi ſuffecerint. Hos ergo precibus & honoribus quammaximis domo euocare debent: euocatos autem iureiurando adigere vt leges ponant quæ neque victoribus neque victis amplius quidpiam indulgeãt, ſed idem ius ſanatibus relinquãt quod fortibus: denique æquum atq; commune ius vniuerſæ ciuitati præſcribant. Conſtitutis legibus, omnis ciuitatis ſalus iam in ſancto illarum vſu verſatur. ſi enim victores ſubeſſe leg bus voluerint, & alacrius etiã quàm ii qui victi ſunt parere: haud dubiè omnia tunc erunt ſalutis & felicitatis plena, & omnium malorum certum in eo conſtabit perfugiũ. ſinminus, nec ego nec alius quiſquam in conſilium vocandus eſt, ab eo ſcilicet qui mandatis minimè ſit obtemperaturus. Hæc enim germana ſunt atque affinia iis quæ ego & Dio recto iudicio Syracuſis iampridem conati ſumus efficere, poſteriora tamen. nam prima quidẽ illa fuiſſent quæ apud Dionyſium primò ad communem omnium vtilitatem agere moliti ſumus: ſed fortuna quædã hominibus maior atque potentior reluctata eſt: nunc verò vos date omnem operam vt diuino numine & felici quadam ſorte freti, eadem felicius peragatis. Atque hæc quidem hactenus de meæ ad Dionyſium primæ nauigationis inſtituto ſatis dicta ſunto. Poſteriorem autem meam ad eundem profectionẽ non temerè fuiſſe ſuſceptam, ſed & meritò & opportunè, ſicui id curæ ſit, porro audire licet. Primum quidem meæ in Sicilia commo-

rationis tempus, ſicuti dixi, ita tranſactum eſt vt nullum Dionis propinquis & amicis cõſilium darem: deinceps verò apud Dionyſium quantum potui inſtiti vt me dimitteret. ita enim inter nos conuenerat, vt vbi primùm pax facta eſſet (tunc enim bellum erat in Sicilia) & ipſius ſtatus firmius conſtitutus, Dio reuocaretur, & ego reuerterer. Voluit autem Dionem in ea eſſe ſententia vt exiſtimaret ſe non quaſi in exilio ſed in ſeceſſu quodam ad tempus collocatum, vnde remigraret. ego verò his legibus & conditionibus me venturum recepi. Sed poſtea facta pace, me quidé accerſiuit Dionyſius: Dionem autem hortatus eſt vt annum adhuc ſeſe extra Siciliam contineret: at me obnixè rogabat vt feſtinanter accederem. quod vt facerem, etiam atq; etiã rogabat Dio. Fama enim ex Sicilia frequentibus nuntiis increbuerat, Dionyſium mirifico quodam philoſophiæ ſtudio rurſus inflammatum. qua re commotus Dio, ne profectionem illam detrectarem, omni animi contentione flagitabat. Ego verò, licet noſſem iuuenes plerunque erga philoſophiam ita affici ſolere, exiſtimaui tamen tutius fore vt rem totam prætermitterem, & Dionem & Dionyſium relinquerem. Ita igitur ad illos reſpondi, vt & ætatem cauſatus, & quòd pactorum cõuentorum nullum à Dionyſio effectum viderem, in vtrorumque offenſionem inciderim. Audiui interea Archytam Tarentinum ad Dionyſium acceſſiſſe. ego enim illum ante diſceſſum meum, nõnullóſque alios Tarentinos, in Dionyſii familiaritatem adduxeram: erant & alii quidam Syracuſis, qui à Dione philoſophica quædam aliquando audierant, & huiuſmodi auditionum ſtudio flagrabant: illi mihi videntur conati de hiſce rebus cum Dionyſio diſputare, quaſi ille omnem meam de illis ſentẽtiam ex me copioſè audiiſſet. ille verò neque naturæ indole hebes eſt ad diſcendi facultatem, & inde etiam mirifico quodam ſtudio ingenii laudem affectat. Ei igitur placuerunt ea quæ à me dicebantur, & planè eum pudebat nihil à me audiiſſe eo tempore quo cum eo ſum commoratus. inde igitur me planius & plenius audiendi cupiditas eum inceſſerat, & partim ambitio ſtimulabat. quam verò ob cauſam in prima illa profectione mea me nõ audiuerit, hactenus expoſui. Quum ergo incolumis domum rediiſſem, atque illi me iterum accerſenti (quemadmodum iam dixi) negaſſem venturum: eo vehementius mihi videbatur Dionyſius contendere ne ipſum quibuſdam negligere viderer: quum potiſſimum ipſius ingenium & mores & viuẽdi

A ἐκέλευε, καθάπερ εἶπον, πρὶν συμβουλεύειν τοῖς οἰκείοις καὶ ἑταίροις τοῖς περὶ Δίωνα. ὅ μετ' ἐκεῖνα δὴ οὕτω ἔπεισα "ὅποι δήποτ' ἂν δι- Scribendum potius ὁπόθι τοι ἀπωσάμην. ωσάμην Διονύσιον ἀφεῖναί με. εἰρήνης δὲ γ ἡμομένης (ἐν ᾧ δὲ πόλεμος ἦν Σικελίᾳ) ξυνωμολογήσαμεν ἀμφότεροι. Διονύσιος μὲν ἔφη μεταπέμψεσθαι Δίωνα καὶ ἐμὲ πάλιν, καταστησάμενος τὰ περὶ τὴν ἀρχὴν ἀσφαλέστερον ἑαυτῷ· Δίωνα δὲ ἧξίου δίχα νοσφίζεσθαι μὴ φυγὴν αὐτῷ γεγενέναι τότε,
B μετάσασιν δέ. ἐγὼ δ' ἧξειν ὡμολόγησα ὅτε τούτοις τοῖς λόγοις. ἡμομένης δὲ εἰρήνης μετεπέμπετό με, Δίωνα ὑπισχνεῖτο ἐπὶ σταθμὸν ἐδεῖτο· ἐμὲ δὲ ἥκειν ὡς πρῶτος ἔσπου ἧξίου. Δίων μὲν οὖν ἐκέλευε τέ με πλεῖν καὶ ἐδεῖτο. καὶ δὴ λόγος ἐχώρει πολὺς ἐν Σικελίᾳ ὡς Διονύσιος θαυμαστῶς φιλοσοφίας ἐν ὑπερβολῇ πάλιν εἴη γεγενῆσθαι. ὅθεν ὁ Δίων σπουδαιοτέρως ἐδεῖτο ἡμῶν, τῇ μεταπέμψει μὴ ἀπειθεῖν. ἐγὼ δὲ ἤδειν μέν
C που τὴν φιλοσοφίαν τοῖς νέοις πολλὰ τοιαῦτα γιγνόμενα· ὅμως δ' οὖν ἀσφαλέστερόν μοι ἔδοξε χαίρειν τότε γε πολλὰ καὶ Δίωνα καὶ Διονύσιον ἐᾶν. καὶ ἀπηθόμην ἀμφοῖν, ἀποκρινάμενος ὅτι γέρων τε εἴην, καὶ τὴν τοιᾶσδε ὁμολογίας οὐδὲν γίγνοιτο τῷ χρόνῳ περαινομένων. ἔοικε δὴ τὸ μὴ τοῦτο Ἀρχύτας τε παρὰ Διονύσιον "πρὶν ἀφικέσθαι. ἐγὼ γὰρ πρὶν Vocula πρὶν loco hic nullum habere videtur: quinetiam partic. πρὶν paulo antè expugenda aut in μετὰ δὰ esse. Pro ἔοικε autem legit ἐφ. Fic. ἤκουσα.
ἀπιέναι, ξενίαν καὶ φιλίαν Ἀρχύτῃ καὶ τοῖς
D ἐν Τάραντι ᾗ Διονυσίῳ ποιήσας ἀπέπλεον· ἄλλοι τέ τινες ἐν Συρακούσαις ἦσθη, Δίωνός τε ἅτα διακηκοότες, & τούτων τινὲς ἄλλοι τῶν ἀκουσμάτων τινῶν ἔμμεσοι τῷ τῇ φιλοσοφίαν· οἱ δοκοῦσί μοι Διονυσίῳ πειρᾶσθαι ἀφαλέσθαι τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα, ὡς Διονυσίου πρόπαν ἀφακηκόστος ὅσα διενοούμην ἐγώ. ὁ δὲ οὔτε ἄλλως ἔστιν ἀφυὴς πρὸς τὸ τὸ μανθάνειν δυνάμει, φιλότιμός τε θαυμαστῶς. ἤρεσκέ τε οὖν ἴσως αὐτῷ τὰ λεγόμενα, ἠκμάζετό τε φανερὸς γιγνόμε-
E νος ὀλίγον ἀκηκοώς, ὅτ' ἐπεδήμουν ἐγώ. ὅθεν ἅμα μὲν εἰς ὑπερβολὴν ἦλθε τὸ ἀφακοῦσαι ἐναργέστερον, ἅμα δ' ἡ φιλοτιμία κατεπείγει αὐτόν. δι' ἃ δὴ οὐκ ἤκουσεν ἐν τῷ πρόσθεν ὑπερβολῇ, διεξήλθομεν ἐν τοῖς αἰῶ ῥηθεῖσι νεῶ δὴ λόγοις. ὑπῆν οὖν οἰκεῖά τε ἐσώθην, καὶ καλοιῶτος ὁ δεύτερον ἀπηρνήθην, καθάπερ εἶπον, νεῶ δὴ δοκεῖ μοι Διονύ-

σιος παντάπασι φιλοτιμηθῆναι μήποτε τοι δόξαιμι καταφρονῶν αὐτοῦ, τῆ φύσεώς τε ᾗ ἕξεως

ἅμα δὲ τῆς διαίτης ἔμπειρος γεγονὼς, οὐκέτ' ἐθέλειν δυσχεραίνων παρ' αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι. δίκαιος δὴ λέγειν εἰμὶ πάλιν ἐγὼ, καὶ ἀκουσθῆναι, εἴτις ἄρα τὰ γεγονότα ἀκούσας, καταφρονήσει τῆς ἐμῆς φιλοσοφίας, τὸν τύραννον δὲ ἡγήσεται νοῦν ἔχειν. ἔπεμψε μὲν γὰρ δὴ Διονύσιος τρίτον ἐπ' ἐμὲ τριήρη, ῥᾳστώνης ἕνεκα τῆς πορείας. ἔπεμψε δὲ Ἀρχέδημον, ὃν ἡγεῖτό με τῶν ἐν Σικελίᾳ ὡδὶ πλείστου ποιεῖσθαι, τὴν Ἀρχύτῃ ξυγγεγονότων ἕνα, καὶ ἄλλοις γνωρίμοις τὴν ἐν Σικελίᾳ. ὃ δ' τοι δὲ ἡμῖν ἤγγελλον πρῶτοι τὸν αὐτὸν λόγον, ὡς θαυμαστὸν ὅσον Διονύσιος ὅτι δεδωκὼς εἴη τοῖς φιλοσοφίαν. ἔπεμψε δὲ ὁπτιολίῳ πάνυ μακρὰν, εἰδὼς ὡς τοῖς Δίωνα διεκείμην· καὶ τὴν αὖ Δίωνος τοῖ θυμίαν τὸ ἐμὲ πλεῖν καὶ εἰς Συρακούσας ἐλθεῖν. τοῖς γὰρ δὴ πρώτοις ταῦτα ἐν παρεσκευασμένην τὴν ἀρχὴν ἔχουσα ἡ ὁπτιολή, τῇδέπη φράζουσα, Διονύσιος Πλάτωνι. τὰ νόμιμα ὅτι τούτοις εἰπών, οὐδὲν ὃ μὴ τοῦτο εἶπε τοῖτερον, ἢ ὡς αὖ εἰς Σικελίαν πειθεὶς ὑφ' ἡμῶν ἔλθοις τάχιον, τοῖτον μὲν σοι καὶ τοῖς Δίωνα ὑπάρξει ταύτην γιγνόμενα ὁπόταν αὖ αὐτὸς ἐθέλῃς. θελήσεις δὲ οἶσθ' ὅτι τὰ μέτρια, καὶ ἐγὼ συγχωρήσομαι. εἰ δὲ μή, οὐδὲν σοι τῶν τοῖς Δίωνα ἔξει τοιαμάτων, οὔτε τοῖς ἄλλα οὔτε τοῖς αὐτὸν ἐξ νοῦν γιγνόμενα. ταῦθ' οὕτως εἶπε· τἄλλα δὲ, μακρὰ ἂν εἴη καὶ αὖθι χαίρουσ λεγόμενα. ὑπολαὶ δὲ ἄλλαι ἐφοίτων τοῖδέ τε Ἀρχύτου καὶ τῶν ἐν Τάραντι, τὴν τε φιλοσοφίαν ἐκκωμιάζουσαι τὴν Διονυσίου, καὶ ὅτι ἂν μὴ ἀφίκωμαι νεῦ, τὴν τοῖς Διονύσιον αὖθις γνωμένην φιλίαν δι' ἐμοῦ οὐσμικρὰν ὄσθ' τοῖς τὰ πολιτικὰ πρωτάπασι ξυβαλλοίην. ταύτης δὴ τοι αὐτῆς γνωμένης ἐν τῷ τότε χρόνῳ τῶν μεταπέμψεως, τῶν μὲν ἐκ Σικελίας τε καὶ Ἰταλίας ἐλκόντων, τῶν ὃ Ἀθηνῶν ἀτεχνῶς μετ' δεήσεως οἷον ἐξωθούντων με, καὶ πάλιν ὁ λόγος ἦκεν ὁ αὐτὸς ὃ μὴ δεῖν τοῖδοῦναι Δίωνα, μηδὲ τοῖς ἐν Τάραντι ξένοις τε καὶ ἑταίροις. ἀπορῶν δέ μοι ὑπῆν, ὡς οὐδὲν θαυμαστὸν, νέον αὖ ἄνδρα, τοῦθ' ἀκούσματα ἀξίων λόγου τοιαμάτων, θύμα θεῖν, τοῖς ἔρωτα ἐλθεῖν τοῦ βελτίστου βίου. δεῖν οὖν αὐτὸ ἐξελέγξαι σαφῶς, ὁποτέρως ποτὲ ἄρα ἔχει, καὶ τοῦτ' αὐτὸ μηδαμῇ τροδοῦναι, μηδ' ἐμὲ τὸν αἴτιον γνέσθαι τηλικούτου ἀληθῶς ὀνείδους, εἴπερ

Non dubito quin subintelligendum sit γιγνόμενα.

rationem experientia ipſa perſpexiſſem, ac proinde me indignantem ad ipſum nolle accedere. Debeo enim ex officio meo verum dicere, & æquo animo ferre ſiquis, iis quæ contigerunt auditis, philoſophiam meam contempſerit, & tyrannum iudicio præditum eſſe exiſtimauerit. Dionyſius enim tertiùm ad me miſit triremem, qua commodè nauigarem: miſit & Archidemum, quem ex omnibus Archytæ qui in Sicilia eſſent familiaribus plurimi à me fieri arbitrabatur, atque vnà cum illis nobiles quoſdam Siculos mihi notos: qui omnes vno ore ampliſſimis verbis affirmãt Dionyſium miro philoſophię ſtudio teneri. Addit & ipſe prolixas literas, & quum intelligeret quo ego eſſem erga Dionem animo, addit eò inclinare Dionis voluntatem, vt me Syracuſas conferrem. quæ omnia accuratè compoſita, tali quodam primordio conſtabant: DIONYSIVS PLATONI. quæ pro more & inſtituto epiſtolarum initiis præponi ſolent, præfatus ille, & *Nihil mihi antiquius neque prius (ait) contingere poßit, quàm vt tu verbis noſtris obtemperans, huc ad nos in Siciliam modò veneris. primùm quidem de Dionis rebus ita fiet quemadmodum tu volueris. voles autem (ſicuti perſuaſum habeo) æqua & conſentanea: quibus ego facilè concedã. quòd ſi nolueris venire, nihil in Dionis rebus, neque in aliis quibus prouiſum ex veſtra ſententia optatis, te impetraturũ intelligas.* Hæc ille, & alia quamplurima, quæ & prolixa ſunt, neque ad rem faciũt. Perlatæ quoque ſũt ad me aliæ ab Archyta aliiſque Italis & Tarentinis literæ, Dionyſii in philoſophiam ſtudium magnopere commẽdantes. addebant quoque, niſi proficiſcerer, periculum eſſe ne eam amicitiã quam cum ipſis & Dionyſio contraxerã, eo nomine in ſuſpicionem inuidiámque vocarem. Quum igitur hoc modo accerſerer, & me amici ex Sicilia & Italia pertraherẽt, & ii qui Athenis erant precibus me quaſi expellerent, ratióque adeo ob oculos obuerſaretur, minimè oportere vt Dionem Tarentinóſque hoſpites & amicos prodẽrem: atque mihi etiam in mentẽ veniret, nihil eſſe nouum & mirum, iuuenem qui priùs res honeſtas & vtiles neglexiſſet, mutata deinde ſententia, vitæ optimæ ſtudio & ardore inflãmari: in varias partes diſtrahebatur animus meus. Itaq; videbatur operæpretium, faciendum ſeriò eſſe periculum vtram in partẽ inclinet, & quo reuera ſit animo: & hîc nihil prodendum aut diſſimulandum: neque committẽdum eſſe vt vera cauſa eſſem tãti opprobrii quòd in

illius caput esset redundaturũ, si quidé illa vera essent quæ de eo circumferebantur. Quamobrẽ ego harũ rationum prętextibus obuelatus, multa timẽs, do me itineri, res futuras (vt exitu ipso apparuit) non satis rectè diuinãs. Tertiùm igitur sum profectus, seruatoris præsidio fretus. illius enim opportunum auxilium nactus sum reuera. rursus enim feliciter seruatus fui. Atque horum quidem secundum Deum habeo gratiam Dionysio, qui, quum complures meæ vitæ insidiarentur, illorum tamen conatus impediit, suique pudoris partem aliquam in meis rebus demonstrauit. [a]Quum igitur ad eũ peruenissem, operæpretium fore censui, imprimis eius naturam explorare, an reuera ipse philosophiæ studio, veluti igne, accẽsus, flagraret: an vanus de eo rumor Athenas vsque esset peruagatus. Est modus quidam faciundi his in rebus periculi, non ingenerosus ille quidem, sed qui tyrannorum ingeniis maximè quadret, iis verò potissimum quæ huiusmodi auditionibus sint referta. quod, vbi primùm accessi, persensi Dionysio planè contigisse. Illis nempe demonstrãdum est, magnum quidpiam esse philosophiam, & quanto studio egeat, & quantis laboribus comparetur. Qui igitur hæc audierit, si reuera sit philosophus, & tantæ rei percipiendæ natura dignus, eíque proprius & quasi vernaculus atque cognatus: diuina omnino præditus natura, harum vocum auspiciis mirabilem quandam viam sibi stratam esse, ac proinde in eam rem omni animi contentione incumbendum, nec vitam sibi aliter vitalem arbitratur. Tum verò ad laborem atque industriam omnes animi sui neruos intendit, huiúsque viæ ducem attentius vestigat, donec finem omnibus imposuerit, aut eam facultatem fuerit consequutus, qua ipse per se absque vllius commonstratione suscepti itineris tramitem persequi possit. His cogitationibus animum suum ita instruit, vt inde certa ipsi constet ratio componendæ vitæ, & illis actionibus omnes suas rationes terminet atque metiatur, rebúsq; cæteris prętermissis in philosophiæ studia constanter incumbat, iísque vnicè adhæreat, illúdque adeo viuendi genus persequatur, quod ipsius ingenium, memoriã, iudicium possit conseruare: sobrietatem studiosè amplectens, à dissoluta & temperanti vita omnino abhorrens, neque ab illo instituto vnquam abscedens. Contrà verò ii qui non sunt reuera philosophi, sed qui opinionibus tantùm superficie tenus, quasi coloribus, sunt intincti, veluti ii qui solis æstu sunt perusti, quum audierint quot quantáque sint discenda, quanto labore, qua quotidiani victus parsimonia studiis philosophicis consentanea vtendum: rem protinus huiusmodi rati quæ & coniunctas secum habeat multas difficultates, imò posita sit extra omnem ipsorum facultatem, ita absterrentur vt eam planè abiiciant, neque vt in illa elaborent adduci vllo modo possunt.

a Quídnam rerum cũ Dionysio egerit, exponit Plato: & quoniam in eum maximè finé venerat, vt Dionysiũ sanctis philosophiæ præceptis imbueret, quum philosophiæ studiũ quoddam & quasi igniculos præ se ferret ille: idcirco ait se primũ omnium illum explorare voluisse: & quem ordinem in ea re sequutus sit, docet: locũ quoque διπλῶς tractans, DE VERA PHILOSOPHI-CI INGENII EXAMINE: & quomodo differat ab eo quod philosophicum studium & acumẽ ementiatur.

A ὄντως εἴη τῷ ζῶντα λελεγμένα. πορθούμαι δὴ τῷ λογισμῷ τούτῳ καὶ καλυφάμενος, πολλὰ δεδιὼς, μαντευόμενός τε ὅ πάνυ καλῶς, ὡς ἔοικεν. ἐλθὼν δ' οὖν τὸ τεῖχος, τῷ σωτῆρι τῷ γε ὄντι ἐντυχὼν ὄντως. ἐσώθην γὰρ τοπάλαι θύτυχῶς. καὶ ζώντων γε μὴν θεὸν Διονυσίῳ χάριν εἰδέναι χρεών· ὅτι πολλῶν βουληθέντων ἀπολέσαι με, διεκώλυσε, καὶ ἔδωκέ τι μέρος αἰδοῦς τῶν ἐμὲ πραγμάτων. ἐπειδὴ δὲ ἀφικόμην, ὥρμην τούτου πρῶτον ἔλεγχον δεῖν λαβεῖν, πότερον ὄντως εἴη B Διονύσιος ἐζημμένος ὑπὸ φιλοσοφίας, ὥσπερ πυρός· ἢ μάτην ὁ πολὺς οὗτος ἔλθοι λόγος Ἀθήναζε. ἔστι δή τις τρόπος τῶν τοιούτων πάθη ἀκροᾶσθαι λαμβάνειν, οὐκ ἀγεννής, ἀλλ' ὄντως τυράννοις πρέπων, ἄλλως τε καὶ τοῖς τῶν ἀκουσμάτων μεσοῖς. ὃ δὴ καὶ ἐγὼ Διονύσιον βούλομαι ἐλθὼν ἠθόμην καὶ μάλα πονηρότατα. δείκνυμι δὴ δεῖ τοῖς τοιούτοις ὅτι ἐστὶ πολὺ τὸ πρᾶγμα οἰόντε, καὶ δι' ὅσων πραγμάτων C ὅσων πόνων ἔχει. ὁ γὰρ ἀκούσας, ἐὰν μὴ ὄντως ᾖ φιλόσοφος, οἰκεῖός τε καὶ ἄξιος τοῦ πράγματος, θεῖος ὤν, ὁδόν τε ἡγεῖται θαυμαστὴν ἀκηκοέναι, ζωτικώτατόν τε εἶναι νοῦν, καὶ βίωτον ἄλλως ποιοῦντι. μετὰ τοῦτο δὴ ζωτείνας αὐτόν τε καὶ τὸν ἡγούμενον τινὰ ὁδὸν, οὐκ ἀνίησι πρὶν ἂν ἢ τέλος ἐπιθῇ πᾶσιν, ἢ λάβῃ δύναμιν ὥστε αὐτὸς αὑτὸν χωρεῖς τοῦ δείξαντος μὴ ἀδυνάτως εἶναι ποδηγεῖν. ζωτῇ καὶ κατὰ ζῶντα ἀναγνοὺς ὁ Ἡσίοδος ζῆ· πραγμάτων μὲν, ὧν αὖτοισιν αἰ ἢ πράξεσι, παρὰ πόνον ὃ αἰεὶ φιλοσοφίας ἐχόμενος, καὶ D σοφῆς τῆς καθ' ἡμέραν, ἥτις αὖ αὐτὸν μάλιστα βιωσιμωτέρα καὶ μνήμονα, καὶ λογίζεσθαι δυνατὸν, ὃν αὐτῷ νήφοντα, ἀφράζηται· τὰ δὲ ἐναντία τούτῃ μισῶν ἀναπελεῖ. οἱ δὲ ὄντως μὲν μὴ φιλόσοφοι, δόξαις δ' ἐπιπεπλεωσμένοι, καθάπερ ① τὰ σώματα ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἐπιπεπλευμένοι, ἰδόντες τε ὅσα μαθήματα ἐστὶ καὶ ὁ πόνος ἡλίκος, καὶ δίαιτα ἡ καθ' ἡμέραν ὡς πρέπουσα, E ἡ κοσμία τῶν πραγμάτων, χαλεπὸν ἡγησάμενοι καὶ ἀδύνατον αὐτοῖς, ὅτε δὴ ἐπιτηδεύειν δυνατοὶ γί-

γονται.

Ita legitur in prac. edit. quidã uetò reponunt ἡ κοσμία τῷ πράγματι: sed uidetur potius aliquid post ἡγεῖται deesse, (fortasse genitiuus μανθανόντων, aut alius huiusmodi: nisi potius τῷ μανθάνοντι aut alius dativus fuit scribendus, ut dicas, ὡς πρέπουσα τῷ μανθάνοντι κοσμία δίαιτα) deinde scribendum esse πρᾶγμα τι χαλεπὸν ἡγησάμενοι etc.

γνονται. ἔνιοι δὲ αὐτῶν πείθουσιν αὐτοὺς ὡς A ἱκανῶς ἀκηκοότες εἰσὶ ὅλον, καὶ οὐδὲν ἔτι δέονται ἄλλων τοιούτων. ἡμᾶς δὴ πεῖρα αὕτη γίνεται ἡ σαφὴς τε καὶ ἀσφαλεστάτη τοῖς τε τυφλοῖς καὶ ἀδυνάτοις διαπονεῖν, ὡς μηδέποτε ἁλῷ ἐν αἰτίᾳ τὸν δείκνυντα, ἀλλ' αὐτὸν αὐτόν, μὴ δυνάμενον πάντα τὰ τοιαῦτα βαστάζειν τῷ τοιούτῳ. οὕτω δὴ καὶ Διονυσίῳ τότ' ἐρρήθη τὰ ῥηθέντα. πάντα μὲν οὖν οὔτ' ἐγὼ διεξῆλθον, οὔτε Διονύσιος ἐδεῖτο. πολλὰ γὰρ B αὐτὸς καὶ τὰ μέγιστα εἰδέναι τε καὶ ἱκανῶς ἔχειν προσεποιεῖτο, μᾶλλον ὑπὸ τῶν ἄλλων ἢ δι' ἀκοάς. ὕστερον δὲ καὶ ἀκούω γεγραφέναι αὐτὸν περὶ ὧν τότε ἤκουσε, συνθέντα ὡς αὐτὸ τέχνην, οὐδὲν τῶν αὐτῶν ὧν ἀκήκοεν. οἶδα δὲ οὐδὲν τούτων. ἄλλους μὲν γὰρ οἶδα γεγραφότας περὶ τῶν αὐτῶν τούτων· οἵτινες δέ, οὐκ αὐτοὶ αὐτούς. ὅσον δέ γε μοὶ περὶ πάντων ἔχω φράζειν τῶν γεγραφότων καὶ γραψόντων, ὅσοι φασὶν εἰδέναι περὶ C ὧν ἐγὼ σπουδάζω, εἴτ' ἐμοῦ ἀκηκόοτες, εἴτ' ἄλλων, εἴθ' ὡς εὑρόντες αὐτοί, τούτους οὐκ ἔστι, κατά γε τὸν ἐμὸν δόξαν, περὶ τοῦ πράγματος ἐπαίειν οὐδέν. οὐκοῦν ἐμόν γε περὶ αὐτῶν ἔστι σύγγραμμα, οὐδέ μήποτε γένηται. ῥητὸν γὰρ οὐδαμῶς ἐστιν ὡς ἄλλα μαθήματα· ἀλλ' ἐκ πολλῆς συνουσίας γιγνομένης περὶ τὸ πρᾶγμα αὐτό, καὶ τοῦ συζῆν, ἐξαίφνης οἷον ἀπὸ πυρὸς πηδήσαντος ἐξαφθὲν φῶς, ἐν τῇ ψυχῇ γιγνόμενον αὐτὸ ἑαυτὸ ἤδη τρέφει. καίτοι τοσόνδέ γε οἶδα, ὅτι γραφέντα ἢ λεχθέντα ὑπ' ἐμοῦ, βέλτιστ' ἂν λεχθείη· καὶ μοὶ ὅτι γεγραμμένα κακῶς, οὐχ ἥκιστ' ἂν ἐμὲ λυποῖ. εἰ δέ μοι ἐφαίνετο γραπέα θ' ἱκανῶς εἶ) περὶ τοῖς πολλοῖς καὶ ῥητά, τί τούτου κάλλιον ἐπέπραχτ' ἂν ἡμῖν ἐν τῷ βίῳ, ἢ τοῖς τε ἀνθρώποις μέγα ὄφελος γράψαι, καὶ τὴν φύσιν εἰς φῶς τοῖς πᾶσι προαγαγεῖν; ἀλλ' οὔτε ἀνθρώποις ἡγοῦμαι τὸ ὁπωσοῦν ἐπιχείρησιν περὶ αὐτῶν λεγομένων ἀγαθὸν, εἰ μή τισιν ὀλίγοις, ὁπόσοι δυνατοὶ αὐθυρεῖν αὐτοὶ σφίσι μικρᾶς ἐνδείξεως· τῶν γε δὴ ἄλλων τοὺς μὲν καταφρονήσεως οὐκ ὀρθῶς ἐμπλήσειεν ἂν οὐδαμῇ ἐμμελοῖς· τοὺς δὲ, ὑψηλῆς καὶ κενῆς ἐλπίδος, ὡς σεμνὰ πάντα μεμαθηκότας.

nonnulli verò ſibiipſis perſuadent ſe omnia abundè audiiſſe, neque vllo amplius ſtudio indigere. Hæc nimirum faciundi periculi ratio, certa eſt & minimè fallax aduerſus eos qui præ animi mollitie laborem detrectant, vt crimen in præceptorẽ deriuare non poſſint, ſed culpam penes ſeipſos hærere agnoſcant, quum iis adiumẽtis quæ ad percipiendam philoſophiam ſunt neceſſaria, planè ſint deſtituti. Hac igitur examinis ratione apud Dionyſium ſum vſus, & hanc orationem in illo explorando adhibui: quanquam nec omnia tum dixi, neque Dionyſius poſtulabat. cõplura enim & maxima quidẽ ſe noſſe, ſatiſque magnaillorũ cognitione inſtructũ eſſe præ ſe ferebat: quæ nimirũ à quibuſdã aliis auditione percepiſſet. [a] Audio verò ipſum de his quæ tunc audiuit ſcripſiſſe poſtea, quaſi artem propriam componeret, quum tamen ex leui illa auditione nihil horum rectè teneret. Alios quoque nõnullos ſcio his de ipſis rebus ſcripſiſſe, qui tamen ne ſeipſos quidem cognouerunt. Atqui de his qui vel ſcripſerũt hactenus, vel in poſterũ ſcribent, affirmantes ſe ea noſſe in quibus ego, tanquam maximè ſeriis, ſtudioſè verſor, ſiue ea à me ſiue ab aliis audierint, ſiue ipſi per ſe inuenerint: de his, inquam, hoc vnum affirmare poſſum, illos rerum ipſarum naturam, ex mea quidem ſententia, prorſus ignorare. neque enim de ipſis ſcripſi vnquam, neque ſcribã in poſterũ, non enim vt cæteræ diſciplinæ, ea res verbis exprimi poteſt: ſed ita demum percipitur ſi circa ipſam aſſiduo ſtudio aliquis verſetur, ſuámque vitam ad illius formulam componere inſtituat. ita enim fit vt continuò, veluti ab emicante igne, lumen accẽdatur, & in ipſo animo ingenitum ſeipſum alat. Quanquam & hoc vnum noui, ſi à me vel ſcriberentur vel dicerentur, à me optimè dictum iri. at profectò perperam ſcripta, non minimam mihi moleſtiã afferrẽt. quòd ſi mihi & ſcribẽda & in lucẽ verbis euulganda viderentur, ecquídnam præclarius in vita nobis poſſet contingere quàm rem mortalibus profuturam literarum monumentis commendare, & naturam omnium hominum oculis inſpiciẽdam exhibere? Verùm enimuerò his in rebus promulgãdis conatum hominibus vtilem minimè futurũ arbitror: niſi paucis quibuſdam, qui ea ſunt naturæ bonitate præditi, vt exigua tantùm indicatione res ipſas per ſe ſagaciter atque induſtriè inuenire poſſint: alios verò homines hæc profectò rerum adeo abſtruſarum cognitio, indecoro quodam & planè nefario contemptu, alios, grandi quadam & vana ſpe, quaſi præclara quædam iam didiciſſent, repletura fuiſſe videtur.

a Verè aureum ἐπιστῆθον, DE MODO SCIENDI. quia Dionyſius præ ſe nõ modo ferebat ſtudiũ philoſophiæ, ſed maximã auguſtiſsimámque cognitionem, & de abſtruſiſsimis quidem locis, vt de prima cauſa, vera ſcientia, & cæteris verè metaphyſicis argumentis: & cò quoque veniebat audaciæ vt de tãtis myſteriis ſcriberet: ideo (vt philoſophũ decebat in rei philoſophicæ præſtãtiſsimis capitibus) demõſtrat quam grauiter hac in re peccet non modò Dionyſius, ſed vulgus philoſophantium: quum in tãtis myſteriis vel verbis, vel ſcripto (quod impunẽ tutiſsimæ eſt audacia) euulgandis, tutior ſit ἐχεμυθία, opportunum ſilentium, quam libera & expedita tractatio. Quod ſuo exemplo confirmat, negãs ſe de his myſteriis vel ſcripſiſſe vnquam vel ſcripturum. quod tamẽ eſt dextre & ſane intelligendum. nõ enim ſimpliciter negat ſe his de rebus egiſſe (quum cõplures loci id latis ſuperque teſtentur, imò hac de cauſa *diuini* nomen conſequutus ſit Platò apud orthodoxam vetuſtatẽ, quòd in ſublimibus illis argumentis frequentius verſetur) ſed id aut ex hypotheſi, habita nimirum Dionyſii & cæterorum ſciolorum ratione, qui audaci temeritate hæc ſcientiæ myſteria contaminabant.

Iam verò, mihi quoque operæpretium visum est his in rebus paulo longiori sermoni indulgere. fortasse enim si hæc expositа fuerint, eorum quæ significo quidpiam luculentius apparebit. est enim sermo quidã verus illi cõtrarius, qui hisce in rebus scribendis vel tantillum audeat versari: sæpe quidem à me hactenus notatus, & qui núc etiam dicendus videtur. * In vnaquaque re tria sunt genera, ex quibus scientiam comparari necesse est. quartum genus est ipsa Scientia: quintum verò, idipsum ponendum est quod & sub intelligentiam cadit & verum est. Ex his omnibus vnum & primum est, NOMEN: secundum, ORATIO, siue definitio, nominis significationem circumscribens: tertium, IMAGO: quartum, SCIENTIA. De his autem singulis generibus hæc habeto, si germanam verámque eius in quo modò versamur sententiam tenere volueris: & de cæteris omnibus eodem modo statuito. [Sit igitur huiusmodi exemplum] *Circulus* aliquid est quod dicitur. idipsum ergo sit Nomen quod modò protulimus. Eius autem Oratio siue definitio, nominis significationem circumscribens, secundo loco sequitur, ex nominibus & verbis constãs. *Illud* enim *quod ab extremis ad medium æqualiter vndiquaq; distat*, illius circuli definitio est: qui circulus aliis quoque nominibus designatur, Rotundi videlicet & Orbicularis. Tertium verò, nimirũ Imago, est id quod pingitur & deletur & tornatur & perit. Quæ omnia vtut circa circulũ accidant, nihilominus tamen non commutatur ideo aut alteratur ipsius circuli natura, quæ quidpiam est diuersum ab illis affectionibus. Quartum autem est Scientia, & Mens & Vera opinio. Illa circa eadem versatur: id autem rursus vt vnum quiddam omne ponendum est, non in vocibus quidem neq; in corporũ figuris, sed quod in animis ipsis insit: cuius quidem vnius beneficio perspicuũ fit illud quod diuersum est ab ipsius circuli natura, & ab illis tribus quæ superius notauimus. Ex his autem quatuor Mens ad quinti naturam cognatione & similitudine proximè accedit: cætera tria longius absunt. Idem quoque de recta & cõuexa figura & de colore ipso constituendũ est: idem quoque de bono & pulchro & iusto, rursum de quocũque corpore siue arte & industria confecto, siue natura genito, igne, aqua, & cæteris id genus, & de quolibet animali, & de animorum moribus, & de omnibus item actionibus & passionibus. nisi enim quis in his, quatuor illa genera deprehenderit atque designarit, haudquaquam aliter fieri vnquam potest vt quinti illius scientiam perfectè adipiscatur. In his enim quatuor illa genera non minus quale quid sit vnumquodque, quàm quídnam sit, instituunt declarare, propter humanarũ rationum imbecillitatẽ: quarum rationum gratia

ἐπὶ δὲ μακρότερα περὶ αὐτῶν ἐν νῷ μοι γέγονεν εἰπεῖν. τάχα γὰρ ἂν περὶ ὧν λέγω σαφέστερον αὖ εἴη τι, λεχθέντων αὐτῶν. ἔστι γάρ τις λόγος ἀληθὴς ἐναντίος τῷ τολμήσοντι γράφειν τῶν τοιούτων καὶ ὁπωσοῦν, πολλάκις μὲν ἤδη ὑπ' ἐμοῦ καὶ πρόσθεν ῥηθείς, ἔοικε δ' οὖν εἴ τῳ καὶ νῦν λεκτέος. ἔστι τῶν ὄντων ἑκάστῳ, δι' ὧν τὴν ἐπιστήμην ἀνάγκη παραγίγνεσθαι, τρία· τέταρτον δ' αὐτὴ. πέμπτον δ' αὐτὸ ὃ δὴ γνωστόν τε καὶ ἀληθές ἐστιν· ὧν ἓν μὲν, ὄνομα· δεύτερον δὲ, λόγος· ὃ δὲ τρίτον, εἴδωλον· τέταρτον δὲ, ἐπιστήμη. περὶ ἓν οὖν λάβε, βουλόμενος μαθεῖν ὃ νῦν λεγόμενον· καὶ πάντων οὕτω περὶ νόησον. κύκλος ἔστί τι λεγόμενον, ᾧ τοῦτ' αὐτό ἐστιν ὄνομα ὃ νῦν ἐφθέγμεθα. λόγος δ' αὖτε, τὸ δεύτερον, ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων συγκείμενος. ὃ γὰρ ἐκ τῶν ἑκάτων ἐπὶ τὸ μέσον ἴσον ἀπέχον πάντῃ, λόγος ἂν εἴη ἐκείνου ᾧπερ προσγέγραπται καὶ περιφερὴς ὄνομα καὶ κύκλος. τρίτον δὲ, ὃ ζωγραφούμενόν τε καὶ ἐξαλειφόμενον καὶ τορνευόμενον καὶ ἀπολλύμενον. ὧν αὐτὸς ὁ κύκλος, ὃν περὶ πάντ' ἐστὶ ταῦτα, οὐδὲν πάσχει τούτων, ὡς ἕτερον ὄν. τέταρτον δὲ, ἐπιστήμη καὶ νοῦς, ἀληθής τε δόξα περὶ ταῦτ' ἐστίν. ὡς δὲ ἕν, τοῦτο αὖ πρῶτον θετέον, οὐκ ἐν φωναῖς οὐδ' ἐν σωμάτων σχήμασιν, ἀλλ' ἐν ψυχαῖς ἐνόν. ᾧ δῆλον ἕτερόν τε ὂν αὐτὸ τῶν κύκλου τῆς φύσεως, τῶν τε ἔμπροσθεν λεχθέντων τριῶν. τούτων δὲ ἐγγύτατα μὲν ξυγγένειᾳ καὶ ὁμοιότητι τῷ πέμπτῳ νοῦς πεπλησίακε, πάντα δὲ πλέον ἀπέχει. ταὐτὸν δὴ περί τε οὗτος ἅμα καὶ περιφερεῖς σχήματος καὶ χρόας, περί τε ἀγαθοῦ καὶ καλοῦ καὶ δικαίου καὶ περὶ σώματος ἅπαντος, σκευασθέντος τε καὶ κατὰ φύσιν γεγονότος, πυρός, ὕδατός τε, καὶ τῶν τοιούτων πάντων, καὶ ζώου ξύμπαντος πέρι, καὶ ἐν ψυχαῖς ἤθους· καὶ περὶ ποιήματα καὶ παθήματα ξύμπαντα. οὐ γὰρ ἂν τούτων μή τις τὰ τέτταρα λάβῃ. ἄλλως γέ πως οὔποτε τελέως ἐπιστήμης τοῦ πέμπτου μέτοχος ἔσται. περὶ δὲ τούτοις ταῦτα οὐχ ἥττον ἐπιχειρεῖ ὃ ποιόν τι περὶ ἕκαστον δηλοῦν, ἢ ὃ οὐκ ἔχουσιν, ἀφ' ὧν τοὺς λόγων ἀδυνατεῖ. ὧν ἕνεκα,

a Agit, vt dixi, *De sciendi modo* .i. περὶ ἐπιστήμης τρόπου. Illum modum primo loco describit: tum docet illius vsum. Est autẽ κεφαλαιώδης explicatio illius loci qui copiosè exponitur in septimo De republ. qui cum hoc diligẽter est conferendus. Plena quidem & accurata huius loci explicatio flagitaret iustum cõmentarium: sed vt instituti nostri ratio seruetur, & suo loco vnumquodq; dicatur, capita tantum hic notauimus: pleniorem & exquisitiorem illorũ explicationem consulimus in nostros De doctr. Plat. commentarios. Primùm igitur explicat ministerium & facultatem earum artium quas κυρίας & ἀρχιτεκτονικὰς scitè τῶν εἰδῶν vocabat in septimo, vel μετὰ μεθήματος ποιᾶς παιδείας. Sunt igitur hæc, Ὄνομα nimirum: id est, indicatio rei subiectæ, quæ aliquo nomine designanda est, quasi sit τὸ ὅτι, vel δήλωσις, vt alibi loquitur. Λόγος .i. definitio ὀνοματώδης, non veras quidem causas ὑπογραμμικῶς attribuens rei subiectæ, sed illius significationem: qui tamen est vtilis apparatus ad veram rei definitionem. εἴδωλον, imago quædam siue repræsentatio rei ad rem melius exprimendam: quæ imagines maximè faciunt ad perspicuitatem. Qualia sunt διαγράμματα mathematica: quorum vsus luculẽter docet in VII De republ. Horum trium instrumentorũ adiumentis gignitur in nobis SCIENTIA, quæ est πέμπτη εἰκὼς & vera rerum ipsarum explicatio, vt τὸ πίλιῳ ἓν rei & quasi ἐντελέχεια exprimatur: in qua versatur Dialectica illa quam vocat Plato .i. ὑπογραμμικὴ καὶ ὑποθετικὴ, quæ vera est & constans ratio & via ad ipsum τὸ ὄν & αὐτὸν: quod quidem verè est ἀμιγὲς & αὐτὸ θ' αὑτοῦ, sublatis omnibus παθῶν circunstantiis. quò qui peruenit, veram constantémque rerum cognitionem est consequutus. Illorum igitur siue graduũ siue ministrarum artium operas & adminicula hîc docet, adhibitis exẽplis appositissimis. Summa est, *Ad veram rei cognitionem οὐσίαν ipsam rei, & eius πάσῃ distinguenda esse. quæ qui non distinxerit, ἀπαθεῖ οὐσίας tenebris se inuoluit:* sicuti

γὰρ ἔχων ὑδεὶς τολμήσῃ ποτὲ εἰς αὐτὸ ὑφῆναι A
τὰ νενοημένα ὑπ' αὐτοῦ, ἐς ζῶα εἰς ἀμετα-
κίνητον· ὁ δὴ πάσχει τὰ γεγραμμένα τύποις. ὅ-
τοῦ δ' πάλιν αὖ τὸ νῦν λεγόμενον δεῖ μαθεῖν.
κύκλος ἕκαστος τῶν ἐν τοῖς σχήμασι γραφομέ-
νων, ἢ ἐν τορνευθέντων, μεσὸς δ' ἐναντίως ἔχει τῷ
πέμπτῳ. ὅ γὰρ εὐθέως ἐφάπτεται πρώτην· αὐτὸς
δ', φαμὲν, ὁ κύκλος οὔτε τι σμικρότερον οὔτε
μεῖζον τῶν ἐναντίας ἔχει ἐν αὑτῷ φύσεως. ὀ-
νομά τε αὐτῷ φαμὲν ὐδὲν ὐδενὶ βέβαιον εἶ-
κωλύει δ' ὐδέν, τὰ νῦν στρογγύλα καλούμε- B
να, εὐθέα κεκλῆσθαι· τά τε εὐθέα δὴ, στρογ-
γύλα· ἐς ὐδὲν ἧττον βεβαίως ἕξειν τοῖς μεταθε-
μένοις ἐς ἐναντίως καλοῦσι. ἐς μὲν τοίνυν λό-
γου γε ὁ αὐτὸς λόγος, εἴτ' ἐξ ὀνομάτων καὶ
ῥημάτων σύγκειται, μηδὲν ἱκανῶς βεβαίως ἔχει
βέβαιον. μυρίοις δ' λόγοις αὖ περὶ ἑκάστου τῶν
τεττάρων, ὡς ἀσαφές. τὸ δὲ μέγιστον, ὅπερ εἴ-
πομεν ὀλίγον ἔμπροσθεν, ὅτι δυοῖν ὄντοιν, τοῦ
τε ὄντος καὶ τοῦ ποίου τινός, καὶ τοῦ ποίου τί, τοῦ δ' τί ζη
τούσης εἰδέναι τὴν ψυχῆς, τὸ μὴ ζητούμενον ἕ- C
καστον τῶν τεττάρων· πρωτεῖνον τῇ ψυχῇ λόγῳ
τε καὶ κατ' ἔργα αἰσθήσεσιν βέλτιστον, τό, τε
λεγόμενον καὶ δεικνύμενον αἰεὶ παρεχόμενον
ἕκαστον, ἀπορίας τε καὶ ἀσαφείας ἐμπιπλῆσι
πάσης, ὡς ἔπος εἰπεῖν, πολλαχῇ ἄνδρα. ἐν οἷσι
μὲν δὴ μικρὰ εἰθισμένοι τὸ ἀληθὲς ζητεῖν ἐ-
σμὲν ἐκ παίδων πονηρὰς ἐφῆς, ἱκανῶς ἔχει τὸ τοι-
τεθὲν τῶν εἰδώλων, καὶ καταγέλαστοι γιγνόμεθα
ὑπ' ἀμηχάνων, οἱ ἐρωτώμενοι ὑπὸ τῶν ἐρωτώντων·
διαπαιόντων δὲ τὰ τέτταρα διαῤῥῖψαί τε καὶ D
ἐλέγξαι· ἐν οἷς δὴ ἂν τὸ πέμπτον ἀποκρίνα-
σθαι καὶ δηλοῦν ἀναγκάζωμεν, ὁ βουλόμε-
νος τῶν διαπαιόντων ἀπατᾶν ἐπειρᾶται, καὶ ποιεῖ
τὸν ἐξεταζόμενον ἐν λόγοις, ἢ γράμμασιν, ἢ
ἀποκρίσεσι, τοῖς πολλοῖς τῶν ἀκουόντων δοκεῖν
μηδὲν γιγνώσκειν ὧν αὖ ἐπιχειρῇ γράφειν ἢ λέ
γειν· ἀγνοούντων ἐνίοτε ὡς οὐχ ἡ ψυχὴ τοῦ γρά-
φοντος ἢ λέγοντος ἐλέγχεται, ἀλλ' ἡ τῶν τεττάρων
φύσις ἑκάστου, πεφυκυῖα φαύλως. ἢ δὲ δὴ πάν E
των αὖ διαγωγὴ, αὖθις καὶ κάτω μεταβαίνουσα
ἐφ' ἕκαστον, μόγις ὅπῃ σήμαινε ἐνέτεκεν, οὗ πε-
φυκότος, οὗ πεφυκότι. κακῶς δ' ἂν φυῇ, ὡς ἡ
τῶν πολλῶν ἕξις τῆς ψυχῆς, εἰς τε τὸ μαθεῖν εἰς τὰ
λεγόμενα ἤδη πέφυκε, πολὺ δ' διέφθαρται, οὐ-

nemo ſanus ea quæ mente conceperit, ad ipſum illud inconcuſſum atque ſempiternum genus audebit vnquam reuocare: quæ etiam rationum imbecillitas cadit in ea quæ figuris quibuſdam repreſentantur. Idipſum quoque de quo nunc ſermo inſtituitur, dilucidius exponendum eſt. Vnuſquiſque circulus, quatenus in iis operibus ſpectatur quæ vel pinguntur vel tornantur, refertus eſt multis quinto illi contrariis. rectum enim vndiquaque attingit: ipſum verò circulũ affirmamus neque minus neque magis eſſe aliquid: id eſt, nihil in ſe omnino habere contrariæ naturæ: nulli verò horum certum nomẽ conſtare aſſerimus. nihil enim impedit quominus ea quæ nunc rotunda vocantur, recta poſtea appellentur: & contrà recta, rotunda: ac certè non minus firmam adeſſe in hac cõtraria vocabulorum commutatione rationem affirmamus. Eadem quoque de oratione ratio eſt, quum ex nominibus & verbis componatur, quæ nullam habent certam verborum firmitatem. Innumerabilibus autem penè rationibus diſputari poteſt, quatuor illorum generum vnũquodque in magna obſcuritate & incertitudine verſari. illud verò maximum quod paulo antè dicebamus: nimirũ, quum duæ res ſint, Eſſentia & Qualitas: noſter autem animus ita ſit comparatus vt non qualitatem rerum ſed veram conſtantémque eſſentiam inueſtiget: contingat tamen vt, quoniã illorũ quatuor vnumquodque animo ſeſe eo modo exhibet vt & ratione & ſẽſibus ex perſpicuis ipſis effectis deſignetur: ac proinde id quod & dicitur & oſtẽditur certis ſignis diſtinctum circumſcriptúmque ſemper exhibeatur, cuiuſlibet hominis animus omni (vt ita dicam) dubitatione & obſcuritate repleatur. in quibus igitur propter deprauatam educationem minimè ſolemus verum inueſtigare, & nobis ſatisfactum arbitramur ſi imaginũ appoſitione rem propoſitã quodãmodo viderimus, non alii aliis ludibrio ſumus, ii nimirũ qui rogantur interrogantibus. quòd ſi tria illa genera diſcutere & examinare poſſimus, illorũ beneficio eos cogemus quintũ illud genus reſpõdere. Ex his certè qui illa facultate fuerint præditi, in eo maximè is victor eſt qui alienas ſentẽtias inſtituit euertere, eúmq; qui vel perpetua oratione docet, vel ſcribit, vel in diſputationib⁹ reſpõdet, in eas anguſtias redigit vt multis audiẽtiũ nihil videatur ſcire eorũ quæ vel dicere vel ſcribere aggrediatur. qua in re ſæpe ignoratur, nõ animũ ſcribentis vel dicẽtis redargui, ſed naturã potius quadruplicis illarũ rerũ generis, quũ malè cõparata eſt atq; cõſtituta. Induſtria autẽ illa per omnes illas res peruadẽs, & ſus dèq; per vnãquãque rẽ diſcurrẽs, vix tãdẽ ſciẽtiã parere ſolet ex rei bene cõſtitutæ natura, in bonæ & felicis indolis ingenio. quòd ſi quis malè affectus fuerit natura (quales ſolẽt eſſe quãplurimi, tũ ad res percipiẽdas tũ ad animi ſẽſa oratione explicãda) omnino morib⁹ ita deprauatis nullũ remẽ-

in Phædro quoque luculenter eſt explicatum. Ita commodæ & ἀμεθόδου diſciplinæ, cuius ductu & auſpiciis ad verã ſolidámque rerum ſcientiam peruenire poſſumus, rationem tradit. Tum verò illius ordinis VSVM docet, in vtroque genere differendi, i. ἐν διαλέξει & διατιθεμένοις: & quomodo item in hac re à diſſerentiũ & ſcribentium vulgo peccetur demõſtrat. quæ cum iis quæ in argumento epiſt. ſcripſimus ſunt conferenda, & cũ noſtris De Plat. doctr. comment.

Pro πρωτεῖνον aſſertur & alia lectio πρώτερον: quam ſequitur & Fic.

diu̅ poteſt adhiberi: vt ne ipſe quidé Lynceꝰ efficiat vt huiuſmodi homines videre poſſint. Atque, vt vno verbo complectar, neque acumen neque memoria efficiet vnquam vt qui cum ipſa re cognatā non habeat affinémque naturam, eius cognoſcēdæ valeat perſpicacia. illa enim cognitio in alienis habitibus initio nequaquam inſeritur: ac proinde quicunque in iuſtis rebus cæteríſque quæcunque pulchræ ſint & laudabiles, non habent idoneam cognatámque naturam, licet in aliis rebus acumine & memoria valeant, in illis tamen ſingulare quidpiam nunquā ſolet exiſtere. rurſus qui cum rebus ipſis cognatam habent naturam, acumine tamen & memoria carent, nunquam quoque ad ſummū quoddam vel virtutis vel vitii faſtigium peruenient, vt inde illuſtrem gloriam noménque conſequantur. neceſſe eſt enim ea ſimul perdiſcere, & vniuerſę quaſi omnium rerum eſſentiæ & mēdacium & veritatem cum multo & labore & tempore, (quemadmodum dixi initio) cōplecti. Vix enim tandem, dum ipſorum ſingula nomina & ſinguli ſermones, & viſus & ſenſus, pacatis benigníſque examinibus expenduntur, & ſine vllo inuidiæ felle interrogationes & reſponſiones adhibentur: fit vt rebus mutuò collatis & quaſi colliſis, explorata rerum prudentia atque intelligētia quædam ad ſummam quandam rerum cognitionē, (quantum in hominem cadere poteſt) cōtendens, emicet atque affulgeat. Permultum igitur abeſt vt vir ſtudioſus de rebus ſeriis agens ſua ſcripta hominum dubitationi & inuidiæ debeat ſubmittere. quod quidem vel hoc vno argumento intelligi poteſt. Quum alicuius viderimus ſcripta de legibus vel de alia quapiam re agentia, in quibus is res quaſdam nō accuratiſſimè pertractet, licet illarum ſit perſtudioſus, intérque res ſuas, veluti pretioſum peculium, eas ſumma cura aſſeruet: ſi tamen ſuæ exiſtimationi ita malè conſuluerit vt in illis non ſatis rectè perſpectis, ſcribendis, & in lucem edendis, tantum curæ & laboris adhibuerit, *Scilicet huic* non *diuos*, ſed homines, *mentem eripuiſſe putandum eſt*. Iam verò, quicūque inſtituti à nobis hactenus ordinis (ſeu fabulā illū, ſiue errorē appellare libet) auſpiciū ſequetur, næ ille rerū ipſarū naturā rectè intelliget. Siue igitur Dionyſius ſiue alius quiſpiā, vel minor vel maior, de ſummis & primis naturæ myſteriis aliquid ſcripſerit, nihil ipſū veri neque integri audiiſſe vel certè intellexiſſe eorū quæ ſcripſit, mea quidē lētētia, credēdum eſt. alioqui peræquè ac ego illa ipſa fuiſſet veneratus: neque vnquā fuiſſet auſus in abſurdę & indecoræ ineptię infamiā eas obiicere. Neque verò quaſi memoriæ leuādæ cauſa hæc in commētarium congeſſit. non enim eſt pertimeſcendum ne quis id obliuioni tradat quod ſemel animo fuerit complexus. pauciſſimis enim verbis id totum continetur. at fortaſſe putida ambitione id fecit vel tanquā illa ſibi vendicans, vel tanquam particeps diſciplinæ, qua minimè

A σὴ αὖ ὁ Λυγκεὺς ἰδεῖν ποιήσειε τοὺς τοιούτους. ἑνὶ δὲ λόγῳ, καὶ μὴ ξυγγνῶ τῷ παράγματος, ὅτ' αὖ θύμαθία ποιήσειε ποτὲ, ὅτε μνήμη. τὴ ἀρχὴ γὰρ οὐ ἀλλοτρίαις ἕξεσιν οὐκ ἐγγίγνεται. ὥστε ὁπόσοι τῶν δικαίων τε καὶ τῶν ἄλλων ὅσα καλὰ μὴ πεφυκότες εἰσὶ καὶ ξυγγνῶναι, ἄλλοι δ' ἄλλων θύμαθεῖς ἅμα καὶ μνήμονες, ὅσοι δ' ὅσοι ξυγγνῶναι, δύσμαθεῖς δ' ἅμα καὶ ἀμνήμονες, οὐδένες τούτων μήποτε μάθωσιν ἀληθῆ ἀρετῆς εἰς τὸ δυνατόν, οὐδὲ

B κακίας. ἅμα γὰρ αὐτὰ ἀνάγκη μανθάνειν, καὶ τὸ ψεῦδος ἅμα καὶ ἀληθὲς τῆς ὅλης οὐσίας μετὰ τριβῆς πάσης καὶ χρόνου πολλοῦ· ὥσπερ ἐν ἀρχαῖς εἶπον. μόγις δὲ τριβόμενα πρὸς ἄλληλα αὐτῶν ἕκαστα, ὀνόματα καὶ λόγοι, ὄψεις τε καὶ αἰσθήσεις, ἐν εὐμενέσιν ἐλέγχοις ἐλεγχόμενα, καὶ ἀπόνοις φθόνων ἐρωτήσεσι καὶ ἀποκρίσεσι χρωμένων, ἐξέλαμψε φρόνησις περὶ ἕκαστον καὶ νοῦς, σὺ τείνων ὅτι μάλιστ'

C εἰς δύναμιν ἀνθρωπίνην. διὸ δὴ πᾶς ἀνὴρ σπουδαῖος, τῶν ὄντων σπουδαίων περί, πολλοῦ δεῖ μὴ γράψας ποτὲ ἐν ἀνθρώποις, εἰς φθόνον καὶ ἀπορίαν καταβαλεῖ. ἑνὶ δ' ἐκ τούτων δεῖ γιγνώσκειν λόγῳ, ὅταν ἴδῃ τις συγγράμματα γεγραμμένα εἴτε ἐν νόμοις νομοθέτου, εἴτε ἐν ἄλλοις τισὶν ἀτὰρ δή, ὡς οὐκ ἐμοῦ τούτων τὰ σπουδαιότατα, εἰ καὶ ἐξ αὐτοῦ σπουδαῖος, κεῖται δέ που ἐν χώρᾳ τῇ καλλίστῃ τοῦ τοῦτον. εἰ δ' ὄντως αὐτοῦ ταῦτ' ἐσπουδασμένα ἐν γράμμασιν ἐτέθη, "ἦ ῥα δὴ οἱ ἔπειτα, θεοὶ μὲν δ', βροτοὶ δ' φρένας ὤλεσθεν αὐτοί. τοῦτο δὴ τῷ μύθῳ τε καὶ πλανῶμ ὁ ξυνεπισπόμενος, δοῦ εἶσε), εἴτ' οὖν Διονύσιος ἐγραψέ τι τῶν περὶ φύσεως ἀκροῶν καὶ περφθέντων, εἴτε τις ἐλαττόνων εἴτε μείζων, ὡς οὐδὲν ἀκηκοὼς οὐδὲ μεμαθηκὼς ἐμοῦ ὑγιὲς ὧν ἔγραψε, κτᾶται τὸν ἐμὸν λόγον. ὁμοίως γὰρ αὖ αὐτὰ ἐσέβετο ἐμοὶ, καὶ οὐκ ἂν αὐτὰ ἐτόλμησεν εἰς ἀναρμοσίαν καὶ ἀπρεπείαν ἐκβάλλειν. ὅτε γὰρ ὑπομνημάτων χάριν αὐτὰ ἔγραψεν. οὐδὲν γὰρ δεινὸν μή τις αὐτὸ ὅτι λάθηται, ἐὰν ἅπαξ τῇ ψυχῇ περιλάβῃ. πλῶτον γὰρ ἐν βραχυτάτοις κεῖται. φιλοτιμίας δ' ἀφῆς ἕνεκα, εἴθ' ὡς αὖ ἐλευθερίου, εἴθ' ὡς παιδείας δὴ μέτοχος ὤν, ἧς οὐκ ἄξιος ἦν, ἀγαπῶν δόξαν

D

E

Verſus eſt Homeri Iliad. ν, & μ, Ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί: quo verſu ita hic utitur vt mutet τοῖ in εἰ, niſi forte alibi extat idē verſus cum οἱ & θεοὶ in βροτοί.

τ῀ τῆς μεποχῆς ἠμομιλίω. εἰ μὲν οὖν ἐκ τῆς A
μιᾶς σϋνουσίας Διονυσίῳ τῦτο γέγονε, ϛάχ'
ἂν εἴη. γέγονε δ' οὖν ὅπως, Γ῀τω Ζεύς, φησὶν
ὁ Θηβαῖος. διεξῆλθον μὲν γὰρ ὡς εἶπόν τε
ἐγὼ, καὶ ἅπαξ μόνον· ὕστερον δὲ οὐ πώποτε ἔτι.
σκοπεῖν δὲ δεῖ τὸ μὴ τῦτο, ὅτῳ μέλει τὸ περὶ
αὐτὰ γεγονὸς θύρειν, ὅπη ποτὲ γέγονε, τίνι
πότ' αἰτίᾳ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον, πλεο-
νάκις τε οὐ διεξῆμεν· πότερον Διονύσιος ἀ-
κροάσας μόνον ἅπαξ, οὕτως εἰδέναι τε οἴε῀), καὶ
ἱκανῶς εἰδέναι, εἴτε αὐτὸς θύρων, ἢ καὶ μαθὼν B
ἐμπροσθεν παρ' ἑτέρων, ἢ φαῦλα ἂν῀) τὰ λε
χθέντα· ἢ τὸ τρίτον οὐ καθ' αὑτὸν, μείζονα ὄ῀),
καὶ ὄντως οὐ καθ' αὑτὸν ἂν῀) φρονήσεώς τε καὶ
ἀρετῆς ζῆν ἀτιμελούμενος. εἰ μὲν γὰρ φαῦ-
λα, πολλοῖς μάρτυσι μαχεῖται τὰ ἐναντία
λέγουσιν· οἱ περὶ τῶν τοιούτων πάμπολυ
Διονυσίου κυριώτεροι αὖ εἶεν κριταί. εἰ δ' θύ-
ρηκέναι, ἢ μεμαθηκέναι, ἄξια δ' οὖν εἶναι
τοῖς παιδείαν ψυχῆς ἐλευθέρας· πῶς αὖ
μὴ θαυμαστὸς ὢν αὖ θρ῀πος τὸν ἡγεμόνα τού- C
των καὶ κύριον οὕτως ὑβρικῶς ἠτίμασέ ποτ'
ἄν; πῶς δ' ἠτίμασεν, ἐγὼ φράζοιμ' ἄν. οὐ
πολλῷ χρόνον ἀφαιρεθὲν τὸ μὴ τῦτο ἐν
τῷ πρόσθεν δίωνα ἐῶν ϛάντα ἑαυτῷ κεκτῆσθ
καὶ καρποῦσθαι χρήματα, τότε σκέτ' εἶα
τοῖς ἐπιτρόποις αὐτῷ πέμπειν εἰς Πελοπόν-
νησον, καθάπερ ἐπιλελησμένος τῆς ἐπιτρο-
λῆς πρωτάπασιν. ἐπ῀) γὰρ αὐτὰ οὐ Δίωνος,
ἀλλὰ τῦ υἱέως· ὄντος μὲν ἀδελφιδοῦ αὐτῷ,
τῇ νόμοις δὲ ἐπιτροπεύοντος. ϛὰ μὲν δὴ πε- D
ρὶ τῶν γεγραμμένα μέχρι τούτου, ϛοῦτ' ἐῶ ἐν τῷ
τότε χρόνῳ. τούτων δὲ οὕτω ἠμομένων, ἐώρα-
κειν τε ἀκριβῶς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Διονυ-
σίου φιλοσοφίας, ἀγάμακτεῖν τε ἐμοὶ εἴτε
βουλοίμην, εἴτε μή. ἐῶ γὰρ θέρος ἤδη τότε,
καὶ ἔκπλοι τῶν νεῶν. ἐδόκει δὴ χαλεπαίνειν
μὲν οὐ δεῖν ἐμὲ Διονυσίῳ μᾶλλον ἢ ἐμαυτῷ
τε καὶ τοῖς βιασαμένοις ἐλθεῖν ἐμὲ ὃ τρίτον
εἰς Ϙ πορθμὸν Ϙ περὶ τὴν Σκύλλαν,

Versus ex Hom. Odyss. μ. "Ὄφρ' ἔτι τὴν ὁλοὴν ἀναμετρήσαιμι E
Χάρυβδιν.

λέγειν δ' πρὸς Διονύσιον, ὅτι μοι μᾶλλον ἀδύνα
τον εἴη, Δίωνος ὕτω προπεπηλακισμένου. ὁ δ'
παρεμυθεῖτό τε κἀδεῖτο μὴ θρῆν, ὡς οἱόμενος
οἱ καλῶς ἕξειν, ἐμὲ ἄγγελον αὐτὸν τῶν τοιύτων
ἐλθεῖν ὅτι ἥκοιμι. ὑπιόντος δ', αὐτός μοι πομπὴν

dignus erat, gloriam captans. Verùm si ex vno colloquio id Dionysio contigit, id forsan concedendum est. Qualis verò fuit? Γ῀τω Ζεῦς [i. proh Iuppiter] vt Thebano more loquar. Hæc equidem quæ dixi apud illum dicendo fum persequutus, & semel tantùm: postea verò nunquam. Post hæc autem considerandum est, ab eo cui fuerit curæ rerum illarum exitum inuenire, ecquánam de causa nos secundò & tertiò idem non pertractauerimus: idcircóne quòd Dionysius, his semel tãtùm auditis, ita se scire, & quidem cumulatè scire, siue ipse inuenisset, siue ab aliis priùs didicisset, arbitraretur. an pro nihilo duxerit ea quæ fuerãt dicta: an fortasse præter id tertium quoddam contigerit: nimirum vt minimè suis viribus paria, sed maiora illa esse censuerit, ac reuera se minimè idoneũ esse, qui sub prudẽtiæ virtutísque diligenti præsidio viueret? Sin ea pro nihilo ducat, opponent se multi testes, & quidem omni exceptione maiores, eúmque falsi reum peragent: quippe qui sancta fidei autoritate Dionysio longè antecellant, veritatis nimirum iudices potiores. quòd si vel se inuenisse vel didicisse affirmarit, atque ipsa quidem digna videri quæ liberali animo in disciplinam adhibeantur: éccui nó mirum videatur, Dionysium sic affectum, horum ducem & autorem tam facilè aliquando opprobrio habuisse? quî id autem fecerit, equidem exponã. *Non multo post hæc interiecto tempore, quũ priùs sineret Dionem suis facultatibus vtifrui, tunc disertè interdixit procuratoribus ne quicquam ex eius bonis in Peloponnesum ad Dionem mitterent, oblitus planè eorum quæ mihi per literas fuerat pollicitus. illa enim non ad Dionem, sed ad filiũ aiebat pertinere: quippe qui sibi ex sorore nepos, ex lege sub ipsius tutela esset. Atque hæc quidem ad illud vsque tempus gesta. Quibus ita constitutis, facilè animaduertebam ecquónam Dionysius esset erga philosophiam animo: ac proinde cur indignarer, siue volenti siue nolenti perspicuæ aderant rationes. Erat iam tunc æstas, & facilis & expedita nauigatio, mihíque causa videbatur cur potius de meipso quàm de Dionysio cõquererer, & de his qui me suis cõsiliis per vim adegerant vt tertiùm Scyllæ angustias experirer, &

Anderẽ rursʃ scopulos penetrare Charybdis.

Itaque coactus sum tandem Dionysio dicere, non posse me amplius apud se esse, quum Dion tam indignis & ignominiosis modis haberetur. at ille me comibus verbis affabatur, & rogabat vt manerẽ, minimè honestũ sibi futurũ existimãs, me rerũ huiusmodi nuntium tam citò discedere. Quum autem mihi in animũ inducere non posset

Causas reddit cur è Sicilia discesserit, omnémque culpam penes Dionysium hærere docet.

mihi esse manendũ, ipse mihi nauem se apparaturum qua in patriam rediré, & cætera ad iter necessaria suppeditaturũ ait. ego enim cogitabam de vectoriis nauigiis conscendendis, & indignato animo ita me obfirmaram, vt omnia extrema potius perpeterer, si meo itineri ille remoram iniecisset, quum ille me manifesta iniuria afficeret, ego verò ipsum nullo modo offendissẽ. At ille, quum nullo me modo retineri posse animaduerteret, vt meũ discessum impediret, has artes machinatus est. Postridie ad me venit, & me hoc probabili sermone affatur: &, *Mihi & tibi* (inquit) *Dio & Dionis res, quandoquidem dissidiorum nostrorũ sunt causa, de medio tollantur. Dioni equidem in tuam gratiam hæc faciam. volo illum in Peloponneso habitantem suis bonis vti frui, non tanquam exulem, sed tanquã eum cui liceat huc liberè proficisci, quando & illi & mihi & vobis illius amicis videbitur: hac tamen lege, vti ne aduersus me insidias struat: horum autẽ pactorũ fideiussores sitis & tu & tui familiares & Dionis, qui hîc sũt: Dio autẽ data securitate mihi caueat vti eæ pecuniæ quas hinc acceperit, in Peloponneso & Athenis deponantur, penes quos vobis videbitur. quarum quidem reditus percipiat ille, sortem verò, nisi vobis volẽtibus, non ipsi sit liberũ. ego enim illi non magnopere confido, si eas pecunias habuerit in sua potestate, æquum & fidum erga me futurũ, quum magna sit illarum copia. tibi verò & tuis maiorem adhibeo fidem. Vide igitur an istæ conditiones tibi placeãt, harúmque præstandarum gratia hîc annum commorator. quum verò relegendæ pecuniæ tempus aduenerit, accepta pecunia discedes. nec dubito Dionem tibi magnam gratiam habiturum, vbi hoc negotium in eius gratiã confeceris.* Quum ego hũc audissem sermonem, licet ferrem ægerrimè, respondi tamen me hac de re cogitaturum, & postridie ipsi renuntiaturum quæ mihi viderentur. Ita res pactis cõuentis inter nos stetit. His tamen ita constitutis, grauis & cõfusa cogitatio in animũ meum irrepit. occurrebat autẽ quasi consilii dux & auspex prima mihi eiusmodi cogitatio. Age verò, si Dionysius eorum quæ mihi pollicitus est nihil seruare cogitat: ego verò vbi discessero, & ipse & alii cõplures è suis ipsius mandato, ad Dionem probabiliter eadem scribat quæ nũc mihi dicit, Se quidem voluisse, me contrà noluisse illas conditiones accipere, sed omnes illius res planè neglexisse. Præterea adiungebam his, Si Dionysius me nolens dimittere, nec nauem nec naucleros tribuat: imò facilè cunctis significet, velle me

A ἀποδιδόναι ἔφη. ἐγὼ γὰρ ἐν τοῖς ἀποστόλοις πλοίοις ἐμβαὶς διενοούμην πλεῖν τεθυμωμένος, πάσχειν τε οἰόμενος δεῖν, εἰ ἀμαχωλυοίμην ὅτιοὖν· ἐπειδὴ δὲ φανερῶς ἠδικούμην μᾶλλον ἢ ἔδει, ἠδικούμην δέ· ὁ δή, ἔδει με τοῦ καταμηνύσαντος ἀφορμὴν ὁρᾶν, μηχανᾶσθαι τὸν μεῖναι τὸν τότε ἔκπλουν μηχανᾶται τοιάνδε τινά· τῇ μετ' ταῦτα ἐλθὼν ἡμέρᾳ, λέγει πρός με πιθανὸν λόγον. Ἐμοὶ καὶ σοὶ Δίωνος (ἔφη) καὶ τὰ Δίωνος ἐκποδὼν ἀπαλλαχθῆναι τῶν τῷ μὲν αὐτὰ πολλάκις ἀμφέρεσθαι.
B ποιήσω γάρ σε (ἔφη) Δίωνι τάδε. ἀξιῶ ἐκεῖνον ἀπολαβόντα τὰ ἑαυτοῦ, οἰκεῖν μὲν ἐν Πελοποννήσῳ, μὴ ὡς φυγάδα δέ, ἀλλ' ὡς αὐτῷ καὶ δοῦναι ἔξον ἀποδημεῖν, ὅ γ' αὖ ἐκείνῳ τε καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν τοῖς φίλοις κοινῇ ξυνδοκῇ. ταῦτα δ' ἐὰν μὴ βουλεύοντος ἐμοί. τούτων δὲ ἐγγυητὰς γίγνεσθαί σέ τε, καὶ τοὺς σοὺς οἰκείους, καὶ τοὺς ἐνθάδε Δίωνος. ὑμῖν δὲ ὃ βέβαιον ἐκεῖνος παρεχέτω· τὰ χρήματα δὲ ἃ αὖ λάβῃ, κτᾶσθαι Πελοποννήσου μὲν
C ἢ Ἀθηνῶν κεῖσθαι, παρ' οἷς ὑμῖν αὖ δοκῇ καρπούσθω δὲ Δίων, μὴ κύριος δὲ αὐτῶν ὑμῶν γίγνεσθω ἀνελέσθαι. ἐγὼ γὰρ ἐκείνῳ μὲν οὐ σφόδρα πιστεύω, τούτοις χρώμενον αὖ τοῖς χρήμασι, δίκαιον γίγνεσθαι περὶ ἐμέ· (ὀλίγα γὰρ ἔσται) σοὶ δὲ καὶ τοῖς σοῖς μᾶλλον πεπίστευκα. ὅρα δὲ ταῦτα εἰ σοὶ ἀρέσκει, καὶ μένε ἐπὶ τούτοις τὸν σαυτοῦ χρόνον· εἰς δὲ ὥρας ἀπιὼν λαβὼν τὰ χρήματα ταῦτα. καὶ Δίων
D δοῦναί σοι ὅτι πολλοῦ χάριν ἕξει σοὶ ἀμφαραξαμένῳ ταῦτα· ἐμοὶ δὲ ἐκείνου. Τοῦτον δὴ ἐγὼ τὸν λόγον ἀκούσας, ἐδυσχέραινον μὲν ὅλως· ὅμως δὲ βουλευσάμενος ἔφην εἰς τλῶ ἐτέραιαν αὐτῷ περὶ τούτων τὰ δόξαντα ἀπαγγελεῖν. ταῦτα ξυνεθέμεθα τότε. ἐβουλευόμην δή ποτε μετ' ταῦτα, κατ' ἐμαυτὸν γιγνόμενος, μάλα συγκεχυμένος. πρῶτος δ' ἦν μοι τῆς βουλῆς ἡγούμενος ὅδε λόγος. Φέρε, εἰ ἀμφισβητοῦμεν τούτων μηδὲν ποιεῖν Διονύσιος
E ὧν φησίν· ἀπελθόντος δέ μου ἐκεῖ ὑπαγγέλλῃ Δίωνι πιθανῶς αὐτός τε καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν αὐτοῦ, ἀμηχέλβιόμενος ἀνὴρ πρὸς ἐμὲ λέγει, ὡς αὐτὸν μὲν ἐθέλοντος, ἐμοῦ δὲ οὐκ ἐθελήσοντος ἀπρεπῶς καλεῖν τὸ μέδρᾶν, ἀλλ' ὀλιγωρήσοντος τοῦ ἐκείνου τοῦ δράσαι πρᾶγμάτων. πρὸς δὲ καὶ τούτοισιν ἔτι μηδ' ἐθέλῃ με ἐκπέμπειν, αὐτὸς τῶν ναυκλήρων μηδενὶ προστάξῃν· ἐνδείξηται δὲ πᾶσι ῥᾳ-

Magis placet altera lectio, quæ habet datiuum ὑπισχνουμένοις.

δίως ὡς ἀβουλῶν ἐμὲ ἐκπλεῖν· ἆρά τις ἐ- A
θελήσει με ἄγειν ναύτης ὁρμώμενον ἐκ τῆς
Διονυσίου οἰκίας; ὡκοῦν δὴ, πρὸς τοῖς
ἄλλοισι κακοῖς, ἐν τῷ κήπῳ τῷ πρὸ τῆ
οἰκίαι· ὅθεν οὐδ' ἂν ὁ θυρωρὸς ἤθελέ με ἀ-
φεῖναι, μὴ πεμφθείσης αὐτῷ τινὸς ἐντολῆς
παρὰ Διονυσίου. αἰ δὲ μείνω τὸν ἐνιαυτόν, ἔ-
ξω μὲν Δίωνι ταῦτα διαπράξειν, ἐν οἷοις αὖτ'
εἰμί, καὶ ἃ πράττω. καὶ ἐὰν μὲν δή τι ποιῇ τι
Διονύσιος ὧν φησὶν, οὐ πάντα πάσιν ἔσται μοι
καταγελάστως πεπραγμένα. πάλαντα γὰρ B
ἴσως ἔστιν ἡ ἐλάττον (αἰ ἐκλογίζοις ὀρθῶς)
ἑκατὸν, ἢ Δίωνος οὐσία. αἰ δή τοι γίγνη (τὰ
νῦν ὑποφαίνοντα (οἷα εἰκὸς αὐτὰ γίγνεσθαι)
ἀπορῶ μὲν ὅ, τι χρήσομαι ἐμαυτῷ. ὅμως δὲ
ἀναλήψομαι ἴσως ἐνιαυτὸν γ' ἔτι πονήσας, καὶ ἔρ-
γοις ἐλέγξαι πειρᾶσθαι τὰς Διονυσίου μηχα-
νάς. ταῦτά μοι δόξαντα, εἰς τὴν ὑστεραίαν εἶ-
πον πρὸς Διονύσιον ὅτι δέδοκταί μοι μένειν·
ἀξιῶ μὴν, ἔφην, μὴ κύριον ἡγεῖσθαί σε Δίω
νος ἐμέ· πέμπειν δὲ μετ' ἐμοῦ σὲ παρ' αὐτὸν C
γράμματα, τὰ νῦν δεδογμένα δηλοῦντα, ἃ
ἐρωτᾷς εἴγε ἀρκεῖ ταῦτα αὐτῷ ἢ καὶ μή· βού
λεται δὲ ἄλλ' ἄττα καὶ ἀξιοῖ· καὶ ταῦτα ἐ-
πισκέλλειν ὅτι τάχιστα· σὲ δὲ νεωτερίζειν μη-
δὲν πω τῷ πρὸ ἐκείνου. ταῦτ' ἐρρήθη, ταῦ-
τα ξυνωμολογήσαμεν, ὡς νῦν εἴρηται μέδον.
ἐξέπλευσε δὴ τὰ πλοῖα μήτ' ὄντα, καὶ οὐκέτι
μοὶ δυνατὸν ἦν πλεῖν. ὅτι δή μοι καὶ Διονύ- Rectius lectum
σιος ἐμνήσθη λέγων ὅτι τὴν ἡμίσειαν τῆς οὐ- puto ὅτι δή
σίας, ἣν μοι δέοι Δίωνος, τὴν μὲν ἡμίσειαν, τὴν ὑ- D μοι καὶ Διονύ-
έως· ἔφη δὴ πωλήσειν αὐτὴν πρᾶξείσης ὅ, σιος ἐμνήσθη λέ-
τὰ μὲν ἡμίσεα ἐμοὶ δώσειν ἄγειν, τὰ δὲ ἡμίσεα γειν.
τῷ παιδὶ καταλείψειν αὐτῷ. ὃ γὰρ δὴ δικαιό-
τατον οὕτως ἔχειν. πληγεὶς δὲ ἐγὼ τῷ λε-
χθέντι, πάνυ μὲν ὠμῶς γελοῖον εἶναί μι λέγειν
ἔτι· ὅμως δὲ εἶπον ὅτι χρεία τινὶ καὶ Δίω-
νος ὑπομνῆσαι ἡμᾶς, ἢν ταῦτα πά-
λιν αὐτὰ διαπράξειν. ὁ δὲ ἐξῆς τούτοις πάνυ
νεανικῶς ἐπώλει τὴν οὐσίαν αὐτῷ πᾶσαν, ὅ- E
πῃ τε καὶ ὅπως ἤθελε, καὶ οἷς ἤσι· περὶ ἐμὲ
δὲ οὐδὲν ὅλως ἐφθέγξετο περὶ αὐτῶν· ἐγὼ μὴν
ὡσαύτως ἐγὼ πρὸς σκῆνον αὖ περὶ τῶν
Δίωνος πραγμάτων οὐδὲν ἔτι διελεγόμην. οὐδὲν γὰρ ἔτι πλέον ὠμῶν ποιεῖν. μέ-
χρι μὲν δὴ τούτων ταύτῃ μοὶ βεβοηθημένον
ἐγεγόνει φιλοσοφία καὶ φίλοις. ὃ δὲ μετὰ
ταῦτα ἐζῶμεν ἐγὼ καὶ Διονύσιος· ἐγὼ μὲν,

præter ipsius volũtatem discedere: ecquis-
nam me nauta vectorem admiserit è Dio-
nysii ædibus memet subducentem? Et ad
cætera incommoda accedebat illud, quòd
in hortis qui ædibus erant proximi, habi-
tarem: vnde me ianitor minimè permisis-
set egredi, nisi disertis Dionysii mandatis.
Quòd si annum permãsissem, videbã mihi
oblatum iri opportunitatem, qua Dio-
ni significarem & in quo statu versarer, &
quidnam agerem rerum. Si verò Dionysi-
us quædam eorum quæ erat pollicitus ser-
uasset, non ridiculam futuram illam com-
morationem meam. Dionis enim pa-
trimonium non minus quàm centum ta-
lentis (si quis rectè æstimare velit) censebi-
tur. at verò si ita res cecidissent (vt verisi-
mile erat casuras) quò me verterem nescie-
bam. Itaque colligebam, mihi fortasse ne-
cesse esse annum adhuc perdurare, vt Dio-
nysii artes effectis ipsis conarer refellere.
Quum igitur hæc apud me decreuissem,
proximo die Dionysio dixi, mihi consti-
tutum esse manere: sed addidi, ne existi-
maret me apud Dionem mero imperio
posse omnia, operæpretiũ esse vt vnà mecũ
ipse ad illum literas daret, quibus quæ no-
bis tunc videbantur, significaret: vt vici-
sim declararet Dio an hæc sibi satisfaciant
nécne: & nunquid aliud quidpiam præter
ista flagitet. Idque aiebam quamprimùm
esse agendum: nec verò interea in rebus
Dionis noui quicquam tentandum. Hæc
dicta, hæc planè, vt nunc dixi, pactis con-
uentis inter nos rata. Post hæc autem, quũ
iam naues abiissent, neque vlla mihi am-
plius foret nauigandi facultas, Dionysius,
quasi quidpiam sibi in memoriam reuo-
caret quod primùm excidisset, ait, Dimi-
diam facultatum Dionis parté Dioni qui-
dem ipsi, alteram tamen ipsius filio esse at-
tribuendam: idcirco se eam vænundatu-
rum dixit. qua vænũdata, pecuniarum in-
quit partem dimidiam mihi se traditurum
Dioni apportandam: alteram, ipsius filio
esse relinquendã. hoc enim ius & æquum
postulare maximè. Ego hoc nouo sermo-
ne perculsus, ridiculum existimaui me ea
de re amplius loqui. dixi tamen, consenta-
neum esse, nos expectare Dionis respon-
sum, atque rursus hæc ipsa ad illum perscri-
bere. Ille tamen postea præfracta quadam
& impotenti audacia, vniuersas illius fa-
cultates, quanto libuit & pretio & pacto,
& quibus placuit, distraxit. & de his tamen
ad me merum planè silentium: neque e-
go posthac de Dionis rebus vllo modo sũ
cum alloquutus. me enim nihil profuturũ
perspiciebã. Hactenus autẽ & philosophiæ
& amicis auxilium tuli. Post hæc autem
ego & Dionysius ita viuebamus, vt ego

quidem ſemper extrà ſpectarem, tanquam auis quæ alicunde auolare cupit: ille verò quo pacto me exterreret atque auocaret, omni ope machinaretur, de Dionis rebus nihil tamen reſtituendo. in cæteris verò rebus amici eſſe per vniuerſã Siciliã profitebamur. Eo autem tempore veteranis militibus Dionyſius ſtipẽdia minuere conatus eſt, præter patris conſuetudinem. irati verò milites in vnum conuenerunt, & ſe id permiſſuros negabant. Itaque ille, clauſis Arcis portis, ſe vim adhibiturum minabatur. at illi repentè ad mœnia conuolãt, barbarico quodam & belliço edito clamore. Quo metu conſternatus Dionyſius, omnia eis condonauit & plura etiam iis peltaſtis qui tunc aderãt. Fama percrebuit, quæ iſtius motus cauſam in Heraclidem referebat. quod ille ſentiens, clàm ſe dedit in pedes & diſparuit. illum enim inueſtigabat Dionyſius, dubitabundus vbínam eſſet gentium. Qua de cauſa Theodotem ad ſe in hortum accerſit. ego etiam tunc fortè in horto eram inambulãs. Cætera quidem quæ inter ipſos remotis arbitris acta ſunt, ignoro (neque enim illos colloquẽtes audiebã) ſed quæ præſente me Theodotes dixit Dionyſio & noui & memini. *Dionyſio huic* (inquit) *ſuadeo, mi Plato, ſi Heraclidem huc adducere potero, illum criminibus ſibi modò impoſitis reſpõſurum: at ſi nolit eum Dionyſius in poſterum in Sicilia permanere, ſaltem hoc ei permittat, vt vxore liberíſq; aſſumptis in Peloponneſum traiiciat: ea lege vt ibi pacatè habitet, neq; in Dionyſium moliatur quicquam, ſuiſque ita rebus vtatur fruatur. Hac ego fiducia Heraclidem vocaui, atque iterum vocabo. ſiue igitur ille ex prima literarum ſignificatione, ſiue ex ſecunda huc venerit, Dionyſiũ oro obteſtórque ne qua Heraclidi fiat iniuria, ſiue ille rure commoretur, ſiue ad vrbem accedat. tantùm verò, ſi ita videbitur, Siciliæ fines excedat. Iſtáne* (inquit) *concedis Dionyſi? Concedo* (inquit) *imò ne ſi in ædibus quidem tuis conſpiciatur, vti ne ei id fraudi ſit.* Sequẽti verò die prima luce Eurybius & Theodotes ad me mirum in modum conſternati accedunt magna feſtinatione. Et Theodotes, *Aderas* (inquit) *heri, Plato, iis quæ Dionyſius de Heraclide mecum & tecum conuenit? Aderam* (inquam) *At nunc* (inquit) *conuolant peltaſtæ, Heraclidem inueſtigabundi. at ne ille propè adſit periculum eſt. feſtinanter igitur tu ad Diony-*

A βλέπων ἔξω, καθάπερ ὄρνις ποθῶν ποθὲν ἀναπτῆναι· ὁ δέ, ἀφαμηχανώμενος τίνα τρόπον ἀνασοβήσοι με, μηδὲν ἀποδοὺς τῶν Διώνος. ὅμως δὲ ἔφαμεν ἑταῖρός γε εἶ πρὸς πάσαν Σικελίαν. τῶν δὴ μισθοφόρων τοὺς πρεσβυτέρους Διονύσιος ἐπεχείρησεν ὀλιγομισθοτέρους ποιεῖν, πρᾶγμα τὸ πάτριον ἔθη. συμφθέντες δὲ οἱ στρατιῶται ξυνελέγησάν ἀλλήλοι, καὶ οὐκ ἔφασαν ὑπερίδειν. ὁ δὲ ἐπεχείρει βιάζεσθαι, κλείσας τὰς τῆς ἀκροπόλεως πύλας. οἱ δ' ἐφέροντο βοῇ ὡς B τὰ τείχη, παιῶνα ἅμα ἀναβοήσαντες βάρβαρον καὶ πολεμικήν. ὃ δὴ πεισθεὶς ὁ Διονύσιος ἠρώμησε, πᾶσιν ἐπεχώρησε καὶ ἔτι πλείω τοῖς τότε συλλεχθεῖσι τῶν πελταστῶν. λόγος δή τις ταχὺ διῆλθεν ὡς Ἡρακλείδης αἴτιος εἴη γεγονὼς πρώτων τούτων. ὃν ἀκούσας, ὁμοῦ Ἡρακλείδης ἐκποδῶν αὐτὸν ἔχειν ἀφανῆ· Διονύσιος δὲ ἐζήτει λαβεῖν. ἀπορῶν δέ, Θεοδότῃ μεταπεμψάμενος εἰς C Ⓦ κῆπον· ἔτυχον δ' ἐν τῷ κήπῳ καὶ ἐγὼ τότε περιπατῶν. τὰ μὲν οὖν ἄλλα οὔτ' οἶδα, οὔτ' ἤκουον ἀφ' ὧν ἐλεγόμην. ἃ δὲ ἐναντίον εἶπε Θεοδότης ἐμοῦ παρόντος Διονύσιον, οἶδά τε καὶ μέμνημαι. Πλάτων γάρ (ἔφη) Διονύσιον ἐγὼ πείθω τουτονί, ἐάν ἐγὼ κελεύσω δοῦναι Ἡρακλείδῃ κομίσαι δυνατὸς, εἰς λόγους ἡμῖν περὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀφ' ὧν νῦν γεγόνοτων· ἢν μὲν δόξῃ δεῖν αὐτὸν οἰκεῖν ἐν Σικελίᾳ, τόν τε υἱὸν λαβόντα καὶ τὴν γυναῖκα ἀφικέσθαι εἰς Πελοπόννησον ἀποπλέοντα, οἰκεῖν τε, βλάπτοντα μηδὲν Διονύσιον ἐκ φ, καρπούμενον δὲ τὰ ἑαυτῶ. μετεπεμψάμην μὲν οὖν καὶ παρ' ἐκείνου, μεταπέμψομαι δὲ καὶ νῦν. αὖτ' οὖν ἀπὸ τῆς παρ' ἐκείνου μεταπομπῆς αὖ τε καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ἐπανακούσῃ μοι. Διονύσιον δὲ ἀξιῶ καὶ δέομαι, αὖ τις ἐντυγχάνῃ Ἡρακλείδῃ ἐάν τ' ἐν ἀγρῷ ἐάν τ' ἐνταῦθα, μηδὲν ἄλλο αὐτῷ φλαῦρον γίγνεσθαι, μεταξὺ δ' ἐκ τῆς χώρας, E ἕως ἂν ἄλλό τι Διονυσίῳ δόξῃ. Ταῦτα (ἔφη) συγχωρεῖς; λέγων πρὸς τὸν Διονύσιον. Συγχωρῶ· μετ' αὖ πρὸς τῇ σῇ (ἔφη) φανῇ οἰκίᾳ, πείσεσθαι φλαῦρον μηδὲν παρὰ σοῦ νῦν εἰρημένα. τῇ δὲ μετὰ ταύτην τὴν ἡμέραν δείλης Εὐρύβιος καὶ Θεοδότης παρεσκευάσμαι ἀσμενῆ πεπονθόσι θαυμαστῶς. καὶ ὁ Θεοδότης λέγει, Πλάτων (ἔφη) παρῆσθα χθὲς οἷς πρὸς Ἡρακλείδου Διονύσιος ὡμολόγει πρὸς ἐμέ καί σε; Πῶς δὲ οὔκ; ἔφην. Νῦν τοίνυν (ἦ δ' ὅς) πρεσβεύουσι πελταστάς, λαβεῖν Ἡρακλείδην ζητοῦντες. ὁ δὲ εἶναί πῃ ταύτῃ κινδυνεύει. ἀλλ' ἡμῖν (ἔφη) σῶμα-

χολοῦσθαι τοῖς Διονύσιον ἀπάσῃ μηχανῇ. ἀ
ᾠχόμεθα οὖν, καὶ εἰσήλθομεν παρ' αὐτόν· ἡ δὲ τῶν μὲν ἑκάτερα σιγῇ δακρύοντε· ἐγὼ δ' εἶπον, Οἵδε περὶ φόβῳ μήτι σὺ τοῦδε τὰ χθὲς ὁμολογημένα ποιήσῃς τοῖς Ἡρακλείδην νεώτερον. δοκεῖ γάρ μοι ταύτῃ πη γεγονέναι φανερὸς ἐπιτετραμμένος. ὁ δὲ, ἀκούσας αἰεφλέχθη τε, καὶ πρωτοδαπά χρώματα ἔσχεν, οἷα ἂν θυμούμενος ἀφείη. τοιοῦτον δὴ αὐτῷ ὁ Θεοδότης, λαβόμενος τῆς χειρὸς, ἐδάκρυσέ τε καὶ ἱκέτευε μηδὲν τοιοῦτον ποιεῖν. β
ὑπολαβὼν δὴ ἐγὼ, τοῦδε μυθούμενος, Θάρρει Θεοδότα, ἔφην. οὐ γὰρ τολμήσει Διονύσιος τοῦδε τὰ χθὲς ὁμολογημένα ἄλλα ποιεῖν. καὶ ὃς, ἐμβλέψας μοι καὶ μάλα τυραννικῶς, Σοὶ (ἔφη) ἐγὼ οὔτέ τι σμικρὸν οὔτε μέγα ὡμολόγησα. Νὴ τοὺς θεοὺς (ἦν δ' ἐγὼ) σύ γε ταῦτα ἃ σοὶ νῦν εἴρηται δεῖται μὴ ποιεῖν. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐκπορευόμενος ᾠχόμην ἔξω. ὃ μὲν ταῦτα ὁ μὲν ἐκωκύει τὸν Ἡρακλείδην· Θεοδότης δὲ ἀγγέλους πέμπων γ
Ἡρακλείδῃ, φεύγειν διεκελεύετο. ὁ δὲ, ἐκπέμψας Τισίαν καὶ πελταστάς, διώκειν ἐκέλευε. φθάνει δὲ, ὡς ἐλέγετο, Ἡρακλείδης εἰς τὴν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν ἐκφυγὼν ἡμέρας σμικρῷ τινι μέρει. ὃ δὴ μετὰ τοῦτο ἡ πάλαι βεβουλὴ Διονυσίῳ τὰ μὲν ἀποδοθῆναι τὰ Δίωνος χρήματα, ἔδοξεν ἔμφρονα λόγον ἔχειν ἂν πρός με πιθανόν. καὶ πρῶτον μὲν ἐκ τῆς ἀκροπόλεως ἐκπέμπει με, δύο ἢ πρὸς ἑσπέραν· ὡς δ' ἐγὼ ἀῴχετο ἐν τῷ κήπῳ ἐν ᾧ κατῴκουν ἐγὼ, δέοι θῦσαι θυσίαν τινὰ δεχήμερον. ἔξω δή με παρ' Ἀρχεδήμου πρέσβεα ἧκε ἥξοντα χρόνον τοῦτον μείναντα. ὄντος δ' ἐμοῦ ἐκεῖ, Θεοδότης μεταπεμψάμενός με, πολλὰ περὶ τῶν τότε πραχθέντων ἠγανάκτει καὶ ἐμέμφετο Διονυσίῳ. ὁ δὲ ἀκούσας ὅτι τοῦδε Θεοδότου εἴην εἰσεληλυθώς, φράσαι αὖ ταύτῃ ἄλλην τῆς πρὸς ἐμὲ διαφορᾶς ποιούμενος, ἀδελφὴν τῆς πρόσθεν, πέμψας τινὰ ἠρώτα με εἰ ξυγγιγνοίμην ὄντως μεταπεμψαμένου μὲ Θεοδότου. κἀγὼ, πρωτάπασιν, ἔφην. ὁ δ', Ἐκέλευε τοίνυν (ἔφη) σοὶ φράζειν ὅτι καλῶς οὐδαμῇ ποιεῖς, Δίωνα καὶ τοὺς Δίωνος φίλους αἰεὶ πρείονος αὐτοῦ ποιούμενος. ταῦτ' ἐρρήθη, καὶ οὐκέτι μετεπέμψατό με εἰς τὴν οἴκησιν πάλιν· ὡς ἤδη σαφὴς Θεοδότου μὲν ὄντος μου καὶ Ἡρακλείδου φίλου, καὶ τοῦδε ἐχθροῦ· καὶ ἀκέτ' ἄλυσιν ᾤετό με, ὅτι Δίωνι τὰ χρήματα ἔρρει πρωτελῶς. ᾠκουν δὴ ἐκτὸς ἔξω τῆς ἀκρο-

sium nobiſcum accedito. Iuimus ergo, & ad ipſum ingreſſi ſumus: illi verò ſilentes aſtabant lacrymabundi. Tum ego, *Hi* (inquam) *Dionyſi, verentur ne quid noui aduerſus Heraclidem agas, præter ea quæ diſertè heri pollicitus es. nã ille his pacti confiſus in hæc loca venit, & à quibuſdam conſpectus fuit.* Dionyſius his auditis in iram exarſit, in varios colores variè commutatus, ſicuti ſolet quum irascitur. Theodotes verò ad illius pedes procidens, manu eius apprehenſa, ne quid huiuſmodi ageret multis cum lacrymis deprecabatur. Tũc ego ſermonẽ excipiẽs eius conſolandi cauſa, *Bono* (inquam) *animo eſto Theodotes. non enim audebit Dionyſius facere quicquã præter heſternam promiſſionem.* At ille me tyrannico vultu intuitus, *Tibi* (inquit) *promiſi nihil ſiue magnum ſiue paruum. Imò,* (inquam) *per deos promiſiſti, non te hæc ipſa facturum quæ nunc ne facias hic deprecatur.* Atque hæc loquutus egredior. Poſt hæc Dionyſius venabundus inueſtigabat Heraclidẽ, cui hæc Theodotes per nuntios ſignificans, illum ad fugam hortatur. ille verò miſſo Tiſia cum peltaſtarum manu fugientem iuſſit perſequi. ſed Heraclides, vt dicebatur, eos paruo quodam diei ſpatio anteuertit, & in Carthaginenſium ditionem tandem ſe recepit. Deinceps verò compoſitum illud inſidioſúmque Dionyſii conſilium de Dionis facultatibus minimè reſtituendis, ſpecioſum probabilémq; prætextũ videtur habere ex iis inimicitiis quas ex mea illa libertate aduerſus me cõcepit. Ac primùm quidem ex arce me amãdat, captata occaſione quòd oporteret mulieres decem dierum ſacrum facere in hortis in quibus habitabam. me igitur per eos dies extra arcem apud Archedemum manere iuſſit. Interea Theodotes me ad ſe vocans, de his rebus quæ tunc acciderant, multum de Dionyſio conqueritur. Dionyſius autem quum audiiſſet me ad Theodotis domum veniſſe, hanc quoque odii priori germanam affinémq; occaſionem nactus, miſit me qui percontaretur nunquid à Theodote accerſitus aliquando veniſſem. Ego me affuiſſe reſpondi. Tunc ille. *Iuſſit ergo* (inquit) *Dionyſius me tibi edicere non rectè te facere, qui Dionem & Dionis amicos pluris quàm ipſum facias.* Hæc dixit, neque vnquam poſthac me in ſuas ædes vocauit, quaſi Theodotis & Heraclidis manifeſtè amicum, ſibi verò inimicum: & idcirco infenſum quòd Dionis facultates omnino eſſent ab eo profligatæ. Habitabam deinde extra arcem

inter mercenarios milites. adeũtes verò me quidam Athenienſes ciues, clientes etiam nonnulli, ſignificãt inter milites quaſdam calumnias de me diſſeminari: & nonnullos quoque mihi minabundos dixiſſe, ſe, ſi me comperiiſſent, interfecturos. Hanc igitur periculi euitandi rationem expedio: mitto ad Archytam alióſque amicos Tarentum, qui in quo ſtatu eſſem, ſignificarent. Illi occaſionem quandam comméti per ſpeciem obeũdæ legationis, Lamiſcum ex ipſis vnum cum naui triacontoro mittunt: qui ad Dionyſium accedens ei ſignificat, certum mihi conſtare diſcedẽdi conſilium: cúmque rogat ne meum diſceſſum impediret. Ille aſſenſit, méque dato viatico remittit. Dionis verò pecunias neque ego petii, neque quiſquam dedit. Poſt hęc quum in Peloponneſum veniſſem, in ludis Olympicis Dionem comperi, qui eò ſpectandi cauſa venerat, éique omnia, prout contigerant, commemoro. Ille verò louem teſtatus, ſtatim mihi meíſque propinquis & amicis edixit, ſe vt pœnas à Dionyſio exigeret, nihil reliqui facturum: ad id verò ſe maximè impelli, quòd me hoſpitẽ ſuum Dionyſius decepiſſet (ſic enim ille & dixit & ſenſit) & ſe iniuſtè patria expuliſſet. His ego auditis, fui illi autor vt, ſi hæc ita decreuiſſet, alios amicos ad idem cõſilium auxilióque hortaretur. me autem, quoniã & ſua & aliorum opera quaſi violenta impuliſſet in Dionyſii familiaritatem, communis & victus & tecti ſocium eorundémque ſacrorum participem, putaret quaſi medium quendam atque interpretem: *præſertim verò quum iamdiu complures* (inquam) *me tecum illi & tyrannidi inſidiari criminentur: ipſe tamen me ſit reueritus, nec, vt poterat, interfecerit. & quũ me ætas etiã impediat vt ad bellicas adminiſtrationes cuiquam auxiliũ compertem: & magis ſit conſentaneum vt me quaſi mediũ interponam, vt, ſiquando opus fuerit pacificatore, qui diſſidentes animos ad mutuam amicitiam reuocare poſſit, meam operam fidémq; his in rebus experiri poſſitis. quãdiu autem de malis mutuò inferẽdis cogitabitis, alios adiutores & miniſtros aduocate.* Hæc dixi, peroſus eam perfidiam quam præter ſpem meo periculo & incõmodo fueram expertus in Sicilia. [a] Quòd autem meis illi monitis minimè obtemperarũt, omniũ calamitatum quibus hodie inuoluuntur ipſi ſibi cauſæ extiterunt. quòd ſi Dionyſius res Dionis vel reſtituiſſet, vel cum illo potius planè reconciliatus eſſet, nihil ſanè, quantum de rebus humanis iudicari poteſt, ei accidiſſet aduerſi. nam Dionis ego & voluntatem & potentiã facilè continuiſſem. at nunc quum alii in alios impetũ fecerint, calamitatũ examina ipſi importarunt, quibus omnia repleuerunt. Dio certè ea erat prædi-

πόλεως ὂν τοῖς μιαθοφόροις. πεισθέντες δέ μοι ἄλλοι τε καὶ ὧν ὑπηρεσιῶν ὄντες Ἀθηνήθεν ἐμοὶ πολῖται, ἀπήγγελλον ὅτι διαβεβλημένος εἴην ὑπὸ τῶν περὶ αὐτόν· καί μοι τινὲς ἀπειλοῖεν, εἴπου λήψοιντό με, διαφθερεῖν. μηχανᾶσθαι δὴ τινὰ τοιάνδε σωτηρίαν· πέμπει παρ' Ἀρχύτην καὶ τοὺς ἄλλους φίλους εἰς Τάραντα, φεύζων ὃν οἷς ὢν τυγχάνω. οἱ δέ, πρεσβείας πρεσβεύσοντες παρὰ τῆς πόλεως, πέμπουσι τριακόντορόν τε καὶ Λαμίσκην αὐτῶν ἕνα· ὃς ἐλθὼν ἐδεῖτο Διονυσίου περὶ ἐμοῦ, λέγων ὅτι βουλοίμην ἀπιέναι, καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν. ὁ δὲ ξυνωμολόγησε καὶ ἀπέπεμψεν, ἐφόδια δούς. τῶν Δίωνος δὲ χρημάτων οὔτ' ἐγώ τι ἀπῄτουν, οὔτε τις ἀπέδωκεν. ἐλθὼν δὲ εἰς Πελοπόννησον, εἰς Ὀλυμπίαν Δίωνα καταλαβὼν θεωροῦντα, ἤγγελον τὰ γεγονότα. ὁ δέ, μὰ Δία ὀπιμάρτυρόμενος, οὗτος παρήγγελλεν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς οἰκείοις καὶ φίλοις τιμωρεῖσθαι Διονύσιον· "ἡμᾶς μὲν ξενοπατίας χάριν (οὕτω γὰρ ἔλεγέ τε καὶ ᾤετο) αὐτὸς δὴ σχολῆς ἀδίκου καὶ φυγῆς. ἀκούσας δὴ ἐγώ, τοὺς μὲν φίλους παρεκάλουν ἐκέλευον, εἰ βούλοιντο· ἐμὲ δὲ εἶπον ὅτι σὺ μὲν τῶν ἄλλων βίᾳ τινὰ τρόπον σύσπονδον καὶ στυγητὸν & κοινωνὸν ἱερῶν Διονυσίῳ ἐποίησας, ὃς ἴσως ἡγεῖτο διαβαλλόντων πολλῶν ὑπὲρ βουλεύειν ἐμὲ μετ' σοῦ ἐαυτῷ καὶ τῇ τυραννίδι· καὶ ὅμως οὐκ ἀπέκτεινεν, ἠδέσθη δέ. ὅτ' οὖν ἡλικίαν ἔχω συμπολεμεῖν ἐπὶ τρεῖς ὑπάτους· κοινός τε ὑμῖν εἰμί, αἴ ποτέ τι περὶ ἀλλήλους δεηθέντες φιλίας ἀγαθόν τι ποιεῖν βουληθῆτε· καὶ δὲ ἕως ἂν ὑπομνῆτε, ἄλλους παρακαλεῖτε. ταῦτα εἶπον, μεμισηκὼς τὸν περὶ Σικελίαν πλάνον καὶ ἀτυχίαν. ἀπειθοῦντες δὲ καὶ πειθόμενοι ταῖς ὑπ' ἐμοῦ παρακλέσεσι, πάντων τῶν νῦν γεγενότων κακῶν αὐτοὶ αἴτιοι ἐγένοντο αὑτοῖς· ὧν, εἰ Διονύσιος ἀπέδωκε τὰ χρήματα Δίωνι, ἢ καὶ πολυτάπασι κατελάβη, οὐκ ἂν ποτε ἐγένετο οὐδέν, ὅσα γε δὴ τὸν θεόπεμπτα. Δίωνα γὰρ ἐγὼ καὶ τὰς βουλεύσεις καὶ τὰς δυνάμεις κατεῖχον ἂν ῥᾳδίως. νῦν δὲ ὁρμήσαντες ἐπ' ἀλλήλους, κακῶν πάντα ἐμπεπλήκασι. καίτοι τόν γε αὐτὸν

Pro ἡμῶν legitur etiam ὑμᾶς, & αὐτὸν pro αὐτῶν.

a Quoniam in ipſo quaſi victoriæ limine interfectus fuerat Dio, poterat aduerſus eum afferri periculoſum præiudiciũ. huic idcirco dubitationi remedium opponit Plato, & docet, Bonorum virorum (qualis erat Dio) caſus omnes, quicunque tandem ſint, non poſſe non felicitſſimos exiſtere, imò in ipſa morte verè eſſe victores.

Δίων εἴγε βούλησιν ἐῶσαν ἂν ἐγὼ φαίην δεῖν A
ἐμὲ καὶ ἄλλον, ὅστις μέτριος, τοῦτό τε τῆς αὐ-
τῆ δυνάμεως καὶ φίλων καὶ τοῦ πόλεως τὸ
αὐτῆ ξυμφέροντ' ἂν, εὐεργετῶν ἐν δυνάμει
καὶ ἀμφοῖν ἡγεῖσθαι τὰ μέγιστα ἐν ταῖς με-
γίσταις. ἐπὶ ὃ δ' ἂν τις πλούσιον ἑαυτὸν ποιή-
σῃ, καὶ ἑταίρους καὶ πόλιν ὑπερβαλόμενος· καὶ
ξυνωμότας συναγαγών, πένης ὤν, καὶ ἑαυτῆ
μὴ κρατῶν, ἵνα τοῦ δειλίας τῆς τοῖς τοῦ ἡ-
δονὰς ἠπηρμένος· εἶτα τοὺς τοῦ οὐσίας κεκτη-
μένους ἀποκτείνας, ἐχθροὺς καλῶν τούτους, B
διαφορῆ τὰ τούτων χρήματα, καὶ τοῖς συν-
εργοῖς τε καὶ ἑταίροις τοῦδε χαρίζηται ὅπως
μηδεὶς αὐτῷ ἐγκαλῇ, πένης φάσκων εἶ. τοι-
τὸν δὲ καὶ τὴν πόλιν ἂν οὕτω τις εὐεργετῶν,
χρήματα ἵνα αὐτῆς, τοῖς πολλοῖς τὰ τῶν ὀ-
λίγων ἵνα τοῦ ψηφισμάτων διανέμων· ἢ με-
γάλης τοιαύτης πόλεως, καὶ πολλῶν ἀρ-
χούσης ἐλαττόνων, τῇ ἑαυτῆ πόλει τὰ τῶν σμι-
κροτέρων χρήματα διανέμῃ μὴ χύδην δίκην.
οὕτω μὲν δὴ οὔτε Δίων οὔτε ἄλλος ποτὲ οὐ- C
δεὶς ὅτι δυνάμιν ἑκὼν εἴσιν ἀλιτηριώδη ἑ-
αυτῷ τε καὶ ἄλλοις εἰς τὸν αἰεὶ χρόνον· ὅτι πο-
λιτείαν ἣ καὶ νόμων καταστάσιν τῶν δικαιο-
τάτων τε καὶ ἀρίστων, ὅτι δι' ὀλιγίστων θανά-
των καὶ φυγῶν γιγνομένην. ἃ δὴ Δίωνι νεω
τερίσαντι, τοιαῦτα ὁ παθὼν ἀνόσια τῆ
δράσαντι τοιαῦτα, διὰ λαβοῦσθαι δὲ πα-
θεῖν, ὅμοια ἔπεσεν, ἐπ' ἄκρον ἐλθὼν τῆ πει-
ρᾶσθαι τῶν ἐχθρῶν θαυμαστὸν παθών τι
δεινόν. ὅσιος γὰρ ἀνὴρ ὅσιον πάσχει, σώ- D
φρων τε καὶ ἔμφρων, τὸ μὲν ὅλον οὐκ ἂν πο-
τε ἀμαυθείη τῆς ψυχῆς τῶν τοιούτων πά-
σχει· κυβερνήτου δὲ ἀγαθοῦ πάθος ἂν ἴσως οὐ
θαυμαστὸν εἰ πάθοι· ὃν χειμὼν μὲν ἐσόμενος
οὐκ ἂν πάνυ λάθοι, χειμώνων δὲ ἐξαίσιον καὶ
ἀπροσδόκητον μέγεθος λάθοιτ' ἄν, καὶ λα-
θὼν καταλύσειε βίᾳ. ταυτὸν δὴ καὶ Δίωνα
ἔσφηλε δι' ὀλιγίστων. κακοὶ μὲν γὰρ ὄντες αὐ-
τὸν σφόδρα οὐκ ἔλαθον οἱ σφήλαντες· ὅσον
δὲ ὕψος ἀμαθίας εἶχον, καὶ τῆς ἄλλης μοχθη- E
ρίας τε καὶ λαμπρότητος, ἔλαθον. ᾧ δὴ σφα-
λεὶς κεῖται, Σικελίαν πένθει πολλῶν
μυρίων. τὰ δὴ μὴ τοῦ νεῶ ῥηθέντα ἀ ξυμβε-

Scribendum fortasse μετρίως, quod pertineat ad ξύμφορον.

Male videtur legi ἐν pro ἔτι.

tus voluntate qua & ego & quicunque cũ virtute vitam cupit instituere, præditus esse debeat. Nimirum permultum interest vt quis de sua potentia & de amicorum patriæque incolumitate hactenus cogitet vt maximos honores consequutus, sua illa potentia & autoritate bene merendo de ciuibus suis rectè vtatur. Is enim qui huiusmodi fuerit animo, nõ in eo elaborabit vt magnas diuitias cumulet, structis aduersus patriæ libertatẽ insidiis, factáque ad fœda illorũ scelerum ministeria cõiuratione, quum vesaniæ illius facibus inflammatus, & se pauperẽ maximè & ignauũ, suarúmque cupiditatum seruum maximè testetur. neque verò in homines locupletes irruet, eósq; mactabit, prætexẽs videlicet illos esse reipublicæ hostes: tum verò & ipsorum fortunas, tanquam opima spolia, variè distrahet: suarúmque cupiditatum ministris & sociis edicet ne quis paupertatis opprobrium ei posthac opponat. His scilicet egregiis beneficiis si ciuitatem aliquis afficiat, ab ea colatur, & pro libidine leges & decreta figens atque refigens, alienas facultates multitudini distribuat: vel magnæ ciuitatis præfectus, cuius ciuitatis imperio multæ minores subiiciantur, suæ ciuitati minorum copias & bona maiori iniustè attribuat. Hoc enim pacto neque Dio neque alius quisquã sponte sua ad potentiam progreditur, & sibi & posteris pernicioſam perpetuò futuram. prudens verò in eam rem maximè incumbit, vt ciuitatẽ æquissimis sanctissimísque legibus muniat atq; firmet: non verò inanem quandam potẽtiã per res leuissimas & infirmissimas, necis videlicet & exilii mulctam, ciuitati comparabit. Ad quam sententiam quum animum suum obfirmasset Dio, & in ea re vnicè versaretur, extrema omnia perferre priùs maluit quàm vt res impias & profanas patraret. quum verò sibi vellet cauere ne talia pateretur, nihilominus tamen grauiter impegit, quum iam eò peruenisset vt fastigium quoddam aduersus hostes suos victoriæ attigisset. Neque tamen mirum id cuiquam videri debet quod Dioni tandem euenit. viri enim pii, temperãtis, prudentis animus in huiusmodi fortunæ casibus quos profligatorum hominum artibus & scelere senserint, nunquam fallitur. Neque verò mirãdum est si idem ipsi quod probo gubernatori euenire solet, euenerit: quem futura tẽpestas haud multũ latet, sed inusitata quædam ac proinde minimè prouisa tempestatum magnitudo latere potest, eóque impotẽtiore vi nauẽ deinsperato immergere. Hactenus fors Dionẽ aliquantulũ fefellisse videtur, eúmque inexpectato quoda modo deturbasse. nõ enim ignorabat, eos qui ipsum mactarũt, improbos esse: sed tantæ inciuiæ, improbitatis, vesanæ ingluuiei magnitudinẽ in illis inesse ignorabat. qua quidẽ in re deceptº occubuit, Siciliámq; incredibili quodã mœrore inuoluit. Quænã igitur mea sit de præsenti

veſtro ſtatu ſententia, & quódnam meum conſilium, quo veſtris rebus caueri poſſit, hactenus ferè expoſui. Quę verò copioſius de ſecunda mea in Siciliam profectione dixi, idcirco mihi neceſſariò explicanda exiſtimaui, ne importuni infeliciſque ſucceſſus inuidia in meam illam reuerſionẽ, quaſi temerè & nulla iuſta de cauſa ſuſceptã, deriuaretur. quòd ſi inſtituti mei ratio apud quendam cõſtiterit, iuſtáq; videantur extitiſſe occaſiones cur ita à me fieret, cõmodè nimirũ & cumulatè hæc à nobis in preſentia fuerint explicata.

PLATO DIONIS PROPINQVIS ET FAMILIARIBVS S.P.D.

vel Bene agere. Octaua.

Eiuſdem eſt cum ſuperiore argumẽti. ad optimũ enim reipub. ſtatum Syracuſanos hortatur: & quod in ſeptima generatim dixerat, nũc ſingulatim explicat. Videtur autem nouis Dionis amicorum literis reſpondere, magis peculiare conſilium expoſcentium. Summa eſt, Communes leges à Syracuſanis eſſe cõſtituẽdas: reges tres, Hipparinos duos, & Dionyſium, Dionyſii filium, creãdos, vt cõmuni quaſi remedio omnium animi emolliantur. Quibus autẽ legibus illi ſint continendi, docet, infinitã poteſtatem nullis legibus circumſcriptã, & imperanti & parentibus noxiam eſſe affirmans: ac proinde plane eſſe neceſſariũ, leges communes poni, quæ omnium peræquè vtilitati prouideant, & quæ ſummã quoque in omnes obtineant autoritatem. Quarum quoque legum vim vtilitatemque luculenter explicat.

QVIBVS maximè inſtitutis quáve viuẽdi ratione res veſtræ proſperum ſtatum ſint conſequuturæ, conabor vobis, quantum viribus eniti potero, explicare. Spero autem non vobis ſolùm quæ vobis conducant conſulturum (quanquã & vobis maximè) ſed omnibus etiam Syracuſanis ſecundo loco: tertio autem, inimicis etiam veſtris & hoſtibus, præterquã ſiquis impio quodam & nefario ſcelere omnino ſe obſtrinxerit. hæc enim inſanabilia, neque abluere aut expiare hæc quiſquam vnquam queat. Quæ igitur nunc dicam, quæſo attẽdite. Profligata penè per vniuerſam Siciliam tyrannide, omne cõſilium & certamen in eo verſatur, vt nimirum alii affectent imperium inſtaurare, alii contrà omnem tyrannici illius imperii memoriam extinctam velint. Conſilium verò de huiuſmodi rebus rectum vbique videri ſolet, ſi res ita conſtituantur vt hoſtes quamplurimis malis afficiantur, amici verò quamplurimis bonis. Atqui id haudquaquã facile eſt, vt qui alios multis afficiũt incommodis, ipſi quoque non multa ab illis viciſſim patiantur. neque verò huius rei argumenta longius ſunt inueſtiganda, ſed ea tantùm in memoriam reuocanda quæ belli huius ciuilis tempore in Sicilia contigerunt: dum alii quidem inferre, alii verò depellere iniuriam conarentur. quarum rerum ita periti eſtis vt in illis recenſendis idonei aliorum magiſtri vbique eſſe poſſitis: ac proinde in hac re explicanda, vt plana & facili, nullo modo ſit immorandum. Ea autem quæ vniuerſẽ omnibus & inimicis & amicis vtilia ſint, vel certè quamminimùm noceant, hæc nec facilè perſpici, neque vbi ea perſpexeris, facilè expediri poſſunt. Hæc igitur conſultatio atque hæc remedii inueſtigatio voto perſimilis eſſe videtur. idcirco à nobis tanquam votum omnino ponatur. (omnibus enim & dicendis & cogitandis prin-

λβύω, ᾳδὸν εἴρηται μοι καὶ εἰρήσθω. ὧν δὴ ἕνεκα πρώτιστον ἔνεκα τοῦ εἰς Σικελίαν ἀφῖξιν τὴν δευτέραν, ἀναγκαῖον ἦν) ἔδοξέ μοι ῥηθῆναι δεῖν ἀφ' οὗ τὴν ἀπόνοιαν καὶ ἀλογίαν τῶν ἡγεμόνων. εἰ δ' ἄρα νῦν τὰ νῦν ῥηθέντα εὐλογώτερα ἐφαίνη, καὶ προσφάσεις πρὸς τὰ ἡμέρωμα ἱκανὰς ἔχειν ἔδοξέ τῳ, μετείως ἂν ἡμῖν καὶ ἱκανῶς εἴη τὰ νῦν εἰρημένα.

ΠΛΑΤΩΝ ΤΟΙΣ ΔΙΩΝΟΣ ΟΙΚΕΙΟΙΣ ΤΕ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΟΙΣ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΟΓΔΟΗ.

ΑΝ δέ γε νοηθέντες μάλιστα εὖ πράττοιτε, ὄντως πειράσομαι ταῦθ' ὑμῖν ἅ δύναμαι διεξελθεῖν. ἐλπίζω δὲ οὐχ ὑμῖν μόνοις ξυμβουλεύσειν τὰ συμφέροντα· μάλιστά γε μὲν ὑμῖν, καὶ δευτέροις, πᾶσι τοῖς ἐν Συρακούσαις· τρίτοις δέ, ὑμῖν καὶ τοῖς ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις, πλὴν εἴ τις αὐτῶν ἀνοσιουργὸς γέγονε. ταῦτα γὰρ ἀνίατα, οὐδὲ ἂν ποτέ τις αὐτὰ ἐκνίψειε. νοήσατε γὰρ ἃ λέγω νῦν. ἔοικε γὰρ ἡμῖν, τὴν Σικελίαν πᾶσαν λελυμῆσθαι τῆς τυραννίδος, πᾶσα μάχη περὶ αὐτῶν τούτων· τὸν μὲν, βλαπτόντων ἀναλαβεῖν πάλιν τὴν ἀρχήν· τὸν δὲ, τὴν τῆς τυραννίδος ἀποφυγὴν τέλος ἐπιθεῖναι. ξυμβουλὴ δὴ περὶ τῶν τοιούτων ὀρθὴ δοκεῖ ἑκάστοτε τοῖς πολλοῖς εἶναι, ταῦτα ξυμβουλεύειν δεῖν ἀεὶ τοῖς μὲν πολεμίοις ὡς πλεῖστα κακὰ ἐξεργάσεται, τοῖς δὲ φίλοις ὡς πλεῖστα ἀγαθά. ὃ δὴ οὐδαμῶς ῥᾴδιον, πολλὰ κακὰ δρῶντα τοὺς ἄλλους, μὴ οὐ καὶ πάσχειν αὐτὸν πολλὰ ἕτερα. δεῖ δὲ οὐ μακρὰν ἐλθόντας ποι τὰ τοιαῦτα σαφῶς ἰδεῖν· ἀλλ' ὅσα νεῶν γέγονε τῇδε αὖθ' περὶ Σικελίαν, τὸν μὲν, ἐπιχειρούντων δρᾶν, τὸν δὲ, ἀμύνασθαι τοῖς δρῶσι. ἃ καὶ ἄλλοις μυθολογοῦντες ἱκανοὶ γίγνοισθ' ἂν ἑκάστοτε διδάσκαλοι. τούτων μὲν δὴ ᾳδὸν σὺν ἀποδείᾳ. τὸν δὲ ὅσα γέγοιτ' ἂν ἢ πᾶσι συμφέροντα ἐχθροῖς τε καὶ φίλοις, ἢ ὅτι σμικρότατα κακὰ ἀμφοῖν, ταῦτα ὅτε ῥᾴδιον ὁρᾶν, οὔτε ἰδόντα ἐπιτελεῖν. οὐχῇ δὲ τοιοῦτόν ἐστιν ἡ τοιαύτη ξυμβουλή τε καὶ ἐπιχείρησις τοῦ λόγου. ἔγωγε δὴ πρώτιστα μὲν, οὐχὶ πᾶς (ἀπὸ γὰρ θεῶν χρὴ πρώτα ἀρχόμενον,

νον αἰεὶ λέγειν τε καὶ νοεῖν) ὅπως τελὴς ἢ εἴη A
σημαίνουσα ἡμῖν τοιόνδε τινὰ λόγον. νεῦ ὑμῖν
δὲ τοῖς πολεμίοις ἀρχὴν, ἐξ οὗπερ γέγονεν ὁ πό-
λεμος, συγκείσθαι ἀρχὴ μία ἀφ' ἧς τέλος, ἣν πο-
τὲ κατέσχησθε οἱ πατέρες ὑμῶν, εἰς ἀπορίαν
ἐλθόντες τῶν ἁπάντων, τοῦθ' ὅτε κίνδυνος ἐγίνε-
το ἕκαστος Σικελίᾳ τῇ τῶν Ἑλλήνων, ὑπὸ Καρ-
χηδονίων ἀνάγκην ὅλην ἐκβαρβαρωθεῖσθαι
γλυκέως. τότε γὰρ εἵλοντο Διονύσιον μὲν ὡς νέον
δὲ πολεμικὸν ὄντα καὶ τῶν πολέμου ἀρετοῦσας
αὐτῷ παρόντας· σύμβουλον δὲ καὶ πρεσβύτερον B
Ἵππαρῖνον, ὄντα σωτῆρα τῶν Σικελίας, αὐτο-
κράτορας, ὡς φασί, τυράννους ἐπονομάζοντες.
εἴτε δὴ θείᾳ τύχῃ καὶ θεῷ εἴτε τῳ τῶν ἀρχόντων ἀρετῇ, εἴτε καὶ
τὸ ξυναμφότερον, μετὰ τῆς τότε πολιτῶν τῶν σω-
τηρίας αἰτίαν ξυμβαίνει γεγονέναι, ἔστω ταύ-
τῃ ὅπῃ τις ὑπολαμβάνει· σωτηρία γὰρ οὖν
ὅτως σώζεσθαι τοῖς τότε γενομένοις. τοιούτων
οὖν αὐτῶν γεγονότων, δίκαιόν που τοῖς σώσα-
σι πάντας χάριν ἔχειν. εἰ δέ τι τὸν μετέπειτα C
χρόνον ἡ τυραννὶς οὐκ ὀρθῶς τῆς πόλεως
δωρεᾶς κατακέχρηται, τούτων δίκας ταῖς μὲν
ἔχει, ταῖς δὲ ὑπέστω. τίνες οὖν δὴ δίκαι ἀναγ-
καίως ὀρθαὶ γίγνοιντ' ἂν ὑπὲρ τῶν ὑπαρχόντων
ἀδικιῶν; εἰ μὲν ῥᾳδίως ὑμεῖς ἀποφυγεῖν οἷοίτ'
ἦτε ἀδικίας καὶ αἵδε μεγάλων κινδύνων καὶ
πόνων, ἢ κεῖνος ἐλθὼν βιαίως πάλιν τῆς ἀρ-
χῆς, οὐδ' ἂν συμβαλεῖν οἷόντ' εἶ τὰ μέλ
λοντα ῥηθήσεσθαι· νεῦ δ' ἐννοεῖν ὑμᾶς ἀμ-
φοτέροις χρεὼν καὶ ἀναμεμνήσκεσθαι ποσά- D
κις ἐν ἐλπίδι ἑκάτεροι γεγένατε τὸ νῦν οἴε-
σθαι χρῆναι σμικροῦ δεῖν ἅπαντα
"ὃ μὴ πρᾶτα κατὰ νοῦν προπέσειν· καὶ δὴ καὶ
ὅτι ὃ σμικρὸν ἦν, μεγάλων καὶ μυρίων κα-
κῶν αἴτιον ἑκάστοτε ξυμβαίνει γιγνόμενον, καὶ
πέρας οὐδὲν πω τελεῖται, ξυνάπτει δὲ
ἀεὶ παλαιὰ τελευτὴ δοκοῦσα, "ἀρχὴ φυο-
μένη νέα. δοκεῖ δὴ ὑπὸ τῷ κύκλῳ τού-
τῳ κινδυνεύειν καὶ ὁ τυραννικὸν ἅπαν καὶ
ὁ δημοτικὸν γένος· ἥκει δέ, ἐάν περ τῶν εἰκότων E
γίγνηταί τι καὶ ἀπόκρυπτον, κατὰ εἰς ἐρημίαν
τῆς Ἑλληνικῆς φωνῆς Σικελία πᾶσα, Φοι-
νίκων ἢ Ὀπικῶν μεταβαλοῦσα εἴς τινα ξυνα-
γείαν καὶ κράτος. τούτων δὴ χρὴ πάσῃ προ-
θυμίᾳ πάντας τοὺς Ἕλληνας τέμνειν φάρ-
μακον. εἰ μὲν δή τις ὀρθότερον ἀμείνονά τ' ἔχει
ὑπ' ἐμοῦ ῥηθησομένων, συνίσκων εἰς τὸ μέσον,

cipium ſemper à diis ſumendũ eſt) quòd ſi votum ad exitum finémque perducatur, talem nobis rationem declarabit quæ vobis ſimul & hoſtibus ſit profutura. Principio, ex quo tempore bellum in Sicilia geſtũ eſt, vna familia rerum ſummã tenet, quam publicæ quoque adminiſtrationi præfecerunt maiores veſtri in extremis reipubl. tẽporibus, quum & in huiuſmodi diſcrimen res deueniſſet, ne ea Sicilię pars quæ à Græcis incolebatur, à Carthaginẽſibus ſubacta in barbaram vaſtitatem redigeretur. Tũc igitur Dionyſium quidem elegerũt, vt iuuenem & militarem, ad bellicas adminiſtrationes obeundas idoneum: Hipparinũ autem imperii ſocium adiunxerunt, cuius videlicet, vt ætate prouectioris, conſilio res gererentur: atque illis, ad vniuerſæ Siciliæ ſalutem incolumitatémque, ſummam autoritatem atque poteſtatem attribuerunt, & vulgato vocabulo Tyrannos appellauerunt. Quamobrem ſiue quis fortunã quãdam diuinã & deum, ſiue magiſtratuum virtutẽ, ſiue vtrunque vnà cum illius tẽporis ciuibus conſeruatę Sicilię cauſam fuiſſe arbitretur, eſto, ſuo quiſq; fruatur iudicio. Salus igitur reipubl. ita conſtitutæ comparata eſt. itaque conſentaneum erat vt omnes iis haberent gratiam à quibus eſſent conſeruati. Siquid verò tyrannis ciuitatis munere abuſa incõmodi importauit, adſũt quidem illius ſceleris pœnæ, eas expendat. Ecquánam verò pœnæ pro facinorũ merito infligi queant? ſi enim vel vos illorum manus effugere poſſetis, & id quidem abſque magnis periculis & laboribus, vel illi rurſus facilè imperium eſſent recepturi, cóque moderatè vſuri, haud ſanè poſſemus id quod modò dicturi ſumus conſulere: núc verò veſtrũm vtrique cõſiderare & meminiſſe debetis, quoties vtroſque ſpes tenuit conſequendi quod optabatis, ratos nimirũ parum abeſſe quin omnia vobis ex animorum veſtrorũ ſententia ſuccederent. ipſum tamen illud parum magnorum & penè innumerabilium malorum cauſa in dies extitit: neque etiamnum modus eſt illis calamitatibus impoſitus, ſed continuata quadam ſerie veteris mali penè vt videtur affecti extremum, principium eſt noui ſuboleſcentis mali. Hic nimirum circulus, tyrannici omnis imperii & popularis ſtatus exitium eſſe videtur. & quantum ex infelicibus præſagiis fas eſt portendere, vniuerſa Sicilia in Græcæ linguæ obliuionem lapſura videtur, ad Phœnicum ſiue Opicorum poteſtatem dominationémque tralata. Itaque contra hæc impendentia mala omnes Græci remedium diligenter expedire debent. ſiquis igitur rectius opportuniúſve cõſilium eo quod à me exponetur, dederit,

Pro τὸ inuenitur etiam τῷ. quæ lectio magis placet: ut interpungatur poſt εἶ.

Scribendum videtur ἀρχὴ φυομένη νέα, mutatis nominatiuis in datiuos.

Græci nominis ſtudioſus meritò appellabitur. Quænam verò mea ſit his de rebus ſententia, nunc vt potero conabor liberè ex communis æquitatis ratione explicare. Ego igitur arbitri perſonam mihi aſſumens, quemadmodum iampridem aſſueui, vtrique, id eſt, ei qui tyrannidem exercet & ei qui patitur, cõmune cõſilium dabo. Et mea quidem iſthæc oratio omni tyranno conſulet vt & appellationem & rem ipſam refugiat, atque in regnum, ſi fieri poſſit, traducat. Fieri verò poſſe, Lycurgus, vir bonus & ſapiens, demonſtrauit. is enim quum videret conſanguineorũ ſuorum & propinquorum genus è regio dominatu in tyrannidem degeneraſſe apud Argiuos & Meſſenios, atque adeo vtrũque populum & ſeſe & ſuas reſpublicas profligare & perdere, ſuæ & patriæ & ſuo generi timens, remedium his malis adhibuit, Senatus videlicet imperium, & ephororum poteſtatem regio dominatui haud dubiè ſalutarem, vt multa iam ſecula cum laude & gloria ciuitatis illius ſtatus conſeruetur: poſtquam videlicet lex regium merúmque in homines imperium obtinuit: non verò homines legum tyranni extiterunt. Hoc idem conſilium mea dictat ſententia: nimirum vt ii qui tyrannidem affectant, famelicorum & veſanorũ huiuſmodi hominum imaginariam & ementitam felicitatem indefeſſo ſtudio fugiant atque auerſentur: & in regiam autoritatem commutent, & legibus regiis ſeruiãt atque obtemperent, maximos honores à voluntariis hominibus & ipſis legibus haud dubiè reportaturi. Iis verò qui liberum viuendi genus perſequũtur, iugum verò ſeruile, vt malum, fugiũt, etiam atque etiam ſum autor vt caueant ne inſatiabili importunæ libertatis cupiditate in maiorũ ſuorũ morbũ incidant: quo quidem illi laborarunt, quòd immoderato libertatis amore perciti, imperiorum ordine proculcato in vagam cõfuſámque perturbationẽ inciderunt. Qui enim ante Dionyſii & Hipparini tempora rerum ſummam obtinuerunt Siculi, beatè ſibi viuere videbãtur, deliciis indulgentes, & ipſis magiſtratibus pro libidine imperitantes: & decem tribunorum imperiũ ante Dionyſii tempus conſtitutum euerterunt, neminem ex legibus iudicantes: quo nemini ſubeſſent homini iuſtè iudicanti, neque ipſi dominæ legi: ſed omnino eſſent liberi, ab omni maioripoteſtate immunes. Ex eo fonte tyrannides ipſis immanarũt. ſeruitus nanque & libertas infinita nulliſq; cãcellis circumſcripta, ſummũ eſt malum: ꝙ ſi modo quodã definiatur, ſũmũ bonũ. optimo illa modo cõſtat ſeruitus quæ Deo paret: immoderata eſt quæ hominibus exhibetur. Deus quidẽ hominib⁹ ſapiẽtibus,

ὀρθότατα φιλέλλην αὖ λεχθείη. ὁ δέ μοι φαίνεταί πη, τοῦτῳ ἐγὼ πειρήσομαι πάσῃ παῤ ῥησίᾳ καὶ κοινῷ μὲν δικαίῳ λόγῳ χρώμενος δηλοῦν. λέγω γὰρ δὴ διαφερόντως μὲν ἀγαθὸν Δημοσθένην, ὡς δυοῖν τυραννοῦσιν τε καὶ τυραννοῦσι, ὡς ἑνὶ ἑκατέρῳ παλαιὰ ἐμοὶ ξυμβουλεύω. καὶ νῦν ἡ ὀργὴ ἐμὸς λόγος αὖ εἴη ξύμβουλος τυράννῳ πρώτῃ, φεύγειν μὲν τοῦτο μά τε καὶ τοῦργον ὅτῳ, εἰς βασιλείαν δὲ, εἰ δυνατὸν εἴη, μεταβαλεῖν. δυνατὸν δὲ, ὡς ἔδειξεν ἔργῳ σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἀγαθὸς Λυκοῦργος· ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος ἐν Ἄργει καὶ Μεσσήνῃ ἐκ βασιλέων εἰς τυράννων δυνάμιν ἀφικνούμενον, καὶ δεδοικὼς ἑαυτούς τε καὶ τὴν πόλιν ἑκατέρους ἑκατέραν, δείσας τῇ αὐτῇ πόλεως ἅμα καὶ γένους, φάρμακον ἐπήνεγκε τοῦτο τῶν γερόντων ἀρχεῖον, καὶ τὸν τῶν ἐφόρων δασμὸν, τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον· ὥστε γένεας τοσαύτας ἤδη μετ' εὐκλείας σώζεσθαι. νόμος ἐπειδὴ κύριος ἐγένετο βασιλεὺς τῶν αὐθεφπων, ἀλλ' οὐκ αὐθεφποι τυραννοι νόμων· ὃ δὴ καὶ νῦν οὑμὸς λόγος πᾶσι προσκελεύεται· τοῖς μὲν τυραννίδος ἐφιεμένοις, ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν φυγῇ ἁπλήστῳ πεινώντων εὐδαιμόνισμα αὐθεφπων καὶ αἰσήτων· εἰς βασιλέως δ' εἶδος πειρᾶσθαι μεταβάλλειν, καὶ δουλεύσαι νόμοις βασιλικοῖς, τὰς μεγίστας τιμὰς κεκτημένους παρ' ἑκόντων τε αὐθεφπων καὶ τῶν νόμων. τοῖς δὲ δὴ ἐλευθέρα διώκουσιν ἤδη, καὶ φεύγουσι τὸν δούλειον ζυγόν, ὡς ὄν κακόν, βλαβεῖσθαι ξυμβουλεύομι· αὖ μήποτε ἀπλησίᾳ ἐλευθερίας ἀκμέσῃ τινὸς εἰς τὸ τῶν προτέρων νόσημα ἐμπέσωσιν· ὃ δὴ τὸν ἀρχὴν αὐαρχίαν τότε ἔπαθον, ἀμέτρῳ ἐλευθερίας χρώμενοι ἔρωτι. οἱ γὰρ περὶ Διονυσίου καὶ Ἱππαρίνου ἄρξαντες Σικελιώτας, τότε ὡς ὤοντο εὐδαιμόνως ἔζων, τρυφῶντές τε καὶ ἅμα ἀρχόντων ἄρχοντες· οἳ καὶ τοὺς δέκα στρατηγοὺς καταλύσαντα βάλλοντες τοὺς περὶ Διονυσίου, καὶ τὰ νόμου οὐδένα κρίναντες, ἵνα δὴ δουλεύοιεν μηδενὶ μήτε σφῶν δίκῃ, μήτε νόμῳ δεσπότῃ· ἐλεύθεροι δ' εἶεν πρώτῃ πρώτως. ὅθεν αἱ τυραννίδες ἐλύοντο αὖθις. δουλεία γὰρ καὶ ἐλευθερία, χωρὶς ἁλλοῦσα μὲν ἑκατέρα, πάγκακον· ἐμμέτρως δὲ οὖσα, πρᾶγα-θον. μετρία γὰρ ἡ θεῷ δουλεία· ἀμέτρως δὲ, ἡ τοῖς ἀνθρώποις. θεὸς γὰρ ἀνθρώποις σώφροσι, νόμος·

Deeſſe videtur nonnulla ἐγγὺς ante βασιλέως. Minus autẽ uſitatè poſponitur aduerbiũ ἐπειδή.

ἄφροσι δέ, ἡδονή. τούτων δὴ ζώντι πεφυκότων, ἃ ξυμβαλλόμενος συμπασιν τοῖς Συρακουσίοις πᾶσι, φράζειν ἐθέλω καὶ παρακελεύομαι τοῖς Διώνος φίλοις, ἐκείνου καὶ ἐμοὶ κοινὰ ξυμβαλλόμενος. ἐγὼ μὲν ἔρημα βούλομαι ἂν ἐκείνος ἔμπνους ὢν καὶ δυνάμενος εἶπεν ὑμῖν πρὸς ὑμᾶς. τί οὖν δή τις ἂν εἴποι λέγων ἀποφαίνοι ἡμῖν περὶ τῶν παρόντων ἡ Διώνος ξυμβουλή; τόνδε. Δέξασθε, ὦ Συρακούσιοι πάντων πρῶτον νόμους, οἵτινες ἂν ὑμῖν φαίνωνται μὴ πρὸς χρηματισμὸν καὶ πλοῦτον τείνοντες τὰς γνώμας ὑμῶν, μήτ' ὀπὶ θυμίας ἀνθ' ὄντων τελεῖν, ψυχῆς καὶ σώματος, ἔτι δὲ χρημάτων, προσήκειν μὲν τὴν τῆς ψυχῆς ὅπως μέλεται ἐχέτω δεῖ δευτέραν δέ, περὶ τὸ σώματος, περὶ τὴν τῆς ψυχῆς κεῖσθαι· τρίτην δὲ καὶ ὑστάτην, περὶ τὴν τῶν χρημάτων ἁμίλλαν, δουλεύουσαν τοῦ σώματί τε καὶ τῇ ψυχῇ. καὶ ὁ μὲν ζῶντα ἀνθρωπάζων νόμος δεσμός, νόμος δ' ἂν ὀρθῶς ὑμῖν εἴη κείμενος, ὄντως εὐδαίμονας ἀποτελῶν τοὺς χρωμένους· ὁ δὲ τοὺς πλουσίους εὐδαίμονας ὀνομάζων λόγος, αὐτός τε ἄθλιος, γυναικῶν καὶ παίδων ὢν λόγος ἄθλος, τοὺς πειθομένους τε ἀνθρωπάζεται τοιούτους. ὅτι δὴ ἀληθῆ ζῶντ' ἐγὼ παρακελεύομαι, ἐὰν γεύσησθε τῶν νεῶν λεγομένων περὶ νόμων, ἔργῳ γνώσεσθε. εἰ δὴ βάσανος ἀληθεστάτη δοκεῖ γίγνεσθαι τῶν πόλεων περί. δοξάμενοι δὲ τοὺς τοιούτους νόμους, ἐπειδὴ κατέχει κίνδυνος Σικελίαν, καὶ οὔτε κρατεῖτε ἱκανῶς, οὔτ' αὖ διαφεύγοντες κρατεῖσθε, δίκαιον αὖ ἴσως καὶ ξυμφέρον γίγνοιτο ὑμῖν πᾶσι μέσον τεμεῖν, τοῖς τε φεύγουσι τῆς ἀρχῆς τὴν χαλεπότητα ὑμῖν, καὶ τοῖς τῆς ἀρχῆς πάλιν ἐρᾶσι τυχεῖν· ὧν ἂν ἡγήσησθε, τότε μέσον, ἐσωσθῆναι ἀπὸ βαρβάρων τοὺς Ἕλληνας, ὥστ' ἐξεῖναι καὶ πολιτείας νεῶν ποιεῖσθαι λόγους. ἐρρέτωσαν δὲ τόν τε ὄντε λόγος οὔτ' ἐλπὶς ἐλείπετ' ἂν οὐδαμῆ οὐδαμῶς. νῦν δὲ τοῖς μὲν ἐλευθερία γιγνέσθω μετὰ βασιλικῆς ἀρχῆς· τοῖς δὲ ἀρχὴ ὑπὸ θυμοῦ βασιλικὴ, δεσποζόντων νόμων τῶν τε ἄλλων πολιτῶν καὶ τῶν βασιλέων αὐτῶν, αἴ τι παρέλθοιεν πρὸς τὴν πόλιν. ὅτι δὲ ζοῦσι ξύμπασιν, ἀδόλῳ γνώμῃ καὶ ὑγιεῖ μετὰ θεῶν βασιλέα φήσασθε, πρῶτον μὲν, τὸν ἐμὸν υἱόν, ἀφεῖτον ἕνεκα δικῶν, τῆς τε παρ' ἐμοῦ καὶ τῆς πρὸς τὸν ἐμοῦ πατέρα. ὁ μὲν γὰρ ἀπὸ βαρβάρων ἠλευθέρωσεν ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὴν πόλιν, ἐγὼ δὲ ἀπὸ τυράννων νεῶν δὶς·

Hæc uerba, πῶς αἴ εἴποι, uel δή πως αἴ εἴποι, ut per parenthesin posita debent accipi. Paulo post autem inter ξυμβουλὴ & τὰ δὲ non distinguit. in prac. edit. at Fic. post ξυμβουλὴ distinguit, sed τὰ δὲ sequentibus iungit, subaudiēs λοιπὰ, ex præcedentibus.

lex est: insipientibus, Voluptas. Quū igitur hæc ita natura se habeant, Dionis amicos etiam atque etiam hortor vt quod modò illis consulo, omnibus Syracusanis declarent atque promulgēt, ex communi Dionis & mea sententia. Equidem vobis ea edisseram quæ ille, si adhuc spiraret & loqui posset, vobis nunc diceret. Ecquid igitur (dicet quispiam) Dionis consilium de hoc præsenti rerum statu diceret? Accipite ô Syracusani (diceret ille) primùm omnium leges, & quidem huiusmodi quæ non ad opes pecuniásque comparandas, neque ad libidines & voluptates animos nostros cōuertant: sed quum tria sint rerum genera, animus, corpus, pecunia: primam quidem de animo curam esse gerendam constituant: secundo loco, corporis virtutem animi virtuti subiiciant: tertio & vltimo loco, diuitiarum pretium collocent, quæ nimirū corpori & animo subseruiāt. Institutum verò huiusmodi quod harum rerum studium & ordinem in animis hominum ingenerat, rectè nimirum sit nobis lex, quæ vtentibus veram certámque afferat felicitatem. sermo enim ille qui diuites appellat beatos, planè est infelix, mulierculārū & puerorum ineptiis magis cōueniens, prorsus vecors & insipidus, & eos qui illi fidem adhibent, tales efficit. Quæ autem nunc vobis cohortandi causa dico, vt ad vera vos bona impellā, si eorum sententiam prudenter gustaueritis quæ de legum condendarum ratione nunc vobis dico, reuera quænam sint intelligetis. ipsa autem experientia est verissimus omnium rerum index. Acceptis his legibus quum in Siciliam aliquod ingruat periculum, & neque planè vincatis neque vincamini, sed dubia sit ancépsque vtrinque victoria: tunc æqua & vtilis inibitur via quasi media & vobis qui imperii acerbitatem auersamini, & illis qui imperandi potestatem autoritatémque rursus affectabunt. quorum maiores olim, quod maximum est, Græcos à barbarorum manu conseruarunt, vt de republ. constituenda nūc eis sit quoque fas consultare. alioqui si tunc planè pessumdata esset respublica, neque nūc de his loqui liceret, neque spes vlla vllatenus supereſſet. Nunc ergo aliis quidem sit libertas cum regia potestate: aliis verò regia potestas legibus subiecta, quæ verè aliis ciuibus dominētur, & ipsis etiam regibus, si quid præter ipsas egerint. In his autem omnibus regem bene iuuantibus diis constituitote, mente nimirū sana, ab omni dolo & fuco aliena: primum quidem, filiū meum: idque duplici de causa, mei scilicet causa atque aui sui. ille enim eo tempore ciuitatem à barbaris liberauit, ego autē hoc tempore bis à tyrannorū seruitute asserui:

Scribendum puto πῆγε μέσον, interpungendo utrinque. alioqui sequenda fuerit altera lectio πῆ, τὸ μέσον.

quarum rerum vos teſtes eſtis. Secundum verò eum create regem qui parenti meo fuit cognominis: Dionyſii nimirum filiũ: ídque agite præſentis eius in patriam officii memores, piorúmque eius morum: qui vtut ſit tyranno patre natus, nihilominus tamen operam ſuam confert ad reſtituendam patrię ſuæ libertatem, ſempiternũ ſibi ſuóque generi & ſemper victurum honorem pro fluxa & caduca tyrannide comparans. Tertium denique ad regnum Syracuſanum regem inuitandum cenſeo, volentem volente ciuitate, eum qui hoſtilis exercitus nunc imperator eſt, Dionyſium Dionyſii filium: ſi velit, inquam, regiæ dominationis forma viuere, fortunæque vices veritus, & patriam miſeratus, & ſacra ob inteſtinas has turbas neglecta, maiorúmque ſepulcra reueritus, ad moderatum illud viuendi genus vltrò velit ſeſe recipere, ne ambitioſa contentione occupatus, planè omnia perdat atque profliget, ſumma hoſtibus barbaris ex noſtræ patriæ infelicitate exultantibus lætitiæ occaſione tributa. Hos verò tres reges, ſiue illis eandem autoritatem quam Lacedæmonii reges habent, tribueritis, ſiue quid decideritis, communi conſenſu conſtituetis, huiuſmodi quodam pacto quemadmodum & priùs vobis expoſitum eſt, idémque nunc iterũ audite. Si Dionyſii & Hipparini genus voluerit pro Siciliæ ſalute his quæ nunc graſſantur calamitatibus finem tandem aliquãdo imponere, honorem ſibi & toti familiæ, non ad præſens tantùm tempus ſed in poſterum quoque adepti, ad hãc regiam dignitatem vocate: hac tamen lege & conditione quæ priùs eſt à nobis explicata: legatóſque quos ipſi velint cum publica poteſtate deligitote, ſiue ex veſtris ciuibus, ſiue ex alienis, ſiue ex vtriſque, & tot præterea quot illis viſum fuerit. Ii de communi ſententia leges condant, formámq; reipubl. huiuſmodi conſtituant, in qua penes reges ſacrorũ & religionis ſũma ſit autoritas, & cæterarũ quoque rerũ, quatenus quidem decet eos qui de patria bene ſint meriti. Iam verò & belli & pacis moderatores, legum cuſtodes triginta quinque cõſtituendos cenſeo, cum populi ſenatúſque autoritate. Iudiciorum quoque conſtituendorum curiæ aliæ ab aliis diſtinctæ deſignentur. Necis quidem & exilii autoritas ſit penes triginta & quinque viros, & præter eos, delectos etiam iudices quoſdam de eorum numero qui proximè magiſtratus obierint, illiſque laudabiliter fuerint perfũcti, ita vt vnus ex quolibet magiſtratu eligatur quę optimũ iuſtiſſimúmq; eſſe cõſtiterit. Hi ſequẽti anno de morte & carcere & exilio ſentẽtiã ferãt. Regi verò his iudiciis intereſſe nõ liceat, vt pote ſacerdoti, quę in ferẽda necis,

A ὧν αὐτοὶ μάρτυρες ὑμεῖς γεγόνατε. δεύτερον δὲ δὴ ποιεῖσθε βασιλέα, τὸν τῷ μὲν ἐμῷ πατρὶ ὁμώνυμον κεκτημένον ὄνομα, υἱὸν δὲ Διονυσίου, χάριν τῆς τε νεῶ βοηθείας καὶ σοῦ θέντος· ὃς ἠμύμονος τυραννίδος παῖς, ἐκὼν τὴν πόλιν ἐλευθεροῖ, ἅμιλλαν αὐτῷ καὶ ἀφορμὴ ἀείζωον αὐτὶ τυραννίδος ἐφημέρου καὶ ἀδίκου κτῆμα. τρίτον δὲ, τὸν ναυκληρεῖσθαι χρὴ βασιλέα γίγνεσθαι Συρακουσῶν, ἑκόντα ἑκούσης τῆς πόλεως, τὸν νεῶ τῷ τῶν πολεμίων ἄρχοντα στρατοπέδου, Διονύσιον (ΨΨ) Διονυσίῳ· ἐὰν ἐθέλῃ ἑκὼν εἰς βασιλέως σχῆμα ἀπαλλάττεσθαι, δεδιὼς μὲν τὰς τύχας, ἐλεῶν δὲ πατρίδα, καὶ ἱερῶν ἀθεραπευσίαν καὶ τάφους· μὴ δι' φιλονεικίαν πόλεως πόλιν ἀπολέσῃ, βαρβάροις ὀπίχαρτος ἠμύμων, τρεῖς δ' ὄντας βασιλέας, εἴτ' ἂν τῷ Λακωνικὴν δυνάμιν αὐτῶν δόντες, εἴτε ἀφελόντες ἃ ξυνομολογήσαντες, καταστήσατε, ἕπου τοιῷδε ὅς εἴρηται μὲν καὶ πρότερον ὑμῖν, ὅμως δ' ἔτι καὶ νῦν ἀκούετε. ἐὰν ἐθέλῃ ὁ γένος ὑμῖν τὸ Διονυσίου τε καὶ Ἱππαρίνου ὁπὶ σωτηρίᾳ Σικελίας παῦσαι τῶν νῦν παρόντων κακῶν, ἅμας αὐτῶν καὶ ἡμῖν λαβόντες, εἴς τε τὸν ἔπειτα καὶ τὸν νεῶ χρόνον ὁπὶ τούτοις καλεῖτε, ὥσπερ καὶ πρότερον ἐρρήθη, πρέσβεις οἷς ἂν ἐθελήσωσι, κυρίους ποιησάμενοι τῶν ἁπάντων· εἴτε ἐναὶ αὐτόθεν, εἴτε ἔξωθεν, εἴτε ἀμφότερα· καὶ ὁπόσους ἂν συγχωρήσωσι. τούτοις δ' ἐλθοῦσι, νόμους μὲν πρῶτον θεῖναι καὶ πολιτείαν τοιαύτην ἐν ᾗ βασιλέας ἁρμόττει γίγνεσθαι κυρίους ἱερῶν τε καὶ ὅσων ἄλλων πρέπει τοῖς ἡμιμύθοις πρὸ βύργητας· πολέμου δὲ καὶ εἰρήνης ἄρχοντας, νομοφύλακας ποιησαμένους ἀριθμὸν τριάκοντα καὶ πέντε, μεπά τε δήμου καὶ βουλῆς. δικαστήρια δὲ, ἄλλα μὲν ἄλλων· θανάτου δ' καὶ φυγῆς τοῖς τε πέντε καὶ τριάκοντα ὑπάρχειν. πρὸς τούτοις τε ἐκλεκτοὺς γίγνεσθαι δικαστὰς ἐκ τῶν νεῶ αἰεὶ πρεσβυτέρων ἀρχόντων, ἕνα ἀφ' ἑκάστης τῆς ἀρχῆς τὸν ἄριστον δόξαντ' εἶναι καὶ δικαιότατον. τούτοις δὲ τὸν ὁπόταν ἐγκαλῇ τις ἑαυτὸν δικάζειν ὅσα θανάτου καὶ δεσμοῦ καὶ μεταστάσεως τῶν πολιτῶν· βασιλέα δὲ, τῶν τοιούτων δικῶν μὴ ἐξεῖναι δικαστὴν γίγνεσθαι, καθάπερ ἱερέα, φόνου καθαρεύοντα καὶ

Rectius fortaſſe ſcriberetur πάφων.

Scripturam vulgarem ſequendo, vice verſa ſcribẽdum fuerit πρυτανέων.

anno de morte & carcere & exilio

δεσμοῦ καὶ φυγῆς. ταῦθ' ὑμῖν ἐγὼ καὶ ζῶν διενοήθην γίγνεσθαι, καὶ νῦν ἀφανοῦμαι. καὶ τότε κρατήσας τῶν ἐμῶν, μετ' ὑμῶν, εἰ μὴ ξενικαὶ ἐριννύες ἐκώλυσάν, κατέστησα ἂν ἔτι καὶ διενοούμην· καὶ μετὰ ταῦτα Σικελίαν ἂν τὴν ἄλλην, εἴπερ ἔργα ὅτι νῦν ἐλέγετο, κατέκτισα· τοὺς μὲν βαρβάρους ἐκ τῶν νῦν ἐχόντων ἀφελόμενος, ὅσοι μὴ ἅμα τῆς κοινῆς ἐλευθερίας διεπολέμησαν πρὸς τὴν τυραννίδα· τοὺς δ' ἔμπροσθεν οἰκήτας τῶν Ἑλληνικῶν τόπων εἰς τὰς ἀρχαίας καὶ πατρῴας οἰκήσεις κατοικίσας. ταῦτα δὲ ταῦτα καὶ νῦν πᾶσι συμβουλεύω κοινῇ ἅμα νοηθῆναι, καὶ πράττειν τε καὶ προκαλεῖν ὅτι τάχιστα τὰς τοιάσδε πράξεις πρώτας· τὸν μὲν ἐθέλοντα δὲ, πολέμιον ἡγεῖσθαι κοινῇ. ἔστι δὲ ταῦτα οὐκ ἀδύνατα. ἃ γὰρ ἐν δυοῖν τε ὄντα ψυχαῖν τυγχάνει, καὶ λογισαμένοις βύρειν βέλτιστα ἐκίμως ἔχει, ταῦτα δὲ σχεδὸν οὐκρίνων ἀδύνατα, οὐκ εὖ φρονεῖ. λέγω δὲ τὰς δύο, τήν τε Ἱππαρίνου τοῦ Διονυσίου υἱέως, καὶ τὴν τοῦ ἐμοῦ υἱοῦ. τούτοιν γὰρ ξυνομολογησάντοιν, τοῖς γε ἄλλοις Συρακουσίοις οἶμαι καὶ πᾶσιν ὅσοι περὶ τῆς πόλεως κήδονται ξυνδοκεῖν. ἀλλὰ θεοῖς τε πᾶσι χρὴ μετ' εὐχῶν δόντες, τοῖς τε ἄλλοις ὅσοις μὴ θεῶν πρέπει πείθοντες καὶ προκαλούμενοι φίλοις καὶ ἁρμόττουσι μαλακῶς τε καὶ πρώτως, μὴ ἀποστῆτε πρὶν ἂν τὰ νῦν ὑφ' ἡμῶν λεχθέντα, οἷον ὀνείρατα θεῖα ὑπισχνούμενα ἐγρηγορόσιν, ἐναργῆ τε ἐξεργάσασθε τελεσθέντα καὶ εὐτυχῆ.

carceris, exilii sententia cõtaminari sit nefas. Et de his quidem dum viuerem cogitabam, nec me etiamnum hæc deserit cogitatio: tunc verò quum hostes vobiscum superassem, nisi peregrinæ perfidiæ & furiæ obstitissent, rem in eum statũ quem in animo conceperam deduxissem: & reliquam Siciliæ partem, si meæ mihi cogitationes feliciter successissẽt, instaurassem, coloníque repleuissem, barbaris quidem ex iis quæ nunc occupant locis, longius exterminatis, nisi qui fortè comperti essent qui pro communi libertate aduersus tyrannidem vellent dimicare: antiquos autem Græcarum vrbium incolas in pristinas patriáque sedes restituissem. Hoc etiã vt & communibus consiliis constituatis & operis peragatis, vobis etiam atque etiam sum autor, & vt multos adiutores ad res tam præclaras conuocetis atque hortemini: & eum qui ad harum rerum perficiendarum societatem sese coniungere noluerit, reipublicæ hostem iudicetis. Neque verò hæc existimare debetis esse huiusmodi vt fieri non possint. quæ enim vel in duorum hominum animis insint, & ratiocinatione & consiliis optimè & opportunè expediri possunt, qui ea fieri non posse iudicat, toto cœlo aberrat. Dico autẽ duos animos, Hipparini videlicet, Dionysii filii, & filii mei. arbitror enim, si hi cõsenserint, alios quoque Syracusanos & omnes quibus patria curæ est, consensuros. Sed vbi diis omnibus debitos honores cum precibus ritè obtuleritis, & aliis quibuscunque vnà cum diis decet: inuitantes & inducentes amicos & inimicos mollibus & pacatis verbis, & nihil reliqui ad hoc opus promouendum facientes, nolite priùs desistere quàm ea quæ à nobis dicta sunt, quasi diuina insomnia quæ vigilantibus solent adesse, reipsa verè perspicua tandẽ aliquando feliciter impleatis.

ΠΛΑΤΩΝ ΑΡΧΥΤΑ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩ, ΒΟΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. ΕΝΑΤΗ.

PLATO ARCHYTAE TARENTINO S.P.D. *vel, Bene agere.* *Nona.*

ΑΦΙΚΟΝΤΟ πρὸς ἡμᾶς Ἀρχίππου καὶ Φιλωνίδου, τήν τε ὑπὸ σοῦ αὐλοῖς ἔδωκας, καὶ ἀπαγγέλοντες ὅσα σοί. τὰ μὲν οὖν πρὸς τὴν πόλιν οὐ χαλεπῶς διεπράξαντο· (καὶ γὰρ οὐδὲ πολυτελῶς ἐν ἐργάσῃ) τὰ δὲ παρὰ σοῦ διῆλθον ἡμῖν, λέγοντες ὡς δυσφορῇ σε ὅτι οὐ δυνάσαι τῆς πρὸς τὰ κοινὰ ἀσχολίας ἀπολυθῆναι. ὅτι μὲν γὰρ ἥδιστον ὄντι ἐν τῷ βίῳ ὃ τὰ αὐτὸ πράττειν, ἄλλως τε καὶ εἴτις

VENERVNT ad me Archippus & Philonides, eáque mihi reddiderũt quas illis ad me dederas literas, déque tuo statu me certiorẽ fecerũt. Publica autem negotia, quæ neque erant valdè operosa, non difficulter peregerunt. De tuis autẽ rebus id mihi commemorarunt, te periniquo animo ferre quòd à publicis ciuitatis occupationibus non possis liberari. Iucundissimum scilicet esse illud viuendi genus, agere sua, præsertim siquis elegerit ea age-

Quædam initio familiaria tractat: hoc verò vnum doctrinæ caput, *Quatenus, quomodo, cur vir bonus & sapiẽs debeat rempubl. administrare.*

In uet. τὰ παρὰ σοῦ quæ lectio sequẽda esse videtur: quamuis aliàs desiderari aliquid dici possit inter ἀπαγγέλοντες & σοῦ.

re quæ tu, nemini non poteſt eſſe perſpicuum. Sed illud quoque tibi conſiderandum eſt, non ſolùm nobis nos natos eſſe: ſed ortus noſtri partem patria, partem parentes vendicare, partem amicos. multa etiam temporum opportunitatibus condonanda, quæ in vitam noſtram variè cadunt, nóſque adeo variè implicant. Quum igitur te vocet patria ad rempublicam gubernandam, abſurdum nimirum eſſet te non parere: præſertim quum etiam accidat vt quum boni viri reipubl. n unera detrectent, improbis locus occupandus relinquatur, qui nullo optimi fine ſibi propoſito, accedunt ad publicorum negotiorum tractationem. De his igitur ſatis. Echecratem & nunc & in poſterum habebimus commendatum & tua cauſa & propter ipſius patrem Phrynionem, & propter etiam ipſum adoleſcentem.

A ἔλοιτο τοιαῦτα πράττειν οἷα χὴ σύ, σχεδὸν πάνυ τι δῆλον. ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνο δεῖ σε ἐνθυμεῖσθαι, ὅτι ἕκαστος ἡμῶν οὐχ αὑτοῦ μόνον γέγονεν, ἀλλὰ τ' ἡμέτερος ἡμῶν ὁ μέν τι ἡ πατρὶς μερίζεται, ὁ δέ τι, οἱ γιγνόμενοι· τὸ δέ, οἱ λοιποὶ φίλοι· πολλὰ δὲ καὶ τοῖς καιροῖς δίδοται τοῖς τοῦ βίου ἡμῶν καταλαμβάνουσι. καλὸν δὲ τῆς πατρίδος αὐτῆς πρὸς τὰ κοινά, ἄτοπον ἴσως τὸ μὴ ὑπακούειν. ἅμα γὰρ ξυμβαίνει καὶ χώραν καταλιμπάνειν φαύλοις αὐθαίροις, οἳ οὐκ ἀπὸ τοῦ βελτίστου πρὸς τὰ κοινὰ προσέρχονται. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς. Ἐχέκρατες δὲ καὶ νεῦ ὅπως μέλειαν ἕξομεν, καὶ εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἕξομεν, καὶ λέγω σε, καὶ λέγω καὶ πατέρα αὐτοῦ Φρυνίωνα, καὶ δι' αὐτὸν τὸν νεανίσκον.

PLATO ARISTODORO

S. P. D. *vel, Bene agere* *Decima.*

a Laudat Ariſtodorum, vt vere philoſophum: & vt in tam præclaro curriculo pergat hortatur.

AVDIO Dionem te vti maximè familiariter, & nunc & anteactæ ætatis tuæ tempore ſapientiſſimos mores tuos philoſophiæ ſtudio impendiſſe. nam conſtantiam, fidem, grauitatem integritatémque equidem veram eſſe philoſophiam exiſtimo: alias verò & ad alias res connitentes peritias & facultates, ſiquis elegantias & vrbanitates vocauerit, verè vocauerit. Vale, & in his tuis inſtitutis & moribus conſtanter perſeuera.

ΠΛΑΤΩΝ ΑΡΙΣΤΟΔΩΡΩ

εὖ πράττειν. Δεκάτη.

C ΑΚΟΥΩ Δίωνος ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον εἶναί τε σὲ καὶ νεῦ, καὶ γεγονέναι ἄμφω πάντων τὸ σοφώτατον ἦθος τῷ εἰς φιλοσοφίαν παρελθόντε. ὃ γὰρ βέβαιον καὶ πιστὸν καὶ ὑγιές, τοῦτο ἐγὼ φημὶ εἶναι τινὰ ἀληθινὴν φιλοσοφίαν. τὰς δὲ ἄλλας τε καὶ εἰς ἄλλα πανούργους σοφίας τε καὶ δεινότητας, καμψότητας οἶμαι προσαγορεύων ὀρθῶς ὀνομάζειν. ἀλλ' ἐρρῶσθαί τε, καὶ μάλ' ἐν τοῖς ἤθεσιν οἷσπερ καὶ μάλιστα.

Poteſt etiam interpungi ἐν τοῖς μάλιστα ἑταῖρον εἶναί τε σὲ καὶ νεῦ, καὶ γεγονέναι ἄμφω πάντων τὸ σοφώτατον ἦθος τῷ εἰς φιλοσοφίαν παρελθόντε. Ante νεῦ autem videtur abundare vocula καί. alioquin intelligendũ fuerit, καὶ νεῦ καὶ ἄμφω πάντων γεγονέναι παρελθόντε. ſi γεγονέναι cum νεῦ nimis ſit durum.

PLATO LAODAMANTI

S. P. D. *vel, Bene agere.* *Vndecima.*

b Quidã Laodamas, vir illuſtriſſimus (vt veriſimile eſt) coloniã deducebat: de qua legibus ornanda etiam cogitabat. hac de cauſa accerſiuerat ad ſe Platonem. Excuſat Plato cur non venerit: & monet, Ita bonas & commodas leges eſſe conſtituẽdas, vt illarum moderator & effector adſit, magiſtratus. alioqui vanas ſine moribus leges futuras, ſicuti copioſè explicauit in Politico. Denique, diſciplinam ſanctè & accuratè adhibendã, qua verus legum vſus contineatur.

SCRIPSIMVS quoque ad te hactenus, plurimum ad ea omnia quæ dicis habere momenti, vt Athenas ipſe proficiſcaris. quoniã autem te venire non poſſe ais proximũ id eſſet ſi vel ego vel Socrates, ſicuti per literas ſignificaſti, iſthuc nos cõferre poſſemus. at nunc Socrates ſtranguria laborat. mihi verò iſtuc proficiſcenti turpe eſſet re infecta redire. de illius enim felici exitu non magna mihi ſpes eſt. (& cur ita exiſtimem prolixo ſermone opus eſſet) præterea neque per ætatem licet non ſatis firmo corpore tam longi itineris errores obire, eáque pericula quæ & terra & mari ſolent euenire, hoc præſertim tempore, quum viæ periculis ſunt circumſeſſæ. Tibi autem & colonis conſulere id poſ-

D ΠΛΑΤΩΝ ΛΑΟΔΑΜΑΝΤΙ

εὖ πράττειν. Ἑνδεκάτη.

E ΠΕΣΤΕΙΛΑ ΜΕΝ σοι καὶ πρότερον ὅπι πολὺ ἄμφερεῖ πρὸς ἅπαντα ἃ λέγεις αὐτὸν ἀφικέσθαι σε Ἀθήναζε· ἐπειδὴ δὲ σὺ φῂς ἀδύνατον εἶναι, μὴ τοῦτο μὲν δεύτερον, εἰ δυνατὸν ἐμὲ ἀφικέσθαι, ἢ Σωκράτη, ὥσπερ ἐπίστειλας. νυνὶ δὲ Σωκράτης μὲν δεῖται πρὸς ἀδρανείαν τινὰ τῆς γαστρός· ἐμὲ δὲ ἀφικόμενον ἐνταῦθα ἄδημον αὖ εἶναι μὴ ἄμφισφάλλεσθαι ἐφ' ἅπερ σὺ παρακαλεῖς. ἐγὼ δὲ ταῦτα γνοὺς αὖ πολλὴν ἐλπίδα ἔχω· (δι' ἃ δέ, μακρὰς ἑτέρας δεῖται αὖ βραχυλογίας, ἥτις πρόπαν διεξίοι) καὶ ἅμα τοῦτο τῷ σώματι, ἅμα τινὰ ἡλικίαν, ἱκανῶς ἔχω πλανᾶσθαι καὶ κινδυνεύειν κατά τε γῆν καὶ τὴν θάλατταν, οἷα ἀπόντα· καὶ νεῦ πρόπαν κινδυνεύων ἐν ταῖς πορείαις δεῖ μεσά. συμβουλεύσαι μέντοι ἔχω σοί τε καὶ τοῖς

Rectius fortaſſe ſcribatur Ἐπίστειλα μέν σοι.

οἰκισᾶς, ὁ εἰ πόντος μὴ ἐμοὶ (φησὶν Ἡσίοδος) δόξαι αὖ ἧκ εἶ φαῦλον, χαλεπὸν δὲ νοῆσαι. εἰ γὰρ οἴονται τοῦ νόμου θέσεως καὶ ὠφελίμων ὄντων ποτὲ πολιτείαν αὖ καταστήσασθαι, αὐτὸ τοῦτ εἶναι τὸ κύριον ὑπομελουμένου ἐν τῇ πόλει τῆς καθ' ἡμέραν διαίτης, ὅπως αὖ ἡ σώφρων τε καὶ ἀνδρικὴ, δούλων τε καὶ ἐλευθέρων· οὐκ ὀρθῶς διανοοῦνται. τοῦτο δ' αὖ, εἰ μὴ εἰσὶν ἤδη ἄνδρες ἄξιοι τῆς ἀρχῆς ταύτης, γένοιτ' ἄν· εἰ δ' ὅτι τὸ παιδεύσαι δεῖ τινός, οὔτε ὁ παιδεύσων οὔτε οἱ παιδευσόμενοι, ὡς ἐγὼ οἶμαι, εἰσὶν ὑμῖν. ἀλλὰ τὸ λοιπὸν τοῖς θεοῖς εὔχεσθε. καὶ γὰρ ἀγαθόν τι καὶ αἱ ἔμπροσθεν πόλεις οὕτω κατεσκευάσθησαν, καὶ ἔπειτα οὗ ἵκησαν, τοῦ ξυμβαίνοντος πράγματος μεγάλου καὶ κατὰ πόλεμον καὶ κατὰ τὰς ἄλλας πράξεις γενομένου. ὅταν οὖν τοιούτοις καιροῖς ἀνὴρ καλός τε καὶ ἀγαθὸς ἐγγένηται μεγάλην δύναμιν ἔχων. ὃ δ' ἔμπροσθεν αὐτὰ προθυμεῖσθαι μὴ χρὴ ἐς ἀνάγκην. διανοεῖσθαι μέντοι αὐτὰ οἷα λέγω, καὶ μὴ ἀθυμαίνειν οἰομένους τι ἑτοίμως διαπράξασθαι δεῖ. Εὐτύχει.

Alia est lectio πόντος ἐμοὶ ἧκ εἶ πνὰ κύριον.

Legitur etiam ὠφελίσασθαι.

sum, quod vbi dixero (vt Hesiodi verbis vtar) *Difficile in primis importunúmque videtur.* Siqui enim arbitrantur, legibus, quantumuis bonæ sint & commodæ, cõstitutis, futurum vt bene regatur ciuitas, nisi adsit aliquis legum moderator & præses, qui quotidianis ciuium actionibus inuigilet, communémque vitæ vsum regat, vt temperans sit ciuitas & fortis, distinctis seruorum & liberorum discriminibus, vehementer errant. Quocirca si apud vos sunt viri hoc imperio digni, esto. si autem ad disciplinam componendam quodam sit vobis opus, neque qui doceat neque qui doceantur, mea quidē sententia, apud vos sunt. sed quod vobis deest à diis precamini. nam cæteræ vrbes superioribus temporibus ita sunt paulatim constitutæ, donec pro rerum & euentuum opportunitatibus, rebus & bello & pace præclarè gestis, maiorem & firmitatē & copiam sunt cõsequutæ. quum in hæc tempora vir magnus & bonus incidit, maximum habet ad res promouēdas amplificandásque robur. Maturè autem hæc procurare, & vtile est & necessarium. In his tamen agendis consulto opus est, neque supinè aut insipienter in iis versari, tanquam ad efficiendum expeditis, cõsentaneum est. VALE.

ΠΛΑΤΩΝ ΑΡΧΥΤΑ ΤΑΡΑΝΤΙΝΩ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. Δωδεκάτη.

PLATO ARCHYTAE TARENTINO S. P. D. *vel, Bene agere.* *Duodecima.*

ΤΑ μὲν οὖν σοὶ ἐλθόντ' ὑπομνήματα θαυμαστῶς ὡς ἄσμενοί τε ἐλάβομεν, καὶ τὸν γράψαντος αὐτὰ ἠγάσθημεν ὡς ἐνμάλιστα. καὶ ἔδοξεν ἡμῖν ἧκ εἶ ὁ ἀνὴρ ἄξιος ἐκείνων τῶν πάλαι προγόνων. λέγουσι γὰρ δὴ οἱ ἄνδρες ὅτοι μύριοι εἶ· ὅτοι δ' ἦσαν τῶν ἐπὶ Λαομέδοντος ἐξαναστάντων Τρώων, ἄνδρες ἀγαθοὶ, ὡς ὁ τοῦ δεδεδημένος μῦθος δηλοῖ. τὰ δὲ παρ' ἐμοὶ ὑπομνήματα πρεῖ ὧν ἐπέστειλας, ἰκανῶς μὲν οὔπω ἔχει· ὡς δέ ποτε τυχάνει ἔχοντα, ἀπέσταλκάσι. πρεῖ γὰρ τῆς φυλακῆς ἀμφοτέρωσι συμφωνοῦμεν· ὥστε τοῦδὲν δεῖ πολλαχελεύεσθαι.

ETVOS illos commentarios lubentissimo animo accepimus, & autoris ingenij in his vehemēter exosculati sumus. Virus quidē nobis est vir illedignus priscis illis maioribus suis. dicuntur enim illi ex penè innumerabilibus, qui regnāte Laomedonte, Troia profecti sunt, hi clarissimi & nobilissimi extitisse, quemadmodum longa serie prodita declarat fabula. Hi verò commentarii quos à me per literas petis, nondum ad vmbilicum sunt perducti, nec satis (meo quidem iudicio) expoliti. quales tamen cunque sint, eos ad te mitto. De custodia verò omnes in eadem sumus sententia: vt quidem nulla cohortatione opus mihi esse videatur.

In præced. edit. μοιρᾶ εἶ. Pro innumerabilibus autem scribendū esse μυρίοι.

a Notatur vt spuria: certè videtur lógioris fragmentum. Videtur autem aliquid Pythagoreū & μυστικώδες continere: sicuti narrāt de Epphorbo illo qui in varia corpora vltrò citróque commigrarit, & Troianis temporibus vir illi strīs extiterit. Sed ista μυστικὰ μυσταγωγοῖς libenter relinquo.

Epistolarum finis, earum quidem quæ Platonis esse existimantur. nam decimamtertiam νοθεύεσθαι *annotatum est in præced. editionibus. Idem verò & de hac, quæ duodecima est, in ijsdem annotatum inuenitur: sed tamen hanc etiã Ficinus quoque Latinè reddidit, illam non item.*

Quæ sequitur epistola, est decimatertia in præcedentibus editionibus: in quibus tamen eam pro notha haberi lector admonetur verbo νοθεύεται. An verò Diog. Laertius eam agnouerit incertum est: quanuis & ipse tredecim recenseat, ex quibus sint quatuor ad Dionysium. Ne tamen lectori eam inter opuscula notha quærere molestum esset, visum est hîc collocare, adiecta etiam alius interpretis anonymi versione: quum Ficinus quoque eam non verterit.

PLATO DIONYSIO SYRACVSARVM TYRANNO BENE AGERE. *Decimatertia.*

PRINCIPIVM tibi epistolæ, simúlque nota quòd hæc epistola mea sit, hæc esto: Quum aliquando Locros iuuenes conuiuio excepisses, & procul à me discũberes, surrexisti, ad méque accessisti, & comiter humanitérque dixisti lepidum quiddam, vt & mihi & ei qui proximè assidebat visum est. Erat autẽ ille ex numero vrbanorum: qui tum, Maiorem sanè in modum, inquit, ô Dionysi, à Platone ad consequendam sapientiam adiuuaris. cui tu, Multis etiam aliis in rebus, respondisti. Etenim ex quo eum accersiri iussi, repentè ob eam ipsam causam quòd eum accersiueram, emolumentum percepi. Itaque conseruandum est hoc, vt hæc mutua vtilitas perpetuò magis ac magis inter nos augescat. Nunc igitur hoc ipsum studens, mitto tibi ex Pythagoreis, & ex diuisionibus, & virum præterea cuius opera, quemadmodum tum nobis visum est, & tu, & Archytas (si ipse ad te venit) vti possitis. Ei nomen est Helicon: patria Cyzicus, Eudoxi discipulus, cuius omni doctrina eleganter est institutus: & vsus ei intercessit cum quodam Isocratis discipulorum, & Polyxeno, Brysonis sodali: quódque præterea rarum est, comis est & affabilis: neque malitiosus videtur, sed leuis potius & candidus esse iudicaretur. Cautè autem & timidè loquor: quippe de homine sententiam exponẽs, non de perdito animali, sed quod mutari corrigíque facilè possit, nisi in quibusdam, iísque perpaucis. Præterea id veritus, ac diffidens, considerabam cum illo colloquens, ac de ciuibus ipsius percontabar, neque quisquam mihi quicquam de eo mali retulit. Considerato autẽ tu quoque, & cautionẽ adhibeto: accuratissimé-que, quoties tibi otium erit, ex illo disce, aliísque in rebus philosophator: sinminus, doceto quempiam, vt per otium discens, melior & illustrior euadas, neque à me iuuari desinas. Atque hæc quidem hactenus.

ΠΛΑΤΩΝ ΔΙΟΝΥΣΙΩΙ ΤΥΡΑΝΝΩΙ ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ. Τεισκαιδεκάτη.

ΑΡΧΗ' σοι τῆς ἐπιστολῆς ἔστω, καὶ ἅμα ξύμβολον ὅτι παρ' ἐμοῦ ἐστί· Λοκροὺς ποθ' ἑστιῶν νεανίσκους, πόρρω καὶ ἀκείμενος ἀπ' ἐμοῦ, ἀνέσεις παρ' ἐμέ· καὶ φιλοφρονούμενος εἶπες ὅτι ῥῆμα ἔχοι, ὡς ἐμοί τε ἐδόκει καὶ τῷ παρακαθημένῳ. ἦν δ' ἄρα τῶν καλῶν τις ὃς ἐπύθετο εἶπεν, Ἦ που πολλά σ' ὦ Διονύσιε εἰς σοφίαν ὠφελῇ τὰ τοῦ Πλάτωνος. σὺ δ' εἶπες, Καὶ εἰς ἄλλα πολλά· ἐπεὶ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς μεταπέμψεως, ὅτι μετεπεμψάμην αὐτόν, δι' αὐτὸ τοῦτο βύβλους ὠφελήθην. τοῦτ' οὖν ἀμοιβεῖον, ὅπως ἂν αὐξαίηται αἰεὶ ἡμῖν ἡ ἀπ' ἀλλήλων ὠφέλεια. καὶ ἐγὼ νεῦν τοῦτ' αὐτὸ τοῦτο διακυβεύω, τῶν τε Πυθαγορείων πέμπω σοὶ καὶ τῶν διαιρέσεων, καὶ ἄνδρα, ὡς ἐδόκει ἡμῖν ποτε, ᾧ γε σὺ καὶ Ἀρχύτης, εἴ περ ἥκει τοῦτό σε Ἀρχύτης, χρῆσθαι δυνατὸν ἄν. ἔστι δὲ ὄνομα μοὶ Ἑλίκων· τὸ δὲ γένος, ἐκ Κυζίκου· μαθητὴς δὲ Εὐδόξου, καὶ τοῦτ' ἐκ πόρρω τἀκείνου πάνυ χαριέντως ἔχων. ἔπι δὲ καὶ τῶν Ἰσοκράτους μαθητῶν τῷ ξυγγένει, καὶ Πολυξένῳ τῷ Βρύσωνος ἑταίρων. ὃ δὴ ἄτοπον ὅτι τούτοις, οὔτε ἀχαρὲς ἔστιν ἐντυχεῖν, οὔτε κακοήθη ἔοικεν, ἀλλὰ μᾶλλον ἁλαφρὸς καὶ εὐήθης δόξειεν ἂν εἶναι. δεδιὼς δὲ λέγω ταῦτα, ὅτι τὰ τοῦ ἀνθρώπου δόξαν ἀποφαίνομαι, οὐ φαύλου ζώου, ἀλλὰ βαρυτάτου, πολλοῦ πάνυ ὀλίγων δεῖν, καὶ εἰς ὀλίγα. ἐπεὶ καὶ περὶ τούτου φοβούμενος καὶ ἀπιστῶν, ἐσκόπουν αὐτός τε ἐντυγχάνων, καὶ ἐπιθανόμενος τῶν πολιτῶν αὐτῷ, καὶ σοφὸς σοφὸν φλαῦρον ἔλεγε τὸν ἄνδρα. σκόπει δὲ καὶ αὐτός, καὶ βλάβου. μάλιστα μὲν οὖν, αἴ καὶ ὀπωσιοῦν σχολάζῃς, μάνθανε παρ' αὐτόν, ἢ τἄλλα φιλοσόφει· εἰ δὲ μή, σχ δίδαξαι μενά· ἵνα καὶ σχολὴν μανθάνων, βελτίων γίγνῃ, καὶ εὐδοξῇς, ὅπως δ' ἐμὲ ὠφελεῖσθαί σε μὴ ἀνείη. καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ.

Legitur etiam ἐδόκεις.

Post διαιρέσεων non ἐμπίπτον deesse existimatur.

Quibusdam substituendus videtur genitiuus Σωκράτους.

Περὶ δ' ὧν ἐπέστελλές μοι ἀποπέμπειν σοὶ, τὸν
Ἀπόλλω ἐωρίαμην τε, καὶ ἄγει σοὶ Λεπτί-
νης, νέου καὶ ἀγαθοῦ δημιουργοῦ· ὄνομα δ' ἔ-
στιν αὐτῷ Λεωχάρης. ἕτερον δὲ παρ' αὐτῷ ἔρ-
γον ἰδών, πάνυ κομψόν, ὡς ἐδόκει· ἐωριάμην
οὖν αὐτό, βουλόμενος σοὶ τῇ γυναικί δοῦναι,
ὅτι μοὶ ἐπεμελεῖτο καὶ ὑγιαίνοντος καὶ ἀσθε-
νοῦντος, ἀξίως ἐμοῦ τε καὶ σοῦ. δὸς οὖν αὐ-
τῇ, αἰ μή τι σοὶ ἄλλο δόξει. πέμπω δὲ καὶ οἴ-
νου γλυκέος δώδεκα σαμίας τοῖς παισὶ, καὶ
μέλιτος, δύο. ἰσχάδων δὲ ὕστερον ἤλθομεν τῆς
ἀποθέσεως· τὰ δὲ μύρτα ἀποτεθέντα κα-
τεσάπη· ἀλλ' αὖθις βέλτιον ἐπιμελησόμε-
θα. περὶ δὲ φυτῶν Λεπτίνης σοὶ ἐρεῖ. ἀργύ-
ριον δ' εἰς ταῦτα ἕνεκά τε τούτων καὶ εἰσφο-
ρᾶν τινῶν εἰς τὴν πόλιν, ἔλαβον τοῦδε Λε-
πτίνου, λέγων ἅ μοι ἐδόκει διαμνημονέστατα ἡ-
μῖν εἶναι καὶ ἀληθῆ λέγειν· ὅτι ἡμέτερον εἴη ὃ
εἰς τὴν ναῦν ἀνηλώσαμεν τὴν Λευκαδίαν,
περὶ δν ἑκκαίδεκα μνᾶς. τοῦτ' οὖν ἔλαβον· καὶ
λαβὼν αὐτός τε ἐχρησάμην καὶ ὑμῖν ταῦ-
τα ἀπέπεμψα. ὃ δή μοι ἔστω, περὶ χρημά-
των ἄκουε ὡς σοι ἔχει, περί τε τὰ σὰ τὰ Ἀ-
θήνησι καὶ περὶ τὰ ἐμά· ἐγὼ τοῖς σοῖς χρή-
μασιν, ὥσπερ τότε σοὶ ἔλεγον, χρήσομαι κα-
θάπερ τοῖς τῶν ἄλλων ὅτῳτινοσοῦν. χρῶμαι
δ' ὡς ἂν δυνώμεθα ὀλιγίστοις, ὅσα ἀναγκαῖα ἢ
δίκαια ἢ βυσχήμονα ἐμοί τε δοκεῖ, καὶ παρ' οὗ
ἂν λαμβάνω. ἐμοὶ δὴ τοιοῦτον νεῶ ξυμβέβη-
κεν. εἰσί μοι ἀδελφιδῶν θυγατέρες τῶν ἀπο-
θανουσῶν τότε ὅτ' ἐγὼ οὐκ ἐξεφανούμην,
σὺ δ' ἐξέλθοις, τέτταρες· ἡ μὲν, νεῶ ὑπάγα-
μος· ἡ δὲ, ὀκταέτις· ἡ δὲ, σμικρὸν πρὸς τε-
σσὶν ἔτεσιν· ἡ δὲ, οὔπω ἐνιαυσία. ταύτας ἐκ-
δοτέον ἐμοί ὄντι καὶ τοῖς ἐμοῖς ὑπηρετικοῖς, αἷς
ἂν ἐγὼ ὑπάρχω· αἷς δ' ἂν μὴ, χαιρόντων. καὶ
ὧν ἂν θνήσκωσι οἱ πατέρες αὐτῶν ἐμοῦ πλου-
σιώτεροι, οὐκ ἐκδοτέον· τὰ δὲ νεῶ ἐγὼ αὐ-
τῶν εὐπορώτερος. καὶ τὰς μητέρας δὲ αὐτῶν
ἐγὼ ἐξέδωκα, καὶ μετ' ἄλλων καὶ μετὰ Δίω-
νος. ἡ μὲν οὖν Σπευσίππῳ γαμεῖται, ἀ-
δελφῆς οὖσα αὐτοῦ θυγάτηρ· δεῖ δὴ ταύτῃ
οὐδὲν πλέον ἢ τριάκοντα μνῶν. μέτριαι γὰρ
αὗται ἡμῖν προῖκες. ἐπὶ δὲ ἐὰν ἡ μήτηρ τε-
λευτήσῃ ἡ ἐμὴ, οὐδὲν αὖ πλείονος ἢ δέκα
μνῶν δέοι ἂν εἰς τὴν οἰκοδομίαν τὸ Τάφου.
καὶ περὶ ταῦτα, τὰ μὲν ἐμὰ ἀναγκαῖα σχεδόν τι ἐν τῷ νεῶ ταῦτά ἐστιν· ἐὰν δέ τι ἄλλο γέ-
νηται ἴδιον ἢ δημόσιον ἀνάλωμα ἀφ' ἡμῶν τοῦδέ σε ἀφίξειν, ὥσπερ τότε ἔλεγον δεῖ ποιεῖν,
ἐμὲ μὲν ἀφαμάχεσθαι ὅπως ὡς ὀλίγιστον γένηται τὸ ἀνάλωμα· ὃ δ' ἂν μὴ δυνώμεθα,

A Quod autem per literas à me vt Apollinẽ tibi mitterem petiiſti, id feci: Leptines tibi eum deportãdum ſuſcepit. factus eſt ab erudito & præſtanti artifice: cui nomen eſt Leochari. Erat apud eum opus aliud, ſanè egregium vt videbatur: quare illud ſum mercatus, vt vxori tuæ dono darem: quoniam mei curã ſuſcepit, & proſpera & aduerſa valetudine vtentis, quemadmodum vtroque noſtrûm dignum erat. Quare illi dabis: niſi quid aliud videtur. Mitto etiam pueris vini dulcis duodecim amphoras, mellis duas. Caricæ iam reconditæ fuerant, priuſquam veniremus. Myrtorum baccæ conditæ putruerunt: ſed poſthac diligentius curabimus. De plantis Leptines tibi narrabit. Pecuniã autem ad iſtotum emptionem, & tributum quoddam ciuitati pendendum, à Leptine accepi: dicens quæ mihi & vtrique noſtrûm honeſtiſſima & dictu vera videbantur. Pecunia quam in nauem Leucadiã inſumpſimus, ferè eſt minarum x v 1. eam igitur accepi, atque ea in iſtis ſum vſus quæ ad vos miſi. Iam de tuis pecuniis quæ ſunt Athenis, itémque de meis quomodo ſe res habeat, audi: Ego tuis pecuniis, quemadmodum olim tibi dixi, vtar, quomodo aliorũ amicorum facultatibus. vtor autẽ quampauciſſimis poſſum: in iis ſcilicet quæ neceſſaria, iuſta & honeſta videntur & mihi & ei à quo accipio. cuiuſmodi mihi quiddam hoc tempore accidit. Sunt mihi fratris filiarum, quæ tum mortuæ ſunt quũ ego, te tamen iubente, non ſum coronatus, filiæ quatuor: prima eſt nubilis, altera annorum octo, tertia paulo amplius trium, quarta nondum eſt annicula. Is autem quibus ego nubentibus ſuperſtes ero, tum à me tum à meis amicis dotes curandæ ſunt: quibus non ero, eæ valeant. Si patres earum ditiores me eſſent, dos curãda non eſſet. nunc ipſis ſum locupletior: & earum matres ego tum ab aliis, tum à Dione adiutus collocaui nuptum. Vna igitur Speuſippo traditur, eius ex ſorore neptis. Opus eſt autem huic non amplius x x x minis. honeſtæ ſiquidẽ & conueniẽtes nobis ſunt eiuſmodi dotes. Deinde ſi mater mea moriatur, ad monimentum faciendum non opus fuerit amplius decem minis. Aque hæc quidem mihi hoc tempore ſunt neceſſaria. Quòd ſi quis alius fiat ſumptus aut priuatim aut publicè ob meã ad te profectionẽ, ſicuti aliquãdo faciendũ dicebam, meũ erit contẽdere & pugnare vt ſumptus fiat perexiguus: quod demere non

potero, tibi expensum feretur. Sed deinceps commemoremus de impensis Atheniēsis tuæ pecuniæ. Primùm siquid mihi expendēdum fuerit in choragium, aut tale quidpiam, non est, nostra quidem sententia, hospes vllus qui tibi eam reddat. Permagni autem tua refert, si quod impēsum est, è re tua sit. quod autem non impēsum, sed vsque eò dilatum dum abs te aliquis venerit, tibi damnum afferat: quum præterquam quòd difficile est, tibi etiam turpe sit futurum. Ego enim hæc tētaui apud Andromedem, eóque AEginetam Erastū misi, à quo iusseras, vtpote ab hospite vestro, siquid opus esset, sumerem: quū maiora de quibus scripseras, cuperem mittere. Ille verò quod æquum & non ab homine alienum esset, respondit, se quæ antea patris nomine impendisset, ægrè recepisse: ac nunc pauca quidem non recusaturū, multa verò maximé. Quapropter à Leptine sumpsi: qui laude dignus est, non tātùm quia dedit, sed quia lubenter & promptè dedit, cæterísque in rebus tum dictis tum factis tibi amicus ac beneuolus apparet. Hæc enim atque his cōtraria me tibi expo nere oportet, quali quisq; esse in te animo videatur. Quare de pecuniis tibi liberè id quod res est aperiam. æquum est enim: & simul domesticos tuos expertus, de iis quoque commemorabo. Qui tibi assiduè pollicentur se de iis sumptibus quos faciendos arbitrantur, te admonituros, admonere tamen nolunt ne in offensionem tuam incurrant. Itaque illos tu assuefacias oportet, & cogas tum hæc tum alia tibi exponere. Debes enim tu, quoad poteris, omnia nosse, iudéxque eorum esse, neque vllius rei notitiam fugere. Hæc enim est ad principatum tuendum conseruandúmque vel commodissima ratio. Siquidem si sumptus rectè facies, si nomina rectè dissolueris, cùm ad alia omnia, tum ad opum possessionem conseruationémque, maximam iure dices esse opportunitatē. Prouidebis etiam ne te apud homines illi calumnientur qui se tui studiosos esse iactant. Hoc enim ad tuam existimationē minimè cōducere videtur. Age, de Dione cōmemoremus. cætera sanè nequeo adhuc exponere, nisi priùs tuæ quas dicis literæ ad me allatæ sint. De iis autem de quibus me apud illum mentionem facere nolebas, neque mentionem feci, neque commemorauī. Exploraui tamen grauitérne an facilè, si ea fierent, toleraret: ac mihi visus est nō leuiter stomachaturus, si ea confierét. Cæterùm mihi Dio visus est tū dictis tū factis æquo in te esse animo. Cratino, Timothei

A σὴν εἶ) τιμὴ δαπάνην. Ὃ δὴ μετ' ταῦτα λέγω περὶ τῶν σῶν αὖ χρημάτων τῶν Ἀθήνησι τῆς ἀναλώσεως· ὅτι μὲν ἔστιν μὴ ἐάν τι δέῃ ἐμὲ ἀναλίσκειν εἰς χορηγίαν, ἤ τι τοιοῦτον, οὐκ ἔστι σοὶ ξένος σαφὴς ὅστις δώσει, ὡς ἐγῷμαι. ἐπεὶ καὶ αὖ τι σοὶ αὐτῷ διαφέρει μέγα, ὥστε ἀναλωθὲν μὴ ἥδη ὀνῆσαι, μὴ ἀναλωθὲν δὲ ἀλλ' ἐγχρονισθέν, ἕως ἄν τις παρά σου ἔλθῃ, βλάψαι, περὶ τῷ χαλεπῷ τὸ τοιοῦτον σοί ἐστι καὶ αἰσχρόν. ἐγὼ γὰρ δὴ ταῦτά γε ἐζήτασα, παρ'

B Ἀνδρομήδη τὸν Αἰγινήτην πέμψας Ἔρασον, παρ' ἧ ἐκέλευες τὰ ἡμέτερα ξένια, εἴτι δεοίμην, λαμβάνειν, βουλόμενος καὶ ἄλλα μείζονα ἃ ἐπέστελλες πέμπειν. ὁ δ' εἶπεν εἰκότα καὶ αἰδέσιμα, ὅτι καὶ πρότερον ἀναλώσας τῷ πατρί σου, μόλις κομίσαιτο· καὶ νῦν σμικρὰ μὲν δοίη ἄν, πλείω δὲ οὔ. οὕτω δὴ παρὰ Λεπτίνου ἔλαβον· καὶ τοῦτό γε ἄξιον ἐπαινέσαι Λεπτίνου, οὐχ ὅτι ἔδωκεν, ἀλλ' ὅτι προθύμως, καὶ τἆλλα περὶ σε καὶ λέγων καὶ πράττων, ὅτι οἷός τ' ὢν ὅτι τήδειος, φανερὸς ὢν.

C χρὴ δὲ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ τἀναντία τούτων ἐμὲ ἀπαγγέλλειν, ὁποῖός τις ἂν ἕκαστος ἐμοὶ φαίνηται περὶ σε. Ὃ δ' οἶμαι περὶ τῶν χρημάτων ἐγώ σοι παῤῥησιάσομαι. δίκαιον γάρ· καὶ ἅμα ἐμπείρως ἔχων τῶν παρά σοι, λέγοιμ' ἄν. οἱ προσαγγέλλοντες ἑκάστοτέ σοι, ὅ, τι ἂν οἴωνται ἀνάλωμα εἰσαγγέλλειν οὐκ ἐθέλουσι προσαγγέλλειν, ὡς δὴ ἀπεχθησόμενοι. ἐθίζε οὖν αὐτοὺς καὶ ἀνάγκαζε φράζειν καὶ ταῦτα

D καὶ τἆλλα. σὲ γὰρ δεῖ εἰδέναι τε τὰ πάντα καὶ δυνάμιν, καὶ κριτὴν εἶ), καὶ μὴ φθόνει εἰδέναι. πάντων γὰρ ἄριστον σοὶ ἔσται πρὸς τὴν ἀρχήν. τὰ γὰρ ἀναλώματα ὀρθῶς ἀναλισκόμενα, καὶ ὀρθῶς ἀποδιδόμενα, πρός τε τἆλλα καὶ πρὸς αὐτὸ τοῦτο τῶν χρημάτων κτῆσιν, καὶ σὺ δὴ φὴς ἀγαθὸν εἶ), καὶ φήσῃς. μὴ οὖν σὲ διαβαλλόντων πρὸς τοὺς ἀληθεῖς οἱ κήδεσθαί σου φάσκοντες. τοῦτο γὰρ ὅτε

E ἀγαθὸν ὅτε καλὸν πρὸς δόξαν σοὶ δοκεῖ ξύμβολον εἶ). Τὰ μὲν ταῦτα περὶ Δίωνος λέγοιμ' ἄν. τὰ μὲν οὖν ἀλλ' ὅπως ἔχω λέγειν, πρὶν ἂν παρά σου ἔλθωσιν αἱ ὁπισολαί, ὥσπερ ἔφης· περὶ μὲντοι ἐκείνων οὐκ οἶδα μεμνῆσθαι πρὸς αὐτόν, οὔτε ἐμνήσθην, ὅτε διελεγόμην. ἐξεπειρώμην δὲ εἴτε χαλεπῶς εἴτε ῥᾳδίως οἴοιτ' ἂν φέρειν ἀκούων· καί μοι ἐδόκει οὐκ ἠρέμα ἄν ἀχθεσθῆναι εἰ γίγνοιτο. τὰ δ' ἄλλα περί σε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ μέτριος μοι δοκεῖ εἶ) Δίων. Κρατίνῳ, τῷ Τιμοθέου μὲν

ἀδελφῷ, ἐμῷ δὴ ἑταίρῳ, θώρακα δωρησόμεθα ὁπλιτικὸν τῶν μάλα καλῶν τῶν περὶ ζῶν· καὶ ταῖς Κέβητος θυγατράσι, χιτώνια τρία ἑώλα πήχη, μὴ τῶν πολυτελῶν τῶν Ἀμοργίνων, ἀλλὰ τῶν Σικελικῶν τῶν λινῶν. ἐπιεικῶς δὲ γιγνώσκεις τοιοῦτον Κέβητος. γεγραμμένος γάρ ἐστιν ἐν τοῖς Σωκρατείοις λόγοις μετὰ Σιμμίου Σωκράτει διαλεγόμενος, ἐν τῷ περὶ ψυχῆς λόγῳ, ἀνὴρ πᾶσιν ἡμῖν οἰκεῖός τε καὶ φίλος. περὶ ὧν δὴ ξυμβούλου τῶν περὶ σὲ ἐπιστολάς, ὅσας τε αὖ ἐπιστέλλω σοὶ δῆ καὶ ὅσας αὖ μή, οἶμαι μέν σε μεμνῆσθαι· ὅμως δὲ ὑπενόησα, καὶ πάνυ προσέσχε τὸν νοῦν. πολλοὶ γὰρ οἰκελθόντες γράφειν, οὐκ ῥᾴδιον φανερῶς διωθεῖσθαι. τῆς μὲν γὰρ ἀσυδοσίας ἐπιστολῆς φεύγειν ἄρχει, φεύγει δὲ τῆς ἥττον. Οἱ πρέσβεις καὶ ἐδέοντο ἐπιστέλλειν σοὶ, καὶ εἰκός. πάνυ γὰρ προθύμως σὲ πάντα χοροῦ καὶ ἐμὲ ἐγκωμιάζουσι· καὶ δὴ καὶ ἥκουσα Φιλαγρου, ὃς τότε τὸν χεῖρα πονεῖ· καὶ Φιλαίδης, παρὰ βασιλέως ἥκων τῶν μεγάλων, ἔλεγε περὶ σοῦ. εἰ δὲ μὴ πάνυ μακρᾶς ἐπιστολῆς ἐστὶν, ἔγραψα αὐτὰ ἃ ἔλεγε· νῦν δὲ Λεπτίνου πειρῶ. εἰ τὸν θώρακα ἢ ἄλλό τι ὧν ἐπιστέλλω πέμπεις, αὐτὸν μὲν αὐτὸς τῷ βούλῃ, εἰ δὲ μή, Τιμίλλῳ δός. ἔστι δὲ τῶν ἀεὶ πλεόντων, ἡμέτερος ἐπιτήδειος, καὶ τἄλλα εὖ περὶ φιλοσοφίαν χαρίεις. Τίσωνος δὲ ἔστι κηδεστής· ὃς ποτὲ ὀθ' ἡμεῖς ἀπεπλεόμεν, ἐπολιαιόμει. Ἔρρωσο· καὶ φιλοσόφει, καὶ τοὺς ἄλλους προτρέπου τοὺς νεωτέρους, καὶ τοὺς συσφαιριστὰς ἀπαίτει παρ' ἐμοῦ. καὶ προστάττε τοῖς τε ἄλλοις καὶ Ἀριστοκρίτῳ, ἐάν τις παρ' ἐμοῦ λόγος ᾖ ἐπιστολὴ πρὸς σέ ἐστι, ἐπιμελεῖσθαι ὅπως ὡς τάχιστα σὺ αἴσθῃ, καὶ ὑπομιμνήσκειν σε ἵνα ἐπιμελῇ τῶν ἐπισταλέντων. καὶ νῦν Λεπτίνῃ τῆς ἀποδόσεως τὸ ἀργύριον μὴ ἀμελήσῃς, ἀλλ' ὡς τάχιστα ἀπόδος· ἵνα καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τοῦτον ὁρῶντες, προθυμότεροι ὦσιν ἡμῖν ὑπηρετεῖν. Γλαυκλῆς ὁ μετὰ Μυρωνίδου τότε ἐλεύθερος ἀφεθεὶς ὑπ' ἐμοῦ, πλεῖ νῦν μετὰ τῶν πεμπομένων παρ' ἐμοῦ. ἐμίσθωσαν οὗτοι τὸν αὐτὸν καπάγησον, ὡς ὄντα σοὶ βύνιον· καὶ αὖ βουλῇ αὐτῷ χρῶ. καὶ τῷ ἐπιστολεῖ ἢ αὐτῷ, ἢ εἴ τι ὑπόμνημα αὐτῆς σώζεται, καὶ αὐτὸς ἴσθι.

A fratri, sodali meo, thoracem dabimus militarem ornatissimum, ex eo genere quo pedites vti solent. Cebetis filiabus tres tunicas, non pretiosas, vt sunt Amorginæ, sed vt Siculæ lineæ. Cebetis autem nomen tibi maximè notũ est. extat enim in Dialogis Socraticis, & in Dialogo de animo disputat simul cũ Simmia aduersus Socratẽ, vir omnibus nobis & familiaris & beneuolus. Notam autem epistolarum quas aut seriò aut non seriò scribo etsi opinor te meminisse, tamen attendito diligenter, animúmque aduertito. Complures enim B iubẽt me scribere, quos non facilè possum apertè repellere. Seriæ igitur epistolæ initium est DEVS: non seriæ, DII. Legati quoque à me petebant vt tibi scriberem: neque iniuria. Admodum enim libenter te vbique ac me dilaudant. in his non minimum Philager, qui per id tẽpus ex manus dolore laborabat: itẽ Philædes, à Dario rege magno veniens, de te verba faciebat: ac nisi valde prolixæ & verbosæ epistolæ opus esset, quæ ille dicebat, perscriberẽ. Nunc ex Leptine percontare an thoracem C aut aliud quidpiam eorum de quibus scribo, mittas: si tamen ei tu velis committere: sinminus, Terillo committito. Ex iis qui perpetuò nauigãt nobis est amicus, & cùm aliis in rebus, tum in philosophia minimè ineptus. Tisonísq; gener est, eius qui quo tempore nauigabamus, vrbẽ regebat. Vale, & philosophare, aliósque adolescentes excita atque adhortare, meísque verbis tuos in pilæ ludo collusores saluta. Iube verò cùm aliis, tum Aristocrito, siquid à me aut verbis aut literis tibi nuntietur, det operam vt quamprimùm ad te perferatur: tibíque in memoriam reuocet ea quæ D tibi scripta erunt, vt ea curæ habeas. Nunc verò da operã vt Leptini sua pecunia primo quoque tempore persoluatur: vt alii in eum respicientes, promptius & alacrius nobis inseruiant. Iatrocles à me vnà cum Myronida libertate donatus, nauigat nũc cum iis qui à me mittuntur. Huic dabis stipendium, vtpote animum erga te beneuolum gerenti, eiúsque opera vbi voles veteris. & epistolã aut ipsam, aut si ipsius exẽplar seruatur, tute cognosce. E

Quidam hæc scripturæ decepti interpr. sine, cauescebat: neque tamen necesse est substituere ἐπολιαιόμει pro ἀπολιαιόμει, ut est in præced. editionibus.

PLATONIS DIALOGI qui pro nothis habentur.

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ οἱ νοθευόμενοι.

AXIOCHVS, Siue, De morte.

ΑΞΙΟΧΟΣ, Ἢ, Περὶ θανάτου.

Dialogi personæ,

SOCRATES, CLINIAS, AXIOCHVS.

Τὰ τῦ διαλόγου πρόσωπα,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΛΕΙΝΙΑΣ, ΑΞΙΟΧΟΣ.

QVVM in Cynosarges proficiscēdi causa egressus essem vrbe, & iam ad Elissum fluuiū venissē, ad meas aures vox percrebuit cuiusdā me nomine appellantis meo. quum verò me cōuertissem vt circumspicerē vnde illa vox mitteretur, Cliniam video Axiochi filium ad Callirhoen cursu contendentem, vnà cum Damone musico & Charmide Glauconis filio: quorum alter ipsos docebat musicam, alter arctissima cum illo amicitia copulatus erat. Mihi ergo à recta via A B deflectendum putaui, vt eis obuiam procederem, quò facillimè conueniremus. Tum Clinias collacrumans, Nunc, inquit, tempus est, Socrates, vt sapientiam illam tuam, quæ omnium hominū sermonibus celebratur, reuera demonstres. Pater enim deinsperato in morbum incidit, & ad vitæ finem accedere videtur, mortémque adeo periniquo fert animo: licet anteactæ vitæ suæ tempore eos irrideret qui mortem formidolosa quadam specie sibi repræsentātes reformidant, & comiter iis etiam conuitiaretur. Ad eum igitur accede obsecro, vt tuo illo more eum verbis sustentes: quò æquo animo concedat fato: ego verò ad cætera mea in illum pietatis officia hoc vltimum adiunxero. Atqui nihil, inquam, tibi sum, Clinia, eorum quæ in mea fuerint potestate equidem denegaturus, præsertim me ad pia & sancta officia cohortanti. festinemus igitur. si enim ita se res habet, celeritate opus est. Tum Clinias, Vbi modò te viderit, Socrates, mihi fit verisimile futurum vt continuò à morbo leuetur. sæpenumero enim iam ei euenit vt ex grauissimis morbis sit recreatus. Quo autem celerius ad Axiochum veniremus, viam illam quæ circa muros est, ingredimur. (habitabat enim prope

ΞΙΟΝΤΙ μοι ἐς Κυνόσαργες, καὶ ὁρμωμένῳ μοι ἐκ τῦ Ἐιλισσοῦ, διῆξε φωνὴ βοῶντός του, Σώκρατες Σώκρατες. ὡς δὲ περιτραφεὶς περιεσκόπουν ὁπόθεν εἴη, Κλεινίαν ὁρῶ τὸν Ἀξιόχου θέοντα ὅτι καλλίστην, μετὰ Δάμωνος τοῦ μουσικοῦ καὶ Χαρμίδου τοῦ Γλαύκωνος. ἦσην δὲ αὐτῶν ὁ μὲν, διδάσκαλος τῶν ἐκ μουσικῆν· ὁ δὲ ἐξ ἐπαιρείας ἐρασὴς ἅμα καὶ ἐρώμενος. ἐδόκει οὖν μοι, ἀφορμῶμαι τῆς ὁδῦ ὁδόν, ἀπάντας αὐτοῖς, ὅπως ῥᾷστα ὁμοῦ γνοίμεθα. δεδακρυμένος δὲ ὁ Κλεινίας, Σώκρατες, ἔφη, νῦν ὁ καιρός σοι δείξασθαι τῷ ἀεὶ θρυλλουμένῳ περὶς σοῦ σοφίαν. ὁ γὰρ πατὴρ ἐκ νόσου ὥρας ἀφνιδίου ἀδοκήτως ἔχει, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βίου ἐστὶν· καίτοι γε τὸν πρόσθεν χρόνον βαρυθυμούμενος τοὺς μορμολυττομένους τὸν θάνατον, καὶ σφόδρα καταγελῶν. ἀφικόμενος οὖν παρηγόρησον αὐτὸν, ὡς εἴωθας, ὅπως ἀσμενιεῖ ἐς τὸ χρεὼν ἴῃ· καί μοι στεῖλαι τοῖς λοιποῖς ἵνα καὶ τοῦτο θῦσεθηθῇ. Ἀλλ' οὐκ ἀτυχήσεις μου, ὦ Κλεινία, οὐδενὸς τῶν μετεῖναι· καὶ ταῦτα, ἐφ' ὅσοις προθυμοῦμαι. ἐπειγώμεθα οὖν. εἰ γὰρ οὕτως ἔχει, ὠκύτητος δεῖ. ΚΛ. Ὀφθέντος σου μόνον, ὦ Σώκρατες, ῥαΐσει. καὶ γὰρ ἤδη πολλάκις αὐτῷ γέγονε συμπτώματος ἀναστῆναι. ΣΩ. Ὡς δὲ θᾶττον τοῦτο πράξομεν, τεῖχος ἤδη μοι, τὰς Ἰτωνίας (πλησίον γὰρ ἔχει τῶν πυ-

Non est interpungendum post τοῖς λοιποῖς. intelligenim, ἵ. α καὶ μοι στεῖλαι τοῖς λ. τ. ἵνα καὶ τοῦτο θυσεθηθῇ.

λῶν

λῶν, πρὸς τῇ Ἀμαζονίδι στήλῃ) καταλαμ- A
βάνομεν αὐτὸν ἤδη μᾶλλον συνειλεγμένον τὰς
ἁφάς, καὶ τῷ σώματι ῥωμαλέον, ἀσθενῆ δὲ
τῷ ψυχῇ, πάνυ σφόδρα τῶν Θαμυρίδος· πολ-
λάκις ἀναφερόμενον, καὶ γενναίοις ἴσως, σὺν
δακρύοις καὶ κροτήσεσι χειρῶν. καταδὼν δὲ
αὐτὸν, Ἀξίοχε, τί ταῦτα; (ἔφην) ποῦ τὰ πρόσθεν
αὐχήματα, καὶ αἱ συνεχεῖς βύλογίαι τῶν
ἀρετῶν, καὶ τὸ ἄῤῥηκτον σου σοὶ θάρσος; ὡς γὰρ
ἀγωνιστὴς δειλός, ἐν τοῖς γυμνασίοις ἡγεμὼν
φαινόμενος, ἀπολέλοιπας ἐν τοῖς ἄθλοις.
οὐκ ὀπιλογίᾳ τινὶ φύσιν πρεσκεκμένως, B
ἀνὴρ τοσόσδε τῷ χρόνῳ, καὶ κατήκοος λόγων,
καὶ, εἰ μηδὲν ἕτερον, Ἀθηναῖος, οὗ τὸ κοινὸν
δήπου τοῦτο, καὶ πρὸς ἅπαντας θρυλλού-
μενον, παρεπιδημία ὡς ἔστιν ὁ βίος; καὶ ὅτι
δεῖ ὀπτικῶς διαγηγέρθαι, θύμως μονονου-
χὶ παιδίζοντας εἰς ὃ χρεὼν ἀπιέναι; ὃ
δὲ οὕτω μαλακῶς καὶ δυσαποσπάστως ἔχει,
νηπίου δίκην, ὃ πρεσφρονοῦσθαι ἡλικίαν ἔχει. C
ΑΞ. Ἀληθῆ ταῦτα, ὦ Σώκρατες· καὶ ὀρθῶς
μοι φαίνῃ λέγων· ἀλλ' οὐκ οἶσθ' ὅπως παρ'
αὐτό μοι τὸ δεινὸν ἡμοιρηκὼς οἷμαι καρτερεῖν
πρὸς τοὺς λόγους ὑπεκπνέοντος ἀλεληθότως
ἀθυμάζοντος), ἀντίσχῃ δὲ δέος τι, ποικίλως πρε-
σμύσιον τὸν νοῦν, εἰ στερήσομαι τοῦδε τοῦ φω-
τὸς καὶ τῶν ἀγαθῶν, ἀεισθὴς δὲ καὶ ἄπυστος ὁ-
ποίποτε κείσομαι σηπόμενος, εἰς βύλας καὶ
κνώδαλα μεταβάλλων. Σω. Σκώπτεις
γὰρ, ὦ Ἀξίοχε, πρὸς τοῦ ἀπεπισίαν, ἀνε- D
πιλογίστως τῇ ἀναισθησίᾳ αἰσθησιν· καὶ σεαυ-
τῷ ὑπεναντία καὶ ποιεῖς καὶ λέγῃς, οὐκ ὀπι-
λογιζόμενος ὅτι ἅμα μὲν ὀδύρῃ τοῦ ἀναι-
σθησίαν, ἅμα δὲ ἀλγεῖς ὅτι σήψεσι καὶ σε-
ρήσει τῶν ἡδέων· ὥσπερ εἰς ἕτερον ζῆν ἀποθα-
νούμενος, ἀλλ' οὐκ εἰς πρωτελῆ μεταβάλ-
λων ἀναισθησίαν, καὶ τοῦτο τῇ πρὸ τῆς
γενέσεως. ὡς οὖν ὅτι τῆς Δράκοντος ἢ Κλι-
σθένους πολιτείας ἄδεν περί σε κακὸν ἦν (ἀρχὴν
γὰρ οὐκ ἦς περὶ οὗ αἱ ἦν) ὅπως ἄδε μὴ τὸ τελευ-
τὴν γενήσει). οὐ γὰρ οὐκ ἔσῃ πρὸς ὃν ἔσῃ. πρώ- E
τα γοῦν ὀρθῶν τὸ τοιόνδε φλύαρον ἀποσκέδα-
σαι, ὅτι τὸ συγχρίσεως ἄπαξ διαλυθείσης, καὶ τῆς ψυχῆς εἰς τὸ οἰκεῖον ἱδρυθεί-
σης τόπον, τὸ ὑπολειφθὲν σῶμα, γεώδες ὂν καὶ ἄλ-
λοτον, οὐκ ἔστιν ὁ ἄνθρωπος. ἡμεῖς μὲν γὰρ ἐσμὲν
ψυχὴ, ζῷον ἀθάνατον, ἐν θνητῷ καὶ ὀρυκτῷ φρου-

Stobæũ sequendo legendum nobis fuerit, πρὸς ἁπάντων θρυλλούμενον. Apud eum enim, πρὸς πάντων. Item τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο.

Scribendum puto μεταβαλῶν, in fut. temp.

portam, ad columnam Amazonianã) porro eum collectis iam viribus firmiorẽ valentiorémque corpore offendimus, sed animo ægro, & qui consolatione maximè indigeret. sese enim subinde vltrò citróq; versabat, & lacrymas multo cum gemitu & manuum iactatione & crepitu edebat. Quem vt vidi, Ecquid (inquam) hoc rei est, Axioche? Vbi nobis illa pridem magnifica verba, perpetuæque virtutum cõmendationes, & infractum illud animi tui robur? sicut enim ignauus athleta, quum in certamine strenuũ te exhibueris, tandem ad metam accedens, & laborum præmia iamiam reportaturus, animo concidis. Naturáne humanæ sortem minimè circumspicies atque expẽdes, ea nimirum & ætate & doctrina, quanta nec quispiam sit Atheniẽsium? illud nimirum quod frequẽtibus hominum sermonibus iactatur, Vitam hãc nostram, esse peregrinationẽ: & consentaneum esse vt ii qui illius curriculum commodè & honestè peregerint, æquo animo & propè lætum pæana canẽtes, necessitati concedãt. adeo autem molli fractóque animo affectum esse, vt ab huius vitæ amore vix ac ne vix quidem diuelli queas, puerilem potius quàm constãtem maturámque ætatem decet. Tum Axiochus, Sunt ista (inquit) vera, Socrates, & rectè quidẽ me mones. sed nescio quomodo, dum me mali sensus premit, fortis illa & exquisita oratio præteruolat & negligitur: in cuius locum succedit metus quidam, variè excruciãs animum meum, futurum videlicet vt, si huius lucis vsura iisque quæ in ea insunt bonis orbatus fuero, sẽpiterna obliuione sepultus, prout sors tulerit, iaceam & putrescam & in vermes conuertar. Tum ego, Atqui tu quidem, Axioche, propter rerum ignorationẽ, inconsideratè nectis sensum cum sensus carentia: ac proinde pugnantia & facis & dicis, dum non animaduertis te ex eo dolere quòd sensu tibi carendum sit post mortem, omníque voluptate: & vermiũ quandam vastitatem tibi ob oculos repræsẽtas, tanquam in alteram vitam sis moriturus, non verò ita futurus vt omni sensu destituare, sicuti eras antequam nascereris. Eo enim tẽpore quo Draco & Clisthenes administrabant rempubl. nihil te attingebat mali. (necdum enim cœperas existere vt malum ad te posset pertinere) ita neque post mortem erit. neque enim vt vllum queat in te malum cadere, eotùm es futurus. Pellantur igitur istæ ineptiæ penè aniles, atque adeo ita cum animo tuo diligenter reputa: Soluta hac animantis compage, animóque rursus in suum propriúmque locum restituto, corpus quod relictum est, quum & terrenum sit & rationis expers, non amplius esse hominem. nostrûm enim vnusquisq; suus est animus: immortalis nimirũ & diuinus, licet hac mortali custodia includatur.

Hoc autem tabernaculum noſtro incommodo moleſtum & graue circumdedit circumſcripſitque Natura: cuius quidem ſuperficiariæ leuéſque voluptates & facilè euolant, quum tamen plurimis interea voluptatibus ſint permixtæ: dolores verò puri putíque, in quibus nihil ſit admixtum voluptatis: & tamen diuturni, vt vix ac ne vix quidem excuti poſſint. Quid morbos commemorem? quid ſenſuũ vlcera? quid interna vitia? in quorum omnium ſocietatem communi ſenſu doloris venit animus, diſſeminatus & quaſi fuſus æquabiliter per omnes vias corporis, vt cœleſtis illius cognatíque ætheris deſiderio & quaſi ſiti teneatur eius vitæ, quam illic ſumma cum iucunditate concupiſcit. A malis igitur mors abducit, non à bonis. Quum igitur (inquit Axiochus) hanc vitam, Socrates, ducas in malis, quídnam cauſæ eſt cur in ea maneas? præſertim quum ſolerti rerum indagatione maximè valeas, nobíſque adeo vulgaribus hominibus longè antecellas? Atqui (inquam) mi Axioche, de me quidem certè non vera prædicas: ſed in eadem es qua vulgus Atheniẽſium ſententia: quandoquidem in rebus inueſtigandis ſtudioſius operam ſoleo adhibere, me præclara quadam rerum cognitione valere. Verùm enimuero tantum abeſt vt exquiſitiora illa & abſtruſiora intelligam, vt trita hæc quæ in cõmuni vſu vitæ verſantur, omnibus votis noſſe percupiam. Et iſta quidem quę dico ſunt ſapientis Prodici dictata: quorum alia duobus obolis, alia duabus drachmis, quædam quatuor emi. neque enim vir ille quenquam gratis docet: ſolétque ſemper in ore habere Epicharmiũ illud dictum, *Manus manum fricat: da aliquid, & cape aliquid.* Nuper verò quũ apud Calliam, Hipponici filiũ, profiteretur, tam acriter aduerſus vitam diſſeruit, vt ex eo vitam inter res leuiſſimi momenti connumerandam putarim, ac proinde animus meus mortem percupiat, mihi crede, Axioche. Ecquæ nam tandem (inquit Axiochus) illa ſunt quæ tunc ab illo fuerunt commemorata? Ea quidem tibi (inquam) quæ in mentem venerint, lubenter commemorabo. Quæ nam (inquiebat) vitæ pars incõmodis & moleſtiis vacat? nónne in primo ipſo ortus veſtibulo infans plorat, & à dolore vitam auſpicatur? nec ab vlla quidẽ moleſtia immunis eſt, dum omnium incõmodorum anguſtiis obſidetur atque circumuallatur, vel rerum neceſſariarum penuria, vel frigore vel calore vel plaga aliqua, quum tamen nondum fari, nec doloris ſui cauſas explicare, ſed ſolo vagitu atque eiulatu angoris mœſtitiæque ſignũ dare poſſit. Poſtquã verò deinceps ad ſeptimũ annũ peruenerit, exãtlatis multis laboribus, exercitores & ludimagiſtri cum tyrãnici imperii poteſtate imponũtur: tũ lõgè maior dominorũ acereſcit multitudo. creſcente ætate, critici, geometræ, rei militaris inſtitutores. Poſtquam verò in epheborũ numerũ aſcriptus eſt, tum verò grauior metus ingruit, Lycei,

A εἰφ· τὸ δὲ σκῆνος τοῦτο τοῖς κακοῖς περιέρμοσεν ἡ φύσις· ᾧ τὰ μὲν ἡδονὰ, ἀμυχιαία καὶ ταχυά, καὶ εἰς πλείους ὁδωὰς αἰσχεχραμμένα· τὰ δὲ ἀλγηνὰ, ἀχραφνῆ καὶ πολυχρόνια, ἐν τῷ ἡδέων ἀμοιρεῖ. νόσους δὲ καὶ φλεγμονὰς τῶν αἰσθητηρίων, ἔτι δὲ τὰς ἐν τοῖς κακότησιν· οἷς αἰσθανόμενος, ἅτε παρεσπαρμένη τοῖς πόροις, ἡ ψυχὴ στένουσα δύεται τὸ θνητὸν πρόσθεν καὶ σύμφυλον αἰθέρα, καὶ διψᾷ, τῆς ἐκεῖσε διαίτης καὶ χορείας ἐρασμιώτης. ὥστε ἡ τοῦ ζῆν ἀπαλλαγὴ, B κακοῦ λιμὸς ἐστὶν εἰς ἀγαθὸν μεταβολή. ΑΞ. Κακὸν οἶμαι, ὦ Σώκρατες, ἡγούμενος τὸ ζῆν, πῶς ἂν αὐτῷ μάλιστα; καὶ τοῦτο, φρονίμης ὤν, ἐν ἡμᾶς τοὺς πολλοὺς τῷ νῷ διαφέρων; ΣΩ. Ἄξιόχε, σὺ δὲ οὐκ ἔτυμα μοι μαρτυρεῖς· οἷς δ', καθάπερ Ἀθηναίων ἡ πληθύς, ἐπειδὴ ζητητικός εἰμι τῶν πραγμάτων, δοκῶ μανός του εἶναι μᾶλλον. ἐγὼ δὲ βούλομαι ἂν τὰ καινὰ ταῦτα εἰδέναι· τοσούτου ἀποδέω τοῦ περιεῖναι. ἐν ταῦτα δὲ ἃ λέγω, Προδίκου ἐστὶ τὰ C σοφὰ ἀπορήματα· τὰ μὲν, δημοίρου ἐωνημένα· τὰ δὲ, δυοῖν δραχμοῖν· τὰ δὲ, τεττάρων δραχμῶν. πρόσθεν γὰρ οὐδεὶς οὐδένα διδάσκει δωρεὰν πρώτος δὲ ἔθος ἐστὶν αὐτῷ φωνεῖν τὸ Ἐπιχάρμειον, Ἀ δὲ χεὶρ τὰν χεῖρα νίζει· δός τι, καὶ λάβε. Καὶ πρόσθεν γοῦν ὧδε Κοννίᾳ τῷ Ἱππονίκου ποιοῦμαι ἐπίδειξιν, τοσάδε τοῦ ζῆν κατεῖπεν, ὥστε ἐγὼ γε μὰ τὼ ὧδε ἀκαρῆ διέγραψα τὸν βίον· καὶ ἐξ ἐκείνου θανατᾶν μου ἡ ψυχὴ, Ἀξίοχε. Α. Τίνα δὴ ἦν τὰ λεχθέντα; Σ. D Φράσαιμι ἄν σοι ταῦτα ἃ μνημονεύσω. ἔφη γάρ· Τί μέρος τῆς ἡλικίας ἁμαρτὼν, καὶ τί μάλιστα τῶν ἐφετῶν ἡμέων τὸν νήπιον κλαίει, καὶ ζῆν ἀπὸ λύπης ἀρχόμενον; καὶ λείπεται γοῦν οὐδεμιᾶς ἀλγηδόνος, ἀνὴρ ἢ δι' ἔνδειαν, ἢ περίψυγμόν, ἢ θάλπος, ἢ πληγὴν, ὁδὸν ἅπασαν λαλήσας μὴ ὄπωδυνόμενον ἀπαχές, κλαυθμυριζόμενον δὲ καὶ ταύτην τὴν δυσαρεστήσεως μίαν ἔχον φωνήν. ὁπότε δὴ εἰς τὴν ἐπιστασίαν ἀφίκηται, πολλοὺς πόνους διαπλήσθη, καὶ γυμνασταὶ καὶ παιδοτρίβαι γυρανιῶντες· αὐξόμενόν δὴ, κρίσεις, γεωμέτραι, τακτικοί· πολὺ πλῆθος δεσποτῶν. ἐπειδὴ δὲ εἰς τοὺς ἐφήβους ἐγγραφῇ, καὶ φόβος χείρων εἴη, ὁ Λύκειον καὶ

Legimus σκῆ ος τοῦτο ἡ apud Stob. & paulo poſt, καὶ πλείους ὁδωὰς αἰσχεχραμμένα.

Apud Stobæum, ἐπίστασιν παιδαγωγοὶ καὶ γραμματιστὰὶ καὶ παιδοτρίβαι τυρ. In quibusdam uet. autem uox γραμματιστὰὶ eſt pro ἀνεκρίτοις, quæ paulo pòſt ſequitur.

Legitur etiã αὐξόμενον, quo dato tuus iungendus eſſet cum uerbo ἐπίστασιν.

Ἀκαδημία, καὶ γυμνασιαρχία, καὶ ῥάβδοι, καὶ κακῶν ἀμετρία· καὶ πᾶς ὁ τῶν μειρακίσκων χρόνος ἐστὶν ὑπὸ σωφρονιστὰς καὶ τὴν ὑπὸ τοὺς νέους αἵρεσιν τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆς. ἐπειδὰν δὲ ἀπολυθῇ τούτων, φροντίδες αὐτὸν ἄπορις ὑπιδύσουσι, καὶ διαλογισμοὶ πόσα τὸν τοῦ βίου ὁδὸν ἐνήσονται· καὶ τοῖς ὕστερον χαλεποῖς ἐφάνη τὰ πρόσθεν παιδικά, καὶ νήπιον ὡς ἀληθῶς φόβητρα. στρατεῖαί τε γὰρ, καὶ τραύματα, καὶ συνεχεῖς ἀγῶνες. εἶτα λαθὸν ὑπεισῆλθε τὸ γῆρας, εἰς ὃ πᾶν συῤῥεῖ τὸ τῆς φύσεως ὀπάκτερον καὶ δυσαλθές. κἂν μήτις θᾶττον ὡς χρέος ἀποδιδῷ τὸ ζῆν, ὡς ὁλοσχερὴς ἡ φύσις ὀπισθοῦσα συνεχεάζει τὸν μὲν ὄψιν, τοῦ δὲ ἀκοήν· πολλάκις δὲ ἄμφω. κἂν ὀπτιμείνῃ τις, παρέλυσεν, ἐλωβήσατο, παρήρθρησεν. ἄλλοι πολυγήρως ἀκμάζουσι· καὶ τῶν δὶς παῖδες γέροντες γίγνονται. καὶ τοῦτο καὶ οἱ θεοὶ τῶν ἀνθρωπείων ὀπισχήμοιες, οἷς αὐτοῖς πλείστου ποιῶνται, θᾶττον ἀπαλλάττουσι τοῦ ζῆν. Ἀγαμήδης γοῦν καὶ Τροφώνιος, οἱ δειμάμενοι τοῦ Πυθοῖ τοῦ θεοῦ τέμενος, οὐξάμενοι τὸ κράτιστον ἀνθρώπων ἡγέσθαι, κοιμηθέντες ὤκεσαν ἀνέστησαν. οὔτε τῆς Ἀργείας ἱερείας ἡμῖν, ὁμοίως οὐξαμένης αὐτῇς τῆς μητρὸς ἡγέσθαι τὴν τῆς εὐσεβείας ὠδὴν τῇ Ἥρᾳ γέρᾳ, ἐπειδὴ τοῦ ζεύγους ὑστερήσαντος ὑποδυτὰς αὐτοὶ διώσεγκαν αὐτὰ εἰς τὸν νεών, μὴ πρὸ βοῦς νυκτὶ μεθάλλαξαν. μακρὸν ἂν εἴη διεξιέναι τὰ τῶν ποιητῶν, οἳ ποιήμασι θειοτέροις τὰ περὶ τὸν βίον θαυμασιῳδοῦσιν, ὡς καταδύοντας τὸ ζῆν· ἑνὸς δὲ μόνου μνησθήσομαι τοῦ ἀξιολογωτάτου, λέγοντος,

Ὡς γὰρ ἐπεκλώσαντο θεοὶ δειλοῖσι βροτοῖσι,
Ζώειν ἀχνυμένοις.

καὶ

Οὐ μὰν γάρ τι πον ἔστιν ὀιζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων ὅσα τε γαῖαν ἔπι πνείει τε καὶ ἕρπει.

A Academia, Gymnici imperii autoritas, officiorum apparitio, denique malorum omniũ infinitas. Ita omne adoleſcẽtiæ tempus ſub moderatorum illorum imperiis traducitur, qui de Areopagi ſententia & decreto electi, iuuentuti ad temperantiam morúmque honeſtatem conformandæ inuigilant. Quum verò his malis fuerit liberata, tum grauior occurrit cura & cogitatio, écquod potiſſimum viuẽdi genus ipſi ſit ingrediundum: vt quidem primæ illæ difficultates, ſi cum iis quæ in poſterũ ſubeundæ ſunt comparentur, planè ludicræ B videantur, & puerorum planè terriculamenta. nam & prodeunt bellicæ expeditiones, & vulnera, & continua certamina, cum quibus eſt tota vita ſubinde colluctandum. hinc alia cogitanti obrepit ſenectus, in quã quicquid in natura ruinoſum eſt, & interitui obnoxium, confertim effũdit ſe atque erumpit, & quidem ita vt nullis remediis hæc imbecillitas auerti queat. Quòd ſiquis tardius veluti debitam vitam minimè reddiderit, Natura, tanquan fœneratrix, inſtãs atque vrgens, ab alio aſpectum, ab alio auditum, ſæpenumero vtrũque, tanquam pignus, exigit. ac ſiquis diutius maneat in vita, eum muneribus funC ctionibúſq; corporis priuat, mutilum reddit, artus denique ea infirmitate affligit, vt quaſi luxati videãtur. Alii ad extremum ſenectutis limen perueniunt, vt in iis verum comperiatur prouerbium, Bis pueri, ſenes. Itaque dii rerum humanarum verè intelligentes, eos quos præ cæteris hominibus plurimi faciunt, ab hac vita citius liberant, vt quid de morte ſtatuendum ſit, ſuis iudiciis confirmare videantur. Primùm Aga- D medes & Trophonius prædicantur: qui quum Apollini templum exędificauiſſent, venerantes Deum, petierunt mercedem nõ paruam quidem operis & laboris ſui: nihil certi, ſed quod eſſet optimum homini. at quum ſomno ſe dediſſent, vt illuxit, mortui ſunt reperti. Simili precatione Argiua ſacerdos pro filiis vſa dicitur. quũ enim illã ad ſolenne & ſtatum ſacrificium curru vehi ius eſſet, morarentúrque iumenta, ipſi veſte poſita ad iugum acceſſerunt. ita ſacerdos aduecta in fanum, quum currus eſſet ductus à filiis, precata à dea dicitur vt E illis præmium daret pro pietate quod maximum homini dari poſſet à deo. Pòſt epulatos cum matre adoleſcentes ſomno ſe dediſſe, manè inuentos eſſe mortuos. Longum eſſet ea recenſere quæ poetæ commemorant qui diuinis verſibus de humanæ vitæ conditione vaticinantes, eius miſeriam funeſtis verſibus celebrant: ſed ex tanta exemplorum turba vnum proferam memoria bene dignum,

Optima quæque dies miſeris mortalibus æui
Prima fugit. ſubeunt morbi, triſtiſque ſenectus,
Et labor & duræ rapit inclementia mortis.

&

Nil magis infelix fuerit mortalibus agris, Et cunctis terram quæ ſupra flántque meántque.

Fortaſſe ὅπῃ πολυγήρως ſcribẽdum eſt, & τότε pro τῷ.

Si præpoſitio ὑφ' non deeſt ante πᾶσι, dicendũ erit ita eſſe dictũ πᾶσι, ut ζῶσα pro ὑφ' ζῶσα.

Legitur etiam ἐξαίσησαν.

Vel τῇ vel προσ- τῇ ante μετὰ de ſiderari puto.

De Amphiarao verò quid ait?

Iuppiter hunc totis animis, hunc Phœbus amabat,
Ille tamen iusti metas non attigit aui.

Qui verò nos iubet

Lugere, vbi esset aliquis in lucem editus,
Humanæ varia vitæ reputantes mala,

quàm rectè tibi dicere videtur? Sed finem facio, ne, dum in aliis commemorādis immoror, præter id quod iam sum pollicitus, lōgiorem orationem efficiam. Ecquis verò mortalium est qui illud vitæ institutum eámve artem quam amplexus sit, non accuset, & de sua conditione non conqueratur? Age, primùm, si placet, illud hominū genus adeamus qui humiliū sordidarúmque artium ministeriis, vitam manuū opificio tolerāt: nónne illi diurnos nocturnósque labores perferunt, nec interim vix ac ne vix quidem res ad viuendum necessarias sibi summinístrant, dum tamen & suam sortem vehementer deplorant, & omnes suas vigilias lacrymis & planctu replent? Nautarúmne vitam dicēdo persequamur, qui per tot tantáque discrimina transmittuntur? vt quidem (sicuti scitè dixit Bias) neque inter mortuos neque inter viuos recenseri posse videantur. homo enim terrenus, cui terra nimirum attributa est ad habitandum sedes, quasi vtriusque generis & vitæ particeps, in mare se dat præcipitem, séque vltrò in fortunæ condonat potestatē. At iucunda est agricultura. est sanè. at non totum (quod aiunt) vlcus semper doloris causas inuenit? quum videlicet modò siccitatem deploret, modò imbres, modò vredinem, modò rubiginem, modò calorem intempestiuum, vel frigus? Iam verò illud vitæ genus quæ in republ. administranda versatur, illustre est & maximis honoribus colitur. At, vt multa prætermittam, quātis molestiis & incommodis exagitatur? quippe quæ gaudium habeat, furunculi instar, latente inflammatione palpitans atque micans: repulsam verò infinitis partibus morte acerbiorem sæpenumero patiatur. Ecquis enim est qui, dum auræ popularis arbitrio viuit, beat' iudicari possit? si, postquam equorum in morem sibilis & plausibus delinitus fuerit, populo ludibrium continuò obiiciatur, exsibiletur, mulctetur, capite minuatur, mortis supplicio inuoluatur: in omnem denique calamitatem præceps detur, miserabile fortunæ spectaculum futurus? Quāta verò ciuilium harum tempestatum extent exempla, Axioche, non ignoras, qui in rebus ciuilibus versatus es. Vbi enim mortuus est Miltiades, vbi Themistocles, vbi Ephialtes? vbi verò reges illi & imperatores qui nuper exiterūt? quo equidē tēpore non potui adduci vt meā sententiā dicerē. neque enim ad boni viri constantiā grauitatémque videbatur pertinere, vt insanienti populo ducē eiusdem furoris meinet præberē. Theramenes autē & Callixenus postridie iudices subornarūt & succenturiarunt, qui concioni præsiderent, & indictā causa homines illos capitali supplicio condemnarunt. quanquā tu solus

A τὸν δ' Ἀμφιάρεων τί φησι;

Τὸν μὲν κῆρι φίλῳ Ζεὺς τ' ἀγάιετο καὶ Ἀπόλλων

Γαμοίη φιλότητι· ὁδὸν δ' ἴκετο γήραος οὐδόν.

ὁ δὲ χελιδών

Τὸν φωτα θρηνεῖν εἰς ὅσ' ἔρχεται κακά, τί σοι φαίνε̣ται; ἀλλὰ παύομαι, μή ποτε παρὰ τὴν ὑποσχεσιν μηκύνω, καὶ ἑτέρων μιμησκόμενος. ποίαν δὲ τις ἑλόμενος βιοτὴν δύσιν ἢ τέχνην, οὐ μέμψεται, καὶ τοῖς παροῦσι χαλεπανεῖ; τοὺς χειρωνακτικοὺς ἐπέλθωμεν, καὶ βαναύσους, πονουμένους ἐκ νυκτὸς εἰς νύκτα, καὶ μόλις προζῶντας τὰ βιοτήδεια· καταδυομένων τε αὐτῶν, καὶ πᾶσαν ἀγρυπνίαν ἀναπιμπλάντων ὀλοφυρμοῦ καὶ δακρύων. ἀλλὰ τὸν πλωτικὸν καταλεξώμεθα, τὸν ὁμαρτοῦντα ἀεὶ τοσῶνδε κινδύνων· καὶ μήτε (ὡς ἀπεφήνατο Βίας) ἐν τοῖς τεθνηκόσιν ὄντα, μήτε ἐν τοῖς βιοῦσιν. ὁ γὰρ ἐπίγειος αὐθέκτος, ὡς ἀμφίβιος, αὐτὸν εἰς τὸ πέλαγος ἔρριψεν, ὅτι τῇ τύχῃ θνητὸς πᾶς. ἀλλ' ἡ γεωργία γλυκύ. δῆλον. ἀλλ' οὐχ ὅλον, ὡς φασιν, ἕλκος; αἰεὶ λύπης τροφὰ φασιν βυσισκόμενον; κλαῦσον νεωὶ μὲν αὐχμόν, νεωὶ δὲ ἐπομβρίας, νεωὶ δὲ ὀπὴκυσιν, νεωὶ δὲ ἐρεσίβην, νεωὶ δὲ θάλπος ἀχρηστον, ἢ κρύος; ἀλλ' ἡ πολυτίμητος πολιτεία (πολλὰ γὰρ ὑποφαίνω) θρὶξ πόσων ἐλαύνεται δεινῶν; τὸν μὲν χθρὰν ἔχουσα φλεγμονῆς δίκην παλλομένην καὶ σφυγματώδη· τὸν δὲ ἀπότευξιν, ἀλγεινὸν καὶ θανάτου μυελὸν χείρω. τίς γὰρ ἂν εὐδαιμονήσειε τροπὸς ὄχλου ζῶν, εἰ ποτὲ πυθέσθαι καὶ κροτηθέσθαι δήμου παγγύου ἐμβαλλόμενον, συειπόμενον, ζημιούμενον, θνῄσκον, ἐλεούμενον· ἐπείτοιγε, Ἀξίοχε πολιτικέ, ποῦ τέθνηκε Μιλτιάδης; ποῦ δὲ Θεμιστοκλῆς; ποῦ δ' Ἐφιάλτης; ποῦ δ' οἱ τοτὲ βασιλῆς καὶ στρατηγοί; ὅτ' ἐγὼ μὲν οὐκ ἐπηρεσμὴν τὴν γνώμην (τὰ γὰρ ἐφάνετό μοι σεμνὸν δήμῳ μαινομένῳ συνεξάρχειν) οἱ δὲ τοτὲ Θηραμένην καὶ Καλλίξενον, τῇ ὑστεραίᾳ προεδρους ἑλόμενοι ὑφένλες καὶ ἐχρόνισαν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν ἄκριτον θάνατον. καίτοιγε σὺ μόνος

ἀλλῆς ἡμῶν καὶ Ἐρυπτόλεμος, τετρισμυρίων ἀνθρώπων ἐκκλησιαζόντων. Α Ξ. Ἔστι ταῦτα ὦ Σώκρατες· καὶ ἐγὼ γε ἀφ' ἐκείνου ἄλις ἔχων τοῦ βήματος, καὶ χαλεπώτερον οὐδὲν ἐφαίνη μοι πολιτείας. δῆλον δὲ τοῖς ἐν τῷ ἔργῳ γιγνομένοις. σὺ μὲν γὰρ οὕτω λαλεῖς ὡς ἀφ' ὑπερτέρου θεώμενος· ἡμεῖς δ' ἴσμεν ἀκριβέστερον, οἱ μάλα πέρας ἰόντες. δῆμος γάρ, ὦ φίλε Σώκρατες, ἀχάριστον, ἀψίκορον, ὠμόν, βάσκανον, ἀπαίδευτον· ὡς ἂν συμπεφορημένον ἐκ σύγκλυδος ὄχλου, καὶ βιαίων φλυάρων. ὁ δὲ τούτῳ ξυνδιατρίβων ταραττόμενος, ἀθλιώτερος μαχοῦ. Σ. Ὁπότε οὖν, ὦ Ἀξίοχε, τὸν ἐλευθεριωτάτων ὅτι σμίκρου πέρασαν τῶν λοιπῶν ἀπαιδευτοπάτων, τί δὲ λοιπὰς ὅπως τηδύσεις συνοίσομεν; οὐ φοβεῖ; ἤκουσα δέ ποτε καὶ Πρωδίκου λέγοντος ὅτι ὁ θάνατος οὔτε πρὸς τοὺς ζῶντάς ἐστιν, οὔτε πρὸς τοὺς μετηλλαχότας. Σ. Πῶς φής, ὦ Σώκρατες; Α Ξ. Ὅτι πρὸς μὲν τοὺς ζῶντας οὐκ ἔστιν, οἱ δ' ἀποθανόντες οὐκ εἰσίν. ὥστε οὔτε πρός σε νῦν ἐστιν (οὐ γὰρ τέθνηκας) οὔτε, εἴπερ παθοῖς, ἔσται πρός σε. σὺ γὰρ οὐκ ἔσῃ. μάταιος οὖν ἡ λύπη, πρὸς τὸν μήτε ὄντος μήτε ἐσομένου πρὸς Ἀξίοχον, Ἀξίοχον ὀδύρεσθαι· καὶ ὅμοιον ὡς εἴ πρὸς τὴν Σκύλλης ἢ τὸν Κενταύρου τις ὀδύροιτο, τῶν μήτε ὄντων νῦν πρός σε, μήτε ὕστερον πρὸς τὸν τελευτῶντα ἐσομένων. ὃ γὰρ φοβερὸν τοῖς οὖσιν ἐστί· τοῖς δ' οὐκ οὖσι πῶς ἂν εἴη; Α Ξ. Σὺ μὲν οὖν τῆς ὅπως πολαζούσης τοιαῦτα σοφὰ εἰρηκας (ἐκεῖθεν γάρ ἐστιν ἥδε ἡ φλυαρολογία, πρὸς τὰ μειρακίσια διακεκοσμημένη) ἐμὲ δὲ ἡ τέρψις τῶν ἀγαθῶν τὸν ζῆν λυπεῖ, καὶ πιθανωτέρους τούτων λόγους ἄρτι κροτήσας, ὦ Σώκρατες. οὐκ ἐπαίει γὰρ ὁ νοῦς, ἀποπλανώμενος εἰς βδελυρίας λόγων, οὐδὲ ἀπολαύεται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας· ἀλλ' εἰς μὲν πομπὴν καὶ ῥημάτων ἀγλαϊσμὸν ἀνύτει, τῆς δὲ ἀληθείας ἀποδεῖ. τὰ δὲ παθήματα σοφισμάτων οὐκ ἀνέχεται, μόνοις δ' ἁρκεῖται τοῖς δυναμένοις καθικέσθαι τῆς ψυχῆς. Σω. Συναπτῇς γὰρ, ὦ Ἀξίοχε, ἀνεπιλογίστως, τῇ τέρψει τῶν ἀγαθῶν αἰτιασάμενος κακῶν ἄθησιν, οὐκ ἀλαθόμενος ὅτι τέθνηκας. λυ-

cum Eryptolemo in trium millium hominum ad concionem congregatorũ corona illorũ innocentiæ opem tulisti. Sunt ista vera, Socrates, (inquit Axiochus) & me ex illo tempore suggestus & concionũ cepit satietas: nihilque mihi adeo hoc ciuilis vitæ genere visum est molestius. Id quod quidem facilè ii perspiciunt qui in ipsis rebus versantur. nam tu quidem certè ita de his rebus loqueris vt eminus & tanquã è specula res longè à te positas contemplans: nos autem qui fecimus periculum, quanto certius id tenemus! Populus enim, mi Socrates, res est ingrata, morosa, crudelis, inuida, imperita, vecors: quippe qui ex fæce & colluuie plebis sit conflatus, ex ineptis nimirum nebulonibus: ac proinde is qui cum eo necessitate aliqua & societate coniungitur, longè miserior est. Tum ego, Quòd si (inquam) Axioche, hanc scientiam quæ libero homine dignissima est, omnium maximè abominãdam & detestabilem statuis, ecquid de cæteris vitæ institutis existimabimus? nónne illas planè fugiendas? Audiui præterea Prodicum aliquando dicentem, Mortem neque ad viuos neque ad mortuos pertinere quicquam. Ecquónã verò (inquit Axiochus) modo? Quandoquidem (inquam) in viuos nullam habet mors potestatẽ, at mortui non sunt. ita neque ad te nũc mors pertinet (non enim mortuus es) neque, quum mortuus fueris, ad te pertinebit. non enim amplius eris. Inanis ergo est dolor, Axiochum de ea re quę Axiochũ neque attingit neque attinget vnquã, lugere: & perinde est acsi quis de Scylla & Centauro doleret, qui ad te hoc tempore nihil pertinẽt, neque in posterum pertinebunt. metus enim ad eas res sanè refertur quæ reuera existũt: verùm ad eas quæ nullo modo existunt, qui poterit pertinere? Hæc tu nimirum (inquit) erudita atque exquisita, mi Socrates, depromis ex garrula illa arte quæ subtilibus conclusiunculis nunc speciosa est. (illinc enim petuntur nugæ ineptiæque verborum ad adolescentium animos eludendos comparatæ) at me illud angit atq; excruciat quòd vitæ commodis destituar: atque vtut probabiliorem hac orationem crepueris, Socrates, hic me semper scrupulus vrit. Mens enim grauioribus cogitationibus distracta, ornatæ orationis splendore minimè capitur: neque hæc ipsa quidem eodẽ quasi colore apta sunt inter se, sibique cõstant: sed quanto magis ad ostentationem ornatúmque orationis sunt composita, tanto lõgius absunt à veritate. Morbi verò illarum conclusiuncularum decipulas ferre nequeũt, sed in iis demum acquiescunt quæ ad animum vsque possunt penetrare. Atqui (inquam) mi Axioche, non animaduertis te imprudenter loqui pugnantia, dum malorũ sensum cum bonorũ priuatione coniungis: nec tibi in mentem venit, te post mortẽ nullum planè futurum. cõ-

trarius enim malorum ſenſus eum dolore afficit qui bonis priuatur: at in eum qui nō eſt, nulla cuiuſlibet rei cadere poteſt priuatio. In eo igitur qui nullum doloris habiturus eſt ſenſum, quî eſſe dolor poteſt? nam ſi tu initio, Axioche, rerum ignoratione ſenſum quendam doloris non poſuiſſes, mortem profectò nunquam reformidaſſes. nūc te ipſe in errorem impellis, dum illa te cogitatio conſternat, ne animo deſtituaris: quū interea exiſtimas te ſenſus eius qui interiturus eſt, ſenſum eſſe habiturum. Iam verò, præter hæc etiam multæ ſunt præclaræ ſolidæque rationes ad animi immortalitatem probandam. neque enim profectò natura humana ad tantam ſe rerum molitionem vnquam extuliſſet, vt beluas, in quibus tamen maiores inſunt vires, contemneret, maria definiret atque penetraret, vrbes conderet, reſpublicas conſtitueret, cœlum ſuſpiceret, ſtellarúmque curſus diſparibus inter ſe motibus conſtantes, viciſſitudines dierum atque noctiū, commutationéſque temporum quadripertitas ad maturitatem frugum, & ad temperationem corporum aptas, eorúmque omnium moderatorē & ducem ſolem lunámque, accretione & diminutione luminis, quaſi faſtorum notantem dies, ventos item & imbriū lapſus & impetus, vaſtóſque turbinum vortices: mundi deniq; variā conſtitutionem ſempiternis quibuſdam fundamentis firmatam: non hæc, inquam, omnia perſpexiſſet genus humanum, niſi diuinū reuera quiddam in ipſius animo ineſſet, cuius beneficio tot tantarúmq; rerum cognitionē firmámque intelligentiam fuiſſet complexus. Itaque non ad mortem, Axioche, ſed ad veram immortalitatem commigras, dū ex hac vita excedis: neque bonis deſtituêre, ſed veram puriſſimámque illorum poſſeſſionem adibis: neque voluptates mortali corpori permixtas, ſed ab omnibus doloribus immunes ac liberas cōſequêre. Quum enim ex hoc carcere híſque vinculis euolaueris, tum eò peruenies vbi nulla erit moleſtia, nulla ſolicitudo, nulla te ſenectus poterit affligere. Ibi autem tranquilla vita, omnium malorum neſcia, imtnobili quadam & ſempiterna quiete ſerena, rerum & naturę contéplatione cumulatè perfruens, nō verò ad popularem auram & theatrum, ſed ad ſolidam veritatem philoſophās, traducitur. Quibus auditis, Tu me (inquit) oratione tua in contrariā partem ſanè traduxiſti: nec me iam mortis metus tenet, ſed deſideriū. atque, vt ego quoq; ad oratorū imitationē eximiū aliquid & ſingulare dicam, iampridē ſublimi animo cogito, & ſempiternum illud diuinúmq; curriculū permetior: méque ex hac infirmitate collegi, vt nouus homo mihi planè eſſe videar. Atqui (inquam) ſi & aliū quoque ſermonē audire velis, quē mihi

A πεῖ γὰ τὸ τεθρύμμενον τῶ ἀγαθῶν ἡ αὐτιπάθεια τῶ κακῶν. ὁ δ' οὐκ ὤν, οὐδὲ τῆς τερπνότητος αὐτιλαμβάνεται. πῶς οὖν ὅτι τῶ μὴ παρέξοντι γνῶσιν τῶ λυπησόντων γίνοιτ' ἂν ἡ λύπη; ἄρχου γάρ, ὦ Ἀξίοχε, μὴ σεσωπηθρύμμενος ἄλλως γέ πως μίαν αἴσθησιν, καὶ τὸ ἀνεπαίσθητον, οὐκ ἂν ποτὲ ὠλυρεῖσθαι τὸν θάνατον. νῦν δὲ τεθειτερέπεις σεαυτὸν, δειματούμενος τερπνότητα τῆς ψυχῆς, καταλήψεσθαι ὃ οἵᾳ τινὶ οὐκ ἐσομένῳ αἴσθησιν αἰσθήσει. τοῖς τῶ πολλοῖς καὶ καλοῖς εἰ) λόγοις τοῖ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς. οὐ γὰ δὴ ἀνθρώπινή γε φύσις τόσον διήνεγκε μεγεθουργίας, ὥστε καταφρονῆσαι μὲν ἐμφαλλόντων θηρίων βίας, διαπεραιώσασθαι δὲ πελάγη, δείματα δὲ ἄγη, καταστήσασθαι δὲ πολιτείας· ἀναβλέψαι δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἰδεῖν τοῖς φορεὰς ἄστρων, καὶ δρόμους ἡλίου τε καὶ σελήνης, αἰτιολογίας τε καὶ δύσεις, ἐκλείψεις τε καὶ ταχείας ἀποκαταστάσεις· ἰσημερείας τε καὶ τροπὰς διττὰς, καὶ πλειάδων χειμῶνος καὶ θέρους, ἀνέμους τε καὶ καταφορὰς ὄμβρων, καὶ τορυστήρων ἐξαισίους συρμούς· καὶ τὰ τοῦ κόσμου παθήματα συναπτέσθαι εἰς τὸν αἰῶνα· εἰ μή τι θεῖον ὄντως ἐνῆν πνεῦμα τῇ ψυχῇ, δι' οὗ τινὶ τ' τηλικῶνδε τοῖνοιαν τε γνῶσιν ἔσχεν. ὥστε οὐκ εἰς θάνατον ἀλλ' εἰς ἀθανασίαν μεταβάλλεις ὦ Ἀξίοχε· οὐδὲ ἀφαίρεσιν ἕξεις τῶ ἀγαθῶν, ἀλλ' εἰλικρινεστέραν τινὶ ἀπόλαυσιν· οὐδὲ μεμιγμένας ἀνθρωπίνῳ σώματι τὰς ἡδονὰς, ἀλλ' ἀκράτους ἀπασῶν ἀλγηδόνων. κεῖσε γὰ ἀφίξῃ, μοιρωθεὶς ἐκ τῆσδε τῆς εἱρκτῆς, ἔνθα ἄπονα πάντα καὶ ἀστένακτα καὶ ἀγήρατα, γαλήνιός τε καὶ κακῶν ἄγνως βίος, ἀσάλευτῳ ἡσυχίᾳ βυθιζόμενος, καὶ θείαν ὁρῶν τινὶ φύσιν· καὶ φιλοσοφῶν οὐ τοῖς ὄχλοις καὶ θεάτροις, ἀλλὰ τοῖς ἀμφιθαλῆ τ' ἀληθείαν. ΑΞ. Εἰς τοὐναντίον με τῶ λόγῳ τεθείκασας. οὐκέτι γάρ μοι θανάτου δέος ἔνεστιν, ἀλλ' ἤδη καὶ πόθος· ἵνα τί καὶγὼ, μιμησάμενος τοὺς ῥήτορας, τοῦτο οὐκ εἴπω. καὶ πάλαι μετεωρολογῶ, καὶ δίειμι τὸν ἀίδιον καὶ θεῖον δρόμον· ἔκ τε τῆς ἀσθενείας ἐμαυτὸν συνείλεγμαι, καὶ γέγονα καινός. ΣΩ. Εἰ δ' καὶ ἕτερον βούλει λόγον, ὃν ἐμοὶ

In uet. exẽpl. post ψυχῆς legitur, τῆ δὲ τερπνότητι περιπίπτει ψυχὴ παρθεῖσα μὲν τὸ μὴ αἰσθήσεσθαι, καταλήψεσθαι δ' οὐ. Id eſt, primationi autē animum attribuit: ac quum formides ne ſenſu ſis caritura, te ſeſum qui non erit, ſenſu perceptura exiſtimas.

ἤγγειλε Γωβρύης, ἀνὴρ μάγος· ἔφη, κα- A
τὰ τὼ τῦ Ξέρξου δόξαν, τὸν πάππον αὐ-
τῦ καὶ ὁμώνυμον, πεμφθέντα εἰς Δῆλον, ὅπως
τηρήσειε τὼ νῆσον ἐν ᾗ οἱ δύο θεοὶ ἐγένοντο,
ἐκ λινῶν χαλκέων δέλτων, ἃς ἐξ Ὑπερβο-
ρέων ἐκόμισθω Ὦπίς τε καὶ Ἑκάεργος· ἐκ-
μεμαθηκέναι, κ᾽ τὼ τῦ σώματος λύσιν τ᾽
ψυχὼ εἰς τὸν ἀδηλον χωρεῖν τόπον, κ᾽ τὼ
ὑπόγειον κίνησιν· ἐν ᾗ βασίλεια Πλούτω-
νος οὐχ ἧττω τῆς τῦ Διὸς αὐλῆς, ἄτε τῆς μὲν
γῆς ἐχούσης τὰ μέσα τῦ κόσμου, τῦ δὲ πόλυ B
ὄντος σφαιροειδοῦς· ἓν δὲ μὲν ἕτερον ἡμισφαί-
ριον θεοὶ ἔλαχον οἱ οὐρανίοι, τὸ δὲ ἕτερον οἱ ὑ-
πένερθεν· οἱ μὲν, ἀδελφοὶ ὄντες· οἱ δὲ, ἀδελ-
φῶν παῖδες. τὰ δὲ πρόπυλα τῆς εἰς Πλύ-
τωνος ὁδοῦ, σιδηροῖς κλείθροις καὶ κλεισὶν ὠ-
χύρωται. ταῦτα δὲ ἀνοίξαντα ποταμὸς Ἀχέ-
ρων ὑποδέχεται· μεθ᾽ ὃν, Κωκυτός· οὓς χρὴ πορ-
θμεύσαντα, ἀγαγεῖν ὅτι Μίνω καὶ Ῥαδάμανθυν, ὃ κληίζεται πεδίον ἀληθείας. ἐν- C
ταῦθα καθέζονται δικάσαι, ἀνακρίνοντες τῶν
ἀφικνουμένων ἕκαστον, τίνα βίον βεβίωκε, καὶ
τίσιν ὅτι τηδεύμασιν ἐνῳκίσθη τῷ σώματι.
ψεύσασθαι μὲν οὖν ἀμήχανον. ὅσοις μὲν οὖν
ἐν τῇ ζωῇ δαίμων ἀγαθὸς ἐπέπνευσεν, εἰς
τὸν τῶν εὐσεβῶν χῶρον οἰκίζονται· ἔνθα ἄ-
φθονοι μὲν ὧραι παντὸς καρποῦ γονῆς βρύουσι,
πηγαὶ δὲ ὑδάτων καθαρῶν ῥέουσι, πόντοι δὲ
λειμῶνες, ἀνθεσι ποικίλοις ἐαριζόμενοι·
διατεῖναι δὲ φιλοσόφων, καὶ θέατρα ποιη- D
τῶν, καὶ κύκλιοι χοροὶ, καὶ μουσικὰ ἀκού-
σματα· συμπόσιά τε εὐμελῆ, καὶ εἰλαπίναι
αὐτοχρήτοι, καὶ ἀκήρατος ἀλυπία, καὶ ἡ-
δεῖα διαγωγή. οὔτε γὰρ χεῖμα σφοδρὸν οὔτε
θάλπος ἐγίνεται, ἀλλ᾽ εὔκρατος ἀὴρ κεῖται,
ἀπαλαῖς ἡλίου ἀκτῖσιν αὐγαζόμενος. ἐν-
ταῦθα τοῖς μεμυημένοις ἐστὶ τις σεμνοπρέπεια·
καὶ τὰς ὁσίας ἀγιστείας καλεῖσθαι τελεστάς.
πῶς οὖν σοὶ σοφῷ μέτεστι τῆς ἡμῶν, ὄντι
φιλοσόφῳ τῶν θεῶν; καὶ τοὺς μὲν Ἡρακλέα τε
καὶ Διόνυσον, κατιόντας εἰς ᾅδου, σοφώτερον E
λόγος ἐνθάδε μυηθῆναι, καὶ ὃ θάρσος
τῆς ἐκείσε πορείας παρὰ τῆς Ἐλευσινίας
ἐναύσασθαι. ὅσοις δὲ ὁ ζῆν μετὰ κακουρ-
μάτων ἠλάθη, ἄγονται σπεῦσαι Ἐρινύων ἐπ᾽
ἔρεβος καὶ χάος μετὰ Ταρτάρου· εἶτα χῶ-
ρος ἀσεβῶν, καὶ Δαναΐδων ὑδρεῖαι ἀτελεῖς, καὶ
Ταντάλου δίψος, καὶ Τιτυοῦ σπλάγχνα, καὶ
Σισύφου πέτρος ἀνήνυτος· ἃ τὰ τέρματα

Gobryas olim referebat, vir cũprimis eru-
ditus & Magi etiam nomine illuſtris, ita ha-
beto. Is auum ſuum & cognominem dice-
bat, in Xerxi memorabili illa in Græciam
expeditione, in Delum miſſum vt inſulam
tueretur: quæ quidem inſula duorum deo-
rum natalibus celebris eſt. Ibi ex æneis qui-
buſdam tabulis, quas ex Hyperboreis mon
tibus Opis & Hecaergus detuliſſent, hæc ſe
intellexiſſe commemorabat: Quum vide-
licet animi & corporis facta eſſet ſolutio,
animum ad inconſpicabilem quendam lo-
cum proficiſci, ſubterraneum quidem il-
lum: in quo Plutonis regia non minor Io-
uis aula ſit ſita: terram mũdi vniuerſi me-
dium obtinere: cœlũ globoſum eſſe, cuius
dimidiam partem cœleſtes maiorúmque
gentium dii tenerent: alteram inferi, quo-
rum alii fratres eſſent, alii eorum liberi. Ve-
ſtibulum autem quo aditus patet ad Plu-
toniam regiam, clauſtris ferreis firmari at-
que ſepiri: tum verò fluuium Acherontem
occurrere, deinde Cocytum: quibus traie-
ctis ad Minoem & Rhadamanthum deduci
oporteat, in eum locum qui Campus veri-
tatis appellatur. Ibi iudices ſedent, qui quam
quiſque vitam egerit eorum qui illuc ve-
niunt, quibúſve in ſtudiis verſatus ſit dum
in corpore eſſet, quęſtionem habent. at nul-
lus ibi mendacio relictus eſt locus. Illos ve-
rò qui boni dæmonis ductum auſpiciúmq;
ſequuti vitam eſſent imitati deorum, bea-
torum piorúmque ſedes incolere. Ibi tem-
peſtates anni frugum omnis generis copia
& vbertate abundare, fontes aquis limpidiſ-
ſimis ſcatere, herbis variis prata conueſtiri.
illic philoſophorum ſcholas eſſe, theatra
poetarum, & circulares choros, muſicas au-
ditiones, opportunè compoſita conuiuia, &
dapes quæ vltrò ex ipſo loco ſuppeditantur,
& immortalem lætitiam, omni denique iu-
cunditate perfuſam vitam. non enim vel
iniquum frigus vel intemperatum calorem
ibi dominari, ſed bene temperatum aerem
diffundi, ſubtilibus ſolis radiis illuſtratum.
Ibi verò ipſis initiatis quendam eſſe princi-
patum, & ſacra diis ritè fieri. Quid ergo cau-
ſæ eſt cur tu primus hunc honorem mini-
mè conſequare, quum ſis ſtirps & progenies
deorum? Herculem enim ferũt & Liberum
patrẽ priùs quàm ad inferos deſcẽderẽt, hîc
initiatos eſſe, illiúſque itineris ſuſcipiendi
fiduciam in ipſorum animos ab Eleuſinia
inſtillatam. Quorum autem vita per ſcele-
ra tradu&ta eſſet, raptarri à Furiis ad Erebũ
& Chaos per tartarum. Illic impiorũ pro-
fligatorúmque ſedem eſſe deſtinatam. Ibi
Danaidum perpetuas eſſe aquationes, &
Tantali ſitim, & Tityi viſcera, & Siſyphum
ſaxum verſare, ſudantem nitendo, neque
proficere hilum: cuius nimirum exitus ſit

nouorum laborum primordium. Ibi eos ferarum laniatu, & ignis flammis perpetuis, omni ſupplicio affectos, æternis pœnis cruciatibúſque vexari. Atque hæc quidem ego à Gobrya audiui: tu autẽ, Axioche, de his prudenter ſtatueris. Equidem iſtius rationis vi ita pertrahor, vt hoc vnũ ratum fixúmque mihi ſit, Hominis animum eſſe immortalẽ, qui quidem ex hoc loco emigrat vt in alio loco ab omni dolore liber & immunis feliciter viuat: ſiue locus ille in locis cœleſtibus ſit ſiue inferis. tantùm víderis, Axioche, vt piè viuas, quò vita hunc in modum traducta, felicitatem conſequare. Tum ille, Pudet tibi (inquit) confiteri aliquid, Socrates. tantum enim abſum ab eo vt mortẽ timeam, vt me vehemẽs etiam illius teneat cupiditas. ita hic ſermo, quaſi cœleſte aliquod oraculum, apud me fidem omnino fecit. Itaque iam mortem fortiter deſpicio, veluti in meliorem domũ emigraturus. Ac nunc ea quæ à te dicta ſunt mecũ expendã tacitus atque recenſebo. tu verò, mi Socrates, amabo, meridie adſis mihi. Faciam (inquit) vt iubes. at inde redeo in Cynoſarges deambulatum, vnde huc euocatus fui.

αὖθις ἄρχεται " πόνων. ἔνθα θηροὶ ῥᾳδίως κομώμενοι, καὶ λαμπάσιν ὑπὲρ μόνως πυρούμενοι Ποινῶν, καὶ πᾶσαν αἰκίαν αἰκιζόμενοι, ἀϊδίοις λυμφείαις τεύξονται. Ταῦτα μὲν ἐγὼ ἤκουσα τοῦδε Γωβρύου· σὺ δ' ἂν ὑπερίδοις Ἀξίοχε. ἐγὼ γὰρ λόγῳ αὐθελκόμενος, τοῦτο μόνον ἐμπέδως οἶδα ὅτι ψυχὴ ἅπασα ἀθάνατος· ἡ δὲ ἐκ τοῦδε τοῦ χωρίου μεταστᾶσα, καὶ ἄλυπος. ὥστε ἢ κάτω ἢ αὖ ὦ δύσδαιμονεῖν σε δεῖ, Ἀξίοχε, βεβιωκότα εὐσεβῶς. Α Ξ. Αἰσχύνομαί σοι τί εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες. πόσον γὰρ ἀποδέω τοῦ δεδοικέναι τὸν θάνατον, ὥστε ἤδη καὶ ἔρωτα αὐτοῦ ἔχειν. οὕτω με καὶ σοῦ ὁ λόγος, ὡς καὶ ὁ δαίμων, πέπεικε· καὶ ἤδη εὐφρονῶ τὴν ζωήν, ἅτε εἰς ἀμείνω οἶκον μεταστησόμενος. νυνὶ δὲ ἡρέμα κατ' ἐμαυτὸν ἀναλογισόμενος τὰ λεχθέντα. οὐκ αἰσχύνῃ δὲ παρέσῃ μοι ὦ Σώκρατες. Σ Ω. Ποιήσω ὡς λέγεις. καίτοι ἐπείγομαι εἰς Κυνόσαργες, εἰς γυμνάσιον, ὅπόθεν δεῦρο μετεκλήθην.

In Ald. edit. legitur πάντως: ex quo factus eſt dativus πάντῳ in Germ ſed malè: quum πάντῳ illud irrepſiſſet pro πάντων. Videtur autem hæc vox addi cũ quatuor præcedentibus clauſiſſe verſum iambicum: ſed ita ut interueniente apoſtrophe legeretur πέρματ' αὖθις.

DE IVSTO ΠΕΡΙ ΔΙΚΑΙΟΥ

DIALOGVS, ΔΙΑΛΟΓΟΣ,

qui nothus habetur. νοθευόμενος.

POTÉSNE nobis dicere quid ſit iuſtum? an indignum eſſe tibi videtur vt de eo verba facias? Mihi ſanè etiam cõſentaneum videtur. Quídnam igitur eſt? Quid enim aliud quàm ea quæ iuſta putantur? Ne mihi ita reſpondeas, ſed velut, ſi à me quæreres quídnam eſſet oculus, reſponderem tibi, id quo videmus: ſin etiã oſtendere me iuberes, eum oſtenderem tibi: ſi quoque ex me quæras, cui rei nomẽ eſt anima, reſpõdeam tibi, qua cognoſcimus: ſin & rurſus interroges quid ſit vox, reſpondebo tibi, qua loquimur: ſic etiam dicito, iuſtum illud eſſe quo ad aliquam rem vtimur, velut ea de quibus nunc ego te interrogabam. Non admodũ poſſum tibi ita reſpõdere. At quandoquidẽ non ita reſpõdere potes, fortaſſis hoc modo facilius ipſum inuenerimus. Agedũ verò, ecquod inſtrumentum ad diſquiſitionẽ adhibẽtes, maiora & minora dignoſcimus? nónne menſurã? Certé. Cum menſura verò ecquam artem? nónne artem menſurandi?

ΧΕΙΣ ἡμῖν εἰπεῖν ὅ,τι ἔστι τὸ δίκαιον; ἢ οὐκ ἄξιον σοὶ δοκεῖ εἶναι, λόγον ποιεῖσθαι αὐτοῦ ποιείας; Ἔμοιγε καὶ μάλα. Τί οὖν ἔστι; Τί γὰρ ἄλλο γε ἢ τὰ νομιζόμενα δίκαια; Μὴ μοι οὕτως· ἀλλ' ὥσπερ αἰ εἰ σύ μ' ἔροιο τί ἐστιν ὀφθαλμός, εἰποιμ' ἂν σοι ὅτι ᾧ ὁρῶμεν· ἐὰν δὲ καὶ δείξαί με κελεύῃς, δείξω σοι. καὶ ἐάν με ἔρῃ, ὅτῳ ψυχὴ ὄνομα, ἐρῶ σοι ᾧ γινώσκομεν· ἐὰν δὲ ἔρῃ αὖ τί ἐστι φωνή, ἀποκρινούμεθά σοι, ᾧ προσλεγόμεθα· καὶ σὺ οὕτω φέροιον, ὅτι δίκαιόν ἐστιν, ᾧ τί χρώμεθα, ὥσπερ ἄρτι νῦν δὴ ἠρόμην. Οὐ πάνυ ἔχω σοὶ οὕτως ἀποκρίνασθαι. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐχ οὕτως ἔχεις, ἴσως τῇδέ πῃ ῥᾷον αὐτὸ ὑπορισθῆναι. Φέρε, τὰ μείζω καὶ τὰ ἐλάττω τίνι σκοποῦντες προσαγορεύομεν; ἆρ' οὐ μέτρῳ; Ναί. Μετὰ δὲ τοῦτο μέτρου, τίνι τέχνῃ; ἆρ' οὐ μετρητικῇ;

subſtituendū pro Τί τε pro Τί. Alioqui ſcribendum dicerem, Τί δὲ ; τὰ κοῦφα καὶ βαρέα ἆρ' ὅ σταθμῷ ; nō interpoſt βαρέα.

Ναί. Τί δὲ τὰ κοῦφα καὶ βαρέα, ἆρ' ὅ σταθμῷ; Ναί. Μετὰ δὲ τοῦ σταθμοῦ, τίνι τέχνῃ; οὐ τῇ σταλικῇ; Παίυ γε. Τί δὲ δή; τὰ δίκαια καὶ ἄδικα τίνι σκοποῦντες ἀφαιγνώσκομεν ὀργάνῳ; καὶ μετὰ τοῦ ὀργάνου, τίνι τέχνῃ χρώμενοι; ἆρα οὐδὲ οὕτω πως σοὶ καταφανές ἐστιν; Οὔ. Ἀλλὰ πάλιν ὧδε· ὅταν ἀμφισβητῶμεν περὶ τῶν μειζόνων καὶ τῶν ἐλαττόνων, τίνες ἡμᾶς διακρίνουσιν; οὐχ οἱ μετρηταί; Ναί. Ὅταν γὲ περὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων, τίνες οἱ διακρίνοντες; οὐχ οἱ ἀριθμηταί; Ἀλλά τί; Ὅταν δὲ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἀμφισβητῶμεν ἀλλήλοις, ὅτι τίνας ἐρχόμεθα, καὶ τίνες ἡμᾶς οἱ διακρίνοντες εἰσὶν ἐκάστοτε, εἰ πέ. ἆρά γε δικασταί λέγεις, ὦ Σώκρατες; Εὖ γ' οἶσθ. ἴθι δή καὶ τόδε πειράθητι εἰπεῖν, τί ποιοῦντες διακρίνουσιν οἱ μετρηταὶ περὶ τῶν μεγάλων καὶ σμικρῶν. ἆρ' οὐ μέζω τῶντες; Ναί. Τί δὲ περὶ τὰ βαρέων καὶ κούφων; οὐχ ἱστάντες; Ναί. Τί δὲ δὴ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων ἄρα; ἀπόκριναι. Οὐκ ἔχω. Λέγοντες, φάθι. Ναί. Λέγοντες ἄρα ἡμᾶς διακρίνουσιν, ὅταν περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνωσιν οἱ δικασταί. Ναί. Μέζω τῶντες δέ γε περὶ τῶν σμικρῶν καὶ μεγάλων, οἱ μεζητικοί. μέζον γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Οὕτως. Ἱστάντες δ' αὖ, περὶ τῶν βαρέων καὶ κούφων, οἱ σταλικοί. σταθμὸς γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Ἦν γάρ. Ἀριθμοῦντες δ' αὖ περὶ τῶν πολλῶν καὶ ὀλίγων, οἱ ἀριθμητικοί. ἀριθμὸς γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Οὕτω. Λέγοντες δέ γε (ὡς ἄρτι ὡμολογήσαμεν) περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων κρίνουσιν ἡμᾶς οἱ δικασταί. λόγος γὰρ ἦν ᾧ ταῦτ' ἐκρίνετο. Εὖ λέγεις, ὦ Σώκρατες. Ἀληθῆ μοὶ δοκῶν· καὶ λόγος ἐστὶν, ὡς ἔοικεν, ᾧ τὰ δίκαια καὶ ἄδικα κρίνεται. Φαίνεταί γοῦν. Τί ποτε οὖν τὰ τὰ δίκαια καὶ τἄδικα; ὥσπερ αὖ ἡμᾶς εἴ τις ἤρετο, ἐπειδὴ μέζον καὶ μετρητικὴ καὶ μετρητικὸς ὃ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον ἀφακρίνει, τί οὖν τὸ μεῖζον καὶ τὸ ἔλαττον, εἰποιμεν ἂν αὐτῷ, ὅτι ὃ μὲν μεῖζον, ὑπερέχον· ὃ δὲ ἔλαττον, ὑπερεχόμενον. ἐπειδὴ δὲ ὃ βαρὺ καὶ τὸ κοῦφον σταθμὸς καὶ σταλικὴ καὶ σταλικὸς διακρίνει, τί οὖν τό, τε βαρὺ καὶ κοῦφον· εἴποιμεν ἂν αὖτῳ, ὅτι ὃ μὲν κάτω ῥέπον ἐν τοῖς ζυγοῖς, βαρύ· ὃ δὲ ἄνω, κοῦφον· οὕτω δὴ καὶ εἰ ἔροιτο ἡμᾶς, ἐπειδὴ γε τὸ δίκαιον καὶ ὃ ἄδικον λόγος τε καὶ δικαστικὴ καὶ δικαστής ἐστιν ἡμῖν ὁ ἀφακρίνων, τί ποτε οὖν ὃ δίκαιον καὶ ὃ ἄδικον; τί ἐροῦμεν αὐτῷ ἀποκρινεῖσθαι; ἢ σοὶ πω ἔτυχεν εἰπεῖν; Οὐκ ἔχομεν. Πότερον δὲ ἐκόν-

A Illā ipſā. Quid verò leuia & grauia, nónne põdere diiudicamus? Omnino. Cum põdere verò qua arte? nónne arte põderand? Maximé. Quid itaq; iuſta & iniuſta, écquo inſtrumento inueſtigantes cognoſcimus? & cum inſtrumento qua antea arte? num ne ſic quidem tibi manifeſtum eſt? Nequaquā. At rurſus hoc modo: quum de maioribus & minoribus diſceptamus, qui ſunt qui litem inter nos dirimūt? nónne menſores? Prorſus. Quum autem de multis & paucis ambigimus, ecquínam iudicium ferūt? nónne numeratores? Plané. Quum B verò de iuſtis & iniuſtis inter nos diſceptamus, ad quos abimus? ecquínā illi ſunt qui de rebus iudicium ferre quotidie ſolent? dic ſodes, mi Socrates, nónne eos Iudices eſſe ais? Rectè inueniſti. Age itaque, etiam hoc dicere conator: Ecquid agūt mēſores dum de magnis & paruis iudicium ferunt? nónne metiendo? Etiam. Quid verò, de grauibus & leuibus iudicantes? nónne põderando? Ita prorſus ſané. Quid verò de multis & paucis? nónne numerando? Sic plané. Quid verò de iuſtis & iniuſtis? reſponde. Non poſſum. Reſponde, Dicētes. C Omnino. Dicendo igitur iudicium de nobis ferunt, quum de iuſtis & iniuſtis Iudices iudicium ferunt. Omnino. Metiendo autem de paruis & magnis menſores. mēſura enim erat qua de his ſtatuebatur iudicium. Ita. Põderando autem de grauibus & leuibus iudicant ponderatores. pondus enim erat quo hæc iudicabātur. Erat equidem. Numerando autem de multis & paucis iudicant numeratores. numerus enim erat quo hæc iudicabantur. Ita ſanè. Dicendo autem, velut modò confeſſi ſumus, D de iuſtis & iniuſtis de nobis iudicium ſolēt Iudices ſtatuere. ſermo enim erat quo hæc iudicabantur. Rectè ais, Socrates. Vera equidē: & ſermo eſt, vt apparet, illud ipſum quo iuſta & iniuſta iudicātur. Apparet profectò. Quid igitur tandem ſunt iuſta & iniuſta? Quemadmodum ſiquis è nobis percunctaretur, quandoquidem menſura & ars metiendi & menſor maius & minus diiudicat, quid eſt maius & minus, diceremus ipſi maius eſſe quod excedit, minus, quod exceditur: quandoquidem verò graue & leue, pondus & ars ponderandi & põ- E derator diiudicat, quid eſt graue & leue: diceremus ipſi id quod deorſum repit in libra, graue eſſe: quod ſurſum, leue: ſic ſanè ſiquis percūctetur, quandoquidem iuſtum & iniuſtum ſermo, & ars iudicandi, & iudex diiudicat, quid tandem eſt Iuſtum & Iniuſtum? quid habebimus quod ipſi reſpondeamus? necdúmne id dicere poſſumus? Non poſſumus. Vtrum verò volun-

Scribendum fortaſſis ἄλλο τι

tarios hoc iniuſtũ homines habere putas, an inuitos? Hoc autem dico, Volentéſne putas iniuſta facere, & iniuſtos eſſe, an nolẽtes? Volentes, Socrates. ſunt enim praui. Volẽtes ergo prauos & iniuſtos eſſe homines arbitraris? Ego ſané: túne verò minimé? Equidem non arbitror, ſi poetæ fides eſt adhibẽda. Cuínam poetæ? Ei qui dicit,

Nolens beatus nemo eſt, nec malus volẽs.

Atqui, Socrates, bene habet vetus prouerbium, multa mentiri poetas. Mirum fuerit mihi ſi hoc mẽtitus eſt hic poeta. Quare, ſi otium tibi eſt, cõſideremus ipſum an vera an falſa dicit. At eſt mihi otium. Age itaque, vtrum iuſtum eſſe putas, mẽtiri, an vera dicere? Vera dicere, mea quidem ſententia. Mẽtiri ergo iniuſtum eſt. Eſt. Vtrũ verò decipere iuſtum eſſe putas, an nõ decipere? Profectò non decipere. Decipere ergo iniuſtum eſt. Etiam. Quid verò? nocere iuſtúmne eſt, an prodeſſe? Prodeſſe. Nocere ergo iniuſtum eſt. Ita. Eſt ergo vera dicere, & non decipere & prodeſſe, iuſtum: mentiri verò, decipere & nocere, iniuſtum. Omnino per louem. Num etiam hoſtibus? Nequaquã. At nocere hoſtibus iuſtúmne eſt, prodeſſe verò, iniuſtũ? Certé. Nónne etiam decipiendo nocere hoſtibus iuſtum eſt? Quídni? Quid veró? mentiri, vt decipiamus, & ipſis noceamus, nõ iuſtũ eſt? Prorſus? Quid veró? amicis prodeſſe, iuſtum eſſe dicis? Ego ſanè dico.

Vtrum non decipiendo, an decipiẽdo, ob ipſorum vtilitatem? Etiam decipiẽdo, per louem. At decipiendo quidem iuſtum eſt prodeſſe, non tamen mentiendo: an etiam mentiendo? Etiam mentiendo iuſtũ eſt. Eſt ergo, vt apparet, & mentiri & vera dicere, iuſtum & iniuſtum. Eſt. Et decipere & non decipere, iuſtũ ac iniuſtũ. Apparet. Et nocere & prodeſſe, iuſtũ ac iniuſtũ. Omnino. Hæc igitur omnia quæ eiuſmodi ſunt, vt apparet, & iuſta & iniuſta ſunt. Mihi ſanè videtur. Audi itaque: oculúmne habeo dextrum & ſiniſtrum, velut etiam alii homines? Habes. Et narem dextram ac ſiniſtram? Maximé. Et manum dextram & ſiniſtram? Ita. Nónne, quandoquidem eadem nominans, alteras ex meis partibus dextras eſſe dicis, alteras ſiniſtras, ſi ego à te quærerem vtras: haberes quod diceres, quæ ab hac parte ſunt, dextras eſſe, quæ ab illa, ſiniſtras? Certé. Age itaque, etiam hîc, quandoquidem dum eadem nominas, ea partim iuſta eſſe dicis, partim iniuſta, potéſne dicere vtra iuſta ſint, & v-

A Ἆρ' οἴει ἔγωγε ὅτῳ ὃ ἀδικοῦντας τοὺς ἀνθρώπους, ἢ ἀκοντας; ὧδε δὲ λέγω· ἑκόντας οἴει ἀδικεῖν καὶ ἀδίκους εἶναι, ἢ ἀκοντας; Ἑκόντας, ὦ Σώκρατες, ἔγωγε. πονηροὶ γάρ εἰσιν. ἑκόντας ἄρα σὺ οἴει πονηρους εἶναι καὶ ἀδίκους ἀνθρώπους; Ἔγωγε. σὺ δ' ἄ; Οὐκ εἰμέ τι δεῖ τῷ ποιητῇ πείθεσθαι. Ποίῳ ποιητῇ; Ὅστις εἶπεν,

Οὐδεὶς ἑκὼν πονηρός, οὐδ' ἄκων μάκαρ.

Ἀλλά τοι, ὦ Σώκρατες, δοκεῖ ἡ παλαιὰ παροιμία ἔχει, ὅτι πολλὰ ψεύδονται ἀοιδοί. Θαυμάζοιμ' ἂν εἴ γέ τι ἐψεύσατο τοῦτ' ἀοιδός. ἐπεὶ εἴ σοι σχολή ἐστιν, σκοπῶμεν αὐτόν, εἴτε ψευδῆ εἴτε ἀληθῆ λέγει. Ἀλλὰ σχολή. Φέρε δή, πότερον ἡγῇ δίκαιον εἶναι ψεύδεσθαι, ἢ ἀληθῆ λέγειν; Ἀληθῆ, ἔγωγε. Ψεύδεσθαι ἆρα ἄδικον. Ναί. Πότερον δὲ καὶ ἐξαπατᾶν ἡγῇ δίκαιον, ἢ μὴ ἐξαπατᾶν; Μὴ ἐξαπατᾶν δήπου. Ἐξαπατᾶν ἄρα ἄδικον. Ναί. Τί δέ; βλάπτειν δίκαιον, ἢ ὠφελεῖν; Ὠφελεῖν. Βλάπτειν ἄρα ἄδικον.

B C Ναί. Ἔστιν ἄρα ἀληθῆ μὲν λέγειν, καὶ μὴ ἐξαπατᾶν, καὶ ὠφελεῖν, δίκαιον· ψεύδεσθαι δὲ καὶ βλάπτειν καὶ ἐξαπατᾶν, ἄδικον. Ναὶ μὰ Δία σφόδρα γε. Ἦ καὶ τοὺς πολεμίους; Οὐδαμῶς. Ἀλλὰ βλάπτειν δίκαιον τοὺς πολεμίους, ὠφελεῖν δὲ ἄδικον; Ναί. Οὐκοῦν καὶ ἐξαπατῶντας δίκαιον βλάπτειν τοὺς πολεμίους; Πῶς γὰρ οὔ; Τί δέ; ψεύδεσθαι, ἵνα ἐξαπατῶμεν καὶ βλάπτωμεν ἀδίκους, οὐ δίκαιον; Ναί. Τί δέ; τοὺς φίλους Οὐκ ὠφε- D λεῖν φὴς δίκαιον εἶναι; Ἔγωγε.

Aut expungenda eſt vocula οὐκ, aut accipiẽda pro Nónne.

Πότερον μὴ ἐξαπαλῶντας, ἢ ἐξαπαλῶντας ἐπ' ὠφελείᾳ τῇ ἐκείνων; Καὶ ἐξαπαλῶντας νὴ Δία. Ἀλλ' ἐξαπατῶντας μὲν δίκαιον ἆρα ὠφελεῖν, οὐ μέντοι ψευδομένους γε. ἢ καὶ ψευδομένους; Καὶ ψευδομένους δίκαιον. Ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικε, ψεύδεσθαί τε καὶ ἀληθῆ λέγειν, δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Καὶ μὴ ἐξαπαλᾶν καὶ ἐξαπατᾶν, δίκαιον καὶ ἄδικον. Ναί. Ταῦτα δή, ὡς ἔοικε, πάντα τὰ τοιαῦτα ὄντα, καὶ δίκαια καὶ ἄδικά ἐστιν. Ἔμοιγε φαίνεται. Ἄγε δή· ὀφθαλμὸν ἐγὼ ἔχω δεξιὸν καὶ ἀριστερὸν ὥσπερ καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι; Ναί. Μυκτῆρα δεξιὸν καὶ ἀριστερόν; Πάνυ γε. Καὶ χεῖρα δεξιὰν καὶ

E ἀριστερά; Ναί. Οὐκοῦν, ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζων, τὰ μὲν, δεξιὰ φὴς εἶναι, τὰ δὲ ἀριστερά, τῷ ἐμῷ, εἴ σε ἐγὼ ἐροίμην ὁπότερα, ἆρ' ἂν ἔχοις εἰπεῖν ὅτι τὰ μὲν πρὸς τὸ δεξιά ἐστι, τὰ δὲ πρὸς τοῦ, ἀριστερά. Ναί. Ἴθι δὴ καὶ σκέψαι. ἐπειδὴ τὰ αὐτὰ ὀνομάζων, τὰ μὲν, δίκαια φὴς εἶναι, τὰ δὲ, ἄδικα, ἔχεις εἰπεῖν ὁπότερα τὰ δίκαια, καὶ ὁπότε-

ρα τὰ ἄδικα; Ἐμοὶ μὲν τοίνυν δοκεῖ, ἐν μὲν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ ἕκαστα τούτων γιγνόμενα, δίκαια εἶναι· ἐν δὲ τῷ μὴ δέοντι, ἄδικα. Καλῶς γέ σοι δοκῶ. Ὁ μὲν ἄρα ἐν τῷ δέοντι ἕκαστα τούτων ποιῶν, δίκαια ποιεῖ· ὁ δὲ μὴ ἐν τῷ δέοντι, ἄδικα. Ναί. Οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια ποιῶν, δίκαιος; ὁ δὲ τἀδικα, ἄδικος; Ἔστι ταῦτα. Τίς δ' ἂν ὁ ἐν τῷ δέοντι καιρῷ οἷός τε τέμνειν καὶ καίειν καὶ ἰσχναίνειν; Ὁ ἰατρός. Ὅτι ὀπίσατα; ἢ δι' ἄλλο τι; Ὅτι ὀπίσατα.

Τίς δ' ἐν τῷ δέοντι σκάπτειν καὶ ἀροῦν καὶ φυτεύειν οἷός τε; Ὁ γεωργός. Ὅτι ὀπίσατα; ἢ ὅτι οὔ; Ὅτι ὀπίσατα. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα οὕτως; ὁ μὲν ὀπισάμβους, οἷός τε τὰ δέοντα ποιεῖν ἐστί, καὶ ἐν τῷ δέοντι καὶ ἐν τῷ καιρῷ; ὁ δὲ μὴ ὀπισάμβους, οὔ; Οὕτω. Καὶ ψεύδεσθαι ἄρα καὶ ἐξαπατᾶν, καὶ ὠφελεῖν, ὁ μὲν ὀπισάμβους, οἷός τε ποιεῖν ἕκαστα τούτων ἐν τῷ δέοντι καὶ τῷ καιρῷ· ὁ δὲ μὴ ἐπισάμβους, οὔ. Ἀληθῆ λέγεις. Ὁ δέ γε ταῦτα ποιῶν ἐν τῷ δέοντι, δίκαιος. Ναί. Δι' ὀπισήμιλιν δέ γε ταῦτα ποιεῖ. Πῶς δ' οὔ; Δι' ὀπισήμιλιν ἄρα δίκαιος, ὁ δίκαιος. Ναί. Οὐκοῦν ὁ ἄδικος, ἀφ' τὸ ἐναντίον ἄδικός ἐστι τῷ δικαίῳ; Φαίνεται. Ὁ δὲ δίκαιος, ἀφ' σοφίαν δίκαιος. Ναί. Δι' ἀμαθίαν ἄρα ὁ ἄδικος, ἄδικος. Ἔοικε. Κινδυνεύει ἄρα ὁ μὲν ⟨ὦ⟩ πρόγονοι ἡμῖν κατέλιπον σοφίαν, δικαιοσύνη εἶναι· ὁ δὲ ἀμαθίαν, τοῦτο δὲ ἀδικία. Ἔοικεν. Ἑκόντες δὲ ἀμαθεῖς εἰσὶν οἱ ἄνθρωποι, ἢ ἄκοντες; Ἄκοντες. Ἄκοντες ἄρα, καὶ ἄδικοι. Φαίνεται. Οἱ δὲ ἄδικοι, πονηροί. Ναί. Ἄκοντες ἄρα πονηροὶ καὶ ἄδικοι. Παντάπασι μὲν οὖν. Διὰ δὲ ὃ ἄδικοι εἶναι ἀδικοῦσι. Ναί. Διὰ ὃ ἀκούσιον ἄρα. Γάνυ γε. Οὐ μὲν δὴ ἀφ' ὃ ἀκούσιόν γε ὃ ἑκούσιον γίγνεται. Οὐ γὰρ οὖν. Διὰ δὲ ὃ ἄδικον εἶναι ὃ ἀδικεῖν γίγνεται. Ναί. Τὸ δὲ ἄδικον, ἀκούσιον. Ἀκούσιον. Ἄκοντες ἄρα ἀδικοῦσι, καὶ ἄδικοι εἰσὶ καὶ πονηροί. Ἄκοντες, ὡς γε φαίνεται. Οὐκ ἄρα ἐψεύσατο τῷ γε ἀοιδός. Οὐκ ἔοικεν.

A tra iniusta? Mihi equidem videtur, si singula hæc prout oportet & opportunè fiãt, iusta esse: sinminus, iniusta. Rectè opinaris. Qui igitur prout oportet singula hæc facit, iusta facit: qui secus, iniusta. Omnino. Nónne qui iusta facit, iustus est? qui iniusta, iniustus? Est ita. Quis igitur prout conuenit opportunè secare, & vrere, & attenuare potest? Medicus. Nónne quia id nouit? an ob aliam causam? Quia nouit.

Quis verò prout conuenit opportunè fodere, atq; arare, & plantare potest? Agricola. Nónne etiam quia nouit? an secus? Quia nouit. Nónne etiam alia sic? qui nouit, quæ fieri debent facere potest, & prout conuenit, & opportuné? qui non nouit, non item? Ita est. Ergo & qui mẽtiri nouit, & decipere, & prodesse, singula hæc prout conuenit & opportunè facere potest: qui verò non nouit, non itẽ. Vera dicis. Qui verò hæc prout conuenit facit, iustus est. Etiã. Scienter verò hæc facit. Quídni? Sciẽter ergo iustus, est iustus. Etiam. Nónne iniustus, per contrarium iusto iniustus est? Apparet. Iustus autem per sapientiam iustus est. Prorsus. Per imperitiam ergo iniustus est. Apparet. Consequitur ergo, quod maiores nobis reliquerũt nomine sapientiæ, id iustitiam esse: quod verò imperitiæ, hoc iniustitiã existere. Apparet. Volétésne verò imperiti sunt homines, an nolentes? Nolentes. Nolentes ergo etiam iniusti sunt. Apparet. Iniusti verò praui sunt. Sunt. Nolentes ergo praui & iniusti sunt. Maximé. Per iniustum autem iniusta faciunt. Omnino. Inuito igitur animo. Maximé. Non sanè inuito animo fit voluntarium. Non sané. Per iniustum verò fit iniustitia. Fit. Iniustum autem inuito fit animo. Certé. Nolentes ergo iniusta faciũt, & iniusti sunt & praui. Nolétes certè, vt apparet. Non ergo mentitus est poeta. Non videtur.

DE VIRTVTE, AN DOCERI POSSIT, DIALOGVS, qui nothus habetur.

ΠΕΡΙ ΑΡΕΤΗΣ, ΕΙ ΔΙΔΑΚΤΟΝ, ΔΙΑΛΟΓΟΣ, νοθευόμενος.

DOCERINE poteſt virtus? an doceri nequit? ſed natura boni fiunt homines, aut alio quodam modo? Non poſſum dicere in præſentia, Socrates. At hoc ipſum ſic conſideremus. Age, ſi quis hac virtute præſtans fieri velit qua præſtantes ſunt ſapiẽtes coci, vnde ipſi hoc cõtingere poſſet? Nimirũ ſi à præſtãtibus cocis coquinariam diſceret. Quid verò? ſi præſtãs medicus fieri vellet, cuius diſciplina præſtãs medicus fieri poſſet? Nimirum præſtãtis alicuius medici. Si verò in ea virtute præſtãs fieri velit qua ſapiẽtes ſũt fabri lignarii? Fabri lignarii. Si verò hac virtute præſtãs fieri velit, qua viri boni & ſapiẽtes, quò profectum diſcere oportet? Arbitror equidem & hanc, ſi quidem diſci poteſt, à bonis viris diſcere oportere. vnde enim aliunde? Age itaque, qui nobis viri boni & præſtantes fuerunt? vt conſideremus an hi ſint qui bonos faciunt, Thucydides, Themiſtocles, Ariſtides, & Pericles. Horum igitur vniuſcuiuſque doctorẽ dicere poſſumus? Non poſſumus. neque enim dicitur. Quid verò? diſcipulum, aut aliquem externum, aut ciuem, aut alium, liberum aut ſeruum, quicunque celebris eſt, vt per horum conſuetudinem ſapiens & bonus euaſerit? Neque hoc dicitur. At nunquid inuidebant aliis hominibus virtutem impertiri? Fortaſſis. Num vt ne æmuli ipſis fierent, quemadmodum coci & medici & fabri lignarii ſentiunt? Non enim conducit ipſis multos artis æmulos fieri, neque inter multos ipſis ſimiles habitare. Nunquid etiam ſic viris bonis non conducit inter ſimiles ipſis habitare? Fortaſſis. Nónne iidem boni ſunt & iuſti? Certé. Eſt igitur quis cui cõducit non inter bonos viros habitare, ſed inter malos? Nó poſſum dicere. Neque verò hoc dicere potes, vtrum bonorum quidem opus eſt lædere, malorum verò, prodeſſe, aut contrá? Contrá. Boni ergo proſunt, mali

ΑΡΑ διδακτόν ἐστιν ἡ ἀρετή; ἢ οὐ διδακτόν, ἀλλὰ φύσει ἀγαθοὶ γίγνονται ἄνδρες, ἢ ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ; Οὐκ ἔχω εἰπεῖν ὦ πρὸς τοῦ παρόντι, ὦ Σώκρατες. Ἀλλὰ ὧδε σκεψώμεθα αὐτό. Φέρε, εἴτις βούλοιτο τοῦτο τὸ ἀρετὸ γενέσθαι ἀγαθὸς ἢ ἀγαθοὶ εἰσὶν οἱ σοφοὶ μάγειροι, πόθεν ἂν γένοιτο; Δηλονότι εἰ παρὰ τῶν ἀγαθῶν μαγείρων μάθοι. Τί δέ; εἰ βούλοιτο ἀγαθὸς γίγνεσθαι ἰατρός, παρὰ τίνα ἂν ἐλθὼν γένοιτο ἀγαθὸς ἰατρός; Δῆλον δὴ ὅτι παρὰ τῶν ἀγαθῶν γυναικῶν ἰατρῶν. Εἰ δὲ τοῦτο τὸ ἀρετὸ ἀγαθὸς βούλοιτο γενέσθαι ὡσαύτως οἱ σοφοὶ τέκτονες; Παρὰ τῶν τεκτόνων. Εἰ δὲ τοῦτον τὸν ἀρετὸν βουληθείη ἀγαθὸς γενέσθαι, ὡσαύτως οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοί τε καὶ σοφοί, ποῖ χρὴ ἐλθόντα μαθεῖν; Οἶμαι μὸ καὶ τοῦτο, εἴπερ μαθητός ἐστιν, παρὰ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν. πόθεν γὰρ ἄλλοθεν; Φέρε δή, τίνες ἡμῖν ἄνδρες ἀγαθοὶ γεγόνασιν; ἵνα σκεψώμεθα εἰ ἔστοι εἰσὶν οἱ τοὺς ἀγαθοὺς ποιοῦντες. Θουκυδίδης καὶ Θεμιστοκλῆς καὶ Ἀριστείδης καὶ Περικλῆς. Τούτων οὖν ἑκάστου ἔχομεν διδάσκαλον εἰπεῖν; Οὐκ ἔχομεν. οὐ γὰρ λέγεται. Τί δέ; μαθητὴν, ἢ τῶν ξένων τινὰ ἢ τῶν πολιτῶν, ἢ ἄλλον, ἐλεύθερον ἢ δοῦλον, ὅστις αἰτίαν ἔχει διὰ τὴν τούτων ὁμιλίαν σοφός τε καὶ ἀγαθὸς γεγονέναι; Οὐδὲ τοῦτο λέγεται. Ἀλλ' ἆρα μὴ ἐφθόνουν μεταδιδόναι τῆς ἀρετῆς τοῖς ἄλλοις αἱ θεαὶ πολῖται; Τάχα. Ἆρα ἵνα μὴ ἀντίτεχνοι αὐλῷδοὶ γίγνοιντο, ὥσπερ οἱ μάγειρός τε καὶ ἰατρὸς καὶ τέκτονες φρονοῦσιν; οὐ γὰρ λυσιτελεῖ αὐλῷδὸς πολλοὺς αὐλῷδοὺς ἀντίτεχνους γίγνεσθαι, οὐδὲ οἰκεῖν ἐν πολλοῖς αὐλῷδοῖς ὁμοίοις. ἀρ' οὖν οὕτω καὶ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἀγαθοῖς οὐ λυσιτελεῖ ἐν ὁμοίοις αὐλῷδοῖς οἰκεῖν; Ἴσως. Εἰσὶ δὲ οἱ αὐλῷδοὶ οὐχὶ ἀγαθοί τε καὶ δίκαιοι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅτῳ λυσιτελεῖ μὴ ἐν ἀγαθοῖς οἰκεῖν ἀνδράσιν, ἀλλ' ἐν κακοῖς; Οὐκ ἔχω εἰπεῖν. Ἆρ' οὖν οὐδὲ τοῦτ' ἔχεις εἰπεῖν, πότερον ἔργον ἐστὶ, τῶν μὲν ἀγαθῶν, βλάπτειν, τὸ δὲ κακῶν, ὠφελεῖν; ἢ τοὐναντίον; Τοὐναντίον. Οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἄρα ὠφελοῦσιν, οἱ δὲ κακοὶ

scribendũ eſt φρονοῦσιν; id eſt, inuident

δὲ κακοὶ βλάπτουσι; Ναί. Ἔστιν οὖν ὅστις βούλεται βλάπτεσθαι μᾶλλον ἢ ὠφελεῖσθαι; Οὐ πάνυ. Οὐδεὶς ἄρα βούλεται ἐν πονηροῖς οἰκεῖν μᾶλλον ἢ ἐν χρηστοῖς. Οὕτως. Οὐδεὶς ἄρα φθονεῖ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἄλλῳ, ὥστε ἀγαθὸν καὶ ὅμοιον ἑαυτῷ ποιῆσαι. Οὐκοῦν φαίνεταί γε δή ἐκ τοῦ λόγου. Ἀκήκοας οὖν ὅτι Θεμιστοκλεῖ Κλεόφαντος υἱὸς ἐφθόνει; Ἀκήκοα. Οὐκοῦν δηλονότι οὐδὲ τῷ υἱεῖ ἐφθόνει ὡς βελτίστῳ γενέσθαι ὁ Θεμιστοκλῆς· ὅς γε ἄλλῳ οὐδενί, εἴπερ ἦν ἀγαθός. Ἦν δέ, ὡς φαμέν. Ναί. Οἶσθα οὖν ὅτι Θεμιστοκλῆς τὸν υἱὸν ἱππέα μὲν ἐδίδαξατο σοφὸν εἶναι καὶ ἀγαθόν. ἐπέβαινε γοῦν ὀρθὸς ἐφ' ἵππου ὀρθοῦ ἐξηκώς· καὶ ἠκόντιζεν ἀπὸ τοῦ ἵππου ὀρθός, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ θαυμάσια εἰργάζετο· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐδίδαξε, καὶ ἐποίησε σοφόν, ὅσα διδασκάλων ἀγαθῶν εἴχετο. ἢ ταῦτα οὐκ ἀκήκοας τῶν πρεσβυτέρων; Ἀκήκοα. Οὐκ ἄρα τῷ φύσιν γέ τις τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ αἰτιάσαιτ' ἂν κακὸν εἶναι. Οὐκ ἂν οὖν δικαίως γε, ὡς ὦν σὺ λέγεις. Τὸ δέ, ὡς Κλεόφαντος, ὁ Θεμιστοκλέους υἱός, ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ σοφὸς ἐγένετο ἆρ' ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐν σοφός, ἤδη τοῦτο ἤκουσας ἢ νεωτέρου ἢ πρεσβυτέρου; Οὐκ ἤκουσα. Ἆρ' οὖν ταῦτα μὲν οἰόμεθα βούλεσθαι αὐτὸν τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν παιδεῦσαι· ἐν δὲ αὐτὸς σοφίαν ἐν σοφός; μηδὲν βελτίω αὐτὸν ποιῆσαι τῶν γειτόνων μηδενός, εἴπερ διδακτὸν ἐν ἡ ἀρετή; Οὕτω εἰκός γε. Οὗτος μὲν δή σοι τοιοῦτος διδάσκαλος ἀρετῆς, οὓς σὺ ἔφης. ἄλλον δὲ δὴ σκεψώμεθα Ἀριστείδην, ὃς ἔθρεψε μὲν τὸν Λυσίμαχον, ἐπαίδευσε δὲ καὶ ἐλλιμᾶ Ἀθηναίων ὅσα διδασκάλων εἴχετο· ἄνδρα δὲ οὐδένος βελτίω ἐποίησε. τοῦτον γὰρ καὶ σὺ καὶ ἐγὼ εἴδομεν, καὶ συνεγιγνόμεθα. Ναί. Οἶσθα οὖν ὅτι Περικλῆς αὖ ἔθρεψε Πάραλον καὶ Ξάνθιππον· ὧν δὲ σὺ μοὶ δοκεῖς τοῦ ἑτέρου ἐραστὴς γενέσθαι. τούτοις μέντοι, ὡς καὶ σὺ οἶσθα, ἱππέας μὲν ἐδίδαξεν οὐδένος χείρους Ἀθηναίων καὶ μουσικήν, καὶ τἆλλα ἀγωνίαν, καὶ πάλα ἐπαίδευσεν ὅσα τέχνη διδάσκονται, οὐδένος χείρους· ἀγαθοὺς δὲ ἄρα ἀνδρας οὐκ ἐβούλετο ποιῆσαι; Ἀλλ' ἴσως ἂν ἐγίγνοντο, ὦ Σώκρατες, εἰ μὴ νέοι ὄντες ἐτελεύτησαν. Σὺ μὲν εἰκότως βοηθεῖς τοῖς παιδικοῖς· Περικλῆς δὲ ἐκείνους, εἴπερ διδακτὸν ἐν ἡ ἀρετή, καὶ οἵους τ' ἦν ἀγαθοὺς ποιῆσαι, πολὺ πρότερον ἂν τἄλλου αὐτοῦ ἀρετῶν σοφοὺς ἐποίησεν ἢ μουσικὴν καὶ ἀγωνίαν. Ἀλλὰ μὴ οὐκ ἦ διδακτόν.

A lædunt. Certé. Est igitur qui malit lædi quàm vtilitatem capere? Vix ac ne vix quidē vllus. Nemo ergo vult inter malos potius habitare quàm inter bonos. Ita est. Nullus ergo bonus vir inuidet alteri vt bonum & similem sibiipsi faciat. Non sanè apparet ex hac ratione. Audiuisti igitur Themistocli fuisse filium Cleophantum? Audiui. Nónne neq; filio inuidisset Themistocles vt optimus factus esset? qui sanè nulli alii inuidebat, si quidem bonus erat. erat autem, vt diximus. Erat. Nosti igitur quòd Themistocles filiū suū docuit, equitem sapientem ac bonum esse: vt quidē cōscenso equo erectus in eo staret ille, & ab equis erectus iacularetur, & alia multa ac admiranda faceret: sed & alia multa ipsum edocuit, ac sapientem fecit, in quibus præstantibus magistris inhærebat. an hæc ex senioribus non audiuisti? Audiui. Non ergo naturam filii ipsius accusare quis poterit malam fuisse. Non equidem iustè, ex his quæ tu dicis. Quòd verò Cleophantus, Themistoclis filius, vir bonus & sapiēs fuerit in his in quibus pater ipsius sapiens erat, hócne iam à iuniore aut seniore aliquo audiuisti? Non audiui. Num igitur hæc quidem putamus ipsum voluisse filiū suum docere: in qua verò sapientia ipse sapiens erat, nihilo meliorem ipsum vllo vicino facere, si quidem doceri virtus posset? Nequaquā verisimile est. Hic itaque talis tibi virtutis doctor est, de quo dixisti. aliū verò considéremus Aristidem, qui educauit quidem Lysimachum, & erudiuit optimè omnium Athenienſium, in his quibus magistris adhærebat: sed virum nullo meliorē fecit. Hūc enim & tu & ego vidimus, & cum ipso cōuersati sumus. Etiam. Nosti igitur quòd Pericles rursus educauit Paralum & Xāthippum: quorum alterum tu etiam amasse mihi videris. Hos tamen, velut etiam tu nosti, docuit quidem vt equites essent nullo Athenienſium deteriores: in musica quoque ac reliqua palæstra, aliisque studiis quæ arte docentur erudiuit, vt nullo deteriores essent: bonos autem viros facere non volebat? At fortassis facti essent, ô Socrates, si non iuuenes mortui essent. Tu quidē meritò opitularis amato tibi: Pericles autē illos, si virt° doceri posset, & bonos ipsos facere potuisset, multo priùs in sua virtute sapiētes feciſſet quàm in musica & palęstra. sed doceri nō poterat.

Nam Thucydides quoque rurſus duos filios educauit, Meleſiam & Stephanum, de quibus tu dicere non potes ea quæ de Periclis filiis dixiſti. Horum enim alterum etiam tu noſti ad ſenectam vſque vixiſſe, alterum admodum diu. Sed & hos pater in aliis probè erudiuit, & optimi omnium Athenienſium luctatores fuerunt. alterum enim Xanthiæ tradidit, alterum Eudoro: hi verò tunc omnium optimè luctari putabantur. Etiam. Nónne hic nunquam feciſſet vt hæc quidé filios ſuos docuiſſet, in quæ ſumptum ad docendum facere oportebat? in quod verò nihil ſumptuum facere oportebat, vt bonos, præclaros & eximiæ prudentiæ homines & viros faceret, hoc non docuiſſet, ſi doceri potuiſſet? Veriſimile eſt. At fortaſſis Thucydides vilis erat? At nónne habebat amicos plurimos Athenienſes, & de auxiliariis, & erat ex magna familia, & magnæ potẽtiæ tum in ciuitate, tum inter alios Græcos? Quare ſi hoc doceri potuiſſet, reperiſſet aliquẽ qui ipſi filios bonos effeciſſet, aut ex indigenis, aut de externis, ſi ipſe otium non habebat ob reipublicæ curam. Atenim, ô amice, virtus doceri non poterat. Non fortaſſis. At verò ſi doceri non poteſt, nũ natura proueniunt boni? & iſtud hoc modo conſiderantes fortaſſis reperiemus. Age enim. Sunt nobis naturæ equorũ bonorum? Sunt. Nónne ſunt homines quidam qui artem tenent, qua bonorum equorum naturas cognoſcunt, & ſecũdum corpus ad curſum, & ſecundum animam, tum qui animi concitati, tum qui deiecti ſunt animi? Etiam. Quæ igitur hæc ars eſt? quod eſt illi nomẽ? Equeſtris. Nónne etiam circa canes eodem modo quædã ars eſt qua bonas & malas canum naturas diſcernunt? Eſt. Quæ hæc? Venatoria. Atqui & circa aurum & argẽtum ſunt nobis examinatores, qui ex aſpectu iudicant & quod melius eſt & quod deterius? Sunt. Quomodo igitur hos vocas? Argẽtarios. Sed & pædotribæ ſpectando cognoſcunt corporum humanorũ naturas, quæ commodæ, & quæ ſecus, ad ſingulos labores: & quæ tum ſeniorum tum iuniorum corpora ad exiſtimationem aliquam deuentura ſunt, & in quibus magna ſpes eſt fore vt probè perficiãt opera quæ ad corpus ſpectãt. Eſt ita. Verum igitur magis expetẽdi ſunt ciuitatibus equi & canes boni, & alia huiuſmodi, an viri boni? Viri boni.

A ἐπεὶ Θουκυδίδης αὖ δύο υἱεῖς ἔθρεψε, Μελησίαν καὶ Στέφανον· καὶ ἦ ὧν σὺ οὐκ ἂν ἔχοις εἰπεῖν ἀκριβῶς περὶ τῶν Περικλέους υἱῶν. τούτων γὰρ δὴ καὶ σὺ οἶσθα τὸν γ' ἕτερον μέχρι γήρως βιοῦντα, καὶ σφόδρα πάνυ. καὶ μὴν ὑπὸ τούτων ὁ πατὴρ ἐπαίδευσε τά τε ἄλλα δὴ, καὶ ἐπάλαισθ' κάλλιστα Ἀθηναίων. καὶ μὴν γὰρ Ξανθίᾳ ἔδωκε, τὸν δὲ Εὐδώρῳ· οὗτοι δέ που ἐδόκουν κάλλιστα τῶν τότε παλαίειν. Ναί. Οὐκοῦν δηλονότι οὓς

B οὐκ ἂν ποτε οἷ μὴν ἔδει δαπανώμενον διδάσκειν, ταῦτα μὴν ἐδίδαξε τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτοῦ; εἰ δ' ὠνητὸν ἔδει ἀναλώσαντα, ἀγαθοὺς ἄνδρας ποιῆσαι, τοῦτο δὲ οὐκ ἂν ἐδίδαξεν, εἰ διδακτὸν ἦν; Εἰκός γε. Ἀλλὰ γὰρ ἴσως ὁ Θουκυδίδης φαῦλος ἦν, καὶ οὐχὶ ἦσαν αὐτῷ πλεῖστοι φίλοι Ἀθηναίων καὶ τῶν συμμάχων. καὶ οἰκίας ἦν μεγάλης, καὶ ἐδυώατο μέγα ἐν τῇ πόλει καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν. ὥστ' εἰ ἦν τοῦτο διδακτόν,

C ἐξῆν ἂν ὅστις αὐτῷ ἔμελλε τοὺς υἱεῖς ἀγαθοὺς ποιήσειν, ἢ τῶν ὁπλιτῶν ἢ τῶν ξένων, εἰ αὐτὸς μὴ ἐσχόλαζε, πρὸ τοῦ τῆς πόλεως ἐπιμέλειαν. Ἀλλὰ γὰρ, ὦ ἑταῖρε, μὴ οὐκ ἦ διδακτὸν ἡ ἀρετή. Οὐκ, ἴσως. Ἀλλὰ δή, εἰ μὴ διδακτόν ἐστιν, ἆρα φύσει φύονται οἱ ἀγαθοί; καὶ τοῦτο τῇδέ πῃ σκοπεῖσθαι, ἴσως ἂν βουλοίμην. φέρε γάρ· εἰσὶν ἡμῖν φύσεις ἵππων ἀγαθῶν; Εἰσίν. Οὐκοῦν εἰσὶ μὲν οἳ ἂν

D ἄφρονες τέχνῃ ἔχοντες, ἢ ἐπὶ τὰς τῶν ἵππων τῶν ἀγαθῶν φύσεις γνώσονται; καὶ κατὰ τὸ σῶμα πρὸς δρόμον, καὶ κατὰ τὴν ψυχήν, οἵπινές τε θυμοειδεῖς καὶ ἄθυμοι; Ναί. Τίς οὖν αὕτη ἡ τέχνη; ἔστι τι ὄνομα αὐτῇ; Ἱππική. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοὺς κύνας ὡσαύτως ἔστι τις τέχνη, ἢ ἐπὶ ἀγαθὰς καὶ ἐπὶ κακὰς φύσεις τῶν κυνῶν ἀφικνεῖνται; Ἔστι. Τίς αὕτη; Ἡ κυνηγετική. Ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον εἰσίν ἡμῖν δοκιμασταί; οἵπινες ὁρῶντες κρίνουσι τό, τε

E βέλτιον καὶ τὸ χεῖρον; Εἰσί. Τίνας δὴ τούτους καλεῖς; Ἀργυρογνώμονας. Καὶ μὴν καὶ παιδοτρίβαι γιγνώσκουσι, σκοπούμενοι τὰς φύσεις τὰς τῶν σωμάτων τῶν ἀνθρώπων, ὁποίας τε χρῆσαι, καὶ ὁποίας μή, πρὸς ἑκάστους τῶν πόνων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ νέων ὅσα μέλλει τῶν σωμάτων ἄξια λόγου ἔσεσθαι· καὶ ἐν οἷς ἔστιν ἐλπὶς πολλὴ τὰ ἔργα ὅσα σώματος ἔχεται, δὴ ἀπεργάσασθαι. Ἔστι ταῦτα. Πότερον οὖν ἀσυδαιότερον ἔστι τὰς πόλεσιν ἵπποι καὶ κύνες ἀγαθοὶ, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα, ἢ ἄνδρες ἀγαθοί; Ἄνδρες ἀγαθοί.

Τί οὖν; οἴει ἄν, εἴπερ ἦσθν φύσεις ἀγαθαὶ πρὸς ἀρετὴν ἀνθρώπων, οὐκ ἂν πρότερα μεμηχανῆσθαι τοὺς ἀνθρώπους ὥστε διαγινώσκειν αὐτάς; Εἰκός γε. Ἔχεις οὖν λόγον εἰπεῖν τέχνην, ἥτις ἐστὶν ἐπὶ ταῖς φύσεσι ταῖς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγαθῶν ἀποδεδειγμένη, ὥστε δύνασθαι αὐτὰς κρίνειν; Οὐκ ἔχω. Καὶ μὴν δὴ πλείστου ἄν γε ἄξια, καὶ ὦ ἔχοντες αὐτήν. οὗτοι γὰρ ἂν ἡμῖν ἀπέφαινον τῶν νέων τοὺς μέλλοντας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι, ἔτι παῖδας ὄντας· οὓς ἂν ἡμεῖς παραλαβόντες ἐφυλάττομεν ἐν ἀκροπόλει δημοσίᾳ, ὥσπερ τὸ ἀργύριον, καὶ μᾶλλόν τι, ἵνα μή τι φλαῦρον ἡμῶν πάθοιεν, μήτε ἐν μάχῃ, μήτε ἐν ἄλλῳ μηδενὶ κινδύνῳ· ἀλλ' ἀπέκειντο τῇ πόλει σωτῆρές τε καὶ εὐεργέται, ἐπειδή γε εἰς τὴν ἡλικίαν ἀφίκοιντο. Ἀλλὰ κινδυνεύει οὔτε φύσει οὔτε μαθήσει ἡ ἀρετὴ τοῖς ἀνθρώποις παραγίγνεσθαι. Πῶς οὖν ἄν, ὦ Σώκρατες, σοὶ δοκοῦσι γίγνεσθαι, εἰ μήτε φύσει μήτε μαθήσει γίγνονται; τὴν ἄλλοι θεῖον γίγνοιντ' ἂν οἱ ἀγαθοί; Οἶμαι μὲν οὖν ἂν ῥᾳδίως αὐτὸ δηλωθῆναι· τοπάζω μὲν δὴ θεῖόν τι μάλιστα εἶναι τὸ κτῆμα, καὶ γίγνεσθαι τοὺς ἀγαθοὺς ὥσπερ οἱ θεῖοι τῶν μαντέων καὶ χρησμολόγοι. οὗτοι γὰρ οὔτε φύσει τινὸς τοιοῦτοί γίγνονται, οὔτε τέχνῃ, ἀλλ' ὀπιπνοίᾳ ἐκ τῶν θεῶν γιγνόμενοι, τοιοῦτοί εἰσιν. οὕτω δὲ καὶ οἱ ἄνδρες οἱ ἀγαθοὶ λέγουσι ταῖς πόλεσιν ἑκάστοτε ἃ ἀποβησόμενα καὶ ἃ μέλλοντα ἔσεσθαι, ἐκ θεοῦ ὀπιπνοίας πολὺ μᾶλλον καὶ ἀναγκαιότερον ἢ ἐκ χρησμῳδοί. λέγουσι γάρ που καὶ αἱ γυναῖκες ὅτι θεῖος ἀνὴρ ὅτος ἐστί· καὶ Λακεδαιμόνιοι, ὅταν τινὰ μεγαλοπρεπῶς ἐπαινῶσι, θεῖον ἄνδρα φασὶν εἶναι. πολλαχοῦ δὲ καὶ Ὅμηρος τῷ αὐτῷ τούτῳ κεχρῆται, καὶ οἱ ἄλλοι ποιηταί. καὶ ὅταν βουλὴν θεὸς δῶ τελέσαι πόλιν, ἄνδρας ἀγαθοὺς ἐνεποίησεν· ὅταν δὲ μέλλῃ κακῶς πράξειν πόλις, ἔξεῖλε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἀγαθοὺς ἐκ ταύτης τῆς πόλεως ὁ θεός. ὅτως ἔοικεν οὔτε διδακτὸν εἶναι, οὔτε φύσει ἀρετή, ἀλλὰ θείᾳ μοίρᾳ παραγίγνεσθαι κτωμένοις.

A Quid igitur? putas, si hominum naturæ ad virtutem bonæ essent, non omnia homines molituros fuisse vt ipsas cognoscerēt? Verisimile est. Potésne igitur aliquā artem dicere, quæ sit in bonorum virorum naturis illustris demonstrata, vt ipsas iudicare possit? Non possum. Et tamen plurimi æstimanda esset ipsa, & qui ipsam haberent. Hi enim ostenderent nobis iuuenes qui boni futuri essent, dum adhuc pueri essent: quos assumptos nos custodiremus in arce publicè, velut argentum, & magis etiam aliquanto, vt nequid mali B ipsis accideret, neque in pugna, neque in alio vllo periculo: sed repositi essent ciuitati seruatores & benefactores, postquam ad ætatem peruenissent. Quare sequitur, neque natura, neque disciplina, virtutem hominibus contingere. Quomodo igitur tibi, ô Socrates, fieri videntur, si neque natura neque disciplina fiunt? quónam alio modo boni fieri poterūt? Arbitror equidem non facilè hoc ipsum declarari posse: coniecto sanè diuinam quandam maximè rem esse, & fieri bonos, quémadmodū diuini vates fiunt, & qui oracula C edunt. Hi enim neque natura tales fiūt, neque arte: sed ex deorū inspiratione fiunt, & tales sunt. Sic verò etiā boni viri ciuitatibus subinde euētura & quæ futura sunt dicunt, ex dei inspiratione multo magis & euidentius quàm vlli fatidici vates. Nam & mulieres dicere solent, Diuinus vir hic est: & Lacedæmonii, quum aliquem magnificè laudant, diuinū virum esse dicunt. Multis verò locis etiam Homerus eodem hoc vtitur, itémque alii poetæ. Et quum Deus beneficio afficere vult ciuitatem, bo- D nos viros in ipsam inducit: quum verò afflictio aliqua imminet ciuitati, Deus bonos viros ex hac ciuitate eximit. Sic neque doceri posse videtur virtus, neque natura contingere, sed ex diuina sorte acquirentibus accedit.

DEMODOCVS, Siue, De consilio dando.

DIALOGVS qui nothus habetur.

TV QVIDEM iubes me, ô Demodoce, vt consilium vobis dem in his rebus de quibus consultaturi cõueniſtis: mihi verò in mentem venit vt considerem quídnam conuentus vester possit, & eorum qui consilium vobis dare se putant prõptitudo, & quod quisque vestrûm ferre cogitat suffragium. Equidem si non est rectè & peritè consilium dare in his rebus de quibus consultaturi conueniſtis, quomodo non ridiculum est consultaturos conuenire de quibus rectè consilium dare non est? At verò si quidem est rectè & peritè de talibus consilium dare, scientia verò à qua est rectè consulere, de his nulla est, quomodo non absurdũ est? Si verò est aliqua scientia, à qua contingit de talibus rectè consilium dare, nónne necesse est etiã scientes aliquos esse, vt rectè de talibus consiliũ dẽt? Quũ autẽ sint aliqui qui sciũt consiliũ dare in his rebus de quibus consultaturi conueniſtis, nónne necesse est etiam vos aut scire de his consilium dare aut non scire? aut aliquos è vobis scire, aliquos non scire? Si igitur omnes scitis, quid amplius vos consultaturos conuenire opus est? Quisque enim vestrûm consiliũ dare potest. Si verò rursus omnes non scitis, quomodo consultare pòteritis? aut quod vobis huius conuentus operæpretium fuerit, quum consultare non possitis? Si verò aliqui sciunt, aliqui vestrûm non sciunt, hi verò consilio opus habent, si sanè possibile est consilium dare prudẽtem virum imperitis, satis certè est etiam vnus ad consilium dandum non sciẽtibus vobis. Annon eadẽ omnes sciẽtes consulũt? quare conueniebat vt vos audito hoc discederetis. nũc autẽ hoc non facitis, sed multos cõsilia dãtes audire vultis. Non enim putatis scire eos qui vobis cõsiliũ dare conãtur, de his rebus de quibus cõsulunt. si enim scire putaretis eos qui vobis consiliũ dant, vnus solus auditus sufficeret vobis.

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, ἢ, Περὶ τοῦ συμβουλεύεσθαι.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ νοθευόμενος.

ΣΥ ΜΕΝ δὴ κελεύεις με, ὦ Δημόδοκε, ξυμβουλεύειν ὑμῖν περὶ ὧν ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι· ἐμοὶ δὲ σκοπεῖσθαι ἐπῆλθεν τί ποτε δυνάται ἡ ξυνοδος ὑμῶν, καὶ ἡ τῶν οἰομένων ξυμβουλεύειν ὑμῖν προθυμία, καὶ ἡ ψῆφος ἣν φέρειν ἕκαστος ὑμῶν διανοεῖται. τοῦτο μὲν γὰρ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς καὶ ἐμπείρως ξυμβουλεύειν περὶ ὧν αὖ ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι, πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι ξυνέρχεσθαι βουλευσομένους περὶ ὧν ξυμβουλεύειν οὐκ ἔστιν ὀρθῶς; τοῦτο δὲ, εἰ μὴ ἔστιν ὀρθῶς ξυμβουλεύειν καὶ ἐμπείρως περὶ τῶν τοιούτων, ἐπιστήμη δ' ἀφ' ἧς ἔστιν ὀρθῶς ξυμβουλεύειν περὶ τούτων μηδεμία ἐστί, πῶς οὐκ ἄτοπον; εἰ δέ τις ἐπιστήμη ἀφ' ἧς ἐστὶ τὰ τοιαῦτα ὀρθῶς ξυμβουλεύειν, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη τοὺς ἐπισταμένους εἶναί τινας ξυμβουλεύειν ὀρθῶς περὶ τῶν τοιούτων; ὄντων δὲ τινῶν ἐπισταμένων ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι, ἆρ' οὐκ ἀνάγκη ὑμᾶς ἤτοι ἐπίστασθαι περὶ τούτων ξυμβουλεύειν, ἢ μὴ ἐπίστασθαι; ἢ τοὺς μὲν ἐπίστασθαι ὑμῶν, τοὺς δὲ μὴ ἐπίστασθαι; εἰ μὲν οὖν ἐπίστασθε πάντες, τί δεῖ ἔτι ὑμᾶς συνέρχεσθαι βουλευσομένους; ξυμβουλεύειν γὰρ ἱκανὸς ἕκαστος ὑμῶν. εἰ δ' αὖ πάντες μὴ ἐπίστασθε, πῶς αἰ δυνήσεσθε βουλεύεσθαι; ἢ τί ὑμῖν προσῆλθε τῆς ξυνόδου ταύτης εἰς αὖ, μὴ δυναμένοις γε βουλεύεσθαι; εἰ δὲ οἱ μὲν ἐπίστανται, οἱ δὲ οὐκ ἐπισταμένοι εἰσὶν ὑμῶν, ἤτοι δὲ ξυμβουλῆς δέονται, εἰ ἄρα δυνατόν ἐστι ξυμβουλεύειν ἔμφρονα ἀνδρα τοῖς ἀπείροις, ἱκανὸς δή που ἐστὶ καὶ εἷς ξυμβουλεῦσαι τοῖς ἐπισταμένοις ὑμῶν, ἢ οὐ ταῦτα οἱ ἐπισταμένοι ξυμβουλεύουσι πάντες; ὥστ' ἀκούσαντας ὑμᾶς τούτου ἀπαλλάττεσθαι προσήκει. νυνὶ δ' οὐ ποιεῖτε τοῦτο, ἀλλὰ βούλεσθε πολλῶν ξυμβουλευόντων ἀκούειν. οὐ γὰρ ὑπολαμβάνετε εἰδέναι τὸν ἐπιχειροῦντα ὑμῖν ξυμβουλεύειν, περὶ ὧν ξυμβουλεύουσιν. εἰ γὰρ ὑπελαμβάνετε εἰδέναι τοὺς ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, ἑνὸς μόνου ἀκούσαντος ἐξήρκει ἂν ὑμῖν.

Ὁ οὖν ξυνέρχεσθαι ἀκουσομένους μὴ εἰδότων, ὡς ποιοῦντάς τι ποιῶσιν, πῶς οὐκ ἄτοπόν ἐστι; καὶ περὶ μὲν τῆς ξυνόδου ὑμῶν ἄπορα ταῦτα. περὶ δὲ τῆς τῶν ὁρμωμένων ὑμῖν ξυμβουλεύειν προθυμίας, οὐκ ἔνι ἀπορεῖν. εἰ μὲν γὰρ μὴ ταὐτὰ ξυμβουλεύουσι περὶ τῶν αὐτῶν ξυμβουλεύοντες, πῶς οὐ πάντες καλῶς ξυμβουλεύοιεν, μὴ ξυμβουλεύοντες ἃ ξυμβουλεύει ὁ ὀρθῶς ξυμβουλεύων; ἢ πῶς οὐκ ἂν ἄτοπος εἴη ἡ προθυμία τῶν προθυμουμένων ξυμβουλεύειν περὶ ὧν ἀπείρως ἔχουσιν; οὐ γὰρ δὴ ἔμπειροι ὄντες προαιρήσονται ξυμβουλεύειν μὴ ὀρθῶς. εἰ δ' αὖ ταὐτὰ ξυμβουλεύουσι, τί δεῖ πολλοὺς αὐτοὺς ξυμβουλεύειν; εἷς γὰρ ἂν τῶν τὰ αὐτὰ ξυμβουλεύων, ἱκανὸς ἔσται. Ὁ οὖν τοιαῦτα προθυμεῖσθαι ἃ οὐδὲν προσδεῖται ἂν γίγνοιτο, πῶς οὐ γελοῖον; οὔτε οὖν ἡ τῶν ἀπείρων προθυμία οὐκ ἂν ἄτοπος εἴη, τοιαύτη γε οὖσα, οὔτε ⟨ἡ⟩ ἔμφρονες ἂν τοιαῦτα προθυμηθεῖεν· εἰδότες ὅτι καὶ εἷς τις αὐτῶν τὸ αὐτὸ προέξει, ξυμβουλεύων γε ὡς πρόσηκεν. ὥστε πῶς οὐ γελοία ἐστὶν ἡ προθυμία τῶν ὁρμωμένων ὑμῖν ξυμβουλεύειν, οὐ δυναμένη βουλεῦσαι. Ὁ δὲ περὶ τῆς ψήφου ἧς φέρειν ἀξιοῦσθε, τί δύναται, ἄπορα μάλιστα. πότερον γὰρ οὖν εἰδόσι ξυμβουλεύειν κρίνετε; ἀλλ' οὐ πλείονες ἑνὸς ξυμβουλεύσουσιν, οὐδὲ ἄλλως καὶ ἄλλως περὶ τὰ αὐτά. ὥστε περὶ τούτων τὴν ψῆφον φέρειν ὑμᾶς οὐ δεήσει. ἀλλὰ σὺν ἀπείροις καὶ ὡς μὴ δεῖ ξυμβουλεύοντας κεῖσθε; ἢ τοῖς τοιούτοις ὡς μαινομένοις οὐκ ἐπιτρέπειν ξυμβουλεύειν προσήκει; εἰ δὲ μήτε τοῖς ἐμπείροις μήτε τοῖς ἀπείροις κρινεῖτε, τίνας κρινεῖτε; ἔρχομαι δὲ τί δεῖ πάντως ἄλλοις ξυμβουλεύειν ὑμῖν, εἴπερ κρίνειν τὰ τοιαῦτα ἱκανοί ἐστε; εἰ δ' οὖν μὴ ἐστὲ ἱκανοί, τί καὶ δύνανται ὑμῖν αἱ ψῆφοι; ἢ πῶς οὐ γελοῖόν ἐστι, ξυνέρχεσθαι μὲν ὑμᾶς ξυμβουλευσομένους, ὡς δεομένους ξυμβουλίας, καὶ οὐχ ἱκανοὺς ὄντας αὐτούς; ξυνελθόντας δέ, οἴεσθαι δεῖν ψηφίζεσθαι ὡς κρίνειν ἱκανοὺς ὄντας; οὐ γὰρ δὴ καθ' ἕνα μέν ὄντες οὐκ οἴδατε, ξυνελθόντες δέ, φρόνιμοι γίγνεσθε· οὐδ' αὖ ἰδίᾳ μὲν ἀπορεῖτε, ἐλθόντες δὲ εἰς τὸ αὐτό, οὐκέτι ἀπορεῖτε, ἀλλ' ἱκανοὶ γίγνεσθε ξυνορᾶν ποῖα πρακτέα ἐστὶν ὑμῖν. καὶ ταῦτα, παρ' οὐδενὸς μαθόντες, οὐδ' αὖ βουλόμενοι, ὅ ἐστι δεινότατον ἀπάντων. οὐ γὰρ δή, μὴ δυναμένοι γε ξυνορᾶν ἃ πρα-

A Conuenire igitur vos, audituros eos qui non sciunt, velut qui aliquid operæpretii faciatis, quomodo non absurdum est? Et de conuentu quidem vestro hoc modo ambigo. Verùm de promptitudine eorũ qui consilium vobis dare se putant, illud ambiguum est. Si enim non eadẽ consulunt qui de iisdem consilia dant, quomodo omnes rectè consuluerint, non consulentes ea quæ rectè consulẽs consulit? Aut quomodo nõ absurda fuerit promptitudo eorum qui ad consulendum prompti sunt de his quorum imperiti sunt? Si enim periti sunt, non cupient consilium dare non rectè: si verò rursus eadẽ consulunt, quid opus est ipsos omnes cõsilium dare? Vnus enim ex ipsis eadem consulens satis erit. Talia igitur expetere quæ nullum operæpretium afferunt, quomodo non ridiculũ est? Neque igitur imperitorum promptitudo non absurda esse poterit, quum talis sit: neque prudentes talia expetiuerint, vt qui sciant vnum aliquem ex ipsis idem facere posse, si vt conuenit consulit. Quare inuenire non possum quomodo non ridicula sit promptitudo eorum qui consiliũ vobis dare se putant. At verò de suffragio quod ferre cogitatis, quid possit, maximè ambigo. Vtrum enim eos qui consilium dare sciunt iudicatis? At non plures vno consilium dabũt, neque aliter atque aliter de eodem. Quare de his suffragiũ vos ferre non erit opus. At imperitos & eos qui non vt oportet cõsilium dant iudicatis? aut talibus, velut insanis, permittere vt consilium dent non conuenit? Si verò neque peritos neque imperitos iudicabitis, quos omnino iudicabitis? Quid verò omnino alios vobis consilium dare opus est, si quidem talia satis iudicare potestis? Si verò non satis iudicare potestis, quid possũt vobis suffragia? aut quomodo nõ ridiculum est, cõuenire quidem vos consilium daturos, velut qui consilio opus habeatis, quũ etiam ipsi ad hoc præstãdum non sufficiatis? vbi verò congregati estis, putare vos suffragia ferre ac decernere oportere, velut qui satis iudicare possitis? Neque enim dũ singuli seorsum estis, non scitis: congregati verò, prudentes euaditis: neque rursus priuatim quidem ambigitis, congregati verò in idem, non amplius ambigitis, sed satis cõtueri potestis quæ vobis faciẽda sunt: & hoc, à nemine docti, neque ipsi inuentores, quod omniũ præstantissimũ est. Non enim, quum non contueri possitis ea

quæ facienda ſunt, ad iudicandum idonei eritis eum qui de his vobis rectè conſulit. neque rurſus hoc dicet is qui vnus eſt & vobis conſilium dat, ita ſe docturũ eſſe vos quæ vobis facienda ſunt, & iudicaturum eos qui malè aut ſecus vobis conſulunt, in breui adeo tempore, & quidem quum tot ſitis. Hoc autem non minus illo mirũ videri debet. Si verò neque cõuentus, neque is qui vobis conſulit, idoneos vos ad iudicandum facit, quis vſus eſt vobis ſuffragiorum? aut quomodo non aduerſatur conuentus veſter ſuffragiis, & ſuffragia conſulentium vobis promptitudini? Conuentus enim veſter eſt, velut eorum qui idonei non ſunt, ſed conſiliariis indigent. Suffragia verò feruntur, velut non conſiliariis indigeatis, ſed & iudicare & conſilium dare poſſitis. Et promptitudo quidẽ eorum qui vobis conſulunt, eſt velut eorum qui ſciant: ſuffragia verò à vobis feruntur, velut hi qui conſulunt non ſciant. Et ſiquis vos qui ſuffragia tuliſtis, & eum qui vobis cõſuluit, interroget de his de quibus ſuffragia tuliſtis, Num nouiſtis quòd hoc ita fiet, cuius gratia facere cogitatis ea quæ ſuffragiis decreuiſtis? non arbitror vos affirmatũros eſſe. Quid verò? ſi fieret hoc cuius gratia facere cogitatis, nouiſtis quòd hoc vobis conducet? Neque hoc affirmaturos vos eſſe puto, neque eum qui vobis conſiliũ dedit. Si verò quis inſuper interroget, Num aliquem hominẽ horum quid noſſe putatis? neque hoc conceſſuros vos eſſe puto. Quum igitur ea de quibus conſilium datis, eiuſmodi ſint vt vobis ipſis clara nõ ſint: & qui decernunt, & qui conſulunt, imperiti ſint, meritò etiam vobis accidere dicetis & vt ſæpe ipſis diffidatis, & pœnitẽtia ducamini, tum ob ea de quibus conſilium dederint, tum ob ea de quibus ſuffragia tulerint. At bonis talia accidere minimè cõuenit. Sciunt enim & qualia ſunt de quibus conſulunt, & quòd neque ipſi, neque ab ipſis perſuaſi vnquam pœnitentia ducentur. De talibus itaque ego mente præditos conſilia dare cupere putabam, & nõ de his de quibus tu me conſilium dare iubes. Ab illorum enim conſiliis tandẽ cõtingit felicitas, ab horum verò nugis infortunium eſt. Porro adfui aliquando viro cuidam admonenti amicum ſuum, eo quòd accuſanti fidem habuiſſet, non audito eo qui ſe defendere debebat, ſed ſolùm accuſatore. Dicebat igitur indignam rem ipſum facere, quòd hominem con-

A κτέον ὄϛι, κρίνειν ἱκανοὶ ἔσεσθε τὸν ὀρθῶς ξυμβουλεύοντα περὶ τούτων ὑμῖν. οὐδὲ γὰρ ἂν τόδε γε ἐρεῖ εἷς ὢν ὁ συμβουλεύων ὑμῖν, ὅτως ὑμᾶς διδάξειν ἃ πρακτέον ὑμῖν ὄϛι, καὶ κρινεῖν τοὺς κακῶς ἢ μὴ ξυμβουλεύοντας ὑμῖν, ὅτως ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ οὕτως τοσούτους. ὅτο δὲ ἐκείνου οὐδὲν ἧττον ἂν φανείη δεινὸν ὄν. εἰ γὰρ μήθ' ἡ ξυώδος μήθ' ὁ συμβουλεύων ὑμῖν ἱκανοὺς κρίνειν ποιεῖ ὑμᾶς, τίς χρεία τῆ ψήφων ὄϛιν ὑμῖν; ἢ πῶς οὐκ ἀναπίουσιν ἡ ξυώδος ὑμᾶς τῆ ψήφοις, καὶ αἱ ψῆφοι τῆ τῶν ξυμβουλεύοντων ὑμῖν προθυμία; ἡ μὲν γὰρ ξυώδος ὄϛιν ὑμῶν, ὡς οὐχ ἱκανῶν ἀλλὰ ξυμβούλων δεομένων· αἱ δὲ ψῆφοι φέρονται, ὡς οὐ ξυμβούλων δεομένων, ἀλλὰ καὶ κρίνειν καὶ ξυμβουλεύειν δυναμένων. καὶ ἡ μὲν προθυμία τῶν ξυμβουλευόντων ὑμῖν, ὡς εἰδότων ὄϛιν· αἱ δὲ παρ' ὑμῶν ψῆφοι, ὡς οὐκ εἰδότων τῶν ξυμβουλευόντων φέρονται. καὶ εἴπις ὑμᾶς ἔροιτο τοὺς ψηφισαμένους, καὶ τὸν ξυμβουλεύσαντα ὑμῖν, περὶ ὧν αὐ ψηφίσασθε, πότερον ἴσθ' ὅτι ἕνεκα πράττειν διανοεῖσθε ἃ ἐψηφίσασθε· οὐκ οἶμαι αὐ φῆσαι ὑμᾶς. τί δ', εἰ γνοίτο ὅ ἕνεκα πράττειν διανοεῖσθε, ἴσθ' ὅτι ξυνοίσει τοῦτο ὑμῖν; οὐδὲ τοῦτο αὖ φῆσαι οἶμαι ὑμᾶς, οὐδὲ τὸν ξυμβουλεύοντα ὑμῖν. τῶν αὖ ἀνθρώπων δέ τινα οἴσθα λαμβάνετε εἰδέναι τι τούτων; εἴτις προσέροιτο ὑμᾶς, οὐδὲ τοῦτο ξυγχωρεῖν αὖ οἶμαι ὑμᾶς. ὅταν οὖν περὶ τε ὧν ξυμβουλεύετε, ἢ τοιαῦτα οἷα ὑμῖν μὴ δῆλα εἶ), οἵ τε ψηφιζόμενοι καὶ οἱ ξυμβουλεύοντες, ἄπειροι ὦσιν, εἰκότως καὶ ὑμεῖς φήσετε ξυμπίπτειν ἀπιστεῖν, καὶ μεταμέλεσθαι πολλάκις αὐτοῖς καὶ περὶ ὧν αὖ ξυμβουλεύσωνται καὶ περὶ ὧν αὖ ψηφίσωνται. τοῖς ἀγαθοῖς δὲ τοιαῦτα συμβαίνειν οὐ προσήκει. ἴσασι γὰρ καὶ περὶ ὧν ξυμβουλεύουσιν, ὁποῖά τ' ὄϛι, καὶ τοῖς πειθομένοις αὐτοῖς ὅτι βεβαίως ὑπάρχει ὧν ἕνεκα ξυμβουλεύουσι· καὶ ὅτι οὔτε αὐτοῖς οὔτε τοῖς πειθομένοις αὐτοῖς πώποτε μεταμελήσει. περὶ τοιούτων οὖν ἔγωγε τοὺς νοῦν ἔχοντας ξυμβουλεύειν ἀξιοῦν ὑπελάμβανον, ἀλλ' οὐ περὶ ὧν σὺ κελεύεις με ξυμβουλεύειν. ἀπὸ μὲν γὰρ τῆς ἐκείνων ξυμβουλίας τὸ τέλος εὐτυχία, ἀπὸ δὲ τῆς τούτων

B

C

D

E

φλυαρίας ἀτυχία ὄϛι. παρεληλύθειν δ' αὐ ἀνθρώπῳ τινὶ νουθετοῦντι ἑαυτοῦ ἑταῖρον, ὅτι ἐπίστευε τῷ κατηγοροῦντι, οὐκ ἀκούσας τοῦ ἀπολογουμένου, ἀλλὰ μόνον τοῦ κατηγοροῦντος. ἔλεγεν οὖν ὡς δεινὸν πρᾶγμα ποιεῖ, καταγινώσκων τοῦ ἀνθρώπου, ὅτε αὐ-

τὸς παθηλυόμυθος, ὅτε τῶν φίλων ἀκούσας παθηλυομύθων, οἷς εἰκὸς ἦν αὐτὸν λέγουσιν πιστεύειν· οὐδ' αὖ ἀμφοτέρων ἀκούσας, ὅτω παρπετῶς ἐπίστευσε τὰ κατηγορούμενα. δίκαιον δὲ εἶ καὶ τὸν ἀπολογουμένου ἀκοῦσαι, πρὶν τὸν ἐπαινεῖν ἢ μέμφεσθαι, ὥσπερ καὶ τὸν κατηγορούμενον. πῶς γὰρ ἄν τις ἢ δίκην καλῶς δικάσαι, ἢ ἀνθρώπους κρῖναι δύναιτο, μὴ ἀμφοτέρων τῶν αἰτιδίκων ἀκούσας; τοὺς γὰρ λόγους παθαλλομύθους, ὥσπερ τὴν πορφύραν καὶ τὸν χρυσίον, ἄμεινον κρίνεσθαι. ἢ τίνος ἕνεκεν ἢ χρόνον ἀμφοτέροις δίδοσθαι τοῖς αἰτιδίκοις, ἢ ὄμνυειν τοὺς δικασὰς ἀκροάσεσθαι ὁμοίως ἀμφοτέρων, εἰ μὴ ὑπελάμβανεν ὁ νομοθέτης τὰς δίκας δικαιότερον ἂν καὶ βέλτιον κρίνεσθαι ὑπὸ τῶν δικαστῶν; σὺ δέ μοι δοκεῖς οὐδὲ τοῦτο ὃ ὑπὸ τῶν πολλῶν λεγόμενον ἀκηκοέναι. τὸ ποῖον; ἔφη,

Μηδὲ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς.

καίτοι οὐκ ἂν οὕτω τοῦτο παρεφέρετο, εἰ μὴ καλῶς ἐλέγετο, καὶ ὡς παρεσκεύκει. ξυμβουλεύω σοὶ (ἔφη) τὰ λοιπὰ μὴ παρπετῶς οὕτως τοῖς ἀνθρώποις μήτε μέμφεσθαι μήτ' ἐπαινεῖν. ὁ δὴ ἕτερος ἄτοπον ἔφη αὐτῷ καὶ ἀφανὲς εἶναι, εἰ ἕνα μὲν γνῶναι λέγοντα πότερον ἀληθεύει ἢ ψεύδεται, ὅ δυνατόν, δύο δὲ λέγοντας γνῶναι δυνατὸν ἔσαι· καὶ παθαλμὲν δ' ἀληθῆ λέγοντος μαθεῖν οὐ δυνατὸν, ὑπὸ τούτου δ' αὖτε καὶ ἄλλου ψευδομύθου διδαχθῆναι οἷόντε· καὶ εἰ ὁ μὲν εἷς ὀρθῶς καὶ ἀληθῆ λέγων, ἐμφανίσαι ἃ λέγει οὐ δυνήσεται, δύο δὲ, ὧν ὁ ἕτερος ψεύσεται καὶ οὐκ ὀρθῶς ἐρεῖ, δυνήσονται ἐμφανίσαι τοῦτο ὃ ὁ λέγων ὀρθῶς ἐμφανίσαι δ' οὐχ οἷός τ' ἦν. ἀπορῶ δ', ἔφη, κἀκεῖνο, πῶς ποτε ἐμφανοῦσι. πότερον γὰρ σιωπῶντες, ἢ λέγοντες; εἰ μὲν γὰρ σιωπῶντες ἐμφανοῦσιν, ὅ δετέρῳ ἂν δέοι, μήτοιγε ἀμφοτέρων, ἀκούειν· εἰ δὲ λέγοντες ἀμφότεροι ἐμφανοῦσιν, ἀμφότεροι δὲ κατ' οὐδένα τρόπον λέγουσιν (οὐ μέρη γὰρ λέγειν ἑκάτερον ἀξιοῦσι) πῶς ἀμφότεροι ἐμφανίσαι ἅμα οἷόντε; εἰ γὰρ ἐμφανοῦσιν ἅμα ἀμφότεροι, καὶ ἐροῦσι ποτὲ ἅμα. τοῦτο δ' οὐκ ἐῶσιν. ὥστε λοιπὸν, εἴπερ λέγοντες ἐμφανοῦσιν, ἑκάτερος εἰ πρῶν ἐμφανεῖ· καὶ ὁπότε ἐρεῖ ἑκάτερος, τότε καὶ ἐμφανεῖ ἑκάτερος αὐτῶν. ὥστ' ἐρεῖ ὁ μὲν, πρότερος, ὁ δ', ὕστερος· καὶ ἐμφανεῖ ὁ μὲν, πρότερος, ὁ δ', ὕστερος. καίτοι εἴπερ τοῦτο οὐ μέρει ἐμφανοῦσιν ἑκάτερος, τί δεῖ ἔτι τὸν ὑστέρου ἀκούειν; οὐδὲν γὰρ τὸν πρότερον εἰπόντος, ἤδη φανερὸν ἔσαι.

Post ἕνεκεν aut post αἰτιδίκοις videtur deesse ἕ δει, sine ἐχεῖν, vel aliquid huiusmodi.

demnaret, quum neque ipse adfuisset, neque amicos qui adfuissent audiuisset, quibus dicentibus ipsum credere par erat: neque rursus ambobus auditis, ita temerè accusatori fidem habuisset. Iustũ autem esse vt etiam defendentem se audiret, velut accusantem, anteaquam laudaret aut reprehenderet. Quomodo enim quis aut causam rectè iudicare, aut homines ritè probare poterit, non auditis ambobus aduersariis? Sermones enim ex comparatione inter se, velut purpuram & aurum, melius discerni. Aut qua de causa, vel ambobus aduersariis tempus differtur, vel iudicibus iusiurandum offertur, vt similiter ambos audiant, si non legislator putauit ita iustius & melius causas à iudicibus iudicari? Tu verò videris mihi neque hoc quod à multis vulgò fertur audiuisse. Quod istud? inquit ille,

Nec iudex causæ sis, non si audieris ambos.

& quidem non ita circumferretur hoc, si non rectè diceretur, & velut conuenit. Proinde consulo tibi, inquit, vt de cætero ita temerè homines neque reprehendas, neque laudes. At alter ille absurdum sibi videri inquit, si vnum quidem dicentem cognoscere non posset, duos autem dicentes cognoscere posset: & ab eo quidem qui vera diceret, cognoscere nõ posset, ab hoc ipso verò & alio mentiéte doceri posset: &, si vnus quidem rectè & vera dicens, ea quæ dicit declarare non possit, duo verò, quorũ alter mentietur, & non rectè dicet, declarare possint hoc quod rectè dicens declarare non poterat. Ambigo verò, inquit, etiam quomodo tandem illud monstrabunt, vtrum tacentes, aut dicentes. Si enim tacẽtes declarabũt, neutro opus fuerit, nedum ambobus, vt ipsos audiamus: si verò dicentes, ambo declarabunt, ambo verò secundum nullum modum dicunt (ex parte enim vtrunque dicere volunt) quomodo fieri potest vt ambo simul declarent? Si enim simul ambo declarant, & tunc simul dicunt, hoc non permittunt. Quare de cætero, si quidem dicentes declarãt, vterque dicendo declarabit, & quando dicet vterque, tunc etiam vterque declarabit. Itaque dicet alter prior, alter posterior: & declarabit alter prior, alter posterior. Quanquam si idem ex parte vtrique declarabũt, quid opus est audire posteriorem? Ex eo enim qui priùs dixit, iam manifestum erit.

Illud verò (inquit) si ambo declarabunt, quomodo non etiam alter ipsorum declarabit? Quod enim alter nō declarabit, hoc ambo quomodo declarare poterunt? Si verò vterque declarabit, manifestum est quòd qui prior dicet, etiam prior declarabit. Quare vt qui illum solum audiuit, nō quodammodo cognoscat, fieri non potest. Ego itaque, quum ipsos audirem, ambigebam, & iudicare non poteram. Alii enim præsentes dicebant primum vera dicere. Tu igitur siquid habes, me in his adiuues, vtrum vno dicente cognosci potest quid dicat, aut contradicente opus est, siquis cognoscere debet an rectè dicat: aut ambos audire necessarium non est. aut quomodo censes? Nuper accusabat quis hominem quendam, quòd ei pecuniam mutuò dare non voluisset, neque credere: & ille quem accusabat, se defendebat. Verùm alius quidam ex præsentibus interrogabat accusatorem, vtrum is quidem qui ipsi non credidisset, neque pecuniam mutuò dedisset, peccasset: Tu verò, inquit, qui non persuasisti ipsi vt tibi mutuò daret, non peccasti? hic verò, Quid peccaui? dixit. Vter verò (inquit ille) peccare tibi videtur? qui non assequitur ea quæ voluit, aut qui assequitur? Qui nō assequitur, dixit. Nónne tu quidē, (inquit) nō assequutus es, quū mutuò accipere velles? ille verò quū non amittere vellet, assequutus est? Etiā: (dixit) at ego quid peccaui, si ille mihi non dedit? Si quidem petebas ab ipso (inquit) ea quibus nō opus erat, quomodo te non peccasse putas? ille verò qui non amisit, rectè fecit: si verò ea quibus opus erat ab ipso petebas, hæc non assequutus, quomodo non necessariò peccasti? Fortassis (dixit) at ille quomodo non peccauit, qui mihi nō credidit? Nunquid, inquit, si cū ipso colloquutus esses velut cōuenit, nihil omnino peccasses? Non equidem. Nunc autē non velut conuenit cum ipso colloquutus es. Ita videor, dixit. Si igitur te non cum ipso prout cōuenit agente, non persuasus est, quomodo iustè ipsum accusare poteris? Non possum dicere. Neque dicere potes quòd malè vtentibus attendēdum non est? Imò valdè (dixit) hoc possum. At nónne hi, inquit, qui non prout conuenit colloquuntur, malè vti tibi videntur? Mihi sanè, dixit. Quid igitur peccauit, si tibi malè vtenti non attendit? Nihil, vt apparet, dixit. Quid igitur tandē, inquit, homines ob talia alter alterū accusant? & his quidem qui ab ipsis persuasi nō sunt, eo quòd persuasi non sunt, succēsent: sibi ipsis autem, eo quòd nō persuaserunt, nihil omnino imputāt? Et alius quidam

A ἐκεῖνο δή (ἔφη) εἰ ἀμφότεροι ἐμφανιοῦσι, πῶς οὐχὶ καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐμφανεῖ; ὧν γὰρ ὁ ἕτερος οὐκ ἐμφανεῖ, δῆτα ἀμφότεροι πῶς ἂν ἐμφανίσαι δυνήσαιντο; εἰ δὲ ἑκάτερος ἐμφανεῖ, δῆλον ὅτι ἐρεῖ πρότερος, καὶ ἐμφανιεῖ πρότερος· ὥστ' ἐκείνου μόνου ἀκούσαντα, γνῶναι πῶς ἔχει οὐκ οἶόντε. ἐγὼ γοῦν ἀκούων αὐτῶν, ἠπόρουν, καὶ κρίνειν οὐκ οἷός τ' ἦν. ④ μὲν γὰρ ἄλλοι ἔφασαν οἱ παρόντες ⑭ πρῶτον λέγειν ἀληθῆ. εἰ οὖν τί ἔχεις ξυμ-

B βαλέσθαι μοι περὶ τούτων, πότερον ἔστιν ἑνὸς λέγοντος γνῶναι τί λέγει, ἢ πρὸς δεῖται τοῦ ἑτέρου, εἰ μέλλει τις γνώσεσθαι πότερον ὀρθῶς λέγει ἢ οὐκ ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀμφοτέρων ἀκούειν. ἢ πῶς νομίζεις; πρόσθεν τις ἐνεκάλει αἰδέσιμον νεανίσκον ὅτι αὐτῷ ἀργύριον χρῆσαι οὐκ ἠθέλησεν, οὐδὲ πιστεῦσαι. κἀκεῖνος μὲν ᾧ ἐνεκάλει, ἀπελογεῖτο· ἄλλος δέ τις τῶν παρόντων ἠρώτησε τὸν ἐγκαλοῦντα, πότερον ὁ μὲν μὴ πιστεύσας αὐτῷ, μηδὲ

C χρήσας, ἥμαρτε· σὺ δή (ἔφη) οὐ πείσας σοὶ χρῆσαι, οὐχ ἡμάρτηκας; ὁ δέ, Τί γὰρ ἥμαρτον; εἶπε. Πότερος δή, ἔφη, σοὶ δοκεῖ ἁμαρτάνειν; ὁ ἀποτυχὼν ὧν ἤθελεν, ἢ ὁ μή; Ὁ ἀποτυχών, εἶπεν. Οὐκοῦν (εἶπε) σὺ μὲν ἀπέτυχες, χρήσασθαι ἐθέλων; ὁ δέ, σοὶ μὴ πρᾶσθαι, οὐκ ἀπέτυχε τούτου; Ναί· (εἶπεν) ἀλλ' ἐγώ τί ἥμαρτον, εἰ μή μοι ἔδωκεν; Ὅτι εἰ μὲν ἐδέου αὐτοῦ (ἔφη) ὧν οὐκ ἐχρῆν, πῶς οὐκ οἴει ἁμαρτάνειν; ἐκεῖνος δὲ ὁ μὴ πρᾶ-

D γμάτων, ὀρθῶς ἔπραξεν. εἰ δὲ ὧν χρῆν ἐδέου αὐτοῦ, ἀποτυχὼν τούτου, πῶς οὐχ ἥμαρτες ἐξ ἀνάγκης; Ἴσως, εἶπεν. ἀλλ' οὐκοῦν πῶς οὐχ ἥμαρτεν, ὁ μὴ πιστεύσας μοι; Ἆρ' οὖν (ἔφη) εἰ πρόσωμίλησας αὐτῷ ὡς πρόσηκεν, οὐκ ἂν ἥμαρτες οὐδέν; Οὐ γὰρ δή. Νῶν ἄρα οὐχ ὡς πρόσηκεν αὐτῷ προσωμίλησας. Φαίνομαι, εἰπεῖν. Εἰ οὖν ὡς μὴ πρόσηκεν ὁμιλοῦντος σου μὴ ἐπείσθη, πῶς ἂν δικαίως ἐγκαλοίης ἐκείνῳ; Οὐκ ἔχω εἰπεῖν. Οὐδὲ

E ὅτι τοῖς κακῶς χρωμένοις οὐ προσεκτέον ἐστίν, ἔχεις εἰπεῖν; Καὶ μάλ', ἔφη, τοῦτό γε. Ἀλλ' οὖν οὐχ οἱ ὡς οὐ πρόσηκεν ὁμιλοῦντες (ἔφη) κακῶς χρῆσθαι σοὶ δοκοῦσιν; Ἔμοιγε, ἔφη. Τί οὖν ἥμαρτεν εἴ σοι μὴ προσέχε κακῶς χρωμένῳ; Οὐδὲν φαίνεται, εἶπεν. Τί οὖν ποτε ④ αἰδέσιμοι (ἔφη) τοιαῦτα ἐγκαλοῦσι πρὸς ἀλλήλους; καὶ τοῖς μὲν μὴ πειθομένοις αὐτοῖς, ὅτι οὐκ ἐπείσθησαν μέμφονται· αὐτοῖς δέ, ὅτι οὐκ ἔπεισαν, οὐδ' ὁτιοῦν ἐγκαλοῦσι; Καὶ ἄλλος τις παρών,

Ὁ τοίνυν τις (ἔφη) οὗ χρήσεται τῷ χρηστῷ, εἶτα ἀξιῶν αὐτὸν ὁμοίως χρήσασθαι μὴ τυγχάνῃ τούτου, πῶς οὐκ εἰκότως μέμφοιτ' ἂν ὁ τοιοῦτος; Οὐκοῦν (ἔφη) ὃν ἀξιοῖ ὁμοίως αὐτῷ χρῆσθαι, ἢ οἷόν τε ἐστὶν αὐτῷ καλῶς, ἢ οὐ δυνατός; καὶ εἰ μὲν μὴ δυνατός ἐστιν, πῶς ἂν καλῶς ἀξιοῖ, ἀξιῶν αὐτὸν ὃ οὐ δυνατός ἐστιν; εἰ δὲ δυνατός ἐστι, πῶς τοιοῦτον ἂν ἡγεῖτο οὐκ ἔπεισεν; ἢ πῶς τοιαῦτα λέγοντες καλῶς λέγουσιν; Ἀλλὰ νὴ Δία (ἔφη) τοῦτο δεῖ ἐγκαλεῖν, ὅπως οὗτός τε τοῦ λοιποῦ βέλτιον χρῆται αὐτῷ, καὶ οἱ ἄλλοι φίλοι, ἀκηκοότες αὐτοῦ ἐγκαλοῦντος. Βέλτιον δὲ χρήσεσθαι (ἔφη) οἴει ἡμᾶς ἀκούοντας ὀρθῶς λέγοντος καὶ ἀξιοῦντος, ἢ ἁμαρτάνοντος; Ὀρθῶς λέγοντος, ἔφη. Ὁ δέ γε οὐκ ὀρθῶς ἀξιοῦν ἐδόκει σοί; Ναί, ἔφη. Πῶς οὖν ἀκηκόοντες τοιαῦτα ἐγκαλοῦντος, βέλτιον χρήσονται; Οὐδαμῶς, ἔφη. Τίνος οὖν ἕνεκα τοιαῦτα τὶς ἐγκαλεῖ; Ἀνθρωπεῖν ἔφη οὐκ αἰσθάνεται. Ἀνοήτου τὶς κατηγορεῖ βεβαίαν ὅτι ταχέως καὶ τοῖς τυχοῦσιν αἰσθητοῖς λέγουσι πιστεύοι. πολίτας μὲν γὰρ καὶ οἰκείοις λέγουσι πιστεύειν εἰκὸς ἐστι· τοιούτοις δ' αἰσθητοῖς οὓς οὔτε εἶδεν ὅτε ἤκουσε πρότερον, αὐτὸν πιστεύειν (καὶ ταῦτα, οὐκ ἀγνοοῦντα ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν αἰσθητῶν εἰσιν ἀλαζόνες καὶ πονηροὶ) ἠλιθιότητος σημεῖον οὐ σμικρὸν εἶ). Καί τῶν παρόντων τις ἔφη, Ἐγὼ δέ σοι μέμφομαι καὶ τὸ ταχὺ τοῦ τυχόντος αἰσθάνεσθαι, πολλοῦ νομίζειν ἄξιον εἶ) μᾶλλον ἢ βραδέως. Καὶ γὰρ νομίζω, εἶπεν ἐκεῖνος. Τί οὖν (ἔφη) ἐγκαλεῖς, εἰ ταχὺ καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύῃ πάλαι λέγουσιν; Ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐγκαλῶν (εἰπεῖν) ἀλλ' ὅτι πιστεύει ταχέως ψευδῆ λέγουσιν. Εἰ δ' ὀλίγον πλείονι χρόνῳ καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε, καὶ ἤπιστο, οὐκ ἂν ἐνεκάλεσας αὐτῷ μᾶλλον; Ἔγωγ' ἄν, εἰπεῖν. Ἆρα δίκαιόν γε βραδέως καὶ οὐ τοῖς τυχοῦσιν ἐπίστευε; Μὰ Δί', εἶπεν. Οὐκοῦν οἷμαί γ', ἔφη, δίκαιόν τοῦτ' ἐγκαλεῖν ἀνθρώπῳ, ἄξιον εἶ) ὑπολαμβάνεις, ἀλλὰ διότι πιστεύει λέγουσιν ἀπίστα. Ἔγωγ', εἰπεῖν. Πότερον οὖν (ἔφη) ἀφ' οὗ μὲν ὁ βραδέως καὶ μὴ τοῖς τυχοῦσιν πιστεύειν οὐκ οἴει ἄξιον εἶ) ἐγκαλεῖν αὐτῷ; ἀφ' οὗ δὲ ταχέως, καὶ τοῖς τυχοῦσι πιστεύειν, ἄξιον; Οὐκ ἔγωγ', εἰπεῖν. Τί οὖν (ἔφη) ἐγκαλεῖς αὐτῷ; Ὅτι ἁμαρτάνει, τοῦ δὲ σκέψασθαι, ταχέως πιστεύων τοῖς τυχοῦσιν. Ἀλλ' εἰ βραδέως ἐπίστευσε τοῦ δὲ σκέ-

Male χρῆσθαι in præced. edit. ubi etiam desideratur quæ sunt inter ἔφη & Ὁ δέ γε.

Malim legere Πῶς οὖν; ἀκούοντες &c. Paulo post autem Τί οὖν pro Τίνος οὖν manifesto error in præced edit. scripti est.

qui adesset, Quũ quis, inquit, aliquo bene vsus fuerit, & opem eius senserit, deinde similiter ipso vti cupiés, hoc non assequutus fuerit, quomodo non meritò talis succensuerit? Nónne (inquit) is quem similiter ipso vti cupit, aut bene ipso vti potest, aut non potest? Et, si quidem non potest, quomodo rectè cupiuerit, dum cupit ab ipso id quod non potest? Si verò potest, quomodo tali homini non persuasit? aut quomodo talia dicentes rectè dicunt? At per Iouẽ ob hoc accusare oportet, inquit: quo & hic de cætero melius ipso vtatur, & alii amici, postquam accusantẽ ipsum audiuerint. Melius vsuros esse (inquit) putas aliquos, dum audiunt rectè dicentẽ & cupientem, an dũ peccãtem? Rectè dicẽtem, inquit. At ille non rectè cupere tibi videbatur? Etiam, inquit. Quomodo igitur ob talia accusantem audientes, melius ipso vtentur? Nullo modo, inquit. Qua igitur de causa quis ob talia accusat? Inuenire se non posse dixit. Quidam accusabat hominis stoliditatẽ, quòd citò & quibusuis hominibus qui aliquid dicerent, crederet. Cuibus enim & familiaribus, vbi aliquid dicunt, credere par est: talibus autem hominibus, quos neque vidit, neque audiuit priùs, credere, & hoc, non ignorãtem, plurimos homines esse temerarios & improbos, stoliditatis signum non paruum esse. Et ex præsentibus quidam dixit, Ego verò putabam te, etiam eum qui citò quemuis perciperet, multo pluris faciendum esse putare, quàm eum qui tardé. Equidem id puto, dixit ille. Quid igitur accusas, inquit, si citò etiam quibusuis vera dicentibus credit? At non ob hoc accuso (inquit) sed quòd citò falsa dicentibus credit. Si verò in longiore tempore & non quibusuis crederet, & conquereretur, nónne magis ipsum accusares? Ego sanè, dixit. Num eo quòd tardè & non quibusuis credit? Per Iouem nõ ideo, dixit. Non enim arbitror, inquit, te rem dignam esse putare vt ob eam hominẽ accuses, sed eo quòd non credenda dicẽtibus credit. Est ita, dixit. Vtrum igitur, inquit, eo quòd tardè & non quibusuis credit, nõ dignam rem esse putas ipsum accusare: verùm eo quòd citò & quibusuis credit, ideo dignam? Non sanè ego, dixit. Quid igitur, inquit, accusas ipsũ? Eo quòd peccat, qui anteaquam consideret, citò quibusuis credit. At si tardè credidisset anteaquam considerasset,

nõ peccaſſet? Nõ per Iouem, dixit: ſed etiã ſic non minus peccaſſet. verùm non quibuſuis credere oportere arbitror. Si verò non quibuſuis credere oportere putas (inquit) at ignotis quomodo citò credere cõuenit? ſed putas priùs oportere conſiderare an vera dicant. Ego ſanè, dixit. Nam ſi familiares, inquit, & cognati ſunt, non oportet conſiderare an vera dicant. Ego quidem aſſentior, inquit. Fortaſſis autem & horum aliqui, inquit, non credenda dicunt. Et valdè, dixit. Quid igitur magis, inquit, cognatis & familiaribus credere par eſt, quàm quibuſuis? Non poſſum dicere, inquit. Quid verò ſi non magis familiaribus credere oportet quàm quibuſuis, nónne infidos ipſos magis putare oportet quàm quoſuis? Quomodo enim non? inquit. Si igitur his quidem familiares fuerint, illis autem ignoti, quomodo non oportebit eoſdem magis fidos putare? Non enim ſimiliter fidos ipſos putare oportet, familiares & ignotos, velut dicis. Non placet mihi, dixit. Similiter autem, inquit, & quæ ab ipſis dicuntur, alii quidem credunt, alii verò non credenda ducunt: & neutri ipſorum peccabunt. Abſurdum & hoc eſt, dixit. Deinde ſi eadem dicunt, inquit, familiares & quiuis, quomodo non ſimiliter ea quæ dicuntur, firma fuerint, aut non credẽda? Neceſſe eſt, dixit. Nónne etiam dicentibus ipſa, ſimiliter credendum eſt dicentibus ipſa? Probabile eſt, dixit. Eadem igitur dicentibus ipſis ambigebam quibúſnã credere oporteret, & quibus non: & vtrum fidis & ſciẽtibus ea quæ dicunt, aut cognatis & familiaribus. De his igitur quomodo tu cenſes?

ψαῦ, ὃκ αὖ ἡμᾶρτανε; Μὰ Δί', εἶπεν. ἀλλὰ δ' οὕτως ἡμᾶρτανεν αὖ ὀρθὲν ἦν. ἀνὴ δὲ τοῖς τυχοῦσιν οἴμᾳ δεῖν πιστεύειν. Εἰ δ' μὴ πιστεύειν τοῖς τυχοῦσιν (ἔφη) οἴει δεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἀγνῶσι πῶς πρόσηκει ταχέως πιστεύειν; ἀλλὰ πρότερον οἴει δεῖν σκέψασθαι εἰ ἀληθῆ λέγουσιν. Ἔγωγ', εἶπεν. Ἐπεὶ οἰκείων καὶ συνήθων (ἔφη) ὄντων, οὐ δεῖ σκοπεῖσθαι εἰ λέγουσιν ἀληθῆ. Ἐγὼ μὴν φαίην αὖ, εἰπεῖν. Ἴσως δὲ καὶ τούτων ἔνιοι (ἔφη) λέγουσιν ἄπιστα. Καὶ μάλα, εἶπε. Τί οὖν μᾶλλον (ἔφη) τοῖς οἰκείοις καὶ συνήθεσιν εἰκὸς πιστεύειν, ἢ τοῖς τυχοῦσιν, ὄντ'; Οὐκ ἔχω (ἔφη) εἰπεῖν. Τί δ' εἰ δ μᾶλλον τοῖς οἰκείοις πιστεύειν δεῖ ἢ τοῖς τυχοῦσιν, ὃκ ἀπίστοις αὖθις δεῖ νομίζειν μᾶλλον ἢ τοῖς τυχόντας; Πῶς δὲ οὔκ; ἔφη. Ἐὰν οὖν τοῖς μὲν οἰκεῖοι ὦσι, τοῖς δ' ἀγνῶστες, πῶς οὐ δεήσει τοὺς αὖθις μᾶλλον αὐτῷ πιστοὺς νομίζειν; οὐ γὰρ ὁμοίως πιστοὺς αὖθις δεῖ νομίζειν τοὺς οἰκείους καὶ τοὺς ἀγνῶτας, ὡς φῄς. Οὐκ ἀρέσκει μοι, εἰπεῖν. Ὁμοίως δ', ἔφη, καὶ τὰ λεχθέντα ὑπ' αὐτῶν ⓐ μὲν πιστεύουσιν, οἱ δ' οὐ πιστὰ ἡγήσονται· καὶ δοξάσουσι ἀμφοτέρως αὐτῶν. Ἄτοπον καὶ τοῦτ', εἶπεῖν. Ἔπειτα (ἔφη) εἰ ταῦτα λέγουσιν ⓐ οἰκεῖοι καὶ τυχόντες, πῶς οὐχ ὁμοίως τὰ λεχθέντα, πιστὰ εἴη ἂν ἢ ἄπιστα; Ἀνάγκη, εἶπεν. Οὐκοῦν καὶ τοῖς λέγουσιν αὐτὰ ὁμοίως πιστευτέον, λέγουσιν αὐτά. Πιθανόν, εἶπε. Ταῦτ' οὖν λεγόντων αὐτῶν, ἠπόρουν τίσι ποτὲ δεῖ πιστεύειν, καὶ τίσιν οὔ. καὶ πότερον τοῖς πιστοῖς καὶ τοῖς εἰδόσι περὶ ὧν λέγουσιν, ἢ τοῖς οἰκείοις καὶ τοῖς γνωρίμοις. περὶ τούτων οὖν πῶς σὺ νομίζεις;

Vide annon ſcribendum ſit, τοῖς αὐτοῖς μᾶλλον ἢ αὐτῷ πιστοὺς νομ.

Scribẽdũ putoλέγουσι ταῦτα, vtrobique: aut ſaltem in poſteriore loco: triſi potius verba hæc malè ſunt repetita.

ΣΙΣΥΦΟΣ, ἢ, Περὶ τῦ βυλεύεσθαι.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ νοθευόμενος.

Τὰ τῦ Διαλόγου πρόσωπα, ΣΩΚΡΑΤΗΣ καὶ ΣΙΣΥΦΟΣ.

ΜΕΓΑ ΔΕ καὶ θεὸς σε πολλῷ χρόνον ἀνεμείναμεν, ὦ Σίσυφε, ὅπῃ τῇ Στρατονίκου ἐπιδείξει, ὅπως ἂν ξυνηχροώμεθα ἀνδρὸς σοφοῦ, πολλά τε καὶ καλὰ ἐπιδεικνυμένου πράγματα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ· καὶ ἐπεὶ σὲ οὐκέτι ᾠόμεθα παρέσεσθαι, αὐτοὶ ἤδη ἠκροώμεθα τἀνδρός. ΣΙ. Ναὶ μὰ τὸν Δία. ἀσχολία γάρ μοι τις ἐγίγνετο ἀναγκαιοτέρα, ὥστε μὴ προὐμελῆσαι αὐτῆς. οἱ γὰρ ἄρχοντες ἡμῶν ἐβουλεύοντο χθές· ξυμβουλεύειν δέ μοι αὐτοῖς ἠνάγκαζον ἡμῶν γε τοῖς Φαρσαλίοις καὶ νόμος ἐστί, τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, ἂν κελεύωσι ξυμβουλεύειν τινὰ ἡμῶν αὐτοῖς. ΣΩ. Ἀλλὰ καλόν, τό, τε τῷ νόμῳ πείθεσθαι, τό, τε ὑπὸ τῶν πολιτῶν δεδοξάσθαι βούλον εἶναι· ὥσπερ καὶ σὺ δεδόξασαι βούλος εἶναι, εἷς τῶν Φαρσαλίων. ἀτὰρ, ὦ Σίσυφε, ἐγὼ γὰρ οὐ περὶ τῦ βουλεύεσθαι τοὺς λόγους ἂν δυναίμην ποιήσασθαι· περὶ σε (ἠρεύμενος δὲ σχολῆς εἰ) πολλῆς, καὶ λόγου μακροῦ) ἀλλὰ περὶ αὐτῦ τῦ βουλεύεσθαι, ὅ, τί ἐστιν, ἐπιχειρήσαιμ' ἂν διαλεχθῆναί σοι. ἆρ' οὖν ἔχεις ἂν μοι εἰπεῖν, αὐτὸ τὸ βουλεύεσθαι, ὅ, τι ποτ' ἐστί; μή μοι ἢ τὸ βῦ ἢ καὶ κακῶς, ἢ τὸ καλῶς πως, ἀλλ' αὐτὸ μόνον τὸ βουλεύεσθαι, ὁποῖόν τι ἐστίν. ἢ καὶ πάνυ ῥᾳδίως αὐτός γε, οὕτως βούλος ὤν; ἀλλὰ μὴ ἐμὴ περιεργία ᾖ, καὶ τὸ ἐρωτῆσαί σε περὶ τούτου; ΣΙ. Ἦ σοὶ γὰρ ἄγνωστόν ἐστιν ὅ, τι τὸ βουλεύεσθαι ἐστίν; ΣΩ. Ἔμοιγε, ὦ Σίσυφε· εἰ γέ τι ἄλλο ἐστίν, ἢ ὥσπερ τὸ μὴ ἐπισάμενον τινὰ περὶ ὧν ἂν δέῃ τι πράττειν, διαμαντευόμενον καὶ ψευδόμενα λέγειν ὅ, τι ἂν τύχῃ, εἰκάζοντα καὶ κατὰ ταυτὰ αὐτῷ· ὥσπερ καὶ ⓐ ἀρτιάζοντες τῶν ἀριθμῶν, οὐδὲν ἐπισάμενοι δή που περὶ τῶν ἀρτίων τε καὶ περιττῶν ὧν ἂν ὀν ταῖς χερσὶ ταῖς αὑτῶν ἔχωσιν, ὅμως ἐπιτυγχάνουσι, λέγοντες

SISYPHVS, siue De consultando.

DIALOGVS qui nothus habetur.

Dialogi personæ, SOCRATES, SISYPHVS.

NOS VERO etiam heri te multo tempore expectauimus, ô Sisyphe, dum Stratonicus specimen sui edere vellet: quò vnà nobiscum sapientem virum audires, qui & multas & præclaras res, tum sermone, tum re ipsa ostendebat: & quia te non amplius affuturum esse putabamus, ipsi iam virum audiuimus. SIS. Etiam per Iouem. Negotiũ enim quoddã mihi erat magis necessariũ, vt id negligendum mihi non esset. Magistratus enim nostri consultabant heri: itaque consilium dare me ipsis cogebãt. Nobis autem Pharsaliis etiam lex est vt magistratibus pareamus, siquem è nobis consiliũ dare ipsis iusserint. SOC. At præclarum est & legi parere, & in ea apud ciues existimatione esse velut qui bonum consiliũ dare possit: velut & tu in existimatione es quòd consilio præstas vnus ex Pharsaliis. At ego ô Sisyphe, non de bene consultando sermones ad te habere possum, vt qui & multi otii & longi temporis rem esse putem: sed de ipso consultãdo, quid sit, disputare tecũ audeam. Num igitur potes mihi dicere, ipsum cõsultare quídnam sit? non bene aut malè aut rectè quodãmodo, sed ipsum solum consultare quale quid sit? aut etiam admodum facilè potes, vt qui adeo consilio præstes? At nunquid curiositas quædã mea hæc est, quòd de hoc te interrogo? SIS. Num verò tibi ignotum est quid sit consultare? SOC. Mihi certè ô Sisyphe: si sanè aliud quid est, quàm vt quis qui non nouit de his quę facere oportet, diuinet & excogitet, & secundum eadem coniectet, & quicquid assequutus fuerit, dicat: quemadmodum etiam homines qui par impar ludũt, cùm nihil de paribus & imparibus sciant quæ ipsi in manibus habent, assequuntur tamen, & de ipsis

vera dicunt. Sæpe igitur tale quid etiã cõ-
sultare est, vt quis de his de quibus consultat, nihil sciat, sed fortuitò sententia prolata, vera assequatur. Si quidem igitur tale est, intelligo sanè quale quid sit consultare: si verò tale non est, nondum ipsum noui. SIS. Non itaque tale est quale est nihil omnino scire: sed quale est partim iam aliquid de re scire, partim nondũ nosse. SOC. Num tale quid, per louem, cõsultare dicis? nam ipse velut diuinare mihi videor sententiam tuam de bene consultando: nimirum quærere aliquẽ, vt quæ optima factu sunt, sibiipsi inueniat, nondum verò clarè sciat, sed velut in intelligentia quadam hoc sit. Nõnne sic quodammodo dicis? SIS. Ego sanè. SOC. Verum verò quærũt homines eas res quas sciunt? aut etiã eas quas nesciunt? SIS. Ambas. SOC. Nónne & quodammodo dicis quòd ambo quærũt homines, & ea quæ sciũt & ea quæ nesciũt? vt sit simile velut si quis Callistratum quidem nosset, quis esset Callistratus, non tamen nosset comperire vbi esset, non quis esset Callistratus. Nónne sic quodãmodo dicis esse, ambo quærere? SIS. Ego sanè. SOC. Nónne illud quidẽ non quæsiuerit, Callistratum nosse, qui nouit? SIS. Non equidem. SOC. Vbi verò sit, ipsum quæret. SIS. Mihi ita videtur. SOC. Nónne neque hoc quæreret, vbi ipsum inuenire posset, si nosset, sed statim comperiret? Etiam. SOC. Non ergo hæc quærunt homines quæ sciunt, sed quæ non sciunt, velut apparet. Si verò hic sermo contentiosus esse tibi videtur, ô Sisyphe, & nõ rei gratia sed disputãdi solùm causa proferri, considera etiam sic, an ita se habere videatur quemadmodum nunc dicitur. Nunquid enim in Geometria hoc fieri nosti? ignorari à Geometris diametrum, non an diameter sit, aut non? Neque enim quæritur hoc ab ipsis vt inueniatur: sed quantus sit mensura ad latera locorũ quæ secat. Nónne hoc est quod de ipso quæritur? SISY. Mihi ita videtur. SOC. Quod etiam ignoratur. nunquid? SIS. Maximé. SOC. Quid verò? non nosti quòd à Geometris quæritur quanta sit cubi duplicatio, vt ratione inueniatur? ipse verò cubus nõ quæritur ab ipsis an cubus sit, aut non, sed hoc sciunt? nunquid? SISYPHVS. Etiam.

A ὡς ἐπὶ τῶν αὐτῶν τἀληθῆ. πολλάκις μὲν οὖν τοιοῦτόν τι καὶ τὸ βουλεύεσθαι ἐστίν, οἷον μηδὲν ἁπτόμενον ὡς ὧν αὖ βουλεύηταί τις, ἀπὸ τύχης εἰπόντα, ἁπαντυχαίνειν τἀληθῆ. εἰ μὲν οὖν τοιοῦτόν ἐστι, γιγνώσκω δή οἷον τὸ βουλεύεσθαι ἐστίν· εἰ μέντοιγε μὴ τοιοῦτόν ἐστιν, οὐκ αἴ πω ἥπτομαι αὐτό. ΣΙΣ. Οὐ τοίνυν τοιοῦτόν ἐστιν οἷον σὺ μὴ ἅπτεσθαι καμοῦ μηδέν· ἀλλ' οἷον, ὃ μέντοι εἰ δέοι τί τοῦ πράγματος ἤδη, ὃ δὲ μηδέπω ἥπτεσθαι.

B ΣΩΚΡ. Ἆρα τοιόνδε τί λέγεις τὸ βουλεύεσθαι, πρὸς τὸ Διός; ὥσπερ γὰρ ἂν καὶ αὐτὸς ἐπομαντεύεσθαί μοι δοκῶ τῷ διανοίᾳ σοῦ περὶ τοῦ βουλεύεσθαι· οἷον, ὃ ζητεῖν τὰ βέλτιστα ἑξευρεῖν ἵνα ἑαυτῷ διαπράξαιτο, μηδέπω δὲ ἥπτεσθαι σαφῶς, ἀλλ' ὥσπερ ἐν νοήσει ἴσως εἴη τοῦτο. οὐχ οὕτω πως λέγεις; ΣΙΣ. Ἔγωγε. ΣΩΚ. Ζητοῦσι δ' οἱ ἀνδρες πότερον ἃ μὲν ἐπίστανται τῶν πραγμάτων, ἢ καὶ ἃ μὴ ἐπίστανται; ΣΙ. Ἀμφότερα. ΣΩΚΡ. Ἆρ' οὖν καὶ τοῦθ' οὕτω πως λέγεις, ζητεῖν ἀμφότερα τοὺς ἀνδρας, ἃ τε ἐπίστανται,

C καὶ ἃ μὴ ἐπίστανται; ὅμοιον ὥσπερ εἴ τις Καλλίστρατον γιγνώσκοι μέν, ὅστις ὁ Καλλίστρατος, μὴ μέντοι ἐπίστατο ὅπου εἴη ἐξευρεῖν, οὐχ ὅστις εἴη ὁ Καλλίστρατος. ἆρ' οὕτω πως λέγεις ζητεῖν εἴ τι ἀμφότερα; ΣΙ. Ἔγωγε. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἂν ζητοίη, εἰ Καλλίστρατον εἰδέναι ὄγε εἰδώς; ΣΙΣΥ. Οὐ γάρ. ΣΩΚΡ. Ὅπου δέ γε εἴη, ζητοίη αὐτόν. ΣΙΣΥΦ. Ἔμοιγε δοκεῖ.

D ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν τόδε τοῦτο ἐζήτει, ὅπου ἐῷ ἐξευρεῖν αὐτόν, εἰ ἤδει· ἀλλ' ἐξεῦρεν αὖ εὐθέως; ΣΙΣΥ. Ναί. ΣΩΚΡ. Οὐκ ἄρα γε νῦν δὴ ζητοῦσιν ἅττ' ἂν ἐπίστανται οἱ ἄνδρες, ἀλλὰ ἃ ἂν μὴ ἐπίστανται, ὡς ἔοικεν. εἰ δέ σοι σαφὴς ὁ λόγος ἐεισικὼς εἶναι δοκεῖ, ὦ Σίσυφε, καὶ μὴ τοῦ πράγματος ἕνεκα λέγεται, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ διαλέγεσθαι μόνον,

E σκόπει δὲ καὶ ὧδε ἐὰν δοκῇ σοι οὕτως ἔχειν ὥσπερ καὶ νῦν λέγεται. ἆρα γὰρ οὐκ ἐν τῇ γεωμετρίᾳ οἶσθα τοῦτο γιγνόμενον; ἀγνοοῦμέν που τὸ διαμέτρων ἐν τοῖς γεωμέτραις, οὐκ εἰ διάμετρός ἐστιν, ἢ μή; (οὐδὲ γὰρ ζητεῖται τοῦτο ὑπ' αὐτῶν εὑρεθῆναι) ἀλλ' ὁπόση τίς ἐστι μέτρῳ τοὺς τὰς πλευρὰς τῶν χωρίων ὧν αὖ διατέμνει. ἆρ' οὐ τοῦτό ἐστι αὐτὸ ὃ ζητούμενον ὑπὲρ αὐτῆς; ΣΙΣ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩΚΡ. Ὅπερ καὶ ἀγνοεῖται. ἦ γάρ; ΣΙ. Πάνυ γε. ΣΩΚ. Τί δέ; ὁ τοῦ κύβου διπλασιασμὸς οὐκ οἶσθ' ὅτι ζητεῖται τοῖς γεωμέτραις ὁπόσος τίς ἐστιν εὑρεθῆναι λόγῳ; αὐτὸς δὲ ὁ κύβος οὐ ζητεῖται ἆρ' εἰ κύβος ἐστίν, ἢ μή· ἀλλ' ἥπτηται τοῦτό γε. ἦ γάρ; ΣΙΣΥΦΟΣ. Ναί.

Nisi pleonasmum hic esse dicamus, scribẽdum videtur ὡς περὶ ἕτ.

Rectius δὴ hoc loco scriberetur.

ΣΩΚΡ.

Σ Ω. Οὐκοῦν ☾ περὶ γ' ἀέρος Ἀναξαγόραν τε καὶ Ἐμπεδοκλέα καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς μεταρσιολέσχας ἅπαντας οἶσθα ζητοῦντας πότερον ἄπειρός ἐστιν, ἢ πέρας ἔχων; Σ Ι. Ναί. Σ Ω. Ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνο, εἰ ὁ ἀὴρ ἔστιν. ἦ γάρ; Σ Ι. Οὐδῆτα. Σ Ω. Συγχωρήσας αὖ οὕτω μοι καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων οὕτως ἔχειν, ἢ δὴ μηδὲν μηδενὶ ☾ ζητεῖν περὶ αὐτῶν, ὧν ἐπίστηταί τις, ἀλλὰ μᾶλλον ὧν αὖ μὴ ἐπίστηται; Σ Ι Σ. Ἔγωγε. Σ Ω Κ Ρ. Οὐκοῦν ☾ τὸ βουλεύεσθαι τοῦτο ἐδόκει ἡμῖν ☾, αὐτὸ τὸ ζητεῖν τὰ βέλτιστα τινὰ ἐξουρῆσαι περὶ ὧν αὖ δέοιτο σκοπεῖσθαι αὐτῷ; Σ Ι Σ Υ. Ναί. Σ Ω Κ Ρ. Τὸ δὲ ζητεῖν γε, ὅταν τὸ βουλεύεσθαι περὶ τῶν τοιούτων ᾖ, ἦ γάρ; Σ Ι Σ. Παύμαλά γε. Σ Ω Κ Ρ. Οὐκοῦν σκεπτέον ἡμῖν ἔστι νεῶ ἤδη τί ἐμποδὼν τοῖς ζητοῦσι περὶ ὧν αὖ τὸ ζήτησιν ποιοῦνται εἰς τὸ ἐξουρῆσαι. Σ Ι Σ. Ἔμοιγε δοκεῖ. Σ Ω Κ. Ἆρ' οὖν ἄλλό τι φαίημεν ἂν ἀνεπιστημοσύνην εἶναι ἐμποδὼν ☾ ἢ τὸ ἀνεπιστημοσύνην; σκοπῶμεν νὴ Δία, μὴ φυῶς μὰ οὖν, ὃ λεγόμενόν γε, πάντα κάλλων ἐφέντες, καὶ πᾶσαν φωνὴν ἐφιέντες. ἄλλο δή μετ' ἐμοῦ τόδε· ἆρά γε νομίζεις οἷόν γέ τι ☾ αὐτὸν ἐπιστήμονα περὶ μουσικῆς βουλεύεσθαι, μήτε ἐπισταμένῳ περὶ μουσικῆς, μηδὲ ὅπως ἢ κιθαριστέον εἴη αὐτῷ, ἢ ἄλλό τι τῶν τοιούτων μουσικὴν ποιητέον; Σ Ι. Οὐκ ἔγωγε. Σ Ω. Τί δαί περὶ στρατηγίας ἢ κυβερνητικῆς; τὸν μὴ ἐπισταμένον μηδέτερα τούτων οἴει ἔχειν αὖ τι βουλεύεσθαι περὶ τούτων τὸ ἑτέρᾳ, ὅ, τι ποιητέον εἴη αὐτῷ; ἢ στρατηγητέον ἢ κυβερνητέον ἐκείνῳ αὐτῷ μὴ ἐπισταμένῳ μήτε στρατηγεῖν μήτε κυβερνᾶν; Σ Ι Σ Υ. Οὐχί. Σ Ω Κ. Ἢ καὶ περὶ τῶν ἄλλων οὕτω ἀπάντων οὕτως ἀξιοῖς ἔχειν, περὶ ὧν αὖ μὴ ἐπίσταταί τις, μήτε εἰδέναι μηδὲ βουλεύεσθαι πώποτε ὅ μὴ ἐπισταμένῳ περὶ αὐτοῦ; Σ Ι. Ἔγωγε. Σ Ω Κ. Ἀλλὰ ζητεῖν περὶ ὧν αὖ τις μὴ ἐπίσταιτο ἢ οὐ γάρ; Σ Ι. Παύμαλά γε. Σ Ω Κ Ρ. Τὸ μὲν αὐτὸ ἄρα οὐκ αὖ ἔτι εἴη ὃ ζητεῖν τῷ βουλεύεσθαι. Σ Ι Σ Υ. Πῶς δή; Σ Ω. Ὅτι τὸ μὲν ζητεῖν, ἔστι δή που ἐπὶ τούτοις οἷς αὖ μὴ ἐπίστηταί τις· ὃ δὲ βουλεύεσθαι, οὐχ οἵοντ' ☾ δοκεῖ περὶ τούτων αὖ ἅπτεσθαι ἀνθρώπῳ, περὶ ἃ αὖ τις μὴ ἐπίσταιτο ἢ οὐχ οὕτως ἐλέχθη; Σ Ι. Παύγε. Σ Ω Κ. Οὐκοῦν ὑμεῖς μὲν ἐζητεῖτε τὰ βέλτιστα ἐξουρῆσαι τῇ πόλει, οὐκ ἠπίστασθε δὲ αὐτά. εἰ γὰρ ἠπίστασθε, οὐκ ἂν ἔτι δή που ἐζητεῖτε αὐτά. ὥσπερ οὐδὲ ἄλλο οὐδὲν ὧν ἂν ἐπιστώμεθα ζητοῦμεν. ἦ γάρ; Σ Ι. Οὐ γὰρ οὖν. Σ Ω Κ Ρ. Πότερον οὖν σοὶ δοκεῖ χρῆναι, ὦ Σίσυφε, ἂν μὴ ἐπίστηταί τις, ζητεῖν ἢ μανθάνειν; Σ Ι Σ. Μανθάνειν ἔμοιγε, νὴ Δία.

A so. Nónne etiã de aere Anaxagorã & Empedoclẽ, & alios omnes de ſublimib⁹ rebus curioſos, quærere noſti an infinitus ſit, an finem habeat? s 1 s. Etiã. s o c. Sed non illud, an aer ſit. nunquid? s 1 s. Nõ equidem. s o. Conceſſerísne igitur mihi etiam in aliis omnibus ita ſe habere, vt nemo de vlla re quærat an ſit, quam nouit, ſed magis de ea quã nõ nouit? s 1 s. Ego ſané. s o. Nónne etiã conſultare, hoc nobis eſſe videbatur, nimirum quærere aliquem vt quæ optima factu ſunt inueniat, in his ipſis quibus opus habet? s 1 s. Etiam. s o c r. Quærere B autem, erat conſultare de rebus. nunquid? s 1 s. Maximé. s o c r. Nónne iam nobis conſiderandum eſt quid quærentibus obſtet quominus inueniant ea de quibus inquiſitionem faciunt? s 1 s. Mihi ita videtur. s o c r. Nunquid aliud quid dixerimus ipſis obſtare quàm ignorantiam? Conſideremus itaque diligenter, omnem, quod dicitur, rudentem mouentes, & omnem vocem emittentes. Vide verò vnà mecum hoc: Num fieri poſſe putas vt homo de muſica conſultet, qui non ſcit de C muſica, neque quomodo cithara pulſanda ſit, neque quomodo aliud quid ex his quæ ad muſicã pertinent, faciendum? s 1 s. Non ego. s o. Quid verò de imperio militari, aut arte gubernatoria? putáſne eum qui neutram harum artium nouit, conſultare quid poſſe de alterutra ex his, quid ipſi faciendum ſit, an militandum an gubernandũ ipſi ignoranti quid ſit tum exercitum ducere, tum gubernare? s 1 s. Non. s o c r. Num etiam de aliis omnibus rem ita ſe habere cenſes, vt de quibus quis non ſcit, de ipſis nec ſcire neq; cõſultare poſſit D qui nõ ſcit? s 1 s. Ego certé. s o. Sed quærere de his quæ quis nõ ſcit poteſt. nũquid? s 1. Maximé. s o. Quærere ergo, non idé amplius fuerit quod cõſultare. s 1. Quomodo iſtud? s o. Quoniam quærere quidẽ ex his eſt quæ quis non ſcit: conſultare verò, fieri non poſſe videtur ab homine circa ea quæ quis non ſciat. Annon ita dictum eſt? s 1 s. Maximé. s o c r. Nónne vos heri quærebatis vt optima ciuitati inueniretis, non autẽ nouiſtis ipſa? Si enim nouiſſetis, non amplius ſanè ipſa quæſiuiſſetis: quemadmodum neq; aliud quicquã ex his quæ ſci E mus, quærimus. Nunquid? s 1. Nõ equidẽ. s o c r. Num igitur tibi videtur, ô Siſyphe, quærere aut diſcere oportere, ſiquis non ſciat? s 1 s. Diſcere ſanè, per Iouem.

SOCR. Rectè tibi videtur. At num ob hoc tibi videtur discere potius oportere quàm quærere, quòd citius & facilius inuenerit quis, si à scientibus discat, quàm si ipse non sciens quærat? an ob aliud quid? SIS. Nō, sed ob hoc ipsum. SOCR. Quid igitur vos heri, nō neglecta consultatione, de his quæ non nouistis, & neglecta inquisitione quæ optima ciuitati essent transigendi, ab aliquo sciente discebatis quomodo quæ optima essent ciuitati transigere possetis? Sed videmini mihi totam hesternam diem, & principes ciuitatis, & tu cum ipsis, per vos ipsos excogitantes & diuinantes de his quæ non nouistis, consedisse, neglecto eo vt disceretis. Fortassis autem dixeris hęc à me per ludum, disputationis solùm gratia, ad te dici, & non seriò tibi demonstrata esse: verùm tu nunc, ô Sisyphe, hoc per Iouem seriò considera: Si daretur, consultare, aliquid esse, & non quemadmodum nunc nihil aliud reperitur quàm scientia & coniectura & excogitatio, ita vt nomine solùm hoc præclariore vtatur, & nulla alia re: num putas ea re alios ab aliis quid differre, ad hoc vt rectè consultent, & bono consilio præstent: quemadmodum etiam in aliis omnibus scientiis, alii ab aliis differunt, fabri à fabris, medici à medicis, tibicines à tibicinibus, & alii omnes opifices ipsi à seipsis differunt? velut etiam hi in his artibus, num sic etiam in consultando alios ab aliis differre putas? SIS. Ego certè puto. SOCR. Dic itaque mihi: nónne omnes & qui bene consultant, & qui malè, de quibusdam quæ futura sunt consultant? SIS. Maximé. SO. Aliud igitur quid quàm quæ futura sunt, nondum sunt? SIS. Non equidem. SOC. Si enim essent, non adhuc futura essent, sed iam essent. nunquid? SIS. Etiam. SOCR. Nónne, si non quodammodo sunt, sic neque facta sunt ea quæ non sunt? SIS. Non sané. SOCR. Nónne si nondum facta sunt, nondum naturam vllam habent? SIS. Non equidem. SOCR. Aliud igitur quid quàm, & qui bene consultant, & qui malè, omnes de rebus consultant quæ neque sunt, neque factæ sunt, neque naturam vllam habent, quum de futuris consultent? SIS. Videntur sané. SOCR. Videtur igitur tibi, fieri posse vt quis id quod non est, bene aut malè assequatur? SIS. Quomodo hoc dicis? SOCR. Ego tibi exponam id quod dicere volo. Considera enim: quo-

A ΣΩΚΡ. Ὀρθῶς γε σοὶ δοκεῖ. ἀλλ' ἄγε δή μοι τόδε σοὶ δοκεῖ ῥᾳθύμως μανθάνειν μᾶλλον ἢ ζητεῖν, διότι ῥᾴδιον αὖ καὶ ῥᾷον ἐξεύρεσις τίς, εἰ τῷδε τῷ ὀπίσω μηνῶν μανθάνοι, ἢ εἰ αὐτὸς ὁ μὴ εἰδὼς ζητοίη; ἢ δι' ἄλλό τι; ΣΙΣ. Οὐκ· ἀλλὰ διὰ τόδε. ΣΩΚΡ. Τί οὖν οὐκ ἀμελήσαντες ἡμᾶς ὑμεῖς τοῦ βουλεύεσθαι τῶν ὧν αὖ μὴ ὀπίσω ἦτε, καὶ τοῦ ζητεῖν τὰ βέλτιστα διαπορεῖσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐμανθάνετε τῶνδε τῶν ὀπίσω

B μηνῶν τινός, ὅπως αὖ εὐδαιμονοῖτε τὰ βέλτιστα διαπορεῖσθαι ἐν τῇ πόλει; ἀλλ' ἐδοκεῖτέ μοι τὴν ἡμέραν ὅλην τὴν ἡμᾶς αὐτοχεδιάζοντες καὶ διαμαντευόμενοι καθῆσθαι τῶν ὧν οὐκ ἠπίστασθε, ἀμελήσαντες μανθάνειν, οἵτε ἄρχοντες τῆς πόλεως καὶ σὺ μετ' ἐκείνων. ἴσως δ' αὖ φαίης ἂν ταῦτα ἐμοί τε εἰ) πεπαγμένα τοῖς σε, τὸ διαληθῆναι μόνον εἵνεκα, σοί τε οὐκ ἐπαϋδασμένως ἀποδεδεῖχθαι· ἀλλὰ τοῦτό γε τοῖς

C Διός, ὦ Σίσυφε, σκόπει νεῦ ἀπαϋδή· εἰ δοκεῖ, ὃ βουλεύσασθαι τί εἰ), καὶ μὴ ὥσπερ νεῦ ὧδε ἐξευρίσκεται ἄλλοῖον ἢ ὅπερ ὀπίσημέν τε καὶ εἰκασία καὶ διανοισμός· ὀνόματι σεμνοτέρῳ μόνον κεχρημένον τούτῳ, ἄλλῳ δ' οὐδενί· ἆρ' αὖ οἴει αὐτὸ διενεγκεῖν τι ἑτέρους ἑτέρων τοῖς ὃ δὴ βουλεύεσθαί τε καὶ εὐβούλους εἶ), ὥσπερ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ὀπισήμαις ἁπάσαις διαφέρουσιν ἕτεροι ἑτέρων, τέκτονες τεκτόνων, ἰατροί τε ἰατρῶν,

D αὐληταί τε αὐλητῶν; οἵτε ἄλλοι δημιουργοὶ ἅπαντες, αὐτοί τε αὑτῶν διαφέρουσιν; ὥσπερ καὶ οὗτοι ⓐ ἐν ταύταις ταῖς τέχναις, ἢ οὕτω καὶ ἐν τῷ βουλεύεσθαι οἴει αὖ τι διενεγκεῖν ἑτέρους ἑτέρων; ΣΙΣ. Ἔγωγε. ΣΩ. Εἰπὲ δή μοι· οὐχ ἅπαντες οἵτε εὖ βουλευόμενοι καὶ οἱ κακῶς, περὶ μελλόντων τινῶν ἔσεσθαι βουλεύονται; ΣΙ. Πάνυ γε. ΣΩ. Ἄλλό τι οὖν ἢ τὰ μέλλοντα ἔστιν ὅτῳ ὄντι; ΣΙ. Οὐ γὰρ δή. ΣΩ. Εἰ γὰρ εἴη, οὐκ ἂν ἔτι δή που μέλλοι ἔσεσθαι, ἀλλ' εἴη ἂν ἤδη. ἦ γάρ; ΣΙ. Ναί. ΣΩΚ. Οὐκοῦν, εἰ μή πως ἔστιν, οὕτως οὐδὲ γέγονε τὰ μὴ ὄντα; ΣΙ. Οὐ γάρ. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ μήπω μηδὲ γέγονεν, οὕπω οὐδὲ φύσιν

E ἔχει οὐδεμίαν αὐτῶν. ΣΙΣ. Οὐ γὰρ οὖν. ΣΩΚ. Ἄλλό τι οὖν, ἢ οἵτε εὖ βουλευόμενοι καὶ ⓐ κακῶς, ἅπαντες βουλεύονται περὶ πραγμάτων οὔτε ὄντων οὔτε γεγονότων, οὔτε φύσιν οὐδεμίαν ἐχόντων, ὅταν περὶ τῶν μελλόντων βουλεύωνται; ΣΙ. Φαίνονταί γε. ΣΩΚΡ. Δοκεῖ οὖν σοι δυνατὸν εἶ) τοῦ μὴ ὄντος τυγχεῖν τινι ἢ εὖ ἢ κακῶς; ΣΙ. Πῶς τοῦτο λέγεις; ΣΩΚΡ. Ἐγώ σοι φράσω ὅτε βούλομαι εἰπεῖν. σκόπει γάρ. πῶς

αὖ τοξοτῶν πολλῶν διαγνοίης τόν τε χρηστὸν καὶ Ⓐ πονηρὸν ὅστις εἴη αὐτῶν; ἢ τοῦτο μὲν οὐ χαλεπὸν εἰ δέναι; ἴσως γὰρ αὖ κελεύοις ὅπῃ σκοπὸς τινὸς τοξεύειν. ἦ γάρ; ΣΙΣ. Πάνυ μὲν οὖν. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν καὶ Ⓐ πλείοσάκις βάλλοντα τὸν σκοπὸν κατ' ὀρθὸν, χρίνοις ἂν νικᾶν; ΣΙΣ. Ἔγωγε. ΣΩΚΡ. Εἰ δὲ σκοπὸς μηδεὶς εἴη κείμενος αὐτοῖς τὸ τοξεύειν, ἀλλ' ἕκαστος βάλλοι ὅπως βούλοιτο, πῶς ἂν διαγνοίης Ⓐ οὗ ἢ κακῶς τοξεύοντα αὐτῶν; ΣΙΣ. Οὐδαμῶς. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν καὶ περὶ τοὺς βουλευομένους ἢ εὖ ἢ κακῶς, εἰ μὴ ἐπίσαιντο περὶ ὅτου βουλεύοιντο, ἀπορήσας ἂν διαγνοίης; ΣΙΣ. Ἔγωγε. ΣΩ. Οὐκοῦν εἰ περὶ μελλόντων πραγμάτων βουλεύονται Ⓐ βουλευόμενοι, περὶ τῶν οὐκ ὄντων βουλεύονται; ΣΙΣ. Παίνυ γε. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν τοῦ γε μὴ ὄντος ὡς οἷόντ' οὐδενὶ τυχεῖν ἔστι. πῶς γὰρ ἄν τις σοὶ δοκεῖ τὸ μὴ ὂν δυνασθαι τυχεῖν; ΣΙΣΥ. Οὐδαμῶς. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν ἐπειδὴ οὐκ ἔστι τοῦ μὴ ὄντος τυγχάνειν οἷόντε, οὐδεὶς ἂν ἔτι περὶ τῶν μὴ ὄντων βουλευόμενος τυγχάνοι. τὰ γὰρ μέλλοντα, τῶν οὐκ ὄντων ἐστίν. ἦ γάρ; ΣΙΣ. Ἔμοιγε δοκεῖ. ΣΩΚΡ. Οὐκοῦν οὐδὲ ὁ μὴ τυγχάνων τῶν μελλόντων, οὐδεὶς ἂν οὔτ' εὐβουλος οὔτε κακόβουλος εἴη ἂν, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρων ἔτι. ΣΙΣ. Οὐ φαίνεται. ΣΩΚΡ. Οὐδὲ γε εὐβουλότερος οὐδὲ κακοβουλότερος ἕτερος ἑτέρου εἴη, εἰ καὶ μὴ ὁπότερος καὶ ὁπότερος εἴη τοῦ μὴ ὄντος. ΣΙΣ. Οὐ γὰρ οὖν. ΣΩΚΡ. Πρὸς τί οὖν ποτὲ ἀποβλέποντες αὖ ἄνθρωποι πρᾶγμα, ἀποκαλοῦσιν ἄνθρωπους εὐβούλους τε καὶ κακοβούλους εἶναι τινας; ἆρά γε ἄξιόν ἐστι καὶ αὖθις ποτὲ περὶ αὐτοῦ ἐνθυμηθῆναι, ὦ Σίσυφε;

A modo inter multos ſagittarios, quis ex ipſis bonus aut malus ſit, cognoſcere poſſes? An hoc quidem difficile cognitu non eſt? fortaſſis enim iuſſeris ipſos ad ſcopum aliquē ſagittas emittere. nunquid? SIS Maximé. SOCR. Nónne etiam ei qui ſæpe ſcopū rē tà ferit, victoriam decernas? SIS. Ego certé. SOCR. Si verò nullus ſcopus ipſis propoſitus eſſet ſagittas emittendi, ſed quiſque emitteret quomodo vellet, quomodo bene aut malè ſagittas emittentem ex ipſis dinoſcere poſſes? SIS. Nullo modo. SOCR. Nónne etiam ambigeres in bene aut malè B conſultantium dinotione, ſi non ſciant de qua re conſultent? SIS. Ego profectò. SO. Nónne ſi de futuris rebus cōſultant hi qui conſultant, de his quæ non ſunt conſultāt? SIS. Maximé. SOCR. Nónne id quod nō eſt, vt quis aſſequatur fieri nō poteſt? Quomodo enim tibi videtur quis aſſequi poſſe id quod non eſt? SIS. Nequaquam. SOCR. Nónne quando quidem fieri non poteſt vt quis id quod non eſt aſſequatur, nemo etiā qui de his quæ non ſunt conſultat, aſſequi C poterit? Futura enim ex his ſunt quæ non ſunt. nunquid? SIS. Mihi ſanè videtur. SOCR. Nónne qui futura non aſſequitur, nemo hominum, neque cōſilio præſtans, neque conſilio malus, amplius eſſe poterit? SIS. Non apparet. SOCR. Neque etiam conſilio præſtantior, neque conſilio deterior alter altero fuerit, ſi etiam non magis aut minus aſſequi id quod non eſt poterit. SIS. Non profectò. SOCR. Ad quam igitur tandem rem reſpiciūt homines, qui quoſdam conſilio præſtantes, quoſdam cōſilio malos appellant? Nónne res digna eſt de D qua etiam rurſus aliquando, ô Siſyphe, cogitemus?

ERYXIAS, Siue De diuitiis: aut, vt alii habent, ERASISTRATVS.

DIALOGVS qui nothus habetur.

DEAMBVLABAmus in porticu Iouis liberatoris ego & Eryxias Stirienſis: deinde acceſſerunt ad nos Critias & Eraſiſtratus Phæacus, Eraſiſtrati ex fratre nepos. Redierat autem recèns tunc à Sicilia & iſtis locis Eraſiſtratus. Quum autem acceſſiſſet, Salue, inquit, ô Socrates. Et tu (inquam ego) quid enim præclari habes quod nobis de Sicilia referas? Et valde: (inquit) verùm vultis primùm conſideamus? feſſus enim ſum ex itinere heri à Megaris. Admodũ, ſi ita videtur. Quid igitur vultis (inquit) primùm audire ex his quæ illic geruntur? Nũ de illis ipſis, quid agant? aut quomodo erga ciuitatem noſtram affecti ſint? Nam illi ita mihi erga nos affecti eſſe videntur velut veſpæ. Etenim ſiquis has paulatim irritando exacerbauerit, inexpugnabiles euadũt, donec quis ipſas ex inſidiis funditus deleat: ita etiam Syracuſani, ſiquis non operæpretium duxerit vt cum magna claſſe illuc veniat, non ſperandum eſt illam ciuitatem vnquam nobis ſubdirã fore. à paruis autẽ his magis exacerbantur, ita vt quammaximè maligniſſimi euadãt. Miſerunt autẽ etiam nũc ad nos legatos, vt mihi quidem videtur, quò aliqua fraude ciuitatem circũueniãt. Dum verò ita nos colloqueremur, aderant iam Syracuſani legati. Dixit igitur Eraſiſtratus, oſtẽſo vno ex legatis, Hic equidẽ (inquit) ô Socrates, ditiſſimus eſt omniũ Siculorũ & Italorum. Quomodo verò non eſſet (inquit) cui ager tam multus eſt, vt facultatẽ habeat, ſi velit, admodum multam eius partem colendi? & hic quidẽ ager talis eſt qualis nõ eſt alius inter Græcos. Inſuper verò etiam alia habet ad diuitias pertinentia omnia, ſeruos, equos, aurũ & argẽtum. Quum autẽ ego videre ipſum altius prouehi, velut qui per lõgũ de hominis opulẽtia

ΕΡΥΞΙΑΣ, Ἢ Περὶ πλούτου. Ἐν ἄλλῳ, ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ νοθευόμενος.

ΕΤΥΓΧΑΝΟμὲν περιπατοῦντες ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Διὸς τοῦ ἐλευθερείου ἐγώ τε καὶ Ἐρυξίας ὁ Στιειρεύς· εἶτα προσελθόντων ἡμῖν Κριτίας τε καὶ Ἐρασίστρατος ὁ Φαίακος, τοῦ Ἐρασιστράτου ἀδελφιδοῦς. ἐτύγχανε δὲ τότε νεωστὶ παρὼν ἀπὸ Σικελίας καὶ τῶν τόπων τούτων ὁ Ἐρασίστρατος· προσελθὼν δή, ἔφη, Χαῖρε ὦ Σώκρατες. Καὶ σύ γε (ἦ δ' ἐγώ) τί γάρ; καλόν τι ἀπὸ Σικελίας ἔχεις λέγειν ἡμῖν; Καὶ πάνυ. Ἀλλὰ βούλεσθ', ἔφη, πρῶτον καθιζώμεθα; κέκμηκα γάρ, ἐξ ὧν βαδίσας Μεγαρόθεν. Παίυ γ', εἰ δοκεῖ. Τί οὖν (ἔφη) βούλεσθε πρῶτον ἀκούειν τῶν ἐκεῖ; πότερον περὶ αὐτῶν ἐκείνων ὅ,τι πεπόνθασιν, ἢ ὅπως πρὸς τὴν πόλιν ἔχουσι τὴν ἡμετέραν; ἐκεῖνοι γὰρ ἐμοὶ δοκοῦσι πεπονθέναι πρὸς ἡμᾶς οἷονπερ οἱ σφῆκες. καὶ γὰρ τούτους ἐάν τις μικρὸν ἐρεθίζων ὀργίσῃ, ἅμα χοὶ γένονται, ἕως τις ἀμύνεται ὁπλίτης πεμποικὶ ἐξέλθῃ. οὕτως οὖν καὶ οἱ Συρακούσιοι, εἰ μή τις ἔργον ποιησάμενος σφόδρα μεγάλως τόλμῃ ἥξει ἐκεῖσε, οὐκ ἔστιν ὅπως ἐκείνη ἡ πόλις ἔσται ποτὲ ἡμῖν ὑποχείριος. ὁπόσοι δὲ τῶν σμικρῶν τούτων αὖ μᾶλλον ὀργίζοιντο ὅπως ὡς αὖ μάλιστα χαλεπώτατοι εἶησθε. πεπόμφασι δὲ καὶ νῦν ὡς ἡμᾶς πρέσβεις, ὡς μοὶ ἐμοὶ δοκεῖ, βουλόμενοι τὴν ὀξύτητα τὴν πόλιν. Μεταξὺ δὲ ἡμῶν διαλεγομένων, ἐτύγχανεν οἱ Συρακούσιοι πρέσβεις παρόντες. εἶπεν οὖν ὁ Ἐρασίστρατος, δείξας εἰς τὸν ἕνα τῶν πρέσβεων, Οὗτοί μοὶ τοι (ἔφη) ὦ Σώκρατες, πλουσιώτατός ἐστι τῶν Σικελιωτῶν καὶ Ἰταλιωτῶν. Πῶς δή; (ἔφη) ὦ γεωπόνε γῆ τε ἄφθονος οὕτως ὥστε ὑπόπειαν εἶναι, εἴπερ βούλοιτο, πάνυ πολλὴν γεωργεῖν; καὶ αὐτὴ μοὶ δοκεῖ αὐτὴ οἵα οὐκ ἐστὶν ἄλλη ἐν γε τοῖς Ἕλλησιν. ἔτι δὲ ἄλλα τὰ εἰς πλοῦτον ἥκοντα ἁπλᾶ, τὰ αἰδραπόδα, καὶ ἵπποι, καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος. ὁρῶν δή ἐγὼ αὐτὸν αἰανόμενον, ὡς ἀδολεσχήσοντα περὶ τῆς οὐσίας τῆς

αὐθεφπου, ἠρόμην, Τί δὲ ὦ Ἐρασίστρατε; αὐὴρ ποῖός τις ἐν δοκεῖ εἶναι ἐν τῇ Σικελίᾳ; Οὗτος (ἔφη) Σικελιωτῶν καὶ Ἰταλιωτῶν καὶ δοκεῖ καὶ ἔστι πλέον πάντων πονηρότατος, καὶ ὅσῳ πλουσιώτατος· οὕτως ὥστε εἴτινα βούλει Σικελιωτῶν ἐρωτᾷν ὅντινα πονηρότατον νομίζει εἶναι καὶ πλουσιώτατον, οὐδεὶς ἂν φήσειεν ἄλλον ἢ τοῦτον. Οἰηθεὶς δ' αὐτὸν ἐγὼ οὐ περὶ μικρῶν λόγον ποιεῖσθαι, ἀλλὰ περὶ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶναι, ἀρετῆς τε πέρι καὶ πλούτου, ἠρόμην πότερον αὖ φαίη πλουσιώτερον εἶναι αὐθεφπον, ὅτῳ δύο τυγχάνει ὄντα ἀργυρίου, ἢ ὅτῳ ἀγρὸς ἄξιος δυοῖν τοιούτοιν. Οἶμαι μὲν ἐγὼ (ἔφη) ὅτῳ ἀγρός. Οὐκοῦν, (ἔφην ἐγὼ) κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ εἴ τυγχάνει τῷ ἱμάτια ὄντα, ἢ φόρματα, ἢ πάλλα ἔτι πλέονος ἄξια ἢ ὅσου τὰ ξένῳ, ὅστις αὖ εἴη πλουσιώτερος. Συνέφη καὶ ταῦτα. Εἰ δέ τις σοὶ διδοίη αἵρεσιν τούτοιν, πότερον αὖ βούλοιο; Ἐγὼ μὲν αὖ (ἔφη) ὃ πλείσου ἄξιον. Ποτέρως οὖν οἰόμενος πλουσιώτερος εἶναι; Οὕτω. Νεανὶ μὲν ἄρα φαίνεται οὖν ἡμῖν ὢν πλουσιώτατος, ὅστις πλείσου ἄξια κέκτηται. Ναί, ἔφη. Οὐκοῦν (ἰὼ δή ἐγὼ) οἱ ὑγιαίνοντες τῶν καμνόντων πλουσιώτεροι αὖ εἶναι δοκοῦσιν, εἴπερ ἡ ὑγίεια πλείονος ἄξιον κτῆμα ἢ τὰ τοῦ κάμνοντος χρήματα. Οὐδεὶς γὰρ αὖ οἶμαι ὅστις οὐχὶ προθυμήσεται ὑγιαίνειν, ὀλίγον κεκτημένος ἀργύριον, μᾶλλον ἢ τὰ βασιλέως τοῦ μεγάλου χρήματα κεκτημένος νοσεῖν· δῆλον ὅτι πλείονος ἄξιον οἰόμενος εἶναι τὴν ὑγίειαν. οὐ γὰρ ἂν ποτε προθυμηθείη, εἰ μὴ προθυμότερον ἤγοιτο εἶναι τῶν χρημάτων. Οὐ γάρ. Οὐκοῦν καὶ εἴτι ἄλλο φαίνοιτο πλείονος ἄξιον τῆς ὑγιείας, οὗ τοῦτο κεκτημένος, οὗτος ἂν πλουσιώτατος εἴη. Ναί. Εἰ δέ δή τις ἡμᾶς νεανὶ προσελθὼν ἔροιτο, Ὦ Σώκρατες καὶ Ἐρυξία καὶ Ἐρασίστρατε, ἔχοιτ' ἂν εἰπεῖν μοι τί ἐστιν ἀνθεφπῳ πλείσου ἄξιον κτῆμα; ἆρά γε τοῦτο ὃ κτησάμενος ἀνθεφπος ἄριστα βουλεύοιτο περὶ τούτου, ὅπως ἂν βέλτιστα λέγοι περάττοι τά τε αὐτοῦ αὐτοῦ πράγματα καὶ τὰ τῶν φίλων; τί ἂν εἴη τοῦτο φήσαιμεν; Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, εὐδαιμονία, πλείσου ἄξιον ἀνθεφπῳ εἶναι. Καὶ οὐ κακῶς γ', ἔφην ἐγώ· ἀλλ' ἆρά γε τούτους ἂν τῶν ἀνθεφπων εὐδαιμονεστάτους ἡγησαίμεθα εἶναι, οἵτινες μάλιστα δὴ πράττοιεν; Ἐμοὶ γοῦν δοκοῦσιν. Οὐκοῦν ἂν οὗτοι ἄριστα πράττοιεν ὅσοιπερ καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ περὶ τοὺς ἄλλους ἀνθεφπους; τὰ δὲ πλεῖστα κατορθοῖεν; Παίνυ γε. Οὐκοῦν ὁπόσα μὲν τὰ κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ, καὶ

A nugaturus esset, percũctabar, Quid verò ô Erasistrate? qualis vir esse videtur in Sicilia? Hic (inquit) omniũ Siculorũ ac Italorum & videtur & est plus pessimus quàm ditissimus: adeo vt si aliquem Siculum interrogare velis quémnam pessimum & ditissimum esse putet, nemo alium dixerit quàm hunc. Quum autem putaré ipsum non de paruis verba facturum esse, sed de his quæ maxima esse videtur, tum de virtute, tum de diuitiis, interrogabam vtrum opulentiorem hominem esse censeret, cui duo sunt argẽti talenta, an cui ager pretii duo-
B rum talentorum. Arbitror ego, inquit, eum cui est ager. Nónne (inquam) iuxta eandem rationem etiam si alicui sunt vestes, pallia, aut stragula, aut etiam alia adhuc maioris pretii, quàm quanti sunt huic hospiti, hic fuerit opulentior? Assensus est & hæc. Si verò quis daret tibi horum duorum electionem, vtrum malles? Ego, inquit, mallem id quod plurimi pretii est. V-
C tro verò modo putares te ditiorem esse? Hoc. Nunc ergo apparet hîc nobis ditissimus esse qui res plurimi pretii possidet. Etiam, inquit. Nónne (inquam) sani ægrotis ditiores fuerint, si quidem sanitas res est maioris pretii quàm ægroti opes? Nemo enim est qui non præferat sanitatem, cum modici argenti possessione, magni regis opibus cum ægritudine: nimirum maioris pretii rem esse putans sanitatem. Nunquam enim præferret, si non potiorem opibus esse duceret. Nõ profectó. Nónne etiam siquid aliud videretur maioris pre-
D tii quàm sanitas, qui hoc possidet hic opulentissimus fuerit? Etiam. Si verò quis nũc ad nos accederet, & interrogaret, O Socrates & Eryxia & Erasistrate, potestísne mihi dicere quæ plurimi pretii homini res sit? nónne hæc quã adeptus homo, optimè de hac statuat, quomodo valde optimè & ipse suas & amicorum res agat? quámnã hanc esse diceremus? Mihi quidé videtur, ô Socrates, felicitas plurimi pretii res homini esse. Et nõ malé. (inquã ego) num verò hos homines felicissimos esse putabimus, qui maximè felici successu degunt? Mihi quidẽ
E videntur. Nónne hi optimo successu degunt, qui minimum delinquunt tum circa seipsos, tum circa alios homines, plurimũ verò rectè agunt? Maximé. Nónne qui mala & bona sciunt, & quæ facienda &

non facienda, hi rectiſſimo ſucceſſu degunt, & minimum delinquunt? Aſſentiebatur & hæc. Nunc ergo apparent nobis iidem viri & ſapientiſſimi, & optimo ſucceſſu degentes, & felicisſimi & ditiſſimi: ſi quidem ſapientia plurimi pretii res apparet. Etiam. At (inquit, excepto ſermone, Eraſiſtratus) ô Socrates, quæ vtilitas fuerit homini, ſi etiam Neſtore eſſet ſapientior, neceſſaria verò ad victum non haberet, cibos & potus, & veſtes, & ſiquid aliud eiuſmodi eſt? quid enim prodeſſet ſapientia? aut quomodo hic ditiſſimus fuerit, quē nihil prohibet mendicum eſſe, quum nihil rerum ad victū neceſſariarum habeat? Vehementer igitur & hic aliquid dicere videbatur. Vtrum verò, inquam ego, ſapientiam quidem habenti hoc accidere poterit, ſi indigus is fuerit? ſi verò quis Pulytionis domum poſſideret, & plena eſſet domus auro & argento, non vlla re indigeret? At, inquit, hunc quidem nihil prohibet ſtatim nunc poſſeſſiones ſuas diſponere, & pro his ipſis habere ea quibus ad victum indiget, aut etiam numiſma quo hæc comparare poterit, & omnibus ſtatim abundare. Si modò contigerint ei, inquam ego, homines qui tali domo magis opus habeant quàm illius ſapientia. Nam ſi tales fuerint qui hominis ſapientiam & quæ ab hac proueniunt pluris æſtiment, multo plus negotii hic in diſponendo habebit, ſiqua re indiguerit, & voluerit tum ipſam, tum opera in ipſa ad vſum diſponere. An domus quidem vſus multus & neceſſarius eſt, & multum refert ad hominis vitā, vt in tali domo potius habitet quàm in paruo & vili domicilio: ſapientiæ verò vſus exigui pretii eſt, & parum refert vt quis de maximis rebus aut ſapiens aut imperitus ſit? An hanc quidē contemnunt homines, & ipſam nō emunt: cupreſſo verò quæ eſt in domo, & Pentelicis lapidibus multi indigent, & emere volunt? Nónne, ſiue ſapiens quis fuerit gubernator, ſiue medicus in arte doctus, aut aliam quandā eiuſmodi artem bene & rectè tractare poterit, nullo nō præſtantior fuerit, ex his qui maximas opū poſſeſſiones habēt? Qui verò bene cōſultare poteſt, & ipſe ſibiipſi & alii, quomodo optimo ſucceſſu degat, nónne etiā diſponere poterit, ſi hoc facere voluerit?

A ὅσα πραχτέα καὶ ὅσα μή, οὗτοι αὖ ὀρθότατα πράττοιεν, καὶ ἐλάχιστα ἁμαρτάνοιεν; Συνεδόκει καὶ ταῦτα. Νῦν ἄρα ἡμῖν φαίνονται ⓐ αὐτοὶ οὗτοι ἄνδρες, σοφώτατοί τε καὶ ἄριστα πράττοντες, καὶ εὐδαιμονέστατοι καὶ πλουσιώτατοι· εἴπερ ἄρα ἡ σοφία τοῦ πλείστου ἄξιον κτῆμα φαίνεται. Ναί. Ἀλλ' (ἔφη ὑπολαβὼν ὁ Ἐρασίστρατος) ὦ Σώκρατες, τί αὖ ὄφελος εἴη τοῦ αὐθρώπου, εἰ σοφώτερος μὲν εἴη τοῦ Νέστορος, τὰ δ' ἐπιτήδεια τοῖς τῷ διαιτᾶν μὴ τυγχάνοι ἔχων, σιτία καὶ ποτὰ, καὶ ἱμάτια, καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν τοιούτων ἐστί; τί αὖ ἡ σοφία ὠφελοίη; ἢ πῶς αὖ οὗτος πλουσιώτατος εἴη, ὅς γε οὐδὲν κωλύει πτωχεύειν, μηδενὸς γ' ὑπαρχόντα τῶν ἐπιτηδείων; Σφόδρα δοκεῖ ἐμοὶ δόξει καὶ οὗτος λέγειν τι. Ἀλλὰ πότερον (ἐγὼ δ' ἐγὼ) ὁ μὲν τῷ σοφίαν κεκτημένος πάθοι ἂν τοῦτο, εἰ ἐνδεὴς γένοιτο τούτων; εἰ δέ τις τῷ Πουλυτίωνος οἰκίαν κεκτημένος εἴη, καὶ πλήρης εἴη χρυσίου καὶ ἀργυρίου ἡ οἰκία, οὐκ ἂν δεηθείη οὐδενός; Ἀλλ', ἔφη, τοῦτον μὲν οὐδὲν κωλύει αὐτίκα νυνὶ ἁπάντων τὰ κτήματα, ἔχειν αὐτ' αὐτῶν τούτων, ὥσπερ καὶ τυγχάνῃ δεόμενος εἰς τὴν διαιταν, ἢ καὶ νόμισμα ἀφ' ὅτου ταῦτα δυνήσεται ποιεῖσθαι, καὶ ἀπόντων εὐπορεῖν τοῦ δεομένου. Εἰ γε τυγχάνοιεν (ἔφην ἐγὼ) ⓐ ὄντες αὖ θεοὶ, δεόμενοι τοιαύτην σοφίαν οἰκίαν ᾑρεῦσθαι μᾶλλον ἢ τὴν ἐκείνου σοφίαν. ἐπεὶ εἰ γε τοιοῦτοι εἰσὶν οἷοι τῷ ὄντι αὖ θεῶν σοφίαν πολὺ πλείονος ἡγεῖσθαι καὶ τὰ ἀπὸ ταύτης γιγνόμενα, πολὺ μᾶλλον οὗτος ἂν ἁμαθεῖν, εἴπερ τυγχάνῃ δεόμενος, καὶ βούλοιτο καὶ αὐτὴν καὶ τὰ ἔργα τὰ ἀπὸ ταύτης διαπίθεσθαι. ἢ τὰ μὲν οἰκίας ἥτε χρῆσις πολλὴ τυγχάνῃ οὖσα ἐν ἀνάγκῃσι, καὶ μεγάλα ὠφελήματα ἀνθρώπῳ τὰ ἁμφέροντα τὰ πρὸς τὸν βίον, ἐν τῇ τοιαύτῃ οἰκίᾳ οἰκεῖν μᾶλλον ἢ ἐν σμικρῷ καὶ φαύλῳ οἰκιδίῳ· τῆς δὲ σοφίας ἥτε χρεία ὀλίγου ἀξία, καὶ τὰ διαφέροντα σμικρά, ἢ σοφῷ ἢ ἀμαθεῖ εἶ) πρὸς τῶν μεγίστων; ἢ τούτου μὲν καταφρονῶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μὴ εἰ ὠνητὰς· τῆς δὲ κυπαρίττου τῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ Πεντελίκων λίθων πολλοὺς δὴ δεομένους τε καὶ βουλομένους πρίασθαι; οὐκοῦν ἂν εἴη σοφὸς εἰς κυβερνήτης, οὐδὲ ἰατρὸς σοφὸς τῷ τέχνῃ, ἢ τιν' ἄλλων τῶν τοιουτοτρόπων τεχνῶν οὗ καὶ καλῶς δύναιτο μεταχειρίζεσθαι; οὐδενὸς ὄντος οὐκ ἂν ἐντιμότερος εἴη τῶν κατὰ τὰς οὐσίας μεγίστων κτημάτων· ὁ δὲ δυνάμενος οὗ βουλεύεσθαι καὶ αὐτὸς αὑτοῦ πέρι καὶ ἑτέρου, ὅπως ἂν ἄριστα πράττοι, οὐκ ἂν ἄρα δύναιτο ἁμαρτάνειν, εἴπερ βουλοιτό γε τοῦτο πράττειν

Ὑπολαβὼν ὁ καὶ Χαρμίδης ὁ Ἐρυξίας, ὥσπερ τι ἀδικούμενος, Σὺ γὰρ αὖ (ἔφη) ὦ Σώκρατες, εἰ δέοι σε ταληθῆ λέγειν, φαίης ἂν εἶναι Καλλίου τοῦ Ἱππονίκου πλουσιώτερος. καίτοι οὐκ ἂν ἁμαθέστερος ὁμολογήσαις ἂν εἶναι τοσοῦτος τῶν μεγίστων, ἀλλὰ σοφώτερος· ἢ τοσοῦτον μᾶλλον διὰ τοῦτο πλουσιώτερος εἶ. Ἴσως γὰρ (ἐγὼ δὴ ἐγὼ) σὺ οἴῃ ὦ Ἐρυξία, τυτυσὶ μὲν τοὺς λόγους οὓς νυνὶ διαλεγόμεθα, εἶναι παιδιάν. ἐπεὶ οὐκ ἀληθῶς γε οὕτως ἔχειν· ἀλλ' ὥσπερ ἐν τῇ πεττείᾳ εἶναι πεττοὺς, οὓς εἴτις φέροιτο, δύναιτ' ἂν τοὺς ἀντιπαίζοντας ποιεῖν ἡττᾶσθαι οὕτως ὥστε μὴ ἔχειν ὅ,τι χρήσοιτο τούτοις ἀντιφέρουσιν. ἴσως οὖν καὶ τοῦτο τῶν πλουσίων οἴῃ μέν τι εἶναι μᾶλλον οὕτως ἔχειν· λόγους δὲ τινας εἶναι τοιούτους οὐδέν τι μᾶλλον ἀληθεῖς ἢ ψευδεῖς, οὓς λέγων ἄνθρωπος τοῦ ἐναντίου τῶν ἀντιλεγόντων, ὡς ἂν σοφώτατοι, καὶ πλουσιώτατοι ἡμῖν εἰσί. καὶ τούτου τοιοῦτα ψευδῆ λέγων, ἀληθῆ λεγόντων. καὶ οὐδὲν μέν ἴσως θαυμαστόν· ὁμοίως ὥσπερ εἴ δύ' ἀνθρώπω τοῦ γραμμάτων λεγόντοιν, ὁ μὲν φάσκων τὸ Σωκράτους ἄρχειν σίγμα, ὁ δ' ἕτερος, ἄλφα· οὗτος ἂν εἴη χρείττων ὁ λόγος ὁ τοῦ λέγοντος ἄλφα, ἢ τοῦ φάσκοντος τὸ σίγμα, ἄρχειν. Περιβλέψας δὲ πρός τας ὁ Ἐρυξίας, ἅμα γελῶν τε καὶ ἐρυθριῶν, ὥσπερ ὑπὸ πόνων τοῖς ἔμπροσθεν λελεγμένοις, Ἐγὼ μὲν (ἔφη) ὦ Σώκρατες, οὐ τοιούτους ἄμεινον εἶναι τοὺς λόγους ἡγοῦμαι, οἷς μήτ' ἂν πεῖσαι δύναιτο τις μηδένα τῶν παρόντων, μήτ' ἂν ὠφελῆσαι μηδὲν ἀπ' αὐτῶν· (τίς γὰρ ἂν ἀνθρώπων ποτὲ πεισθείη νοῦν ἔχων, ὡς ἂν σοφώτατοι ἡμῖν πλουσιώτατοι;) ἀλλὰ μᾶλλον, ἐπειδὴ καὶ τοῦ πλουτεῖν ἀφελεῖσθαι δεῖ, ὁπόθεν καλόν ἐστι πλουτεῖν, καὶ ὁπόθεν αἰσχρόν. καὶ αὐτό τὸ πλούσιον εἶναι ἄνθρωπον, εἰ ἔστι· πότερον ἀγαθόν, ἢ κακόν. Εἶεν (ἔφην ἐγώ·) τοιαῦτα μὲν νῦν πολλὰ δὴ φυλαξόμεθα. καλῶς γὰρ καὶ σὺ ποιεῖς παραινῶν. ἀλλὰ τί οὐκ αὐτὸς, ἐπειδήπερ εἰσηγῇ τοὺς λόγους, ἐπεχείρησας εἰπεῖν πότερόν σοι δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν, ἢ κακόν; ἐπειδήπερ οἴῃ ἔμπροσθεν λόγοι οὐ περὶ τούτου δοκοῦσί σοι εἰρῆσθαι. Ἐμοὶ μὲν τοίνυν δοκεῖ ἀγαθὸν εἶναι (ἔφη) τὸ πλουτεῖν. Ἔτι δ' αὖτε τί βουλόμενος λέγεις, Χαιρεκράτους ὁ Κεττίας, Σὺ γὰρ εἰπέ μοι ὦ Ἐρυξία, ἀγαθὸν ἡγῇ τὸ πλουτεῖν; Ἔγωγε, νὴ Δία. ἦ γὰρ οὐ μαινόμην. καὶ σοῦ γε οἶμαι εἶναι (ἔφη ὁ ἕτερος) καὶ ἐγὼ οἶμαι σοῦ γε οὐδένα ὄντινα οὐκ ἂν ποιῆσαι ὁμολογεῖν ἐμοὶ, οἵοις ἀνθρώποις

A At Eryxias, excepto ſermone, & ſublatis oculis, velut iniuria affectus eſſet, Tu enim (inquit) ô Socrates, ſi te vera dicere oporteret, diceres te Callia, Hipponici filio, ditiorem eſſe: & quidē nō imperitioré te eſſe in vllis maximis rebus confitereris, ſed ſapientiorem: & tamen nihilo magis propter hoc ditior es. Fortaſſis (inquā ego) tu putas ô Eryxia, hos ſermones quos nūc habemus eſſe ludum, & alioqui non verè ita ſe habere, ſed eſſe velut in talorum ludo talos, quos ſiquis ducat, efficere poſſit vt colludentes ſuperentur, adeo vt non habeant quos contrà ducant. Fortaſſis igitur etiam de diuitibus putas nihilo magis ita rem ſe habere, ſed ſermones eſſe quoſdam eiuſmodi qui nihilo magis veri ſint quàm falſi: quibus prolatis homo contradicentibus ſuperior euadat, quòd ſapientiſſimi ſint nobis etiam ditiſſimi, & quòd qui talia falſa dicit, dicat ea quæ ſunt vera. Et nihil fortaſſis miri ſit: ſimiliter velut ſi duo homines de literis dicerent, & alter aſſereret in nomine Socratis σ principium obtinere, alter α, hic ſermo ſuperior euaderet eius qui α aſſereret, & non eius qui σ principium habere diceret. At Eryxias ad præſentes reſpiciens, ſimúlque ridens ac erubeſcens, velut à ſuperius dictis vulneratus, Ego (inquit) ô Socrates, non tales putabā eſſe oportere ſermones, quibus neque alicui ex præſentib⁹ perſuadere quidpiā, neq; etiam vllam ex ipſis vtilitatem capere quis poſſit. Quis enim mente præditus vnquā crediderit, ſapientiſſimos nobis eſſe etiam ditiſſimos? Verùm potius de diteſcēdo diſputare oportere, vnde honeſtum ſit diteſcere, & vnde turpe: & hoc ipſum, diuitem eſſe hominem, quid ſit: vtrum bonum an malum. Sit ita (inquam ego) proinde de cætero hoc obſeruabimus. Rectè verò etiam tu facis quòd admones. Sed cur non ipſe, quandoquidem ſermonem induxiſti, dicere aggreſſus es vtrum bonum an malum tibi eſſe videatur diuitem eſſe? quādoquidem ſanè ſuperiores ſermones non de hoc dicti eſſe tibi videntur. Mihi itaque videtur, inquit, bonum eſſe, diuitem eſſe. Et quū ipſe adhuc quid dicere vellet, obſtitit Critias, &, Tu verò dic mihi, inquit, ô Eryxia, bonum eſſe putas diuitem eſſe? Ego profectò, per Iouem. alioqui enim inſanirem: & neminem eſſe puto qui nō hoc confiteatur. Atqui, inquit alter, & ego neminem eſſe arbitror quem non efficiam vt mecū conſentiat, aliquibus hominibus

malum esse diteſcere. Si enim bonũ esset, nõ vtiq; malũ quibuſdã noſtrũm videretur. Dicebã igitur ad ipſos, Equidẽ ſi de hoc cõtẽderetis, vter veſtrũm veriora dicat de equitatione, quomodo quis optimè equitare poſſit, ſi quidẽ ipſe eques essem, ipſe cõtẽtionẽ inter vos dirimere conarer. Erubeſcerẽ enim ſi nõ quantũ poſſem præſens diſſenſionẽ impedirẽ: aut ſi de alia quacunq; re contenderetis, & de ea non conſentiretis, nihilo magis inimici pro amicis diſceſſuri eſſetis. Nunc autem cùm de eiuſmodi re contendatis, qua per totam vitam vti neceſſe eſt, & multum referat vtrum eius cura habẽda ſit, velut rei vtilis, an ſecus, & hoc cùm nõ vilia hæc, ſed maxima Græcis esse videantur. Equidẽ patres de hoc primũ filios ſuos admonent, vt vbi ad ætatẽ peruenerint vt iam ſapere ſe putent, citiſſimè conſiderent vnde diuites fiãt. Nam ſiquid habes, in aliqua exiſtimatione es: ſin minus, in nulla. Si igitur ita vehemẽter expetitur, vos autẽ in aliis cõſentiẽtes, de hac magna adeo re diſſentitis: inſuper autẽ ad hæc de diteſcendo cõtenditis, nõ vtrum nigra res ſit aut alba, neq; vtrũ leuis aut grauis, ſed vtrũ bona aut mala: vt vel maximè ad inimicitiã deueniatis, ſi de malis & bonis cõtendatis, & hoc cùm maximè amici ac cognati ſitis. Ego igitur, quãtũ in me esset, nõ negligerẽ vos inter vos ipſos contendẽtes, ſed ſi quidẽ poſſem, expoſita vobis re quomodo ſe habet, litem inter vos dirimerem. nunc autẽ, quandoquidẽ ego nõ poſſum, vos autẽ vtriq; putatis vos poſſe efficere vt alter ipſi conſentiat, paratus ſum vt quantũ poſſum opẽ ferã, quò à vobis declaretur quomodo hæc res ſe habet. Tu igitur inquã ô Critia, conare efficere vt nos tibi, velut oſtendiſti, cõſentiamus. At ego, inquit, velut incepi, Eryxiã hunc libẽter interrogarem an videantur ipſi esse homines iuſti & iniuſti. Per Iouẽ (inquit ille) & valde quidem. Quid verò? iniuſta facere, num malũ esse tibi videtur, aut bonum? Malum esse mihi videtur. Videtur autem tibi homo, ſi cum vicinorũ vxoribus adulteriũ ob argentũ cõmittat, iniuſta facere, an non? & hoc quũ ciuitas & leges prohibeãt? Iniuſta facere mihi videtur. Nõnne, inquit, ſi quidem diues eſt, & argentum expendere poteſt homo iniuſtus, & qui vult, peccauerit?

A κακὸν εἶ) ὃ πλουτεῖν. Οὐκ ἂν οὖν, εἰ τῷ ἀγαθὸν ἐῶ, κακὸν ἡμῖν σὺ οἷος ἐφαίνετο. εἶπον ἂν αὐτοῖν ὅτι Ἐγώ τοι ὑμᾶς, εἰ μὲ ἐτύγχανετε περὶ τούτου διαφερόμενοι, ὁπότερος ὑμῶν ἀληθέστερα λέγει περὶ ἱππασίας, ὅπως ἂν τις ἄριστα ἱππεύοι· εἰ μὲ αὐτὸς ἐτύγχανον ἱππικὸς ὤν, αὐτὸς ἂν ὑμᾶς ἐπειρώμην παύειν τῆς διαφορᾶς· (ἠσχυνόμην γὰ ἂν εἰ πρὸ ὧν μὴ καθ' ὅσον οἷός τ' ἐῶ ἐκώλυον διαφερομένους· ἢ εἰ περὶ ἑτέρου οὑτινοσοῦν διαφερόμενοι, μηδέν τι μᾶλλον ἐμέλλετε, εἰ μὴ ὁμολογοῖτε τοῦτ', μᾶλλον ἐρᾶν ἀλλήλων ἢ φίλων ἀπαλλαγῆναι) νεῦ δ', ἐπειδὴ τετυχήκατε περὶ τοιούτου πράγματος διαφερόμενοι, ὃ αἰσχρὸν προσδοκᾶν πρὸς ὅλον τὸν βίον, καὶ μεγάλα διαφέρει πότερον ἐπιμελητέον ὅτι τούτου ὡς ὠφελίμου ὄντος, ἢ οὔ, καὶ ζῶντα, οὐ τῷ φαύλων, ἀλλὰ τῶν μεγίστων δοκούντων εἶ) τοῖς Ἕλλησιν· (οἱ γοῦν πατέρες τοῦτ' περὶ τούτου τοῖς σφετέροις υἱέσι πράττουσιν, ἐπειδὰν εἰς τὴν ἡλικίαν ἔλθωσι ἀφίκωνται τὸ ἥδη φρονεῖν, B ὡς δοκοῦσι, σκοπεῖν ὁπόθεν πλούσιοι ἔσονται. ὡς, αὖ μού τι ἔχεις, ἀξιός του εἶ· ἐὰν δ' μή, οὐδενός.) εἰ οὖν ταῦτα διαζητοῦμεν οὕτω σφόδρα, ὑμεῖς δ' ἄλλα συμφερόμενοι, περὶ τούτου οὕτως μεγάλου πράγματος διαφέρεσθε· ἔτι δ' αὖ πρὸς τούτοις περὶ τοῦ πλουτεῖν διαφέρεσθε· οὐκ ὁπότερον μέλαν ἢ λευκόν, οὐδὲ ὁπότερον κοῦφον ἢ βαρύ, ἀλλ' ὁπότερον κακὸν ἢ ἀγαθόν· ὡς αὖ μάλιστα καὶ εἰς ἔριδα καταστῆναι, εἰ τῶν κακῶν τε καὶ ἀγαθῶν πέρι διαφέρεσθε· καὶ ταῦτα μὰ τοὺς, τὰ μάλιστα φίλω τε ὄντε καὶ συγγενέε· ἐγὼ οὖν, ὅσον ἂν ἐπ' ἐμοὶ ἦ, οὐ περιόψομαι ὑμᾶς αὐτοὺς αὐτοῖς διαφερομένους· ἀλλ' εἰ μὲ αὐτὸς οἷός τ' ἐῶ, φέρε σε ἂν ὑμῖν ὅπως ἔχει, ἔπαυσα τῆς διαφορᾶς· νεῦ δ' ἐπειδὴ αὐτὸς μὲ οὐ τυγχάνω οἷός τ' ὤν, ὑμῶν δ' ἑκάτερος οἴεται οἷός τ' εἶ) ὁμολογεῖν ποιῆσαι C Ⓚ ἕτερον, ἕτοιμος εἰμὶ συλλαμβάνειν καθ' ὅσον ἂν δύωμαι, ἵνα διομολογηθῇ ὑμῖν ὅπως ἔχει τοῦτο. σὺ οὖν, ἔφη, ὦ Κριτία, ὅπως χείρ᾽ ποιῆσαι ἡμᾶς ὁμολογεῖν, ὡς σοὶ ὑπεδείξω. Ἀλλ' (ἔφη) ἐγὼ μὲ, ὡς σοὶ ἠρξάμην, Ἐρυξίαν τοῦτον ἥδεως ἐρήσομαι ἂν εἰ δοκοῦσιν αὐτῷ εἶ) ἄνθρωποι δίκαιοι καὶ ἄδικοι. Νὴ Δία, (ἔφη ἐκεῖνος) καὶ σφόδρα μὲ τοί. Τί δέ; τὸ ἀδικεῖν, πότερον κακόν σοι δοκεῖ εἶ), ἢ ἀγαθόν; Κακὸν ἔμοιγε. Δοκοῖ δ' ἂν σοι ἄνθρωπος, εἰ μοιχεύοι τὰς τῶν πέλας γυναῖκας ἐπ' ἀργυρίῳ, ἀδικεῖν ἂν ἢ οὔ; καὶ ταῦτα μὲ τοί, καὶ τῆς πόλεως καὶ τῶν νόμων κωλυόντων; Ἀδικεῖν ἂν ἔμοιγε δοκοῖ. Οὐκοῦν (ἔφη) εἰ μὲ πλούσιος τυγχάνοι ὢν καὶ ἀργύριον δοὺς ἀναλῶσαι ὁ ἄδικός τε ἄνθρωπος καὶ ὁ βουλόμενος, ἁμαρτάνοι ἂν·

εἰ δέ γε μὴ ὑπάρχῃ πλουσίῳ εἶναι τῷ ἀνθρώπῳ, οὐκ ἔχων ὁπόθεν ἀναλίσκοι, οὐδ' ἂν δύναιτο ἃ βούλεται. ὥστ' οὐκ ἂν οὐδὲ ἁμαρτάνοι. διὸ καὶ λυσιτελοῖ ἂν τῷ ἀνθρώπῳ μᾶλλον μὴ εἶναι πλουσίῳ, εἴπερ ἤθελον διαπράξεται ἃ βούλεται. βούλεται δὲ μοχθηρά. καὶ πάλιν αὖ ὑγιαίνειν, πότερον ἂν φαίης κακὸν ἢ ἀγαθὸν εἶναι; Κακὸν ἔγωγε. Τί δέ; δοκοῦσί τινες σοὶ ἀκρατεῖς ἀνθρωποι; Ἔμοιγε. Οὐκοῦν, εἰ βέλτιον εἴη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἀπέχεσθαι σιτίων καὶ ποτῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἡδέων δοκούντων εἶναι, ὁ δὲ, μὴ οἷός τ' εἴη, διὰ ἀκράτειαν· βέλτιον ἂν εἴη τούτῳ τῷ ἀνθρώπῳ μὴ ὑπάρχειν ὁπόθεν οἰκοποιεῖται ταῦτα, μᾶλλον ἢ πολλοῦ πεπλουσιακέναι τῶν ὀπτανδείων; οὕτω γὰρ ἂν αὐτῷ οὐκ ἐξουσία εἴη ἁμαρτάνειν, οὐδ' εἰ σφόδρα βούλοιτο. Ἐδόκει οὖν καὶ καλῶς διαλέχθαι ὁ Κριτίας οὕτως, ὥστ' εἰ μὴ ἠχθόμην παρὼν ὁ Ἐρυξίας, οὐδὲν αὐτὸν ἐκώλυεν ἀναστάντα τύπτειν τὸν Κριτίαν. οὕτως ᾤετο μεγάλου τινὸς ἐστερῆσθαι· ἐπεὶ αὐτῷ φανερὸν ἐγίγνετο ὅτι οὐκ ὀρθῶς διαπορῶν ἐδόξαζε περὶ τοῦ πλουτεῖν. καταμαθὼν δ' ἐγὼ οὕτως ἔχοντα τὸν Ἐρυξίαν, καὶ βουλόμενος μὴ παρρωτέρως λοιδορία καὶ διαπόνησις γένοιτο, Τουτονὶ μὲν λόγον (ἔφην ἐγὼ) περὶ τοῦ ἐν Λυκείῳ ἀνὴρ σοφὸς λέγων Πρόδικος ὁ Κεῖος ἐδόκει τοῖς παροῦσι φλυαρεῖν οὕτως, ὥστε μηδένα δύασθαι πεῖσαι τῶν παρόντων ὡς ἀληθῆ λέγοι. καὶ δῆτα καὶ μειρακίσκον τι σφόδρα νέον προσελθόν καὶ σκωμύλον, προσκαθιζόμενον, κατεγέλα τε καὶ ἐχλεύαζε, καὶ ἔστιν αὐτόν, βουλόμενον λόγον λαμβάνειν ὧν ἔλεγε. καὶ μάλιστα καὶ πολὺ μᾶλλον ἐδοκίμαζε τοῦτόν γε τῶν ἀκροωμένων ἦν ὁ Πρόδικος. Ἆρ' οὖν (ἔφη ὁ Ἑρμοκράτης) ἔχοις ἂν ἡμῖν ἀπαγγεῖλαι τὸν λόγον; Πάνυ μὲν οὖν, ἐάν γε ἀναμνησθῶ. ὧδί γέ πως, ὡς ἐγῷμαι, εἶχεν. ἠρώτα γὰρ αὐτὸν ὃ μειράκιον πῶς οἴεται καλὸν εἶναι τὸ πλουτεῖν, καὶ ὅπως ἀγαθόν. ὁ δ' ἀποκρίνεσθαι, Ὡς ἔοικε καὶ σὺ νῦν δή (ἔφη) τοῖς μὲν καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων, ἀγαθόν· καὶ τοῖς ὀπτανδείοις ὅπου δεῖ χρῆσθαι τοῖς χρήμασι, τούτοις μὲν ἀγαθόν, τοῖς δὲ μοχθηροῖς καὶ ἀνεπιστήμοσι, κακόν. ἔχει δ', ἔφη, καὶ ἄλλα πράγματα οὕτω πάντα. ὁποῖοι γὰρ ἂν τινες ὦσιν (a) χρώμενοι, τοιαῦτα (c) τὰ πράγματα αὐτοῖς ἀναίσχυντα εἶναι καλῶς δ', ἔφη, δοκεῖ μοι καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιλόχου πεποιῆσθαι, Καὶ φρονοῦσι τοῖα ὀχυροῖς ἐσκυρέωσιν ἐρύμασι. Νῦν ἆρ' (ἔφη τὸ μειράκιον)

(a) Pro ἐρύμασι legendum suspicor ἐρίσμασι. id est ἐρεθίσμασι.

A Si verò diues non est, nec vnde sumptum faciat habet, neque perficere ea quæ vult poterit, quare neque peccabit. Quapropter etiam conducit homini magis vt diues non sit, si quidem minus ea quæ vult; perficiet: vult autem mala. Et rursus ægrotare, bonúmne an malũ esse dixeris? Malum sanè ego. Quid verò? videntur tibi homines aliqui intemperantes esse? Mihi certè. Nónne, si melius esset ad sanitatem huic homini, vt à cibis & potibus & aliis quæ iucunda esse videntur, abstineret, ipse verò non posset ob intemperantiam: melius esset vt ipsi non essent ea vnde hæc sibi compararet, quàm vt multa sit ipsi rei familiaris copia? Sic enim non esset ipsi peccandi facultas, neque si valde vellet. Videbatur igitur bene & rectè disseruisse Critias, adeo vt si non præsentes veritus fuisset Eryxias, nihil ipsum prohibuisset quominus surrexisset, & Critiã verberasset. ita magna quadam re priuatũ se esse putabat, vbi clarũ ipsi factum esset quòd non rectè priùs de diteſcendo sensisset. Ego verò vbi Eryxiã ita affectũ esse intellexissem, & vererer ne vlterius conuitia & contentiones oborirentur, Hũc (inquã) sermonẽ nuper in Lyceo vir sapiens Prodicus Ceus producens, præsentibus adeo nugari videbatur, vt nemini ex istis persuadere posset quòd vera diceret. Et sanè etiam adoleſcẽtulus quidã admodũ iuuenis ipsum adortus, cum multa facundia, assidebat, & deridebat, ac sugillabat & cõmouebat ipsum, & rationẽ accipere volebat de his quæ ille dicebat: & sanè etiã in multo maiore existimatione erat apud audientes quàm Prodicus. Nunquid potes nobis (inquit Erasistratus) sermonẽ istum recẽsere? Maximè, si modò in memoriã reuocauero. Sic enim quodámodo, vt ego arbitror, se habebat. Interrogabat enim ipsum adoleſcentulus quomodo putaret malũ esse, diuitẽ esse, & quomodo bonũ. Et ille excepto sermone, velut etiã tu nunc, dixit, præstãtibus quidẽ & bonis hominibus bonũ esse: & his qui nossent vbi opibus vti oportet, bonũ esse: malis autem & id ignorantibus, malũ. Habent autẽ (inquit) etiam aliæ res omnes se hoc modo. Quales enim fuerint qui ipsis vtuntur, tales etiam res ipsis esse necesse est. Rectè enim videtur mihi (inquit) illud Archilochi dictũ esse, *Ita sentiũt, habẽt velut munimina.* Nũc ergo (inquit adoleſcẽtulꝰ)

ſiquis me ſapientem faceret in ea ſapientia qua boni viri ſapientes ſunt, ſimul neceſſe eſt ipſum etiã alias res bonas mihi facere, vt ad illas ipſas quidẽ nihil ipſi negotii fuerit, ſed quòd me pro imperito ſapientem fecit: quemadmodũ ſiquis me nũc grammaticum feciſſet, neceſſe eſt ipſum etiam alias res grammaticas mihi feciſſe: &, ſi muſicum, muſicas: velut quũ bonum me fecerit, ſimul bonas etiam res mihi feciſſe neceſſe eſt. In his autem Prodicus aſſenſus non eſt, ſed illa quidem confitebatur. Vtrum verò tibi videtur (inquit) velut domum facere, hominis opus eſſe, ſic etiam res bonas facere? an neceſſe eſt, quales ab initio fuerint, ſiue bonæ, ſiue malæ, tales ipſas permanere? Suſpicatus autẽ (vt mihi videtur) Prodicus, quò ſermo ipſi admodũ verſutè proceſſurus eſſet, vt ne coram omnibus præſentibus ab adoleſcentulo redargui videretur: (ſi enim ſoli ipſi hoc accidiſſet, nihil referre putaſſet) dixit hominis opus eſſe. Vtrum verò (inquit) videtur tibi virtus doceri poſſe, aut à natura inſita eſſe? Doceri poſſe (inquit) mihi videtur. Nónne videtur tibi (inquit) ſtolidus eſſe, ſi quis precibus ad deos effuſis, grammaticũ aut muſicum ſe fore putet, aut aliam quãdam ſciẽtiam adepturũ, ſi neceſſe eſt aut ab alio diſcendo acquirere, aut vt quis ipſe inueniat? Aſſenſus eſt & hæc. Nónne (inquit adoleſcentulus) tu, ô Prodice, quum deos precaris felicem ſucceſſum, & vt bona tibi contingant, tũc nihil aliud precaris quàm vt præſtans & bonus fias? ſi quidẽ præſtantibus & bonis hominibus etiam res bonæ ſunt: malis autem, malæ. Si quidem igitur virtus doceri poteſt, nihil aliud precari videris, quàm vt docearis ea quæ non ſcis. Ego igitur ad Prodicum dicebam quòd mihi videretur non vilis res ipſi accidiſſe, ſi in hac peccaſſet, &, ſi nobis ea quæ à diis precamur, ſimul etiã cõtingere putaret. Nã etiãſi ſubinde properè ad ciuitatẽ vadis, & adorãdo à diis petis vt dẽt tibi bona: noſti tamẽ, illos nõ poſſe hæc tibi dare quæ tu petis. Quẽadmodũ ſi ad grãmatiſtæ fores accederes, & peteres vt daret tibi grammaticã ſciẽtiã, qui nihil aliud eius gratia tractaſſes, ſed qua accepta ſtatim etiam grammatiſtæ opera faceres. Hæc me dicente, Prodicus in adoleſcentulum inuchebatur, velut vlturus, & demonſtraturus hæc quæ tu nunc

A εἴτις ἐμὲ σοφὸν ποιοῖ ταύτην τὴν σοφίαν ἣν Ⓐ ἀγαθοὶ ἄνδρες σοφοί εἰσιν, ἅμα ἀναγκαῖον καὶ τἆλλα πράγματ' αὐτὸν ἀγαθὰ ἐμοὶ ποιεῖν, ὥσπερ μὲν αὐτὰ ἐκεῖνα μηδὲν πραγματευσάμενον, ὅτι δέ με αὐτὸν ἀμαθοῦς σοφὸν πεποίηκεν· ὥσπερ εἴτις ἐμὲ νυνὶ γραμματικὸν ποιήσειεν, ἀνάγκη αὖ τὸν καὶ τἆλλα πράγματα γραμματικὰ ἐμοὶ ποιεῖν· καὶ εἰ μουσικόν, μουσικά. ὥσπερ ὅταν ἀγαθὸν ἐμὲ ποιήσῃ, ἅμα ἀγαθὰ καὶ
B τὰ πράγματα πεποιηκέναι μοι. Οὐ μὲν δή τοι ταῦτά γε ξυνέφη ὁ Πρόδικος· ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν ὡμολόγει. Πότερον δέ σοι δοκεῖ (ἔφη) ὥσπερ οἰκίαν ποιεῖ, ἀνθρώπου ἔργον εἶ), οὕτω καὶ τὰ πράγματα ἀγαθὰ ποιεῖν; ἢ ἀνάγκη, ὁποῖα ἄττ' ἂν τὴν ἀρχὴν γένωνται, εἴτε καλὰ εἴτε ἀγαθά, τοιαῦτα διαμένειν ἃ πέφυκε; Ὑποπτεύσας δὲ (μοὶ δοκεῖ) ὁ Πρόδικος ἢ ἔμελλεν ὁ λόγος χωρήσεσθαι αὐτῷ, σφόδρα πανουργῶς, ἵνα μὴ
C πολλῶν παρόντων ἐναντίον φαίνοιτο ἐξελεγχόμενος ὑπὸ τοῦ μειρακίου· (μόνῳ μὲν γὰρ αὐτῷ τοῦτο παθεῖν, οὐδὲν ᾤετο) διαφέρειν ἔφη ἀνθρώπου ἔργον εἶ). Πότερον δέ σοι (ἔφη) δοκεῖ εἶ) διδακτὸν ἢ ἀρετή, ἢ ἔμφυτον; Διδακτόν, ἔφη, ἔμοιγε. Οὐκοῦν (ἔφη) εἰ μὲν δοκῇ σοι ἠλίθιος εἶ) εἶτις εἶναι, τοῖς θεοῖς δυσχόλους, γραμματικὸς αὖ φανεῖται, ἢ μουσικός, ἢ ἑτέραν τινὰ ὅτιοῦν τιμὴν λαβεῖν, ἢ αὖ ἄλλην μαθόντα παρ' ἑτέρου, ἢ αὐτὸν ἐξευρόντα κτήσασθαι; Συνέφη καὶ ταῦτα. Οὐκοῦν (ἔφη ὁ
D μειράκιον) σὺ ὦ Πρόδικε, ὅταν εὔχῃ τοῖς θεοῖς εὐπραγεῖν καὶ ἀγαθὰ σοὶ εἶ), τότε μὲν ἕτερον εὔχῃ ἢ καλὸς κἀγαθὸς φανεῖσθαι; εἴπερ τοῖς μὲν καλοῖς κἀγαθοῖς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ πράγματα τυγχάνει ἀγαθὰ ὄντα, τοῖς δὲ φαύλοις, μοχθηρά. εἴπερ δ' ἂν τυγχάνει ἡ ἀρετὴ διδακτὸς οὖσα, οὐδὲν ἕτερον φαίνοιτο ἂν εὐχόμενος ἢ διδαχθῆναι ἃ σὺ νῦν ἐπίστασαι. Εἶπον οὖν ἐγὼ πρὸς Ⓝ Πρόδικον ὅ-
E τι μοὶ δοκεῖ οὐχὶ φαῦλον πρᾶγμα πεπονθέναι, εἰ τυγχάνει τούτου διημαρτηκώς, εἰ οἷόν τε) ἡμῖν πρό τῶν θεῶν ἃ εὐχόμεθα, γενέσθαι ἂν καὶ ἅμα· εἰ καὶ ἑκάστοτε ἀπουδὴ βαδίζων εἰς πόλιν, προσευχόμενος αἰτεῖς πρό τῶν θεῶν δοῦναί σοι ἀγαθά· οὐ μὲν τοι οἶδα εἰ οἷοί τε σοὶ ἐκεῖνοι ταῦτα δοῦναι ἃ σὺ τυγχάνεις αἰτούμενος. ὥσπερ ἂν εἰ πρὸς τὰς τῶν γραμματιστοῦ φοιτῶν θύρας, ἀντὶ βολοίης δοῦναί σοι γραμματικὴν ἐπιστήμην, μηδὲν ἄλλο πραγματευσαμένῳ, ἀλλὰ ἰοῦσιν λαβὼν πρόσχημα καὶ δωσόμενα πρὸ τῶν γραμματιστοῦ ἔργα. Ταῦτα ἐμοῦ λέγοντος, ὁ Πρόδικος ἀντεμήχετο πρὸς τὸ μειράκιον, ὡς ἀμυνούμενος, καὶ ὅτι δείξων ταῦτα ἅπερ σὺ νῦν δή.

Non dubito quin ſcribendum ſit, εἰπεῖν καὶ πανοῦργος, εἰ θέσπιν ἔπος ἔστιν οὕτως, &c.

ἀγανακτῶ εἰ φαίνοιτο μάτην τοῖς θεοῖς εὐχόμενος. εἶτα προσελθὼν ὁ γυμνασίαρχος ἀπαλλάττεσθαι αὐτὸν οὐκ ἐκ γυμνασίου ἐκέλευεν, ὡς οὐκ ὀρθῶς τοῖς νέοις διαλεγόμενον· εἰ δὲ μή, ὀρθῶς, δηλονότι μοχθηρά. Τούτου δή σοι ἕνεκα ταῦτα διῆλθον, ἵνα θεάσαιο ὡς ἔχουσι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. εἰ μὲν γε Πρόδικος πρῴην λέγων ταῦτα, μαίνεσθαι τοῖς παροῦσιν ἐδόκει· αὖ οὕτως, ὥστε καὶ οὐκ ἐκβληθῆναι οὐκ τοῦ γυμνασίου· σὺ δὲ νυνὶ οὕτω σφόδρα δοκεῖς εὖ διαλέγεσθαι, ὥστε οὐ μόνον τοῖς παροῦσι πεῖσαι, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀντιλέγοντα ποιῆσαι ὁμολογεῖν σοι δηλονότι. ὥσπερ οὖν τοῖς δικασταῖς, εἰ δύο ἄνθρωποι τύχοιεν τὼ αὐτὼ μαρτυρίαν μαρτυροῦντες, ὁ μὲν, καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν εἶναι, ὁ δὲ, μοχθηρός· ἆρ' τῷ τὸν μοχθηρὸν μαρτυρίαν οὐδὲν ἂν τι μᾶλλον δικαστὰ πεισθείημεν, ἀλλὰ τυχὸν καὶ τἀναντία ποιήσαιεν· εἰ μὴ ὁ καλὸς κἀγαθὸς δοκῶν ταῦτα φήσειε, καὶ σφόδρα ἂν δοκεῖ ταῦτα ἀληθῆ εἶναι. ἴσως οὖν καὶ παρόντες τοιοῦτόν τι πεπόνθασι πρὸς σὲ καὶ Πρόδικον· μὲν, σοφιστὴν καὶ ἀλαζόνα ἡγοῦντο εἶναι· σὲ δὲ, πολιτικόν τε καὶ ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον. εἶτα οἴονται δεῖν μὴ αὐτὸν λόγον θεωρεῖν, ἀλλὰ τοὺς λέγοντας, ὁποῖοί τινες αὖ ὦσιν. Ἀλλὰ μήτοι (ἔφη ὁ Ἐρυξίστρατος) ὦ Σώκρατες, εἰ καὶ σκώπτων λέγεις, φαίνεσθαί μοιγε δοκεῖ ὁ Κριτίας λέγων τι. Ἀλλὰ μὰ Δί' (ἐγὼ) οὐδ' ὁπωστιοῦν. Ἀλλά τί, ἐπεὶ ταῦτα δὴ καὶ καλῶς διείλεχθον, οὐ καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου ἐπιτελεστέον; δοκεῖ δέμοι, ὑμῖν ὑπόλοιπόν τι εἶναι τῆς σκέψεως. ἐπειδὴ τοίνυν ἐδόκει ὁμολογεῖσθαι, τοῖς μὲν, ἀγαθὸν εἶναι, τοῖς δὲ, κακόν, λοιπὸν δὴ σκέψασθαι τί ἐστι αὐτὸ τὸ πλουτεῖν. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο πρῶτον εἰσεσθε, οὐδ' ἂν ὁπότερον κακόν ἐστιν ἢ ἀγαθόν, δύναισθε σὺν ὁμολογῆσαι. ἕτοιμος δ' ὑμῖν καὶ ἐγὼ, καθ' ὅσον οἷός τ' ἂν ὦ, σὺν σκοπεῖν. Φερέτω οὖν ἡμῖν ὁ φάσκων τὸ πλουτεῖν ἀγαθὸν εἶναι, τοῦτον πέρι ὅπως τυγχάνει ἔχων. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν (ἔφη) ὦ Σώκρατες, οὐδέν τι πρεσβύτερον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τὸ πλουτεῖν λέγω εἶναι. τὸ γὰρ χρήματα πολλὰ κεκτῆσθαι, τοῦτο εἶναι τὸ πλουτεῖν. οἶμαι δὲ καὶ Κριτίαν τοῦτον οὐχ ἕτερον τὸ πλουτεῖν οἴεσθαι εἶναι. Ἔτι μὲν ἄρα (ἴσως δ' ἐγὼ) καὶν οὕτως ἔτι λοιπὸν εἴη σκέψασθαι ὁποῖά ἐστι χρήματα, ἵνα μὴ ὀλίγον ὕστερον πρὸς τοῦτο αὖ πάλιν φανῶμεν διαφερησόμενοι. οὐτοιὶ γὰρ οὗτοι Καρχηδόνιοι νομίσματι χρῶνται τοιῷδε·

A molestè ferens si videretur fruſtrà deos precari. Deinde progreſſus Gymnaſiarchus ipſum è gymnaſio diſcedere iubebat, velut qui non idonea iuuenibus diſſereret: ſi verò non idonea, nimirũ mala. Hæc verò huius gratia tibi recẽſui, vt videas quomodo homines affecti ſunt erga philoſophiã. Prodicus enim nuper, quũ hæc diceret, inſanire præſentibus videbatur, adeo vt etiã è gymnaſio eiiceretur: tu verò nunc ita vehementer bene diſſeruiſſe videris, vt nõ ſolùm præſentibus perſuaſeris, ſed, vt etiã aduerſarius tibi aſſentiatur, effeceris. Quẽ-
B admodum igitur in iudiciis, ſi duo homines idem teſtimonium perhibẽt, alter, qui præſtans & bonus eſſe videtur, alter, malus: propter mali teſtimonium nihilo magis iudices perſuadentur, ſed fortaſſis etiã contraria faciunt: ſi verò præſtans & bonus ille hæc dixerit, etiam vehementer vera eſſe videbuntur. Fortaſſis igitur etiam præſentibus tale quid accidit erga te & Prodicum, & illum quidem Sophiſtam & arrogantem eſſe putant, te verò virum ciuilem & magnæ exiſtimationis. Deinde opinantur oportere non eundem ſermo-
C nem ſpectare, ſed quales ſint hi qui dicunt. At verò (inquit Eraſiſtratus) ô Socrates, etiamſi cauillando dicis, tamen aliquid dicere Critias mihi videtur. At nullo modo per Iouem, inquam ego. Sed cur, quandoquidem hæc bene & rectè diſſeruerunt, nõ etiam quæ reſtant de hoc ſermone iſti duo perfecerũt? Videtur autẽ mihi reſtare quid vobis conſiderandum. Poſtquam enim in hoc conſenſerunt, aliquibus bonũ eſſe, aliquibus malum, reliquum eſt cõſiderare quid ſit ipſum diteſcere. Si enim non hoc primùm cognoueritis, neque vtrum
D malum aut bonum ſit conſentire poteſtis. Paratus autem & ego ſum vt quantũ poſſum vnà vobiſcum conſiderem. Dicat igitur nobis is qui diuitem eſſe, bonum eſſe aſſerit, quomodo de hoc res ſe habet. At ego (inquit) ô Socrates, nihil præſtantius quàm alii homines, diuitem eſſe, dico eſſe. Nam multas opes poſſidere, diuitem eſſe ego eſſe cenſeo. Arbitror autem & Critiã hunc, diuitem eſſe non aliud eſſe putare.
E Adhuc ergo etiam ſic (inquã ego) reliquũ fuerit conſiderare quales ſint opes, vt ne paulo poſterius de hoc rurſus contendere videamini. Nam verbi gratia, Carthaginenſes hi numiſmate vtuntur eiuſmodi:

in corii fruſto paruo deligata eſt magnitudo maximè quanta eſt ſtateris: quid verò ſit id quod illigatum eſt, nemo nouit, niſi hi qui faciunt. deinde ſignato hoc pro numiſmate vtuntur. Et qui plurima eiuſmodi poſſidet, hic plurimas opes poſſidere videtur, & ditiſſimus eſſe. Si verò quis apud nos plurima talia poſſideret, nihilo magis diues eſſet quàm ſi multos calculos montanos haberet. In Lacedæmone verò, ferreo pondere pro numiſmate vtuntur, & quidem inutilis ferri: & qui multum eiuſmodi ferri pondus poſſidet, diues eſſe putatur, quum alibi nullius pretii poſſeſſio hæc ſit. In AEthiopia verò lapidibus inſculptis vtũtur, quibus Lacedæmonius vir ad nullam rem vti poſſet. In Scythis autem Nomadibus ſiquis Pulytionis domum poſſideret, nihilo ditior eſſe videretur quàm ſi apud nos Lycabettum. Proinde manifeſtum eſt non ſingula hæc opes eſſe, ſi quidem aliqui poſſeſſores nihilo ditiores inde videtur: ſed ſunt, inquam, ſingula hæc aliis quidem opes, & diuites ſunt qui hæc poſſident: aliis autem neque opes ſunt, neque inde ditiores ſunt: velut neque pulchra & turpia omnibus talia ſunt, ſed aliis alia. Si verò conſiderare velimus cur tandem Scythis quidem domus non ſunt opes, nobis autem ſunt: aut Carthaginenſibus coria, nobis autem non: aut Lacedæmoniis ferrum opes, nobis autem non: nónne ſic maximè inuenerimus? velut verbi cauſa, Siquis Athenis lapidum horũ qui in foro ſunt, & quibus ad nihil vtimur, poſſideret pondere mille talenta, num ditior ob id eſſe putaretur? Non mihi videtur. At ſi Lychnitæ lapidis poſſideret mille talenta, etiam valde diuitè eſſe diceremus? Maximè. Nũ (inquã) ob id, quòd hic quidẽ, vtilis, illi verò inutiles nobis ſunt? Etiã. Nã & in Scythis ea de cauſa domus ipſis opes nõ ſunt, quòd nulla ipſis domus vtilitas eſt: neque maluerit vir Scytha pulcherrimã ſibi domũ eſſe, quàm pelliceũ indumẽtũ: eo quòd hoc vtile ſit, illa verò inutilis ipſi. Rurſus Carthaginenſe numiſma nobis non putamus opes eſſe. Non enim comparare ipſo poſſumus ea quibus indigemus, velut argento. quare inutile nobis eſt. Veriſimile eſt. Quæ ergo vtilia nobis ſunt, ea opes ſunt: quæ inutilia, non opes. Quomodo igitur ô Socrates (inquit excepto ſermone

A ἐν δερματίῳ μικρῷ ἀποδέδεται, ὅσον τε σταθμὸς ὃ μέγιστος μάλιστα· ὃ, τι δ' ἐστὶ τὸ ἐναποδεδεμένον, σοὶ εἰς γνώσεται, εἰ μὴ αὐτοὶ ποιοῦντες· εἶτα κατεσφραγισμένῳ τούτῳ νομίζουσι. καὶ ὁ πλεῖστα τοιαῦτα κεκτημένος, οὗτος πλεῖστα δοκεῖ χρήματα κεκτῆσθαι, καὶ πλουσιώτατος εἶναι. εἰ δέ τις πρὸ ἡμῶν πλεῖστα τοιαῦτα κεκτημένος εἴη, οὐδὲν αὖ μᾶλλον πλούσιος εἴη ἢ εἰ ψήφους πολλὰς τὸν τῶν ὀρνίθων ἔχοι. ἐν δὲ Λακεδαίμονι σι-

B δηρῷ σταθμῷ νομίζουσι, καὶ τοῦτο μόνοι τοῦ ἀργείου τοῦ σιδήρου· καὶ ὁ πολὺν σταθμὸν σιδήρου τοῦ τοιούτου κεκτημένος, πλούσιος δοκεῖ εἶναι, ἑτέρωθι δὲ οὐδενὸς ἄξιον τὸ κτῆμα. ἐν δὲ τῇ Αἰθιοπίᾳ λίθοις ἐγλελυμμένοις χρῶνται, οἷς οὐδὲν ἂν ἔχοι χρήσασθαι Λακωνικὸς ἀνήρ. ἐν δὲ Σκύθαις τοῖς νομάσιν εἴ τις τὴν Πουλυτίωνος οἰκίαν κεκτημένος εἴη, οὐδὲν ἂν πλουσιώτερος δοκοῖ εἶναι ἢ εἰ πρὸ ἡμῶν τὸ Λυκαβηττόν. δῆ-

C λον οὖν ὅτι οὐκ ἂν εἴη ἔκαστά γε τούτων κτήματα, εἴπερ ἔνιοι τῶν κεκτημένων μηδὲν δέονται τοῦτο πλουσιώτεροι φαίνονται. ἀλλ' ἔστιν (ἔφην) ἕκαστα τούτων ὄντα, οἷς μέν, χρήματά τε, καὶ πλούσιοι ἃ ταῦτα κεκτημένοι· τοῖς δὲ, οὔτε χρήματα, οὔτε πλουσιώτεροι δέονται τοῦτο. ὥσπερ γε οὐδὲ καλά τε καὶ αἰσχρὰ πᾶσι τὰ τοιαῦτα, ἀλλ' ἕτερα ἑτέροις. εἰ

D δ' βουλοίμεθα ὁτιοσὲ φασὶ τί δὴ ποτε τοῖς μὲν Σκύθαις αἱ οἰκίαι οὐ χρήματα εἰσὶν, ἡμῖν δὲ· ἢ τοῖς Καρχηδονίοις μὲν τὰ δέρματα, ἡμῖν δ' οὔ· ἢ τοῖς Λακεδαιμονίοις ὁ σίδηρος χρήματα, ἡμῖν δ' οὔ· ἆρ' ἂν οὕτως μάλιστα ἐξεύροιμεν; αὐτίκα, εἴ τις Ἀθήνησι τούτων τῶν λίθων τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ, οἷς οὐδὲν χρώμεθα, κεκτημένος εἴη χίλια τάλαντα σταθμὸν, ἔστιν ὅ, τι ἂν πλουσιώτερος νομίζοιτο δι' τοῦτο; Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. Ἀλλ'

E εἰ δὲ λυχνίτου λίθου κεκτημένος εἴη τὰ χίλια τάλαντα, ἆρ σφόδρα πλούσιον φαίη μὲν ἄν; Παίυ γε. Ἆρ' οὖν γε (ἔφην) δι' τοῦτο, ὅτι τὸ μὲν, χρήσιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον ἡμῖν ἐστι; Ναί. Ἐπεὶ καὶ ἐν τοῖς Σκύθαις τούτου ἕνεκα αὐτοῖς οἰκίαι οὐ χρήματα ἐστὶν, ὅτι οὐδεμία αὐτοῖς χρεία οἰκίας ἐστὶν· οὐδ' ἂν τοξότης Σκύθης ἀνὴρ οἰκίαν αὐτῷ τὴν καλλίστην εἶναι μᾶλλον ἢ σισύραν δερματίνην· ὅτι τὸ μὲν, χρήσιμον, τὸ δ' ἀχρεῖον αὐτοῦ ἐστίν. αὖθις αὖ ἡμῖν τὸ Καρχηδόνιον νόμισμα οὐκ οἰόμεθα χρήματα εἶναι. οὐ γὰρ ἔστιν ὅ, τι ἂν αὐτοῦ ἐκκομισαίμεθα ὅσων δεόμεθα, ὥσπερ ὧν ἀργυρίου. ὥστ' ἀχρεῖον αὖ ἡμῖν εἴη. Εἰκός γε. Ὅσα μὲν ἄρα τυγχάνει χρήσιμα ὄντα ἡμῖν, ταῦτα χρήματα· ὅσα δ' ἀχρεῖα, ταῦτα δ' οὐ χρήματα. Πῶς οὖν (ἔφη ὁ Εὐθύδημος ὑποθορὼν) ὦ Σώκρατες;

ἢ ἔστιν

ἢ ἔστιν ὅ, τι χρώμεθα πρὸς ἀλλήλους τῷ διαλέγεσθαι, καὶ τῷ βλάπτειν, καὶ ἑτέροις πολλοῖς; ἆρα ἡμῖν ταῦτ' ἂν εἴη τὰ χρήματα; καὶ μάλ' A
χρήσιμά γε φαίνεται. ὅπτα. Οὐκ ἂν δόξαι οὕτως ἐφαίνετο ἡμῖν ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τὰ χρήματα. ὅτι μὲν γὰρ ἀνάγκη χρήσιμα εἶναι, ἐάν γε μέλλῃ χρήματα ἔσεσθαι, τοῦτο μὲν οὐκ πρώτων ὡμολογεῖτο σχεδόν γε· ἀλλὰ ποῖα δή τ' ἐστὶ τῶν χρημάτων; ἐπειδή γε οὐ πρώτα. Φέρε δή, εἰ πάλιν ὧδε μεταθοίμεθα, ἆρα μᾶλλόν τι διερεθίζοι ὁ ζητοῦμεν, τί ποτ' ἐστὶν ὃ χρώμεθα χρήμασι, καὶ πρὸς τί ἔστηκεν ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις, ὥσπερ τὰ φάρμακα πρὸς τὸ τοὺς νόσους ἀπαλλάττειν; ἴσως γὰρ ἂν ἡμῖν ἧττον μᾶλλον φανερὸν γένοιτο. ἐπειδὴ καὶ ἀναγκαῖον μέν φαίνεται, ὅσα γε τυγχάνει χρήματα ὄντα, ταῦτα εἶναι χρήσιμα. τῶν δὲ χρησίμων γένος τι ὀνομάζομεν χρήματα· λοιπὸν ἂν εἴη σκέψασθαι, τὰ πρὸς τινα χρείαν χρήσιμα χρῆσθαι, χρήματά ἐστι. πρῶτα μὲν γὰρ ἴσως χρήσιμα, ὅσα γε πρὸς τὴν ἐργασίαν χρώμεθα· ὥσπερ γε πρῶτα μὲν τὰ ψυχόμενα ἔμηντα, ζῶα· τῶν δὲ ζώων γένος τι καλόμεν ἄνθρωπον. εἰ δή τις ἡμᾶς ἔροιτο τίνος ἂν ἡμῖν ἐκποδὼν γενομένου, σοφὸν δεοίμεθα ἰατρικῆς, ἢ δὲ τῶν τοιούτων ἐργαλείων, ἔχοιμεν ἂν εἰπεῖν ὅτι εἰ αἱ νόσοι ἀπαλλαγείησαν ἐκ τῶν σωμάτων, καὶ μὴ γίγνοιντο πρωτάπασιν, ἢ γιγνόμεναι ῥᾳδιαχείμα ἀπαλλάττοιντο. ἔστιν ἄρα, ὡς ἔοικεν, ἰατρικὴ τῶν ὑπεξημένων ἡ πρὸς τοῦτο χρήσιμη, πρὸς δὲ νόσους ἀπαλλάττειν. εἰ δέ τις ἡμᾶς πάλιν ἔροιτο, τίνος ἂν ἡμῖν ἀπαλλαγέντος, σοφὸν δεοίμεθα χρημάτων, ἆρ' ἂν ἔχοιμεν εἰπεῖν; εἰ δὲ μή, πάλιν ὧδε σκοπώμεθα· φέρε, εἰ οἷόσ τ' εἴη ζῆν ἄνθρωπος ἄβρωτος ἀπότος, καὶ μήτε πίνῳ μηδὲ διψῷ, ἔδοι δ', τι ἂν ἢ αὐτῶν τούτων δέοιτο, ἢ ἀργυρίου ἢ ἑτέρου τινός, ἵνα ταῦτα ἐκποιεῖται; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· εἰ μὴ δεοίμεθα πρὸς τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν ὧν νῦν ἐνδεεῖς ἐσμέν, οἷς ἀλέας καὶ ψύχους ἐνίοτε, καὶ τῶν ἄλλων ὅσων ὁ σῶμα ἐνδεὲς γιγνόμενον τυγχάνει, ἄχρηστ' ἂν ἡμῖν εἴη τὰ καλόμενα χρήματα· εἰ μηδεὶς γε πρωτάπασι μηδενὸς δέοιτο τούτων, ὧν ἕνεκεν ἂν βουλοίμεθα χρήματα ἡμῖν εἶναι· ἵνα ὀξαρκοίμεθα πρὸς τὰς ἐπιθυμίας καὶ τὰς ἐνδείας τοῦ σώματος, ὧν ἂν ἑκάστοτε δεώμεθα. εἰ δ' ἔστιν ἄρα πρὸς ὅτου χρήσιμον ἡ τῶν χρημάτων κτῆσις, πρὸς τοῦ σώματος θεραπείαν τῶν ἐνδειῶν, εἰ γοῦν ἡμῖν τοῦτο ἐκ μέσου αἱρεθείη, σοφὸν ἂν δεοίμεθα χρημάτων· ἴσως δ' ἂν οὐδ' εἴη πρωτάπασι χρήματα. Φαίνεται. Φαίνεται ἄρα ἡμῖν (ὡς ἔοικε) τὰ πρὸς ταύτην τὴν παρασκευὴν χρήσιμα τῶν παρασκευασμάτων, ταῦτα εἶναι χρήματα. Οὐ μὴν δῆτ' ἐπαρατέον γε αὐτῇ σφόδρα τὸ λογίδιον. Τί δ' ἰδιώτας;

Eryxias) quia vtimur inter nos ſermone, & ſcriptione, & multis aliis, nũ nobis fuerint hæc opes? & ſanè vtilia hæc eſſe videntur. At rurſus neque ſic apparebat nobis quídnã eſſent opes. Nam quòd neceſſe eſt vtiles eſſe, ſi quidem opes eſſe debent, in hoc ferè ex omnibus conſentiebamus: ſed quales opes? quandoquidé non omnes. age ſanè, ſi rurſus hoc modo conſideremus, num magis inueniri poterit id quod quærimus, quid tandem eſt quod opibus vtimur, & ad quid opum poſſeſſio inuenta eſt, quéadmodũ medicamenta ad amouẽdos morbos? Fortaſſis enim ſic magis nobis manifeſtũ fiet. Quandoquidem neceſſarium apparet, vt quæ opes ſunt, hæ etiam vtiles ſint: vtilium autem genus quoddam eſt quod vocamus opes: reliquum fuerit conſiderare quæ ad quam vtilitatẽ vtilia ad vtẽdum, opes ſunt. Omnia enim fortaſſis vtilia ſunt, quibus ad operandũ vtimur: quemadmodũ omnia quæ animam habent, animalia: animaliũ verò genus quoddam vocamus hominẽ. Si itaque quis nos interrogaret, qua re ſublata, nihil opus haberemus medicina, neque eius inſtrumentis, poſſemus dicere, ſi morbi ſummoti eſſent ex corporibus & omnino non fierent, aut oborti ſtatim ſummouerentur. Eſt ergo, vt apparet, medicina, ſcientia quæ ad hoc vtilis eſt, vt morbos ſummoueat. Si verò quis nos rurſus interroget, qua re à nobis ſublata, nihil opus haberemus opibus, poſſemúſne dicere? ſinminus, rurſus hoc modo conſideremus. Age, ſi viuere poſſit homo abſque cibis & potibus, & non eſuriat, neque ſitiat, num his ipſis opus habuerit, aut argento, aut alia quadã re, vt hæc cõparet? Non ſanè mihi videtur. Nónne & de reliquis eodẽ modo? Si non opus haberemus ad corporis curam his quibus nunc indigemus, & calore & frigore, aliquando etiam aliis quibus corpus indigum factum opus habet, inutiles eſſent nobis hæ quæ appellantur opes, ſi nemo omnino vllis ex his opus haberet, quorũ gratia nũc opes nobis eſſe volumus, quò cupiditatibus & egeſtatibus corporis ſuccurramus, ſuppeditando ea quib⁹ ſubinde opus habem⁹. Si ergo ad hoc vtilis eſt opum poſſeſſio, ad egeſtates nimirũ corporis curãdas, ſi ſanè hoc nobis è medio ſublatũ eſſet, nihil opus haberemus opibus: fortaſſis autem neque eſſent omnino opes. Apparet. Apparet ergo nobis res ad hanc curam vtiles eſſe ipſas opes. At verò turbabat ipſũ valde hic ſermo. Quid verò talia?

Num dixerimus fieri poſſe vt eadem res ad idem opus modò vtilis ſit, modò inutilis? Non ego ſanè dixerim: ſed ſi hac ad idem opus indigemus, etiã vtilis mihi eſſe videtur: ſinminus, non. Nónne ſi abſque igne poſſemus ſtatuam æneã facere, nihil opus haberemus igne ad huius ſanè ſtructuram? ſi verò non opus haberemus, neque vtilis eſſet. Eadem ratio etiam de aliis eſt. Apparet. Nónne ſine quibus aliquid fieri poteſt, ex his etiã nihil vtile nobis apparet ad hoc ſanè? Nõ equidẽ. Nónne ſi poſſe videremur abſque argento & auro, & aliis huiuſmodi quibus non ipſis ad corpus vtimur: velut cibis & potibus & veſtibus & ſtragulis & domibus ſedare corporis egeſtates, vt non amplius opus haberemus, ad hoc ſanè neque opes viderentur aurum & argentum & alia huiuſmodi, ſiquando etiam abſque his id fieri poteſt? Non profectó. Non ergo hæc opes nobis videri poterũt, ſi nihil vtilia ſũt, ſed hæc fuerint quibus vtilia cõparare poſſumus. Nunquam poterit, ô Socrates, hoc mihi perſuaderi, aurum & argentum & alia huiuſmodi, non opes nobis eſſe. Illud equidem vehementer credo, quòd ea quæ nobis inutilia ſunt, neque opes ſunt: & quòd ex vtiliſſimis ad hoc vtiles ſunt opes: non tamẽ hoc, quòd hæc non ſunt nobis vtilia ad vitã, ſi quidem his neceſſaria comparamus. Age itaque, quomodo talia dixerimus? nũ ſunt homines quidam qui muſicam docent, aut literas, aut aliam quandam ſcientiam, qui pro his ſibiipſis neceſſaria acquirunt, mercedem pro his exigentes? Sunt equidem. Nónne hi homines hac ſcientia comparare poterunt neceſſaria, prò hac permutantes, quemadmodum nos pro auro & argento? Fateor. Nónne ſi hac comparant ea quibus ad vitam vtuntur, etiam ipſa vtilis fuerit ad vitam? Etenim argentum huius gratia vtile eſſe diximus, quòd poſſemus ipſo ea quæ neceſſaria ſunt ad vitam comparare. Ita, inquit. Nónne ſi hæ ſciẽtiæ vtiles ſunt, ad hoc apparent nobis ſcientiæ opes eſſe, ob eandem cauſam ob quam aurum & argentum? manifeſtum verò eſt etiam eos qui has habent ditiores eſſe. At paulo ſuperius ita moleſtè admittebamus ſermonem, ſi hi ditiſſimi eſſent. Neceſſarium autem eſt etiam ex eo quod nunc confeſſi ſumus, hoc effici,

A πότερον αὖ φήσομεν οἷόντε εἶ) ταὐτὸν πρᾶγμα πρὸς τὼ αὐτὼ ἐργάσασθαι ποτὲ μὲν χρήσιμον εἶ), ποτὲ δὲ ἀχρεῖον; Οὐκ ἔγωγ' αὖ φαίην· ἀλλ' εἰ ἔτι δεόμεθα τούτου πρὸς τὼ αὐτὼ ἐργάσασθαι, καὶ χρήσιμον μοὶ δοκεῖ εἶ)· εἰ δὲ μή, οὔ. Οὐκοῦν εἰ ἄνθρωπος οἷός τε εἴημεν ἀνδριάντα χαλκοῦν ἐργάσασθαι, οὐδὲν ἂν δεοίμεθα πρὸς πρός γε τὼ τούτου ἐργάσασθαι· εἰ δὲ μὴ δεοίμεθα, οὐδ' ἂν χρήσιμον εἴη. ὁ αὐτὸς δὲ λόγος καὶ περὶ τῶν ἄλλων. Φαίνεται. Οὐκοῦν ὅσων ἄνθρωπος οἷός τε γίγνεσθαί τι,
B οὐδὲν ἂν τούτων ἡμῖν οὐδὲ χρήσιμον φαίνοιτο πρός γε τοῦτο. Οὐ γάρ. Οὐκοῦν εἴποτε φαινοίμεθα οἷοί τε ὄντες ἄνθρωπος ἀργυρίου καὶ χρυσίου καὶ τῶν ἄλλων τοιούτων (οἷς μὴ αὐτοῖς χρώμεθα πρὸς τὸ σῶμα, ὥσπερ σιτίοις καὶ ποτοῖς καὶ ἱματίοις καὶ στρώμασι καὶ οἰκίαις) παύειν τὰς τοῦ σώματος ἐνδείας, ὥστε μηκέτι δεῖσθαι, οὐκ ἂν ἡμῖν οὐδὲ χρήματα φαίνοιτο πρός γε τούτου ἀργύριόν τε καὶ χρυσίον, καὶ
C τἆλλα τὰ τοιαῦτα· εἴπερ ποτε καὶ ἄνθρωπος τούτων οἷόντε γίγνεσθαι. Οὐ γάρ. Οὐκ ἂν ἄρα οὐδὲ χρήματα ἡμῖν ταῦτα φανείη, εἰ μηδὲν χρήσιμα· ἀλλὰ ταῦτ' ἂν εἴη οἷς τὰ χρήσιμα οἷόντε ἐσμὲν ἐκποιεῖσθαι. Ὦ Σώκρατες, οὐκ ἂν ποτε δυναίμην ἔτι πεισθῆναι, ὡς τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα οὐκ ἄρα χρήματα ἡμῖν ἐστίν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ σφόδρα πέπεισμαι, ὡς τά γε ἡμῖν ἀχρεῖα ὄντα, οὐδὲ
D χρήματα ἐστί· καὶ ὅτι τῶν χρησιμωτάτων ἐστὶ πρὸς τούτων χρήματα τὰ χρήσιμα· οὐ μέντοι τοῦτό γε, ὡς ταῦτα οὐ χρήσιμα ἡμῖν τυγχάνει ὄντα πρὸς τὸν βίον, εἴπερ γε τούτοις τἀναγκαῖα ἐκποιεῖσθαι. Φέρε δή, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα, φήσομεν; ἆρ' εἰσὶ τινὲς αὖ ἄνθρωποι οἵτινες μουσικὴν παιδεύουσιν, ἢ γράμματα, ἢ ἕτεραν τινὰ ἐπιστήμην, οἳ ἂν ἀντὶ τούτων σφίσιν αὐτοῖς τἀναγκαῖα ἐκποιεῖσθαι παρασκευάζοιντο, τούτων μισθὸν προσαιτούμενοι; Εἰσὶ γάρ. Οὐκοῦν οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ταύτην τὴν ἐπιστήμην αὖ
E ἐκποιεῖσθαι τἀναγκαῖα, ἀντὶ ταύτης ἀλλαττόμενοι, ὥσπερ ἡμεῖς, ἀντὶ τοῦ χρυσίου καὶ ἀργυρίου. Φημί. Οὐκοῦν εἴπερ τούτῳ ἐκποιεῖσθαι οἷς πρὸς τὸν βίον χρῶνται, κἂν αὐτὸ χρήσιμον εἴη πρὸς τὸν βίον. καὶ τὸ ἀργύριον τούτου ἕνεκα χρήσιμον ἔφαμεν εἶ), ὅτι οἷόντ' ἦμεν αὖ τοῦναγκαῖα πρὸς τὸν βίον ἐκποιεῖσθαι. Οὕτως, ἔφη. Οὐκοῦν εἴπερ αὖται αἱ ἐπιστῆμαι τῷ χρησίμῳ, πρὸς τοῦτο φαίνονται ἡμῖν αἱ ἐπιστῆμαι χρήματα οὖσαι, ὅμοιόν τι αὐτοῖς αἰτίαν δι' ἣν περ τὸ χρυσίον τε καὶ τὸ ἀργύριον. δῆλον ὅτι καὶ οἱ τούτοις κεκτημένοι, πλουσιώτεροι. ὀλίγον ὅτι πρότερον ὅτου χαλεπῶς ἀπεδεχόμεθα λόγον, εἰ οὗτοι πλουσιώτατοι. ἀναγκαῖον δή που ἂν εἴη καὶ ἐκ τοῦ νῦν ὡμολογημένου τοῦτο ξυμβαίνειν,

ἐνίοτε τοὺς ὀρθῶς ἡμοῦντας βελτίους, πλουσιωτέρους εἶναι). εἰ γάρ τις ἡμᾶς ἔροιτο, ἆρα πότερα ἀνθρώπῳ ὀφείλομεν χρήσιμον εἶναι ἵππον, ἢ ἐξαρκεῖ ἂν, τοῖς μὲν ὀρθῶς ἡμοῦσιν ὅπως δεῖ ἵππῳ χρῆσθαι, χρήσιμος ἂν εἴη, τοῖς δὲ ἀνεπιστήμοσιν οὔ; Φαίην ἄν. Οὐκοῦν (ἔφη) καὶ τὸν αὐτὸν λόγον, καὶ τὸ φάρμακον πότερα ἀνθρώπῳ χρήσιμον εἶναι, δῆλα ἰατρῷ ὅστις τυγχάνει εἰδὼς ὡς δεῖ χρήσασθαι αὐτῷ; Φημί. Οὐκοῦν καὶ τἆλλα πάντα ὁμοίως; Ἔοικε. Χρυσίον ἆρα καὶ ἀργύριον, καὶ τἆλλα τὰ δοκοῦντα χρήματα εἶναι, τούτῳ ἂν μόνῳ χρήσιμα εἴη ὅστις τυγχάνει ὀρθῶς ἀμῶς χρηστέον αὐτοῖς. Οὕτως. Οὐκοῦν τοσούτερον ἐδόκει τ' κἀγαθὸν καὶ ὠφελοῦν εἶναι εἰδέναι ὅπου τε καὶ ὅπως τούτων ἑκάστοις χρηστέον ἐστί. Φημί. Τοῖς ἄρα κακοῖς κἀγαθοῖς τ' ἀνθρώποις, τούτοις ἂν μόνοις καὶ χρήσιμα ταῦτ' εἴη, εἴπερ γε τούτοις ὀρθῶς χρηστέον. εἰ δὲ τούτοις μόνοις χρήσιμον, τούτοις ἂν μόνοις καὶ χρήματα εἶναι φαίνοιτο. ἀτάρ, ὡς ἔοικε, καὶ τὸν ἀνεπιστήμονα ἱππικῆς, κεκτημένον δὲ ἵππους, οἳ τυγχάνουσιν αὐτῷ ἀχρῆοι ὄντες, εἴτις τὸν ἱππικὸν ποιήσειεν, ἆρα ἂν ἅμα καὶ πλουσιώτερον πεποιηκὼς εἴη· εἰ γοῦν γε αὐτῷ ἃ ἐτύγχανε τοσοῦτον ἀχρῆα ὄντα, χρήσιμα πεποίηκεν. ὀρθῶς γὰρ λυρικοῖς τῷ ἀνθρώπῳ, ἅμα καὶ πλούσιον αὐτὸν πεποίηκε. Φαίνεταί γε. Οὕμως δέ μοι κἀν δοκῶ σοὶ Κριτίᾳ, τοῦτο μηδενὸς τούτων τῶν λόγων πεπεῖσθαι. Νὴ Δία. καὶ γὰρ (ἔφη) μαινομένῳ ἂν εἰ ταῦτα πειθοίμην. ἀλλὰ τί οὐκ ἐκφανὲς τὸν λόγον διετέλεσας, ὡς τὰ δοκοῦντα οὐκ ἔστι χρήματα, χρυσίον καὶ ἀργύριον, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα; ὡς ἐγὼ πάνυ σφόδρα, τούτοις τοῖς λόγοις ἀχροώμενος, οἷς καὶ σὺ νεωτυγχάνῃς δὴ διεξιών, ἀγαμαι. Εἶπον ἂν ἐγὼ ὅτι μοὶ δοκεῖς σύ, ὦ Κριτία, ὥσπερ ἐμοὶ χαίρειν ἀκροώμενος, ὥσπερ τῶν ῥαψῳδῶν οἱ τὰ Ὁμήρου ἔπη ᾄδουσιν. ἐπεὶ σοὶ δοκεῖς γέ σοι δοκεῖ τούτων τῶν λόγων ἀληθὴς εἶναι. ὅμως δέ, φέρε, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φήσαιμεν; ἆρά γε τοῖς γε οἰκοδομικοῖς τ' ἂν δοκοῦσιν φαίης ἂν αὐτὰ εἶναι χρήσιμα πρὸς τὴν οἰκίαν ἐργάσασθαι; Ἔμοιγε δοκεῖ. Πότερον οὖν ταῦτα φήσαιμεν ἂν χρήσιμα εἶναι οἷς αὐτῶν κατεχρῶντο εἰς τὴν οἰκοδομίαν; λίθοις, καὶ πλίνθοις, καὶ ξύλα, καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον; ἢ καὶ τὰ ἐργαλεῖα οἷς αὐτοὶ τὴν οἰκίαν ἐργάζοιντο, καὶ οἷς ταῦτα ἐκποιοῖντο, τὰ ξύλα, καὶ τοὺς λίθους, καὶ πάλιν τὰ τούτων ἐργαλεῖα; Ἔμοιγ', ἔφη, δοκεῖ πάντα ταῦτα χρήσιμα εἶναι τοῖς ἐκφανῆ. Οὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ἐργασιῶν, οὐ μόνον αὐτοῖς οἷς κατεχρώμεθα τοῦτο ἔκαστον τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ οἷς ταῦτα ἐκποιοῦμεθα, καὶ ὧν ἄνευ οὐκ ἂν γένοιτο. Πάνυ γε οὕτω. Οὐκοῦν πάλιν καὶ οἷς ταῦτα, καὶ εἴτι αὖ τούτων;

A doctiores aliquando esse ditiores. Si enim quis nos interrogaret num cuiuis homini vtilem, esse equũ putaremus, fatereríne? aut sciẽtibus quidem quomodo equo vti oportet, vtilis fuerit, ignorantibus non itẽ? Hoc faterer. Nónne (inquam) iuxta eandem rationem neque medicamentum cuiuis homini vtile esse, sed ei qui nouit quomodo ipso vtendum sit? Ita sentio. Nónne etiam alia omnia similiter? Apparet. Aurum ergo & argentum, & alia quæ opes esse videntur, huic soli vtilia fuerint, qui quomodo ipsis vtendũ est nouit. Ita est. Nónne superius videbatur præstantis & boni esse, nosse vbi & quomodo singulis his vtendũ est? Fateor. Præstantibus ergo & bonis hominibus solis vtiles fuerint opes, si his cum scientia vtendum est. Si verò his solis vtiles sunt, his solis etiam opes esse videtur. At, vt apparet, etiã ignorantẽ artis equitandi, possidentẽ equos qui ipsi inutiles sunt, siquis equitem faciat, eum simul etiam ditiorẽ fecerit: si quidem ipsi vtilia fecit ea quæ antea inutilia erant. Quum enim scientiam quandam homini tradiderit, simul etiam diuitem ipsum fecit. Apparet sanè. Attamen videor mihi etiam iureiurãdo asseuerare posse de Critia, ipsum à nullo horũ sermonũ persuasum esse. Per Iouem, inquit, insanirem enim si hæc crederem. At cur non illum sermonem absoluisti, quòd ea quæ videntur, opes non sunt, aurum & argentum, & alia huiusmodi? Nã ego vehemẽter admodũ hos sermones quos tu nunc recẽsuisti, dũ audio admiror. Dicebam igitur, Tu mihi videris ô Critia sic delectari dũ me audis, quemadmodum quum recitatores audis qui Homeri versus canũt. Nam nullus horum sermonum verus esse tibi videtur. Attamẽ age, quomodo hæc dixerimus? num ædificatoribus hominibus dixeris opes ipsas vtiles esse ad domus extructionem? Mihi sanè videtur. Num igitur has dixerimus vtiles esse quibus vtuntur ad ædificationem, lapides, & lateres, & ligna, & siquid aliud huiusmodi est? aut instrumẽta quibus ipsi domũ extruũt, & quibus hæc comparant, ligna & lapides, & rursus horum instrumenta? Mihi (inquit) videntur omnia hęc vtilia esse ad illa. Nónne (inquã) ego etiam in aliis operis, non solùm ea quibus ad singula opera vtimur, sed etiam quibus hæc comparamus, & sine quibus fieri non possunt? Admodũ ita. Nónne rursus etiam quibus hæc, & siquid his superius, χρήσιμα εἶναι οἷς αὐτῶν κατεχρῶντο εἰς τὴν οἰκοδομίαν; λίθοις, καὶ πλίνθοις, καὶ ξύλα, καὶ εἴ τι ἕτερον τοιοῦτον; ἢ καὶ τὰ ἐργαλεῖα οἷς αὐτοὶ τὴν οἰκίαν ἐργάζοιντο, καὶ οἷς ταῦτα ἐκποιοῖντο, τὰ ξύλα, καὶ τοὺς λίθους, καὶ πάλιν τὰ τούτων ἐργαλεῖα; Ἔμοιγ', ἔφη, δοκεῖ πάντα ταῦτα χρήσιμα εἶναι τοῖς ἐκφανῆ. Οὐκοῦν (ἦν δ' ἐγὼ) καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ἐργασιῶν, οὐ μόνον αὐτοῖς οἷς κατεχρώμεθα τοῦτο ἔκαστον τῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ οἷς ταῦτα ἐκποιοῦμεθα, καὶ ὧν ἄνευ οὐκ ἂν γένοιτο. Πάνυ γε οὕτω. Οὐκοῦν πάλιν καὶ οἷς ταῦτα, καὶ εἴτι αὖ τούτων;

& quibus rurſus illa, & adhuc valdè ſuperiora: vt etiam ad infinitam quãdam multitudinem deueniẽtia, neceſſe ſit hæc omnia ad ipſorum ſtructurã vtilia videri? Et nihil (inquit) prohibet hęc ita ſe habere. Quid verò? ſi eſſent homini cibi, & potus, & veſtes, & alia quibus ipſe ad corpus vti debet, num opus haberet inſuper auro, aut argento, aut alia quadam re ex his quibus hæc cõparantur quæ iam habet? Non ſanè mihi videtur. Nónne videri poteſt nobis aliquando homo nullo ex his ad corporis neceſſitatem indigere? Non equidẽ. Nónne ſi hæc inutilia videntur ad hoc opus, nunquam rurſus vtilia videri oportet? Suppoſitũ enim eſt, fieri non poſſe vt ad idem opus modò vtilia modò inutilia ſint. At ſic (inquit) idem tuus & meus ſermo fuerit. Si enim vnquam hæc vtilia ad hoc fuerint, nunquam cõtingere poterit vt rurſus inutilia ſint: nunc verò dixeris, aliquas operas eſſe rerũ malarũ, aliquas autem, bonarum? Ego ſanè dixerim. Nunquid fieri poteſt vt mala aliqua res ad bonæ alicuius ſtructurã vtilis ſit? Non ſanè mihi videtur. Bonas autem res num eas dixerimus quas per virtutem homo facit? Ita ſentio. Nunquid fieri poteſt vt diſcat homo aliquid eorũ quæ per ſermonẽ diſcuntur, ſi penitus priuatus fuerit auditu, aut alio quodam? Non certè per Iouem mihi videtur. Nónne ex rebus vtilibus ad virtutẽ eſſe nobis videtur auditus, ſi quidem doceri poteſt virtus per auditũ, & ipſo vtimur ad diſciplinas? Apparet. Nónne, ſi quidem medicina poteſt morbos ſedare, videri poterit nobis aliquando etiam medicina eſſe ex vtilibus ad virtutẽ, ſi quidẽ per medicinam auditus ſuppeditatur? Nihil equidẽ prohibet. Nunquid etiam rurſus ſi medicinam pro opibus comparauerimus, apparuerint nobis etiam opes vtiles ad virtutem? Ita ſanè eſt, inquit. Nónne rurſus ſimiliter etiã id per quod opes acquirimus? Omnino equidẽ omnia. Nũquid videtur tibi homo ex malis & turpibus rebus argentũ ſibi acquirere poſſe, pro quo medicam ſcientiam comparauerit, qua audire poterit, quum antea nõ poſſet, ipſo verò auditu vti ad virtutẽ, aut alia quædã huiuſmodi? Maximè mihi ita videtur. Nónne malũ nõ fuerit vtile ad virtutem? Non equidẽ. Nõ ergo neceſſariũ eſt, ea per quæ acquirimus quæ ad ſingula vtilia ſunt, etiã ipſa ad eadẽ vtilia eſſe. alioqui enim viderẽtur aliquãdo malæ res ad bonũ quiddã vtiles eſſe.

A καὶ οἷς πάλιν ἐκεῖνα, καὶ ἔτι μάλα τὰ αἴτια ὥστε καὶ εἰς ἄπειρόν τι πλῆθος τελευτῶντα, ἀνάγκη ταῦτα πάντα πρὸς τὴν αὐτῶν ἐργασίαν χρήσιμα φαίνεσθαι; Καὶ σοὶ μὲν (ἔφη) ταῦτα οὕτω κωλύειν ἔχειν. Τί δ' εἰ ὑπάρχοι ἡμῖν ἀνθρώπῳ σιτία καὶ ποτὰ καὶ ἱμάτια, καὶ τἆλλα οἷς αὐτὸς ἅπας τὸ σῶμα μέλλῃ χρῆσθαι, ἆρ' ἂν τι προσδέοιτο χρυσίου, ἢ ἀργυρίου, ἢ ἄλλου του οἷς ταῦτα πορισθῇ; ἄγε δὴ ὑπάρχοι; Οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν φαίνοιτο ἂν ἡμῖν ἔστιν ὅτε ἀνθρώπῳ δένδρου τούτων δεόμενος πρὸς τὴν τοῦ σώματος χρείαν; Οὐ γάρ. Οὐκοῦν εἰ ταῦτα ἀχρεῖα φαίνοιτο πρὸς ταύτην τὴν ἐργασίαν, οὐκ ἂν ποτε πάλιν δέοι χρήσιμα φαίνηται; ὑπέκειτο γὰρ μὴ οἷόντε εἶναι πρὸς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν τοτὲ μὲν χρήσιμα, τοτὲ δὲ ἀχρεῖα εἶναι. Ἀλλ' ὅτῳ γ' ἂν (ἔφη) ὁ αὐτὸς λόγος σοὶ καὶ ἐμοὶ φαίνοιτο. εἰ γάρ ποτε ταῦτα χρήσιμα γίγνοιτο πρὸς ὅτο, οὐκ ἂν ποτε συμβαίνοι πάλιν ἀχρεῖα εἶναι· νῦν δὲ πρὸς ἅπασ' ἐργασίας πρᾳγμάτων μοχθηρῶν, ταῦτ', ἔφην, χρηστῶν. Ἐγὼ γ' ἂν φαίην. Ἆρ' οὖν οἷόντε μαθήματί τι πρᾶγμα πρὸς ἀγαθοῦ τινὸς ἐργασίαν χρήσιμον εἶναι; Οὐκ ἔμοιγε φαίνεται. Ἀγαθὰ δὲ πράγματα ἆρ' ἂν ταῦτα φαίημεν εἶναι ἃ δι' ἀρετὴν ἂν ἄνθρωπος πράττοι; Φημί. Ἆρ' οὖν οἷόντε ἂν ἄνθρωπον μαθεῖν τι τούτων ὅσα λόγῳ διδάσκεται, εἰ πρωτάπασιν ἀπεστερημένος εἴη τοῦ ἀκούειν, ἢ ἑτέρου τινός; Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν τῶν χρησίμων φαίνοιτο ἂν ἡμῖν πρὸς ἀρετὴν τὸ ἀκούειν, εἴπερ διδακτός γε ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀκούειν, καὶ αὖτῳ καὶ ἀναγκαίως πρὸς ταῦτα μαθήσεις; Φαίνεται. Οὐκοῦν εἴπερ ἡ ἰατικὴ οἵαπερ ἐστὶ νοσοῦντα παύειν, φαίνοιτο ἂν ἡμῖν ἔνιοτε καὶ ἡ ἰατικὴ τῶν χρησίμων ὄντα πρὸς τὴν ἀρετήν, εἴπερ διὰ τῆς ἰατικῆς ὁ ἀκούειν περιαθείη; Καὶ σοὶ γε κωλύει. Ἆρ' οὖν πάλιν καὶ εἰ τὴν ἰατικὴν αὖτε χρημάτων ποιησαίμεθα, φαίνοιτο ἂν ἡμῖν καὶ τὰ χρήματα χρήσιμα ὄντα πρὸς ἀρετήν; Καὶ γὰρ ἔστιν (ἔφη) ὅτου γε. Οὐκοῦν πάλιν ὁμοίως καὶ δι' ὅ τὰ χρήματα ποιησαίμεθα; Παντάπασι μὲν οὖν πρῶτα. Ἆρ' οὖν ἂν σοι δοκεῖ αὐθέφτος ἀπὸ μοχθηρῶν τε καὶ αἰσχρῶν πραγμάτων ἀργύριον αὑτῷ ποιήσασθαι, αὖθ' ὅπου τὴν ἰατικὴν ὀπτήσεται κτήσαιτο, ἢ δυνατὸς ἀκούειν, ἐκ τῶν μὴ οἵουτε; τῷ δ' αὖτῷ ἐκείνῳ καὶ χρῆσθαι πρὸς ἀρετὴν, ἢ ἕτερ' ἄττα τῶν τοιούτων; Πάνυ μὲν οὖν ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν οὐκ ἂν τόγε μαθητὸν χρήσιμον εἴη πρὸς ἀρετήν. Οὐ γάρ. Οὐκ ἄρα ἀναγκαῖόν ἐστι, δι' ὧν ἂν ἐκτησάμεθα τὰ πρὸς ἕκαστα χρήσιμα, καὶ ταῦτα πρὸς τὰ αὐτὰ χρήσιμα εἶναι. Φαίνοιτο γὰρ ἂν ἐνίοτε μαθητὰ πρᾴγματα πρὸς ἀγαθόν τι χρήσιμον εἶναι.

ἔτι γ' μᾶλλον καὶ ὅτι τούτου αὖ φανερὰ γίγνοιτο. εἰ γὰρ ταῦτα χρήσιμα ὄντα ἑκάστοις ἦν, ὧν αἴθις οὐκ ἂν γίγνοιτο εἰ μὴ ταῦτα προϋπάρχοι, φέρε, πῶς ἂν τὰ τοιαῦτα φήσαις; ἆρ' οἷόντε ἀμαθίαν τοῖς ὀπτικῇ χρήσιμον εἶναι, ἢ νόσον τοῖς ὑγιείαν, ἢ κακίαν τοῖς ἀρετήν; Οὐκ ἂν ἔγωγε φαίην. Καὶ μὴν τόδε γ' ἂν ὁμολογήσαιμι ἀδύνατον εἶναι, ὀπτικῇ ἐγχειρεῖν ὅτῳ μὴ ἀμαθία πρότερον ὑπάρξαι· καὶ ὑγίειαν, ὅτῳ μὴ νόσος· ὃ δὲ ἀρετήν, ὅτῳ μὴ κακία. Ἔφη γὰρ οὕτως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ. Οὐκ ἂν ἄρα φαίνοιτο ἀναγκαῖον εἶναι, ὅσων αἴθις μὴ οἷόν τε ἐστὶν γίνεσθαι, ταῦτα καὶ χρήσιμα εἶναι πρὸς ὅτου. Φαίνοιτο γὰρ ἂν ἡμῖν ἡ ἀμαθία χρήσιμος ὄσα πρὸς ὀπτικήν, καὶ ἡ νόσος πρὸς ὑγίειαν, καὶ ἡ κακία πρὸς ἀρετήν. Σφόδρα δυσπίστως εἶχε καὶ πρὸς τούτοις τοῖς λόγοις, εἰ μὴ πρώτα ταῦτα χρήσιμα ἔσται. Καταμαθὼν δ' αὐτὸν ἐγὼ ὅτι ἴσον εἴη πεῖσαι, ὅπερ αὖ, ὃ λεχθὲν μικρὸν ἔμπροσθεν ἐψήσαμεν, Ἀλλὰ τούτοις μὲν τοῖς λόγοις (ἔφην δ' ἐγώ) ἐάσωμεν χαίρειν, ἐπειδήπερ ὑμᾶς ἐσμὲν ὁμολογῆσαι ὁπότερον ταῦτα χρήσιμά τ' ὄντα καὶ χρήματα, ἢ οὔ. ἐκείνου δὲ πέρι πῶς ἂν φαίημεν; πότερον αὖ βουλοίμεθα ἂν εἶναι ἄνθρωπον, εἰ ὡς πλείστων δέοιτο πρὸς τὸ σῶμά τε καὶ τὴν διαίτην ὀπτικῶν, ἢ εἰ ὡς ἐλαχίστων τε καὶ φαυλοτάτων; μάλιστα δ' ἂν ἴσως καὶ τόδε θεωρηθείη· εἴτις αὐτὸν πρὸς αὑτὸν Ⓦ αὖ-θις τοῦτο σκοποῖτο ὁπότερα τὴν ἕξεων βελτίων, πότερον ὅταν τύχῃ νοσῶν, ἢ ὅταν ὑγιαίνων. Ἀλλὰ δῆτά γ' (ἔφη) πολλῆς μανίας τῆς σκέψεως δεῖται. Ἴσως γὰρ (ἔφην ἐγώ) πρώτῃ αὖθις σκοπεῖν ὅπου ἐστὶν καὶ ἡ τοῦ ὑγιαίνοντος ἕξις κρείττων ἐστὶ τῆς τοῦ κάμνοντος. Τί δέ; πότερος τυγχάνομεν πλειόνων τε καὶ μᾶλλον πρὸς ἀποδαπῶν δεόμενοι; ὅταν κάμνωμεν, ἢ ὅταν ὑγιαίνωμεν; " Ὅταν κάμνωμεν. Ὅταν ἄρα αὖ τοῖς αὐτῶν τυγχάνωμεν φαυλότατα ἐχεκείμενοι, τότε σφόδρα τε καὶ πλείστων, τὰ πρὸς ἡδονὰς τὰς ἀφ' τοῦ σώματος, ἐν ὀπτιθυμίαις τε καὶ δεήσεσιν ἐσμέν. Οὕτως. Οὐκοῦν καὶ τὸν αὐτὸν λόγον ὡσπερ αὐτὸς αὑτῷ τότε φαίνῃ) βέλτιστα ἔχων ὅταν ἐλαχίστων τῶν τοιούτων δέηται, οὕτω πάλιν καὶ δυοῖν ὄντοιν, εἰ ὁ μὲν τυγχάνει σφόδρα τε καὶ πολλῶν ὢν ὀπτιθυμίᾳ τε καὶ δεήσει ὤν, ὁ δὲ, ὀλίγων τε καὶ ἡσύχως· οἷον τὰ τοιάδε, ὅσοι τῶν ἀφροδίτων τυγχάνουσι κυβεύται ὄντες, Ⓐ ὁ δὲ, οἰνόφλυγες, ἕτεροι δὲ, γαστρίμαργοι. ἅπαντα γὰρ ταῦτα ὁτέρου τυγχάνει ὄντα ἢ ὀπτιθυμίαι. Σφόδρα γε. Αἱ δ' ὀπτιθυμίαι πᾶσαι, ὁτέρου ἢ ἐνδείαι τινῶν. Ⓐ οὕτω πλείστα τούτων πεπονθότες ἀνόητοι, ἐν μοχθηροτέρᾳ ἕξει εἰσὶ τῶν μηδὲν ἢ ὡς ἐλάχιστα τοιαῦτα πεπονθότων.

A Adhuc verò magis etiam in hoc iſta manifeſta fieri poſſunt. Si enim hæc ad ſingula ſunt vtilia, ſine quibus fieri non poſſunt, ſi non hæc priùs extent, age, quomodo talia dixeris? nũ fieri poteſt vt imperitia ad ſcientiã vtilis ſit, aut morbus ad ſanitatẽ, aut vitium ad virtutẽ? Non ego hoc dixerim. Sed & hoc cõfitemur fieri non poſſe, vt ſciẽtia contingat alicui, cui non priùs fuerit imperitia: & ſanitas cui non morbus: & virtus cui non vitium? Ita mihi videtur, inquit. Non ergo videtur neceſſarium eſſe vt ea ſine quibus fieri quid non poteſt, hæc etiã vtilia ad illud ſint. alioqui enim videretur nobis imperitia vtilis eſſe ad ſcientiam, & morbus ad ſanitatẽ, & vitium ad virtutem. Vix ac ne vix quidem fidem habebat etiam his ſermonibus, quòd non omnia hæc vtilia eſſent. Quũ autẽ conſideraſſẽ ego, perſuadere ipſi, ſimile eſſe velut quod dicitur lapidẽ coquere: at hos ſermones, inquam, valere ſinemus, quãdoquidẽ conſentire non poſſumus, vtrũ eadẽ vtilia ſunt, & opes, aut non: de illo verò quomodo dixerimus? vtrum feliciorẽ & meliorẽ putauerimus eſſe hominẽ, ſi quamplurimis neceſſariis opus habuerit ad corpus & ad victum: aut ſi quampauciſſimis & viliſſimis? Fortaſſis autẽ & hoc maximè ſic cõſiderari poterit, ſiquis ipſum ad ſeipſum conferens hominẽ, conſideret vter habitus melior ſit, num quãdo ægrotat, aut quando ſanus eſt. At hoc (inquit) non multa cõſideratione indiget. Fortaſſis enim, (inquam ego) cuiuis homini facile cognitu eſt, ſani hominis habitũ meliorẽ eſſe quàm ægroti. Quid verò? num pluribus & magis variis opus habemus, quum ægrotamus, aut quũ ſani ſumus? Quum ægrotamus. Quũ ergo peſſimè affecti ſumus, tunc vehementer & plurima ad corporis voluptates ſpectãtia cupimus ac expetimus. Ita eſt. Nónne ſecundũ eandẽ rationẽ, quemadmodum quis tunc optimè habere videtur quũ pauciſſimis eiuſmodi indiguerit: ſic rurſus etiã, quũ duo ſunt, ſi alter vehemẽter & plurima cupit ac expetit, alter pauca & quietè: qualia ſũt huiuſmodi, φ aliqui homines cubis lude re expetũt, alii vinoſi, alii guloſi ſũt. Omnia enim hęc nihil aliud ſunt quàm cupiditates. Admodũ ita. Cupiditates autẽ omnes nihil aliud ſunt quàm aliquarum rerum indigẽtiæ. Nihil. Qui igitur plurimis his affecti ſũt homines, in peiore habitu ſunt quàm qui nullis aut quampauciſſimis eiuſmodi.

In præced. edit. deeſt hæc reſpõſio, Ὅταν κάμνωμεν.

Maximè,&ego ſanè etiam vehementer malos tales eſſe puto: & quãto magis tales ſunt, tanto etiam deteriores. Nónne videtur nobis, fieri non poſſe vt hæc vtilia ſint ad hoc, ſi nõ etiã his indigemus ad hoc? Ita cenſeo. Neceſſariũ igitur eſt, ſi hæc nobis vtilia eſſe debẽt ad corporis indigẽtias curãdas, ſimul etiam indigere nos his ad hoc. Mihi quidẽ videtur. Nónne cui ſunt plurima vtilia ad hoc, hic etiam plurimis ad hoc indigere videtur, ſi quidem neceſſe eſt vt omnibus vtilibus inſuper opus habeat? Mihi ita apparere videtur. Neceſſarium igitur apparet, iuxta hanc rationem, vt quibus multæ opes ſunt, hi etiam multis indigeant ad corporis curam neceſſariis. quæ enim ad hoc vtilia ſunt, opes eſſe videbantur. Quare neceſſariò nobis videntur ditiſſimi peſſimè affecti eſſe, ſi quidem etiam plurimis talibus indigent.

Παύυ μὲν οὖν ἔγωγε καὶ σφόδρα μοχθηροὺς τοὺς τοιούτους ὑπολαμβάνω εἶναι· καὶ ὅσῳ αὖ μᾶλλον τοιούτους, τοσούτῳ καὶ μοχθηροτέρους. Οὐκοῦν δοκεῖ ἡμῖν, οὐχ οἵόντε χρήσιμα ὄντα τοῦτο πρὸς τοῦτο, εἰ μὴ τυγχάνοιμεν καὶ δεόμενοι τούτων πρὸς τοῦτο; Φημί. Ἀναγκαῖον ἄρα, εἴπερ μέλλει ἡμῖν χρήσιμα εἶναι τοῦτα πρὸς τὰς τοῦ σώματος θεραπείας τῶν ἐνδειῶν, ἅμα καὶ δεῖσθαι ἡμᾶς τούτων πρὸς τοῦτο. Ἔμοιγε δοκεῖ. Οὐκοῦν, ὅτῳ τυγχάνει πλεῖστα χρήσιμα ὄντα πρὸς τοῦτο, τούτῳ ἂν φαίνοιτο καὶ πλείστων δεόμενος πρὸς τοῦτο· εἴπερ ἀνάγκη τῶν χρησίμων πρὸς τοῦτο δεῖσθαι. Ἔμοιγε δοκεῖ οὕτω φαίνεσθαι. Ἀναγκαῖον ἄρα φαίνεται, κατά γε τοῦτον τὸν λόγον, οἷς τυγχάνει πολλὰ χρήματα ὄντα, τούτοις καὶ πολλῶν δεῖσθαι τῶν πρὸς τὴν τοῦ σώματος θεραπείαν ἐνδεεστάτων. τὰ δὲ πρὸς τοῦτο χρήσιμα ὄντα, χρήματα ἐφαίνετο. ὥστε ἐξ ἀνάγκης ἂν ἡμῖν φαίνοιντο οἱ πλουσιώτατοι, μοχθηρότατα ἀμφοτέρωθεν ἔχειν εἴπερ γε καὶ πλείστων τοιούτων ἐνδεεῖς ὄντες.

CLITOPHO, Vel Exhortatorius.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ, ἢ Προτρεπτικός.

Dialogus hic eſt imperfectus: immeritò autem inter nothos collocari exiſtimatur, quum etiam à Diogene Laertio pro Platonico agnoſcatur.

Dialogi perſonæ,

SOCRATES, CLITOPHO.

Τὰ τοῦ Διαλόγου πρόσωπα,

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ.

NVPER mihi retulit quidam, Clitophonẽ Ariſtonymi filium loquentem cum Lyſia, Socratis quidẽ conſuetudinem vituperare, Thraſymachi verò, laudare magnopere ſolitum. CLIT. Quiſquis ille ô Socrates fuerit, haud rectè narrauit quæ de te cum Lyſia ſum loquutus. Nam in quibuſdam laudaui te, in quibuſdam minimé. Poſtquam verò ſuccenſes mihi, quãquam diſſimulas quaſi nihil id cures, libentiſſimè ego ipſe tibi illa referam: præſertim quum ſoli ſimus: ne adeo te deſpici putes. Fortè enim nunc non rectè audiſti: quocirca infenſior mihi redditus es quàm deceat. At ſi ipſe mihi veniam dederis, animaduerteríſque, libẽtiſſimè rẽ tibi narrabo. SOC. At turpe nimium eſſet, ſi te prodeſſe

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝΤΑ τὸν Ἀριστωνύμου τις ἡμῶν διηγεῖτο ἔναγχος ὅτι Λυσίᾳ διαλεγόμενος, τὰ μὲν πολλὰ μὲν Σωκράτους διατριβὰς ψέγοι, τὴν Θρασυμάχου δὲ σοφίαν ὑπερεπαινοῖ. ΚΛ. Ὅστις, ὦ Σώκρατες, οὐκ ὀρθῶς ἀπεμνημόνευέ σοι τοὺς ἐμοὶ πρὸς σοῦ γεγομένους λόγους πρὸς Λυσίαν. τὰ μὲν γὰρ ἔγωγε οὐκ ἐπῄνουν σε, τὰ δέ, καὶ ἐπῄνουν. ἐπεὶ δὲ δῆλος εἶ μεμφόμενος μέν μοι, πρὸς πονηρὸν δὲ μηδὲν φερόντιζειν, ἥδιστ' ἂν σοι διεξέλθοιμι αὐτὸς αὑτοῦ· ἐπειδὴ καὶ μόνω τυγχάνομεν ὄντε· ἵνα ἧττον μὲ ἠχθῇ πρὸς σέ φαύλως ἔχειν. νεῶν γὰρ ἴσως οὐκ ὀρθῶς ἀκήκοας· ὥστε φαίνῃ πρός ἐμὲ ἔχειν βαρυτέρως ἢ δέοντος. εἰ δέ μοι δίδως παῤῥησίαν, ἥδιστ' ἂν δεξαίμην· καὶ ἐθέλω λέγειν. ΣΩ. Ἀλλ' αἰσχρόν μὴν, σοῦ γε ὠφελοῦντος με

τοσθυμουμένῳ, μὴ ὑπομένειν. δῆλον γὰρ ὡς γνοὺς ὅπῃ χείρων εἰμὶ κ βελτίων, τὰ μὲν ἀσκήσω κ διώξομαι, τὰ δ' φεύξομαι κτ' κράτος. ΚΛ. Ἀκήκοις αὖ. ἐγὼ γάρ, ὦ Σώκρατες, σοὶ συγγινόμενος, πολλάκις ἐξεπλαγόμην ἀκούων· κ μοι ἐδόκεις παρὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους κάλλιστα λέγειν, ὁπότε ἐπιμῶντο τοῖς ἀνθρώποις, ὥσπερ ἐπὶ μηχανῆς τραγικῆς θεός, Ὑμεῖς (λέγων) ποῖ φέρεσθε ὦ ἄνθρωποι; κ ἀγνοεῖτε, ὃ δεῖ τῶν δεόντων πράττοντες· οἵτινες χρημάτων μὲν περὶ τὸ πᾶσιν ὅσον οὐδέπω ἔχετε, ὅπως ὑμῖν ἔσται τοῖς δ' υἱέων οἷς ταῦτα παραδώσετε, ὅπως ὅτι σοφοὶ) χρῆσθαι δικαίως τούτοις, ἀμελεῖτε· κ ὅτε διδασκάλους αὐλοῖς βυρίσκεσθε τὸ δικαιοσύνης, εἴπερ μαθητόν· εἴτε μελετητόν τε κ ἀσκητόν, οἵτινες ἐξασκήσουσι κ ἐκμελετήσουσιν ἱκανῶς. οὐδέ γ' ἐπὶ θατέρου ὑμᾶς αὐλοῖς ὅτως ἐθεραπεύσατε· ἀλλ' ὁρῶντες, γράμματα κ μουσικὴν κ γυμναστικὴν ὑμᾶς τε αὐτοῖς κ τοὺς παῖδας ὑμῶν ἱκανῶς μεμαθηκότας (ἃ δὴ παιδείαν ἀρετῆς εἶ) τελέαν ἤγαθε) κἄπειτα οὐδὲν ἧττον κακοὺς γιγνομένους περὶ τὰ χρήματα, πῶς οὐ καταφρονεῖτε τῆς νῦν παιδεύσεως, οὐδὲ ζητεῖτε οἵτινες ὑμᾶς παύσουσι ταύτης τῆς ἀμουσίας; καίτοι ἀφ' γε ταύτην τὴν πλημμέλειαν κ ῥᾳθυμίαν, ἀλλ' οὐ ἀφ' τὴν ἐν ταῖς ποσὶ θατέρας τὴν λύραν ἀμετρίαν, κ ἀδελφὸς ἀδελφῷ, ὦ πόλεις πόλεσιν ἀμέτρως κ ἀναρμόστως θατέρου φερόμενοι, στασιάζουσι, κ πολεμοῦσι κἄπειτα θρῶσι ὦ πάσχουσιν. ὑμεῖς δ' φατέ, ὃ δι' ἀπαιδευσίαν οὐδὲ δι' ἄγνοιαν, ἀλλ' ἑκόντας, τοὺς ἀδίκους, ἀδίκους εἶ)· πάλιν δ' αὖ τολμᾶτε λέγειν ὡς αἰσχρὸν κ δεινὸν ἡ ἀδικία. πῶς δ' ἂν δή τις τοῦτον τὸν κακὸν ἐκὼν αἱροῖτ' ἄν; ἧττον ὃς ἂν ᾖ, φατέ, τῶν ἡδονῶν. ἀκούω δ' ὦ τοῦτο ἀκούσιον, εἴπερ γε νικᾶν ἑκούσιον. ὥστε ἐκ πάντος τρόπου γε ἀδικεῖν, ἀκούσιον ὁ λόγος αἱρεῖ κ δεῖν ἐπιμέλειαν τῆς νῦν πλείω ποιεῖσθαι πάντ' αὐτὰ ἰδίᾳ θ' ἅμα κ δημοσίᾳ ξυμπάσας τὰς πόλεις. ταῦτ' οὖν, ὦ Σώκρατες, ἐγώ, ὅταν ἀκούω σου θαμὰ λέγοντος, ὦ μάλα ἄγαμαι, ὦ θαυμαστῶς ὡς ἐπαινῶ. κ ὁπότ' αὖ φῆς τὸ ἐφεξῆς τούτῳ, ἰοὺ ἀσκεῖν τὰ σώματα, τὴν δ' ψυχὴν ἠμελημένην, ἔστε ἐν τι ποιεῖν τοιοῦτον, ὃ μὲν ἄρχοντος ἀμελεῖν, τοῦ δὲ τ' ἀρχομένου ἐπιστατεῖν· κ ὅταν λέγῃς ὡς ὅτῳ τις μὴ ὀπίσατο χρῆσθαι, χρεῖττον ἐᾶν τοῦ τούτου χρῆσιν. εἰ δή τις μὴ ὀπίσατο ὀφθαλμοῖς χρῆσθαι μηδὲ ὠσίν, μηδὲ ξύμπαντι τῷ σώματι, τούτῳ μήτε ἀκούειν, μήθ' ὁρᾶν, μήτ' ἄλλῳ χρεία μηδεμίᾳ χρῆσθαι τῷ σώματι χρεῖττον ἢ ὁτιοῦν χρῆσθαι. κ δὴ κ τοῦτο τέχνῃ ὡσαύτως.

A mihi volentem non tolerem. Conſtat enim, vbi intellexero quà malus, quà bonus ſim, deteriora declinaturũ eſſe pro viribus, meliora proſequuturũ. CLIT. Audi igitur. Equidem tecum verſatus, ſæpenumero Socrates vehementer obſtupui, dum te loquentem audirem, mihíque viſus es præclariſſimè omniũ dicere, quoties obiurgãs homines, veluti è machina tragica Deus, ſubitò exclamares, Quò nam ruitis homines? neſcitis quò feramini, neque opportunum quicquam agitis: qui omni ſtudio pecuniis cumulandis incumbitis, filios autem quibus eas relicturi eſtis, negligitis: neque, vt illis iuſtè vti ſciant, eos iuſtitię præceptoribus cõmẽdatis, qui doceãt iuſtitiã, ſi doceri poteſt, &, ſi exercitatione ac conſuetudine cõparãda eſt, diligẽter exerceãt. Neque vos etiam ipſos curaſtis vnquam: ſed quũ videatis, literas, muſicã & gymnaſticã vos filióſque veſtros ad ſufficiẽtiã cõſequutos, quã virtutis diſciplinã perfectam exiſtimatis, deinde nihilominus circa pecunias prauos eſſe, cur non præſentẽ educationẽ cõtẽnitis? cur nõ quæritis aliquos qui vos ab hac in muſica diſſonantia liberent? Etenim propter hoc delictũ ſocordiámque, magis quàm propter pedis ad lyrã diſſonã motionẽ, & frater aduerſus fratrem, & ciuitas aduerſus alias ciuitates immoderata & diſcordi ſeditione ſuborta feruntur, & cõmiſſo prælio extrema patiũtur & inferunt. Vos autẽ dicitis non propter ruditatẽ inſcitiámque, ſed ſpõte iniuſtos eſſe eos qui ſunt iniuſti: rurſúſque aſſerere non dubitatis iniuſtitiã turpẽ eſſe rẽ, Deóque aduerſam. Quã igitur ob cauſam hoc tantũ malũ quis eligit? Reſpondetis, hominẽ ſuperatũ voluptatibus id ſubire. Nónne ſuperari, præter voluntatẽ eſt, quãdoquidẽ ex volũtate eſt ſuperare? Quapropter iniuſtè agere, prẽter volũtatẽ eſſe, vbique ratio dictat. Diligentiorẽ itaque curã quàm ſolet adhibere, & viros omnes priuatim & publicè ciuitates decet. Quoties iſta, Socrates, audio te dicẽtẽ, mirũ in modũ delector ac laudo, idémque facio quum ea quæ ſequũtur auſculto. Addis enim, eos quicunque corpus quidẽ exercent, animũ verò negligunt, quod natura ſubiectum eſt, colere, ſpernere verò quod imperat. Item vnicuique vſum eius rei qua vti ſcit, conferre. Illi verò qui oculis, auribus, toto corpore neſcit vti, præſtare neque videre neque audire, neque aliter vti corpore, quàm vti. Similiter & in artibus.

Quicunq; enim lyra propria vti nescit, patet, vt ipse ais, & neque alterius lyra scit vti: & qui aliena nescit vti, nescit & sua: eadémque est de cæteris instrumentis & possessionibus ratio. Atque eò tandem præclarè tibi sermo procedit, vt inferas, qui nescit anima vti, præstare huic vt otium agat anima, neque viuat, quàm vt viuat, & sui iuris in agendo ipse sit. Quem siqua necessitas cogit viuere, melius huic esse vt seruus vitam ducat quàm liber. Est autem hoc, tãquam nauis ita cogitationis gubernacula committere alteri cuiquam, qui gubernatoriam humanæ vitæ adeptus sit disciplinam: quam sæpe tu Socrates ciuilem vocas peritiam, eandémque iudiciariam & iustitiam. His ergo sermonibus aliísque eiusmodi multis atque præclaris virtutem asserentibus posse doceri, suíque ipsius in primis suscipere curam iubentibus, nunquam fermè aduersatus sum, neque, vt arbitror, in posterum aduersabor. Perutiles enim ipsos existimo, plurimúmque ad exhortationem valere, & ad homines quasi dormientes excitandos conducere. Adhibui itaque métem vt qui essem reliqua auditurus: percontatus sum non te primum ô Socrates, sed æquales tuos, vel contubernales, vel socios, vel quomodocunque aliter affectos tibi oportet dicere: horum, inquam, eos ante alios qui primi apud te habétur interrogaui quis post hæc sermo potissimum sequeretur: ac more tuo quodammodo ita præfatus quęstionem exposui, O viri optimi, quo pacto, inquã, Socraticas ad virtutem hortationes accipere deinde debemus? an quasi solum hoc extet, prodire verò ad opus rémque perficere, minimé? Atqui nostrum & hoc per omnem vitam erit officium, eos quí nondũ satis incitati sunt, prouocare, atq; ita semper inuicem exhortari? An potius & Socratem & nos ipsos, quum non negemus hoc ipsum agendum esse, sic inquirere decet, Quid posthac? vnde iustitiæ studium incipiemus? Siquis nos ad curãdum corpus hortans, tanquam pueros, qui nequaquam aduertunt curam eius gymnasticam atque medicinam esse, obiurget quòd de tritico & hordeo & vitibus semper cogitemus, déque omnibus quæ corporis gratia quærimus, artem verò & industriam qua bonus corporis habitus fiat, nullam inquiramus, quũ tamen sit aliqua: fortè illum rogaremus quas artes circa cultum corpo-

A ὅστις γὰρ αὖ δι' μὴ ὀπίσατο τῇ ἑαυτοῦ λύρᾳ χρῆσθαι, δῆλον ὡς οὐδὲ τῇ τοῦ γείτονος· οὐδὲ ὅστις μὴ τῇ τῶν ἄλλων, οὐδὲ τῇ ἑαυτοῦ, οὐδὲ ἄλλῳ τῶν ὀργάνων οὐδὲ κτημάτων οὐδενί. καὶ τελευταῖόν δὴ καλῶς ὁ λόγος ἔσται σοι, ὡς ὅστις ψυχῇ μὴ ὀπίσατο χρῆσθαι, τούτῳ ὃ ἄγειν ἡσυχίαν τῇ ψυχῇ καὶ μὴ ζῆν, χρεῖττον ἢ ζῆν, πράττοντι καθ' αὑτόν. εἰ δέ τις ἀναγκὴ ζῆν εἴη, δούλῳ ἄμεινον ἢ ἐλευθέρῳ διάγειν τὸν τοιοῦτον τὸν βίον. ἔστιν ἄρα καθάπερ πλοίου
B τοῦτο διδόναι τὰ πηδάλια τῆς διανοίας ἄλλῳ, τῷ μαθόντι τοῦ τῶν αὐθεφτῶν κυβερνητικήν· ἐὰν δὴ σὺ πολιτικήν, ὦ Σώκρατες, ὀνομάζῃς πολλάκις· τοῦτο αὐτὸ δὴ τοῦτο δικαστικήν τε καὶ δικαιοσύνην ὡς ἔστι λέγων. τούτοις δὴ τοῖς λόγοις καὶ ἑτέροις τοιούτοις παμπόλλοις, καὶ παγκάλως λεγομένοις, ὡς διδακτὸν ἀρετή, καὶ πόνων ἑαυτοῦ δεῖ μάλιστα ἐπιμελεῖσθαι, ἐγὼ οὔτ' αὐτεῖπον πώποτε, οἶμαι, μήποτε ὕστερον αὐτεῖπω· πρὸ
C τρεπτικωτάτοις τε ὑγρόμην καὶ ὠφελιμωτάτοις, καὶ ἀτεχνῶς ὥσπερ καθεύδοντας ἐπεγείρων ἡμᾶς. προσῆν δὲ τὸν νοῦν ὃ μετὰ ταῦτα ὡς ἀκουσόμενος· ἐπομερωτῶν ὅτι σὲ τοιοῦτον, ὦ Σώκρατες, ἀλλὰ τῶν ἡλικιωτῶν τε καὶ συνεπιθυμητῶν, ἢ ἑταίρων σῶν, ἢ ὅπως δεῖ προσέ σε περὶ αὐτῶν τὸ τοιοῦτον ὀνομάζειν. τούτων γὰρ τοὺς τί μάλιστα εἰ) δοξαζομένους ὑπὸ σοῦ, προσήκοντας ἐπανηρωτῶν, πυνθανόμενος τίς ὁ μετὰ ταῦτ' εἴη λόγος· καὶ κα-
D τά σε ἔφην ἴσως ὑποτείνων αὐτοῖς, Ὦ βέλτιστοι (ἔφω) ὑμεῖς, πῶς ποτε νῦν ἀποδεχόμεθα τὸν Σωκράτους προτροπὴν ἡμῶν ἐπ' ἀρετήν; ὡς ὄντος μόνου τούτου, ἐπεξελθεῖν δὲ οὐκ ἐν τῷ προφάσει καὶ λαβεῖν αὐτὸ τελέως; ἀλλ' ἡμῖν μὲν δὴ πάντα δὴ τὸν βίον ἔργον τοῦτ' ἔσται, τοὺς μήπω προτεθαμμένους προτρέπειν, καὶ ἐκείνους αὖ, ἑτέρους; ἢ δεῖ Σωκράτην τὸν ἀλλήλους ἡμᾶς τοῦτ' ἐπανερωτᾶν, ὁμολογήσαντας τοῦτ' αὐτὸ αὐθεφτῷ
E προσακτέον εἶ), τί τοὐντεῦθεν; πῶς ἄρχεσθαι δεῖν φαμὲν δικαιοσύνης πέρι μαθήσεως; ὥσπερ αἰ εἴπις ἡμᾶς προτρέπεσθε τὸ σώματος ἐπιμέλεσθαι ποιεῖσθαι, μηδὲν προσορῶντας ὁρῶν, καθάπερ παῖδας, ὡς ἔστι τις γυμναστικὴ καὶ ἰατρική· καὶ πειτα ὠνείδιζε, λέγων ὡς αἰσχρὸν πυρῶν μυῶν καὶ κριθῶν καὶ ἀμπέλων ἐπιμέλεσθαι πάσῃ ποιεῖσθαι, καὶ ὅσα τοῦ σώματος ἕνεκα διαπονούμεθά τε καὶ κτώμεθα, τούτου δ' αὖ τοῦ μηδεμίαν τέχνην μηδὲ μηχανὴν, ὅπως ὡς βέλτιστον ἔσται τὸ σῶμα, ἐξευρίσκειν, καὶ ταῦτα, οὗ σῶμα. εἰ δ' ἐπαινοῖμεν ἂν ταῦτ' ἡμᾶς προτρέποντα, λέγεις δὲ εἶ) τινας ταύ-

Cum his genitiuis non puto deesse sed reliquum esse subaudiendũ τινά, uel potius τινάς.

Vide annon pro οὐ scribendum sit οὖν, pro ὅστις: uel εἰ, id est ἔνεστι.

τας τὰς τέχνας; εἶπεν αὖ ἴσως ὅτι γυμναστικὴ καὶ ἰατρική. καὶ νῦν δή τινα φαμὲν εἶναι τὼ ὅτι τῇ τῆς ψυχῆς ἀρετῇ τέχνην, λεγέσθω. Ὁ δὴ δοκῶν αὐτῶν ἐρρωμενέστατος εἶναι, πρὸς ταῦτα ἀποκρινέσθω, εἴ τί μοι ταύτην τὼ τέχνιν εἶναι φήσει. ἵνα δὴ ἀκριβὴς σὺ λέγηται (ἔφη) Σωκράτους, οὐκ ἄλλην ἢ δικαιοσύνην. Εἰπὸν τοίνυν δὲ μοί, μή μοι τὸ ὄνομα μόνον εἴπῃς, ἀλλὰ ὧδε· ἰατρική που τίς λέγεται τέχνη· ταύτης δ' ἔστι διττὰ τὰ ἀποτελέσματα· τὸ μὲν, ἰατροὶ ἀεὶ πρὸς τοῖς νοσοῦσιν ἕτεροί εἰσιν ἐργαζόμενοι· ὃ δὲ, ὑγίειαν. ἔστι δὲ τούτων θάτερον, οὐκέτι τέχνη, τῆς τέχνης δὲ τῆς διδασκούσης τε καὶ διδασκομένης ἔργον, ὃ δὴ λέγομεν ὑγίειαν. καὶ τεκτονικῆς δὲ πέρι ταὐτά, οἰκία τε καὶ τεκτονικὴ, τὸ μὲν, ἔργον, τὸ δὲ, δίδαγμα. τῆς δὴ δικαιοσύνης ὡσαύτως τὸ μὲ δικαίους ἔξω ποιεῖν, καθάπερ ἐκείνους τεχνίτας ἑκάστους· ὃ δ' ἕτερον, ὃ δύναται ποιεῖν ἡμῖν ἔργον ὁ δίκαιος, τί τοῦτο φαμὲν, εἰπέ. σοῦ μὲν, ὡς οἶμαι, ὃ συμφέρον ἀπεκρίνατο· ἄλλος δὲ, τὸ δέον· ἕτερος δὲ, τὸ ὠφέλιμον· ὁ δὲ, τὸ λυσιτελοῦν. ἐπανήειν δὴ ἐγὼ λέγων, ὅτι καὶκεῖνά γε ὀνόματα ταῦτ' ἔστιν ἐν ἑκάστῃ τῶν τεχνῶν, ὀρθῶς προσάπτειν, λυσιτελοῦντα, ὠφέλιμα, καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα. ἀλλὰ πρὸς ὅ, τι ταῦτα πρὸ τα τείνει, ἑρῶ τὸ ἴδιον ἑκάστῃ τέχνῃ. οἷ ἡ τεκτονικὴ, ὃ βούλει, τὸ καλῶς, τὸ δέοντος, ὥστε τὰ ξύλινα φήσει σκηνὴ γίγνεσθαι· ἃ δὴ οὐκ ἔστι τέχνη. λεγέσθω δὴ καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης ὡσαύτως. Τελευτῶν ἀπεκρίνατό τις, ὦ Σώκρατες, μοί, τῶν ἑταίρων, (ὃς δὴ κομψότατα ἔδοξεν εἰπεῖν) ὅτι γε εἴη τὸ τῆς δικαιοσύνης ἴδιον ἔργον, ὃ τῶν ἄλλων σοφίαις, φιλίαν ἐν ταῖς πόλεσι ποιεῖν. σοῦ δ' αὖ ἐρωτῶντος, τὴν φιλίαν ἀγαθόν τ' ἔφη εἶναι, καὶ σοφόν ποτε κακόν. τὰς δὲ τῶν παίδων φιλίας καὶ τὰς τῶν θηρίων, αἷς ἡμεῖς γε τοῦτο τοὔνομα ἐπονομάζομεν, οὐκ ἀποδέχεται φιλίας, ἐπιμελῶς ἐρωτῶντος. συνέβαινε γὰρ αὐτῷ τὰ πλείω τὰς τοιαύτας βλαβερὰς ἢ ἀγαθὰς εἶναι. φεύγων δὴ τὸ τοιοῦτον, τὸ δὲ φιλίας ἔφη τὰς τοιαύτας εἶναι, ψευδῶς ἂν ὀνομάζειν αὐτὰς τοὺς τότε ὀνομάζοντας. τὴν ἂν ὄντως καὶ ἀληθῶς φιλίαν, σαφέστατα ὁμόνοιαν. τὴν ὁμόνοιαν ἐρωτῶντος εἰ ὁμοδοξίαν λέγοι, ἢ ὅτιπερ ἐμὲν τὸ μὲν ὁμοδοξίαν ἠτίμαζεν. ἐναλλάττοντο γὰρ πολλαὶ καὶ βλαβεραὶ γίγνεσθαι ὁμοδοξίαι αὐθεκάστων. τὸ δὲ φιλίαν, ἀγαθὸν ὡμολογήκει πάντως εἶναι καὶ δικαιοσύνης ἔργον. ὥστε ταυτὸν ἔφησεν εἶναι ὁμόνοιαν καὶ ὅτιπερ ἐμοὶ δοκεῖ, ἀλλ' ὃ δόξαν. ὅτε δὴ ἐν τούτῳ ἡμῶν τῷ λόγου, ἀποφοιτῶντες οἱ παρόν-

ris esse dicat. atque ille, vt arbitror, respon-
deret medicinam atque gymnasticam: eo-
dem pacto nunc quam artem circa animę
virtutem versari censeamus, respondeat
quisquis peritissimus horum sibi videtur.
Respondet ergo ad hæc, artem hanc quam
ex Socrate audiuisti, nullam aliam nisi iu-
stitiam esse scias. Tunc ego, Nō solùm, in-
quam, mihi nomen adducas, sed vlterius
sic exponas. Medicina porro ars quædam
dicitur: ab hac duo fiunt. nam & medici ex
medicis efficiuntur, & sanitas reparatur.
Alterum horum haud amplius ars aliqua
est, artis autem docētis perceptáque opus,
quam dicimus sanitatem. Ab architectura
similiter duo fiunt, ædificium videlicet &
architectura: illud quidem, opus: hæc autē,
doctrina. Iustitiæ quinetiam esto iustos a-
lios facere, quemadmodum superiores ar-
tifices. Sed opus alterū quod nobis vir iu-
stus efficere potest, quid esse dicemus? de-
clara. Respondit quidam, conferens: alius,
decens: alius, conducibile: alius, vtile. At
ego respondens obieci, in singulis artibus
eadē hæc nomina esse: quúmq; rectè quid
fit, vtilia, conducibilia, & alia huius gene-
ris illic fieri dicíque. Illud verò artis cuiu-
que proprium, ad quod hæc respiciunt.
quemadmodum in arte fabrili quod bene,
pulchrè, decenter se habere dicitur, illuc
tendit vt ex lignea materia aptè supelle-
ctilia fiant: quæ quidem ars minimè sunt,
sed artis opus. Dicatur similiter & iustitiæ
ipsius opus. Hîc quidam ex tuis familiari-
bus, Socrates, respondit, & bellissimè qui-
dem loqui visus est. Opus iustitię propriū,
inquit, quod nullius alterius facultatis est,
amicitiam in ciuitatibus parere. Ille rursus
interrogatus, amicitiam esse bonū quod-
dam asseruit, malum verò nunquam. Quū
verò interrogaretur de puerorum bruto-
rúmque beneuolētiis, quas amicitias com-
muniter appellamus, amicitias esse eas ne-
gauit, quippe quum sæpius obsint quàm
prosint: dixítque illas falsò amicitias nun-
cupari: veram autem amicitiam esse pro-
culdubio cōsensionem. Quum autē quæ-
reretur vtrum assensionem illam vocaret
opinionis an scientiæ concursum, opinio-
nem quidem contempsit, quia concursus
opinionum multi inter homines ac noxii
sunt: amicitiam verò bonam omnino o-
púsque iustitiæ esse concesserat. Quare idē
dixit esse consensionem & scientiam, non
opinionem. Quū verò huc loquēdo delati
essemus, ambigui auditores aduersus illum

protinus inclamarũt quòd eodem ſermo reuolueretur: quoniam & medicina ſit cõſenſio quædã & artes reliquæ, & circa quid verſantur declarare queant. At verò tua hæc iuſtitia vel conſenſio, quò tendit ignorat, quódve opus ſit, latet. Eadem abs te tandem quæſiui Socrates: tu verò ſtatim iuſtitiæ opus eſſe dixiſti, prodeſſe amicis, inimicos lædere. Deinde verò viſus tibi eſt vir iuſtus nunquam lædere quenquam, ſed prodeſſe in omnibus vnicuique. Hæc non ſemel tãtùm ô Socrates, aut bis tẽtata ſunt: ſed quũ diu ſupplex vos ſequut⁹ fuerim, denique defeſſus ſum: exiſtimãs te ad inflammandos homines vt ſtudium virtutis capeſſant, cæteris eſſe vehementiorem. E duobus verò alterutrum neceſſe eſt. aut enim eatenus tantùm vales, vltra verò nihil, quod quidem in quauis arte contingere poteſt: ceu in arte gubernatoria fieri poteſt vt qui gubernare neſcit, excogitauerit aliquas eius artis laudes, quibus ad eã homines prouocet, quaſi digniſſima ſit: & in cæteris artibus eodẽ modo. Idem fortaſſe tibi quis tribuet, quaſi nihilo magis iuſtitiam ipſam cognoſcas, etſi præclarè eam laudas. Ego autem non ſic exiſtimo. è duobus enim alterum, inquam: aut neſcire te arbitror, aut nolle mecum cõmunicare. Quamobrem ad Thraſymachum, vt opinor, me conferam, & aliò quocunque potero, ſperaueróque à dubitationibus liberari. Neque verò aliò me conferrẽ, ſi velles ipſe exhortationibus iſtis quandoque facere finẽ. Porro quemadmodũ ſi me iã ſatis ad curã corporis quæ gymnaſticę eſt incitaſſes, poſt exhortationẽ huiuſ modi aperires mihi qualis mei corporis eſſet affectio, & quali curatione indigeret: ita in præſentia facito: pone, Clitophonem tibi cõcedere ridiculum eſſe vt in aliis rebus quis ſtudium ponat: animam verò, cuius gratia in cæteris laboratur, negligat, & alia quæcunque poſt hæc ſequuntur & dicta modò ſunt, retuliſſe me puta. Obſecro te Socrates, ne aliter facias, ne, quẽadmodum nunc, ita & poſthac coram Lyſia cæteríſque hominibus, partim quidem laudare te, partim verò vituperare neceſſe ſit. Ei nanque qui nondum ad virtutem ſit prouocatus, cõferre te plurimum aſſeram: perſuaſo autem contrà, impedimento eſſe te propemodum quominus ad virtutis finem perueniens, beatus efficiatur.

A τες, ἱκανοὶ ἦσθ' ὅτι πλήθη τε αὐτῷ, & λέγειν ὅτι οὐδεδράμηκεν εἰς ζωτὸν ὁ λόγος τοῖς πολλοῖς· καὶ ἔλεγον ὅτι καὶ ἡ ἰατικὴ, ὁμόνοιά τις ἐστὶ, καὶ ἅπασαι αἱ τέχναι, καὶ πρὸς ὅτου εἰσὶν, ἔχουσι λέγειν· τί οὖν σοὶ δοκεῖ λεγομένην δικαιοσύνην, ἢ ὁμόνοιαν, ὅπου τείνουσά ἐστι, διαπέφυγε, καὶ ἄδηλον αὐτῆς ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τὸ ἔργον. ζωῦτα, ὦ Σώκρατες, ἐγὼ τελευτῶν καὶ σὲ αὐτὸν ἠρώτων· καὶ εἶπες μοὶ δικαιοσύνης εἶ), τοὺς μὲν ἐχθροὺς βλάπτειν,

B τοὺς δὲ φίλους οὐ ποιεῖν. ὕστερον δ' ἔφαὶ ἡ βλάπτειν γε οὐδέποτε ὁ δίκαιος οὐδένα· πρὸς γὰρ ἐκ' ὠφελείᾳ πρὸς ἀρᾷν. ζωῦτα δὲ οὐχ ἅπαξ οὐδὲ δὶς ἀλλὰ πολλοὶ δὴ ἐστομείνας χρόνον, καὶ λιπαρῶν, ἀπείρηκα· νομίσας σὲ ὃ μὲν πρόθυμον εἰς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν, καλλίς' ἂν ἀφθόπων ἀρᾷν· δυοῖν δὲ θάτερον, ἢ τοσοῦτον μόνον δυνάσθαι, μακρότερον δ' οὐδὲν, ὃ γοῦν ἂν καὶ πρὸς ἄλλου ἱκανῶς τέχνου· οἷ), μὴ ὄντα κυβερνήτου καταμελε

C τῆσαι τὸν ἔπαινον πρὸς αὐτῆς, ὡς πολλοῦ τοῖς ἀνθρώποις ἀξία· καὶ πρὸς τῶν ἄλλων τεχνῶν ὡσαύτως. ζωτὸν δὴ καὶ σοι τὶς ἐπενέγκοι τάχ' ἂν πρὸς δικαιοσύνης, ὡς ἔστ μᾶλλον ὄντι δικαιοσύνης ἐπιζήμονι, διότι καλῶς αὐτῷ ἐξκωμιάζεις. οὐ μὴν τόγε ἐμὸν ὅτως ἔχει. δυοῖν δὲ θάτερον, ἢ ὄκ εἰ δέναι σὲ, ἢ ὄκ ἐθέλειν αὐτῆς ἐμοὶ κοινωνῆν. δρᾷ ζωῦτα δὴ καὶ πρὸς Θρασύμαχον, οἶμαι, πορεύσομαι, & ἄλλοσε ὅπη δυνάμαι, ἀπορῶν· ἐπεὶ εἰ γ' ἐθέλοις σὺ τούτων μὲν ἤδη παύσασθαι πρὸς ἐμὲ τῶν λόγων τῶν προτρεπτικῶν. οἷ), εἰ πρὸς γυμναστικῆς προτετραμμένος ἦς τὸ σώματος δεῖν μὴ ἀμελεῖν, ὃ ἐφεξῆς ἂν τῷ προτρεπτικῷ λόγῳ ἔλεγες, οἷον ὃ σῶμά μου φύσει ὂν οἵας θεραπείας δεῖται· & νῦν δὴ ζωτὸν μνημόνευσον. θὲς, τὸν Κλειτοφῶντα ὁμολογοῦντα ὡς ἔστ καταγέλαστον τῶν μὲν ἄλλων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ψυχῆς δὲ, ἧς ἕνεκα πάντα πονοῦμεθα, ζωύτης ἠμεληκέναι. καὶ πάντα

E πρόθυμα οἷον μὲ νῦν ὅτως εἰρηκέναι τὰ τούτοις ἑξῆς, ἃ καὶ νῦν δὴ διῆλθον· καὶ σοὶ δεόμενος λέγω μηδαμῶς ἄλλως ποιεῖν· ἵνα μὴ, καθάπερ νῦν, ζὰ μὲν ἐπαινῶ σε πρὸς Λυσίαν καὶ πρὸς ζεῖνους, ζὰ δὲ πῃ κ' ψέγω. μὴ μὲ γὰρ προτετραμμένῳ σὲ αὐθόφωνον, ὦ Σώκρατες, ἄξιον εἶ) τῦ πρώτου φήσω· προτετραμμένῳ δὲ, ἡδὺν καὶ ἐμπόδιον τῦ πρὸς τέλος ἀρετῆς ἐλθόντα, εὐδαίμονα ἡγέσθαι.

Γ'ΔΙΟΝ, ὃ κ τ̃ πάντα χρόνον καὶ πρότερον ὄν, καὶ νῦν μὴ διεφθαρμένον. Θεὸς, ζῶον ἀθάνατον, αὐτάρκες πρὸς εὐδαιμονίαν· οὐσία ἀίδιος, τ̃ ἀγαθοῦ φύσεως αἰτία. Γένεσις, κίνησις εἰς οὐσίαν· μετάληψις οὐσίας· πρόοδος εἰς τὸ εἶ). Ἥλιος, πῦρ οὐράνιον· ὃ μόνον ἀπ' ἠοῖς μέχρι δείλης τοῖς αὐγοῖς ὁρᾶσθαι ἐστὶν ὁραθῆναι· ζῶον ἀίδιον, ἔμψυχον· ἄστρον ἡμεροφανές, τὸ μέγιστον. Χρόνος, ἡλίου κίνησις, μέτρον φορᾶς. Ἡμέρα, ἡλίου πορεία ἀπ' ἀνατολῶν εἰς δυσμάς. Φῶς, τοὐναντίον νυκτί. Ἕως, ἡμέρας ἀρχή· ὃ πρῶτον φῶς ἀπὸ τ̃ ἡλίου. Μεσημβρία, χρόνος ἐν ᾧ τ̃ σωμάτων αἱ σκιαὶ ἐλαχίστου μήκους κοινωνοῦσι. Δείλη, ἡμέρας τελευτή. Νύξ, σκότος ἐναντίον ἡμέρᾳ· ἡλίου στέρησις. Τύχη, φορὰ ἐξ ἀδήλου εἰς ἄδηλον, ἢ ἐκ τ̃ αὐτομάτου· αἰτία εὐδαιμονίας πράξεως. Γῆρας, φθίσις ἐμψύχου ὑπὸ χρόνου γιγνομένη. Πνεῦμα, κίνησις ἀέρος πρὸς τ̃ γῆν. Ἀήρ, στοιχεῖον ὃ πᾶσαν αἱ κ τ̃ τόπον κινήσεις, κ τ̃ φύσιν εἰσίν. Οὐρανὸς, σῶμα περιέχον πάντα τὰ αἰσθητὰ, πλὴν αὐ τ̃ ὑ αἰωνίου ἀέρος. Ψυχὴ, τὸ αὐτὸ ἑαυτὸ κινοῦν· αἰτία κινήσεως ζωϊκῆς ζώων. Δυνάμις, τὸ καθ' αὑτὸ ποιητικόν. Ὄψις, ἕξις φωτεινὴ σωμάτων. Ὀστοῦν, μυελὸς ὑπὸ θερμοῦ παγείς. Στοιχεῖον, τὸ σωματον ἐς διαλυόν τὰ σύνθετα. Ἀρετὴ, διάθεσις ἢ βελτίων ἕξις ἑνὸς ζώου, καθ' αὑτὴν ἐπαινετή. ἕξις, καθ' ἣν ὃ ἔχον, ἀγαθόν λέγε). Κοινωνία, νόμων δικαίων διάθεσις, καθ' ἣν τὸ ἔχον, διακείμενον ἐλεύθερος, εὐδαίμων λέγεται· ἕξις, ποιητικὴ δύναμις. Φρόνησις, δύναμις ποιητικὴ καθ' αὑτὸ τ̃ ἀνθρώπου εὐδαιμονίας· ὅπερ ἐστὶν ἀγαθῶν κ κακῶν· ὅπερ ἐστὶν ποιητικὴ εὐδαιμονίας· διάθεσις καθ' ἣν κρίνομέν τί πρακτέον καὶ τί οὐ πρακτέον. Δικαιοσύνη, ὁμοίωσις τ̃ ψυχ̃ς πρὸς αὑτὴν, καὶ εὐταξία τ̃ ψυχ̃ς μερῶν πρὸς ἄλληλά τε καὶ πρὸς ἄλληλα· ἕξις διανεμητικὴ τ̃ κατ' ἀξίαν ἑκάστῳ· ἕξις καθ' ἣν ὁ ἔχων προαιρετικός ἐστι τ̃ φαινομένων αὐτῷ δικαίων· ἕξις ἐν βίῳ, νόμου ὑπήκοος· ἰσότης κοινωνική· ἕξις ὑπηρετικὴ ὀρθῶν νόμων. Σωφροσύνη, μετριότης τ̃ ψυχ̃ς περὶ τὰς ἐν αὐτῇ κ τ̃ φύσιν γιγνομένας ἐπιθυμίας τε καὶ ἡδονάς. εὐαρμοστία καὶ εὐταξία ψυχ̃ς πρὸς τὰς κ τ̃ φύσιν ἡδονὰς ἐς λύπας. συμφωνία ψυχ̃ς πρὸς τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. εὐδοξία κ τ̃ φύσιν. εὐταξία ψυχ̃ς, λογιστικὴ ὁμιλία ψυχ̃ς περὶ καλῶν καὶ αἰσχρῶν. ἕξις καθ'

SEMPITERNVM, est quod per omne tempus & priùs existens, etiam nunc non corruptum est. Deus est animal immortale, sese ipso contentum ad felicitatē: essentia sempiterna, naturæ boni causa. Generatio, est motus ad essentiā: assumptio essentiæ: progressio ad hoc vt sit. Sol est ignis cœlestis, qui solus ab aurora ad vesperā vsque, ab iisdem videri potest: animal sempiternū, animatū astrum, per diem conspicuum, maximum. Tempus est motus solis: mensura motus. Dies, est iter solis ab ortibus ad occasus. Lux est quod est contrariū nocti. Aurora est diei principiū: prima lux à sole. Meridies est tempus in quo corporum vmbrę minimę lōgitudinis participes sunt. Vespera est diei finis. Nox, tenebræ, quod est contrariū diei: priuatio solis. Fortuna est motus ex obscuro ad obscurū, & ex eo quod sua sponte fit: causa felicis successus. Senectus est imminutio animati, à tempore contingens. Ventus est motus aeris circū terrā. Aer est elementū cuius omnes secundum locum motus, secundum naturā sunt. Cœlū est corpus complectens omnia quæ sensibus exposita sunt, præter ipsum supremū aerē. Anima est quod ipsum seipsū mouet: causa motus vitalis animaliū. Facultas est id quod per seipsum efficiēdi vim habet. Visus est habitus discernendi corpora vim habens. Os est medulla à calore cōpacta. Elementū est quod cōponit & dissoluit cōposita. Virtus est affectio, aut habitus optimus mortalis animalis, per seipsū laudatus: habitus secundum quem id quod habet, bonū dicitur. Cōmunio, legum est iusta affectio, secundū quā id quod habet perfectè affectū, honestū dicitur: aut habitus qui æquitatis & cōcordiæ faciēdæ vim habet. Prudentia est facultas quæ per seipsam humanæ felicitatis efficiendæ vim habet: sciētia bonorū & malorū: scientia effectrix felicitatis: affectio secundum quam iudicamus quid faciēdū sit, & quid non faciendū. Iustitia est consensio animæ ad seipsam & partium animæ inter se bona compositio: habitus qui cuique pro dignitate distribuit: habitus secundum quē is qui habet amplectitur & eligit ea quæ sibi iusta videntur: habitus in vita legi obediēs: socialis æqualitas: habitus inseruiēs rectis legibus. Temperantia est moderatio animæ circa cupiditates & voluptates quæ in ipsa secundum naturam fiunt: concinnitas & bona animæ compositio ad naturales voluptates ac dolores: consensio animæ ad hoc vt imperet, & subdita sit: spontanea secundum naturam actio: bona animæ compositio: conuersatio animæ quæ de

honeſtis & turpibus rationẽ init:habitus ſecũdũ quem is qui habet eligit & veretur ea quæ oportet. Fortitudo eſt habitus animæ qui à timore non commouetur: confidentia militaris:ſciẽtia rerum militariũ:continentia animæ aduerſus horrenda & formidãda:audacia inſeruiens prudentiæ: fiducia in mortis expectatione: habitus conſeruans rectas ratiocinationes in periculis:robur ad æquatum periculũ: robur conſtãs ad virtutem: quies animæ circa ea quæ horrenda & audenda ſecundũ rectam rationẽ videntur: ſalus ſententiarũ obſcurarũ circa horrenda: experientia belli: habitus perſeuerãs in lege. Continentia eſt facultas quæ ſuffert doloré: ſequela rectæ ratiocinationis: facultas non excedẽs id quod recta ratiocinatione deprehenſum eſt. Contentũ eſſe,eſt perfectio adeptionis bonorũ: habitus ſecundũ quem hi qui habent ipſi ſibiipſis imperãt. AEquitas, eſt iuſtorũ & vtiliũ imminutio: moderatio in cõmerciis, bona cõpoſitio animæ rationalis ad honeſta & turpia. Tolerãtia eſt patientia doloris, honeſti gratia,patientia laborum,honeſtatis cauſa eſt. Confidentia eſt expectationis mali remotio,perturbationis ob mali præſentiã remotio. Indolentia eſt habitus ſecũdũ quẽ ſine dolore ſumus, & in dolores nõ incidimus.Induſtria eſt habit° q perficit id quod quis propoſuit,tolerãtia voluntaria,habitus inculpat° ad laborẽ. Pudor eſt audaciæ receſſio voluntaria iuſtè,& ad id quod optimũ viſum eſt: deprehẽſio optimi voluntaria: cuitatio rectæ reprehenſionis. Libertas eſt principat° vitæ:plena in omnibus poteſtas: licentia faciendi quod quis per ſe velit in vita: in vſu & poſſeſſione rerũ ſublata parſimonia. Liberalitas eſt habitus ad lucrandũ velut oportet: additio ſiue adeptio rerum prout conuenit. Lenitas eſt ſedatio motus ab ira concitati:temperamentũ animæ congruũ. Modeſtia,ceſſio volũtaria ad id quod optimum viſum eſt: bona compoſitio circa corporis motũ. Felicitas eſt bonũ ex omnibus bonis compoſitũ: facultas per ſe ſufficiẽs ad bene viuendũ: perfectio ſecũdum virtutẽ: vtilitas vitæ per ſe ſufficiens. Magnificentia eſt dignitas ſecundũ ratiocinationẽ rectam auguſtiſſimã. Sagacitas eſt generoſitas animæ, ſecundum quam is qui habet, coniectandi eius quod quemque decet vi præditus eſt:acumen intelligẽtiæ. Probitas eſt morũ ſinceritas cum benedicendo: morũ integritas. Dexteritas eſt habitus qui optima eligit & amplectitur. Magnanimitas eſt vſus prudens eorũ quæ contingunt: magnificẽtia animæ cũ ratione. Humanitas eſt habitus morũ blandus & ductu facilis ad hominis amicitiam:habitus benefaciens hominibus. Pietas eſt iuſtitia circa deos: facultas cultrix deorum: voluntaria de deorũ

A ἦν ὁ ἔχων, αἱρετικὸς ὅστι τῆ βὐλαβηλικὸς ὧν χρή. Ἀνδρεία, ἕξις ψυχῆς ἀκίνητος ὑπὸ φόβου. θάρσος πολεμικόν. ἐπιστήμη τ τῆ πόλεμον παραγμάτων. εἰκράτεια ψυχῆς περὶ τὰ φοβερὰ & δεινά. τόλμα ὑπηρετικὴ φρονήσεως. βὐθαρσία ὅτι θανάτου εὐδοκία. ἕξις διαφυλακτικὴ διαλογισμῶν ὀρθῶν ἐν κινδυνίοις. ῥώμη πρὸς κίνδυνον αὐτίρροπος. ῥώμη καρτερικὴ πρὸς ἀρετήν. ἠρεμία ψυχῆς περὶ τὰ δεινὰ & θαρσαλέα τῆ τ ὀρθὸν λόγον φαινόμενα. σωτηρία δογμάτων ἀδήλων περὶ τὰ δεινὰ, καὶ ἐμπειρία πολέμου. ἕξις ἐμμενητικὴ νόμου. Εὐγκράτεια, δυνάμις ὑπομονητικὴ λύπης· ἀκολούθησις τ ὀρθοῦ λογισμοῦ· δυνάμις αὐτοκρατὴς τ ὑπολυφθέντος τῷ ὀρθῷ λογισμῷ. Αὐτάρκεια, τελειότης κτήσεως ἀγαθῶν. ἕξις καθ' ἣν οἱ ἔχοντες, μόνοι αὐτῶν ἄρχουσιν. Ἐπιείκεια, δικαίων καὶ συμφερόντων ἐλάττωσις. μετριότης ἐν συμβολαίοις, βὐταξία ψυχῆς λογιστικῆς πρὸς τὰ καλὰ καὶ αἱρετά. Καρτερία, ὑπομονὴ λύπης, ἕνεκα τ καλοῦ. Ὑπομονὴ πόνων, ἕνεκα τ καλοῦ. Θάρσος, ἀπροσδοκία κακοῦ· ἀνεκπληξία ἀφ' κακοῦ παρουσίαν. Ἀλυπία, ἕξις καθ' ἣν ἀνέμπλωτοι ἐσμὲν εἰς λύπας. Φιλοπονία, ἕξις ἀποτελεστικὴ τ αἱρετοῦ. καρτερία ἑκούσιος. ἕξις ἀδιάβλητος πρὸς πόνον. Αἰδώς, τολμήσεως ὑποχώρησις ἐξουσία δικαίως, καὶ πρὸς τὸ βέλτιστον φανέν. καταλαβὴ ἐξουσίᾳ τ βελτίστου. βὐλάβεια ὀρθοῦ φόβου. Ἐλευθερία, ἡγεμονία βίου, αὐτοκράτεια ὅτι πρωτί. ἐξουσία τ καθ' ἑαυτὸν ἐν βίῳ. ἀφθονία ἐν χρήσει καὶ ἐν κτήσει οὐσίας. Ἐλευθεριότης, ἕξις πρὸς ὃ χρηματίζεσθαι ὡς δεῖ. πρόσθεσις ἢ κτῆσις οὐσίας ὡς χρή. Πραότης, κατάσασις κινήσεως τῆς ὑπ' ὀργῆς. κρᾶσις ψυχῆς σύμμετρος. Κοσμιότης, ὑπείξις ἐκούσιος πρὸς τὸ φανὲν βέλτιστον. βὐλαξία περὶ κίνησιν σώματος. Εὐδαιμονία, ἀγαθὸν ἐκ πρώτων ἀγαθῶν συγκείμενον. δυνάμις αὐτάρκης πρὸς τὸ βῦ ζῆν. τελειότης κατ' ἀρετὴν, ὠφέλεια αὐτάρκης ζωῆ. Μεγαλοπρέπεια, ἀξίωσις τ λογισμὸν ὀρθὸν τὸν σεμνότατον. Ἀγχίνοια, βὐφυία ψυχῆς, καθ' ἣν ὁ ἔχων στοχαστικός ἐστιν ἑκάστῳ τ δέοντος. ὀξύτης νοῦ. Χρηστότης, ἦθος ἁπλασία μετὰ βὐλογίας. ἦθος εὐσυναλλαξίας. Καλοκαγαθία, ἕξις προαιρετικὴ τ βελτίστων. Μεγαλοψυχία, χρῆσις τοῖς συμβαίνουσιν ἀρετία. μεγαλοπρέπεια ψυχῆς μετὰ λόγου. Φιλανθρωπία, ἕξις βὐαγωγὸς ἤθους πρὸς ἀνθρώπου φιλίαν. ἕξις βὐεργετικὴ ἀνθρώπων. Εὐσέβεια, δικαιοσυνὴ περὶ θεούς. δυνάμις θεραπευτικὴ θεῶν. ἑκούσιος περὶ θεῶν λι-

μῆς ἐπιστήμη τῆς περὶ θεῶν ἡμῆς. Ἀγαθόν, ὃ αὑτοῦ ἕνεκεν. Ἀφοβία, ἕξις καθ' ἣν ἀνεμποδίστως ἐσμὲν εἰς φόβους. Ἀπάθεια, ἕξις καθ' ἣν ἀνεμποδίστως ἐσμὲν εἰς πάθη. Εἰρήνη, ἡσυχία ἐπ' ἐλπίδος πολεμικῆς. Ῥᾳθυμία, ῥᾳστώνη ψυχῆς. ἀπάθεια τοῦ θυμοειδοῦς. Δφνότης, διάθεσις, καθ' ἣν ὁ ἔχων, σοφιστικός ἐστι τοῦ ἰδίου τέλους. Φιλία, ὁμόνοια ἐπὶ καλῶν καὶ δικαίων. προαίρεσις δίκαι τοῦ αὐτοῦ. ὁμοδοξία περὶ προαιρέσεως καὶ πράξεως. ὁμόνοια περὶ δίκαι κοινωνίαν, μετ' εὐνοίας. κοινωνία τοῦ ποιῆσαι καὶ παθεῖν. Εὐήθεια, ἀρετὴ εὐήθεσιν ἤθους. διαλογία ψυχῆς πρὸς λόγους καὶ πράξεις. Αἵρεσις, δοκιμασία ὀρθή. Εὔνοια, αἵρεσις ἀνθρώπου πρὸς ἄνθρωπον ἀσπασμός. Οἰκειότης, ἴσου ἤθους κοινωνία. Ὁμόνοια, κοινωνία τῶν ὄντων ἀπρώτων. συμφωνία νοημάτων καὶ ὑπολημμάτων. Ἀγάπησις, ἀπόδειξις πρωτελής. Πολιτικὴ, ἐπιστήμη καλῶν καὶ συμφερόντων. ἐπιστήμη ποιητικὴ δικαιοσύνης ἐν πόλει. Ἑταιρεία, φιλία κατ' συνήθειαν ἐν τοῖς καθ' ἡλικίαν γεγυμνωμένοις. Εὐβουλία, ἀρετὴ λογισμοῦ σύμφυτος. Πίστις, ὑπόληψις ὀρθὴ ὅτου ἔχειν ὡς αὐτῷ φαίνεται. βεβαιότης ἤθους. Ἀλήθεια, ἕξις ἐν καταφάσει καὶ ἀποφάσει. ἐπιστήμη ἀληθῶν. Βούλησις, ἔφεσις μετὰ λόγου ὀρθοῦ. ὄρεξις εὔλογος. ὄρεξις μετὰ λόγου κατὰ φύσιν. Συμβουλευτικὸς, παραίνεσις ἑτέρῳ πρὸ πράξεως, πίνα δεῖ τρόπον πράττειν. Εὐκαιρία, χρόνου ἐπίταξις, ἐν ᾧ χρὴ παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Εὐλάβεια, φυλακὴ κακοῦ. ἐπιμέλεια φυλακῆς. Τάξις, ἐργασίας ὁμοιότης τοῦ πρὸς ἄπειρα πρώτων ὄντων. συμμετρία κοινωνίας. αἰτία τοῦ πρὸς ἄλληλα πρώτων ὄντων. συμμετρία πρὸς τὸ μαθεῖν. Πρόοδος, συλλογία ψυχῆς πρὸς τὸ καταμαθεῖν. Εὐφυία, τάχος μαθήσεως. γόνιμος φύσεως ἀγαθῆ. ἀρετὴ ἐν φύσει. Εὐμάθεια, εὐφυία ψυχῆς πρὸς ῥᾴστης μαθήσεως. Δίκη, ἀπόφασις κυρία περὶ ἀμφισβητήσεως πράγματος. Νόμος, ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ ἀδικεῖν, ἢ μή. Εὐνομία, πειθαρχία νόμων εὐτυδαίμων. Εὐφροσύνη, ἐπὶ οἷς τοῦ σώφρονος ἔργοις χαρά. Τιμὴ, δόσις ἀγαθῶν ἐν τῷ δι' ἀρετὴν πράξεσι διδομένων. ἀξίωμα ἀπ' ἀρετῆς. ῥῆμα σεμνότητος, τήρησις ἀξιωμάτων. Προθυμία, ἐμφανισμὸς προαιρέσεως πρακτικῆς. Χάρις, εὐεργασία ἐκτύπως. ἀπόδοσις ἀγαθοῦ ἐπουργίας ἐν καιρῷ. Ὁμόνοια, δόξα ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, ὡς δεῖ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι. Πολιτεία, κοινωνία πλήθους ἀνθρώπων, αὐτάρκης πρὸς εὐδαιμονίαν· κοινωνία πλήθους ἐννόμως.

cultu exiſtimatio: recta cultus deorum ſcientia. Bonum eſt quod ſuiipſius gratia eſt. Intrepidũ eſſe, eſt habitus ſecundum quem in timores non incidimus. Affectionũ exortẽ eſſe, eſt habitus ſecũdum quem in affectiones nõ incidimus. Pax eſt quies ad inimicitias hoſtiles bellicas. Secordia eſt requies animę affectionis: concitati animi exortẽ eſſe. Calliditas, affectio eſt ſecũdum quã is qui habet, coniectandi proprium finem vim habet. Amicitia eſt concordia de honeſtis & iuſtis: propoſitum eiuſdem vitæ: conſenſio de propoſito & actione: conſenſio circa vitæ ſocietatem cum beneuolẽtia: ſocietas beneficiorũ mutuorũ. Nobilitas eſt virtus generoſorum morũ: facilis animi ductus ad ſermones & actiones. Electio eſt probatio recta. Beneuolentia eſt electio hominis: hominis amplexus & ſalutatio. Familiaritas, eiuſdẽ generis ſocietas eſt. Concordia ſocietas & cõmunio rerũ omniũ: conſenſio ſentẽtiarũ & opinionũ. Dilectio eſt demõſtratio perfecta. Ars ciuilis eſt ſcientia honeſtorũ & vtiliũ: ſcientia effectrix iuſtitiæ in ciuitate. Sodalitas eſt amicitia per conſuetudinẽ inter coætaneos contracta. Conſilii pręſtãtia eſt virtus rationi inſita. Fides eſt recta opinio & perſuaſio cp res ita ſe habet, velut ipſi videtur: firmitas morũ. Veritas eſt habitꝰ in affirmatione & negatione: ſciẽtia rerũ verarũ. Volũtas eſt deſideriũ cum recta ratione: appetẽtia rationi conſentanea: appetẽtia cũ ratione ſecundũ naturã. Conſiliũ eſt admonitio alterius ante actionẽ, quomodo agere oportet. Opportunitas eſt tẽporis propoſitio, in quo quid pati aut facere oportet. Cautio eſt cuſtodia mali: cura cuſtodiæ. Ordo eſt officii & actionis ſimilitudo omniũ eorũ quæ inter ſe cõferũtur: proportio ſocietatis: cauſa omniũ eorũ quæ inter ſe conferũtur: ſymmetria & congruẽtia ad diſcendũ. Attentio eſt cõtentio & conatus animæ ad cognoſcendũ. Ingeniũ eſt velocitas diſcendi: natiuitas naturæ bona: virtus in natura. Docilitas eſt generoſitas animæ ad velociter diſcendũ. Iudiciũ eſt ſententia rata de re in diſceptatione ambigua. Lex eſt cõtrouerſia de iniuſtè factis, aut ſecus. Bonitas legũ, eſt obediẽtia legũ rectarũ. Lętitia eſt gaudiũ ex moderati viri operibus. Honor eſt exhibitio bonorũ quæ in actionibus per virtutẽ dãtur: dignitas ex virtute: habitꝰ autoritatis: obſeruatio dignitatũ. Alacritas eſt declaratio voluntatis ad agendũ. Gratia eſt beneficẽtia volũtaria: retributio boni ob miniſteriũ in tẽpore opportuno. Concordia eſt ſententia principũ & ſubditorũ, quomodo imperare & ſubditos eſſe oportet. Reſpubl. eſt cõmunio multitudinis hominũ, per ſe ſufficiẽs ad felicitatẽ: cõmunio multitudinis legitima.

Prouidentia eſt præparatio ad futura quędã. Conſultatio eſt conſideratio de futuris prout conducit. Victoria eſt facultas ſuperandi in certamine. Facilitas eſt diſtinguẽdi prõptitudo, quæ ſuperat ac obtinet id quod cõſideratur. Donũ eſt gratiæ permutatio. Occaſio eſt tẽporis vigor ad id quod conducit: tẽpus, quod bonũ aliquod cooperatur. Memoria eſt affectio animæ, quæ conſeruat eã quæ in ipſa eſt veritatẽ. Notio eſt cogitationis cõtentio. Intelligẽtia eſt principiũ ſciẽtiæ. Sanctimonia eſt euitatio peccatorũ aduerſus deos: honoris Dei ſecundũ naturam cultus. Diuinatio eſt ſcientia quæ priùs indicat rẽ abſque demonſtratione. Ars diuinandi, eſt ſcientia quæ ſpeculatur id quod eſt, & quod futurũ eſt mortali animali. Sapientia eſt ſcientia nullius certi argumenti: ſcientia eorũ quæ ſemper ſunt: ſciẽtia quæ rerũ cauſas ſpeculatur. Philoſophia eſt ſcientiæ eorũ quæ ſẽper ſunt appetẽtia, quę cõſiderat verũ quomodo verũ ſit: cura animæ cũ recta ratione. Scientia eſt apprehenſio animæ immutabilis à ratione: facultas exiſtimandi de quodã aut quibuſdã, immutabilis à ratione: ratio vera in mẽte immutabilis. Opinio eſt exiſtimatio cum perſuaſione à ratione: impetus ratiocinãdi: ſententia incidens in falſum & verũ à ratione. Senſus eſt impetus animæ: mentis motus: animæ per corpus renũciatio ad opportunitates hominũ: à quo fit animæ facultas rationis exors, quæ cognoſcit per corpus. Habitus eſt affectio animæ, ſecũdũ quã quales quidã dicimur. Vox eſt fluxus per os, de mẽte & cogitatione. Sermo, eſt vox quæ literis ſcribi poteſt, & ſingula quæ ſunt exponit: forma loquendi cõpoſita ex nominibus & verbis, abſque concentu. Nomẽ eſt forma loquendi incõpoſita, quæ interpretatur tum id quod de eſſentia prædicatur, tũ quidũ quod non per ſeipſum dicitur. Loquẽdi forma eſt vox hominis quæ literis ſcribi poteſt, & ſignum quoddã cõmune interpretandi, abſque cõcentu. Syllaba eſt humanæ vocis articulus, qui ſcribi poteſt. Definitio eſt ſermo ex genere & differentia compoſitus. Coniectura eſt demonſtratio rei non conſpicuæ. Demonſtratio eſt ſermo ex ratiocinatione verus: ſermo qui declarat per ea quæ priùs cognita ſunt. Elementũ vocis eſt vox incõpoſita, quæ cauſa eſt aliis vocibus vt voces ſint. Vtile, eſt cauſa vt cõmodo afficiamur: cauſa boni. Conducibile eſt quod ducit ad bonũ. Honeſtũ & pulchrũ eſt bonũ. Bonum eſt cauſa ſalutis his quæ ſũt cauſa cuiuſuis quod ad ipſum refertur: à quo contingit electio eorum quæ conueniunt. Modeſtum eſt animæ venuſtas. Iuſtũ eſt legis ordo, qui efficit iuſtitiam. Voluntarium idem eſt quod blandum & illectans: quod per ſeipſum eli-

A Πρόνοια, παρασκευὴ τῶν μέλλοντα τινά. Βουλή, σκέψις περὶ τῶν μελλόντων ὡς συμφέρῃ. Νίκη, δύναμις κρατητικὴ περὶ ἀγωνίαν. Εὐπετεία, εὐχρίνεια κρατητικὴ τοῦ λογιζομένου. Δωρεά, ἀλλαγὴ χάριτος. Καιρός, χρόνου ἀκμὴ τοῦ συμφέρον. χρόνος ἀγαθοῦ τινὸς σύνεργός. Μνήμη, διάθεσις ψυχῆς, φυλακτικὴ τῆς ἐν αὐτῇ ὑπαρχούσης ἀληθείας. Ἔννοια, στοχαστικὴ διάνοιας. Νόησις, ἀρχὴ ἐπιστήμης. Ἁγνεία, εὐλάβεια τῶν πρὸς τοὺς θεοὺς ἁμαρτημάτων. τῆς θεοῦ τιμῆς καὶ κατὰ φύσιν θεραπεία.

B Μαντεία, ἐπιστήμη προδηλωτικὴ τῶν ἀφάνους, ἄνθρ ἀποδείξεως. Μαντική, ἐπιστήμη θεωρητικὴ τοῦ ὄντος καὶ μέλλοντος ζώῳ θνητῷ. Σοφία, ἐπιστήμη ἀνυπόδετος. ἐπιστήμη τῶν ἀεὶ ὄντων. ἐπιστήμη θεωρητικὴ τῶν ὄντων αἰτίας. Φιλοσοφία, τῆς τῶν ὄντων ἀεὶ ἐπιστήμης ὄρεξις. θεωρητικὴ τοῦ ἀληθοῦς, πῶς ἀληθές. ἐπιμέλεια ψυχῆς μετὰ λόγου ὀρθοῦ. Ἐπιστήμη, στοχαστικὴ λῆψις ψυχῆς ἀμεταπτώτου ὑπὸ λόγου. δύναμις

C στοχαστικὴ τοιούτου ἢ τοιούτων, ἀμεταπτώτου στοχαστοῦ λόγου. λόγος ἀληθὴς ἐπὶ διανοίᾳ ἀμεταπτώτου. Δόξα, ὑπόληψις μετὰ πίστεως ὑπὸ λόγου. λογιστικὴ φορά· ἔμφυσα ἐμπεσοῦσα εἰς ψεῦδος καὶ ἀλήθες στοχαστοῦ λόγου. Αἴσθησις, ψυχῆς φορά. νοῦ κίνησις. ψυχῆς διὰ σώματος εἰσάγγελσις εἰς ὥρας ἀνθρώπων, ἀφ' ἧς γίνεται ψυχῆς ἄλογος δύναμις γνωριστικὴ διὰ σώματος. Ἕξις, διάθεσις ψυχῆς, καθ' ἣν ποιοί τινες λεγόμεθα. Φωνή, ῥεῦμα διὰ στόματος ἀπὸ

D διανοίας. Λόγος, φωνὴ ἐγγράμματος, φραστικὴ ἐκ μέρους τῶν ὄντων. διάλεκτος στοιχεῖον ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων ἄνθρ μέλους. Ὄνομα, διάλεκτος ἀστοιχείωτος ἑρμηνευτικὴ τε καὶ τῆς οὐσίας καθηγορημένη, ἔπτωτος καὶ μὴ καθ' ἑαυτὸ λεγομένη. Διάλεκτος, φωνὴ ἀνθρώπου ἐγγράμματος· ἔστι σημεῖόν τι κοινὸν ἑρμηνευτικὸν ἄνθρ μέλους. Συλλαβή, ἀνθρωπίνης φωνῆς ἄρθρον ἐγγράμματον. Ὅρος, λόγος ἐκ διαφορᾶς καὶ γένους συγκείμενος. Τεκμήριον,

E ἀπόδειξις ἀφανοῦς. Ἀπόδειξις, λόγος συλλογιστικὸς ἀληθής. λόγος ἐμφανιστικὸς διὰ προγινωσκομένων. Στοιχεῖον, φωνῆς φωνὴ ἀστοιχείωτος· αἰτία ταῖς ἄλλαις φωναῖς τοῦ φωνᾶεῖν. Ὠφέλιμον, τὸ αἴτιον τοῦ εὖ πάσχειν τὸ αἴτιον ἀγαθοῦ. Συμφέρον, τὸ εἰς ἀγαθὸν φέρον. Καλόν, τὸ ἀγαθόν. Ἀγαθόν, τὸ αἴτιον σωτηρίας τοῖς ἔσι. τὸ αἴτιον πᾶσι τοῦ πρὸς αὐτὸ ἀφ' οὗ συμβαίνῃ ἀκρὴ αἵρεσις. Σῶφρον, τὸ κόσμιον τῆς ψυχῆς. Δίκαιον, νόμου τάγμα ποιητικὸν δικαιοσύνης. Ἑκούσιον, τὸ αὐτὸ προσαγωγόν· τὸ καθ'

αὐτὸ αἱρετὸν, καὶ αὐτάρκειαν ἀποτελούμενον. Ἐλεύθερον, ὃ ἄρχειν αὐτοῦ. Μέτριον, ὃ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως ἢ κατὰ τέχνην ἀρκοῦν. Μέσον, τὸ μέσον ὑπερβολῆς καὶ ἐλλείψεως. Ἆθλον, ἀρετῆς γέρας· ἢ ἑαυτοῦ ἕνεκα αἱρετόν. Ἀθανασία, οὐσία ἔμψυχος, καὶ ἀίδιος μονή. Ὅσιον, θεοῦ δόμα θεῷ, ἀρεστὸν θεῷ. Ἑορτή, χρόνος ἱερὸς κατὰ νόμους. Ἄνθρωπος, ζῶον ἄπτερον, δίπουν, πλατυώνυχον· ὃ μόνον τῶν ὄντων, ὅτι ῥήσεως τῆς κατὰ λόγους δεκτικόν ἐστι. Θυσία, θεῷ δόμα θύματος. Εὐχή, αἴτησις ἀνθρώποις ἀγαθῶν ἢ δοκούντων παρὰ θεοῖς. Βασιλεύς, ἄρχων κατὰ νόμους αὐτοδύνους, πολιτικῆς καλοκαγαθίας ἄρχων. Ἀρχή, ὅτι μέλλει τοῦ πράττειν. Ἐξουσία, ὅτι ἐφ' ἡμῖν νόμου. Νομοθέτης, ποιητὴς νόμων καθ' οὓς δεῖ πολιτεύεσθαι. Νόμος, δόγμα πλήθους πολιτικὸν, οὐκ εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Ὑπόθεσις, ἀρχὴ ἀναπόδεικτος. συγκεφαλαίωσις λόγου. Ψήφισμα, δόγμα πολιτικὸν, εἰς τινα χρόνον ἀφωρισμένον. Πολιτικὸς, ὅτι ῥήμων πόλεως καὶ κατασκευῆς. Πόλις, οἴκησις πλήθους ἀνθρώπων κοινοῖς δόγμασι χρωμένων. πλῆθος ἀνθρώπων ὑπὸ νόμον τὸν αὐτὸν ὄντων. Πόλεως ἀρετή, κατάστασις ὀρθῆς πολιτείας. Πολεμική, ἐμπειρία πολέμου. Συμμαχία, κοινωνία πολέμου. Σωτηρία, ἀβλαβὴς εἰσποίησις. Τύραννος, ἄρχων πόλεως κατὰ τὸ ἑαυτοῦ δόγμαν. Σοφιστής, νέων πλουσίων ἐνδόξων ἔμμισθος θηρευτής. Πλοῦτος, κτῆσις σύμμετρος πρὸς εὐδαιμονίαν. περιουσία χρημάτων εἰς εὐδαιμονίαν σῴζοντων. Παρακαταθήκη, δόμα μετὰ πίστεως. Κάθαρσις, ἀπόκρισις χειρόνων ἀπὸ βελτιόνων. Νικᾶν, χρατῆσαι διαφερόντως. Ἀγαθὸς ἀνθρωπος, ὁ τοιοῦτος οἷος ἀνθρώπῳ πάγαθα ὑπάρχειν. Σώφρων, ὁ μετρίας ὑπὸ θυμίας ἔχων. Ἐγκρατὴς, ὁ κρατῶν ἀντιτεινόντων τῶν τῆς ψυχῆς μορίων τοῦ ὀρθοῦ λογισμοῦ. Σπουδαῖος, ὁ τελείως ἀγαθὸς. ὁ ἔχων τὸν αὐτὸν ἀρετὸν. Σωφροσύνη, δόμοια μετὰ λύπης ἄνευ λόγου. Διδασκαλία, βεβαιωτικὴ ἐν μαθήσει. Διαστολή, ἀρχὴ αὐτοδύνους δικαία. Ἀφιλοσοφία, ἕξις καθ' ἣν ὁ ἔχων, μισολόγος ἐστί. Φόβος, ἔκπληξις ψυχῆς ὅτι κακοδοξοδοκία. Θυμὸς, ὁρμὴ βίαιος ἄνευ λογισμοῦ. νοῦς τάξεως ψυχῆς ἀλογίστου. Ἔκπληξις, φόβος ὅτι κακοδοξία κακοῦ. Κολακεία, ὁμιλία ἢ κακοδοξία ἡδονῆς ἄνευ τοῦ βελτίστου. ἕξις ὁμιλητικὴ κακοδοξίας ἡδονὴν, ὑπερβάλλουσα τὸ μέτριον. Ὀργή, κακόληψις τοῦ θυμικοῦ εἰς τὸ ἀμυνεῖσθαι. Ὕβρις, ἀδικία κακοδοξίας ἀτιμίαν φέρου-

A gitur, & ſecundum mẽtem perficitur. Liberum eſt quod ſibiipſi imperat. Moderatum, eſt medium inter exceſſum & defectum, & quod ſecundum artem ſufficit. Modus eſt medium exceſſus & defectus. Præmiũ certaminis, eſt virtutis munus, quod ſuiipſius cauſa eligitur. Immortalitas eſt eſſentia animata, & manſio ſempiterna. Sanctum eſt cultus Dei, placens Deo. Feſtum eſt tempus ſacrũ ſecundum leges. Homo eſt animal ſine pennis, bipes, latos vngues habens: quod ſolum ex his quæ ſunt ſcientiam per ſermones ſuſcipere poteſt. Sacrificiũ eſt donũ victimæ Deo. Precatio eſt petitio bonorum, aut quæ bona videntur hominibus à diis. Rex eſt princeps ſecundum leges, quem nemo accuſare poteſt: ciuilis conſtitutionis princeps. Principatus eſt cura totius. Poteſtas eſt tutela legis. Legiſlator eſt conditor legũ, ſecũdũ quas in republ. viuere oportet. Lex eſt decretum multitudinis ciuile, non ad aliquod deſtinatum tempus. Argumentum eſt principium citra demõſtrationem: ſumma ſermonis. Suffragiorũ ſententia eſt decretũ ciuile ad definitũ quoddã tempus. Ciuilis vir eſt qui gnarus eſt ciuilis conſtitutionis & reipubl. conſtituendæ. Ciuitas eſt habitatio multitudinis hominum cõmunibus decretis vtẽtium: multitudo hominũ qui ſub eadem lege ſunt. Ciuitatis virtus eſt cõſtitutio rectę reipub. Ars militaris eſt peritia belli. Auxiliũ militare eſt ſocietas belli. Salus eſt adeptio ſine læſione. Tyrannus eſt princeps ciuitatis ſecũdum ſuam ipſius ſententiam. Sophiſta eſt iuuenũ diuitum illuſtrium mercenarius venator. Diuitiæ ſunt poſſeſſio congrua ad felicitatem: copia opũ ad felicitatẽ tendentium. Depoſitũ eſt donũ cum fide. Purgatio eſt ſecretio deteriorum à melioribus. Vincere eſt in contẽtione ſuperiorẽ euadere. Bonus homo, eſt talis qui homini bona perficere poteſt. Modeſtus eſt qui moderatas cupiditates habet. Continẽs eſt qui reluctantes rationi rectæ partes animæ ſuperat. Integer eſt qui perfectè bonus eſt: qui ſuam virtutem habet. Meditatio eſt cogitatio cum dolore, abſque ratione. Diſcendi difficultas, eſt ad diſcendum tarditas. Dominium eſt principatus iuſtus, quem nemo accuſare poteſt. Alienatio à philoſophia, eſt habitus, quem qui habet, eruditionis & doctrinæ oſor eſt. Timor eſt conſeruatio animæ ob mali expectationẽ. Animi cõcitatio eſt impetus violẽtus animæ irrationalis, abſque ratione & ordine mẽtis. Cõſternatio eſt timor ob mali expectationẽ. Adulatio eſt conuerſatio ad voluptatem, abſque eo quod optimum eſt: habitus conuerſandi ad voluptatem, modum excedens. Ira eſt prouocatio iracundiæ animæ partis ad vindictam. Contumelia eſt iniuria ad ignominiam tẽ-

dens. Incontinẽtia eſt habitus cogens, præter rectam rationem, ad ea quæ iucunda eſſe videntur. Pigritia eſt fuga laborum. Principium eſt prima cauſa vt aliquid fit. Timiditas eſt affectio quæ percipit impetum. Calumnia eſt diſſidium amicorum per ſermonem. Occaſio eſt in qua quiduis idoneũ eſt vt patiatur, aut faciat. Iniuſtitia eſt habitus contemnens leges. Indigentia eſt imminutio bonorum. Verecundia eſt timor ob ignominiæ expectationem. Arrogantia eſt habitus qui vendicat & oſtentat bonum, aut bona quæ non adſunt. Peccatum eſt actio præter rectam rationem. Inuidia eſt dolor ob bona amicorũ quæ aut ſunt, aut aliquãdo contigerunt. Impudentia eſt habitus animæ qui ſuffert ignominiam lucri cauſa. Temeritas eſt audaciæ exceſſus ad timores, vbi non eſt opus. Ambitio eſt habitus animæ qui profundit omnem ſumptũ abſque ratione. Malignitas eſt malitia in natura: peccatum ab eo quod eſt ſecundũ naturam: morbus eius quod eſt ſecundum naturam. Spes eſt expectatio boni. Inſania eſt habitus qui corrumpit veram opinionem. Loquacitas eſt incontinentia ſermonis, exors rationis. Contrarietas eſt eorum quæ ſub idẽ genus ſecundum differentiam aliquam cadunt plurimum diſſidium. Inuoluntarium eſt quod præter ſententiam perficitur. Eruditio eſt facultas curatrix animæ. Inſtitutio eſt eruditionis traditio. Ars legiſlatoria eſt ſcientia firma quæ facit ciuitatem. Admonitio eſt ſermo cum reprehenſione ex conſilio proficiſcens: ſermo peccati auertendi gratia. Auxilium eſt prohibitio mali quod eſt aut fit. Caſtigatio eſt curatio animæ, quę fit ob peccatum. Potentia eſt excellentia in actione, aut ſermone: habitus ſecundum quem id quod habet potens eſt: robur ſecũdum naturam, ſeruandi aut defendendi aliqua vt illæſa maneant.

σια. Ἀκρασία, ἕξις βιαστικὴ παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμόν, πρὸς τὰ δοκοῦντα ἡδέα εἶναι. Ὄκνος, φυγὴ πόνων ἀρχῆς. Δυσλία, ἀνελευθερωτικὴ ὁρμῆς προφάσει τοῦ εἶναι αἰτία. Διαβολή, ἀφάσεως φίλων λόγῳ. Καιρός, ἐν ᾧ ἕκαστον ἐπιτήδειον παθεῖν ἢ ποιῆσαι. Ἀδικία, ἕξις ὑπερβατικὴ νόμων. Ἔνδεια, ἐλάττωσις τῶν ἀγαθῶν. Αἰσχύνη, φόβος ἐπὶ προσδοκίᾳ ἀδοξίας. Ἀλαζονεία, ἕξις προσποιητικὴ ἀγαθοῦ, ἢ ἀγαθῶν τῶν μὴ ὑπαρχόντων. Ἁμαρτία, πρᾶξις παρὰ τὸν ὀρθὸν λογισμόν. Φθόνος, λύπη ἐπὶ φίλων ἀγαθοῖς ἢ οἷς ἢ ποτὲ γεγηθυίοις. Ἀναισχυντία, ἕξις ψυχῆς ὑπερβατικὴ ἀδοξίας, ἕνεκα κέρδους. Θρασύτης, ὑπερβολὴ ὁράσεως πρὸς φόβους οὓς μὴ δεῖ. Φιλοτιμία, ἕξις ψυχῆς προσεπικὴ πάσης δαπάνης ἀνὰ λογισμόν. Κακοφυία, κακία ἐν φύσει, ἢ ἁμαρτία τοῦ κατὰ φύσιν. Νόσος τοῦ κατὰ φύσιν. Ἐλπίς, προσδοκία ἀγαθοῦ. Μανία, ἕξις φαρτικὴ ἀληθοῦς ὑπολήψεως. Λαλιά, ἀκρασία λόγου ἄλογος. Ἐναντιότης, τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ γένους κατὰ τινὰ διαφορὰν πιπτόντων ἡ πλείστη διάστασις. Ἀκούσιον, ὃ παρὰ διάνοιαν ἀποτελούμενον. Παιδεία, δυνάμεις θεραπευτικὴ ψυχῆς. Παίδευσις, παιδείας παράδοσις. Νομοθετικὴ ἐπιστήμη, ποιητικὴ πόλεως εὐπαγής. Νουθέτησις, λόγος ἐπιλυμπτικὸς ἀπὸ γνώμης. Λόγος, ἁμαρτίας ἀποτροπῆς ἕνεκεν. Βοήθεια, κακοῦ κώλυσις ὄντος ἢ γενομένου. Κόλασις, ψυχῆς θεραπεία ἐπὶ ἁμαρτήματι γεγενημένῳ. Δυνάμις, ὑπεροχὴ ἐν πράξει ἢ ἐν λόγῳ. ἕξις, καθ' ἣν τὸ ἔχον δυνατόν ἐστιν. ἰσχὺς κατὰ φύσιν σώζειν, ἢ ποιεῖν ἀβλαβῆ.

Hic interpr. aut ſect. ſequitur. ἰδεῖν uidelicet, ψυχῆς πάθων. Ἀορχή, πρώτη τοῦ εἶναι αἰτία. Δυσλία, αὐτ. ετc.

IOANNIS SERRANI ANNOTATIONES, QVIBVS SVAE INTERPRETATIONIS rationem reddit neceſſariis in locis: & obſcuros quoſdam illuſtrat.

PAgina 15. verſu ὄφιν] Ex manuſcripto lego, ὄχ ωφέλιμον, ἀλλὰ φίλον πῖς θεοῖς: quemadmodũ & neceſſariò poſtulat ſententia, quæ aliter cohærere nullo modo poteſt. Præter vocem κεχαρισμένον, addit φίλον τοῖς θεοῖς, ad eandem rem exprimendam: vt videlicet ὁσίου definitionem inculcet, quam θεοφιλοῦς nomine ſæpe notauerat.

D.v. δεῖν φόνου] Senſus eſt, Fore vt Euthyphro deorum hominúmque metu reuocaretur à patre accuſando: ne rei periculoſæ aleam diſcrimenque ſubiret. Ita κινδυνεύειν coniungo cum μὴ οὐκ ὀρθῶς, eadem planè verbi ſignificatione: ſed liberius expreſſa ſententia.

P.17.v.ὃ] Καπὶ ζεύξις verti Ex illorum ſententia: propter verbum proximum λέγουσιν. vult enim ſignificare Socrates ſe non eſſe oratorem, ex aduerſariorum ſuorum hypotheſi, qui oratoris munus in phalerata quadam oratione collocabant: quum ipſe illud totum veritate definiret. Eſt autem figura ἀπὸ τῶ ἀπειρακις ὁδοκιμου. ſicuti illud in Timæo, Eos qui ἀπειρους id eſt infinitos, mũdos ſtatuerent, eſſe ἀπείρους, id eſt rerum imperitos. Eadem figura Iuſtinus Martyr in Apolog. fatetur, Chriſtianos eſſe ἄθεους, quòd ſuperſtitioſorum deos minimè agnoſcant.

P. 18. v. πιστύσαι] Nemo neſcit, τὸ μειρακιῶν ſæpe ſignificare adoleſcentem: quin verò & puerum tenellæ ætatis ſignificet, & vſus & ἐτυμον vocabuli ſatis ſupérque docet. μειρακιῶν enim quaſi ἔιρακιῶν, inquiunt Grammatici, ἀπὸ τὸ ἔρειν, ſicuti & annotauit Stephanus in ſuo illo vere aureo Theſauro. Loci autẽ circunſtantia poſtulat vt Puerulus exponatur. eſt enim αὔξησις in illis verbis, πάντες ὄντες καὶ μειρακια απηχθῶς. q d. inferiore etiam ætate quàm pueri. nam creduiam & ad perſuadendum faciliem ætatem vult notare, qualis eſt puerulorũ. quãto enim tenerior, eo facilius flecti poteſt ad perſuaſionem.

P.18. v. πῖ πάντες] Verti, Illi nuſquam comparent. Fic. *Sunt infiniti.* Maluit Stephanus, *Cum illis difficillimum eſt certamen.* Conatus ſum ex loci circunſtantia vocabulum πολύσημον interpretari. Cõqueritur Socrates ſibi huiuſmodi fieri iniuriam, vt ex tanta aduerſariorum ſuorum turba, pauci in medium prodirent, reliqui ſibi eſſent incogniti: qui tamen de ſuo capite laturi eſſent ſententiam. ſunt enim illa diſerta verba, ὅπ οὐδὲ ὀνόματα οἵόντε αὐτῶν εἰδέναι καὶ εἰπεῖν. &, οὐδὲ γὸ αὐτὰ διδάσασθαι οἵόντ' ὄντιν αὐτῶν ἀνέχεσθαι &c.

P.20. v. πάθος] Ex fide manuſcripti lego ἥδομαι, aſpiratè à verbo ἥδομαι, Delector. quemadmodum & Ficin. quod etiam melius videtur quadrare ſententiæ. Teſtabatur Socrates ſibi in magno pretio fuiſſe docendi munus, quanuis illud minimè vſurparit. ita opportunè ait, Gratam iucundámque ſibi fuiſſe ſophiſtarum illorum qui docendæ iuuentutis munus præſe ferebant, in vrbe commorationem.

V. κατ' ἀνδρα] Ἢ οὐκ ἔχω, legi ἤ, Certé.

P.24.v. δεν ὅπ] Illud τοῖς αὐτῆς poteſt ad rem vel perſonam nullo incommodo referri. In mea autẽ interpretatione deeſt particula *in.*

V. πὰν ὅπ] Ῥαδίως, *facilè* ſicuti in Euthyphrone: vt proiecta & ad ſcelus ſuſcipiendum expedita audacia efficacius ſignificetur. D. v. πειθῆ. Illud μᾶλλον γε σοὶ, ita verti, *Quum in animo tuo inſederit*, vt Cicero loquitur.

P.26.v. ὀκ πῆς] Placuit ita diſpungere hunc locum, ex fide mei manuſcripti, qui poſt ἀφιαμένοις addit πλαίν τιμιῶ. Quod quidem cõciſum dicendi genus χρησιμώτερον eſt, & vehementius, ac proinde refutationib⁹ aptius. Infinitiuus quoque pro imperatiuo in hoc etiam vehemẽti genere dicendi accommodatior videtur.

P.27.v. ἐμοὶ δ'] Interrogatio placuit mihi, ad maiorem vehementiam, nulla ſenſus iactura. In contextu reſtituendum eſt, Eiuſdémque operæ, vt annotatum eſt in erratis.

P.28.v. δέδοικα.] Ego malui ex Terentio, *Si in me uno hæc mutuméſtet lues.* Sic eadem p.v. ὦ ἄνδρ.

P.29. v. τὸ δὲ] Βελτίονα, *meliorem* vel *præſtantiorẽ*: ego malui ἀφελιμωτέρας, *Eũ qui nobis ſuperior præſit.* Βελτίων enim hoc loco eum ſignificat qui alicui autoritate & potentia antecellit. de cuius vocis ſignificatione differit Plato in Gorgia, & Νομοθετικά. Sic Melior pro potentiore apud Lat. Horatius, *Ceruus equum pugna melior*, & c. i. potẽtior & validior. & Optimates dicuntur qui maximam habent in republ. autoritatem atque potentiam.

P.30.v. ἀφ' ὑμῶν] Legi δέσιν ἢ ἐν ἐμοὶ, ex manuſcripto. Illud προσκείμενον τῆ πόλει, verti *adhibitus ciuitati*, ea forma qua Latini dicũt, *Adhibitus epulis, cœnæ.* & c. Addidi *præfectus*, vt modus ille πρὸς τοῦς νέους exprimeretur.

P. 31. v. ἀκμου] Malui retinere ἀπονοησμὸν, in *parcendi* vocabulo: quod quidem ſonat idem, ſed mollius.

P.32.v. πίκων] Ἅμα καὶ ἅμ' αὖ, verti *eadem opera.* quod genus dicẽdi Latinis auribꝰ familiare eſt. Illud autẽ, ἄλλως μὲν ἀρχὼ ευδεμίαν πώποτε ἦρξα ἐν τῆ πόλει, ἐβουλθσα δὲ, ita eſt diſtinguendum vt diſtinxi. Ἀρχῆς enim vocabulo Magiſtratũ ſignificat, quo Senatorius ordo, niſi impropriè ſignificari non poteſt. ideo diſertè etiã hæc opponebat, ἀρχὼ ἀρχὴν, πῶ βουλθσιν. Accipitur autem ὃ pro ὅμως.

V. γαρύα] Μεταπέμπεσθαι quidem eſt aliquando Mittere aliquẽ qui alium accerſat: aliquando eſt Mittere aliquẽ cum mandatis vel poteſtate, vt hoc loco: ſicuti oſtendunt hæc verba, προσεπέταξαν ἀγαγεῖν αὐτὸν Σωκράτους: & apparet ex VII Epiſt. vbi totam hanc hiſtoriam copioſè commemorat Plato.

V. θανάτου] Legi ex manuſcripto, ὡς μᾶλλον ἀπορον εἰπεῖν, eadem tamen ſententia.

P.33 v. δρες Ἀθην.] Ἐξελέγξαι verti, Quæ nullo negotio probari poſſint: ſicut & Ficinus, *Facilè arguenda.* Ἐλέγχειν quidem, & redarguere, & allatis argumentis probare ſignificat: quæ ſignificationes ex varia loci circunſtantia variè ſunt diſtinguendæ: at quum ἀληθῆ præcedat, cõſentaneum videtur, ἐξελέγξαι, non *quod refutetur*, ſed *quod probetur*, ſignificare: alioquin eſſet ἀσύστατα. non enim vera reſellũtur. Sic & in Hippia maiore, ἁπλᾶ δ' ἐξελέγξαι. Stephanus autem maluit exponere, Huiuſmodi quæ nullo negotio redargui poſſint, ſi vera non ſint.

V. οὐπω] Vocem πίνω verti Igitur: non vt quidem quasi concludi quidpiam existimem, sed narrationis filum connecti. In quo vsu est & *igitur* vel *ergo* apud Lat. Liuius, *Romanus igitur in acie stare*. Horatius, *Ergo aut adulta vitium propagine*, &c.

P. 38.v. χρεὼ] *Non longo temporis interuallo*, est ablat. causalis, vt loquuntur. veluti si dicerem, maximam iacturā fecit leuissimo commodo, i. ὀλιγοστοῦ ἕνεκα κέρδους. Breuissimæ autem vitæ vsuram intellexi ex sequentibus.

V. ὅπως.] Ἐπισχεῖν propriè est *comprimere*: δόξα νοεῖσθαι autem, est *Cogitare*. Ficin. supinè, *Si putatis per interfectionem hominum nos à vituperatione absoluere, numium erratis*. Iam & illud ζῆτε pro ζητεῖτε, nō sanè displiceret, & vera videretur esse sententia, nisi peculiaris obstaret circunstantia. agit enim Socrates de ratione qua se Athenienses ab opprobrio eximere deberent. De vita enim dixerat priùs, ἀπαλλάξεσθαι τῶ δι δόναι ἔλεγχον τῶ βίου. ita videretur hîc idem inculcari. Deinde, sequentia videntur postulare vt ζητεῖτε legatur.

P. 41.v. ἐρεῖς] Iuuenalis, *Si vis esse aliquid*.

P. 39. C.] Hæc sunt cōferēda cum his quæ recitantur à Laertio. Istius nimirum iudicii inuidiam atque acerbitatem in accusatorū capita fuisse deriuatam, & aureā statuā Socrati fuisse erectam, vt optimè de republ. merito: sicuti notat quoque Tertull. in Apolog. vt rescissa dānatio & exitus his verbis maximè respondeant.

In Critonem.

P. 51.v. ἄλειν] Malui figuram Græcam seruare, quæ in Latino quoque est venustior. veluti & in eadem p. v. αἵ τε δεῖξις, mihi rotundius visum est illud, Ad bellum, id est, vulnera præsentē. nque adeo mortem, proficiscendum.

P. 52. v. Ἀθηναίων] Nihil refert quo in loco po natur verbū καθαπόιντο: quum plana & perspicua sit sententia. Et p. 53. v. δη] Impunitatē verti ἀκολασίαν, propter iniuriæ inferendæ periculū, de quo Socratem monet Crito.

In Phaedonem.

P. 60. v. ἡδύ] Ἄτοπον verto *Absurdū*, & hac quidem de causa quòd res prorsus disparatæ atq; contrariæ, iucundum videlicet atque iniucundum, vnà componātur. Πεφυκέναι non existimaui satis exprimi illo dicēdi genere, Se habet: sed malui, *Natura comparatum est*. vt Cic. loquitur. Vel certè, *Natura sic se habet*.

P. 61. v. νύπνιον] Μουσικὴν ποιεῖν, verti *Musicam facere*, ea figura qua Latini dicunt, Medicinam facere. E. v. μέχρις] Legi ex fide mei manuscripti, Κατὰ δὲ τὸ: & sine interrogatione, vt articulus τὸ orationi vniuersæ apponatur. quod est Græcis frequentissimum: & ita postulare videtur verborum series. Idem genus dicēdi annotatur in ditissimo illo Thesauro Stephani, τὸ κῦ τὸν Γάλβαν, Quod ad Galbam attinet.

P. 62. v. ὁ Κέβης] Patria vocabula malui retinere ad venustatem.

P. 63. v. νυῶ γε] Sententia est, Si sapientes mortem reformidāt, ecquidnam aliud agant quàm vt dominos se meliores fugiant? Igitur, Fugere meliores dominos, est illud quod absurdè consequitur ex illo mortis metu. quam connexionis σκόλιωσιν expressi, & institi verborum Græcorum vestigiis.

P. 64. v. πρὸς θανατῶσι] Vox θανατᾶν, nō de mortis cupiditate (quanuis in ea significatione sæpe accipitur) sed de conditione quadā quasi mortī obnoxia hîc sumitur. q. d. philosophos in morte quodāmodo versari. sic enim describitur νέκρωσις philosophica. Et sequentia illa verba, videtur id innuere, θανάτου ἄξιοί εἰσι. Sic in X. πολιτ. hoc vocabulum vsurpatur: & apud Paulum, θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, doctiss. interpres vertit, *Occidimur*, id est, mortis periculum quotidie nobis impēdet & ob oculos obuersatur. Ita θανατᾶν, sumptum ἀμεταβάτως, lethalem conditionem denotaret.

P. 65. v. τὸ κάλλιστα] Ita verti, Quum ipsum nullus corporis sensus offenderit, Ciceronis vtens verbis.

P. 67. v. μαπρὸς] Interrogatione minimè sum vsus, ad exemplū probatorū autorū. Cicero, *Cadit in virū bonū mentiri, fallere?* &c. Item, *Possunt utiles aliquā esse angores, solicitudines, diurni & nocturni metus, vita periculorum insidiarúmque pleniss ma?* &c Crebra sunt huiusmodi exempla.

P. 69. v. πινα] Σωφρονίζειν exposui *Temperantes esse*. Eadem p. v. ἀλλήλων] Platonicæ dictionis γλαφυρότης melius & rotundius exprimi videtur per particulam *Ne* quàm per longiorem periphrasin. Cic. *Ne fuerit ille vir bonus*. Et καθαρμὸν verti *Purgationem*, quo nomine Cicero vtitur. Iam verò nō videtur posse sine pulcherrimī loci ruina demi negatio μή. Loci nimirum istius hæc est sententia: Vult Plato docere quódnam sit verū virtutis fundamentū, quod ait esse Sapientiā, sine qua omnes virtutes politicæ sint meræ laruæ. Iam & illius quoq; sapientiæ ἐπιτέχναν docet, videlicet Veritatē, quam omnium virtutum κάθαρσιν esse affirmat: ac proinde negat, politicas virtutes, videlicet Temperantiā, fortitudinem, ipsam denique ciuilē sapientiam esse καθαρμόν. quā doctrinā illustrat variis in locis, Theæteto, Alcibiade primo, Timæo, Gorgia, 6. De republ. 7. Epist. &c.

P. 70. D. & P. 71. E. In Pythagorea sententia περὶ μετεμψυχώσεως & ἀναμνήσεως quædā sunt scintillæ primigeniæ veritatis, quæ in illis tenebricosis commentis maligna quasi luce animaduertūtur. at quæ his de rebꝰ collegi, placuit referre in meos Commēt. de doctr. suo nimirum & opportuno loco: ne genera permiscеam.

P. 73. v. τὸ δὲ αὐτὸ] Marsilius Ficinus non percepit mentem Platonis, vt ex ipsa re perspicuū esse potest. Egerat hactenus Plato de ἀναμνήσεως doctrina, & suo quidem more, primùm παχυμερῶς: hanc modò accuratius retractat. Dixit igitur Simmias se à Socrate audiisse sæpenumero doctrinam illam ἀναμνήσεως: cui quidem fidē minimè deroget, optet tamen nosse rationes quibus illa doctrina stabiliatur. Sunt enim diserta verba, ἀπιστῶ μὲν ἔγωγ' οὔ. &, ποῖαί εἰσι τούτων αἱ ἀποδείξεις ὑπομνησόν με. Quod aliis verbis continuò explicat, & quidem eleganter, alludens ad institutum ἀναμνήσεως sermonem, αὐτὸ δὲ τοῦτο δέομαι παθεῖν οὗ ὁ λόγος ἀναμνησθῆναι. quod nos vertimus, In memoriam reuocari. Accipitur enim passiuè ab actiuo ἀναμνᾶν, quod idem est quod ὑπομνᾶν, apud hunc autorem tam frequens quàm quod frequentissimum. Non posse autem pro ipsa ἀναμνήσεως doctrina intelligi, & vniuersa sententia & ipsa verba ostendunt. dixisset enim, τὸ ἀναμνησθῆναι, cum articulo. μαθεῖν irrepsit in contextum scioli cuiusdam operā Platonis mentem minimè intelligentis.

P.81.v.γίας π]Μελετᾶν verti Cogitare. Ego aliquando verto Excœre. Cicero, *Cogitare proscriptiones, saxa, malas artes*, &c. Virgil. *Meditari*, seruatis vestigiis huius verbi μελεταν.

P.83.v.αυτὴ]Rei vocabulum in re philosophica planè augustum volui retinere, vt exprimat τὸ ὄν. sicuti Cic. sæpe vertit ex hoc autore. Plinio philosophiã tractanti frequens est dicendi genus, *Quicquid est rerum*. & Horat. *Abdita rerum*, res abditas & abstrusas dixit.

P.84.v.δὴ τῆς]Non videtur debuisse hæc verba, ταῦτα δὴ ὁπτηδεύουσα &c. includi parenthesi. Hanc verò planã perspicuámque esse sententiam, quam ego sum sequutus, ex ipso loco iudicaturos eruditos arbitror.

P.85.v.νουῦτας τὸν θάνατον]Rectè verti, *Vehementius canere*. optimus enim suiipsius interpres est Plato. quod enim ᾄδειν dixerat, mox exponit, ἄδειν διαφερόντως. Doctissimus Budæus hũc locũ interpretans, vertit *Decantare*, vel *Percantare*, id est, intenta voce cantare. δὲ enim augget significat. in hoc verbo, sicuti in verbis σὺν διδάσκειν, ξὺν ῥεῖν, ὁκοσάζειν, ὁκπίνειν: quorũ extat exempla apud hunc nostrum autorem: vt particula *De*, in verbis *Decãto, desæuio, demano*, &c. Quod etiã annotauit Stephanus in Thesauro suo, hunc ipsum locum citans.

V.παραφίσασθ]Illud ipsum verbũ verti Resilire, eadẽ figura qua Cic. dicit, *Resilire ab instituto*: & apud iurisconsultos, Resilire dicitur is qui pactis conuentis minimè stat. Mammæ etiam dicuntur Resilire, dum sterilescunt.

P.90.v.παυσῆσαι] Cõferatur ista lectio cũ superioribus, & iudicabunt eruditi bonámne operã in hoc loco restituẽdo nauarim. Suppleui ex fide manuscripti hæc verba, ζῶσιν ἐκπεσὼν ἀπορῶ: vt nũc plana sit sententia. De verbis nunc facilius restat certamẽ. Λόγοις verti *sermones* & *rationes*, ex ipsius loci circũstantia. disputatur enim aduersus ἀκαπαληψίαν, quæ variis verbis variarũ rationũ momentũ expendit. Ἀπειρίαν malui *inertiam* quàm *imperitiam*, quæ potius respondet voci ἀπειρίας. Ἀπωθεῖν αἰτίαν, Deriuate culpã dixi, ex Cic.

P.91.v.σῶμα]Legendũ est καταλείποισα in præsenti. & ita postulat sententia. nam de vltimo corpore agit, quod tunc, vt illi aiebant, deponitur quum interit animus. Hanc ego lectionẽ sum sequutus ex vet. cod.

P.97.v.ἐμαυτὸν]Locus emendãdus in mea interpretatione, & sic reponendus, Ex illius quidem ordinis institutique ratione & via. vt pag. 79.v.ὦ Σώκρ. ego verteram.

P.101.v.μείζω]κεφαλῇ σμικρᾷ οὔσῃ, verti, Capite, quæ res quidẽ parua est, ne cõfũderetur ἀνάλογία.

P.103. v.μαι δοκεῖ]Lego δεξομαι in futuro: vt legendum docent verba ἔσεσθ & ὑπάρχει ἡσιν.

P.104.v.δὴ] Ἰδέαν ex Cic. verti *Speciẽ*, aliquãdo *formam*.

P. 107. v. πῶς] Διαδικάζεσθαι est quide n Iudicio contẽdere, Disceptare: est etiam alia is expensísque rationibus iudicio aliquid definire. quã significationẽ peculiaris huius loci sen ẽtia efflagitat. Διαδικασταὶ δίκου enim hîc ait quod alibi δίκαδικασμὸν ὑπέχοντας dixit. Sic igitur placuit luculentius repræsentare Dei illã δικαιοκρισίαν (de qua etiam agit in Gorg. & 10 De republ., qua Deus iustus & ἀπροσωπόληπτος, antegresso veri iudicii perfectissimo examine, suum vnicuique reddet in die illo iudicij.

P.117. v. παρ'.] Non leguntur in meo manuscripto, nec ad rem faciũt. &, C.v.πιεικῆς]Ἐπιεικῆς variè exponi debet, pro loci circunstantia. Sic in Theæteto, ἐπιεικὴς πάλαι, Satis dudũ. Et ὀπιεικῶς πεπαιδευμένος, non infeliciter institutus. 3. De republ. Et ὀπιεικῶς πεφυκώς τὰ πρὸς τὰ πράγματα, non incommodus ad res gerẽdas. 4. De leg. Ita nec illud, *Satis supérque*, nec meum, *Quantum emi poteramus*, placet mihi. Rectiúsne ita? *In comprimendis lacrymis non mœmmodè*, vel *non malè conatus nobis succedebat*.

In Theagem.

P.122.v.δοκούντων] Οἱ δοκοῦντες dicuntur ii qui sunt in pretio & existimatione. i. οἱ ἔνδοξοι: & ita in hoc autore sæpe accipitur. Verisimile est patrem ad filium instituendum è tanta sophistarum turba nominatiorem celebriorémque quæsiuisse.

P.128.v. πλοῦ] Ἐρωτικὰ vocat τὰ μετὰ τὰ φυσικὰ, (sicuti & in Gorgia) rerum abstrusarum, quæ vel in naturæ sinu cõtinentur, vel quæ sunt præter naturam, cognitionem: sicuti Phædrum & Symposium, dialogos merè metaphysicos, hũc περὶ ἔρωτος, illum, περὶ καλοῦ inscripsit.

P.129.v.ἀνὴρ] Ἐνὴρ τῷ δαιμονίου exposui Aduersus dæmonii mandatum, sicuti ἀνὴρ τῷ δόγματος dixit in Alcibiade 2, Cõtra decretum. neque potest particula ἀνὴρ aliò referri: quemadmodũ docet constructio.

V.πρίνας]Ἐξ οὗ ἥκει ἀποθανούμενος, expressi sententiam. melius tamen, vt seruentur Græcorum verborum vestigia, Ad præsentem mortem contendebat: sed de industria verti, Mortem accersiuit, vt euitaret βαπολογίαν. idem enim mox repetitur.

V.Σαννίωνος] In manuscripto legitur τῷ Καλοῦ, maiuscula litera: vt proprium nomen significetur. quod quidem effecit vt Cali filium sim interpretatus: sicuti & Ficinus. Ἐνὴρ Ἔφεσον, malo Aduersus: sicuti suprà ἐνὴρ τῷ δαιμονίου. Asianorum enim bellorum ab Athenienſibus gestorum maxima pars fuit Ephesus.

V.νον ἢ ¦Ἢ ὁμοῦ π τούτῳ ἐλάν, ita exposui vt minimè dubia sit sententia, Illum videlicet Sannionem eãdem sortem subiturum, vel incursurum, quam Timarchus subierit. Sic illud πύτῳ ad superiorem narrationem referri quis non videt? De hac autem Theagis siue natura siue affectione, vide Pol. ε. p. 429.

In amatores, sive de philosophia.

P.132. v. καὶ] Particula ουῶ in narratione est vinculum. vt, *Ergo aut adulta vitium propagine*, &c. Horat. Ἐπιεικεστάτης ἰδέαν, Facie liberali, dixit Terentius *Bona forma*. &c. Duos autem peculiariter designari ostendit vniuersæ orationis tractus.

P.133.v.μάλα] Quæsiui vocabulum loci circunstantiæ aptum. vult enim significare, licet ille occupato esset animo, respondisse tamen constanter & obfirmato ore. Sic, φιλοτίμως τὶ ποιεῖν rectè vertitur Enixè aliquid agere. Certè φιλοπαιδίαν pro Studiosè aliquid moliri, frequẽs est, vt Ambire aliquando apud Latinos. Παιδικὰ autem, non de vno hîc accipi potest, sed de duobus saltem: sicuti ex tota oratione constat. Sic in Phædone pag. 73. D. παιδικὰ de pluribus amasiis dicitur.

P.134.v. *Δήπουθεν*] Ista dicuntur *εἰρωνικῶς*. non enim has difficultates afferunt moderati labores, sed immoderati, quod non continuò concedebat ille: quem idcirco ludificat.

P.135.v. *καὶ πῆς*] Ἔχεσθαι, commodius ita vertitur, quàm *pertinendi* verbo. *ξώσεων* cognitionē siue prudentiam verti, vt *τῇ χειρουργίᾳ* opponeretur: sicut *θεωρία* siue *γνῶσις, τῇ πράξει*. At *νόησις*, id est Intelligētia, philosopho nostro summum est *θεωρίας* fastigium. Ita religio mihi est, ista vocabula confundere. *Νόησις* igitur sit *intelligentia*: *ξώσεως, prudentia* siue *cognitio*, &c.

V. *Ἐπακολουθῆσαι*] Planius ita verteretur, Vt iis quæ ab artifice quolibet dicuntur percipiendis par omnino sit, & præter quidem cæterorū hominum vulgus eximia singularíque ratione. Eodem tamen sensus recidit.

P.137. v. *ἐσπουδακέναι*] *Κυπάζοντα* vertit Budæus *ὠθρωπίνοντα*. quæ mihi placuit interpretatio, & res ipsa propriam & genuinam esse docet: vt illa nimirum desultoria *πολυπραγμοσύνης* leuitas significetur: & *βαναύσου* nomen figuratè hîc plane intelligendum est, pro vulgari & sordido homine.

P.138. v. *μήτε*] *Ξυμβάλλεσθαι* pro Iudicium aliqua de re statuere, eleganter accipitur. qua in significatione hîc accipio. *Ὑπακροῦ* autem voco eum qui sit summo artifici inferior, id est, *ὁ μὴ πρωτοπλάστης ἀλλὰ τὰ δευτερεῖα ἔχων*: Secūdariæ sortis virum vocat alicubi Plinius.

IN THEAETETVM.

P.142. v. *μιῶ*] Ex manuscripto lego *ἔλεγ*. quod magis conuenire videtur, quàm vt pro Vexare vel Premere accipiatur.

P.143.v. *πεπεῖσθαι*] *Διαπρίεσθαι* etiam accipio pro *versari*, sed propter *δεῦρο* (qua particula motus ad locum significatur) malui vertere Commeare. Q.d. Huc sæpe ventitaui, commotandi causa. *Δέομαι* autem ita exponi potest hoc loco, vt ex ipso linguæ vsu docet quoque Thesaurus. *Ἐρινεὸν* autem locum esse Athenis proximum existimo, & idem vocabulum idcirco seruandum esse. Locum autem, *τὸ μὲν δὴ βιβλίον*, malui ita vertere, expressa (opinor) sententia, & rotundius quàm si verborum vestigiis insisterem. B. *πῆς οὖ*] Legendum est *Ἐλίσσου*, ex manuscripto: & vitiosè scribitur in mea interpretatione *Eleij*. Elissum fluuium esse agri Atheniensis cognitum est. quàm enim durè *ῥόθια ἐλαίου ῥέοντας* quis dixerit? agi enim de fluuio, voces illæ *ῥεῖν* & *αὐλῶνι* ostendunt. Horat. *Fluminis ritu cum pace labentis*. C. *δώσου*] *Ἀναδύεσθαι* esse puto *Detrectare* non Retractare, quod vocabulo *παλινῳδεῖν* exprimitur. *Ὁμολογούμενα*, sunt Res certæ & confessæ. Huius verò ipsius etiam loci hæc verba in suo verè aureo Thesauro sic Stephanus interpretatur. Nemo refellet eius testimoniū. est enim idem dicendi genus cum illo, *ὑποσκήπτεσθαι μάρτυρίαις*, quod Budæus vertit Testimonia falsi accusare. i. *κατηγορεῖσθαι ψευδομαρτυριῶν*. Ego liberiorem adhibui periphrasin ad rem plenius repræsentandam. Est autem elegans paronomasia in verbis *σκηπτόμενον* & *ὑποσκήπτων*.

P.146.v. *χόρους*] Legi ex manuscripto, *γιγομένους*: eámque lectionem vt magis aptam sum sequutus. E. *πεοῦ*] *ὁπόσαι τινὲς*, non satis, *quot essent*, sed. *quot quantæque essent*.

P.147 v. *ἴσως*] Assequutum me esse Platonis veram sentētiam, omnes eruditos, re bene perpensa, iudicaturos arbitror: ne in re perspicua immorer.

P.149. v. *μοῦ, ὅτι*] *Ἄτοπον* verti *importunum*, ex Cic. qui importunum gladiatorem, ingenium, vultum, importunam naturam, & similia dixit. quod dicendi genus Terentius & Plinius sæpe vsurpant. Iam verò prudentem illam *πρὸς ἐρωτᾶν* & *τὸ ἀποκρίνεσθαι* rationem, qua rerum veritas in lucem eruitur, *μαιεύεσθαι* vocabulo eleganter exprimit Plato, vt *διαλεκτικῆς δυνάμεως* vim & efficacitatem repræsentet. quemadmodum enim infans est in matris vtero, & obstetricis opera in lucem certius & opportunius emergit, quum alioqui maximum & matri & infanti periculum immineret: sic rerum semina sunt quidem in animis nostris, at ordinis & disciplinæ beneficio veniunt in lucem: quum nō possint non rudes & impolitæ esse rerum notitiæ, ordinis lumine destitutæ. Idcirco *δυμέλοδον* illam prudentémque *ἑρμηνείαν*, eleganti metaphora *εἰλήθαμεν λόγου*, & solidam certóque ordine constantem cognitionem, *πέκον ἐν καλῷ* vocat in Phædro. C. *καὶ μιῶ*] Ego ex omnium exemplarium fide, & ex ipsius sententiæ venustiore gratia, lego cum interrogatione. *Νέον* autem pro *νεογνὸν*, rarum: sed tamen reperitur.

P.153.v. *κεῖ*] Expressi sentētiam, testibus & iudicibus, vt opinor, eruditis.

V. *Ὑπόλαβε*] Non dixit *τὰ κατὰ τὰ ὄμματα*, vt vertatur, Ea quæ ad oculos pertinent: sensus tamē eodem penè recidit. D. *αὖ καὶ κάτω*, *Sursque déque* dixit Plautus, metaphoricè quidē, sed tamē respondet Græco illi dicendi generi.

P.154.v. *ἴδοι*] Idē prorsus, verbis tātùm cōmutatis, dici puto. D. *ἐκ περιουσίας*] Ita verti ex Bud.

P.156.v. *Ictus*] Deest in mea interpret. *frigidi*. C. *Μῦθος* vel *λόγος*, sicuti & *ῥῆμα*, accipitur pro ipsa re. idcirco significationem ipsam nouo vocabulo volui explere. *Ἀποτελεῖν* est Cōficere. i. ad exitum perducere. Sic *conficiendi* vox accipitur apud Cic.

P.157.v. *πᾶ*] *Παντῖον* verti ex Cic. & Virgil. Varium. i. multiplicē. Cic. *Varij hominis ingenij animadvertere*. & *varios mores*. &c. Virg. *Varium & mutabile semper fœmina*. &, *-varióq; ira rū fluctuat æstu*.

P.158.v. *λείπεται*] *Λόγον* sic accipi commodè, vt ego exposui, & *ἀμφισβητῶν* ex consequenti (vt aiūt) ita exponi debere puto. C. *ἐμιῶ*] Me sententiam assequutū esse, ex ipso loco perspicuū est. opinionē enim insomnio assimilabat. ideo ait non esse *ἄτοπον ὁμοιότητα*.

P.159.v. *παύω*] Verti *λέξωμεν, dicamus*, pro dicere possimus: vt in illo, *-nideas & flumina siccā*. i. videre possis: in potētiali modo, vt aiunt.

V. *ἄλλον*.] Tertiā personā, *ἐξυπνοῦντα*, verti de industria per primam, propter Socratem loquentem, vt studerem perspicuitati.

P.161.v. *πῶς δεῖν*] *Τόλμα σον*, ita interpretatus sum, vt postulare sentētia videtur. nō enim affirmat illū fœtū esse Theæteti, sed quærit an exponendus sit, si eius sit reuera. Legi autem ex manuscripto *πρωτότοκον* passiué: vt cū *αὐτὸ* cōiūgatur.

P.162.*τῶ*] Malui sine interrogatione.

V. *πρὸς*] *Ἀξιοῖ* hoc loco pro *uelle* accipitur simpliciter. *Λέγεσθαι* autē *εἰς ἀνθρώπους* ita libuit interpretari, ex Cic. *Μεταπίπτειν* autē simpliciter pro *recidere* hîc accipiēdum ostendit ipsum dicendi genus. ita illud, *dilapsum est* vel cōcidit, idē esse videtur cū meo, *In contrariā partē subijt*.

V. *τὰ ταῦτα*] Ὡς malui interpretari, *Quasi uerò*, quàm *Nam*: vt & locus, & communis signifi-

catio vocabuli innuit.

P. 163. v. ταῦτα] Illud τὸ αὐξανέσθαι refertur ad cognitionem. idcirco hæc adiunxi ad perſpicuitatem. E. Θεαιτ.] ἢ καὶ μύσας, non refertur ad μέμνηται, ſed ad ἐπιλανθ. res enim contrariæ opponuntur.

P. 164. v. πηδήσαντες] Elegans metaphora, qua præcox & incerta victoria ſignificatur. Ἀποπηδᾶν τῶν λόγων, eſt A ſermone deſilire, id eſt, deſultoria leuitate vagari, neque finem expectare diſputationis. Ita incerta illa tẽpeſtas vagę diſſertationis repræſentatur. Ideo malui Deſilire, quàm R ſilire, quia in eodẽ ſemper verſatur argumẽto, quanuis varié. C. λόγου] Ἀγωνιστὰς verti Forenſes rabulas, ex Cic. qui hunc locum videtur imitatus in Acad. Ἀγὼν certè de forenſi certamine eleganter dicitur.

P. 165. v. λέγω, In manuſcripto, & nõnullis etiam exemplaribus impreſsis legitur ὅπη καὶ, nõ ἢ: vt non poſſe videantur aliter hæc verba exponi, quàm *peræquè ac.* vt in Apolog. ὅπη μέλλῃ ἄριστα ἔσεσθαι καὶ ἡμῖν. Illa, ὀξὺ & ἀμβλύ, accipio vt ἐγγύθεν & πόρρωθεν, & alia, nimirum vt aduerbia.

P. 166. v. ἀγωνίαι] Placet longior verborum circunductus ad perſpicuitatem. Κατηγορεῖν autem non eſt ſimpliciter Dicere, ſed Certis argumẽtis euincere. vnde Κατηγορίας expreſſo proprióque vocabulo appellauit Ariſt. claſſes, quibus deſignantur rerum attributiones, id eſt, αἱ κατά τινος ἀγορεύσεις.

P. 168. v. πλίζοντες] Præpoſitio πρὸς, in illo genere dicendi, πρὸς μεγέθη notat comparationem.

P. 169. v. μὴ] Coniungenda eſt particula μὴ cum verbo ὑποδύεσθαι: quaſi dicat, non ad pugna n me accingere. illud enim ſignificat verbum ὑποδύεσθαι, cuius tamen gemina ſignificatione elegans eſt παρονομασία. nam ὑποδύεσθαι, eſt & veſtes exuere, & aliquid aggredi: ſumpta videlicet à luctaturis metaphora, qui deponunt veſtes, vt ad pugnãdum ſint expeditiores. Illud κατ' ἄνπαγον expreſſeram, vt quidem arbitror.

P. 169. v. οὖ, Legi ex manuſcripto συλλεκύφασιν, à verbo συλλυφῶ, non à συλλύω, ſicuti habent impreſsi codices. quod mihi quidem non ſatis congruere videtur, propter Antæi ἀπεπαίσαν, quem non pugnis aut cæſtibus interemit Hercules, ſed luctando. Itaque nec illud, *verberibus contuderunt* placet, nec meum, *Animis conciderunt*, ſed malim, *Vndique me incubuerunt*: qui eſt geſtus luctantis.

P. 172. v. λαμβάνει] Ex loci circunſtantia malui & malo ſic interpretari. Ingreſſurus enim longum ſermonem, poſt prolixas tamen variarum diſputationum ambages, præfatur ſe nondum quieſcere. Ideo legi Οὔκουν, negatiué. Inde capit occaſionem agendi περὶ τῆς ὅλης φιλοσοφικῆς. quaſi dicat, non iam impoſitus eſt huic noſtræ diſquiſitioni modus. C. φθαν.] Prima verba aliter diſtinxi, ex manuſcripto. Προκείμενον λόγον, primarium ſermonem intelligo: φρόμον, forenſem ſermonem. Significat porro oratorem à iudicis arbitrio pendere. ὃν ἀεὶ δίκλω ἔχειν, dixit eadem figura, qua Heſiod. χρυσέας βασιλῆας.

P. 173. v. τῆς] Vitioſè ſcriptum eſt in mea interpretatione Et pro Nec. eſt enim οὐκ οἶδεν.

P. 176. E. Difficilis locus, & ſpinoſam doctrinam complectens: in qua nequis inſaniendi anſam arriperet, malui ipſa verba craſſius interpretari. vult docere Plato, hominum inter ſe diſcrimen: quorum alii, pietatem Deíque ſimilitudinem (quam virtutis ſtatuit verũ fundamentum) amplexi, felices: alii impietatem, infelices euadant. Has duas conditiones, quibus omnes homines continentur, vocat παραδείγματα ὧν τῷ ὄντι ἑστῶτα. Ipſam igitur hominum conſtantem communitatem, id eſt, communẽ omnium hominum vitam, vocat τὸ ὄν, nimirũ ὑπάρχουσαν κοινωνίαν: in qua geminæ illius conditionis diſparitas perſpicua eſt. omnes enim homines vel boni ſunt vel mali. Idcirco nolui vertere In rerum ordine, vt Ficinus: nec In rerum natura: nequis inde ſtatuat duo principia, vnum boni, alterum mali: ſicuti faciebat inſanus Manichęus. quod eſt periculoſum mendacium contra primæuam veritatem, quæ docet, peccatum eſſe accidens, & vnicum eſſe omnipotentem Deum, boni non mali cauſam. Repugnat quoque hoc commentum doctrinæ Platonis, qui negat vllam eſſe ἰδέαν κακοῦ, quum malum ſit ἀνάρμοστον πάθος, & Deus ſit omnino αἴτιος κακοῦ, vt diſertè ait in III. De repub. & in Protagora, & ſuprà, θεὸς οὐδαμῶ οὐδαμῶς ἄδικος.

P. 177. v. Σ Ω. Repetitum συχὶ in fine clauſulæ propter longiorem orationis tractum, oſtẽdit priùs οὐκοῦν ſumi affirmaté: & hoc poſtulat dicendi genus Platoni familiare.

P. 179. v. μέτρῳ] Malo πιοῦσιν ad λόγον quàm ad hominem referre: & planior videtur ſententia.

V. περὶ ὃ τὸ παρὸν ἑκάστῳ πάθος] Sententiam non malè opinor ita exprimi, Prout vnuſquiſq; in præſentia eſt comparatus, vel affectus.

V. διακρούονται] Cõmutaui verba ad perſpicuitatem.

V. γὲ καὶ] Rem ipſam, vt arbitror, ex ipſorum verborum veſtigiis repræſentaui. Eſt autẽ totus hic locus perpetuo ioco cõditus. Scripta enim illa quæ πρὸ φερομένην οὐσίαν inuehebant, eleganter φέρεσθαι ait, non modò vt ipſam doctrinam damnet, ſed totam diſputandi rationem quam illi ſequebantur, vt vagam & diſſolutam, quippe quæ nullis demonſtrationis legibus cõtineretur. ſic illos poſtea ῥοῖς ῥέουσι vocat. De Parmenidis autem & Meliſſi in doctrina Vnius immobilis controuerſia, vide ea quæ annotauimus in dialogum cui titulus eſt, Parmenides.

P. 180. v. χεῖται] Legi εἶπον. de his enim egerat priús. Αὐτοὶ autem ad ipſos illos, de quibus agit, ἀκαταληψίας aſſertores refero. ita eſt tertiæ nõ primę perſonæ, vt ex tota oratione apparet.

P. 182. v. αὖ που] Οἷα ἄπλα ῥεῖτα φερόμενα ita expreſsi deinduſtria. & οἷα ἄπλα ita eſſe accipiendũ, varij loci in hac diſputatione oſtendunt.

P. 183. παῦ] Malui ζωπεῖν quàm ζωπεῖν, ne ſit Ταυτολογία in his quæ ſequuntur. illam enim importunam differẽdi rationem ἐπισκωμάζειν vocabulo deſignat. quanquam res eodem planè recidit.

P. 184. v. φοβοῦμαι] Deeſt *non* in mea interpretatione. Totum illud dicendi genus, τὸ ἐπισκωμα. &c. exiſtimo à me fuiſſe expreſſum. Hæc autem ὑπολαβέσθαι τῆς ἀποκρίσεως ita intellexi, Tractare vel perpendere illam reſponſionem, vt nævus comperiatur: & ſimpliciùs eſſe ita arbitror quàm pro Reprehendere. licet & in ea ſignificatione ſæpe accipiatur. ſed conſideranda eſt loci circunſtantia. Durios equos dixi, ea forma qua & Durateus dicitur. Durii etiam equi voce vtitur Plinius. Iam verò de

hac tota animasticarum (vt aiunt) facultatum ratione, vide quæ annotauimus in Comment. de doctr. vbi omnia quæ variis in locis hac de re comperiuntur apud Platonem, collegimus.

P. 186. v. πρὸς] Debui ita vertere, vt distincta instrumentorum vis significaretur. singulis enim sensibus singula sunt κεκτημένα, quorum ministerio, pro subiecta rerum sensilium natura, animus abutitur. Hanc quoque ἀναλογίσματος explicationem ad eosdem illos Comment. referendam censui, ne φιλοσοφικὰ cum γραμματικοῖς confundam.

P. 188. v. οἷσπερ] Deest in mea interpretatione, *ab ijs*.

P. 189. v. rem] Ita emendandum, Ficíne posset vt velox &c. sibi ipsi contrariũ fiat. Illud ῥέοντες ἦ &c. legendum esse sine interrogatione, sicuti ego legi, docet vniuersa oratio.

P. 191. v. ἀδυνάτων.]Idem planè dicit. Οὐκοῦν est legendum affirmatè, vt legi.

P. 195. v.] Ἀλλοτειρομεῖν vocabulo innuit mirabilem illam sensuum efficacitatem in ipsis imaginibus accommodatò vnicuique rei attribuendis: cuius rectæ δηλονοίας (de qua aget in Cratylo) contrarium, ἀλλοτειρομεῖν verbo explicat. Sed hac de re in Comment.

P. 196. v. ὑποφαίνειν] Παραλλαγὴ διανοίας πρὸς αἴσθησιν, est quidem discrepantia cogitationis à sensu: non satis tamen propriè genus illud dicendi explicatur, quod cogitationis cum sensibus ἀναρμοσίαν ob oculos repræsentat. Malim, Cogitationis à recto sensuum obiecto discessionem, vt illud πρὸς & παραλλαγὴ exprimatur.

V. ἐν ᾧ ἔπ] Interpretatio mea veram germanámque sententiam mihi notare videtur: vt ex inferioribus constat, πάλαι πόνων &c. Est ergo perinde acsi dixisset, Quin igitur his vocabulis liceat nobis abuti? ideo ex v.c. legi χρώμεθα, nõ κεχρήμεθα: quam quoq; lectionẽ agnoscit Ficin.

P. 197. v. οὐδένα] Est planè legendum ᾧ, in tertia persona: nec aliter sensus cõstare videtur.

P. 200. v. SOCR.] Haud mendosè legitur pro *ergo*.

P. 204. B. Παρακινδυνεύειν non incommodè vtroque modo exponi potest.

P. 206. v. ΣΩΚΡ.] Sequutus sum ipsa verborum vestigia.

P. 209. v. λοιπ] Non potest ἄλλοπ esse interrogatio: & vetus codex legit ἄλλό π. refertur autem ad verbum ἐδόξαζον, quod debet repeti ἀπὸ τοῦ κοινοῦ.

IN SOPHISTAM.

P. 216. v. ἴνα] Λέληθας ἄγων verti, Præter sententiam adducis: idem, opinor, quod insciens vel inscienter. B. αἰδρεῖ] Παντοίως sic verti ex Hippia: vbi luculentam vide παντοίης istius eruditionis descriptionem.

P. 217. v. λεων] Significat Sophistæ definitionem non satis explicatam esse: sed maiorẽ operam ad illud præstandum efflagitari. quod est futuræ de Sophista definitionis προοιμιόν.

P. 219.]De illa μεταβλητικῇ copiosè agit lib. 7. De legib.

P. 221. v. ἡσυ.] Expungendum est δεῖν, vt ex manuscripto & ex ipsa maximè sententia apparet. Θήρᾳν autem placuit *prædam* exponere ex consequenti. ita enim venantur Sophistæ vt prædam sibi proponant.

P. 226. v. κει] Verba δηλεύειν & καθαίρειν actiuè accipi ostendit vniuersa sententia: nec durius apud Atticos illud est quàm παρέχειν hîc pro παρέχειν, πειθὼ pro πείθειν, & cætera innumerabilia. Certè & Stephanus annotat in suo Thesauro δηλεύειν accipi actiuè, citatis ex Herodiano, & epistolis Iudę & Iacobi, exẽplis.

P. 227. v. τέτταρα] Expressi equidem sententiã, nisi planè fallor. Vult docere vim illam δηλευτικὴν. vt hoc faciat, substernit προγύμνασμα suo more, affirmátque nihil esse incommodi, rei leuissimæ exemplo maximam illustrari. Ita μέθοδον vócat rationem & viam doctrinæ. quasi dicat, quantum attinet ad docendi rationem. vtrobique enim de purgatione agitur. D. λεχθὲν] Legi etiã καθ' ὁτιοῦν, & Quãcunque aduerbiũ nónne idem significat quod *per quæcunque*? & ὦ γὲ] Est planè συνώνυμος. nam *animi* vox ex proximis verbis facilè intelligitur: & Improbitas in animo sedem habet.

P. 229. C.] Χαλεπὸν εἶδος, malui *difficilẽ*, quàm *molestam* exponere. λιπὴς] Legi ex manuscripto, παραπλοπὴ: cuius vocabuli frequens est vsus apud nostrum hunc philosophum, ad differentiarum discrimem notandum. non incommodè tamen legitur ἀπαναίδοντα.

P. 234. v. ναίπτα] Non potest participium ἀφεσῶτας ad sophistas referri, sed ad νεοὺς. E. μεθ'] Veritas enim est princeps disciplinæ finis.

P. 235. v. γοήτων] Ex fide manuscripti legi ᾖ, non ᾗ. & videtur hæc lectio contextui optimè quadrare.

P. 236. v. εἰδὲ] Legendum esse, non εἰκόνα, sed εἰκαστικὸν, ostendunt proximè sequentia verba.

P. 239. v. εἰπὼν] Est legendum εἰδὲ, non ἤδη: vt rectè etiam legit Ficinus.

P. 240. v. γ' εἰκὼν] Nullo modo potest interrogatiuè accipi, sicuti vniuersa verborum series perspicuè docet. est enim superiorum conclusio. & ita legit vetus codex.

P. 243. v. σκεπτέον] Abest interrogatio in manuscripto.

V. ὑπολαβὼν] Facilè intelligitur illud ὑπολαβεῖν, vt non visum fuerit necesse ipsum exp. imere.

P. 244 v. ᾠόμεθα] Potest etiam, mea quidẽ sententia, verbum γινώσκειν non incommodè subintelligi.

P. 246 v. ἔπῃς] Disputat aduersus illos qui corpus statuebãt esse ναῦν, quos ait reiicere eos omnes qui contrà sentiunt. Idcirco vertendũ fuisse videtur vt ego verti, testibus & iudicibus eruditis.

P. 248. v. ἦος, ᾗ] Sequutus sum vet. cod. lectionem, quæ & rectè annotatur.

P. 249. v. ξε.] Ὅτε καὶ ἠρώμην αὖ, debui vertere, *esse aut fuisse*. non enim est ἐσόμενον. Videtur Ficinus de suo illa verba interseruisse.

P. 251. v. πῶ] In præsenti constanter legitur in manuscripto.

P. 255. v.] Legi ex vet. cod. sine interrogat. & ita sententia videtur mihi postulare.

P. 257. v. ᾗ] Vet. codex hanc dispunctionem vsitatam non agnoscit, quæ tamen cum ea quam sum sequutus in mea interpretatione est prorsus συνώνυμος.

P. 263. v. ὄντων.] Sensus est, Ea tibi attribuit quæ minimè tibi quadrare possunt. Id significat illud dicendi genus, ὄντα λέγειν ἔπεσα. Cur ergo commodè non legatur ὄντως? Repetendum enim est λέγῃ è superiori interrogatione: & nisi legatur ὄντως, erit ἀπλογία: vt ipse verborum contextus satis docet.

In Evthydemvm.

P. 275. v. ἀξιν] Ἐπίδειξις vocabulum ſophiſtis proprium, idem quod ἀπόδειξις philoſophorum. Ita variis in locis variè, Specimen edere eruditionis, Oſtentare ſe: hîc placuit Demonſtrandi vox, quia agitur de ſophiſtica demonſtratione.

P. 280. v. πιεῖ] Meliorem ſequutus ſum (vt quidem arbitror) lectionem ex manuſcripto, σοφία in nominandi (vt aiunt) non in dandi caſu, σοφίᾳ: quæ eſt in contextu. Senſus eſt, Certã ſolidámque alicuius rei cognitionem nunquã aberrare, ſed conſtanter eſſe ἐπιθολον: ſicuti alibi loquitur.

P. 282. v. φίλ] Malui ἐραστὰς *ſtudioſos* quàm *amatores*: quia de amicitia non de amore agitur.

P. 285. v. ρῳ] Ὑπέχειν τὸν λόγον, eſt quidẽ & ſubire iudicium alicuius rei, & conuinci de aliqua re: ſed magis arridet prior ſignificatio: quia ſenſus eſſe videtur, Rem futuram perſpicuam, dummodo ad diſputationem veniatur. Quaſi dicat, Dummodo mecũ velis differere. Loquitur enim de ſe Dionyſodorus in tertia perſona. ὑπέχειν τὸν λόγον, eſt excipere ſermonem .i. reſpõdere interroganti. quod & ὑπολαβεῖν τὸν λογον. ita, ὁ ὑπέχων τὸν λόγον & ἐρωτῶν, ſunt ὁ πῖς ἀποκρ π.

P. 288. v. ὁ λόγος] Pro παλαιὸν, quod *prtidem* exponitur, legi πυρέπτον, ex manuſcripto. Illud autem παλαιὸν, deturbata genuina voce, in contextum irrepſiſſe videtur: & optimè mihi quadrare videtur ſententiæ.

P. 293 v. ἐγὼ] Nõ legi πολλά, quòd Socrati parũ quadrare videretur huiuſmodi reſpõſio, qui ſe hoc vnũ ſcire aiebat, q̃ nihil ſciret. & quãuis πολλὰ & σμικρὰ poſsint de vno dici (ſunt enim res multæ numero, paruæ qualitate) hæc tamẽ interrogationi reſponſio non aptè videtur cõuenire. Quærit enim ſophiſta à Socrate aliquid ne ſciat. Reſpondet Socrates, ſe quidem ſcire, ſed pauca. Ita intelligo hunc locum.

P. 298. A & B.] Legi ſine interrogatione ex fide vet. cod.

P. 299. v. πίνων] Legi ἐαὶ ἢ γ' ὁ πίνων, ὅσπερ αὐδριὰς: non ὁ σὸς, duobus vocabulis. quid enim attinet agere de ſtatua Sophiſtę: quæ an Delphis fuerit, écquis nouit?

P. 305. v. πι] Vox ἀνομοιότητος non ſatis exprimitur *ueriſimilitudinis* vocabulo. Pag. quoque 306. notæ eandem planè ſententiã quam mea interpretatio completi videntur. ego liberius verti, ſtudio perſpicuitatis.

In Protagoram.

P. 309. v. φαίνῃ] Vtut Cicero ita aliquando vertat, δηλαδὴ tamen ſignificat videlicet.

V. κεφτε] Certè illud, ὃν αὐτοῖς ἡμῖν εἰρῆσθαι, in ea ſignificatione quæ hîc notatur, legi nunquam: & priorum poſteriorúmque verborum collatio fecit vt ita exponctem. εἰς ἀνδρας ergo εἰρῆσθαι intelligo eodem dicẽdi genere quo illa, εἰς ἀνδρας ἐγγεγραφεσθαι, δυνμαθῶναι, σωπλεῖσθαι, &c. Videtur autem eſſe formula loquendi de medio petita.

V. παπ] Ἄκαιρον potui etiam &, vt opinor, debui, Importunum exponere: quòd videlicet importuna ſit obliuioſa illa amantium ἔκπαισις, cuius luculẽta extat deſcriptio apud Sapphonẽ.

P. 310. v. πᾶς] De habitatione hæc intelligo. neq; abſurdum eſt, in ædibus Callię Prot goram diuertiſſe, & in Hippocratis tamen vicinia habitare. Sic dicimus Gallicè, *il s'eſt arreſté près de moy*, Id eſt, Prope meas ædes ſubſtitit.

P. 311. v. ὡς πνι ὄντ.] Ita verti vt dicendi genus emollirem. Iuuen. *ſi uis eſſe aliquid.*

P. 312. v. αὖ εἰ] Hæc nota non videtur à mea differre, vt nec proximæ duæ.

P. 313. Cic. ſic loquitur, *In eo meæ omnes res uerſantur*: &, *Brunduſii omne certamen uerſatur*: &, *Momentum negotij tui in eius procuratione uerſatur*. Sic Quintil. *Cauſæ cardo in eo uertitur.*

P. 323. B.] Ad locum ſubobſcurum illuſtrãdum interpretationem liberiorem adhibui, expreſſa, ni fallor, ſententia.

P. 327. v. οὐδένα] Ἰδιωτεύειν τῆς ἀρετῆς, verti ita, vi ipſius ſententiæ adactus: quæ etiam vertere coẽgit Ficinum, *Virtutis curam non ad unum duntaxat, ſed ad omnes ſpectare oportere.* Ita hîc ſignificare videtur ἰδιοποιεῖσθαι .i. Vindicare, ſibi proprio quodã iure tribuere, ἀπολαμβάνεσθαι. Quæſtio eſt, Virtúſne doceri poſsit. quod inſtituit demonſtrare Sophiſta, ſed ineptiſſimis argumentis, & quæ cõtra ſeipſum faciant. inde delabitur ad illam quæſtionem de illuſtrium virorum liberis, qui ſæpenumero peſsimi euadũt: cuius tractandæ primordium illud facit, Minimè eſſe exiſtimandum, ſingularibus quibuſdam hominibus virtutis curam propriè conuenire, ſed ad omnes peræquè pertinere: quippe quæ ad ciuitatis ſalutem incolumitatémq; ſpectet. idcirco non eſſe mirum ſi heroum filii à virtutis via ſæpenumero deſciſcant. Ita illi dicendi generi opponit illud, παίπς διδάσκαλοι εἰσὶν ἀρετῆς, &c.

E. χαπίσωμς] Ἀγαπᾶν pro *acquieſcere, gratum acceptúmque habere*, hîc accipitur.

P. 328. v. αὖ εἰς] Locus obſcurus, in quo explicando nõ mihi mea quidem ſatisfacit interpretatio, nec Stephani: ſed ipſam rem expendamus, vt inueſtigata tandem prodeat veritas. Significat, virtutis curã cognitionémq; omnibus hominibus natura eſſe ingenitam, ac proinde præceptorem nullum virtutis exiſtere. ſiquis tamẽ emergat, illum eſſe accuratè amplectendũ vt ſingularẽ virũ: è quorũ numero primariũ ſe eſſe Sophiſta profitetur. Rem autẽ ſuo more exẽplis illuſtrat. Quemadmodũ (inquit) nemo artẽ illam de induſtria factitabit, vt patriam vernaculámq; linguam doceat, vel patria quædã inſtituta, quæ gentili quodã more inolerũt: ita de virtute cæteriſq; rebus innumerabilibus conſtituendum eſt. Quocirca vocem ἀπείρων non video quî *imperitorum* exponi poſsit. & deeſt hîc negatiua particula, vt legatur οὐκ ἀπείρων παντάπασι ῥᾴδιον. quæ repetitio eſt Atticis ſcriptoribus frequens. Sic igitur totum locum expono, dum aliquid commodius in mentem veniat: Quemadmodum ſi quæreres écquis linguæ Græcæ cognitionẽ vſúmque docuerit, ne vnus quidem prodiret, neque porro, mea quidem ſententia, ſi quæreres écquis docuerit opificum filios eam ipſam artem quam à parentibus ſuis quaſi per manus accepiſſent, quãtum quidem illius facultate, & pater & patris amici eiuſdem opificii communitate coniuncti valerent: écquis, inquam, illos docuerit: non facilè eſſe arbitror, Socrates, quemquam proditurum, qui illarum rerum [.i. vernaculæ linguæ & patriorum inſtitutorum] ſe præcepto rem profiteatur, neque huiuſmodi rerum innumerabilium omnino facile eſt præceptorem reperiri. &c. Eſt autem tota hæc oratio intricata & inuoluta. quod deinduſtria affectauit

Plato, vt ſophiſticam ἀδολεσχίαν repræſentaret, impropriis verbis complicatam. Illud πάντων v. 7. ad Ἑλληνισμὸν illum & παροπαιδεύσεις πόλεως refertur, non ad ipſos homines. eſſe enim neutrius generis puto.

P. 328. E. & 329. A. *τοῦτο*] ἐκδιδάσκειν nō eſt ſimpliciter docere, ſed exquiſitè & copioſè docere. quod competit huic loco. vult enim Plato deſcribere indiligentem diligentiam ſophiſtarū.

P. 330. v. ᾧ] Ex manuſcripto ita ſum interpretatus hunc locum. lego enim, τὸ μὲν ἄλλα. id eſt, vocem illam, ἄλλα. & ita poſtulare videtur loci ſententia. Diſputatur de virtutis partibus, ſintne inter ſe aliæ ac diuerſæ, οἷον τὸ ἕτερον, οὗτε τῷ ἄλλα. Iſta quidem verba vſurpauit Socrates, ſed ita vt Protagoras reſponderet: ac proinde affirmaret ſe non hæc dixiſſe, ſed Protagoram. eius enim qui reſpondet ſententia pronuntiatur in hoc genere diſputationis, ſicuti docebit in Gorgia. Quanuis igitur hæc ipſa verba ipſe protuliſſet, negat tamen ſe hæc dixiſſe, ſed ad Protagoram illa refert, qui reſponſione ſua annuebat rem ita habere, quum Socrates percontando illius ſententiā exquireret.

P. 331. v. οὗ] Aliam quoque lectionem ſum ſequutus, &, niſi fallor, commodiorem ea quæ remanſit in contextu. Ita lego, εἰ οὗ εἶπον ἀληθῆ ὄδε, λέγε ὦ Πρωταγόρα. Deinde, ipſius Protagoræ ſententia refertur. Τὰ αἰσ &c. Iſta enim non lego cum interrogatione: nec vlla vrget neceſsitas vt ita legatur.

P. 333. v. κοσμίως] Quum velit ſignificare idémne ſint Virtutes ipſę inter ſe, an aliquid habeāt definitum atq; determinatum quod certis ſpeciebus diſtinguatur, nihil eſt incommodi σωφροσύνην *temperantiā* ſiue *prudentiā* interpretari.

P. 334. v. πάντων.] Quod de oleo affert, & importunè dicitur & diminutè: quum non vbiq; id verum ſit. Ita proditur inepta ſophiſtarum garrulitas, qui res etiam alioqui optimas obſcurāt & contaminant. Quæ exempla idcirco quæſiuit Plato, vt τὸ ἀπροσδιόνυσον ſophiſticum demonſtraret.

P. 361. v. νεῶ] Ex vet. cod. lego ὅπισθεν ἄλλο τι οὖσα. idcirco deeſt in mea interpretatione *aliud*, & vitioſæ lectionis veſtigia apparent, ὃν ὡς σύ: quæ verba propter viciniam vocis ἄλλο τι à librario facilè fuerunt commutata.

In Cratylvm.

P. 392. v. ἦ]Legi ἦ. idcirco verti Etenim.

P. 396. v. δηλοῖ] Ex fide vet. cod. ita legi, ᾧ δὴ προσήκειν φαμὲν ὄνομα οἷόντε εἶ) τὸ εἶ) ἀπραγίζεσθαι. quæ mihi quidem certè genuina eſſe videtur lectio. Illud εἶ) videbatur fruſtra repeti, & τὸ articulus irrepſit ad vocem ὄνομα. Inde vitium in germanam ſcripturam irrepſit.

LOCI AB IPSO AVTORE RECOGNITI,

inter quos ſunt etiam aliquot à typographicis mendis purgati.

Litera P *pagnam indicat*, V *uerſum*: N *notas quæ ſunt ad marginem. & literæ etiam contextus diſtinguuntur.*

Pagina 15. Nota C. verſu 27. volūtate. p. 16. v. 32. Huic, *lege* Hac. p. 24. A. 9. in eorūdē. p. 25. A. 13. at *pro* &. p. 27. E. 10. eiuſdémque operæ. p. 28. E. 4. collocarant. p. 36. D. 12. *poſt* uocem ratione, *adde* ſtatuat. p. 39. B. 13. *dele* vobis, *poſt* quæ. p. 42. v. 30. illúdne. p. 52. A. v. 1. *dele* Res. *Ibidem*, A. v. 12. *pro* omnes, *lege* ciues. p. 55. v. 20. *pro* duas *lege* geminas. *Ibidem* v. 33. per mortem. p. 62. C. 2. *dele* minimé. p. 75. C. 6. æquali. p. 83. D. 10. *dele* vnaquæque. p. 97. B. 6. *Hunc locum ita reſtitue*, Ex illius quidem ratione & via. p. 98. B. 6. *dele* mihi. p. 109. C. 11. at *pro* &. p. 111. A. 5. *ita reſtitue*, facultas præbeatur. p. 129. C. 9. *dele* liceat, *poſt* audire. p. 144. b. 10. Eliſi, *pro* Elci. p. 134. A. *in marg.* Bene ſē habere. p. 153. D. 4. Súſque. p. 169. A. 9. *dele particulam* μή. Eadem pag. D. 10. ὡμολόγη. p. 173. E. 2. Nec *pro* Et. p. 177. B. *in marg.* conuerſationem. p. 189. D. 2. *Reſtitue*, Fierine poſſet vt velox. p. 196. E. 7. *dele* quidem. p. 200. A. 11. *dele* haud. p. 201. A. 6. *pro* ſcientia, *lege* ars. p. 211. v. ſtes, *lege* concertandi. & *ibidem*, illius *pro* illorum. p. 216. HOSPES ELEENSIS, & in N. A. Eleenſis. p. 224. D. 9. *dele*, quàm. p. 226. N. C. 18. incommodi. p. 234. E. 10. *dele* hoc. p. 246. A. 5. *poſt* agitatur, adde *controuerſiam*. N. B. 7. aiūt. *& ibidem*, diſparatas. p. 260. A. 9. *dele* ratio: & *lege* conſtituendum eſt. Eadem pagina, E. 7. habeat. p. 264. A. 2. nullúmne. Eadem pag. B. 3. πρότερον. p. 265. N. A. 2. Sophiſtæ. p. 266. B. 8. *dele* quidem. *& proximo uerſu lege* natæ. p. 272. C. 2. *dele* videlicet. p. 273. B. 1. mihi *pro* ad me. p. 276. N. B. *dele illam notam*. p. 285. E. 7. repugnare. p. 331. N. A. 3. commonſtratione. p. 357. A. *Locum hūc ita reſtitue*, Quum quæpiam ſit ars paris & imparis, aliámne eſſe cenſes quàm ea quæ in numeris verſatur? p. 372. D. 7. *dele hæc uerba*, contrarium diuerſúmque, *& lege* contrá. p. 379. v. 36. reſciſcere. p. 384. N. A. 2. ſimulat. p. 385. B. 6. vera. p. 406. E. 8. *dele* impoſitum. & 12. *lege* nam, *pro* ſiquidem.

HENRICI STEPHANI ANNOTATIONES IN PLATONEM.

LECTORI.

ANTEQVAM iis quæ in margine annotaui quicquam addam, pauca de iis quibus vſus ibi ſum notis præfabor. Ex interpretationibus igitur margini interiori (rarò exteriori) à me adſcriptis, nonnullæ ſunt quæ præfixâ habent literâ M. qua ſignificare volui Malim: quũ in altera interpretatione aliquid deſiderarẽ, ſic tamẽ vt non omnino mihi diſpliceret. Verùm iis quas in contextu emendaui ex ingenio, id eſt ex cõiectura, aliquãdo præfixi literam Π. qua ſignificatur Πότερον, id eſt Vtrum: (vſus autem ea nota & priùs in mea Græcorum oratorũ editione fueram) quaſi lectorẽ quid de illa emendatione ipſi videretur, interrogarẽ. Alicubi etiã emẽdationibus literã *F.* vel *For.* præfixi, id eſt Fortaſſe. Iam verò diuerſis lectionibus iis quæ ex aliquo exemplari aut aliquibus exemplaribus petitæ erant, hanc præpoſui notã ϛ', quæ & antiquis librariis in vſu erat, ad ſignificandũ γράφεται. Alicubi verò ſcripſi *In vet.* id eſt, In vet. libro, aut In veteribus libris. Vbi verò dixi, Affertur & hæc lectio, de aliqua loquutus ſum quæ ex aliis libris ſumpta eſſet quàm iis vnde cæteras habui: & quidẽ ita vt interdũ dubitauerim an veteri libro an coniecturæ accepta eſſet ferenda. Hæc quoq; *In præced. edit.* ſæpe tibi occurrẽt, id eſt, In præcedẽtibus editionibus, vel *In vulg. edit.* id eſt, In vulgatis editionibus. Vtrobiq; autẽ intelligo de Aldina, & Baſilienſi, quæ ex Ioannis Valderi officina prodiit, cum Simonis Grynæi præfatione: alicubi autẽ & de Louanienſi editione librorũ De legibus. Quoniã autẽ rarò lectionis illius mentionem facio quæ in præcedẽtibus extat editionibus, diuerſa ab ea quam in iſta habes, caue putes illos tantùm diuerſam à præcedẽte, & quidẽ ea longè melioré, lectionẽ habere. in aliis enim præterea locis quãplurimis, & propemodũ infinitis, lectionẽ quæ hîc eſt, ab ea quam illæ habent differre, ſi cõferre libeat, cõperies: neq; tantùm emendata plurima vocabula, ſed interdũ omnino etiã diuerſa in locũ eorũ quæ antea erãt, ſubſtituta: atq; adeo multos huius editionis locos multis vocabulis quæ in illis quas nominaui deſiderabantur, aliquos verò & periodis integris auctiores eſſe, vt de maximo aliorum taceã locorum numero, qui ob præpoſterè poſitas interpunctiones in illis editionibus, omnino deprauati erant: qui quantum mihi negotii exhibuerint, vix credi poteſt. In his autẽ Annotationibus meã, ſi nõ de omnibus qui emendandi ſuperſunt, at de eorum pleriſque ſaltem ſententiam exponam.

Pag. 2. v. ὑ γάρ που ὀκ.] Platonem ſcripſiſſe puto, ὑ γὰ σοῦ ὀκεῖνό γε καταγώσεμαι. Hanc enim paſsim hoc verbum cõſtructionem habet, propter præpoſitionem κατ' eo incluſam. Occaſionem autem errori præbuerit qui valde paruo interuallo præcedit locus. quũ enim ibi ὑ γάρ που ſcripſiſſet librarius, hîc autem ὑ γὰ σοῦ ſcribere deberet, illa verba, quorum recens adhuc erat memoria, per imprudentiam eum repetiiſſe dicendum fuerit. Talem omnino errorem, id eſt, cuius talis ſit origo, paulo pòſt eſſe puto, in ὀρθῶς pro ὀρθός.

V. γίγεσθαι.] Si poſt ἰῶμεν omittas interrogationis notam (vt in Baſil. edit. omiſſa eſt) erit hîc ſoloeciſmus, ἰῶμεν οὐκ ἀηδονῆ ἔμοιγε δοκεῖ, pro ἆρ' οὐκ ἀηδονὴς ἔμοιγε δοκεῖ. At verò ἰῶμεν; nihil vetat dici pro ἐρωτᾷς ἰῶμεν;

V. πρῶτ. πολ.] Pro ὀρθῶς, poſteriore loco, nõ dubito quin ſcribẽdum ſit ὀρθόν. Sic enim & alibi Plato dicit ὀρθόν ὅτι, ſequente infinitiuo, de eo quod facere vel dicere rationi conſentaneũ eſt. Quòd ſiquis, illud aduerbium retinere volens, cum infinitiuo ἐπιμελεῖσθαι iungendum cenſeret, quam huic loco aptam ſignificationem inuenire verbo ὀρθῶ poſſet? Errorem autem cuius ſimilis vel potius eadem eſt origo, indicaui modò in prima annotatione.

P. 3. v. καὶ ὡς] Qui βλαβολῶν ſcripſerunt (vt eſt in Baſil. etiam edit.) ita emendandam Aldinam lectionem putarunt, quæ eſt βλαβαλῶν. Sed dum emendare locum hunc vellent, deprauarunt, quòd non animaduerterent, à βλαβάω non ſolùm eſſe participium βλαβαλῶν, ſed etiam βλαβαλῶν.

P. 4. v. οἰκείων] Melius fortaſſe ſcriberetur ἢ ἄλλα δή; de quo loquendi genere, & de eius vſu, familiari Platoni, vide quæ annotaui in principium Protagoræ.

V. εἶπε] Scribendum dico δεῖν, quod iungi poſsit cum οἴει. At verò paulo pòſt pro δεῖν autor fuerim vt ſcribatur δέον: vt ita dicatur δέον (poſitum imperſonaliter & abſolutè, eodem modo quo illa, ἐξὸν, ἐνὸν, προσῆκον) ſicut paulo antè οὐδὲν ὄν πρᾶγμα, pro οὐδενός ὄντος πράγματος: & duplex ſit negatio pro vna. Atque hi quidem duo loci valde vicini in vna eadémq; voce deprauati ſunt in omnibus editionibus, quæ quidem in manus meas venerunt: at verò in Baſil. tertius etiam quidam, in loco qui eſt pag. 8. ibi enim in Baſil. legitur, ὡς ὑ τὸν ἀδικοῦντα δίδοναι δίκην, pro ὡς οὐ τὸν ἀδικοῦντα δεῖ δίδοναι δίκην.

V. vlt.] Non video quomodo ferri poſſit διαφέροι: ideóque muto in διαφέροιμι, vt cõueniat cum εἰδείλω: hoc ſenſu, Neque quicquam ego Euthydemus antecellerem vulgo hominum, niſi omnia quæ huiuſmodi ſunt exactè cognita haberem. Alioqui, retinendo διαφέροι, ſcribendũ eſſet εἰδείη: vt ille de ſe vtrobiq; loqueretur in tertia perſona. Qui tamen ſubitus à prima (nam dixit οὐδὲν γὰ ἄμοι &c.) tranſitus ad tertiam, duriuſculus eſſet.

P. 5. v. καὶ τὸ] Vide annon ſcribendum ſit potius πάντως ἐναίσιον.

V. ἀέσιόν τ.] Aptius fuerit μέλλη. Occurrit verò & aliis in locis talis error, huius Optatiui (vt vocãt) modi pro illo, vel illius pro hoc poſiti. qua de re ſemel te monuiſſe contentus ero.

P. 6. v. μασ.] Scriptum eſt in præc. edit. ἃ οἱ λοιποὶ οὐκ ἴσασι: ſed in vet. cod. legitur οἱ πολλοὶ, necnon apud Euſeb. Præpar. Euang. lib. 13. Hanc autem lectionem Fic. quoque ſequitur, ſed malè interpretatur, Quæ multis occulta ſunt: quũ debuerit vertere, Quæ vulgo occulta ſunt, quãdoquidẽ nõ πολλοῖς ſed ὑῖς πολλοῖς ſcriptũ eſt.

V. τῶν ποιητ.] Scribendum puto ἢ οἷς ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γεγραφέων τὰ πάλαι ἢ τὰ ἱερὰ ἡμῖν καταπεποίηται. Poteſt tamen & al era lectio defendi, modò οἷς inter ἢ & ὑπὸ ponatur. At in ſuperioribus edit. verba hæc τὰ πάλαι &c. ſeparantur à præcedentibus. Quam interpungendi rationẽ ſequutus eſt & Ficinus: à quo etiam γεγραφέων appellatione malè fuiſſe intellectos ſcriptores, quum de pictoribus dicatur, alibi admonui.

V. Σ Ω.] Vide annon ſcribendum ſit potius μέμνησο οὖν ὅτι, vt legit aut certè legendum cenſuit & Fic. qui vertit *Recordare igitur*, abſque interrog. nota.

P. 9. v. ἔρχον] Quum reſpondeat Socrates, Intelligo me tibi minus docilẽ videri ipſis iudicibus, mihi ſit veriſimile ſcriptum fuiſſe, ἐπεὶ οὐ πάνυ γε σαφῶς &c.

V. λέγω] In vet. eſt ὀννενόηκα, non ὀννενόημαι, quanuis γέγραπται initio huius dialogi bis ponatur actiua ſignificatione, & aliæ itidem paſſiuæ voces in aliis huius ſcriptoris locis actiuarum vſum præſtent.

V. ἐρ᾽ τοῦτο] Vel ἆρα ἐπαπορῶμεν, vel ἆρα ἐπανορθούμεθα interrogatiuè legendum cenſuerim.

P. 10. v. ὦ Εὐθ.] Ita & Fic. vertit quaſi legeretur, ἆρ᾽ ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν &c. At pro λέγομεν videri poſſet λέγεται potius ſcribendum ἐπορημαπικῶς: ferri tamen & lectio illa poteſt.

P. 11. v. μὴν δ᾽] In præc. edit. ἐπανορθώμεθα: ſed veteris exemplaris lectionem ὑπανορθώμεθα confirmat vetuſtiſſimum ὑπανθάνοις, quod non multo pòſt habemus. Vtitur alioqui & ſimplici ἀνθάνει inter hunc & illum locum.

P. 13. v. θεῶν] Ante θεῶν interpungo (ſicut & poſt) ne iũgatur cum ὁσιότης καὶ ἀνοσιότεια, ſed cum θεραπεία, ſubaudito ex præcedentibus.

V. Οὐκοῦν] Malim θεραπεία γε πᾶσα &c. Et poſt τοιόνδε interpungẽdũ eſſe puto, vt ſequẽtibus verbis oſtendat quomodo θεραπεία πᾶσα τῶν ὁμοιοπαθῶν ὠφελεῖ. Vtitur autem & alibi verbis illis οἷον τοιόνδε, vbi ſubiungit exemplum: vt modò ſubiunxit poſt οἷον φαμέν. Quum verò præcedat ὠφελοῦσα εἶναι, rectius ſcribetur ὦσι, vt in marg.

V. ἔρχου] Lubentius hîc & aliis pleriſque in locis huiuſmodi ſcripſerim δῆλον ὅτι. Vide annot. in pag. 309.

P. 15. v. γε. Σ Ω.] Rectius hæc ἐρωτηματικῶς leguntur. Intelligentur autem ex pag. 11. referũtur enim ad ea quæ ibi iocatus eſt Socrates in Euthyphronem. Sic verò & in Critone, pag. 48, εἰ ἔπειμι ἡμῖν ἢ οὔ [ὁ λόγος] itémque ſtatim pòſt, aliquoties.

P. 17. v. μαὶ καὶ] Si mendo caret παιέμαι, ita videtur eſſe dictum vt lib. 1. De republ. πρὸς ταῦτα καὶ κούρῃ καὶ συκοφαίνει, εἰ δύναται. οὐδὲν σοὶ παιέμαι. Id eſt, οὐδὲν παραιτοῦμαι.

P. 18. v. μαχεῖν] Verã lectionẽ eſſe arbitror, ἀπολογούμενόν τε καὶ ἐλέγχοντα, μηδενὸς ἀποκρινομένου.

P. 19. v. vlt.] Pro participio πείθοντι ſubſtituendum eſſe puto infinitiuum πείθειν, (margini à me adſcriptũ) qui iungatur cum οἷός τ᾽ ὦσι. Admonitum autem velim lectorẽ, pronomẽ τούτοις nõ hîc ſolùm ſed & in aliis huiuſmodi ſcriptoris huius locis πλεοναζειν. (quod & de quibuſdã aliis pronominibus dici fortaſſe poteſt) Intell. igitur, οἷός τ᾽ ὦσι πείθειν τοὺς νέους, οἷς ἔξεστ &c. πείθειν, inquam, σφίσι ξυνεῖναι.

P. 21. v. σαφῶς] Malim ſcribere, ἢ (ὅπερ λέγω) μὴ φοβεῖσθαι. Sic enĩ ſæpe Plato vtitur his verbis ὅπερ λέγω, vel ὃ λέγω, de eo quod paulo antè à ſe dictũ repetit. ſicut quod ad locũ hunc attinet, modò dixerat (circa finem pag. proximè præcedentis) καίμοι, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ θορυβήσητε μηδὲν αὐ δοξῶ ὑμῖν μέγα λέγειν. Exempla autem illius parẽtheſeωs habes in Critone, pag. 45, ὥσπερ (ὅπερ λέγω) μήτε, τοῦτο φοβεῖσθαι, ἀποκάμῃς σῶσαι σαυτόν, &c. Item in Hippia maiore, Tomi tertij pag. 284, ἀλλ᾽ (ὃ λέγω) ὁ νόμος. Et 286, ναὶ σωῖ (ὃ λέγω) εἰς καλὸν ἥκεις. Sic verò & ὅπερ εἶπον, in hac ipſa Apologia, pag. 29, εἰ σωῖ με (ὅπερ εἶπον) ὅτι θύσεις ἀφίσεσθε, &c. Niſi verò in eo de quo nũc agitur loco legamus itidem ὅπερ λέγω tanquam παρεπιθέτ, dutiuſcula eſt hæc conſtructio & ſuſpecta, φοβεῖσθε ὅπερ λέγω. potius enim dicitur φοβεῖσθαι τοῦτο, vel ὅτι οὕτω, vel τοῦτου ἕνεκα, aut certè ὅτι φοβεῖσθαι τοῦτο, quàm φοβεῖσθε. Iã autẽ tertiò ἢ φοβεῖσθαι deprecatur Socrates. nã dixerat circa finẽ primæ pag. huius Apologiæ, μήτε θορυβεῖν τοῦτου ἕνεκα. Dicet verò & pag. 30, μὴ θορυβεῖτε ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ἐμμείνατέμοι οἷς ἐδεήθην ὑμῶν, μὴ θορυβεῖν ἐφ᾽ οἷς ἂν λέγω, ἀλλ᾽ ἀκούειν.

V. σὺ δ᾽ ἐμέ] Nihil mendi ſubeſſe huic loco ſuſpicabimur ſi hæc verba ὥσπερ γε μοῦ σοφώτερος, σὺ δ᾽ ἐμὲ ἔφησθα, accipiamus tanquam verba μιμικῶς poſita: id eſt, repræſentantia ipſius Socratis ſermonẽ, quo vteretur apud ipſum χρησμόν, ſiue μαντεῖον. Particulę autem ὅτι pleonaſmus præfixę orationi μιμικῇ (vt quidam vocarunt) frequẽtiſſimus eſt cùm apud alios ſcriptores, tum verò Xenophontẽ, & hunc: apud quem exemplũ vnum inuenies in hac ipſa Apologia, pag. 34, verſu 32: alia autem duo ſuppeditabit pagina 279 huius primi Tomi, in valde vicinis locis. Cæterùm quũ hîc dicat ἐλέγξων τὸ μαντεῖον, pag. ſequente legimus, αὐ ἐλεῖσθε ἡ μαντεία: adeo vt vel ἐλέγξων τὴν μαντείαν ibi ſcribendum eſſe dicendum ſit, vel potius inter μαντείαν & μαντεῖον nihil diſcriminis poni.

P. 22 v. ὅς, ἵνα] Pro ἵνα μοι καὶ αὐ ἐλεῖσθε, nõ ſolùm ſcribi poſſe videtur ἵνα μὴ αὐ ἐλεῖσθε (vt annotaui in marg. ex coniectura) ſed etiam, pronomẽ ωοι retinendo, ἵνα μή μοι αὐ ἐλεῖσθε: quinetiam vt particula καὶ ſimul retineatur, ἵνα μή μοι καὶ αὐ ἐλεῖσθε. Operæpretium eſt (inquit) vobis oſtendere quantum obtrauerim ne comperiretur oraculum eſſe eiuſmodi quod à me refelli non poſſet. ſicut pag. præcedente dixerat, ἐλέγξων τὸ μαντεῖον. Nã vt auderem margini illam meam coniecturam apponere, fecerunt iſta verba: de quibus & in Annot. præcedente aliquid dictum eſt.

P. 23. v. μθοι] In præc. edit. ſcriptum eſt οὐχ αὐτοῖς: quã lectionẽ aliquis fortaſſe defendi poſſe dicet: ſequitur tamẽ & Fic. alterã, vet. exẽpl. οὐκ αὖθις: quam etiam eſſe genuinam puto. Intell. autem, οὐκ αὐτοῖς τοῖς ἐξεταζομένοις: vt nunc dicit, οἱ νῦν αὐτῶν ἐξεταζόμενοι, & modò dixerat, ἔστι δὲ προσοῦσιν ἄλλοις ἐξεταζειν. imputabant enim Socrati præceptori illum diſcipulorum eius ἐξετασμόν.

V. χρῆσιν] Verbũ ζητεῖ non agnoſcunt præc. edit. & quũ à Ficino quoq; nõ agnoſcatur, minimè ex vet. exẽpl. adieciſſem, niſi pag. 19, vbi eadem de re agitur, idem verbum vel eius participiũ extare vidiſſem. Nã ibi legitur, ζητῶ τὸ τοῦ χρῶ. Hîc autem pro τοῦ χῆς in quodã exẽpl.

eſt ὑπὸ γῆ, ſicut & in illo præcedente loco. ſed ille potius ex hoc aliiſque multis huiuſmodi emendandus fuerit: quum ἀηθικώτερον dicatur ὑπὸ γῆς. Vocat porro hîc τὸ μετέωρα, quod illic τὸ ἐπουρανία.

P. 27. v. ᾗ οὐ] Vel ὅπη ponitur θαυμαστικῶς, vel particulæ ἔτι locum occupat.

P. 29. v. φθύξομαι] Turbare te, lector, poſſit particula ᾗ, tanquam ſuperuacanea: præſertim quum Fic. quoque talem eſſe iudicauerit: at ego ellipſin huic loco ſubeſſe puto, qualem & alibi obſeruaui: vt perinde ſit acſi dictum eſſet, ὥςπερ οὐδὲ εἴ με ναῦν ὑμεῖς ἀφοίητε (nam ita ſcribendũ eſſe monui in marg.) θέλοιμι ἂν ὑφ' ὑμῶν ἀφιεῦναι, vel ἀξιώσαιμι ἄν &c. Sed orationem eadem forma nõ continuari fateor: ſicut & alibi eius formam mutari & velut curſum interrumpi videre eſt. Cæterùm pro ἀπιὼν ἅπαντας apud Euſebiũ legitur ἀπισπασαντες.

P. 32. v. ὑπείκοιμι] Legitur & ὑπεικάθοιμι: quod Atticum eſt, ſicut pag. 15, circa finem Euthyphronis, διωκαθεῖν, pro διώκειν. necnõ in Gorgia, pag. 483, ἐδιώκαθες. Sed ſcribendo ibi ὑπεικαθοίμι, videri poſſet ſcribendum fuiſſe itidem paulo pòſt ὑπεικάθων, non ὑπείκων. Cæterùm & pro δέον inuenitur etiam ſcriptum δέκαιον.

V. πείκων] Non video cur repetendum ἅμα fuerit: ideóq; ſcribendum puto vel, μὴ ὑπείκων ᾗ, ἅμα αὖ καὶ ἀπολοίμην (vt adſcripſi margini) vel, μὴ ὑπείκων ᾗ, ἢ ἅμ' αὖ ἀπολοίμην.

P. 37. v. ημήτε θαυ] Rectius fortaſſe ita ſcribetur, ἢ δείσας; ἢ, μὴ πάθω &c. vt poſt ἢ ſubaudiatur δείσας repetitum.

P. 39. v. λοις] Scribendum eſt αὐτὸν, (licet αὐτὸν ſit in præced. edit.) ſiue dicamus ἕκαστον deſiderari, ſiue hac voce nihil opus eſſe putemus: vt ſit tranſitus à plurari ad ſingularem: quem certè haberemus etiam legendo, ἕκαστον αὑτὸν παρασκευάζειν, ſed molliorem: quòd ἕκαστον vocis collectiuæ vim habere dicere poſſimus.

P. 43. v. ῥᾳ] Vide annon τῷ μὴ aptius legetur.

P. 48. v. ὅμοιος] Pro τοῦ ἑτέρου in præc. edit. ſcriptum eſt τοῦ ἑτοῦ πόλους: ſed Fic. noſtris exẽpl. vetuſtis hîc aſſentitur.

P. 52. v. νόμων] Apud Euſebium ſcriptũ eſt ὑπηχρεῶν ἡμᾶς διαφθείραι: ſed hoc pronomen ſubaudiri poteſt.

V. πις] Pro ἄλλο ουῶ apud eundem legitur ἀλλὰ ὦ ουῶ. verùm fidẽ eius exemplari nequaquã habendam puto, ſed ex duabus lectionibus faciendã eſſe vnam: hanc videlicet, ἄλλο ὦ ουῶ.

V. vlt. Habemus apud eundem βαρβαεικῶν. Ac certè quanuis Attici ſcriptores βάρβαρος & βάρβαρον paſsim adiectiuè dicant potius quàm βαρβαεικὸς & βαρβαεικὸν, Platonem tamen his quoque aliquoties vti videmus. Legimus enim in Cratylo, pag. 416, βαρβαεικόν: & rurſus βαρβαεικῇς, pag. 437.

P. 53. v. πόλις τε, καὶ] Vereor ne hæc verba οἱ νόμοι δηλονότι, ex ſcholio irrepſerint, ſiue ex gloſſemate, vt vulgò loquuntur.

V. πάσις] Non præſens ἔσῃ ſed futurum ἔσται apud eundem legitur: alio etiam ordine verborum: hoc nimirum, ἆρα ἄξιόν σοι ζῆν ἔσται. Quum autem hæc interiecta ſint inter futurum φθύξῃ, & futura πλησάσῃς & ἀναμιμνήσῃς, malo ἔσται.

V. ῥύπων] Pro πόλεων lubenter ſubſtituerim πόπων, quod apud Euſebiũ legitur. Alioquin nõ itidem plurale πόλεων ſcripturus fuiſſe videtur, ſed numero ſingulari vſurus, hoc modo, ἐκ μὲν ῥύπης τῆς πόλεως ἀπαρεῖς. Neque enim ita defendi poteſt lectio illa πόλεων, vt dicatur Socrates ſolitus vicinas vrbes frequentare: quũ illi contrà obiiciatur initio huius paginæ, ἀλλ' ἐλαφρῶς αὐτῆς ἀπεδήμησας ἢ οἱ χωλοί τε καὶ τυφλοί, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι.

V. μοις] Alia eſt lectio apud eundem, ἐδείς σε ἐρεῖ. potius autem σοὶ quàm σὲ conuenire huic loco videtur.

V. αὖ μὴ] Non immeritò (meo quidem iudicio) ſuſpecta fuerit hæc ſcriptura, εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ &c. Neque enim dubium eſt quin primo aſpectu ſe offerat futurum λυπήσῃς, ex præcedẽte λυπῇς ſubaudiendum: & tamen repugnat huius loci ſententiæ, εἰ δὲ μὴ λυπήσῃς. Videndum igitur an μὴ mutari in δὴ & poſsit & debeat: an potius cum εἰ δὲ μὴ aliud ſubaudiendum ſit, nõ tam ex præcedentibus verbis quàm ex eorum ſenſu petitum. Cuiuſmodi fuerit ſi dicamus, perinde eſſe acſi præceſſiſſet, ἐὰν φυλαξῃ μὴ ἄνω λυπῇς. vel, ἐὰν φυλαξῃ μὴ λυπῖν ἄνω: (id eſt, ſi caueris ne quenquam offendas) his enim verbis aptè ſubiungeretur, εἰ δὲ μή.

P. 58. v. primo. Plutarchus hunc locum citans legit ἐπυθόμην.

P. 62. v. ῥώπῳ] Nullo ferri modo poteſt ῥώπῳ, quod tamen habent & præced. editiones: at ῥώπῃ & ferri poteſt, & Fic. quoque ita legiſſe videtur. Quinetiam talem vſum habet cùm alibi, tum verò initio pag. 72, ὁμολογῆται ἄρα ἡμῖν καὶ ῥώπῃ. item in primo pag. 73, verſu, ὥςπερ καὶ ῥώπῃ ἀθάνατόν τι ἔοικεν ἡ ψυχὴ εἶναι.

P. 67. v. κα ἡ] Pro παρόντι inuenitur ſcriptum & παρελθόντι: quam ſcripturam & Fic. agnoſcit. Sed quanuis vna, præſens, altera præteritum tempus declaret, ferri vtraque poteſt: vt hæc reſpiciat ad eos qui iam ex hac vita migrarunt, illa ad eos qui nondum. In fine autem huius pag. eadem de re loquens dicit, εἰ μὴ ἄρα οἱ ἐκεῖσε ἴοισεν οἷ ἀφικόμενοις ἐλπὶς ὄφιν ἢ ἄλλο βίου ἥρων τυχεῖν.

P. 69. v. τὸ.] Aliquid hîc deſiderari putet quiſpiam: quum tamen nihil deſideretur, ſed ellipſis ſit illi ſimilis quæ occurrit paulo pòſt, nimirum verſu 18, huius paginæ, μὴ σκιαγραφία ᾖς ἢ ἡ τοιαύτη ἀρετή. Occurrunt certè & alibi frequenter: pro loco autem exponere oportet, Videndum ne, vel Animaduertendum ne: aut Cauendum ne.

V. χρὴ δὴ] Includenda parentheſi cenſui hæc verba, φασὶν οἱ ποδὶ ταὶ πλεπαὶ, quòd prouerbium hoc ῥῖς ποδὶ ταὶ πλεπαὶ familiare fuiſſe veriſimile ſit: at verò οἱ ποδὶ ταὶ πλεπαὶ cum ναρθηκοφόροι non aptè iungatur: præſertim quum in verſu prouerbiali ſuis conſtãte numeris nulla πλεπθῖ mẽtio fiat cum voce ναρθηκοφόροι. Eſt enim hic, Πολλοὶ μὲν ναρθηκοφόροι, βάκχοι δέ γε παῦροι, vel δέ τε παῦροι: aut παῦροι δέ τε βάκχοι.

P. 73. v. ἔφη] Alia eſt huius loci lectio, eodem tamen ſenſu, πῖαι σοὶ ῥύπων &c. In Ald. autem manifeſto errore ſcriptũ eſt, ποιῆσαι ῥύπων.

P. 75. v. ταὶ ῥοδᾶ] Vox ῥοδᾶ eſſe ſuperuacanea videtur: præſertim quum abſque illa eandem ſentẽtiam habeamus quam & in principio huius paginæ, vnde hæc manarunt.

P. 76. v. παύτας] Suſpicor addendam vocũlam τὰ ante αὐτά: quæ vocula adiectio aliam ſententiam, & quidem aptiorem (meo iudicio) affert: vt dicat Simmiæ Socrates, Non igitur tibi eadem omnes ſcire videntur. Nam & ſine interrogatione legendum eſſe puto hunc locum.

P. 79. v. πέρῳ] Eadem emendatio annotatur & pag. 82, non procul à principio.

P. 87. v. δος] Vide annon potius ſcribendũ ſit οὐκ αἰσχύνομαι : cui verbo ſignificationem huic loco valde aptam tribuit hic ſcriptor (ſicut & alij quidam, ex quibus eſt Xenophon) cùm alibi, tum in Gorgia, alia tamen conſtructione, καὶ ἔγωγε ἐθέλω, πρὸς ὑμολογημένων ἔστι σοὶ δοκεῖ μὴ καλῶς ὡμολογῆσθαι, αἰσχύνεσθαι, εἰ μὴ σὺ βούλῃ. Videtur certè & Fic. hanc lectionẽ ſequi: quippe qui vertit, Haud equidem retracto quin beliſſimè dictum fuerit.

P. 90. v. λόγοις] Scribendũ potius, πρὸς δὲ ὄντων: pro quibus mendoſè in præc. editionibus ſcriptum eſt πρὸς δεόντων.

P. 94. v. πες καὶ] Locus hic poſtulare videtur non infinitiui ſed indicatiui præſens, ἔλκει.

P. 97. v. πθένα] Non πθένα apud Euſeb. legitur, ſed ἀθένητα. quod participium tamen vt recipi poſſet, expungẽda eſſet copulatiua particula ante ἕκαστον.

P. 104. v. δοκεῖ] Scribendum αὐτῆς, quum intelligendum ſit πρὸ ἑαυτῆς ὀνόματι. In ſequente autem verſu poſt ἀριθμεῖ malim interpungere, hoc modo, καὶ πρὸ τῆ ἀριθμεῖ, ὄντως οὐχ ὥσπερ τῆς περιάδος. Exiſtimo enim ὥσπερ referre ὄνομα: vt dicat ternarium numerũ nõ ſolùm ſuo ſed imparis etiã nomine eſſe appellandum: quanuis hic impar non ſit idem quod nomen ternarii. Vt autem ſignificaretur, Quanuis impar non idem ſit quod ternarius: ſcribendum fuiſſet οὐχ ὥσπερ ἡ περιάς. Hunc tamen ſenſum ſequitur & Fic. miniméque ab eo de quo agitur eſt alienus.

P. 105. v. μβύων] Videndum annon ſcribendum ſit, ᾧ αὐ ἀ σώματι ἐγχρύπτει, aut certè ᾧ αὐ σώματι ἀ ἐγχρύπτει, vt paulo poſt legitur: qua etiã forma poſtea, ᾧ αὐ ἀριθμῷ ἀ ἐγχρύπτει). Mutato autem dũtaxat accẽtu, ſi ſcribamus, ὃ αὖ ἀ ὂν πρὸ σώματι ἐγχρύπτει, videndum an ita defendi poſſit vt dicamus implicitas eſſe has particulas: & dictum eſſe ὃ αὖ τι ὂν πρὸ σώματι ἐγχρύπτει, pro ὅτι αὖ ὂν πρὸ σώματι ἐγχρύπτει. Sedenim potius ſcripſiſſet, vt opinor, τί ὃ αὖ ὂν σώματι ἐγχρύπτει: (id eſt, ἀ ἔστιν ὀνείνο ὃ αὖ ἐγχρύπτει σώματι) ideo vel hãc lectionem vel primã illam, genuinã eſſe arbitror.

P. 109. v. νὸς γλυκύθυμος] Non dubito quin ſcribendum ſit καπιδεῖν αὖ αἰσχυναι : vt καπιδεῖν αὖ ſit pro καπίψαι. Incipiens autem participiũ à ſyllaba αὖ fecit vt omitteretur illa vocula αὖ.

P. 121. v. Δ Η Μ Ο Δ.] Præced. editiones habent hîc Δημόδικος: ſed tamẽ in vno tantùm (ſi bene memini) ipſius dialogi loco lectionem illam habẽt, in cæteris alteram.

P. 130. v. Λεις.] Affertur alia lectio, ὁ Λισιμάχου, ἡοῦ τοῦ Λεισιδου. Itidémq; paulo pòſt, τὸν Μελησίᾳ ἡοῦ τῦ Θουκυδίδου. Sed quẽadmodũ ὁ Λισιμάχου dici poteſt, & τὸν Μελησίου, ſine adiectione, vt illic ἡός, hîc ἡὸν ſubaudiatur, ita cum τοῦ ſubaudiri poteſt ἡοῦ.

P. 132. v. Ε Ρ Α Σ Τ Α῀] A Diogene Laertio nõ Ἐρασταὶ vocatur hic dialogus, ſed Ἀντερασταί: à quo dicitur etiam eſſe ἠθικός. Videtur autem inſcriptio illa Ἀντερασταὶ cõfirmari poſſe vel ex iſto pag. ſequentis loco, ἀντιθόμβος εἰς τὸν ἀντέρασταν.

P. 136. v. τὸν φιλ.] Niſi dicamus abeſſe hinc debere articulum τὸν, vt legatur, τὸν ὄντως ὀνείρον φιλόσοφον, intelligendum erit τὸν ὄντως ὀνείρον, ὅς ἐστι φιλόσοφος.

V. μολογεῖν] Vt locus qui proximè præcedit habet articulũ qui videri poteſt ſuperuacaneus, ita viciſsim in hoc deſiderari articulum, mihi fit veriſimile: vt legamus, τί οὖν; τὸ μετὰ τοῦτο ἔρωμαι; hoc ſenſu, Quid ergo? téne interrogem de eo quod ea quæ diximus cõſequitur? Vel, de eo de quo deinceps nobis ſtatuendum eſt?

P. 144. v. πῶς] Nõ ſatis conſpicua erat in vet. codice ſcriptura vocis eius pro qua hîc quidẽ ἑλέου legitur, Ficinus autem ἐλαίου legit.

P. 146. v. ναῦν δή] Si hîc σκυπικὴν rectè ſcripſit librarius, ſicut & pag. ſequente, rectè item σκυτοτομικὴ paulo antè, vnum idémque Platonẽ vtraque voce ſignificare voluiſſe dicendum erit.

P. 158. v. πᾶσαι] Particulam δ῀, quam mihi ſuſpectã eſſe, in annotatiũcula margini adſcripta oſtendi, potius tamẽ ante διωλάμην, quàm poſt ὀνειρώττοντες habere locum poſſe dixi: tandem ex vet. cod. comperi irrepſiſſe pro ϗ: vt ita legatur hic locus, οὐκ ἂν διωλάμην ἀμφισβητῆσαι ὡς οἱ μαινόμενοι, ἢ οἱ ὀνειρώττοντες, ϗ ψευδῆ δοξάζουσιν: intelligẽdo tamen οὐ δοξάζοιεν ψευδῆ.

V. λέγεσθαι] Pro ὅταρ ſubſtituẽdum eſſe puto contrariũ ὕπαρ: (quanuis in ea quam margini adſcripſi interpretatione lectionem illam, non hanc, ſim ſequutus) & tunc verum fuerit quod modò dixit, πάντα γὰρ, ὡς ὥσπερ ἀντίστροφα, τὰ αὐτὰ ἀκολουθεῖ. Nã (inquit) & ea quæ nunc diſſeruimus, nihil prohibet quominus ſomniãtes diſſeruiſſe videamur: & viciſsim quũ vigilantes, [vel, inter vigilandum] nobis videmur ſomnia commemorare, mira eſt horũ cum illis ſimilitudo.

P. 179. v. ωσπ.] Apud Euſeb. perperã legitur, ὑδὲν γὰ μᾶλλον οἴονται διαλεχθῆναι: ſed quod habet ſtatim pòſt, ἀπεχῶς γὰ χ῀ τὰ συγκέμματα φέρονται, nõ immeritò fortaſſe cuipiã placuerit. Apud eundẽ ſtatim pòſt pro ἡσυχῶς ſcriptũ eſt ἡσύχως,

P. 180. v. ξη καινῶς] Nõ καινῶς ſed κενῶς legitur apud eundem: verùm librarii errore fortaſsis.

V. πλλοις] Genitiuus πλλῶν apud eundem Euſebiũ non extat: nec video certè quis hîc ſit eius vſus: præſertim quũ Socrates antea (in fine pag. 152) recitato Homeri verſu iſto, Ὠκεανόν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν, ſubiunxerit, πάντα ἔρρειν ἔκγονα ῥοῆς τε καὶ κινήσεως: dicens πάντα, non τὰ ἄλλα πάντα.

P. 196. v. Σιωνέναι] Pro ὡς ωσοῆκον crediderim οὐ ωσοῆκον ſcribendum eſſe, vt ea ſit huius loci ſententia quam margini adſcripſi. Quod autem attinet ad hæc verba, εἰ ᾧ βούλει, à me admonitus lector multis ea locis adhibita obſeruet, vbi quod dictum eſt, ſecũdo quopiam exẽplo confirmatur: ac præſertim quum id velut è re nata ſumptũ eſt, aut certè è re peruulgata. Vbi verò quis exemplũ vel exempla afferre incipit, ſæpe dicitur, οἷον, εἰ βούλει. vt in hoc ipſo dialogo, pag. 208, verſu 31. Verùm vt ad illum locum à me emendatum redeam, mihi in mentem etiam venit ſuſpicari, ſcriptum quidem fuiſſe à Platone ὡς ωσοῆκον αὐτοῖς χρῆσθαι, ſed ſubiuncta hæc verba, καίτοι οὐ ωσοῆκον, εἰ ὥσπερ σεσώμεθα τῆς ὀπτικῆς: vt hic ſit totius loci ſenſus, Atque adeo, ſi aliud vis à me afferri exemplum eius quod dico, (nimirum nos ſubinde ſermone minimè ſincero vti) ecce, iam nunc vſi ſumus his verbis Ignorare & Intell gere, quaſi par ſit illis vti: quanquam minimè par eſt, ſi ſcientia deſtituimur. Malim tamen alteram emendationem, quòd verear ne hæc ex nimium audaci coniectura peti videatur: licet tales omiſsiones vocum quæ & inter ſe ſimiles & contiguæ aut ſaltẽ valde vicinæ ſint, non rarò occurrãt.

P. 201. v. vlt.] In locum huius aduerbii ἤδη non dubito quin ſuſtituendum ſit verbũ ἔδῃ.

P. 202. v. νον. ὄνομα] Sicut circa finem paginæ præcedentis me nõ dubitare dixi quin verbum ἔδοξε in locum aduerbij ἤδη ſubſtituendum eſſet, ita hîc idem aduerbium in nomen εἶδη mutandũ cenſeo. Suprà autem, nimirũ pag. 187, ver. 24, vbi habes εἰδέοιν malè in præced. edit. eſt ἰδέαιν. Alioqui & εἶδος & ἰδέα ſimul ponuntur pag. 205, circa finem.

P. 209. v. διαν.] Malè in Ald. editione ἀλλ' λεγομένων Μουσῶν ἔφαμεν : quum τὸ λεγόμενον paſsim præfigatur ijs quæ prouerbialiter dicuntur.

P. 227. v. νόματα] Non immeritò fortaſsis aliquis inter hæc Theæteti verba μάλαγε, & illa hoſpitis, Παντάπασι μὲν οὖν, deeſſe nonnulla ſuſpicetur. Alioqui, ſi nihil deeſſe dicendum ſit, hoc παντάπασι erit approbantis illum Theæteti conſenſum, quem declarauit illis verbis μάλαγε.

P. 232. v. γε παί γε] Pro δῆνοι legitur etiam δώματι : ac mihi certè placet vtrobique eandem eſſe vocem. id eſt, vel ita legi hunc locum, ξυμπεσὼν ὡς αὐτί τε αἰτιατέον δώματι, τοῖς τε ἄλλοις ὅτι ποιοῦσιν ἄφρονι αὐτὶ δώματος : vel ſic, ξυμπεσὼν ὡς αὐτί τε αἰτιατέον δῆνοι, τοῖς τε ἄλλοις ὅτι ποιοῦσιν ἄφρονι αὐτὶ δῆνος.

P. 234. v. Τί δαί;] Niſi dicamus cum articulo τῷ ſubaudiri nomen aliquod, nullum hîc locum habere fatendum erit: quum ad παιδιαὶ ferri non poſsit. Videndum igitur annon ſubaudire oporteat ποίησον, ex præcedentibus.

P. 236. v. δαί;] Locũ hunc Ficinus ita ſcriptũ legit. vertit enim, Quod apparet quidem pulchro ſimile, quũ non ſit pulchrũ. Sed nemini Græcæ linguæ perito perſuadebit, verba illa, δῆλα τῷ οὐκ ὂν καλοῦ δόξαν, id ſignificare. Ac minus reprehẽdi poſſet hæc interpretatio, Quòd nõ ibi fuerit vnde commodè id cõtẽplari poſſet. Libẽter autẽ καλοῦ mutarẽ in ἱκανοῦ, (ob ſequẽs aduerbiũ ἱκανῶς) ſed cũ illo adiectiuo quomodo hîc aptè ſubaudire ſubſtantiuũ χρόνου poſsimus nõ video: nihilóq; magis quomodo ſubaudiri queat πόπου, ſi retineatur καλοῦ. Fortaſſe igitur aliquod occultius mendũ huic loco ſubeſt. nã ne id quidem locum habere hîc poteſt quod cùm ab aliis tum verò ab Horatio dicitur, quædam eſſe in pictura quæ ſi propius cõſpiciantur, magis delectent: alia, quæ magis te capiant ſi longius abſtes.

P. 242. v. κἄζει] Apud Euſebiũ legimus, παρ' ἡμῖν pro παρ' ἡμᾶς : quinetiam poſt ἔθος habemus ἄπαν. & ita ſcripſiſſe Platonem arbitror.

P. 244. v. νόμα] Cùm præcedat ἤ μηδενὸς ὄνομα αἰαλκαθήσεται λέγειν, vſitata ſermonis forma poſtulabat vt ſequeretur in altera parte, ἢ εἴπερ αὐτὸ φήσει. Alioqui retinendo εἰ δὲ πνος, nullus eſt illius particulæ ἤ vſus ante μηδενός.

P. 245. v. vlt. Apud eundem ſcriptum eſt ἰδιωμοῦσι &c. quam ſcripturam malo.

P. 264. v. Πῶς] Pro πρᾴοτερον alia etiam eſt lectio πρόσπορον. Quanuis autem prima fronte durum videri poſsit illud πρᾴοτερον, & ab hoc loco alienum, magis tamen ſequentibus conuenit (meo quidem iudicio) quàm πρόσπορον: quũ ſignificare velit ſe via quadã faciliore minúſque aſpera quàm putabant ad id quod quærebant peruenisſe. Ficinus quidẽ certè lectionem hanc, πρᾴοτερον, (quam etiam ſuperioris temporis editiones habent) non illam πρόσπορον, agnoſcit: quippe qui vertat Facilius.

P. 293. v. φέρει] Hæc vt ἐρωτηματικῶς dicta, accipienda eſſe puto, & ponendã interrogationis notam poſt ὄντα. Sic in fine huius paginæ, & in principio ſequentis, πάντ' ἄρα ὁπόσα ὄντα, εἰ δὴ ἄφρ ὧ ὁποιῶν.

V. κεἶνον γε] Hæc quoque niſi ita intelligamus vt ἐρωτηματικῶς dicta, neceſſe erit οὐδέν τι interpretari Nihilominus, vt etiam Ficinus reddit: quum tamen hæc interpretatio minimè ferri poſſe videatur. Nam pro Nihilominus nõ οὐδέν vel οὐδέν τι, ſed οὐδὲν οὐδέν dicunt. At ſi cum interrogatione illa legamus, non aliam verbis illis οὐδέν τι ſignificationem dare neceſſe fuerit, quàm quæ paſsim eſt in vſu: ſic exponẽdo, An minus propterea dicendus es eſſe non ſciens? quaſi dicat, Haud ideo certè minus es nõ ſciẽs.

P. 296. v. ὡς ἀγαθοὶ] Rectè hîc legitur ἄδικοι (ſicut & in principio paginæ ſequentis) rectè viciſsim ſtatim poſt ſcriptum eſt οὐκ ἀδίκως, quũ hoc ſe ſcire fateatur, illud ſe ſcire neget. Iam igitur nihil in hoc loco mutandum eſſe puto.

P. 309. v. φαίνῃ;] Vnus hic eſt locus ẽ multis huius philoſophi in quibus hæc vox δηλαδὴ pro duabus δῆλα δή eſt poſita: vt etiam δηλονότι non rarò pro δῆλον ὅτι. Ad hunc autem locũ quod attinet, in eo Ciceronis interpretatio quod dico comprobat. vertit enim, An quidem dubium non eſt quin ab Alcibiade? Comprobant etiam ij loci in quibus ἢ δῆλον δὴ ſcriptum eſt: quorum vnus eſt in Lachete, Tomi ſecundi pag. 190, v. 34, & 35, Ἆ οὖν αἱ περιελοίμεθα τὴν τῆς ἀρετῆς μερῶν; ἢ δῆλον δὴ ὅτι τοῦτο εἰς ὃ τείνειν δοκεῖ ἢ ὀρθῶς ὄπλοις μάχησις; Sic autẽ & alibi: & quidem ſæpius ſine particula δή: vt in Hippia maiore, pag. 283, Tomi tertii, σὺ αὖτος πλεῖον πλεῖστον ἀργύριον εἰργάσω τὴν πόλεων εἰς αὐ ἀφικνῇ; ἢ δῆλον ὅτι ὀκ Λακεδαίμονος; Alicubi etiam cum ἤ, non ἢ: vt in Apologia, pag. 36, non procul à principio. Ex his igitur locis emendandi ſunt cùm alij, tum verò quidã quẽ habes in principio Menexeni, Τί μᾶλιστα οὐ περὶς βουλευτέον; ἢ δηλαδὴ ὅτι παιδεύσεως ἓξ φιλοσοφίας ὀρθὴ πλεῖ ἡγεῖται); Quidam etiam initio Phædri (ita enim ſors tulit vt multorum dialogorum principijs hoc loquẽdi genus adhiberetur) Τίς οὖν δὴ ἰὼν διατρίβῃ; ἢ δηλονότι τὴν λόγων ὑμᾶς Λυσίας εἰσία; Sic & in Euthyphrone, pagina 4, ἢ δηλαδὴ, pro ἢ δῆλα δή; Ex horum autem locorum inter ſe collatione animaduertere mihi videor talem eſſe vſum huius generis loquẽdi, vt ab eo dicatur cui, poſtquã de aliqua re quẽpiam interrogauit, ſtatim venit in mentem (vt quidẽ arbitratur) id ipſũ quod ex eo ſcire volebat. Q. d. An potius de hoc non es interrogandus, quum ego coniectura poſsim aſſequi? vel, Quum rationi conſentaneum ſit vt credam te ea de cauſa veniſſe? vel, te illinc venire: vel, te hoc feciſſe: vel, tales ſermones habitos fuiſſe: & ita ſupplendo ellipſin (eſt enim dicendi genus ellipticon) in cæteris locis, pro re de qua agitur. Simul autem ſtatuendum eſt ἢ ſcribendum eſſe non ἤ: ideóque oportere illum pag. 36 locum, & alios qui eãdem ſcripturam habent, emendare. Quemadmodũ autem & δηλονότι ſæpe occurrit pro δῆλον ὅτι apud hunc philoſophum (ſicut & antea monui) etiã non præcedente ἢ, ita & δηλαδὴ pro δῆλα δή, etiã vbi non præfixa eſt illa particula. vt in Phædone, pag. 80, non procul à principio, Ποτέρῳ οὖν ἡ ψυχὴ ἔοικε; Δηλαδὴ ὦ Σώκρατες, ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ &c. vbi rectè redditur Nimirum: poſſet verò & aliter eodẽ ſenſu reddi.

V. κρατεῖς] Verba hæc. ὥς γ' ἂν αὐτῖς ἡμῖν εἰρῆσθαι. notis parẽtheſeos includẽda cenſui, cp talẽ infinitiui vſum qualem margini adſcripſi, alibi obſeruaſſe mihi viderer. Neq; verò abeũdũ lõgi-

fuerit, quum in hoc ipſo dialogo vnum exemplum extet: pag. 339, in fine, ἔπειτα, ὥσχε φεύς σε εἰρῆσθαι πάλιν ἵνα μοι χρόνος ἐκχύνηται τῇ σκέψει &c. vbi itidem parentheſeωs notis vtēdum cenſui. Talis vſus infinitiui, ſed in orationis principio, non per parēthesin, extat & in Hippia minore, pag. 366, Ὡς ἐγὼ καφαλαίῳ ἄρα εἰρῆσθαι, οἱ ψεύδεῖς εἰσὶ σοφοὶ πᾶσι καὶ δυνατοὶ ψεύδεσθαι.

P. 315. v. πόλεων] Vide quàm vbique obnoxia ſint deprauationi (& quidem vni eidémque interdum) quædam vocabula. Hîc pro κηλῶν legitur καλῶν in Ald. editione, aliiſque ſuperioris temporis: itidémque in loco qui eſt pag. 328, ver. 34, vbi habes κεκηλημένος, in illis eſt κεκαλημένος, tanquam à καλοῦμαι: quinetiam alibi eadem illius verbi in hoc mutatio reperitur.

P. 329. v. πρεσ] Idē error hîc qui & libro De legibus octauo, in ſuperioribus quidem certè editionibus. Nam & ibi δολιχὸν habent, pro δόλιχον: quum tamen nō parum ſit inter hæc diſcriminis, & hoc ſit ſubſtātiuū, illud, adiectiuū. Locus ille eſt pag. 833, huius editionis, circa principiū, ᾧ δὴ ᾧ πεπαρπος ὁ τὸν δόλιχον. Sed ibi facilius animaduerti potuiſſet error à lectore quàm hîc: vbi tamē non dubiū eſt quin itidem δόλιχον ſcribere oporteat: quum eſſe ſubſtātiuū neceſſe ſit, & dici δόλιχον τῷ λόγου eadem metaphora qua diceretur στάδιον τῷ λόγου. qualis etiam eſt in verbo ἀναμετρεῖσθαι quum de oratione dicitur.

V. ὡς αὐτά] Scribendum eſſe ὡς αὐτὸ δηλοῖ, & hoc loquēdi genus alibi apud hūc etiam ipſum ſcriptorem extare puto.

P. 338. v. ψαυτα] Non ſolùm pro ῖσι ſcribendū hîc eſſe puto ᾖ (vt margini à me adſcriptum eſt) ſed etiam ἀμφοτέρου pro ἀμφοτέροις: vt intelligamus Quod ſit medium inter vtrunque. Duo enim propoſuit, quum dixit, μήτε σὲ τὸ ἀκριβὲς τοῦτο εἶδος πρὸς διάλογον ζητεῖν τὸ κῆ βραχυλίαν &c. deinde, μήτ αὖ γραμματόραν, παντα καλων ὀκτεἰναντα, &c.

P. 342. v. πεελεισιν] Expungendum eſſe puto articulum ῖσι poſt ἔλεγε. Parum autem placet quæ margini adſcripta eſt diuerſa lectio: in qua etiam παρείσιον mendoſum ſit neceſſe eſt.

P. 346. v. ἡλικίων] Pro ἄπειρος γλυκέλα ſcribēdum puto ἄπειρος ἀ γλυκέλα: vel certè mutandum accentū in hoc ſubſtantiuo: vt ſit γλύκελα à γλύκελον.

P. 349. v. σαι. ὡς] Quanuis & alibi ὑπὸ λόγον legatur, diſiunctè ſcriptum, in eadem ſignificatione, ſed cum verbo πειθεσθαι, non dubito quin hîc coniunctè ὑπόλογον ſcribere oporteat, vt in margine admonui. Locus autem in quo itidē ὑπὸ λόγον habetur, eſt in Lachete, pag. 189, Tomi ſecūdi: λέγ' οὖν ὅ, τι σοὶ φίλον, μηδὲν πρὸ ἡμετέραν ἡλικίαν ὑπὸ λόγον ποιούμενος. Sed quæ ratio hîc ad iſtam ſcripturam tuendam afferri poteſt, non poſſet & illic afferri. hîc enim duo ſunt accuſatiui, illic vnicus. Cæterùm & Fic. illo in loco οὐδὲν σοὶ ὑπὸ λόγον ἔθεμαι, vertit Nihil imputabo: ſed poſſit etiā reddi fortaſſe, Nō poſtulo vt rationem mihi reddas eius quod dixeris: vel, mutatæ ſententiæ.

P. 352. v. προέπειν] In præced. edit. ſcriptum eſt, ὥστε ἄλλ' ἄττα προέπειν ἢ αὖ ὑπισχνεῖσθαι κελεύοι: in qua lectione malè ἢ pro ἢ, & αὖ pro ἀ αὖ ſcriptum eſt. Cuius erroris aliud exemplum afferam (ne lector de hoc loco dubitare poſsit) ex principio Hippiæ minoris: nimirum particulæ αὖ pro ἀ αὖ ſcriptæ. Ibi enim ita legitur in illis ſuperioris temporis editionibus, Καὶ μὰ ὦ Εὔδικε ἔστι γ' αὖ πυθοίμαν Ἱππίου ὧν νυῶ δὴ ἔλεγε περὶ Ὁμήρου. quum Platonem ſcripſiſſe, ἔστι γ' ἀ αὖ πυθοίμαν Ἱππίου, nemo negaturus ſit: vel (vt in veteri) ἔστι γ' ἀ ἡδέως αὖ πυθοίμαν.

P. 357. v. καὶ Σώκρ.] Vide annon ſcribendum ſit, εἰ μὴ ἔστι τοῦτο πάσχειν, τὸ ἡδονῆς ἡττᾶσθαι: ſicut & in alio loco admonui, qui eſt pagina 353.

P. 364. v. πεσμῷ] In Ald. editione ſcriptum eſt ἄδικος. quæ lectio quanuis primo aſpectu eiuſmodi videatur quæ nullo modo defendi poſsit, cogitet tamen lector an omnino à ratione alienum ſit, Ἄδικος pro Εὔδικος dictum eſſe, immutato per iocoſam paronomaſiam nomine.

P. 366. v. ἆρ' οὐχ] Scribendum potius fuerit, ὡς αὖ οὕτως ἔχει. Vt autem hic Optatiuus modus locum Subiunctiui occupat, ita viciſſim paulo pòſt ab hoc locus illius occupatur, πάντων ἥκιστα καὶ μάλιστα αὖ εἴπῃς, pro εἴποις: vt oſtendunt etiam præcedentia ἔροιτο & βούλοιο, in priore huius ſententiæ membro. Tales autem errores in huius philoſophi exemplaribus ſæpe occurrere, alibi quoque admonui.

P. 369. v. δρων.] Vide annon potius interpūgendum ſit poſt Ἀχιλέα quàm poſt λέγων.

P. 371. v. ὅτι λέγων] Alii interpungunt poſt ὕστερον, non poſt λέγων: ſed vtrocunque modo interpungatur, mendi ſuſpicio abeſſe non poteſt, & quidem omiſſionis aliquot verborum.

V. Οὔκουν] Hîc, ſicut & in aliis ſexcētis locis, (de quibus ſemel lectorem monuiſſe ſit ſatis) habent ſuperiores editiones οὐκοῦν pro οὔκουν: alicubi verò & οὔκουν viciſſim pro οὐκοῦν.

P. 388. v. ὡκῶς] In præced. editionibus ſcriptum eſt, διδασκαλικῶς δὲ, ὀνόματ. καλῶς σ' ἔδει διδασκαλικῶς. ſed omnino neceſſarium eſt aduerbium poſt ὀνόματ etiam, ſubaudiendo κεχρῆσθαι. vt dixerat, χαριέντως καλῶς κεχρῆσθαι. deinde καλῶς σ' ἔδειν ὑφαντικῶς, ſicut hîc, καλῶς σ' ἔδει διδασκαλικῶς: vt vocem καλῶς illic quidem idem valere intelligendum ſit quod ὑφαντικῶς: hîc autem, idem quod διδασκαλικῶς. Non malè autem parentheſeωs notis incluſa fuiſſēt illa verba, καλῶς σ' ἔδειν ὑφαντικῶς.

P. 398. v. δρνοι] Nullam aliam hîc lectionem inuenio quàm iſtam, καὶ διαλεκτικοὶ, ἐρωτᾶν ἱκανοὶ ὄντες: quum tamen alibi ſcribat Plato, (nimirum in alio huius ipſius dialogi loco, qui eſt pag. 390) τὸν δὲ ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ὀπτάμενον, ἄλλο τι σὺ καλεῖς ἢ διαλεκτικόν; quum inquam hîc ita ſcribat, non verebor annotare quod mihi locum illum primò legenti in mentem venit: nimirum ſuſpicari, poſt ἐρωτᾶν deeſſe καὶ ἀποκρίνεσθαι: vt ita legatur ille locus, καὶ διαλεκτικοὶ, ἐρωτᾶν καὶ ἀποκρίνεσθαι ἱκανοὶ ὄντες. perinde acſi diceret, καὶ διαλεκτικοὶ, ἅτε δὴ ἐρωτᾶν &c. Id eſt, Et dialectici: quippe qui interrogandi pariter & reſpondendi facultate valerent. Vel, Interrogandi & reſpondendi periti eſſent. Neque verò mouere nos debet quòd poſtea dicit tantùm ἐρωτηματικοὶ, non addens ἀποκριματικοί. neq; enim neceſſe putauit ibi vtroq; vti, ſed ſatis eſſe id ponere in quo ad etymum reſpicitur. Hæc eſt mea de iſto loco ſiue ſuſpicio ſiue coniectura. interim tamē non me fallit

posse illi opponi, quum verba Interrogare & Respôdere, correlatiua sint, quod ad διαλεκτικὸν ὄνησιν attinet, nõ absimile vero esse contentũ hîc altero fuisse Platonem, (quanuis in illo paginæ 390 loco vtrunque posuisset) in quo ad etymum respicitur: vt de nomine ἐρωτηματικοὶ modò dixi.

V. ῥήτορές τινες] In præced. editionibus scriptũ est, ῥήτορές τινες καὶ ἐρωτικοὶ συμβαίνουσιν: illa verò lectio quam habes hîc, ex veteri libro petita est, cui fidem habendam hîc censeo: præsertim quũ Ficinus quoque illam eius lectionem agnoscere videatur: quippe qui locum hunc ita sit interpretatus, Quare vt modò dicebamus, Attica voce heroes, rhetores quidam & disputatores & amatorii videntur. Nam ἐρωτηματικοὶ reddit vocabulo Disputatores: sed tamen non tam id quod sonat ἐρωτηματικοὶ interpretans, quàm id quò Plato respicit, eo vtens. dixerat enim modò, καὶ ὅπου τοῦτο λέγει τοὺς ἥρωας, ἢ ὅτι σοφοί ἦσαν, καὶ ῥήτορες, καὶ δεινοί, καὶ διαλεκτικοὶ, ἐρωτᾶν ἱκανοὶ ὄντες. Malè autem dicit, Et amatorij, pro Aut etiã amatorii. Neque enim coniungi hæc possunt, quũ Rhetores & disputatores dicantur, petendo etymum à verbo εἴρειν: (dixit enim τὸ γὰρ εἴρειν, λέγειν δεῖ) at verò Amatorii, etymo à nomine ἔρως petito. Sed dicet quispiã fortasse magis verisimile esse Platonẽ ἐρωτητικοὶ quàm ἐρωτηματικοὶ scripsisse. Qua ego de re ἐπέχω: hoc tantùm addo, ἐρωτητικοὶ ob maiorem cum ἐρωϊκοὶ affinitatem prætermitti facilius potuisse.

V. βαίνουσιν] Aliquid omissum hîc videri posset post συμβαίνουσιν, nisi legeremus in hac ipsa pagina, aliquanto antè, καὶ ἐν γε τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ φωνῇ αὐτὸ σημαίνει τὸ ὄνομα. Quod verbũ neutro in loco rectè interpretatur Ficinus: qui hîc vertit, Et ex nostra ipsud prisca lingua nomen existit. In illo autem altero loco pro συμβαίνουσι ponit Videntur.

P. 399. v. μετὰ] Non dubito quin omissa hîc sit præpositio ὅτι ante ἄλλων: vt legatur, ἐπ' ἄλλων δὲ &c. Quinetiã aduerbiũ ὀξέως, quod habes in sequente versu, omissum est in præced. edit.

V. πῶ οὖν] Suspicor scribendum πῶ οὖν; πῶ μετὰ τοῦτο ἔρωμαί σε; Talem autem de tali loco suspicionem meam, siue coniecturam, habes suprà à me annotatam. At si τὸ expungeretur, & ita legeretur, πῶ οὖν μετὰ τοῦτο ἔρωμαί σε, ὃ ἡδέως αὖ πυθοίμην, similis videri posset illi qui est pagina 397, circa finem, πῶ οὖν αὖ μετὰ τοῦτο σκοπεῖωμεν; ad quam interrogationem respondetur, δῆλον δὴ ὅτι δαίμονάς τε καὶ ἥρωας καὶ ἀνθρώπους. Imò verò aliquid tum quoque restaret quod (vt opinor) hunc locum ita legi non permittit. De eo autẽ loquor quod his verbis, πῶ οὖν τὸ μετὰ τοῦτο ἔρωμαί σε, subiungitur. Neque enim rationi consentaneum est vt quis vna eadémque interrogatione ostẽdat dubitare de quo sit interrogaturus, & sibi in animo esse de certa quadã re interrogare. Quorũ tamẽ vtrunque diceretur, vertẽdo locum illum vt verba sonant, simúlque τὸ μετὰ τοῦτο ita interpretando quasi præfixus non esset articulus. Quum igitur Ficinus quoque hæc non satis inter se conuenire animaduerteret, hanc orationem in duo membra diuisit, ita interpretans, Quid post hæc quæram? an videlicet quod libenter perciperem? Sed tantum abest vt τὸ in huiusmodi locis vacet, vt hîc magnum sit inter μετὰ τοῦτο & τὸ μετὰ τοῦτο discrimẽ: quẽadmodũ ex iis etiam quæ in alia annotatione dixi, animaduertere potest lector. Legamus igitur vti dixi, πῶ οὖν; τὸ μετὰ τοῦτο ἔρωμαί σε, ὃ ἡδέως αὖ πυθοίμην; id est, Quid igitur? an te de eo interrogem quod consequitur illa de quibus disseruimus, & cuius audiendi valde sum cupidus? Quum enim dictum esset de etymo δαιμόνων & ἡρώων, necnon ἀνθρώπων, deinceps disserendum putat de etymo ψυχῆς & σώματος (addit enim, ὡς σοφὸν τοῦτο μοὶ δοκεῖ τοῦτο εἶναι τῆς ἕξεως εἶναι) τὸ χρῆμα, pro χρῆμά τι δοκεῖ μοι εἶναι τοῦτο ἐξῆς τοῦτο εἶναι), id est, velut ea sequi, si ruando ordinem) quum ψυχὴ & σῶμα habeant tam δαίμονες & ἥρωες quàm ἄνθρωποι. Quum tamen dixisset τοῦτο ἐξῆς, referens ad illa tria, postea respiciens ad vltimum duntaxat, addit, ψυχὴ γὰρ που καὶ σῶμα καὶ λοιδορία τῷ ἀνθρώπου. Libuit autem, lector, de hoc loco paulo latiꝰ disserere, vt quàm periculosum esset interdum vel articulum spernere, declarare: sicut & antea, malè οἱ πολλοὶ, cũ πολλοὶ à Ficino confundi ostendi.

V. διελεῖν] Post ἔμοιγε δοκεῖν interrogationis nota minimè est opus.

V. vlt. Si pro τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα legamus τῷ ἀμφὶ Εὐθύφρονα, vt sit τῷ à nominatiuo τὸ, superuacaneus erit (meo quidem iudicio) genitiuus τοῦπου. ac Ficinus certè lectionem hanc sequitur, τοῖς ἀμφὶ Εὐθύφρονα, deducens τοῖς à nominatiuo οἱ, & iungens hunc datiuum cum πιθανώτερον. vertit enim, Videor mihi aliquid inspicere probabilius apud eos qui Euthyphronem sequuntur.

P. 405. v. μοκέλθον] Malim καὶ πῶ ὁμόκοιτον: vt dixit τὸν ὁμοκέλθον: at sequentibus non præfigũtur articuli. idem verò & alibi ab eo fieri videbis.

P. 407. v. εἶπ ὅδε] Videndum annon scribendum sit ἆρα τό γε ἔοικε.

P. 408. v. εἴρειν] Aliter legit Ficinus, aut certè legendum censuit. vertit enim, Sæpe verò de hoc Homerus ait ἐμήσατο.

V. τὸν τὸ] Ex vet. cod. affertur alia lectio, τὸν τὸ λέγειν τε καὶ τὸν λόγον μισοτάμνον, τοῦπον τὸν θεὸν ὡς πρεὶ ἐπιτίθει &c. Sed non libenter nostram lectionẽ cum hac commutauerim.

P. 412. v. θεούσης] Lectio margini adscripta extat in vet. codice: eam autem quæ est in contexu (vt vulgò vocatur) habent superioris temporis editiones. Sed initium paginæ 437, vbi de hac voce iterum disseritur, illam veteris exemplaris lectionem confirmare videri potest.

V. ἐσύθη] Vel hîc φασὶ, vel paulo antè λέγουσι, dicere satis erat: sed talem pleonasmum, vel potius eundem, habuimus in hoc ipso dialogo, pag. 408, τὸ δ' οἷον καὶ Σίμπος πλαχοῦ λέγει, ἐμήσατο φησὶ. τοῦπο δέ, μηχανήσασθαι ἔοικεν.

P. 415. v. ἀκριβολ.] Si velimus ita scribere vt stare possit versus, cuius hîc est prior pars, scribendum fuerit μή μ' ἐπεγμώσῃς μθμέος. Sunt autem Hectoris verba ad matrem, Iliad. ζ,

Μή μοι οἶνον ἄειρε μθμφόρον, ἀπτύσια μήτηρ,
Μή μ' ἐπεγμώσῃς μθμέος, πάλκης τε λαθωμαι.

V. ἐγὼ] In præced. editionibus legitur, ἐγὼ δὲ φημὶ ὃ ἔμοιγε δοκεῖν εἶπον, absque voce ἔγωγε post φημὶ, quæ ex vet. exempl. petita est. Affertur verò & alia lectio, nimirum ista, ἐγὼ δὲ φημὶ, ὃ ἔμοιγε δοκεῖν εἶπον εἰ ὀρθῶς ἔχει. est autem idem sensus.

P. 416. v. αὖτε Non immeritò fortasse aliquid huic loco deesse videtur. inuenio autem annotatum infinitiuum διαφέρειν post μόνον, sed ex cõiectura. At Fic. ita hunc locum vertit, vt nihil deesse videatur existimauisse. Eius enim hæc

verba ſunt, Hoc cognitu difficilius. quanquam ipſum ita deducitur vt harmoniæ duntaxat & longitudinis gratia ipſum α ſit productum.

P.420.v.πες] Maius aliquod mendum ſubeſt huic loco, πλος γὸ ἡδν θεῷ, quàm primo aſpectu ſubeſſe videatur. Eius tamen emendationem cõiectura mihi videor aſſequi: quam proferam vbi quid alii de illo ſentiant declarauero. Fic. igitur ita interpretatur, Quare finis iam ſit fauente Deo. Quidam verò ita, Finem enim iam video. Quæ poſterior interpretatio nullo admitti modo poteſt: quum inauditum ſit(vt opinor)θεῶ(nam ita legit)à θεάω, pro θεῶμαι à θεάομαι. Prior autem illa vſum dat datiuo, quem dubito an habere comperiatur abſque particula σύ. fortaſſe igitur illã præfigendam eſſe cẽſuit. Quod verò attinet ad lectionem θεῶν, quã margini adſcripſi, ideo minus placet quòd lõgo interuallo præceſſerit diſſertatio de nominibus deorũ: præterea etiam quòd nõ ſatis apte hæc ratio addi videatur, finẽ iam eſſe impoſitũ nominibus deorũ. Tandẽ igitur ad illã meam cõiecturam venio, quam lectori probatũ iri ſpero. Primùm in eo ſequor Aldinam editionem, quòd hæc verba, πλος γὸ ἤδη, & proximè ſequentia, Socrati adſcribit, non Hermogeni: deinde præpoſitionem εἰς nomini πλος præfigo, & pro θεῷ, ſeruatis iiſdem literis ſcribo θεῶ: adeo vt nõ multum lectionem alterã immutem, quod ad ipſa literarũ elementa attinet, & ſenſum tamẽ valde diuerſum efficiam: ſed aptum, ni fallor. vt Hermogeni, dicenti Socratem vocabula quorum etyma afferebat, nimis alia aliis addenſere (quaſi non ſatis in ſingulorum explicatione immorantem) reſpõdeat Socrates, Ad finem enim propero. Q.d. Mirũ tibi videri non debet quòd illa ſic addẽlo, quum ad finem properem. Quibus addit, ſe, quanuis feſtinantem, velle tamen operam impendere enarrationi nominis ἀνάγκη. quod etiã facit. At verò vt collocatæ ſunt in omnibus editionibus perſonarum notæ(id eſt, literæ quæ perſonas indicant) non Socrates ſed Hermogenes ſe id velle facere dicit, quod tamen non ipſe facit, ſed Socrates.

V. εχ πω] Scribendum cẽſeo, πρὸς τοῦτ' πω ἁμαρτάν &c. ſubaudiendo δεδηλωμένον: vt modò dixit δεδηλωμένον αὖ εἴη τοῦτο πρὸ ὀνόματο τῆς χ' πω βεβαιοῦσθαι γιγνομένῳ.

V. αὖ εἴη] Pro τῆ χ' τὰ ἄλκιν πορεία, in præced. edit. ſcriptum eſt τῆ χ' ἀκάλκιν πορεία quam mendoſam lectionem in illis eſſe non miror: ſed Ficinum eam agnoſcere, id certè valde miror.

P.421.v.θεια] Emẽdationem margini adſcriptam confirmat quod ſequitur, ὡς θεία οὖσα ἄλη.

V. πὶ ὀνόματα] Inter ἀποφαινόμεθα & λέγεις, quædam deeſſe ſuſpicor. Volui autem lectionẽ Ald. editionis repræſentare, ideóque poſt λέγεις notam interrogationis non poſui.

P.434.v. θηρῶντων] Legitur etiam φαρμάκια.

V. ῥθμα] Affertur etiam alia lectio quæ habet ὅμοια ante ἐκείνοις: ſed non video quid voce illa ſit opus, quũ iam præcedat ante ὄντα. Verùm is à quo diuerſa hæc lectio affertur, non animaduertit, illa verba ὑπῆρχε ὅμοια ὄντα iungi cum ἐκείνοις: & traiecta eſſe(vt vulgò loquimur) vocabula: quum alioqui futurus eſſet hic eorum ordo, εἰ μὴ φάρμακα, ἐξ ὧν σωπῆται τὰ ζωγραφούμενα, φύσει ὑπῆρχεν ὅμοια ὄντα ἐκείνοις ἃ μιμεῖται ἡ γραφική. Illã igitur quæ affertur lectionem ſequendo vacare ὅμοια alterutro in loco neceſſe eſſet.

P.436.v. πὶ οὐσ.] Scribendum puto ἔστιν ἢ. In ſequente autem verſu poſt σφόδρα videtur eſſe interpungendum.

P.437.v. κε σημ.] Neminem de hac mea emẽdatione, ἔοικε σημαίνονπ, (licet profecta ex coniectura) dubitaturum puto: nõ auſus ſum tamen recipere in contextum.

P.455.v. π πέρι] Nõ dubito quin ſcribẽdum ſit πιστικος: ſicut dixit, δημιουργὸς πιθοῦ: addens tamen πιστευτικῆς.

P.464.v. πίστροφον] Sicut hîc pro δικαιοσύλη legitur δικαστικὴν, ita & pag. ſequente: vbi vide annotationem.

P.465. v. πρὸς δικ.] Fabius non δικαστικὴ legit ſed δικαιοσύλη. illa tamen quæ hîc affertur ex vet. cod. lectio, in ſimili præcedentis paginæ loco inuenitur, ἀντ' ἐροφον ὂ τῆ ἰατρικῆ πὶ δικαστικὴ. quem locum Ficinus ita reddit quaſi vtrunque legerit, & δικαστικὴν & δικαιοσύλη. Eius enim verba ſunt, In ciuili verò nomotheticã, ſcilicet conditricem legum, póno correſpondentem gymnaſticæ: & iuſtitiam ſcilicet iudiciariam, medicinam quodammodo referentẽ. Sed Fabius vocem δικαιοσύλη agnoſcit(vti dixi) in hoc loco libri 2, capite 16, Plerique autem, dum pauca ex Gorgia Platonis à prioribus imperitè excerpta legere contenti, neque hoc totum, neque alia eius volumina euoluunt, in maximum errorem inciderunt: credúntque eum in hac eſſe opinione vt rhetoricen, non artem ſed peritiã quãdam gratiæ ac voluptatis exiſtimet: & alio loco, ciuilitatis particulæ ſimulacrum. Et paucis interiectis, Adulationem autẽ medicinæ, vocet coquorum artificium: & exercitatricis, mãgonum, qui colorem fuco, & verũ robur inani ſagina mentiantur: legalis, cauillationem: iuſtitiæ, rhetoricen. Hæc ſunt eius verba: vbi intellige, Exercitatricis adulationem, artificium mangonum. Conferẽda autem ſunt poſteriora verba cum toto hoc Platonis loco, incipiendo ab initio huius paginæ, vbi ſcriptũ eſt, τῆ ἀδ' οὑτωὶ ἰατρικῆ (ὡς ἔφ' ἐγὼ) ἡ ὀψοποιικὴ κολακεία ὑπέκειτο· τῆ δὲ γυμναστικῆ, χ' τὸν αὐτὸν τρόπον, ἡ καπηλική. &c.

P.472.v. δικος] Vel ἁπάντως, ſi dici poſsit pro πάντως, vel hoc ipſum πάντως ſubſtituendum pro ἁπάντων cenſeo.

P.475.v. λόγῳ] Poſt παρέχων deeſſe crediderim pronomen σεαυτὸν.

P.477.v. γάρ.] Scribendum puto, ἢ αὖ ἀριθμῶ πὸν ὄχ: vt ἢ ſit Quatenus. Datiuum autem βλάβῃ pertinere puto ad participium ὑπερέχον. Neque enim aliter intelligo hunc locum, quàm ſi eſſet hic verborum ordo, Οὐκοῦν ἢ αὖ ἀριθμῶ πὸν ὄχ, καὶ ἀριθ ὑπερβάλλον, ἢ βλάβῃ, ἢ ἀμφότερα, ἆρα ἄσχημον τοῦτ' ὄχ;

P.483.v. γειν] Scribendum videtur, ὡδὶ καὶ σὺ, vel ὧδε καὶ σὺ, aut οὕτω δὴ καὶ σύ.

P.506. v. τὸ αὐτὸ] In præced. edit. notantur hîc per vices perſonæ Socratis & Calliclis: vt ille interroget, hic reſpondeat. Nam ante Οὐ ταυτὸν, Calliclis perſona ſignatur: ante Πότερον, Socratis: ante Τὸ ἡδὺ, Calliclis: ante Ἡδὺ δέ ὄχ, Socratis: & ita deinceps. Sed præterquam quòd in illo primo loco cui præfigitur perſona Calliclis, patet nõ poſſe Calliclis eſſe verba: (quum dicatur, Οὐ ταυτὸν, ὡς ἐγὼ καὶ Καλλικλῆς ὡμολογήσαμεν) videmus conueniſſe priùs inter eos vt ita fieret. Dixerat enim Callicles circa finẽ pag. præcedentis, Αὐτὸς δὲ οὐκ αὖ δύναιο διελθεῖν τὸν λόγον, ἢ λέγων χ' σαυτὸν, ἢ ὑπομνήσω σαυτῷ; Cui tandem aſſentiẽs Socrates circa huius pag. principium, dicit, ἐπειδὴ δὲ σύ, ὦ Καλλίκλεις, οὐκ ἐθέλεις σωδιαπε-

ἐᾶσαι τὴν λόγον, ἀλλ' οὕτω ἐμοί γε ἀκούων ὅπη λαμβάνου, &c.

P. 536. v. καὶ ἐπ.] Videri posſit deeſſe π, niſi ex ſequentibus aſſumere velimus μέλος.

V. Ὅμηρος] Affertur alia lectio pro λέγει, in poſteriore loco, videlicet λέγεις: & quidem ex coniectura. Miror autem, quum Ficinus quoque ſenſum valde commodum ex ea quam habemus lectione eliciat (vertit enim, Neque tamen priùs quàm mihi reſpõderis, ex iis de quibus Homerus dicit, quæ potiſsimum bene dicat) eius tamen margini adſcribi, legendum videri λέγεις.

IN DIALOGOS TOMI SECVNDI.

P. 11. v. γεύσαι] Quia præceſsit ζώοις (dixit enim ἀγαθὸν εἶ) φησὶ τὸ χαίρειν πᾶσι τοῖς ζώοις) ideo hîc dicit ξύμπαντα ὅσα τοῦτο, neutro genere.

V. λόγ] Legitur etiam Δεῖ δὴ τοῦτο περὶ πάντων γε αὐτοῦ τοῦτο &c.

P. 12. v. σὺ δή] Sic & alio in loco (qui eſt in Protagora, ni me fallit memoria) vtitur his verbis αὐτὸς γνώσῃ: ideóque minimè ſuſpectus hic eſſe debet.

V. Πειρατ.] Ficinus quoque ita vertit acſi legeretur ἀπ' αὐτῆς δὴ τῆς θεοῦ ἀρξαμένους. vel πάλιν ἀρξώμεθα πάντα ἀρξάμενοι, ſiue λαβόντες. Sic verò paulo pòſt legitur, ἀπ' ἐκείνης ἡμᾶς ἀρξομένους.

V. κείνη] Non dubito quin ταύτῃ ſubſtituere oporteat pro ταύτῃ: præſertim quum & alibi ταύτῃ reddatur illi ὅπῃ. Sic autem & Ficinus legiſſe videtur, qui vertit, Quemadmodum ipſi gratum eſt, ſic appello.

P. 15. v. γομφίοις] Legitur διεσπαρμένῳ in Baſil. edit. at in Ald. διεσπαρμένῳ. Fic. vertit Diſperſa. Hanc autem potius lectionem quàm illam cõprobant duo qui ſequuntur in hoc dialogo loci, in quorum vno eſt ἐγκεχυμένον & διεσπασμένον: in altero, διέσπασας & διέχεας.

P. 23. v. μετὰ] Vnus hic eſt ex iis locis quos in præcedente annot. attuli, vbi Plato voces illas coniungit: ſed ante πολλά non dubitò quin omiſſa ſit præpoſitio εἰς.

P. 34. v. μᾶλλον] Stare non poteſt hæc lectio: videat igitur lector annon ita legẽdum ſit, parua cum mutatione, τὸ δὲ ὂν ἑνὶ πάθει περὶ πολὺ ψυχῇ & τὸ σῶμα κοινῇ μεγόμφιον, &c.

P. 45. v. φύσομεν] Emendationem margini adſcriptam confirmare poteſt & locus hic paginæ 61, παύου μὲν οὖν ὀρθῶς.

P. 48. v. ἄγροια] In Ald. edit. perperam ſcriptũ eſt, κακὸν μὲν αἴτια, itidémque in Baſil. ſed huius margini eſt adſcriptum, ἄτοια, ἢ ἄγροια. Quanuis autem αἴοια ex vno veteri libro annotatum inuenirem, malui ἄγροια, ſicut & Ficinus legit. quũ ſequatur, τῆς ἀγροικοτάτων αὐτοῖς. Sic tamen & pag. ſequẽte, αἴοια γὲ, ἦ μὴν τῆς ἰσχυρῶν, &c. non ἀγροια illæ edit. habent, ſed manifeſto errore.

V. μα] Subſtituendum puto αὐτοῖς pro αὐτῆς.

P. 93. v. δέξαι] In vno ex dialogis nothis, cui titulus eſt, Περὶ ἀρετῆς, ἢ Διδακτόν, idem narratur: ac legitur ibi, ἐπίδειξον χρῶν ὅτι τὸν ἵππον ὀρθὸς ἕστηκώς. ſed tamen ſequitur ibi quoque genitiuus pluralis, non ſingularis: καὶ ἠκούσαζεν ἀπὸ τῶν ἵππων ὀρθός.

P. 105. v. ἐγὼ περ.] Mendoſus hic locus nõ eſt, vt quidam eſt ſuſpicatus: ſed ita dicitur ὃν τρέμομον ὁπηνίκα ἐάσῃ, vt diceretur, τρέμω σε ὁπηνίκα ἐάσεις, pro τρέμω ὁπηνίκα σὺ ἐάσεις.

V. ἐλπ.] Scribendum potius ὀνήσεσθαι, vt ſequitur δωνήσεσθαι, quod pendet ab iiſdem verbis, ἐλπίδας ἔχεις: & rurſum, ἐλπίζω δωνήσεσθαι.

V. αὐτῇ] Poſt ὅτι ſubaudienda ſunt hæc verba (ex præcedentibus repetita) αὐτὴ παντὸς ἄξιος εἶ. Verùm ſatis erat dixiſſe, ὀνήσιμος δέ: ideóq; non immeritò ſuſpicetur quiſpiam à librario per imprudentiam repetitam fuiſſe particulam ὅτι, recordante præcedentium verborum, ὀνήσεσθαι ὅτι αὐτῇ &c.

P. 132. v. μυελοῦ] Articulus τῷ videtur debere hinc abeſſe, quum præcedat οὗ: talem tamen eius ſiue vſum ſiue abuſum habemus & alibi apud hunc ſcriptorem.

P. 144. v. μετὰ τοῦτο] Suſpicor legendum eſſe, ἄτοπον ἴσως οὐκ ἄν σοι δόξειεν εἶναι. Omnino enim negatiua particula opus eſſe videtur: quam etiam agnoſcit Ficinus.

P. 147. v. ἀλλ' ὅσῳ] In Ald. editione eſt ὀνηδεδυκέναι, vt hîc: in Baſil. autem ὀνηδεδηκέναι, præfixa aſteriſci nota. Fic. autem hunc locum ita vertit, Surſum enim deorſumque iactatus, nuſquam ſanè conſiſtis: ſed quod olim aſſeuerabas, nunc damnas. Quid ſi verò ὀνηδεδηκέναι fictum putemus, vt dicatur aliquid ὀνηδεδηκέναι ei cui δηκεῖν, vt antea, deſierit? Sic verò & αἰθυχόμφος paulo pòſt videri poſsit fictum: quanuis & alibi eo vtatur, ſi bene memini.

P. 157. v. ἔχειν] Quum margini adſcripſiſſem, pro ἐπᾷσαι Ficinum quoque legere ἀπώσαι: (vertit enim, Nam ſi voles, ſecundum hoſpitis præcepta animam tuam priùs incantationibus omnibus Thracis illius ſubiicere) neque tamen diſplicere mihi alteram illam lectionem ἐπᾷσαι: vbi ventum eſt ad finem dialogi inueni locum qui fecit vt illud ἐπᾷσαι mihi non ſolùm nõ diſpliceret, ſed multum etiam placeret. Ita enim ſcriptum eſt pag. 176, ἀλλ' (ἔφη ὁ Κελτὴς) ὦ Χαρμίδη, εἰ ἀφαῖς ἔσται, ἔμοιγ' ἔσται τοῦτο πεπμένον ὅπως σωφρονεῖς, ἵν' ἐπᾴδειν παρέχῃς Σωκράτει. Quinetiã paulo antè in principio eiuſdem paginæ dicitur, ἀλλ' ὅσα εἰ ἔχεις γε, καὶ μηδὲν δέῃ τῆς ἐπῳδῆς. Et paulo pòſt, ἐγὼ ἐμαυτὸν, ὦ Σώκρατες, πάντυ οἶμαι δεῖσθαι τῆς ἐπῳδῆς· καὶ πάνυ ἐμὲν οὐδὲν κωλύει ἐπᾴδεσθαι ἕνεκα σοῦ ὅσαι ἡμέραι.

P. 176. v. ἔσαι] Idem quod de alio quodam loco hîc quoq; dico, primo aſpectu videri deeſſe σαυτὸν ante παρέχῃς: addens tamen fieri etiã poſſe vt pronomen hoc & hîc & illic ſubaudiẽdum reliquerit: eodem modo quo dicitur, Χρή, πενίλω φθέγγεσθαι, καὶ ἐς μεγακλεᾶ πόντον Ῥιπεῖν, καὶ πετρῶν Κυρνέ κατ' ἠλιβάτων, pro ῥιπτεῖν ἑαυτόν.

P. 189. v. δὲν πω] In Ald. edit. ἔστω λόγον ſcriptũ eſt, at in Baſil. ἔστω λόγου: quæ lectio ferri nullo modo poteſt. At in Protagora, pag. 349, Tomi primi, dicit οὐδέν σοι ἔστω λόγον ἄγεσθαι, vbi ἔστω λόγον potius ſcribendum cenſui.

P. 207. v. καμψούς] Vt πεσοῦσιν hîc legamus cogere videtur participium πεσοῦσας, non ſolùm in loco qui eſt tertio abhinc verſu, ſed etiam in alio qui eſt in fine paginæ 210.

P. 208. v. Ἀλλὰ] Quum ad interrogationem illam ἀλλὰ τίνα μοι, reſpondendum eſſet, ſeruata eadem orationis forma, ἰώλοχον ἴνα, τοῦτο τὸ παρὸς μισθὸν φέροντα, mutatur ſermonis facies, vt ita dicam: quod & in aliis locis videre eſt: quos ſuſpectos eam ob rem habere non debemus.

P.231.v.μὸν] Non dubito quin ἥμισυ hîc ſcribere oporteat, quum σαθμὸν neminem neutro genere dixiſſe putem.

P.238.v. πῇ αλ.] Scribendum puto ἡδονίας.

P.246.v. ωεσγ.] De lectione quam adſcripſi margini, dubitare me vetat AEliani quidam locus, vbi illo genere loquendi vtitur. κάκλω autẽ poſtea in duobus aliis tribúſve huius philoſophi locis inueni.

P.265.v.ποῖον ;] Non aptè ad interrogationẽ illam τὸ ποῖον, reſpondetur aduerbio ὅπ. vide igitur annon ſcribendum ſit ὅ,π, id eſt ὅωφ.

P.266.v. σωῦμετὰ] Mihi tandem coniectura videor aſſequutus genuinam huius loci ſcripturam: vt nimirum ex μεμφῆς faciamus non μεμφῆς, ſed (ſunt enim δεύτεραι φρονίδες σοφώτεραι) με φθῇς: ita legendo hunc locum, ἵνα μή με φθῇς ἐρωτήσας. &c. Ac ne quis huic meæ coniecturæ aſſentiri recuſet, afferam locum in quo ἔφην itidem participio ἐρόμενος iungit: cuius eadem eſt quæ & illius ἐρωτήσας ſignificatio. Is eſt in hoc ipſo dialogo, pag. 293, in vltimo verſu, Σμικρόν γε ἔφης με ερομένος, ὦ Σώκρατες.

P.271.v. κῦ γῆν] In iis quæ margini adſcripſi, dixi θεῖοι fortaſſe iungi poſſe etiam cum δαίμονες: ſed fateor iam exemplis melius defendi adiectiui θεῖοι cum ſubſtãtiuo νομεῖς quàm cum illo altero coniunctionem. nam itidem poſtea θεῖον νομέα non vno in loco dicit.

P.280.v.πλημκλῶ] In Ald. editione & Baſil. πολιτικὴν ſcriptum eſt: ſed Baſilienſis margini adſcriptum eſt κολλημκλῶ, ex alicuius coniectura: mali quidem certè hac in re coniectoris, quum non κολλημκὴν ſed πλημκὴν ſubſtituendum eſſet, vt à me ſubſtitutum fuit.

P.284.v.ξιν] Vt hîc τὸ deeſſe puto poſt ωεὸς, ſic etiam in quodã loco pag. 274, deeſt in præced. edit. poſt δέῳ: verſu cuius principium eſt ὀλιγαμθμοί πω.

P.287.v. ζῆτο] Non poteſt ferri hæc lectio, ὅπ γὲ οωῦ &c. videat igitur lector annon mihi velit aſſentiri ὅπ mutanti in ἔστ, quod iungatur cum δοκεῖν: vt ita intelligatur hic locus, ἔστ γὲ οωῦ (vacare autem poteſt οωῦ) εἰπόντα ὡς ἔστιν ἑνός γε πνὸς τῶν ὄντων ὄργανον, δοκεῖν &c.

V.κεῖν] Legitur etiam coniunctè ἑτερονοωῦ: ſed videndum annon ἕτερον ὂν potius quàm ἑτερονοωῦ aut ἕτερον οωῦ legi debeat: quum οωῦ pleriſque in locis πλεοναζειν comperiatur, ſed non & in talibus fortaſſe.

P. 310. v. θειότερον] Pro θειότερον legitur etiam θειότατον: item dativus φύσῃ pro genitiuo φύσεως: qui certè procul ablegandus eſſe videtur.

P.313.v.δοκεῖ] Pro Ἀλλ' ὅμοιον νῶ ἐφάην, legendo Ἄλλο μοι νῶ ἐφάην, (quæ adſcripſi etiam margini) non magna cum mutatione habes valde diuerſum ſenſum, ſimúlque multo aptiorem, meo quidem iudicio. Neque verò diuerſum duntaxat tibi ſenſum exhibent illa verba, ſed contrarium. quem tamen genuinum eſſe facilè perſpicies. Interrogauerat Socrates, an νόμος eſſet ἄλλο quàm τὰ νομιζόμενα: reſpondet Minos, ἄλλο μοι νῶ ἐφάην, id eſt, ἐφάην ὁ νόμος ἄλλο ἢ τὰ νομιζόμενα. Ita autem eſſe legendum pariter & intelligendum hunc locum, oſtendunt & quæ ſtatim ſequuntur.

P.314.v.πότερον] Includenda parentheſeos notis cenſuerim hæc verba, ὥςπερ τὰ μανθανόμενα μανθάνεται δηλούσῃ τῇ ὑπθήκῃ. vt relicta parẽthefi ita dicamus, πίνι ὅτῳ νόμῳ νομίζεται, πότερον αἰσθήσει πνὶ, ἢ δηλώσει; ἢ ὑρέσῃ τνί; Perinde acſi diceret, νόμος ᾧ νομίζεται, πότερον αἴσθησίς ἐς, ἢ δήλωσις; ἢ ὕρεσίς ἐς; Atque ita fuerit ὅτῳ repetẽdum cum datiuis ſequentibus: hoc modo, πίνι ὅτῳ νόμῳ; πότερον ὅτῳ αἰσθήσει πνὶ, ἢ ὅτῳ δηλώσει; ἢ ὅτῳ ὑρέσῃ πνί;

V.Ναί.] Pro αὐόμμοι & hîc & paulo pòſt inuenitur ſcriptum ἄνομοι: quam lectionem eſſe genuinam puto. Interim tamen vulgaria lexica non alîus quàm huius loci autoritate nituntur ad nominis ἀνόμμος aſſertionem.

V.μόῆοι] Scribendum puto νόμον τῖ): alioqui vereor ne ſit ſolœciſmus.

V. δῆτα] Malim αὐτῷμοι quàm αὐτός μοι. Atqui (inquit) lex mihi quoque ipſi opinio quædã eſſe videtur. Quum autem lex non ſit ea opinio quæ mala eſt, nónne perſpicuũ eſt eam eſſe quæ bona ſit? Ita enim exponenda hæc ſunt ad exprimendam vim articulorum.

P. 315. v. ἐξεύρεσις] Legitur etiam, ὁ νόμος ἄρα βούλεται τὸ ὄντως τῖ) ἐξεύρεσις. In præced. autem edit. non leguntur quæ ſunt inter ἔστ γὲ, & πῶς οωῦ.

V.πε οἱ] Quanuis vni οὔτε alterum οὔτε in altero mẽbrõ ſæpe reddatur (ſicut & paulo pòſt videre eſt) interdum tamen in poſteriore ſẽtentiæ parte pro ὅτε ponitur vel καὶ vel π, vt hîc: οὔτε οἱ αὐτοὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις χρῶνται, οἵτε ἄλλοι γε ἄλλοις. vel, vt in quibuſdam vet. libris, ἄλλοι πε ἄλλοις. perinde acſi diceretur, οὐ μόνον οἱ αὐτοὶ τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ νόμοις οὐ χρῶνται, ἀλλὰ κὴ ἄλλοι ἄλλοις. Siquod igitur vetus exemplar habet hîc, οὔτε ἄλλοι γε ἄλλοις, omnino fides ei deroganda eſt.

V.τοῖς] Legitur etiam, ἔνιοι αὐτοῖσι καὶ τοῖς αὐτοῖσι ὑμῖς &c. ſed in poſteriore loco notandum fuerit pronomen ſpiritu aſpero. Paulo pòſt in eodem libro Αυκμια ſcriptum eſt: itidémque infrà pro ἐν Καρχηδόνι καὶ ἐν Αυκίᾳ, ibi legitur ἐν Καρχηδόνι καὶ ἐν Αυκμίᾳ.

V.νων] Inuenitur & particula ἔτι ante ωρότεροι. Malè autem interpungitur poſt αὐτὸ in ſuperioribus edit. Sed quomodo conuenire poteſt ἐκείνων cum pronomine primæ perſonæ ἡμᾶς; quod præcedit? Exiſtimo ſubiungi ἡμῶν quòd per ἡμᾶς intelligendum ſit τοῖς ἡμῶν ωρεσβύτοις: ita vt ἐκείνων videri poſsit referre τῶν ωρεσβύτων. Aliter verò poſtea prima perſona vtitur, quum dicit, ἡμεῖς δὲ τούτων οὐδὲν ποιοῦμεν.

P.317. v. μὸν οωῦ] In vet. exempl. extat lectio quæ noſtræ longè videtur anteferenda, πολιτικὰ ἔρα ταῦτα συγγράμματα ὄῆν, οὓς οἱ ἄνθρωποι νόμους καλοῦσι, βασιλέων τε &c.

V.ὀῆ τὰ] Legitur etiam καὶ πῶ ἀξίαν νεῖμαι;

P.318.v. μῦθον] Margini adſcripſeram, mendoſam videri hanc ſcripturam, οὐ ταῦτα δέ ἃ λέγεται τῷδὶ Μίνω; non immeritò autem mihi fuiſſe erroris ſuſpectam oſtendit vetus liber, in quo longè aliter legitur: ita videlicet, ἃ δαί; οὐ ταῦτα λέγεται &c.

P.320.v. βασιλ.] In eodem vet. libro ὑπηρετοῦσαν quidem legitur, ſed τῇ βασιλικῇ, non πῶ βασιλικῶ.

V. ὑλακῆς.] Pro ὑλακῆς εἷης in eodem vet. exempl. eſt ὑλακήσῃ, quod aptius eſt cum infinitiuo.

P.321.v.νόμμος] Particulam καὶ ante ὥςπερ deſiderari admonui in iis quæ margini adſcripſi: vt legatur, καὶ (ὥςπερ ἐν τοῖς ωρόσθεν ἐλέχθη) νομεῖς ἀγαθὸς, &c. Talem autem omnino formam orationis habes pag. 344, huius Tomi, καὶ (ὥςπερ ἐξ ἀρχῆς ἔλεγον) τὸ μὸν τῶ κρείττονος ξυμφέρον &c.

V.κεῖς μοι] In vet. exempl. ſcriptum eſt εἰρηκέναι: quæ lectio magis mihi placet.

V. ὡς ἡμ.] Rectius in vet. ſcriptum eſt, ὁ πῶ σώμαπ ἀγαθὸς νομοθετης πε καὶ νομεὺς, &c. In ſeq. autem verſu videri poſſet ſcribendum ἵνα ὃδ τοῦτα: ſed particulam ἅ ſic poſitam, exemplo apud hunc ipſum ſcriptorem non carere dico: ſicut exemplo non caret traiectio qua hîc vtitur (ob quam poſt ἔροιτο interpungendum cenſeo) alioqui enim hic futurus erat verborum ordo, εἰπὲ ἡμᾶς ἔροιτο, ἅ ὅδι τοῦτα ἀ ὁ πῶ σώμαπ ἀγαθὸς νομοθέτης πε καὶ νομεὺς δῆμενέμων ὅδι τὸ σῶμα, &c. Non minus autem fortaſſe verba hæc vocare implicita quàm traiecta poſſumus.

V. δέ, γυμν.] Nihil hîc inuenio quò pertinere poſsit genitiuus αὐτῶν: ideóque malo ſcribere αὐτὸ, vt in vet.

V. αὖ ἠχ.] In eodem eſt οὐκ αὖ αἰχμωδεῖλμ καὶ ἰαχῶ &c. Quam ſcripturam ſequi neceſſe puto: quum οὐκ αὖ ἠχμώδη·μ ſonet, Non erubuiſſemus: locus tamen poſtulet vt dicatur, Non erubeſcamus: quod ſignificatur illis verbis οὐκ αὖ αἰχμωδεῖλμ.

V. χῇ ἡιῶν] Non ἑαυτᾶις, ſed ὦ αὐτᾶις habet idem exemplar. quam etiam lectionem eſſe genuinam puto: vt dicat Socrates, Atqui animis vtriuſque noſtrûm turpe fuerit, comperiri ignaros eorum quæ in ipſis ſunt, in quibus ſuum & bonum & malum illis ſitũ eſt: at quæ ſunt corporis & aliarum rerum, perſpecta exploratáq; habere. At Fic. quum in lectione illa haberet τὰ μὲν ἑαυτᾶις φαινεσθαι μὴ εἰδύιας, ita vertit hunc locũ quaſi ſcriptum eſſet, τὰ μὲν ἑαυτᾶις ἀγαθὰ καὶ φλαῦρα φαίνεσθαι μὴ εἰδύιας, τὰ δὲ τῶ σώματος &c. Vertit enim, At turpe nimium vtriuſque noſtrûm animis eſt, ſi quæ ſibiipſis bona maláve ſunt, ignorare, quæ verò ad corpus & ad alia pertinent, cognoſcere videantur. Ita duo membra in vnum commiſcuit, vt aliquam interpretandi illius pronominis ἑαυτᾶις rationẽ iniret. Vnde perſpicere eſt quanti ſit momenti eorum etiam errorum qui leues videntur emendatio. Cæterùm ideo pluralis αὐτᾶις ſubiungitur quòd præcedat ψυχῇ ἡμῶν ἑκατέρου. nam hic ſingularis propter id quod adiungitur, plurali ἑσπόμενοι.

P. 327. v. ΓΟΙΣ ΠΟΛ.] Hoc opus nomine Πολιτείας potius quàm Πολιτειῶν à veteribus appellari, in margine adſcripſi. Qua de re ſiquis mihi fidem non habet, is videat apud Plutarchum πρὸς Κολώτῃ hæc verba, Πλάτων δὲ καλοὺς μὲν ἐν γράμμασι λόγους περὶ νόμων καὶ πολιτείας ἀπέλιπε, &c. Videat & apud Athenæũ iſta, libro Δειπνοσοφ. nono, Κλέαρχος ὁ Σολεὺς ἐν τῶ ὑπογραφομένῳ, περὶ ἧς ἐν τῇ Πλάτωνος πολιτεία μαθηματικῶν εἰρημένων. Quinetiam legat apud Diogenem Laertium, Πολιτεία ἢ περὶ δικαίου, πολιτικός. vbi animaduertẽdum etiam eſt omnes huius operis dialogos pro vno cenſeri. nam cum πολιτικὸς ſubauditur διάλογος. Suidam quoque numero ſingulari non plurali appellare ſciat iſtud Platonis opus. Quòd ſi & ad noſtros veniẽdũ ſit, Iuſtinus Martyr ἐν τῶ πρὸς Ἕλληνας παραινετικῶ, non ἐν τῶ πρὸ τοῦτο ἢ πολιτειῶν λόγω, ſed ἐν τῶ πρὸ τοῦτο τῆς πολιτείας λόγω dicit: eodémque Euſebius modo primum vel ſecundum vel tertium (&c.) πολιτείας paſsim dicit, non πολιτειῶν. Iam verò & ex multis ipſius Platonis locis (quod caput eſt) ita nominari debere, facilè oſtendere poſſem, niſi aliquid ipſius lectoris diligentiæ reſeruandum putarẽ: quem etiam conſiderare velim quàm diuerſum ſenſum hæ diuerſæ inſcriptiones, Πολιτεία & Πολιτεῖαι, efficiant.

P. 329. v. ἔφη] Pro αὐτὸ ſcribendum eſt αὐτὰ, vt referat Ἀφροδίσια: vel αὐτὸ intelligendum, τὸ γυναικὶ συγγίγνεσθαι.

P. 331. v. primo, γλυκεῖα ἐλπὶς legit Iuſtinus Martyr, locum hunc afferens. Quanuis autem diuerſum minimè ſenſum hæc lectio efficiat, quia tamen & apud ipſum Pindarum extare puto, dignam duxi quæ annotaretur. Paulo poſt in edit. præcedentibus ſcriptum eſt ἀπάλοισα ἢ γηροτρόφος: quum apud eundem legatur (& quidem in vetuſtiſsimo etiam exemplari, quo ſum vſus) ἀππάλλουσα γηροτρόφος. ſed ἀππάλοισα pro ἀππάλλουσα Doricum fuerit: ſicut Doricam formam habet ἀπάλοισα. At verò ἢ ante γηροτρόφος nullo ferri modo poteſt.

P. 337. v. χὸ εἶ] Cogitet lector annon ſcribi poſsit, πρὸς τὸ μαθεῖν: vt intelligatur, ἕνεκα τοῦ μαθεῖν. Nã μαθεῖν nõ libenter in παθεῖν mutauerim: quum dictum ſit, nihil aliud ignaro προσήκειν παθεῖν, quàm τὸ μαθεῖν πρὸς τὸ εἰδέναι: minimè autem rationi conſentaneum videatur vt alter reſpondeat, Præterquam quòd has pœnas es paſſurus, quòd diſces, etiam pecuniam pendito: ſed potius ita, Verùm vt diſcas, (q.d. quandoquidem non aliud te pati dignum putas, quàm vt diſcere cogaris) pecuniam pendito. At verò Ficinus, veluti tertiam quandam lectionem ſequens, ita vertit, Verùm præter hoc quod dicis, etiam pecuniam tribues.

V. πων] Deeſſe videtur particula εἰ ante ἀπειρημένον. neque enim εἰ quæ eſt ante, εἶ & cum εἴεται & cum ἀπειρημένον ἔῃ iungi poteſt.

P. 339. v. σὺ δίκαιον] Perperam in præced. edit. poſt οὕτως interpungitur: & malè Ficinus τοὐναντίον ita vertit acſi nomen eſſet: quum aduerbialiter (vt multis aliis in locis) ponatur, pro τοὐναντίως. Nam τοὐναντίον ἢ ὃ σὺ λέγεις, ſonat Contrà quàm tú dicis: at ille vertit, Contrarium facere eius quod tu dicebas.

P. 340. v. πυρήσης] In Ald. ὁ Κλειτοφῶν, at in Baſil. ὦ Κλειτοφῶν. ſed illa ſcriptura, recta eſt: hæc, vitioſa. Fortaſsis autem deprauauit aliquis, dum emendare vellet, quòd implicita eſſe verba nõ animaduerteret, pro ἐαὐτύ γ' αὐτᾶ μαρτυρήσης, ἔφη ὁ Κλειτοφῶν ἐπολαβών. Eodem tamen modo implicitis eum verbis in pleriſque talibus locis vti videmus: & quidem in proximè præcedente verſu aliud exemplum habemus.

P. 346. v. φελ.] Eandem hîc eſſe articuli τὸ omiſsionem puto ante infinitiuum quæ & alibi à me eſt annotata. Siquis tamen nolit articulũ illum τὸ ante τὸν ſcribere, vt legatur, φαιδὼ δέ γε τὸ τὸν μισθὸν ἀρνυμένοις ὠφελεῖσθαι τοὺς δημιουργοὺς, poterit etiam illum ipſum articulum τὸν mutare in τό: quum minime ante μισθὸν ſit neceſſarius.

P. 349. v. κέναι] In Ald. edit. ſcriptum eſt, ὁ δὲ μὴ, ἐοικέναι; poſita hypoſtigme poſt μὴ: in Baſil. autem, ὁ δὲ, μὴ ἐοικέναι; In vtra rectè? Imò in neutra rectè. legendum enim eſt ita vt bis ponatur particula μὴ: hoc modo, ὁ δὲ μὴ, μὴ ἐοικέναι; Nónne omnino futurum eſt (inquit) vt qui talis eſt, ſit ſimilis talibus? qui verò non talis, non ſit ſimilis?

P. 363. v. κοῶπ] Non video quomodo ſingularis γίγνεται locum poſsit hîc occupare qui debetur plurali γίγνωνται.

P. 364. v. vltimo. Pro καὶ παιδιᾶς ἡδονῶν ſcribendum puto καὶ παιδιᾶς καὶ ἡδονῶν: ſicut dixit μετ' ἡδονῶν τε καὶ ἑορτῶν.

P. 372. v. μάξαιτις] Videtur deeſſe καὶ ante μάζαι, quanuis interdum omittatur inter duo participia.

P.381.v.μίου] Pro βιοδώροις affertur alia lectio, βίου δῶρα.

P.399.v.ἢ οὐ] Inuenitur lectio multo aptior, ἢ εὖ πᾶ πολυχρόνιόπατα: sed quid si mutandum etiam πολυχρόνιόπατα in πολύχρονα dicamus?

P.405. v.vlt. Neminem inficias iturum puto quin ὁπόπαθέντα hîc scribere necesse sit.

P.413.v. τῶ παρ'] In præced.edit.scriptum est, τῶ παρ' αὐτῆς δίκματος, τοῦτο ὃ αὖ τῇ πόλει &c.qua in lectione manifestum est aliquid deesse ante τοῦτο. quum igitur ex vet. annotatum esset, ποιητέον τοῦτο, id vocabulum inserui. Postea autem & aliam lectionem afferri comperi (sed cuius idem sit sensus) τοῦτο ποιεῖν δεῖν ὃ αὖ τῇ πόλει &c.

P.416.v.παντὶ] Videri posset deesse particula ἂ post διοῦσιν, vt scriberetur διοῦσίν ἂ: (præsertim quum Fic.etiam ita legerit, aut certè legendum putauerit: quippe qui verterit, Omnino itaque nobis cauendũ ne quid tale aduersus ciues efficiant) sed moneo lectorem, si locus hic suspectus eo nomine esse debeat, multos alios apud hunc extare scriptorem quos suspectos habere itidem oportebit.

V.λοιπὸν] Lectio hæc, πρὸς τὸ ἥμερον εἶ), quomodo ferri possit non video.cur enim. Præterquam quòd mites futuri sunt, diceret? Legendum igitur arbitror, parum mutata scriptura, multum tamen mutato sensu, εἰ μέλλοιτο τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τὸ ἥμερον εἶ) αὐτῆς τε καὶ τῆς φυλακοειδοῦς ὑπ' αὐτῆς. Intelligit enim (vt arbitror) Si futurũ est vt habeant quod maximè confert ad reddendos ipsos mites & sibi inuicem & iis quos custodiunt.

V.vltimo. Inter ἀδικεῖ & τοὺς nõ dubito quin particula τὸ sit omissa: (de cuius & in aliis locis omissione dictum fuit) & legere oporteat, παρὰ τὸ τοὺς πολλοὺς νόμισμα.

P.419. v.ἀνδρας] Mihi venit in mentem aliquando suspicari scribendum esse, καὶ τοῦτο δή, αὐτῆς ὧν ἕνεκα &c. Fic. quidem certè lectionem illam δι' ἑαυτὴς non agnoscit.quippe qui vertat, Quid ô Socrates afferes, inquit, si quis te dicat non multum hos viros beatos efficere? quum tamen ipsi sint quorum re vera est ciuitas. Si tamen illam retinere oporteat, videndum an hæc verba, ἃ δαίμονας δι' ἑαυτὴς, significare possint, Felices illis bonis quę suo labore suáque industria comparare possunt.

P.423.v.λίγοις] Mutandam esse puto particulam ὡς in ἑως: vt dicat maximam fore ciuitatem quantisper illa moderatione vtetur: vel, ita moderatè se geret. Fic.tamen non aliter legisse videtur quàm ὡς: qui vertit, Et quatenus ciuitas ita vt nuper ordinata est, temperata existet, maxima erit.

V. χώσειν] Persuasum habeo deesse verbũ ἐᾶν ante vel post χαίρειν. quid enim χαίρειν solum significare huic loco aptum posset? At verò χαίρειν ἐᾶν passim apud Græcos scriptores extat, & quidem apud hunc non minus est frequens. Sic infrà, in fine pag.471, πᾶ δ' ἄλλα χαίρειν ἐῶμεν.

P.424.v.κτίσιν] Post ὡς interpunxi, vt ostenderem non iungi cum proximè sequente participio γεγονυίας, sed cum illis verbis, ἀδυώατον ὄν. Sic autem & in aliis plerisque locis, vel huic vel alii particulæ hypostigmen subiunxi, ne lector falleretur.

P.425. v. ταὐτὸν.] Perperam ita legi puto, ἃ γὰρ; Οὐκ, ἦδ' ὅς: & negationem cum ἃ γὰρ iungendam hoc modo, ἃ γὰρ οὐκ; ἔφη.

V.ἔκαστοι] Nõ immeritò diceret aliquis particulam ἃ sua sede motam esse, & ante κατ' ἀρετὴν positam à Platone fuisse: nisi alii plurimi loci talem verborum collocationem exhiberent.

P.426. v. τευόμθμαι] Quanuis in præced. edit. scriptum sit πεσαμορβύοισι, & alia ex vet. exempl. lectio allata non fuerit, nemo Græcæ linguæ peritus πεσαμορβύοισι scribendum esse negauerit. Sic etiam, quod attinet ad participium ἀποθανούμθμον, ita scribere, non ἀποθανούμθος, sermonis Græci consuetudo cogit: quum manifestum sit vel accusatiuo vel genitiuo absoluto esse opus: multo autem vicinius sit ἀποθανούμθος accusatiuo ἀποθανούμθον, quàm genitiuo ἀποθανουμθόου: quinetiam ἀτεχνικώτερος existimetur hac in re illius quàm huius vsus.

P.430.v.φαίνονται] Quãuis deprauatus sit hic locus, sensum tamen eius assequi, non difficile esse videtur. In quodã vet.exempl.legitur, κρείττω δὲ αὐτοῦ λέγοντες, ἃ οἶδα &c.sed non cohæret quod sequitur verbum λέγεται. Affertur verò & alia lectio, κρείττω δὲ αὐτοῦ ἀποφαίνονται: quod certè verbum multo aptius est quàm φαίνονται: nec solùm aptius est multo, sed eiusmodi quod recipi posset, nisi obstaret illud sequens verbum λέγεται. etenim ne cum hoc quidẽ cohæret. Quare videndum annon ἀποφαίνονται retinẽtes, mutare debeamus λέγεται in λέγοντες. Sed alia præterea hîc sunt examinanda, quæ negotium possunt facessere. ad quod enim nomen ex præcedentibus dicemus hæc verba κρείττω δὲ αὐτοῦ referri? nihilo enim magis ad ἐπιστήμια quàm ad σωφροσύνη referre possumus. Quid? an dicemus, quanuis σωφροσύνη dixisset, hæc subiũxisse nõ aliter quàm si voce σώφρονα vsus esset? Vereor ne hoc dicere necesse sit: & subaudiendo τὴν σώφρονα, ex φαίνονται facere φαίνεσθαι: perinde acsi ita scriptum esset, κρείττω δὲ αὐτοῦ φαίνεσθαι τὴν σώφρονα. Talem certè quampiam lectionẽ Fic. sequutus est: quippe qui verterit, Dum verò temperatum hominem seipso potentiorem suíque victorem nescio quo modo esse dicunt, & quædam similia, tanquã vestigia nonnulla temperantiæ signant.

P.431.v.μοι βούλ.] Affertur alia lectio, quæ habet, ὡς δυοῖν ὄντοιν ἀμφῶ &c. Sed nullũ hîc vsum præstat particula ὡς, quum sequatur infinitiuus, cõtrà autem sequi oporteat indicatiuum.

V.τὸ λέγειν] Legendum puto ἐπαινεῖν.

P.437.v.ὥς τοῦ] In quodã vet. pro ὁρῶντες scriptum est ἐρωτῶντες. quæ lectio affertur & ex Galeno, lib. sexto De dogm.Plat. & Hippocr. Ex libro autem sexto ἐρῶντες: quam lectionem & Fic. sequitur.

V.ἅπαντα] Magis placet, καὶ εἰς ἅπαντα ταυτὰ πάντα ἡγούμθη, vt apud Galenum. Talis vsus verbi ἡγεῖσθαι extat & pag 477, v.39. ἢ εἰς τὸ ἦθος ἄγης;

V.ἢ καὶ] Pro ὃν ὀλίγῳ inuenitur & alia lectio aptior, ἑνὶ λόγῳ. Sic autem & in alio huius operis loco verba illa pro his posita comperiuntur. At pag.439, circa principium, rectè, ὅδε ἑνὶ λόγῳ πιοῦ ἄνδρός.

P.439.v. καὶ δίψος] Post hæc verba καὶ δίψος ex quodam vet.adduntur hæc, οὐ δῆτα.

V.Οὐκοῦν] Legitur etiã ἔπειτ' ἂν καθέλκει αὐτὰ.

V.Ὡς τοῦ] Vide annon scribendum sit, τοῦτ' ἐν τῷ ξόπου. Alioqui dicendum fuerit omnino vacare αὐτοῦ: vt perinde sit acsi dictum esset οὐ καλῶς ἔχει λέγειν ὅτι τὸ ξόπου κῶμα αἱ χεῖρες &c.

P.441.v.δι' αἰσχ.] Pro οὕτω scribendum puto αὖτη, aut αὐτή: (sed οὕτω vicinius est illi αὖτη) & ante τούτῳ expungendam particulam καί: vt legatur ita hic locus, καὶ ᾧ αὕτη, καὶ τὸν ἰδιώτην τούτῳ σοφὸν

σοφὸν εἶ). Intellige autem καὶ ὦ αὖτη ἰὼ σοφή.. alioqui, iungendo cum εἶ), accusatiuo esset opus.

P.442. v. τοῦ τύπων ;] Nemo negauerit, vt opinor, quin hîc scribere oporteat τό, τε ἀρχὸν καὶ τὸ ἀρχόμενον ὁμοδυξῶσιν: & ὡς δεῖ, non ὡς δεῖν: aut certè δεῖν absque ὡς.

V. ἡμῶν] Modò δεῖ pro δεῖν reponendum dixi: hîc contrà δεῖν pro δεῖ, simúlque δικαιοσυίλω pro δικαιοσυνη. Alioqui legi etiam posset ὡς ἀλλὰ τὰ δικαιοσυίλω δεῖ εἶ).

P.444. v. τῇ αὖ] Platonem scripsisse puto ἀνεπισαπῦσαν. nullum enim hîc vsum habere potest vocula αὖ: eóque magis audacter ex αὖ & ὕπισαπῦσαν faciendum esse vnum vocabulum ἀνεπισαπῦσαν dico: simul etiam respiciens ad ὕπισαπῦσαν, quod proximè præcesit. vt quemadmodum σοφίαν dixit τῷ ὕπισαπῦσαν ταύτῃ τῇ ροπῇ ὕπισήμιλω: ita ἀμαθίαν (quæ σοφία est contraria) dicat τῷ ταύτῃ ἀνεπισαπῦσαν δόξαν.

P.445. v. ὅμως] Vide annon ὅσον mutare in ὅθεν oporteat.

P.451. v. δ' με] Vel ante δ' ponenda est negatiua particula οὐκ, vel hæc vt ironicè dicta sunt accipienda.

V. πείμενα] Deesse puto τοῖς μὲν ante ὡς ἀσθενεστέραις: vt sequitur τοῖς δὲ ante ὡς ἰσχυροτέροις.

P. 452. v. ῥᾳδ] Ex iis quæ antea annotaui, perspicere poterit lector, hîc quoque scribendum esse ἢ δῆλα δὴ ὅτι &c.

V. τοῦ ἄρρ.] In præced. edit. scriptũ est κατυδάζει, non ἢ κατυδάζειν: sed hanc lectionem agnoscit & Fic. ac manifestum est cum κατυδάζειν repetẽdum esse ὑπὸ χειρῶν, quod positum fuit cum illius contrario χλωποτιεῖν.

P.454. v. τοῦτο δὴ] Inuenitur alia lectio, in qua est δὴ pro μὴ, & interrogationis nota post ἀποδιδόναι. Fic. tamen lectionem nostram videtur agnouisse, nisi quòd & ipse interrogatiuè legit: vertit enim, Nónne & genus virorũ mulierúmque gen', si in arte aliqua aut studio nihil inter se differãt, hoc vtriq; assignandũ esse dicemus?

P.455. v. vlt.] Alia huius loci affertur lectio, quæ habet, καὶ γυμναστικὴ· ἢ δὴ ἄρα καὶ πολεμικόν. ἢ δέ, Πολέμιος, καὶ οὐ φιλογυμναστική; Οἶμαι ἔγωγε. Τί δέ; φιλόσοφός τε καὶ θυμοειδὴς ; ἢ δέ, μισόσοφος καὶ ἄθυμος; Sed quædam in nostra editione melius scripta esse videtur: ideóq; fortasis ex duabus lectionibus facienda vna fuerit. Quæ autem ibi margini adscripsi, sunt ex coniectura: vbi οὐ priore loco est interrogatiuum. Sed lubentius lectionem quam modò attuli, sequor, in priore parte, vt dicatur, καὶ γυμναστικὴ, subaudi δεῖ γυμνὴ: nec verò γυμναστικὴ solùm, sed etiam πολεμικὴ: est contrà quæ nec sit πολεμικὴ, sed contrà ἀπόλεμος, nec γυμναστικὴ, siue φιλογυμναστικὴ. (nam hoc in illius significatione vtitur) Sed in altero membro minimè necesse videtur aliam quàm quæ in hac editione est quærere verborum collocationem.

P.459. v. κεῖν] Paulo antè adscripsi margini, videri redundare εἶ) (& meritò certè, quum satis sit, ἡμῶν δεῖ ἄκρων τοῦ ἀρχόντων, vt dicitur δεῖ μοι τούτου, pro δέομαι τούτου) sed hîc quoque de eodem infinitiuo redundante admonere debueram: quum satis sit ἐξαρκεῖν, absque εἶ). Nisi fortè putemus non ἐξαρκεῖν sed ἐξαρκῆ Platonem scripsisse: nam post ἐξαρκῆ (aut ἐξαρκὴν, si ita potius scribendum est) aptè adderetur εἶ). Verùm & pro ἐθελόντων scribẽdum videtur ἐθέλουσι. nisi dicamus non ad præcedẽs σώμασι referri, sed intelligẽdũ esse σώμασιν ἀνθρώπων ἐθελόντων δι' αἰτὴν ὑπακούειν: sed ita scripsisse Platonẽ, minus mihi fit verisimile.

V. ὀρθὸν] Omnino opus est particula αὖ post γιγνέσθαι, vt γιγνέσθαι αὖ accipiatur pro γιγνήσεσθαι. quãuis Ficinus interpretetur Fieri, perinde acsi legisset γίνεσθαι.

V. φειν] Quanuis ἀκρόπαιν agnoscere videatur Ficinus, qui interpretatur, Si armentum futurum sit excellẽtissimũ: suspectũ tamẽ habeo: & vereor ne pro ἀκραιόπαιν aut ἀκραπαπαν irrepserit. Dicit certè paulo pòst, ἕπερ μέλλει καθαρὸν τὸ γένος τῶν φυλάκων ἔσεσθαι. In eo qui proximè sequitur versu non dubito quin scribẽdum sit πάντας.

P.462. v. εἰ τῶ] Aliam tandem huius loci, quẽ suspectum habere me dixeram, inueni lectionem, in qua aliquot etiam sunt verba quæ hîc desiderantur. Ita enim legitur hic locus, ἆρ' οὖν (non ἆρ', vt sit interr.) οὐκ ὧδε τὸ ζιόνδε γίνεται, ὅταν μὴ ἅμα φθέγγωνται ὡ τῇ πολει τὰ διάδερήματα, τό, τι ἐμὸν καὶ τὸ οὐκ ἐμόν· καὶ περὶ ἀλλοτρίου τῷ ταυτά; Καὶ μάλα γε. Ἐν ᾗπινι οὖν πόλει οἱ πλεῖστοι ὡσὸς ταυτὸ τῷ τοῦτο λέγουσι, τὸ ἐμὸν, καὶ τὸ οὐκ ἐμὸν, αὐτὸ ἄριστα διοικῆται. Minimè autem cuiquam esse dubium potest quin Fic. in exemplar inciderit in quo hæc ipsa esset lectio. ita enim totum hunc locum vertit, Ex hoc autem tale quid prouenit, quando non simul in ciuitate hæc verba vulgantur, Meum scilicet ac non meum. ac de alieno eodem modo. Valde. In quacunque igitur ciuitate complurimi ad idem secundum eadem hoc dicunt, Meum, & non meum, hæc optimè gubernatur.

V. vltimo. Vide annon pro ὅτῳ & hîc & in duobus qui proximè sequuntur locis scribere oporteat ἑᾳ.

P.463. v. σις τῷ] Scribẽdum est potius ex vet. ὡσὲ τε τοῖς ἄλλοις καὶ ὡσὲ τοῖς πατράσι.

P.466. v. ιωῖ δὲ] Ex vet. πιῶμεν affertur: sed legendum itidem fuerit πλάττωμεν pro πλάττοιμεν.

P.467. v. δαξ.] De hoc loco vide annot. in pag. 537.

P.469. v. φασιν] Non ὡσὲ ἂν μαχόμενον scribendũ esse puto, vt in præced. editionibus: sed ὡσὲ τὸ μαχόμενον.

V. εα ταὶς] Sic legisse Ficinũ quoq; arbitror, quãuis sensum horũ verborũ nõ expresserit, sed longè aliud Latinè quàm Plato Græcè dixerit. vertit enim, Quare à rapinis huiusmodi abstinẽdum est. victoriæ nanque obsunt. Quum tamẽ Plato intelligat nõ esse obstandum quominus hostes possint suorum cadauera tollere. S.c νεκρῶν αἰαίρεσις & apud historicos passim (ficut & νεκροὺς αἰαιρεῖσθαι) & in alio Platonis loco.

P.470. v. γῆς τε] Non dubito quin desideretur hîc præpositio περὶ post τιμήσεως.

V. λαμέτρ.] Post εἶ) deesse puto verbum ἡγοῦντο, vel νομίζουσι: aut aliud eiusdẽ significationis.

P.471. v. τῇ ἄμαχοι] Non malè fortasse hæc verba ἃ ὠφελεῖται ita acciperentur quasi per parenthesin posita.

P.473. v. ὠφελῆ δόξαν] Magis placet quæ affertur lectio, χαλεπὸν γὲ πείθειν ὅπ οὐκ αὖ &c.

P.474. v. θεῶν] Margini adscripsi μελιχόοις, siue μελιχόου. quod itidem per talem ὑποκοισμὸν qualem hîc indicat Plato, dictũ inuenitur: sed multo vicinior est vox μειλιχλώροις illi μειλαγχλώροις quam hîc habemus. Legimus autem μειλίχλωρον ita à blandiente dictũ τῇ ἐρωμένῃ, apud Theocritum idyllio 10,

Βομβεῖ καὶ χαλέπτα, Σύραν καλέοντι τὸ πάντες,
Ἴχνα', ἀλιόκαυσον· ἐγὼ δὲ μόνος μελίχλωρον.

Sed genitiuus μελαγχλώρου videtur aptior futurus, vt τοιῶμα μελαγχλώρου intelligamus ipsam μελαγχλώρου appellationem.

P. 475. v. πο δή] De lectione quam margini adſcripſi, ἆρ' οὖ᾽ ὦν αὖ ἄνδρὸς ὅτι μαθηματικὸν λέγομεν, ideo etiam minus dubito, quòd antea dixerit itidem, ὅτι ὦν αὖ φαμὲν φιλεῖν ἄ, δεῖ ταυτὶ αὐτὸν, καὶ &c. Adde quòd à particula οὖ᾽ facilè abſorberi ὦν, ob ſimilem ſonum, potuit: & errorū qui ex ea re originē habuerunt exempla in aliis harum etiam Annotationum locis extant.

V νῶν] Si mendo caret hæc ſcriptura, dicēdum erit μαθηματικοὺς non alios eſſe quàm μαθητικούς. quos nimirum & φιλομαθεῖς videtur appellare. Sic autem ἐρωτηματικὸς antea nō aliud quàm ἐρωτητικὸς ſignificare vidimus.

P. 476. v. ζων] Poſſunt hæc verba, ὅτι ἡ γῆ σῶν αὐτὸ, vel præcedentibus vel ſequentibus iungi, eodē manente ſenſu. Quod autē hîc ἐγκεῖσθαι, alibi ἄχθαι dicit, de eadē re ſiue de eodē hominū genere loquēs: circa finē huius libri, αὐτὸ δὲ τὸ καλὸν μὴ ὁρῶντας, μηδὲ ἄλλῳ ἐπ' αὐτὸ ἄγοντι δυναμένοις ἐπεσθαι.

P. 477. v. ἄνα] In Ald. exempl. eſt ἄναξ, quod nullū habere hîc locū poteſt: ſed nihilo magis cōuenit huic loco πνὸς, quod tamē in Baſil. editione pro illo πναὶ ſubſtitutū fuit. Cæterùm pro nomē αὐτὼ negotiū lectori faceſſere nō debet, quū & alibi talis eius pleonaſmus inueniatur. In iis verò quæ proximè ſequūtur deeſſe videtur vox ἄλλο: vt ita legatur, ἢ ἐς ἂ ἡμῖς ἄλλο ἢ ἡμῖς;

P. 478. v. δὲ φανερ.] Legi poſſe videtur, vel ἢ δ' ἀμφοῖν μεταξὺ κεῖται; vt margini adſcripſi: vel, ἃ δέ; ἀμφοῖν &c.

V. ἆρα] Potius fortaſſe ſcribēdum ἄρα, quo ſignificetur Itáne: vt poſt δέξα interrogationis nota ponatur.

P. 479. v. ὁ χρηστός] In Ald. editione ita ſcriptū eſt vt hic, ὃς αὐτὸ μὴν &c. in quodam autem veteri libro, καὶ αὐτὸ μὴν &c. at in illis Baſil. exemplaribus Valderi malè αὐτὸς ſcriptum eſt pro αὐτό, etiā neutra vocula id eſt, nec ὃς, nec καὶ, præfixa. Videtur autē vocula ὃς à ſyllaba ſimili, qua claudit nomen χρηστὸς, fuiſſe ibi abſorpta, vt alibi contigiſſe paulo antè docui.

V. τῆ βουλῆς] Minimè dubiū eſſe poteſt quin βουλῆς ſcribendū fuerit pro βουλῆς, quod præced. editiones habent. Verùm & ὡδὲ expūgendum, aut poſt τῆς ponendum videri, in iis quæ margini adſcripſi. (ibi enim verba illa Ante τῆς, pro his Poſt τῆς, malè irrepſerunt) te admonitum volui. Sed multo ſanè fuerit ſatius omnino expungere. Libet autem lector, vt tibi gratificer, magna te quærēdi huius ænigmatis moleſtia liberare, & tātùm vt attentas aures præbeas, à te petere. Hoc enim illud eſt, Αἶνός ἐς ὃν ὡς ἀνὴρ τε κὰκ ἀνὴρ ὄρνις θά τε κὰκ ὄρνις ἰδὼν τε κοὐκ ἰδὼν ὅτι ξύλου τε κοὐ ξύλου καθιδρύω τε κοὐ καθιδρύω, λίθῳ τε κὰ λίθῳ, βάλοι τε κὰ βάλοι. Atq; vt tibi plenè gratificer, non contentus id ænigma tibi propoſuiſſe de quo intelligenda ſunt illa noſtri Platonis verba, etiam ſoluam. Primùm igitur, Ἀνὴρ κοὐκ ἀνὴρ, id eſt Vir & nō vir, eſt eunuchus: Ὄρνις κοὐκ ὄρνις, id eſt Auis & nō auis, eſt veſpertilio: Ξύλον, κὰ ξύλον, Lignum & nō lignum, eſt ferula: Λίθος, κὰ λίθος, Lapis & non lapis, eſt pumex. At verò ἰδὼν τε κὰκ ἰδὼν exponitur θεασάμενος καὶ οὐ θεασάμενος. Deinde καθιδρύω intelligendum exiſtimatur, κυρίως ὑφ' οὗ καθιδρύω, ἄλλως δὲ καθιδρύω: (quoniā aues ſedere dicuntur quum non volant) In illis denique, Βάλοι, κὰ βάλοι priore quidē loco βάλοι eſſe dicitur, ἀφήσοι, πέμψοι, ῥίψοι: at in poſteriore, κὰ βάλοι, eſſe φὰ ἀστοχήσοι, φὰ ὀπτύχοι. ſiue βάλοι μὲν ἢ μόνην ῥῖψιν ἢ ἄφεσιν ποιήσεως, οὐ μὴν ἢ βάλοι ὀπτυχῶς καὶ ἀστόχως. Cæterùm apud Athenæum afferentē hūc Platonis locū (quē memoria lapſus dicit eſſe ex libro quinto De legibus) ſcriptum eſt ᾧ δ' ἀφ' ᾧ, nō ὡς ἐφ' ᾧ. Ego verò ex parte mutandā eſſe lectionē noſtrā puto, ex parte retinēdā. nam pro ὡς legere malim ᾧ (vt intelligamus λίθῳ τε ᾧ οὐ λίθῳ) at ἐφ' οὗ retinere: & intelligere, ὅτι ξύλου τε καὶ οὐ ξύλου.

P. 485. v. ἐρῶσιν] Nec poſt ὅσα, nec ante vel poſt genitiuos ſequentes quicquam deſiderari puto. Nam ante ὅσα ſubaudire ἀνὸς ἐκείνων (vt intelligamus non aliter quàm ſi dictum eſſet μαθήματος ἐρῶσι ἀνὸς ἐκείνων ὅσα) minimè nouum eſt: cum illis autem genitiuis ſubaudiit & Fic. accuſ. φύσιν (neque enim in vllo exemplari legiſſe puto) quippe qui locum hunc ita reddiderit, Hoc itaque inter nos primùm conſtet de philoſophorum ingeniis, quòd ſemper eam diligunt diſciplinam qua illis notior fiat natura illa quæ ſemper eſt, neque generatione & corruptione mutatur. Sed cur accuſatiuum hunc relinquere ſubaudiēdum licuit? non aliam cur hoc ſibi licere putauerit cauſā eſſe puto, quàm quòd præcederet genitiuus pluralis φύσεων, licet non de eadem re dictus.

P. 490. v. κολουθῆσαι] Ab eadem perſona fortaſſe continuari hæc poſſent, πῶς γὰρ; ἀλλ' ὑγιές τε &c.

P. 492. v. τοιούτῳ] Affertur & alia lectio, τὸν λεγόμενον: ſed mendoſam eſſe puto. Sic ſuprà τῷ λεγομένῳ, pro illis ipſis verbis τὸ λεγόμενον quæ prouerbiis præfiguntur, irrepſiſſe oſtendimus.

V. τοιούτου] Ex quodam vet. affertur particula οὐκ ante οἰχήσεσθαι: verùm vt hæc locum habere poſſet, loco ſuo pellenda eſſet fortaſſe quę eſt ante κατακλυσθῆσαι. nā duas quidē negationes apud Græcos in multis loquēdi generibus magis negare non ignoro: verùm hæ non diuerſis eodem tamen pertinentibus verbis iungerentur, ſed vni eidémque οἰχήσεσθαι. neque enim οὐ quæ eſt ante participium κατακλυσθεῖσαν cum ipſo iungitur, ſed cum οἰχήσεσθαι: quanuis non ſcribatur, οὐκ, ſed οὐ.

P. 493. v. ξάπω] In præced. edit. ſcriptum eſt ἕκαστος, quum tamen ſequatur παιδεύειν & καλεῖν. At Fic. quum deberet ἕκαστον mutare in ἕκαστος, maluit, retinendo ἕκαστος, ex παιδεύειν & καλεῖν facere παιδεύει & καλεῖ. vertit enim, Quiſque eorū qui priuatim accepta mercede homines eruditūt, quos quidem ſophiſtas & æmulos artium appellant, nihil aliud docendum putat, quàm multorum ſententias, in quibus conſentiunt, quoties congregantur: atque hanc ſapiētiā vocat. Genuina tamen lectio eſt ἕκαστον cum illis infinitiuis, quia pendent hæc à verbo δεξάπω.

V. νων γίγνεται] Torſit me hic locus tū propter ἕκαστος, & οἷς, quod ad verborum ἀκολουθίαν ſeu orationis ſtructuram, tum propter φθέγξεσθαι, quod ad ſenſum attinet: tandem verò ſuſpicatus ſum ἕκαστος quidem in ἕκαστον, & οἷς in αἷς, at φθέγξεσθαι in θέλγεσθαι mutari debere. vt ſit hic loci huius ſenſus, Et voces quas quum effert vnūquodque illorum animalium (quāuis ſingulari antea vſus fuerit) ſolet demulceri. Id eſt, Quas quum effert, indicant ipſum demulceri. Sic tamen & Fic. vertit quaſi legeretur, καὶ φωνὰς δὴ ἃς ἕκαστος ἐφ' ἑκάστοις εἴωθε φθέγγεσθαι. nā ἕκαστος etiā retinet: quāuis nō habeam[a] (vt opinor) quò referre poſſimus. Verùm ita ille, Voces itē quas in ſingulis quiſq; ſolet exprimere. quū tamē hæc præceſſerint, Veluti ſiquis vaſti cuiuſdam animalis bruti, robuſti admodū, & ab homine enutriti,

iras & cupiditates ſingulas obſeruauerit, quáve ratione adire hoc deceat, qua attrectare: item quando vel ferocius eſt, vel mitius: & ex quibus cauſis tale fiat. Quòd ſi extaret in quopiam exemplari hæc lectio, καὶ φωναὶ αἱ ἐφ' ἑκάστοις ἕκαστον ἴσως θέγγεσθαι, minimè reiiciendam cenſerem.

V. ροῦταί τε] Hîc particulam καὶ in ἢ mutandam eſſe, aut ſaltem pro ἢ accipiendam, fateri neceſſe eſt. nam ἡμεροῦταί τε καὶ ἀγριαίνει, non aliud eſt quàm quod modò dixit, χαλεπώτατον ἢ ὠμότατον.

P. 494. v. καὶ ἑαυ] Legitur etiam πρὸς φερὴς τῇ ψυχῇ: quam lectionem alteri præfero.

V. πλεῖν] Vide annon ſcribendum ſit ἐξαρεῖν, ſicut præcedit infinitiuus πληρωθῆναι.

V. καὶ ἑταιρ.] In vno vet. exemplari legitur καὶ, non οὐ, ante πᾶν μᾶλ: ego tamen noſtram lectionem malo, ſed ita vt ſequendo illã deſiderari infinitiuum dicam: cuiuſmodi fuerit ἐξαπατέσειν, vel ᾗ παύσεται: vt legamus, οὐ πᾶν μᾶλ ἔργον πᾶν δ' ἔπος λέγοντάς τε καὶ πρᾶττοντας, ᾗ πεῖσαι &c. καὶ ἰδίᾳ ὀπτεύουλθύοντας καὶ δημοσίᾳ εἰς ἀγῶνα καθιστάντας ἐξαπατέσειν; vel (vti dixi) οὐ παύσεσθαι. hoc enim verbum, præfixa negatiua particula, illi alteri eſt ἰσοδυνάμων. Quòd ſi loco nihil deeſſe vellemus dicere, ad verbi alicuius ex præcedente membro repetitionem confugiendum eſſet: quum tamen nullum ſit quod repeti queat. Nam dixit quidem, ἃ οἰόμεθα δράσειν, ſed poſt οὐ πᾶν μᾶλ ἔργον πᾶν δ' ἔπος λέγοντάς τε καὶ πράττοντας, haud aptè repeteretur δράσειν. vt omittam, etiam πᾶν illi addi neceſſe fore: quod iam duobus participiis iunctum fuit. Aliquid certè & Fic. extrinſecus attulit, ſiue in aliquo exemplari inuentum, ſiue (quod mihi ſit veriſimilius) à ſe excogitatum. vertit enim, Nónne & loquendo & agendo, omni ſtudio certaturos vt nec adoleſcens monitis pareat, nec exhortator ille aliquid perſuadeat, eum tam priuatis inſidiis quàm publicis accuſationibus inſequentes? Vbi etiam aſtipulor illi poſt hæc verba ὅπως αὖ μὴ οἵοσ τ' ᾖ ſubaudienti πείσαι, quanuis non actiua vox præceſſerit, ſed paſſiua πεισθῇ. alioqui certè aliquid deeſſe dicendum eſſet. Sedenim illi nequaquam aſſentior (vt de hoc quoque lectorem obiter moneam) de proximè præcedentium verborum interpretatione: horum videlicet, ἃ οἰόμεθα δράσειν ἐκείνοις τοὺς ἡγουμένους ἀπολλύειν αὐτοῦ τὴν χρείαν τε καὶ ἑταιρείαν; ita enim vertit, Quid eos facturos exiſtimamus, qui putãt monitoris illius vſu & conſuetudine adoleſcẽtem corrumpi? Planè ſiquidem diuerſum eſſe horũ verborũ ſenſum exiſtimo, ἀπολλύειν nõ ad ipſum adoleſcẽtẽ referẽs, ſed ad illos qui malũ adoleſcenti dant conſilium: ideóque ita reddendum eſſe hunc locum, Quid facturos putamus illos qui putãt ſe vtilitatem quã ex eo percipiebant, eiúſque ſodalitatem amittere? Cui meæ interpretationi non dubito quin lector, vbi ſingula attentè expenderit, ſit aſſenſurus.

P. 495. v. τὸ ὅρισον] Non malè fortaſſe poſt ὀπτήσθυμα expungetur interpunctio, vt intelligamus γιγνομένης ὀλίγης εἰς τὸ ὅρισον ὀπτήσθυμα.

P. 496. v. πόνης] Locum hunc mendo carere, mihi nemo perſuadere poſsit: nec certè ſenſus, quem Fic. habet interpretatio, elici ex eo ita ſcripto queat. Vertit enim, Vel quum magnificus quidam animus anguſta in vrbe natus, ſpretis reipubl. ipſius muneribus, ac multo magis contemptis reliquarum artium opificiis, pro naturæ dotibus ad philoſophandum ſe cõfert. Nam, vt omittam datiuum Muneribus ab eo addi, tanquam ſub articulo τοῖ ſubaudiendũ, ſequentia ita vertit acſi legeretur, πολὺ δὲ μᾶλλον τὸ τῶν ἄλλων πόνων (vel πας ἄλλας πόνας) ἀπμάσαν, καὶ τὸ ἄφυες ἐπ' αὐτῷ αἱέλθοι. ſub. τῷ φιλοσοφίαν. hãc autem lectionem, à noſtra adeo diuerſam, cum in exemplari nullo inueniſſe exiſtimo, ſed hæc aut alia huiuſmodi, ex coniectura tantùm petita, in ſua interpretatione ſequutum eſſe. Nunc autem vide lector, hunc locum mecum examinans, annon multo minore cum mutatione ſenſum ex eo commodè elicere poſsimus. Primùm cum βραχὺ intelligo μέρος: ſicut etiam ſubaudiendum erat paulo antè cum σμικρόν: vbi dicebat, πάνυ σμικρὸν δή τι λείπεται τῆσ καθ' ἀξίαν ὁμιλούσησ φιλοσοφίᾳ. Deinde ante ἀπ' ἄλλης πόνης ſuſpicor deeſſe articulum τά: vt quemadmodum dixit de vna parte illorum qui ſe ad philoſophiam conferunt, ἀπμάσασα τὰ τῆς πόλεως, ita hîc de altera, vel potius de tertia, dicat, ἃ ἀπ' ἄλλης πόνης δικαίως ἀπμάσαν. Poſtremò vt ponatur hypoſtigme ante ἄφυες, qua oſtendatur ad ſequentia, non ad præcedentia, pertinere. Alioqui certè, paulo alium ſequendo ſenſum, dicerem etiam poſſe legi, καὶ τὸ ἐπ' ἄλλας πόνας δικαίως ἀπμάσαν ἄφυες, ἐπ' αὐτῷ αἱέλθοι. vel potius αἱέλθῃ, ſicut dixit ἐκφύσῃ: quum itidem iungi cum ὅταν debeat. Eorum porro qui, vt hîc loquitur (ſequendo quidem certè illam lectionem) ἀπὸ τῶν πόνων ὅτι φιλοσοφίαν αἱέλθον, exempla ſunt apud Diogenem Laertium.

P. 497. v. πεῖσαι πύτου] Pro αὐτῇ in præced. edit. ſcriptum eſt αὐτῆς: quæ lectio ferri nullo modo poteſt: adeo vt vel αὐτῇ vel αὐτοῖς ſcribere neceſſe ſit, vt legit Ficinus. Sed aptius eſt αὐτῇ, quum præcedat φιλοσοφίας nomen: alioqui dicendum erit ita ſubiunctum eſſe αὐτῆς, acſi non φιλοσοφίας ſed φιλοσόφων appellatio præceſſiſſet.

P. 498. v. σὺν ἀκροατᾶ] Pro ἡγοῦνται verbũ aliud affertur ex coniectura, valde diuerſum: nimirũ ἀγάμενται: item aliud, ἀρνοῦνται. vt ſit ſenſus, Si etiam aliis hoc facientibus, inuitentur vt auditores eſſe velint, valde auerſantur. At verò Ficin. retinens μεγάλα ἡγοῦνται, ita vertit, Deinde verò ſi ab aliis id agentibus acciti, auditores fieri patiantur, magnum quid cogitant, exequendúmque obiter putant. Ego verò ab vtroque diſſentio. etenim nec cum illo priore mutandum cenſeo ἡγοῦνται in ἀγάμενται (quo Platonem vti mirarer) vel in ἀρνοῦνται: nec, retinẽdo ἡγοῦνται, eius ſequor interpretationem cuius à me poſteriore loco facta eſt mentio: ſed μεγάλα ἡγοῦνται expono, Rem magnam ſe præſtare arbitrantur.

V. γυμνάσια] Vide ne tibi negotium faceſſant ea exemplaria quæ hîc λέγῃ habent pro λήγῃ.

P. 500. v. ὠνὰ μηχ.] Non ἀγάιδος ſed ἀγράιδος in præced. edit. legitur: inter quæ duo participia, vna litera differentia, magnum eſt ſignificationis diſcrimẽ. Multo autem aptiorem huic loco ſenſũ habet illud quàm hoc: ideóq; veteri libro de eo in cõtextum recipiendo ſum aſſenſus. præſertim quum & Fic. agnoſcat: qui vertit, An putas fieri poſſe vt illud non imitetur aliquis cui cum amore admirabundus adhæret? Fortaſsis autem aliquis (vt hoc obiter dicam) hîc legens ἀγάιδος, miretur quod modò dixi.

mirum mihi apud Platonẽ viſum iri vſum verbi ἀγαίεσθαι: ſed is ſciat quanuis magna ſit, quod ad ſcripturam attinet, affinitas verbi ἀγαίεσθαι cũ ἄγασθαι (cuius participium eſt ἀγάμενος) illud tamen apud ſolutæ orationis ſcriptores tam eſſe inuſitatum, quàm hoc eſt vſitatum: licet ποινηπὼν ſit & ipſum, aut ſaltem ποινηφότερον.

P. 501. v. αὖ.] Videndum an hæc lectio οἶδ' ὅτι ferri poſsit, quum nullum hîc vſum habeat particula ὅτι, ſequente infinitiuo. Aut expungenda certè fuerit, aut dicendum eam, ſicut poſt οἶδα vel δοῦ οἶδα, & poſt ἴσθι vel δοῦ ἴσθι, ita etiam poſt οἶδα poſſe πλεονάζειν.

V. ὦ δ'] Mutandum cenſeo in πείθομαι.

P. 502. v. φθονος] Quum antea margini adſcripſiſſem, me legendum exiſtimare, ἢ παντελῶς ἀληθής: (mutãdo ἢ in ἡ) & intelligere, Ea quidem certè quæ omnino vera eſt: ac veram dici exiſtimare πῶ ἀκριβῶ & γναίαν: quũ, inquam, illa margini adſcripſiſſem, poſtea annotatam inueni aliam lectionem: hanc videlicet, εἰδότα ὡς ὀδηφόνα πε καὶ χαλεπὰ γίγνεσθαι, ἢ παντελῶς ἀληθῆ. νῶ γὰρ οὐδὲν ἧττον ἐπῆλθε τὸ δεῖν αὐτὰ διελθεῖν. Fortaſsis autem hanc lectionem (quam ex coniectura, non ex vet. exempl. petitã eſſe arbitror) illi alteri à me margini adſcriptæ præferendam aliquis cenſebit, quòd vt ea habet membra pluralia ὀδηφόνα & χαλεπὰ, & ἀληθῆ, ſic etiam ſequatur αὐτὰ διελθεῖν. Hanc igitur lectionem ſequendo videndum erit annon ἢ mutari poſsit in ε. neque enim video quis ex illa particula ἢ huic loco aptus ſenſus poſsit elici. quanuis & Fic. eam agnoſcat, qui locum hunc ita vertit, Haud quaquã ſapiẽter à me actum eſt, quum in ſuperioribus reliquerim matrimoniorum difficultatem atque moleſtiam, filiorúmque procreationem, & conſtitutionem principum. noſcebam enim quàm inuidioſa res eſſet, factúque difficilis, vel omnino vera. Nunc autem nihilominus tranſigere hæc cogimur. Vbi hoc etiã diſplicet quòd particulæ γὰρ ſuam ſignificationem nõ relinquit, ſed pro ea ponit Autem: quũ tamen his verbis reddatur ratio eius quod dixit, οὐδὲν τὸ σοφὸν μοι ἐγίνετο &c. Huius enim loci hunc (quod Ficini pace dixerim) eſſe puto ſenſum, Haud ſanè prudentiæ fuit antea prætermittere quæ ad coniugia & ad prolem ſuſcipiendam, præſertímque illa quæ ad magiſtratuum conſtitutionem pertinent, quòd hanc & odioſam & difficilem eſſe ſcirem, eam quidem certè quæ omnino genuina eſſet (vel, quæ exacta eſſet) nunc enim eò ventum eſt vt mihi de illis antea prætermiſsis diſſerere neceſſe ſit. Atq; ita ne verbũ quidem ἦλθε mutare in ἐπῆλθε (quod ſignificaret, In mẽtẽ venit) neceſſe fuerit. Quod autem ad priorem huius loci partem attinet, in hac expoſitione eã lectionem ſequor quam margini adſcripſi: atq; iis omnibus quæ antea de illa dixi, hoc addo, non videri à ratione alienum, vt hæc, ὀδηφόνός τε καὶ χαλεπὴ γίγνεσθαι, ἢ παντελῶς ἀληθὴς, non de tribus illis rebus dicantur, videlicet περὶ τῆς δυσχρείας quæ eſt circa πῶ περὶ γυναικῶν κτῆσιν, & περὶ παιδοποιίας, & περὶ τῆς περὶ ἀρχόντων καταστάσεως: ſed de hac tertia duntaxat.

P. 503. v. ως] In præced. edit. διεπασωθῆν: alteram autem lectionem agnoſcit & Fic.

P. 508. v. ὡμὴς] Aut μὴ expungendum eſſe, aut potius aliquid deeſſe dicendum eſt.

P. 509 v. σν] Non video quid poſt εἰ μὴ ἃ ſubaudiri poſsit: ideóque legendum cenſuerim (donec aliquid melius ex aliquo vet. exẽplari emergat) παύσῃ, εἰ μή τι ἄλλο, πῶ περὶ τὸν ἥλιον &c. aut certè ita, παύσῃ ἐμοὶ ἕτι ἄλλην πῶ περὶ τὸν ἥλιον &c. Quin etiam pro ἕτι ἀπολείπεις legi fortaſſe poſſet ἔτι ἀπολείπεις: ſed illa lectio defendi poſſe videtur.

P. 510. v. Τύπτεις] Quum præcedat Τύπτεις μὲν χεώμενοι, non dubito quin ſequi debeat ζητοῦντες δέ.

P. 515. v. βλέπειν] Niſi recorderis, lector, præceſsiſſe verba ἐκ οἴει, quæ cum his infinitiuis ſint repetenda, hærere hîc poſsis.

V. καὶ μὴ] Scribendum eſt αὐῇ, quod eſt ab αὔημι: at verò αἰῇ ab αἴειμι, lõgè diuerſam ſignificationem, & huic loco minimè aptam habet.

P. 518. v. γῆς] In Ald. editione hæc verba, Τίνα τρόπον ὡς ῥᾷστά πε &c. alii perſonæ tribuũtur: in Baſilienſi autem, hæc quidem verba, Τίνα τρόπον, veni, illa autem, Ὡς ῥᾷστά πε &c. alteri aſsignantur: aucto certè errore (cuius occaſionem editio illa præbuit) quum ab vna eadémq; perſona hæc omnia dicantur, Τοῦτο τίνων, ὦ δ' ἐγὼ, αὖτε πέρι αὖ ἔφη τῆς πελαργῆς, ἵνα τρόπον ὡς ῥᾷστά πε &c.

P. 521. v. ἀδάμ.] Ex quodam vet. libro annotatur alia lectio, quam ſatis mirari nõ poſſum, ζωῆς ἅπερ ἀγαθῆς τε &c. Quid enim hîc ἅπερ aget? quid aliud quàm præclaram ſententiam corrũpet? In illa enim (inquit) ſola dominabũtur (vel principatum tenebunt) qui reuera ſunt diuites, non auri, ſed eius rei cuius diuitem oportet eſſe virum bonum, vitæ nimirum probæ pariter & prudentis. Nihil aliud (inquam) illud ἅπερ quàm præclaram hanc ſententiam, corrumpet, meo quidem iudicio. Sed tamen ne hanc quidem γραφὴν διάφορον celare te volui, ſi fortè ipſe aliquid in ea perſpicere poſsis quod meorum oculorum aciem fugiat: alioqui hinc diſcas, in bonis etiam libris aliquãdo valde malas γραφὰς interdum inueniri. Ex eo enim vnde ſumpta eſt illa exemplari, non paucorum emendationes locorum ſunt profectæ.

V. Ὠγαθὸν] Nullo modo lectio hæc ferri poteſt, vt opinor. Videndum igitur an legere oporteat οὗ ὅτι, ſeruata ſtigme quæ eſt poſt ὅτι: vt ſequatur, πολεμάχητον γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, &c. At Fic. legit quidem οὗ ὅτι, non οὐκ ἔστι, ſed hæc verba ſequentibus iungit: vt poſt ἐνταῦθεν οἰόμενοι δεῖν ἁρπάζειν ſit finis ſententiæ: quam ſequantur hæc, οὗ ὅτι πολεμάχητον γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον. Hunc enim locum ſic interpretatur, Sin autem inopes boniſque propriis vacui ad publica aductaeuerint, bona illinc rapere cupientes, ciuitas illa felix eſſe non poterit. Nam vbi de principatu cõtenditur, quum proprium hoc ſit & inteſtinum bellum, tum eos qui ita pugnãt, tum reliquam ciuitatem perdit. Quid igitur hac de lectione dicemus? Duriuſcula certè eſt hæc verborum collocatio, οὗ ὅτι πολεμάχητον γὰρ τὸ ἄρχειν γιγνόμενον, (quòd particula γὰρ tam procul remoueri nõ ſoleat) fortaſſe tamen exemplo non caret.

V. μᾶλλον] Suſpectum eſt πέπυχε: ſed multo tamen minus placere poteſt πεπύκασι, quod apud Euſebium loco eius legitur. Apud eundem ſcriptum eſt, καὶ γυμναστικὴ μὲν που: quæ particula aptam hîc ſedem habere videtur.

P. 522. v. λόγοις] Emendationem inſignem (niſi fallor) afferam, quæ Euſebio debetur. apud eum enim vera lectio inuenitur, vbi hunc locũ affert. Ea autem eſt ἔφη pro ἔφη. Cui emendationi cõfirmatione opus non eſt, meo quidem iudicio: præſertim quum præcedat, ἔδεσι παρδεύουσα τοὺς φύλακας.

V. πὸν ἃ] Pro ἀγαθὸν apud eundem ſcriptum

est ἄμεινον, quod participium multo magis quàm nomen illud, mihi placet. Legit tamen & Fic. ἀγαθόν: quippe qui verterit, Cognitio verò talis cuiusdam boni quale tu nunc inuestigas, in ea nulla existit.

P. 523. v. μοῦ γὲ] Vide annon potius ἐσήμανε scribendum sit.

P. 524. v. καὶ παρ.] Crediderim προσαγγέλλει mutandum esse in προσαγγέλλει.

V. ζητεῖν] Alia etiam est lectio, κινοῦσα ἐν αὐτῇ πῶς ἔννοιαν: sed ἐν ἑαυτῇ retineamus necesse est.

P. 527. v. ἀφέξονται] Quomodo quis tueri possit genitiuũ αὐτῆς nõ intelligo, quũ genitiuo opꝰ sit qui πρὸ τῆς γεωμετρίας dicatur, cuius nomen præcesserit. Nec verò dubito quin scriptum ita fuerit in Fic. libro: qui hunc locũ ita vertit, Quammaximè igitur præcipiendum est vt qui præclarissimam hanc habitant ciuitatem, nullo modo geometriam spernãt. nam & quæ præter ipsius propositum quodammodo esse videntur, haud exigua sunt. Vbi etiam obserua illum lectionem margini à me adscriptam sequutum esse, καλλίστη πόλει.

P. 529. v. αὐτὸν] Videndum annon scribendum sit νοεῖν, vt sequitur θεωρεῖν.

V. τῆς βλ.] Lectionem hanc νέων minimè mutandam esse puto in νέον, id est nouum: neque etiam exponendum νέων, Habitãs: (vt quidam tamen vertit, Habitans in terra, aut mari: quum pro Habitare nõ dicatur νέειν, sed ναίειν: hoc autem omnino poeticum sit) sed Natans, quũ hæc sit vocis huius significatio. Sed tamen ne Fic. quidem (quod miror) illam significationẽ ei dedit: qui locum hunc ita vertit, Quòd siquis sursum inhians, nunquam conuersus deorsum, sensibile aliquid percipere studet, discere ipsum nequaquam affero. scientiam enim adipisci hunc nego, & eius animũ non sursum sed deorsum aspicere censeo: etiamsi resupinus in terræ littore vel maris æquore iacẽs quicquam perceperit.

P. 530. v. καὶ οὐκ] Pro ἀφήκειν apud Eusebium legitur αὐήκειν, quinetiam πάντας pro πάντα. Sed αὐήκειν quidem recipi potest, at πάντας non item.

P. 531. v. πᾶς] Apud eundem legitur ποιοῦσι, sicut & in præced. editionibus: sed minimè dubium est quin πονοῦσι, lectio sit genuina: quam & Fic. sequitur, in his verbis, Irrito labore, quemadmodum astronomi, tempus conterunt. Sæpe autem hic error occurrit, verbi ποιεῖν pro πονεῖν positi. Sed hîc occasionem errandi præbere librario potuit & verbum idem ποιοῦσι, quod paucissimis verbis interiectis præcedit. Cæterùm ne hoc quidem omittendum est, pro ἀστρολόμοι in quodam vet. libro legi ἀστρολόγοι.

V. ὡς ὅμοιον] Hîc verò videndum an Eusebianæ lectioni assentiri debeamus: ea autem est ἀμφότερα, pro ἀμφότεροι, quod hîc habemus. Primo quidem certè aspectu placere posit ἀμφότερα, vt iungatur cum ὧπα: sed quum de duobus hominum generibus (vt ita dicam) verba fecerit (dixit enim, οἱ μὲν φασὶν ἐπὶ κατακούειν &c. οἱ δὲ, ἀμφισβητοῦντες &c.) magis placet ἀμφότεροι.

V. γματα] Apud eundem post βασανίζοντας nõ est hypostigme: iungitur enim cum sequẽtibus: & ante προελομῶτας est particula καί: hoc modo, καὶ βασανίζοντας ὅτι κολούπων καὶ προελομῶτας.

V. ἐκείνοις] Apud eundem legitur, οἷς ἔφαμεν τοῦ δὴ περὶ ἁρμονίας εἰρῆσθαι.

V. λάμεθα] Non necesse est αὐόνητα, quod est ante πονεῖσθαι, mutare in αὐήνυτα: quanuis præcesserit αὐήνυτα πονοῦσι, in tertio huius ipsius paginæ versu. vtrunque enim dici potest: multo tamen est vsitatius αὐήνυτα πονεῖν.

P. 532. v. καὶ τὸ τῶ] Non dubium est quin depraua tus sit hic locus: quem etiam in iis quæ margini adscripsi, aliqua ex parte restituere conatus sum. Postea autem hanc eius expositionem inueni, Et illic quidem visus ad animalia, & plantas, & solis lumẽ: in videndi verò debilitate, ad spectra in aquis: eíq; expositioni subiunctam hanc lectionem, καὶ ἐκεῖ μὲν ὄψις πρὸς τὰ ζῶά τε καὶ φυτὰ, καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς· ἐπ' ἀδυναμίᾳ δὲ τοῦ βλέπειν, πρὸς τὰ ἐν ὕδασι φαντάσματα. Ego autẽ legẽs μὴ βλέπειν, iungebam cum præcedẽtibus, πρὸς μὲν τὰ ζῶά τε καὶ φυτὰ καὶ τὸ τοῦ ἡλίου φῶς, tanquã ἐπ' ἀδυναμίᾳ seorsum positum esset. Fic. verò locum hunc ita vertit, Ibíque animalium & plantarum inspectio, solísque & siderum in aqua propter imbecillitatem oculorum intuitus. Ex qua eius interpretatione perspicimus genuinam lectionem incognitam illi fuisse.

P. 533. v. δαμῆ] Rectius fortasse διῃρεισίον scribetur, vt mox dicet διῃρείζεσθαι.

P. 537. v. εἰ] De hac lectione minimè dubitandum est: quum libro 5, pag. 467, circa finem (qui locus is est cuius hîc mentionem facit) dicat itidẽ, ἐφ' ἵππων ἀκτέον ὅτι πρὸ θέαν. Quin potius locus hic ex illo est emendandus, quum malè ἐφ' ἵππων iungatur cum ἱππεύειν. Totus enim locus ita est legendus, ὅτι τοὺς ἵππους (ὧν δὴ ἕνεκα) ἀναβιβαστέον ὡς νεωτάτους, καὶ διδακτομβύους ἱππεύειν, ἐφ' ἵππων ἀκτέον ὅτι πρὸ θέαν. id est, Iam inde à prima pueritia tollendi sunt in equis: ducendíq; in equis ad belli spectaculum, vt eos equitare doceamus. At Fic. nec eadem verba repræsentat, & participium illud aliter legit: ita reddens, Equitare consuescant primis ab annis pueri: quumque hoc didicerint, equis ad spectaculum belli ducentur. Neque enim hîc διδαξαμβύους sed διδακτομβύους scriptum est. Quòd si tamen legerat διδαξαμβύους in suo exemplari, vertere potius debuerat, Postquam docuerimus illos equitare. Ad nostræ autem paginæ 537 locum vt redeã, videri posset infinitiuus εἶ ante ἀκτέον irreptitius esse, quum eo minimè sit opus: sed tali loco adhibitum & alibi me obseruare memini. At verò γευστέον Fic. ita vertit quasi esset à γεύομαι, quum sit à γεύω, quod non Gusto, sed Gustum præbeo significat.

V. μία] Pro ἥς legitur etiam πῖός ἧς. In præced. autem edit. scriptum est πεὶς pro ἥς.

P. 539. v. κων] Vide annon potius scribendum sit αὐτοί.

P. 540. v. τὰ ὄ] Inuenitur & hæc lectio, δίωσπὰ δέ πη, καὶ ὑ κακῶς εἴρηται;

P. 544. v. ἀμελετ.] Ita quidẽ & in præc. edit. legitur καὶ τοὶ ἐκείναις ἀνομοίοις: sed non dubium est quin substituẽda sit lectio ex vet. libro petita, καὶ τοῖς ἐκείναις ἄνδρας ὁμοίοις. Pro κάκιστον autẽ quod habes statim pòst, perperam in iisdem scriptum est κάλλιστον.

P. 546. v. ἰσάκις] Huius loci alia etiam affertur lectio: hæc nimirum, πλὴ ὃ ἰσυμήκη μὲν οὖ, πεσεμήκη δ', ἑκατὸν μὲν ἀριθμῶν, ἀπὸ δ[illegible]μέτρων ῥητῶν πεμπάδων δεομένου ἑνὸς ἑκάστου. In sequentibus autem, ante δυοῖν & antè πειάδος ponendæ hypostigmæ fuerint.

P. 554. v. ὧδε] Post ἡμέρᾳ λόγῳ videri posit aliquid deesse: sed puto subaudiendum partici-

pium κατέχων, quòd præceſſerit, ὑπεικεῖναι ἑαυτῷ βίῳ καὶ ἀλλας κακὰς ὀπιθυμίας ἐνούσας. Neque verò mouere nos debet alterum quod ſequitur participium: quum ita ſæpe duo participia ponãtur, nulla interiecta copula. Hîc autem πρέμων τοῦ τῆς ἄλλης οὐσίας, perinde eſt acſi dictum eſſet ἄπρεμων.

P. 555. v. Θιούτων] Putet fortaſſe quiſpiam mutandum hoc participium in aliud valde vicinum ἐκδανείζοντες. quod tamen nõ temerè faciendum fuerit.

V. ἔντες] Vel expungenda vel in καὶ πα mutãda videtur particula καί: quum ὡιέντες ad accuſatiuum præcedentem ὑπείκοντες ferri nullo modo poſsit. At ſi legamus, τοῦ δὲ λοιπῶν τὸν ἀεὶ ὑπείκοντα, ἐνιέντες ἀρχύειον, καταπτρώσκοντες [vel ὑπτρώσκοντες] καὶ τοῦ πατρὸς &c. duo fuerint participia non interpoſita connexiua particula: qua de re dictum fuit in proximè præcedente annotatione. Senſus autem erit, τὸν ἀεὶ ὑπείκοντα καταπτρώσκοντες, vel πτρώσκοντες, δέξ τοῦ ὀιέναι ἀρχύειον. ita enim reſoluendum illud eſſe participium arbitror.

P. 558. v. οὐδ' ὁπ.] Poſt σμικρολογία libẽter αὖ ἢ ſecerim ex αὐτῆς. Huius autem loci ſenſum minimè videtur aſſequutus Ficinus: qui vertit, Indulgentia verò ipſius nimia, & ſine vlla obſeruatione negligentia eorum quæ nos dicebamus, rem ipſam honeſtantes, quando ciuitatem conſtituebamus. Ego autem ſignificari exiſtimo, Quòd talis venia illis detur, id non fieri certa quapiam de cauſa, omnibus rationum momentis ſubtiliter expenſis, ſed ex contemptu eorum quæ dicta fuerunt, &c.

V. ὧδε] Poſt ὧδε videtur ſiſtenda eſſe oratio, poſita ibi interrogationis nota, nõ poſt ἥδιον. neque enim ſatis interrogationi conuenire puto particulam οἶμαι.

P. 559. v. ἐνοῦσαι] In præced. edit. πάσας πάντας, quum ſcribendum ſit, vt hîc, πᾶσαι πάντας, quãuis multo maioris & occultioris mẽdi ſuſpectus hic locus fuerit. Nolim autẽ αἰαλκαίους per errorem huc irrepſiſſe putet lector (quanuis αἰαλκαῖαι bis ſcriptũ ſit in fine paginæ præcedẽtis) quum itidem initio pag. 561, αἰαλκαίοις ὀπιθυμίαις & αἰαλκαίους ἡδονὰς legamus: quinetiam pag. 572, ταῖς δὲ μὴ αἰαλκαίους. Quem locum ideo etiã iuuabit cũ hoc paginæ iſtius 559, conferre, quòd eadem de re vtrobique agatur.

V. πε καὶ] Rectius fortaſſe ſcriberetur καὶ αὖ τοῦ ὅπου. Mirum autem videri poſsit cur, poſtquã dixit ἢ τοῦ φαγεῖν [ὀπιθυμία] μέχει ὑγιείας πε καὶ ἀνεξίας, addat, καὶ αὐτῦ [vel αὖ τοῦ] ὅπου πε καὶ ὄψου: quum verbo φαγεῖν mentio includeretur (vt ita dicam) τοῦ ὅπου καὶ ὄψου: aut ſaltem ὅπου. Videndum igitur an intelligi debeat de iis qui etiã prouiſa cupiunt habere ea quæ ad victũ pertinent. ſicut dicebat ille, *Sit mihi prouiſæ frugis copia*: ſed addens, *in annum*. Paulo pòſt autem αἰαλκαίως non dubium eſt quin mutandum ſit in αἰαλκαίων, aut certè in αἰαλκαία. Sed ſatius fuerit in αἰαλκαίων mutare, cui vicinius eſt αἰαλκαίως: vt intelligatur, Ex neceſſariorum numero.

V. vlt.] Non dubito quin ſequenda ſit lectio quam margini adſcripſi, πῶ ὡι αὐτῷ ὁλιτρχικῶ. Non parum autem ad intelligendum hunc locum, qui longè eſt elegantiſsimus, cõferet quidam locus paginæ 550, vbi ἀρχῶ vocare videtur quod hîc τὸ ὁλιτρχικόν: vbi ſcribit, καὶ πῶ ὡι αὐτῷ ἀρχῶ παρέδωκε τῷ μέσῳ πε καὶ φιλοτείχῳ καὶ συμμειδεῖ. Tali autem loquendi forma dicitur & libro ſequente, pag. 575, circa finem, ἐκεῖνον ὃς αὖ αὐτῷ μάλιστα αὐτὸς ὡι αὐτῷ μέγιστον καὶ πλεῖστον ὡι τῇ ψυχῇ τύραννον ἔχει. Quinetiam pag. 577, circa finem, legimus, ἡ τυραννουμένη ψυχή.

P. 562. v. Θ· Θῦπε] Non dubito quin ſcribendum ſit γίγνεσθαι ὑπὸ πλουτε.

P. 568. v. πθύονται] Quum præcedat συγχωροῦσιν, ſcribendum eſſe dico ὅτι οὐ πᾶσα δεχόμεθα.

P. 575. v. ὑπὸ] Non malè videtur legi ὑπὸ, licet non itidem ὑπὸ ſed ἀπὸ præcedat.

V. πλεῖστον] De hac Platonica loquendi forma lege annotationem, vel potius vnam ex annotationibus in paginam 559.

V. πάλαι] Deeſſe videtur particula ὡς, ſiue ὥςπερ, ante κρῆτες: quanquam & ita poni φασὶ abſque ὡς vel ὥςπερ, exiſtimo.

P. 578. v. αὖ] Ideo exiſtimaui deeſſe huic loco (nimirum ante τυραννικὸς) negatiuam particulam, quia poſtquam illa de tyrannico homine finita eſt diſſertatio, hic non aſſentitur alteri dicenti illum tyrãnicum longè omnium eſſe miſerrimũ: ſed ſe aliũ velle proponere dicit qui illo ſit miſerior. Interrogatus quiſnã ille ſit, reſpõdet, eſſe eũ qui quãuis tyrannico ingenio minimè præditus ſit, tyrannidem exercere cogitur. At ſi diceret τυραννικὸς ὤν, non autem μὴ τυραννικὸς ὤν, de eodem loqui videretur de quo alter modò loquutus fuerat, quum tamen ſe de alio loqui velle oſtendat. Locus tamen quidã in iis quæ ſequuntur, lectionem alteram videri cuipiam poſsit vtcũque defendere. quod ſi ita eſt, dicendum fuerit vtrunque quidem eſſe τυραννικὸν, ſed diſcrimen in eo eſſe quòd alter nõ ſponte tyrannidem capeſſat, ſed coactus.

P. 579. v. αἰαλκ.] Malim αὖ τοῦ δούλων.

V. μᾶλλον] Scio multos ὡι παυῖ κακῷ legendum exiſtimaturos: ſed mihi videor & alibi talem genitiuum inueniſſe.

V. ἦν, ἔφη] Nõ eſſe vnde pẽdeant hi dativi τοῖς Θιούπις κακοῖς, iam admonui in iis quæ margini adſcripſi: vbi etiam dixi videndum eſſe an legere oporteat ὀπὶ τοῖς Θιούπις, vel ὡσεὶ τοῖς Θιούπις. Nunc autem addo aliam coniecturam, quę eundem quidem ſenſum efficit, ſed ob maiorem mutationem audacior videri queat: vt nimirum legatur, τοῦ Θιούτων καὶ κῶν πλείω καρπῦται.

V. λιτθυόμωρος] Rectius (vt opinor) ſcriberetur, οἷον νωῦ δὴ &c. Loquitur autem de priore illo, de quo dictum fuerat, μακρῷ ἀθλιώτατον εἶ τοῦ ἄλλων: quo alium eſſe ἀθλιώτερον, dictum poſtea fuit.

V. πασιν] Non debẽt fortaſſis ſuperlatiui ὁμοιότατα & ἀληθέστατα cum παντάπασιν iungi.

P. 581. v. ἡγεῖται] Scribo ὅ,τι: & implicita eſſe verba puto, non aliter intelligens quàm ſi ita collocata eſſent, κατὰ δὴ καὶ φυλαρέαν οἰόμενος μάθημα, ὅ,τι μὴ ἐμοὶ φέροι. Sic autem & alibi φλυαρέας appellatione vtitur.

P. 582. v. μᾶλλον] Non puto deſiderari aut ſubaudiendam relinqui particulam πῶ: ſed intelligendum eſſe, ἐ ἢ τοῦ φιλοθύμου διαφέρει, hoc verbum διαφέρει ex præcedentibus repetendo. Poſſet autem fortaſsis & ita legi, ἡ δὲ; τοῦ φιλοπόμου; ſubaudiendo itidem διαφέρει: quaſi dicat ἐ δέ; πότερον ὥςπερ τοῦ φιλοκερδοῦς, οὕτω καὶ τοῦ φιλοθύμου διαφέρει; Sed tũc ἄλογα perinde fuerit acſi diceretur, An potius dicendum fuerit? vel, An contrà dicendum fuerit?

V. ἐκεῖνος] In illa Baſil. editione pro ἐμοὶ (quod in Aldina etiam eſt) legitur ἐμοιῶ: ſed

de altera illa lectione, quin genuina sit, nec præcedentia nec sequentia dubitare sinunt.

P. 584. v. ⲏ τὸν.] Rectius ὀρθὸν ὃν legetur. Sic autem ὀρθῶς pro ὀρθὸν in alio positū esse loco, in harum Annotationum principio docui.

P. 588. v. που] Non dubium est quin mendosè scriptus sit hic locus. Inuenitur autē hæc lectio diuersa, πολὺ δὲ μέγιστον ἔστω τὸ πρῶτον, ⲥ δεύτερον, τὸ δ' ὕστερον. quam lectionem sequendo, expungenda fuerit vox δεύτερον quæ est in priore loco. At verò Fic. locum hunc ita vertit, Et amplissimū quidē primum sit, angustius verò secundum atque tertium.

P. 589. v. ὁ ἀνὴρ] Vide annon scribere satius sit ἐσκαπέστερος.

P. 590. v. αὖ δωῶ.] Scribendum est potius αὐτῷ.

V. θωπεύματα] Quum præcedat, ὥσπερ μὴ αὖ δωώσαθαι, quid verbum δωώσηται hîc agit?

V. αὐτῷ] Non ἐφεστῶτες sed ἐφεστῶτα scriptū ab ipso autore fuisse existimo, participium ἔχοντες repeti volente.

P. 591. v. καὶ πότε] Se non ἀφίεμεν, sed ἀφᾶμεν legisse aut certè legendum putauisse ostendit in sua interpretatione Ficinus.

P. 595. v. πρὸς ὑμᾶς] Non εἰρῆσθαι, sed εἰρήσθω, legitur apud Eusebium, afferentem hunc locū: sed ex iis quæ antea protuli exemplis huius generis loquendi, scribendum esse εἰρῆσθαι cōstat. Neque tamē mirum est interim si deprauatum non illic solùm sed alibi etiā fuit, vtpote multis insolens & peregrinum.

P. 596. v. διμηθ.] In præced. edit. scriptum est καταμάνεται: cuius vocabuli quidam sequētes vestigia, substituendum putauerunt καταμανθάνεται: sed multo est aptior vet. exempl. lectio, καταφάνεται.

P. 597. v. των] Quidam vet. τούτων.

V. σαθαι] Affertur & alia lectio ἢ ἕνα ἄλλον: sed alteram, quæ habet interrogationem, retinendam esse ostendit etiam responsio, Οὐδένα. Quanuis autem hæc ἢ ἕνα ἄλλον & ἢ ἕνα ἄλλον, non aliter quàm accentu differant, quod ad scripturam attinet, valde tamen diuersum sensum efficiunt. Nam ἢ ἕνα ἄλλον esset dubitantis, & alium quempiam non minus existimantis potuisse idem efficere (quod ineptè subiungeretur post illa verba, ἰὼ φαῖμεν ἄν, ὡς ἐγὼμαι, θεὸν ἐργάσασθαι) at verò ἢ ἕνα ἄλλον, est existimantis non debere alium censeri eius autorem. Quasi dicat, Alioqui enim, quem, nisi deum, illam fecisse diceremus? Quòd si scriberetur, ἢ τινὰ ἄλλον, subiuncta interrogationis nota, sensus esset, An alium quempiam? sub. censes eam fecisse?

P. 599. v. παιδείας] Apud Euseb. scriptū est ἀνθρώπων: nec dubium est quin ita scribendum sit, quum etiam paulo post dicatur παιδεύειν ἀνθρώπους.

P. 601. v. ἴσθι δὴ] In præc. edit. ὁ scriptum est ante μιμητὴς: quam lectionem sequendo, hæc velut per parenthesin dicerentur, ὁ μιμητὴς φαμέν. Locus autem in quo id dictum fuit, est in fine paginæ præcedentis, πάντας τοὺς ποιητικοὺς, μιμητὰς εἰδώλων ἀρετῆς εἶ).

P. 602. v. εἶεις] Malo ποιήσῃ, quod margini est adscriptum. Sic enim & pag. sequēte, ἡ δὲ τοῦ ποιήσεως μιμητικὴ. & initio pag. 605, ὁ δὴ μιμητικὸς ποιητής.

P. 605. v. κέγε] Affertur alia lectio, ἀρέσκειν πέφυκεν: sed parum huic adhibeo fidei, quòd iam habeamus πέφυκε, in versu qui proximè præcedit. Alioqui suspectum mihi esse πέπηχθ, non dissimulaui in iis quæ margini adscripsi.

V. ἔοὖτ'] Pro ᾠρέφει Ficinus quoq; legit ᾠρεφει: quod substituendum censeo.

P. 606. v. λίθοις] Quod margini adscriptum est ἀπολαύειν, scriptum est, licet mendosè, vt in Ald. editione. Qua de re moneo, nequis typographicum mendum esse arbitretur.

P. 607. v. μὴν] Alia lectio affertur pro ἤρει, nimirum ἤτει. sed & alibi ὁ λογος αἱρεῖ inuenitur. In quodam tamen huius philosophi loco, pro ὁ λόγος αἱρεῖ, legebatur antea ὁ λόγος ἐρεῖ. Quinetiā libro De leg. 2, pag. 663, vbi hæc nostra editio (sicut Aldina & Basil.) habet ὡς καὶ ταῦ αὐτὸ ἤρηκ' ὁ λόγος ἔχειν, in Louanienſi eodem errore scriptū est εἴρηκ' ὁ λόγος ἔχειν. Sed λόγος αἱρεῖ, cum accusatiuo pronominis, vt in isto quo de agitur loco, multo rarius est.

V. λεγέτ.] Scribendum puto, οἱ ποτέ τιν ἐξαθένησε.

P. 614. v. ληφῶς] Non dubito quin ἀκοῦσαι ex præcedente versu irrepserit, expungendúmque sit: quum elegans hæc sit simúlque ὠφελὴς oratio, ἑκάτερος ἀπειληφὼς ἢ ἔδει τὸ τοῦ λόγου ὀφελόμενα.

V. πως] In Ald. quidem exempl. mendosè scriptum est δέγκελθύειν τὸ οἱ ἀκούειν τε &c. sed hoc mendum statim in oculos incurrit: at in Basil. editione, non minore errore, sed minus (primo saltem aspectu) aperto, est scriptum, δέγκελθύειν τὸ οἱ ἀκούειν τε &c. Qui autem Aldinam lectionē ibi sic mutarunt, duobus modis, dum emendare illam vellent, peccarunt: primùm, quòd verbo Græcis scriptoribus ignoto vti Platonem voluerint (quanuis enim κελθύω dicatur, in cōpositione tamen non δέγκελθύω sed δέγκελθύομαι est in vsu) deinde articulo τὸ locum qui nullo modo ei conuenire potest dederint. Quanto igitur satius erat Aldinam lectionem retinere, quæ illius quam esse sinceram manifestum est, vestigia retinet? quis enim in lingua Græca aliquantum exercitatus non videat, ex δέγκελθύειν τὸ οἱ faciendum esse δέγκελθύοιντο οἱ? Nec verò hîc tātùm sed aliis pleriſque in locis editio illa Basilienſis errores Aldinos, dum emēdare vellet, eorum loco alios occultiores ideóque periculosiores substituit. Cæterùm quanuis lectio illa vocari in dubium non possit, δέγκελθύοιντο οἱ, tamen quidam ex Aldina & Basilienſi quandam tertiam fecit, δέγκελθύειν οἱ, animaduertēs quidem articulum τὸ ibi ferri non posse, sed vnde irrepsisset, id verò nō perspiciens. In eo porro quod dico, δέγκελθύειν apud Græcos scriptores non extare, tiuiales excipiendos censeo: non quòd tamen apud quenquam illorum me id legere meminerim, sed quòd puri sermonis Græci consuetudinem illos sæpe negligere aut etiam ignorare non sim nescius.

V. πω] Alia inuenitur lectio, quam sequendam censeo, vel potius quam sequi necesse est: ὁ ἐξῆν δὴ τοῦτ' ἢ καθ' ἕτερον μοῦ τὸ χάσμα &c. dicet enim mox, κᾆτ' ἐκ τὸ ἕτερον, ἐκ μοῦ τοῦ &c.

P. 620. v. αὖτως] In quodam vet. inter ὁ & λαχοῦσαν scriptus est accusatiuus δεύτερον: quem tamen Eusebius non agnoscit.

V. εἰεῖσαν] Non ἰδιώτου ἀπραγμονος, sed ἰδιώτου καὶ ἀπραγμονος apud eundem legitur: quæ mihi lectio multo magis arridet.

V. ἐπειδὴ] Non hîc solùm inuenitur ἐπειδὴ cum infinitiuo (ne quis hunc locum mendi suspectū habeat) sed aliquot aliis locis: ex quibus

vnum exhibebit dialogus qui Sympoſium eſt inſcriptus, pag. 174, Tomi tertii, ἐπειδὴ ὃ γενέσθαι ὅλη τῇ οἰκίᾳ τῇ Ἀγάθωνος, &c.

P. 621. Ἀ Α Α. v.] Ne hãc quidem loquendi formam, αὖ ἐμοὶ πιθώμεθα, exemplo apud hunc ſcriptorem carere ſcio: idcóque minimè ſuſpectam habeo.

P. 624. v. ὑμῖν] Legitur etiã ἡμῖν: ſed rectius ὑμῖν, quod hîc ſonat Veſtro iudicio.

V. κεἰ.] Ante vel poſt φάναι opus eſt particula αὖ, vt ſignificare poſſit Dicturos eſſe.

V. ἐκείνου] Ne ſuſpectus ſit hic locus facit alius in hoc ipſo libro, vbi legitur, ὑμῖν ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσιν.

P. 626. v. κωδώνων] Mutandum eſt fortaſſe γίγνεσθαι in γίγνεται: niſi φιλεῖ, vel ἔωθε, vel aliud quodpiam verbum ante illum infinitiuum omiſſum eſſe dicamus. nam quod ex præcedentibus ſubaudiri queat nihil video. Imò verò (dicet fortaſſe quiſpiam) ſubaudiri poteſt αὐδυρήσῃς, ex longiculo interuallo repetitum. At ego ne repeti poſſit obſtare puto quæ interiecta ſunt, mutata etiam facie orationis: præſertim quum hęc, πάντα ὃ ἔφη νικωμένων &c. cum proximè præcedentibus cohæreant, & veluti ex illis pendeant: perinde acſi dictum eſſet, ὡς ἡττάλλων οὐδενὸς οὐδὲν ὄφελος ὤν, (&c.) αὖ μὴ ταῖς πολεμω ἄρα κρατῇ ἢ ς· πάντα ὃ ἔφη νικωμένων ἀγαθὰ, ἡττῶ νικώντων, γιγνόμενα. pro ὡς πάντων γιγνομένων, ſicut οὐδὲν ὂν pro οὐδενὸς ὄντος, præceſſit. atque adeo hæc lectio (ſi à noſtra diſcedamus) non minus quàm illæ à me in principio huius annotationis propoſitæ, recipi poſſe videtur. Tale porro huius loci examen lectori ad alios etiam quãplurimos proderit.

P. 627. v. νον ααφ.] Malim ex vet. ὡς ἔποτε πολῖται &c. ſimúlque expungi velim καὶ paulo pòſt ante ἴσαν.

V. vlt.] Particulam μήτε in μήποτε mutandam cenſeo, quum nihil ſit quod illi aptè ſubiungatur.

P. 628. v. ποτε] Vox iſta πολιτικὸς ex vet. exẽpl. ſumpta eſt: à quibus tamen fortaſſe diſſentiendum potius hoc in loco fuit, retinendo πολεμικός. Quinetiam poſt ὀρθῶς, quàm ante, malim interpungere.

P. 629. v. ὠκωῦ] Vide annon potius ſcribẽdum ſit οὔκουν.

V. vlt.] Inuenitur etiam ὁμολογῶ ſequente interrogationis nota.

P. 630. v. διαβ.] Ne miretur lector iſtud vocabulum, ipſum quoque Tyrtæi eſſe ſciat, canentis,

Ἀλλὰ ἴὼς θὺ βήσας μυέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι,
Στιβαρῇσι δὴ χερσὶ, χίλιος ὀδὺσσι δακών.

Vtitur verò idem poëta illo participio ſolo etiam (id eſt, abſque particula δὴ) vbi canit,

Ξυνὸν δ' ἐσθλὸν ὅτε πόλεί τε παντί τε δήμῳ,
Ὅστις αἰὴρ βήσεται ἐν προμάχοισι μένῃ Νωλεμέως.

V. λος] Niſi dicamus ſcribendum, οὐ πρὸς ἄλλο ἢ πρὸς τὸ μεγίστω &c. in vno eodémque loco duæ erunt participii βλέπων conſtructiones. Sed præpoſitioni πρὸς id iungit paulo etiã póſt: inferius autem, præpoſitioni εἰς.

V. πέρ γε] Poſt δεῖας aut deeſſe aut relinqui ſubaudiendum πολιτείας fatendum eſt: illud verò potius quàm hoc dixerim.

P. 632. v. λύσῃς] Fortaſſe καθ' eſt ſcribendũ, quod ſit pro ἢ εἶπε. In præcedente autem verſu ante πᾶσι δύοιν ſubaudire oportet præpoſitionem ἐν: quam alioqui omiſſam eſſe nõ immeritò quis ſuſpicetur.

V. ἑκάσων] Legitur etiam ἑκάσοι: in ſuperioribus autem edit. ἑκασος.

V. πειθέσθω] Nónne τῷ νόμῳ vel τοῖς νόμοις ſcribendum eſſe dicendum eſt?

P. 633. v. ρκ. πτ.] Ante Τέταρτον inuenitur nõtata perſona Athenienſis, & ante ἔπειτα perſona Megilli.

P. 634. v. ἀμφ.] Hic locus eſt cuius exemplo confirmari poſſe dixi lectionem illam initio huius libri, ταῖς πόλεσιν ὑμῶν. In iis autem quæ proximè ſequuntur non puto Ficinum legiſſe χυόμβα, ſed χώνια (quod hîc rectè redditur) confudiſſe cum χυούμβα: ſicut antea illum χευστέον à χέω, malè interpretatum eſſe monui, tanquam à χέομαι.

P. 636. v. Θουρ.] Alia etiam eſt huius loci lectio, παλαιῶν νόμων δοκεῖ &c.

P. 637. v. που] Suſpicor ſcriptum fuiſſe αἰεῖται, ea forma qua quædam impẽrſonaliter dicuntur: perinde acſi ita loquutus eſſet, ὅπου ἄνεσίς ἐστι, vel, ὅ που βίος ἀειμβύος ἐστί.

P. 638. v. γύναιά τε] Quidam hunc locum perinde videtur intellexiſſe acſi Plato ſcripſiſſet, διὸ φανερῶς ὅρον ἔθυμεν οὐκ αἴ ποτε λέγομεν ἀναμφισβήτητον (vel ἀναμφισβήτητον) τῷ καλῶν ἥδιστα θυμάτων ἢ μὴ, νίκην τε ἢ ἥτταν λογους μάχης. Sed non video quid obſtet quominus lectioni noſtræ acquieſcamus. Quod autem attinet ad βλέποντες, quod margini adſcriptum eſt pro λέγοντες, illud certè quàm hoc malim: & Fic. quoque illam non hanc lectionem ſequitur: qui hunc locum ita vertit, Quare non certum ſed ambiguum argumentum ingnúmque de honeſtis officiis & cõtrariis in vita ſumemus, ſi ad victoriam belli fugámque reſpexerimus, præſertim quum minores ciuitates &c.

P. 640. v. Κ Α. Τ/] Videtur rectius ſcriptum iri ζημή: Eiuſdem tamen erroris & alii multi loci ſuſpecti eſſe poſſunt, niſi ζημιῶ poni etiam pro ζημή dicamus.

V. φοντα] Legitur etiam καθεσάναι, eodem manente ſenſu.

V. φοιτα] In quodam vet. αὐτῷ τῷ πράγματι.

P. 641. v. δὲς] Elegãtius eſt quod habet vet. liber, ὕστατ' ἤδη.

V. νὸς] Vide an malis βεαχὺ τῇ πόλει, vt in vet.

P. 642. v. νοι] In præced. edit. magno errore ſcriptum eſt ἄνοια pro δύνοια. In iiſdem clauditur ſententia ſeu periodus poſt πάλιν, quum ibi τελεία ſtigme ponatur: at ego hypoſtigmen tantùm poſui, quoniam alioqui ſuſpenſa poſt illos dictiuos πᾶσι τοῖς παισὶ maneret oratio: poſt quos ſubaudiẽ ſum eſt ἐγγίνεται, ſumptum ex ſequẽte ἐγγένοιτ'. Sed vereor ne ἡμῶν quod eſt poſt ἕκαστον expungere oporteat, quum turbare potius orationem quàm illi vſum aliquem præbere videatur.

P. 643. v. πράγμ.] Videtur fuiſſe dicendum ἐν τοῖς πράγμασι ἑκάστου πεφυκόσιν. Niſi putemus illa poſſe ita intelligi acſi dictum eſſet ἐν ἑκάστοις τοῖς τοῦ πράγματος πεφυκόσι.

V. χεἰ θύπο] Niſi parentheſi includamus hęc verba ὅσαπερ εἶπον, inepta erit peritſſologia, quũ ſequatur τὸ λεχθέν. Refertur autem ὅσαπερ εἶπον ad illa verba εἰ ἀρέσκει: quoniam antea dixit, circa huius pag. principium, σκέψασθε αὖ εἰ ἀρέσκει τὸ λεχθέν. De tali autem vſu horum verborum, ὅσαπερ εἶπον, & ὅσαπερ λέγω, ſiue ὃ λέγω, dictum antea fuit.

V. παῖ] Vel, ὀνειδίζοντες ἢ ἐπαγανοῦντες ἑκάστων παῖδας ἢ φαῦλα.

V. ὁπόσοι]

V. ὠίοπ] Si lectionem hãc retineamus, εἴς τε καπνιλείας, cum hoc genitiuo, ſicut & ſequentibus, videtur fore ſubaudiendus accuſatiuus τέχνιν.

P. 646. v. vlt.] Mutandum puto præſens δοξάζεσθαι in futurum δοξάσεσθαι, aut δοξασθήσεσθαι.

P. 647. v. primo. Articulus τὸν expũgẽdus & hîc videri poſſet (ne diceretur ὃν τὸν φόβον pro ὃν φόβον) niſi talis pleonaſmi eius alia apud hunc ipſum ſcriptorem extarẽt exempla. Qua etiam de re antea monui.

P. 658. v. πάμπολυ] Interpungendo poſt ἔπη, ita accipietur τὸ μετὰ ταῦτα vt antea quoque accipiendum eſſe monui.

P. 660. πλουτῇ] Hæc ἐπεὶ δ' ἄρα πλουτῇ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδας μᾶλλον, ſumpta ſunt ex Tyrtæo, non tamen ea quæ proximè ſequuntur, vbi eſt ὃ quæ illi μὲν reſpondet, ἦ δ' ἄδικος, ἄθλιός τ' ὢν καὶ ἀνιαρῶς ζῇ. Tyrtæi igitur verba ad id de quo agit accommodat, & priùs quidem quàm eius mentionem fecerit. Statim poſt autem, mentionem eius faciens, primum poematii cuiuſdam verſum affert, alia deinde ex eiuſdem principio non ſeruatis numeris interſerens, rurſumque eius verba ad ſuum ſermonem accommodans. nam quũ dicit, ὃς μὴ πάντα ταῦτ' λογισθῇ καλὰ μετὰ δικαιοσύνης παρέσθαι καὶ κτῆσθαι, addit de ſuo illa, μετὰ δικαιοσύνης: & ſubiungens, ἄδικος δ' ὤν, μήτε ταλαιφρανῶν φόνον αἱματόεντα, adiicit illa, ἄδικος δ' ὤν. Sed ſatius fuerit, opinor, pulcherrimos illius poetæ verſus afferre, vt quæ à Platone inde ſumuntur, poſſint cum iis conferri. Audi igitur:

Οὔτ' ἂν μιμησαίμην, οὔτ' ἐν λόγῳ ἄνδρα τιθείμην,
Οὔτε ποδῶν ἀρετῆς, οὔτε παλαισμοσύνης·
Οὐδ' εἰ κυκλώπων μὲν ἔχοι μέγεθός τε βίην τε,
Νικῴη δὲ θέων Θρηίκιον Βορέην·
Οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο φυὴν χαριέστερος εἴη,
Γλουτοῖσιν δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω πλέον·
Οὐδ' εἰ Ταντα λίδεω Πέλοπος βασιλεύτερος εἴη,
Γλῶσσαν δ' Ἀδρήστου μειλιχόγηρυν ἔχοι·
Οὐδ' εἰ πᾶσαν ἔχοι δόξαν, πλὴν θυμαλγέος αἰκῆς.
Οὐ γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνεται ἐν πολέμῳ,
Εἰ μὴ τετληώη μὲν ὁρῶν φόνον αἱματόεντα,
Καὶ δηίων ὀρέγοιτ' ἐγγύθεν ἰστάμενος.

Ludit igitur hic quem Plato inducit ita detorquentem aliò quæ à Tyrtæo de fortitudine dicuntur, quam in verſu proximè ſequente, appellatione generis vtens, θρέπτιλλον nominat.

P. 663. v. δίκου] Non ἑαυτῆς, (quod nullum hîc locum habet) ſed αὐτῴπου ſcriptum fuiſſe ſuſpicor, & quidem compendiaria ſcriptura: hoc modo nimirum, αὐοῦ: ſicut ἄνος pro αὐτῷπος in vet. libris ſæpe occurrit, itidémque in cæteris caſibus ſeruatur eadem forma compendii: quod & in Ald. editione alicubi viſitur. Facilis autem fuerat ex αὐοῦ in αὐτῆς, ex hoc deinde in ἑαυτῆς, lapſus.

P. 664. v. primo, ὡς videri poſſit expungendum: & à Ficino quidem certè non agnoſcitur, qui refert ὅπῃχρῆ ad νομοθέτου: ſed ſciendum eſt, nõ aliter debere intelligi hunc locum quàm ſi dictum eſſet, μέγα γὰρ δεῖ νομοθέτῃ παράδειγμα τοῦ πείσειν ἕνα ἕκαστον, ἢ αὖ ὅπῃχρῆ πείθειν &c. atque hũc illius voculę ὡς vſum exẽplo minimè carere. Senſus igitur erit, Quod ille fecit vt res adeo abſurda & incredibilis fidem impetraret, exemplo eſt legiſlatori, poſſe quempiam animis iuuenum quicquid velit perſuadere.

P. 665. v. μων τοῖς] Non puto ſcripſiſſe Platonem καὶ ἡδονῶ, ſed potius τῆς ἡδονῆς, iungentem cum ἀπλησίαν, ἡδονῆς verò cum ὕμνων. Sic autem legendo, ita intelligendus hic eſſet locus acſi dictum eſſet, ἀπλησίαν ἡδονῆς τῆς ἐν τοῖς ὕμνων.

P. 667. v. ἑκάστοτε] Ex ἑκάστοτε lubenter fecerim ἑκάστων, quod iungatur cũ τοῖς τοὺς φερομένων. Niſi fortè dicendum ſit deeſſe articulum τὸ ante ὑγιεινὸν, & τὸ ὑγιεινὸν cum genit. τῶν τοὺς φερομένων, ſubſtantiui vſum habere. Pro ἰῶ autem, quod præcedit tertio abhinc verſu, ante accuſ. ἡδονῶ, iegitur etiam ἰῶν: quod nullũ hîc locũ, vt opinor, habere poteſt: quum ſubaudiendum ſit παραγορεύομεν (ex præcedente παρεσόμεθα) cum illis accuſatiuis ὀρθότητα & ὠφελείαν: perinde acſi diceret, Quod autem attinet ad ea quæ vocamus ὀρθότητα & ὠφελειαν.

P. 670. v. ὡς ἔοικεν] Non plurali αὐτὰ ſed ſingulari αὐτὸ opus hîc eſſe arbitror.

P. 671. v. κης] Pro vocula εἰ, quæ hîc nobis negotium facceſſit, ſubſtituendum puto aduerbium ἀεὶ, quod apud Euſebium extat: ſicut & ἔτι μᾶλλον pro ὄντι μᾶλλον: item γιγόμενος, pro γιγνόμενος. vetùm in his duabus lectionibus non itidem ſequendum eſſe illum puto, præſertímque in poſteriore. De hoc quoque moneo, verba hæc, παρεῖσθαι τῆς πόσεως, interpunctione vtrinque poſita à præcedentibus & ſequentibus eſſe ſeparanda.

V. τοῖς τιῶ] Non γιγνομένων ſed λεγομένων habet idem.

P. 672. v. τες] De hac lectione ἀφηρῆντο οἱ νήφοντες, quæ ſubſtituta fuit in locum huius, ἀφίκοιντο οἱ νήφοντες, dubitare nos non ſinit hic paginæ præcedentis locus, ὡς ἀπορρύοις καὶ νήφοντας, τοῖς μὴ νηφόντων ὀραπτηρίς.

P. 674. v. ἀλλ'] Apud eundem eſt ὑδροποσίας.

P. 677. v. καμὸν] Pro ὁμοιοῶ ου affertur alia lectio, ὁτῳοῶ abſque ου: ego verò libenter retinuerim ὁμοιοῶ, ſed itidem abſq; τὸ, vt in quodam vet. legitur. Agnoſcit tamẽ & Fic. ὁτῳοῶ.

V. ἄρα] Poſt πότε inuenitur ſcriptum δῆλόν γε: quæ verba niſi addantur, ſuſpenſa poſt ὅτι manet oratio. Cæterùm apud Fic. hæc dicuntur à Clinia, ὅτι μὲν δὴ &c. qui (legens etiam ὁτῳοῶ) totum hunc locum ita reddit, Quomodo enim, ô vir optime, ſi hæc in ſempiternum ita ſe vt modo habentia permanſiſſent, nouum quicquam alicui eſſet inuentum? C L. Nempe quia innumerabilis quædã multitudo annorum ignorabatur ab illis. mille autẽ anni vel duo millia interceſſere ex quo &c.

V. οὕτω] Legitur etiam λέγομεν. de qua lectione dicetur & in proximè ſequente annotatione.

P. 678. v. Α Θ.] Hîc οἰόμεθα, at decimo huius paginę verſu οἰώμεθα præcedente ἄρα: in quarto autem verſu, rurſus οἰόμεθα in modo indicatiuo, præcedente tamen itidem ἄρα. Ego vbique eodem eſſe legendum modo exiſtimo, nimirum vel οἰώμεθα, vel οἰόμεθα: quanuis ſubiunctiuum τῇ διαπρησις iunctæ interrogationi conuenire nõ ignorem. Sic autẽ in fine pag. præcedentis duplex eſt lectio, & λέγομεν & λεγόμεν.

P. 679. v. τοὺ πάλιν] Inuenitur etiã αὖτε pro αὖτις.

P. 680. v. Κ Λ. Καλῶς] Non à Clinia ſed à Megillo dicitur Καλῶς in quibuſdam libris, quos & Fic. ſequutus eſt. Sic verò & in iis quæ ſuperſunt in hac pagina, necnon in duabus ſequentibus, 681 & 682, quæ à Clinia dicuntur,

in illis Megillo tribuuntur.

P. 681. v. ἀρέσκειν] Deesse vocem προφάσεις post vel ante ἑκάστοις persuasum habeo, quum sequatur, ὅτι ἦν ἄλλων, ὑστέροις.

P. 683. v. ἐξ ὧν] Nisi pro ἐξὰ legamus ἔξα, dicendum est esse ita loquutum ἐλλειπτικῶς, relinquendo verba quæpiam subaudienda in fine huius periodi: cuiusmodi fuerint hæc, ἀγαπητὸν ἔδοξε. Ita certè Fic. vertit quasi illa aut illis ἰσοδυνάμια inuenerit in aliquo exemplari, aut subaudiuerit. Vertit enim, Ex quibus omnibus si intelligere potuerimus quid bene vel contrà in habitatione sit institutum, & quænam leges ipsorum conseruant ea quæ conseruantur, & quæ corrupta corrumpunt, & qualis institutionum ciuilium commutatio beatam, ô Megille & Clinia, efficit ciuitatem, satis nobis factum putabimus.

V. χάδειν] Post χάμεσινὰ non placuit interpungere, quòd εἰς τὰ χάμεσινὰ necesse sit iungi cum τρεπομένου. quanuis (inquit) ea sit dies qua sol ab æstiuis ad hyemalia se conuertit.

P. 686. v. ὡς ἔοικε] Legendum est, meo quidem iudicio, πλὴν οὔπερ εἴπομεν νῦν δὴ σμικροῦ μέρους: vel, si retinere velimus ὥσπερ, ita scribendum, πλὴν (ὥσπερ εἴπομεν νῦν δὴ) σμικροῦ μέρους. &c.

V. δῆ γε] Alius est locus qui quū suspectus meritò esse videretur, ab hoc confirmatur, habente itidem ἐχόντως νοῦν pro νουνεχόντως.

P. 689. v. ἦπται] In vno vet. scriptum est, ὅταν ἀρχοισι καὶ νόμοις μὴ πείθηται τὸ πλῆθος, ζωπὸν· καὶ δὴ καὶ ἑνὸς ἀνδρὸς, ὁπόταν &c. sed nostra lectio retinenda est, vt ζωπὸν, à quo alterum orationis mẽbrum incipit, aduerbialiter ponatur, pro κατὰ ζωπόν: sicut lib. 4. pag. 713, ζωπὸν ἄρα καὶ ὁ θεὸς δὴ καὶ φιλανθρωπος ὤν, &c. quã significationẽ agnoscens & Fic. vertit Similiter.

P. 690. v. ἄμεινον] Post ὄν ponenda fortasse fuerit hypostigme, vt non aliter intelligamus quàm si dictum esset, πότε τὸ μέτριον, ἄμεινον ὄν, ἡγήσατο πλέον τοῦ ἀμέτρου, χείρονος ὄντος.

P. 694. v. πάντα] Magnum errorem (ni fallor) vnius literæ mutatione, ex hoc loco eximam, substituendo videlicet ἐπέδωκεν pro ἀπέδωκεν: inter quæ verba, alioqui scriptura adeo similia, magnum fuerit significationis discrimen. Quanto autem sit huic loco aptior significatio verbi ἐπέδωκεν quàm alterius ἀπέδωκεν, te lector, mecum velim expendere. Persæ (inquit) quum sub Cyro maiorem seruitutis & libertatis mediocritatem tenerent, liberi primùm ipsi, deinde aliorum multorum domini extiterunt. Nam quum imperantes libertatis participes facerent eos quibus imperabant, & quandam iuris æquabilitatem illis tribuerent, magis amici ducibus milites, & ad subeunda pericula prompti erant. Quinetiam siquis inter eos prudentia valebat, & consilium dare poterat, ab eo communis facultas prudentiæ in medium afferebatur, quum rex minimè inuidus esset, sed loquendi libertatem concederet, atque adeo illos qui aliquid consilii dare ipsi possent honoraret. Hæc autem postquam commemorauit, tandem addit, καὶ πάντα δὴ τότε ἐπέδωκεν αὐτοῖς (vt quidem lego) δι' ἐλευθερίαν &c. Id est, Tunc igitur illis omnia progressus habuerunt, propter libertatem amicitiámque & mentis communionem. At Fic. ita. Cuncta igitur tunc illis libertate, amicitia, mentísque communione facilia reddidit. In qua interpretatione illi alteri verbo ἀπέδωκεν nouam quandam tribuit significationem, & huic loco tamen, præ illa quam habet verbum ἐπέδωκεν, parum conuenientem. Potest autẽ hoc & aliter exponi, manente tamen eodem sensu. nam πάντα ἐπέδωκεν reddere etiam liceat, Melior fuit illis rerum omniũ suarũ status: vel, Omnia illis incrementum ceperunt: vel, In rebus omnibus promouerunt: vel, Suas res omnes in melius prouexerunt. Hæc est mea de loci huius emendatione sententia: quam confirmare videtur etiam quod sequitur ἀπώλετο, velut illi ἐπέδωκεν oppositum. Cæterùm τοῦ κοινωνίαν (vt de hoc quoque obiter moneam) audaculo genere loquendi vtens, vocat quod dixit κοινωνὸν τῷ τοῦ φρονεῖν δυνάμεν: ego, vt illud repræsentarem, vẽrti, Mentis communionem: quum alioqui dicere possem, Prudentiæ communionem, aut Prudentium consiliorum communionem. Iam verò quod hîc dicit ὅπῃ τὸ ἴσον ἄγειν, aliquanto pòst dicet ἰσότητα ἢ κατὰ κοινωνίαν εἰσφέρειν. Iam verò & quod ad verba illa attinet, quæ, Græcorum verborum vestigiis insistens, ita sum interpretatus, Quum sub Cyro maiorem seruitutis & libertatis mediocritatem tenerent: eorum velut expositionem habes in principio pag. 698. nam ei quod hîc vocatur τὸ μέτριον δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας possumus dicere opponi quam ibi appellat πολὺ σφόδρα δουλείαν τε καὶ δεσποτείαν.

V. λιν] Apud Gellium scriptum est ὀρθῶς, libri 14. cap. 3, cuius initium est, Qui de Xenophontis Platonísque vita & moribus pleraque omnia exquisitissimè scripsere, non abfuisse ab eis motus quosdam tacitos & occultos simultatis æmulationísque mutuæ putauere. Aliquanto post enim hæc subiungit, Id etiam esse non sinceræ neque amicæ voluntatis indicium crediderunt, quòd Xenophon inclyto illi operi Platonis quod de optimo statu reipubl. ciuitatísque administrandæ scriptum est, lectis ex eo duobus ferè libris, qui primi in vulgus exierant, opposuit contrà conscripsítque diuersum regiæ administrationis genus, quod παιδείας Κυρου inscriptum est. Eo facto scriptóque eius vsqueadeo permotum esse Platonem ferunt, vt quodam in libro, mentione Cyri regis habita, retractandi leuandíq; eius operis gratia, virum quidem Cyrum nauum & strenuum fuisse dixerit, παιδείας δ' οὐκ ὀρθῶς ἥφθαι προσῳκάπαν. Hæc enim verba sunt de Cyro Platonis. Hactenus Aulus Gellius, siue (vt nunc à quibusdam vocandus creditur) Agellius: qui certè fieri potest vt ita scripserit, οὐκ ὀρθῶς, quum in exemplar quod hanc lectionem haberet, incidisset: sed ego quandam esse παιδείαν dico quam Plato non hîc solùm sed alibi etiam vocet ὀρθὴν, & quidem duobus aliis in locis, nisi me fallit memoria. Vnũ saltem illa repræsentare potest, ex libro De republ. tertio, non procul à fine, Καὶ ἔγωγ' εἶπον, Τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον διϊσχυρίζεσθαι ὦ φίλε Γλαύκων· ὃ μέντοι ἐγὼ ἐλέγομεν, ἄξιον, ὅτι δεῖ αὐτοὺς τῆς ὀρθῆς τυχεῖν παιδείας, ἥτις ποτ' ἔστιν, εἰ μέλλοιτο τὸ μέγιστον ἔχειν πρὸς τῷ (vel potius πρὸς τὸ, vt legendũ mihi videri, ibi admonui) ἥμερον εἶδος αὐτούς τε καὶ τῆς φυλακῆς ὧν αὐτῶν. Ex hoc certè loco (cuius scriptura minimè vocari in dubium potest) ipse quoque Gellius, vt opinor, ὀρθῆς in altero etiam legendũ esse fateretur. De hoc autẽ meritò quis ambigat an sit μνημονικὸν ipsius Gellij ἀμάρτημα, locum qui est in opere De legibus

afferentis tanquam ex opere quod ſcripſit περὶ πολιτείας, (ſicut Athenæus memoria lapſus quendam in quinto De legibus extare dicit, qui in quinto non huius ſed illius operis inuenitur) an vna eadémque appellatione comprehendi poſſe vtrunque exiſtimauerit, quòd ad rem vnam eandémque pertineant. Iam verò hæc verba, περὶ πολιτείας, ſic ab eo reddi miror, De optimo ſtatu reipubl. ciuitatíſque adminiſtrandæ: miror, inquam, illa verba ſic ab eo reddi, quòd duæ interpretationes in vnam miſceri quodammodo videãtur: quum dicendum eſſet De optimo ſtatu reipubl. vel De optimo genere adminiſtrandæ reipublicæ, ſiue De optima ratione reipubl. adminiſtrãdę. Hæc autem omnia lectori conſideranda relinquo, atque hoc in primis, an Gellium ita ſcripſiſſe veriſimile ſit. Nam ad ὀρθῶς quidem quod attinet, non abſimile vero fuerit eum in exemplar (vti dixi) incidiſſe, quod hanc lectionem haberet.

P. 695. v. παπαῖ] Non video quomodo retineri poſſit ὡς ante τοῦ Κύρου. quod tamen agnoſcit Ficinus: qui vertit, Sed te nunc iure appello Dari, qui Cyri malo commonitus non fuiſti, ſed in eiſdem Xerxem moribus educaſti, in quibus Cambyſem Cyrus nutriuerat. Sed fieri non poteſt vt hæc verba, Ὦ Δαρεῖε, εἰπεῖν ὅτι δικαίοπαν, ſignificent quod dicit, Sed te nunc iure appello Dari. In altera autem lectione, id eſt legendo ὡς, nihil eſt impeditum.

P. 696. v. τῆς ἧς] Hîc quoque (ſicut & in Ald. editione) multa Cliniæ tribuuntur, quæ in aliis exempl. Megillo adſcribuntur: & quidem initio facto ab hac interrogatione, Πῶς τοῦτο ὦ ξένε λέγεις; ea videlicet omnia quibus deinceps in hac pagina & in ſequente Cliniæ perſona præfigitur.

P. 698. v. πὶ πασῶν] Legi etiam μέζον admonui: ſed videndum annon altera lectio confirmari poſſit autoritate cuiuſdam loci qui extat pag. 694, in principio, Πέρσαι γὰρ ὅτε μὲν τὸ μέτριον μᾶλλον δουλείας τε καὶ ἐλευθερίας ἦγον ὅτε Κύρου, &c. Quid verò de his verbis ὑφ' ἑτέρων, dicemus? an aliquid mendi hîc latere ſuſpicabimur? Ego certè mendo carere puto, & Platonem ſignificare voluiſſe, Sub aliorum poteſtate, ſiue Sub aliorum dominatu.

P. 699. v. ἕνεκα] In aliis exempl. poſt verba hæc, ὃ λέγω σ' ἕνεκα, ponitur tantùm hypoſtigme, tanquam cum ſequentibus cohæreant. quod fieri tamen nullo modo poteſt, propter ὑφ. nam vt expoſitio quam & Fic. dat huic loco (hæc videlicet, Cuius autem gratia iſta dicam, videte) ei conuenire poſſet, oporteret dictũ eſſe, ὃ λέγω σ' ἕνεκα, ὁρᾶτε γὰρ, pro ὁρᾶτε γὰρ ὃ λέγω ἕνεκα, vel λέγω σ' οὗ ἕνεκα, ὁρᾶτε: quorũ neutrũ admitti poteſt. At cum præcedentibus iungendo illa verba, οὗ λέγω σ' ἕνεκα, & ſenſum aptum, & nihil ab vſitata ſermonis forma alienum habemus. οὐ γὰρ μώδων ἕνεκα (inquit) διεξέρχομαι, οὗ λέγω σ' ἕνεκα. id eſt, Non enim hæc confabulandi gratia dico, ſed ad confirmandum id de quo ſermo eſt inſtitutus.

P. 701. v. νοις] Ante hæc verba, ὅτι τὰ αὑτὰ, deeſſe crediderim ὥσπ, quod iungatur cum μὴ λῆξαι.

P. 704. v. δίοις] Quum mihi ſuſpecta eſſet hæc lectio, ἢ τοῦτο αὐτῆς, incidi in Euſebium afferentem hunc locum, & ſcribentem, κατ' αὐτῆς: ſed ne hæc quidem lectio mihi fatisfacit.

V. ὃ αὐτῆς] Apud eundem rectius ſcriptum eſt αὐτῇ: ſed dubito an à Platone adiectum fuerit aduerbium πλησίον. quid enim illo ſit opus non video. Niſi fortè dicendum ſit poſſe εἶπον vocari eam quoque ciuitatem quæ non ſit πλησίον, ſed longiculo interuallo remota.

P. 705. v. πόλεμον] Nõ malè poſt ὡς interpũgeretur, quum nõ dicatur ὡς ὅτι per pleonaſmũ, (poſitis videlicet his duabus voculis ὁπ τροχαμή λῳ) ſed ad diuerſa verba tendant: ὡς ad ἔχει, & ad ξωνεχώρουν: at ὅτι ad βλέπει. perinde acſi ita eſſent collocata verba, εἶπον ὡς καλῶς μὴ ἔχοι (ſubaudiri autẽ videtur λέγω) ὅτι εἰς ἀρετὴν βλέπει &c. οὐ ξωνεχώρουν ὃ ὅτι πρὸς μέρος &c.

P. 706. v. βαίνειν] Scribendum cenſeo coniunctim πολλαπλασίων: idémq; de aliis aliquot dico locis.

P. 710. v. Πῶς] In præced. edit. (præterquam in Louaniẽſi) hæc verba, Εἰ τύραννος &c. adſcribuntur Athenienſi, vnà cum illis, πρεσθὲς μὴ κατ' ἄλλο, & iis quæ ſequuntur: quorum poſtrema verba ſunt, ὅσῳ σ' ἐναντίον, ἐναντίως. Sed minimè dubium eſt quin contrà, hæc, Πῶς λέγεις; εἰ τύραννος γένοιτο, φὴς, νέος, &c. dicantur à Clinia: illa autem, Πρόσθες μὴ κατ' ἄλλο &c. ab alia perſona, videlicet ab Athenienſi, reſpiciente ad poſtremum Cliniæ verbum δυτυχής. quaſi dicat, ἀλλὰ κῇ δ' οἴει δεῖν αὐτὸν εἶ δυτυχῆ; πρόσθες, μὴ κατ' ἄλλο &c.

P. 713. v. μίμημα] Pro ἥλις νῷ νεῶ ἀειτοκρατεῖται, indicaui legi in vet. ἥλις νῷ νεῶ ἄειτα οἰκεῖται, & in altera non videri opus eſſe genitiuo. niſi fortè ſuſpicandum eſſet Platonem ſcripſiſſe, ἥλις ἄειτα νῷ νεῶ ἀειτοκρατεῖται. Quòd ſiquis durum putet ἄειτα, quum ſequatur ἀειτοκρατεῖται, non minus veriſimile fuerit ſcriptum ab eo fuiſſe ἥπις νῷ νεῶ βέλτιτα ἀειτοκρατεῖται. Alioqui ſi intelligamus Platonem non de quadam ariſtocratiæ præſtantia, ſed de quauis republ. loqui voluiſſe quæ ἀειτοκρατεῖται, intelligendum erit νῷ νεῶ, ex numero earum quæ hodie ſunt.

P. 720. v. vlt.] Videndũ annon potius ſcribendum ſit πλὼ τοῦ ῥωέσεως ἀρχὼ &c.

P. 727. v. πρᾴγματα] Non ἡγούμενος ſed ἡγουμένῃ & τῇ ψυχῇ legiſſe videtur Fic. Vertit quidem certè non aliter hunc locum quàm ſi eum ita ſcriptũ inueniſſet, κακὰ ἡγουμένῃ τῇ ψυχῇ ἔτι ὑπείκει. Eius verba ſunt, Nam animo exiſtimanti omnia apud manes mala eſſe, protinus aſſentitur, neque reſiſtit, docens ipſum atque redarguens, quaſi ignoret vtrum contrà, quæ apud deos inferos ſunt, omnium bonorum nobis maxima ſint.

P. 728. v. χευσὸς] Inuenitur & tertia lectio, ὡς σ' εἰπεῖν ξυλλήθδην.

V. Τοῦτ] Aliter etiam legitur hic locus, ψυχῆς οὖν ἀνθρωπίνης κτῆμα οὐκ ἔτιν ἀφυέτερον.

V. πόνημα] Magis mihi placerent comparatiui gradus, σωφρονέτερα & ἀσφαλέτερα.

P. 730. v. παγνος] Pro ἀνοϊκαὶς inuenitur etiam ſcriptum ἀλιωίοις; quę vox ſignificationem huic loco longè habet aptiſſimam. atque adeo Fic. quoque illam in ſuo exemplari vel in ſuis exempl. inuenit. vertit enim ita hũc locũ, Qualis verò quiſque quod ad ſeipſum eſſe debeat, qui optimè viuere velit, nunc iam exponamus: vt non lex, ſed laus & vituperatio ſingulos docens, reſiænet magis & obtemperantiores

ferendis legibus faciat. Sed duriuſculè (vt de hoc obiter moneam) pro τοῖς πεισθεῖσι μέλλουσι νόμοις dicit Ferendis legibus: ſignificare volēs, Legibus quæ ferentur.

V. κούσιον] In præced. edit. poſt ἀκούσιον legitur, αὖ οἷς ὧν, ἑκάτερον ζηλωτόν. In qua lectione poſſet quidem ſubaudiri Viuit, ex illo præcedente βέβιωται ſumptum: ſed tum quoque, vel ὧν ἑκάτερον ζηλωτὸν, vel ἑκάτερον ἢ ζηλωτόν, legendum videretur. Ideo longè præferenda eſt altera lectio, ὅτῳ δὴ ἀκούσιον, αὖ οἷς. ὧν ἑκάτερον ζηλωτόν. in qua cum nominatiuo αὖ οἷς non aliud ſubaudiēdum verbum fuerit quàm quod paſsim ſubauditur, ὄντι.

P. 731. v. μοιρίδη] Ex his duobus infinitiuis alterum non immeritò (meo quidem iudicio) quis dixerit eſſe expungendum.

V. πως φύσει] Hîc non expungendum è duobus infinitiuis vnum ſed cōtrà duobus addendum tertium ſuſpicor. vt dicat, ὀρθῶς ἔχει τὸ λέγειν, τοιοῦτον εἶναι δεῖν. Credibile tamen eſt ita loquutum eſſe Platonem vt tres infinitiui non concurrerent.

P. 732. v. παύτ'] Scio Platonem alibi quoq; hæc duo adiectiua coniungere, ſed interiecta connexiua particula: vt aliquanto pòſt, ὥσπερ τὸν ἔχοντα αὐτὸν, ζῆν δυσδαιμονέστερον ἀφαιρήσεται τοῦ ἀναιτίου τῷ παντὶ καὶ ὅλῳ: quem locum, ſicut & alios quoſdam ſequendo, putet fortaſſe quiſpiam ferri poſſe & eius de quo nūc agitur loci lectionem, præfigendo voculam καὶ accuſatiuo πᾶσαν: ſed præterquam quòd illa particula ter ponenda eſſet, ita legendo, καὶ ὅλῃ θεραπείαι δὲ πᾶσαι ἀποκρυπτόμενον ἢ θεωδικίαν, atque hæc eius ἐπαλληλία (vt ita dicā) dura hîc eſſet: non videtur ſolitus duo illa adiectiua talibus locis adhibere. Puto igitur te meæ coniecturæ ſubſcripturum, qua in locum nominis ὅλῳ ſubſtituo ex eo factum aduerbium ὅλως.

P. 733 v. δ' αὖπ'] Lectionem ſequitur Fic. quæ valde diuerſum ſenſum efficit, quòd negatiuam particulam, quæ hîc eſt ante ὡς, ponat ante βουλόμεθα. Quum enim hîc ſit, ἴσα δ' αὖ ἴσων ἑκάτερα τούτων, οὐχ ὡς βουλόμεθα, ἔχομεν αὖ διαφθεῖν, ille ita vertit acſi legeretur, ὡς οὐ βουλόμεθ' ἔχοιμεν αὖ διαφθεῖν. eius enim verba ſunt, Pari autem modo vtrunque horum habere nos nolle, poſſumus declarare. Sequendam verò hanc eius lectionem cenſeo.

P. 736. v. πόνος] Dubium mihi non eſt quin ſcribendum ſit περὶ τὸ σῶμα τε καὶ ψυχάς.

P. 737. v. γε ὀρθόν.] Nemo mihi perſuaſerit locum mendo carere: quem ita ſuæ integritati poſſe reſtitui arbitror, ὀρθότερον εἶπε, μὴ ὀξεφθύγγῳ, &c. ſed hîc ὀξεφθύγγῳ ſcribendo, videri poſsit & in præcedente verſu eadem ponenda eſſe ſcriptura.

P. 740. v. ναί τε] Fortaſſe τὲ τῆς ἡμέσεως ſcribendum fuerit. Illi autem ἐλλείπει τὲ τῆς ἡμέσεως cui non contingit vt maſculam etiam prolem ſuſcipiat.

P. 742. v. λης] Fortaſſe poſt αἰαλκαίας ἄλλης deeſt ſubſtantiuum πραξεως.

P. 745. v. περὶ πάντων] Non dubito quin ſcribendum ſit ὅσα: id eſt, omnes lites de iis quæ ad pecunias pertinent.

V. τοὺς αὐθρ.] Sic & in aliis huiuſmodi locis omiſſam videbis præpoſitionem εἰς.

P. 747. v. σιν] Poſt φύσιν interpungitur in præced. editionibus: at Ficinus hæc verba πρὸς τὸ αὐτὸ φύσιν iungit ſequentibus. vertit enim, Quódque maximū eſt, ſomnolentos etiam & natura rudes exſuſcitat: & dociles, memores ſolertéſque facit, præter naturam ſuam diuina arte proficientes. Ego de induſtria locum hunc ſine interpunctione reliqui, vt liberum lectori iudicium relinquerem: quod & in quibuſdam aliis feci.

P. 751. v. γου] Non videtur debere ita legi hic locus, quum non intelligat Plato, τὸ πόλιν δεῖ παρεσκευάσθαι ἀρχὰς αἰεπιπόνους ὀρθῶσαι τοῖς δὲ κειμένοις νόμοις, eſſe μέγα τῆς νομοθεσίας ἔργον: (abſurdè enim hoc diceretur, quanuis primo aſpectu occurrat) ſed velit ſignificare, quum legum latio res ardua ſit, ſi tamen contingat vt ciuitas quæ legibus alioqui bene ſit inſtructa, magiſtratus minimè idoneos illis præficiat, futurum eſſe vt non ſolùm nihil proſit bonas leges eſſe ſancitas, & vt ludibrio exponātur, ſed etiam vt maxima damna & maximas calamitates illi importent. Quum autem hunc eſſe iſtius loci ſenſum conſtet, videndum eſt quomodo emendari poſsit. mihi certè alia emendatio non ſuccurrit, quàm vt præpoſitio ἐκ præfigatur illis verbis, τοῦ πόλιν δεῖ παρεσκευάσθαι &c. vt intelligamus dictum eſſe ἢ μόνον ἑνὸς πλέον δεῖ πόντων, ἐκ τοῦ πόλιν ὀρθῶσαι, pro ἐὰν πόλις ὀρθώσῃ. quæ tamen emendatio non planè mihi ſatisfacit. Quod autem ad locū illum attinet, οὐδ' ὅπ γέλως &c. ſuſpectum non debere eſſe puto, ſed οὐδ' ὅπ eodem dici modo pro οὐδὲ μόνον qua οὐχ ὅπ pro οὐ μόνον dicitur. Quum autem præceſsiſſet iam οὐ μόνον, noluit μόνον repetendo, dicere οὐδὲ μόνον, ſed pro his vocibus vſus eſt illis οὐδ' ὅπ.

P. 752. v. ἔστιν] Non dubito quin πρὸς τὸ βλέπων ſcribendum ſit, vt ipſe quoque alibi loquitur.

P. 754. v. γε μὴν] Putauit Ficinus poſſe dici, δύπορᾶ ἐνὸς εἰπεῖν: quod ego vix crediderim, ſed hîc εἰπεῖν iungi cum ἀναγκαίου καὶ συμφέροντος dixerim: interim tamen locum ſine interpunctione reliqui, ſimul liberum lectori iudicium relinquens: vt de quodā alio modò dixi.

V. ὧν αὖ] Legendum eſt fortaſſe δι' ὧν αὖ &c. quum ſequatur & alius caſus, videlicet accuſ. τὸ πλῆθος.

P. 759. v. δεινὸ] Particulam negatiuam hinc debere abeſſe arbitror: & Platonem ſcripſiſſe ἢ ἔασιν ὀλιγίστοις καθεστῶσι, vel ὀλιγίστοισι. fuerit enim facilis lapſus ex ὀλιγίστοισι in ὀλίγοις οἷς: nec difficilis ex ὀλιγίστοισι (quæ terminatio paſsim his in libris occurrit) in ὀλίγοις οἷς μὴ fuerit. Nec Fic. certè illam ὀρνιθικὴν voculam agnoſcit: qui hunc locum ita reddit, Et ſacerdotia quidem quæ à parētibus per ſucceſsionem ſeu viris ſiue mulieribus tradita ſunt, nequaquam mouenda: ſi verò aut nullis aut paucis aliqua huiuſmodi ſunt (quod accidere par eſt illis qui in nouæ ciuitatis habitationem conueniunt) vbi hęc deſunt, ſacerdotes tam viri quàm mulieres & æditui conſtituendi ſunt. Cæterùm quod ad ſuperlatiuū ὀλιγίστοις attinet, quem huius loci emendationi adhibeo, eo ipſe quoque vtitur cùm alibi, tum verò in principio paginæ proximè præcedentis.

P. 761. v. σῶμα τε] Hic locus, alter eſt eorum de quibus mentionem feci in iis quæ his Annotationibus præfixi: quem me multum torſiſſe nō diſſimulaui, neque tamen eius emendandi rationem mihi in mentem veniſſe priuſquam pagina in qua eſt prelo commiſſa eſſet: ſed tādem

certè eam mihi videor inueniſſe, de qua mihi omnes ſint aſſenſuri. nõ enim magna eſt, quod ad ſcripturam attinet, mutatio, ex his duobus verbis, ἡ ἕξις, in iſtud δεῖξις: quanuis longè alium hoc verbum quàm illa duo ſenſum efficiat. Quod tamen quum dico, de hoc loco non intelligo: quum hîc nullus planè ſenſus ex illis vocibus ἡ ἕξις poſsit elici, atq; adeo ne ſaluã quidẽ eſſe ſinant orationis ſtructurã. Vnũ eſt in quo hæreo, quòd ſcribendo δεῖξιν, vereorvt inuenire hîc aut etiã extrinſecꝰ poſsim ſubaudire verbũ à quo pẽdeat hic infinitiuus. Ideóque peto vt ex δεῖξιν ad δεῖξαι trãſire mihi liceat, quod à verbo χρή, ex præcedentibus repetendo, pendeat. dixit enim, παντὶ δὲ τοῖς πιοῦσι γυμνάσια χρὴ κατασκευάζειν πρὸς νέοις αὖ πρὸς τοῖς γέροσι, γυμνικὰ λουτρὰ θερμὰ παρέχοντας. atque formam orationis eandem ſeruãs, aliis participiis vtitur, hoc modo, ὑλίῳ προσκειμένας αὖ χρὴ ἀφθόνου, ἐπ' ὀνήσει καμόντων τε νόσοις, καὶ πόνοις πεφυμένα γεωργικοῖς σώμασι δεχομένους ἀμαρῶς (vel potiꝰ ἀμφῶς, quã lectionem margini adſcripſi) ἱκανῶς δεῖξαι μὴ πάνυ σοφοῦ βελτίονα ψυχήν. id eſt, efficere illa (corpora nimirum) multo magis vegeta quàm à quopiam medico poſſent effici: quopiam, inquam, ex eorum numero qui ſuæ artis parum ſunt periti. At Fic. qualemcunque poterat ſenſum ex loco ita deprauato eliciens, ita hunc locum (altius autẽ repetam) vertit, Vbique autẽ in his gymnaſia iuuenes tam ſibi cõmoda quàm ſenibus præparent, calidis balneis conſtitutis, & copioſè ſiccis appoſitis lignis, vt & remedium ægrotantibus, & lenimen labore defeſſis beneuolè (agnoſcit enim & ipſe ἀμφῶς, non ἀμαρῶς) afferatur. quæ ſanè curatio lõgè melior eſt quàm medici parum periti medela.

P. 770. v. ΚΑΕΙΝ.] Idem hîc dico quod antea de alio dixi loco, pro ἕως μὲν legendum ἕως μὴν videri: niſi ἕως μὲν illam quoque ſignificationem interdum habere putemus.

P. 774. v. δεῖ] Non video quomodo πρέπον hîc potius quàm πρέπειν ſcriptum fuiſſe credi poſsit, quum ſequatur δυνήσεται & πείσει.

P. 781. v. μένειν] Locus hic ex eorum eſt numero qui ὕπουλον ἕλκος habent. quis enim hîc latere mendum putet? Latet tamen: atque id ex alio eiuſdem ſcriptoris conuincam loco. Libro enim nono operis præcedentis, quod de optima reipubl. adminiſtratione ſcriptum eſt, pag. 579, poſtquam de tyranno dixit, ἆρ' οὖν οὐκ ὃν τοιοῦτον μὲν δεσμωτηρίῳ δέδεται ὁ τύραννος, φύσει ὢν οἷον δεδηλώθαμεν, πολλῶν καὶ παντοδαπῶν φόβων καὶ ἐρώτων μεστός; & poſtquã hæc ſubiunxit (qualia & in Xenophontis Hierone de tyranno itidem dicta legimus) λίχνῳ δὲ ὄντι ἀπὸ τούτου τοῦ ψυχοῦ, μόνῳ δὴ ὂν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι ἔξεστιν οὐδαμόσε, οὔτε θεωρῆσαι ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμητὰ ἐστί: tandem hæc addit, καταδεδυκὼς δὲ ὢν τῇ οἰκίᾳ ταπολλὰ ὡς γυνὴ ζῇ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ, καί τι ἀγαθὸν ὁρᾷ. Ita igitur & in loco illo de cuius nunc emendatione à me agitur, legendum eſſe dico, εἰθισμένον γὰρ καταδεδυκὸς καὶ σκοτεινὸν ζῆν, ἀχρόνως ἡ εἰς φῶς βία, &c. Fic. tamen vulgarem lectionem ſequitur: qui locum hunc ita vertit, Vnde igitur quiſquam non ridiculè ad manifeſtam cibi potúſque aſſumptionem mulieres cogere poſſet? nihil eſt profectò quod moleſtius laturum genus hoc videatur. Nam quum timidè & obſcurè degere conſueuerint, latorẽ legis in lucẽ conantẽ educere omni reluctatione repellẽt. Non de timore autẽ loqui Platonẽ, ſed tantùm de latebris ac tenebris quas quærunt, oſtendunt & quæ præcedunt & quæ ſequuntur. quum illis latebris atque tenebris opponatur in præcedentibus φανερὰν θεωρεῖσθαι πᾶσιν καὶ παντῶν αἰσθάνεσθαι: in iis autem quæ ſequuntur, illis opponat, ἀχρόνως ἡ εἰς φῶς.

P. 782. v. λοις] Rectius, vt opinor, legetur, ὅτι οὐδὲ βοὸς &c.

P. 783. v. πε πρέπ.] Aptius fortaſſe legeretur, πρὸς τὸ λεγομένου ἡδίστου.

P. 788. v. σμικρ.] In Baſil. editione ſcriptum eſt ὀπὴ ζημία: quum tamen in Ald. ſit ὀπιζήμια, vt hîc. Nec verò ex aliquo exemplari ſumptam eſſe lectionem illam ὀπὴ ζημία puto, ſed profectã ὀκ πρὸς διορθώσεως alicuius cui vox iſta ὀπιζήμια, quæ mulctas ſignificat, inaudita eſſet: quæ tamẽ in aliis etiam huius operis extat locis. At verò illa verba ὀπὴ ζημία ſignificationem ab hoc loco planè alienam habent.

P. 793. v. ψυχῆς] Mutandum eſſe puto δέον in δέοντα, quum non ſit infinitiuus ad quem tendere illud δέον poſsit, præcedat autem ταῦτα. At Fic. ita hunc locum vertit quaſi legerit πρὸ δέον αὖ ἔτη. hæc enim ſunt eius verba, Atq; id ingenio eorũ qui tres & qui quatuor & quinque & ſex agunt annos conueniens erit.

P. 794. v. λῶν] Non dubito quin ἦν mutare in ἦν oporteat: præſertim quum Ficin. quoque hanc lectionem agnoſcat. Nam quum natura (inquit) ferè ad vtranque partem æquè ſe habeat, ipſi per conſuetudinem non rectè vtẽtes, differentiam fecimus.

P. 795. v. ὅτι] Rectius ſcribetur ὁ μαθὼν, vt ſequitur ὁ γυμνασάμενος.

V. ὑφιστερῶν] Non intelligit hunc χωλαίνειν & ἐφέλκειν πλημμελοῦντα: ſed hæc à præcedente negatione pendent: perinde acſi dictum eſſet, οὐκ ἀδυνάτους ὄντας μάχεσθαι ὑπὸ τῶν ἀεισερῶν, καὶ οὐ χωλαίνειν. Interim tamen nihil mutare in hac lectione neceſſe eſt, χωλαίνει δὲ &c. poteſt enim illa ſtructura orationis in iſtam quoque reſolui, ὄντας ὑπὸ τῶν ὑφιστερῶν ἀδυνάτους ἂν μάχεσθαι, χωλαίνει &c. negationem vtroque referendo. Hæc autẽ ideo dico quòd ſciam aliam ex cõiectura lectionem afferri: hanc videlicet, ὅδε χωλαίνει.

P. 801. v. ἐπανερ.] Poſt παντάπασι μὲν οὖν interpũgendum fortaſſe fuerit. talis autem & de quibuſdam aliis locis eſt dubitatio.

P. 803. v. ἔξελ.] Non poteſt ferri hæc orationis ſtructura, ἵνα οὖν ὀρθότης παίζοντα δεῖ διαβιωτέον: videndum autem an veram lectionem hac coniectura ſim aſſequutus, ἵνα οὖν ὀρθότητα παίζοντα δεῖ διαβιωτέον.

P. 806. v. vltimo. Pro μετὰ δὲ ταῦτα, καθίσαντας, in præced. edit. ſcriptum eſt μετὰ δὲ ταῦτας, πείσαντας. in qua lectione (quam & ipſe mẽdoſam eſſe ſtatim fateberis) volui te cernere quantam depraua tionem afferat interdum litera ex vnius vocis fine ad principium alterius tranſiens.

P. 807. v. ἧς εἰς] Affertur alia lectio pro ἀπόδοσιν, videlicet ὀπίδοσιν, ex coniectura: ſed hanc minimè probo. neque enim diſplicet eum dici τῷ σώματι ὀπὰς δόναι πόνους καὶ τροφῶν, qui tribuit corpori quæ illi debentur quod ad exercitationes & quod ad nutritionẽ attinet. Apud Ficinum tamen nullam illius verbalis nominis ἀπόδοσιν habes interpretationem: qui hunc locum, ſicut & alios plurimos, ita vertit vt partem duntaxat aliquam verborum Platonis poſsimus agnoſcere. Nihil enim (inquit) exercitationis corporeæ, nihil doctrinarum animi morũm-

que, propter alia negotia, negligendum est.

P.808.v.διδάσκοισι] Ante hæc verba καὶ μαθήματα interpungendum est, ne iungãtur cum διδάσκοισι. Legimus autem & pag.10, μανθάνειν δὲ ὧν τύπους τοῖς χρόνοις δὴ ἴσως ποτὲ δεῖ τοὺς νέους καὶ διδάσκειν αὖ τοὺς διδασκάλους. Et paulo pòst, περὶς δὲ δὴ μαθήματα ἄλυρα ποιητῶν κείμενα ἐν γράμμασι &c.

V.εἶναι] Ita scribendo, αὖπαῦ intelligetur περὶ ὕπνου: at si scribatur αὖπαῦ, ad τὸν ἐγρηγορότα referendum erit.

P.810.v.μήτ' ἐλ.] Datiuos πατρὶ & αὖπαῦ multum negotii mihi facessere nolo dissimulare: sed pro αὖπαῦ quidem quin scribendum sit αὖ πᾷ, minimè dubito: πατρὶ autem præcedentibúsne an sequẽtibus iungi debeat ambigo. Iunxit Ficinus præcedentibus, qui locum hunc ita reddidit, Et qui tres ac decem egerunt annos, lyræ similiter tres annos incumbant: nec liceat aut patri plus vel minus in his liberos detinere, aut liberis, siue tædio affectis, citra id tempus, siue desiderio compulsis, vltra, his rebus, contempta lege, vacare. In qua interpretatione videmus etiam vel legi vel subaudiri datiuũ παιδί: perinde acsi scriptum esset, μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι παιδὶ, μηδὲ μισοῦντι, &c. Ac post πατρὶ quidem aptè subiungi videtur μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι, siue datiuus παιδὶ deesse siue relinqui subaudiendus dicatur: πατρὶ autem iungere cum sequente verbo ἐξέσω necesse erit. Quoniam tamen verba illa καὶ μήτε πλέω τούτων μήτ' ἐλάττω cũ præcedẽtibus melius cohærẽt, (præsertim quũ, si in eadem periodo ponantur hæc, & de eadem re dicantur, primùm, μήτε πλέω τούτων μήτ' ἐλάττω, deinde μήτε μείζω ἢ καὶ ἐλάττω διαφερόντως, futura sit perissologia) videndũ est annõ aptior futura sit hæc lectio, μηδὲ πατρὶ, μήτ' αὖ τῷ φιλομαθοῦντι &c.

V.πολλ.] Hîc quoque πολλαπλασιονείοις scribendum est, itidémque paulo pòst πολλαπλασίονοι.

P.813.v.πολλῷ μᾶλλον] Particulam καὶ ante καθαπερ necessariam esse puto.

V.ἡμῶν] Consultò hîc scriptum fuit μὴ δὲ, non autem μηδὲ coniunctim, vt alibi passim: quia illæ voculæ μὴ δὲ non sonant Neque; sed Sinminus: respondentes illis, οὔ μᾶλλ. quum enim dixisset ὡς οὔ μᾶλλ' προφέντων &c. subiunxit, μὴ δὲ, perinde acsi repetendo superiora diceretur, μὴ προφέντων δὲ οὔ. Eo autem libentius de hoc particularum μὴ δὲ vsu te moneo, quòd alicubi nõ obseruatum interpretes in errorem induxisse animaduerterim.

P.814.v.νὸς ἕνεκα] Post μηδενὸς deesse videtur ἄλλου, vt legatur, εἰ μηδενὸς ἄλλου ἕνεκα, ἀλλ' εἰ δεήσει &c. Quòd si ἄλλου post ἕνεκα scriptum à Platone fuisse putemus (quæ collocatio non inusitata est, & sensum eundem efficit) ob particulam ἀλλ' illi genitiuo ἄλλου proximã lapsum faciliorem fuisse dicemus.

V.νας, αὶ.] Vnde infinitiuũ ἀφήκειν pendere dicemus? an à verbo δεήσειε, quod ex superioribus repetatur? atqui cum infinitiuo quidem γραπτέον conueniebat, at cum hoc nequaquã. Quid igitur? an desiderari aliquod verbum putandum est quò ἀφήκειν referatur? video quidẽ certè aptissimum fore verbum συμβῇ, præfixa particula ἐαὶ: vt legatur ἢ καὶ ἄμεινον, ἐὰν συμβῇ, vel ἢ καὶ ἄμεινον (ὧν οὐδὲν ἀπώμοσαν) ἐὰν συμβῇ ἔξωθεν πολεμίους (&c.) ἀναίτιον ἀφήκειν &c. ac pro his ἐὰν σύμβῃ, inueniri etiam participiũ συμβαὶ scio, posito accusatiuo absoluto, genitiui loco: sed potius Platonem ellipsin talem in hoc loco reliquisse crediderim, præsertim quum eiusmodi sit vt non modò lectorem non remoretur, sed ne deprehendatur quidem ab eo, primo aspectu. Nec verò latentium eodem modo aliis in locis ellipseon exempla desunt. Hîc autem addo etiam, perinde esse acsi talis foret orationis structura, ἢ καὶ ἄμεινον, εἰ ἔξωθεν πολέμιοι εἰς τοσοῦτον ῥώμην ἥκουσι μεγάλην καὶ βίᾳ, βάρβαροι ὄντες Ἕλλησιν ἀναίτιον ἀφήκειν &c.

V.πάνυ διαμ.] Verba hæc, πολλή που κακία &c. seiungit à præcedentibus Fic. & tanquã ἀπ' ἀλλης ἀρχῆς legit. quod tamen quomodo fieri possit non video: alioqui illi de quo nunc querebar incommodo, (quod ad structuram orationis attinet) aliud accedet, vt maneat suspensa post infinitiuum γίγνεσθαι oratio. Sed quomodo ille huic incommodo medetur? repetendo ex superioribus ἱκανοὶς εἶναι. hæc enim sunt eius verba, totum hunc locum interpretãtis, Mulieres autem castra mouere, ordines struere, & arma sumere atque deponere, si nullius rei alterius gratia, attamen si res cogat vt in militiam viri omnes proficiscantur, possint ipsæ interim si quid aduersi acciderit, ciuitatem defendere: vel si tanta hostium multitudo agros inuaserit vt necesse sit mulieres quoque pro ciuitate arma capere. quorũ nihil est quod non facilè euenire possit. Magno certè reipubl. vitio dãdum est, ita ignauè mulieres educari, vt nec &c.

P.818.v.πλήθει] Post ἀναίτια non necesse fortasis fuisset interpungere, si sequentia ad ὅσα retulissem, quò Ficinum quoque referre ea videmus. vertit enim, Multitudini verò quæ necessaria sunt, rectissiméque dicuntur, turpe est nescire: sed exquisitè cuncta perquirere, nec facile est, nec omnino possibile. At ego verba hæc καὶ πως ὀρθότατα λέγεται sequẽtibus iungens, longè alium sensum efficio: hunc videlicet, Ac rectissimè dicitur, turpe quidem esse vulgo ignorare quæ ex illis disciplinis necessaria sunt, sed vicissim exactè omnia quæ pertinent ad illas perquirere, neque facile esse, neque eiusmodi quod fieri possit. Interim tamen non nego talem esse orationis structuram, vt in ea alter ille sensus primo aspectu potius quàm hic conspiciatur, (qui etiam poscit vt ἂν) cum αἰσχρὸν, itidémque cum ῥᾴδιον & δυνατὸν subaudiamus) sed in altero illo mihi displicet eum de disciplinis illis ita loqui, esse tantùm quædam in iis quæ rectissimè dicantur. quid enim in iis non rectissimè dicitur?

V.ἔστ' οὖν] In præced. edit. permutarunt sedes particulæ δὴ & δεῖ. hîc enim habẽt δεῖ, quũ scribere δὴ necesse sit: vicissímq; versibus quinque interiectis, pro δεῖ habent δή. legitur enim in illis, ἃ δὴ λαβόντα &c. In multis autem aliis locis harum vna pro altera posita fuit: qua de re monitus lector, sibi caueat, si fortè alicubi in hac etiam editione talis error remanserit.

P.822.v.ὅτι] Scribendum esse puto ὅτι μεῖζον ἰέναι: vt ita hunc locum interpretemur, Quod enim legislatori iniungitur, vlterius progredi videtur quàm vt positis legibus suo munere defunctus esse dici possit. aliquid nanque præter leges esse quod mediam quandam inter admonitionem & leges naturam habeat. At verò ex Ficini interpretatione, an ἰέναι legerit, cognosci nõ potest: quum verbis ipsius Platonis nequaquam insistat (vt nec aliis plerisque in locis) & multa etiam prætermittat. Pro illis igitur omnibus quibus vsus sum verbis, locum illũ reddẽs, ille hæc tantùm habet, Videtur enim legũ-

latoris officium non ſolùm hoc eſſe vt leges cõſcribat, ſed etiam vt medio vtatur illo quod inter admonitionem eſt & leges.

P.823.v. ζὰ ἡρ.] Poſt ἡρθυμαπα ſtigmen πελέων ponendam cenſeo, & inter μόνον & ἡνείων particulam δὲ & articulum τῷ inſerenda: vt ita legatur hic locus, πάμπολυ δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ περὶ ἡρθυμαπα. οὐ μόνον δὲ τῷ ἡνείων ἀλλὰ καὶ τῷ τῶν ἀνθρώπων ἄξιον ἀνοεῖν ἡγεῖσθαι. Cum illis autem verbis, πάμπολυ δὲ καὶ τὸ περὶ τὰ περὶ ἡρθύμαπα, non dubito quin repetere oporteat ex ſuperioribus πρᾶγμα. Iam verò & illud addo, ſcribendum eſſe (meo quidē iudicio) τῷ γε πρὸς πόλεμον.

P.824.v. διηρημδύος] Rectius ſcriptum iri videtur διερημδύος: alicubi tamē præteritum actiuum vnius verbi quædam exemplaria habent, quædam præteritum alterius. vt in quodam loco qui legitur ſuprà, pag. 809, circa finem, quædā habent ὡς οὔπω διείρηκά σοι, alia διήρηκα. Sic verò & pag. 813, circa principium, ἀληθῆ καὶ ταῦτα διείρηκας: quum in nonnullis ſit διήρηκας. Eadémque in præterito paſſiuo diuerſitas eſt in loco quem habet primus verſus, ἃ ταῦτα ὑμῖν ὀρθῶς ἐν τοῖς πρόσθεν διείρηται πάντα. nam in nonnullis διήρηται ſcriptum eſt. Habet certè hoc quoque verbum quēdam vſum qui ab his locis non alienus eſſe videtur.

P.828.v. αἴλινες] Mirum ni Plato ſcripſit, αἴλινας θυσίας, qui accuſatiui iungantur cum θυούσιν: quum videamus cõtrà non eſſe quò referri poſſint illi nominatiui αἴλινες θυσίαι. Ficinus quidem certè ita legiſſe videtur, qui vertit, Quæ ſacra quibúſq; diis ſacrificare feliciter ciuitas debeat. Vbi alioqui nõ probo illā verborũ ἄμεινον καὶ λῷον γίγνοιτ' ἄν, interpretationē. poti⁹ enim dicē dũ fuit, Quænā ſacrificia & quibus diis ſi ſacrificet ciuitas, felix futura ſit. vel (vtēdo aliis quā felicitatem ſignificātibus verbis) Id ei bene ceſſurum ſit. Sed quæret aliquis annon ſi hîc αἴλινας θυσίας legamus, paulo pòſt neceſſe futurum ſit πόσαις in πόσας itidem vertere: cui à me reſpondebitur, non videri neceſſe, quòd ad diuerſa hæc pertineant. nā quæ ſacrificia & quibus diis ſacrificare oporteat, de eo vult Delphicum oraculum in conſilium adhiberi: at verò πότε καὶ πόσας τὸν ἀριθμὸν, de hoc verò ſtatuere, ſui officii eſſe ait, ex parte ſaltem. addit enim, ἔνια γ' αὐτῷ. Verùm quid cum illo nominatiuo πόσαι ſubaudiri poterit? Vel ἔσονται, vel εἶεν. Si quis tamen πόσας ſcribere malit, ſubaudiendo quæ præcedūt, non valde repugnabo.

P.829.v. θον.] Affertur quædam lectio quam noſtræ anteferendam cenſeo, ταὐτὸν δὴ τοῦτο ὄζειν αἰδέσθη καὶ πόλει ὑπαρχειν.

P.830.v. ἀγῶνων] Non dubitem futuri temporis participium ἐξαμαχούμενον in locum illius ἐξαμαχόμενον ſubſtituere, quod eſt præſentis.

V. ζοις π] Fic. legit μείζοις γυμνασίας, has voces non agnoſcens, quæ ſunt interiectæ, π καὶ ἐλάττους. ita enim hunc locum vertit, Sed lege ſtatuet vt res militaris agatur, maximè quidē minori exercitatione ſine armis, choros omnémque gymnaſticam ad hæc inducens & concitans: maiore verò non rarius quàm ſemel in menſe, vt certent ſinguli ad capienda vel retinenda loca, & inſidias omnémque rem bellicā imitentur. Dubium tamē eſt an hoc nomen ἐλάττους reiecerit, an in ſuo exemplari aut ſuis exēplaribus non inuenerit. Si reiecit, eum, vt opinor, hoc mouerit potiſsimum, quòd in priore huius periodi parte dictum fuerit, ὃ γε σμικρὰ, videlicet γυμνάσια.

P.831.v. λύουσα] Locum hîc non habere articulū τῷ animaduerto, ſed aliud quàm τῶν, quod ſubſtitui poſsit, non video. Iungetur autem τῶν cum διακωλύουσα.

P.832.v. θλα] Mendoſam eſſe hanc ſcripturā perſuaſum habeo, & legi debere, ἆθλα καὶ νικητήρια: ſicut pag. 829, dixit νικητήρια καὶ ἀρίστεῖα. Neque verò mouere nos debet exemplum quod in vulg. lexicis affertur illius nominis ἆθλα iuncti illi νικητήρια, quum ex hoc ipſo loco quem emendandum eſſe dico, ſit petitum.

P.834.v. ὅσά π] Non habet genitiuus διδασκάλων vnde pendeat: ideóque legēdum puto ὑπὸ διδασκάλων. Meam autem coniecturam confirmat Ficini interpretatio, Sed de exercitatione diſciplináque gymnaſtica, ſiue quæ in certaminibus exequimur, ſeu quæ ſub magiſtris quotidie exercemus, ſatis iam diximus.

P.837.v. ἔρηκας] Satius fuerit ſcribere, ἔοικά γε (ὥσπερ καὶ ἐπαίζον) τυχεῖν &c.

P.841.v. δονῶν] Inuenitur verbum ἰῶ poſt ῥώμμω, in quodam vet.

V. μῶ· τὸ δὲ] Non videtur hîc opus eſſe negatione: ideóque particulā οὖν pro ea ſubſtituendam & antea cenſui, & nunc quoque cenſeo: ſed vereor ne aliud etiam mendum ſubſit huic loco. Illa quidem certè verba καὶ καλὸν Ficin. quoque ſequentibus iungit: qui locum hunc ita vertit, Clàm ergo conſuetudo & lex nõ ſcripta hæc fieri ſuadeat: contrà autem fieri, velut turpe, diſſuadeat: tuipéque ſic non omnino agere. Sic enim & ſecundo ſeruabimus honeſtū loco, &c. In qua interpretatione videmus illū à præced. edit. in eo etiam diſſentire quòd il.æ poſt δρᾶν claudant periodum, vt ſequens à verbis iſtis incipiat, οὕτω τοῦτο αἰσχρὸν αὖ καὶ καλὸν δευτέρως αὖ &c. Sed quod ad καλὸν attinet dubitari poteſt an rectè à præcedentibus ſeparetur. fortaſsis enim ſuſpicandum potius fuerit ταὐτὸν omiſſum eſſe poſt vel ante καλὸν, & ita locum hunc ſcribi debere, ἀλλ' οὖν τί μὴ πάντως δρᾶν οὕτω, τοῦτο αἰσχρὸν αὖ, κ' καλὸν, ταὐτὸν, (vel, καὶ ταὐτὸν, καλὸν) δευτέρως αὖ ἡμῖν ὁ νόμῳ χρώμενον &c. Vereor tamē non ſolùm ne aliud mēdum (vt antea dixi) huic loco ſubſit, ſed ne magna eius pars valde ſit deprauata.

V. νοις Scribendum videtur προσαγορεύομεν, quum προσαγορεύοιμεν poſcat particulam ἄν.

P.842. v. κῶν] Non poſſum mihi perſuadere Platonem, quum dixiſſet ναυκληρικῶν & ἐμπορικῶν & καπηλευτικῶν, poſtea interiecciſſe πλωτικῶν inter παιδοκτύσεων & μεταλλείων: ſed aut πλωτείων ſicut παιδοκτύσεων & μεταλλείων ſcripſiſſe puto, aut παιδοκτυπικῶν & μεταλλευτικῶν, ea forma quam habet πλωτικῶν quod interiacet, & quam habēt etiam quæ præcedunt.

V. καὶ ἄλλων] Legendum potius videtur πολλὰ aduerbialiter, id eſt Magna ex parte.

P.848. v. μηδὲν] Rectius ſcribetur ἢ τὸ τῶν δέων.

P.849. v. σις] Diuidendum potius αὐτεῖς in αὖ τῆς: qui error in illo pronomine non eſt infrequens.

V. ἕδρας] Quorſum hîc deorum meminit? aliena certè eſt ab hoc loco illorum mentio: & tamen θεῶν in præced. editionibus ſicut hîc legitur. Verùm, ſi mihi aſſentieris lector, illis expulſis, in ea quam occupant ſede θῶνται collocabis. Nõ dubiũ eſt certe quin hic locus iſtam lectionem, vt ſibi valde conuenientem, ſit recepturus, ὃν οἷς αὖ νομοφύλακές τε (&c.) ὅροις θῶνται τῶν ὠνίων, ὃν τύποις ἀλλαττέσθαι νόμισμά τε χρημάτων &c.

nam de hoc etiam moneo, ita esse interpungendum.

P.853.v. ἔρηται] Locus hic non solùm mendosus est, sed etiam mancus, vt opinor. Quanuis enim quædam in eo (vt hîc ipsum legis) melius quàm in præced. edit. scripta sint, hæc inter se non cohærere videmus. Quæ autem fuerunt emendata, sunt ista: primùm in his ὧν τινων οὖν δὴ πέρι γίγνεσθαι δίκας, additum fuit δεῖ ante γίγνεσθαι: deinde ante καθ' ἓν ἕκαστον adiectum fuit οὔπω: postremò ante ἀμφεῖαι pro δὴ substitutum fuit δεῖ.

V. πα ὁπόσα] Hîc quoque hærendum nobis est, nisi id quod inter μέλλομεν & ὅσα deest, inueniamus. Aliquid enim deesse, omnino persuasum habeo. sed quid si non aliud quàm particulam καὶ desiderari dicendum sit? Addam autem illi meæ coniecturæ consentaneam interpretationem. Est sanè turpe (inquit) quodammodo eas omnes ferre leges quas laturi sumus, & quidem hæc facere in tali ciuitate, quam dicimus bene institutam fore [vel, cuius præclarum dicimus fore statum] & omnibus rectis rationibus studium virtutis esse amplexuram. Scio tamen potuisse eodem sensu dicere Platonem, ἓξ ὧν τε, ὡς τοιαύτη πόλει &c. (sicut Latinè diceretur, Idque in tali ciuitate) sed nihil obstare video quominus & hoc cum modo loquutũ esse credamus.

V. σν ἀρ.] Malim ὡς δὴ τοιαύτῃ. q. d. In ea inquam quæ talis est.

V. μὴ τήκ.] Quam particulam modò dicebam ante ὅσα ἁρᾶν deesse mihi videri, nunc quo que ante καθάπερ me omisſam existimare dico: sicut etiam in margine meæ editionis admonui. Faciet autem hæc particula vt non cogamur in Platonis scripta durissimum quoddam (meo quidem iudicio) loquendi genus inuehere: & quidem depraua to etiam vt illud inuehi possit, isto loco. nam Fic. quoque ex νόμοις facere νόμων necesse habuit, & interpunctionem quæ datiuum περὶ à datiuo νόμοις seiungebat tol lere, vt viam sibi ad hãc interpretationem posset sternere, Vereri par est nequis ciuium ita natura indomitus & inexorabilis nobis gignatur, vt quasi legumina fulminis tactu prædura, igni legum etiam fortissimarum decoqui nequeat. At ego hanc metaphoram qua ignis legibus tribuitur, pro Platonica non agnosco: atque adeo ita reddi posse hunc locum dico vt ignis procul ab illis remoueatur. Si enim καὶ ponatur ante καθάπερ, simul etiam post περὶ ponenda hypostigme tantùm fuerit: vt intelligamus, Et quemadmodum illa semina igni, ita hi legibus, quanuis adeo vehementibus, macerari nõ queant. Vel, Et nihilo magis hi legibus, quãuis adeo vehementibus [vel, acribus] quàm illa semina igni mitescere & molliri possint: si his verbis vti licet, quibus Naso hac ipsa de re vsus est, quum cecinit,

Sunt herbæ dulces, sunt quæ mitescere flamma
Mollirique queant.

Iisdem autem Plato vtens verbis circa finem huius lib. i, quibus hîc, de illis quibus est ἀπερέμων φύσις, dicit, ἡμιθέν πεπηγότων. Cæterùm quòd à singulari (dixerat enim μή τις ἐγγίγνηται τῇ πολιτείᾳ &c.) transit statim ad pluralem, minimè nouũ est: præsertim quum vsus esset particula ὡς, quæ ἰσοδυναμεῖ plurali ὡνὲς in huiusmodi locis.

P.854.v. πα λωφᾷ] Post τὸ νόσημα verba quæpiã à librario esse omissa credendum esset, quæ nimirum haberent ἀπόδοσιν ad particulam ἐαί: nisi talis orationis ellipticæ (quæ ἀναπόδοτος vocatur) inter ἐαὶ μὴ & εἰ μή, vel εἰ δὲ, exẽpla extarẽt.

V. φθόερα] Post νομον in præced. edit. interpungitur, quum tamẽ accus. τὸν νόμον nullo modo cum participio πειθομένῳ iungi possit. Cur autem τὸν νόμον in τῷ νόμῳ mutãdum esse dicamus, nihil causæ video, quũ aptè dici posse existimẽ ἐᾶν σιγῇ τὸν νόμον. id est, legem relinquere tacitã (vt vicissim dicitur, Nolle aliquid relinquere tacitum, quod tacere, seu de quo tacere nolumus) contrà quàm Fic. sit interpretatus: cuius hæc sunt verba, Quicũque ex his paruerint, eos à lege liberos dimittemus. quum tamen ἐᾶν σιγῇ τὸν νόμον nihil aliud sit quàm quod alibi dicit, πειθομένοις ἔστι σιγὴ, at verò ἀπειθοῦσι, φωνὴ νόμου, in fine libri vndecimi, δεομένου δὲ τοῦ νομοθέτου πείθεσθαι, καὶ μὴ ἐναντία δίκη φέρεσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις δὲ ἀπαλλάττεσθαι χάριν, πειθομένοις μὲν σιγὴ, ἀπειθοῦσι δὲ φωνὴ νόμου ἥδε. Alicubi verò, nimirũ in quodam loco eius libri vnde sumptus est locus in quem hæc annotantur, pro ἐᾶν σιγῇ τὸν νόμον dicit τὸν ὅστι τούτῳ νόμον οὐχ ὑμεῖν. legimus enim in fine paginæ 870, πειθομένῳ μὲν δὴ καὶ πάντως φοβουμένῳ ἓξ αὐτοῦ τῷ μεσοιμίου τῷ τοιαύτῃ δίκην, οὐδὲν δεῖ τὸν ὅστι τούτῳ νόμον ὑμεῖν· ἀπειθοῦσι δὲ νόμος ὅδε εἰρήσθω. Addam verò & hoc ad ea quæ de illis verbis dixi ἐᾶν σιγῇ τὸν νόμον, venturum fortasse alicui in mentem, esse legendum potius ἐᾶν σιγῆσαι τὸν νόμον, vel ἐᾶν σιγᾶν τὸν νόμον: verùm mihi nullo modo lectio hæc possit probari.

P.855.v. κλήρους] Hæ voces ζημίας δ' ἐπίσεις iũgi debent cum ἐκπίνειν. hoc autem verbum, à δεῖ quod est in præcedente periodo, pendeat necesse est: nisi quid extrinsecus subaudire malimus. Hæc quum ita sint, post ἐπίσεις interpungẽdum est, contrà quàm in præced. edit. in quibus etiam ante χρημάτων, non post, habemus hypostigmen: quasi hic genitiuus aliò quàm ad ἄξια pertinere posset. Vt autem hæc facilius intelligat lector, hanc orationem ita resoluam (vt & resolui posse existimo) ὅταν δὲ ἀδικεῖν ἄξια χρημάτων δοκῇ ὡς, ζημίας ἐπίσεις οὕτω δεῖ ἐκπίνειν, ὥσπερ ἐαὶ ἡ ἀβελτερίαν τοῦ τῆς κλήρου καπεσκυασμένου ὄντων, μέχρι τοσούτου ζημιοῦσθαι. Sic autem καπεσκυασμένου τῆς κλήρου dicet & infrà, pag. sequente, ἔχοντας τινὰ αὐτῶν οὐσίαν, πλὴν ὅσον καπεσκυασμένου τῆς κλήρου παντελῶς. Hinc & καπεσκυλιὼ κλήρου apud eũdem legimus, lib. 11, pag. 923, καὶ τῆς περὶ τὸν κλῆρον καπασκυῆς πάσης. Atque in hac eadem pagina dicit πὰ περιόντα τῆ κλήρου, vt modò legebamus in eo de quo nũc agitur loco, περιπλοῦν ἢ τοῦ κλήρου, addito etiam participio καπεσκυασμένου.

V. ὑποφοείαν] Deesse puto εἰς τὴν ante ὑποφοείαν: vt legatur, μηδ' εἰς τὴν ὑποφοείαν φυγάδα: sicut diceretur aliquis εἰς τὴν ὑποφοείαν φυγαδεύεσθαι: & alibi ab ipso dicitur, εἰς τὴν ὑποφοείαν ἐκπεμπόντων. quæ verba εἰς τὴν ὑποφοείαν idẽ valent quod hæc, ὑποφ' ὁμῖς τῆς χώρας ὅρους, quibus initio huius paginæ vsus est. Quòd si quis tamen illam meã loci illius emendationem recipiendam non putaret, vidẽdum esset an potius ὑποφοείαν in ὑποφόειον mutari deberet.

V. τὴν γιγ.] Scribendum videtur γιγέσθαι: qui error & alibi inuenitur. Fuerint autẽ hæc, ἢ χρημάτων &c. alio interpunctionis genere à præcedentibus separãda: quum illi accusatiui, ἆρα τὸν δὲ, ἢ δεσμοὺς, ἢ πληγὰς (&c.) ab ἔστι), quod est in præcedente periodo, pendeant: deinde mutata orationis forma dicatur, ἢ χρημάτων ἐκπίσεις γιγέσθων τὴν δίκην τούτῳ καθάπερ ἐμισθοφόρησεν ἔπομαι γίγνεσθαι δεῖν.

δίκην. (si tamẽ τῷ δίκην τούτῳ pro τοῦτον τὸν τρόπον Platonẽ dixiſſe putandum ſit, vt Fic. quoque intellexit) quòd ſi ὁπόσοις poſt χρημάτων ponere liceret, minus impedita orationis huius ſtructura eſſet.

P.856.v. ναμιν] Multo aptius fuerit futurum κρινεῖν.

P.857.v. σμικρὸν] Legitur etiam ὀπικείω.

V. νῦν ἔχει] Vel ὑπὲρ τὸ κλήρου dictum eſſe eadem ſignificatione qua ὑπὲρ τὸν κλῆρον, vel hanc lectionem in illius locum ſubſtituẽdam eſſe fatendum eſt. Non immeritò autem quiſpiã hũc vſum præpoſitionis ὑπὲρ cum genitiuo, pro Vltra, exemplis ſibi confirmari velit.

P.858.v. πε οὐ] Ita in vet. legitur χαφέντων: ſed alteram lectionem χαφόντων huic anteponendam cenſeo, quam & Ficin. ſequitur: qui etiam hæc affirmatiuè, ſiue pronuntiatiuè (vt quidam loquuntur) legit, non interrogatiué: ideóque abſque particula οὐ, quæ hîc interrogandi vim habet.

P.859.v. τῃ παῖκ.] In Ald. & Louanienſi edit. hæc verba, ὀχεδὸν οὐδεὶς αὖ λέγων ὅπω, & quæ ſequũtur vſque ad ἴσως, ab eadem perſona dicuntur: at in Baſil. hæc Cliniæ ſunt verba, Σχεδὸν οὐδεὶς αὖ λέγων οὕτω, πλημμελῶς δόξειε λέγειν: Athenienſis autem hoſpitis, iſta, Οὐκοῦν ὀρθῶς: rurſúmque Cliniæ, ἴσως. atque ita & apud Ficinum iſta perſonis iſtis verba ſunt aſsignata: quem non hîc ſolùm ſed aliis etiã pleriſq; locis ſequutos eſſe puto qui editioni illi prætulerunt, vbi ſua ſingulis perſonis verba ſecus quàm Aldina aſsignarunt. Ad hunc autem locum quod attinet, nõ fuit ab Aldina editione ea in re diſcedendum. quoniam ſi hæc, ὀχεδὸν οὐδεὶς, & quæ ſequuntur, vſque ad finem ſententiæ, non ab eadem perſona dicantur à qua dicta ſunt quæ præcedunt, planè imperfecta manebit præcedẽs periodus. nam poſt hæc verba, ὥσπε οὐδ' ἔπος διίκοι εἶπ' ἂν τοὺς δικαίους ἀνθρώπους, αὖ καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε τὸ δικαιόπαιον ἦθος, τοῦτῃ παγκάλους ἂν, ſuſpenſam manere orationem quis non videt? Neque verò hoc non animaduertit Ficinus: ſed vt iſti incommodo mederetur, quædã ſua adiecit. Ita enim hunc locum vertit, De iuſtitia omnino iuſtiſque hominibus & rebus & actionibus omnes quodammodo cõſentimus: quòd videlicet omnia hæc honeſta pulchráque ſint: ita vt ſiquis iuſtos homines, etiãſi corpore deformes ſint, ſecundum ipſum iuſtitiæ habitũ pulcherrimos aſſerat, nemo ſit iudicium illius reprobaturus. Illis enim verbis, Secundũ ipſum iuſtitiæ habitum pulcherrimos aſſerat, reddunturhęc, διίκοι εἶπ' κατ' αὐτό γε τὸ δικαιόπαιον ἦθος, τοῦτῃ παγκάλους ἂν, adeo vt iſta, Nemo ſit iudicium illius reprobaturus, ab illo adiici, dicere neceſſe ſit. Ad quam audaciam ne deueniendum eſſet, ſatius erat Aldinam lectionem ſequi, in qua hæc ὀχεδὸν οὐδεὶς &c. nõ ſolùm aptè cohærent cũ præcedentibus, ſed obſtant etiam ne imperfecta oratio relinquatur. Non dubito autẽ quin Ficinũ ad illud audendũ mouerit potiſsimum vox οὐδεὶς, tanquam ſuperuacanea, quum præcedat ἔπος: & fateor quidem certè non hunc tantùm ſed alios etiam pleonaſmos in hac oratione eſſe (quum enim abſque illis ita loquendum eſſet, ὥσπ οὐδ' ἔπος διίκοι εἶπ', τοὺς δικαίους ἀνθρώπους, αὖ καὶ τυγχάνωσιν ὄντες αἰσχροὶ τὰ σώματα, κατ' αὐτό γε τὸ δικαιόπαιον ἦθος παγκάλους ἂν), πλημμελῶς δόξειε λέγειν: videmus ἂν in alterutro loco πλεονάζειν, item τοῦτῃ, necnon illa omnia, ὀχεδὸν οὐδεὶς αὖ λέγων τοῦτο: conueniẽtia alioqui repetitioni, quali vtimur quum dicimus, Hæc inquam &c.) ſed alienos ab eo ſermone quo Plato hiſce in dialogis vtitur, non eſſe, imo talium exempla in his extare reſpondeo.

V. οὕτω] Quoniam in præcedente annotatione Aldinã lectionẽ, quã hîc ſequutus ſum, tuendam putaui, atque adeo vnam ſaltem rationem firmiſsimam (meo quidem iudicio) qua eam tuerer attuli: ſupereſt vt de his etiam verbis οὐκοῦν ὀρθῶς aliquid dicam. Hæc igitur verba οὐκοῦν ὀρθῶς non poſſe eidem perſonæ conuenire obiiciet aliquis: quoniam ſi ea perſona quæ dixit, ὀχεδὸν οὐδεὶς αὖ λέγων οὕτω, πλημμελῶς δόξειε λέγειν, illis verbis ſubiungat, οὐκοῦν ὀρθῶς, aliis verbis idem iterare videri poterit. At ego cum his verbis, οὐκοῦν ὀρθῶς, nõ repetendum eſſe λέγειν dixerim, ſed potius perinde eſſe acſi dictum eſſet, οὐκοῦν ὀρθῶς ταῦτα καί σοι λέγεσθαι δοκεῖ; Siue tamen ita ſiue aliter exponenda quis hæc verba exiſtimet, magis etiam debere diſplicere aio, vt ei qui dixit, Nemo qui ita loquatur, malè loqui videbitur, alter reſpondeat, Ergo rectè. Puerile eſt enim atque ineptum, ita loqui, Si non malè, ergo rectè. & tamen Ficinus hunc ſenſum ſequutus eſt. Iã verò ſiquis ſe quidẽ à Ficino diſſentire, ſed nec illi alteri lectioni poſſe aſſentiri dicat, & tertiam quãdam deſideret, perpendat hanc, ex mea coniectura, vt ἴσως cum duobus præcedentibus verbis iungatur, & à Clinia dicatur, οὐκοῦν ὀρθῶς ἴσως. Ideo autẽ curioſius locũ hunc examinandum putaui, quòd præcipuus ſit inter illos in quibus à Ficino de induſtria, quod ad perſonarum collocationem attinet, diſceſsi: quanuis in illis non itidem cõſilii mei rationem tibi reddiderim.

P.861.v. πε ἀν.] Verba hæc, ἃ δὴ κᾷ πάσας, & quæ ſequuntur, quorum vltimum eſt νομοθετῶν, notis parentheſeos debere includi videntur: aut ſaltẽ (ſiquis notas illas adhibere nolit) ita eſſe intelligenda vt per parentheſin poſita. Nec videtur à me diſſentire Ficinus, cuius hæc ſunt verba, locum iſtum interpretantis, Quod reſumentes, nos ipſos interrogemus, deccátne, quum differentiam horum nequaquam declarauerimus, quæ in qualibet ciuitate ab omnibus priſcis legumlatoribus quaſi duæ iniuriarũ ſpecies poſitæ ſunt, ſponte ſcilicet & nõ ſponte factæ, atque ita variè puniuntur: opinionem hanc noſtram, quaſi diuinitus dicta ſit, in medium adducere, nec eam vlla ratione, quomodo rectè ſe habet, confirmare. Niſi autẽ vt per parentheſin poſita accipiamus verba illa, manebit ſuſpenſa oratio poſt διαφέροντα. Sed & ita accipiendo, eſſe ἀνακόλουθον ſciendum eſt, atque hæc, ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος &c. perinde ſubiungi (vacante, ſicut alibi, particula δέ, acſi præceſsiſſent non nominatiui ὀξυπρεπεῖς & διοεισάμενοι, ſed genitiui (ita poſiti vt quos vocant abſolutos) ὀξυπρεπῶν atq; διοεισαμένων, & quidem cum pronomine ἡμῶν. id eſt, acſi ita ſcriptum eſſet, ἆρ' οὖν περὶ τῶν ὑπὸ τοῦτον ἐσκεμένων οὔτ' ἐξυπρεπῶν ὄντων ἡμῶν, οὔτε διοεισαμένων ἡμῶν πω δὴ ῥηθεὶς λόγος (ἃ δὴ κᾷ πάσας ταὺς πόλεις ὑπὸ νομοθετῶν &c.) ὁ δὲ παρ' ἡμῶν νῦν δὴ ῥηθεὶς λόγος &c. Neque verò dicerem poſſe illa parentheſeos notis includi (quum ἃ non videatur à præcedente ταῦτα debere ſeparari) niſi abſque his quæ interiiciuntur haberet ταῦτα quò referretur, ſicut & πάντων. præcedit enim δίκαια, vnde cum πάντων ſubaudiendũ eſt τὰ δικαίων & τὰ δίκαια cum ταῦτα.

Verùm vt ab his ſalebris ad minus aſpera loca me cõuertam, de hoc etiam lectorẽ obiter monebo, quod ad ſuperiorẽ Ficini interpretationẽ attinet, non temerè mihi videri in καπανομοθετήσῃ poſitam eſſe præpoſitionem (quanuis ille nullã eius rationẽ habuerit) ſed opponi καπανομοθετήσῃ verbo νομοθετῆται, quod præcedit: paulo tamẽ aliter quàm ſi ἀπανομοθετήσῃ dictum fuiſſet. Vt autem illud verbum καπανομοθετήσῃς leniret, addidit πνὰ ζῆτον.

P.862.v. φέλειαν] Vereor ne hærere hîc cogamur, niſi ὠφέλειαν οὐκ ὀρθῶ ἡγουμένῳ pro ὠφελείας οὐκ ὀρθῆς ἡγουμένης dictum eſſe intelligamus. Fic. autem ita vertit acſi ſcriptum eſſet, τὸ δ' ὠφελείας ὂν ὀρθῶς ἄπορον ἡγούμενον ἀδικεῖν φήσουσιν. ei enim verba ſunt, Sæpe etiam eum qui vtilitatem minus rectè contulit, iniuriari dicemus, ſi hæc minimè ſuperat.

V. λείας] Si lectionẽ illam ſequamur, ἐὰν ἧγ' ἐμὴ νικᾷ, ellipſis nominis δόξα exemplo non carebit. Sed Fic. alterã lectionem agnoſcit, vt videre eſt in fine præcedentis annotationis.

P.864.v. ὠφος] In aliis etiã huius operis locis error hic extat vocis παιδεία poſitæ pro παιδία: vt hîc παιδεία habent præced. editiones, quũ in exempl. vet. ſit παιδία. Genitiuũ autem τ' ζώντων quò referre oporteat, non facilè inueniri poſſe arbitror: & donec quid meli' ab aliquo afferatur, dico poſſe intelligi τ' μαινένων: tranſeundo à ſingulari numero ad pluralẽ, quum dixerit μανείς. Suſpicatus autẽ ſum aliquando ſcribendum eſſe, ἢ ὅδέν πω τῶν τοιούτων διαφέρων: vel ἢ ὅδέν πω &c. quarum lectionum alterutram ſequendo, non itidem difficile inuẽtu eſſet quò genitiuus ille eſſet referendus.

P.869.v. ὅπερ] In præced. edit. ὧπερ, at in vet. ζῶτω: ſed poſſet etiam fortaſſe nõ malè ζῶ πω mutari in ζῶπον.

V. λως] Non ἐνόμω cõiunctè, ſed ἐν νόμῳ habent ſuperiores illæ editiones: ego verò neutrã illarũ lectionum ſatis probans (licet illam huic præferam) ἐννόμως ſcribendum cenſuerim.

P.870.v. ἅπ' χημα.] In vet. eſt ἢ ante ἅπ' χημάτων, qui hæc ſeparat à præcedentibus.

V. κήν.] Non video quomodo Fic. eũ quẽ in ſua interpretatione affert ſenſum, ex hac lectione elicere potuerit. vertit enim, Ignorãtiæ verò cauſa eſt, quòd nõ rectè laudãtur diuitiæ. Deinde hæc verba, ὡσὲς τ' Ἑλλήνων π' ἢ βαρβάρων à præcedentibus ſeparans, ſubiũgit, Quippe tã Græci quàm barbari diuitias, quũ tertiũ bonorũ teneant locũ, in primo ponunt. Perinde videlicet acſi ita ſcriptum eſſet, οἱ γὲ Ἕλληνές π' καὶ βάρβαροι, ὡσπερ τ' ἀγαθῶν αὐτὸ ὡσφίνοντες, &c. Quod verò ad priorẽ huius loci partẽ attinet, in ea non agnoſcit vocẽ φήμη. Quòd ſi etiã abeſſet hæc vox φήμη, tamẽ alter nominatiuus nõ bene collocatus eſſe videtur ad ſignificandũ quod ipſe dicit, & quod intellexiſſe Platonẽ exiſtimo: ſed potiꝰ dicendũ fuiſſe, ἅπ' ἢ ἀπαιδευσίας, τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλῆτον, αἰτία. Vel ponendo αἰτία poſt ἀπαιδευσίας, hoc modo, ἅπ' ἢ ἀπαιδευσίας αἰτία, τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλῆτον. Quid ſi φήμη non expungamus, ſed in aliã vocẽ mutemus? id certè fiet ſi meæ detur cõiecturæ locus, quæ vult mutari in φημί: vt legatur, ἅπ' ἢ ἀπαιδευσίας τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλῆτον αἰτία, φημί, ὡσὲς ἅπ' Ἑλλήων &c. vel poſita voce αἰτία poſt genitiuũ ἀπαιδευσίας, vtmodò dixi. Videamus tamẽ annon & nomẽ φήμη retinendo aliquis hinc erui poſſit ſenſus. Erui certè poſſit ſi abſit aduerbiũ κακῶς: ita legendo, ἅπ' ἢ ἀπαιδευσίας αἰτία, ἢ ὅ ἐπαινεῖσθαι πλῆτον φήμη ὡσὲς τ' Ἑλλήνων π' ἢ βαρβάρων, vt intelligamus, famã quæ ſpargitur de admiratione diuitiarũ quæ apud Græcos barbarósque eſt, cauſam eſſe ἀπαιδευσίας. At verò retinẽdo κακῶς, intelligeremus famã quæ eſt de mala admiratione diuitiarũ: quod huic loco minimè conueniret. Si enim fama quæ de admiratione illa ſpargitur, ſimul eam damnaret, malam eſſe dicẽs, nõ eſſet cauſa illius mali cuius Plato mentionẽ hîc facit. Hinc fit vt ex duabus meis cõiecturis hæc mihi magis placeat, ἅπ' ἢ ἀπαιδευσίας τὸ κακῶς ἐπαινεῖσθαι πλῆτον αἰτία, φημὶ, ὡσὲς τ' Ἑλλήων π' ἢ βαρβάρων. Dixi autem admirationẽ diuitiarum potius quàm laudationẽ, quòd aptius huic loco eſſe videretur illud verbale quàm hoc (nam alioqui verbali nõ vtens, pro ἐπαινεῖσθαι πλῆτον dicturus fueram Laudari diuitias) præſertim quũ Cicero ita loquutus eſſet, De officiis libro 2, *Sed corrupti mores deprauatique ſunt admiratione diuitiarum.* Vbi cum ad hunc locum reſpexiſſe, propemodum auſim dicere: atque adeo ἀπαιδευσίαν non malè ad corruptos deprauatóſque mores relatum iri. Ignorantiam quidem certè cum Ficino interpretari nolim.

V. ἀ μηλ.] Non dubito quin ſcribẽdum ſit βόλεται, quum dixerit ζωή: neque poſſit (vt opinor) plurale verbum nomini quod eſt numeri ſingularis in tali loco ſubiungi.

V. ζῦπις] Quum ſequi deberet, ἢ ὡσὲς ζῦπις, λόγος (ſubaudiendo ἐρημῶδος ἔσω, vt modò ὡσοίμια μὰν ἐρημῶδα ζῶντ' ἔσω dixit) ὃν καὶ πολλοὶ πλῆν ταῖς πλεπαῖς &c. mutata ea quæ paſſim vſitata eſt orationis forma, accuſatiuo vſus eſt loco nominatiui, præpoſito etiam nomine ſeu pronomine relatiuo, quod alioqui poſtpoſitum fuiſſet. Qua de re lectorem moneo, ne hunc locum mendi ſuſpectum habeat.

P.871.v. γοῤῥων] Non placet mihi verbũ ἴσω hoc in loco: & parum tamen meæ coniecturæ fido, qua putaui aliquando ſcribi debere, ἴσω ἀιαλκάσων &c.

P.872.v. ναλκαίως] Non video quomodo verbũ ζλμῆσαι locũ in hac oratione habere poſſit: qui autẽ id nihilo magis quàm ego perſpicere poterunt, videant annon pro ὑπὸ πίκων ζλμῆσαι ſcribendũ ſit ὑπὸ πίκων πόλμης. Memineratautẽ huius rei & in fine paginæ 870, & πάλιν ἀφικεμένοις δεῦρο αἰαλκαῖον ἦ πῶ κ' φύσιν δίκην ὀκπέσαι, πῶ πᾶ δόντας ἄφρ αὐτὸς ἔδρασεν, ὑπ' ἄλλου ζιαύτην μοίραν πελθπῆσαι τὸν πότε βίον.

P.873.v. ζυμὸν] Dubiũ mihi non eſt quin κοιμίσῃ ſcribendum ſit, à κοιμίζω. De vocabulo autẽ ἀφιλασαιμόν admonui, ſi mendo careret, eſſe participium ab eadem origine à qua eſſet ἐξιλασαμόν, & idem ſignificare: ſed iam mendi ſuſpectũ habere deſino.

V. ἑκουσίως] In præced. illis edit. legimus ἑκουσίαν, at in vet. ἑκουσίως. Ferri quidẽ nõ poſſe lectionem illam manifeſtum eſt, ſed hæc magis placeret ſi particula καὶ ei præfixa eſſet. Si tamen hîc illa eſſe opus vocula contendamus, idem & de alio loco dicendum fuerit, qui eſt in fine paginæ 874, ὁπόσα ὀκ ὡσοίας ἑκούσια συμβαίνει γιγόμενα.

P.874.v. ζόντος] In vet. exempl. alia eſt lectio, ſenſum minus dubium efficiens, ὅσα δὴ νόμος ἐς ἡμῶν ἔσω κυρίως ἀεὶ φόνα κείμενος. Eum certè expreſſiſſe videtur & Ficinus, licet nomine, nõ aduerbio, vtens. ita enim vertit, Vna ergo lex iſta nobis præcipua de cæde ſancita ſit. Quòd ſi κύριος legatur, aliter etiam fortaſſe exponi poſſit.

V. ρεπέον] Sic etiam ἐκ προνοίας ἑκουσίως, non interiecta particula copulatiua, pag. 873, vbi & huius loci mentionem feci.

P. 878. v. ὕβριν] Hunc vocem ψυχὰς habes eodem modo scriptã & in dialogo Axiochò, qui est inter ὑπὸ νοθευομένοις. At ψυχὰς alia significatione, nimirum pro parentibus, habes cùm alibi, tum pag. 878.

P. 879. v. ἄλλος] Vide annon scribendum sit potius, ἄλλως ἄλλον ζώσῃ.

V. ζῆλω] Sic & alibi ἄρρενα ἢ ζῆλω, non ζήλειαν, scriptum est.

V. σωύμβριον] Legitur etiam ἐς ἑαυτὸν τύπτοντα.

P. 880. v. νιος] Videri posset scribendum προμωθίου. nam quũ præcellerit, καὶ ἐαὶ μὲν ὡς τοιούτοις προμωθίοις ὀπιθὴς γίγνηται, nunc de eo quem ὀπιθὴ vocat, & illi opponit, rationi consentaneũ esse videtur vt dicat ὃς μηδὲν προμωθίου φρονπίζων, non autem προοιμίου: sed intelligit procœmii materiam esse προμήθιον, & legislatorem suo procœmio eos quibuscum illi negotium est προμωθῆσθαι. Perinde igitur fuerit acsi diceret in eo de quo nunc agitur loco, καὶ μηδὲν προοιμίου ὃ αὐτὸ παραμυθίου ὃδὶ φρονπίζων. Dicetur autem de his duabus vocibus & in annotatione in paginam 885.

V. χρωμένων] Margini cuiusdam vet. libri, participii πεπιθέντων adscriptæ sunt duæ expositiones istæ, μαλαχθέντων, βεβιασμένων: tibi autem ne has quidem inuidere volui. Quinetiam illis addendum putaui, conuenire hunc locum cum alio quem habuimus in principio, quod ad vsum participii πεπιθέντων & nominis ἀπειθοῦσι attinet. sicut enim hîc dicit, ἀπειθοῦσι χρωμένων ἑκὼν φύσει καὶ μηδὲν πεπιθέντων, ita ibi scribit, ὃς ἀπειθὴς εἰς τοσοῦτον φύσει γίγνοιτ' ἂν, ὥς τε μὴ πείθεσθαι: addẽs etiam, νόμοις ἄπειθοι γιγνόμενα.

P. 881. v. ποτὲ] Non dubito quin adiecta præpositione κατὰ scribendum sit, μητραλοΐαί τε καὶ κατὰ τἄλλων ψυχῶν ἀνοσιουργήματα. Videri autẽ potest latius hîc ψυχὴ pro appellationẽ extẽdisse quàm vocis proprietas patiatur: quum alioqui potuisset dicere μητραλοΐαί τε καὶ πατραλοΐαι.

P. 885. v. θεοὶς] Pro προμήθιον inueniri etiam scriptum προοίμιον, (quam lectionem sequitur & Ficinus) admonui in iis quæ margini adscripsi. Quanuis autem hæc prima fronte videri possint sensum valde diuersum efficere, siquis tamen ea quæ dicam perpendat, eodem referri videbit. Primùm autem erit, quòd copulata inueniuntur apud hũc ipsum scriptorem hæc duo vocabula. Legimus enim lib. 11, pag. 923, ταῦτα μὲν οὖν προμήθιά τε καὶ προοίμια ἅπαντα ζώντων, ὦ Κλεινία, καὶ ὅσα πλουτώντων ἔστω· νόμος δὲ ὅδε. &c. Secundũ erit, quòd in præcedẽte libro, pag. 880, quũ dixisset, καὶ ἐαὶ μὲν ὡς τοιούτοις προμωθίοις ἀπειθὴς γίγνηται, statim pòst, de eo quem δυσπειθῆ appellabat, & alteri opponebat, non dixerit καὶ μηδὲν προμωθίου φρονπίζων, sed μηδὲν προοιμίου φρονπίζων. Tertium esse queat, quòd in eo ipso de quo agitur loco, quum προμήθιον quædam exemplaria, cætera habeant προοίμιον. Nec verò dubito quin alicui subitò in mentem venturum sit pro προμήθιον in his locis scribẽdum esse προμώθιον: sed ille ex iis quæ addã, se multum falli intelliget. Addã enim, non προμήθιον tantùm sed παραμυθούμενος etiam (in quod non cadit talis suspicio) à Platone dici, de illorũ procœmiorum vsu loquente. libro 11, initio paginæ 928, διὸ δὴ περὶ ὠόπτ αὐτὸ, ἢ ὀρφανῶν πέρι νομοθετέαν, παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν ὁ νόμος ἐπαυδάκειν. (sed malè Fic. παραμυθούμενος de consolatione accipit: locũ hunc ita reddens, Quapropter lex consolando minandóque orphanorum curæ studet. contrà verò in ea quam habes hîc interpretatione aptè hic locus ita redditur, Itaque in ferendis de pupillorum cura legibus & adhortationes & minas adhibet legislator.) Addam verò & προμηθέον ex libro decimo, pagina 899, τὸν δὲ ἡγούμενον θεοὺς εἶ), μὴ φρονπίζειν δὲ αὐτοὺς ἀνθρωπίνων πραγμάτων, προμηθέον. vbi certè Fic. non tam procul ab huius vocabuli significatione discedit (vertit enim, Sed ille iam qui, quanuis deos esse dicat, curam tamen humanarum rerum negat habere, sic à nobis est persuadendus) ab ea autem nullo modo discessurus fortasse, si dixisset, Cõmonefaciendus, vel Exhortandus. nam προμηθεῖσθαι pro Dehortari non memini me legere. Idem certè rectius in illo paginæ 880 loco προμήθια interpretatur, quàm participium προμηθούμενος in eo qui à me allatus modò fuit. vertit enim Monita: quod melius tamen reddidisset Adhortationes. Eandẽ verò significationẽ habere προμήθιον censendũ est in illo paginæ 885 loco, in quem hæc annotantur: nõ autem, vt in vulg. lexicis legitur, dici de piaculari sacrificio vel supplicio ob impietatem. Sed quanuis in illis duobus & quibusdã aliis eam quæ à me dicta est significationẽ habeat, alicubi tamen & de consolatione nõ malè apud hunc ipsum scriptorem intelligi sciendum est, & quidem de iis itidem loquentem, quæ legislator suæ legi præfatur. vt in illo pag. 923 loco, ταῦτα μὲν οὖν προμήθιά τε καὶ προοίμια τῶν πλουτώντων ὦ Κλεινία καὶ τῶν πλουτούντων ἔστω νόμος ὅδε. Ac de vsu quidẽ huius vocabuli satis multa: nũc autẽ hoc adiiciẽdũ est, quòd non solùm προμήθιον & προοίμιον simul, sed alicubi etiã habeant vnũ quædã exẽplaria, quũ in cæteris sit alterum: inde hoc fieri, quòd ipsum προμήθιον est veluti materia τῷ προοιμίου, & legislator suo procœmio eos quibuscũ ipsi negotiũ est προμηθεῖται, id est, iis quæ præfatur, illos adhortatur, & mentes eorum flectere eósque ad bonam frugem reducere conatur, vt ad seuerã legum sanctionem venire minimè necesse sit. In illo igitur de quo paulo antè egimus loco, ex pag. 923, ταῦτα μὲν οὖν προμήθιά τε καὶ προοίμια, de duabus dictum ad idem pertinẽtibus rebus debet intelligi: perinde acsi loquutus ita esset, ταῦτα μὲν οὖν πᾶ ὡ τοῖς προοιμίοις προμήθια, vel ταῦτα μὲν οὖν πᾶ προμηθούμενα προοίμια. Iam verò quod ad locum illum attinet in quo νόμος dicitur παραμυθούμενός τε καὶ ἀπειλῶν, animaduertendum est, in ea pagina 885, à qua digressi sumus, τοῖς νομοθέταις eodem modo τὸ πείθειν & διδάσκειν priùs quàm τὸ ἀπειλεῖν, tribui, τοῖς νομοθέταις inquã, de agnoscẽdis numinibus agere apud suos volentibus. Scribit enim, ἀξιοῦμεν δή, καθάπερ ὑμεῖς ἠξιώκατε περὶ νόμων, πρὶν ἀπειλεῖν ἡμῖν σκληρῶς, ἡμᾶς πρότερον διδαχθῆναι πείθειν τε καὶ διδάσκειν ὡς εἰσὶ θεοὶ, τεκμήρια λέγοντες ἱκανά. Et paucis interiectis, προσῆ δ' ἂν νομοθετῶν φασκόντων εἶ) μὴ ἀγελίων, ἀλλὰ ἡμέρων, ἀξιοῦμεν πείθειν πρῶτον χρῆναι πρὸς ἡμᾶς. Iam verò & in principio pag. 888, eadem de re dicitur, ὧν πρώτιστα λόγοις νουθετῶν ἅμα διδάσκειν περὶ θεῶν πρῶτον ὡς ἐστί.

V. οἱ δὲ] Verba hæc, ἀρχαῖς προσῆκε, in præc. edit. nõ extant: sed minimè dubium est quin omissa ibi fuerint, quum modò dictum sit it dẽ διαίας τε καὶ ἀρχαῖς προσηκούσας: & audituri simus aliquanto pòst, ὡς φρονπίζοισι μὲν, ἀνάπαρα μωθητοὶ δὲ ἐν σώμασι καὶ ἀρχαῖς.

P. 886. v. τὸ οὐκ] Non διαφθορᾶς sed διαφορᾶς Fic. legit: ego tamen non dubito quin sincera

lectio sit ista, διαφθορᾶς, quum loquatur de illis quos μοχθηρούς appellat, & quorum animi ad impietatem ruunt, vel prorũpunt (horũ enim altero aptè hîc reddi puto verbum ὁρμῶντας) qua nulla maior esse animorum deprauatio potest, aut etiam morum corruptio atque deprauatio. sicut paulo antè corruptos mores deprauatósque dicentem Ciceronem audiebamus.

P.887. v. τὸν λόγον] Hic locus partim veteris exemplaris ope, partim coniectura mea restitui posse videtur. Primùm igitur quod ad particulam negatiuam attinet, quam nobis ante participium πειθόμενοι exhibet, quod dat accipimus, vt prouerbio dicitur: sed præterea ante illã voculam οὐ expungendam esse οὖῶ contendimus, simúlque stigmen quæ est post γίγνονται: vt cum eo iungi possit ναῖ, cui subiũgatur hypostigme. hæ enim non magnæ mutationes facient vt oratio minimè suspensa, sicut antea, maneat. quũ enim hîc simúlque in superioribus illis editionibus ita scriptum sit, αἰάσκω δὲ δὴ χαλεπῶς φέρειν καὶ μισεῖν ἐκείνους οἳ ζώντων ἡμῖν ἄτοποι τὸν λόγον γεγόνασι καὶ γίγνονται. ναῖ οὖῶ πειθόμενοι τοῖς μύθοις, οἷς ὀλίγον &c. quum, inquam, ita & hîc scriptum sit & illic, ego ita scribendum esse contendo, αἰάσκω δὲ δὴ χ.φ.καὶ μ.ἐ. οἳ ζώντων ἡμῖν ἄτοποι τὸν λόγον γεγόνασι, & γίγνονται ναῖ, οὐ πειθόμενοι &c. Vide, quàm pauca mutando, faciam vt tibi locum hunc legenti amplius hærendum non sit, inuenienti participium πειθόμενοι, quod vnde pendeat dicere nequaquam possis. Neque verò dubiũ mihi est quin multum hic locus Ficinum torserit, ne illam quidem negatiuam voculam agnoscẽtem: qui tandem non tam sensum verborũ Platonis expressit, quàm sententiam instituto sermoni cõsentaneam commentus, eius loco exhibuit. Ita enim hunc locum vertit, Verùm quo modo absque offensione esse aliquis deos dissferat? præsertim quum necesse sit graviter ferre & dissẽque eos qui horum verborum nobis causam præbuerunt. Hi certè à pueritia ad deos affirmandos eo maximè inducere animum potuerunt, quòd dum lacte nutrirentur, à nutricibus matribúsque multa de illis ioco & seriò dicta decantatáque in orationibus audiebãt, &c. Hîc sanè lõgè alium sensum audis quàm eum qui verbis illis subest, οἳ ζώντων ἡμῖν ἄτοποι τὸν λόγον γεγόνασι, & γίγνονται ναῖ, οὐ πειθόμενοι τοῖς μύθοις &c. At ego genuinum & horum & præcedentium verborum esse hunc dico, Agedum, quomodo fieri possit vt quis non exsandescat, si deos esse docere illum oporteat? Necesse est enim vt ægrè ferat sibi ad hanc disquisitionem esse veniẽdum, sítque illis infensus qui eius occasionẽ & antea præbuerunt, & nunc quoque præbent, dum minimè fidem adhibent iis sermonibus quos iam inde à tenera ætate vnà cum lacte imbiberunt.

V. γάλαξι] Putet aliquis scribendum γάλακτι: quæ tamen lectio ex nullo veteri affertur, quod sciam. Non videtur autem posse participiũ προφόμενοι iungi cũ illis verbis ἐν γάλαξι: quũ dicatur βέβρεφθαι γάλακτι, absque illa præpositione.

V. μεγίστη] Mirum est, in duobus vet. libris scriptũ esse, ζωὴ αὖτ' γενέας, & paulo pòst ἐκπυδακόπας, item προσδιαλεγομένους, quum præcedat in iisdem ζώντων, nõ ζῶντας. quod participium si ita ibi scriptum esset, hos accusatiuos locũ genitiuorum absolutorũ tenere, vel à præcedentibus verbis ὁρᾷ & ἀκούει, pẽdere dicerẽ: (ζῶντας & ἐκπυδάζοντας ab ὁρᾷ: at προσδιαλεγομένους ab ἀκούει) sed ante ὡς ὅτι μάλιστα (siue ὁτιμάλιστα coniunctè, vt malo scribere) particula καὶ opus esse puto: (qua nõ foret opus si legeretur ἐκπυδακότως, quod cũ προσδιαλεγομένους iungeretur) quinetiam ante ζῶντας eam requirerem, si mutaretur (vti dixi) ille genitiuus ζώντων in hunc accusatiuum ζῶντας, quemadmodum pro reliquis genitiuis accusatiui in duobus vet. libris extant.

P.893. v. πῃ ὡς] Legitur etiam, ὡς αὖ τις ἐλπίσῃ ἐγγίγνεσθαι πάθος.

V. ἔστιν ὅπῃ] Quid his verbis ἔστιν ὅπῃ opus est, quum ὅπῃ μὴ præcedat? Aut expungenda certè aut ὀκ Θεαιτήτου poni dicenda sunt.

P.897. v. πρεσβύτου] In vet. non φαμὲν scriptum est, sed φῶμεν: qui subiunctiuus modus ἀπορήσει conuenit.

P.899. v. πῃ δέξειν] Non ab eodem apud Ficinum hæc dicũtur, ἀπὸ δὴ ἄμεινον &c. sed ab Athenienſi: interpretantem etiam ita hunc locũ, acsi vocem χρεὼν non agnosceret. hęc enim sunt eius verba, Præstat autem vt siue curru quodam intrinsecus teneat corpus illud eius anima, lumẽque ita cunctis effundat, siue foris sit, seu quomodocunque quis excogitet, deum esse ipsam omnes arbitremur. an aliter? Fortasse tamen legit quidem χρεών, sed in sua interpretatione prætermittendum, tanquam omnino superuacaneum, censuit. Alterum sanè abesse debere videtur, vel hoc χρεὼν vel ἄμεινον. nisi ita excusemus χρεών, vt dicamus exponendum, Præstat, inquam. Quod si cui non placeat, videat an alteram meã hoc de loco coniecturam probare possit: qua cum ἄμεινον nõ verbum ὂν subaudiendũ censeo, vt significet Præstat: sed legẽdũ, πᾶ ἄμεινον ἀπὸ, id est Præstãtiorẽ eius partem.

V. πῃ δ'] Scribendum est ὑπομιμνῇ, vt legit etiã Fic. qui significationẽ huius verbi, quæ hoc in loco obseruatione digna est, bene expressisse videtur. vertit enim, Ita ergo istis concessis, poterítne aliquis negare, plena deorũ omnia esse? Fortasse tamen aliquis infinitiuum λέγειν, aut aliud ei synonymum, illi verbo iunctum fuisse non immeritò suspicetur.

V. Α Θ.] Nihil aliud est τὸν λόγον τέλος ἐχέτω quàm οἱ λόγοι τέλος ἐχέτωσαν. sed quid si τὸν τοῦ λόγον legendum potius esse dicamus? Refertur autem ζώπυρις ad eos aduersus quos disputabat. q.d. Hi igitur ita conclusam meam aduersus se disputationem habeant.

V. λως] Rectius legitur ἡγούμενον μὴ θεοὺς εἶ, quum sequatur, μὴ φρονπίζειν δέ.

V. μονες] Non dubiũ est quin ex vet. exẽpl. fide pro nominatiuo δόξαι subsstitui hîc debeat datiuus δόξαις. Interpungendum est autem post ἐμμελῶς.

P.900. v. primo.] Post ζωὴ apud Eusebium scriptum est ὅταν ὁ ἅπασι ζώπυρις ἰδὼν, ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθόμενος &c. sed nullũ hîc posse locũ habere aduerbium ὅταν existimo: ideóq; pro illo lubenter ex coniectura subsstituerim ὦ ταν: & participio ἰδὼν particulam ἢ præfixerim. Nec autẽ aduerbiũ ὅταν recipere possimus, vt cum verbo ὁρᾷς iungatur, obstant primùm quidẽ illa verba ὁ ἅπασι ζώπυρις, quæ cũ παρεῖπῃ iungenda sunt, non cũ ἰδὼν: deinde sermonis ἀκολουθία. Quòd si in vlla huius loci parte, certè ante δι' αὐτὰ aptè positũ iri videtur: hoc modo, ἢ ἰδὼν (vel ἰδὼν γὲ) ἢ δι' ἀκοῆς αἰσθόμενος. ἢ ἢ παντ. (&c.) ὅταν δι' αὐτὰ ζώπυρις ὁρᾷς ὁκ σμικρ. (&c.) πόπ δὴ παῦτα διαῆτα δῆλος εἶ &c.

V. ἢ παντ.] Inter αὐτὰς & αὐτοπῆς apud Eusebium legitur, αὐτῶν ἐστί.

V. δέ γε] Pro ἐμπίπλη apud eundem scriptum est ἐγγίγνηται.

P. 901. v. ποιοῦν] Apud eundem, ὁ φράζων: cui participio subiungenda hypostigme. His autē verbis τὸ ποιοῦν φράζει, intellige, ἀμελεῖ τῶν μικρῶν.

V. λέγομεν] Verbum hoc λέγομεν rectius apud eundem iungitur præcedentibus, vt Clinię quidem interrogatio sit, Ποίω δὴ λέγομεν; Athenienſis autem responsio, Ἢ διαφέρον &c. At verò Ficinus neutro in loco verbum illud λέγομεν agnoscit. Posset autem legi & λέγομεν, iungendo cum ποίω δή.

V. ῥᾳθυμίᾳ] Dixi, magis mihi placere ὅτε ἀμελεῖ, quia præcedit ἢ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος &c. manente suspensa oratione: quæ non relinquetur suspensa, si legendo ὅτε, intelligamus, ὅτε ἀμελεῖ, ἢ διαφέρον οὐδὲν οἰόμενος εἶτ) &c. ἢ ῥᾳθυμίᾳ καὶ τρυφῇ, εἰ διαφέρει. Alioqui locos nonnullos inueniri non ignoro, vbi particula ἢ vacet. Posset autem & διαφέρον legi, vt intelligeremus, εἰ διαφέρον ἡγούμενος εἶτ). duo hæc posteriora verba ex superioribus repetentes.

V. πιπτεῖ] Pro verbo ἀμελεῖν apud Eusebium habemus nomen ἀμελεῖς, quod aptius esse videtur, quia præcedit itidem nomen παραπτωτικός.

V. φρόνιμον] Non θεοὺς sed θεὸν habet idem, itidémque paulo pòst λαθεῖν ἢ αὐτόν: sed scriptura nostra consentanea est & iis quæ præcedunt & iis quæ sequuntur.

V. αἰσθ.] In præced. edit. λέγεται, pro quo ex vet. exempl. positum fuit λέγει, quod etiam magis aptum videtur, & à Ficino agnoscitur: apud Euseb. tamen est λέγεται, vt in præced. edit.

V. ἐκεῖνον] Malim alteram lectionem, οἷος λέγομεν, quòd iam præcedat ὁμολογεῖν.

P. 902. v. ἴωμεν] Interpungendus ita fuerit hic locus, ὡς ἀγροικωτάτῳ τινὶ, καὶ, δέον ὀπτιμελεῖσθαι, δι' ἄγνοιαν ἀμελοῦντας, & post ὅτι δεῖ claudendū prius membrum, posita interrogationis nota.

V. ἄλλα] Pro βελτίω apud Eusebium legitur βέλτιον: quam lectionem sequendo, cauendum esset ne cum φράζειν eam vocem iungeremus. Intelligit enim εἶτ) βέλτιον φράζειν ἄλλα, id est, Melius [vel satius] esse alia facere: non autem, εἶτ) φράζειν ἄλλα βέλτιον, id est, Licere alia facere melius.

V. φαμὲν] Post ζῶα duæ voces extant apud Eusebium, quæ videndum est annon hîc desiderari dicēdæ sint. Ita enim legitur apud eum, πάντα ὁπόσα θνητὰ ζῶα, ἢ νοερὰ, ὥσπερ καὶ τὸν οὐρανὸν ὅλον.

V. δὲ δὴ] Illius lectionem præfero, quæ est, σκοπῶμεν ἢ δὴ καὶ πόλει. neque enim hæc verba sunt rationem reddentis, sed ad aliud argumētum transeuntis.

V. ΚΑΕΙΝ.] Ita legitur hic locus apud eundem, ἰατρῷ δὴ προσταττόμενον ὅλον τὸ θεραπεύειν, βουλομένῳ καὶ δυναμένῳ, τὸν μὲν μεγάλων ὀπτιμελὲς ἔσται, τὸν μοχλὸν ἢ δὲ σμικρῶν ἀμελές, εἶτ' ἔχει ποτὲ καλῶς αὐτὸ τὸ πᾶν; Cum qua lectione si nolis nostram commutare (quum mutatio magis sit in verbis quàm in sensu) saltem pro αὐτῷ substituendū ὡς fuerit. Apud eundem statim pòst, ἐμοὶ δέ γε κυβερνήτας &c.

V. vltimo, inter ὀπτιμελεῖσθαι & δυναμένῳ legimus apud eum δυνατὸν εἶτ): quarum duarum vocum non satis perspicio quis hîc posit esse vsus.

P. 903. v. Δοκοῦμεν] Pro μάλιστα scriptum est apud eundem καὶ μεγάλα.

V. θεὸν] Pro καὶ in vno veteri legitur καὶμάλα.

V. λόγοις] Non dubito quin ὀρθῶς, quòd à Clinia hîc dicitur, præcedentem Athenienſis hoſpitis ſermonem, vel potius priorem ſermonis eius partem, claudere debeat: vt ille ſit eiuſmodi, Τῷ γε βιάζεσθαι τοῖς λόγοις ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν ὀρθῶς. alioqui λέγειν ſine hoc aduerbio quem vſum hîc haberet? Dixi autem, vel potius priorem ſermonis eius partem, quòd eum cōtinuās, addat iſta, ἐπῳδῶν γε μὴν ὡς δεῖ &c. Aſſentitur autē mihi Fic. qui locū hunc ita vertit, Verùm hactenus quodammodo ratione coegimus vt falſa ſe opinari confiteretur: indigere quoque perſuaſione, qua veluti cantu quodam capiatur, exiſtimo. Cæterùm hæc verba ἐπῳδῶν μώσων ἔτι τινῶν, declarantur aliis quæ ſunt pag. 887, vbi dicit, οἷς [μώσοις] ἤκουον οἷον οὐκ ἐπῳδαῖς λεγομένοις.

V. θεῖ; ΑΘ.] Apud Euſeb. poſt hæc verba πείσωμεν (ita enim apud eum ſcriptum eſt) τὸν νεανίαν τοῖς λόγοις, habentur iſta, ὁμολογεῖν αὐτὸν μὴ λέγειν ὀρθῶς, quæ malè ex præcedentibus eſſe puto repetita. Illis autem ſubiungūtur apud eum quæ & hîc datiuum λόγοις ſequuntur, ὡς τῷ θεῷ πάντως ὀπτιμελομένῳ &c.

V. εἰσμὸν] Quanuis hîc τὸ ἔλαττον ſcribēdum eſſe videatur, legitur tamen τὸν ἔλαττον & apud Euſebium.

V. ξωστ.] Coniecturam meam margini adſcriptam comprobari ab Euſebio poſtea comperi, quum locum hunc cum eius exemplari conferrem.

V. τῆς κοινῆς] Pro ὀπτιμαμένη quidam libri veteres habent σωτιμαμένη, quibus aſſentitur & Euſebius: nec verò dubito quin hæc genuina ſit lectio.

V. αὐτῷ] Videri poſsit ſcribendum potius ἑκάστῳ: eſt tamen ἕκαστον & apud Euſebium.

V. Ἢ ῥᾳθ] In præced. edit. legitur ῥᾳθώνης, & apud Euſebium quoque: neque tamen altera lectio in dubium vocari poteſt. Cæterùm & θεοῦ non θεοῖς apud eundem poſt ὀπτιμελείας legitur.

V. ὀκ πυρὸς] Affertur alia vox valde diuerſam ſignificationem habens, quanuis ſcriptura perſimilis, nimirum ἐμψύχον, participium ab ἐμψύχω, pro ἔμψυχον. deinde, καὶ ἢ ξύμπολα, pro his, καὶ μὴ ξύμπολα: apud Euſebium tamen eadem quæ hîc lectio eſt.

P. 904. v. τώλ.] Non eſt ὂν apud Euſebium ante χρυσόμορον.

V. λόγου] In duobus vet. libris ita ſcriptus eſt hic locus, ᾗ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς, ὅσον ἀγαθὸν ψυχῆς, διενοήθη. apud Euſebium autem, ita, ᾗ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς ὂν, ἀγαθὸν ψυχῆς διενοήθη. Mihi autem venit aliquando in mentem ſuſpicari, ex ὅσον quod eſt in noſtra lectione, faciendum eſſe ὡς ὄν: vt legatur, καὶ τὸ μὲν ὠφελεῖν ἀεὶ πεφυκὸς, ὡς ὂν ἀγαθὸν ψυχῆς διενοήθη.

V. νέσεως] Apud Euſebium τοῦ πάνυ ἀνδρὸς ἀφ. Paulo pòſt apud eundem pro ταύτην eſt ταῦτα, quod mendoſum eſſe puto. Nec verò χαλὸν οἰκίζεται (quæ lectio alicunde affertur) ſed χαλὸν ἐκάστοτε apud eum legitur.

V. ἴσαν] Lectionem vet. exempl. margini adſcriptam agnoſcit idem.

V. δέγε.] In præced. edit. eſt μείζω non μείζων, item μεταβάλλη non μεταλάβῃ: aſſentitur autem illis & Euſebii exemplar. Sed apud hūc

non μείζω δὲ δὴ sed μείζω δὴ scriptum est, & ὦ pro π post διαλυθέντες: vt sententiæ initium non sit in μείζω, sed in διαλυθέντες: hoc modo, διαλυθέντες ἀπὸ τῶν σωμάτων, μείζω δὴ ψυχὴ καὶ ἀρετὴς ὁπόταν μεταβάλλῃ, &c.

V. γίγνηται] Apud eundem scriptum est ταῦτα διαφέροντα: sed dubium non est quin illud ταῦτα mendosum sit, & ταὐτὸ retineri debeat. Verùm aliter interpungendus est hic locus, quàm hîc (sicut & in præced. editionibus) sit interpunctus. interpungendus est, inquam, hoc modo, γίγνηται διαφερόντως ταὐτὸ, διαφέροντα ἢ μετέβαλε πόνον, ἄγιον ὅλον, &c.

V. ὅτι τοιαυτία] Scribendum potius μεθιδρύσατο, vt legitur apud Eusebium: sicut in priore membro habuimus μετέβαλε.

P. 905. v. τῆς δίκης] Non ἀτυχὴς sed contrariũ ἀτυχὴς legit Ficinus: qui locum hunc ita vertit, Quare nec tu, nec alius vllus optet cõfidátq; se adeo felicem fore vt iudicium hoc deorum effugiat atque exuperet. Apud Eusebium tamen est ἀτυχὴς sicut hîc, sed non præfixa particula εἰ: item ἐπυξεται. Paulo pòst habet idem, ἰὼ πασῶν δίκην δικῶν διαφερόντως. &c. sed minimè necessarius est hic accusatiuus δίκην.

V. νος, εἰς] Nihil comparet ad quod referri possit αὐτὸ: ideóque libenter in eius locum substituo σωτὴρ, quod apud Eusebium legitur. Quia tamen non post προσήκουσαν ponitur, sed ante, scio cuipiam esse suspectum posse.

V. ἔπι δὲ] Non ἀχειώτερον, sed ἀγιώτερον, habemus & apud Eusebium: & facta quidem fuit paulo etiam antè πόνου ἁγίου mentio, sed huc minimè pertinens.

V. πε πῶς] Apud eundem legimus πρὸς ὃ δεῖν pro πῶς ὃ δεῖν. At Ficinus ita hunc locum vertit, Non oportet autem hoc, ô vir præstantissime, ignorare, quod qui nescit, nec viuendi formam vnquam cõspiciet, nec verba de vitæ beatitudine vel miseria facere poterit.

P. 908. v. μα. δεσμὸς] Nisi legas δεσμωτηρίων γε ὄντων, & ponas duntaxat hypostigmen post πᾶσι, suspensa manebit oratio.

V. εἰ αἰσθ.] Non debet suspectum esse hoc genus loquendi, quum & antea ita loquutus sit. Paulo pòst autem legitur etiam ἐξαμαρτανόντων.

V. δοξάζων] In præced. edit. scriptum est ἀτυχὴς: sed omnes vet. libri de voce illa ἄφυκτος consentiunt. Agnouit autem & Fic. hanc lectionem, qui vertit, Hic verò eandem habet opinionem, sed acriori ingenio præditus vulgo putatur.

V. πικ.] Malim vt in quodam vet. δόλου καὶ ἐνέδρας πλήρης.

P. 913. v. ἔφτο] Videndum an παρῶν retineri possit, subaudiendo ἀγαθῶν: alioqui πατέρων in vet. legitur. exponendũ autem videtur ex iis quæ paulo pòst dicuntur, ἁμήτε αὐτὸς κατέφτο, μητε αὖ πατέρων ὡς πατήρ. Fic. autem reddit Parentum, quasi idem valeret quod γονέων. Cæterùm ὧν legendo ante πατέρων, referetur ad illa ὡς κατέφτο: alioqui ὃν ad κειμήλιον: at Fic. perinde acsi ὅτι legisset, ad ἡσυχὴν retulit.

V. ζῆς] Videdum annon legendum sit potius ξυμβαλοῦσιν. Mirum est autem Ficinum, agnoscentem alteram lectionem, αἱρεσιωτικὸν vertisse Credam: nisi fortè aliter (quod non puto) legit. Illius locum hunc interpretantis hæc sunt verba, Nec ariolis depositũ accipere consulentibus credam.

V. πλὴν γε] In vno vet. scriptum est πλὴν γῆ παρακαταθήκῳ: quã lectionẽ minimè contẽnendã existimo, quod ad genuinã nos posse deducere videatur: genuinam, inquam, meo iudicio. puto enim scriptum fuisse, πλὴν ὡς γῆ παρακαταθήκῳ. meminisse enim oportet eum hîc de thesauro loqui: & αἴρεσθαι solere dici de iis quæ è terra tolluntur, à quo sunt αἴρεμα, & αἰρέληται, item participium αἱρεσιόφορος, quibus hîc vtitur, sicut & actiuis vocibus, licet nõ perinde hac in significatione vsitatis. Adde quòd κειμήλιον, quo etiam vtitur, ἀπὸ τοῦ κεῖσθαι dicitur. Nec verò mirum videri debet, eum quod in terram reconditum sit, vocare depositum (id enim omnino sonat vox παρακαταθήκη) quum itidem Credere aliquid terræ dici soleat, atque adeo illam, siue arua, fallere interdum depositum dicentes poetas audiamus. Eo autem lubentius ita lego, quòd locus hic nõ posceret vt πλὴν γε παρακαταθήκην, sed vt simpliciter πλὴν παρακαταθήκην diceret.

V. μὴν δὴ] Post hæc verba ὁ θεὸς οἶδεν, videri possit Ficinus legisse quæpiam, quæ hîc desint: sed ea illius esse puto, ab illo addita vt melius cum his cohærerent ea quæ sequuntur. Eius verba sunt, Quæ pœna huic à diis debeatur, deus quidem ipse nouit: quæ verò ab hominibus, declarabimus. Qui primus viderit, &c.

V. ζῆς ἀεί.] Hæc verba, εἰ δὲ τῆς πόλεως ἐν ἀγορᾷ που, ζῆσιν ἀγορανόμοις, in præced. editionibus nõ extant: sed ea in iis desiderari ostendit hic locus pag. 936, qui in ipsis quoque ita scriptus est, ὃν μὲν ἀγορᾶς ἀγορανόμοι ἐξεργόντων αὐτὸν· ὃν δὲ θεὸς ἄστυος, ἢ τῶν ἀγυνόμων ἀρχή· ἀγορεύομεν δὲ ὃν τῆς ἄλλης χώρας εἰς τὴν διαφοείαν ἐκπεμπόντων. Neq; tamẽ verba illa in eo de quo nunc agitur loco, absq; vet. exempl. consensu fuerunt adiecta. Agnoscuntur certè & à Ficino, sed ea malè loco tertio collocante. Est autem interpungendũ post χώρας, & subaudienda particula που.

P. 915. v. οὐσία] Aut dicendum est scribendũ esse πλείων, aut cum πλείω subaudiri κτήματα, vel ἀγαθὰ, aut tale quid.

P. 917. v. ματα] Suspicor scriptum fuisse ἔχοντας, vt intelligamus, ὅσων ὀνόματα μὴ χαίνειν ῥᾳδίως, οὕτως ἔχοντας καὶ ταρότητός τε καὶ ἀγνείας τοῦ πρὸς θεοὺς, ὡς ἔχουσιν &c. At Fic. non aliter posteriorẽ huius loci partem interpretatur, quàm si aliam omnino lectionem sequutus esset. eius enim hæc sunt verba, AEquum profectò est nomina deorum nõ facilè inquinare, nec ea huc atque illuc deuoluere, sed omnia quæ ad deos pertinent, purè castéque seruare.

P. 919. v. μηχ.] Legitur etiam αἰαίδω in vno vet. libro: sed nullo modo vocem hanc probo, quum superuacanea quodammodo futura sit ante αἰαιγωνίας.

P. 920. v. ξωόικος] Vide annon potius scribendum sit, ζῆς γομοφύλακας.

P. 921. v. vltimo, pro ὁ ex vno vet. libro affertur ὁ: qui articulus nullum hîc locum habere potest: contrà autem rectissimè dicitur, ξυμβαλυτικὸς, ὁ διαστικός: sicut alibi dictum fuit, ξυμβαλυτικὸς, ὁκ αἰαλκαστικός.

P. 922. v. ἔπι πολ.] Fic. agnouit πολεμικῆς.

V. δοῦναι] Post hæc verba, καὶ μὴ, videri possit aliquid deesse: sed puto esse ellipsin, & non aliter hęc intelligi debere quàm si dixisset, καὶ μὴ δοῦναι ᾧ ἂν δοῦναι μὴ ἐθέλω: at Fic. hãc posteriorem partem prætermisit.

P. 926. v. τοις ὡς] Ita locum hunc vertit Fic,

acſi legerit non ὡς, ſed εἰ: quæ certè particula aptior eſt huic loco. nam poſt ὡς ſequi potius debuiſſet ὑ δυναμένοις.

V. ὀρφ.] Scribendū puto, πρὸς τούτοις ἐπιτιμῶντες δίκαια ζημιοῦν, quum hîc claudi periodum oporteat.

P. 927. v. βλεπ.] Illis verbis, ὀξὺ μὲν ἀκούσεται, hæc ὑποδοσις conuenit, βλέπουσι δ' ὀξύ.

V. πιμέλειαν] Fic. verbum quoddam addit, ad claudendam hanc periodum. ita enim hunc locum vertit, Sed leges quæ ſequuntur, tutoribus, prout erga orphanos ſe gerant, magiſtratibus, prout de cura tutorum inquirant, conſcribimus. Videri autem poſsit deeſſe νομοθετοῦμεν poſt νομοθέτας, aut tale quid. Niſi potius ſuſpicandum ſit, deeſſe quampiam præpoſitionem cum illis accuſatiuis, quæ ſenſum hunc efficeret, Quod autem attinet ad cæteras leges quæ ferēdæ ſunt: vt poſt ὑπόθετον hypoſtigme tantùm poneretur. Legitur autem & ita, περὶ δὲ τὰ λοιπὰ τῶν νόμων σημεῖα πειρώμεθα.

P. 930. ἕνεκα] Videri poſsit aliquid hîc deeſſe poſt ἕνεκα, niſi, quia γάμων facta eſt mentio, ſubaudiendum eſſe hîc dicamus γαμείσθωσαν, vel γημάσθωσαν. At Fic. & γαμείτωσαν de viris, vt γαμείσθωσαν, de mulieribus, ſubaudiendū cēſuiſſe videtur: (neq; enim illum in aliquo exemplari inueniſſe puto) qui vertit, Si verò liberis egeāt, liberorum quoque gratia ducāt nubántve. Ac certè, niſi hæc itidem ſubaudire velimus, dicēdum erit tranſiri à ſingulari numero ad pluralem. quod vt credamus, adduci eo poſſumus, ϕ de ſola muliere loquens, valetudinis curam nuptiarūm cauſam eſſe voluerit, & nunc addat, καὶ παίδων ἕνεκα, quaſi dicat, ὑ μόνον ὑγιείας ἀλλὰ καὶ παίδων ἕνεκα.

V. μολογῆτε] Si mendo caret participium ποιημένων, fuerit poſitum pro πρὸς ποιημένων: Ficini etiam interpretationem ſequendo, Quoties vtrinque cōceditur, natos pueros, eorum filios eſſe qui ſibi eos vendicant.

P. 931. v. μα αὐτῷ] Hæc verba τοιοῦτον ἐφέστιον οἴκημα (vel potius ἵδρυμα, vt in vet.) ἐν οἰκίᾳ ἔχων, videtur vtrinque interpunctione ſeparanda, vt ἄγαλμα iūgatur cum μᾶλλον κυρίου ἔσεσθαι: hoc autem aduerbium μᾶλλον referatur ad αὐτῷ. quod etiam relinquetur ſubaudiendum ſi αὐτῷ magis legere libeat.

V. τοῦτο] Lectionem margini adſcriptam Fic. quoque agnoſcit, nec dubito quin eam ſequi oporteat, præſertim quum præcedat ἐπιδεῖσθαι. Fortaſsis autem ex aliqua nominis δρᾶσος expoſitione margini adſcripta remanſit illud βλαισεύς. credibile eſt enim aliquē, id vocabulum exponere volentem, vſum eſſe his verbis, βλαισεὺς δίκη ταῖς δρᾶσι, aut βλαισεὺς ἐν ταῖς δρᾶσις, aliiſve huiuſmodi.

P. 932. v. περὶ περὶ] Eum qui hîc eſt errorem (quin enim mendoſa ſit hæc lectio, nemini dubium eſſe debet) eandem originem habere arbitror quam habere dixi eum cuius in proximè præcedente annotatione mentionem feci: id eſt, natum itidem eſſe ex aliqua margini adſcripta expoſitione: ac feciſſe hanc vt duo loquendi genera vnam eandémque rem declarātia permiſceerentur. legimus enim hîc, περὶ περὶ γάμους γυναικῶν ὀπτιμελουμένων, quum tamen αἱ περὶ γάμους (vel τοὺς γάμους) γυναῖκες, & αἱ περὶ γάμων ὀπτιμελούμεναι, idem valeāt. Dixit enim in principio paginæ 930, δίκαιον περὶ γάμους γυναικῶν: & circa mediū eiuſdem, πρὸς τὰς περὶ γάμων ὀπτιμελουμένας. Fortaſſe igitur, quum aliquis volens in illo de quo nunc agitur loco, exponere illa verba, περὶ περὶ γάμους γυναικῶν, ſcripſiſſet, περὶ ὀπτιμελουμένων περὶ γάμων, ex margine in contextum expoſitio irrepſit.

P. 933. v. ἢ σμικρ.] Conuenerunt neſcio quomodo in iſtam libri huius partem errores qui eandem (vt opinor) originem habent. quum enim duos in duobus vicinis locis ex aliqua expoſitione ortos eſſe dixerim (veriſimile ſaltē id eſſe oſtendens) quæ in contextum, vt vocant, irrepſerit: ecce, non longo interuallo, & tertium. Perſuaſum enim habeo, verba iſta, εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ, ex quapiā expoſitione manaſſe, quæ doceret, cum his verbis, εἴτ' οὖν θανασίμῳ, ſubaudienda eſſe iſta, ἄλλῃ βλαβῇ. Superuacanea quidem certè hæc verba eſſe, εἴτ' ἄλλῃ βλάβῃ, ante hæc, εἴτ' οὖν θανασίμῳ, quilibet fateatur neceſſe eſt: contrà autem, illis verbis, ὅπῃ βλάβῃ μὴ θανασίμῳ, aptè hæc ſola ſubiungi, εἴτ' οὖν θανασίμῳ. Alioqui, ſi verba illa ἄλλῃ βλαβῇ retinēda eſſent, ſcribendum foret, εἴτ' οὖν ἄλλῃ βλάβῃ θανασίμῳ.

P. 934. v. αις, ἢ] Pro χειρουμένοις crediderim ſcribendum eſſe ῥᾳθύμους: vt ſicut in priore mēbro dixit, ὁ μὲν αἰσία κακουργήσας, (&c.) ἐλαφροτέραν: ita dicat in poſteriore, ὁ δὲ δίκῃ οἰκείαν ἄνοιαν (&c.) ἐν φόβοις ἢ ὀργῇ ἢ ὅπῃ ὀπτιμίαις, ἢ φθόνοις, ἢ ἐπιθυμίαις δυσκόποις ῥᾳθύμους, βαρυτέραν. Sequor autē in illis verbis ἐν φόβοις, ἢ ὀργῇ, vetera exēplaria. Quod verò ad prioris membri principium attinet, videri cuipiam poſsit ἀλλοτρία iungendum eſſe cum αἰσία, præſertim quum ſequatur in altera parte δίκῃ οἰκείαν ἄνοιαν: ſed dicens, ἀλλοτρία πειθοῖ χρησάμενος, ſatis oſtendit eſſe ἄνοιαν ἀλλοτρίαν.

V. σφηκωθῆτε] Non dubito quin ſcribendum ſit ἀνόμῳ πόλει, vt alibi (nimirū pag. 950,) dicit ἀνόμοις πόλεσι καὶ χώραις.

P. 935. v. γυμῇ] Perſuadere mihi non poſſum Platonē vſum eſſe participio συμπλεκόμενος cum datiuo λοιδορίαις. quid enim λοιδορίαις συμπλεκόμενος ſignificabit? Fingamus tamen & inueniri alibi hoc loquendi genus, & ſignificationem quæ huic loco conuenire poſsit habere, quid iam infinitiuo χρῆσθαι fiet? neque enim ſi datiuū λοιδορίαις cum συμπλεκόμενος iunxerimus, etiam cum χρῆσθαι poterimus iungere. At ecce altera ex parte articulum ὁ, qui vt illud participium illi datiuo iungamus cogit. His omnibus incommodis leuiſsima mutatione medebor, nimirum mutata duntaxat illius articuli ſede: vt ita legamus, ὡς λοιδορίαις, ὁ συμπλεκόμενος, αὖθις τὸ γελοῖα ζητεῖν λέγειν, ὑ δυνατὸς ὅτι χρῆσθαι. & intelligamus, ὡς ὁ συμπλεκόμενος ὑ δυνατὸς ὅτι χρῆσθαι λοιδορίαις αὖθις τοῦ γελοῖα ζητεῖν λέγειν. Si autem verbum συμπλέκεσθαι in hac ſignificatione libet exponere Latino quod à bello itidem ſumptam metaphoram habeat, dicere poſſumus Velitari, vel Digladiari. nam hæc verbis quoque fiunt. Dicit igitur Plato, non poſſe fieri vt quis in eiuſmodi velitatione iactet cōuitia, qui non ad ridicula etiam dicta venire velit. Quod conuenit cum his quæ antea dixit, μετακαίνειν δ' ὧν πως εἰώθασι πάντες ϑαμὰ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰς τὰ γελοῖον περὶ τοῦ ἐναντίου φθέγγεσθαι. Sic verò & quod attinet ad ea quæ illum de quo nunc agitur locum (id eſt, de cuius emendatione à me differitur) præcedunt, videtur quod dicit θυμῷ φιλοφρονουμένους, cōuenire cū eo quod dixerat antea, θυμῷ χαιζόμενος. Fateor alioqui φιλοφρονεῖσθαι accuſatiuo ſolere iungi: quod etiā ſuſpectum reddere locum illum poſsit, quaſi accuſatiuū θυμὸν in locum

illius datiui θυμῷ ſubſtituere oporteat. Ficinus quidem certè ſenſum illorum verborum aſſequutus non videtur: qui ea ſic reddit, Et eos qui ira alieno malo concitati ſunt comprimat. At ego Platonem intelligere puto, Eos qui iræ, quod eſt aliud malum, gratificantur: ſi quidem illud detur, eum ad id quod antea de eadem re loquens dixerat, θυμῷ χαριζόμενος, reſpicere. Dici autē puto Alii malo, quòd malum malo addatur, quum iræ conuitia etiam & mala verba (vt vocant interdum Latini) adduntur. Venit tamen in mentem & alia illorū datiuorum, ἑτέρῳ κακῷ, expoſitio: quam magis placituram eſſe ſpero: vt videlicet pro δι' ἑτέρα κακοῦ dicta intelligantur: & ſenſus ſit, eos ad illud iræ malum ſatiandum adhibere aliud petulantis linguæ malum. Lubenter autem verbo ſatiandi vtor, quòd ita loquens illam metaphoram imiter qua vſus eſt initio huius paginæ, quum diceret, ῥᾳθύμαται γὰρ ἀχαρίστῳ, θυμῷ, χαριζόμενος ὁ λέγων, ἐμπιπλὰς ὀργὴν κακῶν ἑτοιμάτων. vbi etiā animaduerte illa ἑτοίματα vocari κακά, quæ certè non alia ſunt quàm quę linguæ petulantia ſuggerit.

P. 937. v. νον. δούλη] Præpoſitionem πρὸς ante genitiuum φόνου deſiderari, non immeritò, vt opinor, quiſpiam ſuſpicabitur.

V. πυελῶν] In vno vet. legitur ἁλῶν δὲς ψόδομαρτυελῶν: ſed videri poteſt hæc lectio ex vocis præcedentis, quòd ſimilis eſſet, repetitione, eſſe orta.

P. 941. v. χήν ἢ] Sequi debebat ὄφλωσι, quum præcedāt ζώπων & ἀσεβησάντων: ſed quum à ſingulari numero ſuam orationem orſus ad pluralem tranſiſſet, tandem ad ſingularem rediit. Quam ſanè mutationē numeri vel potius quas mutationes obſeruare operæpretium eſt: niſi fortè ὄφλῃ ſuſpectum nobis eſſe debet. Ficinus quidem certè numerum ſingularem vbique retinuit. perinde enim acſi dictum eſſet γραφαὶ κατὰ ζώπου ἀσεβήσαντος, non κατὰ ζώπων ἀσεβησάντων, vertit, Quaſi Mercurii Iouiſque mādata legationéſq; contra legem contempſerit, in iudicium deferatur.

V. ζῶπα] Lectionem margini adſcriptam ſequitur & Ficinus: cum quo tamen κατεχέσθω non reddendum eſt Arcetor, ſed potius Coercetor, vt hîc redditum fuit. Neque tamē prorſus aliena videtur ab hoc loco altera lectio μαχέσθω, ſed feſtiuè dici potuiſſe μαχέσθω νόμῳ, quaſi illis qui ea committunt quæ lege coercenda ſunt, certamen ſit aduerſus ipſam legem.

P. 942. v. λῆς καὶ] Poſt accuſatiuum δυώαμιν eſt ſtigme in præced. edit. quum tamen eum ab infinitiuo διαφθείρειν regi (vt vulgò loquuntur) neceſſe ſit. Non dubium eſt igitur quin illa inde ſummouenda fuerit: ſed an poſt διαφθείρειν an poſt πρὸς καλυφῇ ponenda, de hoc verò non immeritò quis dubitauerit. Poteſt enim ita hic locus intelligi, μὴ διαφθείρειν τὼ τῆς κεφαλῆς & ποδῶν δυώαμιν τῇ πρὸς καλυφῇ πρὸς ἀλλοτείων σκεπασμάτων: vt ſequatur, τὼ πρὸς οἰκείων πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν ὀπολωλώτας, vt Fic. intellexit: (qui etiam ita vertit acſi καὶ μὴ ὀπολωλώσας legeretur. eius enim hæc ſunt verba, Et in primis, capitis pedúmque virtutem alienis tegmētis non corrumpere, nec pileorum calceorúmque à generatione datorum naturam perdere) Poſſunt verò iſta ſic quoque accipi, vt poſt διαφθείρειν interpungentes, hypoſtigmen contrà quæ eſt poſt πρὸς καλυφῇ tollentes, antitheta hæc ἀλλοτείων σκεπασμάτων & οἰκείων πίλων τε καὶ ὑποδημάτων, item πρὸς καλυφῇ & γένεσιν καὶ φύσιν (quum iſta quoque hoc in loco velut opponantur) in eodem orationis membro ponamus: vt ita legatur hic locus, πὼ τῆς κεφαλῆς καὶ ποδῶν δυώαμιν μὴ διαφθείρειν, τῇ πρὸς ἀλλοτείων σκεπασμάτων πρὸς καλυφῇ πὼ πρὸς οἰκείων &c. Iam verò ſciendum eſt poſſe & aliter poſteriorem huius loci partem intelligi, illam quam dixi interpunctionem poſt διαφθείρειν, non poſt πρὸς καλυφῇ, ſequendo: vt videlicet verba iſta, πίλων τε καὶ ὑποδημάτων γένεσιν καὶ φύσιν, tanquam per appoſitionem (vt appellant grammatici) dicta eſſe cenſeamus, & cum οἰκείων quidem, σκεπασμάτων, cum πὼ autem, πρὸς καλυφὼ ſubaudiamus, ex præcedentibus repetentes. Quam ego lectionem (in qua nihil præter interpunctiones mutatur) cæteris anteferendam cenſerem, vtpote in qua res quidem eadem ſed elegantius (meo quidem iudicio) dicatur: niſi hæc, πίλων τε καὶ ὑποδημάτων, ab οἰκείων ſeiuncta, dici duriuſculè viderentur: quum non ſint propriè πῖλα neque ὑποδήματα, ſed ſint πῖλα & ὑποδήματα nobis οἰκῖα, ſi conferantur cum iis quæ extrinſecus petimus, ideóque ἀλλότρια vocantur. Quod autem ad vocabulum φύσιν attinet, ita hîc accipi vt plerunque apud Hippocratem, non autem pro natura, exiſtimo.

P. 943. v. παρθ.] Nullam dēfendendi huius genitiui αἰδοῦς rationem video: ac, ſi meæ coniecturæ fides adhibeatur, in αἰδοῖν mutabitur. Imò verò quid coniectura hîc opus eſt, quum non ſolùm cuiuſlibet παρθένου (quæ verè quidē παρθένος eſt) epithetum eſſe poſſit αἰδοῖν (vt apud Homerum legimus, Παρθένος αἰδοίη ὑποδύσετον εἰσαναβᾶσα: & apud Heſiodum, Παρθένῳ αἰδοίῃ ἴκελος) ſed nominatim de hac ipſa dicatur cuius Plato mentionē facit, & ab eo ipſo à quo ſumpſiſſe veriſimile eſt? ab Heſiodo nimirum, vbi cecinit,

Ἡ δέ π παρθένος ὄζη Δίκη Διὸς ὀκγεγαυῖα,
Κυδρή τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.

Sed alio tamen ſenſu dicitur παρθένος αἰδοίη, ſine adiectione, alio, & quidem minus ad Platonis ſermonem accommodato, quum tale quid adiicitur quale hîc adiici ab Heſiodo videmus.

P. 944. v. ἐκ ἐκείνα] Apertè mēdoſus eſt hic locus in præced. editionibus. in illis enim ſcriptum eſt, ὅπλα ἀπηλεῖ φησὶν ὁ ποιητὴς &c. quum autem parua cum mutatione locum hunc emendandum eſſe putarem, ſcribendo ἃ Πηλεῖ, in eā quam habes hîc lectionem incidi, eámque velut ex veteri petitam exēplari, afferri vidi. Maneo tamen in priore ſententia de ita legendo hoc loco, ἃ Πηλεῖ. Cuius verò potius hîc autoritatem quam ipſius Homeri, quem laudat teſtem Plato, interponam? Audiamus igitur illum, eorum quæ à Platone referuntur, partem vnam vno in loco, alteram in altero canentē. Legimus enim Iliad. ρ, de Hectore,

Σπερχὲς δ' ἀ παῦδε μάχης πλυδακρύτου, ἔντε' ἄμειβεν,
Ἥτοι ὁ μὲν τὰ δῶκε φέρειν θεσπὶ Ἴλιον ἰρὴν
Τρωσὶ φιλοπολέμοισιν· ὁ δ' ἄμβροτα τεύχε' ἔδυνε
Πηλεΐδεω Ἀχιλῆος, ἃ οἱ θεοὶ ὠρεγαίονες
Πατρὶ φίλῳ ἔπορον· ὁ δ' ἄρ ἃ ῷ παιδὶ ὄπαζε
Γηραὶ· ἀλλ' οὐχ υἱὸς ὁ ἔντεσι παῦε ἑῇσι.

Hîc iam videmus quod à Platone dicitur, arma illa Peleo à diis donata fuiſſe: ſed quod additur de tempore quo donata fuerūt, id verò ex alio eiuſdem poetæ loco petitum eſt, qui extat eiuſdem poematis libro qui illū proximè ſequitur: vbi dicitur ab Achille de Patroclo,

—πὶν ἐγὼ

—τὸν ἐγὼ θεὸν πάντων τίον ἠπαίρων
Ἶσον ἐμῇ κεφαλῇ, τὸν ἀπώλεσα· πύχεα δ' Ἕκτωρ
Δηώσας ἀπέδυσε περιφραδέα, θαῦμα ἰδέσθαι,
Καλά· τὰ μὲν Πηλῆϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα,
Ἤματα πᾶσ' ὅτε σὲ βροτὸν αὐέρος ἔμβαλον ὑμῇ.

At θεσμικὸς nulla hîc, vt apud Platonem, eſt mẽtio: an Plato de ſuo hoc addidit? Imò videtur exiſtimaſſe, poetã ipſum intelligere, illa dona quæ Peleo à diis donata fuerũt quũ Thetidem duxit in vxorẽ, fuiſſe θεσμικὸς loco. Ex his porro, ἃ Πηλῇ rectè legi, longè manifeſtiſsimũ eſt. ſed de altero datiuo Θέτιδι quid dicemus? ita enim legẽdo, ἃ Πηλῇ φησὶν ὁ ποιητὴς θεοὺς θεσμικὰ ὠνῆσθαι γάμοις ὀφείλειν Θέτιδι, verbum ὀφείλειν duos datiuos habere videtur. Habet certè, niſi dicamus intelligẽdũ eſſe, Πηλεῖ ὀφείλειν ὠνῆσθαι τοῖς γάμοις, θεσμικὰ Θέτιδι. Alioqui vidẽdũ annõ ſcribi debeat Θέτιδος. At Fic. neq; illũ datiuũ Πηλῆ, neq; aliud vocabulũ eius loco agnoſcẽs, vertit, Quæ à diis in dotem Thetidi data fuerant. Dicit porro Plato ὃ θεσπεσία ὅπλα, quoniã alia fabricatus eſt poſtea Vulcanus, Thetidis rogatu, quæ ab hoc accepta, illi, ſicut promiſerat, attulit: vt videre eſt in eodem libro, Iliad. σ, vnde ſunt & verſus quos paulo antè attuli. De verbis autẽ quæ locum hunc proximè præcedunt, quæ nimirum ſunt in priore huius membri parte, dicã, vbi de quodam paginæ 959 loco agam.

V. ἁλαπῆναι] Has voces ὠκύποτις mihi locũ habere hîc negãti aſſentietur, vt ſpero, lector: an verò & meæ ex cõiectura emendationi ſit aſſenſurus neſcio. ea certè vnã vocẽ ὠκύποτον pro illis duabus ſubſtituit: vnã, inquam, ſcriptura non valde diſsimilem, ſignificatione contrà longè diuerſam, ſed quæ valde cũ illo ſubſtantiuo eſt vſitata. At enim & in illo ipſo ſubſtantiuo χειμώνων hærendum nobis eſſe videtur, donec quò genitiuum hunc poſsimus referre inuenimus. Ego igitur hîc quoq; coniectura vtens ad particulam ὠκ refero, quã ante ipſum deeſſe ſuſpicor: quum ita ſcriptum initio fuiſſet, ἢ ὠκ χιμώνων ὠκυπότων ἰσοδιξαιώμης &c.

V. ἅπας] Si quid hîc eſt mendi, ἢ μωρέ· ἃ αὖ ἔχοι ἅς, idem certè alibi quoque eſt, vbi eadem omnino eſt ſermonis ſtructura, ſequente infinitiuo, vt hîc. Ac primo quidem aſpectu videri poſsit ſcribendum eſſe, ἢ μωρέ· ἃ αὖ ἔχοι πῆς &c. verùm ita ſcribendo, cui verbo iſta ἢ μωρέα iungemus? Aut igitur pro ἢ, & hîc & in eo quẽ ſimilẽ dico eſſe loco, legẽdũ ἢ fuerit, meo quidẽ iudicio, aut fatendũ eſſe ſermonẽ ἑλληνικόν: nec eſſe aliter intelligẽdũ quàm ſi diceretur, ἢ ἄλλως, μωρέα γὰρ αὖ ἔχοι πὴς ἅδε παραμυθούμενος ἐπᾴδειν. Quæ ſicui parum probantur, videat an aliquid probabilius excogitare poſsit.

P. 947. v. νων ἐκείνῳ] Vel expungẽdus eſt articulus τῷ ante ἱερέων, aut intelligẽdum accipi τῷν ἱερέων, pro ὠκ τῷν ἱερέων: ſed expungi debere, multo mihi eſt veriſimilius.

P. 948. v. χῇς] Seiungendũ eſt aduerbium εἰκότως à præcedentibus, interiecta ſtigme: quanuis in ſuperioribus edit. cum illis ſit iunctum.

P. 950. v. φέρῃ] Non ſuo loco poſitum videri queat pronomẽ αὐτοῖς: niſi dicamus eſſe ita implicitã hanc orationẽ, vt αὐτοῖς ad φύρεσθαι referatur: perinde acſi ſcriptũ eſſet, ὑδὲν διαφέρῃ, δεχομένοις τε ξένους φύρεσθαι αὐτοῖς, καὶ αὐτοὺς εἰς τοὺς ἄλλους &c.

V. ἀκαῖς] Ante Πυθῶδε ponẽda eſt πλεία ſtigme. ac videndũ annon ſcribendũ ſit Πυθῶδε δὲ τοῦ Ἀπόλλωνι &c. omnino enim hac particula opus eſſe videtur. Neque verò durius fuerit Πυθῶδε δ', quàm πόδε δὲ aliquot aliis in locis.

P. 951. v. K. Πε ς] Aduer. πῆδε in ſuperiorib. ed. iungitur præcedentibus, hoc modo, Πῶς οὖν γ' οἷοιτ' ἀμφότερα πῆδε; ſed manifeſtũ eſt πῆδε dici ab eo qui reſpondet: aſſentiẽte etiam Ficini interpretatione. verùm interrogationis nota perperam poſt illam vocem ſeruata fuit.

P. 955. v. ἕκαστον] Participium βυλθυομένων hoc magis etiam ſuſpectum mihi reddit quòd non agnoſcitur à Ficino.

V. οἰκήσεως] Nõ aliter vertit Ficinus quàm ſi legerit οἴκησις. eius enim hæc ſunt verba, Terra quidẽ & Veſta, ſacra deorũ omnium habitatio eſt. Ciceronẽ autẽ, ſi quidẽ nonnulla eius exemplaria ſequamur, οἴκησις itidẽ agnoſcere, ſi alia, aliter legere dicemus, nimirũ οἰκήσεως, vt hîc ſcriptum eſt. Ita enim Cicero locũ hunc interpretatur in nonnullis libris, *Terra igitur, vt focus, domicilium ſacrum omnium deorum eſt*: at verò in aliis, hoc modo, *Terra igitur, vt focus domiciliorũ, ſacra deorum omnium eſt.*

P. 956. v. vltimo. Poſt καὶ πεὶς ſuſpicor deeſſe participium λεχθέν, vel ῥηθέν. atq; id ex aliis quibus hoc prouerbium adhibet locis manifeſtũ eſſe videtur: ex quorum cum hoc collatione diſcemus etiã quomodo idem prouerbiũ varietur. Legimus itaq; in Gorgia, καὶ δὶς τὸ τοι & πεὶς φασὶ καλὸν εἶ) τό γε καλὰ λέγειν πε ἢ ὀπισκοπεῖν. In Philebo autem, δῦ σ' ἢ παροιμία δοκεῖ ἔχειν, τὸ δὶς ἢ πεὶς τό γε καλῶς ἔχον ἐπαναπολεῖν πῆ λόγῳ δεῖν. At libro ſexto huius operis, δὶς γὸ τόγε καλῶς ῥηθὲν, οὐδὲν βλάπτει. Verùm hîc quoq; mendoſè ſcripta eſſe quæ ad prouerbium iſtud pertinent: & vel ἔχον poſt καλῶς addendum, vel καλῶς in καλὸν mutandũ videri, admonui in iis quæ margini adſcripſi.

P. 958. v. κρὸν] Cõcurrunt hîc duo nominatiui ἃ & ἡ χώρα quæ ad ἔχῃ æquè referri deberent: quod tamen fieri non poteſt. neque enim dici poteſt ἃ δεῖ χωρία] ἡ χώρα φύσιν ἔχει, vt ſimul πεὶ τῶ χωρίων & πεὶ τῆς χώρας intelligatur φύσιν ἔχῃ. videndum igitur annon pro φύσιν ſcribendum ſit φύσῃ, quòd ſonet ὠκ φύσεως, vt ſignificetur, Sed quæ loca regio à natura habet ad hoc tantùm accommodata. Alioqui, vt retineretur φύσιν ἔχῃ, videri poſſet ſcribendum, ἃ δὲ τῆς χώρας &c. vel ἃ δεῖ ὠ τῇ χώρᾳ. Cicero quidem certè φύσει ἔχει legiſſe videtur, hunc locũ interpretans, in eodẽ illo De leg. libro 2, Vetat (inquit) *ex agro culto, eóue quo colli poſſit, ullam partem ſumi ſepulcro: ſed quæ natura agri tãtummodo efficere poſſit vt mortuorum corpora ſine detrimento iuuorũ recipiat, ea potiſſimum vt cõpleatur.* Vbi certè duriuſculè dictũ videri poſsit, *Cõpleatur ea natura agri*, volẽdo ſignificare, Cõpleatur ager qui ea natura eſt. id eſt, tali natura. Animaduertẽdum eſt præterea, ita vertiſſe Ciceronem acſi ſcriptum eſſet μάλιστα ante ὠκπληροῖ. Ne hoc quidem omittendum cenſeo, in iis quæ proximè præcedunt interpungendum eſſe poſt ἐργάσιμα.

V. μαπα] Non ſatis aptè cum præcedẽtibus iungi videtur μάλιστα, minus etiã aptè cũ aduerbio ἀλυπήτως, quod ſequitur: ideo Ciceronem ſequi malim cum verbo ὠκπληροῖ (vti dixi) iungentẽ: præſertim quum ipſum hac in re alicuius libri fidem ſequutum eſſe putem.

P. 959. v. νον ἔνδον] Neque hæc verba πὴν πε ὠκπυθεῖπε καὶ, neque alia horũ loco agnoſcit in ſua interpretatione Ficinus. ita enim vertit hunc locum, Elationes autem non breuiori vel longiori tempore intus fiant, quàm verè mortuus ſignificari cognoſcíque poſsit. Hîc enim expo-

nuntur ista duntaxat, τῷ δηλοῦσθαι τὸν ὅντως τεθνηκότα. Quid vero quòd pro Græca voce προθέσεις Latina Elationes vtitur? an idem vox προθέσεις quod vox ἐκφοραί, valere potest? Imò verò προθέσεις, quatenus ἔνδον illis adiungitur, contrariæ sunt τῇς ἐκφοραῖς. Quæ ergo dicenda est vocis illius προθέσεις esse significatio? Ego quidem certè de cadauere intelligēdum puto quod domi per aliquod tempus seruabatur, antequam funus efferretur: per quod tempus in propatulo ponebatur: simúlque cognoscebatur an is verè mortuus esset, an contrà esset tantùm ἐκπεπνευκώς: id est intermortuus: ita nimirū accipiendo hoc vocabulum vt accepit Suetonius de Nerone loquens. An tamen ἐκπεπνεῦσθαι scripserit Plato dubium esse potest: sed quin vocabulo vsus sit quo res hæc declararetur, siue illud siue aliud sit, minimè dubitandum esse puto. Scio enim hodiéque multis in locis solenne esse cadauera certo temporis spatio domi hac ipsa de causa seruare. atque ad ea exemplа quæ legi vel audiui eorum qui quum pro mortuis haberentur, & vel sepelirentur vel sepulti iam essent, intermortui tantùm fuisse comperti sunt, addo quæ ipsemet scripsit quum de Patroclo loqueretur, pag. 944. εἰ κομιοῖτο δὴ σκηνῇ αὖθι ὅπλων Πατρόκλοιο, ἔμπνοις ἐῴκει, οἷον δὴ μνοίοις σινέπεπε: hæc, inquam; addo, vtpote longè aliter quàm Ficinus interpretans. Ita enim ille, Si absque armis semimortuus ad tentoria Patroclus fuisset delatus: quod pluribus accidit. quasi ἔμπνους significaret Semimortuus, & quasi dici posset εἰ ἐῴκει κομισθεὶς ἔμπνους, pro εἰ κομίζοιτο ἔμπνους: in quarū rerum vtraque fallitur. Ego igitur ita esse interpretandum dico, Si Patroclus, postquam in tētorium absq; armis portatus fuit, spirare cœpisset, vel spiritum ducere: sicut sexcentis accidit. Intelligit enim quamplurimis accidisse (dicens μνοίοις, quod propriè sonat Infinitis) vt quum diu existimati fuissent prorsus exanimes esse, tandem spiritum, vt antea, ducere inciperent. Cur enim de illo quē Homerus dicit fuisse exportatum mortuum, dixisset Plato, Si exportatus fuisset semimortuus, quum eius quod dicit non alium quàm Homerum autorem habeat? Finge tamen ex Græcis verbis erui posse illud quod habet Ficini interpretatio, Si absque armis semimortuus ad tentoria Patroclus fuisset delatus: illud, inquam, tale profectò nō est vt Plato de eo tanquam de re mira, sed quæ tamen multis exemplis non careat, loquuturus fuerit.

V. χεῖδν] Verba hæc, ὡς ἄνθρωπινα, vtrinque sunt interpungenda: quæ autem post ἔχουσα est hypostigme, tollenda.

V. σοις ἔπ.] Ne putet quispiā πλευτησάντων pertinere ad σώματα, sicut eò pertinet alter genitiu' νεκρῶν (quod illi mirum nō immeritò videretur) debui post πλευτησάντων interpungere: licet ne hîc quidē factū id fuerit in præced. edit. hæc enim, τῷ πλευτησάντων, respōdēt illis, ὧν αὖτως ἐ ὦ ϵἰῳ.

V. ψυχὴν] Aliquid hîc deesse dicēdū est, quo duo ista infinitiui modi verba iungantur. Poterunt autē iungi, legendo, τῷ θεῷ θεοὺς ἄλλους ἀπέναι, vel θεῷ ὄ θεοὺς &c. aut etiā, ὃν θεῷ θεοὺς &c. quæ omissio articuli ὃν nō minus quàm alia vlla verisimilis hîc fuerit, ob vocē ἐπωνυμαζόμενον proximè præcedentē, quæ iisdē literis finitur. talis enim absolutionis (vt ita dicā) exēpla multa extāt, vt antea quoq; admonui. In versu autē qui hunc proximè præcedit videndū annō potius ὅντως ad participiū ὄντα pertineat, quàm ad infinitiuum εἶ, vel ad ἀθάνατον: quod si ita sit, fuerit post ὅντως ponenda hypostigme.

V. καίπερ] Ex iis quæ margini adscripsi, quilibet, vt opinor, fatebitur vera lectionē esse διαφερόντως: sed hoc addo, posse etiā fortasse legi ἅμα αὐτῶ, & quidē aptius. illud quidē certè aduerbiū διαφερόντως æquè cū vtraq; lectione conueniet: quod cū οἰκοφθορεῖν iungendū nō putaui, quoniā nō solùm non oportet οἰκοφθορεῖν διαφερόντως, sed ne vllo quidem modo. Ficini autem interpretatio neutro in loco aduerbiū istud agnoscit, quod fanè Platoni est familiare.

P. 960. v. πειραν] Articulus τῇ aliquid nos iubet expectare, quod nusquā cōparet. Neq; verò substantiuū aliquod illi articulo adiectū sanare hunc locū posset: sed maiorē quandam ei subesse deprauationē fateamur necesse est: quū alioqui datiuus τῇ περὶ ab eo alienus videri possit. Fic. tamen hunc agnouit, sed suspectū & ipse habens, vt opinor, nec sibi in hac interpretatione satisfaciēs, Atropos tertia, quæ salutē prædictis affert. Hæc ad ignem contortis, quia vim inconuertibilē continent, cōparata sunt.

P. 961. v. ὡς ἔπ] Malè ἐπὶ δὲ pro ἔπι δὲ, in præc. edit. malè etiam post ζήτησιν in illis interpungitur: quum non aliter intelligendum sit ὡς ἀνδημήσαντας ὅτι ζήτησιν ἔπι που γίγνοιτο, quàm si dictum esset, ὡς ἀνδημήσαντας ὅτι τὸ ζητεῖν. Sed suspecta mihi relinquitur vocula ἐν post γίγνοιτο: ac vereor ne præpositio ἐν à Platone scripta fuerit cū his datiuis, ταῖς ἄλλαις πόλεσι, vel aliis huiusmodi. Alioqui si suspicione liberanda esse videatur illa vocula, eum vsum habere existimanda erit quē haberet si dixisset, εἰ ἔν τι που γίγνοιτο &c.

P. 962. v. εἰς ἓν] Si lectio quam margini ex cōiectura adscripsi, non placeat, vide num expungenda sit præpositio εἰς ante ἓν. Alter autem error ibidem à me annotatus, non similis tātùm sed idem est cum eo de quo te admonuerā pag. 959: sed malè hîc Louanienſis editio διαφερόντως, quod est apud Aldum, habens saltem accētum aduerbii διαφερόντως, mutauit in διαφέροντες, sicut ibi ex διαφέροντα fecerat διαφέροντα, vtrobique veræ lectionis vestigia occultans, quum vtroque in loco scribēdum sit διαφερόντως. Esse autem familiare Platoni hoc aduerbium, dixi paulo antē. Cæterùm quin in iis quæ paruo præcedunt interuallo, ita legendū sit, ἐλεύθεροί πῃ ὅπως, ἄλλων πῃ πόλεων ἔσονται διακόσται, minimè dubitandum est: quum etiam libro tertio de Persis loquens, duo illa itidem cōiunxerit, vbi scribit, πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐλεύθεροι ἐγένοντο, ἔπειτα δὲ ἄλλων πολλῶν διακόσται. Fortasse etiam aliquis vtrobique πολλῶν vel πόλεων legendum itidem esse putauerit.

P. 963. v. τοις] Melius fortasse scribetur, σὺ δ' ἂν δὴ, διαφέρων, ὡς φαίης αὖ, &c. Intellige autem, σὺ δ' ἐμοῦ δὴ οὐχ ἕξεις εἰπεῖν, ὃς διαφέρεις &c. Retinendo autem ὧν, dicēdum erit poni per pleonasmum cum διαφέρειν.

V. πρός σοι] Non ὅ sed ὅτι legit Ficinus. vertit enim, Vnde beluæ quoque fortitudinis participes sunt, & infantium animi.

P. 964 v. κύπις] Primo quidem aspectu aptè videntur ista esse scripta, τῷ φυλάκων, quum præcedat, αὐτῆς μὲν τῆς πόλεως ὕσης &c. sed considerādum est non sequi itidem participium genitiui casus absolutè positi: verùm aliam esse orationis formam, quum sequatur verbum infinitiui modi. malim igitur τῷ δὴ φυλάκων legere. Iam verò & in illo infinitiuo hærendū nobis est, quòd nihil hîc inueniamus vnde pendere possimus dicere. quid si igitur verbum δεῖ desiderari di-

camus, quod & cum aliis infinitiui itidem modi verbis ſubaudiatur, quæ ſunt in paginæ ſequentis principio? Cæterùm hæc verba, ὡς ἄφυε παῖδες, item iſta, ὀξύτητας ἐν παύσῃ τῇ ψυχῇ ἔχοντας, hypoſtigmę vtrinque intercipienda eſſe cenſeo.

P. 965. v. παῖς βουλ.] Poſt γέροντας oportet ἐπισήζειν: quoniam intelligitur, ſenes videlicet: perinde acſi dictum eſſet, παῖς δὲ νῷ ἀπεικασμένους βουλεύεσθαι, λέγω δὲ παῖς γέροντας. ſicut antea dixerat ὡς μὲν νέοις, πρὸς ὅλῳ κύκλῳ πολὺ πόλιν ὁρᾷν.

V. μόνος] A nemine, vt opinor, reprehenſus fuiſſem ſi διακριβωμόνους in διακριβωμόνως mutaſſem.

V. λοις πειθ.] Fic. Legit πείθηται: ſed hûc talis verbi in prima perſona vſum cum pronomine quod primæ itidem perſonę eſt, non carere exẽplo apud hunc ipſum ſcriptorem, docui antea.

P. 966. v. πεπον.] Quid præcedit de quo dici αὐτὰ dicere poſsimus? nihil certé. An igitur aliquid deeſſe putabimus? aliud equidem potius crediderim: nimirum Platonem quum dixiſſet θεῖον, quo ſignificarat τὰ θεῖα γινώσκοντα, ſiue τὸ θεῖον ἔμπειρον, ſubiunxiſſe αὐτὰ, relinquentem nobis ſubaudiendum τὰ θεῖα.

P. 968. v. μόνος, ὁρ.] In Baſil. editione ὀρθὸς γίγνοιτ' ἄν legitur: ſed caſu, vt opinor, & per imprudentiam potius quàm certo conſilio mutata fuit altera lectio, ὀρθῶς, quæ eſt in Ald. & Louanienſi, & quam agnoſcit & Ficin. Poſsit alioqui & nomen ὀρθὸς locum hîc habere: non tamen in iis itidem quæ paruo ſequuntur interuallo, vbi eidem verbo γίγνοιτο iungitur itidem aduerbium ὀρθῶς.

V. θεὸς τύπις] Hæc verba, οἵ τε καὶ, Fic. non agnoſcit: ſed locum hunc ita vertit acſi legiſſet duntaxat χρόνους ἐν οἷς δεῖ. abeſſe autem illa ego quoque malim. Quinetiam pronomine ταῦτα poſt μάταιον carere poſsit hæc oratio.

V. ἡδονῇσι] Non videtur poſſe retineri ὅπ, ſed mutandum eſſe in ὅ, π, ſiue π. At δῆλα dictum Atticè eſt pro δῆλον. Neque enim (inquit) iis qui diſcunt notum eſſe poſsit quid ſuo [id eſt opportuno] tempore diſcatur, priuſquam &c.

V. οὐκ ἄν] Suſpicor, in hoc poſteriore loco eandem illam vocem ἀπόῤῥητα ſcriptam ab ipſo autore non fuiſſe.

P. 969. v. πασκευάσας] Nullus eſt vſus pronominis αὐτῷ poſt κατασκευάσας: ſed potius turbat lectorem: quum intelligendum ſit, οὐ γὰρ κλέος ἀρρῇ μέγιστον ὅταν κατασκευάσῃς ὀρθῶς τὴν Μαγνητῶν πόλιν, ἢ ὧν ἄν θεὸς ἐπώνυμον αὐτῷ ποιήσῃ. Videndum tamen eſt an dici debeat poſitum eſſe hîc quoque per pleonaſmum. Cæterùm Fic. hunc locum ita vertit quaſi ἢ ἢ ὧν ἄν non ἢ ὧν ἄν legeretur.

P. 975. v. οἱ θεόδωρον] Valde ſuſpectus mihi eſt locus hic, οἵτινες μὲν γὰρ οὖν ἐλέγομεν, &c. Imò verò non ſuſpectus eſt ſolùm, ſed ſtare poſſe hanc orationis ſtructurã nego. Nec dubito certè quin Fic. eum aliter legerit, aut legendum ſaltem cẽſuerit: qui ita vertit, In quo ſanè priſci homines quanuis manſuetè & humaniter nobis conſuluerint, valeant tamen, nec ſapientiæ nomen vſurpent. Quæ poſtrema verba ab eo addita exiſtimo, exponere volente illud χαιρέτωσαν quod interpretatus iam erat Valeant. Non ſolùm autem mutata quædam in iſta quam habemus lectione ſed omiſſa etiam eſſe arbitror.

V. πίχνης] Mendoſè ſcriptum eſſe τοῦτον aliis etiam manifeſtum puto: verùm ſi in τύπων mutemus, quò hunc pluralem genitiuum referri, vel potius quid eum referre aut quid oſtendere dicemus? Hîc certè hærẽdũ nobis erit: quod ne fiat, videndum eſt annon, ſi dicamus ſcriptũ fuiſſe ἃ δὲ πέχων μὴ ἀπεργαζομένων, τούτων δὲ οὐδεμίαν (&c.) id veriſimile futurum ſit. Cæterùm poſt ποιοῦσιν pro hypoſtigme poſita hîc perperam fuit πλεία ſtigme.

V. μοιῶται] Ex αὖ τῷ lubenter fecerim αὖ τῷ: qua mutatione & alibi opus eſſe vidimus.

P. 976. v. αὖτε] Ferri non poteſt ὅσον: ac minimè dubito quin mutandum ſit in ὅσων (quod & adſcripſi margini) vt ſit βοήθεια ἐκείνων ὅσα ὧραν λαμβάνοι. Poſsit autẽ fortaſſe propter ἀεδὲν reſolui ὅσων & in πάντων ὅσα. Sed & quæ proximè præcedunt, paulo aliter ab ipſo autore ſcripta fuiſſe crediderim: nimirum ita, ὧν δὲ καλοῦμεν ἰατρικὴν, βοήθεια δήπου καὶ αὕτη &c. Sic paulo pòſt vtitur prima perſona ἐροῦμεν.

V. ζώων] Quò pertinere iſta nomina ἄδοκιμον οὐδὲν τούτων dicemus? non aliud enim quàm βοήθεια de medicina fuit dictum. Sed quanuis non aliud quàm βοήθεια præceſſerit, ſubiunxiſſe eum puto οὐδὲν τούτων, ſubaudientem τῶν βοημάτων: quòd quum audimus medicinam eſſe βοήθειαν aduerſus illa omnia, ſtatim varia eius βοήθηματα in mẽtem venire debeant. Cæterùm ante ἄδοκιμον non ponenda fuit πλεία ſtigme, quũ hæc verba, ἄδοκιμον δὲ οὐδὲν &c. illius ſententiæ ſint clauſula.

P. 978. v. σαν διαφ.] Suſpectum eſſe poſsit participium διαειθμουμένων, niſi dicamus inter illud & κινήσεως aliquid deeſſe. Fic. certè ita vertit quaſi legerit, ἐπεὶ καὶ πᾶ τὸ μουσικὴν πᾶσαν ἀριθμοῦ κινήσεώς τε καὶ φθόγγων δῆλον ὅτι δεῖται. eius enim hæc verba ſunt, Nam & tota muſica motus & vocum numero indiget. Fortaſſe tamen putet aliquis poſſe intelligi, δεῖται διαριθμουμένων κινήσεώς τε καὶ φθόγγων, dictum eſſe pro δεῖται τῆς διαειθμήσεως: ſed vix mihi perſuaſerim Platonem ita loquuturum fuiſſe. At verò δεῖ alio etiam in loco malè, aut certè nouè & inuſitatè, pro δεῖται poſitũ obſeruaui. Dico autem, nouè & inuſitatè, cum tali conſtructione: quum ſciam alioqui, δεῖ ἐκείνῳ τύπου, ſæpe dici pro ἐκεῖνος δεῖται τύπου.

V. σέον, ὅτι] Hæc quoque mendoſa eſſe fatendum eſt: ac Ficinum aliter ea vel legiſſe vel legenda certè putauiſſe eſt manifeſtum, qui etiam ea quæ ſunt poſt γίγνοιτ' ἄν, cum præcedentibus iungit, vt ad vnam eandémque ſententiã pertinentia. Hunc enim locum ita vertit, Et, quod maximum eſt, bonorum quidem omniũ, mali verò nullius cauſam eſſe numerũ, hinc facilè cognoſcere poſſumus, quòd irrationalis & inordinata, deformis, inepta inconcinnáque agitatio, omnia deniq; in quibus mali quid piã ineſt, omni numero carent. Perinde nimirũ acſi ita legeretur, ἓν (τὸ μέγιστον) ἀγαθῶν ὡς πάντων αἴτιόν ὄν, κακοῦ δὲ ἀδενὸς (niſi & κακῶν ἀδενὸς ferri poſsit pro ἀδενὸς τῶν κακῶν) ὂν τούτου γνωστὸν ἐκ τάχα γίγνοιτ' ἄν, ὅτι ἡ ἀεδὲν ἀλόγιστός τε &c. Videri poſſent alioqui hæ voces ἀλλ' ἡ factæ eſſe ex ἄλλη: ita ſcribẽdo δῆ τοῦτο γνωστὸν ἔτι ἐκ τάχα γίγνοιτ' ἄν ἄλλη· ὅτι ἡ ἀεδὲν &c. Sed altera lectio facilius apud me fidem impetraue rit, ſi nullam harum vocularum ἀλλ' ἡ rationem habere liceat.

V. γὰρ ἓν] Fortaſſe legendum eſt, γέγονε πίθηκον ἡμῖν ὥστ' ἐννοῆσαι; ne cum φύσιν τοῖσδε ἴσχειν oporteat & hæc iungere, ὥστ' ἐννοῆσαι, & illa, πρὸς τοῖς δυνατοῖς ἐννοεῖν ἔτι: quum nulla copula vinciantur, & illis idem bis dici videatur. Vereor autem ne & aliud etiam mendum huic loco ſubſit: quoniam hæc reſponſio mihi non ſatisfacit.

V.ξε καὶ δεῖν.]Quod dixi legendum videri, ἓν αὐθ' ἑνὸς,in pleriſque huius ſcriptoris extat locis: ac Ficinum quoque ita vel ex fide libri alicuius vel ex coniectura legiſſe teſtatur eius interpretatio.ita enim locum hunc vertit,In qua explicatione rerum nihil aliud, ſi vnum vni cõferatur,pulchrius aſpicere poſsis quàm diei lucem. Neque verò dubium eſt quin & illa quæ ſequuntur,aliter legerit,aut ſaltem legenda exiſtimauerit:ac præſertim iſta, πρὶν αὖ καὶ ὁ δυςμαθέσατος &c.vertit enim, Vt etiam qui tardiſsimus eſt,hinc vti numero diſcat.

P.980.v.Κ Α. Η̃.] Si accipiamus εἰ pro Si, nemo non videt imperfectam fore orationem: at cum Ficino quoq; εἰ δὲ interpretari nolim Quãdoquidem.ac vix certè eum illam lectionem agnouiſſe, perſuadere mihi poſſum: præſertim quum & quæ proximè ſequũtur ita vertat quaſi τέλος ὄφ legerit, non τέλας ἔφη. Neque tamen video cur ab hac noſtra lectione diſcedendũ fuerit: quum εἰ aptiſsimè accipi poſsit pro Vtinã. Quinetiam πῶς παύσαιτο minimè ſuſpectum eſſe, miniméque pro eo quæri aliud debuiſſe dico, (vt certè aliud in ſua interpretatione quæſiuit)quum aptiſsimè referatur ad id quod dictum fuit, οἷον παιδιᾷ καλῇ χρωμένῳ.

V.ἔμπρ.] Apud Euſebium ſcriptum eſt, κατὰ τὸν ὕστερον λόγον.

P.982.v. πρείαν] Si mendo caret hæc lectio, valde obſeruatione dignus eſt hic ſuperlatiui vſus cum genitiuis qui non eiuſdem ſunt generis. Dicẽdum enim alioqui fuerat, χορείαν πασῶν χορειῶν καλλίστην.

P.985.v.πῃ, ἢ] In præced. edit. λεχθὲν & ἔσην, interiecta etiam hypoſtigme, pro λεχθεῖσιν: ſed vereor ne & ſub iis quæ proxime ſequuntur aliquod mendum deliteſcat, atque adeo ne tota hæc periodus variè ſit mendoſa.

P.986.v.ἴσως] Vide annon τὸ μὴ ὀπίσω potius ſcribendum ſit.

P.987.v.λέγειν]Legerem lubentius τὸν ἄνω κόσμον.

P.988.v.νας] In præced.edit. legitur παιδείας, quod inter παιδείας & παιδεία eſt ambiguum.

V.μῶν ἀπ.] Scribendum puto ἀπιστεῖται. Non aliter certè interpretatur hunc locum Ficinus, quàm ſi legeretur, οὐδ' ἡμῖν ἀπιστεῖται ψυχὴ βάρος ἀφελέρειν δυνάσθαι. Sic autem, πλεονάζειν dici poteſt poſt hoc verbũ vox negatiua vt ſolet poſt ἀπαγορεύω & φροντίζω, atque alia quæ negãdi vim habent.Eodem ſanè modo paulo pòſt, οὐχ οἷόν τε ἡμῖν ἀπιστεῖν ὡς τὰ δεῖ ἡγεῖσθαι, non aliter intelligitur quàm ſi dictum eſſet ἀπιστεῖν τὸ δεῖν ἡγεῖσθαι.

V.ὅτι τοιῶ.]Particula δὲ poſt νεανικωτάτη deeſſe videtur.

IN TOMVM TERTIVM.

P.17.v. μὴ οὐ] Mirum eſt hanc vocem ἀπορεσίαν tamdiu omnium cõſenſu hîc ſeruatam fuiſſe:adeo vt etiam in vulg.Lex. hinc afferatur,tãquam de ea minimè ſit dubitãdum. Mirum eſt, inquam:quum nominis ἔφεσις ſignificatio talis nõ ſit vt ſi verbum ἐφεσίᾳν ex eo facere libuiſſet, ſignificare poſſet Cõuiuio excipere, vel epulis: cui præfixa præpoſitione ἀντὶ,diceretur ἀντιφεσίᾳν pro Viciſsim cõuiuio accipere,ſiue epulis.Neque verò initio dialogi dixerat ἐφεσιαπόρων,ſed ἑσιαπόρων.Quoniam tamen ex vet. exempl.emendatum illud verbum non inueni, nequaquam ἀνθεσίᾳν ex coniectura in locum illius ſubſtitui, ſed tantùm margini adſcripſi. Cæterùm metaphoricè hîc dicitur ἀνθεσίᾳν,pro Vicem nobis in diſputãdo reddere, vel Diſputationem parem reddere, quaſi Paribus diſputationis epulis excipere. Pergit enim in metaphora qua in principio vſus eſt, δαιτυμόνας quidem, id eſt cõuiuas, appellans eos qui fuerant diſputationis auditores:ἑσιάτορας autem,id eſt conuiuatores, eos qui diſputationi præerant.Eadémque de re dicit, metaphora itidem vtens, χθὲς ὑπὸ σοῦ ξενισθέντας οἷς ὦ πρέπον ξενίοις, quaſi diſputatio illa, hoſpitalium munerum (reſpiciẽdo ad Timæũ, qui hoſpes erat) loco fuerit. Vbi obſeruandum etiam eſt verbũ ἀνθεσίᾳν lõgius quàm ad epulas extendi. quum enim his verbis,χθὲς ὑπὸ σοῦ ξενισθέντας οἷς ὦ πρέπον ξενίοις, ſubiungat ἀνθεσίᾳν, deiis quos vicem vult reddere, idémque officium præſtare, perinde eſt acſi diceret ἀντιξενίζειν.Sicut & pag.20,iterum dicetur, ἀπαποδώσειν μοι παρὰ σοῦ λόγον ξένια. Item pag.27, in principio, σκόπει δὴ σοῦ ξενίων σοὶ δόξασιν.Solet alioqui Plato de iucundis diſputantium ſermonibus,tanquã de epulis quibus auditorũ animi paſcuntur,loquens, vti verbo ἑσίᾳν,interdũ & ἀωχεῖν: itidém que eorũ paſsiuis ἑσιᾶσθ & ἀωχεῖσθ.quinetiã verbali ἑσίασις: vt aliquãto pòſt de eadẽ re dicitur, τελέως τε καὶ λαμπρῶς ἔοικα αὐτὰ πολήψεσθαι τῷ σῷ λόγῳ ἑσίασιν. Legimus verò apud eundem initio Phædri, σοῦ λόγου ὑμᾶς λυσίας ἑστία. Et De rep. lib.9,ἑσίᾳν λόγον καλῶν καὶ σκέψιων.Et in Gorgia, εἰ θεοῦπις ἑσιάκασιν, ἀωχοῦπις ὧν ἐπεθύμουν. Rurſum illius operis De rep.lib.1, ἀωχοῦ τὸ λόγου, ἔφη, θαῤῥῶν, καὶ τὰ λοιπὰ μοὶ τῆς ἑσιάσεως ἀποπλήρωσον. Imitatus autem eſt Cicero locis aliquot iſtud Platonis metaphoricũ loquendi genus. Cæterùm ſicut ἀνθεσίᾳν ſcribẽdum eſſe dixi,non ἀντιφεσίᾳν,ſic etiam dicendum,vt opinor,fuerit, ἡμᾶς pro ἡμῶν ſubſtitui debere. Nam τοὺς λοιποὺς ἡμῶν,ſonaret, Eos è nobis qui reliqui ſunt: non videtur autem ita loquuturus fuiſſe quũ vnus tantùm abeſſet.

V.ξυνημένον] Sicut μηχανώμενοι pro μηχανωμένους poſitum à me fuit, ita etiam fortaſſe γώσαιτο mutandum erat in γώσοιτο.Neque enim vt γώσομαι dicitur, vnde eſt γώσοιτο, ita etiam ἐγνωσάμην in vſu eſſe puto,vnde eſſet γώσαιτο. Fortaſſe tamen rectius etiam legeretur γώσεται, retinendo νομιοῦσι: vt in modo indicatiuo vtrũque verbum eſſet.

V.εἰς οἵτ'] Huic verbo ξυλλέξονται & ſtatim pòſt nomini ξυλλεξεως mendum ſubeſſe videri poſſet atq; vnũ idem,poſitæ nimirũ vtrobique literæ ε pro η: & illic quidem, ξυλλήξονται, pro Simul ſortientur, hîc verò ξυλλήξεως pro Sortitionis ſimul factæ,legendum eſſe: ſed locus ad quem hîc reſpicitur lectionem noſtram ſuſpicione liberat:quum ibi ſcriptum ſit,κλῆροι δή τινες,οἶμαι, ποιητοὶ κομψοὶ, ὥστε τὸν φαῦλον ἐκεῖνον αἰσθάνεσθαι ἐφ' ἑκάστης συμφορᾶς τύχης, ἀλλὰ μὴ τοὺς ἀρίστους. Omnino enim hîc συμφορᾶς quod illic ξύλλεξιν appellari videmus.

P. 19. v. ῥήν.] Particulam ἀ participio ἀπολειπόμενον adiectam fuiſſe puto. fortaſſe igitur non πολοίης ἔπ, ſed πολοίης ἀ, ſcriptum fuit. Niſi potius ſuſpicemur ἤ ἀ πολοίης deprauatum fuiſſe in ἤ πεπολοίης, vt legitur in præced. editionibus. Aliquid certè deeſſe quod iungatur illi participio ἀπολειπόμενον, dicam⁹ neceſſe eſt. Ideo autem τὸ ἀπολειπόμενον, aut τὸ λειπόμενον legendum nequaquam dixerim, quòd hæc oratio nõ eſſet interrogantis an aliquid præterea deſideret quod deeſſe & addi debere putet iis quos ſummatim recenſuit ſermonibus, pridie de republ. habitis: ſed deeſſe quidem fatentis, an autem addi velit rogantis. Atque hîc cõſidera quàm diuerſum duæ monoſyllabæ particulæ ſenſum efficiant, quarum vtraque alioqui locum hîc habere prima fronte videri poſſit.

V. τα ἀ] Pro ἑκάσης ſcribendum vel ἑκάστοις vel ἑκάστῳ cẽſeo. quorſum enim cum τροφῆς adderet ἑκάσης, quum τροφὴν generaliter dicat (ſicut & antea, quum dixit, παιδεία ἀ τροφῇ) non autem varias eius ſpecies conſtituat? Quinetiã aliquem μιμεῖσθαι οἷς αὐ ὠτραφῇ, & μιμεῖσθαι τὸ ὀπὲς τῆς τροφῆς γινόμενον, ab eo opponi videmus. Sed omnibus (inquit) manifeſtum eſt, imitatricem nationem ea in quibus educata fuerit, facillimè & optimè eſſe imitaturam: quod autem vnicuique à ſua educatione eſt alienum, id illi difficile eſt factis, ſed difficilius etiam verbis bene imitari. Quum verò dixiſſet τὸ μιμητικὸν γένος de eodem addit τὸ μιμητικὸν ἔθνος.

V. vlt.] Scribendum eſſe ὑμετέρας, oſtendũt quæ ſequuntur.

P. 20. v. ὑμῖν] Scribendum eſt ξυνωμολογήσατ' οὖν. non enim iubet illos ξυνομολογεῖν, ſed dicit ξυνομολογῆσαι.

V. σφόδρα] Poteſt etiam fortaſsis aliter emendari locus hic: retinendo nimirum ἡμῖν, ſed ſuam illi ſedem mutando, ita, ἰὼ μᾶν οὖν οἰκεῖος ἡμῖν, καὶ σφόδρα φίλος Δρωπίδου &c.

P. 21. v. βασ.] Rectius fortaſſe ſcribetur ἡ quam οἵ.

P. 22. v. κούσας] Duplicem eſſe interrogationem puto: vt ita legatur, πῶς; ἀ θοῦπ λέγῃς;

V. πυεὶ] De hac lectione minimè dubitandum eſt, quum hi datiui μυείοις ἄλλοις ponantur pro διὰ μυείων ἄλλων, ſicut præceſſit πυεὶ ἢ ὕδατι, pro διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος. Multi (inquit) interitus hominum & contigerunt & contingent: per ignem quidem & aquã (id eſt, ex conflagrationibus & inũdationibus, ſiue eluuionibus) maximi: pèr alia autem infinita alij, illis minores.

P. 23. v. πων] Scribendum παρ' ὑμῶν, vt patet ex annotatione quæ proximam ſequitur, & ex eo quod paulopòſt dicit ὅπῃ τ' ἦδε, οὕπῃ τ' παρ' ὑμῶν.

V. λου] Rectius fortaſſe ſcriberetur, manente eodem ſenſu, ὧν ἀκοῇ ἴσμεν: id eſt, ἐκείνων (videlicet πάντων) οὐκ ἀκοῇ ἴσμεν: ſicut paulo pòſt dicitur, πασῶν ἀπόσων νυῶ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἡμεῖς ἀκοὴ παοεδεξάμεθα. At Fic. ita vertit quaſi legerit ἃ ἀκοῇ ἴσμεν.

V. ὑμῖν καὶ] In præced. edit. eſt ἡμῖν: ſed ὑμῖν ſcribendum eſſe conſtat, quum hic qui loquitur opponat ei quod fieri dixit ab AEgyptijs, id quod fit à Græcis. Quum (inquit) regio noſtra nec illuuionibus nec deflagrationibus ſit obnoxia, & ſacerdotes noſtri diligenter omnia perſcribant quæ præclarè geſta fuerint apud vos, aut hîc aut in alia plaga earum quas auditione accepimus, hinc fit vt incolumis apud nos rerum præteritarum maneat memoria, vtpote mandata ſcriptis quæ in ipſis templis ſeruantur; at res veſtræ aliorúmque populorum [poſt ἄλλοις interpungendo] non ſunt à longo tempore inſtructæ literis & alijs quæ vrbibus neceſſaria ſunt: & rurſum conſuetis annis (id eſt, ſtatis annorum ſpatijs) illata cis è cœlo illuuies, tanquam morbus, ingruit, & ex vobis eos tantùm relinquere ſolet qui à literis muſiſq; ſunt alieni. Iuuenes itaque deintegro efficimini, quũ nihil ſciatis eorũ quæ vel apud nos vel apud vos olim geſta fuerint. Verùm hæc verba ἀ τοὶς ἀγραμμάτοις ἀ ἀμούσοις ἔλιπεν ὑμᾶς, lõgè aliter Fic. interpretatur, & quidẽ aliũ ſenſum ex ijs eliciẽs quàm ferre poſsint. Vertit enim, Ideo qui ſuccedunt, & literis & muſis orbati ſunt. Perinde videlicet acſi ſcriptum eſſet, καὶ ἀγραμμάτοις καὶ ἀμούσοις ἔλιπε τοὶς ἐξ ὑμᾶς. Ne tamẽ noſtram illam lectionem ſuſpectam habeam, facit is paginæ præcedentis locus, vbi dixit, ſuperuenientibus aquarum illuuionibus paſtores quidem & armentarios qui montes incolunt, ſeruari: homines verò qui vrbes habitant, fluminũ impetu in mare abripi. Ex eo enim loco τοὶς ἀγραμμάτοις καὶ ἀμούσοις ὑμᾶς intelligere poſſumus (vt opinor) τοὺς τῶν βουκόλων καὶ νομέων. Idẽ interpres aduerbium ἔπ, quod ad ſequentia pertinere dico, iungit præcedentibus, & vim certè ibi quoque iis quæ hîc legimus verbis affert: ita locum illum reddens, Apud vos quidem & alias gentes, res geſtæ nuper, literis monumentiſque traduntur.

P. 24. v. ἔπειτα] Legitur etiam πάντα καταστάδμος: quæ lectio mihi multo magis placet. Paulo antè autem inter κόσμον & ἅπαντα poſita fuit interpunctio, quæ oſtenderet ἅπαντα iungi cum ὀξανδρῶν. Videtur autem κόσμον appellare quod ſtatim pòſt vocat διακόσμησιν: licet quidã ſignificari putent legem omnes mundi partes eſſe perſcrutatam.

V. ὠ ᾧ] Non dubito quin ὁρᾶν mutandũ ſit in ὠρᾶν, vt temperiem temporum anni dicat non temperiem montium. Lectio tamen illa in quadam etiam Pariſienſi huius dialogi editione extat.

V. θεὸς] Vocabulis interdum vtitur Plato quæ poetica ſunt, aut minus ſaltem orationi ſolutæ quàm carmini conueniunt: ſed nõ omnibus ſine diſcrimine vti illum exiſtimãdum eſt. atque hinc fit vt non περιφερεταῖς (quod planè poeticum eſt) ſed περιφερεσταῖς illũ hîc ſcripſiſſe credam: præſertim quum multo aptior ſit huic loco iſtius quàm illius nominis ſignificatio. Dea igitur (inquit) quum belli ſimul & ſapiẽtiæ ſtudioſa eſſet, eum primùm delegit locum quem incolendum daret, qui ſimillimos ipſi homines laturus eſſet.

P. 26. v. ἡδονῆς] Ita vertit Fic. acſi ſcriptum eſſet καὶ παιδιᾶς. eius enim verba ſunt, Ea quippe cum voluptate & ioco audiebam. Non dubito tamen quin genuina ſit noſtra lectio, & quin voluptas puerilis ideo vocetur, quòd pueri valde ijs narrationibus delectentur quæ magnam admirationem mouent, fabuloſas eſſe non animaduertentes.

V. ῥᾳδίως.] Mendo carere non puto hoc verbum ἀπωσόμεθα: parua autem mutatione aliud, longè diuerſam ſignificationem habens, fieri ex eo poterit, ſcribendo ἀπασόμεθα, quod huic loco aptiſsimum eſt, & aliis eiuſmodi ab eo adhibitum. Perinde autem erit acſi dictum eſſet, οὐδὲν ἀπωδὸν λέξομεν, Latinè (reddendo verbum

verbo) Nihil abſonum dicemus. id eſt, nihil adſurdum, nihil quod rationi non ſit conſentaneum. Si autem ſignificare voluiſſet, Non reiiciemur, dicendum fuiſſet οὐκ ἀπωσθησόμεθα.

P. 28. v. ᾧ ὄν'] Dicendus eſſet Cicero aliter legiſſe, nimirum ἄλογον, ſi hæc eius interpretatio mendi ſuſpecta non eſſet, *Alterum, quod affert opinionem per ſenſus, rationis expers, quod totum opinabile eſt, id gignitur & interit*, &c. Sed rationi conſentaneum eſt vt eum potius aliter hæc ſua ſcripſiſſe quàm aliam apud Platonem ſequutum eſſe lectionem dicamus: ſcripſiſſe inquam, *Quod affert opinionem per ſenſus rationis expertes*, pro his τὸ δι' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου. Sed audebóne & aliam de hoc Ciceronis loco ſuſpicionem meam afferre? audendum eſſe puto, quum id ſine vllius iniuria & abſque pertinacia futurum ſit. Suſpicor igitur aliud quoddam ei mendum ſubeſſe, & Ciceronem *quod affert opinio*, ſcripſiſſe. Si enim eſt δόξη θατέρου, id eſt (reddendo verbum verbo) opinione cõprehenſibile, id certè nobis affertur ab opinione, ſiue, id nobis affert ipſa opinio, potius quàm affert opinionem. veluti ſi Cicero in priore membro eadem interpretationis vti forma voluiſſet, pro his, νοήσει θατέρου, dicendũ illi fuiſſet, *Quorum alterum intelligentia & ratio affert*, vel, ab intelligentia & ratione affertur: non autem, Intelligentiam & rationem affert. Neque enim dubium cuiquam eſſe debet quin eodem interpretandi genere vtrobiq; Cicero vti potuerit, & δόξῃ iungatur non cum δοξαστὸν (ideóque ante hoc adiectiuum interpũxi) ſed cum θατέρου, quod eſt ex priore membro repetẽdũ. Eadẽ enim orationis forma hæc duo dicũtur, quæ alioqui oppoſita ſunt: prius, νοήσει μετὰ λόγου θατέρου, poſterius, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου θατέρου. Quòd ſiquis cum datiuo δόξῃ repetẽdum eſſe θατέρου neget, & cum δοξαστὸν iungendum eſſe contendat (vt certè iungitur ab ijs qui interpretantur, Quod autẽ opinabile eſt opinione [vel, opinatione] cum ſenſu rationis experte) is à me alio ipſius Platonis conuincetur loco, ᾧ ἢ αἰσθητὰ, δόξῃ θατέρα μετὰ αἰσθήσεως, γιγνόμενα καὶ γιγνητὰ ἐφάνη. Vbi etiam animaduertendum eſt Ciceronem eadẽ de re opinationem quàm opinionem dicere maluiſſe: (niſi fortè putemus & in illo priore loco ita eum ſcripſiſſe) ita reddentem illa, *Senſus autem mouentia quæ ſunt, eadem in opinatione conſidunt* [vel potius, *conſiſtunt*] *quæ ortum habere gignique diximus*. vbi omittit interpretationem illarum vocum, μετὰ αἰσθήσεως. Animaduertendum eſt præterea, nomini θατέρου neutram priorum interpretationum adhibuiſſe, ſed tertiam inueniſſe. Quod autẽ ad illum de quo nunc agitur locum attinet, in duobus eius membris duas interpretationes Ciceronianas diuerſas non ſolùm nominis θατέρου ſed etiam præpoſitionis μετὰ videmus: quũ alioqui huius quoque eadem omnino ſit vis vtrobique. quum enim dicat Plato νοήσει μετὰ λόγου θατέρου, ita vertit Cicero acſi dixiſſet νοήσει καὶ λόγῳ θατέρου: (huius enim hæc ſunt verba, Intelligentia & ratione comprehenditur) & quùm idem eodem loquens modo addat, τὸ δι' αὖ δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου [θατέρου] non aliter hæc reddit quàm ſi ſcriptum à Platone eſſet, τὸ δι' αὖ δόξῃ δι' αἰσθήσεως ἀλόγου [θατέρου] vel δι' αἰσθήσεως ἀλόγου; ſequendo illã lectionẽ, *Per ſenſus rationis expertes*. Ego tamen (quod tanti viri pace dictum ſit) eadem interpretationis forma vtrobique vtendum potius fuiſſe arbitror: non improbans alioqui quòd νοήσει μετὰ λόγου ita verterit acſi ſcriptum eſſet νοήσει καὶ λόγῳ: quoniam ipſe poſtea Plato dicit, λόγῳ καὶ φρονήσει θατέρου, eadem de re loquens, & φρονήσει quod antea vocarat νόησιν, appellans. Vbi etiam verba iſta, κατὰ ταυτὰ ἔχον, (quibus forſitaſſe præponendũ vel poſtponendũ eſſet aduerbium ἀεὶ) quanuis alioqui ſimilia iis quæ habemus in illo principio, ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν, non eodem tamen modo ſed longè liberius vertit, his vtens verbis, *atque immutabili æternitate continetur*. Neque tamen illa ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν, ita eſt interpretatus vt planè verbũ de verbo expreſſerit: quum non dixerit, Quod ſemper eodem modo eſt, ſed *Quod vnum atque idem ſemper eſt*. Cæterùm antequam ab hoc loco diſcedam, addam & hoc obiter, γινόμενα μὲν, ὄντα δὲ οὐδέποτε, à Platone vocari corpora, vt etiam docet Sextus philoſophus, rationem ſimul reddens, διὰ τὸ λεγομένων σωμάτων ῥύσιν αὐτῶν, (videlicet τῶν σωμάτων) ὡς μηδὲ πρὸ τούτου δεῖξιν ὑπολήψεσθαι, μηδὲ εἶναι νομίζεσθαι. πλὴν καὶ ὁ Πλάτων γινόμενα μὲν, ὄντα δὲ οὐδέποτε καὶ λεῖ τὰ σώματα.

V. μου. δοξαστὸν] Si Proclum ſequamur, non fuerit interpungendum ante δοξαστόν. iungit enim hoc nomen cum δόξῃ. Eius verba ſunt, εἰσὶν οὖν οἱ ἀποδιδόντες ὁρισμοὶ, τοιοῦτοι τινές· Ἀεὶ ὂν ὃ μετὰ νοήσεως μετὰ λόγου θατέρου· Γιγνόμενον ὃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν. Et paulo antè dixerat, Τὸ μὲν δὴ ἀεὶ κατὰ ταυτὰ ὄν, ὃ μετὰ νοήσεως μετὰ λόγου θατέρου· τὸ δὲ γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν, δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου δοξαστόν (vbi etiam addit, idem valere illa, γιγνόμενον μὲν, οὐδέποτε δὲ ὄν, & iſta, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ὄντως δὲ οὐδέποτε ὄν) ſed tamen in præcedente annotatione, ex alio ipſius Platonis loco apertè oſtendi, non cum δοξαστὸν iungi datiuum δόξῃ, ſed cum θατέρου, quod ſit ex priori membro repetendum. quinetiam Ciceronis interpretationem eſſe talem videmus, vt ex ea pateat illum minimè δόξῃ cum δοξαστὸν iunxiſſe, ſed intellexiſſe dici à Platone, id quod ſit δόξῃ μετ' αἰσθήσεως ἀλόγου θατέρου, cenſendũ eſſe δοξαστὸν, id eſt, eſſe opinabile (ſiue, in opinatione conſiſtere, vt poſtea loquitur) atque eiuſmodi quod gignatur & intereat, nec vnquam eſſe verè poſsit. Quod autem ad illa verba attinet, γιγνόμενον καὶ ἀπολλύμενον, ſic à Platone in aliquot Parmenidis locis copulantur γίγνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι, & γίγνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι: & in eorũ vno (qui eſt pag. 165) dicitur nihil aliud eſſe γίγνεσθαι quàm οὐσίας μεταλαμβάνειν: ſicut ἀπόλλυσθαι nihil aliud quàm ἀπολωλυίαν τὴν οὐσίαν. Inueniuntur autem apud Proclum (in textu eius cõmentariis inſerto) hæc verba, καὶ ὃ δὴ γιγνοιδίᾳ, inter ὂν & δόξῃ, pro his videlicet, τὸ δι' αὖ: ſed illius lectionis nullam eſſe habendam rationẽ puto, quum mendoſam eſſe veriſimile ſit, & ab ipſo Proclo nihil tale agnoſcatur.

V. ἐπ' αἰτ.] Miror apud Proclum quoque legi ἐξ αἰτίας γίγνεσθαι, quum ſermonis Græci conſuetudo poſcat vt dicatur, πᾶν ὃ αὖ τὸ γιγνόμενον, ἐπ' αἰτίου τινὸς αἰτίαν γίγνεσθαι (vt Cicero legiſſe videtur) vel ita, ἐπ' αἰτίου τινὸς ἐξ αἰτίας γίγνεται.

V. ἐφάνη.] Sequendo locum qui eſt initio huius paginæ, ſcribendum hîc eſſet γιγνοιδίῳ & γίγνεσθαι: nec aliter vertit Ficinus quàm ſi ita hîc quoque legiſſet. Ipſe etiam Cicero tẽpus præſens, ſicut in illo altero loco, agnoſcit.

V. ποιητ.] Videri posſit Cicero aliter hūc locum legisſe, aut certè aliter hunc ſuæ interpretationis locum ſcriptum reliquiſſe. nā ποιητῶ in ea non habemus, & ante πατέρα addi οἷον videmus: id eſt, ita verti hunc locum acſi ita legiſſet, τὸν μὲν οὖν οἷον πατέρα τοῦδε τοῦ παντὸς &c. Quinetiam dubitari posſit an ἀδιώατον legerit, quum vertat, Nefas. Si enim ita legit, non autem, ὃ θεμιτὸν, in vna huius loci parte ſuam interpretationem verbo Platonis valde adſtrinxit, in altera non parua libertate vſus eſt. Valde enim libera eſſe videtur interpretatio qua ἀδιώατον redditur Nefas: (neque enim credibile eſt, eum quum dixit Indicare nefas, voluiſſe ſignificare non poſſe indicari: aut aliud intellexiſſe, quàm in alijs duobus huius dialogi locis, vbi quum Plato dicat οὐ θέμις, ipſe fas non eſſe dicit) viciſsim autē nimium ſe adſtrin git (meo quidem iudicio) Platonis verbo, quū δύρεῖν non aliter exponit quam Inuenire: quum aliud ſub hac voce intelligendum eſſe cōſtet: ac fortaſſe pro προλαμβάνειν accipere oporteat (ſicut dixit νοήσῃ μετὰ λόγου προληπτόν) id eſt Mēte cōplecti. Facit certè Proclus vt magis accuratā huius verbi expoſitionem à Cicerone requirā: quippe qui ſub illa inueniendi appellatione ali quid valde recōditū inueniri putat: dicēs δύρεῖν eſſe τὸ ἐντυχεῖν αὐτῷ, τὸ ἐναθῆναι, τὸ μόνῳ μόνῳ συγγενέσθαι, τὸ δ' αὖ παρ' ἐκείνης τυχεῖν, ὑπὸ πάσης ἄλλης ἐνεργείας εἰς ἑαυτὸν ἀφαιρεῖσθαι ἑαυτῷ, loquens περὶ τῆς ψυχῆς. Quod autem ſequitur, δύρόντα, εἰς πάντας ἀδύνατον λέγειν, duobus modis ab illo explicatur: quorum prior pro Ciceronis interpretatione facere videri poteſt: vt nimirum ad morem Pythagoreorum reſpici dicamus, qui τοῖς περὶ θείων λόγοις ἀπορρήτοις εἶχον (nam quæ ſunt ἀπόρρητα, ea vulgare eſt nefas) καὶ μὴ πρὸς πάντας διελέγοντο περὶ αὐτῶν. Sed poſterior explicatio magis ei placet, vt intelligamus diuinitatem eſſe rem eiuſmodi ad quam indicandam nulla verba idonea reperiri poſsint. Cæterùm quanuis in textu huius enarratoris commentariis inſerto legatur εἰς ἅπαντας ἀδιώατον λέγειν, ab ipſo tamen in vno loco dicitur, ὅτι τὸν δύρόντα λέγειν ὡς εἰδὼς πρὸς ἕνας ἀδιώατον. Obſeruatione autem dignū eſt hoc quoque in Ciceronis interpretatione, ab eo εἰς πάντας ſiue εἰς ἅπαντας reddi In vulgus: quaſi εἰς πάντας valeret idem quod εἰς τοὺς πολλούς.

V. vlt.] Apud Proclū legitur πεντημιάλμος, ibi quoque vbi ad ipſam verborum expoſitionem accedit: ſed hæc diuerſa lectio ſenſum loci non immutat.

P. 29. v. primo] Propemodum auſim affirmare deſiderari hîc particulam ἀεί: de qua omiſsione dicam mox in iis quæ annotabo in verſum huius paginæ nonum.

V. ὡς πρὸς] Aut deeſſe hîc voculam μὴ poſt εἰ δ', dicamus neceſſe eſt, (qua de re monui in iis quæ margini adſcripſi) aut εἰ δ' pro εἰ δὲ μὴ alibi etiam inueniri.

V. σφ' αὑτὸ.] Si in primo huius paginæ verſu particulam μὴ omiſſam eſſe putemus, idem de hoc loco exiſtimandum erit. Poterit verò vel ante κῇ vel alibi poni. Ne autem dubitem quin vtrobique ſit omiſſa, facit non ſolùm Ciceronis interpretatio, & huius ſermonis principium, vbi illam tali loco adhibitam eſſe videmus, ſed etiam ea quæ ſit τοῦ ἀϊδίου mentio. Fateor alioqui ne apud Proclum quidem legi, in textu commentarijs eius inſerto.

V. σε αὖ.] Poſt ἕνὸς deſiderari genitiuum ἀϊδίου dicemus ſi Ciceronis interpretationem ſequamur.

V. μέγιστον] Locum hunc multum negotij mihi facceſſere mirari deſij poſtquam ex ijs quę à Proclo de illo dicuntur, alijs etiam multum exhibuiſſe intellexi. Dicit enim eſſe qui poſt παντὸς interpungant: vt ſenſus ſit, Omnium maximum eſt, facere vt quod ſecundum naturam eſt principium, ipſius etiam ſermonis principium ſit. Alios malle interpungere poſt μέγιστον δὴ, vt παντὸς iungatur ſequentibus: & ſit ſenſus, μέγιστόν ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν ἀρχῆς ἄρξασθαι παντός. (ita enim ſcripſiſſe Proclū puto, nō τοῦ παντός) & quoſdam hoc à Platone dici propter illa quæ præcedunt, quoſdam ad ſequentia referri exiſtimare. Ex duabus autē iſtis lectionibus poſterior magis placet (præſertim quū in priore ſubauditio illa genitiui λόγου, aut alius eiuſmodi, audacula videri poſsit) ſed vtrālibet quis ſequatur, neceſſariū eſſe dico articulū τὸ poſt ἄρξασθαι: quū alioqui iūcturus ſit aliquis hęc verba κατὰ φύσιν, cum ἄρξασθαι, vt ijs ſignificetur Secundum naturā (id eſt, Sicut naturæ conſentaneum eſt, vel Vt natura poſtulat) & accuſatiuū ἀρχὴν vacare exiſtimaturus. Ipſe Cicero perinde hunc locum vertit (ſi fides eius exemplaribus deroganda non eſt) acſi aliud potius quàm κατὰ φύσιν legiſſet. hæc enim ſunt eius verba, *Difficillimum autē eſt in omni conquiſitione rationis exordium.* At verò Fic. quandam ſibi peculiarem viam ſequens, ita vertit, Rationem verò originis naturaliter explicare difficillimum eſt.

V. πλῶτις] Alia lectio eſt apud Proclum, καθ' ὅσον οἷόν τε ἀτελέσκητος προσήκει λόγοις εἶναι: ſed vel ante καθ' ὅσον vel ante ἀτελέσκητος particula ἢ opus eſſet.

V. ἐκείνων] Ita vertit Cicero quaſi legerit non ὅ,τι, ſed ὅσον, neque τοῦτο, ſed τοσοῦτον: vel certè quaſi hæc quæ legit ὅ,τι & τοῦτο, idem quod illa valere exiſtimauerit.

V. χρή.] Legiſſe Ciceronē μεμνημένοις colligi poteſt ex eo quod ἀγαπᾶν χρὴ vertit, numero plurali vtens, Cōtēti eſſe debetis: inuenio quidē certè & apud Proclum illam lectionem. Verùm & μὴ θαυμάσητε videtur ſcribendum paulo antè, ſi hîc μεμνημένοις legamus.

V. πρέπει] Genitiuum τοῦ που ante μηδὲν addere poſſumus ex Proclo.

P. 30. v. ξιν] Legitur etiam ἦχθω: ſicut ſequū tur ἔοικεν & ξωσπερεῖ, quæ ſunt præteriti imperfecti.

V. οὕτω] Hunc locum aliter legit, aut liberius vertere (ſicut alios quoſdam) ſibi permiſit Cicero. quæ enim habemus hîc verba, ſonant, non debere nos exiſtimare, conditum eſſe mundum ad exemplar particulare certi cuiuſdam animalis, ſed ad exemplar vniuerſale & perpetuum, quod reliqua exemplaria in ſe complectatur. Exiſtimat autem Proclus verba hæc ὡς μέρους εἴδους ita poſſe accipi acſi dictum eſſet ὡς μέρους ἔχει: ſed addit, Iāblicho placuiſſe addi particulam ὡς ante ὡς εἴδους, vt legatur ὡς μέρους ὡς ὡς εἴδους. quæ lectio non video quomodo ferri poſsit: nec dubito quin mendoſè hæc apud ipſum Proclum ſcripta ſint, quum aliam lectionē ipſemet paulo antè agnoſcat vbi ſcribit quod dixi, ὡς μέρους εἴδους poſſe intelligi dictū pro ὡς μέρους ἔχει. Fortaſſe igitur ſcripſerit Proclus placuiſſe Iamblicho vt adderetur ὡς ante ὡς μέρους, & legeretur ὡς ὡς μέρους εἴδους.

V. ξιώσαμεν.] Quandam ſententiam inter

eam quæ ſequitur verbo καταξιώσωμεν, & illam quæ incipit à nomine ἁπλεῖ, aut legit Cicero, aut de ſuo adiecit: hanc videlicet, *Sunt enim omnia in quædam genera partita, aut inchoata, nulla ex parte perfecta.* atque ideo non γὰρ ſed δὴ legit poſt ἁπλεῖ. Cæterùm quod ad illos Ciceronianæ interpretationis locos attinet qui margini ſunt adſcripti, multa in ijs eſſe deprauata docere te poſſunt meę in Ciceronem caſtigationes, vbi ſunt in hunc etiam librum emendationes quas magna ex parte probare ſe & ſequi Lambinus non diſſimulauit. Earum certè vna pro iſtis quæ habes è regione huius loci verbis, *ſiue in diuerſo genere cernatur*, ſubſtituit, *ſiue in uniuerſo genere cernatur.* quam meam cõiecturam non ille ſolùm ſed omnes probarunt: quum hæc *ſiue in uniuerſo genere*, opponantur illis, *ſiue in ſingulis*: pro hiſce Platonis, καθ' ἓν καὶ κατ' γένη.

V. σμος ἡμᾶς] Ita hunc locũ vertit Cicero quaſi legerit, καθαπερ ὁδὸς κόσμος ἡμᾶς, ἢ τὰ ὀσφρέμματα, ὅσά τε ἄλλα σιτία ἔσκεν ὁραται.

P. 31. v. ρον εἶ] Ferri non poteſt hæc lectio, ſed ᾧ ἐκεῖνο ſcribendum eſt, vt legitur apud Proclum: vel potius ᾧ δεῖ χορηγεῖν ἐκεῖνο, vt legiſſe Ciceronem manifeſtum eſt.

V. ὦν, κόσμοις] Non ὑρανὸς ſed κόσμος agnoſcit Ciceronis interpretatio.

V. ὧν] Legendum potius, χωρισθὲν ἢ πυρὸς, vt apud Proclũ: qui paulo antè habet σωματοειδὲς ἢ ὑγρόν.

P. 32. v. ταῦτα] Malè hîc ταῦτα, ſicut in præced. editionib⁹, pro ταυτὰ vel τὰ αὐτὰ, vt apud Proclũ legitur: qui in ſequenti verſu poſt ἓν non habet πάντα: ac certè minimè neceſſarium eſt, quũ ex proximè præcedentibus repeti poſſit. A Cicerone tamen hîc ponitur *omnia*, id eſt πάντα: verùm ideo quòd in illo priore loco non poſuerit.

V. στρεὸν] Apud Proclum legimus, στροειδῆ γὰρ αὐτὸν προσῆκεν εἶναι. verùm ad στροειδῆ quidẽ quod attinet, non eſt quòd adiectiuum hoc in locũ accuſatiui στρεὸν quem habemus hîc, ſubſtituẽdum eſſe putemus: quum ſequatur τὸ δὲ στρεὰ, & vocẽ vtrobique eandem eſſe oporteat. quòd autem & αὐτὸν habet, non αὐτὰ, ſicut στροειδῆ, non στροειδές, magis mirarer, niſi & Ciceronẽ mutaſſe ſubſtantiuũ viderem. Quum enim τὸ τοῦ παντὸς σῶμα interpretatus eſſet Vniuerſitatis corpus, & quod ſubiungitur pronomen αὐτὰ, poſitum poſt στρεὸν γὰρ, referat illud τὸ τοῦ παντὸς σῶμα, vel πᾶν ſolùm, ideóque dicere debuerit, *ſed quum ſoliditas illi quæreretur*, mutauit ſubſtantiuum, vti dixi: &, perinde acſi ſcriptum eſſet, στρεὸν γὰρ τὸν κόσμον προσῆκεν εἶναι, vertit, *Sed quum ſoliditas mundo quæreretur.* Cæterùm paulo poſt hunc locum pro σωματοειδοῦν apud eundem Proclum ſcriptum eſt προσπαθοειδοῦν.

V. ὕδωρ.] Suſpicatus ſum aliquando προσάλλα coniunctè ſcribendum hîc eſſe.

V. καὶ ξωὲς. Apud Proclum legitur, ἐκ δὲ τούτων καὶ τοιούτων, abſque illis verbis quæ hîc præcedunt, καὶ διὰ ταῦτα. Verùm diuerſus eſt horum verborum vſus διὰ ταῦτα & ἐκ τούτων. nam διὰ ταῦτα dicens intelligit, Propter analogiam illã ſupradictam: addens autem ἐκ τούτων, intelligit de materia quæ eſt ex quatuor elementis.

V. νήθη] Diuerſa hîc quoque inuenitur apud eum lectio, quæ maioris quàm præcedens eſt momenti, ac mihi certè placet, δι' ἀναλογίας ὁμολογῆται, φειδίαν πεποίηκεν &c. Hæc lectio, ſtructuram orationis potius quàm ſenſum immutans, mihi placet, inquam, quanuis eam Cicero non ſequatur.

V. ὁπ γὰ] Agnoſcit & Proclus hîc παπὸς (non πάντως) & quidem ita vt cum ὕδατος etiam ſubaudiat.

P. 33. v. ἴνα] Quam adſcripſi margini lectionem, α ξωισταμ σώματα, genuinam eſſe puto, & eam ſequutum eſſe Ciceronẽ. quod enim dicit *Omnis coagmẽtatio corporis*, nõ aliud hîc eſt quàm Omne coagmẽtatum corpus. Apud Proclum autẽ mendoſè ſcriptum eſt, ὡς ξωιστὸν τὸ σῶμα.

V. κυκλ.] Apud Proclum περιφοραν.

V. λείπετο] Nihil deeſt neq; poſt ἀκοῆς, neque poſt ἀκουσὸν: ſed poſt ἀκοῆς repeti debet (id eſt ſubaudiri repetitum) verbũ ἐπιδέῖτο: poſt ἀκουσὸν autem debent repeti illa, οὐδὲν ὑπολείπετο ἔξωθεν.

V. του χεῖν] Abeſſe hinc malim infinitiuum χεῖν: quem ſi retinere oporteat, tanquam non irreptitium, dicendum fuerit pendere ab ὡςτε ſubaudito: vt intelligamus, Neque verò indigebat quopiam inſtrumento, vt haberet quo acciperet in ſe alimentum, &c. Sed ſatis erat, οὐδ' αὖ πινὸς ὀπαδεὲς ἵνα ὀργάνου ᾧ &c. id eſt, Neque verò quopiã inſtrumẽto indigebat quo acciperet, &c. Maluit autem ita loqui quàm ventris & inteſtinorum mentionem facere. Quidam autem putant guſtum mundo hîc detrahi (ſicut in proximè præcedentibus olfactum) q; ſenſus ille tributus ſit animantibus alimẽti gratia. Cæterùm in iis quæ proximè præcedunt, Cicero his verbis, πνεῦμά τε οὐκ ἔνι τῶ θύραθεν, à ſe addit, *extrema mundi*: à ſe, inquam, addit, ſiue de ſuo. neq; enim eum in exẽplari vllo inueniſſe illa puto, ſed ex iſtis quæ proximè præcedunt, οὐδὲν θύραθεν λείπεται ἔξωθεν, vbi θύραθεν loquitur, occaſionem hæc addendi ſumpſiſſe: perinde acſi hîc quoque ſubaudiendũ eſſet τὸ ἔξωθεν τοῦ κόσμου. quanuis illa eius verba, *extrema mundi*, videri poſſint magis ſonare τὰ ἔσχατα τοῦ κόσμου.

V. αὐτὸ ὁ] Vel aliter legiſſe hũc locum Ciceronem, vel aliter vertiſſe crediderim quàm oſtendãt eius exemplaria. Sed aliter ab eo verſum fuiſſe, mihi magis fit veriſimile, alioqui certè dormitaſſe dicendus eſſet, ſi verba illa (neque enim aliam inueniſſe lectionem facilè mihi perſuaſerim) ita eſſet interpretatus. quum enim hîc ſit verborum Platonis ſenſus, Ratus eſt enim qui condidit, ſi ipſe cõtentus ſe eſſet, præſtantiorem [vel, meliorem] fore quàm ſi aliis indigeret: Cicero contrà ita exponit, *Sic enim ratus eſt ille qui iſta iunxit & condidit, ipſum ſe contentum eſſe mundum; neque egere altero.* Qui autem putarunt hunc locum, quibuſdam interiectis, & poſita particula Quàm pro Neque, ita poſſe mutari, Ipſum ſe contentum eſſe mundũ, ſatius eſſe [vel præſtare] quàm egere, nõ animaduerterunt non legi αὔταρκες εἶναι, ſed αὔταρκες ὄν: aut, ſi animaduerterunt, ſed participium hîc tanquã pro infinitiuo poſitum poſſe accipi arbitrati ſunt, non ſatis vbi hic participij vſus locum haberet, intellexerunt. Eſt autem propriè προσδεὴς ἄλλου qui inſuper indiget aliqua re.

V. ἔσαι] Scribendum eſſe dicerem χεῖρας, pro χειρῶν, vt haberet infinitiuus προσπάλλειν caſũ qui ipſi iungi poſſet: ſed quum apud me conſidero ſequi itidem πόδων, aliam quãpiam huic loco deprauationem ſubeſſe dico: & lectorem expendere mecum volo annon credibile ſit,

duos

duos quidem iſtos genitiuos ſcriptos fuiſſe χερῶν & ποδῶν, ſed non etiam ἢ ὑπηρεσίας, verùm ἢ ὑπηρεσίαν: vt dicat Plato, οὐκ ὥσπερ δεῖν προσκεῖσθαι αὖ πάλιν ὑπηρεσίαν χειρῶν, οὐδὲ ποδῶν, οὐδὲ ὅλως ἢ περὶ βάσιν. Poſſet verò fortaſsis & accuſatiuus pluralis locum habere, vt legeretur, πρὸς περὶ πάλιν βάσιν ὑπηρεσίας.

V. δὲ, αἷς] Malim ſcribere οὔτε αὖ, vt apud Proclum legitur.

P.34.v. ὁμαλὸν] Cicero vult παντα χῇ pertinere ad ὁμαλόν. vertit enim, *Læuem eum effecit, & undique æquabilem, & à medio ad ſummum, parem & perfectum.* Legit igitur, aut legendum putauit, λεῖον καὶ ὁμαλὸν παντα χῇ, καὶ ὃν μέσου ἴσον, καὶ ὅλον, &c.

P.35.v. τοιοῖς] Deeſſe videtur præpoſitio εἰς ante accuſ. μοίρας, & tamen alios inueniri ſcio huius ſcriptoris locos huic ſimiles vbi non habetur. Cæterùm cum ὅλον τοῦτο aptius fortaſſe μῆκα ſubaudietur extrinſecus (ex iis quę proximè præcedunt) quàm ἓν, ad quod tamen illa refert Cicero.

P.36.v. ΕΓΕΙ] Hîc quoque vtrum Ciceronem aliam ſequi lectionem an malè verba Platonis interpretari dicemus? Quæ enim hîc legimus verba, ἐπεὶ δὲ κατὰ νοῦν τῷ ξυνιστάντι πᾶσα ἡ τῆς ψυχῆς ξύστασις ἐγεγόνει, conſtat ſignificare, Quum autem à coagmentatore tota animi coagmentatio ex ſententia effecta eſſet. Vel, Quum eius deſiderio ſatisfeciſſet. (nam ſicut apud alios, ita etiam apud Platonẽ nõ vno in loco τοῦτο κατὰ νοῦν ἐμοὶ γέγονε, ſonat, Hoc contigit mihi ex ſententia, vel, Hoc factum eſt ex animi mei ſententia: ſiue, Hoc mihi ſatisfecit, vel, Hoc animo meo ſatisfecit: vel, deſiderio: vel, Hoc voto meo reſpondit) at Cicero vertit, *Quum animum ex ſua mente & diuinitate gemiſſet.* Sed ne tãtum virum tam craſſæ ignorantiæ aut turpis ſaltem oſcitãtiæ (ſi hoc vti verbo licet) accuſare cogamur, dicendum cenſeo illũ nimis properantẽ ita vertiſſe hunc locum quaſi legiſſet, ἐπεὶ δὲ τῷ ξυνιστάντι πᾶσα ἡ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ νοῦν τῆς ψυχῆς ξύστασις ἐγεγόνει. Quo autem minus hæc lectio à noſtra diſcedit, (quum magna pars mutationis in verborum ſit ordine) eo veriſimilius fuerit illam in eius oculos παρορῶντας incurriſſe.

P.36.v. φορὰν] Ciceronis interpretatio θείαν non agnoſcit, ſed eius loco θεῖον legit.

P.37.v. θέντων] Scribendum eſſe cenſebam ὂν τῆς ταυτοῦ: meæq; poſtea ſententiæ fidem à Proclo fieri comperi.

V. ἀφὰ πά.] Locum hunc diuerſè legi (quod ad interpungendi rationem attinet) docet Proclus. Scriptum eſt autem ita apud eũ illius principium, ὅτῳ τε αὖ τ ταυτὸν ᾖ, καὶ ὅτῳ αὖ τ ἕτερον. cũ qua lectione non eſt cur noſtram commutemus. Apud eundem ſcriptum eſt ἀφὰ πάσης αὐτῆς.

V. κατ] Ita locum hunc vertit Cicero acſi in priori etiam eius parte legerit κατ θατερον cum κατ ταυτὸν, & ἀληθὴς poſt λόγος ὃ poſuerit: deinde poſt θατερον non agnouerit participium ὢν. acſi denique eum hoc aut ſimili modo ſcriptum legerit, λόγος δὲ ἀληθὴς, ὁ κατ ταυτὸν καὶ κατ θατέρου γιγνόμενος, περί τε θατερον καὶ περὶ τὸ ταυτὸν ὡ τῷ κινουμένῳ ὑφ' αὑτοῦ φερόμενος. eius enim hæc ſunt verba, *Ratio autẽ uera quæ uerſatur in iis quæ ſunt ſemper eadẽ & in iis quæ mutantur, quũ in eodẽ & in altero mouetur ipſa per ſe ſine uoce & ſine ullo ſono.* Dixi autẽ, hoc aut ſimili modo ſcriptũ, quoniam & alia mihi venit in mentẽ lectio, quæ paulo quidẽ magis diuerſa fuerit à noſtra, ſed ad illã eius interpretationẽ propius acceſſerit, λόγος ὃ ἀληθὴς, ὁ κατ ταυτὸν ἀεὶ ὂν & κατ θατερον γιγνόμενον ὢν, περί τε θατερον &c. & ita participiũ ὢν retineri poterit. Ficinus autem qui θατερον reddit Alterũ (vt certè reddi ſolet) lectionem noſtram ſequitur, niſi quòd addit καὶ ante ἀληθὴς. vertit enim, Ratio porro ad ipſum quod idẽ vergens, atq; veridica, tam circa alterũ quàm circa idẽ verſata. Niſi potius dicamus in eo etiã diſſenſiſſe à noſtra lectione quòd γιγνόμενος (ſi hoc participiũ agnouit) legerit ante ἀληθὴς. Quidã certè lectionẽ noſtram retinendo ita etiã interpr. hunc locum, Ratio autem quæ eodẽ tẽpore vera gignitur, quũ in altero & in eodẽ verſatur, atq; in eo quod mouetur à ſeipſo voluitur abſq; voce & ſono, &c. Inter has autẽ diuerſas expoſitiones hoc interim cõſtat, malè interpũgi in præced. edit. ſicut & hîc, poſt ὤν, quum hypoſtigme quæ ibi eſt ponẽda ſit poſt ταυτὸν: vt legamus περί τε θατερον ὢν καὶ περὶ τὸ ταυτὸν, deinde ὡ τῷ κινουμένῳ ὑφ' αὑτοῦ φερόμενος &c. Cæterùm quod ad vocem λόγος attinet (quid enim obſtat quominus hoc obiter addã?) eam quidem cũ Cicerone pleriq; de ratione intelligũt, vt à Platone vis quædã animi ſtatuatur quæ res ſenſib' obiectas iudicare poſsit: (atq; adeo Plutarchus & Proclus rationẽ iſtã putant eſſe interiorẽ quandã poteſtatẽ quæ ſenſui & intelligentiæ iuncta ſit) ſed exiſtimatur etiã poſſe intelligi de eo ſermone qui λόγος ἐνδιάθετος vocatur ad differentiã τῆς προφορικοῦ: vt ſignificet Plato animo mundi nihil opus eſſe illo ſermone externo, ſed ſatis ei eſſe ſermonẽ internum, qui nulla voce nullóque ſono indiget.

V. λογισ.] Mirũ ſi Plato vel hîc vel alibi λογιστικὸν nõ actiua ſed paſsiua ſignificatione dixit, quũ hæc terminatio ſignificationi actionis cõueniat: atq; ita vtatur hac voce cùm alibi tum Polit. lib. 4. pag. 441, vbi ſcribit, οὐκοῦν τῷ μὲν λογιστικῷ ἄρχὸν προσήκει, σοφὸν ὄντα, καὶ ἔχοντα ἢ κατὰ πάσης τῆς ψυχῆς προμήθειαν. vt λογιστικὸν ſit quod ratiocinandi facultate præditũ eſt, atq; adeo ratiocinatione vti ſolet. q. d. Ratiocinatiuum. Et tamen ille de quo agitur locus ſignificatione actiua opus habet, ſi Ciceroni & aliis credim'. ita enim hic, *Quũ autem in illis rebus uertitur, quæ manentes ſemper eædem, non ſenſu ſed intelligentia continentur* (ſi tamen *continentur* eum hîc ſcripſiſſe credendum eſt) alii verò, *Quod intelligentia comprehenditur*, vel *ratiocinatione*. Videndũ igitur annon λογιστὸν ſcribendũ ſit, ita interpretando. Neq; tamen ignoro Proclũ hanc vocem λογιστικὸν (quãuis in textu commentariis eius inſerto ſcriptũ ſit λογικὸν) nõ ſolùm agnoſcere, ſed etiã defendere: admonentem, τὸ λογιστικὸν non ſignificare τὸ λογιζόμενον (vt aliquis putaret) ſed τὸ νοητὸν: quoniã hoc oppoſuit ᾧ αἰσθητῷ. Et videtur (inquit) ita dixiſſe τὸ λογιστικὸν, vt poſtea τὸ αἰσθητὸν vocabit αἰσθητικὸν. Sed vereor (quod Procli pace dixerim) ne hoc dicere, ſit incertum per incertius velle cõfirmare, vt vulgò loquimur.

V. νου, καὶ] In textu inſerto Procli commẽtariis legitur γεγονότα.

P.40.v. ἐμηχαν.] Non σωμάτων agnoſcit interpretatio Ciceronis, ſed θεῶν: ideóque ὅσοι etiam & γεγόνασι, non ὅστε & γέγονε.

V. των αὐτῶν.] Suſpicor pro περὶ τας ſcribendũ eſſe περιτὰς. alioqui enim deeſſet accuſatiu' poſt τας: quum intelligendũ ſit, ἐπανακυκλήσεις τὴν κυκλον πρὸς ἑαυτήν: & nõ poſsit ἐπανακυκλήσεις iungi etiã cum περὶ τας. Cæterùm quum hîc pro χορείας exẽ plaria Ciceronianæ interpretationis haberent partim *flexiones*, partim *fuſiones*, egò primus lu-

Annotationes in paginas 38 & 39. quas operæ hîc præ termiſerunt, inuenies poſt eas quæ in Axiochũ ſcriptæ ſunt.

ſiones inter alias aliorũ locorũ caſtigationes annotaui: atq; hãc meã cõiecturã Lãbino poſtea nõnulliſq; aliis doctiſsimis viris placere cõperi.

P.41.v. μᾶλλα] Locus Athenagoræ qui lectionẽ margini à me adſcriptã habet, (quã & apud Athenæum extare docui) eſt in eius libello qui vocatur Πρεσβεία περὶ Χριστιανῶν, 9 pagina: ſed quædam huius loci pars apud eundem depraua eſt: quum ita legatur, θεοὶ θεῶν, ὧν ἐγὼ δημιουργὸς, πατήρ τε ἔργων, ἀδιάπαυστα ἐμοῦ μὴ θέλοντος. τὸ μὲν οὖν δεδέναι πᾶν, λυπεῖν. Videtur autem, ſiue cum negatione legamus hunc locum, ſiue abſque illa, idem eſſe ſenſus, dummodo cum ἐμοῦ γε θέλοντος ſubaudiamus ἄλυπα (ex proximè præcedentibus repetitum) cum infinitiuo εἶναι: at cum ἐμοῦ γε μὴ θέλοντος intelligamus δίχα λύπης: quoniam ἄλυπα, quod præcedit, idem valet quod οὐ δίχα πάσης λύπης. Cæterùm conuenit hic locus cum iſto paginæ 32, ἄλυπον ἴσως τῷ ἄλλων, πλεῖον ἴσως δὲ ξυμφέροντος, γενέσθαι.

V. γίαν] Potius ſcripſit (vt opinor) πλεῖον περὶ πλεῖον ὑμῶν γένεσιν.

V. γεμονοῦντ'] Aliam ſequutus eſſe lectionem videtur Cicero: hanc videlicet, τῶν ἀεὶ ὑμῶν δίκῃ καὶ νόμῳ ἑκόντων ἕπεσθαι: niſi dicamus eum pro vno Græco nomine δίκη duobus Latinis eſſe vſum. Quidam verò ſcribendum cẽſent apud Ciceronem, non, *uobiſque iure & lege uolentes pareant*, ſed, *nobiſque, & iuri ac legi pareant*. Quod tamen ad pronomẽ attinet, Ficinus non primã ſed ſecũdam itidem perſonam agnoſcit, atque ita in Aldina editione legitur.

V. πάλιν] Dubitari poteſt an Cicero κρατῆρα legerit, quum *ſuperiorem temperationem* in eius interpretatione habeamus: κρατὴρ autem non ipſam temperationem ſignificet, ſed vas in quo ea fit: vt etiam oſtendunt hæc quæ ſubiunguntur, ἐν ᾧ κεραυνὸς ἔμιγε. Ego illum quidem, κρατῆρα legiſſe, ſed locum hunc aliter ſcriptum reliquiſſe puto. ac fieri quidem poſſe dico vt verba illa *ſuperiorem temperationem* ſcripſerit, ſed aliqua inter *reuertit* & *in qua* interiecerit. præſertim quum non ſatis aptè dicatur, *tẽperationẽ in qua tẽperans*, quũ non tẽperemus in tẽperatione, ſed in vaſe quod à tẽperatione nomẽ habet. talis enim eſt κρατῆρος appellatio qua Plato vtitur. Dicens autẽ Deũ reuerſum eſſe ad eundem craterem, oſtendit, eũ creationi animi hominis eoſdem numeros & modulos eaſdémque proportiones adhibuiſſe quibus in temperando vniuerſitatis animo vſus fuerit.

V. πρῶτον.] Pro ἑκάστοις non dubitabam quin ἑκάστας ſcribendum eſſet, quia tamen nuſquam adhuc lectionem hanc inueneram, ſubſtituere in alterius locum non audebam: at poſtea apud Proclum inueni. Eſt autem interpungendum poſt genitiuum χρόνων, qui apud eundem eſt omiſſus. Hanc porro lectionem agnoſcens Fic. locum hunc ita vertit, Sãtis autem & quaſi ſparſis animis per ſingula ſingulis conuenientia temporum inſtrumenta, fore vt animal naſceretur, &c. At Cicero aliam quandam lectionem ſequutus eſſe videtur: quippe qui hunc locum ita reddat, *Satis autem & quaſi ſparſis animis, fore uti certis temporum interuallis oriretur animal quod eſſet ad cultum deorum aptiſſimum.* Vbi non habemus interpretationem illorum verborum, εἰς ἃ πρῶτον ἑκάστας ἕκαστα ὅρισα. at verò pro χρόνων ſuſpicor illum δίχα χρόνων legiſſe: quæ verba iungens ſequentibus, fit interpretatus, *certis temporum interuallis*. Habebimus autem & pagina proximè ſequente, circa finem, ὅρισα χρόνου.

P.42.v. εἴη] Dicendum fuiſſet πάσας, intelligendo ψυχᾶς, niſi iam non vt de animis ſed vt de ipſis hominibus loqueretur. Cæterùm pro ἐκεῖ βιαίων ſcribendum puto ἐκ τῶν βιαίων. ſed & retinendo ἐκεῖ, opus eſſet illa præpoſitione ἐκ: vt certè Ficinus eam agnoſcit, retinens ἐκεῖ: quo tamen nihil opus eſſe videtur: Cicero autem non agnoſcit illud aduerbium ἐκεῖ: apud quem ſequendam potius eſſe dico priorum editionum quàm poſteriorum lectionem. id eſt, legendum potius, *uehementiore motu excitatum eũiunctúmque naturæ*, quàm *uehementiore motu excitato coniunctóque naturæ*. Ac miror certè, tertiam etiam quandam ex coniectura afferri, vt nimirum ſcribatur quidem *excitato*, ſed tamen *coniunctúmque*, non *coniunctóque*: quum eundem vtrobique eſſe caſum oporteat. Fortaſſe autem *à uehementiore motu* ſcriptum reliquerat Cicero, ſequente vtrobique accuſatiuo. Verba enim Platonis (ſiquis verbum verbo reddat) ſonant, Primùm quidem ſenſum neceſſe eſſet vnum omnibus ex violentis [vel vehementibus] motibus ingenitũ eſſe. Quanuis autẽ apud Ciceronẽ habeamus *neceſſe erat*, non tamẽ εἴη poſt αἰαλκαῖον mutandum eſt in ὦ: quũ præcedat itidem εἴη in priore orationis parte, poſt κρεῖττον.

V. κὸς φύσιν] Legerim lubentèr μεταβαλοῖ, in optatiui futuro, ſicut præcedũt βιώσοιντο & ἔξοι.

V. κακίας] In præced. edit. non poſt κακίας ſed poſt ζῷον eſt hypoſtigme: quum tamen manifeſtum ſit melius procedere ſtructuram orationis, ſi ea interſiſtat poſt hæc verba μὴ πονόμενος κακίας, quàm ſi addamus ζῷον. quum alioqui minimè nouum ſit ζῷον ὄν pro ὂν ζῷον, ſubaudiendo præpoſ. κατά: quam eo etiã magis relinquere ſubaudiendam oportuit, quòd ſequatur ſtatim: quum nimis alioqui dura eſſet futura illius repetitio. Huius autem loci totius (in quo Plato apertiſsimè πυθαγορίζει, præſertímque in fine) hæc eſt mea interpretatio, multo magis quàm Ciceroniana, verbis Platonicis adſtricta (incipiendo ab illo quem paulo antè emendaui loco, πρῶτον μὲν ἄγαθον αἰαγκαῖον εἶη μίαν πᾶσιν ἐκ τῶν βιαίων παθημάτων ξύμφυτον γίγνεσθαι) Primùm quidem ſenſum neceſſe eſſet vnum omnibus ex violentis [vel vehementibus] motibus ingenitum naſci, deinde voluptate & dolore temperatum amorem: inſuper timorem & iracundiã, & quæcũque iſta conſequũtur, vel ab iſtis, vtpote contraria, diſſita ſunt. Atque, ſi quidem ſuperiores his euaderent, iuſtè victuri eſſent: ſin ſuperati eſſent, iniuſtè. & qui rectè iuſtéque tẽporis ſpatio ſibi conueniente vixiſſet, rurſum in contubernalis ſideris domiciliũ profectus, beatam habiturus vitã eſſet: at qui re illa [id eſt vitæ iuſtitia] excidiſſet, [qui vitæ iuſtitiam, id eſt integritatem, aſſequi non potuiſſet] in mulieris naturam ortu ſecundo tranſiturus eſſet. milleſimo autẽ pòſt anno vtræq; animæ venientes ad ſortitionẽ & delectũ ſecundæ vitæ, deligũt quã velit vitã quiſque: vbi ad bruti etiam animalis vitã humanus animus deuenit. Quòd ſi ne hîc quidem finem improbè viuẽdi faceret, tũ verò, pro eo improbitatis genere quod illi ineſſet, ex ſimilitudine morum ingeneratorum, in aliquã talẽ bruti animalis naturam mutandus ſemper eſſet. Hæc eſt mea loci huius magis adſtricta verbis Platonis magíſq; familiaris interpretatio: in qua ſunt etiam tres lineæ (vt vulgò vocantur) à Cicerone, &, quod magis miror, à Ficino quoque prætermiſſæ. Hoc quoque miror,

eum ſuam interpretationem Ciceronianæ magis quàm verbis Platonis adſtrinxiſſe, & quidem ibi etiam vbi Plato verbis obſeruatione valde dignis vtitur. veluti vbi dicit σωνόμου ἄſτρου. quod enim pace Ciceronis pariter & Ficini dictum ſit; Platonem, ſi voluiſſet ſignificare Aſtri quocum aptus fuerit, vel, quocum accommodatus, alia quàm illa vſurum voce fuiſſe arbitror. Poſſumus autem fortaſſe & ſubſtantiuo Contubernium vti, nimirum οἴκησιν τοῦ σωνόμου ἄſτρου interpretando Contubernium ſideris: & addere, (explicandi gratia) quod initio attributũ illi à deo fuerat. Cæterùm vbi reddidi, At qui re illa excidiſſet, rationem pluralis τούτων habendam non putaui: nec certè abſimile vero eſt σφαλεὶς ᾧ τούτου ſcriptum fuiſſe: vt intelligamus, τῆς τοῦ βίου ὀρθότητος, non ſecus quàm ſi, non τοῦ βίου, ſed ὀρθῶς βιοὺς præceſsiſſet. At verò participium στερήσοντα non dubito quidem quin Plato ita intellexerit vt Cicero vertit: ſed quoniam minus liberè quàm ille vertens, nihil extrinſecus addere, ad illud interpretandum, volebam, eo quod vides verbo ſum vſus.

V. ζωῆς] In præced. editionibus, & quidem Aldina etiam, eſt ξωεπισπασάμενος: quo nihil ſignificari poteſt. In Pariſ. autem quadam, quæ Timæum habet ſeorſum, non ξωεπισπασώμενος pro eo ſubſtitutum fuit, ſed ξωεπισπάμενος, cuius ſignificatio ab hoc loco eſt aliena. Legendum igitur dico ξωεπισπόμενος, id eſt ſequutus.

V. πάντα] Non dubito quin ſcribẽdum ſit τῆς ἕκαστα κακίας.

V. κίας ἐκ.] Longè aliam ſequutus hîc eſt lectionem Cicero, (quum eius interpretatio habeat, *alios in terram, alios in lunam*) longè aliam, inquam, nimirum, ὡς μὲν εἰς γῆν, non autem ὡς μὲν εἰς ἥλιον. Habemus verò & apud Proclum lectionem illam, non hanc: atque adeo ex ijs quæ diſſerit, agnoſcendam eſſe illam perſpicuum eſt. Apud eundem ſcriptũ eſt, εἰς τὰ ἄλλα χρόνου ὄργανα.

V. πειν δν.] Omnino neceſſe eſt vt lectionem quæ apud Proclum extat pro hac ſubſtituamus, tempus imperfectum ἦν pro præſenti ἔστιν. loquitur enim de eo quod tum temporis reliquum erat. Verùm & ἔπ habet idem ante ἦν: ex quo ἔπ natus eſt fortaſsis error, mutato videlicet in ὅτι.

V. πάντ' ὅσα] Habet ἀναφρασαμένοις idem enarrator: quod malim, nequis ἀναφρασαμένοις cum ἐκείνοις cohærere putet. Alioqui retineri poſſe videtur & ἀναφρασαμένοις, ponendo hypoſtigmen poſt ἐκείνοις.

P. 43. v. σόμενα] Scribendum potius τὰ λαμβανόμενα.

V. πῶπ] Inuenitur & apud Proclum hic accuſatiuus πῶπους: cúmque & Fic. agnoſcit, qui vertit, Per ſex loci differentias. Alioqui videri poſſet aptior eſſe accuſatiuus ᾗπερ, vt intelligeremus κῆ ταῖς ἓξ ᾗπερ κινήσεσι, ſicut præceſsit πας ἓξ κινήσεις.

V. πλαν.] Legitur ἀποκλύζοντες apud Procum.

V. ἔξωθεν] Retinendo lectionem noſtram articulo videtur eſſe opus ante στερεὸν. potius enim τὸ στερεὸν γῆς vel τὸ τῆς γῆς στερεὸν ſubſtantiuè diceretur pro ſoliditate terræ, quàm abſque articulo.

V. παση] Pro ἀναπία videri poſſet ſcribendum eſſe ἀνανπία: alioqui aduerbialiter dictum fuerit ἀναπίᾳ. At verò in textu commentarijs Procli inſerto ſcriptum eſt, ἀναπίαν αὐτὴ ῥέουσαν: quæ ſcriptura ferri non poteſt.

V. ππας] Magno errore αὖται hîc pro λυταὶ ſcriptũ eſt (ſicut pag. 60 αὐτὰ pro λυπᾷ, in cuius loci emendatione, huius ſum recordatus) ita vt genuina huius loci lectio ſit iſta, ἐπειδὴ παντελῶς λυταὶ οὐκ ἦσαν πλεῖω ἢ κατὰ τοῦ ξωσθήσαντος. quanuis αὖται ſit & apud Proclum, in textu commentarijs eius inſerto: item πλεῖω τοῦ ξωσωσθήσαντος, pro πλεῖω ἢ κατὰ τοῦ σωσθήσαντος.

V. δίαφ.] Quum præcedat φρέαρ, videtur debere ſequi ἐμπιῆσαι, quod apud Proclũ extat.

P. 44. v. primo] Legitur γένει apud eundem.

V. ναι] Vide an malis ἀεροπλοῦσαι, quod habet idem.

V. δεῖς ζ.] Non dubito quin ἀνόητος ſcribendum ſit, vt legitur apud eundem. Sic in principio huius paginæ, ψευδεῖς καὶ ἀόητοι. Fic. tamen alteram lectionem ἀόνητος agnoſcit: qui vertit, Tanquam mancus & omnino inutilis, rurſus ad inferos decidit. Exiſtimant autem quidam ſignificari his verbis, immergi rurſum materiæ & mundo huic inferiori. Cæterùm in ijs quæ proximè præcedunt, videri poſsit Proclus pro ζωὸν legiſſe ὁδόν. quippe qui ſcribat, οὗτος δέ ἐστιν ὁ τὸ κάτω βλέπων, ἀφεὶς πλεῖ ἑαυτὸν γνῶσιν, χωλὸν τοῦ βίου δι' ἀπορθουμένης ὁδὸν, ὡς κῆ πάτερα μόνον ἀεροφοίτας, &c. Alioqui in textu commẽtarijs eius inſerto habemus ζωὸν.

P. 45. v. λοιμὸν] In illa Baſil. editione legitur ξυμπλήσαντες: quod eſſe puto alicuius διόρθωσιν cui nouum eſſet illud ξυμπλήσαντες. Eſt tamen non infrequens Platoni hoc ipſo in libro iſtud vocabulum. Legimus enim pag. 47, ὁπ δὲ τούτων ἔτι μᾶλλον ξυμπλουμένων, quum antea dixiſſet πυκνούμενον. Necnon pag. 61, ξυμπεπλημένα. Item pag. 76, ξωεπλήθη. vbi etiam verbale πλήσει præcedit, quod extat & in 58. Sed & πλητὰ legimus pag. 74.

P. 46. v. λαχῆ] In præced. edit. μεταελθμηθέντες, tanquam à μεταελθμοῦμαι: quod verbum ſi eſſet in vſu, ἀπὸ τοῦ ἀελθμοῦ deductum eſſet: ſed ſcribendum eſſe conſtat μεταῤῥυθμηθέντες, (quod eſt ἀπὸ τοῦ ῥυθμοῦ: vt πολλαχῆ μεταῤῥυθμηθέντος intelligamus Multis modis commutato) vel μεταῤῥυθμισθέντος, vt in quodam vet. legitur, à μεταῤῥυθμίζομαι, ſicut illud à μεταῤῥυθμοῦμαι.

P. 47. v. δόντες] Valde vſitata eſt apud hũc etiam ſcriptorem conſtructio verbi μετέχειν (vnde eſt μεταχόντες) cum genitiuo, quæ & hîc eſſet, ſi λογισμοῦ vel λογισμῶν legeretur, vt margini adſcripſi: atque adeo ipſe Plato, in ijs quæ præcedunt, μετέχουσα cum illo ipſo genitiuo λογισμοῦ iunxit. Interim tamen non ignoro, inueniri accuſatiuo etiam iunctum apud Atticos ſcriptores: ideóque contingere poterit vt apud hunc quoque in alio quopiam loco inueniatur.

P. 51. v. ξα ἀλ.] Non dubito quin ſcribendum ſit διαφέροι, quum paſsiua huius verbi vox aliam habeat ſignificationem.

P. 52. v. λέγειν] Ita potius interpungendus eſſe videtur hic locus, vt poſt λέγειν ſit ſtigme πλεῖα, at poſt μὲν ſit duntaxat hypoſtigme: nec non poſt φαίνεσθαι, & poſt εἶδος ſit quod vocamus punctum ſuperius: quod oſtendat, hæc, εἰκόνι, & πάντως ὅτι, ſibi opponi. Tunc autem ὡς accipietur pro Nam: vt ſit hic loci huius ſenſus, (mutando etiam ἑαυτῆς in αὐτῆς)

Nam imagini quidem, quoniam neque hoc ipſum in quo facta eſt, ipſius eſt, ſed alĩus cuiuſpiam ſemper fertur ſimulacrum, ideo conuenit vt in alio quodam ſit, ſubſtantiam aliquatenus vſurpans, aut nihil ſit omnino: at verò ei quod reuera eſt, ſuffragatur quæ exactè vera eſt ratio, &c. Vt intelligamus, imaginem non habere naturam à ſe, ſed aliunde: ideóq; per ſe nõ poſſe conſtare, ſed adminiculo materiæ opus habere. Sed ἐφ' ᾧ γέγονεν videdũ annon poſsit & aliter reddi: videlicet, Propter quod extitit, ſiue Cuius cauſa extitit. Quod autem ad particulam ὡς attinet, nihil prohibet fortaſſe quominus & pro ὅτι eam accipiamus, iungendo cum λέγει: ſed alter ille eius vſus mihi magis placet.

V. ἀκριβ.] Ita hæc vertit Ficinus acſi legerit, ὁ δι' ἀκειβείας καὶ ἀληθὴς λόγος, & ὁ δι' ἀκειβείας idem valeat quod ὁ ἀκειβὴς. Vide autem & ſuprà ὡς τοῦ ἀληθοῦς λόγου, pag. 37.

P. 53. v. λισσάπε] Ferri non poteſt genitiuus pluralis τῶν θεῶν, qui eſt in præced. edit.

P. 54. v. πλευρ.] Ita legitur & in aliis edit. non ἐξ ἑνὸς ὅλου.

P. 55. v. ὡσεχ.] Scribendum eſt ἔχει (quanuis altera lectio ſit & in præced. edit.) quia referri oportet ad σῶμα.

P. 56. v. γίγν.] Huius orationis ſtructuram turbat vox ξυσάντα: ideóque videndum annon mutanda ſit in ξωϊσάσαι, vel potius in ξωισᾷ. Ficinus tamen locum hunc ita vertit vt pro hoc verbo ξωισᾷ aliud quodpiam ſubaudiſſe vel legiſſe dici poſſit, & ex ξυσάντα conatus eſſe ſenſum aliquem elicere. ita enim eum vertit, Aqua præterea ab igni vel aere diuiſa in partes, vnum, partibus ſuis reconciliatis, ignis corpus, aeris duo facit. Quanuis autem vertat, Ab igni vel ab aere diuiſa, non aliter eum puto legiſſe quàm γίγνεσθαι: ſed intellexiſſe (vt certè intelligi debet) γίγνεσθαι τοῦτο, videlicet τὸν μερισμόν: quod perinde eſt acſi dictum eſſet ἐγχωρεῖ μερίζεσθαι.

V. ὅλοιν] Non debui hîc præcedentium editionum interpunctionem ſequi, ſed eam ſicut in alijs propemodum innumeris locis mutare. Neque enim ὕδατος cum ἡμίσεως iungi debet, ſed cum ſequentibus: ita interpungendo hunc locum, κερματισθέντος τε ὀκ δυοῖν ὅλοιν καὶ ἡμίσεως, ὕδατος εἶδος ἓν ὅλον &c.

P. 57. v. τὸ γὰ] Verba hæc, τὸ γὰ ὅμοιον, & quæ proximè ſequuntur, quorum vltimũ eſt διωρᾶ), aptiſsimè notis parentheſeos includentur. Sed & αὐτῷ ſcribendum eſt, vt ſit pro ἑαυτῷ.

V. πέραν] Affertur & alia lectio, pro ἔχειν, videlicet ἔχουσαν, vt pertineat ad ξύσασιν: ſed nihil videtur habiturum nomen μέγεθος cum quo cohæreat. Fic. autem interpr. Cum magnitudine, locum hunc ita vertens, Quòd autem in eorum ſpeciebus alia quoque innata ſunt genera, cauſa eſt elementi vtriuſque conſtitutio: quæ non ſolùm ab initio vnum cum magnitudine triangulum peperit, ſed etiam maiora & minora, &c.

P. 58. ἀπλόν, ὃ] Coniecturam meam margini adſcriptam, poſtea Galeni autoritate confirmari comperi, locum hunc ita legentis.

V. πε καὶ] Remanſit ex præced. editionibus ἥδη pro εἴδη. Idem verò error ex alio ſublatus fuit loco, qui eſt in fine pag. 68. nam ibi δύο αἰτίας εἴδη διορίζεσθαι, præcedentes editiones habent ἥδη.

P. 59. v. ῥὸς ἕδρ.] In præced. edit. αὐτῷ, pro quo, tanquam hîc ſeruato, illud αὑτῷ margini fuit adſcriptum.

V. μερῶν] Aptius eſſet πλέονα, ſiue πλέω, aut πλείω.

V. γέγονε] Vel τὸ in τῷ, vel αὐτὸ in αὐτῷ mutandum eſt. Præterea autem accuſatiuum abſolutum pro genitiuo abſoluto hîc eſſe puto.

P. 60. v. ἓ αὐτῷ] De lectione quam margini ex coniectura adſcripſi, λυπᾷ pro αὐτῷ, dubitandũ eſſe nõ puto: quanuis Ficinus nec αὐτῷ nec λυπᾷ, ſed tertium quiddã legiſſe aut legendum cenſuiſſe videri poſsit: ſi quidem hunc ſuæ interpretationis locum ita ſcriptum reliquit, Quando verò idipſum ſimiliter ex commixtione multo priuatur humore, ſed tenuiori bus terræ partibus conſtat, ſalſumque eſt & ſemiglaciale fit, pérque aquam emergit, partim quidem olei terræque purgatorium genus, &c. Alioqui ſic etiam λυπεῖ pro αὖται ſubſtituendum eſſe, annotaui in paginam 43.

V. ὕδωρ] Non video cur non abeſſe hinc debeat πῦρ potius quàm adeſſe. Alioqui deeſſe aliquid quod huic nomini iungatur dixerim.

P. 63. v. διάφ.] Non habet hîc locum particula αἱ, ideóque legendum puto αἱ ἀφιστῶσαι.

P. 65. v. μέρια] In præced. editionibus eſt πικνότητος, quod ita mendoſum eſt vt ſit ambiguum & velut mediũ inter πικρότητος & πυκνότητος. Sed πυκνότητος quidam ſubſtituendum putarunt, quum illis in mentem non veniret (vt opinor) altera lectio πικρότητος, quam & vet. exẽpl. habet, & Fic. agnoſcit.

P. 68. v. ὠμόμα] Poſt λαμπρὸν aptior eſſet particula δέ.

P. 70. v. καπές.] Quin pro γένος ſcribendum ſit μέρος nemini dubium (vt opinor) eſſe debet. Alioqui γένος alicubi talem vſum habere qualem haberet hîc, ſi retineretur, minimè negauerim: quum vel pag. 74, legamus, τὸ πῦρ ὑδάτων καὶ τῆς σαρκὸς γένος.

P. 71. v. παρέχονται] Scribendum cenſeo φοβοῖ, itidémque πιοῖ aliquanto pòſt: quæ conuenient cũ ſequẽte παρέχει. Quinetiã ἀπειλεῖ, vt ἐμφαίνει, vel ἐμφαίνῃ, vt ἀπειλῇ, debere ſcribi arbitror: ſimúlque particulam καὶ poni ante κατά.

P. 72. v. νῷ προσήκειν] Perſuadere mihi nõ poſsũ Platonẽ hîc ſcripſiſſe προφῆτ, nec paulo pòſt προφῆται. Quid igitur ab eo ſcriptũ fuiſſe ſuſpicor? genitiuũ ὑποφητ: itidémq; nominatiuũ ὑποφῆται illic: quũ & aptiſsimã loco iſti ſignificationẽ habeat, & facilis fuerit lapſus ex vocabulo ὑποφῆται, parũ noto, in προφῆται, quod notiſsimũ eſt atq; frequentiſsimũ. Confirmat autem meã emendationem & ὑποκειται, quum de iiſdem vtrunq; dicat. at verò προφῆται quomodo ἀπὸ τῶν μάντεων diſtinguerentur? deinde cur poſt προφῆται genitiuus ille τῶν μαντευομένων adderetur? Quidã autẽ προφήτας poſſe hîc reddi pronũtiatores exiſtimarunt.

P. 73. v. ἔπι ὃ] Suſpecta mihi eſt hoc in loco vox κτήματα.

P. 76. v. ὃ κατέῤῥ.] Apud Galenum, τῆς ἔξω ἑαυτῶν κινήσεως.

P. 79. v. σον δέοντ.] Meritò ſuſpectum habeat quiſpiam hunc locum, quum προσκαζομὲν non aptè iungatur infinitiuo πιπλέχθαι: niſi cogitet προσκάζοντες ἐλέγομεν. perinde acſi dixiſſet, ὃ δὴ καὶ προσκάζοντες τῆς τοῦ κύρτου πλέγματι, ἐλέγομεν χρῆ μέσον δέοντα μὲν, ὀκ πυρὸς πιπλέχθαι πᾶν.

P.82.v.πεδαπὸν] Vide annotationem quandã in locum qui eſt pag. 65, vbi pro πικνότητας malè ſubſtitutum fuit πυκνοτητας, quum ſubſtituẽdum eſſet πικρότητας.

P. 83. v. χελῶδες] Lectionem quæ in ipſo eſt textu (vt vulgò vocamus) comprobat locus hic paginæ 86, in fine, καὶ ὅσοι πικροὶ καὶ χελώδεις χυμοὶ κ̓ τὸ σῶμα πλανηθέντες.

P.90.v.ἀρα] Aptius eſſet αὐτῷ. poteſt alioqui cum αὐτὸ intelligi εἶδος, ex præcedente genitiuo εἴδους.

V.που.] Videri poſſet legendum, καθ' ὅσον δ' αὖ μεταχεῖ ἀνθρωπίνην φύσιν ἀθανασίας ἐνδέχεται: ſed puto & alibi talem cum hoc aut tali verbo vſum nominatiui extare.

P.94.v.δηλούμενος] Suſpectũ eſſe poſſet iſtud vocabulum, niſi ſequeretur valde paruo interuallo δήλεται, & legeremus apud Heſychium, δήλεσθαι eſſe θέλειν, βούλεσθαι: itidémque δηλὴ eſſe βουλή. Quem tamen lexicographi locum ſequendo ſcribendum eſſet δηλόμενος, vt ſequitur δήλεται: quod à barytono nõ circumflexo verbo eſt, ſiue pro ἐδήλετο, ſiue (vt potius crediderim) pro δήλοιτο ſcriptum ſit.

V.ἐποίει] Poſt ἐποίει interpungendum puto: vt intelligamus, ᾧπερ ἐποίει, videlicet τὸν κόσμον: deinde per appoſitionem, aut, velut per appoſitionem, θεὸν γενητόν.

P.95.v.ὤνητ.] Pro ὅρων inuenitur etiam σωμάτων. Sunt autem σώματα quæ Latini eadem compoſitionis forma vtentes, vocant contermina.

V.χήματα] Scribendũ puto καθ' αὑ δὲ, & quidem poſita poſt δὲ hypoſtigme: vt hoc pertineat ad ταὐτὸν κίνασιν. Dixit enim, ἓν δ' ἔχει καὶ καθ' ὃ χῆμα καὶ καθ' αὑ κίνασιν: deinde quod ad χῆμα attinet, oſtendit quomodo id verum ſit, dicẽs, καθ' ὃ μὲν, (ita enim poſt μὲν hypoſtigme ponẽda eſt) σφαῖρα ὄν, ὡς ὅμοιον &c. (q.d. κ̓ τοῦτο μέν, ἓν ἔχει, ἐπειδὴ σφαῖρα ὄζν.) nunc quomodo verum id ſit, ἓν ἔχὰν καὶ κ̓ ταὐ κίνασιν, declarat, addens, καθ' αὑ δὲ, εἰκύκλιον μεταβολαὺ ἀποδιδὸν &c. q.d. κ̓ τοῦτον δὲ ἓν ἔχει, ἀλλὰ τὸ εἰκύκλιον μεταβολαὺ ἀποδιδόναι.

V.πας χρ.] Pro χρείας, (quæ literæ dant ſine mente ſonum) crediderim ſcribendum eſſe ἀχρείας. Aptè autem cùm de aliis membris corporis, (quæ inſtrumenta vocat) tum vel maximè de manibus ἀχρεῖα dici poteſt, quum ἀπὸ τῶν χερῶν factũ ſit iſtud vocabulũ. Atq; adeo in Timæo vbi dicitur mundus illis inſtrumentis opus non habuiſſe quibus humanum corpus indiget, manuum nominatim, ſicut & pedum, fit mentio.

P.96.v.κης] Sic & aliis aliquot locis ἕαστα habemus, quorum vnus eſt circa finẽ huius ipſius paginæ: itidémque ἑαυτᾶ in ea quæ proximè ſequitur: quum tamen vulgò Dores pro οὖσα dicãt ἐοῖσα (non ἕαστα) vt ἐχοίσας in hac pag. legitur.

V.τὸν δὲ ἀγν.] Poſt τὸν δὲ γενητὸν additur ex vet. exempl. ἕκαστον: quod tamẽ habere locũ non videtur retinendo τὸν δὲ γενητόν: ac ſuſpicari quis poſsit ſcriptum fuiſſe τῶν δὲ γενητῶν ἕκαστον. Sed cur à noſtra lectione diſcedentes, vel ita legamus, vel τὸ δὲ γενητὸν, ſiue cũ nomine ἕκαστον, ſiue abſque illo, nihil cauſæ video. Quod enim hîc in illa noſtra habemus, θεὸν δὲ τὸν μὲν αἰώνιον τόδε ὁρᾶ μόνος &c. τὸν δὲ γενητὸν ὄψει ὁρέομες, κόσμον τε τόνδε &c. conuenit cum his quæ circa finem paginæ 94, περὶ τὸ κόσμου dicta fuerunt, ᾧπερ ἐποίει θεὸν γενητόν. vbi poſt ἐποίει interpungendum eſſe videtur, quemadmodum ibi dixi: vt intelligamus ᾧπερ ἐποίει, videlicet τὸν κόσμον: deinde per appoſitionem, θεὸν γενητόν. Eodémque modo in eo de quo agimus loco fuerit dictum per appoſitionem, τὸν δὲ γενητὸν ὄψει ὁρέομες, [θεὸν] nimirum κόσμον τονδε &c. Sed particulam τε interiicit propter ſequentem καί. Cæterùm legitur etiam, καὶ κ̓ μέρεα αὐτῶ.

V.λέοντα] Poſsit etiam ſcribi γομῆς, quum ſit pro γομεῖς.

P. 99. v. ὧν ἑκάς ω] Suſpicor ſcribendum eſſe καθὰ αὐτά τε: quæ idem valebunt quod hæc, κατὰ ταὐτά τε, ſicut καθὸ idem valet quod κ̓ τό.

P.100.v.νδύροις] Particulam δὲ aut tollẽdam aut in γε mutandam arbitror, vt hæc iungantur præcedentibus, poſita tãtùm hypoſtigme poſt ἄρθρα, vt dicat, quòd ille σωιδέσμοις τοῖς νεύροις τὰ ἄρθρα συνάψι (aut συνᾶψι, quia dicitur συνῆψε, non σύνηψε) factum eſſe partim χάριν ὠφελείας τῆς ἐντοσθίων, partim σωτηρίας. Videtur autem σωιδέσμοις dictũ eſſe pro οἷον σωιδέσμοις.

P.101.v. καὶ συρρόον] In iis quæ margini ſunt adſcripta, malè particula καὶ ita cum σύρροον iuncta eſt vt cohærere videatur. Eſt autem hæc vocula, ea ipſa qua vtitur & alibi: veluti quũ pag. proximè ſequente dicit ἔτι καὶ πλείω, & ἔτι καὶ ἧττον μείω, item αἴτια (quod αἴτια Doricum eſt potius quàm αἰτία) μηκίστη διοδος ἡ. Sed & pag. 99. circa principiũ, εἰ δέ κα στερεὸν, &c. vbi malè in præced. edit. εἰ δέκα στερεὸν, quaſi vox ea eſſet qua decem ſignificantur. Eſtque in illis idem error & in loco qui eſt pag. 104, εἰ δέκα pro εἰ δέ κα.

P.103.v.παμμᾶλλον] Loci huius emendationẽ pariter & ſenſum videor mihi coniectura aſſequi. Ac primùm quidẽ quod ad emẽdationem attinet, ἀρχία ſcribẽdũ crediderim, & πεπακόντων: quod πεπακόντων ſit Doricè dictũ pro πεφθοπκόντων, vt intelligamus pigritiam valetudini multum nocere (opponendo hanc γυμνασίοις quorũ modò mentionem fecit) qua fit vt ab operibus & laboribus qui nobis conueniunt deſiſtamus. Quod tamen ad orationis ſtructuram attinet, nondum planè emendatum poſſe videri hunc locum fateor: quanuis hæ voculæ ὅπ μὴ ita poſſint defendi vt dicantur accipiendæ ſicut in illo genere loquendi ὅπ μὴ πᾶσα αἰάλκη.

P.104. v. ὅρος] Poſt genitiuum σωφροσύνας videndum annon claudatur ſententia: vt, ſi ita ſit, poſt ipſum ponatur ſtigme πλείω.

V.μεγάλας] Pro χαλάσασαι (quod mẽdoſum eſſe perſuaſum habeo) nihil aptius mihi venit in mentem quàm καὶ καλέσασαι.

V.ταὐ] Non dubito quin ſcribendum ſit ἀναγκαίας.

P.106. v.πλήμ.] Rectè poſt δὲ poneretur hypoſtigme quæ oſtenderet τᾷ δὲ non iungi cum ἔρχω.

P.107.v.πλόπτος] Non improbatum iri puto iſtam meam de huius loci emendatione coniecturam, ὡσὲς τὸ τοῖς ὁρῶσι δοκεῖν ἀπεχρώντως μεμιμῆσθαι. Sic verò & particip. μεμιμημένα alibi paſsiua ſignificatione.

V.χαφίαι] Dubitari poſsit an ea etiam terminatio quã habet ἀπαπλὸς, fœminino quoque generi Attico more ſeruire queat, & annon potius ſcribendum hîc ſit ἀπαπλῆ.

P.108.v.ωῶ] Fortaſſe ſcribendum eſt αὐτό: vt dicitur αὐτὸ δείξει.

P.109.v.αὐτῷ] Mallem περιμητίον.

P.111.v.μεγίσας] In Ald. editione, συγάμετ' ὄζν, ex qua vitioſa lectione qui illi Baſilienſi editioni præfuerunt faciendum putarunt, συγαὶ μέπτιτε quum illa lectio Aldina vnius tantùm literæ

mutatione opus haberet, ſcribendo στιγάσματ', vt eſt in vet.exempl.

V. πο ὁν] Nec ἀπολλῦσα nec ψιλῆς agnoſcit Ficini interpretatio. Illud quidem certè participium ἀπολῦσα mendo carere dici non poteſt, vt opinor. Poſt πολιὸ autem deeſſe ſubſtantiuum, aut ex ipſo faciendum eſſe ſubſtantiuum dico: an autem id eſſe poſsit ἰλιὸ, aliorum iudicio relinquo.

P.113.v. πλὸ Ἀτλ.] Putet quiſpiam deeſſe præpoſitionem εἰς ante ἕκα: ſed alii apud hunc ſcriptorem ſunt loci huic ſimiles. Cæterùm verba illa πρ᾽ ἑτέρῳ ῥυομάῳ non immeritò ſuperuacanea eſſe dicentur: quæ ex verſu 19 paginæ ſequẽtis irrepſiſſe crediderim: quum aliquis ex regione illi⁹ nominis προσβυτάτῳ ſcripſiſſet illa, quòd idem valerent. De pluribus tamen quàm duobus πρ᾽ ἑτέρῳ ῥυομάῳ dicendum eſt, non πρ᾽ ἑτέρῳ ῥυομάῳ.

P.119.v. μᾶ ἁρμ.] Vel ἅρματος πολεμιπείου: ſed numerum pluralẽ agnoſcit Ficinus: qui etiam μικραὶ ἀπαίδα paulo pòſt legit.

P.130. v. ἐ᾽ς ἀγαμ.] Pro ὅπερ οὖν videtur Fic. legiſſe ὅτεν.

V. καὶ π᾽] Non, Et quid, interrogatiuè, ſed Et aliquid, Parmenides vult ſignificare: ideóq; ſcribendum eſt καί π, vt particula & ſit enclitica. Pro αὐτὸ autem crediderim ſcribi debere αὐτὸ, vel αὐτὴ ἡ. vt ita legatur hic locus, καί & σοὶ δοκεῖ εἶ) αὐτὴ ἡ ὁμοιότης. Sed aliud præter illa duo mendum hîc eſſe arbitror: nimirum quòd poſita ſit interpunctio poſt χωρὶς, quum id ad ſequentia pertineat: vt hæc ſit Parmenidis interrogatio, vel potius interrogationis continuatio, Videtúrque tibi ipſa ſimilitudo quiddam eſſe, ſeorſum ab illa ſimilitudine cuius nos participes ſumus? Sic paulo pòſt, & σ᾽ αὐθρώπου εἶδος χωρὶς ἡμῶν; Sed quoniam in iis quæ locum de quo agitur proximè præcedunt, χωρὶς bis poſitum erat ſine caſu, ideo & hîc ita poſitum eſſe, non autem ſequenti genitiuo iungi, putarunt librarii. Quẽ eorum errorem nec Ficinus animaduertit.

P.131.v. εἰς αὖ] Dicerem cũ οὐκ αὖ εἶ) ſubaudiẽdum eſſe φαίω, niſi ſequeretur φαίαι. niſi igitur aliud ſe offerat à quo pendere infinitiuus εἶ) dici poſsit, videndum eſt annon veriſimile ſit ſcriptum fuiſſe, οὐκ αὖ εἴη φαίαι. Cæterùm ante οἷον inuenitur etiam ἀλλ', hoc modo, ἀλλ' οἷον εἰ ἡμέρα εἴη μία &c. Sed ante μία interpungo: præſertim quum videam durè alioqui dictum iri, εἰ ἡμέρα εἴη οὖσα: at ſenſum aptum fore, ſi exponamus, Sed quemadmodum ſi ſit dies, quum vna eadémque ſit, multis ſimul eſt in locis, & nihilo magis ipſa ſeorſum eſt à ſeipſa: ſic etiam vnaquæque ſpecies, vna in omnibus ſimul eadem eſſe poſsit.

P.132.v. ἐ᾽ψύχ.] Pro ψυχῇ legitur etiam ψυχαῖς.

V. νεῖνο] In præced. edit. eſt νοεῖν, perperam pro νοεῖ. Pro ἑπὸν autem Fic. legit ἔπον, quod ſignificare vult Sequens: quinetiam affertur ἔπον, quod dicitur ſonare Apprehendens: ita interpretando hunc locum, Nónne vnius cuiuſdam quod in omnibus notio illa apprehendens, vnam quandam ideam eſſe intelligit? Sed ἔπον dicturum fuiſſe Platonem, ſi ſignificare voluiſſet Sequens, non eſt credibile: multo etiam minus dicturum fuiſſe ἕπον, ſignificare volentem Apprehẽdens: non dubito igitur quin genuina ſit lectio quam habes hîc, ἑπὸν, & quin verã quoque & illius vocis & totius ſententiæ habeas hîc interpretationem.

P.134.v. ὅδιν, ἑκ.] Ita vertit Ficinus ac ſi legerit, ἑκάση δὲ αὖ πᾶ᾽ ὁπῃσημῶν, ἥ ὅδιν ὁ ὅδιν, deinde ἑνὸς (νῦ ἑκάου) πᾶ᾽ ὄντων εἰη αὖ ὁπῃσήμη. Eius enim hæc ſunt verba, Quælibet rurſus ſcientiarum, quæ eſt quod eſt, alicuius exiſtentium eſt ſcientia.

V. παρ᾽ ἡμῖν] Videri poſſet ſcribendum ἑκάσην & ὁπῃσήμιν vtrobique: ſed obſeruaui & in alio huius ſcriptoris loco talem verbi συμβαίνει vſum cum infinitiuo habente nominatiuum.

P.137.v. ἕξειν] Affertur etiam ἕξιν ὗσαι pro ἕξειν ὕσαι. at Fic. ἕξιν ὕσαι & πέλαγος λόγων, non πλῆθος λόγων, legit: eiúſque lectionem ſequendam cenſuerim.

V. δὲ δεῖ] Annotatur & alia lectio, abſque τῷ: quam ſanè particulam abeſſe malim. Quinetiam in verſu proximè ſequẽte affertur hæc lectio, παῦροι τῷ ἑσμέν. & ad eius confirmationem facere exiſtimantur illa paginæ præcedẽtis verba, εἰ μὴ σωῦ πλείους ἦμεν, οὐκ ἂν ἄξιον ἦν δεῖν ἅπαν. Verùm Fic. quoq; agnoſcit οἱ αὐτὶ γὲ ἑσμέν. In præced. autem edit. legitur αὐτὶ γὲ ἑσμέν.

P.139.v. νί. Ορ.] In præced. edit. perperã τὸ μὴ ἄλλο &c. Sed & pro ἑαυτῷ, atque αὐτῷ, quæ in iiſdem, ſicut hîc, leguntur, affertur ἑαυτῇ & αὐτό: vt intelligatur, Non aliud à ſeipſo erit. Sed Ficin. quoque lectionem noſtram agnoſcit.

P.143.v. πάς τὸ] Hanc etiam lectionem Ficinus ſequitur: qui vertit, Si quidẽ non eſſentia ipſum vnum, ſed vt vnum eſſentia participat. At in præced. edit. ſcriptum eſt, εἴπερ μὴ οὐσίας τὸ ἕν, ἀλλὰ ὡς ἓν οὐσίας μετέχει.

P.146.v. αὖ ἔπη] Lectio alia affertur, quæ habet negatiuam particulam μὴ ante μέρος: vt ita reddatur hic locus, Neque ergo velut ad partem, ipſum ſuiipſius totum fuerit, quum ad ſeipſum pars non ſit. Fic. tamen, illam negationẽ non agnoſcens, hunc locum vertit, Non igitur quo ad ſeipſum, totum erit, quaſi pars ſui ſit.

P. 147. v. vlt.] Non poteſt ferri lectio quæ eſt in Aldina editione & in aliis ſuperioris temporis, ἤ ἄλλα &c. hæc autem εἰ ἄλλα, ea eſt quam & Fic. ſequitur. ſed inueni & tertiam, quam antea ex coniectura duntaxat habebam, ἤ ἄλλα: vt ita exponatur hic locus, Quatenus igitur vnũ alterum eſt ab aliis, &c. Verùm & pro πεπονθέναι annotatum inueni πέπονθεν: item ἓν ante τοῖς ἄλλοις, pro ὄν. Sic autem & paulo pòſt præced. editiones habẽt τὸ ὂν τοῖς ἄλλοις, vbi noſtra, τὸ ἓν τοῖς ἄλλοις. verùm hoc quidem in loco Fic. quoque ἓν legit, at in illo præpoſitionem ὄν. ego tamen non minus illic quàm hîc ſcribendum ἓν exiſtimo.

P.148.v. ἄλλο] Ex præpoſitione ὄν hîc quoque faciendum eſt nomen ἕν.

P.152.v. μέλλοντος] Nominatiuus κοινωνία ſubſtituendus eſt in locum genitiui κοινωνίας.

V. τὸ ἓν] Deſunt hæ duæ voces, ἤ ἑλάττω, poſt χρόνον, quas & Ficini agnoſcit interpretatio.

P.153.v. τῶν ἅρα] In præced. edit. eſt τῇ ἀριθμῷ: ſed ita legendo, ſuperuacaneum eſſet participium ἐχόντων: quum tamen itidem dicatur ſtatim pòſt, ἔχει δὲ καὶ πάλα παύτα ἀριθμόν.

V. μέρος] In præced. edit. ἤ ἄλλα ὀπυοῶ. quã lectionem ferri non poſſe manifeſtum eſt: mutandam autem fuiſſe conſtat in ἄλλου ὀπυοῶ, nõ in ἄλλο ὀποῶ. ac Fic. quoque genitiuos illos agnoſcit.

P.154.v. νς πρεσβ.] Pro πρεσβύτερον, τὸ δὲ, νεώτερον, affertur alia ex vet. exempl. lectio, πρεσβύτερόν τε νεώτερον. Fic. tamen nõ hanc ſequitur, ſed alterã: niſi quòd ante πρεσβύτερον videtur τὸ μὴ legiſſe.

P.157. v. κρόν, οὔπε] Poſt οὔπε ἴσον legitur in quodam vet. οὔτ' αἴσιον: ſicut in iis quæ proximè ſequuntur, legitur οὔτ' αἰσύμβιον poſt οὔπε ἰσύμβιον.

P.158. v. ὄντα] Suſpicor genitiuum non ſolùm cum μεθέξει ſed etiam cum ἕπεσθαι ὄντα poſitũ fuiſſe, hoc modo, Οὐκοῦν ἕπεσθαι ὄντα τῶ ἑνὸς, ἑνὸς μεθέξει τὰ μετέχοντα αὐτοῦ;

V. οὖν. Καὶ] In annotatione proximè præcedente ἑνὸς bis ſcribendum eſſe dixi: at hîc nõ ex coniectura ſed ex fide vet. libri μόριον bis eſſe ſcribendum dico: hoc modo, καὶ μὰ Δί' ἐπειδή γε ἓν ἕκαστον μόριον, μόριον ἡγήσατο.

P.160. v. Ὧδε δὲ] Videndum an pro hac ſcriptura dicendus ſit facere locus hic libri decimi De republ. pag. 604, ἅμα δύο φαμὲν αὐτὰ ἀναγκαῖον εἶ), ſi modò locus hîc mendo carere credendus ſit.

V. χρὴ συμβ.] Inter Ὧδε & Σκεπτέον γὰρ, deeſt Σκεπτέον: & poſt Σκεπτέον γὰρ continuanda eſt oratio, ſublata interpunctione: ita legendo totũ hunc locum, τί χρὴ συμβαίνειν, ἆρ' οὐ σκεπτέον μετὰ ταῦτα; Σκεπτέον. Σκεπτέον γὰρ πῶς ἂν ἔτι &c.

V. ἐν μὴ] Deeſt (ſicut & in præced. edit.) vocula εἰ poſt τῶ, ante ἐν μὴ ἔσῃ;

P.172. v. ἔφη] Non ἀεμνθεῖ, ſed ἀεμνθεῖς, in omnibus quæ vidi aut ex quibus aliquid annotatum habui exemplaribus legitur: nec verò deſunt huius vſus pronominis οὗτος exempla.

V. καὶ πῶ] Legitur etiam ὃν τῶ σωφρονεῖν παρεχόμενον.

V. σοῦ μοὶ] Affertur alia lectio, δικαιότατος γὰρ ἐν τούτοις τοῖς λόγοις τῶ ἑταίρῳ ἀπαγγέλλειν. vt ſit ſenſus, AEquiſsimum enim eſt te hos ſermones ſodali tuo commemorare. Sed minimè neceſſe videtur cum hac lectione alteram commutare, cuius hic eſt ſenſus, AEquiſsimum enim eſt te ſodalis tui ſermones commemorare. Sequitur autem noſtram ſcripturam & Fic. qui certè neſcio cur δικαιότατος ἐ verterit, Tua intereſt.

P.174. v. τὸ ἀεόδειν] Scribendum aliquis putet, ἐπειδὴ δὲ ἐγρώεπο, vel ἐπειδὴ δὲ ἠρώοιτο: ſed alibi quoque hoc aduerbium infinitiuo iungit eodẽ modo. Sic verò paulo pòſt ὡς cũ infinitiuo ἰδεῖν.

V. Δεισόδημε] Rectè εἰς καλὸν ſcriptum eſſe teſtatur alius quidam locus: qui tamen ſuſpectus cuidam fuit, quaſi εἰς καιρὸν pro εἰς καλὸν in eo legendum eſſet.

P.175. v. ἐμὲ ἔφη] Fic. quoque ita locum hunc vertit quaſi hic in ſua narratione ipſa verba eius qui aquam dari iubebat repræſentaret: neque tamen illum lectionem talem inueniſſe puto, καὶ σὺ αὐτὸν κόπνιζε ὦ παῖ: ſed propter ἐμέ, quod minimè aptum huic loco eſſe videbat, mutaſſe in ſua interpretatione formam orationis. At ſi pro καὶ ἐμὲ legas καὶ ἑ (quo accuſatiuo & alibi vtitur, ſicut datiuo οἱ ſæpe) plana erit orationis ſtructura.

V. κύλιξιν] Pro δίφ τῶ ἑτέρου ſubſtituitur ex cõiectura δι' ὀργανου.

P.178. v. μάλιστα] Suſpicari quis poſsit deeſſe quidpiam huic loco, quum alioqui non ſatis hæc verba inter ſe cohæreant. Ficinus autem ita locum hũc vertit acſi ſcriptum eſſet, οἱ δὲ μάλιστα ἔδοξαί μοι ἀξιομνημόνευτα εἰπεῖν, Τούτων ὑμῖν ἐρῶ &c. Vel potius ita, οἱ δὲ ἀξιομνημόνευτα εἶπον, Τούτων &c.

P.180. verſu vlt.] Participium ἀεαπομένη debere hinc abeſſe arbitror. iungi quidem certè cum præcedentibus poſſe non videtur, ideóq; (ſi retineatur) interpungẽdum eſſe ante ipſum. Plura autẽ de loci huius lectione dicam in annotatione quæ proximè ſequitur.

P.183. v. ἐλέχθη] Infinitiuo εἶ) hic locus nõ videtur opus habere: in quo parentheſi ſunt includenda iſta ὅσῳ ἐξ ἀρχῆς ἐλέχθη. Is autem cuius hîc mentionem facit locus, vbi nimirum illud dixit, extat in fine pag. 180, & in principio eius quæ illam excipit. ibi enim legimus, πᾶσα γὰρ ἀεᾶξις οἶσθ' ἔχει· αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς ἀεαπομένη, οὔτε καλὴ οὔτε αἰσχρά. Vnde (quemadmodum modò dixi) participium ἀεαπομένη abeſſe debere exiſtimo: nec certè à Ficino agnoſcitur. ac quũ ἀεᾶξις quodammodo includat in ſe ἀεαπομένη, non immeritò quis ſuperuacaneum eſſe dixerit, meo quidem iudicio. Ad alterum autem locum quod attinet, qui eſt in iſta pag. 183, in eo Fic. legit, οὐ γὰρ ἁπλοῦν ὄφιν. ponítque verba hæc, ante iſta, ἀλλὰ καλῶς μὲν ἀεαπόμενον.

P.184. v. vlt.] Credat quiſpiam ſuum verbo φέρει nominatiuum deeſſe. Fic. quidẽ certè ſubaudit & ipſe in ſua interpretatione ex præcedẽtibus, τὸ χαίζειν: cũ καὶ μὴ autem, participiũ ἐξαπατωμένῳ. Ego verò dicerem potius cum φέρει ἀγαθόν ſubaudiendum eſſe τὸ ἐξαπατᾶσθαι, niſi putarem obſtare voculas καὶ μή. neque enim dici poteſt ἀγαθόν φέρει τὸ ἐξαπατᾶσθαι, καὶ ἐξαπατωμένῳ καὶ μὴ ἐξαπατωμένῳ. Sed ὅτι τοῦτο intelligendum fuerit (meo quidem iudicio) ὅτι κτήσει παιδεύσεως καὶ τῆς ἄλλης σοφίας, (ex his quæ præceſſerunt, παιδεύσεως καὶ ἢ ἄλλου σοφίαν κτᾶσθαι) vel, ἀρετῆς ἕνεκα ἢ τῶ βελτίων ἡγεῖσθαι, ſicut poſtea dicet. vt hic ſit iſtius loci ſenſus, Siquis ab amatore ſuo gratiã inire ſtudeat, deſiderio ſapiẽtiæ quam ſe ab eo conſequuturum ſperat, etiamſi illum decipi contingat & ſpe ſua excidere, nullã ignominiæ notam hoc ſtudium inurere poteſt: at ſiquis alîus rei deſiderio id faciat, in dedecus incurrit, ſiue deceptus ſpe ſua fruſtretur, ſiue ea potiatur. Sed mirum videri queat illum poſteriori exemplo, quo proponitur ignominioſum gratificãdi ſtudium, ſicut priore honeſtum propoſitum fuerat, verba hæc præfigere, κατὰ τὸν αὐτὸν δὴ λόγον. Ficinus tamen, verbũ verbo reddẽs, vertit, Eadem ratione: non Viciſsim, aut Vice verſa.

P.190. v. σοῖς] Malit fortaſſe quiſpiam ἐπιεικεσάμενοι.

P.192. v. διὰ τῶν] Affertur alia lectio, διεξόδημεν videlicet pro διωκίδημεν: confirmatúrque futuro διαδησόμεθα, quod ſtatim ſequitur: nec non præcedentibus verbis δίαπεμῶ & πεμῶ δίκα.

P.193. v. δὲ τύχ.] Scribendum puto, ὧν ὁ Ἔρως ἡμῖν ἡγεμὼν &c. Alteram autem ſcripturam Fic. quoque agnoſcens in ſua interpretatione, coactus eſt addere verbum Admonet.

P.194. v. φαίη] Nõ ignoro afferri à Budæo ἔ δήπου ex Plutarcho pro Nunquid: quæ ſignificatio huic conuenire loco non poteſt, quippe qui reſponſionem non affirmatiuam poſtulat ſed negatiuam. Ideo margini adſcripſeram non videri aptas illi interrogationi haſce particulas: ſed pronomen II. I. I operas prætermiſiſſe corrector typographicus non animaduertit. Quòd ſi lectionem hanc οὐ δήπου tueri velimus, dicendum erit illas particulas non tantùm pro Nunquid poni, ſed generaliter pro An, ſiue Vtrum: ita vt adhiberi vtrique interrogationi poſsit. Sic certè & in quodam operis De legibus loco nõ pro Nunquid ſed pro An poſitas illas legiſſe mihi videor.

P.195. v. φυκιν] Verba hæc, καὶ οὐδ' ὄντως πολλοῦ πλησιάζειν Ficinum quoq; in ſua interpretatione prætermiſiſſe non miror, quũ nullus huic loco

aptus ſenſus elici ex iis poſſe videatur.

P.198.v.*μήμοι*] Lepidam ad quendam Homericum alluſionem habet hic locus: ſed qualis ea ſit minimè animaduertit ille qui *Γοργοῦ* pro *Γοργίου* ſcribendum putauit,& *δεινὸς* pro *δεινοῦ*. Vt autem videat lector alluſioni illi conuenire quam habemus hîc lectionem, ipſum Homeri locum afferam primùm: ex Odyſſeæ libro *λ*,in fine, vbi dicitur ab Vlyſſe,

Καὶ νύ κ' ἔτι πλείους ἴδον ἀνέρας οὓς ἐθέλον περ,
Θησέα, Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐξοχα δῖα τέκνα·
Ἀλλὰ πρὶν δὴ ἔπειτ' ἀγερέτο μυρία νεκρῶν
Ἠχὴ θεσπεσίη. ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἤρει
Μήμοι Γοργείλω κεφαλὴν, δεινοῖο πελώρου
Ἐξ ἄϊδος πέμψειεν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.

Vſurpat autem & Cicero verſum illum *Μήμοι Γοργείλω κεφ.*(&c.)tanquam in prouerbium vertens, in quadam ad Atticum epiſtola, lib. 9, *Sed vereor ne Pompeio quid oneris imponam,Μήμοι Γοργείλω κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου intorqueat.* Verùm vt ad noſtri Platonis locum redeam, lepidè in eo *Γοργείην κεφαλὴν* in *Γοργείου κεφαλὴν* mutatur,& *δεινοῦ* ſubiungitur,ſicut Homerus ſubiungit *δεινοῖο πελώρου*. Sed quorſum hîc Gorgiæ fit mentio?propter hæc quæ præceſſerunt, *καὶ γὰρ μοι Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκεν*. Cur autem ibi mentionẽ Gorgiæ fecerit, non rogabit is qui conſiderabit, Socratem de oratione omni elegantiæ genere exornata loqui, & Gorgiam mirum taliis elegantiæ artificem fuiſſe, cúmque præ quouis alio calamiſtratas orationes ſcripſiſſe recordabitur. Præſertim verò quiſquis meminerit Socratem in Xenophontis Sympoſio dicere itidẽ, *ἵνα καὶ ἐγὼ ἐν Γοργείοις ῥήμασιν εἴπω*. Verùm Ficin. quoque locum illum Platonis malè vertit, ea nimirum verba quæ illis, *καὶ γὰρ μοι Γοργίου ὁ λόγος ἀνεμίμνησκε*, ſunt proxima, *ὥςπερ ἀπεχρῶς τὸ τοῦ Ὁμήρου ἐπεπόνθειν*. ita enim locum hunc interpretatur, Etenim Gorgię me ſermo admonuit, quòd illud mihi Homericum contigiſſet. Quum tamen Platonis verborum hic ſit ſenſus, Etenim oratio illa admonebat me Gorgiæ [vel, Gorgiam mihi in memoriam reuocabat] itaque id mihi contingebat quod ab Homero dicitur. vel,adeo vt id mihi cõtingeret.vel,vſuueniret. Ex iis porro quæ de hoc dixi loco apparet,ineptè *Γοργοῦ* pro *Γοργίου* ſubſtitui, ineptius etiam *δεινὸς* pro *δεινοῦ*. Verùm, ſicut rectè *Γοργίου* & *δεινοῦ* legitur,vereor vt illa etiam, *ὀνπρὸ λόγῳ*, rectè ſcripta eſſe dici poſſint.

P. 201.v. *ποτὲ*] Malit quiſpiam fortaſſe *θυσαμβύη*.

P. 204. v. *εἶπεν*] Scribendum puto, *διοῦπερ δ' ὧν ὁ Ἔρως*.

P.206.v. primo] Nemo eſt qui poſt illa verba,*ὡς οὐδὲν γε ἄλλο ἔξιν οὗ ἐρῶσιν αἱ θρωποι*, non expectaſſet *ἢ τὸ ἀγαθόν*: dixit tamen *ἢ τὸ ἀγαθοῦ* quaſi præceſſiſſet,*οὐδενὸς ἄλλου ἐρῶσιν αἱ θρωποι*:quum illa ſint his *ἰσοδυώαμα*. Ita enim puto excuſandum hunc locum,ne mendi ſuſpectum habeamus.

V. *σι; Μὰ*]Negationem Fic.quoque non agnoſcit,quæ tamẽ & in *μὰ Δία* incluſa eſt: adeo vt videri poſſit legiſſe *νὴ Δί' ἔμοιγε*. Subaudiit quidem certè hæc verba *οὐκ ἄλλου τινὸς ἐρᾷν* poſt *ἢ σοὶ δοκοῦσι*,& *ἢ* accepit pro Nónne: at ſi, *ἢ* accipiendo pro An,ſubaudiamus, *ἄλλου τινὸς ἐρᾷν*,vt ſit hæc interrogatio, An tibi videntur aliud quàm bonũ amare? aptè reſpondebitur, Haud equidem:atque ita noſtra lectio *Μὰ Δί' οὐκ ἔμοιγε*, ſuſpecta eſſe non poterit.

P.208.v. *πῶν*] Aptius eſſet *ἐθέλοις*.

P.210.v. *κατασῆναι*] Cum *κατασῆναι* videtur Fic. legiſſe *δεῖ*, vel *προσῆκει*, aut ſaltem ſubaudiuiſſe: cui ego aſſentiens in iis quæ margini adſcripſi, malui *δεῖ* quàm illa verba repetita ſubaudiri, *πολλὴ ἄποια μὴ οὐ*.fateor alioqui non alienam eſſe ab hoc loco illorum ſubauditionem.

P.230.v. *καὶ ὡς*] Scriptum fuiſſe puto *ἔχον*: vt eſſet *ὡς ἔχον* pro *ἅπερ ἔχον*.

V. *σαφὲς*]Non dubito quin *ἥπερ αὖ πηγὴ* genuina ſit lectio:ſicut præcedit *ἥπερ δὲ πλάτανος*.

V. *πρὸς σφ.*]Magis placeret *θερινόν τέ τι καὶ λιγυρὸν* &c.

P.231.v. *ὀπτικὸν*.] Non *ἀποτρέπειν* ſed *ὀπτρέπειν* legit Fic.ita enim locũ hunc vertit,Atqui quánam ratione decet tale quid illi concedere,qui ea calamitate affectus eſt quam nunquam expertus quiſquam conceſſerit? Neque verò verbum Conceſſerit ad calamitatem referri poteſt,ſed ad illud quod dixit Tale quid,referendum eſt. perinde acſi ita loquutus eſſet, Quam calamitatem quicunque expertus fuerit, nunquam illud ei conceſſerit. Suſpicor autem Ficinum,quum ſenſum qui ſibi ſatisfaceret,ex altera lectione non eliceret,hãc ſubſtituiſſe: quum tamen illa iſtũ & commodum & minimè obſcurum habeat. Quomodo autem rationi conſentaneum fuerit rem talem arbitrio eius permittere qui tali premitur calamitate vt ne conaturus quidem ſit eam propulſare [vel,depellere] quicunque eam eſt expertus. Vel,cuicunque perſpecta eſt atque explorata. Eum autem ideo minimè id eſſe conaturum, quoniam operã ſe perditurum eſſe ſciret,apparet ex iis quę proximè ſequuntur.

V. *σωφρα*] Pro *οὖν* puto ſcribendum eſſe *ἔτι*,& *βουλόμενοι* pro *βούλονται*. Ac videri poſſit & Fic. vtranque harum quas propono lectionum agnoſcere (priorem quidem certè ab illo agnoſci manifeſtum eſt) cuius tamen interpretationẽ longè à ſenſu huius loci aberrare arbitror. ita enim eum reddit,At verò qui ſapiunt, quónam pacto eorum qui ſic affecti ſunt cõſilia voluntatéſque probabunt? Atqui non habemus *φρονοῦντες*, ſed *φρονήσαντες*, neque articulum *οἱ* cũ iſto participio, & cum *διακείμενοι*: quum tamen illa interpretatio poſcat vt legatur,*ὥςπερ πῶς ἂν οἱ οὕτω φρονοῦντες, ζῶντα καλῶς ἔχειν ἡγήσονται περὶ ὧν οἱ ἕτερον διακείμενοι βούλονται*; vel potius *βουλεύσονται*. Ego igitur non de aliis,ſed de iiſdem dici hæc puto, *πῶς ἂν οὕτω φρονήσαντες* &c.ac,poſtquam dixit, illos qui amore tenẽtur, fateri ſe inſana poſſe quàm ſana mente eſſe,ſciréq; ſe deſipere,ſed ſui impotẽtes eſſe,miniméque ſe cõtinere poſſe: addit, Si igitur poſtea contingat vt hi ipſi ſapiãt,quomodo fieri poterit vt recta eſſe illa cenſeant de quibus conſilium inierint dum ita affecti eſſent? Hunc eſſe germanum loci huius ſenſum arbitror,vel potius affirmo.

P.236.v. *τὰ σοι*] Vel, *ἢ εἰ βούλει*, vel *εἰ δὲ βούλει*, ſcriptum fuiſſe exiſtimo.Non immeritò autem fortaſſe dubitari poſſit & de iis quæ proximè præcedunt,an ita ſcripta fuerint.

P.237.v. *τὸ Διγύων*] Miretur quiſpiam ita hîc loquutum eſſe Socratem,*ξύμμοι λαβέσθε τοῦ μύθου*, pro *ξυλλαβέσθαι μοι τοῦ μύθου*: ſed eum ex carmine quopiam verba hæc ſumpſiſſe puto.

V. *τω*] Quin pro voce apertè mendoſa, & nihil ſignificante *ῥάχοντι*, quæ eſt in præcedentibus editionibus,rectè hîc ſcriptum ſit *ὄρχοντι*, nemini dubiũ eſſe debet,quum veterũ exempl. fides hanc emendationem confirmet:(ideóque conie-

coniectuam qua φέροντι pro mendoſa illa voce ſubſtituebatur, valere iubeamus oportet) verùm in vno exemplari ſciendũ eſt nõ ſolùm ἀρχοντι legi ſed etiam ἰδίᾳ pro ἰδέᾳ: quod alioqui & à Ficino agnoſci video, & retinendum cenſeo, quoniam etiam pagina ſequẽte dicit, καὶ τοῦτον τῶν ἰδιῶν ὀκνηρεπὴς ἢ αὐτύχη ἡμομφήν, &c. Alioqui certè ἰδίᾳ legendo, dixiſſem ſubaudiri ἔρωτι, quum ea quæ ſequuntur nomina dualia maſculini generis optimè conueniant. (quæ quum ἰδέᾳ fœminino non conueniunt quidem, ſed ferri poſſunt, veluti quum dicunt τὼ χεῖρε, & quædam alia) neque id me mouiſſet, quòd ſequitur, Ἡ μὲν ἔμφυτος ὕσα ὀπτυμία, nõ autẽ, ὁ μὲν, ἔμφυτος ὢν ὀπτυμία, quoniã & alibi ſic eũ loqui videmus. Sedenim & paulo pòſt vnius ἔρωτος mentionẽ facit.

P.241.v. καὶ ἀπερ.] Mendoſè ſcriptum hîc eſſe ἀπεφηνκώς, perſuaſum habeo: neque verò ſuſpicari poſſum quid pro eo legerit Ficinus: qui locum hunc ita vertit, Hinc efficitur vt qui antè amauerat, iam aufugiat, mutatúſq; abeat, quaſi teſta in aduerſum cadente.

V. γιγαρτ] Affertur & alia lectio, ſed ex coniectura, ἡμεῖς pro ὅπου: propterea quòd in verſu qui ſubiungitur, dicitur ὡς λύκοι ἀρνα φιλοῦσι: ſed non video cur ὅπου diſplicere debeat, quum etiam λύκοι ament ἄρνα, quòd ſibi ſit ὅπον.

V. κείνῳ] Non video quomodo λέγον ferri hîc queat: atque adeo in λέγοντα mutandum cẽſeo: quum aliter intelligi non poſſe exiſtimem quàm ᾤμην τὸν λόγον (ſicut μεσοῦν αὐτὸν intelligitur τὸν λόγον) ἐρεῖν ἃ ἴσα ἀεὶ τῷ μὴ ἐρῶντι, ὡς δεῖ &c. λέγοντα αὖ ὅπα &c. Non placet autem mihi, nec cuiquam placere poſſe arbitror verba hæc, καίτοι γ᾽ ᾤμην &c. à Socrate dici, ſuum ſermonem continuante: vſque ad νῦν δὲ δὴ &c. quæ à Phædro dicantur. Apud Ficinum tamen illa verba à Socrate dicuntur, hæc ſola à Phædro. Interpretatur autem ille μεσοῦν αὐτὸν, dimidium diſputationis tranſactum eſſe.

P.242.v. πλείους] Scribendũ eſſet πεποιηκότα, vt μηδένα γεγωνῆναι πεποιηκότα, intelligeremus Neminẽ fuiſſe qui ſcripſerit, vel cõpoſuerit. Videtur tamẽ Ficinus infinitiuum γεγωνῆναι mẽdoſè pro participio poſitum non exiſtimaſſe: quippe qui vertit, Arbitror equidem, orationum quæ his temporibus habitæ ſunt, neminem pluribus autorem cauſámque fuiſſe quàm te, ſiue vltrò dicendo, ſiue quoquomodo alios compellendo. Quam interpretationem, prima fronte alioqui non ſatis aptam, confirmare videtur quod ſequitur, καὶ νῦν αὖ δοκεῖς αἴτιός μοι γεγωνῆναι λόγῳ ἓνὶ ῥηθῆναι. Siquidem μηδένα πλείους πεποιηκέναι γεγωνῆναι, idem valet quod μηδένα γεγενῆσθαι αἴτιον ἢ πλείους γεγωνῆναι. Sed αὐτὸν non video cur debuerit Vltrò interpretari.

V. αὐτὸν] Vel ἑνὶ mutãdũ in ἓνὶ, vel poſt ἑνί γε addendum ἓνὶ arbitror. i. vel legendum, ἢ ἄλλοις τινί γε ξύμπαν τρεσταλκάζοντα: vel ita, ἢ ἄλλοις ἑνί γε ἓνὶ ῥόπῳ τρεσταλκάζοντα. Ficinum quoque ἓνὶ legiſſe aut certè legendum cenſuiſſe, ſiue ſolum, ſiue cum ἑνὶ, oſtendere videtur hæc eius interpretatio, Siue vltrò dicendo, ſiue quoquomodo alios compellendo.

V. ἓνὶ ῥήσει.] Melius in noſtro exemplari ſuis eſſe aſſignata perſonis verba quàm apud Ficinum dixi, quum de quodam paginæ præcedentis loco agerem: at nunc contrarium de iſto cogor dicere. Neque enim dubito quin hæc verba, Οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις malè ſint Socrati aſſignata: & Phædro tribui debeant, haud minus quàm ea quæ proximè ſequuntur, ἀλλὰ πῶς δὴ ᾧ πίνι τούτῳ; Primùm enim dicere tãtùm πῶς δή debuiſſet fortaſſe, nõ ἀλλὰ πῶς δή, niſi ante hanc interrogationem aliquid dixiſſet. Deinde, Socrate illa dicente, οὐ πόλεμόν γε ἀγγέλλεις, deeſt particula vel deſunt particulæ quæ hæc cum præcedenti ſermone iungant: ſicut viciſsim ἀλλὰ ſuperuacaneum videri dicebã ante πῶς, niſi quid ante iſta dixiſſet. Poſtremò prouerbii huius talis eſt ſenſus (quod præcipuè conſiderandum eſt) vt potius Phædrum eo vti, reſpondentem Socrati, quàm Socratem ſermonem ſuum illo claudere cõſẽtaneũ ſit: (perinde acſi ità loqueretur, Hoc de me dicere, nequaquã eſt me accuſare) quum οὐ πόλεμον ἀγγέλλειν prouerbialiter dicatur qui lætum nuntium affert, aut ſaltẽ quod minimè eſt triſte.

P.244.v. πτιουμβώων] Quid πτιουμβώων cum ὀρνίθων ſignificare dicemus? nihil certè nos inuenturos puto quod ſatis aptè ſignificare poſsit: ideóque in πτιουμβώω mutãdum cenſeo, vt cum ζήτησιν iungatur, cum quo nomine locum habet longè aptiſsimum. Verùm & in altero participio πτειζομβώων lubenter eandẽ mutationem mihi permitterem, quum itidem ad ζήτησιν cõmodè referri poſsit: multo quidem certè (meo iudicio) commodius quàm πτιομβώων ad σημείων, quod πτιουμβώων alioqui nullo defendi modo poſſe nequaquam dixerim.

V. πῃ καὶ] Quum locum hunc duobus poſſe modis interpungi viderem, & vulgò receptam interpunctionem (id eſt, eam quam habent præcedentes editiones) multo minus probarem quàm eam quæ mihi in mentem veniebat, idem quod & in quibuſdam aliis feci, vt non interpunctum relinquerem. At nunc vtranque interpunctionem declarans, dico in præced. quidem editionibus poſt νοήσει poni hy poſtigmen, vt hæc νοῶ πῃ καὶ ἰσχείαν cum ſequentibus iungamus: at mihi magis placere vt non ante ſed poſt illa verba ponatur hypoſtigme, & intelligatur πτειζομβώων (ſiue πτειζομβώω, vt me lubentius ſcripturum eſſe dixi) νοῶ πῃ καὶ ἰσχείαν ἀνθρωπίνῃ νοήσει. Facit certè pro hac interpunctione vel illud quòd vox οἰωνιστικὴ (quam in locum illius οἰονοπτικὴ introductã eſſe ait) ſine illa adiectione dicitur.

V. ἓξ ὧν] Legitur etiã προφητεύουσα. Cæterùm totus hic locus longè aliter ſcriptus eſt in præced. edit. & quidem mẽdoſè: hoc videlicet modo, ἀλλὰ μὰ νόσων γε καὶ πόνων τῶν μεγίστων, ἃ δὴ παλαιῶν ὠκ μιαιμάτων ποθὲν ἔν ὧσι τῷ ἡμῶν, ἡ μανία ἐγγενομένη, &c. in qua vides omitti verba illa δι᾽ ἁμαρτήματα: vt viciſsim noſtra nõ habet παλαιῶν, nec παλαιά, eius loco: quum tamẽ Fic. quoq; ita vertat acſi legerit, δι᾽ ἁμαρτήματα παλαιά. hunc enim locum ita interpretatur, Atqui aduerſus morbos & labores maximos ob antiqua delicta quandoque diuina indignatione mortalibus imminentes, gentibus quibuſdam alicunde furor adueniens, ac prædicens quibus opus erat, remedia adinuenit, &c. Vbi obſerua etiã, eum agnoſcere alteram illam lectionem cuius paulo antè mentionem feci, προφητεύουσα.

P. 245.v. primo] Legitur etiam κατακορῆ τῇ μανία.

P.247.v. τῷ ὄρ.] Non dubito quin ἑστώσας ſcribendum ſit. ferri quidem certè non poteſt ἑσάσας, quod ſignificationem non aliam habere quàm actiuam conſtat.

V. τὸν τόξευτ.] Inuenitur alia lectio, quã ma-

gis probo,atq; adeo genuinã esse persuasum habeo, καθορᾷ μὲ αὐτην δικαιοσύνην, καθορᾷ ϑ' σωφροσύνην, καθορᾷ ϑ' ὁπόσημιν, ὑχ ἥ &c. Quinetiã ὑσὶ ἥ ὅτι, pro ὑσὶ ἢ ὅτι, (quorũ loco non sine manifesto mendo in præced. edit. legitur ὑ δὴ ὅτι) Sed Fic. illos accusatiuos agnoscẽs, retinet tamen ἥ. ita enim hunc locũ reddit, In hoc autẽ circuitu cõspicit ipsam iustitiã, conspicit temperantiã, conspicit scientiã: non qua adsit generatio, nec qua alia alicubi sit in alio. Mallẽ autẽ αὐτὴν ἢ δικαιοσύνλω. Ne verò de his accusatiuis dubitemus, facit (meo iudicio) quod sequitur, ἀλλὰ ἢ &c. nã huic postremo accusatiuo καθορᾷ ϑ' ὁπόσημιν, ὑχ ἥ ἡγεμονίς πρόσεστιν (&c.) respondet hic accusatiuus ἀλλὰ πλὴν ὁτιὴ ὅτιν ὄντως ὁπόσημιν οὖσαν.

V. ναῦ] Nullũ huic loco mendũ subesse puto, sed dictũ esse ὧν ἡμεῖς ὄντων καλὸν, pro ἐκείνων ἃ ἡμεῖς ὄντα καλὸν. Sic certè & alibi participiũ aut nomen quod post relatiuũ ponitur, eius casum eodẽ sequi modo videmus. Cæterùm post ὅσαν ponenda est stigme τελεία.

P. 248. v. τὸ ὀθεν] Margini adscriptũ est, legi etiam ὑκ ἀφικνεῖται (sicut pagina sequẽte εἰς ϑηείου βίον ἀφικνεῖται) sed debuit addi, nõ legi ἡ ante ψυχή: vt certè nullũ hîc illi articulo locum esse constat ante ψυχὴ quum sequatur ἑκάστη.

P. 249. v. πρὸς] Ita vertit hunc locũ Fic. vt agnoscens nostrã scripturã (nõ autẽ quasi legeretur, πρὸς οἷς γὰρ ὡς ϑεῖοις ὁ ὢν.) hæc enim sunt illius verba, Nã illis semper quãtũ fieri potest memoria inhæret, quibus deus inhærens diuinus est.

V. ὅταν] Nisi ὁρῶν mutemus in ὁρᾷ, suspensa relinquitur oratio: simul autẽ ἔχῃ legendum, vt opinor, fuerit. Mirus autẽ videri possit hic partículæ ἵνα vsus, quã Fic. pro ὅτι accipit: ita hunc locũ reddens, Tendit igitur huc totus sermo, qui est circa quartũ furorẽ, quòd quando quis visa hîc pulchritudine aliqua, verè illi reminiscẽs, alas recipit, receptísq; euolare nititur. (neq; enim dubito quin apud eum mendosè Quo pro Quòd scriptũ sit, quũ sequatur Recipit & Nititur, non Recipiat & Nitatur) sed fortasse nõ aliter intelligẽdũ est ἵνα αἰσπτερῶται q. si dictũ esset, ἵνα λέξωμεν αἰσπτερῶ ϗ, vel ἵνα οἰώμεθα αἰσπτερῶ ϗ: resoluẽdo & sequẽtia verba eodẽ modo, λέξωμεν προθυμεῖσθαι: deinde ἀδυνατοῦντα ϑ, αἰτίαν ἔχον, &c.

P. 250. v. νησις] Si Cicero hîc legit φρόνησις, cur lib. De off. 1. interpretatur Sapiẽtiã? quũ in illo ipso libro φρόνησιν aliud quàm Sapientiã esse scribat? eius enim hæc sunt verba, *Princépsq; omniũ uirtutũ est illa sapiẽtia quã σοφίαν Græci uocãt. Prudentiã enim, quã Græci φρόνησιν dicunt, aliã quandã intelligimus quæ est rerũ expetendarũ fugiẽdarúmque scientia: illa autẽ sapientia quã principẽ dixi, rerũ est diuinarũ atq; humanarũ scientia: in qua continetur deorũ & hominũ cõmunitas & societas inter ipsos.* Quũ tantã illic differentiã inter φρόνησιν & σοφίαν, & meritò quidẽ cõstituat Cicero, quî fieri dicem⁹, inquã, vt hîc φρόνησιν interpretetur sapientiã? Quãtũ cõiicere possum, vel φρόνησις Platonẽ pro σοφία dixisse credidit, vel quũ hæc scriberet loci huius Platonis non satis recordatus fuit, & σοφία in eo se legisse putauit, quũ tamen φρόνησις legisset. Sed alius mihi nodus soluẽdus est, at multo etiã illo difficilior: quî possit Cicero de forma honesti dicere, illã, si oculis cerneretur, mirabiles amores sapientiæ excitaturã. Eius enim hæc sunt verba, *Formã quidem ipsam, Marce fili, & tanquã faciẽ honesti uides: quæ si oculis cerneretur, mirabiles amores (ut ait Plato) excitaret sapiẽtiæ.* Quid hæc sibi volũt? inquã: quomodo à nobis in hoc Platonis loco (quem cõstat eum ipsum esse ad quem respicit Cicero) inueniẽtur? Quòd si etiã in Platone inueniẽda nõ esset quæ hîc dicit, sed ista à se diceret, non video quomodo illũ ferre possemus ita loquentẽ, Facies honesti si oculis cerneretur, excitaret amores sapientiæ. Expectabat enim lector vt diceretur, Facies honesti excitaret amores sui: vel, Sapientia excitaret amores sui, (aut etiã sine adiectione pronominis vtrobiq;) in qua posteriore lectione agnoscerem⁹ Platonis locũ: nisi quòd nomini φρόνησις id interpretamentum daretur quod nomini σοφία potius debetur, vt antea do cui. Nec verò sum nescius quandã etiã lectionẽ afferri, in qua pronomẽ *sui* in sedem nominis *sapientiæ* substituitur: sed si meã tandẽ hoc de loco coniecturã proferre oportet, crediderim potius ita scripsisse Ciceronem, *quæ si oculis cerneretur, mirabiles amores (ut ait Plato de sapientia) excitaret.* vel, *ut ait de sapientia Plato.*

P. 251. v. κάλλος] Legitur etiã κάλλος σώματος δὺ μεμιμημένον: at verò Fic. κάλλος tantùm agnoscens hoc in loco, pro sequenti voce σώματον agnoscit genitiuũ illum σώματος. ita enim vertit hũc locũ, Quando vultũ diuina forma decorum videt, aptè ipsam pulchritudinem imitatũ, vel aliquã corporis speciẽ, primò quidem horret, &c.

V. ὁδόντας] In præced. edit. non interpungitur post φύσιν, perinde acsi κινήσις & ἀγαπάκτησις ad illud verbũ pertinerent, & nominatiui eius essent. Sic vero & in iis quæ sequuntur quædã aliter quàm hîc, ac vitiosè certè, sunt interpuncta: cuiusmodi vitia in aliis propemodum innumeris locis deprehẽdet qui hanc nostram editionem cum illis conferet.

P. 253. v. μᾶλλον] Mirum est pro ὑρύπωσιν adscribi margini editionis illius Basilicnsis ὑρπύωσιν: quum nullum hîc locum habere posse videatur hoc ὑρπύωσι: at verò ὑρύπωσιν nõ solùm aptũ sit, sed etiã sequente participio ὑπιτλουῶσης confirmetur. In versu autẽ qui proximè præcedit, prima fronte putet quispiam scribendum ἔπ χ: sed π respicit ad ϗ quod sequitur, inclusum videlicet in particula κἄν.

V. λδύσμιαι] Affertur hic locus ab eo cui vulgò, sed falsò, Heraclidis Pontici nomen tribuitur, afferente etiam versus Homericos ex quibus Platonẽ hæc sumpsisse ait. Legitur autem apud illum, κιλδύσμιαι καὶ λόφῳ μόνῳ ἰωιοχίτωι.

V. πραϋχθῆ] Apud eundem est quod cõtrariam significationem habet illi βαρυχ πράγλος, videlicet πολυπράγλος.

V. λάσιος] Legitur apud eundem ὑπόκωφος & κίνδυνου.

P. 255. v. αὐτὸς] In quodã vet. nõ leguntur hęc verba, εἰς ζωὴν ἄχρ ἢ φιλίαν, ita vt φίλος iungatur cum ϑεραπεύοντι: ac iungit quidẽ & Fic. nomẽ illud cum hoc participio, sed ita vt eidem verba illa subiungat, εἰς ζωὴν ἄχρ ἢ φιλίαν, addẽs etiam παρέρωντι, vel subaudiens ex iis quæ præcedunt. Hunc enim locum ita vertit, Præsertim quum & ipse honoratus, natura colentis sit amicus, in idem postremò cum amatore conspirat.

V. φιλίαν] Desiderari puto particulã δὲ ante ἐαὶ: (nisi potius ἐαὶ ἡ ὲρα scriptum fuisse suspicandum sit) & post ϑεριόντος perperam scriptum esse δὲ pro γε.

P. 256. v. δηῆς] Apud Eusebium ὑπουεσρίου perperam legitur.

P. 258. v. Σ Ω K P.] Particula που non solet adiungi verbo ἔδοξε in huiusmodi locis: ideóque non alium illius vocũlæ vsum esse puto quàm si verbo φησὶ subiuncta esset. nam & particulam

χὸ interdum eodem modo extra parentheſin poni videmus, non alia de cauſa quàm quòd in orationis principio collocari non poſsit: quum alioqui ad verbum quod in ipſa eſt pertineat. Incluſi autem parentheſeωs notis illa etiã verba αὐτὸ τὸ σύγγραμμα, quòd videatur verbum φησὶν illa pro ſuo nominatiuo habere. Præterea verò tres illos datiuos, τῇ βουλῇ, & τῷ δήμῳ, & τοῖς ἀμφοτέροις, (id eſt, τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ) non ita afferri puto, quaſi ſimul poni ſolerẽt, ſed quòd eorum alterum plerunque, interdum etiam vtrunque ponerent: perinde acſi dixiſſet, πολιτικοῦ ἀνδρὸς σύγγραμμα ſolere tale principium habere, Ἔδοξε τῇ βουλῇ, vel Ἔδοξε τῷ δήμῳ, vel Ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ: de qua formula dicam in annotatione quæ proximè ſequitur. Cæterùm ſiquis nominatiuos illos tres (qui vnius vice funguntur) αὐτὸ τὸ σύγγραμμα, parentheſeωs notis includere mecum nolit, is hoc ſciat ſaltem, non addi à Socrate, tãquam qui adiici, ſed tantùm tãquam qui ſubaudiri ſolerent.

V. ροις. καὶ] Locus hic mendo carere dici non poteſt. nã τὸν ἑαυτὸν quid ſignificare queat? videndum igitur annon ſcribendum ſit, αὐτὸς ἑαυτὸν δὴ λέγων. vt καὶ ὃς εἶπεν intelligamus dici quòd tale σύγγραμμα adſcribat eius nomen ὃς εἶπεν. is autem eſt ὁ συγγραφεὺς (addit Plato) αὐτὸς ἑαυτὸν δὴ λέγων μάλα σεμνῶς καὶ ἐγκωμιάζων. Quoniam autem hæc ne à Ficino quidem intellecta eſſe video, quòd nõ animaduerteret de quo ſcripti genere Socrates hîc loqueretur, exẽplum proferam, quod rem omnem ſtatim ob oculos ponet. Habemus itaque apud Andocidem in oratione quæ περὶ τῶν μυστηρίων inſcripta eſt, pag. 11, meæ editionis, quoddam ψήφισμα, cuius hæc ſunt prima verba, Ἔδοξε τῷ δήμῳ, Τισαμενὸς εἶπε πολιτεύεσθαι Ἀθηναίους κατὰ τὰ πάτρια, νόμοις δὲ χρῆσθαι τοῖς Σόλωνος, καὶ μέτροις καὶ σταθμοῖς. Vides hîc primùm Ἔδοξε τῷ δήμῳ, quæ formula (vt ita loquar) vna eſt è tribus quas Socrates propoſuit: deinde ſubiungi illud εἶπε, præfixo nomine Τισαμενός: in quibus verbis habes exẽplum eius quod Socrates dicit ſubiungi, καὶ ὃς εἶπεν. Sed poſſet fortaſsis legi etiam καὶ ὡς εἶπεν, accipiendo ὡς pro ὅτι. Apud eundem oratorem præcedit pſephiſma, quod incipit ab his verbis, Παιτροκλείδης εἶπεν, Ἐπειδὴ ἐψηφίσαντο, &c. non præfixo verbo Ἔδοξε vnà cum vno ex illis datiuis, vel vtroque. Apud Demoſthenem autẽ in pſephiſmatis aliquot ponitur archontis nomen, & tempus quo facta ſit rogatio, nomen item tribus πρυτανευούσης, antequam dicatur quis εἶπεν: & poſt aliquot demum verba additur, δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ. vt in oratione quæ περὶ στεφάνου inſcripta eſt, Ἐπὶ ἄρχοντος Εὐθυκλέους, πυανεψιῶνος ὀγδόῃ ἀπιόντος, φυλῆς πρυτανευούσης Οἰνηίδος, Κτησιφῶν Λεωσθένους Ἀναφλύστιος εἶπεν, Ἐπειδὴ Δημοσθένης (&c.) ἐπέδωκε ταῦτα τῷ δήμῳ (&c.) δεδόχθαι τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ τῶν Ἀθηναίων, &c. Sunt autem & aliæ apud eundem eorum formæ: verùm hac de re alius fuerit dicẽdi locus. Hoc tãtùm addam, videndum iam eſſe, ſi σύγγραμμα intelligatur περὶ ψηφίσματος (qua de re mihi aſſenſuros puto eos qui hanc annotationem ſimúlq; eam quæ proximè præcedit legerint) an liceat cum aliis interpretari librum.

P. 260. v. γεν' ἀλλ'] Videri poſsit aliquid deeſſe huic loco, alioqui ſcribendum ἐκτήσατο: ſed crediderim potiꝰ deſiderari verbum χρῆται poſt illos datiuos ἐμῇ ξυμβούλῃ, cũ quo λαμβάνει ſcribẽdũ fuerit: hoc modo, Ἀλλ' εἶπε ἐμῇ ξυμβουλῇ χρῆται, κτησάμενος ἐκεῖνο, οὕτως ἐμὲ λαμβάνει. Id eſt, Sed ſiquis meo conſilio vtitur, poſtquam veritatẽ ſibi comparauit, tum demum me aſſumit, vel aſciſcit. Q. d. Non priùs me aſſumit, quàm veritate inſtructus fuerit. Poſſet autem ſcribi etiam ἐμοὶ ξυμβούλῳ χρῆται, vt libro De republ. quinto, ἐμοὶ μὲν (ἔφη) συμβούλῳ χρώμενος μᾶλλον ὅτι τούτῳ τῷ βίῳ. Siquis verò lectionem noſtrã retinere vellet, primùm verbum ὅτι cum participio κτησάμενος vel addi vel ſubaudiri ſaltẽ oporteret (quorum vtrunque durè fieret) deinde cum infinitiuo λαμβάνειν repetendum eſſet per ſubauditionem αἱρήσεται: ſed vereor vt ſatis rationi conſentaneum ſit illã dicere, Cogo illũ me aſſumere.

V. vlt.] Legitur etiam ὕστερον, quo vti potius ſolet: ſed fortaſſe Lacon ὑστέρως quàm ὕστερον dicere maluit.

P. 263. v. οἷς πλαν.] Vel aliud quàm πλανώμεθα legit Ficinus, vel aliter quàm debuit eſt interpretatus. vertit enim, In quibus ambigimus. quaſi videlicet πλανώμεθα idem valeat quod alterum ex præcedentibus, vel ἀμφισβητοῦμεν, vel διαφωνοῦμεν. Paulo pòſt tamen πλανᾶσθαι reddit Falli, ſed addens ablatiuum ambiguitate.

P. 264. v. ἑάσω] Putet quiſpiam ſcribendum ἐάσωμεν, quòd ſequatur ἴωμεν: ſed alibi quoque ita numerũ mutari videmus: & magis hîc excuſari poteſt quàm aliis pleriſq; locis, quòd ἴωμεν nõ dicat de ſe loquẽs in numero plurali, ſed alterum quoq; comprehendat. Intelligit autem τοὺς ἑτέρους λόγους, cæteras orationes ipſius Lyſiæ.

P. 265. v. κατ' εἴδη] Legendum eſt fortaſſe οἷον κατ' ἰδέας.

P. 267. v. χάειν] Non dubito quin ſincera ſit noſtra lectio Τισίαν: quanuis pro Tiſia Ficinus quoq; ſubſtituerit Lyſiam: non alia, vt opinor, ratione motus quàm quòd Lyſiæ in præcedentibus fiat mentio. Sed conſiderandum fuit, cuiuſmodi hæc eſſe quæ de Lyſia dici non poſsint: nec bene cum Gorgia Lyſiam, rectiſsimè contrà Tiſiam copulari. nam hic eſt ille Tiſias cuius ſæpe vnà cum Corace fit mentio, vbi de antiquiſsimis artis rhetorices ſcriptoribus agitur: vt apud Fabium libri tertii capite primo. Legimus verò apud eundẽ libri ſecũdi decimooctauo, *Doctores artis ſerò iã & circa Tiſiã & Coraca primùm repertos.* Sed quod multo etiã magis omnẽ delectionẽ illa dubitationẽ tollat, ex eodẽ afferã. Legimus enim in principio capitis de cimiſeptimi eiuſdẽ libri, *Nã & Socrati obijciũt comici, doœre eũ quomodo peiorẽ cauſam meliorẽ faciat: & contrà Tiſiã & Gorgiã ſimilia dicit polliœri Plato.* Hîc enim videmus itidẽ Tiſiã & Gorgiã ex ipſo Platone produci cõiunctos, ſiue (vt antea loquut⁹ ſum) copulatos. Sed ibi (quod mirũ videri poſsit) altera illa lectio *Lyſiã* pro *Tiſiã* margini adſcripta inuenitur. quod, inquã, mirũ videri poſsit, ſi lectiò illa ex veteri quopiam libro ſumpta ſit: minimè autem mirum, ſi (quod potius credo) ex cõiectura, aut ex hoc ipſo Platonis loco de cuius nũc lectione differo, ab aliquo ſit adſcripta qui Ficini lectionẽ vnà cum eius interpretatione ſequeretur. Fertur porro Tiſias (cuius & infrà fit mẽtio) diſcipulus Coracis fuiſſe. Ac de illis quidẽ hactenus: quoniã autem Theodori ibidẽ mentionẽ facit Plato, à quo ad Euenũ Pariũ, deinde ad Tiſiã & Gorgiã tranſit, hoc addã, à Fabio quoq; in eodẽ illo libri tertii capite primo, ſicut Coracis & Tiſiæ, ita etiã Theodori mentionẽ fieri: ſed alius multis annis poſteriorib⁹ illo⁹ Theodori, inquã, Gadarei.

V. πεάσομαι] Interrogatiuè dici hæc videntur, ſicut illa per interrogationem dicta modò fuerunt, τὸν δὲ καλλίστου Ράδιον Εὐλιῶν εἰς μέσον οὐκ ἄγομεν; At ſi ſcriptum eſſet Τισίαν δὲ Γοργίαν πεάσομαι δῆθεν, non itidem ἐρωτηματικῶς dici viderentur.

V. κεπαγ] Cum Χαλκηδονίου nihil deeſſe puto, ſed tantùm ſubaudiri ῥήτορος. Videtur autē, velut ludens periphraſin poeticam vſurpare, quū dicit τὸ τῦ Χαλκηδονίου ἄνδρος. ita enim poetæ dicunt ἄνδρος Ἡρακλῆος pro Ἡρακλῆς: itidémq; βίη Ἡρακλῆος, necnon βίη Ἡρακληείη. Intelligit autē fortaſſe Thraſymachum, quem Chalcedoniū fuiſſe legimus in primo De republ. ſi quidem ille ipſe eſt (vt eſſe arbitror) cuius fiet in aliis huius dialogi locis mentio: vt pag. 266. 269, & 271.

P. 268. v. primo] Verba hæc ὑπὸ αὐγὰς μᾶλλον ἴδωμεν nos habere ſuſpecta non ſinit locus hic paginæ ſequentis, καὶ ὅσα ἄλλα διελθόντες, ὑπὸ αὐγὰς ἔφαμεν εἶναι σκεπτέα. Alioqui certè vocem illam αὐγὰς parum conuenire ſolutæ orationi conſtat.

V. ἀκουσάντων] Aut hîc ἀκούσαντας in ἀκούσαντα, aut paulo pòſt εἶπεν αὖ in ἔπειτ' αὖ mutandū fuerit: quam mutationem magis probo, vt de vtroque medico, Eryximacho & Acumeno, intelligamus. Cæterùm vt hîc Ἀκουμενῷ ſcriptum eſt, non Ἀκουμένῳ, ſic & apud Xenophontem Ἀπομνήμον. libro tertio, pag. 458, meæ editionis, ſcribendum eſt Ἀκουμενός, non ἀκούμενος: quòd in huiuſmodi vocabulis quæ ex participiis in nomina propria tranſeunt ita mutari ſoleat accētus. Idem autem Socrates eiuſdē medici vtrobique mētionem facit, & hîc, inquam, & apud Xenophontem: ſcribentem, Ἄλλου δὲ λέγοντος ὅτι ἀνδρῶς ἐσθίοι, Ἀκούμενος ἔφη τοῦτου φάρμακον ἄριστον διδάσκειν. vbi quum non ſit participium à verbo ἀκεῖσθαι, ſed proprium nomen, ſcribendum eſt Ἀκουμενός, vti dixi: ſimúlque videndum vt διδάσκειν mutemus in διδάσκει, includendo ἔφη parentheſeōs notis. niſi malimus retinendo διδάσκειν mutare illum nominatiuum in accuſatiuum Ἀκουμενόν. Sic autem legendo, ἔφη per parentheſin nō erit poſitum. Fit porro huius medici mentio & in paginæ ſequentis principio: nec Xenophon ſolùm præter Platonem, ſed alii etiam quidam eius meminerunt.

V. Τίσ'] Malim ἐρέσθαι, vt ſit in aoriſto poſteriore, & ἐρέσθαι αὖ (ſubaudita ex præcedentibus hac particula) ſit pro ἐρήσεσθαι.

V. πα, αὖτὸν.] Scribendū puto ἔπειτεν αὖ, vt dixi in annotatione quæ proximam præcedit.

P. 269. v. ἔσῃ] Quorſum hîc Lyſiæ fit mentio? quid illi cū Thraſymacho commune eſt? nihil certè, quantū ex aliis colligere locis poſſumus. malè enim in vno eorum cum Gorgia, in Ficini quoq; interpretatione, copulari, quū Τισίαν nō Λυσίαν Plato ſcripſerit, antea docui. Quid igitur hîc dicemus? nimirū Ficinū tam ſequendū hoc in loco eſſe, quàm recedendum ab eo in altero illo fuit. id eſt, cum illo ſcribēdū hîc eſſe Γοργίας καὶ Θρασύμαχος, non Λυσίας καὶ Θρασύμαχος. atque ita denuò prohibebimus ne Lyſiæ fiat iniuria. Cæterùm ita hunc locum vertit idem Ficinus acſi legerit τέχνη in nominandi caſu, & ὅσον τέχνη dictum ſit pro ὅση τέχνη. hæc enim ſunt eius verba, Quanta verò ars huiuſmodi ſit, non ea via quam Gorgias & Thraſymachus ſequuti ſunt, ſed alia potius conſtare videtur. Perinde eſſet certè ὅσον τέχνη acſi diceremus, Quāta res ſit ars. Sed ego & τέχνη retinendum puto, & alium huius loci ſenſum eſſe exiſtimo: vt videlicet dicat, quatenus arte poteſt aliquis orator euadere, ſiue quantum in arte ſitum eſt vt quiſpiam euadat orator, eius rei methodum ſibi non videri patere eam tenendo viam quā Lyſias & Thraſymachus teneant.

P. 270. v. δεῖ π] Miror non ſcriptum eſſe potius, οὐδὲ πῶ τὸ σῶμα πος. Subaud. autem φύσιν.

P. 272. v. ὃ καὶ] Satius fuerit parentheſeōs notis verba hæc includere, ὃ καὶ κατ' ἀρχὰς ἔφαμεν τὸν λόγον.

V. θεῖας] In ſuperioribus edit. ſcriptū eſt μέλει: ſed ſatius eſt μέλειν cū Ficino legere, vt ſubaudiatur φασὶ ex præcedentibus: Nulli in iudiciis horum veritatem curæ eſſe aiunt.

P. 273. v. πα. Σ Ω.] Apud Ficinum à Phædro hæc quoque dicuntur, ἀλλὰ μὴν τόν γε Τισίαν αὐτὸν πεπάτηκας: à Socrate autem iſta, εἰπέτω Τίνιος, &c. Ac qui editioni illi Baſilienſi præfuerunt, Ficinum hac in re imitari voluerunt: quippe qui ante verbum εἰπέτω Socratis perſonam ſignauerint, obliti tamen ante ἀλλὰ μὴν eam expungere. Sed à Ficino diſſentiēdum hîc fuiſſe, potiúſque ſequendam Aldi editionem, affirmare audeo. quum hæc verba εἰπέτω Τίνιος, conſentaneum ſit ſubiungi ab illo qui iam dixerit, ἀλλὰ μὴν τόν γε Τισίαν πεπάτηκας ἀκεβῶς. q. d. Quod quū ita ſit, dicat nobis Tiſias. id eſt, Tu nobis dicito in Tiſiæ perſona. vel, ex Tiſia: id eſt, ex Tiſiæ doctrina: ſiue, ex iis quæ à Tiſia didiciſti, quandoquidem tu illum πεπάτηκας. At Fic. hoc verbum & ipſe lōgè aliter accipit, procul certè ab ea quam habet hîc ſignificatione, ideóq; à ſenſu huius loci, aberrans. Vertit enim & ipſe, Sed & Tiſiam ipſum grauiter peſſumdediſti. quum interpretari oporteat, Atenim Tiſiā ipſum adhibita exacta quadā diligentia triuiſti. accipiēdo videlicet verbum Terere in ea ſignificatione qua dicitur Terere ſcriptorem quempiam. Sed cur hoc vſus eſt verbo Socrates? Alludens ad prouerbium, Οὐδὲ τὸν Αἴσωπον πεπάτηκας, quod eſt apud Ariſtophanem, in Auibus,

Ἀμαθὴς γὰρ ἔφις, κοὐ πολυπραγμόνων, οὐδ' Αἴσωπον πεπάτηκας.

Inuenitur autem & alii prouerbio adhibitum hoc verbum: ei nimirum quo dicitur Ἀρχίλοχον πατεῖς, ſed alium vſum habet hîc iſtud verbum. adeo vt ſenſum huius prouerbii non ſit aſſequutus Eraſmus, in eo quod ſcripſit, πατεῖν dictum quòd maledicus videatur aſſiduus in euoluendis huius poetæ carminibus. Nec in eo quod addidit, Vel quòd maledicus huius veſtigiis ingreditur. Sed de huius πατεῖς ſignificatione alibi: nunc eam quam habet noſtrum πεπάτηκας, ſatis ſit indicaſſe.

P. 274. v. θεῶν] Non dubito quin expungendus ſit poſterior articulus qui eſt ante ἱερόν. alioqui certè aliud ſignificaretur quàm hoc, Cui ſacra eſt auis illa, ſiue Cui dicata eſt.

P. 276. v. ῥῶν] Scribēdum eſt, ὅταν τε ἄλλοι παῖδ.

P. 279. v. ὁρμὴ] Ferri non poteſt altera ſcriptura, ὁρμὴ θατέρᾳ: quanuis Cicero quoque, locum hunc interpretās, ablatiuis vtatur. Hæc enim ſunt eius verba totum hunc locum interpretantis in Oratore ad Brutum, *Adoleſcens etiā nunc ô Phædre, Iſocrates eſt. ſed quid de illo augurer libet dicere. Quid tandem? inquit ille, Maiore mihi ingenio uidetur eſſe quàm ut cum orationibus Lyſiæ cōparetur. præterea ad uirtutē maior indoles. ut nimirum mirum ſuauium ſit ſi, quum ætate præſſerit*

aut in hoc orationum genere cui nunc ſtudet, tantum quantum pueris, reliquis præſtet omnibus qui unquam orationes attigerunt: aut, ſi contentus his nõ fuerit, diuino aliquo animi motu maiora cõcipiſcat. meſt enim natura philoſophia in huius uiri mẽte quædam. Quanuis, inquam, Cicero ablatiuis illis vtatur *diuino aliquo motu*, non tamen exiſtimãdum eſt alteram illam lectionem ſequi ὁρμῇ θατέρᾳ (nam ſimul etiam ᾧ mutandum eſſet in ᾧνα, & ἄχρι in ἄχριπ: quinetiam αὖπὲν expungendum: vt ita legeretur, ὅθὶ μείζω δέ ᾧνα ἄχρι πο ὁρμῇ θατέρᾳ) ſed tantùm orationis faciem, vt ita dicam, mutare. Simul autem recedit paulum à Platonis verbis, quæ ſonant, Atque adeo [mirum non ſit futurum] ſi ne his quidem contentus ſit, ſed diuino aliquo &c. In illo autem loco (vt de eo quoque meam obiter ſententiam proferam) *Maiore mihi ingenio uidetur eſſe quàm ut cũ orationibus Lyſiæ comparetur*, videtur ſenſum verborum Platonis aſſequi (quanuis Ficinus quoque, aliter accipiens illa verba, δοκεῖμοι ἀμείνων ἢ κῇ τοῖς περὶ Λυσίαν τῶν λόγων, ita vertat, Videtur mihi præſtantiori ingenio eſſe quàm Lyſiam ſua ſcripta demonſtrent) ſed mirum hoc loquendi genus videri poſſit, vt dicatur Iſocrates cum orationibus Lyſiæ comparari: ideóque nõ dubito quin pro verbi comparetur nominatiuo ſubaudire oporteat Ingenium, potius quàm Iſocrates. Niſi verò timerem ne nimium moroſus in hoc examine iudicarer, adderem & hoc, poſſe videri inuerſam eſſe orationis formam: & fuiſſe potius ita dicendum, Maiore mihi ingenio videtur eſſe quàm vt cum eo orationes Lyſiæ comparentur. Iam verò quod ad illa verba attinet, πλέον ἢ παίδων διενέγκοι τῶν πώποτε ἀναμφίλογον λόγον, videmus Ciceronem in ſua interpretatione lectionem hanc agnoſcere, qui vertit, Tantum quantum pueris, reliquis præſtet omnibus qui vnq. &c. Ficinum tamen credat quiſpiam legiſſe, πλέον ἢ ἀνδρες παίδων. vertit enim, Magis quàm viri pueris, omnibus qui eloquentiæ vnquam ſe tradiderunt excellat. Quinetiam alium quòq; videmus ex hoc loco ſenſum elici, non legendo πλέον ἢ ἀνδρες παίδων, ſed duntaxat, πλέον ἢ παίδων: vt nimirum intelligamus fore vt quum ætate proceſſerit, tantum viris præſtet quantum puer pueris præſtare ſolitus ſit: at ego hũc quidem ſenſum, aliquantum coactum eſſe (vt ita loquar) illum autem non placere dico quòd adiectione vnius vocabuli opus habeat: ideóque lubenter interpretationi Ciceronis acquieſco: præſertim quum recorder cuiuſdam generis loquendi longè elegantiſſimi quod pro illa interpretatione facit: quo nimirum dicitur quiſpiam aliqua in arte aut ſcientia cæteros qui eãdem profitentur ὑποδεῖξαι παίδας, quum illis tãtùm præſtitit vt præ illo pueri fuiſſe videri poſſint. Quinetiam extat alius huius ſcriptoris locus quo iſte confirmari poteſt, in epiſtola quarta. ὅπ ᾧσπερεί, πλέον ἢ παίδων, τῶν ἄλλων ἀνθρώπων διαφέρειν. Verùm hîc quoque Fic. ita interpretatur acſi legerit πλέον ἢ ἀνδρες παίδων.

P. 283. v. οὐ πλήρη] Expungenda quiſpiam fortaſſe dixerit hæc verba, ἀλλ' ἐκεῖνο, quum orationi nullum vſum præſtent, ſed potius eius ſtructuram perturbent, atque adeo à Ficino non agnoſcantur: ego tamen exiſtimo minimè audendum hoc cuiquam eſſe: ita enim ſcripſiſſe Platonem, vt hîc legimus, ἀλλ' ὁκεῖνο, quod erat ἀκόλουθον illis, πρὸ δὲτ' αὖ ἔιπον ὅπ &c. ſed quum dicere deberet, ἀλλ' ἐκεῖνο αὖ ἔιπον ὅπ Λακεδαιμόνιοι &c. interrupto illius orationis curſu (vt ita dicam) verbis illis ἀλλ' ὁκεῖνο ſubiũgere maluiſſe ἀκολούθως iſta, μῶν μὴ Λακεδαιμόνιοι &c. Talis autem interruptio in interrogationibus potiſſimum inuenitur: quæ niſi obſeruetur, multi loci falſò ſuſpecti mendi fuerint.

V. αὖ παιδιόν.] Inuenitur etiã iunctum ſequentibus aduerbium οὕτω, manente eodẽ ſenſu. Quòd ſi non ἢ ſed εἰ legeretur ante ᾧδπ, in duas interrogationes diuidenda oratio hæc nõ eſſet.

– P. 288. v. πιγε] Si hæc verba, παῖ καλαὶ ᾧδ &c. eſſent ipſius oraculi verba, hypoſtigme tantùm ponenda fuiſſet poſt ἔιπε: ſed ego nullo id mõdo perſuadere mihi poſſum, præſertim quum inueniam id cuius hîc fit mentio, dictũ in hoc verſu, qui affertur ex oraculo,

Ἵππον Θεσσαλικὴν, Λακεδαιμονίῳ πομπαῖκα.

cui verſui ſubiungitur hic,

Ἄνδρας δ' οἳ πίνουσιν ὕδωρ ἱερᾶς Ἀρεθούσης.

quo poſteriore verſu exiſtimantur Chalcidenſes perhiberi αἰδοῖοι: illi videlicet qui ex ea ſunt Chalcide (nam plures ſunt hoc nomine) à qua Euboicus Euripus appellatur Chalcidicus. Quum igitur ait, ἐπίπαγε καὶ ὀρθῶς αὖτὸ ὁ θεὸς ἔιπε, illo pronomine αὖτὸ intelligit, vt opinor, dictũ illud, ἵππον Θεσσαλικήν: quaſi videlicet perinde ſit acſi deus dixiſſet, Theſſaliã habere equas καλάς, ſicut Lacedæmonẽ mulieres καλάς. ideóq; modò dixit, θήλεια δὲ ἵππος καλὴ, οὐ καλόν, ὡς καὶ ὁ θεὸς ὀνπρὸς χρησμῷ ἐπῄνεσε;

P. 290. v. ἡγοῖτ'] Malè (meo quidem iudicio) legit Fic. quoque, καὶ ἐγὼ τί μάλιστα φήσω; vertit enim, At ego quid maximè dicam? quum τί μάλιστα non pertineat ad φήσω: ſed ſit ſenſus, At ego dicam, Cur maximè, [vel potiſſimum] hoc ex me rogas? Sic autem ſæpe poſt τί interrogatiuũ ponitur hoc aduerbium μάλιστα: quod videri poteſt πλεοναζειν.

P. 291. v. θαυμα] Ante ἐπειδήπερ quædam legit vel legenda cenſuit & Ficinus. vertit enim, Pulchriorem reſpondebis, ô Socrates: poſtquam quod decet, pulchrius quàm quod dedecet, es confeſſus. Non abſimile autem vero fuerit, Hippiam vſum fuiſſe illis poſtremis verbis, ſed abſque interrogatione, atque ita dixiſſe, Καλλίων αὖ ἔιη, φήσεις, ἐπειδήπερ &c. vel ita fuiſſe ab eo mutata, καλλίονα εἶ φήσεις, ἐπειδήπερ &c. Talis omnino erroris qualis fuerit iſte, ſi dicam' omiſſa eſſe à librario hæc vocabula, exemplum habemus in Parmenide, pag. 160. nam quum is qui interrogabat dixiſſet, ἆρ' ὃ σκεπτέον μετὰ τοῦτο, omiſſum eſt σκεπτέον quod à reſpondente dicebatur.

V. ἔοικεν] Nemo non dixerit ſcribendũ eſſe κάλλιον ὢν χρυσὸς, quum ita intelligi ſit neceſſe vt ſi dictum eſſet, χρυσὸς ὢν οὐδὲν κάλλιον: exemplo tamen lectio illa noſtra carere non videtur.

Ναὶ λῶς γε] Hæc dici ab Hippia, non à Socrate, rationi conſentaneum eſt, ἄκουε δή· ᾧδε γὰρ &c. à Socrate autẽ illa, λέγε δὴ ὡς τάχιστα ᾧδε δή. Poſtquam enim dixit Hippiæ Socrates, Tu tãdem rectè mentem meam percipis, & quod genus καλοῦ quæram intelligis: Hippias, qui ſibi videtur id illi propoſiturus cui cõtradici à nullo poſſit, dicit, Audi igitur: & Socrates, qui magno illud audiendi deſiderio tenetur, illum ne cunctetur id proferre, rogat.

V. τὸ ᾧδπο] Paulo aliter hæc legiſſe aut legẽda cenſuiſſe videtur Fic. & quidem inter alia, καὶ φαίαν. Ita enim eum vertit, Audi modó: & vide ſi quis contra hoc obiicere poſſit, dice-

réque nihil me laudare posse. At ego rectè scriptum esse locum istum existimo, sed non rectè interpretatum. Hunc enim eius esse puto sensum, Audi igitur: & quidem ita habeto, si quis inueniat quod possit opponere iis quæ à me dicentur, me dicturum nihil iam esse quod laudem. Intellige autem, Quod laudem tanquam καλόν: siue, Cui illam καλοῦ laudem tribuendam censeam. vel, τῷ καλόν εἶ). Q.d. Videor mihi tandem tale καλοῦ exemplum inuenisse, vt nullus mihi de eo possit contradicere. quod si contingat, silentium mihi impositum fuerit. fatebor enim nihil iam posse mihi in mentem venire quod tanquam καλοῦ appellatione dignum laudare queam. Nō aliter igitur sunt accipienda verba quàm si ita collocata essent, ἴσθι γὰρ, ἐάν τις ἔχῃ ὅ,τι ἀντείπῃ πρὸς ταῦτα, φαίην ἐμὲ &c. Quod autem ad particulam γὰρ attinet, ab hoc loco alienam iudicarunt interpretes, vt certè primo aspectu ab eo videtur esse aliena: sed quædam extrinsecus subaudiri possunt (vt opinor) quæ illam vsum aliquem habere ostendāt. Veluti si dicamus perinde esse acsi dictum fuisset, Audi igitur καλοῦ exemplum, dignissimum quod à te audiatur, & quod tibi satisfacturum spero. nam tale est vt siquis &c. Addo autem hîc exempli appellationem (sicut & paulo antè) expositionis gratia.

P. 292. v. μουσικὸς] Non dubium est quin ἀπῆσας ab ἀπάδω scribendum sit, vt in editione Aldina legitur (præsertim quum præcedat ἄσας) non ἀπῆχας, vt in illa Basilien si. Sic verò & futurum huius ipsius verbi deprauatum alibi inuenitur. nam in Timæo, pag. 26, vbi ἀπωσόμεθα in præced. editionibus scriptum est (ex quo nullus loco illi aptus sensus potest elici) scribendum esse ἀπασόμεθα, mihi omnes assensuros puto. Quinetiam (adeo nonnulla vocabula præ aliis deprauationi sūt obnoxia) tertio quodā modo deprauatum hoc ipsum verbū alibi inuenitur.

P. 293. v. δέ; π] Fic. quoque ita vertit quasi ἐρωτῶντος legerit, aut ἐρωτωμένου pro ἐρωτῶντος posse accipi crediderit: quem tamē passiuæ vocis pro actiua vsum in illo verbo alibi inueniri vix crediderim.

V. μοι περὶ.] Aliud (vt opinor) legit aut legendum censuit Fic. quàm περιβάλλει, qui vertit Occurrit. Aliquis autem fortasse, quum sequatur hîc ἐρωτῶν, & dicatur περιβάλλειν ἐρώτημα, eam significationem habere putet à qua dicuntur philosophorum προβλήματα: sed opus esset alioquo accusatiuo: præterea cur aliquam quæstionem proponere, esset eius qui πρὸς ἀπειρίαν καὶ ἀπραγμοσύνην misērari diceretur? Faciūt certè hæc vt περιβάλλει quidem retinendū sed μοι in με mutandum censeam: vt nimirum περιβάλλει με idem valeat quod περιβάλλει, quum περιβάλλειν sit eius quī aliquem adiuuat: ideóque aptè dicatur de illo qui alicuius misereturi. Hic autē de quo loquitur Socrates eū περιβάλλειν, quī ipsum, planè alioqui hærentem, iubebat considerare saltem annon hoc vel illud tale esset vt de eo dici posset illud de quo quæstio erat, siue περὶ τὸ καλοῦ siue de alia quapiam re quærebatur. nam ita intelligenda sunt hæc, ἢ καὶ περὶ ἄλλου ὁτουοῦν αὖ τύχοι παντὸς ἀνδρὸς; καὶ περὶ οὗ ἂν ὁ λόγος ᾖ. Nam si (exempli gratia) περὶ τοῦ καλοῦ interrogauerat, illum iubebat considerare annon videretur illi ἡ φύσις αὐτοῦ τοῦ πράγματος esse illud τὸ καλόν: si autem quæstionem aliquam περὶ τοῦ δικαίου mouerat, itidem aliquid illi considerandum proponebat, cuius consideratione ipsum ad respondendum velut προβιβάζειν.

P. 294. v. ὡς σφ] Malim abesse ὦ: vt legatur, ὡς σφ παντὸς μεγάλα, δεῖ μεγάλα τῷ ἐπιφέροντι.

P. 299. v. ῥᾳ τοῦτῳ] Fic. quoque cum μὴ subaudit verbum ἐρωτῶ: quanuis cum hoc indicatiuo putabit fortasse quispiam illum vsurum fuisse potius altera particula negatiua: ideóque cum μὴ subaudire malet εἴπῃς, vel ἀποκρίνῃ. Paulo pòst autem δοκεῖν vtroque in loco legit idem interpres, subaudiens & hîc verbum aliquod, videlicet φήσομεν, aut aliud eiusmodi: & ὃ γὰρ priore in loco non agnoscens, vt opinor. Ita enim vertit hunc locum, Nobis quidem non videri dicemus. HIPP. Non videri plané.

V. δι' ὄψεως] Malim λέγειν: quum dicatur itidem in principio paginæ sequentis, ἀληθῆ φήσομεν ὦ Ἱππία λέγειν τὸν ἀνδρα, ταῦτα λέγοντα;

P. 304. v. ἄνθρ] Possent etiā fortasis includi parenthesi verba ista, ἄνθρ καὶ σὺ ναῦ λέγεις: vt dictum sit λέγεταί με ὡς ἡλίθια πραγματεύομαι, pro λέγεταί με ἡλίθια πραγματεύεσθαι.

P. 313. v. που ωσι.] Pro τοῦπου legitur etiam τοῦτων. In sequenti autem versu vel ἐξαιρήσεται legit Fic. vel malè & ipse significationē actiuam illi futuro tribuit. dictum enim fuerit, ὡς εἰ μή τις ἐξαιρεθήσεται pro ἢ εἰ μὴ ἐξαιρεθήσεται ἀπὸ τινος. vt si dicerem, εἰ τις τὸν χρυσὸν ἀποστερηθήσεται.

V. ρηκόν] Non habet εἴη vnde pendere dici possit: præcesit enim infinitiui modi verbum ἐντετυχηκέναι, quod pendet ab ἔφην. nā si, quemadmodum dixit, οὐ μὰ ἄλλῳ γε τοτ' ἔφην ἐντετυχηκέναι τοῦδ' ῥητορικόν, subiunxisset, ἀλλὰ πάνυ πολλά μοι πράγματα πρὸ τοῦτ' ἦν), tunc ἦν) penderet itidem ab ἔφην ex præcedentibus subaudiendo: sed eum mutata orationis forma nominatiuis vsum esse & ὅτι εἴη pro ἦν) dixisse puto: siue ante πρὸ siue ante ἡ πολλὴ positam fuisse illam particulam ὅτι credendum sit: vt legatur, ἀλλ' ἡ πολλή μοι πραγματεία πρὸ τοῦτ' εἴη: vel, ἀλλὰ ἡ πολλή μοι πραγματεία ὅτι πρὸ τοῦτ' εἴη. Cæterùm hanc vocem πραγματεία (vt hoc addam obiter) non lubenter de inuestigatione intellexerim, vt Fic. quoque intellexit: verùm de eo quod modò dixit, πολλῶν αὖ ἕνεκ λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς. perinde acsi dixisset, οὐ μὰ δία ἐντετυχηκέναι τοῦδ' ῥήτορι, ἀλλὰ πάνυ πολλοὺς λόγους περὶ τούτου ἐμοὶ πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους γεγονέναι. Illi porro generi loquendi quo eum modò vsum esse dixi, πολλῶν αὖ ἕνεκ λόγων ἐμὲ ἀπολελυκώς, planè simile est illud in Hippia maiore, pag. 291, ἀπαλλάξεις αὐτὸν πάνυ πολλῶν λόγων.

V. Τάχα] Malim Τάχα σ' αὖ θεία μοῖρα &c.

P. 314. v. θαυμάζει] Suspicor post τὸν deesse nomen proprium, nomen videlicet eius qui dimissus fuerat. Non video enim cur pro lapidario dicturus fuerit τὸν ὀκ τὸν λατομιῶν, siue λιθοτομιῶν. quum enim ita loquuntur Græci solēt aliquod participium subaudire: cuiusmodi fuerit ἑλόντα hoc in loco, cum istis verbis, τὸν ὀκ τ' λατομιῶν. Atque hoc (vt opinor) Ficinum in errorem impulit quòd nullum participium additum esse aut subaudiri posse videret: & ita vertit τὸν ὀκ τὸν λιθοτομιῶν (nam ita legit) acsi nomen loci esset. & illud ita dixisset vt si diceremus τ' ὀκ τ' Ἀθηνῶν, pro Athenien si. vertit enim, Lithotomien sem illum: quod deprauarunt postea in Lithotonien sem. Quòd si de Philoxeno hîc loqueretur (vt quidam augurantur) aptè scriberetur, τὸν Φιλόξενον ὀκ τὸν λατομιῶν οὗ ἐπώησας ἀφεὶς, id est, Rectè feciſti quòd Philoxenum ex lapicidinis dimiseris. cur enim vnius (quicunque sit) nomen

potius quàm aliorum tacuisse illũ putemus? Si tamen hîc nomẽ nõ fuisse positũ credamus neque huius neque alîus, at certè vocabulum aliquod posuisse significãs munus quo apud Dionysiũ ille (quisquis fuerit) fungebatur.

P.315.v. ὅπως.] In edit illa Basil. ponitur post χαίρειν stigme τελεία, vt hæc Πλάτων Διονυσίῳ χαίρειν, sint titulus epistolæ, siue ὑπογραφή: initium autẽ Ἐπιστείλας. Sed præterquam quòd ἐπίστειλας scribẽdum esset, non ὑπιστείλας (alioqui suspensa maneret oratio) illa disiunctiua ἤ quem vsum haberet, nisi τῷ χαίρειν priùs mẽtio quàm τῷ δὲ πράττειν fieret? Ficinus autem ita videtur legisse, Πλάτων Διονυσίῳ. Χαίρειν ἐπίστειλας ἄρ' ἐρρῶσθαί σοι πυθόμενος ἡ βελτίσης προαιρήσεως, & quæ proximè sequuntur, aut hoc aut simili modo scripta inuenisse, aut scribenda cẽsuisse, ἢ μᾶλλον τὸ κῦρ τῷ ἐμοὶ σωτήριαν χάριν δὲ πράττειν. vt cum τὸ χάριν, subaudiatur illud, πυθόμενος ἡ βελτίσης προαιρήσεως. Ita enim principium hoc interpretatur, (alioqui etiam non expressa vi quorundam verborum) PLATO DIONYSIO. Petis an rectius ponatur in salutationibus Gaudere: an quemadmodum ego solitus sum scribere ad amicos, Bene agere. Sedenim & tertia lectio affertur, πυθόμενος. At ego lubenter lectionem illam nostram retineo, quæ & πυθόμενος habet, & χαίρειν cum ὑπιστείλας iungit: vt hic sit sensus, Si ego Plato Dionysiũ in fronte meæ epistolæ gaudere iusserim, vtrum quod salutationi conuenientissimum est assequutus fuero? an potius, si more meo scribam Bene agere? Dico autẽ Gaudere iusserim, vt dicebant Latini Iubeo te saluere. Illa porro lectio nostra extat in vtraque Aldina editione harum epistolarũ: id est, nõ solùm ea quę cætera Platonis scripta habet, sed etiam ea quę variarum epistolarum volumen exhibet.

V. λῆ, γιγ.] Fic. οὐδὲν in hac sua interpretatione non agnouit, Iniuria certè me afficis, quum contraria dicas quàm veritas sit. Atque illi vocem hanc non agnoscenti lubenter assentior.

V. δέω, δέῃ] Vt quæ sunt post verbum διεξελήλυθα, iungantur sequentibus, particula ἤ quæ est ante ἔξωθεν, ponenda fuerit ante τό: vt legatur, εἰσὶ δὲ τὸ μέρειν ἐν ἀκροπόλει, ταῖς ἔξωθεν, ἔστι γίγνοιτο &c. Iungit certè & Fic. illa sequẽtibus: quòd si præcedentibus iungi non displiceat, seruando nostram illam lectionem, videtur scribendum, εἰς τὰ ἔξωθεν &c. Sed credibile est, illum, quum dixit, ἄδικα γὰρ διεξελήλυθα, nequaquam hanc vnam δικαιολογίας causam afferre voluisse. Cuius δικαιολογίας meminit & in paginæ sequentis principio, scribens, ἀλλ' οἶμαι, ὅσῳ ἀκριβῶς εἶπον, οὐ δικαιολογίας προσδέομαι πρός τε Συρακουσίους, &c.

V. δεῖν] Vnde infinitiuum ἐρέπειν pendere dicemus? Fortasse ab illis superioribus verbis φασὶ δ' οὐκ ὀλίγοι pendere dici potest.

V. πεῖν] Nomine Ἰταλὰς locus hîc non videtur opus habere, quum præcedat εἰς ἔξωθεν. A Ficino certè minimè agnoscitur, qui & πίθεσθαι legit, non πίστεσθαι.

V. vltimo] In præced. edit. post ἑκάστα posita stigme separantur à præcedentibus ista, ὀλίγα δὲ κατ' ἀρχάς. Verùm vt separari possent, legendum existimarem τὰ σαφέστατα: quanquam ne sic quidem legendo, commodè disiunctum iri videntur.

P. 316. v. αὖ ᾠήθη] Ante ἄλλα scriptam fuisse præpositionem πρὸς credibile est: minus certè ante τὰ quàm hîc esse necessaria videtur.

V. λωίδας] Videtur recta ἀκολουθία orationis postulasse vt diceretur, ἐμποδὼν ἐμοὶ γένοιτο. Quòd si pro δικαιολόγοις (quod margini ex quodam exemplari adscripsi) legeretur δικαιολόγοιν, & τό, hoc modo, ὡς οὐκ ἐμὲ τῶνδε ἔρηκας συμβουλεύειν οὐδὲ δικαιολόγοιν, τὸ μέλλοντί σοι (&c.) tolerari posset infinitiuus: sed videndum an satis aptè hæc dicerentur, οὐκ ἐμοὶ δικαιολόγοιν (nam subaudiendum esset ἐμοὶ ex præcedentibus) τὸ ἐμποδὼν ἐμὲ γενέσθαι. Vsus est alioqui & paulo antè verbo διεκώλυσα, hac ipsa de re loquens.

P.317.v. δικαλλ.] Aliud fortasse quàm δικάλλοντας legit Ficinus: alioqui mirum est eum interpretari Insidiatores. Quinetiam ea quæ sequuntur, ne ipse quidem intellexit. ita enim vertit, Et turpium noxiarúmque voluptatum machinatores nutrire. Atqui de adulatoribus dici constat πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν: ita vt illa verba πρὸς ἡδονὴν ὁμιλοῦντας idem valeant quod τοὺς πρὸς ἡδονὴν καὶ λέγοντας καὶ πράττοντας. id est, qui suis & dictis & factis gratiam aucupari student. Sic autem & Latini Ad voluptatem loqui dicunt, & quidem inter illos ipse etiam Cicero: sed quædam exemplaria habent, Ad voluntatem, vbi legitur in aliis Ad voluptatem. vt in Lælio, *Ad uoluptatem loquentiũ omnia, nihil ad ueritatem*: quũ in aliis legatur *Ad uoluntatem*. Sed πρὸς ἡδονὴν ὁμιλεῖν ad facta etiam refertur, eóque comprehenditur quod dicit pag. 331, μήτε δὴ κολακεύοντά γε ὑπερπεῖν αὐτῆς, πληρώσεις ὀπιθυμιῶν ἐκπορίζοντα, ἃς &c.

P.318.v. νίαν] Non εἰς λόγον sed εἰς καλὸν aut εἰς καιρὸν legisse videtur Ficinus. vertit enim, Verùm mihi opportunè iam sermo in eam transit partem, de qua secundo mihi loco dicendum proposui. Sed ξωεχὴς sonat Qui cum eo cohæret, & velut contiguus ei est.

P.320.v. πων διαφ.] Pro πῇ (quod nullo defendi modo potest) videtur ita legisse Fic. vt margini adscripsi. vertit enim, Vt te non latet. Sed idem præcedentia verba ita interpretatur quasi legerit πλέον ἢ αὐδρας παίδων &c. Qua de re disserui quadam in paginam 279 annotatione, vbi hoc ipso loquendi genere Plato vtitur.

P.321.v. δαι. ναῦ] Non ita hæc legit Fic. vt opinor, vt hæ particulæ τε & γὲ sibi respondẽrẽt. alioqui mirum fuerit illum quoque vertisse ἀγωνίζεσθε Certatis potius quàm Certate.

V. ΡΑΑΤΩΝ] Lectionem margini adscriptam, Δίων prò Πλάτων, sequitur Ficinus: Cicero tamen quæ sumit ex hac epistola, Platoni adscribit: quum alioqui verba illa quæ sunt in fine, ὡσπὲρ δὴ οἶμαί σφᾶσι &c. permittere non videantur vt id credamus. Ac responderi posset fortasse, Platoni à Cicerone adscribi, quatenus in Platonis persona dicuntur: id est, ab eo qui Platonem ipsius Platonis verbis excusat.

V. αὖ καὶ] Scribendum puto καὶ περὶ τῶν ἐμοὶ ξυμβουλῶ. & sensum esse, Idem illum facturum fuisse puto quod attinet ad dandum mihi consilium. Tunc enim aptè sequetur, Si enim insanabiles videremur, &c. Hic autẽ locus (quemadmodum antea dixi) permittere non videtur vt Platonis hanc esse epistolam credamus.

P.322.v. ἐν τῇ] Si hic locus is est ex quo Cicero sumit quæ scribit epistola libri primi nona (eatum quæ scriptæ sunt ad familiares) aut plura quàm habeamus hîc legit, aut quædam partim à se partim ex alio loco (quod potius credo) addidit. Eius verba hæc sunt, *Id enim iubet idem ille Plato quem ego autorem uehementer sequor, Tantum contendere in republ. quantum probare tuis*

ciuibus possis. nim neque parenti neque patriæ afferre oportere. Atque hanc quidem ille causam sibi ait non attingendæ reipubl. fuisse, quòd quum offendisset populũ Athenienſem propè iam desipiẽtem senectute, quúmq; eũ nec persuadẽdo nec cogendo regi posse uidisset, quũ persuaderi posse diffideret, ego fas esse nõ arbitraretur. Ex his certè alia dicũtur à Platone, (aut saltem in persona Platonis, vt docui in annot. quæ proximam præcedit) alia ex iis quæ dicit colligi possunt: ex iis, inquam, quæ dicit, partim hîc, partim epistola septima: & quidem potissimum pag. 330 & 331. Sed quod ad verba hæc attinet, *Quum offendisset populũ Athenienſem propè iam desipientẽ senectute*, paulò hîc liberior est Ciceronis interpretatio, si in illa non ad alia verba respexit quàm ista, καὶ τὸν δῆμον κατέλαβεν ἤδη γηρεσβύτερον. Vide & annot. in quẽdam locum pag. 331.

P. 324. v. ἐκείνῳ] Quam margini adscripsi lectionem σύμφωνον, planè αἰτιολελεγμένην esse puto. Intelligo autem ᾧ δῆλον de Hipparino.

V. ξοικεν] Legendum censeo ὁρᾷ: & post πολιτείαν ponendam stigmen πλείαν. deinde post ἀλλ' ἔτι ponendam particulam δὲ: vt scribatur, ἀλλ' ἔτι δὲ ἄλλα καὶ &c. Rectè autem ἄξοντα, quum ad solum Socratem referatur: quòd quanuis missus esset μετ' ἑτέρων sicut dixit, ei tamen præcipuè adducendi illius prouincia data esset.

P. 325. v. λήσαντα] Legitur etiam φυγόντων. Suspectus autem mendi locus hic esse possit, & quidem propter illa potissimum verba, ἀεὶ ἕνα. Ad ἀόριστον certè ἀγωνίζῃ quod attinet, intelligenda hæc puto de eo quod dixit in fine pag. præcedentis, Socratem missum fuisse cum aliis, ad quendam ex ciuibus, βίᾳ ἄξοντα ὡς ὑποδανούμενον.

P. 326. v. μὴ κῇ] Inuenitur & alia lectio, videlicet ἔοικα (quod hîc margini adscriptum, ab operis posteà deprauatum fuit) & τι pro τινί: sed cum ἔοικα videri posset scribendum etiam esse μηχανώμενος pro μηχανωμένῳ. At Fic. ita vertit quasi sic legeretur, ἔοικε μὲν τὸ πεμηχανῆ τινὸς τῶν κρειττόνων ἀρχὴ βαλέσθαι &c. hæc enim sunt eius verba, Videtur autem alicuius eorum opera qui supra nos sunt principium tunc fuisse datum omnibus quæ &c.

P. 328. v. ἔῤῥεψε] Vel deesse vel subaudiẽdum relinqui puto γνώμη cum ἔῤῥεψε. quod loquendi genus imitatus est Maro.

P. 330. v. διαιτ.] Mendosum esse hunc locum manifestum est: ideo margini adscripsi, legendum esse fortasis ἄλλῃ τινί, vt subaudiatur διαίτῃ. simul autem χρὴ mutandum esset in χρῶσι, vel particula ὅτι ponenda ante ἄλλῃ τινί. Quæ emendatio quanuis magnam mutationem non afferat, & ex ea sensus huic loco aptus efficiatur, alia tamen mihi in mentem nunc venit quæ verisimilior videtur: vt nimirum scribamus, ἄλλά τε καὶ ὅτι χρὴ &c. Cæterùm hic medicus illum planè imitabitur τὸν Ἀλκμᾶν λέγοντα ægroto (De republ. lib. 4, pag. 426, tomi tertii) ὅτε ὥριν αὖ μεθύων καὶ ἐμπιπλάμενος καὶ ἀφροδισιάζων καὶ ἀργῶν παύσηται, οὔτε φάρμακα, οὔτε καύσεις, οὔτε τομαὶ, οὐδ' αὖ ἐπῳδαὶ αὐτὸν οὐδὲ θυλάκια, οὐδὲ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ὀνήσει. Ac quemadmodũ in eo de quo agitur loco dicit de medico ξυμβουλῶ, & antea, τὸν συμβουλεύοντα αὐδρὶ κάμνοντι, sic etiam illic, ᾧ ἀεὶ ἐλπίζοντες, εἴ πῃ φάρμακον συμβουλεύσει, ὑπὸ τούτου ἕσεσθαι ὑγιεῖς.

V. ῥαγῆναι] Scribendum videtur, μὴ ἐθέλοντός γε. nam illic quidem datiuus ἐθέλοντι locum habebat propter verbum παραγῆναι: at hîc genitiuo absoluto opus esse videtur.

P. 331. v. λεύσιμον] Non dubito quin legendum sit βιασάμβους: vt sit sensus, se nolle accedere neq; συμβουλεύσοντα αὐτόκλητον, neque vt βίαν adhibeat loco συμβουλῆς: alioqui αὐτόκλητος opponeretur illi βιασάμβους, referendo vtrunque ad συμβουλεύσων. sed duriusculum esset, οὐκ ἔρχομαι συμβουλεύσων βιασάμβους, pro συμβουλεύσων βίᾳ. deinde quomodo συμβουλὴ esse dicenda est vbi quis βίαν adhibet? At separabuntur hæc, legendo ita vt dixi, videlicet βιασάμβους, mutata duntaxat litera α in ο. Atque hæc lectio conueniet etiam cum iis quæ subiunguntur, δούλῳ δὲ ξυμβουλεύσαιμι αὖ, ᾧ μὴ ἐθέλοντά γε προσβιαζοίμην. Neq; enim hîc cũ μὴ ἐθέλοντα videtur aptè subauditum iri συμβουλεύειν ἐμέ: (quoniam itidem dicẽdum esset προσβιαζοίμην συμβουλεύειν ἐμέ: quod non video quomodo ferri posset) sed ὑπακούεσθαι debere, ἐμοὶ συμβουλεύοντι πείθεσθαι, vel, τῇ ἐμῇ συμβουλῇ πείθεσθαι. Neque verò nimium libera (vt ita dicam) videri debet hæc subauditio, quum paulo antè dixerit, ἢ συμβουλεύοντι δῆλος ἦ μανθάνῃ πεισόμενος. quum verò ista magis etiam propinqua sint illi βιασόμβους (vt legendum esse dico.) magis etiam licebit ex istis eadem illa subaudire cum illo quoque participio.

V. λέγειν] Hunc locum primo aspectu videri possit Cicero aut non ita omnino scriptum legisse, aut non satis attentè expẽdisse. Vt enim scriptus est, non dicit Plato simpliciter, vim nõ esse afferendam patriæ (quod tamen & ipsum, simpliciter & generaliter dictum, aliquis fortasse verum esse contenderit) sed vim non esse afferendam ad mutandum reipubl. statum: id est, vi non esse compellendam mutare statum reipubl. Neque tamen duriusculum esse meis auribus negabo istud loquendi genus, βίαν παιδεύειν προσφέρειν μεταβολῆς πολιτείας, pro βιάζεσθαι παιδεύειν μεταβάλλειν πολιτείαν: ideóque suspicari scriptum fuisse περὶ πολιτείας μεταβολῆς. Sed nihilo magis, ita legẽdo, dixerit Plato simpliciter βίαν παιδεύειν μὴ προσφέρειν. Verùm quoniam dixerat antea de parentibus, πατέρα δὲ ἢ μητέρα οὐχ ὅσιον ἡγούμαι προσβιάζεσθαι, simpliciter & sine adiectione (nisi quòd exceptione vtens addit, μὴ νόσῳ ἢ ἄγνοιᾳ προσούσης ἐχούσιος) Cicero illa de parentibus & hæc de patria à Platone dicta coniungens, existimari potest noluisse illius adiectionis rationem habere: ideóque scripsisse dici à Platone, *nim neque parenti neque patriæ afferri oportere.* quem locum quæ præcedunt & quæ sequũtur, apud eum, ex Platone petita, attuli antea, quadã annotatione in paginã 322. Sed quin pluralis *parentibus* pro singulari *parenti* substituendus ibi sit, minimè dubito: quum Plato μὴ προσβιάζεσθαι dicat non tantùm πατέρα, sed πατέρα ἢ μητέρα: & vix credibile sit ex alio Platonis loco Ciceronem illa sumpsisse.

P. 332. v. κοινῶν.] Non Μήδου sed Μίδου legisse Ficinus dicendus esset, si eum Midæ in sua interpretatione scripsisse cõstaret: sed potius Medi, quod ille scripsisset, deprauatũ in Midę fuisse crediderim. nam hic ad cuius χείρωσιν fuisse assumptos illos dicit, non Midas sed Smerdis vocabatur, vt discimus ex Herodoti Thalia: verùm non eius nomen, verùm gentis duntaxat è qua erat, Platoni ponere libuit. longius enim vox Μήδου à voce Σμέρδιος remota est quàm vt quis illam pro hac irrepsisse crediturus sit. Non dubito igitur quin quum ille Medi scripsisset, postea in Midæ deprauatum (sicut dixi) fuerit.

Quinetiam

Quinetiam quum χειρώσεως reddidiſſet Captiuitatis (nam verba hæc, κοινωνοῖς δὲ μόνον τῆς χειρώσεως, vertit, Sed ſociis duntaxat captiuitatis) in editione Lugdunenſi, quæ quorundam interpretationis illius locorum emẽdationes aut mutationes ſaltem habet, expuncta fuit vox illa Captiuitatis: quæ expunctio facit vt qui à Platone dicuntur ſocii Darii in capiendo & opprimendo illo Mida (quem ſenſum Ficinus illis quæ dixi verbis ita exprimebat vt ſaltem poſſet intelligi) in illa editione dicantur ſocii ipſius Midæ. Libet enim iam nomen proprium repræſentare, licet corruptum, quod in priores quoque editiones interpretationis Ficini irrepſit, vt modò admonui: & quod potius emendandum erat in illa Lugdunẽſi, quàm tollendum illud vocabulum quo ex veris Græcis Latina fierent quæ falſa eſſent omnino. Ac profectò non tantùm verum hoc non eſt, ſed ne veriſimile quidem, Darium aliquot imperii ſui partes daturum fuiſſe iis qui ſocii extitiſſent eius ad quem opprimendum ipſe operam contuliſſet, & cuius oppreſsi locum obtineret. Sed de hac periculoſa emendatione hactenus: cuius mentionem obiter faciendam putaui, vt lectorem ad alios locos cautum reddere. Nũc autem alia quæ multo maioris ſunt momenti examinanda hîc reſtant: ac primùm, quomodo dicat Plato Darium τοῖς κοινωνοῖς partes ſeptem diſtribuiſſe, quum illi fuerint ſex duntaxat. nam ſeptem quidem erant qui in oppreſſionem Smerdis conſpirauerant, ſed ex eo erat numero Darius: ita vt non plures quàm ſex ſocios habuiſſe dici poſsit. Numeri tamen ſeptenarii mentionem à Platone factam fuiſſe oſtendit, meo iudicio, vel aduerbium ἑπταπλασίως. neque enim video cur dixiſſet Dionyſium fuiſſe Dario ſepties deteriorem, niſi ad aliquid quod addere vellet reſpexiſſet, in quo ſeptenarii numeri mentio fieret. Equidem, ſi vllum vetus exemplar extaret in quo pro ἑπτὰ ſcriptum eſſet ἑπτάκις, vt partium illarum ſingulas ſepties maiores tota Sicilia diceret (magis autem aptum ἑπτάκις ante μείζω locum haberet) nodus ille ſolutus videri poſſet: ſed quum nuſquam lectio illa comparcat, videndum an aliò confugere poſsimus: vt nimirum Platonem non Herodotum ſequi autorem hîc ſed alium quẽpiam dicamus, qui non ſeptem duntaxat ſed octo in oppreſsionem Smerdis coniuraſſe ſcripſiſſet. ita enim Darius ſeptem illius coniurationis ſocios haberet, quibus ſeptem ditionis ſuæ partes diſtribueret. Fateor tamẽ Iuſtinum, quanuis alioqui in quibuſdam ab Herodoto diſſentientem (præſertímque in nonnullis nominibus) de ſeptenario coniuratorum numero conſentire. Septem tantùm (inquit) conſcii fuêre huius coniurationis. Verùm & quòd Plato, χειρώσεως duorum mentionem faciens, alterum eorum eunuchum vocet, veriſimilius fortaſſe reddiderit quod dixi, Platonem, alium quàm Herodotum in hac hiſtoria ſequutum eſſe autorem: quum ab Herodoto magi fuiſſe dicantur, & alterum eorum fuiſſe eunuchum non addatur. Quinetiam, quum fratres fuerint duo iſti magi, quorum alter regnum inuaſerat, mirum eſt vnum tantùm à Platone dici fuiſſe Medum: ſi quidem hoc demus, illum hæc verba τοῦ Μήδου τε καὶ Ἀνούχου de duobus dicere, vt exiſtimarunt interpretes. ſed nihil video quod obſtet quominus de vno eodémq; intelligamus, præſertim quũ de duob' loquẽdo, repetendus potius fuerit articulus ante Ἀνούχου.

Cæterùm in hoc quoque ab illis diſſentio, quòd verba hæc, ὃς οὐκ ἀδελφοῖς πιστεύσας οὐδ' ἐπ' αὐτῷ πραφεῖσι, ita accipiant quaſi Darius neque fratribus ſuis neque iis qui cum ipſo educati fuerant confiderit, ſed illis tantùm quos ſocios adiutoréſque illius oppreſsionis habuerat. aliter enim intelligenda puto, vt nimirum dicat Plato Darium confidiſſe (ſiue fidem habuiſſe) quibuſdam qui neque fratres eius erant, neque cum eo educati fuerant, ſed duntaxat ſocii & adiutores illius oppreſsionis extiterãt. vt nimirum perinde ſit acſi loquutus ita eſſet Plato, ὃς πιστεύσας τοῖς οὐκ ἀδελφοῖς οὖσι, οὐδ' ἐπ' αὐτῷ πραφεῖσι, ἀλλὰ μόνον κοινωνοῖς ξυομδρόις τῆς &c. poſſe enim dico & illam ſtructuram orationis eum ſenſum efficere quem haberet illa: atque adeo vt eum efficiat eſſe neceſſe: primùm quòd Plato, quum velit Darium Dionyſio opponere, & hunc contrariam illi viam tenuiſſe oſtendere, eandem contrà tenuiſſe perhiberet, ſi vtrunque eodem modo fratribus ſuis diffidiſſe diceret: deinde quòd ἀνισορρόπως etiam, vt opinor, illud de Dario diceretur. Vide lector quãta cautione ſit opus in interpretandis locis etiam illis nõnunquam qui, primo aſpectu, nihil minus quàm in errorem poſſe nos ambiguitate aliqua inducere videntur.

P. 333. καὶ φίλον] Scribendum videtur, πρὸς τὸν ἄλλον ἀπρέπειαν &c. vel abſque articulo τὸν.

P. 334. v. ἐξαιροῦμαι] Dubitari poteſt an Ficinus ἐξαιροῦμαι legerit: quippe qui vertat & ipſe, Sed aduerſus infamiam ciuitatis noſtræ reſpondeo: quum potius excipiendi ſignificationem habere videatur hoc loco iſtud verbum. q. d. ſe aſſentiri illis in iis quæ dicunt de illa cæde: hoc tamen excepto, quòd dicunt Athenienſes illos ignominiæ notam Athenis inurere. Sed & verbum πρέπειαν ipſe quoque ſecus quàm oporteat videtur interpretari.

P. 336. v. σωῖ ταῦτα] Aut lectionem aliam ſequutus eſt Ficinus, aut (quod potius credo) ipſe quoque ſenſum non eſt aſſequutus horum verborum, εἰ δ' οὖν ταῦτα μὴ ὕστερα ἡμῖν ἐστί. vertit enim & ipſe, Verùm ſi hæc tardiora iam ſunt: quum illis verbis ſignificetur, Quòd ſi hæc eiuſmodi ſunt quæ poſtea fieri poſsint. q. d. Quòd ſi hęc talia ſunt quę poſsint differri. His autẽ aptè opponẽtur ea quæ dicit κατεπείγειν. i. vrgere.

P. 338. v. τοῖς οἰκ.] In præced. edit. ἑπτοῖς perperam pro ἑπτάροις.

V. ἐᾶσθαι] Mendoſum eſſe hunc locum manifeſtum eſt, ſed non itidem manifeſta eſt eius emendatio, mihi quidem certé: niſi eam ex Ficini interpretatione ſumere velimus, à qua lectionem hanc agnoſci patet, περᾶσθαι διαλέγεσθαι περὶ τῶν τοιούτων.

P. 339. v. ὁ λόγος] Aliud quàm ἦκεν aut legit aut legendum cenſuit Ficinus. vertit enim, Ratióque mihi dictaret, non decere Dionem Tarentinóſque hoſpites & amicos prodere. Scio autem hoc genus loquendi, ὁ λόγος αἱρεῖ, à quibuſdam & quidem ab illo ipſo alicubi reddi, Ratio dictat. vnde colligi poſſet eum hîc legiſſe ὁ λόγος ἤρει.

V. σὸν, νέον] Tribus modis ſcriptum inuenitur quod hîc eſt participium poſt αὖθρωπον. nam ἀθροιούντα habent præced. editiones, ex vet.

autem exempl. προκούοντα & προκούσαντα affertur. quarum illam quidem reiiciendam esse manifestum est, hæc autem & commoda est, & à Ficino agnoscitur. Sed in hoc participio interpretando alium dat vsum præpositioni πρό, quàm alibi in verbalibus προκούσματα & προκοαί. Hunc enim locum ita vertit, Non esse mirum siquis ingeniosus iuuenis, quum priùs sermones de rebus magnis audire noluerit.

P. 345. ver. primo] Legendum est fortasse πλὼ τῆς μεταχῆς ἡμοιβάιω αὖ: vel præfixa particula αὖ participio. Omittit certè Ficinus quoque horum verborũ interpretationem. Non immeritò autem suspectus & hic locus fuerit, ἐάχ' αὖ ἔϊη.

V. αὖ ἔϊη] Aut non legisse aut non intellexisse videtur Ficinus ἴθλω. vertit enim & ipse, Proh Iuppiter. quũ tamen ἴθλω existimetur Thebani sermonis consuetudine dictum pro ἴστω.

V. κούσας] Fortasse ὅμως εἰδέναι vel ὄντως εἰδέναι scriptum fuit: magis tamen illud quàm hoc mihi placet. At Fic. Adeo sufficienter ea se scire putauerit, satisve norit. Paulo pòst verò ante ἡ φαῦλα ponendum est quod vocamus punctum superius. subauditur autem οἴεται ex præcedentibus.

V. χθέντα] Lege, ἢ τὸ πεῖσον, οὐ καθ' αὑτὸν, μείζονα δέ. καὶ ὁντῶς οὐ &c.

V. ἐρεπῆς] Necesse est vt legatur ὀπημελούμενον.

V. μὴ θαυ.] Videri possit Fic. locum hunc aliter legisse: sed potius non intellectum ab eo fuisse puto. vertit enim & ipse, Quis non id mirum putet, Dionysium sic affectum horum aliquando ducem & autorem contempsisse? At ego minimè suspectum debere hunc locum esse dico: sed ita esse intelligendum acsi loquutus esset hoc modo Plato, πῶς αὖ, εἰ μὴ θαυμαστὸς ἰῶ αὖθρωπος, ἠπίμασε ποτ' αὖ οὕτως ὀλιγωρῶς τὸν ἡγεμόνα &c. id est, Quomodo, nisi mirus vir esset, eum contempsisset (vel opprobrio habuisset) qui dux & autor horum extiterat? si tamen κύειον ita interpretari oportet. Erit autem interpungendum post πῶς αὖ, deinde & post μὴ θαυμαστὸς ὢν αὖθρωπος. Ad eam verò quam Ficinus sibi fingit lectionem magna mutatione esset opus. primùm enim scribendum esset, πῶς μὴ θαυμαστὸν τὸν αὖθρωπον, deinde & ἀπιμάσαι pro ἠπίμασε. & τὸν αὖθρωπον intelligere oporteret Dionysium: vt ὁ αὖθρώπος interdum relatiui pronominis loco ponitur. In eo autem quem absque vlla mutatione elicio sensu, θαυμαστὸς dicetur vt nonnunquam θαυμάσιος de eo quem ob aliquid ἄτοπον miramur: quod voce Gallica quæ Græcæ respondet, melius, vt opinor, quàm Latina exprimitur.

V. πλὼ] Ponẽda est hypostigma post pronomen τοῦτο.

P. 348. v. λόγους] Pro ἡμῶν suspicor scribẽdum ὑμεῖν: & καὶ αὖ ὧδε, vel ἀλλ' ὧδε &c.

P. 349. v. οἷα αὖ] Videri possit deesse articulus ὁ ante istud participium: alioqui dicendum fuisse θαυμάζωός ἰως. Quòd si Ficinus eam quæ hîc est lectionem in suis exempl. inuenit, non secus tamen hæc vertit quàm si illarũ alteram inuenisset. eius enim hæc sunt verba, In varióque se mutauit colores, quales ira consueuit afferre. Alioqui si ad Dionysiũ ipsum postrema hæc verba referre velimus, rectè quidem scriptum fuisse dicemus θαυμάζωος, non præfixo articulo, sed simul etiam pro ἀφέϊη αὖ scribi ἀφίκοι esset necesse.

P. 352. v. καὶ δεῖν] Superuacaneum hîc esse infinitiuum δεῖν animaduerti, sed aliis quoque in locis talem pleonasmum obseruasse me recordatus fui. ac, ne longè abeã, in ea etiam quæ proximè sequitur epistola, versu decimoseptimo, videri possit πλεονάζειν: quanuis alioqui minus apertus ibi sit eius pleonasmus.

V. Α' Δ' ΑΝ] Particulam δὲ post ἀ Ficini quoque interpretatio non agnoscit: ego tamen agnoscendam esse puto. Sed quem hîc eius vsum esse dicendum est? Ego illam vocula pendere puto ab eo quod in ipsa epigraphe bene precans illis dixit, δῦ πρᾶξιεν. q. d. Ego initio meæ epistolæ vobis bene precans, scripsi vt moris est, δῦ πρᾶξιεν: quibus autem consiliis & institutis consequi possitis illud quod exopto, τὸ δῦ πρᾶξιεν, conabor vobis exponere. Sic certè videmus apud Ciceronem quasdam epistolas abruptum alioqui principiũ habere, nisi quod ibi dicitur, à re quapiam quæ in ipsa epigraphe dicta sit pendere intelligamus. Vt autem à Cicerone ad Platonem reuertar, solitum esse illũ suis epistolis verba illa δῦ πρᾶξιεν præscribere, ex ea quæ inter has quartum tenet locum discimus. ἠμᾶλλον (inquit) χῦ τὶω ἐμὶω σωηθειαν γράφων δῦ πρᾶξιεν, ὡς πρὸ ἐϖοῦ ὁ τῶς δὲ σολαῖς τοῖς φίλοις προσαγορδύειν.

P. 355. v. πων, ἀ] Alium ex alia interpunctione sensum elicit & Ficinus, post ξυμβαλδίω non post πᾶσι ponens hypostigmen. eius enim hæc sunt verba, Quum igitur hæc ita natura se habeant, quæ consulo, mando Dionis amicis ea Syracusanis omnibus promulgãda. Sed duriusculus, ita interpungendo, videri possit vsus duorum simul datiuorum: ideóque interpunctionem nostram retinere satius fortasse fuerit, sed hypostigmen quæ est post φίλοις tollere. Cæterùm paulo pòst, si intelligamus, Quæ ille vobis nunc diceret si adhuc spiraret, scribendum fuerit, ἅπερ αὖ νῦν. (nam si legeretur ἔϖερ αὖ, sonaret, Dixisset) Ficinus tamen lectionem nostram sequens, vertit, Quæ ille adhuc spirans loquutus est. Sed initio paginæ 357 legimus, ζῶν' ὑμῖν ἐγὼ καὶ ζῶν διενοήθη γίγνεσθαι, καὶ νῦν δέγνοοῦμαι.

P. 357. v. ἐπίμφως] Malim ζῶπα δὴ ὀχεδὸν &c.

P. 360. v. Γ Α Δ Τ Ω Ν] Additur in præced. edit. νοθεύεται post δῦ πρᾶξιεν. cuius verbi loco habes quędam huic epistolæ præfixa, quibus eam nothan censeri admoneris: sed quid si ego & à Plutarcho & à Theodorito pro Platonica agnosci ostendam? nónne & ipsi eam agnoscendam nobis esse dicemus? dicere quidem certè parcit. Venio igitur ad vtriusque locos. Plutarchus in libro περὶ δυσωπίας, pag. 946, meæ editionis, Πάλιν ὁ Πλάτων Ἑλίκωνι τῷ Κυζικηνῷ διδοὺς πρὸς Διονύσιον ὑπισολὰς, ἐπήνεσεν αὐτὸν ὡς ὑπιεικῆ καὶ μέτριον· ἔϖπα προσέγραψε τῇ ὑπισολῇ πλαθυτώση, Γράφω δέ σοι ζῶπα περὶ αἰθρώπου, ζώου φύσει ἀμεταβόλου. Quid? extántne ista (quæres) in hac Platonis epistola? Sanè, non procul ab ipso principio: ἔστι δὲ ὄνομα αὐτῷ Ἑλίκων, τὸ δ' ἦθος, ὡς Κυζικου. & (postquam quædam ad laudem eius adiecit) δεδιὼς δ' λέγω ζῶπα, ὅπι ἰσως αἰθρώπου δόξας ἀποφαίνομαι, οὐ φαύλου ζώου, ἀλλ' ἀμεταβόλου, πλὼ πάνυ ὀλίγον ζητῶν καὶ εἰς ὀλίγα. Vt autem vnum ex principio huius epistolæ locum habemus autoritate Plutarchi comprobatum, ita de vno qui est in eiusdem fine extat Theodoriti testimonium, libro 2, τῆς

θεραπευτικὴς τῆ᾽ Ἑλλωικῶν παθημάτων.

V. πάπα] Non ſolùm deeſt aliquid cum hoc genitiuo διαιρέσεων, ſed etiam ſuſpectus ipſe eſt.

V. οὔπω καλ.] Vel non ſatis recordatus eſt Plutarchus in eo quem modò attuli loco verborum Platonis, vel hæc ἐλαφρὸν & ἀνήφη dici poſſe exiſtimauit de eo qui eſſet ὀξυπεινὴς καὶ μέτεως.

P. 361. v. νος ἡ] Melius fortaſſe ſcribetur, ἢ μὴν οὖν &c. vt poſt ὑγιάπερ leuius interpungatur.

P. 363. v. Ξάνου] Malui Ald. editionem ſequi, quæ habet ſtigmen πλείαν poſt πωῆξάνου. vt ſit ſenſus, Sed quum longum ſit ea perſcribere, Leptinem de iis interrogato. Deinde ἀπ᾽ ἄλλης ἀρχῆς dicatur, αὖ τὸν δώδεκα &c.

V. πόπ] In præced. editionibus eſt ἀπολιανόμει, pro quo ſubſtituitur ἐπολιορκόμει, quaſi à πολιὰ eſſe neceſſe ſit verbũ πολιανομεῖν (quod putarunt qui hîc interpretati ſunt Caneſcebat) at verò à πόλις dici πολιορκεῖν, id eſt vrbem regere: ſed πολιορκόμος tamen (à quo eſt πολιανομεῖν) ἀπὸ τ᾽ πόλεως deductum, exemplo non caret.

P. 364. v. ΠΛΑΤΩΝΟΣ] Platoni dialogum hunc adſcribit Stobæus, vbicunque aliquem eius locum citat: Harpocration autem AEſchini Socratico: eíque hac in re aſſentitur Diogenes Laertius, Axiochum recenſens inter ſeptem dialogos AEſchinis, quos eſſe dicit τὸ Σωκρατικὸν ἦθος ἀπομεμαγμένους. niſi fortè aliquis alius fuit eodem nomine, ſed non eodem argumento, dialogus. Marſilius Ficinus Xenocratis eſſe credidit, qui Platonis fuit & ipſe diſcipulus. atque id credendi occaſionem illi præbuit fortaſſe non aliud quàm quod apud Laertium legitur, in vitâ Xenocratis, ſcriptum ab eo eſſe dialogum de morte. Ego hoc vnum affirmare auſim, à Platone ſcriptum non eſſe hunc dialogum, quòd eius ſermonem à Platonico planè diuerſum eſſe animaduertam, & aliud genus μεγαλοφωνίας habere, quàm quod habet Platonicus: qui parcius etiã quàm ille poeticis vocibus vtitur.

V. νόσεργες] Vix crediderim autorem ipſum hîc repetiiſſe pronomen μοι. Scribitur autem & Ἰλιωὺς & Εἰλιωύς.

V. δείξαθαι] Præpoſitione πρὸς opus hîc non fuerit ad ſignificandum, Sapientiam tuam quæ omnium hominum ſermonibus celebratur. Si autem reddatur, Sapientiam quæ de te celebratur, vel vulgatur, perinde reddetur hic locus acſi legeretur πρὸς σοῦ non πρὸς σοῦ. Tertia lectio eſt ea quam habemus hîc, qua ſignificatur, Sapientiam quæ ſemper à te celebratur: ſiue Sapientiam quam tu ſemper celebras & in ore habes. A qua lectione non video cur ſit diſcedendum: quòd ſi tamen ab ea diſcederetur, mallẽ πρὸς expũgere quàm in περὶ mutare.

V. σοῦ σοφ.] Suſpectus cuipiam eſſe poſſit genitiuus ὥρας. quum pro χρόνου accipi nõ poſſit (vt accipiũt qui interpret. Ex aliquo iam tẽpore) & alium ſatis aptum huic loco vſum habere non videatur. Scio enim dici, ὥρας, id eſt anni tempora, ſiue tẽpeſtates, φέρειν νοσήματα, & talia eſſe quæ à Platone in 3 De republ. vocãtur ἐπιπλία: ſed hîc tamen ἐκ ζυγὸς ὥρας αἰφνιδίου nõ auſim interpretari, Ex quodã anni tempore repẽtino, vel, Ex quadã anni tempeſtate repentina, accipiendo tempeſtatem ſimpliciter pro tempore. Quid ſi igitur μεταβολῆς deeſſe, & ſcribendum eſſe ἐκ ζυγὸς ὥρας μεταβολῆς αἰφνιδίου dicamus, vt de aeris mutatione repentina, quæ contingit in hoc vel illo anni tempore, intelligamus? Sic certè & ipſe Hippocrates, αἱ μεταβολαὶ τῶν ὡρέων μάλιστα ἐκπλῆσι νοσήματα.

V. vlt.] Non dubito quin mendoſè ſcriptum ſit τῆς Ἰπωνίας: quòd ſi τῆς Ἰτωνίας ſcriberetur, videndum an ſatis veriſimile eſſet, fuiſſe tẽplum aliquod Mineruæ cognomento Itoniæ, à qua nomen haberent ea mœnia quæ illius tẽplo adiacerent.

P. 365. v. ἀφαὶ] Locum hunc reddere ſuſpectum poſsit nouitas huius generis loquendi, σωειλεγμένον τὰς ἀφαὶς. Quidam ἀφαὶς ſenſus, alii aliter ſunt interpretati: omnes liberius quàm ſermonum philoſophicorũ auditor, &, ſi aliud nihil, ſaltem Athenienſis? non cõſiderabis, inquam, id quod vulgò dicitur & omnium ſermonibus celebratur, vitam eſſe quandam peregrinationem? perinde acſi ὅτι non ante τὸ κοινὸν, ſed ante παρεπιδημία ſcriptum eſſet. Alioqui dicendum fuerit, Non conſiderabis, vitam eſſe quãdam peregrinationem, ſicut vulgò dicitur, &c. vt intelligamus, ὅτι παρεπιδημία ὡς ὁδὸν ὁ βίος, ἢ τὸ κοινὸν λόγου ἔχει. Cæterùm lectio margini adſcripta πρὸς ἀπάντων ξυλλογίσωνται confirmatur & quodam paginæ præcedentis loco.

V. νηπίου] Aliquando σωφρονοῦσιν aptius hîc futurum exiſtimaui: quam lectionẽ ſequendo, interrogatione poſt ἔχει opus eſſet. Sed non temerè ab illa noſtra diſcedendum fuerit.

V. ἐρ᾽, ὦ] Putet quiſpiam deeſſe particulam καὶ ante αἰκπλογίστως: ſed videtur ita dictum vt ἄλλως γέπως, deinde ἢ τὸ αἰκπίσημον, pag. 370. nam ἄλλως ibi pro Temerè aut etiam Imprudenter poni exiſtimo. Quemadmodum autem hîc cum σωφρόνες aduerbio illo αἰκπλογίστως vtitur, ita etiam in fine pag. 369.

P. 366. v. πων ἄλ.] Cum his accuſatiuis deeſſe verbum aliquod, aut à præcedente πρεπήμασι pẽdere dicamus neceſſe eſt. Fortaſsis autem νόσους σ᾽ ἔπ καὶ φλεγμονὰς ab ipſo autore ſcriptum fuit.

P. 367. v. ἑλῶς.] Rectius ſcriptum iri puto παρήρθρωσεν.

V. ξιέναι] Elegantior mihi videtur datiuus σώμασι ante ἡνιόχοις, qui apud Stobæum extat.

P. 368. v. δεῦσιν] Pro futuris habet Stob. præſentia, μέμφεται & χαλεπαίνει, manente ſenſu eodem.

V. ῥοῦσι] Potius χειρώναξπες quàm χειρωναξποὶ vocantur hi opifices: ideóque lubentius hîc Stobæi lectionem ſequar, παῖς χειρωναξπικὰς καὶ βαναύσοις ἐπιτηδεύμασι πέχνας. ſed fuerint itidem accuſatiui πνευμάτους & πολιζώδεις mutandi in geniti-

uos πονουμένων & πειζομένων. Quam lectionem comprobat & genitiuus καπνδυρομένων. sed apud illum melius καπνδυρομένων ἢ ἑαυτούς: nisi ἢ in π mutare velimus. Cæterùm ponenda fortasis esset interrogationis nota post πέχας.

V. ἀχνυτ.] Apud eũdem πιμπλάντων ὀλοφυρμῶν τε καὶ φροντίδων. vbi magis placet φροντίδων quàm δακρύων. Quemadmodũ autẽ dixi post πέχας ponendam fortasis interrogationis esse notam, ita & post καπαλεξώμεθα poni eam posse dico. Vocat autem πλωτικὸν mercatorẽ qui magnam vitæ partem in nauigationibus consumit. Potuisset etiam dicere τὸν θαλαττουργὸν, vel τὸ θαλαττεργαστικόν. Paulo pòst autẽ ὄστρακον ἄνθρωπον appellat ea significatione qua χερσαῖα ζῶα dicũtur, ad differentiam τῶν ὑδρῶν. inter quæ velut media sunt ea quæ ἀμφίβια vocantur: à quibus sumptum est quod de homine addit, ὡς ἀμφίβιος. Quum hominis (inquit) ea sit natura vt in terra sedem habere debeat, perinde tamen acsi naturæ ancipitis esset (id est, non minus aquatile esset animal quàm terrestre) sese ipsum in mare proiicit, ita vt iã totus in fortunæ sit arbitrio.

V. πᾶς] Scribendum est fortasis, ἀλλ' ἡ γεωργία γλυκὺ ἡλιόνοη. id est, Sed agricultura nimirum res est suauis. (subaudiendo, Inquies, vel, Dixerit quispiam) vt quæ sequitur particula valeat Imò verò. At sequendo lectionem nostram, δῆλον videretur accipiendum pro eo quod dicitur Scilicet, per ironiam: qui vocabuli illius vsus haud scio an confirmari aliquo exemplo possit. Alioqui accipiẽdo δῆλον pro Sanè, in responsione, dicendum erit fortasse concedi rem esse suauem, respiciendo ad eos qui eius incommoda non sint experti. Q. d. Est quidem sanè res suauis primo aspectu. vel, Est sanè eiusmodi vt homines eius desiderio, tanquam rei iucundæ, teneantur: sed siquis eam introspiciat, nónne &c. Sic autem videtur necesse hoc προσθεραπεύειν, propter id quod sequitur, ἀεὶ λύπης προφασιν ἐμποιοῦσαν. hoc enim quomodo alioqui cũ γλυκὺ conuenire possit non video.

V. οὐχ ὅλον] Vel ὅλη scribendum est, vel intelligendum est dici ὅλον eo modo quo præcessit ἡ γεωργία γλυκύ: sic tamen vt fatẽar durius hîc esse neutrum ὅλον quàm illic γλυκύ.

V. γεῖον] Malim cum Stobæo legere ὀκβαλλόμενον.

V. δὲ Θεμισ.] Apud eundem legitur, ποῦ δ' Ἐφιάλτης; ποῦ δὲ τριῶν οἱ δέκα στρατηγοί; sed illum scripsisse puto, ποῦ δ' οἱ τριῶν δέκα στρατηγοί;

P. 369. v. primo 'Scribendum est Εὐρυπτόλεμος, ex Xenophonte. Quidam verò ab illo Εὐρυπτόλεμος mendoso longè aberrantes legerunt Τελπτόλεμος.

V. κλυδὸς] Vix persuadere mihi possum hæc ita scripta fuisse, ἢ βιαίων φλυάρων.

V. ἄπορ.] Interpungi etiam posit fortasse post ἀνεπείας, vt genitiuus λόγων tendat ad verbum ἐπαίει.

V. ἄπειται] Mirum est hoc genus loquendi, οὐδὲ ἄπειται ταῦτα τῆς ὁμοχροίας. & quod non immeritò (opinor) suspectum cuipiam fuerit. Cur enim, significare volens, Hæc sunt omnino disparia, vel dissimilia, illis vsus verbis esset? Perinde esset certè acsi dixisset, οὐδὲ ταῦτα ὄντ' ὁμόχροα: quomodo autem pro ὁμόχροα οὐκ ἔτι) (si tali metaphora vti voluisset) dicere maluisse, οὐκ ἄπεσθαι ὁμοχροίας, existimabimus? Suspicor igitur aliquem alium genitiuum scriptum hîc fuisse, & iunctum verbo ἄπειται, ad significandum quod postea dicitur καθικέσθαι τῆς ψυχῆς, aut certè aliquid eiusmodi.

P. 370. v. primo] Affertur alia lectio τὸν στρόμβον: sed satius fuerit nostram retinere, quòd neutrum genus locis huiusmodi adhibere potius soleant philosophi, vt latius patens. Id enim (inquit) quod oi batur bonis, angitur quòd illis succedentia mala quæpiam vicissim patiatur. Q. d. Quod priuatur bonis nõ protinus angitur ob illam priuationem, sed ita demum si bona illa malis excipiantur quæ vicissim patiatur. Quibus subiungit, Atqui is qui non est, ne priuationem quidem ipsam percipit, vel, sentit. nam sensibus tribuitur ἀπολαμβάνεσθαι. Quod autem hîc dicit ὁ δ' οὐκ ὤν, non τὸ δ' οὐκ ὄν, pro illa quam dixi lectione videri queat facere: nisi consideremus illum tanquam à genere ad speciem descendere.

V. μβος] Fortasse μίαν τινὰ scriptum fuit. ἄλλως autem videtur dici pro Temerè, aut etiam Imprudenter. cum quo conuenit quod addit κοὐ τὸ ἀνεπισκέπτως, pro quo dixerat pag. 365, ἅτε δὴ πολὺ ἀνεπισκεπτότερον, & quidem addens etiam ἀνεπιλογίστως.

V. στρήσεσθαι] Necessaria sunt ea quæ margini sunt adscripta. iis enim ostendit verè à se dici illum ἀντερέπειν seipsum. Tu (inquit) te subuertis [id est, tibi repugnas] nam hoc terrore angeris ne animam priueris, & tamen huic animæ priuationi animam attribuis: ac quum metuas ne sensu sis carituras, te sensum qui non erit sensu percepturum existimas. Q. d. Tibi contradicis & pugnantia loqueris, quòd simul animam & tollis & relinquis, itidémq; sensum ita tollis vt simul relinquas. Videndum autem quónam aptiore modo illa verba τῇ δὲ στρήσει ἀντιπίπτης ψυχῇ interpretari possimus: siue (vt quidam legit) ἀντιπίπτης ἄλλῳ ψυχῇ.

V. φύσις] Non dubito quin scribendum sit ποσόνδε ἦν ἔσχε αὖ μεγεθουργίας, vt τοσόνδε μεγεθουργίας dictum sit pro τοσόνδε μεγεθουργίαν. Posset verò particula αὖ & in fine collocari, hoc modo, τοσόνδε μεγεθουργίας ἦν ἔσχε αὖ. Nunquam enim (inquit) natura tantam rerum molem [vel, res tantæ molis] sustinuisset. Q. d nũquam hoc rerum tam arduarum onus sibi imposuisset. Pendet autem sententia vsque ad locum illum, εἰ μή τι θεῖον ὄντως ἐνῆν τῷ σώματι τῇ ψυχῇ &c. nam hîc demum est orationis ἀπόδοσις.

V. κακῶν] Suspicetur fortasse quispiam scriptũ fuisse ἀνδιαζόμενος: sed verbo ἀνδιάζεσθαι (quod fit ab ἀνδίᾳ) vtitur & Polybius: atque hîc aptum locum habet illud eius participium. q. d. Vita quæ quiete quadam inconcussa & imperturbata serenatur. Ab ἔνδιος autẽ dicitur ἀνδιάζειν potius quàm ἀνδιάζεσθαι.

P. 371. v. τὸν πῦρ] Si tantùm ἔ in ἔνθ' hîc mutes, senarium iambicum habebis, & sequentis principium, dummodo spondæum in quarta sede admittas: hoc modo,

Ἔνθ' ἄφθονοι μὲν ὧραι παγκάρπου γονῆς Βρύουσι.

Scio autẽ & illis qui solutam orationẽ scribunt obrepere interdum versus, præsertímque huiusmodi: sed quum hîc simul etiã verba adeo poetica esse considero, ex aliqua tragœdia sumpta esse facilè mihi persuadeo, non tamen continuata ex illo poeta (quicunque sit) descriptione. Sic verò in fine huius ipsius paginæ si in πέρματα elidas α per apostrophum, habebis finẽ iambici senarii, hoc modo, -πὲ πέρματ' ὤθεις ἄρχεται πόνων. Vbi quin scribendum sit πόνων minimè dubiũ esse potest: sed de ipso saxo tanquam

de eius protruſione loquitur. Siſyphus enim nitens in aduerſum montem ſaxum protrudit: cuius protruſionis finis alios ſubinde labores inchoat. Sed & ſaxum ipſum vocat ἀκήνυτον, de eo non aliter loquens quàm de labore qui in eo protrudendo ſumitur.

P.372. v. αὖτις] De hoc loco vide finem annotationis proximè præcedentis. Cæterùm in tertio verſu Ποινῶν ſcripſi, poſita in eius principio maiuſcula litera, quòd hîc eo Furias ſignificari putem. Aſſiduè cremantur (inquit) facibus Furiarum.

V. σα, καὶ] Putet quiſpiam primo aſpectu deeſſe hîc aliquid: ſed intelligendum eſt, οὐ μόνον ἀθάνατος ὄφιν, ἀλλὰ & ἄλυπος. Ego enim (inquit) hoc vnum conſtanter teneo, animum omnem eſſe immortalem: cum autem qui hoc ex loco migrarit, non ſolùm immortalem ſed etiam moleſtiæ omnis expertem eſſe. Ideóque te Axioche, ſiue apud inferos ſiue apud ſuperos beatum eſſe [vel, beatitudine frui] neceſſe eſt, quũ piè vixeris. Admittit tamen fortaſsis & aliam interpretationem hoc participium, vt nimirũ dicamus, non Quum piè vixeris: ſed, Si modò piè vixeris.

IN CAETERA ſcripta quæ νοθεύεται nihil hîc annotabo: quanuis & in illis quidam ſint loci in quorum emendatione tibi ſatisfacere poſſe mihi videar. Tantùm monebo te de illo dialogo cui titulus eſt Περὶ ἁρετῆς, εἰ διδακτόν, illum nihil aliud eſſe quàm Menonis compendium, poſita videlicet nuda illius argumenti tractatione, abſque vllis digreſsionibus: ideóque poſſe fortaſsis mutuas ad quoſpiam locos partim exponendos partim emendandos operas tradere. Clitophontem verò, ſiue Clitiphontem, immeritò νοθεύεσθαι exiſtimo, quum & Platonicum ſtylum redoleat, & à Diogene Laertio agnoſcatur: & ipſe Aldus nõ videatur vllius veteris libri autoritatem ſequutus eſſe in danda ei illa ſede quã dedit poſt Eryxiam: ſed eum ante dialogos De republica oblitus fuiſſe ponere. nam in catalogo dialogorum Platonis collocatur primus octauæ tetralogiæ: & ab eo annotatur, ἤνεγκε δὲ ὀντιπαῦσαι πρὸ τῆς πολιτείας, ὡς ἡγεμὼν τῆς ὀγδόης τετραλογίας, καθάπερ ἐνθάδε. Quod autem dicit primum in octaua tetralogia locum tenere, ex Laertio habet.

ANNOTATIONES in pag. 38 & 39, Tomi tertii, quas ſuo loco ponere oblitæ ſunt noſtræ operæ, vt monui in iis quæ adſcripſi margini paginæ 53.

P.38. v. ἱερὸν] Cum ἱερὸν legit ἀστέρα vel ſubaudiendum putauit Cicero. Verùm quod attinet ad illa, εἰς ὡς ἴόντας & εἰληχότας, quid cũ illis ſubaudiri dicemus? an κύκλους? non poteſt certè, quum habeamus τῷ ταχεῖ μὲν ἰσοδρόμου Ἡλίῳ κύκλον ἰόντας. Scribendum igitur puto εἰς τὸν pro εἰς ὡς: itidémque ἰόντα & εἰληχότα pro ἰόντας & εἰληχότας. (vt intelligamus, Collocauit in circulo cuntę pari celeritate curſus cum Sole, ſed contrariam ei naturam habente) Niſi malimus, retinendo πᾶς, & ἰόντας ac εἰληχότας, mutare duo illa ſingularis numeri nomina in pluralia: ita ſcribendo, εἰς ὡς ταχεῖ μὲν ἰσοδρόμους Ἡλίῳ κύκλους ἰόντας, &c. quam ſcripturam Fic. ſequutum eſſe puto. Verùm aptior eſt ſingularis numerus, quum præcedat etiam bis εἰς τὸν, quæ alio quàm ad vocem κύκλον quæ ſequitur referri poſſe non videntur.

V. λαμβ.] Inter καταλαμβανόντα & κῦτα otioſa eſſe videtur vocula καὶ.

P.39. v. ἰοῦσαί τε] Inuenitur & alia lectio, ἰούσης τε καὶ κραιπνοδρόμης, item φορᾶς pro φύσεως, quod proximè præcedit: ſed noſtra lectio recta eſt, eámque agnoſcit & Cicero.

V. ὅταν] Nõ ſolùm Proclus ſed Plutarchus etiam hîc legit ἀποκαλύπτει coniunctè (ſi eorum exemplaria fidem merentur) ſic autem in alio quodam loco videri mihi legendum, antea admonui. Poſt καφαλῶ autem eſt interpungendũ. At in præced. edit. malè ſcriptum eſt ἔχῃ, & malè poſt ipſum poſita eſt hypoſtigme. Malè in iiſdem πλανᾶται.

V. ἔχει τε.] Cicero cum πάλι an legerit an de ſuo addiderit quod habet eius interpretatio, incertum eſt: ſed addidiſſe illum, vtpote quod ſubaudiri deberet, magis eſt veriſimile: eadem certè & à Ficino ponuntur. Sed ſuſpecta mihi eſt exemplarium Ciceronis fides in hoc ipſo loco, *ut hoc omne animal quod uidemus*, &c. nam *omne* quidem fortaſſe dixerit pro Totum, ſubaudiens τὸ πᾶν: at verò *animal* quorſum adiecerit? Si enim τὸ πᾶν τῶν πάντων (quod vertit alicubi *Totum*, alicubi *Omnia*, aliquot locis *Vniuerſitatem*, alibi *Vniuerſam naturam*, alibi *Mundum*) animal eſſe dicere voluiſſet, videtur potius aliter loquuturus fuiſſe, quàm ita, *hoc omne animal*. qui enim illis verbis, Hoc totũ, vel Hoc vniuerſum, quod eſt animal, ſignificari putet? Suſpicor itaque aliquem qui *Hoc omne* ſine adiectione dici miraretur, quum non intelligeret qua ſignificatione diceretur, adieciſſe ſubſtãtiuum illud *animal*. Simul autem perpendendum lectori relinquam annon *renouatione* pro *reuocatione* hoc ipſo in loco ſcribendum ſit.

ANNOTATIONES aliæ in aliis tomis, primo & ſecundo, non itidem ab operis meis ſed à me prætermiſſæ.

IN TOMVM PRIMVM.

P.2. v. οὐ τὸ πού] Locum aptiſsimum confirmandæ illi quam affero emẽdationi in mea annotatione, οὐ γὰρ σοῦ ἐκεῖνό γε καταγώσομαι, habes apud hunc ipſum ſcriptorem, tomi tertii pagina 19, ὥστ' οὐκ ἐμαυτοῦ μὲν αὐτὸς κατέγνωκα.

P.3. v. θῶμαι] Hunc locum & alios quoſdam ſuſpectos habere poſsit qui Platonico iſti loquendi generi aſſuetus non fuerit, οὐδὲν πρᾶγμα: præſertim quum paulo pòſt alio dicatur ſenſu, οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα. Sciendũ eſt igitur, οὐδὲν πρᾶγμα ſonare apud eum quod Latini dicunt Leue eſt. vt hîc, τὸ καταγελασθῆναι οὐδὲν πρᾶγμα, Leue eſt irrideri. Sed redditur plerunque Nihil refert: vt hîc, Nihil refert irrideri: itidémque pag. 4, καὶ [ὡς] οὐδὲν ὂν πρᾶγμα εἰ καὶ ἀποθάνοι, tanquam nihil referret illum mori. At verò illa pagina tertia quæ habet οὐδὲν πρᾶγμα in ea quam dixi ſignificatione, habet etiam οὐδὲν ἔσται πρᾶγμα in alia. nam intelligit, Nihil erit incommodi, vel Nihil moleſtiæ.

V. ἵπως] Post hæc verba, ἀλλά σύ πῃ νοῶ ἀφροντιῶ πλὼ δίκλω, expectaret lector, καὶ ἐγὼ (οἶμαι) ἢ μλὼ: quum tamen hîc inueniat, οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ ἢ ἐμὴν, ita mutata orationis forma, vt etiam σολοικίζειν aspectu primo videri possit. Ego tamen σύ γε quidem scribendum esse (quum vocula πῃ velit sequi καὶ in altera parte, non δὲ) sed accusatiuum minimè habēdum esse suspectum puto: verùm vt mutata est orationis forma, ita etiam mutandum esse modum verbi quod subaudiēdum est: id est, non ἀφροντιῶμαι debere subaudiri, sed ἀφροντιᾶσθαι. Hoc autem non magis pro hoc loco quàm pro aliis multis annoto, in quibus orationis forma vel hoc vel aliis modis in vno etiam eodémque membro mutatur: ita quidē vt non assuefacto eiusmodi mutationibus, aut de iis non prænonito saltem, & multum negotii sint exhibituri & suspecti etiam futuri.

P. 4. v. πῶ θεῖον] Scribendum puto ἔχῃ.

V. vlt.] Putet quispiam desiderari aliquem genitiuū cum nomine ὄφελος, præsertim si legat hanc Ficini interpretationē, Nihil mihi studiū meū prodesset: ego verò nihil deesse arbitror, sed hunc locū ex iis esse in quibus aliquid subaudiendum relinquitur, iis quæ præcedunt nos ad id velut deducentibus, etiamsi nullum sit ex ipsis quod subaudiri possit. Sic igitur & Fic. hîc illum quem expressit genitiuum (licet alia orationis forma) potius ὑπακοῦσαι, quàm in vllo exemplari inuenisse crediderim.

P. 8. v. σον] Loci huius emendationem coniectura me assequutum arbitror: vt videlicet post αὐάσιον legamus, οὐδὲ ὃ αὖ θεοφιλὲς ἦ, καὶ θεομισές ἐστιν, ὡς ἔοικεν. Non respondisti (inquit) ad id quod interrogabam. non enim de eo interrogabam quod eiusmodi est vt simul sanctum sit & profanum, neque de eo quod si diis gratum sit, simul etiam odiosum est diis. vt quidem videtur. Has enim duas cōclusiones videmus Socratem ex Euthyphronis verbis quæ proximè præcedunt elicere, interrogationis sibi propositæ certos fines (vt ita dicam) egredientis.

V. κεν] Non celabo te lector, quod mirum tamē tibi fortasse videbitur, me quædam inter ὡς ἔοικεν & ὥςπερ deesse suspicari. Ac, si locū attētius consideres, mirari fortasis hanc meā suspicionem desines, quum non bellè cohærere illa animaduertes. Nam fateor quidem aptissimū in his τῷ θεοφιλοῖ & τῷ θεομισοῖ exemplum proponi: sed vide quomodo quæ præcedunt postulent vt ad hanc conclusionem veniatur.

V. οὐδ' ἀμφ.] Hæ margini adscriptæ compēdiariæ notæ αρ. χ. significant ἀναπέφαχα φασή. quarum notarum mentionem facere oblitus sum in iis quæ his annotationibus præfixi, quum tamen eas & aliis quibusdam huius tomi locis adhibuerim. Intellige autē scripturam proponi quæ est in præcedentibus editionibus, videlicet ὑπεναντίωσιν. vt siquando verbum ἀναδιδάσκειν ex Platone afferri videas, scias quo ex loco afferatur & quàm falsò id verbū huic scriptori tribuatur. legendum enim esse ἕτερόν ἀδικοῦσι, manifestissimum est.

P. 11. v. πῶ θεῶν] Neque Platonem scripsisse puto ὅτι δίδοι, neque ὃν pro δῷ posse hîc accipi existimo (quanuis & Ficini interpretatio id velle videatur) sed hunc locum ex illorum esse numero quos suspectos habituri simus nisi quid in illis subaudiendum relinquatur, animaduertamus. hîc enim dico cum ὅ,τι δὲ ὃν subaudiri ex præcedentibus, φιλεῖται ὑπὸ πάντων θεῶν. Videris (inquit) Euthyphro, quum te interroge m quídnam Sanctum sit, essentiam illius minimè velle declarare: sed aliquid dicere quod illi contingit, vt videlicet ab omnibus diis ametur: verūm quídnā quū sit, [ab omnibus diis ametur] nondum dixisti. Est enim accipiendum φιλεῖσθαι non aliter quàm si dictum esset τὸ φιλεῖσθαι. intelligit enim esse πάθος illud ipsum, τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ πάντων θεῶν. ego tamen neque passionis neque affectionis vti appellatione necesse putaui: sed dixi, Aliquid quod illi contingit. Possit verò, vt opinor, & ita exponi, Aliquid quod in ipsum cadit, vel, in ipsius naturā. Quod autem ad participium ὄν attinet, si verbi Existo abuti participio liceret, interpretaretur, Quidnā existens ab omnibus diis ametur. Sic verò in iis quæ proximè sequuntur, Ne igitur id me celato, si placet: sed ad principium reuertēs, dicito iterum quídnā existens illud Sanctum, vel ametur à diis, vel quiduis aliud patiatur. Alioqui, ne hoc vocabulo abutamur, dicendum & hîc fuerit, Sanctum illud, quídnam quum sit, &c. vel, Sanctum, quídnam quum sit: siue, quænam res quum sit. Nisi hac magis expedita orationis forma (si illam in hanc mutare licet) vti velimus, Quídnā sit sanctū illud, quod quidē vel à diis amatur, vel quidvis aliud patitur. Quòd si ne hîc quidem verbo Pati vti libeat, poterimus dicere, Quídnam sit sanctum illud, cui vel vt à diis ametur, vel quidlibet aliud contingit. Est autem hîc obseruandum ἔστι φιλεῖται, ἔστι ὅ,τι δὴ πάσχει, dictū pro ἢ φιλεῖται, ἢ ὅ,τι δὴ πάσχει. Addit porro, οὐ γὰρ περὶ τούτου διοισόμεθα, id est, Non enim de hoc dissentiemus, siue controuersabimur: nimirum quídnam sit quod illi contingit: περὶ τούτου, τί ὄντιν' ὁ πάσχει.

P. 13. v. εἰσι] Nemo non miretur, post λέγομεν τὸ σὸν addi οἷον φαμέν, & vel illa vel hæc expungenda esse putet. Ego certè illa λέγομεν τὸ σὸν, sine vllo sententiæ damno posse abesse fateor: ne tamen ea expungere necesse sit (nisi vet. libri assentiantur) crediderim ita posse defendi hanc lectionem, vt dicamus perinde esse ac si dictum foret, λέγομεν τὸ σὸν θεραπείας καὶ περὶ τἄλλα. οἷον φαμέν, ἵππους &c.

V. πεπ.] Non mihi satis facit quod dixi, interpungēdum esse post τιόνδε: quoniam etiamsi hîc interpungatur, hærebit (vt ita dicam) cursus orationis. dico igitur videri addendū ὃ post τιόνδε. Esse autem in præcedente versu scribendum θεραπεία γε, omnes mihi assensuros cōfido.

V. Πῶς] Videndum annon scribi haud minus aptè possit, εἰ οὕτω &c. vt oratio hæc in duo membra non diuidatur, ac minimè per interrogationem legatur.

P. 15. v. κεκτ.] Ante πλὼ desiderari τοὐπλὼ credibile est, aut certè πλώδη. Vtitur autem iocosè ἐμπορίας appellatione hoc in loco.

V. ὄζει] Suspectus mihi fuit hic locus, ὁδὲ φίλον τοῖς θεοῖς: (quomodo enim idem κεχαρισμένον τοῖς θεοῖς esse dicetur, illis esse φίλον negabitur?) sed videtur hæc Socratis velut ludētis esse subtilitas, qua κεχαρισμένον distinguatur ab eo quod est φίλον. Traxit autem hoc κεχαρισμένον ex nomine χάρις quo erat vsus hac de re Euthyphro: qui dicit se antea quoq; fuisse hoc vsum, quum tamē non hoc nomine χάρις vsus sit, sed illo ipso participio quo nunc Socrates vtitur.

V. λον] Deesse dico negatiuam vōculā ante ἀλλό τι. & adiecta illa legendum esse sine interrogatione, ὥστε σὺ οὐκ ἄλλό τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται. ἢ οὔ;

Hoc autē(inquit)nihil aliud eſt quàm deo gratum.nónne? At ſi dicas,Hoc autem quid aliud eſt quàm deo gratum? non aptè ſubiungetur, Nónne?

IN TOMVM SECVNDVM.

P.14.σον,ὅλ.] Loci huius, quem deprauatum eſſe conſtat, alia lectio affertur, nimirum τλαῖμι pro θλιμῶμι, deinde ἐλεγχόμενοι αὖ ἕνες μιωύσασι. vt iungatur ἐλεγχόμενοι cum τλαῖμι, & ſignificetur, Patiamur nos redargui. At Fic. θλιμῶμι an τλῶμι legerit, non ſatis cōſtat: legiſſe quidem ἑαὐ ἕνες & ipſū, manifeſtū eſt: ſed poſuiſſe ante ἐλεγχόμενοι: ac ſignificationem actiuam huic participio dediſſe. Pro μιωύσασι autem aliud legiſſe videri poteſt. ita enim locū hunc reddidit, Differentiam itaque mei ac tui boni, ô Protarche, minimè abſcondentes, ſed in lucem potius educentes, feramus ſi qui examinantes inquirāt, voluptatémne an ſapientiam aut tertium præter iſta quiddam bonum vocare fas ſit. Ideo autem dixi non ſatis conſtare vtrum θλιμῶμι an τλῶμι legerit, quoniam θλιμῶν quoque pro ὑπομένειν interdum accipitur: ſed participio ἐλεγχόμενοι aptius τλῶμι quàm θλιμῶμι iūgetur. & ſuus participio ἐλεγχόμενοι vſus relinquetur, vt videlicet actiuè ponatur, non paſsiuè, vt voluit Ficinus. ideóque lectionem illam ſequor, τλῶμι ἐλεγχόμενοι, αὖ ἕνες &c. atque ita vti dixi expono, Patiamur nos redargui.

P.20.v.ἢ ἔπ] Non ſunt in præced. editionibus hæc verba ὁ λογος: quæ tamē neceſſaria ſunt, ideóque ex vet. libris meritò fuerunt ādiecta: ſed aptius ante ἔπ ponentur, ſequendo eorum librorum alterum, vt ἔπ comparatiuo, ſicut alibi, iungatur.

V. ἡδονή.] Pro ποτέρον quod præcedentes itidem editiones habent, ſubſtituendum eſt vocabulum quod ſcriptura valde ſimile, ſignificatione valde abſimile eſt, πότερον. Sed πότερον hîc pro ὁπότερον accipi ſciendum eſt, non in ea ſignificatione qua ὁπότερον pro Vtrum, ſed in ea qua pro Alterutrum ponitur. Quod ὁπότερον aliquis fortaſſe malit, quoniam continuò pòſt ſequitur, non πότερον. Atque adeo in quodam paginæ 22, loco, vbi ſcriptum eſt, Ἆρα δ' αὖ ἄμφω ἂν ὑπολάβοι ὁπότερον αὐτῶν ἥδιον ἦ), præcedentes editiones habent πότερον, ſed ex vet. libro ſubſtitutum fuit ὁπότερον. Atenim pag. 60, illud viciſsim non hoc inuenies, vbi dicitur, μῶν οὐ ἡμῖν αὐτῶν ποτε πότερον ἱκανὸν ἔδοξεν εἶναί τω;

P.32.v.νων] Nullum hîc locum videri habere præpoſitionem περὶ, indicaui in iis quæ margini adſcripſi, ſed quid pro illa ſubſtitui poſſet, non addidi: quid ſi verò particulam πη ſubſtituentes, ἐννοήσωμεν πη ἕτερα ſcriptum fuiſſe ſuſpicemur? Tantum abeſt tamen vt neceſſaria ſit hæc particula πη, vt omitti illud etiam verbum ἐννοήσωμεν potuerit: quum hæc quoque ad ξωίδωμι referri poſsint. atque adeo Ficinus huc retulit, alterum illud verbum ἐννοήσωμεν nō agnoſcens. ita enim locum hunc vertit, Primùm igitur id inſpiciamus, ſi verū eſt quod dicebatur, deſtructis illis dolorem, refectis voluptatē ſequi: quum neque deperduntur, neque etiam recreantur, quàm potiſsimum habitudinem tunc animalibus tribuere debeamus. Simul autem animaduertendum eſt, particulā ὡς quæ eſt poſt illud ξωίδωμι, nullum vſum habere: ſiue ἐννοήσωμεν retinendum eſſe dicamus, ſiue poſteriorē etiam huius ſententiæ partem ad illud alterum verbum referamus. Satis enim erat dicere ξωίδωμι, εἴτ' ὄντως ὀρθὸν τὸ λεχθέν (&c.) ἆρα ποτὲ ἔξιν δεῖ πότε ἐν ἑκάστοις εἶ) ἢ οὔ ζώοις. Ego tamen ſicut verbum ἐννοήσωμεν, ita etiam vocula ὡς retineri debere dico: quāuis alioqui talem quidem verbī pleonaſmū alibi vidiſſe me recorder, talis autem pleonaſmi particulæ illius exemplum mihi nunc memoria non ſuggerat.

P.34.v.μαθον] Quam attuli huius loci emendationem, τὸ δὲ ὃν ἐνί ποθεν περὶ πω ψυχῶν καὶ τὸ σῶμα κοινῇ γιγνόμενον, probo: ſed addo, pro præpoſitione περὶ, quam inſerui, poſſe etiam præpoſitionē κατ', manente ſenſu eodem, inſeri.

P.37.v.σμικραὶ] Lectionem veram huius loci, quam & Fic. ſequitur, inueni tādem ex quodam vet. libro annotatā, ὅτι μεγάλαι τε καὶ σμικραὶ καὶ σφοδραὶ καὶ ἠσυχαίτεραι ἑκάτεραι γίγνονται.

P.38.v.καὶ αἱ.] Hîc te admonere de errore eo m debui de quo in iis quæ ſequuntur admonui, nimirum de voce αἰσίας malè in præcedentibus edit. (quas iſta hac in re ſequuta eſt) poſita pro ἀγοίας.

P 40.v. δόξας καὶ] Affirmare auſim, poſt ψευδεῖς deeſſe καὶ ἀληθεῖς: quum, vt ψευδεῖς illi πειρᾶς reſpondet, ſic etiam ἀληθεῖς contrario χρήσας reſpondere neceſſe ſit: & videam mihi Ficini interpretationem aſſentiri.

P. 42.v.τὸ γιγ.] Verba totius loci huius qui eſt poſt γιγνόμενον, aliter ſunt perſonis aſsignata in Ficini interpretatione: vt nimirū hîc à Protagora hæc tantùm dicātur, Πολὺ μὲν οὖν μᾶλλον ὦ Σώκρατες: à Socrate, quæ ſequūtur vſq; ad interrogationem: hæc videlicet, Ἐναντίον δὴ τὸ ναῦ πρὸ σμικρὸν ἐμφανὲς γίγνεται: à Protagora, Τὸ ποῖον λέγεις; à Socrate, Τόπεμὲν αἱ δόξαι, & cætera verba, quorum vltimum eſt αὐτεπιμπλασαι: à Protagora Ἀληθέσταται. Hoc quidem certè conſtat, in Aldina editione non rectè hîc collocatas perſonas eſſe: quam ideo ſequi minimè oportuit. Cæterùm in quarto huius paginæ verſu rectè in illa ſcriptum eſt πρὸ poſt νῦν, in aliis contrà τὸ, perperam. intelligendum eſt enim, τὸ νῦν λεχθέν, vel λεγόμενον, ἐναντίον γίγνεται πρὸ μικρὸν ἐμφανὲς λεχθέντι.

P.44.v.γεωῦ] Pro γεωῦ legitur etiam γε ἰῶ: vt Protagoras reſpondeat, καὶ μάλ' ἑκοντός γε ἰῶ. Vereor certè vt γεωῦ ſatis aptè poſt καὶ μάλ' ponatur. Cæterùm Ficinus ἐρωτώμεθα hîc legit, ſicut legitur in Protagoræ interrogatione quæ proximè ſequitur: atque adeo vtrobique idem verbum ſcribendum eſt, ſiue ἐρωτώμεθα, ſiue αἱρώμεθα.

P. 48. v. ἄγοια] In præced. illis editionibus αἴσια, quod nihil ſignificat. nam pro mœrore ſcribendum eſſet αἶσα: ſed hoc & poeticum eſt, & ſignificationem ab hoc loco planè alienam habet. Reſtabat igitur vt in illi⁹ mēdoſæ vocis locū ſubſtitueretur vel αἴσια, vel ἄγοια: quum vnum vet. exemplar hanc, alterum illam vocē haberet: ſed ἄγοια & iis quæ ſequuntur dicere poſſumus confirmari, & Ficinum quoque ita legiſſe. Adde quòd αἴσια quoque pro ἄγοια habuiſti antea etiam, pag. 38. & in aliis præterea locis extare (in illis præced. edit.) annotatur in iis quæ pag. ſequentis margini ſunt adſcripta.

V. μα, εἶ)] Scribendum puto αὐτοῖς.

V. σί γε] Videri poſsit deeſſe τὸ ante ἐν ταῖς ψυχαῖς. Verùm & alia hîc nō immeritò ſuſpecta

fuerint, ex quibus est pronomen τούτων, item genitiuus ἀρετῆς. quem fortasse non malè mutaremus in datiuum ἀρετῇ, atque hunc ad sequentia pertinere vellemus: vt non βελτίους sine adiectione sed ἀρετῇ βελτίους Plato diceret. Verùm ne hæc quidem emendatio mihi satisfacit: atque alius quidam restat scrupulus, quòd hîc ἀρετῆς meminerit, & tamen statim pòst mentionem faciat ἀρετῶν, quasi rei cuius nondum hoc in loco meminisset.

V. vlt.] Affertur alia lectio quæ habet, τῆς ἀρετῶν ἡ ἀρα καὶ σοφίας πέρι. in qua lectione (quæ interrogationem non habebit) hoc est incommodi, quòd participio αἰσχύνων alia dabitur quàm sua constructio. Sed in nostra ad illud incõmodum aliud accedit, quòd non habeat genitiuus ἀρετῶν quò referri possit. At Ficinus tertiam quandam sequitur. ita enim vertit hunc locum acsi legisset, τῆς ἀρετῶν δὲ πέρι, ἆρ' οὐ σοφίας τὸ πλῆθος αἰσχύνων &c. hæc enim sunt eius verba, Quantum verò ad virtutes animi pertinet, nónne vulgus sapientiam prorsus sibi vendicans, plenum est contentionibus, &c. Quid ego hîc? dico, si non legamus καὶ σοφίας, sed alteram lectionem retineamus, tum σοφίας appellatione intelligendam fore τὸ φρόνιμον: & τῆς ἀρετῶν exponendum Inter virtutes. quum tamen participium αἰσχύνων constructionem illam non admittat cum præpositione περὶ (vt modò dixi) lubenter me quoque, si per vetus aliquod exemplar liceat, ita mutaturum illius præpositionis sedem, vt à Ficino in sua interpretatione mutari videmus: vt intelligamus, Quod ad virtutes attinet. quæ interpretatio non alium sensum efficeret quàm si τῆς ἀρετῶν sine præpositione περὶ, legentes, interpretaremur, Inter virtutes.

P. 49. v. κὰν μὴ] Pro πᾶν si legatur πᾶσιν, conueniet hic locus cum isto qui est circa finem paginæ, οὐκοῦν τὸ ἄγνοιαν εἶπερ ὄντα κακὸν πᾶσιν; Neque verò conuenire tantùm lectionem illam cum isto loco, sed ab eo etiam confirmari, non immeritò quis dixerit, vt opinor.

P. 53. v. ἐκείνη] Emendationem margini adscriptam confirmant quidam loci in quibus ita vtitur particula ἔτι ante hoc ipsum comparatiuum.

P. 55. v. τε καὶ.] Nemo non dixerit scribendũ esse πολλῷ ἄμεινα & ἀλογίαν: sed si locus hic emendetur, alium etiam quendam ei similem, aut etiam alios quosdam, emendare oportebit.

P. 58. v. μείζη] Nunc quoque infinitiuum εἶναι deesse hîc videri dico, & quidem potius quàm relictum esse subaudiendum: quòd talis subauditionis exempla vix inueniri putem. Potest autem vel ante μείζη vel pòst ἡμᾶς locum habere. Paulo pòst autẽ pro ὀνήσασα inuenitur ὀνήσασα in vet. exempl.

P. 59. v. ἢ ὤν] Nimium hîc fui religiosus, qui δεῖ in ipsum (vt vocant) contextum non receperim.

P. 61. v. οὖν] Quum καθάπερ ad οἰνοχόοις pertineat, & intelligendum sit παρεσῶσι κρῖναι ἡμῖν καθάπερ οἰνοχόοις ἄσι, vix crediderit quispiam istam à Platone sedem datam fuisse pronomini ἡμῖν. Ac dicendum certè eum id collocauisse pòst κρῖναι, aut etiam ante καθάπερ (neque enim syllabæ αὖν & μὲν quę cõcurrunt, eundẽ tũc sonum habebant: atque vt eundem haberent, talem soni in vocibus contiguis similitudinem ab eo multis in locis videmus non vitari) aut dura quadam ordinis inuersione, vt ita dicam, vsum hîc esse: quam tamẽ exemplo apud eum ipsum non arbitror carere. Sed hoc addo, particulam καὶ ante μέλιτος videri posse desiderari: neque tamen vel hanc vel aliam necessariam esse, meo iudicio: sed siue addatur particula, siue non addatur, pòst κρῖναι ponendum esse quod vocamus punctum superius.

V. οἰνοχόοις] Ita vertisse videri possit & Ficin. hunc locum quasi non μέλιτος & αὐστηροῦ καὶ ὑγιεινοῦ ὕδατος scriptum esset, sed μέλιτι & αὐστηρῷ καὶ ὑγιεινῷ ὕδατι. Retinendam esse tamen nostram lectionem puto, & vel accipiendum ἀπεικάζει μέλιτος, perinde acsi dictum esset ἀπεικάζων λέγοι ἄν μέλιτος: vel (vt verbum illud suum datiuũ habeat) cum μέλιτος subaudiendum esse κρίνη. Quod autem de hoc genitiuo, idem & de sequentibus dico.

P. 63. v. μὴ αὖ] Nõ dubium est quin particula καὶ ante αὖ ponenda sit, vt in marg. annotaui. Paulo pòst autem, pro ὄζει scribendum potius fuerit ἔσται, ante ὅτι.

P. 65. v. πεῖσιν] Alia lectio inuenitur ὠσπαύτως, quam pro hac ὡς οὕτως substituisse necesse puto.

P. 66. v. πᾶν, ὡς] Non dubito quin pro πᾶ scribendum sit πᾶ: quod & Fic. agnoscit.

P. 67. v. τά γε] Locum hunc mendosè scriptũ esse constat: sed ne hæc quidem mihi satisfacit quæ affertur eius lectio, πάντων ἱκανώτατον καπηλῶν ἀγαθὸν, τοῦτον οὐδέπερον ἱκανὸν ἐφαίνη. Nam vt aliud nihil in ea esset incommodi, non bene cohæreret ἐφαίνη cum nominatiuo καπηλών: ac dicẽdum esset καπηλόνα. vsus autẽ est hoc participio paulo antè, quum dixit, ἐγὼ δὲ καπηλὸν ἄν σε καὶ διελήλυθα. Quid si verò dicamus, ἱκανώτατον quidem esse legendum, eique adiiciẽdum ἀγαθὸν, sed verbum εἶναι ex præcedentibus debere subaudiri? Atenim ita legendo, particula δὲ pòst τοῦτον opus esset.

P. 341. v. μὴ λαθ.] Inuenitur & tertia lectio, μὰ λαθών. quam certè malim quàm μὴ λαθών: (nullo enim modo locum habere hîc potest negatio) verùm illam quæ à me adscripta est margini ex coniectura, genuinam esse puto. Neque enim me latere queant (inquit) tuæ cauillationes, neque, etiamsi me latuerint, vim mihi inferre tuis verbis possis. Intellige autem, tuis illis cauillatoriis verbis. Gaudet porro vsu verbi κακουργεῖν hac in significatione. nã & paulo pòst vtitur (& quidem imperatiuo κακούργει addens alium συκοφαίνει) & pag. 338 dixerat κακουργήσαις μᾶλλον τὸν λόγον.

P. 352. v. καίτοι] In iis quæ margini adscripsi conatus sum rationem aliquam inuenire qua lectio nostra φαίνονται retineri posset: sed magis consultum fuerit φαίνεται legere.

P. 353. v. εἴη] Pro μόνον substituendum esse μάνῳ, & τῆς pro τι, ostendit locus cuius hîc fit mentio (qui est in fine paginæ præcedentis) vbi nimirum proposita fuit illa interrogatio. Sed & ἐκείνῳ illic habemus pòst μάνῳ.

P. 370. v. πάνυ γε] Non dubito quin particula μὴ pòst εἰ sit addenda: vt legatur, εἰ μὴ αὐτῆς &c.

P. 375. v. οὐκ ὀν.] Elegantius diceretur, ἄμαχόν τι καὶ αἰσχυντον, & ita ipsum Platonem scripsisse puto.

V. vlt.] Aliis quibusdã locis ex duabus vocibus vnam faciendam censui: hîc vicissim ex vna duas fieri debere existimo, vt legatur, ἓν πρὸς ἡμέρας φιλόσοφος τὸ φυσιν: & intelligamus dictum

dictum pro πρόσθεν γνέσθαι: præsertim quum nec πρὸς solum, id est, non habens præfixam particulam ἔτι, nouum sit pro Præterea, id est πρόσθεν: vbi certè naturam aduerbii sumit.

P.377.v. primo] Vel hîc ψεύδεσιν, vt sit datiuus pluralis subst. datiui ψεῦδος: vel in fine paginæ præcedentis ψευδὲς scribendum est.

P.378.v. ἄπορον] Non ὅ, τι (vt sit pro ὅτῳ) sed ὅτι scribendum puto, vt iungatur cum ἐλαχίστοις: siue Platonem ὅπως ὅτι ἐλαχίστοις scripsisse, siue illo modo ordinem harum particularum inuertisse credamus. Dictum autem fuerit ὅπως σωθείη (si sincera est hæc scriptura) pro ὅπως συμβαίη, eodem modo quo ἵνα aoristo indicatiui iunctum alicubi inuenitur, cùm apud alios, tũ apud Xenophontem.

P.379.v. ζηνὸς] Si iungamus τοιοῦδέ που ζηνὸς cũ illis, οἷος τυγχάνει ὁ θεὸς ὤν, illa ἀεὶ δήπου ἀποδοτέον dici oportebit ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς: sed ita scribendo, deesse aliquid non immeritò videretur. Adde quòd is verbi ἀποδιδόναι vsus quem habet ἀποδοτέον, sequendo alteram lectionem, in aliis etiam huius operis extat locis.

P.381.v. λοιμῳδῶ] Satius fortasse fuerit verba hæc ὡς ἑτέραν iungere sequentibus.

P.383.v. Ἐνδατ.] Quum versum hunc mendosum esse manifestissimum sit, ac nestare quidem posse, debui cuiusdam diuersæ scripturæ te admonere: si fortè ea, quæ mendosa alioqui est & ipsa, ad genuinæ indagationem te adiuuare posset. Est igitur illa scriptura ἐνδυαπῖδαι: ex qua vide an possis quidnam hîc scribendum sit coniectura assequi. In secundo autem versu μακραίωνος βίου, vel μακραίωνας βίου, illo tamen potius quàm hoc modo, scribendum esse dixerim.

P.386. v. Οἴῳ] Credibile est Platonem attulisse etiam versum qui hunc proximè præcedit,

Τῷ καὶ πιθηκείῃσι μόνῳ πόρε Περσεφόνεια.

P.389.v. Σιγῇ] Ex diuersis Homeri locis sumpta hæc puto, & priorem partem versus prioris deesse in qua ille aduerbio σιγῇ vsus est, sicut & in posteriore. Legimus quidè certè Iliad. γ, non procul à principio, postquam dixit de Troianis eos cum clamore & strepitu in aciem proficisci, de Græcis contrà,

Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.

Illa autem verba Σιγῇ δειδιότες σημαίνοντας, extant in hoc loco Iliad. δ,

—οἱ δ' ἄλλοι ἀκὴν ἴσαν (οὐδέ κε φαίης
Τόσσον λαὸν ἕπεσθαι ἔχοντ' ὠὴ σήθεσιν αὐδήν)
Σιγῇ δειδιότες σημαίνοντας.

Nisi igitur alius est Homeri locus qui hemistichio quod hîc legimus, subiunctum etiam versum illũ habeat, non immeritò, quos attuli locos, eos esse quos Plato citarit dicemus. E duobus autẽ locis vt verba illa sumpta esse putem facit & quod dicit, τὰ τούτων ἐχόμενα, τὰ, non autem τὸ τούτων ἐχόμενον, τό. licet & de vnico interdũ loco ita numerum pluralem vsurpari non negem. Cæterùm, si diuersi sint loci, inter hemistichii finem & versus sequẽtis principium opus fuerit particula καί.

P.394.v. ζῶσι] Suspectum mihi non est pronomen. ἁ pro ἑαυτοῦ, licet omnino poeticum. sed Platonem, in commemorandis iis quæ ab Homero dicuntur, illius poeticæ vocalæ vsum permittere sibi voluisse puto. quanuis apud illum sit ἑμαὶ, quod non minus est in soluta oratione quàm in carmine vsitatum: Τίσεται Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσι. mutando autem τῷ μίμησιν in διήγησιν, dicendum fuit, καπύχετο ζῶσι πᾶσι Ἀχαιοῖς τὰ ἑαυτοῦ δάκρυα τοῖς ἐκείνου βέλεσι: sed τὰ ἁ dicere maluit vt ipse Homerus ἐν διηγήσει dixisset.

V. λοιδ.] Non satis aptum hîc locum videtur habere datiuus μοι. & Ficinum aut non legisse illum, aut lectum agnoscere noluisse puto: qui vertit, Si modò intelligis. Non ignoro alioqui quem vsum hi pronominum datiui interdum habeant.

P.398.v. εἰς τὼ] Vide annon scribendum sit, αὐτόν τι καὶ τὰ ποιήματα.

V. καὶ συμπ. Non dubito quin Plato scripserit ἢ Γᾶσί. Sed & aduerbio λυδιστὶ fortasse præfixus ab eo fuit ille articulus: qui tamen non est necessarius vt ante Γᾶσι, quum ex hoc loco repetitus subaudiri in illo possit. Quod autem de hoc dico loco, idem & de eo dicendum fuerit qui est in principio paginæ sequentis, ἀλλὰ καὶ λυδιστὶ σοὶ Δωριεῖ λέγεσθαι καὶ Φρυγιστί. nam vtrique aduerbio aut priori saltem præponendum censeo articulum. Subaudietur autem vbique ἁρμονία.

P. 399. v. μᾶλλον] Videri posset fuisse dicendum ἴσα ἔχοντες, seruando eandem orationis formam: & subaudiendo accusatiuos ex præcedentibus repetitos, vt intelligeremus, ὥσπερ ἐκεῖνοι αὖ μιμήσαιντο φθόγγους τε καὶ σχηματισμοὺς ἴσα ἔχοντας ἑαυτῶν ἄλλῳ ἁρμονίῳ &c. nisi, quod de hoc accusatiuo diceremus, idem & de multis qui sequuntur dicere esset necesse. Neque est tamen fortasse cur illa multitudo nos moueat, & vereamur eandem illorum in genitiuos mutationem requirere: præsertim quum alii iterum genitiui ponantur, & cum iis accusatiuus φθόγγους vnà cum verbo μιμήσονται repetatur. sicut enim antea dixerat, μιμήσαιντο φθόγγους ὄντως αὐθρείου &c. deinde ἀποτυχόντας, & ἰόντας, & πεσόντας &c. ita paulo pòst, μιμήσαιντο φθόγγους δυσκυκλιώτων, ἀτυχοιώτων, &c. existimo enim hos genitiuos ad illum accusatiuum pertinere, & dictum esse τούτους δύο ἁρμονίας, δυστυχοιώτων (&c.) αἵτινες φθόγγους μιμήσονται pro eo quod (vtẽdo ea collocatione verborum quæ vsitatior est) dicendum erat, τούτους δύο ἁρμονίας αἵτινες φθόγγους μιμήσονται δυστυχοιώτων. Sic autem relatiuum ab hoc scriptore multis in locis postponi videmus, vbi gramma ticus siue naturalis (vt ita dicam) ordo postulat vt postponatur. Quod non animaduersum fecit vt nonnulli eorum minimè intellecti fuerint.

P 401.v. μεσοῦν] Post ἀνάρμοστα Ficinus quoque interpungit: quòd si cum κακολογίας iungeretur, particula καὶ ante κακοηθείας expungenda esset.

P.404.v. μεταξ.] Scribendum est potius φαυλίαις.

V. ζῷ δῆ] Post ἁπάντων ponendam dixerim notam interrogationis, propter particulam ἤ, à qua incipit hæc oratio.

V. καὶ ὀρ.] Suspicor Platonem noluisse ὀρθῶς iungere cum ἴσασι: sed hîc ita esse vsum hoc aduerbio vt alibi, quum ab eo qui respondet approbãtur quæ dicta sunt. q.d. Rectè hoc à te dicitur. norunt enim abstinendum esse, atque adeo abstinent. Neque verò ὀρθῶς tantùm ita vsurpat in responsione, sed etiam παὺ ὀρθῶς alicubi ab eo qui quæ dicta sunt approbat respondetur: vt pag. 61, huius Tomi.

V. δοκῶ] Suſpicatus ſum aliquando ſcribendum eſſe, ψήγεις ὁρᾶ καὶ τὸ Κορινθίαν κόρῃ φίλῃ τῇ) &c. ac ne nunc quidem aliter hunc locū quàm ſi ita ſcriptus eſſet, intelligendum puto: vt tamen minimè ſuſpecta mihi ſit illa noſtra ſcriptura faciunt alii quidam loci, in quibus talem vſum infinitiui non præfixo illo articulo τὸ me obſeruate memini. eorū autē vnus eſt in Euthyphrone, pag. 11, Tomi primi: eiúſque mentionē feci quadā in pagināillam annotatione. Hoc etiam improbas, (inquit) Corinthiam puellam eſſe amicam illis qui ſtudent alioqui bonam corporis habitudinem ſibi comparare: vel (ad vitandam ambiguitatem) amari ab illis. Nec dubito quin perinde ſit acſi diceret, Hoc tibi non probatur, illos amoribus meretriciis eſſe deditos. Corinthias enim meretrices præ quibuſvis aliis celebres fuiſſe conſtat. Venerem autem illius bonæ habitudinis eſſe aduerſariam, cùm aliunde notū eſt, tum verò ipſe Plato alibi teſtatur.

P. 407. v. ἀκούεις] Hæc verba, ὅπερ τῳ ἤδη βίος ἦ, quid ſibi volunt? neque enim ſignificare poſſunt, Quandiu vita ſuppetet. Ego igitur mutādam huius loci vel lectionem vel interpretationem puto: id eſt, vel pro ἤδη legendum ἡνδύς: vel βίος, non Vita ſed Victus eſſe interpretandum. de qua interpretatione dicam & in fine annotationis quæ proximè ſequitur.

V. χοντας] In Ald. editione ἀποκριμβόν, vt hîc, ſcriptum eſt: at in Baſilienſi illa, ἀπομμεμβόν, geminata litera μ, & tamen vocali ι ſeruata: ita vt in locum vocabuli quod ſignificare aliquid poterat ſubſtitutum ſit aliud cuius nulla eſt nec ſignificatio, nec origo. Fortaſsis autem quum aliquis pro ἀποκριμβόν margini adſcripſiſſet ἀποκρυμμένον (id eſt abſconditum) illam Aldinæ editionis lectionem emendare volens, ex illo participio tertium quoddam, quod omnino eſt ἄσημον, factum fuit, eius inſcitia & errore qui quod margini adſcriptum erat deſcripſit. Quo tamen errore (ſi iſtud huic loco contigit) effectum fuit ne lector in errorem incidere poſſet. Si enim ἀποκρυμμβόν inueniſſet, nihil de vlla coniecturali (vt ita dicam) emendatione ſuſpicatus fuiſſet, ideóque ſe multum in hoc Platonis loco torſiſſet: quum τοῖς νόσημα ἢ ἀποκρυμμένον ἔχοντας ἐν αὐτοῖς, & τὰ ἔστω ὅξα παντὸς νενοσηκότα σώματα vidiſſet inter ſe opponi: quæ alioqui de iiſdem & eodem ſenſu dici meritò iudicaſſet. Neque verò diſsimulabo, mihi primo aſpectu, & nondum conſideratis iis quę ſequūtur, non diſplicuiſſe illud ἀποκρυμμβόν: ſed tandem nodum dignum vindice huic loco ſubeſſe animaduerti. Ficini igitur interpretationem cō fului, in qua hæc verba inueni, Deinde verò morbo quodam exterius lato & ſubito ægrotātibus eam oſtendiſſe medicinam &c. quum autē eum legiſſe quidē nō ἀποκρυμμβόν, ſed ἀποκριτόν cognoſcerē, verùm huius vocabuli vim ab eo non exprimi putarem, conſulendum hoc de loco cenſui I. Antonium Sarracenum, qui (dignus patre filius) quanuis nondum iuuenilē ætatē egreſſus, cum Græcæ linguæ minimè vulgari peritia tantam artis medicinæ cognitionē coniunxit quantam multi quotidie nō ſine admiratione experiūtur. Is ad ea quæ de hoc loco ſcripſeram in hæc verba reſcripſit, QVONIAM (niſi fallor) Platoni propoſitum erat quorūdā, maximéq; diuitū, qui in excolenda virtute toti occupari debuerāt, curioſam nimis nimiúmque ſedulam ac interdum etiam inutilē in curando corpore induſtriam acriter incuſare, grauia quæ ex ea ſequerentur incommoda primò perſequitur: ac deinde colligit, iure optimo AEſculapium iis tantummodo medica auxilia patefieri voluiſſe, qui alioqui corpore valerent ſalubritérque degerent, attamen morbo aliquo externo & aduentitio tentarentur: nō item iis qui viſcerum interno quopiam vitio, ſeu natiuo ſeu aſcititio, laborātes, perpetuò cauſarii ac valetudinarii eſſent. Scilicet per ἀποκριμβόν νόσημα morboſā affectionē innuiſſe videtur Plato, quæ certā aliquā corporis ſedē eámq; maximè externā occuparet. nec abs re: ſiquidē dū valet natura, facilè peccantes humores, ſiqui fortè ſubſunt, ſecernere, & ad extimā ferè cutim, tāquā excrementorū omniū receptaculum, ac, vt ita dicam, corporis totius emiſſarium, deponere conſueuit. id verò eſt medicis τὸ ἀποκρίνειν. nā & vis naturæ expultrix, quæ illud molitur, iiſdē ἀποκριτικὴ δύναμις appellatur. Hanc ipſam porro eſſe ἀποκριμβόν νοσήματος hoc loco ſignificationem, vel illud ſatis indicat, quòd in hac orationis ſerie οἱ νόσημά τι ἀποκριμβόν ἔχοντες ἐν αὐτοῖς palàm opponuntur τοῖς ἔστω ὅξα παντὸς νενοσηκόσι σώμασι. Alioqui ἀποκριμβόν νόσημα fuiſſem interpretatus morbum quem non deſidia aut intemperantia ſed ipſa νοσερὰ ἀπόκρισις ab Hippocrate dicta, id eſt, aeri inſperſa morbida exhalatio, cuiuis ineuitabilis, inuexiſſet. Platonis ſenſa percē perim nécne, tuū eſto iudicium. Hactenus Sarracenus: à quo me tam doctam loci huius enarrationem nactum eſſe, non mihi magis quàm tibi, lector, gratulor. Cæterùm & quod ad locū illum proximè præcedentem attinet, in eo magis ſibi placere dixit vt βίος pro victu accipiatur, quàm vt ἤδη in ἡνδύς mutetur. Ac certè hîc quoq; illi aſſentior. ita enim interpretari poterimus, Quum alicui iam victus ſuppetit, exercē dam eſſe virtutem, ſiue excolendam: ſiue, Quū iam alicui abundè eſt vnde viuat.

P. 408. v. μα, ἦ] Scripturæ leuiſsimum diſcrimen in duobus valde vicinis locis ſenſum valde differentem efficit, atque adeo contrarium, quem & Fic. vtrobique ſequutus eſt: legens nimirum & ipſe, tum hîc, tum in fine vltimi verſus huius paginæ, non ἦ articulum, ſed ἦ aduerbiū. adeo vt in eius interpretatione affirmetur, quod negatur hîc à Platone: hîc, inquā, id eſt, in ea quæ habetur hîc lectione: quam tamen eſſe genuinam auſim contendere. Potius enim rationi conſentaneum eſt vt Plato dicat malum animum non poſſe aliquid bene curare quàm poſſe: itidémque dicat poſtea non poſſe animum improbum & inter improbos educatum, atque adeo omni improbitatis generi aſſuefactum, de probitate & iuſtitia rectum iudicium ferre. Pro me certè faciunt quæ in altero membro ſequuntur, Ἀλλ' ἄπειρον αὐτὸν καὶ ἀκήρατον δεῖ κακῶν ἠθῶν νέαν οὖσαν γεγονέναι, εἰ μέλλει καλὴ καγαθὴ οὖσα κρινεῖν ὑγιῶς τά τε δίκαια. Quibus etiam conſentanea eſt quæ ſubiungitur cōcluſio, διὸ δὴ καὶ ἀνήκεις νέοι ὄντες &c. Quum autē Ficin. pro Cui nō poſsibile eſt, interpretaretur, Nónne poſsibile eſt, deinde in illis etiam verbis, ἀλλ' ἄπειρον αὐτὸν καὶ ἀκήρατον δεῖ (&c.) interrogationē continuaret, debuit ſaltem ab illa quā dixi concluſione ſui erroris admoneri. Si enim Plato illud eſſe poſsibile dixiſſet, in illa

nunc diceret ex quibus contraium colligendū eſſet: quinetiam ex iis quæ paruo interuallo ſequuntur de eo qui bonus iudex futurus ſit, eum debere eſſe ὁμμαχῆ τῆς ἀδικίας, item οὐκ οἰκείαν ἐν τῇ αὑτοῦ ψυχῇ ἡδονὴν ἡσθησόμενον, ἀλλ' ἀλλοτρίαν ἐν ἀλλοτρίοις μεμελετηκότα ἐν πολλῷ χρόνῳ, διαιτᾶσθαι &c. Vide lector quàm leuis mutatio ſcripturæ in quàm grauem errorem interdum inducat. Ideo autē alter ille menti Platonis contrarius ſenſus facilè fuit arreptus, quòd quemadmodum dicitur prouerbio, non oportere πρὸς Κρῆτα κρινάζειν, quoniam Κρὴς ſtatim cognoſcit τὸν κρητισμόν, ita Platonem exiſtimarēt dicere, iudici cōuenientem fore improbitatem, vt ex interna & propria alienam cognoſceret. Quanuis autē hæc ita ſint, me tamen hîc nihilo magis quàm alibi audacē fuiſſe exiſtimato, quod ad lectionē attinet quæ in textum à me recepta fuit. neq; enim ἦ mutaui in articulū ἥ, ſed hunc vtroq; in loco in Ald. & Baſil. editione inueni. Sed eaſdē editiones aliquid hoc in loco habere fateor quod lectorem impellere in errorem poſsit: nimirū notam interrogationis nō ſecus quàm ſi ἦ aduerbium ſcriptum eſſet: ſic tamen vt Baſilienſis erratum Aldinæ auxerit. quum enim Aldina habeat illam notam in priore duntaxat loco, nimirum poſt ἡσσᾶσθαι: altera illa, vt Aldinam in poſteriore quoq; imitaretur (neſciens ſe pro vno loco duos eſſe deprauaturā) poſuit etiam poſt νόσους & poſt δίκαια. Hæc, lector, ſicut & alia nonnulla quæ à me in his annotationibus detegūtur de vnius editionis erratis quæ in altera aucta fuerunt, cautiorem te, vt ſpero, in aliorum etiā quorumlibet ſcriptorū locis ſunt redditura.

P. 520. v. μηδενὶ] Qui aliis in locis ſtatim deprehenſus à me fuit error, cur hîc non deprehēſus ſit in cauſa fuit verbum ἐπιθυμεῖσθαι. fingebam enim mihi neſcio quem huius loci ſenſum iungendo πῷ cum ἐπιθυμεῖσθαι: ſed tandem animaduerti πῷ, vt aliis pleriſque locis, ita & hîc ſcriptū fuiſſe pro τῷ abſq; accētu, vtpote ſignificans itidem τινί. quod πῷ ad ἐκτίνειν pertinebit. vt dicat Plato, AEquum eſt autem vt quod per ſe natum eſt, quum nulli nutritionem debeat, nulli mercedē nutritionis velit ſoluere. Sic autem & alibi ἐπιθυμεῖσθαι dicit vbi ἐθέλειν locum haberet.

ANNOTATIONIBVS his te contentum nunc eſſe velim, lector, eáſque boni conſulere: nec tantùm quàm multos in his locos ex coniectura emendare conatus ſim, ſed quanto plures in ipſo textu (vt vulgò vocamus) ex veterum exemplariū autoritate emendauerim conſiderare. Quòd ſi cuiuſdam præterea optimi exemplaris, cuius facta eſt mihi ſpes, copiam etiam fieri contingat, ex eo quoque excerptas lectiones communicaturum me tecum libello ſeorſum edito polliceor: quinetiā, quod ad meas quæ in his Annotationibus ſunt coniecturas attinet, vbi ἄτοποι vel contrà ἄτοποι fuerint, indicaturum. De harū interim nonnullis vt non deſperem faciunt quæ à me iam olim cùm in alios ſcriptores Græcos tum verò in Xenophontem annotatæ fuerūt: quoniā ne mei quidē æmuli pleraſq; ſui ſtomachi eſſe diſſimulare potuerunt. Hoc (inquā) facit vt de harū aliqua ſaltē parte ſi non omnino idem ſperem, at certè nō planè deſperem. Adde quòd non ſolùm emendationes ſed etiam explicationes quorūdam locorum in his annotationibus inuenientur: ac præter alia quędā commoda, vel ea quæ alicubi occurrit huius ſcriptoris locorum inter ſe collatio, magno cuiuis adiumēto eſſe magnóq; eum leuare labore poteſt. Iam verò quoniam nuda illa eorū quæ ad emēdationē pertinēt, tractatio, vtilis quidē ſed iniucūda fortaſsis eſſet, in eodē libello (ſi exemplaris illius fiat copia) quorundam etiam inſignium locorum illuſtrationem à me expectato.

INDEX IN OMNIA PLATONIS SCRIPTA.

In hoc indice numerus prior tomum, posterior paginam indicat: quæ autem posteriori subiungitur litera, respondet ei quæ margini illius paginæ ad quam remitteris, adscripta est: vt scias in qua illius parte ea quæ tibi quærenda sunt, inueniri possint. Plerunque tamen non ea tantùm pars cui litera adscripta est, sed illa etiam quę proximè sequuntur legenda tibi erunt. Neque verò te vbique eadem verba quærere, sed iis quę eundem sensum efficiant contentum esse oportebit.

Quòd si contingat vt hunc Indicem cum iis conferas qui interpretationi Marsilii Ficini adhibiti fuerunt, mirandum tibi non erit si pleraque hîc ab iis quę illic sunt diuersa reperias, quum huius autor locos plerosque aliter sit interpretatus. Hoc quoque non erit cur mirum tibi videatur quòd nonnulla (& quidem non pauca) Indices illi habeant quorum hîc nulla fit mentio. quæ enim in iis sunt, non ex Platonis duntaxat dialogis, sed ex Ficini etiam in hos argumentis excerpta esse scito. Qua de re ideo etiam monendus es quòd alioqui quædam sint eiusmodi vt Platonicis sine vllo discrimine permixta, Platonica esse fis crediturus: præsertímque vbi quidam velut articuli doctrinæ philosophicæ inter Platonicos positi sunt, eadémque de re in vtrisque agitur. Exemplo tibi esse poterũt in ipso principio duo inter illos in quibus de actione siue actionibus agitur. huic enim Platonico articulo, *Actio, quatenus iustitiæ, eatenus & honesti particeps*, subiunctus ibi est iste (si tamen articulum hæc quoque vocare decet) *Actio quæ honesta & necessaria:* quanuis hæc non ex Platone sumpta sint, sed ex Ficini in epistolam eius nonam argumento. Necnon paulo pòst ibi legitur, *Actionum humanarum capita quinque*: quæ & ipsa Platonis non sunt, sed ex eiusdem Ficini argumento in nonum De legibus dialogum sunt petita; apud quem minus etiam generale est illud. scribit enim, *Actiones humanæ, quantum ad legum iudiciorúmque materiam attinet, in quinque capita rediguntur.*

Cæterùm plenioris Indicis loco tibi erit commentarius De doctrina Platonis: quem Io. Serranus ita se compositurũ dixit vt quæcunque variis in locis vna eadémque de re dicuntur, ad suam sedem reuocata velut sub vnum conspectum oculis subiiciat: cum accurata etiam doctrinæ Aristoteleæ comparatione.

A

Abaridis Hyperborei & Zamolxidis incantationes Tomi 2. Pag. 158.b

de Abdicatione filiorum lex t. 2. p. 928.e. & deinceps.

¶ex Academia iter in Lyceum 2. 203.a

Acarnanes fratres pancratiastæ 1. 271.c

non Accusat insontem vir bonus 1.521.d

accusare nos ipsos etiam cur debeamus, & crimen nostrum non tegere 1.480.b

accusatores Socratis, vide Socrates.

Acheloo sacer fons 3.230.b

Acheron & Cocytus fluuii apud inferos 3.371.b

acheron in paludem Acherusiadẽ influit 1.112.e. & 113.a

Acherusias palus 1.113.a

Achilles Thetidis filius 1.371.c. & 3. 179.d

ach. à sapientissimo Chirone institutus 1.371.c. Phœnix achillis pædagogus 2.390.e

ach. cæteris heroibus formosior 3. 180.a

achillem finxit Homerus fortissimum omnium qui ad Troiam profecti sunt: sicut Nestorem, sapientissimum 1.364.c

achilli comparari fortasse possit Brasidas, sicut Pericles Nestori 3.221.c

achilles Vlysse præstãtior 1.363.b. & 369.c. Qua in re plus sapere videri possit Vlysse 1.371.a. achilles verax, Vlysses verò mendax & versutus 1.369.b. ach. simplicissimis moribus 1.364.e

achilles periculum contempsit, ne turpe aliquid pateretur 1.28.c

de achille quæ falsò perhibeantur ab Homero 2.388.b. & deinceps. item 390.e. & 391.a

ab achille amatum Patroclum dicẽs AEschylus nugatur 3.180.a

achilles propter Patroclum occũbit 3.208.d

achillem dii in beatorum insulas cur miserint 3.179.d

Actio omnis ad id quod est iustũ debet referri 1.527.c. actio iusta, quatenus iustitiæ, eatenus & honesti est particeps 2.859.e.

actionem iustam consequitur iusta passio 1.476.e

actio vnaquæque, quatenus malè agit, mala, quatenus bene, bona est appellanda 2.115.e

actio quæ peccat atque à recta via abducitur sine sciẽtię facultate, insciția agitur 1.357.d

actiones [id est εὐεξίας] sunt bonarum rerum effectiones 2.163.d

actionum omnium finis est bonum 1.499.e

actiones violentæ & inuoluntariæ à voluntariis distinguuntur 2. 874.d

Acusilai de Amoris ortu sententia 3.178.b

Acumenus medicus, Eryximachi pater 3.268.a. & 269.a

¶Adamantis & metallorum generatio 3.59.b

Adimantus Glauconis frater 2. 327.b

adimanti ambo, vnus Cepidis, alter, Leucolophidis filius 1.315.e

pro Admeto [marito] mori voluit Alcestis 3.208.d

Administratio quid sit 1.13.e. & 14.d

administrationum publicarũ duæ quasi matres 2.693.d

admirationem efficit ignoratio 2. 291.b

ex admiratione cum amore coniuncta nascitur imitandi studiũ 2.500.d

Admonitionis vsus 1.230.a

Adolescentis ingenium quomodo mutetur 2.559.e

adolescentibus indulgere non debent ii à quibus amãtur, sed eorum maiores spiritus cõprimere 2.210.e

adolescentes curam sui oportet gerere, si gloriam consequi volunt 2.179.d

adolescentes seu iuuenes tractandis armis paulatim assuefaciendi 179.c. & deinceps.

adolescentis [vel iuuenis] animo quæ hæserunt, elui difficulter solent 2.378.d

Adonidis horti 3.276.b

Adrasteæ decretum 3 248.c

adrasteæ numen adoro ob ea quæ dicturus sum. Socratis sunt verba 2.451.a

Adrastus mellifluus 3.269.a

in Aduersis reb' fortitudo est pars

felicitatis 2.247.d
Adulatio quid ſit ſiue circa corpus ſiue circa animum 1.501.c
adulatio tenuiorum erga diuites 2.465.c
adulatori, qui alioqui grauiſsima beſtia eſt, & magna calamitas, immiſcuit natura non inconcinnam voluptatem 3.240.b
adulatoria ars in quarundam artiũ locum ſubit 1.464.d
adulatoriæ aſſentationes animos eorum etiã qui vulgò graues & conſtantes exiſtimantur emolliunt atque eneruant 2.633.d
de Adulteratione rerum lex 2.916.d.& 917.d
adulteratas res vendentium pœna 2.917.d
aduerſus Adulteria leges 2.841.d. 784.e.
¶ AEacus Achillis auus 3.292.e
æacus iudex à Ioue conſtitutus apud inferos 1.524.a.526.c
AEdificiorum inuentio 1.322.a
de ædificiorum condendorum ratione 2.778.b
ædificia nuptias debent præcedere in conſtitutione ciuitatis 2.778.b
de AEdilibus 2.759.a.& 763.c
de AEdituis 2.759.a.b
AEgiſthus Agamemnonem Argis interfecit 1.124.b
AEgritudo & voluptas animum corpori affigit, & quaſi fibula inuectit,&c. 1.83.d
AEgroto & noxium viuendi modum ſequenti quid præſcribere oporteat 3.330.d
inter ægrotum & ſanum nihil eſt medium 2.139.a
ægroti quidam præ intemperantia nolunt vitioſam diætam relinquere 2.425.e
ægroti quomodo percipiãt maximas voluptates 2.45.b
AEgyptus cœleſtibus pluuiis non irrigatur 3.22.e
in ægypto & Syria ſtellæ perſpicuè cernuntur, quia cœli aſpectum nubes & pluuiæ minimè impediunt 2.987.a
in ægypto arithmetica vnà cum literis docetur 2.819.a
ægyptus Perſarum imperio à Cyri filio adiecta 2.239.e
ægypti vrbs Sais, vnde oriũdus Amaſis 3.21.e
AEgypti & Danai 2.245.d
AEgyptii ſacerdotis verba ad Solonem 3.22.b
ægyptij cæteris populis antiquiores 3.22.e.& 23.e
penes ægyptios, non penes Græcos eſt veritas antiquitatis 3.22.b
ægyptii qua in re cũ Atheniẽſibus ſe coniunctos dicant 3.21.e.24.a
ægyptiorum de pictura & muſica leges, in quibus adoleſcentium [ſeu iuuenum] rationem habẽt 2.656.d
ægyptii cadauera cõdiunt, quò diu aſſeruent 1.80.d
ægyptii & Phœnices quæſtui diditi 2.436.a
ægyptiacè Neith quæ Græcè Ἀθηνᾶ, id eſt Minerua 3.21.e
AEmulationem inuidia ſequitur 2.242.a
AEneam eo nomine laudauit Homerus quòd rectè fugiendi eſſet peritus 2.191.a
AEquale[ſiue par]quomodo quid eſſe dicatur 3.140.b
æquale ſibiipſi quãdiu eſt aliquid, maius minúſve eſſe mole aut numero non poteſt 1.155.a
æqualia inæqualibus fiunt inæqualia 2.757.a
æquale & æqualitas ad finiti genus referenda 2.25.a
æqualitas inter magnitudinem & paruitatem intercedit 3.161.d
ab æqualitate proficiſcitur amicitia 2.757.a
æqualitas nulla, ſicut nulla imitatio, voluptate falſáque opinione diiudicanda, ſed veritate ſola 2.667.e.& 668.a
in æqualitate quies conſtituitur 3.57.c
de æqualitate in ciuitate 2.757.d
AEquitas animi retinenda 2.732.b
Aer in quæ tranſeat ſeu mutetur,& quæ in aerem tranſeant 3.49.b
aer poſt ignem, cui tenuitate eſt proximus, per omnia maximè peruaſit 3.58.a
aeris multæ ſpecies 3.58.a.& 99.c
aeras quoſdam & ætheras pro rerum cauſis quidam ſtatuebant 1.98.b
aere ſuffulciri terram quidam exiſtimarunt 1.99.b
aeris fulcro non indiget terra, ne cadat 1.108.e
aer quibus in locis id ſit quod nobis eſt aqua & mare 1.111.a
quod aer eſt nobis, quibus ſit æther 1.111.b
AEs & ferrum, quum belli ſint inſtrumenta, ad deorum donaria minimè ſunt accommodata 2.956.a
æs ab auro quomodo differat 3.59.b. De ærugine, ibidem.
AEſchylus nugatur, quum ait, Patroclum ab Achille amatum 3.180.a
æſchyli dictum 2.550.c.& 563.b
AEſculapius medicorum generis autor 3.186.e
æſculapius Apollinis filius 2.408.b. fulmine ictus fertur quòd auro inductus opulentum quẽdam virum animam agentem ſanaſſet 2.408.c
æſculapius qua medicandi ratione vteretur 2.407.d
æſculapius quos non cenſeret curandos eſſe 2.407.d
æſculapii tempore quę morborum nomina non eſſent 2.405.e
æſculapii feſtum Epidauri 1.530.a
æſculapii filii apud Troiam 2.405.e
æſculapii filii circa quos medicæ artis operam minimè adhibendam cenſerent 2.408.b
AEſopi fabulæ de leone & vulpe applicatio ad Lacedæmoniorũ diuitias 2.123.a
æſopicas fabulas & Apollinis hymnum carmine reddidit Socrates 1.60.c
AEtas aurea, ſiue ſeculũ aureum 1.398.a
ætas prima felix fuit 2.271.272. ſub Saturno fuit 272.b. ex felici illa conditione homines ſua culpa exciderunt 2.273.a.c
ætas quænam numeros acutè ſentiat 2.670.b
ætatis florentis tempus, mulieri vigeſimus annus, viro trigeſimus 2.460.e
ætas generationi apta 2.460.e
ætas matrimonio iungenda 2.785.b
AEternũ eſt id quod ſeipſum mouet 3.245.e
AEther nominatur aeris pars limpidiſsima 3.58.c
æther quibus in locis id ſit quod nobis aer 1.111.b
ætheras & aeras quidam pro cauſis ſtatuebant 1.98.e
AExonenſis, id eſt calumniator 2.197.c
¶ Affirmare & negare de quolibet, recta eſt reſponſio 1.183.a
affirmatio & negatio in oratione 1.263.e
¶ Agamedis & Trophonii precatio 3.367.d
Agamemnoni nomen impoſitum ex naturæ ratione 1.395.a
agamemnonis & Neſtoris amicitia 3.311.b
agamemnonem & Neſtorem poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.a
agamemnon numerare non norat 2.522.d
Agathocles, magni inter ſophiſtas nominis, muſicã ad ſophiſticam ſuam artem celandam obtẽdit 1.316.e
agathoclis diſcipulus Damon 2.180.d.
Agathon quidam adoleſcentulus præclara naturæ indole 1.315.e
agathon poeta tragicus 3.173.a
Aglaophontis pictoris opera 1.532.e
Aglaophontis filius Polygnotus pictor 1.532.e
Agere ſua, iucundiſsimum eſt viuendi genus 3.357.e
agere res ſuas eſt eius qui πάφρων appellatur 2.163.c

id quod agit aut patitur per se vnum, nihil est 1.182.b
Agræa Diana 3.229.b
de Agris distribuendis 2.736.d.& 737.c.& 745.c
vt Agricola de nouellis plantis primam curam gerit, ita de iuuenibus prima gerenda est 1.2.d
agricolarum præcipuũ opus 1.14.a
agricolarum genus distinguẽdum ab iis qui belli curam gerere debent 3.17.c
Agriculturæ vtilis est astronomiæ cognitio 2.527.d
de agricultura leges 2.842.e
agricultura laboribus & molestiis plena 3.368.c
¶Aiax Telamonis filius iniquo iudicio circumuentus 1.41.b
aiax ferro inuulnerabilis 3.319.e
aiacis rebus bellicis illustris præmium apud Homerum 2.468.d
¶Alba trutina vti erga omnes, prouerb. 2.154.b
albus color visum disgregat 3.67.e.& 101.c
albi coloris puritas quomodo cõsideranda 2.53.a
Alcestis Peliæ filia 3.179.b
alcestis pro viro præ illius amore periit 3.179.d
Alcibiadis fastus 2.104.a. eiusdẽ ingenium 2.105.b. & ignorantia 106.e.107.109.d.110.119.c
alcibiadi proponitur potẽtia Persarum regis, vt eius retundatur audacia 2.120.121.122.b.123.c.124.a
alcibiadis æmulatio circa Socratis amorem 3.215.216.
inter alcibiadem & Socratem contentio de Agathone 3.222.c
alcibiades corona ex hedera & violis compacta redimitus 3.212.d
alcibiades Agathonem coronat 3.213.a
alcibiades corona donat Socratẽ 2.151. ebrius in conuiuium irrumpit 3.212.d
Alimentũ accommodatũ ei quod gignitur habet omne quod gignit 2.237.e
alimenta animalium 1.321.b
alimentum humanum, triticum & hordeum, Attica prima produxit 2.237.c.& 238.a
propter alimẽta quidam sunt importunis moribus 2.747.c
Alterationem quæ suscipiant 1.78.d.e
de Altero & eodẽ disputatio 1.254.c.& deinceps.
¶Amarum dulci, frigidũ calido, siccum humido inimicum est 3.186.e
Amasis rex AEgypti 3.21.e. oriundus ex AEgypti vrbe cui nomẽ Sais 3.21.e
Amazones 2.806.b
amazonum & Eumolpi in Atticam irruptio 2.239.b
amazones sagittas emittendi peritæ 2.806.b
Amazoniana columna 3.365.a
ei qui Amat an potius gratificandum 3.227.c,& 3.237.b
qui amat corpus tuum, non amat te, sed qui amat animum tuum 2.131.d
amandum quid sit 3.210. quid non sit amandum 3.230.e,231.232.
amantibus propriũ est vt alii pro aliis mortem obeant 3.179.b
Amatoria disciplina 1.128.b
Ambiendi non sunt magistratus, vt ciuitas ab omni seditione sit libera 2.520.d
ambitionis studium à matre excitatum 2.549.d. ambitiosorum quale sit ingenium 2.548.d
Amelita fluuius 2.621.a
Amicus est similis simili 1.510.b,& 2.837.a
amici si desint, improbitatis, si adsint, probitatis argumentum est 3.332.c
amici ex liberalis disciplinæ communitate fidelissimi 3.334.b
amicorum cõmunia omnia 2.339.c,424.a,& 3.279.c
amici partem sibi vendicant ortus nostri 3.358.a
Amicitiæ proxima causa similitudo animorum 2.214.b
amicitia proficiscitur ab æqualitate 2.754.a
amicitia nata est propter vitæ necessitates 2.218.c,e,221.c
amicitia propriè nec in bonos nec in malos cadit 2.216.c
amicitiæ autor est deus 2.214.a,
amicitia ciuitates rectè constituit 2.127.b
amicitia ex cõtrariis grauis 2.837.b
amicitia in contrarietate versatur 2.215.a
amicitiæ diuturnæ argumenta 3.233.c
amicitia non tantùm est in eo qui amat, sed etiam in eo qui amatur 2.212.a
amicitia Aristogitonis & Harmodii 3.182.c
Amissas res in aliena domo perquirendi ratio 2.954.a
Amistris [vel Amastris] Xerxis vxor 2.123.c
Ammon deus Thebarũ AEgyptiarum custos 3.274.d
ammonis oraculũ 3.275.c,& 274.d
Amor quid sit 3.237.d,238.c
amor, prauum est ac pernicioſum institutum 3.234.b
amoris laudes nõ cecinerunt poetæ 3.177.a
amori repugnat qui diis aduersatur 3.193.b
in amorem Homeri carmina 3.252.b
de amore παλινῳδία Socratis 3.244.a
amoris efficaciæ exempla 3.179.b
amore nullum efficacius adiumentum contingere potest hominis naturæ ad felicitatem consequendam 3.212.b
amoris vis & potentia 3.189.d
amoris & amandi species quibus tribuatur 3.205.d
amoris origo 3.178.b
amor furor bonus est 3.245.249.d
amoris prima commẽdatio 3.178.a. secunda 3.180.d. tertia 185.e. quarta 3.189.c. quinta 194.e.196.b. sexta & vera 3.199.c
amoris opera 3.180.e,181.a
amoris vtilitas 3.178.c
amorum tria genera 2.837.841.c
amor sibi proponit pulchrum 3.252.d
amor bonis & pulchris insidiatur 3.203.d
per amorem rerum pulchrarum omnes res sunt à diis constitutæ 3.201.a
amor & deformitas inter se decertant 3.196.a
amor immortalitatis est desideriũ 3.207.a
amor per se neque honestus est, neque turpis 3.183.d
amoris honesti descriptio 2.402.d, & 403.b
amor impurus 3.204.
de amore suiipsius 2.731.e
Amor Veneris filius dicitur, & deus 3.242.d
amor, Veneris comes & famulus factus est 3.203.c
absque amore nunquam est Venus 3.180.d
amores gemini sunt: vnus, Veneris minister, alter, cœlestis 3.180.e
amori & Veneri amatorius furor attribuitur 3.265.b
amor, Pori & Peniæ filius 3.203.c
amoris natales 3.203.b
amoris parentes 3.203.b
amor pauper est semper, non tener & pulcher, sed durus & squalidus, &c. 3.203.d
amor neque mẽdicus est vnquam, neque diues 3.203.d
amor, magnus deus est, & apud deos & apud homines mirabilis 3.178.a,& 186.b
amor magnus dæmon 3.202.d
amor, deorum omniũ maximè iuuenis 3.195.b
amor deorum omniũ beatissimus 3.195.a
amor in antiquissimorum deorũ est numero 3.178.a.c
amor, deorum omnium antiquissimus augustissimúsque 3.180.b
amor Saturno & Iapeto antiquior non est 3.195.c
amorem homines Ἔρωτα, dii Πτέρωτα vocant 3.252.b
amor & Tellus post Chaos extite-

runt 3.178.b
amor neque iniuriam infert neque ab alio patitur 3.196.b
amoris fuit discipulus Apollo 3.197.a
amori ne Mars quidem restiterit 3.196.d
ab amore medicina omnis gubernatur 3.186.e
Ampheres & Eudæmon Neptuni fratres 3.114.b
Amphilytus, Bacis & Sibylla, vates 1.124.d
Amphion lyræ inuentor 2.677.d
Amyci luctatio indigna mentione 2.696.a
Amyntor Phœnici filio maledixit 2.931.b
¶ Anacreõta Teium Hipparchus Athenas acciuit 2.228.c
anacreontis sapiẽtis scripta 3.235.c
Anaxagoras doctor Socratis 1.97.e
anaxagoras quum amplas à parentibus fortunas accepisset, eas incuria planè profligauit 3.283.a
anaxagoras dixit, mentem esse quæ omnia ordine disponat regátque, omniúmque sit causa 1.97.c
anaxagoræ & Periclis amicitia 2.311.a
anaxagoram & Periclem, Periandrum Corinthium & Thaletem Milesium, & Crœsum & Solonẽ vnà commendare solent, vt sapientes 3.311.a
anaxagora Pericles vsus est familiariter 3.270.a
anaxagoræ Clazomenii libri quibus rebus sint pleni 1.26.d
anaxagoræ confusio 1.72.c
ex Androgyno hominum genere mœchi ducũt originem 3.191.d
androgynum principio tertium erat hominum genus 3.189.e
Animæ creatio 3.99.d
anima ante corpus facta fuit 2.896.b.980.c
animæ definitio 2.895.e
animæ mortalis species in corpore 3.69.d
anima illud est, quod si in corpore est, corpus viuum est 1.105.d
animæ sedes 3.90.a
animæ morbi qui & vnde nascantur 3.86.b
animæ morbis quomodo medendum 3.87.b
animam neque solis neque corporis animaliũ cernere possumus 2.898.d
anima prima motus origo 2.896.a
anima agit per se & per sensus corporeos 1.185.e,186
animam esse harmoniam 1.86.a
anima est proxima causa vitæ in homine 1.105.d
anima est causa rerum omnium, & est deus 2.896.d,899.b
anima vniuersum gubernat, & eius curam gerit 2.896.d,897.c
animam cognoscere, essentiam verò cognosci 1.248.d
anima propria sua virtute destituta, sua opera rectè perficere nequit 2.353.d
anima iusta & vir iustus, bene viuet: mala, malè 2.353.d
mala anima malè curat & malè imperat: bona, contrà 2.353.d
anima quælibet quidlibet inuita ignorat 1.228.b
anima à corpore disidet in doloris & voluptatis mixtione 2.47.d
anima ab omni exitio libera est atque immunis 1.106.d.e
anima mortem non recipit 1.105.e
anima quando ad id quod purum est contendat 1.79.d
anima virtute ornata in locũ sanctiorem commigrat 2.904.d
de animæ statu post hanc vitam 1.107.c,108.
animæ cor ab Homero quid dicatur 1.194.c
animarum status & iudicium post mortem 2.614.b.e.615.b.616.b
animæ nostræ apud inferos erunt 1.107.a
animas mortuorum hinc ad inferos proficisci, & illinc huc redire, antiquus est sermo 1.70.c
animæ commigrant in varia corpora 3.104.e
animarũ mutatio & migratio, quę nouam formam induũt 2.620.a.& deinceps.
animarum loca definire nõ est hominis sapientis 1.114.d
Animal quid sit 2.981.b
animal est quicquid vitæ particeps 3.77.a
animal vnde deficere & profligari incipiat 3.81.d
animal quare mortale & immortale appellatum 3.246.b
animalia omnia grauiter afficiuntur, dum omni impetu ad generationem rapiuntur 3.207.a
de animalium generatione 3.90.e
animalium πάνσοφος ex Amoris sapiẽtia existit 3.197.a
animalium creatio 3.38.c,3.99.d
animalium diuisio 2.265.c,266.d
animalium genus in cicurum & ferum distinctum est 2.263.e
animalia quæ cicura, quæ & fera appellanda sint 2.264.a
animalium quatuor genera 3.40.a
animalium varia genera 2.981.d
animalia multiplicia quum tellus vniuersa produceret, Attica à feris immunis hominem genera uit 2.237.d
animalia musica ad humanæ vitæ electionem conuersa 2.620.b
animalibus cæteris quanto præstet homo 2.237.d
Animi siue animorum creatio 3.41.d,& 3.99.e
animi essentia 3.247.c
animi virtus, sapientia 2.133.b
animi forma & imago 3.246.a
animi dolorum & voluptatum mixtiones 2.46.c
animi sunt tres distinctæ partes 2.436.a.d, 439.d. applicatio illius doctrinæ 2.440.a
animi conatus atque molitiones felicẽ successum consequuntur quum dux præiuerit prudentia 2.88.c
an animus sit harmonia 1.93.c,& 94.
animum non esse similem harmoniæ 1.93.a
animus libro comparatur 2.38.e
animus alatus 3.246.c.e
animus qui pennas gestit emittere feruet titillatione 3.251.c.d
an homo idem sit quod animus 2.130.a
animus alio animo nequaquã aut plus aut minus vllo modo est animus 1.91.d
animus sub visum cadere nullo modo potest 1.79.c
animus mundi in qua eiusdem parte collocatus sit 3.34.b
animus noster fuit antequam nasceremur 1.76.d,& 77.b. animi nostri non minus futuri sunt post mortem nostram, ac priusquam nasceremur 1.77.c
animi quibus voluptatibus gaudeant, & quibus perturbentur 2.63.c
de animo opinionum summa 1.91.d
animus noster non qualitatem rerum sed veram constantémque naturam inuestigat 3.343.c
animi opera quæ sint 2.353.c
animi tres sunt partes & tres voluptates 2.580.d
de animi facultatibus & voluptatibus 2.580.e
animus scientiæ semina in se habet 2.974.c
animum nihil nosse, quũ adsit scientia, à ratione dissentaneum est 1.199.d
animus nutritur disciplinis 1.313.d
animi cõstitutio disciplina & meditatione doctrinarum cognitionem sibi comparat, & ita cõseruatur meliórque fit 1.153.b
animus ad conuenientes virtutes conformandus est 3.103.d
animi motus quomodo appellentur 2.896.e, & deinceps.
animum demulcere oportet carminibus 1.77.c
animus viri philosophi philosophiæ institutis se non exoluet, 1.84.a
animus verè philosophi à voluptatibus abstinet 1.83.b,& 84.
animi voluptas qua fruuntur philosophi 2.485.d
animus est immortalis 1.73.a,106.d,524.

d, 524. b. & 2. 81.b. 86. b, 608. d. & 3.42.b, 245.c, 335.a, 365.e, 372.a
animi immortalitas probatur 3. 245.c
animus indissolubilis 1.80.b
animus, qui perfectè sit animus, vitium nunquam suscipiet 1.94.a
in animo duo sunt malorum genera 1.228.d
animis nostris duæ improbitatis species obuersantur 1.227.d
animo bono præditus, est bonus 2.409.c
animus si purus decesserit, nihil à corporis contagione secum trahit 1.80.e
animus si pollutus & impurus è corpore discedat, ad cratla quædam & terrena loca proficiscitur 1.81.b
animus insanus est quum corpori illigatus fuerit mortali atque caduco 3.44.b
animorum impurorũ tristissimus exitus 1.83.e
animi bonorum ad felicissimum locum proficiscuntur 1.114.c
animos impuros circa sepulcra versari 1.81.d
animos nostros quomodo ab ipsa statim pueritia lædamus 2. 727. b
animorum conditio multiplex 3. 248.c
animorum natura & habitus cuius facultatis sit 2.650.b
animi boni melius habent quàm mali 1.72.e
animi qua in parte excitentur voluptates in somnis 2.571.c
animus desipiens & turpis immoderatus est 1.228.d
animorum improborum pœnæ 1. 113.d
animum vltrò citróque commeare. 2.81.c
de animo prima cura est gerenda 2.132.c, 3.355.b
animus imprimis curetur 2.157.a
animus ita se habet ad bonum vt visus ad solem 2.508.d
animus quomodo differat à corpore 2.983.
animus, corpus, pecunia, tria sunt rerum genera 3.355.a
animo & corpore, nullisque aliis rebus constamus 1.79.b
animus cõclusus est in corpore, & intelligentia in animo 3.30.b
animus diuino, corpus mortali simile est 1. 80.a
animus vtitur corpore tanquam instrumento 2.130.b
animo quæ quadrant, sunt priora iis quæ corpori 2.896.c
ad animum penetrare nõ possunt quædã ex iis affectionibus quæ in corpus cadunt 2.33.d
animo propriũ est & peculiare vt indissolubilis existat, corpori, vt citò dissoluatur 1.80.b
animum à corpore seiungere debemus 1.64.e, & 67.d
animus philosophi cõtemnit corpus 1.65.c
animus corpori imperare debet 1. 80.a
animum ab ignorãtia liberare maius est quàm corpus è morbo eripere 1.373.a
animus implicatus contaminatúsque corporeæ molis labe, circa monumenta & sepulcra oberrare dicitur 1.81.c
animus, quum corporis ministerio vtitur ad aliquid considerandum, errat & tumultuatur 1. 79.c
animorum status 1.80.e, & 81.
animorum currus equi & aurigæ 3. 246.b.e, 253.c.d
animorum equi furentes 3. 253.d, 254.255.256.
animi ex corpore migratio 1.80.d
animorum transmutatio in bestias 2.619.b, & deinceps.
animus multa corpora consumit 1.87.e
animus quando grauiora peccata committat 2.147.a
animus an post hominis mortem superst 1.70, & 77.c
animus an pereat virium defectu, postquam corporibus satis inseruierit 1.86.e
animus post hostiphis mortem in generosum, purum & inconspicabilem abit locum 1.80.d
animum ad inconspicabilem locũ proficisci, ex tabulis Hyperboreis 3.371.a
animus abit ad bonum Deum 1. 80.d
animus ad inferos proficiscens, secum nihil aliud affert quàm institutionem educationémque 1. 107.d
animorum varia & multiplex conditio, quum ex hac vita in alteram commigrant 3.248.c
animorum in varia corpora transitio 1.81.e, 82.
animus in idem decem annorum millibus non reuertitur 3.248.e
vt animi mortuorum alicubi sint, vnde rursus existant, necesse est 1.72.a
animatum aliter quàm per Deum fieri nequit 2.983.b
Annonæ distributio 2.847.e
de annona comparanda 2.842.b
Annulus Gygis 2.612.b
Annus, & eius partes 3.39.c, 97. c
annus vigesimus mulieri, trigesimus viro, florẽtis ætatis tempus 2.460.e
Anni, tempora, & menses ordinantur à sapientia & mente 2.30.c
anni intemperies vnde nascatur 3. 188.b
annis quinque dimidium longitudinis hominis 2.788.e
Antæi more personam quærere 1. 169.b
antæi audacia ibidem.
antæi lucta 2.796.a
Antenorem & Nestorem Periclì comparare possumus 3.221.c
Anthemion diuitias sua sapientia comparauit 2.90.a
Antiphonis pater Pyrilampes 3. 126.b
Antimœrus Medensis è Protagoræ discipulis summus 1.315.a
Antipho Rhamnusius rhetorices magister: cui Socrates præfert Aspasiã, qua vsus erat huius artis magistra 2.236.a
Antiquitatis autoritas 1.171.d
antiquitatis disquisitio quando in ciuitates venerit 3.110.a
Anytus, vnus ex accusatoribus Socratis 1.18.b
¶ Apaturia, festũ Athenis, in quo carmina multorum poetarum cantabantur à pueris 3.21.b
Apis more aculeo relicto discedere 1.91.c
ab apibus comparatio 1.82.b
apibus rex nascitur tam corporis quàm animi habitu cæteros antecellens 2.301.d
apum more volitantes poetæ 1. 534.b
Apodyterium, gymnasii pars vbi vestimenta exuuntur 1.272.e
Apollõ sagittandi & medicandi & vaticinandi peritiam inuenit 3. 197.a
apollinis etymologia 1.405.b
apollinis instrumenta 2.399.e
apollini quotannis in Delo celebratur sacrum ab Athenienfibus quod Θεωρία vocatur 1. 58. b
apollini vaticinii inspiratione attribuit Plato 3.265.b. eidem attribuit summam religionis 2. 427.b
apollo Amoris fuit discipulus 3. 197.a
apollo Marsyæ anteponendus 2. 399.e
de apolline quædam non verè canit Homerus 2.391.a
apollini Delphico relinquẽdæ quarundam legum constitutiones 2.427.b
apollo choragus 2.665.a
Apollodorus Cyzicenus ab Athenienfibus electus imperator 1. 541.c
Appetitus tres maximi 2.782.e, 783.a.c
appetitus tribus vinculis coercẽdi 2.783.a
¶ Aquæ multæ species 3.99.c
aqua quãdo in lapides & terram vertatur 3.49.b.c
aqua quando spiritus & aer fiat 3. 49.c. quando ignis fiat, ibidẽ.

quãdo in aeris formam redeat, ibidem.
aqua vnde manet ibidem.
de aquarum fluentis 3.80.b
aqua optima, quãuis viliſsimo pretio addicatur, ex Pindaro 1.304.b
aquam ferre dolio vel cribro pertuſo quid ſit 1.493.c
de aqua leges 2.844.a,& 845.c
aquarum diuiſio 3.58.d
propter aquas quidam ſunt incommodis moribus 2.747.c
aquæ pluuiæ arceantur 2.761.a, 779.c
Aquatile genus 3.92.a
Aquilo ab Iliſſo Orithyam ſuſtulit 3.229.b
¶ Arbitri qui ſint 2.456.b
Arcades à Lacedæmoniis ſciſsi 3.193.a
Archedemus 3.310.b,313.e
Archelaus Macedonum tyrannus 1.124.c.2.141.e
archelaus ab amaſio interfectus 2.141.e
archelaus infelix, ſi iniuſtus eſt 1.471.a
archelaus ex Alcetæ ſerua natus 1.471.a
archelaus quomodo ad regnum peruenerit ibidem.
Archilochus, ſicut & Heſiodus, in mentione poetarum poſt Homerum nominatus 1.531.a, & 532.b
archilochi vulpes 2.365.c
Archinus 2.234.b
Architecti quidam neſciũt vti rebus quas effecerunt 1.289.d
architecti pauci in Græcia comperiuntur 1.135.c
architecti veri 1.135.c
architectus ſatis habet operis ipſis præeſſe 2.259.e
architectus Cognoſcentis ſcientię particeps eſt 2.259.e
Architecturam quid artificioſam & induſtriam atque perſpicacẽ reddat 2.56.b
ab architectura duo fiunt 3.409.b
Archytas Tarentinus 3.338.c,339.c. à publicis occupationibus non poteſt liberari 3.357.e
archytæ commentarii 3.359.d
Arcus & lyræ harmonia 3.187.a
Ardiæi tyrãni pœnę poſt mortem 2.615.c
magis quàm Arenæ maris incognitum. prouerb. 1.173.e
Argentum quanti fieret à ſophiſtis 3.282. & deinceps.
Argiuæ ſacerdotis precatio 3.367.d
Argiui auxilium Atheniẽſium implorarunt 2.244.d
argiuorum iuſiurandum 1.89.c
argiuis aduerſus Cadmeos, & Heraclidis aduerſus Argiuos auxilium tulerunt priſci Athenienſes 2.239.b
Argorum rex primus Temenus 2.683.d
Ariphron Cliniæ educator 1.320.a
Ariſtides Lyſimachi filius 1.130.a, & 151.a
ariſtidi quid apud Socratem contigerit 1.130.a
Ariſtippi Lariſſæi origo & familia 2.70.a
Ariſtocrates Scellii filius 1.472.a
Ariſtocratia 2.291.e. cui contraria oligarchia 2.302.d, & 2.301.c,445.e,545.e,681.d
ariſtocratia quomodo ſit Athenis 2.238.c
Ariſtodorus verè philoſophus 3.358.c
Ariſtogitonis & Harmodii amor, ipſorum imperium euertit 3.182.e
Ariſtophanes carpitur 3.185.c,189.a
ariſtophanis comœdia in qua Socrates inducitur 1.19.c
Ariſtopho Aglaophontis filius 1.448.b
Ariſtoteles quidam diſputat de Ideis 3.137.c
ariſtoteles vnus ex triginta 3.127.c
Arithmetices quantus ſit vſus etiã in re militari 2.522.d
arithmetica ab actione libera eſt 2.258.d
arithmeticam pueri docendi, vt in AEgypto 2.819.b
arithmeticæ cognitio neceſſaria militi, philoſopho, ac proinde cuſtodi reipubl. 2.522.d,& 525.b.& eius vſus 2.525.e. huius diſciplinę cognitio acutiores reddit homines 2.526.b
arithmetica artium exactiſsima eſt 2.56.c
arithmetica duplex eſt 2.56.d
Arithmeticus perfectus omnes numeros nouit 1.198.b
Arithmetica militari homini neceſſaria eſt 2.522.e
arithmetica aliter vtitur philoſophus quàm mercator 2.56.c
arithmetica & arithmeticus perſuadent ea quæ docent 1.453.e
arithmeticæ commẽdatio 2.977.a
Arma comparandi iiſque vtendi rationem dii quidã Atticos docuiſſe primos dicuntur 2.238.b
de iis qui arma abiecerint, vel ordinem deſeruerint 2.468.a
an armorum tractandorum rationem diſcere debeat adoleſcens 2.179.e,181.d,182.d,185.c
arma quæ in templum transferenda non ſint 2.469.e
Armenii Pamphyli fabula 2.614.b
aduerſus Arrogantiam remedia 2.124.b
Ars omnis ei conducit cuius ipſa eſt ars 2.342.c
ars perſuadendi cur omnibus præponeretur à Gorgia 2.58.a
ars omnis rei ſibi ſubiectæ vtilitatem ſpectare debet 2.341.c,342.a
ars cauſa & ars concauſa quæ 2.281.d
ars quid poſsit 2.709.c
arti cuique vna quædam certáque actio aſsignata 3.17.d
arti cuique facultas à Deo tribuitur certi cuiuſdam operis cognoſcendi 1.537.b
arti vlli neque vitioſitas neque peccatum ineſt 2.342.b
arti vnicuiq; ex ſuis principiis ſuũ eſt certum iudicium 1.537.e,& 538.1.539.540.
id quod arti conducit, illo ipſo cuius ipſa eſt ars inueſtigare oportet 2.342.b
ars vlla non ſibi ſed ei conducit cuius ipſa eſt ars 2.342.c
ars aperta res eſt, & à mẽdacio per ſe & ex ſua natura maximè abhorrens 2.921.b
artis vnumquenque peritum de ſua arte interrogandum eſſe 1.134.e
arte fieri omnia 2.888.e,889.a
artis ſubiectum eſt cognoſcere 2.128.e
artem eſſe quæ nos meliores reddit 2.128.b
artis ſpecies 1.219.c,220.a
ars dicendi conſtare non poteſt abſque veritate 3.260.e
artem dicendi non poteſt quiſquã perfectè tenere priùs quàm veritatem earum rerum quas dicit aut ſcribit, intellexerit 3.277.b
non arte carmina ſcribunt poetæ, ſed diuino quodam numine impuſi 1.534.c
ars regia & ciuilis 1.291.b
ars adulatoria 1.462.502.b
ars dicendi neque paucis neq; multis, ſed mediocribus verbis indiget 3.267.c
ars illa quæ cibis condimenta parat, Culinaria appellatur 2.332.c
ars Neſtoris, Vlyſsis, Palamedis 3.261.c
artem ſordidam non oportet exercere in ciuitate 2.741.e,743.d
artem literis commendare, vt certum quiddam ex literis ſit futurum, ineptum putat Socrates 3.275.c
ars quænam capeſſenda 1.290.b, 306
artem quiſque ſuam accuſat 3.368.b
inter artes diſcrimina 2.128.c
artes inter ſe diuerſæ ſunt, quòd diuerſas habeant vires 2.346.a
artes omnes ſubiecto differunt, & certis finibus determinantur 1.531.e,& 1.537.c, 1.538.d,& 1.452.455.b. & variæ ſunt artes 537.d

artes duas aut duo instituta commodè tractare non potest humana natura 2.846.d
artes omnes nosse innocuũ est & vtile 2.63.a
artes geminæ circa omnia quæ fiũt 2.281.d
artes omnes commensurari secundum maius & minus 2.284.a
artes omnes vel in efficiendo vel in comparando versantur 1.219.d
artes omnes magnæ dialectica exercitatione, rerúmque sublimiũ quæ ad nat. cogn. sp. contemplatione indigent 3.269.e
artium præstãtissima dialectica 2.57.c.58.d
artes aliæ sunt puriores, quæ ad scientiam magis accedunt: aliæ impuriores 2.56.d,57.b
in artib' manuariis an aliquid scientiæ magis cognatum sit, aliquid minus 2.55.d
artes quando inuentæ 2.274.c
artes duas nemo exerceat 2.846.e
artium singularum officia 1.123.d
ab artibus omnibus siquis numerandi artem & metiendi & ponderandi seiungat, id quod reliquum erit, omnino vile & tenue fuerit 2.55.e
artium inuentores 2.677.d
artium præceptiones legis nomine appellandæ sunt 2.316.d
artium diuisio 2.55.e, & 56.c, & 1.219.a
artium omnium duæ sunt species 1.219.a
artium facultatem ab Amore tradi 3.197.a
artium fines non confunduntur 1.136.a.d
Articulis quæ careant 3.75.a
Artificis & imitatoris discrimen 2.596.b
artificem quemlibet in sua arte esse consulendum 2.107.c
artifici cuique in sua arte credendũ 1.178.c
artifices à dissolutorum morũ impressionis intemperie abstinere debent 2.401.b
ad Artemisium & Salaminem naualis pugna & victoria Græcorum aduersus Persas 2.241.a
¶Asclepiadæ ante Herodicũ medicina pædagogica morborum non vtebantur 2.406.a
asclepiadæ [id est medici] qualia nomina cogãtur imponere morbis quibusdam qui ex dissoluto victu & intemperãtia oriuntur 2.405.e
Asiæ vsque ad AEgyptum imperabat Cyrus 2.239.e
asia vniuersa iam tertio Persarum regi seruiens 2.239.e
asiæ vniuersæ superbia repressa ad Marathonem 2.240.d
ab Asino cadere, prouerbialiter dictum 2.701.c
non de asini vmbra, vt equi, laudẽ instituens 3.260.c
ex asinis & equis animal quoddã promiscua nascitur natura 2.265.e
Aspasia, magistra optima rhetorices 2.235.e
aspasia Periclem effecit oratorem 2.235.e
aspasia orationem funebrem composuit 2.236.a,249.c
Asperi & lenis causa 3.63.e
Asopiæ terræ bonitas 3.110.e
Assentitur qui tacet 1.435.b
Assyriorum potentia 2.685.d
assyriorum rex Ninus 2.685.c
Astronomi religionis sẽsum exuũt 2.967.a
Astronomiam quis inuenerit 3.274.c
astronomiæ vtilitas 2.527.d, & 529.a
astronomia animum cogit sursum attollere oculos 2.529.a
astronomiæ cognitio, rei militari sicut & agriculturæ & nauigationi, vtilis 2.527.d
astronomiæ laus & commendatio 2.990.a
de Astris doctrina 2.821.a
astra sunt magnitudine mirabili 2.983.a
astrorum cognitio in ciuitate necessaria est 2.809.c
astrorum contemplationi intentus Thales, & in puteum prolapsus, irridetur ab ancilla 1.174.a
Astyanax, qui & Scamandrius 1.391.b. nomen regium 2.394.b
Astyllus 2.840.a
¶ex Athamante oriundi diuersos ab aliis Græcis ritus habuerunt 2.315.c
Athenarum quis primis initiis fuerit status 3.111.e
athenis loquendi libertas permissa 1.461.e
athenis periculosum erat quenquã iniuria afficere 2.94.e
athenæ multo sermone delectantur 2.641.e
athenis quomodo dici possit esse aristocratia 2.238.c
Athenienſis & Attici discrimen 2.626.d
Athenienſium priscorum status 3.109.a
athenienſium vires ante diluuium & status 3.24.d,25.b,108.e,110.e,112.
athenienſium status post diluuium 3.111.b
athenienſium incrementa & detrimenta 2.698.a,701.
athenienſium reipubl. antiqua forma 2.700.a
athenienſium reipubl. forma laudatur 2.238.c
athenienſium reges 2.238.d
athenienſes qui sunt boni, sponte sua sunt boni 2.642.d
athenienſes succensent illis tãtùm quos putant peritiæ suæ docendæ facultate valere 1.3.c
athenienſium è numero fuerunt olim Ephesii 1.541.d
athenienſes erant germanè Græci 2.245.d
athen. erant αὐτόχθονες 2.237.b
athen. reuera in patria habitantes, non tanquam nouerca, sed tanquam matre 2.237.b
athen. soli ex Græcis libertatem defenderunt 2.692.d
athen. inter facile est laudãte Athenienses 2.236.b
athenienſium lex de mortis iudicio statuendo 1.37.a
athen. & Lacedæmonii de ebrietate non idem sentiebant 2.638.e
athen. Lacedæmoniis inferiores in bello 2.148.d
athen. eligebant sibi imperatores ex iis etiam qui essent peregrini 1.541.c
athenienſibus & Eretrienſibus cur à se bellum inferri diceret Darius 2.240.a
athenienſes & Eretiẽses captiuos adducere iubetur à Dario Datis 2.240.a
athenienſium primum bellum aduersus Lacedæmonios 2.242. Secũdum, in quo emicuit eorũ clementia 2.242.c. tertium 2.242.e. ciuile bellum 2.243.d, 244.a. rex Pers. salutem ab Athen. sperans 2.244.d. aliud bel lũ pro Pariis aduersus Lacedæmonios 2.245.b
athenienſium seditio inter se postquã ab externo hoste quies fuit 2.243.d
athenienſes mittunt ad Ammonis oraculum 2.148.d
athenienſes quotannis Delum mittunt nauigium illud quo Theseus quatuordecim iuuenes in Cretam deduxit 158.a
athenienſis populus, vide Populus.
Atlas filius Neptuni 3.114.a.c
atlas, totius Atlanticæ insulæ rex atque dominus 3.114.a
Atlantis insula, seu Atlantica, & eius situs, vrbes & leges 3.24.e, 25.d, 114.c, 115.116.117.118.
atlanticam insulam Neptunus est sortitus 3.113.c
atlanticam insulam Neptunus in medio mari exornauit 3.113.e
atlanticæ insulæ metropolis 3.115.c, & 116.a
in atlantica insula potentes quidã reges 3.24.e
atlanticæ insulæ submersio 3.25.c, & 308.c

atlantica regio,& atlanticum mare vnde nomina inuenerint 3.114.a
atlanticum bellum 3.25.b,112.b
Athleta ignauus 3.365.a
athletas veluti canes vigiles esse consentaneum est 2.404.a
athletarum nimis accurata victus ratio 2.404.a
Atrei nominis etymologia 1.395.a
atrei & Thyestæ fabula 2.269.a
Atropos & eius munus 2.620.d,& 617.c
Atticæ regionis laudatio 2.237.b
de attica contenderunt dii 2.237.c
atticæ regionis situs & temperies 3.24.b
in attica montes sunt qui apibus alimentum tantummodo ferũt 3.111.c
attica alimentum humanum, triticum & hordeum prima produxit 2.237.e,& 238.a
attica regio cæteris terræ bonitate antecelluit 3.110.d
attica septem pueros quotãnis pẽdebat Minoi 2.706.a.b
atticæ regionis priscæ status quis fuerit 3.111.a
in atticam irruptio Eumolpi & Amazonum 2.239.b
nõ atticum hospitem sed Atheniẽsem cur quẽdam appellare velit Clinias 2.626.d
attica bellaria improbãtur 2.404.e
¶Auarus discendo rerum veritatem, voluptatem non percipit 2.582.a
auari hominis non est instrumentum illud per quod iudicandũ est 2.582.d
Aucupem in desertis agris & montibus nemo, in cultis & sacris lucis locisque quilibet inhibeto 2.824.a
Audi somnium pro somnio, prouerbialiter dictum 1.201.e
& audimus, & videmus, & alios sensus habemus, vbi primùm nati sumus 1.75.c
Auditus vtilitas 3.67.a.100.c
Auguralis scientia quomodo priùs Græcis dicta sit 3.244.d
Auium genus 3.91.d
Auiarium fingit in animo 1.197.c
Auri generatio 3.59.b
auri pondo quot argenti valuerit 2.231.d
aurum & argentum se à diis habere in animo & nihil humano indigere, vult Plato ciuibus persuaderi ciuitatis suæ 2.416.e
aurum generationi quorundã fingitur fuisse à deo admixtum: aliorum generationi, argentum: aliorum, ferrum & æs 2.415.a
auri multum qui in suis craniis habent, felicissimos optimósque putant Scythæ 1.299.e
aurum & ebur quum decent, pulchra omnia reddunt, contrà verò quum dedecent 3.290.c
auri penuria pereũtem nemo vnquam poetarum finxit 3.310.a
aurum aut argentum possidere in ciuitate nefas 2.741.e,743.d
auri & argenti habendi lex 2.741.e
Aurei generis homines 2.468.e
Aures videtur fabricatę ad harmonicum motum 2.530.d
aurium vis in auditu 3.67.a
auribus imponere fores 3.218.c
Aurigaria scientia 1.123.c
de aurigatione quæ ab Homero dicũtur, aurigæ est cognoscere an rectè dicantur 1.537.b
Austeritatis solitudo comes 3.321.b
Autochthon Neptuni frater 3.114.b
Autolycum Vlyssis auum Homerus admiratur 2.334.a
Autoritas summa & prudentia naturæ vi quadam in idem conspirare videntur 3.310.c
Auxilium 2.115.c.e,116.a
¶Axiochus ciuilem vitam molestam existimat 3.369.a. Socratis consolatione eget 3.364.365.
¶Azaes Neptuni frater 3.114.b

B

B literæ strepitus nullus subest 1.203.b
¶Bacchæ hauriunt è fluuiis mel & lac dum furore quodam sunt concitatæ 1.534.a
baccharum saltatio 2.815.b
Bacchos paucos est cernere, multos thyrsigeros 1.69.c
Bacis & Sibylla & Amphilytus, vates 1.124.d
à Barbaris nomina multa sumpserunt Græci 1.409.e,425.e
barbarorum quàm sint osores natura Athenienses 2.245.c
in barbarorum manus Græcos cõdonare Athenienses soli noluerunt 2.245.c
barbaris Græci sunt extranei, quũ ipsi inter se sint propinqui & cognati 2.470.c
barbaris multis turpe videtur viros nudos conspici, sicut & Græcis olim videbatur 2.452.c
barbari quæ studia minimè curent 3.182.b
non aduersus barbaros solùm pro vniuersis Græcis, sed etiam aduersus Græcos pro Græcis dimicandum censuerunt prisci Athenienses ad tuendam libertatem 2.239.b. aliter cum barbaris, aliter cum Græcis gerere bellum debent Græci 2.242.c
Batiea vel myrine 1.392.a
¶Beatus quis 2.207.d,661.d,3.202.c
beatus nemo in hac mortali vita 2.973.c
beatorum insulæ 1.524.a,526.c
in beatorũ insulis me arbitror promodum habitare 2.235.b
Beatitudinis omnis summa 2.661.b
ad beatitudinem [siue felicitatem] pertinentia cui ex aliis hominibus non pendẽt; optimè vitam instituit 2.247.c
Bellaria Attica improbantur 2.404.e
bellariorum varia genera 2.372.e
Belli quæ species 2.629.d
bellum quibus de causis suscipiatur 2.109.b
ad bellum cur ducendi pueri ciuitatis quam instituit Plato 2.466.e,& 467.a,& deinceps.
ad bellum proficisci præclarum est 1.359.e
bellum ad quotum vsque annum gerendum sit 2.785.b
bellum à seditione quid differat 2.470.b
in bello mori cur præclarum multis videatur 2.234.e
bellum peregrinum licet suscipere bello ciuili restinguendo 2.628.d
bellum Græci aliter cum Græcis, aliter cum barbaris gerere debent 2.242.c
bella ciuilia vtrosque incommodis afficiunt 3.352.d
bello domestico seu seditione laborarunt Athenienses vbi quies fuit ab externo hoste 2.243.d
bellum qui fecerit priuata autoritate vel pacẽ, capitali supplicio coercetor 2.955.b
belli aduersus Eretrienses & Athenienses quem prætextum habuerit Darius 2.240.a
belli origo 2.373.d. ad *cuius* administrationem dictat leges 2.374.a
ex bello magna inter priuatos & publicè incommoda vagantur 2.373.e
bellica res studio digna 2.803.d
bellica disciplina sapientiæ nomẽ non meretur 2.975.e
ad bellicam exercitationem quæ conferant in ciuitate 2.832.e
de bellica re leges & administratione 2.466.e, 468.a. & quomodo ad eam assuescendi pueri 2.467.c
bellica munia mulieribus quoque subeunda 2.457.a
bellicam disciplinam discant omnes in ciuitate 2.829.804.c
Bellicosi sæpe ad bellum intrudũt patriam 2.308.a
Belua non vna manu apprehendẽda 1.226.a
Bene quid exiguũ agere satius est quàm multum malè conficere 1.187.e
Beneuolentiam hominum necessariũ est ad res agendas officiis & comitate demereri 3.321.b
¶Bias Prienensis 1.343.a

bias dixit nautarum vitam neque inter viuos neq; inter mortuos esse 3.368.c
bias & Pittacus, & Thales Mil. & posteriores ad Anaxagoræ vsq; tempus, sapientiæ nomine commendantur 3.281.c
bias cur rerum ciuiliū administratione abstinuerit 3.281.c
Bibens quomodo seipsum decipiat 2.649.a
Biis quid, & vnde 3.83.b
Bis vel ter præclara non incommodè dicuntur. prouerb. 2.956.e
¶Blasphemia aduersus deos triplex 2.885.c. prima 286.& seq. secunda 299.d. tertia 905.c
Blautæ, calceamentorum genus 3.174.a
¶apud Bœotos & in Elidé simpliciter lege cautum est, amatoribus esse morem gerendum 3.182.b
pro bœotorum libertate aduersus Lacedæmonios dimicant Athenienses 2.242.b
bœoti Athenienſium auxilium implorant 2.244.d
¶Bonus est qui bono est animo præditus 2.409.c
bonus vir aliquando fit malus 1.344.d, 345.c
boni viri sunt qui possunt imperare in ciuitate 2.125.b
bonum virum esse difficile est, & non difficile, ex Simonide 1.339.b. & deinceps.
bono viro nihil mali accidit, nec viuo nec mortuo 1.41.c
boni sunt felices 2.134.a
boni viri euadunt qui rectè fuerint disciplina exculti 2.644.a
boni viri ad imperādum apti sunt 2.644.b
bonorum casus felicissimus 3.350.e
boni & iusti homines neminē violare possunt 2.334.c
boni quo à malis differant 2.283.d
bonorum virorum vnanimis & cō sentiens voluntas maximè valet ad vitam 3.310.a
bonos mittunt ad insulas beatorū iudices inferorum 1.524.a, 526.c
bonorum hominū bona est nutrix respubl. malorum verò, contraria 2.238.c
Bono contrarium aliquid semper esse necesse est 1.176.a
bono bona sunt quæcunque bona 3.287.b
bonum propter malum amatur 2.220.d
bonum alii aliud esse vocandum censent 2.505.c
boni idea est illud quod veritatem præbet iis quæ cognoscuntur, & cognoscenti vim tribuit ad cognoscendum 2.508.e
bonum nullum est nobis quod nō dii dederint 1.15.a
bonum ab omnibus amari 2.227.b
bonum est vocabulum πολύσημον 1.334.a
boni natura quomodo considerētur à philosopho 2.232.
boni idea, maxima disciplina 2.505.a
bonorum alia humana, alia diuina: & quæ sint 2.631.c
bonorum genera varia 1.279.b
bonorum tria genera 2.357.b
bona non solùm quatuor 2.661.a
bona non rectè vulgò nominantur 2.661.a
quæ vulgò bona dicuntur, deprauant animum & à philosophia abstrahunt 2.491.c
quædam sunt neque bona neque mala 1.351.d
quædam neque bona neque mala, sed μεταξύ 1.467.e
bona sunt iniucunda vulgò 1.354.a
bonum aliud est quàm voluptas 1.355.a
de summo bono 2.11.22.b
ad summum bonum animi cōuersio 2.518.d
bonum summum nō est voluptas nec prudentia 2.20.b
bonum summū felicitas, & sapiētia siue scientia 1.279.c, 280.281.e, & 292.b
bonum quidam dixerunt esse sapientiam boni 2.505.a
bonum summum esse quidam putarunt, Sapere, intelligere, memi nisse 2.11.b
bonum summū omnibus animātibus esse quidā existimarunt gaudium, voluptatem, oblectationem 2.11.b
bonum qui voluptate definiunt, in errore versantur 2.505.c
Boreæ Orithyam rapientis fabula 3.229.b
¶Brasidas Achilli comparari fortasse possit, sicut Pericles Nestori 3.221.c
Breuiloquentia Socratica 1.338.a
Breuitas prolixitati non est anteponenda 2.887.a, 891.a
breuitas requiritur 1.334.d
Briareus centimanus 2.795.c
Brutorum animantium in ciuitate populari libertas quanta 2.563.b.c

C

CAdauera quomodo curanda 2.959.d
cadauera condiunt AEgyptii, quò diu asseruent 1.80.d
aduersus Cadmeos Argiuis auxilium tulerunt prisci Athenienses 2.239.b
Cadmea disciplina nunquam extitit 2.641.c
cadmea victoria 2.641.c
cadmi, Pelopes, AEgypti, Danai, 2.245.d
Cæci exhortatio, modus loquendi Socraticus 1.209.d
de Cæde perpetrata in ludicra pugna ciuitatis 2.831.a
cædium duplex forma 2.866.e
de cædibus leges 2.864.e
cædes per iram quomodo peragatur 2.866.d
Cædi iniustè, non turpe est, sed cædere iniustè, 1.508.e
Cæneus Thessalus in naturam viri ex fœmina commutatus 2.944.d
Calamitatem Homerus deam esse ait, & quidem teneram 3.195.d
Calceamenta quis primus inuenerit 1.322.a
Calido frigidum, amarum dulci, siccum humido inimicum est 3.186.e
Calidi vis 3.100.e
Calida lauacra 2.761.c
Callias Hipponici filius 1.20.a, & 164.e
callias Calliadis filius cuius consuetudine melior exiterit 2.118.a
calliæ filius quis 2.19.b
Calliclis oratio de philosophia 1.484.c
callicli qui in communem sapientiæ societatē coniuncti fuerint 1.487.c
callicles Acharnensis 1.495.d
Callicreta Cyanæ filia 1.125.d
Callixenus iudices subornauit 3.368.e
Calumnia quæ aduersus philosophiam creatur 2.499.e
in calumniis conficiendis diluendisque quis efficax fuerit 3.267.e
Calyptra reginæ, agri nomen 2.123.b
Cambyses Persarum rex 2.694.c, 695.b
per Canem iurat Socrates 1.98.e
canes Laconicæ 3.128.b
canes qui in greges fæuiunt vt lupi 2.416.a
canis natura admiratione digna est 2.376.a
velut canes pastoribus obediunt οἱ βάκκουροι τοῖς ἄρχουσι 2.440.d
canibus aduersus iactos lapides excandescentibus, & eum qui iecerit non attingentibus, quinā sint similes 2.469.e
canum generosorum mores 2.375.d
ad Canendum qua ratione senes hortandi 2.665.d, 666.a.c
Canephoria 2.229.c
de Cantibus 2.800.a, 802.d
in cantibus periculosa mutatio 2.798.e
Cantilena senum 2.666.d
cātilenæ in quibus difficile est harmoniam cognoscere 2.669.d
Capilli qui bus de causis cuti adnati sint 3.76.b
vt Captiuos adduceret omnes Ere-

trienſes Datis,& nullus euadere poſſet,qua ſit arte vſus 2.240.b
qui Captus fuerit viuus ab hoſtib⁹ eorum arbitrio condonandus 2.468.a
Caput pileolis tegi iubẽs medicus, & diætam longam præſcribens 2.406.d
caput membrorum omnium diuiniſsimum eſt 3.44.d
capitis compoſitio 3.75.d
capiti ducis exercitus ſui minatur Darius 2.240.a
in capite Caris ſit periculum. prouerb. 2.187.b
Carceres tres in ciuitate 2.908.a
Carminatoris opus,deductio dicitur 2.282.d
in omni Carminis genere dei naturæ conſentanea cõmonſtranda ſunt 2.379.a
Caro,oſsium tegmen & cooperimentum eſt 3.100.b
caro tantùm aſſa Græcis exhibetur apud Homerum 2.404.b
carnis cõſtitutio in homine 3.74.b
à carnibus priſci abſtinebant 2.782.c
carnes elixas heroũ conuiuiis non adhibet Homerus, ſed tantùm aſſas 2.404.b
carnium natura 3.75.b
carnium humanarum eſus 2.975.a
Carthaginenſiũ lex,ne quis in exercitu vinum bibat 2.674.a
Caſeus vnà cum farina vino Pramneo mixta, ad ſanandum Eurypyli vulnus apud Troiam 2.405.e
de Caſtigatione puerili 2.808.c
Caſtigandi quomodo liberi 2.793.e
Catarrhi ex diſſoluto victu 2.405.e
Catellæ ſunt perinde ac heræ. prouerb. 2.563.c
Catena aurea nihil aliud Homerus ſignificare voluit quàm ſolẽ 1.153.c
Cauponaria eſt cõmutationis ſpecies 2.223.e
Cauponum genus ad quid in ciuitate conducat 2.371.c
caupones in republ. 2.371.d
cauponari quibus liceat 2.849.c
de cauponatione,& quibus perſonis permittatur 2.918.919.920.
Cauſa omnium rerum 2.30.e
cauſa rerum ſiue idea 2.23.c,25.b, 26.e
cauſa & concauſa 2.281.d
cauſæ cognitio quomodo diſquirenda 1.96.a
cauſæ vi omnia fiunt 2.26.e
cauſæ duæ rerum, Mens & Neceſſitas 3.93.a
cauſæ ab effectibus quomodo diſtinguendæ 1.10.a,& deinceps.
cauſarum eſt vna ſumma, reliquæ ſubordinatæ 1.467.c
cauſarum ratio 1.99.100.101.
cauſarum alia diuina, alia neceſſaria 3.68.e
cauſarum genera duo 1.99.b,& 3.46.d
cauſæ ſecundæ pro primis 1.98.d
cauſarum ſecundarum vis 3.41.d, 42.d,46.e
qui cauſis ſecundis immorantur, errant 1.99.b
Cauſidici[vel fori artifices] exquiſitis verbis ſe ſolent exornare 2.225.d
¶ Cebes 1.63.a,& 77.a
cebetis nomen notum 3.363.a
cebes omnium hominum duriſsimæ tardiſsimæque fidei 1.77.a
Cecrops Theſeum ætate anteceſſit 3.110.b
Celeritas corporis maximè confert ad bellum 2.832.e
Celeuſtæ 2.125.c
Cenſorum conſtituendorum ratio 2.945.e
cenſorum munus 2.946.c
cenſorum præmia 2.947.c
de Cenſuum modo deſcribẽdo in ciuitate 2.744.c,754.d
cenſus maximus ciuiũ quem vult Plato 2.754.d
Cenſuræ quomodo conſtituendæ 2.945.b
de Centauro & Scylla dolere 3.369.e
Cephalus Polemarchi pater 2.328.b
Cera ſimilitudinem cordis innuit 1.194.c
Ceramicus locus Athenis 3.127.b
Cercyonis lucta inutilis 2.796.a
Cerea effigies in animo ab Homero quomodo vocata ſit 1.194.c
Cerebrum quid ſit 3.100.a
cerebrum eſt id quod ſenſus præbet audiendi & videndi & olfeciendi 1.96.b
cerebri compoſitio 3.73.c,100.a
Ceremoniæ quibus vtebantur veteres in mortuorum parentationibus 2.315.c.d
Cereris munera 2.782.b
cereris etymologia 1.404.b
Certamina vtilia ciuitati duæ cauſæ impediunt 2.831.b,832.c
certamina mollia repudianda 2.181.e
certaminum diſtributio 2.833.a,& deinceps.
Ceruicem certamini aptare 1.132.c
¶ Chærephon natura vehemẽs erat, quicquid ſuſciperet 1.21.a
Chalcedonius rhetor 3.267.e
Chalcis an differat à Cymindi 1.392.a
Chaos ſceleratorum locus 3.371.e
Charadrii, id eſt barathri, vitâ 1.494.b
Charmantides Pæanienſis 2.328.b
Charmides Glauconis filius 1.128.d.315.a,3.222.
charmides formoſus fuit 2.154.c.
philoſophico ingenio 2.155.a.
& temperans 2.158.b
Charõdas in Italia & Sicilia legiſlator 2.599.c
Chilo Lacedæmonius 1.343.a
Chimæra 3.229.d
à Chirone ſapientiſsimo educatus Achilles 2.391.b
Choreæ partes 2.672.e
chorea quid 2.654.b,665.a
de chorea doctrina ſimplex 2.664.e
Choragos dii dederunt, Apollinẽ, Muſam & Liberum patrem 2.665.a, & 653.d
Chori vocabulum vnde natum 2.654.a. & quódnam ſit eius decorum. ibidem c. & 657.c
Chorus Libero patri conſecratus 2.665.b,671.a
chori moderator 2.764.c,765.a
chori ſunt tres 2.664.b
chororum certamina quæ in feſtis fiunt, quomodo diſponẽda ſint 2.834.e
Chryſes 2.393.
¶ Cibi definitio 2.230.e
cibi & potus cupiditas ineſt omnibus animalibus 2.782.e
cibi vſus duplici de cauſa neceſſarius eſt 2.559.b
Cicadarum genus vnde natum dicatur 3.259.c
Ciconiæ amor 2.135.d
Cicutæ venenum calor & vinũ depellunt 2.219.d
Cimon & Themiſtocles & Pericles in republ.adminiſtrãda excelluerunt 1.126.a
cimonem Athenienſes mulctarũt 1.516.d
Cineſias Meletis filius 1.501.e
vel Cinyra locupletior non eſt felix 2.660.c
Circumuallationum duplex ratio 2.279.d
Cithara abſque cantilena friget 2.669.d
Cithariſtæ artem quis perfectè tenere dicatur 1.206.a
Cithariſtices diſciplina 2.812.b
Ciuis boni opus 1.513.517.a
ciues reipubl.ſunt fratres 2.415.a
inter ciues ea communitas eſſe debet quæ eſt inter partes corporis 2.462.d
ciuium deprauatorũ importunos appetitus qui minimè perfert, vir & bonus conſultor eſt 3.331.b
ciuium nomina in ciuitatibus 2.463.a,& deinceps.
ciuibus omnibus imperare, an ſit tyrannum eſſe 1.125.e,& 126.a
Ciuilis vir an in ſcientum numero ſit reponendus 2.258.b
ciuiles tempeſtates præſtantiſsimi viri ſunt experti 3.368.e
ciuilis ſcientia eſt domina quæ cæteris imperat 2.305.c
ciuilis ſapientia imperat voluntariis hominibus 1.125.a

ciuilis scientia quæ 2.305.d
ciuilis scientiæ descriptio, Vide Politice.
ciuilis cognitionis præclara descriptio 2.173.a
ciuilis rex, dominus, & paterfamiliâs, an idem sint 2.258.e
ciuilis ars vnde denominata sit 2.280.a
ciuilis actionis finis quis 2.311.b
ciuilium rerũ administratione cur abstinuerint prisci sapientes 3.281.c
in ciuili bello quomodo se gerere debeant ciues 2.469.b,470.d, 471.b
in ciuilibus bellis Græci viribus suis oppressi fuerunt 2.243.d
Ciuitas quid sit 2.369.c
ciuitas cuius rei præsentia & absentia melior euadat 2.126.b
apud ciuitatem ipsam, tanquam apud matrem, accusatur Socrates 1.2.d
quod extiterit ciuitatibus constituendis initium 2.369.b
de ciuitatum condendarum ratione 2.707.e
de ciuitatis situ 2.704.705.745.b
ciuitates nõnullæ tyrãnide, nõnullæ populari, nonnullæ optimatum imperio reguntur 2.338.d
ciuitates quibus non indigeant vt felices sint 2.134.b
ciuitatis recta administratio est vel apud vnum, vel apud pauciſsimos 2.297.b
ciuitas nulla vllis legum institutis pacatè obtemperabit vnquam, si ciues arbitrentur omnia in supernacaneos vsus effundenda 3.326.c
ciuitatis in certos ordines & certas partes distributio 2.738.a, 740.743.745.758.771.
in ciuitate sunt tria genera quæ ipsam continent, Quæstuarium, Auxiliarium, Consultorium 2.441.a. decorum tamen cõcentus, vt in partibus animi 2.441.
ciuitas sibi proponit vtilitatem 1.177.d.e,179.a
ciuitas sibi proponit leges tanquã metas vtiliſsimas 1.177.e
ciuitas ea quæ sibi vtilia constituerit, tandiu vtilia sunt quandiu publicæ illius sententiæ decretũ habuerit vigorem 1.177.e
quæ ad ciuitatem amplificandam conferant 2.373.a
in ciuitate bene instituta vnusquisque rem suam agere debet 2.397.d
ciuitates rectè stabiliuntur, quum qui iniustè agunt, pœnas pendunt 1.138.b
in ciuitatibus bene moratis virtus est in summo pretio 3.283.e
ciuitas perfectè bona, esse debet sapiens, fortis, temperans & iusta 2.427.e
ciuitas sapiens 2.428.b. fortis 2.429.b. temperans 2.430.d. iusta 2.432.b,433.c. eadem est ratio priuatarum personarum 2.434.d,435.d,& 441.c
ciuitatis perfectæ quam describit Plato, exemplar extat in cœlo 2.592.b
ciuitatis bonæ docet exemplar, nõ docet talem reuera ciuitatẽ extare 2.472.c
ciuitas si ex bonis viris constaret, in ea ciues incumberent ne imperarent 2.347.d
ciuitas in qua ciues non ambiunt caret seditione 2.520.d
ciuitatem quandam quæ tota sit felix instituit Plato 2.420.a
ciuitas nulla neque homo felix esse potest, nisi iustitiæ legibus obtemperando cum prudentia vitam traduxerit 3.335.d
ciuitates infelices in quibus Deus non dominatur 2.713.e
ciuitatis siue reipubl. prima lex esse debet de Deo colendo 2.427.b
ad ciuitatis custodiam quinam esse possint aptiſsimi 2.412.c
ciuitatis custodes in musica nutriẽdi sunt 2.402.a
ciuitatis custodes quos imitari debeant 2.395.c
ciuitatis custodes à quorum imitatione sint abducendi 2.395.d
ciuitatis custodes ab omnibus cæteris artificiis seiunctos omni cura ciuitatis libertatem tueri oportet 2.395.b
ciuitatis magistratuum & custodũ delectus atque institutio 2.414.a
ciuitas sana, vel morbosa 2.372.a
an in ciuitatẽ admittendi sint poetæ omnes 2.397.c
in ciuitatem quæ harmoniæ admittendæ sint 2.399.c.d
in ciuitatem recipiendæ nõ sunt Iunonis & Vulcani cæteraq; deorum pugnæ 2.378.d
ciuitates bonam apud vulgus existimationem minimè negligant 2.950.c
¶ Cleobulus Lindius 1.341.a
Cleophantus Themistoclis filius 2.93.c
Clinias Axiochi filius 3.364.a
Clinias Alcibiadis pater vbi mortuus sit 2.112.c
Clitomachus Timarchi filius 1.129.a
Clitonem ex Leucippe vxore genuit Euenor 3.113.c
clitonis amore captus Neptunus cum ea miscetur 3.113.c
Clitophon Aristonymi filius 2.328.b
Clotho vna ex Parcis 2.617.c. eius munus 2.620.d
Clypeis & hastis quinam primi vsi sint in Asia 3.24.b
¶ Cnossus, vrbs ampla, in qua regnauit Minos 2.319.b
¶ Cocytus 1.113.d,&3.371.b
cocyti & Stygis, & alia huiusmodi nomina apud poetas formidolosa repudianda sunt 2.387.b
in Cœlibes 2.774.a
de Cœlo & Saturno mendacium Hesiodi 2.377.e
Cœlum est deus 2.977.a
cœlum mentem habet 2.982.c, 983.b
cœli vinculum 2.616.b
cœli corpus aspectabile, animus verò minimè 3.36.c
cœli motus circularis 3.34.a
cœli motus causa Deus 2.983.a
cœlum sibiipsi vndique simile est 1.109.a
cœlum nunquam cessat homines docere vnum atq; duo 2.978.d
cœlum antequam extaret, ratione erant forma & materia 3.94.c
cœlestes partes bifariam diuiduntur 3.96.b
Cogitare quid sit 1.189.e
Cogitatio & opinio & phantasia 1.263.d
cogitatio & oratio an idem sint 1.263.e
cogitationis definitio ibidem.
Cognitio nostri, vera ratio rei publ. & familiaris gubernandæ 2.133.c,131.b
cognitio Dei est nostræ cognitionis fundamentum 2.133.b
cognitio Dei est vera sapientia & virtus 1.176.c
ex cognitione rerũ apti sumus ad eas gubernandas 2.210.a
de cognitione & cognoscibili 2.476.e.& deinceps.
Cognoscere est quodãmodo scientiam comparare 1.209.e
cognoscere aut cognosci, actióne sit an passio, an vtrũque 1.248.d
cognoscere seipsum, vtrum facile an difficile quidpiam sit 2.129.a
cognoscens ars in duas partes aptè & congruenter distribui potest 2.260.b
cognoscit se animus quũ seipsum contemplatur 2.132.d,133.b
qui cognoscit corpus, non se sed res suas cognoscit 2.131.a
cognosci posse aliquid duobus modis 2.106.d
Colendi deos & parentes rectus modus 2.930.e,&deinceps.
Collegium ad leges inspiciendas 2.951.d,961.a,262.d
Colonia Heraclidarum 2.736.c
de colonia ex ciuitate emittenda 2.736.a,& 740.e,708.b
Colophonem imponere 1.301.e, 2.673.d,674.c,3.318.b
Color à colore nihil differt quatenus color est: at niger color non solùm differt ab albo, sed illi est maximè contrarius 2.12.e
coloris definitio 2.76.a,& d

de coloribus 3.67.d.101.c
Columnæ Herculis 1.109.b
Comam ſe non nutrituros iurarũt Argiui, donec adepti eſſent victoriam 1.89.c
de Comitiis 2.753.b,264.a
comitia ingredi qui cogendi ſint 2.765.c
Commercia debent eſſe libera 2.371.b
commerciorum agitandorum ſpecies duæ ſunt: altera, ἀφορμική: altera, ἀγοραστική 1.223.d
Commiſerationem oratione quis mouere maximè valuerit 3.267.d
communia omnia in ciuitate 2.739.c
de Communitate in republ. 2.457.d,451.e,466.e,471.d
communitas inter ciues eſſe debet quæ eſt inter partes corporis 2.462.d
de communitate liberorum & connubiorum 3.18.c.e,& 2.457.d. & 2.461.466.c
Communiter agri non ſunt colendi 2.739.e
de Comœdia,& quomodo diſcenda 2.816.e
in comœdiis animi noſtri ita afficiuntur vt ſit doloris & voluptatis mixtio 2.48.a
comœdia & Tragœdia imitationes ſunt 2.395.a
comœdia & tragœdia an admittẽdæ ſint in ciuitatem 2.394.d
Compacti multæ ſpecies 3.99.c
Compotandi leges 2.671.c
compotatio quatenus permittenda 2.671.a,673.d
compotationes non fiebant apud Spartanos 2.637.a
compotationum vtilitas 2.641.a, 646.d
compotatorum princeps qualis 2.640.c
Computandi ars in cognoſcendo verſatur 2.259.d
Conceptio & generatio diuinum opus 3.206.c
conceptu & partu terram imitatur mulier 2.238.a
Concilium paſtorum habebatur 2.359.e
Concordia eſt amicitia 2.126.b. ſocietas humana 2.126.d
ad concordiam hortatio 3.323.b
Concupiſcibilis & rationalis ſpecies in animo 2.440.e
de Condictione rei controuerſæ 2.914.c,915.c
Condimẽta eneruant corporis vires 2.404.c
condimentorum nulla mentio apud Homerum in conuiuiis heroum 2.404.c
Conditionum multiplices gradus 2.126.e
Confeſsio peccati 1.114.a
Coniuges qua victus ratione vti debeant 2.779.d,780.b
Coniugii leges 2.721.a
de coniugii vſu in liberis procreandis 2.783.d
Connus Metrobii filius, citharista 1.272.c,2.235.e
Conſcientiæ lex potentiſsima 2.835.c.838.
Cõſciusnullius ſceleris qui ſibi eſt, eum iucunda ſpes perpetuò comitatur 2.331.a
Conſideratio quæ oculorum, aurium, aliorúmq; ſit miniſterio, plena eſt erroris 1.83.a
Conſilium res ſacra eſt 1.122.b
nihil eſt de quo quis conſilium diuinius inire poſsit, quàm de inſtitutione & ſui & ſuorum 1.122.b
de dandi opportunè conſilii ratione 3.330.d,331.332.d
conſilium prudens eſt ciuilis vitæ bonitas 2.125.b.e
conſilium pertinet ad eum qui rei alicuius peritus eſt 2.107.b
conſilii boni vſus in eo verſatur, vt amicè ciues in republ. viuant 2.126.b
conſilia quæ bona 2.126.a, & deinceps.
Conſtantiæ cauſa, peritia eſt 2.117.a
Conſtitutiones priſcæ & patriæ 2.793.b
Conſuetudines pro legibus 2.681.b
Conſulere cuius ſit 2.107.a, & deinceps.
qui conſulere bene volunt quid principio obſeruare debeant 3.237.c
Conſultatio talorum iactui ſimilis eſt 2.604.c
Conſultor bonus eſt qui importunos deprauatorum ciuium appetitus minimè perfert 3.331.b
Contentio quid ſit 2.764.d
contentione laborare non debet qui diſputat aut diſcit 1.457.d
de Contractibus 2.913.a
Contradicendi ars 1.232.e
Contrarium vni eſt vnum,nõ plura 1.332.d
contrarium,ſibiipſi nunquam erit contrarium 1.103.c
contrarium,contrarium non ſuſcipit 1.104.e
contrario quod fit modo,à cõtrariis fit 1.332.d
contraria fieri ex contrariis 1.71.a
contraria non vnà fiunt neque exiſtunt 1.102.d
contraria idem facere ſeu pati ſecundum idem & ad idem ſimul non poſſunt 2.436.b
contraria in eodem ſubiecto eadẽ ratione eſſe non poſſe 1.495.e
contraria colligantur intermedio ſiue vinculo quodam 3.31.c
contraria ſunt principia rerũ 3.31.b
à contrariis rebus proficiſcẽtes voluptates non tamen contrariæ 2.12.d
contrarius maximè eſt niger color albo 2.12.e
Controuerſæ res 1.7.d,8.
de controuerſis rebus lex 915.c
Controuerſiæ duplex eſt ſpecies 1.225.b
Conuerſione vna atq; eadem cœlum circum ſe torquetur & vertitur 3.34.a. ad hanc conuerſionem ingrediendi membra non dedit Deus ibidem.
de Conuitio 2.934.d
conuitia ridicularia comœdorum & ſatyrorum 2.935.d
Conuiuia publica 2.762.b
conuiuia an cõmodè in rempubl. admitti poſsint 2.636.b
cõuiuiorum caſus & leges 2.915.d
conuiuiales leges 2.671.c
conuiuium nuptiale 2.775.a
Coquinaria ars eſt experientia 1.462.e,465.500.e
coquinaria ars quid profiteatur 2.280.d
Cor quaſi cera 1.194.c
cor eſt venarum fons 3.70.b
cor quibus molle eſt, dociles quidem,obliuioſi tamen exiſtunt 1.194.e
cordis creatio & vis 3.70.b
Corinthus quo nomine malè audierit 2.404.d
Corinthii Athenienſium auxilium implorarunt 2.244.d
coronandi milites qui ſtrenuè ſe in bello geſſerint 2.468.b
Corpus,omnium quæ ſunt in hac vniuerſitate antiquiſsimum eſt 3.97.e
corporis appellatio quibus rebus data 2.29.e
corpus eſt res noſtra 2.130.a. & inſtrumentum 2.130.b
aduerſus illos qui corpus & ſubſtãtiam idem eſſe dicunt 1.246.b.e
in corpore membra ſunt gemina: dextrum vnum,alterum ſiniſtrũ 3.266.a
qui nouit ea quæ ad corporis cultum pertinent, is nec ſe nouit, nec res ſuas,ſed remotiora 2.131.a
corporis agitatio vtiliſsima 1.153.c, & 2.789.c,790.e
corporis purgandi ratio 1.230.d
corpus curare 1.64.d,65.d
corporis curandi ſolicitudo, quæ gymnaſtices fines trãſilit, ad res multas eſt impedimento 2.407.e
corpus haud quaquã priùs ſalubribus alimentis frui poteſt, quàm ea quæ in corpore ſunt impedimenta quis expulerit 1.230.d
corporis affectionum nonnullæ in ipſo extinguũtur priuſquam ad animum

animũ penetrare posſint, quædam per vtrunque permeant 2.33.d
corporis imbecillitas 1.87.e
corporis pulchritudo vel robur ignauum hominem non decent 2.246.e
de corporis liberorum educatione & exercitatione 2.788.a,789.790.c.796.
corporis conſtitutio quiete & desidia perit & corrumpitur, exercitationibus autem & motibus sæpius conſeruatur 1.153.b
propter corpus pecunias cogimur comparare 1.66.c
per corpus nullo vnquam modo nobis sapere licet 1.66.c
corpus impedimento est ad sapiẽtiæ adeptionem 1.65.a
corpus quomodo sit honore dignũ 2.728.d
corpus nunquam desinit interire 1.91.e
corp' est mortalis custodia 3.365.e
corpus simile est ei quod est mortale, animus autẽ ei quod est diuinum 1.80.a
corpori proprium est & peculiare vt citò dissoluatur: animo, vt indissolubilis existat 1.80.b
corpore & animo nullisq; aliis rebus constamus 1.79.b
corpus animum perturbat 1.66
corpus animo seruire debet 1.80.a
corporis virtus animi virtuti est subiicienda 3.355.b
corpus post animam natum est 2.896.b,980.e
qui corpus amat non amat, sed qui animum amat 2.131.d
corpus non dicẽdum est sitire, vel esurire, aut aliquid huiusmodi pati 2.35.d
corpus & corporis cupiditates bella, seditiones, pugnas præbet 1.66.c
corpus, animus, pecunia, tria sunt rerum genera 3.355.a
corpora mortua quæ condiuntur, longo quodam infinitóque tempore perdurant 1.80.c
corpora puerorũ pulcherrima, & quomodo crescant 2.788.e
corpora quinque 2.981.c
corporeum est quicquid natũ est 3.31.b
Corybantea remedia 2.790.d
Corybantes non saltant dum sana sunt mente 1.533.e,& 534.a
corybantum initiationes 1.277.d
corybanteo furore correpti illam tantùm modulationem acutè sentiunt quæ eius dei est à quo corripiuntur 1.536.c
¶ Cratistolus & Polyxenus 3.310.c
creatæ res mutationi sunt obnoxiæ 1.78.e
creatarum rerum à Deo diuisio 2.23.c. Vide Res.
Creatio mundi 3.37.d,38.
Creontem & Tiresiam poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.a
creontis interpretatio de coronis 2.151.b
Cresphontes Messenes rex 2.683.d
in Creta equorum vsus non est frequens 2.834.b
creta populosa, & in qua nonaginta sunt vrbes 2.318.b
creta multarum rerum cognoscendarum studio potius quàm multi sermonis tenetur 2.641.e
creta rerum non verborum cognitioni studet 2.64.c
Cretensis regio minimè est plana 2.625.c
cretenses peregrino poemate non libenter vtuntur 2.680.c
cretenses primùm, deinde Lacedæmonii gymnasticas exercitationes instituerunt 2.452.d
cretensis legislator 2.624.b,625.d. & cretenses leges 2.634. & earũ reprehensio 2.635.b
cretensium leges inter Græcos præstantem laudem sunt consequutæ 2.631.b
Crisso Himeræus 1.335.e
Crœsum & Solonem, Periandrum Corinthiũ & Thaletem Milesium, & Periclem & Anaxagoram vnà solent commendare, vt sapientes 3.311.a
¶ Ctesippus Pæanienſis 1.273.a
¶ Cubitus dulcis, prouerb. 3.257.d
Culpa penes eligentem est: Deus est extra omnẽ culpam 2.617. & deinceps.
Cultus deorum, & quid sit 1.13.b
cultus piorum & impiorũ 2.717.a
Cupiditas tribus vinculis coercenda 2.783.a
cupiditas inexplebilis hominum 2.141.a.c. & malorum causa 2.141.d,142.a
cupiditatis species 3.238.a
cupiditates tres maximæ 2.782.e,783.a.c
cupiditates & voluptates simplices ac moderatæ in paucis duntaxat qui felicissimè sunt nati & instituti 2.431.c
aduersus eos qui negant cupiditates esse coercẽdas 1.492.d,493.505.507.e
cupiditatibus minimè exanimantur qui in philosophiæ studio versantur 1.68.c
cum cupiditatibus pugnat nõnunquam ira 2.440.a
cupiditatum omnium manifestissimæ sunt sitis & fames 2.437.c
cupiditatum accurata descriptio 2.558.e,& 2.571.a
Cupido, quoniam πὰ μέρη ῥέουσι, ἵμερος vocatur 3.251.c
cupido vnde dicatur 3.253.c,& 1.419.e
hominum alii alia Cupiunt 2.211.d
Curam suiipsius gerere oportet ad vitam bene constituendam, & quid sit 2.124.d,128.a
cura erga nostros 1.143.d
curam suiipsius gerere 2.127.e,128.a
curam gerit quilibet illius rei quã amauerit 2.412.d
Curare animos potius quàm corpora debemus 1.312.
Curatio humana in duas partes diuiditur 2.276.d
de Curatore dando ei qui non sit mentis compos 2.929.c
Curetum armata spectacula 2.796.b
Currus centum esse ligna dixit Hesiodus 1.207.a
Cursores stadii 2.833.a
de Custodienda regione 2.760.b
de custodienda ciuitate 2.758.a, & deinceps.
Custodiæ ciuitatis præficiendi seniores & prudentia præditi 2.412.c
custodem custode indigere, ridiculum est 2.403.e
Custos qualis esse debeat 2.375.b,376.394.d,395.b,396.
de custodibus regionis 2.760.c
custos reipubl. examinandus 2.503.e
custos reipubl. an opibus abundare debeat 2.419.d,421.d
custodum reipubl. delectus qualis esse debeat 2.413.d
custos reipubl. quisnam sit eligendus, & quibus dotibus ornatus esse debeat 2.535.a,537.a
custos reipubl. musicæ & gymnasticæ institutis expoliri debet 2.410.e,411.e
custodes reipubl. sunt religiosi 2.383.c
custodi reipubl. persuasum esse debet suam salutem à salute publica pendere 2.412.d
custodes ciuitatis duobus modis digni hoc nomine 2.414.a
custodes ciuitatis ab omnibus cæteris artificiis seiũctos omni cura ciuitatis libertatem tueri oportet 2.395.b
custos ciuitatis virtutis cognitionẽ habeat, & eam oratione explicare possit 2.964.965.d
custodes ciuitatis optimi qui esse possint 2.412.c
custodes ciuitatis quos imitari debeant 2.395.c
custodes ciuitatis à quorum imitatione sint abducendi 2.395.d
custodes ciuitatis in musica nutriẽdi sunt 2.402.a
custodibus ciuitatis præcipiẽdum vt ab ebrietate abhorreant 2.403.e
custodes, si non sint custodes legum & ciuitatis, sed tantùm videantur, sunt eius pernicies 2.421.a

custodes legum legislator debet constituere 2.632.c
custodes legum primi creandi 2.752.d
custos legum nemo eligatur qui non studiis diuinis operam dederit 2.966.d
custodis ciuitatis institutio 2.376.c
de custodis legum ætate,& quandiu magistratum gerere debeat 2.755.a
custodes legum in Sicilia triginta quinque 3.356.d
¶Cutis compositio 3.76.a
¶ in Cyclopum domiciliis inualuit δικαιοσύνη 2.680.b
Cygni Apollini sacri 1.85.b
cygnorum in homines conuersio 2.620.a
cygnorum diuinatio 1.84.e
cygnorum cantilena 1.84.e
in Cyprum expeditio Atheniensium regem Persarum terruit 2.241.d
Cypselidæ in Olympia 3.236.b
Cyrus Persarum rex 2.694.a.c. & magnus rex 2.239.e
cyrus Persas ciues suos ingenita animi magnitudine in libertatẽ vindicauit 2.239.e
cyrum commendare solent vt potentia præditum 3.311.a
cyrus & Lycurgus opportunis moribus atque institutis excelluerunt 3.320.d
cyri filius quid patris imperio adiecerit 2.239.e
cyri filii intemperie perditi 2.695.b.794.a

D

D A aliquid & aliquid accipe 3.366.d
Dædalus 1.11.c
dædalus,Metionis filius,statuarius 1.533.b
dædali peritia 1.11.e
dædali statuæ ligatæ nonnisi magno pretio væneunt 2.97.d.e
dædalo artificiosior 1.15.b
dædali genus ad Vulcanum Iouis filium refertur 2.121.a
dædali statuæ fugientes 2.97.d
dædalus quomodo ridiculus posteris 3.282.a
Dæmones esse, id est deos, Socrates existimat 1.27.c
dæmones animalium genera gregatim distincta sortiti sunt 2.271.d
de dæmonum generatione 3.40.e
dæmonibus post deos sacrificandum 2.717.b
Dæmonium Socratis 1.3.b
dæmonium Socratis non omnes in Socratis familiaritatẽ admittebat 1.129.d.e
dæmonii Socratis virtus 1.129.a, & deinceps.
dæmonium Socrati defendenti se non repugnauit 1.140.b
dæmonium Socratem dehortatur 1.128.d,& 129.
dæmonium Socratem à republica prohibuit 1.31.d
Damni infecti lex 2.843.c
damnum cuiquam inferre non licet 1.40.
de damnis illatis 2.936.e
damnum summum, est illud quod euitari non potest 1.176.e
Damon Agathoclis discipulus excultissimus vir 2.180.c
damonis doctrina, de rythmi siue modulorũ aptitudine 2.400.b
Danaidum aquationes vbi sint 3.371.e
Darius Persarum rex 2.694.c, 695.c
darius nõ erat Regis filius, nec delicatè à puero fuerat institutus 2.695.c
darius,Persarum tertius rex,quantum eorum imperium auxerit 2.239.e
darius,tertius Persarũ rex, primus Athenienſibus bellum intulit 2.240.a
darii exercitus ex quingentis hominum millibus & nauibus trecentis 2.240.a
dario nemo audebat obsistere 2.239.c,240.a
darius quem prætextum habuerit belli aduersus Eretrienses & Athenienses 2.240.a
rectè Data adimi nõ possunt. prouerb.pueris vsitatum 2.19.e
Datis dux magni illius exercitus Darii 2.240.a
datis cum classe Persica venit in Græciam 2.698.c
datis Eretrienses subegit 2.698.d
¶Debitum quid vocaret Simonides 2.332.b
Deceptio in similitudine rerum 3.262.a
Decipere, deum inuocando, magnum scelus 2.916.e,917.a
Definitio rei in primis considerãda 2.895.d
definitio per diuisionem qua in re peccet 2.276.c
definitio vniuscuiusque rei non est facilis 1.217.b
definitionis constituendæ recta ratio 1.147.d
in definitione constituenda quomodo peccetur 1.147.a, deinceps.
Defluxiones vnde manent, de sententia Empedoclis 2.76.c
Deliberatio habetur de futuris 1.178.179.
Deliciis deditus ignauum fucos pecus repræsentat 2.901.a
deliciæ reddunt pueros difficiles 2.791.d
Delos, vide Delus.
Delphico Apollini relinquendæ quarundam legum constitutiones 2.427.b
delphicũ elogium, Nosce teipsum. 2.48.c
delphico elogio obtempera,Nosce teipsum 2.124.a,129.a
delphico templo elogia inscripta 2.165.a
delphicus Apollo in medio terræ, in ipso vmbilico habitans,qualium rerum sit interpres 2.427.c
delphicum deum sapientiæ suæ testem exhibet Socratẽs 1.20.c,& 21.a
delphicum scriptum imperat vt iustitiam & temperantiam exerceamus 1.138.a
Delta,locus in AEgypto 3.21.e
Delubra constituenda 2.338.d
delubra separatim nemo habeat 2.909.d,910.
Delus,insula duorum deorum natalibus celebris 3.371.a
in delo quotannis Apollini celebratur sacrum ab Athenienſibus quod Θωρία vocatur 1.58.b
delum quotannis mittunt Athenienses nauigiũ illud quo Theseus quatuordecim iuuenes in Cretam deduxit 1.58.a
Democratia 2.291.d,302.d
democratiæ fastigium apud Athenienses 2.693.d
democratiæ incrementa & detrimenta 2.698.a,701.
democratiam quidam vocabant statum reipubl. Athenienſis, alii alio nomine, quum tamẽ dici posset aristocratia 2.238.c
Demodocus multos & maximos magistratus gessit Athenis 1.127.e
Demortuorum celebratio 2.235.249.b
de Depositis lex 2.913.c
Desipere,est ignorare seipsum 1.138.a
Deteriorem nemo sponte seipsum facit 2.381.c
deteriores in orcum dilabuntur 2.994.c. & ad deteriores animas concedunt. ibidem, e
Deucalionis & Pyrrhæ tempora 3.22.b
ante deucalionis diluuium alia fuerunt diluuia 3.112.a
Dei definitio 1.78.d
deus est opifex mundi 3.31.b,28.c, 29.a,& 1.265.c
deus ex omni materia mundũ creauit 3.94.d
deus omnia bona & pulcherrima creauit 3.29.e,30.a,53.b
deus æternus beatum deum, id est naturam,creauit 3.34.b
deus tempus cum ipso mundo ordinauit 3.97.d
deus mundum dissoluet quum voluerit 3.41.a,94.e
deus,parẽs & autor rerum omniũ 3.96.c

deus rerum omnium mensura 2. 716.d
deus rerum omnium & quæ sunt & quæ erunt, imperator 3.323. illius imperatoris pater. ibidem.
deus omnium imperator atq; præses 3.105.a
deus, naturalium causarum summa & princeps est causa 3.93.a
deum apud omnes constat nunquam interire 1.106.d
dei naturæ consentanea sunt attribuēda 2.379.a.d. aliena verò nō audienda 2.380.a
deus nullam mutationem suscipit 1.78.d, 2.381.b
deus est inconspicuus 3.96.c
deus videt, cognoscit & audit omnia 2.901.c
à deo pendet vera sapientia 1.130.e
deus est verax 2.382.e
deus dat omne bonum 1.15.a
deus rerum bonarum autor, non autem malarum 2.379.c, 380.b
deus autor bonorum omnium, & iustus, & vindex 2.616.a
deus reuera est bonus 2.379.b
deus omnino iustus & infinitè 1. 176.c
deus nusquam nequaquam iniustus est, sed quantum fieri potest iustissimus 1.176.c
deo nihil similius est quàm quum ex nobis hominibus aliquis quā iustissimus est 1.176.c
deo nos assimilat iustitia & sanctitas cum sapientia coniuncta 1. 176.b
deo similes esse debemus 2.716.d
dei prouidentia mundus regitur 1. 28.d.30.c
deus non est negligens, otio aut deliciis corruptus 2.901. 902.
deus curam gerit de hominibus 1. 62.b
deus curam rerum humanarum gerit 2.899.d.& deinceps. 903. idque facillimè 904.& 980.d
deus rerum exiguarum curam non abiicit 2.902.e.903.a
deus in rerum perturbationibus non derelinquit gubernaculum mundi 2.273.d
deus vniuersum hoc dirigit, & motus contorquet 2.269.c
deus causa motus cœli 2.983.a
deus homines singulari amore cōplectitur 2.902.c
deus dat hominibus quæ vult, & quæ ipsis scit vtilia futura 2.148. c, 149.
in deo sunt remedia nostra 2.124. c
deus quomodo salutandus 3.315.c
deus inuocandus ab ipso primordio rerum 3.27.c, 48.c
deus imprimis ad ciuitatis constitutionem inuocandus 2.712. b, 715.e, 716.e.& deinceps.
deum precari 2.138.a
deus non est temerè precandus 2. 150.b, 158.
deus precibus & sacrificiis placandus 1.131.a
deo sacrificandum 2.716.e
deo non tam grata munera & sacrificia, quàm animus pius 2. 149.b.e, 150.a
deus muneribus & precibus conciliari præter æquum & bonum non potest 2.905.c.& deinceps. 980.d
à diis principium sumendum est omnibus & dicendis & cogitandis 3.352.e
de deo reuerenter loquendum 1. 400.e
de deo colendo primùm in republica cauēdum, éstq; prima lex 2.427.b
dei nomen polluitur & peierando & leuiter iurando 2.917.a
deus illum odit qui falsum iuramē tum dicit 2.917.a
deo inuisum facinus παιδεραστίας 2. 838.a
deo mauult Socrates parēre quàm hominibus 1.29.d
deus est extra culpam 2.617.e
deus est autor amicitiæ 2.214.a, 219.c, 220.
deus hominibus sapiētibus lex est: insipientibus voluptas 3.354.e
deus loquitur per poetas & minimè mentis compotes homines 1.534.e
deus cur mentem eripiat vatibus 1. 534.c
deus alloquitur nos vatum ministerio 1.534.d
si deus velit 2.135.d
deus, Platoni feriæ epistolæ initiū: non feriæ dii 3.363.b
de diis 3.107.b
dii nihil à nobis accipiunt 1.15.a
de deorum generatione 3.40.e
dii sortis arbitrio terrarum orbem sortiti sunt 3.109.b
diis singulis singulæ regiones attributæ 3.109.b
deos esse probatur duobus argumentis 2.886. & deinceps.& 966.d, 980.d
à diis semper principium sumendū est 3.353.a
dii quomodo sint nominandi 1. 400.e
quod diis gratum, est sanctum: quod minimè gratū, profanum 1.6.e,& 7.a
deorum optimum & iustissimum homines existimant Iouem 1.5.e
in deos blasphemia triplex 2.885. c. Vide Blasphemia.
qui deos esse negant puniendi 2. 890.b
deos nec latere neque cogere possumus 2.365.d
dii neque gaudio neque dolore afficiuntur 2.31.b
inter deos bellum grauésq; simultates & pugnas poetæ commemorant 1.6.b
deorum dissensiones 1.7.& 8.
deorum de Attica cōtentio & iudicium 2.237.c
deos se cōmutare mentiuntur pœtæ 2.381.c
de diis commenta, Venere & Marte, Vulcani artibus irretitis, non sunt admittenda 2.390.c
de deorum & heroum inter cognatos atque familiares odiis fabulæ non commemorandæ 2. 378.c
dii curam de hominibus gerunt 1. 62.b
dii de delendis gigantibus consilium ineunt 3.190.b
de diis apud homines, quàm de mortalibus apud mortales dicere facilius est 3.107.a
deorum iudicium quod vitare nō possumus 2.904.e, 905.a
ex diis quidam Atticos artes docuerunt primos, necnon armorum comparādorum rationem eorúmque vsum 2.238.b
deorum vita 3.247.
deorum equi 3.247.c
deorum currus 3.247.b
deorum possessio sunt homines 1. 62.c
deorum possessiones omnia animalia 2.902.b
deorum interpretes sunt poetæ 1. 534.c
dii inferiores, siue geniti siue visibiles 3.41.d, 42.d, 70.c, 71.d, & 3. 34.a
dii visibiles colendi 2.984.d
in deorum genus nemini post mortem peruenire fas esse, præterquam ei qui rectè philosophatus fuerit 1.82.b
de Dextra & sinistra manu 2.794. d
dextrum, sinistrum 3.266.a
¶ Diætam longam sibi à medicis præscribi nolunt opifices 2. 406.d
Dialectica præstantissima artium 2.57.58.
dialectica ars, ἡ περὶ διαλέγεσθαι δυνάμις 2.511.b
dialecticæ officium 1.253.d
dialectices magnifica vis 2.533.b, 534.b
dialectica, id est facultas differēdi, est scientiarum præstantissima 2.57.c. & quæ omnem artem & scientiam nouit 2.58.a
dialectica est suprema scientia (id est Metaphysica) ad cuius cognitionem gradus sunt Mathematicæ artes 2.522.c, 531.d, 534.e
dialecticas rationes nequis degustet nisi triginta annos natus 2. 539.a. quinque autē annos adhibeat ad huius dialectices perceptionem 2.539.c.& vt eum deducat ad summi boni cognitio-

nem, quindecim anni adſcriben di 2.540.a
dialectici & dialectica 3.266.c
dialecticum πώρημα, non tantùm vera reſpondere, ſed & apta partium conſtitutione concludere 2.75.d
dialectici ingenii examen, & quomodo ad dialecticam cõformã diiuuenes 2.537.d
Diana quanuis minimè pariat, partus tamẽ tutelam ſortitò nacta eſt 1.149.b
diana Agræa 3.229.b
dianæ etymologia 1.406.b
Diaprepes Neptuni frater 3.114.b
Dicere bis & ter rem pulchrã decorum eſt 1.498.c
dicendi eadem eſt quæ medicandi ratio 3.270.b
ex tribus dicendi formis quæ admittenda ſit 2.397.d
dicendi facultas alicubi non viget 3.182.b
Dicteria iocoſa & ſeria 2.935.d
Dictum ancillæ in philoſophum contemplationi aſtrorum nimium intentum, & in puteum prolapſum 1.174.a
Diei & noctis creatio 3.37.e,39.c
dies & nox vnum circuitum orbis efficiunt ſapientiſsimum atque optimum 3.39.c
Difficilia quæ pulchra, prouerbiale dictum 1.384.b, 2.435.c, 3.304.e
Digitorum cutis quæ 3.76.d
Diluuii clades 2.677.a.c.e
diluuium fuit, ante cuius tempus orbis terrarum fuit excultus 3.23.d
ante diluuium Athenienſes fuerũt celebres 3.23.d
poſt diluuium inſtaurati mũdi deſcriptio 2.677.b,678.a.c,679,a,& deinceps.680.
Dimidium plus toto 2.690.e
dimidium plus toto, ſapienter dictum ab Heſiodo 2.466.c
Dinomaches filius Alcibiades 2.123.c
Diomedea neceſsitas, quæ prouerbio circumfertur 2.493.e
Diomedi Mineruam caliginem ab oculis ſemouiſſe ait Homerus 2.150.d
Dion affectati regni accuſatus 3.333.c
dion vir optimus 3.351.
dionis ingenium 3.327.b
dioni idem quod probo gubernatori euenit 3.351.e
dion ſi regnum obtinuiſſet, in priſtinam libertatem patriam vendicaſſet 3.336.a
dionis epiſtola ad Dionyſium 3.309.
dionis patrimonium 3.346.c, 347.b
dion Platoni magno erat in pretio 3.316.c.
dionem accuſans Dionyſius quaſi tyrannidi inſidiaretur, eum naviculæ imponit, & ignominioſè ablegat 3.329.c
dion è Sicilia eiicitur 3.329.c
dionis cædes, & interfectores 3.334.a
Dionyſius tyrannus electus in Sicilia 3.353.b
dionyſius mendax 3.315.c
dionyſii compoſitum inſidioſumque conſilium 3.349.c
dionyſius vecors & imperitus 3.316.c.d
dionyſius nemini fidebat, & amicorum penuria laborabat 3.332.c
dionyſii ad Platonem epiſtola 3.339.b
dionyſius offert conditiones Platoni 3.346.
dionyſius Platonem amplectitur 3.330.a,333.d,338.d
dionyſius Platonem ex arce amandat 3.349.c
dionyſius Dionem ablegat 3.329.c
dionyſius ſcripſit de philoſophia 3.341.b,344.e,345.
Diopompus 2.840.a
Diotima fatidica mulier 3.201.d
diotima Athenienſibus luis dilationem procurauit 3.201.d
diotima Socratem res amatorias docuit 3.201.d
diotima peregrina 3.201.e
diotima Amorem dixit eſſe magnum dæmonem 3.202.d
diotimã ſapientiæ nomine eſt admiratus Socrates, & ad eam diſcendi cauſa venit 3.206.b, 207.c
diotima Socratem quæ docuerit 3.201.d.& deinceps.
Diſceptantes à maledictis abſtineant 2.934.e
Diſcere, vox ambigua 1.277.e
diſcere quid ſit 1.145.d,175.e
diſcere & inueſtigare, omnino eſt reminiſcentia 2.81.d
qui diſcunt ſintne periti an imperiti 1.276.e
diſcere, eſt peritiorem illius rei fieri quam aliquis inſtituat diſcere 1.145.d
diſcere dicimus eum qui doctrinã artium accipit 1.198.b
diſcere quæ debeant qui optimi ciues futuri ſunt 2.809. & deinceps.
diſcere eſt reminiſci 1.72.e, & 73.b, & 76.a
diſcere, eſt propriam ſcientiam recuperare 1.75.e
diſcere qui volunt quóſnam adire debeant 1.126.a,& deinceps.
diſcere ab eo qui ſcit conſentaneum eſt illum qui neſcit 2.337.d
diſcendi ſtudioſum & philoſophũ eſſe idem eſt 2.376.b
non diſcimus ſed reminiſcimur 2.82.b,85.b.d
dum diſco ſenex fio 1.133.c
diſcernere beneficio generis, quid ſit 1.253.e
Diſciplina quid ſit 2.81.d,643.b, 644.a,764.c
diſciplina eſt reminiſcentia 2.81.e
diſciplinæ ſemina à natura ſunt ingenita 2.653.a
diſciplinæ caput eſt recta educatio 2.643.d
diſciplinæ ſtudium à pueris 2.645.a
diſciplina exculti ferè boni viri euadunt 2.644.a
diſciplina prima an ſit per Muſas & Apollinem 2.654.a
diſciplinæ aptæ variæ ſunt formæ 2.653.e,655.c,656.c
diſciplinæ ex earum rerum genere ſunt quæ animo offeruntur 1.134.d
diſciplinæ deprauatio diligentiſsimè cauenda in republ. 2.424.b
diſciplinæ recta ratio victoriæ cõſequendæ opportunitates ſæpe affert 2.641.c
diſciplinæ ſæpe afferunt victoriarũ vſus 2.641.e
diſciplinæ aliæ muliebres, aliæ viriles 2.127.a
diſciplinæ puerorum 2.653.a.c,& 2.659.d
diſciplinæ tradẽdæ pueris, arithmetica, geometria, præter muſicam & gymnaſticam 2.522.c, & deinceps.
diſciplinæ in quibus inſtrumentũ quoddam animi expurgatur 2.527.d
diſciplinæ maximæ quæ ſint 2.504.a
diſciplinã quid ſoleat vocare Plato 2.653.b
in diſciplinarum quàm in ciborũ emptione grauius eſt periculũ 1.314.a
de diſciplina militari 2.468.a,942.a
diſciplinarũ genus quod ſit in quibus diſcendis philoſophi opera debeat verſari 1.135.a, & deinceps.
diſciplinarum voluptates duplices 2.52.a
ex diſciplinarum obliuione dolores excitantur 2.52.a
in diſciplinis obliuio quotidie inducitur ſine vllo dolore 2.52.b
diſciplinis aduerſantur fatigatio & ſomnus 2.537.b
Diſputandi genus duplex 1.217.c
diſputare interrogãdo ſolebat Parmenides 1.217.c
diſputãdi modus dialecticus quis, & contentioſus quis 2.75.d,& deinceps.
diſputandi modus Socraticus 2.

19.c,& deinceps.
disputatio illa finita non est qua omnes inuoluuntur 2.20.a
disputatio prolixa, non leuiter & temerè damnanda 2.286.c,287.a
disputationum ambages 2.286.e
disputatio de rebus poeticis qualis sit 1.347.c
disputationes honestorum & eruditorum 1.347.d
disputatores veri ibidem.
Dissensio vbi habeat locum 2.112.a
dissensio siue cõtrouersia quid pariat 1.7.b
Dissendi scientia, πῶς διαλέγεσθαι δεῖ 2.511.b
Dissidere à peritis, imperitiæ testimonium est 1.372.c
dissident inter se dii, & controuersiis disiunguntur atque diuellũtur, &c. 1.7.b
Distinctio adhibetur 1.450.d,451.e,453.c
distinctio vocabulorum ad sophistam potius quàm ad politicũ virum pertinet 2.197.d
Dithyrambi quale poeseos genus 2.394.c
dithyrambus, Liberi patris inuentum 2.700.b
Diues non est felix, nisi sit bonus 2.743.a
diues vix probus esse potest 2.742.e,743.a
diues euasit Ismenias Thebanus fortuito & temerario casu 2.90.a
diuitem esse solum sapientem 3.279.b
diuites valde, non sunt boni viri 2.743.c
diuites cum tyrãnis quid habeant simile 2.578.d
sermo qui diuites appellat beatos, planè est infelix 3.355.c
diuitiæ corpori & animo subseruire debent 3.355.b
diuitiæ ad quasdam res nihil adiumenti afferunt 2.422.c
diuitiarum possessio ad quid potissimum conferat 2.331.a
diuitiæ cum ignauia non afferunt pulchritudinem possessori 2.246.e
de diuitiarum amore, & vero vsu 2.330.b,331.b
diuitiarum vbertas reipubl. perniciosa 2.742.d,744.d
diuitiarum inexplebilis inuestigatio impedit rem publicam 2.831.c,832.b
diuitias magnas non vult Plato esse ciuibus eius ciuitatis quam instituit 2.416.c
diuitiæ & inopia artificibus & præsertim custodibus reipubl. obsunt 2.421.d
neque diuitias neque paupertatem vult Plato irrepere in ciuitatem quam constituit 2.421.e,422.a
Diuinus quis dicatur 2.99.e
diuino verbo opus est ad doctrinã de anima 1.85.e
diuinæ naturæ descriptio 3.312.e
diuinæ effectionis res 1.266.a.& deinceps.
diuini iudicii metus 1.54.c
diuinam institutionem eximere 2.492.e
diuinæ leges vnde petẽdæ 2.759.d
Diuinandi vis in ecoris parte 3.71.d
diuinandi ars virtutem non docet 2.975.d
de diuinatione 3.71.e
diuinatio à quibus progrediatur 3.203.a
Diuisio rerum 1.79.a
diuisio per medias differentias est faciẽda, non minutula quæque consectanda 2.262.b
de diuisione bipartita 2.262.d
diuisionum & comprehensionum perstudiosus est Socrates 3.266.b
de Diuortiis 2.784.a
¶Docemus ea quæ nouimus 2.106.d,107,118.d
docendi partes quinam suscepere 1.19.e,& 20
docere non possunt ii qui inter se dissentiunt 2.111.e
docere, peculiari vocabulo dicimus eum qui artes tradit 1.198.b
docere velle quæ nescias, indecorũ 2.109.a
docere vnum ac plures 2.114.c
qui docetur & plectitur, nec obtẽperat, eiiciendus 1.325.b
Dociles qui 1.194.c
Doctores sapientiæ periti qui sint 1.127.a
doctores qui sint boni 2.90.b,91.b,93.b,94.95.
Doctrinæ duo sunt genera 1.229.b
Dolia duo quæ Homerus ait esse in Iouis limine damnantur 2.379.d
in dolio figularia fit. prouerb. 2.187.b
Dolere de Scylla & Centauro 3.369.c
nec dolere nec gaudere oportet eum qui sapientiæ vitam elegit 2.33.b
Dolor malum vulgò 1.354.c
dolorem non eligimus 2.733.a
dolorum alii boni, alii mali 1.499.d
dolores animæ 2.47.e
dolor & voluptas eodem genere continentur 2.31.c
dolor & voluptas bonorum & improborum 1.497.e,& 498.c
dolor & voluptas, prima in pueris disciplina 2.653.a
dolore & voluptate carere est hominis sapientis 2.32.e,33.b
doloris & voluptatis species 2.31.e
doloris & voluptatis nexus 1.60.b
doloris & voluptatis est mixtio in ira, metu, desiderio, lamentatione, &c. 2.47.d
doloris & voluptatis mixtio 2.47.d.48.a,50.a
doloris & voluptatis mixtio quomodo in vnũ concurrat 2.47.d
dolorem voluptas continuò consequitur 1.60.c
dolorum fugas dixerunt quidam esse quæ vocantur voluptates 2.44.b
dolorum & voluptatum æquale tẽperamentum, vel alterutrarum excessus 2.46.d
de Dolo malo lex 2.916.d
Domi hostem habet, prouerb. 2.252.c
Dominatus paucorum & tyrannides vnde nascantur 2.238.e
Domini nomen cui conueniat 1.138.b
dominus bonus non erit qui non seruiuit 2.762.d
dominus, rex, & paterfamiliãs an sit is qui ciuilis dicitur 2.258.e
domini non habebantur quidam inter Athenienses, alii autem, serui, vt in nonnullis ciuitatibus 2.238.e
domini & serui nunquam erunt amici 2.756.e
dominos Medos in seruitutem redegit Cyrus, & Persas in libertatem vindicauit 2.239.e
ex Donis hominũ an aliquod dii capiant adiumentum 1.14.e,15.a
Dores vnde dicti 2.682.d
Dorica harmonia 2.188.d
qui Dormit est nullius pretii 2.808.b
de Dotibus 2.773.774.
Dubitatio cognitionem affert 2.84.b.d
¶Dulce amaro permixtũ 2.46.e
dulci amarum, frigidũ calido, siccum humido in micũ est 3.186.e
dulcis cubitus. prouerb. 3.257.d
aduersus Duo pugnare difficile est 2.919.b
Duodecim partes vrbis 2.745.d,746.d,758.b.d
duorum sententia melior 1.348.c
Duplum sub genere finiti comprehendi 2.25.a
Durum & molle 3.62.b
Duces summi rei bellicæ à quibus deligendi 2.755.b
dux in omni societate adsit 2.640.a
Duci magni illius sui exercitus quàm seuera mandata dederit Darius 2.240.a
¶Dysenteria vnde 3.86.a

E

EBrius nõ debet esse gubernator 2.640.d
ebrius vir tyrannicum quendam spiritum gerit 2.573.b
ebrius ad mandandum aruo genitali semen ineptus est 2.765.d

ebrii puniuntur Spartæ 2.637.a
ebrium esse priùs fas esset cuilibet homini quàm custodi 2.403.e
de ebrietate 2.637.d,639.d,645.d
ebrietas à Minoe prohibita 2.320.a
ebrietas maximè fugienda iis qui procreandis liberis operam daturi sunt 2.775.b
ebrietas graue quiddam & incommodum est hominibus 3.176.d
ebrietas est animi & corporis pernicies 2.403.e
ebrietatis vtilitas 2.671.e,673.d
de ebrietate Athenienses & Lacedæmonii non idem sentiebant 2.638.e
ebrietati deditæ nationes 2.637.d
Ebur & aurum quum decent, pulchra omnia reddunt, contrà verò quum dedecent 3.290.c
ebur minimè ad deorum donaria accommodatum 2.956.a
¶ Echecrates Phrynionis filius 3.358.b
¶ Educationis quanta sit vis in plantis etiam & animalibus 2.491.d
educationis bonæ & institutionis quantus fructus 2.423.e
educationis optimæ ratio 2.401.d
educationis malæ pernicies 2.696.a
educatio alienior magis nocet naturæ optimæ quàm alii 2.491.d
educatio liberorum 1.325.326.
educatio liberorũ difficilis 1.121.c
de educatione corporis liberorum 2 788.a,789.796.
de educatione animi liberorum 2.791.a
educatio regiorum liberorum 2.694.d
in quibus Educatus fuerit poeta, ea facillimè & optimè imitabitur 3.19.d
¶ Effectricis artis duæ sunt partes 1.265.b.e
effectrix ars causa extitit cur ea quę priùs non essent, postea existerent 1.265.b
effectricis artis pars humana duplex: diuina item duplex 1.265.e,266.a
Effectus à causis distinguendi in disputationibus 1.10.a. & deinceps.
Efficientis natura quo à causa differat 2.26.e
efficiens semper antecedit, at id quod efficitur, efficiens sequitur 2.27.a
id quod efficitur & quod fit, qua in re differant 2.26.e,27.a
Effigies picturatæ diuina dona 2.956.b
Effugere omnes laqueos difficile 1.231.d
¶ Elasippus Neptuni frater 3.114.b
Eleatica philosophorum natio à Xenophane & ab antiquioribus originem habuit 1.242.e
Eleměta quatuor, ignis, terra, aer & aqua 3.32.b,& 3.97.e
eleměta, ignis, aqua, spiritus & terra 2.29.b
elementorum constitutio creatióque 3.53.c
elementorum proportio & copulatio 3.31.b,32.b.56.a
elementorum quæ apud nos sunt vilitas 2.29.b
elementa sunt ἄλογα 1.203.a. & deinceps.
elementa quæ vocantur ne pronominibus quidem monstrari posse 3.49.d
elementa cognitionis & orationis sunt expertia 1.202.b.e
Elenchus sophisticus taxatur 2.454.a
Elephantorum copia ingẽs vbi sit 3.114.d
aduersus eos qui Eleusine erãt bellum Athenienses, in quo moderatè se alii erga alios gesserũt 2.243.e
in Elide & apud Bœotios simpliciter lege cautum est, Amatoribus esse morem gerendum 3.182.b
Elis præ cæteris ciuibus Hippiam ad exteros legatum eligebat 3.281.a
vt bene Eligamus opus est arte 1.500.a
eligenda sunt non breuissima vel valde prolixa, sed optima 2.722.a
eloquentiæ comparandæ ratio 3.269.d,270.e,271.d,277.b
¶ Empedoclis sententia, etiẽ rerum defluxiones & meatus 2.76.c
Emptionis & venditionis ratio duplex 1.223.e
¶ Encomia, dithyrambi, hyporchemata, carminum diuersa genera 1.534.c
Endymionis somnus 1.72.c
de Ente & non ente 1.246.b.& deinceps.
Ens Vnum, & Vnum Ens mutuis nexibus complectitur 3.142.e
ens nec motu nec vitâ nec anima caret 1.248.e
entis prima definitio 1.247.e. secunda, 1.249.d. tertia 1.250.b
¶ Epeus, Panopei filius, statuarius 1.533.b
epei lucta 2.796.a
Ephesus nulli ciuitati cedit 1.541.d
ephesii olim fuerunt Athenienses 1.541.d
Ephialtes ciuilem tempestatẽ expertus 3.368.e
Ephialtus & Otus diis bellum inferre conati sunt 3.190.b
Ephoros constituit Lycurgus 3.354.b
Epicharmi dictum 1.505.e
Epici, id est heroici carminis scriptores 1.533.e
Epidauri festum AEsculapii 1.530.a
ab epidauriis rapsodorum certamen instituitur AEsculapio in eius festo 1.530.a
Epigenes 1.59.b
Epigrammata duo Delphis inscripta 2.228.e
epigramma Midæ inscriptum 3.3.264.d
Epimenides Persicã classem affuturam prædixit 2.642.d
epimenides ingenio omnes superauit 2.677.d
Epimethei & Promethei munus 1.320.d,361.d
Epistolarum salutationes 3.315.b
¶ Equam pulchram deus in oraculo laudauit 3.288.b
equæ pulcherrimæ in Thessalia 3.288.c
Equestria certamina 2.834.b
Equestris exercitatio 2.804.c.e
equestris rei nomine qui apud Græcos illustres fuerint 2.70.a
equestris peritiæ studium in Thessalia viguit 3.284.a
Equini pulli ad strepitus & tumultus adducuntur, vt explorentur an pauidi 2.413.d
Equorum vsus in Creta nequaquã est frequens 2.834.a
equorum circi 2.804.e
ex equis & asinis animal quoddã promiscua nascitur natura 2.265.e
equi AEneæ quomodo ab Homero commendentur 2.191.a
equi animi 2.253.d.& deinceps.
Equitem in planitiem prouocas 1.183.d
equitum magistrorum creatio 2.756.a
¶ Erebus, sceleratorum locus 3.371.e
Erectheus Theseum ætate antecessit 3.110.b
erecthei populus 2.132.a
Eretriam intra triduum expugnauit Datis 2.240.a
ex eretria in Marathonem descenderunt Persæ 2.240.c
Eretrienses & Athenienses adducere captiuos iubetur à Dario Datis 2.240.a
eretriẽses omnes quomodo capti fuerint intra triduum à Datide duce exercitus Darii 2.240.b
eretrienses bellica virtute florentissimi 2.240.b
eretrienses ager 2.240.b
eretrienses aduersus Persas nullus Græcorum succurrit præter Lacedæmonios 2.240.c
Erichthonius Theseum ætate antecessit 3.110.b
Erisichthon Theseum ætate antecessit 3.110.b
Eruditio non est donum hæreditarium 1.327.

eruditionis pars vt carminum cognitionem habeamus 1.339.a
Erus Armenius, qui reuixit 2.614.b
Eryptolemus innocentibus opem tulit 3.369.a
Eryximachus optimo & frugi admodum patre natus 3.214.a
eryximachus Acumeni filius 3.176.b
¶Esse & existere omnibus è locis eximendum 1.157.b
nihil quiddam vnum esse ex seipso 1.153.e
esse & fieri non idem est 1.340.c
esse & non esse, recta responsio 1.183.a
Essentia quid sit 1.186.b
essentia ipsa est ex seipsa 3.135.a
essentia è quorum numero statuenda sit 1.186.a
essentiam quo consequi non possis, fieri non potest vt eo veritatem consequare 1.186.c
essentia dum cognoscitur non mouetur 1.248.e
in eo quod Est tã peccatur, quàm in eo quod non est 1.245.e
quod non est, esse nullo modo potest 1.237.
est aliquid quod semper est: & aliquid quod gignitur 3.27.e
nihil est, sed fit 1.152.d
est, erat & erit 3.37.e
Esurire vel sitire, aut aliquid huiusmodi pati non dicitur corpus 2.35.d
¶Ethices disciplinæ finis est vt feliciter viuamus 2.124.e
Etymologia vocabulorum consideranda 1.391.b, 392.393.b, 395.
de etymologia nominum regula prima 1.399.a. altera 1.409.e, 1.411.b
etymologia vocabulorum ad barbaras linguas reducenda 1.409.e. & 1.421.e. & 1.425.e
¶Euathlus stadii cursor 1.129.a
Euclides 1.59.c, 143.c
Eudæmon & Ampheres, Neptuni fratres 3.114.b
Eudicus Apemanti filius 3.286.b
Euenor, vnus eorũ hominum qui à principio terra nati sunt 3.113.c
euenor ex Leucippe vxore Clitonem genuit 3.113.c
Euenus Parius 3.267.a
Eumolpi & Amazonum in Atticã irruptio 2.239.b
Eunuchus quidã quomodo vespertilionẽ percusserit 2.479.b
Euodorus alterum ex Thucydidis filiis instituit 2.94.c
Euphemus Stesichori pater 3.244.a
Euphræus multis in rebus vtilis & commodus vir 3.321.d.e
Euphronius Sunienſis 1.144.c
Euripides in tragœdia excellens 2.568.a
euripides magnetem vocauit quẽ alii Heracleum lapidem 1.533.d
euripideum dictum, linguam quidem reprehendi non posse, mẽtem & posse 1.154.d
Euripus 1.90.c
Europæ filii, qui, & quàm præstantes in condendis legibus 2.318.d
in Eurybatum & Phrynondam incidere 1.327.e
Eurycles importunus & absurdus 1.252.c
ad Eurymedontem naualis pugna Athenienſium aduersus Persas 2.241.d
Eurypylo vulnerato apud Troiam quod remedium adhibeatur 2.405.e
Euryſacis genus ad Iouem refertur 2.121.a
Euryſthenes Lacedæmonis rex 2.683.d
Euthydemus Dioclis filius 3.222.b
Euthyphro Pantii filius 1.396.e
euthyphronis inſpiratio 1.399.a
¶Excubiæ in ciuitate neceſſariæ 2.758.a
Exemplar mundi quódnam 3.28.c, 30.c, 38.c. 39.c, & 3.93.b
exemplaria duo ſunt 1.176.e
Exempli generatio quæ & quãdo 2.278.c
exemplũ exemplo indiget 2.277.d
exemplorum vis in docendo 2.277.c
exemplorum doctrinam irridet ſophiſta 1.490.e
Exercitatio animi & corporis duplex 2.795.d
exercitatio puerorum 2.789.b, 796.
exercitatio quibus ſit vtilis 3.88.c
exercitatio turpitudinis remedium 1.228.e
exercitationes quædam ſunt apud quoſvis mortales communes 2.294.d
exercitationum genera 2.795.d, 813.d
exercitationum qui curam gerere debeant 2.764.c
exercitationibus accommodatior cliuoſus locus 2.625.c
de exercitationum formis & ratione 2.804.c
Exercitus multi prædæ cupiditate perierunt 2.469.d
exercitus Darii ex quingentis hominum millibus, & nauibus trecentis 2.240.a
Exiguum exiguo addere operępretium 1.428.a
exiguum quid bene, quàm multũ malè conficere ſatius eſt 1.187.e
Exiſtimatio bona apud exteros ciuitati minimè negligenda 2.950.c
Expeditiones in alienas regiones belli gerendi cauſa, non ſunt peregrinationes, & quibus cõmittendæ 2.950.e
Experientia eſt veriſimus omniũ rerum index 3.355.c
Expiationes manium, quas πλανωμένους vocant 2.365.a
Expiandi ratio 3.243.a
expiare ſcelera & ſua & maiorum 2.364.c.e, 366.b
Explorator morũ peregrinorum, & quid ab eo exigatur 2.951.d
non Expugnabit vrbem qui terga vertit 1.261.c
apud Exteros bona exiſtimatio minimè ciuitati negligenda 2.950.c
Extingui citius ſole Heracliteo 2.498.b
Exulem qui ſuſceperit, capite luito 2.955.b
aut Exutis veſtibus pugnam inire, aut diſcedere iubẽt Lacedæmonii 1.169.b

F

FAbrilem æraríam inuenit Vulcanus 3.197.b
Fabulæ narratio ex Heſiodo 1.320.d
fabulæ caput imponẽdum 1.505.d
de fabularum vſu & inuolucris 3.229.b
fabulæ pueris narrãdæ, & quænam 2.377.a.c, 378.a, & deinceps. 389.a, 390.a
fabulæ quæ pueris commemorantur, ad virtutis formulam effictę eſſe debent 2.378.e
fabulæ de deorum & heroum inter cognatos atque familiares odiis non commemorandæ 2.378.c
fabula gigantum non narranda 2.378.c
fabula Attica & tragica de Minoe 2.318.d
fabula quædam quæ eſt proponẽda ciuibus illius ciuitatis quam Plato inſtituit 2.414.d.e, & 415.
fabularum poeticarum deliramenta, vna litura delenda 2.386.b a.b
fabularum rerúmq; priſcarum diſquiſitio quomodo & quãdo in ciuitates venerit 3.110.a
fabularum nomine quæ circumferuntur, exagitant illius animum qui in vita peccarit, ne fortè ſint veræ 2.330.d
Facere & fieri quid dicatur 1.219.b, 3.205.b
eorum quæ facimus quæque ſunt penes nos & in noſtra poteſtate &c. 2.279.c
à Facilioribus incipiendum 1.218.d
Faciei creatio & miniſterium 3.45.a
Factum quicquid eſt, ſemper factũ eſt totum 1.245.c
Falſæ in hominum animis voluptates & moleſtiæ 2.40.c
factum infectum fieri nequit 1.324.b
Falſita & in opinionibus & in ſermonibus ineſt 1.241.b
Fames & ſitis cupiditatum omniũ manifeſtiſsimæ ſunt 2.437.c

Familiaris administrationis leges 2.807.e,808.a,& deinceps.
familiarum numerus in ciuitate 2. 738.a,740.c,d,741.b,771.a
Farina vino Pramneo mixta ad sanandum Eurypyli vulnus apud Troiam 2.405.e
Fatidici primi sermones ex quercu apud Dodonam 3.275.b
Fatum nemo vitare potest 1.512.e
¶Febre laborantes magis sitiunt & algent 2.45.d
de febribus 3.86.a
de Felici & infelici 2.580.b
felix nulla ciuitas neque homo potest esse, nisi iustitiæ legibus pareat 3.335.d
felix qui omnia cognoscit 1.233.a
felix est atque beatus qui bene viuit: qui malè, contrà 2.354.a
felices sunt boni 2.134.a
felices esse multos ex iniustis, miseros multos è iustis, falsò à poetis & oratoribus dicitur 2.392.b
felices nō sunt qui seruiunt 2.207.d
felices esse volumus 1.278.e.& qua ratione poterimus esse 2.279.a
felix nemo in hac mortali vita 2. 973.c
Felicitas summum bonum 1.279. c.& sapientia 1.278.d,280.281.e
felicitatis rationem habet Plato in ciuitate quā instituit, & quidē qua fruatur tota 2.420.a
felicitas vbi quærenda 2.11.& 13.e, 20.b,21.& 2.59.e
felicitas eorum qui rem bene gerunt æmulationem excitat, quā sequitur inuidia 2.242.a
felicitatis quæ bonos manet descriptio 2.616.b
Fellatrices fœminæ vnde nascantur 3.191.e
Ferarum genus 3.91.d
Ferro non indigent figulinæ artes 2.679.b
Ferreos annulos attrahit magnes lapis,& vim illis alios attrahendi indit 1.533.d
Festi dies quare instituti 2.653.d
festi quidā dies nuptiis dicati per leges 2.459.e
de festis 2.828.b
festorum celebritates cur constituerint dii 2.653.d
post festum venimus, prouerbialis forma 1.447.a
¶Ficus generosæ 2.844.e
de Fideiusionibus 2.953.e
Fieri omnia ex aliqua causa 3. 28. a.c
fieri omnia Natura, Fortuna, Arte quidam existimant 2.888.e,889.
Figularia in dolio fit, prouerb. 2. 187.b
Figulus figulo inuidet, vates vati, mendico mendicus 2. 215.c
Figura quid sit 2.75.b. alia definitio 2.75.e
figuræ nullius est particeps Vnum 3.137.e
de Filio virum prudentem solicitū esse oportet, vt quamoptimus euadat 1.127.d
filios optare non semper bonum esse 2.142.b
filios quosdam satius fuisset nunquam natos esse quàm natos 2. 142.c
filios diis immolare apud quos receptum fuerit 2.315.c
filii multi bonorum patrum praui cur existant 1.326.e,2.95.e
filiorum procreatio quomodo curanda 2.459.d
filios adultos ad militiam ducendos esse 2.466.e
filiorū procreationi quomodo animū aduertere oporteat 2.783.e
filiū aduersus patrē homicidii accusationem instituere, impium censetur 1.4.d
filio quando & quomodo liceat accusare patrem 2.929.c
filii virorum illustrium 3.209.d
Filo filum coniungere 1.298.c
Finis est certus rerum omnium 2. 53.e,54.b
finis actionum bonus 1.499.e
finis melior eius gratia cuius est finis 2.54.c,& deinceps.
finem bonum omnes sibi proponunt 2.962.963.965.b
finem orationis alii aliis nominibus appellant 3.267.d
finem sibi proponere debent virtutē, mens, lex & ciuitas 2.963.
finis optimi cognitio est fundamentum scientiarum 2.145.c
fines artiū sunt certi 1.531.e.1.537. c
fines artium non confunduntur 1. 136.a.d
Finiti & infiniti explicatio 2.24.a, 26.c
ad finitum genus quæ referantur 2.25.a,& deinceps.
¶Flent simul & gaudent tragœdiarum spectatores 2.48.a
fluere omnia & variis vicissitudinibus locum commutare dixit Heraclitus 1.402.a
Flumina terræ maxima quatuor 1. 112.e
per fluuium traducere, metaph. 2. 900.c
fluuii Siciliæ lutosi 1.111.e
fluuio rerum naturam repræsentabat Heraclitus 1.402.b
¶Fœminæ res easdem sunt edocēdæ quas & viri, si illis ad easdem res vtamur 2.451.e
fœminæ à maribus quando separandæ 2.794.c
fœminæ cum fœmina copulatio, aut masculi cum masculo, scelus est nefarium 2.636.c
fœminæ fellatrices vnde nascantur 3.191.e
fœminarum certamina & cursus 2.833.c
fœminæ, vide Mulieres.
Fœmineum hominum genus, ipso rerum primordio, terræ fœtus erat 3.190.b
ad Fœnus mutuum dare non licet 2.742.c
Fœtus quomodo nascantur 3.94.b
ad fœtus sui perniciem impelli nō est boni genitoris 3.94.e
fœtus suscipiūtur ex iis qui in flore ætatis sunt 2.460.e
de Fontibus 2.761.b
Fori ratio 2.766.d
Forensis controuersia 1.225.b
forensibus hominibus otium dicē di non datur 1.172.d
fores auribus imponere 3.218.c
Forma & Materia ratione erāt antequam cœlum extaret 3.94.c
forma est generationis & exitii expers 3.52.a. Vide Mundus.
Formicarum comparatio 1.82.b
Formidabilia sunt quæ formidinē afferunt 2.198.b
de Fori curatoribus 2.759.b,763. d,764.b
fori & nummi in commerciis institutio 2.371.b
in foro, iustarum & bonarum rerū siue personarum veritas nullius est momenti, sed fides & persuasio tantùm postulatur 3.272.e
ex fori decipulis stultum est laudē captare 2.405.b
in foro magnam vitæ partem consumere, & ibi modò accusatorē esse, modò reum, turpissimum est 2.405.b
fortis, si vir bonus est, etiam peritus est atque intelligens 2.194.d
fortis erit qui in acie stans hostes propulsarit, nec fugerit 2.190.e, 191.a
fortis naturæ conditio 2.310.c
fortis vel sapiens qua parte animi quis dicatur 2.442.c
fortes præcipites sunt, & ad subeunda pericula festinabundi 1. 359.c. qua in re præcipites sint, ibidem.
fortes audaces sunt: non verò vicissim audaces omnes, sunt fortes 1.351.a
fortes qui sint 2.191.c.d
Fortia sunt prudentia 2.197.b
fortia, ex vulgi vsu sunt potius audacia 2.197.b
Fortitudo, est virtutis species 2. 198.a
fortitudo vnde hominibus contingat 1.351.a
fortitudo quanti facienda 2.115.d
fortitudo in quibus cedat, & in quib⁹ plurimū antecellat 2.311.a
fortitudo ab aliis virtutibus differt 1.359.b
fortitudo non est tantùm dolorū perpessio, aduersus leges Lacedæmoniorum 2.633.d
fortitudo animi in rebus aduersis est felicitas 2.247.d
fortitudo quibus in rebus versetur 2.191.d

fortitudinis ciuilis descriptio 2. 429.b
fortitudinis prima & crassa definitio, qua dicitur fortis qui in acie stans hostes propulsat 2.190.d.
fortitudinem qualem velit esse Plato in ea ciuitate quam instituit 2.428.a
fortitudinem quid vulgus esse arbitretur 2.190.d
de fortitudine virtutis specie 2.190. d. prima fortitudinis descriptio 2.190.e. secunda 2.192.b. tertia 2.194.d,196.d,198.a
Fortuna fieri omnia 2.888.e,889.a
fortuna cum Deo omnia gubernat 2.709.b
fortunæ bonæ auxilium inuocare 2.992.a
fortunæ temerario quodam casu quæ contingunt, non humani imperii regimine fiunt 2.99.a
¶Fratres ex vna matre nati Athenienses, vt alii aliorum serui vel domini essent, indignum censebant 2.238.e,& 239.a
Frigidi vis 3.100.e
frigidum calido, amarũ dulci, siccum humido inimicum est 3. 186.e
de Fructibus rusticis 2.845.a
fructus ordine colliguntor 2.844. d
¶Fucis ignaui sunt similes 2.901.a
fucocum duo genera 2.552.c
Fugas dolorum quidam dixerunt esse quæ vocantur voluptates 2.44.b
Funebris pompa 2.959.d
funebris oratio. Vide Oratio & Laudatio.
funebris orationis exemplũ 2.236. d,237.238. & 247.
Furandi arte quis valuerit 2.334.a
Furẽ impunè quomodo liceat interimere 2.874.b
Furiæ raptant sceleratos per tartarum 3.371.e
Furioso arma repetenti non sunt reddenda 2. 331.c
furiosus nemo in vrbe palàm cernatur 2.934.d. furiosus quomodo custodiendus sit ibidem.
Furor bonum quiddam est, quando diuina sorte existit 3.244.c
per furorem diuino munere concessum maxima bona contingunt 3.244.a
furoris quatuor species bonæ 3. 244.c
furoris diuini partes tres, quibus totidem præsunt dii 3.265.b
furorem turpe quiddam aut ignominiosum esse non existimarũt qui rebus nomina imposuerunt 3.244.b
furoris duæ species 3.265.a
Furti publici pœnæ 2.941. c. de furto lex 2.857.a
furtum pecuniæ illiberale est, rapina verò, turpissimum 2.941.b
furtum qui celat quam subire debeat culpam 2.955.b
furtum multis modis cõmitti posse 2.857.a
Futuri ratio habetur in deliberationibus 1.178.& 179
futuri temporis cura gerenda 3. 311. c

G

Gadaritica regio ad Herculis columnas 3.114.b
Gadirum, extremæ Atlanticæ pars quæ est ad Herculis columnas 3.114.a
Gallus degener ignauúsque antequam vicerit canit 1.164.c
Ganymedis fabula à Cretensibus vituperatur 2.636.c
Garrulus vir graue iniucundúmq; quiddam esse videtur 1.195.b
garruli & nugatoris nomine quis censendus sit 1.225.e
Gaudent & dolent diuerso modo prudentes & imprudentes 1. 498.b
nec gaudere nec dolere oportet eum qui sapientiæ vitam elegit 2.33.b
Gaudiũ, voluptatẽ, oblectationẽ quidam omnibus animantibus summum bonum esse existimarunt 2. 11.b
¶Gelu generatio 3.59.e
Generandi amor 3.91.b
generare quando cœperint animalia 2.274.a
de Generatione animantium 3. 90.e
generatio in ipso mortali sempiternum quiddam est & immortale 3.206.e
generationes singulæ, aliæ alius essentiæ gratia existunt: vniuersa autem generatio, vniuersę essentię gratia 2.54.b
generatio omnium fit, quando passio existit 2.894.a
generationes rerúmq; origines in earum rerũ quæ existunt numero minimè ducunt profani 1. 155.e
generationi ætas apta 2.460.e
generationi quorundam fingitur admixtũ à Deo fuisse aurum: aliorũ generationi, argentum: aliorum, ferrum & æs 2.415.a
generationis gratia omnia pharmaca & omnia instrumenta omnísque adeo materia omnibus apponitur 2.54.b
Generosorum canum mores 2. 375.d,376.a
Genitalia cur in anteriores partes translata 3.191.b
Genitoris boni non est, ad sui fœtus perniciem impelli 3.94.e
Genus est rei vniuscuiusque 3.135.a
genus rectè notandũ 2.73.d,79.d
genera quædam alia cum aliis cõmunicare volunt 1.254.c
genera hominum tria sunt in ciuitate 2.434.c
Geometria ad bellicas administrationes confert 2.526.d. eius vsus 527.b
geometria duplex 2.56.e,57.a
geometriæ vsus ad res bellicas 2 526.c
geometriam quis inuenerit 3.274.c
geometria ad quid cõferat 2.526.c
geometria in eius quod semper est cognitione versatur 2,527.b
à geometriæ studio abscedere non debent qui ciuitatem inhabitãt quam Plato instituit 2.527.c
geometria maximè valet ad omnes artes perdiscẽdas 2.527.c
Geometrici quædam ponũt ex assensu 2.510.d
Geryonis natura 2.795.c
¶Gigantum fabula non narranda 2.378.c
Gigni omnia ex aliqua causa 3 28. a.c
omne quod gignit habet alimentum accommodatum ei quod gignit 2.237.e
quid est quod Gignitur nec vnquã est 3.27.d
Genita omnia ex fluxu & motu 1. 152.c
genitarũ rerum varia natura 3.28.a
genitus est mundus 3.28.b
¶Glauci ars 1.108.d
Glauco Homerum explicauit 1. 530.d
Globuli fit mentio in epistola ad Dionysium 3.312.d
Gloriam quis maximè appetiuerit 2.124.b
gloriam maximã quomodo quis ad philosophiam consequatur 1.135.b
¶Gnosi [vel Cnosi] reipubl. forma 2.712.e
è gnosso ad Iouis templũ iter perquam commodum dicitur esse 2.625.a
Gnosiorum ciuitas 2.702.c
gnosiorum Cretensium respubl. 2.752.d
¶Gobryæ magi sermo 3.371.a
Gorgias, Leontinus sophista 3. 282.b
gorgias eruditionis causa studiosos sibi conciliauit 2.70.b
gorgiæ Leontini, Prodici Cei, & Hippiæ Elei consuetudinem iuuenes pecunia redimebant 1. 19.e
gorgias, Menonis præceptor 2.96. d
gorgias & Lysias verisimilia veris antepositurunt 3.267.b
gorgiam quo nomine admiretur & commendet Meno 2.95.b
gorgiam audire cupit Socrates 1. 447.b
gorgias artium pulchertima ornatus atque instructus 1.448.c
gorgias persuadendi artem cæteris artibus præposuit 2.58.a

gorgias profitetur ad ea omnia se responsurum, de quibus quilibet interrogauerit 1.447.d
Gorgonum turba 3.229.d
Gortynis ex Peloponneso commigratio 2.708.a
¶Græcia, communis patria, quam ciues communi studio prosequentur 2.470.c
Græci Græcos in seruitutem redigere non debent 2.469.c
græci Persarum regem per legatos ad bellum Athenienſibus inferendum impellere conati fuerunt 2.243.b
græci omnes consternati erant ob magnum illum Darii exercitum 2.240.c
ex græcis soli Lacedæmonii succurrerunt Eretrienſibus & Athenien ſibus, quum cæteri magno Darii exercitu consternati essent 2.240.c
græci barbaris sunt extranei, quum ipsi inter se sint propinqui & cognati 2.470.c
græcos aliter cum Græcis, aliter cum barbaris bellum decet gerere 2.242.c
græcis aduersus Græcos pugnãtibus, nõ bellum id vocari debet, sed seditio 2.470.c
græcos in barbarorum manus condonare soli Athenienses noluerunt 2.245.c
græci semper pueri sunt, senes nunquam 3.22.b,23.b
græcis olim turpe videbatur nudos viros conspici, sicut nunc multis barbaris 2.452.c
græcas regiones à Græcis vastari nõ decet 2.470.b
& aduersus græcos pro Græcis & aduersus barbaros pro vniuersis Græcis dimicandum censuerunt prisci Athenienses 2.239.b
græcorum omnium aduersus Athenienses expeditio 2.242.c
græcorum, & potissimum Athenienſium, pugnæ memorabiles aduersus Persas, Marathonia, Salaminia, & Platæenſis 2.241.c
Grammaticæ artis beneficio opus est vt quales qualibus literæ literis congruant, quis nouerit 1.253.b
grammaticam composuit Theuth AEgyptius 2.18.c
Grammatista complures simul docet 2.114.c
Grandinis generatio 3.59.e
Gratiam habet alimentum omne 2.667.b
gratia inest in discendo 2.667.c
gratia quid appelletur in artibus quæ in imitationibus versantur 2.667.c
Graue deorsum fertur 3.63.c,& 100.d
Grauidæ mulieres quomodo regendæ sint 2.792.e
Gresibilis prædæ duæ sunt partes: vna, cicurorum animalium: altera, ferorum 1.222.b
¶Gubernant omnia res quatuor 2.709.b
à Gubernatione nauis sumpta cõparatio 2.488.b
Gubernatori nauis quæ sint cognoscenda 2.488.d
Gubernatoria ars seruat corpora & facultates 1.511.d
Gummi natura 3.60.a
Gustus vis 3.65.c,100.e
¶Gyges pastor 2.359.d
gyges Lydi auus, & vnde extiterit eius potentia 2.359.d
gygis annulus 2.612.b
Gymnasia vbi constituẽda 2.761.c
Gymnastica & musica in quem vsum datæ à Deo 2.411.e
de gymnastica & eius speciebus 2.795.d
gymnastica & musica sunt vtiles reipubl. 2.410.e,411.e
gymnasticas exercitationes Cretenses primùm deinde Lacedæmonii instituerunt 2.452.d
gymnasticæ & Musicæ instituta nullo modo separari debent 2.410.c,412.a
gymnastice optima quæ sit 2.404.b
gymnastice est ars qua eos qui certaminibus exercentur, nouimus regere 1.123.e
gymnasticen cum medicina commiscuit Herodicus 2.406.a
gymnastices principium 2.673.c
gymnastices institutis post musicam educandi sunt iuuenes 2.403.d
gymnastices optima ratio 2.404.b
gymnastices cum musica coniunctio 2.410.c
gymnastices fines transiliens corporis curandi solicitudo, ad res multas est impedimẽto 2.407.e
gymnastices meræ quis sit effectus 2.410.d
gymnastices fundamentum est animi institutio 2.410.e
gymnastices primum præceptum custodi reipubl. 2.403.e. secundum 2.404.a
de gymnastices præfectis 2.764.c, 765.c
ne gymnastices & musices leges mutentur in republica 2.424.b

H

HAbere & possidere differunt 1.197.b
Habitare in beatorum insulis propemodum me arbitror 2.235.b
de Habitationibus 2.777.a
de Hæreditatibus lex 2.924.d,925.
Hæres fortunarum vnus ex liberis 2.740.b
Harmodii & Aristogitonis amor ipsorum Imperium euertit 3.182.c
Harmonia, inconspicabile quiddã est & incorporeum, & pulcherrimum quid & diuinum in bene consona & consentiente lyra 1.85.e
harmonia ex acuto & graui discrepantibus fieri nõ potest 3.187.a
harmoniæ vsus 3.47.d
harmoniæ variæ species 2.398.e
harmoniæ termini tres 2.443.d
harmonia Dorica, Ionica, Phrygia, Lydia, Græca 2.188.d
harmonia bellica 2.399.a,400.b
quæ harmoniæ in ciuitatem admittendæ sint 2.399.c.d
harmoniæ ac lyræ similitudo, ad animam & corpus 1.86.a
Hastis & clypeis quinam primi vsi fuerint in Asia 3.24.b
¶Hebetudo, vitium est oculorum 1.374.c
Hecaergi & Opis tabulæ 3.371.a
Hector nomen regiũ 1.394.b,393.a
hectoris cadauer circa Patrocli sepulcrum traxisse Achillem credendum non est 2.391.b
Hegesippus Aristonis filius 3.314.e
Helicon, patria Cyzicenus, Eudoxi discipulus, &c. 3.360.c
Heracleus lapis, qui alio nomine magnes 1.533.d.1.556.a
Heraclidarum familia 3.285.d
heraclidarum coloniam cur felicẽ dixerit 2.736.c
heraclidem Theodotes ad fugam hortatur 3.349.b
heraclides Clazomenius ab Athenienſibus electus imperator 1.541.c
heraclides in Carthaginẽſium ditionem se recepit 3.349.c
heraclides elabitur ex Sicilia 3.349.c
heraclides & Theodotes, Dionis amici 3.318.c
Heraclidis aduersus Argiuos auxilium tulerunt prisci Athenienses 2.239.b
Heracliti sententia 1.179.d,180.a, & 401.e
heracliti locus 3.187.a
heracliti scita dicta 3.289.a.b
heracliteo sole citius extingui 2.498.b
heracliteorum mos in disputando 1.180.a
Herculei lapides 3.80.c
ne Hercules quidẽ aduersus duos, prouerb. 1.89.c
hercules cum Hydra non potuit depugnare, neque congredi cũ Cancro 1.297.b.c
hercules quomodo descendit ad inferos 3.371.e
herculis genus ad quem referatur 2.120.e
herculis columnæ 1.109.b,3.24.e
Hermæa 2.206.c
Hermogenis nomen vnde deductum 1.429.c
Hermus multis calculis abundans 2.566.c

Herodicus, quum pædotriba eſſet & valetudinarius, medicinã cum gymnaſtice commiſcuit 2. 406.a
ante Herodicum pædagogica morborum medicina non erat 2. 406.a
Heroes 2.853.c
heroibus ſacrificandum 2.717.b
de heroum & deorum inter cognatos atq; familiares odiis fabulæ non commemorandæ 2. 378.c
heroici poetæ ſunt imitatores 2. 602.c
Heſiodi dictum 2.690.e
heſiodus ſapienter dixit, Dimidiũ plus toto 2.466.c
heſiodus ineptè de Cœlo & Saturno mentitus 2.377.e
heſiodus centum currus eſſe ligna dixit 1.207.a
heſiodi verſus de iis qui fato functi, dæmones ſunt cuſtodes hominum 2.469.a
heſiodus & Homerus quæ iuſtis à diis dari dicant 2.363.b
heſiodi & Homeri fabulæ quæ reprehendendæ ſint 2.377.d
heſiodus & Archilochus 1.531.a, & 532.a
heſiodi & Parmenidis falſa de diis commenta 3.195.c
¶cum Hierone & Lacedæmonio Pauſania Simonidi interceſsit amicitia 3.311.a
de Hipparcho Piſiſtrati filio 2. 228.b, 229.a
Hipparinus, Dionis filius 3.324.a
hipparinus Dionyſio imperii ſocius 3.353.b
Hippias Piſiſtrati filius 1.124.d
Hippias Eleenſis ſapiens 1.314.c, 315.c. arbiter 1.337.d
hippias ex ſapientia magnam pecuniæ ſummam cumulauit 3. 282.d
hippiæ iactantia 1.364.a. eiuſdem πολυπραγμοσύνη 1.368.b
hippiæ oratio Lacedæmone habita 3.286.a
hippiæ ornatus 3.291.a
hippiam præ cæteris ciuibus ad exteros legatum eligebat Elis 3. 281.a
Hippocrates ex Aſclepiadarum genere oriundus 3.270.c
hippocrates Cous Aſclepiadarum ſummus 1.311.b
hippocratis ſententia de vniuerſi & corporum natura cognoſcẽda 3.270.c
Hipponici filius Callias 1.20.a
Hirundinem, luſciniam, vpupam aiunt præ dolore canere ſolitas 1.85.b
¶Homerus diuinus poeta 1.95.a
homerus poetarum præſtantiſsimus 1.530.b. eius poeſis 1.531.c
homeri poeſis de quibus ſit rebus 1.531.c
an homerus potuerit reddere homines meliores 2.600.a
homerus in omni poetices genere eſt primus 2.607.a
homerus Atheniẽſibus elegans videtur 2.680.c
homeri poemata rerum iuſtarum & iniuſtarum tradunt diſcrimina 2.112.b
homerus veritati non anteponendus 2.595.b
homerum de iiſdem rebus de quibus cæteri poetæ loquuti ſint, melius loquutum eſſe, ait rapſodus Ion 1.531.c
homeri explicandi facultate ſe valere dicit rapſodus Ion 1.531.c
homerum explicarunt, Metrodorus Lampſacenus, Steſimbrotus Thaſius, & alii 1.530.d
homerus catena aurea nihil aliud ſignificare voluit quàm ſolem 1.153.c
apud homerũ aliis nominibus dii, aliis homines res appellant 1. 391.d, 392.393.
homeri vocabula, ῥοιηδὲς & ῥοιήκαλον 2.501.c
homeri locus de Chryſe 2.393.a
homeri locus de Achille 2.388.a
homeri locus de Margite explicatur 2.147.d
homeri loci de Tẽperantia 2.389.
homeri diuerſi loci qui à rapſodis recitabantur 1.535.b
apud homerum luctuoſa de Andromache, vel Hecuba, aut Priamo 1.535.b
homeri quædam carmina ad diuerſas artes pertinentia 1.537.a, & 538.a.b
homerus finxit Achillem optimũ: Neſtorem, ſapientiſsimum: & Vlyſſem, verſutiſsimum 1. 364.c
homerus Autolycum Vlyſsis auum in magno habet pretio 2. 334.a
homerus deos ab hominibus flecti dixit 2.364.d
homerus piſces non adhibet conuiuiis heroum, neque carnes elixas, ſed tantùm aſſas 2.404.b
homeri error de duobus doliis Iouis 2.379.d
homeri de riſu deorum dicta repudianda 2.389.a
homerus quædam de Apolline nõ verè canit 2.391.a
homerus Achille indigna quædam finxit 2.388.a
homerus de Achille quædam non credenda aſſerit 2.391.a
homerus in eo quod fingit Agamemnoni immiſſum eſſe à Ioue inſomnium non eſt laudandus 2. 383.a
homeri quædam à temperãtiæ ſtudio aliena 2.390.a
homeri & Heſiodi fabulæ quæ reprehendendæ 2.377.d
homeri poemata quis primus in Atticam intulerit 2.228.b
homerus in tragœdia poetarum ſummus 1.152.e
homerus ſapientum imperator 1. 153.a
homerus poetarum & præſtantiſsimus & diuiniſsimus 1.530.b
homeri clariſsimè explicandi facultate quis valuerit 1.530.d 533.c.
homeri poeſis quibus conſtet 1. 531.c
homerus poeſeως ſpecie ſophiſticam artem diſsimulauit 1.316.d
homerus prouerbii cuiuſdam vſum quomodo videatur peruertere 3.174.b
homerus cæcitatis cauſam ignorauit 3.243.a
homeri quæ fabulæ è cæterarum numero ſint eximendæ 2.377.c
homerus tragœdiæ dux & parens 2.598.e
homerus & in tragœdia & in omni poetices genere princeps primariúſq; eſt omniũ 2.607.a
Homo eſt ſingulare Dei opificium 3.69.e
homo diuinæ ſortis particeps 1. 322.a
hominis creatio 3.41.e
hominis & animantium creatio 1. 99.d, 3.41.e
hominis creatio, ſtatus & ornatus 1.321.d
hominis natura duplex 3.41.e, 42.a
hominum olim tria genera erant 3. 189.d
homo eſt particeps iuſtitiæ & ciuilis alius virtutis 1.323.a
in homine duæ ſunt formæ ſiue ſpecies 3.237.e
homo eſt corpus & anima 1.79.b
homo ſolus ex animantibus deos eſſe cenſuit 1.322.a
hominis partes præſtantiores 3. 45.a. & deinceps.
hominem eſſe omnium rerum mẽſuram Protagoras dicebat 1.152. a, 160.d, 385.e
homo cupit eſſe felix 1.278.e
homo non peccat ſponte 1.345.c
homo modò vera, modò falſa cogitat 1.170.d
homo aliud quidpiã eſt à ſuo corpore 2.128.e
homo aut animus eſt aut corpus, aut hoc vnum totum ex vtriſq; compoſitum 2.130.a
homo eſt illud quod imperat corpori 2.130.b
homo ſi aliquid eſt, nihil aliud eſt quàm animus 2.130.c
homo docili natura, & facili ingenio, & forti & præſenti animo vix poteſt exiſtere 1.144.a
homo ludicrum eſt quoddam Dei opificium 2.803.c.
homo rerum omnium menſura 1. 170.d

homo,cicur eſt animal 2.765.e, 766.a
homo dicitur diuinum quoddam miraculum 2.644.e,645.b
homines in duas partes diſſecuit Iupiter 3.190.d,191.d
homines deprauatæ atque corruptæ naturæ ſibiipſis ſunt inferiores 2.841.b
homines non ſemper vera,nec ſemper falſa, ſed vtrunque opinantur 1.170.c
homines quid deo aſsimilet 1.176.b
homines cur ἄνθρωποι nominentur 1.398.e
homines indigni inſtitutione 2.496.a
homines paucos eſſe intelligentiæ participes 3.51.e
homini nihil animo aptius eſt & ſagacius ad fugiendum malum 2.728.c
hominis vera præſtãtia in quo verſetur 1.176.c
hominibus neque vera opinio neque ſcientia natura ineſt 2.98.c
hominũ interneciones multas extitiſſe per diluuia aquarum, aut popularium morborum lues 2.677.a
hominum genus ante Muſas natas extitiſſe dicitur 3.259.b
hominum genus nullum vnquam principium habuit,neque finem habebit vnquam 2.781.e,782.a
homines deorum poſſeſsio ſunt 1.62.c
homines in ſtatione quadam & cuſtodia ſunt collocati,ex qua minimè oportet ſe exſoluere 1.62.b
hominum alimenta, triticum & hordeum, Attica prima produxit 2.235.e,237.a
hominum vulgus mortem ducit in maximis malis 1.68.d
homines penes ſe ſcientiam habere 1.293.b,296.c
vt hominum aliquis omnia cognoſcat fieri non poteſt 1.233.a
homines qui ſua potẽtia abuſi fuerint grauius punientur à Deo 1.525.a.d
hominum mediorum multi 1.90.a
hominum genus infinitam temporis longitudinem habet 2.782.a
Homicidæ venditio 2.916.c
de Homicidiis leges 2.877.
Homonyma diſtinguenda 1.217.a, 218.c
Honeſta ſunt omnia quibus turpia minimè ſunt permixta 1.346.d
honeſtum eſſe dicitur quod vtile eſt:quod autem damnoſum,turpe 2.457.b
honeſtum & vtile idem eſt 2.113.d, 117.b.d
honeſtum eſt bonum, iuſtum & vtile 2.116.b
Honor quid ſit 2.728.c
de honore animi & corporis 2.727.728.
de honore qui parentibus debetur 2.717.b
honore cur dignum ſit corpus 2.728.d
honoribus variis afficiendi qui ſe in bello ſtrenuè geſſerint 2.468.b
honoris atque infamiæ in republ. perſcribendus modus 2.697.b
honorum multiplex ratio 2.728.d
Hordeum & triticum,alimenta hominum, Attica prima produxit 2.237.e,& 238.a
Horti Adonidis 3.276.b
Hoſpitii neceſsitudo 2.642.b
Hoſtem habet domi,prouerb. 1.252.c
hoſtes ſunt omnes omnibus 2.626.c.d
aduerſus hoſtes quomodo milites ſe gerere debeant 2.469.b.470.
hoſtium cum quibus Athenienſes primis initiis bella geſſerũt,quis fuerit ſtatus 3.112.d
qui ab hoſtibus captus fuerit viuus,eorum arbitrio condonandus 2.468.a
hoſtibus quomodo reddendum quod fuerit debitum 2.332.b
¶Humani generis natura duplex 3.42.a
humana ſapientia nihil æſtimanda 1.23.a
humanæ ſocietatis vincula,iuſtitia & pudor 1.322.d
in humanarum rerum communitate duo ſunt exemplaria & quaſi ſumma capita,&c. 1.176.e
in humanis rebus quid ſit optimũ 2.19.c
Humido ſiccum, frigidum calido, amarum dulci inimicum eſt 3.186.e
Humoris multæ ſpecies 3.99.c
de humorum alterationibus 3.83. & 102.c
¶Hydra ſophiſtices perita 1.297.b
hydram amputare [prouerbialiter dictum] 2.426.e
Hyperborei montes 3.371.a
Hypotheſeων, id eſt poſitionum, quis ſit vſus 2.511.a
hypotheſis eſt ſubiectio ſiue firmamentum raciocinationis 2.86.e

I

IActura [ſiue amiſsio] eius quod neque eſt, neque fuit vnquã, fieri non poteſt 2.33.c
Iatrocles vnà cum Myronida libertate donatus 3.363.d
¶Ibis auis 3.274.c
Ibyceus equus 3.136.e
Ibycus 3.242.c
ibyci dictum de ſeipſo ſene 3.137.a
¶Iccus Tarentinus athleta 2.839.e
¶Ida mons 2.682.b
Idea boni, maxima diſciplina 2.505.a
idea ſiue cauſa rerum 2.23.c,25.b, 26.e
idea eſt certa rerum cauſa 2.596.b, 597.b
idea ſummi boni 2.505.a,508.c, & 2.517.c
idea mundi 3.94.a. Vide Exemplar mundi.
idea non ſolùm in animis conſiſtit,ſed etiam in rerum natura 3.132.b
ideæ primæ πάθος primum 3.137.c. ſecundum 138.b. tertium 140.e. quartum 142.b. quintum 144.a
idearum ſecũdarum πάθος primum 3.144.e. ſecundum 145.b. tertium 145.e,146.d. quartũ 148.a. quintum 151.e
ideam eſſe vnam,ſeu animã ex qua omnium ſenſuum ἐνέργειαι pendeant 1.184.d
ideæ ſiue formæ explicatio 2.597.b
ideam nullus artifex fabricat 2.596.b
de ideis 3.129.130.& deinceps.
ideæ intelligentia percipiuntur, non autem ſenſibus corporeis comprehenduntur 2.507.c,& 508.e
Idem & alterum 1.254.e,255.
¶Iecoris creatio & vis 3.71.b
¶Ignauia fortitudini contraria 1.359.e
ignauia quid ſit 1.360.
cum ignauia cõiunctæ diuitiæ ſplẽdorem poſsidenti non afferunt 2.246.e
Ignauus forti deterior eſt 3.239.a
ignauum hominem non decent corporis pulchritudo vel robur 2.246.e
Igni nihil vacuum 3.31.b
ignis vnde generetur 1.153.a
ignis genera multa 3.58.c
ignis in Vniuerſo,& apud nos 2.29.c
ignis ad cibos parandos commoditas 2.404.c
ignis locus 3.58.a
ignis partes in aquæ inania ingreſſæ quomodo aerem afficiant 3.61.b
ignis multæ ſpecies 3.99.b
ignem Prometheus ſuffuratur 1.321.d
Ignorantia quid ſit 2.689.b
ignorantia eſt turpitudo animi 1.228.d
ignorãtia exitium rerumpublicarum 2.688.c.e
ignorantia eſt magnorũ cauſa malorum 2.143. cuius duæ ſunt ſpecies,ibidem.
de ignorantia,cuius duplex eſt genus 2.117.c
ignorantia eſt prauitas & morbus 1.228.d
ab ignorãtia hominẽ liberare,mã-

ius est, quàm corpus è morbo eripere 1.373.a
ignorantia dupliciter peccatur 1.229.c
ignorantia quadamtenus est bona 2.144.c,146.d
ignorantia & dementia, falsa de seipso persuasio 2.48.d,49.c, & e
ignorantia maxima 2.689.a
ignorantiæ remedium doctrina 1.229.a
Ignorare quid sit 1.228.c
ignorare quid verum sit, quid falsum, fieri nunquam potest quin sit reuera turpissimum 3.277.d
ignorare seipsum, desipere est 1.138.a
Ignoratio nostri est labes humanæ societatis 2.133.e
¶ Iliadis principiũ 2.392.e,393.a
ilias Odyssea præstantior 1.363.b
ilias & Odyssea Homeri quid tractent 2.112.b
ilissus fluuius 3.229.b
ab Ilisso Orithyam sustulit Aquilo 3.229.b
Ilium, & eius expugnatio 2.682.b
¶ Imaginationes in animis depictæ 2.40.a
imagine speluncæ illustratur doctrina de cognitione summi boni 2.515.a,517.b
imagines seu simulacra quæ sint 1.239.e
imagines deorum ex vno lapide vel ex ligno constituantur 2.956.a
imagines deorum quos non videmus 2.931.a
imagines, deorum ipsorum opificia 2.984.a
Imitatione artificiosior & iucundior ludi species nulla est 1.234.a
à quorum imitatione sint abducẽdi ciuitatis custodes 2.395.d
ad imitationem natum poetarum genus 3.19.d
imitationis explicatio 2.601.b
imitationis & veritatis discrimen 2.596.a
imitationes sunt tragœdia & comœdia 2.395.a
Imitator quis sit 2.597.e
imitatoris & artificis discrimen 2.596.b
Imitatur terram mulier conceptu & partu 2.238.a
Immobile & stabile Vniuersũ cõstituebãt Parmenides & Melissus 1.180.a,e,181.a
immobilia minimè esse mouẽda 2.913 .b
Immortale est quod mortem non recipit 1.105.e
immortale quod est, ab omni exitio liberum atque immune est 1.106.b
immortalitate seipsum vltrò priuare nefas est 2.721.c
Imperare omnibus ciuibus, an sit tyrannum esse 1.125.e,& 126.a
imperare quid sit 2.125.c,d
imperare hominibus est virtus 2.73.c. refellitur hæc sententia 2.73.d,77.a
imperandi genera 2.690.a
imperãdi potestas sit penes seniores & prudentia præditos 2.412.c
de Imperatore eligendo 2.755.b
imperator vati imperet 2.199.a
imperatores sibi eligebant Athenienses ex ijs etiam qui essent peregrini 1.541.c
imperare ciuib⁹, vt hominibus voluntarijs 1.126.a
qui imperat, forte eligatur 2.690.c
imperent in repub. leges & magistratus 2.735.a
quidam imperent, quidam pareãt in republ. 2.689.e
Imperium naturale vt potentiora imbecillioribus dominentur 2.314.e
imperium rectum rei sibi subiectæ rationem habet 2.341.d,342.e, 345.c,346.e
imperium virtutis, honestum: turpitudinis seruitus, inhonesta 2.135.b
sine imperio neq; in bello neq; in pace quicquam agendum 2.942.b
imperiorum ciuilisq; potentiæ cupiditate capi turpe est atque importunum 3.184.a
imperia summa atq; mera nõ sunt constituenda 2.690.e,693.b
Imperitiæ testimonium, quum aliquis à peritis dissidet 1.372.c
Imperitis ciuibus nihil committẽdum 2.689.c
Impietatis sex genera, & totidem supplicia 2.908.b
de impietate lex 2.907.c
aduersus impietatem præfatio 2.907.d
Impiorum & iniustorum supplicia apud inferos 2.363.d
impium quid sit 1.5.d
impium & pium quid statuendum sit esse in cædis & aliarum rerũ quæstionibus 1.5.d
Improbitas, animi seditio & morbus rectè appellatur 1.228.b
improbitatis nullum maius est argumentum quàm si desint amici: vel probitatis, si adsint 3.332.c
improbitas neque virtutem neque seipsam possit cognoscere 2.409.e
improbitatis remedium κολαστικὴ ratio, id est castigandi 1.229.a
Improbi sunt insipientes 1.386.b
improbi voluptatibus falsis plerũque exultant, at probi veris 2.40.b
improbos odisse, probos amare, cõsentaneum est 2.334.c
improbi qui venirent in ciuitatem ad publica munera, arcendi 2.736.b
improbos in tartarum mittunt iudices inferorum 1.523.b,524.a, 526.
Impudentia fugienda est 2.649.c
Impuro rem puram cõtingere nefas est 1.67.a
¶ de Inacho Argiuo fluuio cõmẽtis non indulgendum 2.381.d
in Inæqualitate motus constituitur 3.57.e
Inęqualibus æqualia fiunt inęqualia 2.757.a
Incantatio ad capitis dolorem sedandum 2.155.e
incãtatio Socratis 2.156.a. est præclarus sermo quo animus curatur 2.157.a
aduersus Incestus 2.838.839.
Incestuosos concubitus cum matre & filia vetat 2.461.b
Incognitarum rerum disquisitio 2.80.e
Incommodis qui alios afficit, afficitur etiam 3.352.d
Inconspicabilia mente cõprehẽduntur 1.79.a
Incorporea ratione sola comprehendi possunt 2.286.a
Incrementum puerorum 2.788.e
Indoctiores in omni scientia plura sibi volũt assumere quàm docti 2.350.a
Infans vbi natus, vt cera, efformãdus 2.789.d
infans tristitia & metu minimè afficiatur 2.792.b
infantes iracundiæ pleni 2.441.b
Infecti damni lex 2.843.c
Infelix quis sit 2.661.d
Inferior seipso quis esse dicatur 2.633.e
Inferorum iudices 1.41.a
inferorũ iudices & campus 3.371.c
apud inferos quę esse perhibentur, mortis metum afferunt 2.386.a
de inferis carmina poetarum delẽda 2.386.b
Infidus est qui sponte mentitur 2.730.c
Infinita sunt quæ à fine libera sunt 2.24.b
infiniti & finiti explicatio 2.24.a, 26.c
infinitum in vniuerso, & terminus iustus 2.30.c
infinitum illud, quodãmodo multa esse, explicatur 2.24.a, & deinceps
Ingenia magna, si nacta fuerint prauam educationem, tanto euadunt deteriora 2.491.c
ingenij excellentis descriptio 1.144.
de ingenij philosophici examine 3.340.b
ingeniorum discrimina 1.194.c
Ingeniosi ad iracundiam propensi, 1.144.a
Ingluuies quid sit 3.238.b

inimicitias inter se exercent dij 1. 7.b
Iniquissimus quis sit atque miserrimus 2.576.c
Iniucundum est malum 1.356.b, & 358.a
Iniuria nemini facienda 1.49.a
iniuria quenquam afficere periculosum erat Athenis 2.94.e
iniuriam vicissim rependere non licet 1.49.b
iniuriam neminiqui facit, in pretio est 2.730.d
iniuriam qui depellit, duplici honore dignus est 2.730.d
iniuriam pati melius est quàm facere 1.527.b
iniuriam facere, maius malũ quàm pati 1.509.c
Iniustè cædi & cædere 1.508.e
Iniusti improbitas tandem deprehenditur 2.613.e
iniusto homini omnia malè cedũt 2.661.b
ex iniustis felices esse multos, miseros multos è iustis, falsò à poetis & oratoribus dicitur 2.392.b
iniustum quid sit 3.374.b
iniustum est quod sibiipsi vtile est atque fructuosum 2.344.d
iniustitia non est vtilis 2.348.d, 349.e
parit odia & pugnas 2.351.c
iniustitia malorum est maximum quęcunque in hominem cadũt 2.366.e
iniustitia quantum sit malum ciuitati 2.434.c
iniustitię opus quódnam sit 2.351.d
iniustitia commendatur, & dicitur esse potior iustitia 2.343.d. Id refellitur 2.345.a, 347.e, 350.d
Innocentem non accusat vir bonus 1.521.d
Inopia & diuitiæ artificibus & præsertim custodibus reip. obsunt 2.421.d
de Inquilinis lex 2 850.a
Insania est insipientiæ species 2. 139.c, 140.c
insania & sapientia sunt contraria 2.138.d
insanię quatuor species laudabiles 3.244.a
Inscitia an sit inuita 1.230.a
inscitiæ remediũ, eruditio 1.129.d
Inspiętia turpissimum est omniũ, sapientia pulcherrimũ 3.296.a
insipientiæ variæ sunt species 2. 139.c. 140.c
Insipientes multi 2.145.a, 146.c
Insolentia dicentis linguam contaminat 2.797.a
Insontem vir bonus non accusat 1.521.d
de Institutione puerorum 2.766.a
institutio liberorum 1.122.b
institutio liberorũ est magni momenti 2.179.a, 185.a
institutionis optima ratio, si peritos præceptores adhibeamus 2. 185.b
institutionem rectam consequi oportet eos qui ciuitatis custodes futuri sunt 2.416.c
Instrumenta musica quæ deceant ciuitatẽ, & quæ minus 2.399.d
ad Insulas beatorum bonos mittunt iudices à Ioue constituti 1.524.a.526.c
insulis, sicut & mari, potitus est Darius 2.239.e
Intelligentia sine animo non potest esse 3.30.b
intelligibile in quæ subdiuidatur 2.510.b
Intemperanter viuere desinẽdum est antequam medicinæ prosint 2.426.b
vt intemperans ita & temperans voluptate afficitur 2.12.d
intemperans Deo dissimilis est 2. 716.d
intemperantia quid sit 1.68.e
intemperantia quæ mala ciuitati afferat 2.307.d
intemperantia qua de causa iampridem damnetur 2.590.a
Interfectores suiipsorum quomodo puniendi 2.873.b, c
Interrogare facilius est quàm respondere 3.336.c
an is qui interrogat, an verò qui respondet, existimandus sit esse autor eorum quæ dicuntur 2. 113.a
Interrogatis aptè, aptè respondere 1.73.a
Interrogationum ius 1.14.c
interrogationes de omni re sunt duæ 2.895.d
Intestatis qui sine liberis moriuntur, quomodo succedendum 2. 925.b, c
Inuentores rerum quidam recensentur 2.677.d
Inuidus ob vicinorum mala gaudet 2.48.b
inuidi mores 2.731.a
Inuidia vtrum sit dolor animi 2. 48.b. & deinceps.
inuidia sequitur æmulationẽ, quã excitat felicitas eorum qui rem bene gerunt 2.242.a
Inutiles in quibus erimus nemo nos amabit 2.210.c
Inyca in Sicilia regio quædam angusta 3.282.d Inycini 3.282.d. 283.c
¶Io rapsodorum primus 1.530. 532.b
Ioco vti quomodo liceat 2.935.d
iocus est interdum studij requies 2.30.e
Iolaus cũ Hercule 1.297.c, Herculis nepos 297.d
Ion Ephesius 1.533.c
in Ionia turpe habetur amatoribus morem gerere 3.182.b
Ionici mores 2.680.c
ionicus poeta 3.104.d
Iouem cum Prometheo poetæ cõpararunt 3.311.b
iouis Corinthus fit, prouerb. 1. 292.e
Ira bonorum 2.47.e
ira nonnunquam pugnat cum cupiditatibus 2.440.a
in ira, metu, desiderio, lamentatione, & aliis, doloris & voluptatis est mixtio 2.47.d
de ira dictum Homeri 2.47.e
Iracundiæ pleni infantes 2.441.b
ad iracundiã propensi qui sunt ingenioſi 1.144.a
Iris Thaumantis filia 1.155.d
de Irriganda regione 2.761.b
Isidis poemata 2.657.b
Ismenias Thebanus fortuito & temerario casu dives euasit 2.90.a
de Isocrate honorifica mentio 3. 278.e
isocrates, bonus vir & honestus 3. 278.e
Italiæ Charondas leges tradidit 2. 599.e
Italicarum & Syracusanarum mensarum beata vita 3.326.b
Itineraria dea 2.914.b
Iucunda & bona sunt diuersa 1. 497.d, 500.e
Iucũdum est bonum 1.356.b, 358.a
iucundum & bonum an idem sint 1.495.a
iucundum est voluptas 1.496.b.c
si tibi iucũdum, nec mihi molestũ est, prouerb. 1.162.b
Iudex sedet vt magister 2.659.b
iudicis officium 1.35.d
iudex rationem habere debet non elegantis sermonis, sed veritatis 1.18.a
iudex constitutiones legum discat 2.947.c
iudex nonnisi iuratus ad iudicandum accedere debet 2.948.e
iudex est tantùm docendus, & certis argumentis persuadendus 1. 35.c
de iudicibus 2.766.c, 767.a, & 3. 373.b
iudicum opera indigere, turpis educationis argumentum est in ciuitate 2.405.a
iudicem bonum, non iuuenem, sed senem esse oportet, qui serò qualis sit iniustitia didicerit, cámque non in suo animo senserit, sed in aliorum animis longo tẽpore explorarit 2.409.b
iudicum munus est eos qui in ciuitatibus intemperãter & iniustè, præter leges nimirum, agunt, plectere & coercere 1.137.d
iudices à Ioue constituti mittunt improbos in tartarum 1.523.b 524.a, 526.b
iudices inferorum 1.41.a
Iudicij Rhadamanthi forma 1.526. b
de iudiciorũ cõstitutione 2.761.d, 766.c, 767.853.
de iudiciorum variis gradibus 2.

456.b,457
in iudicijs magnam vitæ partē cōsumere, & ibi modò accusatorē esse, modò reum, turpissimū est 2.405.b
iudicium virginī cuidam comparatur 2.943.d
iudicium non multitudine sed scientia rectè componitur 2.184.e
iudiciū paucorū sapientum quàm multorum insipientum potius est pertimescendum 3.194.b
ad iudicium qui accedere prohibuerit per vim, puniatur 2.954.e
iudicium deorum, quod vitare nō possumus 2.904.e,905.a
iudicādi facultas an idem sit cum vera opinione & scientia 1.201.d
iudicaturo de alicuius animo tribus rebus opus est, scientia, beneuolentia, & dicendi libertate 1.487.a
Iuniores parere, seniores imperare decet 2.412.c
iuniores quibus in rebus cedere debeant senioribus 2.425.b
iunioribus quædam circa corporis etiam cultum obseruanda 2.425.b
Iuno vnde Græcè Ἥρα 1.404.c
iunonis & Vulcani cæteræque deorum pugnæ non sunt in ciuitatē recipiendæ 2.378.d
iunonis & Mercurij astrū pari sunt cum sole cursu 3.96.e
Iupiter Κρόνου [id est Saturni] filius 1.396.c
iupiter patrem Saturnum castrauit 1.6.a
iupiter, quanuis deorum optimus & iustissimus, patrem suum in vinculis tenuit quòd filios suos deglutisset 1.5.e,& 6.a
iupiter apud Athenienses vocatur ἕρκειος & φράτριος, id est vrbis septorū tribuúmq; præses 1.302.d
iupiter amicitiæ præses 3.234.d
iupiter homines in duas partes dissecuit 3.190.c
iupiter terminalis 2.842.e
iupiter Minoem sophisticam artem docuisse fingitur ab Homero 1.319.c
Iurando leuiter, polluitur nomen Dei 2.917.b
iurare trium deorū nominibus interpositis 2.936.e
nonnisi iurati ad iudicandum accedere debent iudices 2.948.e
Ius & lites frequenter qui sequitur pessimè sibi consulit 2.405.b
Iure ab alijs mutuatitio vti, veluti dominis & iudicibus, turpissimum est 2.405.b
iure an iniuria quis sit interfectus, quærendum est duntaxat, quicunque is sit 1.4.b
Iurisperiti ciuitatis quales esse debent 2.405.a,409.b
Iurisprudētiæ germanus vsus in republ. 2.305.b
Iurisiurandi apud reges vtilitas 2.692.b
iusiurandum non curare 2.701.c
iusiurādum Argiuorum, se comam non nutrituros priusquā adepti essent victoriam 1.89.c
iusiurādum Venerem nihil valere aiunt 3.183.c
vt iusiurādum seruarent Leontinis opem tulerunt Athenienses 2.243.a
iureiurando quis valuerit 2.334.a
de iureiurando 2.948.c
Iustè & iniustè agere 1.48.d
Iustitiam Simonides esse dixit, Verum dicere, & quod acceptum est reddere 2.331.c
iustitiæ quæ sit natura 2.359.b
iustitiæ quę sit φύσις, γένεσις, οὐσία 2.358.e
iustitiam colunt homines inuiti 2.360.b
iustitiam qui saltem non simulat, delirat 1.323.c
iustitiæ effecta 2.352.c
de iustitia quæstio est maximi momenti 2.352.d,368.d
iustitia bonorū est maximum quæcunque in hominem cadunt 2.366.e
iustitia, res omni auro longè pretiosior 2.336.c
iustitia est fulcrum reipubl. 2.127.c
iustitia dominari debet in repub. 2.372.a
iustitia requiritur vt respub. sit perfectè bona, de qua agit 2.432.b 433.c,443.b
iustitia quam requirit Plato in ciuitate quam instituit 2.432.c
quid sit iustitia in repub. 2.369.a
iustitia & prudentia. Vide Virtus.
de iustitia quæ vtilis est tempore pacis & belli 2.332.d,333. secunda descriptio tyrannica 2.336.c, 338.c,e. refellitur 2.339.b,340. noua strophe opponitur 2.343.a refellitur 345.347.e
iustitia valet ad vitam feliciter instituendam 2.352.d
iustitia, tēperantia, sunt partes scientiæ 1.329.d,330.b,349.b,361.
iustitia colenda vt felices simus 2.621.c
iustitia ciuilis est æqualitas 2.757.c
iustitia iusti sunt quicunque iusti 3.287.b
iustitia popularis quid sit, & vnde existat 2.358.c,363.a,365.c
iustitia & temperantia omnia sunt administranda 2.73.b
iustitia & temperantia nobis afferunt salutem 2.906.b
Iustus homo iniusto vbique cedit 2.343.c
iustus certa præmia adipiscitur 2.613.d
iustus sis, non tantùm videaris 2.360.a,361.c,d,363.a
non iusti sed iniusti opus est violare quempiam 2.335.d
iusti & boni homines neminē violare possunt 2.334.c
iusti nota est prudentia 1.489.b, 490.b. fortitudo & tēperantia 1.491.c
iustus felix est, iniustus, miser 2.354.a
è iniustis miseros multos, ex iniustis felices esse multos, falsò à poetis & oratoribus dicitur 2.392.b
iusti & religiosi filij innumerabilibus seculis permanent 2.363.d
iustorū & iniustorum in altera vita status repræsentatur 2.614.b, 615.b
iustū quid sit, an sol, an verò ignis, an mens sit iusta 1.413.b
in maleficijs & rebus iustis discrimen statuendum 2.857.c,858. 859.860.861
de iusto disputatio 1.488.b,489.a
iustū est æquali iure viuere 1.488.e
iustum est vtile 2.116.b
iustum quid sit 3.372. & 374
dictum illud, iustum esse amicos iuuare, & inimicos violare, cuius esse videatur 2.336.a
an iustum sit quod potentiori vtile est 2.339.a
an iustum sit facere ea quæ pertinent ad potentioris vtilitatem 2.341.a
Iuuenes post musicam gymnasticēs institutis educandi sunt 2.403.d
non iuuenem sed senem esse iudicem bonum oportet 2.409.b
iuueni non committenda respub. 2.691.c
iuuenum natura ardens 2.664.e
iuuenibus quod à pueritia tyrocinium dare oporteat 2.403.d
iuuenum institutio excellens 2.729.c
iuuenum animi quomodo explorandi 2.413.e
de iuuenum animis, quónam euasuri sint, pertimescit Plato 3.328.b
iuuenibus non commemorandæ fabulæ quædam 2.378.a
iuuenibus non audienda quædam Homeri à temperantiæ studio aliena 2.390.b
iuuenibus multi labores conueniunt 2.536.d
Iuuentus est apta ad capienda incrementa in re qualibet 1.146.b

L

LAbores moderati efficiunt vt corpora sint bene constituta 1.134.b
labores puerorum 2.789.a
Lacedæmon bonis legibus est instituta 3.283.e
lacedæmon est breuiloqua 2.641.e
lacedæmonis reges primi, Patrocles & Eurysthenes 2.683.d

Lacedæmonem importatur argẽtum, exportatur verò nunquam 2.122.e,123.a
lacedæmoniæ reipublicæ forma quo nomine ſit appellanda 2.712.c
lacedæmoniæ eruditionis amatores, Thales, Pittacus, &c. 1.343 a
lacedæmoniorũ reges vnde genus ducant 2.120.e
lacedęmoniorũ cura in regum ſuorum ſtirpe 2.121.b
lacedæmoniorum leges 2.633.634. earum reprehẽſio 2.635.b, 637.c
lacedæmoniorum lex peregrinam diſciplinam minimè admittit 3.284.c
lacedæmoniis mos patrius non eſt, leges mutare, aut præter cõſuetudinem liberos erudire 3.284.b
lacedæmonij in publicis muneribus tradendis rationem habent tantùm virtutis 2.696.a
lacedæmoniorũ diſciplina in philoſophiæ ſtudio 1.342.d
lacedæmonij primi poſt Cretenſes gymnaſticas exercitationes inſtituerunt 2.452.d
lacedæmoniorum reſpubl. optimè conſtituta 2.691.e
lacedæmonij omnem antiquitatis hiſtoriã libẽter audiunt 3.285.d
lacedęmoniorum precatio 2.148.b
lacedæmoniorum quamplurimi ne numerare quidem ſciunt 3.285.c
lacedæmoniorum diuitiæ, ſtudia, temperantia & manſuetudo 2.122.d. pecuniæ vrbem eorum ingredientis veſtigia apparent, ſed non egredientis 2.123.a
lacedæmonij aut diſcedere, aut exutis veſtibus pugnam inire iubent 1.169.b
lacedæmonij quomodo ſint Platæa victoria potiti 2.191.b
lacedæmonij quum Athenienſes libertatis vindices cõcidiſſe putarent, de cæteris Græcis ſubiugandis cogitabant 2.244.c
lacedæmonij ſoli Eretrienſibus & Athenienſibus ſuccurrerunt: venerunt autem ſequenti poſt pugnam die 2.240.c
lacedęmonij ab Athenienſibus olim mari depulſi 2.246.a
lacedæmoniorum duces ab Athenienſibus intercepti 2.242.c
aduerſus lacedęmonios pro Bœotorum libertate dimicarunt Athenienſes ad Tanagram 2.242.b
aduerſus lacedæmonios pro Parijs bellum geſſerunt Athenienſes 2.245.b
Lacheſis puella Neceſſitatis filia 2.617.d. eius munus 2.620.d
Lacones quæ mulierum officia eſſe vellent 2.805.e
lacones breuiora anteponunt 2.721.e
Laconicæ canes 3.128.b
Laij tempora 2.836.c
Lamentationes & planctus tolli debere 2.387.c
Lampades paruas ſiue faculas alij alijs viciſsim ab equis decertantes tradebant 2.328.a
Lampido Leotychidæ filia, Archidami vxor, Agidis mater 2.123.e 124.a
Lamprus muſices magiſter 2.236.a
Lanificij vocabula 1.226.b
à Lanis quæ tinguntur ſumpta cõparatio 2.428.d
Laodamas Platonem accerſit 3.358.d
ex vno Lapide deorum imagines conſtituantur 2.956.a
lapides aureos facere 1.289.a
lapidis concretio 3.60.c
Laqueos omnes haud facile eſt effugere 1.231.d
Latona vnde dicta 1.406.a
Lauacra calida 2.761.c
laudabantur Athenis ij qui pro patria occubuerant 2.235.a
de laudationibus eorum qui in bello occumbebãt 2.234.c.& 235.a
in laudatione funebri quis ſeruetur ordo 2.237.a
laudare Athenięſes facile eſt inter Athenienſes 2.236.b
Laudem amittũt quæ virtute deſtituuntur 2.246.d,e
laus debetur rebus præclarè geſtis, & eſt virtutis fax 2.235.b,236.e
laus præclara eſt à bonis viris laudari 2.181.b
laudib⁹ qui ciues exornãdi 2.801.e
¶ ad Lechęũ Athenienſes quidam proditione oppreſſi 2.245.e
Legationẽ falſam qui obierit plectatur 2.941.a
Leochares, eruditus & præſtãs artifex 3.361.a
Leonem radere 2.341.c
Leontij Aglaionis filij dictum 2.439.e
pro Leontinorũ libertate trophęa plurima ſtatuerunt Athenienſes 2.243.a
Lethæus campus 2.621.a
ex Leucippe vxore Clitonem filiã genuit Euenor 3.113.c
Leue ſurſum fertur 3.63.c, & 100.d
Lex quid ſit 2.313.a, prima deſcriptio, eſt conſuetudo 313.b, ſecunda, eſt decretum ciuitatis 2.314.c, tertia, eſt eius quod verè eſt inuẽtio 2.315.a, quarta, eſt ciuilis conſtitutio 2.317.b
lex eſt commune reipubl. decretum 1.644.d,645.a
lex dominari debet in republ. felici 2.714.a
lex, ciuitatis eſt ſalus, nõ pernicies 3.284.c
lex non poteſt id quod optimum omnibus eſt & iuſtiſsimum cõplecti 2.294.a
lex eſt vinculum ad frænandas noſtras cupiditates 644.c,& 645.a
lex & natura ſæpe inter ſe ſunt cõtraria 1.482.c,483. refellitur hæc ſententia 489.b
in Lege duo probanda 2.719.a, & 721.e
lex prima in republ. de Deo colẽdo 2.427.b
lex eſt ſapientibus deus 3.354.e
lex inſipientibus voluptas 3.355.a
lex vetat in iudicium pertrahi qui inuiti & nolentes peccãt 1.26.a
legum cauſa 2.624.a
legum finis eſt virtus 2.688.a
legum finis eſt pax 2.628.d.& virtus 2.630.e
de legũ vſu & origine poſt diluuiũ 2.680.a.681.d
legum cuſtodes primi creandi 2.752.d. Vide Cuſtos.
leges figere & refigere non licet 2.296.a,300.a
leges bonæ ex malis moribus 2.880.d
leges priuato non licet violare 1.50.& 51
leges de quibus rebus ſint conſtituendæ 2.631.e
leges de ſingulis rebus condi in republ. non poſſunt 2.425.b
leges generatim ſunt condendæ, ſed poſtea prudẽter ſingulis applicandæ 2.295.296.297.a, 300.a
leges locis accommodandæ 2.747.c
leges quò referendæ 2.714.c
leges illuc reſpiciunt vt ciues euadant felices 2.743.c
legibus propoſitus eſt finis, vtilitas 1.179.a
leges ſibi quàm poteſt vtiliſsimas conſtituit ciuitas 1.177.e,178.a
leges vt profuturas in poſterũ tẽpus ponimus 1.178.a
leges magiſtratibus præeſſe debẽt 2.715.d
leges quæ magiſtratuũ officia circumſcribant 2.770.a
in leges inquirere ne iuuenum cuiquam fas eſto 2.334.e
legum iudex non eſt idonea multitudo 2.297.b
legum conſtitutio eſt vtilis in republ. ſed videndum ne ad oſtẽtationẽ ferantur 2.425.e,426.d
legumlatores 2.624.b
leges quas Deus quidam cõdidit 2.624.a
leges diuinæ vnde petendæ 2.759.d
leges non ſcriptæ 2.793.a
leges quædam ad fortitudinem referuntur 2.633.b
leges aduerſus iniuſtitiam & impietatem vnde ortæ 1.323.e
qui prẹter leges agere audet, ſcelus committit 2.300.b,301.a
leges cõnubiales primùm ferre debet legiſlator 2.721.a

leges

leges immutari ſolent quum circa muſicen fit aliqua mutatio 2. 424.c
Legiſlator reſpicere debet vt ciuis bonus efficiatur 2.770.c
legiſlator patris & matris perſonã gerat 2.859.a
legiſlator medico ſimilis eſſe debet 2.720.a
legiſlatorum munus 2.631.b,632.b, & 663.c
legiſlator ignorantiam exterminet 2. 688.e
legiſlatori fas eſt ciuium animos fructuoſo mendacio tenere 2. 663.d
legiſlatori quæ perſpicienda 2. 701.d
legiſlator prouidere debet vt ciuiũ ſit vna & conſentiens voluntas 2.664.a
legiſlatores curare debent vt publicæ adminiſtrationis ratio melior in dies euadat 2.769.d, 772.a
legiſlator colere debet pudorem & terrorem 2.647.a,648.b
legiſlatoris ſcripta qualia 2.858.d
legiſlatori non licet duo quædam diuerſa de vna eadémque re in lege loqui 2.719.b
legiſlator qua ratione res poeticas tractabit 2.660.a,661.c,662.b.
legiſlator numerorum peritus eſſe debet 2.737.e
legiſlator optimus in re tibicinaria Marſyas fuit 2.318.b
legiſlatores Cretenſes 2.624.b 625.d
legiſlatores antiquiſsimi fuerunt in Creta Minos & Rhadamanthus, & populorum paſtores 2. 318.d, 321.b
¶ Liber pater, Apollo, & Muſæ deorum numine duces præſidéſque hominibus ſunt tributi 2. 632.d
liber pater ad inferos quomodo deſcenderit 3.371.e
liber pater cur bacchationem iniecerit, & vinum ad hoc tribuerit 2.672.b
liberi patris donum non eſt vituperandum 2.672.a
liberi patris choro ſexagenarij debent præeſſe 2.671.e
libero myſteriorum vim atque efficaciam attribuit Plato 3. 265.b
liberum patrem, Apollinem & Muſas, præſultores & choragos nobis dederunt dij 2.665.a
libero patri ſenum chorus conſecratus eſt 2.665.b
liberum à Iunone diſſenſiſſe animi ſententia rumor emanauit 2. 672.b
de Liberorũ procreatione 2.783.b
in liberis ſuis quiſque renaſcitur 2. 721.c,773.e
liberorum educatio 1.325.326. & 2. 788. a
liberorum inſtitutio 1.122.b, 2. 179.181.d.182.d
liberorum inſtitutio eſt familiarum fundamentum, ac proinde reipubl. 2. 185.a
liberi nõ rectè inſtituti culpam in patres deriuant 2.179.d
liberorum curam gerere oportet, nec eos ſinere pro arbitratu viuere 2.179.a
liberorum cura quomodo ſit gerenda 1.54.a
liberi pœnas parentum non luant 2.856.d
liberi mali à bonis parentibus, & contrà 1.324.e.327.e
liberi communes, vide Vxores 2. 457.c
liberos quomodo collocabit pater 2.740.b
liberos cõmunes, cõmunes vxores eſſe debere 2.457.d,461.e,466.c
liberorum pœna qui parentes pulſauerint aut non coluerint 2. 932.b, & 881.b
de liberis vnus ſit fortunarum hæres 2.740.b
libertas & ſeruitus infinita, nulliſque cancellis circũſcripta, ſummum eſt malum 2. 701.b,& 3. 354. e
in libertate omni educati Athenie ſes priſci 2.239.a
pro libertate Leontinorũ trophęa plurima ſtatuerunt Athenienſes 2.243.a
pro libertate Bœotorum aduerſus Lacedæmonios dimicarunt Athenienſes ad Tanagram 2. 242.b
ad libertatem tuendam dimicandum cenſuerunt priſci Athenie ſes & aduerſus Græcos pro Græcis, & aduerſus barbaros pro vniuerſis Græcis 2.239.b
in libertatẽ vindicauit Cyrus Perſas ciues ſuos, ingenita animi magnitudine, & dominos Medos in ſeruitutem redegit 2. 239.e
de Libertis 2.915.
Libro comparatur animus 2.38.e
Licymniorũ verborum nominúmque apparatus & ſplendor 3. 267.d
Licymnus Poli præceptor 3.267.d
Libyæ pars vnà cum AEgypto imperio Perſarũ adiecta à filio Cyri 2.239.e
Licentia impudentiæ mater 2. 701.a
ex Ligno vno vel lapide deorum imagines conſtituantur 2.956.a
Linguæ vires in ſaporibus 3.65.c
Liquorum generatio 3.59.e
Liſpæ animalia 3.193.a
de Litera βῆτα 1.393.e
de literarum ζ & δ, ι & ν permutationib us 1.418.c
literarum diuiſio 1.424.c,2.18.c
literarum analogia 1.426.c,427. 434.c
literarum nomina Græci pronuntiabant, non ipſas literas 3.393.d
literæ maximum momentum habent in compoſitione 1.418.a, & 426.c, 431.e
literas quomodo & quando puer diſcere debeat 2.809.c. 810.b
aduerſus Litigantes temerè lex 2. 938.
Liuor à diuino choro abeſt 3. 247.a
Locorum vis ad animam facit 2. 747.d
Locri omnium hominum qui ea loca incolunt, optima reipubl. forma vtuntur 2.638.a
Loquendi libertas Athenis permiſſa 1.461.e
¶ Lucifer aliquãdo Veſperus, aliquando Eous vocatur 3.97.a
Lucinæ templum 2.784.a
de Lucis 2.761.b
Lucrũ quid ſit 2.231.a,& deinceps.
lucrum non eſt quidlibet indiſcriminatim poſsidere 2.231.b
lucri cupiditas, & quinam lucri cupidi 2.225. Altera lucri deſcriptio, 2. 226.d, tertia, 2.231.a
lucrum & vtile ſunt ſynonyma 2. 227.d
lucrum aliud bonũ, aliud malum 2.230.a,231.c
lucrum non eſt damnandum 2. 232.a
de Lucta 2.796.a,814.c
Luctus moderandi ſunt 2.247.c 248.b
Ludi ſpecies nulla eſt artificioſior & iucundior imitatione 1.234.a
ludi puerorum 2.794.a,796.d
ludorum mutatio periculoſa in republica 2.797.b,798.c
in ludum pueri prima luce proficiſcantur 2.808.c
Luna, omniũ maximè infima eſt, & ad terram accedit propius 3. 96.e
lunæ fœtus erat, vtriuſque ſexus particeps hominum genus, ipſo rerum primordio 3.190.b
lunam cœlo deducere 1.513.a
lunam & Solem magnos deos appellat 2.820.b
canes qui Luporum more in greges ſæuiunt 2.416.a
lupus fiebat qui guſtauerat humana viſcera in templo Iouis Lycæi 2.565.d
Luſciniam, hirũdinem, vpupam aiunt præ dolore canere ſolitas 1.85.b
Lux, medium inter viſum & colorem 2.507.e
lux & viſus ad ſolis naturam accedunt 2.509.a
luce opus habet viſus 2.507.e

Lyceo relicto in porticu regis versatur Socrates 1.2.a
Lycon ex eorũ numero qui Socratem accusarunt 1.23.e
Lycurgus, vir bonus & sapiens 3.354.a
lycurgus legislator Lacedęmonius 2.599.e
lycurgus optimus fuit legislator 2.318.c
lycurgus quales filios Lacedæmone reliquerit 3.209.d
lycurgi leges 2.633.a. earum reprehensio 2.635.b,637.c
lycurgus Senatum & Ephoros cõstituit 3.354.b
lycurgus & Cyrus opportunis moribus atque institutis excelluerunt 3.320.d
Lyra ad quos vsus ciuitatis relinquatur 2.399.d
lyræ inuentor dicitur Amphion 2.677.d
lyram discat puer tredecim annos natus 2.809.e
Lysias Cephali filius 3.227.a, 263.d
lysias per contumeliam & magno opprobrio λογογεάφος à quopiã appellatus est 3.257.c
lysias contemnitur, quòd verisimilia veris anteposuerit 3.267.b
lysias & Euthydemꝰ, Polemarchi fratres 2.328.b
lysiæ consilium quódnam fuerit in conscribenda sua oratione 3.227.b
lysiæ orationem rectam esse negat Socrates 3.235.a, & deinceps.
Lysias amorem reprehendit 3.235.e
Lysiana oratio expenditur 3.234.235.237.262.d,263.e
Lysidis ætas & forma 2.204.d

M

Macarei cum sororibus clàm mixti 2.838.c
Magicã primus docuit Zoroastres 2.122.a
Magistratus legum ministri 2.715.c
magistratus siue custodis ciuitatis institutio 2.376.c
magistratus in ijs ciuitatibus quæ potestate populari regũtur ipsũ illud magistratus nomen retinent 2.463.a
magistratuum & custodum ciuitatis delectus & institutio 2.414.a
magistratus quomodo appellandi 2.463.a
magistratus velut pastores sunt ciuitatis 2.440.d
magistratus, in ciuitate quam Plato instituit, censentur esse seruatores & auxiliarij 2.463.b
magistratus sũmus quomodo creandus 2.755.e,756.a
magistratus qualis esse debeat 2.374.e,376.c
magistratus officij gesti rationem reddat 2.761.d
magistratus adeũdi tempus in mulieribus, vltra xxxx sit annũ 2.785.b
magistratus constituendi vtilitas 2.751.b
magistratuum delectus qualis esse debet 2.413.d
magistratus debẽt esse soliciti de salute ciuitatis 2.415.d
magistratui aliquando mendacio vti licet 2.414.c
magistratui quatenus mentiri fas sit 2.389.b
magistratibus quomodo vtendum mendacio ad subditorum vtilitatem 2.459.d
magistratui suam operam præbere ad maleficos puniendos 2.730.d
de magistratus frugalitate quę sordidæ auaritię opponitur 2.416.e
magistratuum temperantia in continendo se à voluptatibus 2.389.d
magistratus susceptam de publica vtilitate opinionem deponere non debet 2.412.e
magistratus vtilitas non est regula iustitiæ 2.340.c
magistratus merces est publica vtilitas 2.347.b
de magistratibus militaribus eligẽdis 2.755.b,e
de magistratibus agrorum 2.760.c 761.d,762.b,e
magistratus transmittendi sunt hominibus imperandi minimè cupidis 2.521.b
Magistri virtutis 2.90.b,91.b,93.94.95.b
de magistro equitum eligendo 2.755.b
Magnetis lapidis vis, qui & Heracleus vocatur 1.533.d
Magnetum vrbs 2.969.a
magnetes caupones non fiant 2.919.c
Magnanimi qui appellentur 2.140.c
Magnitudo animi, honestissimum spectosissimúmque vocabulum 2.150.c
in Magnis & singularibus rebus id quod facile est, minimè numerandum est 2.365.d
de Maiestate lex 2.856.b
Maiorum gloria abuti 2.247.b
Maius dupliciter dicitur 2.283.d.e
Malum magis contrarium bono quàm non bono 2.491.d
malum inter deos non est locandum 1.176.a
malum maius nemo elegerit quũ minus eligere possit 1.358.d
malum aliud quippiam est quàm molestia 1.355.a
mala sunt in humana natura, & fieri non potest vt ex ea funditus expellantur 1.176.a,b
mala quænam existimet Socrates 1.30.d
mala multo plura quàm bona omnes homines statĩ ab ineũte ætate per omnem vitam agunt, neque sponte peccant 3.296.c
cum qui malus sit haud facile est latere semper 2.365.c
mali sumus propter prauum habitum 3.86.d
mali sunt infelices 2.134.a
mali pueri clàm in aliam ciuitatẽ amandantor 3.19.a
malè qui agit, infelix est 2.134.a
à Maledictis abstineant disceptantes 2.934.e
Malefici puniendi 2.862.c
Maleficia discernenda sunt 2.857.c,860.c,862
in maleficiis & rebus istis discrimen statuendum 2.857.c,858.859.860.861.
Manus manum fricat, prouerbium 3.366.d
non vna manu apprehẽdenda belua 1.226.a
de Manumissi officio 2.915.a
de manumissione lex 2.914.d
eorum qui ad Marathonẽ vim barbarorum sustinuerunt, quanta fortitudo 2.240.d
marathoniæ pugnæ successus animum Græcis addidit 2.240.e
Mare nil memorabile producit 1.110.a
mari & insulis potitus Darius 2.239.e
mari esse Græcis inexpugnabiles existimabantur Persæ ante pugnam ad Salaminem & Artemisium commissam 2.241.b
maris princeps & moderator quis sit 1.402.e
maris vicinia nimium & salsuginosa & amara est 2.705.a
Margites 2.147.d
Mariandynorum seruitus 2.776.c
Maritimus situs non aptus ciuitati 2.704.705.a,706.b
Marsyas musicæ inuentor 2.677.d
marsyas satyrus, Olympi præceptor 3.215.c
marsyas fuit tibicen optimus 2.318.b
marsyæ anteponendus Apollo 2.399.e
Marte proprio 2.186.c
de marte & Venere Vulcani artibus irretitis commenta nõ sunt admittenda 2.390.c
marti quod opificũ genus sacrum 2.920.d
martis etymologia iuxta Græcam vocem 1.407.d
Masculum hominum genus, ipso rerũ primordio, Solis fœtus erat 3.190.a
masculi cum masculo copulatio,

aut fœminæ cum fœmina, ſcelus eſt nefarium 2.636.c
aduerſus maſculorum contra naturam amores 2.836.b, & 841.d
vt Mater colenda eſt patria, & maiori etiam ſtudio 2.740.a
mater non nouerca erat Atheniēſibus ſua patria, quòd eſſent αὐτόχθονες 2.237.b
matrem vel patrem cogere nefas eſt, niſi per vim morbi amiſſa mentis poteſtate 3.331.c
ex matre vna fratres nati Atheniēſes, vt alij aliorum ſerui vel domini eſſent, indignum cenſebāt 2.238.c, & 239.a
Materia & forma ratione erant antequam cœlum extaret 3.94.c
materia prima mundi 3.94.a, & 3.48.49.52.53.
Mathematicæ artes ad quænam ſint gradus 2.522.c, 531.d, 534.c
ad mathematicas diſciplinas pertinentia 2.819.d, 820.b
mathematicæ diſciplinæ, in quem vſum diſcendæ 2.817.c, 818.c
è mathematicis petitum exemplū 2.74.b
de Matrimonio 2.459.c, 460.a 772.d, 773. 2.
de variis caſibus in matrimoniis 2.929.e
Matrix fœminarum 3.91.b
Medica nomina, quæ variis literis & ſyllabis diſcrepant, vi autem & potētia ſignificationis idem ſonant 1.394.c
circa quos Medicæ artis operam non cenſerent adhibendā AEſculapij filij 2.408.b
Medicina pędagogica morborum non erat ante Herodicum 2.406.a
medicina id perſpicit quod corpori conducit 2.342.c
medicinæ proprium eſt, vtilitatem præbere 2.346.a
medicina dicitur ars illa quæ corporibus præſcribit medicamentorum, ciborum & potuum rationem 2.332.c
medicina eſt ars 1.500.e
medicina eſt earum rerum ſcientia quæ ad amatorios corporis affectus pertinēt, ad repletionem & euacuationem 3.186.c
medicina ſapiētię nomen non meretur 2.976.a
medicina AEſculapij 2.405.e, 406.c, 407.d, e
cum medicina gymnaſticen commiſcuit Herodicus 2.406.a
medicina vnctorię arti cognata eſt 3.104.a
medicina indigere turpe eſt propter deſidiam & diſſolutum victum 2.405.d
medicinæ nullæ priùs proſunt quàm quis intemperanter viuere deſinat 2.426.b
medicina omnis ab amore gubernatur 3.186.e
medicinæ miniſtra eſt natura 3.186.b
medicinæ abuſus 2.405.d
Medicus eſt qui ægrotorum curandorum rationem tenet 2.341.c
medicus accuratus corporibus præeſt 2.342.d
medicus ridiculus auget morbum 1.340.d, bonus verò curat 345.e
medicus peritiſsimus eſt is qui nouit quid amet, quid reſpuat natura 3.186.d
medicum peritiorem poſcunt ea corpora quæ non tātùm victus ratione, ſed pharmacorum etiam curatione opus habent 2.459.c
medicorum officinas aperiri neceſſe eſt vbi graſſantur morbi 2.405.a
à medicis quales morborum curationes petant opifices 2.406.d
medici coguntur quotidie noua morbis ſignificandis nomina comminiſci 2.405.e
medicos valetudinarios eſſe cur expediret 2.408.e
medicos in ſeipſis omnia morborum genera experiri ad peritiam artis aſſequendam conferret 2.408.e
medici Zamolxidis dicebātur homines immortales reddere 2.156.d
medici & iudices ciuitatis quales 2.405.406.409
medici, vide Aſclepiadæ.
medici peritiſsimi quomodo aliqui poſſint euadere 2.408.d
Medicritate vulgus cōtētum nō eſt 2.918.d
Meditari quid ſit 3.208.a
Medium in vitę ratione rectiſsimū 2.793.a
Medos dominos in ſeruitutem redegit Cyrus, & Perſas in libertatem vindicauit 2.239.e
Mel & lac è fluuijs hauriūt bacchæ dum furore ſunt concitatæ, non autem dum ſana ſunt mente 1.534.a
Melanippe Euripidis 3.177.a
Meles citharœdus 1.501.e, 502.a
Meleſias, alter ex Thucydidis filiis 2.94.c, à Xanthia inſtitutus, ibidem.
Melior eſt & præſtantior qui prudentior 1.489.e, 491.b
an meliores ſint qui volentes malè agunt quàm qui coacti 1.373.d, & 375.c
de melioris ſignificatione 2.627.b
Melius quid ſit 2.108.b, d, 109.a
melius illud eſt quod iuſtius 2.109.c
Meliſi ſententia 1.180.e
Melitus, Socratis accuſator, iuuenis 1.2.c
melitus, gente Pitthenſis, Socratis accuſator, hirtis capillis, nō ita promiſſa barba, naſo præadunco 1.2.b
Melodia ex tribus conſtat, oratione, harmonia, modulo 2.398.d. & quæ ſint recipiendæ, ibidem e. & 399.a
melodiæ tres ſunt ſpecies 2.398.d
Membrorum ſingulorum miniſteria 3.44.d
Memores qui 1.194.c
Memoria eſt ſenſus conſeruatio 2.34.a
memoria rerum geſtarum quomodo conſeruata 3.109.e
memoria eſt ſenſus conſeruatio 2.33.c, 34.a, 38.e
memoriæ & reminiſcentiæ diſcrimen 2.34.b
memoriæ tenaciter hærent quæ à pueris diſcuntur 3.26.b
memoriæ exitus eſt obliuio 2.33.e
memoria Muſarum mater 1.191.d
Mendacium oderunt Deus & homines 2.382.a.e
mendacium eſt ignorantia in animo eius qui mentitur 2.382.b
mendacium Phœnicium 2.414.c
mendacium illud quod in verbis verſatur, imitatio quædam eſt paſsionis quæ in animo eſt 2.382.c
mendacium quando & quatenus vtile ſit 2.382.c
mendacium quid appellatum ſit 1.194.a
mendacio quomodo magiſtratibus vtēdum ad ſubditorum vtilitatem 2.459.d
de mendacio 1.365.d. & mendacibus 1.366.367
mendacio aliquando vti licet magiſtratui 2.414.c
mendacio fructuoſo legiſlatori licet animos ciuium continere 2.663.d
mēdacia quænam poſſint opportunè adhiberi, erga ciuitatem quam inſtituit Plato 2.414.b
Mendicus in ciuitate nemo eſto 2.936.b
mendici & ſibi & reipubl. ſunt incommodi 2.552.a, & deinceps.
mendici omnium ſcelerum ſunt artifices 2.552.d
mendici multi ſunt in rebuſpublicis quæ à paucis gubernantur, ibidem
Menelaum imitari 1.288.c
menelaum qui curauerint 2.408.a
Menœtiades an accuſari potuiſſet ſi ſemimortuus animam agēs intentorium Achillis abſq; armis

comportatus fuiſſet 2.944.a
Menexenus magna animi vehemẽtia rerúmque cognitione valet 2.211.c
Menonis præceptor quis 2.96.b
Mens non eſt ſummum bonum 2. 22.b
mens & ſapientia quædam mundũ regit 2.28.d.30.c
mens & ſapientia à qua ordinantur anni, tempora, & menſes 2.30.c
mens cum ſenſibus coniuncta ſalutem affert 2.961.d
mens & prudentia huiuſmodi ſunt res quas quis in maximo habeat pretio 2.59.d
mentis ratione inconſpicabilia cõ prehenduntur 1.79.a
mentem eſſe quæ omnia ordine diſponat regátque, omniúmque ſit cauſa, dixit Anaxagoras 1.97.c
mentem cur deus eripiat vatibus 1.534.c
ad Menſas proborum hominum, probos non inuitatos proficiſci 3.174.b
Menſium ratio 3.39.c
Menſura rerum omnium 1.152.a, 168.d
de menſurarum ratione 2.746.e
an vt Mentiatur aliquis fieri poſsit 1.283.c
mentiri magiſtratui fas eſt, alijs verò minimè 2.389.b
mentiri coram præſtantioribus ſe, Deo inuiſum 2.917.a
Mercatores in Republ. 2.371.a
mercatores qui dicantur 2.371.d
Mercatura duplex 1.224.a
mercatura, quæ ex alia in aliam vrbem emptione & vẽditione rerum quæ permutantur occupatur 1.223.e
mercaturæ duæ ſunt ſpecies 1.223. e
Mercenarij qui dicantur 2.371.d
Merces Magiſtratus eſt publica vtilitas 2.347.b
de mercibus leges 2.847.b
Mercurij & Iunonis aſtrũ pari ſunt cum ſole curſu 3.96.e
mercurij etymologia iuxta Græcam vocem 1. 407. e, & deinceps.
Meſſenes rex primus Creſphontes 2.683.d
Meſſeniorum defectiones 2.777. b
Metallorum generatio 3.59.a, 99.e
Meteororum generatio 3.59.d, 99.c
Metiendi ars & ponderandi, nec non numerandi, in artibus manuarijs 2.55.e
Metrobij filius Connus, Socrati magiſter muſices 2.235.e
Metrodorus Lampſacenus Homerum explicauit 1.530.d
Metus & pudor quid efficiant 465.b
metu & pudore ad legũ obſeruationem adiguntur homines 3. 337.a
in metu, ira, deſiderio, lamentatione, & alijs, eſt mixtio doloris & voluptatis 2.47.d
Meum & non meum in republ. 2. 462.c.463.e,464.a
inter meum & non meum in ciuitate diſcrimen tolli expedit 2. 462.c
¶ Miccus ſophiſta 2.204.a
Mida locupletior non eſt felix 2. 660.e
midæ Phrygio inſcriptum epigrãma 3.264.c
Midias coturnicum nutritor 2. 120.a
de Militari diſciplina 2.942.a
militaris diſciplina ſapientiæ nomen non meretur 2.975.e
de militaribus magiſtratibus eligẽdis 2.755.b.e
Milites qui ſtrenuè ſe in bello geſſerint, ab adoleſcẽtibus & pueris vnà militantibus coronandi, &c. 2.468.b
milites qui arma abiecerint vel ordinem deſeruerint, qua ſint ignominia afficiendi 2.468.a
militibus carnes aſſæ paratu facillimæ, potius quàm elixæ 2.404. c
Militiam obito qui ad militiam cõ ſcriptus eſt 2.943.a
Miltiades ciuilem tempeſtatẽ expertus 3.368.e
miltiades bonus fuit ciuis 1.515.c
miltiadem qui ad Marathonem pugnauit quomodo damnare cogitarint quidam 1.516.d
Mineruæ opificum genus ſacrum 2.920.d
minerua & Vulcanus eandem naturam habent 3.109.c
minerua φρατρία, apud Athenienſes 1.302.d
minerua texendi artificium inuenit 3.197.b
mineruã Diomedi caliginem ab oculis ſemouiſſe ait Homerus 2. 150.d
Minæ perſuaſionibus adiungendæ 2.721.e,719.a.
Minæ centum cui depenſæ fuerint ob filios inſtituendos 2.119.a
Minos antiquiſsimus Cretenſis legiſlator 2.318.d,320.a. durus homo fuit 2.320.d
minos Atticam ſubegit 2.706.a
minos iudex à Ioue conſtitutus 1. 524.a,526.d
minos & Rhadamanthus, inferorum iudices 3.371.c
minos qua in re grauiter peccarit 2.320.e
minoem & Polyedum poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.a
minoẽ Homerus & Heſiodus probitatis nomine commendant 2. 319.a
de minoe verſus Heſiodi 2.320.c
Miſer minus erit qui minus malè agit 1.281.c
miſeros multos è iuſtis, ex iniuſtis felices eſſe multos, falſò à poetis & oratoribus dicitur 2. 392.b
Miſerabilis quis ſit 2.936.b
Miſereri quorum cõſentaneum ſit 2.730.d
Mithæcus de Siculorum arte culinaria ſcripſit 1.518.b
ad Mitylenen interceptæ naues Athenienſium 2.243.c
Mixtionis vitæ dignitatem quis deorum conſequutus ſit 2.61.c
mixtionis cuiuſlibet rei vtilitas quomodo dignoſcenda ſit 2. 64.c
Mixtum quid eſt ſummũ bonum & felicitas 2.20.b, 23. c, 27.b, & 2.59.e
¶ Mnemoſyne memoriæ dea 3. 108.d
mnemoſyne, Muſarum mater 1 191.d
Mneſeus & Mneſtor Neptuni fratres 3.114.b
¶ Moderatæ res iuuant animũ & corpus 1.134.b. & deinceps
vir Moderatus qua orationis forma vtatur 2.396.c
de Moderatione 2.52.e
Modeſtia dicitur etiam temperantia 2.161.a
Modulationis vſus 3.47.a
Mœchi ex androgyno hominum genere ducunt originem 3.191. d
de Mœnibus ciuitatis 2.777.a,d
Moleſta & mala ſunt diuerſa 1 497.d
de Molli & duro 3.62.b
Momentum continuum inter motum & ſtatum intercedit 3.156. d
ne Momus quidem ipſe hoc damnauerit 2.487.a
Monarchia 2.291.c
monarchiæ faſtigium apud Perſas 2.693.d
monarchiæ incremẽta & detrimẽta 2.694.a,697.d
Moneta Græca oportet vti in ciuitate quam inſtituit Plato 2. 742.b
Montes ſunt in Attica qui apibus alimentum tantummodo ferũt 3.111.c
Monumẽta cupreſſea in ſacris imponenda 2.741.c
de monumentis mortuorum 2. 958.d
Morbus ſacer 3.85.a
morbi remedium medicina 1. 228.e

vbi morbi graſſantur, medicorum officinas aperiri neceſſe eſt 2. 405.a
morbi pharmacis irritādi non ſunt 3.89.b
morborum medicina pædagogica nō erat ante Herodicū 2.406.a
morborum quæ ſit princeps & primaria cauſa 3.102.b
de morborum cauſis 3. 82. a,84.
morborum aliquot qui ex diſſoluto victu oriuntur, nomina 2. 405. e
morborum genera omnia medicos in ſeipſis experiri ad peritiam artis conſequendam prodeſſet 2. 408.d
morborum curandorū modi quos ſibi adhiberi volunt opifices 2. 406.d
propter morbos qui ex diſſoluto victu oriuntur, medicina indigere turpe eſt 2.405.d
de morbis animi 1.228.b.& 3.86.b, & 102.d
morbi animi & corporis ſunt ſimul curandi 2.156.e, 157.a
de morborum animi & corporis remediis 3.87.c,103.c
Mori quid ſit 1.64.c
mori nemo ſanus reformidat 1.521. e
non morimur, ſed ad immortalitatem commigramus 3.370.d
mori in bello cur multis præclarū videretur 2.234.c
Mors eſt diſſolutio animi & corporis 1.524.b
mors eſt diſceſſus animi à corpore 1.64.c
mors eſt animi à corpore liberatio 1.64.c
mors eſt ſolutio ac ſeparatio animi à corpore 1.67.d
mors eſt vniuerſi ſeparatio & diſſolutio 1.107.c
mors eſt vitæ contrarium 1.105.d
mors neque ad viuos neq; ad mortuos pertinet 3.369.c
de mortis cauſis 3. 81.e
mors communis omnibus 1.114.e
mors abducit à malis, non à bonis 3.366.b
mors maximum bonum 1.40.c
mors eſt lucrum 1.40.e
mors an ſit animi pernicies atque exitium 1.91.d
mortis pœna qui afficiendi 2.862.e
mors præſenti animo adeunda probo, trepido verò, improbo 2. 959.b
ad mortis terminum propius accedenti metus ſubit 2.330.d
mortis metum afferunt quæ apud inferos eſſe perhibeñtur 2.386.a
mors non eſt timenda 1.29.& 403.c
mortis metum auferre oportet 2. 386.b,387.b
mortem timens, non eſt philoſophus 1.63.e,& 64.a
mortem optare debet quicunque philoſophiæ ſtudium amplectitur 1.61.c
mortem viri fortes maiorum malorum metu perferunt 1.68.d
mortem non priùs ſibi conſciſcere oportet, quàm neceſsitatem aliquam Deus immiſerit 1.62.c
poſt mortem ſenſus nullus 3. 365. d,369.e
poſt mortem bonis bene eſt 1.63.c
poſt mortem præmia pro merito & ſupplicia attribuuntur 3 335.a
poſt mortem ſapientia nobis continget 1.66.e
mortem celebrium virorum lamētari non debemus 2.387.d,388.
mortem longā quomodo ſibi effecerit Herodicus 2.406.b
Mortalium nemini à natura tributū eſt vt immortalis naſceretur 3.334.e
Mortui corpus pro hoſte habere, muliebris atque humilis ingenii eſt 2. 469. d
è mortuo exiſtit omne quod viuit 1.77.d
mortuorum parētationes 2.958.d
mortuorum laudandorum mos & forma 2.235.237.238.249.b
in mortuis rerum noſtrarum ſenſus quidam ineſt 3.311.c
Morum peregrinorum inſpector, & quid ab illo exigatur 2.951.d
moribus deprauatis nullum remedium poteſt adhiberi 3.343.e
ex moribus malis bonæ leges 2. 880.d
Morychiæ ædes quę ſunt prope Olympium 3.227.b
Motus & ſtatus maximè inter ſe repugnant 1.250.a
motus animo & corpori vtilis eſt 1.153.c,& 2.789.c,790.e
motus duæ ſunt ſpecies 1.156.a,& 181.c.d
motus alius ſit in vno loco, alius in pluribus 2.893.c,898.a
motus qui ſeipſum non mouet, & alter qui ſeipſum & alia mouet 2.894.c
motus princeps quis ſit 2.894.d, 895.b
motus in nono & decimo loco 2. 894.c
motus efficit vt illud quod eſſe & fieri videtur, ſit & fiat 1.153.a
cui motui tribuatur ſenſus appellatio 2.34.a
ex motu naſcuntur fœtus numero quidem infiniti, ſpecie verò gemini 1.156.b
in motu perpetuo omnia verſari 1. 156. 157.
de motu cœli 3.34.a,& 40.b
motus cœli cauſa eſt Deus 2.983.a
motūum nomina 2.896.e
Mouere ſeipſum eſt animæ definitio 2.896.a
mouentur omnia, tanquam fluxus quidā, ſecūdum Homerum, Heraclitum; & quoſdam alios 1. 160.d
aduerſus eos qui moueri omnia aiebant 1. 181.d,& deinceps.
non mouentur omnia, nec omnia ſunt ſtabilia 1.252.a.d
mouētur alia, alia manent 2.893.c
moueri appellatur, quādo aliquid locum è loco commutat, aut in eodem vertitur 1.181.d
¶Mulieres quomodo genitæ 3. 91.c
mulieres quæ virorum appetentes & adulteræ ſunt, ex androgyno hominum genere ducunt originem 3.191.e
mulieri annus vigeſimus, trigeſimus viro, florētis ætatis tempus 2.460.e
mulier à vigeſimo anno ad quadrageſimūſque pariat ciuitati 2.460.e
mulier terram imitatur conceptu & partu, non terra mulierem 2. 238.a
mulieris virtus eſt adminiſtrare familiam 2.73.a
mulieris eſt tractare lanificium 2. 126.e
mulieres quarum rerum curam amplecti debeant 2.806.a.& deinceps.
mulieres ſuperſtitionum autores 2. 910.a
mulieres hoſtias vouent, & ſtatuas diis polliceri ſolent 2.99.e
mulieres cogendæ ad publica conuiuia accedere 2.781.c
mulieres quædam ſapientiæ ſunt ſtudioſæ, quædam à ſapiētia abhorrent 2.456.a
mulieres quædam ingenio ſunt ad medicinā vel muſicā apto, quædam minimè 2.455.e
mulieres quædam ad exercitationes gymnaſticas rémque militarem aptæ, quædam minimè 2. 455.e,& 456.a
mulieres quomodo militiæ ſocias ſe adiungant, quæ ſunt eius ciuitatis quam Plato inſtituit 2. 471.e
mulieres aciei inſtruendæ ratione perdiſcant 2. 814.a
mulieres nō dedecet equeſtris diſciplina 2.804.e
mulierum certamina & curſus 2. 833. c
mulieribus nudāda corpora & bellica munia ſubeunda 2.457.a
mulieres nudæ in palæſtra cum viris certantes 2.452.b
mulieribus olim & viris communia belli ſtudia 3.110.b
mulierib⁹ cū viris cōmunē eſſe debere reipubl. adminiſtrationem 2.451.e,455.e,456. & bellum gerere 2.466.e.& 2.540.c.& 3.18.c
mulieribus muſica & gymnaſtica ad diſciplinā tribuenda erit perinde ac viris 2.452.a. abſurda

quæ ſequuntur hãc doctrinam, refelluntur vtcunque 2.452.b.c, 456.c
mulieribus viros præficere, veluti gregi cuſtodes 2.451.d
mulieres, vide Fœminæ.
vtrum Muliebris natura poſsit in omnibus operibus cum maſculo communicare, an in quibuſdam tantùm 2.452.c,& 453.a,& deinceps.
muliebre genus verſutum 2.781.a
muliebre genus legibus emendandum ad rempubl. conſtituendã 2.781.b
muliebris atq; humilis ingenii eſt, mortui corpus pro hoſte habere 2.469.d
non eſſe Multa 3.127.e, & deinceps.
multa vnum eſſe 2.14.c,16.d
multos nouit qui vnum norit 1.137.e
Multitudo non poteſt rectè iudicare de legibus 2.297.b. neque de rebus 2.298.b.& deinceps. & 300.d
Mundus eſt σφαιροειδὴς, id eſt globoſus 3.33.b,94.d,& 95.d
mundus læuiſsimus eſt & prorſus æquabilis 3.95.d
mundus eſt animal 3.30.b
mundus eſt animal, & proprio motu reflectitur 2.269.c. eſt æquilibris,& immortalitatẽ precario ab opifice ſuo accipit 2.270.a
mundus animanti abſoluto ſimillimus 3.30.c,31.b
mũdus eſt corporeus 3.28.a,3.95.b
mundus corpore & animo cõſtat 3.30.b,31.b.34.b,36.d
mundi anima 3.95.e.& 3.34.c,35.a
mundus oculos, aures, ſpiritum, pedes, manus non habet 3.33.c
mundus quatuor elementis conſtat, igne, terra, aëre & aqua 3.31.b,32.b.& quare 33.a
mundi opifex 3.28.29.a,31.b,33.d
mundum eſſe genitum ſiue factũ 3.28.b
mundus genitus ex neceſsitatis & intelligentiæ coniunctione 3.48.a
mundi geniti cauſa efficiens, & finalis,& forma 3.27.d,28.c,29.e, & 30.& 33.b. & materia 3.48.b, 49.a,52.d,53 b.& 3.94.97.e
mundum eſſe creatum 1.320.d
mundum ex omni materia creauit Deus 3.94.d
mundus ad æternum exemplar factus 3.28.c,29.a. & 3.30.c,37.d, 38.c.39.e.& 3.93.b
mundus, optimus rerum omnium genitarum 3.94.e
mundus ab omni corruptione & interitu liber permanet 3.94.e
de mundi ortu probabiliter à ſe diſſeri dicit Plato 3.29.d
mundus eſt abſolutiſsimus 3.94.e, & 95.a
mundus perfectus eſt, rerum ſenſilium comparatione 3.95.a
mundum efficiens Deus, terram & ignem primùm iunxit 3.31.b
mundus ſolidus eſt, & huiuſmodi vt & tangi & cerni poſsit 3.95.a
mundus propter terram tangi poteſt, videri autẽ propter ignem 3.99.a
mundus eſt vnus, non plures mundi 3.31.a.55.c
mundum regit mens quædam 2.28.d,30.c
mundus regitur prouidentia, mente & ſapientia quadam 2.28.d.30.c
mundi gubernaculum non dereliquit Deus in media peccati intemperie 2.273.d
Munus noſtrum tueri debemus 1.28.d
munera in republ. diſtincta eſſe debent 3.17.c
in muneribus publicis tranſmittendis habenda tantùm ratio virtutis 2.696.a
muneribus & pecuniæ cupiditate capi turpe eſt 2.390.d
munera non eſſe capienda 2.955.c
Muſa poetas diuino quodam ſpiritu afflat 1.533.e,& 536.e
muſa poetas alios ad aliud carminis genus impellit 1.534.c
per muſas & Apollinem eſt prima diſciplina 2.654.a
muſis poeticam attribuit Plato 3.265.b
muſis natis, aiunt hominum priſcorum nonnullos voluptate cãtus ita fuiſſe delinitos, vt canentes cibum potúmque negligerent 3.259.b
muſarum ars 2.108.c
muſarum inuocatio 3.237.a
muſa illa eſt præſtantiſsima quæ optimos delectat 2.658.e
muſa ſuauis quænam 2.802.c
Muſæus & Orpheus è Luna & Muſis oriundi 2.364.e
muſæus ipſiúſque filius quæ bona iuſtis attribuant 2.363.c
Muſica an ſit ſciẽtia amatoriarum rationum, quæ in harmonia & rythmo verſantur 3.187.c.
muſica eſt ars qua nouimus canẽtes regere in choris. 1.123.e
muſica motu numeróque vocum indiget 2.978.a.
muſicæ inuentores, Marſyas & Olympus 2.677.d.
muſices vis 2.401.d,402.d
muſices vſus 2.530.d
muſicæ dux philoſophia 3.104.a
in muſica educatio primaria in modulorum rationibus verſatur 2.401.e
in muſica nutriendi ſunt cuſtodes ciuitatis 2.402.a
de muſica & eius ſpeciebus 2.700.a,795.d,801.
de muſica & quatenus ad cuſtodis reipubl. mores informãdos pertineat 2.398.d,399.402.a
de muſices præfectis 2.764.c
in muſica iudex prudens qui futurus ſit tria habere debet 2.669.a
muſica quænam olim Athenis 2.700.a.d
muſices certamina Aeſculapio inſtituuntur ab Epidauriis in eius feſto 1.530.a
muſices magiſter Lamprus 2.236.a
muſicen didicit Socrates à Conno Metrobii filio 2.235.e
muſica ſimplex quæ temperãtiam in animis hominum ingenerat 2.410.b
muſica quomodo animos emolliat 2.411.a
muſices immutatio quàm ſit periculoſa ciuitati 2.424.c
muſica bellica 2.399.a,& 400.b
muſica & gymnaſtica ſunt vtiles reipubl. 2.410.c,411.e
poſt muſicam gymnaſtices inſtitutis educandi ſunt iuuenes 2.403.d
muſicæ & gymnaſticæ inſtituta nullo modo ſeparari debent 2.410.c,412.a
muſicæ & gymnaſticæ in quem vſum datæ à Deo 2.411.e
muſicæ & gymnaſticæ temperatio 2.441.e
ne muſices & gymnaſtices leges mutentur in republ. 2.424.b
Muſicus ille eſt qui voces aptis ſonorum modulis vnà temperatas, aut cõtrà, cognoſcit 1.253.b
muſicus eſſe nemo poteſt qui virtutum formam non ſuſceperit 2.402.c
muſicus, muſica 2.188. vide Harmonia.
muſicorum certamina 2.834.c
Mutabiles res humanæ 1.158.159.
Mutarum literarum ſtrepitus 1.203.b
Mutationi res omnes obnoxiæ 1.78.e
mutatio præterquam in malis periculoſiſsima 2.797.e,798.a
mutationes vbi maximæ fiant 2.270.b.d,271.c,272.e,273.e
mutationes rerum publicarum 2.545.e
Mutuum dare ad fœnus nõ licito 2.742.c
¶ Myrine vel Batiea 1.392.a
Myronidas vnà cũ Iatrocle libertate donatus 3.363.d
Myſo Chenenſis 1.343.a
Myſorum vltimus, prouerb. 1.209.b

N

NAEuorum naturalium cauſa homines non indignãtur 1.323.d
nec Nare nec literas nouit, prouerb. 2.689.d
Narium vires in odoribus 3.66.c
Natales regum 2.121.c

natales priuatorum 2.121.d
Natatiliũ alterũ volucre videmus genus, alterũ aquaticũ 1.220.b
Nati non ſumus ſolùm nobis, ſed ortus noſtri partem patria, partem parentes vendicãt, partem amici 3.358.a
Natura non eſt opifex rerum 1.265.c.e
aduerſus eos qui naturæ vi omnia fieri exiſtimant 2.888.e. & deinceps.
natura & lex ſæpe inter ſe ſunt contraria 1.482.e,483. refellitur hęc ſententia 489.
à natura mortalium nemini tributum eſt vt immortalis naſceretur 3.334.e
naturæ optimæ magis nocet educatio mala quàm alii 2.491.d
natura manſueta eſt iracundæ cõtraria 2.375.c
qui natura ſunt grauioris indoliſ, ſunt obliuioſiores, & ſegniores ad diſcipiinas 1.144.b
naturæ diuinæ deſcriptio 3.312.e
natura quędam Eiuſdem, quędam Alterius 3.39.& 96.d,99.e
Naturales concauſæ, id eſt ſecundæ cauſæ 3.46.c,41.d,42.d
naturalium rerum οἰκονομία 3.93.a
circa Naucratin AEgypti priſcorũ cuidam indigetum deorum, cui nomen eſt Theuth, dicata eſt auis quam Ibin nominãt 3.274.c
Naues trecentæ Darii, & quingenta hominum millia in bello aduerſus Eretrienſes & Athenienſes 2.240.a
nauium regendarum induſtria ſapientiæ nomen non meretur 2.976.b
Nauales copiæ in ciuitate 2.706.b,707.a
Nautarum talis vita vt neque inter viuos ſint neque inter mortuos 3.368.c
Nautica militia in ciuitate 2.706.b,707.a
Neceſsitatis penſum 2.616.c,617.b. & thronus 2.620.e
neceſsitati ne Deus quidem repugnat 2.818.a
neceſsitatis ciuilis tres θεσμοθετήσεις 2.369.d
Nefas eſt patrem vel matrem cogere, niſi per vim morbi, amiſſa mentis poteſtate 3.331.c
Negatio aliquando non eſt cõtrarium 1.257.b
Negligentia quónam fiat modo 2.901.b
Neith AEgyptiacè Minerua dicitur 3.21.e
Nemeſis 3.104.e
nemeſis cuiuſmodi ſceleribus inſpiciendis conſtituta atq; pręfecta ſit 2.717.e
Neptunus Atlanticam inſulam in medio mari exornauit 3.113.e
neptunus Clitonis amore captus cum ea miſcetur 3.113.c
neptunus fratres ſuos voluit eſſe principes & magiſtratus 3.114.a
neptuni filii 3.113.e,&3.114.b
neptunus primogenitum filium Atlantem vocauit 3.114.a
neptuni ſtatua 3.116.d
Nereides centum 3.116.d
Neruorum natura 3.74.c,75.c
Neſtorem & Agamemnonem poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.a
neſtorem ſapientiſsimũ finxit Homerus 1.364.c
neſtorem dicendi vi & facultate & rerum ſcientia cæteris mortalibus aiunt antecelluiſſe 2.711.d
neſtoris artes 3.261.b.c
¶ Niceratus, Niciæ filius 2.327.b
Niciam Heroſcamandri filium interfecturi ſurrexerunt ex conuiuio Timarchus & Philemõ Philemonidæ filius 1.129.b
nicias Nicerati filius 1.472.a
Nili fluentum bifariam diuiditur circa locum AEgypti qui vocatur Delta 3.21.e
nili quo in diſcrimine AEgyptios conſeruarit 3.22.d
apud nilum eſu & hoſtiis peregrini pellebantur 2.953.d
Nimium omne in magnam contrariámque mutationem ſolet erumpere 2.563.e
ne quid Nimis, prouerbium vetus 2.245.e
nequid nimis, ſententia à ſapientibus in templo Delphico inſcripta 1.343.b.& 2.45.d,& 247.e
prouerbium nequid nimis temperantes cohibet 2.45.d
¶ Niobes & Pelopidarum calamitates an Deo ſint attribuędæ 2.380.a
Nitri concretio 3.60.d
Niuis generatio 3.59.e
¶ Nobilium patrũ filii quibus rebus inſtitui ſoleant 1.122.e
Nocere haud difficile eſt, ſed cuiuſlibet hominis 2.843.c
Nominis definitio 1.423.b,430.a
nomẽ dicitur ſignum vocis agentibus verbis impoſitum 1.262.a
nomina docent res 1.435.d
nomina ſunt rerum δηλώματα 1.422.e.423.425.c,435.b
nominis ratio recta quæ oſtendit quid ſit res 1.428.e
nomina pulcherrima rebus pulcherrimis attribuuntur 2.59.d
nomina quibuſdam rebus impoſita acſi res eſſent in perpetuo fluxu 1.411.c,412.e
non ex nominibus res diſcędæ, ſed ex ſeipſis 1.439.b
nomen eſt inſtrumentum docendis rebus accommodatum 1.388.c
nominum primorum origo & definitio 1.424.425. quorum ratio tenenda eſt 1.426.a
de nominum primis inſtitutoribus 1.436.b
nomina prima rerum naturam repręſentant 1.422.e. & φύσει κατὰ π imponuntur 1.423.425.e
nomina imponere quorum ſit 1.388.e,390.d,429.a
nomina quædam caſu eſſe impoſita, quorum nulla ſit habenda ratio 1.397.b
nomina quædam ſunt quibus dii, alia quibus homines vtuntur, ex Homero 1.391.d
nomina eſſe φύσει Cratylus dicebat, neque eſſe ex certo aſſenſu hominum 1.383.a,427.d
an nomina ſint φύσει an θέσει, id eſt, inſtituto quodam impoſita 1.384.d.& 1.390.e,427.d
nomina ſunt θέσει, atque inſtituto imponuntur, ſed tamen finita ratione 1.387.e,428.e,435.b. & rectè impoſita 1.438.c
nomina tribuenda ex naturæ legibus 1.393.c,395.c. & eadem 1.394.d
nominum diſtinctio pertinet potius ad ſophiſtam quàm ad virũ politicum 2.197.d
nomina & verba conſtituũtur ſyllabis 1.424.e
nominum complicatio orationis eſt ſubſtantia 1.202.b
nomina ſunt partes orationis 1.387.d. ſunt finita, ibidem.e
nomina habent ſuam etymologiã 1.391.b.392.a,393.b,395.a
nomina alia vera, alia falſa 1.385.c,429.d,430.431.c
nomina pleraque antiqua obruta vetuſtatis ſitu 1.414.c,426.a
nomina ſunt duplicia: quædam, prima, quædam ſecunda, ex primis orta 1.422.a,& deinceps.
nomina literarum pronuntiabant Græci, non ipſas literas, præterquam quatuor ε, υ, ο, & ω, 1.393.d
nomina multa à barbaris ſumpta 1.409.e,425.e
de nominibus virtutum & vitiorũ, & eorum etymologia 1.411.a
de nominibus deorum 1.397.c
nomina quædam reges, quædã medicos ſignificant 1.394.b
nomina ſeruilia 1.226.b
Noſce teipſum, Delphicum elogiũ 2.48.c. & eius explicatio 2.129.a,131.a,132.d
noſce teipſum, ſententia à philoſophis Apollini cõſecrata 1.343.b
noſce teipſum, templo Delphico inſcriptum 2.164.d
noſſe ſeipſum 3.230.a
non Nouerca ſed mater Athenienſibus erat ſua patria, quòd eſſent αὐτόχθονες 2.237.b
poteſt aliquis ea quæ Nouit, minimè ſentire 1.192.e
Nox quomodo traducẽda 2.808.b
noctis & dici ratio 3.37.e,39.c,& 3.97.b

de Noxalibus actionibus lex 2. 936.c
Nubilis ætatis tempus iudex explorabit 2.925.a
Nudos viros cõſpici, Græcis olim turpè videbatur, ſicut nunc multis barbaris 2.452.c
Numen diuinum ſapientiam docet 1.128.c
Numerandi ars, vide in Arithmetice.
numerãdi artem Palamedes inuenit 2.522.d
numerandi ars & metiendi & ponderandi in artibus manuariis 2. 55.e
Numerare & numeri 2.522.d,525.b
Numerus non poteſt attribui ei quod non eſt 1.238.b
numerus ſingulorũ nihil aliud eſt quàm partes 1.204.d
numeri quatenus ſcientem eſſe oporteat legiſlatorem 2.737.e
numerum & numeri computationem quis inuenerit 2.274.c
numerorum cognitio quàm vtilis ſit 2.990.e.& deinceps.
numeri vim ſummam habent in veris ſcientiis 2.977.d
numerorum doctrina nobis innata 2.978.b
numerorum cognitio vtiliſsima ciuibus 2.747.a.& deinceps.
numeri non contrarii contraria nõ ſuſcipiunt 1.103.e,& 104.
de Numinis contemptoribus 2. 885.b.c
Nummi peregrini apud ciuitatem deponendi 2.742.b
nummi & fori in commerciis inſtitutio 2.371.b
nummi ad quos vſus habendi 2. 742.a
Nuptiarum terminus vtrique ſexui 2.785.b
nuptiarum conuiuium 2.775.a
nuptiis quidam dies per leges dicati 2.459.e
in nuptiis precationes ſacerdotum 2.461.a
de nuptiis 2.774.a,775.& 2.459.e, 460.
Nutrices ſeorſum habitantes in ciuitate quam inſtituit Plato, & quod earum munus 2.460.c
de nutricibus 2.789.e,794.a
Nutritio inde exiſtit quòd homo edat & bibat 1.96.c
nutritionis rationem explicat 3. 77.a,& 101.d.& 2.709.c,789.a

O

OBedientia & tolerantia, tẽperãtiæ terminus eſt 3.104.b
Oblata minimè tutum eſt temerè excipere 2.141.c
Obliuio eſt ſcientiæ amiſsio atque iactura 1.75.e
obliuio, eſt memoriæ exitus 2.33.c, & 34.a
obliuione perpetua occupãtur qui biberint præter menſuram aquę Amelitæ fluuii 2.621.
Obliuioſum eſſe non debet philoſophicum ingenium 2.486.d
Obſequium quod minimè turpe cenſeatur 3.184.e
Obſonii varia genera 2.372.c
Obſtetricandi officium ſteriilibus non tribuitur 1.149.b
Obſtetricationis Socratis Deus autor eſt 1.150.d
Obſtetricia Socratis in docendo ratio 1.149.150.
Obſtetricum operæ 1.149.
¶Oceanum & Tethyn rerum omnium generationis primordiũ eſſe dixerunt veteres 1.180.d, 402.b
oceanus, vnus ex quatuor magnis fluentis 1.112.e
Oculus cogitationis quando acutè cernat 3.219.a
oculus quando viſione repleatur 1.156.d.e
oculus quomodò ſeipſum videat 2.133.a
in oculi pupilla hominis inſpicientis facies apparet 2.132.e,133.a
de oculis multa 3.45.b,& deinceps.
oculorum vis in coloribus 3. 67.c
oculorum vis & efficacia 3.46.e
oculos duæ res ſolent turbare atq; perſtringere 2.518.a
¶Odiſſe conſentaneum eſt quos improbos quis exiſtimarit 2. 334.c
Odorum generatio 3.66.c.& deinceps.
quæ circa odores verſantur voluptates 2.51.e
Odyſſea & Ilias Homeri quid tractent 2.112.b
odyſſea Ilias præſtantior 1.363.b
¶OEconomus quis 1.138.c
OEdipi inceſtus 2.838.c
œdipi preces 2.138.c,931.b
œdipus cur ex impudẽtum hominum genere à Socrate ſtatuatur 2.140.e
OEdipodes publicas ſcelerum pœnas dederunt 2.838.c
in OEnophytis victoria Atheniẽſium quum pro libertate Bœotorum aduerſus Lacedæmonios dimicarent 2. 242.b
¶Officia ſingularum artium 1. 123.d
officia quæ patriæ, peregrinis & ſupplicibus debeantur 2.729.c, & deinceps.
¶Oleum, quod eſt laborum leuamentum, natis ſuis ſummiſit Attica 2.238.a
olei natura 1.334.b.c
Oligarchia 2.291.e,302.d,544.c
Ollæ pulchræ deſcriptio 3.288.c.d
Olympus & Thamyras 1.533.b
olympus Phrygius optimus fuit legiſlator in re tibicinaria 2.318.b
¶Omnis & Totius diſcrimen 1. 204.b
omnia omnibus peræquè eſſe vnà & ſemper 1.386.d
¶aduerſus eos qui Onera publica detrectant 2.949.c
Operari non eſt probroſum, ex Heſiodo 2.163.b
de Operum condictione 2.920.d, 921.
Opes quanto maiores, tanto plures & maiores calumniantium impetus ſentiunt 3.317.c
Opicorum ſiue Phœnicum poteſtas dominatióque 3.353.e
Opificis opus 2.597.b
Opifices ſunt inueſtigandi qui honeſti & decori naturam conſequi poſſunt 2.401.c
opifices Vulcano & Mineruæ ſunt ſacri 2. 920.d
opifex mundi 3.28.c,29.a,31.b,33.d
de Opificiis & opificibus 2.920.d, 921.
de opificio lex 2.846.d
Opinari vera ab errandi periculo liberum eſt & immune 1.200.e
opinari verum, pulchrum eſt, mẽtiri, turpe 1.194.b
opinari falſa aliud eſt quàm ea quę non ſunt opinari 1.189.b
opinari falſum, eſt alienã opinionẽ ſuſcipere 1.189.d
qui id opinatur quod non eſt, nihil opinatur 1.189.a
opinatur falſa qui rem turpem pro pulchra, & pulchram pro turpi opinatur 1.189.c
qui opinatur vnũ quid, etiam aliquid eorum quæ ſunt opinatur 1. 189.a
eum qui opinatur, eorum quidpiã opinari vel quæ nouit vel quæ non nouit neceſſe eſt 1.188.a
in opinationem cadere non poteſt id quod non eſt 1.189.b
Opinio quid ſit 1.260.e
opinio eſt ſermo explicatus nõ ad alium neque voce, ſed ſilentio apud ſeipſum 1.190.a
opinionum duo ſunt genera: vnũ falſum, alterum, verum 1. 187.c, & 195.b
opinio cuiuſuis hominis non eſt vera ſemper 1.179.c
opinio falſa quomodo contingere poſsit 1.188.c, 189. 191.d,192. a,193.
opinio falſa eſt ea quæ iis quæ ſunt contraria opinatur 1.240.d
opinio falſa quibus inſit, & quibus non 1.195.a
opinionem veram & falſam voluptas & dolor ſæpenumero conſequuntur 2.38.b
opinio non eſt ſcientia 1.187.a
opinio & ſcientia multum inter ſe differunt 2. 477.b
inter opinionẽ & ſcientiam diſcrimen 2.476.c,478.
opinio vera eſt ſcientia 1.200.e
opinio vera cum oratione, eſt ſciẽtia 1.201.d

opinio quædam eſt cum oratione recta, nec tamen eſt ſcientia 1. 208.b
opinio quæ caret oratione, in ſciẽtiam cadere non poteſt 1.201.d
opinio recta, inter ſapientiam & ignorantiam medium eſt 3. 202.a
opiniones omnes non ſunt æquè colendæ 1.47.a
opiniones bonas ſanaſque curare debemus 1.47.a
opiniones non doceri, ſed interrogationibus exſuſcitari 2.85.
Opis & Hecaergus 3.371.a
Oppidorum origo 2.676.a
quænam Optanda 2.687.d
Optimatum ſtatus [id eſt ariſtocratia] quomodo ſit Athenis 2. 238.c
quos Optimos iudicarit populus Athenienſis, iis magiſtratus & imperium tribuit 2.238.d
Optimum quid ſit in rebus humanis 2.19.c
quod optimum eſt vnicuique, eſt maximè proprium 2.586.e
¶ Oraculũ Crœſo datum 2.566.c
Oratio conſtituitur ex nomi.bus & verbis 1.262.a.& 425.a,430.b
oratio alia vera, alia, falſa 1.263.c, & 385.b
oratio accõmodata eſſe debet rei quam explicamus 3.29.d
oratio explicat naturam rerum 1. 201.c
de oratione, an ſit 1.260.a. quomodo fiat 262. qua in re verſetur 263.a. quid ſit 263.e
orationis duæ ſunt ſpecies 2 376.e
qua orationis forma vtatur vir moderatus 2.396.c
orationis ornatæ ſplendore mens diſtracta grauioribus cogitationibus non capitur 3.369.e
de orationis rectè cõſtruendæ modo 2.283.b,286.
oratio & cogitatio an idem ſint 1. 263.e
oratio & opinio qua in re conueniant & differant 1.263.d
oratio quæ cum vera opinione accedit, perfectiſsima ſcientia exiſtere dicitur 1.206.c
oratio eſt finita 1.387.c
oratio eſt ſubiectum rhetorices 1. 451.a,449.e. quænam ſit illa oratio 1.451.d,452.d
orationis prima regula 3.259.e, ſecunda, 3.264.b. tertia, 3.265.a
orationis partes, ex artis rhetoricæ præceptis 3.266.e
oratio Lyſiana expenditur 3.262. d,263.c
orationis Lyſianæ ſtatus 3.237.b
orationis Lyſianæ prima reprehenſio 3.234.e. ſecunda, 3.235.a
orationes qui ſcribunt, ſe commẽdant, & laudari volunt 3.257.e, 258.a
orationum ſcribendarum ratio 3. 274.b,275.& 277.d
de orationibus funebribus in eos qui in bello occubuerant 2.234. c.& 235.a
Orator in republ. qualis eſſe debeat 2.396.
an orator in republ. plurimum poſſit 1.466.468.
orator eſt vir bonus, & poteſt de qualibet re dicere 1.449.a,457. b. & finem optimum ſibi proponit in dicendo 1.503.d
oratoris finis eſt perſuadere 1. 201.a
oratoris virtus eſt vt vera dicat 1. 18.a
orator debet eſſe iuſtus & temperans 1.508.c
an orator verſetur in rebus iuſtis & iniuſtis 1.459.d,460
orator & ſophiſta an idem 1.519.c, 520.a
orator & ſophiſta qua in re differant 1.465.c
oratores comparantur cicadis 3. 258.e
oratores antiqui quid ſua eloquentia reipubl. attulerint 1.515.516. 518.519.
Orcus, inferorum deus 1.403.a, 2.904.d
orci vocibus demulcentur qui apud inferos ſunt 1.403.d
orcus profectos ad inferos validiſſimo vinculo colligat atque cõſtringit 1.403.c
ab orco nemo reuertitur, nec tamẽ eſt timendus 1.403.b
ad orcum abit nuda anima 1.403. b
Ordinis vtilitas 2.780.e
qui ordinem deſeruerint vel arma abiecerint, qua infamia ſint afficiendi 2.468.a
Oreſtes rectum nomen conſequutus eſt 1.394.e
oreſtæ ſcelus 2.143.d,144.b
Orichalcum 3.114.d
Origo rerumpublicarum & oppidorũ à diluuii tempore 2.677. b,678.a. & legum 2.680.a.e, 603.d
originum libri ex AEgyptiorum monumentis 3.24.a
Oris compoſitio 3 75.d
Orithyam ab Iliſſo ſuſtulit Aquilo 3.229.b
orithya dum luderet cum Pharmacia, Aquilonis flatu deturbata eſt 3.229.c
de Orphanis 2.927.
Orpheus OEagri filius 3.179.d
orpheus & Muſæus, è Luna & Muſis oriundi 2.364.e
orphei anima 2.620.a
orphei hymni 2.829.e
Orphica vita 2.782.c
Orthagoras Thebanus 1.318.c
Ortus noſtri partem patria, partẽ parentes vendicant, partem amici 3.358.a
¶ Oſcula dãda militibus qui ſtrenuè ſe in bello geſſerint 2. 468.b
Oſſa, medullarum munimẽta ſunt 3.100.b
oſsium compages 3.74.d
oſsium vis 3.73.d.100.a
¶ Otioſus fucos repræſentat 2. 901.a
Otus & Ephialtus diis bellum inferre conati ſunt 3.190.b

P

PAEana canẽtes neceſsitati cõcedunt qui honeſtè vixerint 3.365.b
Pæanes 2.700.a
Pædagogis quando tradẽdus puer 2.808.c
Pædicatio ſcelus nefarium 2.636.c
in Palæſtra mulieres nudæ cum viris certantes 2.452.b
palæſtræ Lacedæmonis 1.162.a
Palamedes numeri inuentor irridet Agamemnonem 2.522.d
palamedem & Vlyſſem poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.b
Palladiæ legis præludium præcinere 1.417.e
Palladis armata imago colebatur 3.110.b
Pamphyli Armenii fabula 2.614.b
Pan Mercurii filius 3.263.d
pan vnde dictus 1.408.c
Panathenæa magna 1.6.c
Pancratiaſtæ 1.271.d
Pandarus iuriſiurandi & fœderum conturbationem commiſcuit 2. 379.e
Paralus Periclis filius 1.314.e. 2.94.b
Parcæ tres, Lacheſis, Clotho, Atropos, Neceſsitatis filiæ 2.617. c.960.c,982.c
Parentes ſenio cõfecti, pretioſum ſimulacrum 2.931,a.d
parentum gloria magnificus theſaurus, quo non oportet abuti 2.236.d,246.b,247.b.
de debito parentibus obſequio 2. 930.e
parentes qui non colunt, ſupplicio afficiendi 2.932.b
de parentum percuſſoribus 2.881.b
parentum preces in liberos à diis exaudiuntur 2.931.b
parentibus mortuis qualia monumenta decora 2.717.e
Parentationes mortuorum 2. 958.d
Pares cum paribus facillimè congregantur 2.329.a,3.240.b
Parmenides diſputare ſolebat interrogando 1.217.c
parmenidem ſumma reuerentia colit Socrates 1.183.e,241.e
parmenidis ſententia 1.183.c,241. e,180.e
parmenidis dictum 1.137.a,& 258.d
parmenidis & Heſiodi falſa de diis commenta 3.195.c

de Parricidiis leges 2.876.e,877.a
pro Pariis aduersus Lacedæmonios bellum gesserunt Atheniẽses 2.245.b
Pars est non multorum, sed totius 3.157.c
Partiri bifariam non semper oportet vbi diuisione est vtendum 2.262.d
Partu, sicut & cõceptu, mulier terram imitatur 2.238.a
partus in re pulchra 3.206.b. eius effecta 3.207,& 208.
Parua & faciliora meditari priùs debet qui magna assequi velit 1.218.d
de Passionibus corporis 3.64.a,& 65.c
Pastoribus turpissimum esset canes eiusmodi alere qui in greges sæuirent vt lupi 2.416.a
velut pastores ciuitatis sunt magistratus 2.440.d
Pater à filio cædis accusatur 1.4.a
aduersus patrem instituere homicidii accusationem impium censetur 1.4.d
patrem vel matrem cogere nefas est, nisi per vim morbi amissa mentis potestate 3.331.c
Paterfamiliâs, ciuilis, rex, dominus, an idem sint 2.258.e
Patria partem sibi vendicat ortus nostri 3.358.a
patriæ vim nequaquam inferet vir prudens 3.331.d
in patria, nõ tanquam nouerca sed tanquam matre, habitabant Athenienses 2.237.b
patria quum regio sit, maiori studio & diligentia colenda est quàm mater à liberis 2.740.a
ei qui sibi & patriæ res præclaras cupit, quicquid euenerit, non rectum atque præclarum non potest euenire 3.334.e
patriæ præstantia 1.50.51.
Patrocles 1.297.c
circa Patrocli sepulcrum Hectoris cadauer traxisse Achillẽ credendum non est 2.391.b
ob Paupertatem aut ignobilitatẽ generis ab honoribus non repelebatur quisquam apud Athenienses 2.238.d
neque paupertatẽ neque diuitias vult Plato irrepere in ciuitatem quam constituit 2.421.e,422.a
cũ Pausania Lacedæmonio & Hierone Simonidi intercesit amicitia 3.311.a
pausanias Ceramensis 1.315.d
Pax, legum condendarum finis 2.628.d
pacis studium optimum 2.803.d
pacem facere priuata autoritate non licet, sicut nec bellum 2.955.b
¶ non Peccamus sponte 1.345.e
peccat minus qui pauciora agit 1.281.c
qui peccant & malè operantur, faciúntque nolentes, si hæc non potuissent, nunquam egissent 3.296.b
Peccatum est morbus, pestis, iniustitia 2.906.c
peccatorum causæ tres 2.863.c
peccatorum quinque species 2.864.b
peccatorum mortalium & venialium distinctio 1.113.b,& 525.b
peccatorum expiatio post mortẽ 2.615.b
Pecunia, animus, corpus, tria sunt rerum genera 3.355.a
pecunia vltimo loco colenda 2.743.d. Vide Nummus.
pecuniæ cupiditate capi turpe est 2.390.d,& 3.184.a
pecunias comparare cogimur propter corpus 1.66.c
Pegasorum turba 3 229.d
Peleus AEaci filius 1.124.c
peleus vir moderatissimus,& à Ioue tertius 2.391.b
Pelopes, Cadmi, AEgypti, Danai, 2.245.d
pelopi nomen consentanea ratione attributum videtur 1.395.c
Pelopidarum familia 2.685.d
pelopidarum & Niobes calamitates an deo sint attribuendæ 2.380.a
Peltastica pugna 2.834.a
Penelopes telam retexere 1.84.a
Penia consilium capit filium ex Poro suscipiendi 3.203.c
Penuria nimia reipubl. pernicioſa 2.744.d
Peregrinari non liceat ei qui pauciores annos quàm quadraginta natus est 2.950.d
Peregrinationes quatenus admittendæ 2.949.e
peregrinationes non sunt expeditiones bellicæ, & quibus committendæ 2.950.e
Peregrinorum varia genera 2.952.e
peregrini suscipiendi 2.953.d
in peregrinos peccare 2.729.e
de peregrinis leges 2.729.e,& 850.a
peregrini esu & hostiis pellebãtur apud Nilum 2.953.e
peregrinorum morum inspector, & quid ab eo exigatur 2.951.d
Periander Cypseli filius Corinthi imperauit 1.124.c
periandrum Corinthium & Thalem Milesium vnà solent commendare: & Periclem & Anaxagoram, & Crœsum & Solonem, vt sapientes 3.311.a
Periclem Xanthippi filium effecit oratorem Aspasia 2.235.e
pericles licet sapiens, neminem sapientiorem reddidit 2.119.a
pericles omnium oratorum perfectissimus 3.269.c
pericles Anaxagora vsus est familiariter 3.270.a,311.a
pericles, Themistocles, & Cimon in republ. administranda excelluerunt 1.126.a
pericles corrupit Athenienses 1.515.d,516.a
pericles an malus fuerit ciuis 1.516.a.& deinceps.
pericles peculatus condemnatus fuit 1.516.a
periclis liberi stolidi 2.118.e
periclis nomen in magno pretio primùm fuit apud Athenienses 1.515.e
Periti imperitis sunt audentiores 1.350.a
Peritia multarum rerum malè cõparata grauissimũ est detrimentum 2.819.a
Periuriis quibus dii veniam tribuãt 3.183.c
Persæ regionem asperam incolunt 2.695.a
persæ multas & magnas atque bellicosas nationes sub iugauerunt 2.240.a
persæ in Asia dominantes, & Europam ad seruitutem compellentes 2.239.d
persæ existimabãtur esse mari Græcis inexpugnabiles ante pugnã ad Salaminem & Artemisiũ cõmissam 2.241.b
persarum imperium quãtum à Dario fuerit auctum 2.239.e
persarum opulentiæ descriptio 2.123.a
persarum monarchiæ incrementa & detrimenta 2.694.695.697.d
aduersus persas pugnæ memorabiles Græcorum, & potissimum Athenienſium 2.241.c
persarum reges vnde genus ducant 2.120.e
persarũ regis filius natu maior Asiæ præest 2.209.d
persarum cura in regiæ progeniei generatione & educatione 2.121.c,122.a
Perseus Iouis filius 2.120.e
Persuadere quid sit 1.201.c
Persuasio est finis rhetorices, quæ duplex est, πιστικὴ, quæ fidem facit, & διδασκαλικὴ, quæ certis argumentis docet 1.452.e;454.e
persuasiones minis adiungendæ 2.721.e, 719.a
à Perturbationibus animus sit immunis 2.732.b
¶ Phædonis cæsaries 1.89.b
Phædrus Pythoclis filius 3.244.a
phædrus Myrinusius 3.176.d
quod de Phaëthonte fabulæ inuolucro obtectum est quomodo intelligendum 3.22.b
Phanosthenes Andrius ab Atheniensibus electus imperator 1.541.c

Phantaſia quomodo ab opinione diſtinguatur 1.264.a
phantaſiarū omnia plena eſſe neceſſe eſt,nato errore 1.260.c
Phantaſmata quæ per inſomnium & interdiu obuerſantur 1.266.b
Phellei agri 3.111.c
Phemius Ithacenſis rapſodus 1. 533.b
Pherecrates poeta 1.327.e
Phidias ſtatuarius 1.311.c
Philemon Philemonidæ filius & Timarchus ex conuiuio ſurrexerunt interfecturi Niciam Heroſcamandri filium 1.129.b
Philippides Philomeli filius 1. 315.a
Philiſtion 3.314.e
Philodoxi quinam ſint appellādi, non philoſophi 2.480.a
Philolaus 1.61.d
Philoſophandum quatenus 1.135.a
philoſophari vſque ad ſenilem ætatem ridiculum 1.485.a
quinam philoſophentur 3.204.a
Philoſophia eſt ſcientiæ acquiſitio 1.288.d
philoſophia eſt πολυμάθεια 1.133.c
philoſophia non modò res honeſta,ſed & bona 1.133.d
philoſophia eſt via ad felicitatem 1. 64.e
philoſophia quid circa animas faciat 1.82.c
philoſophiæ munus vt homines regat 1.137.c
philoſophiam magnum quidpiam eſſe, tyrannis demonſtrandum eſt 3.340.c
philoſophia eſt vtilis & honeſta 1. 131.b,132.b,136.d
philoſophia omnium artium rationes complectitur 1.133.c,& 135.b
philoſophia muſicæ dux 3.104.a
philoſophia cum quinquertione comparatur 1.135.e
philoſophia an adoleſcentibus tātùm conueniat 1.485.a,& deinceps.
quatenus philoſophiæ cognitio in reipubl. cuſtodē cadat 2.484.c
de philoſophia ſumma quinā ſcribere poſsint & debeant 3 341.c, 344.e,345.a
philoſophiam pernicioſam eſſe rei publ. quidam ex vulgo exiſtimabant 2.487.a. hanc calumniam refutat 2.487.e, 489.d, & deinceps.& 2.497.b
qui ad philoſophiam animum appuliſſent,& diutius in eius ſtudio immorati fuiſſent, qualibus moribus eſſe dicerentur 2. 487.c
philoſophiæ minimè capax eſt vulgus 2.494.a
in philoſophiæ ſtudiis longo tempore qui fuerint verſati, vbi ad forum acceſſerint, ridiculi ſint oratores 1.172.c
philoſophiæ ſtudium quicunque amplectitur,mortē optare debet,aut illam minimè timere 1.61.c
philoſophiæ ſtudium nihil eſt cauſæ cur repudietur 2.501.c
philoſophia vera quæ ſit 2.521.d
philoſophia vera,eſt conſtantia,fides, grauitas integritáſque 3. 358.c
philoſophia vera cum ignaua & illiberali natura nihil commune habet 2.486.b
philoſophia vana in ſophiſtis & aulicis 2.495.c
philoſophica indoles cadit & in regum ſiue optimatum liberos 2.502.a
philoſophicæ naturæ partes,ſi perueſa educatio interceſſerit, cauſę ſunt quodammodo cur ab eo ſtudio quis auertatur 2.495.a
philoſophicæ virtutes 1.174.175.
de philoſophici ingenii examine 3.340.b
philoſophicum ingenium à non philoſophico quomodo ſtatim à teneris annis diſcerni poſsit 2. 486.b
Philoſophi appellatio quàm latè pateat 2.475.b
philoſophi ſunt qui earum rerum naturam aſſequuntur quæ ſemper eodem modo ſe habent 2. 484.b
philoſophi cum ſophiſta comparatio 1.253.d,254.a
philoſophum omnes artes noſſe non neceſſe eſt 1.135.c
philoſophi opera & labor in quo verſetur 1.64.c
philoſophi veri notæ quinque 2. 486.b,487.
de philoſophi moribus & inſtitutis 1.173.d
philoſophi mores à politicorum hominum moribus longè diſtant 1.173.d
philoſophus nulli rei ſeruit atque ſubmittitur 1 136.a
philoſophus non permittit ſe illigari corpori 1.84.a
philoſophus verus res quæ ad corporis cultū ſpectant contemnit 1.64.d
philoſophorum meditatio, ſolutio eſt & ſeparatio à corpore 1. 67.d
philoſophus veram voluptatē poſſidet 2.582.b
boni & rectè philoſophi ab omnibus corporeis voluptatib⁹ abſtinent 1.82.c
philoſophus nō ſe tradit voluptati 1.83.b
philoſophus, voluptatum corporis contemptor 1.64.d,& 68.c
philoſophi fortes & temperantes ſunt 1.68.c
philoſophi cogitant de morte 1. 64.a
philoſophi & mortem meditātur, & morte ſunt digni 1.64.c
philoſophus minimè eſt is quem moriturum indignantem conſpexeris 1.68.b
philoſophos facilè mori velle, abſurdo proximum eſſe videtur 1. 62.c
philoſophi viri animus philoſophiæ inſtitutis ſe non exoluet 1.84.a
ei qui philoſophus reuera fuerit,ſapientia vera nullibi quàm apud inferos purè obueniet 1.68.b
philoſophorum chorus non eſt ſermonum famulus, ſed ſermones ſunt tanquam famuli 1.173.c
philoſophis otium nō eſt vt in hominum negotia demittant animos 2.498.c
philoſophi vbi ad forum acceſſerint, ridiculi ſunt oratores 1. 172.c
philoſophi rempubliçam gerunt 3.326.b
ſub philoſophis regibus, vel regibus philoſophis, tum demum beata erit reſpubl.2.473.b. quales erunt illi philoſophi 2.474. c.& 501.e
niſi philoſophi regnent aut reges philoſophentur, nullus futurus eſt malorum finis humano generi 2.473.e
philoſophi,qui diutius in philoſophiæ ſtudio eſſent immorati,ad rempubl.adminiſtrandam inutiles exiſtimabantur 2.487.d
philoſophi veri & adulterini diſcrimen 2.474.c,475.e
philoſophi reuera qui nō ſunt,philoſophiam cōiunctas ſecum habere multas difficultates arbitrantur 3 340.e
philoſophorum vituperatio, & eius refutatio 1.484.d,486.& 1. 508.c
philoſophi multi quòd ſint improbi,id philoſophiæ non eſt imputandum 2.489.d
quinam nō philoſophi ſed philoſophis dici poſsint ſimiles 2. 475.e
quinam non philoſophi ſed philodoxi ſint appellandi 2.480.a
philoſophi in deorū genus abeūt 1.82.83.
Phocylidis dictū de exercenda virtute 2.407.a
Phœnices & AEgyptii quæſtui dediti 2.436.a
phœnicum ſiue Opicorum poteſtas dominatióque 3.353.e
Phœnicium mendacium narratur 2.414.c
Phœnix Achillis pædagogus non honeſtum illi de muneribus capiendis dat conſilium 2 390.d
Phoronei & Niobes antiquitas 3. 22.a
Phrynio Echecratis pater 3.358.b

in Phrynondam incidere 1.327.e
Phthia pinguis 1.44.b
¶Picis natura 3.60.a
Pictæ imaginationes in animis 2.40.a
tanquã pictæ ſunt voluptates improbis, quæ ſunt falſæ 2.40.b
Pictori non vnius partis animalis præ aliis eius partibus, ſed totius corporis ſimul habenda eſt ratio 2.420.c
pictori non bene pingenti comparati poetę qui malè naturas deorum & heroum repręſentarint 2.377.e
pictoris opus 2.597.b
pictores pugnas deorum pingunt 1.6.b
pictores ornamentum ſemper adhibent 2.769.b
pictores in exprimendis imaginibus, ſpectantium oculis conantur ſatisfacere 3.107.c
pictores tragelaphos & cætera huiuſmodi multiplicia figmẽta depingunt 2.488.a
Pictura ſapientem non efficit 2.975.e
Picturatæ effigies diuiniſsima dona in templis deorum 2.956.b
Pietas erga Deum & parentes 2.717.a.c
Pileolis caput tegi iubẽs medicus, & diætam longam præſcribens 2.406.d
Pindari teſtimonium de animę immortalitate 2.81.b
pindari & tragicorum poetarum criminationes de AEſculapio reprobantur 2.408.b
pindari elegans dictum 2.331.a
in Pingendi arte quis excelluerit 1.318.b.c
Pirithoum & Theſeum ad tam inhoneſtas rapinas irruiſſe non eſt credendum 2.391.c
Piſcatoria venatio in duas partes diuiditur 1.220.b
Piſcatio quæ fit per ſepta 1.220.c
piſcatio percuſſoria, ſiue verberatoria 1.220.d
piſcatio ignita, quæ fit noctu ad ignis lucem 1.220.d
piſcatio hamularia, quæ fit interdiu 1.220.d
piſcatio fuſcinaria 1.220.e
Piſces ipſos cicurant Nili accolæ 2.264.c
piſces non adhibuit Homerus cõuiuiis heroum, quanuis in ipſo littore maris Helleſponti eſſent 2.404.b
Pium & impium quid ſtatuendum ſit eſſe in cædis & aliarum rerũ quæſtionibus 1.5.d
Piratarum furta & latrocinia 2.777.c
Pittacus & Bias, & Thales Mil. & poſteriores ad Anaxagoræ vſque tempus, ſapientiæ nomine commendantur 3.281.c
pittaci dictum, χαλεπὸν ἐσθλὸν ἔμμεναι, id eſt, difficile eſt vt quis vir bonus exiſtat 1.343.c
pittacum reprehendit Simonides 1.340.b,341.c,343.c
¶Planctus & lamentationes tolli debere 2.387.c
de Planetis 2.821.b,3.38.c,96.e
Plantæ omnes eáque omnia quæ ex terra naſcuntur eodem prorſus modo ſe habere videntur 1.121.b
vt plantarum nouellarum primam curam gerit agricola, ita de iuuenibus prima gerenda eſt 1.2.d
Platæenſis pugna 2.191.b.241.c
Plato Socratis amicus 3.324.e
plato à reipubl. adminiſtratione abſtinuit 3.322.a,325.a,324.c
plato non vult ſcribere de ſumma philoſophia 3.341.c
platonis prima profectio in Siciliam 3.326.b.e. ſecunda, 3.317.c. 327.c. tertia, 3.330.c
plato in Sicilia exiſtimatus excellere inter philoſophos 3.311.e
plato auolare cupit ex Sicilia 3.348.a
plato Syracuſas vocatus 3.316.c
plato quadragenarius Syracuſas acceſsit 3.324.a
plato Syracuſanis cõſulit 3.352.b,c. illis inuiſus 3.316.a
platonis & Dionyſii familiaritas 3.310.d
plato dat conſilium Dionyſio 3.332.d
plato Dionyſium mendacii inſimulat 3.315.c,319.d
platonis epiſtola ad Dionyſium 3.310.b,315.b
plato Dionis familiaris 3.327.a
platonis epiſtola ad Dionem 3.320.a. ad Dionis familiares 3.323.d
plato dat conſilium amicis Dionis 3.334.c,336.c
plato Dionem reſtituere conatur 3.318.a,& deinceps.
platonis ad Perdiccam epiſtola 3.321.c
Plauſus ad laudes perſonandas olim non erãt Athenis 2.700.c.e
de Plebeis 2.759.c
Ploratus declarant quid ament, quid refugiant pueri 2.792.a
ploratus clarorum virorum è medio tollendi 2.387.e
Pluto deus 2.828.c
plutonis regia nõ minor Iouis aula 3.371.b
¶de Poematibus alii melius iudicant quàm ii qui illa condiderunt 1.22.b
Pœna mali eſt magna, quòd qui peccat malo delectatur 1.153.d
pœna improborum 2.615.b
pœnæ improborum poſt exitum 1.113.d
pœnæ quare imponuntur 1.324.a
pœnarum vtilitas 2.854.d
Pœnitentia 1.113.a
Poeſis non eſt ars 1.532.c. ſed eſt ἐνθουσιασμὸς 1.533.d,536.
poeſis quæ ex furore proficiſcitur eſt præſtantior 3.245.a
poeſi quatenus locus in republ. tribuendus 2.607.a,608.a
quale poeſeως genus dithyrambi 2.394.c
Poeta, res quędam eſt leuis, & volatilis, & ſacra 1.534.b
poetæ verſantur in imitatione, nõ in veritate ipſa 2.595.a,598.c
poetarum genus ad imitationem natum, ea facillimè & optimè imitatur in quibus eſt educatũ 3.19.d
poetæ ſunt interpretes deorum 1.534.e
poetæ dicunt ſe carmina decerpere è fontibus melleo latice demanantibus 1.534.a
poetæ ſe apum more volitãtes carmina decerpere dicunt è quibuſdam Muſarum hortis & viridariis 1.534.b
poeta quũ ſedet in Muſæ tripode non eſt mentis compos 2.719.c
poetarum διηγήσεις, id eſt narrationes, non vnius ſunt generis 2.392.d,393.c
poetarum furor 1.22.c,& 3.245.a
poetæ epici & lyrici ſua poemata non ſcribunt niſi diuino cuiuſdam furoris afflatu correpti 1.533.e
poetę ſinguli ad id tantùm carminis genus ſunt apti ad quod Muſa illos impellit, ſiue dithyrambos, ſiue encomia, &c. 1.534.c
poetæ non arte carmina ſcribunt, ſed diuino quodam numine impulſi. 1.534.c
poetæ diuino numine afflantur 2.682.a. de poetica oratione, quã in tres ſpecies diſtribuit 2.392.d. & quam orationis poeticæ formã debeat noſſe cuſtos reipubl. 2.394.d. quænam ſit optima 2.397.b
poetæ omnes in eodem ſubiecto verſantur 1.531.a. ſed non eodẽ modo dicunt 1.532.a
poetæ quot dicendi formas vſurpent 2.397.c
poetæ rationem reipubl. de qua agit Socrates non tenent 3.19.d
poetarũ carminibus celebrata fortitudo priſcorum Athenienſium 2.239.b
poetis famæ ciuiũ detrahere quicquam non liceat 2.935.e
poetæ verborum inuolucris rei veritatem tegunt 2.147.b
poetarum fabulę quæ reprehendẽdæ ſint 2.377.d
poetæ bellum grauéſque ſimultates & pugnas inter deos commemorant 1.6.b

poetæ deos ſe commutare mentiuntur 2.381.c
poetarum commenta de diis repudianda 2.386.b,389.a
poetæ naturas deorum & heroum perperam finxerunt & repræſentarunt 2.377.c. comparantur pictori non bene pingenti 2.377.e
poetarum de inferis carmina delēda 2.386.b
poetæ omnes an ſint in ciuitatem admittendi 2.397.c
poetę quomodo iuuenibus perdiſcendi 2.810.b,811.a
Poetica imitatrix in rerum vmbris non in ſolida veritate verſatur 2.602.c, & 603.b
de poetices fabulis, & quatenus ſint probādæ, & quatenus damnandæ 2.377.378.386.b.388.a, 390.a,394.e
de poetica iudicium Platonis 1.347.c
de poetica & ei⁹ vſu 2.801.b,802.b
poetica cur, & quatenus damnanda 2.595.a
poetica eſt aduerſaria veritatis 2.603.c. è republica exterminanda eſt 2.605.b. corrumpit probos etiam, ibidem d.
inter Poeticen & philoſophiā diſſenſio 2.607.b
quale poetices genus tragœdia 2.394.b
poetica quænam olim Athenis 2.700.a,d
Polemarchus Lyſiæ frater 3.257.b
polemarchus Cephali fili⁹ 2.327.a
Politica quomodo legiſlator adminiſtrare debeat 2.660.a,e, 662.b
politicæ virtutes 1.175.c.
politices partes duæ 1.464.c
de politices cognatis,eloquentia, militari diſciplina,iudiciaria dignitate 2.303.& 304.
politices ſciētiæ finis 2.107.e. politices accurata deſcriptio 2.277.a. eius rectè diuidēdæ illuſtre exemplum in textoria arte 2.279.b. applicatio huius exēpli 2.287.b, & 305.e
politices origo 2.274.b
an politice ars ſumminiſtret & efficiat felicitatem 1.291.292.
in politice alia ſunt αἴτια, id eſt cauſæ, alia ξυναίτια, id eſt cauſæ adiuuantes, ſiue Cōcauſæ 2.287.b
politices verus modus iuſtitia & ſapientia conſtat 2.293.c
Politicus 2.259.a,c, & 261.264. & 275. & 305.b
politici homines planè ſunt inepti ad cognitionem rerum ſalutarium 1.176.d.177.a
politicus ſuę adminiſtrationis ſubiectum habet animal, id eſt hominem 2.26.a
Polus Agrigentinus ſophiſta 1.128.a
poli exquiſita Muſarum omniſque eruditæ orationis officina 3.267.c
Polycletus ſtatuarius 1.311.c
Polycratis diuitias quis adeptus ſit 2.90.a
Polyedū & Minoē poetę vnà contēdunt atque componūt 3.311.a
Polygnotus Aglaophontis filius, pictor 1.532.e
polygnoti pictoris opera 1.532.e
Polyxenus & Cratiſtolus 3.310.c
polyxenus Bryſonis ſodalis 3.360.c
Pompam externam ſecurè dij contemnunt 2.150.a
Pondera inutilia terræ qui ſint 1.176.d
Populares honores furunculi inſtar 2.368.d
popularis dominatio eſt ſeditioſa vſurpatio 2.832.c
Populus res eſt ingrata, vecors 3.369.b
populus non ſecum conſentit 2.112.a
populus eſt imperitus rerum præceptor 2.110.e,111.a, & deīceps.
populus quærit quid ſit vtile, non quid iuſtum 2.113.c
ne à populo corrūpatur quis, etiā atque etiam ipſi videndum eſt 2.132.a
populus olim non erat dominus legum Athenis 2.700.a
populus Athenienſis, penes quem eſt rerum ſumma, iis quos optimos iudicarit magiſtratus & imperium tribuit 2.238.d
Porticus Iouis liberatoris 1.121.a
Porus, copiæ deus 3.203.b
porus nectare ebrius in Iouis hortum ingreſſus eſt 3.203.c
quod Pollumus velimus 3.301.c
poteſt plurimum in republica qui eſt optimus, non qui id quod libet facit 1.466.d,468.e
Poſt feſtum venimus, prouerb. 1.447.a
Potentia poſſunt quicunque poſſunt, non impotentia 3.296.b
potentia an ſit idem quod robur 1.350.e
potentia infinita eſt exitium imperiorum 2.693.b,& deinceps.
potentum hominum ignorantia, hoſtilis eſt & turpis 2.49.c
ex Potidæenſi pugna incolumis euaſit Socrates 2.153.b
Potioni moderatio eſt adhibenda 3.176.a
Potus definitio 2.230.e
Præceptoris boni nota 2.189.e, 187.e
præceptores qui ſint 1.276.a
præceptores optimos adhibere oportet 2.185.b,201.a
quibus præceptoribus nos cōmittamus,etiam atque etiam vidēdum 1.311.312.319.c
Præclara bis tērve commodè dicuntur 2.956.e
Præconis lex 2.941.a
Prædæ greſſibilis duæ ſunt partes: vna,cicurorum animalium:altera, ferorum 1.222.b
prædæ & ſpoliorū cupiditate multi exercitus perierunt 2.469.d
Præeſſe rectè neminem poſſe rebus gerendis,niſi ſit prudens 2.97.a
Præfationis legum finis 2.734.d
præfatio legibus ſubſternenda 2.744.a
præfatio aduerſus impietatem 2.907.d
præfationes legum 2.722.d,723.
præfatione non opus eſt in legibus ferendis 2.719.e
Prægnantes 1.151.b
prægnans deambulet 789.d
Præmiorum diſtributio eſt neceſſaria in republica 2.468.d
præmia quibus tribuenda ſint 2.460.b
Præſagia diuinorum hominum firma 3.311.c
de Præſcriptionibus 2.954.d
Præſtantior eſt qui prudentior 1.489.e,491.b
præſtantiores qui ſint 2.917.a
ſophiſta eſt Præſtigiator ſeu impoſtor quidam,rerum verarum imitator 1.235.a
Precantur malè ſæpe homines 2.141.a,c
precaturis Deum quæ cautio adhibenda 2.138.148.a,149.c, 150.c
precari bene quis ſciat fatetur ſe ignorare Socrates 2.150.d
precationis conformandæ regula, vt finē optimum nobis proponamus 2.144.e,145.b, 146.e
precationis formula ex veteris poetæ carmine 2.143.a
precatio Lacedæmoniorū 2.148.b
precatio Lacedæmoniorum,iucūdior deo quàm omnia Græcorū ſacrificia, ex oraculo Ammonis 2.149.b
precatio Socratis 3.279.b
precationes temerariæ, ſunt blaſphemiæ 2.150.c
preces rectæ 2.801.a,c,d
preces tyrannorum cum neceſſitate mixtæ 3.329.e
Priamo indigna quædā finxit Homerus 2.388.b
Principatus quibus committēdus 2.696.b
Principes aliquando ea ſubiectis mandant quæ à ſua ipſorum vtilitate aberrant 2.339.d
principes ſubiectos ſuos quibus moribus inſtituere atque componere debeant 2.556.b
principum ignauia quantum toti ciuitati obſit ibidem.
principium, dimidium operis 2.753.e
principij nulla eſt origo 3.245.d
ex principio omnia oriri neceſſe eſt 3.245.d

principia rerum ſunt contraria 3. 31.b
principia ſcientiarum debent accuratè doceri 1.436.e
principium & finis vniuſcuiuſque terminus eſt 3.137.e
principium in omnibus rebus ſemper à diis ſumendum eſt 3.352.e, 353.a
principij nulla eſt origo 3.245.d
Priſci homines cur recentioribus anteponendi 3.282.a
priſcorum hominum laus & commendatio 2.16.c.d
Priuatorum natales & educatio 2. 121.c,d,122.b
Probationem & probationis confirmationem, πίστωσιν & ἐπιπίστωσιν appellauit Theodorus Byzantius 3.266.e
Probi ſunt ſapientes 1.386.b
probi ad noſtros cœtus alliciendi 2.736.b
probos amare, improbos odiſſe conſentaneum eſt 2.334.c
ad proborum hominum menſas probos non inuitatos proficiſci 3.174.b
Probitatis nullum maius eſt argumentum quàm ſi adſint amici: vel improbitatis, ſi deſint 3. 332.c
Procos inducit Homerus tumẽtes faſtu 1.135.a
de Procreatione liberorum 2.783. d,784.e
Prodeſſe non eſt cuiuſlibet hominis 2.843.c
Prodic⁹ Ceus philoſophus 1.315.d & 337.a, & 339.e, item 2.600.c
prodici Cei, Gorgiæ Leontini; & Hippiæ Elei conſuetudinem iuuenes pecunia redimebãt 1.19.e
prodici dictata 3.366.c
de Proditoribus lex 2.856.e
Profani qui ſint 1.155.e
profanum, quod dijs minimè gratum eſt: ſanctum, quod dijs eſt gratum 1.6.e,& 7.a
profanum vel ſanctum quid ſtatuendum ſit eſſe 1.5.d
in Prole ſuſcipienda delectus eſt habendus 2.457.a
Prolixitas ſermonis fugienda 1. 461.e
Promethei & Epimethei munus 1.320.d
promethei ignis 2.16.c,& 274.c
prometheum cum Ioue poetæ cõpararunt 3.311.b
prometheus ignem ſuffuratur 1. 321.d
de Propinquorum inter ſe coniugio 2.924.d,& 925.a
Proprium nihil vult poſsidere Plato cuſtodes ciuitatis quam inſtituit 2.416.d,& 417.a
proprium nihil debent poſsidere cuſtodes ciuitatis quam Plato inſtituit 2.464.b
Propugnaculorum duplex ratio 2. 279.c
Proſerpinæ etymologia iuxta Græcam vocẽ 1. 404.c,& deinceps.
proſerpina 2.81.c
proſerpinæ munera 2.782.b
Protagoras in primis ſapiens fuit 1.152.c
Protagoras ex ſapientia magnam pecuniæ ſummam cumulauit 3. 282.d
protagoras eſt ſophiſta, vt Homerus eſt poeta 1.311.e,317.b
protagoras plus pecuniarũ ex ſophiſtica arte quàm Phidias ex arte ſua conſecutus eſt 2.91.d
protagoræ iactantia 1.316.c,318.a, 328.b
protagoras quid iis quibuſcum verſabatur induceret in animũ 2.600.c
protagoras ſexaginta annos vixit, & per quadraginta annos homines corrupit 2.92.e
protagoras hominẽ eſſe omnium rerum menſuram dixit 1.152.a, 160.d
protagoras vnumquenque per ſe ad ſcientiam ſatis valere exiſtimauit 1.169.d
protagoræ ſententia refellitur 1. 161.a
protagoræ ſententię incommoda 1.171.b
protagoræ ſententia, Eſſe aut exiſtere omnibus è locis eximendum 1.157.b
Proteus 1.15.d
proteus, AEgyptius ſophiſta 1. 288.b
protei more varius & multiplex 1. 541.e
Prouidẽtia Dei rebus ſingulis prę-eſt 1.170.b
Prudens in republ. adminiſtranda eſt melior 1.491.b
prudens quis ſit appellandus 2. 145.c
prudentem virum nulla de re magis ſolicitum eſſe oportet quàm de filio ſuo, vt quàmoptimus euadat 1.127.d
prudẽti viro paucorum potius ſapientum quàm multorum inſipiẽtum iudicium eſſe pertimeſcendum 3.194.b
prudẽtis opus quódnam ſit 3.71.e
Prudentia eſt vniuerſa virtus, vel præſtantiſsima ipſius pars 2. 88.b.c,89.a
prudentia & ſumma autoritas naturæ vi quadam in idem conſpirare videntur 3.310.e
prudentia ciuilis eſt recta opinio 2.97.c
¶Pſettę piſciculi, qui ſciſsi ex vno efficiuntur duo 3.191.d
¶aduerſus Publica onera detrectantes 2.949.c
publici ratio reſpubl. firmo quodã vinculo connectit 2.875.a
Pudor & iuſtitia vincula ſunt humanæ ſocietatis 1.322.d
vbi pudor, ibi & timor 1.12.c
pudore & metu ad legum obſeruationem adigũtur homines 3. 337.a
pudorem debet colere legiſlator, cuius contraria eſt Impudentia 2.647.a
Puellæ & ſaltare & pugnare diſcãt 2.813.b,e
Puer quomodo & quando lyram diſcere debeat 2.899.e
puero quomodo poetæ tradendi 2.810.b,811.a
pueri quando literas diſcere debẽt 2.809.c,e
quæ à pueris diſcũtur tenaciter hærent 3.26.b
pueri minimè ſunt capaces rerum ſeriarum 2.659.e
de puerorum inſtitutione 2.766.a, 788.d
puerorum inſtitutio eſt res magni momenti in re familiari & publica bene conſtituenda 2.179. a,185.a
de puerorum caſtigatione 2.808.e
puerorum exercitatio 2.789.b, 796.
pueri an ad bonam frugem ſint euaſuri incertum eſt 3.181.e
cur pueros ciuitatis quam inſtituit velit in militiam duci Plato 2. 466.e, item 467. a, & deinceps.
pueri mali clàm aliò amandandi 3.19.a
Pugnæ Athenienſium memorabiles aduerſus Perſas, Marathonia & Salaminia 2.241.c
pugna item Platæenſis eſt memorabilis, communis Lacedæmonijs & Athenienſibus 2.241.c
pugnę Iunonis & Vulcani, cæteræque deorum nõ ſunt in ciuitatem recipiendæ 2.378.d
pugnæ lud cræ exerceantur in vrbe 2.829.830.
pugnare aduerſus duo difficile 2. 919.b
Pulchra quædam per ſe, alia non per ſe 2.51.d
pulchra omnia ipſo pulchro ſunt pulchra 3.287.c
de pulchro diſputatio 3.286.e
pulchræ pulchrorum imagines 2. 80.c
quæ pulchra, ſunt difficilia, prouerbiale dictum 2.435.e
pulchritudo hanc veluti dignitatẽ ſortita eſt, vt & omnium rerum illuſtriſsima & amabilis maximè exiſteret 3.250.e
pulchritudo corporis vel roburi gnauum hominem non decent 2.246.e
de pulchritudine 3.250.d.e,252.a
pulchrum quid ſit 3.211.b
pulchrum an ſit id quod nunquam cuiquam turpe videtur 3. 291.c

pulchrum an ſit quod efficit vt res pulchræ videantur 3.294.a
pulchrum an ſit id quod delectat 3.297.c
pulchrum an ſit id quod vtile eſt 3.295.c
pulchrum an ſit adiuuãs voluptas 3.303.e
quid nõ ſit pulchrum 3.230.e,231.a
pulchrum quod videtur eſſe, non eſt ſemper reuera 3.292.e,294.a 299.b
pulchrum ſæpius repetendum & verſandum oratione 2.60.a
Pulmonum vis & creatio 3.70.c
de Pupillis 2.927.a,& deinceps.
de Purgandæ ciuitatis ratione 2. 735 b
Purgatio mitior cuiuſmodi ſit 2. 735.c
purgationum ſpecies multæ quæ in corporibus verſantur 1.226.e, 227.a
purgationum geminæ ſpecies explicantur 1.227.d
purgationum omniũ primaria eſt redarguendi ratio 1.230.e
purgatoria τῆς διακεκτικῆς artis ſpecies 1.231.b
Puritas albi coloris quomodo cõſideranda ſit 2.53.a
Purũ contingi à non puro fas non eſt 1.67.b
puræ voluptates quædã, aliæ ſunt impuræ 2.52.c
in Puteo detentus,prouerbialiter dictum 1.165.b
Pyrilampes 2.158.a,3.126.b
Pyriphlegethon 1.113.b
Pyrriche ſaltatio 2.815.a,816.b
Pythoclides ſapiens vir 2.118.c
Pythodorus Zenonis ſodalis 3. 126 b

Q

Quadrangulum quatuor lineas æquales habet 82.b
quadrangulum numerum eſſe æquilaterum 1.147.e
Quadruplũ vnde eliciatur 2.83.b, & deinceps.
Quæſtio quomodo inueſtiganda 1.133.b
quæſtio inuitabilis 1.165.b
de Quæſtoribus conſtituendis 2. 759.e
de Quæſtu in ciuitate 2.741.d, 743.d
Quatuor quædam omnia gubernant 2.709.b
ex Quercu apud Dodonam fatidici primi ſermones 3.275.b
Quid ſit qui ignorat, neſcire poteſt quale ſit 2.71.b
Quies medium quid inter dolorẽ & voluptatem 2.584.a
quies efficit vt res minimè exiſtãt, id eſt, vt res intereant 1.153.a
quies longum poſt iter defeſſo iucunda eſt 3.106.a
quies cõmoda à laboribus oritur 2.779.a
Quinquies millium quinquaginta numerus,aptus eſt ad plurimas res 2.738.a

R

Rabulis & impoſtoribus patrocinari 2.938.b
aduerſus rabulas lex 2.937.d
Rana gyrina 1.161.d
Rapina turpiſsimum eſt, furtum verò pecuniæ,illiberale 2.941.b
Rapſodi 1.530.b. interpretantur carmina poetarum 1.535.a. afflantur, & ſecreto quodam numine percelluntur 1.535.b, & deinceps.
rapſodi vt feſtis Panathenæis Homeri carmina alternis recitarent quis effecerit 2.228.b
rapſodi quo nomine felices iudicari poſſent 1.530.b
rapſodos ea quæ ab Homero dicũtur intelligere neceſſe erat 1. 530.c
rapſodorum certamen inſtitutum Æſculapio ab Epidaurijs in eius feſto 1.530.a
rapſodorum arti conſentaneum vt ornetur corpus & quampulcherrimi appareant 1.530.b
rapſodus corona aurea coronatus 1.541.c
rapſodus Phemius Ithacenſis 1. 533.b
rapſodus Ion dicit ſe ad Homerica tantùm attentum eſſe poſſe, & de illis tantùm quæ dicat habere 1.532.c
rapſodica ars 1.538.b,540.a,541.
Ratio & oratio quomodo Græcis dicatur 1.206.c.& deinceps.
rationis veſtigia ſequenda, ſi beati eſſe volumus 2.365.d
rationis tres ſpecies 1.208.c
rationi nos veluti medico curandos præbere debemus 1.475.d
Rationalis & cõcupiſcibilis ſpecies in animo 2.440.e
¶Recordatio animorum 3.249.c
Rectè data adimi non poſſunt 2. 19.e
Redargutionum vis in animis expurgandis 1.230.d
Reddere vnicuique ſuum, eſt iuſtũ 2.331.c,332.a
reddere quod acceptum eſt, & verum dicere, Iuſtitiam eſſe dixit Simonides 2.331.c
de Reditibus publicis 2.955.d
de Reis 2.956.c
de Regione cuſtodienda 2.760.b
regiones motibus differunt 2.747. c,d
Relationes rerum ſunt animaduertendæ 1.102.b
de Religionis vi 1.2.toto dialogo. 2.835.b
de religione in ciuitate 2.715.e
religio eſt fundamentum reipubl. 2.427.b
religio fundamentum legum 2. 771.a
religio patria nõ mutanda legiſlatori 2.338.b
religio, boni furoris ſpecies eſt quædam 3.244a.e
religionũ interpres cõſulitur quidnam ſtatuendum ſit in quendã homicidam 1.4.c
Religioſi & iuſti filij innumerabilibus ſeculis permanent 2.363.d
Remedium morbi medicina 1. 228.e
de remediis morborum animi & corporis 3.87.c,& 103.c
remedia animi vitiis expurgandis quæ adhibenda ſint 1.228.e, & deinceps.
remedium ignorantiæ doctrina 1. 229.a
remedium ad turpitudinem depellendam exercitatio 1.228.e
remedia aduerſus vim & iniuriam 1.509.c,510.a,521.c
remedia aduerſus inanitatẽ & peccata naturæ noſtræ 2.124.b
remediis nos indigere agnoſcamus 2.124.b,c
remedia noſtra ſunt in vno Deo 2. 124.c
Reminiſci quando quis dicatur 2. 34.b
reminiſci quid ſit 1.75.e
reminiſci eſt ſcientiam recolere 2. 85.d
reminiſcimur,non diſcimus 2. 82.b,85.b,d
de Reminiſcentia 2.81.a,82.a
reminiſcentia è rebus ſimilibus & diſſimilibus 1.74.a
reminiſcentia quomodo fiat 1.73.e
reminiſcentiæ & memoriæ diſcrimen 2.34.b
Remiſſiones ſũt neceſſariæ ad vitæ humanæ labores leuandos 2. 653.d
Reprehenſio commoda 2.634.e, 635.a
de reprehenſione nimia 2.638.c, 639.a
Res ſunt diſcendæ non ex nominibus, ſed ex ſeipſis 1.439.b
an res ſint huiuſmodi quales nobis videntur 1.386.a
res humanæ mutabiles 1.158.159.
an res omnes variè commutentur 1.177.d
res quaſdam ſtare, quaſdam verò moueri 1.180.d
res omnes fluere 1.180.a,d
rerum quaſdam defluxiones eſſe, de Empedoclis ſentẽtia 2.76.c
res omnes eſſe eaſdem, ex Protagora 1.286.c
res humanæ non per ſe ſed ex hominum opinione difficulter explicari poſſunt 3.107.e
rerum forma ſolidáque natura eſt 1.386.d
rerum tria principia ſtatuunt quidam: alij, duo 1.242.d
rerũ tria ſunt genera, animus, corpus, pecunia 3.355.a

rerum à Deo creatarum quatuor genera, Infinitum, finitum, cõmune ſiue mixtum, & cauſæ genus 2.23.c,30.a
rerum duæ ſunt ſpecies: alia eſt conſpicabilis, alia, inconſpicabilis 1.79.a
rerum omnium eſt cauſa aliqua & finis primarius 2.53.e
in re qualibet tria intelligenda: ſubſtantia, ſubſtantiæ ratio ſiue definitio, & nomen 2.895.c
rerum actiones ſunt finitæ 1.386.e
rei familiaris cura gerenda 1.54.a
rem ſuam qui curant tantùm, nihil præclarè gerunt 2.831.c
rem alienam nemo capiat inuito domino 2.884.e,& 913.a
in rebus mortalibus & humanis examinandis magnam ſolemus diligentiam adhibere 3.107.e
de rebus controuerſis lex 2.914.c, 915.c
de Reſpiratione 3.78.b, 79.a, & 102.a
Reſpondere nequit qui neque ſcit, neque ſcire ſe affirmat 2.337.e
reſpondere ad rem oportet 1.448. b.e
Reſpõſio recta eſt Eſſe, vel Nõ eſſe 1.183.a
Reſpublica varijs vinculis connecti debet 2.945.c
reipublicæ origo, vſus, ſiue neceſſitas 2.369.c illius neceſsitatis cauſa ibidem d.& 370.371
reipublicæ fundamentum religio, & Deum eſſe bonorum autorẽ, non malorum 2.380.d
an reſpubl. diuitijs abundare debeat 2.422.a
reſpubl. bene inſtituta, vide Ciuitas.
de optimo reipubl. conſtituendæ modo 2.303 c
reipubl. bene conſtitutæ ſeptem capita notantur 3.17.c,& 18.a
de reipubl. optimo ſtatu 3.326.c
reipubl. forma optima 2.710.d
reipublicæ forma optima, quæ inter monarchiam & popularem dominationem medium tenet 2.356.c
ad reipubl. ornamentum pertinẽt duæ ſpecies 2.751.a
reipubl. maxima ſapientia eſt ἀσφαλία 2.428.b
in republica quænã audienda, quænam verò minimè 2.380.a,377. c,379.d
in republica quidã imperent, quidam pareant 2.689.e
rerũpublicarũ gubernationi quinam præficiendi 2.689.c,691.c
ad rempublicam gubernandã qui accedit, debet periculum de ſe facere 1.513.514
rempubl. qui prudenter adminiſtrant ſunt κρείττους. i. meliores 1. 491.b
ad reipubl. adminiſtrationẽ nõ admittendi niſi explorati 2.413.d
rempubl. qui adminiſtrat maximis moleſtiis agitatur 3.368.d
rempubl. non ſatis rectè adminiſtrant imperiti, neque qui in literarum ſtudiis omnẽ ætatem contriuêre 2.519.c
reipublicę munus non oportet ſuſcipere vt ciuibus noſtris adulemur 1.521.a
in republ. qui rerum ſummam obtinẽt, eos homines maximè colere debent quos optimos eſſe intelligunt 3.337.b
reipubl. cuſtos quis eligendus, & quibus dotibus ornatus eſſe debeat 2.535.a,& 537.a
an reipublicæ cuſtos opibus abũdare debeat 2.419.d,421.d
rempublicam philoſophi gerant 3 326.b
reſpubl. tum beata erit, quũ in ea vel philoſophi reges & optimates erunt, vel reges philoſophi 2.473.b, quales erũt illi philoſophi 2.474.c, & 501.e
reſpubl. nulla philoſophica 2. 497.b
ad rempubl. adminiſtrandam inutiles exiſtimati philoſophi 2. 487.d
erga rempubl. à ſe deſcriptã quomodo affectus ſit Socrates, exẽplo docet 3.19.b
reſpubl. non naſcuntur ex quercu aut ſilice, ſed ex hominũ moribus 2.544.e
rerumpublicarum pernicies, ignorantia 2.688.c,e
reſpubl. tẽpore Platonis malè gubernabantur 3.326.
reſpubl. tunc peritura eſt quũ fenũ vel æs cuſtodię autoritatem obtinebit 2.415.c
de republ. quę in optimum ſtatum commutari non poteſt quin & plurimorum exilia & cædes cõſequantur 3.331.d
rerumpublicarum origo & viciſſitudines 2.676.c,678.a,680.e, 681.d,683.e
rerũpubl. quæ formæ 2.291 c, quænam ſit optima 2.293.& 297.b, 299.301.a,c. regnum cæteris anteponit 302.b.e
reipublicæ formæ 2.544.c
de rerumpublicarũ mutationibus 2.545.d
Rex, politicus, dominus & paterfamiliâs an idem ſint 2.258.e
regis cum tyranno comparatio 2. 587.c
circa regem omnium ſunt omnia 3.312.e
regem bene iuuantibus dijs conſtituere 3.355.e
reges ex regibus naſcuntur, donec origo ad Iouem reuocetur 2. 121.a
regum natales & educatio 2.121. c,d
regum euerſio vnde 2.691.a
in regum etiam ſiue optimatum liberos cadit indoles philoſophica 2.502.a
niſi reges philoſophentur, aut philoſophi regnent, nullus humano generi futurus eſt malorum finis 2.473.e
reges Athenienſium 2.238.d
reges Perſarũ & Lacedæmoniorũ 2.120.e,121.b.c
regis Perſarum liberi quomodo educati 2.694.d
Regia dominatio, prima fuit adminiſtratio à diluuio 2.680.e
regia nomina 1.394.b
Regna tria prima in Græcia 2.683. d.684.a
regnum, ſiue monarchia 2.445.d
regnum cæteris reipublicæ formis an ſit anteponendum 2.297. b.302.b.e
regnum nõ deletur aliunde quàm à ſeipſo 2.683.e
¶Rhadamanthus legumlator 2. 624.b
rhadamanthus iuſtus vir fuit & legiſlator 2.318.d.
rhadamanthus magna celeritate iudicia peragebat 2.948.b
rhadamanthus iudex conſtitutus à Ioue 1.524.a,e,526.b
rhadamanthus & Minos, iudices inferorum 3.371 b
Rhetor an ſit vir bonus 1.449.à. an poſsit de qualibet re dicere 1.457.b
rhetoris officium 1.513.e. ſe debet explorare ſitne par officio præſtando 1.514.516.
Rhetoricæ munus 3.261.a
rhetorica, & eius partes 3.266.d. 267.
rhetorices variæ appellationes 1. 463.464.
rhetorices magiſtra Aſpaſia 2.235.e
rhetorica ſapientiæ nomen nõ meretur 2.976.b
rhetoricam eſſe ἐμπειρίαν 1.462.c, 465.a
rhetorica alia ad voluptatem, alia ad optimum refertur 1.513.d 517.c
rhetorica verſatur in oratione 1. 449.e, 450.451. finis rhetorices, perſuadere 1.452.d,453.a. qualis ſit hæc perſuaſio 1.453.e. 454.
rhetorices finis verſatur in veris, non in veriſimilibus 3.272.d
rhetoricæ artis primum præceptũ 3.269.d,270.e, aliud etiam vtiliſsimum 3.271.d, & 273.e, & 277.b
rhetorica ſola non ſeruat hominẽs aut honores 1.511.c
rhetoricæ verus vſus in republ. 2. 304.c
rhetorices vſus verus eſt, vt ciues boni efficiantur 1.513.e
rhetorices vtilitas & vſus. & ea non eſſe

esse abutendũ 1.456.457.506.c, 527.b
rhetorica siquis abutatur, non tamen accusanda erit rhetorica 1. 457.c, 460.d
rhetorica adulterina, & eius partes 4. est politices simulacrum 1. 463. 464. est adulatoria ars 1. 462.502.d, 503.
rhetorica ciuilis est sophisticæ similis 1.519.e,520.a
¶Ridiculum nihil aliud est quàm id quod malum 2.452.e
Risui effuso non indulgendum 2. 388.e
de risu deorum Homeri dicta repudianda 2.389.a
Ritus pro libidine nequis confingat 2.910.
Robur corporis vel pulchritudo ignauũ hominẽ nõ decẽt 2.246.e
Rorũditas figura est perfectissima 3.33.c, & 94.d
¶Rythmi siue modulorũ aptitudo 2.400.b
rythmus & harmonia, prima disciplina 2.654.

S

SAcella in priuatis ædibus nemo habeto 2.909.d
sacella & deos instituere non est facile 2.909.e
Sacer morbus 3.85.a
Sacerdotis Argiuæ precatio 3. 367.d
de sacerdotum electione 2.759.a,c
sacerdotum munus regio proximum 2.290.c
sacerdotum precationes in nuptijs 2.461.a
de sacerdotibus fœminis 2.759.d
absq; Sacerdotio regẽ imperare nõ licebat apud AEgyptios 2. 290.d
Sacri sumpt⁹ sint moderati 2.955.c
Sacrificãdi ratio Athenienſium 2. 799.a,800.c
de Sacrificijs 2.828.a
sacrificia non tã Deo grata, quàm precatio & anim⁹ pius 2.149.b.e
etiam in sacrificijs honorãdi qui se in bello strenuè gesserint 2. 468.d
Sacrificulus 2.207.d
de Sacrilegio puniendo 2.885.b
de sacrilegis & sacrilegiis 2.853.e, 854.d
Sais vrbs AEgypti, ex qua oriũdus Amasis 3.21.e
Saitica præfectura in AEgypto, quæ Græcè Σαϊτικὸς νομὸς vocatur 3.21.e
Salis concretio 3.60.d
ad Salaminem & Artemisium naualis pugna Græcorum aduersus Persas & victoria 2.241.a
Saltandi ratio, & magistri 2.813.b
de Saltatione 2.664.e,795.d, 802.a,814.815.816.
saltatio est corporis motus ludibundus 2.673.a
saltatio ad tibiã est ferina 2.669.e
saltationem & genuit & peperit homo 2.673.c
saltationes quotidie commutantur 2.660.b. saltationis decorum 2.654.c
saltationis honestæ duæ species 2. 816.b
in saltationibus periculosa mutatio 2.798.e
Salutandus quomodo Deus 3.315.c
in Salutationibus literarum quid apponatur 3.315.a.b
an Sanctũ sit quod diis ratum 1. 10.& 11.& 14.b.& 15.
sanctum vel profanum quid statuendum sit esse 1.5.d
sanctum an sit quod omnes dij amant 1.7.a
sanctũ amatur quia sãctũ est 1.10.a
sanctum iusti pars est 1.12.d
sanctitas & iustitia cum sapientia coniuncta, Deo nos assimilat 1. 176.b
de Sanguine 3.80.d,82.e,& 102.c
Sannio Cali filius 1.129.c
Sanitas & viri & mulieris eadẽ est 2.72.d,e
inter Sanum & ægrotum nullum medium ponit Plato 2.139.a
Sapere est nosse seipsum 1.138.a
de bene sapiendi ratione 1.333.d
sapiunt homines sapientum commercio 1.125.e
Sapiens vel fortis qua parte animi quis dicatur 2.442.c
sapientes vel insipiẽtes sunt omnes 2.138.d,140.d
sapientes veteres cur rerum ciuiliũ administratione abstinuerint 3. 281.c
sapientes qui sint 2.140.e,145.e
sapiens quod non est, an sit imperitum 3.202.a
sapiens homo dictus est esse rerum mensura 1.179.b
sapiens est qui ea quæ videantur & sint mala, efficit vt & bona videantur & reuera sint bona 1. 166.e
sapientem sibiipsi in primis sapere oportet 3.283.b
sapienti omnes amici sunt & necessarij 2.210.c
sapiens solus diues est 3.279.b
sapientis officium est, reipubl. consilium dare quod ad ipsius vtilitatem pertinere possit 3.330.e
sapientis nomen magnum est, solíque Deo conuenire videtur 3. 278.d
sapiẽtes, dum moriuntur, indignari debere, stultos gaudere, vero simile est 1.62.e
sapiẽtum dicta nunquam sunt cõtemnenda 3.260.a
id quod sapiẽtissimũ est, pulchrius videtur 1.309.c
Sapientia sapientes sunt quicũque sapientes 3.287.b
sapientia & insipientia, contraria 2.138.d. nihil est medium 2.139.a
sapientia pu herrimũ est omniũ, insipientia contrà, turpissimum 3.296.a
sapientiæ sem i sunt in hominũ animis 2.974.c
sapientia rectus & equinus est nũmus 1.69.a
an sapientia disci possit 1.282.c
de sapientia, & illius discendæ ratione 1.126.e,2.973.b
sapientiæ cognitio ex quibus hauriẽda 1.127.128
sapientia est peritia 1.122.d
sapientia vera à Deo pendet 1. 130.e
sapiẽtiæ nihil magis cognatum & affine quàm veritas 2.485.d
sapientia est omnium scientiarum domina 1.123.c
sapientia siue scientia nõ est nuda rerum cognitio & imaginaria 1. 352.b
sapientiæ forma & tanquam facies si oculis cerneretur mirabiles amores excitaret sui 3.250.d
sapientia est fundamentum ἀπεξίας 2.125.a
sapientia est seipsum cognoscere 2. 131.b,133.c
sapientia vincit voluptatem 2. 12.a
qui sapiẽtiæ vitam elegit, eum nec gaudere nec dolere oportet 2. 33.b
sapientia vera ei qui fuerit reuera philosophus, nullibi quàm apud inferos purè obueniet 1. 68.b
sapientia in hac vita & post mortem 1.66.e
sapientia non modò agricolas, fabros, & reliquos omnes artifices, sed & omnes priuatos homines & viros & fœminas noui mus regere 1.124.b
sapientia in hominibus gubernandis regendísque versatur 1.123.d
sapientia quæ ciuibus imperat 1. 125.e
de sapientia, quæ est præstantissimum scientiæ genus in republ. 2.428.b
sapientia ciuitatis quam instituit Plato qua in re versetur 2.428.b
sapientiam boni quidam dixerunt esse illud quod dicitur bonum 2.505.c
sapientia & mens à qua ordinãtur anni, tempora & menses 2.30.c
sapientia & vera virtus est cognitio Dei 1.176.c
inter sapientiam & imperitiam aliquid est intermedium 3.202.a
cũ sapiẽtia iustitia & sanctitas cõiũcta, Deo nos assimilat 1.176.b
sapientiam Prometheus cum igne suffuratur 1.321.e

Saporum generatio 3.65.c.d
Sappho 3.235.c
Sardibus insidiari Athenienses & Eretrienses dixit Darius, & huc belli illis inferendi prætextum habuit 2.240.a
Satisfactio, tertia violatorũ ποινὴ 1.114.b
Saturnum aiunt patrem suum castrasse 1.6.a
sub saturno imperium felix fuit 2.713.b
de saturno & Cœlo Hesiodi mendacium 2.377.e
saturno qui filios suos sacrificarint 2.315.c
Sauromatides mulieres 2.804.e 806.b
¶Scabiei curationes quæ fricãdo fiunt 2.46.a
Scamandrius, qui & Astyanax 1.392.b
Scelus nemini impunè cedat 2.855.c
Scientia quid sit 1.145.e, & 200.d, 206.c
scientiam id esse in quo dispiciendo versamur, dixit quidam 1.206.e
scientia nihil aliud est quàm sensus 1.151.e,160.d
scientia non est sensus 1.158.a
scientia & ars differunt inter se 2.55.d,56.a
an scientiæ aliquid magis, aliquid verò minus cognatum sit in manuarijs artibus 2.55.d
inter scientiam & opinionem discrimen 2.476.c,477.b, 478.a
scientia non est sensus neque opinio 1.186.c,187.a
scientia, opinio recta est cum sciẽtia & cognitione differentiæ 1.210.a
scientia est ἕξις .i. habitus 1.197.b
scientia vnaquæque in suo subiecto versatur 2.170.b
scientia vnde comparetur 3.342.a
scientia est discenda 1.282.a. & disci potest 1.282.c
scientia alia scientia est purior 2.57.b
scientia homini dominatur 1.352.c
scientiæ descriptio 1 146.c,147.a
scientiæ caput vt vitam ex virtute componamus 1.357.c
scientiæ munus maximum vt cupiditates compescat 1.353.b.scientia in voluptatem imperiũ obtinet 1.357.c
scientiæ siue sapientiæ partes, iustitia, temperantia &c. 1.329.d 330.b,349.b,361.a
scientiæ πάθη quædam similitudine illustrata 1.197.c,198.b
de sciẽtia quatenus in aliquam felicitatis rationem cadat 2.60.d
scientia ea cõparanda quæ immortales efficit 1.289.b
scientiarum diuisio 2.258.d. vna est agens, altera, cognoscens, ibidem
scientia cognoscens diuiditur in Imperantem & iudicantem 2.260.b. scientia cognoscens imperans pertinet ad politicum virum 2.260.c
scientiæ aliæ sunt δημιουργικαὶ τῆς περὶ τὰ μαθήματα θεωρίας: aliæ sunt περὶ παιδείαν ἢ τροφὴν, id est ὠφελίαν versantur 2.55.d
scientiarum præstantissima Dialectica 2.57.e,58.d
Scientiæ quæ sapientem efficiunt 2.976.d,979.d
scientiæ quę minimè sapientem efficiunt 2.975.a,& deinceps.
sciẽtijs varijs qui instructus fuerit, multis vocabulis notandus est 1.232.a
Scire, est eius rei quam perceperimus scientiam constanter retinere, nec vnquã amittere 1.75.e
scire aiunt esse ἕξιν (id est habitum) scientiæ 1.197.b
de sciendi modo & eius vsu 3.342. 343.344
sciens reddere potest rationẽ eius quod nouit 1.76.b
sciens non est qui succumbit voluptatibus 1.355.a
scimus ea quæ didicimus 2.106.d, 110.d
scire dicimus eum qui artium cognitionem habet 1.198.b
scire & nescire in omnibus rebus contingit 1.188.a
ab eo qui scit discere consentaneũ est eum qui nescit 2.337.d
quod neque scit neq; potest quis, facturus non est vnquã 3.296.b
Scopa, Creontis Thessali filius 1.339.a
aduersus Scortationes leges 2.841.d
Scripta perdurant 3.314.c
de Scylla & Centauro dolere 3.369.c
Scythæ vtentes arcu 2.795.a
ad scythas vsque imperij limites extendit Darius 2.239.e
qui Scythiã & Thraciam incolũt, iracunda animositate sunt præditi 2.435.e
¶Secretio dicitur purgatio 1.226.d
Seditio inter cognatos & familiares existit 2.470.b,471.a
seditio ciuitatum vnde oriatur 2.545.d
seditione caret ciuitas in qua ciues non ambiunt 2.520.d
in seditione Athenienſium quanta moderatio extiterit 2.243.e
seditionem non bellum vocare oportet quũ Græci aduersus Græcos pugnant 2.470.b
seditionum componendarum ratio 3 336.e
Seditiosi ciues 2.715.b
de Semine 3.86 c,91.a
seminis propagãdi facultas exigua rapacibus animantibus tributa est 1.321.c
semina sapiẽtiæ sunt in hominum animis 2.974.c
de Senatorum iusto numero 2.758.b
senatores in duodecim mẽses distribuantur 2.758.b
Senatus constituẽdi ratio 2.756.b
Senectus continuò subit 2.974.a
de senectute locus 2.328.d,329.a
senectus falsò accusatur 2.329.b
senectutis morbi 3.81.d
de senectute variæ querelæ 2.329.b
Senem, non iuuenem, esse iudicem bonum oportet 2.409.b
senes coram iuuenibus sint verecũdi 2.729.b
senes qua ratione ad canendũ hortandi 2.665.d,666.a,c
senes bis pueri 3.367.c
bis pueri sũt senes,& ebrij 2.646.a
senescens in dies discebat Solon 2.536.d
Seniores colendi 2.879.880.
seniores imperare debent & præesse iunioribus 2.465.a,&412.c
Sẽsile genus cuilibet sensui cognatum est 1.156.b
Sensus quid sit 2.33.c,34.a
sensus appellatio cui motui tribuatur 2.34.a
sensus falli potest 1.157.e
sensus semper est eius rei quæ existit, & minimè fallax: quippe qui scientia sit 1.152.c
sensus conseruatio est memoria 2.34.a
sensus, verus rerum iudex 160.b
sensus impediunt rationem 1.65.c
sensus à Deo in quem vsum creati sint 3.100.c
de sensuum ministerio 1.184.b
sensuum ministerio intelligere debemus quæ sensibus subiacent 1.75.b
sensus quæ habeant nomina 1.156.b
sensus in brutis animantibus 1.186.b
sensus nullus post mortem 3.365.d.369.e
sensus & sensilis sunt motus fœtus 1.156.b
Sententiæ hominum variæ 1.170.a
sententiæ veterum & nobilium virorum modestè refutandæ 1.184.a,243.a
Sepeliri vult Socrates ex legum institutis 1.116.a
de Sepulcrorum modo 2.958.d,& 959.d
de Sepultura 2.958.959.
sepultura neglecta 1.115.c
sepultura parentum 2.717.e
Seruo & ferinæ testimonium dare quomodo fas sit 2.937.b
de seruis 2.776.c,777.a
seruorum munus 2.806.d
serui & domini nõ sunt æqualibus honoribus afficiendi 2.757.a

de ſeruis qui liberum verberant 2. 882.b
de ſeruis venditis 2.916.a
ſerui non habentur quidam inter Athenienſes, alij autē, domini, ſic ut in aliis nōnullis ciuitatibus 2.238.e
Seruitus moderata quæ Deo paret 3.354.e
ſeruitus & libertas infinita, nullíſque cancellis circūſcripta, ſummum eſt malum 3.354.e
in ſeruitutem redegit Medos dominos Cyrus, & Perſus in libertatem vindicauit 2.239.e
in ſeruitutē Græcos redigere Græci non debent 2.469.c
qui Seruiunt, felices non videntur eſſe 2.207.d,208.d,209.d
qui non ſeruiuit, non erit bonus dominus 2.762.d
Scueritas nimia reddit puerorum mores illiberales 2.791.d
aduerſus ſeueritatem in legibus ferendis 2.636.e,637.a
Sexus fœminei à virili ſeparatio 2.794.c
¶ Sibylla 3.244.b
ſibylla & Bacis & Amphilytus, vates 1.124.d
Siccum humido, frigidum calido, amarum dulci inimicum eſt 3. 186.e
in Sicilia, vna familia rerum ſummam tenet 3.353.a
in ſicilia trigintaquinque legum cuſtodes 3.356.d
ſicilia in Græcę linguę obliuionem lapſura 3.353.e
in ſicilia clades Athenienſium quum Leontinis opem ferrent 2.243.a
ſiciliæ fluuij lutulenti laticis 1. 111.e
Sicula in dapibus varietas damnatur 2.404.d
Sidonij fabuloſum commentum 2.663.e
Simile ſimili ſemper hæret 3.195.b
ſimilis ſimili amicus 2.214.b
ſimile qui verū eſſe negat, id quod eſt eſſe negat 1.240.b
ſimiles & diſſimiles res 1.159.a
ſimilitudinum nomina 3.267.c
Simmias Thebanus 3.242.b
Simonides, ſapiens & diuinus vir 2.331.d
ſimonidi cum Hierone & Lacedęmonio Pauſania interceſſit amicitia 3.311.a
ſimonides iuſtitiam eſſe dixit, Verum dicere, & quod acceptum eſt reddere 2.331.c
ſimonides hoc vocabat debitum, Reddere vnicuique quod conſentaneum eſt 2.332.b
ſimonides quid ad Scopam Creontis filiū dicat 1.139.a,b. eſt Prodici cōciuis 1.339.e dictū Pittaci reprehendit 1.340.b.341.343.c
Simulacrum pretioſum, patentes habere ſenio confectos 2.931. a,d
Singultus ſedandi ratio 3.185.d, 189.a
de Siniſtra & dextra manu 2. 794.d
Sirenes orci vocibus demulcentur 1.403.d
Siſyphus vbi ſaxum verſet 3.371.e
Sitire vel eſurire corpus non dicēdum eſt 2.35.d
Sitis & fames cupiditatū omnium manifeſtiſsimæ ſunt 2.437.c
de Situ ciuitatis 2.704.705.745.b
¶ Sobrius ebriis præfici debet 2. 640.d
Societatis humanæ cauſa 1.322.c
ſocietatis humanæ regendæ ratio 1.524.c
Socrates Sophroniſci filius 3.298.b
ſocrates obſtetricis valde generoſæ & magnificæ, Phænaretes, filius 1.149.a
ſocrates eſt Athenienſis 1.29.e, & 1.34.d
ſocrates Athenis ferè ſemper vixit 1.52.b
ſocrates laborum patientiſſimus 3. 220.a
ſocrates in eodem loco perdius & pernox ſtetit 3.220.c
ſocrates ſilenis & ſatyris aſſimilari poteſt 3.216.d,221.d
ſocratis mos quo res omnes propoſitas examinabat 2.187.e
ſocrates non ſe ſapientem ducit 1. 21.b
ſocrati appellatio ſapientis vnde 1.21.a
ſocrates ſapiens, quoniā quod neſcit, neque ſcire opinatur 1.21. d.e
ſocrates ſapientiæ ſuæ teſtem exhibet deum Delphicum 1.20.e,& 21.a
ſocrates oraculo Delphico ſapientiſſimus 1.21.a
ſocrates explorat oraculi ſententiam 1.21.22. vult ipſum conuincere 1.21.
ſocrates nulli alij credere vnquam potuit quàm rationi 1.46.b
ſocrates eſt ſtudioſus ciuiū 1.30.a
ſocratis merita 1.30.& 31,& 32.
ſocrates ius & æquum ſemper ſeruauit 1.32.a & deinceps.
ſocrates teſtatur de ſua voluntate in ſuo munere perſeuerandi 1. 30.b
ſocrates ſe dignum exiſtimat qui in Prytaneo alatur 1.37.a
ſocrates incidit in plurimorum odium, quod eum perimit 1.21.& deinceps. item 28.a
ſocrates annos plus ſexaginta natus, tunc primùm in iudicium prodiit 1.17.d
ſocratis accuſatio 1.3.b
ſocrates quare accuſatus 1.20.c,d
ſocrates accuſatur quaſi iuuentutē corrumpat 1.24.b
ſocratis accuſationes 1.18.19.29.d
ſocratis accuſatorum duo genera 1.18.e
ſocratis accuſatorum nomina 1. 23.e
ſocrates non corrumpit iuuenes 1.33.a,& deinceps.
ſocrates non eſt ἄθεος 1.26.c
ſocrates iudicibus negat ſe dicēdi facultate valere 1.17.b
ſocrates nō conatur iudicibus ſuis commiſerationem excitare 1. 34.c
ſocrates iudicij ſui exitū Deo permittit 1.35.e
ſocrates qua de re ſibi gratuletur 1. 38.d
ſocrates ſe triginta minarum pretio condemnat 1.38.b
ſocrates Athenienſium inhumanitatem condemnat 1.38.c
ſocrates damnatus tringita calculis deficientibus 1.36.a
ſocrates cōdemnatus aduerſarios ſuos compellat 1.39.
ſocratis reſponſio ad vltimos aduerſarios 1.24.b
ſocrates iniquè damnatus 3.325.a
ſocratis vxor & liberi 1.116.b
ſocrates curam gerit ſuorum liberorum 1.54.a
ſocrates amator pulchrorum 3. 216.d 217.b
ſocratis pudicus amor 3.217.b, 218.219.c
ſocratis παλιγφδία de amore 3.244.a
ſocrates ad bibendum idoneus eſt 3.176.c,220.a, & 223.b
ſocratem ebrium nemo vnquam mortalium vidit 3.220.a
ſocrates ſtranguria laborans 3. 358.d
quem ſocrates magiſtratum geſſerit 1.32.b
ſocratis opes mina argenti 1.38.b
ſocrates Alcibiadem in prælio ſeruauit 3.220.e
ſocratem laudat Alcibiades 3. 216. & deinceps.
ſocratis dæmonium 1.3.b
ſocratis inſomnium 1.44.a
ſocrates cladem Athenienſiū quæ in Sicilia contigit, prænuntiarat 1.129.c
ſocratem, quum de rebus diuinis aliquid pro concione dicit, futura prænuntians, irrident Athenienſes 1.3.c
ſocrates rhetoricen ab Aſpaſia edoctus, muſicen à Conno Metrobij filio 2.235.e
ſocrates nō poteſt ſermonem prolixum contexere 2.106.b
ſocrates Æſopicas facultas carmine reddidit & Apollinis hymnū 1.60.c
ſocrates fingit ſe remedium capiti ſanando noſſe 2.155.e

ſocrates nihil ſcit, neque quicquã ex ſe agit, ſed operam ſuam tanquam obſtetricẽ præbet 1. 157.d
ſocrates obſtetricationem ſuam commendat 1.210.b
ſocrates cur non publicè doceat 1.31.d,33.a
ſocrates docendi autoritatem nũquam vſurpauit 1 19.e
ſocratis modeſtia in diſputando 1. 89.a
ſocratis conſuetudo in diſputando 2.337.e
ſocrates quomodo à ratione abduceret eos aduerſus quos diſputabat 2.487.b
ſocrates interrogat, non reſpondet 1.150.e
ſocrates nihil aliud quàm dubitat 2.80.a
ſocrates nihil docere vult, ſed ab alijs diſcere 2.338.b
ſocrates libenter arguit & redarguitur 1.458.a
ſocratem nõ pudet diſcere 1.372.c
ſocrates eludit ſophiſtas 1.272.& deinceps.
ſocratẽ oratoribus ſemper illudere dicit Menexenus 2.235.e
ſocrates filijs ſuis quid precetur 1. 41.e
ſocrates clàm carcere non vult liberari 1.43.44.45.
ſocrates amicos alloquitur 1.39.e
ſocratis vltima vox 1.118.
ſocrates moritur 1.118
ſocrates hauſto veneno mortuus eſt 1.57.b
ſocrates venenum ebibit 1.117.c
ſocratis conſtantia in veneno ſumendo 1.117.a
ſocrati moriẽti qui affuerint 1.59.b
inter ſocratis iudiciũ & mortẽ diuturnum tẽpus interceſsit 1.58.c
ſocrates intrepidè & præclarè obijt 1.58.e
Sol illuſtriſsimum eſt eorum aſtrorum quæ in cœlo poſita circa terram voluuntur 1.208.d
ſol deorum omnium maximè viſus nobis eſt autor 2.507.a,508.a
ſolis particeps viſus, ſiue ad naturã ſolis accedens 2.507.b
ijs qui ſolem intuentur quid contingat 1.99.d
ſolis creatio 3.39.b
ſol anno tempore ſuum circulum abſoluit 3.96.e
ſol tota terra maior 2.983.a
ſol& Luna, dij magni 2.821.b,822.b
ſolis & lunę curſus 2.821.b,822.a
ſolis fœtus erat maſculum hominum genus, ipſo rerum primordio 3.190.a
ſole Heracliteo citius extingui 2. 498.b
Solõ Atheniẽſis legiſlator 2.599.e
ſolon attulit hiſtoriam Athenas ex AEgypto 3 21.c,113.a
ſolonis & Crœſi amicitia 3.311.a
ſolonis dictum 1.132.c
ſolonis dictum, hominem ſeneſcẽtem poſſe in dies plura diſcere 2.536.d
ſolonis ſapiẽtiſſimi dictum, & carmina 3.20.e, 21.b, & 113.a
Somnia per inſomnium commemorare 1.158.c
ſomniũ audi pro ſomnio, prouerbialiter dictum 1.201.e
ſomniare quinam dicendi ſint 2. 476.c
ſomnus multus rebus gerẽdis non eſt aptus 2.808.a
Sophiſtę definitiones 1.221.d,223. d,226.a
ſophiſtæ deſcriptio ſiue definitio, prima 1.218.d ſecũda, 1.223.c, tertia, 1.223.e, quarta, 1.224.b, quinta, 1.225.a, ſexta 1,231.b
ſophiſta purgator eſt earum opinionum quæ in animo diſciplinarum perceptionem impediũt 1.231.e
ſophiſta quid ſit in ſumma 1.231.d, & 264.c,268.b
ſophiſtarum origo 1.342.a
ſophiſtarum ſpecies 1.221.e,222.a
ſophiſtarum genus huiuſmodi eſt quod ſumma difficultate indagari comprehendíque poſſit 1. 218.d
ſophiſtarum commenta cuiuſmodi ſint 1.241.a
ſophiſta ſcientiam habet quæ tota in opinione verſatur 1.233.c
ſophiſtæ ſcientia in opinione falſa verſatur 1.233.c,240.e
ſophiſtarum illecebræ 1.272. ſcientia & ambitio 1.273.276.294. 303. ratio diſputandi 1.276.283. 284.286.293.296.298.299.300.
ſophiſtarum ambitio & iactãtia in Hippia apparet 1.363.e
ſophiſta quid doceat 2.492.d, 493.a
ex ſophiſtarũ colloquio quis fructus 3 304.a
ſophiſta in falſis imaginibus ludit, & homines decipit, eiúſque adeo ars decipula vocatur 1. 240.d
ſophiſta id quod non eſt eſſe ponit 1.237.a,241.a
an ſophiſta ſit artis expers 1.221.d
ſophiſta artem φαντασικὴ [.i. inanes imagines efficiendi] habet 1 239.d
ſophiſtarum ars amplificata fuit 3. 281.a,282.a
ſophiſta eſt peritus ingenioſũſque artifex 1.221.d
ſophiſta eſt σοφῶν, id eſt earum rerum quæ ad ſapientiam ſpectãt, peritus 1.312.c
ſophiſta eſt αἰτηλογικὸς [.i. certo quodam contradicendi ſtudio refractarius] 1.232.b
ſophiſta non eſt peritus, ſed imitator 1.267.e
ſophiſta, præſtigiator ſeu impoſtor eſt quidam, rerum veratum imitator 1.235.a
ſophiſta εἰδωλοποιὸς eſt [.i. imaginũ effictor] 1.239.d
ſophiſta eſt αὐτοσχέδιος, id eſt, propria opera vendit 1.225.d
ſophiſta ſuorum ipſius operum vẽditor ſiue inſtitor 1.231.e
ſophiſta μισθαρνητὴς appellandus 1. 222.e
ſophiſta iuuenũ diuitúmque mercenarius eſt venator 1.231.d
ſophiſta mercator quidam eſt earum diſciplinarum quæ ad animum ſpectant 1.231.d
ſophiſta eſt inſtitor eius commeatus quo animus nutritur 1.313.d
ſophiſtarum lucrum 3.282.d
ſophiſta in re facienda occupatur 1.226.a
ſophiſta eſt caupo 1.231.e
ſophiſta eſt χρηματιστὴς, & χρηματοφθόρος .i. fortunarũ dilapidator 1.225.d
cum ſophiſta πολεμικῶς inter cedit cognatio 1.221.e
ſophiſta eſt decertator 1.225.a
ſophiſta eſt pancratiaſtes 1.271.d. & ardelio 294.a,& deinceps.
ſophiſta eſt multiplex quędam belua, non vna manu apprehendenda 1.226.a
ſophiſtæ dicendi facultate valent 3.19.e
ſophiſtarum appellatio quibus tribueretur 2.493.a
ſophiſtæ, genus hominum vagum per ciuitates 3.17.e
ſophiſtæ falſò exiſtimati iuuenes corrumpere 2.492.a
ſophiſtæ rationem veræ reipubl. non tenent 3.19.d
ad ſophiſtas doctores non proficiſcendum 2.91.b,92.95.c
ſophiſtas tolerare non oportet 2. 92.b
ſophiſtæ à republ. ſunt expellendi 2.291.c
ſophiſtæ vocandi ſunt qui in concionibus, in theatris, in foris, & alibi, multitudini perſuadẽt quę volunt 2.492.b
de Sophiſtica arte 1.223.b
ſophiſtica ars antiqua, ſed nomen inuidioſum 1.316.d
ſophiſtica ars eſt ἐριστικὴ .i. contentioſa 1.225.d
ſophiſtica ars eſt ἀμφισβητητικὴ 1. 225.b
ſophiſtica ars eſt μαχητικὴ & ἀμιλλητικὴ 1.225.a
ſophiſtica ars eſt incãtatrix 1.289.e
ſophiſtica eſt diſciplinarum cauponaria 1.224.e
ſophiſtica qualis ſit venatio 1.221.a
à ſophiſticis nugis abhorrendum 1.304.c
Sophoclis dictum de ſenectute & voluptatibus veneris 2.329.e
Sophroniſc' Socratis pater 2.131.e
cum Sororibus concubitus conceduntur 2.461.e

de Speciei & partis discrimine 2. 263.b
specierum inueniendarum duplex via: vna, per differentias intermedias: altera, quum proximas tantùm species diuidimus 2. 265.a
Spectatores tragœdiarum gaudẽt simul & flent 2.48.a
spectatoribus à rapsodo fletus exprimitur 1.534.e
Speluncæ imagine illustratur doctrina de cognitione summi boni 2.515.a,517.b
Spes est voluptas 2.40.a
spes futuræ felicitatis magnũ præmium 1.114.c
spes iucunda comitatur eum qui iustè & piè vitam traduxerit 2. 331.a
spes vocãtur quidam sermones qui sunt in vnoquoque nostrûm 2. 40.a
Speusippus 3.314.e
Spolia referre alia quàm arma non vult Plato ciues eius ciuitatis quam instituit 2.469.c
spoliorũ & prædæ cupiditate multi exercitus perierunt 2.469.d
Spoliare cadauer, illiberale est & sordidæ auaritiæ 2.469.d
Sponde, præsto noxa: est elogium Delphico templo inscriptum 2. 165.a
de Sponso & sponsa 2.783.d
de sponsarum fastu & vestibus 2. 774.c
¶Stadii cursores 2.833.a
non Stant nec mouentur omnia 1. 252.a.d
Statuariorum quorundam nomina 1.533.b
Status & motus maximè inter se repugnant 1.250.a
Stesichorus Euphemi filius 3.244.a
stesichorus oculis orbatus, quòd de Helena contumeliosè fuerat loquutus 3.243.a
stesichorus edito carmine quod παλινῳδίαν vocant, visum recuperauit 3.243.b
Stesilei cuiusdam virtus in armis 2. 183.d.e
Stesimbrotus Thasius Homerum explicauit 1.530.d
Studiorum bonorum neglectorũ duæ causæ 2.831.b
Stultorum infinita propago 1. 346.d
stultorum in morem sapere, incõmodo accepto 3.222.b
stultos gaudere debere dum moriuntur, sapientes indignari, vero simile est 1.62.e
Styx 1.113.c
stygis & Cocyti & alia huiusmodi nomina apud poetas formidolosa repudianda sunt 2.387.b
¶Suffragia moderaturi quomodo instituendi 2.751.c
de suffragiorum ratione & loco 2. 753.b,756.b
Summum bonum debet esse perfectum 2.20.d
Sumptus sacri sint moderati 2. 955.e
Supercœlestis locus 3.248.a
in Supplices quum peccatur, omnium maximum est peccatũ 2. 730.a
Suppliciа maxima non manẽt sceleratos in hac vita 2.881.a
de suppliciis iniustitiæ 2.610.c
de suppliciis constituendis 2.854. d,880.d
Sus quælibet hoc nõ nouerit, prouerb. 2.196.d
sus Crommyonia 2.196.d
¶Syllabæ definitio 1.204.a
ex syllabis nomina & verba constituuntur 1.424.e
syllabæ percipi possunt & enuntiari 1.202.b.e
de Symbolis in conuiuio 2.915.d
Syracusanis consulit Plato 3.352.
Syracusanæ & Italicæ mẽsæ 3.326.b
syracusanæ dapes damnantur 2. 404.d

T

TActus vitales facultates diiudicat 3.100.d
de tactu 3.100.d
Talis sis qualis haberi velis 3.320.c
Talorum ludus 2.110.e
talorum imperiti à peritis in quas angustias concludantur 2.487.b
Talus cur AEneus cognominatus sit 2.320.c
ad Tanagrã Athenienses pro Bœotorum libertate aduersus Lacedæmonios dimicarunt 2.242.b
Tantali diuitiæ 1.11.e
tantali sitis 3.371.e
tantali miseria, & nominis eius etymologia 1.395.e
Tartarus 1.113.e, 523.b,524.a.& 2. 616.a
in tartarum improbos mittũt iudices à Ioue constituti 1.523.b, 524.a,526.
Taurei palæstra 2.153.a
¶Tellus & Amor post Chaos extiterunt 3.178.b
telluris inutilia pondera 1.176.d
Temperãtia quid sit, & quale quid sit 2.159.a. prima temperantiæ descriptio, ibidem.b. secunda, 2.160.c. tertia, 2.161.b. quarta, 2.164.a. quinta, 2.166.c. sexta, 2.169.c,171.d,174.d
temperantia concentui cuidam & harmoniæ similis est 2.430.e
temperantia voluptatibus & cupiditatibus dominatur 3.196.c
temperantia magistratuum in cõtinendo se à voluptatibus 2. 389.d
temperantiæ cum petulantia nullum est commercium 2.403.a
temperantiæ cum dissoluta voluptate commercium nullum est 2.402.e
temperantia omni virtutis auxilio destituta an res pretio digna aut indigna sit 2.696.d
temperantia ciuium animi excoli, & diuitiæ vnà in magno pretio haberi nequeunt 2.555.d
à temperantiæ studio quædam Homeri aliena 2.390.a
temperantia quatenus in ciuilem institutionem cadat 2.430.d
temperantia quam requirit Plato in ciuitate quam instituit 2. 430.c
temperantiam in tyranni animo inesse oportet 2.710.a
temperantia præest vaticinationi 2.173.c
temperantiæ est ciues magistratibus parere 2.389.d
temperantiæ terminus est obediẽtia & tolerantia 3.104.b
temperantia & iustitia nobis afferunt salutem 2.906.b
temperantia & iustitia sunt colendæ 1.507.e
temperantia & iustitia omnia sunt administranda 2.73.b
Temperantes cohibet prouerbiũ Nequid nimis 2.45.d
temperãtis & dissolutæ vitæ discrimen 1.493.d
de Temperatione corporum animatorum 3.61.c
Templa vbi construenda 2.777.c
in templa transferri non vult Plato arma bello capta à ciuibus eius quam instituit ciuitatis 2. 469.e
templi Neptuni longitudo, latitudo & altitudo 3.116.c
templum Iouis Lycæi in Arcadia 2.565.d
Tempus quomodo in rebus naturalibus versetur 3.152.a. & deinceps.
temporis creatio 3.37.e.38.c,& 3. 97.c
temporis partes dies & nox 3.37.e
temporum opportunitatibus condonanda multa 3.358.a
Terga qui vertit, non expugnabit vrbem 1.261.c
Terillus, in philosophia minimè ineptus, Tisonisque gener 3. 363.c
Terminos nemo moueat 2.842.e
termini sunt tres 3.95.c
Terræ creatio 3.40.c
terræ facies qualis sit 1.110.b
terra elementum est & grauissimum & difficulter mobile 3. 98.c
terra est æquilibris, nec potest aliorsum declinare 1.109.a
terra quæ contineat 1.109.b
terra vbi sita 1.110.111.
terræ præstantia 1.111.c
terra omnibus diis sacra sedes 2. 955.e
terra, deorum sedes, terminus est noctis & diei 3.97.d

terra conceptu & partu non imitatur mulierem, sed mulier terram 2.238.a
terræ fœtus erat fœmineum hominum genus, ipso rerum primordio 3.190.b
terra geniti homines in fabula quadam 2.414.e,415.d
terræ filii 1.248.c
terræ inutilia pondera qui dicantur 1.176.d
de Testamentis 2.922.b,923.b
Testem qui summouerit à iudicio per vim, plectatur 2.954.e
de Testimoniis ferendis & dandis 2.937.a,& deinceps.
Tethyn & Oceanū rerum omniū generationis primordium esse dixerunt veteres 1.180.d
Texendi artificium quis inuenerit 3.197.b
Textor quid à vestiario differat 2.281.a
¶Thales astrorum contemplationi intentus, & in puteum prolapsus, à quadam ancilla notatur 1.174.a
thales Mil. & Bias & Pittacus, & posteriores ad Anaxagoræ vsq; tempus, sapientiæ nomine commendantur 3.281.c
thaletis cum Periandro amicitia 3.311.a
Thamus AEgypti rex 3.274.c
Thamyras & Olympus 1.533.b
thamyræ hymni 2.819.e
Thamyris anima philomelæ vitā elegit 2.620.a
Theætetus, Euphronii Sunienſis filius 1.144.c
theætetus Corintho ex exercitu Athenas latus 1.142.a
theætetus, vir bonus & honestus 1.142.b
theæteti indolem valde est admiratus Socrates 1.142.c
theætetum dysenteria corripuit 1.142.b
theæteti nominis etymologia 1.143.d
Theages Demodoci filius 1.122.b
Theatri moderator 2.764.d
de eo qui è theatro socium depulerit 2.955.a
Thebæ AEgyptiæ 3.274.c
Themistocles, Pericles, & Cimon in republ. administranda excelluerunt 1.126.a
themistoclis responsum ad Seriphium quendam 2.329.e
themistocles ciuilem tempestatē expertus est 3.368.e
themistocles exulat 1.516.d
Theodorus Byzantius probationē & probationis cōfirmationem πίστωσιν & ἐπιπίστωσιν appellat 3.266.c
theodorus, testis est omni exceptione maior 1.145.c
theodorus sermonum studiosus & vir bonus 1.161.a
theodorus geometra 1.143.b
theodorus Samius, statuarius 1.533.b
Theodotes & Heraclides, Dionis amici 3.318.c
theodotes Heraclidem ad fugam hortatur 3.349.b
theodotes & Plato pro Heraclide orant 3.348.349.
Theognidis versus 2.95.d.& deinceps.
Thesaurum qui abstulerit, quomodo puniendus 2.913.b.c
quid Theseus sit precatus Hippolyto filio 2.687.d
theseus Hippolyto filio maledixit 2.931.b
theseum & Pirithoum ad tam inhonestas rapinas irruisse non est credendum 2.391.c
in Thessalia rei equestris studium viget 3.284.a
Theridis fabula damnatur 2.381.d
Theuth AEgyptius grammaticam composuit 2.18.b
theuth AEgyptius dæmon 3.274.c. quas artes inuenisse dicatur, ibidem.
theuth ad Thamum profectus, artes suas demonstrauit 3.274.d
Tholus Athenis 1.32.c.e
Thraces mulieribus curam pecudum demandabant 2.805.d
thracum pompa quędam in Piræo 2.327.a
qui Thraciam & Scythiam incolunt, iracunda animositate præditi 2.435.e
Thrasyllus 1.129.d
Thrasymachus Chalcedonius 2.328.b
thrasymachi dictum 2.590.d. eius in disputando insolēria 2.336.b
thrasymachi definitio Iusti 2.338.c
Thressa quædā ancilla irridet Thaletem in puteum prolapsum 1.174.a
Thucydides Melesiæ filius 1.130.a
thucydides duos filios educauit, & illos præclarè instituit 2.94.c
Thyestarum incestus 2.838.c
Thyestis Atreique lis 2.268.e
multos Thyrsigeros, paucos est cernere Bacchos 1.69.c
¶in Tibiarum concentu quis præstans fuerit 1.318.c
in Tibicinaria re quis optimus fuerit legislator 2.318.b
Timæus quis & quantus vir fuerit 3.20.a
Timarchus & Philemon Philemonidæ filius ex conuiuio surrexerunt interfecturi Niciam Heroscamandri filium 1.129.b
Timoris expers & Forte an idem sint 2.197.b
timoris poculum aliquis deorum hominibus dedit 2.647.e
timores interdum falsi 2.40.e
timorum duo genera 2.646.e.& 647.e
timor latius patet quàm pudor 1.12.c
timorem siue metum significantia duo vocabula Græca 1.358.d
ibi timor, vbi & pudor 1.12.c
Tincturæ ad bellica ornamenta tantùm adhibeantur 2.956.b
Tingēdarum lanarū ratio 2.428.d
Tiresiam inter mortuos solū sapere dicit Homerus 2.100.a
tiresiæ & Creontis amicitia 3.311.b
Tisias 3.273.a
Titanica audacia 2.701.c
Titillationes plus doloris quàm voluptatis afferunt 2.46.d
Tityi viscera 3.371.e
¶Tolerantia & obedientia, temperantiæ terminus est 3.104.b
Totius & omnis discrimē 1.204.b
totius definitio 3.142.d
¶Tragelaphos & cætera huiusmodi multiplicia figmenta depingunt pictores 2.488.a
Tragœdia quale poetices genus 2.394.b
tragœdiarum spectatores gaudent simul & flent 2.48.a
tragœdia an in ciuitatem recipienda sit 2.817.a
tragœdia & comœdia versantur in imitatione 2.394.b.d
tragœdia & comœdia imitationes suut 2.395.a
tragœdia & comœdia an admittēdæ sint in ciuitatem 2.394.d
Tragica de inferis commenta damnat Plato dialogo 3. De republ.
tragici sunt imitatores 2.602.c
Tria in re qualibet intelligenda 2.895.c
Triangulus quid sit 3.53.d,54.e
triangulus est generationis initiū 3.54.55.& 98.a
de Tribuno militum eligendo 2.755.b
Tributa publica 2.955.d
Triginta tyranni Athenienſium 3.324.d,325.a
Triptolemus minister 2.782.b
Tripudium discant pueri & puellę 2.813.b
Triticum & hordeum, quæ sunt alimenta hominum, Attica prima produxit 2.236.e, & 237.a
Troia imperii Assyrii pars fuit 2.685.d
ad troiam Achiuorum expeditio 2.682.c,685.d
apud troiam bellicosi viri medicina vtebantur absque diæta 2.407.e,& 408.a
Trophæa plurima statuerūt Athenienses pro Leontinorum libertate 2.243.a
trophæa ad Marathonem, Salaminem & Platæas erecta 2.245.a
Trophonii & Agamedis precatio 3.367.d
Trutina alba vti erga omnes 2.154.b

¶Turpe est muneribus & pecuniæ cupiditate capi 2.390.d
turpe est ad imperandum vltrò accedere 2.347.c
turpe esse dicitur quod damnosum est: sicut honestum, quod est vtile 2.457.b
turpia sunt & mala quæ virtute carẽt, siue instituta, siue possessiones 2.246.d
de Tutelis 2.924.a,926.d
Tutor orphanorum 2.766.c
de tutoribus 2.924.a,928.b
¶Tynnicus Chalcidẽsis pæanem præstantissimum scripsit 1.534.d
Typhone belua multiplicior 3.230.a
Tyrannica iustitia 2.338.c. Vide iustitia.
Tyrannis quid sit 2.344.a
tyrannis dominatio est seditiosa vsurpatio 2.832.c
tyrannis est expeditior gubernationis publicæ forma 2.709.c, 710.b
tyrannides & dominatus paucorum vnde nascantur 2.238.e
tyrãnides vnde emanarint 3.354.e
tyrannidis descriptio & tyrannici hominis 2.562.a,& 573.c
tyrannis commutetur in regiã autoritatem 3.354.c
Tyrãnus quid sit 1.125.d.e,2.344.a
tyranni cum rege comparatio 2.587.c
tyrannum pereuntẽ quibus vocibus acclamantem repræsentent tragici 3.310.a
an tyrannus esse dicẽdus sit qui omnibus imperat ciuibus 1.125.e, & 126.a
tyrannus bonus efficit infinita bona in ciuitate 2.711.b
tyrannus moderatus constituit optimam rempublicam 2.710.d
tyrannis demonstrandum est, magnum quidpiam esse philosophiam 3.340.c
tyranni in Sicilia vocati 3.353.b
sapiunt tyranni sapientum cõmercio 1.125.b
tyrannorum preces cum necessitate sunt permixtæ 3.329.e
tyrannorum libido & misera vita 2.575.c,& 577.d
tyrannorum locus post mortem 2.616.a,618.a
Tyrtæus Athenienſis poeta 2.629.a,858.e

V

VAcuitas animi & corporis quid appelletur 2.585.b
Vagitus infantium 2.792.a
ad Valetudinem periculosa est victus athletarum ratio 2.404.a
valetudo prospera, rerum omniũ optima est 1.451.e
valetudo bona & mala quomodo generetur 3.82.b.c
valetudinis bonæ conseruandæ ratio 2.321.c
in Variis atq; multiplicibus rebus simplex quædam & vniformis ratio non valet 2.294.c
Vates, qui res futuras nouit 2.173.c. 174.a
vates ne imperatori imperet, sed imperator vati 2.199.a
vatum ministerio nos alloquitur Deus 1.534.d
vatibus cur Deus mentem eripiat 1.534.c
Vaticinandi peritia est rerum futurarum scientia 2.173.c
Vaticinium furor bonus est 3.244.a
de vaticinio locus illustris in Odyss. υ 1.538.e.& in Iliad. μ 1.539.b
¶de Vectigalibus 2.847.b.850.b
Velimus quod possumus 3.301.c
Venalium rerum procuratio 2.849.a
Venarum fons vbi 3.70.b
Venatio duplex statuitur 1.198.d
venatio aquatici generis, ἁλιευτικὴ [id est piscatoria] dicitur 1.220.b
venatio omnis volucris generis, ὀρνιθοθηρευτικὴ [id est aucupium] dicitur 1.220.b
de venationis formis, & quæ probandæ 2.823.b
Venator nocturnus 2.824.
Venatoria ars bifariam secatur 1.219.e
de Vẽditione rerũ in foro 2.917.c
de Venditoribus leges 2.917.c
Vendentium res adulteratas pœna 2.917.d
de Venditis rebus lex 2.915.e
de Veneficiis 2.933.b
Venena bifariam nocent hominibus 2.932.c
Venereæ voluptatis coercendæ ratio 2.841.a
aduersus venereæ cupiditatis impotentes 2.839.b
Venus nusquam est absque Amore 3.180.d
veneri & Amori amatorium furorem attribuit Plato 3.265.b
de venere & Marte Vulcani artib⁹ irretitis commẽta non sunt admittenda 2.390.c
veneres duæ sunt: vna, Cœlo nata: altera, è Ioue & Dione progenita 3.180.e
venus rara non est imperiosa 2.841.a
aduersus veneris intẽperiem leges 2.836.& 841.d
veneris cupiditas est ardentissima 2.783.a
venere qui abstinuerunt 2.839.e
propter Vẽtorũ diuersitatem quidam sunt incommodis moribus 2.747.c
Ventris sedes & compositio 3.73.a
Vera non oportet tantùm respondere, sed etiam apta 2.75.d
per Verbera quicquid agitur, violentum est 2.879.b
Verbum dicitur significatio actionum explicandarum 1.262.a
verborum curiositas cauenda 2.261.e
verbo diuino opus est ad doctrinam de anima 1.85.e
Verecundia comparat victoriam erga amicos 2.647.b. Vide Pudor.
Verisimilia veris antepositi Gorgias 3.267.b
Veritas præest ad omnia bona cõsequenda 2.730.c
veritas dux bonæ naturæ 2.490.a
veritas vbi est dux, vitiorum chorus non consequitur 2.490.c
veritatis vis atque efficacia 3.262.d
veritatis imperiti de voluptate & dolore rectè iudicare non possunt 2.584.e
veritati propinquiórne sit mens, an voluptas 2.65.c
veritati inhærendum 1.48.a
veritatis inuentio lex est 2.315.a
quod veritatem præbet iis quæ cognoscũtur, & cognoscenti vim tribuit ad cognoscẽdum, est boni idea 2.508.e
veritate nihil magis cognatum & affine sapientiæ 2.485.d
Verũm qui norunt, vulgi nomine non sunt censendi 3.284.d
veri similitudines ab eo qui veritatem nouit, optimè vbique cõperiri possunt 3.273.d
in veris non verisimilibus versatur finis rhetorices 3.272.d
de Vespertilione quem eunuchus percussit 2.479.b
Vestia 3.247.a
vesta omnibus diis sacra sedes 2.955.e
in Vestes meracũ vbi effundatur 2.637.e
de vestibus sponsæ 2.774.c
Vestiarius quid à textore differat 2.281.a
Vestimentorum & calceamentorum inuentio 1.322.a.b
¶de Vi omni sanctiones 2.884.e, 885.
Via ad virtutem ardua, ad vitia plana 2.718.e
viarum curam qui gerere debeant 2.761.a,763.c
Vicorum distributio 2.745.d
Victoria optima maximáque est, vt quis seipsum vincat 2.626.e
victoriæ sæpe afferunt contemptũ disciplinæ 2.641.c
victoriam comparant erga amicos verecundia, & aduersus hostes confidentia & audacia 2.647.b
qua Victus ratione vti debeant cõiuges 2.779.d
propter victum dissolutum & desidiam medicina indigere turpe est 2.405.d
in victu nimia superstitio ad valetudinem periculosa est 2.404.a
& Videmus & audimus, & alios sensus habemus, vbi primùm

nati ſumus 1.75.c
Vim vi ne opponas 2.176.d
Vincere ſeipſum maxima victoria 2.626.e
Vincula adamantina 2.618.c
Vinum eſt tributũ ad corpora refocillanda 2.672.d
de vini vſu 2.649.e
vini vſus pueris interdicendus ad annum decimumoctauum vſq; 2.666.a
vinũ nec ſeruus, nec ſerua, nec magiſtratus illo anno quo geret magiſtratum, guſtet 2.674.a
vinum reddit hominem ſeipſo hilariorem 2.649.b
vinum bibere in exercitu lex Carthaginenſium vetabat 2.674.a
vinum & cum pueris & ſine pueris eſt veridicum 3.217.e
vino Pramneo mixta farina ad ſanandum Eurypyli vulnus apud Troiam 2.405.e
qui Violantur an peiores reddantur 2.335.b
Violentiæ adhibendæ modus cui attribuatur 1.225.a
qui à Vipera morſus eſt quomodo afficiatur 3.217.e
Viro trigeſimus annus, mulieri vigeſimus, florẽtis ætatis tempus 2.460.e
vir à trigeſimo anno ad quinquageſimum quintum operam in gignẽdo præbeat ciuitati 2.460.e
viros mulieribus præficere, veluti gregi cuſtodes 2.451.d
viri virtus eſt adminiſtrare rempublicam 2.73.a
vir bonus omnium ſanctiſsimus 2.319.a
vir bonus ſit animoſus & mitis 2.731.b
vir & bonus conſultor eſt qui importunos deprauatorum ciuiũ appetitus minimè perfert 3.331.b
viri boni erũt vtiles, ſi rebus agendis rectè præſint 2.97.a. & recta opinione & ſcientia præditi 2.98.b
Virtus vitio contraria 2.782.e
virtus, cõcordia: vitium autem eſt diſcordia 1.93.e
virtutis definitio, prima, 2.73.a.b. ſecunda, 73. c. quæ refellitur 73.d,77.a. tertia, 77.b. falſa, 77.c,& 78.a.b
virtutis prẽclara deſcriptio 1.506.d
virtus vera quæ ſit 1.69.c
an virtus ſit ſcientia 2.87.c,88.89.
ſi virtus eſt ſcientia, doceri poteſt 2.87.b,89.c,98.d
an virtus doceri poſsit 1.319.b, 329.c,361. 2.89.d,94.e,95.b,96.b,98.d
virtus doceri non poteſt 2.98.e. ſed eſt Dei donum 2.99.e
virtus induſtria & labore comparatur 1.323.d,328.
ad virtutis cultum capeſſendũ adiumenta ex quouis loco petenda 2.401.d
virtus inſita hominibus 1.322.
omnia ſeiuncta à virtute laudem amittunt 2.246.d.e
quæ virtute carent inſtituta, turpia ſunt & mala 2.246.e
virtus ſequenda 1.176.b
virtus eſt in ſummo pretio in ciuitatibus bene moratis 3.283.e
virtus eſt rerumpublicarum firmamentum 2.134.b. virtutis verò fulcrum, pietas 2.134.c
virtus finis propoſitus legi, menti, ciuitati 2.963.a
virtus eſt legũ finis, cuius quatuor ſunt ſpecies 2.688.a
ad virtutis formulam effictæ eſſe debent fabulæ quę pueris commemorantur 2.378.e
virtutis magiſtri 2.90.b, 91.b,& deinceps.
virtutis imperium eſt honeſtum & liberale 2.135.b
virtus ſeruire neſcia 2.617.d
virtute prædiți, poſt hanc vitam in locum ſanctiorem migrant 2.904.d
virtus eſt ſeipſum ſeruare & ſua 1.512.d
virtutis verum genus quærendum quod omnes ſpecies peræquẽ complectatur 2.73.d,79.c
virtutis partes, iuſtitia, temperantia &c. 1.329.d,330.349.b,361.a
virtutis quatuor ſpecies 2.963.c
virtutis ſpecies ſunt iuſtitia, fortitudo, temperantia, ſapientia, 2.73.d,74.a,79.a
virtutes duæ ad vitam bene conſtituendam 1.137.e, & 138.
virtutum formam qui non ſuſceperit, muſicus eſſe non poteſt 2.402.c
virtutes politicæ à philoſophicis longè diſtant 1.175.c,174.c
Viſcerum compoſitio & ſedes 3.72.c
Viſibile in quæ ſubdiuidatur 2.509.e
Viſus, omnium ſenſuum noſtrorũ qui per corpus variè manant, acutiſsimus atque efficaciſsimus eſt 3.250.d
viſus luce opus habet 2.507.e
viſus & lux ad ſolis naturam accedunt 2.508.b,& 509.a
viſus quanta ſit præſtantia 2.507.c
viſus vtilitates maximas miniſtrat 3.45.c,47.a,67.c,100.c
Vita noſtra peregrinatio 3.365.b
vita humana omnino moleſtiarũ plena 3.366.e.& deinceps.
vitæ vſura non eſt optanda 1.512.d
vita Deo committenda 1.512.e
vita quomodo inſtituẽda 1.492.d
vitæ bene inſtituendæ finis, iuſtitia & temperantia 1.507.d
vitam ſuam ita inſtituit optimus & grauiſsimus quiſque, vt felicem laudabilémque ſui memoriam ad poſteros tranſmittat 3.311.c
vitæ genus noſtrum diligenter conſtituamus 2.732.e,733.d
vita iuſta, iucundiſsima: iniuſta verò, iniucundiſsima] 2.662.c,663.d,664.c
vitæ honeſtæ præſtantia 2.731.e
vitæ curriculum honeſtè qui peregerint neceſsitati concedentes pæana canunt 3.365.b
vita turpis ἀθλιωτης eſt 2.247.b
vitæ temperantis & diſſolutæ diſcrimen 1.493.d
vitam alicuius qui explorat, recténe viuat nécne, tribus rebus inſtructus eſſe debet, ſcientia, opinione, & dicendi libertate 1.487.a
ex hac vita excedentes veram poſſeſſionem adimus 3.370.d
vita triplex, iucunda, triſtis, neutra 2.43.c
vitæ genera octo 2.733.e
vita charadrii, id eſt barathri 1.494.b
Vitium virtuti contrarium 2.782.e
vitium, diſcordia: virtus autem eſt concordia 1.93.e
vitium fugiendum 1.176.b
propter vitiorũ naturalium nævos homines nõ indignãtur 1.323.d
Vitioſitatis quæ ſint principia 3.102.d
Vitri generatio 3.61.e
Viuere bene & feliciter eſt finis ethices diſciplinæ 2.124.e
viuendi genus illud iucundiſsimũ eſt, agere ſua 3.357.e
viuendi genus illud perſequẽdum, quod ingenium, memoriam, iudicium poſsit cõſeruare 3.340.e
vt bene viuamus laborandum 1.48.b
viuere bene diſcamus, vt bene moriamur 1.526.d,527.e
viuere oportet inter homines, non inter arbores 3.230.d
viuendi tria genera, & quódnam ex his ſit ſummum bonum 2.22.b
viuendi rationes quatuor 2.733.e
viuentes ex mortuis fieri 1.72.a
¶ Vlciſci num liceat acceptam iniuriam 1.49.a.& deinceps.
Vlyſſes verſutiſsimus 1.364.c,365.a
vlyſſem & Palamedem poetæ vnà contendunt atque componunt 3.311.b
¶ Vmbram ſuam metuere 1.101.d
¶ Vnctoriæ arti cognata eſt medicina 3.104.a
Vnguium compoſitio 3.76.d
Vniuerſi ortus 3.28. Vide Mundus.
vniuerſum immobile conſtituebãt Parmenides & Meliſſus 1.180.e
vniuerſum eſſe vnum, non multa 3.28.
vniuerſum mentem habet 2.98.c
Vnum multa eſſe, & multa, vnum 1.14.c.& deinceps.

vnum non poteſt eſſe multa, nec multa vnum 1.251.b
vnum quidpiam ex ſeipſo nihil eſſe 1.152.d
vnum ipſum per ſe nihil eſſe 1.182.b
vnum quare nec iunius nec ſenius ſeipſo fiat 3.140.e.& deinceps.
vnum omnium numerorum primam obtinuit ſedem 3.153.b
vnum quiddam vni tantùm cõtrarium eſſe 1.332.d
vnum omnibus motionis generibus immobile eſt 3.139.a
vnum nunquam eſt in eodem, ibidem.
vnum neque ſtat, neque mouetur 3.139.b
vnius natura an eadem ſit quæ & ipſius Eiuſdem 3.139.d
¶Vocabula mutant ſignificationem propter literarũ mutationem 1.418.a
vocabula commutantur quotidie 1.414.c,418.a,421.e
vocabulorum origo & definitio 1.424.a
Vocales literæ reliquas literas vinciunt 1.253.a
Volucres, diuiniſsima ſunt dona 2.956.b
Voluntas bonorum virorum vnanimis & cõſentiens maximè valet ad vitam 3.310.a
de Voluntariis & inuolũtariis criminibus 2.860.c.861.e,863.a
Voluptas bonum vulgo 1.354.c
voluptas & bonum, res diuerſæ 1.496.c,497.a
voluptas non eſt ſummum bonum, neque ſcientia 2.20.b,21.22.e
voluptas hominibus inſipientibus lex eſt, Deus ſapientibus 1.354.e
voluptatem nobis adeſſe volumus 2.733.a
voluptatis perpetua quædã eſt generatio, nulla autem ipſius eſt eſſentia 2.53.c,54.a. ideo non expetenda 54.c
voluptas ea quærenda quæ habet gratiam 2.667.b
voluptatum aliæ corporis, aliæ, animæ 2.50.d
voluptas animi 2.33.c
voluptas animi qua fruuntur philoſophi 2.485.d
voluptas vera eſt penes philoſophum 2.582.b,583.b
à voluptatibus abſtinet philoſophus 1.83.b,84.a
voluptates eſſe in rerũ natura quidam negabant 2.44.b
voluptates maximæ ſunt quæ circa corpus verſantur 2.45.a
voluptas eſt multiplex 2.12.c
voluptas alia vera, alia falſa 2.35.d 36.38.b,40.a
voluptates falſæ ſunt malæ 2.40.e
voluptatum quædam puræ, quædã impuræ: quædam veræ, quædam falſæ 2.51.a
voluptates quædam puræ, quædã impuræ 2.52.c
de voluptatibus puris & nõ mixtis 2.50.e,51.b,52.a
voluptatum aliæ bonæ, aliæ malæ 1.494.e,499.c.& 2.13.b 32.d
voluptate afficitur & intemperans & temperans 2.12.d
cum voluptate diſſoluta nullũ eſt tẽperantiæ cõmercium 2.402.e
voluptas effrænis mentem è ſuo ſtatu dimouet 2.402.e
voluptates aliæ intẽſiores, aliæ remiſsiores 2.41.b
de voluptate ſummâ 2.60.a
de voluptatis modo in muſica, poetica & pictura 2.668.b
voluptates illæ maiores ſunt quarum etiam cupiditates ſunt maximæ 2.45.b
voluptates maximæ quomodo ab iis qui ægrotant percipiantur 2.45.b
voluptas maior nulla eſt ea quæ in rebus venereis verſatur 2.403.a
de voluptatibus venereis dictum Sophoclis 2.329.c
voluptas & dolor eodem genere continentur 2.31.c
voluptatis & doloris ſpecies 2.31.e
voluptatis cum doloribus permixtio quàm latè pateat 2.50.d
voluptas & dolor ſæpenumero cõſequuntur opinionem veram & falſam 2.38.b
voluptatis & doloris mixtio quomodo in vnum concurrat 2.47.d.& deinceps.
voluptate & dolore carere hominis eſt ſapientis 2.32.e,33.b
voluptas dolorem continuò conſequitur 1.60.c
voluptatum & dolorũ æquale temperamentum, vel alterutrarum exceſſus 2.46.d
voluptates & moleſtiæ falſæ in hominum animis 2.40.c
voluptates quidam dixerunt nihil aliud eſſe quàm dolorum fugas 2.44.b
voluptas & ægritudo animum corpori affigit, & quaſi ſibula innectit 1.83.d
voluptatibus deſtitui ſe multi ſenes queruntur 2.329.a
de voluptatibus & animi facultatibus 2.580.e
Votum quatuordecim iuuenum illorum quos nauigio in Cretam deduxit Theſeus 1.58.b
Vox, eſt ictus in aëre, ad animum perueniens per aures 3.101.a
de voce 3.47.c,67.b,101.a
¶Vpupam, luſcinian, hirũdinem aiunt præ dolore canere ſolitas 1.85.a
¶Vrbis membra quomodo diuidenda 2.745.b.d. Vide Ciuitas.
de vrbis ſitu ibidem. b, 778.c
vrbem non expugnabit qui terga vertit 1.261.c
vrbium origo 2.676.a
¶de Vſucapionibus 2.954.d
Vſus in omnibus primarium locũ obtinet 1.281.a,289.b.d
vſus rectus conſtat ex recta cognitione 1.281.a
¶Vtile quid ſit, non quid iuſtum, populus quærit 2.113.c
vtile & iuſtum, ſiue honeſtum, an idem ſit 2.113.d,116.c.d
quod vtile eſt, dicitur honeſtum eſſe: quod autem damnoſum, turpe 2.457.b
vtiliora quæcunque ſunt, an magis legitima ſint 3.285.a
Vtilitatem qui minus commodè affert, iniuriam ſæpe infert 2.862.a
vtilitatem omnes homines ſuapte natura quærunt 2.227.b
ad vtilitatẽ reipublicæ omnia referenda 2.739.c
qui Vtitur, & id quo vtitur, quomodo differant 2.129.c
¶Vua generoſa 2.844.e
Vulcani etymologia iuxta Græcã vocem 1.406.c
vulcanus & Minerua communem habent naturam 3.109.c
à vulcano eiúſque coniuge artes inuentæ 2.274.c
vulcano opificum genus ſacrum 2.920.d
vulcani & Iunonis cæteræque deorum pugnæ non ſunt in ciuitatẽ recipiendæ 2.378.d
Vulgi nomine non ſunt cenſendi qui verum norunt 3.284.d
vulgi opinionem non curare debemus 1.44.c
vulgi exiſtimatio ciuitati non negligenda 2.950.c
vulgus philoſophiæ minimè capax 2.494.a
Vulua fœminarum 3.91.b
quæ Vxor ducenda 2.773.a,774.
vxor ex æqualibus ducenda 2.773.a
vxorem quoto anno ducere oporteat 2.721.b
vxorem renuentis quæ mulcta 2.774.a
vxores Lacedæmoniorum ab ephoris publicè cuſtodiuntur 2.120.b
vxores communes, communes liberos eſſe debere 2.457.d, 461.e,466.c.& 3.18.c.e
vxores cuſtodum ciuitatis quæ à Platone inſtituitur, dicũtur debere eſſe omnes omnium communes, itidémque liberi 2.457.c

X

X literæ imagine motum animi repræſentat Plato 3.36.b
Xanthias alterum ex Thucydidis filiis inſtituit 2.94.c
Xanthippe Socratis vxor 1.60.a
Xanthippi filius Pericles 2.235.e
xanthippus Periclis filius 2.94.b
Xanthus & Scamãder fluuij 1.391.e

¶ Xerxis vxor Amistris [vel Amastris] 2.123.c

Z

Z Amolxidis incantationes 2.158.b
zamolxidis medici dicebãtur reddere homines immortales 2.156.d
Zeno & Parmenides ad magna Panathenæa quondam venerunt 3.127.a
zenonis sodalis Pythodorus 3.127.b
zeno Parmenidis amasius fuisse dicitur 3.127.b
zeno cum Parmenide omni amicitiæ genere arctissima societate coniunctus 3.128.a
zenonis scripta 3.127.
zenonis cõsuetudine meliores qui extiterint 2.119.a
Zethus erga Amphionem 1.485.e, 505.b
zetho graue quid sit 3.293.b
per zethum iurat Socrates 1.489.e
Zeuxippus pictor 1.318.c
Zeuxis pictor egregius 1.453.c
¶ Zona reginæ, magnus quidam fertilisque ager, vnius propè diei itinere patens 2.123.b
Zopyrus Thrax pædagogus Alcibiadis 2.122.b
Zoroastri Horomazi filii magia 2.122.a

Sciat lector qui indicem cuius hîc finem habet, usurus est, nonnulla ex iis quæ in illo annotantur, ad Ioannis Serrani notas margini adscriptas referri.

INDEX VOCABVLORVM DE QVORVM ETYMOLOGIA VEL SIGNIFICATIONE DISSERIT Plato: quorundam etiam compositorum quæ ab illo ficta videri possunt.

A

A pro η, peregrina quadam dialecto 1.407.b

α in nominibus ἄκοιτις & ἀκόλουθος significat ὁμοῦ 1.405.d

¶ Ἀβουλία (contrarium βουλῆ) vnde dicatur 1.420.c

¶ Ἀγαθὸν dictum fuit quasi ἀγαστὸν 1.412.d

Ἀγχοῦ, vocabulum quod latè patet 2.287.e

Ἀγελαιοκομική, siue θεραπευτική 2.275.e

Ἀγελαιοσοφία, siue κοινόσοφική 2.261.e

ἀγελαιόσοφική 2.261.e,264.c

ἀγελαιοτροφικῆς species duæ 2.262.a

Ἄγις vnum est ex nominibus quæ imperatorem significant, sicut Πολέμαρχος & Εὐπόλεμος 1.394.c

Ἀγκιστρευτική venandi ratio, quæ fit interdiu, ex eo ita dicta [quasi hamularia] quòd fuscinarum extrema ἀγκίστροις [id est hamis] sint aptata 1.220.d

Ἀγνωσία & γνῶσις oppositæ 1.267.b

Ἀγοραῖοι & ἀσυνόμοι qui sint 2.759.b

Ἀγοραστικὴ & δωρητικὴ species sunt ἀλλακτικῆς τέχνης 1.223.d. ἀγοραστικῆς species duæ, αὐτοπωλικὴ & μεταβλητικὴ 1.222.d

Ἀγρονόμοι, siue κρυπτοί, venationis genus 2.763.b

Ἀγχίνοια est ὀξύτης animi 2.160.a

ἀγχίνοιαν φύσεως quidam vocant quę alii σοφίαν, alii φύσιν appellant 2.976.c

Ἀγωνιστικὴ [id est decertatoria] & θηρευτικὴ [id est venatoria] species duæ artis χειρωνακτικῆς 1.219.c. ἀγωνιστικὴ pars κτητικῆς [id est, artis comparandi] 1.225.a. ἀγωνιστικὴ diuiditur in ἀμιλλητικὴν & μαχητικὴν, ibidem.

¶ Ἄδης non dicitur tanquam ἀιδὴς, vt vulgus putat, sed ἀπὸ τοῦ πάντα τὰ καλὰ εἰδέναι 1.403. a, & 404.b

¶ Ἀήρ vnde sumptam habeat appellationem 1.410.b

ἀήτας poetæ vocant τὰ πνεύματα [id est ventos] 1.410.b

¶ Ἀθηνᾶ (quæ & Pallas) vnde dicta 1.406.c,& 407.a.b

¶ Αἰθὴρ dictus quasi ἀειθεήρ, & cur 1.410.b

¶ Αἰολεῖν & ποικίλλειν idem valent 1.409.a

Αἰσχρὸν [id est turpe] pro ἀεισχόρρουν 1. 416.b

Αἴτιον & δίκαιον an aliquid affinitatis habeant 1.413.a

¶ Ἄκακοι quinam vocentur à nonnullis 2.140.c

Ἀκισύμβροτος, vnum est è nominibus quæ medicis sunt apta, sicut & Ἰαξοκλῆς 1.394.c

Ἄκοιτις dicitur pro ὁμόκοιτις 1.405.d

Ἀκολασία 1.437.c,& 505.c,508.a

Ἀκόλουθος dictum pro ὁμοκέλευθος 1. 405.d

¶ Ἀλγηδὼν ab ἀλγεινὸν 1.419.c

Ἀλήθεια [id est veritas] vnde dicatur 1.421.b

Ἁλιευτικὴ [id est piscatoria] venatio aquatici generis penè vniuersim 1.220.b. ἁλιευτικῆς partes duæ, ibidem.

Ἅλιος [id est sol] à Doribus vocatur qui ab aliis ἥλιος 1.409.a

Ἁλλακτικὴ (quæ & μεταβλητικὴ) & χειρωνακτικὴ, sunt κτητικῆς artis species 1.219.e

Ἁλοδοξεῖν & ἀλοδοξία qua de re dici debeant 1.189.b.d

Ἄλογα esse quomodo dici possint τὰ στοιχεῖα, at syllabæ habere λόγον 1.203.a.b. ἀλογία 1.207.d

¶ Ἁμαξία an sit dicta quasi ἡ ἅμα θεῶν ἰόντος πορεία 1.437.c

sub ἀμαρτίας, sicut & συμφορᾶς, appellatione aliud latere quàm vulgò credatur 1.437.b

Ἀμείνους iidem qui & βελτίους 1. 489.e

Ἀμιλλητικὴ & μαχητικὴ sunt τῆς ἀγωνιστικῆς species 1.225.a

Ἀμύητων appellatio quibus sit tribuenda 1.155. e. ἀμύητοι qui sunt αὐόπτοι 1.493.b

Ἀμφισβητεῖν & ἐρίζειν differunt 1.337. b. ἀμφισβητεῖν inter se amici etiam dici possunt, ibidem.

Ἀμφισβητητικῆς duæ species, δικανικὴ & ἀπολογικὴ 1.225.b

Ἀναξ & ἕκτωρ quomodo idem valeant 1.393.a

in Ἀναπνοῆς & ὀκνοῦς appellationibus quò respexerit qui eas imposuit 3.78.d

quandam περὶ Ἀναψύχειν significationem inesse appellationi τῆς ψυχῆς 1.399.e

Ἀνδρία [id est fortitudo] vnde hoc nomen habeat 1.413.e

Ἀνὴρ & ἄρρεν 1.414.a

Ἀνθρωποτομικὴ τέχνη 2.267.c

ἄνθρωπος vnde dictus 1.399.c. Vide & ἀναθρῶν paulo antè.

Ἀνία vnde dicatur 1.419.c

Ἁπλογικὴ, vide in ἀμφισβητητικὴ.

Ἀντωμοσία, forense vocabulum 1. 172. e. ἀντωμοσίας exemplum 1. 19.b

¶ Ἀπαίδευτος an dicēdus sit qui est ἀχόρευτος: & contrà πεπαιδευμένος sit ὁ ἱκανὸς κεχορευκὼς 2.654.b

Ἀπατητικὴ τέχνη sophistarum 1.264.d

Ἄπειροι à nonnullis vocātur qui ab aliis ἄκακοι 2.140.c

Ἀπόλλων vnde sit dictus 1.404.& 405

¶ Ἀργυραμοιβοί, qui etiam ἔμποροι & ναύκληροι, necnon κάπηλοι 2.289. e,& 290.a

Ἀρετὴ [id est virtus] vnde hoc nomen habeat 1.415.c

Ἄρης [id est Mars] vnde dictus 1. 407.d

Ἁρμονίαι quæ dicantur 2.17.d,& 398.d

de Ἄρρενος appellatione 1.414.a

Ἀρρύθμου καὶ ἀρύθμου quæ sint vires 2.400.d

Ἄρτεμις [id est Diana] vnde dicta 1.406.b

Ἀρχέπολις nomen idem valet quod Ἀσυναίαξ & Ἕκτωρ 1.394.b

¶ Ἀσπαλιευτὴ cum Sophista intercedit cognatio 1.227.e

Ἀσπαλιευτικὴ, [id est, hamo piscandi peritia] 1.219.d

Ἄστρον vnde dictum 1.409.c

Ἀσυναίαξ, vide in Ἀρχέπολις.

Ἄσυνομοι qui sint, & qui ἀγοραῖοι 2.759.a

¶ Αὐτοπωλικὴ ars 2.267.a,& 275.c

Αὐτοπωλικὴ & μεταβλητικὴ, duæ ἀγοραστικῆς species 1.223.d

Αὐτοπαιὼ 2.129.b,& 130.d

¶ Ἀφροδίτη [id est Venus] dicta διὰ τὴν τῶν ἀφροδισίων ἡδύτητα 1.406.e

¶ in Ἀχθηδόνος appellatione quò respiciatur 1.419.c

Ἀχόρευτος, vide in ἀπαίδευτος.

B

B literæ nullus est ψόφος, neque vlla φωνὴ 1.203.b. Quum βῆτα scribitur, tres literæ adiunguntur 1.393.e

¶ in Βάρβαρον & Ἑλληνικὸν diuisio totius generis humani vulgò recepta 2.262.d

Βασιλείας & δεσποτείας quod sit discrimen 2.445.d

βασιλικὴ τέχνη 1.291 b

Βατεία & μωρία 1.392.a

¶ in voce βέβαιον est quædam imitatio βάσεως & στάσεως 1.437.a

Βέλτιον & κρεῖττον idem valent 1 408. c,491.c

¶ Βιαστικοῦ nomen τῇ μαχητικῇ arti attribuitur 1.225.a

Βλαβερὸν [id est noxium] vnde deductum 1.417.e

Βλαβήσεσθαι idem quod ζημιωθήσεσθαι 2.227.e

¶ Βουλὴ dicitur à nomine βολὴ 1.420.c

Γ

Γ litera linguam labentem sistit 1.427.c

Γᾶα, tanquam γυνὴ πίεσα est appellata, eam sequendo significationem quam habet verbum γιγάασι apud Homerum 1.410.c

¶ Γενούσης dictus νοῦς 2.30.e

¶ velut Γιγαντομαχία quædam inter philosophos 1.246.a

¶ Γνώμη [id est sententia] vnde dicta 1.411.d

Γνωμολογία, vocabulum rhetorum 3.267.c

Γνῶσις & ἀγνωσία, diuisio μιμήσεως 1. 267.b

¶ Γυμναστικὴ [id est exercitationis ratio] ad turpitudinem depellendam existit 1. 228.e

Γυμνοπαιδιαὶ, ludi in quibus nudi decertant 2.633.c

Γυνὴ [id est mulier] quasi γονὴ [id est fœtura] 1.414.a

Δ

Δ literæ συμπίεσις [id est compressio] 1.427.b

δ pro ζ sæpe vtebantur veteres 1. 418.c

Δαίμων quid significet, & vnde vox illa 1.397.e

Δακτυλιογλυφία earum rerũ quæ ad manus pertinẽt, curam gerimus 2.128.d

¶ Δηλία vocabulum vnde 1.415.c

Δηνοῦ appellatio diuersos vsus habet 1.341.b

Δέος & φόβος an idem 1.358.e

¶ Δημήτηρ vocabulum vnde 1. 404.b

Δημοκρατίας descriptio 2.555. b. & deinceps.

δημοκρατικοῦ hominis mores 2.557.b

¶ Διακριτικὴ [id est secernendi ars] 1.226.c

διακριτικῆς artis species est purgatoria [id est καθαρτικὴ] 1.231.b

Διαλεκτικῆς παιδιὰς [id est, doctrina quæ hominem ad differendum aptiorem reddit] 2.536.e

Διαίσια medium quiddã inter νοῦν & δόξαν 2.511.d

διανοίας vis inter opinionem & scientiam est intermedia 2.533.e

Διαυλοδρόμους, qui stadium cursu iterat 2.833.a

Διαφανῆ appellat Plato τὰ ἴσα [id est æqualia] 3.67.d

Διδασκαλικὴ ars [id est, quæ in docẽdo versatur] 1.231.b

Διήγησις est omnis illa poetica oratio, quam in tres species distribuit Plato 2.392.e

διήγησις & μαρτυρίαι, secũda orationis pars 3.266.e

Δικαίου [id est iusti] etymologia 1. 412.e

Δικαιοσύνη vnde dicatur 1.412.d

Δικανικὴ [id est forensis ars] & ἀντιλογικὴ [id est facultas contradicens] τῆς ἀμφισβητητικῆς species 1. 225.b

Διόνυσος vnde dictus 1.406.c

Διπλασιολογία, vocabulum rhetorũ 3.267.c

Διὸς etymologia 1.396.a

¶ Δολιχοδρόμοι [id est lõgissimi spatii cursores] 1.335.e

δολιχοδρόμος, qui longius curriculũ decurrit 2.833.b

Δόξα vnde dicta 1.420.b

inter δόξαν & νοῦν medium quiddã est διάνοια 2.511.d

Δοξομιμητικὴ [id est ars opinionis imitatrix] 1.267.e

¶ Δωδεκατία & πολιτία 2.680.b, 681.d

¶ aduersus Δωροδοκίαν 2.955.c

Δωρητικὴ & ἀντιδοτικὴ, duæ commerciorum agitandorum species 1. 223.d

E

E pro ι vel η sæpe vtebantur veteres 1.418.c

¶ Εγκέφαλος quid, & vnde 3.73.d

Εγκώμια [id est laudationes virorũ illustrium] 1.534.c

Εἴδωλα [id est imagines] quæ dicãtur 1.239.e

Εἰδωλοποιητικὴ τέχνη 1.235.b

Εἰδωλουργικῆς duo genera, εἰκαστικὸν & φανταστικὸν 1.266.e

Εἰκασία & πίστις 2.511.e

Εἰκαστικὴ [id est assimilandi siue repręsentandi ars] τῆς μιμητικῆς species 1.235.e, 236.a

Εἰκονολογία, vocabulum rhetorum 3.267.c

Εἰκὼς, sicut & πικμήρια, rhetorũ vocabula 3.266.e

Εἱλωτία, Lacedæmoniorum, sicut πιττικὸν ἔθνος Thessalorum 2. 776.c

Εἶρον idem valet quod λέγειν 1.398. e, & 408.a. Ab ἔρειν dictus est Ἑρμῆς, quasi Εἰρέμης 1.408.a

in Ἐκπονῆς & αἰσπονῆς appellationibus quò respexerit qui eas imposuit 3.78.e

Ἑκούσιον dictum est quasi τὸ ἕκον τοῦ ἰόντος 1.420.d

Ἕκτωρ, nomen idẽ significans quod ἀσυναίας & ἀρχέπολις, quanuis aliis literis scribatur 1.394.c

Ἕλεγχος & ἐπεξέλεγχος nomina quibus vsus est Theodorus Byzantius rhetor 3.267.a

¶ Ἐμβρόντητοι quinam vocentur à nonnullis 2.140.c

Ἐμμέλεια quid 2. 816. b. ἐμμέλεια, ibidem.

Ἐμπορικὴ [id est mercatura] quæ dicatur 1.223.e

¶ Ἐνιαυτὸν & ἔτος appellationes vnde 1.410.d

ἔντεοι quinam dicantur à nonnullis 2.140.c

Ἐνόπλιον quid sit 2.400.b

Ἐνυδρευτικὴ [id est animalium in aqua habitantium venatio] 1. 220.b

¶ inter ἔξιν & κτῆσιν quod sit discrimen 1. 197.b

¶ Ἐπαγγεῖλαι aliquem posse, non tamen ἀδοκιμεῖν 1.337.c

Ἐπάνοδος, orationis finis, quæ & ἐπίλογος 3.267.e

Ἐπεξεργασία quæ orationis pars 3. 267.a

Ἔπη [id est heroica carmina] 1. 534.c

Ἐπιδεικτικὴ [id est, ad ostentationẽ comparata] τῆς ψυχαγωγικῆς species 1.224.b

Ἐπιθυμία [id est cupiditas] vnde 1. 419.e

Ἐπιθυμητικὴ animi pars 2.439.d

Ἐπίλογος, orationis pars, quæ & ἐπάνοδος 3.267.e

Ἐπίπιστιν & πίστωσιν probationem & probationis cõfirmationem appellauit Theodorus Byzantius 3.266.e

Ἐπιστήμη [id est scientia] vnde dicta 1.412.a, & 437.a

Ἐπιστήμη, prima philosophiæ pars 2. 533.e

ἐπιστήμη & τέχνη differunt 2.55.d.56.a

Ἐπωδικὴ ars 2.292.b

Ἐπῳδὴ [id est incantationes] 2. 659.e

¶ Ἔρανος, conuiuii genus quod ex symbolis fit 2.915.d

Ἐργάζεσθαι, ποιεῖν, & ἐργάζεσθαι, an differant 2.163.a. & deinceps.

Ἐργασίαι sunt πτώσεις 3.205.c

Εἶναι quomodo distinguẽdum sit ἀπὸ τοῦ ἀμφισβητεῖν 1.337.b

Ἐριστικὴ [id est contentiosa ars] in duas species diuiditur 1.225.d

Ἑρκευτικὴ [id est per sepia venandi ratio] 1.220.c

Ἑρμῆς nomẽ vnde deductũ 1.407.e

Ἔρως à ῥώμῃ nuncupatur 3.238.c

Ἔρωτα homines amorem, dii Πέρωτα vocant 3.252.b

¶ Ἑστία vnde nomen acceperit 1. 401.b

¶ Ἔτος & ἐνιαυτὸς appellatione res eadem notatur 1.410.e

¶ Εὐάρμοστον & ἀνάρμοστον talia sunt qualia εὔρυθμον & ἄρρυθμον 2. 400.d

Εὐδοκιμεῖν aliud esse quàm ἐπαγγεῖλαι 1.337.c

Εὐάστεις quinam appellentur à nonnullis 2.140.c

Εὐβύνη [id est correctio] 1.326.c

Εὐπάλαμος, nomen regibus aptum 1.394. c

Εὔρυθμον & ἄρρυθμον 2.400.d

Εὐφημία [id est fausta apprecatio] 2.149.b

Εὐφραίνεσθαι distinguitur ἀπὸ τοῦ ἥδεσθαι 1.337.c

Εὐφροσύνη [id est lætitia] vnde appelletur 1. 419.e

¶ Ἕχειν & κτᾶσθαι differunt 1.197.c

Z

Z in Σ vertebant veteres in quibuſdam vocibus 1.418.d

ζ litera vehementioris atque concitationis ſpiritus 1.427.a

¶ Ζημιῶδες [id eſt damnoſum] vnde dictum 1.418.a,419.b

ζημιωθήσεσθαι, idem quod βλαβήσεσθαι 2.227.e

Ζιὼς vox vnde 1.396.a

¶ Ζυγὸν [id eſt iugum] veteres dicebant δυγὸν 1.418.d

¶ Ζωοθηρικὴ, id eſt ζώων θήρα, animalium venatio 1.220.a

ζωοθηρικῆς duæ ſunt ſpecies: vna, πεζοθηρικὴ, altera, ἀνυχοθηρικὴ 1.220.a

H

H vel ε pro ι ſæpe vtebantur veteres 1.418.c

¶ Ἥδεσθαι diſtinguitur ἀπὸ τῆ ἀφροδισιάσθαι 1.337.c

Ἡδονὴ vnde 1.419 b

Ἡδυπαθὴς [id eſt, voluptatis machinatrix] 1. 223.a

¶ Ἠλίθιοι quinam vocentur à nonnullis 2.140.c

Ἠλιος vox vnde dicta 1.408.e

¶ Ἡμέρασι ex veteribus quidam ἰμέρασι, alii ἐμέρασι dicebant 1.418.c

Ἡμεροδρόμοι [id eſt, qui concitatis equis totum diem currunt] 1. 335.e

Ἥμεροι [id eſt cicuri] ſunt iuſti apud Homerum 1.516.c

Ἡμεροθηρικὴ [id eſt, cicurorum venãdorum ratio] duplex eſt 1.222.c

Ἡπίασεν pro ὑπίασεσθαι quis dixerit 2. 147.d

Ἥρα vnde dicta 1.404.c

Ἥρως vocabulum quid ſignificet 1. 398.c

Ἥφαιστος [id eſt Vulcanus] vnde dictus 1.407.d

Θ

Θάλλω [id eſt floreo] verbum vnde factum 1.414.b

Θαρραλέα [id eſt, quæ præſenti animo geri debent] δεινὰ [id eſt formidabilia] 2.198.b.c.199.b

Θαυμαπτοποιοὶ [id eſt præſtigiatores ſiue circulatores] 1.235.b

¶ Θεοειδὲς & θεοείκελον apud Homerum 2.501.c

Θεοὶ qua ratione appellati 1.397.c

Θεόφιλον [id eſt dei amans] 1.394.d 397.b

¶ Θῆλυ à θηλὴ [id eſt mamma] videtur eſſe appellatum 1.414.a

in Θηροδικῶ & ἀγριστικῶ diuiditur χειρωνὴ 1.219.e

Θυμὸς [id eſt animus, mens, ira] vnde nomen habuerit 1.419.e

an θυμὸς in animo ſit tertium quoddam εἶδος 2.439.e

I

I literæ vſus eſt ad res tenues exprimendas 1.426.e

Ἰατρικὴ [id eſt medicina] ad morbũ depellendum exiſtit 1.228.e

Ἰατρικὸς, nomen medicis aptum 1. 394.c

¶ Ἰδιοθηρευτικὴ, τῆς πανουργικῆς ſpecies 1.222.d

¶ Ἰμαντουργικὴ ars vnde appelletur 2.279.e,280.a

Ἵμερος [id eſt Cupido] vnde ſit cognominatus 1.419.c. & 3.251.c, & 255.c

¶ Ἰσοτεία vnde dicatur 1.437.b

Ἰσοτικὴ [id eſt, ars quæ ſub oculos cadit] 1.267.e

Ἰσχυρότερον, κρεῖττον & βέλτιον, an idem ſit 1.488.c.d

¶ Ἰτῶ Ζεύς, Thebana locutio 1.62. a, & 3.345.a

K

Καθαρτικὴ [id eſt purgatoria] τῆς διακριτικῆς ſpecies eſt 1.231.b

Καλὸν vnde, & quid ſignificet 1. 416.c

Κάπηλοι 2.290.a

καπηλικὴ [id eſt cauponaria] 1.223.e

Κατηχεῖσθαι dicuntur poetæ 1.536.a

¶ Κέασε vocabulo quid innuerit Homerus 1.194.c

Κερασοφόρος, τῆς πεζοτομικῆς ſpecies 2. 265.c

Κερδαλέον vnde deducatur 1.417.a. b

¶ Κίνησις vnde dicatur 1.426.c

κίνησις & στάσις maximè inter ſe repugnant 1.250.a

¶ Κοινοσοφικὴ [id eſt, communis nutritionis ratio] 2.261.e,264.b.e

Κολακεία, ſophiſticæ rhetoricæ caput 1.463.b

Κολαστικὴ, iuſtitiæ pars, quæ in caſtigando verſatur 1.229.a

Κομμωτικὴ & σοφιστικὴ 1.463.c

Κόσμου appellatio vnde data vniuerſo 1.508.a,& 3.40.b

¶ Κρείττων ἑαυτοῦ [id eſt, ſeipſo melior & quaſi ſui victor] 2.430.e

κρεῖττον & βέλτιον 1.488.c.d,491.c. 2.340.c

Κρόνου vocabulum quid ſignificet 1.396.c

Κρύπτεια [id eſt, furtiua occultandi ratio] 2.633.c

Κρυπτοὶ ſiue ἀγρευτόμοι, venationis genus 2.763.b

¶ Κτᾶσθαι & ἔχειν non idem ſunt 1. 197.b

inter Κτᾶσιν & ἕξιν quod ſit diſcrimen 1.197.b

Κτητικὴ ars [id eſt comparandi] vnde appelletur 1.219.d

κτητικῆς artis duæ ſunt ſpecies 1, 219.d

Λ

in Λ literæ pronuntiatione lingua ſæpe labitur 1.427.b

λ læui & molli exprimendo conuenit 1.434.c

¶ Λάσιον cor, [i. agreſte & hiſpidũ] 1.194.d

¶ Λητὼ, [id eſt Latona] vnde dicta 1.406.a

¶ Λίαν firmitatem quãdam innuit in nomine δεινὸς 1.415.c

Λογιστικὴ, animi pars qua ratiocinamur 2.439.d

Λόγος quas habeat ſignificationes 1.206.d,& 208.d

λόγον ἔχειν, id eſt, explicandi facultate præditum eſſe 1.208.b

¶ Λύπη [id eſt dolor] vnde deducatur 1.419.c

Λιστιλοῶ quid ſignificet, & vnde dicatur 1.417.b

M

Μαθηματοπολικὴ [id eſt diſciplinarũ venditio] τῆς ψυχαγωγικῆς ſpecies 1.224.b

Μαντικὴ & μαντικὴ 3.244.c

Μαρτυρία & Διήγησις, ſecunda orationis pars 3.266.e

Μαχητικὴ [id eſt, pugnandi ars] 1 225.a

μαχητικῇ arti βιαστικὸν nomen attribuitur 1.225.a

μαχητικὴ & ἀμιλλητικὴ ſunt τῆς ἀγωνιστικῆς ſpecies 1.225.a

¶ Μεγαλόψυχοι qui dicuntur vulgò, quibus nominibus ab aliis appellentur 2. 140.c

Μὴς [id eſt menſis] à verbo μειοῦσθαι [id eſt à diminuendo] 1. 409.c

Μελοποιία quæ poetices ſit forma 3.187.c

Μελοποιοὶ [id eſt, Lyrici ſcriptores] 1.533.e

Μέσης harmoniæ terminus 2.443.e

Μεταβλητικὴ, ſiue ἀλλακτικὴ, & χρωτικὴ, τῆς κτητικῆς artis ſpecies 1.219.e

μεταβλητικὴ [id eſt, quæ in rerũ commutatione verſatur] 1.223.d

μεταβλητικὴ & αὐτοπωλικὴ, duæ ἀγοραστικῆς ſpecies 1.223.d

Μέτρον & ῥυθμὸς & μέλος efficiũt poeſin 1.502.c. de μέτρων & ῥυθμῶν appellatione 2.17.d

¶ Μηχανῆς nomen vnde deducatur 1.415.a

¶ Μιμητικὴ [id eſt, facultas quæ in imitando verſatur] 1.235.c,236.b

μιμητικῆς duæ ſunt ſpecies 1.235.d

Μισάνθρωποι & μισόλογοι 1.89.d

Μισθαρνοδοτικὴ, quæ mercede conſtat 1.222.e

¶ Μνησίθεος & Θεόφιλος 1.394.d

¶ Μουσικὴ ad quem pertineat 2. 261.d

Μουσικὴ & μιμητικὴ 2.764.d

Μοῦσαι dictæ ἀπὸ μώσθαι, id eſt ab inueſtigando 1.406.a

N

N litera imo palati receſſu pronũtiatur 1.427.c

¶ Νεάτης harmoniæ terminus 2. 443.c

¶ Νοητὸν γένος [id eſt, eius quod intelligibile eſt partitio] 2.510.b

Νοήματα an ſint αἰσθητὰ 3.132.d

Νόησις vnde dicta 1.411.e

Νομεὺς [id eſt, diſtributor ſeminũ] 2.317.d

Νόμος quaſi νόος, mens 2.957.d

Νουθετικὴ [id eſt admonitoria] eſt pars παιδείας 1.230,a

inter Νεῦσιν & ὄρξιν medium quiddam eſt ὄρεξις 2.511.d

Ξ

Ξηροτροφικὸν [i. quod in ſicco nutritur] τῆς κοινοτροφικῆς eſt μέρος 2.264.d

O

O vice ω vtebantur veteres 1.420.a

¶ Ὄαροι idem eſt quod λόγοι [id eſt ſermones] & ὁμιλητὴς eſt συνουσιαστὴς ἐν λόγοις 2.319.e

¶ Ὀδυνὼν [id eſt dolor] vnde denominetur 1.419.c

¶ Οἴησις [id eſt exiſtimatio] vnde dicta 1.420.b

Οἰκτρογόοι, vocabulum rhetorum 3.267.d

Οἶνος vnde deductum 1.406.d

Οἰονοπτικὴ, ſiue οἰωνιστικὴ, eſt de rebus futuris per aues & alia σήματα inueſtigatio 3.244.c

¶ Ὄν vnde dicatur 1.421.c

τὸ ὄν [id eſt Ens] variis rationibus dicitur 1.251.a

τὸ μὴ ὄντος duplex eſt ratio 1.238.c.e

Ὄνομα [id eſt nomen] vnde dictum 1.421.a

inter ὄνομα & ῥῆμα quæ ſit differentia in oratione 1.262.a

¶ Ὁπλίτης [id eſt, grauis armaturæ miles] 2.833.b

¶ Ὁ ἑκατὸν aliud, aliud τοῦτον 2.509.e

Ὀρθοέπεια [id eſt, commodorum vocabulorum delectus] 3.267.d

Ὀρνιθοθηρευτικὴ [id eſt aucupium] venatio omnis volucris dicitur 1.220.b

¶ Οὐρανὸς vnde dicatur 2.509.e

Οὐσία [id eſt eſſentia] vnde dicatur: quam alii ὡσίαν, alii ἐσίαν vocant 1.401.e, 421.c

¶ Ὀφειλόμενον eſt μεσότης 2.332.b

Ὀφθαλμία [id eſt, ocularia ægritudo 1.496.a

¶ Ὀψοποιία 1.462.d. ὀψοποιικὴ ars 1.463.b

Π

Παγκράπιον quod pugnæ genus 2.795.b

Παλκραπασμὸς quod exercitationis genus 1.456.d

Παιδείας duæ ſunt ſpecies 1.229.e

Παιδευτικὴ τῆς διδασκαλικῆς ſpecies 1.231.b

Παλινῳδία, quod poematis ſit genus 3.243.b

Παλαὶ (quæ & Ἀθηνᾶ) vnde ſit dicta 1.405.e, 406.a

Παραφθέγγεσθαι quid ſit 1.157.e

Παρασχόλους quid ſit 3.267.a

Παρέπαινος quid ſit 3.267.a

¶ Πεζὸν [id eſt greſsile animal] quomodo diſtinguatur 2.265.c, 266.d

πεζοθηρικὴ, [id eſt, pedeſtris venationis ratio] 1.220.a

Περεστικὸν ἔθνος, ſeruilis apud Theſſalos turba eſt 2.776.d

Πενία, Amoris mater 3.203.b

Πειρατικὴ τέχνη 2.518.d

Πειρατοὶ, piratæ 2.777.c

¶ τὸ Πιθανὸν, id quod in perſuaſionem cadit, πίθον [id eſt dolium] vocare poſſumus 1.493.b

Πιθανουργικὴ [id eſt, perſuadēdi ars] quæ in rebus forenſibus, & concionibus habēdis, & colloquiis factitandis, verſatur 1.222.c

πιθανουργικῆς duo ſunt genera 1.222.d

Πίστις & εἰκασία 2.511.e

Πίστωσις, quæ orationis pars 3.266.e

πίστωσιν & ἐπιπίστωσιν probationem & probationis confirmationē appellauit Theodorus Byzantius 3.266.e

¶ Πληκτικὴ [id eſt percuſſoria] venandi ratio quæ fit plaga, hamis & fuſcinis 1.220.d

Πλούτωνος [id eſt Orci] nominis origo 1.403.a

¶ Ποθὸς [id eſt deſiderium] vnde dicatur 1.420.a

Ποιεῖν dicitur is qui aliquid, quum priùs non extaret, effecit vt exiſteret: id verò quod effectū fuerit, ποιεῖσθαι 1.219.b

ποιεῖν, πορίζειν & ἐργάζεσθαι an differant 2.163.b

ποιητικὴ [id eſt effectrix facultas] 1.219.c

Πολέμαρχος nomen regibus aptum 1.394.b

Πολυμάθεια, [id eſt, multarum rerū ſtudium & ſcientia] an ſit philoſophia 1.133.c

Πολυδίκου appellatione mēdax deſignatur 1.365.b

Ποσειδῶνος nominis origo 1.402.d

Προμήκης figura quæ dicatur 1.148.a

Προοίμιον, prima orationis pars 3.266.e

Προπαιδεία διαλεκτικῆς 2.536.e

Προσῶπον vocabat Simonides τὸ ὀφειλόμενον 2.332.b

Πουτάνεις quomodo creandi 2.755.c

¶ Πτέρωτα dii Amorem, homines Ἔρωτα vocant 3.252.b

¶ Πῦρ [id eſt ignis] vnde dicatur 1.409.d

Πυρδυτικὴ ars, (quaſi ignita) venandi ratio quæ fit noctu ad ignis lucem ab ipſis venatoribus 1.220.d

P

P litera, motus omnis inſtrumentū 1.426.c. Ponitur pro σ 434.c

¶ Ῥέας nomen vnde deducatur 1.401.e, 402.b

¶ Ῥήματα & ὀνόματα efficiunt orationem 1.261.e, 262.a

¶ Ῥοὰξ πηλοῦ, torrens in Sicilia, vnde promanant fluuij 1.111.d

Ῥυθμοὶ καὶ μέτρα quid vocarint veteres 2.17.d

Σ

Σ litera vehementioris atque concitatioris ſpiritus 1.427.a

Σ eſt mutarum tantùm literarum ſtrepitus quidam 1.203.b

¶ pro Σελαιννεοάκεια dictum fuit σιλαναία 1.409.b.c

Σελλὼν [id eſt luna] à nomine σέλας dicta 1.409.b

¶ pro Σκληρὸς pronuntiant Ereſtrienſes σκληροτήρ 1.434.c

¶ Σοφία [id eſt ſapientia] vnde dicta 1.412.b

quis non σοφὸς ſed σοφιστικὸς ſit appellandus 1.268.d

¶ Σπαρτὸν inter metalla 3.99.c

Σπάσις quid ſignificet 1.426.d

στάσις & κίνησις repugnant 1.250.a

Σπασιῶται τῶν ὅλου 1.181.a

¶ Συμφέρον vnde dictum 1.417.a

ſub συμφορᾶς appellatione aliud latere quàm vulgò credatur 1.437.b

Σωματικὸν & αἰσθητὸν quid ſignificent 2.281.c, 287.b.c

Σωφροσύνη [id eſt intelligentia] 1.412.b

¶ Σφαιροειδὴς quare factus ſit mundus 3.33.b

Σφίγξ non σφίγα quare dicere placuerit 1.414.d

¶ Σῶμα [id eſt corpus] quaſi σῆμα, quòd corpus ſit animæ ſepulcrū 1.400.c, & 493.a

Σωσίας [id eſt ſeruator] velut ex voto impoſitum nomen 1.397.b

Σωφρονιστήριον appellatum vnum τῶν δισμωτηρίων 2.908.a

Σωφροσύνη vnde dicta 1.411.e

T

T literæ συμπίεσις [id eſt compreſſio] 1.427.b

Ταξίαρχοι [id eſt centuriones] qui ſint vocandi 2.755.c

¶ Τεκμήρια, tertia orationis pars 3.266.e

Τέρψις [id eſt delectatio] dicitur à nomine πρῶτον 1.419.d

Τέχνη vocabulum vnde deducatur 1.414.c

τέχνη & ἐπιστήμη differunt 2.55.d, 56.a

τέχνη τῆς θεραπευτικῆς quæ à Platone appelletur 2.518.d

Τεχνοπωλικὸν [id eſt facultas quæ artes vendit] τῆς μαθηματοπωλικῆς ſpecies 1.224.c

¶ Τηθὺς nomen vnde 1.402.c

¶ Τιμαρχίας vel ὑμοκρατίας vocabulo quid ſignificetur 2.545.c, 550.d

¶ Τομὴ, coriariis culter peculiaris 2.129.c

¶ Τριοδοντία [id eſt fuſcinaria] hamulariæ verberatoriæ ſpecies 1.220.e

Υ

Υγροτροφικὸν [id eſt, quod in humido nutritur] τῆς κοινοτροφικῆς eſt μέρος 2.264.d

¶ de Ὕδατος vocis etymologia 1.410.a

¶ Ὕπαρ quid ſit 1.158.b

Ὑπάτης harmoniæ terminus 2.443.e

Ὑποφαῖνον quid ſignificet 1.343.e

Ὑποθήλειαν quid Euenus Parius vocarit 3.267.a

Ὑπορχήματα, quod carminis ſit genus 1.534.c

¶ Ὑφαντικὴ ars quæ vocetur 2.280.e

Φ

Φ litera vehementioris atque concitatioris ſpiritus 1.427.a

φαντασία [id est imaginatio] qua nimirum res nobis apparent 1. 152.b
φάντασμα [id est, spectrum, inanis imago] à verbo φαίνεσθαι 1.236.c
φαντασική ars, quæ non εἰκόνα sed φάντασμα efficit 1.236.c
Φάσματα [id est, visorum in animo impressiones] quæ sint in hominibus 1.155.a
¶ Φερέφαττα nomen vnde ductum 1.404.d
¶ Φιλ[illegible]ξαθαι quid sit 1.429.e
¶ Φιλογυμναστίαν [id est, exercitationis studium] philosophiam esse 1.133.d
Φιλόδοξοι qui sint potius quàm φιλόσοφοι 2.480.a
Φιλομαθὴς & φιλόσοφον an idem sint 2.376.b
Φιλόσοφος 1.68.b
Φιλοσώματες aut φιλοχρήματες aut φιλόπωμος (nõ φιλόσοφος) est is quem moriturum indignantem conspexeris 1.68.b
¶ Φόβος & δέος an sint idem 1.358.e
¶ Φερξία dicta Minerua 1.302.d
Φρένες quæ appellentur 3.70.a
Φρόνησις vox vnde dicta 1.411.d
¶ Φύσιν quod morbi genus 2. 405.e

X

Χαλεπὸν diuersos vsus habet 1.341. a.& deinceps.
Χαρὰ [id est gaudium] vnde deducatur 1.419.d
¶ Χειρονομία, quid significet, & ad quem vsum instituta sit 2.830.c
Χειρωνικὴ, μεταβλητικὴ siue ἀλλακτικὴ, τῶν κτητικῶν artis species 1.219.e
χρωτικὴ in ἀχρωτιστικὴν & ἠρθυτικὴν diuiditur 1.219.e
¶ Χοροδιδασκαλικὴ ars quæ vocetur 2.125.d.e
Χοροὶ à nomine χαρᾶς appellati 2. 654.a
¶ Χρηματιστικὴ & χρηματοφθορικὴ, τῆς ἐμπορικῆς species 1.225.d

Ψ

Ψεῦδος [id est mendacium] vnde dicatur 1.421.b
¶ Ψοφεῖν [id est strepitũ edere] quis dicatur 1.430.a
¶ Ψυχῆς [id est animę] etymologia 1.399.e
ψυχαγωγικὴ [id est, mercatura quæ in animo versatur] 1.224.b

Ω

Ὠδαὶ quæ sunt tãquã ἐπῳδαὶ 2.659.e
Ὧραι [id est tempora] proῥαι, ab ὁρίζω [id est definio] 1.410.d
¶ Ὠφέλιμον, peregrinũ nomen, 1. 417.c

OPERIS HVIVS REGISTRA,
vt vulgò vocantur.

Tomi primi.

*.**.***. A.B.C.D.E.F.G.H.I.K.L.M.N.O.P.Q.R.S.T.V.X.Y.Z.
Aa.Bb.Cc.Dd.Ee.Ff.Gg.Hh.Ii.Klz.Ll.Mm.Nn.Oo.Pp.Qq.Rr.Sſ.Tt.Vu.Xx.Yy.

Tomi secundi.

¶.AA.BB.CC.DD.EE.FF.GG.HH.II.KK.LL.MM.NN.OO.PP.QQ.RR.SS.TT.VV.XX.YY.ZZ.
AAa.BBb.CCc.DDd.EEe.FFf.GGg.HHh.IIi.KKlz.LLl.MMm.NNn.OOo.PPp.QQq.RRr.SSſ.TTt. VVv.XXx.YYy.ZZz.
AAaa.BBbb.CCcc.DDdd.EEee.FFff.GGgg.HHhh.IIii.KKlz lz.LLll.MMmm.NNnn.OOoo.PPpp. QQqq.RRrr.SSſſ.TTtt.VVvv.XXxx.YYyy.ZZzz.
AAaaa.BBbbb.CCccc.DDddd.EEeee.FFfff.GGggg.HHhhh.IIiii.KKlzlzlz.LLlll.MMmmm.NNnnn. OOooo.

Tomi tertii.

¶.AAAA.BBBB.CCCC.DDDD.EEEE.FFFF.GGGG.HHHH.IIII.KKKK.LLLL.MMMM.NNNN. OOOO.PPPP.QQQQ.RRRR.SSSS.TTTT.VVVV.XXXX.YYYY.ZZZZ.
AAAAA. BBBBB. CCCCC. DDDDD. EEEEE. FFFF. GGGGG. HHHHH. IIIII. KKKKK.LLLLL. MMMMM.NNNNN.OOOOO.PPPPP.QQQQQ.RRRRR.SSSSS.TTTTT.VVVVV.XXXXX. YYYYY.ZZZZZ.
a.b.c.d.e.f.

